

3 1761 04264 2389

DICTIONNAIRE

FRANÇAIS-ARABE-PERSAN ET TURC.

TOME PREMIER.

A - E

18 17

189-17-21-21

DICIONNAIRE

FRANÇAIS - ARABE - PERSAN ET TURC,

ENRICH D'EXEMPLES EN LANGUE TURQUE AVEC DES VARIANTES, ET DE BEAUCOUP DE MOTS
D'ARTS ET DE SCIENCES.

PAR LE PRINCE

ALEXANDRE HANDJÉRI.

TOME PREMIER.

À MOSCOU.

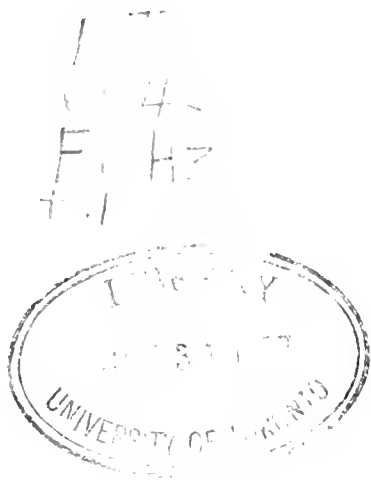
DE L'IMPRIMERIE DE L'UNIVERSITÉ IMPÉRIALE.

1840.

ПЕЧАТАТЬ ПОЗВОЛЯЕТСЯ

съ тѣмъ, что бы по оппечатаваніи представлено было въ Ценсурный Комитетъ узаконенное число экземпляровъ. Москва. Іюня 12 го 1840 года.

Ценсоръ В. Ф. Крѣвѣ.

P R É F A C E.

Parmi les livres que réclament impérieusement les besoins de la diplomatie et du commerce en Orient, figure en première ligne un Dictionnaire de la Langue Turque, complet autant que possible, et fait pour guider les traducteurs dans leurs travaux, et les conduire pour ainsi dire pas à pas.

La langue Turque a, comme toutes les autres, subi des variations successives, que le temps et les relations de la nation Turque avec d'autres peuples y ont peu à peu introduites. Informe d'abord, et resserrée dans les limites fort étroites des connaissances bornées de cette nation dans son berceau, elle commença à se polir et à s'étendre, depuis que les Turcs se mêlèrent avec les Arabes et les Persans. Elle emprunta des premiers toute la richesse et la magnificence de leur langue, et des seconds, toute la douceur et l'élégance de la langue Persane, en adoptant une infinité de mots et d'expressions de l'une et de l'autre.

Quelque heureuse influence que ce mélange eût pu avoir sur le caractère de la Langue, le style Turc n'en continua pas moins d'être sec et négligé, et ne put se former que long-temps après que la dynastie des Osmanlis s'affermît sur le trône. Témoin les chroniques connues sous le nom d'Ali-Tarihi, de Hodza-Tarihi, de Néïma et même de Rachid et d'autres ouvrages contemporains, qui, malgré leur mérite, sont loin d'avoir atteint l'élégance de style à laquelle sont parvenus les auteurs du 17me siècle.

Ce n'est qu'à cette époque que la Langue se fixa et qu'elle acquit la beauté et la précision qu'on lui voit dans les ouvrages modernes et dans les productions sorties des chancelleries de la Porte. Les Grecs employés dans la partie diplomatique du Cabinet Turc, n'ont pas peu contribué à l'enrichir de belles traductions, en créant, par la combinaison des trois langues, beaucoup de mots dont le besoin d'exprimer des idées nouvelles avait nécessité la formation, et que la Porte a adoptés.

Ainsi un Dictionnaire de la Langue Turque ne saurait jamais être réellement utile aux traducteurs, si l'explication des mots n'est pas faite dans les trois langues dont elle est composée, et que les exemples ne soient fidèlement rendus avec la pureté et l'élégance de style qui caractérisent les écrits de la Porte. À ces conditions s'en joint une autre non moins nécessaire; celle d'offrir les exemples avec des variantes, servant à faire sentir les effets qui sont produits par les rapprochemens des mots dans la texture des phrases, et par leurs combinaisons avec d'autres mots, ainsi que les nuances qui peuvent en résulter.

II

Dans le Dictionnaire que l'auteur présente aujourd'hui au public, et dans lequel il a pris pour base de son travail celui de l'Académie Française, édition 1798, il n'a fait que suivre cette route, qui est la plus riche en résultats. Outre les exemples, les mots mêmes y sont diversement traduits dans la signification fixée par l'usage, ou par les lexicographes les plus célèbres de l'Orient. Il a de plus enrichi ce Dictionnaire d'un grand nombre de mots d'Arts et de Sciences, pour être aussi utile aux commerçants et aux littérateurs.

Toutes ces conditions, si essentielles dans un bon Dictionnaire, ne se trouvent dans aucun des dictionnaires publiés jusqu'à présent. On n'a qu'à se donner la peine d'en comparer quelques pages à celles de ce Dictionnaire, pour voir, au premier coup d'oeil, l'immense différence qu'il y a entre celui-ci et tous ceux qui l'ont précédé, et pour se convaincre qu'il est d'une utilité infiniment plus grande pour toutes les classes des amateurs des langues Orientales.

L'auteur n'a cependant pas la présomption de prétendre pour cela que ce Dictionnaire soit parfait. Un ouvrage de cette nature ne peut parvenir à la perfection, si toutefois cela était possible, que par des améliorations successives, fruit du temps et d'un immense savoir, et surtout par le concours d'une société de savants Orientalistes, dont les lumières et l'érudition puissent suppléer aux faibles talents de l'auteur. Mais en le publiant tel qu'il est, il croit rendre un service essentiel à la littérature Orientale. Si ses efforts pour atteindre ce but ont été couronnés de succès, il se flatte que ce sera un titre d'indulgence pour les imperfections de son ouvrage.

L'auteur croit nécessaire d'ajouter ici quelques observations concernant la méthode qu'il a suivie dans son ouvrage.

N'ayant en vue dans ce Dictionnaire que la langue Turque, il n'a pas cru devoir rigoureusement s'assujettir aux règles grammaticales ni dans l'énonciation des mots de la langue Arabe, qu'il écrit souvent comme ils sont exprimés dans le Turc, ni dans le choix du régime des verbes de cette langue; choses auxquelles les Turcs ne font guère attention, en employant ces mots.

Dans la traduction des exemples, au lieu de répéter les mots sous la même forme dans laquelle ils sont expliqués, il s'est permis de faire usage indifféremment des racines ou des dérivés de ces mots, et de les présenter même sous d'autres formes, ou avec des expressions équivalentes, pour rendre la traduction plus conforme à l'idiotisme de la Langue Turque. Sans cette licence, qui ne nuit nullement à la fidélité de la traduction, il serait impossible d'éviter les tours et les locutions impropres.

Quelques mots Arabes étant pris dans la Langue Turque dans un sens différent de leur signification originaire, ces mots sont employés par l'auteur dans le sens que l'usage moderne leur a consacré.

Dans la Langue Turque, ainsi que dans la Persane, les mots scientifiques ayant été pour la plupart empruntés de l'Arabe, ils ne sont, en ce cas, expliqués qu'en cette dernière langue. Il en est de même de quelques mots du langage ordinaire qui se trouvent dans le même cas.

Les substantifs étant souvent confondus dans les trois langues avec les infinitifs des verbes, sont expliqués, en pareil cas, identiquement dans les uns et dans les autres.

Dans la plupart des mots proprement Turcs , l'orthographe étant tout - à - fait arbitraire, et abandonnée entièrement au caprice des auteurs, on les trouve dans tous les livres diversément orthographiés , et quelquefois dans la même page. Cette bizarrerie sera aussi remarquée dans ce Dictionnaire; mais le peu de mots de la langue Turque où l'orthographe est déjà fixée, sont toujours écrits uniformément.

L'auteur a dû se dispenser d'indiquer en caractères Français dans ce Dictionnaire, la prononciation des mots à côté du texte en langues Orientales , pour ne pas le rendre beaucoup trop volumineux, et par conséquent difficile à se procurer, et d'un usage fort incommodé. Ce qu'il n'a pu faire maintenant par ces raisons , il a en vue de le faire dans le vice versâ de ce Dictionnaire, auquel il se propose de mettre la main, dès qu'il aura plus de loisir, et qui ne sera que d'un seul volume. Ainsi le lecteur pourra, en cas de besoin, recourir, pour la prononciation des mots, à ce dernier Dictionnaire.

Il s'est glissé dans ce volume quelques fautes , à cause de l'inexpérience du correcteur. Celles qui sont de nature à embarrasser le lecteur, sont indiquées à la fin de ce volume, où il est renvoyé en cas de doute. Mais l'auteur s'étant décidé à se charger lui-même de la correction des épreuves depuis la lettre D. , il espère qu'à commencer par cette lettre jusqu'à la fin de l'ouvrage, il n'y aura que très - peu de fautes , et pour la plupart celles qui pourraient se former après, au moment de l'impression, par la suppression accidentelle de quelqu'un des points distinctifs des lettres des langues Orientales, ainsi que cela arrive malheureusement.

Table des signes et abréviations, employés dans ce Dictionnaire.

A.	signifie, mot Arabe.
P.	mot Persan.
P. vul.	mot Persan vulgaire.
T.	mot Turc.
	Les phrases où il n'y a aucune de ces lettres, sont en Turc.
—	Ce signe sert à séparer les synonymes d'une même langue, ainsi que les variantes dans les exemples. Il se met aussi quelquefois, pour séparer les différentes acceptions des mots, qui ne s'éloignent pas trop de leur principale signification.
....	Ce signe sert à séparer les mots des exemples.

Quant aux abréviations des mots Français, comme elles sont les mêmes que celles qui sont généralement usitées dans les Dictionnaires, l'auteur a cru inutile de les indiquer ici.

معلوم اوله که اشبو لغتک طبعنه واوراق مطبوعه نیک تصحیحنه ثامور اولرک لسان ترکی به وفورلری اولمدیغنه بناؤ ابتداکی اوچ حرفک کلماتنده و باخصوص نقطه لرده بعض غلطات واقع اولوب بو کیفیت مصنف لغتک مشبودی اولنجه بیلدجق اوراقک امر تصحیحنی کندوسی التزام اولبایده بذل سعی مالاکلام ایتمکدن ناشی تلاحق ایدن حروف سائرده هفواتک عددی اقل قلیل اولجعی درکار در بناؤ علی ذلک هر بر جلدک آخونده غلطات مذکوره نیک فهرستی برورقه مخصوصده ضبط اولمق لازم کدی شویله که متن کتابده بولندجق شهیدلو و یاخود نقطه لری ناقص کلمه لرک صحتی بیلنمک ایچون اول فهرسته مراجعت اولنه و بو کلماتک بولنسنه مدار سهولت اولمق ایچون فهرست مذکور ایکی ستون اوزره تقسیم اولوب برهسینک بالاسنده غلطات و دیگرینه تصحیحات دیو اشارت و هر بر کلمه قشغی صحیفده و صحیفه نیک قشغی ستوننده وقاجنجی سطرنده موجود اولدیغی رقم لری وضعیله اشعار اولندی

بسمه خاندده نقطه لو کافی حرفه نیک قالبی موجود اولمدیغندن کافی فارسینک اوزرینه اقتضا ایدن اوچ نقطه برینه فتحه کبی بر نشان وضع ایتمش لر در آنک ایچون اشبو لغتده دخی الفاظ فارسیده اول شانلو کافک استعمالی اقتضا ایلدی

D É D I É

À SA MAJESTÉ L'EMPEREUR

DE TOUTES LES RUSSIES

NICOLAS PREMIER.

Par Son très-dévot, très-
soumis et très-fidèle serviteur,

Le prince A. Handjér:

1911

1911-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31

1911-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31

1911-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31

DICTIONNAIRE

FRANÇAIS-ARABE-PERSAN ET TURC.

ABA

A Particule qui marque le datif *A.* الى *P.* ب *T.* ه || Écrire à quelqu'un بر کسندید تحریر ایتک Soumission à l'autorité درس صرف اولی الامر اطاعت اهتمام ایدن کشی

Il s'emploie aussi à la place des prépositions suivantes :

Après *A.* بعد *P.* پس *T.* صکره || À deux mois de là بعد قدم بعد ایشی ایکی ای صکره-الشهرین
لفظاً Dire mot à mot آباق آباق کنک-القدم وارمق
پول پول صایق Compter sou à sou بعد لفظ سوبلمک

Avec *A.* بالابره *T.* ایلد *P.* ب *T.* ب || Travailler à l'aiguille بالابره
Gagner à la pointe ایلد ایش ایشلمک-اعمال ایتک
قلیچ ایلد قرانق-بحد السیف ظفریاب اولمق

Dans, en *A.* فی *P.* الی *T.* در *P.* ب *T.* ه || Demeurer شهره
Retourner à la ville پارسده اقامت ایتک
عودت ایتک

Par *A.* من *P.* از *T.* دن || On juge à la mine کیفیتی
حالی جهره سندن آکلاشیلور-حالندن استدلال اولنور

Pour *A.* ل *P.* ب *T.* ایچون || Prendre à témoin شاهد
استشهاد ایلک-شاهد اتخاذ ایلک-ایچون یاد ایتک
فلان فلان

شيئ فلانده تقییم ایچون خیلی زحمت چکلدی

Selon *A.* علی *P.* بر *T.* اوزره *T.* جد || Un habit à la mode
طرز نو طهور اوزره بر ثوب-علی طرز الجدید بر لباس
علی صوره ایتالیانی بنا ایتک Bâti à la manière d'Italie
ایتالیا طرزی اوزره بنا یایق-ایتالیا طرنجه یایو یایمق-

ABA

Sur *A.* علی *P.* بر *T.* ه || Monter à cheval
ات اوزریند بنک-آته بنک

Vers *A.* الی *P.* ب *T.* ه || Venez à moi طرفد کل-بکا کل

Entre *A.* بین *P.* میان *T.* آره || Un homme de quarante
فرق الی یاش آرسنده بر ادمدر cinquante ans

ABAISSEMENT. Diminution de hauteur *A.* تسفل-سفالت
|| Abaissement اینند-آچقلاق *T.* پستی *P.* تنزل-قصاره القد
d'un mur دیوارک قسارت قدی-دیوارک آچقلاقی
صولرک اینندسی-میاهک تنزل وتسفلی
Abaissement du mercure dans le baromètre
میزان هواده جیوه نک تنزلی

On dit, L'abaissement de la voix *A.* انخفاص-تنزل الصوت
سسک-سسک آشاغیلندسی *T.* پستی صدا *P.* الصوت
اینندسی

Figur. *A.* انحطاط *P.* تنزل || آشاغیلند *T.* فرود آمدی
Abaissement de fortune تنزل بختیاری وسعادت-انحطاط اقبال
Abaissement de courage بیره دار-غیرتک تنزل وانحطاطی
اولدینعی مایه غیرت و جراتک مشرف انحطاط و رخاوت
اولمسی

Il se prend aussi pour humiliation volontaire *A.* خشوع-مسکنت
تذلل النفس-استحقار النفس-وضوع-خضوع
|| Se tenir کوکل دوشکونلغی *T.* افتادگی-فروتنی *P.* النفس
درگاه جناب پروردگار بده dans l'abaissement devant Dieu
Un parfait chrétien استاده مقام فروتنی ومسکنت اولمق
عیسوی صحیح و کامل حال doit se plaire dans l'abaissement

استحقار نفس ایله - تخشع وخصعون لذتیاب اولمورد
حائز نصاب انبساط وانشراح اولمق اقتضا ایدر

مذلت - حقارت . A. Il se prend aussi pour humiliation forcée .
C'est un آلفقلاق . T. فرومایگی - خاکساری - خواری . P.
بر متعظم بالا esprit altier qu'il faut tenir dans l'abaissement
پرواز اولمغله دائره خاکساری ومذلتده ضبطی اقتضا ایدر

اهدال - اسدال - اسبال . A. ABAISSER. Faire aller en bas .
آشاعی - آشاعی ایندیرمک . T. فرو علیدن - فرو هشتم . P.
پرده بی - پرده بی اسدال ایتمک || Abaisser un store صافتمق
فنی - فنی اسبال ایتمک Abaisser une lanterne ایندیرمک
آشاعی ایندیرمک

تنزیل - تقصیر - قصر . A. Il signifie aussi, diminuer la hauteur .
بویی - قصه تمق . T. کوتاه کردن - پست کردن . P. القذ
دیوارک قذینی تنزیل ایتمک || Abaisser la muraille اکسلتمک
پرده صدایی - اخفاض صوت ایتمک Abaisser le ton de la voix
سی ایندیرمک - پست ایتمک

تذلیل - توضع - تحقیر . A. Il se prend aussi pour humilier .
P. Dieu abaisse les superbes || آلفقلمق . T. خوار کردن . P.
باری تعالی حضر تلری اهل کبر وغروری توضع وتذلیل
Rome حسیض مذلته القا ایدر - پست وخوار ایدر - ایدر
رومیة کبری دولتی قرطجه لونک abaissa l'orgueil de Carthage
انف کبر وغرور لرینی - خیلا ونخوتنی کسر وتوضع ایندیردی
ارغام ایلدی

ارنکاب الذل والاحتقار - تمسک . A. S'ABAISSE. S'avilir .
S'abaisser || آلفقلمق . T. خاکساری نمودن . P. تذلیل النفس
ذاتند نا جسیان اولد جق à des choses indignes de soi
حالد - شیلری ارنکاب ایلد اختیار ذل وحقارت ایتمک
لایق اولیدجق شیلری ارنکاب ایلد تذلیل نفس ایتمک
شانده لایق اولیدجق -

Joint à la préposition Devant, il signifie s'humilier || S'abais-
ser devant la majesté de Dieu بارگاه جلالنپناه حضرت کبریا
حضور عظمت نشور جذاب - اظهار عجز ومسکنت ایتمک
رب العزت ایفای فریضه فروتنی واستکانت ایتمک

ABAISSEUR. Nom de muscles dont la fonction est d'abaisser
les parties auxquelles ils sont attachés . A. عضلة هادله pl.
صارفدیجی بالقی اتی . T. پیامیغ فروران . P. عضلات هادله
عضله هادله عین || L'abaisseur de l'oeil

ABANDON. État d'une chose, d'une personne abandonnée . A.

T. واگذ استگی . P. بیل - متروکیت - مخذولیت - خذلان
من طرفی الله مخذول Il est dans l'abandon de Dieu || براغیلش
من قبل الرحمن انداخته وادی خزی وخذلاندرد - ومتروکدر
عند العائد دوجار ایبال ومخذولیتدر Dans l'abandon général
نظرگاه عامه ازامدن پس انداخته وادی مخذولیت -
بالجملة دوستان Dans l'abandon de tous ses amis اولمشدر
براعلمشدر - واحیاسی طرفندن دوجار ایبال وخذلان اولمشدر

Il se prend aussi pour une sorte de négligence qui exclue
آبطاللق - توکیلاک . T. قلندری . P. توکل . A. toute affectation
|| Il y a dans cette partie du discours un heureux abandon
- مقاله نیک فلان محالنده بر توکل دلپسند و دلربا واردر
Elle a dans ses ma-
nieres un abandon séduisant دلکش و دلربوب
وضاع و اطوارنده دلباش و دلجق بر نوع - بر نوع آبطاللق واردر
موجب معنویت اولدجق بر نوع - بر نوع آبطاللق واردر
ابطاللق واردر

تسلیمیت - توکل - تنکلا . A. Il se dit aussi pour résignation .
الله نفسی حواله ایتمد - الله براغله . T. بخدا سپارش . P.
اراده صمدانیدیه || Un parfait abandon à la volonté de Dieu
تسلیمیت کامله

لا قیدیت - احوال النفس . A. Et pour oubli de soi-même .
Se laisser || کندویی فایرماد - قیدسزلاک . T. بیقیدی . P.
بیقیدلاک مسلاکد ارخای زمام نفس
Un aimable احوال نفس وادیسنی اختیار ایتمک - اینتک
مطرب و دلپسند بر کوند احوال نفس abandon

Et généralement, pour renoncement, onbli || L'abandon de tout
soin Cet abandon de
کافده مشاعیل وغوالک ترک و احوالی
نفسک حقنه اختیار ایلدیکک بو
vous-même nous désolé
رتبه فراموشی و احوال موجب داسف بال اولور

کف . A. En termes de Palais, il se dit pour délaissement .
|| بوشلمد - براقه . T. دستکشی . P. ترک - فراغ - فراغت - الید
متصرف اولدیغی جفتلاکی Il a fait l'abandon de sa terre
متصرف اولدیغی جفتلاکدن نازک وفارغ - ترک ایلدی
دستکش فراغ اولدی - اولدی

- علی حال الخذلان - مخذولاً - مهلاً . A. À l'abandon .
Tout est || براغیلشده اولدق . T. در حال بیزاری . P. متروک
هر شی حال متروکیت ومخذولیت اوزره در
دوشی مخذول ومهل قالدی -

مخالات - ترک کلی . A. ABANDONNEMENT. Délaissement entier .

Il est à plaindre dans l'abandonnement où il est de tous ses amis et de tous ses parents بالجهل خویشان و اقربا و اصداقا و احبابی طرفندن دوستان - گنیا ترک و اخلا اولنمش اولغلد محل مرحمتدر و آشیایانی کندوسندن سلب نگاه التفات ایتدکری Il a fait un abandonnement général de tous ses biens مال و مالیاتی بر وجد مطلق ترک و اخلا مال و مالیاتی کافی و مطلقا فارغ اولدی - ایلدی

Il signifie aussi, dérèglement excessif dans la conduite, dans les mœurs. T. رسوایی. P. خلاعة الطبع - تسیب الحال. A. تسیب تسیب Abandonnement infâme رسواییک - خراباتیلیک - تسیب حال Vivre dans l'abandonnement حال فضاحت ذال خراباتیلیک حالده کچمک - اوزره کچمک

ABANDONNER. Quitter, délaisser. A. ترک. P. تخیلی - اخلا - ترک. Les gens de guerre l'ont contraint d'abandonner sa maison و گذاشتن عسکری طائفی Il abandonna le pays و خاندهنی ترک ایلکده مجبور ایلدیلر Abandonner sa femme et ses enfans مملکتی ترک ایلدی باری Dieu n'abandonne pas les siens ترک اولاد و عیال ایتمک Vous m'avez abandonné dans le besoin وقت حاجتده بنی ترک ایلدک و اخلا ایتمز بر مصالحتک Abandonner la poursuite d'une affaire ضرورتده Abandonner une cause تعقیبنی بوشلق - تعقیبنی ترک ایتمک بردعوادن و ازکچمک - بردعوادن تخیلی و فراغت ایتمک On dit, qu'un père a abandonné son fils پدر اوغلندی خلع ترک ایلدی - ایلدی اوغلندن سلب نگاه رعیت - بوشلدی - ترک ایلدی - ایلدی و التفات ایلدی

On dit, Abandonner une succession, une prétention, pour dire, y renoncer فراغت - میرافندن و دعوادن کف ید ایتمک ال جکمک - و ازکچمک - ایتمک

Il signifie aussi, laisser en proie, exposer. A. ابرال. T. و گذاشتن. P. عسکرک ایدائی باطشده قهرینده تسیب سفیندیی Abandonner un vaisseau à l'orage و ابرال ایتمک - صالیوبرمک - تدبیر شدید ایچده تسیب ایتدوبرمک سفیندیی بوره ایچده دستخوش امواج اولمق اوزره ترک Abandonner à la merci de... à la disposition de... ایلده فلانک اراده سند براقمق

Abandonner quelqu'un à son caractère, à ses penchans, à son mauvais sort بر کمسنیدی کندی طبعتمند و بخت منجوسند حواله ایلد براقمق On dit, Abandonner son cheval اسبک زمام ضبط و تصرفنی ایتک باشنی - ایتک باشنی صالیوبرمک - اطلاق ایتمک قویوبرمک

On dit, que Dieu abandonne souvent les méchants à leur sens réprouvé چنان خداوند بیچون اهل شری اکثریا sens réprouvé ایتک اولدفلری سمت ضالانده ترک و ابرال ایدر ایتدکری سمت ضالانده ترک ایدر

ABANDONNER une chose, une personne à quelqu'un. Lui permettre d'en faire ce qu'il lui plaira. A. سپردن. P. احواله - تقویض. T. اصدارالمق - براقمق. Abandonner tous ses biens à ses créanciers الدجتلوسند - مجموع مالیاتی دایملرینده حواله ایلک براقمق Vous vous plaignez de cet homme, je vous l'abandonne Un père a abandonné le soin de son fils à la conduite de... اوغلنک و تربیدی خصوصی فلانک عیده، اعتمادده حواله Son père l'abandonne, pour dire, qu'il ne veut pas prendre soin de lui خلع ایلدی - پدری تسیب و ابرال ایلدی Mon courage m'abandonne الله تعالی کندودن کف ید ایدر Dieu l'abandonne غیوتم بدن فارغ و روگردان اولور

S'ABANDONNER, se livrer à quelque chose. A. تسیب النفس - دوشمک - مبتلا اولمق. T. افتادگی نمودن. P. تسلیم النفس عیش و عشرت و مساوی S'abandonner à la débauche, au vice هرای نفسه و کوزیاشی ایچده تسلیم زمام نفس ایتمک aux femmes در برای امراض نفسانیدید تسیب نفس ایتمک - مبتلا اولمق S'abandonner à la tristesse, aux pleurs غم و اکدارده و کوزیاشی ایچده تسلیم زمام اختیار ایتمک à la joie زمام اختیاری وادی طرب و سروره ارخا ایتمک Je m'abandonne à vous سکا تسلیم اولورم

S'ABANDONNER à la Providence حکم تقدیره اظهار تسلیمیت مقتضای - حکم طالعده متوکل اولمق ایتمک طهره تابع اولمق - طالعده تبعیت ایتمک

On dit d'une femme qui se prostitue, qu'elle s'abandonne à tout le monde هر کسد تسلیم وجود ایدر

ABANDONNÉ. Il se dit d'un enfant sans secours, loin de ses parents کسندی یوق. T. بیکیس. P. متروک - مهمل. A.

Et d'un homme perdu de libertinage *A.* مسیب الحال *P.* برباد *T.* خراباتی - خودخو

ABATAGE. La peine et les frais pour abatre le bois *A.* قطعیه *P.* کسده بها *T.* مزد بریدن درخت *P.* اجرة القطع - کسیمی بیاسی

ABÂTARDIR. Dégénérer *A.* تغییر الاصل *P.* افساد الاصل *T.* اولکی *T.* نژاد را دیگر گونه گردانیدن *P.* حالتی دکشدرمک امتداد حال رقی و مملوکیست مایه اصلیه جساترمتک *les jeunes gens s'abâtardissent dans l'oisiveté, dans les délices* نو جوانان کوره بیکاری و بطالت و لذایذ نفسه ادمان و مداومت باعث تغییر سن شایده اولنره کوره بیکاری و بطالت - جبلت اولور طبیعت اصلیه لرینک تغییرینی مستلزم اولور

ABÂTARDI. *A.* متغیر الاصل - متکرر الاصل *P.* گمکرده نژاد *T.* بو اوزوم *Ce plant de vigne s'est abâtardi* اصلی دکشمش *T.* متغیر الاصل *Un coeur abâtardi* بیچلنشدن - نکاکی متغیر الاصل *laصل اولمش فواد*

ABAT-JOUR. Sorte de fenêtre dont l'appui est en talus, afin que le jour se communique plus facilement dans le lieu où il est pratiqué *A.* باجه پنجره سی *T.* تابدان - روشن دان *P.* فخت *Les marchands ont des abat-jours dans leurs magasins, pour faire paraître leurs marchandises plus belles* اهل تجارت متاعلرینی خوش کوسترمتک ایچون اوطدلرنده روشن دانلر بیایدیرلر

ABATIS. Quantité de choses abattues, telles que bois, arbres, pierres, maisons *A.* کساره - حساسات *pl.* حساس *pl.* خرده جوب - خرده سنگ *P.* انقاض *pl.* نقض - کسارات *Les ennemis embarrassèrent les chemins par de grands abatis d'arbres* اعدا معابر و مسالکی کسارات *Cette rue est bouchée par un abatis de maisons* بو طریق ابنیه بیقندیارله مسدود در

On dit aussi, Faire un grand abatis de gibier *A.* عظیم شکار *T.* فیرغینی اینتمک

On appelle aussi Abatis, les pieds, la tête, le cou, les ailerons etc. des volailles *A.* سقات *T.* جزاره - سقط

Il se dit aussi, du lieu où les bouchers tuent le bétail *A.* سالخانه *T.* سالخانه *P.* مذبحة - قذاره

ABATTEMENT. Affaiblissement, diminution de force, de courage *A.* کوشلک - فیرقلق *T.* درماندگی *P.* فتور - وصمت *Ce malade est bien mal, je le trouve dans un grand abattement* بو مریض غایت ایله حالت فتور ووصتمده اولدیغندن *Cette mauvaise nouvelle l'a mis dans un étrange abattement* بو خبر موحد غایت فتورینی مؤدی اولمشدر

ABATTEUR. Celui qui abat du bois *A.* قاطع الاشجار *T.* آعاج کسچی *T.* درخت افکن

ABATTRE. Mettre à bas, renverser par terre *A.* هت - هدم - نقش - بییدن - فروافکندن - بخاک افکندن *P.* تهدیم *P.* دوشورمک - بیقمق *T.* بر زمین زدن - زمین کردن *Abatre des maisons, des murailles* اشاعی بیقمق - بیقمق *هدم - بیوت و منازل و حيطان و جدران* نقش زمین اینتمک *des arbres* خاک ایله یکسان اینتمک - و تخریب اینتمک *Abatre par le pied* آعاجاری کسوب بیقمق - تهدیم *اشجار اینتمک* *Il le prit rudement au collet, et l'abattit sous lui* عنف ایله بوغازندن طوتوب آتنه بیقندی *lui abattit la tête de dessus les épaules* او موزلری کلسمنی او موزلری *Il lui abattit le bras d'un coup de sabre* عهسان بر ضربده قولنی دوشوردی *Ce chasseur abat bien du gibier* بو صیاد خیلی شکار دوشور *Ce cheval est fougueux; on est contraint de l'abatre pour le ferrer* بو اسب خرون و بد رام اولغله حین انعالده یره بیقدیرولق اقتضا ایدر

Figur. Affaiblir, faire perdre les forces, le courage *A.* فقیر *ایرات الکسر والانحطاط - ایرات الکسر والفتور - توصیم - نا توان کردن - درماندگی آوردن - سست و بیحال کردن P.* حمای *Une fièvre continue abat bien un homme* بیقمق *T.* قوای بدنیده - لازم خیلی مرتبه توصیم بدنی مستلزم اولور *Cette maladie a bien abattu ses forces* خلیجه باعث کسر وانحطاط اولور *bo علت قوای بدنیدسه گلی* *Cette perte lui a abattu le courage* غیرتده ایرات - بو ضایعات کندوبه موجب فتور اولدی *Ces deux maisons sont ennemies, elles font leurs efforts pour s'abatre l'une l'autre* بو ایکسی خانهدان میانلرنده اولان بغض و عداوت تقریبیه ادهما آخرت انحطاط و تمزنی موجب اوله حق اسبابک استحصالده صرف

مقدور ایدرلر

Figur. Abattre bien du bois, pour dire, expédier beaucoup d'affaires T. خیلی ایش سورمک

Proverb. Petite pluie abat grand vent T. چستی یغور کسکین روزگار بصدیرر

S'ABATTRE || Un cheval s'abat, pour dire, que les pieds lui manquent, et qu'il tombe tout-d'un coup A. کبوه P. شکر فیدن T. تکرلنک

On dit aussi, une volée de pigeons s'abattit sur un champ Un tarlanek auzr pneh br suri kokerjien نزول ایلدی اوزریمزه قریباً بر تندباد Le vent s'abat در هائل نزول ایدجکدر روزگار تنزل ایتمکده در کسب سکونت ایتمکده در- دیکلمده در-

ABAT-VENT. Charpente qui garantit du vent et de la pluie جیقه- جاتی T. بارانگریز P. افریز- سدغه A.

ABC. Petit livret contenant l'Alphabet A. اخباره pl. ات ایزر - الف سپاره سی T. سیپاره P. کتاب الابدج

Figur. Le commencement d'une science || Ce n'est là que l' A. B. C. des Mathématiques هنوز ابجدیدر علوم ریاضیه نکت

ABCÉDER. Se tourner en abeès A. توری P. فساد آماس ورم آزق T. آماس تباه شدن - یذیرفن

ABCÈS. Tumeur inflammatoire qui se termine par la suppuration A. اورام قرحیه pl. ورم قرحتی T. آماس ربشدار Rنده اولان ورم قرچی Abcès au poumon || یاره لو ورم

ABDICATION. Renoncement volontaire à une dignité A. استعفا L'abdication de Diocletien || پوستی بوشلمه T. از جاه دستکشی P. فلان قیصرک استعفا سی

ABDIQUER. Abandonner la possession d'un État, d'une dignité بوشلق T. دست کشیدن P. استعفا - کف الید - فراغت A. Abdiquer la royauté, la couronne, l'Empire و تاج و تختدن و ملک و سلطنتدن فلان جنرال Ce Général a abdicqué کف ید و فراغت ایتمک خدمتدن استعفا ایلدی

ABDIQUÉ A. پوستنی بوشلمش T. دستکش P. مستغنی

ABDOMEN. Le bas ventre A. ختلده pl. خشلات P. بطن - کوکت التی T. پایین شکم P. تنور البدن - اسفل عضلات بطن اسفل Les muscles de l'abdomen

ABDUCTEUR. Nom qui se donne à différents muscles, dont la fon-

ction est de mouvoir en dehors les parties auxquelles ils sont attachés A. عضله رادعه P. پیامیغ بیرون ران T. طشره بیه عضله رادعه عین || L'abducteur de l'oeil دوردیجی بالق اتی

ABÉCÉDAIRE. L'ordre des lettres suivant l'Alphabet A. ترتیب حروف الایجاد

ABÉCQUER. Donner la bécquée à un jeune oiseau A. تمقیق P. قوش کندو یا وربسنی بملک T. مرغ با پیچده اش خورش دادن

ABEILLE. Insecte qui produit le miel et la cire A. نحله

|| بال آرپسی T. زنبور عسل - کتب - منج P. نحل pl. خشرمه النحل A. Essaim d'abeilles نحل زرنشان Abeille dorée Une ruche بال آرپسی سورپسی T. رمشنج P. ثول النحل - Aiguillon d'abeille آری قوانی T. گندو P. کواره A. آری ایکنده سی T. نیش زنبور P. ابرة النحل - ابرة الزنبور A. P. امیر النحل - خشرم - یعسوب A. La reine des abeilles آری بکی T. خان - میر منج

ABERRATION. Mouvement apparent qu'on observe dans les étoiles L'aberration des fixes || حرکت متموجده A. ثوابت حرکت متموجده سی

ABETIR. Rendre stupide A. تبلید P. کور دل کردن T. بیدلندمک

Il est aussi neutre A. تبلد D. کور دل شدن T. بیدلندمک کسب - گل یوم تبلد ایتمکده در || Il abétit tous les jours بلادت ایتمکده در

Abeti A. متبلد P. کور دل T. بوداله لمنش

AB-HOC, AB-HAC. Confusément A. شذر مذر P. براکنده قارش مورش T. وپریشان

ABHORRER. Avoir en horreur A. تنفر P. نفرت Les hommes gens abhorrent les fripons اولنلر فاسدیین غرش داشتین - داشتن اجل عرض و ناموس اولنلر فاسدیین نفرت ایدرلر Les tyrans sont abhorres de leurs sujets و حیلکاراندن نفرت ایدرلر مبعوض - جباران و ظلمکاران منفور رعایا وزیر دستاندلر رعایا وزیر دستاندلر

ABIME. Gouffre très - profond A. لجد عمیر - عمیر P. انغار نفواب حول - عمیر هائل Horrible abime || اوجرم T. نفواب وقوعه کلان حرکت ارصدن بر عمیر عمیق الغور پیدا Ne vous baignez pas en tel endroit de la rivière, il y a un abime فلات طرفده بر عمیر بعید الغور اولمعد آنده

احتیاض اولنمق روا دکلدر

Dans le langage de l'Écriture, il signifie, enfer *A.* جحیم
P. جهنم *T.* دوزخ || Les anges rebelles ont été précipités dans
 l'abime طاعت باریدن منصرف سمت عصیان اولمش
 اشرار جان درکات جحیمد القا اولندی

Figur. *A.* ورطه *P.* مغاک *T.* اوچرم On emploie aussi les mots
A. انکین *T.* دریا *P.* بحر || Il est tombé dans un abime de
 misère, de malheur بی مغاک ناعریاب نکست وورطه بی
 Le jeu, les procès, les bâtimens sont des abimes دعوای و مرافعات و ملاهی
 La divisibilité de la matière à l'infini est un abime pour l'esprit hu-
 main ماده نکت الی غیر النهایه قابلیت تجزیسی ملاحظه سی
 Les abimes de la sageesse, de la miséricorde de Dieu حکم خفیة البیة و مرحمت
 La Métaphysique est un abime بیغایت و تانیة بر بحر لا حد و نیایه در
 علم کلام بر در برای بی سر و پا در علم

On dit d'un homme très-savant, C'est un abime de science
 فلان کشی بحر علوم و معارفدر

ABIMER. Précipiter dans un abime *A.* سوختن - خسف -
 Les cinq villes que *T.* یوه باترمق *T.* در زمین فرو بردن *P.* غرق
 الله تعالی نکت خسف و غرق ایتدردیکی بلاد
 باسر الله تعالی یوه باترولمش بش عدد شهرلر - خسف

Figur. Perdre, ruiner entièrement *A.* افندا - قخریب
 یوق ایتیمک - *T.* مضحل کردن - هبا کردن - تباه کردن
 ایتدردیکی مصارف || Les dépenses excessives l'ont abimé
 خراب - مفرطیه مبنی حالی کلیاً مضحل و خراب اولمشدر
 Prenez garde à cette porte qu'on vient de peindre,
 elle abimera votre habit هنوز نقش اولنمش بو قیودن حذر
 ایلد لباسکی فنا و تباه ایددجکدر

Figur. Périr, et alors il est neutre *A.* محو - اصحلال
 C'est un méchant homme, il abimera avec toute sa fortune
 بر خیمت آدمدر || یوق اولمق *T.* نا بود گشتن - تباه شدن
 جمیع اموال و اشیا سیلید محو و مضحل اولدجغی طادردر
 Toute sa fortune abimera un jour بر کون اولور کد مال و منالی
 رهین فنا - جملاً تباه و هبا اولدجقدر

S'ABIMER. S'abandonner tellement à quelque chose, qu'on ne
 songe à aucune autre *A.* نرقد استغراق - استغراق الذهن

S'abimer dans la contemplation des mer-
 veilles de Dieu کرامات حضرت پروردگاری بد تطالع و تنظر
 S'abimer dans l'étude مطالعه مطالعده
 dans les pensées ذهن ایتیمک
 S'abimer dans la douleur مستولی اولمش سیل غموم و اکدار ایچنده
 dans la debauché, dans les plaisirs عیش و عشرتده
 و مستهیات نفس ایچنده مستغرق اولمق
 نعیم دنیاده مستغرق اولمق -

Amié || Une ville abimée منخسف بر بلده
 Un homme abimé یوه باتمش شهر - و سوخان اولمش بلده
 در باید باتمش آدم - غریق در

Figur. Une femme abimée dans la douleur بحر اندوه
 Un مستغرق دیون Abimé de dettes و کدر اولمش خاتون
 لکدر کثرتندن فنا پذیر اولمش
 متاع بیت

AB IRRATO. Fait par un homme en colère *A.* عن جانب
 طارغلق حالده اولان کشیدن *T.* از سر خشمناک *P.* المغتاط
 - مرد مغتاط طرفندن اولان وصیت Testament Ab irrat
 طارغلق حالده اولان کشینک - وصیتنامه مرد خشمدار
 وصیتی

دنتی - ارذل *pl.* رذیل - لئام *pl.* لئیم *A.* vil bas
 T. بیقدر - فرو ماید - ناکس *P.* سفلد *pl.* سفیل - ادانی *pl.*
 لئیم و رذیل آدم Un homme vil et abject || کوتبی - آلچق
 Une créature abjecte مزاج دنانت امتزاج
 Des سیمای دنانتنما Une phisionomie abjecte مخلوق لئیم
 Des عادات و آداب دتیه Des sentiments abjects افکار مردول

ABJECTION. État où est une personne abjecte *A.* سفالت -
 فرومایگی - خاکساری *P.* خساست - دنانت - رذالت
 || آلچقلاق - ناکسک *T.* ناکسی
 Vivre بر کوند حال سفالتد گرفتار اولدیکده...
 L'abjection de ses sentiments et de ses mœurs
 دنانت افکار و خساست اخلاقی

Il signifie aussi, rebut, en cette phrase de l'Écriture-Sainte:
 L'opprobre des hommes et l'abjection du peuple بنی
 رسای عالم و سبب شین - نوع آدم و رذیلد عالم
 و عار بنی آدم

On dit aussi d'une place qui ne peut plus se défendre, qu'elle

واجب الکرامتہ - مکروه - کریدہ A. Abominable. Détestable
T. خوش انگیز - سزاوار غرض - پشیمہ P. محل الاستکراه -
استکراه طبعی - جنایت کریدہ Crème abominable || ایرکنجکت
مکروه Homme abominable موجب اولدجق جرم وقباحت

طعم کربید Goût abominable واجب الاستکراه آدم - الاطوار آدم
Odeur abominable رابجده کربید

ABOMINABLEMENT. D'une manière abominable A. مکروهماً
نفس ایرکنجک T. کربیاند - غرش اذگیزاند P. مستکروماً
موجب استکراه طبع Il se conduit abominablement || وحبله
Il écrit abominablement اولدجق وحبله عمل وحرکت ایدر
Abominablement mal صورت مکروهه ایلد کتابت ایدر
بادی استکراه نفس اولدجق مرتبده قبیح وردی

ABOMINATION. Horreur A. کراهت - مکروهیت P. غرش
کربید مد - اکراه ایتیمک Avoir en abomination || ایرکنش T.
ایتیمک

Il se dit aussi de ce qui est l'objet de l'abomination || Cet
homme est l'abomination de tout le monde مکروه عامددر
مکروه عالمدر

Il signifie aussi, action abominable A. کربیهه - pl. مکروهه
Ce crime est || جان ایرکنجک شئی T. پتیره P. مکاره
une des plus grandes abominations que l'on puisse imaginer بو
جرم وجنایت خیال وخطره کله میدجک مکاره اعمالک
ارتکاب مکاره Commettre des abominations اشد واعظمیدر
مکاره ورذایله تصدی ایتیمک - ایتیمک

RDALTE L'EXTRAORDINAIRE A. مکروهه الخرابه

ABONDAMMENT. En abondance A. بالغاً ما بلغ
T. با فوزنی - با فراخی P. متکاثراً - متوافراً - مع زیاده
Il ne doit plus souhaiter de biens, il en a abondamment
بالغاً ما بلغ صاحب ثروت وپسار ایدوکنه بول بول
Cela est abondamment expliqué شروح وایضاح
بو کیفیت مع زیاده شروح وایضاح ایلد شدر
اولد شدر

ABONDANCE. Grande quantité A. غزارت - فیض وبرکت
- فراخی - فراوانی P. خصب - کثرت - وفور - وفرت - وفارت
Abondance de tout || کبراهاق - جوقلاق T. فوزنی - شایگان
کثرت مال ومانال Abondance de biens هر شییه فیض وبرکت
Pays d'abondance کثیر الارزاق - وفیر المحصولات بر مملکت
En grande abondance بوللق مملکتی - خصب ورخا مملکتی - مملکت
کثرت وغنایه مالک اولمق - سعد رزق صاحبی اولمق
Année d'abondance خصب ورخا - فیض وبرکت سندسی
بوللق سندسی - سندسی

On dit proverb. De l'abondance du coeur la bouche parle
ما فی الصدک حال طغیانده لسان پر گو اولور

ABONDANT. Qui produit abondamment A. مخصب
فراوان - شایگان P. مبدور - مبدول - عمیم البرکة - الارزاق
Pays abondant || جوق - مباح - کور - کمره - بول T. بسیار -
هر کوندنعم وفوادی مبدول بر مملکت en toute sorte de biens
Il est abondant en paroles, en comparaisons عیمیه البرکت
- نطق وکلام وتمثیلات موافقة المراسی مبدور وفراواندر
غزارت الفاظ وتعبیرات وکثرت تمثیلات وقیاساتی درکار در
مال وثروتی - کمره بر خانه Maison abondante en richesses
مباح - محصول کثیر Récolte abondante بذیر وکثیر بر خانه
وکمره اولان محصول

ABONDER. Avoir en grande abondance A. تملک سعة الحال
بوللقد اولمق T. در فراخی بودن P. تملک رفاعة الحال -
وسعت حال Abonder en richesses || بوللق صاحبی اولمق -
عیش شایگان وثروت - وکثرت مال ومانال مالک اولمق
هر شییه en toutes choses وبسار فراوان صاحبی اولمق
Cette province abonde en blés, en vins, en soldats, en gens d'esprit
مملکتده خمر - خیر ونعمت مبدور ومتوافر اولمق
وحنطیه متعلق محصولاتک وعسکر خدمتند لایق نفرتک
ورشد وکیاست ایلد موصوف ذوانتک بوللغی وار در

Il signifie aussi, être en grande quantité A. ربعان
توفر - ربعان A. کمره اولمق - بول اولمق T. بسیار بودن - شایگان بودن P.
بوخانده خیر Le bien abonde en cette maison || کور اولمق -
خیر ونعمت کمرهادر - ونعمت توفر وربعان اوزره در

On dit en Jurisprudence, que se qui abonde ne vieie pas A.
زیاده سی ضرر ایتیمز T. لا بأس فی الزیاده

Et Figur. Abonder en son sens, pour dire, être fort attaché
à son opinion T. کندو رایند - کندو رایند متمسک اولمق T.
الصاقی ذهن ایتیمک

ABONNEMENT. Marché par lequel on consent à fixer à une
certaine somme ce qu'il faudrait payer pour des droits dont le
produit varie selon les circonstances A. بکواش P. عقد الابجار
بر ابجار Faire un abonnement avantageux || کرامد T. گیری
رابع عقد ایتیمک

بکواش P. استیجار A. S'ABONNER. Être en abonnement
|| کرا ایلد طومق - کرامدق T. گرفتن
اشارتک استیجارینی مقاولید ربط ایتیمک

کراشدار - کرایددار P. مستاجرین pl. مستاجر A. AÉONNÉ
T. کراچی

بهتر ساختن P. اطابده - اصلاح A. Rendre meilleur. ABONNIR.
Les caves fraîches abonnissent T. خوب کردن - بارد سردابله اصلاح خمر ایدر le vin

استطابده - کسب الصلاح - استصلاح A. Il est aussi neutre
Ce vin abonnira T. خوبی پذیرفتن P. بو خمر سرداب اینجمنده مرور dans la cave avec le temps
ایام ایله یاپیلدجقدر

ABORD, se dit proprement des ports où les vaisseaux peuvent
ساحلر سی P. وصول السفینه - رفا - مساحلت A. mouiller
عسیر T. Ce port est de difficile ou de facile abord
سپل - عسیر الرفادر - صعب الوصولدر - المساحله بر لیماندر
یناشلمدسی قولای - یناشلمدسی کوچ - سپل المساحله - الرفا

وصلت A. Il se dit aussi en parlant des hommes qu'on aborde
بر کسندنکت - یافلشمه T. نزدیکی P. مقاربت - مواصلت -
شو L'abord de cette personne est fort difficile || یناشده وارمه
Cette personne a l'abord facile بر آدمدر gracieux
عند المواصله اظهار مساحلت وملاطفه ایدر بر ذات
مواصلاست Il a l'abord rude et fâcheux Craindre
ردانت واردر - ومقاربتنده خشونت وبدلت واردر
بر کسندنکت وصلندن خوف
بو کلامی همان ابتدای Je lui ai dit cela dès l'abord
نظره Il m'a paru tel au premier abord
وصلت اولیده - اولیده بگا بوبله کورندی

توالی A. Il signifie aussi affluence de personnes et de choses
Il y a un grand abord de monde dans cette maison متراکب
بو خاندده خلقک متراکباً
Il y a un abord de toutes sortes de marchandises et de denrées
اولطرفه هر جنس اموال و ذخایر پیایی
هر جنس اموال و ذخایر اقیشوب کلور - توارد ایدر

فی - ابتدای A. D'abord. Au commencement, premièrement
اکت اول - ابتداده T. در آغازکار P. فی اول الامر - ابتدای الامر
اول امرده || D'abord il semble que cela soit vrai اول امرده -
صحیح کبی کورینور

Tout d'abord, se dit au même sens, et cela rend l'expression un peu plus forte A.
- اول باری P. علی و حاکمة الاولى

وجلمه اولیده - ایلاکت قوپوشده T. اول باتول

ممکن - ممکن A. ABORDABLE. Qu'on peut aborder
Cette côte n'est pas abordable à cause des écueils یناشیلد ییلدجکت T. پذیرای ساحلر سی P. الرفا
ممکن الرفا دکلددر یناشد ییلدجکت بر دکلددر

On dit, qu'un homme n'est pas abordable, pour dire, qu'il
ممتنع المواصله در accueille mal ceux qui veulent l'approcher
Et qu'il est très abordable بر آدمدر - ممتنع المقاربه در -
یانشد وارلمسی قولای بر آدمدر - سپل المواصله در

ABORDAGE. Il se dit ordinairement en parlant des combats
de mer A. Aller à l'abordage T. با هم رسی P. ترواکب
Prendre un vaisseau par abordage لاجل الترواکب بر سفیندنکت اوزر بند وارمق
سفیندیی بالترواکب ضبط ایتمکت La nouvelle construction des vaisseaux a rendu l'abordage presque
impossible سفیندلرکت رسم جدیدلر بند کوره یافلشدخل اوزرلر بند
وارلمق همان درجه استحاده در

Mصادمة A. Il se dit aussi du heurt de deux vaisseaux
T. با هم زدن کشتیها P. مصاکمة السفینتین - السفینتین
Il n'y a rien à craindre que l'abordage کیمیلرکت جانشمسی
کیمیلرکت بری برلر بله جانشمندن زیاده مخوف ومخاطرهلو
بر شی یوقدر

ABORDER. Aller à bord A. ارفا P. بر ساحل رسیدن
Le vent était si fort, que nous ne pûmes aborder یناشمق ||
هبوب ایدن روزکراکت شدندن یناشمق ممکن اولدمدی
- بر جزیرهده ساحلر قرار اولدق Aborder dans une ile
یناشمق - القای لنگر قرار ایتمکت

بنزدیک P. تدانی - تنقرب A. Il signifie aussi, approcher
On ne saurait aborder de cette église, tant elle était pleine de monde
کلیسا خلق ایله
الامال اولدیغندن یناشد وارلمق امر محالدر

متراکباً A. Et monter à un vaisseau par force dans un combat
کمی ید جانب اینچند یوروش ایتمکت T. هجوم فی السفینه
On dit, Aborder un vaisseau, lorsqu'un vaisseau va en heurter
دو کشتی با همدیگر P. تصادم السفینتین A.
ایکمی کمی بری بولر بله جانشمق T. بر زدن

Figur. Approcher de quelqu'un pour lui parler A. تنقرب P.
La foule était si grande T. یناشد کتمکت T. بنزدیک آمدن

apprès de ce ministre, que je n'ai pu l'aborder بویکیل دولتک
یاندزه زحام ناس شول وتبدده ایدیکه تنقرب ایدهدم

Il se dit aussi du discours, pour dire, traiter, discuter || Il
n'a pas même abordé la question مبحثه تقریب کلام بیلده
صدد و مبحث ستمه بیلده یافلشدهدی - ایتمش دکدر

ABORIGÈNES. Il se dit des premiers habitants d'un pays A.
اصلنده کی T. اداائی پیشین P. سکته قدیمه - سگان اصلیه
یرلور

ABORNEMENT. V. Aborner.

ABORNER. Mettre des bornes A. تحدید - اختطاط - وضع
Aborner un champ || سنور قویمقی T. مرز بستن P. الحدود
تارلایی علایم فاصله وضعیله - تارلاده وضع حدود ایتمتک
تحدید ایتمتک

ABORNÉ A. محدود P. مرز بسته T. سنور قونمش

ABORTIF. Qui est venu avant terme A. سقط - جریض P.
مولود abortif || دوشوکت جوجوق T. زاده نا بیگام
نا رسیده P. ناقص الخلقه A. Et en parlant de fruits سقط
فاکده ناقصه الخلقه Fruit abortif || جوره فالمش یمش T.

ABOUCHEMENT. V. Aboucher.

En termes d'Anatomie, il signifie, rencontre des orifices de
deux vaisseaux A. بهم پیوستگی دهانیا P. تلاقی الافواه A. آغز
آغزه بتمشه

ABOUCHER. Faire trouver des personnes ensemble dans un lieu
pour conférer sur quelque affaire A. جمع لاجل المشافهه
برای سروا بهم - بهم رسانیدن P. جمع لاجل المذاکره
سولشکت ایچون - بولشدرمق - کورشدورمک T. رسانیدن
فلان || Il faut les aboucher ensemble بیره قوشدرمق
کمسندلری مذاکره خمنده کور شدورمولور

En Anatomie et dans les arts et métiers, il se dit de la
jonction et communication des divers vaisseaux qui se rencontrent
A. آغز آغزه قوشده بهم آمدن دهانیا P. التقاء الافواه A.

S'ABOUCHER A. اجتماع - تلاقی P. بهم رسیدن
کورشمک T. بهم رسانیدن P. اجتماع - تلاقی || Nous devons nous aboucher au premier jour
Il se sont
بریره اجتماع بوله مذاکره و مکالمه قیام ایتمشلوردر
بریره کلمش T. بهم رسیده P. متلاقی - مجتمع A.

ABOUCHE A. متلاقی الافواه اولوقلر A. آغز آغزه بتمش
|| Des tuyaux abouchés l'un à l'autre اولوقلر
آغز آغزه بتمش - آغز آغزه اولوشمش اولوقلر

AB OVO. Dès l'origine, dès le commencement A. من اوله
Prendre un fait || تا اصلندن T. از سر آغاز او P. من مبدانه
بر ماده بی من مبدانیا طوتمق ab ovo

ABOUTIR. Toucher par un bout A. انتطاع - توکنمک
Un arpent || اوج کسملک - توکنمک T. بسر شدن - رسیدن
de terre qui d'un côté aboutit au grand chemin, et de l'autre,
au champ d'un tel فلانیک تارلانسده منتهی بر دونوم بر
نتهی اولور - منقطع اولور - بو تارلا بر حوالق بیره توکنور

Il se dit figur. de l'issue d'une chose, de ce qui en résulte
à la fin A. نتیجه یافتن P. وصول الی نتیجه A. نتیجه بولمق T.
Tous ses desseins aboutissent à cela کافیله عزایم و مقاصدی بوکا متعذر
بسط ابلدیکتک que vous faites? Cela ne peut aboutir à rien
بالجمله دلیللرک نتیجدهسی ندر
Cela n'aboutira qu'à le perdre اولمسندن غیری بر درلو نتیجه
ویرید جکی ظاهر در

Il se dit aussi des apostumes et des abcès, lorsqu'ils viennent
à crever A. انفقاء P. دشلمک T. کافده شدن
دشکت - ورم حاری تنفقه ایتمتک un apostume, un abcès

توکنمش T. بسر شده - باخر رسیده P. منتهی A. ABOUTI
نتیجه بولمش T. نتیجه یافتن P. منتج A. اوجی کسملش -
دشلمش T. کافده P. منفقی A. نتیجه ویرمش

ABOUTISSANT. V. Abouti.

Il s'emploie aussi au pluriel comme substantif. Ainsi on dit,
Les tenants et les aboutissants d'une pièce de terre, d'une mai-
son اطراف - بر خاندنک و بر ارضک حدرد و غایاتی و نهاییاتی

On dit figur., qu'un homme sait tous les tenants et les about-
issants d'une affaire باطرافها واقفدر فلان مصلحت
فلان مصلحتک بالجمله کیرش - مصحشی اطرافیه بیلور
و جیش یرلورینی بیلور

ABOUTISSEMENT. Il ne se dit que d'un abcès qui vient à aboutir
L'aboutissement d'un abcès || دشله T. کافنگی آماس P. فقاء A.
ورمک دشلمدهسی - فقاء ورم

ABOYANT. qui aboie A. عوا P. لاینده T. حوالایی

ABOYER. Il se dit des cris des chiens, lorsqu'ils menacent

A. حاولمق *T.* لاییدن *P.* اعتوا - استنباح
سارق کورنجه اعتوا ایدن کلب اباوے aux voleurs

On dit proverb. et figur. Tous les chiens qui aboient ne mordent pas هر حاولین کوپک اصمرمز

ABOYEUR. Chien qui aboie *A.* نباح *P.* عومو زن *T.* حاولیچی Il ne se dit qu'au figuré.

ABRACADABRA. Mot auquel on attribuait anciennement des vertus pour guérir la fièvre, en le portant autour du cou *A.*

استمد نسخدسی *T.* حرز تپلرز *P.* تعویذ الحما

ABRÉGÉ. Discours écrit qui a été abrégé *A.* مجمل
Il réduit || خلاصه *T.* اندک سخن *P.* ملخص - موجز -
علم الهیسی toute la Théologie, tout le Droit Canon en abrégé
بودن Il en a fait un abrégé de votre affaire
Donnez-moi un abrégé de votre affaire
بر خلاصه سنی ویر - مصلحتکک بر اجمالنی ویر

On dit pour exprimer l'excellence de l'homme, qu'il est un abrégé des merveilles de l'univers جهاندر خلاصه
بر عالم مصغر ومختصر در C'est un monde abrégé

Il se dit aussi dans le sens d'abréviation, V. ce mot.

ABRÉGER. Rendre plus court *A.* قصر کردن *P.* ایجاز - قصر
ادمیان || Ses débauches lui abrégèrent la vie || قصه لمتقی *T.*
La méthode qu'il a pour enseigner le Latin, abrège de beaucoup le temps des études
لسان لاتینک تعلمده اتخاذ ایلدیکی فن واعول
Abréger une narration خلاصه خیالی قصر وقت استفادیه وسیله اولور
Abrégez votre discours کلامکی قصر ایلد

On s'en sert aussi absolument || Il faut abréger کلام قصر
کلام ایچون بو قصر لازمدن Laissons ce point pour abréger
بو طرفه Prenez ce chemin, il abrège مادیکی ترک ایددلم
طریق مختصر در - رواند اول طریق قصر ایدر

ABRÉVIATEUR. Qui abrège l'ouvrage d'un autre *A.* ملخص
|| L'abrégiateur d'un tel ouvrage فلان زالیفک ملخصی *P.*

ABRÉVIATION. Retranchement de quelques lettres dans un mot *A.* ترخیمات pl. ترخیم

ABREUVER. Faire boire *A.* سقی - اشرب - تسقیه - اسقا - سقی
سوارمق *T.* آب دادن - پسانیدن *P.*

Il se dit aussi de l'effet de la pluie sur la terre *A.* اروا *P.*
صوبه *T.* آیسار کردن - سیراب کردن - شاداب کردن
اوص کرکی کبی || La terre est bien abreuvée || قاندرمق
باران La pluie a bien abreuvé les terres سیراب وریاندر
تارالری کرکی کبی اروا ایلدی

Figur. Préserver de dessèchement *A.* تطریب - تجدید
- رطوبتلندرمک *T.* تر و تازه ساختن *P.* الطراوة والرطوبة
|| Des ventes journalières abreuvent un commerce || تازه لمتک
بیع روزمره ایلد آیش ویرش مجددا کسب طراوت ایدر
Il y a dans ce bourg un gros marché qui nous
abreuve de toutes les choses nécessaires بر جسمیم
بازار قریلور کد بزى کافه مالزمد ایلد رطوبتلندرد

On dit aussi, Abreuer quelqu'un de chagrins کمسندیه
Et s'abreuer de larmes اشراب زهرايه غموم واکدار ایتک
S'abreuer باران اشک وگرید ایلد سیراب وریان اولمق
زهرايه نوش اندوه وکدورت اولمق

ABREUVÉ. *A.* سقا - پسانیده *P.* شاداب - سیراب *T.* سیراب
سیراب فانش *T.* شاداب - سیراب *P.* ریان

On dit aussi, Un coeur abreuvé de fiel et de haine لبریز
زهرايه غیظ وعدوان اولمش قلب کینه دار

ABREUVOIR. Lieu où l'on mène les chevaux à boire *A.*
مساقی pl. مستقات - مناهیل pl. منهل - مشارع pl. مشرود
|| Un grand abreuvoir عظیمه صواد یوری *T.* ابشخور *P.*
اقلری صواده کوتورمک Mener les chevaux à l'abreuvoir

ABRI. Lieu où l'on peut se mettre à couvert du vent, de la pluie etc. *A.* ستره - ستایر pl. ستاره - ستره
صنعدجق بر *T.* سپر *P.* ستایر pl. ستاره - ستره
مدار استار اولدجق || Chercher un abri سپرلندجک شی -
Il y a un bon abri dans cette plage بر محل جستجو ایتک
C'est un lieu extrêmement découvert, où il n'y a point d'abri
بو یالی کنارنده سپرلندجک بر محل مناسب وار در
در un lieu extrêmement découvert, où il n'y a point d'abri
طرفی مکشون بر محل اولوب مدار ستره اولدجق بر
شی یوقدر

Il se dit aussi d'une plage où les vaisseaux sont en sûreté
محافظة لوبو بر *T.* جای محفوظ *P.* محل محفوظ *A.* محفوط
contre la tempête

Et figur. de quelque lieu que ce soit où l'on est en sûreté
T. پناه - سایه گاه *P.* کنف - کنف الامان - فامن *A.*
|| La solitude est un abri پناه کنوره جک بر - صغندجق بر
انزوا وعزلت غوایل دیوبدن contre les embarras du monde

بر ماندر La pauvreté volontaire est un abri contre la cupidité بر ماندر
التزام حمايت La maison d'un protecteur est un abri
ايدن ذاتك خاندسي كهت الاماندر

A L'ABRI se dit, de ce qui sert à mettre à couvert A. في
|| Etre à || صغندجق يردہ T. در سايدگاه P. محل الاحتماء
محل احتماء اوله بيلدجک بر P. اورمانده وديواره بولمنق

Et figur. Agir à l'abri de la faveur مظهر اولديغي مساعده نك
سايدسندده عمل وحرکت ايتمک

ABRICOT. Fruit à noyau A. مشمش T. مشلوز P. قايسى

ABRICOTIER. Arbre qui porte des abricots A. شجر المشمش
قايسى اعاجي T. درخت مشلوز P.

ABRITER. Mettre à l'abri A. حفظ - اطلال - در سپر کردن
T. Cette maison est abritée par une montagne
بو خانه بر جبل ايلد محفوظدر T. سپرلنمک

ABRITÉ. A. محفوظ - مستطيل - در سپر کرده T. سپرلنمک
فورنمش -

ABROGATION. Action par laquelle une chose est abrogée A.
|| L'abrogation d'une loi || بوزلده T. عملاندگی P. منسوخيت
بر قانونک منسوخيت

ABROGER. Annuler une loi, une coutume A. الغاء - نسخ
|| Abroger une loi, une ordonnance, une coutume || بوزمق T. عملاندده کردن P. ابطال
قانونک ونظامنامدنک وعادتک الغاء
مبادرت ايتمک

Il s'emploie aussi avec le pronom personnel || Cette loi s'est
بوقانون خود بخود منسوخ وملغا اولدى
طبيعيلد بوزلدى -

ABROGÉ. A. منسوخ - ملغا - عملاندده P. ملغا عن العمل
بطال اولمش T.

AGROTONE. V. Aurone.

ABROUTI. Bois dont les bourgeons ont été détruits par les bes-
T. درخت شام P. اشجار مرمومده pl. شجرة مرمومده A.
بوداقاري ينمش اعاج T. خورده

ABRUPTO. Inopinément, sans préparation A. بالبداهة
|| Il se mit à parler ex abrupto || بوزن بره - آنسوزين T. ناگهان P. بغتة
بالبداهة كلامد اعاز ايلدى En entrant, il lui
donna un soufflet ab abrupto دخولنده بغتة بر شمار وبردى

بوزن بره -

P. القاء الى البهيمة A. ABRUTIR. Rendre comme une bête
Le vin, || حيوان كبي ايتمک T. همحال حيوان ساختن
pris avec excès, abrutit les hommes ادمان خمرک افراطى
عقل انسانده abrutit l'esprit انسانى حال بيهيتد القا ايدر
ايراث حال بيهيت ايدر

S'ABRUTIR. A. كسب الحال البهيمة P. همحال حيوان بودن
حيوان كبي اولمق T.

ABRUTISSEMENT. État d'une personne abrutie A. حال البهيمة
حيوانق حالى T. حال حيرانى P.

ABSENCE. Interruption de présence A. غياب - غيبت
|| Longue absence || موجود اولماق - اولماق T. نا موجودى - بودى
Il fut un- court absent مختصره غيبت مدیده
donné qu'on procéderait tant en présence qu'en absence حال
غياب وحضورده اجراى حکم شريعت اولمق امر اولدى
بوقلق T. نا هستى P. فقدان گلى - معدوميت A. Figur.

|| Il y a dans cet ouvrage une absence totale d'esprit, de goût,
اشبو تاليفده مايده رشد وکياست واثمر حسن
de logique طبيعت وقواعد منطقندنک گلى معدوميتى وار در
طبيعت وقواعد منطقندنک گلى معدوميتى وار در

On dit aussi, Absence d'esprit, pour Distraction A. تشمت
C'est une absence d'esprit qui n'est pas excusable || ذهن طاعنقلنى T. پربشاني ذهن P. الذهن
عذر قبول ايده ميدجک
Il est sujet à des absences d'esprit تشمت ذهنده
تشمت ذهنده مبتلا در

ABSENT. Qui n'est pas présent dans un lieu A. غائب pl.
|| Être absent || بولنيان - موجود اوليان T. نا موجود P. غايبين
Un religieux absent de son pays پارسدن غائب اولمق
de Paris Un religieux absent de son couvent تابع اولديغي
monastère غائب اولان راهب موجود
chanoine qui touche ses rétributions tant absent que présent
حال غياب وحضورده - ونا موجود اخذ تعيينات ايدن كشيخ
غائباً وحاضراً -

Il se dit figur. pour distrait A. متشتت الخاطر
Son esprit quelque fois absent بعضاً
متشتت وپربشان اولان ذهنى

Il est aussi substantif || Tant les absens que les présents غايبين
On oublie les absens کورک غائب وکورک حاضر اولنلر - وحاضرين
کوزدن ايراق اولان کولدن ايراق اولور Les absens
نا موجود اولنلر دانلر مظلوم اولورلر

s'ABSENTER. Quitter pour quelque temps le lieu où l'on se trouve, ou une personne auprès de laquelle on est *A.* غیوبت *P.* Je m'absenterai durant trois mois *T.* زایدید مشدن *P.* S'absenter d'un pays *T.* غیوبت ایتمک *P.* Il s'est absenté *T.* غیوبت ایتمک *P.* غائب اولدی - ایلدی

ABSENTHE. Plante qui est très-amère *A.* خترف *P.* افسستین *T.* دهن *P.* پلین شرابی *T.* Vin d'absinthe *P.* پلین یانی - افسستین

ABSOLU. Indépendant *A.* مستقل - مطلق *P.* بیقید - خود سر *T.* Commandement absolu *P.* مطلقه حکومت *T.* باشلو باشنه *P.* ریاست مستقله - ریاست مطلقه

On dit, qu'un homme est absolu dans sa compagnie, pour dire, qu'il y fait tout ce qu'il veut *T.* زمره سی ایچنده مستقل *P.* زمره سی ایچنده کیف ما یشاء اجرای حکم ایدر - بالرایدر *T.* Parler d'un ton absolu *P.* استقلال مطلق صورتیه سوق کلام *T.* ایتمک

On dit dans le didactique, Absolu, par opposition à Relatif *T.* Homme est un terme absolu, Père est un terme relatif *P.* بشر لفظ بشر مطلق ووالد لفظ مضای عده اولنور

ABSOLUMENT. D'une manière absolue *A.* علی وجه الاستقلال *P.* Cet homme dispose absolument de tout dans la maison *T.* کافه کامانه *P.* فلان آدم بو خانه ده کافه *T.* امور بر وجود استقلال اداره ایدر

Il signifie aussi, déterminément *A.* بهر حال *P.* البت *T.* عزیمتی مناسب اولمیدیغی کزدویه *P.* On eut beau lui dire, qu'il ne devait pas partir, il le voulut absolument *T.* سوبلنمش ایسده البت عزیمت ایدرم دیو فارغ اولمیدی

Il s'emploie aussi pour Tout-à-fait *A.* جمله - بالکلیه *P.* کافه زاس *T.* Tout le monde fut absolument de cet avis *P.* بالکلیه انکار ایلدی *T.* Il nia absolument *P.* جمله بورایده ایدی

On dit, Absolument parlant, pour dire, à en juger en gros *T.* Absolument parlant, cette chose est bonne *P.* طویدن *T.* فلان شی بر وجود مطابق *P.* دینلسد احسندر *T.* Il y a des beautés dans cet ouvrage, mais, absolument parlant, il n'est pas bon *P.* واردر انجق بر وجود مطابق باغلسجده حسندن عاربدر

ABSOLUTION. Jugement par lequel un accusé est déclaré in-

nocent *A.* حکم بیگناهسی *P.* حکم البرائت *T.* Les juges balancèrent entre l'absolution et la condamnation *P.* برات دمت ایله اثبات تبعت شقلوزدن برینی حکم ایلمکه متردد ایلدی

Il signifie aussi, l'action par laquelle le prêtre remet les péchés *A.* یارلغش *T.* دعا خوانسی آموزش *P.* دعاء المغفرة *T.* Donner l'absolution *P.* دعاای مغفرتی ادا ایتمک *T.* est mort un moment après avoir reçu l'absolution *P.* مغفرت اولدیغندن بر ساعت صکره تسلیم جان ایلدی

ABSOLUTOIRE. Qui porte absolution *A.* یارلغیجی *T.* آموزش ساز

ABSORBANT. Substance qui a la propriété d'absorber *A.* داشف *P.* On lui a donné des absorbans *T.* جکوب ایچچی *P.* فلان ادویه ناشف ویردیله

ABSORBER. Engloir *A.* نوشیدن - فرو بردن *P.* بلع *T.* Les sables, les terres sèches et légères absorbent les eaux de la pluie en un moment *P.* نوشیدن - فرو بردن *T.* جکوب ایچمک - بوتوق *P.* رمال و تراب یابس و خفیف ماء مطری بر دقیقه ایچنده نشف *T.* Le Rhin, à la fin de son cours, se perd dans des sables qui l'absorbent *P.* رهن نهی نهایت مجراسنده صوبنی نشف ایدن قوئلور *T.* سونکر صوبنی *P.* L'éponge absorbe l'eau *T.* نشف ایدر

Il se dit aussi en parlant des couleurs, des sons, des odeurs, des saveurs *A.* رنگ سیاه عیایی محو ایتمدیور *P.* بلورسز ایتمک *T.* Une voix faible et délicate est absorbée dans un grand chœur *P.* رنگ سیاه عیایی محو ایتمدیور *T.* صغیف و نازک اولان صدا برواسع وجسیم سازنده خاند *P.* ایچنده محو اولور

On dit en Chimie, Les alcalis absorbent les acides *T.* نعدیل ایتمدیور - حامضاتک حدتنی محو ایتمدیور

Figur. Consumer entièrement *A.* هیاکردن *P.* انقاد - افلا *T.* Les procès ont absorbé tout son bien *P.* دعوالت کشتی *T.* Les frais du scelle ont absorbé la meilleure partie de la succession *P.* توکمتک *T.* نرکدنک جز اعلاسی تعبیر *P.* مجبرع مالی افلا ایلدی *T.* Cela absorbera trop de temps *P.* بو کیفیت *T.* انقادینه - قتی جوق وفتک اتلافند سبب اولدجدر

On dit aussi, Absorber l'attention, l'intérêt *T.* استیعاب

افکار ایتمک || Cet orateur avait tellement absorbé l'attention, qu'il n'y en eut plus pour les autres
بر و اعظ شل مرتبده استیعاب
Cet- te scène absorba tout l'intérêt de la pièce
بو فصل جمیع

مقاله نکت مهم و معنی یولرینی استیعاب ایلدی

چکیلوب T. نوشیده شدن P. تشرب - تنشف A. S'ABSORBER
میاہ امطار Les pluies s'absorbent dans les sables || ایچلمک
رمال ایچنده متشف اولور

چکیلوب ایچلمش T. نوشیده P. متشف A. ABSORBER

On dit d'un homme profondément appliqué à quelque chose, qu'il y est entièrement absorbé
فلان خصوصه کلیاً افدای
بصاعد عقل و فکر ایدر

Et d'un homme qui est dans une méditation continuelle des choses de Dieu, qu'il est tout absorbé en Dieu
قدرت و عظمت
جناب رب العزت نکت مطالعہ سیدل دائماً حالت محو بتده در

ABSOUTRE. Déclarer par jugement juridique un homme innocent A. علی وجه شرعی تبریة عن - شرعاً تبریة الذمة
شرعاً T. بر وجه شرعی از گناه پاک نمودن P. الجحجحه
On l'a absous, malgré le crédit de ses ennemis
خصماسنک نفوذی درکار ایکن شرعاً تبریة ذمتی
Il y a eu cinq voix pour condamner l'accusé, et sept, pour l'absoudre
متمم اولان شخصک حقنه حکم
قباحت ایچون بش نفر و تبریة ذمتیچون یدی نفر کسند
Il s'est fait absoudre du crime dont on l'accusait
حقنه اسناد اولان جنحدن تحصیل حکم برأت
ایلدی

صوح T. گناه بخشیدن P. عفو A. Il signifie figur., pardonner
اهمالکی عفو Je vous absous de votre négligence || باعشلمق
ایدرم

عفو - اغفار الذنوب A. Il signifie aussi, remettre les péchés
T. بارلعمق || Tout prêtre a pouvoir d'absoudre en cas de mort
هر راهب بر کسندنک حال مماتنده
Absoudre un pénitent عفو ذنوبه سر قصدر
ایتمش کسندنک ذنوبی رهین مغفرت فلق

پاکه T. از گناه پاک نموده P. بری الذمة A. جیقللمش
صوحی باعشلمش T. گناهش بخشیده P. مغفو A. جیقللمش

ABSOUTE. Absolution publique et solennelle, qui se donne en général au peuple par le prêtre A. عفو عمومی الذنوب

جملدیه صوح باعشلمد T. بخشایش گناههای همه کس
ممسکت عن A. Celui qui ne boit point de vin
شراب ایچمز T. باده نوش P. الخمر

S'ABSTENIR. S'empêcher de faire quelque chose A. تمتنع
|| کسلمک T. خودرا زینهاریدن P. کف النفس - تکفف
S'abstenir de boire et de manger
اکل و شربدن کف نفس
Quand on a pris l'habitude de faire quelque chose, il est bien mal aisé de s'en abstenir
بر شیهه اعتیاد والفیت
اولنخه اندن کف نفس ایتمک مناسب راحت بر
کیفتدر

استمساک A. Il signifie aussi, se priver de quelque chose
شرب خمردن || صافتمق T. پرهیز کردن P.
Je m'abstiendrai de tout ce qui peut nuire à la santé
استمساک ایتمک
مراجبه مضر اولدجنق هر شیهه
استمساک
Il est plus aisé de s'abstenir que de se contenir
محل صحت اولان شیلردن پرهیز ایده جکم - ایده جکم
استمساک کلی
صبط نفسدن اهوزدر

ABSTERGENT. Remède qu'on emploie pour dissoudre les durétés A. طاعدیجی علاج
P. دواى پراکنده ساز P. دواى محلل

ABSTERGER. Nettoyer. Il se dit des plaies A. اذهاب الاوساخ
T. جراحت پاکیزه کردن P. تنظيف الجراحة - الجراحة
یاره تمیزلمک

ABSTERSIF. Propre à nettoyer A. مذهب الاوساخ الجراحة
یاره تمیزلدیجی T. پاکساز جراحت P. منطف الجراحة -

ABSTINENCE. Éloignement volontaire de l'usage d'une chose
|| صافتمد T. پرهیز P. تحمی - امساک A.
L'abstinence est utile au corps et à l'âme
امساک و تحمی جان و بدنه ذافعدر

تعتف T. Il se dit aussi en termes de philosophie morale
پرهیزکارلق T. پرهیزکاری P. وراعت -

ABSTINENT. Qui est modéré dans le boire et dans le manger
فلیل العدا - ارباب القناعة pl. اهل القناعة - قتیین A.
از بیجی T. اندک خور P.

ABSTRACTION. Opération de l'esprit, par laquelle il considère séparément des choses qui sont réellement unies A. تجرد
|| آیرمد - بشقلمد T. جداسازی P. انفراد
عوارضی مسند علیها اولدقلری موضوعاتندن مجرد

اولدرق مطالعه ایتمک La blancheur considérée par abstraction on d'avec son sujet تجرد برله مسند علیه اولدیغی موضوعدن تجرد برله En faisant abstraction de la qualité رنک بیاضک کیفیت ذواتک حیثیتلرینی علی .... vous jugerez que ... وجه التجرد ملاحظه ایتدکچه شو وجهله حکم ایتمک اقتضا ایدر که

On dit, qu'un homme est dans des abstractions continuelles, pour dire, qu'il est appliqué à toute autre chose qu'à celle dont on parle بو آدمک ذهنی دائماً حال استغراقده در

ABSTRACTIVEMENT. Par abstraction A. علی وجه التجرد P. جدا کارانه T. بشقده اولدرق T. جدا کردن P. افراد - تجرید A. On peut considérer abstractivement les qualités du corps بدن انسانک کیفیتلرینی علی وجه التجرد ملاحظه ایتمک می کند

ABSTRAIRE. Séparer une chose d'une autre. Il se dit proprement en parlant de l'esprit A. جدا کردن P. افراد - تجرید T. بشقده قلمق - آبرو قلمق T. غرضک Pour connaître l'accident comme accident, il faut l'abstraire du sujet, de la substance ماهیتنی تمیز اینچون مسند علیه اولدیغی موضوعدن وجوهردن تجریدی اقتضا ایدر

ABSTRAIT. Il n'est guère d'usage que dans cette phrase: Terme abstrait A. اسم المعنا

On dit, qu'un discours est abstrait, quand il est trop métaphysique Et un homme abstrait آدم مخیلاته مبتلا

Il se dit aussi d'un homme plongé dans la méditation et la rêverie A. مستغرق الذهن On est abstrait pour être trop appliqué à une seule chose واشتغال توکل و کثرت توکل بالکثر امر واحده کثرت توکل باعث استغراق ذهن اولور

ABSTRUS. Qui est difficile à entendre A. غوامض pl. غوامض Sciences abstruses || اکلا یشی کوچ T. دشوار فهم P. مغلق - مسئله غامضه Question abstruse علوم غامضه

ABSRDE. Qui choque l'esprit A. باطل pl. باطل غیر - باطیل A. باطله تفکره ایتمک Un raisonnement absurde رشید در Conséquence absurde کلمات باطله رشید در Il n'y a pas d'homme plus absurde dans le monde جهانده بونک کبی باطل

آدم یوقدر

H est aussi substantif || Tomber dans l'absurde بطلان طرفه B. Réduire son homme à l'absurde, pour dire, le forcer à convenir de son tort ou à déraisonner اقرار بطلاند یخود بسط باطیله مضطر و مجبور ایتمک

ABSURDEMENT. D'une manière absurde A. باطل P. فاجرانه T. یولسز اولدرق

ABSURDITÉ. Vice de ce qui est absurde A. بطلان P. نسا T. یولسزلق || Il s'ensuivrait de là une grande absurdité بوندن بر بطلان عظیم ترتب ایده جکدر فرجامی

On dit en parlant des personnes, Cet homme est d'une absurdité rare فلان کشینک بطلانی نادرانددر

ABUS. Usage mauvais ou injuste que l'on fait d'une chose A. نا حقیق - عبث قوللاند T. صرف بیوده P. بذل بالعبث L'abus qu'il a fait de ses richesses, de ses forces مالنک وقوت بدیده سنک عبث یوه بذلی

Il signifie aussi, désordre, usage pernicieux A. اعتیاد فاسد P. عرف فاسد - فسادات pl. فساد - اعتیادات فاسده pl. ظاهر و بین بر Abus manifeste T. یولسز عادت P. یاسده بیراه حلول Réformer, corriger, retrancher les abus ایتمش اعتیادات فاسده بی تصحیح و اصلاح و سلب و نقی Il حلول ایتمش فساداتی سلب و نقی ایتمک - ایتمک امر شریعتد بر تقویب Justice s'est glissé divers abus dans la Il faut distinguer un usage reçu et un abus qui s'est introduit قبول عامه ایله قبول گوناگون اعتیادات فاسده حلول ایتمش قراگیر اولمش بر ذاب مرعی ایله صکره دن حلول ایتمش Les exemptions trop fréquentes dégénèrent en abus اولنجهده فرق و تمیز ایتملو در معافیتار پکت رایگان اولنجهده معتدلات فاسده صورتنی کسب ایدر

Il signifie aussi, erreur A. خطا pl. خطایا P. کج اندیشی Ces peuples-là sont dans l'abus اشوملل واقوام || یا کمشلق T. اشتد بر غریب Voilà un étrange abus طریق خطایده سا کدرلر بودنیا خطا و بطلاندن Le monde n'est qu'abus et vanité خطا عباددر

ABUSER. Tromper A. تخدیع T. کبریدن P. تغریب - بونی وعد ایدر لکن سنی || Il vous promet cela, il vous abuse صعیف العقل اوللاری تغریب آلدادر ایتمک

Depuis la mort de son fils, il est dans le dernier aceablement مکرث الغایه مکرث الحاله غایت فترده در - الحاله

Il signifie aussi, une grande surecharge d'affaires *A.* تفاقل *T.* افزایش بار *P.* الحمل
un accablement d'affaires, de travail, qui lui laisse à peine le temps de respirer تفاقل حمل امور ومشاعلدن هزار محنت ایله تنفس وقت بولور

فرسوده *P.* الرهاد *A.* ACCABLER. Abatte par la pesanteur
|| اوزرینه جوکوب بصرق - التند بصرق *T.* زیر بار کردن
La maison est tombée, et a accablé tous ceux qui étaient dedans خانه منهدم اولوب دروننده بولانلرک مجبورعی آلتند
بصلوب قالدی

On dit aussi, Être accablé par le nombre, par la multitude
- دشمنک کثرتندن عاجز ودرمانده اولمق دشمنک کثرتی تقریبیله فرومانده وعاجز قالمق

Il signifie aussi, surcharger A. بار *P.* تحمیل فرق الطاقة
|| اشوری یوکلتمک *T.* بار طاقفرسا نهادن - بی اندازه نهادن
Il portait un fardeau dont il était accablé طاقت کتوره مدیکی
بر بار گران آلتنده ایدی

Figur. Le travail, les affaires l'accablent وامور ومشاعل
Ne vous laissez pas accabler au mal, à la douleur, à la tristesse
خستدلکدن والم ووجعدن وکدردن
Il est accablé de dettes, de misère حمل ثقیل
Il est accablé de visites کثرت زواردن عاجز ودرمانده در

فلانی *On dit, Accabler quelqu'un de reproches, d'injures*
Et accabler quelqu'un de grâces, de bienfaits, de présents
بر کسندی الطاف ونعم وهدایاید مستغرق ایتمک

درمانده - زیر بار مانده *P.* ملهد - محمول *A.* ACCABLER
سال فرسوده *Accablé d'âge* || آلتند بصلوب قالمش *T.*

کیسه *P.* احتکار *A.* ACCAPAREMENT. L'action d'accaparer
|| مطربازلق *T.* داری
احتکارک منعی لازمه ذمت ضابطاندر

ACCAPARER. Acheter une grande quantité de denrées, dans le dessein de se rendre maître du prix
کیسه داری *P.* حکر *A.* مطربازلق ایتمک *T.* کردن

T. برای کیسه داری جمع کرده *P.* محکور *A.* ACCAPARE
مطربازلق ایچون برکدیرلمش

کیسه دار *P.* محکور *A.* ACCAPAREUR. Celui qui accapare
مطرباز *T.*

ACCÉDER. Entrer dans des engagements contractés déjà par d'autres puissances
به پیمان پیروی *P.* الشاق الی العید *A.* Les Couronnes du Nord ont accédé à ce traité
بر عیده اویوب کیمرک *T.* نمودن
دول شمالیه فلان عهدنامهیه الشاق ایلدیلر

ACCÉLÉRATEUR. Il se dit en Anatomie, d'un muscle qui est le principal muscle des parties de la génération dans l'homme
|| تیزلدیجی *T.* زود ساز *P.* مورث التعجیل - معجل *A.* forces accélératrices
قوای معجله عضلات
مورثة التعجیل

ACCÉLÉRATION. Action d'accélérer *A.* عجله - سرعت *P.* L'accélération du mouvement dans la chute des corps graves
|| تیزلک - جاپکلمک *T.* زودی - شتابی
اجرام ثقیله نکت Il faut faire telle chose pour l'accélération de l'ouvrage
ايشک تعجیل وسرعتند مدار اولمق
ایچون فلان شیئی ایتیلور در

زودی *P.* اسراع - تعجیل *A.* ACCÉLÉRER. Hâter, presser
|| تیز یورتمک - جاپکلمدرمک *T.* آوردن
تیز یور تملور - بواشی تعجیل ایتیلور در
ce travail

ملحقات *pl.* ملحق *A.* ACCENSE. Dépendance d'un bien
|| تابع *T.* باز بستد *P.* مضافات *pl.* مضافی
بو جایور جفتلکم مضافانددن در
accense de ma ferme

پیوستن *P.* الحاق *A.* ACCENSER. Joindre un bien à un autre
بر جایوری *T.* برلشدرمک || Accenser un pré à une ferme
بر جفتلکم الحاق ایتمک

Il signifie aussi, joindre un objet d'administration rurale à un autre
|| برلشدرمک *T.* باهم آوردن *P.* جمع *A.* J'ai accensé plusieurs bouquets de bois à une seule coupe
بر فاج اورمانلرک قطعنی ید واحدده جمع ایلدم

On dit aussi, Ces deux villages ressortissaient de différents baillages, on les a accensés au même bshqd
بو ایکی قریب بshqd بshqd
بودفده - محکملره تابع ایکن بو دفده بر یوره ربط اولندی
بر یوره الحاق اولندی

ACCENT. Élévation ou abaissement de la voix sur certaines

لهجده P. تجويد الحروف A. syllables

Il se dit aussi, d'une prononciation vicieuse, propre à certaines provinces A. ركاكة النطق P. گفتار نا درست T. بوزوقی || On connaît de son accent de quelle province il est فتني مملکت اعلی اولدیغی رکاكت تلفظندن بللو اولور

صدادها P. اصوات A. صداهات Les doux accens de sa voix T. سسلر | Tritte accent حزیند صداسمت لطافتی

Il se dit aussi, d'une petite marque qui se met sur la voyelle حرکات pl. حرکه A.

ACCENTER. Mettre des accens A. وضع الحركات

ACCEPTABLE. Qui peut être accepté A. ممکن القبول P. ممکن القبول || Ses offres sont acceptables عرض ایلدیکی موآد شایان قبول در پذیرایی

ACCEPTATION. V. Accepter.

ACCEPTER. Recevoir ce qui est donné A. - تقبل - قبول P. قبول - قبول || پذیرفتن - بیاور کردن P. تلقی بالقبول بر منصبی قبول ایتمک | Accepter un emploi تقديم ایلدیگک شیئی قبول ایدرم | Les ennemis ont accepté la trêve دشمن عرض اولنان متارکیدی | Accepter une lettre de change پولیچد تمسکنی قبول ایلدی قبول ایتمک

On dit, l'en accepte l'augure, pour dire, je souhaite que cela arrive حتی قبول ایدرم

ACCEPTÉ. A. مقبول P. پذیرفته شده T. قبول کرده

ACCEPTEUR. Qui accepte une lettre de change A. فابیل P. L'accepteur d'une lettre de change devient débiteur personnel après l'acceptation پولیچد تمسکنی قبول ایدن وقت قبولدنصکوه بنفسد التزام دین ایتمش اولور

ACCEPTION. Sorte de préférence que l'on accorde à certaines personnes par inclination A. امتیاز - تفضل P. تمییز - امتیاز T. برتری نمایی || Il n'y a point acceptation de personnes devant Dieu اولستوبلک کوسترمده | Rendre la justice sans acception de personnes اتمیاز اشخاصد رندلدر دکتدر | La justice ne fait acception de personne دکتدر دکتدر | Acte d'accession سند اویوب کیومد

Il signifie aussi, le sens dans lequel un mot est usité A.

معنا P. مغزا || Ce mot, dans sa plus naturelle acception, signifie....

بو لفظ معنای طبیعیسند کوره شوبله دیبکدر که - وارلمد T. دسترسی P. وصول A. ACCÈS. Abord, entrée || Place de difficile accès بر فلعد دکتسی کوچ - الوصول - سهل الوصول فلعد دکتسی یونیسدهه بالطبع صعب الوصول La place n'est pas fortifiée, mais l'accès en est difficile فلعدنکت استحکامانی یونیسدهه بالطبع صعب الوصول

On dit, Avoir accès auprès de quelqu'un, pour dire, avoir la facilité de l'entretenir A. مواصلت - مقاربت P. یانند وارلمد - کوروشید T. یانند بی نکلیت - یانند وارلمسی قولای بر آدم - بر آدم شادکت مواصلت Avoir un libre accès auprès du Roi وارلمور آدم یانند وارمده - ومقاربته رخصت مطافه ایلد مادون اولمق مادون اولمق

Il se dit aussi, de tout le temps où la fièvre dure sans interruption A. نوبت T. واره P. نوبات pl. نوبت || Avoir un accès de fièvre حتما نوبتند مبتلا اولمق البر نوبت شدیده Il en a été quitte par un accès نوبتی یاکنزایکی ساعت متمادی اولدی تجددات مکرره ایلد مصحوب بر نوبت

Il se dit aussi, des attaques de certaines maladies A. حملات T. حملات pl. حملات || Il est sujet à des accès de folie en de certains temps آوالق آوالق حملات جنون مبتلا در ریگه جنون حملد لوبند مبتلا در

Il signifie aussi, un mouvement intérieur et passager, en conséquence duquel on agit A. نوبته متواترة - حملات متواترة T. حملات متواترة - نوبته متواترة || Il est sujet à des accès de dévotion, de libéralité آوالق آوالق حملات جنون مبتلا در ریگه جنون حملد لوبند مبتلا در

ACCESSIBLE. V. Abordable.

ACCESSION. Consentement par lequel une puissance entre dans un engagement déjà contracté par une autre puissance A. لحوق بر عهده T. پیروی بعهد وپیماان P. موافقت - التحاق - لحوق وموافقتی متصتن سند اویوب کیومد التحاقی متصتن سند

Les habitants de l'Europe s'acclimatent difficilement dans les Antilles // اقلیمه آشفق T. بطبیعت اقلیم آفتن
ایروپا اقلیمیسی
امریقه اقلیمیسی // قونشده T. آفتگی - آمیزش
بطبیعت P. مانوس بالاقلم - مالوف بالاقلم A. ACCLIMATÉ.

اقلیمه آشفق T. زمین آفته
P. الفت - خلطه A. Familiarité, habitude. Je ne veux point d'acointance avec lui
فلان کشی ایله بر درلو الفت استتم
Il signifie aussi, liaison d'amour. A. سویشده - سویش T. آشتگی P. عشق

S'ACCOINTER. Se lier intimement avec quelqu'un A. کسب
Il s'est accointé de cette fille بوقره کسب علاقه ایلدی
S'ACCOINTER. Terme de Médecine. Calme A. سکونت P. سکونت
L'accointement des humeurs طورغونلق T. آرامش
اخلاط

ACCORDER. Calmer A. تسکین P. تسکین
تسکین اخلاط ایتمک // Accorder les humeurs کتورمک
کناره - در اغوشی P. معانقه A. ACCOLADE.
معانقات اکیده // Grandes accolades قوجاقلده T. سازی

Il se dit dans un compte, d'un trait de plume qui joint plusieurs articles pour n'en faire qu'un A. خط الاربط
اسامی عیدیده بی جمع ایچون // Accoler les humeurs کتورمک
کناره - در اغوشی P. معانقه A. ACCOLADE.
معانقات اکیده // Grandes accolades قوجاقلده T. سازی

Il se dit dans un compte, d'un trait de plume qui joint plusieurs articles pour n'en faire qu'un A. خط الاربط
اسامی عیدیده بی جمع ایچون // Accoler les humeurs کتورمک
کناره - در اغوشی P. معانقه A. ACCOLADE.
معانقات اکیده // Grandes accolades قوجاقلده T. سازی

ACCOLER. Jeter les bras au cou de quelqu'un en signe d'affection A. قوجاقلیق T. کناره کردن - در اغوش کردن P. تعانق
محبت عظیمه ایله بری // Ils s'accolèrent avec grande amitié
بولربنی تعانق ایلدیلر

ACCOLER la cuisse ou la botte à un homme, pour dire, la lui embrasser par soumission et marque d'infériorité T. برکسندنک
آپاغند صارلق

ACCOLER la vigne. La relever et la lier à l'échalas A. تعریش
آحمد دالربنی کروید اوزربند آلق T. جمع
خط T. بکشیدن خط ارتباط با هم آوردن P. بخط الاربط
ارتباط کشیده سیله بریره جمع ایتمک

ACCOMMODABLE. Qui se peut accommoder A. ممکن اصلاح
Cette affaire, cette querel- // اورلاشدیریلور T. اصلاحپذیر P.

le est accommodable و بو ماده و بو نزاع ممکن اصلاحدر n'est pas accommodable
نا قابل اصلاحدر

ACCOMMODAGE. L'apprêt des viandes A. طبخ P. پزش T. پشورمه

ACCOMMODANT. Qui est d'un commerce aisé A. سهل العطف
خوش منش - شیربنکار P. موطاء الاکناف - لین الجانب - اوبغون طبیعتلو T.

ACCOMMODEMENT. L'accord d'un différend A. مصالحه - صلح
// اورلاشدیرمه T. کارسازی بخوش دلی یکدیگر P. مهاده -
Un méchant accommodement à l'amiable دوستانه
آخر مصالحه
accommodement vaut mieux que le meilleur procès امر
S'entremettre d'un accommodement اصلح دعاویدن اولیدر

On lui proposa un accommodement à l'amiable
فلانده بر صورت مصالحه تکلیف اولندی
اوزلاششق
Nous sommes en voie, en terme d'accommodement
بو اوزره یز
Travaillez à cet accommodement, je les ai disposés
صورت مصالحه طرفینی رضایه میل ایتدیروم همان
مصالحه بازارلغنی Rompre un accommodement
تنظیمند سعی ایله
اوزلاشده
Il ne s'éloigne pas d'un accommodement
فسخ ایتمک
صورتندن امتناع ایتیز

Il se dit aussi, des moyens qu'on trouve pour concilier les esprits, terminer les affaires A. صورة التوفيق
صورت همسارئی میان کسان P. صورة النظام - ذات البین
Il y aurait un accommodement en
بو خصوصده مرادلری اولور ایسد
cette affaire, s'ils voulaient
y ai
توفیق ذات البینی موجب اولدجق
بر صورت بولدم

On dit, Un homme d'accommodement. V. Accommodant.
تسهیل الاسباب A. تسهیل
T. اسانی حال آوردن P. تهیه الحال الاستراحة - الراحة
اسباب // Il lui faut cela pour l'accommoder
راحتندرمک
راحتنی تسهیل مدار اولمق ایچون فلان شیخ محتاجدر
بوشنی استراحت حالده مدار اولدمز
Cela ne m'accommoder pas
Il signifie aussi, ranger, mettre dans un état convenable A.
مرتب کردن - پرداختن P. وضع فی احسن الرابطة - تنظیم
حسن رابطه - رابطه و برمک - نظام و برمک - دوزمک T.
خاندسند
Il a bien accommodé sa maison, son jardin قوبدق

On dit, Un homme d'accommodement. V. Accommodant.

ACCOMMODER. Procurer de la commodité A. تسهیل الاسباب
T. اسانی حال آوردن P. تهیه الحال الاستراحة - الراحة
اسباب // Il lui faut cela pour l'accommoder
راحتندرمک
راحتنی تسهیل مدار اولمق ایچون فلان شیخ محتاجدر
بوشنی استراحت حالده مدار اولدمز
Cela ne m'accommoder pas

Il signifie aussi, ranger, mettre dans un état convenable A.
مرتب کردن - پرداختن P. وضع فی احسن الرابطة - تنظیم
حسن رابطه - رابطه و برمک - نظام و برمک - دوزمک T.
خاندسند
Il a bien accommodé sa maison, son jardin قوبدق

خانده سنی رابطیده قوبیدی - وبانچه سند حسن رابطہ ویردی
امور بنی Accommoder ses affaires خاندسند رابطہ ونظام ویردی -

امور بند رابطہ ونظام ویرمک - رابطہ حسنیہ وضع ایتمک
T. پختن P. طبع A. Il signifie aussi, apprêter à manger. Voulez - vous qu'on nous accommode pour notre dîner
اوبلد طعاسمز اینچون برشی طبع ایتمدیرمک استرمیسک

On dit de ceux qui tiennent hôtellerie, qu'ils accommodent bien leurs hôtes مسافرونی کرکی - مسافربند اکرام ایدرلر
کبی راحتلر ندرمک اهتمام ایدرلر

Il se dit ironiquement, pour maltraiter T. دوناتمق Je l'accommoderai comme il faut دونادجهم کرکی کبی

Il se dit aussi, en parlant des affaires qu'on termine à l'amiable, et des personnes que l'on met d'accord A. تنظیم بالتراضی
توفیق ذات الیین - اصلاح ذات الیین - تنظیم بالمصالحه -
T. بخشودئی یکدیگر کار پرداختن P. تنظیم بالتدامل -
Il faut accommoder // صلح ایلد یینی بولدورمق - اوزلاشدرمق
بوماده بی تراضی جانبین ایلد تنظیم ایتملو در
Ils étaient près de se battre, on les a accommodés بر دوکوشمک
S'ils ne s'accorment, ils se ruineront en procès ایلد
اوزلاشیدجق اولورلر ايسه دعوالرده حاللری خراب اولدجقدر

Il se dit aussi, en parlant de certaines choses dont on convient ensemble A. توفیق ما بین P. توافق نمودن
T. Vous avez un beau cheval, اوبی اوبدورمق - اوزلاشقی
بر کوزل آنک وار در بنم
Vous avez une maison dans mon fief, j'en ai une dans le vôtre, nous nous accommodons, si vous voulez
جفتکم اینچده بر خانک وار در بن دخی
سک طبرانکده بر خاندیه متمرغ اولدیغمدن راضی
اولور ايسک اوزلاشقی ممکنر

Il se prend aussi, pour conformer A. توفیق P. همساز کردن
T. Les courtisans savent accommoder leur goût, leurs discours à ce qui plait aux Princes
مقر بین ملوک مشرب
وطبیعت وکلام وصحبتلر بنی توفیق ایتمک فنی یولورلر

On dit aussi simplement, S'accommoder, pour dire, se conformer A. موافقت P. موافقت نمودن
عرف وعادته موافقت ایتمک Il faut s'accommoder à l'usage

وقت وحاله موافقت وتبعیت S'accommoder au temps لازمدر
هر شید موافقت ایدر Il s'accommode à tout ایتمک

Il signifie encore, prendre sa commodité A. تنظیم الحال
Il entend bien à s'accommoder // تدارک الاسباب الاستراحة
تنظیم حالک طریقنی یولور

Il signifie aussi, être d'un facile accommodement // Donnez - moi tel cheval qu'il vous plaira, je m'accommode de tout
فانعی اتی Il est fort difficile, il ne s'accommode de rien
دیلر ايسک ویر بن هر شید اوبارم
Donnez - moi pour ma dette telle marchandise qu'il vous plaira, je m'en accommoderai
مطلوبم اینچون
ند جنس مال ویرسک اوبارم

On dit aussi, S'accommoder, pour dire, accommoder ses affaires A. خوش - سامان حال پذیرفتن P. انتظام الحال
Il devient riche, il s'est accommodé de rien // حالی دیرمک T. حالی ازدوختن
کسب انتظام حال ایتمک صاحب مال وثروت
مقدما Je l'ai vu pauvre, mais il sait bien s'accommoder حال ایلدی
فقیر الحال ایکن کرکی کبی کسب انتظام حال ایلدی
T. نظاملو P. منتظم A. Accommodi.

On dit, qu'un homme est peu accommodé des biens de la fortune, pour dire, qu'il n'est pas riche
خوشحال دکلدر
منتظم الحال دکلدر

ACCOMPAGNATEUR. Celui qui accompagne la voix avec quelque instrument A. پیروک ایدن T. پیرو P. رفیق فی اللحن
C'est un savant accompagnateur
پیروکده استاد کاملدر

ACCOMPAGNEMENT. Action d'accompagner en certaines cérémonies A. یولداشاق T. همراهی P. مشی بالمعید - مرافقت
On porta ce souverain au tombeau de ses ancêtres, et plusieurs princes furent destinés pour l'accompagnement du corps
بویادشاکت جنازه سی آبا واجدادی قبر بند
کوتورلدقده میت معیتند امرای عیدده همراه اولمشلر در
Telle personne a été nommée pour l'accompagnement de l'ambassadeur
ایانچی معیتند مرافقت ایتمک اینچون فلان کسند
تعیین اولدی

Il se dit en Musique, des accords dont on accompagne la voix // Savoir
پیروک T. پیروی P. رفاقت فی اللحن A. پیروک فتنه واقف اولیق
l'accompagnement

Il se dit aussi, de tout ce qui est regardé comme une suite

nécessaire de certaines choses .A. تنگات pl. Cette chambre à coucher est belle, mais elle manque des accompagnemens nécessaires. بویتاق اوطنهسی کولدر اتا تنگات لازمدهسی ناقصدر

رفاقت .A. Accompanyer. Aller de compagnie avec quelqu'un. یولداشلیق ایتمک .T. همراهی کردن - همپایی کردن .P. Je vous accompagne jusque là. برابر کنمک - معیت کنمک. سنک معیتک کیده-م. فلان سحله قدر سکا رفاقت ایدرم. Il m'a accompagné à ce voyage. یولداشلیق ایلدی بوسفرده بگا یولداشلیق ایلدی بگا رفاقت ایلدی -

در پی رفتن .P. تبعات .A. Et suivre quelqu'un par honneur. La plus grande partie de la Noblesse accompagnait le gouverneur de la province. عظمای قومک اردی صره کنمک .T. Ce prince est toujours accompagné de gens de qualité. معیتده بر بکمک اکثریسی والئی مملکتد پیروان اولمشلر ایلدی. داتما اصحاب رتبدن بعض ذوات تبعات ایدرلر

ایفای مراسم .T. signifie aussi, conduire en cérémonie. C'est un prince qui accompagne l'ambassadeur. ایلمچی بید مہانداریلق ایدن. امرادن بریدر

لاجل الحافظه - تخفیر - خفارت .A. Il signifie aussi, escorter. یساقچیلک ایتمک .P. پاسبانی کردن. P. ترفیق الثغرات. Il se fait toujours bien accompagner, parce qu'il a des ennemis. خصماسی اولدیغندن داتما یاننده سونق نفقات محتاجدر. یساقچیلک ایچون یانند بر قاج نفقات المغه محتاجدر -

On dit figur., que le bonheur, la fortune accompagne quelqu'un. توفیق واقبال هر حالده همپا ورفیقیدر. Le malheur l'accompagne. ادبار و نکبت رفیق هر کاریدر

جسپیدن .P. تناسب - توافق .A. Il signifie aussi, assortir. Une garniture accompagne bien une robe. فلان نوع زینت لباس. Pour un bon mariage, il faut quelque chose qui accompagne la beauté, quelque esprit, du رابطه مزاجتک حسن حالی زیبایی جمالدن بشقد رشد وکیاست ووجود مال و ثروت کبی بر نوع ضرباتک Les cheveux accompagnent bien le visage. دخی تواقیلده حاصل اولور. La flûte accompagne bien la voix. کاور صداید یاقشش کاور مناسب - دودکات صداید یاقشش کاور

کلور

Il se dit aussi, pour joindre une chose à une autre .A. اضافده. اولاشدیرمق .T. مصحوب کردن - با هم بستن .P. علاوه. Il accompagna son présent d'une harangue. تهدیدد امیز ایلدی. Tout ce qu'il fait, tout ce qu'il dit, il l'accompagne de tant de grâces. جميع افعال و اقوالده شول مرتبده اضافه حسن و لطافت ایدر کد....

P. ایفای - الرسم التشیيع - تشیيع .A. Et pour reconduire. quand il s'en alla, on l'accompagna jusqu'à son carrosse. کوندیریده وارمق .T. بر ایهیدن. ایفای رسم تشیيع اولندی

Il signifie en termes de Musique, jouer les parties accessoires d'une pièce de musique pendant qu'une ou plusieurs voix chantent, ou que quelque instrument joue le sujet .A. رفاقت فی پیرولک ایتمک .T. پیروی کردن .P. الملحن

استصحاب .A. S'ACCOMPAGNER. Mener quelques gens avec lui. معیتد کنورمک - برابر کنورمک .T. با هم روانیدن .P. داتما معیتده معیتده. اوادل ناس استصحاب ایدر

ACCOMPLIR. Faire, observer fidèlement et complètement ce qu'on est obligé de faire, d'observer .A. باخر .P. تکمیل - اتمام. تمام ایتمک - بشورمک .T. بانجام رسانیدن - رسانیدن. مدت نفیسی تکمیل. Accomplir le temps de son bannissement. ایتمک

بجا آوردن .P. ایفای - اجرا .A. Il signifie aussi, effectuer. چیز - وجوده کنورمک - بر بند کنورمک .T. بکار آوردن. Accomplir sa promesse. حصول کنورمک - فعله کنورمک. ایتمدیکی son voeu انجام وعد ایتمک - وعدینی ایفا ایلمک. شروط عهد نامدی اجرا ایتمک. نذری ایفا ایتمک. Accomplir un dessein. اجرای نیت - اجرای مرام ایتمک. تصميم کرده اولمش امر نکاحی un mariage qui avait été résolu. L'espère que Dieu accomplira vos desirs. ایفا ایلمک. ایفا ایلمک. سزوار حسن اسعاف ایده جکئی - ایده جکئی مامول ایده-م. حضرت عیسی اخبار انبیایی حییز فعله کنوردی. Accomplir la loi

Ac-مقتضای قانونی اجرا ایتمک - شریعتی ایفا ایتمک
complir ses obligations بر کمسند در عهده ایلادیکی عهرد
وشروطی ایفا ایتمک

حصول P. مقارنۃ الی الحصول - حصول A. S'accomplir
T. باجرا رسیدن - بکار آمدن - حصول پذیرفتن - یافتن
اجرا اولتمق - وجود بولمق - فعله کنورمک - حصول کلمک
عقد ایندکوری Le traité qu'ils avaient fait n'a pu s'accomplir ||
Si ce mariage s'accomplit اوجرا اولدمدی - عهدنامہ حصول کلمدی
Si vos بر نکاح رهین حصول اولدجق اولور ایسد
désirs s'accomplissent مطالبک حصولپذیر اولدینعی
Cela arriva de la sorte, afin que l'écriture s'accomplit
حال بو منوال اوزره وقوعه کلمک انجق کتاب الیهک
Toutes les prophéties مفهرمی حیژ فعله کنورمک اینجوند
اجرا انبیامک جملهسی وجود پذیر اولمشدر
s'accomplissent حصولپذیر اولمشدر

- باخیر رسیدہ - بانجام رسیدہ P. کامل - تام A. Accompli
P. موفا - منجبر A. تمام اولمش - بشمش T. بشمائی رسیدہ
یرینی بولمش - وجوده کنورمش T. بجا امدہ - بکار اورده
سنی اوتوز سندہ accomplis Il a trente ans
کاملید بالغدر

بالغ الی - مکمل A. Il signifie aussi, parfait dans son genre
T. بکمال رسیدہ - بسندہ P. عظیم القصور - نصاب الکمال
من C'est un homme accompli de tout point || کمالنی بولمش
Une beauté accomplie جمیع الرجیه کمالنی بولمش ازمدر
نصاب کماله واصل un ouvrage accompli حسن با کمال
مکمل بر نالیف - اولمش بر نالیف

ACCOMPLISSEMENT. Achèvement, exécution de ce qui est
prescrit par une loi, ou de ce à quoi l'on s'est engagé soi-même
- وصول فی حد الکمال - استتمام - استکمال - تکمیل A.
تکامل - تمامد ایرشمه T. بانجام رسی P. بلوغ الی الکمال
- برنالیفک حد کماله وصولی L'accomplissement d'un ouvrage
استتمائی - تکمیلی

Il signifie aussi l'exécution, le succès d'une chose qu'on se
proposait de faire, d'un désir etc. A. حصول - اجرا - ایفا
وجوده کنورلده T. بجا رسی - وجود پذیروی - حصول یابی
L'accomplissement d'une promesse, d'une parole وعد
de nos vœux, de nos désirs, de nos espérances تمنیات و مرادات و کافه نامولات و ترک

L'accomplissement d'un traité شروط وجود پذیر اولمسی
اجراسی - عهدنامدنک ایفاسی

ACCOQUINER. V. Accoquiner.

ACCORD. Convention que l'on fait pour terminer un différend
آشتی P. مصالحه - بالتراضی نظام - بالتراضی مصالحه A.
عقد مصالحه ایتمک Faire un accord || اویوشمه T. سازی
Je me tiens à l'accord qui a été fait ویرمک ویرمک
مقدم بالتراضی ویریلان l'accord qui a été fait
نظامه ثابتقدم

Il se dit aussi au pluriel, pour signifier les conditions préliminaires d'un mariage futur A. شروط النکاح اتی الرفوع

Il signifie aussi, consentement, union d'esprit, conformité de
اتحاد القلب - موافقة الآرا - توافق الآرا - رضا A. volonté
Ils ont toujours کرکل بولکی T. یکدللی - همدمی P.
دائمًا یبارنده vécu dans une grande liaison, dans un parfait accord
دائمًا کرکل - رابطہ کامله و موافقت تامه آرا ایله کچندیلر
برکلیله کچندیلر

En ce sens, il s'emploie aussi avec la particule De || Ils sont
بری برلرندن - بری برلر یله یکرایی و همدردلر
d'accord متوافق الآرا اولمشدر Ils en sont tombés d'accord
بر باریده بندخی یکرایی و یکزبانم
در J'en demeure d'accord

On dit aussi, Mettre des gens d'accord A. ارخصا P. خوشنود
اوزلاشدرمق T. کردن

On dit d'un homme, qu'il est de tous bons accords, pour di-
re, qu'il consent à tout ce que les autres veulent A. مطاوع -
اربعال T. نرمحو P. طایع المزاج

Il signifie aussi, convenance, juste rapport de plusieurs cho-
ses ensemble A. مطابقت - مناسبت - موافقت
Il y a un merveilleux accord entre toutes les
پوالمک parties du monde, entre les parties du corps humain
کافه اجزاسنده و بدن انسانک جوارح و اعضاسنده
محیر عقول اولدجق بر نوع تناسب و موافقت واردر

Et en Musique, union de plusieurs sons formant harmonie A.
Accord || سس اویغونلغی T. همدتی نوا P. تناسب الآحان
الآت موسیقیدنک تناسب و توافق

On dit d'un instrument qu'il est d'accord, pour dire, que les
cordes en sont montées juste au ton où elles doivent être A.
دوزنی ویرلمش T. کوک یافتد P. صحیح البط

ACCORDABLE. Qu'on peut accorder *A.* ممکن الاسعاف - مساعده *T.* شایان مساعفه - روا داشتنی *P.* ممکن الانجاء بوکرم ممکن *Cette grâce n'est pas accordable* || اولند بیلدجک الاسعاف دکلدور

ACCORDANT. En Musique. Qui s'accorde bien *A.* متوافق - بری برینه اویغون *T.* همساز *P.* متناسب

ACCORDER. Mettre d'accord, remettre en bonne intelligence میانده *P.* اصلاح ذات البین - توفیق ما بین - تالیف *A.* - بارشدرمقی *T.* اشتی بخشیدن - کسانرا همساز کردن توفیق کلم وارا ایتمک *Accorder les esprits* || اوزلاشدرمقی *Accorder les coeurs* تالیف *Ces deux hommes* برایکی کیشی دعوا و نزاع اوزره ایدیلر بو دفعه بیلری تالیف اولندی

Il se dit aussi de doctrine, de lois, d'opinions, et signifie, concilier *A.* توفیق *P.* بری برینه *T.* با یکدیگر همساز کردن *Accorder les Écritures* || اویدرمقی کتب شریفیدی بری برینه ایتمک *Il n'est pas facile d'accorder ces deux passages* بو ایکی قهره بی یکدیگر توفیق ایتمک امر آسان دکلدور *Comment accorder toutes ces lois?* بو قانونلرک جملدنسی *P.* بری برینه توفیق ایتمک نوجهله اولد بیلور

On dit en Musique, Accorder sa voix avec un instrument توفیق ایتدیرومک - صدایی آلات موسیقید سسند اویدرمقی

ACCORDER un instrument. C'est mettre les cordes juste au ton où سازه دوزن و یومک *T.* کوک کردن *P.* بظ *A.* بظ

Il signifie aussi, octroyer, concéder *A.* اسعاف - احسان - مساعده ایتمک *T.* ارزان داشتن *P.* تجویز المساعفه بر *Accorder un privilège, une grâce, une faveur* || باغشلمق کینه امتیازه و لطف و کرم و احسانه تجویز مساعده ایتمک *Je lui accorde tout ce qu'il demande* کافی مسؤلتنسی ردیمون *A.* اسعاف ایدرم

ACCORDER une fille en mariage *A.* خطوب *P.* نامزد کردن *T.* نشان ایتمک

ACCORDER. signifie aussi, reconnaître pour vrai *A.* تسلیم *P.* *Je vous accorde cette proposition* ابراد ایتدیکمک اشو قضیه بی تسلیم ایدرم *C'est une vérité de fait qu'il faut que vous m'accordiez* فعلاً حقیقتند *A.* مقارن بر کیفیت اولعاده بهر حال تسلیم ایتموسک

S'ACCORDER. Être d'accord, de concert *A.* اتفاق - توافق سوزی - برلشمک *T.* یکدل شدن - همدم وفیق شدن *P.* *Ils s'accordent tous ensemble pour me tromper* اویوشیق - برایتمک *Nous tâcherons de nous accorder* متحد الکلام اولدیلمر *Accordez-vous avec vous même* نفسکه موافقت ایلمه

Il se dit aussi, de la coonforanté des esprits et des humeurs *Ils s'accorderont toujours bien ensemble* طبعیت اویغونلغی *T.* یکدنگی مزاج *P.* امتزاج *A.* هر حالده بری برلریله امتزاج *Ces deux esprits n'auront pas de peine à s'accorder* بو ایکی کیشینک طبعیتند کوره بری برلریله امتزاجه زحمت چکیده جکلری درکار در

On dit, Ce que vous me dites aujourd'hui ne s'accorde pas avec ce que vous me dites hier بو کونکی صحبتک دونکی کلامکه اویمز - کلامکه موافق دکلدور

Il se dit aussi généralement, de toutes les choses qui ont entre elles de la convenance *A.* تناسب - تطابق - توافق موافق دوشمک - موافق کلمک *T.* سزیدن - سزاییدن *Ces voix s'accordent parfaitement* || اویهمق *Ces deux couleurs s'accordent bien* موافقت تامه وار در *امتزاج ایدر - ایکی رنگ بری برلریله توافق ایدر*

Accordé. Celui ou celle qui sont réciproquement engagés par le mariage *A.* خطوب *pl.* اخطاب *Au féminin, Accordée* *A.* نشانو *T.* نامزد *P.* مخطوبه

ACCORT. Qui est souple, complaisant *A.* مساهل المزاج اویغون خوبلو *T.* مزاجگیر *P.* خلو

ACCORTISE. Humeur complaisante *A.* مساهلة الطبع *T.* جابلیک *P.* نوازشکاری

ACCOSTABLE. Qui est facile à aborder *A.* سهل المواصله بی تمکلف ارزانساز *P.* سهل الجوانب - سهل الاطراف *Il est devenu plus accostable* || بولشمدسی قولای *T.* رخصت ملاقات کیده رک زیاده جه سهل الاطراف اولدی

ACCOSTER. Aborder quelqu'un *A.* تقرب *P.* بنزدیک شدن *Il m'accosta, lorsque je n'y pensais pas* || یانه وارمقی *T.* گذارم اولدمید حق بر وقتده تقرب ایلدی

S'ACCOSTER. Fréquenter quelqu'un *A.* اختلاط *Il s'accosta d'un mauvais gar-*

ment اراذل ناسدن بریله اختلاط و معاشرت ایلدی

ACCOTER. Appuyer de côté *A.* ایسکا *P.* تکیه کردانیدن *T.* طیاندرمق

S'ACCOTER. *A.* ایسکا *P.* استناد *T.* تکیه کردن
S'accoter contre une muraille بر دیواره ایتمک

ACCOTOIR. Ce qui sert d'appui *A.* متکا *P.* مستند - سند *T.* طیانجق یر *T.* تکیه گاه

ACCOUCHÉE. Femme qui est en couche *A.* نوافس *pl.* نفسا
نفسانک *T.* نفسانک *P.* Aller voir une accouchée || لوحوسه *T.* زجد - زن زاج *P.* لوحوسه
Quand est ce que l'accouchée relèvera? زیارتنه وارمق
نوقت آیانه قالدق جقدر - نه زمان ترک فراش ایده جقدر
نوقت یتاقدن قالدق جقدر -

ACCOUCHEMENT. Enfantement *A.* ولاد *P.* طوغرمه *T.* زایش
Heureux accouchement یسر و سهولته مقارن ولاد میمون
مصحوب بالالام ولاد محنت انجام
ACCOUCHER. Enfanter *A.* ایلااد *P.* وضع الحمل *T.* زاییدن
مصحوباً بالیسر والیمند *T.* طوغرمق *T.* طوغرمق

Elle est accouchée d'un enfant mâle ou
وضع حمل ایله بر ولد ذکر یاخود بر ولد اثنا
ارککت و یاخود قر طوغردی - ارایش کهواره وجود ایلدی
وقت - وعده سنده وضع حمل ایلمک
Accoucher à terme وعده سندن اول وضع حمل موعودده طوغرمق
وقتندن اول - ایلمک

Il se dit figur. en parlant des productions d'esprit *A.* تولید
وجوده - وار ایتمک *T.* وجود پذیر کردن - زادن *P.* خلق -
J'ai eu bien de la peine à accoucher cet ouvrage
بو تالیفی تولید ایدنجیه قدر خیالی امک صرف ایلام
Socrate disait, qu'il faisait l'office de sage-femme, qu'il faisait accoucher les esprits
حکیم سقراط دیرایمشکه تولید افکاره مشغول اولدیغه نظراً
قبالت خدشنی ایتمش اولور ایدی

Il est aussi actif, et signifie, aider à une femme à accoucher
ایلمک ایتمک *T.* کار پیش نشینی کردن *P.* قبالت *A.*
فلان C'est cette sage-femme qui a accouché une telle dame
خاتونه قبالت ایدن بو فایله در

ACCOUCHEUR. Celui dont la profession est d'accoucher les
استاد فن پیش نشینی *P.* عاذهب الذن القبالة *A.*
ایدهیلمک اوستدسی *T.*

Au féminin, Accoucheuse *A.* فایله *pl.* فایله *P.* پیش نشین
ایده *T.*

s'ACCOUDER. S'appuyer du coude *A.* ارتقای *T.* بر آرنج تکیه
دیوسکت اوزره طیانق *T.* کردن

ACCOUDOIR. Ce qui est fait pour s'y accouder *A.* مرفقه *P.*
Avoir les bras sur un accoudoir || قولتی یصدیغی *T.* بالشید
البری قولتی یصدیغی اوزرینه طیانق

ACCOUPLE. Lien avec lequel on attache les chiens *A.* قران
زاغلی جفت باغلیدجق ایب *T.* رسبند سگان *P.* الکلاب

ACCOUPLEMENT. Assemblage par couple. Il se dit principale-
T. جفت سازی *P.* قران الازواج *A.* جفت سازی
L'accouplement des boeufs pour la charrue || جفتلشد
قوشدرمق ایچون اوکوزلرک جفتلشدی

Il se dit aussi, de la conjonction du mâle et de la femelle
T. گان جانوران *P.* مجامعت - سفاد *A.* des animaux
Le mulet vient de l'accouplement d'un âne
اششد - جفتلشد
et d'une cavale قاطر فرس ایله حمارک مجامعتدن حاصل
اولور

En parlant des chiens et autres animaux de ce genre, on
جانشد *T.* بهم پیوستگی *P.* تشابک *A.* emploie les mots

Et en parlant des oiseaux *T.* قعور *A.* جفتلشد

ACCOUPLER. Joindre deux choses ensemble *A.* شفع *P.* با
Ces deux personnes | اش ایتمک *T.* هم جفت کردن
sont mal accouplées بوی کشی بوی برلرله شفع موافق
Ce serait vouloir accoupler le loup
او بگون اش دکلدر - دکلدر
avec l'agneau قورد ایله قورینی اش ایتمک جالشقدر

ACCOUPLER des boeufs *A.* البقر *P.* قرن الازواج
جفت بستن *T.* جفت بستن
اوکوزلری جفتد قوشدرمق *T.* گاوها

Il signifie aussi, apparier ensemble le mâle et la femelle *A.*
اش *T.* با همدیگر جفت ساختن *P.* تنظیم الازواج - تزویج
کوکرچینلری بوی برلرله *T.* Accoupler des pigeons
اویندرمق *T.* اویندرمق

ACCOURCIR. Rendre plus court, retrancher *A.* کوتاه *P.* قصر
ثوبی قصر ایتمک *T.* قصه لتهق *T.* کردن

Figur. Accourcir un ouvrage قصر ایتمک
کلابی قصر ایتمک *T.* قللق *A.* un discours

On dit aussi, Accourcir un chemin *T.* قصر طریق ایتمک
La chaussée qu'on a faite en tel end-
بولی مختصر قللق -

فلان مجلده یاپیلان roit accourcit le chemin d'une lieue
فالدرم یولک بر ساعتک مسافرسی تقصیریند سبب
اولر

کوتبسی P. کسب القصارة - تقصر - افتصار A. S'ACCOURCIR
|| Les jours commençaient alors à s'accourcir || قصدلق T. پذیرفتن

اول وقتده ایام نهار افتصاره باشلامشیدی

قصدلش T. کوتاه کرده P. متقصر - مقصر A. ACCOURCIR

کوتاهسازی P. تقاصر A. L'ACCOURCISSEMENT. L'action d'accourcir
T. قصدمله V. aussi Accourir.

اسراع السیر - ایشاک A. ACCOURIR. Venir promptement
پویان - چرویدن - شتافتن P. انجفال - مسارعت - تسارع -
- سکروپ کتمک - قوشیق T. پوییدن - وشتابان رفتن
Accourir en diligence, en grande hâte || عجله ایله کتمک
Accourir au besoin غایت استعجال ایله سرعت وشتاب ایتمک
Ac- courir en foule وقت حاجتده پویان وشتابان اولدوق بیتشک
Dès que qu'on sut que la bataille se donnait en tel endroit, toute la
Noblesse y acconrut فلان مجلده محاربه شروع اولدیغی
خبری ورودنده در حال کبار واعلادگانک مجموعی
خطوات تعجیل و سرعت ایله اول طرفه طوعری شتابان
سیر سریع ایله اولحانه طوعری شتاب ایتمشالر - اولشلر در
بر کمسندنک امدادیند Accourir au secours de quelqu'un
سکرتک

دریت - عادات pl. عادت A. ACCOUTUMANCE. Habitude
عادت - عادت ردیة Mauvaise accoutumance || توره T. آیین P.
کوتی عادت - عادت نا مرغوبه

ACCOUTUMER. Faire prendre une coutume, une habitude A.
داداندرمق - آلدنرمق T. آلتیدن P. تعزید - تدریب - تعویذ
|| Il avait peine à faire telle chose, mais on l'y a accoutumé
فلان شیی ایشلمکده مقده رغبتی یوغیدی صکره آلدنردیلر
اطفاللی Il faut accoutumer de bonne heure les enfans au travail
سعی - اوایل حاللوندنبرو خدمته آلدنرمق واجبدنرد
Accoutumer un cheval واجهتاده تدریب ایتمک لازمه حاللندر
آتی یورده یوریکه تعزید ایتمک val à galoper

آیین - آلتدن P. تدریب - اعتیاد - تعویذ A. S'ACCOUTUMER
|| Je m'accoutume au froid, au chaud ایدنمک - دادانمق - آلمق T. بستن
بردوحره اعتیاد ایدرم Il s'est accoutumé à la fatigue
جفا - تحمل تعب وزحمته آلدی

ومستند اعتیاد ایلدی

انتلانی - نالاف A. Il se dit aussi des choses inanimées
T. خوی گرفتن - آلتگی پیدا کردن P. تحصیل اللفة
بو ارایی Ces terres avaient accoutumé de produire || آلمق
حاصلات ویرمکه مالوف اولمشیدی

آلمش T. آلتد P. مالوف - عادی - معتاد A. ACCOUTUMÉ
وضع معتادی اوزره || À sa manière accoutumée || اوله کلمش
نظام عادیسند رجعت ایتمک Rentrer dans l'ordre accoutumé
نظام مالوف ومعتاده عودت ایتمک

بر P. کما هو العادة - حسب العادة A. À L'ACCOUTUMÉE
عادت مستمره سی || Il en a usé à l'accoutumée T. معتاد
حسب العاده عمل وحرکت - اولدیغی اوزره حرکت ایلدی
ایلدی

ایجاب A. ACCRÉDITER. Mettre en crédit, en réputation
|| Sa bonne foi اعتبار ایتمک T. آرم بخشیدن P. الموثوقية
وفای عهدده رعایتی یسن l'a accrédité parmi les marchands
L'exactitude à || التجار موثوقیت کلامنی موجب اولمشدر
بر صرافه اعتبار ایشار payer est ce qui accrédite le plus un banquier
ویره جک اسبابک اقدام واقربسی ویره جکی اقمچدنک وقت
Sa bonne conduite l'a fort وزمانیله تادیسند غایت دقتیدر
حسن سلوکی زمره سی اقمچده accrédité dans la compagnie
کسب اعتبارینی موجب اولمشدر

راست نمودن P. تصدیق A. Figur. Donner cours, autoriser
|| Aceréditer une nouvelle, un bruit, une || کرچکلندرک T.
بر خبری ونشر اولمش کلامی واقترایی تصدیق
ایتمک

Accrédité. On le dit des hommes publics qui ont une mission
تصدیق شان autorisée d'une puissance auprès d'une autre
واعتبارینی مشعر نامه ایله بر دولت طرفندن تعیین وارسال
اولنان سفیر ویا خود مامور

علق pl. ACCROC. Déchirure que fait ce qui accroche
|| Il y a un grand accroce à votre robe ادرر علق واردر
بر ایری بیرتق واردر

Il se dit figur. d'une difficulté qui apporte du retardement A.
ایلشک - ایلشکن T. عقده، پسماندگی P. ناشبة العوق
یری

ACCROCHEMENT. V. Accrocher.

انشاب - تسبیط - نوط . ACCROCHER. Attacher, suspendre .
 Accrocher une T. ایلشدیرمک - آعمق . T. آویختن . P. تعلیق -
 آعمق - بر قطعه تصویری تعلیق ایتمک gravure

احالة الناشئة العوق - توقیف . A. Retarder, arrêter .
 On T. ایلشدیرمک . در عقده پسماندگی وابسته کردن . P.
 Cette négociation est accrochée à cette affaire .
 بو مصلحتی ایلشدیردیلر .
 بو مصلحتک مذاکره سی وابسته عقده
 مذاکره سند احاله مذاکره سی ایلشدی - عوق و ناخیر اولمشدر
 ناشد تعویق و ناخیر اولندی

- نشایدن . P. تشبث - اعتلاق - انشباب . S'ACCROCHER .
 Sa robe s'accrocha à des ronces .
 ایلشک . T. آویخته شدن
 Quand on se noie, on s'accroche où l'on peut .
 بوخیلان آدم . T. التریق یتشبث بكل الحشیش .
 On s'accroche à ce qu'on peut .
 هر ند بولور ایسد آکا یاپشور
 کیشی کوچی یتدیکند تشبث ایدر

تشبث . A. S'ACCROCHER à un prince, à un grand seigneur .
 دامن . T. بدامن حمایت دست زدن . P. فی ذیل حمایت
 Il ne savait où donner de la tête, il s'est
 accroché à ce grand seigneur .
 قتمی طرفد باش اوره جغنی
 بیلمیوب عظمادن فلانک دامن حمایتنه تشبث ایلمک
 مجبور اولمشدر

ACCROIRE. Il n'est usité que précédé du verbe Faire, et signifie, faire croire ce qui n'est pas .
 الزام الوثوق والاعتماد . A.
 Il n'est pas homme à qui l'on en puisse faire accroire .
 قولایلق ایلمد
 ایناندیره حق آدم دکلدر
 ایناندیره حق آدم دکلدر

On dit qu'un homme s'en fait accroire, pour dire, qu'il présume trop de lui-même .
 ادعاء - ذهاب فی عجب النفس . A.
 Depuis qu'il a cette place, il est devenu glorieux; il s'en fait accroire .
 بو منصبی ضبط ایدد لیدن برو متعظم اولوب مسلیک عجب
 Il a quelque mérite, mais il s'en fait trop accroire .
 نوعما هنرمند ایسدده خودینلکی غالبدر

نمو - رستو . A. ACCROISSEMENT. Augmentation, agrandissement .
 ارتعمد . T. افزایش - بالیش . P. نشو و نما - ازادیاد - تزیاید -
 L'accroissement du corps humain, d'une plante ویر .
 Grand accroissement .
 تزیاید عظیم
 بدن انسانک ویر انسانک
 L'accroissement d'un État .
 حال ریعانی - نباتک نشو و نمایی

Accroissement de biens, d'honneurs, de fortune مال و منال و شان و اعتبار و اقبالک
 L'accroissement de la religion chrétienne dans les Indes نمو و تزیایدی
 مذمت عیسویونک مالک حدوده کسب نمو و تزیایدی

Accroissement de la rivière . A. افزایش . T. هجوم المياه الانبار .
 جایک قبا رسی . T. آب رود

ACCROÎTRE. Augmenter, rendre plus grand, plus étendu . A.
 افزایشیدن - بالیدن . P. تنمید - توسیع - تزیید - اریا - انما - ازکا
 Accroître son bien .
 گورلشک - قبارتمق - ارتورمق . T.
 un jardin tزیید ایراد ایتمک son revenu مال ایتمک
 Accroître sa puissance, sa gloire, sa réputation,
 اسباب قوتنی و شان و شهرتنی و صیت و نامنی
 و قوت حکومتنی متزاید و افزون ایتمک

On dit, qu'une portion de terre accroît à un autre par allusion, par atterrissement .
 بر قطعه ارض قطعه آخوره من جهة
 اللحق منضم اولور

S'ACCROÎTRE. A. کسب الرتو والنمو - ترقی - استزاده - تزیاید .
 قبارتمق - ارتمق . T. افزایش پذیرفتن - افزودن . P. کسب الوسعة -
 مال .
 Sa fortune, son bien s'accroît tous les jours .
 جو غلمق -
 Il avait une terre fort bornée; elle s'est accrue .
 و مالی کل یوم تزیاید ایتمکده در
 بغایت مختصر جغتمکی وار ایسدی
 صکره دن کسب وسعت ایلدی

S'ACCROUPIR. S'asseoir sur sa croupe . A. سرون بر . P. تسرکت .
 جوملوب - جریوب قیچ اوزونده اوتورمق . T. زمین شدن
 اوتورمق

ACCROUISSMENT. V. Accroupir.

Bon accueil .
 کورشد . T. پذیرایی . P. تلقی .
 Mauvais accueil .
 سؤ تلقی
 تلقتی حسن دلنواز - حسن تلقی
 تلقتی بد معامله ایلد کورشد - تلقتی نا خوش -
 favorable
 مکرماند تلقی civil معامله بارده ایلد تلقی - بارد
 تحمیل جمیله متسی موجب تلقتی خاطور ساز
 اولدجق حسن تلقی

Faire accueil, se prend toujours en bonne part .
 طانلوان ایلد بولشحق . T. باروی دل پذیرفتن . P. بالتقبول
 میرمذکور
 Ce prince fait accueil à tous ceux qui vont chez lui .
 زیارتند وار انلرک جملمسنی روی دل خاطور ساز ایلد
 وار انلرک جملمسنه التفات ایلد تلقی - تلقتی بالتقبول ایدر
 ایدر

ACCUEILLIR. Recevoir quelqu'un *A.* ملاقات - ملاقی *P.*
Il nous accueillit de la manière du monde la plus honnête عظیمہ التفات یوقی *T.* کوروشکت پذیرفتن
غایت جہانزدہ امثالی یوقی التفات *P.* Il nous accueillit fort froidement ایلدیزه ملاقات ایلدی
بارد معاملہ ایلد بزه ملاقات ایلدی

Figur. il se dit des choses *A.* اصغیا *P.* گوش دادن *T.*
Il accueillit fort mal cette proposition دیگلدی - بو نکلیفی ردات طبع ایلد اصغیا ایلدی
بو نکلیفہ ایرکندرک قولاق ویردی -

Il se dit figur. de tous les accidens fâcheux qui arrivent à
quelqu'un *A.* استقبال *P.* در پیش آمدن *T.* قارشلویوب
Le vent, la tempête les accueillit ریه شدید و صدمات فورتنه هائل آنلری
La pauvreté, la misère, tous les malheurs du monde l'ont accueilli فقر و فاقه
و مسکنت حال والحاصل کافه افیات و مصایب اوکنه
جیقوب صانشیدیلر

ACCUEILLIR. *A.* مقبول - پذیرفتند *P.* قبول کرده -
کوروشلمش

ACCUL. Lieu qui n'a point d'issue *A.* مضیق - مازم - مازق *P.*
دیمی یوق بوجاق - صیقیر *T.* تنگنای نا گریز *P.* لا منفذ
Ceux qui poursuivaient les criminales, les poussèrent dans
un accul مجرملرک تعقیبنده مامور اولنلر مرسومونی بر تنگنای
نا گریزه قصدیردیلر

Il se dit aussi, des piquets qu'on enfonce à terre pour rete-
nir le canon *T.* طوبی آلتویجق قازیق

Il se dit aussi, d'une petite anse dans la mer *V.* Anse.

ACCULER. Pousser dans un lieu sans issue, contre quelque
chose qui empêche de reculer *A.* ایزاق *P.* بتنگنا در زدن *T.*
Il le poussa à l'épée à la main, et l'accula contre la muraille پسند اولدوق
Notre armée avait acculé celle des ennemis دوشوب بر دیواره قصدیردی
عسکره دشمن عسکرینی بر مضیق بی منفذ
قصدیردی

S'ACCULER. Se ranger contre un coin, contre une muraille pour
se défendre *A.* استناد *P.* پشت دادن *T.* Se voyant
poursuivi par quatre hommes, il s'accula contre la muraille, et
se défendit long temps کشتی پسند دوشوب تعقیبنده

مبادرت ایلد کربنی لدی المشاهده بر دیوار دینده استناد
برلد وافر زمان مدافعده قیام ایلدی

ACCUMULATEUR. Celui qui accumule *A.* مدخو - مستحقب
Accumulateur d'écus, de vivres پیغدییرنجی *T.* برتهیده ساز *P.*
مدخو نقد و اموال و مستحقب ذخایر و ارزاق

ACCUMULATION. Action d'accumuler, ou le résultat de cette
action *A.* تراکم *P.* تراکم *T.* ییغلمه
تراکم اموال و اسباب شرف و رفعت
تراکم

ACCUMULER. Mettre les unes sur les autres des choses de
la même nature, de manière qu'elles s'élèvent jusque vers le
comble *A.* تراکم - تراکم - تراکم *P.* جمع - ادخار - تکویم - رکم *T.*
Accumuler des biens, des trésors برکدرمک - ییغلق *T.*
Accumuler sou sur sou ادخار اموال و جمع خزاین مالامال ایتک
افچه افچه - دینار بر دینار جمع و تکویم ایتک
اوزرینده ییغلق

On dit figur. Accumuler crime sur crime *A.* صم الجرم الی
قباحت اوزرینده *T.* جرم بر بالای جرم نهادن *P.* الجرم
قباحت ییغلق

Des *||* ییغلق *T.* آتاشده شدن *P.* ارنگام *A.* S'accumuler
بقایا کل یوم متراکم اولمقده تراکم ایتکده در - در

ییغلمش *T.* آتاشده - برتهیده *P.* متکیم - متراکم *A.* Accumulé
برکش -

ACCUSABLE. Qui peut être accusé *A.* قابل - ممکن الاتهام
اوزرینده صوچ آتیلد بیلدجک *T.* شایان اتهام *P.* الاظنان

ACCUSATEUR. Celui qui accuse quelqu'un en Justice *A.* متهم
برکسندک اوزرینده تهمت آتیجی *T.* تهمت انداز *P.*
نهمت آثار صورتنی اتخاذا ایلدی

ACCUSATION. Action en Justice, par laquelle on accuse quel-
qu'un *A.* تهمت *P.* تهمت *T.* صوچ - بزه کاری
Il y a plusieurs chefs d'accusation capitale مستحق نکال اولدجق تهمت
تهمت اولمق اوزره علیبنده عزو اولمش
علیبنده نیچه تهمت اسناد اولندی - متعدد ماده لروار در
برکسندک علیبنده اتهامی موجب
اولدجق بر ماده پیدا ایتدیومک

Il se dit aussi généralement de tout reproche, de toute im-
putation qu'on fait à quelqu'un *A.* اتهامات *pl.* استناد
Vous l'accusez *||* صوچ آتشد *T.* بزه افکنی *P.* اتهامات *pl.*

de paresse, de peu d'exactitude, c'est une accusation bien mal fondée فلانی احوال و رخاوت و قصور دقت ایله اتهام ایدر
بر محض - ایسدت بر محض اسناد ما لم یکن قیبلنددر
On l'accuse de beaucoup de désordres, mais
حقتد کلی مرتبه تسبب
حال تهمت عزو اولور انجیق بونلر هب اسنادات افترا
امیز قیبلنددر

ACCUSER. Dénoncer et traduire quelqu'un devant un juge, comme coupable d'un délit, pour en poursuivre la punition A. بر کس تهمت - بر کس بزه اذداختن P. اتهام - القاء التهمة
Accuser un homme de vol, d'assassinat بر کسندکت علیند سرقهت وقتل تهمتنی القیا
Il a été accusé d'avoir intelligence avec les ennemis دشمن ایله معامله خفیهسی اولمق اوزره اتهام اولندی
Le crime dont on l'accuse و تهمت جرم و تهمت
حقتد القا اولمان

On dit d'un criminel qui a avoué son crime, qu'il s'est accusé lui-même اقرار تهمت ایلدی - اتهام نفس ایلدی

On dit aussi, Accuser un acte de faux T. حقتد اسناد کذب ایتمک

Il signifie aussi, imputer quelque faute à quelqu'un A. عزو
بره P. حمل التهمة - تجرم - اظمان - اسناد الجرم - التهمة
Accuser quelqu'un de négligence بر کسندکت اوزرند اسناد تهمت
L'accuser à tort بر کسندی - بر کسندبد بغیر حق اسناد تهمت ایتمک
On l'accuse d'avoir fait cette satire عزو ایدرلر - بر محجک انشاسنی اوزرند حمل ایدرلر
اسناد ایدرلر -

Il se dit aussi au sens de servir de preuve A. شهادت P.
Le fait vous accuse || شاهد حال اولمق T. گواهی کردن
Toutes les apparences accusent sa mauvaise intention طواهر احوالک مجبوعی فساد
نیینی شهادت ایدر

On dit, Accuser ses péchés, pour dire, déclarer ses péchés
- اعتراف ذنوب ایله اتهام نفس ایتمک T. اعتراف ذنوب ایتمک

On dit qu'un homme accuse juste A. صادق القول P. طوعری سوزلو T. درستگو P. الکلام

کاذب القول A. Et dans le sens contraire, qu'il accuse faux
بلان سوزلو T. دروغگو P.

On dit aussi, accuser la réception d'une lettre A. اخبار
مکتوبک وصولی اخبار ایتمک T. الوصول المکتوب
نسبت کرده جرم و گناه P. متجرم - متهم - متهم A. Accusé
اوزرند صوح اقلمش T.

Il signifie aussi, celui qui est accusé en Justice A. متهم P.
- متهم و متهم || L'accusateur et l'accusé تهمت زده
اتهام ایدن و اتهام اولمان

ACÉPHALE. Qui n'a point de tête A. بلا رأس - لا رأس
حشرات بلا رأس || Insectes acéphales T. باشسز T. بی سر

Au figuré. Qui n'a point de tête A. بلا رئیس
امت بلا رئیس || Secte acéphale T. باشی یوق T. بی سر کرده P.

ACERBE. Qui est d'un goût âpre. V. Âpre.

ACERBITÉ. V. Âpreté.

ACÉRER. Mettre de l'acier dans du fer A. اشباع الفولاذ
دموره جلیک T. در آهن پولاد آمیختن P. فی الحديد
قائدق

جلیکلنش T. پولاد آمیختن P. شیع بالفولاذ A. Acéré

Il signifie aussi en Médecine, une saveur amère et astringente
طعم قابض || Goût acéré A. قابض

Il se dit aussi du fer, lorsqu'il est rendu tranchant par le
moyen d'acier A. محدد - محدد T. تیز P. کسکینلنش
فلایق P. کسکینلنش قلیح فلایق
Flèches acérées

ACÉRIDE. Emplâtre fait sans cire A. لاصقی غیر مشموع
موسمز یاقی T.

ACESCENCE. Disposition à l'acidité A. خلال P. مزه ترشکک
میخوشاق - اکسیمسیاک T. میخوشی -

ACESCENT. Qui approche de l'acidité A. ذوالخلال P. ترشکک
اکشیمی - اکشیمترک T. میخوش -

ACÉTEUX. Qui tient du goût du vinaigre A. خل P. ترشکک
اکشی - سرکسی T.

ACHALANDER. Procurer des chalands, des pratiques A. تکثیر
فراوانی خبریداران آوردن P. تزئید المشتريين - البایعین
La bonne marchandise et le bon marché
تکثیر بایعین بر دکانک
وسيله اولان امتعدنک جودتی واعندال فیمتیدر

P. تزئید المشتريين - تکثیر البایعین A. S'ACHALANDER.

Si vous voulez || مشتريلىر جو غلامق T. افزودن خويىداران
تنگتر vous achalandez, logez-vous dans un meilleur quartier
مشتريانى ديلر ايسدك بوندن اعلا بر محالده اتخاذا
مسكن ايله

ACHARNEMENT. Action d'un animal qui s'attache opiniâtement
à sa proie A. شددت البطش P. شددت غرش T. تشددى كسكين
فاورايىش

Il se dit aussi des personnes A. ماضد P. شددت التهور -
Ils se sont || قتمى جوق سردلكك T. تشددى بمى انداره
ماضد شديده ايله جنگشديپار battus avec acharnement
متهوران طوقشديپار

Figur. il se dit, de l'acrimonie opiniâtre qu'on a contre quel-
qu'un A. شددت المغايظ T. شدم و كينه P. شددت العنف -
L'acharnement de ces deux plaideurs est inconce-
vable || اونكولك بو ايكي خصمركت يكدىگىرى حقد شددت عنف
ومغايظلمرى دائره عقلدن خارجدر

ACHARNER. Exciter, irriter A. تعيظ P. تهيس الغيظ -
اويكك لندركك T. غوشايندن - كينه انگيختن - بخشم آوردن
|| Je ne sais qui peut les avoir acharnés les uns contre les au-
tres برلر ينى اولقدر عنف و غيظ كنون كيدرييله مم
Il est fort بينارنده اولقدر تهيس غيظ ايدن كيدرييله مم -
Ils حقد غيظ و كينه سى درجه كمالده در اچرنه
حين محاربده احد هما اخبرى سونت اچارنيس
حقد تهور و ماضغت اوزره درلر

S'ACHARNER. S'attacher avec fureur A. تسلط بالعنف والشدة
فاورايوب صاپلنق T. بغرش افتادن P. ابطاش بالعنف -
Le tigre s'acharne sur sa proie || اوزريند دوشوب قاوارامق -
قپلان فريسدسى اوزريند بالعنف والشدة انشاب اطفار
نمر زبان شكار ينى عنف ايله فاورايوب - بطش و شددت ايدن
اوزريند صاپلانور

ACHARNÉ. A. شديده P. غرشده - غرشده P. شديده الغيظ
محاربه - حروب و قتال شديده الغيظ || Un combat acharné
اويكك لو جنگك - بالماضغه

Il signifie aussi, attache à quelque chose avec excès A.
منهكك || Un homme acharné au jeu || دوشكون T. افتاده P. معوم -
قمار باز معوم و منهكك بر آدم

ACHAT. L'action d'acheter A. مباحه pl. مباحيات P.
مباحه - مباحه راجد || Un bon achat صاتون آله T. خويىد

Faire mauvais achat - مباحه ردييه Mauvais achat مرغوبه
re achat de marchandises مباحه اموال ايتمك

Il signifie aussi, la chose achetée A. مبيع pl. مبيعات
صاتون آلمش شى T. خويىده P. مشترا

ACHE. Nom d'une herbe A. كرفس مانى P. كرسب آبى
صو كرويزى T.

ACHEMINEMENT. Ce qui est propre à faire parvenir à la fin
qu'on se propose A. وسيلة التمشية P. طريق موصل
|| C'est un grand acheminement à la paix يولند كيرمد - يورتند T. چاپكوسى
امر مصالحديده عظيم بر طريق موصلدر || ايرم مصالحدنك يورتمنده سبب كاپدر
امر مصالحدنك تمشيتند وسيله - مصالحديده وسيله اولد يياور
عظيمه در

ACHEMINER. Mettre en état de pouvoir réussir A. تسهيل
يورتدركك T. براه آسانى نهادن P. تذييب - الطريق
بو || Cet événement peut acheminer la paix يولند قويىمق
تسهيل طريق - حادث امر صلحك تسهيلند مدار اولد يياور
امر مصالحدنك يورتمنده - مصالحديده وسيله اولد يياور
وسيله اولد يياور

S'ACHEMINER. A. توجه - انسلاكت P. عزيمت -
|| Nous nous acheminâmes vers cet endroit فلان طرفك يولنى
فلان سمت طرفى رو براه عزيمت اولدق - طودق
On dit figur. qu'une affaire s'achemine فلان مصالحت منسلكت
يورتيمك باشلامشدر - يولند كيرمشدر - طريقه مقصود اولمقدده در

ACHÉRON. Fleuve d'Enfer A. اذام
خويىدن P. انبياع - اشترا A. Acheter des étoffes, des
provisions اقمشد و امتعه و ذخاير و ارزاق مباحه ايتمك
Acheter argent بر باب منزل اشترا ايتمك
پيشين اقچه ايله مباحه - عن نقد مباحه ايتمك
- على طريق النسيه اشترا ايتمك Acheter à crédit
بهاى ايله مباحه - و بهر سى به اولدق مباحه ايتمك
غالى بها ايله مباحه Acheter cher و خيس ايله مباحه ايتمك
دون بها ايله مباحه ايتمك à vil prix به الو المق - ايتمك
التون درهم ايله وزن ايددركك Acheter au poids de l'or
Acheter en double || التون اغلغنه صاتون المق - مباحه ايتمك
en gros ايكى فات بها ايله مباحه ايتمك

کسرأ مبايعد en détail جملة مبايعد ايتمك - مبايعد ايتمك
ايتمك

Figur. Obtenir avec beaucoup de peine T. ببالو ألمق J'ai bien couru pour obtenir cette grâce, on me l'a bien fait acheter بومساعده يى تحصيل ايچون خيلى نكاپو ايلدم بكا C'est une dignité qu'il a achetée de son sang ببالو الدرديلر C'est acheter cher un repentir que de se ruiner, pour satisfaire ses plaisirs بر كمسنه حظوظ نفسايندسنى استيفا ايچون خرابيت حالنى ارتكاب ايده جيك اولور ايسد اوليايده حاصل اوله جق پشيمانى وندامتى ببالو المش اولور

صاتون ألمش T. خريده P. مبيوع - مشترا A. ACHETÉ.

ACHETEUR. Celui qui achète A. خريدار P. مشتري T. صاتون آيجى

ACHÈVEMENT. Fin de l'exécution d'une chose A. ختام - Il ne manque que le toit pour l'achèvement de cette église بولكيسما بناسنك اتمايچون الحق سقفتك بناسى فالمشدر

Il se dit figur. de la perfection dont un ouvrage est susceptible A. الكمال P. نصاب T. بكمال رسى La perfection est l'achèvement d'un ouvrage برابشك اتمامى نصاب كماله بلونيله حاصل اولور

ACHEVER. Conduire un travail jusqu'à sa fin A. ختم - رهين ختام - بانجام رسانيدن - سپريدن P. تكميل - تنظيم - Il a achevé son entreprise Les متصدى اولديغى مصلحتى رهين ختام ايلدى Bâtiments sont achevés اولمشدر اولمشدر

Il signifie aussi, porter le coup mortel à quelqu'un qui est déjà blessé || Ce passant a été blessé par des voleurs, Il en est venu ايناي سبيلدن برينى حراميلر جرح ايلدكدنصكره بشقه بر حرامى گروهى ظهورايلد ايشنى تمام ايلديلر

بانجام - ختامپذير P. رهين بالختام - متمم A. ACHÉVÉ. Il signifie aussi, accompli, parfait dans son genre A. كمالنى T. بكمال رسيده - با كمال P. مكمل - تام جمال با كمال Une beauté achevée بولمش

Et extrêmement mauvais dans son genre || C'est un fou achevé تمام احمقدر

ACHILLÉE. Sorte de plante A. حشيشة الرننه T. فيسون قنديل جيچكى

ACHOPPEMENT. V. Pierre d'achoppement.

ACHORES. Petit ulcère qui attaque principalement les enfants صوارجد T. شربند P. سغنة A.

ACIDE. Substance qui se fait distinguer par sa saveur aigre et piquante A. حامض pl. حوامض P. ترش T. اكشى - L'acide vitriolique حامض زاجى L'acide nitreux حامض ملح البحر L'acide du sel marin حامض شورجى

ACIDITÉ. Qualité de ce qui est acide A. ترشى P. حمونعت T. اكشياك

ACIDULE. Tout ce qui a un goût légèrement aigre et acide ميخوش - اكشيرك T. ترشكك P. ذو الحموضة - مز A.

ACIDULER. Rendre aigre A. احماض P. ترش كردن T. جزبجده احماض Une boisson légèrement acidulée || اكشمتك اولنمش مشروب

ACIER. Espèce de fer connu sous ce nom A. ذكير - انيف - جليك T. پولاد - آهن - نر - روينا - روغن P. فولاد - يلب Acier de bonne trempe اعلا جليك Acier de Damas صوبيى پولاد دمشقى

ACIÈRIE. Bâtiment où l'on fait de l'acier A. دار التصنيع جليك كارخانهسى T. روغن خانه P. الذكير

ACONIT. Espèce de plante vénéneuse P. خانق النمر قپلان اوتى - قپلان بوغان

- دلکش P. جاذب الفؤاد A. ACOQUINANT. Qui acoquine En hiver, le feu est acoquinant T. دلربا وقت شتاده جاذب الفؤاد در

- دل کشيدن P. جذب الفؤاد A. ACOQUINER. Attirer Le métier de gueux acoquine ceux qui l'ont fait une fois مباشرة البت جذب ايدر L'oisiveté acoquine كسل و بطالات انجذاب فؤاد ايدر

كوكل T. دلداره شدن P. انجذاب الفؤاد A. S'ACOQUINER. Il s'est acoquiné en ce pays-là || فاپلمق الفؤاد اولمشدر

Il se dit aussi en parlant des animaux domestiques A. نصرى || Il ne faut pas qu'un chien بركلب شكارينك مطبخده دادانمق T. آلفتن P.

دادانسی جائز دکلدر

کوکی قاپلمش T. دلر بوده P. منجذب الفؤاد A. ACOQUINÉ.

اکیر T. الواء P. وج - قارون A. ACORE. Sorte de racine

صیت A. ACOUSMATE. Bruit de voix humaines ou d'instrumens

جغلتی T. غرغاب P.

عام الانعکاس الاصوات A. ACOUSTIQUE. Théorie des sons

انعکاس اصواتی مشتمل تالیف || Traité d'acoustique

Il se dit adjectivement des instrumens qui servent à augmenter le son A. سسی قباردیجی T. آواز افزا P. مصوت

On appelle, Nef acoustique, le nef qui va à l'oreille A. قولاق سکیری T. پی گوش P. عصب السمع

مبايع A. ACQUÉREUR. Celui qui acquiert des biens immeubles ملایک صاتون آلیجی T. خریدار ملک P. مستملک -

Nouvel Acquéreur de bonne foi ایلد مستملک || Acquéreur de bonne foi مستملک جدید

مبايع - انبیاع - اشترا A. ACQUÉRIR. Rendre sien par achat

Acquérir une terre, une maison || صاتون آلمق T. خریدن P. Acquérir de ses deniers بر جفتلک و بر باب منزل اشترا ایتک

Acquérir du bien légitimement برحق اشتراى ملک ایتک Acquérir du bien par

طریق محمود و یا خرد طریق فاسده ایلد اشتراى املاک ایتک Acquérir quelque

chose au nom d'autrui بر شیئی آخرت طرفندن اولدق بر شیئی طرفندن و کالد اشترا ایتک - اشترا ایتک

بر شیئی آخرت اسمنده اولدق اشترا le nom d'un autre بر مدتد نبرو

acquis depuis quelque temps ایتک Il a beaucoup acquis

بر کمسندنک On dit aussi, Acquéir les droits de quelqu'un قتی کلی مبايع ایتدی

Et acquérir un nouveau droit بر شیئی حق جدید تحصیل sur quelque chose حق جدید مالک اولدق - ایتک

Il se dit aussi, de toutes les choses qui se peuvent mettre au nombre des biens et des avantages A. کسب - اکتساب

المنجیدین - الفاختم - کوالیدن P. احترام - اقتنا - تحصیل کسب عز Acquéir de l'honneur || قرانلق T. اندوختن -

تحصیل زاس المال شان و شرف ایتک - و شرف ایتک کسب نام - کسب صیت و نام ایتک

de l'auto-rité کسب اعتبار ایتک du crédit و شهرت ایتک احراز مرتبه حکومت ایتک - کسب حکومت ایتک

Il s'est acquis beaucoup de gloire en cette occasion de la science و معرفت ایتک وافر اصدفا و احبا کسبه موفق اولدی

Il s'est acquis les bonnes grâces de son maître متبوعنک حسن طربنی - حسن توجهنی کسب ایلدی

Il a acquis des droits à l'estime publique باین الناس مستنزم Vous avez acquis beaucoup de gloire en

Il a acquis des droits à l'estime publique باین الناس مستنزم Vous avez acquis beaucoup de gloire en

Il a acquis des droits à l'estime publique باین الناس مستنزم Vous avez acquis beaucoup de gloire en

Acquis. A. مشترا P. خریده T. صاتون آلمش الفنجیده - اندوخته - الفاختم - کوالیده P. مکسب - مکسوب

کسب - کسب خبیث Du bien mal acquis || قرانلمش T. Qualités naturelles, qualités acquises بولسز قرانلمش مال - حرام

طبیعی - خصایل خلقیت و کسبیه - خصایل ذاتیه و مکسوبه و اکتسابی خصایر

On dit, Je vous suis acquis, pour dire, vous êtes assuré de mon attachement سنک - سنک مال مبارکک مشاهد سنده یم

Il s'emploie aussi substantivement || Cet homme a de l'acquis, beaucoup d'acquis, pour dire, qu'il est très-instruit فلان کشی

Acquêt. Chose acquise A. مبیع - مبیع pl. مبیعات P. خریده T. بر مبايع حسنه

Il a fait un bel acquêt حسنه صاتون آلمش شئی بر مبیع حسن - ایتدی

En style de Pratique, Acquêts au pluriel, se dit proprement des biens qu'on a acquis A. مال مکسوب pl. اموال مکسوبه

Il est permis à un homme de disposer de son acquêt و موروثه

Il est permis à un homme de disposer de son acquêt و موروثه

Il est permis à un homme de disposer de son acquêt و موروثه

Il est permis à un homme de disposer de son acquêt و موروثه

Il est permis à un homme de disposer de son acquêt و موروثه

Il est permis à un homme de disposer de son acquêt و موروثه

آورده دست تملک - ملک خود کردن P. استیلاک A.
ملک ایدنک T. کردن

ACQUIESCENCEMENT. Consentement donné par amour de la paix
A. رضا نمایی - تن دادگی P. مطاوعت - طوع - رضا
رضا - اویوشمد T. سر فروبی - مطاوعتمایی - رضا دادگی
بر // Un entier acquiescement aux volontés de quelqu'un و بر همه
Acquiescement à la sentence کسندنک رای و اراده سنده رضای تمام
Acquiescement à la volonté صادر اولان حکم مطاوعت
On ne peut refuser اراده صمدانیید مطاوعت
کما ينبغي son acquiescement à une proposition si bien démontrée
ثبوت یافتن اولمش بر قضیده اراده طوع و رضادن امتناع اولنمق
محالدر

ACQUIESCER. Consentir par amour de la paix A. ارتضا
رضا دادن - تن دادن P. اراده الطوع والرضا - انطیاع
Il a acquiescé // رضا و برکت - اویوشمق T. سر فرو کردن
کندودن مطلوب اولان ماذیید به
Acquiescer aux sentiments, aux volontés d'autrui رضاداده اولدی
Acquiescer à une sentence آخرت آرا و افکار و مواداتند اراده رضا ایلک
بر حکم ایفای لازمه سر فروبی و مطاوعت
ایتمک

ACQUISITION. Action d'acquérir des biens A. تملک P.
Faire un contrat d'acquisition // ملک ایدنم T. الفی - ملکساری
Depuis cette acquisition, il n'est rien arrivé بر قطعه تملک حجتنی یایمق
فلان شیک وقت تملکدنبرو بر درلو حادثه ظهور ایتمش دکلدر

Il signifie aussi, la chose acquise A. املاک pl. ملک
Bonne acquisition // مبیعات pl. مبیع - مملکات pl. مملک
Voilà ma nouvelle acquisition ملک مرغوب - ملک جید
Il lui a cédé son اشد مبیع جدیدم - اشد ملک جدیدم
میعنی - مالک اولدینگی شینی فلان فراغ ایلدی
فلان فراغ ایلدی

ACQUIT. Quittance A. تذکره الادا - وثیقه الخلاص P.
J'en ai bon acquit // خلاص تذکره سی - ادا تذکره سی T. خلاصنام
Je yiddem بویا دائر معتبر ادا تذکره سی وار در
معتبر و معمول بد ادا furnirai des acquits bons et valables
خلاص تذکره لری - تذکره لری ابراز ایده جکم

On dit, Payer une chose à l'acquit d'un autre, pour dire, la
payer à la décharge d'un autre T. آخر کسندنک تخلیص

Cela va à l'acquit des mineurs // ذمتنه محسوبا ادا ایتمک
ورثه صغارت ذمتلرینی تخلیص ایچونددر

On dit figur., Faire quelque chose pour l'acquit de sa conscience
بر شینی - بر شینی تطمین نفس ایچون ایشلمک
نفس مظهره بی اضطرابدن تخلیص ایچون ایشلمک

On dit, Faire quelque chose par manière d'acquit, pour dire,
la faire seulement par ce qu'on ne peut pas s'en dispenser T.
زوراکي ایشلمک - بالضرور یایمق - کرها ایشلمک

ACQUIT-à-caution. Billet que les commis d'un bureau donnent
ورقة A. pour faire passer librement un ballot à sa destination
اذن تذکره سی T. گذر نامه P. ورقه الجواز - الرخصة
مرور تذکره سی

ACQUIT - PATENT. V. Patent.

ACQUITTER. Remplir une obligation A. تخلیص الذمة
از وام وارسته - رجا کردن ذمت P. تخلیص عن الدين
Il a acquitté // بورجدن قورتارمق - ذمتنی قورتارمق T. کردن
دوستنک ذمتنی و استورات
ایلدیکی ترکدنک اوزرنده اولان ذماتنی تخلیص ایلدی
Il s'est obligé de m'acquitter et indemniser بنی دیوندن تخلیص
Il s'est acquitté و ضررمی تضمین ایلکسی در عهده ایلدی
de cent mille francs depuis peu عهد قریدنبرو یوز بیک
Il a acquitté entièrement sa غروشلق دیندن خلاص بولدی
ملکنی دیوندن کلیاً تخلیص ایلدی

On dit proverbialement, Qui s'acquitte s'enrichit
ایدن تیز زنگین اولور

On dit figur., S'acquitter des obligations qu'on a à quelqu'un
فلانک طرفدن سزا فلان منن فراوانک شکرینی ادا
ایتمک

On dit, S'en acquitter, pour dire, y satisfaire // S'acquitter
de son devoir واجب ذمتنی ایفا ایتمک
S'en acquitter bien كما هو اللائق ایفای ما وجب حال ایتمک
S'acquitter mal كما يليق ایفای ما وجب حال ایتمک
Il s'acquitte bien de sa charge ماموریت ایتمک
منصبک شانسی كما هو حق اجرا
Il s'acquitte bien de tout ce qu'il fait ایدر
اوزره اجرا ایدر

Figur. Acquitter sa conscience A. تطمین - تبریة النفس
القلب

Il signifie aussi, Payer *A.* تادید *P.* ادا - گزاردیدن *T.* گزاردیدن
بر قطعۀ تمسکی ادا Acquitter une obligation || اوده مسک
ایتمک

On dit dans le même sens, S'acquitter.

ÂCRE. Qui a quelque chose de piquant *A.* حادز *P.* تیز *T.* کوزلرینه
کوزلرینه *Il lui tomba une humeur âcre sur les yeux* || کسکین
Le suc de cette herbe est âcre نوع خلط حادز نزول ایلدی
Cela est d'un goût âcre بو نباتک عصاره سی حادز الطعمر
کسکین دادی وار در - تیز مزه در - حمزت طبعی وار در

ÂCRETÉ. Qualité de ce qui est âcre *A.* حمزت *P.* تیزی
ملحک *L'âcreté du sel, de la bile* || کسکینلک - تیزلک *T.*
وصفرانک حمزتی

Et figur., Âcreté dans l'humeur *A.* حدت الطبع *P.* تندخویی
تیزلک *T.*

ACRIMONIE. Âcreté active et mordicante, dont la nature se
manifeste par les effets qu'elle produit *A.* حرافت - حریفیت
L'acrimonie du sel, des larmes || تیزلک *T.* تیزی *P.* حدت -
تیزی وحدتی - ملحک واخلطک حریفیتی

ACRIMONIEUX. Qui a de l'acrimonie *A.* حریف *P.* حرافه
حریفیتاو *T.* تیز *P.* حاد -

ACTE. Action d'un agent, opération *A.* عمل - صنع
La création du monde est un acte de la puissance
de Dieu خلقت عالم قدرت بالعه جناب رب العزتک
عمل یدیدر - بر صنع وکاریدر

Il se dit en Logique par opposition à Puissance *A.* فعل
Réduire la puissance en acte *La conséquence* قوتی فعلد کتومک
est bonne de l'acte à la puissance فعاک قوت حقد
ملازمه سی محمود واحسندر

On dit, Faire acte d'héritier, pour dire, un acte qui suppose
qu'on a dessein de se porter héritier d'un défunt عمل اجرای وارث
وارثلک - اجرای کار وراثت ایتمک - وارث ایتمک
|| quand on a fait acte d'héritier, on est ob-
ligé aux dettes دیوند کشی ادای دیوند ایتمک
تورکید وابع الید اولان وارث - مجبور اولمش اولور
هالکک دیوننی اداید مجبور اولور

Il se dit généralement de toutes sortes d'actions *A.* فعل pl.
Les mêmes actes plusieurs fois
répétés forment l'habitude مره بعد اخری
افعال

تکرری حدوث عادتی مستازم اولد کلدیکی درکار در

Acte || عمل مذدوب *A.* عمل مذدوب
de religion عمل مذدوب دیندن بر عمل
Acte d'humiliation عمل مذدوب سدم وندامت
تخشع واستکانت

On dit, Acte d'hostilité *A.* الخصومة
دشمنچ حرکت - دشمنلک ایشی *T.* العدوان والخصومة

On dit, Faire acte de possession, pour dire, un acte qui sup-
pose qu'on se croit propriétaire d'une chose *A.* اجراء الحق
المالکة

Il se dit aussi, de tout ce qui se fait par le ministère d'un
officier de Justice *A.* وثایق pl. وثیقه - قبالد - حقیج pl. حجت
Acte authentique || سند *T.* توردده - جک *P.* سندات pl. سند -
سند حجت معبول بها - سند معبول بد
Acte solennel
Acte passé par devant notaire
محکم کاتبی حضورده عقد اولمش سند
امضای سند ایتمک Signer un acte عقد سند ایتمک

Il se dit aussi, des déclarations faites en Justice || Demander
Prendre acte
کیفیت حالی ناطق سند طلب ایتمک
de sa comparution حضور شرعه اثبات وجودی مبین سند
بسط ایلدیکی On lui a donné acte de sa plainte اخذ ایتمک
J'en ai acte بولا داتر یدمده سند وار در
بوکا داتر یدمده سند وار در

Acte sous seing privé. Toute convention passée entre des par-
ticuliers sans être revêtue de l'autorité publique *A.* سند غیر
بلا معرفه الحاکم یاالکز امضای مخصوص ایلد *T.* معنون
عقد اولمش سند

Il se dit aussi, d'une dispute publique où l'on soutient des
thèses *A.* || مطارحة المسائل العلمية - مباحثة علمیه
بر مباحثه علمیدنک تأیید واثباتند سعی ایتمک
Présider à un acte مطارحة علمیه مجلسنده رئیس اولمش

Il se dit aussi, d'une partie d'une pièce dramatique séparée d'une
autre partie par un espace de temps *A.* مقامات pl. مقام

Actes. Les décisions faites par autorité publique *A.* احکام pl.
سناتو تغییر اولشور دیوانک احکامی
Le Sénat cassa les actes de Néron سناتو دیوانی احکام
نرویدیی نسع ایلدی

Actes des Apôtres. *A.* کتاب الاعمال الحواریة

السير الحواریین

ملاعین pl. ملاعب A. ACTEUR. Celui qui représente au théâtre. اویناییجی T. بازنده P.

عامل A. Figur. Celui qui a part dans la conduite d'une affaire. ایش کورن T. کار کن P. عمال pl. بو مذاکره مصلحتنده. Il a été un des principaux acteurs dans cette négociation. ایش کورن T. کار کن P. عمال pl. دیدیکت آدم سرکردگان عسکر ناسدارلردن اولوب روز جنکت و پرخاشده ممتاز الاقران بر عامل بیعتا در

ACTIVE. Qui a la vertu de produire quelque chose en agissant. ایشلیجی T. کار ساز P. عامل - فاعل A. - صورت فاعل و ماده منفعل در مفعول - صورت فاعلیت و ماده فعلیت وار در

On dit. Dettes actives, pour dire, les sommes dont on est créancier. دمم ناسده اولان T. خواستد P. طلبیات A. ویره جکت - بوج T. وام P. دیون pl. A. Et dettes passives, celles dont on est débiteur. الدجق - طلبیات

On dit, en parlant d'élection, Avoir voix active et passive, pour dire, avoir droit d'élire et d'être élu. امر انتخابده T. هم آخرت حقند عامل و هم نفسی حقند جاری و شامل. Dans l'élection des Empereurs d'Allemagne, les Electeurs ecclésiastiques n'ont que voix active, les autres Electeurs ont voix active et passive. رای عاجبی اوله-حق الامان ایمبراطوری انتخابده و جهان زنده سندن اولار دوسلرک رایبی یالکز آخرت حقند عاملدر لکن ساتر دوسلرک رایبی هم آخرت و هم نفسلری حقند عامل و جاریدر

On dit, Prendre une part active dans une affaire, pour dire, y concourir de son action. بر مصلحتده فعلاً معاونت T. Je laisserai faire, et ne prendrai pas de part active. ایتکت مصلحتی طبعند ترک ایلد فعلاً بر درلو اعانت ایدد جکت دکم حسن نیتمندسند dans le succès فعلاً و حقیقاً عظیم دخلی وار ایدی

شدید العمل A. Il signifie aussi, qui agit avec promptitude. چاپکت ایشلیجی T. جیره کار P. مسراع - سریع العمل - بین العناصر جملدن Le feu est le plus actif des éléments. زیاده سریع العمل اولان عنصر نار در

کار P. اقدام - عمل A. Il signifie aussi, agissant, diligent. ایش اری - ایشگذار T. بزکیل - بشکون - دیو دست - گذار. C'est un homme extrêmement actif و کار. طبع - ذهن یفتور دانسی اقدام Esprit actif. گذار بر آدمدر بی کسل کثیر الاجتهاد

Vie active. Celle qui consiste dans les actions extérieures de piété. طاعت عملیده منحصر اولان عیش و زندگانی

مفعولی A. Actif, en termes de Grammaire.

T. ACTION. Exercice d'une puissance active. کار P. عمل A. نارکت خشب اوزریند نارکت خشب اوزریند L'action du feu sur le bois. ایشلد شمسکت نباتات L'action du soleil sur les plantes. عملی Le feu, par la violence de son action, vitrifie les métaux. آتش شدت عملیه معادنی صورت زجاجیتده وضع عملی Une action vive شدید عمل momentané. عمل سریع ایتدیرر کار یکدمد - الزوال

pl. فعل A. Il se dit généralement, de tout ce qu'on fait. ایش T. کردار P. اعمال pl. عمل - فعال pl. افعال. Bonne action عمل رقی Vilaine action عمل مستهجن - فعل قبیح. Action généreuse کردار بد - فعل شنیع. Action noire. افعال خیریدیه مبادرت Faire de belles actions. اعمال حرید Actions militaires. ایتکت

مکافحد - مقارعات pl. مقارعة A. Il signifie aussi, combat. Les deux armées étaient si près l'une de l'autre, qu'en jugea qu'elles ne se separeront pas, sans qu'il y eût quelque action. طرفین اردولری شول و تبده مسافده قوبیدد کدیلر کد بینلونده بلا حدود. C'est un officier admirable pour un jour d'action. مقارعة مفارقت ایدد میدجکلری متحقق اولمشدر جنکت کوننده نظیری Engager une action. جنکی ایجاب یوق بر سرکرده عسکردر عسکر ایستدومت Des troupes commencent à entrer en action. اسر جنکت وجدالد مباشرت ایتکده در

Et véhémence, chaleur à dire ou à faire quelque chose A. Parler d'action. گرمیت T. گرمیت - گرمی P. حرارت. Ce qu'il fait, il le fait avec action. گرمیلو سوز سوباکت - حرارت ایلد نطق ایلکت ایتدنکی ایشی حواریلو طوتار

On dit, Être en action, pour dire, être en mouvement. دانی حرکت بر C'est un homme qui est toujours en action. آدندر

ADAPTATION. V. Adapter.

ADAPTER. Ajuster convenablement une chose à une autre A.

|| یاقدردمق - اویدردمق T. جسیپایندن P. تلفیق - تطبیق
بر طرفه قپاقی اویدردمق Adapter un couvercle à un vase

Il se dit aussi, de l'application qu'on fait d'un mot à une personne, à un sujet A. توفیق P. زیبایبیدن T. یاقدردمق
|| Ce vers de Virgile lui est bien adapté موافقد - اویدردمق -
فلانک حقه سویلنان شعر تمام حاله موافقد مصروفر
تمام محله مصروفر

ADAPTÉ. A. مطابق - موافق P. جسیپده T. یاقدردلمش
|| Comparaison bien adaptée Vers bien adaptée
محله - حاله یاقدش بر بیت - حاله مطابق بر بیت
صرف اولمش بیت

ADDITION. Ce qui est ajouté A. ضمیمه pl. ضمایم
پس افزوده P. مستزاد - مضافات pl. مضاف - علاوات pl.
ضم ضمایم Faire des additions || صکره دن آرتورلمش T.
ضمایم جدیدیه بی مشتمل Un livre avec des additions
بر قطعه کتاب

On dit, Informer par addition - مستزاداً اخبار ایتمک
علی طریق العلاوه انیا ایتمک

Il se dit aussi, de la première règle d'arithmétique A. صنعة
|| Il ne sait encore que l'addition فن حساب صنعتی T. صنعت جیره P. الاجمال
فون حسابده صنعت اجمالدن Faire une addition غیری بر شیه واقف دیکدر
حسابی جمله جمعه ایتمک - ایتمک حسابت یکنونی ایتمک

ADDITIONNEL. Qui est ou peut être ajouté A. منضم P.
|| Sou additionnel ضم صکره دن آرتورلمش T. پس افزوده
اولمش اقچه

ADDITIONNER. Mettre plusieurs nombres ensemble A. جمع
جمله P. اجمال الحساب - عقد الجمله - الحساب
|| Il faut additionner toutes les sommes اعدادک مجموعی جمله ایتمک اقتضا
بستن ایدر

ADDITIONNI. A. جمله اولمش T. جمله بستد P. معقود الجمله

ADUCTEUR. Nom de muscles dont la fonction est de mou-
voir les parties auxquelles ils sont attachés A. عضلة محرکد
|| L'aducteur de l'oeil دپردیجی بالقی اتی T. پیامیغ جنبانده P.
عضلة محرکه عین

ADEMPITION. Révocation d'une donation A. نقض الهبد P.
باعشلایشی یوزمه T. شکست کار بخشایش

ADEPTE. Celui qui est initié dans les mystères d'une secte,
d'une science A. رازدان P. دخیل T. محرم سر - ایچ یوزبند
واقف

ADEQUAT. Terme de Philosophie scolastique. Entier, total A.
معنای تام || بتون T. تمام P. تام

ADHÉRENCE. Union d'une chose à une autre A. لصوق
|| Adhèrece de deux || یاپشلاق T. بهم پیوستگی P. اتصال
ایکی جسمک یکدیگره لصوق واتصالی
L'adhérence de la pierre à la vessie est ce qui a empêché
تد بیر تفتیقک نتیجه سند مانع
اولان حصاتک مثانبیه اتصالی ماده سیدر

Figur. Attachement à un parti, à une opinion A. تباعت
|| On l'accusait d'ad- || برلشمه T. هواداری - همدی P. مماشات
hérence au parti des rebelles عصات طرفه هواداری ومماشات
اعتقاد aux opinions des hérétiques تهتیلد اتهام اولمشدر
روافضه تباعت تهتیلد اتهام اولمشدر

ADHÉRENT. Qui est attaché à quelque chose A. متصل
|| Une pierre adhérente à la vessie || یاپشق T. بهم پیوسته P. ملاصق
مثانبیه یاپشق - مثانبیه ملاصق بر حصات
بر طاش

Il signifie aussi, celui qui est du sentiment, du parti de
qq'un A. ققادرار T. هوادار - پیرو - طرفدار P. تبعه pl. تابع
تبعه و هوادارلر یاده معاً || Il fut condamné avec ses adhérens
معدم و هوادارلری Ses fauteurs et adhérens علیینه حکم اولندی

ADHÉRER. Être attaché à quelque chose A. التصاق
|| On trou- || یاپشق اولمق - یاپشقم T. بهم پیوسته شدن P.
va en l'ouvrant que la pierre adhérait à la vessie لدی التشریح
حصات مثانبیه ملاصق بولندی

Il signifie aussi, être du sentiment et du parti de quelqu'un A.
طیرفگیری - پیروی کردن - همدم شدن P. تبعیت - اتباع
انحرکات Adhérer aux opinions d'autrui || اویمق T. نوردن
Tous ceux qui ont adhéré à اول فرقدیه طرفگیری وتبعیت ایدنلرک جملهسی
ce parti

Il signifie aussi, Confirmer un premier acte par un subséquent
|| La Cour adhérant aux conclusions du Pro-
cureur Général امین مطلقک آرا واحکامی قبل شرعدن

بر باده تأکید حال Adhèrez - vous à cela ? لدى التأكيد
ایدرمیست

ADHÉSION. V. Adhèrece.

Il signifie aussi, acte par lequel une puissance adhère à un traité qui lui est proposé A. سند الالتحاق Par son adhésion au traité حایى وبردیکى سند
التحاقى حایى بر قطع سند موجب

AD HONORES, se dit de ceux qui sont décorés d'un titre sans en faire les fonctions A. بالادبهار P. پایدلو T. با پایدلو

ADIANTE. Plante capillaire A. شعر الحنّ - شعر الغول - بالدرى قره اوتى T. پرسیاوشان P. شعر الحنّ

ADIEU. Locution elliptique dont on se sert en prenant congé les uns des autres A. اللد T. بامان خدا بادا P. فى امان اللد Adieu, je m'en vais اللهد اصدارلدق فلاند اللهد اصدارلدق Il ne lui a pas dit adieu اصدارلدق Il y a eu bien des larmes répandues, quand ils se dirent adieu برلر بیلد اللهد اصدارلدق دیدکسرى برلر بیلد - وقتده دیدهلرندن سیال دموع بوشاندی اللهد اصدارلدق دیدکرت وداغلدکسرى ساعده دیدهلرندن سیال دموع بوشاندی

Dire adieu, signifie, prendre congé A. ایفا الرسم التودیع اسندلشک - وداغلدشک T. بدرود کردن P.

Il se dit aussi pour congé A. وداع P. بدرود - گسیل - بدرود - گسیل Un éternel adieu وداغلدشک - اسندلدم T. گسیل برلر بیلد وداغلدشکلى Les adieux furent longs et tendres طول ودرار وطریندن اظهار سوزش دل اولندرق نتیج ساز اولمشدر

Il se dit figur. en parlant d'un homme qui est en péril, ou d'une chose qui court grand risque A. الوداع Si la fièvre vient à redoubler, adieu le malade حماسى بر فوات دخى بو خزیند او طدسند ال Si vous touchez à ce cabinet, adieu mes porcelaines دییدجک اولور ایسک ساقسرنیا طاقلمرد الوداع دیملو در

On dit aussi, Dire adieu au monde A. ترک الدنیا T. از جهان گسیل کردن P. عن العالین الدنیا وارکلمک

Il se dit aussi, de toutes les choses auxquelles on renonce A. Adieu aux براقمق T. واگذ اشن P. قطع العلاقه - فراغ

- ذوفیاتدن الوداع دیدکرت کلیاً فارغ اولمق plaisirs ذوفیاتدن کلیاً قطع علاقه ایتشک

گم کردن P. تضریع - اضاعه ADIRER. Perdre, égarer A. Titre adiré || یاوی فلق - غیب ایتشک T. یاوه کردن - ضایع اولمش ورقه Pièce adirée سند ضایع

ADITION. Acception d'un héritage A. قبول P. پذیرفتگی قبول وراثت Addition d'hérédité || قبولدم T.

ADJACENT. Qui est situé auprès, qui est aux environs A. کائن فى - کائن فى الحوالی - کائن فى التراحی - مجاور T. پییرامن فلان واقع - نزد فلان واقع P. القرب والجوار Pays adjacent || قارب وحوالیده اولان - فوکشولمده اولان قرب Terres adjacentes قرب وجواره کائن اولان مملکت - حوالی ونواحیده بولان اراضی - وجواره واقع اراضی اراضی مجاوره

ADJECTIF. Terme de Grammaire. Il se dit des noms qu'on ajoute aux substantifs A. صفات pl. صفت

ADJECTIVEMENT. Dans un sens adjectif A. على طریق الوصف على طریق الوصف -

ADJOINDRE. Il ne se dit que des personnes, lorsqu'on en joint une à une autre, pour avoir soin de quelque affaire A. معیتد ترفیق ایتشک T. همراز کردن P. تعیین بالمعیتد - ترفیق Il ne pouvait pas suffire || ایاقداش ایتشک - یانند فائق - seul à un si grand emploi; on fut contraint de lui adjoindre quelqu'un بمو مقولاد خدمت جسدنک اداره سی یارای استطاعتدن خارج بر کیفیت اولمغه معیتد اخر بر کمسند ترفیق اولمق لازم کددی

ADJOINT. A. بالمعیتد P. معیتد T. همراز کرده معیتد ترفیق اولمش - اولمش

Il est aussi substantif A. رفیق P. مشارکت همکار - همراز فلان کشی بنم C'est mon adjoint || ایاقداش - اورناق T. بنم ایاقداشدر - بنم رفیقدر - معیتد معیتدر On lui a donné des adjoints رفیق ویردیلو معیتد

Il signifie aussi, un officier établi pour aider au principal officier dans ses fonctions, ou pour les faire en son absence A. یاردجی T. دستگیر P. معین

ADJONCTION. Terme de Palais. Jonction d'une personne à une autre A. همرازى P. تعیین بالمعیتد - معیت - مرافقت T. همرازى || L'adjonction de ces deux commissaires fait bien

فائق الامثال بر مدیر Un excellent administrateur بر آدمدر
بینظیر در

تولیت A. Direction d'une affaire particulière ADMINISTRATION. L'administration des biens d'un pupille متولیتک T. کارساری P. بریتیم صغیرک مالمه تولیت

اداره A. Il se dit aussi, de la direction des affaires publiques. ایش جورمد - مهتساری P. تدبیر الامور - تصرف الامور - امور دفتربندک L'administration des Finances. Il a eu long temps l'administration des principales affaires مددت مدیده دبیرو بدزده ایدی اعظم امور دولتک اداره و تصرفی بدزده ایدی. Il avait l'administration de toutes choses تدبیر کافه امور. Cet homme n'entend rien en administration اصلا خبر فلانک فن تدبیر اسوده اصلا خبر تصرفت امور L'administration de la Justice واگامی یوقدر. Il n'a aucun égard aux personnes dans l'administration de la Justice رویت حقوق عباد - قضا و حکومت امر قضا و حکومتک Les abus qui se commettent dans l'administration de la Justice تصرفنده شخص و ذاته بو درلو رعایت ایتیز رویت حقوق عباد خصوصنده ارتکاب اولدان فسادات

کار P. تصرف - اداره A. ADMINISTRER. Gouverner, régir. C'est un homme qui a toujours ایش جویمرک T. پرداختن امور لازمیدی داتما عاقلانه sagement administré les affaires. On l'accusa d'avoir mal administré les affaires فلانی اداره امورده مخطی اولمق. Administrer la Justice تهمتیله اتهام ایتیشلر در امور عبادی رویت ایتیمک - تصرف ایتیمک

On dit, Administrer des témoins, des preuves, des titres, اتیان تیند ویان دلائل و ابرازسندات pour dire, les fournir ایتیمک

واجب الحیرة A. ADMIRABLE. Digne d'admiration. شگفت P. محیر العقول - معجب - واجب الاستعجاب - حیرت T. شایان اعجاب و حیرت - شگفت انگیز - فرما جناب Dieu est admirable dans ses oeuvres کتور یجی رب العزت صنع یدی اولان کافه اسوده واجب الحیرتدر

عجیب A. On dit ironiquement, qu'un homme est admirable. عجائب بر آدم T. غرایب کودار P. الاحوال

عالی وجهه A. ADMIRABLEMENT. D'une manière admirable. حیرت کنوره جک T. بر وجه حیرتزمایی P. الاعجاب

حیرت کنوره جک Il peint admirablement bien وجهله
وجهله اعلا الاعلا رسم و تصویر ایدر

طکلا یجی T. سرگشته P. حیران A. ADMIRATEUR. Qui admire. آثار متقددینک حیرانیدر C'est un admirateur de l'antiquité. Il est de vos admirateurs سرگشته و حیرانکدر. Il est grand admirateur de tout ce qui est nouveau حیرانیدر

ADMIRATIF. En termes de Grammaire. Qui marque l'admiration. Ainsy on dit, Point admiratif A. اشاره الاستعجاب Et particule admirative A. ادات التعجب

ADMIRATION. Sentiment causé dans l'ame par l'impression qu'y fait une chose que l'on regarde comme merveilleuse A. حیرت
Quand il voit un beau tableau, il est en admiration طکلامه T. شگفت P. استعجاب - استغراب - ولد - بر تصویر رعنا. Il est ravi en admiration کورنجه حیرتده فالور استیلای حیرت. Avoir de l'admiration ایله مسلوب الشعور در حال وله و حیرتده Causer de l'admiration ایرات وله و حیرت ایتیمک S'attirer l'admiration de tout le monde عالمک انظار حیرتنی عاتمذ انام عذیده مدار حیرت اولمق - حقه استعجاب ایتیمک Transport d'admiration وضع تعجب و استغراب C'est un sujet d'admiration حالت حیرت و استغراب C'est une chose digne d'admiration شایان استغراب اولدجق - محل استغرابدر حالاتدر

حیرت - تولد - تعجب A. ADMIRER. Éprouver de l'admiration. افدیدن - شگفت نمودن - شگفتی P. استغراب - استعجاب - آثار قدرتک Admirer la nature طکلامه T. Admirer la sagesse, la valeur, la magnificence d'un prince تماشاسنده دیده دوز استغراب و حیرت اولمق بر میر ذیشانک عقل و فطانت و دلآوری و شجاعت و دارات و حشمتک سدانک Admirer l'immensité du ciel والد و حیرانی اولمق Admiration مسافه یجده و پایانی مطالعسیله ولد و حیرتده اولمق حسن وجدال با کمالک تماشاسیله Admirer une beauté parfaite مبتلای استعجاب و حیرت اولمق

Il se dit aussi, en critique, de ce qui parait étrange J'admire la folie des hommes بنی آدمک خفت عقلمه تعجب Je vous admire de vouloir qu'on suive aveuglément vos avis سنک کافه رایلریکد خلقک علی العیا تبعیت و موافقتی ادعا ایلدیکنک تعجب ایدرم

ADMISSIBLE. Qui a les qualités requises pour être admis *A.* شایان - سزاوار پذیرایی *P.* معتبر - لایق القبول - مقبول قبول Ses moyens de requête || مقبول طویلاور - قبوله کلور *T.* قبول civil ont été jugés admissibles مدرج عرضحالی دروننده مقبول حسن - اولان علل واسباب مقبول ومعبر طوتلدی قبول اولدی قبول اولدی

ADMISSION. Action par laquelle on est admis *A.* مقبولیت Depuis son admission aux ordres قبوللند *T.* پذیرفتگی *P.* طریقات طریقات ecclesiastiques, il a toujours vécu en bon ecclesiastique مبارکدیده مقبولیتی وقدنبرو دانما رجا بایتد لایق حسن سلوک ایله تعیشدن خالی اولمش دکلدر

ADMONÉTER. Faire remontrance à quelqu'un pour avoir manqué à quelque chose. Il ne se dit que de la remontrance faite par un juge *A.* مقبولیت *T.* آزاریدن *P.* تعزیر - مواخذة - عتاب La Cour ordonna qu'il serait mandé et admonété محکمیدیه احتضار مواخذة و تعزیرینه ابتدار اولمش خصوصی قبل شرعدن حکم اولندی حکم اولندی

ADMONÉTÉ. *A.* مقبولیت - مواخذة - عتاب آزارلنش *T.* آزاریده

ADMONITEUR. Qui a la fonction d'avertir *A.* منبذ - مخطو بر Un sage admoniteur خبرو برنجی *T.* آگاه کننده *P.* La conscience est un admoniteur sévère بر منبذ صحیحہ الرأی - مخطر عاقل دلالت نفس مخطره بر منبذ بی اماندر

ADMONITION. V. Admoneter || Après plusieurs admonitions تعزیرات عدیده دنسکوه

ADOLESCENCE. L'âge qui suit la puberté *A.* سن المراهقة Il est encore dans l'adolescence دنوز سن مراحتده در - دنوز دلو فانیلو در Au commencement de l'adolescence اوانل حال مراحتده

ADOLESCENT. Jeune garçon *A.* مراقق *P.* جوان دلو فانیلو Un jeune adolescent نورسیده بر مراقق

Figur. Une vigne adolescente نکات اولان نیکات حالده اولان نکات

S'ADONNER. Se livrer à quelque chose avec ardeur *A.* تولع دلداد - گرفتار شدن *P.* ابتلا القلب - اعتلاق القلب مبتلا - دوشکون اولحق - دوشمکت - کوکل ویرمکت *T.* شدن مطالعة Il s'adonne à l'étude, aux plaisirs, à la chasse مطالعده و کتب و مشتهیات نفس و صید و شکاره اعتلاق قلب ایدر

مبتلا اولور - مولع و موسکار در -

Il se dit aussi en parlant de chemin || Je vous prie de passer chez moi, si votre chemin s'y adonne ایسمد یولکدر دوشور ایسمد خانده اوزرامکز نیاز اولور

ADOPTÉ. *A.* مقبولیت - مغوم - مبتلا - گرفتار *T.* دوشکون قبول الی البنته - تبني *A.* اولغلق *T.* فرزند خوانده اتخاذ کردن *P.* اتخاذ الدعی Auguste adopta Tibère || اولغلق قبول ایتمکت - ایدنمکت فلان قیصر فلانی علی طریق التبني کدوبد اولغل ایدندی Chez les Romains, ceux qu'on avait adoptés passaient dans la famille et sous la puissance de ceux qui les avaient adoptés رومیایون عندده تبني طریقله اتخاذ اولان اولاد متخذ اولان ذاتمکت اهل بیتی عدادینه و تحت حکومتد داخل اولمش اولور ایدی

Figur. Considérer comme sien *A.* الزام - قبول - استصحاب *T.* قبول الحق بر خود مستصحب کردن *P.* الی النفس سنمکت اعتقاداتک عندده رحین J'adopte vos sentiments Je n'adopterai jamais une pareille opinion بو مقولده بر رأی عندده ابد الابد قریمن قبول واستصحاب اولمش احتدالی یوقدر

Il se dit aussi, pour choisir *A.* سچمکت *T.* گزیدن *P.* اختیار Après avoir essayé différents genres de peinture, il a adopté فن تصویرتک انواع مختلفدسنی بعد التجوید فن le paysage Cet écrivain a adopté depuis peu une mauvaise manière بر سوء طریق اختیار ایلدی

ADOPTIF. Qui est adopté *A.* فرزند خوانده وصیعه - دعی تبني طریقله اتخاذ اولمش - اولغلق - اخوت اولغلی *T.* اولاد

ADOPTION. V. Adopter.

ADORABLE. Digne d'être adoré *A.* واجب - مستحق العبادة *P.* طایفده کرکلو *T.* سزاوار پرستش Dieu seul est adorable سزاوار پرستش و عبادت یا کز جناب رب العزتدر Les mystères de la religion sont adorables اسرار دین و ایمان و احیة العبادة اولدفلری بی گماندر La providence de Dieu est adorable en toutes choses تقدیر جناب رب متعال جمیع احوالده شایان پرستش و عبادتدر

Il se dit par exagération, de ce qu'on estime extrêmement.

سزاوار پرستش اولدجق Ainsi on dit: Cette femme est adorable
پرستشده لایق Un caractère adorable
شایان پرستش اولدجق Une bonté admirable
جودت خلق وطیعت

ADORATEUR. Qui adore A. عابد - متعبد pl. متعبدین P.
Les adoreurs du vrai T. طایبجی T. پرستشگار - پرستنده
Les vrais adoreurs T. معبود بالحقیقت عابدین و پرستشگاران
P. متعبدین صحیحه

On dit par exagération, qu'un homme est adoreur d'une femme
فلان کسند بر محبوبه نکت مفتون و پرستشگاریدر

ADORATION. Action par laquelle on adore A. عبادت -
L'adoration n'est due qu'à Dieu T. طایبند T. پرستش P. تعبد
الله عظیم الشانیدن غیر یه پرستش و عبادت لازم دکلدر

On dit aussi, L'adoration de la Croix T. صلیب شربند عبادت

ADORER. Rendre à Dieu le culte qui lui est dû A. نساکت
|| قوللق ایتمک - طایبق T. پرستیدن P. تعبد - نساکت -
جانب حق صدق Adorer le vrai Dieu en esprit et en vérité
طوبیت و خلوص نیت ایله ادای فریضه عبادت ایتمک
اهل جاهلیت زوره عبادت Les païens adoraient de faux dieux
بنی اسرائیل Les Israélites adorèrent le veau d'or
ایدرلر ایدی
Les Juifs adoraient à Jérusalem
بقر ذهبی یدنساکت ایلدیلر
- قوم یهود قدس شریفده ادای مناسکت ایدرلر ایدی
عبادت ایدرلر ایدی

Il signifie aussi, rendre des respects en se prosternant A.
بزمین خاکساری - جبین سای زمین بندگی شدن P. سجود
Les rois de Perse T. خاکپایه یوز سورمک T. جبهه فرسودن
ملوک عجم حضورلرینه جیقانلره سجده
جهره سائی خاکت عبودیت رسمی - ایتدیبرلر ایدی
اجرا ایتدیبرلر ایدی

ADORÉ. A. طایبند T. پرستیده P. معبود
ADOSSER. Mettre dos à dos A. اسناد الظهر
طیاندرمق - ارقد و یردرمک T. پشت دادن - تکیه کردانیدن
|| Adosser un enfant contre la muraille
طیهر طفلی دیواره
جوجوغه دیوار اوزرنده ارقد و یردرمک - اسناد ایتدرمک
Il s'adossa contre la muraille, et se défendit long-temps
دیوار اوزرنده استناد ایله وافر زمان مدافعه قیام ایلدی

ADOSSÉ. A. پشت داده - تکیه کرده P. مستند - متکی
T. طیانمش - ارقد و یرمش

ADOUBER. Faire les réparations nécessaires à un vaisseau. V.

Radoubier.

Il signifie aussi, boucher les trous d'une machine. V. Boucher.

ADOUCIR. Tempérer l'âcreté A. تلطیف - تعدیل P. نرم کردن
Adoucir l'acide du
|| یواشلتیق - یومشتمق T. ملایم ساختن -
لیمونک حموضتنی شکر ایله تعدیل
فلان شی اخلاطک Cela adoucit l'âcreté des humeurs
ایتیمک
حدتند مدار تعدیل اولور

On dit, Adoucir la voix, pour dire, parler d'un ton moins
صدارا نرم کردن P. تلیین الصوت - تعدیل الصوت A.
سی یواشلندرمک T.

Et adoucir une expression, pour dire, la corriger, la tempé-
rer par une autre moins dure || Cette critique est trop sévère,
بو لومک شدتی زیاده اولمغله تعدیلی
il faut l'adoucir
اقتضا ایدر

On dit aussi, La pluie adoucit le temps
باران تعدیل هواپی
باران هوا نکت اعتدال و ملایمتند مستلزم - موجب اولور
اولور

Il signifie aussi, rendre moins fâcheux || Cela adoucira votre
بو حالت دوجار اولدیغک وجعک تعدیلند مدار
mal
غم و کلالی Adoucir l'ennui, l'amertume, le chagrin
اولد جقدر
Adoucir l'humeur, le ca-
|| و مرارتی و الم و غصبه بی تعدیل ایتیمک
ملا یتملندرمک - مزاجی و خلق و طبیعتی تعدیل ایتیمک
یومشتمق -

On dit aussi, Adoucir l'air d'un visage, pour dire, le ren-
دیره ید ایرات طلاوت و حلاوت ایتیمک
dre moins dur

Il signifie encore, apaiser A. تسکین
Adoucir la
|| یواشلندرمق T. نرمی پذیرفتن P. کسب الملایمة - الاعتدال
بر کسندک غضبنی تسکین ایتیمک
colère de quelqu'un
بر کسندک آتش تند خیز عنف و غضبند افراغ ماء رفق -
و ملایمت ایتیمک

کسب - کسب الملایمة - کسب السکونة A. S'ADOUCCIR.
|| یواشلتیق T. نرمی پذیرفتن P. کسب الملایمة - الاعتدال
هوا کسب Le temps commence à s'adoucir || یومشتمق -
مزاجی Son humeur s'adoucit سکونت و ملایمة یوز طوندی
صداسی کسب Sa voix s'adoucit کسب ملایمت ایتیمک در
ملا یمت ایدر

ADOUCI. A. مقارن السکونة - مقارن التعدیل

پیاشلمش T. اعتدالپذیر - سکونت یافتند - نرمی پذیر P.
 ADOUCISSANT. Remède qui adoucit A. ملطفات pl. ملطفات
 بکا Donnez-moi des adoucissants || یموشدییجی T. نرمساز P.
 اکسیر ملطف Elixir adoucissant ادویه ملطفه ویو

ADOUCEMENT. Action par laquelle une chose est adoucie
 A. ملایمت T. نرمی || Il parait quelque adou-
 cissement dans son état ملایمت مشاهده
 تعریض La censure est tempérée par quelque adoucissement
 Il a rendu son tableau beaucoup plus beau par l'adoucissement des
 contours بتصویرک اطرافده تعبید فلان بعض اسباب
 ملایمت بر قات دخی تزیید حسند سبب وعلت
 اولمشدر

T. سبکی P. خفت A. Il se prend figur. pour soulagement
 آلام Il y a quelque adoucissement dans ses maux || یکنلک
 Rien ne peut apporter واکداربند فی الجملة خفت کلدی
 le moindre adoucissement dans sa douleur کدریند ادنا مرتبند
 خفت کتورهجک برشی یوقدر

Il se dit encore du temps || Il y a quelque adoucissement
 هواده بر نوع اعتدال و ملایمت پیدا اولدی
 سکونت پیدا اولدی -

Il se dit aussi figur. en parlant des choses morales, et si-
 gnifie, accommodement, tempérament A. جبهت التعدیل
 Ne saurait-on trouver d'adoucissement à
 بومادهده عجباً بر کوند تعدیل و تسوید صورتی بولنق
 On trouve des adoucissements à toutes choses هر ممکن دکلیدر
 Les affaires sont fort شیده بر کوند صورت تعدیل بولنور
 aigries entre eux, on y cherche quelque adoucissement
 بینلرنده ییلرنده
 در دست اولان مادهلر زیاده سیله کسب حدت ایتمش
 اولدیغندن بر کوند تعدیل و تسوید صورتی تدارکنه بذل
 حمت اولندی

ADOUE. Terme de chasse. Accouplé, apparié. A. دو
 کککتر ایکیشر Les perdrix sont adouées || ایکیشر ایکیشر T. بدو
 ایکیشر یورر

ADRAGAN. Sorte de gomme A. کثیرا T.
 ADRESSANT. Qui est adressé A. مخاطب || Lettres patentes
 پارلامنتویه خطاباً و بریلان بر قطعده
 برات

P. عنوان المکتوب A. ADRESSE. Suscription d'une lettre
 Envoyer une lettre à son
 مکتوب طرفی اوزری T. بر نامه
 بر قطعده مکتوبی عنوان طرفی موجهجه محلله ارسال
 ایتمک

Il signifie aussi, indication de la personne et du lieu A.
 تعريف نام کسی وجای اقامتش P. تعريف الاسم والمحل
 Une adresse sûre || ادی و یوردی بلوردجک کاند T.
 خطایده مقرون Une fausse adresse مقارن تعريف اسم ومحل
 Je vous donnerai mon adresse تعريف اسم ومحل
 اسم ومحل محتوی اقتضا ایدن کاندی سکا اعطا ایده جکم

On dit, Faire tenir des lettres à leur adresse
 مکتوبلری - عنوانلری موجهجه محللریبند ایصال ایتمک
 طرف اوزرنده محرر الاسم محلله تسییر و ایصال ایتمک

ADRESSE. Lettre de respect ou de demande, adressée au Sou-
 verain par un corps politique A. محضر P. عربده
 محضر گوند عربده P. محضر A. On a fait une adresse pour telle demande
 فلان || محضر T.
 استدعایی حاوی محضر گوند بر قطعده عربده ترتیب
 محضر گوند بر قطعده عرضحال - ایلدیلمر

ADRESSE. Dextérité pour les choses du corps A. لباقت
 Il Japankak - اوزلق T. لسانده - جیره کاری P. ندابت
 fait toutes les choses avec adresse جیره کاری
 هر کار و عملی
 Il a beaucoup d'adresse à faire toutes ces exer-
 cices بو تعلیماتک جمله سنی کمال لباقت ایلد اجرا ایدر

Et dextérité pour les choses de l'esprit A. فزاعت
 T. زهرکی - استادگی P. مهارت - ثقافت العقل - نوقت -
 Adresse d'esprit عقل ثقافت Il faut manier cette af-
 faire avec adresse بو مصلحتی بالنزاعه والمهاره اداره ایتمک
 Il a tiré cela de استاداند اداره ایتمک اقتضا ایدر - کوکدر
 برشی فلان کسنددن ماهراند جلب ایلدی

On appelle, Tour d'adresse, un tour de subtilité de main A.
 C'est un homme
 || ال چاپکلی T. چاپکدستی P. خفته ایلد
 خفت ید ایلد صنعتلر اجرا ایدر
 بر آدمدر

Tour d'adresse, se dit d'un tour de finesse d'esprit A.
 Il lui a joué un tour d'a-
 drese بر رنگ ابتدی - فلانده حیل ایلدی
 حیل pl. ایلدی

On appelle, Adresses de style, certaines tournures fines Je

حیلۀ کاتبیہ T. حیلۀ الکتابہ A. style

فرستادن P. بعث - تسیر - ارسال A. ADRESSER. Envoyer
فلانک طرفند Adresser une lettre à quelqu'un || کوندرمکت T.
Vous n'avez qu'à me بر قطعہ مکتوب بعث و تسیر ایتمکت
طرفند واصل اولمق ایچون فلان l'adresser à un tel endroit
Vous adresserez vos lettres à un tel, pour me les faire tenir اولمق
مکتوبلریکی یدمه تسلیم اولمق
فلانک طرفند ارسال ایلیدسکت
Vous m'avez adressé un homme qui n'a pu me rendre raison de rien
طرفند بر
ادم ارسال ایلدکت که هیچ بر شیدده جواب ویره مدی

On dit, Adresser la parole à quelqu'un, pour dire, lui parler
directement T. فلانک طرفند - فلانک خطاب ایتمکت
توجیه کلام ایتمکت

On dit aussi, Adresser ses vœux, adresser ses prières T.
مطالب و مستولاتنی فلان - مطالب و مستولاتنی تبلیغ ایتمکت
طرفند ایصال ایتمکت

فلان - توجیه خطوات عزیزمت ایتمکت T. Et adresser ses pas
سمتہ عطف و جہت عزیزمت ایتمکت

S'ADRESSER. Aller trouver directement quelqu'un, avoir recours
بر کسندنکت T. توجیه روی امید کردن P. مراجعت A. à lui
Il faut s'adresser à un tel pour
Je bu خصوص ایچون فلانک مراجعت اولنلودر
m'adresse à vous comme à la seule personne de qui je puisse
espérer quelque secours اول و آخر امید استعانت ایدهجکت
Vous vous adressez
à qui vous adressez -
m'adressez vous? à qui pensez-vous vous adresser?
کیمدر و مراجعت ایلدیککت آدم کیمدر طن ایدرسکت

On dit, qu'une lettre s'adresse à un tel
بومکتوبیک عنوانی فلانک اسمند مکتوردر - فلانک خطابدر

On dit d'une chose qui concerne quelqu'un, qui le désigne
- بو کلام سکا راجعدر
سکا خطابدر

اصابت A. ADRESSER, signifie aussi, toucher droit où l'on vise
محلتہ وارمق - محلتہ یتشمکت T. بآماج مقصود رسیدن P.
هدف مقصوده - غرض اصابت ایتمکت || Adresser au but
هدف مقصوده Vous avez bien adressé اصابت ایتمکت
مصیب اولدکت

A. کوندرلمش T. فرستاده P. مبعوث - مرسل A. ADRESSÉ.
معطوف A. خطاب اولنمش T. خطاب کرده P. مخاطب
متوجہ -

P. صاحب المبالقة - لیبیق A. ADROIT. Qui a de l'adresse
اوز T. جست و جالات - جیره کار

ثقیف العقل - نواقی - ماهر A. Il se dit aussi de l'esprit
ایتدیکی || Il est adroit à ses exercices اوز T. زیرکت P.
Être adroit à manier les esprits تعلیمارده جست و جالا کدر
اذعان - اذعان ناسک اداره سنده صاحب مهارت اولمق
جمہورکت اداره و تصرفده ثقیف العقل اولمق

P. جیره باللباقۃ A. ADROITEMENT. D'une manière adroite
|| Il fait adroitement اوزلوق ایله T. با جیره دستی - کاراند
جیره کاری و لباقت ایله اعمال اسلحد ایدر

P. بثقافة العقل - بالمہارة A. Il se dit aussi de l'esprit
|| Il a conduit cette affaire fort adroitement اوزلوق ایله T. زیرکانہ
بو مصلحتی بغایب ماهراند اداره ایلدی

T. خوش آمد گوی P. مداحون A. ADULATEUR. Flatteur
Les Lâche adulateur بر مداحون || بلتا قلیجی
مداحنلر بو حکمدارکت سبب
C'est un perpétuel adulateur اولمشلیر در
aussi Flatteur V. الاوقات مداحند ایله مآلوف بر ادمدر

- سخن خوش آمد P. مداحند A. ADULATION. Flatterie
|| Il y a de l'adulation à cela بلتا فلق T. خوش آمد گویی
V. aussi Flatterie. برما دده مداحند واردر

A. بالغ - مراهق A. ADULTE. Qui est parvenu à l'adolescence
T. بسال خردمندی رسیده P. فی سن المراهقة
|| Il n'est pas encore adulte حالند یتشمش
بالغ دکلدر

ADULTÉRATION. Action de gâter et de dépraver ce qui est pur
|| حیلہ قائم T. دغل سازی - غل آمیزی P. اعتشاش A.
L'adultération des monnaies est un délit capital
ودنایر تہمتی جانیات واجبة العقوبتدن معدود در

pl. فاسق - فاجر A. ADULTÈRE. Qui viole la foi conjugale
|| Époux adultère اهلند خیانت ایدن T. زنا کار P. زانی - فسق
Amour adultère معاملہ زنا کاراند Commerce adultère زوج فاسق
Une femme adultère عشق فجور الود
زانیہ خاتون -

- مشروب A. Il se dit aussi au sens de mélange vicieux

Mélangé || حیلہ قاتلمش T. دغل آلود - غل آلوده P. مغشوش
ترکیب مغشوش Composition adultère مزج مغشوش
حیلہ قاتلمش بر ترکیب -

- فسق A. Il signifie aussi, violement de la foi conjugale
Commettre un adultère || اهلہ خیانتک T. زناکاری P. زنا - فجور
ارنگاب فسق وفجور ایتمک adultère

On appelle, Double adultère, l'adultère commis par un homme et une femme mariés A. فسق الطرفین
Enfant d'un double adultère ولد
عن فسق الطرفین حاصل اولمش ولد

غل P. تعشیش - غش A. Falsifier un remède
Il est de l'intérêt des malades qu'on n'adultère pas les médicaments
ادویدنک عدم تعشیشی
مرضاید کوره اتم اموردن معدود در

ADULTÉRIN. Qui est né d'adultère A. اولاد pl. ولد الزنا
پیچ T. غیر زاد - حواءزاده P. الزنا

ADUSTE. Qui est brûlé. Il ne se dit que des humeurs du corps
Humeur aduste || یانق - یانمش T. سوختند P. محترق
یانمش قان - دم محترق Sang aduste خلط محترق

ADVENTIF. Il se dit des biens qui arrivent soit par succession collatérale, soit par la libéralité d'un étranger A. عارضی
طہورات مقولسی T. از راه نا راست آمده P. الظہور
طہورات مقولسی - املاک عارضی الظہور
اولان اموال

ADVERBE. Mot invariable que l'on joint à un verbe ou à un adjectif, pour en exprimer quelque circonstance
طرف || ظرف
Adverbe de lieu ظرف المكان
Adverbe de temps ظرف الوقت
Adverbe de quantité العدد
Adverbe de qualité طرف
ظرف الحال

- ظرفی A. Qui a la signification de l'adverbe
متضمن ظرفیة

ADVERBIALEMENT. Dans un sens adverbial A. علی وجه
الظرفیة

ADVERBIALITÉ. Qualité d'un mot qui est considéré comme adverbe A. ظرفیت
Il y a des mots dont l'adverbialité est accidentelle
معنای ظرفیت بعض کلماتده عارضیدر

ADVERSAIRE. Celui qui est opposé A. خصم pl. خصم
خصم Vainere son adversaire || ضداولان T. همارد - هماویز
خصم غلبه ایتمک - اوزریند حاتر رهیند فوز وغالبیت اولمش

Désarmer son adversaire عاجز فلعق
خصمک یارای مقاومتشی رهین کسر وشکست ایتمک
Ménager son adversaire خصمنه مدارا ایتمک
خصمی مضحل وخراب ایلد قوللندق
généreux
Adversaire puissant قوتی الاقتمدار ایتمک
علو جناب ایلد مالرف بر خصم - خصم عالیتمت

Il se dit aussi, de celui qui est d'un parti, d'une opinion
ضد طرفی T. خلافگیر P. مخالفین pl. مخالف A. contraire
بنم خلافگیر مدر Il est mon adversaire || طوتان

ADVERSATIF. Terme de Grammaire. Il ne se dit qu'en cette phrase: Particule adversative. C'est une particule qui marque quelque opposition, quelque différence entre ce qui la précède, et ce qui la suit A. ادات الاستدراکات

ADVERSE. Contraire A. مخالف P. هموار نا سازگار
بخت نا سازگار Fortune adverse || ضد T.

En termes de Barreau, on dit, Partie adverse, pour dire, la partie contre qui on plaide A. خصم V. Adversaire.

شدت A. L'état d'une fortune malheureuse
منکوبیت - نکبات pl. نکبت - ضرا - شداید pl. شدیده
کجروئ - سختی - فلکزدگی - بد بختی P. ادبار - الحال
گرفتار مطموره || Tomber dans l'adversité
T. فلک
ارسال Les adversités que Dieu nous envoie
منکوبیت اولمش
وقت
être constant dans l'adversité
اولان شداید دهر
حال منکوبیتده اظهار - ضرا ونکبتده قوتی القلب اولمش
استیلاى Succomber à l'adversité
ثبات وتناوت ایتمک
Sa vie était mêlée d'adversité et de prospérité
مخلوط ایلده
ایام عمری سرا وضررا
مدت عمری گناه اقبال ورفاعت وگاه ادبار - ایدی
وشدتدن عبارت ایدی

Il se dit aussi, d'un accident fâcheux A. مصایب pl. مصیبت
P. بلیات pl. بلیت - نازل pl. نازلده - نوایب pl. نایبده
Il a soutenu de grandes adversités
|| بلا T. وارگونئی بخت
عظیم بلالر - مصایب جسمیده اظهار صبر وثبات ایلدی
عظیم جسمیم
Il a eu de grandes adversités à essuyer
نویب دهره دوجار اولمشدر

هوا دادن P. عرض الی الهوا A. AÉRER. Donner de l'air
هوالدمک T.

Aéri, en parlant de la situation d'une maison, signifie, exposé.

- روزگار طوفانور بر *T.* جای باد خیز *P.* مروحہ *A.* à l'air
مرودده کائن *Une maison bien aérée* || روزگار اوغرائی بر
روزگار اوغرائی برده بر خاند - بر باب منزل

هوايد *T.* هوایی *P.* هوایی *A.* Qui appartient à l'air
شیاطین *Les démons aériens* جرم هوایی *Corps aérien* || متعلق
ارواح هوایی *Esprits aériens* هوا

AÉRIFORME. Fluide qui a les propriétés physiques de l'air *A.*
هوا طبعی صوبق *T.* آبی هوایی *P.* مایع هوایی *A.* الصفة

AÉROGRAPHIE. Description, théorie de l'air *A.* وصف الاحوال
الهوا

AÉROLOGIE. Traité sur l'air *A.* بحث فی علم الهوا

AÉROMÈTRE. Instrument à mesurer l'air *A.* میزان الهوا
هوا اولچکی *T.* ترازوی هوا *P.* مقیاس الهوا

AÉROMÉTRIE. Science qui a pour objet les propriétés de l'air,
فن الوزن الهوا *A.* et qui en mesure et calcule les effets

AÉROSTAT. Espèce de ballon, au moyen duquel on s'élève
مرکب سيار فی *A.* dans l'atmosphère à une certaine hauteur
L'aérost-
tat s'élève jusqu'à ce qu'il ait atteint une couche d'air où il
soit en équilibre توقف حال موازنده توفت
سيار هوا اولان مرکب *T.* هوا نورده *P.* الهوا
ایده ییلدجک هوانک بر طبقه سنی ادراک ایدنجیه قدر
بالايد طوغری صعود ایدر

AÉTITE. Espèce de pierre *A.* حجر العقاب
قورطال طاشی *T.* سنگ عقاب

AFFABILITÉ. Qualité de celui qui reçoit avec bonté et douceur
خلاقة الطبع - طایرة الوجد - طلاقة الوجد - بشر و نشاط *A.*
کولر - طاتلو خویلوایق *T.* خنده رو - شیرینخوایی *P.*
بشر و نشاط ایله *Recevoir avec affabilité* || یوزلیک
غایة الغایة طلاوت *Il a beaucoup d'affabilité* تلقی ایتدک
L'affabilité de ce prince lui gagne tous les coeurs
بو حکمدارک مجبول اولدیغی خلاقت طبع جلب قلوب
عامدی موتی اولور

AFFABLE. Celui qui a de l'affabilité *A.* طلیق الوجد
- بشوش - طاتلو خویلو *T.* خنده رو - شیرینخو *P.* خلاق المزاج -
کولر یوزلو

AFFABULATION. Sens moral d'une fable *A.* حصه من القصة
قصه دن حصه *T.* معنای حکتهای داستان *P.*

AFFADIR. Rendre fade *A.* افساد - ایرات البشاعة - ایشاع

Affadir un ragoût, طاتسزلیقم *T.* بد مزه کردن *P.* الطعم
بر طعامک ایشچند *en y mêlant quelque chose de trop doux*
زیاده حلاوتلو نسند فائغله طاتسزلیقمک

On dit figur. Affadir un discours par des pensées et par des expres-
نکلف وتصعدن عبارت بعض معانی وتعبیرات
کلامک مذاقنی - ایله کلامه ایرات بشاعت ایتدک
کلامی طاتسزلیقم - یوزلیق

AFFADISSEMENT. Effet que produit la fadeur *A.* غشیان *P.*
غشیان *Affadissement de coeur* || کوکل بولاندسی *T.* دژمنش
نفس

Figur. || Il loue jusqu'à l'affadissement
ایده جک مرتدلرده مدح و ثنا ایدر

AFFAIRE. Chose à faire *A.* مصلحت - خصوصات *pl.* خصوص
Affaire importante || ایش *T.* کار *P.* امور *pl.* امر - مصالح *pl.*
مصلحت معنا *Affaire de conséquence* مهتد - مصلحت مهتد
مشتبک و مشتبذ *épineuse* مصلحت مطبوعه *Affaire agréable* بیا
Je suis مشکل بر مصلحت - کار دشوار بر مصلحت
الحالة هذه مصلحتدن *à présent de loisir; je n'ai aucune affaire*

Dites - moi la place que vous dési-
rez, j'en fais mon affaire بگا *Il est fort oc-
cupé, il a bien des affaires* بغایت
هزاران هزار امور و مصالح ایله *Il a mille affaires* مشغولدر
بار امور ایله قامت افتدارم *Je suis accablé d'affaires* متحملدر
*Il est en af-
faires* ایشی واردر - مصلحتی واردر *Il a affaire* دو نا در
L'affaire du salut est la plus
grande d'un chrétien نجات جاندن
بر مومنک اقدام اموری

On dit, Faire affaire, pour dire, conclure, terminer une af-
ایش کورمک *T.* کار پرداختن *P.* تنظیم المصلحة *A.*
ایش بتورمک -

On dit ironiquement, qu'un homme a fait une belle affaire
ایش کوردی

- دعاوی *pl.* دعوا *A.* Il se dit particulièrement des procès
|| نزع - دعوا *T.* ستیز *P.* منازعات *pl.* منازعه
مجلس شوراده و یاخود *au Conseil, au Parlement*
پارلاستو تعبیر اولور مجلسده بر دعاوی عظیم رویت
بو دعوا *Cet avocat est chargé d'une affaire d'éclat* اولنقده در
وکیلی شهرتی موجب اولدجق دعاوی در عهده ایتدی

Pourquoi perdre tant de temps pour une affaire de rien ? لا شئی مقوله‌سی بر منازعه ایچون بو درجده ارنکاب زحمته C'est une affaire de grande discussion, de longue discussion Une مباحثه عظیمه ومدیده‌یه محتاج بر دعوا در affaire embrouillée - معقد بر دعوا favorable طولاشقلو بر دعوا enveloppée مغلق بر دعوا Une affaire extraordinaire خیرلو بر دعوا Son affaire se rapportera, جرم وجنایت دعواسی se videra bientôt فصل اولنه جقدر حسن صورت Il a un rapporteur qui expédie bien des affaires Le point, le secret, la fin de l'affaire دنوانک دقیقه‌ی و سرتی و مقصدی

Il se dit aussi, de toutes les choses qu'on a à démêler avec quelqu'un. A. ماذه || C'est une affaire d'intérêt منفعه متعلق عرض و ناموس ماذه‌سی C'est une affaire d'honneur بر ماذه‌دن عرض و شانسی Sortir d'une affaire avec honneur وقایه ایدرک جیقمق بر مصالحدن Se bien tirer d'une affaire مصلحتک Violâ le noeud de l'affaire حسن صورت ایلد جیقمق بر ماذه‌ده S'entremettre d'une affaire عقده‌سی اشته بو در بر ماذه‌ده Se charger d'une affaire آرمه کیرمک - توسط ایتمک شورش Dêbrouiller une affaire ماذه‌یسی در عهده ایتمک پذیر اولمش ماذه‌یسی تسوید ایتمک

P. غوائل pl. غائله A. peine Il se prend aussi pour soin, peine Il a غائله موحشه Faëuse affaire || ایش کوچ T. اندیشه باشندده خیلیدن خیالی غائله‌لر بر او واردر Il a une mauvaise affaire sur le corps باشندده بر غائله Si vous vous brouillez avec cet homme-là, vous vous attirerez des affaires بوادم ایلد بوزشدجق اولور ايسدک Cela lui a fait بوکیفیت کندوید بر غائله اولدی une affaire avec quelqu'un فلان کشی ایلد بینرده Il m'a fait une affaire avec quelqu'un فلان کشی بی Ses amis l'ont tiré d'affaire غائله پیدا ایتدیردی Il a si اجبا وخیرخواهانی بو غائله‌دن صیروب جیقاردیلر بو رتبه‌ده عاقلانه غائله‌دن اوزرنندن دفع ایلدی Il ne veut point d'affaire غائله‌دن حظ ایتیز

- وقعه A. Il se dit particulièrement des actions de guerre - جنگک T. پیکار P. محاربه - حرب - وقایع pl. واقعه

حروب و وقایع عدیده un homme qui a vu bien des affaires Il a toujours bien fait dans toutes les affaires او کورمش بر آدمدر بولندیغی محارباتک جمله سنده Il fit des merveilles dans la dernière affaire اثبات مبارت ایتمش بر آدمدر مؤخرأ وقعه کلمش محاربه معجزه نماده کسب نتیجه محاربه L'affaire fut quelque temps disputée امتیاز ایتمشدر طرفین بیننده خیلی مدت رهین کشکش منازعه و تعند اولمشیدی

Il se dit aussi, de ce qui regarde la levée des deniers publics, la gestion des finances A. مصلحت میرید pl. مصالح Il est intéressé dans les affaires du Roi امور میرید pl. امور میری - میرید پادشاهک مصالح میریدسند علاقه‌سی وار در Il a commencé par une petite recette, présentement il est dans les grandes affaires جزیه خدمتندن بداء ایلد ایلد شمدی میریدنک امور جسیمدی ایچنده در اداره ایلدیکسی Il embrasse toutes sortes d'affaires qu'il a faites qu'il a bien tiré de l'argent des affaires مصلح میریددنک اموال کثیره جلب ایده یلدی مصلح میریددنک جمیع انواعنی عریض Il propose une affaire qui paraît bonne ایلدیکسی میری بدمتعلق مصلحت زافع و مستحسن کورینور

AFFAIRE, est aussi un terme général qui s'emploie pour exprimer toutes sortes de choses, et que l'on substitue à la place des termes propres de chaque chose A. امر P. کار T. ایش شئی - ایش T. کار P. امر A. Ainsi en parlant d'une victoire, ou dit, C'est une grande affaire بر شان وشکوهی مستلزم بر امر Affaire glorieuse بر امر جسیمدر En parlant d'un mauvais succès, on dit, c'est une affaire fâcheuse بر کیفیت موحشه در - بر امر موحشدر

Et en parlant d'une entreprise, on dit que c'est une affaire aisée, une affaire malaisée, une affaire difficile, une affaire aisée کار دشوار - امر مشکل امر آساندر - امر اسهلدر Vous me contez là une étrange affaire بر امر غریب نقل ایدرسک Le bon de l'affaire est . . . Ce que vous dites là est une autre affaire دیدیکک کلام امر آخر در

AFFAIRES, au pluriel se dit, de toutes les choses qui concernent les intérêts publics et particuliers A. pl. احوال || Affaires d'État امور عباد - امور واحوال عامه Affaires publiques امور مملکت Ce ministre est chargé de toute la conduite des affaires du Roi امور خاصه شاهانده‌نک اداره‌سی Le train, le courant جمله فلان وکیاکت عهده‌سند محولدر

des affaires Affaires urgentes مجرای امور - سیاق و سباق امور
 Pour les expresses affaires امور ضروریه - مستعجله - امور ضروریه
 du Roi نفس حمایتی مخصوص - امور مخصوصه پادشاهی ایچون
 Un homme dont les affaires sont en bon état امور بلده Les affaires d'une ville
 امور حسن حالده امور en mauvais état امور متعطل بر آدم - اولان بر آدم
 امور پاک Ses affaires sont nettes, claires مختل و بیبرساندر
 امور بنده رابطه Donner, mettre ordre à ses affaires و منتقدهر
 Affaires و بومک و امور بینی حسن نظام و رابطه و وضع ایتمک
 Il a un homme d'affaires fort négli-
 gent امور بیتید و ار در
 Ce ne sont pas
 Pour pourquoi en parlez
 vous, sont - ce là vos affaires? بگا متعلق اموردن دکلدر
 بو صحبتی نیچون مداخله
 سنک و طیفه کندن خارج - ایدر سکت سنک ند امور کدر
 اموردن

On dit pour exprimer l'aptitude de quelqu'un à traiter les affaires, qu'il entend les affaires در امور مقتدر
 Il a le génie des affaires ادراکت - تمیز امور
 Il est habile en affaires عقل کار امورده ید طولاسی وار در
 پردازی و مہتسازیه مالکدر رویت
 کار شناس آدم - کار دان آدمدر - امورده ماهر و حاذق در
 ایش - کار شناس آدم - کار دان آدمدر - امورده ماهر و حاذق در
 بیلور آدم

On dit familièrement, Faire ses affaires, pour dire, satisfaire à ses besoins naturels T. قضای حاجت ایتمک

On dit, Avoir affaire de, pour dire, avoir besoin de A. احتیاج
 J'ai affaire d'argent || محتاج اولمق T. محتاج شدن P.
 J'ai affaire de vous اچدیہ محتاجم - اچدیہ احتیاجم وار در
 سکا احتیاجم وار در

On dit, Avoir affaire à quelqu'un, avec quelqu'un, pour dire, avoir à lui parler || J'ai affaire à lui فلان ایلد ایشم وار
 Il faut les laisser, ils ont affaire l'un à l'autre فلان ایلد سویلشدجکم وار در - در
 حالربنه ترک ایتملو در زیرا بری برلربند
 J'ai affaire à des gens difficiles سبب
 المزاج آدملو ایلد ایشم وار در

Et avoir affaire à quelqu'un, pour dire avoir contestation A. || Il faut
 دیدی قودی - چکشد T. گفتو P. مجادلده - منازعه
 بر کمسند کیمک ایلد چکشدیکی
 کیمک ایلد Il verra à qui il a affaire ملا خطد ایتملو در
 Si on l'attaque, on aura

فلانده تعرض اولنور ايسد بنم ایلد چکشدک
 لازم کلدجکدر

AFFAIRE. Qui a bien des affaires A. کار دار P. کثیر الاشغال
 Il est si fort affairé, qu'il n'a pas une heure
 شول رتبدده کثیر الاشغالدر که بر دقیقه بیلد خالی
 وقتی بوقدر

AFFAÏSSEMENT. État de ce qui est affaïssé A. حال الانقیاض
 L'affaïssement des terres جوکککک - باصقلق T. نشست P. مہبوط -
 Figur. || J'ai trouvé ce malade dans un grand affaïssement
 بومر بوسی بغایت
 پک جوککش بولدم - مہبوط الحال بولدم

AFFAÏSSER. Faire que des choses qui sont l'une sur l'autre
 s'abaissent A. آشانیلندرمق T. نشستگی آوردن P. احباط
 Les pluies affaïssent les terres کثرت امطار
 بیتافلندرمق
 ترابی بیتافلندیر

Il signifie aussi, faire ployer sous le faix A. ابراث الانقیاض
 Une trop grande charge جوکدیومک T. فرو روانیدن P.
 de blé a affaïssé le plancher de ce grenier ذخیره نک جوق
 یوکی انبارک دوشمدسنی جوکدیودی

S'AFFAÏSSER A. جوککک T. فرو رفتن - نشستن P. انقیاض
 Les terres rapportées sont sujettes à s'affaïsser
 Ce monceau de foin s'est affaïssé de tant de pieds نقل اولنمش تواب
 عادتاً مائل انقیاضدر
 بو اوت بیغنی شو قدر
 Un plancher qui commence à s'affaïsser
 جوکدیه - مشرف مہبوط و انقیاض اولمش دوشمد
 بوز طونمش دوشمد

On dit figur. d'un vieillard qui se courbe, qu'il s'affaïsse sous
 le poids des années ایلد بار سنین و عوام ایلد
 قیامت طاقتی خیمگشته - کسب حال مہبوطیت ایلدی
 ودو تا اولمشدر

AFFAÏSSÉ. A. مہبوط - مہبوط T. فرو رفتن P. مہبوط
 جوککش T. فرو رفتن - نشست P. منقاص A. آشانیانمش

AFFAÏTER. Apprivoiser un oiseau de proie A. تضریبة الجوارح
 آلیچی قوش آشدرمق T.

AFFALER. V. Abaisser.

On dit qu'un vaisseau est affalé, lorsqu'il est arrêté sur la
 côte par le défaut des vents, ou par les courants A. مجبور الی
 طورمند محتاج اولمش T. محتاج قرارگیری P. التوقف

- تجويع - اجاعة - افحاط . AFFAMER. Causer la faim .
گرسنگی - گرسنگی آوردن . P. ابقاع القحط والجوع - تعريث
Aflamer une province || قتلعه اوغرامش - اجقدرمق . T. پیدا کردن
Vous ne faites que l'affamer, en lui donnant si peu à manger اولقدر
غداي قليل ويرمك تجويعندن خبري بر فادده سي يوقدر
مبتلاي بلاي . P. غرثان - مبتلا . القحط والجوع . AFFAMÉ .
قتلعه اوغرامش - آجاده اوغرامش . T. گرسنگی

- ساهف . Figur. Qui a de l'avidité pour quelque chose . A.
T. دلشند - تشنه . P. حريص - منهك - مبتلا السهاف
منهك شان . Etre affamé de gloire || استكلو - استكي جوق
مبتلاي - شان واقبال تشنسي اولمق - واقبال اولمق
حريص Affamé de nouvelles . P. شان واقبال اولمق
Je suis affamé de le voir دلشند دیداری يم

On dit aussi, Écriture affamée, pour dire, une écriture trop
Et habit affamé, un habit dans lequel l'étoffe est trop épargnée
صيقشدير بلوب قيتلشمش بر يازو
habit affamé, un habit dans lequel l'étoffe est trop épargnée
صيقشدير بلوب قيتلشمش بر ثوب

AFFÉAGER. Donner une partie de son fief à tenir en fief ou
en roture . A. مقطوعاً ابقار - ابقار على طريق القحطوية .
كسيم ايلد كرايد . T. بر وجد مقطوعيت بكراش دادن . P.
ويرمك

AFFECTATION. Attachement vicieux à dire, ou à faire quelque
chose . A. T. ربا كاري . P. ربا - تصنعات . pl. تصنع - جفلته .
Il y a de l'affectation en tout ce qu'il fait, en tout
Affectation de langage تصنع وكلامده تصنع وار در در
كندوده . Affectation en toutes choses
طبيعي بر شي يوقدر في جميع الامور التزام ربا وصنعت
ماليوف On ne saurait le corriger de ses affectations
Une de ses affectations est de dire que...
اولديغري ربا كاري وتصنعه فابل اصلاح دكلدر
اطوار تصنع اذارندن بري .
بو كلامي سوبلمكدر كه

AFFECTER. Marquer une espèce de prédilection et d'attachement
علاقه . P. اظهار العلاقة البال - اظهار الرغبة . A.
خواهش - هوس ايتمك . T. دلپسنگي نمودن - درون نمودن
بر منصبه . Affecter une place
هوسكار اولمق - كوسترمك

هيچ بر كسنديد Je n'en affecte aucun و هوسكار اولمق
علاقه فلم يوقدر - هوس ورغتم يوقدر

Il signifie aussi, faire un usage vicieux de certaines choses
ربا كاري نمودن . P. التزام الربا - والصنعة - التزام التصنع . A.
Affecter certains mots, certaines façons de
parler, certains airs, certains gestes
استعمالنده وبعض كونه اوضاع و اطوار اظهارنده التزام
غريب ونا Affecter un langage extraordinaire تصنع ايتمك
معتاد بر لسان قوللنسنده التزام تصنع ايتمك

Il signifie aussi, faire ostentation . A. طامراً ارادة الصيرة .
كوستروش . T. عرض كالا كردن - نمايش كردن . P. ارادة الصورة
Affecter de paraître savant طامرده كوسترمك - ايتمك
عرض كالاي - طامرده عالم ودانشمند صورتتي كوسترمك
Affecter une grande modestie, une grande humilité
و مسكنت و ضايت اعتقاني و عصمت صورتتي كوسترمك

Il signifie aussi, prendre quelque chose à tâche . A. التزام
استغراق ذهن صورتتي التزام ايدر

Il se prend aussi pour Rechercher une chose avec ambition,
s'y porter avec ardeur . A. اطامح النظر - انهماك .
T. جشمدوز هوس وارزو شدن - خواشمند بودن . P. الرغبة
Affecter le pouvoir suprême || كوز ديكمك - استكلو اولمق
حكومت عليا رتبدسند - حكومت عليا رتبدسند منهك اولمق
مرتبه اولمق Affecter le premier rang
اولي يد جشمدوز حرص وار اولمق

AFFECTER. Destiner une chose à un usage . A. تخصيص . P.
تخصيص ايتمك . T. بذلان جيز سپردن - مخصوص كردن
Affecter un fouds de terre pour l'entretien de quelques prêtres
بر فطعه عقاري بعض رهبانك نفقدهن تخصيص ايتمك
Affecter une rente au paiement d'une dette
دينك اداسند تخصيص ايتمك

Figur. Exprimer la disposition qu'ont certaines substances à
prendre certaines figures . A. اخذ - اخذ . P. گرفتن .
Le sel marin affecte dans sa cristallisation
la figure cubique
قبول ايدر - اخذ ايدر

Il signifie aussi, faire une impression fâcheuse . A. ابقاع
طوقنمق - ضرر ايرشدرمك . T. گزند رسانيدن . P. الضرر

Il est à craindre que le trop grand usage d'un remède si chaud n'affecte la poitrine avec le temps
بمور تبده حار اولان
دوانکت افراط اوزره استعمالی مرور ایلام صدره
مرور وقت ایله صدره ایقاع ضرر- طوفنق احتمالی واردر
ایتمک احتمالی واردر

کارگر P. تاثیر A. signifie aussi, faire impression, toucher
Cette pièce est dans les règles, mais elle n'affecte point les spectateurs
بوفصل قواعد لازمده رعایت
اولندرق ادا اولنمشیکمن تماشا ایدنلره اصلا تاثیر یوقدر
Cet événement l'a beaucoup affecté l'عايد الغايد
C'est un homme qui s'affecte aisément
جزئی شیدن متأثر اولور بر ادمدر

AFFECTÉ || Un fonds de terre affecté à l'entretien de...
اشارت Un geste affecté شیدن تخصیص اولنمش بر عمار
صورتها اظهار Humilité affectée رمز ریا کاراند- تصنع الود
Il est à craindre qu'il ne se fasse un dépôt sur la partie affectée
الجزء اولمش عضوده بر
قوارگاه ماده پیدا اولندجفی خوف اولور

غمگین P. متالم- متأثر A. Affligé
Il était vivement affecté de cette nouvelle
بو خبردن از دل و جان متأثر اولمشیدی

AFFECTIF. Qui inspire de l'affection. Il ne se dit qu'en parlant des choses de piété
P. مہیج العشق- مشوق العشق A.
Il parle des choses de Dieu d'une manière très-affective
اوصافی عظمت اتصاف
یزدانیدن بحث ایتدکچہ غایت العاید مشوق عشق
Saint Bernard est un des Pères de l'Eglise les plus affectifs
فلان ذات مبارک آئمہ دین
ایچندہ بغایت مہیج عشق الہی اولمق شہرنیلد کسب
امتياز ایدنلرک بریدر

AFFECTION. Amour, sentiment qui fait qu'on se plaît à quelque chose
A. علاقتہ العواد- نزوع القلب- نزوان القلب
کوکل چکنمسی- سوش T. مہر P. عشق- اشتیاق البال
Tendre affection علاقتہ فواد شفقت الود
علاقہ بال امومت materielle حنین پدری- علاقہ ابوت
بر کسندید Avoir de l'affection pour quelqu'un حنین مادری
Mettre son affection à une personne
علاقہ بالنی ذات واحد حقند حصر ایتمک

هیچ بر شینک حقند عشق وهوسی
هیچ بر شینک عاشقلوسی دکلدر- یوقدر

Il se dit aussi, de l'ardeur avec laquelle on se porte à dire, ou à faire quelque chose
A. غلبه الشوق- اشتیاق البال
هوسکاری- اشتیاق دل و جان- اشتیاق درون P. شعف
Se porter à quelque chose avec affection
En parler
فلان شیدن دنا اشتیاق درون ایله بحث ایتمک

Il signifie aussi, impression fâcheuse dans toute l'habitude du corps, ou dans quelqu'une de ses parties
A. سرایت الضرر
طوفنش- ضرر ابرشید T. گزند رسی P. اصابت الضرر
اصابت hysterique سرایت ضرر سودا
ضرر داء الرحم

AFFECTIONNER. Avoir de l'affection
A. تعلیق القلب- تعشق
کوکل T. مہر بستمین- دلدادہ بودن P. انتزاع القلب
فلان C'est une personne que j'affectionne
کشی انتزاع قلب ایله سودیکم ذواتدندر
عاشق دلدادہ اولدیغی بر نوع
مطالعہ کتبدر

On dit, Affectionner quelque chose, pour dire, s'y intéresser avec affection
A. هوس ایتمک T. هوسکاری نمودن P. هوس
قاپلمق-

دلدادہ P. منزوع القلب- مشتاق- متعشق A.
سویکلو- کوکل ویرمش T. دلبدستہ-

C'est un terme aussi, qu'on emploie dans la souscription des lettres
A. Votre très-humble et très-affectueux serviteur
دلدادہ مشتاق و دلدادہ

AFFECTUEUSEMENT. Avec affection
A. بالتعشق
جان سوشیلد T. با اشتیاق درون- مشتافاند P. البال
غایت اشتیاق بال ایله سویلیدی

AFFECTUEUX. Plein d'affection
A. متضمن- موجب التعشق
T. محبتنا- اشتیاق الود- مہر افزا- عشق آمیز P. المحبة
کلام Discours affectueux
محبتلو- سوبش کوستمیرجی T.
محبتی متضمن- کلمات دلریا Paroles affectueuses
محبتنا
اعتزاز اشتیاق الود Movement affectueux
مہر افزا

AFFÉRIR. La part qui revient à chacun des intéressés dans un objet indivis
A. حصہ شایعہ

AFFERMER. Donner à ferme
A. تقبیل- اقطاع- علی طریق

کسیمه باغلیوب *T.* مقطوع دادن *P.* المقطوعیة تغویض والزام جفتهلمکنی اقطاع *Un seigneur qui afferme sa terre* || ویرمکت ادخالیه *On lui a affermé les droits d'entrée* ارض صاحبی رسومی بر وجد مقطوعیت فلاند تغویض والزام اولندی

Il signifie aussi, prendre à ferme *A.* مقطوعاً التزام *A.* کسیمه ایله المیق *T.* بر وجد مقطوعیت در عهده کردن *P.* کسیمه باغلیوب *T.* مقطوعاً داد *P.* مقطوعاً ملزم *A.* ویرلمش

AFFERMIR. Rendre stable *A.* تحکیم - احکام *T.* تشدید - تأیید - محکم *T.* شکورن کردن - استوار کردن *P.* ترصین - ارضان - *Affermir une muraille* || قویلمشدرمکت - استحکام ویرمکت - قلمق دیوار *De l'opiat qui affermit les dents* دیشلری قویلمشدرمکت علاج - احکام اسنانی موجب دوا

Il signifie aussi, rendre consistant ce qui est mou *A.* تشدید *T.* سخت کردن *P.* ایراث الشدة اولصلابة - تصلیب - خمر بالعه ایراث *Le vin affermit le poisson* || قانیلمشدرمق صلابت ایدر

Figur. Rendre plus assuré *A.* تأیید - تقویة - تقرب - تثبیت - ابقاع الثبات - ایراث الثبات والقوة - ایجاب الاستحکام - پایدار کردن *P.* ایراث الرسوخ والمتانة - ارساخ - والاستقرار *Affermir le courage* ویرمکت - قوتلندرمکت *T.* بر قرار کردن مایه غیرت وجسارتد ایراث - غیرتی تأیید ایتمکت ایراث - قلبه قوت ویرمکت *Affermir l'âme* ثبات وقوت ایتمکت *Affermir quelqu'un dans une résolution, dans une croyance, dans une opinion* تصمیم بر کمسندمکت

ایلدیکسی عزم وقراری وذهاب اولدیغی رای واعتقادی *Affermir l'autorité du Roi* حکومتد استحکام *Affermir le sceptre dans la main d'un Roi* ومانت ویرمکت بر پادشاهت حامل اولدیغی دپوس حکومتی دست تصرفنده اشبو *Cette victoire l'a affermi dans ses États* مستقر وپایدار قلمق فتح ونرا فلانک ملک وسلطنتده وسیله ثبات واستقرار تاج سلطنتی *lui a affermi la couronne sur la tête* اولمشدر *Cela vous doit affermir encore davantage dans votre sentiment* بر همايوننده بر قات دخی مستقر وپایدار ایلدی

کیفیت سنکت فکر وصمیمرکد بر قات دخی مدار تقویة رفاه حال عبادی *Affermir le repos des peuples* اولوق کرکدر *Affermir la tran-*

quillité publique واستقرار ثبات مقارن ثبات واستقرار *S'affermir dans une résolution, dans un dessein* اینتک برکونه عزم وقرارد و فکر ونیتده کسب ثبات واستحکام اینتک *P.* رعین - مشید - محکم - موبید - مستحکم *A.* *Affermir* *Proxime* - ثابت - مستقر *A.* قویلمش *T.* شکورن - استوار استحکام - قویلمش *T.* رسوخ یافند - پایدار *P.* الرسوخ والمتانة بولمش

AFFERMISSEMENT. Conservation dans un bon état. *Il ne se dit guère qu'au figuré* *A.* بقا - استقرار - *T.* پایداری *P.* *L'affermissement de l'État, du trône, des lois, de la religion* و دولتشک و تخت وسلطنتک وقوانین ملک وبقاسی - واحکامک ودین وشریعتک بقا واستقراری *L'amour du peuple envers le prince est l'affermissement de son trône* بر پادشاهت تخت سلطنتده دوام واستقرار بند سبب اولان زیر دستان ورعایاسنک کدو حقند عشق ومحبته بر *P.* متعصب الاطوار *A.* *Elle ne serait pas désagréable, si elle n'était pas si affétée* شیوه کار با تصنع فلان خاتون اولقیدر اولمسد نا مطبوعه دکل ایدی

Il se dit aussi des choses qui marquent de l'affection *A.* باهر *Mine affétée* || یاپمه *T.* تصنع آمیز *P.* التصنع اطوار باهر التصنع *Manières affétées* آمیز

AFFÉTERIE. V. Affectation. *AFFETUOSO.* *Il se dit pour avertir qu'un morceau de musique doit être rendu avec une expression tendre* *A.* بلحن یانق ازکی ایلد *T.* با نوای دلسوز *P.* الحزین

AFFICHE. Feuille écrite pour avertir le public *A.* رقعة الاخبار خبر یافندسی *T.* ورقپاره اخبار *P.* رقعة الاشاعة *P.* الصاق الرقعة الاخبار *A.* خبر یافندسی یاپشدرمق *T.* ورقپاره اخبار بر سر دیوار پیوستن بر قطعه امر ناعیدی الصاق رقعة *Afficher une ordonnance* || اخبار ایلد عامدیه اعلان ایتمکت

On dit par exagération: Non seulement je le dirai, mais je l'afficherai شیئی یا کمز سربلکت دکل در طرفه خبر *Affermir* یافندلری یاپشدرمق عامدیه اشاعد ایده حکم

Et figur. *Afficher le bel esprit, pour dire, vouloir passer pour bel esprit* *A.* عرض کلاهی *P.* عرض الدعواه الرشده والکیاسة فراست صانقی *T.* فراست فروشی کردن - فرهنگی

|| Affliger son corps par des jeûnes, par des macérations صوم مدید و تشدد اکید ایلد بدنسی ایلام و تعذیب ایتمک Dieu a voulu affliger son peuple وایلامنده Job fut affligé en son corps et en ses biens حضرت ایوب مالاً و بدنماً مظهر الم و عذاب اولمشدر

دلشنگ P. اکثراب - تالم - احتزان - تحزن S'AFFLIGER. A. پنهان دل - و خوردن - تاسا گرفتن - تنگی نمودن - شدن Il s'afflige || قهرلنمک - قساوتلنمک - تاسدلنمک T. پذیرفتن مسرور اولدجغسی بر هر اولدجغسی بر محزون و تالم اولور

وا خورده - نمگین - المناک P. محزون - مثال AFFLIGÉ. A. Appliquer || قساوتلو - کدرلو - تاسدلو T. پنهانیده - دلشنگ - بر عضو مثال اوزربند وضع Consoler les affligés دوا ایتمک محزوبین و تالمیند تسلیت و برمک

AFFLUENCE. Concours et chute d'eaux, d'humeurs etc. A. بردن T. ریزش پیایی P. دفتوق - انصباب - صباب L'affluence des eaux qui venaient de la fonte des neiges, fit déborder la rivière متذاب اولان اجماد و تالوجیدن نشأت ایتمش صباب میاه نهسرت L'affluence des humeurs sur une partie طغیانند سبب اولمشدر L'âge affligé cause souvent de grands accidents الموده اولان عضو اخلاطک دفتوق و انصبابی غالب حالده عوارض عظیمه تحدثند سبب اولور

بذارت A. Il se dit figur. d'une grande abondance de biens. بوللق T. فزونی - فراوانی P. وفرت - مبدوربت - اجناس نعمت وفرت و بذارتی و بوللق نعم گوناگونک بوللقی -

نلاوی A. Il se dit aussi, d'un grand concours de monde. P. زحام الناس - تهاذ الناس - انشلال الناس - الناس خلقک اوشونئیسى - خلفک اقشمدسى T. بسیاروش ناس ناسک عظیم نلاوی وزحامی || Grande affluence

AFFLUENT. Se dit des rivières qui se jettent dans une autre A. Le Rhin et les rivières y affluentes رین نهری و درونند منصب اولان انهار سائر

Il se dit aussi en Physique, d'un fluide qui se porte dans un certain sens A. T. ماده ریزان P. ماده مصبوبة

دوکیلن ماده - اولان ماده

انصباب - نصیب AFFLUER. Se rendre à un même canal. A. || ایچند اقمق - بوشانمق - دوکلمک T. ریزان شدن P. Il y a plusieurs ruisseaux et rivières qui affluent dans la Seine سنا نهری ایچند منصب اولان متعدد جداول و انهار واردر

Figur. Abonder, arriver en abondance A. اردی - آیشوب کلمک T. پیایی آمدن P. متتابعاً ورود بو خاندید هر جنس مال و مثال متواصلاً توارد Tontes sortes de biens affluent dans cette maison اردو اردو Les vivres affluent dans le camp خالی دکلدر پیایی آیشوب کلیور - ایچند ارزاق و ذخایر متتابع ورود در فوجاً - الب A. Il signifie aussi, survenir en grand nombre T. پیایی آمدن - گروهها گروه آمدن P. بعد فوج توارد Les pèlerins affluent à Rome de tous les endroits de la chrétienté pendant l'année sainte بروما شهر بند گروهها گروه خالق آیشوب کلور

ازالة القوة - اضعاف - توهین AFFOIBLIR. Rendre foible A. - زبون ساختن P. ایراث الضعف والفتور - کسر القوة - La débauche affoiblit || زبونلنمق T. شکست توانایی کردن عیش و عشرت اضعاف بدنند سبب اولد کلمشدر le corps Le vin, pris avec excès, affoiblit les nerfs, le cerveau, la vue شرب خمره ادمان مفرط اعصاب و دماغ و قوت باصره بر فرودنک Affoiblir un parti موجب وهن و فتور اولور اردونک Affoiblir une armée قوتند ایراث ضعف و فتور ایتمک Affoiblir la puissance de son ennemi قوتند ایراث کسر و ضعف ایتمک L'âge affoiblit l'esprit et la mémoire کبر سن عقل و شعوری و قوت حافظدیی اضعاف و توهین ایدر

On dit, Affoiblir les espèces d'or et d'argent, pour dire, en diminuer le poids ou le titre T. عیارینی تنقیص ایتمک - بوزمق

P. انتقاص القوة - کسب وهن والضعف S'AFFOIBLIR. A. Il s'affoiblit || زبونلنمق T. زبونی پذیرفتن - بی ناب شدن قوتی وهن کسر و انتقاص اولدی - دوجار ضعف اولدی Son esprit s'affoiblit عقائد و عقل و وهن و ضعف عارض اولدی زبونلق کلدی

زبونی یافته - بیتاب - زبون P. واحدن - ضعیف AFFOIBLI. A.

جگری خون - تحقیر جگر دوز Sanglant affront تحقیر شدید
- تحقیر شدید تاثیر Affect sensible آیدن بر کوند تحقیر
تحقیر عظیمه Il a reçu un grand affront تحقیر جگر تاثیر
بر کمسند مظهر اولدیغی Endorer un affront مظهر اولدی
تحقیر انتقامی الحق

On dit, Essayer un affront Boire ou avaler un affront
بر کوند تحقیری - بر کوند تحقیری هضم ایتتمک
- تحقیری هضم ایده ستمک Ne pouvoir digérer un affront
یوتتمک حوصله تحمل صغیر ماق

Il signifie aussi, déshonneur, honte. A. شین - عار - نقیصه
|| Il fait affront à ses parents والدیبنده موجب شین وعار در
hardiment de lui; il est honnête homme, il ne vous fera point
d'affront بر اهل عرض آدم اولمغله بی محابا حالند کفیل
سنی اوتاندیرمز - اولد بیلورسک سکا بر درلوشین وعار کنورمز
Les armes de ce prince reçurent un affront devant cette place
بو قرالکت عسکری فلان قلعدنکت پیشگاهنده مظهر شین
در Si vous entreprenez cette affaire, l'affront
vous en demeurera اولور vous en demeurera
ایسدتک شین ورذالتی طرفکه راجع اولدجقدر
صلوت - اقتحام A. محابا

AFFRONTER. Attaquer avec hardiesse. A. محابا - بی محابا
بی محابا - بی پروا سورن انداختن P. من غیر محابا
|| Affronter les ennemis jusque dans leur camp
دشمن اوزرینده کدو اردولرینده قدر بی محابا
صلوت و هجوم ایتتمک

Figur. S'exposer hardiment A. استبحال النفس - قابرماق
T. بی پروایی نمودن P. اظهار عدم المبالاة
|| Affronter la mort, موتی و فاکتک شیوه لرینی
مخاطره بی نظر - و مهالکت و مخاطراتی استحقار ایتتمک
مهالکت - بی پروایی واستحقار ایله مشاهده ایتتمک
و مخاطراتده استبحال نفس ایتتمک

Il signifie aussi, tromper. A. تدری - اختلاب - رنگ
|| C'est un coquin qui affronte tout عالمی
احتال ایدر - عالمه دوباره ایدر بر دیوئدر
le monde

AFFRONTEUR. Celui qui trompe. A. خالاب - خدعه
دوباره جی T. فریبنده - کار

AFFUBLEMENT. Voile, habillement, ce qui couvre la tête,

le visage, le corps. A. عطاء - لباس pl. البسه پوشش
اورتی T.

AFFUBLER. Envelopper le visage, le corps de quelque habillement
A. تعطفه - پوشانیدن T. پوشانیدن P. پوشانیدن
|| On l'affubla d'une longue robe ایچنده لباس
بورینوب اورتدیله

S'AFFUBLER. A. تنکتم - پوشیده شدن T. پوشیده
اورتتمک

AFFUBLÉ. A. مغطا - پوشیده T. پوشیده
AFFÛT. Machine pour poser le canon A. مرکب المدفع
طوب عربیسی T. نشستگاه توب

En termes de chasse, c'est l'endroit où l'on se cache pour
attendre le gibier. A. دریه - قتره - دجید - نهاله T. نهاله
کومولیتیسی

Figur. et proverb. Être à l'affût de quelque chose ou absolument,
Être à l'affût T. مقررده اولمق
بر شیکت طهورینده مقررده اولمق
بر شیکت طهورینده مقررده فرصت اولمق -

AFFÛTAGE. Action d'aiguiser les outils. V. Affûter.

Il se prend aussi pour Provision des outils nécessaires à un
ouvrier. A. دست اوزار P. آلات الامل الصنایع - باسند
اهل صنعت اودانلغی T. اوزار پیشدگر - فزار - دست اوزار

Il signifie aussi, la peine, l'industrie d'affûter un canon A.
مزد پرداختن نشستگاه توب P. جعیلة المركب المدفع
|| On a donné tant pour l'affûtage طوب عربیسی
استادیسی T. طوب عربیسی استادیسی
تیز P. تشحید - تسنین A. شوقندرا فچد ویرلدی

AFFÛTER. Aiguiser quelque chose A. کسکینا تهمک - بیلدکت
T. کردن

AFFÛTER un canon A. نصب المدفع عالی المركب
طوبی عربیسنده بندرمتک T. توبرا بر نشستگاهش نشانندن

AFIN QUE ou DE A. لاجل - لآن - معلومت
|| Afin que vous le sachiez معلومت
بو کرمتک تحصیل Afın d'obtenir cette grâce اولمق
ایچون T. آنکد
بر کتابی لاجل J'ai pris ce livre, afin de le consulter
الاستفاده آدم

AGA. Nom turc qui signifie, chef. A. آغا pl. اغوات
T. آغا

AGAÇANT. Qui agace, qui excite. A. مشوق القلوب
- کویک اولایچی T. آشنده ساز - دایر یا P. شهری - الهوا
|| Des regards et des propos agaçants کویک ایباشدیرچی

جادر اوشانی T. درخت اوشه P. شجر الاشق - شجر الاشج
عقابق pl. عقیق AGATE. Pierre de la nature du caillou A. عقیق
عقیق یمانی Agate d'orient || عقیق طاشی T. عقیق P.
Agate-onyx. V. onyx Agate arborisée Cachet d'a-
gate عقیق اوزر زده محکوک خاتم - خاتم عقیق
وجه احسن اوزره حکت اولمش عقیق gravée

AGACE. Oiseau qu'on nomme plus communément Pie. V. Pie.

AGACEMENT. Impression désagréable que les fruits verts font
دندانگیری P. کلاله الاسنان - ضرس الاسنان A. sur les dents
L'agacement des dents || دیش قماشمدسی T. کندی دندان -
ضرس اسنان موجب انسلاب راحتدر est incommode

On dit, Agacement des nerfs, pour exprimer une certaine
جنبش P. نغشان الاعصاب A. irritation au système nerveux
سکیر دپرشمدهسی T. پی

AGACER. Causer de l'agacement aux dents A. تضربس الاسنان
دیشی قماشدرمق T. دندانگیری آوردن P. تکلیل الاسنان -

Figur. Chercher à plaire par des regards, par des manières
C'est une کوکل آلامق T. دل شیفتن P. تمبیج الهوا A.
بر محبوبه شیوه کار در که عالمه تمبیج عشق وهوا ایدر

Il signifie aussi, animer, exciter A. تنشيط - تفريج البال
Il était pensif et distrait, || شطارتلندرمتک T. دل زدودن P.
بغایت متفکر on l'a agacé, et il est devenu fort aimable
وذهنی مستغرق ایکن تفريج بالنه اقدام اولدیغندن
کرکی کبی محبوب القلوب اولدی

Et impatient, mortifier A. تحريش P. بخشم انگيختن
Cet homme est naturellement doux, || فشقرتمق T. اغالیدن
بالطبع ملايم مزاج mais si on l'agaer, il s'emporte aisément
برادمدر لکن تحريش اولندحق اولور ايسد تيز الدن اويکدنلور

AGACÉ. || Des dents agacées A. دندان P. اسنان مضرسه
Des nerfs agacés A. اعصاب P. دیش قماشمدش دیش
دپرشمشن سکیرلر T. پیهای جنبان P. نانشه

AGACERIE. Les petites choses que dit ou que fait une femme,
لال - غیغ - شکل A. دلال pour attirer l'attention de quelqu'un
Il paraît qu'elle a quelque dessein || ارشمه T. ناز - شیوه P.
لا ینقطع غیغ دلالیدن sur lui, elle fait des agaceries continuelles
خالیه اولدیغندن غالباً فلان کمسه حقنه بر کونده قصدی
وار در

AGALLOCHER. Espèce d'arbre aromatique A. النجوج P. بانجوج

AGARIC. Plante qui s'attache aux troncs des arbres A. غاریقون
فطران کپوکی T. شریین P.

AGASILLIS. Arbrisseau qui produit la gomme ammoniacque A.

جادر اوشانی T. درخت اوشه P. شجر الاشق - شجر الاشج
عقابق pl. عقیق AGATE. Pierre de la nature du caillou A. عقیق
عقیق یمانی Agate d'orient || عقیق طاشی T. عقیق P.
Agate-onyx. V. onyx Agate arborisée Cachet d'a-
gate عقیق اوزر زده محکوک خاتم - خاتم عقیق
وجه احسن اوزره حکت اولمش عقیق gravée

ÂGE. La durée ordinaire de la vie A. مدّة العمر P. هنگام
L'âge de l'homme ne passe دیریلکت و قتمی T. زندگانی
pas communément quatre-vingts ans انسانک مدت عمری
L'âge des chevaux n'est عادتاً سکسان ییلی تجاوز ایتمز
guère que de trenie ans فرسک مدت عمری اوتوز سندن
زیاده وارمز

ÂGE d'homme, signifie, l'âge viril A. سن الرجولية
یکدلکت یاشی T. سال مردی P. الکبرلة

Il se dit aussi, de tous les différens degrés de la vie de
سن صباوت Bas âge || یاش T. زاد - سال P. سن A. l'homme
Âge tendre جوجوفلق یاشی T. زاد کودکی P. صغر سن -
زاد تازگی P. سن شباب A. Jeune âge سن ناعم صباوت
سن A. Age de raison نازه لکت یاشی - کنجلاکت یاشی T.
Âge de discrétion اوصلیلق یاشی T. زاد هوشمدی P. رشد
سن وقوف Age mûr سن بلوغ Age nubile سن عقل وتمیز
سن شیخوخ A. Age caduc سن کبر Age avancé سن کمال -
سن هرم A. Age décrépît احتیارلق و قتمی T. کهنسالی P.
سن ربعان A. la fleur de l'âge بونده و قتمی T. زاد فرتوتی P.
Une femme hors d'âge d'avoir des enfans Sur le déclin de l'âge
شبابده سن ایللاکت حدینی تجاوز ایتمش بر خاتون
ایلاک اولاددن منقطع اولمش خاتون - ایتمش بر خاتون

Il signifie aussi, le temps qu'il y a qu'on est en vie A. عمر
Long âge || باشمه T. زندگانی P. اعمار pl. -
اوزون یاشمه - زندگانی دراز - عمر مدید

On dit, Il est de mon âge در بنم سنده در
یاشی اوتوزه - سنی اوتوزه بالعدر Il est à l'âge de trente ans
قنعی سنده سک - یاشکت تقدردر Quel âge avez vous? وارمشدر

Être du même âge, se dit en parlant d'une personne qui a
لذات pl. لذه - اقارب pl. ترب A. le même âge qu'une autre
Nous بر یاشده - یاشداش T. همسن - همسال P. سنین -
بر یاشده یز - اترابز - سنین و همسالز sommes du même âge

ÂGE, se dit aussi par relation à divers temps marqués par

les lois. Ainsi on dit d'une fille, Être en âge de se marier *A.* On ne peut pas la marier par ce qu'elle n'est pas en âge *P.* *حدّ البلوغ* هنوز حدّ *E*t en parlant d'un homme qui ne peut disposer de son bien, parcequ'il n'est pas majeur, qu'il n'est pas en âge *معین* هنوز سنّ *معیّن* باورنده دکلدر

On dit aussi, Lettres de bénéfice d'âge, de dispense d'âge, pour dire, des lettres que le prince accorde à quelqu'un pour posséder quelque place avant l'âge preserit par les lois *T.* قبل البلوغ رخصتی حاوی حکم سلطانی

Âge, se prend aussi pour vieillesse *A.* پیری *P.* شیخوخت *T.* قوجدلق *T.* کهن سالی -

On dit, qu'un homme est d'un certain âge *A.* نیکسال *P.* مسنّ *T.* اورند یاشلو - یاشنی آلمش - یاشلوجند *T.*

Il se dit aussi des animaux || Quel âge a ce chien? شو کلکک *T.* سنی تقددر در

Il se dit aussi du temps auquel les choses dont on parle sont ou ont été *A.* عهد - وقت *T.* زمانه - هنگام *P.* عهددمرک معجزاتی *Les merveilles de notre âge* || کون وقتنکک حلیه بیته پرتو افزاسی *fut l'ornement de son âge* زماندنکک ما بد الافتخاری ایدی - ایدی

Il signifie aussi, un certain nombre de siècles *A.* دور *pl.* دور *T.* مدّت دنیا دور *La durée du monde est divisée en plusieurs âges* Le premier âge du monde est depuis la création jusqu'au déluge, et le second, depuis le déluge jusqu'à la vocation d'Abraham *دنیانکک دور اولی ابتدای خلقت* وافرینشدن طوفان نوح وقتند قدر متمادی و دور ثانیهی زمان طوفانندن اصطفاای الهی حضرت ابراهیم وقتند منتهدر *On appelle, L'âge du monde, le temps qui s'est écoulé depuis que le monde est créé* *A.* وقت الخلقه *T.* هنگام آفرینش *P.* *Le déluge arriva en telle année de l'âge du monde* طوفان نوح وقت آفرینشک فلانجی سندسده واقع اولدی

Les poètes ont divisé l'âge du monde en quatre parties, savoir, L'âge d'or *عصر الذهب* L'âge d'argent *عصر الفضة* L'âge d'airain *عصر النحاس* L'âge de fer *عصر الحديد*

Figur. ou appelle, L'âge d'or, un temps heureux *T.* رفاه و تنعم

Et l'âge de fer, un temps de guerre et de calamités *T.* کنايد اولان *عصر الذهب* مصایب و شداید وقتندن کنايد *اولان عصر الحديد*

Âge de la lune, c'est le temps qui s'est écoulé depuis que la lune est renouvelée *A.* ایام القمر *P.* روز ماه *T.* کونی

ÂGE. Qui a un certain nombre d'années *A.* یاشنده - یاشلو *T.* سنک قدر یاشلو دکلدر *Il n'est pas si âgé que vous* یاشی آدن زیاده در - آدن اسندر *Elle est plus âgée que lui* آدن یاشلو در -

Quand Âge est mis tout seul, il signifie, qui a beaucoup d'âge *T.* کهن سال - دیوبند سال - پیر سالخورده *P.* مسنّ *A.* قوجدمان - اختیار

AGENCE. La charge d'agent *A.* کار گذاری *P.* کفالة الامور *T.* قیر کتخدالحق

AGENCEMENT. Manière d'arranger *A.* حسن الانتظام - انتظام *T.* دیزمه *P.* ترتیبسازی *Agencement fait valoir les petites choses* لا شئی مقولسی نسندر حسن انتظام ایلد *فیمتدار اولور*

AGENCER. Ajuster, arranger *A.* وضع فی - تنسیق - تنظیم *T.* دیزمه *P.* مرتب کردن *Agencer* *وضع فی - تنسیق - تنظیم* *T.* دیزمه *P.* مرتب کردن *Agencer* *وضع فی - تنسیق - تنظیم*

AGENCE. Ajuster, arranger *A.* سامان پذیرفتن - ترتیب یافتن *P.* مرتب - منتظم *T.* دیزلمش

AGENDA. Mémoire des choses qu'on a à faire *A.* مذکوره *T.* *Il fait tous les matins un agenda des choses qu'il se propose de faire le reste du jour* *او او* *Il fait tous les matins un agenda des choses qu'il se propose de faire le reste du jour* *او او* *Il fait tous les matins un agenda des choses qu'il se propose de faire le reste du jour* *او او*

Il se dit aussi d'un petit livre destiné pour écrire les choses qu'on a à faire *A.* دفتر المذکرات *P.* دفتر المذکرات *T.* *Mettez cela sur votre agenda* *دفتری* *قید و اشارت ایلد*

S'AGENOUILLER. Se mettre à genoux *A.* زانو زدن *P.* *On fit agenouiller tout le monde* *مجموع خلقي* *Les éléphants s'agenouillent* *دیز جوکر - فیل قسمی جئو ایدر*

AGENOUILLOIR. Petit escabeau sur lequel on s'agenouille *A.*

دیز یصدیغی T. بالشیڈ زانو P. مجٹا

AGENT. Terme de Philosophie. Tout ce qui agit A. عامل P. surnaturel عامل طبیعی Agent naturel || ایشلیسیجی T. کار کن Le feu est le plus puissant de tous

عنصر نار عوامل طبیعیہ نکت اشد واقواسیدر les agens naturels

Il se dit par opposition à Patient A. عامل P. کار ساز T. فاعل و منفعل L'agent et le patient || کار ایدنجی

Il se dit aussi, de celui qui fait les affaires d'un prince dans la Cour d'un autre A. کافل الامور P. کار گزار - کار گزار

Les princes qui entretiennent des agens dans une Cour étrangère T. متلحت گزار - اخردولشده قپو کتخداسی استخدام ایدن ملوک

On appelle, Agent de change et de banque, celui dont l'emploi est de s'entremettre entre les marchands et les banquiers, pour faciliter entre eux le commerce de l'argent A. سمسار pl.

سدسار - دلال T. میانجی P. سداسیوہ

AGGLOMÉRATION. V. s'Agglomérer.

تکثب A. s'AGGLOMÉRER. S'assembler, se grossir par pelotons A. Les sables se sont agglomérés de manière à former des masses solides T. بهم آغالسند شدن P. امواج رسال

نوبنو تکثب بولد متین وقوی کومدلر صورتنی کسب ایتمشدر

AGGLUTINANT. Qui agglutine A. مدتمل P. ملتم - مذدب - اوکالدریجی - بتشدیریجی T. بهم پیونده

AGGLUTINATION. Action de réunir les chairs, les peaux A. اوکالتمد - بتشدیرمد T. بهم پیوستگی P. التام - اندداب - اندمال

AGGLUTINER. Réunir les chairs, les peaux A. اندداب - اوکالتمد - بتشدیرمد T. بهم پیوستن P. تلمیم

AGGLUTINÉ. A. مدتمل P. ملتم - مذدب - اوکالمش - بتشمش

AGGRAVANT. Qui rend plus grave A. موجب الوزانة T. طافشکن - گرانساز P. کاسر الطاقه - مثقل - الثقالة

حال شدید الوزانة Circonstance aggravante || آغولشدیریجی حالت - موجب کسر طاقت اولمش حالت شدیده - طافشکن

AGGRAVER. Rendre plus pesant, plus grief A. اتخام T. آغولشدیرمق - گران ساختن P. تشدید - الوزانة

Les circonstances aggravent le crime T. اتخام جنایتی جنایتد ایجاب شدت - تشدید جنایت ایدر - موجبدر

وزانت ایدر

AGILE. Léger et dispos A. هزمت - شلول - خفیف الحركة - دپرنشی خفیف T. جست و جالاکت P. سریع الحركة

Un homme extrêmement agile بر آدم بغایت خفیف الحركة Le tigre, le singe, le chat sont des animaux fort agiles

فیلان و سیمون و کدی زیاد سیله سریع الحركة اولان حیواندنددر T. بچالاکى P. بخفة الحركة A. بخفة

Il monte à cheval fort agilement || خفیف دپرنش ایلد الحركة اسبه رکوب ایدر

AGILITE. Grande facilité à se mouvoir A. سرعة - خفة الحركة - خفیف دپرنش T. جست و جالاکتى P. الحركة

AGIO. Les spéculations faites sur les effets de commerce en papier, dont la valeur varie soit en hausse, soit en baisse T. اوراق میریبد آیش ویرشدن دائر مطره بازارق تدییری

AGIOTAGE. L'espèce de trafic que l'on fait des effets publics en papier, en les achetant ou les vendant T. اوراق میریبد نکت

On a fait de grandes fortunes par l'agiotage || مطره بازارق آیش ویرشی اوراق میریبد نکت مطره بازارق ایتدکلری آیش ویریشنده موال کثیره کسب ایلدیلر

AGIOTER. Faire l'agiotage T. مطره بازارق ایلد اوراق میریبد مطره بازارق ایلد Il s'est enrichi à agioter || آیش ویریشنی ایتمکت ایلد ایتدیکی اموال میریبد آیش ویریشنده تحصیل مال و ثروت ایلدی

AGIOTEUR. Celui qui fait l'agiotage T. اوراق میریبد مطره بازارق ایشلمک T. کار کردن P. عمل A. بیکار و عمل اصلا طورمز

Il n'est jamais sans agir || Il signifie aussi, opérer, produire quelque effet A. عمل - C'est un remède qui agit puissamment

در التأثير قوى التأثير T. کار ایتمکت T. کارگو بودن P. تساییر نار کافه Le feu agit sur tous les métaux ایدن ادویدنددر

Les philosophes prétendent que les planètes agissent les unes sur les autres

L'éloquence agit sur les esprits فصاحت لسان عقول ناسد عامل و موثر در

des supérieurs agit fortement sur les inférieurs اعالی و اکابرکت امثالی ادانی ید قویاً تاثیر ایدر

Il signifie aussi, négocier A. بذل - سعی - تعمّل - عمل ایتمکت T. کار پرداختن P. السعی

دولته کندو Il agit à la Cour pour les intérêts de sa province
 عمل ایدر- ولایتتک امور بچون سعی ایدر Il a tout pou-
 voir d'agir در کار و عملده رخصت تاندسی وار در
 بنم ایچون عمل ایلمکزی رجا ایدرم d'agir pour moi

عمل P. عمل و حرکت A. Il signifie aussi, se conduire
 Agir en homme طاورانق- ایشلک T. کردار کردن- نمودن
 Agir en homme d'honneur اهل عرصجه عمل و حرکت ایتمک
 C'est mal agir مرد عاقل کبی عمل و حرکت ایتمک
 Ce n'est pas bien بوللو طاورانش دکلدر- حرکات مستحسنه قیلندن
 دکلدر agir

دعوا T. دعوا کردن P. ادعا A. Et poursuivre en Justice
 جرم و جنایتیه متعلق دعوا Agir criminellement || ایتمک
 Il a été حقوقه متعلق دعوا ایتمک Agir civilement
 کندو و صیسی اوزر بنده دعوا obliged d'agir contre son tuteur
 ایلمکه مجبور اولدی

- مبحث جایل A. Il s'agit de, signifie, il est question de
 || دائر اولان صدد T. سخن در پیش P. صدد مفاض فيه
 مبحث جایل شونی بیلک اوزرنده... Il s'agit de savoir si...
 صدد ایکیسندن Il s'agissait de choisir entre l'un et l'autre
 Quand il s'agira de votre service بر پسنک انتخابنده اییدی
 De quoi s'agit-il? صدد سنک خدمتکه دائر اولنجه
 Il s'agit du salut de l'État صدد ندیه دائر در
 صدد سلامت- ماده ملک و دولتک سلامت حالیدر
 حال ملکه دائر در

- مشرّ A. AGISSANT. Qui se donne beaucoup de mouvement
 Un homme || تنک طورمز T. همیشه جنبان P. کثیر الحركة
 غایه الغایه کثیر الحركة بر آدمدر agissant extrêmement

- قوی العمل A. Il signifie aussi, qui opère avec force
 Pour || پک ایشلک T. سخت کارگر P. قوی التأثير-
 بو دواپی بر قات دخی قوی rendre ce remède plus agissant
 بر قات دخی عامل و موثر ایتمک- العمل ایتمک ایچون
 La poudre est moins agissante, quand elle est humide
 باروت سیاه نمناک اولنجه عمل و تاثیرینه نقصان ترتب
 یاش اولنجه- رطوبتله اولنجه اولقدر قوی العمل دکلدر- ایدر
 کم عملدر

P. رجرجیه- زعزعه A. AGITATION. Ébranlement prolongé
 L'agitation des || صارصلش- اوینایش- جالقسش T. جنبش
 Il زعزعه سفاین پک شدید اییدی vaisseaux était violente

آنک تلاعب و تزعزعه ne saurait souffrir l'agitation du cheval
 هنطوک طاقت کنوره مز L'agitation du carrosse lui fait mal
 هنطوک صارصلشی- تزعزع و ارتجاجی کندوبه مضر اولور
 کندوبه مضر در

اضطراب A. Figur. Trouble que les passions causent dans l'âme
 اضطراب- قلق- بلبله- بلبال البال- هزذه الذهن- البال
 - تپاک دل- تپاک جان- دغدغه درون- تلاشی P.
 Il y a une grande agitation || بیورک طاعنقلی T. بیقارای دل
 - اذهمان ناسده هززه عظیمه وار در dans les esprits
 L'amour, la haine, le désir, کلی قلق و اضطراب نمایاندر
 la crainte causent différentes agitations dans l'âme
 و غلبه غیظ و کین و آرزوی دل و خوف و خشیت قلبه کونه
 گوناگون بلبله و اضطرابه- کونه قلق و اضطرابی مودی اولور
 باعث اولور

جنبا نیدن P. ترجیح- تحریک A. AGITER. Ébranler, secouer
 Les vents agitent la mer || صارصمق- جالتمق- اوینانق T.
 روزگار دریایی- هبوب ریح تحریک دریایی مستلزمدر
 Les vagues agitent le vaisseau اوینادر
 دکزطالغدری کمی بی اوتده برو اوینادر- ارتجاجنه باعثدر
 Le vent agitait à peine les feuilles des arbres
 هبوب اییدن ریح اوراق و اشجاری کوچ ایله تحریک ایدر اییدی

A. S'AGITER, se dit d'un malade qui se tourmente sans cesse
 چپالیوب T. بیقارار بودن- شکمیدن P. تقلقل- تملل- تملل
 - مریض اولان کشی حال Le malade s'agit
 || دوشدرمک Un cheval چپالیوب دوشدرمکدن خالی دکلدر- تمللده در
 بری اوتده دیرنور- هززه و جولان ایدر- فرس تقلقل ایدر agit

Il se dit aussi, du mouvement qui arrive à la mer et aux
 بجوش و خروش- بجنبش آمدن P. التظام- تخمط A. flots
 روی La mer commençait à s'agiter || دیرشمک T. آمدن
 جوش و خروش باشلدی- دریا تخمط و التظام یوز طوددی
 Les flots s'agitaient violemment ایله
 تخمط و التظام اوزره اییدی

Il se dit figur. en parlant des différentes passions qui troublent
 ایبراث- تخدیش البال- تخدیش الذهن A. l'esprit
 پیچ و تاب- بیقارار کردن P. ایبراث البلبله- الاضطراب
 بیورکه طاعنقلی T. بدرون خدشه افکندن- انداختن
 || کتورمک Les passions qui agitent l'homme
 بنی آدمک فلبله و اضطراب ایدن امراض نفسانیه
 Le désir et

فلبمزه la crainte sont les passions qui nous agitent le plus
ایرواث خدشه واضطراب ایدن امراض نفسانیدنک اشدی
استیلای غضب ایلله La colère l'agite
مضطرب البالدر

On dit aussi, Agiter le peuple, pour dire, chercher à exciter
ses passions A. تحریک الناس - تحریک الفساده بین -
ناس را آغاییدن - بین الناس شورش انگیزیدن P. الناس
T. خلقی قشقرتنق

Il signifie aussi, discuter de part et d'autre A. مباحثه - بحث
|| Agiter une question T. با یکدیگر حرف زدن P.
بر مطلبک - بر مطلبیدن بحث ایتتمک
مدت On agita long - temps cette affaire
مجلس وافر L'assemblée dura
long - temps, et il s'agita une question importante
زمان متمادی اولوب بر مطلب مبدن بحث اولندی
بر مطلب مبدن مباحثه جریان ایلدی -

AGITÉ A. متحرک - مضطرب P. جنبان T. بیقرار
بحر - خمط الامواج - بحر متخبط Mer agitée ط. انشق
دپرنش دکر T. دریای جوشان و خروشان P. متلاطم

AGNATS. Les collatéraux descendant par mâles d'une même
souché masculine A. الكلاله P. ابنا عن الكلاله
ارکک طرفدندن اقربال T. سوی نر

AGNATION. Qualité des agnats A. قرابت عن الكلاله P.
ارکک طرفدندن حصلق T. خویشاوندی از سوی نر

AGNEAU. Le petit d'une brebis A. حمل pl. حملان
P. راعله A. Agneau de lait || قوزی T. بره P. خرفان
Quartier d'agneau سودامن تازه قوزی T. بره شیر خوار
قوزی جیرکی T. جاریک بره P. ربع خروف

On dit d'une personne d'humeur fort douce, qu'elle est comme
un agneau در خوبلو در قوزی کبی یواش

AGNELER. Il se dit de la brebis qui met bas A. نقص الحمل
قوزیلمق T. بره زاییدن P.

AGNELET. Petit agneau A. سخله P. نوزاده T. بره قوزی

AGNUS-CASTUS. Nom d'un arbuste A. فقد T. اید اتاجی

AGONIE. Le dernier combat de la nature contre la mort A.

جان جکشمه T. رنج جان P. حالت النزع - حال الاحتضار
جان جکشمک - حال احتضارده اولمق || Être en agonie
احتضار مدید

Figur. Extrême angoisse A. کربت pl. کروب - کروب
عذاب درون - تنگدلی - جگر خوری - رنج دل P. البال
Il est dans de continuelles agonies || جان میفندیسی T.
بر آن وبر دقیده عذاب - لا ینقطع مبتلای کربت و عجزتدر
L'agonie de Notre-Seigneur au jardin
des olives حضرت عیسی حدیقہ زیتونده اولدیغی حالده
قلب مبارکده استیلا ایتتمش فرط کربت و عجزت

محتضر بین pl. محتضر A.AGONISANT. Qui est à l'agonie
Je l'ai laissé agonisant || جان جکشن T. برنج جان کشان P.
Dire les prières حين مفارقتده محتضر ایددی
محتضر بند مخصوص دعایی قرأت ایتتمک
برنج جان کشیدن P. احتضار A.AGONISER. Être à l'agonie
جان جکشمک T.

AGRAFE. V. Épingle.

تمدید - توسیع A. AGRANDIR. Rendre plus grand, plus étendu
|| بزرگ کردن P. تنسیع - کیشانمک T. پهن کردن
خاندیمی و باغچیدی توسیع ایتتمک une maison, un jardin
Cette ouverture est trop petite, il la faut agrandir
Ce prince a fort agrandi ses États
بیر پادشاه حدود ملکنی کمالیله توسیع اولدیغندن توسیعه محتاجدر
وتمدید ایلدی

Figur. Rendre plus grand en biens, en dignité A. اعظام
برتری - بزرگی دادن P. اعلاء الشان - اعظام الحال -
Les princes aggrandissent qui il leur plait
کسانمک اعظام حال و شانلرینده همت ایدرلر

Et faire paraître plus grand A. ارأنة فی صورة - اعظام
ایری - بیوکت کوستریمک T. بزرگ نمودن P. العظم
بو لباس قامتی || Ce vêtement agrandit la taille
Une distribution bien entendue agrandit un
jardin en apparence
بر باغچه وجد مناسبی اوزره تقسیم
Cet écrivain agrandit tout ce qu'il traite
هر تحریر ایتدیگی ماده بی اعظامده ارأنه ایدر
هر تحریر ایتدیگی ماده بی اعظام ایدر

Il se dit aussi pour Exagérer A. اعظام P. اعظام نمودن
Cet homme est un peu sujet à agrandir ses ré-
cits فلان کمسنه تقریر ایلدیگی اموری اعظامه مبتلا در

On dit, Agrandir ses prétentions *T.* بر کمسند تکلیفاتندی
مطلوباتنی قبارتمق - اعظام ایتمک

S'AGRANDIR, se dit de celui qui augmente sa terre, sa maison
T. پهنایی پذیرفتن *P.* تحصیل المساحة - کسب الوسعة *A.*
نهر || Il s'est bien agrandi du cote de la rivière || کیشانمک
Il était logé *H.* کیشلندی - طرفندن کسب وسعت ایلدی
خاندسی fort étroitement; il a trouvé moyen de s'agrandir
بغایت طار ایلدی لکن کیشانمک طریقنی بولدی

وسعت یافتد - پهنایی پذیر *P.* مددود - متوسع *A.*
T. بزرگی پذیرفته *P.* رهین الاعظام *A.* کیشانمش
بیروکنمش

AGRANDISSEMENT. L'action d'agrandir, ou de s'agrandir *A.*
L'agrandissement || آرتمد - آرتوفلق *T.* فزونی *P.* تزايد - توسع
de ce parc est de deux cents arpents بو میدان ایکیوز دونم
مقداری توسع ایلدی

نمو المال *A.* Figur. Accroissement en biens ou en fortune
فزونی *P.* تزايد الشان - اعتلا الشان - تزايد المال - والنمال
|| Il travaille pour || مال و شان آرتوفلغی *T.* فزونی مال - شان
کندو اهل یتنک اعتلای شانند L'agrandissement de sa famille
بوخاندانک اعتلای شانی فلان پادشاکت هتیلد
L'agrandissement de cette maison vient d'un tel
پرنس ایلدی

لطیف - طیب - مطبوع - مرغوب *A.* Qui plait
موجب - خوش - دلپسند - دلپذیر *P.* مستحب - مستطاب -
|| Une personne || خوش - کوزل *T.* دلارا - دلشین - حظ درون
Conversation agréable مطبوع الاطوار بر ذات
- خانه دلارا - منزل مطبوع Maison agréable مذاکره مرغوبه
افامتگاه دلارا - مسکن مطبوع Demeure agréable کوزل او
نایت ایلد مطبوع و دلپذیر بر حدیقه Jardin fort agréable
بر کیفیت عذکرده مرغوب Si cela vous est agréable اینقه
Il a l'abord, la physionomie agréable و مستحب اولدیغی
و صاننده و هیئت و سیاحنده لطافت و مطبوعیت وار
Des manières agréables اطوار مرغوبه Il est agréable de vi-
vire avec ses amis احبا و اصدقاء ایلد برلکده اولدق زنگانی
C'est un homme || حظ ایتمک - بکنمک *T.* پسندیدن *P.*
مجلسده مرغوب الاطوار و مطبوع très-agrable en compagnie
Il ne faut pas sacrifier l'utile à l'agréable
مطبوعی نافع اوزرینه ترجیح ایتمک روا دکلدر

On dit aussi, qu'un homme fait l'agréable, pour dire, qu'il
affecte de passer pour agréable ایدر بر آدمدر
حس طبیعت صائر -

On dit, Avoir pour agréable, pour dire, agréer. *V.* Agréer.

AGRÉABLEMENT. D'une manière agréable *A.* مرغوباً - طیباً
خوشایق ایلد - حسن ایلد *T.* دلپذیراند *P.* بالحسن والطفه
|| Il reçut cela fort agréablement و مرغوباً و مرغوباً ||
فلان شیی وضع دلپذیراند ایلد نلقی ایلدی - نلقی ایلدی
Il parle agréablement مرام ایدر *H.* الحسن والطفه افاده
سرای همايونده طیباً و مرغوباً *A.* est agréablement à la Cour
اقامتگاهی مقارن Il est agréablement logé مداوم خدمتدر
بالحسن والطفه کتابت *H.* écrit agréablement حسن و لطافتدر
حسن ایلد کتابت ایدر - ایدر

بخوشی *P.* نلقی بالقبول *A.* AGRÉER. Recevoir favorablement
|| Dieu || قبول ایتمک *T.* سزاوار حسن قبول کردن - پذیرفتن
جناب رب متعال دعای عبادی سزاوار قبول ایدر
دعای عباد عند اللہ تعالی مقبول - حسن قبول ایدر
فلانک خدمتمی Agréer le service de quelqu'un
کندوبه ایتدیکم تکلیفی رهین حسن قبول ایلدی
|| Il a agréé la proposition que je lui ai faite
بالقبول نلقی ایلدی -

تجویز - استعواب - تصویب *A.* Il signifie aussi, trouver bon
مناسب کورمک - یواللی بولمق *T.* روا داشتن *P.* استحسان -
نزد همايونده رهین *H.* Le Roi l'a agréé مناسب بولمق
H'avait acheté une belle char-ge, mais le Roi ne l'a pas agréé
بر اعلا ساموریتی بالمبايعه استحسان و استعواب اولدی
Il n'a pu se faire agréer تحویل ایلدی انجق پادشاه تصویب ایتدی
تحویل اسمعواب - مطهر تصویب اولمادی
دستور اولمادی

On dit proverbialement, Quand on doit, il faut payer ou agréer,
pour dire, qu'il faut donner de l'argent à son créancier, ou
des sûretés dont il soit content بورجلو اولان کشی دیننی
ادا و یاخورد دیننی ارضا ایتلدر

استحظاط - تحسین - استحسان *A.* Il signifie aussi, plaire
|| Cela ne m'agréé || حظ ایتمک - بکنمک *T.* پسندیدن *P.*
فلان شیدن حظ - فلان شیمی استحسان ایده میورم
فلانک Son service, sa personne n'agréé pas au maître
خدمتی و ذاتی متبوعی عذکرده پسندیده و مستحسن دکلدر

- روا داشته P. مستعرب - مستحسن - مقبول A. AGRÉÉ.
- رهین الحظوظیة A. مناسب کورلمش T. قبول کرده
بکنلمش T. پسندیده P. مستحسن

AGRÉER. Équiper un vaisseau. V. Équiper.

AGRÉGAT. Assemblage A. جماعات pl. گروه P. صنف - بلوک T.

- الحوق فی الجماعة A. اجتماعه T. کیرمه T. بگروه در آمدن P. دخول فی الجماعة
جماعته دخولی || On s'est opposé à son agrégation || صنفه کیرمه
خصوصه مخالف اولندی

En Philosophie on appelle, Corps par agrégation, un corps
مجسم A. مجسمه M. مجسمه M. مجسمه M. مجسمه M. مجسمه M.
بتلاحق الاجزا

- الحاق فی الجماعة A. اجتماعه T. بگروه در نهادن P. ادخال فی الجماعة
بلوکک انچه T. صنفک انچه المق - المق

AGRÉMENT. Approbation, consentement A. رضا حسن -
کوکل خوشلغی T. روا داشت - رضادادگی P. الاختیار
بو منصب Il a obtenu l'agrément du Roi pour cette charge
La mère a donné son agrément pour ce mariage والده رضا
Il ne veut rien faire sans l'agrément de sa compagnie رضای
کنده صنفمنک رضای منضم Il ne saurait disposer
بنم حسن رضا واختیارم او لم یفقد هیچ بر شید تصدی ایتمز
اولم یفقد کدو خاندسی ایچون بر درلو نظام وبره مز

- لطافت A. signifie aussi, qualité par laquelle on plaît
Cette femme n'est pas belle, mais elle a beaucoup d'agrément
برخاتون حسنا دکل اینجق مطبوعیت - اینجق بغایت مطبوعه در
Celle maison n'est pas régulièrement bâtie, mais elle a de grands agréments
بوسنولک بناسی اینجق مطبوعه در
کرچد زاده اوزر دکل اینجق کای مرتبه لطیف ومطبوعه
حال عزلت ووحدت لطافت La solitude a ses agréments
Il n'y a nul agrément dans cet ouvrage ومطبوعه تدن خالی دکلدر
Celle femme est belle, mais elle n'a nul agrément
بو خاتون کرچد صاحبه اینجق مطبوعه تدن خالی دکلدر
Les agréments de la fi-

gure, de l'esprit آثار اولان مطبوعه تدن خالی دکلدر
لطافت ومطبوعیت

Il signifie aussi, plaisir, sujet de satisfaction A. موجب الحظ
P. موجب الحظ النفس - اسباب الحظ النفس pl. النفس
T. فرح بخشای جان - فرح افزای جان - بادی حظ درون
Celle personne a raison de demeurer à la Cour, elle y a de très -
کوکل اکلندر جکت شی - کوکل خوشلندر جکت شی
grands agréments de demeurer à la Cour, elle y a de très -
سرای همایونده اختیار اقامت ایلمکده
حقی وار در زیر حظ نفسی موجب اولدجق اسباب عدیده
Cet homme trouve de grands agréments dans sa famille,
فلان کشی اولاد وعیالی
dans sa profession, dans sa charge اینچنده وبولندیغی حرفده وعهره سنده اولان منصبه حظ
Il ne trouve aucun agrément dans sa province درونی مستلزم اولدجق اسباب بولور
موجب حظ نفس اولدجق ولایتنده موجب حظ نفس اولدجق
بر شی بولمز

AGRÈMS, au pluriel signifie, certains ornemens qu'on met sur
les habits A. pl. نزیئات P. بزکمر T. زیب وزیر

AGRÈS. Tout ce qui est nécessaire pour mettre un vaisseau
ما لزمه السفینه - آلات وادوات السفینه A. کما
T. پیرایش کشتی P. جهاز السفینه - مهتات السفینه -
Le vaisseau a tous ses agrès || کمی دونماسی طاقمی - طاقمی
کمینک کافه آلات وادوانی دروننده موجود در

AGRÉSSEUR. Celui qui attaque le premier A. مبادی الخصومة
چنک T. آغازنده جنک P. صایل مبادی - صایل متقدم -
L'agresseur a toujours tort || یاخود خصومه ایلاک باشلاچی
عدر وظام داتما ایقاع خصومه مبادی اولانک طرفده در
ایکسندن قتمیسی Il faut savoir, lequel des deux est l'agresseur
صایل متقدم اولدیغی تحقیق اولنمق لازم دندر

AGRÉSSION. Action de l'agresseur A. مبادات الصولة
Il y a preuve d'agression de sa part چنک ایلاک باشله T. آغاز پر خاشکاری P. الخصومة
مبادات خصومت انکک Cette critique est une véritable agression
طرفندن طهر ایلدیکنک اثبات وار در
بو مقوله لیم وتعییب محض مبادات محضدر - خصومه در

- بیان T. دشمنی P. برقی A. AGRESTE. Rustique, sauvage
قیر T. میوه بری P. فاکمه بری A. Fruit agreste || قیرده کی
قیر بر P. محل دشمنی P. موقع برقی A. Lieu agreste
t. بیابانی P. بدوی - برانی A. Il est plus d'usage au figuré

اخلاق Moeurs agrestes مزاج برانی Humeur agreste || بیان
بیانی خوبلر- وآداب بدویه

AGRICOLE. Qui s'adonne à l'agriculture A. اهل الفلاحة pl. اکینجیلک T. برزیکر P. مالوف بالفلاحة- ارباب الفلاحة
Peuple, nation agricole || اکینجیلک ایدن- ایلده کچینور
فلاحته مالوف قوم وملت

AGRICULTEUR. Celui qui cultive la terre A. اکره pl. آکار P. فلاحین pl. فلاح- زراع pl. زراع- حرث pl. حرث
فن حراثته Un bon agriculteur || اکینجی T. برزکار- کشتکار
ماهر بر کمنه

AGRICULTURE. L'art de cultiver la terre A. فن الحراثة P. Cet
اکینجیلک صنعتی T. پیشه برزکاری P. فن الفلاحة
فنان کمندنک فن حراثته هوس homme aime l'agriculture
فن حراثته وقوفی وار در Il entend l'agriculture ورغبته وار در
اکینجیلکی اکثر-

s'AGRIFFER. S'attacher avec les griffes A. انشاب- اظفار A. Le chat s'
طونق ایلشدرمک T. جنگ زدن P. الاظفار
کدی قماش قاپلو دیوارده طونق ایلشدرر aggriffe à la tapisserie
دیوارده انشاب اظفار ایدر-

AGRIFFÉ. A. متخلب بالاظفار- جنگ زده P. متخلب بالاظفار
طونق ایلشدرلمش

AGRIPAUME. Plante qu'on nomme aussi Cardiaque A. فراسیون
بیان- ایت سیکسی T. گندنای دشتی P. کرات جبلتی-
پراصدسی

AGRONOME. Versé dans la théorie de l'agriculture A. اهل
استاد علم برزکاری P. ارباب العلم الفلاحة pl. العلم الفلاحة
L'Angleterre a produit d'habiles agronomes || اکینجیلک علمی اوستدسی T.
اکثره دن ماهر وحاذق ارباب علم فلاحت
جیقدی- ظهوره کدی

AGRONOMIE. Théorie de l'agriculture A. علم الفلاحة P. علم
La Chimie a contribué à per-
fectionner l'agronomie اکینجیلک علمی T. برزکاری
علم کیمیا علم فلاحتک اکماله وسیله
اولمشدر

AGROUPER. Assembler en groupes A. تحزيب- توپلتمق T. گروهها گروه بهم آوردن

AGROUPE. A. محفل- گروهها بهم آورده P. محزب- طوپلتمش

AGUERRIR. Accoutumer à la guerre A. تدرب الی الحرب

بجنگ آوری- بجنگ آلتانیدن P. تألیف الی الحرب-
Ce Général a aguerrí ses trou-
pes en une seule campagne فلان سپهسالار زیر اداره سنده
اولان عسکری همان بر یارلق سفر ایچنده حرب وضره
Depuis ce siège, les troupes étaient toutes aguerries
اول محاصره دنبرو عسکرک مجموعی حرب وضره تدرب
ایلدی

S'AGUERRIR. A. اتلاف الی الحرب- تدرب الی الحرب
جنگه T. آموخته جنگه آوری شدن- بجنگ آلتن P.
الشمق

AGUERRI. A. مالوف الی الحرب- متدرب الی الحرب
جنگه T. جنگه ازما- جنگه آموخته- جنگه آور P.
جنگجی- الشق

AGUETS au pluriel. Il ne se dit qu'aux phrases suivantes :

Etre aux aguets, pour dire, épier l'occasion, le temps A.
دیده دوز وقت فرصت P. انتظار الفرصة- ترصد الفرصة
Il était aux aguets pour prendre ses avantages متدرب
اچون متدرب agnets pour prendre ses avantages
وقت فرصت ایدی

Et mettre aux aguets, dans le même sens A. وضع فی المکمن
Le prévôt a mis des gens aux aguets, pour se saisir d'un tel voleur
ضابط بلده ضابط بلده
فلان حرامی بی اخذ اچون پوویلده آدملر تعیین ایلدی

Ah! que je suis aise de vous voir! Ah! que cela est beau! Ah! que j'aime
مظهر دیدارک اولدیغدن تقدیر
ایح بوشی تقدیر احسن وزیبار! Ah! que cela est beau!
ای P. یا A. Ce n'est souvent qu'une interjection expletive

یا فادیم Ah! madame, gardez-vous de le croire
یا T. یا A. بوکا اعتماد ویر مکدن حذر ایل

AHEURTEMENT. Obstination, attachement opiniâtre à un avis
عقل- اونکولک T. لجاج- درشت خویی P. عناد A.
بونک C'est un étrange aheurtement que le sien
عنادی غرائب احوال دندر

s'ACHEURTER. S'obstiner A. تعدد- اصرار-
اونکولک ایتمک T. لجاج نمودن- درشت خویی نمودن P.
Il s'acheurte à cela contre l'avis de tous ses
عقلی صاپلتمق- اولیابده خویشان واقرباسنک راینه مخالف
عقل بر S'acheurter à un obstacle اولدوق اظهار تعدد ایدر

کونه مانع و محذوره متمسک اولمق S'aheuter à une opinion
C'est un homme عقل بر رأید مصراند متمسک اولمق
qui s'aheute tellement à ce qu'il s'est mis une fois dans la
tête, qu'on ne le fait jamais revenir قویدیعی
ماده ده شول رتبدده اصرار ایدر که صرف و تحویلی محال
عقلی شول رتبدده صاپلنور که جورلمسی - اندر محالدر
ممکن دکلدر

AHEURTE. A. ذاهب الی التعبد - ذاهب الی الاصرار
عقلی صاپلنمش T. لجاجکار

AHI. Interjection qui exprime la douleur A. وایلا
T. وای P. وایلا

AIDE. Assistance qu'une personne donne à une autre A. عون
- دسیناری - یاوری P. مظاهررت - نصر - مدد - معاونت -
Donner aide || یاردم T. یارمنیدی - مددکاری - دستگیری
Demander || امداد و یومک - امداد ایتمک - معاونت ایتمک
استمداد ایتمک - استعانت ایتمک Crier à l'aide
ایتمک امداده - مددسملک طلبیلد فریاد ایتمک
بر Invoker l'aide de quelqu'un یتمک دیو فریاد ایتمک
کمسندن مدد واعانت رجا ایتمک

Il se dit aussi, du secours et des grâces de Dieu || Il faut
tout attendre de l'aide de Dieu هر شئی عون و عنایت جناب
Mon Dieu! venez à mon aide خیر الناصریندن مامول ایتمو در
یا رب بگا نصر و مدد احسان - یا رب بگا امداد ایله
الله امداد ایلیه - الله معینک اولد معینک اولد Dieu vous soit en aide
ایله

Il se dit aussi, du secours, de l'utilité qu'on tire de certaines
choses || Il a fait de grandes découvertes à l'aide des lunettes
de longue vue دوربین اعانتیلد عظیم و جسیم کشفلر
n'eût pas réussi sans l'aide d'une telle machine فلان
التمک اعانتی اولمامش اولسد ظفر اولمشدر
بولد مزایدی

AIDE, se dit aussi, de celui dont on reçoit le secours A.
یاور - دستگیر - مددرس P. طهیر - ناصر - معاون - معین
|| Dieu seul est ma force et mon aide یاردمچی T. یارمند -
Vous êtes force d'aide و معین و دستگیرم انجق جناب حقدر
اول و آخر معین و مددوسی سنسک toute son aide

Il se dit aussi, de la chose dont on tire du secours A. مدار
|| Il n'a point en en cela d'autres aides ما بد الاعانة - الاعانة
که les mémoires qu'on lui a données بو بابده ما بد اعانتی
کندوید ویریلان تقریرلردن عبارتدر

Il se dit aussi, de celui qui sert conjointement avec un autre, ou sous lui A. دستیار P. معین
|| Aide des cérémonies تشریفاتی معینی - تشریفاتی معینی
Aide de cuisine دیوارچی یمانی - آشچی یمانی

AIDE de camp. Officier de guerre qui sert auprès du Général
|| قوه قولاتی T. پیکت P. فیچ pl. فیچ A.
خستار قوه قولاتی

AIDES. Subsidies établis sur les boissons A. رسوم المسکرات

AIDER. Donner secours A. اعانت P. امداد - اعانت

Aider || یاردم ایتمک T. مددوسی کردن - مدد رسانیدن -
بر کمسندید وقت حاجت و ضرورتده
ایفای لازمه مددوسی واعانت ایتمک - اعانت ایتمک
Aider les pauvres حقند مدد ایادی معاونت
Aider quelqu'un de son bien, de sa bourse و حاجتمندان معین اولمق - ایتمک
بر کمسندید کندو مالندن و کندو
Les lunettes de longue vue ont fort aidé les Astronomes dans les découvertes qu'ils ont faites
اهل نجومک دسترس کشف و استخراج اولدقاری احوالده
Cette méthode aide beaucoup la mémoire دوربینلرک کلی اعانتی اولدی
حافظید کلی مدار اعانت
Il faut s'aider les uns les autres حقند
ایفای لازمه تعاون و ظاهر ایتمک اقتضا ایدر
یاردملشمق لازمدر

AIDER à... signifie, secourir un homme trop chargé A. مدد
ال یاردمی ایتمک T. دستگیری کردن P. الایادی الاعانة
|| Aider un peu à ce pauvre homme بو بیچاره
یاردمی ایله

Il signifie aussi, contribuer à faire réussir quelque chose A.
یاوری کردن P. صرفی التقدینة المظاهرة - بذل الهمّة
بوخصوصده || Il n'a pas peu aidé à cette affaire
یاردمی ایتمک
Aider au bon succès d'une affaire
ماده نیک حسن نتیجسدن بذل تقدینة همت ایتمک

AIDER, joint à l'infinitif des verbes avec la particule à, signifie, contribuer à une fin T.
|| وسیله اولمق - مدار اولمق
Aider à faire réussir une négociation در دست مذاکره اولان
Cela a bien aidé مصلحتک حسن نتیجسدن وسیله اولمق
مصلحتک ایچندن چیقمسند مدار کلی
Cela n'y a pas peu aidé بو کیفیت از مدار اولمدی

s'AIDER. Se servir d'une chose, en faire usage A. استعمال

بر سزاییدن || S'aider bien d'une épée T. بکار بردن P. قلیچی ایو قوللنق

On dit, Dieu aidant, pour dire, avec l'aide de Dieu A. بعون
تکرینک یاردمیله T. ییاوری توفیق باری P. الله تعالی
T. ییاوری پذیر - مدد یافته P. معاون - مستعان A. AIDÉ.
یاردم اولنمش

AIE. Interjection. V. Ahi.

AIEUL. Grand père A. جدّ pl. اجداد P. نیا T. بیوک بابا
جدّینی Ses deux aïeuls ont rempli les premières charges || دد -
اعلاى مناصبی ضبط ایلدیلر

On dit aussi, Aïeux, pour signifier, tous ceux dont on descend A. اجداد
آتا و دده لر T. نیاگان P. آبا و اجداد

On dit, Aïeul paternel A. لای جدّ P. نیا از سوی پدر
Et aïeul maternel A. لام جدّ P. نیا از سوی مادر
والده طرفندن دد T. سوی مادر

AIEULE. Grand' mère A. جدّه P. مادر بزرگ T. بیوک آنا

AIEUX. Outre le sens indiqué au mot Aïeul, il signifie, ceux
qui ont vécu dans les siècles passés A. پیشینان P. اسلاف
اسلافزک رسم C'était la mode chez nos aïeux || کچمشلر T.
وعادتی بوبله ایدی

AIGLE. Le plus grand et le plus fort des oiseaux de proie
قوتال قوشی T. دال P. رخمد - انواق pl. انوق A.

AIGLE noir A. نسر P. کرکس T. قره قوش

On dit figur. d'un homme qui est d'un génie supérieur, que
انیق الفکر بر آدم c'est un aigle

AIGLE. Nom d'une constellation A. نسرطایر

AIGLON. Le petit de l'aigle A. جرو الانوق P. دالچیه T.
قوتال یاورسی

AIGRE. Acide A. حامض pl. حوامض P. توش T. اکشی -
حامض الطعم Les fruits qui sont aigres au goût || حموتلو
P. لبن ماضر - لبن حامض A. Du lait aigre اولان فواکد
Vin aigre اکشیمش سود - ککروسی سود T. شیر ترشناک
ککروسی T. بادّه ترشناک P. خمر مضیر - خمر حامض A.
اکشیمش شراب - شراب

Il se dit aussi, de quelques odeurs désagréables qui sortent
de certaines choses corrompues A. زفوت P. بد بویی T. جورک
کوکلی Une senteur aigre qui fait mal au coeur || شی فوقوسی

کوکلی بولاندر بر رایحه زفا - بولاندر بر زفوت

Il se dit encore des sons aigus et rudes A. خشین
صدای Une voix aigre et désagréable || سرد T. درشت P.
صداسی خشین Une cluche qui rend un son aigre وکریه
Un fer extrêmement aigre ادای خشونتما ايله D'un ton aigre بر جاک
Ce fer est si aigre, qu'on ne le saurait forger بولدر حرشتی شل
قابل اعمال دکلدر - مرتبده در که اعماله کلر

Il se dit figur. de l'esprit, de l'humeur, et signifie, qui a
quelque chose de mordant, de piquant, de désobligeant A. شدید
- سرد T. حدّت آمیز - تند و تیز P. ذو الشدة - ذو الحدّة -
Esprit aigre طبع حدّت آمیز Humeur aigre || حدّتلو
Dire des paroles aigres حدّت آمیز کلمات حدّت
Il lui a écrit d'un style fort aigre ایتمک سبک و سیاق شدّت
آمیز ایلد تحریر ایلدی

Il se dit figur. des personnes || C'est une personne bien aigre
C'est l'humeur du monde la plus aigre حدّتلو بر آدمدر - حدید المزاج بر آدمدر
جهانده بوندن زیاده حدّتلو مزاج اولدمز

On dit aussi, qu'il y a encore de l'aigre dans l'air
حواده هوا حدّت وار در

AIGRE - DE - CÉDRE, DE - LIMON, DE - BIGARADE. Sorte de li-
queur qui se fait avec le jus de ces fruits et du sucre T. ترنج
لیمون شربت - شربت

AIGRE - DOUX. V. Aigret.

AIGRELET. Un peu aigre A. مز المذاق P. ترشکک
اکشیمی - اکشیرک T. ترش شیرین - میخوش - خوشخوار

AIGREMENT. D'une manière aigre. Il ne se dit qu'au figuré
سردلک T. بتندی و تیزی P. بالحدّة - بالشدة - شدیداً A.
بالشدة تکلم ایتمک Parler aigrement || ایلد

AIGREMOINE. Sorte d'herbe A. غافث P. جگر T. دواى جگر
قزل بیراق

AIGREMORE. Charbon pulvérisé A. غبار الفحم P. سفوف
کومر طویزی T. انکشت

AIGRET. V. Aigret.

AIGRETTE. Ornement de tête A. جغه P. صورنج T. اناقد
باشده صورنج طاقنق Avoir une aigrette sur la tête

Les aigrettes que les Taures donnent comme récompense d'un

service, s'appellent T. چاشنک

Il se dit aussi, de la panache d'un casque A. رباش البیضه P. توغلغه تلی T. جغه خود P.

AIGREUR. Qualité de ce qui est aigre A. توشی P. حموضت A. Des fruits qui ont de l'aigreur T. اکشیلکت

En parlant des rapports que causent des aliments mal digérés, on dit, Cela donne des aigreurs فلاں شی معده یه اکشیلکت
ایرات ایدر

Il se dit figur. d'une certaine disposition d'esprit, qui porte à offenser les autres par des paroles A. سورت - شدت - حدت
P. عقلمنده سورت ومزاجنده غلبه حدت
Il a beaucoup d'aigreur dans l'esprit, dans l'humeur حدت ابله جواب ویرمکت ویرمکت
Répondre avec aigreur حدت ابله جواب ویرمکت
Il y a toujours de l'aigreur dans ses discours Une réprimande pleine d'aigreur
کلمات حدت امیزدن عبارت بر کلامنده دانبا بر نوع حدت وار در
کونده تعزیر بو ایکی Il y a de l'aigreur entre ces deux personnes
کشینک بوی برلربله معامله لرنده بر نوع شدت وار در
بر کونده سردلکت وار در

AIGRIR. Faire devenir aigre A. ترشیدن P. امضار - احماض A. صاعقه خمه ایبرات T. اکشیلکت
T. حرارت هوا امضار La chaleur aigrit le lait حموضت ایدر
Le levain aigrit la pâte مایه سودی اکشیدر - لبنی موجبدر
خمیری اکشیدر

Figur. Il signifie, irriter A. ایرات الحدة والشدّة - احداد A. سردلکت کتورمکت - تیزلکت کتورمکت T. تند و تیز کردن P.
Cela ne fait qu'aigrir son mal, sa douleur فلاں شی عالت
Son discours a fort aigri les esprits ووجعه ایرات حدتدن غیر شی مفید دکلدر
کلامی اذهان سامعینه القای Cela ne servira qu'à aigrir les affaires
بو کیفیت امور واحواله ایقاع حدتدن غیر فائده بی
بخمت La mauvaise fortune lui a aigri l'esprit متعج دکلدر
معکوسی فلبنه ایرات حدت وشدتنی موجب اولمشدر

S'AIGRIR. A. کسب الحموضة - احماض A. توشی پذیرفتن P. اکشیمکت T. توشنک شدن -
معده ده کسب حموضت ایدر لحوم

Figur. A. کسب الحدة والشدّة - احداد A. تند پذیرفتن
- تیزلنمکت - تیزلکت پیدا ایتیمکت T. تند و تیز گشتن -

عاشی یوما Son mal s'aigrit de jour en jour سردلنمکت
Les esprits commencent à s'aigrir فیوما کسب حدت وشدت ایتیمکده در
اذهان ناس کسب حدت ایلکه یوز طوتمشیدی
Les affaires s'aigrissent de plus en plus امور واحوال
کندکچه مایه - نو بنو کسب صورت شدت ایتیمکده در
احتداد وشدت اولمکده در

AIGU. Qui se termine en pointe A. موئف P. محدّد - موئف
Un javelot aigu || اوجی کسکین - اوجی سیوری T. سر تیز - نوک
Fer aigu اوجی سیوری حربه - کتاله تیز نوک
اوجی کسکین دمور - حدید سر تیز

On dit en termes de Géométrie, Angle aigu A. زاویه حادة
Il se dit figur. des douleurs A. اوجاع حادة pl. وجع حاد
کسکین صوی T. رنج تند و تیز P.

Il se dit aussi, des maladies A. امراض حادة pl. مرض حاد
کسکین خستلکت T. درد تند و تیز P.
AIGUADE. Terme de Marine. Lieu où l'on peut remplacer l'eau
جای تدارک آب P. محل الاستسقا A. صوالدجق بر T.

L'aiguail || چه T. ژاله P. ندی - طلّ A. Rosée
ژاله کلبک قموّت شاندسنی
ازاله ایدر

AIGUAYER. Laver dans l'eau A. غسل P. شوییدن
اتی ییقامق
Aiguayer un cheval

AIGUIÈRE. Sorte de vase dans lequel on met de l'eau pour le service ordinaire A. T. آفتاب P. اباریق pl. ابریق - نفال
Aiguère d'argent || ابریق سیم de vermeil doré
بلور ابریق مذقب سیم ابریق

AIGUILLE. Gaule dont se servent les laboureurs et les voituriers pour piquer leurs boeufs A. خلد - ناوشنگ P. مبهزه
بولنکسج - اوکندره T. خرگواز -

ايار pl. ابره A. La pointe d'une aiguille || ایکند T. درزن - سوزن P. مخیط -
Le trou d'une aiguille T. سوزن - سوزن سر سوزن P. انف الابره A.
T. چشم سوزن - سوزن سوزن P. سم الابره A. ایکند بوردیسی - ایکند کوزی - ایکند دلیکی

Aiguille de tête. V. Épingle.
On dit proverb. Faire un procès sur la pointe d'une aiguille
بر ایکند اوجی اوزرنده T. pour dire, contester sur des bagatelles

نزع ایتمک

Et de fil en aiguille, pour dire, de propos en propos. A. الکلام || سوزدن سوزه T. بجزر الکلام الکلام بجزر الکلام دییدرت || De fil en aiguille, la conversation tomba sur cette matière سوزدن سوزه شو ماده نک - صحبت شو ماده ید کسدی صددی آجلدی

On dit aussi, d'une chose qu'on cherche, mais qui est difficile à trouver, C'est chercher une aiguille dans une botte de foin T. اوتلق کومدسی ایچنده بر ایکنه آرامقدر

Il se dit aussi, de différentes sortes de verges de métal, qui servent à différentes choses || Aiguille à tricoter des bas جوراب Aiguille de balance Aiguille d'occuliste میلی Aiguille de trarzi دیلی T. زبانه توازو P. لسان المیزان A. Aiguille d'horloge کمی پوصلدسی Aiguille marine ساعت عقربی Aiguille aimantée Aiguille aimantée ایکندهسی

Il se dit aussi, d'une espèce de pyramide, établie sur le sommet des clochers des églises T. مناره کلاهی

AIGUILLÉE. Étendue de fil, coupée de sa longueur, pour travailler à l'aiguille A. خیط P. رشته T. ایپلک || Aiguillée de fil, de soie, de laine پموق وایپک ویاغی ایپلکی

AIGUILLETTE. Cordon ou tissu pour servir à attacher A. فلید P. باغ T. بندیند

On dit, Lâcher l'aiguillette, pour dire, se décharger le ventre ایچی سورمک T. شکم راندن P. استطلاق البطن A.

On dit aussi, nouer l'aiguillette, pour dire, faire un maléfice auquel on attribue le pouvoir d'empêcher la consommation du mariage T. شوهررا بافسون بستن P. افسان الرجال A. اری سحر ایله باغلمق

Il se dit aussi, des morceaux de la peau ou de la chair, arrachés ou coupés en long A. شرد لپی P. دیلم T. شکله لپی

AIGUILLIER. Étui où l'on met des aiguilles A. مبر P. ایکندهدان T. سوزداندان

AIGUILLON. Pointe de fer au haut d'un bâton dont on se sert pour piquer les chevaux et les boeufs A. نوک زجاج pl. زج A. نوک غاوشنگ P. زجاج || On pique les boeufs avec un aiguillon, pour les faire aller اوکوزلری سوق ایچون نوک غاوشنگ اوکوزله حریدسی || اوکوزله حریدسیله دورتورلر - ایله نحس ایدرلر

Il se dit aussi, du dard des mouches à miel, des guêpes etc.

A. || ایکنه T. دوزبند - نیش P. شوکد - حماط pl. حمد A. abeilles laissent ordinairement leur aiguillon dans la piqure زنبور On dit que la reine des abeilles n'a point d'aiguillon آری بکنک ایکندهسی یوقدر دیرلر

Il se dit figur. de tout ce qui incite à quelque chose A. دورتیچی T. تازیانه خواهش P. آلت الحث - آلت الانرا حب || La gloire est un puissant aiguillon à la vertu - L'intérêt est le seul aiguillon qui puisse le faire agir فعل و عملده آلت انرا اولدجق شی انجق فکر نفع وفانده در - شواهد مشوق فعل و عمل اولدجق شی انجق مامل ایشد فندره جق شی انجق امید منفعتدر - نفع وفانده در

On dit dans le langage de l'écriture, L'aiguillon de la chair, pour dire, les tentations de la chair فاحس شہوات جسمانیة

AIGUILLONNER. Il n'est guère d'usage qu'au figuré A. اغرا - قندرمق - دورتمک T. تازیانه خواهش زدن P. حث || C'est un lent et paresseux qu'il faut un peu aiguillonner, pour le faire agir نوعما اغرا اولمده قچد عمل تصدی ایتمز بطی الحکرکه ومهمل بر آدمدر

AIGUISEMENT. V. Aiguiser.

AIGUISER. Rendre plus pointu, plus tranchant A. احدات - بیلدمک T. تیز کردن P. تشحید - تدریب - تسنن - تشحید سنان Aiguiser le fer d'une lance || کسکینلتمک Aiguiser la pointe d'un couteau || کسکینلتمک Pierre à aiguiser A. مسن P. مشحد - مسن A. احدات سکین ایتمک

Figur. Aiguiser l'appétit تسنن Aiguiser l'esprit تسنن Le travail modéré aiguise l'esprit تسنن عقلمی کسکینلتمک - ذهن La nécessité aiguise l'esprit شغل معقول تسنن ذهن باعش اولور ضرورت بادی تسنن عقلدر تسنن

AIGUISÉ. T. تیز کرده P. مشحد - مذبذب - مسنون A. کسکینلتمش - بیلدنمش

AIL. Espèce d'oignon A. صامساق T. سیمر P. ثوم || Une gousse d'ail A. فص الثوم صامساق دیشی T.

AILE. Partie du corps des oiseaux et des insectes, qui leur sert à voler A. مجاذیف pl. مجذافی - اجخند pl. جناح A. مجاذیف || Les ailes des oiseaux sont revêtues de plu-

mes حشرات ارضت پر اجضمه طیور ذات الارياشدر Les ailes des insectes sont si deliées, qu'elles en sont transparentes Un oiseau qui étend ses ailes, qui les déploie قنادینی یا بيش - بالغشا اولان - بسط جناح ایدن - قوش تصفيق جناحين ایدن صرجه Moineau qui bat des ailes کنجشک - تحریریکت جناح ایدن صرجه قوشی - قوشی قنادلرینی - قنادلرینی جار پشدران صرجه قوشی - بالزن Une poule qui rassemble ses poussins sous ses ailes پلیچلرینی قنادی آئنده - افراخنی ارقاف ایدن دجابه On peint ordinairement les Anges avec des ailes امم متقدمین Les anciens donnaient des ailes à la Victoire, à la Renommée, à l'Amour غزالنک وصیت ونامک وعشقمک صورت مثالیدلرینی دوجناح اولدوق نقش وتصویر ایدرلر ایش

On dit proverb. Ne battre que d'une aile, pour dire, être fort déclin de vigueur, de credit T. مرغ شکسته باله دونمکت || Depuis sa maladie, il ne bat plus que d'une aile جکدیککی خستدکدنبرو همحال مرغ شکسته بال بیتاب ویمجالدر Sa disgrâce fait qu'il ne bat plus que d'une aile دوچار مغضوبیت اولدیلدنبرو مانند مرغ شکسته بال بیقدر واعتبار در

On dit aussi, Ronger les ailes à quelqu'un, pour dire, lui retrancher de son autorité, de son crédit T. بر کمسندنک قولی قنادینی کسمک

On dit aussi, Vouloir voler sans avoir des ailes, pour dire, entreprendre une chose au dessus de ses forces T. بی بال Et voler de ses propres ailes, pour dire, être en état de se passer du secours d'autrui T. کندو قناد یله اوجمق

On dit aussi, qu'une fille est encore sous l'aile de sa mère, pour dire, sous la conduite de sa mère زیمرو والدہ سنکت ریمرو حاکمتمنده در جناح حکومتنده در

Dans le langage de l'Ecriture, L'aile du Seigneur, signifie, la protection de Dieu جناب حمايت جناب رب العزت يا رب بنی جناح حمايتکده حفظ واحما ایله

AILE, se dit aussi de diverses choses. Ainsi on dit, Les ailes d'un moulin à vent T. پر باداس P. جوانی الرحاه الربیع

بنانک جناحلری Les ailes d'un bâtiment پل دکرمی قنادلری جناحين العسكر pl. جناح العسكر A. Les ailes d'une armée دو جناح - جناح لشکر P. مجنبتان العسكر pl. مجنبه العسكر - L'aile عسکرکت ایککی قولاری - عسکرکت بر قولی T. لشکر droite A. جناح راست - برانغار P. جناح اليمين - ميمنه A. جناح جوانغار P. جناح اليسار - ميسره A. L'aile gauche صاغ قول L'aile droite de la première ligne, صفت اولنک جناح يمينی et la gauche, de la seconde وٹانينک جناح يساری mais l'aile gauche plia au premier choc ميمنه عسکر دشمنی شکست ايتدش ايسده جناح يسار همان صدمه اوليده متوجه سمت رجعت اولمشدر

قنادلو T. پردار P. ذو الجناح A. Ant. Qui a des ailes رأس القادمه A. AILERON. L'extrémité de l'aile de Poiseau قناد اوجی T. سر شپير P. روس القوادم pl. جانحة السمک A. بالی قنادی T. پر ماهی P.

- فی محل الآخر A. AILLEURS. Adverbe. En un autre lieu بشقد T. بسوی دیگر - بجای دیگر P. فی جانب الآخر || On souffre cela ici, mais ailleurs on ne le souffrirait pas فلان طرفده تجویز اولنور انجق محال S'il ne se trouve pas bien où il est, que ne va-t-il ailleurs? بولنديغی محله خوش حال دکل ايسه Qu'il aille se pourvoir ailleurs Je le ferai venir d'ailleurs او لمیوب محال اخبر محله واروب تدارکنی کورسون La voie dont vous vous servez pour vos lettres n'est pas sûre, il faut les faire tenir par ailleurs ارسال مکاتیب ایچرون قولاندیغیک طریق امین ایلدو او لمیوب محال اخبرن ارسال اولنملو در

On dit aussi, D'ailleurs, pour dire, d'un autre principe, d'une autre cause T. از روی دیگر P. من جهة الآخر A. بشقد یوزدن Vous lui attribuez mal à propos votre disgrâce, elle vient d'ailleurs بحال ادبار و معصوبیتیکی بیوجد فلانده حمل ایدرسکت حال بو کد جبهت اخردن ظهور ایلدی Il le querelle sur un sujet de rien, c'est qu'il lui en vent d'ailleurs لا شی مقولسی بر ماده ایچون نزاع ایدر زیوا بشقد یوزدن طارغناغی وار در

Il signifie aussi, de plus, outre cela A. قطع النظر - ماعدا

Je vous || ودخی - بوندن بشق T. نیز - جز از آن P. من
بوندن قطع النظر سکا دیدجکم که

محبوب - واجب المحبة A. AIMABLE. Qui mérite d'être aimé
دلجو - دلاویز - سزاوار محبت - دلپسند P. واجب العلاقه -
صلاح و فضیلت La vertu est aimable || سویلجکت شی T.
سزاوار محبت Un caractère aimable واجب العلاقه و محبتدر
اطوار دلپسند Des manières aimables اوله جق سیرت مرغوبه
دنیاده سزاوار محبت اوله جق موقعلردن C'est le lieu du monde
le plus aimable بوندن افضل و اعلا بر محل یوقدر

On appelle Aimable, une personne de société qui y plait par
ses agréments A. محبوب القلوب P. طیب النفس - محبوب القلوب
بغایت محبوبة C'est une femme très - aimable || سویلور T.
القلوب بر خاتوندن

مهرکار P. سهل المحبة - ودود A. AIMANT. Porté à aimer
|| سومکه استکلو T. آماده مهرکاری و دوستداری - دوستکار
بالطبع سهل المحبة در A. est d'un caractère aimant

مقناطیس A. Pierre qui a la propriété d'attirer le fer
حجر مقناطیس || مقناطیس T. آهنکش - آهنربا P.
مقناطیس طاشیله مطالا Aiguille frottée d'aimant مقناطیس
اولان ایکنده

طلاء بالمقناطیس A. AIMANTER. Frotter du fer contre de l'aimant
|| مقناطیس سورمک T. آهنربا سودن P.
یوصلدنکت، ایکندهسی بوسله، en la passant sur une pierre d'aimant
مقناطیس طاشی اوزرینه سورمکلکه مقناطیسلو اولور

AIMER. Avoir de l'affection pour un objet quel qu'il soit A.
- دل اوینختن P. تعلیق القلب - عقد المحبة - احباب
|| سومک T. محبت کردن - علاقه درون بستن
هر شیدن زیاده جانب

Aimer son prochain comme soi-même
Aimer son prince
Aimer son père, sa mère
Aimer ses enfans
Deux personnes qui s'aiment
Aimer quelqu'un de bonne amitié
Aimer tendrement

ایتمک
ایتمک
ایتمک
ایتمک
ایتمک
ایتمک
ایتمک

la gloire L'aimer plus que sa vie
Aimer à la folie
Aimer fidèlement
Aimer ardemment
Aimer jusqu'à la mort
Aimer de tout son coeur

دل دادن P. هوا - تعشق A. Il signifie aussi, être amoureux
کوکل و برمک - عاشق اولمق T. عشق بستن - گرفتار شدن -
مبتلای عشق و هوا اولمقده مخاطره || Il est dangereux d'aimer
درکار در

On dit proverb. Qui bien aime, bien châtie, pour dire, que
c'est aimer véritablement quelqu'un que de le reprendre de ses
fautes اعمال شدت فرط محبتده دلالت ایدر

بنی سون بکا تابع اولسون Et on dit, Qui m'aime, me suive

AIMER sa personne, ou s'aimer soi-même. Avoir un attachement
excessif à sa personne A. مفتون خود بودن P. تحبب النفس
|| کدوبی سومک - بر کمسندنکت حب نفسی اولمق T.
فلان کشینکت حب نفسی Cette personne s'aime beaucoup
درجه افراطده در - غالبدر

S'AIMER dans un lieu, signifie, s'y plaire A. استحظاظ
محظوظ اولمق - حظ ایتمک T. کسب حظ درون کردن
- مصیفدن حظ ایدر Il s'aime à la campagne || خوشلمق -
Je m'aimerais infiniment dans votre so-
ciété
Les pigeons s'aiment nû il y a de l'eau
Les oliviers s'aiment dans les lieux sablonneux
خوشلمور

Il se dit aussi, de l'attachement que l'on a pour quelques
choses A. هوسناکت - دلپستگی نمودن P. انجذاب القلب
بر کمسندنکت Aimer les chiens خوشلمق - هوسلو اولمق T. بودن
کلابه هوسناکت اولمق - کلاب حقنه انجذاب قلبی اولمق
Aimer le jeu Aimer le jeu Aimer le jeu Aimer le jeu
la chasse, la bonne chère, l'étude
حظ ایتمک - و مطالعة کتبیدن خوشلمق

ترجیه A. On dit, Aimer mieux, pour dire, préférer
|| اولسی عذ ایتمک T. بهتر شمردن - خوشتر یافتن

aime mieux entrer dans le couvent, que de faire le mariage
 qu'on lui propose نکلیف اولنان نکاحه رضا ویرمکدن ایسه
 مناسترده طریقت رهبانیتی اتخاذ ایلمکی ترجیح ایدر
 j'aimerais mieux mourir, que de faire une si mauvaise action
 بو مقولده کریمیدی اولنکاب ایتمکدن ایسه موتی اختیار
 Aimer عذمده اولیدر- ایتمک عذمده اولی عذ اولنور
 مطالعۀ کتبی لهو ولعبدن اولی
 mieux l'étude que le jeu وارجح عذ ایتمک

AÏNE. La partie du corps qui est entre le haut de la cuisse et le bas ventre *A.* **كش ران** *P.* مغبن الفخذ - اريد - رفع *T.* کش زهار - قالچد باشی - اويليق ديبی - اويليق قيصیغی *T.* کش زهار - ميتو - مېترېن *P.* کبير *A.* **AÏNÉ.** Le premier né des enfans *A.* **بيوكت** - فرزند مهتوی - ولد کبيری *T.* **بيوكت** || Son fils aîné *T.* **بيوكت** قونداش - برادر مهتر - اخی کبير *Frère aîné* اوغلی

En parlant des différentes branches d'une maison on dit, La
 branche aînée شجرهٔ نسبۂ کبراسی La branche ca-
 dette شجرهٔ نسبۂ صغراسی

On dit aussi, Mon aîné **بنم اکبرم** Le cadet vaut bien l'aîné
اصغری اکبرندن قالمز

Il se dit aussi, d'un second enfant à l'égard d'un troisième et ainsi des autres, et de toute personne plus âgée que l'autre
A. اسن P. بزرگتر T. دخی || Il est mon ainé, et je
suis le vôtre *فلان کشی بنم برادر اسندر و بن سندن اسنم*
Il est mon ainé de cinq ans *بش سندن بندن اسندر*

AÏNESSE. Primogéniture *A.* كبر السن - تقدم السن *P.* حق تقدم
 || ياشده ايلككت *T.* برترى سال حق تقدم *Droit d'ainesse*
 سن وسال

هم اینچنین - اینچنین P. کذا A. En cette manière
- بونجاییس - بو منرال اوزره - بوبلدجد T. بر این منرال -
کیفیت La chose se passa ainsi || بو طریق ایلد - بو وجهله
فلان Cela n'ira pas ainsi حال بو وجهله جربان ایلدی
Le sort le veut حال بو منرال اوزره جاری اولدجق دکلدر
فلک بوبلدجد - مقتضای بخت بوبلدجد ایجاب ایدر ainsi
قسمتی بوبلدجد ایجاب Ainsi l'a voulu sa destinée مراد ایدر
ایلدی

On dit, Ainsi des autres choses, ainsi du reste, pour dire,
 il en est ainsi du reste. *والباقي كذلك - والباقي هكذا*.
ساڻي دهي ٻوڀيل T. وياڻي همانسان P.

بنام - فلذلک - فلہذا A. Il signifie aussi, par conséquent
 || بر صورتده - بوندن اوتری T. بنا برین P. علی ذلک
 بو صورتده - فلذلک معلومدر کہ... Ainsi il est évident que...
 ظاهر و آشکار در کہ

Il sert aussi à faire l'application du premier membre d'une comparaison avec le second *A.* هكذا *P.* آتجلیں *T.* بدآنسان || Comme le soleil chasse les ténèbres, ainsi la science chasse l'erreur *ضیای شمس دفع ظلمات* ایتدیگی کبی هكذا نور علم ظلمت ضلالتی دفع وازالد ایدر

AINSI-SON-IL. Façon de parler dont on se sert pour demander l'accomplissement de ce qu'on souhaite *A. هكذا* *لعل ان يكن*
P. الملد ويرسون - كاشكي *بويدل ارلد T. بادا*

Puisqu' ainsi est, s'il est ainsi. Autres façons de parler *A.*
 بويله اولنجه *T.* مادامكه چنين باشد *P.* واذا كان كذا

اول T. چنانکه P. که! A. De même que de. Ainsi که وجہله که

گر P. ان کان کذا A. S'il est ainsi que, S'il est vrai que
بریلد اولدیغی حالده - بریلد ایسه T. چنین باشد

AIR. L'un des quatre élémens *A. هوا* || L'air est plus léger
que l'eau *در الماء أخف* La basse, la haute, la
moyenne région de l'air *هي انكث طبقة سفلا واعلا ووسطا*

La pesanteur de l'air هو ثقالت أغراعي - La circulation de l'air هو دوران هوا - Une colonne d'air هو منسبط ومختلخل L'air se dilate, se raréfie هو عمود هوا

کسب کثافت - هوا نکثافت ایدر L'air se condense اولور
 Cela کسب انقباض ایدر- منقبض اولور se comprime ایدر
 فلاں شیمک بخاری هاید مستحیل اولور s'évapore en l'air

Toute l'étendue de l'air - هوائی مجموعہ La masse
de l'air - ہوائی جماع هوا
Nous respirons l'air - ہوائی ہوائی
L'air rafraîchit le poumon - ہوائی تازہ کرد
Exposer à l'air - ہوائی عریض
Tirer un coup en l'air - ہوائی تھق

On dit poétiquement, Les plaines de l'air فضای بی انتهای
 Le vague des airs خدای هوا Au plus haut des airs اعلاى
 طبقات هوائه

On dit en parlant de la qualité de l'air, Air sain *A. هواى درست*
هوای درست - *هوای صحیح* *P. بهشت* *P. هواى سالم* - *هوای*
هوای نا *P. هواى بدى* - *هوای* *mal sain* *A. هواى*

T. هوای خوش P. هوا حید A. Bon air کوئی هوا خوش
 T. هوای نرم P. هوا لطیف - هوا ملایم A. doux خوش هوا
 اورند T. هوای با اعتدال P. هوا معتدل A. tempéré یواش هوا
 اینجدهوا T. هوای باریک P. هوا رفیق A. subtil حالو هوا
 هوای - هوای تند P. هوا خشین - هوا غلیظ A. grossier
 قپالو هوا T. هوا محبوس A. renfermé سرد هوا T. درشت
 contagieux بوز هوا T. هوای بد P. هوا فاسد A. corrompu
 T. هوای پوسیده P. هوا متعفن A. infecté هوا ساری A.
 Chan-ger هوای نفیس تنفس ایتمک Prendre l'air جورک هوا
 Donner de l'air à une chambre تبدیل هوا ایتمک
 بر او طبعی هوایندرمک - بر او طبعی جلب هوا ایتمک
 شراب فوجیسنی نفسندرمک Donner de l'air à un muid de vin

On dit, en parlant d'un homme qui se donne inutilement de la peine, qu'il ne fait que battre l'air در پیما در یلقرانلعد کزر -

صدای ناقوس تغلیق On dit d'une cloche, qu'elle fend l'air
 Cette چاکت سسی هوایی بارر - شج هوا ایدر - هوا ایدر
 expression se dit aussi, en parlant d'un homme ou d'un oiseau
 فلان کشی تغلیق هوا ایدر کبی سرعت
 فلان قوش تغلیق ریاچ ایدهرکت طیران ایدر - وشتاب ایدر

On dit, Prendre le mauvais air, pour dire, gagner le mal
 علت ساریدنک عفونتی اخذ ایتمک contagieux

Et figur. L'air du monde est contagieux, pour dire, que la
 علائق دنیا fréquentation du monde peut nuire à l'innocence
 وسیله سراپت و خامتدر

On dit, qu'une chose est en l'air, toute en l'air, pour dire,
 فلان شیء هواده
 معلق کبی طورر

En parlant d'un homme dont la fortune n'a rien de solide, on
 مال ومنالی هب روزگار در dit, Toute sa fortune est en l'air

On dit aussi, Contes en l'air, pour dire, un discours qui n'a
 روزگاری صحبتلر T. اقوال ما لا یعنی A. pas de fondement
 Et craintes en l'air, espérances en l'air, projets en l'air, me-
 بیپوده خوف و خشیتلر و روزگاری ماموللر
 و تهدیدلر و روزگاری مطالعات و تدبیرلر

Il se prend aussi pour Vent A. ریاچ pl. باد P. ریاچ
 هیچ - اصلا اثر ریاچ یوقدر Il ne fait point d'air || روزگار -
 روزگار اسمز

Il signifie aussi, manière, façon A. طور pl. اسلوب -
 pl. اسالیب P. طرز T. ادا || Marcher de bon air, de mau-
 vais air حسن ادا یا سو ادا ایلمد مشی ایتمک
 رفتاری De l'air dont il marche, dont il entre, dont il se met, on voit que
 و دخولی و تلبستی طورندن آکلاشیلور کد
 سوبلیشی و عمل و حرکتی ... le, dont il agit, on peut juger que
 De l'air dont il se prend, il au-
 ra de la peine à réussir بولمعد طورندن استدلال اولنور کد
 L'air qu'il
 نیل مراند زحمت چکدکدر - زحمت چکدکدر
 prend avec ces gens-là ne réussira pas
 De l'air dont
 قولاندیعی ادا حقدن موجب خیر اولدمیدکدر
 طورندیعی طوره کوره طول il va, il ne durera pas long-temps
 اقتضاد ایلدیکی - مدت دوام و بقاسی اولمیدگی درکار در
 Il a
 طور واسلوبه نظراً مدت مدیده مستدام اولمیدکدر
 un certain air de dire les choses qui fait qu'on ne s'en fâche
 بر نوع ادا ایلمد افاده مرام ایدر کد مخاطبی کوچندرمز
 Avoir bon air, méchant air صاحبی اولمق
 Air nob-
 le بر کمسندنک حسن اداسی یا بد اداسی اولمق -
 ادای ذکا Air spirituel طور نجابت اثر - ادای شرافت
 Air guerrier طور عظمت - ادای عظمت Air grand و فراست
 L'air d'un homme de qua-
 lité اهل عرض ارباب حیثیت اداسی
 طور مکابره hautain طور استحقار Air méprisant آدم طوری
 خرسند و قانع طورنده در و تعظم

On dit, C'est un homme du grand air, pour dire, qu'il vit à
 Et d'une chose, qu'elle a un grand air, pour dire, qu'elle a une grande et
 belle apparence کوشترشلو بر شیدر Dans ce sens, il se dit
 aussi dans ces phrases: Avoir un air de grandeur, de nobles-
 se, de supériorité بر کمسندنک صورت حالنده آثار عظمت
 Affecter un air de mai-
 tre و نجابت و آثار امتیاز و مزیت اولمق
 اتعالق و ادیسنی طومق - ریاست صورتی التزام ایتمک
 Avoir un air de malignité اولمق
 Se donner un air de bel esprit, un air d'o-
 pulence طرافت طبع و تمول و ثروت طورینی کوشترمک

On dit, Avoir l'air bon, pour dire, avoir la mine d'un bon
 شکل و سیما سنده آثار جودت و خلافت لایح و نمایاندر
 Et qu'un homme a bien l'air de faire quelque

فلان شیئی ایده جکی صورت حالندن استدلال اولور chose صورت حالندن آکلاشیلور که بزى انتظاره قويدجقدر attendre صورت حالندن آکلاشیلور Il a bien l'air de nous faire attendre

On dit par raillerie, Les gens du bel air, les gens du grand air, pour indiquer des gens qui affectent un ton et des manières recherchées. طرفت فروشان. P. متعاطین - متظرفین. A. بیوکلیک صاتیجیلر - طرفت صاتیجیلر. T. بزرکی فروشان بیوکلیک فصلایجیلر -

On dit dans le même sens, Prendre des airs de savant. هنر فروشاق ایتمک - خود بخود عالم صورتی اتخاذ ایتمک

Air se dit aussi d'une certaine ressemblance qui résulte des traits du visage. A. شکل. P. سیما. T. هیئت. Ils ont bien de l'air l'un de l'autre. مشابهت کلی. مشابهت. A. چهره نیک. Un peintre qui prend bien l'air du visage. On voit tous les traits de son visage dans ce portrait, mais l'air n'y est pas. On voit tous les traits de son visage dans ce portrait, mais l'air n'y est pas. Avoir de l'air de quelqu'un, c'est avoir une certaine ressemblance avec lui. T. فلانک. On dit aussi, Avoir tout l'air, pour dire, avoir grande apparence, ressemblance frappante. P. ممانت کامله - مشابهت ناقه. A. تمامی. Cette anecdote a tout l'air d'un conte. Eynile bkrmk. T. مانستن بو حکایه نا گنده عینیلد. Avoir de l'air de quelqu'un, c'est avoir une certaine ressemblance avec lui. T. فلانک. On dit aussi, Avoir tout l'air, pour dire, avoir grande apparence, ressemblance frappante. P. ممانت کامله - مشابهت ناقه. A. تمامی. Cette anecdote a tout l'air d'un conte. Eynile bkrmk. T. مانستن بو حکایه نا گنده عینیلد. Avoir de l'air de quelqu'un, c'est avoir une certaine ressemblance avec lui. T. فلانک. On dit aussi, Avoir tout l'air, pour dire, avoir grande apparence, ressemblance frappante. P. ممانت کامله - مشابهت ناقه. A. تمامی. Cette anecdote a tout l'air d'un conte. Eynile bkrmk. T. مانستن بو حکایه نا گنده عینیلد.

Il se dit aussi des allures d'un cheval, et on dit, qu'un cheval va à tous airs, pour dire, qu'on le manie comme on veut. A. طوع العنان. T. خوش عنان. P. قولانیلیر آت.

Il se dit en Musique, d'une suite de tons qui composent un chant. A. l'air gai. P. نوا. T. هوا. Air gai. P. نوا. T. هوا. Air triste. P. نوا. T. هوا. Air vieux. P. نوا. T. هوا. Air à la mode. P. نوا. T. هوا. Changer un air. P. نوا. T. هوا. Faire un air sur des paroles. P. نوا. T. هوا.

AIRAIN. Cuivre. A. فبرس. P. نحاس. T. مس. Chau-dron d'airain. P. باقر. A. باقر قزان. Plaque d'airain. P. باقر قزان.

تحتسی

On dit figur. Un siècle d'airain, pour dire, un temps mal-heureux. Et un ciel d'airain, pour dire, un temps sec et aride où il ne pleut pas. A. وقت البجدوبه.

Et front d'airain, pour dire, une extrême imprudence. P. مرونت الوجید. A. بیوکلیک. Il faut avoir un front d'airain pour oser... ادم غایه العاید ممرن الوجید اومللو در که حتی جسارت ایله

On dit d'un homme dur et impitoyable, qu'il a un coeur d'airain. A. پیک. T. پولاد دل - سختدل. P. حدیدیتی القواد. طاش یورکلو - یورکلو

On dit figur., que les injures s'écrivent sur l'airain et les bienfaits sur l'arène, pour dire, qu'on oublie aisément les bienfaits, et qu'on se souvient long-temps des injures. A. شترم وتکدیرات. صحیفه دلده کالنقش فی النحاس ابدی الاستقرار والطای ونعم کالنقش علی الرمال زائل ونایایدادر در

AIRE. Place préparée pour y battre les grains. A. اندر. pl. خرمین بری. T. خرمگاه. P. انادر

AIRE d'un bâtiment. C'est l'espace contenu entre les murs d'un bâtiment. A. محاط الدائرة البنا - ساحة البنا.

En termes de Marine, une aire de vent, c'est l'espace marqué dans la boussole pour chacun des trente deux vents. A. روزگار کرتدسی. T. درجه باد. P. درجه الريح

AIR se dit aussi, du nid des oiseaux de proie. A. وکر. pl. Les aigles font toujours leurs aires en même lieu. A. قرتالی قوشلری دائما بر بیرده. T. اتخاذ اوکار ایدرلر

En Géométrie, c'est l'espace qu'une figure renferme. A. سطح. شكل مربعك وشكل مستدير. A. L'aire d'un carré, d'un cercle. محاطی

AIRER. Faire son nid. A. آتیکار. A. یوه یا یاقق. T. پرداختن

AIS. Planche de bois. A. لوح. pl. تخته. A. Ais de chêne. A. میشد تحتسی. A. Ais de six pieds. A. ششم بجمک. A. Scier des ais. A. بر قطع تحته. A. تخته پرده

AISANCE. Facilité, liberté d'esprit et de corps dans l'action. A. قولاییق. T. آسانی. P. هذات - هون - سهولت. A.

toutes choses avec une grande aisance هر شیئی که مال هر
L'aisance avec laquelle il se débale و سهولت ایلد ایشلمک
des choses les plus difficiles تفخلیص نفسد اوصاع
L'aisance qu'il a dans ses manières که مال سهولتی
واطوارنده اولان صورت هذات و سهولت

On dit qu'un homme vit avec aisance, pour dire, qu'il a de
رفاه حال ایلد که چینور
خوشحالیق ایلد - سامان حال ایلد -

AISANCES, au pluriel. Lieu pratiqué dans une maison, pour
y aller faire ses nécessités. A. مستراح - مشی - خلا -
جشمد - کثیف T.

AISE. Sentiment de joie, de plaisir que l'on éprouve par la
محظوظیت - فرح البال A. presence ou par la possession d'un bien
P. ممنویات البال - انشراح البال - انبساط الخاطر - القلب
|| Etre ravi d'aise || کوکل خیرشلی T. حظ درون - خوشدلی
Il ne se کمال فرح و محظوظیتدن مسلوب الشعور اولمق
کمال حظ درونی حسیلد کدرد مالک دکلدر

Il signifie aussi, commodité. A. رفاهیت الحال - راحت
P. راحت و رفاهیت || Etre bien à son aise || حضور T. آرامش
Mettre à son aise ایتمک Se mettre à son aise اوزره اولمق
ساترله تحصیل اسباب آرامش و راحت
P. راحت و حضور یشه سعی Travailler à son aise ایتدیمک
C'est un homme agréable avec qui on est toujours à
son aise مطبوع الاخلاق بر آدم اولدیغندن کدوسیلد دانما
راحت اولنور

En parlant d'un homme qui est dans l'abondance, on dit, qu'il
سعده حالی - حسن حالده در - مرقده الحالدر
- بی نیاز در - خوشحالدر - رغادت حالی وار در - وار در
On dit, aimer ses aises, pour dire, aimer les commodités de la vie
بوللده در - حالی دروزکوندر - ساز و سامانی برنده در
Chercher ses aises T. اسباب آرام و استراحتنی سومیک
اسباب حضور و استراحتنی آرامق

بالرفاه - بالسهولت - مرقه - مسترجحاً A. L'aise. Commodément
Un cheval qui va à l'aise || حضور ایلد T. بآسانی P. والراحة
بالسهولت Une porte qui s'ouvre à l'aise سهیل السیر اولان ات
اشبو On est fort à l'aise dans ce fauteuil - لا شباد اولان قیر
Il tient six per- حذلیه اوزرنده مرقه و مسترجحاً اوتور بلور
sonnes à l'aise dans ce carrosse یو هنطوده التی کشی راحتلو

فلان طرفده بر کونده On y va à l'aise dans un jour اوتور
راحت ایلد وار بلور

AISE. Qui a de la joie, qui est content. A. محظوظ - محظوظ
خوشدل - شادمند P. مسرور البال - ممنون الخاطر - البال
Que je suis aise de سونمش - کوکلی خوش T. خرم دل -
سنى راست کتوردیکمدن نفدر محظوظ
Je suis bien aise de vous سنى حالت صحت و عافیه کورد کچه
voir en bonne santé بو خبر
Que je suis aise de cette nouvelle! مسرور البال اولورم
بغایت محظوظیت دروندم باعث اولمشدر

T. آسان P. میسرور - هین - سهیل - سهل A. AISE. Facile
Il n'y a rien de بر امر اسهیلدر || قولای
Violà le chemin le plus aisé بوندن اسهیل شی یوقدر
Il n'est pas aisé de bien écrire طریق اسهیلی اشد بو در
حسن کتابت امراسان دکلدر

Il signifie aussi, commode. A. موجب الراحة - موجب
Une voiture aise || راحتلو T. راحتبخشا - آرامساز P. الاستراحة
راحتلو برعوبد

On dit, Avoir les manières aisées, pour dire, des manières
هین - خفیف الروح A. d'agir où il n'y a rien de gênant
سربست طورلو T. آزاده طور - سبکروح P. الاطوار

On dit aussi, Avoir la conversation aisée A. دوسالسه اللسان
سویلیشی عیقمندیسز T. خوش گفتار P.

Et avoir l'esprit aisé, pour dire, imaginer, s'expliquer faci-
گشاده ذهن P. ذو فتاحه الفهم - ذو فتاحه الذهن A. لement
ذهنی آجق T.

Et avoir un style aisé T. سبک سلیس ایلد کتابت ایتمک

On dit, Une taille aisée, pour, une taille libre, dégagée A.
سروسهی کبی سرپلمش بوی T. قامت آزاده P. قد رشیق

Il signifie aussi, qui est à son aise, qui a les moyens de vivre
عربص البطان - مرقده الحال - رخی الحال A. sans gêne
- حالی اویعون T. صاحب ساز و سامان - بی نیاز P.
حالی خرش -

قولایجد T. بآسانی P. بالسهولت A. AISEMENT. Facilement
سهولت ایلد انشاد شعر ایتمک || Faire aisément des vers

Il signifie aussi, commodément A. راحتلو T. آرام P. بالراحة

AISSELLE. Le dessous du bras à l'endroit où il se joint à
Porter que l'epaule || فولشق T. بغل P. آباط pl. ابط A.

بر شئی قولشقی آئنده کوتورمکت chose sous ses aisselles

AJONG. V. Jone marin.

AJOURNEMENT. Assignation en Justice A. احضار || Exploit
احضار مراسلهسی d'ajournement

Ajournement personnel, c'est une assignation donnée à quel-
qu'un à comparaitre en personne T. بالنفس احضاری مشعر
ویریلان مراسله

AJOURNER. Assigner quelqu'un à certain jour en Justice A.
تخصیص Ajourner par exploit || احضار بتخصیص الوعدہ
Ajourner des témoins بتخصیص الوعدہ احضار شهودی امر ایتمکت
بهر کمسنیدی بمر کمسنیدی بمر کمسنیدی بمر کمسنیدی
رد جوابی جاری عذرلرینی بیان ایچون حضور شرعه
احضار ایتمکت

Ajourner une affaire, une discussion. C'est les renvoyer à un
autre temps A. بهنگام P. تاخیرالی وقت الآخر- تاخیل A.
بشقد وقتد براقمق T. دیگر پس انداختن

AJOUTAGE. Chose ajoutée à une autre A. ضمیمه pl. ضمایم
اوستد قوایلان شئی T. سربار P. علاوهات pl. علاوه-

AJOUTER. Mettre quelque chose de plus, joindre une chose
à une autre A. بر نهادن P. ضم- اضافه- الحاق A. || او
زیریند قویمق- قاتمق- ضم ایتمکت- علاوه قلمق
بو بحث درون کتابده صکره دن Il a ajouté de nouveaux legs à son testament
بلوکی مقدما Sa compagnie n'était que de quatre soldats, il en a ajouté encore dix
اوتوز نفر دن عبارت ایکن اون نفر دخی ضم علاوه ایلدی

On dit, Ajouter au conte, et ajouter à la lettre, pour dire,
amplifier un conte par des circonstances inventées T. حکایدی
ومکتوبی توسیع ایتمکت

Et ajouter foi à quelqu'un ou à quelque chose, pour dire,
croire A. باور- باوریدن P. حواله السمع الاعتماد- اعتماد A. ||
On peut lui ajouter || اینانمق- قولاق ویرمکت T. افتادن
foi Il ne faut pas کلامنه حواله سمع اعتماد اولمق مکندر
foi lui ajouter foi si légèrement گوش بو قدر خفت ایلد حواله
Vous pouvez ajouter foi à tout ce طرفکد بیان ایدده جکی کافد اقوالده اعتماد
qu'il vous dira ایتمکت جائز در

AJOUTI. A. ملحق- مضاف- مضافه P. بر نهاده T. اوزریند
علاوه قلمش- ضم اولمش- قولمش

AJUSTEMENT. Action d'ajuster A. عیار- معايره P. معادلده
عیارلده T. همسنج سازی

Il signifie aussi, accommodement A. صوره النسوية والتعديبل
بر مصلحتده || Trouver des ajustemens dans quelque affaire
تعديل وتنسويد صورتلرینی تدارکت ایتمکت

Et parre A. تزینت- زینت- pl. تزینات P. پیرایش
|| Elle n'est pas belle, elle a besoin d'ajustement
حسنی اولدیغندن زیب و زینتده محتاجدر
Elle est si jeune et si belle, qu'il ne lui faut pas grand ajus-
tement فلان محبوبه شول مرتبده تازه وحسنادر که تزینات
عظیمده مستغنیده در

On dit, Faire des ajustemens à une machine, pour dire, y
ajouter quelque facilité de plus علاره اسباب
سهولت ایلد اصلاح ایتمکت

Et faire des ajustemens dans une maison, pour dire, l'orne-
r بر منزلی علاوه تجملات ایلد تحسین ایتمکت

AJUSTER. Rendre un poids ou une mesure juste A. تغییر
عیارلده T. درست کردن- همسنج کردن P. تعديل- تقویم
کیلی میری کیلی ایلد میزان || Ajuster une mesure sur l'étalon
میزانی میری میزانیلده Ajuster une balance sur l'étalon ایتمکت
تعییر ایتمکت

Il signifie aussi, accommoder une chose en sorte qu'elle con-
viennent à une autre A. توفیق P. چسپانیدن P. مطابق ساختن
|| Ajuster une barre à une fenêtre باقشدرمق- اویدرمق T.
Ajuster un couvercle à une boîte پنچره بد پرخلاق اویدرمق
قوطی بد قپاق اویدرمق

Et mettre une chose en état de bien faire son effet
قورمق T. نفسکی اتمق ایچون قورمق || Ajuster une arquebuse pour tirer

On dit absolument Ajuster, pour dire, viser juste A. توجیه
T. باصاح درست ساختن P. استهداف- الی الهدی
|| Le gibier est parti trop vite, je n'ai pas
صید کمال سرعت ایلد روانده اولدیغندن
نشانده طوعربلده حق وقتم اولدمدی- استهداف وقت یونیدی
نشانی- بر ککلیکی استهداف ایتمکت Ajuster une perdrix
نفسکی Ajuster son fusil بر ککلیک اوزرینده طوعربلده
نشانده طوعربلده

حاضر لنفق *T.* آماده شدن *P.* تهیو *A.* S'ajuster. Se préparer. *A.* کنده پید نظام و بومک -

On dit, que des gens se sont ajustés, pour dire, qu'ils sont de concert pour quelque dessein *A.* اتفاق - *P.* اتحاد التوافق - *A.* سوزی - *P.* بری برلربله اویوشق *T.* با یکدیگر همدم شدن اولیابده *||* Ils se sont ajustés ensemble pour cela *||* بر ایتمک *Leurs humeurs sont trop différentes; ils ne sauront jamais s'ajuster* مختلف بغایت *P.* بری برلربله اتفاق ایلدیلر مزاجلری مغایریت *T.* اولمغله بری برلربله اویوشملری ممکن ومتصور دکلدرد

وقت و حاله *T.* S'ajuster au temps, signifie, s'y accommoder. موافقت ایتمک

On dit, Ajuster deux personnes, pour dire, les concilier *A.* تألیف ذات البین - اصلاح ذات البین - توفیق ما بین *P.* بری برلربله اولاشدرمق *T.* میان یکدیگر اصلاح کردن *P.* بینلرینی توفیق ایتمک *||* Il est difficile de les ajuster *||* امر بری برلربله *Il n'y a que vous qui les puissiez ajuster* دشواردر *اصلاح ذات - اولاشدره جق سندن غیری آدم یوقدر* الینلری خصوصی یالکز سنک الکن کلهجک شیدر

Et ajuster un différend, pour dire, le terminer à l'amiable *T.* تراخی - ماده منازع فیبابی بالنراخی تنظیم ایتمک *P.* جانین ایل تنظیم ایتمک

On dit encore, Ajuster des passages qui paraissent opposés *P.* بری برلربله متخالف المعنا کورینش فقره لری توفیق ایتمک

Il signifie aussi, embellir par des ajustemens *A.* تزئین *Une chambre ||* دوزمک - دوزاتسق *T.* پیراستن *P.* تجریر پیرایش - وجه احسن اوزره تجریر اولمش اوطه *دوزاتنس - پذیر اولمش اوطه*

Il se dit aussi en parlant de la parure dans l'habillement *A.* *Une ||* دوزن و بومک *T.* آراستن *P.* تزئین - تجلیه - تجمیل *تزیین وتجمیل* *||* femme qui est deux heures à sa toilette à s'ajuster *||* استعمال ایل متدادیا ایکی ساعت قدر مداومه بر خاتون

AJUSTOIR. Balance où l'on pèse les monnaies *A.* میزان الدرهم *T.* افچد وزنسی *P.* ترازوی درهم

دیگ *P.* انبیک *A.* ALAMBIC. Vaisseau qui sert à distiller *A.* انبیکه *T.* انبیق *||* Bee d'un alambic *||* بر دیگ *passer à l'alambic* استخراج ایتمک *T.* انبیق *||* Tirer à l'alambic *||* لولسی *||* انبیقندن کچورمک

On dit figur., qu'une affaire a passé par l'alambic, pour dire,

انبیق متخیلهده *||* qu'elle a été examinée avec un grand soin *||* خلاصه اولمش بر مصلحتدر

ALAMBIQUER, ou S'alambiquer. Il n'est d'usage qu'au figuré. *A.* بذمن رنج آوردن *P.* اتعاب الذهن *||* S'alambiquer l'esprit mal à propos sur des questions épineuses *||* عقلی یورمق *T.* مشته و مشتبک مسائل مشککشا اوزرنده *||* Ces questions ne servent qu'à alambiquer l'esprit *||* بیوجه اتعاب ذهن ایتمک *||* بومسلدر اتعاب ذندن غیری فائده بی مفید دکلدرد

Il se dit aussi absolument pour dire, épuiser son esprit par une trop grande application à des choses abstraites *A.* استدفاق *||* اینجندن اینجه آرامق *T.* خرده جوبی نمودن *P.* الحال *||* Dans ces sortes de matières, il ne s'agit pas d'alambiquer *||* بو Allez au fait sans alambiquer plus long temps *||* مرام استدفاق حال دکلدرد *||* بوندن زیاده استدقاقی حال لازم *||* دکلدرد همان اصل مصلحته صرف ذهن ایل

ALAMBIQUÉ. Il ne se dit que des pensées, des questions trop subtiles et trop raffinées *A.* خلاصه شده *P.* مخاص *||* اولمش

تنحی *A.* ALARGUER. Se mettre au large, s'éloigner de côte *A.* درجلد دریا رفتن *P.* انزیال الی رجة البحر - عن الساحل *||* انکینه جیقمق - اجیغه جیقمق - الارغبد جیقمق *T.*

در جبل دریا رفتن *P.* متحی عن الساحل *A.* ALARGÉ. *||* اجیغه جیقمش - الارغبد جیقمش *T.*

صارخة *A.* ALARME. Signal, cri pour faire courir aux armes *A.* فریاد برای *P.* اراثة العلامة لاخذ السلاح - لاخذ السلاح سلاحدر *T.* نشان برای سلاح برداری - سلاح برداری سلاح طاورانمق ایچون نشان - طاورانمک دیو باغرمه *||* Chaude alarme *||* اورکونتیلمک نشانی فالدرم - کوسترمده *||* Fausse alarme *||* سلاح ایچون ظهور ایدن صارخة شدیده *||* سلاح طاورانمق ایچون اصلی یوقدن نشان کوسترمده *||* Sonner l'alarme *||* اخذ سلاحی اطنان کوس ایل اخبار ایتمک *||* Donner l'alarme *||* سلاح طاورانمق ایچون فریاد ایتمک *||* سلاح طاورانمق ایچون اورکونتیلمک نشانی کوسترمک *||* اورکونتیلمک نشانی فالدرمق -

Il se dit aussi, d'une émotion causée dans un camp sur le bruit de l'approche de l'ennemi *A.* *T.* آلیز *P.* نفار - هول - شاز *||* L'alarme est au camp *||* اورکونتی

و نذار مستولی اولمشدر Les ennemis donnaient de fréquentes alarmes دشمن ایکیده برده ایقاع هول و نذار ایتمکدن خالی دکل دشمن ایکیده برده اورکوتتی و بیرمکدن خالی اولمدی - ایدی

Il se dit figur. de toute sorte de frayeur subite *A.* فرغ - زود *A.* Il a pris l'alarme bien بلکمده - بلکت *T.* هراس *P.* دهشت کمال خقت ایله گرفتار زود و دهشت اولمشدر légèrement طرغزه خیلی مرتبه Vous nous avez donné bien des alarmes القای فرغ و دهشت ایلدک

On dit aussi, une fausse alarme, pour dire, une vaine crainte *T.* بیم بیپرده *P.* رعب بالعث - خوف بلا اصل *A.* اصلی بیوقدن قورقو

Il se dit aussi pour inquiétude, souci, chagrin *A.* قلاق - تلاشی - پیچ و تاب *P.* خلجان - شاز - بلبال - اضطراب - Il est dans de grandes alarmes || قوروتتی *T.* دغدغه درون Dans de continuelles alarmes عظیم خلجان و اضطرابده در Il n'est pas encore revenu de ses alarmes هنوز استخلاص نفس ایدهمدی - قورتیلوب کندوسنه کلمدی - Cela lui donne des alarmes secrètes یو کیفیت کندویه باطناً و خفیهً ایراث دغدغه درون ایدر

On dit poétiquement, Nourri au milieu des alarmes, pour dire, au milieu des combats و مقاتلات محن هائله حروب و مقاتلات ایچنده پرورش یافته

ALARMER. Donner l'alarme *A.* احدات - تیویبل - تزیید *A.* اورکوتتی *T.* الیزیدن *P.* ایقاع الهول و النفار - الهول و النفار بوکیفیت اردونکت || Cela va alarmer tout le camp و بیرمک مجموعه احدات هول و نغاری موجب اولدجق حالانددر

ایراث القلق *A.* Il signifie aussi, causer de inquiétude *A.* بدرون - پیچ و تاب آوردن *P.* ایراث الخلجان - والاضطراب - Il ne faut pas بورکه قورقو و بیرمک *T.* دغدغه انداختن فلان شی سگاموجب خلجان و اضطراب و ایندجق حالانددر Ne vous alarmez pas de tous ces faux bruits دکلدر Sa maladie nous a سؤ مزاجی موجب اضطراب بالمز اولمشدر alarmés

S'ALARMER. S'inquiéter, s'effrayer *A.* اشتاز - اهتیاال - تروؤد *A.* بلکنمکت *T.* آلیز پذیرفتن

ALBÂTRE. Pierre de la nature du marbre *A.* حجر النیرا *P.* اق مرمر - صومرمری - قیبق طاشی *T.* مرمر سفید

On dit figur. Une gorge d'albâtre, pour dire, une gorge extrêmement blanche برت یاسمین مثالی و براق بر سینۀ تابناک

ALBERGE. Espèce de petite pêche *A.* برقوق *P.* زردالو *T.* زردالی

ALBERGIER. Arbre qui porte des alberges *A.* شجر البرقوق *T.* زردالی آنجایی *P.* درخت زردالو

ALBUGINÉ. Il se dit de certaines membranes blanches *A.* Les آق زار *T.* پوست سپید *P.* عشاء ایض - قلفه یضا فلفه یصاء الخصیتان *A.* La membrane albuginée de l'oeil طشانک آق زاری *T.* پوست سپیدخایه *P.* عینک آق زاری

ALBUGINEUX. Terme d'Anatomie. Qui est de couleur blanche آق *T.* سپید رنگ *P.* بیض اللون *A.*

ALBUGO. Tache blanche qui se forme à l'oeil sur la cornée آق بنک *T.* نقطه سپید *P.* و دق *A.*

ALCADE. Mot emprunté de l'Arabe. Nom qu'on donne à un juge en Espagne *A.* القاضی

ALCALI. Mot emprunté de l'Arabe. Sel fossile et minéral d'un goût caustique et d'une odeur fétide *A.* نمک *P.* ملح القلی Alkali volatile Alkali fixé || قلیه طوزی *T.* شخار قلی طیار

ALCALIN. Qui contient un alkali à nu *A.* قلیوی *P.* شخارنک زمین شخارناک - ارض قلیوید *T.* قلیدلو || قلیدلو طوپراق -

ALCALISER. Dégager d'un sel neutre la partie acide qui y était contenue, de manière qu'il ne reste plus que la partie alcaline *A.* تمیز القلی

ALCHIMIE. La partie mystérieuse de la Chimie qui s'occupe à transmuter les métaux *A.* کیمیا *P.* کیمیاگری

ALCHIMISTE. Celui qui cultive l'alchimie *A.* اهل الکیمیا *P.* کیمیاچی *T.* کیمیاگر

ALCOHOL. Mot emprunté de l'Arabe. Poudre impalpable *A.* الکحل

ALCOHOLISER. Réduire en poudre impalpable *A.* تدقیق فی صورة الکحل

ALCORAN. Mot Arabe. Le livre qui contient la loi de Mahomet *A.* قرآن *P.* کتاب الله - کلام قدیم - فردان - قرآن *T.* قرآن نوی

شربعت محمدیة A. شربعت محمدیة. Il signifie aussi, la loi de Mahomet. شربعت محمدیة || شربعت مصطفیة - انكار ایتیمک

ALDÉBARAM. Mot emprunté de l'arabe. Nom d'une étoile fixe qui est dans l'oeil du taureau A. کوبک الدبران - الدبران A. عین الشور -

ALÈGRE. Agile, gai A. نشیط المزاج - خفیف الروح A. شطارنلو - شن T. شوخ و شنگ - گشاده طبع - فرحناک Il est toujours alègre هر دایم نشیط و فرحناکدر Voyez aussi le mot Gai.

ALÈNE. Espèce de poinçon dont on se sert pour coudre le cuir A. درفش P. مخاضف pl. مخارز pl. مخمز A. نوک P. انسف المخمز A. La pointe d'une alène || بیز T. ییزک اوجی T. درفش

ALENTOUR, adverbe. Aux environs A. دایمراً ما دار F. دایمراً Tourner alentour || جب جوره T. گردا گرد P. الحول Les échos دایمراً ما دار صدور ایدین عکوس صدا d'alentour دایمراً ما دار واقع اولان بیشد زارلر d'alentour

ALENTOURS, au pluriel, signifie, les lieux circonvoisins A. pl. || یانلر T. پیرامن P. نواحی - حوالی - جوانب - اطرافى بو قوناکت اطرافى Les alentours de ce château sont magnifiques وحوالیسی الطف واعلا در

Il se dit aussi, de ceux qui vivent familièrement avec une personne A. pl. T. همسازان P. قرنا - مقربین - مصاحبین. Si vous voulez réussir auprès de ce ministre, assurez-vous de ses alentours بو وکیل دولتک یاننده کیلر - اطرافده کیلر یاننده ترویج مرام ایتیمک استر ایست قرنا و مقربلریسی Ce fut par ses alentours que l'on pénétra son secret قرنا و مصاحبینی واسطه سیل سربند واقف اولمشلر در

ALERTE, adverbe. Debout. On s'en sert pour avertir quelqu'un de se tenir sur ses gardes A. قالق T. برخیز P. قم

ALERTE. Qui est vigilant A. متیقظ - متبصر. On ne le surprendra pas aisément, il est toujours alerte دایمماً تیقظ و بصیرت اوزره اولدیغندن علی الغلظ طوملسی امر آسان دکدر

Il signifie aussi vif, et se dit d'un enfant A. pl. جلال

شالکت - جیه لکت T. شوخ و شنگ P. جلال

ALÉVIN. Menu poisson A. بلسم P. صغار السمک - بلسم Il faut jeter de l'alévin dans cet étang اشبو برکد ایچند خورده بالقر الفا اولمق اقتضا ایدر

ALÉVINER. Jeter de l'alévin dans un étang A. القاء البلم فی P. القاء الصغار السمک فی البرکد - البرکد باللق کولی ایچند اوفاق بالقر T. ماحی در انداختن صالیوبرمک

ALEXIPHARMAQUE ou Alexitére. Remède contre les venins A. تریاق T. تریاک P. تریاق - دوا قاطع السم

ALEZAN. De couleur fauve tirant sur le roux. Il ne se dit que des chevaux A. قزل بوز T. بور P. اصحر

ALGANON. Chaîne qu'on met aux galériens A. pl. غل A. دمر طوقه T. پابند P.

ALGÈBRE. Science du calcul des grandeurs, représentées par les lettres de l'Alphabet A. الجبر والمقابلده Savoir l'algèbre فن جبر ومقابلده واقف اولمق

ALGÈBRIQUE. Qui appartient à l'algèbre A. حساب جبرى حساب الجبر والمقابلده - حساب جبرى

ALGÉBRISTE. Celui qui sait l'algèbre A. اهل الجبر والمقابلده ارباب الجبر والمقابلده

ALGUAZIL. Mot Arabe qui se dit en français d'un archer A. الغازی

ALGUE. Sorte d'herbe qui croit dans la mer T. دکز اوتی - دکز ارشدسی - دکز صدانی

ALIBI. On se sert de ce mot pour dire, qu'une personne était absente d'un lieu, par la raison qu'elle était alors dans un autre A. موجودیت بسوی P. موجودیت فی محل الآخر. La fausseté de cette pièce a été prouvée par un alibi اشبو ورقدنک کذبى اول تاربخده T. دیگر صاحبک محل اخورده موجودیتی تحقیقه ثابت اولمشدر جرم وجانیت Les alibi ne sont pas reçus en matière criminelle دعواسنده محل اخورده موجودیتک عذری معتبر دکدر

ALIDADE. Règle mobile A. مسطرة جالبدی P. ستاره رونده مسطرة جالبدی || Diriger l'alidade vers un objet کزر مسطره T. بر طرف طریقی توجید ایلک

ALIENABLE. Qui se peut aliéner A. قابل - ممکن الفراغ آخره فراغت اولنه T. فراغت کردنی P. النقل الى الغير

بیلور || C'est une terre substituée, elle n'est pas aliénable
مشروطیت اوزره ویرلمش بر جنسلیک اولمغلد آخره نا
قابل نقل و فرائدر

ALIÉNATION. Transport de la propriété d'un fonds .A. فراغ -
آخره کچورمده .T. فراغسازی .P. انتقال الی غیر - فراغت
بر ملکیت فراغ و انتقالی || Aliénation d'un domaine

On dit, L'aliénation des volontés, des esprits, pour dire, l'é-
loignement que des personnes ont les unes pour les autres .A.
بری .T. دوری اذیشیه و دلها .P. تباين افکار و القلوب
برلرندن کرکل و مراد ابرافلعی

Et aliénation d'esprit, pour Égarement d'esprit .A. هترالعقل -
شوریدگی .P. زوال العقل - ذهاب العقل - اختلال الدماغ
عقل غایبکی .T. گراش - گم شدگی خود - عقل

ALIÉNER. Transférer à un autre la propriété d'un fonds .A.
آخره کچورمده .T. فراغت کردن .P. نقل الی غیر - فراغ
بر ضیعی آخره کمسنیدید نقل و فراغ || Aliéner une terre
ذبیقت متاع بیتی Aliéner des meubles précieux
Il y a des biens qui ne se peuvent
pas aliéner بعض اموال وار در کد آخره ممکن الفراغ دکلدر
آخره فراغ اولور مقولدن دکلدر - غیریه نا قابل فرائدر -

Figur. Aliéner les affections, les coeurs, les esprits, pour
dire, les faire perdre .A. تغییر القلوب - تنفییر القلوب
P. Cela lui aliéna les
cœurs des peuples بو کیفیت حقندن قلوب ناسک تنفییرینی
Il a des manières hautes qui aliènent les es-
prits اطوار متکبرانسی بادش تغییر قلوب عباد در

Et aliéner l'esprit, pour dire, faire perdre l'esprit .A. اhtar
شوریده سر کردن .P. اختلال الدماغ - اذهاب العقل - العقل
|| Sa dernière maladie lui
aliéna l'esprit عقلمد اhtar عقلند
موتخرا دوجار اولدیغی خستدلیک اhtar عقلند
سبب اولمشدر

ALIÉNE. .A. منتقل الی غیر .P. آخره فراغت .T. فراغ شده
- هترالعقل .A. اورکمش .T. رمیده .P. متنفر .A. اولنمش
گراشیده - شوریده سر .P. مختل الدماغ - ذهاب العقل
عقلی کمش .T.

ALIGNEMENT. Ligne qu'on tire, afin qu'une muraille, qu'une
rue soit dirigée en ligne droite .A. خط الاستوا - سطر مستقیم
|| On a pris
طوبه لاق جزکیسی - جری .T. خط بربری .P.

انشا اولندجی زوفاکت Suivant l'alignement qui en a été
donné ویریلان جری یه تبعیت اولندرق
خطوط استوا اتخاذ ایتمک

On dit, qu'un ouvrage de maçonnerie n'est pas d'alignement,
pour dire, qu'il ne va pas en ligne droite خط
فلان دیوار جریده دکلدر - استوا اوزره دکلدر

ALIGNER. Ranger, dresser sur une même ligne .A. تنظیم
بر خط .P. تسطیر علی خط المستوی - علی سطر المستقیم
|| طوبه بلغد جزمک - جری یه جکمک .T. راست کشیدن
On n'a pas bien aligné cette muraille سطر مستقیم
جری یه جکمکیلر - اوزره تنظیم ایتمامشدر در

On dit aussi, Aligner des soldats, pour dire, les ranger en
ligne droite .A. تصفیة العسكر
|| عسکری صره یه دیزمک .T. لشکرا در رسته نهادن .P.
Aligner le premier rang سطره صورت
عسکرک صف اولنی
تعید ایتمک

خط راست .P. مستوی الخط - مستوی السطر .A. ALIGNÉ.
مصطف .A. طوبه بلغد جیرلمش - جری یه جکلمش .T. کشیده
بر صره یه جکلمش - صره لشمش .T. رسته کشیده - صف بسته .P.

ALIMENT. Nourriture, ce qui se mange .A. غذا
- آشام - نوشده .P. ما به قوام البدن - اقوات .pl. قوت
نان Le pain est un bon aliment || ازبق - اولوش .T. خوراک
Les aliments les plus simples sont les plus
sains واصلحی غیر مخلوط اولسر در
معدده معتق اولان Des biens destinés pour
l'aliment des pauvres اقوات فقرا یه تخصیص اولنمش
اموال اقوات فقرا ایچون -

On dit figur., que le bois est l'aliment du feu
خداسی مثابده در - مدار قوامیدر

Aliments, au pluriel se dit, de tout ce qu'il faut pour entre-
tenir une personne .A. نفقه - مدار العاش .P. نفقه
|| Un père doit les aliments à ses enfants
بدر نفقه اولاد - اولادک اتفاق و ارزاقی پدر اوزریند و اچدر
On lui a adjugé une pension pour ses aliments اولادی
کچدرمک پدرک و طیفه حالیدر - ایله مکلفدر
فلانده مدار معاش اولدی اوزره و طیفه تعیین اولندی

On dit figur. Les sciences sont l'aliment de l'esprit علوم و معارف
مدار قوامیدر - عقل انسانکت غذا سیدر

ALIMENTAIRE. Qui est destiné pour les aliments *A.* مخصوص
برای زندگانی *P.* مخصوص السی النفقة - السی المعاش
Pension alimentaire || کچندرمک مخصوص *T.* تخصیص کرده
نقدید مخصوص اولان معیشت

ALIMENTER. Nourrir. *A.* تغذیه *P.* پرورتن - خورش دادن
T. بسلیکت

Il signifie aussi, fournir des aliments *A.* افاق *P.* ارزاق
کچندرمک *P.* نوا دادن

Figur. Alimenter la discorde, la haine, les passions, la guerre
شقاق و مذاقی و بغته و کیندیدی و امراض نفسانیدی
و حروب داخلی و نو بنو انما ایتکت

ALIMENTEUX. Terme de Médecine. Qui nourrit *A.* pl. مغذی
- بسلیجی *T.* پرورنده *P.* غذایات *pl.* غذای - مغذیات
Remèdes alimenteux || غذاییرجی - غذاییلو - غذایندرجی
Sucs alimenteux غذاییتالو علاجلر - ادوید مغذیه - مغذیات
عصارات مغذیه

ALINÉA, signifie, à la ligne *A.* مسطره *T.* فی سطره

Il se prend aussi substantivement *A.* سطر *pl.* سطر || Lisez
اولکی سطره قدر قراتت ایله

ALIQUEANTE. Il se dit des parties qui ne sont pas exactement
contenues dans un tout *A.* اقص *P.* جزء - اقص *T.* پاره کم
Le nombre de trois est une partie aliquote de neuf, || پارچه
و طقر عددک
ایچنده اوج عددی جزء نامدر وایکی عددی جزء ناقصدر

ALIQUEOTE. Partie contenue, un certain nombre de fois juste
|| تمام پارچه *T.* پاره درست *P.* جزء تام *A.* در
Trois est partie aliquote de douze وایکی
عدد ایچنده جزء نامدر

S'ALITER. Se tenir au lit *A.* استغراش *T.* اتخاذا القمار فی
در پستور ماندن - صاحب فراش شدن *P.* الفراش
صاحب فراش اولیق - بیتافده اولیق

ALIT. *A.* مستغراش - صاحب فراش
بیتافده یاتمش *T.* در پستور ماده *A.*

ALIZE. Sorte de petit fruit rouge *A.* تبق *T.* عربستان کراسی

ALIZE. Il se dit de certains vents réguliers *A.* ریاچ الموسم
موسم روزگار ولوی *T.* باد موسم *P.*

ALIZIER. Arbre qui porte des alizes *A.* سدر
عربستان کراسی آغاجی *T.*

ALLAITEMENT. Action d'allaiter *A.* شیر دهنش *P.* ارضاع
صینکت ارضاعی || L'allaitement d'un enfant || امرومده *T.*

ALLAITER, ou Alaiter. Nourrir de son lait *A.* ارضاع *P.*
La nourrice qui l'al- || سود ویرمک - امرومک *T.* شیر دادن
laite || فلانن ارضاع ایدن زن مرصعد
یاوریلرینی ارضاع Une chienne qui allaite ses petits
ایدن کلبه

ALLANT. Qui va *A.* pl. ذاهب *pl.* ذاهبین
Les allans et les || کیدیلجی - واریلجی *T.* شده - روزده *P.*
venans *P.* واردین و صادرین - ایبین و ذاهبین *A.*
Cette maison est || کلوب کیدنلر *T.* آمد شدگان - ورودندگان
ouverte aux allans et venans || آیدندگان و ورودندگان مکشوف
الابواب بر خاند در

Il signifie aussi, qui aime à aller *A.* کثیر المشی *P.* مردم
جوق یوریلجی - جوق کزیلجی *T.* روان

ALLANTOIDE. Terme d'Anatomie. L'une des membranes qui
enveloppent le fœtus des animaux *A.* مسکه

ALLÉCHER. Attirer par le plaisir *A.* تشهید *P.* دل شیفتن
اشتاغلندرمک *T.*

ALLÉCHÉ. *A.* مشتبه *P.* دل شیفته

ALLÉE. Passage entre deux murs dans une maison *A.* دهلیز
ایکی دیوار آردسی کچید *T.* دهلیز *P.* دهلیز *pl.*

Et lieu propre à se promener, qui est bordé d'arbres *A.*
خیایان *P.* طریق منورق بسطور الاشجار - سرایح *pl.* سر بحد
ایکی طرفی اغاج عربلنمش *T.* راه در میانه رستهای درختان -
طرفینی || Ce bois est agréable, il est tout planté en allées
سطور اشجار غرس اولنمش یوللری مشتمل بر لطیف اورماندر
Il se promène dans la grande allée du jardin || باغچه نکت ایکی
طرفی سطور اشجار ایله آراسته طریق کبیرونده گشت و گذار
طرفینی سطور اشجار ایله تمزریق اولنمش Longues allées
طریق منورق مستطیل

On appelle Allées et venues, les pas que l'on fait pour une
قوشوب *T.* آمد شد - نکاپو *P.* ایاب و ذهاب *A.* affaire
واروب کمدلر - سکرتمدلر

ALLÉGATION. Citation d'une autorité, d'un fait *A.* استشهاد
|| شاهدلکت *T.* گواهی *P.* استشهادات *pl.*

بر فقره نکت و بر قانونک علی سبیل passage, d'une loi
الاستشهاد ذکرى

Il se dit aussi, de la simple proposition d'une chose qu'on
met en avant. *T.* سخن در میان کرده. *P.* کلام مسرود. *A.*
Il répondit fort pertinemment aux allégations
خصمانک کلمات مسروده لرینه بر وجه
در میان ایتدگسری افادانه وجد. الیق جواب و بردی
اصوب والیق اوزره جواب و بردی

P. نقصان الثقله - خفت. *A.* ALLÈGEMENT. Soulagement
دوشمید Donner allègement à un plancher || یینلک. *T.* سبکی
دوشمیدنک ثقلنه ایراث قلت - ایراث خفت ایتمک
قایغک یوکنی تخفیف ایتمک à un bateau و نقصان ایتمک
Figur. || Ne sentez vous point d'allègement à votre mal?

علتکه بر درلو خفت حس ایتزمیسک
تقیص الحمل - تخفیف. *A.* ALLÈGER. Décharger d'un fardeau
سبکبار - سبکی آوردن - سبک ساختن. *P.* تقلیل الثقله -
خفیفاشمک - یوکی از التلق - بینامک. *T.* کم بار کردن - کردن
بر Alléger quelqu'un de son fardeau || أغلغى اکساتمک -
تخفیف - کمسندنک متحمل اولدیغی باری تقلیل ایتمک
بر کمسندى خفیفاشمک - ایتمک

نایین الالم. *A.* Figur. Adoucir le mal, diminuer la douleur
- رنجرا کمتر ساختن. *P.* ایراث المایمه - تخفیف الالم -
Alléger la douleur || عزى یی از التلق. *T.* دردا سبکتر ساختن
بر کمسندنک درد والمند ایراث خفت
وملاييت ایتمک

ALLÉGORIE. Une espèce de fiction dont l'artifice consiste à
présenter à l'esprit un objet, de manière à lui en désigner un
autre. *A.* *T.* سخن رموزآلود. *P.* رموز. *pl.* رمز - کنایات. *pl.* کنایه
Le bandeau, les ailes, et l'enfance
de l'Amour sont une allégorie ingénieuse, qui représente le ca-
ractère et les effets de la passion de l'amour صورتی
کوزده چشمند قولده پر وبال وشکل وسیماده آثار صباوت
ایله نقش وتصویر اولنشق درد عشقک طبیعتی وشدت
ولوعنی ایما ایدر دقیق ومخیل بر کنایه لطیفه در

En Rhétorique, il se prend pour Métaphore. *A.* استعاره. *pl.*
استعارات

Il se dit aussi pour Allusion adroite. *A.* ایما - ایهام. *pl.*
Il faisait allégorie à un événement de sa vie

مدت عمرنده وقوعیافته اولمش بر ما جرایبه ایما ایدر
بونده بر ایهام Il y a là quelque allégorie cachée ایبدی
On soupçonne dans ce vers quelque allégorie à
خفى وار در
une anecdote de ce temps-là
شبو شعرده اول وقتک بر کونده
نکره سنه ایما اولندیغی طن اولنور

- مرموز - مکنه. *A.* ALLÉGORIQUE. Qui tient de l'allégorie
Termes allégo- || کنایدلو کلام. *T.* کنایه دار. *P.* مشتمل الکنایه
Sens allégorique کلمات کنایه دار. کلمات مرموزه
Explication allégorique معنای کنایت آمیز
تفسیر کنایت
اشتمال

علی طریق. *A.* ALLÉGORIQUEMENT. D'une manière allégorique
کنایه صورتنده. *T.* بر وجه کنایه. *P.* الکنایه

تفسیر. *A.* ALLÉGORISER. Expliquer selon le sens allégorique
حل بمعناه - کشف بمعناه المرموز - علی طریق الکنایه
کنایه طریقله معنا. *T.* بر وجه کنایه معنا دادن. *P.* الکنایه
Les Pères de l'Eglise ont allégorisé presque tout
|| ویرمک
آتمه دین تورات شریفک اکثر محللربنی
علی طریق الکنایه حل وتفسیر ایتمشار در

ALLÉGORISTE. Celui qui explique un auteur dans un sens
allégorique. *A.* بر وجه کنایه. *P.* مفسر علی طریق الکنایه
معنا ویرجی - کنایه طریقله شرح ایبدیجی. *T.* معنا دهنده

- نشاط - مزاج. *A.* ALLÈGRESSE. Joie qui éclate au dehors
Il reçut cette || بوطورلق. *T.* شادمانی - گوری. *P.* هشاشت
nouvelle avec une grande allégresse
بو خبری با کمال مزاج
وهشاشت اخذ ایلدی

- سرور. *A.* Il se dit plus ordinairement d'une joie publique
Cris d'al- || سونج. *T.* شاد کامی - شادی. *P.* بهجت - مسرت
جیاهوی سرور و مسرت - اصوات سرور و بهجت
L'allégresse de son armée lui promettait la victoire
زیر اداره سنده
اولان عسکرده مشهور آثار سرور و بهجت عزایه دلیل قوی
عتمدنک حال Dans l'allégresse publique
شادکامی وسرورنده

اتیان - استشهاد. *A.* ALLÉguer. Citer une autorité, un fait
Alléguer || شاهدلکه کتورمک. *T.* بگوای آوردن. *P.* الشراذة
فلان کتابک بر فقره سنی ویاخود
Alléguer des auteurs نصنی ذکر ایله استشهاد ایتمک
قول مؤلفینی ذکر ایله استشهاد - مؤلفیدن استشهاد ایتمک
Alléguer faux ذکر ایله اتیان شهادت ایتمک - ایتمک

بر خبری سربلیان C'est un tel qui m'a
dit cette nouvelle, je vous allègue mon auteur
فلان کشیدر اشته مولفی سکا بیان ایلد استشهاد ایدرم

Il signifie aussi, mettre en avant A. سرد - بسط - P. ایراد -

Alléguer des raisons || اورتدده قویهق T. در میان کردن
بسط علل واعذار Alléguer des excuses سرد اسباب ایتمک
Les juges sont obligés de juger selon ce qui est al-
lègué حکام وقضات سرد وایراد اولوب ثبوتیافند اولمش
قضایا اوزره حکم ایتمک مجبور درلر

اورتدده قونمش T. در میان شده P. مسرود A. ALLÉGUÉ.

ALLER. Se transporter d'un lieu à un autre A. ذهاب P.

علی العجله - عجله کنتمک || Aller vite T. رفتن
مشی ملایم ایلد Aller doucement بر وجه استعجال - کنتمک
بطانت آهسته رفتار ایلد همیشه اولمق - کنتمک
- استفدام ایتمک Aller en avant اثر اضر کنتمک - ایلد کنتمک
ورادن - استدبار ایتمک Aller en arrière ایلرویه کنتمک
Un homme qui va à grands pas تند رفتار اولان - کنتمک
خطوات تانی ایلد همیشه اولان آدم à petits pas
جبری Un cheval qui va bon train آهسته روان اولان - آدم
Cheval qui va le trot, یورکت آت - احسن اوزره کیدن ات
Aller à pied لینگکد کیدن و بورعه کیدن ات
بیا کنتمک - پیاده اولدق رواند اولمق - ماشیا کنتمک
- اسب سوار اولدق کنتمک - راکبا کنتمک Aller à cheval
هنطو ایلد وقایبق Aller en carrosse, en bateau
منزل سوار - منزل ایلد کنتمک Aller en poste ایلد کنتمک
Aller par mer اتالیاید کنتمک Aller en Italie ایلد کنتمک
Aller aux nouvelles براه تری روان اولمق - بحیراً کنتمک
Aller au devant de quel- تحصیل حوادث واخباره کنتمک
qu'un بر کمسندنک استقبالد کنتمک

Il signifie aussi, se mouvoir ou être nu vers quelque endroit
Les rivières vont à T. رواند شدن P. سیر A.
میاہ انہار جانب بحره طوغری سیر وجریان ایدر
بلوطلر جانب شرقدن Les nuées allaient du levant au couchant
Les galères vont à voi- مغرب طوغری ساری و جاری ایدی
les et à rames کیدر - جکدیریلر یلکین کورکت سیر ایدر
Les vaisseaux allaient à pleines voiles سفینلر طولو بلاکن ایلد
کواکب Les planètes vont continuellement سیر ایدر ایدی

سیاره لا ینقطع سیر و حرکت اوزره در

On dit, Aller au combat, pour dire, s'avancer pour com-
battre - جانب حرب و قتالہ توجہ و حرکت ایتمک
محاربه و مقارعه طوغری عطف لجام نهضت ایتمک
Et aller aux ennemis, pour dire, s'avancer pour les combattre
دشمن اوزریند وارمق - اعدا اوزریند حملیدہ مبادرت ایتمک

On dit par colère et en forme d'imprécation, Allez au diable
وار جهنم اول - جهنم کیت

On dit, Aller bien, pour dire, être dans le bon chemin T.
Il me semble que nous n'allons pas
طنمہ کورہ طریق سلامتده روان دکلز bien

En termes de guerre, on dit, Aller au feu, pour dire, s'ex-
poser au feu des ennemis دشمنک آتشی قارشوسند عرض
سیند جرانت ایتمک

On dit, Aller aux opinions, aux avis, pour dire, recueillir
les opinions, les avis کلم و آرائنک جمعند مبادرت ایتمک
Et aller au conseil, pour dire, demander conseil استشارہ ایتمک
Et aller au devin, pour dire, consulter le devin
عرافد دانشمق

En parlant des choses qui dépendent de l'autorité, de la ju-
ridiction de quelqu'un, on dit, Il faut aller à lui pour cela
Il faut aller au
Roi pour cela
بو ماده ایچون خنکاره مراجعت اولملو در
بو ایچون فلاند مراجعت اولملو در

On dit en s'impatientant, en se mettant en colère contre quel-
qu'un, Allez vous promener Qu'il aille se
promener وارسون ییقلسون

ALLER, se dit aussi du mouvement, et de l'effet de certaines
choses artificielles || Une montre qui va trente heures
متعادیا Ce ressort ne va plus
اوتوز ساعت یورر بر قطعه ساعت
دکرمانی یورنکک Faire aller un moulin
بو زبورکت یوریمور
Il y a quelque chose qui empêche la roue d'aller
حرکتند مانع برشی واردر - یوریمسنی منع ایدر برشی واردر

Il se dit aussi pour marquer l'écoulement du temps, et la
durée du temps qui a été employé à quelque chose A. مرور
T. رفتن P. تمدای A. صاوشمق - کچیک T. گذاشتن
وقت لا ینقطع مرور ایتمکده || Le temps va toujours
وقت قدر سریع المرور Rien ne va plus vite que le temps
Sou dis- کبی تیز صاوشور برشی یوقدر - شی یوقدر

مقاله‌سی نصف ساعتدن cours n'ira qu'à une demi-heure
یارم ساعتدن زیاده-زیاده متمادی اولدجعی یوقدر
عملدر غایت Les ouvriers vont bien lentement سورمیدجکدر
Ce bâtiment-là est allé fort vite بطاقت ایلد ایش سورلر
یکت چاپکت ایلر سورلدی-بو بنا پکت چاپکت ایلرولندی

-امتداد A. Et pour marquer l'étendue de certaines choses
|| وارمق-اوزانلق T. درازی پذیرفتن P. وصول-استطاله
اورمان قریددن La forêt va depuis le village jusqu'à la rivière
اول Certe montagne va jusqu'aux nues نهره قدر ممتد ارلور
Ses cheveux vont jusqu'à la ceinture جبل عیوقه قدر واصلدر
Ce manteau va jusqu'à la terre بلند قدر مستطیلدر
یره برابر-بو قپود روی زمین قدر مستطیل اولمشدر
برکت برابرکند واصل اولمشدر-اوزانمشدر

Il sert aussi à marquer où mène un chemin || Ce chemin va droit à l'église
طوغری-بو طریق طوغری کلیسایه جیقار
واصل اولور-کلیسایه وارر

Et pour marquer à quoi se montent des nombres, des sommes
|| جیقمق-وارمق T. رسیدن P. بلوغ A. Les nouvelles levées
vont à trente mille hommes بو حساب مرتبه علیایه جیقار
تحریر جدید عسکری اوتوز بیکت La dépense ira plus loin qu'on ne croit
نفره بالغ اولور یگون
زیاده-مصارف طن و تخمیندن زیاده-بالغ اولدجقدر
جیقاچقدر

ALLER, sert aussi à marquer, tant au propre qu'au figuré, le progrès en bien ou en mal || Cela va
ایلور وار میورسکت Vous n'allez pas بو شی یوریدجکدر
Cet écolier a bien de la peine à aller وارمق واریغد
Il n'y a point d'homme dont l'esprit aille jus-
que-là ذهنی اورهلری ادراکت ایده بیلدجکت آدم یوقدر-لا
اورهلره وارهجق-ذهنی اورهلره واصل اولدجق آدم یوقدر-
Son imagination va si loin, qu'elle se perd قوت متخیله‌سی
اول قدر اقصی الغایات تصویره واصل اولور که غایب اولور
Le raisonnement des plus habiles ne va pas bien avant اعقل
ناسکت قوت متفکره‌سی بوندن اوتدسنی ادراکت ایده‌مز
Cette vengeance est allée trop loin بو نوع انتقام مرتبه اعتدالی
Son amour va jusqu'à غایت اوزاند کتدی-زیاده آشوردی
va jusqu'à عشق و محبتی افراط مرتبه لریند واریرر
C'est un homme qui ira bien lo-

in dans les arts, dans les sciences بو آدم تحصیل علوم و فنون
Cette affaire ira plus loin qu'on ne pense خصوصنده اقصی الغایات امکانه واصل اولدجقدر
کندکچه برتر اولور واریغد Cela va de mal en pis درجیدی آشوره جقدر
Une maison qui va en déca-
dence خرابد وارمش خاند-خرابد مشرف بر خاند
Celle affaire peut aller à vous perdre حالکده نتیجه
بو کیفیت بو کفایت Cela va à vous déshonorer ویرمکت احتمالی وار در
زوال عرض و ناموسکی منتج اولد ییلور

On dit, qu'une chose va de suite, pour dire, qu'elle est la
conséquence d'une autre لازمسیدر
لاحقدسیدر

Il sert aussi à marquer l'aboutissement et la fin de quelque chose A. نتیجه
|| صوکت T. انجام P. قرار-نتیجه A. Toute son entre-
prise est allée en fumée مصلحت جهاء مشور
ممحال دخان هیچد نتیجه ویردی-مثالی هیچد قرار ویردی
مصلحتک صوکی هیچد قرار ویردی

On dit, qu'un homme va toujours au bien, pour dire, qu'il
tend toujours au bien دایما خیره مایل بر آدمدر

Et lorsque des personnes qui disputent ensemble commencent
à s'échauffer, on dit, Cela va trop loin حال کتدکچه
اوزاند وارر

On dit, C'est un homme fait pour aller à tout, pour dire,
fait pour parvenir aux plus grandes places هر خدمتده قوللانلق
ایچون خالق اولنمش بر آدمدر

Il signifie aussi, la manière dont on agit. A. حرکت
ایشده Aller vite en besogne || وارمق-یوریمکت T. رفتن P.
Il ne faut pas reprendre avec aigreur, il faut y aller doucement
تغزیرر و مواخذه خصوصنده شدت اقتضا ایتمز ناتی اوزره حرکت اولنلق
اول قدر عنف و شدت و شدت Il ne faut pas aller si rudement
کدکدر La chose est bonne en elle-même, mais il faut y aller avec de grandes précautions
فلان ماده فی حد ذاتها صوابه مقارندر انجق رویتنده غایت حزم
Il y va de bonne foi و احتیاط ایلد حرکت اولنلق لازمه حالدر
اول بابده صدق اعتقاد ایلد عمل و حرکت ایدرر
par de Allée à la fortune par des voies d'honneur
طریق سالمه عرض و ناموسه سالک اولدق سمت اقباله روانه اولدق

تحصيل اقبال اینچون طرق مذمومہ شرّ méchantes voies
 Aller aux grands emplois par la fa-
 veur مساعدہ طریقہ مناصب جلیلیدہ واصل اولمق
 هر حالده طریق استقامت un homme qui va droit en tout
 ماذہ نک طوعری Il va au fait اوزره سلوک ایدر بر آدمدر
 اوزربند وارر

On dit d'un homme âgé et infirme, qu'il ne peut plus aller
 حرکتہ مجال وطاقنی یوقدر۔ حرکتہ عذیم الاقدار در

جدارت A. convenir En parlant d'habillement, il signifie,
 Un || يراشمق۔ ياقشمق T. برازیدن۔ زبیدن P. خلافت
 Cet habit- خلیق وجدیر کلیمان گریبان
 là vous va bien سکت اندامکہ جدیر ولا یقدر
 لباس سکا یاقشور

Il se dit aussi, de certaines choses qui sont appariées, et qui
 بوالدوانلر || Ces deux gants vont ensemble
 ابکیسی برابر کیدر

ALLER de pair. Locution dont on se sert en parlant des per-
 sonnes par rapport à la qualité, ou à la dépense, ou au mé-
 rite, et pour dire, être égal, être pareil A. معادل
 Ces deux mai- || آياقداش T. برابر۔ حققدر۔ حمتا P. القدم
 sons vont de pair pour la noblesse حسب
 Il va de pair avec les plus grands
 مصارف خصوصندہ اعظام رجال
 حققدر ومرتبه در۔ ایلہ متساوی الاقدامدر

ALLER, marque souvent un futur prochain || Le sermon va
 وعظہ باشلمق اوزره۔ وعظہ قریباً بداه اولندجقدر
 La contestation allait finir ختمام
 مناقضه وسمجہ ادله قریباً
 بتمکت اوزره ایدی۔ بولمقدہ ایدی

Il sert aussi à marquer, de quoi il s'agit, de quelle impor-
 tance est la chose dont on parle „ Quand il devrait y aller de
 صدد مال وما ملکمت جملسند دائر اولنجدر
 Dans cette affaire-là, il n'y allait pas moins que de son hon-
 neur et de sa vie صدد حب حب کندو عرض
 Souvenez-vous qu'il y va du sa-
 lut eternal صدد نجات ابدیدیدہ دائر اولدیغنی خاطرندن
 اخراج ایلند

استمسا A. faire ses nécessités naturelles
 Le remède || عمل اینتکت۔ اینج سورمکت T. شکم راندن P.

الدیغی علاج بش qu'il a pris l'a fait aller cinq ou six fois
 عمل ایتدردی۔ التي دفعه امسا ایتدردی

On dit aussi, qu'un remède fait aller par haut et par bas
 علاج فوقانی وتحتانی استغراغ ایدر

اختیار المتابعة A. Ne pas faire de résistance
 T. روی دل نمودن P. تجریز الموافقة۔ اختیار المطاوعة۔
 Se laisser aller au torrent de la coutume
 Se laisser عرف وعادتکت مجراسند اختیار متابعت ایتکت
 aller à la tentation ایتکت
 Se laisser aller aux mauvais exemples
 Se laisser aller à la tristesse, à la douleur
 حزن وکدرکت مغلوبی۔ حزن وکدره اختیار مطاوعة ایتکت
 Elle s'est laissée aller à sa passion اولمق
 هوای نفسکت مغلوبی اولدی۔ اختیار متابعت ایلدی

On dit, qu'un homme se laisse aller, pour dire, qu'il est fa-
 cile T. سست اندیشد P. مطواع النفس۔ سهل الاقیاد A.
 استدکلری یره جکیلور

S'EN ALLER. Partir A. عزیمت P. براهیدن
 کیده یور۔ عزیمت ایدہ یور || Il s'en va کتمکت T. رفتن
 On dit, Faire en aller A. اذعاب P. روانیدن
 صاوشدر مق۔

S'EN ALLER, se dit aussi en parlant du déclin de la vie, des
 approches de la mort || Les jeunes gens viennent, et les vieil-
 lards s'en vont وحداثت اقبال وربعانده وسمق
 کنجلور کلیجی اختیارلر۔ وصالخوردگان ادبار وانحطاطده درلر
 کیدجیدرلر

Et tout ce qui cesse d'être dans un sujet || Ou ne croit pas
 حتماسی قریباً زایل اولدیغنی
 Son rhuma- حتماسی نیز الدن صاوه جعی یوقدر۔ آکلاشلمز
 tisme s'en est allé par les sueurs وجع مفاصل
 Sa beauté s'en علقنی کثرت عرق تقریبیلہ مندفع اولمشدر
 Ce malade s'en حسن وجمالی زایل ومندفع اولمقدہ در
 بو خستند کتمکده در

Et de tout ce qui se dissipe A. تلف P. گم شدن
 افچدسی || Tout son argent s'en va en procès
 Tout son temps s'en est allé à صدد دعوالبره صرف اولنور
 cette affaire وقتی جملة بو خصوصده صرف وانلاف اولدی
 Voilà un habit qui s'en va تلفن
 اشتہ بو ثوب رحین

اولمقدمه در

ALLER, s'emploie figur. en diverses phrases. Ainsi on dit: Aller son grand chemin طوغری بولدن شا شامق
besogne A force de mal aller, tout ira bien فئا کیدر اما صوکی ایوکلور
الفصل A. Les premiers vont devant, pour dire, les plus diligents ont toujours de l'avantage
Il va comme on le mène طبعیله یورر Cela va tout seul طرفه جکسدر کیدر
Cela va comme il plaît à Dieu فلاں ایش الله قالدی
Il s'en est allé comme il est venu سوز یوق - شهید یوق
Tout s'en est allé en fumée کلدیکی کبی کندی
توتون کبی - درشی توتون کبی طانیلوب نا بدید اولدی
طانیلوب غائب اولدی

ALLER, se prend aussi substantivement dans cette façon de parler: Au long aller fardeau پسه آخر کلور

On dit aussi, Le pis aller, pour dire, le pis qu'il puisse arriver T. بدترین احوال P. اشر ما یتصور - اشر مایکن
S'il ne peut épouser cette fille - là, فلاں قز ایلده
son pis aller sera de demeurer comme il est تزوج ایدمه مدیکی صورتده اشر ما یکن کما کان بولندیغی
محله قالجیدر

On dit aussi adverbiallement, Au pis aller A. اشر ما فی Au pis aller, il en sera quitte pour une amende اولسد اولسد T. بالاترین گزند P. الباب
اولسد اولسد بر جریمه ایلد قورتلجقدر - و یوب قورتلجقدر

ALLFO, ou Franc - alleu. Bien héréditaire qui ne dépend d'aucun fief A. پدر مانده مالکانه P. ملک موروث مفروز القلم
میراث قالمش و باشلو باشنده اولان بر مالکانه T. آزاده سر میراث قالمش سرست ملک -

Il s'emploie aussi pour signifier, franchise de tout assujettissement féodal A. باشلو T. آزادگی سر P. مفروزیه القلم
باشلوق

ALLIAGE. Union de plusieurs métaux A. خلیطه - شیباب A. Les monnoyeurs doivent faire l'alliage selon l'ordonnance سگدیه مامور اولنلر
L'argent et le cuivre servent d'alliage à l'or خلیطه یی شروط نظام موجبجه ترتیب ایتملودرلر
سیم ونحاس اتون ایچنده A. شیباب اولدرق قوللا نیلور

Figur. A. شوب - عش T. آلاش P. عش || Il y a peu de vertus humaines sans quelque alliage بنی آدمده نوعتا
عش وشویدن عاری فضائلک وجودی نادر در

ALLIANCE. Union par mariage A. علاقه المختاتة P. المصاهرة اولنمه T. پیوند خویشاوندی از روی نکاح
Il a fait une grande alliance, en mariant sa fille à un homme d'une si haute naissance وصیلدسیلد اولان
قزینی بو درجده عالی نسب بر ذاتیه تزویج ایتمکده بر رابطه
Ces maisons sont jointes par plusieurs alliances عذیده
شو خاندانلر مصاهرات عذیده ایلده برلریند مربوطدر

Il se dit aussi, de l'union qui se fait entre des États pour leurs intérêts communs A. یکجبهتی - یگانگی P. اتفافی
Les Suisses ont une ancienne alliance avec la France ازوچرلر ایلده فرانسه دولتی بینده قدیمدنبرو
Il y a entre ces États une alliance défensive شروط - بو دولتلر بیننده شروط تحفظی حاوی اتفافی وار در
شروط تعرضی متضمن بر Alliance offensive تدافعی حاوی اتفافی

ALLIANCE. Affinité spirituelle. V. Affinité.

On appelle, Ancienne alliance, l'alliance que Dieu contracta avec Abraham A. عهد قدیم

Figur. Union et mélange de plusieurs choses A. امتزاج - مزاج P. آمیزش
Faire une alliance du sacré et du profane, du vice et de la vertu ایلده
Une heureuse alliance de mots مبارکدن و مثلبه ایلده متقدمدن بر مخلوط پیدا ایتمک
الفاظک حسن مزاجت و امتزاجی
حسن مزاجت و اختلاطی -

ALLIER. Mêler, incorporer ensemble A. شوب - مزج
Allier l'or avec l'argent سیم وزری || قاتشدرمق T. آمیختن P.
Ces deux métaux ne peuvent s'allier ensemble برایکی معدن بری بریلد قابل امتزاج
و انشیاب دکلدر

S'ALLIER. Former une alliance par mariage A. عقد المختونة
از روی نکاح خویشاوندی P. عقد المصاهرة - عقد الصهریه
S'allier || اولنمق وصیلدسیلد پیدا ایتمک T. بستن
بر خاندان ذی شرف ایلده عقد مصاهرات
ایتمک

Il se dit aussi, des États qui se liguent ensemble pour leurs communs intérêts *A.* *P.* عقد الاتفاق *پیمان* - همپیمانی کردن *Ces deux Républiques s'allièrent ensemble* *T.* یکجتهی بستن *بو ایکی جمہور بیندہ عقد*

C'est l'intérêt de leurs États qui allie ces deux princes *T.* اینست اینک اینک *اواصر یکجتهی* و اتفاق اولنشدن *بو ایکی پادشاهلرک اتفاقند*

Ses sœurs *T.* سبب قوی طرفینک *مصلحت* *ملکیه سیدر*

Carissim *T.* آمیختند *P.* مخلوط - مزوج - مشوب *A.* *Allié.*

Il est aussi substantif, et signifie, celui qui est joint à un autre par affinité *A.* *pl.* اختان *Nos parens et nos alliés* *اختان* و اقربان

Et celui qui est confédéré *A.* *pl.* متفقین *همپیمان* *T.* برلشمنش

ALLIER. Filet à prendre des perdrix *A.* *P.* حباله الحجاجه *ککلتک آتی* *T.* کند کپکگیر

ALLOCUTION. Harangue *A.* خطابه

ALLODIAL. Qui exprime la qualité d'une terre tenue en franc -

alleu *A.* *pl.* مفروزیات *Terres allodiales* *مفروزیات* *مفروزیة القلم* *A.* *pl.* مفروزیة القلم

قلم ایلہ مشروط اولان اراضی

ALLODIALITÉ. Qualité qui constitue l'alleu *A.* *pl.* مفروزیة القلم

باشلو باشلوق *T.* آزاده سری *P.*

ALLONGEMENT. Augmentation de longueur *A.* *pl.* امتداد

جدولک *L'allongement d'un canal* *اوزانمہ* *T.* دراز پذیرری *P.*

اوزانمسی - امتداد و استطالسی

ALLONGER. Faire qu'une chose soit plus longue *A.* *pl.* اطالہ

Allonger une galerie *T.* دراز کردن *P.* تمدید - تطویل

لباسی اطالہ ایتمک *un habit d'élégance* *تطویل* *ایتمک*

مد اقدام *ایتمک* *les jambes* *مد* *ساعت* *ایتمک*

Allonger le temps *مدت* *مدت* *ایتمک*

Allonger un procès *اوقات* *اوقات* *اوقات*

اوقات *مصلحتی* *تطویل* *ایتمک*

On dit figur., Allonger le parchemin, pour dire, faire de longues écritures *T.* *pl.* تطویل *سطور* *ایتمک*

Et pour dire, tirer un procès en longueur par des formalités et des chicanes

لا عن اصل دعوائی - ما لایعنی ایلہ *مرافعی* *اوقات*

تطویل *ایتمک*

Et allonger la courroie, pour dire, tirer partie d'une somme

modique, en mettant une grande économie *T.* *بر قات* *دخی*

Il a peu de revenu, et beaucoup de charges, il faut qu'il allonge bien la courroie *الایراد* *و کثیر المونة* *ایدوکنہ* *نظراً* *بر قات* *دخی* *نکاید* *اداره* *و تصرف* *محتاجدر*

Il se dit aussi pour Étendre les profits d'une charge, d'un

emploi *T.* *pl.* *مدید* *طوبار* *عواد* *وفواد* *ایتمک*

ALLONGÉ. *A.* *pl.* *مستطیل* *مطول*

ALLOUABLE. Qu'on peut allouer *A.* *pl.* *ممكن* *الحسویة*

محسوب *اولہ* *بیلدجک* *T.* *سزای* *محسویت* *P.* *فی* *الحساب*

محسویت *قبول* *ایدر*

ALLOUER. Approuver, passer une dépense employée dans un

compte *A.* *pl.* *ادخال* *فی* *الحساب* - *قبول* *فی* *الحساب*

Il avait bien peu *محسوب* *ایتمک* *T.* *حساب* *پذیرفتن*

qu'on ne lui allouât pas cette dépense *بو قلمی* *داخل* *حساب*

بو قلم *محسوب* *اولنمہ* *جغنی* - *ایتمک* *جک* *نزدن* *قورفار* *ایدی*

بو قلم *محسوب* *اولنمہ* *جقدر* *دیو* - *خوف* *ایدر* *ایدی*

خوف *ذاهب* *اولمشیدی*

ALLOUÉ. *A.* *pl.* *محسوب* *محسوب* *محسوب*

ALLUCHION. Pointe ou dent des machines *A.* *pl.* *سان*

دیش *T.* *دندان* *P.*

ALLUMER. Mettre le feu à quelque chose de combustible *A.*

افروختن *P.* *ایقاد* - *تلهیب* - *تشعیل* - *اشعال* - *انقاب*

Allumer un fagot *تشعیل* *طوتشدرمق* - *یاقمق* *T.* *افروزیدن*

des bougies *اشعال* *اوطون* *یاقمق* - *حطب* *ایتمک*

Allumer le feu *ایتمک* *موسلوی* *یاقمق* - *ایتمک*

اتشی *یاقمق* - *اشعال* *نار* *ایتمک*

Figur. *pl.* *ایتمک* *ایتمک* *ایتمک* *ایتمک*

Allumer une passion *ایتمک* *ایتمک* *ایتمک* *ایتمک*

Allumer la colère *ایتمک* *ایتمک* *ایتمک* *ایتمک*

Une violente passion *ایتمک* *ایتمک* *ایتمک* *ایتمک*

شدتی *اخلاطک* *التهاب* *اشعال* *بادی* *اولور*

On dit, qu'une trop grande application, une trop grande mé-

ditation, une trop grande contention allume les esprits, pour di-

re, qu'elle les subtilise trop, et les met dans un grand mou-

vement *مبالغہ* *توقل* *اشعال* *طول* *امتداد* *مطالعه* *فرط* *اعتاب*

ارواحک - *ذهن* *تسخین* *ارواحی* *مودی* *اولور* *حالات* *دندر*

قزمنده *سبب* *اولور*

فروزان P. التهاب - توفد - تشتل - اشتعال S'ALLUMER. A.
 Du bois qui a bien de la peine à s'allumer || یا نمق T. شدن
 La guerre s'allume de toutes parts و قتال هر طرفه زبانده کش اشتعال در
 صفراسی ماتهب Il est à craindre que sa bile ne s'allume
 اولدجفی خوف اولنور

یانمش T. افروخته - فروزان P. مشتعل ALLUMÉ. A.
 Brin de bois ou de chanvre servant à allumer ALLUMETTE.
 T. آتش افروز پتیل P. ثقاب الفتیل A. فتیل
 طوترعی

رفتار P. سیرت - مشیت A. Façon de marcher ALLURE.
 Je le reconnus à son allure || یورویش T. روش
 و رفتارندن طانیدم

En ce sens, il n'est d'usage au pluriel qu'en parlant des chevaux A.
 Ce cheval a les allures belles اشکین T. رفتار P. جریت
 اشکینی کوزل آندر - احسن الجریه بر اسبدر

Il se prend figur. en mauvaise part, et se dit de la manière
 P. طریق A. dont un homme se conduit dans une affaire
 طوتدینعی یولی || Il faut bien qu'il change d'allure
 Certe affaire prend une méchante allure در طوتمقده در
 جرکین یوله - بو ماده جرکین یول
 بو ماده روش و رفتارنده صورت ردید کسب ایدر - وارمقده در

ALLUSION. Figure de Rhétorique par laquelle on fait sentir
 la convenance que des choses ont l'une avec l'autre A. ایما
 Allusion ingénieuse || ایلمات pl. ایما
 Allusion forcée قسری Allusion froide et insipide
 ایما باردویسزه En parlant ainsi, il faisait allusion aux
 moeurs de son temps بو سیاق اوزره تعبیر حال ایدرک
 زماندنک اخلاق وادابنه ایما ایدر ایدی

ALLUVION. Accroissement de terrain qui se fait au bord d'une
 rivière A. حق الحق pl. الحق || Droit d'alluvion
 بو ارض علی طریق الحق
 کسب وسعت ایلدی

ALMANACH. Calendrier A. تقویم || Almanach nouveau
 دور - تقویم دائمی Almanach perpétuel تقویم جدید
 دائم تقویمی

On dit figur. et en raillant, Faire des almanachs, pour dire,
 استخراج مغیبات T. s'amuser à faire des pronostics en l'air

مبتلا اولمق

ALOÈS. Plante dont on tire un suc très-amer A. صبر P.
 - حبب الصبر || Pülule d'aloès صاری صبر T. زکاب - الو
 صاری صبر خلاصدی Extrait d'aloès صاری صبر حبی
 قطر A. Aloès, est aussi un arbre dont le bois est odoriférant
 عود آناجی T. آلفنج - زادبوی P. عود -

ALOÏ. Le titre que l'or et l'argent doivent avoir A. عیار ||
 Cet or est de bon aloi در اجود عیاری
 آلتون جید العیار در

On dit, qu'un homme est de bas aloi, pour dire, qu'il est de
 T. کعیار P. دنای العیار - ناقص العیار A. basse naissance
 عیاری آشانای آدم

ALORS. En ce temps - là A. حینیند.
 Alors je lui dis || اول وقت T. آنکه P. الوقت
 فلانده دیدیمکه

On dit proverb., Alors comme alors, pour dire, quand on
 اول sera en ce temps-là, on avisera à ce qu'il faudra faire
 زمان وفتک اقتضاسند کوره حرکت اولنور

On dit aussi, C'était la mode d'alors ایدی
 اول وفتک عادتای ایدی -

ALOPÉCIE. Pelade. V. ce mot.

ALOUETTE. Petit oiseau A. جشال pl. فضاير pl. قهره
 On appelle, Alouette huppée, une sorte d'alonette qu'on nomme
 Coochevis. V. ce mot.

ALOURDIR. Rendre lourd. V. Appesantir.

ALPHABET. Recueil de toutes les lettres d'une langue A.
 حروف Alphabet Arabe || ابجد - ابجد - حروف الهجاء
 هجای عربی

On dit d'un homme qui n'a que les premiers commencemens
 d'une science, qu'il n'est encore qu'à l'alphabet
 هنوز ابجدینمی بیلور

Il se dit aussi, d'un petit livre qui contient l'alphabet A.
 ابجد رسالدهی - سیپاره T. ابجد - ابجد

ALPHABÉTIQUE. Qui est selon l'ordre de l'alphabet A.
 ترتيب حروف || Par ordre alphabétique ترتيب
 هجا اوزره

ALTÉRABLE. Qui peut être altéré A. ممکن الاستحالة P.

آلوده que c'est un tigre altéré de sang
خون اولمش بر نمر غراندن نموند شدید الغیظ بر آدمدر

ALTERNATIF. Il se dit de deux choses qui agissent continuel-
lement l'une après l'autre A. متناوب - P. نوبت A. متناوب
La systole et la diastole || نوبتلو - نوبت ایله کلور T. آمده
قلبک حال انقباض Deux pièces d'une machine
qui ont un mouvement alternatif بر آلتک مناوبه ایله حرکت
ایدن ایکی جزئی

Il se dit aussi, de certains offices qui sont exercés successive-
ment par deux personnes tour à tour A. متعصب المناوبة
بر مناوبه منصبی

ALTERNATIVE. L'option entre deux propositions, entre deux
choses A. پسند میانده یکدو P. اختیار احدى الشیئین
On lui a proposé de rendre la || ایکسندن بر یسنی سچمک
terre ou de la payer; il se trouve embarrassé sur l'alternative
ارضی رد ایتتمک و یا خود بیاسنی ادا ایلمک صورتی
کندوبه عرض ونکلیف اولنمغین احد شقینک اختیارینه
احد شقینک اختیاری Je vous offre l'alternative زحمت جکر
فلانی On lui a donné l'alternative خصوصی رایکه حواله ایدرم
احد شقینک قبولند تخیر ایلدیلور

ALTERNATIVEMENT. D'une manière alternative A. بالمناوبة
نوبت ایله - نوبتلشدرک T. بانوبیک P. بالمراوحة
ALTERNE. Terme de Géométrie A. متبادل || Angles alternes
زوایای متبادل

ALTERNER. Faire une chose tour à tour A. تناوب
Ces deux offi- || نوبتلشمک T. با نوبیک کردن P. ارتواج
ciers alternent tous les ans سهر سهه
بر ایکی سرکرده سهر سهه
بهر سهه مقام خدمتده تناوب - بالمناوبه خدمت ایدرلر
نوبتلشدرک خدمت ایدرلر - وتعاوب ایدرلر

ALTESSE. Titre d'honneur A. المنقبة
Altesse royale || حضرت رفیع المنقبة
حضرت رفیع المنقبة خدیوی Altesse sérénissime ملوکانه
فلاند حضرت رفیع المنقبة القابنی وبرکرت
Traiter d'altesse معامله ایتتمک

ALTHÉE. V. Guimauve.

ALTIER. Superbe, qui a de la fierté A. متعظم
فضول T. باد سر P. شامخ الانف - اهل التیه والزهو

ALUDE. Basane colorée dont on couvre les livres A. مسکه
بویدلوشین T. میشین رنگامیز P. ملونده

ALUMINEUX. Qui est d'alun A. شابی P. زاکى
Alun brûlé || شاب T. زاکت P. شَب
یانمش شاب - شَب محروق

On appelle Alun de plume, une espèce de talc qui est par
petits filaments, et qui s'appelle aussi Pierre d'amiante A. حجر
پوق طاشی T. حجر الفیلده - القطن

ALUNER. Tremper dans de l'eau d'alun A. مرث فی الشب
شاب صوبنده اصلتمق T. در آب زاکت فروغاریدن P.

ALVÉOLE. Petite cellule où les abeilles déposent leurs oeufs
et leur miel A. خشارم pl. خشم - نخاریب pl. نخروب
T. خانه زنبور - غنینه P. بیوت النحل pl. بیت النحل -
Chaque abeille a son petit alvéole || کومج دلیکی
هر بر آرینک کومجده برر دلیک واردر

Il se dit aussi, des trous où les dents sont placées A. منبت
خانه دندان - بن دندان - آره P. منابت الاسنان pl. السن
دیش جقوری T.

AMABILITÉ. Caractère d'une personne aimable A. طلاوت
کندوبی سودرده T. دلستانی - دلربایی P. محبوبیت
AMADOU. Mèche qui s'embrace au moyen d'un briquet et d'un
caillou A. قار T. آتش انگیز P. حرافه

AMADOUER. Flatter pour attirer à soi A. تعلیل - تهدیدن
P. افدا Et en parlant d'enfants A. اوتتمق T. نواختن
Amadouer le || جوجوغنی اوتتمق T. بیبک گوری بخشیدن
peuple - خلقی اوتتمق - تهدیدن ناس ایتتمک
افدای صبیان ایتتمک Amadouer les enfans اویالندرمق
فلانی Il l'amadoua par de belles paroles جوجقوری اوتتمق
کلمات خمش آبنده ایله تعلیل و تهدیدن ایلدی

AMAIGRIR. Rendre maigre A. انحال - انزال
|| خیره لشمک - اریقلتمق T. لاجر کردن P. اخوا - انحاف

L'usage fréquent de certains aliments dessèche et amaigrit
ماکولاتک کثرت استعمالی ایواث یبوست و انزال ایدر

Il est aussi neutre, et signifie, devenir maigre A. تنحال
- ناسیدن - لاجر شدن P. کسب الهزل والنحافة - تهزل
خیره لشمک - اریقلتمق T. زبونی پذیرفتن

AMAIGRISSEMENT. État d'une personne qui amaigrit A. نحال
|| اریقلتمق T. لاجری P. نحافت - هزال

اجتماعاً من تحدث ايدير

AMASSER. Relever de terre ce qui est tombé A. التقاط A. P. يبره Amasser ses gants || قه الدروب الملق T. بر جيسدن دوشمش الدوانلرينى التقاط ايتنك

بالا- بر تپيدده- توده كرده P. مدخو- مكرم A. AMASSÉ. بيم- بيم- اورده P. مجتمع A. ييغلمش T. بر بالا نياده طوپلنمش- بوكمش T. امده

AMATEUR. Celui qui a beaucoup d'attachement pour quelque chose A. عاشق- مشتاقين pl. مشتاق- رغب pl. رغب A. Amateur de la vertu || عاشقو- استكلو T. هوسكار P. عاشقين pl. مشتاق نام و شان de la gloire عاشق صلاح و فضيلت de louanges عاشق de la nouveauté مدحت و ستايش حادث و نو پيدايد هوسكار- مشتاق حادث- كل جديد فن تصويره Il ne sait pas peindre, mais il est amateur اونجق عاشقوسيدر- واقف دكدر انجق عاشق و هوسكاريدر

AMATHIR. Rendre mat l'or et l'argent A. تكميد P. بيغورغ سوندرمك T. ساختن

AMAUROSE. V. Goutte seréine.

AMBASSADE. La fonction de l'ambassadeur A. سفارت P. على Envoier en ambassade || ايلچيكت T. خدمت فرستاده خدمت سفارت- طوبق السفاره بعث و ارسال ايتنك ايلد ارسال ايتنك

On dit de quelqu'un employé auprès de l'ambassadeur, qu'il est attaché à l'ambassade امور سفارتسدر متسبلوندددر

Il se dit aussi, de certains messages entre particuliers A. رسالت رسالت A. S'acquitter d'une ambassade auprès de quelqu'un طرفند اداي- فلانك يانند اداي ماموريت ايتنك بركوند خدمت رسالت ايتنك رسالتى در عهده ايتنك

AMBASSADEUR. Celui qui est envoyé par un État souverain à un autre État avec caractère de représentation A. سفير كبير Ambassadeur extraordinaire || ببيوت ايلچي T. فرستاده بزرگ P. Ambassadeur ordinaire فوق العاده ببيوت ايلچي عاددا ببيوت ايلچي

AMBIANT. Qui entoure, qui enveloppe A. محيط P. گرد آور هواى Air ambient سيال محيط Fluide ambient || طولانيجي P. محيط الانحا

AMBIGU. Qui peut être pris en deux sens A. ذو التورية ايكي P. دو معنا P. ملتبس- ذو المعنيين- ذو الوجهين- Paroles ambiguës || توريد اميز Réponse ambiguë || توريدلو- معنالى اشارات Des signes ambigus الفاظ توريد اميز الوجهين ذوى الوجهين برايين ذوى الوجهين Des preuves ambigues مخلوط بالاضداد Figur. Un mélange de choses opposées A. اعداد ايلد مخلوط Caractère ambigu || مركب بالاضداد Cette femme est un ambigu de prude et de coquette اولان بر كونده مزاج بو خاتون اعداددن مركب هم متخ- رزه وهم گشاده مشريدر

AMBIGUITÉ. Défaut d'un discours susceptible de divers sens || ايكي معناليكت T. دو معنابى P. التباس- توريت A. بلا تورية والتباس نقاحت ايلد Parlez net et sans ambiguïté Il y a toujours de l'ambiguïté dans tout ce qu'il dit هر كلامده دائما توريد والتباس وار در

AMBIGUMENT. D'une manière ambiguë A. بالتورية على طريق- ايكي معنالى اولدرق T. بدو معنا P. التورية

AMBITIEUSEMENT. Avec ambition A. بحرص الاقبال P. Rechercher ambitieusement les honneurs || شان استكي ايلد T. بخواش نام و شان مدارج و مراتبي بحرص الاقبال خواش نام و شان ايلد مدارج و مراتبه- جستجو ايتنك طلبكار اولمق

AMBITIEUX. Qui a de l'ambition A. حريص الاقبال بلند P. Homme || اولوق دلويسى T. آزمند نامدارى- نامجو- نظر حريص نام و شان- حرص اقبال ايلد مجبول بر آدم L'ambitieux sacrifie tout à son ambition حريص نام و اقبال Les اولان كشي هر شئي حرص شانى اوغوريند فدا ايدر حريص نام و اقبال se permettent tout pour parvenir à leurs fins اقبال واعتلا اولنلر اغراض مخصوصدلرينى تحصيل ايجون مقاصد وامللريند دسترس اولمق- هر شئي ارنكاب ايدرلر ايجون هر شيمه تصدى ايدرلر

Il se dit aussi, de tout ce qui marque l'ambition || Esprit, caractère ambitieux حريص اقبال سبلا اولان مزاج و طبيعت Prétentions ambitieuses حريص اقبال مقارن مطالب و تكيذات حريص اقبالى متنتن سبك و سياق Style ambitieux

AMBITION. Désir immodéré de gloire, d'élévation A. حرص نامجويسى- بلندى نظر P. حرص العلو و الرفعة- الاقبال Grande ambition || اولوق دلويسى T. از نام و بلندى- حريص

Ambition déréglée غایت حرص و اقبال - مغرط شان و اقبال
démensurée حد قیاسدن خارج حرص نا صواب علو و رفعت
sans bornes حرص بی اندازه علو و اقبال
insatiable ابدیه میجک حرص و پایان اقبال و شان
Avoir de l'ambition حرص و اقبال مبتلا اولمق شان و اقبال

- علو الهمة - انگفت A. Il se prend aussi, en bonne part
Noble || عرض صافندسی T. ننگداری - ننگ P. حیث
علو همت کریمه انقباض - انگفت با نجات کریمانه
ambition louable علو همت عالم - حیث محموده - انگفت مددوجه
Ce prince n'a d'autre ambition que de rendre son peuple heureux
فلان پادشاه بر ذات حمیتی الانند اولدیغی حسبله ترفیه حال
ما به - زیر دستانی اقدام اسباب شان و شرف عدا ایدر
الشرف اتخاذ ایلدیکی ماده انجق زیرستان و رعایاسنک
Toute son ambition est d'avoir l'honneur de vous servir
تحمیل حسن حال لریدر
اول و آخر مطمع انظار حیثیم اولان
ماده انجق شرف خدمتکنز ایلده مشرف اولمقدن
L'ambition des Saints est de gagner beaucoup d'âmes à
اهل البسک مدار حیث اتخاذ ایدده کلدکلی
ماده نفوس عبادی کثرت اوزره جانب باری یه جلب
اخص مقاصد و مطالبای نفوس عبادی طرف - ایتمکدر
حقه جلب ایتمکدر

طالع - ترالع A. AMBITIONNER. Rechercher avec ardeur
از دل و جان آرزومند - از دل و جان آرزداشتن P. بالحرص
|| Ce que l'ambitionne le plus, c'est de pouvoir vous rendre quelque service
حرص اولمق - حرصانمق T. و خوادان بودن
زیاده سیله مزایع و آرزومند اولدیغم ماده انجق سرت
اقتصادی مطالب سرت بر کوند خدمتکنده - خدمتکنده بولمقدن
بولمقدن

همایه A. AMBLE. Allure du cheval entre le pas et le trot
بورغله T. لکت و پکت P. بورغله
بورغله ات

AMBRE JAUNE. Substance résineuse qui se trouve principale-
ment sur les bords de la Mer Baltique A. کاهریا P. کاهریا
Huile d'ambre کاهریا نسیمیجی Chapelet d'ambre کاهریا
صاف و تواق بر روشن کاهریا - یانغی
قطع کاهریا

AMBRE GRIS. Substance odoriférante qui se trouve sur la mer

des Indes Orientales A. عنبر P. شپیری
Le musc et l'ambre عنبرک بر سمعدسی || Pièce d'ambre gris
عنبر خلاعدسی Essence d'ambre مشک و عنبر
طیبلردن - عنبر اشپی دطر پاندن در
est odoriférant

دود P. تبخیر بالعنبر A. AMBERER. Parfumer avec de l'ambre
عنبر ایلده بخیرانمق T. شپیری افشادن

عنبرلو T. شپیرنات P. معنبر A. AMBRE.

حسب المشک A. AMBRETTE. Petite fleur qui sent l'ambre
عنبر چیچکی T.

On appelle, Poire d'ambrette, une espèce de petite poire T.
مسکت آرمودی

یایلا چیچکی T. عمریه A. AMBROISIE. Plante maritime

AMBULANT. Il ne se dit que d'un commis qui est obligé par
son emploi d'aller de côté et d'autre A. غیر متمکن
|| Commis ambulant کزنجی مامور - ایاق ماموری T. قرار
کزنجی مامور - مامور غیر متمکن

On dit aussi, Hopital ambulant A. بیمار P. دار الشفاء النقیل
کوچلور خسته خانه T. خانه کوچ کردن

Il se dit aussi, d'un homme qui est toujours par voie et par
chemin T. هر دم روان P. دائمی السفر - کثیر السیر A.
C'est un homme qui mène une vie fort ambulante || کزنجی
کثیر السیر بر آدمدر - کثرت سیرو حرکت ایلده مالوف بر آدمدر

AMBULATOIRE. Il se dit d'une juridiction qui n'est pas fixe
en un même lieu A. Le Parlement était autrefois ambulatorie
|| کوجر T. کوچ کنان P. ناقل
بارلامنتو دیوانی قدیمده بر بارلامنتو دیوانی قدیمده
یورده مستقر اولمبوب محل بحال کوجر ایدی

On dit proverb., La volonté de l'homme est ambulatoire
بنی بی ثبات و قرار در - آدمک اراده سی متمیل الاحوالدر
بی ثبات ونا پایدار در

نفس A. AME. Le principe de la vie de tous les êtres vivants
|| دیرامک مایهسی T. جان - مایه حیات P. Ame végétative
|| نفس حیوانی Ame raisonna-
ble نفس ناطقه

Les philosophes anciens ont appelé Âme du monde, un es-
prit universel qu'ils supposaient répandu dans toutes les parties
de l'univers A. عقل کل

Âme, se dit principalement de l'âme raisonna-
ble A. نفس T. روان P. نفس ناطقه

immortelle روحانی در spiruelle نا فابل تجزی و انقسام در
Les facultés ابدی البقا در- لا یموت در- بری عن المات در
Les fonctions et les opérations de l'âme فوای نفسانیة
Les passions de l'âme نفس ناطقہ نکت افعال و اعمالی
Il faut aimer Dieu de toute son âme باری
تعالی بد از جان و دل عشق و محبت ایتمک اقتضا ایدر

En parlant de l'âme par rapport à ses bonnes ou mauvaises
qualités, on dit, Âme belle نفس نفیس - نفس طیب
Âme noble علو همت ایلد مجبول بر ذات
généreuse نفس کریم
Âme élevée عالی مشرب آدم - علو جناب ایلد
مفطور بر ذات
Une âme bien née - کریم النسب - کریم الاصل
بر ذات
Âme faible قلب قہرمانی
Âme héroïque
عالی نژاد
Âme basse قلب ضعیف
ایلد مجبول بر ذات - ضعیف
دناقت - خساست طبع ایلد مجبول بر ذات - دناقت
الود
انشواض مخصوصه دیدہ نفس ایلد مجبول بر ذات
أسیر دینار و درهم
Âme vénele منہمتک طبع ناقص
الہتہ
noire اخذ اجرتہ مرتکب طبع لیم
mercenaire طبع طمعکار
Âme étroite سیدل بر آدم - کثافت
طبع ایلد مفطور آدم
عقلی قصیر آدم - کوتہ اندیش - قصیر العقل

En parlant de l'âme par rapport à la religion, on dit, Âme
régénérée par le baptême تائب فیض و مروت
معدویتی ایلد
Une âme rachetée par le sang de Jésus -
حضرت عیسانک دم مبارکوری فدیده سیل
نجات یافتہ
Christ مرتبہ شرافتہ - نفس اقدس
Âme sanctifiée اولمش بر جان
عزیز و مبارک
Une bonne âme اعلا اولمش بر جان
مبارک
Âme illuminée par la grâce نور فیت
الہی ایلد
Âme alluminée par la grâce نور فیت
الہی ایلد
Les âmes dévotes قلوب ارباب تعبد
روشنا اولمش دل آگاه
Nous avons une âme
Les âmes chrétiennes
و تنقوا
و تنقوا
نجات و سلامتند سعی ایدہ جکت
بر جانز وار در
à sauver

Il se dit aussi, de l'âme séparée du corps A. روح
pl. ارواح
Les âmes des trépassés A. ارواح الاموات
P. ارواح
Prier Dieu pour ارواح مشارکت جانوری
T. جانہای مردگان
P. درگاه جناب رب ذو الجلاله
اراحہ
Le repos de son âme ارواح
اراحہ
Les âmes qui sont au Purga-
toire کفارت ذنوب ایچمون
برزخندہ اولان ارواح
اموات
Les âmes bienheureuses ارواح
سعیدہ
Les âmes damnées ارواح
ادل النار

Il se prend aussi pour Conscience A. قلب
P. درون T. درونی

درونی شاهد در کہه... Il sait bien en son âme que || کوکل
حزازت قلبی وار در
Il a l'âme bourrelée
P. نفوس pl. نفس
Âme, signifie aussi, une personne
T. کمسند || Il n'y a pas âme vivante dans cette maison
کس
Il y a cent mille âmes
بو خاند ایچندہ نفس متنفس
یوقدر
dans cette ville بو بلده دہ
پوز بیکت نفوس وار در

On se sert aussi de ce mot en différentes phrases. Ainsi on
dit, qu'une personne a l'âme sur les lèvres, pour dire, qu'elle
est près d'expirer جان بر لب آمده در
Donner de l'âme à un ouvrage, pour dire, exprimer vivement les choses
روحنی شاید سنده در - مادہ حیات و بقا سیدر
qu'on y représente روح ایتمک
Donner de l'âme à un ouvrage, pour dire, exprimer vivement les choses
جان و مروت - تالیف افاعہ
La raison est l'âme de la loi جانہی
و فوای عہد تجارتک
Donner de l'âme à un ouvrage, pour dire, exprimer vivement les choses
جان و مروت - تالیف افاعہ
La raison est l'âme de la loi جانہی
و فوای عہد تجارتک
Donner de l'âme à un ouvrage, pour dire, exprimer vivement les choses
جان و مروت - تالیف افاعہ
La raison est l'âme de la loi جانہی
و فوای عہد تجارتک

On dit d'une armée sans chef, on dont le chef n'est pas ca-
pable de l'être, que c'est un corps sans âme
جسم بیجان مثالی در

On appelle, L'âme du canon, le creux où l'on met la poudre
طوبکت خزیندسی T.

AMÉLIORATION. Progrès vers le bien A. اصلاح
Co || ایولندہ T. بہتری P. اصلاحیہ الحال - اصلاحیہ -
Ce bien est délabré, mais avec du temps il est susceptible d'améli-
oration بر ملک خلیجہ خراب و پیراندر
Il y a une grande amélioration
وقت ایلد ممکن
amélioration
بر مریضک حالندہ کالی
مرتبہ
D'insensibles améliorations
آثار بہتری و اصلاحیہ
نمایاندر
فرق اولندیدجق اصلاحات جزئیہ

Il se dit aussi de ce qu'on fait dans un fonds de terre ou dans
une maison pour les mettre en meilleur état A. اعمار
pl. اعمار
T. آبادانی P. تحسینات
pl. تحسین - عمران - اعمارات
On est obligé de payer
مدار عمران اولدجق شی - اوقات
les améliorations à un possesseur de bonne foi que l'on dépo-
sède صدق عہدہ اعتبار ایلد استیلاک
ایتمش کمسندک
ملک مشتری بد تصرفدن
نزع اولمشق مراد اولندقدہ
اول ملکہ ایتدیکی اعمارات و تحسیناتک
ثمنی کندوید
Il a fait une amélioration consi-
رہ و اعطا اولمشق لازم کلور

|| کدو طرفند چکمت - بروید چکمت T. بخود کشیدن
فرقته جیلر کورکی کدو Les forçats amènent les rames à eux
طرفلریند استجوار ایدرلر

On dit, Amener les vaisseaux à bord T. سفیندلری جانب
یالی کناریند - یالی کناریند چکمت - ساحله جلب ایتمک
یناشدرمق

On dit aussi, Amener les voiles, pour dire, les abaisser A.
یلکن ایندیرمک T. بادبان فرو هشتن P. حط الجلول

On dit, qu'un auteur a bien amené un incident مزلت فلان
بواقعدیی - حادثیسی بالحسن والطفه درج وایراد ایلدی
Et qu'une preuve a été amenée de bien حسن ایلد یرلشدردی
بعد بعید بر دلیلدر pour dire, qu'elle n'est pas naturelle
دورادور بر دلیلدر -

Il signifie figur., mettre en usage, introduire A. ایجاد P.
|| Ce sont les femmes qui amènent نو ظهور لباسلری ایجاد ایدن نسوان
les modes, des habits T. چیقارمق P. پیدا کردن
Tel médecin a amené l'usage de ce remède طایفسیدر
بودوانک استعمالنی ایجاد ایدن فلان طیبیدر

Il se dit aussi, des choses qui se succèdent ordinairement A.
کتورمک - چکمت T. بر کشیدن P. استجلاب - جلب - جر
هبوب ایدن ریمع جلب Ce vent nous amenera la pluie
Un malheur en amène un autre A. مطوی مودی اولدجقدردر
بلا بلایی کتورر - مصیبت معیبتی جکر T. البلیة بجرا البلیة
بلا بلایی دعوت ایدر -

AMÉNITÉ. Agrément d'un lieu, d'une situation A. لطافت P.
|| L'aménité d'une کوزللیک T. خوبی - دلاری - دلکشی
لطافت هوا بر موقعک حسن و لطافتی situation

Il n'a خوشلق T. خوشی - نازکی P. طرافت A. Figur.
طیعتنده قطعاً وقاطبة طرافت nulle aménité dans le caractère
مزاج و مشربی طرافتدن کلیاً عاریدر - یوقدر

AMENUISER. Rendre plus menu A. ترقیق P. باربکت
عمایی ترقیق Amenuiser un bâton || انجاشمک T. ساختن
ایتمک

AMER. Qui a une saveur rude comme l'absinthe A. ذو - مَر
|| تلخناک - تلخ T. آجی A. مَر الطعم - مَر المذاق - المرارة
Des herbes کسب مرارت ایتمک Devenir amer
مَر المذاق در نباتات Cela est d'un goût amer
دادی مرارتلو در - دادی آجیدر -

آزه مرارت ویرر - فلان شی آزهی تمریر ایدر amère

On dit, Ce qui est amer à la bouche est doux au coeur
لسانده تلخ اولان درونده شیرین کلور

Il se dit figur. de diverses choses pour en spécifier la qua-
lité || Une douleur amère وجع الیم - وجع شدید
قطرات - بکا حزین Des larmes amères کسکین آغری - وتلخ
تظلمات فاجعه Des plaintes amères سرشک حزن انگیز
Des re- استمزای جگر دوز - استمزاء شدید
proches amères رذیبات رذیبات شدیدة
شدید المراره بر تلخ واجب Une perte amère شدیدة
تلخساز ذایقده جان اولدجق بر حسرت - الحزن والاسف
تمریر ذایقده جان Un contre-temps amer موجبة الضجرت
عمرینی On lui rend la vie amère ایتمش بر عایقده فاجعه
کندوبه تلخ ایدرلر

Figur. Dououreux || Il est bien amer à un père de voir ses
بر پدره کوره اولادی enfaus ne pas répondre à ses soins
حقنه صرف ایلدیکی همتک مشر اولمدیغنی کورمک
Il est bien خیملی مرارتی مستلزم بر حالت جانسوز در
amer à un homme d'être chassé de sa maison
بر آدم کندو خاندسندن طرد و اخراج اولنمق پک آجی شیدر

Il s'emploie aussi comme substantif || L'amer et le doux sont
مَر و حلو کیفیتین متضادین قبیله دوزدر deux qualités contraires
مَر یات استعمال ایتمک Prendre des amers

Il se dit aussi, du fiel de quelques animaux A. مرارت P.
اود T. زهره

دردناکانه P. متفجراً - فاجعاً A. AMEREMENT. Douloureusement
جان آجیسیله T.

AMERTUME. La saveur de ce qui est amer A. مرارت P. تلخی
|| L'amertume de l'aloès صاری صبرک مرارتی آجیلق T.
مرارت طعمی -

Figur. Affliction A. الم - الم pl. آلام P. حزن - جگر خواری
|| Avoir le coeur جان آجیسی - ناسد T. ناسا - نَم خواری
قلب مالامال مرارت حزن والم اولمق plein d'amertume
الم بال ایلد سویلرم Je vous en parle dans l'amertume du coeur
Cela sert à adoucir l'amertume de sa douleur
بو کیفیت مرارت جانزدای ناسا والمند وسیله تعدیل
احوال تلخ شیرین عهر بنی آدم - عمرک مَر و حلوی
Les

مؤید ایلد عفو خطایا خصوصی اشاءت واءلان اولندی
Il fut compris dans l'ammistie تهمتلریله
Ceux qui furent مطهر عفو اولنلرک عدادینه داخل اولمشدر
نسیان مؤید جرایم ایلد مطهر عفو
اولنلردن اخراج واستثنا اولنش کسان

AMMY. Plante .A. کف کیرنی T. کتون حبشی

AMODIATEUR. Qui prend une terre à ferme .A. متقبل
النزاسچی P.

AMOIENDRE. Rendre moindre .A. تنقیص - تنقیل
Cela اکسلشک T. کم کردن - کاهشیدن P. نقصان والقلّة
بو کیفیت تنقیل ایوادکده سبب
Cela a beaucoup amoindri ses forces اولدجقدر
خیلی مرتبه ایوات نقصان ایلدی

S'AMOINDRE. .A. انتقاص - نقصان
اکسلشک T. کاستن -

AMOINDRI. .A. گشتن - کم گشتن P. گشتن
اکسلشک T.

AMOLLIR. Rendre mou et maniable .A. تلخیص - تلخیص
Le chaud amollit یوشمقیق T. فوخسیدن - نرم کردن P.
حرارت شمع عسلی تلخیص ایدر

Figur. Rendre mou et efféminé .A. ارخا
La volupté amollit le courage کوشمشک T. سست کردن P.
تغیبات جسمانی قوت فایده موجب رخاوت اولور
La retraite fortifie la vertu, la vie dissipée l'amollit
و عزلت اصلاح حاله بادی تقویت و تسبیح حال مستلزم
سستی و رخاوتدر

S'AMOLLIR. .A. کسب المایمه - نالیش
یوشماقیق

Figur. Devenir mou et efféminé .A. استرخا
کوشمشک T. سستی پذیرفتن P. رخاوة

AMOLLIR. .A. یوشماش T. نرم گشتن P. نالیش
کوشمش T. رخاوت یافتن - سستی پذیر

AMOLISSEMENT. V. S'amollir.

AMOME. Fruit d'un arbre .A. حماما

AMONCELLER. Entasser .A. تکویم - تکوید
Amonceler des herbes اکین دمتلرینی بیغمق T. برتشدن P.
برفاج شتی بری بری اوزرینه

بر فاج شتی بعضی فرق بعضی تنصید - استغ ایتمک
ونکیریم

AMONCELLER. .A. مکرّم - مکرّد - مکرّاکم P. برتشدن
کومدنش - استغ اولمش -

AMONT. C'est l'opposé d'aval, et signifie, ce qui remonte la
rivière .A. خلائی المصبّ النهر T. جایت آنافور طرفی
Ces marchandises viennent du pays d'amont بیه سال خلائی
Le vent مصبّ بهر طرفده کاتمن ملککلردن توارد ایدر
vient d'amont بهر طرفدن جنوب ایدر
On appelle Vent d'amont, le vent du Levant .A. ریح شرقی
کون طوغیسی یلی T.

AMORCE. Appât dont on se sert à la chasse et à la pêche
Prendre .A. جیسند - خورش شکار فریب P. طعمه الصید
des poissons avec de l'amorce ایتمک
ایله صید ماهی ایتمک
ایله بالیق آلامق

Il se dit aussi, de la poudre à canon qu'on met dans le bas-
sinet d'une arme à feu T. آغز اونسی

Figur. Tout ce qui attire la volonté en flattant l'esprit .A.
تسویل - مشوّقات pl. مشوّق النفس - مطمعة النفس
Dange- || الداده حق شتی P. حیز دلفریب P. تسویلات pl.
Les amorcees de la vo- تسویل موجب الخطر
lupte amorcees de la vo- مشوّقیات نفسانیده مطمعة نفس اولان اسباب وحالات
Douce amorce Il n'y a point de plus grande
amorce pour les âmes basses que l'intérêt لیسند ایچون
La gloire مشوّقاتک اند و اقواسی هراسی دفع وفادده در
هوس شان اقبال ارباب شهامت کوره مطمعات عطییدیستی مستلزمدر
باعث تسویل نفس اولدجق حالاندن حذر
و سبب ایتمک

AMORCER. Garnir d'amorce .A. ربط الطعمه الصید
Amorcer un شکار فریب بشتن
بالیق اولدسندیم باعلاق

AMORCER un canon T. قوبدق
Figur. Attirer par des choses qui flattent l'esprit .A. اطماع
کوکلی هوسلندومت T. در دل هوس انداختن - دل و برون P.
سودای ربه و منفعت ایلد اطماع
Il s'est laissé سودای ربه وفادده بد دلبریده اولمق - اولمق
صورت ظاهره نام

AMORTIR. Rendre moins ardent, moins violent **Aخماد**. **T.** بصره عقق **P.** تسكين. Ce feu est trop grand, il faut y jeter de l'eau pour l'amortir **بواشك شدنى** **F.** الب اولمغلد القاهى ما ايلد نسكىن **Aخماد اولمغده سحتاجدر** **S.** شيرينچند نكت **Amortir le feu d'un érysipèle avec de l'oxyerat الشهابنى سركد ايلد تسكين ايتمكت**

كسر القوة - تعديل - تخفيف A. Faire perdre de la force. Il reçut un coup de pistolet طپانچه‌ای در روی کمره‌ی عنبرینه‌ی قوتنی تخفیف و تعدیل Le coup s'amortit ابلدی Faire amortir des herbes dans de l'eau bouillante قینار عر بآب جوشان آباده‌سیدل Ces couleurs sont un peu trop vives et trop dures, il faut les amortir par d'autres plus douces او الزان زیادہ سیدل لامع ودرخشان وبغایت غلیظ وخشیم اولمقلد یانلرنده Le temps دیگر گوند الزان ملایمد علاوه سیدل تعدیل محتاجدر amortir les couleurs تغییر ایذر الزانی On dit figur., Amortir les feux, les ardeurs de la jeunesse, les passions, pour dire, اتکس نیز خیمز شبابی اخمد اطفا وکسر وکثرت فلدق امتحاک ولیمیب نقد وتیز نفسی رعیش خمرد وسکونت فلدق

AMORTIR, signifie aussi, éteindre une dette L. اهلاك الدين.

استقراضات *Caisses d'amortissement* : بوریجی دوکتمت *T.* و امرا بر طرف کردن *P.*
استقراضات *Caisses d'amortissement* : بوریجی دوکتمت *T.* بر طرف سازی و ام *P.* الدین
استقراضات *Caisses d'amortissement* : بوریجی دوکتمت *T.* بر طرف سازی و ام *P.* الدین

Il signifie en Architecture, ce qui termine le comble d'un bâtiment *A.* نَاج *P.* كَلَّاء *T.* نَاقِيعَة. On a mis pour amortissement à ce pavillon un vase de fleurs *بور فصركت ديدندند* نَاج اولحق اوزرد بور قطعده چيچيكت سافيسي وضع زعيله ايلندي

AMOUR. Sentiment par lequel le cœur est attaché à un
 objet *I. عشق* - محبت *P. علاقه درون* - شینگئی - دل
 - عشق *دلسوز* ardent *عشق مغرور* Amour extreme سوکي *T.*
عشق با honnête *عشق شدید* violent *عشق بر سرز و گداز*
عشق naissant *عشق حلال* légitime *عشق با عفان* - صلاح

عشق celeste عشق الهی divin عشق نویددا - حادث الظهور
شہوانی sensuel جسمانی charnel دنیوی terrestre اخروی
filial علاقت پدر - علاقت ابوت paternal علاقت زوجیت conjugal
Avoir de عشق طرفین mutuel علاقت ولدیہ - علاقت بنوت
فلبد اشراب عشق Inspirer de l'amour عاشق ایلحق
ہواۓ عشق و هوا Etre transporté d'amour و محبت ایتھکت
اتش عشق ایلد پر Brûler d'amour ایلد دل شیفند ایلحق
دل خستہ عشق و هوا ایلحق Languir d'amour سوز و گداز ایلحق

AMOUR - PROPRE , signifie dans le sens philosophique, le senti-
ment d'amour que chacun a pour soi *A. اعتبار النفس P.*
کندویی عزیز طریقت *T.* خویشمن پروری
Dans le sens or-
dinaire, Il se prend pour ce même sentiment en mauvaise part,
et signifie, l'opinion trop avantageuse qu'un homme a de lui-
même *A. عجب النفس P.* خود پسندی *T.* بکنند
عجب نفسی غالب
Cet homme a bien de l'amour-propre
عجب نفس ایله محبیل بر آمدرد- بر آمدرد
Il y a bien de
بوآداداد
l'amour-propre dans cette pretention, dans ce langage
ویر کلامده خود پسندلیکت آداری نمودار در

AMOUR 14 son L'attachement de chacun à son existence et à son bien-être. *A.* حب النفس *P.* خود پرستی *T.* کندیویی. "L'amour de soi a été donné à chacun pour veiller à sa conservation وديعد آتک انجیون وديعد هر کس - فاندیکد دانما کندو حفظ ووفایدسنده اهتمام ایلید محافظه نفسند اختیار نفقات ایستامسکت انجیون طبیعت بنی آمده حب نفس خصائی من طرف الخالق ایبداع واحسان اولندش

On dit, Amour de bienveillance **حُبِّ خَيْرٍ وَاحْسَانٍ** Amour de charité **حُبِّ حَسَنَاتٍ وَبِهْرَاتٍ** Amour de concupiscence **هَوَايِ نَفْعٍ وَفَائِدَةٍ** L'amour d'intérêt **هَوَايِ شُبُهٍ وَغُلَبَةٍ** L'amour de Dieu **عَشَقِ الْمَهِمِّي** L'amour du prochain **حُبِّ قَرِينٍ** L'amour de la liberté **حُبِّ خُودِ سَوِي وَآرَادِگِي** L'amour de la patrie **حُبِّ وَطَنِ** et en proverbe **حُبِّ غَيْرِ وَطَنِ** L'amour de la gloire **حُبِّ نَامِ وَشَانِ** L'amour de la patrie **حُبِّ الْوَطَنِ** L'amour des richesses **حُبِّ مَالِ** L'amour des plaisirs **هَوَايِ** L'amour des pères **مِهْرِ وَمَحَبَّتِ** L'amour des peuples **عِشاقِ الْمَمْلُکَاتِ وَغُلَبَتِ وَمَحَبَّتِ**

On dit proverb., Tout par amour et rien par force, pour marquer, qu'on réussit toujours plus par la voie de douceur que

زور ایلہ بر شئی حاصل اولمز اما طاتولق
ایله هر شئی اولور بشر

On dit, Pour l'amour de Dieu, pour dire, dans la vue de
plaire à Dieu A. لوجه اللہ - حسبہ للہ - Pour
l'amour de quelqu'un T. فلانہ محبتہ

En parlant des femelles des animaux, on dit, qu'elles sont
en amour, pour dire, qu'elles sont en chaleur A. مستحرم
یا القمده اولمق T. گرفتار حرمت شدن P. فی حال الحرمة
تعشق - هیجان A. s'AMOURACHER. Prendre une passion folle

- دلبنسته عشق و محبت شدن - گرفتار عشق شدن P.
عاشق اولمق - کوکل باغلق T. شیفته عشق و هوا شدن
اسیر عشق اولمق -

AMOUREUSEMENT. Avec amour A. متعشقا
عاشقاند عاشقاند Regarder amoureux
P. سوکی ایله T. عاشقاند P.
عطف لحاظه عشق و محبت ایتمک - عطف نظر ایتمک

AMOUREUX. Qui éprouve de l'amour pour une personne de
l'autre sexe A. عاشق pl. عشاق P. دلدادہ -
افتاده - سوکی بیه اوغرامش T. گرفتار دام عشق و محبت
عاشق شیدا Éperdument amoureux عاشق اولمق
بالشغف والیهمان دلدادہ عشق و محبت اولمق - اولمق
هایم و افتاده اولمق -

Il signifie aussi, enclin à l'amour A. مغرم الى العشق
P. مغرم الى العشق A. سوکی بد دوشکون T. هوسکار عشق
Et qui a une grande passion pour quelque chose
Etre amoureux de la gloire عاشق
Il est amoureux مغرم شان و اقبال اولمق - نام و شان اولمق
Il est amoureux فن تصویرک عاشقیدر
de ses ouvrages مفتونیدر - کندو تالیفاتک عاشقیدر

AMOVIBILITÉ. Qualité de ce qui est amovible A. قابلیت
L'amovibilité || عزول قبول ایتمه T. عزلیپذیرایی P. العزل
de cette charge en diminue bien le prix قابلیت
بو منصبک

عزلی کیفیتی تنزل قدر و قیمتنی موجبدر
قابل العزل A. قابل العزل A. مع زیادہ -
دکشدرد - عزول قبول ایدر T. عزلیپذیرا P. ممکن المعزولہ -
عزل و تبدیل قبول ایدر بر خدمت || Emploi amovible || قبول ایدر

AMPHIBIE. Qui vit sur la terre, et dans l'eau A. عایش فی
|| هم قرهده و هم صوده یشار T. خاککی و آبی P. البر والما
Les castors, les crocodiles, les rats d'eau sont des animaux am-

phibies كلب الماء وتمساح وفارة الماء عایش فی البر والما
هم قرهده و هم صوده یشار حیوانلر در - اولان حیوانلر دنددر

AMPHIBOLOGIE. Double sens que présente une phrase mal cons-
truite A. سخن P. سخن مشتبہ - ابہام الکلام - اشتباه الکلام A.
Cet homme ne parle que par am- || شہدلو سوز T. گمان آلود
phibologie ایدر و تکلم ایدر
دائما - بو آدم اشتباه کلام ایله نطق و تکلم ایدر
کلام مشتبہ ایله تغییر مرام ایدر

AMPHIBOLOGIQUE. Ambigu, à double sens A. مشتبہ - مبہم
جواب R. Réponse amphibologique || شہدلو T. گمان آلود A.
مبہم و مشتبہ

AMPHIBOLOGIQUEMENT. D'une manière amphibologique A.
گمان آمیزاند P. علی وجد الابهام و الاشتباه - مبہما - مشتبہا
شہدلو اولدرق T.

AMPHIGOURI. Discours dont les mots ne présentent que des
idées sans ordre A. سخن نادر برابر P. کلام عديم الارتباط
قاربشقی سوز T.

AMPHITHÉÂTRE. Lieu élevé par degrés d'où les spectateurs
voient plus commodément A. نشیمن P. مصبقة ذات الطبقات
قدمدلو سد - قدمدلو صند T. توی بر توی

AMPLE. Étendu en longueur et en largeur A. وسیع - واسع
گور - بول - کیش T. پیرن و دراز - فراخ P. فسیح - الانحا
مسافه فسیح الانحا - مسافه وسیع الاطراف || Ample étendue
بو پرده خیالیدر Ce rideau est bien ample کیش بر مسافه -
بولدر - واسعدر

Il se dit figur. de plusieurs choses par rapport à leur étendue
طعام Ample repas || اوزون T. دراز P. مطول - مفصل A.
Ample récit مفصل و مشروح بر مقاله Ample discours مفصل
Un ample traité ماذة واسع Ample matière حکایت مفصل
رخصت واسع Ample pouvoir مشروح بر قطعہ عهدنامہ
Permission bien ample اذن و اجازت
Privilèges bien amples امتیازات واسع

AMPLEMENT. D'une manière ample A. مفصلاً
Je lui || زیادہ سیلد - بول بول T. با فراخی P. مع زیادہ -
Il n'a amplement بنی زیادہ سیله تطییب ایلدی
satisfait

AMPLEUR. Étendue de ce qui est ample A. فسحت - وسعت
کیشلق - بوللق T. فراخی P.

AMPLIATION. Terme de finance. Le double d'une quittance ou

dans la luette *A.* لوزنسان *P.* بادامسان || Avoir les amygdales enflées لوزناند شیش پیدا اولمق

AMYGDALOIDE. Pierre qui ressemble à une amande *A.* حجر بادامی طاش *T.* سنگ بادامی *P.* لوزنی الشكل

AMYRIS. *V.* Balsamier

AN. Espace de temps composé de douze mois *A.* اعوام *pl.* عام *T.* سال *P.* احوال *pl.* حول - سنين *pl.* سنه - بر سنه کامله ختماندنصکره Après un an entier بر سنه کامله ختماندنصکره Après un an révolu L'an étant expiré بر سنه منقضى اولدقدده Le premier jour de Janvier est le premier jour de l'an کانون نایینک ابتداسی

AN. Celui ou l'on compte un jour de plus *A.* سنه *T.* کبیسا *P.* کبیسه

On dit, L'an du monde, c'est-à-dire, de la création du monde برادلش سندسی *T.* تاریخ آفرینش *P.* تاریخ خلقة العالم *A.* Et l'an de grâce, l'an du salut, l'an de l'incarnation, pour dire, تاریخ میلاد حضرت عیسی *A.* - Bon an, mal an. Formule qui signifie, compensation faite des mauvaises années avec les bonnes *A.* لدی تقدیر السنه القحط *T.* فیتلق *P.* سال نیکو بسال بد حساب کرده *P.* والخصب سندسیلد بوللق سندسی بوی بوی اوزربند حساب اولندرق *A.* - Bon an, mal an, ce pre lui rapporte tant de bien *A.* قورلق سندسیلد بوکت سندسی بوی بوی اوزربند لدی *A.* - Par an, الحساب بهر سنه شر مقدار گیاه محصول ووبر *A.* - Chaque année *A.* سنوی *P.* بهر سال *T.* بهر سال *A.* Sa terre lui rapporte tant par an شر مقدار گیاه محصول ووبر

ANACARDE. Espèce de fruit *A.* بلادر *P.* تمر القهم - بلادر *T.* انقردیا - بلادر

ANACHORÈTE. Ermite qui vit seul dans un desert *A.* زاهد *P.* نازک ما سرا - نازک الدنیا - مغرور *pl.* مغرور - مرابط دنیا بی برافوب *T.* خاند فروش - عزلگریس - وحدنگزین سعید *A.* Les anachorètes de la Thebaide عید مزهدیس - مسوده انخاد مکان اینمش زهاد مرابطیس عزلگریس

ANACHRONISME. Faute contre la chronologie *A.* سهو تاریخ *T.* تاریخ - ییل یاگلسای *P.* خطای سال *P.* خطا تاریخ -

یاگلسای

ANAGALLIS. *V.* Mouron.

ANAGRAMME. Transposition des lettres d'un mot *A.* تحریف جناس بالتحریف - جناس محرف -

ANAGYRIS, ou Bois Puant. Espèce d'arbre *A.* خرنوب الخنازیر *T.* فاطر فویرنی - طوکر تیکنی *T.*

ANALECTES. Fragmens choisis d'un auteur *A.* *pl.* منخبات سچلمش فطعلر *T.* فطعلای بوگزیده *P.*

ANALEPTIQUE. L'art de conserver la sante. *A.* علم الحفظ وجود عافیتی *T.* علم صحتداری - علم فن پروزی *P.* الصیحة کوزتمکت فنی

Il se dit aussi, d'un remede qui fortifie *A.* مقویات *pl.* مقوی *T.* قوتلدریجی - کرج کتوربیجی *T.* قوتلایی افرا *P.*

ANALISE. La réduction, la résolution d'un corps dans ses principes *A.* از هم جدا *P.* تمیز اجزاء الاصلیه - انحلال - حل *T.* اصل جزلری بوی بولرندن سچوب *T.* سازی جزلای اصلی بر ذراتک اجزاء اصلیدسنی *A.* Faire l'analyse d'une plante بر شیتک اجزاء اصلیدسنی *A.* Analyse chimique حل و تمیز ایشمکت صنعت کیمیا ایلد تمیز ایشمکت

Faire l'analyse d'un discours. C'est le réduire dans ses parties principales *A.* استکشان الاصل - استخراج الاصول الکلام الکلام

ANALISE. En termes de Mathématiques. C'est l'art de résoudre les problèmes *A.* حل المسائل *T.* حل المسائل ریاضیدده وقوف تام ایلد عالم اولمق

En Logique. C'est la méthode de résolution qui remonte des conséquences aux principes *A.* حل القضية من الملازمات الى اصولها

ANALISER. Faire l'analyse. Il se dit principalement des productions de l'esprit *A.* *T.* حل - کشف *T.* واکردن *P.* تحلیل - حل - کشف *A.* کلامی و بوهانی *A.* Analyser un discours, un raisonnement *A.* حل و کشف ایشمکت

آنچلمش *T.* واکرده *P.* منحل *A.*

ANALISTE. Qui est versé dans les analyses mathématiques *A.* کشان المسائل الرياضیه - حل المسائل الرياضیه

ANALÉTIQUE. Qui tient de l'analyse *A.* متعلق الى التحليل

ANALÉTIQUEMENT. Par analyse *A.* علی طریق التحليل

ANALOGIE. Rapport, proportion *A.* *pl.* قیاس *T.* *pl.* قیاسات *A.* Il y a la même analogie de deux à trois que de six à neuf ایکی

ایله اوج بیننده اولان قیاس الشی ایله طقوز میاننده
 La solution de ce problème dépend de
 بو مطلبک حلی قیاسات عیدیده متوفقدن
 plusieurs analogies

Il se dit en Philosophie, des rapports plus ou moins éloignés
 حدیدد ایله حجر L'analogie du fer avec l'aimant || نسبت A.
 La partie basse d'une montagne s'appelle Le pied de la montagne, par analogie avec le
 جبلک سمت اسفند قدم اطلاقی اعضای
 pied de l'homme Raisonner par analogie
 دلیلک سمت اسفند اولان قدمد نسبت ایله در
 Faible analogie
 بادی نظرد و صوحی درکار Analogie frappante
 نسبت واحد
 اولان نسبت

Il se dit en parlant d'Histoire et en Morale A. مناسبست
 Il y a entre ces deux récits des analogies de temps et de circonstances, qui font croire
 بهر ایکی روایتده
 que c'est le même fait diversement raconté
 مناسبست اوقات و احوال درکار ایندوکنه نظر ماده حب بهر
 انجیق علی الاختلاف نقل و حکایت اولندیغی طر اولور
 Ces deux hommes sont liés par analogie de leur caractère et
 بهر ایکی کشی بیننده موافقت امزجد و طباع
 de leurs goûts
 تقربیبیلک رابطۀ الفت باقی و بهر قرار در

- علی طریق القیاس A. ANALOGIQUEMENT. Par analogie
 Le mot de pied se dit analogiquement du bas d'une montagne
 لفظ قدم علی
 طریق النسبة ذیل جبل معناسند مصروفدر
 بالقياسه - علی طریق النسبة - بالمقايسة

متناسب A. ANALOGUE. Qui a de l'analogie avec un autre
 Le pied de l'homme et le pied d'une montagne sont des termes analogues
 قدم انسان ایله قدم جبل
 Ce terme n'a point d'analogie en Français
 الخاط متناسب قیلمدن در
 بهر لفظک فرانسر لسانده متناسبی بیفقدن

ANALYSE, ANALYSER. V. Analyse, analyser.

ANARCHIE. État sans chef et sans aucune sorte de gouvernement
 معدونیات الریاسة - انفساع السیاسة والحکومة - فترت A.
 صابط T. نا بودی حکومت - نا بودی حکمرانی P. شعور -
 La démocratie pure dégénère facilement en
 ناسک حکومت جمهریة مطلقسی سیرات ایله
 سیرات ایله انفساع شیرار - حال فترت مستحیل اولور
 صورت شعور و فترتی - سیاست صورتنی کسب ایندر

کسب ایندر

- معدوم الحكومة A. ANARCHIQUE. Qui tient de l'anarchie
 Un État anarchique
 باشسر صابطسر T. بی نظام حکمرانی P. شاعر
 صابط و حکومتدن - معدوم الحكومة بهر ملک
 خالی بهر مملکت شاعر

ارباب pl. اهل الفتره A. ANARCHISTE. Partisan de l'anarchie
 صابطسر ملک طرفدار T. همدار فترت P. الفتره
 ارباب فترت اصولی
 principes anarchistes

ANASARQUE. Enflure ordémateuse de toute l'habitude du corps
 استقسامه لحمی A.

ANASTOMOSE. Abouchement d'une veine dans une autre A.
 هم P. ملاقات الافواه العرقین - نلاقفی الافواه العرقین
 ایکی طمر آنزلی بوی T. دهاند دورکت بهم پیوستن P.
 Les anastomoses servent à la circulation du
 افواه عروقک احمد هما آخره نلاقسی دوران دمده
 مدار اولور

ANASTOMOSER. Terme d'Anatomie. Se joindre par les extrémités. Il ne se dit que des vaisseaux A.
 نلاقفی الافواه العرقین
 ایکی طمر آنزلی بوی T. دهاند دورکت بهم پیوستن P.
 بهرینه فاقشمن

نفریدن P. لعن A. ANATHÉMATISER. Frapper d'anathème
 Anathématiser les hérétiques
 لعنملک T. نفرین کردن -
 ارباب رفتن و بدعتد لعن و نفرین ایتمک

دوجار P. مقدس باللعنة - طمر اللعنة A. ANATHÉMATISÉ.
 لعنملش T. نفرین

لعنت A. ANATHÈME. Excommunication avec exécution
 بر کسندنک Lancier anathème
 لعنملد P. بسور - نفرین
 Prononcer anathème
 عیینه قذنی لعن و نفرین ایتمک
 نشر احمدار حکم لعنت ایتمک
 مناشیر لعن و نفرین ایتمک

Il se dit aussi des personnes, et alors il signifie, excommuni-
 لعن T. نفرین زده P. ملعون - لعین A.

ANATOMIE. Dissection du corps d'un animal A. فشریب
 بدن انسانک تشریحی ایتمک
 فشریب
 Faire l'anatomie de l'oeil, du cerveau
 عینک و دماغک
 Il se dit aussi, de l'art de disséquer un
 فشریب
 corps d'animal A. فشریب

On dit aussi, Faire l'anatomie d'une plante, pour dire, la

قدم زمانلری تقریبیلد سزاوار venerables par leur ancienneté
فلان فلان Cela s'est fait de toute ancienneté
اول زمانده اولمشدر- شی قدیم الايامده واقع اولمشدر
L'ancienneté d'une Maison - Il signi-
fie aussi, priorité de réception dans une compagnie || Ils ont
rang selon leur ancienneté اعتبار زمانلریبند اعتبار
رتدلری جماعتد و موللریبند قدم زماند قیاس ایلد - ایلد در
فلانک بدر طریقته Anciennté de réception, d'admission در
قدم زمان قبولی - قبول اولندیغی وقتک قدیمی

مراسمی pl. مراسی A. ANCRAGE. Lieu propre pour ancrer
Il y a کمی یتاغی T. قرارگاه کشتی - آرامگاه کشتی P.
بو ساحلک هر محللده ancrage dans toute cette côte
بو ساحلک هر محلی - مناسب مراسی سفاین واردر
کمی یتاغی رسمی - حق مراسی Droit d'ancrage کمی یتاغیدر

ANCRE. Grosse pièce de fer, dont on se sert pour arrêter les
vaisseaux A. لنگر P. لنگر T. L'ancre, la
vergue, le bras d'une ancre لنگرک حلقهسی وجیونی وقولی
القای لنگر کبیر Jeter l'ancre لنگر کبیر
Se tenir رفع لنگر قرار ایتمک Lever l'ancre لنگر قرار ایتمک
لنگر اوزرنده طورمق - لنگر اوزرنده توقف ایتمک
sur l'ancre

ANCRER. Jeter l'ancre A. القاء الانجر P. لنگر انداختن
|| Ils trouvèrent que le mouillage était bon là,
اول محلده مراسی مناسب اولدیغی لدی ils y ancrèrent
Figur. S'affermir, s'établir dans un emploi A. بقیا و الدوام
ربط - تمکین الانجر الدوام والبقا P. الارسان الدوام والاستقرار
ریشد - لنگر انداز قرار گشتن P. الارسان الدوام والاستقرار
Il cherche à s'ancrer auprès de ce prince
بو بکک یاننده تمکین لنگر دوام واستقراره سعی
بو خانده ریشد گیر Il est ancré dans cette maison
استقرار در

ANDOUILLE. Boyau de porc, farci d'autres boyaux, ou de la
chair du même animal A. الخنزیر P. عصیب الخنزیر
طوکوز اتی مومباری T. خوگ

ANDROGYNE. Hermaphrodite A. خنثا pl. خنثات P. ماده
هم دیشی هم ارکک T.

ANDROMÈDE. Constellation de l'hémisphère septentrional A.
امراة مسلسلة

ANDROPOGON. Plante A. اذخر P. خلال مامونی T. مکه

مکه صدانی - آیر یغی

ANE. Bête de somme qui a de fort grandes oreilles A. حمار
اشک T. دراز گوش - خر P. اباعیو pl. بعیرو - حمور pl.
نریق - نریق ایدن مرکب Un âne qui brait || مرکب
اعیار pl. عیر A. âne sauvage اشک - زن اولان خر
âne imban اشکی T. خردشتی P. حمار الوحش - ذاعل -
Bâter un âne حمارک سبری Le bât d'un âne حمار اهلی
خر سوار مرکبه سمر اورمق Aller sur un âne
Figur. Un حماره راکباً رحیما اولمق - اولدق روان اولمق
حمار A. ignorant qui ne sait point les choses qu'il doit savoir
اشک T. خر هیچندان P. محض

ANÉANTIR. Réduire au néant A. اعدام - ازاله
|| Dieu n'a qu'à retirer sa بوق ایتمک T. نا بود کردن P.
باری تعالی حضرتلری انعامنی مراد ایدده بکک اولور ایسد
جمیع مخلوقاتک اعدامنی یید اوزرلرندن کف ید - اوزرلرندن یید اعانتنی سلب ایدر
حمایت ایدر

Et détruire absolument A. محو - اسحا - ازاله
بوق T. تباہ کردن - هیچ کردن - نا بدید کردن - کردن
|| Il n'y a pas de fortune si وجودی قالدرمق - ایتمک
مرتبه اقبال هر نقدر انقدر anéantir toutes ses créatures
عالمی اولسد ییلد بر کونده آفت فلکیله اصابتیلد رحین
جهانده بر پرتو - انمحلال اولمق احتمالندن خالی دکلدر
اقبال یوقدر که حتی دستبرد روزگار نا سازگار ایلد رحین
Les barbares ont anéanti l'Empire Romain
اقوام وحشیله رومیله کبری دولتنی اسحا وافنا ایلدیلر
صحیفه وجوددن حکت واسحا ایتدردیلر - وجودینی قالدردیلر
- بر عرف وعادتی محو ایتدرمک Anéantir une coutume
بر عادتی ازاله - بر عرف وعادتی وجودینی قالدرمق
بارگاه جناب L'Éc- On dit, S'anéantir devant Dieu - والعا ایتمک
افنای وجود ایتمک - باریده اختیار محویت ایتمک
حضرت عیسی خود بخود معدومیت نفسی ارتکاب ایلدی
riture dit: Jésus-Christ s'est anéanti lui-même

ANÉANTIR. Devenir presque rien A. انعدام - انمحلال
محو اولمق - دبا اولمق T. هیچ گشتن - تباہ شدن - تبعیدن
|| Cet homme avait entassé de grands biens, et
mis de grandes charges dans sa maison, mais tout cela s'est
فلان کشی اموال وفیره ادخار وخاندانه مناصب anéanti

جليله جليله بر خوردار اولمشيكن بونلركت جملهسى هبا
جليله بر مراد - منشور و دائره هستيدن دور و مسجور اولمشدر
و كامران اولمشيكن بونلركت مجموعه منعدم و تباها اولمشدر
محور اولمشدر - بى اثر و نشان اولمشدر -

نا P. مضحل - مسحا - زایل - منعدم - معدوم A. ANÉANTI.
هيچ گشته - فنا پذير - تباها شده - تباهيده - نا بديد - نود
محور اولمش - وجودى فالتمش - هبا اولمش - يوق اولمش T.

انعدام - معدوميت A. ANÉANTISSEMENT. Réduction au néant A.
L'anéantissement de toutes les créatures dépend de Dieu
کافه مخلوقاتک باری
بارى - محو و انعدامى باری تعالينک يد قدرتمنده در
تعالينک اراده صمدانيه منوط اولان احوال دندر

Figur. Destruction d'un Empire, abaissement d'une fortune
élevée A. Cette famille est tombée dans l'anéantissement
بو خاندان دوجار
La chute et l'anéantissement des trois premières monarchies
اولکى اوج عدد خاندان سلطنتک
Depuis l'anéantissement de sa fortune, il est tombé dans le dernier mépris
قوت مالىدى رهن زوال
اولدندبرو حال کمال مذلته گرفتار اولمشدر

ANECDOTE. Particularité secrète, qui avait été omise par les
historiens précédents A. P. دقيقة مختبأ - خبايا pl. خبيثه
هنوز يقدسى T. راز نشکفته - نکته نا گفته - نکته پنهان
آجلماش بر سر

ANÉOMÈTRE. Instrument qui sert à mesurer la force du vent
يل ترازيسى T. توازوى باد P. ميزان الرياح A.

ANÉMONE. Plante A. گل بى فرمان P. شقایق النعمان
Anémone گلچيکى T. لاله کوى - لاله دشتى -
بالن فات simple فانمريه باني کلنچک چيچکى
کلنچک چيچکى

ÂNERIE. Grande ignorance de ce qu'on devait savoir A.
Tout ce livre est plein d'ânerie
بو کتاب سر تا پا حماريندن عبارتدر

ÂNESSE. La femelle de l'âne A. pl. اثنان
ديشى اشک - فانچق اشک T. خرماده P. حمایر

ANET. Plante A. دره اوتى T. شويت - شويد P. شيت
دره اوتى يانى - روشن شويت Huile d'anet
دره اوتى يانى - روشن شويت

ANÉVRISME. Terme de Médecine. Tumeur causée par la di-

latation d'une artère A. T. برجستگی رگ P. نتو الشريان
طمر قبارمى - طمر طولمى T.

ANFRACTUEUX. Plein de détours et d'inégalités A. -
منعرج -
اكرى بوى T. نا حمار - كج و مسج P. كثير الانعراج
طولمى جوق

ANFRACTUOSITÉ. Détours et inégalités A. انعراجات pl.
طولمى لى - اكرى بوى ريلک T. ناموارى P.

En Anatomie, éminences ou cavités inégales dans la surface des
os A. بوى ريلک T. نا در برابرى P. احنا pl. حنوس

ANGE. Créature purement spirituelle A. اجنه - جان pl. جن
اخيار روحانيون - جن خير Bon ange || روحانيون pl. روحاني -
اشرار - جن شر Mauvais ange ارواح طيبه دن برى - برى
Auge de lumière ارواح خبيثه دن برى - روحانيون دن برى
Auge de ténèbres ارواح نيره دن برى
Et généralement tous les esprits bienheureux qui composent la hiérarchie celeste A.
La chute des anges - هبوط اجنى برى

Les anges environnent le trône de Dieu
ملایک کرآم خدمت عرش
Les neuf choeurs
ملایک عظام احوال اوامر و تائيد در رب العالميندر
Ange tutélaire A. طبقات تسعة ملائكة و فرشتگان
حافظون pl. حفظه pl. حافظ A. ملائكة
ملاك موكل للمحافظة -

سروشى P. ملكى A. ANGÉLIQUE. Qui appartient à l'ange A.
Les esprits angéliques
ملکى ارواح
Il se dit figur., pour
عقل ملکى
Esprit angélique
Une beauté angélique
جمال ملکى
Voix angélique
ملک طلعت
نواخت ملکى الصفت
Pureté angélique

ملک اوتى T. سبل خطايى P. آنجليقا A. ANGÉLIQUE.
L'angélique parfume la bouche, et fortifie l'estomac
ملک اوتى تطيب رائحة فم ايدر و معدبه تقويت ويرر

ANGINE. Maladie de la gorge A. درد
بوزاز صيقلمدى T. خناک

ANGIOLOGIE. La partie de l'Anatomie que traite des vaisseaux
بحث فى احوال الجوائف النفس A.

ANGIOTOMIE. Dissection des vaisseaux A. تشریح الجوائف

النفس

زاویه *ANGLE*. Ouverture de deux lignes qui se rencontrent *A.* زاویه *pl.* زاویه *aigu* قائمه *Angle droit* || *T.* کوشه *P.* زوایا *pl.* زاویه *obtus* منفرجه *saillant* خارج *rentrant* داخل *Les* شکل *plusieurs angles* کثیر الزوایا *Une figure de plusieurs angles* دایره *d'un bataillon* بر بٹالیونکت زاویدلری

ANGLEUX. Il se dit des noix dont la substance est tellement renfermée en de certains petits coins, qu'il est difficile de l'en tirer *A.* جتین قوز *T.* کنکت *P.* جوز ملزوز اللب

ANGOISSE. Grande affliction d'esprit *A.* - ضجرت البال || *Etre en angoisse* || *T.* ناسه *T.* ناسا - جگر خوری *P.* کرب *pl.* کربت اقتضای مراتب کربت وانضجاره *dans d'extrêmes angoisses,* کرب جانگداز مورثة الهلاک *dans des angoisses mortelles* دوجار اولمق - گرفتار اولمق

Poires d'angoisse. On appelle ainsi, certaines poires si revêches au goût, qu'on a peine à les avaler *A.* *P.* کثری بری *P.* بوزار بوران آرمودی - احلاط *T.* گلوگیر

ANGUILLE. Poisson d'eau douce *A.* صلور - جری - انقیس || *T.* بیلان بالغی *T.* مار ماهی *P.*

ANGULAIRE. Qui a un angle *A.* *T.* کوشه دار *P.* ذو الزاویه *Figure angulaire* شکل *Corps angulaire* شکل *Figure angulaire* || *T.* کوشه دار *pl.* جرم ذو زاویه

Il se dit aussi, d'une artère qui passe au grand angle de l'oeil *A.* کوز طمری *T.* رکت چشم *P.* ناظر

ANIEROCHE. Difficulté, embarras *A.* دشواری *P.* معلاقی الاشکال || *Il y a quelque anieroche dans cette affaire* بر *T.* انکل *pl.* مصلحتده بر انکل وار در

ÂNIER. Celui qui conduit des ânes *A.* سابق الحمور - حمار *T.* اشکبی *P.* خردان

ANIL. Plante *A.* جوید اوتی *T.* گیاه نیل *P.* ورق النیل - وسمه

ANIMADVERSION. Improbation, correction en paroles seulement *A.* قندیش *T.* نکوهش *P.* مواخذة - عتاب - لائم - لوم *Il a fait une friponnerie qui mérite animadversion* سزاوار لوم *Ce procédé mérite l'animadversion publique* بر *T.* اولدجق *pl.* بر کوند حیل ارتکاب *Il a fait une friponnerie qui mérite animadversion* بو مثال حرکت مستحق لوم وتعییب *L'animadversion de la Cour* دولت طرفندن *pl.* اولان *pl.* عامه *pl.* انامدر عتاب و مواخذة

ANIMAL. Être animé et sensible *A.* حیوان *pl.* حیوانات

Animal aquatique حیوان بری *Animal terrestre* || *T.* جانور *Animal à quatre pieds* حیوان آبی - حیوان ماتی *pl.* درت آیفلو حیوان *T.* حیوان چار پا *P.* موشی *pl.* ماشید *Dieu a créé tous les animaux* جميع حیواناتی خلق و ایجاد ایلدی *Traité de la nature des animaux* طبایع حیواناتی مشتمل بر قطع مقال *L'homme est le plus noble des animaux* حیواناتدر انسان اشرف

Il signifie aussi, une personne grossière *A.* کالبهیمد - بهیمد || *Celui qui vous a dit cela* || *T.* اوکوز *T.* جانور بی ادراکت *P.* بوکلای سکا سوپلیان بر جانور بی ادراکدر *Ce n'est qu'un animal* شخص بهیمددر

Et qui appartient à l'animal *A.* حیوانی *P.* جانوری *Les facultés animales* عیش حیوانی *Vie animale* || حیوانلغده مخصوص *La partie animale, et la partie raisonnable* قوای حیوانیه *جست حیوانیه* و جهت عقلیه

On appelle Règne animal, la classe des animaux *A.* مواید ثلثدن *Et en Chimie, Huiles animales, celles qui ont été tirées des animaux* *A.* ادهان الحیوانات

ANIMAL, dans le langage de l'Écriture-Sainte, signifie, charnel, sensuel *A.* جسمانی

ANIMALCULE. Petit animal qu'on ne peut voir qu'à l'aide du microscope *A.* *pl.* ذرات الهوام *pl.* ذرة الهامة *Les animalcules de la semence* نطفده *pl.* اوفاجق بوجکت *T.* اولان ذرات هوام

ANIMATION. L'union de l'ame au corps *A.* اتحاد الروح *P.* رحم مادرده *pl.* جانلنید *T.* جان پذیری *pl.* دولکت *pl.* جانلنمدسی - حینکت اتحاد روح ایللمسی

ANIMER. Mettre le principe de la vie dans un corps organisé *A.* جان - جان بخشیدن *P.* ابداع الروح الحیوانی - احیا *pl.* جانلندرسق *T.* مایه حیات دادن - روح دادن - دادن *Il y a dans les corps vivants un principe qui les anime* اجسام ذوی الارواحده ابداع روح حیوانی ایدر بر ماده حیات *Dieu peut animer les pierres* موجود در باری تعالی حضرتلری *pl.* طاسلره جان ویرمکه فادر در

On dit, Animer quelqu'un de son esprit, pour dire, faire passer ses idées et ses sentiments dans son coeur *T.* فکر و ضمیرینی *pl.* فکرینی *pl.* آخر کمسندید *pl.* انفاذ ایتمکت *pl.* On dit aussi, Le Zèle de Dieu anime cet homme

Il est animé d'un saint Zèle فلان کشی بی غیرت الله تشجيع ایذر لیبب غیرت الیه درونده مشتعل وفروزاندر

ANIMER, signifie aussi, encourager, exciter. V. ces mots.

تحریرک الی A. Figur. Donner de l'action, de la vivacité. **جالبندرمق** - ایشه یورتدروکت T. بکار راندن P. العمل ذاتده بغایت قایران C'est un homme indolent que rien n'anime. Et donner de la force à un ouvrage d'esprit A. **اشراب الروح والقوة** A. **جالبندرمق** - روح وبرمکت T. روح دادن P. **بو** dans cet ouvrage quelques endroits qu'il faudrait animer C'est un orateur qui n'a point d'action, il n'anime point ce qu'il dit برواعظکت کلامده روح وقوت اولمدیغمندن تأیسری صحبته حیات T. **On dit aussi, Animer la conversation** - یوقدر هر ایشلدیکی صورتده روح وبرر اوبمدجیاردندر Et qu'un sculpteur anime toutes ses figures تازه وبرمکت ایشلدیکی صورتده روح وبرر اوبمدجیاردندر

ANIMER, signifie aussi, irriter, mettre en colère. A. **احداد** -

طارلمق T. بخشم آوردن P. انتصاب

ANIMÉ. Ils sont animés du même esprit فکرواحد جملمسی **Les deux parties contractantes également animées du désir de rétablir entre elles la bonne intelligence** طرفین معاهدین بینماده رابطہ حسن الفتی تجدید ایشمکت آرزوسنده علی التساوی یکدل وجان اولدفلرینده میانده حسن رابطہ الفتکت تجدید واعاده سی فکری - بماء قلوب جانین معاهدینده علی وجه التساوی اشراب روح اشتیاق ورغبت ایلدیکند مبنی

ANIMOSITÉ. Sentiment vif de haine contre quelqu'un A. **بغض** - Avoir une grande animosité contre quelqu'un **دشمناکت** T. کینه P. غیظ - بغضا - بروکسندنک آخر حقند بغض وکیندهسی درونده مایه بغضا وکینه موجود ونر فرار اولمق - اولمق Agir par animosité عمل وحرکت اینمکت **Sans aucune animosité** کلایا عاری اولدلق

ANIS. Plante A. **رازیانه رومی** P. کمن حلوا - **انیسون** A. **حبّة الحلوا** - بذر انیسون A. **Semence d'anis** || **آناسون** تخمی T. زبان

ANKILOLOGOSSE. Vice du filet de la langue A. **سقامة اللسان** L'ankilologie cause une grande difficulté de parler **دیل سکیری عانی** T. **رنج** پیروزد زبان P. **اللسان** وثرة لسانکت سقامتی

عجمت لسانده سبب اولور

ANKILOSE. Privation de mouvement dans les articulations ou jointures A. **عطلّة الاوصال والمفاصل** P. **پیروزد های** اکت وایوانق یورلریکت اوینامده مسی T. بدن

ANNALE. Qui ne dure qu'un an A. **حوالی المدّة** P. **یکساله** فلانه حوالی Il ne lui donna qu'une procuration annale || **بربللق** T. **فلانی برییل ایچون وکیل ایتدی** - المدّه بروکالت ویردی ANNALES. Histoire qui rapporte les événements année par année A. **وقایع سنوبیدی** T. **وقایعنامده** P. **تاریخ الوقایع** A. **تاریخ** Il se dit souvent pour l'Histoire A. **مشمّل اولان کتاب** **تواریخ** pl.

وقایع P. **مختصر الوقایع** A. **ANNALISTE**. Auteur d'annales A. **فرانسده** Les annalistes de France || **واقعدری یازان** T. **نویس** **وقایع نویسلری**

ANNEAU. Cercle qui sert à attacher quelque chose A. **حلقده** **حلقه آهنین** || **حلقه** T. **جسر** P. **حلقات** pl. **دور حلقه** -

Il signifie aussi, bague A. **خواتیم** pl. **انگشیر** P. **التون یوزکت** Il lui a mis un anneau au doigt **خاتم زرین** || **یوزکت** **پروغنه بر خاتم طاقدی**

Il se dit figur., des boucles formées par la frisure des cheveux A. **حلقده** - **سکجه** P. **جعود** pl. **جعد** A. **صاجی حلقده** **فیورمق** **حلقده** **فیورمق**

ANNÉE. Espace de temps dont la durée est de douze mois A. **سنین** pl. **سند** - **احوال** pl. **حزول** pl. **حول** - **اعوام** pl. **عام** - **سنه** **ماخید** - **سند** **سابقده** A. **L'année passée** || **یسیل** T. **سال** **کیچن یسیل** T. **سال** **گذشته** - **پادسال** - **دیسال** P. **عام اول** **L'année** **بوندن اول اولان** **سند** - **مقد مکسی** **سند** - **بولندر** - **سنه آتید** A. **L'année qui vient** **سند** **قویب الحالول** **prochaine** Cette **کلدهجک** **یسیل** T. **سال** **آینده** P. **سنه اتی الحالول** - **مرور سنین واعوام** **اشبو** **سنه مبارکده** **Le cours des années** **Donner en années** **یسیلده** - **سال** **بسال** - **سند** **بسند** **معومت ویرمکت** **Les années passent vite** **سین** **وایام سریع** **الموردر** **در** **سندنک اولی ووسطی** **On dit, Année lunaire** **سنه شمسیه** **Année solaire** **سنه قمریه** **Année astronomique** || **سنه زمانیه** **Année civile** **سنه نجومیه** **L'année civile est**

de trois cent soixante cinq jours, et l'année astronomique, de trois cent soixante cinq jours, cinq heures, quarante-neuf minutes. سنه زمانیه تمام اوج یوز آلتش بش کون و سنه نجومیه اوج یوز آلتش بش کون بش ساعت و قرقر طقوز دقیقدن عبارتدر

ANNÉE d'exercice. Celle où l'on exerce actuellement une charge que plusieurs officiers ont droit d'exercer l'un après l'autre

T. نوبتی سندسیدر C'est son année d'exercice || نوبت سندسی ou absolument, C'est son année, il est en année در

سال ماتم P. ایام الحداد - عده الحداد A. ANNÉE de deuil. Une veuve qui se remarie dans l'année de son deuil, perd son douaire مرتد ارمله عدت حدادت

اقتضاسندن مقدم عقد نکاح ایدجک اولور ایسد زوج هالکندن آدیغی صداقی رد ایتکت لازم کور

Bonne année. Une année d'abondance A. السنة الخصب والرخا. Une année où la récolte a été mauvaise A. Mauvaise année, une année où la récolte a été mauvaise A. On dit, Pleine année, année médiocre, demi-année, pour exprimer les différents degrés de la fécondité و سنه معتدل و سنه کم و سنه جديبة On dit aussi, qu'une terre vaut tant année comme, pour dire, en faisant compensation des mauvaises années avec les bonnes سنه عاديده حسابيله شو مقدار محصول و بربر بر سنه معتدل حسابيله - ارض

واردات سنویة A. ANNÉE, se dit aussi du revenu d'une année. Son fermier lui doit deux années سنه لکت ماتزوی دقتنده ایکی سنه لکت واردات واردر

On dit, Les belles années, pour dire, les années de la jeunesse هنگام نازگی P. وقت الربيعان الشباب - ایام الشباب A. کنجملکت وقتلاری T.

ANNELER. Boucler les cheveux A. نجعیدر P. T. خم کردن صاحبی قیورمق

ANNELÉ. A. مجعید P. خم بخم - خم کرده - خم بخم - حلقه لشم

ANNELURE. Frisure des cheveux A. جعودت P. خمیدگی قیورلق T.

ANNEXE. Ce qui est uni à quelqu'autre bien A. pl. مضانی Les annexes d'une terre

بر قطع صیعدنکت مضافات و ملحقاتی

ANNEXER. Joindre, attacher A. الحاق - اضافة. Annexer un fief à une terre بر جفتلکه الحاق ایتکت Il a annexé ce droit à sa terre جفتلکه متصرف اولدیغی فلاں عواددی اضافد ایلدی

ANNIHILATION. Anéantissement. V. Annulation.

ANNIVERSAIRE. Qui revient le même jour chaque année A. فلانکت سندسی T. روز بهر سال آیدده P. متناوب کل سنه بهر سنه متجدد و متناوب اولان Fête anniversaire || کونی فلان حادثنکت Jour anniversaire de cet événement یوم عید سندسی کونی

ANNONCE. Avis par lequel on annonce quelque chose au public A. خبر P. پیام T. خبر || Annonce de livres à vendre صانیله حق کتابلرکت خبری

ANNONCER. Faire savoir une nouvelle à quelqu'un A. اخبار - Annoncer une bonne nouvelle T. خبر و برمکت P. پیام آوردن - انبا Il nous est venu annoncer le mariage d'un tel اخطار سنی انبا ایتکت مصلحیدی طرفه ایتکت Il nous a annoncé la paix انجور کلدی On dit, Annoncer la parole de Dieu, pour dire, annoncer l'Evangile T. ایتکت انبا و اعلان ایتکت انبیای عظام حضراتی ورور مسیحی انبا ایتمشلور در

خبر و برلمش T. پیام داده P. منبا - مخبر A. ANNONCIATION. Le message de l'ange Gabriel à la Vierge A. تبشیر حضرت جبرائیل الامین - La fête de l'annonciation T. یوم العید البشارة مریم

محرر الحواشی A. حاشیه یازان T. حاشیه نویس P.

ANNOTATION. Note sur le texte d'un auteur A. حاشیه pl. اوستور تالیفاتنی - تالیفده کثیره المنافع حاشیلر یازدی بر وجد احسن تحشید ایلدی

Il signifie, en termes de Pratique, l'état et inventaire des biens saisis sur un criminel A. انگاره دفتر الاموال المجرم A. موقوفلرکت مالی دفتر T. مال گنهگار اموالکت دفترینی ترتیب ایلدیلر annotation de ses biens

ANNOTER. Marquer l'état des biens saisis par autorité de Jus-

سپاری دپگت P. عروة القدر - شكيم القدر A. d'une marmite
تنجهره نكت قولبي T.

فرصة صغيرة - جهن A. Et une espèce de golfe peu profond
كورفرجور - كوچك كورفرز T. شاخايجد P.

ANTAGONISTE. Adversaire A. خصم pl. معارض - خصوم
خصم T. همورد - هماوز P. معارضين

ANTARCTIQUE. Qui est opposé au pôle arctique ou septentrional A. قطب جنوبي
Pôle antarctique || جنوبي A. قطب جنوبي سمتده كائن اقطار واراضى
Cercle polaire antarctique داتره قطب جنوبي

ANTÉCÉDENT. Qui est auparavant A. ماضى - سابق
سندات Les actes antécédents || مقدمكى - كيچن T. گذشته
دعاوى ماضيد Les procédures antécédentes سابقده

En termes de Grammaire, il se dit des noms et pronoms
qui précèdent et régissent le relatif Qui A. مضانى اليد

En termes de Logique, c'est la première partie d'un argument,
dont on tire une conséquence A. قضيه مازومه || Je vous
accorde l'antécédent, mais je vous nie la conséquence سورد
ايلديكك كلامده قضيه مازومديي تسليم واقرار وقضيه
لازمديي رد وانكار ايدرم

ANTECHRIST. On appelle ainsi un séducteur qui viendra à la
fin du monde pour corrompre les fidèles A. مسيح دجال - دجال
|| Le temps de la venue de l'antechrist est incertain
دجالك ظهورى وقتى نا معلومدر

ANTENNE. Longue vergne qui sert à soutenir les voiles A.
تير بادباندار P. صارى حامل الشراع - صارى pl. صارى
ادند دبركى T. كشتى

ANTÉPÉNULTIÈME. Qui précède immédiatement la pénultième
قبل || Dans l'antépénultième ligne ما قبل قبل الآخر A.
الآخر ما قبلى اولان سطرده

ANTÉRIEUR. Qui précède A. مقدم - مقدم
P. اقدم || La partie antérieure d'un vaisseau
T. طرف پيشين كشتى P. صدر السفينه - مقدم السفينه A.
جسمك Les parties antérieures d'un corps كمينك اوت طرفى
Un fait antérieur تاريخه مقدم Epoque antérieure اجزاء مقدمدى
Ce مقدم وقوعه كشمس بر حال - ماذه مقدم الوقوع
- بو حجت ديگرندن اقدمدر A. contrat est antérieur à l'autre
ديگر حجتك تاريخندن مقدمدر

ANTÉRIEUREMENT. Précédemment A. قبل ذا - مقدما
T. بيش ازين - پيشترين وقت P. زمان المتقدم
|| Cette dette a été contractée antérieurement à la vôtre
بودينك مغاولدى سنكيدن بوندين اقدم - بوندين ايلرو - اول
سنك ابلد اولان مغاولدن اول منعقد - مقدم عقد اولنشدن
اولمشدن

ANTÉRIORITÉ. Priorité de temps A. تقدم الزمان
|| ايلرولك T. پيشيني هنگام P. الوقت
Antériorité d'hy- تقدم تاريخه Antériorité de date
توحيك تقدم زمانى
d'une demande مطلبك تقدم وقتى

ANTHOLOGIE. Recueil de petites pièces de poésies choisies A.
منتخبات الاشعار

ANTHRAX, ou CHARBON. Espèce de bubon très-enflammé A.
يافى قره T. آتش پارسي - آتشپاره P. نار فارسي - جمره

ANTHROPOLOGIE. Figure par laquelle on attribue à Dieu des
actions, des affections humaines A. اسناد الصفة المخلوق
الى الخالق

ANTHROPOMORPHISME. Doctrine de ceux qui attribuent à
Dieu une figure humaine A. مذهب المسندين الصفة المخلوق
الى الخالق

ANTHROPOPHAGE. Homme qui mange de la chair humaine
آدم T. مردمخوار P. اكلة اللحم البشر pl. آكل اللحم البشر A.
اتى پيشي

ANTICHAMBRE. Celle des pièces d'un appartement qui est im-
médiatement avant la chambre A. حجرة خارجية - مقدم البيت
|| Il y a dans cet appartement ديش اوطد T. پايگاه خانه P.
بو داتره بر ديش اوطدى anticambre, chambre et cabinet
Attendre dans l'anticambre و بر خلوت اوطدى مشتلمدر
ديش اوطده متوقف - ديش اوطده منتظراً توقف ايتمك
مقام انتظار اولدق

ANTICIPATION. Action par laquelle on prend, on présente
quelque chose d'avance A. استقدام الوقت
P. استقدم الوقت || L'anticipation d'un paiement
تاديدنك وقت ايلرولك T. قبل حلول الوقت
ايجدنك اداسى - استقدام وقت معينى
Il se dit en termes de Finance, Des expédients auxquels ont re-
cours les administrateurs, pour se procurer des fonds d'a-
vance par des espèces d'emprunts, hypothéqués sur des parties
du revenu public qui ne sont pas encore reçues A. تحصيل المال

تحصيل مال پیش از حلول وقت *P.* علی وجه التداخل
Les anticipations || وقتنندن اول علی الحساب افچه آمد *T.*
 علی وجه التداخل sont ordinairement des emprunts très-onéreux
 تحصيل اولیان اموال دیون ثقله طاقتگذار عدادندن
 معذور در

Il signifie aussi, usurpation faite sur les droits, sur le bien
 تجاوزات *pl.* تجاوز - تعرضات *pl.* تعرض - دخل *A.* d'autrui
 C'est || صار قننلیق *T.* دستدرازی *P.* تعدیات *pl.* تعدی -
 بو مثللو حرکت une anticipation sur mes droits, sur mes terres
 تجاوز وتعدی - بنم حقوقه وملكه محض دخل وتعرضدر
 قبیلندندر

En Rhétorique, c'est une figure par laquelle l'orateur réfute
 جواب متقدم الى *A.* جواب متقدم الى
 اعتراضات المقدرة

پیش *P.* قبل حلول الوقت *A.* Par anticipation. Par avance
 Il s'en est emparé par anticipation || وقتنندن مقدم *T.* از وقت مردون
 قبل حلول الوقت ضبطند مبادرت ایلدی

پیش *P.* تقديم الوقت *A.* ANTICIPER. Prévenir le temps
 Le terme n'était pas échu, il a anticipé le paiement || وقتنندن ایلرو ایشلمک *T.* از وقت بکار آوردن
 وعده سی حاصل - ایتمش دکل ایکن استفادام وقت ایلد افچیدی ادا ایلدی
 Anticiper افچیدنک قبل الوقت اداسند مسارعست ایتدی
 وقتنندن - وقتی وکونی تقديم ایتتمک *T.* وکونندن ایلرو ایتتمک

ANTICIPER sur ses revenus. C'est les recevoir, les dépenser en
 ایرادی علی وجه التداخل اخذ واستعمالک *T.* avance
 Anticiper sur les temps. C'est raconter l'histoire d'un
 کیفیت احوالی تقديم تواریخ *T.* événement avant son époque
 واوقات ایلد نقل ایتتمک

دخول وتعرض *A.* ANTICIPER, signifie aussi, usurper sur autrui
 صار قننلیق ایتتمک *T.* دستدرازی نمودن *P.* ایصال التعدیات -

پیش از وقت بکار آورده *P.* متقدم الوقت *A.* ANTICIPÉ
 On dit, Joie anticipée, pour dire, une joie qu'on a, dans la vue d'un bien qui n'est pas encore arrivé
 وقتنندن اول سونم *T.* شادمانی بیینگام *P.* مزاح قبل الوقت *A.*

ANTIDATE. Date mise l'ensemble à une lettre, à un acte *A.*
 نا درستى تاریخ *P.* عدم الصحة التاريخ - خالف التاريخ
 || On a prouvé l'antidate de *T.* تاریخك طوغری اولماسی *T.*

بو سندده اولان تاریخك عدم صحته اثبات
 اولندی

ANTIDATER. Dater un acte d'un jour antérieur à celui où il
 وضع التاريخ الكاذب - وضع التاريخ المقدم *A.* a été fait
 مقدم *T.* تاریخ نا درست نهادن - تاریخ مقدم نهادن *P.*
 یلان تاریخ قویمق - تاریخ قویمق

مورخ بتاريخ المقدم - مورخ بتاريخ الكاذب *A.* ANTIDATÉ
 مقدم تاریخ ایلد یازلمش *T.* بتاريخ نا درست نوشته *P.*
 تاریخ مقدم ایلد مورخ سند ومکتوب || Acte, lettre antidatée

ANTIDOTE. Contre - poison *A.* مقادوم السم - قاطع السم
 زهری - اغویی کسچی *T.* پادزهر - زهردارو - تریاق
 قوى التأثير اولان دواى قاطع || Puissant antidote کسچی
 La thériaque est un antidote contre la peste, contre la
 تریاق معجونى وبانك ولسع حیانتك
 سیتینه دواى مقاومدر

P. مقاوم الحمى *A.* ANTIFÉBRILE. Remède contre la fièvre
 ایصتمه کسچی *T.* تب گریز

ANTIOLOGIE. Contradiction *A.* خلافمایى میان دو *P.* تناقض
 سوزلرک بری بریله اویغونسزلغی *T.* سخن

ANTIOPE. Animal *A.* ییبان اوکوزی *T.* یتیل

ANTIMOINE. Sorte de demi-métal *A.* ائمد - حجر الکحل
 دمور - سرمه طاشی *T.* سنگ سرمه - راسخت *P.* لاصف
 L'usage de l'antimoine a trouvé des ad-
 کحلک استعمالی خصوصنده معارضدر ظهور
 ایلدی

ANTINOMIE. Contradiction entre deux lois *A.* تناقض بین
 خلافمایى میان دو *P.* تضاد بین الحکمین - الحکمین
 ایکی احکام بیننده اولان تناقض *T.* قانون

ANTIPATHIE. Répugnance naturelle qu'on a pour quelque chose
 آزیغ *P.* منافرت طبیعیة - ابانت الطبع - ابانت النفس *A.*
 Antipathie invincible || ذاتی ایکنش *T.* آزیغ مادرزاد - طبیعی
 بوجده من الوجوه دفعی مکن اولیان ابانت طبع
 Il y a de l'antipathie entre ces deux personnages
 بوایکی ذاتلرک Avoir de l'antipathie pour la lecture
 برکمسندنک مطالعة کتب خصوصنده ابانت طبعی اولمق

ANTIPATHIQUE. Qui tient à l'antipathie *A.* ذو ابانت الطبع
 Ces deux personnes - là ont des آزیغ آرد *T.* ایکنشلو *P.*

humeurs antipathiques بو ایکی ذاتک مزاجی یکدیگری
حقنه ابانت و منافرت ایله مجبولدر

ANTIPÉRISTALTIQUE. V. Péristaltique.

ANTIPÉRISTASE. Action de deux qualités contraires, dont l'une augmente la force de l'autre A. عمل الحالتین المتضادتين || Les Péripaticiens disent que c'est par antipéristase que le feu est plus ardent l'hiver qu'en été قولنه حکمای مشائیونک کوره حرارت نازک موسم شتاده وقت صیفدن زیاده اشتدادی حالتین متضادتینک عملی تقریبیلله اولور

ANTIPESTILENTIEL. Bon contre la peste A. مقاوم الوبأ P. طاعون علاجی T. وبا دارو

ANTI-PHRASE. Figure par laquelle on emploie un mot, ou une façon de parler, dans un sens contraire à sa véritable signification A. بومعنا || Cela est dit par antiphrase || تعبیر بالعکس A. تعبیر بالعکس ایله افاده اولندی

ANTIPODE. Qui habite dans un endroit de la terre, diamétralement opposé à un autre A. اهالی السمیت القدم || Ces peuples sont nos antipodes قدمز سمت قدامز A. اهالیدنذر || Il se dit aussi des lieux par extension || Tel pays est l'antipode de tel autre فلان مملکت فلان فلان مملکتک سمت قدامدر - مملکتک سمت قدمنده کانددر

ANTIQUAILLE. Certaines choses de peu de valeur, comme de vieux meubles A. معوزة pl. معاوژ P. خدافل - معاوژ pl. معوزة T. اشبو اناث بیتک مجموعی خدافل و معاوژ مقولسیدر

ANTIQUAIRE. Savant dans la connaissance des monumens antiques A. علماء الآثار المتقدمین pl. عالم الآثار المتقدمین || Tous les antiquaires conviennent que cette médaille est fautive بو عتیق سکدنک ساخته اولدیغه علمای آثار متقدمینک جملدسی متفق الکلامدرلر

ANTIQUÉ. Fort ancien A. قدیم P. دیرین T. اسکی - اسکی Monnaie anti-que عمارت اسکی زمان سکدسی - دریم قدیم که اول زمان - اسکی زمان بناسی - سرای دیرین - قدیمه اخلاق و اداب La simplicité des moeurs antiques سادگی - قدیمه نک تصعدن بوانی

Il se dit aussi des personnes avancées en âge A. بلی الوجود

|| کچمش - یاشنی آلمش T. گذشته سال - فرسوده سال P. آره حق کچمش - جزئیجه بلی الوجود Il est un peu antique ادمدر سیماسنده یاشنی آلمش ادمک Il a l'air antique - برحسن گذشته در C'est une beauté antique صورتی وار در اثر A. Et de ce qui vient des anciens کچمش بر کوزالکدر || اسکی زمان شیئی T. کار قدیم P. عمل قدیم - قدیم Étudier l'antique آثار قدیمه مطالعه ایتک Copier l'antique اولان شیلره امعان نظر ایتک آثار قدیمه نک اورنکنی المق

P. علی طور القدما A. À l'antique. À la manière antique اول زمان طرزنده - اسکی زمان طورنده T. برسم دیرین دیرینه P. قدم الزمان - قدم A. ANTIQUITÉ. Ancienneté || Temple vénérable par son antiquité || اسکیلک T. Cette maison est illustre par sa noblesse et par son antiquité عبادتخانه بو خاندان کرک بو خاندان - اصالتی و کرک قدم زمانی تقریبیلله سزاوار اعتبار اولان L'antiquité des temps زمان قدیمه A. Il se dit aussi de tous ceux qui ont vécu dans les siècles fort éloignés du nôtre اسکی زمانلر T. اوقات پیشین P. Et des choses qui nous restent de l'antiquité A. آثار قدیمه pl. اثر قدیم T. یادگار پیشین - اسکی زماندن قالمش شی

مقاوم ANTISCORBUTIQUE. Propre à guérir le scorbut T. مقاوم اسقوربوت اولان دوا Remède antiscorbutique || اسقوربوت

ANTISEPTIQUE. Propre à arrêter le progrès de la gangrène دافع عفونت اولان دافع العفونة A. دافع العفونة اولان بر دواي Un puissant antiseptique قوتی التأثير

ANTITHÈSE. Figure de Rhétorique, par laquelle on oppose dans une même période des choses contraires les unes aux autres A. || Les antithèses dans cet auteur sont très-fréquentes صنعت التقابل الاضداد کثرتی مبالغه اوزره در

ANTIVÉNÉRIEN. Propre à guérir les maux vénériens A. فرنکسی عالی علاجی T. الداء افرنجی

ANTIVERMINEUX. Propre à combattre les vers A. صوغلجان علاجی T. کرگریز P.

ANTONOMASE. Figure de Rhétorique, qui met un nom appellatif, ou une périphrase au lieu du nom propre *A.* تسمیة || On dit par antonomase L'apôtre, pour dire, Saint-Paul حضرت پاولوس علی وجد التعلییب الحواری دیوار - حضرت پاولوس تعلیباً حواری اسمیله تسمیه اولنور

ANTRE. Grotte faite par la nature *A.* کهریف pl. کهریف - Antre obscur مغاره || مغاره *T.* اکنان - مغاره *P.* مغارات pl. مغاره - مغاره مظلمه Se cacher دره کو مغاره - مغاره نار بکت - مغاره مظلمه Autre profond مغاره بعید الغور

Et lieu où se retirent les bêtes féroces *A.* اجحار pl. اجحار - سسیج شیر - جحر اسد || L'autre du lion اسد سسیج *P.* اسلان ایمنی

s'ANUITER. S'exposer à être surpris en chemin par la nuit در راه گرفتار تاریکی شب شدن *P.* الیال فی السفر *A.* || Si vous m'en croyez, ne vous anuitez pas حذر فی السفرون حذر *T.* بکا اعتمادت وار ایسد الیال فی السفرون بکا بولده کیجیده طونلمه - بولده کیجیده طونلمه - بولده

ANUS. L'extrémité de l'intestin nommé Reetum, qui se rétrécit et se termine par un orifice plissé *A.* انفجیره *P.* سرم || کورت دلیکی - مقعد بیر بخت ایچ حلقه سی *T.* اندروننی مقعدت ایچ حلقه سنده ماتید پیدا || Avoir une fistule à l'anüs اولمق

ANXIÉTÉ. Peine et embarras d'esprit *A.* بلال - بلال - فلق || کورکل حقندیسسی *T.* پیچ وتاب درون *P.* اضطراب - البال || Son mal est accompagné de grandes anxiétés علمنی عوارض اکیده فلق واضطرابه مقارنذر

AORISTE. On appelle ainsi le prétérit indéfini *A.* فعل ماضی - شاهرکت *P.* اورطه - بهر *A.* ائره *T.* شاه طمری

AOÛT. Le huitième mois de l'année *A.* آب *P.* شهر آب || اغوستوسکت *T.* ماه || Le premier jour d'août متصرف اغوستوس La mi-août ابتدای کونی

APAISER. Calmer *A.* تسکین *P.* ایقاع السکونه - تسکین ایتمکت غضب *T.* تسکین ایتمکت - بصدرمق - تبس ایتمکت سخط ونصب *P.* تسکین ایتمکت - باری پیی تسکین ایتمکت Get enfant ne cesse de crier, apaiser او طفل نه سسه ده عیر, apaiser بو معصوم فریاددن خالی دکدر تسکینده سعی ایله

Apaiser les flots سکونت ایتمکت درون - اختلال ملکی تسکین ایتمکت مایکده زبانه کش اشتعال اولان آتش شورش واختلالی طهوره کلان *P.* تسکین ایتمکت - بصدرمق - نزاع وغویایی تبس ایتمکت تسکین ایتمکت - بصدرمق - قیل وفالی دفع وتسکین ایتمکت بصدرمق - وجعی تسکین وتعدیل ایتمکت جزئیجه - حماسی نوعاً سکونت پذیر اولمشدر

S'APAISE. *A.* کسب السکونه *P.* بصلیق *T.* آرام پذیرفتن || L'orage s'apaise سکونت بولمق - تبس اولمق - دیگامکت - دیگامکده - ظهور ایدن بوره کسب سکونت ایتمکده در شدت روزگار کسب سکونت ایتمکده در Le vent s'apaise آتش - شدت نار سکونت پذیر اولدقدده Sa douleur commença à s'apaiser آتش دیگامکده یوز طوندقدده - بصلدقدده سکونت - وجعی کسب سکونت ایتمکده در یوز طونددی

APANAGE. Terres données par un Souverain à ses puînés *A.* بر ارضی pl. خواص || Donner une terre en apanage Les apanages des Enfants de France sont réversibles à la Couronne, au défaut d'hoirs mâles شهرزاده لرینه ویریلان خاصلر اولاد ذکر فالمدینی صورتده On dit figur. Les infirmités sont l'apanage de la nature humaine, pour dire, qu'elles en sont la suite علل واستقام طبیعت بشری بخت ملک خاصیدر

APANAGER. Donner en apanage *A.* احسان - اصحاب الخاق || Le Roi apanagé tous ses puînés جلد سده برادر لرینه کت خاقل ویردی

APANAGÉ. *A.* خاقلو *T.* خاقلو *P.* صاحب الخاق || فلان دو قلدق تصرفله خاقل صاحبی اولمشدر

APATHIE. État d'une âme qui n'est susceptible d'aucune émotion *A.* فابوان *T.* فسر دگی دل - مرده دلی *P.* جمود النفس || Les Stoiciens voulaient que leur sage fût dans une entière apathie رواییون کندو حکمالرینه کتی مرتبه جمود نفس ایله مجبولیترینی استرلر ایمش

APATHIQUE. Qui est insensible à tout *A.* جامد النفس *P.*
 Un homme apathique n'est touché de rien *T.* فایران خویلو *T.* فسرده دل - مرده دل
 جهود نفس ایله سجبول اولان
 کشی هیچ بر شیئن متاثر اولمز

APENS. *V.* Guet - Apens.

APERCEVABLE. Qui peut être aperçu *A.* ممکن تشخیص - ممکن الفرق
 Il y a des corps qui ne sont point apercevables sans microscope *P.* سچیلور *T.* دیدنی
 بعض اجرام خورده بین ایله باقلمینجد ممکن تشخیص دکدر

APERCEVANCE. Faculté d'apercevoir *A.* قوه النظر *P.* یارای
 کورمک قوتی *T.* دیدار

APERCEVOIR. Découvrir *A.* کشف - تشخیص *P.* دیدن
 En passant par une telle rue, il aperçut celui qu'il cherchait *T.* سچمک
 فلان زواقدن مرور ایدر ایکن اره دیغی آدمی کشف و تشخیص ایلدی
 Nous avons aperçu de loin *T.* سنی دوردن فرق و تشخیص ایلدک
 شما گدازمز اولمشسک - دوردن چشم رسمز اولمشسک -
 ایراقدن سزدک - سنی ایراقدن سچمشسز

S'APERCEVOIR. *A.* استشعار *P.* فهمیدن
 Il s'est aperçu du piège qu'on lui tendait *T.* قوردقلسری دام
 Il y a long temps que je me suis aperçu qu'il n'est pas de mes amis
 اولمدیغنی مدت مدیده دن برو کشف و استشعار ایلدی
 Il cache si bien son dessein, qu'il est difficile de s'en apercevoir
 مرامسی اول قدر کم و اخفا ایدر کد سولمسی
 اکلاشمدسی کوجدر - مشکدر

APERÇU. *A.* مشخص - منکشف *P.* دیدن
 Il est aussi substantif, et signifie, un exposé sommaire *A.* خلاصه
 Ce que je vous dis là n'est qu'un aperçu *T.* علم اجمالی - لوایح
 Je n'ai pour cet objet qu'un aperçu *T.* علم اجمالی بر کوند علم
 Cet homme a quelquefois des aperçus fort heureux *T.* وار در
 آدمک فکریمند سرج ایدن لوایح بعضاً مقارن صوابدر
 En en parlant de comptes, une estimation au premier coup d'oeil
 Par aperçu, cela monte à tant *T.* تخمین مختصری - نقدیر مختصری
 تخمین مختصری اولدوق شو مقداره بالغ اولور

APÉRITIF. Qui facilite les sécrétions et les déjections *A.* مفتح

دوای مزلق و مفتح *Remède laxatif et apéritif* || مفتحات
 Les apéritifs poussent ordinairement par les urines *T.* عادتاً
 ادرار طریقله دفعدر

APETISSEMENT. Diminution *A.* تصانور *P.* خوردگی
 L'apetissement qui paraît dans les objets éloignés *T.* صومرتیبادده
 ابراقلمش نسنه لوده کورینن - مشهور اولان حالت تصانور
 کوجکلنمه حالتی

APETISSER. Rendre petit *A.* تصغیر *P.* خورده ساختن
 Cette figure est trop grande, il la faut apétisser *T.* خورده
 بو تصویر بغایت عظیم الحجم اولدیغدن تصغیر اولنمغه
 محتاجدر

Et devenir plus petit *A.* تنصیر *P.* کسب القصاره - تنصیر
 Après le solstice d'été, les jours apétissent *T.* انقلاب
 Une étoffe qui s'apétisse à l'eau *T.* صوفه کسب قسارت ایدر ثوب
 صوده کسب قسارت ایدر ثوب

APETISSI. *A.* مقصّر *P.* خورده گشته *T.* کوجکلنمش
 قصدلنمش *T.* کوتیپیده *P.*

APHÉLIE. Le point de l'orbite d'une planète dans sa plus grande distance du soleil *A.* منزل امگاج
 L'aphélie de la terre *T.* کونشدن اکت یوکسک کرتد
 جرم ارتسک سمت شمسن درجه اوج قصارده بولنسی

APHERÈSE. Figure de diction par laquelle on retranche quelque chose au commencement d'un mot *A.* حذنی

APHONIE. Extinction de voix causée par une maladie *A.* بکم
 بی صدایی - دمبستگی *P.* انقطاع الصوت - بکامت
 سسک کسالمدسی

APHORISME. Maxime énoncée en peu de mots *A.* حدیث
 Aphorisme d'Hippocrate *T.* احادیث
 Aphorismes de Jurisprudence *T.* احادیث فقهیه

APHRONITRE. C'est une sorte d'essence de nitre *A.* زبد الشورج
 کهرجالد کپوکی *T.* کف شوره *P.*

APITOYER. Affecter de pitié *A.* تفریق القلب
 T. شفقت انگیزتن *P.* تبسب العرق الشفقة - الحنان
 Rien ne peut l'apitoyer sur son sort *T.* مرحمتد کتورمک
 پریشانی حالم خصروده عرق رقت و شفقتی بر وجهلد
 تمسب اولنمق ممکن دکدر

S'APITOYER. *A.* ترحم - تشفق - نحن *P.* مهربانی نمودن

Faire apologie بر تالیف یک حقنه عزو اولنان عیب و تهمت ایلدیلر
 l'apologie d'un livre بر تالیف یک حقنه عزو اولنان عیب و تهمت ایلدیلر
 Faire l'apologie de la conduite de quelqu'un بر تالیف یک حقنه عزو اولنان عیب و تهمت ایلدیلر
 sa conduite depuis quelque temps fait son apologie بر تالیف یک حقنه عزو اولنان عیب و تهمت ایلدیلر
 اولان سلوک و حرکتی حقنه عزو اولنان انباماتی جرح ایلد برات ذمتند شامد در

APOLOGISTE. Celui qui fait l'apologie de quelqu'un .A. کافل
 سنک انبات C'est votre apologiste لا بات البرات الآخر
 براتسک داتر جواب و بریمک کافل و وکیلدر

APOPHTEGME. Dit notable de quelque personne illustre .A.
 حکما سوزی T. گفته حکما P. اقوال الحکما pl. قول الحکما
 اليونانک حکماى Les apophtegmes des sept sages de la Grèce
 Il se dit aussi de tout discours qui a l'air de sentence ou de maxime . Il ne parle que par apophtegmes
 قول حکما سوزیلر کبی تکلم ایدر

APOPHYSE. Partie éminente qui s'avance hors du corps d'un os .A. عظم
 T. بر جستد استخوان P. عیور العظام pl. عیور العظم .A.
 کیمیکت نورسک یری - کیمیکت طومالج یری

APOPLECTIQUE. Qui appartient à l'apoplexie .A. فجمسوی
 عارضه Symptôme apoplectique متعلق T. نزولی
 حیات وسیعاسنده Ha l'air apoplectique عارضه فجمد - فجموید
 - درای فجمسوی Remède apoplectique آمار فجمد بدیدار در
 طامد علاجی

APOPLEXIE. Maladie qui attaque le cerveau .A. الفجمد
 گرفتار Être frappé d'apoplexie طامد عاتی T. درد نزول P.
 nourrir d'apoplexie فجمد فجمد و فیات ایتمک - فجمد اولمق
 کاذب

APOSTASIE. Abandon public d'une religion véritable pour une fausse .A. ردت
 ور گشتگی از ایمان P. عتو عن الایمان - ردت
 روطه کفر ایپادن دونهکلیک T. ایپادن دونهکلیک
 وردتد گرفتار اولمق

APOSTASIER. Abandonner une religion véritable pour en embrasser une fausse .A.
 انکار - ارتداد - تعتی عن الایمان .A. ایمان
 Le plus grand crime qu'un chrétien puisse commettre, c'est d'aposta-

sier بر عیسوی بد کورن اعظم معاصی و ذنوب گریه ارتداد
 اعظم ذنوب ایپادن ارتکاب عتو ایتمکدر - سلوک ایتمکدر
 APOSTAT. Celui qui a abandonné sa religion .A. مروت
 T. از ایمان ور گشتد P. عاصی عن الایمان - الایمان
 ایپادن دونهکلیک

APOSTÈME. V. Apostume.

APOSTER. Mettre quelqu'un dans un poste, pour observer quelque chose .A. الرقبة
 P. اقامت فی الرقبة - تمکین فی الرقبة
 - کوزه حکمت یوده قریبق T. بجای نگه داری نهادن
 Aposter des gens, pour faire une insulte à quelqu'un عرضند تعرض اولمق اراده سند
 On avait aposté un notaire, pour rédiger aussitôt le testament
 وحیتاسدینی در حال فلند آلمق ایچون محکم کاتیلرندن
 بر بستی مقام ترقیده تمکین ایپدر دیلر

APOSTILLE. Addition à la marge d'un écrit .A. علاوة
 Il y avait deux lignes en apostille سطر یازلمشیدی P. الهامش
 L'apostille d'une lettre مکتوبک کنارنده کسی یازو
 مکتوبی بعد التحریر لکن اشارت ایلدی

APOSTILLER. Mettre des remarques à côté d'un écrit .A.
 کنار یازمق T. در کنار نوشتن P. اشاره فی الهامش
 Le ministre avait apostillé les dépêches de l'ambassadeur
 دولت ایلمجی طرفندن کلان تحریرات هاشنده رایبی
 اشارت ایلدی

APOSTOLAT. Ministère d'apôtre .A. رسالت
 رسالت الحواریه - رسالت
 Saint-Paul fut appelé à l'apostolat par une voie miraculeuse
 حضرت پاولوس معجزه طریقله خدمت حواریه دعوت
 اولمدی

APOSTOLIQUE. Qui a rapport aux apôtres .A. حواریه
 L'Eglise chrétienne حواریه Doctrine apostolique
 Tradition apostolique و حواریه و حواریه
 Mission apostolique نقل حواریه
 Le saint siège apostolique باعده الشرافه حواریه
 Vie apostolique عیش و مساکت حواریه
 Zèle apostolique غیرت حواریه

APOSTOLIQUEMENT. A la façon des Apôtres .A. علی ذات

على طريق الرسل - على طريقة الحوارتين - الحوارتين

APOSTROPHE. Figure de Rhetorique , par laquelle l'orateur interrompt son discours , pour adresser la parole à des personnes vivantes ou mortes , et même à des choses inanimées
A. خطابه

Il se dit aussi, d'un trait mortifiant adressé à quelqu'un *A. جيتش - آزار آمد T. سخن دلآزار P. تعزير*
تعزيزه دوجار اولحق Essuyer une apostrophe *تعزير شديد*

APOSTROPHIER. Adresser la parole dans un discours à une personne, ou à une chose. *A.* توجید الخطاب *P.* خطاب کردن
T. سوزی فلان طرفه دوندرمک *||* Le prédicateur, au milieu
 de son sermon, apostropha la croix واعظ اثنای وعظنده صلیب
 شریفند توجید خطاب ایادی

APOSTROPHER quelqu'un, signifie, lui adresser la parole, pour
 lui dire quelque chose de désagréable *A.* تعزير *P.* آزاریدن
T. آزاریدن

ورم حارۃ. APOSTUME. Enflure extérieure avec putréfaction. || Apostume qui aboutit,
 qui mûrit, qui suppure.

APOSTUMER. Se former en apostume. **A.** التكوين الزرم الحار. **P.** La confusion qu'il a eue commencee à apostumer. **T.** از بین آید. **شیش اولیق.** آماس تباه شده بستن. **فلامد طهور ایستدن** کردند زرم حار اولمقد باشلادی

APOTHÉOSE. Cérémonie par laquelle les anciens dédiaient
les Empereurs .A. رسم التبليغ الشان الالوية .B. آيين بخشايش
الملاق و تبسند اولوشد رسمي .T. بزرگي يزداني
آستوس نام روما ايملر اويون تبليغ شان
الوديت رسمي

Il se dit aussi de la réception des anciens héros parmi les Dieux. *A.* رتبة الالهية *P.* اعلا الى رتبة الالهية *L'apothéose d'Hercule* الملاقى رتبسند قدر جيتارم *T.* *Et* نام قهرمان نامدارك مرتبه الوحيته ترفيع راءالاسى - par hyperbole, des honneurs extraordinaires rendus à un homme que l'opinion publique lève au dessus de l'humanité. *Le public a fait son apothéose* عامد فلان كمسندى الله مثالى *T.* تحجيد وتعظيم ايلادى

APOTHIKAIRE. Celui qui prépare et vend des drogues pour les malades. عقاقير-دارو فروش P. صیادلہ pl. صیدلانی A. حاذق Habile apothicaire || اسپیکار-اجزاجی T. فروش واستاد اجزاجی

On dit, Des mémoires d'apothicaire, pour dire, des comptes
sur lesquels il y a beaucoup à rabattre *آجزایی دفتر دندن*. Et faire de son corps une boutique
d'apothicaire *کنند و جودینیی اجزایی دکانند جویوکت*

APOTHECAIRERIE. Magasin d'un apothicaire. **دكان الصيدلانى**
 P. اجزاجى دكانى. T. كمره عقاقير فروش.

APÔTRE. Nom des personnes choisies parmi les disciples de
Notre - Seigneur A. حواریّ pl. حواریون رسول pl. رسل
On appelle communément St. Pierre et St. Paul, Les princes des
apotres حضرت پاولوس و پیترس رؤسای حواریون اسمیلد
طور حواریون اوزر و عطّ تسمیلد اولنور
ایتمک

APOZÈME. Potion faite d'une décoction d'herbes *A.* مطبوخ
 مطبوخ گیاههای *P.* مطبوخ النباتات الدوائید - الاعشاب
 او نقلقل مطبوخ *T.* دوائی

APPARAT. Éclat qui accompagne certains discours ou actions
A. دېدېد *P.* طمطراق *T.* کوستروش || Haranguer avec apparat
Discours d'apparat طمطراق الفاظ ایلمد و عطف ایتمکت
 Il est venu dans un grand apparat دېدېد ایچ-ون سويلمان کلام
 دېدېد-طمطراق عظیم ایلمد ورود ایتمشدر
 عطید ایلمد کلمشدر

Il se prend aussi pour Ostentation *A.* اجتهاد - مزانت *P.*
کوروش *T.* فدائش

APPAREIL. Préparatif de tout ce qui a de la pompe *A.*
 کوکبڈ *P.* دارات *I.* طنطنند - دارات *II.* Grand appareil
 خارج ازعاده دارات و کوکبڈ Appareil extraordinaire عظیمہ
 کوکبڈ سفر Appareil de guerre ماتمنما کوکبڈ Appareil lugubre
 On fait de grands appareils pour son entrée دخولی ایچچون
 دارات عظیم تدارکاتی ایدرلر

Il se dit aussi des onguens, des emplâtres qu'on applique sur
une plaie *A.* اسید pl. ضماد - اسدده pl. ضماد - ادده pl. ضماد
P. مریضم *T.* مرحدلو صافقی || Mettre le premier
appareil ضمادی وضع وتعبید ایتمکت On ne pourra
juger de la plaie que quand on lavera le troisième appareil

او چنانچه تماماد رفع اولند قیحد جراحیست کیفیتش بلالو اولدور

On dit proverb., Faute de bon appareil ou autrement, pour dire, faute d'avoir apporté les soins nécessaires, ou pour quelque autre cause. *A.* من احوال او عن غیر سبب *P.* از کم بافله مدیغندن یا خود آخر *T.* احتمالی یا از روی دیگر *Il est mort* faute de bon appareil ou autrement بافله مدیغندن یا خود آخر یوزدن وفات ایلدی

APPAREILLER. Joindre à une chose une autre qui lui soit pareille. *A.* توفیق بالمثیل - احذا بالثلث - احذا بالعیدیل *P.* Voilà un beau vase, je cherche à l'appareiller *T.* بهمتایش هم رنگ ساختن بر آئینه لطیفی نلو و عدیلید *Les apparences sont trompeuses* اشتد بو بر دلبر فابدر اشنی - احذا ایتمکت قیدنده یم *Voilà un beau cheval de carrosse, je voudrais bien trouver à l'appareiller* اشتد بر مطبوع و دلپسند *Il signifie aussi, donner des mesures justes pour tailler les pierres suivant les places où elles doivent être placées.* تقویم جاپلری - اولچی اویدرمق *T.* ارزانیدن اندازهها *P.* القدود *Ce qui contribue le plus à la beauté d'un bâtiment, c'est de bien appareiller* قدود بنانک حسنی تقویم بنانک کوزالکند وسیله اولان طاشلرک - احجاره توقف ایدر جاپلری او یغونلغیدر

En termes de Marine, il signifie, mettre à la voile. *A.* نشر *Aussitôt qu'il vit l'ennemi, il fit appareiller* دشمن کیلرینی کوردیکی *Il faut appareiller* عقیبنده نشر شرع عزم و نهضت ایلدی *بادبانگشای عزم و سفر اولحق افتنا ایدر*

S'APPAREILLER. Se joindre à un pareil à soi. *A.* نخادی بالعیدیل *P.* باخود همتا کردن *T.* توافقی العدیلین - موافقت بالمثیل *کندویه اش اویدرمق*

APPAREILLEUR. Ouvrier qui trace le trait, la coupe de la pierre pour celui qui la taille. *A.* رسام القدود *P.* اندازه پیم *T.* جاب چیزن *رسم پرداز اندازهها*

APPAREILLEUSE. Femme qui fait métier de prostituer des femmes. *A.* بزه و نک فاری *T.* دلالة - پازن *P.* فاندده - دلالة

APPAREMMENT. Selon les apparences. *A.* علی ما هو - طاهر *T.* ظاهر حاله *P.* بدانکه نموده باشد *حسب الظاهر - الظاهر* *Vous croyez apparemment* غالباً - کورندیکنه کوره - نظراً

ظاهر *Il viendra apparemment* غالباً طق ایدرسکت که... *ظاهر حاله* مستفاد اولند یغند - حاله نظراً ورود ایدده جکدر *غالباً کله جکدر* - کوره کله جکی آکلا شیلور

Il signifie aussi, sans doute. بلا اشتباه - محققاً - لاشکت *A.* شبهه - *T.* بی گمان *P.*

ظاهر - ظواهر. *pl.* ظاهر *A.* ظاهر *T.* نمایش *P.* صرة طاهریت - ظواهر الاحوال *pl.* الاحوال - ظواهر مرغوبه - ظواهر مستحسنه *Belles apparences* || کورونش *Il ne faut pas se fier à l'apparence* ظاهر حاله *Les apparences sont trompeuses* ظواهر *Je ne m'arrête pas à l'apparence* صورت ظاهر تبید نظر ایلد تثبیت ذهن *Elle l'a trompé sous l'apparence de dévotion* صورت *Sauver les apparences* ظاهر تبید و دیانت ایلد فلانی تغیر و تخدیج ایلدی *Sous l'apparence d'amitié* ظاهر حالی *Cette maison a belle apparence* ظاهر تبید و دیانت ایلد فلانی *Il se prend aussi pour Probabilité, vraisemblance.* ظاهر تبید و دیانت ایلد فلانی *Quelle apparence y a-t-il que?* ظاهر تبید و دیانت ایلد فلانی *Il n'y a nulle apparence* ظاهر تبید و دیانت ایلد فلانی *Je n'y vois point d'apparence* ظاهر تبید و دیانت ایلد فلانی *Il y a quelque apparence* ظاهر تبید و دیانت ایلد فلانی

Ex apparence. *A.* ظاهر *P.* صورت - طاهر *Ami en apparence, et ennemi intérieurement* ظاهر تبید و دیانت ایلد فلانی *Il y a quelque apparence* ظاهر تبید و دیانت ایلد فلانی

APPARENT. Qui est visible, évident. *A.* ظاهر *P.* صورت - طاهر *Il n'a aucun bien apparent* ظاهر تبید و دیانت ایلد فلانی *On dit qu'il est riche en argent; mais de bien apparent on ne lui en voit point* ظاهر تبید و دیانت ایلد فلانی *Il n'a aucun bien apparent* ظاهر تبید و دیانت ایلد فلانی

Il signifie aussi, spécieux. *A.* ظاهر *P.* صورت - طاهر *Un prétexte apparent* ظاهر تبید و دیانت ایلد فلانی *Sous l'espérance d'un bien apparent* ظاهر تبید و دیانت ایلد فلانی

منافع صورتی‌بینی Il prend les biens appareus pour les véritables فوائد حقیقی‌دین عد ایسدر
شمسک حول ارضده حرکت صورتی‌بینی Le mouvement apparent du soleil
autour de la terre

Et remarquable entre d'autres personnes, entre d'autres choses
کوزه اورر T. سر افراز- بزرگزیده P. ممتاز- متحیر- معویس A.

Il s'adressa au plus apparent de la compagnie جماعتی
Les plus appa- زیاده متعین اولان ذائقه مراجعت ایلادی
reus de la ville شهرک وجوه واعبانی - متحیران بلده
la maison la plus apparente de la ville شهرک اکت ممتاز
شهرده زیاده کوزه اورر- و متحیر اولان منزلده مالکدر
خاندید مالکدر

APPARENTER. Donner à quelqu'un des pareus par alliance A.
حصصاتی باطنه درمق T. خویشاوندی پیدا کردانیدن P. اصهار
کریبده کی بروجده الیق تachez de bien apparenter votre fille
اصهاره سعی آیلد

S'APPARENTER. A. عقد الرابطة- تحصیل القربا بقصد المصاهرة
حصصاتی باطنه درمق T. خویشاوندی پیدا کردن P. المصاهرة
زمره اصلزادگان ایلد عقد S'apparenter à la Noblesse
وجد احسن Il s'est bien apparenté رابطة مصاهرت اینمکت
اوزره تحصیل رابطة مصاهرت ایلادی

APPARIEMENT. Action d'apparier. V. Apparier.

APPARIER. Mettre un mâle et une femelle ensemble, pour
تشربکت الزوج مع الزوج- تزویج A. en former une paire
T. جفت با جفت با هم نهادن P. زوجا زوجا ترتیب -
Apparier des pi- جفت جفت دوزمکت - جنه لشدرمکت
grons کوکرجینلری جفت جفت دوزمکت

Il se dit figur. de deux choses qui prennent le nom de paire
احذاء بالطواق A. a cause de la simultanéité de leur usage
اش اویدرمق - جنه لشدرمکت T. بهماندش جفت ساخس P.
الدیاند اش اویدرمق Apparier des gants

APPARITION. Manifestation de quelque objet invisible A. تجلی
L'apparition de l'ange Gabriel à جبرائیل امینمکت حضرت بتولد ظهور و تجلیسی
la Sainte-Vierge ارواحک تجلیسی L'apparition des esprits

Et manifestation subite d'un objet visible qui n'avait point en-
T. پیدایی ناگهانی P. بداهه ظهور- بده A. core paru
کوکبکت L'apparition de l'étoile aux mages کهنید بداهه ظهوری

APPAROIR. Terme de Palais. Il ne s'emploie qu'avec le ver-
be Faire, et signifie, montrer A. تبیین P. نمودن
Faire apparoir du pouvoir qu'on a کوسترمکت T. نمودار کردن
Il a بر کسند حاصل اولدیغی رخصتی ابراز اینمکت
حقنی موقع تبییند ابلاغ ایتدردی

Il s'emploie aussi impersonnellement dans cette phrase, Il ap-
T. هریدا شدن P. تبیین A. pert, et signifie, il est évident
عندکده متعین اولور S'il vous appert que cela soit کوثرمکت
فلان سندک متفرمندن Comme il appert par un tel acte
متعین اولدیغی کی

APPAROÏTRE. Devenir visible A. ترانی - انجلا - تعاین -
کوثرمکت T. رونمای ظهور شدن - بدید آمدن P. بدو
جباب رب Quand Dieu apparut à Moïse dans le buisson ardent
متعال خیسسه محرقده حضرت موسی پد منجلی اولدیغی
عالم مثالده L'ange qui apparut en songe à Joseph هنگامده
برطیف Il lui apparut un spectre حضرت یوسف مرتی اولمش ملک
کوزبند - فلانده معاین اولدی - مشخص کوزبند بدو ایلادی
کورندی

En termes de Pratique, il signifie, constater A. تحقیق -
En cas کوکی کبی آکلا شملق T. ثابت شدن P. تبیین
کیفیت حال بو سوال اوزره qu'il vous apparaisse que cela soit
عندکده رهین - اولدیغی عندکده متعین و تحقیق اولور ایسد
تبیین اولدقده

En parlant de négociation, on dit, Faire apparaitre de son
pouvoir, pour dire, donner communication de ses pouvoirs dans
Les formes A. ابراز P. نمودن T. کوسترمکت
ایلمچیلر حاصل اولدقده لای ابراز

APPARTEMENT. Logement composé de plusieurs pièces dans
d'une maison T. داتره عغیره Petit appartement
داتره شتایت Appartement d'hiver داتره مطبوعد hel مختصره
On lui یاز داتره سی - داتره صغیره داتره قینش داتره سی -
خاندنمکت L'apparte- یوزنده یا خود وراسنده فلانده بر داتره و برلادی
ment d'en haut داتره داتره داتره علیا
داتره سفلا آسانیده کی داتره - سفلا

Il se prend aussi pour Étage A. طبقه pl. طبقات
طبقه اولیده یا خود اولدقده

انحاز مسکن ایلدی - طبقه ثانیده مقیمدر

APPARTENANCE. Dépendance *A.* متاعى - توابع pl. تابع *A.* متاعى - توابع pl.
pl. مضافات *P.* فلعمرو ملكه *T.* زاحيد - تابع Cette mé-
tairie est une appartenance de ma terre بسمو سيعد متصرف
زاحيد سيدر - توابعد ندر - اولديغم ارضك مضافانندرد

APPARTENANT. Qui appartient de droit. *A. مملوك مخصوص*.
pl. مملوكات في - متملكات pl. املاك مخصوصة.
Les biens appartenants à un tel *T. دارد* *P. سلك الملك*
فلاند - فلانك متملكان *اولان اموال* *Une maison à lui appartenante*
فلانك *دارد اولان اموال* *ملكي اولان* *هر باب منزل*

کون فی تحت A. Etre de droit à quelqu'un
 ملک کس P. کون فی داخل القبضة الملك - الملك
 برکسندید عائد اولحق - برکسندیک مالی اولحق T. بودن
 افراد ناسک Les biens qui appartiennent à des particuliers
 Il retient injustement un bien qui m'appartient
 مالی اولحق - ملک اولحق مالی فضولی ضبط ایدر
 La part et la portion qui lui appartient dans
 و تصرف ایدر cette succession
 اشبو میراثده فلاند عائد اولحق سهم وحقتد
 نصف حصدهی بیک عائددر Il m'en appartient une moitié
 یار یسی بشمدر Les bonheurs qui vous appartiennent
 عائد اولحق Ces droits appartiennent à
 منصب عائددر La ma charge
 عائد اولحق appartient à un tel juge
 روتیتی فلان حاکم عائد اولحق امور دندر

Il se prend aussi pour, avoir une relation nécessaire ou de convenance *أ. تعلق*. Cette question appartient à la Philosophie *بو مسئله حکمت متعالیه*. Cela appartient à la matière que je traite *در بحث در دست اولین مادیات متعالیه*. Cela appartient à la Grammaire *فصل نهمه متعلقه*.

Il s'emploie quelquefois dans le sens d'être parent *A. قرابت*.
P. حویشاوند بودن *T. حصص ارالق* Il appartient aux plus
 grands seigneurs du Royaume *اعظم رجال سلطنت ایله قرابتی*
واردر L'honneur que j'ai de vous appartenir *سزک ایله قرابتیم*
تتمویریمیله مطهر ارادیغم علتر و شرف

il signifie encore, être attaché à quelqu'un, être domestique
T. پرستاری کردن - در نوکری فلان بودن P. انتساب A. Je ne savais pas que ce laquais
فلانک خدمتده بودم

vous appartient   بو جوقدار سنک متسبلر کدن اولدیغنی
سنک خدمتکده اولدیغندن خبرم یوغیدی - بیلمز ایدم

On dit impersonnellement, Il appartient, pour dire, il convient *A. مناسب الحال* *ياقيشور T. سزاوار - درخور P. لايق - مناسب الحال*
 Il appartient aux supérieurs d'avoir soin de ceux qui sont sous leur charge *حسب المقام كندولره تابع اولان مامورلرك*
حسن حالرينه اهتمام اولمق اوليای امورك مناسب اولادك Il appartient aux pères de châtier leurs enfans *حالريندر*
 Il ne vous appartient pas de le reprendre *امر نأريبي والدره لايق اولان اموردرندر*
فلانی تعزير ايتمك سكا لايق Il n'appartient qu'aux princes et aux grands seigneurs de faire une si grande dépense *فلانك تعزيرى سنك رخيصه حالك دكدر - دكدر*
بو مقوله مصرن جسيم انجق امرا *وعطايد لايقدرد*

On dit en termes de formule, Ainsi qu'il appartiendra, pour dire, selon qu'il sera convenable *T. موجب و مقتضای ائزرد*. " Pour être statué ce qu'il appartiendra *T. موجب و مقتضای ائزرد* - Et à tous ceux qu'il appartiendra *T. ایجاب باقتضا ایدنام*.

APPAS. Les charmes de la volupté ou de la beauté. *A.* جذبہ
الکوکل فایده حق حال *T.* دلروایی *P.* جاذبہ - جذبات *pl.*
Les appas de la volupté جذباتی *Son-*
pner pour les appas d'une belle femme بر محبوبہ حسناہک
Et figur., L'appas de - جاذبہسند حسرتکش اشتیاق اولمق
la gloire, de la vertu نام و شانک و صلاح حالک جذباتی

APPÂT. Mangeaille qu'on met soit à des pièges, soit à des
hameçons, pour attirer des bêtes, des oiseaux, des poissons.
A. طعمه الصيد - P. طعمه - T. خوراك سكار فريب
Le sel, la pâte salée sont un excellent appât pour attirer les
pigeons كوكريينى جالب البجور طوز و طوزلر خمير نايبت اعلا
يم ايلور Les vers sont de bons appâts pour prendre des pois-
sons قوردا قسمى عييد مادي البجور اعلا بيددر

Figur. „Ce bon accueil, ces paroles obligeantes ne sont autre chose qu'un appât pour l'engager à faire ce qu'on souhaite de lui

یو کونډ نالقیښی بالا کرام نوازش آمیز و کلمات خوش آمدنی ملاطفات انگیز است که در جهت کند و سندن مطالب اولان

L'intérêt est le grand appât pour un avare

امید نغم و دادده اویاب بخل

وامساك كره عظيم وقوى بر يمدد

بخوراک P. جلب بالطعنة A. APPÂTER. Attirer avec un appât. T. دلفریب جلب کردن قوشاری یم ایلد - طیوری طعمه ایلد جلب ایتمکت - ایلرتمق ایلرتمق

وضع الطعنة A. Et mettre le manger dans le bec des oiseaux. قوش T. در دهان مرغ خوراک دادن P. فی فم الطیر انزیند یم ویرمکت

ایراث الفقر والفاقة - افتقار A. APPAUVRIR. Rendre pauvre. بگدایی گرفتاریدن - گدا ساختن P. ایقاع البس والمسکنة T. Le grand nombre d'enfants l'a fort appauvri. کثرت اولاد افتقار حالنی مستازم اولمشدر L'inter-ruption du commerce appauvrit un pays. تعطیل معاملات - تجارت ایقاع بوس ومسکتند سبب اولور Donner pour Dieu n'appauvrit pas l'homme. تجاروت سبب افتقار مملکت اولور بر کمسند لوجه الله تعالی افچد ویرمکتد ویرمکتد فقیر اولمز

On dit figur., Appauvrir une langue, pour dire, en retrancher des mots, et la rendre par-là moins abondante A. ایراث القحط. Il faut prendre garde d'appauvrir la langue, à force de la vouloir polir. برلسازده حسن و لطایف ویره یم دیر ایکن لغتله یرید ایراث فحط وقلت ایلمکدن حذر اولمق لازمده دذر

P. تمسکن - اقیاق - افتقار A. S'APPAUVRIR. Devenir pauvre. دوجار فقر وینوایی - گرفتار فقر ومسکت شدن - گدا شدن Ce pays-là s'appauvrit tous les jours. فقیر اولمق - یوخسولغد اوغوامق T. شدن بومملکت یوما فیوما کسب فقر ومسکتد فخر و عسروت اولمشدر En État s'enrichit par la paix, et s'appauvrit par la guerre. فلان کمسند ایتمدیکی مصارف مفراطه تقریبیلد سسکده در صلح و آسایش پادشاهی سعد حال و ثروت و امتداد سفر سبب Les langues vivantes s'enrichissent, et s'appauvrissent selon la différence des temps et des esprits. السنه متداوله اختلاف ازمان و تفاروت افکار و اذهان تبعیت ایلد گاه کسب رایگانی و برکت ایدر گاه دوجار فحط و ضرورت اولور

APPALVER. A. متفقر P. گدا شده - دوجار فقر ومسکتد

فقرلنش - یوخسولنش T. گرفتار فقر وینوایی

APPAUVRISEMENT. L'indigence où l'on tombe peu à peu A. - کاست مال P. انحطاط الغناء والشروت - حال الافتقار De là vient l'appauvrissement de la province. یوخسولمده T. گدایی پذیرى مملکته انحطاط نما و ثروت بوددن مملکت افتقار حالنی بوددن نشدت ایلدی - افتضا ایلدی

APPEAU. Sorte de sifflet avec lequel on contrefait la voix des oiseaux T. مصغر الاصوات الطیور A. قوش سسی دودکی

On appelle aussi Appeaux, les oiseaux dont on se sert pour appeler les autres oiseaux. V. Appellant

نقل الدعوا فی محکمة A. Appel. Recours au juge supérieur. دعوایی T. دعوارا پیش عدالتخانه دیگر بودن P. الاخری آخر محکمدید نقل Acte d'appel. بشقد محکمدید فالدرمق نقل Causes et moyens d'appel. دعوایی متضمن بر قطع سند پیوجد Fol appel. دعوایی ایجاب ایتمش عامل واسباب اخر یره نقل دعواید جواز Juger sans appel. دعوا نقلی فیما بعد استماعی - ویرلمیدجک وجهله فصل ماده ایتمکت تجویز اولمقامق اوزره فصل نزاع ایتمکت

APPEL, se dit aussi, de l'appellation à haute voix des personnes qui se doivent trouver à une assemblée A. نداء الدعوة P. Ce garde du corps ne se trouva pas à l'appel. ذانگ دعوت سسی T. ذانگ دعوت فلان نفر ندای دعوت وفتنده اثبات Se trouver à l'appel, il a été rayé. Cet ouvrier n'était pas à l'appel, il a été rayé. فلان رفجبر اسی دفتردن ترفیق اولنش اولغله دعوتده حین ندای دعوتده Se trouver à l'appel. موجود دکل ایدی حین Il a manqué à l'appel. حاضر بولمق - حاضر بولمق ندای دعوتده اثبات وجود ایتمدی

Il se dit aussi, d'un signal qui se fait avec le tambour A. اطبال طبل دعوت ایتمکت Batta l'appel. طبل الدعوة - Il signifie aussi, défi. V. ce mot.

APPELANT. Qui appelle d'un jugement à un autre A. ناقل الدعوا. دعوایی فالدران T. بونده دعوا پیش محکمه دیگر P.

Il se dit aussi, des oiseaux qui servent pour appeler les autres A. جاعران قوش T. مرغ بانگزن A. طیر منادی A.

APPELER. Dire le nom d'une personne A. تسمیة. Comment appelez-vous cet homme? آدی دیمکت - دیمکت T. شما آدمک آدیند - بر آدمی ند اسم ایلد تسمید ایدر مکت بونبات Je ne sais comment on appelle cette plante. ند دیرلر

بیایم بو نیاتند ند دیبرلر - ند اسم ایله مستا در معلوم دکل

On dit proverb. d'un homme qui n'affaiblit point par ses expressions des vérités dures, qu'il appelle les choses par leur nom
دییدجکنتی - هر شئی آدمی شانی ند ایسد اولدیغی کیبجد سوبلر
پراوچد سوبلر

APPELER, signifie aussi, désigner une personne ou une chose par quelque qualité. A. توصیف P. یاد کردن

- دییمک T. یاد کردن P. توصیف A. شول آدم دوست... J'appelle un vrai ami celui qui... شول آدمی دوست حقیقی صغیلد توصیف - حقیقی دیبرمک

بیو؟ Peut-on appeler valeur une action si téméraire? On appellera toujours folie une conduite pareille à celle-là
مقرامد جسارت شجاعت صغیلد صغیلدق جاترمیدر
بومقوله - بومقوله

حرکتد هر حالده جنون دیبرلر

دینمک - دینمک T. نام داشتن P. تسمی A. S'APPELER

ند اسم ایله Comment vous appelez-vous? معرفت اولمق
بو مستاسک Cette fleur s'appelle anémone ادک ندر - مستاسک
بو شکوفه کلنجک - شکوفدنک اسمی کلنجک جیچکیدر
بو حاله Cela s'appelle un vrai ami جیچکی دینمک معرفد
Cela s'appelle un vrai ami حقیقی دوستلق صغیلد توصیف اولنور
فرانسزجده برکا جنون دیبرلر فرانسه فرانسه

APPELER. Prononcer à haute voix les noms de ceux qui doivent

se trouver en quelque endroit. A. کسرا P. دعوت باجهبار الاسم
On va appeler tous les soldats l'un après l'autre بنامش خواندن

نفرات عسکریدنک مجعوتی
برر برر - فردا فردا اجهبار اسمی ایله دعوت اولندجقد
Ce soldat n'était pas à la revue, quand on l'a appelé
فلان نفر اجهبار اسم ایله دعوت اولندجقد
اسمی جاعولدیغی - اولندقدده یوقلدده موجود بولنماشیدی
وفندده موجود دکل اییدی

Il signifie aussi, se servir de la voix ou de quelque signe, pour faire appeler quelqu'un. A. خواندن P. دعوت - تاییبه

- خواندن P. دعوت - تاییبه A. خواندن P. دعوت - تاییبه
Il appelait inutilement, pas un domestique n'était à la maison
خاندده خدمتکارلردن هیچ بر
Appelez un kemsnd موجود اولندیغندن بییوده جاعول اییدی
Ne pouvant plus l'appeler de la voix, il l'appelait de la main
لسان ایله جاعولمقد لیافتنی اولندیغندن
Appeler les voisins à son secours
Appeler de toute sa

وار قوتیلد جاعولمق force

On dit, Appeler au secours, pour dire, crier au secours. A. رفع
امدادده T. بطلب دستگیری آوازیدن P. صیحه الاستعانة
جاعولمق

Il signifie aussi, envoyer chercher, faire venir || Appeler les médecins جاعولمق - اطبایی دعوت ایتمک

On dit, Appeler au combat, Appeler au duel, pour dire, envoyer défier T. جنگد دعوت ایتمک

Il se dit aussi, du cri dont les animaux se servent pour faire venir à eux ceux de leur espèce || Le mâle appelle sa femelle
La poule appelle ses poussins جاعولمق
Et de toutes les choses dont le son sert à avertir de se trouver en quelque lieu || La cloche appelle à l'église
صدای ناقوس خلای کلیساید

La trompette appelle au combat صدای شهور
J'entends l'heure qui m'appelle عسکری حرب وقتاله داعیدر
بنی دعوت ایدن ساعتک صداسی مسیوم اولدیور

Et figur. de tout ce qui avertit, qui excite à se trouver en quelque endroit pour quelque chose que ce puisse être. A. سوق
مقتضای T. کشیدن P. سوق
عرض وناموس هر قتمی طوفد بنی سوق ایتمد اولجانب
Mes affaires m'appellent ailleurs عزم وتوجه ایدهجکم
وخصواتم بنی آخر طرفه سوق ایدر

Et des inspirations que Dieu nous envoie, et par lesquelles il nous fait connaître sa volonté. A. سوق ربانی
Il ne faut pas résister, quand Dieu nous appelle
سوق تقدیر الهی بد
Dieu appelle Saint Paul à l'apostolat مخالفت جاتمز دکلدر
باری تعالی حضرتاری حضرت پاولوسی خدمت رسالت
دعوت ایلدی - سوق ایلدی

Il signifie aussi, citer, faire venir devant le juge. A. احضار

On l'a fait appeler pour se voir condamner à payer une somme
مبالغ معلوم المقدارک
T. کتورتتمک P. در حضور آوردن
نایدسی خصصی اوزریند حکم اولدیغنی مشاهده ایتمک
Appeler quelqu'un en témoignage بر
Appeler en Justice کسندی لاجل الشهاده احضار ایتمک
Appeler en garantie حضور شرعد احضار ایتمک
احضار ایتمک

On dit, que Dieu l'a appelé à lui, pour dire, qu'une personne

Il signifie aussi, destiner certaines choses à certains usages

Appliquer une somme d'argent à bâtir **مخصوص فامق** *T.* سپردن *P.* تعیین - تخصیص *A.* بر مقدار اچچیدی اینیدید
Appliquer une amende aux pauvres, aux prisonniers **تخصیص ایتمک**
Il a appliqué cette somme à son profit **اول مقدار مبالغی منفعت**
Il a appliqué une partie de ses revenus à s'acquitter envers ses créanciers **ایرادینمک بر مقدار بینی**
دیونی اداسند - الدجفاوسنی اسکانده تخصیص ایلدی

APPLIQUER son esprit, ou s'appliquer, signifie, apporter une extrême attention à quelque chose *A.* صرف - تسلط الذهن
استفراغ السجبد والسعی - ادامه الفكر - اعمال الفكر - الذهن
Il applique son esprit aux Mathématiques, à la Médecine **عقلی ویرمک** *T.* بذل اندیشد کردن *P.*
ریاضیید وطبابتد علوم
بضاعد عقلی علوم ریاضیید - عقلنی ویرم - اعمال فکر ایلدی
Il s'applique à bien remplir les fonctions de sa charge **عقلنی ویرمک**
عبدده سنده اولان منصبه متعلق ماموریتلرک
بستون عقلنی ویرم - ایفاسی خصوصنده اعمال افکار ایلدی
C'est un indolent qui ne s'applique à rien **هیچ بر شید صرف**
هیچ بر شید ادامه فکر ایتمز - ذهن ایتمز بر تنبل آدمدر
بر کسلان آدمدر

S'APPLIQUER, S'attribuer, s'approprier *A.* صرف الی نفس
نفسند *T.* با خود جسیانیدن - با خود نسبت کردن *P.*
Il s'applique toutes les louanges qu'on donne à la valeur **صرف ایتمک**
شجاعت حقند سوبلطان جمیع مدایع و اوصافی
Pourquoi s'est-il appliqué cette histoire? **نفسند صرف**
Un avare s'applique rarement ce qu'il entend dire contre l'avarice **صرف ایلدی**
بخل وامساکی
تعریض زمینده سوبلطان صحبتلری بر ممسک آدم نفسی
Il s'applique tous les émolumens de sa compagnie **حقند صرف**
زمو سنده عائد اولان کافه فوائد
و عوائدی نفسی حقند صرف ایلدی

APPLIQUÉ. *A.* مصروف *T.* اورلش *P.* برزد *P.* مصروب علی
صرف *T.* مصروف گشته - سپرده *P.* معین - مخصص - اولمش

On dit, C'est un homme appliqué, c'est à dire, dont le caractère est de s'appliquer tout entier à ses occupations *A.* مقدم
جالشکان *T.* ورزشکار *P.* مجتد - مکتب -

APPOINTEMENT. Salaire annuel *A.* وظیفه *pl.* وظایف *P.*
Il lui donnait de gros appointemens **علافه** *T.* مواجب - راتبه - راستاد
آغز علافه ویرم ایلدی - کیتلو وظیفه اعطا ایلدی
Les appointemens d'un Gouverneur **وظیفه معینده سی**
اعطا *A.* APPOINTER. Donner des appointemens à un employé
T. راتبه دادن - راستاد دادن *P.* تعیین الوظیفه - الوظیفه
علافه ویرمک

APPOINTE. *A.* علافه *T.* وظیفه خوار - راتبه خوار *P.* موظف
آلیجی

APPORTER. Porter au lieu où est la personne qui parle *A.*
Apportez-moi le livre qui est sur la table **کنورمک** *T.* آوردن *P.* اجانده - احضار
سفره اوزرنده اولان کتابی کنور
On m'a apporté de beaux fruits **کنوردیلر**
Apporter des marchandises par eau **ایتمک**
Un courrier qui apporte de bonnes nouvelles **ایتمک**
Quelles nouvelles nous apportez-vous? **ایتمک**
بزه ند خبرلر کنورمک

Il signifie aussi causer, produire *A.* حصول - انتاج
La guerre n'apporte jamais que du dommage **کنورمک** *T.* حاصل کردن - آوردن *P.*
سفرده خسار و زیانندن
سفر دانا خسار و ضررندن - غیری بر ثمره ایلدی حاصل اولمز
Le mariage qu'il a fait, et dont il espérait de grands avantages, ne lui a apporté que du chagrin et des procès **کنورمک**
منافع جسیده مامولیل عقد ایلدیکی نکاحندن
الام و اکدار حانگزا و دعوائی راحتفرسادن غیری بر شئی
حاصل ایلمدهدی

Et alléguer, citer *A.* سرد - ایراد - ایتیان
Il a apporté de bonnes raisons **کنورمک** *T.*
صرف الهیقه *A.* On dit, Apporter des soins
Il a apporté tous les soins nécessaires pour faire réussir son dessein **کنورمک**
مرامنی تورویج ایچرون افتمده ایلدی
ماحصل - وسایل سعی و اهتمامک مجموعهنی اعمال ایلدی
سعی و اهتمامی جمله صرف ایلدی

On dit en parlant d'affaires et de négociations, Apporter des facilités, ou des difficultés *T.* استحضار اسباب سهولت
ایقاع تسهيلات ایتمک - قولایقار کنورمک - ایتمک
ایقاع تصعيلات ایتمک - استحضار اسباب صعوبت ایتمک
J'y apporterai toutes les facilités possibles

حد امکان داده اولان کافه اسباب تسهیل استحصالی تجویز
 Ce mariage, ce traité ne se conclura
 point, on y a apporté trop de difficultés
 عید نامد طرفین ابقاع تصعیبات جسید اولنیش اولدیغندن
 Apporter des obstacles
 استحصار و انواع و عواقب ایتک

T. زدن P. ضرب - وضع A. Appliquer, mettre
 Apposer le cachet de ses armes à un cer-
 tificat
 بر شهادت نامید وضع مهر ایتک

Apposer le scellé. C'est appliquer juridiquement le sceau de
 l'officier public à un appartement, à un coffre, afin d'empêcher
 مهر چسپانیدن P. تمهیر A.
 مهر ایتک T. مهر زدن -

APPOSITION. V. Apposer || L'apposition du scellé se fit dans
 les formes ordinaires
 وضع مهر ماده سی رسوم معتاده اوزره اجرا
 Il sera pourvu à la sûreté de ces effets, de ces titres,
 اشو اموال و اشیا
 واوراق و سند ایتک امر محافظه سی تمهیر و عواقب تنظیم
 اولدیغندن

Il se dit en Physique, en parlant de la jonction de certains
 corps à d'autres corps de même espèce A. المتجانس

En Grammaire, c'est une figure qui consiste à mettre ensem-
 ble un nom propre et un nom appellatif A. الاسم الى الاسم

متمیز - مقیم القيمة A. apprécie
 Juste || قیمت بیامور T. قدر دان - قدر شناس P. القيمة
 قدر دان ارباب - متمیز قیمت اهلیت
 قدر شناس عادل اهلیت - استحقاق و اهلیت

APPRECIATION. Estimation de la valeur d'une chose. V. Ap-
 precier.

APPRECIER. Estimer A. تقدیر القيمة
 || بها قویم T. تقدیر بها کردن - آزر نهادن P. القيمة
 Ce collier de perles a été apprécié à mille écus
 À combien on a apprécié cette étoile?
 بو قماش تقدیر قیمتی تقدیر اولدی - اولدی

On dit, Appréier un livre
 بر کتاب تقدیر و قیمت بیامور
 بر کسب تقدیر و اهلیت قدر و اهلیت بیامور - اعتبار ایتک

در پنجه P. اخذ - تصبط A. APPRÉHENDER. Prendre, saisir
 نفسی آورده Appréhender au corps
 پنجه ضبط ایتک

On dit en formule de sentence: Si pris et appréhendé peut
 être
 یقیناً طوندیغی - اخذی میسر اولدیغی تقدیرده
 حالده

Il signifie aussi, craindre A. نحاشی
 Appréhender le fruit || احتراز ایتک - قورقمق T. ترسیدن
 Appréhender صغیر قورقمق - بردندن خوف ایتک
 Il appré-
 hende de se présenter devant vous
 حضور که چیقندن نحاشی
 Il appréhende de vous déplaire
 سنسی - اغبرار خاطر که باعث اولمقدن خوف اییدر
 On appréhende que la fièvre ne
 revienne
 C'est une affaire
 dont on appréhende les suites
 عواقب اولان
 و مستبعاتندن خوف اولور بر ماده در

T. ترسیده P. متحاشی - مرعوب - رعب A. Appréhendi.
 قورقمش

- خایفون pl. خایف A. APPRÉHENSIF. Porté à la crainte
 قورقمق T. بی زهره - بد دل P. جهان

ییم P. رعب - خشیت - خوف A. APPRÉHENSION. Crainte
 خوف و خشیت اوزره
 || عرق و قورقمق T. اولمق

Il signifie aussi, l'idée qu'on prend d'une chose sans en por-
 ter aucun jugement A. وهم P. سگال T. صانی

APPRENDRE. Acquérir quelque connaissance qu'on n'avait pas
 درس - آموختن P. ندرس - استفاده - تحصیل العلم - تعلم A.
 علم فقهی Apprendre la Jurisprudence || اوکرنمک T. گرفتن
 قرائت و کتابتسی Il apprend à lire, à écrire
 علوم Il commence à apprendre*
 استفاده سند مباشرت - رباعیدنک تحصیله بداء ایلدی
 - عنوت رقصی تعلم ایتک Apprendre à danser ایلدی
 تعلم و ندرس ایتک - استفاده ایتک

حفظ عن ظهر - استظهار - حفظ A. APPRENDRE par coeur
 || از بولمک T. از بر کردن P. القلب
 ابیات و اشعار استظهار ایتک - ابیات حفظ ایتک
 تحصیل - استخبار A. Il signifie aussi, être averti, informé

خبر یافتن - خبر دار شدن - آگاه شدن P. اطلاع - الوقف
J'ai appris par une longue expérience
تجارب مدیده ایلد تحصیل وقوف ایلدم
Quelle expérience méditée pour méditer Quel-
le nouvelle avez-vous apprise? نه مقوله حوادث استخبار ایلدکت

درس - آموزیدن P. تدریس - افاده - تعلیم A. enseigner
C'est lui qui m'a appris l'Arithmétique
علم رقمی بکا تعلیم ایدن فلان کشیدر
Et faire savoir A. اخبار - افاده - آگاه کردن T. آگاه درمک
Il vous a appris de grandes nouvelles
حوادث جسیمه اخبار ایلدی

On dit proverb. en parlant de certaines qualités des bêtes,
Les bêtes nous apprennent à vivre بهاییم بزه قاعده تعیشی
Et en menaçant quelqu'un, On lui apprendra bien son devoir
واجب ذمتی نه اولدیغنی گوش نه اولدیغنی کندوید - هوشند بر خوشجد القا ایده جکدر در
اوکرده جکدر

Appris. A. آموخته T. اوکرنش
Apprenti. Celui qui apprend un métier A. نلید - مبتدی
شاکرد - عجمی T. فونیاز - شاکرد - نوآموز P. نلامده pl.
Apprenti menuisier طوعه محبی - طوعه محبی مبتدی لرندن بری
فوق حریده مبتدی Un apprenti à la guerre شاکردی

Apprentissage. L'état d'un apprenti A. حال التلمذ - تلمذه
عجمی لک حالی - شاکرد لک حالی T. حال شاکردی P.
Dans un tel métier, l'apprentissage est difficile, long, laborieux
فلان صنعتده شاکرد لک حالی صعب و دشوار و طویل
Mettre un jeune homme à l'apprentissage
بر کنج آدمی شاکرد لک و بیروک

Sortir d'apprentissage A. تخرج P. شاکرد بدستور استادی بکام
شاکرد بشتد جیقمق - استاد لک جیقمق T. شدن

Il se prend aussi, pour le temps qu'on met à apprendre A.
شاکرد لک وقتی T. وقت شاکردی P. مدّة التلمذ
مدّت تلمذده عجمی لک وقتی || Durant son apprentissage
شاکرد لکی وقتندده -

On dit, Faire l'apprentissage de la guerre, de la politique
جنگ فنده تلمذ ایتمک - فن حریده تلمذ ایتمک
امور دولک مبادی قواعدینی تحصیل ایچون تلمذ ایتمک

Il signifie figur. l'essai que l'on fait de ce qu'on a appris A.

T. آزمایش استادی P. اختبار الحذاقه - تجربه الحذاقه
Ce chirurgien a fait son apprentissage aux
استاد لکی صندمد
dépend d'un tel malade qui en est mort
بو جراح فلان مریضک
حقند تجویز غدر ضرر ایده رکت حذاقتهنی تجرید قیدنده
اولمغله مریض مذکورک فوتی لازم کلدی

Apprêts. Préparatifs A. pl. تدارکات P. اسباب آمادگی
Faire des apprêts pour l'arrivée d'un
حاضر لند - تدارک لک T.
grand seigneur تدارکات
Faire de grands apprêts pour le
بر ذات جایل الشانک قدوم ایچون
festin d'une noce ایتمک
ولیمه سور ایچون کیتلر تدارکات
دوگون عیافتیچون جسم تدارک لک ایتمک -

Apprêt. Manière d'apprêter les cuirs A. دباغت P. پیراهش
Ce cuir ne vaut rien, on y a donné un méchant
سپیلش T.
apprêt سؤ دباغتی تقریبیل بر درلو ایسد بیرمز
Il se dit aussi, de l'assaisonnement des viandes, V. Assaisonnement.

Il se dit figur. de l'esprit, des manières, pour désigner un
Un esprit plein d'apprêt
تصنع - نکلف || Un esprit plein d'apprêt
Il a trop d'apprêt dans son style
نکلفدن عبارت بر مزاج
L'apprêt de ses manières fatigue
سبک و عیاره سنده عظیم نکلف وار در
اوضاع و اطوارده اولان تصنع موجب ملال
اولد جق بر معنا در

Apprêter. Préparer A. تهیه - اعداد P. آماده - نیار کردن
Apprêtez-moi ce qu'il faut
حاضر ایتمک - حاضر لک T. کردن
pour mon voyage ایلد تهیید ایلد
Apprêtez mes hardes اعداد ایلد
اوبلد طعامنی حاضر ایلد diner

Apprêter des cuirs. A. دباغ الاماب P. پیراستن پوست
Un corroyeur qui apprête des cuirs
دباغ ادهب ایدن دباغ
دباغ ادهب ایدن دباغ

Il signifie aussi, assaisonner. V. ce mot.

On dit, Apprêter à rire, pour dire, donner à rire A. اضحاکت -
Vous apprêtez à rire à tout le monde
کولدرمک T. خنده آوردن P. ایراث الضحک
عاقدهی اضحاکت ایدرسک
عاقدهی ایراث ضحک و خنده ایدرسک

آماده شدن - نیار شدن P. تهی - S'apprêter. Se préparer
تدارکنی کورمک - حاضر اولمق - حاضر لند T.

حاضر T. نیار شده - آماده P. مهیا A. Apprêté.

تَرْبِيبُ *P.* مرتَّب *A.* APPRÊTEUR. Celui qui fait les préparations
دوزبجی *T.* پیراینده - ساز

- تَأْنِيسُ *A.* Rendre doux et moins farouche
آدمه آشدرمق *T.* بناس آفتیدن - مونس کردن *P.* تاهیل
Il y a وحشیایی تانیس ایتمک || Apprivoiser un sauvage
تاهیل قبل Apprivoiser un lion ایدمه میدجک وحش سباع اقل فیلادر
Apprivoiser des oiseaux ارسلائی تانیس و تاهیل ایتمک
قوسلری آدمه آشدرمق - تاهیل طیور ایتمک

تَلِيسُ الخلق - تَالِيفُ *A.* Figur. Rendre les hommes plus doux
یواسلغد آشدرمق *T.* بنرمخویی آفتیدن - نرمخو کردن *P.*
|| C'était un homme peu sociable, on a bien en de la peine à
مقدما قلیل الامتزاج بر آدم اولمغه تالیس خلقی
امر تانیس و تالیفی - خصوصنده خیلی زحمت جگلدی
کلی زحمت ایله میسر اولد بیلدی

اِتْلَافُ - تَالَفُ *A.* S'ACCOUSTOMER, se familiariser
الشیق *T.* الفت *P.* کسب الانس والالفة - استیناس - تانس -
|| Il s'est apprivoisé الفت ایتمک - الفت پیدا ایتمک -
بو خاندده کسب انس والفت ایلدی S'apprivoiser avec le danger
مخاوف و مخاطرات ایله تالف
- کسب اعتیاد والفت ایتمک - واستیناس ایلمک
مخاوف و مهالک ایله مانوس اولمق

اِتْرَافُ *A.* S'ACCOUSTOMER, se familiariser
بناس آفتد - انس یافتد *P.* ماهول - مانوس
الیشیق *T.* آفتد *P.* متانس - مالون *A.* آدمد الشمس *T.*

مستحسن - مستحوب *A.* APPROBATEUR. Celui qui approuve
|| Une pareille conduite n'aura gueres d'approbateurs
بومقولد حرککک مستحوبیین
Il est approbateur de tout ce qui est nouveau
در طرفد ونو ظهورک مستحسن و پسندخوانیدر اولدو

مَشْعَرُ التَّصْوِيبِ *A.* APPROBATIF. Qui marque de l'approbation
قبوللق - قبالی حاوی *T.* پسندینده *P.* مشعر القبول -
تصویبیهی مشعر بر قطعده کورسرتبجی
تصویب و قبولی حاوی رمز و اشارت Geste, signe approbatif اعلام

P. جواز - رضا *A.* APPROBATION. Agrément, consentement
|| C'est une affaire faite, pourvu que
والد خوشنودلق *T.* خوشنودی
پدر و مادرک - ووالده تجویز ایدر لر ایسد بتمش بر ماده دو
رعاسی منضم اولدیغی حالده بتمش بر ماده صاییلور

استحسان - استعواب *A.* Il signifie aussi, jugement favorable
|| Il a l'approbation de tous les honnêtes
بالجمله ارباب عربی و ناموسک استعواب و استحسانند
مستحق Il mérite l'approbation de tout le monde
مزاوار پسند و استحسان عامه جهاندر - استحسان کافه انامدر

APPROCHANT. Qui a quelque ressemblance, quelque rapport
|| بقلاشور - یقین *T.* نزدیک *P.* متدانی - متقارب *A.*
سبک و عباره سی Son style est fort approchant de celui des anciens
Ce sont deux couleurs قدمانک عباره سنه بغایت متقاربدر
بو ایکی رنگ احد هما fort approchantes l'une de l'autre
بری برلریند پک یقیندر - آخره زیاده متقاربدر

Il est aussi préposition, et signifie, environ, à peu près
|| Il est approchant de یقین *T.* نزدیک - همانا *P.* تقریباً
ساعت سکوه یقیندر - ساعت تقریباً سکوده در

APPROCHE. Mouvement par lequel une personne s'avance vers
نزدیک *P.* مقاربت - دناوت - تقرب - دتو *A.* une autre
L'approche de son ennemi le یقینلشمده - یافلشمده *T.* رسی
خصمک تقربی تشویش حالئی مستانم اولمشار
À l'approche de l'ennemi, les troupes se mirent sous les armes
عسکر متپیشی - دشمنک تقربنده عسکر سلاحه طاوراندی
حرب و قتال اولدی

En parlant du temps, il signifie le temps qui est près de
وقتک *T.* نزدیک همگام *P.* تقرب الوقت - محاینت *A.* nous
ظلمت لیلاک || L'approche de la nuit کلوب جاتندسی
Les approches de la mort le firent penser
وقت موتک تقرب و محاینتی قلبنی
بوقلمق فکرینی انجباب ایتدردی

On appelle Approches, en termes de guerre, les travaux que
قلعید *T.* Lignes d'approches
|| بقلششق انجون ایلرود سوریلان مترسار
Les approches de ایلرود سوریلان مترسارک حرولری
cette place coûtèrent bien du monde قلعیدد تقرب انجون
Pour faciliter مترس سورلسمنده خیلی آدم تالف اولدی
قلعیدد بقلششق انجون ایلرود مترس سوقی
مترس سورمک خصوصند وسیله سهولت - خصوصنی تسهیل
اولدق انجون

On dit d'une place de guerre, qu'elle est de difficile approche
فدان || Il est difficile d'en faire les approches

فلعدنك ايلرويد متوس سوريلدرک يانند وارامسى خصوصى
من جهة الموقع دشوار در

Lunette d'approche. C'est un tuyau qui, par le moyen des verres qui y sont placés, grossit et approche les objets A. منظره
Toutes les lunettes d'approche ont un côté qui grossit, et un côté qui diminue جميع دوربين T. دوربين P. الافاصى
دوربينلرک بر طرفى صور واشکالى استعمال واعظام و طرف Les lunettes d'ap-
proche ont fait découvrir les taches du soleil جرم شمسده دوربين اول صورى تنقيص واصغار ايدر
اولان نقطدر دوربين واسطدسيلد کشف اولدى

APPROCHER. Avancer auprès A. نزدیک P. تدنى - تقرب
Approcher une chose || يقين کنورمک - يقشدرمق T. آوردن
L'ennemi بر شى شى آخره تقرب ايتمک s'approcha des lignes صره لریند تقرب
عسکر اعدا متوس صره لریند تقرب La lunette approche les
objets دوربين صور واشکالى تقرب ايدر

On dit figur., qu'un prince a approché quelqu'un de lui, pour dire, qu'il l'a admis dans sa familiarité يادشاه فلان کشى يى
Et qu'un homme approche le prince پادشاه مقربدر - پادشاهک يانند تقرب ايدر

Il signifie aussi, devenir proche A. تقرب P. تدنى - تقرب
L'heure يقين کلمک - يقشدرمق T. بنزد آمدن - شدن
Le temps approche وقت وساعت تقرب ايتمکده در زمان تقرب ايدر

Figur. Approcher du but. C'est deviner à peu près A. تقربيه
Ce n'est pas tout-à-fait ce que vous dites, || تقرس الحال
حقيقت حال عيني ديدىکک mais vous avez approché du but دکل انجق تقربيه تقرس حال ايلدک

Il signifie aussi, avoir quelque convenance, quelque ressemblance
يقين اولمق - يقشدرمق T. نزدیک بودن P. تدانى - تقارب A.
|| Il fait des vers qui approchent de ceux des meilleurs poètes شهره
Ces deux cou- شعراىک شعربنه متقارب نظم ابيات ايدر
leurs-là approchent fort l'une de l'autre برى رنک برى
Rien n'approche de la grandeur, de la بربلد تقارب ايدر
magnificence de ce prince وعظمتند اتبرست
اتبرست وعظمتند معادل اولدجق - تقارب ايدر شى يوقدر
Ces imaginations-là approchent de la folie بو شى يوقدر
جنون قرببدر - مقول خيالات حالت جنون متقاربدر

S'APPROCHER. V. Approcher dans le sens de devenir proche.

- امعاق - تعميق
APPROFONDIR. Rendre plus profond A. تعميق P. تغبير
Approfondir un fossé درينلتمک T. نغول کردن - ژرف کردن
Approfondir des fondations درينلتمک ايتمک
Il ne faut pas les approfondir davantage اقتضا ايتمز
بودن زياده تغبير وامعافلرى

Figur. Pénétrer bien avant dans la connaissance de quelque chose A. بترفى - نغولسى کردن P. تعميق الفكر - استکناه
Il y a du علمک تعميق واستکناهده
علمک تعميق فکر ايتمک باعث - خيلى لذت وار در
Il ne faut pas vouloir trop approfondir les mystères de la religion اسرار ايلان
انشرح درون اولان مواددندر
دينک کنينه واعل اولمق قيدينه دوشمک خطا در

APPROPRIATION. Action de s'approprier une chose A. ضبط
L'appropriation || کندوبد ايدند T. بتصرف خود آوردن P.
بر ارضک کندوبد ايدندسى - بر ارضک ضبطى

APPROPRIER. Rendre propre à sa destination A. توفيق
|| ياقشدرمق - اوپدرمق T. موافق ساختن - جسيانیدن
Approprier les lois d'un peuple à ses moeurs بر قوم
وضع اولدجق قانونى اول قومک اخلاق وآدابند توفيق
Approprier les remèdes au tempérament du malade
son discours, aux circonstances ايتمک
son langage, aux personnes کلامى مخاطب اولان ذراتک، حالند توفيق
عبارتهى مقصود le style, au sujet que l'on traite ايتمک
اولان مادهيد کوره اوپدرمق

S'APPROPRIER. Usurper la propriété de quelqu'un A. بغير
بيوجده P. ظلماً استخدام - انتصاب - نصب - حق ضبط
|| فضولى ضبط ايتمک - حقسز ايدنمک T. ضبط کردن
Peu à peu il s'est approprié les biens dont il n'avait que l'ad-
ministration مامور ادارهسى اولدبغى اموال واملاکى رفتند
رفتند آوردن قبضه انتصاب - رفتند فضولى ضبط ايلدى
بغير حق نفسند استخدام ايلدى - ايلدى

Il signifie aussi, se rendre propre une pensée, un ouvrage, en se disant l'auteur A. انشال - نسند
کندونک اولدبغى ادعا - بنمسيلمک T. خود نمودن
|| Il s'appropriä un tel ouvrage کندوبد نسبتلتمک - ايتمک

P. - *طیاندرمق* - *T.* *طیاندرمق* || Appuyer une muraille par des pilotis - دیواری ستون ایله اعماد ایتمک
On dit aussi, Appuyer une maison contre une autre بر منزلی
Une armée est appuyée d'un bois, d'un marais اردو بر اورمان و یا خوسد بر صولاتی بره طیانمشد
Appuyer le pistolet à quelqu'un بر کسندنک ایتوردمش قبد - قبد
اوزربند طیانمق

T. بر نهادن *P.* وضع علی *A.* || Appuyer ses mains, ses bras
البری و قوللری بر سفره اوزربند طیانمق - اوستند قویمق
sur une table

S'APPUYER. Se servir de quelque chose pour appui - اتکا
T. پشت دادن - تکیه کردن *P.* اذعام - استیزا - استناد
عصایه اتکا || S'appuyer sur un bâton ارقه و یومک - طیانمق
بکا ارقه ویر - بکا اتکا ایله Appuyez - vous sur moi ایتمک
بر دیواره یا بر دیواره اتکا و استناد ایتمشیدی
آعاجد اتکا و استناد ایتمشیدی

Figur. Protéger, aider *A.* - مظاهرهت - معاضدت
پایمردی کردن - دستگیری نمودن - دستگیری کردن *P.* الهمة
Appuyer une affaire || همت ایتمک - یاردم ایتمک - طیاندرمق *T.*
صرف همت - مصلحتده ایضای لازم معاضدت ایتمک
بر کسندید معاضدت و مظاهرهت Appuyer une personne ایتمک
عرضهتک تر و بیجند مون پلاعت ایتمک Il m'a promis d'appuyer mon placet
Il m'appuyera de tout son crédit و اعتبارینی صرفه ایده رک
ما حاصل نفوذ و اعتبارینی صرفه ایده رک
ایضای لازم دستگیری و مظاهرهت ایده رک

On dit figur. S'appuyer sur l'autorité, sur le crédit, sur la
faveur de quelqu'un بر ذاتک قوت حکومتند نفوذ و اعتبار بند
بر ذاتک حمایت - وحایت و مساعدده سند استناد ایتمک
مدار استناد عد - و مساعدده سنی وسیله استناد اتخاذ ایتمک
ایتمک

Il signifie aussi, soutenir *P.* *T.* *طیاندرمق* *A.* *طیاندرمق* || Appuyer une opinion sur de bonnes raisons
بر رایینی دلایل Son droit est appuyé sur de bons titres
Sur quoi appuyez - vous حقنی سندات قوتد ایله مؤید در
دیدیکت کلامی ند ایله نایید ؟
S'appuyer sur l'autorité des anciens, sur un usage
قدمانک اشهادی و بین العدم مرعی و معتو طوتیلان
مرعی و معتو - رسم و عادتک ذکر بله نایید مدعا ایتمک

طوتیلان رسم و عادتنی وسیله نایید مدعا ایتمک

Et poser *A.* *T.* *طیاندرمق* - اوتوردمق *P.* *نشاطتن* *A.* *نشاطتن*
Les murs sur lesquels le plancher appuie اقعاد اولدیغی دیوارلر
Une voûte qui appuie sur des colonnes ستونلر اوزربند اقعاد اولان قبد
ستونلر اوزربند طیاندر بلان - ستونلر اوزربند اقعاد اولان قبد
ستونلر اوزربند اوتوردمش قبد - قبد

تشدید القوة - تاکید القوة *A.* *T.* *طیاندرمق* || Appuyez davantage sur le
cachet مهری - طبع اولان مهر اوزربند تاکید قوت ایله
زورلی بصیر

Et insister *A.* *T.* *طیاندرمق* *P.* *اصرار نمودن* *A.* *اصرار*
avez trop appuyé sur ce fait بو بابده زیاده اصرار ایلدک
Il devait appuyer davantage sur cette demande بو مطلوبک اوزربند زیاده طیانملو ایدی

رندمزه - تلخد *P.* *عفصی* *A.* *عفصی* *ÀPRE.* Qui est rude au goût
دادی - عفصی الطعم ارمود Poire àpre || عفصولو - کمره *T.*
لسانه ابراث عفوصت ایدن Àpre à la langue کمره ارمود
سخت *P.* *خشین* - احرش *A.* *Et qui est rude au toucher*
حال لمسده خشین Àpre au toucher || سرد *T.* *درشت* -
واحوش

Il se dit aussi, des chemins difficiles et raboteux *A.* - واعر
Il nous mena par un chemin àpre et raboteux || سرد - جهره شک *T.* *سخت* *P.* *صعب*
بزی بر طریق صعب ذو الخروق سرد و صوب بر یولدن کتوردی - و الجور و فدن کتوردی

Il se dit figur. de diverses choses, pour en marquer la vio-
lence *A.* *T.* *کسکیس* || Il lui a fait une réprimande fort àpre
فلاند بنایت شدید بر تعزیر ایلدی C'est un homme qui a l'esprit àpre et austère
مزاجی شدید مزاجی Le combat fut des plus àpres و متصلب بر ادمدر
و قتال شد شدید اولدی Le froid est entièrement àpre
غایت ایله تند و تیز در - هوا غایت الغاید شدید در
نارده شدت وار در

Et des personnes qui se portent avec trop d'ardeur à quelque
chose *A.* *T.* *دوشکون* *P.* *ارمند* *A.* *حربص* || C'est un homme àpre
بو مالده حربص بر ادمدر Il est àpre au gain
فخاره حماره Il est àpre au jeu, à la chasse و عید و شکاره حربصدر

T. با تیزی و تندی *P.* بالسندة *A.* *ÀPREMENT.* Avec âpreté

برودت هوا || Le froid commence bien âprement سردلیک ایله
 Il se porte âprement à tout ce شدت ایلده بداه ایدر
 شدت - جمیع افعالنده شدت ایلده حرکت ایدر
 Un chien qui se jette âprement sur la وختشونت ایلده عاملدر
 لقمه لحم اوزرینه شدت ایلده وارن کلب viande

بعد - APRÈS. Préposition de temps, d'ordre, et de lieu A.

بعد || صکره T. در پی - پس P. عقیب
 Tibère fut empereur طوفاندرنصره - پس از طوفان - الطوفان
 après Auguste تیبریوس آغوستوس عقیبده ایمپراطور اولمشدر
 Les Conseillers sont après les Présidents مستشاران ناظرلر عقیبده
 بعد L'argent est après Por le plus précieux des métaux درلر
 Les richesses ne sont الذهب اشرف معادن اولان قصد در
 désirables qu'après l'honneur et la santé مال و منال و فایده عرض
 و ناموس و حفظ صحت وجود فکرندرنصره شایان رغبت
 و اعتبار عذ اولنور

Il s'emploie aussi en plusieurs phrases auxquelles il donne
 un sens tout différent. Ainsi on dit: On court après les voleurs
 Des chiens sont après un loup قطاع طریقکت عقیبده درلر
 On court après les hon- کلاب بر قوردی تعقیب ایتدرلر
 neurs استدراک مراتب شان و شرف زمیننده تعجیل
 On soupire après une خطرات تعقیب و اقدام اولنو کلسدر
 succession میرانک وقت ظهورینه حسرتکنش اشتیاقدرلر

On dit, qu'un tableau est d'après Raphael, pour dire, qu'il
 est copié sur l'original de Raphaël نام رسامک
 Et qu'un portrait est تصویریند تمثیل و تطبیقاً رسم اولنمشدر
 fait d'après nature, pour dire, qu'il est fait sur la personne
 فلان آدمک صورتی نفسندن اخذ
 même qu'il représente Parler d'après quelqu'un رسم و تصویر اولندی
 فلانجہ نکلّم - فلان کبی نکلّم ایتّمک - تمثیل نکلّم ایتّمک
 تثبيت ذهن ایلدیکی Raisonner d'après ses préventions ایتنک
 اعتقادند تبعیّة بسط دلائل ایتنک

On dit aussi, Etre après quelque chose, pour dire, y tra-
 vailler actuellement T. بر شیتک اوزرنده اولمق || Mon pro-
 cureur était après mes papiers و تحریراتم اوزرنده اولمق
 Il est après à bâtir une maison اوزرنده ایلدی
 Etre après un emploi اوزرنده ایلدی
 اولمق

آندنصره T. پس - بعد ازین P. ثم - بعده A. APRIS QUOI

On dit, Etre après quelqu'un, pour dire, qu'on s'en occupe,
 et qu'on le fatigue T. اوزرینه وارمق || Cet homme est toujours après ses valets خدمتکارلری
 بوادم مرداتم اوزرینه وارمق

آردی صره T. در پی P. عقیباً A. Il signifie aussi, de suite
 سن ایلر و واروب اردک || Vous irez devant, et lui après صره شخص مذکور کیده جکدر

بدین P. مع هذا A. APRIS TOUT, signifie, tout bien considéré
 Après tout, il n'est guère بدین جمله - بعد
 Vous boirez après tout, il faut avoir de la modestie
 بو جمله ایلده نا قابلدر - مع هذا ممکن دکلدر
 avez beau avoir de la bravoure, après tout il faut avoir de la
 سنک مجبول اولدیغک مایه شجاعت عبدر زیر
 بوجمله ایلده هضم نفس دخی لازمدر

APRIS COUR. Trop tard, et après qu'une chose est faite A.
 پس از P. بعد خراب بصوه - بعد ختام المصلحة - دبریا
 اوق یایدن جیقدنصره - ایش ایشدن کچدکنصره T. کار
 || Vous voulez produire des pièces, quand votre procès est jugé;
 c'est venir après coup اوراق ویرلمشکن
 و سندات کتوروب عرض ایدر ايسدک بو حرکت اوق
 یایدن جیقدنصره در

سپس - زین پس P. بعده - بعد ذأ A. CI-APRIS. Ensuite
 بوندنصره معلوم || Comme on verra ci-après صکره T.
 بعده ذکرر Comme il sera dit ci-après وجد اوزره
 و بیان اولندیجی وجد اوزره

روز - پس فردا P. بعد الغد - شیع A. APRÈS - DEMAIN.
 || L'affaire est remise à یارنکی کونک ابرنسی T. دیگر
 مصلحت یارنکینک ابرتسند ناخیر اولندی
 یارنکی کونک ابرتسند بوافلادی -

APRÈS - DINÉE. L'espace du temps qui est depuis le dîner jusqu'au
 او بله بیکدنصره T. پس از جاست P. بعد الغد A.
 || Il passe toutes les après-dînées en tel endroit ایدر
 هر کون او بله - الغد فلان محلده امرار وقت ایدر
 بیکدنصره فلان محلده اکلنور

APRÈS - MIDI. Le temps qui dure depuis midi jusqu'au soir A.
 او بله دنصره T. پس از نیمروز P. بعد الظهر
 est juste au milieu entre le midi et le coucher du soleil, s'ap-
 پلله ایکندی وقتی T. وقت العصر A.

APRÈS - SOUPÉE. Le temps d'entre le souper et le coucher

|| اخشام پیکند نسکره T. پس از شام P. بعد العشا A.
وقت بعد العشایی passe ses après-souppées en bonne compagnie
یاران ایلد امرار ایدر

حُرشت A. Qualité de ce qui est rude au toucher
L'âpreté d'une || سردلیک - قاتیلوق T. درشتی P. خشونت -
خشونتی - ثوبک حرشتی étoffe

عفوصت A. Il signifie aussi, saveur piquante et désagréable
کهرلیک T. رندی P.

سختی راه P. و عارت الطريق A. Âpreté des chemins.
یولک چهره شکلی - یولک سردلیک

Âpreté شدت مزاج - خشونت مزاج Figur. || Âpreté d'humeur
L'âpreté de son esprit اخلاق وادابک شدتی
خشونت مزاجی تقریبیل قابل الفت
تغزیر و مواخذه نک شدتی L'âpreté d'une réprimande دکلدر
برودنتک شدتی L'âpreté du froid

APTE. Propre à quelque chose. Il ne s'emploie qu'au Palais
|| کرکسو T. سزاوار - شایان P. مستحق A.
تصرفه مستحق

APTITUDE. Disposition naturelle à quelque chose A. استعداد
|| Il n'a pas guère d'aptitude aux Ma-
thématiques مایه استعدادن - علوم ریاضیه استعدادی یوقدر
بی بهره در

تقیح الحساب A. Apurement. Reddition finale d'un compte
حسابک تمیزلنوب کسملدسی T. پاکت ساری حساب P.
محاسبه سکت تنقیحند نبرو || Depuis l'apurement de ses comptes

APURER. Lever les charges qui ont été mises sur les parties
حسابرا P. تنقیح الحساب A. حسابرا
|| Le compte حسابی تمیزلنوب کسملد T. پاکت ساختن
استغضالاتک de l'épargne a été rendu, et on travaille à l'apurer
دفتری عرض اولنوب تنقیحند مبادرت اولندی

AQUATIQUE. Marécageux A. مزج - ذو النسامه T. اغمور P.
|| Lieux aquatiques النسامه جیلاک T. صولاق
جیلاک برلر - صولاق برلر -

Il signifie aussi, ce qui eroit et se nourrit dans l'eau A.
|| صوبک T. آبی P. ماتیات pl. مائی
Oiseaux صو اولتقلاموی T. گیاههای آبی P. نباتات مائی
Animaux صوقوشاموی T. موان آبی P. طیور مائیة
حيوانات مائیة aquatiques

AQUEDUC. Canal pour conduire de l'eau A. قنات pl. قنوات
|| Les Romains ont bâti un grand nom-
bre d'aqueducs رومیان قنوات کثیره انشا ایتمشامو ایدی
برالندد T. احوال P. بلاعیم pl. باعوم A. صوبولی
صوبولی

AQUEUX. Qui est de la nature de l'eau A. آبناک P. ذوالدائیة
|| L'humeur aqueuse de l'oeil عینک ماده ماتیلو - صولو T.
Ces fruits n'ont تumeur aqueuse ماتیلو ورم ذات الدائیة
اشو فواکد بغایت ماتیلو En Poésie, il signifie vent froid et orageux
اولمغلله کلیتاً بی طعم و مزه در

AQUILIN. Courbé en bec d'aigle. Il ne se dit que du nez A.
جکد بورون - طوغان بورنی T. بینی خمیده P. انف افتا
ربیع عاصف A. En Poésie, il signifie vent froid et orageux
بوره T. تندباد P. دواصف pl.

ARABESQUES. Terme d'Architecture. Dans le genre des Arabes
عربیجه T. تازی گونه P. علی صورة العرب A.
Arabesques. Sorte d'ornemens qui consistent en des entrelace-
ments de feuillages et de figures sans ensemble P. معرج A.
طولاشقلو نقشار T. نقش بیج در بیج

ARABIQUE. Qui est d'Arabie A. عربی T. تازی P. عربی
صمغ عربی Gomme arabique

ARABLE. Labourable A. سهل الفلاحة P. صالح للفلاحة
|| Des terres سورلمید کلور - سورلمسی قابل T. شیار پذیر
سورلمید - فلاحت صالح طورباق - اراضی سهله الفلاحة
کلور طورباق

ARACK. Liqueur spiritueuse qu'on tire du riz fermenté A.
پرنج عرقی T. باره P. نبید الارز

ARAIGNÉE. Insecte qui tire de son corps une substance dont
il forme des filets et une toile A. عنکبوت pl. عنکبوت
مولد - عنکبوت T. مکسگیر - غنده - دیوپای - نمند - جولاکت P.
نمده - نار عنکبوت P. نسج العنکبوت A. Toile d'araignée
اورومجکت اغی T. بافتنه عنکبوت - انفس - کرتند - نشتند

ARASEMENT. Action de mettre plusieurs pièces de niveau A.
برابراشدرد T. همسری - همبرانی P. تسایی

ARASER. Mettre de niveau un mur, en élevant les endroits
bas jusqu'à une hauteur déterminée A. تسویبه القدرد P.
|| Ce بویی برابراشدرد T. همسر کردن - همبرابر ساختن
mur est d'inégale hauteur en plusieurs endroits, il faut l'araser

بو دیوارک فدی وافر محمولده نا مطابق اولمعلد تسویدنه
محتاجدر

متعلق - فلاحتی .A. ARATOIRE. Qui appartient à l'agriculture
Art || اکنجیاسکده متعلق .T. متعلق برزیکی .P. الی الفلاحة
Les instruments ara- فنی فلاحت - فلاحتده متعلق فنی
اکنجی آتاری - آلات فلاحت - ادوات فلاحتیه

ARBALÈTE. Arme qui était fort en usage avant l'invention de
la poudre à canon. C'est un arc d'acier qui se bande avec un
ressort .A. زنبورکلو یای .T. کمان زنبورکدار .P. قوس مجتبی .A.

ARBALETE à jalet, ou Arc à jalet. Une arbalète avec laquel-
le on tire de petites boules de terre cuite .A. فذافه البنادق
کمان مبره - کمان گره - کمانگرمه .P.

ARBITRAGE. Jugement par arbitres .A. رویه الدعوا بمعرفة
بر ماده یی حکم Arbitrage || Mettre quelque chose en arbitrage
Se soumettre à l'arbi- معرفتیلد رویه اولمغلد حواله ایتمک
دعوانمک حکم معرفتیلد رویه اولمغلد راعی اولمق

ARBITRAIRE. Qui depend de la volonté de chaque personne
خود .P. حکم برآی المستبد - حکم عذدی - رأی عذدی .A.
L'église n'a point décidé là-dessus, ce- عرفی .T. رایاند حکم
شریعت بو باده بر درلو حکم ایتمدی
همان رأی - همان رأی مستبد ایله حکم اولمش شیدر
حکم عرفی ایله - عذدی ایله جاری اولمش شیدر

Il se dit aussi, de ce qui depend de la volonté des juges
de prononcer .A. وابستد رأی .P. منوط الی رأی القاضی
En certains cas, les peines فاعینمک رایند باعلو .T. قاضی
sont arbitraires بعض امورده جزا وعقوبات حکمی رأی
رأی مخصوص قاضی Amende arbitraire عذدی ید منوطدر
فاعینمک رأی خودنجه قطع - ایله قطع اولمش جریمه
اولمش جریمه

ARBITRAIREMENT. D'une façon arbitraire .A. بحکم العذدی
عرفی .T. خود کاماند - خود رایاند .P. باستبداد الرأی -
استبداد رأی ایله Agir arbitrairement || کنده راینجه - اولمق
استبداد رأی Gouverner arbitrairement عمل وجورک ایتمک
ایله اداره ملک ایتمک

ARBITRAL. Prononcé par des arbitres .A. صادر عن الجانب الحكم
حکم اعلامی - حکم طرفندن ویریلان اعلام
حکم حکمی - حکم طرفندن صادر اولان حکم
Judgement arbitral

ARBITRALEMENT. Par arbitre .A. حکم معرفتیلد .T.

بودعوا حکم معرفتیلد فصل || Cette affaire fut jugée arbitralement
اولندی

ARBITRATION. Estimation ou évaluation faite en gros .A. تقدیر
T. بها نهادن بر وجد تخمین .P. القيمة على وجد لتخمين
اورالمعدن بها کسمه

ARBITRE. Puissance que la volonté a de choisir. Il est toujours
joint avec le mot Libre .A. ارادة جزئیه || Dieu a donné aux
hommes leur libre arbitre اراده انسانده
جوتید احسان ایلدی

ARBITRE. Celui que des personnes choisissent de part et d'autre
طرفیندن .T. حکم .P. حکم .A. Nommer un arbitre
تحکیم || بالتراعی اختیار اولان حکم
بر تعیین حکم - حکم ایتمک Choisir quelqu'un pour arbitre
Se rapporter کسندی حکم اولمق اوزره انتخاب ایتمک
بر ماده یی تحکیم اولسان
حکمارک حکمه حواله ایتمک

Il signifie aussi, maître absolu .A. حاکم مطابق کیف ما
فرمان فرمای بیچون .P. آمر مختار - فاعل مختار - یشاه
|| Il est l'arbitre de mon sort دیلدیکنی ایشلیجی .T. وجرا
- تعیین قسمتم خصوصده کیف ما یشاه حاکم مطلقدر
Dieu est l'arbitre de la vie et Dieu est l'arbitre de la vie et
de la mort قسمتم ید اختیاریند موقوفدر
حضرت خدای متعال کیف ما یشاه حاکم
Ce prince s'est rendu l'arbitre de la paix et
de la guerre بوپادشاه صلح وسفر خصوصده کیف ما یشاه
فاعل مختار - حاکم مطابق اولمق صورتنی اتخاذ ایلدی
صلح وسفر خصوصنی اراده مخصوصده - اولمق صورتنی
تعلیق ایتدردی

ARBITRER. Juger, décider en qualité de juge .A. حکم .P.
|| Ils paieront l'amende qu'il plaira au juge
فرمودن .T. یورمق
حاکم طرفندن حکم اولندجق جریمدی ادا
مصارفچون Ils lui ont tant arbitré pour ses frais
مصرفاتی شوقدره قطع اولندی - شوقدر مبلغ حکم اولندی
تعمیرانمک یکنی شوقدره تعمیر
Les experts ont arbitré que .... حکم اولندی - قطع اولندی
اهل خبره شونی حکم ایلدیلر که

ARBORER. Planter .A. نصب .P. تنصیب
- نصب راییت ایتمک || Arborer un étendard
نصب اعلام ایتمک Arborer les enseignes بیراق

نصب الویه ایتمک Arbore les drapeaux نشانوری دیکمک -
 - صلیب شریف نشانی نصب ایتمک Arbore la croix
 Arbore le pavillon de France نشانده موقع افتخار ایتمک
 فرانسد بیرانی دیکمک

رفع A. Figur. Se déclarer ouvertement pour quelque parti
 || Il a arboré بیراق آجیق T. رایبت افراشتن P. اللوا
 رایبت افراز کفر- رفع لوی کفر والحاد ایلدی
 دینسزاق بیرانی اجدی- والحاد اولدی

دیکمک T. نشاده P. منصوب A. ARBORÉ.

ARBORISÉ. Il se dit de certaines pierres sur lesquelles on
 voit des représentations d'arbres. حجر مشجره pl. احجار مشجرة

قوجه یمشی T. حناء احمر A. ARBOUSE.

ARBOSIER. Arbre toujours vert, dont le fruit est doux et
 presque semblable à des cerises. شجر حناء احمر A. قوجه
 یمشی آجی

ARBRE. Plante ligneuse et durable, n'ayant qu'un tronc prin-
 cipal qui s'étend, et se divise par quantité de branches. شجر
 - شجره pl. اشجار P. آج T. درخت
 شجره Grand arbre || آج T. درخت P. اشجار pl. شجره
 درخت بالاقد P. شجر رفیع القد A. Arbre haut دوحد- کیر
 شجره ملتفت الافسان touffu شجره کثیره الانصان
 قوری آج T. درخت خشک P. شجر یابس A. sec
 قوریمش آج T. درخت مرد P. شجر میت A. mort
 شجره ذات A. fleurit درخت تازه P. شجر طری A. vert
 جیچک آج T. درخت شکوفه دار P. الازهار
 درخت P. شجر دائمی البهار- عروه A. Arbre toujours vert
 غرس Planter des arbres بخیزان- هر دم تازه- هر دم بهار
 سطور اشجار Allée d'arbres آجایر دیکمک- اشجار ایتمک
 درخت P. شجر مشر A. Arbre fruitier ابله مرتب طریق
 T. شجر داسی A. Arbre nain میوه ویرر آج T. میوه دار
 بودور آج

عمود A. Il se dit aussi, d'une grosse et longue pièce de bois
 دکرمانک T. دیبرک A. Arbre de moulin || ستون P. اعمده
 کینک- ستون سفید L'arbre d'un navire دیرکی- عمودی
 دیرکی

شجره الحیاة A. On dit en termes d'Écriture, L'arbre de vie
 شجره التمیمز A. Et l'arbre de la science du bien et du mal

ARBRE de la croix. C'est la croix où Notre - Seigneur fut at-
 taché. عود الصلیب A.

On dit figur., Arbre généalogique. Faire
 graver un arbre généalogique بر عدد شجره نسب حک
 ایتمک

ARBRISEAU. Petit arbre dont le tronc se divise en une in-
 finité de tiges branchues. بک P. بجلات pl. بجله A.
 Jeune || اوفاق آج T. درخت خرد- درخت کوچک
 تازه یتشمش T. بک تازه P. بجله طریه A. arbrisseau
 اوفاق آج

ARBUSTE. Arbrisseau qui ne s'élève guère. شجره داسیه A.
 بودور آج T. درخت کوند قد P.

ARC. Arme offensive propre à combattre de loin. قوس pl.
 مقبض La poignée d'un arc || بیای T. جرح- کمان P. اقواس
 - توتیر قوس ایتمک Bander un arc کمان قبضه سی- قوس
 فلان Cela est courbé en arc. یایی کرمک- یایی قورمق
 شی شکل قوس اوزره منحنیدر

On appelle Arc de carrosse, deux pièces de fer courbées en
 arc, par le moyen desquelles le carrosse tourne. عربدنک T.
 دمر یایی

En Architecture, il signifie cintre. طاق pl. طاقات P.
 قبه دنک کمری L'arc d'une voûte || کمر T. کمر

Arc de triomphe, ou arc triomphal. Grand portique élevé à
 l'entrée d'une ville, en l'honneur d'un vainqueur. طاق العزا A.
 بر طاق نزا اقامد ایتمک Elever un arc de triomphe
 قسطنطین نام قیصر ایچون اقامد L'arc de Constantin
 ایتمک طاق معلای نزا

Arc soureiller. C'est le bout de l'os frontal où croissent les
 cils. قاش کیمکی T. استخوان ابرو P. حجاج A. soucils

ABCADE. Ouverture en arc. فواصل pl. فاصله البناء المعقود A.
 Les کمرلو اجیقلاق T. فاصله کمر بسته P. البناء المعقود
 Les arcades d'un bâtiment بنانک فواصل معقوده سی
 سرای میدانده کی ایندنک فواصل des de la Place Royale
 معقوده سی

ARC - BOUTANT. Pilier qui finit en demi-arc. دعامة محردة A.
 Un des arcs || باشی اکری دیرک T. ستون خمیده سر P.
 بنانک دعایم محرده سندن بری boutans de la voûte est tombé
 منهدم اولمشدر

Il se dit figur., des personnes qui sont les plus considérables dans
 un parti. فرق دنک طیانسی T. پشتوان گروه P. دعامة القوم A.

ARC - ROUTER. Soutenir, appuyer *A.* نصب - ضرب الدعامة *A.* پشتهوان زدن *P.* الدعامة ديواره ضرب دعامة ايله استحکام و برکت *P.*

ARCEAU. Arc d'une voûte *A.* طاق القبة *P.* کمر کنبه *T.* قبة کمری

ARC - En - CIEL. Météore qui paraît dans les nues *A.* قوس الکم صاعده *T.* کلکم - کرگم - تیراره - کمان آسمان *P.* قزح قوس قزحک الوان عديده سی || Les couleurs de l'arc-en ciel

ARCHAL. V. Fil.

ARCHANGE. Ange d'un ordre supérieur *A.* رئیس الملائكة *T.* باش ملکت - ملکوک اولوسی *T.* سر فرشتگان *P.*

ARCHE. La partie d'un pont sous laquelle l'eau passe *A.* کوپری *T.* کمر پل *P.* طافات الجسر *pl.* طاق الجسر شو قدر عدد کمرلو بر قطع *P.* Le pont a tant d'arches *||* کمری Un pont trop haute *||* کمری Arche trop haute *||* کمری Un pont qui a une seule arche *||* کمرلو بر جسر *||* تک

Il se dit particulièrement du vaisseau de Noé *A.* سفينة النوح *T.* فئوج کيسی *T.* کشتی فئوج *P.* حضرت فوج *||* Dieu commanda à Noé d'entrer dans l'arche avec toute sorte d'animaux *||* اجناس حیراتانک مجموعی استصحاب ایلد بامر الله *Figur.* Arche de Noé. Une maison où il y a toutes sortes de gens logés *T.* سفینه نوحه *T.* نموده بر خانه

ARCHE d'alliance. Coffre fait par le commandement de Dieu, et dans lequel les tables de la Loi étaient gardées *A.* تابوت سندوق بيمان *P.* صندوقة السکینه - تابوت الميثاق - العهد

ARCHER. Combattant avec l'arc *A.* رماة رامي السهم *pl.* اوقچی *T.* تیر انداز *P.* نبله *pl.* نابل - السهم

Il se disait aussi, de certains officiers de Police *A.* قواس قواس *T.* قواسین *pl.*

ARCHET. Sorte de petit arc dont on se sert pour tirer le son du violon *A.* کمان *T.* تیر کمان - کمانه *P.* سهم الکمان *||* Passer doucement l'archet *||* یایی کمان اوزر بند پراشجد *||* یایی یورنک

ARCHETYPE. Original, patron, modèle. Il n'est guère d'usage qu'en cette phrase, L'archétype du monde *A.* اصل العالم *P.* دنیادک ایلک فالبی *T.* هیولای نخستین جهان

Dans les monnaies, c'est l'étalon primitif des poids et mesures

اصل المعيار *A.*

ARCHEVÊCHÉ. Diocèse d'un archevêque *A.* ایالت مطرانية *T.* متروپولیده تابع مملکت *P.* فلورو متروپولیدی *P.* فلان قضا بر متروپولیده تابعدر *est un archevêché*

Il signifie aussi, le palais de l'archevêque *A.* بیت المطران *T.* متروپولید قونای *P.* خاند متروپولید

ARCHEVÊQUE. Prélat métropolitain, qui a un certain nombre d'évêques pour suffragans *A.* متروپولید مطران *T.*

ARCHIDIACONAT. La dignité d'archidiacone *A.* ریاسة الشماسد

ARCHIDIACRE. Le premier des diacones *A.* رئیس الشماسد

ARCHIDUC. Titre de dignité qui n'est d'usage qu'en parlant des Princes de la Maison d'Autriche *T.* باش دو قذلق عنوانیلد معنون آوشتربا شهزاده سی

ARCHIDUCHÉ. Seigneurie d'archiduc *T.* باش دو قذلق عنوانیلد معنون اولان ایالت

ARCHIÉPISCOPAL. Appartenant à l'archevêque *A.* مطرانیتی *||* Dignité archiepiscopale *T.* متروپولیدلکک *P.* متروپولیدلکک رتبه مطرانیه

ARCHIPEL. Étendue de mer, entrecoupée de plusieurs îles *A.* آطلر آره سی *T.* دریای بسیار انفجست *P.* بحر الجزایر دکزی

ARCHIPRÊTRE. Le premier des prêtres *A.* رئیس القسيسین *T.* باش پاپاس *P.* سر کشیشان

ARCHITECTE. Celui qui exerce l'art de bâtir *A.* معماری *pl.* Savant architecte *||* دوکتر فلندسی *T.* بناگو *P.* راز - معمارین *Ce* مشهور و نامدار *||* معروف architecte *||* معماری حاذق *n'est pas un architecte, ce n'est qu'un maçon* *||* معماری بیای *||* فلند دکل دیوارچیدر - بر بنا در

ARCHITECTONIQUE. L'art de la construction *A.* فن معماری *||* معمارتی صناعتی *T.* فن بناگری *P.* فن الریازة - *Enseigner l'architecture* *||* تعلیم ایتدک *||* فن معماری بی *||* معماریده درس و برکت

ARCHITECTONOGRAPHIE. Celui qui possède l'art de faire la description des bâtiments *A.* وصف الاحوال الانبیه

ARCHITECTONOGRAPHIE. Description de bâtiments *A.* وصف الاحوال الانبیه

ARCHITECTURE. L'art de construire et disposer les édifices *A.* یایی فن بنا پردازی *P.* فن الانشاء الانبیه - علم البنا

فَن قَدِيم وَجَدِيد Ancienne et moderne architecture || صناعتی
فَن بَنانِک اقسامِ خمسَدسی Les cinq ordres d'architecture بنا

Architecte militaire, c'est l'art de fortifier les places. A.
Architecte navale, c'est l'art de construire les vaisseaux. A.
فَن الانسَاء
کمی یاپدنیک فَنی T. فَن السفانة - السفن

Il signifie aussi, l'ordonnance d'un bâtiment. A. هیئت البنا
Voilà une belle architecture. T. رسم بنا
Un beau morceau d'architecture. A. بر رسم لطیف بنا - اشته بر هیئت مطبوعه بنا
رسم بَنانِک بر قطعۀ دلاراسی

ARCHITRAVE. Membre d'architecture qui pose immédiatement
sur le chapiteau. A. باشاق دپدسی T. کلاه P. ناج

ARCHIVES. Anciens titres et autres papiers importants. A. دفاتر
بر خاندان Les archives d'une grande Maison || وسندات قدیمه
Le trésor des archives رفیع الشانک دفاتر وسندات قدیمدسی
Vicilles archives دفاتر وسندات قدیمه خزیندسی
دفاتر وسندات Fenilletter les archives دفاتر وسندات عتیقه
قدیمدبی تتبع ایتک

Il se dit aussi, du lieu où l'on garde ces sortes de titres
Cette pièce || دفتر خاند T. دفتر خاند P. خزینة الدفاتر A.
بو ورقه دفتر خاندن اخذ اولنمشدر
حافظ الخزینة الدفاتر A. پاسدار خزینة دفترها P.

ARCHIVISTE. Garde des archives. A. دفترخاند امینی T. پاسدار خزینة دفترها P.

ARÇON. L'une des deux pièces qui servent à faire le corps
de la selle. A. سر زین - جناح P. قوابس pl. قروبوس
فادمة القروبوس Arçon de devant || اکر فاشی T. کوجه زین
مؤخر Arçon de derrière اکرک اوک فاشی - فادم الرجل -
اکرک ارد فاشی - القروبوس

ARCTIQUE. Nom qu'on donne au pôle septentrional. A. شمالی
اراضی شمالیه Terres arctiques قطب شمالی || Pôle arctique
اغالیم شمالیه

ARCTURUS. Nom d'une étoile. A. سماک راصع

ARDEMENT. Avec ardeur. Il ne se dit qu'au figuré. A. بلوعة
با سوز درون P. بشدة الاختراق - بحرقه القلب - القلب
گرمیت - یورک یانقلیلد T. با سوز دل - از جان ودل -
Se لوعة درون ایلد محبت ایتک Aimer ardemment || ایلد
بر شید شدت اشتیاق Il est ardemment épris de sa beauté اولمق
برذاتک

حرقه - حسن وجمالند سوز دل ایلد آشتند و محنون اولمق
بال ایلد مشتاق اولمق

P. محتا - مستحق - لراب A. ARDENT. Qui est enflammé
نور محتا Fournaise ardente || قزغین T. آتشدک - سوزان
حدید قزغین کلد قزغین Fer ardent قزغین فزون -
قزغین دمور - مستحق

Il signifie aussi, allumé. A. مشعل T. فروزان
Flambeau یانمش قندیل - قندیل مشعل
مشعل فروزان ardent

Et qui brûle, qui enflamme. A. موقد P. محرق - سوزنده
Le soleil est très-ardent aujourd'hui || یافجی T. آتشین -
On dit, Miroir - بو کونکی کون شمس بغایت محرقدر
طوشدر یی آینه T. آینه آتش افروز P. مرات موقدة A. ardent

Figur. Violent, véhément. A. شدید الحرقه
Désir ardent || کسکین - یانق T. تیز - گرما گرم P.
Amour ardent یانق استک - اشتیاق اکید - شدید
یانبوب - عشق سوز ناک - عشق کثیر الانبیاع - شدید
Fièvre ardente تعقیب اکید Poursuite ardente یافجی سوکی
حمای محرق - حمای شدید الحواره

On dit aussi, Soif ardente. A. سہان - غیم - شدت العطش
کسکین صوملق T. تشنگی سخت و تیز P.

Il signifie aussi, qui se porte avec affection et véhémence à
quelque chose. A. موالع P. مہمک - دوشکون T. دلدادہ
Homme ardent au combat, à l'étude, à la dispute, à la chasse و مجادلہ کتبہ و مجادلہ
موالع و مہمک بر آدم - و مذاقشید و حید و شکار مہمک بر آدم

Et qui a grande activité. A. شہم P. جاهد - جلال الامور - شدید الاقدام - الشہامة
C'est un homme extrêmement ardent ایشندہ گرمیلو - گرمیلو طاورانیجی T.
بغایت - جلال الامور بر آدمدر
Un ardent adversaire ایشندہ گرمیت ایلد طاورانور - مشہوم المزاج بر آدمدر
Il se dit aussi, dans ce sens, des animaux || Cheval ardent
آتش یورکلو - آتشاره بر کلب Chien ardent آتش عمان
بغایت آتش مزاج بر طوغان Fancon trop ardent کربک

ARDENT, au substantif signifie, une exhalaison enflammée qui
paraît dans les endroits marécageux. A. بخار نارغی pl. انخرة
On voit souvent des || آتشلو بوعوم T. بخار آتشین P. نارغی

ardens dans les marais غالب حالده صولات یرلرده ابخره
ناریه کورینور

ARDEUR. Chaleur véhémence *A.* حمو - سخونت - شدت
L'ardeur du feu || قرینلق *T.* تنف - تاب - گرمی *P.* الحرارة
L'ardeur du soleil || آتشک قرینلغی - تنف و تاب آتش - حمو نار هوا
حمیای شمس

En parlant de la grande chaleur de l'air, on emploie les mots
تابش *P.* حر شدید - حیاه الهوا - احتدام الحر - سہام *A.*
Pendant les grandes ardeurs de la canicule
سہام باحور - ایام باحورده اولان احتدام حر

Il se dit aussi, de la chaleur piquante qu'on éprouve dans
certaines maladies *A.* حرقت *P.* سوزش *T.* یانلق
Ardeur d'urine || یانلق *T.* سوزش *P.* حرقت *A.* حرقت
د'entrailles احشا حرقت

Et figur., de la chaleur avec laquelle on se porte à quelque
chose گرمی *P.* شوق اکید - حرارت الاشتیاق - حرارت *A.*
Faire quelque chose avec ardeur || یانلق استمک *T.* گرمیت درون - خواش
بر ایشد - بر ایشی حرارت ایلد ایشلک
Une sainte ardeur || حرارت اشتیاقی ایلد بذل همت ایشک
L'ardeur de son zèle || رضاه الله مقارن گرمیت درون غیرت افزون
L'ardeur de sa dévotion || اشتعال آتش گرماگرم غیرتی - حرارت غیرتی
Poursuivre quelque chose avec ardeur || اشتداد حرارت تعبد و دیانتی
بر خصوصک تعقیبند گرمیت
گرمیت درون ایلد بر ایشک - درون ایلد اقدام ایشک
Être plein d'ardeur pour le service de ses amis
بر کمسندنک دوست خدمتده آتش غیرت و همتی دائمی
- حیای حرب و قتال L'ardeur du combat || الاشتعال اولمق
نارہ ذات الصرام حرب و قتالک - استحرار حرب و قتال
جنکک قزشمسی - جنکک قزینلغی - حال کمال اشتعالی
قزشمسی - معارضدنک اشتداد حرارتی L'ardeur de la dispute

ARDILLON. Pointe de métal faisant partie d'une boucle *A.*
طوقد *T.* لسان الابزین - عقرب

ARDOISE. Espèce de pierre tendre et de couleur bleuâtre *T.*
قیانن طاشی

ARDOISIÈRE. Carrière d'ardoise *T.* قیانن طاشی اوجاشی

AREC. Fruit d'un arbre que les Indiens mangent avec la feuille
فلناک *T.* فوفل - پوپل *P.* فوفل *A.* بétel

ARÈNE. Sable *A.* رمل *pl.* رمل *pl.* ریگ *P.* رمال
مصرک - رمل رمضای مصر Les brûlantes arènes de l'Égypte

یانلق قوملری

Il se dit aussi, des cirques où se faisaient les combats des
gladiateurs *A.* میدان المبارزین *P.* عرصده پهلوانان *T.*
پهلوانلره مخصوص قوم میدانی

ARÈNEUX. Sablonneux. *A.* رمالی *P.* کثیر الرمال
Les plages aréneuses || قومی *T.* ریگ آلود -
کثیر الرمال

ARÉOLE. Cerele coloré qui entoure le mamelon *A.* هاله لحمد
مه دوکمدسی جورہسی *T.* جنبه گذه *P.*

ARÉOMÈTRE. Instrument servant à connaître le degré de la
pesanteur des fluides *A.* مقیاس المایعات *P.* ترازوی آببیا
سیویق شیلرک ترازوسی *T.*

ARÉOSTATIQUE. Qui est en équilibre avec l'air. Il se dit des
machines qui s'élèvent dans l'air. *V.* Aérostat.

ARÉOSTYLE. Édifice dont les colonnes sont éloignées les unes
des autres *A.* بنایسی بر *P.* عمارة ذات الاساطین المتباینة
بری برندن فاصلدلو دیوکلر *T.* ستونهای دور از بگدیگر
اوزرنده کی بنا

ARÈTE. Ce qui sert à soutenir la chair des poissons *A.* حسکه
|| بالقی قلیجی *T.* خار ماهی - آسد *P.* سفت - السمک
بالقی قلیجلرندن حذر ایلد nez garde aux arêtes

En termes d'Architecture. L'angle saillant que forment deux
faces d'une pierre, d'une pièce de bois *A.* فرق الشکل المستم
بالقی صرتی شکشک سیوری طرفی *T.*

ARGANEAU. *V.* Organeau.

ARGÈMONE. Plante nommée aussi Pavot épineux *A.* ارغامونی
تیکنلو خشخاش *T.* مامیشای سرخ *P.*

ARGENT. Métal blanc *A.* فضة - لچین *P.* گمشد - سیم *T.*
کمش معدنی - کمشخانه - معدن فضة Minière d'argent || کمش
کمش Barre d'argent کمش طمری - عرق فضة Veine d'argent
کمش کلچدسی - کمش سبیکدسی Lingot d'argent جیهوئی
Monnaie d'argent عیاری ابو کمش - فضة جید العیار *A.* کمش افچد
Vaisselle d'argent کمش سکد - کمش Assiettes d'argent سیم
affiné کمش Argente fin سیم طبافلر monnayé تصفید اولمش
کمش purifié قال اولمش کمش travaillé, ouvrage سیم مسکوک
سیم معمول سگدنمش کمش - سیم مسکوک
جلادار کمش - مجلا کمش - مصیقل پولیش کمش
تیل اولمش file قالبد افراغ اولمش کمش moulu جلالو -

ساخته کمش - عملی کمش faux صونق کمش mat کمش

Il se dit aussi, de toute sorte de monnaie A. مال pl. اموال

مال خدایت شهریارى L'argent du Roi || افچده T. پول P.

بیت المال - اموال میرتد pl. مال میری L'argent du fisc

افراد ناسک - اموال افراد ناس L'argent des particuliers

Payer en argent comptant نقد افچده Argent comptant افچده سی

پیشین - نقد افچده ایله - نقداً - عن نقد ادا ایتمک

برکسندک تجارتده Avoir de l'argent en commerce افچده ایله

مراجه ایله افچده Prendre de l'argent à intérêt افچده سی اولمق

Prêter de l'argent مراجه ایله افچده آلمق - استقراض ایتمک

Emprunter de l'argent قرض افچده وبرمک - افچده ادا اند ایتمک

اودونق - استدان ایتمک - افچده استقراض ایتمک

Toucher de l'argent افچده آلمق

Tirer de l'argent de quelqu'un افچده ایتمک

Amasser de l'argent جلب ایتمک

Dépenser son argent mal à propos عیث یره افچده بیخدرمق

Faire tout à force d'argent افچده صرف ایتمک

Se laisser corrompre par argent افچده بیخدرمق

C'est un juge incorruptible, il n'y a rien à faire auprès de lui par argent اولور افساد

فلاں حاکم قابل افساد اولور

مقولدن اولمیوب اطماع طریقله کندوسندن بر شئی

تحصیلی محال اندر محالدر

On appelle Argent du jeu, l'argent gagné au jeu A. کسب

قداردن قزانلمش افچده T. القدار

On dit, Payer argent sec پاکت افچده صایبق

Payer argent sec طرنق دیبندده افچده صایبق

Payer argent sur table افچده صایبق

On appelle Argent mignon, un argent de réserve que l'on peut employer en dépenses inutiles T. زاند افچده

آرتمش افچده - زاند افچده

Il se dit particulièrement de la monnaie faite de ce métal A.

کمش افچده T. سکه سیم - درم P. سکه فضییه - درام pl. درهم

افچده کی الترنی || Vous- vous être payé en or ou en argent? On a battu cette année à la

Monnaie tant de millions en argent شو قدر

بو سنه مبارکدهه شو قدر

کره یوز بیکی کمش سکه ضرب اولمشدر

On dit proverbialement, Argent comptant porte médecine, pour

نقد افچده dire, que l'argent est d'un grand secours aux affaires

Prendre quelque chose pour argent comptant, pour

دکزه افچده آتمقدر T. دکنه افچده

ARGENTER. Couvrir de feuilles d'argent A. طلا P.

Faire argenter un vase بر کمش فایلمق T. سیم اندودن

فطعد و عایی کمش ایله فایلمق

کمش فایلو T. سیم اندود P. مطلا بالفضة A. ARGENTÉ.

Boutons d'étain argentés کمش ایله مطلا فلائی تکمدلر

Il se dit aussi, d'un blanc qui a l'éclat de l'argent A. مرفرق

کمش کبی پارلدایمچی T. سیمگون P. درتی المغان -

مال موجود کبی عد dire, croire légèrement quelque chose T.

الده کی نقد افچده کبی کرجکت طن ایتمک - ایتمک

C'est de l'argent en barre, pour dire, qu'une chose est de bon

et prompt débit, et qu'elle vaut autant que l'argent comptant

Et c'est de l'argent perdu, c'est - à dire, dépensé pour une affaire qu'on ne

pense pas devoir réussir T. دکنه افچده آتمقدر

ARGENTER. Couvrir de feuilles d'argent A. طلا P.

Faire argenter un vase بر کمش فایلمق T. سیم اندودن

فطعد و عایی کمش ایله فایلمق

کمش فایلو T. سیم اندود P. مطلا بالفضة A. ARGENTÉ.

Boutons d'étain argentés کمش ایله مطلا فلائی تکمدلر

Il se dit aussi, d'un blanc qui a l'éclat de l'argent A. مرفرق

کمش کبی پارلدایمچی T. سیمگون P. درتی المغان -

Le plumage argenté du cygne مرفرقش عرنوق

Les rayons argentés de la lune اشعد درتی المغان

ARGENTIER. Officier dans les Maisons Royales, qui est préposé

pour distribuer certains fonds A. کنخدای P. امین المصروف

مصروف امینی T. مصارف

ARGENTERIE. Vaisselle et autres meubles d'argent A. اوانی

کمش فایلمق - کمش فایلمق - کمش فایلمق

ARGENTIN. Qui a un son clair et retentissant A. مطنطن P.

Voix argentine || پارلاق سسلو T. ولولداک

صدای ولولداک -

Il se dit aussi d'une couleur qui a quelque chose de l'éclat

de l'argent A. روتقدار P. وهاج

Couleur argentine || پارلاق T. روتقدار

On dit aussi, Onde argentine موج وهاج

On dit aussi, Onde argentine موج وهاج

ARGENTURE. Argent fort mince appliqué sur la superficie de

quelque ouvrage A. ورقه الفضة

Ouvrage de dorure et d'argenture اوراق ذهییه وفضییه

زرکاری وسیمکاری ورفلر ایله مصنوع - مصنوع اولان شیلر

ایشلاملر

ARGILE. Terre grasse, molle et ductile A. نصار - صاعمال

Vase d'argile || اوزلو طوبراق T. گل سفید P.

یاپلمش قاب

ARGILEUX. Qui tient de l'argile A. نصیر - صاعمالی

Terre argileuse || اوزلو طوبراق T. گل سفید

ارض نصیر

ARGILEUX. Qui tient de l'argile A. نصیر - صاعمالی

Terre argileuse || اوزلو طوبراق T. گل سفید

ارض نصیر

ARGILEUX. Qui tient de l'argile A. نصیر - صاعمالی

Terre argileuse || اوزلو طوبراق T. گل سفید

ارض نصیر

طوپرانی اوزلو بر- زمین صلوات

ARGO. Constellation A. السفينة

ARGUMENT. Terme de Logique. Raisonnement par lequel on tire une consequence A. حجت pl. برهان pl. برهان

|| اثبات T. آوند P. قیاسات عقلیه pl. قیاس عقلی - Argument en forme عقلی حسب الشروط بروقیاس عقلی puissant حکم - برهان منتج الحكم برهان قوی

|| حجت مشتمله démonstratif ترتب ایدر حجت و برهان برهان مجبر - برهان ملزم pressant حجت مستحجة الاثبات جرحی - نا قابل جرح واعتراض اولان برهان invincible

peu remptoire غیر صحیح - برهان فاسد faux ممکن اولمید جق برهان مغالطه آمیز sophistique ظاهر فریب captieux قطعی Reponsser un argument ایراد اولنان برهانی رد و دفع ایتمک

Répondre à un argument - ایراد اولنان برهاند مقابله ایتمک Solidité d'un argument بر قیاس عقلینک جواب و برهمنک

بر برهانک - رسوخ و متانتی

P. ادله pl. دلایل A. دلیل || Il signifie aussi, indice, preuve

علیهند A. J'en tire un grand argument contre lui دليل T. نمودار اولدرق بر دلیل قوی استخراج ایدرم

موجز - مجمل A. Et le sujet en abrégé d'un ouvrage

مقوال ARGUMENTATEUR. Celui qui aime à argumenter A. مقوال البراهین - العقلیات

فن A. ARGUMENTATION. Manière de faire des argumens برهان اویدرمنک صنعتی T. فن آوند پردازی P. البرهنة

احصار - افامت البرهان A. ARGUMENTER. Faire un argument اثبات کنورمک T. آوند آوردن P. اتیان الحجته - البرهان

استخراج A. Et tirer des consequences d'une chose à une autre بر مسئله نکت Argumenter contre une proposition || الدلیل

شو وجبهله J'argumete ainsi خلافتنه استخراج دلیل ایتمک On peut toujours argumenter de l'acte فعلدن قوت حقنه استخراج دلیل اولنق هر حالده ممکندر

جاشوت T. خبر پژوه - آیسند P. عین A. ARGUS. Espion

On dit figur., Des yeux d'Argus, pour dire, des yeux très-pénétrans ابرصمن Il a des yeux d'Argus || عین زرقه الیامه A. زرقه الیامدر

حرفزنی P. بحث ما لا یعنی A. ARGUTIE. Vaine subtilité || عیث سوز T. بیمال

بو مقالده ابحاث ما لا یعنی que de raisonnemens solides رسوخ واستحکامه مقارن ملاحظاتدن زیاده در

ARGYRITE. V. Marcassite.

- شوره P. - مجدوب - جدیب A. ARIDE. Qui est stérile زمین شوره - ارض مجدوب Terre aride || قوراق T. خشکسار

- رمال مجدوب - رمله عجما Sablons arides قوراق یور - قورافلق قومسالر

T. خشکیده - خشک P. یابس A. Il signifie aussi, sec

قوربمش صبرنیج Citerne aride || قوربمش - قوری

Il se dit figur., d'un sujet qui ne fournit pas au discours, et

هیچ P. عذیم النما - عقیم A. d'un esprit qui ne produit rien

مبحث عقیم Sujet aride || فیسر - قوری T. کمزای - ند زای

طبع هیچ ند زای - عقل عقیم Esprit aride

|| قورافلق T. خشکی P. جدوبت A. ARIDITÉ. Sécheresse

L'aridité de la terre برکت - خشکی زمین - جدوبت ارض

قورافلغی

قوربلق T. بینایی - کزایی P. عدم النما - عقم A. Figur.

فلان مبحثده اولان حال L'aridité d'un sujet || قسیرلق -

سبک و عبارتنک حال L'aridité du style عقم و بینایی

قوربلقی - عقی

Il signifie aussi, état de l'âme qui ne sent point de consolati-

on dans les exercices de piété A. افسردگی P. جمود القلب

Les plus grands طاش یورکیلیک T. افسرده دلی - دل

اعزّه کرامت اعظم واشهرلری Saints ont des temps d'aridité

بیمله بعضاً جمود قلب حالتند مبتلا اولو کلمشدر در

ARISTOCRATIE. Gouvernement où le pouvoir souverain est exercé

par les hommes les plus considérables d'un Etat A. حکومت الاشراف

حکومت بزرگان قوم P. حکومت الروساء والمتعینان - القوم

La République || قومت اولولری معرفتیه اولان حکومت T.

ندیکت جمهوری مقدما بر

حکومت État aristocratique حکومت رؤسا و متعینان ابدی

اشراق قوم صورتنده اداره اولنان ملک و دولت

ARISTOCRATIQUEMENT. D'une manière aristocratique A.

قومت T. بحکومت بزرگان قوم P. بحکومة الاشراف القوم

Cet Etat est gouverné aristocratiquement || اولولری حکومتیه

فلان ملک اشراق قوم حکومتیه اداره اولنور

ARISTOLOCHE. Plante A. زراوند Il y en a deux espèces

مدحرج زراوند et زراوند طویل

ARISTOTÉLICIEN. Conforme à la doctrine d'Aristote *A.*

حکمت ارسطوطالیسیه *A.* Philosophie aristotélicienne || ارسطوطالیستی

ARISTOTÉLISME. Philosophie d'Aristote *A.* حکمت ارسطو

ARITHMÉTICIEN. Qui sait l'Arithmétique *A.* اهل العلم الحساب

حساب علمنی *T.* شناسای علم شمار *P.* اهل العلم الرقم - علم حسابدۀ ماهر و عالم || Savant arithmétique

ARITHMÉTIQUE. Art de calculer *A.* علم الحساب

Arithmétique spéculative || حساب علمی *T.* علم شمار *P.* الرقم

علم حساب Arithmétique pratique علم حساب نظری

اصول Les quatre premières règles de l'Arithmétique عملی

اقسام اصلیۀ علم رقم - اربعۀ علم حساب

ARITHMÉTIQUE. Qui est fondé sur les nombres *A.* مبنی علی

Proportion arithmétique || حساب مبنی علی الارقام

مسئلۀ مبنیۀ علی الارقام

Rapport arithmétique de deux quantités, c'est la différence

de ces deux quantités *A.* Et proportion arith-

métique, l'égalité de deux rapports arithmétiques *A.* قیاس

حسابی

ARITHMÉTIQUEMENT. D'une manière arithmétique *A.* حسب

T. بر موجب فاعدۀ علم شمار *P.* القواعد العلم الحساب

علم حساب اوزره

ARLEQUIN. Bateleur, farceur *A.* مستسخم *P.* بذله باز

مسخره

ARLEQUINADE. Bouffonnerie d'arlequin *A.* بذله سخریۀ

مسخره لقی *T.* بازی

ARMATEUR. Celui qui arme à ses frais un vaisseau pour

aller en course *T.* دشمن سفینداری اوزریند - اذنیو قورسان

تعرض رخصتینی حامل اولدوق کنی دونادوب کزن سوسوی

دشمن Les armateurs Français ont fait plusieurs prises || قپودان

سفینداری اوزریند تعرض رخصتینی حامل اولدوق کنی

دونادوب کزن سوسوی فرانسوز قپودانلری وافر اقدومه

اذنیو فرانسوز قورسانلری جوق - اخذ وخطب ایتمشلر در

اقدومه خطب ایتمشلر در

ARME. Instrument qui sert à attaquer *A.* اسلحه pl. سلاح

- یزه - ساز و سلب *P.* آلات حربیۀ pl. آلت الحرب -

آلت حرب و تعرض Arme offensive || یراقی - پوصات *T.* گذر

Arme défensive Le fusil et le pistolet sont

des armes à feu اسلحه - پشتو و تنفک اسلحه ناربدنددر

آتش انداز نوعنددر

On dit, Armes blanches, pour dire, l'épée, la baionnette

etc. *A.* || آلات جارجة - اسلحة بیضا - الواح السلاح

et la baionnette sont des armes blanches فلیح و تنفک اوجنده کی

حربۀ الواح السلاح نوعنددر

ARMES, au pluriel se dit en ces phrases: Faire des armes, ti-

rer des armes, pour dire, s'exercer à escrimer *T.* فن اعمال

سلاح قولنمدسنی مشق ایتمک - سلاحی تعلّم ایتمک

Mettre les armes à la main à un jeune homme, pour dire, être

le premier à lui apprendre à faire des armes بر نو جوانی

أvoir les armes belles, pour dire, faire des armes de bonne grâce *T.* الحسن

إذا ایلد حمل سلاح ایتمک

Il se dit aussi, des différentes espèces de troupes qui com-

posent une armée *A.* pl. صنوف عسکریۀ

Ce détachement est composé de différentes armes صنوف

عسکرگونگونی مختلفدن مرکبدر - عسکریددن عبارتدر

صنوف عسکریۀ ایتمک

شکرت هر - مختلفدن ایتچون بشقد بشقد تعلیماتی حاملدر

بر صنفی ایتچون بشقدجد وصایا و تعلیماتی حاملدر

On appelle, Maître en fait d'armes, ou maître d'armes, ce-

lui qui montre à faire des armes *A.* معلم الاعمال السلاح

سلاح قولنمدسنی کویستون اوستد *T.* استاد سلاح آموز

شاککی Homme d'armes. Un cavalier armé de toutes pièces *A.* بسببون

T. سمر نا پا سلاح پوش - پر سلاح *P.* السلاح

یانت یراقی مکمل - سلاحار

On dit, Il y a tant d'hommes portant armes, pour dire, ca-

pables à porter les armes *T.* حمل سلاحدر

Et faire ses premières armes, pour dire, aller à la guerre

pour la première fois *T.* امر حربیدد - واستفناه ایتمک

Et faire passer un soldat par les armes, pour dire, le faire fusiller *T.* بر عسکری نفرینی عوجد

سیف سیاست ایتمک

ARME, signifie aussi, la profession de la guerre *A.* طریق

حسکچیلک *T.* پیشد نبرد آزمایی *P.* طریقت عسکریۀ

طریق عسکری ایتچون Il est né pour les armes || صنفی

طریقت عسکر بَدَن Quitter les armes خلع اولمش بر آدمدر
 طریقت عسکر بَدَن Prendre le métier des armes فارغ اولمق - فراغت ایتمک
 طریقت عسکر بَدَن التزام - طریقت عسکر بَدَن دخول ایتمک
 ایتمک

Et les entreprises de guerre A. عزایم حربیة - عزایم سفریة A. L'heureux succès des armes du Roi عزایم حربیة پادشاهیست Dieu a béni, a fait prospérer les armes du Roi جناب خیر الناصرین عزایم حربیة شاهانیدی مقارن یسر و توفیق ایلدی

On appelle, Suspension d'armes, la cessation des hostilités pour un temps convenu A. متارکد

On dit proverb., que les armes sont journalières حادثیات جنگ و پیگار بی دوام و نا پایدار در

On dit d'une chose qui peut servir à la défense et à l'attaque, que c'est une arme On dit aussi, Faire arme de quelque chose, pour dire, employer tous les moyens de se donner quelque avantage T. بر شئی آلت بر شئی آلت اتخاذ ایتمک

ARMES, signifie aussi, toute l'armure d'un homme de guerre A. سلاح طاقمی - سلاح یوصات T. بلبه P. ادوات حربیة - احید V. Armure.

Aux armes, Cri par lequel on avertit une troupe de gens de guerre de prendre les armes T. سلاح طاورانک On criait aux armes, aux armes مکرراً نداسی سلاح طاورانک دیو - و متتابعاً رفع واعلا اولنور ایدی اصوات مکرره ایله عسکرک تحریک سلسله اقتیاضه مبادرت اولنمقدد ایدی

Figur. Tout ce qui sert à combattre, à détruire une erreur A. Vous me fournissez des armes contre vous-même || آلت بر تقربب ایله کندو نفستک علیهند اولدوق یدرده آلت Le jeûne et la prière sont les armes d'un chrétien contre les tentations du diable حقند اعلم الات قهر و تغلب انجق صوم و صلا ند

Il se dit aussi, de certaines marques propres à chaque Maison noble T. Les armes de France نشان خاندان Il a hérité de tous les biens de cette Maison, à condition d'en porter le nom et les armes بو خاندانک کنید و نشانی قولنمق شرطیلد جمیع اموالند وارث اولدی

Sceller du sceau de ses armes ایله کندو خاندانک نشانی منقش خاتم ایله تمهیر ایتمک

ARMÉE. Grand nombre de troupes assemblées en un corps A. لشکر P. جنود pl. جند - عساکر pl. عسکر - جیوش pl. جیش اردوی - اردوی جسیم Grande armée || اردو - جوی T. سپاه - قوتلو عسکر - عسکر قوتی الاقدار پویوت اردو - کبیر جیوش در با خروش - جیش مطناب - عسکر جبار numbreuse عسکر ظفر رهبر Armée victorieuse کلّتاو عسکر - لشکر انبوه - عسکر مغازی triomphante لشکر نصرت اثر - عساکر منصوره - شابیه انبوازندن منزه اردوی ظفر پوی - گستر défaite عسکر متشتت الاحوال عسکر دائمی الظفر - دوجار کسر و شکست اولمش عسکر - هزیمه دیدد عسکر Armée de vieilles troupes سبکبار عسکر leste بوزنون عسکر - سفر کورمش اسکبی عسکر - بلی الاسفار اولمش عسکر Armée de mer ou armée navale دریا عسکری - عساکر بحرید Eser de gens ramassés دیرمد جاتند نفراتندن - دیرنتی عسکر Lever, mettre sur pied une armée عسکر اخراج عسکر Entretien, faire subsister une armée روسای عسکر Les chefs de l'armée اردویی بسلمک اردو L'armée marche ضابطان عسکر - سرکردگان عسکر - بولده - رهپمای سست مقصود در - سیر و حرکت اوزره در عسکرک - عسکرک سیر و رفتاری La marche de l'armée در اردو خیمه نشین ارام و قرار ایدی L'armée campait یوریمدی - اوردونک قوناق Les quartiers de l'armée قوندهش ایدی - عسکر قوناقله نزول ایلدی L'armée a pris ses quartiers برلری Mettre, ranger une armée en bataille عسکر ترتیب مقابله اوزره تنظیم ایتمک Recueillir les débris d'une armée جمع ایتمک Faire la revue عسکر قیرنتیلرینی - بقیة السیوفی جمع ایتمک Le choc de deux armées ایکی عسکرک بری برلریله طوقشمدی - تصادم صفین طرفین اردولری مقام مواجهدده Armée Royale اردوی هدایین

ARMEMENT. Appareil de guerre A. تدارکات سفریة Grand armement || سفر تدارکری T. برگ و ساز سفر P. سفریة puissant کلّتاو ترتیبات سفرید - تدارکات جسیمه سفر دهشت انداز فلوب انام اولدجق terrible تدارکات قوتد

تداركات سفر بید مبادرت Faire un armement تداركات سفر بیه
بری و بحری تداركات Armement par mer et par terre ایتمک
Armement naval برآ و بحراً اولان تداركات سفر بیه - سفر بیه
برآ تداركات سفر بیه Armement par terre دونما تداركاتی

On dit, L'armement d'un vaisseau, pour dire, ce qui sert à
armer un vaisseau T. سفینه نیک مالزمنه تجهیزیزی
سفینه نیک و دوننه نیک Et l'action de l'armer - دوناداجق طاقم
فلان لیمانده شو قدر پاره سفینه - On dit, L'armement d'une troupe,
pour dire, les armes dont elle est armée T. عسکرک اسلحه
والاتی

ARMER. Fournir d'armes A. تسلیح P. تجهیزیزی بالسلح
یراق پوصات دوزمک - سلاح ایله دوناتاق T. بزه دادن -
اشو جبه خاندده الی بیک نفره وفا ایده جک اسلحه
Il lui a tant conté pour armer sa compa-
gnie جماعتنی سلاح ایله دوناتاق انچون شو قدر مصرف
جماعتنه سلاح دوزمک انچون شو قدر افجه - ایلدی
صرف ایلدی

Il signifie aussi, revêtir d'armes A. تسلیح
T. سلاح پوشانیدن - بگدر پیراستن P. تقلید السلح -
Armer quel-
qu'un de toutes pièces اسلحه نیک
بهر کسندیی اجناس اسلحه نیک
فلان On l'a armé de pied en cap مجموعه الباس ایلمک
کشی به از سر تا بقدم تقلید سلاح اولندی

|| ترتيب العسكر - اعداد العسكر A. ترتيب
ملوک نصارانک Tous les princes de la Chrétienté arment
جملسی ترتيب عسکر ایدرلر

On dit, Armer un vaisseau, pour dire, l'équiper T.
سفیندیی
کمی بی دوناتاق - تجهیزیزی ایتمک

Il signifie aussi, donner occasion de prendre les armes, de
faire la guerre A. ایجاب السفر
دو بوشه T. سر رشته جنک دادن P. ایجاب الحرب -
|| L'intérêt de la re-
ligion a souvent armé les peuples les uns contre les autres
مصلحت دین مره بعد اخری ملل واقوام بیننده ایجاب حرب
ملل واقوامی بری برلر یاه دو بوشدرمک - و قتال ایلدی

وسيله اولمشدر

تلبس - تسلیح - تقلد السلاح A. S'armer. Se munir d'armes
|| سلاح نیک T. بزه پوشیدن - گدر پوشیدن P. السلاح
فلیج ایله سلاح نیک - سیف ایله تسلیح ایتمک
S'armer d'une cuirasse تدرع ایتمک - تلبس درع ایتمک
در حال تلبس اسلحه ایله آماده حرب اولمشدر در

Il signifie aussi, prendre les armes, faire la guerre A. رفع
سلاح فالدمق T. گدر بر گرفتن P. اخذ السلاح - السلاح
|| Cet écrivain autorise les sujets à prendre les armes contre
leur prince فلان مؤلف رعایا وزیر دستانک پادشاهلری
اوزرینده رفع سلاح خصوصت ایلملری خصوصه اراده رخصت
رعایانک پادشاهلری اوزرینده رفع سلاح خصوصت - ایدر
ایلملری تجهیزیزی

Et se munir, se précautionner contre les choses qui peuvent
nuire A. تدارک الآلات الحافظة - تحفظ - تحتمی
S'armer || قورنق T. نگهداری کردن P. الوسایل التحرز
عصابت باراندن - باراندن تحفظ ایتمک
S'armer d'une robe against the cold
کورک قابلو بر لباس تدارکیله برودت
اسباب - شتادن لازمه تحتمی و تحفظی استحصال ایتمک
لازمه تحفظی استحصال ایتمک

آلات نجدة و غیرت S'armer de courage
آلات صبر S'armer de patience ایله نفس تقویت و برکت
S'armer contre les ac-
cidents de la fortune روزگار نا سازکاره وسیله مقاومت
S'armer contre les tentations اولدجق الاتی استحصال ایتمک
نفس اماره به وسیله مقاومت اولدجق اسباب والاتی
آلت دعا و صلات S'armer de la prière
ایله نفس قوت و برکت

متکمی - کماة pl. کمی - حامل السلاح - مسلح A. Armé
برافلو - سلاحو T. گدر پوش - سلاح بستد - سلاح پوش P.
|| Armé de toutes pièces
سبکبارانه مسلح Arme légèrement
اسلحه ثقیله متحمل خفیفه سلاح نیک -
Les اسلحه گرانبار ایله - اسلحه گران سنج ایله مسلح -
Un اعداد عسکر ایتمش ملوک و حکمداران
vaisseau armé en guerre تریب حرب اوزره تجهیزیزی اولمشدر

الات صبر و تحمل Un homme armé de patience بر قطعه سینه
برودت Armé contre le froid ایله نفسند تقویت و برمش آدم
هوادن تحصیل اسباب تحفظ ایتمش کشی

On dit d'un homme armé plus qu'on n'a accoutumé de l'être,
دپسند قدر پر سلاحدردر jusqu'aux dents

À main armée, signifie, avec force et les armes à la main A.

Entrer || الدده سلاح اولدورق T. سلاح در دست P. حرباً
بر مملکت ایچمند الدده سلاح
حرباً پایگذار تجاوز اولدق - اولدورق پایدراز تجاوز اولدق
Il a enlevé les fruits de ma terre à main armée جفتلکمک

محصولنی الدده سلاح اولدورق آلب کوتوردی

ARMILLAIRE. Il se dit d'une sphère évidée qui représente les
کرة سجویه A. différents cercles de la sphère du monde

ARMISTICE. Trêve fort courte A. متارکد || L'armistice ne
مترکد متمادی fut pas de durée, ne tarda pas à expirer
اولمیوب وقت فلیل ایچنده منقضى اولمشدر

ARMOIRE. Meuble de bois A. خزانه P. جامد خانه P. دولاپ
|| Les tablettes d'une armoire دولاپک رافلری

ARMOIRIES. V. Armes dans le sens de certaines marques pro-
pres à chaque Maison noble.

ARMOISE. Plante A. حبق الراعی P. برنجاسف T. ورائقده

ARMORIAL. Livre contenant les armoiries de la Noblesse T.
|| L'armorial d'Espagne خاندانلرک نشانلرینی مشتمل دفتر
اسپانیا دولتمنک خاندان نشانلرینی مشتمل اولان دفتر

ARMORIER. Peindre ou appliquer des armoiries sur quelque
خاندان نشانی نقش و طبع ایتمکدرک chose

ARMURE. Les armes défensives qui couvrent le corps, com-
me le casque, la cuirasse A. کسوة - کسوة حربیة - مونسات
|| Armure pesante جنک اثوابی T. پلبد P. الادل الحرب
Ar- أغر جنک اثوابی - مونسات گرانبار - مونسات ثقیله
mure complète مکمل جنک اثوابی طاقمی - مونسات مکمل

ARMURIER. Ouvrier qui vend des armes A. بايع السلاح P.
سلاحی T. سلاح فروش - گدر فروش

AROMATE. Droque odoriférante A. معطر pl. معطرات
عقاقیر - عطر pl. عطریات - عطرية
خوش T. سپرم - خوشبو P. رباحین pl. رباحان - عطرية
Le storax, la cannelle, le gingembre, le girofle, la
میعد سابل و دارچین و زنجفیل muscade sont des aromates
و قرنفل و هندستان جوزی و سایر و نبار امثالی شیلر معطرات

La plupart des aromates croissent dans les pays chauds
عقاقیر عطریدنک اکثریسی ممالک حارهده حاصل اولور

AROMATIQUE. Qui est de la nature des aromates A. عطرى
T. عطرناک P. رباحیة - رباحانی - عطریات pl.
نباتات عطرید عطریتلو - خوش قوخلو || Herbes aromatiques

AROMATISATION. V. Aromatiser.

AROMATISER. Mêler des aromates dans les drogues et les
مزج - تربیب بالعطریات - تقویت A. médicaments
- عطریتلو شیلر فاتدق T. عطرها آییختن P. بالعطریات
خوش قوخلو شیلر قارشدرمق

AROMATISÉ. A. مقیت A. مزوج - مرتب بالعطریات
خوش - عطریتلو شیلر فانلمش T. عطرآمیز P. بالعطریات
قوخلو شیلر فانلمش

ARPENT. Certaine étendue de terre A. جریب pl. اجربة
|| Un arpent de تونم T. گری - گریب P. افدنة pl. فدان
terre labourable بر دونم Un arpent de bois
بر دونم قوری

ARPENTAGE. Mesurage de terres par arpens A. مساحة الاجربة
|| Faire l'arpentage دونم اولچمدهسی T. گریب پیایی P.
بر ارضک دوندلری مساحدهسی ایتمک d'une terre

Il se dit aussi, de la science de mesurer les terres par ar-
دونم T. فن گریب پیایی P. فن المساحة الاجربة A.
اولچمدهنک فنی

ARPENTIER. Mesurer les terres par arpens A. مساحة الاراضی
T. پیودن زمین بحساب گریب P. بحساب الجریب
|| On a arpenté le terrain d'un دونم حسابیلد بری اولچمک
tel village بریدنک اراضیسی بحساب جریب
مساحة اولمدی

ARPENTEUR. Officier dont la charge est de mesurer les ter-
دونم T. گریب پیما P. مساح الاجربة A. res par arpens
اولچمچی

ARQUEBUSE. Ancienne arme à feu A. برقیل pl. برقییل
یوغون تنمک T. بندق P. سطانده

ARQUEBUSIER. Soldat armé d'une arquebuse A. حامل البرقیل
بندق P. رماة البراقیل pl. رادی البرقیل
تنمکچی T. اندازه

Il signifie aussi, l'ouvrier qui fait toutes sortes d'armes à feu
تنمکچی T. تنمکگر P. صانع الاسلحة النارية A.

ARQUER. Courber en arc *A.* خم کردن *P.* تقویس *A.* بوکر یا تمک
بوکر یا تمک

Il signifie aussi, fléchir *A.* انحناء *P.* خمیدن *T.* اکمک *T.* خمیدن
بو ستون انحناء یوز طوتدی

S'ARQUER. *A.* تقویس - تحنّب *P.* خم گشتن *T.* خم گشتن *T.* خم گشتن

ARQUÉ. *A.* مقوس - محنّب *P.* خم گشته *T.* خم گشته *T.* خم گشته
ستون مقوس Poutre arquée || اکمش *T.* خمیده *P.* منحنی

Des jambes arquées محنّب ارجل بوکر بلو آیافلر -

ARRACHEMENT. Action d'arracher *A.* قطع *P.* برکنندگی *T.* برکنندگی

On a tant payé pour l'arrachement des souches || قوپارمه

کونلرک فلعی ایچون شو مقدار اقچد صرف اولندی

ARRACHER. Détacher avec effort ce qui tient à quelque chose

قوپارمق *T.* لنجیدن - برکندن *P.* اقتلاع - تقلیع - قلع *A.*

قلاع اشجار و نباتات || Arracher des arbres, des herbes

صاجی - قلع شعر ایتمک Arracher les cheveux ایتمک

دیش - تقلیع اسنان ایتمک Arracher les dents

دیواردن اقتلاع Arracher un clou d'une muraille

جیوی بی قوپارمق - مسدار ایتمک

Il signifie aussi, enlever une chose retenue par quelqu'un *A.*

Arracher quelque || جکوب قوپارمق *T.* فاردیدن *P.* نزع

بر شئی بر کمسندنک ییدد

Arracher un enfant des bras de sa mère

بر جوجوسی - بر طفلی انوش مادردن نزع ایتمک

جکوب المق - والدی قوجاندن جکوب قوپارمق

ARRACHER les yeux *A.* بخز العین - بخز العین

کوز جیقارمق *T.* چشم کندن *P.* العین

Figur. Arracher de l'argent à quelqu'un *T.* بر کمسندنک الدن

اقچد قوپارمق - اقچد نزع ایتمک

Il signifie aussi, détacher *A.* فکت *P.* جدا کردانیدن *T.*

فلانی On ne saurait l'arracher à l'étude || جکوب آیورمق

Il est si attaché à cette femme, qu'on ne l'en peut arracher

فلان محبوبید شول رتیده آشتد در که افکاکی محالات قیلدندر

On dit d'un homme qui ne veut point parler, qu'on ne saurait lui arracher une parole

اغزیدن لفظ واحد نزع ایتمک

اغزیدن بر تمک لافردی قوپارمق ممکن دکلدر - محالدر

On dit aussi, Arracher une opinion de l'esprit, de la tête de

بر اعتقادی بر کمسندنک ذهنندن نزع *T.*

- بر کمسندنک دروندن ازعاج ایتمک - ایتمک
جیقارتمق - اخراج ایتمک

On dit prover. pour marquer l'extrême répugnance d'un homme à faire quelque chose, Vous lui arracherez plutôt la vie

- فلاند شونی ایتمکدن ایسمد جانی المق اسهلدر

جانی بدنندن نزع ایتمک اسهلدر

D'ARRACHE - PIED, signifie, sans interruption *A.* بلا فاصلت

Il a travaillé six heures d'arrache-pied || بر دوزه یید *T.* یکسر *P.* متمادیا

آلنی ساعت متمادیا جالشدی

ARRACHÉ. *A.* منقوع - منقوع - منقوع

لنچیده - برکنده *P.* منک - منقوع - منقوع

جکیلوب ایلمش - قوپارلمش *T.* جدا کرده - فاردیده -

نظام ARRANGEMENT. Ordre, état de ce qui est arrangé *A.*

Arrangement de livres || دوزلمد - دوزلمش *T.* سازمندی *P.*

Il y a du goût dans l'arrangement de ces meubles

حسن طبیعت وار در

Il se dit aussi, de la disposition et de l'ordre qu'on observe

dans un discours, en mettant un terme à la place qui lui con-

vient *A.* حسنای سخن

L'arrangement des paroles contribue

à la clarté du discours

حسن انتساق الفاظ عبارت کلام

مدار نقاحت کلام اولور - وسیله اولور

Il signifie aussi, louable économie *A.* حسن الرابطة

Cet homme manque d'arrangement

بو آدمک امورینده - بو آمده حسن رابطد بوقدر

Il faut mettre de l'arrangement dans ses

affaires

امورینسی حسن رابطدید وضع ایتمک

امورینسی تحت رابطدید وضع ایتمک لازمه حالدر -

اموریند نظام و بومک لازمدر

Et conciliation *A.* مصالحه

Faire un arrangement entre deux personnes

ایکی کیشینک بیننی بالتراضی

تراضی جانبین ایله بو صورت مصالحه - اصلاح ایتمک

L'arrangement de ce procès ne sera pas aisé

بو دعواده رضای جانبین ایله بو کوند صورت مصالحدنک

تنظیمی امر آسان دکلدر

Et les mesures qu'on prend pour fuir une affaire *A.* تدابیر

ادای || Prendre des arrangements pour payer ses dettes

ادای دیون - دیون ایچون تدابیر لازمیدید تشبث ایتمک
خصوصندد اقتضا ایدن تدابیر واسبابک استحصالند مبادرت
ایتمک

ARRANGER. Mettre dans l'ordre convenable *A.* ترتیب - تنظیم
- حسن نظامد وضع ایتمک - دوزمک *T.* پرداختن *P.*
برنلرک Arrangez bien tout cela || نظامق - ترتیبد قوبیق
Arranger des livres || حسن ترتیبد وضع ایله - جملهسنی تنظیم ایله
Ar- نظام اوزره دوزمک - کنایامری ترتیبد قوبیق
rangeons-nous autour du feu جوهرسندد ترتیب
اوزره طورلم

On dit d'un homme qui parle avec ordre, qu'il arrange bien
ses paroles سوبلر - انتساق کلامد مالک بر آدمدر
حسن ناطقده صاحبی - سخن پرداز بر آدمدر - بر آدمدر
بر آدم

Il signifie aussi, accommoder, mettre en bon ordre *A.* وضع فی
رابطه ویرمک *T.* بسیچیدن - کارسازی کردن *P.* رابطه الحسنه
|| Il a bien arrangé ses affaires || نظامد قوبیق - نظام ویرمک -
- امور وخصوصاتسنی تحت رابطیدد وضع ایلهدی
امورینی حسن نظام و رابطیدد افراغ - اموریند رابطد ویردی
- On dit aussi, S'arranger chez soi, pour dire, mettre
ses meubles en ordre, rendre sa maison commode *T.* خاندسند
خاندسنی نظامد قوبیق - رابطد ویرمک

On dit, S'arranger ensemble, pour dire, s'accorder *A.* صلح
باشتنی کار روایی ساختن *P.* توافق ما بین - بالتراعی
- بینکزی توفیق ایبدک || Arrangez-vous || اوزلاشمق *T.*
بالتراعی صلح اولک - بینکزی اوزلاشدرک

ARRANGI. *A.* مرتب - منظم *P.* پرداختن *T.* پرداختن
- نظامندد - Il se dit aussi d'un homme qui a de l'ordre dans
ses affaires, dans sa conduite, dans sa maison *A.* مضبوط الحال
رابطلو *T.* بسامان *P.* منتظم الاحوال -

ARRENTMENT et ARRENTUR. Donner à rente une terre, une vigne
etc. *A.* محصولی *T.* حاصلاترا بکرایه دادن *P.* ایجار الغلات
|| Donner un arrentement || محصولی کرالندرمک - کرایه ویرمک
غلاتی استیجار Prendre un arrentement غلاتی ایجار ایتمک
|| Il a arrenté toutes ses vignes aux pay-
sans بالجماعد کرومی باغلربنک غلاتی کربلوید ایجار
Il lui a arrenté tant d'arpens de terre moyennant telle
redevance شو قدر دونیم ارعینمک غلات و محصولاتنی

معلوم المقدار عوانده بدل ایجار ایلدی
کرالشمش *T.* بکرایه داده *P.* موجر *A.* ARRENTI.

ARRÉRAGER. Il se dit des rentes en redevance qui ne sont
pas payées, et qui s'accroissent *A.* ادارا باز *P.* تاخیر الادا
ویریلدجکی صکرید *T.* ادارا پسمانده کردن - مانده کردن
اعشارک || On ne laisse pas arrérer les dîmes || براقمق
اعشارک نادید وایفاسی صکرید براغمز - اداسی تاخیر اولنمز

ARRÉRAGES. Payemens d'une redevance, pour raison de la-
quelle le débiteur est en retard *A.* مال *P.* اموال البقایا
|| Il lui doit tant || بقایا مالی *T.* مال باز مانده - پسمانده
ذمتنده شو قدر سندلک اموال بقایا Payer le principal et les arrérages
اصل مالی وبقایایی Paye le principal et les arrérages
ادا ایتمک

ARRÊTATION. Action d'arrêter *A.* آلیقوبم *T.* توقیف
Il signifie aussi, prise de corps *A.* توقیف - محبوسیت *P.*
|| Il est en état d'arrestation || طوتوب آلیقوبم *T.* گرفتاری
حال توقیفده در - حال محبوسیتده در

ARRÊT. Jugement d'une Cour souveraine *A.* احکام *pl.* حکم
احضار تبییند Arrêt par défaut || بیسورق *T.* فرموده *P.*
Ar- اظهار ممانعت ایبدنک اوزریند جریان ایدن حکم
تدافسنی Arrêt contradictoire حکم قطعی المفاد
عرضحال بالاسنده ویریلان Arrêt sur requête حاوی حکم
ترتیب جزایی - قذلی حاوی حکم Arrêt de mort حکم
- عفو حکمی Arrêt d'absolution قتل حکمی - متضمن حکم
Rendre احکام حکم ایتمک Prononcer un arrêt عفو فرمانی
un arrêt بر حکمی Casser un arrêt اعطای حکم ایتمک
حکمی انقاز واجرا ایتمک Exécuter un arrêt نسخ ایتمک
گرفت *P.* اخذ *A.* Il signifie aussi, saisie de la personne

Et saisie des biens *A.* ضبط *T.* طوتومد *P.*
Il se dit aussi, saisie de la personne et sur ses biens
نفسی اخذ و مالی ضبط اولندی
En termes de guerre, on dit, Mettre aux arrêts, pour dire,
ordonner de ne pas sortir de chez lui *T.* بر کهسندی خاندسندد
Et garder les arrêts, pour dire, ne point sortir du lieu où l'on est aux arrêts
بولندیغی محالده *T.* حبس و توقیف ایتمک
حبسده مداومت ایتمک - حبس اولنمق

Il se dit aussi, de l'action du cheval, quand il s'arrête *A.*
|| Ce cheval a l'arrêt beau || حسن الوقفد بر فوسدر
بوات حال وقفده متانت ایدر || وقفد
est ferme sur l'arrêt

توقّف ای بدن Une montre qui s'arrête وقرار اولمشدر
طوران ساعت - ساعت

Il signifie aussi, tarder, s'amuser, rester quelque temps dans
un lieu A. مکث P. درنگیدن - آراخیدن - درنگیدن P. مکث A. کردن
بر ساعت قدر خاندسندده مکث و توقّف ای بدت

Et se contenir, cesser de faire quelque chose A. کف الید A.
واز کلمک - ال جکمت T. دست کشیدن P. انکفاف -
اولادک || Vos enfans jettent des pierres, dites leur de s'arrêter
رسمی احباردن خالی دکلر در بوندن کف ید ایلملربنی
تنبیه ایله

Figur. Se déterminer, se fixer A. تقریر الذهن T. قرار دادن - پایبده سازئی اندیشده نمودن P. الذهن
قرار || Après avoir écouté différentes propositions, il
s'arrêta à la première عرض اولندان تکلیفات مختلفندسی
قرار - بعد الاستماع اولکئی تکلیفده تقریر ذهن ایلدی
Après avoir vu toutes les étoffes qui étaient à vendre,
il s'arrêta à celle-là بیعد عرض اولندان اثواب واقمشدنک
مجموعنی بعد المعاینه فلان قماشه قرار ویودی

Et avoir égard, faire attention A. التفات P. اعتبار - التفات
|| Il s'arrête à des apparences ایدر التفات ایتمک T. دل نمودن
Il طواهر احواله عطف نگاه التفات ایدر
amorzitidid احالّه نظر نظر التفات ایدر
ne faut pas s'arrêter à des bagatelles نظر التفات ایدر
il ne faut pas s'arrêter à ce qu'il dit کلامده اعتبار اینمک روا دکلر ایدر

طوردرلمش - آیتونش T. پایبده P. متوقّف A. Arrê.
On dit qu'un homme n'a pas la vue arrêtée, pour dire, qu'il
n'a pas la vue assurée بآصره سنده رسوخ وثبات یوقدر Et
qu'il n'a pas l'esprit bien arrêté, pour dire, qu'il n'est pas bien sen-
سقلنده رسوخ وثبات یوقدر

ARRHEMENT. Achat de grains en vert et sur pied A. اشترا
خرید کشت پیش از درو P. انبیاع بالمحاطلة - بالمحاطلة
اکینی هنوز یرده ایکن عاتون آلد T.

Il signifie aussi, l'action d'arrher. V. Arrher.

ARRHER. S'assurer de quelque chose, en donnant des arrhes
T. پیشینده دادن - اربون دادن P. اعطاء الکلمة - اربان
عقد بازار اولندان || Arrher des marchandises
اشترا اولندان مال انجمن بیع و برمک - مالی اربان ایتمک

ARRHES. L'argent qu'on donne pour assurance de l'exécution
d'un marché A. اربون - پیشینه P. کلمة - عربون - اربون
عقد || Le marché est-il conclu? donnez des arrhes
بیع و بر - بیع اولنمش ایسه اعطای عربون ایله

ARRIÈRE. Adverbe qui a diverses acceptions. Ainsi dans cette
phrase, Arrière - moi satan, signifie, loin de moi satan A.
دیو بدکار من دور بادا P. خمس اللہ منی وسواس الخماس
Et avoir vent Et avoir vent Et avoir vent
هبوب الريح من A. هبوب الريح من A. هبوب الريح من
روزگار اکسندن اولمق T. باد در قفا بودن P. جهة الورا

- راجعاً A. On dit, En arrière, pour dire, en reculant
Al- || کیروید وارهق - کیرویدرک T. باز روان P. قهقریاً
سير قهقری - سمت رجعت متوجهاً روان اولمق
کیروید رجعت ایتمک Retourner en arrière ایله یوریمک
یک خطره باز روان Faire un pas en arrière کیرو کلمک -
بر آدم بر کیرولمک - اولمق

- On dit, En arrière de quelqu'un, pour dire, en l'absence de
quelqu'un A. || غیابنده T. در وقت نابودیش P. فی غیاب
حضورمده بنی me loue en présence, et me déchire en arrière
Eu arrière, signi- مدح و ثنا و غیابنده قدح و مذمت ایدر
fic aussi, en retard A. در حال پس ماندگی P. علی حال التأخر
بو ملتزم اموال || Ce fermier est en arrière
Il était en arrière لازمندنک اداسنی پس مانده تأخیر ایدر
عبدده سنده اولان بدل التزامک اوچ
کیروید براقمشیدی - ربغنی پس مانده اولمق ترک ایتمشیدی
On dit figur. d'une affaire, qu'elle ne va ni en avant, ni en
arrière ند استقام - فلان مصلحت ند اقبال ونه اذبار ایدر
ند ایلرو ونه کیرو کیدر - ونه استیخار ایدر

ARRIÈRE, c'est aussi un mot qui se joint à un autre, pour
signifier une chose placée derrière une autre A. قفا P. مؤخر
بنانک - مؤخر البنا L'arrière - corps d'un bâtiment || اکسد T.
پس P. مؤخر السفينة L'arrière d'un vaisseau A. اکسدسی
کینمک فیچی T. کشنی

ARRIÈRE-BOUTIQUE. Boutique qui suit immédiatement la bou-
tique de devant A. معقاب الدکان P. خائنه اندرونئی کرید
ایچ دکان T.

ARRIÈRE - CORPS. La partie d'un bâtiment qui a moins de
saillie que les autres parties A. بناه الورا P. بنای پسین T.

آرده کی بنا

ARRIÈRE - COUR. Petite cour dans un corps de bâtiment *A.* *Cette maison a une arrière-cour fort commode* || اینج حاولو *T.* شه اندرونی *P.* فناء داخلی بو خانه نکت اینج حاولوسی بغایت راحتلو در

ARRIÈRE - FAIX. Les membranes où l'enfant est enveloppé, et qui sort de la matrice après l'enfautement *A.* اسلا pl. سلا - سکیه *A.* صوکت - اش *T.*

ARRIÈRE - FIEF. Fief mouvant d'un autre fief *T.* مضافی || Une terre qui a plusieurs arrières-fiefs مضافاتی مشتمل اولای مالکانه

ARRIÈRE - GARANT. Garant du garant *A.* کفیل الکفیل *P.* کفیلک کفیلی *T.* پابندان پابندان

ARRIÈRE - GARDE. La dernière partie d'une armée marchant en bataille *A.* اردونکت *T.* سالد لشکر - دمدار *P.* ساقه الجیش || Les ennemis domèrent sur l'arrière garde دشمن آرد قولی سافه عسکر اوزریند یوریدی

ARRIÈRE - GOÛT. Le goût que laissent dans la bouche certains aliments ou liqueurs *A.* *T.* و پس چاشنی *P.* بقیة الطعم صوکه قبالان داد

ARRIÈRE - NEVEU. Le fils du neveu *A.* ولد الابن الابن *T.* *On dit, Nos arrières-neveux, pour dire, la postérité la plus reculée* احسانی *P.* بزدن عکره کنجکمر *T.* پس آیندگان *P.* واعتقاب

ARRIÈRE - PENSÉE. Pensée intérieure, vue secrète *A.* مرام خفی *P.* افکار مکنونه pl. فکر مکنون - ادیش نهانی - فکر پنهان *T.* *Il y a dans cette proposition quelque arrière-pensée* Cet homme a toujours des arrières-pensées افکار مکنونه سی وار در بو ماده ده مرور اوقات ایله خارجه اخراج اولندجق بر مرام خفی وار در

ARRIÈRE - PETIT - FILS. Le fils du petit-fils *A.* ابن الحفید *T.* طورونزاده - نبیره زاده *P.*

ARRIÈRE - PETITE - FILLE. La fille du petit-fils *A.* بنت الحفید *T.* طورون قزی *P.* دختر نبیره

ARRIÉRER. Différer un paiement, ne pas le faire à son échéance *A.* دیر - باز مانده کردن *P.* امتطال - تأخیر

کچیکدروکت - کیرویه براققی *T.* انداختن *S'ARRIÉRER. A.* استیخار - تأخر *P.* باز - و ماندن *T.* کیرو فالمق - پس ماندن - ماندن صوکه - ورايه فالمق || L'infanterie s'arriéra پیاده عسکری فالمق - پس مانده فالمق - ورايه فالدی - کیرو فالدی - پس مانده فالدی - تأخر ایلدی - Et figur., en parlant du paiement des redevances || Un fermier qui s'arriéra, qui s'est arriéré تأخیر ایتمش بر ماترم

ARRIÈRE-SAISON. La fin de l'automne *A.* آخر الفصل الحریف *T.* کوزکت صوکت وقتی *P.* آخر موسم برگریز - آخر خزان || Les fruits de l'arrière-saison مخصوص میوه لبر *T.* On dit que des pommes, des poires et autres fruits sont pour l'arrière-saison, pour dire, qu'ils ne sont bons à manger qu'à la fin de l'automne *A.* ما ورمود وسائر بونلر مشالی میوه لبر آخر موسم خزانده اکله صالحدر

Il se dit figur., en parlant du commencement de la vieillesse *T.* عمر انسانکت وقت خزان

En parlant des blés et du vin, on appelle Arrière-saison, les derniers mois qui précèdent les récoltes *A.* قبیل الحصاد *T.* اوراق وقتی موسمه مندن ایاروجده *P.* وقت پیش از درو *T.* Le blé se vend plus cher dans l'arrière-saison وقت قبیل حصادده حیواناتک بیاسی ترقی ایدر

Il se dit aussi, des mois qui précèdent les vendanges *A.* موسم باغ بوزمی *T.* موسم پیش از دروانگور *P.* ما قبل القطان *T.* Ce vin ne se boit que dans l'arrière-saison بو باده یالکز اوزم کسیمی وقت مندن اول شربه صالحدر

ARRIMAGE. V. Arrimer.

ARRIMER. Arranger la cargaison d'un navire *A.* تنظیم الحموله *T.* کمینک یوکنی استغ *P.* بار کشتی بر تهیدن ایتمک

ARRIMEUR. Petit officier établi sur les ports, qui range la cargaison dans le vaisseau *A.* منظم الحموله السفینه *T.* کمی یوکی استغجیسی *P.* بر تهیدن بار کشتی

ARRISER. Abaisser. *A.* *T.* فرود آوردن *P.* تمزیل *T.* دیرکت جیبه فلرینی اشاعی || Arriser les vergues اشاعی المق - المق

ARRIVAGE. Abord des navires dans un port *A.* ورود فی *T.* لیمانه یناشمه - لیمانه *P.* بدر باند رسیدن *P.* المرفا

لیماند کلمه

Il se dit aussi, de l'arrivée des marchandises *A.* توارد *P.* کلمه سی - جویانکت تواردی || L'arrivée des grains *T.* کلمه *T.* رسیدن

کلمه *T.* رسیدن *P.* قدوم - ورود *A.* ARRIVÉE. Action d'arriver *A.* ورودی بغایت باعث || Son arrivée m'a fait grand plaisir || ورودنن غایه الغایه محظوظ وفرحناک - محظوظیتیم اولمشدر قدومندن کسب ارتیاج درون ایلدم - اولدم

Il se prend aussi pour le temps de l'arrivée d'une personne *A.* بر *T.* هنگام آمدن *P.* وقت الورد - حسین الورد *A.* *Je ne trouvais à son arrivée* || کسندنکت کلدیکی وقت *A.* *à l'arrivée* کلدیکی وقتده بولندم - حین ورودنده بولندم کلدیکم *Depuis mon arrivée* اولانکت حین ورودنده *du courrier* وقتدنبورو

تساحل - مساحله *A.* ARRIVER. Aborder, approcher de la rive *A.* یالی - یناشمق *T.* بلب دریا رسیدن - بساحل رسیدن *P.* *La tempête nous obligea de relâcher, et nous arrivâmes à une plage deserte* دریاده فورتنده ظهورینده مبنی توقفه محتاج اولوب شملکدن عاری برشاطی بحر مساحله *Arriver* بر و بیابان بر یالی کنارینده یناشدق - ایلدکت لیماند اینمکت - لیماند یناشمق *au port*

Eu termes de Marine, on dit, en parlant d'un vaisseau qui vient sur un autre, Ce vaisseau arriva sur l'autre, et lui lâcha toute sa bordée بو سفینده فلان سفیندنکت اوزربنده واروب *la bordée* الابداده سنی بسبتون آتدی

Il signifie aussi, parvenir à un lieu où l'on voulait aller *A.* وصول - ابرشمکت *T.* آمدن - آخیدن - رسیدن *P.* وصول *Arriver de bonne heure* || کلمکت - واصل اولمق - بولمق *La nuit nous empêcha d'arriver à un tel lieu* ظلمت لیل فلان محلده وصولمه مانع اولدی *Arriver dans sa maison* - *On dit, Arriver à bon port, pour dire, arriver heureusement au lieu où on voulait aller* *T.* بالامن والسلامه پا - رسیده ساحل سلامت اولمق *T.* نهاده وصول اولمق

Figur. Arriver à ses fins, pour dire, venir à bout de ce qu'on s'était proposé *T.* مراد طفریاب - مقصوده نائل اولمق *T.* سر منزل مقصوده واصل اولمق - مقصوده دسترس اولمق - اولمق *T.* طفر - تحصیل المراد *A.* *Il signifie aussi, réussir, parvenir* *A.* حصول المراد *P.* *Il signifie aussi, réussir, parvenir* *A.* حصول المراد *P.* *Il signifie aussi, réussir, parvenir* *A.* حصول المراد *P.*

T. کردن اولبابده آخر صورت ایلد *Vous aurez peine à arriver, si vous ne vous y prenez autrement* حرکت ایتمینجه تحصیل کام ایدمه میدجکت درکار در

Et survenir *A.* بغتة ورود *P.* *Il nous arriva compagnie* طرفنده *Il nous arriva compagnie* || جیتد کلمکت - ظهور ایتمکت *Il est arrivé un grand nombre de personnes* وافر خلق جیتد کلمشدر - وافر کسان ظهور ایتمشدر

P. ظهور - حدوث - وقوع *A.* *Il se dit aussi des accidens* واقع اولمق - وقوعه کلمکت *T.* وقوع یافتن - واقع شدن *Cela peut arriver à tout le monde* || ظهور ایتمکت - وقوع بولمق - *Cela n'arrivera jamais* فلان شی هر کسد اولد بیلور *Il n'arrivera* فلان شی ابدی واقع اولمق احتمالی یوقدر بکا بر کدر عظیم ظهور ایلدی *un grand malheur*

A. ابرشمش - کلمش *T.* رسیده *P.* واصل - وارد *ARRIVÉ* *A.* وقوع بولمش - وقوعه کلمش *T.* وقوع یافتد *P.* واقع

- سرمق - بقله الذهیب *A.* ARROCHE. Plante potagère *A.* قوبون صرمشعی - قره پازی *T.* اسفناج رومی *P.* نبات القطف

- بالزمو والجبروت *A.* ARROGANCE. Avec arrogance *A.* اونکولکت *T.* بادبروداند - باد سراند *P.* بالزمو والعظمت بالزمو والجبروت سوق کلام *Parler arrogamment* || ایلد ایتمکت

ARROGANCE. Fierté, présomption qui fait qu'on s'attribue un mérite, une autorité qu'on n'a pas *A.* - عظمت - جبروت *Sotte arrogance* || اونکولکت *T.* بادبرودی - بادسری *P.* زهو حوصله تحمله *Arrogance insupportable* عظمت حماقت الود صیغمدجق وضع جبروت آمیز

اهل الزهو والجبروت *A.* ARROGANT. Qui a de l'arrogance *A.* *pl.* اهل الزهو والعظمت - ارباب الزهو والجبروت *Paroles arrogantes* || اونکولکت *T.* بادبرود - بادسر شکل وسیمای عظمت الود *Mine arrogante* آمیز

S'ARROGER. S'attribuer mal à propos quelque chose *A.* بغير بیوجه - خود بخود بر گرفتن *P.* نصبا اتخاذ - حق ادعا || کندو کندوبد ایدنکت *T.* ادعا کردن - با خود جسیانیدن *Il s'arroge injustement un pouvoir, une qualité, une autorité qu'il n'a pas* اولمدیغی رخصته ومرتبه و حکومتده بیوجه *Pourquoi vous vous arrosez une autorité, un titre qui ne vous appartient pas?* سکا عائد اولمیان سکا - حق و عنوانده نیچون ادعای استحقاق ایدرسکت

عائد اولمیان حقّی و عنوانی نیچون نصباً اتخاذ ایدرسک

ARRONDIR. Rendre rond *A.* تدویر *P.* گرد ساختن *T.*

بر کلدیسی Arrondi une boule || دکر می فلنق - دکر میلشک
فلان شی کرکی Cela n'est pas assez arrondi تدویر ایتمک
کبی تدویر اولندامشدر

On dit figur., qu'un homme a arrondi son champ, son pré, sa terre, sa fortune, pour dire, qu'il y a fait des augmentations
نارلاسنی و جایربنی و جفتلشکنی و امور مالی دسنی توسیع ایلدی

ARRONDI. *A.* مدور *P.* مستدیر *T.* گرد

ARRONDISSEMENT. L'action d'arrondir *A.* تدویر *P.* گردی *T.*
L'arrondissement de ce globe a coûté beaucoup
دکر میلشک || دکر میلشک
de temps
بر کره نکت تدویری ماده سی جوق وقتتک
تدویری خصوصند وافر زمان - صرفنی ایجاب ایلدی
صرف اولندی

Il se dit aussi, de l'état d'une chose arrondie *A.* استدارة
L'arrondissement de ces figures est
دکر میلشک || گردی *P.*
parfait
اشبو صور و اشکالک استداره سی تام و بیقتور در

ARROSAGE. Canal pour conduire l'eau d'une rivière sur des terres trop sèches *A.* ساقید *pl.* سواقی *P.* فرکن *T.* آرق

ARROSEMENT. Action de verser de l'eau sur des plantes *A.*
L'arrosement est nécessaire à
سوارمد *T.* آبیاری *P.* سقی
cause de la sécheresse
انقطاع مطر تقریبیلد سقیک لزومی
درکار در

ARROSER. Humecter en versant de l'eau dessus *A.* اسقا -
سوارمد *T.* آب دادن - آبیاری کردن - پسانیدن *P.* اروا
جیچکلری و نباتلری Arroses des fleurs, des plantes || صولاتق -
باغچدی سوارمد Arroses le jardin اسقا ایتمک

On dit aussi, Arroser de la viande qui rôtit
Et qu'une rivière arrose une
اوزریند سوبق شی سریقمت
campagne, un pays, pour dire, qu'elle y coule
فلان غمر فلان
Et arroser de larmes, pour dire,
سحرایبی سقی واروا ایدر
mouiller de larmes
باران اشک ایلد متبلل و نماتک ایتمک
سیل اشک ایلد اروا ایتمک -

پسانیده - سیواب - شاداب *P.* ربان - مسقا *A.* آروا
سوادلمش *T.*

ARROSOIR. Vase fait pour arroser *A.* منضجه *P.* آبیریز باغبان
Arrosoir de cuivre || باغچوان قوندسی *T.*
منضجه نحاسد
باقور قوند

ARRUMAGE, ARRUMER, ARRUMEUR. *V.* Arrimage, Arrimer, Arrimeur.

ARSENAL. Magasin d'armes *A.* مسلحة - گذر *P.* دار السلاح
جید خانه *T.* خانه

ARSENIC. Demi-métal qui a la propriété de se dissiper dans le feu *A.* زرینق *T.* زرند *P.* زرینج
Arsenic blanc *A.* زرینق - هالکت - قراب هالکت - ستم الفار - ابيض
میرگ *P.* شکت - صچان اوتی *T.* زرند سپید - دارموش - موش
اق زرینق - صاری زرینق *T.* زرند زرد *P.* زرینج اصفر *A.* Arsenic jaune
قرل زرینق *T.* زرند سرخ *P.* زرینج احمر *A.* Arsenic rouge

ARSENICAL. Qui tient de la qualité de l'arsenic *A.* زرنیختی
Les terres nouvellement remuées re-
|| زرنیقلو *T.* زرنذاکت *P.*
çoivent quelquefois des vapeurs arsenicales
بکی سورلمش طوپر اقلر
بعضاً ابخره زرنیختی اخذ ایدر

ART. Méthode pour faire un ouvrage selon certaines règles
صناعت *T.* پیشه *P.* فنون *pl.* فن - صنایع *pl.* صنعت *A.*
صنعت خسیسند Art vil et abject
|| Art noble
صنعت شریفند
Les termes de
بر صنعت و اقنق اولمق
Savoir un art
ولید
قواعد - قواعد صنعت
Les règles de l'art
اصطلاح
صنعت
علو قدر
Le sublime de l'art
اسرار فن
Les secrets de l'art
فن
بر شی قالب صنعت افراغ
en art
Rédire quelque chose
فن
C'est un chef-
د'oeuvre de l'art
بر عمل بدیع
د'oeuvre
Un discours où l'on a employé tout l'art de l'éloquence
الصورتدر
L'art de
صنعت بلاغت
بتمامها اجرا اولمش
بر مقاله
فن سفر - فن دریا
L'art de la navigation
فن شعر
Poésie
فن حرب
L'art militaire ou de la guerre
Les maîtres de l'art
بر فنک اساتذه و معلمینی

Arts libéraux. Ceux dont les productions sont plus l'ouvrage de l'esprit que de la main *A.* فنون عقلیة - فنون عالیة
L'art de
صنعت
مکانیکس
Ceux qui dépendent sur tout de la main *A.* فنون
فنون
Arts en général, se dit des arts tant libéraux que méca-
نیکس
صنایع

On appelle Beaux-arts, la Peinture, la Sculpture, l'Architec-
ture, la Musique, la Poésie, l'Éloquence *A.* فنون شریفه -
صنایع شریفه

On dit figur., Agir avec art, se conduire avec art
حاذقت
- حاذقانه حرکت ایتمک - ابله عمل و حرکت ایتمک

فن جلب - فن جلب محبت L'art de plaire استاداند
خوش کچند نک - فن حسن عیش L'art de bien vivre قلوب
جميع احوالده Il y a de l'art dans tout ce qu'il fait فنی
در ند کد ایشلر ایسد استاداند ایشلر - حذاقت وار در

On dit, qu'il faut s'en rapporter aux maîtres de l'art, aux gens de l'art, pour dire, à ceux qui sont regardés comme les plus habiles dans la matière dont il s'agit وقوفده اصحاب
کیفیت حال اصحاب وقوفدن - مراجعت اولنمق اقتضا ایدر
تحقیق اولنمق اوزره رایلرینه حواله اولنمق اقتضا ایدر

ART, se dit aussi par opposition à la nature || L'art perfectionne la nature استکم - النده اعمال صنعت آثار قدرتک
Les productions de la nature et les ouvrages de l'art سبب اولور
Il n'y a point d'art dans tout ce qu'il dit, c'est la nature toute pure
هر کلامی صنعتدن کلیاً عاری ومجرد طبیعتک عینیدر
Il y a en cela plus de naturel que d'art فلان شیئده اولان
حال طبیعی حال صنایعسند نالیدر

Il se prend aussi pour artifice. V. ce mot.

ARTÉMISE. V. Armoise.

ARTÈRE. Vaisseau qui porte le sang du coeur vers les extrémités. A. شریان pl. شرایین
عروق نابضة pl. عروق نابض - شرایین pl. شریان
- ضارب pl. عروق ضاربة pl. عروق ضارب - نوابض pl.
Le chirurgien lui pi-qua l'artère en le saignant ایدر ایکن
Il eut l'artère coupée شریانی طوقندی - شریانی طعن ایلدی
Battement d'artère شریانی منقطع اولمشدر نبضان
On appelle Aorte, la grosse artère شریانک انلمسی - الشریان
آورد اسمیل مستادر - شریان کبیر آورد اسمیل معروفدر

ARTÉRIEL. Qui appartient à l'artère. A. شریانی
Le sang artériel est plus rouge et plus subtil || إلى الشریان
دم شرایین دم عروقدن ارق واشد
الحمرقندر

ARTÉRIOLE. Petite artère. A. شریان صغیر

ARTÉRIOLOGIE. La partie de la Médecine et de l'Anatomie qui traite des artères. A. بحث الاحوال الشرایین

ARTÉRIOTOMIE. Ouverture qu'on fait à une artère avec la lancette. A. شریانی یارمده T. تنزیل الشریان - بط الشریان

ARTHANITE. Plante. A. عوطینا V. Cyclamen.

ARTHRITE. Maladie qui attaque les jointures. A. وجع المفاصل
اوبناق یرلرنده T. برنش P. ریح طیار - داء الخمل - واهنة - کزریل

ARTICHAUT. Espèce de légume. A. کنگرک P. حوشف
انکنار T. کنگر بوستانی

ARTICLE. Jointure des os dans le corps animal. A. مفصل pl.
|| اوبناق یری T. بندگاه P. فصوص pl. فص - مفاصل
فوازل مفاصل اوزرینه نازل fluxions tombent sur les articles نازل
Les doigts مواد سیالده مفاصل اوزرینه منصب اولور - اولور
اصابع مفاصل عیدده یید منقسمدر

Il se dit aussi, d'une des petites parties d'un écrit composé de diverses chefs. A. بحث pl. ابحات
|| مقامات pl. مقامة - ابحات pl. بحث
Un long article important بحث مفصل - بحث طویل
Mettre par articles abحات جسیم considerable مهم
Diviser un livre par chapitres, et les abحات اوزرینه ترتیب ایتمک
chapitres par articles کتابی بر فاج فصوله وهر بر فصلی
بشقده بشقده ابحاتد تقسیم ایتمک

En parlant des articles d'un traité, d'une convention, d'un contrat de mariage, on emploie les mots. A. شروط pl. شروط
مواد - شروط خفیه Articles secrets || مواد pl. ماده - شرایط
Article séparé منفردده Dresser des articles de mariage Article séparé
En parlant des comptes, on se sert des mots. A. ماده T. اسامد
|| Examiner un compte article par article دفترى ماده تحری وتفتیش
دفترک ماده لرینی یکان یکان تحری ایتمک - ایتمک
Examiner chaque article فردده فردده تحری واستقصا ایتمک
دفترده مقید اولان هر بر اسامدی بشقده
بشقده تفتیش ایتمک

On dit, C'est un autre article, pour dire, qu'une chose est différente de celle de. A. بحث آخردر
|| Je veux bien lui prêter cette tabatière, mais la lui donner c'est un autre article کشی یید عاریبه
وهرمکه راضی یم انحق کدوبده احسان ایتمک بحث آخردر

À l'article de la mort, signifie, au dernier moment de la vie
|| آخر نفسده T. در دم واپسین P. عند الفیض النفس
Il ne faut pas attendre à l'article de la mort pour se conver-

تصحیح ایمانی صدد موند قدر نرکت ایتمک تیر
تصحیح ایمان ماده سنی دم واپسینه قدر ناخیر- دکلدر
ایتمک روا دکلدر

ARTICLE de Foi, se dit de chaque point de la croyance en matière de religion. A. شروط الایمان pl. شروط الایمان. C'est un article de Foi شروط دینیة pl. شروط دینیة. Tout ce qui est dans le symbole des Apôtres est article de Foi صورت حواریون کرامت ترتیب کرده لری اولان صورت حواریون عقایدده مندرج مواکات جمله سی آیات دینیدنددر une chose comme un article de Foi یو شیئی آیات دینیددن ایت دین- کبی شایان اعتقاد عد ایتمک- عد ایتمک Il croit tout comme article de Foi هر کلامی ایت ایمان عد ایله حواله سمع اعتماد ایدر

ARTICLE, en termes de Grammaire, c'est une partie de l'oraison. A. ادات التانیث Article féminin || ادات التانیث Article masculin || ادات التذکیر Article pluriel || ادات الجمع L'article qui précède les noms appellatifs s'appelle A. حرف التعریف

ARTICULAIRES. Qui a rapport aux jointures du corps. A. اویناق T. متعلق بندگاه P. مفصلی- متعلق الی المفاصل تقریبس La goutte est une maladie articulaire || یولرنده کی اویناق یولربند متعلق بر خستدکلدر- عائی امراض مفصلیدنددر مفاصله متعلق بر عائددر-

ARTICULATION. V. Article.

On dit en termes de Procédure, Articulation des faits, pour dire, déduction des faits article par article. A. علی حدقه ترتیب ماده هارایک بیگ P. فرداً فرداً تفریق الابحاث- المواد برر برر- ماده لری بشقه بشقه دوزمک T. ترتیب کردن آبرقی

On dit, L'articulation de la voix, pour dire, la prononciation distincte des mots. A. تلفظ- نطق- اداء المخارج الحروف. Il n'a pas l'articulation de la voix bien nette, bien libre اداسنده مخرج حروفک

ARTICULER. Déduire par articles. V. Articulation dans ce sens || Articuler des faits, et les proposer par ordre ماده لری On فرداً فرداً تنظیم وعلی مراتبها عرض و تقدیم ایتمک dit, Articuler un fait, pour dire, le circonstancier T. علی

التفصیل تقریر کلام ایتمک

ARTICULER, signifie aussi, prononcer distinctement les mots. V.

Articulation || Les petits enfants ne peuvent articuler distinctement les mots اطفال نا رسیده الفاطی صراحت ایله اداید Il commence à articuler شروع دکلدر Il y a des oiseaux qui articulent fort bien plusieurs mots بعض طیور بر قیاج الفاطی صراحة ادا ایدرلر

S'ARTICULER, se dit en parlant des os qui se joignent. A. تعاقد L'humérus s'articule avec l'omoplate مشط الکتف ایله تعاقد ایدر P. دیرسک کیکی کورک کمیله بوی بر بند اکشور

ARTICULÉ. || Des faits articulés مواد مرتب Voix articulée, sons articulés T. نفاخت ایله تلفظ اولمش الفاظ صدای ناطقدار و اصوات ناطقدار || Il n'y a que l'homme dont la voix soit naturellement articulée ادای نطق ایتمک حسب الطبیعة انسانه مخصوص بر حالشدر

Il signifie figurément, exprimé nettement. A. منطوق بالصراحة || Voilà qui est articulé, cela se conçoit شند صراحة منطوق و مبین اولدیغندن معلوم و بدیدیدر

ARTIFICE. Industrie. A. معرفت P. صنعت- هنر Cette horloge, cette machine est faite avec un artifice merveilleux || استادلیق T. بر ساعات و بو آلت محیر عقول اولدجق صنعت و معرفت ایله یاپامشدر

On dit, qu'un homme ne vit que par artifice, pour dire, qu'il ne vit qu'à force de soin et de régime اعمال تدبیر و صنعت اجرایی صنعت ایله ظفریاب Réussir par artifice ایله کچینور اعمال اسباب حذاقت و مهارت ایدرک تحصیل- اولمق کام ایتمک

ARTIFICE. Ruse, déguisement. A. حيلة pl. حیل مکر- دحل- حیلکاری- نمش- ال- کنپوره P. تصنعات pl. تصنع- حیل خبیثه Méchant artifice || اویناقلی- دکت T. ریاکاری قبا- حیل غلیظه grossier مکر کرید- حیل کرید détestable User d'artifice Se garantir d'un artifice Un procédé plein d'artifice ترتیب اولنان دام مکر و حیلدن توقی ایتمک C'est un homme sincère, sans artifice تصنعاتدن عاری بر خلوصکار آدمدر

Feu d'artifice. C'est un feu préparé avec art en signe de reconnaissance *A.* فشک *T.* پرواز - آتشبازی *P.* صنایع ناریه *A.* جشنی
Faire un feu d'artifice pour le gain || فشک دونداسی - شلکی
واقع اولان فتوحات ایچون اجرای صنایع *A.* سور غزا - آتشبازی ایله ایفای رسم سور و سرور اولندق
Préparer un feu d'artifice || فشک دونداسنی ایتمک
صنایع ناریه مالزمدسنی ترتیب واعداد ایتمک

ARTIFICIEL. Qui se fait par art *A.* صناعی *P.* ساخته *T.* یاپمه
Fleurs artificielles || یاپمه *T.* Fontaine artificielle
Dents artificielles || ساخته جیچیکلر - عملی شکوفدلر
Les Physiciens font un froid artificiel || عملی دیشار - اسنان صناعیه
احل حکمت طبیعیه بر نوع برد عملی تصنیع ایدرلر
Beauté artificielle || حسن عارضی - حسن صناعی

Jour artificiel. C'est l'espace de temps depuis le lever du soleil jusqu'au coucher, à la différence du jour naturel, qui est de vingt - quatre heures
بشقدسیدر بشقدسیدر
يوم زمانی که يوم نجومینک بشقدسیدر

ARTIFICIELLEMENT. Il est opposé à Naturellement *A.* عملیاً
T. ساختدکارانه *P.* بالمصانعة - صناعیاً - باعمال الصنعة -
عملیاً جاری Fontaines qui vont artificiellement || یاپمه اولدق
Ce corps || عملی اولدق افان جشدلر - اولان عیون و مناهل
بر جسم اعمال صنعت ایله
بالمصانعة متحرکدر - حرکت ایدر

ARTIFICIER. Celui qui fait des feux d'artifice *A.* مصنف صنایع
C'est le meilleur || فشکچی *T.* پیشدور آتشبازی *P.* الناریة
پارس فشکچیلرینک اعلاسیدر

ARTIFICIEUSEMENT. D'une manière artificieuse *A.* بالخیله
- دکت ایله *T.* بمال و نمش - مستارانه - حیلدکارانه *P.* بالمکر
Il a exposé le fait fort artificieusement || اوینافلق ایله
بغایت حیلدکارانه نقل و بیان ایلدی

ARTIFICIEUX. Plein d'artifice et de finesse *A.* محتمال
- دگاکت *T.* حیلد باز - بر مکر و مال - کنوره ساز - حیلد کار *P.*
جہانده C'est l'homme du monde le plus artificieux || اوینانی
طبع حیلد Esprit artificieux || بودک قدر حیلدکار آدم یوقدر
محتمال بر خانون *Femme artificieuse* الود

ARTILLE. Garni *A.* مجهز *T.* پر است *P.* مجهز
vaisseau artille de toutes pièces || مجهز
کافد مالزمدسیله مجهز بر
قطعه سفینه

ARTILLERIE. Tout l'attirail des canons, mortiers, bombes etc.

انواع طوب *T.* توپهای در گونه *P.* اجناس المدافع *A.*
L'artillerie fut bien servie à ce siège || در درلو طوبلر - طاقمی
اول محاصرهده اجناس طوب بر وجهه الیق اعمال
کبیر La grosse artillerie ne put arriver assez à temps اولندی
Fondre de l'artillerie طوبلر وقتمنده واصل اولمدی
Faire jouer l'artillerie دوکمت - طوب اصاغد ایتمک
On manquait de grosse artillerie انداختند مبادرت ایتمک
Le parc d'artillerie آخر طوبلر نا موجود ایدی
Tout l'équipage de l'artillerie بالجملة مالزمد
اجناس طوبک
Un régiment destiné pour la garde de l'artillerie ومهتانی
Grand طوبک محافظدسنه تعیین اولنمش بر الای
Général de l'artillerie اوچاغشک سر کتخداسی
Les chevaux de l'artillerie طوبچیان سپهسالاری
Une pièce d'artillerie طوب عربدهسی بارکیلری
بر پاره طوب - طوب

Il se prend aussi, pour le corps des officiers qui servent à l'artillerie *T.* طوبچی صابطانی و سرکردگانی
Toute l'artillerie se plaignait متشکی
طوبچی صابطلرینک مجموعه
طوبچی اوچاغند داخلدر *Il est dans l'artillerie* ایدی

ARTILLEUR. Celui qui sert dans l'artillerie *A.* رامی المدفع
C'est un bon, un excellent artillerie
طوبچی *T.* طوب *P.* توپ انداز
بر استاد و بی نظیر طوبچیدر

ARTIMON. L'arbre de poupe d'un vaisseau *A.* دقل الکویل
فیچ دیرکی *T.* ستون پس کشتی *P.*

ARTISAN. Homme de métier *A.* ارباب pl. ارباب
Simple artisan || ایشچی *T.* دستکار - پیشدور - پسندگر *P.* صنایع
Habile artisan بیامنی ایشچی
بر نفر
Les boutiques des artisans دکانلری ایشچی

Figur. Celui qui est l'auteur de quelque chose *A.* صانع
Il a été *T.* ایرادیچی *P.* آفریننده
مصنف - خلاق - خالق
Artisan de sa fortune ثروت و بسارینک خالق ایدی
Artisan de son malheur دوچار اولدیغی مصیبتک خلاق
Artisan d'impostures, de calomnies خلاق اکاذیب و مضمریات

ARTISON. Petit ver qui s'engendre dans le bois *A.* ارصد
آعاج قوردی *T.* آیزکت *P.* ارصات

ARTISONÉ. Bois tronc par les vers *A.* مآروض
قورد یمنکلو - قوردلنش *P.* آیزکده -

On dit figur., Une langue d'aspic, pour dire, un médisant .A.

دلی زفیرلی .T. زبان زهرناک .P. لسیع اللسان

ASPIRANT. Il se dit d'une personne qui aspire à entrer dans une charge .A. طالب .P. رغب .pl. رغب .مشتاق .طالب .A. Il n'y a que deux charges qui vaquent, et il y a quantité d'aspirants محلول قالان مناصب بالکذا یکی ایکن متعدد طلبکاران واردر

ASPIRATION. Action de celui qui attire l'air extérieur en dedans .A. صولوق آله .T. دم در کشی .P. انجذاب النفس .A. L'aspiration est opposée à l'expiration نفیسی ایجرو چکده - صولوقی ایجرویه چکده - انجذاب نفس رد نفسک نفیسیدر

Il se dit aussi, des pompes qui servent à l'élévation de l'eau هواپسی ایجرو .T. هوا در کشیدن .P. انجذاب الهواء .A. Une pompe qui agit par aspiration || چکده - انجذاب هوا تقریبیلد ایشلیان طولبه

Il signifie en Grammaire, la manière de prononcer en aspirant .A. جهراً تلفظ - اجتهار .A.

Figur. Porter ses desirs à quelque chose .A. اشتیاق - طلب .A. Aspirer à un honneur .A. آرزومندی - آرزو کشیدن .P. اطامح النظر الرغبة - ارتهاب - حسرتکش .|| Aspirer à un emploi .A. بر منصبه وقف انتظار اشتیاق ایتمک بودن - نمودن .A. Aspirer aux honneurs .A. اشتیاق اولمق - اشتیاق اولمق تحصیل جاه واقباله - مراتب و مناصب اشتیاق ایتمک تاخت سلطنته اطامح .A. Il aspirait à l'Empire .A. آرزو کش اولمق انجق رضاکی تحصیل ایلمکد وقف انتظار اشتیاق ایتمک

ASPRE. Petite monnaie chez les Turcs .T. اقچه .A.

ASSA. Suc concret .A. حلیت .P. انکودان .A. Et l'assa foetide .A. عسلیند بخوری .T. انکوان شیرین .P. عسل اللبنی شیطان بوقی .T. انکود .P. حلیت منمن .A. l'assa foetide

ASSAILLANT. Celui qui attaque .A. مهاجم .pl. مهاجمین .A. Il y en a de deux espèces, L'assa dulceis .A. و یورویش .T. دست انداز - سردمد ساز .P. مهاجمین .pl. Les assaillans furent repoussés jusque dans leurs tranchées عسکر مهاجمین کدو منگساریند قدر دفع و طرد اولندی

ASSAILLIR. Attaquer vivement .A. هجوم - حمله - صولم .A. هجومش .T. دست اندازی کردن - سردمد بودن .P. افتحام بر اردونک .A. Assaillir un camp || اوزریند صالمق - ایتمک

اوزریند دست انداز هجوم - اوزریند هجوم واقفحام ایتمک Assaillir les ennemis dans leurs re-tranchemens دشمنک منگساری اوزریند هجوم و صولم - صولمق اولمق

Figur. || Nous fûmes assaillis d'une furieuse tempête شدید فورتندنک حملات نا گهظهوریند دوجار اولدق درست ساختن .P. اطابده - تصحیح .A. ASSAINIR. Rendre sain .A. L'écoulement des eaux qui croupissaient dans ce vallon, a bien assaini le pays حال تغفده اولان میاه راکده نکت بر ستمد سوق واجراسی مملکتک کرکی کبی تصحیح هواسند و سیلد اولمشدر

ASSAISONNEMENT. Mélange des ingrédients qui servent à assaisonner .A. تروبیید .T. آمیزش افزار .P. قزح .A.

ASSAISONNER. Accommoder une chose à manger, avec les ingrédients qu'il faut pour la rendre plus agréable au goût .A. تروبیید ایتمک .T. افزار نهادن .P. تبتیل - تقزیع - تصمیغ بواسجی تقزیع || Ce cuisinier sait bien assaisonner les viandes بر آشجی انلری تروبیید ایتمک - احرمک فنند واقفدر فنی بیلور

Il se dit figur., des manières douces dont on accompagne ce qu'on dit .A. لطافت - خوش نمودن .P. ایقاع اللطافة - تلطیف .A. Les grâces que ce prince fait, il les assaisonne avec les phrases du monde les plus honnêtes کلمات ایتمیکی لطف واحسانی کلمات ایتمک .T. دادن طابله درمق - خوش کوسترمک .A. Ce père assaisonne les réprimandes qu'il fait à ses enfants, de tout ce qui peut les rendre plus supportables بیدر اولادیند ایتمیکی تقزیع و عتابی تخفینند مدار اولد بیلدجک کلمات لیند علاوه سیلد خوش کوسترم

تروبیید .T. افزارناک .P. مبتل - مقزح .A. ASSASSONNI.

فانتک - خیال قاتل .A. ASSASSIN. Meurtrier de guet - apens .A. اوزریند قاتل .T. دزدان مردمکش - ناگهان کشنده .P. قاتل - On dit, Fer assassin .A. سیمف قاتل .A. L'assassin a été pris || اولدر یجی شمشیر خون آشام .P. سیمف قاتل .A. Fer assassin .A. چشم .P. نظره قتاله .A. Des yeux assassins || اولدر یجی کوز .T. خونریز لسان .A. لسان جان یافجی دیل .T. زبان جانسوز .P. قاتل

نیله - خیال - فنتک .A. ASSASSINAT. Meurtre de guet - à pens .A. اوزریند آدم اولدرمد .T. دزدان مردمکشی .P. قتل النفوس

غيلة قتل نفوس جرمک L'assassinat est puni de la mort
C'est un pur assassinat
محض غيلة در

On dit en parlant de l'injustice d'une guerre, que c'est un assassinat entre les nations
بوسفر بين العباد بسيوده قتل
نفوس قبيلدندر

Il se dit aussi, d'un outrage fait de dessein formé, d'une trahison noire. V. Assassiner dans ce sens || Ils l'ont attendu au coin d'une rue, et l'ont chargé de coups; c'est un assassinat
زوفاق كوشد سنده مترقب فرصت اولدوق بغته اوزريند هجوم
وحواله ضربات متعدده ايله ايقاع شر وشوم ايتمشلر در بو
كونه ديدلد غيلة قتل نفوس تهمتي حكمنده در

Figur. Une action nuisible contre laquelle il n'y avait point de défense || Révéler un tel secret, est un assassinat
بو مقوله سري - سركت افشاسي محض قتل نفس كبيدر
افشا ايتمك جان قيمتدن فرقي يوفدر

ASSASSINER. Tuer de guet-à-pens. A. فتك - افتاك -
اوزريلين اولدرمك T. ناگهان كشتن P. غيلة قتل -
طريق جادهده روان || On l'a assassiné sur le grand chemin
Il n'oserait vous attaquer en homme d'honneur, mais craignez qu'il ne
vous assassine
بر اهل عرض كبي سكا نعرته جسارت ايتمز
انجق غيلة وحيلة فتلكه تصدى ايلمسندن خوف وحذر ايله

Il se dit aussi pour dire, outrager, excéder de coups en trahison. A. وقذ
زد وكوب كردن P. احالة الضرب الشديد - وقذ
T. ديدلمك || Ils se mirent quatre sur lui, et l'assassinèrent
دوت كشي اوزريند دوشوب ضربات شديد ايله ديدلديلر
Il a rendu sa plainte contre ceux qui l'avaient assassiné
كندويي ضرب شديد ايله ايلمسندن خوف وحذر ايله
تكدير ايديلر حقه بئ شكري ايلدي

Figur. Fatiguer, importuner avec excès. A. تعجيز
Il assassine tout le monde
رسوم اكرامد مبالغة ايدرك خلقي تعجيز ايدر
Il assassine les gens du récit de ses aventures, de ses procès, de ses affaires
كندو سر انجاملرينك وخصوصاتينك حكايدسبلد
ومرافعات ودعوالرينك وامور وخصوصاتينك حكايدسبلد
عالمى بوزار - عالمى تعجيز ايدر

On dit figur., Assassiner la réputation de quelqu'un, pour di-

re, l'attaquer lâchement par des discours
حرف انداز طعن وتشنيع اولمق
اوزريلين T. ناگهان كشتن P. مدغل - غيلة مقتول A. اولدرلمش

ASSAUT. Attaque pour emporter de vive force une ville, une place de guerre. A. حيلة - صولة - هجوم - كبة
P. هجوم - حيلة - صولة - هجوم - كبة
صلوت - حمله شديد Assaut vigoureux || يورويش T. سردمد
عسكرت على - صولت وحجوم عمومى Assaut général قهاره
قلعدنك اوزريند هجوم ايلد ايتمك Repousser un assaut
Donner un assaut يورويش ايله جيتمق
Repousser un assaut يورويش ايله حمليد مبادرت ايتمك
ايدن دشمن عسكريني كيرويبد رد ودفع
عسكر محاصرين Les assiégeans furent repoussés à l'assaut ايتمك
Prendre une place لددى الهجوم كيرويبد دفع وطرد اولندى
أورد - قلعديسى حرباً وعنه فتح وتسخير ايتمك
Soutenir un assaut يورويش ايله فتح ايتمك - قبضه ضبط وتسخير ايتمك
حملات مهاجمينه اظهار ثبات ومقاومة دشمنك يورويشند طيانق - ايتمك

Il se dit figur. de tout ce qui exige une résistance || Les assauts de la tempête
Sa fortune a eu un rude assaut
فلكت ناسازكارك بر
فلك ناسازكارك بر - حمله شديدسى اصابت ايلدى
Ce malade éprouvera encore quelques assauts de son mal
فلان مريض بوندنصكره دخي عالمك
Et de toute sorte de sollicitation vive et pressante || Résister aux assauts des passions, des tentations
امراض نفسايدنك ورغبات نفس
J'ai soutenu plusieurs assauts pour cette affaire
ايتمه نك حملدريند مقاومت ايتمك
بو خصوصه نيجد نيجد حملدره
On m'a donné plusieurs assauts pour m'obliger à cela
اطمبار مقاومت ايلدم
بو بابده بنى اجبار ايچون اوزريمده وافر
حملدر اولمشدر

On dit, Faire assaut d'esprit, de Grec, de Géographie etc., pour dire, disputer à qui fera paraître plus d'esprit, à qui montrera qu'il sait plus de Grec etc. A. ادعاء التفصيل والمزية
T. عرض كالاي برتري كردن P. تمازي - تفاضل
عقل ايتمك || Il fait assaut d'esprit de Grec, de Géographie
ايدر

دعوی - لسان یونانیده و عام جغرافیاده دعوی تنفصل ایدر
Et on dit, qu'une dame - برتری ایلده عرض کالای هنر ایدر
va au bal pour faire assaut de beauté ضیافتده
فلان خاتون
عرض کالای جمال ایچون کیدر

ASSEMBLAGE. Union de plusieurs choses qu'on joint ensemble

بریره برکده T. با هم آوری P. تجمع - اجتماع - جمعیت A.
|| Un bateau se fait de l'assemblage de plusieurs pièces de bois
- بر قایق متعدّد قطعات اخشابک اجتماعیلده انشا اولور
بر قایق پاره نحتدرکت بریره برکدرلمسبله یاپیلور

Il se dit aussi des choses morales || Son caractère est un as-
semblage de bonnes et de mauvaises qualités مزاجی خصایل
حسنات و سیئاتیک بر - حیدده و ذمیدنیک بر جمعیتیدر
مجموعه سیدر

ASSEMBLÉE. Nombre de personnes réunies dans un même lieu

مجامع pl. مجمع - مجالس pl. مجالس - محافل pl. محفل A.
|| Grande assemblée جماعت - جمعیت T. جمعگاه - انجمن P. نادى -
Nombreuse assemblée جمعیت عظیمه - مجالس جسیم
جمعیت - جمعیت کثیره بی مشتمل محفل کثیر
Assemblée d'États ملت وکیللرینیک جماعتی
L'assemblée des notables اهلای بلده نیک جمعیتی
سوز صاحبزینیک جماعتی - محفل وجوه واعیان
L'assemblée générale عموم جمعیتی - مجالس عمومی
L'assemblée du clergé جمعیت مؤمنین
رئیس مجلس Président de l'assemblée جماعت رهبان - رهبان
Il préside à l'assemblée جماعتیک باشی - صدر نشین مجلس -
Assemblée de parents مجلس خورشان و اقربا
Assemblée de creanciers مجلس
Convoquer une assemblée دعوت
Congédier l'assemblée حل ایتدرمک
Défendre les assemblées ارباب مجلسه عودت رخصتی ویرمک -
Tenir l'assemblée - محافل ناسی یساغ ایتدرمک
c'est la présider T. مجلسده جالس مقام ریاست اولمق
On dit aussi, qu'on tient assemblée, que l'assemblée se tient en
tel endroit, pour dire, qu'on est actuellement assemblée فلان
جمعیتده
Aller à l'assemblée محلهده جمعیت حالا باقییدر
فسخ - دفع جمعیت ایتدرمک
Rompre l'assemblée واریق
Et qu'une assemblée s'est rompue, pour dire, qu'elle
Et que c'est séparée sans rien décider مجلس اولندی

مجلس ختامپذیر
l'assemblée est levée, pour dire, qu'elle est finie
مجلس تمام اولدی - اولدی

ASSEMBLÉ, se dit aussi d'une réunion de personnes en société
T. بزم یاران - انجمن یاران P. مجلس الاحباب
دوست جمعیتی

ASSEMBLER. Mettre ensemble A. جمع - تحفیل - با هم
|| Assembler طوبلنق - برکدرمک T. فراهم آوردن - آوردن
ملّت Assembler les États جمع عسکر ایتدرمک
Assembler des matériaux وکیللرینی جمع و تحفیل ایتدرمک
Assembler les États مالزئم بنایی جمع و تدارک ایتدرمک
Assembler des papiers, des livres و کتب ایتدرمک
Assembler les feuilles d'un livre, pour les relier کتابیک
اوراقنی
شیرازه بد ربط ایچون بریره برکدرمک

Il signifie aussi, joindre, enclâsser plusieurs pièces de bois,
en sorte qu'elles ne fassent qu'un corps A. تلفیق - وصل
P. تلیق - وصل
برى برینه کچروب برلشدرمک - برلشدرمک T. با هم پیوستن
برى برینه جاتدرمق -

احتفال - تحشد - احتشاد - تجمع - اجتماع A. S'ASSEMBLER
|| Le Parlement s'assemble طوبلنق - برکدک T. فراهم آمدن
Le peuple s'assemble پارلامنتو مجلسی اجتماع ایلدی
طوبلنور - خلق تجمع ایدر

برکدهش T. فراهم آمده P. متحشد - مجتمع A. ASSEMBLÉ
طوبلنمش -

ASSENER. Porter un coup rude et violent A. شدیداً ضرب
|| Il lui asséna un coup de massue شدیداً او زربنه صومانی
احدالسبله
Il lui a asséné un coup de pierre entre les deux yeux
بر پاره سنگت انداختیلده ایکی کوزی اره سنی
شدیداً ضرب ایلدی

ASSENTIMENT. Consentement volontaire donné à une proposi-
tion, à un acte A. حسن القبول - حسن الرضا - رضا
P. حسن القبول - حسن الرضا - رضا
Je n'ai point donné mon assentiment à cet acte بوقدر
تو دادی قبول اولمش دکم

Il se dit aussi, de l'approbation intérieure et forcée qu'on
donne à une chose évidemment vraie A. تسلیمیت - قبول
|| علم یقینه مبنی اولان تسلیمیت
Assentiment de conviction صراحت حال ایجاب قبول
L'évidence force l'assentiment

هـب Assez bien کافی دکل بالغاً ما بالغ - از و مندن زیاده
 Il est assez fort pour vous tenir tête خیلیجده فنا Assez mal ایو
 خیلی - سکا مقاومت ایچون کفایت مقداری قوتی وار در
 خیلی بیاد لرغی وار در Il a assez de courage قوتی وار در
 بو قدر لافردی کافیدر - بو قدر کافیدر C'est assez parler

On dit, Assez peu, pour dire, peu A. قليل P. اندک T. اندک
 Et assez souvent, pour dire, souvent A. خیلیجده
 C'est un homme d'assez peu d'esprit Il va assez souvent dans
 بو خاندید اکثریا کیدر On se trouve assez sou-
 vent embarrassé بسیار بار اضطراب حاله گرفتار درلو

ASSIDU. Qui est exact à se trouver où son devoir l'appelle
 ایشدن هم - ایشدن مقید T. برزیده P. ملازم - مدایم A.
 فلان Ce magistrat est fort assidu aux audiences || دام دوریشور
 مجالس - قاضی مجالس شریعتده بلا قصور مداومت ایدر
 قضا و حکومت غایبه الغایده مداومت

Il signifie aussi, qui a une application continue à quelque
 chose A. مواظب - متوکل - مکتب - مزاوول P. ورزشکار
 Un homme assidu au travail || جالشجی - جالشقان T. جالشگیر - مواظبتکار
 Assidu à sa charge خدمتده مکتب و ورزشکار بر آدم
 Se rendre assidu à son devoir مواظب و مواظبت ایدر
 Assidu à l'étude امر مطالعة مکتب و مواظب بر آدم
 واجب ذمتی اولان اموره کمال مواظبت ایله بذل ما حصل همت ایتمک

Et qui rend des soins continus à quelqu'un A. غیر منفکت
 Il est fort assidu auprès du prince اصلا یانندن Combien de malheurs nous assie-
 gent! فلان کشی بو خاتونک یاننده دانسی الملازمة - عديم الانفاکات
 Cet homme est fort assidu auprès de cette fem-
 me در فلان کشی بو خاتونک یاننده دانسی الملازمة

Il se dit aussi de certaines choses, pour en marquer la con-
 tinuation A. متوالی - دانسی - عديم الانقطاع - غیر منقطع
 Des soins assidus هم متوالی الظهور P. پیایی
 Des peines assidues محن و مشاقق
 Travail assidu سعي غير منقطع غیر منقطعه

ASSIDUITÉ. Exactitude à se trouver aux lieux où le devoir
 ایشدن T. برزیدگی P. مداومت - ملازمت A.
 ایشدن مقید لک - دانسی بولمقان

Il signifie aussi, application continue A. مواظبت - مزاوولت

Cette charge demande une grande assiduité جالشجی T. جالشجی - ورزش P.
 J'ai refusé cet emploi, parcequ'il y fallait trop d'assiduité بو
 منصبی قبولدن امتناع ایلدم زیرا توغل و مواظبت عظیمده
 طول ورزش و مواظبت L'assiduité vient à bout de tout محتاجدر
 مطالعة Assiduité à l'étude ایله هوشیخت حصولی مکندر
 Assiduité auprès de quelqu'un - کتبه توغل و مواظبت
 T. نا جدایی P. ملازمة دانسی - الانفاکات

ASSIDÛMENT. D'une manière assidue A. بالملازمة
 Il est assidûment au près du prince اوزره در
 ASSIÉGEANT. Qui assiège A. محاصر P. محاصرین
 Les troupes assiégeantes عسکر قلعیدی قوشادان T. کزان
 Les assiégeants ont beaucoup avancé les travaux cette nuit
 عسکر محاصرین متوسلری بو کسجه ایچنده خیلی ایلرو سورمشدر

ASSIÉGER. Faire le siège d'une place A. حصر
 On va assiéger une telle ville قوشاتمق T. حصار کردن - پیرامنرا بستن
 Les créanciers l'assiègent tous les matins dans sa maison
 فلان بلده نکت حصر و تضییقنه مبادرت اولندجقدر
 Figur. Enfermer, environner A. احاطة P. احاطة
 Les eaux vous ont assiégés || اطرافی المی - قوشاتمق T.
 Les voleurs l'ont assiégé - کثیره سزی احاطه ایتمشدر
 Le créancier l'assiège tous les matins dans sa maison
 Combien de malheurs nous assiègent! فلان بلده نکت حصر و تضییقنه مبادرت اولندجقدر

Figur. Importuner par une présence continue || C'est un hom-
 me qui m'assiège tous les jours نا بشام بنی
 محاصره ایدر بر آدمدر
 Figur. Importuner par une présence continue || C'est un hom-
 me qui m'assiège tous les jours نا بشام بنی
 محاصره ایدر بر آدمدر

Figur. Importuner par une présence continue || C'est un hom-
 me qui m'assiège tous les jours نا بشام بنی
 محاصره ایدر بر آدمدر
 Assiéger A. محصور P. محصورین
 Les assiégés firent une sortie || محاصره اولمش
 Un des assiégés vint se rendre dans le camp طهرید عسکر جیقاردیلر
 محصوریندن بری اردوید تسلیم اولنمق ایچون
 کلدی

ASSIETTE. Manière d'être assis A. قعدت P. نشست
 Bonne assiette حسند قعدت || اونوروش
 Ce malade ne peut pas trouver une bonne assiette
 موجهة الراحة

احضار مراسله سنی و بزمک T. دستوک دادن P. الحکم الاحضار

ASSIMILATION. Action par laquelle les choses sont rendues semblables A. مشابهة - منظرية - مشابهة A. بکرتنه T. همزنگساری

ASSIMILER. Rendre semblable A. انظار P. تشبیه - انظار A. مشابه قلمق - مماثل قلمق - بکرتنه T. همسان ساختن - بو ایکی شیلری || On est parvenu à assimiler ces deux choses بوی برینه انظاره دسترس اولمشدر در

Et établir entre deux choses une comparaison qui suppose ressemblance A. تشبیه - تمثيل P. مانند دی نمودن T. بکرتنه T. بو حال هیچ بر اوج حال ایله تمثيل قبول ایتیمز شی دکلدر

S'ASSIMILER. Se comparer à quelqu'un, s'estimer pour égal A. همسانی نمودن - برابری نمودن P. معادله - توازن - نکافو Je ne m'assimile point à ce grand homme بویلد ذات جلیل القدر ایله بویلد بیویک آدم ایله توازن و معادله - دعوای نکافو ایتیمز قیدزده دکلم

ASSIMILER. A. همسان گشته P. مشاکل - متشابه - مماثل A. بکزدلمش

ASSISE. Rang de pierres qu'on pose horizontalement pour construire une muraille A. سافه pl. مدامیکت pl. مدماکت - سانی pl. سافه A. قور T. اخیر - باخسد P.

ASSISTANCE. Présence d'un juge ou d'un autre officier de Justice dans quelque affaire du Palais A. حضور P. حاضر شدن T. حضوری عواندی اولدوق مباشرة شو مقدار افچه اعطا بولنده || On donne tant au Commissaire pour son droit d'assistance بنفسد حاضر اولدیغی انچون عواند اولدوق شو - اولنور قدر مبلغ مباشرة ویریلور

Il signifie aussi, aide, secours A. معاونت - یارم T. یارم - یارم - دستگیری - دستگیری P. معاوضدت Demander l'assistance (عطای اعانت ایتیمک || Prêter assistance طلبکار اعانت و معاونت ایتیمک assistance Il est venu à bout sans aide, sans assistance de personne هیچ بمر کمسندنک اعانتی معانته ظفریاب اولمشدر

Il se dit aussi, d'une compagnie assemblée en quelque lieu

T. اهل ایخمن - ایخمن P. حصار المجلس - مجلس A. Son discours ravit toute l'assistance نطق ایلدیکی مقاله حصار مجلسه بادی دلشیفتمگی آورد زبانه نطق و بیان ایلدیکی مقاله - وهیمان اولمشدر حصار مجلسک جمله سنی انگشت بدندان ولد وحیرت حاضر بالمجلس J'en prends à témoin toute l'assistance بولنا بمرکت مجموعنی اشهاد ایدرم

Il se dit aussi, du corps des assistants qui compose le conseil d'un ordre religieux A. جماعة الطريقة P. طریقته سوز صاحبیلری T. طریقت

ASSISTANT. Qui est présent en un lieu A. حاضر pl. حاضر || Il y avait tant de prêtres assistants à l'autel شورهبانده شورهبانده assistants à l'autel Il prit tous les assistants à témoin Un grand nombre d'assistants حصارک جمله سنی اشهاد ایلدی جتم غیر حصار

ASSISTER. Etre présent à quelque chose A. احتضار || Assister au service divin حاضر بولنمق T. حاضر بودن P. الوجود Assister à un enterrement Ha été banni pour avoir assisté au vol ترفین میتده حاضر بولنمق سرقه ماده سنده حاضر بولندیغی تنقریبیلده نفی اولندی Il fut condamné comme complice à assister à la mort de celui qui fut exécuté اولمغله اولمغله حاضر بولندی اشتراک تهمت ایله متهم اولمغله حاضر بولندی جزاسی ترتیب اولشان مجرمک محل سیاستند فلان Assister à la potence کمسندنک استحضاری حکم اولندی حین صلبده حاضر بولنمق

Il signifie aussi, secourir, aider A. اعانت P. نصر - اعانت T. یارم ایتیمک T. دستگیری کردن - دستگیری نمودن - نمودن فقرا و حاجتمندان || Assister les pauvres نفوذ و اعتباریلد Assister ses amis de son crédit اللد معینمز اللد معینمز Dieu nous a bien assistés احبابند اعانت ایتیمک بر کمسندید وقت Assister un homme dans son besoin ضرورتنده ایفای لازمه اعانت ایتیمک بالاهتمام اعانتده سعی اولشامش اولسد On dit, Assister un malade, un criminel à la mort, pour dire, l'exhorter à mourir en bon chrétien بمر بمرکت و بمر بمرکت حین مؤمنده و احباب حس اعانتی

نیم سوند P. قوافی ناقصه pl. قافیة ناقصة A. maison des mots
یاری قافیه T.

ASSORATIL. V. Sonna.

یاقشلاق T. زیبایش P. توافق A. ASSORTIMENT. Couvenance
بو یاقشدرمه || L'assortiment de ces couleurs est agréable
الوانک بری برلربله توافقی بغایت مطبوع و دلپسند در
C'est un étrange assortiment qu'une fille de quatorze ans avec
اون درت یاشنده بر قز vierz un vieillard de quatre
ایله طقسایان یاشنده بر پیر سالخورده نکت مزاجتسی
غریب و عجیب بر یاقشدرمه در - توافقات غریبه قیلنددر

Il se dit aussi, de l'assemblage complet de certaines choses
بر الماس T. طاقم || Un assortiment de diamans
طاقمی

ASSORTIR. Mettre plusieurs choses ensemble en sorte qu'elles
با هم چسپانیدن P. توفیق احد هما بالآخر A. se conviennent
Assortir || بری بریند او بری بری - بری بریند یاقشدرمق T.
الوان مختلفه یی احد A. avec l'autre
گونگون رنگری بری برلربند - هما آخره توفیق ایتمک
Cette étoffe est riche, il faut l'assortir d'une dou-
بلره qui le soit aussi آخره هما A. blure qui le soit aussi
موافق اولمق ایچون بطاندسی دخی قیمتدار بر ثوب
بو قماش قیتملو اولدیغندن اوزرنده قایلندجق - اولملو در
قایلندجق قماشنی دخی - قماش دخی آکا کوره اولملو در
Il se dit figur. des personnes Quand
on prie des gens à un repas, il faut avoir soin de les assortir
عیافتد دعوت اولندجق ذوانک کیفیت وحیشتاری
Pour faire
جهتیک او برلرلسند اهتمام اولمق لازمه حالندن
مزاجت مزاجت assortir les personnes
Il faut
محمده نکت انعقادنده توافق ذوات شروطندن
سنا ورتبه یاقشدرمق اقتضا ایدر A. assortir les conditions, les âges

Il signifie aussi, fournir de toutes sortes de choses conven-
ables A. تجهیز T. پیراستن P. تجهیز بالحوایج - تجهیز
Assortir une boutique de toutes sortes de
دوگانسی اجناس اموال ایله تجهیز ایتمک
Allez chez un tel marchand, il a de
فلان بازارکند وار حوایج مقتضیکه تجهیز
ایده جکت شیلری وار در

با همدیگر P. توافق احد هما بالآخر A. Et convenir

Ces || بری برینه اویغون کلمک - یاقششق T. چسپیدن
deux couleurs-là n'assortissent pas bien ensemble
بو ایکی رنگلر بری بریله اویغون - یگدیگر بیله توافق ایتمز
بو طراز ثوبه Cette garniture assortit bien avec l'habit
کلهز Il faut trouver quelque chose qui assortisse à ce-
la یاقشدرمق بر شی - بوکا توافق ایده جکت بر شی بولملو در
T. زیبیدن - چسپیدن P. توافق - موافقت A. S'ASSORTIR.
|| Ces deux pièces ne s'assortissent pas en-
semble یو ایکی پارچدنک بیننده موافقت یوقدر
بو ایکی پارچد بری بریله یاقشدر -

Il se dit figur., de la convenance ou de l'opposition des ca-
ractères, des humeurs A. امتزاج P. آمیزش کردن T. فیذاششق
|| Ces deux personnes s'assortissent
Leurs caractères ne s'assortissent
Je n'ai pu m'as-
sortir avec cet homme
او بوشدمدم - بو ادم ایله امتزاج ایده دم
T. چسپانیده P. متوافق - موافق A. ASSORTI.
یاقششمش

- خلیق A. خلیق ASSORTISSANT. Qui convient, qui assortit bien
|| Donnez-moi une cou-
leur assortissante à ce gris
بکا بو سنجایی رنگه خلیق بر
رنگت ویر

ASSOUPIR. Causer un engourdissement des facultés de l'ame
et du corps qui conduit à un sommeil profond A. تختیر
Les fumees des vins,
des viandes l'assoupissent
دماعه Les vapeurs qui montent à la tête assoupissent
Une drogue
qui assoupit les sens
کلامک La monotomie d'un discours assoupit ordinairement les auditeurs
ایراث سبات - وحدت سیاقی سامعیند باعث ختر اولر
سامت ایدر

P. نفعیس - ایسمان A. Il signifie aussi, endormir à demi
پنکندرمک - امزنده رمق T. پیگی آوردن - شکر جواب دادن
تختیر - اخدار A. Et adoucir pour un temps les douleurs aiguës
Un remède qui assoupit les
grandes douleurs
اوجاع شدیدیهی مخدر اولان دوا

Figur. Empêcher l'éclat, le progrès de quelque chose de fa-

برلشد درمک T. بر قرار کردن - پایدار کردن P. تقریر - محکم قویمق -

ASSURER sa contenance, son visage. C'est prendre une contenance, un visage ferme و چشیدن و وضع بر کمسند چهره بند و وضع کسب سکونت و طمانینت ایتدرمک

ASSURER, signifie aussi, faire qu'on n'ait point de peur A. بی پروا کردن P. ایقاع الجساره - تألیف الی الثبات - Il tire des coups de pistolet aux oreilles du cheval, pour l'assurer فلید دل بخشیدن ایسی ثبات فلید پستولت اویز کلدلر - تألیف ایتدرمک ملاحظه کند مبنی قولاند پشتر صقمقدن Les fréquents coups de canon assurent les soldats ضربات متتابعه طوب نفرات عسکرک فلوبند ایقاع قلوب نفرات عسکرک فلید ثبات - رسوخ و متانیتی مستازمدر نفرات عسکرک فلیدی یورکلندر - وجسارت و یومکد سبب اولور

ASSURÉ. A. مویبد - مقرون الی التصدیق - مصدق A. متحقق - محقق A. کرچکلنش T. تصدیق یافتند - مکوف مستحکم - محکم A. کرچکلدن بیانش T. تحقیق یافتند P. - Il signifie aussi, قویاشمش T. استواری پذیرفتند - استوار P. - بی پروا P. رباط الفواد - رباط الجیش - جسور A. hardi وضع و هیئت جسوراند Contenance assurée || یورکلو T. پر دل نگاه بی Regard assuré وجد و سیمای رباطنما Mine assurée نظر جساتنما - پروا

ASSUREUR. Celui qui assure les marchandises A. صامس دکز ضروری T. پایشان زیانیهای دریا P. الخسارات البحر کفیلی

ASTÉRISME. Terme d'Astronomie. Constellation, assemblage de plusieurs étoiles A. صور کوبیه pl. صورت کوبیه A. Les astérismes sont marqués sur le globe céleste صور کوبیه کره فلک اوزرنده مرتسمدر

ASTÉRISQUE. Petite marque qui se met dans l'impression d'un livre pour marquer un renvoi A. علامه الارسال pl. علائم مفضل بر Cet astérisme renvoie à une grande note شرح مراجعت ایچون وضع اولنش علامت ارسالدر

ASTHMATIQUE. Qui a un asthme A. مبتلا بصیق النفس - دما - ننگ نفس - رنجور درد سنخه - گرفته دم P. مبهور صولوق طارلغند اوغرامش - صولغان عالتند اوغرامش T. دار اون بش سندنبرو Il y a quinze ans qu'il est asthmatique صیق نفس عالتنه مبتلا در

ASTHME. Infirmitté qui consiste dans une grande difficulté de respiration A. داء البهرة - عسر النفس - داء الصیق النفس P. صولوق طارلغی T. درد گرفته دم - دما - سنخه - تنگی نفس اکید و شدید عسر Il a un asthme fâcheux || صولغان عالمی - صیق نفسی طبرنده Quand son asthme le prend صیق نفسک نوبتی اوزرنده در Il est dans l'accès de son asthme

ASTRAGALE. Le plus grand os du tarse A. کعب pl. کعب A. شق T. بجل - شتالمت - گوزک P.

C'est aussi une plante légumineuse qu'on nomme autrement Fausse Réglisse A. سپتان کاذب P. سوس کاذب میان اوتی

ASTRAL. Qui appartient aux astres A. کوبیتی - نجومی T. اخترى بلدزه متعلق T. اخترى

ASTRE. Il se dit de tous les corps célestes A. نجوم pl. نجوم Le mouvement || بلدز T. اختر - ستاره - کواکب pl. کواکب - کواکبک Le cours des astres سير و حرکت نجوم Observer les astres طلعت کواکب L'aspect des astres دورى Calculer le mouvement des astres کواکبه ترصد و اطلاع ایتک On dit, L'astre du jour, pour dire, le soleil نهار افروز نهار ایتک Et l'astre de la nuit, pour dire, la lune نیرکثیر الضیای لیل On dit en Astrologie, L'influence des astres کواکبک تأثیرى

Les astres influent sur les corps sublunaires ما بین الارض والقمر بولنان اجسامد کواکبک تأثیرى و عملی واردر طالع فرخنده P. طالع میمون - کواکب سعد A. Astre Lénin P. طالع شوم - کواکب نحس A. Astre malin موناو بلدز T. طالع مساعد Astre favorable اوزورسز بلدز T. اختر بد چین ولادتده مستولی بولنان L'astre qui préside à la naissance طالع مساعد و میمونده Etre né sous un astre favorable کواکب کواکبک نظارت ایلد مستقبالات اموری استخراج مغیباتی استخراج قیدنده ایدی - ادعاسنده ایدی Il prétendait connaître l'avenir par l'inspection des astres کواکبک نظارت ایلد مستقبالات اموری استخراج مغیباتی استخراج قیدنده ایدی - ادعاسنده ایدی

ASTREINDRE. Assujettir à des choses très-dures, très-génantes زورلغی T. ناجار کردن P. اجبار - اضطرار - اقتسار - قسر A. مجبور ایتمق - زوراکى نابع فامق - زور ایلد ایتدرمک - Il vou- آسترنده quelqu'un à des conditions injustes et déraisonnables نا حق ونا معقول شروط مضطر و مجبور ایتمک - Il vou- لای فلان شیند قسر و اجبار à telle chose

بوسکا مجبور Je ne veux pas m'y astreindre قيدنده ایدی اولمق استم

زورلندش T. ناجار P. مضطر- مجبور A. ASTREINT.

سگول P. ممسک- قابض A. ASTRINGEANT. Qui resserre Remède astringent دواى قابض Herbe, poudre T. طوتيجى || Arrêter le sang astringente موجب نبات وسفوف سيلان دمى قابضات ايله قطع ايتمک avec les astringents

صلاب P. اسطرلاب A. ASTROLABE. Instrument astronomique

ASTROLOGIE, ou Astrologie judiciaire. Art chimérique de lire علم الغيب- علم الزيج- علم النجوم A. l'avenir dans les astres L'astrologie est une science vaine وبیشالدر علم غيب باطل La plupart des astronomes se moquent de l'astrologie اهل هيسک اکثريسي علم نجومى محل استهزا عد ايدرلر

اختر P. نجومى A. ASTROLOGIQUE. Qui tient de l'astrologie استخراج || Prédiction astrologique متعلق T. گويانه نجومى

Figure astrologique. La description du thème céleste, ou de la position dans laquelle est le ciel dans un temps donné A. زانجه T. زيج P. شکل الزيج

ASTROLOGUE. Celui qui fait profession de l'astrologie judiciaire A. ارباب pl. اهل العلم الغيب- منجمين pl. منجم A. منجم T. اختر شناس- اختر گوى P. العلم الغيب

ASTRONOMIE. La science du cours et de la position des astres A. فن P. علم الرصد- علم الهيئة- علم الفلكيات A. علم هيئته وقوف Il est savant en astronomie اردجيان Les principes de l'astronomie sont certains ومهارتنى واردر اصول علم هيئت صحيح وغير مشکوکر

ASTRONOMIQUE. Qui a rapport à l'astronomie A. فلکى || Tables astronomiques الواح فلکيه Observations astronomiques مطالعات فلکيه

ASTRONOMIQUEMENT. D'une manière astronomique A. حسب القواعد الهيئة

ASTUCE. Mauvaise fiesse A. مکر- کيد- P. مکيدت- ستاره- دوباره جيبلىک T. دغلبازى- زارخوشى- دغا- نمش- مکر ومکيدندن عبارت Un homme plein d'astuce اوينافاق بوشيشى مکره مبنى ابلدى Il a fait cela par astuce بر شخص مکايد جوتيه اعمال ايتمک Employer de petites astuces

احمل- مکارين pl. مکار A. ASTUCIEUX. Qui a de l'astuce زارخوش- نمش پرداز- ستاره کار P. ارباب المكيدة pl. المكيدة اويناق- دوباره جى T. دغلباز-

سلوت القلب A. ATARAXIE. Quiétude, tranquillité de l'ame Les كوكل راحتلغى T. آرامش دل P. طمانينت البال- حکماى رواقيون طمانينت Storciens tendaient à l'ataraxie حکماى رواقيونک غرض ومقصودلرى- باله ذاهب ايديلر تحصيل سلوت فلبدن عبارت ايدى

ATELIER. Lieu où certains ouvriers travaillent A. مصنع pl. Un sculpteur qui a son atelier T. تزکاه P. دستگاه مصانع دستگامى شهر ايچنده اولان طاش اويمدجى dans la ville دستگامده Des garçons qui travaillent à un atelier استادى دستگامى ترک ايتمک ايشيلان اوشافلر Quitter l'atelier

Il se prend aussi, pour tous les ouvriers qui travaillent sous un maître A. طايفه العمله || C'est un homme qui conduit bien عمله طايفدسنى حسن اداره ايله قوللنور بر un atelier عمله نک جملدىسى Tout l'atelier quitta en même temps دفعه مفارقت ايديلر

ATEMADOULET. Titre du premier ministre de Perse A. اعتماد الدولة

ATERMOIEMENT. Accommodement d'un débiteur avec ses créanciers, pour les payer à certains termes A. ربط بالتقسيت P. ربط بالتقسيت || L'atermoiement qu'il a fait avec un tel, a remis ses affaires ويرديكى فلان كشى ايله ویرديكى تقسيت نظامى امورينک حسن حاله تحويل اولمسنده Moyennant cet atermoiement, il a satisfait ses créanciers تقسيت ربط صورتيله آلجقلوسنى اسكات ابلدى Contrat d'atermoiement مشعر ويرديكى مشعر تقسيت رابطه ويرديكى بر قطع مقابله سدى

ATERMOYER. Prolonger les termes d'un paiement A. تمديد وعده را دراز کردن P. تطويل الوعدة- مد الوعدة- الوعدة پولیچه Atermoyer une lettre de change وعده بى اوزاتاق T. Atermoyer une promesse تمسکک وعده سنى مد ايتمک ويريلان وعدت انجبارى وقتنى تطويل ايتمک

S'ATERMOYER. S'accommoder avec ses créanciers pour les payer à certains termes A. ربط الى التقسيت P. تقسيت پيوستن || Il s'est atermoyé avec ses créanciers à six termes d'année en année سنه بسند آلى دفعده اداى دين

- ایتمک اوزره آالجقلو سیله عقد شرط تقسیت ایلدی
دیننی سنه بعد سنه التی تقسیده ادا ایتمک اوزره
دیونی Il s'est atermoyé pour ses dettes آالجقلو سیله
دیونی مقسطاً ادا ایتمک - اداسنی تقسیده ربط ایلدی
اوزره رابط وپردی

T. بتقسیم پیوسته P. مربوط علی التقاسیم A. ATERMOYÉ. تقسیمه داخل

ATHÉE. Celui qui ne reconnaît point de Dieu *A.* دھوتی pl.
- اللہ بیلمان *T.* خدا نا شناس *P.* منکر اللہ - دھوتیوں
منکر اللہدر - دھوتیدر *C'est un athée* || اللہی انکار ایدن

ATHÉISME. Impiété qui consiste à ne reconnaître point de Dieu
 دهریاتکت T. خدا نا شناسی P. انکار الالهیة - دهریت A.
 Le libertinage mène à l'athéisme || اللهی بیله-امزلیک -
 Cette opinion هوای نفسد تبعیت مستح انکار الوهیت اولور
 بم اعتقاد مذهب دهریونده قومیدور
 approche de l'athéisme

ATHÉRINE. Espèce de petit poisson T. أثيرينه بالغى

ATHÉROME. Tumeur remplie d'un pus qui ressemble à de la bouillie. *A. كسالة*

ATHLÈTE. Celui qui combattait dans les jeux solennels de la Grèce *A.* مصارع pl. مصارعين *P.* کشتگیر - پهلوان *T.* کورشیجی مصارع قویق البید || Un athlète robuste - کورش طوتیجی -

Il se dit figur., des hommes forts et robustes *A. مبارز قوتی*.
 Le *بدن* *P. تپیدن* *T. یکت* - On appelle les martyrs, Les
 athlètes de la Foi, les athlètes de Jésus-Christ *مجاهدین دین*
مجاهدین دین عیسی -

ATHLÉTIQUE. C'est une branche de la Gymnastique A. فن كوشيجياك T. فن كشتگيرى P. المصارعة

Il signifie aussi, qui appartient à l'athlète. **صِرَافِي** *A.* -
 كوششچی بد مخصوص *T.* پهلوانی *P.* مختص للمصارع
 Force athlétique **فَوْت صِرَافِي** Cet homme a des formes athlétiques
 بو آدمک هیت پهلوانیسی وار در

ATLAS. Recueil de cartes Géographiques *A. 1121*

C'est aussi le nom qu'on donne à la première vertèbre du cou *A. فِقَّة*

ATMOSPHÈRE. La masse d'air qui environne la terre .**جَوّ**
|| L'atmosphère est tantôt plus , tantôt moins chargée de
جَوّ مراد بخیرہ نکت کثرتی و گاہ قَلْبَتی وار در

ATOME. Corps qu'on regarde comme indivisible à cause de sa

petitesse A. *يَجْزَى* || Démocrite et Épicure ont prétendu, que le monde était composé d'atomes, que les corps se formaient par la rencontre fortuite des atomes *عالم اجزاء* لا يتجزأ
يَتَجَزَّيْدُنْ مَرْكَبٌ اَيْدُو كُنِي وَاَجْرَامُ اَوَّلُ اِحْزَانُكَ اِتِّفَاقاً
مُقَارَنَتِي حَسِيْلِدُ حَاصِلُ اَوَّلِدِ يَغْنِي حُكْمَايَ يُوْنَانْدُنْ بَعْضِيْسِي
اَدْعَا اِتِّمِشَلْ دَرِ

Il se dit aussi, de cette petite poussière que l'on voit voler en l'air au rayon du soleil *A. ذَرَات* pl. ذَرَّة *X. خيط باطل* - *جباء* - *T. جباء* - *خورشيد* *P. محاط الشيطان* - *ان* - *لعاب الشمس* - *شيطان* *عربدي*

ATONIE. Faiblesse de fibres A. وهن P. درماندگی
T. مجال‌سازگی - دست‌اناق - درمانسازق

زیدب وزیر P. تجملات pl. تجمل. A. Parure. ATOUR.
 فنان || Quand elle est dans ces beaux atours T. بركت. بلاد-
 خاتون حال کمال تجملده اولدیغی حالده

DAME D'ATOUR. Une dame dont la charge est de coiffer et d'habiller la Reine *A. ماشطه - ماشطه T. قوتوجى اوسته*

آراستن *P.* تزئین - تجلیل *A.* Orner, parer
 عروسی تزئین *Atourner l'épousée* || دوناتمق - بزہمک *T.*
 استمک

دو نانمش - بز نمش T. آراسند P. مزین A. ATOURNI.

ATRABILAIRE. Celui qu'une bile noire rend triste et chagrin
A. سوداوی *P.* سودا ناک *T.* سودا الو || Visage atrabilaire
 ذراج سوداوی ⁶ جبهه سوداوی Humeur atrabilaire

ATRABILE. Bile noire, mélancolie .A. السودا P. درد سودا
سودا خستدگی T. سودا

ATRE. L'endroit de la cheminée où l'on fait le feu. **طابون** *T. آتشگاه* - **کانون** *P. مسعر الكانون* - **آتشگاه** *Les carreaux d'un atre* || **آتش** *طونش-دره-جق* *پیری* **آتشگاه** *Oter les cendres d'un atre* **کانونک** *دوشمد ترندلاری* **آتش** *کانون* **ایچندن** *رفع رماد* **ایتمک** *طونشدره-جق* **پزدن** *کولاری* **چقاروب** *پاکت* **ایتمک**

On dit d'une maison où l'on ne fait qu'un très-petit ordinaire, qu'il n'y a rien de si froid que l'âtre *در خانه ی یانم در خانه ی در*

ATROCE. Énorme, excessif. *A.* - اَشَدَّ - جَسِيم - اَضْحَم. *P.* -
 Crime atroce || آخر - پک بیعت *T.* تند و سخت - بزرگ
 On lui fit souffrir des *J.* - جرم جسیم و اَضْحَم - جنایت جسیم
 کهنه‌دیده اشد شدید *tourmens, des supplices atroces*

عذاب واذیت جکدر دپلر

قلب شدید السخيمة A. Ame atroce, se dit d'une ame féroce
نکشمش وقوارمش یورکت T. دل شوم و سیاه P.

شدت - عذامت - جسامت A. ATROCITÉ. Enormité
L'atrocité d'un crime اشکنجه جسامت جنایت
شکنجه L'atrocité des tourmens
یورکت قوه لغی T. سپردلی P. سخیمت القلب A.
Il se dit aussi d'un caractère noir - واذیتک کمال شدتی

ATROPHIE. Consomption, amaigrissement causé par le défaut des sucs nourriciers
بطلان البدل ما يتحلل A.

اقیده pl. قیاد - ربط pl. ربط A. ATTACHE. Lien, courroie
کلبی قیاده A. Mettre un chien à l'attache T. پیوند P.
کلبی باغلق - کلبه باغ اوورق - ربط ایتمکت

En parlant de certains endroits où l'on met les chevaux à l'attache, on dit, Prendre tant pour l'attache de chaque cheval
به روئاس دایند انچون اجرت مربوط اولدوق شو مقدار
مربطه بارکیرلر Prendre des chevaux à l'attache اخذ ایتمکت
قبول ایتمکت

On appelle Lettres d'attache, des commissions expédiées à la Chambre des Comptes pour l'exécution de quelque arrêt
صادر اولان حکم موجبند انفاذه دائر ویریلان امرنامه

Il se dit aussi, de l'ordonnance d'un gouverneur de province, pour faire mettre à exécution les ordres du Roi
فرمان موجبند ویریلان والی مملکت بیورلدیسی

ATTACH, au figuré. Tout ce qui occupe l'esprit ou qui engage le coeur
دلدادگی - دلپستگی P. علایق pl. علاقه A.
Il aura bien de la peine à rompre cette attache جکدجکدر زحمت
علاقه شیعده attaché criminelه

On dit, qu'une personne a rompu son attaché, pour dire, qu'elle a cessé d'être attaché l'une à l'autre
قطع علاقه ایلادی
Ces deux amis ont rompu leur attaché میانلرندده
بیلرندده باز بستده اولان - قطع سررشتده علاقه اینمسلر در
رباطده علاقه والذنی شکست ایتمسلر در

On dit, Avoir de l'attache au jeu, à l'étude, pour dire, y être extrêmement attache
قماره و مطالعه کتبه علاقه ایتمکت
میللا اولمق -

ATTACHEMENT. Sentiment qui fait qu'on s'attache fortement

پیوستگی P. رابطه القلب - علاقه الفؤاد A. à quelque chose
Avoir de l'attachement à un parti || کواک ویرمد T. دلپستگی - علاقه درون - دل
بر کمسندکت فلان طرفه علاقه دروی
Avoir de l'attachement à une femme بر خاتونکت اولمق
Il a trop d'attachement à ses intérêts فلان خانوند کواک ویرمکت - دلپستده محبتی اولمق
مطالعده مخصصه سنده ارتباط قلبی
Avoir de l'attachement à l'étude مطالعه در
- هوسناکت اولمق - علاقه درون ایلمه هوسکار اولمق
دوشکون اولمق

ربط - وصل A. ATTACHER. Joindre une chose à une autre
- بتشدرمکت - اولاشدردمق T. بیم پیوستن - پیوستن P. شد
حبل Attaché avec un cordon, avec un clou || یاپشدرمق
ایپ واکسرایلد یاپشدرمق - وسممار ایلد ربط ووصل ایتمکت
لباسه تکمدرلر ربط ایتمکت
Attaché contre la muraille دیواره ربط ایتمکت
Attachez ces pièces ensemble بو اولاشدردمق
On attache les galériens à la chaîne پارجلری بری برینده ربط ووصل ایلد
فرستدجیاری زنجیره ربط ایدرلر

الزاق بالغوا - الصاق - الزاق A. ATTACHER avec la colle
طوتقال ایلد - طوتقال ایلد بتشدرمکت T. شریشم زدن P.
یاپشدرمق

S'ATTACHER. A. التزاق - التزاق P. جسییدن T. یاپشقم
La poix s'attache si fort à l'étoffe, qu'elle emporte la pièce
زفتکت ثوب اوزرینده التزاقی شول موتهده اولور که
بستون بوزلمسند سبب اولور

Il se dit aussi des hommes et des animaux
بری بریلمه یاپشقم - جاشقم T. با هم گرفته شدن
Ces deux ennemis s'attachèrent si fortement l'un à l'autre, qu'on ne pouvait les séparer
شول برلریلمه بری خصم بری برلریلمه شول
بری - درجده جاشدیلر که تفریقلری ممکن دکل اییدی
برلریلمه اول قدر عذف وشدت اوزره پنجه زن نعانده
ومعادات اولمسلر که تفریقلری درجه استحالیله وارمیدی
بری برلریلمه اول درجده دست وگریهان اولمسلر که -
Ce chien s'attache fort au taureau خالی دکلدر
بوعده جانشقندن خالی دکلدر

Figur. Lier par quelque chose qui engage à quelque devoir
Ce prince l'a attaché || یاپشدرمکت T. شد کردن P. ربط A.

فلان حکمدار à son service par une charge qu'il lui a donnée
فلان کشی به منصب اعطاسیلد کندو خدمتند ربط ایندردی
Son devoir l'attache auprès de vous تقریبیلد
و پیغمده مأموریتی قریبیلد
Ils sont attachés l'un à l'autre par une amitié réciproque
میاندارنده علاقه تواد و تحابب جانبین
ایله مربوطرلر

انتساب S'attacher à quelqu'un, auprès de quelqu'un A.
S'attacher au service d'un
کباردن بریسنک - کباردن بریسنه انتساب ایتمک
S'attacher à la fortune
وکلای دولتدن بریسنک اقبالنه ربط امال ایتمک
قسمتند حواله نفس ایتمک - ایتمک

تعلیق - اشغال الذهن A. ATTACHER, signifie figur., appliquer
عقلی T. دل دادن - دل گرفتاریدن P. ربط الافکار - الفکر
علم E. L'étude des mathématiques attache beaucoup
ریاضیه نکت مطالعه سی بغایت اشغال ذهنی مستلزمدر
قدار بازلق فلانک فکرینی Il a une affaire qui l'attache
fort ربط فکرینه باعث اولور بر مصلحتی وار در
علاقه قلبی بر شیئت حقدن Attaché son affection à quelque chose
فما ره ربط افکار اینمک Attaché son esprit au jeu
عقد A. On dit aussi, S'attacher, à peu près dans le même sens
درون پیوستن P. مرابطت القلب - عقد العلاقة - القلب
C'est un homme qui ne
دل آویختن - دل آویختن
دائما صغار امور عقد قلب فلبی S'attache à son devoir
واجبات مأموریتده ایدر بر آدمدر
Les choses de la terre ne méritent pas qu'on s'y attache
شایان موردنیا عقد علاقه فواد
Cet homme s'attache trop à ses opinions
دکدر Il est attaché à son profit,
مربطت قلبی غالب بر آدمدر
à ses intérêts مخصوصه سند اغراض مخصوصه سند
مربطت قلبی وار در

A. اولاشمش - بشمش T. پیوسته P. مربوط
طوتقال ایله یایشمش T. شریشم زده P. مازوق - ملتصق
انتساب T. انتساب کرده P. متعلق - متممی - متنسب A.

فابل - ممکن الهجوم A. ATTAQUABLE. Qui peut être attaqué
دوکلد بیلور - دوکلمسی ممکن T. سورن پذیر P. التعرض
یا کز فلان محلدن La place n'est attaquant que de ce côté

یا کز فلان سمتدن دوکله - ایصال تعرضه فابل بر قلعه در
بیلدجک قلعه در

صایل - مهاجمین pl. مهاجم A. ATTAQUANT. Assaillant
Les attaquants furent repoussés
دوکشن T. سورن انداز P. صایلین pl.
محجم و صولده - عسکر مهاجمین رد و دفع اولندی
تصدی ایدن عسکر اعدا روی و عرفتند حواله طمانچه رد
و دفع ایله اعاده قلندی

مقارعة A. ATTAQUE. Action par laquelle on attaque l'ennemi
طراد - حملات pl. حملة - ضربات pl. ضربة - مقارعات pl.
Attaque || اورش T. سورن P. مطاردات pl. مطاردة -
حملة Rude attaque ضربة باطشه - مقارعة قویده
ناگهانی و نا ملحوظ - حملة غیر مأمولده
Attaque imprévue شدیدده
Des خیال و خاطره کلمیدجک بر حملة ناگهانی - بر حملة
la première attaque, les ennemis lâchèrent pied
اولیده عسکر اعدانک پای ثبات و قرارنده آثار فشر
دشمنک افدام ثبات واقدا منده - و رهاوت رونما اولمشدر
عارضه و من و فنور پیدای اولدی

Il se dit aussi, d'un assaut donné à une place
بورویش T. سرده P. صولات pl. صولده - هجوم - هجمات
بورویشد - هجوم سرعت و شتاب ایتمک
Aller à l'attaque
على العموم صولت و هجوم
Donner une attaque générale و ارمق
فاعدنک اوزرینه عموما هجوم مبادرت ایتمک - ایتمک
On fit trois attaques, deux véritables et une fausse
اوج دفعده
دفعده حمله و هجوم اولوب ایکی دفعده سی حملة صحیحده و بریسی
ایکیسی جدا و حقیقه و بریسی - حملة کاذبه اییدی
کذباً و مواضعه اییدی

Il se dit aussi, des travaux qu'on fait pour s'approcher d'une
place T. Les assiégeans avaient fait trois
یا فاشمه مترسلری
فاعدنک محاصره سند قیام ایدن عسکر اوج عدد
Un tel commandait l'attaque du côté de la rivière
یا فاشمه مترسلری احدات اینمش اییدی
بهر طرفده ترتیب اولنان
On avait fait fort avancé l'attaque
یا فاشمه مترسلری بغایت ایلورید
سورلیدی

Il se dit figur., de quelques paroles qu'on lâche pour sonder
سرشته سخن P. القاء الکلام A.
Je lui ai donné quelques attaques sur cette affaire, mais il n'a pas
در پیش انداختن

پو خصوصه دائر کندوید نوعاً القای
- کلام ایلدم انجق بر درلو التفات صورتی کوسترمدی
انجق اصلاً دماغ ایتدی

Donner attaque à quelqu'un, signifie aussi, faire à quelqu'un des reproches d'une manière indirecte. *A.* ایمه الطعن. *On lui a donné une légère attaque sur ses mauvais procédés* سؤ حركتنه *طوع خامی حقه ایتدکلی* *Il s'est bien aperçu des attaques qu'on donnait à son avarice* حرف انداز طعن و تغییر اولمشلردر *حرف اندازلقاری کرکی کبی حسن و ادراک ایلدی*

Il se dit aussi, de l'attaque de certaines maladies *A.* حمله. *Il a eu une attaque d'apoplexie* || حملات *pl.* *Il a eu plusieurs attaques de goutte* بر حملدنه درجار اولدی *نقریست حملات مکرره سنه اوغزادی*

- *افتحام - هجوم - ایصال التعرض* *A.* *Assaillir* *حمله بردن - سورن انداختن - دستدرازی نمودن* *P.* *Attaquer l'ennemi* || اوزرینه صالمق - اورمق *T.* *نیزدیدی - L'attaquer dans ses retranchements* دشمنک کندو مترسلری ایچنده اوزرینه دشمنک اوزرینه دستدراز تسلط و هجوم - هجوم و صولت ایتمک *فلعدنک - بر فلعیدی اورمق* *Attaquer une place* اولمق *Attaquer rudement, vigoureusement* اوزرینه صولت ایتمک *C'est lui qui m'a attaqué le premier* بنی اول اوران اولدر - اوزرینه اول حمله ایدن اولدر *S'il m'attaque, je me défends* طرفه ایصال تعرض ایددجک اولسد مدافعه ایدرم

Il signifie aussi, offenser par des paroles *A.* طعن باللسان. طعنه زن - زباندرازی نمودن - حرف اندازی کردن *P.* طعن لسان ایلد - دیل ایلد *Attaquer quelqu'un de paroles* || طوقتمق *Il ne disait rien, vous l'êtes allé attaquer sur sa naissance* حرف واحد *تفتوه ایتمش دکل ایکن واروب نسب و حسب طعنه زن* *Attaquer un auteur sur ses ouvrages* بر مؤلفک تألیفاتنی حقه ایتدک *تشنیع اولمشست* *حرف انداز طعن و تشنیع اولمق*

S'attaquer à quelqu'un. Se déclarer contre lui *A.* تشاخز

- *آتشق - جنگشه - جکشمک* *T.* با هم ستیزیدن *P.* کشی *Il est dangereux de s'attaquer à son maître* || طوقتمق *Il s'est attaqué à plus fort que lui* بر کمسنده اقوا بر کمسنده ایلد *مشاخزه ایتددار ایلدی* *ایله طوقشدی*

ATEINDRE. Toucher à une chose qui est à une distance assez éloignée pour qu'on n'y puisse pas y toucher facilement *A.* *Atteindre à une certaine hauteur* Je ne saurais *اول - اول محله قدر واصل اولمق* *Atteindre jusqu'à la* *اول محله وصولدن دست - محله قدر وصولدن عاجزم* *Atteindre au but* اولمق *اقتدارم قاصر در*

Il signifie aussi, joindre en chemin *A.* *Il prit la poste pour atteindre ceux qui étaient devant* *P.* *اچون* *ايلرو وارائلی ادراک* *ايلرو وارائله* *ايلد رهپای سمت تعجیل و سرعت اولمشدر*

On dit, Atteindre un certain âge, pour dire, parvenir à un certain âge سن شو قدر حد و ارمق - شو قدر سن بالغ اولمق

ATEINDRE. Frapper de loin avec quelque chose *A.* *Atteindre* *P.* *توصیل الضربة - اصابة الضربة - الضربة* *Il l'atteignit d'un coup de pierre* *رسمی ایلدیکی سنگپاره ایلد ضربیدی فلانک اوزرینه* *Il ne put atteindre son ennemi que du second coup de pistolet* *دشمنه انجق ایکنجی دفعده آتدیعی طبانج ایتدردی* *ایله ضربیدی اصابت ایتدردی*

- *دسترس شدن* *P.* *نیل* *A.* *Cette charge est au dessus de sa portée, il n'y saurait atteindre* *T.* *ايرشک* *بو منصب فلانک لیاقتندن دورادور اولمغل تحصیله نایل اولمیدجی درکار در*

ATEINT. A. *بالمرض* *P.* *بالمرض* *Atteint de maladie, de peste* *T.* *مصاب بالوباء* *Atteint de crime* *P.* *متهجم* *Atteint et convaincu d'avoir volé* *T.* *ارنگاب* *سروقت ایتمک جرمیه علیه اتهام حکم شرعی جرمیان ایتمش بر کمسنده*

ATTEINTE. Il se dit pour marquer le coup qu'un cheval se

donne avec ses pieds, ou qu'il reçoit d'un autre cheval *A.* رفسه. Ce cheval se donne des atteintes *P.* لکد *T.* تپید || Prenez garde que votre cheval ne donne des atteintes au mien *A.* سکت آتکت بنمکی پی نپیکدن بر ایوبه حذر ایله

Figur. Donner atteinte, porter atteinte à quelque chose *A.*

P. ایواٹ الخلیل - ایواٹ النقیصه - ایواٹ الکسر - تعرض انجتمکت *T.* خلل آوردن - بادئ آوردگی شدن - آوردن || C'est donner atteinte à *A.* کسر ونقیصه وبرمکت - طوفتمق - یو کیفیت بیاننامه همایوند باعث la déclaration du Roi بیاننامه همایوند تعرضی - کسر ونقیصه اولور حالاندندر *C'est donner atteinte aux privilèges, aux libertés de la province* مملکت اختیاراند وشروط سر بستیمدن *Donner atteinte à la réputation de quelqu'un* کسر ونامنه ایواٹ کسر خلل کتورمکت - ونقیصه ایتمکت

Il se dit figur. des attaques de maladie. V. Attaque.

Et de l'impression douloureuse que fait une chose dont on est sensiblement touché *A.* جرح الفؤاد - کسر القلب *P.* فحیج ومهلکت *T.* کول قیرله دلزاری مزیل حیات اولدجیق کسر قلب - بر نوع کسر قلب دائمی الفحیج

ATTELAGE. Il se dit des boeufs, des chevaux qui sont nécessaires pour tirer la charrue *A.* جانور *P.* ماشیه القوان || Ce laboureur a tant d'attelages *T.* جفت Bocufs d'attelage بو جفتجی شو قدر جفت حیواناتی صاحبیدر *Il se dit aussi des chevaux qui traient la voiture* عربد بارکیرلی - قوشوم بارکیرلی *T.* جفت ارکیزلیری

ATTELER. Attacher des chevaux à une voiture *A.* ربط الفرس *P.* اسبرا بگردوند بستن *T.* بارکیری عربدیده قوشدرمق

ATTENANT. Joignant, tout proche *A.* واقع - ملاصق - متصل *P.* بشکت قومشولنده اولان *T.* همساید فی الاتصال دیگر Un logis attendant a un autre *A.* || Son jardin est attenant au mien *A.* باغچدسی بنم باغچدکت قرب اتصالده واقعدر *Il demeure dans la maison attenante* قرب اتصالده کائن

منزلده ساکندر

ATTENDRE. Etre dans l'attente d'une chose *A.* - ترقب پایستن - پرمو داشتن - چشم داشتن *P.* انتظار - ارتقاب بر کسندنیک *Attendre le retour de quelqu'un* بکلمکت *T.* عودتمسی - عودتی انتظارده اولمق - مردند منتظر اولمق طعامد ورودی انتظارده اولمق *L'attendre à diner* بکلمکت بی صبر وشکیب منتظر وترقب *Attendre avec impatience* طمانینت بال ایله استاده *Attendre tranquillement* لطافت *Attendre le beau temps* مقام ترقب وانتظار اولمق *Attendre la récompense de ses services* ایتمدیکی خدمتارک مکافاتند *Attendre la mort* امداد ورودینه *Une place qui attend du secours* منتظر اولمق *Toute l'Europe attend la paix* اوروپا دولترینک جملدسی مصالحید منتظر در *Attendre l'ennemi* حدامک نوبتی ظهورینه منتظر در *L'attendre de pied ferme* ثبات قدم ایله فلانک ورودینه منتظر اولمق *Attendre la mort avec courage* ثبات قلب ایله منتظر ساعت موت اولمق

On dit proverb. Il ennuie à qui attend, pour dire, que c'est toujours avec ennui qu'on attend *A.* الانتظار اشد من النار - Tout *A.* اشد تمام استدیکم کوتهید کادی *T.* الصبر مفتاح الفرج *A.* صبر ایله در شی اولور بر

Il signifie aussi, espérer *A.* تمنی - ترجی - استیقا - توقع *P.* امیدوار - توقع کردن - ربط امید کردن - امید داشتن *Il ne faut attendre sa récompense que de Dieu* *T.* بودن بر رضعی *Je n'attendais pas cela de vous* *A.* امیدوار *Que peut-on attendre d'un traître que des perfidies?* نه *Il est à l'agonie, on n'en attend plus que la mort* حال احتضارده اولمق موتندن غیری بر نسنه *Il est à l'agonie, on n'en attend plus que la mort* *A.* *S'attendre à...* Compter sur quelqu'un, sur quelque chose *Je m'attends qu'il me manquera de parole* *A.* *Je m'attends que vous viendrez demain*

فلاند *Il ne faut pas s'attendre à lui* ایدده جککی مامول ایدرم
 سندن *Ne t'attends qu'à toi seul* ربط آمید ایتمک جائز دکلد
je ne m'attendais pas à vous voir sitôt ربط آمید ایتمه
 از وقت ایچنده سنی کوره جکمی مامول ایتمز ایدرم
je ne m'attendais pas que les choses dussent tourner si mal
 کیفیت حال بوبله صورت فمیجده کسب ایدده جکمی
 ایشلر بو درجده صورت فمیجده دتقلب - مامول ایتمز ایدرم
 اولدجعی ملحوظ دکل ایدی

On dit proverbialement, Qui s'attend à l'écuille d'autrui, a souvent mal diné, pour dire, que quand on compte sur autrui, on se mécompte souvent T. ایلکت طعامندن مامول ایدرم
 فارنی طوبورمز

En attendant. Cependant A. فی خلال هذه الوقت P. در خلال این - در اثنای این وقت - در میان این حال
Il se mit à lire en attendant اول ائنده - اول ائنده - اول ائنده T. وقت
Reposez-vous en attendant اول ائنده استراحت ایلد
nous nous promènerons اول خلالده - اول ائنده گشت و گذار ایدده جکر
Il signifie aussi, jusqu'à ce que A. تا آنکه P. الی ما A. - کزه جکر
En attendant اول ائنده قدر - اول ائنده دکی - ایدنجید دکی T.
 وقتی حلولند قدر - وقتی حلول ایدنجید قدر اول وقت قدر -
 اول وقت قدر -

بکنمش T. چشم داشت P. منتظر A. *ATTENDU.*

ATTENDU. Vu, eu égard A. بنه - مبنیاً P. دن T. از بهر P. بنه - مبنیاً P. دن T. از بهر P. بنه - مبنیاً P. دن T. از بهر
Il fut exempté des charges publiques, attendu son âge, son infirmité کبر سنند و ضعف مزاجند مبنی
 باشندن و علت - بکاک خدمتاردن معاف اولدی
Attendu - وجودندن اوتوری بکاک خدمتاردن عفو اولدی
Attendu que. Puisque A. لایق P. چون T. چونکه A. لایق P. چون T. چونکه
 چونکه... *qu'il s'agissait d'une matière importante, il fut arrêté que...*
 عدد بر ماده مهتدیه دایر ایدی شو وجهله قرار ویرلد بکه
 - احشاش - نلیسین - الانه A. *ATTENDRIER.* Rendre tendre A. *La gelée attendrit les choux* بوز لاندی بیوشادار
 فلان شنی لکسی نلیسین ایدرم

Figur. Rendre sensible à la compassion A. تحنین - ترقیق - رقت و مهربانی P. ابراث الرقة - ابراث الحنین - القلب
 پورکی - رقت کتورمک - مرحمت کتورمک T. انگنجین

دوکدیک کوز *Ses larmes m'ont attendri le cœur* || انجلمک
 دیدده نمکندن سیلان - یاشی قلبه ابراث رقت ایلدی
 - ایدرم باران اشک تهییج عرق رقتی موجب اولمشدر
 تحنین قلبه باعث اولمشدر

P. کسب البشوشه - کسب الملاينة - تلین A. *S'ATTENDRE.* A. لاخند
Les choux s'attendrissent || بیوشامق T. نرمی پذیرفتن
 کسب الرقة - استخوان A. *Figur.* A. کسب ملاینت ایدرم
 پورک - رقت کلمک - مرحمت کلمک T. مهربانی نمودن P.
Son père s'attendrit en le voyant à ses genoux || انجلمک
 مرحمت کلدی - آغند صارلدیغنی کورنجه پدری رقت کلمشدر

- نرمی پذیرفته - نرم گشته P. ملیس A. *ATTENDRI.* A. P. مرقق القلب - مستحق A. بیوشامش T. ملاینت یافتد
 رقتلنش T. مهربانی پذیر - رقت یافتد - رقت دیده
 تحنین A. *ATTENDRISSANT.* Qui rend sensible à la compassion A.

P. مهتج الحنین والرقه - مرقق القلب - موجب الحنو -
 مرحمت کتورمکی T. نرم ساز دل - رقت انگیز - رقت خیز
 دیدیکی *Ce qu'il dit est fort attendrissant* || رقت کتورمکی -
 کلمات *Des paroles attendrissantes* کلام مهتج عرق مرحمتدر
 حنو وحنینی مستلزم *Spectacle attendrissant* رقت انگیز
 تماشای رقت بخشا

ATTENDRISSMENT. Sentiment par lequel on s'attendrit A.
 پورک انجلمدسی T. مهربانی P. حنو - رقت القلب - حنین
 بولندیغنی حال *Il profita de l'attendrissement où il se trouva*
 رقت و تحنندن اغتمام فرصت ایلدی

ATTENTAT. Entreprise contre les lois dans une chose capitale P. تعرض - تعدی - اسات - عدوا فاحش A. *Horrible attentat* || طوفند - کماک T. عذر الود
 بو کیفیت C'est un attentat قلوب انعام اولدجق بر تعدی
 حد قیاسدن بیرون *Euorme attentat* محض تعدی و تعرضدر
 عباد اللهک *Un attentat contre la liberté publique* تعدی
 سربستیت حالده موجب تعدی اولدجق بر حالت
 بر حکمت انفاذیند *attentat* c'est un attentat تعدی اولدجق بر حالت
 Le Parlement مخالفت تعدی فاحش قبیلندن بو کیفیتدر
 پالامنتودیوانی فلان ماده دایر اولان *attentat à ses droits*
 صورت محاکمیدی واندن مترتب اولمش احوالی شروط
 استحقاقنه محض تعدی در دیو جمله نسخ وابطال ایلدی
Un horrible attentat vient d'enlever à sa famille mon bien aimé

بو صو بغایت گرم اولمغله بر مقدار آب سرد علاوه سیله
ایچند صوغوق صو فائغله ایلیلنمکده - تفتیری اقتضا ایدر
محتاجدر

نیم گرم - بلمکک شدن P. کسب الفتار A. S'ATTIÉDIR.
Les plus fervents s'attiédissent quelque-fois
اهل حمو ایمان اولنلرت بیلده نائمه ذات الهیب
اولنلرت بیلده گرمیت - تعبدلری بعضاً کسب خمود ایدر
تعبدلری کسب فتار ایدر

ATTIÉDISSEMENT. État d'une chose qui passe de la chaleur
à la tiédeur A. خمود P. فتار - سکوت الحاررة - خمود
کپذیرایی P. فتار - سکوت الحاررة - خمود
Son amitié pour moi a souffert un grand
attédiissement
حقدده اولان حمرارت محبتند بر مدتدنبورو
عارضه سکوت پیدا اولمشدر - خمود کلی عارض اولمشدر

Figur. || Il avait d'abord fait paraître une grande ferveur,
mais il est tombé depuis peu dans l'attédiissement
ایل امده اظهار نایت حمو گرمیت ایتمشیکن عید قریبندورو
فتار وخموده گرفتار اولدی

T. آراستن P. تجمیل - تزیین A. ATTIFER. Orner, parer
طایفه نسوان || Les femmes sont long temps à s'attifer
تزیین وتجمیل وافر زمان صرف ایدرلر

بزه نش T. آراسته P. مزین A. ATTIFÉ.

ATTIRAIL. Il se dit d'une grande quantité de diverses choses
nécessaires pour certains usages A. عده وعتاد pl.
L'attirail || طاقم - یات یواق T. برکت وساز P. لوازمات
L'attirail d'une imprimerie لوازمات صید و شکار
L'attirail de la cuisine بصدخانه طاقمی - طبعخانه لوازماتی
L'attirail d'un voyage مطبخ طاقمی - مالزمه مطبخ
Il faut un grand attirail pour le service de
طوب وجیدخانه کلیله طاقم محتاجدر

Et d'une grande quantité de bagages superflus qu'on mène en
voyage A. || بروت یاب T. بار وبنگاه P. احوال وانتقال
Qu'était-il besoin de tant d'attirail? Quid
نید لازم ایدی

ATTIRANT. Qui attire. Il ne se dit qu'au figuré A. جالب
کوکل جکیچی T. دلکش P. جاذب القلوب - القلوب
اموار جاذبه
Une femme qui a des manières fort attirantes
دلکش و دلروا شیوه لره مالکده - القلوب ایله الوفد بر خاتون
C'est un esprit adroit, attirant, insinuant
بمزون خوش ادا

بالطبع ثقافت ذهن وقوت جاذبید مالک و مزاجگیر آمدن
A. جکمک T. کشیدن P. جذب
Le soleil attire les vapeurs ایدر
L'aimant attire le fer, et l'ambre attire la paille
مقناطیس
Cet onguent a la vertu
ایده لری جذب
d'attirer les matières
ایتمکدر

T. استجرار - جر - استجلاب - جلب A. Figur.
برکسندی کندو طرفه جلب
Attirer l'ennemi dans
کندو فرقدسی ایچند جکمک - ایتمک
Attirer les re-
دشمنی یو صید جلب ایتمک
gards de tout le monde sur soi
ایتمک
استجلاب
Sa beauté, sa bonne mine lui attire tous les coeurs
حسن و بیا و طافت سیماسی مستجلب فلرب کافد ایدر
S'attirer l'affection, le mépris, l'estime, l'approbation de tout
عالمک حب درونی و یاخود نظرو استهانت
le monde
واستحقار بینی یاخود حسن طبع و اعتبار بینی و پسند
Cette action lui
واستجاسانی طرفه جلب واستجرار ایتمک
a attiré de grandes bénédictions, de grandes louanges
بو فعل
منسوب حقدده دعای خیر فراوان و نما و ستایش بیپایانی
S'attirer de méchantes affaires
نفسه امور
مستجلب اولمشدر
S'attirer une querelle
نزاعی
کریه جلب واستجرار ایتمک
S'attirer la haine publique
نفرت ناسی
جر ایتمک
Ce crime a attiré de grands malheurs
جلب واستجرار ایتمک
sur le coupable et sur toute sa famille
بر جرم و جنایت
و و عیالینک جمله سده مصایب
Un malheur en attire un autre
عظیمه استجلابه وسیله اولمشدر
Un abîme en attire un autre
بر آفت آفت دیگری جر ایدر
بر ورطه ورطه دیگری استجرار ایدر

T. کشیده P. مستجر - مجلوب - منجذب A. Attiré.
جکلمش

ATTISER. Approcher les tisons, pour les faire mieux brûler
طوتشدر مق T. افروختن P. احضاب - انقباب - تسعیر
Attiser le feu || طوتشدر مق
اتشی انقباب ایتمک
طوتشدر مق
اتشی طوتشدر مق

On dit figur., Attiser le feu, pour dire, aigrir les esprits
تسعیر - اتش شقاق و نفاق ایتمک
déjà irrités
نائمه شقاق و فساده مبادرت ایتمک

آتیش T. افروخته P. مثقوب - محسوب A. ATTIS.
آتیش P. محضب النار A. ATTISEUR. Celui qui attise
آتیش طوتشدر یچی T. افروزنده

مسعر حرب و قتال A. Attiseur de la guerre || مسعر T. Figur.
- مسعار A. ATTISOIR. Instrument qui sert à attiser le feu
کوسکی T. آتشکاو P. محرکات - محضب

ATTITUDE. Position du corps A. وضع P. سحمت - وضع T. طرز
Toutes Sحمت حسنا - وضع احسن Belle attitude || طورش
بر تصویرکت جمیع les attitudes de ce tableau sont admirables
Son attitude était اوضاع واشکالی شایان استغراب و حیرتدر
وضع و شکلی تصویر سزا ایدی à peindre

On dit figur., L'attitude du respect وضع ناذب de la crainte
وضع تهدید و انذار de la menace وضع خوف و خشمیت
Prendre une attitude imposante dans les occasions وقوعه کلان
حالاتده بر نوع وضع مهابت اتخاذ ایتمکت

ATTOUCHEMENT. Action de toucher A. لمس P. ملاسسه - لمس
- ال ایله یوفلمه - ال سورمه - ال دکمه T. پساو - پرواس
Notre-Seigneur guérissait les malades par le seul attouchement || اللهم
حضرت عیسا مرضایده پاکتر لمس ید ایله شفایا
On connaît la dureté ou la mollesse d'un corps par l'attouchement
بر جسمکت کیفیت صلابت و ملایمتی
Attouchement illicite ملاسسه تقربیهیلد فوق و تمیز اولمور
لمس حرام

ATTRACTIF. Qui a la force d'attirer A. جاذب pl. جاذب
L'aimant a une vertu attractive جاذب Onguent attractif | حکیمی T. کشان P.
حجر مقناطیس بالخاصه جاذبدر
حجر مقناطیسده بالخاصه قوت جاذبه وار در -

ATTRACTION. Action d'attirer A. انجذاب P. کشیدگی T. کشیدگی
L'attraction du fer par l'aimant | جکمه
طرفند انجذابی

ATTRACTIONNAIRE. Partisan du système de l'attraction A.
ارباب المذهب الانجذاب pl. اجل المذهب الانجذاب

ATTRAIRE. Attirer par le moyen de quelque chose qui plaît
Le sel est bon | کوکل جکمه T. دل کشیدن P. جلب A.
طوز کوکرجینلرکت جلبده وسیله در pigeon

ATTRAIT. Ce qui attire agréablement A. جاذبه P. موجب
دلرایی - دلکشی P. موجب النزاع - مایه النزوع - جذبات
حسن | کوکل جکشی T. La beauté est un puissant attrait

حسن و ملاحات نزاعت قلبه - و جمال بر جاذب قویدر
نام و شان L'attrait de la gloire, des richesses وسیله قویدر در
Cette maison a de grands و اقبال و مال و ممالکت جاذبده
attrait pour moi قلب بگا کوره بو خاندده وسیله نزاعت
Je me suis laissé prendre aux اولدجق وافر اسباب وار در
attrait de cette femme جاذبده تسلیم بو محبوبنکت
Je me sens beaucoup d'attrait pour la musique
فون موسیقیده انجذاب و نزاعت فلیم فتی کیدر Cet-
te personne a de l'attrait pour moi فلان کسندده انجذاب
قلبده بادی اولدجق بر حال وار در

دوباره T. فند P. مخانله - خدعه A. ATTRAPE.
|| Ne vous fiez pas à son air de candeur, c'est
اطهار ایلدیکی صورت اخلاصه اعتماد ایتمه حیلده -
C'est une attrape grossière محض فند و خدعه در
قبا بر دوباره در - غیظه در

ATTRAPER. Prendre à une attrape A. احتیال - احتیال
دوزانده - دوزاقده طومق T. در دام گرفتاریدن P. المعید
Attraper un renard || دوشوروب طومق
بر راس روباعی پا بستد دام اضیاد ایتمکت - ایتمکت

Il signifie aussi, obtenir par industrie A. تحصیل - تحصیل
|| Il a si bien fait, qu'il a attrapé
شول و جهله استادانده حرکت ایلدی - بر
بر کوزل - کوزل ماموریتکت کسبنده طغریاب اولدی
On dit aussi, Attraper un rhume, une fièvre, pour dire, gagner un rhume
و کیمی و حنایی
قرانمق - کسب ایتمکت

Figur. Surprendre artificieusement, tromper A. ختل P. تغریب -
دوباره - دوباره ایتمکت T. بدام فریب انداختن - فریبیدن
طرارلورون بوی | ایلد الدانمق
Il s'est laissé attrapé par un filou qui lui a gagné son argent
مالنی قاپیش بگا دوباره ایلدی - بنی دام فریبده دوشوردی
بر طرارکت دام فریبده گرفتار اولمشدر

Il signifie aussi, atteindre en courant après, V. Atteindre -
On dit aussi, qu'une pierre a attrapé un homme à la tempe
طاش طلوند راست کلدی - فلانکت طلوند اصابت ایلدی

On dit figur. Attraper le sens, la pensée d'un auteur, pour
موتفکت dire, pénétrer dans le sens, dans la pensée d'un auteur
مراد ایلدیکی - مراد ایلدیکی معنایی و مرادی اخذ ایتمکت

مراد ایلدیکی معناید و مراد و اصل - معناید و مراد و ارمق
 Et attraper le caractère, attraper les manières, pour dire,
 les exprimer, les imiter bien || Ce poète a bien attrapé le
 caractère d'un homme jaloux فلاں شاعر بر غیور آدمک طبیعتی
 C'est un grand peintre, il attrape bien
 le caractère des passions امراض نفسانیدنک طبیعتی
 Ce peintre a bien
 attrapé votre air ادا ایدر ماهر و استاد بر مصور در
 بو مصور شکل و سیماکی بر وجد اکمل ادا ایلدی
 ایلدی

دوزاقدده طونامش T. در دام گرفته P. محبت A. ATTRAPÉ.

ATTRAPOIRE. Piège, machine pour attraper des animaux A.
 Il - دوزاق T. دام P. مصاید pl. حبایل pl. حباله
 se dit figur. des tours de finesse dont on se sert pour tromper
 quelqu'un A. دام P. حباله المکر والخدیعة - حباله التزویر A.
 Les filets ont cent sortes d'attrap-
 poires طرار طایفدسندده هزار کوند حبایل مکر و خدیعت وار در
 گوناگون دام حیل و فریب وار در -

ATTRAYANT. Qui attire agréablement A. نازع - نازع القلب A.
 Dis- || کوکل جکیجی T. دلکش P. جالب القلب - النفس
 حسن Beauté attrayante مقالہ نازعة القلوب
 Il n'y a rien de si attrayant que ses manières
 اوضاع و اطواری قدر باعث جلب قلوب اولدجی هیچ
 بر حالت یوقدر

ATTRIBUER. Attacher, annexer quelque prérogative A. ربط
 L'édit de création de cette charge || باعلمق T. پیوستن P.
 y attribue de grands privilèges داتمر موجب منسوب مذکوره امتیازات
 صدور ایدن بوات موجب منسوب مذکوره امتیازات
 Les gages, les émolumens qui ont été at-
 tribués à la charge de... وظیفه ربط اولنان و طیفده
 وعوائد سائر

Il signifie aussi, rapporter, référer une chose à celui qu'on
 prétend en être la cause, ou le principal instrument A. عزو
 اوزریند یوکلتمک - حمل ایتتمک T. منسوب کردن P. اسناد
 بو عزایی فلانده عزو و اسناد On lui attribue cette victoire
 اول ملحمده On lui attribue la perte de cette bataille ایدر لر
 ظهور ایدن کیفیت کسر و انہزام فلانک اوزریند حمل
 On lui attribue ce livre-là, mais il n'en est pas l'au-
 teur بو تالیف فلانده اسناد اولندی لکن مصنفی بشقد در

Il s'attribue le travail d'autrui ایدر عزو نفسده
 Vous lui attribuez des vertus et des vices qu'il n'a pas مالکک
 - اولمدیغی محاسن و مساوی بی حقند اسناد ایدر سک
 حقند عزو ایلدییکک محاسن و مساوی کندوده موجود
 Il a اولمدیغیدن اسنادات ما لم یکن قبیلاندندر
 toutes les bonnes qualités qu'on lui attribue de grandes vertus
 اولنان اوصافی جمیلدنک مجموعی کندوده موجود
 C'est un remède auquel on attribue de grandes vertus
 دوانک حقده خواص عظیمه عزو و اسناد ایدر لر

حمل اولنمش T. نسبتکرد P. مسند A. ATTRIBUI.

ATTRIBUT. Ce qui est propre et particulier à chaque sujet
 L'immensité est un des attributs A. خصایص pl. خصیصه
 عدم تناهی خصایص ذاتیہ جناب رب لم یزیدن
 Un des principaux attributs de la souveraineté c'est
 Ce droit خصایص اعلیہ سلطنتدن بری فلان ماده در...
 est un des attributs de ma charge فیلان استحقاق منصب
 لازمسدن اولان خصیصه لرت بویدر
 لازمسدندر

En termes de Logique, c'est ce qui s'affirme ou se nie d'un
 sujet A. مسند || Dans cette phrase: Dieu est tout-puissant,
 Dieu est le sujet, et tout-puissant est l'attribut
 ان اللہ قیادر
 اللہ لفظی مسند الیه وقیادر
 علی کل شیء عبارتسندده
 علی کل شیء مسند در

ATTRIBUTIF. Terme de Palais. Qui attribue A. مختص
 مختص الی القضا

ATTRIBUTION. Partie d'administration assignée à une fonction
 کار تخصیصکرد P. امور مشخصه pl. امر مختص A.
 Les attributions du ministère de l'intérieur || مختصی ایش T.
 Cette affaire اداره داخلیه نظارتک امور مختصه سی
 بو ماده اداره
 نظارتک امور مخصوصسدندر

ATTRISTANT. Qui attriste A. محزون - موجب الشرح
 قساوت - اولنددر بجی T. کدر خیز - کدر الود - اندوه فرما P.
 - اخبار مکدره Nonvelles attristantes || کدرلو - کتر بجی
 کدرلو حوادثلر - اخبار کدر فرما

ATTRISTER. Rendre triste A. احزان P. تشریح
 - اولنددر مک - کدرلنددر مک T. اندوهناک کردن -
 بو خبر بکا خلی || Cette nouvelle n'a bien attristé

Je n'en veux aucune- هیچ بر درلو- هیچ بر طریق ایله- اصلا ردیبار مقبولم دکدر- وجهاً من الرجوه استتم

En style de Chancellerie il s'emploie sans négative, pour dire, - من وجهه- من جهة. A. Le Roi ayant aucunement égard T. چندان P. نوعاً یا دشاھک فلان شیده من جهة اعتباری اولدیغند مبنی ...

AUDACE. Hardiesse excessive A. محاببات A. پرواسزلق T. بی محابایی- کستاخی- بی پروایی P. التآدب inouie عدم محاببات عظیمه Grande audace || کستاخلق- نا مسموع ونا مسبوق عدم- عدم محاببات غیر مسموعه طور بیهجابا ایله دخول ایتمک Entrer avec audace محاببات عدم محاببات ایله تقریر کلام ایتمک Parler avec audace Audace aveugle - Il se prend aussi en bonne part A. جرأت P. جسارت - جرأت T. Généreuse audace جرأت قهرمانی Audace héroïque جرأت قویة الهیة Des soldats qui vont au combat avec audace بالجسارة اسکندر رومی ایکی یوز بیگ نفر عسکرک مواجهه سنده یالکز اوتوز بیگ نفر ایله فلان نهری مروره جسارت ایلدی

AUDACIEUSEMENT. Avec audace A. محاباة P. محاباة پرواسزلق ایله T. بی پروا- کستاخانه- بیهجابا P. Répondre audacieusement - Il se prend aussi en bonne part A. بالجسارة- بالجسارئة A. Il se jeta audacieusement au milieu des ennemis جرأتی ایچند جسورانہ افتحام دشمن ایلدی

AUDACIEUX. Qui a de l'audace A. عاری عن الادب A. ادبسنز T. بی باکت- بی آژرم- کستاخ P. عن التآدب تآدبدن عاریدر- مایه تآدبدن بی بهره در || Il a un air audacieux عاری بر وضع واداسی وار در || Il s'emploie aussi en élogé جرأتی- جسور A.

AUDIENCE. Attention que l'on donne à celui qui parle A. Parlez, vous T. دکلیمک T. گوش داشتن P. اصغا- استماع Prêtez-moi audience کلامک قریبن استماع اولور Donnez-moi un audience کلامک حواله سمیع اصغا ایله

moment d'audience صجتمه بر دقیتد حق اماله گوش اصغا ایله

Il signifie aussi, temps donné par des personnes constituées en dignité, pour écouter ceux qui ont à leur parler A. رخصت || کوروشمه T. دستور ملاقات P. ملاقات - الملاقاة Les ambassadeurs envoyèrent demander audience ایلچیلر استدعاى Ils furent admis à l'audience ملاقات ایچون آدم کوندر دیلر Ils furent ملاقاته مخصوص اولان دیوانخانده کوتور دیلر رخصت ملاقاتی quelque temps sans pouvoir obtenir audience تحصیل ایده میوب ظهورینه قدر بر مدت منتظر اولمشار Le Contrôleur-Général des Finances donne audience un باش محاسبه ناظرینک اصحاب مصلحت ملاقات tel jour باش ایچون تعیین ایلدیکی کون فلان کوندر ملاقات ایچون تخصیص اولمشش l'heure de l'audience Dans la salle de l'audience ملاقاته مخصوص دیوانخانه- عرض اولمسنده

Il signifie aussi, la séance dans laquelle les juges écoutent les causes A. حاکم T. انجمن عدالت P. مجلس الشرع Cause qui se doit plaider à l'audience || حاکم یری- دیوانی Cette affaire se jugera à l'audience بمصلحت مجلس شرعه بالمرافعه رویت اولندجق دعوا Sentence se jugera à l'audience بمصم قضاتده En pleine audience اولندجقدر Le Président lui a promis l'audience صدر نشین مقام شریعت اولان حاکم Ouvrir l'audience مجلس شرعک انعقادینی تعبد ایلدی Les audiences sont finies محالس عقد مجلس شرع ایتمک Et l'assemblée de ceux à qui on donne audience A. حصار المجلس T. Toute l'audience fut scandalisée حصار مجلسک جملسی دوجار ربه اولمشدر scandalisée Et le lieu où se donne l'audience A. انجمن P. مجلس Fermer l'audience || جمعیت Ouvrir l'audience ایتمک جمعیت On xtem مجلس ایتمک - اغلاق مجلس ایتمک || مجلسدن طرد ایلدیبار le mit hors de l'audience

AUDIENCIER. Il n'est d'usage que dans cette phrase, Huissier audiencier T. دیوان جاوشی

AUDITEUR. Celui qui écoute quelque discours dans quelque assemblée publique A. دکلیمان T. شنوا P. سامعین pl. سامع Ce prédicateur a toujours un grand nombre d'auditeurs || واعظک دائماً نئی کئی سامعینی وار در Il satisfait extrê-

mement tous ses auditeurs جمعیّت سامعیّنک جملہ سنہی
جملہ سنہی خوشنود ایلدی - مقتضی المرام ایتمشدر

AUDITEUR des comptes. Officier de la Chambre des Comptes, qui voit et examine les comptes qui s'y rendent A. معیّز
محاسبہ معیّزی T. تمییز ساز محاسبہ P. الحسابات

AUDITIF. Qui appartient à l'organe de l'ouïe A. اذنی - سمعی
- عصب الاذن Nef auditif || قولاعده متعلق T. گوشي P.
قولاقي سکیری

AUDITION. Action d'entendre A. حال الاستماع P. شنوایی
حال اشرح || Expliquer comment se fait l'audition T.
- استماع نوجہلہ حاصل اولدیغنی شرح وتفسیر ایتمتک
شاهد لرتک T. استماع الشہود A. On dit, Audition des témoins
محاسبہ نک تمییزی Et audition des comptes دیگلمدسی

AUDITOIRE. Le lieu où l'on plaide A. محفل المرافعة P.
محفل مرافعہدہ دخیلی عقیبندہ T. عدالتگاه
محفل مرافعہدہ دخیلی عقیبندہ

Il se dit aussi, de l'assemblée de tous ceux qui écoutent une
personne qui parle en public A. جمہور - جماعة السامعیین
السامعیین

AUGE. Pierre ou pièce de bois creusée, qui sert à boire et
à manger aux chevaux et aux autres animaux domestiques A.
بارکیرلرہ یم تکندسہ صو ایچورمک T. علفدان P. جرن العلف
بارکیرلرہ یم تکندسہ صو ایچورمک

Il se dit aussi, d'un vaisseau de bois dans lequel les maçons
débâtaient le plâtre A. دیوارچی T. ناوہ P. مرحاض الرصاص
دیوارچی - حمل ناوہ ایتمتک || Porter l'auge
Cet architecte a commencé par porter l'auge,
et tailler la pierre بو معمار فی الاصل نقل ناوہ ونحت
جردن بداء ایلہ تحصیل فن ایلدی

On dit proverb. J'aimerais mieux porter l'auge que de faire
ce métier-là بو حرفتی ایتمکدن ایسہ دیوارچی تکندسہ
طاشیق عندمدہ اولاد

AUGES. Il se dit de certaines rigoles qui servent à faire tom-
ber l'eau sur la roue d'un moulin A. میازیب الطاحونة P.
صو دکرمانی اولوفلری T. ناوہای آسیاب

AUGÉE. Ce que peut contenir une auge A. مل المرحاض P.
|| Il ne faut qu'une augée pour
اول سوراخک سدای ایچون برتکندلک

بالحق کافیدر

AUGET. Petit vaisseau où l'on met la mangeaille des petits
oiseaux qui sont en cage A. مزود الطیر P. توشددان مرغ
قوش یملکی

AUGMENT. Ce que la loi permet de donner à la femme sur
les biens du mari. Il ne se dit qu'en cette phrase, Augment de
dot A. ضمیمه مفروضه علی جہاز الزوجه عن مال الزوج
بهره کد از مردہ ریکت شوهر بر جہاز زن P. الہالکت
اولن قوجدنک مالندن زوجیدہ جہازی ارتوفلگی T. افزایند
نامیلہ عائد اولان حصہ

AUGMENTATIF. Il se dit de certaines particules ou de certai-
nes terminaisons qui servent à augmenter le sens des mots A.
La langue Italienne a plusieurs terminaisons
augmentatives || اادات التفصیل
لسان تالیانیده تفصیلی متضمن متعددہ مجاری
الفاظ وار در

AUGMENTATION. Accroissement A. ترقیات pl. زیادت -
T. زیادگی - فزونی - افزایش P. تزیادات pl. تزیاید -
علوفدنک Augmentation de gages || زباده لکت - ارتوفلق
تزیاید Nouvelle augmentation علوفدنک ترقیسی - تزیایدی
بو منزلدہ Il a fait des augmentations à cette maison
Il faut payer les améliorations et
augmentations واقع اولان تعمیراتک واحداث اولندش
تزیاداتک بیاسی ادا اولنق افتضا ایدر

AUGMENTER. Rendre plus grand A. تزیید P. افزونیدن
زیادہ لندرمک - ارتورمق T. مستزاد کردن - افزون کردن -
ايرادینسی کل یوم Il augmente chaque jour son revenu
منزلتی Il a augmenté sa maison, sa terre
تزیید قیمت Augmenter le prix و ماسکنی توسیع ایلدی
عددی تزیید Augmenter le nombre بهایی ارتورمق - ایتمتک
Aug- مصرفی ارتورمق la dépense عددی ارتورمق - ایتمتک
بر تالیفی ضم صایم ایلہ توسیع ایتمتک
Il ne faut pas diminuer la récompense, quand on augmente le
travail خدمتی تزیید ایدنجدہ مکافاتی تقلیل ایتمتک
خدمتکارلرتک علوفدنی || Augmenter les domes-
tiques, pour dire, augmenter leurs gages
Tous les ouvriers demandent qu'on les augmente
عملہ نک مجموعی اجر نلرینک ترقیسنی مطلوب ایدرلر
Il est aussi neutre, et signifie, croître en qualité et en quan-

افزودن *P.* کسب الترقی - استزاده - تزايد - ازدیاد *A.* tité
 Il augmente en bien || زیاده‌لنمک - ارتق *T.* زیاده شدن -
 کرک مال و مال و کرک شان و اقبال جهتیلد et en honneur
 بو شی آرتمقده Cela va en augmentant کسب ترقی ایتمکده در
 علت یوما فیوما ترقی Le mal augmente tous les jours در
 کوندن کونده کسب ترقی و ازدیاد ایتمکده در - بولمقده در
 افزایش - افزوده *P.* مترقی - متزايد - مزداد *A.* AUGMENTÉ
 زیاده‌لنمش - آرتمش *T.* یافته

Bâton || عیافی *A.* Ce qui appartient à l'augure
 خلعت عیافید Robe augurale عصای عیافی augural

AUGURE. Présage, signe par lequel on juge de l'avenir *A.*
 فال خیر *A.* Bon augure || اوغور *T.* شکون *P.* قبول *pl.* فال
 Manvais اوغور *T.* فال خجستمد - فال نیکو *P.* فال میمون -
 Augure sinistre اوغورسزلیق *T.* فال بد *P.* فال نحس *A.* augure
 فال ردی fineste فال شوم Prendre à bon augure
 تشام ایتمک Prendre à mauvais augure خیر اتخاذ ایتمک
 اوغورسزلیق - نظیر ایتمک - فال نحس اتخاذ ایتمک -
 تفال بالخیر اولسان طایر Oiseau de bon augure صایمق
 تفالی قبول J'en accepte l'augure اوغورلو طوتیلان قوش -
 ایبدرم

Augure, se dit en parlant des Romains, de celui qui obser-
 vait le vol et le chant des oiseaux, pour en tirer des présages
 عیافد سوال ... L'augure étant consulté, répondit ... عیافی *A.*
 La dignité d'augure اولندقدده شو وجهلبد جواب ویرمشکه
 رتبد عیافت était en grande considération parmi les Romains
 بین رومیاتیین بغایت معزز و معتبر ایدی

AUGURER. Tirer un augure *A.* تفال - استدلال الفال
 Je n'en augure rien de bon Qu'en augure vous pouvez-
 اولبابده ند مقوله فال استخراج ایبدرسک
 هیچ بر کونده فال نحس Je n'en augure rien de mauvais
 اولبابده فال نحس استدلالنی موجب - استدلال ایبدهم
 اولدجق بر شی یوقدر اولدجق

AUGUSTE. Grand, digne de vénération *A.* مفتخم
 Le très-auguste || اولو *T.* بزرگوار *P.* لازم التوقیر - التفخیم
 عبادتگاهده اجرا اولسان رسم ذبیحده l'autel sacrement
 Dans cette auguste empereur مفتخم Auguste
 Ce pa- اشو مجلس واجب التفخیمده auguste assemblée

lais a quelque chose d'auguste بوسرایده بر نوع صورت
 بوسرایده بر هیئت جالبه التوقیر وار در - فخامت وار در
 امروز *P.* هذا اليوم *A.* Le jour où l'on est
 Il arrive aujourd'hui à midi || بو کون - بو کونکی کون *T.*
 Ce n'est pas d'au- بو کونکی کون وقت عصرده ورود ایدر
 jourd'hui que nous nous connaissons معارفدمز بو کونکی کوندن
 La journée d'aujourd'hui est plus belle que باشلامش دیکدر
 J'ai différé || بو کونکی کون دونکیدن الطغدر celle d'hier
 jusqu' aujourd'hui à vous donner de mes nouvelles احوالده دائر
 Anjourd'hui اخبارت افاده سنی بو کونده قدر تاخیرم ایلدم
 بوندنصکره *T.* پس ازین روز *P.* بعد الیوم *A.* passé

Il signifie aussi, au temps que nous sommes *A.* فی - الیوم
 درین وقت - درین هنگام *P.* فی زماننا هذا - یومنا هذا
 Cela || شمذیککی وقتده - زمانده - بو دفعه - بو وقتده *T.*
 se pratiquait autrefois, mais aujourd'hui on en use autrement
 فلان شی بشقه زمانده اولور ایدی لکن شمذیککی وقتده
 زمانه نوجوانلری Les jeunes gens d'aujourd'hui آخر کوند ایشلور
 بو وقتک رسم و عادتنی La mode d'aujourd'hui

AUMAILLES. Il ne se dit que des bêtes à cornes *A.* مواشی
 بوینوزلو حیوانلر *T.* جانوران سرونکت *P.* ذات القرون
 رمد مواشی ذات القرون Un troupeau de bêtes aumailles
 بوینوزلو حیوان سوربسی -

AUMÔNE. Ce qu'on donne aux pauvres par charité *A.* صدقة
 بگداپان بخشایش *P.* تصدقات *pl.* تصدقی - صدقات *pl.*
 Racheter اعطای صدقد ایتمک Donner aumône || صدقد *T.*
 ses péchés par l'aumône ایلد کفارت ذنوب
 على طریق الصدقة احسان ایتمک Donner par aumône ایتمک
 Vivre توزيع عطایا و صدقات ایتمک Distribuer des aumônes
 Être réduit à l'aumône تصدقی ایلد کچنمک d'aumône
 صدقدیه احتیاج درجه سنه وارمق - صدقدیه محتاج اولمق
 L'ambitieux fait des largesses, il ne fait pas d'aumônes
 نام و شان ایلد مجبول اولان کشی مسرفانه نشر عطایا ایدر
 واقعا مذدوب و مستحب C'est une belle aumône اما صدقد و یومر
 Faire du bien à des pauvres honteux, c'est une
 خجالت سوالی ارتکاب ایدیه میان فقرا aumône bien placée
 و محتاجینه و یریلان صدقد محالده صون ارتمش حسنا تذدر

Il signifie aussi, une peine pécuniaire à laquelle la Justice
 حربیه صورتنده ویرلمسی حکم *T.* condamne en certains cas

اولان صدقه مجبوره

AUMONIER. Qui fait souvent l'aumône aux pauvres A. متصدق
T. گدا پرور P. ارباب الخیر pl. اهل الخیر - متصدقین pl.
Dieu lui fera miséricorde, car il est grand aumônier ارباب خیرودن عظیم
التصدق بر ادم اولدیغندن مظهر مرحمت جناب رب
العزت اولدیغی بی اشتباهدر

Il signifie aussi, un ecclésiastique dont la fonction ordinaire est de distribuer les aumônes qu'on lui donne à faire, et de faire la prière du soir et du matin A. امام pl. ائمة
Premier aumônier du Roi سلطانی امام اول Aumônier du quartier محله امامی

AUNAGE. Mesurage à l'aune A. مذارعة - ذراع P. قیاس بالذراع
L'aunage || آرشون ایله اولچمده - آرشونلمده T. بگز پیمایش
آرشونلمدهسی صحیح دکلدر ن'est pas bon

AUNE. Espèce de mesure A. ذراع pl. اذرع - اندازه P. گز -
ذراع ایله تقییس ایتمک Mesurer à l'aune || آرشون T.
یارم - نصف ذراع Une demi-aune آرشون ایله اولچمک
ارشون جیرکنک - نصف ربع ذراع Demi quart d'aune آرشون
ایکی اوجی دمورلی Aune ferrée par les deux bouts یارسی
بر ذراع جوقده Une aune de drap بر قطعه ذراع

On dit proverb., Mesurer les autres à son aune, pour dire,
قیاس نفس ایتمک T. juger d'autrui par soi-même

TOUT DU LONG DE L'AUNE, signifie, beaucoup, excessivement
اندازهدن T. خارج از اندازه P. فوق الحد والقیاس A.
اثنای عیش وعشرتده خارج از اندازه بوریدی
دعواسنی S'il perd son procès, il en aura tout du long de l'aune
عاقب ایده جک اولور ایسه اندازهدن جیقدجقدر

AUNE. Arbre de bois blanc A. شوحط P. بشجیر T. اقچد اناج

AUNÉE, ou Enula campana. Plante médicinale A. قندس
آندز اوتی T. راسن

AUNER. Mesurer à l'aune A. اذراع - ذراع P. تقییس بالذراع
آرشون ایله - آرشونلمده T. در اندازه زدن - بگز پیمودن
بر ادم اولدیغی اذراع ایدر ایدر ایدر اولچمک
صحیحاً Auner fidèlement طوب بزى آرشون ایله اولچمک
آرشونلمده

آرشون ایله - آرشونلمده T. بگز پیموده P. مذارعة A. Auni.

اندازه به اورامش - اولچلمش

AUNEUR. Officier établi pour avoir inspection sur l'aunage A.
آرشونلمده ناظرى T. سرگز پیمایان P. ناظر المذارعة

AUPARAVANT. Avant une chose A. مقدما P. پیش ازین -
Si vous voulez vous en aller, réglez auparavant ce qu'il faut faire عزیمت ایتمک مرادک
Je l'en avais averti long temps auparavant ایدر ایدر ایسه مقدم تنظیم ایله
وافر زمان مقدم خبرینی
بر سنه مقدم - بر سنه اول ویرمیشدم Un an auparavant

AUPRÈS. Préposition de lieu qui marque un rapport de proximité A. فی لقرب P. بنزدیک T. یاننده
Sa maison est auprès de la mienne در خاندمک قربنده La rivièrre passe auprès de la ville
فهر شهرک قربنده جریان Quand il est en colère, il ne fait pas bon auprès de lui
حال - حال غضبه ایکن یاننده بولنمک ذوقی بوقدر
Il sert aussi - غضبه اولدیغی وقت یاننده وارمق نا خوشدر
à marquer l'espèce de proximité qui résulte des services, de la fréquentation habituelle A. عند P. فی القرب - عند
یاننده T. نزد P. یاننده
کباردن بریسنک قربنده Etre auprès d'un grand seigneur
بر ذات جلیل الشانک یاننده - مداوم خدمت اولمق
بر بکک یاننده تعیین On l'a mis auprès d'un prince
فلان آغانک Il s'est retiré d'auprès d'un tel seigneur ایتدردلدى
نزد پادشاهیده Il est fort bien auprès du Roi
عند شهریاریده غایه الغایه - بغایت مقبول ومرغوبدر
مظهر حسن نظر واعتبار در

T. نزدیک P. قریباً A. Il s'emploie aussi comme adverbe
Je ne puis pas voir cela, si je ne suis auprès
فلان شیئی یقین اولمینجه تشخیص ایدم
فلان شیئی انجق یقیندن تشخیص ایده بیایرم -

P. نسبتاً - نظراً - قیاساً A. Il signifie aussi, en comparaison
Votre mal n'est rien auprès du sien
سنک عاتک آنک عاتنه نسبت ایله لا شیى
La terre n'est qu'un point auprès du reste de l'univers
ارض جمیع عالمه قیاس ایله انجق بر نقطه مشابهدنده در

AURICULAIRE. Il se dit de celui qui a entendu de ses propres oreilles les choses qu'il dépose A. بسمع الاذن P. مستمع بسمع
Témoin auriculaire || کدو قولایله ایشتمش T. بگوش خود شنیده
سمع اذن ایله مستمع اولان شاهد

On dit, Doigt auriculaire, pour dire, le petit doigt *A.* خنصر

P. صرجه پرمق *T.* کالوج

AURONE. Espèce de plante *A.* قیسوم *P.* آیوه طنه *T.*

AUORE. Lumière qui paraît avant que le soleil soit à l'horizon

صبح کاذب - تباشیر الصبح - بیاض الصبح - حیط ابیض *A.*

طلوع *P.* تباشیر صبح دائرة *T.* صبح اغاردهسی *T.* سپیده *P.*

L'aurore commençait à paraître *A.* حیط ابیض

افقدن جهره نمای ظهور اولمعه باشلامشیدی

A. تباشیر الحال *T.* Il se dit figur., d'une chose qui commence

Cela n'est encore qu'en son *T.* باشلنغم *P.* سر آغاز *P.* اوائل

هنوز اوائل حالدر - بو کیفیت هنوز تباشیر حالدر

On dit aussi, C'est l'aurore d'un beau jour, pour exprimer

quelque incident heureux qui annonce un plus grand bonheur

بو کیفیت بر روز فیروز میمنت اندوزک تباشیر صبحی

بو کیفیت بر روز روشنک صبحی مقامنده - مثابنده در

Et en parlant d'une très-jenne personne, on dit, Une beauté

هنوز حال طلوعنده اولان بر حسن روز افزون

T. کون *P.* خاور *A.* مشرق *A.* Il se dit aussi pour Le levant

جانب مغربدن سمت *T.* طوعیسی

اقالیم مشرقیه *T.* مشرقه وارنجه

Couleur d'aurore, c'est une espèce de jaune doré *T.* اخشام

کونشی رنگی

AUSPICE. Terme générique, qui désigne diverses manières de

connaître l'avenir *A.* فالگیری *P.* عرافت - نفعالات *pl.* نفعال *A.*

Prendre les auspices par le vol des oiseaux *T.* فال طونه

فال میمون *T.* Heures auspices *P.* طیران طیوردن عرافت ایتمک

Les Grecs et les Romains avaient grand égard aux auspices

روماتیون واهل یونان عرافند عظیم اعتبار ایدر لر ایدی

On dit figur. Sous d'heureux auspices, pour dire, ayant la

fortune favorable *A.* علی ایمن الحال - علی اسعد الحال *T.*

On dit *T.* قوت بخت میمون ایله *T.* بافرخندگی بخت *P.*

aussi, Sous les auspices de quelqu'un, pour dire, sous la conduite,

sous la bonne fortune, sous la faveur de quelqu'un *T.* فلانک

قوت طالع میمنت آزاری - برکات هم میامن توامیله

Ce capitaine *T.* فلانک یمن مساعده سیدسیله - برکاتیلله

faisait des guerres, et gagnait des batailles sous les auspices du

Roi *T.* بو سپهالار قوت طالع شهر یاری ایله جنک وجدالده

J'entreprendrai cette affaire sous vos auspices *T.* موفق اوله کمشدن

برکات هم سینه لر یله بو مصلحت مباشرت ایده جکم

AUSSE. Pareillement, de même *A.* کذلک *P.* نیز *T.* دخی

مطلوبک ایسه بنم دخی *T.* Vous le voulez, et moi aussi

Il signifie aussi, encore *T.* Il lui a donné telle chose

et cela aussi *T.* ويردکنصکره بونی دخی ويردی

Dites - lui aussi de ma part *T.* سوبله دخی

بنما علیه - فلانک *A.* Et c'est pourquoi, à cause de cela

Il sert un maître qui le *T.* آنک ایچون *T.* بنا برین *P.*

bad traite mal; aussi le veut - il quitter *T.* ایدر بر آغاید

خدمت ایدر آنک ایچون یانندن مفارقت ایده جکدر

Ces étoffes sont belles; aussi coûtent elles beaucoup

نفس و لطیفدر بنا برین بهالری گراندر

Et autant, également *A.* این *P.* علی مرتبه - حسبما - مهما

Il est aussi sage que *T.* اولقدر *T.* همانسان - قدر

عقلی - عاقل اولدیغی قدرنجه شجیع و جگر دار در

Il vit aussi magnifiquement qu'il *T.* قدر شجاعتی دخی وار در

se peut *T.* ممکن *P.* ممکن دارات واحتمام ایله کچینور

مرتبه دارات ایله

AUSSE-BIEN QUE, signifie, de même que, autant que *A.* کمثل

Je sais cela aussi-bien que vous *T.* کبی *P.* بسان

بو ماده یه سنک - ماده یی بن دخی سنک کبی بیلورم

Il faut écouter les pauvres aussi-bien que

les riches *T.* فقرا و بیچارگان اغیا قدر مسموع اولمق لازم دندر

AUSSE-BIEN, sert à rendre raison d'une proposition précédente

Je ne veux point y aller, aussi-bien est-il trop tard

بو قدر علی الخصوصک وقت کیچدر

AUSSEBÎT. Dans le moment *A.* فی الحال - فی الساعة

- آنده *T.* در عقب - در حال - در آن ساعت - هماندم

Aussitôt qu'il l'aura fait *T.* عقیبنده *T.* J'irai aussitôt

ایندیکی آده - فلان شیئی ایندیکی عقیبنده

AUSTÈRE. Qui est rigoureux en ce qui regarde le traitement

du corps, et qui mortifie les sens *A.* موجب المشاقه - شدید

دین موجب المشاقه *T.* قتی *P.* سخت

Règle austère *T.* Jeune austère *P.* قانون شدید

Faire une *T.* مشادیت اوزره امرار عمر ایتمک

مشادیت - مشادیت ایله کفارت ایتمک

Il a gardé un silence aus-

- Il se dit aussi, d'une compagnie qui se divise en deux partis, en deux factions contraires میانده شق عصای وحدت ایتنک
ایکی فرقه اولوب - میانده شقاق واختلاف ظهور ایتنک -
بری بری علیهند دوشمک

On dit aussi, qu'un homme mérite qu'on lui élève des autels, کدو بید
pour dire, qu'il est digne des plus grands honneurs مخصوص اولدوق اقامت معابد ومساجده شایان برذات
واجب الاحترامدر

On dit aussi, Les autels, pour dire, la religion A. دین pl
ادیان حقه دستدرار تعرض Attaquer les autels || ادیان
ادیان حقه رعایت شرط واحترام Respecter les autels اولوق
بوکافر ادیانک Cet impie avait juré la ruine des autels ایتنک
خوابیتنی شرط ایلدی

AUTEL. Nom de constellation A. مَجْمُوعَة V. Encensoir.

AUTEUR. Celui qui est la première cause de quelque chose
سبب نخستین P. مبداء اول - بادی - مبدی - صانع A.
حق تعالی Dieu est l'auteur de la nature || ایلک سبب T.
Jésus-Christ est l'auteur de notre salut حضرت عیسی مبداء اول نجات وسلامتمز در
جناب رب العزت مبداء اولدی Dieu n'est point l'auteur du péché
Les auteurs de la sédition furent punis ذنوب وآثام اولوق احتمالی یوقدر
بادی فساد اولدوکرک جزای ما یلیقلری
بوخبرک On ne sait point l'auteur de cette nouvelle اجرا اولدی
صانعی کیم اولدینقی معلوم دکدر

Il signifie aussi, inventeur A. مخترع - موجد -
P. L'auteur de l'opinion de la métapsychose Les auteurs des opinions
معتقدات جدیدنک مبدعین وموجدین L'auteur d'un projet
موجد ومعتفی - بر ترتیبک موجدی

Et celui qui a composé un livre A. مؤلف pl. مؤلفین
Auteur || تألیف بیان T. تألیفسار P. مصنفین pl. مصنف
Auteur moderne مؤلفین متقدمین بری - مؤلف قدیم
Auteur grec مؤلفین متأخرین بری
Auteur orthodoxe مؤلف مردود ونا معقول
اسمی - مؤلف مجهول الاسم anonyme مؤلف صحیح الایمان
تالیفات معتبره بی Lire les bons auteurs نا مذکور بر مؤلف
بر مؤلفک کلامی علی Citer un auteur مطالعه ایتنک
طریق الاستشهاد ذکر ایتنک

Il se dit aussi, de celui de qui on a appris quelque nouvelle
خبر وبربری T. پیام دهند P. ناقل الخبر - مأخذ A.
اشته مأخذ اولان کسندنک || Je vous nomme mon auteur
بو خبرک ناقلی اسمی طرفک بیان - اسمی بیان ایدرم
مأخذینی بیاندن امتناع ایدرم Il ne veut pas dire son auteur ایدرم

AUTHENTICITÉ. Qualité de ce qui est authentique A.
|| اعتباره کرکولک T. شایستگی اعتبار P. الی الاحتجاج
بو سندک L'authenticité de cette pièce n'est point contestée
احتجاجد صلاحیتی - احتجاجد صلاحیتی محل معارضه دکدر
بری عن المعارضه در

AUTHENTIQUE. Muni de l'autorité publique, et revêtu de
دستور - صالح الی الاحتجاج - معمول بد A. toutes ses formes
اعتبارلو T. سزوار احتجاج - شایان اعتبار P. معتبر - العدل
Contrat ورقه معتبره - ورقه معمول بها || Pièce authentique
صورت - احتجاجد صالح بر قطعه مقارله سندی
معتاده اوزره محرر ومسطور ورسوم معتبره ایلد معنون ومصدور
دستور - نیقده معتبره Écrit authentique بر قطعه مقارله حجتی
احتجاجد Titre authentique العدل اولدجق بر قطعه نیقده
Attestation دلیل معتبر Preuve authentique صالح سند معتبر
تصدیق معتبر - شهادت معتبره

Il signifie aussi, célèbre, notable A. واجب الاعتبار
شهادت واجبة الاعتبار moignage authentique

Il se dit aussi, d'une copie certifiée, légalisée A. نسخه
|| اصلیه تطبیق اولنمش نسخه ثانیه T. مطابقة باصلها
- اصلیه تطبیق اولنمش نسخه ثانیه Copie authentique
اصلیه تطبیق اولنمش ورسوم مرعیه اوزره معنون
اصلیه مطابق ورسوم مرعیه معتاده - اولمش نسخه ثانیه
اوزره معنون بر قطعه صورت

Il se dit aussi, de l'original A. نسخه اصلیه
ل'authentique des ces pièces dans les archives
نسخه اصلیه اوراق وسندات محفوظه خزیندسده موجود
اصل نسخه بی وصورتنی J'ai vu l'authentique et la copie
کوردم

AUTHENTIQUEMENT. D'une manière authentique A.
|| Un traité, un contrat معنواً برسوم اللازمة - برسوم المرعية
رسوم مرعیه اوزره معنون ومصدور بر
قطعه عهدنامد وبر قطعه مقارله سندی

تصدیق الصحة من A. AUTHENTIFIER. Rendre authentique

بوسندک صحتی Il faut authentifier cet acte || قبل الحاکم
حاکم طرفندن تصدیق اولمق اقتضا ایدر

AUTOCRATIE. Gouvernement exercé par un despote avec une
P. سلطنت متفردة - سلطنت مستقلة A. سلطة
باشلو باشنده پادشاهلق T. پادشاهی خود سرانه

AUTOCRATOR. Souverain absolu A. سلطان متفرد
باشلو باشنده پادشاه T. پادشاه خود سر P. بالاستقلال

AUTOCTHONE. V. Alogènes.

AUTOGRAPHE. Qui est écrit de la main de l'auteur A. محتر
کندو خطیله T. با خط دست خود نوشته P. بخط یده
خط یدیه محترر اولان J'ai vu son autographe || یازلمش
نسخه بی کوردم

AUTOMATE. Machine qui a en soi le principe de son mou-
vement A. متحرک برآسه P. متحرک روان T. خود روان
ساعت برآسها متحرک Une horloge est un automate || یور
Quelques philosophes prétendent que
بعض حکما بهایم قسمی les bêtes ne sont que des automates
- برآسها متحرک اولان اقسامدن اولدیغنی دعوا ایدرلر
On dit figur. d'un homme stupide, que c'est un automate
برآسها متحرک جمادات قسمندندر

AUTOMNAL. Qui est de l'automne A. خریفی P. خزان
حمیات خریفیه Les fièvres automnales || کوز وقتنده کی T.
کوز وقتنده گی استدلر -

AUTOMNE. Une des quatre saisons de l'année A. فصل الخریف
کوز T. بهرجان - برگریزان - کهنه بهار - موسم خزان P.
خزان لطیف Un bel automne || پیراق دوکی وقتی - وقتی
Automne fort sec خشک و یابس بر خزان بی باران
froide et pluvieuse برودتی بسیار و کثیر الامطار موسم خریف
Une automne venteuse Au commen- کثیر الريح
cement de l'automne بهار خریفده
L'automne est une saison tempérée معتدلدر
Des fruits فصل خریف بر موسم
d'automne موسم خزان مخصوص اولان میوهلر

AUTOPSIE. Examen attentif que l'on fait au moyen de la vue
T. بینش بچشم خود P. کشف والمعاينة برای العین
بدن میتک Autopsie cadavérique || کندو کوزیلده کورمه
رای العین کشف ومعاينسی

AUTORISATION. Action par laquelle on autorise A. رخصت
L'autorisation d'un mari, d'un tu- || اذن T. دستور P. اذن -

زوجک ووصیتک رخصتی

AUTORISER. Donner autorité, donner pouvoir A. ترخیص -
T. دستور دادن P. اعطاء الاذن - اجازت - اعطاء الرخصة
طايفذ C'est le Roi qui autorise les magistrats
اجازت پادشاهی ايله اجرای حکومت ایدر
قضاتک امر حکومت رخصتلی جانب پادشاهیدن صادر
استمرار عرف C'est une chose autorisée par la coutume
La confiance وعادات تقریبید اجازت یافته اولمش حالاتدندر
حقمده ارزانی que vous avez en moi, m'autorise à vous dire que...
قلنا اعتماد وامینیتک سکا شکلامی سوبلمکده وسیله رخصتدر
بر Une femme ne peut contracter, si son mari ne l'autorise
خاتون زوجنتک اذن ورخصتی اولمینجه عقد معاهدهید
Une femme qui s'est fait autoriser par la Justice
حاکم طرفندن تحصیل رخصت اینمش خاتون

S'AUTORISER. Acquérir de l'autorité A. کسب المساع
کسب - کسب المساع || Les coutumes s'autorisent par le temps, et acquièrent
عرف وعادات مرور زمان ايله کسب درجه force de loi
عرف وعادات - مساع وفانون حکمند ابلاغ اولنو کمشددر
زمان مدید متمادی اولنجه کسب جواز مساع برله قانون
حکمند کیرر

اذنلر T. دستور یافته P. ماذون - موخص A. AUTHORISÉ.

AUTORITÉ. Puissance légitime A. حق الحكومة - حکومت
L'autorité || حکومتک T. حق حکمداری - فرمانفرمایی P.
L'autorité des magistrats اولیای امورک حق حکومتی
L'autorité spirituelle قوانین موضوعه نیک قوت حکومتی
L'autorité temporelle حکومت معنویه - حکومت روحانیه
Autorité حکومت سلطانیه L'autorité Royale حکومت دنیویه
حکومت ملوکانه Autorité souveraine حکومت مطلقه
absolue Autorité paternelle پدر - حکومت والدیه
Être en Autorité کمال قوت و حکومتده اولمق
Avoir de grande autorité صاحب حکومت اولمق
Se maintenir en autorité بر کمسند مقام حکومتده وقاید اولمق
بر کمسند اولان قوت و حکومتی بیوجه صرف واعمال ایتمک
يد اقتدارنده اولان حکومتدن Se prévaloir de son autorité
قوت حکومتی میانده Interposer son autorité انتقام ایتمک
Blessar l'autorité des juges تحلیل ایتمک
User d'au- قضات و حکامک حق حکومتلرینه طوقمق
torité اعمال قوت حکومت - اجرای حق حکومت ایتمک

شأن حکومتی محافظه و حیانت Conserver son autorité
فوت حکومتی فوت ایتمکت Perdre son autorité
Sous votre autorité حکومتی توسیع ایتمکت Étendre son autorité
Par autorité de Justice سنکت تحت حکومت برله De pleine puissance et
autorité Royale قوت بالغه ملوکانه و حکومت کامله پادشاهانه
مقتضاسنجه

On dit d'un homme accoutumé à parler, à agir d'une manière
impérieuse, qu'il veut tout emporter d'autorité متحکمانه
هر شیئی هر شیده طور متغلبانه ایله حرکت - ایتمکت قیدنده در
Et qu'un homme a fait une chose de son autorité privée, ایدر
فلاں شیئی حکم فلولی ایتمکت - خودنجه ایتمکت

عاقو - اعتبار A. considération. Il se prend aussi pour Crédit, considération
|| سوز صاحبکی T. بلدئی قدر P. نفوذ الکلام - القدر
Z. سی ایچنده خیالی a bien de l'autorité dans sa compagnie
ادل ایل Il a de l'autorité dans sa famille
بیتنی ایچنده نفوذ کلامی وار در

Et pour Sentiment d'un homme illustre que l'on rapporte pour
اشهادات معتبره pl. اشهاد معتبر A. confirmer ce que l'on dit
|| Trouvez-vous quelque autorité dans les Pères pour appuyer
votre sentiment? نالیفات ائمه کرامده سنکت فکر ورائیکی
Alléguer des autorités موید بر نوع اشهاد بوله بیلورمیسکت
Apporter des autorités ایراد اشهادات معتبره ایتمکت
J'ai cent bonnes autorités pour prouver ce que j'avance
در میان ایلدیکم کلامی Roder tout autour d'une maison
دائر اشرافه دانه بر خاندهنک اطرافه دانه
ما دار طوائف ایتمکت

AUTOUR. Préposition qui sert à désigner ce qui environne A.
جوره سنده T. پیرامون P. فی الحوالی - فی الاطراف
Autour de la tête نفسی اطرافنده || Autour de sa personne
فلعدنک اطراف وحوالیسنده Autour de la place اطرافه
بر خاندهنک اطرافه دانه Roder tout autour d'une maison
ما دار طوائف ایتمکت

Il signifie aussi, auprès A. عند P. نزد T. یانیه - یانده
|| Elle est si charitable, qu'elle est continuellement autour
des malades مشول درجده صاحبه البر والحسنه بر خاتوندر

شول رتبدده صاحبه - کد نزد مرخادن بر آن منفکت اولمز
|| الخیر بر خاتوندر کد خستدلوکت یانی باشندن ایلمز
Et ici près - علی الدوام یانده در est toujours autour d'elle
بو - بو یقینده T. نزدیک P. فی القرب - فی الجوار A.
بر جوارده || Il loge quelque part ici autour
خاندسی بو حوالیده در - اقامت ایدر

AUTOUR. Oiseau de proie A. عقور - شیدق P. صقور pl.
نواقل قسمندن بر جاقور T. جاقور || Autour de passage
جاقوری صالدرمق - جاقوری اوچرمق Faire voler un autour

AUTOUSERIE. L'art d'élever et de dresser les autours A.
جاقورجیاق T. فن پروردن جرج P. فن التربیب الصقور
صنعتی

AUTOUSER. Celui qui fait profession d'élever et de dresser
آموزنده جرج P. مربب الصقور - معلم الصقور A.
جاقور - جاقور بسلیمجی - جاقورجی T. پرورنده جرج -
الشدرنجی

AUTRE. Pronom ou adjectif qui marque distinction entre deux
choses A. دیگر P. اول بر T. دیگر || Des deux livres que vous
demandiez, voici l'un, voilà l'autre مطلوبک اولان ایکی جلد
Des deux frères, کتابندن اشد بری بر واول بری شو در
l'un a pris le parti de l'Eglise, et l'autre, le parti de l'Épée
ایکی قوزداشلوکت بری طریقت رهبانیتی و دیگری طریق
Ils étaient aigris l'un contre l'autre اهل سیفی اختیار ایلدی
بری بریند طاریس - احد هما آخری حقنه غضبناک ایدیلر
گوبیا بریسی Ils paraissent faits l'un pour l'autre
Ils sont nés l'un pour l'autre دیگرمی اینچون خلق اولمشدر
Il ne faut pas prendre بریسی دیگرمی اینچون دنیايد کلمشدر
l'un pour l'autre ایتملر دکلدر P. Confondre l'un avec l'autre
Il y a une grande différence entre l'un et l'autre
بری بولری بیینده فرق بولر واول بولری Les uns et les autres
عظیم وار در

Il se dit quelquefois pour marquer une personne indéterminée
|| J'aime mieux que vous l'appreniez بشقه T. دیگر P. غیر A.
بندن بیلیمکدن ایسد غیر کلمشندن بندن خبر المکدن ایسد
بشقه سنندن - بیلسمکت اولی ایدی Tout autre que lui ne s'en serait pas
آدنن غیری هر کیم اولسد بویله وجد احسن si bien tiré
Ce que vous ne ferez pas dans اوزره اداره ایدموز ایدی

فلان وقتده ایتیمدجککی un temps, vous le ferez dans un autre
Quelle autre chose souhaitez-vous
de moi? Autre est la ville
de Vienne en Autriche, et autre la ville de Vienne en Dauphiné
اوشتر یاده کی بیج شهری بشقد ودوفینده کائن بیج شهری
بشقد در

On dit, L'autre jour, pour designer un des jours précédents
کیچمن کون T. روز گذشت P. یوم ماضی A.

AUTRE, se dit aussi pour meilleur, de plus grande conséquence
L'homme dont vous parlez est habile; mais celui
que je vous dis est bien un autre حقیقتده
دیدیکک آدم Il avait été mis en
prison pour dettes, mais depuis on l'a accusé de fausse monnaie;
دیس اینچون حبس اولنمشیدی
لکن حکره دن فلیرلکک تمهیلده انهام اولندی بو بام بشقد
بر مصلحتدر

Il se dit aussi, pour marquer l'égalité, la conformité qu'il y
a entre deux personnes, entre deux choses A. مدانی - مدانی
مدانی اسکندر C'est un autre Alexandre
بشقد T. هم رنگ P. Il le
regarde comme un autre lui-même
فلان کسندی بی نفسنک
بو بلده مدانیسی کبی کرور
مدانی پارسدر - بر پارس ناپدر

AUTREFOIS. Anciennement, au temps passé A. سابقاً - ماضیاً
اوقات - سلفده - کیچمن وقتلرده T. پیش ازیں P. مقدمه
On croyait autrefois que...
مقدمه عادت بریلده C'était autrefois la coutume
مقدمه ادا... Vous prétendiez autrefois que...
ایدر ایدکده

AUTREMENT. D'une autre façon A. بوجده الآخو - بطور الآخو
بشقد وجیلده - بشقد دکو T. آخر گوند - طرز دیگر - دیگر گوند P.
Je ne le veux pas comme cela, je le veux autrement
طن ایلدیکک صورتدن بام بشقد در
Il signifie aussi, si non, sans quoi A. فالا

Dites-lui qu'il soit plus sage, qu'autrement on le châtiara
کدوید سویلده عقلنی باشند جورسون فالآ نادیب اولور
Il vous a vendu sa charge à telle condition, autrement il ne

منصبنی شو شرط ایلد سکا فروخت ایلدی ایوخسه
فروخت اینمز ایدی

AUTREMENT, précède de Pas, signifie, guère A. لا وافیاً P.
C'est un homme qui n'est pas au-
trement riche دکلر آدم Il n'est pas autrement
disposé à faire cela یوقدر
فلان کمسند pas autrement, mais il est chagrin
خستد میدر چندان دکلر اما مغموم ودلزار در

AUTRE - PART. Ailleurs A. فی محل الآخر - فی غیر مکان -
بشقد طرفده - بشقد برده T. بسوی دیگر - بجای دیگر P.
C'est un livre que j'ai cherché partout, mais je ne l'ai pu trou-
ver autre-part que là هر طرفه آراشدردیغم بر کتابدر انجق
آخر برده بولد میوب یا لکز فلان محلهده بولددم

On dit aussi, D'autre part, pour dire, d'ailleurs, de plus T.
بر طرفدن ... D'autre part on doit considérer que...
ملاحظه اولنلور در کد

Autruche. Nom d'un grand oiseau A. نعامة - شتر
ریش نعامة Des plumes d'autruche
L'opinion vulgaire est
que l'autruche digère le fer دوه قوشی نلی - دوه قوشی یلکسی
عوام ناسک اعتقادیند کرره دوه - قوشی دموری حضم ایدر
ام البیض A. دیشی دوه قوشی T. شتر مرغ ماده P.

AUTRUI. Les autres personnes A. سائر - دیگر P.
Il ne faut pas désirer le bien d'autrui, la femme
آخرکک مالند و عیالند نصب عین حوص وطمع
Ne fais à autrui que ce que tu voudrais
نفسک حقنه حظ ایدمه میدجککک
Juger d'autrui par soi-même
آخرکک منزلنده ایلد سائر حقنه حکم ایتکک
Parler par la bouche d'autrui
آخرکک لسانیلد افاضت ایتکک
سوز سوبلکک

On dit proverbialement, Mal d'autrui n'est que songe T. ایلکک یاره سی
Et, qui s'attend à l'école d'autrui, a souvent mal di-
né, pour dire, que nous ne devons compter que sur ce qui dé-
pend de nous ایلکک کاسدسندن جور یا بکیان آج فالور

AUVENT. Petit toit en saillie, attaché au dessus des bouti-
ques, pour garantir de la pluie A. وکف P. بارانگریز
Se mettre à l'abri de la pluie sous un auvent

بر صجاعت آئنده اصابت بارانیدن محافظه اولنمق

AUXILIAIRE. Qui aide. *A.* معین - مددگار. *P.* معاون - معین. *T.* امدادچی || Armée auxiliaire, troupes auxiliaires. *A.* امداد عسکری - یاردم عسکری

AVALE. Souscription qu'on met au bas d'un billet, par laquelle on s'oblige d'en payer le contenu, en cas qu'il ne soit pas acquitté par celui qui l'a souscrit. *A.* امضاء الضمان. *P.* امضاء پایندانی. *T.* امضاء الكفالة. زیر تمسکه کفالتی متضمن ویریلان شرح

C'est aussi l'opposé d'Amont, et il désigne ce qui descend la rivière. *A.* افشیدیدن آشاعی. *T.* شیب رود. *P.* مصب النهر. *A.* Un de ces bateaux allait amont, l'autre aval. *A.* فایقارکت اولی بری نهرک آدافوری طرفند و دیگرى افندیدن آشاعی طوعری کیدر ایدی

On dit, Le vent d'aval, pour dire, le vent du couchant. *A.* Le vent d'aval amène presque toujours de la pluie. *A.* باطی یلی. *T.* باد غربی. *P.* ربيع غربی اکثریا باعث باران اولور - ربيع غربی غالب حالده مطردر -

À-VAU-L'EAU. Suivant le courant de l'eau. *A.* تابعاً لـسجرا. *T.* صوبک آفندیسیله. *P.* پیروان شیب آب. *A.* Le bateau allait à-vau-l'eau. *A.* فایق مجرای مایند تبعیت ایدرکت. *T.* Personne ne ramait, nous nous laissions aller à-vau-l'eau. *A.* هیچ بریسی. *P.* کورکت جکیوب فایق همان صوبک آفندیسیله یوریمک. *T.* On dit figuré, qu'une affaire est allée à-vau-l'eau, pour dire, qu'elle n'a pas réussi. *A.* بو مصلحت دکره باتدی

AVALAISON. Chute d'eau impétueuse qui vient des grosses pluies qui se forment en torrent. *A.* تشالشات المیاء. *P.* تشالشل الماء. *T.* صاپر صاپر دو کلمه - هارل هارل صو دو کلمه سی. *P.* آب شیب

AVALANGE ou AVALANCHE. Masse formée par les neiges qui roulent en s'accumulant du haut des montagnes. *A.* قلعۃ الثلج. *P.* قلع الثلج. *T.* فار صحیفه سی - فار قیاسی. *T.* کمر برف. *P.* قلع الثلج

AVALER. Faire passer par le gosier dans l'estomac. *A.* بلع. *P.* فرو - اوباریدن. *P.* الشقام - استرواط - ازدرد - زرد - ابتلاع. *T.* Il avale les morceaux sans les mâcher. *A.* یوتنق. *T.* واریدن - بردن. *P.* On dit figuré, qu'un homme ne fait que tordre et avaler, pour dire, qu'il mange goulument. *A.* انتدام والتیامدن خالی اولمز

On dit, Avaler le calice, avaler le morceau, pour dire, se soumettre à quelque chose de fâcheux. *T.* حی یوتنق. *E.* Et avaler des couleuvres, pour dire, recevoir des dégoûts, des mortifications qu'on est obligé de dissimuler. *T.* زهرلر یوتنق

À la Cour, on avale bien des couleuvres. *A.* سرای هادیونده نیچد زهرلر ائجورلور - نیچد زهرلر یوتنق مجبور دلور

On dit, qu'un bateau avale, qu'il va en avalant, pour dire, qu'il suit le courant de la rivière. *P.* یورر. *T.* فایق نهرک آفندیسیله

S'AVALER. Pendre, descendre trop bas. *A.* تپدل. *P.* فرو هلیده. *T.* Le ventre de cette juvénement s'avale. *A.* ساپوکلنمک. *T.* صارقمق. *P.* بو قصرانکت ذاونی ساپوکلنور

AVALEUR. Celui qui avale. *A.* اوبارنده - فرو برده. *P.* لقیم - مسرط - مبالع. *A.* Il signifie aussi, qui pend un peu avant. *T.* ساپوکلنمش. *P.* سارقمش. *T.* فرو هلیده. *P.* هادل

AVALEUR. Celui qui avale. *A.* اوبارنده. *P.* متسرط - بالمع. *T.* یوزان

AVANCE. L'espace de chemin qu'on a devant quelqu'un. *A.* ایلرو کچمه - ایلرولمه. *T.* پیشینی راه. *P.* مسابقت - سبق. *T.* Il a tant de lieues, tant de journées d'avance sur nous. *A.* بزدن. *P.* Il court mieux que lui, il lui donnera dix pas d'avance sur cent. *A.* زباده یوروت اولدیغندن خصمک یوز خطره ده اون زیاده ایلرولمسند راضی اولور

Il se dit aussi, de ce qui se trouve déjà de fait ou de préparé dans une affaire. *A.* وسیله السبق - مدار الاستقدام. *P.* C'est une grande avance quand on veut bâtir, que d'avoir des matériaux. *T.* شروع اولندجق. *P.* بنانکت مالزمه مقتضیسی موجود اولمق. *T.* Si vous avez les mémoires qu'il vous faut pour écrire cette histoire, c'est autant d'avance. *A.* تالیف ایده جکک تاریخه دائر افنصا ایدن تقویرلر بدکده موجود ایسد بو مصلحتک - کیفیت استقدام امده وسیله اولدجی درکار در ایلرولمسند مدار کلیدر

Il se dit aussi, en parlant d'une partie de bâtiment qui anticipe sur une rue, et qui sort de l'alignement du reste du bâtiment. *A.* بو جقمه ددم ایتدر یلجکدر. *P.* شپنشین. *T.* On fera abattre cette avance. *P.* طنف. *T.* On fera abattre cette avance

Et de l'anticipation du temps, lorsqu'on fait une chose, en

prevenant le temps où on a accoutumé de la faire. **استقدام** *A.*
 - بر وجه پیشین *P.* معجلًا - قبل حلول الوقت - الوقت
 وقتند - اولجہ - همان شمدیدن *T.* پیش از آمدن وقت
 سنگد برابر همان *Je m'en rejouis d'avance avec vous*
Je vous شمدیدن مسرور وشادانم - اولجہ مسرور وشادانم
 باستقدام الوقت طرفکد - **استقدام** الوقت طرفکد
 معجلًا تبریک ایدرم - تقدیم مراسم تبریک ایدرم

Et du paiement qu'on fait avant le terme. **تقدمه** *A.* معجلًا
 علی الحساب ویریلان اقچہ - پیشینات *T.* پیشداد *P.*
 معجلًا بیست غروش ویرمک - **معجلًا** بیست غروش ویرمک
 C'est moi qui ai fait toutes les avances, tous les frais de cette entre-
 prise بومآدهده اقتضا ایدرم کافہ معجلاتنی وبالجملة
 اقتضا ایدرم علی الحساب اقچہ - مصارفی ادا ایدرم بنم
 وکافہ مصارف طرفندن ویرلمشدر

On dit figur., Faire des avances, pour dire, faire les premières
 démarches dans un accommodement, dans une liaison d'amitié. **استقدام** *A.*
 در پیش *P.* فتح الباب الطلاب - عرض المقدمات الرغبة
 استکده اکت ایانی اولمق *T.* کردن مقدمات خواهش
 مقام متافده - **استقدام** متافده
 Il se tient ferme, et ne veut faire aucune avance بایدار اولوب بر درلو عرض مقدمات رغبت ایتکد میل
 پایدار اولوب بر درلو عرض مقدمات رغبت ایتکد میل
 Un bon chrétien n'hésite pas à faire les avances pour se
 reconcilier عیسوی صحیح اولان کشی خصمدله بارشحق
 خصمدله عرض مقدمات رغبت ایتکد تجویز تورد
 Ce n'est pas lui qui a recherché cette femme,
 فلان کشی اول خانوند طالب اولمش
 elle a fait les avances دکلدر ابتدای امده عرض مقدمات خواهش ایدرم موقوم
 اکت ایانی اولان موقوم در - در

AVANCEMENT. Progrès en quelque matière que ce soit. *A.*
 یول آمد - میدان آمد - ایلرولمده *T.* پیشدستی *P.* اقبال

On voit un grand avancement à cet écolier بوطالمت
 بوطالب استفاده - استفاده خصمدده اقبال ناتی وار در
 Un prince qui a fait beaucoup pour l'avancement des Lettres
 علیم ومعارفک اقبالی
 Il fait tout ce qu'il peut pour l'avancement de son travail
 ایشمتک کسب ایشمتک کسب
 اقبال ایللمسی خصمدده الذدن کلدیکی قدر سعی ایدرم
 ایشمتک میدان آلمده علی قدر الاستطاعه جتد وافدام -

Ce bâtiment ne s'achevera pas sitôt, je n'y vois pas
 بو بنائمت قریباً تمکلی مامل دکلدر زیرا
 ایلرولندیکنی کوره یورم

Il se dit aussi, pour établissement de fortune. **اقبال** *A.*
 ایلرولمده *T.* بلندی قدر - فرونی شان *P.* رفعت الحال
 Être cause de l'avancement d'un homme بر کمسندنتک رفعت
 Procurer l'avancement de quelqu'un بر کمسندنتک اقبالند وسیله اولمق

Et pour ce qui se donne par avance à un héritier. **سهم** *T.*
 مفروضه محسوباً وارثد بر وجه پیشین ویریلان نسند

AVANCER. Pousser en avant, porter en avant. **سوق** *A.*
 ایلرولمده *T.* در پیش آوردن - در پیش راندن *P.* تقدیم
 Avancer la سفره یی ایلرولمده سوق ایشمتک
 Il avança la tête hors du carrosse باشنی عربده ایشمتک خارجد مد ایلدی
 Avancer le bras ایشمتک مد ساعد ایشمتک
 Avancer le pied تمدید قدم
 ایانی اوزاتمق - ایشمتک

Il est quelquefois opposé à Différer. **استقدام** *A.*
 پیشتر آوردن *P.* استعجال الوقت - تعجیل الوقت - الوقت
 وقت عزیمتنی Avancer son départ وفتی ایلرولمده *T.*
 اوبلد طعامی وفتنی تقدیم Avancer le dîner تعجیل ایشمتک
 ساعتک سیرینی استقدام ایشمتک Avancer l'horloge ایشمتک
 ساعتی ایلرولمده -

Il signifie aussi, faire du progrès en quelque chose. **سوق** *A.*
 Avancer میدان الدرملق - ایلرولمده - سورمک *T.* راندن *P.*
 Avancer ایش سورمک - سوق مصلحت ایشمتک
 Il a bien avancé ses affaires en peu de temps ایشدی میدان الدرملق
 مدت قلیل ایشمتک
 اموریند میدان - امور وخصوماتی ایلرولمده سوق ایدردی
 الدرملق

Et payer par avance. **معجلًا** *A.* بر وجه پیشین ادا
 Avancer un terme à son hôte خانده ایلرولمده ویرمک *T.* کردن
 Avancer les gages صاحبده بر قسطی معجلًا ادا ایشمتک
 خدمتکارلرینک وظیفه لرینی ایلرولمده ویرمک

Et déboursé du sien pour quelqu'un. **وکالہ** *A.* ادا
 Comme il n'était pas sur les lieux, j'ai avancé cet argent pour lui
 کندوسی محکده بولمده یندن اول مقدار اقچہ یی طرفندن

quelque ouvrage que ce soit *A.* قرنة البنا *P.* پیش جستہ بنا
بنادن طومالوب جیقش بر *T.*

AVANT-COUR. Espèce de cour par laquelle on passe pour
 entrer dans les autres cours d'un bâtiment *A.* فناء خارجي *P.*
 بر دیش حاوی || L'avant-cour d'un château
 قورداغت دیش حاویسی

AVANT- COUREUR. Celui qui va devant quelqu'un, et qui en
marque l'arrivée *A.* برید *P.* پیش آهنگ *T.* اپلرو قوشوب
كلان || Les Tartares sont ordinairement les avant-coureurs de
l'armée turque *E.* عشايلو عسكرينك پيش آهنگاني *E.* عاداتا
تاتارلر در

Il se dit aussi, en parlant des prophètes qui ont annoncé,
qui ont prédit la venue de Jésus-Christ. مَبَشَّرْ pl. مَبَشِّرِينَ
A. خبرچی - مُرَدِّ جی T. مُرَدِّ رِسان - پیام آور A.
حضرت عیسا اُفدَمُرَت Les avant-
coureurs de Notre-Seigneur Jésus-Christ
قدومنی مبشر اولان انبیا

Il se dit figur., de tout ce qui annonce quelque chose qui arrive bientôt après .A. مقدّمات pl. پیش و رسان P. || Tous ces mécontentemens , tous ces murmures des peuples furent les avant - coureurs de la guerre civile اغبرار و قبال و قال قيل خالق ایچمده اولان قیل و قال و صورت اغبرار
و اتغال محاربته داخلیدنک تقدّماتی ایدی Les tremblemens de terre, la peste, la famine et tous les autres signes qui doivent être les avant - coureurs du jugement dernier يوم فیامنک
مقدّماتری اولان زلزله و وبا و قحط و غلا و سایر اشراط ساعتین معدود علائم شتا

AVANT-COURRIÈRE. Il n'est d'usage qu'en Poesie, en parlant
de l'aurore *A. تباشير الصبح* *P. صبح* *پیشک*

AVANT - DERNIER. Qui est avant le dernier *ا. قبل الاخير*
P. پیش از واپسین *T. عکره کیدن اول*

AVANT - GARDE. La partie la plus avancée d'une armée. *آ. سرآهنگ* P. *سردان الخيل* - *بغايا العسكر* - *مقدمه الجيش*
لشكر T. *جرقه جی* || L'avant-garde était commandée par un
بنایای عسکر *فلان جنرالک* *زیر حکمندہ* tel Général
جرقه جی *عسکر* *فلان جنرالک* *زیر حکمندہ* - *ایدی*
جرقه جی *عسکر* *رو تاب* L'avant-garde *پلیا* *ایدی*
رجعت اولشدر

AVANT - GOÛT. Le goût qu'un a par avance de quelque chose

ایلیک داد. T. جاشنی پیشین P. لذت عاجله. A. d'agréable
 || Dieu le combla de consolations spirituelles, et lui donna un
 avant-goût de béatitude باری تعالیٰ حضرتاری فلانہ انواع
 تسلیات روحانیہ احسان وحققت سعادت ابدیدہ نک لذت
 de la paix بویکیقت ثمرات صلحک. لذت عاجله. A. d'agréable
 Les avant-goûts du Paradis نعمتتک لذایذ عاجله. A. d'agréable

AVANT - HIER. Le jour qui a précédé hier *T. قبل الامس*
 دوہر کی - اوتھ کون *T. پار روز - پری پریو P. امس اول -*
 اوتھ کون عزیزہ *T. Il partit avant - hier* || کونکٹ اولیسی
 آبادی

AVANT - PROPOS. Discours qui se met au devant de quelque ouvrage, pour faire connaître ce qu'il contient. *A.* مقدمه pl. مقدمات *p.* سرسخ *T.* سرز باسی Il y a un grand avant-propos à la tête de ce livre *بو کتابت اولده مفصل* - Il se dit aussi de la conversation *و مشروح مقدمه وار در* Il a fait un avant-propos bien inutile *بیهوده بر مقدمه* وسط ابتدای

AVANT - VEILLE. *v.* Avant-hier.

AVANTAGE. Ce qui est profitable, favorable pour quelqu'un.

pl. لطیف - منافع pl. منفعت - نفع - فواید pl. فائده
- فائده عظیمه Grand avantage || فائده T. سرد P. لطفیات
Chaque chose a ses avantages et ses inconvénients هر شیء ده محاذیر و لطفیّات وار در
هر شئیست حسن و قبحی - شیئه نفع و ضرر جهتی وار در
نفع considerable فائده باعده Insigne advantage طرفی وار در
il n'y a nul avantage pour moi dans le voyage que vous me proposez تکلیف ایله دیککت سفر خصوصئده بنم اینچون
On lui a fait tous les avantages possibles حد امکان ایلان کافه مساعدات حقّه اورانی قلندی
Les avantages de la fortune فائدت - مساعدات فلکیّه
Les avantages de la naissance حسب و نسبیدن متوقّب Les avantages
La beauté, la santé, la bonne constitution sont de grands avantages de la nature حسن و صلاحات
C'est un homme né avec de grands avantages رحم مادرین لطفیّات جمیع ایلاد طبعور ایتمیش
Parler à l'avantage de quelqu'un بر ذائقه

خیرالو - فائده‌لو T. سودناکت P. رابع - مفید - انفع - به طرفد نوجبلد Je ne vois pas en quoi cela vous est avantageux || سکا فزونی جبهتدن فائده‌لو - نافع ایدوکنی کوره‌میورم Ce n'est pas une chose qui vous soit avantageuse سکا موجب فائده اولدجق شی دکلدر Condition avantageuse خیرالو شرط - شوط انفع - شوط رابع Traité avantageux رابع رانفع بر قطعده - فائده‌لو بر قطعده نامد Poste avantageux نامد Il est avantageux اصل وافع بر موقفت خلقکت حسن ظن و اعتبارینی خلقکت حسن ظن و اعتبارینی عند الناس مظهر حسن - کسب ایلدکده نفع عظیم وار در ظن و اعتبار اولمق امور منتفع بها دندر

On dit, Une taille avantageuse, pour dire, une grande taille avec une figure noble A. بالای بلند وزیبا P. فد رشیق A. لرون جدید A. Et une couleur avantageuse Et d'une couleur avantageuse Et parure Et parure زیبا P. رنگ جسیبان P. والیق یاقشقلو T. زیب وزبور زیبا P. تجمل الیق A. Advantageuse A. بزمند

AVANTAGEUX. Présomptueux, qui cherche à prendre avantage sur les autres A. متفصل - متفصل P. مدعی الی التفصل A. دعوی P. اوستلمک دعواسنده اولان T. برتری کنان نطق و کلامده تعقل مایل بر آدمدر advantageous en paroles بالظبع G'est un homme avantageux, à qui il ne faut c'eder متفصل ادعاسنده بر آدم اولمخده هیچ بر شیده طرفند اظهار مداشات اولمق روا دکلدر

AVARE. Qui a trop d'attachement aux richesses A. طامع A. طامعکار T. طمعکار - آزمند P. حریص المال - طماع - طماع pl. آج کوزلو -

Et qui est possédé de la passion sordide de posséder, sans aucun dessein de faire usage A. بخلا pl. بخیل A. جمد - ممسک - بخلا pl. بخیل A. جمد - ممسک - سیردست - اختا pl. خسیس - متفصل الید - الکف Il est si avare qu'il se refuse tout سول مرتبده P. بخل وامساکتی شول مرتبده Humeur غالبدر کد در شینی کدو نفسه بیلد در بیغ ایدر avare بخل وامساکت ایلد مجبول بر مزاج

Il se dit figur. de celui qui épargne des choses utiles A. ضمیمه اسرکیجی T. دریغکار P. ارباب الضمة pl. اهل الضمة - صاحب مهارت اولان جنرال افراد جنگاروانکت sang du soldat

On dit aussi, que la fortune a été avare de ses dons envers quelqu'un فلکک نعم Et que la nature ne lui a pas été avare de ses dons طبیعت فلان کشی - حقد مرابع و عطا یاسنی مبدل و بیدریغ ایلدی On dit aussi, Être avare de louanges, de ses visites, pour dire, n'aimer pas à donner des louanges, à faire beaucoup de visites نشر مدایسه و ثایا خصوصده و امر زیارتده بخل وضعت وقتنی صون ایتمکده بخل Être avare de son temps ایتمک وقتنی بیبوده یره صون ایتمک - وامساکت ایتمک وقتنی اسرکمت -

AVARICE. Attachement excessif aux richesses A. طمع حرص - طمع Avarice insatiable || آج کوزلیکت - طماع T. آز P. L'ambition et l'avarice des hommes انسانکت دوچار اولد سول sources de leurs malheurs کلدیکی مصایب و آفاتک علت اصلیدی حرص شان واقبال و طمع ثروت و مالدر

Il se dit ordinairement du vice d'un homme qui ne donne rien à personne A. بخل - امساکت - خدمت - جمد الکف - ال جولانعی T. زگوری - تمگدستی - سیردستی P. لیم و مسکته مقارن بخل وامساکت Avarice sordide || خسیساکت کمال بخل Son avarice le fait vivre dans une épargne sordide و خستی لیم و دنی بر کوند ادارهید محتاج ایددر

AVARICIEUX. V. Avare.

AVARIE. Dommage arrivé à un bâtiment, ou aux marchandises dont il est chargé A. آفات pl. آفات خسارات - آفات pl. خسارات T. آسیب P. آفات خسارات pl. خسار

Il se dit aussi, d'un droit que paye pour l'entretien d'un port chaque vaisseau qui y mouille A. حق لنگر P. حق المرسا A. سلامت عیادی - دمور عیادی - دمور حق T.

AVARIE. Il se dit des marchandises gâtées dans un vaisseau مال - مال آسیب دیده P. اموال مرفقة pl. مال مرفقة A. Des marchandises avariées - قضايد اوخرامش مال - قضاوده اولمش مال T. افزوده افزوده اولمش اموال و اشیا

AVEC. Ensemble, conjointement A. مع - با P. هم - با T. Il faut tâcher de vivre bien avec tout le monde Je suis venu avec vous معینده Il partit avec dix mille hommes

Il s'est marié avec اون بیگ نفر اولدرق عزیمت ایلدی
 Mettez tous ces papiers les فلان قز ایلد تزوج ایلدی elle
 uns avec les autres ایلد وضع برابر وضع ایلد
 Mettre le bon avec le mauvais برابر قویمق
 En ce pays-là on ne bâtit qu'avec du bois اول مملکتده ایندی
 بچاق Couper avec un couteau ایلد بنا ایدرلر
 Se purger avec du séné تنقید ایلد قطع ایتمک
 Parler avec justesse نطق ایتمک صحت -
 Se conduire avec prudence ایلد سوز سویلمک
 Se défendre عافللوق ایلد حرکت ایتمک - حرکت ایتمک
 شجیعانه بادیوری وشجاعت مدافعه ایتمک
 Il s'est battu avec un tel ایلد جنگلشدی
 Distinguer l'ami دلیوراند مدافعه ایتمک
 Distinguer la fausse monnaie d'avec la bonne ایلد دلیوراند مدافعه ایتمک
 S'écarter l'or d'avec l'argent سکیسی فدیوق وتمیز ایتمک
 آلتون ایلد کمشی بوی برندن فرق ایتمک

AVEINDRE. Tirer une chose hors du lieu où on l'avait serré
 جیقارمق T. بیرون کشیدن - بیرون کردن P. اخراج A.
 صندوق اینچیندن اشیاء A. Avenir des hardes d'un coffre
 اخراج ایتمک

AVEINT. A. مخمر کرده P. بیرون کرده

AVEINE. V. Avoine.

AVELANÈDE. Gousse du gland A. قشر البوط P. قونج
 پلامود قیغی T.

AVELINE. Espèce de grosse noisette A. بندق همدی
 همد فدیغی T. گلوز همدی

AVENAGE. Redevance en avène T. عیناً یولان اولدرق
 L'avenage de cette ferme rend plus de six cents livres
 بو مقاطعه عیناً یولان اولدرق آلتان جانزهدن
 التیموز نوروشدن زیاده ایراد حاصل اولور

AVENANT. Qui a bon air et bonne grâce A. نضر الناصیه
 خوش ادالو T. خوشلقا - فرخنده سیما P. ملیه النظر -
 اداسی کوزل

À l'AVENANT. À proportion A. علی هذا القیاس
 C'est un homme qui fait grande dépense en habits, en chevaux et en toutes choses à l'avenant
 آکا کوره T. لباس و ات و کلاه و غیره در
 خصوصیه و علی هذا القیاس جمیع اموره کلیتو مصرف

ایدر بر آیدر

AVÈNEMENT. Élévation à une dignité suprême A. جلوس P.
 Le Roi, à son avènement || نختد جیقمه T. بو تخت نشست
 پادشاه تخت سلطنته جلوسده
 A son heureux avènement شویلد امر وفرمان ایلدی
 En parlant du Messie, il signifie, le temps auquel il s'est manifesté aux hommes A. معی
 همدگام جهره ندایی مسیه P. وقت الظهور مسیه - مسیه
 مسیحت کوردیکی زمان T.

AVENIR. Arriver par accident A. حدوث - حدوث
 وقوعه کلمک - ظهور کلمک T. پیدا شدن P. وقوع -
 Les choses étant en ces termes, il avint que... جیقمه کلمک
 صورت احوال بو صورتی کسب ایلدکده بو کیفیت
 Quand le cas aviendra ظهور ایلدیکنده
 Je ne résonne à tout ce qui en peut venir ایلور ایسه
 On ne peut pas prévoir tous les cas qui aviendront
 ممکن دکلدر

AVENANT. Participe actif du verbe Avenir. Il signifie, s'il avient
 T. گر باشد P. علی تقدیر الوقوع A. ساریغی حالده
 Avenir le décès de l'un des deux ایلدیکنده
 Avenir le décès de l'un des deux ایلدیکنده
 Avenir le décès de l'un des deux ایلدیکنده

AVENU. Participe passif du même verbe A. واقع
 Ce qu'on craignait est venu کلوب جیقمش - واقع اولمش - وقوعه کلمش T.
 Les choses qui sont venues کلوب جیقمش
 Il faut regarder cela comme non venu
 شئی کما لا وقع عد اولمادر
 نا بود ونا کرده عد اولمادر - در
 عد اولمادر کزد

AVENIR. Le temps futur A. مستقبل
 On ne peut pas répondre
 Qui peut pénétrer dans l'avenir? ادرکنده قتمی
 ادرکنده مقدر بر کمشد - آدم فادر در

مستقبلات امور مشکوک ونا L'avenir est incertain وارمیدر
- مستقبلات اموردن خبر ویرمکت Prédire l'avenir معلومدر
Lire dans l'avenir مغیبات اموردن قبل الظهور خبر ویرمکت
لوح تقدیرده مرسوم اولان مستقبلات اموره صرف نظر
ورای پرده غیبده مستور اولان مستقبلات اموری - ایتمکت
وخیم Un fâcheux avenir بصر بصیرت ایله رویت ایتمکت
بوکیخت اوقات L'avenir en décidera ونا خوش بر امر اتی
هنوز جاوه گر L'avenir ne lui échappe pas اتیدده حکم اولدجقدر
مجلای ظهور اولمامش مستقبلات امور دیدده عواقبیین
دیدده عواقبیین بصیرتده منجلی - بصیرتده غیر مستور در
ازمنه لاحقندنکت دیدده دفتی L'avenir vous contemple وعیاندر
L'avenir est présent à Dieu سنکت اوزرکه ناظر وناظر در
دفتر مغیبات امور باری تعالی حضورنریتمکت پیش نظر
جناب عارف الخفایا مستقبلات - علمنده موجود وناظر در
اموره عالم ودانا در

زین - بعد ازین P. فیما بعد A. À l'avenir.
بوندن بویله - بوندن صکره T. پس

حادثه A. Ce qui arrive inopinément à quelqu'un
ما جرا - عارض اتفاقیة pl. عارضة اتفاقیة - حادثات pl.
Aventure heureuse || باسده کلان ایش T. سر گذشت P.
حادثه étrange اتفاقات حسندن بر عارضه - حادثه میبونه
Il lui est arrivé une aventure extraordinaire او عوارضه
خارق عاده بر ماجرایه او عوارضه
Il doit s'attendre à quelque aventure fâcheuse
باشده بر فضا ایش - طهری انتظارده اولمق اقتضا ایدر
بر ماجرا نقل Baconter une aventure کدجکند منتظر اولملو در
احوال عشقه داتر بر ماجرا Une aventure amoureuse ایتمکت
بو قصه محیوم Ce roman est plein d'aventures surprenantes
عقول اولدجق ماجرالر ایله مالامالدر

On dit, Dire la bonne aventure, pour dire, prédire à
P. تکهن - کبانکت A. quelqu'un ce qui doit lui arriver
باقیچیلکت - فالچیلکت ایتمکت T. فال آجملق T. فال زدن
کبانکت Elles font profession de dire la bonne aventure || ایتمکت
فالچیلکتی - حسب الحرفة فالزندانلر - حرفت انخاد ایدرلر
Croire aux dissenes de bonne aventure حرفت ایدرلر
فالزندانلر ایشانتس - فالزبانکت سوزینه اعتماد ایتمکت

Aventure, signifie aussi, événement extraordinaire ou surprenant
عجایب T. سر انجام شکفت انگیز P. حادثه غریبه A.

L'Enéide contient les aventures d'Enée هر کسندنکت
Chercher des aventures حادثات غریبه منسی محتویدر
حادثات غریبهده متعلق اولدجق احوال حربص اولمق
Les nouvelles et les romans sont des relations circonstanciées
خرافات وداستانلر حادثات غریبه
وهمیدنکت تفصیلاتیدر

C'est grande aventure, si je ne viens pas à bout
اوتور ایسدم اتفاقات غریبهدندر
Et hasard A. اتفاقات pl.

À l'AVENTURE. Au hasard, sans dessein A. كيف ما اتفق
همان روزگارک کیشده - بشد T. بی قصد P. بلا قصد -
كيف ما اتفق قورشون آتمق Tirer à l'aventure || کوره
باد - كيف ما اتفق روانده اولمق Marcher à l'aventure
پیمای طریق ضلال اولمق Ils vivent à l'aventure, poussés
et entraînés par le vent de la faveur, et par l'attrait des richesses
نسیم حسن مساعدنکت سوقی وجمع اموالکت
قوت جاذبهسبله همان كيف ما اتفق امرار وقت زندگانی
T. از قصه P. اتفاقاً A. Par aventure. Par hasard - ایدرلر
اتفاقاً واصل اولدجق Si par aventure il arrive || قصه
On dit en termes de Commerce, Mettre de l'argent
à la grosse aventure, pour dire, le placer sur un vaisseau au
risque de le perdre T. احتمال مخاطره بی قبول ایله کمی بد
سرمایه قویمق

AVENTURER. Hasarder A. المقاد - القاء فی الخطر
در معرض مخاطره - در تهلمکه انداختن P. فی معرض الخطر
مخاطره بد - تهلمکدید عالدومق - تهلمکدید قویمق T. نهادن
مجموع مالنی معرض Il a aventuré tout son bien بواقمق
Je veux bien aventurer cette petite somme خطره القاء ایلدی
Il faut aventurer quelque chose تهلمکدید بواقمق اقتضا ایدر
بر مقدار شی

S'AVENTURER. A. القاء النفس فی معرض - اخطار النفس
خودرا P. القاء النفس الى الخطر - اختیار المخاطرة - الخطر
تهلمکدید T. خودرا تهلمکد انداختن - در تهلمکه ور کردن
Il ne faut pas s'aventurer trop || تهلمکدید صالمق - انلمق
تهلمکدید جوقجه - زیاده اخطار نفس ایتمکت روا دکندر
Il s'est aventuré plus qu'il ne fallait نفسی ازموشدن زیاده
صالمق جانبز دکندر انحصار سندن - نفسی ازموشدن زیاده معرض خطره القاء ایلدی

Zérâ - عَمَا . AVEUGLEMENT. Privation du sens de la vue .
 T. کورلکت . Bien le frapper .
 P. بینایی .
 د' un aveuglement soudain عَمَا بَغْتَةً .
 الله تعالى فوت باعدهایی بردن بره کوزندن سلب - اولدش
 الله تعالى .
 Figur. Le trouble et l'obscurcissement de la raison
 اعدام - معدومیت البصيرة - عَمَا البصيرة - عَمَا القلب . A.

عقل T. پوشیدگشتی چشم بصیرت - کور دلی P. البصيرة
 Aveuglement étrange || بصیرتسزلکت - کوزینکت کورلکشی
 بالطوع Aveuglement volontaire عجیب و غریب بصیرتسزلکت
 ! Quel aveuglement! والاختیار ارتکاب اولیان بصیرتسزلکت
 ارباب ذنوب L'aveuglement des pécheurs تقدیر عمای فلان
 وآثامک عمای فلبی

AVEUGLÉMENT, adverb. Sans rien examiner, sans rien con-
 siderer A. العمیا P. کوراند - کوری T. بکوری - کور کوریند
 Je ferai aveuglement tout ce que vous voudrez || کورلمددن
 Obéir aveuglement مطلوبکی هرند ایسد علی العمیا ایدهجکم
 کورلمددن اطاعت - علی العمیا سرفرو برده اطاعت اولمق
 ورطه مخاطرهید در پیرل Se précipiter aveuglement dans le péril
 ایتمک کندویی کورلمددن مہلکدیده صالدرمق - کور کوریند صاللمق

AVEUGLER. Rendre aveugle A. تعییه P. کور کردن - کور کردن P. البصر
 Il y a des gens que le grand soleil, le grand éclat de la neige a
 aveuglés شمسک غایت خیاسی و برفکت کمال لمعانی
 شمسک شدت - تقریبیاد گرفتار عدا اولمش آدملر وار در
 عیا و پرتوی و برفکت غایت لمعانی بعض کساند اذهاب
 نور بصری مودی اولشدر

Il signifie aussi, éblouir, empêcher pour quelque temps la
 fonction de la vue A. نکلیل البصر P. کوزی قماشدرمق T.
 ضیانتک La trop grande lumière aveugle کوزی قماشدرمق T.
 فرط خیاسی خیره - فرط شدتی نکلیل بصری مودی اولور
 La neige éblouit ceux qui la regardent ابدینلغت جوفانی کوزلری قماشدر - ساز عیوندر
 برفکت شدت بیاضی اطماج ابلدند aveugle ceux qui la regardent
 Figur. Priver de l'usage de la raison A. البصيرة - ازاله البصيرة -
 نکلیل البصر البصيرة - اذهاب البصيرة - ازاله البصيرة - القلب
 عقل T. کور دل ساختن - دیدة بصیرتو نا بینا کردن P.
 La passion nous aveu- || بصیرتی باطلق - کوزینی کورلنمک
 دیدة بصیرتمزی کور - مرض نفسانی بصیرتمزی باطلر
 سق شہابده اولنار کور L'amour aveugle les jeunes gens
 نلبه عشق و محبت پرده بوش بصر بصیرت اولد کلمشدر
 مبتلای درد عشق اولان نو جوانلرک دیدة بصیرتمزی -
 فرط اقبال و دولت La trop grande prospérité aveugle کلاندر
 Il faut que Dieu ait bien aveu- || ایتمک بصیرتنی باطلدی
 نالیا الله تعالی بو آدمک بصیرتنی باطلدی

Il faut s'aveugler pour ne pas apercevoir cet inconvenient بو
 محذوری فرق وتمیز ایتماکت ایچیمون ذاهب البصيرة
 اولمق اقتضا ایدر

کورلنمش T. کور کرده P. متعتی A. AVEUGLER.
 AVEUGLETTE. Il ne s'emploie que dans cette phrase adver-
 biale, à l'aveuglette, et signifie, à tâtons A. عشا - نهیم
 Chercher à l'aveuglette || ایملکیدرکت T. با گوالدگشی P.
 ایملکیدرکت یوریمکت - خبط عشا ایلد یوریمکت
 - خبط عشا ایلد بر شی اولمق
 ایملکیدرکت آراشدورمق

AVIDE. Celui qui a un désir immodéré de manger et de boire
 Il est si || صوغومسز T. گرسند چشم P. شردان - نهیم A.
 شره و نهامت شول شول شول شول شول شول شول شول شول
 Figur. رتبدده غالبدرکد طعامی اکل ایدهجکند الشقام ایدر
 - مولع A. Celui qui souhaite quelque chose avec véhémence
 - حوصلو T. آزمند P. حریص - شردان - مہمکت - مغرم
 Être avide de gloire و اقبال اولمق
 Être avide du bien d'autrui مغرم اولمق
 آخرت مالند کوز - مالند دیدہ دوز حریص و غرام اولمق
 دیکمکت

Il se dit aussi, pour désigner un homme très - intéressé A.
 آچ T. گدا چشم - کادمند - آزمند - طمعکار P. طماع - طامع
 بو قدر طمعکار Il ne faut pas être si avide طماحکار - کوزلو
 گدا چشم بر آدمدر C'est un homme avide اولمق روا کلدر
 با گرسنگی چشم P. بالنہامت A. AVIDEMENT. Avec avidité
 T. آزمنداند P. بالغرام - بالحرص A. صوغومسزلق ایلد
 گدا چشماند - طمعکاراند P. طامعا - بالطمع A. حرص ایلد
 آچ کوزلیلکت ایلد T.

AVIDITÉ. Desir immodéré et insatiable. Il se dit dans tous
 les sens d'Avide A. نهامت - شرد - نهامت T. گرسنگی چشم
 حرص T. آزمندی - از P. غرام - ولوع - حرص A. صوغومسزلق
 فرط نهامت ایلد اکل طعام Avidité des biens
 L'avidité des honneurs حرص مال
 L'avidité des honneurs
 Il se dit aussi dans un sens de blâme
 آچ کوزلیلکت - طماحکارلکت T. گدا چشمی - کاد P. طمع A.

AVILIR. Rendre vil A. تبویس - اذلال - تحقیر - تذلیل - والمذلة
 خاکسار - خوار کردن P. اخزا - تحقیر - تذلیل - والمذلة
 || Il a laissé avilir sa charge, sa dignité

دعوا وکالتنی التزام ایدن زمره متشرعین را بایرینی تحریر signé
فلان کشی لثامت طبعی تنقیریمیلد même par sa bassesse
اورنگاب ایلدبکی و ذایل - نفسنی اذلال و تحقیر ایلدی
اعمال ایلد نفسنی تذلیل ایلدی

Il signifie aussi, déprécier A. استقاط الاعتبار A. خبر P.
قندری T. کمقدر ساختن - کم اعتبار کردانیدن P. القيمة
Il ne faut pas avilir || ایاند اورمق - الچقلمق - اشاعتق
مالک اعتبارینی استقاط ایتمک جاتز دکلدر la marchandise
بر مالک کثرت L'abondance de cette marchandise l'a avilie
ویرکتی تمزیل قدرینی ایجاب ایلدی

الچقلمش T. خوار شده P. مذلل - محقر - مهان A. AVILIR
- مستازم التذلیل - موجب التحقیر A. AVILISSANT. Qui avilist
آلچقلمیجی T. خوار ساز P. مورث النهویین - موجب المہانة
بر حال مستازم التحقیر گرفتار AVILISSANT. Qui avilist
تہویین و تحقیری مستازم dans une dépendance avilissante
بر حال محکومتیده در

AVILISSEMENT. L'état d'une chose avilie A. حال المہانة
T. حال خاکساری P. حال المذلة - حال الخزی والمہوان
بر مقام عالیستک L'avilissement d'une dignité || الچقلمق حالی
Il est tombé dans l'avilissement دوجار اولدیغی حال مہانت و مذلت
حال خزی و جواند گرفتار اولدی

AVIRON. Sorte de rame dont on se sert pour faire aller les
bateaux sur les rivières A. بلایج السفینة A. مردی T. خاده
اعمال مردی ایتمک Manier l'aviron || مردی آناجی - کوندر
کوندر قوتیلد فایغی Aller à force d'aviron کوندر قوللنق -
یورتمک

AVIS. Opinion, sentiment A. رأی pl. آرا P. اندیشد T. رأی
تبدیل رأی Changer d'avis بسم رأیم بو در || C'est mon avis
Il est toujours du bon avis بر کوند رأید ذاهب اولق ایتمک
هر حالده اصابت - دانما رأینده مصیبتدر
بر کوند رأی غریب Etre d'un avis singulier رأینی وار در
ارای ارباب شورایی جمع Prendre les avis ذاهب اولق
ارای ارباب شورانکت Aller aux avis و تحصیل ایتمک
حکام Les juges en sont aux avis استعمالند مبادرت ایتمک
Ne rien faire que par bon avis بر کوند رأی ایتمکده درلر
Prendre avis de هر شیده رأی سالم ایلد عمل ایتمک
بر کمسند - بر کمسندنک رأینی تحصیل ایتمک
Les avocats ont donné leur avis, et l'ont

avis au lecteur. On appelle ainsi, une espèce de petite pré-
face. V. Avertissement.

Il se prend aussi pour Avertissement A. خبر pl. اخبار P.
Je profiterai de l'avis que vous me donnez || خبر T. پیام
Il se dit aussi, des nouvelles qu'on mande, et de celles qu'on reçoit || Je vous don-
nerai avis de tout ce qui se passera ايسد
هر نه واقع اولور ايسد
On a avis de l'armée que ... طرفکد خبر ویره جکم
Les avis qu'on reçoit de tous côtés
هر طرفدن توارد ایدن اخبار شونی حاویدر که ...
avis au lecteur. On appelle ainsi, une espèce de petite pré-
face. V. Avertissement.

avis. Conseil A. نصیحت - نصایح pl. نصایح
اخطار - نصایح pl. نصیحت - نصیحت
Avis amical || اویوت T. پند P. اخطارات
sa نصیحت منجیة الشواب charitable نصیحت دوستاند -
Il a profité des avis de sa mère خیرلو نصیحت - خیرلو رأی - خیرلو اخطار
والده سنک نصایح و اخطاراتندن منتفع اولدی

Il se dit aussi, d'un moyen proposé pour faire venir de l'ar-
gent dans les coffres du Roi A. تدبیر pl. تدبیر
عرض تدبیره قارشور || Il se mêle de donner des avis
عرض لوايچ و تدبیره مبتلا بر آدمدر C'est un donneur d'avis
AVISÉ. Prudent, qui ne fait rien sans y bien penser A.

ارباب الحزم والبصيرة pl. اهل الحزم والبصيرة - متبصر - حازم
ملاحظلو T. بصیرتمند - دور اندیش - آگاه - بهرأی P. اسبد -
عاقل وحازم بر C'est un homme sage et avisé || صایقیلو -
اصحاب عقل و درایت و ارباب حزم و بصیرتدن - آدمدر
بر آدمدر

AVISER. Donner avis A. اخطار P. عقل T. آگاه کردن
بعض - On dit proverb., qu'un fou avise bien un sage اوکرتمک
عاقلو دیواند سوزندن - کره دیواند عاقلوید عقل اوکدر
درس آلور

Il signifie aussi, faire réflexion, faire attention A. مطالعة
Aviser à ce que vous ایدده جککد ملاحظه ایلد P. ملاحظه
ایده جکک ایستی - ایدده جککد ملاحظه ایلد
مطالعید وقت Il y a du temps pour y aviser مطالعة ایلد

دو ششمکه وقت وار در- وار در

S'avisen. Il se prend dans le même sens, et signifie encore, در اندیش کردن P. تعقل - فکر A. imaginer quelque chose. Il || در خاطر ایتمک - عقله قریب - T. در خاطر کردن - در خاطر ایده lui fit tous les honneurs dont il se put aviser. بیلدیکی اکراماوت جملدنی فلانک حقند اجرا ایلدی Il n'y a malice dont il ne s'avise. تعقل ایتمدیکی خیانت بر تدبیر دلپذیر فکر Il s'avisa d'un bon expédient. و در اندیش ایلدی

AVITAILLEMENT. Approvisionnement de vivres dans une place. V. Approvisionnement.

AVITAILLER. V. Approvisionner.

AVIVER. Donner de la vivacité, rendre plus frais et plus net. T. آب و تاب دادن P. ابراث النصارة - تنصیر - انصار. A. On avive une statue de bronze, en la grattant légèrement pour la dorer بر فطعه اولان پرنجیدن مصنوع اولان صنم لاجل التذهیب خفیفه حکت اولند فچه کسب نصارت ایدر

AVOCAT. Celui qui fait profession de défendre des causes en Justice. A. Avocat fameux || مكافل الدعوا - مكافل الخصامات. A. eloquent || مكافیلین مخاصماندن مشهور و نامدار بر کسند كثير savant فصیح البیان و عاطف پرواز مكافل مخاصمات مكافل Plaidier par avocat المعلومات بر مكافل مخاصمات مخاصمات واسطه سبله مرافعه اولنق

Figur. Celui qui intercede pour un autre A. شفیع. Vous avez un bon avocat en sa personne ایدر التزام Je serai votre avocat auprès de lui. فلان ذاتک یاننده سنک شفیعک اولدجقم Sa mère int son avocate ایتمشدر التزام امر شفاعتی والدنی

On appelle la Sainte - Vierge, L'avocate des pécheurs. A. شفیع گناهکاران P. المدنیس

AVOINE. Sorte de grain. A. دوسر P. دوسر. T. سالت. P. بولانی. Donner de l'avoine aux chevaux. یدر مک پائله انلره بولانی Balle d'avoine صانی بولانی

AVOIR. Posséder de quelque manière que ce soit A. مالک. مالک اولنق T. صاحب شدن - داشتن P. صحابت - مالی وار - مال صاحبیدر A. || Il a du bien. صاحب اولنق - Avoir de l'argent. منصب صاحبی اولنق Avoir une charge

صاتیق بر اقچید مالک اولنق Il a une maison à vendre. مستعار بر باب خاندنی وار در پدنده آخرک مالی Il a le bien d'autrui. وار در آخرک مالک وار در

Il s'emploie aussi pour dire, Être le sujet d'une passion, d'une sensation, d'un sentiment etc. A. کون - کینونت P. هستن. بر کسندنک افکاری Avoir des pensées T. اولنق. بر کسندنک عشق و محبتی اولنق Avoir de l'amour. بر کسندنک بغض و نفرتی اولنق Avoir raison de la haine. مخافة Avoir la crainte de Dieu devant les yeux. اللد بر کسندنک پیش نظر بصیرتده اولنق. بر کسندنک سچ رشده اولنق Avoir un procès. Il s'emploie aussi impersonnellement dans le sens d'Être || Il y a un an در بر سند. Il y a beaucoup de gens محل اعتماد وار در. Il y a lieu de croire وار در. موجب خوف اولدجق شی وار در. سنک ایچون ایتمیدجکم Il n'y a rien que je ne fasse pour vous. کلی مامول وار در. Il y a tout à espérer شی یوقدر

AVOIR. Ce qu'on possède de bien A. مالک. مال و منال. A. اشتد مال و منال بودن. Violà tout mon avoir. T. ملک. Il se dit aussi d'une possession, d'un bien. A. ملک. Cette maison se loue bien, c'est un bel avoir. pl. بوخاند لایقی اوزره ایجار اولنک دیکندن بر ملک حسن. En termes de comptabilité, il est opposé à Dette. مال مال موجود. L'avoir suspas de très - pen la dette. Les livres de compte portent d'un côté Avoir, et de l'autre, Doit محاسبه دفتر لر بنک حیفندلری بالاسده بر طرفده مال و مقابلهده دین لفظلری یازیلور

AVOISINER. Être voisin. A. مجاورت. P. محاربت. قرب - یقین اولنق - قوموشلشق T. نزدیک بودن - بودن پیشدزاره. Les terres qui avoisinent la forêt و جوارده اولنق. Les provinces qui avoisinent la France. فرانسده ممالکی جوارده کائن بلاد و ایالات

S'AVOISINER. Se rapprocher. A. تقرب - تقارب. P. یقینلشق - یافلشق T. با یکدیگر نزدیک شدن - آمدن. مقبوضاتک La recette ne tardera pas à s'avoisiner de la dépense. مقبوضات از وقت - مصروفاته تقربنه جوق شی فالمدی

برای یکی خصم بری برلریند یا قلاشمعد
بلند بصر فائد نفقرب ایده جکدر
ما نل کبیدرلر

On dit en Poésie, qu'un arbre, qu'un rocher avoisine les
cieux, pour dire, qu'il est fort élevé. A. ماس فی السما. P. فلیک ماس
- افلاکد سر جکمش. T. برابر فرق فرقدان - فلیک ماس
افلاکد سر. Des arbres qui avoisinent les cieux || عیوقد جیقمش
جکمش اشجار بلند بالا

قوشو. T. همجوار - همسایه. P. مجاور - قریب. A. آوینیه.
یقیشمش - یا قلاشمعد

سقط - سقط. A. Accouchement avant terme. Causer un avortement
|| جوجوق دوشورمک. T. افگاند. A. الجنین
سقط جنین بادی اولمق

القاء - اسقاط الجنین. A. AVORTER. Accoucher avant terme. Cette
|| جوجوق دوشورمک. T. افگاند کردن. P. الجنین
بر خاتون بر ضربید. On la soupçonna d'avoir pris
des breuvages pour se faire avorter. الجنین
فلان خاتون القای جنین. On la soupçonna d'avoir pris
des breuvages pour se faire avorter. الجنین
- خمداج. A. Il se dit aussi en parlant des femelles des animaux. A.
یاوری. T. بچه افکندن. P. اجبراض - ازلاق الولد - ازلاق
- Et par extension, des fruits qui
ne parviennent pas à la maturité requise. A. بقاء فی نقصان
خام ماندن - نا رسیده ماندن - نیم پختد ماندن. P. النضج
|| Il y a des vents qui font avorter les fruits
T. جیک فاللق. بعض رباح وار در که انمار وفواکیمک نقصان
بعض روزگار وار در که هوبارنده میولر - سبب اولور
جیک قالور

Il se dit figur. en parlant de dessein, d'entreprise. A. خسران
نتیجه پذیر حصول ند شدن. P. عدم الحصول - خیمیت -
|| باشد جیقماشق - حصول کلامک. T. نا حاصل ماندن -
- بو مرام نتیجه پذیر حصول اولدمدی. Ce dessein avorta
Cette entreprise est avortée. همین خسران و خیمیت اولمشدر
اشبو مباشرت اولنان مصالحت دوجار خسران و خیمیت
صورتیاب حصول اولدمدی - اولمشدر

Avorti. Il n'est d'usage que dans le figuré. A. همین الخسران
باشد جیقماشق - حصول کلامش. T. نا حاصل. P. والخیبة

AVORTON. Animal né avant terme. سقط. A. زلیق. P. افگاند

دوشوک. T.

Il se dit par extension des animaux qui sont au dessous de
leur grandeur naturelle. A. ناقص الخلقه. T. کم خلقت. P. ناقص
برادلسی. C'est un avorton. || برادلسی نا تمام - اکسکت
Et figur., des productions d'esprit trop précipitées
|| C'est un ouvrage plein de défauts, et fait à la hâte; ce n'est
qu'un avorton. فلان کتاب پر خطا و عجله ایله انشا اولمغین
ناقص الخلقه بر تالیفدر

Il se dit aussi des arbres et des plantes. A. پیچ. T. هرا
|| Les plus beaux arbres produisent souvent quelques avortons
اشجارک اعلاسی بیلد بعضاً پیچلر انبات ایده کلمشدر

AVOUE. Confesser et reconnaître qu'une chose est, en de-
meurer d'accord. A. اقرار. P. بخستو کردن. اقرار
|| Avouer un crime. مقتر اولمق - اقرار ایتمک. T. نمودن
ساده. Avouer ingénument, franchement. اقرار ایتمک
حقیقت. Avouez-moi la vérité. لوحاند و خالصکاراند اقرار ایتمک
Je vous avoue mon ignorance. حالی طرفید اقرار و بیان ایله
Il faut avouer que cet homme est
bien étourdi. اقرار اولدیغنی اقرار
- On dit, Avouer la dette, pour dire, reconnaître qu'on
a tort. T. بر کمسند حق پدندده اولدیغند مقتر اولمق
Et avouer un écrit, un ouvrage, pour dire, s'en reconnaître
l'auteur. بر کاند و بر تالیف کدونیک اولدیغند مقتر و معترف
Et avouer - کدونیک اولدیغنی تصدیق ایتمک - اولمق
un enfant, pour dire, s'en reconnaître le père
کندو ولدی ایدو کند مقتر و معترف اولمق

Il signifie aussi, autoriser une chose. A. تجویز. P. روا داشتن
|| Il avoue tout. بوللو طوطمق. T. رهین جواز و قبول کردن -
هر ند - هر ند که اولدی ایسد تجویز ایدر
اولمش ایسد طرفندن بوللو طوتیلور

On dit, Avouer un homme, pour dire, déclarer qu'on l'ap-
prouve en tout ce qu'il a fait, ou qu'il fera. A. تحسین - قبول
|| Je l'avouerais. مقبول و معتبر طوطمق - بکنمک. T. پسندیدن. P.
کافه اعمالی طرفندن مقبول و معتبر
طونلجقدر

اقرار کرده. P. همین الاعتراف - قریب الاقرار. A. اقرار
اقرارنش. T.

P. شبور النيسان. A. AVRIL. Le quatrième mois de l'année.

نیسان آبی T. اردی بهشت

AXE. Ligne droite qui passe par le centre d'un globe A. کره نکت محوری || L'axe d'une sphère || الف الاستوا - محور
محور ارض L'axe de la terre محور عالم

AXILLAIRE. Qui appartient à l'aisselle A. بغلی P. ابطی || Le nerf axillaire || قولتغک T. کسی
قولتق طبری - عرق ابطی Veine axillaire سکیری

AXIOME. Proposition générale, reçue et établie dans une science
واحد شکت Axiome indubitable || فاعده مسلم الثبوت A.
Axiome de Philosophie واشتبا حدن عاری بر فاعده مسلم الثبوت
C'est un axiome en Philosophie حکمت طبیعیده فاعده مسلم الثبوت حدن
Physique

AXONGE. Partie de la graisse des animaux A. باشاند P. کطر
بوهرکت یانغی T.

AZAMOGLAN. Mot turc qui signifie, garçon étranger T. عجم
اوغلانی

AZÉDARAC. Sorte d'arbre A. قیقق P. آزاد درخت
تسیح آغاجی T.

AZEROLE. Sorte de petit fruit aigreur A. زعرور P. کوهل

آلج T. کونج -

AZEROLIER. L'arbre qui porte les azeroles A. شجر الزعرور
آلج آغاجی T. درخت کونج P.

AZIME. Qui est sans levain A. فطیر P. خشکفا
خمیرسز بیرامی - عید فطیر || La fête des azimes || خمیرسز - مایدسز

AZIMUT. Terme d'Astronomie, emprunté de l'Arabe. On appelle Azimut d'un astre, l'arc de l'horizon compris entre le point du midi pris sur l'horizon, et le point où l'horizon est coupé par le cercle vertical, qui passe par le centre de l'astre A. سمت

AZUR. Sorte de minéral dont on fait un bleu fort beau A. لاژورد T. لاژورد P. لاچورد - عودق
On dit, L'azur des cieux, un ciel d'azur, en parlant d'un ciel serein A. سماء
لاچورد رنگو کرک T. آسمان لاچورد فام P. لاچوردتی اللون

AZURÉ. Point de couleur d'azur A. لاژوردتی اللون P. لاژوردتی اللون
On dit en Poésie, La voûte azurée, pour dire, le ciel
کنبد نیلگون آسمان - قبه لاچورد فام فلک T. رنگ
بسیط نیلگون دریا - Et les plaines azurées, pour dire, la mer

BAB

BAB

BABEL. (La tour de) A. برج نمرود On se sert de ce mot, pour signifier une grande confusion d'opinions et de discours A.
گوناه گونی P. تبلیل الالسنه والاصوات - بلبله الافکار والاقوال
درلو درلو - سوز فارشقلغی T. گوناه گونی زبانها - اندیشها
بو سچلس Cette conférence est la tour de Babel || دیبلر فارشقلغی
مکالمه تبلیل السندن عبارتدر

BABEURE. Liqueur sereuse que laisse le lait A. فلووق P.
پنیر صوبی T. رخبیره

BABIL. Caquet, abondance de paroles inutiles A. فرفره P.
Il nous étonne par son habil ایدر رسوم ایدر سوزم ایدر سوزم
C'est un homme qui n'a que du habil ویاوه صحبسی فرفره ویاوه
گوییدن عبارتدر

BABILLARD. Qui aime à parler beaucoup A. فرفار A. مکثار -
فرفره - کوزه T. یاوه گو - هرزه گو P. مسهب - ثنار

فرفار قاری || femme babillarde || یکشاق

Il se dit aussi d'un homme qui ne saurait garder un secret
|| دیلی طوتمز - آغزی کرشک T. دهان دره P. مذیل A.
Ne vous fiez pas à cet homme - là, c'est un babillard
دیلی دهان دره - طوتمز بر آدم اولدیغندن سرکی کشوید ایتانند
بر ادم اولمغله محرم راز ایلند

BABILLER. Avoir du babil A. اکثر الکلام P. گویی
Les femmes aiment à babiller || یکشاقاقی ایتنک T. نمدن
طائفه نسوان اکثر کلامه مبتلا در

BABINE. Lèvre de quelques animaux A. مشفر pl. مشافر P.
حیوان دوداغی T. بدفوز

BABIOLE. Chose puérile qui ne peut amuser que des enfans
جوجوق T. بازیچه کودگان P. ملعبه الصبیان - داح A.
بوظفله اعطای || Donnez à cet enfant des babioles || اویونجغی
جوجوعه اویونجق ویر - ملعبه ایلد

BABORD. Le côté gauche d'un vaisseau *A.* میسرة السفينة *P.*

کمینکت صول دبواره سی *T.* دیواره جپ کشتی

BABOUCHE. Sorte de pantoufle *A.* نعل *pl.* پاپوش *P.*

پاپوش *T.* کفش -

BABOUIX. Espèce de gros singe *A.* خنزوان *P.*

میمون آزموسی

Il se dit aussi d'un jeune enfant badin et étourdi *A.* طفل

جیهولکت جوج-وق *T.* کودکت شوخ وشنگ *P.* طیاش

BAC. Espèce de grand bateau plat dont on se sert dans les rivières

|| کچید صندلی *T.* سندلکت رود روان *P.* ذات الرفیف *A.*

La corde d'un bac کچید صندلی هلاطی *P.* Passer la rivière dans

un bac کچید صندلی ایله نهری مرور ایتمکت

BACCALAURÉAT. Le premier degré qu'on prend dans une faculté,

pour parvenir au doctorat *T.* ابتدا داخل || Être examiné pour

le baccalauréat ابتدا داخل رتبدسنی کسب ایچون امتحان

اولمق

BACCHANALE. Débauche faite avec grand bruit *A.* سکر بالزجل

On dit aussi کورلتیلو عشرت *T.* هنگامه عیش ونوش *P.*

Bacchanal au masculin, pour signifier grand bruit *A.* زجل *P.*

شماطه *T.* هیاهوی

BACCIFÈRE. Il se dit des plantes qui portent des baies *A.*

جکردکلو *T.* دانه دار *P.* ذو الحبة

BACHELIER. Celui qui est promu au baccalauréat *T.* حائز

ابتدا داخل رتبدسنی احراز ایتمش طالب - رتبه ابتدا داخل

BACHOT. Petit bateau *A.* رکوة *pl.* رکوات *P.* زورقچه

لونده ایله نهری *P.* Passer la rivière dans un bachot || لونده

زورقچه راکباً نهری کچمکت - مرور ایتمکت

BACILE, SALICOT, OU FENOUIL MARIN. Plante *A.* شمار البحر

صورندسی *T.* رازیانه آبی *P.* رازیانچ بحری

BÂCLER. Fermer une porte avec une barre par derrière *A.*

قیویی - طرفاز ایله قیاتمق *T.* جنبه زدن *P.* ارتاج الباب

V. Aussi Barrer. طیقاق

Bâcler un bateau. C'est le mettre dans un lieu commode du

لیمان *T.* بدریابند قرار کردانیدن *P.* تمکین فی المرفاء *A.*

ایچنده بولشدرمکت

Bâcler. Expédier un travail à la hâte *A.* مستعجلاً تمشیت

تیز *T.* شتابکارانه بانجام رسانیدن *P.* علی الفور تمشیت -

|| Il a bâclé en huit jours une affaire qui

التي آى متمادى اولدجق بر مصالحته سکز کون ایچنده علی الفور تمشیت ویردی

BÂCLÉ. V. Barré. - On dit figur. en parlant d'un traité conclu,

d'une affaire arrêtée, Cela est bâclé, c'est une affaire bâclée

تمشیت بولمش بر مصالحته در - تمشیت یافتن اولمش بر ماده در

بوداله *T.* کهلد *P.* لوق *A.* نلوق *P.* Niais, qui s'amuse à tout

BADAUDER. Naiser, s'amuser à tout *A.* نلوق *P.* کهلدگی

بوداللق ایتمکت *T.* نمودن

BADAUDERIE. Action ou discours de badaud *A.* لوق *P.* کهلدگی

بوداللق *T.*

BADIANE, ou ANIS DE LA CHINE *A.* انیسون بوی *P.* بادیان

یبهان آداسونی *T.*

BADIN. Folâtre, qui s'amuse à des bagatelles *A.* داعب

Cet || شطارتلو - شقراق *T.* لاغزن - شوخ مشرب *P.* دزال

شطارت صاحبی آدمدر - شطارتلو بر آدمدر homme est badin

مهازله - مداعبه *A.* BADINAGE. Action ou discours de badin

شقراقلق *T.* شطارت *T.* دزلکاری - لاغزنی - لاغ *P.*

Figur. Certaine manière particulière d'agir *A.* طرز *P.* طور

کندوافندیسی || Ce valet est fait au badinage de son maître

طرزنده بر خدمتکار در

Et une sorte de galanterie, d'agrément dans le style, dans

la conversation *A.* لطایف *pl.* لطیفه - مطایبات *pl.* مطایبة

Il y a un badinage agréable dans les éc-

rits d'un tel valet d'accepter un compliment

طرافت ایله لطیفه بر کونه لطیفه دلپذیر وار

C'est un homme qui a un joli badinage لطیفه سویلر - گو بر آدمدر

مطایبات مطبوعه قوللشور

BADINE. V. Baguette.

BADINER. Faire le badin *A.* دداعب *P.* دزل - لاغزنی نمودن

|| C'est un homme qui aime à badiner - شقراقلق ایتمکت

Il se dit aussi, en parlant d'une sorte de galanterie qu'on met dans la conversation

A. تطایب لطیفه ایتمکت *T.* لاغیدن *P.* ملاطفه - مازحه - مذاکبه - تفاکد

Cet homme badine agréablement dans ses lettres

Badiner مکاتیب و تحریراتنده طریفانه لطیفه ایدر

بر کسندیده لطیفه ایتمکت

BADINERIE. Bagatelle, chose frivole *A.* دزلیات *pl.* دزلیه

|| Ce n'est مسخرنلق *T.* بییهوده کاری *P.* لغویات *pl.* لغو

qu'une badinerie *فلان شی دزلیات مقولسیدر* Il ne s'amuse
qu'à des badineries *مسخره‌لق شیار ایله اویناشور*

BAFOUER. Traiter injurieusement et avec mépris *مهارات* *A.*
مسخره‌لغد آلمق - ذوفلمکت *T.* خمدستان کردن *P.* دوا -

BÂFRER. Manger goulument *اغتمذام* *A.* *سپوری بیمن* || C'est un hom-
me qui aime à bâfrer *مائل بر آدمدر*

BÂFREUR. Gourmand, celui qui aime excessivement à man-
ger *سپوری بیمن* *T.* علف خوار *P.* باغم - متغذم *A.*

BAGAGE. Equipage de ceux qui sont en voyage *رحال* *A.*
T. کار و بار - برگ و بار - بار و بنگاه *P.* احمال و انتقال
اسب *P.* حمل - رحیل *A.* Cheval de bagage || اثراق - یوکت
عسیر النقل و گوانکش *Gros bagage* یوکت بارکیری *T.* بار کش
خفیم النقل اولان *Menu bagage* اثر یوکر - اولان یوکر
اردونکت احمال *Les bagages de l'armée* اوفاق یوکر - یوکر
احمال و انتقال *On a pillé le bagage* اغرقلری - واثقالی
احمال و ائمالکت *Il commande les bagages* ویغما اولندی
اداره‌سند مامور در

BAGARRE. Grand bruit causé ordinairement par une querel-
le *قرقشدلق* *T.* غوغا *P.* خرسفت - جبر باش - برخاش *A.*
غوغانکت *Il n'a pas voulu se mêler dans la bagarre* کورلیسی
کورلیسند قارشلق استمدی

BAGATELLE. Chose de peu de prix, et peu nécessaire *خرش* *A.*
اوفاق - خرت مروت *T.* شور مور - پیبری *P.* خروش *pl.*
بودکان *Cette boutique n'est pleine que de bagatelles* || تنفک
بودکان خرت مروت - خروش مقولسی شیلر ایله معا در
مقولسی شیلر ایله طواید

Figur. Chose frivole et de peu d'importance *اغویات* *pl.* اغوی
هیچ مقولسی *T.* شی فا چیز - لاش *P.* لاشی - ما لایعنی -
لا شی مقولسی امور ایله *Il ne s'amuse qu'à des bagatelles* اویناشور
اغویات نقل ایدر *Il ne conte que des bagatelles*
جعیع اموری لا شی مقولسی *Il prend tout pour des bagatelles*
اسفای *A.* On dit, S'amuser à la bagatelle, pour dire, s'ae-
cuper de toute autre chose que de ses devoirs *T.* بیسوده کاری کردن *P.* تشبع المداق الامر - افصاص
خردوات مقولسیلد اوینامق

BAGNE. Lieu où l'on enferme les forçats *تواند زندانی* *T.*

BAGUE. Anneau où il y a une pierre enchâssée *خاتم* *A.* *pl.*

یوزکت طافمق *Porter une bague* || یوزکت *T.* انگشتر *P.* خوانیم

En termes de Pratique, on appelle Bagues et bijoux, les pier-
reries, perles et autres semblables choses de prix, qui apparti-
ennent à une femme mariee *T.* عیالکت مالی اولان حیات
وسجومات

On dit en termes de Guerre, Sortir vie et bagues sauvés,
pour dire, sortir d'une place avec permission d'emporter sur soi
ce que l'on peut *امنا و سالمنا و قابل نحتل اولان انواب*
Et qu'un homme *واشیایی استصحاباً فاعددن خروج ایتکت*
est sorti et revenn bagues sauvés, pour dire, heureusement
مصحوباً بالامن والسلامه رها یافت اولمشدر

BAGUENAUDEUR. S'amuser à des choses vaines, à des бага-
telles. *V.* Bagatelle dans ce sens.

BAGUER. Arranger les plis d'un habit, et les arrêter ensemble
|| جاتوب ایلمکت - ایلمکت *T.* تملیل - مل *A.* مع
قبل الخیاطة تملیل *Il faut baguer avant que de condre*
دیکزدن اول جاتوب ایلمکت کرکدر - ایتکت اقتضا ایدر
ایلمش *A.* ملول *T.* ملول

BAGUETTE. Verge, bâton fort menu *قضب* *pl.* قضیب *A.*
|| جیبوق *T.* دستچوب *P.* *Il avait une baguette à la main*
Baguette de tambour, se dit de
deux petits bâtons avec lesquels on bat le tambour *A.* حفتة
Et baguette de fusil, d'une sorte de
baguette de fer, de bois etc. dont on se sert pour presser la
poudre, la bourre etc. qu'on met dans le fusil *A.* سهم المدفع
تنفک اوقی *T.* تیر تنفک *P.*

BAGUER. Petit coffret pour serrer des bagues *A.* *pl.* درج
سجومات قوطیسی *T.* حقد *P.* ادراج

BAHUT. Coffre couvert ordinairement de cuir *A.* *pl.* جوت
سپد *T.* سپد *P.*

BAHUTIER. Artisan qui fait des bahuts *A.* صانع الجوتة
سپدچی *T.* سپدگر

BAI. Qui est de certaine couleur de rouge brun. Il se dit
du poil du cheval *A.* کمیت *P.* کهر *T.* جرد - *Ce*
cheval a le poil bai *Bai obscur* طونسی طوریدر
آجق طوری قول *Bai clair* قره یانز طوری
اسب جرد *P.* کمیت *A.* *Il se dit aussi du cheval même*
خرمایی طوری آت *T.*

BAIE. Plage, rade, espèce de golfe où les vaisseaux sont à l'abri de certains vents *A.* رجل البحر *P.* کشتیگاه *T.* کمی بو ساحلده اولان *||* La baie de cette côte est fort sûre *||* یتاغی کمی یتاغی بغایت محفوظدر

BAIE. Petit fruit mou, charnu, et qui renferme des pépins ou des noyaux *A.* حبّ *pl.* حبوب *P.* داند *T.* داند *||* Baie de laurier دنده داندسی - حبّ الغار

BAIGNER. Mettre dans le bain *A.* احاضه *P.* آب در نهادن *T.* *||* On l'a baigné durant quinze jours *||* صوبه قوبه-ق *T.* بش کون علی النواسی فلان کشی بی احاضه ایلدیلر فلان کشی اون بش کون متدایاً صوبه ایلچنده وضع اولندی ریح *||* On n'oserait baigner ceux qui sont sujets au rhumatisme *||* طیاره مبتلا اولنلرک احاضه سند جسارت اولندهز

SE Baigner. *A.* احتیاض - استنقاع - استحاضه - اغتسال *P.* *||* Se baigner dans la rivière *||* صوبه کیرمک *T.* آب در رفتن - استنقاع ایتمک - نهر ایلچنده استحاضه ایتمک *||* Ceux qui sont mordus de chiens enragés vont se baigner dans la mer عقور اولنلر دریا *||* Les tyrans se baignaient dans le sang des martyrs *||* Figur. *||* ایلچنده استنقاع واحتیاض ایدرلر Cet homme se baigne dans les larmes des malheureux, c'est-à-dire, آب دیدۀ دردمندان ایلد *||* se plait à voir couler leurs larmes *||* شور زهین درونی کسب رطوبت وطراوت ایدر بر آدمدر

BAIGNER, signifie aussi, mouiller, arroser *A.* اروا *P.* سیراب کردن *T.* صوبه *||* Baigner son lit de larmes *||* فراشی باران اشک *||* Baigner son visage de pleurs *||* دو فرشی باران اشک *||* Baigner son visage de pleurs *||* چشم گریانندن فوران ایدن فطرات دموع متصل الورد *||* On dit aussi, qu'une rivière baigne les murs d'une ville, les bords d'un jardin, pour dire, qu'elle coule le long des murailles d'une ville, des bords d'un jardin *||* فلان نهر سور بلده بی و باغچدنمک *||* ضرب ای-درک - کنارینسی سقی ای-درک *||* جریان ایدر

BAIGNER, au neutre. Être entièrement plongé, et tremper longtemps *A.* فرغاریدن - اغشتد شدن *P.* نقع - آندادن *T.* اغاریدن *||* Il faut que ces herbes baignent

dans l'esprit de vin *||* ایشو نباتات شراب روحی ایلچنده *||* que ces concombres baignent dans le vinaigre *||* شو خیار سرکه ایلچنده بصلهلو در

BAIGNÉ. *A.* مستحاض *P.* آب در نهاده *T.* *||* On dit, Des yeux baignés de larmes *||* چشم اشکبار *||* Un homme baigné de sucre غرق دریای عرق *||* Baigné dans son sang *||* غرق خون اولمش بر آدم *||* Baigneur. Qui se baigne à la rivière *A.* مستحیض *P.* آب

|| Toute la rivière était pleine de baigneurs *||* صوبه کیرنلر ایلد سالامال ایدی *||* Il signifie aussi, qui tient bains et étuves *A.* حمامسی *P.* *||* Il est allé descendre chez un baigneur *||* بر حمامسی بد طوعری ایددی

BAIGNOIRE. Cave faite pour prendre le bain *A.* مستنقع *P.* *||* صوبه کیربلدجک طرف *T.* شوپگاه - آبدان *P.* مغسل بیقندجی

BAIL. Contrat par lequel on donne une terre à ferme *A.* *||* Bail *||* ضبط تمسکی - التزام تمسکی *T.* رقم الالتزام *P.* قبالة *||* Bail de six ans *||* بر وجه مقطوعیت و بریلان التزام تمسکی *||* Bail à vie *||* قید حیات ایلد الزامی حاوی و بریلان التزام تمسکی *||* Bail conventionnel *||* شروط و قیودی محتوی التزام تمسکی *||* Renouveler un bail *||* التزم التزم ایتمک *||* Il se prend aussi pour contrat de louage d'une maison *||* کرا سند *T.* رقم کراید *P.* سند الايجار *A.* کرا لمد سند

BÂILLEMENT. L'action de bâiller *A.* *||* ثوب *pl.* ثاب *P.* *||* اسند *T.* دهاندور - باسک - خمیازه - فازه

BÂILLER. Respirer en ouvrant la bouche involontairement *A.* *||* اسنمک *T.* فازیدن - خمیازه کشیدن - آسا زدن *P.* ثواب *||* غلبۀ سامت و کلال واستیلای نومدن خمیازه کش اولمش

از هم جد اشدن *||* Figur. S'entre-ouvrir, être mal joint *A.* *||* تداخل *P.* *||* Les ais de cette cloison bâillent *||* بو پرده نک تخته دلری متخلخلدر

BAILLER. Donner, mettre en main, livrer. C'est un terme de Pratique *A.* *||* دادن *P.* تفویض - اعطا - تسلیم - دفع *T.* *||* Bailler à ferme *||* بر وجه مقطوعیت دفع و تسلیم و برمک

On dit à un homme qui a très - grande obligation à un autre, فلاذک خاکپایینی
 Vous devriez baisser les pas par où il passe
 - بوسد گاه شفاہ تعظیم وحرمت ایتمکت واجبہ ذمتکدر
 تواب اقدامنی سرمہ دیدہ توقیر واحترام ایتمکت لازمہ
 ذمتکدر

BAISER la main. Porter la main par respect près de sa bouche, تمنا ایتمکت
 quand on veut saluer T.

BAISER. Action de celui qui baise A. بوسد P. لثمة - قبلة A. بوسد
 باریشقی - بوسد صلہ و مسالمت || Baiser de paix اوپہ T.
 Chaste baiser بوسد دوستی و محبت Eaiser d'amitié اوپہسی
 Donner بوسد عشق و اشتیاق Baiser amoureux قبلہ بالعافی
 Elle lui بر کسمندی تقبیل ایتمکت
 a laissé prendre un baiser بوسد رخصت و پردی
 un baiser Elle lui a refusé un baiser
 بوسدی دریغ ایلدی - بوسدن امتناع ایلدی

BAISEUR. Qui se plaît à baiser A. کثیر اللثم P. بسیار بوسد
 اوپکه مبتلا T. زن

BAISOTTER. Baiser souvent A. تکثیر القبلة
 Ils ne font || صیق صیق اوپمکت T. هر دم بوسد زن P.
 اوپشمدن غیري - مگامدن خالی دکلر در
 بر شی ایتمزلر

BAISSE. Déchet des espèces ou des papiers royaux commer-
 cables A. بها T. پستی قدر P. انحطاط القيمة - تنزل القيمة
 La baisse des actions || بها اشاعینمدسی - اینمدسی
 بهاسی اینمدسی - قائمدرینک تنزل قیمتی

BAISSER. Abaisser, mettre plus bas A. اهبط - تنزیل P.
 Baisser || اشاعینمق - ایندرومکت T. فرو بردن - فرو هشتن
 Baisser هنطوکت جامارینی ایندرومکت
 خلیجہ تنزل Se baisser bien bas بپراق ایندرومکت
 خلیجہ اشاعینمق - ایتمکت

Et rendre plus bas A. نقصیر - P. کوتاه کردن
 Baisser une muraille || قصدنمق T. پست کردن
 سطح بنانک بوینی قصدنمق Baisser un toit
 اقصار ایتمکت

BAISSER la tête. A. تحنیه الرأس - خفض الصوت A. بایس
 خفض الصوت A. بایس T. فرو کردن
 Baisser les yeux A. سسی ایندرومکت T. صدارا پست کردن P.
 اوکنه T. چشم فرو هشتن P. اخفاض النظر - غص العين
 باقمق

Figur. || Baisser la lance, baisser pavillon devant quelqu'un, c'est-à-
 dire, lui céder, lui déférer T. رایت ارادتتی سر بر زمین تسلیمت
 ایلکت

كسب النقصان - انتقاض A. بایس T. کم شدن P. تمایل الى النقص
 Le jour baisse || اکسلمکت T. نهار کسب نقصان ایدر La vue commence à lui baisser
 - En parlant des عوت باصرهسی کسب نقصان ایتمکده در
 T. کاهش پذیرفتن P. انغیاض A. بایس T. مای نهر انغیاض ایلدی || اینمکت
 نهرکت صولوی ایلدی

On dit, que la mer hausse et baisse deux fois le jour, pour
 dire, qu'il y a deux fois par jour flux et reflux کونده
 ایکی دفعه جر و ست ایدر

On dit aussi, que du vin baisse, pour dire, qu'il a perdu de
 sa force P. کسب الفتور - کسب الفطار A. سستی پذیرفتن
 Ce vin commence à baisser || کوشمکت T. بو باده کسب
 Et qu'un کوشمکت باشلادی - سستی و فطاره یوز طوتندی
 بو پیر بایس pour dire, qu'il s'affaiblit tous les jours
 Et que l'esprit baisse à quelqu'un, کسب فتور ایتمکده در
 pour dire, qu'il s'affaiblit در فتور ایتمکده در
 Et que les actions, les papiers baissent, pour dire, qu'ils per-
 dent de leur crédit A. تنزل القدر P. هبوط - انحطاط القيمة
 Les ac- || بها اشاعینمق T. کمقدر شدن P. القدر والقيمة
 tions et les papiers publics ont baissé à cause de la guerre
 تفربیمیل اسهام قائمدری وسائر اوراق میریدنک قیمتند
 تنزل عارض اولدی

On dit figur. d'un homme, que ses actions baissent, pour dire,
 que sa puissance, son crédit diminuent قدر واعتباری ساقط
 قدر واعتبار بند آثار سقوط وتنزل رونما اولمکده - اولمکده در
 Que son crédit, sa faveur بایس T. کوشمکده در - در
 مظهر اولدیغی حسن اعتماد ونظر والتفاتدن ساقط
 اولمکده در

On dit proverb. C'est un homme qui ne se hausse ni ne se
 baisse, pour dire, qu'il est toujours égal, qu'il ne s'élève de
 rien P. ساکن الطیر - واقع الطیر - خافض الطیر A. هر دم
 دائم بر دوزده اولان کشی T. اسوده

A. ایندرومکش T. فرو برده P. مهبوط - متنزل A. بایس
 مائل A. قصدنمکش T. پست کرده - کوتاه گشته P. مقصر

کاشیافتند *P.* منعاض *A.* اکسلاش *T.* کم گشتند *P.* الى الانتقاض
دوششش *T.* سافط *A.* اینشش *T.*

TÊTE BAISSÉE. Expression dont on se sert en parlant de ceux qui vont hardiment au combat *A.* مستمیتاً *P.* سر بازی
T. || Il va au combat tête baissée
مستمیتاً جنگد عاالر - آنگت سر بازی ایله عزم سفر ایدر

BAISSIÈRE. Le reste du vin quand il approche de la lie *A.*
Boire || فوجی دیببی شرابی *T.* بادئ بن خم *P.* خمر القعرة
فوجی دیببی شرابی اینجکت de la baissière

BAL. Assemblée pour danser *A.* مجلس الرقص *P.* بزم شادی
Grand || حوره جمعیتی - رقص مجلسی ضیافتی *T.* میزاد -
رقص مجلسی Faire un bal تنظیم وجسیم بر رقص مجلسی
Il y a cet hiver plus d'assemblées que de bals ضیافتی اینجکت
اشبو موسم شاده احباب جمعیتاری رقص مجلسی
Le bal a été brillant ضیافتی اینجکت رقص مجلسی
Bal paré مزین Bal paré ضیافتی پر رونق و احتشام ایدی

BALADIN. Farceur. V. Bouffon.

BALADINAGE. V. Bouffonnerie.

BALAFRE. Blessure longue faite au visage *A.* حبط الوجه *P.*
حبط الوجه کبیر Grande balafre || یوز کونکی *T.* داغ روی
Il se dit ordinairement de la cicatrice - ایوی یوز کونکی -
pl. ندوب pl. ندوب *A.* ندوبه
بقاره روی *T.* نشانه زخم

BALAFRER. Blesser en faisant une balafre *A.* تحبط *P.*
یوزی کونکت *T.* بر روی داغ زدن *P.* الحبط

BALAFRÉ. *A.* حابط الوجه *P.* رو دانداز *T.* یوزی کونکوار

BALAL. Instrument servant à ôter les ordures *A.* مکسمة
Balai || سپورکد *T.* جاروب *P.* مسفرة - مخمة - مقمة - مکسمة
قودلق اونندن مصنوع سپورکد de jone

BALAIS. Il ne s'emploie qu'avec le mot Rubis. Sorte de rubis
پنبه یا قوت *T.* پنبه de couleur de vin fort paillet

BALANCE. Instrument dont on se sert pour peser. *A.* میزان
Balance juste || ترازوی *T.* ترازو - سنجید *P.* موازن pl.
Les bassins میزان غیر صحیح fausse میزان مستقیم - صحیح
T. پائت ترازو *P.* کفتین المیزان *A.* د'une balance
زبانده *P.* لسان المیزان *A.* La bague d'une balance کوزی
شاهین المیزان *A.* Le fléau d'une balance *T.* ترازوی دیلی
Tenir la balance juste میزان *T.* شاهین ترازو *P.*

میزانی حال la tenir en équilibre عدل وحق اوزره طوتمق
Faire pencher la balance en fa- موازند واستوا اوزره طوتمق
veur de quelqu'un طرفند مساعده
میزانی بر کمسندکت صورتیله امالد واراجاج اینجکت

On dit, que le poids emporte la balance, pour dire, qu'il
وزنک موزوند رجوچی اغلبدر est plus pesant que la chose pesée

Il signifie figur., l'attention avec laquelle on pèse dans son
esprit les raisons qui se présentent pour et contre sur un sujet
Mettre en balance les raisons de part et d'autre || میزان العقل *A.*
طرفیندن ایواد اولدان علل واسبابی میزان عقل ایله وزن
علل واسباب جانبینی سنجیده میزان تفکرو مطالعه - اینجکت
On dit aussi, Mettre dans la balance, pour dire,
P. وضع فی میزان المقایسة *A.* examiner en comparant
Mettre || قیاسلشدورکت *T.* سنجیده ترازوی قیاس کردن
ایکی ذات میزان المقایسة مقایسید وضع ایله وزن
عظیم الشانکت اعمالی میزان مقایسید وضع ایله وزن
Et faire pencher la balance, pour dire, faire qu'une
personne, qu'une chose, qu'un avis l'emporte sur l'autre
میزان تفصل و تفوق فلان طرفد ارتجاحند طرفیاب اولدق

On dit, Être en balance, pour dire, être en suspens *A.* حال
قرار سزلق *T.* بیقراری *P.* حال التذبذب - حال العدال - التردد
Il est en balance, il ne sait à quoi se résoudre || حال تردد
Et qu'une chose tient l'esprit en balance, pour dire, qu'elle le tient ir-
résolu و عدالده اولوب ند کوند قرار و بیه جکئی بیلدمز
بوکیقت عقل و شعوری حال تردد و عدالده وضع ایدر
On dit aussi, La victoire a été long temps en balance, pour dire, qu'elle a été long temps
disputée کفت میزان فوز و ظفر احد طرفیند راجع اولدمیوب

امرتفوق و عالیت وافر - میانده متساوی الاحوال ایدی
مدت بین الجانبین حال تردد و مشکوکیت اوزره ایدی

BALANCE, en termes de Commerce, signifie, l'état final ou la
solde du livre de compte *A.* میزان الحساب
Balance du commerce, c'est le résultat général du commerce actif et pas-
sif dans une nation *T.* اموال مبیوعه و مسترانکت میزانی

BALANCE, est aussi le nom d'un des signes du Zodiaque *A.*
بوج المیزان

BALANCEMENT. Mouvement par lequel un corps penche tan-
tôt d'un côté, tantôt de l'autre *A.* ذذبمة *P.* دلدال - خرام

T. صالشی - صالشی || Ceux qui dandinent en marchant font
 معشی مزعزع ایله avec leur corps un balancement fort désagréable
 رواند اولنلرک بدنلرنده پمیدا اولنان حالت ذذبذبه بغایت
 Le mouvement de vibration que quelques astronomes
 ont observé dans la lune est un balancement vrai ou apparent
 بعض رصد بینلرک قمرده تمیز ایتدکلری حرکت متدالیله
 حقیقی ویا خود ظاهری بر نوع ذذبذبه در

تسوية - تعديّل الموازنة A. BALANÇER. Tenir en équilibre || طارتي بي: برابولشدرمك T. همسج ساختن P. الموازنة Un danseur de corde qui ne balance pas bien son corps, est en danger de tomber بررسنبار موازنه بدني لايقي اوزره تعديّل danger de tomber ابدمهديكي حالده خطر سقوطدن بري اولدمز

SE BALANCER. Se pencher tantôt d'un côté, tantôt d'un autre
 صالنهق. *T.* خرامیدن - جمیدن - گوازیدن. *P.* تبحتر - دلالة. *A.*
 صارصلق - بری اوته ارصانلق -

On dit aussi d'un oiseau, qu'il se balance en l'air, pour dire, qu'il se tient suspendu en l'air *P. تطفيف في الهواء*. *T. در هوا خراسان شدن*

Figur. Examiner les raisons qui sont pour et contre dans un
sujet *A.* وزن بمیزان العقل *P.* بترازوی عقل سنجیدن *T.* مصلحتی میزان
عقل توازینده طارتمق || Balancer une affaire
عقل ایله وزن ایتمک

القَاء في حال العدال . Il se dit aussi pour Rendre incertain .
قرار سرلغه دوشورمک . T. در حال بیقراری انداختن . P.

مقابل *P.* تعویض *t.* Et pour compenser une chose par l'autre
مقابل - قارشولمق - بدل قالمق *T.* بدل ساخته - کردن
فوائدی مضار و خساراند *Balancer les pertes par les gains* || فلمق
Les arباح و منافعى خساراند تعویض ایتمکت - بدل قالمق
مجبور اولدیغى فضایل و مناقب *vertus balancent tous ses vices*
کافه معایبیه بدل اولور - کافه معایبیه مقابل اولور

P. معادلة - تذبذب - تردد A. BALANCER, ÊTRE EN SUSPENS || Il a long-temps balance entre l'es-
pérance et la crainte وافر زمان بین الخوف والرجا متردد متردد
ایکی شینک Balancer dans le choix de deux choses اولمشدر
La victoire a été long-temps balancée وامتدده متردد وامتدده
فوز وغالبیت طول مدت حال تذبذب تذبذب
ومشکوکیت اوزره ایدی

BALANCIER. Pièce d'horloge, qui par son balancement règle

le mouvement de l'horloge *A. رَقَاصُ السَّاعَةِ* || L'usage du balancier est une des plus belles inventions de la Mécanique *رَقَاصُ سَاعَتِكَ اسْتَعْمَالِي فَنُونِ الْيَدْنِكَ اَعْلَى مَخْتَرَعَاتِنْدُر*

BALANCIER. Ouvrier qui fait des poids et des balances *A.*
توازنچی *T.* میزانیگر *P.* صانع الاوزان

BALANÇOIRE. Pièce de bois mise en équilibre, et sur laquel-
le se balancent deux personnes *A.* موزونة - *P.* رجاچه - *هلوجين*
T. صالنجق - بازار پيسج - ترسوره - جنبابل -

BALAUSTE. Fruit du grenadier sauvage. *A.* انار. *P.* رمان برقی
 پیمان ناری *T.* دشتی

BALAUSTIER. Grenadier sauvage *A.* شجر الرمان البري *P.*
پستانی نار آخاجی *T.* درخت انار دشتی

BALAYER. Ôter les ordures A. نکسیج P. اختتام - کنس - تسکس
Balayer une cham- || سپورمک T. چاروب کشیدن - رفن
bre دفع کساست ایتمک - اوطدی سپورمک
اوطدی کناسدن تطییر ایتمک

En termes de Guerre, Balayer l'ennemi, c'est le mettre en fuite. دشمنی فلان محاذین رفتن جاروب طرد و شرود ایتمکت. T. On a balayé les Hussards qui infestaient la plaine. روی صحرا ده ایصال ضرر و زیانند تصدتی. طائفه هوسارک لوٹ وجود لری رفتن جاروب قهر ایدن. En termes de Marine, Balayer les corsaires, c'est en purger la mer. روی دریایی قورسان طائفه مسکت. روی دریایی قورسان لردن. - لوٹ وجود ندن تطهیر ایتمکت. - On dit aussi absolument, Balayer la mer, la plaine, le pays. روی دریایی و روی صحرائی و درون مملکتی. اشار و اشتیادین تصفیه و تطهیر ایتمکت.

On dit figur. Le vent du Nord balaye le ciel, pour dire, qu'il en chasse les nuages رَبِّهِ شَمَالِي تَضْفِيْدُ سَمَائِي مَوْدِدِرٌ

سپورلش T. رفتہ P. مکتس - مکتس BALAYÉ. *t.*
 جاروبزن - جاروبکش P. کتاج BALAYEUR. *Qui balaye A.*

T. سپورنجی
BALAYURES. Les ordures qui ont été amassées avec le balai
T. خس و خاشاک P. قمامتہ - خمامتہ - کناسہ - کساحہ
سپورنڈی

BALBUTIEMENT. Le défaut d'organe qui fait balbutier. *A.* تَعَعُّت -
تَعَعُّلٌ - *P.* كَلْتَه - *T.* دَعْدَعِيْلَك

BALBUTIER. Prononcer imparfaitement *A.* تَعْتَم *P.* کتد زبانی

بیوت دنکی T. بارخاند - تنگ - بلغنده P. عکام pl. عکام
BALLOTTADE. Saut d'un cheval qui jette les quatre pieds en l'air A. آتک درت آیایلیده پرتاو T. پرتاو P. کتسه - کفته A. ایلسی

BALLOTTAGE. Action de ballotter A. مقارعة P. قرعه P. مزالمه - مقارعة A. قرعه P. قرعه آتده T. اندازی
امر انتخاب اکثر یا علی طریق المقارعة تنظیم اولنور

BALLOTTE. Petite balle dont on se sert pour donner des suffrages A. کره القرعة P. قرعه P. کره الوکجه قرعه T. Toutes les ballottes ont été en faveur d'un tel قرعه کره لرینک
مجموعی فلان کشینک طرفند مساعد جیقدی

BALLOTTE. V. Marrube.

BALLOTTER. Se servir de ballottes pour donner les suffrages, ou pour tirer au sort A. طرح القرعة P. قرعه P. طرح الازام - طرح القرعة A. قرعه آتدق T. انداختن
میانده طرح قرعه مشورت Figur. Ballotter une affaire. La discuter, l'agiter de part et d'autre مصلحتک حسن و قبحنی مطالعه ایله طرح قرعه - ایتیک
استشاره ایتیک

BALOURD. Personne grossière et stupide A. جافی الخلاق - جافی نا تراش - قبا T. خورباد - درشت منش P. انبغ

BALOURDISE. Chose faite ou dite mal à propos A. فعل غیر P. سخن نا هنجار - کار نا هنجار P. کلام غیر معقول - معقول
یولسز لاقردی - یولسز ایش T.

Il signifie aussi, le caractère d'un balourd A. نبوغ الطبيعية A. نا تراشاق - قبالق T. خوربادی P.

BALSAMIER DE LA MECQUE, ou BAUMIER. Arbre dont on tire le baume de la Mecque A. شجر البسان P. درخت بلسان
بلسنک آعاجی T.

BALSAMINE. Plante qu'on cultive dans les jardins A. فانیة A. قند چیچکی T. گل حنا P.

BALSAMIQUE. Il se dit des choses qui ont une propriété du baume A. بلسنگلو T. بلسانناک P. ذو البلسانیة - بلسانی A. بو نباتک
بر خاصیت une vertu balsamique بر رایحه بلسانیة سی وار در هوا فایح الروایة A. On dit, Un air balsamique, en parlant de celui qui s'exhale des plantes embaumées A. عطر بتلو هوا T. هوای عطرناک P. البلسانیة

BALUSTRADE. Assemblage de plusieurs balustres servant d'or-

nement et de clôture A. جلفق P. دارافریں T. طرابزان - رخامدن مصنوع دارافریں Balustrade de marbre || پرمقلاق
مرمر طرابزان -

Il signifie aussi, toute sorte de clôture qui est à jour A. قورقولق - پرده T. چپر P. سیاج

BALUSTRE. Sorte de petit pilier façonné A. عتد الجلفق P. پرمقلاق قولى T. بازوی دارافریں P. اعصاد الجلفق pl. - Il se prend aussi pour Balustrade. V. ce mot.

BALUSTRE. Orner de balustrade A. تزیین بالجلفق P. پرمقلاق ایله دوناتمق T. بدافریں پیراستن

BALUSTRE. A. مجلفق P. پیرایشیافته دارافریں T. پرمقلاق
ایله دونادلمش

BALZAN. Il se dit d'un cheval noir, qui a des marques blanches aux pieds A. سکیلو T. سپید پا P. سچیل

BALZANE. Marque blanche aux pieds d'un cheval A. سکیل T. سپیدی پا P. تجیل

BAMBIN. Nom qu'on donne à un enfant A. معصوم P. بیبک
جوجوقجیز T.

BAMBOCHE. Il se dit d'une personne de petite taille A. بکباک
Cette femme est proprement une bamboche || بودور T. کنال P. بوخاتون بکباک محضدر - بو عورت بییای بر بدور در

BAMBOU. Espèce de roseau de canne légère et garnie de noeuds A. حایزران - هزاران T. نی هندی - حایزران P. حایزران
حایزردن مصنوع عصا T. || Canne de bambou

BAN. Mandement fait à cri public, pour ordonner ou pour défendre quelque chose A. تنبیه بالمنادات - اعلان بالمنادات
دلال معرفتیه بیلدرمک T. بمعرفت منادی آگاه کردن P. || On a publié, battu un ban dans toute l'armée, afin que tout le monde en soit averti اردو اخبار انجمن اردو
ایچنده منادیلر جاغردوب اشاعه حال ایلدیلر

Il signifie aussi, exil A. نفی A. سورکون T. شهر بدر P. اجلا - نفی A. || Il lui a été enjoint de garder son ban à peine de ... شو جهله
مظهر نادیب اولندجی انذار بله مناسندن منفعت اولماسی خصوصی کندوبه تنبیه اولندی

On dit, Mettre qu'un au ban de l'Empire, pour dire, le déclarer déchû de sa dignité et de ses droits T. بر کمسندنک
Et mettre une ville au ban de l'Empire بر بلدهنک امتیازاتی قیدینی ترقین ایتیک T.

BANAL. Il se dit des choses à l'usage desquelles le seigneur a droit d'assujettir ses vassaux *T.* اعمال واستعماله مجبوریات *Moulin banal, four banal, taureau banal* شرطیله موضوع اولان بکلیتک نسنه اعمال واستعماله مجبوریات شرطیله موضوع اولان بکلیتک دکرمان وبکلیتک فرون وبکلیتک بوند

Figur. Témoin banal. Celui qui est toujours prêt à servir de témoin à tout le monde *A.* شاهد زور العاتمه *P.* هرزه گواه *T.* کفیل العاتمه *Et caution banale* اورنالق شاهدی *T.* عالم اورنالق کفیلی *T.* هرزه کفیل عاتمه *P.*

Il signifie aussi, trivial *A.* مطرد *P.* مبتذل *T.* مردم - زبانزد *Louanges banales* قوللمش *T.* بزبان آورده *Cette innovation est banale* مطرد *P.* بر ایجاد بغایت مطرد وبمبتذلدر

BANANIER ou FIGUIER D'ADAM *A.* انجیر آدم

BANC. Long siège où plusieurs personnes peuvent s'asseoir *A.* Banc de pierre اوتراق - سکی *T.* بدواز *P.* مصطبة - دکه *Banc de galère.* Une longue pièce de bois, sur laquelle sont assis les forçats pour tirer à la même rame *T.* جکدیوچی اوتورائی

Banc. La place destinée à certain ordre de personnes *A.* مقام *Le banc de la Noblesse* زمره اصحاب نسبت *T.* بیر *جا* *P.* وکلای بلده نکت مقامی *Le banc des députés de la ville* مقامی

Il signifie aussi, écueil. V. Écueil et Barre dans le sens de banc de sable.

BANCROCHE. Celui qui a les jambes tortues *A.* منعرج الساقین *بجافلری بوکری* *T.* کتر پا *P.*

BANDAGE. Lien qui sert à bander *A.* صرار *pl.* لفافة *Faire un bandage* باغ - طولاق - صارقی *T.* پیچید - بند *P.* لفایف *Déher un bandage* صارقی یاپیمق - ترتیب لفافه ایتمک *Il se dit aussi de la manière de bander quelque chose* لفایف *A.* تلفیف *Un des grands secrets de l'art des chirurgiens, c'est le bandage* فن جراحتهک *P.* لفافه اعظم اسرارندن بوی تلفیف لفافه ماده سیدر

Il signifie aussi, les bandes de métal qui servent à tenir en état les roues et d'autres machines *A.* قصاباق *T.* جنبر *P.* اطار *Le bandage de ces roues ne vaut plus rien* جنبر - تکرلکرتک جنبرلری بوندنصره ایشه یرامز

Et un instrument dont on se sert pour contenir les hernies *قاسیق صارقیسی* *T.* بند فتق - حصیه بند *P.* صرار الفتق *A.* *Bandage simple* قاسیق صارقیسی *Bandage double* جفتد قاسیق صارقیسی

BANDAGISTE. Ouvrier qui fait les bandages contre les hernies *A.* طشافچی *T.* استاد حصیه بند *P.* صانع اللفایف الفتق

BANDE. Sorte de lien plat et large pour serrer quelque chose *Bande de fer* باغله - قولان *T.* بند *P.* وثاق - محزمة - حزام *Bande de cuivre* محزمه *La bande d'une saignée* باقر قولان - نحاسیه *Fan* انش طمره صاریلان - طمرک اوزرینه صاریلان لفافه باغله

Bande. Ornement plus long que large, qu'on joint à des meubles *A.* قلیفیدن شریب *Bandes de velours* شریب *T.* شریط *A.*

Bande. Troupe, compagnie *A.* گروه *P.* احزاب *pl.* حزب *Une bande d'archers* بر گروه کدانشان *سوری* - بلوک *T.* *Une bande de voleurs* حزب قطاع طریق *حزب حرامیان* *Une bande de gens de guerre* باشی بوش حرامی بلوکی - *Les oiseaux vont par bandes* عسکری طائفه سندن بر بلوک *سوری* - کزولر - قوشار بلوک *بلوک* کزولر

Il signifie aussi, parti ou ligne *A.* فرق *pl.* فرقة *آخر* فرق دندر

On dit, Faire bande à part, pour dire, se séparer de ceux avec lesquels on est en société *A.* جدا شدن *P.* اعتزال *آبرلق*

En termes de Marine, Bande du Nord, c'est le côté du Nord, et Bande du Sud, le côté du Sud *A.* جهت شمالیه و جهت - بلدز طرفی *T.* سوی جنوبی - سوی شمالی *P.* جنوبیه *On dit qu'un vaisseau est à la bande,* pour dire, qu'il est sur le côté *کمی* الابانده اوزرنده طورر

Bandes ligamenteuses, en termes d'Anatomie, ce sont trois bandes adhérentes à la tunique membraneuse du cœcum *A.* حبال العفج

BANDEAU. Bande qui sert à ceindre le front et la tête *A.* قاش بصدی *T.* سر بند - پیشانیبند - پیچید بند *P.* عصابة *Bandeau de linge* بزدن عصابة *باش* باغلهسی - راجدلرک باش باغلهدیلری عصابة

Il se dit aussi d'une bande qu'on met sur les yeux de quel-

qu'un pour l'empêcher de voir *A.* چشمپوش *P.* عشاوة العين *A.* چشمپوش
 Les peintres et *P.* کوز اورتوسی - کوز باغی *T.* پرده چشم -
 les poètes représentent l'amour avec un bandeau sur les yeux
 مصویرین وشعرا تعال عشقی دیدۀ بیناسی عشاوه ایلمه
 مستور و پوشیده بر طفل نو رسیده اولدوق تصویر ایدر لر
 - On dit figur. Avoir un bandeau sur les yeux, pour dire, ne
 voir pas quelque chose, parcequ'on est préoccupé *T.* بصر بصیرت
 چشم بصیرت پوشیده پرده - مستور عشاوه غفلت اولمق
 Et arracher le bandeau, pour dire, faire tom-
 ber le bandeau de dessus les yeux *T.* بر کمسندنک دیدۀ
 کوزندن پرده بی - بصیرتندن رفع عشاوه غفلت ایتمک
 کوزینی اجدرمق - جیقارمق

BANDEAU. Diadème dont anciennement les Rois se ceignaient
 la tête *A.* اکلیل *pl.* اکلیل *P.* پایشانیبند شاعی *T.* پادشاهک
 پایشانیبند شاعی بی Ceindre le bandeau royal || باش کیمی
 اکلیل ملوکاندییی تقاید سر افتخار ایتمک - بر سر ایتمک
 بند دارین *P.* لذافۀ خفیغۀ *A.* *BANDELETTE.* Petite bande
 انجد صارقی *T.*

BANDER. Serrer avec une bande *A.* شد الرباط - شد *P.*
 جراحمت اوزرنده Bander une plaie || باغلمق *T.* بندیدن
 یاره بی باغلمق - شد صمد ایتمک

Et mettre un bandeau sur les yeux *A.* شد العشاوة علی *P.*
 Bander les yeux || کوزی باغلمق *T.* چشمرا بستن *P.* العین
 بر بصر بهر کوزی باغلمق *T.* چشمرا بستن *P.* العین
 قلعه ایچمه ماذون دخول اولان کشینک کوزبند شد
 Bander les yeux d'un criminel à qui ou va couper le cou
 مظهر سیاست اولدوق کوزلرینی باغلمق - عشاوه ایتمک
 کمسندنک کوزلرینی باغلمق

BANDER. Tendre quelque chose avec effort *A.* تندر - تندر
 طولدرمق - کرمک *T.* نمجیدن *P.* توتیر - تملته - تعریق
 - توتیر قوس ایتمک - توتیر قوس ایتمک Bander un arc
 پشتوی un pistolet یا یی طولدرمق - تملته قوس ایتمک
 Le vent bandait les voiles پشتوی قورمق - توتیر ایتمک
 یلکنلری طولدر - روزگار کمینک یلکنلرینی تملته ایدر ایدی
 V. Tendre. - On dit figur. Bander son esprit, Avoir l'es-
 prit bandé, pour dire, s'appliquer avec grande contenance d'es-
 prit *T.* عقلی کرمک

SE BANDER. Se voidir opiniâtement contre quelqu'un *A.* تشدد

P. Cette ville est pleine de divisions, les habitants se sont tous bandés les uns contre les autres
 بولدهده شفاق واختلاف واقع اولوب جمله اهالی
 تعازد ومخالفتده اظهار تشدد ایتمشدر در

BANDER. Être tendu *A.* انتتار *P.* کرلمک *T.* نمجیده بودن
 بو جملک انتتاری زیاده در || *BANDÉ.* *A.* منتتار - منتتار - منتتار
 کرلمش *T.* نمجیده *P.* موثر - متفرق - منتتار طولدرلمش

BANDEROLE. Espèce d'étendard que l'on met pour ornement
 Un vaisseau || شنلک بیراغی *T.* سره *P.* سرقة *A.*
 avec ses banderoles aile آرستد بر قطعه سفینه
 شنلک بیراقربله دونامش سفینه

BANDIÈRE. V. Bannière.

BANDIT. Vagabond malfaisant *A.* ملغۀ *pl.* مترا بیل
 Il se dit par extension || ازباندید *T.* رذن - دزد هرزه گود *P.*
 des gens sans aveu. V. Aveu.

BANDOULIER. Brigand qui vole dans les montagnes *A.* فاطع
 Il a || بول کسچی *T.* رذن *P.* قطاع الطريق *pl.* الطريق
 été volé par les bandouliers صوبلمشدر
 Une troupe de bandouliers بر گروه رذن

BANDOULIÈRE. Bande de cuir, qui sert aux cavaliers pour
 porter leur mousqueton, et aux fantassins, pour y attacher leur
 Ce cavalier || پلاشقه قولانی - تنمک قولانی *T.*
 portait son mousqueton pendu à sa bandoulière
 بو سواری نفری تنمک قولانی قولاند آلمش اولدوق حامل ایدی

BANLIEUE. Une certaine étendue de pays qui est autour d'une
 ville, et qui en dépend *A.* سواد *P.* ناحیة - رستاق
 پارس - سواد مدینه پارس La banlieue de Paris || قضا
 فلان قریبه Ce village est dans la banlieue de Paris
 پارس ناحیدسی داخلده در

BANNE. Grosse toile qui sert ordinairement à couvrir les
 grains et autres marchandises qui sont dans les bateaux *A.* عاشیة
 Mettre une bannette sur un bateau de peur
 || تملته *T.* پوشش *P.*
 de la pluie et de la chaleur شمسندن بارانندن
 فایغک اوزربند - احترا فایغک اوزربند بسط عاشیة ایتمک
 تملته سرمک

BANNER. Couvrir avec la bannette *A.* ستر بالعاشیة *P.*
 تملته ایدر ایدی *T.*

tranchée T. یایا سکردمی

BANQUETTES, au pluriel. Petits banes placés dans les salles de spectacles, et où s'asseyent les assistans A. نشیمن P. قعبده A. اوتوراقی تختدسی T. نشستگاه

BANQUIER. Celui qui fait commerce d'argent A. صیرفی pl. Les banquiers de Lyon صراف T. درمگزین P. صیرفون فلان شهرت صرافانی

BAPTÊME. Ablution religieuse qui, chez les Chrétiens, est un sacrement A. معبودیت || Le sacrement de baptême بالمعمودیه Le péché originel est effacé par l'eau de baptême زلّه قدیمه بنی آدم شسته ماء مبارک معبودیت اولدرق بر صبئی Tenir un enfant sur les fonts de baptême نحو اولور Nom نوزاده بی لدی التعمید برداشته دست عبادت قلمق Dans les premiers siècles de l'Eglise, on conférait le baptême par immersion دیمن مبین عیسانک اواقل ظهورنده رسم مبارک تعمید علی برش Baptême par aspersion وجد التغطیس اجرا اولنورایدی الماء اجرا اولنان رسم معبودیت

BAPTISER, ou BATISER. Conférer le baptême A. تعمید || On baptise avec de l'eau au nom du Père, et du Fils, et du Saint-Esprit رسم مبارک معبودیت باسم الاب والابن وروح المقدس ما ایله اجرا اولنور

BAPTISMAL. Qui appartient au baptême A. معمودی || L'eau baptismale ماء معمودی

BAPTISTAIRE. Il ne se dit qu'avec les mots Registre et Extrait تعمید اولنمش صبیانک T. سند المعمودیه - دفتر المعمودین A. بر جوجوکت معمودیتی سندی - دفتری

BARAGOUIN. Langage corrompu et inintelligible A. لثله A. Je ne comprends pas son baragouin لثله کلامی فهم ایدهم

Il se dit aussi, des langues qu'on n'entend pas, et qui n'ont aucun rapport avec la langue française A. مرانته P. زبان T. بیگانه شو آلامالورک مرانده لری باشمزی باراغونین سرسم ایندر

BARAGOUINER. Parler en termes impropres, barbares A. تنکلم قبا سوز ایله سوبلمک T. سخن بد راندن P. بسوالتعصیر Il signifie aussi, prononcer confusément, parler inintelligible-

ment A. لعلعه A. سخن پچاپچ گفتن P. ثلثت الکلام - لعلعه A. Cet homme ne fait que baragouiner فلان کلامی - فلان کشی ثلثت کلام ایندر لثلندن عبارتندر

On le dit aussi, d'une langue qu'on n'entend pas, et qui n'a aucun rapport avec la langue française A. تران P. بزبان اجنبی بر دیل سوبلمک T. بیگانه سخن گفتن

BARAGOUINEUR. Celui qui parle mal une langue A. لثلاث بوزوق دیل ایله سوبلیجی T. نا درست گوی P.

BARAQUE. Hutte que font les soldats pour se mettre à couvert زمینک T. کازه P. عرش pl. عربش - دیامیس pl. دیماس A. وصولری عقینده Sitôt qu'on fut arrivé, on fit des baraques C'est aussi un terme de dénigrement, en parlant d'une maison mal bâtie. V. Cabane.

BARAQUER, ou SE BARAQUER, Faire des baraques A. اتخاذا Les soldats n'eurent pas le temps de se baraquer زمینک ایدنمک T. کازه پرداختن P. العریش عسکری نقراتی زمینک ایدنمک وقت بولدمدیله

RATTE. Sorte de vaisseau de bois, dans lequel on bat le beurre A. شیرزنه P. مباحض pl. مبخض - ابارنج pl. ابرنج A. یاپیق T. انین - بستو-

BARATTER. Remuer du lait, pour faire du beurre A. مخض سودی جالقیوب T. شیرزدن P. زبد - امخاض اللبن - اللبن یاپیق

BARATTERIE. Tromperie d'un patron de navire A. خیانت حیلکارلق T. دغلابازی P.

BARBACANE. Petite ouverture pratiquée dans les murs des forteresses A. مازل دلیکی T. سوراخ بارو P. ثقبه السور

BARBARE. Cruel, inhumain A. قسمی || Ame barbare, coeur barbare N'attendez aucune miséricorde de ces gens-là, ce sont des gens barbares ایله مجبول کساندن اولدفلدی حسیله کندولردن بر درلو رحم وشفقت مامولنده اولمه

Il signifie figur. sauvage, qui n'a ni lois, ni politesse A. امی ارباب الجباله pl. اهل الجباله - جبله pl. جهلا pl. جاهل - C'est un peuple barbare خورباد T. خورباد - خام P. وحشی - جهالت اخلاقی - جاهل بر قومدر - خام وامی بر ملتدر

توراش اولمش T. توراش کرده P. محقق A. BARBIEU.

BARBOX. Vieillard. Terme de dénigrement A. مہرہم - حرم P.

Les jeunes gens se moquent des barbons اہل شباب اولنلر قوجامشاری محل استہزا عدت ایدرلر

BARBOTER. Marcher dans la boue humide, s'y crotter A.

ایمانی جامورہ بانرملق T. پا درگل شدن P. ارظام - نسوج

BARBOTEUR. Canard privé A. اور اہلی P.

اورورکی T. مرداب خانگی P.

BARBOTEUSE. Femme de mauvaise vie, qui sollicite les hommes

dans la rue A. در دب - موطومہ - دردب T. نر مرزہ تار P. ہلوت - سرفاق سپورکدسی

BARBOTINE. Semence amère propre à faire mourir les vers

qui s'engendrent dans le corps humain T. خراسانی

BARBOUILLAGE. Mauvaise peinture A. لوانتہ الصباغ P.

Ce n'est pas là de la peinture, ce بو نقاش دکل محضا برکوند بویا Ce n'est pas là de la peinture, ce بو نقاش دکل محضا برکوند بویا

Il se dit aussi d'un récit, d'un raisonnement embrouillé A.

On || مش یاش سوز T. گفتار شوریدہ P. ذنغہ - مجمجہ بو مش یاش صحبتدن سوز T. گفتار شوریدہ P. ذنغہ - مجمجہ بر شتی آکلاشلمز

BARBOUILLER. Salir A. ناپین - ایشاخ - توسینہ A.

شوخی کین ساختن - جرکت آلود کردن - آلودن P. تلویث Barbouiller le visage || مردارملق - کیرلنک - بیلاشدرملق T. جہرہ بی تاپین ایتمک - جہرہ بی تاپین ایتمک Il est tout barbouillé d'encre در آلودن در آلودن P. جہرہ بی تاپین ایتمک - جہرہ بی تاپین ایتمک

Il se dit aussi pour Prononcer mal, parler sans ordre A.

مش یاش سوبلمک T. پریشادگویی نمودن P. تشغشغ - مجمجہ شوادم تشغشغ ایدر || Cet homme barbouille, on ne l'entend pas

Qu'est-ce qu'il barbouille? کلامی فہم اولمز Il a barbouillé tout le long de son discours بسط ایلدیکی مقالہ سرتا سر تشغشغدن عبارت ایدی On dit aussi, Barbouiller un récit, pour dire, l'embrouiller

حکایدی مش یاش نقل ایتمک - حکایدہ تشغشغ کلام ایتمک

Il signifie aussi, peindre grossièrement A. ناپینت بالصباع P.

بویا ایلہ بیلاشدرملق T. برنگ شوخناک آلییدن P.

On dit, Barbouiller du papier, pour dire, mal écrire A. ترمیج

Cet homme a barbouillé bien du papier en sa vie, et n'a jamais écrit une

ligne qui vaille ایلہ مدت عمرندہ صحایف کثیرہ

ترمیجند اشتغال ایلہ شایان نظر التفات اولدجق برسطر

تحریریند موفق اولدمدی

On dit figur., qu'un homme s'est bien barbouillé, pour dire,

صیت ونامنی جرکت عیب ایلہ

صیت ونامنی الودہ جرکت عیب ایلدی - تطمین ایلدی

Il s'est bien barbouillé dans sa compagnie صیت ونامنی الودہ جرکت

صیت ونامنی الودہ جرکت عیب ایلدی

جرکت الود - الودہ P. ملوث - ملطہ A. BARBOUILLE.

کیرلو - بیلاشق T. وسخناک - صباغ A.

Artisan qui peint grossièrement A. قبا بویاجی T. رنگور زشتکار P. ردی العمل

Il se dit figur. d'un méchant écrivain A. مرمیج الصحایف

کاغد بیلاشدرجی T. آلیشون صحایف P.

Il signifie aussi, bavard, inintelligible A. پریشان P. تشاغ

مش یاش سولر T. گفتار

BARBU. Qui a de la barbe A. لہجید - ریشدار P. ملتحی

Cette femme est barbeue comme un homme || عقاللو T. دار

عورت ارکت کبی لہجید دار در

BARDE. Civière à bras sur laquelle on porte des pierres et

autres choses semblables A. تسکرہ - تسکرہ T. زنبور P. اعیص

BARDACHE. Jeune homme dont les pédérastes abusent A.

ککر - پشت T. کنگالد - سابورہ P. عکید - مخدث

BARDE. Espèce d'armure faite de lames de fer, pour couvrir

le poitrail et les flancs du cheval A. نجافیف pl. تجفاف

کجیم - جوفال T. برگستوان P.

BARDEAU. Petits ais minces et courts dont on couvre les mai-

sous A. سندره تختدسی T. پروارہ P. وشیع

BARDELLE. Espèce de selle A. بالان T. پالان P. اکانی

BARDER. Armer et couvrir de barde A. جوفال کیدرمتک - جوفال اورملق T. برگستوان زدن P.

جوفاللو T. برگستوان پوش P. ملبس بالتجفاف A. بارنہ

BARDEUR. Qui porte un bard A. حامل الاعیص

زنبور P.

تکنندگی T. کش

BARDIS. Séparation de planches qu'on fait à fond de cale pour charger des blés A. فواصل الانبار السفینة A. کسی T. انبار لرینک بولدیری

BARDOT. Petit mulet qui est ordinairement à la tête des mules A. فاطر سور بسنک T. سر قطار استران P. راس القطار البغال A. باشی

BARET. Cri d'un éléphant A. قبع P. بانگ پیل T. فیایک سسی - باغرمسی

BARGUIGNAGE. Difficulté à se résoudre A. عدال T. بیقراری || Point tant de barguignage E. عقل فرارسزانی T. ذهن بودر عدال وترددت یری یوقدر - عدال ونردد امتضا ایتمر

BARGUIGNER. Avoir de la peine à se déterminer A. نردد - عقل فرارسز اولمق T. بیقراری نمودن P. معادله - نذبذب || Il a été deux mois à barguigner, avant que de rien conclure ایکسی آی قدر هیچ بر شی عقد ایده سیوب حال تردد T. رأینی بیان ایلمکده اولقدر تردد لازم دکلدر opinion

BARGUIGNEUR. Qui barguigne A. متردد الراى T. سست اندیشد P. الفکر رایندده - رایندده قرار ویرمیان T. سست اندیشد P. الفکر قرارسز

BARIL. Sorte de petit tonneau A. فطاس صغیر P. فید - P. vul. Baril d'huile, baril de moutarde, baril de poudre روغن و خردل و باروت وارولی

BARILLET. Petit baril A. فطاس مختصر P. vul. کوچک چاک T. وارولجغز

BARIOLER. V. Bigarrer.

BARIOLAGE. V. Bigarrure.

BARLONG. Qui est d'une longueur mal proportionnée A. طویل یا مستسز اوزون T. دراز نا زیبا P. قبیح الهيئة

BAROMÈTRE. Instrument servant à faire connaître la pesanteur de l'air A. بومیزان || Ce baromètre est fort juste بومیزان هوا بغایت صحیح و مستقیمدر بارانک On prévoit ordinairement par le baromètre, si on aura de la pluie ou du beau temps طهور ایدوب ایتمیدجکی و جوانک لطیف اولوب اولمیدجنی میزان هوا واسطسیله مقدم استدلال اولنور

BAROQUE. Perle d'une rondeur fort imparfaite A. لؤلؤ ناقص P. مروارید نا هموار P. لالی ناقصة التدوير pl. التدوير

انداسز ایغجو - پورتقال ایغجو

فادر برابر - پریشان P. مشوش A. Figur. Irrégulier, inégal T. تشوش حال || Un aspect baroque اکر - یوکر - یوکر - یوکر T. تعبیر نا هموار Expression baroque ایلد مجبول بر ذهن پریشان Figure baroque جهره فادر برابر

BARQUE. Petit vaisseau pour aller sur l'eau A. pl. زورق بالفیجی Barque de pêcheur || ذایق - نکند T. زورق P. زوارق زورق کچید نکندسی نکندسی Barque longue Zorqi سوق ایتمک Conduire la barque اوزون نکند - طویل ذایق رئیسى Le patron de la barque خبر ذایقی Barque d'avis - On dit figur., Conduire la barque, pour dire, conduire quelque entreprise Et qu'un homme conduit bien sa barque, pour dire, qu'il conduit bien ses affaires فلان کشی کنتی امورینی ماهرانه اداره ایدر

BARQUEROLLE. Petit bâtiment sans mât, qui ne va jamais en haute mer A. جرنیق T. ناو P. بستریق

BARRAGE. Certain droit qu'on lève sur les bêtes de somme et les chariots A. باج - قوطل T. باج P. مکس

BARRAGER. Celui qui reçoit le droit de barrage A. باجی T. راهدار - باجدار P. ماکس

BARRE. Pièce de bois, de fer etc. étroite et longue A. شزیب شزیب الخشب T. جیبوق T. تیر P. قضیب - حدید مطول - قضیب الحدید T. اشاج جیبوق - دمور جیبوق

Il se dit aussi, d'une pièce qu'on met derrière une porte pour la fermer A. پاند P. کتیفة - لزاز - مدرس - سطم - حبة - Il serait malaisé d'enfoncer cette porte, il y a une bonne barre بو قیونک ورا سنده مدرس قوی T. طرفاز T. زرفین - بسکله اولدیغندن کسری عسیر و دشوار در

On dit figur. Cette promesse, ce billet est de l'or en barre, pour dire, que c'est une promesse sur laquelle on peut compter, un billet qui sera payé بر وعد و بو تحویل صافی بر سبیکه التون پارجدیدر - سبیکه التوددر

On dit d'un homme, qu'il est raide comme une barre de fer, pour dire, inflexible, intraitable صلب کبی ذایق کبی وشدید در Et qu'il est une barre, pour dire, qu'il est ferme, پولاد کبی بر آدمدر

BARRE. Trait de plume que l'on passe sur un acte pour l'an-

nuler, ou sous quelques mots, pour les faire remarquer *A.*
 بوالفاظی محو ایچون اوزرنده خط *P.* کشد *T.* جیزکی || Tirez une barre sur ces mots, pour les effacer
 بوالفاظی محو ایچون اوزرنده خط *Faites une barre sous ces mots, pour les faire remarquer*
 بوالفاظی زیرنده لاجل *Il se dit aussi d'une ligne qu'on tire à la fin d'un écrit A.* خط الختام - خط الانعام

BARRE. Un banc de sable qui barre une rivière *A.* کشیب
 قوم بیغندیسی *T.* توده ریگت *P.* اکثبه الضحل *pl.* الضحل
 بایرنه دکزنده کی قوم بیغندیسی *|| La barre de Bayonne*
 طونه نهی بوزازده کی *La barre de l'embouchure du Danube*
 طونه نهی بوزازده کی قوم بیغندیسی - اکثبه الضحل مترامد

BARRES. Cette partie de la mâchoire du cheval, sur laquelle le mors s'appuie *A.* دایندیکت *T.* جائه اسب *P.* فکان الفرس
 بوبارکیوت جکدوری *|| Ce cheval a les barres usées* جکدوری
 فرسوده در

BARREAU. Barres qui grillent les fenêtres ou les portes *A.*
 Les barreaux d'une fenêtre *||* پومقلق *T.* شابکن *P.* شباکت *pl.* شباکت
 Il passa au travers des barreaux *||* پنجهره پومقلقی *T.* شباکت الروزن *A.*
 پومقلق اره سندن مرور ایلدی

Il signifie aussi, le lieu où se mettent les avocats pour plaider *A.*
 Fréquenter le barreau *||* مقام المكافلين المخاصمات *A.*
 مكافلين مخاصماتده مخصوص اولان مقامه متردد اولمق
 On dit, Quitter le barreau, pour dire, quitter la plaidoirie *T.*
 نکافل مخاصمات - نکافل مخاصمات حورتمندن فارغ اولمق
 Il se dit aussi, de tout le corps d s avocats *A.*
 Tout le barreau est de cet avis *||* زمره المكافلين المخاصمات *A.*
 مكافلين مخاصمات زمره سنک جملمسی بو ایدیه درلر

BARRER. Fermer avec une barre par derrière *A.* ضرب الازار
 طرفاز اورمق *T.* بسکند زدن - پاند زدن *P.* وضع الازار -
 فبوی ضرب الازار ایلد *||* Barrer une porte
 فبوی طرفاز ایلد فپامق - اتلاق ایتمک

Et tirer des traits de plume sur quelque écrit, pour effacer les mots *A.*
 کشد بطلان زدن *P.* امرار القلم البطلان - نسح *A.*
 Il faut barrer ces deux lignes-là *||* بوزمق - جیزمک *T.* خط بطلان کشیدن -
 بوایکی سطر اوزرنده امرار قلم بطلان
 جیزملودر - بوایکی سطر نسح ایتملودر - اولنمق اقتضا ایدر

On dit, Barrer quelqu'un, pour dire, lui faire rencontrer des obstacles *A.*
 احدات الموانع - اعتراض *P.* موانع پیدا کردن
 On l'a barré dans tous ses projets *||* الیقویمق - منع ایتمک *T.*
 تدبیر وترتیبهارینک مجموعنه احدات موانع اولندی
 Et figur. Barrer le chemin à quelqu'un, pour dire, l'empêcher d'avancer sa fortune *T.*
 طریق اقبالند حواله *||* بر کمسندنک
 اقبالی یولنک اوکنی کسمک - حواجز ومعتراضات ایتمک

BARRER les veines d'un cheval. C'est y mettre le feu, pour arrêter l'écoulement des mauvaises humeurs *A.*
 سوختن *P.* کتی *||* Il faut barrer les veines à ce cheval
 بو آنک یافمق *T.*
 طمرلر بنی یافمق اقتضا ایدر

BARRETTE. Sorte de bonnet *A.* برطه *T.* برطلة *pl.* برطل

BARRICADE. Espèce de retranchement fait à la hâte avec des tonneaux, des paniers chargés de terre, ou avec des arbres etc., pour mettre un poste en état de se défendre *T.*
 برکینتی شیلر
 برکینتی شیلر ایلد قورلمش - ایلد احدات اولمش سده حاجز
 برکینتی شیلر ایلد بر سده حاجز *||* Faire une barricade
 برکینتی شیلر *Enfoncer, rompre une barricade*
 احدات ایتمک *Attaquer une barricade*
 ایلد قورلمش متریسی کسر ونقص ایتمک
 برکینتی شیلر ایلد قورلمش متریسی اوزرینده مجرم ایتمک

BARRICADER. Fermer un passage avec des barricades *T.*
 بیغدروب طیقاق - برکینتی شیلر بیغدروب فپامق
 برکینتی شیلر بیغدروب معابر و مسالکی *Barricader les rues*
 Et mettre derrière une porte ou une fenêtre des barres pour empêcher de pénétrer *A.*
 سده عن الورا *T.* آرددن طیقاق *V. Barrer.*

SE BARRICADER. S'enfermer pour ne voir personne *A.* تسر *P.*
 Il se barricade tous les jours, et n'en sort que vers le soir *||* قپانمق - کیزانمک *T.*
 پنهان شدن
 کوندز لرده قپانوب یا کز - اخشاملر میداند جیقار - اخشاملرده کورینور
 یا کز اخشاملری

BARRICADE. *T.* بیغدروب فپامش - برکینتی شیلر بیغدروب فپامش
 بیغدروب فپامش

BARRIÈRE. Pièces de bois servant à fermer un passage *A.*
 بند گذرگاه - راهبند *P.* سده المعبر - عرضة المعبر - عرضة
 La barrière qui est devant la porte d'une ville *||* کچیدی فپاده جق سده *T.*
 بر بلده سکه مدخلی پیسگامنده نصب
 سده معبری رفع و گشاد *Ouvrir la barrière*
 اولنمش عرضده *Franchir la*
 کچیدی سده ایتمک *Fermer la barrière* ایتمک

barrière سَدّ معبرى Forcer la barrière راهبندی آتلامق
A. Figur. Empêchement, obstacle. - عرصه معبرى - زورملق
Il faut mettre des barrières à sa puissance
فلانك عطمت قدرت ومكتمند حواله سَدّ ممانعت اولمق
Les lois sont des barrières contre les abus, contre
قوانين واحكام حاصل فسادات ووقوع قبايح
وممكراذده سَدّ شديد ممانعت مشابهنده در

Sَدّ Il signifie aussi, ce qui sert de borne et de défense. A. حدّ - ثغور حاجزة pl. نعر حاجز - اسداد فاصلة pl. فاصل
|| آره حدودى T. حدّ ميانه P. حدود فاصلة pl. فاصل
L'Espagne a de grandes barrières qui la séparent de ses voisins,
اسپانيا دولتشك همجوارلر يابه
حدّ فاصل اولدجق قوى حدودى وار در كد برى پيرونه
Les Alpes sont des barrières contre
الپس طاعلرى فرانسه ايله ايتاليا بيننده
la France et l'Italie
حدّ فاصلدر

BARRIQUE. Gros tonneau. A. فطاس P. vol. خمبه P. برميل
فطاس || Barrique de vin ابرى فوجى T. جاك بزرك
تراب Des barriques pleines de terre شراب فوجيسى - الخمر
ايله مملو فوجيلر

BAS. Qui a peu de hauteur. A. قصير. P. دون - کوتاه
بر قطعه طارقه قصيره || Un siège bas آچق - قصه T. پست
- قصير القامة A. الجبق بر اسكله -
Le plancher de cette
بويى قصه T. كوته بالا P. قصير القامة
chambre est trop bas بر اوطدنك نارانى بغايت دوندر
غاييت آچقد

On dit, que les marées sont plus basses en certains temps
qu'en d'autres, pour dire, que le flux de la mer monte
بعض اوقاتده در يانك حال مكنده مياهى
alors moins haut Et qu'il y a basse
الچقد در - يوقده در - صاحله در - متزلزلدر
marée, pour dire, que la mer s'est retirée
سَدّ در يما رجعت
Et que la rivière est basse, pour dire, que
فهرت صولرى - مياه نهر متزلزلدر
les eaux en sont diminuées
Et figur., d'un homme à qui l'argent
آچقد در - آشاينلدى
commence à manquer, que les eaux sont basses chez lui
فلانك
Et que le temps est bas, pour
مال جهتيلا صولرى صيغدر
dire, que l'air est fort chargé de nuages
روى سما مغيذدر
كوك بوزى بلوطلودر - روى سما ابر آلود وكثير الغمايددر -

On dit, Avoir la vue basse, pour dire, ne pouvoir distinguer
فاصر البصر - اكش البصر - اكش
les objets que de près. A. كمش
Et avoir la voix
قميق كوزلو T. كوتيهين P. كليل البصر -
basse, pour dire, ne pouvoir se faire entendre que de près
خافض الصوت - خفى الصوت - هاسس الصوت A.
P. اينجه سسلو T. پست صدا

On dit, qu'une corde d'instrument est trop basse, pour dire,
فلان سازك
qu'elle n'est pas montée à un ton assez haut
Et parler d'un ton bas, pour dire, d'un ton
پرده پست - اخفاض صوت ايله نكلم ايتمك
peu élevé
Et figur., On a bien fait parler quelqu'un d'un ton plus
صدای بلند كبر
bas, pour dire, qu'on a bien rabattu sa fierté
كبرونخوتى پرده سنى آشاينلدىلر ونخوتنى اخفاض ايتمدردلر

Bas, se dit aussi, de ce qui est situé en un lieu peu élevé
آشاى - آلت T. پايين - زيرين P. تحتانى - اسفل A.
- آلت دائره - دائره زيرين - دائره سفلا ||
Bas étage ديوانخانه اسفل
Salle basse آشاينده كسى دائره
هوانك La basse région de l'air طبقة سفلا - طبقة تحتانية
A. On dit dans le même sens, Un pays bas
Et bas - ventre آچق بر T. زمين پست P. ارض مستخفضه
فانك آلت طرفى T. شكم پايين P. بطن الاسفل A.
الت - الزاجياى پايين - الزاجياى اسفل
Et la basse Alsace اسفل
فهر رين اسلك دائره سى Le cercle du Bas - Rhin الزاجيا

Bas signifie figur., vil et méprisable. A. سفيل
- دننى || آچق T. فو ماید - كم ماید - خس P. رذيل - ليم
Né de
Un homme اصل ليمدن سرزده ميدان وجود اولمش
de basse extraction بر ادم
دننى - دننى الاعل - ليم العصاره
Faire des actions basses ايتمك
النسب Il a les inclinations basses
رذایل اعماله مرنكب اولمق -
On dit, Ce bas monde, pour dire,
وغيبات دنیه ايله مجبرلدر
ici bas sur la terre بو دنيای فانی - بو دنيای دنى

On dit proverb., Le coeur haut et la fortune basse, pour
بخت بد وحمّت عالى
dire, plus de courage que de fortune
اهل عرض
et qu'un homme d'honneur ne doit rien faire de bas
وناموس اولان كشى موجب ايرم ودانات اولدجق احوالدى
مجبور وگريزان اولماو در

Il signifie aussi, qui est sans courage, sans générosité. A.
آچق T. كدر - كينه P. خسيس النفس - دننى الطبع - نذيل

|| Avoir l'âme basse | حساست نفس ایلد مجبول اولمق |
 خسیس | Avoir le coeur bas, l'esprit bas | نذیل النفس اولمق
 الطبع ونذیل القواد اولمق

Il se prend aussi, pour ce qui est inférieur et de moindre dignité. *A.* ادنا *P.* پاید - پس رتبه - کم رتبه *T.* کم رتبه
 پس - ادنا رتبه ده اولان عسکری ضابطانی || Les bas officiers
 سفره نکت | Le bas bout de la table | پاید عسکری ضابطانی
 On dit aussi, Basse Justice - غایت سفلاسی - غایت ادناسی
 || Ce seigneur a dans sa terre haute, moyenne et basse Justice
 بر صاحب ارعکت درون ملکده اعلا و اوسط Justice
 وادنا محکمدر واردر

En termes de fortification, on appelle Places basses, les casemates et les flancs qui servent à défendre le fossé *T.* خندق
 درونند مشرقی استحکامات سفلیه

Bas. Qui est de moindre valeur. *A.* قدر - خسیس | قدری آشنای *T.* کمدر *P.*
Bas argent | ذهب کمقدر *Bas or* || قدری آشنای *T.* کمدر *P.*
Argent de bas aloi | قدری آشنای کمش - سیم دنی قدر
 On dit, Bas prix, pour dire, un prix modique. *A.* خسیس
 برای - برای نا چیز *P.* قیمه دینه - ثمن خسیس
 J'ai acheté cela à très-bas prix | ادنا بها - آشنای بها *T.* برای کترین - دون
 فلان شیئی غایه الغایه ادنا بها ایلد | Et qu'un mot est bas, une expression est basse,
 کلام سفیل | pour dire, qu'il n'y a que le peuple qui s'en serve
 Et style bas, pour dire, un style rempli de manières de parler populaire
 قبا بر ترکیب | وعباره

On dit, Faire main basse, pour dire, passer au fil de l'épée
 || D'abord on fit main basse sur tout ce qui se présenta les armes à la main
 در دست اولدوق اوکد جیقانلرکت جملدی اوزریند حواله
 جملدی قتل دام ایلد مطهر دمار - تیغ قهر و تدمیر اولندی
 Il signifie aussi figur., critiquer sans ménagement. *T.*
 حرن انداز طعن - رسوا نمودن *P.* تنقیص - تشیع
 On fit main-basse sur tout ce qu'il dit | ادنا یلر | رسوا ایتمک *T.* و تنقیص
 اقولانسی و تشیع ایلدیله | اقولان حرن انداز طعن و تنقیص اولمشلر در

À BASSE NOTE. Façon de parler adverbiale, qui signifie, sans élever la voix. *A.* بلا نرفیع الصوت - بلا اجبار الصوت

|| Chanter à basse note | سس یوکسلنیدرکت *T.* بی آواز بلند
 سس یوکسلنیدرکت ترکی - بلا اجبار الصوت تنغنی ایتمک
 بلا اجبار الصوت صلات | Prier Dieu à basse note
 وعبادت ایتمک

Bas, au substantif. La partie inférieure de certaines choses
 بطنک جانب || Le bas du ventre *T.* زیر *P.* اسفل *A.*
 قدمه نکت - قدمه نکت طرفی اسفل | Le bas du degré
 جهره نکت | Le bas du visage | آلت طرفی
 دامن - ثوبک ذیلی - ثوبک غایت سفلاسی | Le bas de la robe
 لباسک اتیکی - جامد

On dit figur., qu'il y a du haut et du bas dans l'esprit de quelqu'un, dans sa conduite, dans son humeur, dans ses ouvrages, pour dire, qu'il y a de grandes inégalités
 عقلی و کردار و حرکتی و مزاج و طبیعتی و وضع و عملی آید
 پست و بالا در

Bas. Adverbe qui a différentes significations. On dit, Mettre bas les armes, pour dire, poser les armes *T.*
 آلات حربیدی | Mettre chapeau bas, pour dire, ôter son chapeau
 شابقیدی | شابقیدی آشنای الحق
 Mettre pavillon bas, pour dire, baisser le pavillon
 بیراغی | Et figur. Céder, se rendre
 رایت | ایتدرمک - تنزیل ایتمک
 اظهار تسلیمیت - رضایی فرو برده زمین تسلیمیت ایتمک
 On dit des femelles de quelques animaux, qu'elles ont mis bas, pour dire, qu'elles ont fait des petits. *A.* نفص
 - یاوری جیقارمق *T.* پسچد آوردن *P.* انتاج - انفاض -
 بوکلبد و بو قسراق | Cette chienne, cette cavale a mis bas
 طوعرمق | Il se dit aussi
 T. باعدای پست *P.* بصوت الیس | انتاج ایلدی - انفاض ایلدی
 du ton de la voix. *A.* Parler bas, chanter bas
 || یواش سس ایلد - صدای نرم ایلد
 On dit d'un homme insolent, qu'il faut le tenir bas, pour dire, qu'il faut le tenir dans le respect et dans la soumission
 و تذللده | Et figur., qu'une maison n'est bonne
 qu'à mettre à bas | طونلمق اقتضا ایدر
 بو خاندان | Et d'une famille ruinée, que cette Maison
 est à bas | تنزل و انحطاطد گرفتار اولدی

À BAS, est aussi une expression dont on se sert pour dire, Descendez. *T.* ازل *P.* فرو بها *A.* | آشنای ایس

bas این آشنای این آشنای - C'est aussi un cri d'improbation
بیقاسون T. پست و خاکسار بادا P. الی اسفل السافین A.
کتسون

En bas, se dit par opposition à En haut A. فی الاسفل
آشنای به نزول ایدر || آشنای به T. بزیر
- On dit figur., Traiter un homme de haut en bas, pour dire,
بر کمسنید به بالادن پست معامله ایتمک

PAR BAS. A. تختانی P. در پست T. اشغیده
On - تختانی درت عدد او طوسی وار در در
dit, L'émétique fait aller par haut et par bas, pour dire, qu'il
دوای مقی من الفوق
هم یوفارودن وهم اشغیدن عمل ایدر - والتحت عمل ایدر

LA - BAS et ICI - BAS. T. بوطرفه - اول طرفه
ce qui est là - bas Venez
war اول طرفه ند اولدیغه باقی
iei - bas - بوطرفه کل - بوطرفه کل
ما فی - عالم ما سوا A. Ici - bas, se prend aussi, pour
tout ce qui est de la vie présente A. Les choses
|| بودنیایمک ایشری T. احوال جهان P. الدنیا
d'ici - bas sont périssables امری سریع
الزوالدر

BAS. Vêtement qui sert à couvrir le pied et la jambe A.
|| جوراب T. گیوه - گورب P. جوراب pl. جورب - مسات
Bas de soie جوراب منسوج حریردن Bas de coton
پنبه‌دن - سلب جوراب ایتمک Tیرر ses bas پرداخته جوراب
جوراب‌رینی جیقارمق - جوراب‌رینی جکمک

BASANÉ. Qui a le teint noirâtre A. دیزه رنگ P. ارید اللون
دیزه رنگ - وجد ارید اللون Visage basané || بوز قرامتی T.
قرامتی بوز رنگو یوز - جهره

BASANE. Peau de mouton préparée A. مسک مدبوخ pl. مسک
مسک A. basane verte || مشین T. میشین P. مسک مدبوخه
Basane rouge A. یشل مشین T. میشین سبز فام P. اخضر
قورمز میشین T. میشین سرخ رنگ P. مسک احمر - حور
پوست میشین ایله پرداخته بر جزدان Portefeuille de basane

BASE. La partie d'une chose qui lui sert comme de fonde-
ment A. v. Fondement. temel آیانای T. بن‌داد P. مبانی pl. مبنا

Il se dit proprement en Architecture, de la partie sur la-
quelle est appuyée une colonne ou autre chose semblable A.
|| کرسی - آتیاق T. پایگاه P. قواعد pl. فاعده
ستونی کرسیسی اوزرنده ابعاد ایتمک

La base d'un عمودی فاعده‌سی اوزرنده ابعاد ایتمک -
Et en général, de tout قاعدة العمودک مبناسی
ce qu'on veut indiquer comme l'appui de quelque corps A. رکن
La main puissante || طیاق T. پشتران P. مستند - ارکان pl.
qui fonde sur des bases éternelles tant de roches énormes et
arides بوقدر صخور صمائی مجدوبدیسی ارکان رحینه ابدی
الاستمرار اوزرنده بر فرار ایدن ید قوتی الافندار

En Géométrie, Base d'une figure, c'est la partie la plus basse
آتیاق T. پاید P. قدم A. de son circuit

BASE, signifie figur., principe fondamental A. اصل - اساس
La bonne || تمیل T. مایه پایداری P. ما بد القوام - اصول pl.
foi est la base du commerce صدق قول امر تجارتک اساسی
La sagesse est la base de toute vertu عقل دثابده سنده در
ما بد - اصل اصیلیدر - و درایت کافه فضایلک اساسیدر
Son honneur est la base de son مایه استحکامیدر - القوامیدر
Voilà la base عرض و باوسی اساس وقع و اعتباریدر
de ce système اشتد بو اصولک اساسی بودر
est appuyé sur une fausse base سکت اصولک اساس ریکت
اوزر بنده مبنیدر

BASER. Fonder, établir sur une base solide. On l'emploie au
توطید علی الاساس - تمکین علی الاساس - تأسیس A. figuré
On doit baser un impôt || یرلشدرمکت T. استوار کردن P.
sur la consommation habituelle طرح اولندجیق و یرکونمک
اساسی بین الاهالی عادنا صرف و انقاد اولنان اموالک
و یرکونمک - مقداری اوزر بنده تمکین اولنمق اقتضا ایدر
طرحی خصوصنده بین الاهالی عادنا صرف و انقاد اولنو
کشمش مقدار اموالک حسابی اساس کار عد اولنمق اقتضا
Ce système est basé sur des faits constants بواصول و فایع
مقرره اوزرنده تأسیس اولنمشد

SE BASER. Se fonder A. اتخاذ المبناسا - اتخاذ الاساس
|| تمیل ایندنمکت T. مدار استواری کار شمردن
matière de Gouvernement, se baser sur les vérités démontrées,
امر سیاست و تصرفه محتمل
الاختلاف اولان مذاهب و ارادن صرف انظار و مجرر
حقایق احوال بدیهی الثبوتی اساس کار اتخاذ ایتمک
لازم‌دندر

BASE. A. مبنی - مونس - P. استوار کرده T. تمللشمش
طوتمش

BASSEMENT. D'une manière basse. Il ne se dit qu'au figuré

BASSIN, se dit figur., d'une plaine entourée de montagnes *t.*

Hasarder une bataille خطر مقابلدی اختیار ایتمک
 ter la bataille عرض خواردهش مقابلده ایتمک
 bataille nous est demeuré قالدی بد تصرّفمزه قالدی
 bataille nous est demeuré قالدی - On appelle, Corps de bataille, cette partie de
 l'armée qui est entre deux ailes *A.* قلب العسكر *P.* فلکاه
 On dit figur., qu'il a bien fallu donner des batailles pour en venir là, pour dire, qu'il a
 bien fallu bien contester خیلی - Et d'un homme qui a remporté l'avantage sur un autre dans une dispute, que le champ de bataille lui est demeuré قالدی میدان فلانده قالدی

BATAILLON. Troupe d'infanterie de plusieurs centaines d'hommes
T. گروه پیادگان *P.* احزاب الرجاله pl. حزب الرجاله
 Bataillon carré || بطالیون تعبیر اولنوریا بلوکی
 Bataillon rond et en colonne شکل مستدیر و یا خود شکل عمودی اوزره
 مرتب بر عسکر بلوکی

BÂTARD. Enfant né hors de légitime mariage *A.* ولد الزنا
 منابیز pl. منبوز - اولاد السرة pl. اولاد الزنا
 La bâtardise || پیچ *T.* ما در بخطا - حرامزاده *P.* نغلا pl. نغیل
 Legitimer un bâtard فلانک واد الزنا قزی
 حرامزاده یی - ولد الزنا یی اعطای حق رشدت ایتمک
 Les bâtards avaient autrefois une part dans la succession du père الزنا
 مقدمه اولاد الزنا پدرلری میراثنده حصّه فروضه اخذینده مستحق اییدیلر
 Les descendants d'un bâtard عرق الحرام - عرق الزنا
 Ligne bâtarde بر حرامزاده نک اخلاقی واعقابی
 ولد الزنادن اولان سلسله نسب

On appelle Bâtarde, la plus grande des voiles d'une galère
 بسطارده یلکنی *T.*

En termes de Jardinage, on appelle Bâtard, un fruit qui n'est
 pas de la véritable espèce dont il porte le nom *A.* خلای
 پیچ *T.* غیر زاد *P.* الجنس

PORTE BÂTARDE. C'est une porte de maison, qui n'est ni petite
 porte, ni porte cochère *A.* باب الورا *P.* ارد قیو *T.* پالگاند

BATARDEAU. V. Digue.

BÂTARDEISE. État de celui qui est bâtard *A.* ضلّت - زنیّت
 La bâtardise exclut || پیچلک *T.* حرامزدگی *P.* نغولت -

de toute succession en France حق زنیّت حال فرانسده
 وراثتدن کلیاً استقامی مستلزمدر

BATEAU. Espèce de barque *A.* رکوّة *P.* فایق *T.* زورق
 Bateau de pêcheur بالفچی فایقی ||
 On dit, un Bateau de sel, de foin etc. - ایلده عبور ایتمک
 pour dire, un bateau chargé de sel, de foin etc. طوز فایقی
 واولتلق فایقی

On appelle, Pont de bateaux, un pont fait avec des bateaux
 attachés les uns aux autres *T.* طونباز کوپر بسی

BATELAGE. Métier ou tour de bateleur *A.* شعوده - شعبده
 حقدبارلق *T.* منجیکبازی - شعبده *P.*

BATELÉE. La charge d'un bateau *A.* حموله الرکوّة *P.* بار
 Batelée de foin || بر فایق طولوسی *T.* یکت زورق
 طولوسی اولتلق

BATELET. Petit bateau *A.* رکوّة صغیره - رکوّة
 کوچک فایق *T.*

BATELEUR. Faiseur de tours de passe-passe *A.* مشعود - مشعود
 حقدباز *T.* همگامد گیر - شعبده باز - منجیکباز *P.*

BATELIER. Celui dont la profession est de conduire un bateau
 فایقیچی *T.* زورفکش *P.* نوتی الرکوّة *A.*

BÂTEME. V. Baptême.

BÂTER. Mettre un bât sur une bête de somme *A.* شد الکور
 سمر اورمق *T.* پالان زدن *P.* ایگانی -

BÂTI. *A.* سمرلو *T.* پالانی *P.* ذو الکور

BÂTIER. Celui que fait des bâts *A.* اگانی *P.* پالاندوز
 سمرچی

BÂTIMENT. Édifice *A.* عمارت pl. عمارات
 Bâtiment magnifique || بنا *T.* کرداد *P.*
 اسکی - کهنه بنا - بنای عتیق عمارت سلطانیه royal
 Bâtiment qui menace ruine اسکی زمان بناسی - بنای قدیم
 antique بنا - بیهلدهجی قورقیلور بنا - خرابه مشرف بنا
 Entretenir un bâtiment بر عمارتک حسن حالنی وقایده ایتمک
 Réparer un bâtiment بنایه مرمتات ایتمک - بنایی تعمیر وترمیم
 Surintendant, directeur, contrôleur, trésorier des bâtimens du Roi
 ابنیه خاخذ همايونک ناطری ومدیری ومحاسبهچیس
 ابنیه نظارتی La surintendance des bâtimens
 بر وجهه مقتطوع التزام بنا اییدن Entrepreneur de bâtimens

کوثری بازار ایلد بنا در عهده ایدن -

On appelle Bâtiment de mer, un Bâtiment, tout court, un navire, un vaisseau *A.* مرکب بحری *pl.* کشتی *T.* کشتی *P.* سفایین *pl.* سفینة *pl.* جوارى *pl.* جارية
ایری کیلر - سفایین کیلر *Les grands bâtimens* || کبی

- یایمق *T.* بنا کردن *P.* انشا - ابا *A.* Bâtin. Construire
Bâtin en pierre, en brique || بنا ایتمک
Bâtin kar kir بنا انشا ایتمک - طاش بنا یایمق
Bâtin sur pilotis || بنا ایتمک
Bâtin un pont فازیق اوزرنده انشا ایتمک
Bâtin un vaisseau جسر انشا ایتمک
Figur. Bâtin en l'air. Se mettre des chimères dans la tête *T.*
روکار اوزرنده بنالر قورمق

Bâtin, en termes de tailleur, c'est dresser la besogne en fau-
filant *A.* شمر *T.* ایلد قورمق - ایلد ایلد جاتمق *T.* شمر
Cette jupe n'est pas cousue, elle n'est que bâtie || اوبولقده
بو ثوب هنوز دیکلمش اولمیش ایلد جاتلمشدر
یا لکز ایلد قورلمشدر -

Il signifie figur., établir *A.* تمکین - تأسيس
Il a bâti sa fortune sur les ruines d'un tel *T.* قورمق
بنای دولت واقبالسی فلانک خرابزار ادبار ونکبتی
اوزریند تمکین ایلدی
اتخاذ ایلدیکی اصولی بسبشون بر طوق
واهی اوزریند تأسيس ایدر

On - یاپلمش - بنا اولمش *T.* بنا کرده *P.* مبنی *A.* Bâtin.
d'un homme bien fait, C'est un homme bien bâti *A.*
یا قشقلو *T.* خوش اندام *P.* مطبوع الشكل - مطبوع البنية
On dit aussi, un grand malbâti, pour dire, un grand homme mal
fait قبیح الشكل بر یوغون ادم

BÂTISSE. L'état ou l'entreprise d'un bâtiment *A.* بنا کرداد
یاپو *T.* سازی

BÂTISSEUR. Qui aime à bâtir *A.* الابنية الى *P.* منهدک الى
بنا دلوسی *T.* هوسکار بنا

BATISTE. Espèce de toile très-fine *A.* سبیهة *T.* باتسته بزی

BÂTON. Long morceau de bois qu'on peut tenir à la main
متیخة - مقددة - هراوی *pl.* هراوة - ابیل - اعصا *pl.* عصا *A.*
|| دکنک *T.* پاشو - دستوار - دست جوب *P.*
Marcher avec un bâton عصاید طیانق - عصاید انکا ایتمک
عصا در دست اولدوق - عصاید انکا ایلد کزمتک

بر کمسندک Donner des coups de bâton à quelqu'un یوریمک
Il l'a fait mourir sous le bâton او زریند حواله ضربات عصا ایتمک
زیر دست جوب قهرده انداخته زمین هلاک
On appelle figur., دکنک التمدد دپلدی - ایتدرلمشدر
Bâton de vieillesse, celui qui sert d'appui à une vieille personne,
et qui l'assiste dans ses besoins وشيخوخته عصا
عصای تقویت مشاهدنده در

BÂTON de commandement. C'est le bâton que portent certains
T. سردسته فرمانرانی *P.* محضرة الحكومة *A.* بیورق دکنکی

BÂTON, se dit aussi de diverses choses qui ont la forme d'un
petit bâton *T.* جیهوق || Bâton de cire d'Espagne

دارچین جیهوقی Bâton de cannelle جیهوقی

On dit figur., Faire faire quelque chose à quelqu'un le bâton
رفع مقدده انذار و تهدید ایدرک ایشلمدک

- اثار - تهری *A.* BÂTONNER. Donner des coups de bâton
حواله دست جوب - لت وجوب کشیدن *P.* ضرب بالعصا
دکنک ایلد دوکمتک - طایق اورمق *T.* نایاق زدن - کردن
|| On l'a bâtonné rudement عصا ایلد
ضرب ایلدیله

En termes de Chancellerie, il signifie, rayer *A.* امرار القلم
Bâtonner || جیزمک *T.* خط بطلان کشیدن *P.* النسخ والاعلا
بر ماده نک اوزریند خط بطلان کشیده قلدق
T. لت کشیده *P.* مضروب بالعصا - متهری *A.* BÂTONNÉ.
دوکمش - طایق اورلمش

BÂTONNIER. Celui qui a le bâton de confrérie en dépôt, et
qui a le droit de le porter *A.* صاحب العصا
دکنکو *T.* پاشو دار *P.*

BATRACHITE. Pierre verte et creuse, représentant un oeil
کوز بونجی *T.* حوزیمانی صینی *P.* جزع *A.* dans son milieu

BATTAGE. Action de battre le blé, et le temps qu'on y emploie
|| غله دوکمه *T.* کوپستن غله *P.* دیاسة الغلة *A.*
غله نک دوکمدی - موسم دیاست غله دن مقدم
وقتندن اول

BATTANT. Espèce de marteau qui frappe de côté et d'autre
دراکوب *P.* مقوعة الناقوس *A.* جاک طوقمانی

Il se dit aussi, de chaque partie d'une porte qui s'ouvre en deux *A.* قنادر *T.* لت *P.* صفیق - صلیحة - جناح - مصراع *A.* در *P.* باب ذو المصراعین *A.* || Une porte à deux battans. Ouvrir les deux battans d'une porte قیونکت ایکی - جناحین بابی فتح وگشاد ایتمکت قنادینی اجمق

On l'emploie aussi adjectivement. Métier battant, pour dire, un métier actuellement employé *A.* دستگاه الیوم متداول اولان دستگاه - *A.* Porte battante, pour dire, une porte qui se ferme d'elle-même *A.* باب صافق بنفسد *A.* کندنردن قیونکر قیو *T.*

BATTE. Plateau de bois qui a un long manche, et avec lequel on bat la terre pour l'applanir *A.* کلوشکن - فید *P.* مرداس *A.* سکت طوقماغی *T.*

Et petit bane sur lequel les blanchisseuses battent le linge *A.* چوپیشی طومروغی *T.* کدیند *P.* میقعة *A.*

BATTELEMENT. double rang de tuiles, qui termine un toit par en bas, et par où le toit s'égoutte *A.* میازیب pl. میزاب *A.* اولوق *T.* نادران *P.*

BATTEMENT. Il n'est guère d'usage que dans les phrases suivantes: Battement de mains, c'est l'action de battre les mains en signe d'applaudissement *A.* تصفیغ - تصدید الیادی *A.* V. ال جالمد *T.* دستکرنی *P.* تصفیغ الیادی - الیادی Applaudissement. Battement de coeur *A.* اختلاج القلب - یورکت *T.* طبییدن دل - ططاب دل *P.* خفقان القلب ضربان - نبض الشرایین *A.* Battement d'artères اوبناسی طمر اتمق *T.* طبییدن رکت *P.* وقز العروق - الشرایین Battement du poulx النبض *A.* نبض جستن نبض *P.* Battement d'ailes *A.* اخفای الجناح - صفیق الجناح *A.* قنادلری فاقمق *T.* بال زدن *P.*

BATTERIE. Querelle où il y a des coups donnés *A.* مضاربة *A.* انشای *T.* درکش *T.* زد وجوب *P.* مضاربده قتل واهلاک اولندی

Il se dit aussi de plusieurs pièces de canon, disposées pour tirer contre l'ennemi *A.* *T.* سطر المدافع pl. سطر المدافع *A.* *T.* طوب صرهسی *A.* Canon de batterie *T.* Dresser une batterie *A.* بر عدد طوب صرهسی نصب ایتمکت

قلعدنکت پیشگاهنده بش عدد طوب *A.* La batterie de la place a démonté celle des assiégeans *A.* عسکر محاصرینک طوبلری وار در قلعدنکت طوبی تعطیل وابطال ایتردی

Il se dit aussi, d'un lieu couvert d'un parapet où les pièces d'artillerie sont placées pour les tirer *T.* طابید *Figur.* Dresser ses batteries, signifie, prendre ses mesures *T.* آلات وادرات *A.* - لازمسنی تدارکت ایتمکت *A.* On dit aussi, qu'un homme dresse de bonnes batteries, pour dire, qu'il a plusieurs moyens pour réussir dans une affaire *A.* ایدر اعمال *T.* ایدر ادوات قوید اعمال *T.* Et changer de batterie, pour dire, se servir de quelqu'autre moyen *T.* Et démonter la batterie de quelqu'un, pour dire, rendre ses moyens nuls *T.* یو کمیندنکت اعمال *T.* الت اتخاذ ایلدیکی تدبیری - ایلدیکی تدبیری بوزدرمق ابطال ایتمکت

On appelle aussi Batterie, la pièce qui couvre le bassinet des armes à feu *A.* زند القذانی *T.* تفنکت *T.* آتشرته تفنکت *P.* جقماعی

BATTERIE, signifie aussi la manière de battre le tambour *A.* *T.* طاولجیلق *T.* طابازنی *P.* طابالت مستحفظین خاتم عسکرینک طابالتی

BATTERIE de cuisine. Les ustensiles qui servent à la cuisine *A.* مطبخ طاقمی *T.* ظروف آشخاند *P.* اوانی المطبخ *A.* بر طاقم اوانی مطبخ *A.* میاعد ایتمکت

BATTEUR. Celui qui aime à battre, à frapper *A.* عتواب *P.* کوتکچی *T.* کونکزن - کوبنده

On appelle Batteur en grange, un homme qui, après la récolte, fait sortir le grain de la paille *A.* دایس الغلّة *A.* - حرمان دوکیچی *T.* کوبنده خرمن - کویستنده غلّه *A.* batteur de pavé, un fauçant qui n'a d'autre occupation que de se promener dans les rues *A.* طوانی الاسواق *A.* Et batteurs d'estrade, des gens détachés pour aller à la découverte *A.* نخبضة *T.* ایشجد *T.* شکار سورجیسی *T.* شکاران *P.* الصید

En termes de chasse, on appelle Batteurs, des hommes employés à battre le bois, pour en faire sortir le gibier *A.* شکار سورجیسی *T.* شکاران *P.* الصید

gée on bat le tambour, pour marquer qu'on veut capituler T. آواز استیانی ضرب طبل - طبل استیانی ضرب ایتمک ایله نشر و اعلان ایتمک

On dit proverb., qu'il faut battre le fer pendant qu'il est chaud, pour dire, qu'il ne faut point se relâcher dans la poursuite d'une affaire, quand elle est en bon train دمور تاونده ایکن دموکللو در

BATTE l'estrade, battre la campagne, se dit, en termes de guerre, pour dire, courir de-ci et de-là dans la campagne, afin d'avoir des nouvelles de l'ennemi استطوان اودیده و صحاری تحسس احوال دشمن - ایله تحسس احوال ایتمک تحسس احوال دشمن - ایله تحسس احوال ایتمک Figur. Battre la campagne, se dit en parlant d'un homme qui, dans un discours, s'éloigne de son sujet par des digressions inutiles عدددن خروج ایله هرزه گرد صحرائی لای و گدافی اولمق

On dit qu'un homme bat le pavé, pour dire, qu'il va et vient en plusieurs endroits sans aucune occupation A. تطویف زوفاقلری T. آواره گرد کوجمه و بازار شدن P. الاسواق زوفاقاره سورتمک - طولاقتی

BATTE, est aussi verbe neutre A. اضطراب - ضربان P. Le coeur bat à tous les animaux || اوینامق T. کویمیدن جویع حیواناتمک یورکی علی الدوام اضطرابده در

On dit aussi, que le coeur bat à quelqu'un, pour dire, qu'il a une espèce de palpitation A. اختلاج القلب P. دل طمیدن Et Figur., que le poulx, le coeur bat à quelqu'un, pour dire, qu'il a peur A. ارتعاد القلب P. یورک دتره مک T. در پیچ و تاب شدن

On dit qu'un oiseau bat de l'aile, pour dire, qu'il tremousse de l'aile. P. اخفاق الجناح - تصفیق الجناح A. بال زدن Et figur., qu'un homme ne bat plus que d'une aile, pour dire, que sa fortune, sa santé, son activité sont extrêmement diminuées در ویر شکسته در قوای قنادی - بال ویر شکسته در کسلشدر

On dit aussi, que le fer d'un cheval bat, pour dire, qu'il loche آتمک نعلی T. نعل اسب جنبیدن P. انغاض النعل A. Et que le soleil bat à plomb en quelque endroit, pour dire, qu'il y dard perpendicularément ses rayons أشعة شمس فلان محلی عدو ضرب ایدر

On dit, Le tambour bat, pour dire, qu'on entend le son du tambour در کوس سسی - دبداب طبل قرع مسامع ایتمکده در Et sortir tambour battant, pour dire, sortir avec les honneurs militaires طبل سفری تطبیل ایدرک خروج ایتمک Et Figur. Faire une chose tambour battant, pour dire, la faire au vu et au su de tout le monde T. برایشی طاول سورنا ایله ایشلمک

On dit, Battre des mains, pour dire, applaudir A. تصفیق تحسین T. دستکزن آفرین شدن P. الیادی التحسین V. Applaudir. زمیونده ال قاقشدرمق

On dit proverb., Tant que l'âme me battra dans le corps, pour dire, tant que je vivrai A. ما دام حشاشة الروح فی متفلس انقاس T. تا آنکه نفس در تن باشد P. البدن مادامکه مرغ نفس قدس بدنده باقی - حیات اولدقچه مادامکه جان تنده اولد - اولد

SE BATTRE, signifie, combattre A. محاربة - مقاتلة جنگشمت - دوکشمک - طوقشمت T. جنگیدن P. بحارب - راکباً و راجلاً محارب ایتمک || Se battre à pied et à cheval آتلو و پیاده اولدق دوکشمک -

En parlant d'un oiseau de proie, qui se tourmente sur la perche où il est attaché, on dit qu'il se bat à la perche A. تنقلل قوش اوتورانی اوزرنده چپالمق T. الطیر علی الجارح

BATTU, A. مضروب T. زده P. Avoir les yeux battus, pour dire, les avoir eomme meurtris A. Et avoir eu longtemps les oreilles battues et rebattues d'une affaire, pour dire, en avoir ouï souvent parler A. مقروح السمع من امد المدید - جویق زماندنبرو ایشیدیلو کلمه - ش T. هزار بار گوشزد P. - سابلة A. On appelle Chemin battu, un chemin fort fréquenté A. طریق مسلوک - طریق مذلل - طریق ملیل - طریق موقع ایشلمک T. پایگاه ناس - گذرگاه ناس - راه خوابیده P. On dit figur., que dans la plupart des affaires, il vaut mieux suivre le chemin battu, pour dire, qu'il vaut mieux suivre la route la plus commune اکثر ادورده اکثر طریق مسلوکدن عدیل ایتمامک اولی و انسددر امورده خلعت کچدیکی کرپردن کچمک انسددر - On dit aussi figur., Les routes battues, pour dire, les procédés ordinaires, les moyens connus A. طرق و وسایل مژده

عادت *T.* ره رفته *P.* طرق مسلوکته - طرق عادیته - مآلوفته
 On dit, qu'un vaisseau a été battu de l'orage - اولو کلمش یوللر
 لطمه خوار امواج دریا *P.* مضروب بصددمات الامواج *A.*
 فورتمند ضربند اوغرامش *T.* لطمه زده تندباد فلاکت -

BATTUE, se dit d'une assemblée de gens qui battent les bois avec grand bruit, pour en faire sortir le gibier *A.* جمعیه المحاوшін
 اوی اورکیدوب سورجک آدملر *T.* گروه شکار رانندگان *P.*
 Il faut assembler les paysans pour faire une battue dans ce bois
 بو اورمان ایچنده بو گروه محاوшін دورمک ایچرن
 کوبلویبی جمع ایتمک افتنما ایدر

BAUDET. V. Âne.

BAUDIR. Exciter les chiens du cor et de la voix *A.* تحضیت
 کوبکی قشقرتمق *T.* سگرا بر انگیختن *P.* الکلب

BAUDRIER. Large bande qui pend en écharpe, et qui sert à porter l'épée *A.* محمل *pl.* حمایل - حمیلة - محالته - محامل
 فلیج باغی *T.* شدشیر بند *P.*

BAUGE. Lieu fangeux où le sanglier se retire *A.* موئل الخنازیر
 طوکوز بیتاغی اولان چپالک ییر *T.*

Il se dit aussi d'un certain mortier de terre grasse, mêlée de paille *A.* سیاع
 حوزه کاه آمیخته *P.* ملاط مخلوط بالتین - سیاع
 صمانلو جامور *T.* کبگل -

BAUME. Plante très odoriférante qui est plus connue sous le nom de Menthe. V. Menthe. Il se prend plus souvent pour la liqueur qui coule de certains arbres *A.* دهن البلسان - بلسان
 دهن Baume d'Égypte || پلسنک یاغی *T.* روغن بلسانی
 Baume de la Pérou هندی بلسان Baume du Pérou بلسان مصری
 On dit figur., Cette nouvelle, ce discours a été pour moi un baume, pour dire, m'a consolé,
 بو خبر و بو کلام زخم چاغین روغن بلسانی
 بو خبر - جانسوز اگدارمه مردم شفا مثابده اولمشدر
 و بو کلام شفای صدره بادی اولمشدر

BAUMIER. V. Balsamier.

BAVARD. Qui parle sans discrétion et sans mesure *A.* مہذار
 یاهو گو - نوگواری - زاز خا - هرزه درای *P.* مکثار - اخلل -
 کوزه - اوزان *T.* هرزه سخن - هرزه گو -

BAVARDAGE. Action de bavarder *A.* خطیل - هذر الکلام
 یاهو گوئی - هرزه گوئی - زازخایی *P.* کثرت الکلام - الکلام
 Je méprise le bavardage des com- || کوزه لکت - اوزانلق *T.*

mères هذر کلامند - ارباب نفاقک هذر کلامنی استحقار ایدرم
 حواله گوش اعتبار ایتمم

BAVARDER. Parler excessivement de choses frivoles *A.* اهذار
 زازخایی - هرزه گوئی کورن - غمشیدن *P.* اخلال الکلام -
 اوزانلق - کوزه لکت ایتمک *T.* یاهو گوئی کورن - کورن
 علی الیدرام C'est un homme qui bavarde toujours || ایتمک
 هذر کلام مبتلا بر آدمدر

BAVARDERIE. V. Bavardage.

BAVE. Salive qui decoule de la bouche *A.* اریاق *pl.* رریق
 Essuyer la bave d'un enfant ارنزدن ارمعلال ایدن مرغی
 جوجونک ارنزدن افان سالیاری سلمک - مسخ ایتمک
 Un vieillard à qui la bave tombe le long du menton
 طوغری رریق فسی دوکیلوب افان بر پییر نا توان

Il se dit aussi, d'une espèce d'écume que jettent certains animaux *A.* روال - راول *P.* دابدنک *T.* آب دهان حیوان
 سالیاری

BAVER. Jeter de la bave *A.* تمرغ - صب الرریق
 انز یاری دوکمک *T.* آب دهان ریختن *P.* اللعاب

BAVETTE. Petite pièce de toile que les enfans portent par devant *A.* مرمعل الصبیان
 جوجونق کوسیلکی *T.*

BAVEUX. Qui bave *A.* ممرغ - ممرغ *P.* ممول - صبی مرمعل - صبی ممرغ
 || صبی ممرغ *pl.* سالیاری افان
 سالیاری افان قوجانان - شیخ ممرغ
 سالیاری ارنزدن دوکیلوب اختیار آدم

BAYER. Tenir la bouche ouverte *A.* افغار
 Figur. Désirer quelque chose avec grande avidité || Bayer après les richesses
 - آرزوی تحصیل مال ایله اشغای فم حسرت ایتمک
 سودای مال ایله دهن گشای حرص و طمع اولمق
 آنزینی *T.* دهنگشا *P.* فقار *A.*

BAYEUR. Celui qui baye *A.* فقار
 La fête attira une infinité de bayeurs et de bayeuses
 ضیافتک تماسایی ذکور و انانیدن دهنگشای حیرت
 اولمش جم غفیرک استجلابنه وسیله اولمشدر

BAZAR. Marché public *A.* اسواق *pl.* سوق
 بازار *T.*

BDELLIUM. Gomme résinée qui s'écoule d'un arbre *A.* مقل

l'âme A. طیب P. نفس نیکو T. دل نیکو C'est une belle âme Et de l'esprit et de ses opérations A. مستحسن P. مطبوع - دلپسند - خوش عقل احسن الرأى - عقل مستحسن Beau génie || کوزل T. تخیلات مستحسنه - تخیل واجب الاستحسان Belle imagination منظومه - نظم احسن Beau poème حسن حفظ Belle mémoire Belle ha-rangue معنای دلپسند - معنای مطبوع Belle pensée مطبوعه Beau tour اشعار مطبوعه Beaux vers موعظه مستحسنه de vers عبارۀ مطبوعه Belle période شیوۀ دلپسند شعریه Beau raisonnement Beaux senti-mens رأى مستحسن - ملاحظۀ مستحسنه بکتابت Voilà les beaux endroits de ce livre افکار حسنه واجب الاستحسان اولان محملاری بونلر در

On dit aussi, Bel esprit A. عقل جمیل - عقل جلیل P. وجید A. Bel homme کوزل عقل - اوز عقل T. عقل نیکو خوشلقا - خوشرو P. صاحب الجمال - صاحب الوجاهة - جبر T. مرغ دلپسند P. طیر جمیل A. Bel oiseau دلبر - کوزل T. P. منزل جمیل البوا A. Une maison en bel air کوزل قوش Un bel âge, pour dire, بیوکت یاش T. سال دیرین P. سن کبیر A. un grand âge Et le bel âge, pour dire, le jeune âge A. سن النضارة Le beau تازہ لکت وقتی T. سال نو جوانی P. الشباب P. کرما - ظرفا A. les gens les plus polis monde, pour dire, Il voit le beau monde طرفا طاقمی T. برگزیدگان ناس کرمای Il est du beau monde کرمای ناس ایلد کوریشور Et on dit qu'un homme est du beau monde طرفا طاقمندندر - ناسدندر کوزل T. خوش ادا - شیرینکار P. کریم الاطوار A. bel air Et qu'il fait le beau parleur, pour dire, qu'il affecte de bien parler ایدر ایدر Et qu'un homme est beau parleur, pour dire, qu'il parle bien A. منطیق Beau سوز ابدی T. ناطقہ پرداز - سخنور P. فصیح اللسان کوزل دوره T. پا کوپان زیبا P. ملیح الرقص A. danser T. خوش سوار P. حسن الركبة A. Et qu'il est bel homme à cheval, pour dire, qu'il est de bonne grâce à cheval A. خوش سوار T. خوش سوار P. Cet homme a eu belle peur کوزل بنشاور

Il se prend aussi pour Grand dans son genre A. عظیم P. عظیم اتش عظیم یا قیق Faire beau feu || بیوکت T. بزرگ بیوکت - پر خور عظیم - اگال عظیمه در un beau mangeur Cet homme a eu belle peur عظیمه دوجار اولدی

- ایو T. یاور - خوش P. موافق A. Et pour Bon, heureux L'occasion est belle موافق در || اویغون و آحر - جدیر - لایق - خلیق A. Et pour Honnête, bienséant Cela n'est pas beau || یاقشقی T. زیببده - چسپان - درخور P. بو کیفیت حدیث السن بر ادمد کوره à un jeune homme Rien n'est si beau que la modestie بو کیفیت بر کنه ادمد یاقشمز - جدیر ولایق دکدر هضم نفسدن زیاده الیق و احرا بر شی یوقدر

Il se joint aussi à des termes de mépris et d'injure, pour en augmenter la force A. اعلیٰ P. بینظیر T. بیمانند - اشی یوق بر دیردر - اعلیٰ بر دیردر C'est un beau coquin On dit aussi, Il fait beau voir, pour dire, il est agréable کوزی T. دیده را روشن کردن P. تغریب النظارة A. Il fait beau voir un Général à la tête de ses troupes زیر حکمنده اولان عسکری اداره ایدر بر جنرالک عسکری باشده - تماشای تغریب نظارت ایدر بر حالتدر اولان بر جنرالک سیری ادمک کوزینی فرحانددر

فانده سز T. بیپوده P. عبث A. BEAU, signifie encore, inutile A. عبث سنک فعلک و کلامک Vous avez beau faire et beau dire کوز یاشی Beau pleurer سویلک وایتک عبثدر - عبثدر Nous n'iairak عبث یوده در beau prier دوکمک عبثدر avons eu beau solliciter ایلدک التماس عبث یوده التماس ایلدک

On dit figur. Donner beau, pour dire, donner à quelqu'un une belle occasion de dire ou de faire quelque chose A. اعطاء Et donner سبب و بومک T. سررشتد دادن P. السبب beau à ses ennemis, pour dire, leur donner des moyens, des occasions de nuire T. ویرمک اعدایه دشمنک الئد سررشتد ویرمک سبب ویرمک

- کثیر - وافر A. BEAUCOUP. Adverbe de quantité et de temps Il l'a dit || جوق T. فراوان - بسیار - رسا - جهان P. متوافر بلفعات سوبلدی - جوق کوه سوبلدی beaucoup de fois Il y a beaucoup de gens وافر آدم وار در Avoir beaucoup d'argent C'est un homme qui sait beaucoup مال کثیر صاحبی اولمق هزار - بسیار دان ادمدر - کثیر المعلومات بر ادمدر الفاظ فایله Il dit beaucoup en peu de paroles اشنا بر ادمدر Parler مفید و مختصر سویلر - ایلد معنای کثیر افاده ایدر وافر - وافر مدت نکلم ایتمک beaucoup, marcher beaucoup Mis devant ou après le comparatif, il sert à mar-

بالا بر *P.* مع زیاده *A.* quer une augmentation considérable
 Vous êtes plus savant de *T.* خیالیدن خیلی - زیاده *T.* بالا
 سنک - سن مع زیاده آندن افضل واعلمست *beaucoup*
 سن فرسخ فرسخ - علمک بالا بر بالا آندن زیاده در
 آندن اعلمست

On dit, il s'en faut beaucoup, pour dire, qu'il y a une grande
 différence *T.* فرقنی جوقدر *Le cadet n'est pas si sage que*
 l'aîné, il s'en faut beaucoup *T.* صغیری کبیری قدر عاقل اولمیبوب
 Et il s'en faut de beaucoup, pour dire, que la
 quantité qui devrait y être, n'y est pas *T.* نقصانی جوقدر

BEAU-FILS. Celui qui n'est fils que d'alliance par mariage
 اوکی اوغل *T.* پسراندر - پسند - پسندر *P.* ربیب *A.*
 والدہ سیلده *C'est votre beau-fils, vous avez épousé sa mère*
 Il se prend aussi *T.* تزوج ایلدیککه نظراً سنک ربیبکدر
 pour Gendre. V. ce mot.

BEAU-FRÈRE. C'est le frère du mari d'une femme *A.* اخی الزوج
 Il se dit aussi du frère de sa *T.* برادر شوهر *P.*
 ainsi *T.* قاین *P.* برادر زن - خوسره *P.* اخی الزوجة *A.*
 زوج الاخت - صهر *A.* زوج الاخت *A.* C'est aussi un nom d'alliance de
 deux personnes qui ont épousé deux sœurs *A.* pl. طوب
 Ils sont *T.* بجاناق *P.* همدماد *P.* اسلافی *pl.* سلف -
 بجانادرلر - بینلرنده قرابت مظاہد وار در *beaux-frères*

BEAU-PÈRE. Nom d'alliance qui se donne par un mari au
 père de sa femme, ou par une femme, au père de son mari
 Les *T.* قاین پدر - قاین آقا *P.* خسر *P.* احما *pl.* حمو *A.*
 Persans appellent particulièrement le père du mari
 پدر شوی *le père de la femme du mari.*

BEAU-PÈRE, est aussi un nom d'alliance qui se donne par des
 enfans au second mari de leur mère *A.* *P.* راب *T.* بدیدر
 اوکی پدر - اوکی بابا *T.* بدندر

BEAUPRÉ. Nom d'un des mâts d'un vaisseau *A.* *pl.* صاری
 سرن دیبرکی *T.* تیر کشتی *P.* سهم السفینة - صراری

BEAUTÉ. Juste proportion des parties du corps, avec un
 agréable mélange des couleurs *A.* *حسن* - جمال - ملاحمت
 کوزلک *T.* زیبایی - خوبی *P.* وسامت - بیا - بهجت
 بدنک *حسن* و ملاحمتی *La beauté du corps* *||* دلبرلک -
 وسامت - وجاهت - *حسن* و جمال وجه *A.* *La beauté de visage*

La beauté d'une *جهره نیک کوزلکی* *T.* خوبرویی *P.* سیما
 La beau- *خوبرویی زن* - محبیدنک *حسن* و زیبای *femme*
 La beauté se passe en *رشاقت قد* - *حسن* *قد* de la taille
 peu de temps *وجمال* *سرربع الزوالدر*
حسن و ملاحمت - *حسن* و جمال *سرربع الزوالدر*
حسن و بهجت مدت فلیله ایچنده - *سرربع الزوالدر*
 Sa *کوزلک* از وقت ایچنده صارار - زایل ونا بود اولور
 beauté est parfaite, accomplie *در* و اعلا *در*
حسن و جمالی اکمل *Beauté naturelle* *A.* *حسن*
Beauté naturelle *حسن* و جمال با کمالی وار در -
 ذاتی کوزلک *T.* خوبی مادر زاد *P.* *حسن* *طبیعی* - خلقی
حسن عاریتی - *حسن* عملی - *حسن* صناعی *A.* *Beauté artificielle*
 یاپمه کوزلک - ساخته کوزلک *T.* زیبایی ساخته *P.*
حسن *P.* *حسن* *مسلوب اللطافة* - *حسن* تنف *A.* *Beauté fade*
 Beauté jour- *دادسز کوزلک* *T.* خوبی بیمزه - بی نکت
 nalière *Il se dit aussi de tout* *حسن* یکدمه - *حسن* یکروزه
P. *حسن* - لطافت *A.* *ce qui touche agréablement les sens*

La beauté du jour, du ciel, de la *||* کوزلک *T.* خوشی
 terre des fleurs, des eaux, des arbres *و سمانک و ارضک*
 و ازهار و شکوفلرک و میاهک و اشجارک *حسن* و لطافتی
 La beauté de l'esprit *عقلک لطافتی*
 لطافت نفس *La beauté de l'âme* معانی و افکارک *حسنی*
 La beauté de la voix *صوت* - لطافت صوت *Et au pluriel, de la*
 réunion de plusieurs belles choses *A.* *pl.* محاسن
 Les beautés *||* کوزلکلر *T.* زیباییها *P.* لطایف - حسنیات -
 de cet ouvrage sont sans nombre *لا* محسناتی
 On ne peut détailler toutes les beautés qui
 se trouvent réunies dans cette ville *اولان*
 کافه حسنیاتک عالی وجد التفصیل و عن و تعریفی ممکن
 بو محبوبه هزاران هزار beautés *دکله* *در*
 محاسن نا دیده یه مالکد *در*

Il se dit aussi de chaque belle personne *A.* *pl.* حسین
 خوبروی *P.* حسنا *Et au féminin* صاحب الجمال - وجیه -
 بر حسناى نصارت قرین *||* *Une jeune beauté* دلبر - کوزل *T.*
 - بر حسناى نخوتسما *Une beauté fière* خوبروی نورسته -
 Toutes les beautés de *مغرور جمال* *دلاویزی* *اولان* *بر* *دلبر*
 سرای همایونک بالجمیل *La Cour* étaient dans cette assemblée
 اهل *حسن* و ملاحمتی اول مجلسده موجود ایدی

BEC. La partie qui tient lieu de bouche aux animaux *A.*
 مناسر *pl.* منسر - منافیف *pl.* منقانی - منافیر *pl.* منقار

Un oiseau qui se défend || قوش بورنی T. نول - شنید - شد
 Un oiseau qui donne un coup de bec || قوش
 Bee crochu || منقار اعقاف - Il se dit figur. de la pointe de certaines
 choses || Le bec d'une plume A. القلم pl. سق القلم
 Le bec d'une aiguère A. قلمک اوجی T. نوک فلم P. انت القلم -
 Le bec d'un alambic A. قرو الانبيق T. دیگ بر دیگ
 Le bec d'un alambic A. قرو الانبيق T. انبيق لولسی

BÉCABUNGA. Plante aquatique A. جرجیر الماء P. سزاب
 صو کوردمسی - صو نرهسی T.

BÉCASSE. Oiseau de passage P. جولیق T. ماکیان کوهی

BEC-DE-CORBIN. Ornement en forme de bec, mis au haut
 d'une canne A. سر کوردمگون P. راس معقرب
 Canne à bec de corbin || باش
 قرغه بورن باشو بر دکنت - عصا

Il se dit aussi, d'une espèce de hallebarde A. رمح معقرب
 باشی اکری مزراق T. سنان کزسر P. الرأس

BEC - DE - GRUE ou GÉRANIUM. Sorte de plante A. ابرة الراعی

BECEFIGUE. Petit oiseau qui se nourrit de figues A. مصغور
 انجیر قوشی T. انجیر خوار P. النین

BÈCHE. Outil de jardinage A. مصحفه pl. مصاخف
 چپا T. ترشت - کلنگ P.

BÈCHER. Remuer la terre avec une bêche A. صحف P.
 چپا ایله قازمق T. کلنگ زدن P.

BÈCHÉ. A. مصحفی P. کلنگ زده T. چپا ایله قازمق

BÈCHIQUE. Remède propre à guérir les maux de poitrine A.
 داروی فرمساز سیند P. ادویه صدریة pl. دوا صدری
 کیکس یومشدیجی علاج

BEQUÉE ou BÉQUÉE. Ce qu'un oiseau rend avec le bec à
 son petit A. طعمه مزقوطة P. نواله کد مرغ بولش باپچه
 قوشک بورنیلک یاوریسند ویردیکی یم T. خود دهد
 یاوریلرینی زق || Un oiseau qui donne la béquée à ses petits
 یاوریلریند بورنیلک یم ویرن قوش - ایدن طیر

BEQUETER ou BÉQUETER. Donner des coups de bec A. نقر
 قوش بورنیلک زده لک T. شنید زدن P.
 شو میوه لری قوشلر نقر ایدیلر - لا

Se becqueter. Se battre à coups de bec A. تناقر P. با شنید

On se caresser avec le bec, comme font les pigeons A. مطاعمة T. قوشلر بری برلر یله
 اوپشمت

BÉDEGAR. V. Églantier.

BEDON. Homme gros et gras A. حذلم P. طوپاج T. نکت

BEFFROI. Tour ou clocher d'où l'on fait le guet A. مرقبة
 On a sonné la cloche du beffroi || بکچی کوشکی T. دیدبانگاه P. مرتباء -
 Il se prend aussi pour la cloche qui est dans le beffroi A. ناقوس
 Il faut refaire le beffroi de cette tour || بکچی کوشکی جاکى
 بومرقبدنک ناقوسی تعمیر وترمیمه محتاجدر

BÉGALEMENT. L'action de bégayer A. لکنت P. رتة -
 پیدیبیلک - پلنکملک T. کج زبانی -

BÉGAYER. Parler avec difficulté, en coupant et répétant les mots
 et les syllabes A. لکن P. رتت -
 Un homme qui bégaye si fort, qu'on a toutes les peines du monde à l'entendre
 شول مرتبده پانکر بولمک || پیدیبیلک ایتمک -
 کلامی فهم اولنقده عظیم زحمت جکیور
 لسانی حد مبالعده اولنقده کلامی فهم اولنق امر عسیر
 Dès qu'il a bu trois verres de vin, il commence à bégayer
 یالکز اوچ قدح باده نوش ایدنجد لسانده حال رتد
 On dit d'un enfant qui commence à parler, qu'il ne fait encore que bégayer
 ایدر بوجوجوق هنوز تشغده ایدر
 Et figur. || Les plus grands philosophes ne font que bégayer,
 quand ils veulent parler de Dieu عظمت
 صفات خالق السمواته دائر شق شغده کلام ایدده جک
 اولنجد رتت لسان ایله افاده مرام ایدرلر
 اولنجد رتت لساند دوجار اولورلر

BÉGUE. Qui a peine à parler et à prononcer les mots A.
 پیدیبی - پلنک T. کج زبان - هاکوه - الکز P. ارت - الکن

BEGUEULE. Femme dédaigneuse avec impertinence A. شرسا
 Ne plaisantez pas avec cette femme, c'est une béguéule
 بد P. تشارس A. شرسای بد اخلاقدر
 او نکولک کوسترمکت T. خویی نودن

BÉGUELERIE. Le caractère, les airs d'une béguéule A.
 On ne peut

supporter sa bégueulerie اولندمز نحمئل طبعند شراست

BÉGUIN. Espèce de coiffe de ling pour les enfans *A.* قنبعة *P.*

جوجوق نافیدسی *T.* سربند کودکت

BEIGE. Sorte de serge faite avec la laine *A.* لبدة *P.* کچد *T.*

BÉLANT. Qui bêle *A.* ثابیح *pl.* ثوابیح *P.* گوسفند آواز زن ملدیچی *T.*

BÉLEMENT. Le cri des moutons *A.* یعار-ثواج *P.* ملامد *T.* گوسفند

BÊLER. Il se dit des moutons, quand ils font entendre leur cri naturel *A.* ملامت *T.* گوسفند آواز زن یعار-ثجا-ناج *P.*

BELETTE. Nom d'un animal *A.* سراعیب *pl.* سراعوب *P.* کانچک *T.* نفخند-راس-راسو *P.* عوس

BÉLIER. Le mâle de la brebis *A.* کبش *pl.* اکباش *P.* قوج *T.* قوج

Et une machine dont les anciens se servaient dans la guerre *A.* دسور جوماتی *T.* گرز *P.* مقمعة *A.*

Il se dit aussi, du premier des douze signes du Zodiaque *A.* برج بره *P.* الحمل

BELÛTRE. Coquin, gueur, homme de néant *A.* ردیل *P.* کلحانی *T.* چیل

BELLE-FILLE. La fille du mari par rapport à la femme, et la fille de la femme par rapport au mari, quand elle est née d'un autre lit *A.* اوکی *T.* دخترمندر-دختر زن *P.* ربیبة *A.* سند *P.* کنایین *pl.* کنه *A.* قزی - On le dit aussi de la bru *A.* کلین *T.* زن پسر-سنار-

BELLEMENT. Doucement, avec modération *A.* یواشجد-یواش یواش *T.* آهسته آهسته

BELLE-MÈRE. C'est, à l'égard des enfans, la femme que leur père a épousée, après la mort de leur mère *A.* ماریره *P.* رابة *A.* خسریند-خسر *P.* ام الزوجة-ختمنة *A.* فایین آنا *T.* Et à l'égard d'une bru, la mère de son mari *A.* فایین آنا *T.* مادر شوی *P.* ام الزوج-حماة *A.*

BELLE-SOEUR. Nom qui se donne par un mari à la soeur de sa femme *A.* بالدز *T.* خواهر زن-خازند *P.* اخت الزوجة *A.* اخت الزوج *T.* خواهر شوی *P.* Et par un frère ou une soeur à la

femme de son frère *A.* کورمجد *T.* برادر زن *P.* زوجة الاخ *A.* Et à deux femmes qui ont épousé deux freres *A.* سلفغان *pl.* سلفة *P.* ایلنی *T.* یاری *P.*

BELLIGÉRANT. Il se dit des peuples qui sont en guerre *A.* T. نبرد ساز-جنک کننده *P.* محاربین *pl.* محارب جنگشاه || Puissances bellegérantes جنک اوزره اولان-جنکشان دول محاربین

BELLIQUEUX. Guerrier, martial *A.* مالمی الی-محارب *T.* جنگچی-پرخاشجو-جنک ازما-جنگاور *P.* الحرب حرب وخرید مالمی-قوم محارب Nation belliqueuse || جلیت حربید Humeur belliqueuse جنکاور ملت-اولان قوم جنگاور پادشاه Prince belliqueux

BELLISSIME. Très-beau *A.* بهین *P.* اجمل-احسن *A.* پکت کوزل

BELVÉDER. Lieu pratiqué au haut d'un logis *A.* T. سرطاق-برباره-فرواره *P.* علویة-غرف *pl.* غراف فوقانی کوشک-چارطاق

BEN ou BEHEN. Arbre qui croît en Arabie *A.* بن اغاجی-سورقون اغاجی *T.* درخت بان-بیدمشک *P.* فستق البارید-حب البان *A.* Et l'huile qu'on tire de ce fruit *A.* بن یاغی *T.* روغن بان *P.* دهن البان *A.* تخم غالیه *P.*

BÉNÉDICTE. Electuaire purgatif, et qui opère doucement *A.* خوشلق *T.* داروی شکمران با نرمی *P.* مسهل هین العمل ایلد یورکت سوربجی علاج

BÉNÉDICTION. Grâce et faveur du Ciel *A.* البرکت *T.* فرخنده ساری بزدانی *P.* تبرکات ربانیة *pl.* جناب منعم مطلق Dieu l'a comble de bénédictions || کرمی Dieu a répandu ses bénédictions sur cette famille *A.* جناب رب العالمین بوزیرمند تبرکات رحمیدسن نشر وافاضه بو خاندانک کشتزار اسمانی ابیاری تبرکات-ایلدی S'attirer la bénédiction de Dieu *A.* لم یزلیتسلید سیراب وریان ایلدی برکت توفیق ربانی بی نفسی حقند جلب ایتمک *A.* - On appelle, Maison de bénédiction, une maison où règne la piété *A.* مبارک-میهط انوار تبرکات ربانیة اولان بر خاند بر خاند

Il se dit aussi, de l'action par laquelle les parents bénissent

تسمیت P. دعا خواندن T. Bénir les armes, آلات حربیہ بی و فراش زفافی تسمیت bénir le lit nuptial آلات حربیہ نک و فراش زفافت اوزریند قرانت - ایتمکت تبریکت و تسمیتند - دعا ایله استجلاب یمین و برکت ایتمکت درود کردن P. دعا A. Il se dit aussi des pères et des mères qui donnent la bénédiction à leurs enfans A. دعا ایتمکت T.

محمدت - حمد A. Il signifie aussi, louer, rendre grâce A. شکر ایتمکت T. شکرانگی نمودن - سپاسیدن P. تشکر - شکر مظهر اولدیغکت Bénissez Dieu de la grâce qu'il vous a faite Bénéissons la main qui nous a créés مبارکد باری به ادا ایله بزی خلق ایدن ید مبارکد Tout le monde vous bénit شکر و حمد اولسون عالم سکا شکر برفعل On vous bénira, si vous faites cette bonne action ایدر مذدوب و مستحبی ایدجکت اولور ايسدکت مظهر تشکر اولمش اولورسکت

Il se dit aussi, en parlant des choses qui rappellent quelque agréable souvenir A. رحمت اوقومق T. ذکر بالحمد والذعا A. سنکت دیدارکد Je bénis le lieu, l'heure où je vous ai vu محال وساعتی - مظهر اولدیغم محال وساعتد رحمت اوقورم رحمت ایله یاد ایدرم

Il signifie aussi, faire prospérer, et ne se dit que de Dieu فرخندگی P. اعطاء الیمن والبرکت - احسان الخیر والبرکت A. Dieu bénit le travail de ces gens-à حق تعالی حضرنلری شو آدملرکت ایشند خیر و برکت ایلدی جناب ایلدی خیر الناصرین عساکر شاهانید یمین و برکت احسان ایلدی

Dieu vous bénisse. Façon de parler qui se dit, pour souhaiter du bien à quelqu'un qui éternue A. خیر بادا P. یرحکم الله A. T. خیر اوله On s'en sert aussi en parlant à un pauvre, pour marquer qu'on n'a rien à lui donner T. الله و یوه

Bénir. Participe du verbe Bénir, qui se dit de certaines choses sur lesquelles la bénédiction du prêtre a été donnée A. شرف قدسیت ایله مشرف T. تبرکیافته P. مبارکت - مقدس نان Pain bénit مبارکت - ماء مقدس Eau bénite اولمش بیرافلرکت تبریکت و تقدیسند Les drapeaux ont été bénits داتر دعا اوقوندی

Béni. Autre participle du verbe Bénir, qui en a toutes les au-

tres significations || L'ange dit à la Sainte-Vierge: Vous êtes bénie entre toutes les femmes جبرائیل امین حضرت مریمه خطاب ایله دیمشکه جمیع نسوان ایچنده مظهر رحمت جناب Les armées bénies de Dieu sont toujours heureuses مبارکد خدا اولان جنود منصوره دائما مظهر رحمت خدا اولان یمین و خیره مقارن اولد کلمشدر در سزاوار رحمت الهیه اولمش قدیم

BÉNITIÈRE. Vase à mettre de l'eau bénite A. کاس الماء المبارک T. مبارکت صو قویه جق طاس T. کاسه آب مبارک P.

BENJOIN. Gomme aromatique qui découle d'un arbre, et qu'on appelle aussi, Assa Dulcis. V. Assa || Il entre du benjoin dans عسلبد بخوری بو ترکیبده جزء اولور

BÉNOITE. Nom d'une plante A. حشیشة مبارکة

BÉQUILLARD. Vieillard assez courbé et cassé pour avoir besoin d'une béquille A. پییر دستواردار P. شیع عاکز T. دکنکله کزن قوجامان

BÉQUILLE. Sorte de bâton sur lequel les vieillards s'appuyent A. طیانددجق دکنک T. دستوار P. عکازه A. عکازه ید طیانددقچه سیره مجالی بیوقدر

BÉQUILLER. Aller avec une béquille A. تَعَكَز P. دکنک طیانترق یوریمکت T. تکیید کمان روانه شدن

BERBERIS. V. Épine - Vinette.

BERCAIL. Bergerie A. حظيرة - زربینه - زروب pl. زرب Z. On dit figur. Ramener au bercail une brebis égarée, pour dire, Ramener un hérétique dans le giron de l'Eglise رهمیدای سمت تسیب اولمش غنم گم کرده راه مثاللی جاذه سالمه دین حقدن عدول ایتمش اهل ضلالی حظیره ایماند ارجاع ایتمکت

BERCEAU. Sorte de petit lit où l'on couche les enfans A. Un enfant qui est encore au berceau T. بشیکت P. کیهواره P. مهور pl. مهور کودک کیهواره - هنوز اهل مهد اولان صبی بشیکده کی جوجریق - دار

On dit, Des le berceau, pour dire, dès l'enfance کیهواره و جوده وضع قدم ایدد لیدنبرو - صباودنبرو

Il se dit figur, en parlant des lieux où une chose a commencé A. اهل یورد T. جای حمدیت P. منشاء - مولد A. Florence a été le berceau de la Peinture moderne فلان شهر

فرق تصویر متاخرینک مولدیدر La Saxe a été le berceau
 لوتران مذهبک مولد و منشائی ساقسونیا du Luthéranisme
 - Il se dit aussi, des commencemens d'un établissement || Cet établissement est encore au berceau هنوز عمارت
 - حال عنفوان ظهورنده در - کهواره نشاندده قرارگیر در
 - On dit figur. et proverb., Il faut étouffer le monstre au berceau, pour dire, qu'il faut remédier
 از در فتنه‌اندی همان مهت وجووده
 سر نما اولدیغی حالده ایکن اعدامی چاره‌سند باقلمو در

BERCEAU, se dit aussi de l'assemblage de plusieurs perches
 disposées en voûte dans un jardin, et couvertes de fleurs
 اوستی - جارطاقی T. جفته P. عوایش pl. عربیش A.
 ازهار یاسمین ایلد پوشیده Berceau de jasmin || اورتولو قمریه
 بر قمریه

BERCEUR. Remuer le berceau d'un enfant A. تهریز المهد P.
 - Figur. Amuser بشیك صلااندرمق T. کهواره جنبانیدن
 d'espérances fausses. V. Amuser || Il y a long temps que vous
 me bercez de cela امید زمان کهواره ایید
 مدت مدیده دنیو - بلا طائفه بک خواب خرگوش و بررسک
 بوبابده مامولات بیپوده ایلد بنی اویدوب اکلندررسک
 بنی مواعید عرقوبیه ایلد اکلندررسک -

BERGE. Bord relevé et escarpé d'une rivière, d'un chemin.
 V. Escarpé.

BERGER. Celui qui garde les brebis A. رعاة pl. راعی A.
 La honte du berger جو بان T. گلد بان - گوبان - شبان
 حال La mort égale les rois et les bergers جو بانک دودوکی
 موت ملوک و رعائی برابرلشدر

BERGERIE. V. Berceuil. On dit figur. On a enfermé le loup
 dans la bergerie, lorsqu'on a laissé fermer une plaie, avant que
 d'en avoir fait sortir tout ce qui pouvait être nuisible T. قوردی
 || Il ne faut pas laisser fermer cette plaie de sitôt, ce serait enfermer le loup dans la bergerie
 بو جراحتی تیز الدن سد ایتمک قوردی قویون مازدره سی
 ایچنده قپاتمقدن فرقی اولماغل انسداینه عجله اولمق
 جائز دکلدر

BERGERONNETTE. Petit oiseau blanc et noir A. - اخرج
 جو بان آدانقچی T. مگا

BERLUE. Sorte d'éblouissement passager A. زینغان البصر P.

Il voit les objets autrement qu'ils ne sont, il a la berlue صور اشکالی
 Figur. Avoir la berlue. C'est juger mal d'une chose A. زینغ البصر البصيرة P.
 || Il faut avoir la berlue pour juger de cette manière بصر بصیرت
 زایغ اولماو در کد حتی بو صورت ایلد حکم اولند

BERYL. Pierre précieuse A. یاقوت ازرق P. یاقوت کبودی
 کوکت یاقوت T.

BESACE. Espèce de sac A. شلاق pl. جراب A. اجربة
 Les mendians portent la besace || داغارجق - طوبره T. همیان
 - دیلنجیلر داغارجق کونوررلر - سائلر حامل شلاقدرلر
 dit figur. qu'un homme est à la besace, pour dire, qu'il est
 ruiné طوبره سیکل کرمک مرتدلرینی کسپ ایلدی
 حمل شلاق محتاجدر -

BESACIER. Qui porte une besace A. حامل الشلاق P. همیان
 داغارجق کونورجی T. بر دوش

BESICLES, au pluriel. Sorte de lunettes. V. Lunette.

BESOGNE. Travail, ouvrage A. شغل pl. اشغال P. کار T.
 شغلنده Un artisan attentif à sa besogne || خدمت - ایش
 Mettre la main à la besogne عمل وضع ید مباشرت ایتمک
 Être à sa besogne ایشد بداء و شروع ایتمک - دستزن شروع اولمق
 Une longue besogne شغل طویل ایشند مشغول اولمق
 Quitter sa besogne شغل مدید - خدمتینی ترک
 S'attacher, être assidu à sa besogne وموالب خدمتند مکب
 بر کسندبی خدمتند تعیین Mettre quelqu'un en besogne اولمق
 Ce que vous lui donnez à faire est une forte besogne
 Faire de la bonne besogne فلاند و بودیکک شی اثر بر ایشدر
 کوزل ایش ایشلمک

Il se dit aussi, de l'ouvrage même qui résulte du travail A.
 Bonne besogne || ایش T. دستکار P. صنع - عمل ایلد - عمل
 Besogne délicate عمل کوزل ایش - عمل احسن - عمل جید
 - عمل غلیظ grossière نازک ایش - عمل نفیس - مصنع
 عمل یدینی اظهار ایتمک Faire voir sa besogne قبا ایش
 Gâter de la besogne عملی افساد ایتمک ایشی بوزمق -
 Il fait plus de besogne que quatre کیشیک ایشلد کیری
 Besogne de commande - ایشدن زیاده ایش ایشلر

On dit aussi, Qu'est - il besoin de ..? Qu'est - il besoin que....?

pl. بییمه - حیوان غیر ناطق *A. Bête à quatre* « جانور - حیوان - طوار *T.* جانور *P.* بهایم
دوت ایاقی حیوان *T.* جارپا *P.* مواشی pl. ماشیه *A.* *pieds*
وحشی *T.* جانوردشتی *P.* وحوش pl. وحش *A.* *Bête sauvage*
جانور غرنده *P.* بییمه شنبید البطش *A.* *Bête farouche* حیوان
جاسور *P.* حیوان احمق *A.* *Bête privée* ازبین حیوان *T.*
A. *Bête à cornes* بسانمیش حیوان *T.* جانور خانگی - یورای

جانور سردار *P.* حیوانات قرنا *pl.* حیوان اقرن *A.* cornes
 جانور *P.* حیوان صایف *A.* Bête à laine بویزلی حیوان *T.*
 حیوان او بر *A.* Bête à poil بویکسر حیوان *T.* پشمدار
 سباع *pl.* سبع *A.* Bête féroce قیللو حیوان *T.* جانور ریشدار
 حملتة *A.* Bête de charge بورتجی حیوان *T.* افیش - دد *P.*
 یوکت *T.* جانور محملکش - جانور بارکش - جانور باردار
 بر حیوان وحشی بی تانیس ایتمک *Apprivoiser une bête* طواری
Bêtes fauves. Les cerfs, جانوران زردین پشم *P.* صفرة *A.* les chevreuils, les daims
Bêtes puantes. Les renards, کچی قسمی اولان حیوانلر *T.*
 جانوران بد بوی *P.* حیوانات منقمة *A.* les blaireaux etc.
 فنا قوخولر حیوانلر *T.*

BÊTES, se prend aussi quelquefois pour bêtes sauvages, bêtes
 یرنجی *T.* دد ودام *P.* وحوش و سباع - اواید *pl.* *A.* féroces
 دین اوغور بند *On exposait les martyrs aux bêtes* جانورلر
 فدای جان ایدن شهیدا وحوش و سباع عرض اولنور ایلدی
 وحوش *Livrer aux bêtes* وحوش و سباع جنگی *Combat de bêtes*
 و سباع اینجه القا ایتمک

Il se dit figur. d'une perssonne stupide || C'est une vraie bête
 une grosse bête, une grande بیهمة محضدر
 une pauvre bête بیوعون بر حیواندر - بیم عظیمدر
 une sottie bête بر حیواندر *On dit d'un homme*
 du foin غلغخوار در حیوان *de peu d'esprit, et de bon naturel,*
 که c'est une bonne bête ساده دل بر حیواندر - بون بر حیواندر

Bêtr, est pris quelquefois adjectivement *A.* باهر البلادة *P.*
 Un propos bête || بودالد *T.* نا دان - بلادتنما - بلادت آمیز
 بلیداند - حرکت باهرة البلادة *Conduite bête* کلام بلادت آمیز
 سوق *Rien de plus bête que ce qu'il vient de dire* حرکت
 ایلدیکی کلام قدر بلادت آمیز بر صحبت یوقدر
 صورت بلیداند ایله امال سمع ایدر *d'un air bête*

BETEL, Plante qui croît dans les Indes *A.* تامول *P.* تانبول
 تمبول *T.* پان -

BÊTEMENT, D'une manière bête *A.* بالبهیمة - کالبهیمة *P.*
 حیوانجه - بودالدج *T.* مانند جانور بی اذعان - بلیداند
 بلیداند تنگم ایدر و بر جانور بی *Il parle, il agit bêtement*
 اذعان کبی حرکت ایدر

- بلادة الذعن - حماقت *A.* BÊTISE. Défaut d'intelligence

|| بودالدق *T.* کندی ذعن - گولی *P.* موافت - بلادت
 افراط ایله - غایت موافقتی وار در *est d'une bêtise extrême*
 بودالد در

Il se dit aussi, des actions et des propos qui annoncent la
 بر حماقت سویلدی *bêtise* || Il a dit, il a fait une bêtise
 بودالدق ایلدی و بودالجه بر - و بر حماقت ایلدی
 کلام سویلدی

BÉTOINE, Nom d'une plante *T.* کستره

BETTE, Plante putagère *A.* سلق *P.* پازو *T.* On l'appelle aussi Poirée.

BETTERAVE, Espèce de poirée *P.* جغندر *T.* پنجار

BEUGLEMENT, La voix, le cri du boeuf et de la vache *A.*
 Le beuglement des boeufs et اوکوز و اینکلاکت - بقر و بقرانکت جوارى
 اوکوز و اینکلاکت - بقر و بقرانکت جوارى *des vaches*
 کومورمسی

BEUGLER, Mugir. Il ne se dit que du cri des boeufs et des
 اوکوز - کومورمسیک *T.* گاو آواز بیدن *P.* جوار *A.* vaches
P. تصریح - نعار *A.* Figur. Jeter de hauts cris - بوکومرکت
 نعار *Il se mit à beugler* || باغرمق - حیرمق *T.* فریاد زدن
 باغرمق باشلادی - و تصریح مباشرت ایلدی

BEURRE, Substance grasse qui se tire de la crème battue
 ساده - یاغ *T.* روغن *P.* سمون *pl.* سمن *A.* dans la baratte
 روغن نمکین *P.* سمن مملع *A.* Beurre salé || یاغی
 سمن صافی - سمن مصفا *A.* Beurre fondu طوزلو یاغ
 Pot à beurre et pot de سوزلمش یاغ *T.* روغن پالیده
 beurre. C'est un pot à mettre du beurre, et un pot où il y a du
 یاغ پوطندسی *T.* ناوۀ روغن *P.* دبة السمن *A.* beurre

BEURRÉE, Tranche de pain sur laquelle on a étendu du
 او زربند *T.* کرج روغن اندود نان *P.* ثرید ملبق *A.* beurre
 یاغ سوزلمش اتمک دیلمی

BEURIER, Celui qui vend du beurre *A.* سمان *P.* روغن فروش
 یاغچی *T.*

BÉVUE, Méprise où l'on tombe par ignorance, par inadvertance
 پاکمه *T.* لخشش *P.* هفوات *pl.* هفوة - سهوات *pl.* سهو *A.*
 تألیفنده *Il a fait une infinité de bévues dans son livre*
 Une bévue grosse لا بعد ولا یحصى هفوات و سهوات وار در
 قبا بر پاکمه - بر سهو غلیظ *Il n'entend rien aux affaires*
 امور میربدن *de finance, il y fait à toute heure des bévues*

اصلاً خبری اولمیبوب مردم و آن برور گونه هفوه سی طهور امور میریدیه داتر قطعاً وقاطباً وقوفی اولمیبوب متصل - ایدر واحد اونکاب سهو وهفوه دن خالی دکدر

BEY. Titre d'honneur chez les Turcs A. امیر pl. امیرا T. بک T. میر

BEYLERBEY. Titre que les Turcs donnent aux Gouverneurs de quelques provinces T. بکیر بکی - میر میران

BEZESTAN. Nom que l'on donne en Turquie à des marchés publics A. بوزستان T. نوازستان P. سوقی البزازین

BÉZOARD. Pierre qu'on tient être souveraine contre le venin A. مسوس De véritable bēzoard مسوس پانزهر T. فادزهر - پادزهر P. مسوس مسوس Bēzoard falsifié - پادزهر عحیی - پادزهر حقیقی Bēzoard à fossile, et Bēzoard minéral. Une certaine pierre qui ressemble au véritable bēzoard par sa vertu A. مسوس معدنی - مسوس حجرتی

BIAIS. Travers, ligne oblique A. زایغ - نکیب - ضالع P. زایغ Il y a du biais dans ce bâtiment - بو بناده زایغوت وار در Cette maison est de biais - بو اوکت بر - بو خانه زایغدر وار در On a fait cette palissade pour cacher le biais du mur - طرفه صایقلغی وار در دیوارکت وریمی ستر اینچون بر سطر اشجار وار در En parlant d'une étoffe, on dit, Couper une étoffe de biais en biais A. منحرراً - منحرراً P. متمایلاً - متمایلاً T. جفتد - جفتد P. جفتد

ثوبی منحرراً قطع بایس en biais A. متمایلاً - متمایلاً T. جفتد - جفتد P. متمایلاً - متمایلاً T. جفتد Vous ne coupez pas cela droit, vous allez en biais قطع اوزره شونی خط مستقیم اوزره شونی طوعوی کسبیوب صایقرق - اینمیبوب متمایلاً یوررسکت - On dit aussi, Couper une étoffe du bon biais, du mauvais biais, pour dire, la couper du bon sens, du mauvais sens, suivant l'usage auquel on la destine ثوبی تقطیع احسن قماشی - اوزره یاخود تقطیع ردی اوزره قطع ایتمکت خوش بچمده و یاخود قبا بچمده کسکت

BIAIS, se prend figur. pour les diverses faces d'une affaire, les divers moyens dont on peut se servir pour réussir à quelque chose A. راه P. طرق pl. طریق - جهات pl. جهات T. سبت - یول T. در مصححه گوناگون - کافه اموره طرق عدیده وار در الزم امور Le tout est de prendre le bon biais وار در

Prendre une affaire du bon biais, du mauvais biais - مصلحتی جهت صوابدن و یاخود جهت Prendre une affaire de tous les biais - مصلحتی جميع طرق وجهات ممکندن اخذ بر مصلحتی وجهه ماله مثلنجه جهات - ایتمکت عدیده سنه توجیه ایدرکت رویت ایتمکت

On dit, Prendre un homme de biais, pour dire, le gagner avec habilité T. حسن تدبیر - بر تقرب جلب ایتمکت Et prendre une affaire de biais, pour dire, employer des moyens détournés pour la faire réussir T. اعمال لطایف - مصلحتده اعمال لطایف الحیل ایتمکت الحیل ایله بر مصلحتد تشبث ایتمکت

BIAISEMENT. Manière d'aller en biaisant A. نکب - زیغوت T. نا راستی - کجروی P. مایلیت - ضلع - طوغریلقدن - موازعة A. Figur. Détour pour tromper - صایقه - حیلد بازلق - تیاکولکت T. دسیسه کاری - آل P. احتیال - تقرب ب دلفریب

BIAISER. Être de biais A. تریغ - تمایل P. تضالع - تریغ - تریغ T. جفتد شدن - جفتد - گشتن - بو یول صایقلق - بو طریق تریغ ایدر Ce chemin biaise - کجروی نمودن P. روان - موازعة A. حیلد بازلق ایتمکت - تیاکولکت ایتمکت نمودن

Il signifie aussi, prendre quelque tempérament dans une affaire Il est des circonstances où l'on est obligé malgré soi de biaiser بعض احوالده بعض احوالده طوعاً و کرهاً تمایل وانعطانی اقتضا ایدر - کوز مبلبل A. کوز مبلبل T. جام لولیندار - بلبل

BIBERON. Petit vase qui a un petit bec A. امزکو برداق T. جام لولیندار - بلبل BIBLE. L'Écriture - Sainte, l'ancien et le nouveau Testament نص کتاب T. گرایستن P. میل - تمایل - انعطانی A. Version کتاب اللمکت سوره لری Les passages de la bible ترجمه کتاب الله

BIBLIOGRAPHE. Celui qui est versé dans la connaissance des livres, des éditions A. عارف الاحوال الکتب

BIBLIOMANE. Qui a la bibliomanie A. مخنون الکتب کتاب دلوسی T. دیوانه کتاب

BIBLIOMANIE. Passion d'avoir des livres *A.* جنون فی جمع کتاب دلولیکی *T.* دیوانگی کتاب اندوزی *P.* الکتب

BIBLIOPHILE. Celui qui aime les livres *A.* عاشق الکتب *T.* دلدادۀ کتابها - دوستدار کتاب *P.* کتابلری سون

BIBLIOTHECAIRE. Celui qui est préposé pour avoir soin d'une bibliothèque *A.* حافظ الکتب *T.* کتابخانہ نگہبان کتابخانہ *P.* حافظی

BIBLIOTHEQUE. Lieu destiné pour y mettre des livres *A.* دار کتاب *T.* کتابخانہ *P.* کتابخانه || Faire bâtir une bibliothèque Il ne sort point de sa bibliothèque کتابخانہسندن اصلاً مفارقت ایتمه - کتابخانہسندن ایولمز - On dit d'un homme tres-savant, que c'est une bibliothèque vivante Et d'un homme qui sait beaucoup, mais qui sait mal et avec confusion, que c'est une bibliothèque renversée بر کتابخانہ محتمل و پریشان کبیدر

Il se dit aussi des recueils, des extraits, des catalogues raisonnés d'ouvrages *A.* کلیات *T.* کتابخانه || La bibliothèque de Photius فلاں احکام و قوانین La bibliothèque du Droit Français کتابخانه فرانساویدنک کلیاتی

BICEPS. Il se dit des muscles dont la partie supérieure est divisée en deux *A.* پیامیق شاخدار *P.* عضله ذات الشجن *T.* اوجی جتال بالقی اتی

BICHE. La femelle du cerf *A.* طبیة *P.* آهوی ماده *T.* دیشی کیک

BICHON. Sorte de petit chien *A.* سگچہ *P.* زشتی

BICOQUE. Petite ville ou place de peu d'importance *A.* بلیدہ اوافاق *T.* کند نا جیز - دیزہ نا جیز *P.* حصن محقر - محقرہ || La réputation de ce Général échoua devant une bicoque بوجنرالک نام و شان و اعتباری بر حصن محقر Cette bicoque arrêta long-temps toutes les forces de l'ennemi قہقہر عساکر اعدانک جملہ سنی مدت مدیدہ توقیف و اشغال ایہ دردی

Il se dit aussi d'une tres-petite maison *A.* گھمہ *P.* حص *T.* بو قریدنک Je n'ai dans ce village qu'une bicoque ایچندہ بر عدد فلہدن نیوی ملکم یوقدر

BIDET. Petit cheval *A.* مکبون *P.* کتابین *T.* اسب خورد

مدلولو - اوفاق بارکیر *T.*

BIDON. Vase dont les soldats se servent, pour aller chercher leur provision d'eau *A.* ادوی *P.* مطہرہ - ادوی *T.* دبدہ صو مطہرہ سی - مطہرہ

BIEN. Ce qui est bon, avantageux *A.* خیر *P.* نیکویی *T.* خیر حقیقی || Le souverain bien خیر اعلیٰ Le vrai bien خیر عباد *T.* اسانمہ خیر واحسان - شہہ خیر ایلمہ مقابلہ ایتمک کملمہ ایولک ایلمہ مقابلہ ایتمک - ایلمہ مقابلہ ایتمک - On dit, que c'est un grand bien qu'une chose soit arrivée, pour dire, que c'est un grand bonheur وقوعی Et faire du bien à quelqu'un, pour dire, lui procurer quelque avantage *T.* || Il aime à faire du bien à tout le monde عامدید بر واحسان ایلمک - Et vouloir du bien à quelqu'un, pour dire, avoir envie de l'obliger *T.* بر کمسندنک خیرخواهی اولمق

On le dit aussi, en parlant d'une chose dont on reçoit quelque avantage *A.* سودمندی *P.* لطیف - نفع - منفعت *T.* فائدہ فائدہ لو بر - برشی نافعدر Il lui est arrivé une succession qui a fait grand bien dans ses affaires امور بند فائدہ طہور ایدن میراث مادہ سی نفع عظیمہ بادی اولمشدر باعث - ایہدیکی فصد مزاجند موجب لطف عظیم اولمشدر نفع کلی اولمشدر

On dit proverbialement, Nul bien sans peine فائدہ زحمتسز فائدہ اولمز

Bien, signifie aussi, vertu, probité, ce qui est louable, estimable *A.* || ایولک *T.* داد - نیکویی *P.* خیریت - خیر - بر *T.* خیرہ مایسل بر آدمدر او ارباب خیردن - محقق و خیر بر آدمدر C'est un homme de bien افعال خیرید ایلمہ معروفی بر آدمدر - بر ذاتدر gens de bien بونلر ارباب خیر و حقایتدر Il a fait en cela une action d'homme de bien سزا بر فعل حسن ایتمشدر او بابدہ ارباب بر و خیرہ لایق بر فعل - حسن ایتمشدر اول بابدہ او حسن اجرا ایلمدی تمام اهل - تمام اهل خیرہ لایق و جہاد حرکت ایلمدی

On dit qu'un homme sent son bien, pour dire, qu'il a les manières d'un homme bien élevé **برکمنده نیکت ناعیه** حاله ده - Et proverb, En tout bien et en tout honneur, pour dire, à bonne intention **بنیّت**. Il voit cette fille en tout bien et en tout honneur **بنیّت الخیریه - الخالصه** فلان قزه نیّت خالصه وفکر نیّت خیریه ایله نظر ایدر - صادق ایله نظر ایدر

Bien, signifie aussi, ce qu'on possède en argent, en fonds de terre etc. A. مال pl. اموال - مال و منال - اموال pl. مال - اموال B. مالک - مال و ملک - مال و منال C. مالک - مال و ملک - مال و منال D. مالک - مال و ملک - مال و منال E. مالک - مال و ملک - مال و منال F. مالک - مال و ملک - مال و منال G. مالک - مال و ملک - مال و منال H. مالک - مال و ملک - مال و منال I. مالک - مال و ملک - مال و منال J. مالک - مال و ملک - مال و منال K. مالک - مال و ملک - مال و منال L. مالک - مال و ملک - مال و منال M. مالک - مال و ملک - مال و منال N. مالک - مال و ملک - مال و منال O. مالک - مال و ملک - مال و منال P. مالک - مال و ملک - مال و منال Q. مالک - مال و ملک - مال و منال R. مالک - مال و ملک - مال و منال S. مالک - مال و ملک - مال و منال T. مالک - مال و ملک - مال و منال U. مالک - مال و ملک - مال و منال V. مالک - مال و ملک - مال و منال W. مالک - مال و ملک - مال و منال X. مالک - مال و ملک - مال و منال Y. مالک - مال و ملک - مال و منال Z. مالک - مال و ملک - مال و منال

Être en communauté de bien بزرگن منقسم و باین ارلمش زوج و زوج
 اموال - بالاشترک متصرف مال اولمق Faire cession de ses biens مال اولمق
 طرفین میانده مشترک اولمق Curateur aux biens vacans وما مالکی فراغت ایتمکت
 محلول فالملش اموالکت اداره سمد مأمور - محلول مدبری
 املاکت ثابتند Les biens meubles et immeubles اولان کشی
 جامد و ناطق اموال - ناطق و صامت اموال - و منقوله
 حرکت ثابت اولان املاکت و عقارات و حرکت نقلی ممکن
 On dit, qu'un homme a du bien, pour dire, qu'il est riche A. مالدار P. متعول T. زنده
 Et avoir du bien au soleil, pour dire, avoir des biens fonds املاکت و عقار
 On appelle Biens d'Eglise, les biens qui appartiennent à l'Eglise صاحبی اولمق
 Biens passagers, les biens de ce monde سربیع الذهب
 Biens éternels, la béatitude éternelle نعیم جاوید عقبا
 Biens du corps, la santé, la force بدنیت بدنیت
 Et biens de l'âme, la vertu نعم نفسانیت فضایل نفس
 BIEN. Particule adverbiale, qui sert à marquer un certain
 degré de perfection dans la chose dont il s'agit A. بحسن
 || Il se conduit bien حسن کوزل T. با خوشی P. علی وجه الاحسن
 حسن حرکت ایزدر حرکت ایزدر حسن حرکت ایزدر
 Il se porte bien کوزل حرکت ایزدر - و حرکتی وار در
 Il va aussi bien que possible مزاجی خوشدر - عافیتی وار در
 Il parle bien مزاجی مهمل امکان حسن صورتند مایلدر
 Il dit bien وجه احسن اوزره سوار - حسن ایلد تکلم ایزدر
 Il fait bien ایو دیر - یولار سوار - کلامی احسن و افقندر
 Tout va bien ایو ایزدر - وجه احسن ایلد عمل ایزدر
 Mener une affaire à bien صورت احسن اوزره اولمقد در
 Je me trouve bien بر مصلحتی حسن صورتند وضع ایتمکت
 Il fait fort bien sa charge بو کون حال خوشدر
 Il s'est fort bien acquitté de sa commission وجه احسن اوزره
 Il est bien à la Cour اجرا ایلدی
 Il est bien dans ses affaires حسن اوزره
 Il est bien auprès du Roi, auprès des ministres حال اوزره در
 نزد پادشاه و وزیر و کلامی سلطنت غرضنده مظهر حسن
 Un homme bien né آدم کریم النسیب
 Un homme bien fait آدم خوبی آدم
 آدم

Un homme bien mis - یاقشقلو بر آدم - بپید آدم - خوش اندام آدم - اندامی - لسیق الشیاب - احسن الکسوة بر آدم - خوش فیهو الاحسن - طیب - On dit, Bien, fort bien, pour marquer qu'on agrée ce qu'un autre propose A. طیب P. پکت ایو - پکت کوزل T. خوش P.

خیلی - بسا P. وافر A. Bien, signifie aussi, beaucoup, fort A. خیلی Bien de l'argent اچده خیلی Bien du monde خیلای تعب وزحمت T. خیلای خلق خیلی Bien des spectateurs Il est arrivé des spectateurs متوافره T. خیلی Et à peu près, environ A. Il y a bien trois ans que je ne l'ai vu فلانسی تقریباً اوج سنددنبورو بودن ایکی ساعتک Il y a bien deux lieues d'ici کوردم کما ینبغی - کما هو حقه A. Il se dit aussi par redondance, et pour donner plus de force à ce qu'on dit A. کما ینبغی - کرکی کبی T. بیش وبس P. حقیقه - انگارنده کما ینبغی جساتکت وارمیدر l'assurance de le nier? کرکی کبی بیلور - کما هو حقه معلوم ایدی Je le savais bien بویلمه Il est bien vrai que cela est بویلمه اولدیغی حقیقه صحیحدر

BIEN QUE, conjonction. Encore que, quoique A. مع هذا P. Bien que je le souhaite de tout mon coeur, je ne le puis مطلوبم از جان و دل با آنکه اگرچه T. با آنکه اگرچه جان و دل مطلوبم ایسمه دخی المدن کلز هر نقدر دلخواهم ایسمه دخی وسعدن - اما المده دکل خارج بر معنا در

BIEN-AIMÉ. Qui est très-cher A. عزیز - احب P. جانورابر - فرزنده اعز و احبیدر C'est son fils bien-aimé || سوکیلو T. سوکیلو اوغلیدر

BIEN-DISANT. Qui parle bien A. فصیح اللسان - طایق اللسان - کوزل سوبلیشامو T. ذاطقمه پرداز - خوشگفتار - سخنور P. عذب اللسان A. Il se dit aussi par opposition à Médisant A. طایق دیللو T. خوشگو - شیربنگفتار

BIEN-ÊTRE. Il se dit d'une subsistance aisée et commode A. خوشی P. رفاه الحال - حسن الحال - سعة الحال - عزادت خوش - خوشحاللق T. یکوی بی حال - سامان حال - حال حوائج Il a le nécessaire, mais il n'a pas le bien-être دیرلکت

Et d'une situation agréable du corps et de l'esprit A. طیب الحال P. خوشی طیب حالک لذتیلده متلذذ || خوشلق T. طیب حال حس ایتمک Sentir du bien-être اولمق

BIENFAISANCE. Inclination à faire du bien aux autres A. کرم نیکو کاری - نیکخواهی P. خیریت - مبرت - برت الطبع - طبعنده مایه || Il a un grand fonds de bienfaisance || ابرلکت T. بالغه خیریت مرکوز در

BIENFAISANT. Qui prend plaisir à faire du bien aux autres راضی الی البر - کثیر الخیر - خیر - منعم - محسن A. ابرلکت T. کرمکار - نیکت کردار P. کریم - والاحسان عالیتهت و کثیر || Il est généreux et bienfaisant || ایشلیسیجی بالطبع محسن و منعم Avoir l'humeur bienfaisant الخیر در مزاجده مایه بو - بر واحسان ایلده مجبول اولمق - اولمق سحیته مرضیته Caractère bienfaisant و خیریت مجبول اولمق قریحه صبیحه احسان سازی - نیکت کرداری و خیر گستری بالطبع Il y a des âmes naturellement bienfaisantes و خیر پروری - اعمال خیریه ایلده مالوف نفوس کریمه الاخلاق وار در بالطبع کثیر الخیر ذوات وار در

BIENFAIT. Service que l'on rend à quelqu'un A. نعمت pl عوارف pl. عارفه - هم pl. همّت - الطانی pl. لطف - نعم ابرلکت T. نیکی - نیکت کرداری P. احسانات pl. احسان - بو نعمت عظمی بی || Je n'oublierai jamais un si grand bienfait بو نعمت جلیلده لوح - فراموش ایتمک احتمالم یوقدر بو - خاطرسدن احسا اولمق احتمالی محال اندر محالدر مقول لطف واحسان عظیمده تجویز فراموشی ونسیان اولمق بو بو نعمت C'est un bienfait signalé حالنی عظیم الاحتمالدر مستغرق نعم فراوان ایتمک Comblé de bienfaits جلیلدر پیمانه اسالی صنوف نعم الطانی ایلده سوشار ایتمک - هزاران هزار نعم واحساناتده مظهر Il en a reçu mille bienfaits برکمسنده مظهر Il ne faut pas reprocher les bienfaits اولمشدر اولدیغی نعمتلی ایدنکت یوزبند اورمق جاتز دکلدر واجب شکر نعمته رعایت لازمه tout reconnaître les bienfaits لازمه نعم والطانی ایچمن ایضای رسم تشکر اولمق - حالنددر بعض کسان وار در کند ابرلکی و کمالکی injures et les bienfaits On dit, Un bienfait n'est jamais perdu ابرلکت ضایع اولمق و a des gens qui écrivent les

بعض کسان injures sur l'airain, et les bienfaits, sur le sable
کوردکسری کملکی باقر تحمیدده وایوکی قوم اوزرنده
نقش ایدرلر

BIENFAITEUR. Celui qui a fait du bien à quelqu'un. *ولتی*
P. اصحاب الکرم pl. صاحب الکرم - اولیاء النعم pl. النعمة
سنتک C'est votre bienfaiteur || نعمت صاحبی T. کرمساز
ولتی نعمتکدر

BIENHEUREUX. Fort heureux. *مسهود A. - قوی البخت -*
فرخنده - بختیار P. میمون الطالع - مسجود - عالی البخت
État heureux || بختلو - مونلو T. بامد اختر - جوانبخت - بخت
- مآوی سعادتمنا Sejour heureux حال بختیاری وسعادت
Bienheureux عمر مسعود Vie bienheureuse مآوی میمنت بخشا
زهی بختیاری وسعادت اول کمسندید اول کمسندید بخشا
Il est bienheureux d'avoir évité ce danger کد اسودگئی حال ایاد امار اوفات عمر ایدر
بو مخاطره دن تخلص گربیان
ایلمسی محض فوت بختنددر

Et qui jouit de la béatitude éternelle. *سعدا pl. سعید A. -*
ارباب الجنة pl. اهل الجنة - منلحون pl. منلح - ابرار pl. بر
Les esprits || مونلو T. جتهی - فردوس اشیان - سعادتمند P.
ارواح ابرار - ارواح سعدا - ارواح سعیده - سعادتمندان
مقر سعدا و منلحون Le séjour des bienheureux وسعادت
Il signifie aussi, béatifié. A. منسلک فی سالت المبارکین
T. بوتیه عزیزان رسانیده P. منسلک فی سالت الاعزة -
عزیزلر رتبدسند قونمش

BIENNAL. Qui dure deux ans. *دو ساله P. جاری سنتین A. -*
مدتی سنتینده L'exercice biennal d'un office ایکی یللق T.
فلاند سنتین متسوی اولمق اوزره بر منصب ویرلدی

BIENSÉANCE. Convenance de ee qui se dit, de ee qui se fait
avec ee qui est dû aux personnes et aux usages reçus. *شرط A. -*
اداب pl. قاعده الحسن الادب - داب الادب - الادب
Cela choque la || حسن ادب یا قشلق T. ازرمکاری P. مریة
Il sait ce qui est de la bienséance حسن ادبی مغلدر
حسن ادب - شرط حسن ادبی بیلور
Cela n'est pas de la bienséance لایق اولانی بیلور
Cela est contre la bienséance داب ادب مغایر
اداب مریدید رعایت Garder les bienséances بر کیفیتدر
Negliger les biens حسن ادب رعایت ایتمک - ایتمک

- حسن ادبک رعایتنده اختیار غفلت ایتمک
Pécher contre la bienséance
Les règles, les lois de la bienséance
حسن ادبک قواعد وشروطی
مریدنک قواعد واحکام لازمدهسی

Et ce qu'il convient d'avoir. *موافق الحال A. -*
جسبان - شایید P. حسب الحال - لایق الحال - الحال
Cette chose est à la bienséance de || یا قشلق - اویغون T.
Cette فلان شی فلان کمسندنک مناسب حالیدر
charge est à votre bienséance موافق حالکدر
Cette terre est à votre bienséance à cause du voisinage فلان
Par droit de bienséance ارض جوارینی تقربسیلا لایق حالکدر
حق مناسبت حال مقتضا سنجید موافقت حالک -
موجب ومقتضاسی اولدرق

BIENSÉANT. Ce qu'il sied bien de faire, de dire. *لایق A. -*
زیبند - سزاوار - شایان P. جدیر - خلیق - احری - الیق
Il est bienséant aux jeunes gens de respecter la || یواشلق T.
vieillesse, de n'être pas trop pressés de parler حدیث السن
اولنره کوره حال شیخوخت حقند حرمت ونطق وکلانده
حدیث - اظهار تبالکدن مجانبت ایتمک الیق و احریدر
السن اولنره کوره لایق حال اولان شیوخ حقند ایفای
لازمه توفیر و حرمت وسوق کلامد اختیار عجلدن حذر
ومجانبت ایتمکدر

BIEN-TENANT. Celui qui tient, qui possède les biens d'une
succession. *ال فومش T. دارنده P. ذو الید - واضع الید A. -*
واضع الید اولمق اوزره || Il a été attaqué comme bien-tenant
واضعه الید در اوزریند دعا اولندی
واضع الید اولان ورند Les héritiers bien-tenants

BIENTÔT. En peu de temps. *عن فریب - س - عسی A. -*
Je reviendrai || یقینده T. در اندک زمانی - زود P. قریباً -
یقینده کیرو کلدجکم - عن قریب عودت ایده جکم bientôt

BIENVEILLANCE. Bonne volonté envers quelqu'un. *حسن*
خیر P. رغبة باللطیف والاحسان - حسن النظر - الترحد
se | خیرخواهلق T. توجه درون - خیرخواهی - اندیشی
بو ستمک حسن concilier, gagner la bienveillance de quelqu'un
Le prince l'honore de sa bienveillance حسن نظر
Il a reçu des marques de sa bien-

BIGOT. Dévot outré et superstitieux *A.* صوفیکار *P.* متعصب

Manières *T.* بو خاتون متعصبه در صوفی *||* Elle est bigote *T.* اظهار تعصب ایتمک اطوار متعصبانه Faire le bigot صوفایق صائمق -

BIGOTERIE. Attachement superstitieux aux moindres pratiques de la religion *A.* تعصب *P.* صوفیکاری *T.* صوفیلق *||* Toute sa dévotion n'est que bigoterie نعبه مسلمات نعبه انتخاب ایلدیکی و دیانت محض تعصبدر

BIJOU. Petit travail de luxe *A.* تحفه *pl.* ترفه - تحف *pl.* ترفه *||* Cette femme a de beaux bijoux *T.* تنفاریق *T.* بزجامه *P.* ترف Il a un cabinet tout plein de bijoux ترف و تحف ایلد مال مال بر خزینه اوطدسی V. aussi Joyau.

BIJOUTERIE. Profession de celui qui fait commerce de bijoux *A.* بزجامه فروشی *P.* تجارت الترف - تجارت التحف *T.* تنفاریق - تحف بیامک - تحف بیامق

BIJOUTIER. Celui qui fait commerce de bijoux *A.* تاجر التحف *T.* تحف فروشی - بزجامه فروش *P.* بایع التحف - تنفاریقی - تنفاریقی

BILAN. Livre où les marchands écrivent leurs dettes actives et passives *A.* اواره وام و خواستد *P.* کتاب الدیون والمطلوبات *T.* Ce négociant a déposé son bilan *||* الدجق ویرجک دفتری *T.* بو بازارکان ذمات دفتری تسلیم ایلدی

BILE. L'une des humeurs du corps animal, dont la sécrétion se fait dans le foie *A.* صفرا *P.* زرده - لو *T.* اود *||* Bile noire *A.* صفرا قره *T.* لو سیاه *P.* سودا *A.* صفرا *A.* Bile recuite صفرا قوزغین *T.* لو گرم *P.* صفرا محما *A.* Émouvoir la bile, exciter la bile تحریک ایتمک و صفرا بی قشقرتمق *P.* محترقه صفرا بی تحریک ایتمک صفرا ایتمک *||* Il regorge de bile صفرا سی *A.* تنمقیه صفرا ایتمک *P.* Des vapeurs de bile *A.* دغورجمنه صفرا و نیمه *T.* زالبدر صفرا نیک - طوم صفرا *A.* Débordement de bile طغیان صفرا *T.* On dit figur. Émouvoir, échauffer la bile, pour dire, exciter la colère *||* طاشقمنلی *T.* تحریک عرق غضب ایتمک و اشعال *P.* زائره خشم و غضب ایتمک

BILIAIRE. Terme d'Anatomie. Il se dit des conduits de la bile *A.* صفرا نیک *T.* بولی *P.* گذرگاه *P.* صفرا *A.* صفرا

BILIEUX. Qui abonde en bile *A.* کثیر الصفرا - صفراوی

Une humeur bilieuse صفرا سی غالب - صفرا سی جوق *T.* لوناک مزاج صفراوی Une complexion bilieuse مزاج صفراوی Les bilieux sont sujets à de grandes maladies صفراوی المزاج Tempérament bilieux اولندر امراض شدیدیه مبتلا درلر *||* On dit figur. d'un homme colére, que c'est un homme bilieux *A.* طبیعت صفراویه زود خشم *P.* سریع الغضب *T.* طارغی

BILL. Projet d'acte du Parlement d'Angleterre *T.* انگلشره *||* Le Roi a rejeté un tel bill پارلامنتوسنک لایحه سی نا - انگلشره قوالی پارلامنتوسنک لایحه سی رد ایلدی مقبولدر دیور رد ایلدی

BILLEBARRER. Bigarrer par un mélange bizarre de diverses couleurs *A.* وشى بالوان المتفرقة *P.* *||* Il a fait biliebarrer son habit d'une étrange façon *T.* با هم زدن ثوبنده قارش مورش *P.* رنگر اورمق *T.* رنگر اوردری

BILLEBAUDE. Confusion, désordre *A.* اختلال *P.* هوشه - *||* C'est une Billebaude *||* پریشانلیق - فاشقلاق *T.* پریشانی - بو خاندنک صورت اداره سی بسببون شورش و اختلالدن عبارتدر

À LA BILLEBAUDE. Sans ordre, et en confusion *A.* علی وجه *||* Tout cela s'est fait à la billebaude *||* قارش مورش *T.* شورشکاراند *P.* التهموش بونلرک جملدسی صورت شورش و اختلال اولدی

On appelle en termes de Guerre, Jeu de Billebaude, celui que chaque soldat fait à volonté, sans attendre de commandement *T.* بر عسکری نفرینک کندیلکندن آندیغی قورشون

BILLET. Petite lettre missive *A.* تذکره *pl.* تذاکر *||* Il m'a écrit un billet *T.* بکا بر قطعه تذکره تحریر ایلدی *||* Il se dit aussi de certains écrits par lesquels on informe le public de quelque chose *A.* اخبار نامه *P.* تذکره الاخبار *T.* خبر تذکره سی *||* On dit, Faire courir le billet entre les particuliers d'une compagnie que l'on veut assembler, pour dire, leur envoyer des billets afin de les avertir جمع *||* اینچون دعوت تذکره لری نشر ایتمک

BILLETS. Divers papiers royaux qui avaient cours dans le public *A.* *||* Billets de monnaie, billets de Banque *||* میبری کاغذاری *T.* اوراق میبری بین الناس نقد معامله مداول اولان میبری کاغذی

جدّ اکبر - BISAULE. Mère de l'aieul ou de l'aieule A. جدّة کبرا P. مادر نیای بزرگت P. جدّة کبرا A. بیوک والدّه نمک والدّه سی

BISBILLE. Petite querelle sur des choses frivoles A. مناقصه A. جدال P. کشکش جدال P. جدال P. بو آدمو داتما کشکش جدال اوزره درلو bisbille

BISCORNU. Qui a une forme irrégulière A. کج P. عاقف A. معکوس A. Il se dit figur. de l'esprit A. اکری بوکری T. و سح - عقل معکوس Esprit bicornu || نوس T. واژگون - کج P. مطالعہ معکوسه Raisonement bicornu ترس عقل - کج عقل کج راہی -

BISCOTIN. Sorte de petit biscuit ferme et cassant A. کعک گور کچنز - اوفاق گورک T. کاکت خورده P. اصغر

BISCUIT. Pain cuit deux fois A. کعک P. خشکدان P. کوفالمنش Biscuit moisi کهنه پکساد Vieux Biscuit || پکساد T. بر عدد پکساد تعیناتی Une ration de biscuit پکساد

BISE. Vent du Nord A. جریبا P. ریح الشمال - باد هوا پویراز T.

BISEAU. Extrémité coupée en talus A. طرف منحدر القطع A. Faire un biseau || شیو کسلمش اوج T. کنار شیو تراشیده P. آییندنک - کنار آییندی منحدرًا قطع ایتنک à une glace اوجنی شیو اولدوق کسمک

BISER. Devenir bis. C'est un terme d'Agriculture A. اسمیرار - بوز اولدوق - بوزلنمق T. قیره شدن P. کسمب السموة بوزلق پیندا ایتنک

BISON. Boeuf sauvage A. بقر وحش P. گاو کرجی T. یهان اوکوزی

BISQUAIN. Peau de mouton A. مسک pl. مسک جلد - قیون پوستکیسی T. پوست میش P. النم

BISSAC. Sorte de sac A. خرج pl. خرجة P. خرجین خرج

BISSEXTÉ. L'addition qui se fait d'un jour au mois de Février بوسنّد مبارکدهه On aura bissexté cette année A. فصل السنه A. فصل السنه وار در

BISSEXTIL. Il se dit de l'année où se rencontre le bissexté سال کبیسا P. سنه کبیسه A.

BISTOURI. Instrument de Chirurgie, servant à faire des incisions جراح اوستره سی T. کلمک P. مبضع A.

BITUME. Matière liquide et inflammable qui se trouve dans

le sein de la terre A. قیر P. کزف T. قره ساقز T. Les murs de Babylone étaient bâtis de brique et de bitume شهر قدیم بابل آجر وقیر ایلد بنا اولنمشیدی

BITUMINEUX. Qui a les qualités de bitume A. قیرری T. قره ساقز T. کزفناکت

BIVAC, ou BIVOUC. Terme d'art militaire. Lieu dans lequel la garde ou l'armée entière passe la nuit à l'air A. مکان العرا اوستی T. جای نا پوشیده P. محلّ عاذب - محلّ الجبا - محلّ عراده بیترتت ایتنک Coucher au bivac || آجق بر آجقده یاتنق - اوستی آجق برده یاتنق -

BIVALVE. Coquillage qui a deux parties jointes par une sorte de charnière A. جفتہ صدفلو T. ذوی الصدیین pl. ذو الصدیین

BIVAQUE, ou BIVOUAQUER. Passer la nuit à l'air A. اعرا در جای نا پوشیده شبگیری کردن P. مجبیاً امرار الیل L'armée a bivaqué trente jours de suite عسکر اوتوز کون متوالیا اوستی آجق برده کچورمک T. آجقده امرار اوقات لیال ایلدی - امرار اوقات لیال ایلدی

BIZARRE. Fantastique, extravagant A. منکیر - نکیر العقل بر Avoir l'esprit bizarre || عقلی صاورق T. زاهوار اذدیش آرای Opinions bizarres کسندنک نکارت عقلی اولمق مزاج منکر Humeur bizarre منکره

Il signifie aussi, extraordinaire A. مستعجب - اعجب - غریب Couleur bizarre || نکره - عجایب T. بیگانه P. غیر مالون - ریش غریب Plumage bizarre لون غیر مالون - لون غریب کسره غریب ورتی وقیافت غیر Habit, ajustement bizarre نکره بر قیافت - مالوف

BIZARREMENT. D'une manière bizarre A. علی وجد الغریب عجایب صورت ایلد T. غریبانه - بطرز بیگانه P. بالنکارة - وجد غریب اوزره Agir bizarrement || عجایب اولدوق - غریبانه طور ایلد حرکت ایتنک - عمل و حرکت ایتنک صورت غریب ایلد قلبس ایتنک Être bizarrement habillé

BIZARRERIE. Qualité, caractère de celui qui est bizarre A. عقل T. زاهوارای عقل P. غرابت الطور - نکارة العقل بر ایشی مجرّد Faire quelque chose par bizarrerie || صاورفلغی Cet homme est sujet à de grandes bizarreries فلان کشی غایة الغایه نکارت عقله مبتلا در

Il signifie aussi, singularité A. غرابت T. بیگانگی عجایبلاق La bizarrerie des modes ايجادلرک غرابتی

بر کسمندید رخصت نا محدود و
ویرمک

Il signifie aussi, la matière blanche que les peintres emploient pour rendre blanc A. صبغة البیضا P. رنگت سپید T. Blanc de plomb, de ecruse || بیاض بویه صبغة بیضای اسریتید Broyer du blanc صبغة اوطدی Prindre une chambre en blanc بیضای سحقی ایتمک اوطدی بویه ایلد نقش ایتمک

BLANC, signifie aussi, une sorte de fard A. غممة P. سپید T. Cette femme met du blanc || آفلق - آقی T. سپتاک - شپیتاک - بوزخانون یوزینه آق سورر

On appelle, Le blanc de l'oeil, cette partie de l'oeil qui paraît blanche A. بیاض العین P. کوزت آقی T. سپیده چشم

On dit proverb. de deux personnes qui se sont extrêmement querellées, qu'elles se sont mangé le blanc des yeux || بربرینک کوزینی جیقاره جق اولدیله

On appelle, Le blanc d'oeuf, la glaire d'un oeuf A. قیقینی ییورطدنک آقی T. سپید آستینه

BLANC, au substantif, se dit des peuples qui ont le teint blanc, à la différence des noirs A. بیاض اللون P. سپید رو || آقی - آقی جهرلو

BLANC, se dit aussi, d'un papier signé que l'on donne pour servir de quittance en quelque occasion T. امضا ایلد ممضی بر || Cet officier, en partant pour l'armée, m'a laissé son blanc pour recevoir sa pension au trésor royal فلان سرکرده عسکر اردوید حین عزیدتمده خزینه همایوندن وظیفه سی الهق ایچون یدمده امضاسیله Et quittance en blanco, une quittance où on laisse en blanc le nom de celui qui doit payer آچدی ادا ایده جک کسمندنک اسمی آچق آچق سندی Et promesse en blanco, une promesse où le nom de celui à qui l'on doit payer n'est point exprimé آچدی قبض ایده جک کسمندنک اسمی آچق آچق سندی Et procuration en blanc, une procuration où le nom de celui que l'on constitue procureur, est laissé en blanc وکیلک اسمی آچق برقطعه وکالتنامه

BLANCHAILLE. Fretin, menu poisson blanc A. بلم P. معانی اوفاق بالقر T. خرده

BLANCHÂTRE. Qui tire sur le blanc A. اطحل P. نیانگون - لون اطحل || آچق T. سپید گون - آچق رنگت

BLANCHIMENT. Proprement A. بالطهارة P. طاهر و نظیف || Il faut tenir les enfans le plus blancement qu'on peut و نظافته مرتب طهارت و قاید ایتملو در

BLANCHERIE. Lieu destiné à blanchir des toiles A. جرپچی پری - بز آغارد جق پری T. کارگاه

BLANCHEUR. La couleur blanche A. بیاض P. سفیدی T. سرک - بیاض لب || La blancheur du lait || بیاضلق - آفلق خیره ساز عیون نظار عیون بیاضلق Une blancheur qui éblouit لون وجهک بیاضی La blancheur du teint اولان بیاضلق جهره نک - جهره نک بیاضلق - رنگت رویتک بیاضلق - برگت سمن کبی بیاضلق

BLANCHIMENT. L'action de blanchir des pièces de toiles A. جرپده T. کارکاری P. قصارت

BLANCHIR. Rendre blanc A. تمییز P. سفید ساختن || Blanchir une muraille || آغارتمق T. سپیدی دادن Cela blanchit le teint || آغارتمق - تمییز ایتمک Il se dit aussi au neutre, et signifie, devenir blanc A. ایمیضاض P. سفیدی || آفلق پیدا ایتمک - آغارتمق T. پذیرفتن ثیابی شبنمده ترک ایلد آغارتمق Mettre des toiles sur l'herbe pour blanchir ثیابی لاجل التمییز ایتمق بزی آغارتمق ایچون اوفاق - جمن اوزرنده بسط ایتمک اوزرنده سرمک

BLANCHIR. Laver A. غسل P. شستن - تغسیل || Blanchir du linge || یایتمق T. On dit qu'une femme blanchit, pour dire, qu'elle fait métier de blanchir du linge جماشیر یایتمق حرفتمی ایدر - غسل اوفای حرفت ایدینور

BLANCHIR, se dit aussi des personnes. On dit, qu'un homme commence à blanchir, pour dire, que ses cheveux commencent à blanchir A. تشیب P. توشی - تشیب T. Cet homme commence à blanchir || آغارتمق صاجی آغارتمد باشلادی - تشیب و توشی به یوز طوندی

Il se dit figur. pour dire, faire paraître innocent un homme

بشافلهش اکین - سنبله پیدا ایتمش مزروعات blé en épi
 Terre à blé اکین کدجک پر - مزرعه de blé
 اشته بر کوزل اکین تارلاسی - اشته بر اعلا مزرعه
 Blé froment A. حنطه pl. حنط - قمه - بر - P. گندم
 Blé de Turquie, جاودار T. گندمران P. سنبله A. seigle
 مزروعات Blés épais - مصر بغدادی T. ذره - طهف A. Mais
 افتد - مزروعات آفتزده Blés niellés صیتسمش اکین - ملتفه
 اصابت جلید ایلده آفتدیده Blés bruinés اوغرامش اکین
 Un gerbe de blé قیراغوبه اوغرامش اکین - اولمش مزروعات
 Battre اکینی بجهمک Couper les blés بر قطعه اکین دمتی
 Ses greniers اکینی دوکمک - دوس حبوبات ایتمک le blé
 انباری اجناس حبوبات ایلده مالامالدر
 Un boisseau de blé بر حبوبات ایلده مملو بر جوال
 P. بابیع الحبوبات A. Un marchand de blé کیل حبوبات
 Un grand amas de حبوبات بازارکندی T. حبوبات فروش
 Zرع حبوبات Semer du blé عظیم بر حبوبات کومدسی
 حبوباتی تطحین ایتمک Moudre du blé حبوبات اکمک -
 حبوباتی درانبار ایتمک Serrer le blé حبوباتی اوکومتک -
 حبوباتی تکسیل ایتمک Mesurer du blé حفظ ایتمک -
 حبوباتی اولچمک

On dit proverb. Crier famine sur un tas de blé, pour dire,
 ذخیره بیغنی اوزرنده se plaindre lorsqu'on est dans l'abondance
 Et en parlant des choses dont la garde peut être avantageuse, on dit, C'est du
 blé en grenier انبارده موجود ذخیره کبیدر

BLÈCHE. Homme qui n'a point de fermeté A. هموج pl. هموج
 بر هموج هاسجدر C'est un grand blèche || دنکسز T. بی زهره P.
 BLÈCHIR. Manquer de fermeté A. تهتج P. بی زهره شدن
 دنکسز اولمق - دنکسزلمک پیدا ایتمک T.

BLÈME. Pâle A. اشحب اللون - P. خاسف اللون
 || Avoir le visage بکزی صاررمش - بکزی آتش T. جرده
 بکزی صاررمش اولمق - جهره اشحب اللون اولمق blème

T. زرد جهره شدن P. کسب الشحوبه A. فالیر BLÈMIR.
 || C'est un comédien, il rougit, il pâlit, il blêmit quand il lui plaît گاه
 حشرت گاه انتقاع وصغرت وگاه شحوبت کسب ایتدر
 بر لعهده باز مضحکدر

BLESSER. Donner un coup qui fait plaie A. تجریج - جرح

یارهلمق T. داغ زدن - زخم کردن - شخودن P. نکلیم -
 Blesser légèrement ایلده تجریج ایتمک dan-
 gereusement جرح خطرناک ایلده تجریج ایتمک
 جرح قتال ایلده - جرح مهلتک ایلده تجریج ایتمک mort
 Il n'a point encore fait de campagne qu'il n'ait été blessé
 قدر مجروح وزخمه دار اولمدیغی بر سفره اشمش دکلدر
 Il n'a pas été blessé, il n'a reçu qu'une contusion
 مجروح اولمیب یالکز برهلندی

Et causer quelque incommodité A. آزدن P. ایذا - تعذیب
 Les || زحمت ویرمک - اذیت ویرمک T. رنجیدن -
 On dit figur., پاپوش آباغی آزرده ایدر
 qu'un objet blesse la vue, pour dire, qu'il fait une impression
 کوزه - رنجش بصری مؤیددر - تعذیب نظر ایدر
 désagréable تعذیب سامعه ایدر qu'un son blesse l'oreille
 نا خوش کلور
 que des nudités, des paroles deshonnêtes
 ریزی بدن وکلام فحش مخمل عار
 blessent la pudeur Et que des objets et des récits affreux
 بادی رنجش اولور حالانددر
 blessent l'imagination

On dit aussi, Blesser l'honneur et la réputation de quelqu'un
 بر کمسندمک عرض وناموسند وحمیت و شهرتند تعرض ایتمک
 Blesser l'amitié عرض وناموسند وعبیت و شهرتند طوفمق -
 Blesser la confiance محبت و مؤتد ابراث کسر و خلل ایتمک
 Blesser les convenances, pour dire, faire ou dire quelque chose de contraire
 رسوم و وفایی اخلال ایتمک aux convenances, et qui s'écarte de la vraisemblance
 آداب

مرعیدیبی مخمل واحتمالات عقیددن بعید افعال واقوالی
 آداب مرعیدیبی خلل ویره جک وجواز - ارتکاب ایتمک
 عقله متاور اولمیدحق برایش ایشلمک ویرسوز سوبلمک

Et figur. Blesser quelqu'un, pour dire, l'offenser A. تجریج
 کول T. خاطر رنجیدن - دل شکستن P. کسر البال - الفواد
 Qu'a donc ce discours qui vous blesse? Cet
 بوقلاده رنجش خاطرک بادی اولدحق نه واردر
 Cet homme se blesse de tout l'بال
 Et qu'un homme a le cœur blessé A. مجروح الفواد P. دل شکسته
 دلی دانداز T. دل شکسته
 کولکی قیرق -

BLESER, signifie aussi, faire tort, faire préjudice A. اضرار -

ضرر کنورمک T. گزند آوردن - زیان آوردن P. ایواث المصرة
فلان شئى Ceta ne blesse personne || طوقنمق - مضر اولمق -
La clause de cette transaction, de ce
بومقاوله سندینک فلان شرطی بکا مضر در
بکاموجب ضرور زیاندر -

آفتزده شدن P. جلب الآفة A. SE BLESSER. Se faire du mal
- ضرره اوغرامسق T. دیچار رنجش گشتن - آزرده شدن -
سقوط ایتمکدک فلان || Il s'est blessé en tombant
Ne vous êtes-vous point
blessé? دوشمکدک زده لندى - آفتزده اولمشدر
On dit d'une
femme grosse, qu'elle s'est blessée, pour dire, qu'il lui est arrivé
quelque mal qui met son fruit en danger || Elle s'est tellement
blessée, qu'elle en est accouchée avant terme
فلان خاتون - شول رتبدده اف ت زده اولدیکد قبل حلول الوقت وضع
حمل ایلدى

مکوم - جرحا pl. جروح - مجروحین pl. مجروح A. BLESSÉ.
|| یاره لىو T. دانددار - زخم - خورده - زخمدار P. کلیم -
Avoir soin des blessés مجروحینی تیمار ایتمک
- مقتولین و مجروحین Les morts et les blessés کورتمک
On dit qu'un homme a le cerveau blessé,
pour dire, que sa tête est dérangée A. مختل الدماغ P. شوریده
عقلی عاتلو T. دماغ

- جروح pl. جراحات pl. جراحت A. BLESSURE.
یاره T. ریش - زخم - P. کلوم pl. کلم - جرایش pl. جریحه

Il se dit figur. des choses qui offensent l'honneur, l'amour-
propre || Les blessures qui se font à l'honneur, à l'amour-propre
sont plus sensibles que les autres بر کهسندنک عرض و ناموسى
و خود پرستلکی حقنه ایقاع اولنان جراحات جروح سائردهن
- Il se dit aussi, de la violente
impression que l'amour fait sur l'âme || L'amour fait de dan-
gereuses blessures اصابت سهام عشق و هواددن دخیلده فلیده
تحدث ایندن جراحات بغایت خطرناکدر

اشتر اوتی T. بقله یمانیة A. BLETTE. Sorte de plante

ازرق اللون - ازرق A. BLEU. Qui est de couleur d'azur
|| کبودى - گسک مائی T. کبود فام - کبود گون P.
کوکد رنگلو اطلس - مائی اطلس - اطلس کبود فام
T. چشم کبود P. عین ازرق - عین اشهل A. Des yeux bleus
- زرقا بر محبوبه در Cette femme a les yeux bleus آلا کوز

Quand le
mائي كوزلیدر - آلا کوزلیدر - بر محبوبه سہلا در
دم بالای راسد sang lui porte à la tête, il devient tout bleu
Il se dit aussi
سوران ایدنجد جبردهسى کومکوک اولور
T. رنگت کبود P. لون ازرق A. de la couleur bleue
Bleu pâle رنگت آسمانی || Bleu céleste مائی - رنگی - رنگی
قویسی - لاجوردی Bleu foncé صونقی مائی - کبود پڑ مرد
خنکار Bleu de roi سود مائیسی - ابگون Bleu clair مائی
بایغین مائی Bleu mourant مائیسی

On appelle en termes de Guerre, Parti bleu, un parti de
gens armés qui font des courses pour piller T. چاپولجی - یغماجی
T. نیلگون P. اقمیر A. BLEUÂTRE. Tirant sur le bleu
مائیسی - کوکچل -

رنگت کبودى P. تزییق A. BLEUIR. Faire devenir bleu
جليكى مائیلندرمک || Bleuir de l'acier مائیلندرمک T. دادن
مائیلنش T. رنگت کبود پذیرفتند P. مزرق A. BLEUL
ستر المترس BLINDER. Garnir de blindes une tranchée A.
مترسد پرده جویومک T. متوسرا در پرده کردن P. بالسترة
BLINDS, au pluriel. Sorte de défense faite de pièces de bois
prده مترس P. سترة المترس A. ou de branches d'arbres entrelacées
مترس پردهسى T.

P. اكواد pl. كودة A. BLOC. Assemblage de diverses eluses
بر کومد امتعه Faire un bloc de marchandises || کومد T. نوده
بیغمق

On dit, En bloc, pour dire, en gros A. مجازفة P. بیکپارگی
Faire marché en bloc et en tâche, c'est-
à-dire, faire un marché sans entrer dans les détails مالی
طوبدن بازارلشمق - مجازفة بازارلشمق

Bloc, se dit aussi d'un gros morceau de pierre qui n'est pas
taillé A. طومروق T. سنگپاره بزرک P. رصام pl. رصم
بر قطعده رصم رخام Un bloc de marbre || طاش طومروغی
بر قطعده مرمر طومروغی -

BLOCAGE ou BLOCAILLE. Menu moellon, petites pierres A.
مولوز T. سنگریزه P. قضاص pl. قصة

BLOCUS. Disposition d'un corps de troupes sur les avenues
d'une place, pour empêcher qu'il n'y puisse entrer aucun secours
وارلدجق T. سد گذرگاه P. سد الموارد والمسالك A.
قلعدنک Faire le blocus d'une place || یوللمک باغلمدسى
Convertir le siège دائراً ما دار موارد ومسالكنى سد ایتمک

فلعدنک محاصره سنی دائراً ما دار موارد و مسالکنی en blocus
فلعدنک Lever le blocus سد ایتمک صورتنه تحویل ایتمک
Le blocus سد موارد و مسالکنه مأمور اولان عسکری چکمک
بر لیمانک - بر لیمانک منافذ و مواردی انسدادی d'un port
انزده توقیف سفاین ایله انسداد مواردی

BLOND. Qui est d'une couleur moyenne entre le doré et le
châtain clair A. صاری T. زرد جرده P. اصفر A.
- لحيه صفرا Barbe blonde صاری صاج - شعر اصفر
صاری جهرلو - اصفر الوجه Un homme blond
صغرت A. - Il se dit aussi de la couleur blonde -
بوز T. اخطب A. Blond cendré || صاریلق T. زردی P.
- اصفر فاقع Blond ardent آلتون صاریسی Blond doré صاری
کسکین صاری

BLONDIN. Qui a les cheveux blonds A. اصغر الشعر T.
صاری صاجلو

BLONDIR. Devenir blond. Il ne se dit qu'en termes poétiques A.
صاریرمق T. زردی پذیرفتن - همرنگ زر گشتن P. اصغیرار
|| La moisson commence à blondir اصغیراره یوز طودی

BLONDISSANT. Qui bloudit A. مصقر P. همرنگ زر گشته
همرنگ زر اولمش خوشه Les épis blondissants || صاریرمش T.
مزروعات

BLOQUER. Faire le blocus d'une place A. سد الموارد
وارلجق یولاری T. گذرگاهرا گردا گرد بستن P. والمسالك
Bloquer une place, un camp || اطرافنی قوشاتمق - باغلق
بر فلعدنک و مترس ایچنده متحصن و قرارگیر اولمش
ardounek اطراف واکنافدن وارلجق یولاری سد و بند
بر لیمانک پیشگاهنده سفاین Bloquer un port ایتمک
توقیفیلد بوغازینی سد و بند ایتمک

BLOQUÉ. A. مسدود المسالك والموارد A. گذرگاهش
بسته P. اطرافنی قوشادلمش - وارلجق یولاری باغانش T.

se BLOTTIR. S'acroupir, se mettre tout en un tas A. کنوع
|| در طوب بوزلمک T. در هم پیچیده شدن P. اقرباع
Les Se blottir dans un coin بوزلمک در طوب
ککلمک کلبی کورنجد perdrix se blotissent devant le chien
در طوب بوزلوب طور

BLUETTE. Étincelle A. شرار pl. شرر pl. شرارة A. خدره
T. قفلجم - On dit figur., qu'il y a quelques bluettes d'esprit
dans cet ouvrage, pour dire, qu'il y a quelques petits traits

d'esprit فلان تألیفده بعض لمعات رشد وکیاست بدیدار
فلان تألیفده لمعه ما فراست وکیاست وار در - اولور

BLUTEAU ou BLUTOIR. Espèce de sas fait d'étamine ou de
crin A. المنخل pl. مناخل P. پرویزن T. الک || Ce bluteau
n'est pas assez fin, il ne fait pas la farine assez blanche
اشبو الک کرکی کبی اینجه اولمدیغندن دقیقی بیاض جیقارمز

BLUTER. Passer par l'étamine A. نخل P. بیختن T. الیمک

BOBÈCHE. La partie d'un chandelier, dans laquelle on met
la chandelle A. فوهة المسرجة P. شمعدان T. دهانه شمعدان
مسرجه ذات ثلاث الافواه Chandelier à trois bobèches || آنزی
اوج آنزولو شمعدان -

BOBINE. Espèce de fuseau sur lequel on dévide du fil A.
ماسوره T. ماسوره - ماسوره - نابچد P. لیسنه - اواقی - وشیعه

BOBLNER. Dévider du fil sur la bobine A. طلی علی الاراقی
ماسورید صارمق T. بر نابچد پیچیدن P.

BOCAGE. Petit bois, bosquet A. مشجرة P. خیابانزار T.
قوریلق

BOCAL. Espèce de bouteille A. قاحز P. مشربة - قاقوزة -
بر - بر مشربده باده Un bocal de vin || بقرج T. آبستاند
بقرج باده

BOEUF. Taureau coupé A. بقر pl. بقر P. اوکوز T. گاو
Boeuf تارالا سورن اوکوز Boeuf qui tire à la charrue || صغر
بر جفت اوکوز Une couple de boeufs جفت اوکوزی
Pieds de boeuf صغر پاچدسی Troupeau de boeufs A. صوار
Mettre des boeufs صغر سرر بسی T. گلد گاو P. قطیع البقر
Une étable à boeufs صغوری صواده قویمق
à l'engrais صغر T. پوست گاو P. ادیم البقر A. Cuir de boeuf
تونسیده قوریمش Boeuf fumé صغر دربسی - پوستکیسی
صغر - قدید بقر - اشاره بقر Boeuf salé صغر بصدرمدسی
T. گاو دشتی P. بقر وحش A. Boeuf sauvage بصدرمدسی
- Il se dit aussi par injure d'un homme stu-
pide A. اوکوزکی آدم T. گاو پیکر P. بقر عدیم الاذعان

On appelle en termes d'Architecture, Oeil de boeuf, une fe-
nêtre ronde qui se pratique aux toits, pour éclairer les bâti-
ments A. باجد T. روشندان P. کوة pl. کوة A.

BOHÈME, ou BOHÉMIEN. Ce mot est employé pour désigner
une sorte de vagabonds qui courent le pays, disant la bonne aven-
ture. On les appelle aussi Egyptiens A. زنجبی عراب الغال

فالحی جنبگانند T. زندگانی فالرن P.

BOIRE. Prendre, recevoir une liqueur dans la bouche, pour la conduire à l'estomac A. شرب - تجرع - نوشیدن P.

شرب ما ایتمک Boire de l'eau A. ایتمک T. نوش کردن -

بوزلی Boire à la glace صو ایتمک - نوش آب ایتمک -

بالاعتراش شرب Boire dans le creux de la main صو ایتمک

اوج ایلد صو - کف دست ایلد نوش ایتمک - ما ایتمک

دریکت نفیس نوشیدن P. اجتراح A. ایتمک Boire d'un trait

آستند P. توفیق A. Boire à longs traits P. نوشیدن ایتمک T.

On dit, Faire boire - آزجد آزجد ایتمک T. آستند نوشیدن

اسبوا اب P. اسقاء الفرس A. Boire un cheval, le mener à boire

Et boire à la santé de quelqu'un - طواری عوارقی T. دادن

طلو ایتمک T. دوستگانی نوشیدن P. شرب النخب A.

On a bu à la santé de quelqu'un - فلانک عشقند ایتمک

فلان کسندنک عشقند نوش ساعر دوستگانی ایلدیلر

Boire au bon retour de quelqu'un, pour dire, en signe de joie

فلان کشینک میمنت فتوومچمون نوش

فلانک سلامت ایلد کلدیکند - ساعر دوستگانی ایتمک

Boire au retour, à l'heureux voyage, pour ex-

primer les vœux qu'on fait en faveur de celui qui part مصحوباً

بالامن والسلامه سمه مقصوده وصولک دعاسنی ذکر

الله سلامتلر ویره - ایدرک نوش ساعر دوستگانی ایتمک

Boire à la rende, pour dire, boire - دییدرک طلو ایتمک

اصحاب Boire le vin du marché, se dit de ceux qui,

après avoir fait un marché, vont boire ensemble لادی الانقاد

المعامله بری برلر یلد پیالذ دوستگانی نوش ایتمک

On dit, Donner pour boire, pour dire, donner quelque chose

بخشن - اعطاء العطیة A. بخشن - داشمن دادن - دادن

قبیره پارهسی T. داشمن دادن - داشمن دادن - ویرمک

شربتاک ویرمک - بخشن ویرمک - ویرمک

صوت P. سکوان - سکو A. Boire, signifie aussi, s'enivrer

سکوه مبالا در سرخوش اولاق T. شدن

On dit figur. Boire un affront, pour dire, souffrir une injure

تجرع - عصم الرذالة A. تجرع - رذالت نوشیدن P. الناس الرذالة

T. رذالته خسواری و رذالت نوشیدن P. الناس الرذالة

Et qui fait la faute la boit, pour dire, que

celui qui a fait une faute, en doit porter la peine خطایی

ایدن آجیسنی جکر

On dit, que le papier boit, pour dire, que l'encre perce au

travers A. نشث P. نوشیدن T. ایتمک Ce pa-

pier n'est pas bon, il boit بواکاذ ایشد یرامز زیره مرکبی

On le dit aussi dans le même

sens, en parlant de la terre et de l'éponge.

BUVANT. Participe du présent. Celui qui boit A. شارب P.

Cet homme est bien buvant et bien man-

geant بو آدمدر P. Bu. Participe du passé.

ایتملش T. نوشیده P. مشروب A.

BOIRE, substantif. Ce qu'on boit A. مشروب P. نوش T.

On lui apprête son boire et son man-

ger نوش و خوردینی آماده - مشروب و طعامنی آماده ایدرلر

En parlant - یبیدجکنی و ایتجککنی حاضر ایدرلر - ایدرلر

d'une personne qui met une application extraordinaire à une

chose, on dit, qu'elle en perd le boire et le manger ترک

ترک خواب و راحت ایتمک - خورد و خواب ایتمک

نوش و خوردنی فراموش - اکل و شربی نفیسند حرام ایتمک

ایتلک

BOIS. Substance dure des arbres A. عود pl. عیدان P. خوب

تازه خوب تازه P. عود طری A. اناج T.

عودی اناج T. خوب خشک P. عود یابس A. اناج

عود ینکلو T. خوب کرمخورد P. عود ماروض A. اناج

جورک اناج T. خوب پوسیده P. عود بالی A. اناج

جوب رکدار P. عود ذی العرق A. جوریمش اناج -

Buis de chauffage Bois de chêne طمبرلر اناج T.

Bois de construction, ou bois à brûler A. حطب P. هیمد T. اوطون

جوب P. اخشاب pl. خشب A. حطب T. بنا

جوب P. عود لاعمال الالواح A. کراستد T. بنا

Bois d'équarrissage تختد بچیلجک اناج T. تختد پرداختنی

دیورکک T. خوب ستون پرداختنی P. عود لاعمال العیود A.

عوبد کراستدسی T. Bois de charonnage اناج

On appelle dans les arbres, Bois vif, le bois qui pousse des

branches et des feuilles A. عود حتی T. جوب زنده

Et bois mort, les branches qui ne reçoivent pas de sève

جانی فالاماش - اولر دال T. شام مرده P. نصص میت A.

On appelle aussi, Bois mort, tout arbre sèche sur le pied

درخت - درخت خشکیده P. شجرة يابسة - شجر ميت A.
Et bois chablis, le قوری آغاج - قوریمش آغاج T. خشک
عود الشجرة المنهدمة A. bois des arbres abattus par les vents
بیشلمش آغاج اوطونی T. هیزم درخت شکسته P.

Bois, signifie aussi, un lieu planté de certaines sortes d'arbres,
عریفه - عریف - اغیال pl. غیل A. comme chênes, hêtres etc.
Grand bois || قوری - میشد لکت T. بیشد P. غرایف pl.

Un bois de deux cents arpens بیوت قوری - عریفه وسیعة الاطراف - عریف کبیر
ایکسوز دونم بر احاطه ایدر قوری
جتلغی - اشجار ماتندی مشتمل اولان غریف Bois touffu

اشجار رفیع القندی Bois de haute futaie آغاجلی قوری
همسر فرق فرقدان اولمش درختان بالا - مشتمل بیشدزار
قوری اینچندن Traverser un bois قندی محتوی بیشدزار

Un pays de bois قوری آرسندن کچمکت - مرور ایتمکت
Per- قوریسی جوتق بر مملکت - کثیر الاغیال بر مملکت
La قوری اینچنده یول اجدق

On appelle, قوری کناری - طره غریف lisière d'un bois
Garde-bois, un bas officier préposé pour la conservation du bois
قوری بکچسی T. پاسبان بیشدزار P. عسکس الغیل A.

Bois de lit. Tout ce qui compose la menuiserie d'un lit A.
|| یتاق صفهسی T. تخت جامه خواب P. سریر الفراش
Dresser un lit de bois بر قطع سریر فراش نصب ایلمکت

Bois, se dit aussi des cornes d'un cerf A. روق الطبی
کیکت بوینوزی - کیکت مهرهسی T. شاخ آدو - گداهش

BOIS-PUANT. V. Anagris.

تغریق باخشاب المنحوتة A. BOISER. Garnir de menuiserie
سلیجی کاری آغاج ایله T. بچوب پرداخت پوشایدن P.
سلیجی ایشی تختدلر ایله فایلمق - دوناتاق

بچوب پرداخت P. مغرق باخشاب المنحوتة A. Botsé.
Il se dit aussi - سلیجی ایشی تختدلر ایله فایلو T. پوشانیده
ارض - ارض حطیبة A. d'une terre bien garnie de bois

آغاجی کوریر - آغاجاق T. درختستان P. غلبا
BOISERIE. Ouvrage de menuiserie dont on couvre les murs
کار جوب P. عمل من اخشاب المنحوتة A. d'une chambre

سلیجی ایشی T. پرداخته
آغاجلو T. جوبی T. عودتی A. De nature de bois
بر نبات نباتات عودتیه اقسامند زدر Cette plante est boisuse

BOISSEAU. Mesure pour les choses solides A. امداد pl. مَد

Mesurer au boisseau || کیله - اولچمکت T. پیمانه - چارو P.
Un demi-boisseau نصف المَد A. اولچمکت ایله تشکیل ایتمکت
باری اولچمکت - نصف اولچمکت T. نیم پیمانه P.

BOISSELEE. Ce qu'un boisseau peut contenir A. مل المَد P.
Acheter une || بر کیله لکت - اولچمکت طلوسی T. یکت چارو
boisselée de grains بر اولچمکت طلوسی غله مبابعد ایتمکت
بر کیله حبوبات -

BOISSELIER. Artisan de divers ustensiles de bois A. صانع
آغاج فابری T. کارگر ادوات جوپیم P. الاوانی الاخشابیة
ایشلیجیسی

BOISSELERIE. Métier du boisseher A. صنعت الاعمال الاوانی
آغاج فابری T. کارگر ادوات جوپیم P. الاخشابیة
ایشلیجیسی

BOISSON. Liqueur à boire A. مشروب - اشربة pl. شراب
|| اینچدجکت شی - اینچقی T. نوشیدنی P. مشروبات pl.
La lière, la limonade sont des boissons rafraichissantes
شعیرتد

ولیمون شربتی مشروبات مبرده قسمند زدر
صونات pl. صوندة - درج BOITE. Ustensile creux à couvercle
درج Boite d'or سفون قوطیسی Boite à poudre || قوطی T.

Boite à montre ساعت قوطیسی Boite à montre آلتون قوطی - زرین
enrichie de diamans قوطی - سجودر قوطی
à tabac الداس قوطی - Il se dit aussi, de ce qui est contenu dans

la boîte || Une boîte d'abricots بر قوطی فایسی
آقسق T. لندیدن - لنگیدن P. تنعرج A. BOITER. Clocher
|| Boiter tout bas جوقده آقسق

En parlant des chevaux, on emploie les mots A. بکدرکت T. لنگیدن
P. غدر - طالع A. Ce cheval boite || یوریمکت
یورآت طالعاً یورر

آقسق T. لنگت P. عرجان pl. اعرج A. BOITEUX. Qui boite
Et en parlant des chevaux - مرتة عرجا Femme boiteuse || طوپال -
On dit - بکدرکت یوریمیان T. لنگرو P. طالع A. d'un cheval

طوپالبر طوپالبر Boiteux. Il ne faut pas clocher devant les boiteux
یانسده آقسق آدابدن دکلدر

درج P. خفمش الجراح A. BOITIER. Boite des chirurgiens
جراح قوطیسی T. ریشساز
حبوب pl. حب A. BOL. ou BOLUS. Petite boule de drogues

حب T. داند P. گل ارمنی P. طین ارمنی A. Bol ou Bol d'Armenie.
کل ارمنی

BOLET, Plante *A.* طرملان *T.* عراجین *pl.* عرجون

BOMBARDMENT, *V.* Bombarder.

BOMBARDIER, Jeter des bombes *A.* رمی خمبیره *T.* ضرب - خمبیره || *Bombarder* قوباره اتدق *T.* خمبیره انداختن *P.* بالخمبیره متروسلر اوزرینه خمبیره اتدق

BOMBARDIER, *A.* خمبیره زدہ *P.* مضروب بالخمبیره *T.* ایلد دوکلمش

BOMBARDIER, Celui qui tire des bombes *A.* راسی خمبیره *T.* قوباره چی *P.* رماة الخمبیره *pl.*

BOMBE, Boule de fer creuse, remplie de poudre *A.* خمبیره *P.* - فتائے خمبیره *T.* Un éclat de bombe || قوباره *T.* زوالد - خمبیره ضربہ خمبیره دن *T.* Voûte à l'épreuve de la bombe خمبیره پارجدسی مصرن کمرلو بنا

BOMBEMENT, Convexité *A.* *T.* خرپشتی *P.* شکل مستم *T.* خرپشت کردن *P.* تسنیم *A.* BOMBER, Rendre convexe *A.* بالقی صرتی ایتمک - اورکچاشک

BOMBER, Rendre convexe *A.* تسنیم *P.* خرپشت کردن *T.* خرپشت کردن *P.* تسنیم *A.* بالقی صرتی ایتمک - اورکچاشک

BON, Qui a de la bonté *A.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک *T.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک

BON, Qui a de la bonté *A.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک *T.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک

BON, Qui a de la bonté *A.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک *T.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک

BON, Qui a de la bonté *A.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک *T.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک

BON, Qui a de la bonté *A.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک *T.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک

BON, Qui a de la bonté *A.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک *T.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک

BON, Qui a de la bonté *A.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک *T.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک

BON, Qui a de la bonté *A.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک *T.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک

BON, Qui a de la bonté *A.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک *T.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک

BON, Qui a de la bonté *A.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک *T.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک

BON, Qui a de la bonté *A.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک *T.* خیر *P.* نیک *T.* خوش - نیک

une bonne main *A.* چیره دست *P.* ذو خدافه الید - صنیع الیدین *T.* qu'une nouvelle vient de bonne main, pour dire, فلان خبر شایان وثوق واعتماد

qu'elle vient de bonne part Et qu'une affaire est en bonnes mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

bonne mains, pour dire, qu'elle est entre les mains d'une personne qui saura bien la conduire در

mal an, pour dire, le produit d'une année compensant celui de l'autre اوزربند برکت سندسیله قحط سندسی بری بری اوزربند
Et bon jour, pour dire, un jour de fête
T. روز فیروز-روز فرخنده P. یوم مجید-یوم مبارک A. مبارک کون

On dit, De bonne heure, pour dire, tôt A. مستعجلاً
P. مستعجلاً T. تیز || Tâchez de venir de bonne heure
Et il est encore de bonne heure, pour dire,
- وقتندده T. در سر وقت P. فی وقت الاوفق A. وقت و زمانيله
- وقت خوش T. اعلیٰ خوش P. فنعیم - فیهما A. د'approbation

On dit, Faire bon visage à quelqu'un, lui faire bonne mine,
pour dire, le recevoir civilement A. عرض الوجبة اللطفا
P. || اللغات یوزی کوسترمت T. رویی اللغات نمودن
بر کمسندهک حقه اظهار رویی اللغات
Et donner quelque chose de bonne grâce, pour dire,
d'une manière honnête A. بالطرف والخفاية - بالحسن والطرافة
جلهیلک ایلده T. نازکانه P.

On dit, À tout bon compte revenir, pour dire, sans préjudice
des erreurs de calcul T. لدى الحاجد اعاده حساب اولنق
Et qu'un homme est de bon compte, pour dire, qu'il
est fidèle dans les comptes qu'il rend بر حسابنده درست
سلوک و حرکتندده حساب و برمت - آدمدر
Et donner de bonnes enseignes
de quelque chose, pour dire, l'indiquer par des marques faciles
à reconnaître T. اسم و رسميله بر شیهک خبرینی و برمت
- Et à bonnes enseignes, pour dire, avec une connaissance suf-
fisante de ce qui est à faire A. صورت T. بوقوف الحال
Et mettre quelqu'un sur le bon
pied, pour dire, le réduire à faire ce qu'il doit T. بر کمسندهی
On dit aussi, d'un homme qui a du crédit, qu'il
est sur un bon pied dans le monde بین الناس موقع حسن
بین الناس مظهر حسن اعتبار در- اعتبارده قائمدر

On dit proverb., quand on veut faire entendre quelque chose
à quelqu'un, en ne s'expliquant qu'à demi, à bon entendeur
العارف یکنید الاشارة A. salut

Box, signifie aussi, bonne qualité A. حسن pl. حسنة
C'est un homme T. نیکخویی - نیکویی P. محاسن

فلان کشیده حسن و قبح
فلان کشیده محاسن و مساوی مجتهد- طرفی وار در
باباسنک یاکنز Un fils qui n'a pris de son père que le bon
La pièce dont vous parlez a des défauts, mais elle ne laisse pas d'y avoir du bon
سولدییکک فصل فی الواقع بعض مساوی بی مشتمل ایسد دخی محاسندن
کلیاً خالی دکلدر

On dit, que des gens d'affaires ont eu du bon dans un parti,
dans un traité, pour dire, qu'ils ont trouvé du profit فلان
Et en parlant - مادهده و فلان معاهدهده فادهده مند اولمشدر در
d'une affaire d'argent, d'une entreprise lucrative on appelle, Le
revenant bon, ce qui en revient du profit ربح صحیح

On appelle aussi, Deniers revenant bons, la somme qui reste
d'un fonds qu'on avait destiné pour quelque dépense A. فضلة
فضلة المصارف - المال

Box, signifie aussi, ce qu'il y a d'avantageux, d'important en
quelque chose A. لطفی T. بهترین حال P. احسن الجہات
مصلحتک جہت احسنی... Le bon de l'affaire est que... || طرفی
مادهنک لطفی طرفی بودر کد - بودر کد

Et l'assurance par écrit d'une chose promise A. وثيقة القبول
Le bon du Roi || مقبول سندى - قبول سندى T. قبولنامه P.
Le bon d'un banquier قبول شاهاندى محتموى اولان سند
On dit قبول امضاسى - صرافتک و برديکى قبول سندى
هر کلامده هر کلامده هر کلامده هر کلامده هر کلامده هر کلامده
وضع امضای قبول ایدر

BONNE. Femme chargée de veiller sur un enfant A. حاضنة
دادى T. داید P. ربیبة -

BONNE AVENTURE. Vaines prédictions de l'avenir A. تعبیر
Se faire dire sa bonne aventure || فالجیلق T. فالگریبی P. الفال
مستقبلات - مستقبلات احواله داتر تعبیر فال ایتددرمت
Il se dit particulièrement, اموری فالجیدن استکشان ایتمت
des predictions qu'on fait sur l'inspection de la main A. استدلال
آوجه بافجیلق T. از کف دست فال زدن P. بعلام الکف
A. Il se prend aussi pour Aventure heureuse
ارزاق pl. رزق مسعود - حالات میمونة pl. حالات میمونة
Il lui est arrivé || مونلو ایش T. قسمت فرخنده P. مسعوده
فلان کشی حقه بر حالت میموند ظهور
فلان کشی حقه و رای پوده تقدیردن بر رزق - ایلدی

مسعود نصیب اولدی

BONNE FORTUNE. Ce qui arrive d'avantageux et d'inattendu
- یاورچی بخت P. مساعده البخت - اقبال البخت A.
بخت اچقلغسی - خیرلو بخت ایشی T. گشایش بخت
|| Il lui est arrivé une bonne fortune depuis peu عهد قریبده
خیرلو بر بخت - کندوبد بر مساعده بخت ظهور ایلدی
ایشده اوغراد

BONNE VOGLIE. Celui qui se loue pour ramer sur une galère
|| Il y a dix bonnes voglies sur cette galère بر جکدیوریده اون نفر استاد کورکچی
واردر

On dit, de bonne voglie, pour dire, de bonne volonté A.
بنیت خیر P. بنیت الخالصه - بنیت الحسنه - باراده الخیریه
خیرلو نیت ایلد T. باندیشد خیر -

BONACE. Calme, tranquillité de la mer A. سکونه البحر
لیمانلق - لیمانلق دکر T. آرمیدگی دریا P. البحر

BONASSE. Simple et sans aucune malice A. صافی القلب
T. بیعمل و عیش - صافدرون - ساده درون - ساده لوح P.
یورکی حیلدسز - بون

BONBON. Pâtes sucrées A. شکرملر T. سکربنها P. سکریات

BONBONIERE. Boîte à bonbons A. درج السكریات
شکرملد قوطیسی T. سکربنها

BOND. Le saut que fait une balle ou autre chose semblable,
lorsqu'étant tombée à terre, elle se relève A. قفزات pl. قفزات
دوشن || La balle n'a point fait de bond T. منجک P.
Prendre la balle au bond T. سکد ایتمدی
کلدیسی سکر ایکس - حال قفزده اولدیعی حالده قایمق
طوب کلدیسی بر طوب کلدیسی Le boulet de canon fit plusieurs bonds
بر فاج سکده - فاج دفعده تردید قفزات ایلد دوشدی
بین القزوة والطیران Entre bond et volée ایتدکد نکره دوشدی
- On dit figur., سکده ایلد هوايد اوجدیعی وقتک اره سنده -
Prendre la balle au bond, pour dire, faire une chose précisé-
ment dans le moment qu'elle est faisable تمام نصابند
برایشی تمام نصابند ایشلمک - کنوروب ایشلمک
- Et qu'une balle fait un faux bond, pour dire, qu'en faisant le bond, elle s'écarte
du lieu où elle devait retomber A. داراست P. دالغاً قفزوان
- Et d'un cheval, qu'il va par bonds, pour dire, qu'il va en sautant A. منافله P. جهان

Il se dit aussi des chevreuils et d'autres animaux A. قفزوان T. جهیدن
|| Il ne va que par sauts et par bonds ایلد قفزات
رواند اولور

BONDE. Pièce de bois qui, étant baissée ou haussée, sert à retenir
ou à lâcher l'eau d'un étang A. صناعه P. سپر بند T. صاوه جق
صاوه جقی قالدردق - رفع صناعه ایتمک || Lever la bonde
صاوه جقی یوقاری - ترفیع صناعه ایتمک Hauser la bonde
صاوه جقی - تنزیل صناعه ایتمک Lâcher la bonde قالدردق
Figur. Lâcher la bonde à ses larmes, à ses plaintes,
à sa colère و شرسکد و طوفان و شکارید و اشتکاید
و مسیل شدید الجریبان عذف و غضبه گشاد و یومک

BONDÉ, se dit aussi d'un trou rond fait dans un tonneau A.
فوجی دلکی T. سوراخ چلک P. vul. بزال

BONDIR. Faire un ou plusieurs bonds A. قفزوان P. منجک
|| Les boulets de canon bondissent sur le pavé Cette
طوب کلدی قالدیرم اوزر بند سکدرک دوشر P. vul. بزال
balle est trop molle, elle ne bondit point کوشکدر
بو کلد بغایت کوشکدر - Il se dit aussi, de quelques animaux qui
vont en sautant A. وکر - وکر - وکر P. قفزوان
|| Les agneaux bondissaient dans les campagnes قیزبلر دشت
- On dit figur., lorsqu'on a une extrême répugnance pour un aliment, ou pour quelque autre
chose qui fait soulever le coeur, Cela fait bondir le coeur A.
منش گودا P. ایوات الجیشمان النفس - اجاشمة النفس
یورکی یورندن اویاتمق T. آردن

BONDISSANT. Qui bondit A. فافر P. بزوان - منجکزون - منجکزون
صچرا بیجی T.

BONDISEMENT. Mouvement de ce qui bondit A. قفزوان
صچرا بیجی T. جهیدگی - منجکزنی P. قفزوان

BONDON. Morceau de bois dont on bouche le trou d'un ton-
neau A. صماد الفطاس T. بودبند چلک
فوجی طابسی - فوجی دلیکنی طیقاقی - فوجی طیقاقی -
Il se dit aussi de l'ouverture ou l'on place le bondon. V. Bonde.

BONDONNER. Boucher la bonde d'un tonneau avec le bondon
بودبند زدن P. تصمید البزال - صرب الصماد علی البزال A.
فوجینک دلیکنی طیقاقی - فوجی دلیکن طابد اورمق T.
طابسی - طیقاقمش T. بودبند زده P. صماد A. Bondonni.

BONNETERIE. L'art du bonnetier *A.* فن التصنيع القلائس

P. طاقیدجیلاق *T.* سرپوش گری

BONNETIER. Celui qui fait des bonnets *A.* صانع القلائس

P. طاقیدجی *T.* سرپوش گر

BONSOIR. Terme dont on se sert pour saluer quelqu'un sur la fin du jour *A.* وقت شام خیر بادا *P.* مساوكم خیر

اخشامکر خیر اولسون

BONTÉ. Qualité de ce qui est bon *A.* - طیبیت - جودت

جودت خمر *||* La bonté du vin *A.* ایولاکت *T.* خوبی *P.* لطافت

جودت d'un terroir *A.* طیبیت ارض *La bonté de l'air*

مناصکت جودتی d'un remède جودتی d'une étoile

اسبکت جودتی d'un cheval

Il se prend aussi, pour une qualité morale qui porte à faire

du bien *A.* - لطیف الطبع - جودت الطبع - طیب النفس

- ایولاکت *T.* یکمنشی - نیکبادی - نیکخویی *P.* خیریت

جودت طبعک خاقدسی کندوبی سودرمدکر خوش خویلاق

Bonté naturelle جودت فطریة Bonté singulière جودت

طیب نفس Sa bonté est connue de tout le monde

طیبیم جودت طبعی - نفسی عاقد عددننده معلوم ومشهور در

Abuser de la bonté de quelqu'un جودت طبعی حدت

بر کسندنکت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

بر کسندن طرفندن - لایقندن خارج صورت ایله قوللنمق

C'est un homme plein de bonté جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت جودت طبعی حدت

الطاف واحسانات جلیلدنکت ممدار شکرگذاری اولدیغمی
لطیف وکرمکت مرتبة Vous avez trop de bonté بیان ایله
نایبدهدر

- مساحلت الطبع *A.* Il signifie aussi, trop grande facilité

La bonté du *||* کوسکتک *T.* نوححربی *P.* ملائیت المزاج

پدرکت مساحلت طبعی père est la cause de la perte du fils

Il se laisse tous les jours tromper par son trop de bonté

فرط ملائیت مزاجی

Sa bonté Sa bonté تقوییهیلد کل بیم گرفتار دام مکر وخدیعت اولور

مساحلت طبعی خرابییت حالند بادبی اولمشدر اولور

Il a une bonté sotte طبعی وار در

BOOTÉS. Constellation. *V.* Bouvier.

BORAX. Sel propre à faciliter la fonte des métaux *A.* بورق

T. تمسکار *P.* بوره

BORBORISME, ou BORBORYSME. Vent qui se fait entendre dans

les intestins *A.* قرقرة الامعاء - قرقرة

P. قراقسر *pl.* کرده پیچ

بورونتی *T.* باد شکم

BORD. L'extrémité d'une surface *A.* طرف - حرف *pl.*

Le bord d'un vaisseau, *||* کنار - اوج *T.* کناره *P.* اطراف *pl.*

کمینکت وفایعکت - حرف سفیند وطرف زورق

لب *P.* شفیق القدح - شقة القدح *A.* Bord d'un verre - کناری

Bord d'une robe *A.* بردانکت دودانگی *T.* لب پییالد - جام

- اتنکت *T.* کناره - دامن *P.* طرف - اذیال *pl.* ذیل *A.*

لب *P.* سیف البحر - ساحل البحر *A.* Bord de la mer - اوج

شاطبی *A.* Bord d'une rivière - دکر قیسیسی - یالی *T.* دریا

Bord d'une montagne - جانی قیسیسی *T.* لب جوی *P.* النهر

Arriver à bord, signifie, arriver au bord de l'eau, au bord de la mer

ساحله واصل اولمق - ساحلوس اولمق *T.*

On le dit poétiquement au pluriel, pour dire, des régions envi-

ronnées d'eau *A.* عراق *||* Les bords Africains

عراقی آفریقیة

Les bords Indiens عراقی هند

Quand on ne peut trouver un mot qu'on cherche, on dit qu'on

l'a sur le bord des lèvres طرلاشور کنارنده

- Et qu'un homme a le coeur sur le bord des lèvres, pour dire, qu'il ne sait rien dissimuler

بورکندهدر

Et qu'il a l'âme sur le bord des lèvres در

جانی دودانده کلدی - جان بر لب آمده در

جانی دودانده کلدی - جان بر لب آمده در

جانی دودانده کلدی - جان بر لب آمده در

جانی دودانده کلدی - جان بر لب آمده در

جانی دودانده کلدی - جان بر لب آمده در

جانی دودانده کلدی - جان بر لب آمده در

جانی دودانده کلدی - جان بر لب آمده در

جانی دودانده کلدی - جان بر لب آمده در

On appelle, Rouge bord, un verre plein de vin jusqu'au bord *A.* طاشقین قدح *T.* پیمانه سرشار *P.* اقداح طافحة *pl.* قدح طافح

On dit figur., Être au bord du précipice, pour dire, être tombé dans un grand malheur *اولمق* - حایب و رطه فنا و تبارد *اولمق* - کناره مغاک تباه و فناده *اولمق*

Il se dit aussi, d'une espèce de ruban dont on borde certaines parties de l'habillement *A.* طراز *P.* وشیع - سنجف *T.* پروز

Il se dit, en termes de Marine, de tout vaisseau *A.* سفینه *T.* کبی || Le capitaine nous régala sur son bord رتیس سفینه کمپسی ایچنده بزه صیافت *P.* مرکب بحر - رتیس سفینه کمپسی ایچنده شو قدر ملأح و شو قدر عسکری *A.* ایلدی Il a tant de matelots, de soldats, de passagers sur son bord سفیندسی ایچنده شو قدر ملأح و شو قدر یولجی وار در *A.* Il était à bord de l'Amiral - On appelle, Vaisseau de haut-bord, un grand bâtiment à voiles *A.* سفینه رفیع الحجم *P.* سفینه کبیره - سفینه جسیقه *T.* کشتی بزرگ *P.* سفینه کبیره - Et vaisseau de bas-bord, une galère ou tout autre petit bâtiment plat *A.* مراکب صغیره *pl.* مرکب صغیر *P.* - On dit, Changer le bord, pour dire, revirer le vaisseau *A.* اصافه السفینه عن *T.* کشتی بزرگ *P.* - اوفاق تکند - تکند *T.* کشتی کوچک *P.* کمکی بی یولندن *T.* کشتی از راه ور تافتن *P.* - صاپتمق *Et* courir bord sur bord, pour dire, luvoyer tantôt à droite, tantôt à gauche *T.* اووجد پوجد کتمک

Bord à bord, se dit des liqueurs, lorsqu'elles remplissent toute la capacité de ce qui les contient *A.* لبالب *P.* الی اسبالد *T.* سر تا سر - La rivière est bord à bord du quai ماء نهر ساحل ایله لبالب کندی *Eau* est bord à bord du vase صو قابنک اغزی برابرکنده کلمشدر

BORDAGE. Revêtement de planches qui couvre le bord d'un vaisseau *A.* کینک *T.* پوشش کشتی *P.* طهارة السفینه *A.* قابلمدسی

BORDAYER. Terme de Marine. Gouverner alternativement d'un côté et d'un autre, lorsque le vent ne permet pas de parer à route *A.* کج رنج رواند شدن *P.* متموراً مخور - عابراً سیر *T.* اولطه ایله یوریمک - اولطه ایتمک *P.*

BORDÉ. Galon d'or, d'argent etc. *V.* Galon.

BORDEE. La décharge de tous les canons rangés d'un des côtés du vaisseau *T.* الالانده *A.* Il liea contre l'ennemi une bordée

de son canon دشمن اوزرینه بر آلابانده طوب آتدی *Essuyer une bordée* ضربند دوجار *اولمق* - On dit figur., Une bordée d'injures, ou simplement, une bordée || Il lui a lié une bordée ویردی *Il* a essuyé une furieuse bordée بر آلابانده بید *مطهر اولمشدر*

Il se dit aussi, du chemin que fait un vaisseau, quand il est obligé de bordayer *T.* اولطه *Le* vaisseau fit une bordée کمی *Les* vaisseaux furent obligés de faire plusieurs bordées, pour arriver sur les ennemis اوزرینه کیلر اعدا *اولطه ایتمک* مجبور اولمشدر *Courir des bordées* یوریمک - اولطه ایتمک *BORDEL.* Lieu de prostitution *A.* مواخیر *pl.* ماخور *P.* قجه خاند - زناو - گانگاه *الربیة* اوروسی خاند

BORDER. Garnir l'extrémité de quelque chose, en y cousant un ruban, un morceau d'étoffe etc. *A.* طراز *P.* تطریز - توشیع *T.* بستم پرواز قویمق - کنار قویمق - سنجف جویرمک *Border un chapeau d'un galon d'or* صرمد کنارینی شرید ایله تطریز ایتمک

Il se dit aussi, de ce qui s'étend le long de certaines choses, et qui y sert comme de bord *A.* برنسندنک کناری اوزونلغند *T.* بدرائش کنار رفتن *P.* اوزانمق *Une* belle prairie qui borde un étang برکندنک *Cette* chaussée borde la rivière یول نهرك اوزونلغند *ممد اولور*

BORDER la haie, signifie, disposer des troupes sur un des deux côtés d'une rue *A.* در کناره *P.* تصانی فی طرف الطریق *T.* یولک - یولک کنارنده دیولمک *Les* régimens des gardes bordent la haie پادشادک پارس *شهرینه حیرن* دخولنده عسکر خاند *زوفاق* کنارنده صت بستم اولور

On dit qu'un lieu est bordé de précipices, pour dire, qu'il y a des précipices tout autour *A.* محاط بالخروق والحفرات *P.* محاط بالخروق والمطورات - گردا گرد بلوزه و سیلابکنده *T.* چپ جورده اوچرم ایله جویولمش

BORDER, en termes de Marine, signifie, côtoyer *A.* مساحله *A.* قیلری صیبره رق *T.* نزدیک لب دریا روانه شدن *P.* سیر دونما همان *La flotte ne fit que border les côtes* || کتمک دونما - مساحله سیر و گذراندن غیری بر شی ایتدماشدن همان دکر قیلرینی صیبروب کز مکندن غیری بر شی ایتدیککی یوقدر

BORDÉ. *A.* مشیع *P.* طراز بستد *T.* کنارو - سنجفلمش

BORDEREAU. Mémoire des espèces diverses qui composent une certaine somme *A.* حساب *P.* حساب الاجناس الدراحم *A.* اجناس سکد لرت حسابی *T.* درمهای گوناگون

BORDIGUE. Espace retranché avec des claies sur le bord de de la mer, pour prendre du poisson *A.* فمزر *T.* دالیان - بالقی دالیانی

BORDURE. Ce qui borde quelque chose, et lui sert d'ornement *A.* La bordure || کنار - پرواز *T.* پروازی *P.* حواشی *pl.* حاشیه *A.* La bordure آییندنک پروازی - حاشیه مرات *T.* On dit, La bordure d'une tapisserie کناری قالیچدنک کناری parterre, pour dire, les plate-bandes qui entourent un parterre *T.* Et la bordure d'une forêt, pour dire, les arbres qui sont au bord قوریلقی کنارنده کی آناجلر

En terme d'Armoiries, il se dit d'une brisure qui entoure tout l'écu *T.* زنجیر

BORÉAL. qui est du côté du Nord *A.* شمالی || Pôle boréal قطب شمالی

BORÉE. Vent septentrional. *V.* Bise.

BORGNE. Celui à qui manque un oeil *A.* عور *pl.* عیوران - بر *T.* یکچشم *P.* اخوق - مخوق العین - باخق العین - زن یکچشم - مرئه عورا *Une femme borgne* || کوزی کور بر کوزی کور عورت

BORNAGE. L'action de planter des bornes dans une terre *A.* نشاندن *P.* وضع العلام الفاصله - نصب الاعلام الحدود *Il* sont en différend || سنور نشانلری دیکمک *T.* نشان مرز اراعیلورنده نصب اعلام حدود حدود منازعه اوزره درلر خصوصنده

BORNE. Pierre ou autre marque qui sert à séparer un champ d'avec un autre *A.* ارفه - اعلام الحدود *pl.* علم الحدود *A.* نشان مرز *T.* نشان مرز *P.* علامت فاصله - ارف *Planter des bornes, asseoir des*

bornes *A.* Arracher des bornes علامت فاصله نصب ایتمک *Il se dit aussi, des pierres qu'on met à côté des portes, ou le long des murailles, pour empêcher qu'elles ne soient endommagées par des voitures* *A.* Mettre des bornes à une porte contre une muraille و دیوار قورقولاق طاشلری قوریمق دیبمده قورقولاق طاشلری قوریمق

BORNES, se dit de tout ce qui sert à séparer un État *A.* حدود *L'Espagne a pour bornes deux mers et les Pyrénées* طرفی دریای اسپانیا دولتنک حدودی ایکی طرفی دریای *Étendre les bornes de l'Empire* در حدود حکومتی تجاوز ایتمک *Et figur., de tout ce qui est regardé comme les limites de quelque chose* || Passer les bornes de son pouvoir تجاوز ایتمک *Passer les bornes de sa juridiction* تجاوز ایتمک *Passer les bornes de la raison et de la modestie* عقل و درایت و حقانیت *Passer les bornes de son sujet* حدود و اقتدار *Mettre des bornes, donner des bornes à son ambition* حرس نام و اقبالند وضع حد اعتدال *Se conten-* *ter dans les bornes du devoir* واجب حالک حدودنده اختیار تعیین حد ایتمک *Franchir les bornes du respect* حدود لازمده انحصار ایتمک *Aller au delà des bornes, passer au delà des bornes de la bienséance* آداب مرعیدنک حدی دینی تجاوز ایتمک *Se prescrire des bornes* کشی نفسنه تعیین حدود ایتمک *Connaitre ses bornes* وجیهه حد شناسی بد راقین ایتمک *Son ambition n'a point de bornes* حرس شان و اقبالنده سودای نام و شانی لا حد ولا قید در حد و قید یوقدر

BORNER. Mettre des bornes *A.* اختطاط *P.* نشانهای مرز *T.* سنور نشانلری دیکمک *Borner un champ, un vignoble* مزرعیدی و کرمی باغی علامت فاصله و تعبیل اختطاط ایتمک *علامت فاصله و تعبیل تحدید ایتمک*

Il signifie aussi, limiter, resserer dans une certaine étendue

La mer et les Alpes || قوشانه-قی T. در بستن P. حصر A. ایتالیا الکدسی الپس طاعوری ودریا bornent l'Italie Son jardin est beau, mais la rivière le borne de trop près دلگشا در الحقیق Il se dit aussi, des personnes par rapport à leurs maisons et à leurs héritages || Il est borne per une grande forêt du côté du Levant مشرفدن بر عظیم اورمان ایلد محصور Il veut vendre sa maison, parce qu'il s'y trouve trop borné, et qu'il ne saurait faire des acquisitions بغایت محصور در محصور الاطراف اولوب عمایم جدیده ایلد کسب وسعت On dit aussi, حال ممکن اولدیغندن فروخنده حواشکار در Il faut se borner à cela در ایتمار در C'est un homme qui sait se borner بر بیلور هر نفسک طریقتی بیلور بر حدود ایتمک آدمدر

تعیین الحدود - وضع الحدود A. Il signifie figur., modérer A. Borner son ambition, ses desirs, ses prétentions, ses esperances سودای خام شان واقبالد و مشتیهات نفسد و مطلوبات و مآمولاتند تعیین حدود ایتمک

T. نشانهای مرز نشانده P. منحصر - محدود A. borné. On dit qu'une maison a une vue bornée, pour dire, une vue de peu d'étendue فلان خانه نکت محدودی وضع اولنمش Et figur., Avoir des vues bornées, pour dire, avoir peu de lumière ou peu d'ambition مدای بصری محدود و فاصر در Et avoir l'esprit borné, être borné, pour dire, être capable de peu de chose T. دائرة افکار و مطالعاتی محدود و فاصر در On appelle, Fortune bornée, une fortune médiocre قوت مالیّه - بر قوت مالیّه فاصره الحدود غیر واسع

BORNOYER. Regarder d'un seul oeil une surface, pour juger de son alignement A. بیگشم P. استشراف باحدی العینین A. بر کوری قیهدرق باقیمق T. نگرستن

غیرا - نبیذ الارزن A. BOZAN. Breuvage fait avec du millet A. بوزه T. سقرقه - بوزه P. بوزه بین المسلمین کثیر الاستعمال اولان مشروبادندر

BOSEL. Marbre rond qui est la base des colonnes. On l'appelle aussi Tore T. کرسی طائی

BOSPHORE. Nom du détroit qui sépare la Thrace de l'Asie استامبولده کی T. ملتقا البحر الابيض والاسود A. Mineure بوزاز ایچی

BOSQUET. Petit bois A. خمیلة - غیطة P. خیابان T. خاجلق - خیابان صغیر Un petit bosquet || قوریاق -

BOSSAGE. Il se dit de toute partie saillante laissée exprès dans un mur, dans une colonne A. سنم P. شکل کورده T. Mur à bossage, porte à bossage, colonne à bossage - اورکجاکت اورکجلو - جدار ذو سنم و باب ذو سنم و عمود ذو سنم دیوار و اورکجلو قیر و اورکجلو دیوکت

P. فزرة - حدب A. Grosseur extraordinaire au dos A. کوزی سینه P. قعس - فطام - بزج A. اسنة pl. سنم A. - کوکس قنبوری - سنم نافد A. La bosse d'un chameau || اورکج T. کورده P. - Il se dit aussi, d'une enflure qui vient de contusion A. طومالمد - قبارق T. برجستگی P. نفاخ - نبرة A. الننده بر قبارق پیدا اولدی || Il s'est fait une bosse au front

Et d'une élévation dans toute superficie qui devrait être plate Un terrain plein de bosses طومالچی جوق - مواقع محدبد ایلد مملو بر ارض بر بر

En termes de Sculpture, il se dit du relief d'une figure A. Une figure relevée en bosse قبارمد T. شکل مستم - تسنیم نصف قبارمد - تسنیم اولدوق تصنیع اولنمش بر قطعه تصویر نیم قبارمد - تسنیم اوزره ایشلنمش بر ایش T. ایشلنمش تصویر On appelle, Ouvrage de ronde Bosse, un ouvrage de plein relief T. تسنیم کامل اوزره ایشلنمش بر ایش - On dit, Dessiner la bosse, dessiner d'après la bosse, pour dire, copier une figure en relief تسنمی آلمق

BOSSÉLAGE. Travail en bosse A. قبارمد ایشی T. عمل التسنیم

BOSELLER. Travailler en bosse A. اعمال فی شکل المستم T. قبارمد ایش ایشلنمکت T. ازلمکت T. انهزام A. بوکاسد بره دوشمکتد en tombant ایلدی Elle est toute bossée بستیون ایلدی - ازلمکتک پیدا ایلدی موزومدر

BOSSU. Qui a une bosse au dos A. کوز P. احذب - مفزور

مرئیه Une femme bossue T. زنک - لونج - پشت
 Et qui a une bosse à T. زن کور پشت - حدبا
 کورکسی T. کور سیند P. افطال - افعس - اوزع A. P.
 کورکسی - مرئیه قعسا - مرئیه زنخا Une femme bossue T. زنک
 - Il se dit aussi d'un terrain qui a beaucoup d'iné-
 galités A. طوماالجی جوق بریر - جوق بریر

BOSSUER. Faire des bosses à la vaisselle, en la laissant tomber
 Bossuer des plats T. ازدرمک - ازمک T. فرسودن P. حزم A.
 طبافلری ازدرمک

Bossui. ازکلو - ازلمش T. فرسوده P. مهزوم A.

BOSTANGI-BACHIL. Chef des Bostangis, chargés de la garde
 du sérail du Grand-Seigneur T. سر بوستانیان خاتمد
 بوستانچی باشی

BOTANIQUE. Science qui traite de tous les végétaux A. علم
 النباتات

BOTANISTE. Celui qui s'applique à la science qui traite des
 plantes A. ارباب العلم النباتات pl. اهل العلم النباتات

BOTTE. Assemblage de plusieurs choses liées ensemble A. حزمة
 Botte de raves, d'asperges, de T. دستم P. حزم pl.
 Mettre du foin en T. قوش قوندز وکرویز دمتی
 Botte de soie. C'est l'as- A. کلمه
 semblage de plusieurs écheveaux de soie, liés ensemble
 - Il se dit aussi, T. دستم ابریشم P. الحریر
 d'une grande quantité de plusieurs choses A. کومه
 Une botte de lettres T. کومه - کومه

BOTTE, est aussi une chaussure de cuir, qui enferme le pied et
 la jambe A. جرموق pl. جوامیق
 Botte de vache T. جرموق مصنوع جرموق
 Botte de maroquin T. دوزلمش جرموق
 Botte de chasse T. قیر جرموق
 De pècheurs T. جرموق بالقیجی جرموق
 La tige de la botte T. بطال جرموق - بونون
 Le talon de la botte T. جرموق فونجیمی
 جرموق اوکچدسی T. پالیند جرموق
 Une paire de bottes T. جرموق سولمش
 جرموق جرموق

On dit proverb., A propos de bottes, de tout ce qui se dit

ou se fait, sans que rien y ait donné lieu A. بلا سبب
 Il dit des T. نا بجای - بی مناسبه P. غیر مناسبه
 Il se T. بلا مناسبه شتوم ایذر
 lâche à propos de bottes T. بلا سبب نبره کلور

BOTTES, se dit, de la terre qui s'attache aux souliers, quand
 on marche dans un terrain gras A. لطیف الوحل
 Ce terrain est si gras, qu'on ne saurait
 se promener, sans en rapporter des bottes T.
 فلال ارض شل جامور بیلاشقی
 رتبدده یاغلو درکد اوزر بند کزلسد بهر حال جامور بیلاشقی
 جالب اولور

BOTTelage. Action de botteler. V. Botteler.

BOTTELER. Lier en bottes A. شد الحزمة - ربط الحزمة
 Botteler du foin, de la paille T. دستم بانلق
 اولقی وسمان دمتاری بانلق

BOTTELEUR. Celui qui fait des bottes de foin, de paille etc.
 Payer des T. دستم بانلق
 botteliers T. دستم بانلق

BOTTER. Faire des bottes A. خفاف
 Ce cordonnier botte bien T. جرموق پایمق
 Botter un régiment T. جرموق خفاف
 - Il signifie aussi, chauffer des bottes
 T. جرموق پویشیدن P. نلبیس الجرموق
 Et se chauffer les bottes soi-même
 T. جرموق پویشیدن P. نلبیس الجرموق
 Je vais me botter T. جرموق واریمورم

SE BOTTER. Amasser beaucoup de terre de ses pieds, en mar-
 chant dans un terrain gras A. استیحال
 جاموره بیلاشقی T. بر گرفتن

BOTTER. Artisan qui fait des bottes A. خفاف
 جرموقی T.

BOUC. Le mâle de la chèvre A. تیس pl. تیاس
 Les cornes d'un bouc T. نکد کشون - بز نر P.
 La barbe d'un bouc T. شاع بز نر P. التیس
 نکد نکد صفالی T. ریش بز نر P. الحیة التیس A.

Il se dit aussi, d'une peau de bouc où l'on met du vin on
 de l'huile A. خیمک P. اسقیمة pl. سقا - ازفاتق pl. زق
 بر طلوم روغن زیت T. Un bouc d'huile
 بر طلوم

BOUCASSIN. Étoffe de coton dont on fait des doublures T. برنامی

آتش یا اندر بجای آتش T. آلات آتشبار P. آلات ناشرة النار -

BOUCHES, se dit des embouchures par où de grands fleuves se déchargent dans la mer A. افواه النهر P. جویبار P. Les bouches du Nil || بوغازلر T. Embouchure.

BOUCHÉE. Petit morceau de quelque chose à manger A. لقمه Lقمه - دادملق T. گراش - نكده P. اكل pl. لقمات pl. || Une bouchée de pain الخبز - اكله الخبز T. ||

BOUCHER. Fermer une ouverture A. سد - ردم P. بستن - ثقبیدی Boucher un trou || باغملق - قپامق T. بندیدن Se boucher le nez, les oreilles, les yeux و سد اذان و سد عیون ایتمک برون و قولاق و کوز قپامق - عیون ایتمک

Dans les phrases suivantes le mot, Boucher, s'exprime par des mots particuliers. Ainsi on dit: Boucher le tonneau طایده ایله T. بسورخ شپوخ زدن P. اصمام - تصمید A. فدامرا P. ادسام - اغضاس A. Boucher la bouteille قپامق Boucher le passage طیقاج ایله باغملق - طیقامق T. استوار کردن تسکیک Boucher les chemins, les avenues کچیدلری قپامق - Boucher une porte, une fenêtre A. قپویی - در و روزنه بستن P. سکت الباب و سکت الیوزن A. En parlant d'un bâtiment qui est au devant d'un autre, on dit, qu'il en bouche la vue نظارتی کسرایدر - نظارتد جایل اولور - نظارتد معترض اولور

On dit figur., Se boucher les yeux, pour dire, ne vouloir point voir A. اغشاء العیون P. چشم پوشیدن T. کوزی قپامق Et se boucher les oreilles, pour dire, ne vouloir point entendre A. سد المسامع P. گوش پوشیدن T. قولاق قپامق T.

BOUCHÉ. A. مسدود - مردوم P. بستد T. باغملق - باغملقش - On dit figur., d'un homme qui a l'intelligence dure, qu'il a l'esprit bouché A. کثیف الذهن P. کند P. کثیف الذهن || Il a aujourd'hui l'esprit si bouché, qu'on ne lui peut rien faire entendre او کونکسی کون شل رتیده کثافت ذهنی وار در کد کندوید افهام کلام ایتمک طریقی بوقدر

BOUCHER. Celui qui tue du bétail, pour en vendre en dé-

حیوان بوغازلیجی T. قصاب P. قصاب - ساطر - جزار A. tail - قصاب -

BOUCHERIE. Le lieu où l'on tue le bétail A. مذبح - مجزرة T. ساخنجان - بسملگاه P. مساحه - II se dit aussi, du lieu où l'on vend la viande A. دکان القصاب - قصاب دکانی T. کربد گوشت فروش - گوشت اویز P. مقاتله - اقتتال - مناحرة - مذابحه A. Figur. Tuerie, massacre T. قیرغین || Il se fit une grande boucherie dans le combat انمای محاربه مذبحة عظیمه واقع اولدی Me- ner ou envoyer des soldats à la boucherie عسکری نفراتنی عسکری نفراتنی قنارید - مذابحه سوق و تسیر ایتمک کوندرمک

BOUCHOIR. Grande plaque de fer qui sert à boucher un four فرون قپاتی T. داش پوش P. طبق الفرن A.

BOUCHON. Ce qui sert à boucher une bouteille ou quelque autre vase A. سداس - سداس - سداس P. عفاص - صبار - دسام - سداس - سداس A. Bouchon de liège, de bois, de papier منتشار طیقاج T. Bouchon de paille, طیقاجی آج طیقاجی کاغذ طیقاجی گلول P. تون الحشیش - تون التبن A. Faire un bouchon de paille pour frotter un cheval اتی او شدره جق بر عدد صمان بیرالعی یا پمق

BOUCHONNER. Chiffonner A. اقضاع P. بر جین کردن T. بزى بوروشدرمق Bouchonner du linge بوروشدرمق - بورمک Bouchonner un cheval. Le frotter avec un bouchon de paille

اسبرا بگللول کاه سودن P. دلت الفوس برون التبن A. اتی صمان بیرالعی او شدرمق T.

BOUCLE. Anneau de métal A. ابزیم pl. ابزیم Des boucles de souliers باغ - طوقد T. گره بند - بندیند P. ابزیم Une ceinture à boucles طوقد فولان Boucles d'oreilles A. گوشواره P. حلقات pl. حلقه - شوق pl. شنف - اقراط pl. گوشواره Des boucles d'or کوپد T. حلقه گوش - اویژه - جواهر ایله مرتجع Des boucles de diamans النون کوپد - زرین - Il se dit figur., des anneaux que forment les cheveux frisés A. حلقه pl. حلقه Friser en boucles صاجی حلقه شعری حلقه شکننده تجعید ایتمک

حلقه حلقه ایتمکت - قیورمق

BOUCLER. Attacher avec une boucle A. ربط بالا بزین P. طوقه ایله باغامق T. گره بستن - بپندیند استوار کردن Boucler ses souliers - پایوشلوه ربط بپندیند ایتمکت Boucler des cheveux. C'est leur faire prendre la forme de boucle A. حلقه شعر فی شکل الحلقه P. صاجی حلقه T. زلفوا حلقه گوند خم کردن P. نجعید الشعر - هر اخشام بر ساعت متمادیاً صاجنی نجعید H est tous les soirs une heure à se friser et à se boucler Boucler un port. C'est le fermer لیمانی سد و بند ایتمکت

BOUCLIER. Arme défensive A. مجنّه - جنّه - تروس pl. تروس مجنّه - تروس مستدیر Un bouclier rond فلکان T. سپر - درق P. مجنّه ایله Parer du bouclier بیضاتی الشكل oval الشكل یونان و رومالو خلقی جسیم فلکان استعمال Les Grecs et les Romains portaient de grands boucliers دین و شریعتدر - جنّه حافظه دین و شریعتدر Et d'un grand theologien C'est le bouclier de la Foi سپر دین و شریعتدر - جنّه حافظه دین و شریعتدر

On dit figur., Faire son bouclier, pour dire, faire sa principale defense T. سپر عدّ ایتمکت - سپر مدافعه عدّ ایتمکت H fait son bouclier de cet argument بو دلیلی کندو حقه حقه فلان شی C'est là un méchant bouclier سپر قوی اتخاذ ایدر ایشد یواز بر نوع سپر در

BOUDER. Il se dit des enfans, lorsqu'ils ont quelque petit chagrin, qu'ils témoignent par leur mauvaise mine A. اظهار المعارة P. یوز اکشمکت T. نمندرویی کردن - جبین جبین نمودن P. دائما اظهار معارفت ایدر Un enfant qui boude toujours بر جوجق

Il se dit aussi d'une personne qui vient tout d'un coup rompre son amitié avec quelqu'un A. قطع الالفه P. رشتا آشنایی Je ne sais pas ce qu'il a contre moi, mais il boude depuis quelque temps, et il ne me parle plus حقه انفعالی ند اولدیفنی بیلدمم Hلد بر مدتند نبرو کوسکولکت کوسکوروب بنماد صحبت بو ایکی کشی بری برلر بند بپندیند Ces deux personnes boudent بو ایکی کشی بپندیند قطع الذات وار در - کوسکوندلر

BOUDIN. Boyau rempli de sang et de graisse de porc A. مسود

طوکوز فایله طولمش کردن T. الخنزیر

En termes de sellerie, il se dit d'un petit porte-manteau de cuir qu'on met sur le dos d'un cheval A. خرجة pl. خرج

خرج T. خرجین

BOUDOIR. Petit cabinet où l'on se retire A. بیت الخلوّة T. خلوت او طوسی T. خلوتیکده P.

BOUE. La fange des rues A. وحل pl. او حال P. خلا - گل طریق وحلناکت Un chemin plein de boue T. جامور - خلّاب - Être tout couvert de boue T. دوزلش بنا

Faire rejaillir de la boue dans la boue Faire rejaillir de la boue On dit, Payer les boues et les lanternes T. تجریمف او حال واشعال فنادیمل اسواق عواندینیی ادا Et - جامور سپورسد و فتر یاقمه رسومنی و برمکت - ایتمکت proverb., qu'une maison n'est faite que de boue et de crachat, pour dire, qu'elle n'est bâtie que de méchants matériaux جالی خس و خاشاک مقولسی شیلردن - جرییدن یاپامش بنا Et figur. Tirer quelqu'un de la boue, pour dire, le tirer d'un état misérable et bas T. رفع خاک مذلتدن Et c'est une âme de boue Et trainer un homme dans la boue, pour dire, le vilipender خاک غلطیده خاک جاموره بانومق - مذلت ایتمکت

Il se dit aussi, du pus qui sort d'un apostume, d'un abcès A. یاره مردارلغی - ایرین T. جرکت P. ریم - قیوح pl. قیسح Un apostume dont il sort beaucoup de boue ایشدن قیسح وافر خروج ایدر بر ورم

BOUE. Terme de Marine. Morceau de bois ou de liège, ou baril vide qui flotte au dessus d'une ancre T. سامندوره

BOUEUR. Charretier qui enlève les boues des rues A. ناقل جامور طاشیدنجی T. گل بردار P. الوحل

BOUEUX. Plein de boue A. گلناکت P. کثیر الوحل - موحل - Chemin tout boueux T. وحلناکت - جاموری جوق بر یول - الوحل

BOUFFANT. Qui paraît gonflé. Il ne se dit que des étoffes A. دپکت طورر - دپکت طورمش T. بر آماسیده P. ممتبب دپکت طورر بر نوب Une étoffe bouffante

BOUFFÉE. Il se dit de l'action subite et passagère de diverses choses A. هجمة pl. هجمات P. خروش T. عغاداق || Une bouffée de vent Une bouffée de fumée Il vient des bouffées de chaleur de temps en temps با گهظهور - هجمة دخان گاه و بیگاه خروش - گوما رو نمون و پیدا اولور آرالق ارالق صجافلق - صغاداقلری طبرر ایدر - On appelle, Bouffée de fièvre, un accès de fièvre qui n'a pas de suite T. حتما سریندیسى

Il se prend aussi pour Halenée A. نکهت P. دم دهان T. اغزدن - نکهت باده || Des bouffées de vin اغز قوقوسی - هوه کلان شراب قوقوسی

BOUFFER. S'enfler les joues. Il ne se dit qu'au figuré, en parlant d'un homme qui marque sa colère par la mine qu'il fait A. رکت خشدرا بر P. انتفاح العرق الغضب A. fait || Il bouffe او بکدن پوفلق - او بکد قبارمق T. خیرانیدن او بکد سندن پوفلور - عرق نصبی منتفخ اولور

Il se dit aussi, d'un certain effet que font les étoffes qui se soutiennent d'elles-mêmes A. انتصاب P. بر آما سیدن T. دیکاهکت - دیک طورمق -

BOUFFETTE. Petite houppe qui pend aux harnais des chevaux A. حاشدنک پشکولی T. ریشه زینپوش P. هدب العاشية || Il faut des bouffettes à ce harnais برآت عاشیدسند پشکول - قومق افتضا ایدر

BOUFFIR. Enfler A. تنفیع P. طمر - انتاء - تنفیع L'hydropisie lui a bouffi tout le corps || شیشورمکت - قبارمق بدننى بستون - علت استسقا بدننى جملة تنفیع ایلدی T. بر آما سیدن P. انتفاح A. شیشوردی - Il est aussi neutre - قبارمق چهره سی Le visage lui bouffit tous les jours || شیشمکت - قبارمق یوما فیوما انتفاح ایتکده در

BOUFFIR. Enfler A. تنفیع P. منفع - منفعه A. شیشکن - قبارمش T. آما سیده P. منفع - On dit figur. d'un homme plein d'orgueil, qu'il est bouffi d'orgueil et de vanité A. الرد نفخ P. مالونی بالنف والتعظم A. اولواتی خلیاسیلد قبارمش آدم T. وپندار

BOUFFISSURE. Enflure dans les chairs A. نفخة pl. نفخات || نفخه وجد شیشکینلکت T. آماس P. بوز شیشکینلکی - نفخه چهره -

BOUFFON. Personnage de théâtre qui fait rire A. مضحک T. مسخره || Son métier est

de faire le bouffon Un mauvais bouffon Autrefois les ruis avaient des bouffons ملوک وسلاطین خدمتده مسخره مخصوص آدملر وار ایمش T. بزدلباز P. هزال A. Il signifie aussi, plaisant, facétieux - Un discours عباره Style bouffon مقابله سوزی - کلام هزل آمیز هزل آمیز

BOUFFONNERIE. Ce qu'on fait ou ce qu'on dit pour faire rire A. زنج P. اسخوکیات pl. اسخوکیه - سخریات pl. سخریه A. Plaisante bouffonnerie || مقابله لک - مسخره لک T. زنجکاری - سخریه کرید Mchante bouffonnerie سخریه لطیفه

BOUFFONNER. Faire ou dire quelque chose dans le dessein de faire rire A. زنجکاری کردن P. اعمال الاسخوکیات A. مقابله لک ایتک

BOUGE. Petit cabinet auprès d'une chambre A. حجيرة داخلية A. ایچ اودسی T. حجيرة اندرونی P. - نتختج A. Si vous قلمدانمق T. نویدن P. ارتماز - تحرکت - تمتع بولدیتک محلدن Ne bougez de là قلمدانمق اولور ایسدک خاطرم فالور اول محلدن قلمدامد

BOUGETTE. Petit sac de cuir qu'on porte en voyage A. جراب P. هکبد T. انبان P. اجرية pl. موم العسل - شموع pl. شمع A. کبیر موم عسل Grosse bougie || بال مومی T. شمع کافور P. قرص موم العسل - شمع Pain de bougie ایبری بال مومی - موم عسلدن Ne brûler que de la bougie بال مومی کلچدی - بیاض ویاخود Bougie blanche ou jaune موم یا قمامق اشعال شموع ایتک Allumer les bougies عماری بال مومی اطفای شموع ایتک Éteindre les bougies موماری یا قمامق - موماری سوندرمکت

BOUGIE. Chandelle de cire A. شمع pl. شموع A. کبیر موم عسل Grosse bougie || بال مومی T. شمع کافور P. قرص موم العسل - شمع Pain de bougie ایبری بال مومی - موم عسلدن Ne brûler que de la bougie بال مومی کلچدی - بیاض ویاخود Bougie blanche ou jaune موم یا قمامق اشعال شموع ایتک Allumer les bougies عماری بال مومی اطفای شموع ایتک Éteindre les bougies موماری یا قمامق - موماری سوندرمکت

BOUGIE. Chandelle de cire A. شمع pl. شموع A. کبیر موم عسل Grosse bougie || بال مومی T. شمع کافور P. قرص موم العسل - شمع Pain de bougie ایبری بال مومی - موم عسلدن Ne brûler que de la bougie بال مومی کلچدی - بیاض ویاخود Bougie blanche ou jaune موم یا قمامق اشعال شموع ایتک Allumer les bougies عماری بال مومی اطفای شموع ایتک Éteindre les bougies موماری یا قمامق - موماری سوندرمکت

Il se dit aussi, d'une petite verge cirée que les chirurgiens introduisent dans l'urètre A. میل مشمع

BOUGIER. Passer sur la cire fondue d'une bougie allumée les bords de quelque étoffe, pour empêcher qu'elle ne s'effile A. || بال مومیلد یا قمامق T. شمع اندرد کردن P. تشمع Boudier du tiffetas ایتک تشمع

Bougie. A. شمع اندرد P. شمع A. شمع اندرد

نان سرشتن *P.* تعجین الخبز *A.* BOULANGER. Pétrir du pain. *T.* کوزل تعجین || Un garçon qui boulangé bien || اتکت یوغرمق. نان ایدر بر اوشاق

پیشد *P.* فن الخبازة *A.* BOULANGERIE. L'art de faire le pain. *T.* نایگری کارگاه *P.* مکان الخبازة - دکان الخباز *A.* où le pain se fait. *T.* دکان نان - نان || اتکت یاپیلان بر - اتکجی دکانی *T.* دکان نان - نان || اتکت یاپیلان بر و ارمق *A.* Aller à la boulangerie

pl. کرة *A.* BOULE. Corps sphérique servant à divers usages. *T.* کره خشبیه || Boule de bois *T.* زوالد - گروجه *P.* کرات کره خشبیه *P.* ملموم الیهیته - کره الشكل *A.* Il se dit aussi, de certains arbrisseaux taillés en forme de boule *A.* شمشاد کری *T.* Une boule de buis || طوب بچمند اولان *T.* طوب جمشیری - الشكل

On appelle, Jouer à la boule, jouer à un certain jeu où plusieurs personnes font rouler des boules d'un endroit à un autre *T.* طوب اوینامق *T.* کری اندازی کردن *P.* لعب الکعبة *A.*

BOULEAU. Sorte d'arbre *A.* قان *P.* فین اغاجی *T.* غوش

pl. مدملج *A.* BOULET. Grosse balle à charger un canon. *T.* کله || Un boulet de canon *P.* مدملجیات یکرمی سکر قیدلکت *T.* گروجه *P.* کلدسی Un boulet de vingt - quatre livres *T.* طوب کلدسی ضربیدن قتل *T.* Il fut tué d'un boulet de canon *T.* Boulet rouge. C'est un boulet qu'on a fait rougir au feu *T.* قرغین کله

BOULET, se dit aussi, de la jointure qui est au dessous du paturon de la jambe d'un cheval *A.* ارساع *pl.* رسغ - محتبل *T.* خرده - بوقاغیاق *T.* خرده پای اسب *P.*

کرة *A.* BOULETTE. Petite boule de pâte ou de chair hachée. *T.* زوالد *P.* || On fait des boulettes de viande hachée *T.* ات قیدسیله یوالق یاپیلور - لحم مهرم ایله یوالق یاپیلور *T.* اعلای یوالقار D'excellentes boulettes

حصار *T.* بارو *P.* سور *A.* BOULEVART ou BOULEVARD. Rempart. *T.* دیواری بالای سورده کزمتک *T.* Se promener sur le boulevard *T.* On dit figur. d'une place forte qui met un grand pays à couvert de l'invasion des ennemis, qu'elle est le boulevard du pays *T.* بوقلعد فلان مملکتک سد سدیددی مثابسنده در

BOULEVERSEMENT. Renversement qui met toutes choses en

T. بر گشتگی - سرنگونوی *P.* انهدام - انتکاس *A.* désordre. *T.* باش اشاعی بیقلده || Le tremblement de terre fit un bouleversement général dans toute la ville *T.* واقع اولان حرکت ارض بلده بی - درون بلدهده سرتا پا بادی انتکاس کلی اولمشدر *T.* بشتون باش اشاعی بیقلدهدردی *P.* پریشانی *A.* انتکاس الاحوال *T.* الت اوست اولمقلق - التی اوستند جوهرمد *T.* زبر وزبری - الت اوست اولمقلق *T.* الت اوست - امور واحوالی انتکاس کلی اوزره در بشتون آلت اوست *T.* بشتون هرج و مرج و مرج - اودی

تخریب - تهدیم *A.* BOULEVERSER. Ruiner, abattre. *T.* بگشتند کردن *P.* || La tempête a tout bouleversé *T.* تذبذب شدید کافه *T.* طهور ایدن اشیایی خراب و بیباب ایلدی

Il signifie aussi, déranger, mettre sens dessus dessous *A.* تهویش *T.* التی اوستند *T.* تار و مار کردن - زبر وزبر کردن *P.* تنکیس - فارش مورش ایتمک - الت اوست ایتمک - جوهرمک *T.* Bouleverser || الاق بولاق ایتمک - هرج و مرج ایتمک - بر خاندنک کافه اشیاسنی هرج و مرج *T.* On dit figur., Cela a bouleversé ses affaires *T.* بوقلیت امور واحوالی تار و مار ایلدی *T.* Cet homme a bouleversé l'état *T.* دولتی زبر وزبر *T.* اساس نظام مملکت ودولتی رهین انهدام و خرابیت - ایلدی *T.* Et d'une nonvelle qui a causé quelque grande altération dans l'esprit d'un homme, qu'elle lui a bouleversé l'esprit *T.* فلان خبر پریشانی *T.* ذهندن بادی اولمشدر

ویران گشته - برگشته *P.* منتمکس - منهدم *A.* BOULEVERSI. *T.* باش اشاعی بیقلدهش *T.* تار و مار - زبر وزبر *T.* هرج و مرج اولمش - اوست اولمش

BOULEVUE. À la boulevue, à boulevue. Expressions adverbiales, pour dire, vaguement, avec peu d'attention *A.* من غیر تأمل *T.* || On a jugé cela à la boulevue *T.* بی اندیشه *P.* Faire quelque chose à la boulevue *T.* بو ماده بی بلا تأمل حکم ایلدیلر *T.* بر ایشی من غیر تأمل ایشلمک

حمولة *A.* BOULEUX. Cheval propre à des services de fatigue *T.* حمال بارگیری *T.* اسب بار کش *P.*

BOULICHE. Grand vase de terre dont on fait usage sur les

کوب *T.* خم *P.* دنان *pl.* دن - راقود *A.* vaisseaux

BOULIMIE. Grande faim, fréquente et désordonnée, accompagnée de faiblesse et de dépérissement *A.* دا - جوع بقری *A.* جوع بقری علتی اکثریا ممالکت voyageurs dans les pays froids باریدید سفر ایدنلره عارض اولد کلمشدر

BOULIN. Trou pratiqué dans un colombier, afin que les pigeons se retirent et fassent leurs petits *A.* بیت التمراد *pl.* کوکرجین کومسی *T.* کریجه کبوترخاند *P.* بیوت التمراد کوکرجین خاند بوجانی - خاندسی

BOULINE. Corde amarrée vers le milieu de chaque côté d'une voile, et qui sert à la porter de biais pour prendre le vent de côté, lorsque le vent arrière et le vent large manquent pour faire la route qu'on se propose *T.* بوریند ایپی

BOULINER. Naviguer avec un vent de biais *T.* بوریند هوا سیلد *T.* بوریند هواسیلد - On dit, Il va boulinant, en parlant d'un homme qui va d'on pas pesant, penchant du côté où il appuie *A.* صلح یان یان بوریمکت *T.* فی المشی

BOULINGRIN. Pièce de gazon que l'on entretient dans un jardin *A.* جیم اولکت *T.* تخته جمن *P.* دبره القفرة الارض - جیم اولکت اوزرینه لوغ Passer le cylindre sur un boulingrin طاشی کزدرمکت

BOULINIER. Il se dit d'un vaisseau selon qu'il va bien ou mal à la bouline *T.* Ce vaisseau est un bon boulinier بوریندیه ایو جیقار کیلردندر *est* un mauvais boulinier بو کمی بوریندیه جیقهز

BOULOIR. Instrument avec lequel on remue la chaux, quand on l'éteint *T.* کرج چالقدان

BOULON. Cheville qui a une tête ronde, et de l'autre côté une ouverture où l'on passe une clavette *A.* شکته مسهورة *P.* On se sert quelquefois de boulons pour soutenir une poutre بر دیرکد استحکام ویرمکت ایچون بعضا پرچینلو جاوتدله استعمال اولنو کلمشدر

BOULONNER. Arrêter une pièce de charpente avec un boulon بغاره پرچیندار *P.* احکام بشکته المسهورة - ربط بشکته المسهورة پرچینلو جاوتد *T.* بغاره پرچیندار استوار کردن - پیوستن پرچینلو جاوتد ایلد قوبلشدرمکت - ایلد بتشدرمکت

BOUQUE. Terme de navigation. Passage étroit. V. Déroit.

BOUQUET. Assemblage de fleurs liées ensemble *A.* حزمة الازهار *P.* رمش - طاققة الريحان - طاققة الازهار - حزم الازهار *pl.* بر طونام چیچکت - چیچکت دهمتی *T.* دستد گل - گلدستد بر عدد حزمة ازهار *Un bouquet de fleurs* || چیچکت باغی - *Un bouquet de violette* دستد بفششد *Faire un bouquet* *Un bouquet de diverses sortes de fleurs* گلدستد ربط وتنظیم ایتمکت گوناگون - الوان ازهاردن مرتب بر چیچکت باغی *Offrir un bouquet de jasmin* بر عدد رمش - عدد دستد یاسمین تبلیغ وتقدیم ایتمکت یاسمین تقدیم ایتمکت

Il se dit aussi, de l'assemblage de certaines choses qui sont liées ensemble *A.* عقد *pl.* عقود *P.* بند *T.* باغ || *Un bouquet de plumes* بر عدد قوش یلکی باغی *Bouquet de diamans* عقد الالکی *de perles* عقد مجوهرات *de pierreries* - *On dit aussi, Bouquet d'artifice, pour signifier, un bouquet de différentes pièces d'artifice qui partent ensemble* *T.* صالقم فشکت

BOUQUETIER. Vase propre à mettre des fleurs *A.* اناء الازهار || *Bouquetier d'argent* سافسونیا کاری چیچکلیک قابی *Sime de porcelaine* شکوفداندان *P.* شکوفداندان - گلدان *P.*

BOUQUETIN. Bouc sauvage *A.* اوغال *pl.* وعول *pl.* وعول *T.* طاغ تنکدسی *T.* بز کوهی نو

BOUQUIN. Vieux bouc *A.* کشن کهنه سال *P.* تیس عتیق *T.* قوجدمش تنکد

On appelle, Bouquins, les lièvres et les lapins mâles *A.* اخوة ارککت طاوشان *T.* خرگوش و خرگوشک سپید نو *P.* و و و و و ارککت اطلد طاوشانی

Bouquin. Vieux livre *A.* کتب عتیقة *pl.* کتاب عتیق *T.* اسکی کتاب *T.* کتاب دیرین - کتاب کهنه

BOUQUINER. Il se dit des lièvres qui couvrent leurs femelles *A.* ارککت *T.* خرگوش کشنی آوردن *P.* نزا، الارنب *T.* طاوشان دیشی بد آشمق

Il signifie aussi, chercher de vieux livres *A.* تطلب الکتاب *T.* اسکی کتابلر طالبی *T.* کتابهای کهنه جوییدن *P.* العتیقة اسکی کتابلر اره مق - اولمق

BOURACAN. Sorte de gros camelot *A.* صوف *P.* طون غلیظ || *Il porte un manteau de bouracan* قبا فرنکت شالیسی قپودی کیمشدر *T.* درشت

اوسته T. استاد P.

BOURGEON, se dit encore par mépris, pour reprocher à un homme qu'il n'a nul usage du grand monde A. خویبراد P. قبا T.

BOURGEOISEMENT. D'une manière bourgeoise, en simple bourgeois A. شهرلو T. بطرز بلده نشین P. على طور اهل البلدة A. شهرلو کبی کچنمک Vivre bourgeoisement || کبی

BOURGEISIE. Qualité, droit de bourgeois A. بلدیت P. شهرلویکت || Droit de bourgeoisie T. بلده نشینی || Il se prend aussi collectivement pour les bourgeois mêmes جميع اهل البلد T. حقى || Toute la bourgeoisie était sous les armes P. سلاحندى

BOURGEON. Le bouton qui pousse aux arbres, et d'où il vient ensuite des feuilles et du fruit A. قمعولة pl. قماعیل T. طومورجبق || Au mois de Mars, on commence à voir les bourgeois aux arbres شجره کثیره Un arbre qui pousse quantité de bourgeois اولور القماعیل

Il se prend aussi pour le nouveau jet de vigne A. شطاه الکرم || Couper les nouveaux bourgeois d'un cep de vigne T. نو رستنه تاک P. فلزلى قطع ایتنک

Il se dit figur., d'une bube qui vient au visage A. قمعولة pl. قمارجبق T. آبله P. بجر pl. بجرة - قماعیل pl. جهره بجر وقماعیل آبله visage tout couvert de bourgeois پوشیده ومستور اولمق

BOURGEONNER. Pousser des bourgeois au printemps A. تبرعم T. طومورجقنمق || Tout commence à bourgeonner طومورجقنمغه یوز - جميع اشجار تبرعم باشلادی On dit figur. d'un homme, que le front, le nez, le visage lui bourgeonne, pour dire, qu'il y a des élevures A. جبیننده وائف وجره سنده آثار قمعوله پیدا اولمغه باشلادی

BOURGEONNÉ. Il ne se dit que du visage A. ذو القمعولة P. قمارجقلو T. آبله زده

BOURRACHE. Plante potagère que les anciens appelaient Buglose. V. ce mot.

BOURRASQUE. Tourbillon de vent de peu de durée A. ریح Il s'éleva tout d'un coup T. گردباد - هیله P. زات

une bourrasque جیقدی دفعه بر قای جیقدی mer, qu'il survint une bourrasque هنوز دکره جیقمشلمر ایکن بردن بره بر قای - بردن بره بر ریح زاتب ظهور ایلدی جیقدی

Il se dit figur., d'un redoublement subit de quelque mal T. Je me croyais en repos, et quitte de ma fièvre, il est survenu une bourrasque اولدیغمی حمادن قورتیلوب راحتده نا گاه بر بوره یه دخی دوجار اولدم C'est une bourrasque qu'il a fallu essuyer بواذر pl. بادرة A. Et figur., des caprices de quelqu'un ایدی Elle a fort à souffrir des bourrasques de son mari زوجنک بادره لرنندن T. زحمت جکدجکی واردر

BOURRE. L'amas des poils de certaines bêtes à poil ras, qui, étant raelé de dessus leur peau, sert à garnir des selles, des bâts etc. A. پشم ریزه P. حلاته الصوف - نتافه الصوف بوکت اوفانیتسی T.

Il se dit aussi, de la matière qu'on met dans les armes à feu par-dessus la poudre et par-dessus le plomb A. طبق العین || Il l'a tiré à bout portant, et lui a mis la bourre dans le ventre حمان اوزرینه صیقوب طاپدی قارنده طپادی

On appelle, Bourre-lanice, la partie la plus grossière qui provient de la laine A. خسالة الصوف - قشیر - قشام - بقامة - قرد Matelas de bourre-lanice || بوکت وپپانی طلاشی T. پشم کماید P. بوکت طلاشیلد طولمش - بقامه ایلد آکنده اولان مندر - Et bourre-tontice, la laine qui tombe des draps, lorsqu'on les tond A. جوقه قرقندیسى T. تراشد ماهوت P. جزازة السجوع - Et bourre de soie, la partie la plus grossière du cocon A. ایپک - ایپک قوزانسی طلاشی T. لاس P. خبث القز - Et figur., qu'il y a bien de la bourre dans un ouvrage, pour dire, qu'il y a bien des choses mêlées avec d'autres qui sont bonnes ایچنده یوقدسی جوقدر

BOUBREAU. Exécuteur de la haute police A. جلاّد P. خونریز ایدائی قبارّه جلاّد Mourir par la main du bourreau T. جلاّد Livrer un criminel entre les mains du bourreau بر صاحب جنایتی جلاّد بی امانده تسلیم ایتنک - On dit figur., que le

remords de la conscience est un cruel bourreau نفس لوامه
Il signifie aussi, cruel, inhumain - بر جلاد بی امان کبیدر
بیانگی بر جلاد در - صرف بر جلاد در بوانتیسسی ایلد

BOURRÉE. Fagot de menues branches A. ابالة الاشذاب
آغاج - جالی دمتی T. دسته جوپارها P. ابالة القصب
بر عدد جالی دمتی Brûler une bourrée || بوانتیسسی دمتی
Chauffer le four avec des bourrées جالی یاقمق - یاقمق
جالی ایلد یاقمق - فرونی آغاج بوانتیسسی ایلد یاقمق

BOURRELER. Tourmenter, gêner. Il ne se dit qu'au figuré,
pour marquer les peines intérieures que les reproches de la conscience font souffrir A. احکاک القلب
P. تحزیز القلب - احکاک القلب T. دل خراشیدن
La conscience bourrée les méchants
نفس لوامه فلوب اشرازی احکاک bourrée les méchants
نفس لوامه فلوب اهل شره القای حرازت واحکاک ایدر - ایدر
پر خواش P. سدید الاحکاکات - ذو الحزازة A. بوررله
فلب Conscience bourrelée || طرمانتیلو T. خراش آلود -
احتکاک الود

BOURRELIER. Celui qui fait les harnais des chevaux et des
bêtes de somme A. سراج T. زینمگر P. سراجیین pl. سراج
A. Acheter des harnais d'un bourrelier
سراجدن ات طاقمی مبابعد ایتمک

BOURRER. Mettre de la bourre après la charge dans les armes
خرتوج T. بر گروه سرپوش زدن P. اطباق العین A.
تفمنکه Bourrer un fusil, un canon || اوزرینه طاید اورمق
وطوبه طاید اورمق

BOURRICE. Espèce de panier A. زنبیل pl. زنبیل
زنبیل T. زنبیل

BOURRIQUE. Ânesse. V. ce mot.

BOURRIQUET. Machine qui sert à monter les fardeaux de
dessous terre A. دولاب بار خیز P. منجنون رافع الاثقال
یوک فالدره حق بوجورناد T.

En termes de Maçonnerie, c'est une civière qui sert à enlever
avec une grue des moellons ou du mortier etc. A. اصیص ذو
جوخلو تسکوه T. ناوه جرخدار لادگر P. المحاولیل

BOURRU. Qui est d'une humeur brusque et chagrine A. شریس
شریس U. homme bourru || جتیمن خوبلو T. تند خو P.
Esprit bourru شراست طبع ایلد مجبول بر آدم - الطبع بر آدم
مزاج شراست الود

BOURSE. Petit sac qui s'ouvre et qui se ferme avec des cordons
et où l'on met de l'argent A. کیس pl. اکیاس P. معصدة
Bourse de cuir کیس de tissu میشین
Bourse de point d'Espagne طوقوندهش کیس - کیس منسوج
Bourse à ressort اسپانیا کاری ایشلمه کیسه
کیسدهنی بوشاتمق - کیسدهنی تخلید ایتمک Vider sa bourse
کیسدهنی - کیسدهنی وضع ید ایتمک Mettre la main à la bourse
- فیک عقده کیس ایتمک Ouvrir la bourse ال دکورمک
کیسدهنی - کیسدهنی آغزینی آجمق - کیسدهنی گشاد ایتمک
- فوحد کیسدهنی اغلاق ایتمک Fermer la bourse جوزمک
On dit, Couper la bourse, pour dire, dérober la bourse de quelqu'un avec
adresse A. کیسدهنی باعلمق - کیسدهنی بند ایتمک
P. طرر الاکیاس A. کیسدهنی بریدن P. طرر الاکیاس
T. کیسدهنی بر P. طرر الاکیاس A. Et en parlant des filous qui dérobent avec adresse,
on dit, Coupeur de bourse A. کیسدهنی یان کیسدهنی
دوستلری حقنه کیسدهنی Et que toutes les bourses sont fermées,
pour dire, qu'on ne trouve point d'argent à emprunter اکیاس
جمله ناس مسدود و مقفلدر

On dit, Avoir la bourse, Tenir la bourse, Tenir le cordon
de la bourse, Manier la bourse, pour dire, avoir le maniement
de l'argent بر کمسندنک کیسدهنی ید اداره فلان کشی
On dit aussi de plusieurs personnes qui font leur dépense en commun, qu'elles font bourse commune
دخل وخرج - کیسه دخل وخرجی بالاشتراک اداره ایدرلر
On dit aussi, Au plus larron la bourse, pour dire, donner de l'argent à garder à celui dont on aurait dû le plus se méfier ایدرلر
Et faire une affaire sans bourse délier, pour dire, sans donner de l'argent
کیسدهنی یان کیسدهنی اند امانت کیسدهنی یان کیسدهنی اند اینانمق - ویرمک
کیسدهنی طوقوندهش زین - وضع ید ایتمکس زین مصلحتی بتورمک
مصلحتی بتورمک

Bourse, se prend en Turquie pour la somme de cinq cents
écus T. بر کیسدهنی افچده

Il se dit aussi, d'une pension fondée dans un collège pour
entretenir un écolier T. موقوفه کیسدهنی طالبه مدار - موقوفه
معاش اولدرق و بویلان موقوفه

Et du lieu où s'assemblent les marchands et les banquiers pour traiter de leurs affaires. *A. التجار* *P. کاروبار دار المعاملات التجار* بازکارکت ایش بری *T. سرای سوداگران*

On appelle, Bourses, deux sacs de cuir qui se mettent aux deux côtés de la selle du cheval. *A. جراب* *pl. جربت* *P. اجربت* *T. حبه* - Il se dit aussi, de la peau qui enveloppe les testicules. *A. صفن* *P. كيس الخصيتين* - جراب - صفن *T. منفوخ الصفن* *P. Avoir les bourses enflées* *T. خایده طوبره سی* *P. خایده طوبره سی شیشکین* - انفع الخصيتين اولمق - اولمق *T. خایده طوبره سی قاولج اولمق* - اولمق

BOURSIER. Celui qui a une bourse dans un collège. *T. مکنبد* *P. موقوف صاحبی اولان طالب* *T. کيسدهی* *P. کيسه فروش* *A. بايع الاكياس*

BOURSILLER. Contribuer chacun d'une petite somme pour quelque chose. *A. بر وجه غرما دادن* *P. ادا علی طریق الغرما* *T. مقدار وافی اچده موجود اولمديغندن* *P. Il n'y avait pas assez d'argent, il fallut encore boursiller* *T. علی طریق الغرما بر مقدار دخی ویرلمک لازم کلدی* *On les fit tous boursiller* *A. نومايه اذخال ایلدیلمر*

BOURSON. Petite poche au dedans de la ceinture d'un haut-de - chausse. *A. جیب*

BOURSOULFLER. Enfler la peau. *A. ترهیل* *P. تمطيم* *T. تمطيع* - شیشورمک *T. آماسیدن* *P. قبارتمق* *T. روزگارکت تأثیری جهره سنی* *P. بوزینی بستون شیشوردی* - بستون ترهیل ایلدی

T. آماسیده *P. مطهم* *T. نافع* *P. متهيج* *A. مرهل* *T. Visage boursoufflé* *P. قبارمش* *T. شیشکین* *P. شیشمش* *T. شیشکین* *P. بوز*

BOURSOUFFLURE. Enflure. *A. نفخة* *pl. نفخات* *P. آماس* *T. شیشکینلک* *P. Il a de la boursoufflure dans le visage* *T. بوزنده شیشکینلک واردر*

BOUSCULER. Mettre sens dessus dessous. *A. عکس* *T. التي اوسته* *P. آلت* *T. زیر وزبر کردن* *P. کتابومک جمله سنی* *T. On a bousculé tous mes livres* *P. جوبرمک زیر وزبر ایلدیلمر*

T. زیر وزبر گشته *P. معکوس* *A. عکس* *T. التي اوسته* *P. جوبرلمش* *A. سرقین البقر* *pl. اخشا* *T. خشی*

Mettez de la bouse de vache dans le pied de ce cheval. *P. بوآنک آبانغی* *T. اوکوز ترسی* *P. اوکوز فشقسی* *T. غوش گاو* *P. اوزربند اینک ترسی وضع ایلد*

BOUSILLAGE. Un certain mélange de chaume et de terre détrempée, dont on se sert pour faire des murailles de clôture. *A. Une maison qui n'est faite que de bousillage* *T. صدانلو بالچق* *P. کبگل* *T. خازه* *P. سیاح* *T. کبگلدن* *P. مصنوع بر باب منزل* *T. صدانلو بالچقدن* *P. یاپلمش بر باب خاند*

BOUSILLER. Maçonner avec du chaume et de la terre. *A. بالچق* *T. خاره زدن* *P. کبگل اددون* *P. نطیین* *T. تسبیع* *En ce pays-là, on n'a ni pierre ni plâtre, on ne fait que bousiller* *T. اول دیارده طاش و آچی موجود اولمديغندن* *T. انچق صدانلو بالچق صواسی قوللملور*

BOUSILLÉ. *A. مطین* *P. مطین* *T. کبگل اددود* *P. سیاح* *T. کبگلدن* *P. بنه الطین* *P. سیوخ* *pl. سیاح* *T. بالچق* *P. یابوجیسی* *T. بالچق* *P. یوئورجی*

BOUSSOLE. Cadran dont l'aiguille se tourne toujours vers le Nord. *A. بسیطة مقوسمة الى قطب الشمالی* *P. بسیطة مقوسمة الى قطب الشمالی* *T. راهنماچ* *P. Le principal usage de la boussole est sur la mer* *T. پوصلد نک اصل استعمالی بحر اچون موضوعدر* *P. پوصلدیه اقتدا بولر رواند اولمق* *T. پوصلدی دلیل راه اتخاذ ایدهرکت رواند اولمق*

BOUT. L'extrémité d'un corps. *A. غایت* *pl. غایات* *T. طرف* *P. طرف* *T. اوج* *P. Le bout d'un bâton, d'une pique* *T. پیک* *P. Les deux bouts d'une table* *T. سفره نکت* *P. ایکی اوجی* *T. سفره نکت غایتینی* *Il est logé à l'autre bout de la ville* *T. شهرکت دیگر غایتنده واقع بر محلده اقامت ایدر*

Il lui présenta le bout du fusil *T. شهرکت اول بر اوجنده کی برده مقیدر* *Appuyer le bout du pistolet sur l'estomac de quelqu'un à bout portant* *T. پیکدنک* *P. On dit, Le bout des doigts* *T. پرمق* *P. سر اندگشت* *P. بنان* *pl. بنات* *P. انامل* *pl. انملة*

T. سر ببنی *P. ارانب* *pl. ارنبة* *A. Le bout du nez* *T. بناگوش* *P. شحمة الاذن* *A. Le bout de l'oreille* *T. بوناق* *P. Toucher à quelque chose du bout du doigt* *T. پرمق اوجیلده یاشمق* *P. بر شبهه روس ادا مل ایلد مس ایتمک*

On dit, Rire du bout des dents, pour dire, s'efforcer de rire
 کولکسر *T.* بی اختیار خندیدن *P.* ارتاک - تہانف *A.*
 Et qu'on sait une chose sur le bout
 المده طوتار - pour dire, qu'on la sait parfaitement bien
 du doigt, pour dire, qu'on a un mot sur le bout de
 la langue اوچند طولاشور - کبی مضبوط ومعلومیدر
 Et toucher du
 bout du doigt, pour dire, user de légèreté, ne pas trop ap-
 puyer *T.* برایشی پرمغک اوچیل طومتق

On dit, Le bout de la mamelle, Le bout du tétou, pour dire,
 le mamelon *A.* حلمة *pl.* حلمتان - ثالیل *pl.* ثولول - حلمتان
 ممد امزکی - ممد تکمسی *T.* گذه - داند پستان - سر پستان
 || Un enfant qui n'a pas encore pris le bout de la mamelle
 Et on dit, Cette nour-
 rice n'a pas de bout, pour dire, que sa mamelle n'a pas de
 bouton saillant راضعد اولان زن راضعد
 - ممسک حلمدن عارب اولان زن راضعد
 یاپشجق ممد امزکی یوق سود اناسی

Bout, se dit aussi d'une petite partie de certaines choses,
 comme ruban, corde, boudins, cervelas etc. *A.* قطعات *pl.* قطعة
 پارجد *T.* پاره *P.* بضعات *pl.* بضعة -

On dit de certaines choses dont les extrémités sont jointes,
 qu'elles sont bout à bout *A.* متصل الطرفین *P.* کنار بکنار هم
 || اوچی اوچند اولاشمش - کناری کناریند بمشک *T.* آمده
 Coudre deux toiles bout à bout
 ایکی قطعہ بزی کنارلرینی - بوی بویند اولاشمده رقی دیکمک
 Et d'un homme qui ne
 subsiste que difficilement, qu'il a de la peine à joindre les deux
 bouts ایکی اوچی کوچ ایلد بر بوه کتورر

On appelle, Le haut bout, la place qui est regardée comme
 la plus honorable *A.* صدر المجلس *P.* بالای انجمن
 Et le bas bout, celle qui est regar-
 dée comme l'étant moins *A.* ذیل المجلس *P.* پایین انجمن
 ذیل مجلسده
 || Etre au bas bout
 طرفی *T.* صدر نشین اولمق
 Etre au haut bout اولمق

On dit figur. de quelqu'un, qu'il n'aura une chose que par
 le bon bout, pour dire, qu'il ne l'obtiendra qu'à des condi-
 tions avantageuses à celui qui la donne اوچند
 فاندده عرض ایشدکچمد فلان شیتی تحصیل ایددمیدجکی
 On p ur dire, qu'on ne la cédera que par force || Il
 اوچند جبر وزوری کوسترینجمد

تحصیلند دسترس اولدمیدجکی درکار در

Bout, se dit aussi, de ce qui garnit l'extérieur de certaines
 choses *A.* باش *T.* سر *P.* رأس || Mettre un bout
 d'argent à une canne کچورمک
 سیم دپدلک کچورمک

En parlant des choses qui ont de la durée, il en signifie la
 fin *A.* تکمیل - صوکت *T.* انجام *P.* ختام - آخر
 Le bout de l'année سند آخر
 Au bout du
 terme وعده نکت تکمیلند - وعده نکت ختامند
 Ce fermier
 est au bout de son bail ایلدیکسی
 فلان ملشزم در عہدہ
 C'est une affaire dont il ne verra ja-
 mais le bout کورہ میدجکی بر مصلحتدر
 ایشی همان ختامد قریبدر
 Il est à peu près au bout de son travail
 - فلان کشی ایشمک تکمیلند یافتشدی -
 de plusieurs choses qui renferment également l'idée de l'étendue,
 et celle de la durée || Le bout d'un sermon, d'un discours
 موعظہ نکت وکلامک آخری - موعظہ نکت وکلامک ختامی
 quand il
 Il est au bout de son argent در مالکٹ
 aurait un million d'or, il en trouverait bientôt le bout
 اون کرہ یوز بیگ التوند مالکٹ اولسد بیلد نیز الدن تا آخریند
 وارنجید قدر صرف ایدر

Il se dit encore, de la moindre partie de certaines choses
 || Entendre un bout de messe
 Je n'ai pu
 entendre qu'un bout du sermon
 استماع ایشمک
 یالکز بر نبذه سنی
 استماع ایدد بیلدم

AU BOUT DU COMPTE, signifie, tout considéré, après tout *A.*
 صوکت *T.* نہایت کار - انجام کار *P.* نہایۃ الامر - آخر الامر
 || Au bout du compte, que lui en peut-il arriver ?
 نہایۃ الامر حقند ند واقع اولد بیلور
 Au bout du compte, il
 نہایت کار اولقدر قباحتی یوقدر

À BOUT. Façon de parler dont on se sert à diverses phrases.
 Ainsi on dit, Être à bout, pour dire, ne savoir plus que deve-
 nir ایددجکی - اقصى الغایات ولد وحیرتد گرفتار اولمق
 Mettre un homme à bout, pour dire,
 le réduire à ne savoir plus que faire قصارای
 Pousser un
 homme à bout, pour dire, pousser, mettre sa patience à bout

بر کسندی صبره طاقت کتوره میدجک مرتبدره کتورمک
Venir à bout d'un dessein, d'une entreprise, pour dire, réussir
موفق اولمق - سرمزل مقصوده واصل اولمق
بر ایشی باشد - نایل مرام اولمق - تحصیل کلام ایتمک -
Venir à bout de faire une chose, pour dire, parvenir
بر شیتمک اجراسند
à faire une chose, ou à la fin d'une chose
طغریاب اولمق و بر ایتمک ختامند دسترس اولمق

من اولد الی A. De bout en bout. D'une extrémité à l'autre
بر باشدن T. سر تا سر P. من الرأس الى القدم - آخوه
Il m'a conté d'un bout
باشندن صوکنه قدر - بر باشد قدر
جریان ایدن احوالی من
اولها الی آخوها بکا نقل و حکایت ایلدی

فلتات pl. فلتة A. BOUTADE. Saillie d'esprit et d'humeur
Quelle boutade
جلال T. تیز خوبی P. افتلات الطبع
ند کوند جلاکت - سکا ند کوند فلتة عارض اولور
vous prend? جلالی طونار - کثیر الفلتات بر آدمدر
Il a des boutades
دائما افتلات N'agir que par boutade - بر آدمدر
افتلات طبع Composer par boutade
طبع ایلد عمل ایتمک
C'est une
جلال ایلد یازمق - ایلد انشای کلام ایتمک
boutade qui lui a pris
جلالی طوندی

BOUTANT. Terme d'Architecture. Il ne se dit qu'en ces mots:
Arc-boutant. C'est un pilier qui finit en demi-arc, et qui sert
à soutenir une voûte. V. Arc-boutant. - Pilier boutant. C'est un
pilier qu'on appuie contre un bâtiment, pour le maintenir, pour
le fortifier A. عماد P. پشتیوان T. طباق
Construire des piliers boutants contre un mur
دیوار اوزریند نصب
دیوار اوزریند طباق یاپمق - اعمده ایتمک

ROUTE-FEU. Incendiaire A. مسعر الحریق
محدث - محرق - قونداق برافچی - قونداقچی T. آتش افکن P. الحریق
On surpnt des route-feux
اخذ اولندی
On dit figur. de ceux qui excitent des discordes et des querelles,
que ce sont des route-feux
اولاردندر مسعرفند
اولاردندر آتش انگیزفتند و فساد اولان - فساد و شقاق اولاردندر
موقد نائرة بغی
Il a été le route-feu de la sédition
اربابدندر
C'est un vrai
route-feu
قونداقچیدر

Il se dit aussi, d'un bâton dont le bout est garni d'une mèche,
pour mettre le feu au canon T. قونداقی

BOUTEILLE Vaisseau propre à contenir des liqueurs A. قنبنة
صرجه - مینای ابگیند Bouteille de verre T. بوقال P. مینا
Bouteille de terre
سفالین بوقال
مستدیر الشکل و مرتفع الشکل و مصفح
Bouteille au vinaigre
سورکه بوقالی
Le ventre, le cou
بوقالکت شکمی و حلقومی
Le bouchon d'une
بوقالکت
Coiffer une bouteille
طاپدسی
انزینی باعالمق

Il se dit aussi, d'une sorte d'ampoule, de vessie pleine d'air,
qui se forme sur l'eau A. نفاخة P. حباب T. آبسواران
La pluie fait des bouteilles en tombant
صو قبارجقلری
مطر سبیلد روی آبد حبابلر پیددا اولور

BOUTEROLLE. La garniture qu'on met au bout d'un four-
reau d'épée A. سنک السیف P. پرازواند T. دیبلمکی

BOUTIQUE. Lieu où les marchands étalent et vendent leurs
marchandises, et où les artisans travaillent A. دکان pl. دکا کین
Boutique bien
دکان کبیر
Grande boutique
دکان T. کربد P.
Boutique de chandelier
مومچی دکانی
معمر بر دکان
fournie
تابع
Garçon de boutique
عاحب دکان اولمق
Avoir boutique
On dit, Se mettre en boutique, ouvrir
دکان
boutique, pour dire, commencer à faire marchandise
انتخاد دکان

Et fermer boutique, pour dire, cesser
de faire marchandise
سد باب دکان ایلد تجارتدن فارغ
Il se dit
دکانی قپادوب الیش و برشدن کسلمک - اولمق
aussi, de toutes les marchandises dont une boutique est garnie
Il a engagé toute sa boutique
اموال موجوده فی الدکان A.
دکانده موجود اولان اموالکت جمله سنسی رهند قویدی
On appelle, Garde-Boutique, une étoffe qui n'est plus à la mode,
et que le marchand garde depuis long temps T. دکانده قالمش
یانتقین مال

کربدار P. دکانی A. BOUTQUIER. Celui qui tient boutique
دکانچی T.

BOUTOIR. Instrument des marchaux A. سوتراش P. معصدة
سونتراج T.

BOUTON. Le petit bourgeon que poussent les arbres et les
plantes A. کیم pl. کمام P. غنچه T. طومورجق
Il y a bien des boutons à ces arbres
وار غنچه
بو انا جلدره خیالی
Et une bube qui vient aux différentes parties du corps V. Bube.
در

Il signifie aussi, une sorte de petite boucle d'or, d'argent etc., servant à attacher ensemble différentes parties d'un habillement

تکمه T. گره‌بند - اخکوزه - اخکونه P. ازرار pl. زورور pl. زر A.
 الداس - مجوهر تکمه سیم de diamant تکمه Bouton d'argent
 تکمه لری ایلمکوره Passer les boutons dans les boutonnières
 تکمه لری ایلمکمت - کچورمک

On appelle, Bouton de feu, un bouton de fer rougi au feu dont les chirurgiens et les maréchaux se servent en plusieurs opérations

داغلی تکمه سی T. دانه داغون P. حبه الکتی A.
 ربغیه جیچکی T. bouton-d'or, une fleur d'un très-beau jaune

BOUTON-DE-CAMISOLE. Genre de coquille des mers de l'Afrique.

On la nomme aussi, Turban-de-Pharaon. - اصابع فرعون A. - امساک استخراج

BOUTONNER. Pousser des boutons

اقدام P. بستن
 گل Les rosiers commencent à boutonner
 غنچه سورمک T.
 آناجلی غنچه پیدا ایتمک باشلادی

Il signifie aussi, Passer les boutons d'un habit dans les boutonnières

تکمه لمت T. اخکونه بندیدن P. شد ازرار - زر A.
 ایلمکمت -

BOUTONNIER. Celui qui vend des boutons

بایع ازرار A.
 تکمه جی T. اخکوند فروش P.

BOUTONNIÈRE. Taillade faite dans un habit, pour y passer les boutons

ایلمک T. انگول - انگوله P. وعلة - عروقه A.

BOUT - SAIGNEUX. Le cou d'un veau ou d'un mouton, tel qu'on le vend dans la boucherie

عنق الغنم - عنق العجل A.
 قیون - بوزاعی بوزاری T. گردن گوسفند - گردن گوساله
 بوزاری

BOUTURE. Branche coupée d'un arbre, et qui, étant plantée en terre, y prend racine

شاخ نشاده P. تغاریز pl. تغریز A.
 اذاسندن ایرلمش دال فدانی T.

BOUVÉRIE. Étable à boeuf

فعل گاو P. حظيرة البقر A.
 صغر آئیلی

BOUVIER. Celui qui conduit les boeufs, et qui les garde

صغرتماج T. گواره - گوباره - گاربان P. راعی البقار - بقار
 C'est aussi le nom d'une constellation de l'hémisphère boréal

متراک P. عوا A.

BOUVREUIL. Espèce d'oiseau

موتد قوشی T. بقور pl. بقرة A.

BOYAU. Intestin

روده P. اعمال pl. عصل - امعا pl. معا A.

امعاسنده لحم میت Il a les boyaux gangrenés T.
 Boyaux قبا بغرسق - معای کبیر Gros boyau علسی واردر
 On بوفقد بغرسق - خوده بغرسق - امعا رقیقه
 appelle, Descente de boyaux, une maladie causée par la rupture du péritoine, qui fait que les boyaux descendent dans les bourses
 بغرسق ایندسی T. فرود آمدی روده P. نزول الامعا A.

On dit d'un cheval, qu'il a du boyau, pour dire, qu'il a beaucoup de flanc

اسب سخت پیلو P. فرس ضلیع A.
 فبورغسی قوند آت

On appelle aussi, Boyau, un long conduit de cuir, adapté à une machine pour transmettre l'eau

خرطوم T.

BRACELET. Ornement que les femmes portent au bras

دستوار - دستبند - دست ابرنج - دستینه P. اسورة pl. سوار
 درائی گرانمایدن Bracelet de perles
 انجو بلازک - مصنوع بر قطعه دستبند

BRACHIAL. Terme d'Anatomie. Ce qui a rapport au bras

عضلة Muscle brachial
 جبل الذراع Artère brachiale
 قول سکیرلی - اعصاب ذراعیه Nerfs brachiaux
 کاتب الارقام A.
 قول ذراعی
 بالقی اتی - ذراعیه
 قول طمری -

BRACHYGRAPHE. Écrivain en notes abrégées

کاتب الارقام A.
 المرتحمة

BRACHYGRAPHIE. L'art d'écrire en abrégé

فن الكتابة A.
 بالترخيمات

BRACMANE ou BRAMINE. Prêtre Indien

براهمة pl. برهمن A.
 برهمن P.

BRAI. Espèce de goudron ou résine refondue, claire et sèche. Ce brai se nomme, Brai sec

قطران مذاب یابس A.
 Si dans la fonte on jette des substances grasses, il s'appelle Brai gras T.
 باغلو قطران

BRAILLARD. Qui parle beaucoup, fort haut et mal à propos

باغرض - باغیره جی T. بلند آواز P. بربار - جلبان A.

بربره - اجلاب A.
 باغرمق - باغیره ایتمک T. باواز بلند سخن زادن P.

BRILLEUR. V. Brailard.

BRAIRE. Il ne se dit que pour signifier le cri de l'âne

Le
 مرکب آکیرمق T. خر آوازه زدن P. صخیر - نهیق
 حمارک نهیق ایلمسی خصایص
 ذاتیسنندر

BRAISE. Bois réduit en charbons ardents *A.* جمرات *pl.* جمره
- آتش قوری *T.* زلک - انکشت تنفتد - انکر - انچه *P.*
جمره سی Du bois qui fait de bonne braise || پاور کمور - کوز
آتش قورده Des poires cuites à la braise اعلا اولور خطب
پشمش ارمود

BRAISIERE. Vaisseau où l'on fait cuire différents mets à la braise *T.* صحن

BRAMER. Il se dit du cri du cerf *A.* بومره - بوزاب - بگرام
Le cerf brame, quand il est en rut *T.* کیکت ملسکت || آهو آوازیدن *P.*
کیکت قسمی حال نزاده اولنجه بزاب ایدر ایدر

BRANCARD. Sorte de voiture *A.* نعنس *P.* تخت روان
تختروان

BRANCHE. Le bois que pousse le tronc d'un arbre *A.* نعنس
- شاخ *P.* افانیین *pl.* فنن - شجون *pl.* شحن - انصان *pl.*
Cet arbre étend ses branches bien loin || دال *T.* فاع
بواناج افانیین وانصانی Une branche de laurier
pousse ses branches toutes droites دالور بنی طوغر بلنغد اوزادر
دفتد اناجی دالور بنی طوغر بلنغد اوزادر
On appelle figur., Branches, les différentes parties d'une
affaire, d'une entreprise, les différents objets d'une science *A.*
pl. شعبه - شجون *pl.* شجون - فروع *pl.* فروعات *pl.* فرع
|| Ce commerce a bien des branches دال بوداق *T.* شاخ *P.* شعاب *pl.* شعب
بو نوع تجارتک شعب وفروعات
Les différentes branches des Mathématiques,
de la Physique, de la Metallurgie, de l'Anatomie
علوم ریاضیدنک و علم معدنیاتک و فنن نشریعتک
و حکمت طبیعیاتک و علم معدنیاتک و فنن نشریعتک
Cette affaire, cette question a
plusieurs branches فروعات عیدده سی وار در
عیدده سی وار در

On dit, Se prendre, S'attacher aux branches, pour dire,
s'attacher aux circonstances inutiles d'une chose dont on né-
glige le fond اصل ماده یی آره میوب فرودانده یاپشمنق
On dit proverb. d'un homme qui, au lieu d'approfondir les ma-
tières, passe légèrement d'un sujet à l'autre, qu'il saute de bran-
che en branche دالور دالور قونر
On dit aussi, Il vaut mi-
eux se tenir au gros de l'arbre qu'aux branches, pour dire,
qu'il vaut mieux s'attacher à celui qui a l'autorité supérieure,
qu'à celui qui n'a qu'une autorité subalterne دالند

یاپشمنق ایدر او مسجند یاپشمنق یکدر

On appelle, Branches, dans l'Anatomie, les petites veines et
les petites artères qui tiennent aux grosses veines et artères *A.*
فروع الشرایین || Les branches qui sortent du tronc de la
veine-cave وتیندن منشعب اولان فروعات

En termes de Généalogie, on appelle figur. Branches, les fa-
milles différentes qui sortent d'une même tige || La Branche de
Bourbon شجون شجره آل بوربون Il a fait une nouvelle branche
فلان کمسند شجره نسل ونسبتک بر شعبه جدیدده سی
فلان شعبه اولدی Il est la tige d'une telle branche اولمش اولدی
شجون Il est l'aîné de sa branche نسلک ارمود اصلیدسیدر
On dit aussi, Branche de commerce, pour dire, un objet particulier de commerce *T.*
تجارتک بر شعبده سی

Il se dit aussi de diverses autres choses. Ainsi on appelle Branches,
les deux parties du bois d'un cerf *A.* افنان الروق الطبی
Et les deux pièces de fer qui tiennent au mors du cheval, et où la bride est attachée *A.*
T. بازوی لگام *P.* حکمتان اللجام *pl.* حکمة اللجام
On dit aussi, Un chandelier à plusieurs branches, pour
dire, un chandelier d'où il sort plusieurs rameaux شمعدان کنیر
قوللری جوق شمعدان - الانصان

BRANCHE-URSINE. V. Acanthe.

BRANCHER. Pendre un voleur sur un arbre *A.* صلب *P.*
آصمق - آصدرمق *T.* بردار کردن

Il se dit aussi, des oiseaux qui se perchent sur des bran-
ches d'arbre *A.* استطام *P.* نشستن *T.* بر شاخ نشستن
|| Cette perdrix branche ایدر ایدر قونمشق
دال اوزرنده قونمشق

BRANCHÉ. *A.* مستطام *P.* نشست *T.* بر شاخ نشست
قونمشق

BRANCHES. Les otes des poissons *A.* آذان السمک
بالعتک قوللری *T.* گوشهای ماهی

BRANCHU. Qui a beaucoup de branches *A.* شجره مغیال
شجره کثیر - شجره ماتفة الافنان - شجره فنا - شجره فنا
- درخت بسیار شاخ - درخت شاخ بر شاخ *P.* الانصان
دالی بوداقی گور اناج *T.* درخت بر شاخ

BRANDE. Les bûcherons appellent, Brandes, les menus bran-

ches des arbres *A.* شاخ باریک *P.* قضایب *pl.* قضیب *A.* جالی - اینجه دال - اوفانی دال

BRANDILLEMENT. Mouvement qu'on se donne en se brandillant *A.* اوینایش - صالنش *T.* جنبش *P.* خطران - رفلان

BRANDILLER. Mouvoir de - ça et de - là *A.* خطر - ارفال *A.* Brandiller les bras ارفال اوینامق - صاللمق *T.* جنبانیدن
الری اوینامق - الری صاللمق - ایادی ایتمک

SE BRANDILLER. Se mouvoir, s'agiter en l'air par le moyen d'une corde ou de quelqu'autre machine *A.* تذبذب - اندیال *A.* صاللمق *T.* جنبیدن *P.*

BRANDILLOIRE. V. Balanceiro.

BRANDIR. Branler en sa main une branche, une hallebarde etc., comme si on se préparait à frapper de la pointe *A.* خطر
Il brandissait une pique en sa main ایدر مکرده *T.* اوینامق *P.* اجاله - تیزیز - هر - مزرعی النده خطر و تیزیز ایدر مکرده
مزرعی النده اوینادر ایدی - ایدی

BRANDON. Espèce de flambeau fait avec de la paille tortillée *A.* مشاله *T.* مشعل *P.* مشعل *pl.* مشعلته

Il se dit aussi, des corps enflammés qui s'élèvent d'un incendie *A.* جذوات *pl.* جذوة
Le vent poussait des brandons qui portaient par tout l'incendie هیوب ایدن ریح شدیدک
اطاره ایدر دیکي جذوات پر تنف و ناب تنقر بیله طرف
On dit figur., Les brandons de la discorde و شقاق
Cet écrit est un brandon de guerre civile ملکه اشغال
ناتره حرب وقتالی موجب اولدجق بر جذوة آتش افروز
ایمانی باد Jeter le brandon de la discorde parmi les citoyens در
اینجه القای جذوة شقاق و نفاق ایتمک

BRANLANT. Qui branle *A.* جنبان *P.* نقاض - مرجف
Avoir les jambes branlantes صرعیلور اولمق - نغضان و چلیند مبتلا اولمق
صاللمور باش *T.* سر جنبان *P.* رأس متزلزل *A.* متزلزل
On dit figur. de quelqu'un, ou de quelque chose de mal assuré, et qui paraît près de tomber, C'est un château branlant بناسی متزلزل بر عمارت نا پایدار - بو بر بنای متزلزلدر
خرابد مشرف بر بنید متزلزل الاساسدر - در

BRANLE. Agitation de ce qui est remué, tantôt d'un côté, tan-

tôt de l'autre *A.* لرزش *P.* قلقله - نغضان - زلزال - رجفان
Le branle du carrosse lui fait du mal ایندیش - صرعیلش *T.*
Cela a un grand branle رجفان شدیددی واردر

Il signifie aussi, première impulsion donnée à une chose *A.* هزهه
Suivre le branle général دیرنش *T.* جنبش *P.* هزهه
خالقک دیرنشده اوبو و یومک - عاتید تبعیت ایتمک

On dit figur., Être en branle, pour dire, commencer à être en mouvement, pour faire quelque chose *A.* ابتدار الی الحریکة
برندن اوینامق *T.* جنبش آمدن *P.* مباشرت الی الحریکة
Cet homme est paresseux, mais quand il est une fois en branle, il en fait plus qu'un autre فلاں کمسند ذاتمده قنیل
بر آدمدر انجیق بر کره حرکت ایدر ایدر انجیق ساتردن
انجیق بر کره برندن اوینامق اولور - زیاده ایش کورر
ایسده حرکت ایدر میده جکنی ایدر

Et donner le branle aux autres, pour dire, les mettre en train d'agir ساترلرک تحریک اقدام سعی و اقداملر بند مباشرت
Et donner le branle à une affaire, pour dire, la mettre en mouvement بر مصالحتی دورتوب - بر مصالحتی یورتمک
Il se dit aussi, d'une espèce de lit suspendu dont on se sert dans les vaisseaux *A.* یورتمک
پستر آویزان *P.* فراش معلق
آسمه یتاق *T.*

BRANLEMENT. Mouvement de ce qui branle *A.* لرزه - نلله
Le branlement d'un carrosse هطوک رجفانی - رجیف - رجفان
جنبش سر *P.* لرزهه *A.* Branlement de tête صرعیلشی
باش صرعیلشی - باش صاللاشی

BRANLER. Agiter, remuer *A.* تحریک *P.* تحریک
Branler les bras, les jambes ایدن و تحریک
سر جنبان - تحریک رأس ایتمک
باش صاللمق - اولمق

Et être agité, pencher de côté et d'autre *A.* ارتجاف
Tout le plancher branle دوشمده
دوشمده دوشمدهک مجموعی ترازل ایدر
On dit, La tête branle à quelqu'un دوشمدهک
باشی متزلزلدر

Il s'emploie aussi en d'autres phrases, où il a diverses significations. Ainsi on dit: Ne branlez pas de là اول محادن

Et figur., Les enfans n'osaient brauler devant leur père ارتمازه حضورنده اولاد پدرلری
پدرلری حضورنده قملدانغده - جسارت ایدمه زلر ایدی
جسارت ایدمه زلر ایدی

BRAQUE ou BRAC. Espèce de chien de chassa. *A.* ششم *P.*
زانور *T.* یوزه

BRAQUEMENT. L'action de braquer, et l'état de ce qui est
braqué. *A.* وانظر *T.* واگردش *P.* توجده - انصراف - انعطاف
Le braquement du || دونه - دوندرد - جوبولش
Le عربدنک جوبولمسی - عربدنک انعطافی
طوبک دوندردمسی

BRAQUER. Tourner et présenter une chose d'un côté ou d'un
autre. *A.* گردانیدن - واگردیدن *P.* توجده - عطف - صرف
Braquer un carrosse || دوندردمک - جوبولمک *T.*
Braquer le ca- عربدی دوندردمک - عطف وتوجده ایتمک
non contre les ennemis طرفند صرف وتوجده ایتمک
On dit figur., طوبی اعدا اوزرینده دوندردمک - ایتمک
qu'un homme est braqué au sujet d'une affaire, contre une af-
faire, pour dire, qu'il est prévenu فلان مصلحتد عقلی واردی

BRAS. Partie du corps qui tient à l'épaule. *A.* اعضاء *pl.* عضد
P. يد *A.* Les mots - قول *T.* بازو - ارش *P.* ذراع - ساعد -
ال qui signifient, Main, s'emploient par extension
يد - عضد ایمن *A.* Bras droit || Bras gauche *A.* صاغ ال
- صاغ قول *T.* دست راست - بازوی راست *P.* یمن
T. بازوی چپ *P.* عضد ایسر *A.* Bras gauche صاغ ال
ساعد قوی الاقدار - ساعد قوی *A.* Bras fort حول قول
ساعد کثیر *A.* Bras nerveux قوتلو قول *T.* بازوی زورمند *P.*
La force du سکیرلو قول *T.* بازوی پیناک *P.* الاعصاب
Lever, قولک کوچی *T.* زور بازو *P.* قوت الساعد *A.*
T. دست برافراشتن *P.* ترفیع الید - رفع الید *A.* hausser le bras
P. تمديد الید - بسط الید *T.* Étendre le bras الی فالدرمق
مجرع الید ال اوزاتمق *T.* دست گستریدن
منکسر الید Avoir le bras rompu قول یارلو اولمق - اولمق
Avoir le bras قول قیریق اولمق - بازو شکستد اولمق - اولمق
P. Moulin à bras الی جیتشم اولمق - منکک الید اولمق
Couper, ال دسکرسه *T.* Civière à bras ال دکومانی *T.* دستاس
بر کسندنک النی ایاننی
Dans les phrases suivantes, on

P. حجر - احضان *pl.* حصن *A.* exprime le mot Bras par les mots
|| Elle portait un enfant sur ses bras قوجاق *T.* آغوش
قوجاغنده بر جوجوق کوتورر - بر صبی احضان ایدر ایدی
قوجاغنده بر بوغچه Porter un paquet sous le bras ایدی
Ils s'embrassèrent قولتوقده بر بوغچه کوتورمک - کوتورمک
بری برلربنه بسط احضان اشتیاق
ایله معانقه ایلدیلر

On dit, Avoir les bras retroussés, pour dire, avoir la manche
تشمیر *T.* retroussée, de manière que le bras paraisse à nu
مشمر الاکدام اولمق - مشمر الساعد اولمق - ساعد ایتمک
قوللری صیغدیوب - قوللری صیغدمق - بر جیده آستین اولمق -
آجیق قوبمق

On dit, À tour de bras, pour dire, de toute sa force *T.* وار
Et qu'un homme ne vit que de ses قوتی بازوید کنوره رک
bras عمل کشی - فلان کشی عمل یدیده تعیش ایدر
Et figur., Demeurer les bras croisés, جبینی ایلد تعیش ایدر
pour dire, demeurer sans rien faire اولدرق
مقفل الیادی اولدرق منقطع عن - عملدن فارغ اولمق
دست بستده فراغ اولدرق استادده مقام - العمل طورمق
الی باغلو طورمق - بیکاری اولمق

On dit aussi d'un juge qui retranche à quelqu'un beaucoup
قولنی قنادینی کسر *T.* de ses droits, qu'il lui coupe bras et jambes
استبداد || Cette sentence arbitraire nous a coupé bras et jambes
رای ایلد اصدار اولنان بو کوند حکم قولمزی قنادمزی
Cet examinateur, par les retranchemens qu'il a faits à
cet ouvrage, a coupé bras et jambes à l'auteur
بو ممیز فلان
تالیفده ایتدیکی تنقیحات ایلد مولفمک قولنی قنادینی
Cette nouvelle nous coupe bras et jambes
کشش اولدی
Et se jeter entre les bras de
بو خبر قولمزی قنادمزی کسر
quelqu'un, pour dire, se mettre sous sa protection
بر کسندنک
زیر جناح حمایتند - حجر حمایتند احتجار ایتمک
حصن حفظ و حمایتند تسلیم نفس ایتمک - التجا ایتمک
|| Se voyant persécuté de tous
هر طرفدن علیهند هجوم
اولندیغن کورنجه فلانک زیر جناح حمایتند اشجا ایلدی
se فلانک زیر جناح حمایتند اتخاذ ملجا و پناه ایلدی -
نفسنی باری تعالینک ید قدر توند
تسلیم ایتمک

Il se dit aussi, d'un canal ou d'une rivière qui se sépare en deux, en trois *A.* شُعْبَةٌ pl. شُعَاب *P.* شاخ *T.* قول Le

BRASSÉE. Autant qu'on peut contenir entre ses bras *A.* شمل
 بر قعجا افلق *T.* فوجا افلق *P.* باره *المجموع*

قوجافاق قوجافاق آلب کوتورمک Emporter à brassées اوطنون

تحریرک BRASSER. Remuer les liquides à force de bras A. تحریک Il faut جالقمق - اویناتمق T. جنباییدن P. ترجمج - بولورک جملدسنی برابرجم جالقمق در Brasser de l'or et de l'argent fondus dans le creuset ذوب اولمش زر و سیمی پوند ایچنده ترجمج اینتک

تنبیذ BRASSER de la bière, signifie, faire de la bière A. آریه صویی T. آب جو پرداحتن P. تنبیذ الشعیریه - الیجه داردنک T. تنبیذ الفواکد A. Et brasser du cidre - یاپمق Figur. Tramer, négocier secrètement. Il ne se dit qu'en mauvaise part || Brasser une trahison قورمق دولت علیهند بر کوند فساد قورمق

جالقاندش BRASSÉ. A. جنباییده P. مرجوج

دارالاعمال BRASSERIE. Le lieu où l'on brasse de la bière A. آریه صویی کارخاندهسی T. کارگاه آب جو P. الیجه

منبذ الشعیریه BRASSUR. Celui qui brasse de la bière A. آریه صویی بیجان T. آب جو پرداز P.

بمازه BRASSIAGE. Mesurage à la brassé A. بوع P. تبوع - فولاجم - فولاج ایله اولچمه T. پیمودن

نیمتند BRASSILLES. Espèce de petite camisole A. محول P. زیمون T.

قبادایی BRAYACHE. Faux brave A. متشجع P. بادبروت

BRAVADE. Action, parole, manière par laquelle on brave quelqu'un A. صایمقسلق T. بی پروایی P. عدم المحاببات Il lui a fait une bravade فلاسه بر کوند عدم محاببات بر کوند بی پروالق صورتنی کوستردی - طورینی اظهار ایلدی اظهار ایلدیکی صایمقسلق Il pensait m'étonner par ses bravades وضعلریله بکا ایوات ولد وحیرت ایده جکنی طنز اینتسیدی

BRAVE. Qui a beaucoup de valeur, beaucoup de courage A. - ابطال pl. بطل - نجید - شجاعان pl. شجاع - شجیع اهل لجلاده - اهل الصرامة - جاید الطبع - صارم المزاج بهادر - شیرمرد - دلور - دلیر P. ارباب الصرامة والجلادة pl. Brave soldat || یورکامو - یکت T. سرباز - پردل - جگردار - Il est brave comme l'épée حامل اولدیغی میسب قاطع کبی صاحب qu'il porte یاکنز فولاً Il n'est brave qu'en paroles و جلادتندر - یکتلکی یاکنز دلدی در - ولساراً عرض شجاعت ایدر Tous nos braves se signalèrent شجاعتی انکی لطفی مراد در

en cette accasion بوقعدده عسکرمزک بالجمله شجاعان و دلورانی تحصیل نام فراوان و مشار الیم بالبنان اولمشلر ابطال و سربازانک مجموعی ایوات شجاعت و جلادت - در ذاننده شجیع Il fait le brave, et ne l'est pas ایتمشلر در ذاننده مایه دلیری یونیکن بهادر فروشلق - دکل متشجعدر Il se prend aussi - یکت دکل ایکن یکتلک ناصلو - ایدر dans un sens odieux || Il a toujours des braves à sa suite, pour dire, des gens déterminés à tout faire دائما معینده کوزبنی بوداغدن صافدزمز همپالری وار در

خردک P. ادبا pl. ادیب A. Il signifie aussi, honnête اهل عرض T.

بالصرامة - بالجلادة - بالشجاعة A. BRAVEMENT. Vaillamment شجیعانه - دلورانه - سربازانه - شیرمردانه - دلیرانه P. Il monta bravement à l'assaut || یکتجدسند T. جلادیکارانه فلعدنک اوزریند مردانه و شجیعانه افتحام ایلدی

استاداند P. بالمهارة A. Il signifie aussi, habilement, adroitement Il s'est acquitté bravement de sa commission || Il s'est tiré bravement de cet embarras بوغانلدن استاداند قورنلمش اولدی

BAVER. Morguer, regarder avec hauteur A. اظهار الجبروت آورد کوسترمک T. زبردستی نمودن - سر بلندی نمودن P. کندو Il Falla braver jusque chez lui خاندسند قدر واروب اظهار جبروتنه ابتدار ایلدی Est-ce pour me braver, ce que vous en faites? ایتدییکت فعلی On dit, Braver les dangers, Braver la mort A. استحکار الخطر - بی باکی - بی باکی نمودن P. استبسال النفس - النفس Il brave || قورقوب صافنماق - کوز بیاماق T. داشتم - جميع سخاوت و تهاکمی استحکار ایدر tous les dangers مخاطره لو - جميع سخاوت و مهاکمه استبسال نفس ایدر خون هلاکی Il brave la mort شیاردن اصلا کوزی بیاماز اولوم قورقوسدن صافندز - استحساس ایدر

زهی P. به به - حبذا A. BRAVO. Terme d'applaudissement آفرین - پد پد T. خوشا - شاد باش - آفرین -

بساله - صراحت - حماست A. BRAVOURE. Valeur éclatante - دلوری - شیرمردی P. جلادت - نجیدت - شجاعت - ارباب Je sais qu'il a de la bravoure || یکتلک T. سربازی مایه بسالمت - حماست و شجاعندن اولدیغی معلومدر

BREDOUILLER. Parler d'une manière mal entendue et peu distincte. *A.* تَشْغِشْغِشْ *P.* کاند زبانی کردن. *T.* سوزی. On n'entend rien de ce qu'il dit, il ne fait que bredouiller. *خالی اولاندیختی نمقویمسالد* | کولهیدرکت سوبامکت *تَشْغِشْغِشْ* *خالی اولاندیختی نمقویمسالد* *Que bredouillez-vous là?* کلامی بردولوفهم اولاندیختی *ند کولهیدورسکت*

BRÉVIAIRE. Livre contenant l'office qu'on est obligé de dire chaque jour. *A.* كتاب الصلاة. *P.* كتاب الاوراد. نمازنامه. *T.* نماز کتابی

BRICOLE. Cette partie du harnais d'un cheval qui passe sous les coussinets, et qui s'attache aux boucles du poitrail. *A.* لبس. *P.* کوسیلکت. *T.* کهدرکت. سیند بند. *P.* الباب. *pl.*

On appelle aussi Bricoles, certaines longes de cuir dont se servent les porteurs de chaises. *A.* سیر. *pl.* سیور. *P.* سیرم. *T.* فایش.

On dit figur. de quelqu'un qui use de voies trompeuses et détournées, qu'il joue de bricole. *Il ne va que par bricoles.* Je me défie de ses bricoles. *فلان کشینکت ایندیکی حقدبارلق ایدر.* Il ne va que par bricoles. *امین اولدم.*

On dit aussi, De bricole, Par bricole, pour dire, indirectement. *صاپه یولدن.* *T.* از راه نا راست. *P.* عن طریق المنعذل. *A.* S'il ne peut parvenir là directement, il y viendra de bricole. *اول طرفه راه راستدن وارهمدیغی حالده طرق منعذلدن طوغری یولدن وارهمدیغی صورنده صاپه یوللردن. وارر وار بیلور.*

BRICOLS. Espèce de rets ou de filet, pour prendre des cerfs etc. *A.* جرة. *P.* شست آمو. *T.* کیک آغی.

BRIDE. La partie du harnais d'un cheval, qui est composée de la têtière, des rênes et du mors, et particulièrement, le mors avec toutes ses parties qui l'accompagnent. *A.* لکام. *P.* لکام. *T.* لکام فرس. *||* Mettre la bride à un cheval. *کم. -* اوپان. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* tenir la bride haute ou courte. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* Lâcher la bride à un cheval. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* Il se prend aussi pour les rênes seules. *A.* عنان. *P.* اعنة. *pl.* عنان. *T.* دیزکین. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* Le cheval a rompu sa bride. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* Mener un cheval par la bride. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* Courir à bride abattue. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی*

Figur. Tenir quelqu'un en bride. L'empêcher de faire ce qu'il veut. *بر کسندنکت عنان اختیارینسی ید تصرفده ضبط عنان. -* عنان اختیارینسی الدن عالیوبوماک. *-* ایتمکت. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* Et lui tenir la bride haute, lui

tenir la bride courte. Le traiter avec quelque sorte de sévérité. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* Et aller bride en main dans une affaire. Y procéder avec beaucoup de retenue et de circonspection. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* Et lâcher la bride à quelqu'un, lui mettre la bride sur le cou. Ne pas le retenir comme on faisait, l'abandonner à sa propre volonté. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* Et lâcher la bride à ses passions. S'abandonner entièrement à ses passions. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* Courir à bride abattue après les plaisirs. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* On dit aussi, qu'un homme court à bride abattue à sa ruine, à sa perte. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی*

BRIDE, se dit aussi, du petit cordon qui passe sous le menton de l'enfant, et qui sert à tenir le béguin en état sur sa tête. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* On dit aussi, qu'un homme court à bride abattue à sa ruine, à sa perte. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی*

BRIDER. Mettre la bride à un cheval. *A.* لکام. *P.* لکام. *T.* لکام فرس. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* Il est temps de brider, il faut partir. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی*

Il signifie aussi, ceindre et serrer étroitement. *A.* تضيق. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* Un béguin qui bride un enfant. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* On dit figur., qu'on a bridé un homme par un contrat ou par un acte, pour dire, qu'on a mis dans le contrat des conditions qui l'obligent à se tenir dans de certaines bornes. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی*

BRIDÉ. *A.* ملجیم. *P.* ملجیم. *T.* ملجیم. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی* Cheval sellé et bridé. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی*

BRIDON. Espèce de bride légère qui n'a point de branche. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی*

BRIEF. Court, de peu de durée. *A.* مختصر. *P.* مختصر. *T.* مختصر. *||* *آند کم اورمق. -* آند اوپان اورمق. *-* آتی اوپانلق. *||* *کم کی بونکسک یاخود کی*

مختصری اوج کون ایچنده Il a été érié à trois briefs jours
اولیابده Ils en ont fait bonne et brève justice
حکایت Brève narration مختصریجده اجرای حق اولندی
حکم مختصری Brève sentence مختصره

مجهلاً - مختصراً A. BRIEVEMENT. D'une manière courte
P. علی طریق الاختصار - علی رتیره الایجاز - بالاختصار
Il nous raconte brièvement علی طریق الاختصار نقل ایادی
وئی مختصریجده بکا شرح و بیان ایله moi cela brièvement

قصاره A. BRIEVETÉ. Le peu de durée de quelque chose
مدت La brieveté de la vie قتلیق T. کوتاهی P. اختصار -
قصاره La brieveté du temps عمرک قصاره واختصاری
مدت سلطنتک La brieveté de son règne قصر وقت - وقت
اختصار وقصارتی

pl. فاطع الطريق A. BRIGAND. Voleur de grand chemin
بول کسیمی T. جتده - شنگل - منگل - رهزن P. فطاع الطريق
Il se dit aussi, de ceux qui font des exactions, des concussions A.
Ces petits juges sont de vrais brigands فایمیجی T. یغماگر P. طرار -
صرف یغماچیدرلر - بووافق فاییار طرار مقولسیدرلر

BRIGANDAGE. Vol fait à force ouverte, comme le vol sur les
grands chemins A. قطع الطريق P. شنگلی - رهزنی T. شکیلاک
Ce n'était alors que brigandages par toute la France
اول دورده فرانسده سرتاسر رهزنلکدن یغیری
Il se dit aussi pour Concussion, exaction, injustice A. یغماگری
Les traitans furent punis pour les brigandages qu'ils avaient exercés sur les
peuples و محصلین عباد الله حقند ارتکاب ایتدکری
Il s'est fait de grands brigandages dans les finances مظالم و مناجبات مبنی مظهر نادیب اولمشدر
Et pour toute espèce de volerie A. جسیده واقع اولمشدر
اوغر یلق - خورسزلق T. دزدی P. لصویتی - سرقت
بو حالت سرقت محضدر C'est un brigandage

ارتکاب السرقة A. BRIGANDER. Voler, vivre en brigand
خورسزلق T. دزدی کردن - عیاری کردن P. ارتکاب اللصاع
C'est un homme qui n'a fait que brigander toute sa vie
ایام عمرینی سرقت و لصاصده امرار

لصاع Des gens qui se sont attroupés pour brigander
وسرقت ایچون متحشد اولمش جماعت
براعانتین تعبیر اولشور T. BRIGANTIN. Sorte de petit vaisseau
نوع جکدیری

BRIGUE. Poursuite vive qu'on fait par le moyen de plusieurs
محاولات pl. محاوله A. Faire une brigue پیدا ایدهرکت جالشده T.
فلان ایش محاولد Cela se fit par brigue تصدی ایتمکت
اطراف پیدا ایدوب جالشده - طریقله حصولپذیر اولمشدر
بجوردی

فرقة المعاقدين A. Il se prend aussi pour Faction, parti
سوزی بر ایتمشارکت T. گروه همپیمانان P. فرق المعاقدين pl.
بر فرقه قویقه مساعدیدند Avoir une puissante brigue
فرقدسی Toutes les brigues se réunirent en sa faveur
مالکت اولمق فرق معاقدينک مجموعی فلانک طرفند اعانده همدست
اتحاد اولمشدر در

اقدام فی المحاولة A. BRIGUER. Poursuivre par brigue
اطراف پیدا ایدهرکت جالشده T. سعی بالمحاولة
اطراف پیدا ایدهرکت بر منصبک Briguer un emploi, une dignité
Briguer les voix, les suffrages d'une compagnie
وبر وئیدنک تحصیلنه سعی ایتمکت
کلم و آراسنی تحصیل suffrages d'une compagnie
ایچون اطراف پیدا ایدهرکت جالشده

Il signifie aussi simplement, rechercher avec empressement A.
T. سخت خواستکاری نمودن P. مجدداً طلب - تطلب
Briguer la faveur, la protection de quel-
qu'un استییب اراشدرمق
بر ذاتک حسن مساعده و حمایتنی مجدداً طلب
ایتمکت

طلبکار P. مجد في الطلب A. BRIGUEUR. Qui brigue
Il y a beaucoup de brigueurs pour cette
T. استکلو خواستکار
بو منصبک جوق طلبکارانی وار در

علی وجه الازهر A. BRILLAMMENT. D'une manière brillante
Ce morceau de musique a été brillamment exécuté
پارالفلق ایله T. با کمال پرتو و رونق
Cet officier s'est montré brillamment des sa première campagne
رونیق و پرتو ایله ادا اولندی
فلان اوفچیال همان ایلمک وجوده موفق اولندی
سفرده کمال پرتو و رونق ایله انبات

لماع - لامع A. BRILLANT. Qui a un grand éclat
رخشان - درخشان P. ازهر - متلالی - براق - ناشر اللمعان

پارلاق T. پرتوناکت - پرتور بز - رونقدار - تابان - تابناک -
شمس تاباددن Plus brillant que le soleil || پارلدا بیجی -
ضیای رونقدار - ضیای براق Une lumière brillante ازهر وانور
بغایت متلانی ودرخشان بر قطعده A. الماس طاشی
جلیل Il se dit figur. des choses morales. C'est un homme
qui a fait des actions brillantes پرتو - رونق - پرناب وفروغ P.
مآثر جلیلید موفیق اولمش مآثر پر تاب وفروغده مظهرت ایلد کسب نام - بر آدمدر
La valeur, la générosité, la libéralité sont des vertus brillantes
بسال و شجاعت و علو همت و سخا و سماحت فضایل جلیلدن معدود در
Une pièce de poésie pleine de pensées brillantes معانی
جلیل ایلد ملو بر منظومده

BRILLANT, signifie aussi, élat, lustre. A. پرتو - لمعان
|| جلا - پاراشی - پارلاق T. اب و تاب - رونق - فروغ P.
Les perles orientales ont un certain brillant qui ne se trouve
point dans les autres ممالک شریفده جیقان انجولرک جلاسی
Ce diamant a plus de brillant que l'autre سائر انجولرده بولمز
On dit figur., qu'il y a du brillant dans une poésie, dans une pièce
d'éloquence فلان نظمده و صنایع علم بیانی محتوی اولان
Et فلان مقالدهد لمعه علم و معرفت ساطع و پرتو افشاندر
qu'elle est pleine de faux brillans, pour dire, qu'elle est pleine
de pensées ingénieuses, mais frivoles, fausses صنایع علم
بیانی محتوی اولان فلان مقالدنک فروغ و پرتوی
Et d'un homme qui a beaucoup d'imagination et d'esprit, mais peu de jugement, qu'il a plus de
brillant que de solide عقلدنک فروغ و معانی رسوخ و متافتنده
عقلدنک پارلاق متاد و استحکامدن زیاده در - نابدر

BRILLANT. Diamant taillé à facettes par-dessus et par-dessous
پرلانتد طاشی T.

BRILLANTER. Tailler un diamant à facettes semblables à celles
d'un brillant T. الماسی پرلانتد تراشیلد ایشلمک

BRILLANTÉ. T. پرلانتد تراشیلد ایشلمش
معه و مزین سبک و عبارده

BRILLER. Reluire, jeter une lumière étincelante A. نلالو
درخشیدن - بشخیدن P. نشر النور - نشر الضیا - الاحه - تشعشع
|| بلا بیمنق - پارلدامق T. درخشیدن - پرتو و بختن -
نجوم و کواکب Les étoiles brillent شمس نشر ضیا ایدر

Il y a des diamans qui brillent plus les uns que les autres
بعض الماس وار در که سائر الماسلر دن زیاده متلانی
Il se dit figur., de la gloire, de la vertu, des belles qualités et des productions de l'esprit || Sa gloire brille
dans tout l'univers ضیای پرنمای اقبالی شمشعد پاش افاددر
La valeur, la libéralité sont les vertus qui brillent le plus en ce
صیت شان و اقبالی پرتو ریز جار اقطار عالمدر -
leur, la libéralité sont les vertus qui brillent le plus en ce
بو میر ذیبادکت ذاتمده مرکوز اولان مناقب جلیل
انچنده بر وجد افضل پرتو افشان و شمشعد پاش اولان
فضایل فایقه بریق حماسه و بسالت و نور بیفتور جوانمردی
Cet ambassadeur brillait dans cette Cour par sa magnificence
فلان ایلچی فلان دولنده فرط دارات و احتشامی
La vertu brille dans l'adversité تنقربسیلده زیاده پرتو ایدی
نور صلاح و فضیلت حال نکیت و ادبارده نشر شمشعد
C'est l'endroit de la pièce qui brille le plus Son esprit brille
par tout بر فضالت زیاده پرلاق پوری شور در
C'est un homme qui brille dans toutes les compagnies où il se
trouve نور عقلی هر حال و هر محله پرتو ریز و امعد پاشدر
C'est un homme qui brille dans toutes les compagnies où il se
trouve بولندی بی مجلسارک جمله سنده پرتو تام ایلد فایق
الافران اولور

BRIN. Ce que le grain pousse d'abord hors de terre A.
سر گیاه نو دمیده - گیاه نورستد P. نشیته - جدور pl. جدور
نشیته Brin d'herbe || یودن یکی جیقان نبات اوجی T.
La grêle n'a pas laissé dans ce pré un brin d'herbe نبات
نزول ایدن طولو بو جمنزارک ایچنده یکت سر گیاه برافندی
Le froment a déjà jeté de beaux brins تخم
Il - کوزل اوج و پردی - حنطه جدور جمیل اجدار ایلدی
se dit aussi des sciens que les plantes et les arbrustes poussent
V. Seion کورپد فلز T. نو نهال P. نعنم ناعم - قضیب A.
On dit figur. d'une jeune personne grande et bien faite, que
c'est un beau brin d'homme بر نو نهال زیبا در

Il se dit aussi, des cheveux, du poil et du crin A. سحیل
Arracher le crin d'un cheval || نوی تلی T. تار مو P. الشعر
آت بلیسنی تل تل قوپارمق برین به برین

Il se dit aussi en parlant de certaines choses, comme paille,
foin, fourrage, bois etc. A. جوب T. خسپاره P. جوبیل
n'y en a pas un brin, pour dire, qu'il n'y en a point du tout
نکت بر جوب بیله یوقدر - یکت خسپاره ناجیز بیله یوقدر

péchés, de la contrition de coeur *A.* حزنة البال السادم *T.* خرخشه دل گناهکار *P.* سادمت *||* Le brisement de coeur est une marque de conversion
حزنة بالی طریق حق وایمانه عودتیه دلالت ایدر حالاتند

BRISER. Rompre et mettre en pièces *A.* هش - کسر - قصد
خش - شکستن *P.* تهزیه - رض - قصم - تحطیم - حطم -
|| Briser une porte *T.* خرد ساختن - وخاش کردن
Ce coup lui brisa l'os *T.* ظهور ایدر ضربه کیکنی شکست ایلدی
Briser en mille pièces *T.* خرد و خشخاش - فیروب صد هزار پارچه ایتک
خرد و خشخاش - *On dit figur., que des peuples* ایتک
ont brisé leurs fers, pour dire, qu'ils se sont délivrés d'une ایتک
domination tyrannique اقوام مذکوره متحمل اولدیلری قیود
Et qu'un amant a brisé ses chaines زنجیر عشقی نقش و شکست ایلدی

Il signifie aussi, incommoder par une agitation forte ایواث *A.*
L'agitation du carrosse l'a brisé زده لمت - قیرلق کنورمت *T.* شکستگی آوردن *P.* الکسر
عربدنک صرعلشی و جردیند *Ce cheval a un train rude qui n'a tout brisé*
آنک اشکینی آغر اولدیغندن وجودد ایواث کسر کلی
غایت تعب *Il est brisé de fatigue, de lassitude* ایلدی
Il se sent brisé du dernier accès de fièvre و مشقت بادئ کسر و شکستگی اولمشدر
موتراً ظهور ایتش حناتک نوبتمدن وجودده کسر کلی حس ایتکده در

SE BRISER. Se casser, être mis en pièces *A.* تکسر - انکسار
شکستد شدن *P.* تعرض - انهشام - تقصم - انقصام - انحطام
اوفانهق - قیرلق *T.* ریزه ریزه شدن - خش وخاش شدن -
کمی *||* Le vaisseau se brisa contre le rocher *||* پارهنمک -
قیامتک - قیامتک اوزریند دوشوب شکست اولمشدر
قولا - صرجه و جینی قسمی سهل الانقصامدر *Le verre, la faïence se brisent*
facilement قیریلور *On dit proverb., Tant va la cruche à l'eau qu'à la*
fin elle se brise, pour dire, qu'on s'expose tant de fois au پیکاره عیق عیق کونوریلان
danger, qu'à la fin on y périt دستی صوکنده قیریلور

Il se dit aussi, de plusieurs ouvrages, composés de diverses
pièces qui, étant jointes ensemble, peuvent aisément se plier

بوکیلوب دیویشورلمکت *T.* خمایدن *P.* ناتوی - انطوا *A.*
Un bois de lit, une table, un fauteuil qui se brisent
بوکیلوب دیویشوریلور بر عدد یتاق سوریوی وبر عدد
تختد سفره سی و عددلیه

اقتصاد - قصید - متحطم - متقصم - متکسر - منکسر *A.* *Brise*
قیبرلش *T.* خرد گشته - خش وخاش - شکستد *P.* منبشم -
اوفانهق -

BRISE - RAISON. Celui qui parle sans suite et hors de propos
خاط کلام ایدر *T.* هرزه جان - زاخا *P.* مهذار - هذار *A.*

BRISE - VENT. Clôture faite pour arrêter l'effort du vent, et
T. باد گویز *P.* ستر قاطع الریع *A.* en garantir les arbres
روزکاری کسر پرد

BRISEUR. Celui qui brise quelque chose *A.* کاسر *P.* فاعم
قیربجی *T.* شکنده

BRISOIR. Instrument à briser *A.* مدق - مدقته - مدق
طوقمان *T.* کوبد

BRISURE. Partie fracturée *A.* کسور *pl.* کسر
Il y a des brisures dans ce parquet *||* قیرلق *T.* شکست *P.* حطام -
بو دوشمده کسرلور وار در

BROC. Sorte de vaisseau dont on se sert pour tirer une grande
قونغد *T.* دیل *P.* دلا *pl.* دلو *A.* quantité de vin à la fois
- قونغبی تملد و تخلید ایتک *Emplir, vider un broc*
C'est un homme qui boirait un broc de vin قونغد طولوسی شراب ایچر بر ادمدر

Il se prend aussi pour Broche dans cette phrase. Manger de
la viande de broc en bouche, pour dire, la manger sortant de
la broche کبابی طرمانی ایلد یکت

BROCANter. Acheter et vendre des curiosités *A.* بیع و شرا
تحف الم صاتی *T.* خریدن و فروختن تحفها *P.* التحف
تحفجیلک - تحف الیش ویریشنی ایتک - ایتک
ایتمک

BROCANTEUR. Celui qui brocante *A.* تاجر التحف
تحفجی *T.* فروش

BROCARD. Parole de raillerie piquante *A.* نواقر *pl.* نواقر
Un diseur de brocards *||* طوقانهق سوز *T.* سخین جگردوز
طوقانهق نواقر ایلد مالوش بر ادم
بو سوز سوزیمک

BROCARDER. Piquer pu des paroles satiriques *A.* نقار *P.*

طوقانقلی سوز سویامکت T. سخن جگر دوز راندن
 BROCARDUR. Celui qui dit des brocards A. قابل النواقر
 طوقانقلی سوزلر سویلیجی T. گوینده سخن جگر دوز P
 BROCAET. Étoffe brochée de soie, d'or ou d'argent A. دیباج
 دیباج زر بفت Brocart d'or || دیبیا T. دیبیا P. دیباییج pl.
 - دیبایی سیم بفت Brocart d'argent التون تللی دیبیا -
 Du brocart دیبیا لباس Habit de brocart کمش تللی دیبیا
 وندیک دیبایی Venise de

BROCATELLE. Étoffe fabriquée à la manière du brocart, et de moindre valeur A. متاع مدتیج P. متاع دیبیا بافت
 دیبیا تقلیدی

Il signifie aussi, une sorte de marbre de plusieurs couleurs
 صماقی مرموطاشی T. مرمو رنگامیز P. رخام موشی A.

BROCHE. Ustensile de cuisine, instrument de fer où l'on passe la viande qu'on veut faire rôtir A. سفود P. مفاد pl. مفاد
 Mettre de || کباب شیشی T. سین کباب - گردنای - بس
 تسفید - اتی کباب شیشند کچورمک la viande à la broche
 - تقلیب مفاده ایتمک Tournier la broche لحم ایتمک
 Il se dit encore, de certaines petites verges
 درزن تلمند P. مسراد A. شیشی درودرمک
 اورنجی ایکنسی

Il signifie aussi, une espèce de cheville pointue, dont on se sert pour boucher le trou d'un tonneau qu'on a percé A. سکت
 دلیک طیفه حق جیوی T. سیوع P. سکاكت الردم pl. الردم
 On appelle aussi, Broche, une pointe de fer qui est dans la serrure, et qui doit entrer dans le trou de la clef A. لسان
 Et une baguette de bois - کلید دلی T. زیاده کلید P. القفل
 dont on se sert à enfilet diverses choses, comme cierges, chandelles etc. A. صیریق T. قیر P. جازع

BROCHER. Passer l'or, la soie etc. de côté et d'autre dans l'étoffe A. سورد - تسرید P. تسریدن
 - ثوبد تسرید خیط زر و سیم ایتمک Brocher une étoffe d'or et d'argent
 قماشه التون و کمش تللی اورمک

En parlant de reliure de livres, il se dit des livres dont on n'a fait qu'assembler les cahiers, en les cosant l'un à l'autre
 جزولری T. کراسهارا دسته بندیدن P. تضبیر الکواریس A.
 بر کتابک جزولرینی Brocher un livre || دستلیوب باغلق
 Il n'est pas besoin de relier ce livre, il

ne faut que le brocher دکل همان
 جزولرینی تضبیر ایتمک کافیدر

Il signifie aussi, exécuter à la hâte A. خرق P. بکار
 خرق امر Brocher la besogne || سوکوب بتورمک T. آوردن
 Je n'ai mis que mon idée sur le papier, j'ai broché cela en deux heures همان
 یالکز فکرمی قلمه الوب یازویی
 ایکی ساعت ایچنده سوکوب بتوردم

BROCHET. Poisson d'eau douce T. طورنه بالعی
 صابر الکواریس BROCHEUR. Ouvrier qui broche des livres A.
 کتاب جزولری باغلیجی T. دستدساز کراسها P.

BROCHOIR. Marteau de maréchal propre à ferrer les chevaux
 نعلبند جکیجی T. کدینه نعلبند P. مطرقه البیطار A.

BROCHURE. Action de brocher un livre, V. Brocher. Il se dit aussi des livres qu'on vend en brochure, et non reliés A.
 جلدسز کتاب T. کتاب غیر مجلد

BRODER. Travailler avec l'aiguille sur quelque étoffe A. نقش
 سوزنی - نغشده ایشلمک T. پسته کاری کردن P. بالغرز
 Broder ثوبی سوزنی ایشلمک Broder un habit || ایشلمک
 On dit - یتاق شلندسی یوزینی نغشده ایشلمک un lit
 figur., qu'un homme brode bien un conte, pour dire, qu'il orne bien un conte
 Et broder کوزل نقش و تزیین ایدر
 une nouvelle, pour dire, l'amplifier, y ajouter des circonstances
 بر خبری بالندرمق T.

- سوزنی ایشلندش T. پسته P. منقش بالغرز A. BRODÉ.
 نغشده ایشلندش

BRODERIE. Ouvrage de celui qui brode A. pl. نقش مغروز
 نقش - سوزنی ایشی T. پسته کاری P. نقوش مغروزه
 فاخر و دقیقیت سوزنی ایشی Riche broderie || ایشی
 Une étoffe toute couverte de broderie یکپاره سوزنی ایشیلد قاپلندش بر قماش
 پسته کار P. نقاش بالغرز A. BRODEUR. Celui qui brode

نقش ایشلیجی - سوزنیجی T.

BROIE ou MAQUE. Instrument propre à broyer le chanvre et le lin A. کندر دوکنی T. کنکوب P. مطرقه القنب

دوک - سحق A. BROIEMENT ou BROÏMENT. Action de broyer
 سحق اصباغ || دوکمه T. کوب P.
 بویالرکت دوکمدسی -

BROMOS. Plante A. دوسر بری P. دوسر دشتی T. بیان یولافی

BRONCHADE. Action de broncher *A.* کبوات *P.* کبوة *pl.* *A.* اشکودش *T.* سورجمد || Son cheval fit une bronchade سوار بندیکی آتکت - کبو ایلدی - اولدیغی آت کبو ایلدی ایانی سورجمدی

BRONCHER. Faire un faux pas, chopper *A.* تعثر *P.* یا لغزیدن *A.* ایاق سورجمد *T.* || Une pierre m'a fait broncher ایاق سورجمد *T.* En parlant de chevaux il signifie, faire une bronchade *A.* کبو *P.* اشکوخیدن *T.* Il ne faut pas broncher devant lui فلاکت حضورنده اختیار زلت *P.* زلت *A.* Figur. Faillir *A.* Proverb. Il n'y a si bon cheval qui ne brouche, c'est-à-dire, il n'y a point d'homme si habile qui ne fasse quelquefois des fautes *A.* کبو *T.* لکل جوام کبو اولسد بیلد ایانی سورجر

BRONCHES. On nomme ainsi les vaisseaux du pmon qui reçoivent l'air *A.* قصبات الرئة *P.* مجاری النفس - قصبات الرئة *A.* شاخهای صولوق بوریلری - خرنلاق بوریلری *T.* نای گلو

BRONCHIAL. Qui appartient aux bronches *A.* متعلق لقصبات *T.* متعلق بوریلری *P.* متعلق بوریلری *T.* نای گلو *P.* الرئة - انابيب الرئة *pl.* انبوب الرئة *A.* La veine bronchiale متعلق صولوق طبری *T.* رکت شش *P.* عروق الرئة *pl.* عرق الرئة

BRONCHIES. Les ouies des poissons. *V.* Branchies.

BRONCOCÈLE. Tumeur qui croit à la gorge *A.* ورم - حلاق *T.* بوغاز شیشی *P.* سرگلو *A.* الحلق

BRONZE. Alliage de cuivre, d'étain et de zinc *A.* شبه *P.* پرنج *T.* Une statue de bronze برقطعد پرنج *T.* شبه پرنج اوزرنده حکت ونقش ایتمک Graver sur le bronze پرنج دوکیچیسى فondeur en bronze پرنج اوزرنده فازمق - On dit qu'un homme a un coeur de bronze, pour dire, qu'il a le coeur fort dur *A.* حديدى القواد *P.* سرد *T.* اهنديل *P.* دموور یورکلو - یورکلو

BRONZER. Peindre en couleur de bronze *A.* تلویس بلون *P.* پرنج رنکده بویامق *T.* رنگت شبه زدن *P.* الشبه

BRONZÉ. *A.* شبه *P.* پرنج رنکلو *T.* رنگت شبه زده *P.* تلون بلون *A.* الشبه

BROQUETTE. Sorte de petit clou de fer à tête *A.* مسه-ار *T.* شیشد اکسری *P.* میخ خرده *P.* صغیر

BROSSE. Sorte d'ustensile servant à nettoyer les habits *A.* مسفره *T.* Brosse à nettoyer la *P.* بشنجه - کاسموی *P.* مهلوبه

tête *A.* مشقمة *P.* مدرات - سرخاره *T.* فاشیق *A.* Brosse à dents *T.* دندانسوی موبین *P.* مسواک مهلوب *A.* Brosse, se dit aussi d'une sorte de gros pinceau, dont on se sert pour coucher ou pour étendre les couleurs *A.* قلم موبین *P.* قلم مهلوب *T.* قوی قلم

BROSSER. Frotter avec une brosse *A.* دلیک بمسفرة المهلوبه *T.* فورجدمق - فورجدمق سورمک *T.* بشنجد زدن - کاسموی زدن *P.* شق *A.* Brosse la tête *T.* ثوبی فورجدمق || Brosse un habit *T.* باش *T.* سرخاره زدن *P.* جکت الرأس بالمسقمة - الرأس فاشقلمق

BROSSIER. Celui qui fait des brosses *A.* صانع المسفرات *T.* فورجدمق *P.* بشنجد گر *P.* المهلوبه

BROU. L'écale verte des noix *A.* پوست *P.* قشر اخضر الجوز *T.* جبرکت یشل قنوعی *T.* سبز گودگان قشر سبز جوز وجوه شتا ایلد استعمال *A.* Des noix confites avec leur brou یشل قشر قشر یشل قشر قشر اولمش جوز

BROUÉE. Bruine, brouillard. *V.* ces mots.

BROUET. Espèce de bouillon au lait et au sucre *A.* رغیدة *T.* سود بولماچی *P.* لاشد *P.*

BROUETTE. Espèce de petit tombereau qui n'a qu'une roor, et qu'un homme pousse devant lui *T.* Bronette || ال عربدسی بائچوانمک قولادیغی ال عربدسی

BROUETTER. Transporter dans une brouette *T.* ال عربدسیلد *P.* Brouetter de la terre نقل ایتمک تراب ایتمک

BROUHAHA. Bruit confus *A.* شماطد *T.* خلالوش - غلغلد *P.* زجالة

BROUILLARD. Vapeur épaisse qui obscurcit l'air *A.* صباب *T.* صباب کثیف *P.* Brouillard épais || طمان *T.* طمان *P.* میخ *P.* منحل ومتفرق اولان Brouillard qui se dissipe روی هوادن بر طرف وزایل - طمان - طمان - طمان - طمان *A.* Le brouillard est tombé ایلدی اولان طمان *T.* Il s'emploie aussi figur. " Je n'y vois qu'un brouillard, je n'y démêle rien بکا فراکولدر هیچ بر شی - دوشدی

Papier brouillard, se dit d'un certain papier qui boit, et qui est de couleur grise *T.* جرجوه کاغدی *P.* بکایدم

BROUILLER. Mettre pêle mèle *A.* بر هم *P.* تخیط - تهریش *T.* جرجوه کاغدی

BROUILLER. Mettre pêle mèle *A.* بر هم *P.* تخیط - تهریش *T.* جرجوه کاغدی

مرج و مرج - فارش مورش ایتمکت T. تار و مار کردن - زدن
 Il a brouillé tous ses papiers || طار طغان ایتمکت - ایتمکت
 Brouiller plusieurs vins les uns avec les autres بر قاج نوع باده‌یی بوی برلریله تار و مار ایلدی
 تسویط A. Figur. Mettre de la confusion, du désordre - ایتمکت
 - پریشان کردن - شوریده کردن P. تشویش - اختلال -
 - مرج و مرج ایتمکت T. آشوب رسانیدن - بچه‌پاشی کردن
 تشویش امور Brouiller des affaires || فارش مورش ایتمکت
 اموری موی رنگی کبی بچه‌پاشی و پریشان - ایتمکت
 - On dit d'un homme à qui l'amour trouble l'esprit, que l'amour lui a brouillé la cervelle, l'esprit درد عشق و هوا عقالی اختلال ایلدی
 درد عشق ایله مختل الدماغ اولدی

Il signifie aussi, mettre en mauvaise intelligence deux personnes, deux amis l'un avec l'autre A. تعمیم ذات البین - تشویش ذات البین
 توربش ذات - افساد ذات البین - تشویش ذات البین
 بیانه دو کس فتند انداختن P. اختلال ذات البین - البین
 ایکی کسی بی بوی برلریله بوزشدمق - بوزشدمق T.

On dit, Brouiller du papier, pour dire, écrire des choses inutiles et ridicules T. تلویط صحیفه ایتمکت

SE BROUILLER. S'embarrasser, se troubler en parlant A. حصر سوزی شاشوردق - خط اولمق T. شوریده زبان شدن P.
 || Il se brouilla tellement, qu'il ne savait plus ce qu'il disait
 شول رتبدده مبتلای حصر اولمشدر کد سوبلدیکنی بیلدز
 خط اولوب دییدجکنی شاشوردی - اولدی

On dit, que deux personnes se sont brouillées, pour dire, qu'elles ont cessé d'être amies A. قطع اللفة ما بین A. با یکدیگر
 - on dit, Le temps se brouille, pour dire, que le ciel se couvre de nuages
 هوا پر پوشان P. تقسیم هوا - انتیام السما - انطال السما A.
 کورت یوزینی بولست - هواید بولانقلق کلکت T. شدن
 هوا بولانقلق - فایلمق

BROUILLERIE. Désunion, dissension A. شواش - شقاق -
 فا سازکاری P. منازعات pl. منازعة - اختلافات pl. اختلاف
 || Il est arrivé une brouillerie entre eux میانلرنده بر - میانلرنده بر منازعه واقع اولدی
 C'est lui qui est cause de toutes ces brouilleries
 بولانقلق و منازعاتک جملندن

سبب فلان کشیدر

BROUILLON. Qui ne fait que brouiller A. مشوش الاحوال
 ایشلری T. آشوب رسان - برهم‌زن امور P. مختل الامور -
 بالطبع تشویش C'est une honte brouillonne || فارشدرجی
 Il est aussi substantif امور ایله مختل بر مزاجدر
 فتنه - فتنه کار P. محرکت الشقاق - مشاغب - شقاق A.
 نوعا قشقردیجی T. پیک شتر - شورش انگیز - انگیز
 Il signifie aussi, ce qu'on écrit d'abord, pour le mettre en suite
 au net A. قوالمه T. تسویطات pl. تسویط - مسودة A. Voila
 اشتد فلند الدیغم مسوده بو در mon brouillon

BROUIR. Il se dit des blés et des fruits qu'un coup de soleil
 - کونش جالمق T. تنف زدن P. تسفیغ - لفع A. brûle
 Le soleil a broui jusqu'aux feuilles || کونش جالوب کویندرمکت
 شدت حرارت شمس اشجار مشده بی شدت حرارت
 کونش بیش و پرور - اورا فلریند وارنج لفع و تسفیغ ایلدی
 Des fruits اناجلرکت بیپرافلرینی بیله جالوب کویندردی
 کونش جالمنش بیش - فواکد مسفوعه brouis

کونش جالمنش T. تنف زده P. ملغوج - مسفوع A. BROUI.

BROUISSURE. Damage que la gelée fait aux fleurs et aux
 premiers bourgeons des arbres A. سرما زدگی P. سلق
 صوغوق جالمد

BROUSSAILLES. Les épines, les ronces et autres sortes de bois
 - عضوض pl. عتق A. semblables, qui croissent dans les forêts
 تیکنلی جالی T. خار و خاشاک P. شراس pl. شروس
 تیکنلیک -

BROUTANT. Qui broute A. متورق T. برگخوار P. متورق
 Le cerf, le daim etc. sont des bêtes broutantes
 - آهو و جیران و سایر بو قسم حیوانات بهایم متورقدند
 یهراق اولر حیوانلردند

BROUTER. Manger la feuille attachée à l'arbre A. تورق P.
 Les chèvres broutent la feuille || یهراق اولمق T. برگت جریدن
 Et manger l'herbe qui tient à la terre A. کچی قسمی تورق ایدر
 تورق T. جریدن P. رقع - تم - رعی A. La fa-
 mine fut si grande en ce pays-là, que les pauvres furent réduits
 à brouter l'herbe اول دیارده قحط و غلظت شدتی شول
 رتبدید رسیده اولمشدر کد فقر و بچه‌چارگان سطح زمیندن
 ارباب فقر - تم نبات ایله تغیشد محتاج اولمشدر

واحتیاج بر یوزندن اوت اونلامغله کچنمکه مجبور اولمشار
On dit proverb. Où la chèvre est attachée, il faut qu'elle
y broute, pour dire, qu'on doit se résoudre à vivre dans l'état
où l'on se trouve engagé A. الکراب علی البقر

BROUTILLES. Menues branches d'arbres dont on fait des
fagots A. کسارات الانصان P. شاخریزه T. جالی || Des
brouillés pour faire des fagots A. دمت باغلیدجیق جالی
se dit aussi, de plusieurs petites choses inutiles et de nulle valeur

خوت مروت T. خورده مرده P. خروش A. pl.

BROYER. Piler, casser A. دق - سحق - دوکت || Broyer du poivre
P. کوپیدن T. اوکنمک - دوکمک T. کوپیدن P.
Broyer des cou- اینجید دوکمک Broyer menu سحق ایتمک
leurs بوپالری دق و سحق ایتمک

BROYEUR. Celui qui broie A. ستاق P. کوپزن
اوکدیجی - دوکیجی T.

BROYON. Espèce de malette avec laquelle les imprimeurs
broyent le vernis et le noir dont ils composent leur encre A. مدوکت
سماقی طاشی T. مسکنة - صلی pl. صلیبة - مداوکت pl.

BRU. La femme du fils par rapport au père et à la mère
کلین T. زن پسر - سهار - سند P. کنایین pl. کتة A.

BRUCOLAQUE. V. Revenant.

BRUINE. Petite pluie froide A. سدیم P. نزم - نزم
نزل سدیم حبوباتی افساد || La bruine a gâté les blés
یانان پوس اکیلری بوزدی - ایلدی

BRUINER. Il se dit de la bruine qui tombe A. نزل السدیم
|| Il ne pleut T. نزم یاعقی P. نزم افتادن - نزم باریدن P.
یغمور یاعقیوب پوس یاعر

BRUISÉ. Gâté par la bruine A. سدیم P. مؤف عن السدیم
پوس جالمنش T.

BRUIRE. Rendre un son confus A. سطح الدوی
|| On entend T. کورلدهمک T. نندیدن - غرویدن P. البریز
Le vent, le ton- سطح الدوی امواج مسموع اولور
nere, les flots bruyaient سطح الدوی دریا دن دوی
بریز ریج و رعد و امواج دریا دن دوی
هیزر ریج و رعد و دوی امواج - مهیب متساع ایدی
تساع ایدر ایدی

BRUYANT. Qui fait un bruit confus et continu A. سطح
|| Flots T. کورلدهمک T. غرونده P. سطح البریز - الدوی
کونهای Trompette bruyante امواج شدید الدوی

کورلدهمک - صدای دویز انداز شدید البریز
هات - هفیفت - دویز - دوی A. BRUISSEMENT. Bruit confus
Le bruit des vagues کورلدهمک - غرویش P.
Le bruit des vents هات امواج بحر
bruissement d'un carrosse qui roule هاتوط قطقهسی
عربدنک طاقدیسی

BRUIT. C'est en général toute émotion de l'air qui se rend
sensible au nerf auditif A. صدای - آواز P. زمزمه - صیت
صدای خفیف Petit bruit صیت شدید Grand bruit || سس
صدای - صدای خفی Bruit sourd اینجید سس - آواز نرم -
صدای مخلوط Bruit confus سچیلور سچلمز سس - پنهانی
Bruit élatant شطاطه - قاریشتن سس - صدای نا در برابر -
Le bruit du tonnerre کورلدهمک سس - صدای رعد اشوب
Bruit زمزمه طوب رعد اشوب Le bruit du canon زمزمه رعد
Le bruit de l'eau - صدای دلکش - صدای مطبوع
صویک T. صدای آب - پندیره P. صوت الماء - درو A.
صو جالدهیسی - شارلدهیسی

On dit, Loin du bruit, pour dire, loin du tumulte du monde
T. دور از دغدغه جهان P. بعیداً عن خروشة الدنيا A.
دغدغه Se retirer loin du bruit || دنيا شطاطه نندن ابراق
- عالم دن مبادعت ایلد کناره گیر انزوا و وحدت اولمق
بی دغدغه P. بلا صیت A. Et sans bruit, pour dire, doucement
سس سس - صداسوزج - کورلدهمک T. بی صیت و صدا -
بی صیت و صدا بر بند ادخال || On le fit entrer sans bruit
Et faire beau bruit, pour dire, se ficher, s'emporter
|| کورلدهمک شاقیمق T. تمندی نمودن P. تهور A.
بودن خبر الدجیق il fera beau bruit
اولور ايسد تهوره کلدجکدر

Il signifie aussi, nouvelle A. خبر pl. اخبار - اخبار
T. آوازه - جاو P. شایعات pl. شایعة - اخبار ذایعة
فلان شایعه مدداتر السنه انامدر || Le bruit court
بر شایعه کورلدهمک انتشار اولدی
Il court un mauvais bruit کورلدهمک انتشار اولدی
بین الناس - خلقمک اغرنده نا خوش بر حوادث کور -
افواه ناسده بر شایعه نا - بر خبر کورید انتشار یافتد در
Semer اورا سر پوشیده Un bruit sourd مرغیده دوران ایدر
ارجوفه A. نشر حوادث و اخبار ایتمک
جاونا درست P. اخبار کاذبة pl. خبر کاذب - اراجیف pl.
اخبار P. مرآت الاخبار A. Bruits vagues بلان حوادث T.

des arbres نزل ایدن جلید عروق اشجاری تشویط ایلدی
اغاجلرکت - یانغان قیراغو اغاجلرکت کوکلرینی یاقدی -
کوکلرینی احراق ایلدی

BRÛLER, au neutre, et se brûler, signifie, être consumé par le feu A. احتراق - تشبیط - P. سوخته شدن. Voilà une maison qui brûle خانه اولان خاندان
On voyait de loin des vaisseaux qui brûlaient اوزره
Le bois sec brûle mieux que le bois vert یابس حطب طویدن زیاده
سهل الاحتراقدر

التهاب الفؤاد A. التهايف الفؤاد
Figur. Être possédé d'une violente passion دل سوخته
P. التذاع - التذاع القلب - التهاب الفؤاد -
دل سوخته P. التذاع - التذاع القلب - التهاب الفؤاد -
C'est un homme qui brûle d'amour
انسان تیزخیز حب دام و شان ایلد لیهف الفؤاد بر
انسان عشق ایلد ملتج و ملتذعدر
Il brûle d'amour ادمدر
دل سوخته انسان عشق و غرامدر
کسب شان و شهرت
Il brûle du désir de se signaler یاقلور
Il brûle du désir
سوداسیلد دل بیقراری پر سوز و لهیبدر
مظهر - ارزوی دیدارکت ایلد لیهف الفؤاد در
de vous voir در
دیدارکت اولمق ارزوی جان سوزیلد بی صبر و قرار در
On dit aussi figur. et proverb., Il est venu se brûler à la chandelle, lorsque ne voulant que s'amuser auprès d'une jolie personne, il en devient amoureux T. آتشند
نفسنی پرواند کسی موم آتشند
On le dit aussi d'un homme qui, séduit par quelque apparence, est cause lui-même de sa perte Il s'est venu brûler à la chandelle; car s'imaginant qu'il n'y avait point de preuves contre lui, il s'est remis en prison, et on lui a fait son procès
علیهنده برکوند اثبات اولمدیغنی طق ایدرکت تکرار
حبس اولمغه طالب اولدی انجیق لیدی الحاکمکد اثبات
جرم ایلد مقبومیتی لازم کلدیکندن بو تقریب پرواند کبی
نفسنی مویکت آتشند یاقمش اولدی

Figur. - یانمیش T. سوخته P. مشیط - محترق A. Brûlé.
Cerveau brûlé. Un fanatique, un homme qui porte tout à l'excès
Brûlé, au substantif, signifie l'odeur de quelque chose qui brûle A. دخن
یانق قوفوسی T. بوی سوخته P. رائحة العفن - شیاط -

BRÛLEUR. Il ne se dit qu'en cette phrase, Brûleur de maisons

اویاتیجی T. خانه سوز P. محرق البیوت A.
BRÛLOT. Sorte de bâtiment rempli de matières combustibles, et destiné pour brûler d'autres vaisseaux A. حرافات pl.
آتش تکندهسی - آتش کمیزی T. کشتی آتشریز P.

BRÛLURE. L'impression que le feu fait sur la peau, ou sur quelque autre chose A. اثر الحرق pl. آثار الحرق
اثر حرقی دفع De l'onguent pour la brûlure
Le feu tomba sur son habit, et y fit une grande brûlure
لباسی اوزریند آتش دوشوب عظیم
یاقلقدن C'est un trou de brûlure
پیدا اولمش بر سوراخدر

زمستانی P. شتوی A. BRUMAL. Qui appartient à l'hiver
Les fêtes brumales - نبات شتوی
C'est un homme qui brûle d'amour
انسان تیزخیز حب دام و شان ایلد لیهف الفؤاد بر
انسان عشق ایلد ملتج و ملتذعدر
Il brûle d'amour ادمدر
دل سوخته انسان عشق و غرامدر
کسب شان و شهرت
Il brûle du désir de se signaler یاقلور
Il brûle du désir
سوداسیلد دل بیقراری پر سوز و لهیبدر
مظهر - ارزوی دیدارکت ایلد لیهف الفؤاد در
de vous voir در
دیدارکت اولمق ارزوی جان سوزیلد بی صبر و قرار در
On dit aussi figur. et proverb., Il est venu se brûler à la chandelle, lorsque ne voulant que s'amuser auprès d'une jolie personne, il en devient amoureux T. آتشند
نفسنی پرواند کسی موم آتشند
On le dit aussi d'un homme qui, séduit par quelque apparence, est cause lui-même de sa perte Il s'est venu brûler à la chandelle; car s'imaginant qu'il n'y avait point de preuves contre lui, il s'est remis en prison, et on lui a fait son procès
علیهنده برکوند اثبات اولمدیغنی طق ایدرکت تکرار
حبس اولمغه طالب اولدی انجیق لیدی الحاکمکد اثبات
جرم ایلد مقبومیتی لازم کلدیکندن بو تقریب پرواند کبی
نفسنی مویکت آتشند یاقمش اولدی

BRUME. v. Brouillard.

BRUMEUX. Couvert de brume A. میغناگ P. ذو الضباب
Ciel brumeux ایام کثیر الضباب
Temps brumeux طوماندو T.
سمای میغناکت

BRUN. De couleur tirant sur le noir A. اسمر - لون
Teint || قوامتق بوز T. گندم گون - سیچمده P. ارید -
قوامتق بوز T. رنگ روی سیچمده P. لون اسمر A.
Habit brun اسمر ثوب
Il se dit aussi, de la couleur brune
قوامتق بوز رنگی T. رنگ سیچمده P. ربدت - سموت A.
سموت - اسمر کوزلی بر خاتونددر
Elle est d'un beau brun
Cette étoffe tire sur le brun
بو خاتونددر
رنگی قوامتق بوز جالر - ثوبت رنگی سموتد مایلدر

On dit, Sur la brune, pour dire, vers le commencement de la nuit A. اخشام T. در سیاه شامگه P. عند الظلام العشا
On dit aussi, qu'il commence à faire brun A. سیاه شامگه P. تنقرب ظلام العشا
صولر قوامتق بوز وفتده - قوامتق بوز
صولر قوامتق بوز وفتده - قوامتق بوز وفتده

BRUNETTES. Petites chansons faciles à chanter T. شرقی
جلادار - نابدار P. مجلا - مصقل A. BRUN. L'opposé du mal
پولاق - جلالو T.

BRUNIR. Rendre de couleur brune A. رنگ گندم P. تروید
Faire brunir un || قوامتق بوز رنگنده بویامق T. زدن
Il est aussi - منطوی قوامتق بوز رنگنده بویامق
P. اسمرار A. neutre, et signifie, devenir de couleur brune

Les cheveux de cet enfant étaient blonds, mais ils commencent à brunir. بوطفالتک صاجی صاری ایکن اسیراره یوز طوتدی شدن - شدن

P. تجلیه - تصقیل - صقل A. Brunir de l'or, de l'argent || تجلا ویرمکت T. جلا دادن آتروک وکشد جلا ویرمکت - صقل زر وسیم ایتمکت

قوامتقی یوز T. رنگت گندم پذیرفند P. مرتب A. Brunir. جلالتمش T. جلا داده P. مصیقل - مچلا A. اولمش

BRUNISSAGE. Ouvrage de brunisseur, ou action de brunir. جلا P. تصقیل A. جلا حیاتق ایشی T. جلاگری P. صیقله جلالند T. پردازی

BRUNISSEUR. Artisan qui brunit les ouvrages d'or et d'argent جلاچی T. جلاکار - جلاگر P. صافلیس pl. صقل pl. صافل A. اوانی سیمی || Porter de la vaisselle d'argent chez le brunisseur جلاکاره کوتورمکت

BRUNISSOIR. Instrument dont on se sert pour brunir les métaux. مصقاله T. شکار آخنج P. مصقله A.

BRUNISSURE. Façon qu'on donne aux étoffes que l'on teint pour diminuer et brunir leurs teintes. رنگت P. لون کدر A. بوز رنگت T. تیره

BRUSQUE. Rude A. عنیف - حدته - عنیف T. تند و تیز P. حدته - عنیف A. || Homme brusque - مشرب تند و تیز - مزاج حدته الرد || Réponse brusque وضع عنیف Air brusque تنبیز طبیعت عنیف آمیز

BRUSQUEMENT. D'une manière brusque A. بالعنف والحدته P. || Faire quelque chose brusquement بر شیشی عنیف و شدت ایله ایشلمکت Répondre brusquement بالعنف والحدته جواب ویرمکت Charger brusquement les ennemis حملد شدت ایله دشمن اوزریند عنیف و شدت ایله دشمن اوزریند حملد تند و تیز ایله وارمق - ایتمکت

BRUSQUER. Offenser quelqu'un par des paroles rudes A. قوی - بد معامله نمردن P. مشاوره - اظهار العنف - بالقواص تنبیزلکت T. تنددی نمردن - بسخن جگر دوز دلارار کردن C'est un homme dangereux, il brusque tout le monde کدردن قورفلدجق آدمدر || Faire une brutalité سوز ایله تنکدیر ایتمکت - ایتمکت کلام جگر دوز ایله عالمی - عالمه اظهار عنیف ایدر دلارار ایدر

En parlant d'une petite place de guerre qui ne mérite pas

un siège, mais qu'on peut emporter d'emblée, on dit que c'est une place qu'il faut brusquer. بيمحابا اوزریند افتحام اولندجق صالدرشد کلور بر فلعد در - بر فلعد در

On dit, Brusquer l'aventure, pour dire, prendre brusquement son parti, au hasard de ce qui peut en arriver. باد دیدرکت صالمتق

BRUSQUERIE. Caractère de ce qui est brusque A. عنیف P. بر کلام عنیف || Dire une brusquerie تنبیزلکت T. تنددی ارنکاب اطرار Se permettre des brusqueries ایتمکت عنیف آمیز ایتمکت

BRUT. Qui n'est pas poli, qui est âpre A. غیر معمول P. Du sucre brut || خام - ایشلمامش T. خام - با پرداختند Il a des manières brutes. خام غیر معمول - خام الماس Diamant brut خام شکر se dit figur. des ouvrages d'esprit, et des manières de quelqu'un qui a encore besoin de culture || Je ne puis pas vous montrer cet ouvrage, il est encore tout brut سکا اراند Il a des manières brutes. ایددمم زیرا بسبتون خامدر اوضاع Je l'ai vu arrivant de son village encore tout brut هنوز خاملق حالنده در فلانی قریبسدن کلوب هنوز خاملق حالنده ایکن کوردم

BRUTAL. Tenant de la bête brute, grossier, féroce A. بدبختی - ندنگی - جانوری - دد گوند - ددی P. سبغی - طبع - عقل بدبختی || Esprit brutal حیوان کبی T. واری Courage brutal بیهیمی المزاج اولان آدم Homme brutal بیهیمی بیهیمه On dit au substantif, C'est un brutal بیاضی بر حیواندر - محضدر

BRUTALITÉ. Vice du brutal, férocité A. سبغیت - بیهیمیت || Sa brutalité lui a fait beaucoup d'ennemis طرفند اعدای وفیره استجلابند ددی P. بو بابنده بر بادای اولمشدر هوا بیهیمدسنی Assouvir sa brutalité نوع بیهیمیت وار در il - مزاج سبغیت الردیند عنا کتورمکت - تشقی ایتمکت فعل بیهیمی A. signifié aussi, action brutale, parole brutale حیوانجد T. کار جانوری و سخن جانوری P. وفول بیهیمی بر فعل بیهیمی || Faire une brutalité ایش و حیوانجد سوز فلاند بر کلام بیهیمیت آمیز brutalité ایتمکت سوبلدی

BRUTE. Animal privé de la raison A. بیهیمه pl. بیهیم -

Il tient moins || حیوان - طوار T. جانور P. حیوان غیر ناطق
de l'homme que de la brute بشریتند غالبدر Il n'a pas
plus de raison qu'une brute یوقدر عقلی بیهیمد - بر بیهیمد قدر عقلی یوقدر
La raison fait une différence
essentielle entre les hommes et les brutes عقل بشی نوع
انسان ایلد بهایم بیننده وسیله فرق عظیم اولور
BRUYÈRE. Sorte de petit arbuste A. خلنج pl. خلنج P.
جام آغاجنک بر نوعی T. خلنگ

Il se prend aussi, pour le lieu où croissent ces petits arbustes
A. خلنگستان P. مشجرة الخلنج

BUANDERIE. Lieu où l'on fait la lessive A. مغسل P. خاشه
جماشیر یا یقیدجق یور - جماشیر خاند T. جامد شوی

BUANDIER. Celui qui fait le premier blanchissement des toiles
نورنجی T. کاران P. حیار - قصار A. حیر

BUBE. Pustule qui vient sur la peau A. بشر pl. بشر P. پناور
جهره سیوالجلو Avoir des bubes sur le visage || سیوالجد T.
اولمق

BUBON. Tumeur maligne qui vient en certaines parties du
corps A. حبن pl. حبن P. هور - هوزرش P. حبن
فساد فونکییدن Bubon vénérien حبن وبائی || Bubon pestilentiel
متولد اولمش فان جیبانی

BUBONOGÈLE. Espèce de hernie A. ادره P. کده خایه
دبد طشاق

BUCCAL. Il se dit des parties qui ont rapport à la bouche
غدد A. غدد buccales || آنزه متعلق T. دهانی P. فودی A.
شریان الفوه Artère buccale فودی

BUCCINATEUR. Muscle qui occupe latéralement l'espace qui
est entre les deux mâchoires A. عضوش الفك

BÛCHE. Pièce de gros bois de chauffage A. اجزن pl. اجزن
ایری - کترک - طومرق T. دیمه کد P. اجزال pl. جزل -
Grosse میشد طومرقی Bûche de chêne || اوطون یارمسی
ایری طومرق

On dit proverb. d'un homme lent et pesant, qu'il ne se re-
mue non plus qu'une bûche کترک کبی طوموب یورندن
Et figur. d'un homme stupide, que c'est une bûche
بیانی بر اوطون یارمسیدر

BÛCHER. Le lieu où l'on serre le bois à brûler A. مخزن
اوطوناق T. دیمه خاند P. الحطب

BÛCHERON. Celui qui travaille à abattre du bois dans une
forêt A. کسار الحطب P. دیمه بر P. کسار الحطب
اوطون کسجیلری ایشاندرمک Faire travailler des bûcherons

BÛCHETTE. Menu bois que les pauvres gens vont ramasser
dans les forêts A. کسار الحطب pl. کسارات الحطب
|| اوطون ارفاتیسی T. خرده دیمه - هیزمپاره P.
des bûchettes جمع ایتیمک کسارات حطب
اوطون - کسارات حطب جمع ایتیمک ارفاتیسی دیویشورمک

BUFFET. Espèce d'armoire pour enfermer la vaisselle et le linge
- سفره طاقمی دولابی T. خزانه ایتیمات المائدة A.
de table Il signifie aussi, la vaisselle même A.
|| سفره طاقمی T. تنگهای خوان P. اوانی المائدة
Un buffet d'argent سیم سفره طاقمی Un buffet de grand prix
ذیقیمت بر سفره طاقمی

BUFFLE. Espèce de boeuf A. جاموس pl. جاموس
قرن جاموس De la corne de buffle || صو صغوی T. میش
On mène les buffles par le moyen des
anneaux qu'on leur passe dans les naseaux بونوزک -
جاموسی یورندن حلقه طافوب تنقوید ایدرلو

BUFFLETTIN. Jeune buffle A. جورو جاموس
صو صغوی یاورسی T. گاو

BUGLOSE. Herbe médicinale A. لسان الشور
Des fleurs || صغودیلی - لسان شور T. فوریور - بوتلس - زبان
de buglose لسان شورجیجکی

BUIS. Espèce d'arbrisseau toujours vert A. بقس
حد یقه الشمشاد || جمشیر T. شمشاد - بقس
جمشیر جو یولمش پرواز Bordure de buis جمشیر باتجیدی -
Peigne de buis جمشیردن دوزلمش دیواره
جمشیر طراق

BUTISSON. Halier, touffe d'arbrisseaux sauvages, épineux A.
جالی اورمانی - جالیلق T. خارزار P. مشرک - مشرک
Des جالیلق جالیلق - مشرک ماشقمة الانصان
Buisson epais مشرک شکنده تراشیده اولمش
حق بودور آغاجار Bien a paru à Moïse dans un buisson ardent
تعالی حضرتلوی بر مشرک رمضا ایچنده حصرت موسی بد
V. Halier. Il se prend aussi, pour un bois de peu
|| بوک T. درختستان P. اخیاس pl. خیسمة A.
Ce n'est pas une forêt, ce n'est qu'un petit buisson اورمان

دکل بر برکدر

On dit proverb. Il a battu les buissons, et un autre a pris les oiseaux, pour dire, il a pris toute la peine, et un autre en a eu tout le profit *P.* کوهرا فرهاد کند لعلرا پرویز یافت *T.* کیم یدی کیم طرادی صحبت کیم یرادی *T.*

BUISSENEUX. Couvert de buissons *A.* کثیر المشاکرت *P.* کثیر المشاکرت *T.* جالیغی جوق *T.* پر خارزار المشاکرت بر مملکت

BULBE. Oignon de plante. *V.* Oignon.

BULBEUX. Qui participe de la nature d'une bulbe, et qui en vient *A.* بصلی *P.* پیازی *T.* کولسی *T.* || Il y a des plantes bulbeuses, et des plantes qui viennent de graine نباتانک بعضی بصلی و بعضی حاصل عن البذور

BULBONAC. Plante. *V.* Lunaire.

BULLE. Élévation sphérique qui se fait sur l'eau, sur le savon etc. *A.* فقاعة pl. فقاع - فاقعة - فواق pl. فقاع - فقاع pl. نفخات *T.* قبارجق *T.* گوبله *P.* یعالیل pl. یعلول - نفخات *T.* Les enfants tirent du savon des bulles qu'ils chassent en l'air اطفال صابوندن اخذ نفخات ایله بر هوا ایدرلر

BULLETIN. Billet par lequel on rend compte chaque jour de l'état d'une affaire *A.* ورقمة الاخبار الیومیة *P.* اخبار نامد احوال *T.* || Avez-vous vu le bulletin de l'armée? اردونک اخبار یومیة ورقدة منطورت اولمشیدر

BUPHTALMUM. Plante *A.* بهار *P.* چشم گاو *T.* صغر کوزی

BUPLEVRUM ou *OREILLE DE LIÈVRE.* Plante *A.* ارنب *P.* طول - طاشان قولغی *T.* گوش خرگوش *P.* خذنی مکت - عورت بهیرانی

BURALISTE. Celui qui est préposé à un bureau de paiement, de recette etc. *T.* سرکی خلیفندی

BURAT. Étoffe commune de laine *A.* لبد pl. الباد *P.* نمند *T.* کچه

BURE. Étoffe grossière faite de laine *A.* عبا *P.* نمند *T.* آبا || Habit de bure عبا کسوهسی Être vêtu de bure کینک

BUREAU. Comptoir sur lequel on compte de l'argent *A.* لوحة *P.* || On a compté l'argent sur le bureau فلان مبلغ اقچه تحتدی اوزرنده صایلدی

Il se dit aussi, d'une table sur laquelle on met des papiers

P. بشتند *T.* بشتند || J'ai mis mes papiers sur son bureau اوراقمی بشتندسی اوزرنده وضع ایلدم

Il se dit aussi, du lieu où plusieurs compagnies s'assemblent pour travailler *T.* فلم *||* Le grand bureau de la Chambre des comptes دفترخاندنک باش فلمی *Le bureau des Finances* مالکانه فلمی *Le bureau du domaine* اموال میرید فلمی *Le bureau des aides* زجرید فلمی *Bureau de la marine* امور بحرید فلمی *Le bureau de la guerre* امور حربید فلمی *Les commis d'un tel bureau* ارباب فلم *T.* کتاب *A.* فلان فلمک خلفاسی

BURIN. Instrument d'acier fait pour graver *A.* منقار pl. منقار *P.* دموور قلم *T.* دموور قلم *||* Ouvrage fait au burin - On dit d'un excellent graveur, qu'il a le burin délicat, pour dire, qu'il grave bien فلان اوبه جینک فلان اوبه لطافت وار در

BURINER. Travailler avec le burin *A.* نقور *P.* بکولکت کندن *T.* Faire buriner - فلم ایلد فازیمق - فلم ایلد اوبیمق *T.* Une planche bien burinée - فلم ایلد اوبولمش برلوحه *P.* - فلم ایلد فازلش *T.* بکولکت کنده *P.* منقور *A.* فلم ایلد اوبولمش

BURLESQUE. Ce qui est d'une bouffonnerie outrée *A.* مضحک *P.* سبک *||* مقلدکدن عبارت *T.* افسوس آمیز *P.* Terms burlesques ابیات مضحک *Vers burlesques* و عبار مضحک کلمات مضحک

BURLESQUEMENT. D'une manière burlesque *A.* علی وجه مقلدجه *T.* افسوسکارانه *P.* المضحک

BUSE. Oiseau de proie *P.* بوتیمار *T.* نم خورک - On dit proverb., On ne saurait faire d'une buse un épervier, pour dire, qu'on ne saurait faire d'un sot un habile homme *P.* از خاند جعد باز نیاید

BUSTE. Ouvrage de sculpture ou de peinture représentant une figure humaine, qui n'a que la partie supérieure du corps *T.* صورت فیجت *P.* یاری کوده تصویر *||* Il s'est fait peindre en buste فلان بدن اولدرق رسم ونصوبر ایتدردی

BUT. Point où l'on vise *A.* غرض *pl.* - اغراض *pl.* هدف *pl.* Vi-
ser au but نشان یبری *T.* نشانه تیر - یوناب - آماج *P.* اهداف
غرضه - نشانه اورمق *Frappier au but* نشان الملق *Atteindre au but* اصابت ایتمک
نشانک اوزرینه الملق *Donner au but* نشانه طوقنمق *but*

Il signifie figurément, la fin que l'on se propose, la principale
intention que l'on a *A.* مقصد - مقصود *pl.* غرض - غرض
Je n'ai pas d'autre *میرام* *T.* آهنگ *P.* مرام اصلی - مرام
Je n'ai d'autre but en آخر بر کوند غرض و مقصودم یوقدر
cela que ... بر بابده فلانیدن غیري بر درلو مرادم یوقدر ...

C'est mon but *Se proposer un but* بنم مرام و مقصودم بر در
بر بابده *Il a son but* بر کوند مقصوده عزم و نیت ایلمک
هدن مقصوده اصابت *Atteindre son but* مرامی واردر
تحصیل مقصوده طفر باب - مقصودینه واصل اولمق - ایتمک

aller à son but *مرامی کتم* و اضمار ایتمک *Cacher son but* اولمق
طریق معتنفدن سمت

سمت مقصوده صاید بوللردن عزم - مقصوده روان اولمق
تمام اصول عقاید موافق مرام *But fort sensé* و توجه ایتمک

تمام هدن مقصوده اصابت ایتمک *Toucher au but* ایتمک
Aller au but. C'est aller directement à la fin qu'on
se propose, lorsqu'un homme a trouvé le point de la difficulté

On dit - تمام ایتمک اوزرینه طوعری وارمق -
aussi, Toucher au but ایتمک اصابت ایتمک

On dit, De but en blanc, pour dire, brusquement *T.* اولو اورتدن
- Et troquer but à but, pour dire, sans retour de part ni d'autre

باش باشد مبادل ایتمک *T.*

BUTE. Instrument qui sert à couper la corne des chevaux
سوئتراج *T.* سمتراش *P.* معصد البیطار *A.*

BUTER. Frapper au but *A.* اصابت الی الغرض
نشانه اورمق *T.* زدن

SE BUTER, signifie, se fixer, se déterminer avec obstination
دل - دل آویختن *P.* توطین النفس - نصب النفس *A.*

Voilà à quoi je me bute *کوکلی صاپامق* *T.* نشادن
En parlant de deux personnes qui sont toujours contraires l'une à l'autre, on dit,

ils se butent *تصدد تضدد* *T.* نشادن
que ce sont des gens qui se butent *تصدد تضدد* *T.* نشادن

بنیاردده کشمکش اختلاف - و اعتراضدن خالی دکلاردر
بری بولر بله جار بشندن - و اعتراض مستدیرم و بر قراردر

فارغ دکلاردر

BUTER, signifie figurément, tendre à quelque fin *A.* اطماع
- کوز دیکمک *T.* آهنگیدن - چشم دوختن *P.* قصد - النظر
فلان منصبد *Il butait à une telle charge* کوکل باغلمق
فلان منصبد قصد ایتمشیدی - اطماع نظر ایتمشیدی

BUTER, se dit aussi d'un cheval qui bronche *A.* تعثر *P.* تعثر
بوات هر خطوه ده *||* سورچمک *T.*
بو اذک آبائی هر خطوه ده سورچر - تعثر ایدر

En termes de maçonnerie, il signifie, soutenir un mur par le
moyen d'un pilier boutant *A.* اعمااد *P.* دستک *T.* پشواند زدن

دیواره دستک اورمق *Buter un mur* دستکک - اورمق
Et en termes Buter une voûte دستک ایله طیاردرمق

de jardinage, garnir tout autour le pied d'un arbre
آشاجک - دیبندی طهراق - دیبندی طهراق ایلمه اورتمک
آشاجک دیبنده طهراق - دیبندی طهراق ایلمه اورتمک

جویرمک

BUTIN. Ce qu'on prend sur les ennemis *A.* غنایم *pl.* غنایم
Riche butin *||* طوبیالمق مال *T.* پروه *P.* انفال *pl.* نفل -

انفال و غنایم - غنایم فراوان *Grand butin* غنایم گرانبیا
انتقام ایتمک - تحصیل غنایم ایتمک *Faire butin* جسیمه

عسکر غنایم کیره ایله *Les soldats revinrent chargés de butin*
عسکر غنایم و منتغاً عود - محمول اولدوق عودت ایتمشدر

عسکری فقراتی جیب و داماناری مالامال - و رجعت ایلدی
Il eut tant de chevaux *||* غنایم اولدوق عود و قفول ایلدیلر

کندو حصصی اولدوق شو فدر راس *pour sa part de butin*
مال غنایم - تقسیم *Partager le butin* ات غنیمت آلدی

اموال غنایمندن حصه دار اولمق *Avoir part au butin* ایتمک

BUTINER. Faire du butin *A.* انتقام *P.* پروه
|| طوبیالمق مالی الملق *T.* پروه اندوختن - ستادن

Les soldats ont bien butiné en ce pays *||* بو مملکتده عسکر طائفه سی
کلیتله غنایم اخذنید دسترس اولمشدر

BUTIRLUX. Qui est de la nature du beurre *A.* سمندی
پانلو *T.* روغنی

BUTOR. Espèce de gros oiseau qui vit dans les marécages *A.*
Il se dit figurément, - بغرنایق قوشی *T.* سنگخوار *P.* فطاة

ارغوز *T.* گول *P.* ایهم *A.* د'un homme stupide

BUTTE. Motte de terre élevée *A.* تل *pl.* تل
Il se dit particulièrement d'une petite élé-
vation de terre, ou de maçonnerie, où l'on place le but auquel

on tire *A.* نشان دیکیلان *T.* جایگاه آماج *P.* مقعد الیهدن

سفره حوابجی T. ابراز دان P. مقزحة A. sucrier etc. Et une espèce de plateau qui a les bords relevés, et sur lequel on met les tasses pour prendre du café, du thé قهوه T. سینئ قهوه P. صوانی القهوه pl. صینی القهوه A. تبسیسی

CABARET OU OREILLE-D'HOMME. Pante fort commune A. آذان جوبان دودکی T. العبد

CABARETIER. Celui qui tient cabaret A. سکار - خمار - بیاع میخانجی P. میفروش P. سباء - الخمر

CABAS. Espèce de panier de jone A. کوفه T. تملگوی P. فذقة

CABESTAN. Espèce de tourniquet qui sert à rouler ou à dérouler un câble A. حلاط T. جرخه ریسمان P. دواره القطاج || جیقربغی جیقربغنی جویرمک Tournier le cabestan || جیقربغی

CABINET. Lieu de retraite pour travailler en particulier A. خلوت اوطدسی T. تنهاخانه - خلوتخانه P. بیت الخلوه A. مهتمه اوطدسی -

Il signifie aussi, lieu où l'on serre des papiers, des livres ou quelque chose de précieux A. قیطون - مخادع pl. مخدع Un cabinet de tableaux, d'armes, de curiosités, de raretés, d'antiquités واسلحه تصویرات والآلات وطرف نا دیدۀ بدیعة الصفات وغرایب ونادرات وکار قدیم اولدوق نیچه آثار عجیبه الصناعاتی مشتمل خزینه اسکی زمان سگدلرینک Cabinet de médailles اوطدسی خزینه اوطدسی

CABINET. Conseil intime où se traitent les mystères les plus cachés de la Cour A. دیوان خاص pl. دیوان خاصة L'intrigue du cabinet دولت - دولتک خاصه دیوانی T. راز خانه دولت دیوان خاص دولتک لطایف الحیلای Les secrets du cabinet دولتک خاصه دیوانی سرکاتبی On dit aussi, Courrier du cabinet T. دولت اولاغی

Il signifie encore, un petit lieu couvert dans un jardin, soit de treillage, ou de verdure A. قمریة - قمریة معرش P. Cabinet de jasmin || جارداق T. جارطاق - مهتابیة ازهار Cabinet de différentes fleurs یاسمین پوشیده لو قمریة ازهار گوناگون ایله پوشیده - گوناگون ایله مسقف بر قمریة بر مهتابیة

Il signifie aussi, les lieux d'aisance A. خلا P. ادبخانه

کینف T.

CÂBLE. Grosse corde A. ریسمان P. جمول pl. جبل کمی لنگری قومندیه On attache les ancres à des câbles || قومند Couper les câbles, ربط وتعلیق اولدور قومند اورمک Filer le câble قومندلری قطع ایتمک

CÂBLER. Tordre plusieurs cordes ensemble A. تشریج القلوس Hlaطلاری بری بریند T. رسنها با همدیگر تافتسن P. صوقشدروب اورمک

CABOCHE. Tête. Il n'est d'usage que familièrement T. کله || ابری کله Grosse caboche

CABOCHON. Pierre précieuse qu'on n'a fait que polir sans la tailler A. یونلماش T. گوهر نا تراشیده P. جوهر غیر منحوت Cabochon de rubis یونلماش Cabochon de rubis || خدام طاش - جواهر طاشی زمرد نا تراشیده d'émeraude یا قوت طاشی

CABOTAGE. Navigation le long des côtes A. سیر فی البحر کینک قیلاری T. رهیمایی کشتی بلب دریا P. مساحله Ce || کینک یالی کنار یله کتسی - صییروب کزمدسی بوکسی انجق قیلاری Cabotage bâtiment n'est propre qu'au bâtiment de صییروب کزمدک صالحدر

CABOTER. Naviguer le long des côtes A. سفر فی البحر کمی قیلاری T. کشتی بلب دریا روانه شدن P. مساحله صییروب کتسک

CABRER. Il se dit du cheval, et signifie, se dresser sur les pieds de derrière A. اسب بر پا خاستن T. شهاب بوات شاخلور || شاخ فالقمق - شاخلمق دیزکینمنی Ne tirez pas la bride à ce cheval, vous le ferez cabrer T. دیزکینمنی Il signifie figurément, s'emporter de colère A. تپور T. تندی نمودن On ne lui saurait dire un mot qu'il ne se cabre T. کندویید بر تنک کلام سوباندجک اولور ایسد تپوره کلور

CABRI. Le petit d'une chèvre A. فرار pl. فریر مثال اوغلاق کبی صچرار - فریر نورسیده قفزان ایدر

CABRIOLE. Saut léger A. پرتاو P. پرندة P. قفزات pl. قفزة

CABRIOLEUR. Faiseur de cabrioles A. پرتاو ایدجی T. باز

CACA. Terme dont se servent les nourrices, en parlant des ordures des enfans A. ققمة P. ققمة

CACALIA. Plante. On la nomme aussi, Pas-de-cheval A.
- دوه اوتی T. قافلی P. رجل الفروج - فلام - فافلی A.
مسک اوتی

CACAO. Sorte d'amande qui fait le principal ingrédient du chocolat A. همد بادمی T. بادام همدی P. لوز همدی A.

CACOYERE ou CACOTIER. Arbre qui produit le cacao A. همد T. درخت بادام همدی P. شجر اللوز الهندی
بادمی اعاجی

CACHALOT. Espèce de grand poisson, qu'on nomme aussi Catodon A. عروسة البحر

CACHE. Lien secret propre à cacher quelque chose A. مکنون A. نهانخانه P. کیزلو P. || Il a trouvé la cache نهانخانه P. خارج جیاردی

CACHECTIQUE. Qui est attaqué de cachexie A. مریض بسو A. سو قنید Sang cachectique || سو قنید عانیله خسته T. القنیة
علنی قانی

CACHER. Mettre une chose en un lieu où l'on ne puisse pas la voir A. اخفا A. اکنان P. نهان کردن T. نهفتن - نهان کردن P. Cachet de l'argent, des pierreries مال
اخفای دینده خفای و مجوهرات اخفا ایتمک
دینده صافلمق - ایتمک

Il signifie aussi, couvrir A. ستر A. تغطیة - اعطا - ستر P. پوشیدن
سیندی - سیندی ستر ایتمک T. اورتمک || Cachet la gorge
اخفا - اعما - کتم A. El figur. Celer, dissimuler A. اورتمک
|| صافلمق - کیزلو طومق T. نهان داشتن - نهفتن P.
اخفای Cachet son dessein اسمی کتم ایتمک Cachet son nom
فکری زبر پرده خفای Cachet sa pensée مرام ایتمک
On dit aussi, qu'un homme cache sa marche, سارک
cache son jeu, pour signifier, qu'il cache ses desseins
اخفای ما فی الضمیر ایدر - رفتارینی و حیلانی کتم ایدر

SE CACHER. Ne se pas laisser voir, A. اخفا A. تحفی - تسر - کیزلمک T. نهان شدن P. احتجاب - توارى -
فلان - فلان توارى و اخفا ایدر || Il se cache à lui جميع احبا و اعدا فلان
عین دوستان و احبا فلان تسر - تسر و تحفی ایتمک
On dit, qu'un homme ne peut se cacher à soi-même, pour dire, qu'il ne peut se dissimuler ses sentiments
فلان کشی - فلان کشی اخفای ما فی البال ایده من

اورتمک ربا ایله ما فی الصدرینی کتم ایده من

- مکنون - مستتر - مستور - ستر - مخفی - خفی A. Caché.
کیزلو T. نهان - نهفته - نهان P. پوشیده - مکنون - متواری
- On appelle, Esprit caché, un esprit dissimulé A. مبطن P. درون پوش T. آدم
- Et vie cachée, une vie solitaire et retirée A. حال الخمول
حال گمنامی P. حال الاحتجاب و الوحدة - حال التواری
حال خمول || Il mène une vie cachée || اد باتقنلغی حالی T.
- On dit figur. d'un homme qui a beaucoup de talents, et qui ne les produit pas, que c'est un trésor caché
T. گنجینه سر پوشیده - گنجینه نهان P. دینده مکنون A.
باشی اورتمک بر خزینده - کیزلو خزینده

CACHET. Sceau qui sert à fermer des lettres A. خاتم pl.
کوزل حکت Cachet bien gravé || مهر T. مهر P. مهر - خواتیم
Cachet d'armes مطبوع الحکت بر قطعه خاتم - اورتمک مهر
- Il se dit Cachet d'or نشان مهری
aussi, de l'empreinte formée sur la cire avec le cachet A.
|| Le cachet est entier نقشی T. نقش مهر P. نقش الخاتم
Le cachet est rompu نقش خاتم تارم و اللمدر
- On dit, qu'une lettre est à cachet volant, lorsque le cachet mis sur l'enveloppe ne la ferme pas
مهری یاپشدر لماش بر قطعه مکتوب

On dit figur., qu'une chose porte le cachet de quelqu'un, lorsqu'elle fait reconnaître son auteur
فلان شیده فلان کسندنک
- On dit de même, Son style a un cachet particulier بر کوند
بو کاتبک Cet écrivain a son cachet نقش و صورت وار در
کندوید مخصوص بر نقش ورنکی وار در

On appelle, Lettre de cachet, une lettre du Roi cachetée de son cachet T. مهور
|| Être exilé par lettre de cachet مهور امر عالی موجب نفی و تغریب
اولمق

CACHER. Appliquer un cachet sur quelque chose A. ختم
|| مهر ایتمک T. مهر زدن P. وضع المهر - تمهیر -
Cacher le paquet مکتیب و تحریراتی تمهیر ایتمک
Cacher avec paquet تحریرات بوچهدسنی تمهیر ایتمک
Je cachette ma lettre en votre présence مهور کرده حضور کرده
ma lettre en votre présence

Et des bâtimens - جوریمش صحت وجود - وجود صاعلی
 بخرابی P. مشرف الخراب P. qui sont près de tomber
 جوریمش T. خراب و بیاب - آثار خرابی پیدا کرده - رفته
 عتیق و مشرف خراب اولمش || Maison vieille et caduque
 اسکی وجوریمش خانه - منزل

On appelle, Mal caduc, l'épilepsie. V. ce mot.

On dit en termes de Palais, Legs caduc, succession caduque,
 وصیت A. وصیت A. pour signifier, un legs, une succession qui n'a pas lieu
 منسوخة - ساقطة عن الاعتبار ووراثت ساقطة عن الاعتبار
 اعتباردن دوشمش T. نا سزای اعتبار P. عن العمل

On appelle, Voix caduque, celle qui par quelque raison parti-
 culière n'est point comptée dans un suffrage A. رأی ساقط A.
 رأی نا P. رأی مردود - رأی غیر معقول - رأی غیر معتبر
 معتبر - دوشورلمش رأی T. رأی نا مقبول - پذیرفته
 اولمیان رأی

CADUCITÉ. L'état d'un homme caduc A. خرافت - قحامت
 Cet homme || قوجامانلق T. کهنسالی - فرتوتی P. هرم -
 فیلان کشی حال هرم وقحامتة CADUCITÉ
 Il est dans une ex- قوجامانلق حالند یقلشدی - مشرودر
 - منتهای مراتب قحامتة رسیده اولمشدر
 حال وبرانگی P. حال الخرابية A. CADUCITÉ
 Cette terre a été moins vendue || جورکلیک - اسکلیک T.
 بوضیعه مشتمل اولدیغی
 ابنیدنک خرابیت حالنه مبنی دون بها ایله فروخت
 اولندی

En style de Palais, Caducité d'un legs se dit, lorsqu'un legs
 منسوخیت عن العمل - سقوط عن الاعتبار A. devient caduc
 اعتباردن دوشکونلک T. نا سزایی اعتبار P.

CAFARD. Hypocrite A. ارباب الربا pl. اهل الربا - مراپی
 Je hais les cafards || ربا اییدن T. رباکار - زرق پیمشه P.
 صورت ارباب طبعتم ارباب ریادن نفرت ایدر
 رباکاراندسی واردر

CAFÉ. La semence du cafier A. قهوه P. بن - قهوه
 قهوه فنجانی Tasse de café قهوه دنیگری
 Rôti du café قهوه تنایل ایتک - شرب قهوه
 Moudre le café قهوه قورمق - قهوه قورمق
 On appelle aussi Café, le lieu où l'on
 va prendre le café T. قهوه خانه - قهوه
 || Cela s'est dit au

قهوه خاندده - قهوه ده سوریلنش بر کلامدر café

CAFETAN. Robe de distinction en usage chez les Turcs A.
 Le Grand-Seigneur || قفتان T. خفتان P. خلع pl. خلعت
 پادشاه آل عثمان Revêtir de
 الثفات ایددهجکی کسانه خلعت ارسال ایدر
 قفتان کیدرمک - اکسای خلعت - الباس خلعت

CAFETIER. Marchand de rafraichissements, qui prépare aussi
 شربتجی T. شربت فروش P. بايع الشربة A. le café

CAFETIÈRE. Pot qui sert à faire le café A. ابریق القهوه
 قهوه ابریقی T. قهوه دان P.

CAFIER. Arbre qui porte le café A. شجر البن P.
 قهوه آناجی T. قهوه

CAGE. Petite loge portative de bâtons d'osier ou de métal, pour
 شریجة - جدیلة - افداس pl. قفص A. mettre des oiseaux
 Mettre un oiseau dans la || قفص T. کوفجان - قفس P.
 قوشی در قفس - طبری درون قفسه وضع ایتک
 On dit figur., Mettre cage de fer قفسی ایتک
 un homme en cage, pour dire, le mettre en prison
 بر کمندی - مثال مرغ قفس بستد حبس ایتک
 Et proverb., qu'il vaut mieux être
 oiseau de campagne qu'oiseau de cage, pour dire, que la liberté
 قفس قوشی اولمقدن ایسد یاایلا قوشی
 On dit aussi, La belle cage ne nourrit pas l'oi-
 seau, pour dire, qu'il ne suffit pas d'être bien logé, et qu'il faut
 قفسک دلیرکیله قوشک قارنی
 طویمز

CAGNARD. Fainéant A. کاهل - تنبل P. کسلان - رخوالمزاج
 تنبل - اوشکن T.

CAGNARDISE. Fainéantise A. کسل P. رخاوت الطبع
 تنبللک - اوشنلک T. کاهلی -

CAGNARDER. Vivre dans la paresse A. ارتکاب الکسل
 تنبللک ایتک T. کاهلی کردن - تنبلی کردن P. والرخاوة
 تنبللکده کچنک -

CAGNEUX. Qui a les jambes tournées en dedans A. احنف
 اکرى بجافلو T. کچل P. معوج الساق - اعصل - افدع -
 آیانگی اکرى -

CAGOT. Qui a une dévotion fausse A. زهد نما P. متزاهد
 صوفیانی صاتیجی - صوفیانی کوسترجی T. زهد فروش -

CAGOTERIE. Action du cagot *A.* زحمت فروشی *P.* زحمت کاذب *A.* ساختن صوفیاق *T.*

CAGOTISME. Caractère du cagot *A.* تظاهر *P.* زحمت نمایی *T.* صوفیاق عاتمه *T.*

CAHIER. Assemblage de feuilles de papier, jointes ensemble *A.* *Cahier de papier* || جزه *T.* کراس *P.* کراریس *pl.* کراسه یازلمش *Cahier écrit* یازلمش جزه *Cahier blanc* اوراق جزئی کتابک جزه لری *Les cahiers d'un livre* جزه

On dit, Les cahiers des États, Les cahiers de l'assemblée du clergé, pour dire, le résultat de leurs délibérations *T.* وکلای ملت مجلسنک مضبطه و جماعت و جهانک مضبطه *A.* - Le cahier des frais, pour dire, le mémoire des frais *A.* خرج و مصرف دفترى *T.* اواره هزینه *P.* جریده المصارف مصرف دفترى -

CAHOT. Espèce de saut que fait une voiture, en roulant sur un chemin mal uni *A.* تسعغات *pl.* تسعغ *T.* بوجیدگی عربده تسعغ *Faire un grand cahot* || اوینایش - دپرنش *T.* عربده پک دپرنش اینتمک - شدید اینتمک

CAHOTAGE. Mouvement causé par des cahots *A.* سغغته *P.* اوینامه - دپرنه *T.* بوجیدگی

CAHOTANT. Qui fait faire des cahots *A.* مورث السغغه *P.* اوینادیجی - دپردیجی *T.* بر جبنده

CAHOTER. Causer des cahots *A.* ایراث السغغه *P.* بر جیانیدن *T.* Nous avons été bien cahoté dans ce chemin *||* اویناتمق - دپرنتمک *T.* بو طریقده عربدنک خیلی تسعغنند دوچار اولمشسز

CAHUTTE. Petite loge, hutte. V. Cabane.

CAIEU. Rejeton des ognons qui portent fleur *T.* چیچک چیچک صوغانی فلزی - صوغانی قوزوسی

CAILLE. Oiseau de passage dont la chair est délicate *A.* لبادی *La saison des cailles* || بولدريجین *T.* لاروده - گلچ - سمانه *P.* بولدريجین موسمی

CAILLEMENT. État du lait ou d'une autre liqueur qui se caille *T.* قویولمده - قویولمق *T.* سختی *P.* خشارت - خثور - روئ *A.*

CAILLER. Figé, épaissir, coaguler *A.* ارابه - نخیر - اخشار *La présure caille* || قویولتمق *T.* سخت کردن *P.* تروییب - سوده ایراث - پنیر مایده سودی تخشیر ایدر *le lait* خشارت ایدر

SF CAILLER. *A.* تخشیر - تروییب - کسب الخشاره - سختی *P.* ارثا - *Le lait se caille* || قویولتمق *T.* سختی پذیرفتن - بستن قان - دم تروییب ایدر *Le sang se caille* لبن تخشیر ایدر قویولمق پیدا ایدر

CAILLÉ. *A.* متخثر - رائب *P.* بستن سختی پذیرفتن - بستن *T.* On dit aussi, Du caillé, pour dire, du lait *T.* یوغرت *T.* ماست *P.* رائب *A.* caillé

CAILLETEAU. Jeune caille *A.* قریح اللبادی *P.* سمانه پیچده *T.* بولدريجین پلزی

CAILLETTE. La partie de l'animal qui contient la présure à cailler le lait *A.* کرش *P.* شکبه *T.* اشکبه

CAILLETTE. Femme frivole et babillarde *A.* وقواقه *P.* زن مرزه *T.* C'est une franche caillette *||* یکشاق فاری *T.* خا صرف بر وقواقه در

CAILLOT. Grumeau de sang *A.* علقه *pl.* علقات *P.* خونپاره *T.* Il crache des caillots de sang *||* اویشش قان پارچدهسی *T.* بستن آغزندن قان پارچدلی توکرر - نمث علقات ایدر *sang*

CAILLOU. Pierre très dure qui varie par la couleur *A.* حصه - خرسنک *P.* حصا *pl.* حصات - جمرات *pl.* جمره - طریق *Chemin plein de cailloux* || جقل طاشی *T.* سنگریزه *Caillou uni et poli* جقلو یول - طریق کثیر الحصا - حصات *A.* Terre pleine de cailloux *||* جقل طاشی و صیقل جقل طاشی *Caillou de rivière* - جقلق یر *T.* خرسنگزار *P.* حصه - حصات *On appelle aussi Caillou, la pierre qu'on frappe avec un briquet, pour tirer du feu* *A.* مرو - سنگ آتشزنه *P.* مطرّه - مرو *T.* جقداق طاشی

CAILLOUTAGE. Ouvrage de cailloux ramassés *A.* ذو الحصا *Chemin de cailloutage* || جقلو *T.* خرسنگ کاری *P.* محصب - طریق - جقلو یول - حصادن عبارت طریق *Grotte de cailloutage* جقلو مغاره محصب

CAIMACAN. Nom que les Turcs donnent au lieutenant du Grand Visir *T.* قائمقام

CAIMANDER. V. Quémänder.

CAIMANDEUR. V. Quémendeur.

CAIQUE. Petite chaloupe *A.* زوارق *pl.* زورق *T.* قایق *On envoya le caïque pour reconnaître l'ennemi* استکشاف ایچون قایق ارسال اولندی

CAISSE. Coffre de bois *A.* تنبگو *P.* سنادیق *pl.* سندوق
T. صندیق || Des caisses de sucre شکر صندیق‌لری
 prend, aussi pour le lieu où les financiers, banquiers, marchands
 etc. mettent leur argent *T.* اچچه صندیغی || Allez à la caisse,
 vous serez payé طرفده اولمق / اولمق
 اچچه صندیغند وار مطلوبکی / اولمق
 On dit, Tenir la caisse, pour dire, avoir le
 maniement de l'argent d'un banquier etc. صندیق
 صندیق امانتی خدمتده مامور - اداره‌سده مامور اولمق
 اولمق

CAISSE militaire. La caisse qui contient l'argent destiné aux
 dépenses d'une armée *T.* اردو خزیندهسی - اردو خزیندهسی
 صندیغی

CAISSE, signifie aussi, un tambour *A.* دهل *P.* اطبال *pl.* طبل
 ضرب - اطبال طبل ایتمک Batre la caisse || طاول *T.* تپیر -
 On dit, Batre la caisse, pour dire,
 lever des soldats عسکر جمعی ایچون طاول جالمق

CAISSE de tambour, se dit en Anatomie, d'une cavité qui se
 trouve au fond du trou auditif externe de l'oreille *A.* قعر السلولخ

CAISSON. Grande caisse qui sert pour porter des vivres et des
 munitions à l'armée *T.* ذخیره صندیغی و جیدخانه صندیغی

CAISSIER. Celui qui tient la caisse chez un financier, chez
 un banquier *A.* صندیق *T.* تنبگو دار *P.* حافظ السندوق
 فلان کشی فلانک یاننده Un tel est son caissier یا ندیده
 صندیق امینیدر

CAJOLER. Flatter, entretenir quelqu'un de choses qui lui
 plaisent, avec intention de le séduire *A.* تطییب بالمداخنة
 طاتلو دیل *T.* بکلام خوش امدی فریفتن *T.* مداسحه -
 Il l'a tant cajolé, qu'il a obtenu ce qu'il
 demandait فلانی شول رتمده مداحنه ایله تطییب ایلدیکه
 تحصیل مراده دسترس اولمشدر

Il signifie aussi, lâcher de séduire une femme *A.* سعی الی
 یول *T.* بگمراهی فریولیدن *P.* تشویق الی الغوایة - الاغوا
 Il faut avertir || یول ازمنه قندرمق - ازدرمق قیدنده اولمق
 فلان کسسه فلان قزی اغوا Une femme qui cajole sa fille
 قیدنده اولدیغنی والده‌سده اخبار ایتمک اقتضا ایدر
 honeste femme ne se laisse pas cajoler اهل عفت اولان خاتون
 برعینده پاکدامن آخرت - اغوا نفسه اراده رخصت ایتمز
 کلام خوش امدینده فریفته اولمق اغوا نفسده اراده

رخصت ایلمز

CAJOLERIE. Louange qui sent la flatterie *A.* کلام *P.* مداحنة
 کوکل آلدادیجی طاتلو *T.* سخن دلفریب - خوش آمدی
 Vos louanges ne sont que de pures cajoleries
 ایتمدیگمک || دیل
 محض - مدح وستایشار محض کلمات دلفریب قبیلندندر
 مداحنددر

CAJOLEUR. Qui use de cajoleries *A.* مداحین *pl.* مداحین
 طاتلو سوزایله کوکل آلدادیجی *T.* دل فریبنده *P.* مداسح -
 C'est un vrai cajoleur صرف مداحندر

CAJUTE. Petite chambre à coucher dans un vaisseau *A.* مهیت
 کمینک یتاق قبره‌سی *T.* خوابگاه کشتی *P.* السفينة

CAL. Durillon qui vient aux pieds et aux mains. *V.* Durillon
 || Il vient des eals aux mains à force de travailler, et aux
 pieds, à force de marcher الورده عملدن و آياقلرده
 En termes de Chirurgie, il se dit pour Callosité. *V.* Ce mot.

Le plus souvent on appelle, Cal ou Calus, la cicatrice qui
 se forme sur un os fracturé *A.* اثر استخوان *P.* ندب العظم
 قیرقی کیکده قالمش یاره اثری *T.* شکسته

CALAISON. Profondeur d'un navire depuis le premier pont
 jusqu'au fond de cale *A.* پست کشتی *P.* اسفل السفينة
 کمینک آشانی طرفی

CALAMENT ou MENTHE AQUATIQUE. Espèce de plante *A.*
 صوباریوزی *T.* فوئنج نهری *P.* حبق الما - حبق التمساح
 On emploie le calament comme le thé
 حبق حقی || یبان ناندسی -
 الما جای مثللو استعمال اولنور

CALAMINE ou PIERRE CALAMINAIRE. *T.* آق توتیا
 On a mis trop de calamine en fondant ce cuivre
 بوباقره لدی الذوب زیادجه آق توتیا وضع اولندی

CALAMITE. Un des noms de la pierre d'aimant *A.* حجر
 مقناطیس طاشی *T.* سنگ آهنربا *P.* المقناطیس

CALAMITÉ. Grand malheur *A.* مصیبت *pl.* مصیبت
 آفات *pl.* آفات سماویة - آفات *pl.* آفات - نواقب *pl.*
 La guerre, la peste
 آفت آسب *P.* آفت فلیکته - سماویة
 سفر ووبا مصایب سماویة قبیلندندر
 C'est une vraie calamité
 سفر و طاعون آفات دهریه قبیلندندر
 La perte de ses
 بر نایب عظمادر - بو حالت مصیبت محضدر
 enfans et de sa fortune a accablé sa vieillesse de calamités

اولادینک فوتی و مال و مزالک احتی تنقر بهیلده نغالت
حال شیخوختی انواع مصایب و آفات ایله مشند اولمشدر

CALAMITEUX. Il ne se dit qu'en parlant des temps de peste,
de guerre, de famine etc. *A.* اوفات النوائب والآفات *T.*
مصیبت *T.* هنگام آسیب و بلا *P.* ایام الشداید والمصایب
وفتلی

CALANDRE. Ver qui ronge le blé *A.* کرم-سوپسه *P.* سوس
تخل بقی *T.* گندم

Il signifie aussi, une machine dont on se sert pour presser
et lustrer les étoffes *A.* قیقاب *P.* مبره *T.* مبره || Mettre du
drap à la calandre جوقدیی مبره لمت

CALANDRER. Faire passer par la calandre *A.* ضرب القیقاب
|| Calandrer une étoile مبره اورمق - مبره لمت *T.* مبره زدن *P.*
نوبی مبره لمت

CALCAIRE. Il désigne les terres ou les pierres que l'action
du feu peut changer en chaux *A.* جستی الطبیعة *T.* کرجانه
جستی الطبیعة اولان احجار *P.* Pierre calcaires بیلدجک
کرجانه بیلدجک طاشار-

CALCÉDOINE. Agate d'une couleur trouble et remplie comme
de nuages *T.* بلغمی طاش

CALCINATION. Opération par laquelle une terre, une pierre
ou un métal sont réduits dans l'état de chaux *A.* استحالة الى
|| Calcination du plomb, کرجانه *T.* کج پذیرى *P.* الجص
قورشون وسائر اول مثللو شیلرک کرج هیئته
استحالة الى

CALCINER. Réduire en chaux *A.* تحویل الى الجص *P.*
کرج حاله دوندرمک *T.* محال کج پرداختن

CALCINÉ. *A.* مستحیل الى الجص *P.* صورت کج پذیرفته
کرج حاله دوندن *T.*

CALCUL. Compte *A.* حساب *P.* شمار *T.* صایبی || Faire le
calcul de quelque somme مبلغت حسابی ایتمک Par mon
calcul بتم حسابده کوره- بتم حسابم موجبجه
حسابده دوجار حساب Se tromper dans un calcul سهو حساب
|| On dit, que l'erreur de calcul ne se couvre point, pour dire, qu'on peut toujours revenir contre
l'erreur de calcul دونهر حساب بغداددن دونهر حسابده
- یاکنش حساب بغداددن دونهر حسابده - Et figur. Se
tromper dans son calcul, pour dire, se méprendre en quelque

chose que ce soit تخمینده خطا ایتمک
Il signifie aussi, la pierre qui s'engendre dans les reins. *V.* Pierre.

CALCULABLE. Qui se peut calculer *A.* ممکن الاحصا
- صایبیله بیلور *T.* شمردنی *P.* ممکن الحساب - التعداد
صایبیلور

CALCULATEUR. Qui calcule *A.* محاسب *pl.* محاسبین *P.*
|| Cet astronome est un grand calcu-
lateur فلان منجم بر محاسب کاملدر

CALCULER. Supputer, compter *A.* حساب - تعداد- احصا
|| C'est lui qui a calculé toutes ces sommes
اشو مبلغت مجموعنی حساب
Après avoir bien calculé, je trouve que....
On dit aussi, Calculer des tables astronomiques, pour dire, dresser de pareilles
tables Et calculer une éclipse, pour dire, déterminer par le calcul le temps
d'une éclipse کسوفی حساب نجومی ایله استخراج
حساب نجومی ایله بولمق - ایتمک

صایلمش *T.* شمرده *P.* معدود - محسوب *A.* CALCULÉ.

CALE. Abri entre deux pointes de terre ou de rocher *A.* ابط
|| Le d'كز قولنغی *T.* بغلگاه دریا *P.* آباط لبحر *pl.* البحر
فورتندمک
ضربندن زحمتکشیده اولمش سفینه بر دكز قولنغی ایچنده
دستخوش امواج دریا اولمش - صوقلوب سلامت بولدی
Les corsaires se cachent dans des cales, pour surprendre les petits
vaisseaux qui passent مرور و عبور ایدن
مراکب بحریه غصب ایچون دریا قولنقلورده اختفا ایدر

On appelle, Fond de cale, le lieu le plus bas d'un vaisseau
کینک دیبی *T.* تد کشتی *P.* قعر السفینه *A.*

CALE. Un morceau de bois plat que l'on met sous le pied
de quelque chose, pour qu'elle soit de niveau *T.* بسامد
|| Cette poutre, cette table baisse plus d'un côté que de l'autre, il
faut mettre une cale بر و بسفره تختدسک
طرفی آخرندن زیاده متدایل و متزل اولمقله آتنده بسامد
و صعد محتاجدر

CALEBASSE. Fruit qui croît en forme de citrouille, et dont

est de tel calibre Balle de calibre نام بول که شو قدر قیدلکدر نام العیار بر کده - الوزن کده

T. تناوری P. حجم A. Il signifie aussi, volume, grosseur Ces deux colonnes sont de même calibre || جلیسم - ایریلکت بوایکی دیوکتک ایریلکتی - بوایکی ستون مستوی الجمدیر بوایکی دیوکت بو جلیسمه در - بو در

CALIBRER. Passer des boulets dans le calibre pour les mesurer T. گدنگ اندازه سنی آلق ایچون طوبکت چاپند اویدرمق

CALIBRÉ. T. اندازه سی چاپه اویدرلمش

CALICE. Vase sacré qui sert à la messe pour la consécration du vin A. مبارک قدح T. پیاله مبارک P. جام مبارک - On dit proverb., Boire le calice, avaler le calice, pour dire, souffrir quelque chose de fâcheux et de rude A. تجرع کاس محنت قدحنی T. نوش زهرابه شدت و محنت P. المحنة بو کیفیت || Cela est rude, mais il faut avaler le calice بو تنق فی نفس الامر حصصی گران اولدیغی درکار در مع هذا موجب شجرت بال - تجرع کاس محنت اولنق لازمدر ایدوکی درکار در مع هذا حصصی لازمدر

CALICE, en termes de fleuriste, c'est le renflement que l'on remarque à l'extrémité du pédoncule qui renferme les organes sexuels A. چیچکک ایچنده کی T. کفره P. جفریات pl. جفری A. تخم قایی

CALIFE. Titre que prirent les successeurs de Mahomet dans le nouvel empire temporel et spirituel, établi par ce législateur A. خلفه pl. خلفاء

CALIFOURCHON. Il s'emploie avec la proposition À, et signifie, jambe de-cà, jambe de-là A. مفاجا - مفشحا - مفرج الرجلین P. Se mettre à P. پاها از هم جدا کنان بر عصانک اوزرنده مفاجا راکب A. califourchon sur un bâton بر دکتک اوزرنده ایشی ایررق بنکت - اولمق

CÂLIN. Niais et indolent A. مقبطل P. بیگار T. || خوارده خوارده لقی ایدر

se CÂLINER. Se tenir dans l'inaction A. تبطل P. در بیگاری || خوارده لقی ایتمک T. ماندن خوارده لنده امرار اوقات ایدر

CALLEUX. Qui a des cals A. محسور - مکنب - مستارض - ناصر - ناصرلو T. خشک ریشناک - شفه گرفتند - شفه دار

ناصرلو یاره - جراحت مستارضه A. Ulcère calleux || باغلمش ناصر باغلمش یاره -

CALLOSITÉ. Chair solide et sèche qui s'engendre sur les bords d'un ulcère A. جسته P. کنب - ارض - جسته T. خشک ریشه || Il se forme aussi des callosités aux mains et aux pieds, sans qu'il y ait une plaie. V. Cor.

دواء مسکن A. CALMANT. Remède qui calme les douleurs داروی - داروی نرمساز P. مسکنات - ادویة مسکنه pl. بر بوموشد بجایی علاج T. سکونتبخشا دوائی مسکن استعمال ایتمک

CALMAR ou CORNET. Nom d'un animal mou T. مرکب بالغی ASOUDÉ - ARIMIDE P. مطمئن - ساکن A. CALME. Tranquille دریا ساکندر ساکندر || La mer est calme دیگلمش - طوریون T. هواده - هواده سکونت وار در - هوا ساکندر L'air est calme دغدغدن عاری Lieu calme et sans bruit طوریوناق وار در Figur. || Esprit calme - سوزدیسز و سکونتلو بر - محل ساکن سکونت Il mène une vie calme et tranquille سکونت عقل سکونت Un homme fort calme واطمینان حال ایله کچینور Son humeur est ordinairement calme طبع ایله مجبور بر ادم Ce malade est calme عادتاً مزاجی سکونت ایله فالروردر مستریب وارمیده - فلان مریض حال آرام واستراحتده در مطمئن الحالدر - در

آرام دریا P. هدور البحر - رکود البحر A. CALME. Bonne Quand il fut en haute mer, le calme le prit, et l'empêcha d'avancer دربانک آچیند جینجید لیمانلد راست Il y a de grands calmes dans ces mers-là اولور اولور A. Figur. Tranquillité P. طمانینت - حال الاستراحت - حال السکونت A. آشایش بو محلهده || Je vis ici dans un grand calme آرامش - Un doux calme و سکونت کامله اوزره امرار اوقات ایدرم Le شیرینی آرام و سکونت - طاتلو بر آرام و سکونت calmé de l'esprit بال سکونت دل - آرامش آرامش - آرامش

دیگلدرمک T. آرامیدن P. تسکین A. CALMER. Apaiser هیجان امواج دریایی تسکین ایتمک || Calmer les flots یوره یی وفورتمندی تسکین ایتمک Calmer l'orage, la tempête ایش بغی - قندیی تسکین ایتمک Calmer une sédition زوربالغی بصدرمق - عصیانی اخمد و تسکین ایتمک Figur. A. آرامیدن - اسودگی بخشیدن P. تسکین - تطمین

تسکین اذهان Calmer les esprits || بصدرمق - راحتلندرمق T.
- ملکت ودولتمی نظمیں ایتمک Calmer un État ایتمک
امراض نفسانییدی تسکین Calmer les passions راحتلندرمق
ناتره امراض نفسانییدی نشر رشاشه خمود و سکونت - ایتمک
صزی یی - تسکین وجع ایتمک Calmer la douleur ایتمک
ایوات سکونت مدار Cela n'est pas propre à calmer بصدرمق
مدار تسکین اولدجق شی دکلدر - اولدجق شی دکلدر
دائما تسکین صورتند صرف Il s'étudie toujours à calmer

دائما تسکین حال قیدنده در - ذهن ایدر
P. مختری - افکت A. Calomniateur. Celui qui calomnie

مختری Passer pour un calomniateur || افتراجی T. بهتان انداز
صورتنده کچنک

افایک pl. افیکه - افکت A. Calomnie. Fausse imputation
- اسنادات کاذبه pl. اسناد کاذب - مختریات pl. افترا -
T. بهتان P. اسنادات ما لم یکمن pl. اسناد ما لم یکمن
Une noire افترای محضدر Calomnie C'est une pure calomnie
Fabriquer des calomnies contre quelqu'un
بر کسندنک حقنه خالق افایک ومختریات ایتمک
عزو اولنمش افترادن تبریه ذمت Se purger d'une calomnie
اسناد ما لم یکمن تبریه Repousser une calomnie
اسناد اولنان بهتانی ذمت ایتمک
رد وجوح ایتمک

CALOMNIER. Attaquer quelqu'un par des imputations fausses
et inventées A. افترا افترای - رمی الافیکه - القاء الافترا
P. قذف - رمی الافیکه - افترا ایتمک T. کردن
اهل شر اولنلر ابرار واخیار حقنه رمی
ارباب شر ومفسدت اهل خیره - افایک ومختریات مبتلا درلر
ابرار واخیار حقنه سنگ - قذف وافترادن خالی دکلدر
انداز بهتان اولنلر اهل شر اولنلرک عادت ماسوفدلریدر

افترا اولنمش T. بهتان زده P. مظهر الافترا A. Calomnie
بر وجه P. بالافترا A. Calomnieusement. Avec calomnie
حقنه Il a été accusé calomnieusement || افترا ایلد T. بهتان
بهتان محض اولدق حقنه - بالافترا عزو حجه اولندی
عزو تهمت اولندی

متضمن الافیکه A. Calomnieux. Qui contient calomnie
- Une accusation || افترا ل T. بهتان آمیز P. متضمن الافترا
Paroles calomnieuses افکت وافترا بی متضمن بر کونه اسناد
calomnieuses اقوال بهتان آمیز

CALOTTE. Espèce de petit bonnet T. فس Les cardinaux
portent des calottes rouges باشلرنده
آل فس کیپرلر

CALOTROPIS. Plante A. شجر العشر - اشخر
تیغالد اثاجی T.

CALOYER. Moine Grec A. قسّیس pl. قسّیسین
کشین

CALQUE. Trait léger d'un dessin qui a été calqué A. نقش
اصلندن جیقارلمش نقش T. رسم نقللکرده P. منقول

CALQUER. Contre - tirer un dessin, le copier trait pour trait
صورت جیقارمق T. اخراج نقش کردن P. نقل النقیش A.
نقشی المق -

CALUS. Dureté à la peau, à la chair ou aux os. V. Callo-
sité. - Et une espèce de noeud qui se forme d'une humeur
épaisse, et qui rejoint les parties d'un os rompu A. ندب
T. بندگاه استخوان شکسته P. انداب العظم pl. العظم
Figur. - کیمیکه کی یاره یری - قیرق کیمیکه دوکم یری
Un endureissement de coeur qui se forme par la longue habi-
tude A. سیختدلی P. قسوت القلب

Cet homme est insensible aux misères de son prochain, il s'est
fait là-dessus un calus قسوت قسوت ناکند مسترلی اولمشدر
واکدارندن متأثر اولمیبو قلبند قسوت ناکند مسترلی اولمشدر
L'impie se fait un calus contre les remords de sa conscience
کافر ایمان اولان کشینک فلبنده نفس لرامدنک تنبیهی
ناینیر ایتمیدجک مرتبده قسوت وار در

T. دانسمری P. صلع A. Calvité. État d'un tête chauve
La calvitie est causée par la vieillesse ou par la ma-
ladie صلع کبر سندن ویاخود علقندن نشأت ایدر

CAMARADE. Compagnon de profession A. رفیق pl. رفیق
یولداش - ایقاداش T. خیلداش - همپا - همکار P. حرفا pl.
سبقداش - مکنب رفیقلری ایدیلر Ils étaient camarades d'école
Ces deux soldats ont été رفیقلری ایدیلر - ایدیلر
بو ایکی عسکری نفراتی وافر زمان long-temps camarades
Ou dit, Camarades de voyage یولداش ایدیلر - رفیق ایدیلر
سفر یولداشلری - سفر رفیقلری

CAMARD. Camus, qui a le nez plat A. افطع P. بینی
افطع || یستی بورونلی - یایوان بورونلی T.
الانف بر ادسدر

CAMEISTE. Celui qui fait sur la place le commerce de lettres de change T. پولیچہ صرافی

CAMBRIER. Courber en arc A. خم P. تخبیب - تقویس شل پاپوشی Cambrier la forme d'un soulier || بوکمت R کردن بو تقویس Il faut chauffer ce bois pour le cambrier ایتک خشیدی تقویس ایچون تسخینی اقتضا ایدر

بوکمت T. خمیدن P. تخب - تقویس SE CAMBRER. A. تقویس || Cette poutre commence à se cambrer مایلدر در بو ستون تقویس مایلدر بو دیکت بوکمت یوز طوتدی -

CAMBRI. A. مقوس - محب P. خم گشته || Cette femme a la taille cambrée در خانون محبته الفامد

CAMBRURE. Gaurbure légère A. خم P. حنب - قوسیت || La cambrure d'un soulier بوکریلیکی - بوکریلیکت T. خمیدگی بوکریلیکی - بوکریلیکت قوسیتی

CAMELEON. Petit animal A. حوبا P. گردک || Il est plus changeant que le caméléon متحول النقوش گونا گوندر بوکلمون - Il se dit figur. d'un homme qui change d'humeur et de discours au gré de l'intérêt || C'est un vrai caméléon en politique معاملات دول خصوصنده محض بوکلموندر

CAMELÉOPARD. Nom d'un animal A. زرافه P. زریا - شتر گاو - پلنگ زورنبد T. شتر گاو - پلنگ

CAMELOT. Étoffe faite de poil de chèvre A. صوف P. طرن || Camélot de Hollande فرنگ - فلمنگ شالیسی || شالی T. انکوری شالیسی - طرن انکوری Camelot de Turquie شالیسی

CAMISADE. Attaque faite la nuit ou de grand matin, pour surprendre les ennemis A. غارت P. غارت علی حین نفلیقه - غارت || Donner une camisade غارت علی حین نفلیقه شبحون - وشبحونده مبادرت ایتمک و غارت ایتمک

CAMISOLE. Chemisette que l'on met par-dessus la chemise A. بزدن پلاکت T. نیمتن P. قدعه

CAMOMILLE. Espèce d'herbe odoriférante A. pl. افحوان گل - کوپل - بابونده P. بابونج - حبوق النبطی - افحی دهن Huile de camomille || پاپادید جیچکی T. گورستان Camomille des teinturiers. پاپادید جیچکی یانی - افحوان V. Oeil de boeuf.

CAMP. Le lieu où une armée se loge A. معسکر P. مصف

Camp retranché || اردو پری T. اردوگاه - لشکرگاه - گوران مکشوف Camp ouvert اطرافى مترس جویرلمش اردو پری محصون Camp fortifié اچقده قولمش اردو - الاطراف اردو استحکامات ایلد ترعین و تحکیم اولمش - الاطراف اردو Camp avanta-geux منظم و مرتب اردو اردو Camp bien ordonné Dans موقع انفع و انسیده خیمه زن قرار اولمش اردو اردونک بالجمله محلات و نواحیسنده tous les quartiers du camp اردونسی فلان Il a posé, il a mis son camp en tel endroit فلان محله - فلان محله قوندردی - محله قوردی - رأس مصفده A la tête du camp ترتیب مصف ایلدی اردونک حراس و مستحفظینی La garde du camp اردو باشنده Se retrancher dans un camp اردو قراوللری - اردو بکچیلری - Fortifier un camp اردو ایچنده مترسلیکت - اردو ایچنده مترس ایتک Le- ver le camp اردو ایچنده اوردی اردو یی قالدردی - رفع خیم قرار ایتمک On donna l'alarme au camp ایلدیلر اردو و تدعیش اردو یی تفزع و تدعیش اردو یی اورکندیلیکت و یوردی || Tout le camp fut alarmé اردو T. اردو P. معسکر A. اردونک جلدیسی دوجار فزع و دهشت اولمشدر alarmé جلدسنه اورکندیلیکت دوشدی -

CAMP - VOLANT. Une partie armée de cavalerie qui tient la campagne, pour faire des courses sur les environs T. سبکبار || حایولجی بلوکی - سواری عسکری بلوکی Il commande un camp - volant بر حایولجی بلوکی سرکرده سیدر un camp - volant, Maréchal de camp, un officier Général au-dessous du Lieutenant-Général T. میر لوا - Et aide-de-camp, un officier destiné à porter les ordres du Général T. قره قولاق

CAMPAGNARD. Qui demeure ordinairement aux champs A. اهالی البادیة pl. اهل البادیة - بدویون pl. بدوی - براتی قیر ادمی T. دشت نشین - بادید نشین - صحرا نشین P. صحرا نشین اولان اعلازادگاندن || Gentilhomme campagnard Il n'y a rien de si ennuyeux que les compliments d'un campagnard برانیلرک قولاندلری تعبیرات اکرام آمیز قدر بدوی Cet homme a l'air campagnard ثقیل و معذب بر شی یوقدر برانی سیاسی - فلان کشیده اهل بادید سیاسی وار در بدوی هیسنده در - وار در

CAMPAGNE. Plaine A. صحرا pl. صحاری

سفری - سفر - موسم سفر - La campagne a été longue cette
 بو سنه مبارکده'موسم سفر طويل و متدای اولدی année
 elle a commencé de bonne heure - اوزادی -
 بداء و مباشرت et fini bien tard اوکندن
 Voilà une glorieuse cam- وکیچ وقتده ختام و نیایت بولدی
 پادشاهی یه شالو شده عساکر اشتد
 سفری La campagne de Hollande اولمش بر سفر
 Cet homme a servi long temps, il a fait vingt campagnes فلان
 مدیت مدیده خدمته مداومت بولد یکرمی کره کشی

CAMPHORATE. Plante médicinale *A. الكافور P. كافور*

کافور اوتی T. سپرم

CAMPHE. Espèce de gomme orientale A. کافور P. کافور T. کافور بغایت شدید Le camphre est trop combustible || کافوری کافور بغایت ایله طوتشچیدر - الوریدر

CAMPHE. Il se dit des liqueurs où l'on a mis du camphre A. مخلوط بالكافور P. کافور ناکت T. کافوری De l'eau de vie camphrée کافور راقی - عرق کافور ناکت

CAMUS. Qui a le nez court et plat T. افطس P. بینی یوج پط برون T.

CANAILLE. Terme de mépris, qui se dit de la plus vile populace A. سخالة الناس - خشاره الناس - ارادل الناس T. خذله طاقمی T. پستمایگان - خسان ناس P. سفله وارادل Il n'y avait point d'honnêtes gens, il n'y avait que de la canaille اول طرفیده اول طرفیده هب خذله اجل عوض گروهمندن هیچ بر کمسنده اولیوب هب خذله Toute la canaille s'attroupa dans la place publique شهر میدانده خشاره ناسکت مجموعه تی تحشده شمس خذله C'est un bateleur qui amuse la canaille واجتماع ایله تی طاقمی اکلدر بر حقد باز در

CANAL. Conduit par où l'eau passe A. مشعب pl. مشاعب T. مشعب A. Canal de bois || صو یولی T. آبراه P. مسایل pl. مسیل - صو یولی Conduire l'eau par canaux اخشایدن مصنوع صو یولی Les canaux de la fontaine sont rompus Il - چشمه نکت صو یولی شکست اولمشدر T. - مسیل النهر - مسیل النهر A. se dit aussi, du lit d'une rivière مجراء النهر - جایت افندی پری T. رهگذر جوی P.

Il se dit aussi, de certaines pièces étroites et longues qui servent d'ornement aux jardins A. جدول pl. جدول T. جدول حفر Creuser un canal صو ارقی T. فرکن - خانه صو ارقمی - جدولی تخلید ایتمکت Vider un canal اینکت صو - جدولی نظیر ایتمکت Nettoyer un canal بوشالتمق جدول خشک ویابسدر Le canal est à sec ارقمی تمیزلتمکت صو ارقی قوریدر -

Et de certaines conduites d'eau qui sont tirées d'un lieu à un autre pour la commodité du commerce A. مذنب pl. مذنب T. آجلش ارقی T. لور - بندر و P. بندر و C'est un pays tout coupé de canaux سر لاندردق Et de تا پا مذنب کثیره ایله قطع اولتمش بر مملکتدر

certain lieux où la mer se resserre entre deux rivages A. شرم Le canal de Constantinople بوزاز - طار بوزاز T. تننگ دریا P. شرم البحر - قسطنطنیه کی - شرم البحر قسطنطنیه Le canal de la Mer Noire بوزاز انجی مالطه بوزازی Le canal de Malte

LE CANAL DE LA VERGE. C'est le conduit par où passe l'urine des hommes A. مجراه البول T. مجرای شاشه P. مجرای بولک T. مجرای بولک طغیانیه ادرار Uriner à plein canal || یولی Canal thorachique, en termes d'Anatomic, c'est un canal qui sortant du réservoir de poquet s'élève dans le thorax A. ساقیه الجرجش

CANAL, signifie aussi figur., la voie, le moyen dont on se sert pour quelque chose A. وسایط pl. واسطه T. بول T. راه P. طرق pl. طریق - Vous ne réussirez dans cette affaire que par ce canal انجق فلان بو خصومه ده انجق فلان انجق بو یولی ایله طفر باب - واسطه ایله طفر بولد بیلورسکت اولد بیلورسکت

CANAPSA. Sac de cuir que porte sur les épaules un goudjat, ou un pauvre artisan, quand il voyage A. مثله T. انبان P. جانطه - داغرجی

CANARD. Oiseau aquatique A. اورژ pl. اورژون P. مرغاب T. مرغاب دشتی P. اورژ بوی A. Canard sauvage || اوردکت T. مرغاب خانگی P. اورژ اهلی A. یهبان اوردکی T. جای اوردکی - اورژ نهری Canard de rivière او اوردکی T. اوردک Chasser aux canards اولمق Tirer aux canards اوردک صوینده پشمش جوربا Un potage aux canards آتمق On dit, Plonger comme un canard, pour dire, plonger habilement اوردک کبی طالوب جیتمق

CANARDER. Tirer sur quelqu'un d'un lieu où l'on est à couvert T. از کیمین انداختن P. رمی عن المکمن A. اتمق || Les soldats qui s'avancèrent jusque dans les faubourgs, furent tués par les ennemis, qui les canardaient des fenêtres واروشه قدر وارمش عسکری نفراستی خانه پنچره لرندن اوزر لریند قورشون انداختیه اهلاکت وتدمیر اولمشدر در

CANARI. Serin des îles Canaries A. صافر P. زردچتو T. قوئی

CANCAN. V. Quanquan.

CANDIDE. Qui a de la candeur. *A.* مخلص البال - مخلص
پاکیزہ - پاکدل - صافدرون - خلوصکار *P.* خالص الفرد -

CANIF. Petite lame de fer, enmanchée de bois, d'ivoire etc.
dont on se sert pour tailler des plumes. *A.* مردردۀ *P.* چاکي
T. چاقی - قلمتراش -

CANIN. Qui tient du chien *A.* کلبی *P.* سگ آسا - سگی *P.* کلبی *A.* گوسنگی سگی *P.* جوع کلبی *A.* کوپکچد *T.*
T. کوبکت آجلفی *T.* - Dent canine. Une des dents pointues qui
 servent à inciser les aliments *A.* پل ناب *P.* نیابان *P.* سگدندان
 آزی دیسی *P.*

CANNAIE. Lieu planté de cannes *A.* مقصبه *P.* نیستانان *T.*
 فامشاق

CANNE. Roseau qui a des noeuds *A.* قصبه - قصب *P.* نای
T. کبکت - Les cannes viennent extrêmement grandes
 dans les Indes *A.* قصب هندستانده غایده الغاید عظیم وجسیم
A. Canne de sucre. Les roseaux qui portent le sucre *A.*
 Il y a aussi une *T.* شکر فامشی *T.* نیشکر *P.* قصب السكر
 قصب *A.* La canne odorante *A.* قصب
 الذریرة

Il se dit aussi, d'un bâton léger dont on se sert pour s'appuyer en marchant *A.* عصا *P.* دستوار *T.* دکنکت
 à pomme d'or *A.* التون سرلو بر عصا Donner des coups de canne
 عصا ایله ضرب ایتمکت

CANNELAS. Espèce de dragée faite avec de la cannelle *A.*
 طارجین شکری *T.* دارجین سکر آمیز *P.* دارصینی سکر

CANNELER. Creuser des espèces de canaux le long du fût
 d'une colonne, ou en d'autres ornemens d'Architecture *A.* مخططاً
 Canneler une *T.* اولوق اولوق اویمق *T.* ناویددن *P.* نقر
 بر دیرکی اولوق اولوق اویمق

CANNELÉ. *A.* مخططاً منقور *P.* ناویده *T.* اولوق اولوق
 اولوق اولوق اویمق بر ستون *A.* Colonne cannelée *A.* اویمق

CANNELLE. Écorce odoriférante d'un arbre *A.* دار - قرفة
 بر *T.* طارجین *T.* دارجین *P.* صینی
 دارجین *A.* De la poudre de cannelle *A.* عدد طارجین جیمبونی
 طارجین روحی *A.* Esprit de cannelle *A.* طارجین توزی - سفوفی
 Cannelle *A.* طارجین یاضی - دمن دارجین
 Cannelle sauvage *T.* قرفة القرنفل *A.* جروفل
 یبانی طارجین *T.* دارجین کوتی *P.* دارصینی جلی *A.*
 یبانی طارجینی -

CANNELLE ou CANNETTE. Moreau de bois creusé, qu'on
 met à une cuve de vendange *A.* مشعب *P.* متاق *T.*
 - Il se dit aussi, d'un robinet qu'on met à un tonneau, pour
 en tirer l'eau *A.* منبور *P.* دکت *T.* لوله

CANNELIER. Arbre dont on tire la cannelle *A.* شجر الدار
 طارجین آجلی *T.* درخت دارجین *P.* صینی

CANNELURE. Espèces de petits canaux creusés sur des co-
 lonnes *A.* خط منقور *P.* ناوکاری *T.* اولوفلد *A.* La cannellure
 sur une bien une colonne *A.* خط منقور نکت
 خطوط منقوره ستون زینت ویر - اعمالی موجب زینتدر

CANNETILLE. Petite lame très-fine d'or ou d'argent tortillé
 صرمه طرطل وسم طرطل *T.*

CANON. Pièce d'artillerie *A.* مدافع *P.* مدافع *T.* Canon de fonte
 Canon de fer *T.* طوب Canon de batterie *T.* رعدانداز
 Gros canon *A.* طابید طوبی *T.* Canon de canon *T.* دمو طوب
 بر - بر پاره طوب *P.* Pièce de canon *T.* آخر طوب - کبیر طوب
 طوبکت *A.* La bouche du canon *T.* بر قطعه طوب - عدد طوب
 Le bruit du canon *T.* طوبکت فالیدیسی *A.* La lumière du canon
 L'attirail du canon *T.* طوبکت کورلیدیسی - مدای طوب - دمدمه طوب
 Le recul du canon *T.* طوبکت طاقی - طوبکت مالزمیدیسی
 canon *T.* Monter, braquer, pointer le canon *T.* طوبکت کیرویه دپشی
 Ttirer le canon *T.* طوبی قورمق وجوبمکت ونشانده اویدرمق
 Un coup de canon *T.* طوبی میخلدق *A.* Enclouer le canon *T.* طوب انمق
 canon *T.* بر یایلم طوب *A.* Une volée de canon *T.* بر ضربه طوب
 Une muraille à l'épreuve du canon *T.* طوبکت صربنه مقاومت

Il se dit aussi, de toutes les canons d'une armée
 اعدانکت مجموع طوبلری *T.* On a pris le canon des ennemis
 Être hors de la portée du canon *T.* اورد قبتنه ضبط وتصرف اولندی
 Se tenir sous le canon *T.* طوب منزلندن خارج اولمق
 de la place *T.* قلعدهک طوبی آلتنده جا گرفتن قرار اولمق

Il signifie aussi, cette partie des autres armes à feu où l'on
 met la poudre et le plomb *T.* قونداق *A.* Le canon du pistolet
 Canon cannelé *T.* طابیدق *A.* طابیدنکت قونداقی
 چیزکی قونداق - جیموقلی قونداق *T.*

En termes de manège, c'est la partie de la jambe du cheval
 qui s'étend depuis le genou jusqu'au boulet *A.* اوطفه *P.* وظیف
 قوی انجکت *T.*

CANON. Décret, règlement. Il se dit des décisions des conciles
 touchant la Foi et la discipline *A.* فتاوی *P.* فتاوی *T.* Les saints
 canons *A.* بو کیفیتم *T.* Cela est contre les canons *T.* شریفند
 فلان *A.* Les canons d'un tel concile *T.* فتاوی شریفند متایر در
 مجاسده محکوم علیها اولان فتاوا

ايم امير امر نجات Le capital est de travailler à son salut
 رأس مسئلة وفلاحه بذل ما حصل وسع واقعة دار ايتكدر
 نجات جانده مدار اولدجق اسبابك استحصالنه سعی
 واقدام ايلكدر

Il se dit aussi, d'un crime qui mérite le dernier supplice A.
 pl. جنايت رئيسة - جرم واجب التكيل - كباير pl. كبيرة
 آخر صوح - باشلو صوح T. تاوان گران P. جنايات رئيسة
 جرم واجب - كبايردن معدود جنايت Crime capital ||
 جزای - ترتيب جزا - جزای بالتكيل Peine capitale التكيل
 On dit, Les sept péchés capitaux A. كباير سبعة - Et ennemi capital, pour dire, ennemi
 T. دشمن بی امان - خصم جان P. خصم الدّ A. جان دشمنی

LETTRES CAPITALES. Les grandes lettres qu'on met au commen-
 cement des chapitres A. حرفهای بزرگ P. حروف كبيرة
 ايری يازو- ايری يازلمش حرفلر T.

CAPITAL. Le principal d'une dette A. اصل - رأس المال
 il a payé || أنا - اصل مال T. سرمايه - سوزيان P. المال
 ايشانمش گذشتلری les intêts, mais il doit encore le capital
 اصل مال - اذا ايلدى لکن اصل مال عهده سنده در
 عهده سنده بورج قالدی

CAPITALE. La première ville d'un Empire, la résidence du
 Souverain A. تختگاه P. دار الملك - دار السلطنة
 || Pétersbourg est la ville capitale de la Russie
 - پتره ورقي شهری دولت روسيدنک دار السلطنتيدر
 se dit aussi, de la première ville d'une province A. کرسی
 مملکتک باش T. قرارگاه والی P. مقر الحكومة - المملكة
 مملکتک مقر حکومتی - قصبه سی

CAPITALISTE. Celui qui fait valoir ses capitaux dans les entre-
 prises de commerce A. اصحاب المال pl. صاحب المال
 سرمايه - مال صاحبی T. سرمايدار P. صاحب البضاعة -
 Ce Riche capitaliste صاحبی || Riche capitaliste
 فلان صاحب مال ربايدہ P. capitaliste est un franc usurier
 طامع بر معاملجيد

CAPITAN. Fanfaron A. قیاش P. بادزن T. آورد ايدن

CAPITAN - PACHA. Amiral Ture Z. قپودان پاشا - قپودان دریا

CAPITATION. Taxe par tête A. جزية الرأس
 جزیدبی اذا ایتکک Payer la capitation || خراج T. کزید

CAPITEUX. Qui porte à la tête A. موجب السوار - سوار
 باشد - باشد اورر T. سر گرانى اور P. موجب الحمار
 محمولق کنوریجی

CAPITON. Soie grossière dont on se sert pour divers ouvrages
 ايبک خرده سی T. خس وخش ابريشم P. خساله القز A.
 || Ce n'est pas de la fine soie, ce n'est que du capiton
 ايبک دکل ايبک خرده سيدر

CAPITULAIRE. Règlement sur les matières civiles et ecclé-
 siastiques A. قانون کتاب القوانين P. قانون کتابی T.
 || Les capitulaires de Charlemagne فلان نام الامان
 ايمپراطورينک قانونامده سی

CAPITULATION. Le traité qu'on fait pour la reddition d'une
 place A. ويره T. شرطنامه استيمان P. معاهدة الاستيمان
 تسليم اولنش بر بلده نك La capitulation d'une ville || سندى
 شروط Les articles de la capitulation استيمانى معاهده سی
 Une capitulation ويره سندينک شروطى - معاهدة استيمان
 Faire شانلو وفانده لو استيمان سندى honorable, avantageuse
 استيمانى حاوی سند عقد - استيمان ايتکک sa capitulation
 شروط استيمانده رعایت ايتکک Tenir la capitulation ايتکک
 ويره سندينى ضبط و تحرير ايتکک Dresser la capitulation
 معاهده Signer la capitulation استيمان سندينى قلمه آلمق -
 استيمان معاهده سنده وضع امضا - استيمانى امضا ايتکک
 - استيمانى قبول ايتکک Recevoir à capitulation ايتکک
 Il se dit aussi, des moyens de rapprochement qu'on propose en
 affaires A. Cet homme n'entend || صلح T. آشتی P. مصالحه
 à aucune capitulation en fait d'intérêt فلان کشى منفععت
 مخصوص سنده داتر اولان ماده لوده بر وجهه کلام صلحى
 بالمصالحة On en vint à bout par capitulation اصغدا ايتد -
 مصالحه - مصالحه صورتيله بجزلدى - ظفرباب اولدى
 طريقه تنظيمی میسر اولمشدر

CAPITULER. Traiter de la reddition d'une place A. مذاکره
 P. طلب الامان - مذاکره الاستيمان - الشروط الاستيمان
 سلمًا تسليم فلعد شروطنى T. زلفار خواستن - امان خواستن
 || Entre la cha- ويره شرطلرینى سويلشکک - سويلشکک
 made pour capituler ضرب طبل ايله مذاکره استيمانده اعلان
 سلمًا تسليم فلعد شروطنى سويلشکک اعلان - رنيت ايتکک
 Il signifie aussi, entrer en traité sur quelque
 affaire, venir à un accommodement A. مصالحه - مصالحه

- مهتوس العقل بر آدم Un homme capricieux المزاج اولمق
جالتسی بر آدم - عقلی جالتق بر آدم
CAPRICORNE. Nom d'un signe du zodiaque A. برج جدی
شمس برج جدیده Le soleil était dans le capricorne || بزه P.
مدار جدی Le tropique du capricorne اییدی

CAPONNIÈRE. Logement creusé en terre, que l'on fait dans
des fossés secs, pour y placer quelques fusiliers qui tirent sans être
vus T. خندق ایچنده تنغکچیانده مخصوص قازلمش قولبد T.
اول On fit un feu continuel des caponnières de cette place
فلعدده خندق ایچنده حفر اولمش تنغکچیان قولبدلرندن
دشمن اوزرینده لا یقطع قورشون یاغدرردیلر

CAPOT. Espèce de cape d'étoffe grossière A. چکمان P. لبادة
T. یاپونچد || Quand les soldats sont en sentinelle, ils ont ordinairement des capots
عسکری نفراتنی قولالتق بکدکلری
P. ممطوة A. Capot contre la pluie - وقتده یاپونچد کیسرلر
یغموزلق T. جامه بارانی - بارانی - لباده

CAPOTE. Espèce de manteau que les femmes portent, quand
elles sortent A. T. بالا پوش - زبر پوش P. قروج - جلباب
فراجه - اوستامک

CÂPRE. Espèce de petit fruit vert A. کبر - اصغ - کبره T.
کور - کورت - کورزه - کورز

CAPRICE. Fantaisie, Boutade A. لم - هوس
هوس || Suivre son caprice جالتق T. رومی خویی P. العقل
Il se gouverne plus par caprice que par raison عقلمده تبعیت ایتمک
اکثریا اصول فطانت اوزره حوکت ایتیموب همان
Il a des caprices هوس عقلمده اتباع ایله امورینی اداره ایده کلمشدر
Être sujet aux caprices d'autrui - آخرت مهتوسات عقلمده تابع اولمق
|| بداید المتخیلة pl. بدیبة المتخیلة A. فلان شاعر وفلان
Cet homme a d'honnêtes caprices فلان کسمندهک بداید متخیلدسی اوزره عمل ایدر
الطف واحسندر

CAPRICIEUSEMENT. Par caprice A. مهوراً - ملهوماً
Cet homme agit capricieusement || جالتق ایله T. با رومی خویی P. العقل
فلان کسمندهک هوس عقلمده تبعیت ایله عمل
وحرکت ایدر

CAPRICIEUX. Fantastique A. ملهوماً - ملهوماً
مهتوس || عقلی جالتق T. خوی
مهتوس Avoir l'humeur capricieuse || عقلی جالتق T. خوی

- مهتوس العقل بر آدم Un homme capricieux المزاج اولمق
جالتسی بر آدم - عقلی جالتق بر آدم

CAPRICORNE. Nom d'un signe du zodiaque A. برج جدی
شمس برج جدیده Le soleil était dans le capricorne || بزه P.
مدار جدی Le tropique du capricorne اییدی

CÂPRIER. Arbrisseau qui porte des câpres الشفاح
کبره آجایی T. درخت کورز P. کرفته - شجرة الکبر

CAPRISANT. Il se dit d'un pouls dur et inégal A. نبض غلیظ
T. نبض تمند ونا هموار P. کثیر الاختلاف
نبض

CAPSULAIRE. Qui appartient à une capsule, et qui en a la
forme A. کیسه P. فی شکل الکیس - ملبس بالجرو - مکیس
|| کیسه هیتمنده - کیسه کبی - قابلو T. کیسه گونده - دار
Fruit capsulaire ميره کیسه پوش - فاکه مکیس
Membrane capsulaire کیسه شکلده بر اینچد زار

CAPSULE. Il se dit des petites loges qui renferment les semences
et les graines des fruits A. کیسه البذر - کیسه تخم P. جرو -
تخم کیسه سی T.

CAPTATEUR. Celui qui, par des insinuations artificieuses, tâche
de se procurer un avantage A. دوباره جی T. حیلد باز P. ختمال

CAPTATION. Action de capter, de surprendre des héritages
par artifice A. دو باره - حیلد بازی P. مخاتله
بو میراثی تحصیل اینچون
بر کوند دوباره ایله میراثک اخذینده - اعمال مخاتله ایلدی
دستوس اولدی

CAPTER. Se procurer par toute sorte de moyens, de la part
des autres, quelque chose de flatteur A. جلب - تحصیل
|| Il a capté le bienveillance d'un tel بر تقریب فزائلق - فزائلق T. بدست آوردن
بو ذاتک حسن نظرینی تحصیل
بو ذاتک حسن نظرینه دستوس اولدی - ایلدی

CAPTÉ. A. بدست رسانیده - بدست آورده P. مجلوب
قزالمش T.

CAPTIEUSEMENT. D'une manière captieuse A. علی - تغلیطاً
اوپالندرورق T. دلفریبانه P. اغفالاً - بالانغال - وجد التغلیط

CAPTIEUX. Qui tend à induire en erreur A. مغفل - مغفل
|| اوپالندریجی T. دلفریب P. متضمن الانغال
تکلیف Proposition captieuse کلام دلفریب - کلام مغفل
شرط اغفال امیز Clause captieuse اغفال امیز - مغفل

Argument captieux دلیل دلفریب - دلیل مغلط Le qu'il vous dit est captieux متضمنه در کلام اغفالی متضمنه در T. دل فریبنده P. مغفل - مغلط A. او بالذکر نجبی T. C'est un raisonneur captieux || آلدادیجی - او بالذکر نجبی Cet homme est souvent captieux در اکثریا تغلیط و اغفاله مبتلا در Je crains beaucoup les captieux زیاده سبیل مغلط و مغفل ادمردن در خویف ایذرم

اسیر - اخیند A. CAPTIF. Qui a été fait esclave à la guerre. Les Grecs ayant pris la ville passèrent les hommes au fil de l'épée, et emmenèrent les femmes captives قوم یونان فلان بلده بی لدی آیداردن گذار و انانی اسیرا التسخیر ذکوری قنطوره تیغ آیداردن تسخیر فلان بلده بی آورد - کندو دیار لرینه سوق و تسخیر ایلدیلمر قبضه فتح و تسخیر ایلد کورده ذکوری جمله طعمه شیر شمیر و طائفه نسوانی بستند زنجیر اسار ایدد رکت کندو دیار لرینه - و طائفه نسوانی سبی واسترقاق ایلدیلمر - تسخیر ایلدیلمر A. سبیا pl. سبی. Il se dit aussi, de toute sorte de prisonniers. تابع - محکوم A. Figur. - یسیر - قول T. جاکر - برده P. رقی - نفس و یا خود عقل Ame captive, raison captive || مملوک - محکوم On dit encore, Tenir captif, pour dire, tenir dans une extrême sujétion T. حال رقی و محکوم طوق T. Il tient sa femme captive و محکومیت زوجدنی حال رقی و محکومیت او لادینی تنگنای رقیته ابقا ایلد هیچ بر درلو او لادینی حال رقی و مملوکیت - رخصت و سر بستیت و بومز ابقا ایلد

تقیید - استرقاق - استبا - سبی A. CAPTIVER. Rendre captif. در بند جاکوی - بستند زنجیر جاکوی کردن P. فی قید الاسار دل آشفتمدی بستند زنجیر اسار و رقیته ایتمش حسن captive چشم دلرباسی دل Ses yeux ont captivé ma liberté پر یزاد زارمی گرفتار کند اسار و مملوکیت ایتمشدر

ادخال - تقیید تحت الحکم A. Il signifie aussi, assujettir. محکوم T. در بند فرمانبری بستن P. فی قید المحکومیت فلانک عقلی قید Vous ne saurez captiver cet esprit || نامق C'est une humeur قید محکومیت ادخال اولنورار بادن qu'on ne saurait captiver

تسلیم النفس A. En ce sens on dit aussi, Se captiver. سرفروبرده ربتد P. قبول القید المحکومیت - الی المحکومیت Il perd toutes les affaires, parcequ'il ne saurait se captiver نفس محکومیت خودن ایدد مدیکندن کافه اموره دوجار خیست و خسار اولور تحصیل Pour faire sa fortune, il faut se captiver auprès des grands En termes de l'Ecriture, on dit, Captiver son esprit, son intention sous le joug de la Foi و منقاد رام و منقاد Figur. حکم ایماند سرفروبرده تسلیمت اولمق - ایتمک بر ذاتک حسن توجهنی کندوید مستقر فلمق - توجهنی تسخیر ایتمک حال الرقیته - مملوکیت - رقیته A. CAPTIVITÉ. Esclavage. Tenir en captivité T. قوللق T. حال بندگی - حال جاکری P. و المملوکیت Vivre dans la captivité حال رقیته طوق T. Sortir de la captivité حال مملوکیت کچنمک Être dans la captivité ربتد رقیته خلاص بولمق - خروج ایتمک Se racheter de la captivité اعطای ثمن ایلد حال رقیته نفسی تخلص ایتمک P. محکومیت - اسر A. Il se dit figur., d'une grande sujétion. یسیراکت - اسیراکت T. بندگی - سرفروبی - فرمانبری بو خاندده خدمتکاران - توابع و خدمه حال اسر و مملوکیت درلو اسرا کبی درلو

طوقند T. گرفت P. اخیند A. CAPTURE. Prise au corps. مشهور On a pris un fameux voleur; c'est une belle capture و نامدار بر حرامی الد کتوردی اشتد بو بر اخیند احسندر قاجقون Il se dit aussi, de la saisie des marchandises défendues مالک اخذ و ضبطی

T. گرفتار P. اخیند A. CAPTURER. Faire capture, saisir. طوقند

طوقند T. گرفتد P. تاخوذ A. CAPTURÉ. طوقند القیس A. CAPUCHON. Couverture de tête des moines. کشپکت باش اورتوسی T. سرپوش راهب - کلاه راهب P. فرنک تره سی T. فرنک تره سی

هرزه - لکاکد P. بقبقه - طوطه - برده A. CAQUET. Babil. تعجیزی موجب بر بده Caquet importun || کوزه لکت T. خایبی Cet homme n'a que du ca-

Il signifie aussi, ce qui distingue une personne des autres à l'égard des mœurs et de l'esprit A. صفات pl. صفات. Cet homme a un étrange caractère d'esprit بر آدمدر Le caractère d'un auteur بر مؤلفکت صفت و سیرتی Homère a excellé dans les caractères و صفات و صفات در Diversifier, garder, soutenir les caractères صفتلری تنویع و تلویح ایتماکت و كما هی حقبا حفظ صفت مخصوصه دسنی Ne pas démentir son caractère و وفا ید ایتماکت Ne pas sortir de son caractère ایتماکت On - اولادینغی صفتد لایق وضع و مشاوردن خروج ایتماکت dit d'un homme de mœurs faciles et agréables, que c'est un bon caractère d'homme A. الخلیقة كرم حسن - حسن السيرة - كرم الخلیقة

طافلی T. شیرینکار - خوشمنش P. لطیف الطبیعة - النقیبة
Et d'un homme d'un caractère
décidé, qu'il a du caractère A. اخیل القریحة -
Ou qu'il n'a pas de caractère
خوبی T. بی بهره استوارش منمنش P. عظیم القریحة A.
سیما سده رنگ - سیما سده صفت مخصوصه وار در
On qu'il
کندوبید مخصوصه او رنگ وار در - خودی وار در
سیما سده صفت
سیما سده صفت
سیما سده صفت

Il se dit aussi, des traits par lesquels l'artiste désigne les objets qu'il
présente à notre esprit A. هیئت A. اسلوب - هیئت A. Ce début en Musique a
du caractère Cet édifice n'a
pas de caractère C'est édifice a le caractère
d'un temple بو بنانک صفحدسی عبادتگاه هیئت مند در
Cet strophe a vraiment le caractère de l'ode بو فطعد عینلده
L'éloquence d'un tel a tout un autre
caractère que celle d'un tel فلا نکت فصاحت و بلاغت
کلامی فلا نکت فصاحت مند بام بشقد اسلوب در

Il se prend aussi, pour des lettres ou figures auxquelles le
peuple attribue une certaine vertu P. تعاریف pl. تعویذ A. تعاریف
Il n'a jamais été blessé à la guerre, on
dit qu'il a un caractère sur lui جشکرده وقتاً من الاوقات
مجبوح اولمش دکدر دید کلریند کوره حامل تعویذ در
دید کلریند کوره اوزریده بر نسخده وار در

En Botanique on appelle, Caractère générique, celui qui con-
vient à tout un genre A. جنسیت Et caractère spécifique,
celui qui ne convient qu'à une espèce صفت نوعیت

CARACTÈRES, en Chimie, sont des signes dont on se sert, pour repré-
senter en abrégé les substances qui servent aux opérations chimiques
ارقام الاحمال الکیمیا A. - On dit aussi, Caractères algébriques, Carac-
tères astronomiques A. ارقام الجبر والمقابلة و ارقام نجومیة

CARACTÉRISER. Marquer le caractère d'une personne, d'une
passion, d'une vertu A. تصویر - وصف - توصیف P. نگاشتن
Ce poète, est auteur
فلا ن شاعر و فلا ن مؤلف حکایت
Il caractérise bien les
امراض نفسانی بر وجود احس و وصف و تصویر ایدر

Les qualités éminentes qui caractérisent cette personne فلا ن
La bonté qui vous
caractérise - متصف اولدیغک شیهه لطف و کرم
اولدیغک حسن خلق و طبیعت

CARACTÉRISTIQUE. Qui caractérise A. معیز || Signe carac-
téristique علامت معیزه Lettre caractéristique ادات معیزه
La lettre R est la caractéristique de tous les futurs français فرانسز
لسانده حرفی ر زمان مستقبل صیغده سمنک ادات معیزه سیدر

بلالی P. قواقر pl. قرفار A. Mettre du vin dans des carafes
صراخی شیشد T. سبزی -
صراخی شیشد لوده باد طولدمرق

CARAFON. Sorte de vaisseau de bois, dans lequel on met un
flacon avec de la glace, pour faire rafraichir les liqueurs A.
Mettre de la glace
P. مخشفت - براده
فارلنده بوز طولدمرق

CARAMEL. Sucre fondu et durci A. عقیده P. کاجیک -
Le caramel est bon pour le rhume
عقیده شکری T. مشاش
عقیده زکامد زافعدر

CARAT. Certain titre, certain degré de bonté et de per-
fection dans l'or A. عیار T. سنگ P. عیار || De l'or à vingt
carats یکر می عیارده آلتون Il n'y a point dans le commerce
de l'or à vingt-quatre carats آیش ویرشده یکر می درت
On dit figur., qu'un homme est un sot
عیارده آلتون یوقدر
یکر می درت عیارده بر احمق در آلتون یوقدر

Ce
diamant pèse tant de carats
فیراط T. || Ce
شوقدر فیراط اغرلنده
شو قدر فیراط در

CARAVANE. Troupe de marchands, de voyageurs qui vont de
compagnie A. فافله pl. فوافل P. کاربان T. کروان || La
caravane de Damas شام کاربانی La caravane qui va à la
Meeque فافله حججاج Marcher avec la caravane
کاربان عربان La caravane fut attaquée par les Arabes کتمک
Il signifie aussi, un nombre de
vaisseaux marchands qui vont de conserve A. جلب P. گروه
Caravane d'Alep حلب الآبی || الآبی T. کشیها
آلبی - اسکدر بد جلبی

CARAVANSERAIL. Hôtellerie dans le Levant, où les caravanes
sont reçues A. رباطات pl. رباط P. کاربانسرا T. خان

CARAVELLE. Navire rond T. قراوله

CARBATINE. Peau de bête fraîchement écorchée A. سلخه

پوسته کی T. پوست P. جلد مسلوخ

CARBONNAGE. Manière d'apprêter les viandes sur le charbon

کول بصدی T. پریزه P. ملیل A.

CARCAN. Cercle de fer avec lequel on attache par le cou à un poteau, celui qui a commis quelque crime A. غل الجید
Et une espèce de collier de pierres. V. Collier. T. لالـ دو شاخـ دوشانه P. اغلال الجید

CARCASSE. Les ossements du corps d'un animal, lorsqu'il n'y a plus de chair A. بدن - ابدان معروقه pl. بدن معروق A. بدن بی گوشت P. بدن مسلوت - ابدان مستول pl. مستول
Le champ de bataille était encore plein de carcasses d'hommes et de chevaux عرصه گاه قتال هنوز ابدان معروقه انسان ودواب
جنگ می میدانی کیکلری ففس - ایلک مالامال اییدی
Il se dit figur., d'une personne extrêmement maigre A. متقجل
اتنی T. محال استخوان بی گوشت - مثال خره جوب P. قالمش قوری کیک

Il se dit aussi, d'un vaisseau dont il n'y a encore que la charpente de faite A. هیمه مقصصه
بو کینک یالکـز T. خره جوب P. قره جاو
|| Il n'y a que la carcasse qui soit prête
قره جاوی موجود در

Il signifie aussi une sorte de bombe T. قفس گد

CARCINOMATEUX. Qui tient de la nature du cancer A. سرطانیه

فرحه سرطانیه Ulcère carcinomateux

CARCINOME. V. Cancer.

CARDAMINE ou CRESSON DES PRÉS A. تره کوی P. ایبقان
یبانی تره اوتی T.

CARDAMONE. Graine médicinale A. فافله P. هال - هیل
فاقوله T. شوشیر - هال بوا - خیربویا

CARDE. Le peigne d'un cardeur A. شوکه الکتان P. سینه
کتان طرائی T.

CARDER. Peigner avec la carde A. مشق P. شانـ شانـ
یوکت وایپکت Carder de la laine, de la soie || طرامق T. زدن
پموق اتقی T. پنبه زدن P. ندغ - Carder du coton A. طرامق

A. طرامش T. شانـ زده - شانیده P. ممشوق A. CARNÉ.

آتلش پموق T. پنبه زده P. مندوف

CARDEUR. Ouvrier qui carde la laine A. شانه P. مشاق
پنبه زن P. نداف A. طراپسجی T. زن
پموق اتان T.

CARDIAQUE. Propre à fortifier le coeur A. مقوی القلب
Remède cardiaque || یورک قویلشدریجی T. توان آور قلب P.
یورک قویلشدریجک علاج - دواي مقوی القلب
قلبی A. Il se dit en Anatomie, de ce qui appartient au coeur
یورک متعلق T. متعلق الى القلب -

CARDINAL. Principal. Il se dit des quatre points principaux de la sphère A. جهات اربعة الفلك - خوافق السما
Et des quatre principales vertus A. فضایل اربعة
فلكيك درت طرفی T. چار سوی جرح

On appelle, Vents cardinaux, ceux qui soufflent des quatre principaux points de la sphère A. چهار ریاغ اصلیه اربعة
Et nombres cardinaux, ceux qui ne désignent pas l'ordre A. باد اصلی
Un, deux, trois sont des nombres cardinaux, et premier, second, troisième
|| اصول الاعداد A. بر وایکی وایچ عددلری اصول
اعدادندر وبریجی وایکنجی وایچنجی کمدلری مراتب
اعدادندندر

CARDON. Espèce de plante A. کنگرک P. حرشف بری
La tige des cardons est bonne à manger کنگرینک اوزدکی
|| اشک کنگری T. کوهی اشک کنگرینک اوزدکی اکله صالحدر

CARÈME. Temps d'abstinence avant la fête de Pâques A. صوم
Le saint temps de carême || پرریز - اورج T. روزه P. صیام pl.
اثنای صیامده During le carême ایام مبارکه صیام
صومک Le commencement, la fin du carême مدت صیامده
Jeûner le carême منتصف وقت صیام La mi-carême اول و آخری
ایام صومده طعامدن اساک ایتیمک
اورج T. روزه داشتن P. صوم A. Faire carême آبقونمق
روزه شکستن P. فسح الصوم A. Et rompre le carême طونمق
اورجی بوزمق T.

CARÈNAGE. Lieu où l'on donne la carène à un vaisseau A.
Il signifie aussi, l'action de caréner A. قلغات
قلغات - فلغانلمد T. محل القلافة

CARENCE. On appelle, Procès verbal de carence, celui qui constate qu'un défunt n'a laissé aucun bien A. حجت النفی

T. علاج بر طرفساز باد P. دوا مسکن الربیع - دافع الربیع
یل بصدر یجی علاج - یل طاعنه یجی علاج

CARNAGE. Massacre, tuerie A. ذباج - قتل عام - غریله - ذباج A. On a fait grand carnage des ennemis T. کشتا کشت P. تخریر - تفتیل
عسکر اعدایی ذباج عظیم ایلد مظہر Un horrible carnage قہر و دمار ایلدیار
دهشتفرمای قلوب Un horrible carnage قہر و دمار ایلدیار
مہیج هول و دہشت اولمش قتل - اولمش غریله عظیم
عظیم قیرغین - عام وحشت انجام

CARNASSIER. Qui se pait de chair crue. Il se dit des animaux A. لحم pl. لواحم P. گوشتخوار T. ات یجی
ذئاب Les corbeaux, les loups sont des animaux carnassiers
قورد و قارغند ات یجی - و غریب حیوانات لاحمدندر
Il se dit aussi, des hommes qui mangent beaucoup de viande A. اکل اللحم P. گوشتخوار
هوسکار گوشت - ات یجی Les peuples septentrionaux sont
fort carnassiers en comparaison des méridionaux A. اقوام شمالیہ
شمالیہ نسبت ایلمد بغایت گوشت خوار درلر
- اسم جنوبیہ نسبت ایلمد بغایت گوشت خوار درلر
غایۃ الغایہ اکل اللحم مبتلا درلر

CARNASSIÈRE. Petit sac où l'on met le gibier qu'on a tué à la chasse A. مقنب P. فتراک T. آجی جانمدهسی

CARNATION. Représentation de la chair de l'homme par le coloris A. صورت اللون البشری P. صورت تن انسان
Cette carnation est belle, T. آدم کودهسی رنگی صورتی
اشو لون بشره صورتی لطیف و زنده و بعینہ
Il se dit aussi, du teint d'un homme A. کوده در یسنت رنگی
T. رنگ روی تن P. لون البشری
لون vilaine carnation لون الطیف بشره
|| Belle carnation لون بشره

CARNE. L'angle extérieur d'une pierre, d'une table A. قرنة
کوشه اوجی T. نوگت کوشه P. الزاویة

CARNET. Livre d'un marchand où sont contenues ses dettes actives et passives A. دفتر الديون والمطلوبات
دفتر دفتتر pl. دفتر D. دفتر و مطلوبات
T. دفتر و مطلوبات و خواسته - اواره P. دفتتری

CARNIFICATION. Changement des os en chair A. استحالة
T. استخوان رنگت گوشت یافتن P. العظم الى اللحم
کیک اتد دونمک

CARNIVORE. Qui se nourrit de chair. V. Carnassier.

CARNOSITÉ. Excroissance de chair qui se forme sur les bords d'une plaie, d'un ulcère A. لحمة نابضة في اسفار القرحه
T. گوشتپارہ پیرامن ریش رستد ارتق ات

CARONCULE. Petite chair glanduleuse qui se trouve dans plusieurs parties du corps A. ومشة pl. ومشات P. گوشتیں
Caroncule lacrymale. Une petite masse rougeâtre, située entre l'angle externe des paupières, et le globe de l'oeil A. موق pl. امواق P. مقیة العين
- ات بکی T. دانه کوشه چشم
- امواق P. موق A. کوز بیکاری T.

CAROTIDES. Nom des deux artères qui conduisent le sang au cerveau A. وریدان
Les artères carotides viennent de la partie supérieure du cerveau اولور
منشعب اولور فرق دماغدن منشعب اولور

CAROTIQUE. Qui a rapport au carus A. متعلق الى سبات
Il se dit aussi, du trou de l'os temporal qui donne passage à l'artère carotide A. منفذ الوريد في الصدغ

CAROTTE. Sorte de racine bonne à manger A. جزر
T. کزر P. هاویج

CAROTTE DE TABAC. Un assemblage de feuilles de tabac A. نوشت برگهای تنباکو
T. طومار الاوراق التدخان توتون
یپرافلری طوماری

CAROUBE. Fruit du caroubier A. خرنوب شامی
کچی بوینوزی T. خرنوب P. فشوش - نورس - شامی

CAROUBIER. Arbre qui porte des caroubes A. شجر الخرنوب
T. درخت خرنوب P. شجر الخرنوب - انجلی

CARPE. Sorte de poisson d'eau douce A. جریث P. مادی
سازان بالغی T. گول

Il se dit aussi, de la partie qui est entre le bras et la paume de la main A. كوع pl. كواع P. بندگاه دست
T. ایاسنک قوله قاوشدیغی یو

CARQUOIS. Étui à flèches A. جعبة pl. جعاب
T. تیرکش - اوق قبوری T. تیرکش - تیردان P. کنازات
فیصل دیسبی و باخود ابنوسدن Carquois d'ivoire, d'ébène
سہام ایلد اراستد Carquois garni de flèches مصنوع تیرکش
بر قطع تیردان

CARRÉ. Qui est d'une figure à quatre côtés A. مربع
T. درت کوشلو T. چار کوشه P. الشکل

جار شکل مربع Figure carrée شکل نام التربع
کوشد بر بانچه

Nombre carré. Le nombre qui résulte d'un nombre multiplié par lui-même *A.* مجذور || Neuf est le nombre carré de trois طقوز عدد اوج عددک مجذور بدر
racine carrée. Le nombre qui, multiplié par lui-même, produit un nombre carré *A.* جذری استخراج || Tիրer, extraire la racine carrée de neuf اوج عددی ٩ جذری ایتیمک
طقوزک جذر بدر

شکل جار کوشد *P.* شکل مربع *A.* CARRÉ. Figure carrée. Carré parfait, dont les quatre côtés et les quatre angles sont égaux جبات وزوایای اربعه دسی
شکل مربع Carré long متطیل Carré long متساوی شکل مربع تام
بر شکل La diagonale d'un carré شکل مربع صغیر Petit carré
بر شکل مربع Le côté d'un carré مربعک زاویه متقابلہ دسی
فلان شیء تربیعاً Cela a tant de toises en carré ضلعی
بر ذراع تربیعی Une toise carrée درت ذراعدر

En parlant de jardinage, il signifie, un espace de terre en carré, dans lequel on plante des fleurs, des légumes etc. *A.* تخته - اولیک *T.* خوبید *P.* مشایر pl. مشاره - دبر pl. دبره
Carré de potager جیچکاکت تختدسی || Un carré de parterre
سبزوات تختدسی - مشاره بقول

CARRÉ DE MOUTON. La pièce du quartier de devant d'un mouton *A.* قیون جیرکی *T.* جاریکت گوسفند *P.* ربع الغنم
Carré de toilette. Un petit coffre dont les femmes se servent à leur toilette *A.* صندوق *T.* صندوقچه *P.* احفاش pl. حفش

CARREAU. Espèce de pavé plat, fait de terre cuite, de pierre, de marbre etc. dont on se sert pour le dedans des maisons *A.* صفیحه
Petit carreau || تختد *T.* تختد *P.* صفايح pl. صفیحه
تاوه *P.* طوابیق pl. طاباق *A.* carreau de terre cuite صغیره
یصی - صفیحه رخام Carreau de marbre توغلد تختدسی *T.*
مرمر تختدسی

On dit, Coucher sur le carreau, pour dire, coucher sur le plancher *T.* Et jeter des meubles اثاث بیتی
sur le carreau, pour dire, les jeter dans la rue
Et coucher, jeter quelqu'un sur le carreau, pour dire, l'étendre sur la place mort ou très-blessé
مسطوحاً روی - سطحاً بسیط ارضده افراش ایتیمک *T.*

Et demurer sur le carreau, pour dire, être tué sur la place *T.* سطحاً
قتل اولنوب میدانده یا بلش فالق - بر اوزرنده فالق

CARREAU DE VITRE. Pièce de verre que l'on emploie aux fenêtres پنجره جامی *T.* آگینه روزنه *P.* زجاجة الكوة *A.* جام -

CARREAU. Conssin qui sert pour s'asseoir, ou pour se mettre à genoux *A.* شامه *T.* پسترک *P.* نصیدة
کلیساید Se faire porter un carreau à l'église شامه
شامه کنورتمک

Il se dit aussi, d'une sorte d'obstruction qui rend le ventre des enfans dur et tendu *A.* سختی شکم *P.* صلابة البطن
فان قانیلعی

CARREFOUR. L'endroit auquel se croisent deux ou plusieurs chemins *A.* مجتمع - مفارقی الطرق pl. مفرق الطريق
Planter des croix dans les carrefours *T.* یول انزی *P.* دهانده راه - سر کوجه
یول آغزلرنده حاج علامتیری
یول آغزلرنده Le peuple assemblé dans le carrefour دیکمک
Publier à son de trompe par tous les carrefours
بالجملة یول آغزی اولان محلهده طرامپتده
جالدردق اشاعه حال ایتیمک

CARRÉGER. V. L'ouvrier.

CARRELAGE. Ouvrage de celui qui pose les carreaux *A.* فرش
Les tuteurs d'osier tuteurs *T.* گسترانیدن تختد *P.* الصفايح
عملد فرش
شو - صفايح ایچون بهر ذراع شو قدر جعیلد اخذ ایدرلر
قدر اجرت الورلر

CARRELER. Paver de carreaux *A.* تفریش الصفايح
Carreler une chambre de carreaux de fayence جینی تفریش
جینی تختدلری دوشدمک - ایتیمک

CARRELEUR. Celui qui pose le carreau *A.* مفرش الصفايح
تختد دوشدیجی *T.* گستراننده تختد *P.*

CARRELURE. Les semelles neuves qu'on met à de vieux souliers *A.* نیمه یامدسی *T.* پینه دوال *P.* نقابیل pl. نقیلة
Mettre une carrelure à des souliers - انقال نعال ایتیمک
پاپوش تصملرینه یامد اورمق

CARRÉMENT. En carré *A.* مربعاً *P.* طی وجید التربع

طاش کوشه Couper quelque chose || درت کوشدلو اولدوق T. چار کوشه
carrément Tracer un plan car-
rément بر شیشی مرتباً قطع ایتمک
بر رسمی - بر رسمی علی وجه الترییع نقش ایتمک
درت کوشدلو اولدوق جیزمک

CARRER. Donner une figure carrée A. چار کوشد P. تربیع
درت کوشدلو ایتمک T. کردن

se CARRER. Marcher d'une manière qui marque de l'arrogance
صالنسی T. لنجه کردن - لنجیدن - خرامیدن P. تبختر A.
صالنسی یوریمک

CARRIER. Ouvrier qui travaille à tirer la pierre des carrières
سنگ شکن - سنگ کن P. قالع الحجر - فاطع الحجر A.
طاش جیتاریجی - طاش قیرجیجی T.

CARRIÈRE. Lieu fermé de barrières pour des exercices d'homme
میدان - حلییب pl. حلبه - مضامیر pl. مضمار A. به
ات میدانی T. اسپرپس P. میادین سبق pl. سبق
میدان سبقک Le bout de la carrière || قوشی میدانی -
منتصف حلبده S'arrêter au milieu de la carrière غایتمی
حلبه ایچند Entrer dans la carrière مکث وتوقف ایتمک
On dit, Se donner carrière, pour
dire, se réjouir, se laisser emporter à l'envie que l'on a de
dire ou de faire quelque chose T. کمیت نفسه اطلاق عنان
Et se donner carrière aux dépens de quel-
qu'un, pour dire, le plaisanter sans ménagement
بر کمسنه استهزا
زمینده مطلق العنان اولمق

Il se prend figur. pour le temps qu'on exerce un emploi, et
pour le cours de la vie || Finir, achever sa carrière منزل عمر
Ne faire que commencer
قطع - هنوز قطع منزل خدمته شروع ایتمک
On dit aussi, Ouvrir à quelqu'un une belle carrière, pour dire, lui
donner une belle occasion de paraître et d'exercer ses talents
فلان کمسنده اجاله کمیت هنر ایده بیلجک احسن
Cela lui a ouvert une belle carrière
بو ماده اجاله کمیت هنر وحذاقت ایده بیلجک بر
میدانک قپوسنی آجدردی

Il signifie aussi, le lieu d'où l'on tire de la pierre A. معدن
طاش معدنی T. سنگزار - کان سنگ P. منبت الحجر - الحجر
اوجاقدن T. Tirer des pierres de la carrière || طاش اوجاغی -

طاش Descendre dans une carrière
معدن اوجاری استحائه Fouiller une carrière اوجاغند ایتمک
مرمر معدنی - مرمر اوجاغی Carrière de marbre ایتمک

CARROSSE. Voiture à quatre roues, suspendue et couverte A.
|| قوجو - هنطو T. گردونه P. احداج pl. حداجه - حدج
چفته صدلو Carrosse à deux fonds قپولی هنطو
ایینه جاملو Carrosse coupé مقطوع هنطو
لین Un carrosse doux جوقه قابلو هنطو Carrosse drapé
هنطو هنطوی سق واساره Mener un carrosse بر هنطو
بارکیرلی هنطو قوشدرمق Mettre les chevaux au carrosse ایتمک

CARROSSIER. Faiseur de carrosses A. صانع الاحداج
قوجو یا یوجیسی - هنطوجی - هنطو یا یوجیسی T. گردوندگر
شخوب A. Carrure. La largeur du dos par les épaules

Voilà un homme d'une
belle carrure Cet habit est
trop large de carrure اشته احسن الشخوب بر ادمدر
بر لباسک اوموز باشنده کی طرفی
بغایت عریضدر

CARTAME. V. Carthame.

CARTE. Assemblage de papiers collés l'un sur l'autre. V. Carton.
- Et petit carton dont on se sert pour jouer à divers jeux A.
قمار کاندی T. کاند منگوا P. اوراق القمار pl. ورق القمار
On dit, Tirer les cartes, pour dire, chercher
تکهن باوراق القمار A. l'avenir dans la disposition des cartes
قمار کاندلر بله باقیچیلوق ایتمک T. بکاند منگوا فال زدن P.
- Et donner carte blanche à quelqu'un, pour dire, le laisser
اعطاء - اعطاء الرخصة غیر محدوده A. maître d'une affaire
استقلال - دستور بیحد و پایان دادن P. الاستقلال المطلق
Le Roi || بول بول رخصت ویرمک T. بی اندازه دادن
فلان جنرال به جانب ایدده ایدده ایدده ایدده
کیف ما - پادشاهیدن رخصت نا محدوده اعطاء اولندی
یشاه عمل و حرکت ایتمک اوزره جانب پادشاهیدن
یدینه استقلال مطلق ویرلدی

CARTE. Mémoire de la dépense d'un repas chez un traiteur
طعام مصرفی بوصلدی T.

CARTE de Géographie. Une grande feuille de papier sur la-
quelle est représentée la position de différentes parties du globe
terrestre A. خريطة T. رسم کشورها P. تصویر البلاد
اوروپا La carte générale de l'Europe عمومی خريطة

خریطه مخصوصه Carte particulière افلیمنک عمومی خریطه سی
 کره ارضک - خریطه کافه عالم Carte universelle ou Mappemonde
 کره ارضک شکل مسطحی خریطه سی - خریطه مسطحی
 Apprendre la carte ارض مخصوصه خریطه سی Carte topographique
 Savoir bien la carte عام خریطه سی تعلم واستفاده ایتک
 Faire la carte d'un خریطه ده وقوف نام صاحبی اوله مق
 خریطه سی - بر مملکتک خریطه سی رسم ایتک pays
 Entendre la carte خریطه سی جیقارمق - جیزمک
 Carte hydrographique ou خریطه سی اکلامق - فهم ایتک
 Carte marine. Une carte qui représente toutes les côtes, les
 mouillages etc. دریا خریطه سی - خریطه بحرید
 Carte céleste. Une carte qui représente les constellations خریطه فلک
 Carte généalogique. Une carte qui contient toute la généalogie
 فهرست انساب خاندان - فهرست خاندان T. d'une maison

On dit figur., qu'un homme sait la carte, pour dire, qu'il
 est au fait des intrigues de la ville, d'un quartier etc. احوال
 Et perdre la carte, pour dire, se confondre dans ses idées T. پوعلدی شاشورمق

CARTEL. Défi par écrit pour un combat singulier A. ورقه
 میدان اوقومق T. ورقه الحدیا - الدعوه الى الشناحب
 انجون دعوت تذکره سی

Il signifie aussi, règlement fait entre deux parties pour l'échange
 des prisonniers A. اسرا P. معاهده الاستبدال الاسرا
 اسرا مبادلند داتر معاهده P. برای مبادل گرفتگان
 اسرا مبادلند داتر معاهده بی تنظیم Régler le cartel
 استبدال اسرا سندی عقد اولمشدر ایتک Le cartel est fait

CARTHAME ou SAFRAN BÂTARD. Espèce de plante A. عصفور
 Semence de carthame, ou Semence de perroquet A. قارم
 T. آچور - آچور T. تخم بهرم P. قارم A. بهرم P.

CARTILAGE Une des parties des solides du corps des ani-
 maux, moins compacte qu'un os A. غضروف pl. غضروف
 کمرنلک T. استخوان نرم - کرجن P. تراخیف pl. غضروف
 Le cartilage du nez غضروف انف غضروف اذن
 Le cartilage des oreilles غضروف اذن غضروف اذن
 Cartilage ligamenteux. C'est un cartilage plus mou que les autres
 کورکانک P. وشایط pl. وشیطه - مشاش pl. مشاشه A.
 قطرداق T. کرکری -

CARTILAGINEUX. Qui est de la nature du cartilage A. غضروفي

کمرنلکلو T. کرجناک - کرجنی P.

CARTON. Carte grosse, faite de papier haché, battu et collé
 مقوا کاغدی T. کاغذ توی بر تو P. قرطاس مطرق
 T. مقوا کاغدی بر کمناب
 Un livre relié de carton مقوا قوطی
 E. fite de carton

CARTONNIER. Ouvrier qui fabrique le carton A. صانع القرطاس
 مقواچی T. پیشدگر کاغذ توی بر توی P. المطرق

CARTOUCHE. Il se dit d'une charge de canon, composée de
 balles et autres petites pièces de fer A. خرتوج T. عین
 Et de la خرتوج طولدرمش طوب
 charge entière d'une arme à feu T. فشک
 Déchiner la car- فشکی دیش ایلد یوتمق
 touche avec les dents

CARTOUCHE. Congé absolu ou limité, donné à un militaire par
 édit A. اذن تذکره سی T. اذنهامد P. ورقه الاذن

CARUS. Affection soporeuse, profond assoupissement A. سبات
 Le carus tient fort de la léthargie et de l'apoplexie
 سبات سهرینک سرسام بارد وفجسه عتار پله علاقه
 تامدسی وار در

CARVI. Plante A. کراویا - کتون برتی - کتون ارمنی
 قرمان کمیونی T. زیره رومی - کراویا

CARYBDE. Nom d'un gouffre. On dit figur., Éviter Carybde
 et tomber en Scylla, pour dire, éviter un péril et tomber dans
 un autre P. یغموردن T. از باران گریخته وزیر ناودان آمده
 قاجر ایکن طلاید راست کلمک

CARYOPHYLLATA. V. Benoite.

CAS. Terme de Grammaire A. اعراب

Cas. Accident, occasion, aventure A. کیفیات pl. کیفیات
 قضیه - حالت اتفاقیه Cas fortuit حالات pl. حالات -
 بر کوند حالت T. از قضا P. اتفاقاً A. اتفاقیه
 Un cas imprévu اتفاقیه ظهوریند مبنی
 خيال وخاطره کدمامش
 ما وراى عقل اولدجق بر حالت غیر ملحوظه - بر کیفیات
 Cas extraor- دائره تصورن خارج بر حالت نا ملحوظه -
 dinaire Un cas étrange فوق المعتاد بر حالت
 اول تقدیرده - اول مغولده حالت وقوعده En tel cas
 - اول مثلوه حالت ظهورنده En pareil cas اول حالده -
 En ce cas, il faudrait اول مثلوه حالتهک ظهوری تقدیرنده
 اول مثلوه حالتهک وقوعی صورتنده اقتضا ایدر... que
 On appelle Cas métaphy- اول تقدیرده اقتضا ایدر که - که

isque, une hypothèse, une supposition par impossible *A.*
فرض الحال

Cas, signifie aussi, un fait ou arrivé, ou supposé comme pouvant arriver *A.* حال *pl.* احوال || Ce n'est pas le cas dont il s'agit *بو دکلدر حال* *ما نحن فید اولان* - *مجبوت عند اولان* *حال* *بو دکلدر* *اولحاکت* *وفوعنی* فرض ایله *Posez le cas* *حال* *بو دکلدر* *بو* *Cela n'est pas dans le cas de l'ordonnance, de la coutume* *کیفیت نظامنامه نکت ناطق اولدیغی و عرف و عادتک* *شرع و قانوندن* *Cas de la loi* ایلدیکی احوالدن *دکلدر* *حال* *متعلق* *En ce sens on dit, Au cas que, en cas que cela soit, ou que cela arrive* *ظهوری* - *اول حالک* *وقوعنده* *تقدیرنده* *Si le cas y échet* *اول حالک* *ظهوری* *تقدیرنده* *حال* *Posez le cas que cela soit* *ظهور* *ایده* *جک اولور* *ایسه* *بویله اولدیغی* *En cas que cela soit* *بویله اولدیغی* *فرض* *ایله* *حال* *موت* *تقدیرنده* *En cas de mort* *بو* *تقدیرنده* *حالد* *نقش* *مصلحت* *تقدیرنده* *En cas de rupture* *موت* *وقوعنده* *En cas, se dit aussi en diverses phrases, pour dire, en fait de, en matière de* *T.* *خصوصنده* *En cas de chevaux, vous pouvez vous en rapporter à lui* *آت* *خصوصنده* *فلاند* *مراجعت* *ایده* *بیلورسک* *آت* *باینده* *فلانک* *راینه* *مراجعت* *ایده* *بیلورسک* - *En tout cas. Quoiqu'il arrive* *A.* *علی کل حال* *P.* *بیمه حال* *T.* *هر حالده* *Je vous paierai dans un mois; en tout cas, je vous donnerai des sûretés suffisantes* *بوندن* *برای* *ختمامنده* *مطلوبکی* *ادا* *ایده* *رم* *علی کل حال* *مدار* *امنیتهک* *اولدجق* *توثیقات* *وافیه* *اعطاسند* *دخی* *راضی* *یم*

On dit, Faire cas de quelqu'un ou de quelque chose, pour dire, l'estimer, en avoir bonne opinion *A.* *اعتداد* *P.* *الثقات* *T.* *اعتبار* *سوارار* *اعتبار* *عد* *کردن* - *شایان* *الثقات* *داشتن* *Faire grand cas d'un homme* *بر* *کمسندی* *غایه* *الغایه* *سوارار* *اعتداد* *واعتبار* *عد* *بر* *کمسندی* *C'est un prince qui sait faire cas des honnêtes gens* *اهل* *عرضه* *اعتبار* *ایتمنک* *یولنی* *بیلور* *بر* *پادشاهدر* *درجم* *و دیناردن* *غیر* *فسندیه* *الثقات* *کلامند* *On ne fait pas grand cas de ce qu'il dit* *ایتمنک* *سوزینه* *اولقدر* *اعتبار* - *جندان* *حواله* *سمع* *الثقات* *اولنیز* *اولنیز*

Cas, signifie aussi, un fait, une action, et il ne se dit guères qu'en matière criminelle *A.* *قباحت* *pl.* *قبایسج* *P.* *کردار* *بد* *بر* *قباحت* *Il est convaincu d'un cas énorme* *صوح* *T.* *بزه* - *Le cas dont il est accusé est gracieux* *جسمه* *ایله* *متهمدر* *قباحتی* *Son cas va mal* *متهم اولدیغی* *قباحت* *ممکن* *العفو* *در* *Son cas n'est pas net* *کراحت* *صورتنی* *کسب* *ایتمکده* *در* *قباحتی* *ساده* *دکلدر* *قباحتی* *لوٹ* *ردانندن* *عاری* *دکلدر* *Son cas est sale* *لوٹ* *ردانندر* *Cas privilégiés ou Cas royaux. Une sorte de crime dont il n'y a que les juges royaux qui puissent connaître* *T.* *محاکمدهسی* - *قضات* *خاصه* *سلطانیده* *مخصوص* *اولان* *بر* *قباحت* *La fausse monnaie, le duel sont des cas privilégiés* *وایکسی* *کشی* *بیننده* *بالتناحب* *مبارزه* *قباحتی* *مراغهسی* *قضات* *خاصه* *سلطانیده* *مخصوص* *On dit aussi en matière criminelle, pour les cas résultants du procès, et cela ne se dit que lorsque les preuves ne sont pas complètes* *T.* *سیاق* *محاکمدهدن* *مترتب* *اولمش* || *Il était accusé d'assassinat, mais comme il n'y avait point de preuves suffisantes, il fut acquitté* *غایه* *قتل* *تبعهسی* *فلانک* *حق* *اسناد* *اولندی* *اثبات* *وافی* *موجود* *اولمدینشدن* *ندان* *سیاق* *محاکمدهدن* *مترتب* *اولمش* *احواله* *مبنی* *وضع* *کورک* *ایله* *تأدیبی* *باینده* *حکم* *جریان* *ایلدی*

CASANIER. Qui aime à demeurer chez lui par esprit de faiblesse *A.* *دنیجه* *T.* *کاهل* *خانه* *نشین* *P.* *لذته* - *راغم* *بیرندن* *قلمداننیز* *تشبیل*

CASAQUE. Sorte de manteau. V. Capote.

CASCADE. chute d'eau naturelle ou artificielle *A.* *سلسبیل* *pl.* *سلسبیلات* *T.* *زهاب* *P.* *سلسبیل* *La rivière fait une cascade en cet endroit* *قدرتدن* *آفان* *سلسبیل* - *خندایی* *بر* *سلسبیل* *نهرک* *فلان* *محلنده* *لطیف* *ودلکش* *Une belle cascade* *بر* *سلسبیل* *پیدا* *اولور* *فلان* *سرایک* *باغچه* *سندده* *La cascade de Saint-Cloud* *بر* *سلسبیل* *بر* *باغچه* *Faire une cascade dans un jardin* *اولان* *سلسبیل* *ایتمک* *احداث* *ایتمک*

CASE. Maison *A.* *بیت* *P.* *خانه* *T.* *او* || *Le maître de la case* *خانه* *خدا* - *کنخدای* *خانه* *P.* *صاحب* *البیت* *او* *صاحبی*

Au jeu de trietrac, c'est chacune des places qui sont marquées d'une espèce de flèche; et au jeu des échecs, chacun des carrés de l'échiquier. *A.* بیت *P.* خانه *T.* خانه || Avancer un pion à la seconde case پیاده‌یی ایکنجی خاندیه سورمک

CASEMATE. Cave sous terre pour défendre les fossés d'une place de guerre. *A.* دیماس *pl.* دیامیس *P.* سرب-دیامیس *T.* زیر زمین || Faire des casemates زیر زمینلر احداث *T.* زیر زمینلر ایزبدلر یاپمق - ایتمک باروت لغمنی تنفیس و ابطال ایچون حفر اولنان زیر زمینلر

CASEMATÉ. Il ne se dit qu'en cette phrase: Bastion casematé برآلتی ایزبدلری اولان بر قطعده طابیه *T.*

CASERNE. Logement de soldats. *A.* مشتا *P.* مسکن العسکر - مشتا || On fit entrer tous les soldats dans les casernes عسکری طائفه سنک مجموعی قشلاقلره ادخال ایتدرلدی

CASERNER. Loger dans les casernes. *A.* التکین فی المشتا *P.* قشلاقده *T.* مشتا نشین بودن - در لشکرخانه نشستن *P.* || La garnison logeait chez les bourgeois, mais on la fit caserner عسکر مستحفظین مقدما احوالی بلده خاندلرنده *T.* او تورمق عسکر مستحفظین مقدما احوالی بلده خاندلرنده *T.* La moitié de la troupe caserna cet hiver بوقیشده عسکرک نصفی مشتانشین اولمشدر

CASERNÉ. *A.* مشتا *P.* ساکن فی المشتا *T.* قشلاقده او تورمش

CASEUX. Qui est de la nature du fromage. *A.* جهنتی *P.* سودک جزء *T.* پنیرسی || La partie caseuse du lait پنیرسی جهنتی

CASQUE. Arme défensive de la tête. *A.* مغفر *pl.* تربکة - مغفر *P.* دمور کلاه - توغلند *T.* ترک - کلاه آهنین - بختاق - خود || Une armure complète avec le casque, la cuirasse, les brassards, کسوفه مبارزینک مغفری ودرعی و معصده گانتهلر دستواندسیله مکمل بر طاقی

CASSAILLE. La première façon qu'on donne à la terre. *A.* نطس *T.* شیار *P.* کراب - فلج الارض

CASSANT. Fragile, sujet à se casser. *A.* حطم - قصم - سریع *T.* زود شکست *P.* بنفسه متحطم - سهل الانقسام - الانکسار حیفاً || C'est dommage que le verre soit si cassant تیز قیریلار

Le cristal est beau, mais il est bien cassant بلور قسمی لطیفدر اما خیلی سربع *T.* درشت *P.* شدید القضم *A.* طراغانی || Il se dit aussi, des fruits qui font une légère résistance sous la dent - الانکساردر گورک

CASSATION. Acte juridique par lequel on casse des jugemens. *A.* سند حکم *P.* سند ناقض الحکم - سند ناسخ الحکم *T.* بطلان سند || La cassation d'une procédure دعوانک نسخ وابطالسی حاوی سند La cassation d'une sentence سند اولان نقض وصیتی - وصیتنامدی نقض وصیتی - وصیتنامدی نقض وصیتی محتوی سند

CASSE. Plante ou arbre qui vient en Egypte et dans les Indes. *A.* خیارشبه *T.* بگیلر *P.* خیارشبه *T.* خیارشبه ایلد تنقید اولنمق خیارشبه تناول ایتمک - استعمال ایتمک

CASSE. Terme dont se servent les gens de guerre. *A.* بیرک جالمنسی - اسامینک جالمنسی - بیرک حکمی *T.* الاسم Il n'est d'usage qu'en ces phrases: Il craint la casse, c'est-à-dire, d'être cassé ایدر خوف *Cela mérite la casse* محلی حکت اولنمده سزا در *Compagnie vacante par* نفرائتک محلی حکت اولندیغندن محلولده قالمش بلوک

En termes de Fonderie, c'est un bassin pour recevoir le métal fondu qui découle du fourneau. *A.* جرن الصواع *P.* آخر *T.* دوکیچی قورندسی || En termes d'imprimerie, c'est une caisse partagée en petits carrés où sont les caractères. *A.* حروف تختدسی *T.* تختة حروف *P.* لوح الحروف

CASSE-COU. Endroit où il est aisé de tomber. *A.* مشدخة *P.* کیمیک قیرار ییر *T.* جای استخوان شکن *Cet* بونردبان حقیقتمده کیمیک *escalier est un vrai casse-cou* قیرار ییر در

CASSE-NOISETTE ou CASSE-NOIX. Instrument avec lequel on casse des noisettes. *A.* جکیردک *T.* گلوز شکن *P.* مرضاح جکیچی

CASSER. Briser, rompre. *A.* کسر - شکستن - رضع - رضعه *T.* قیرمق *P.* شکستن *Casser des os* کسر عظام - شدخ عظام *Casser des os* قیرمق

Cassé. || Un verre cassé *A.* زجاج منكسر *P.* آبگیند شکسته
T. قیرالمش - عرجند - قیربق صرجه *A.* Une sentence cassée

CASSOLETTE. Vase où l'on met des eaux de senteur, pour les faire évaporer par le feu. *A. مَجْدَرَةُ الْمِيَاهِ الْفَائِحَةِ P. Mettre || قُوْخُولُو عَمَلِر بِخَوْرْدَانِي T. بِيَكْ أَفْزَارِ آبِهَائِي مُشْكِيْن قُوْخُولُو عَمَلِر بِخَوْرْدَانِي التَّنْدِ اَتْسِ du feu sous une cassolette قُوْخُولُو عَمَلِر بِخَوْرْدَانِي التَّنْدِ اَتْسِ - Il se dit aussi, de l'odeur même qui s'exhale de la cassolette. *A. بَخَارِ فَائِحِ P. دُوْدِ خَوْشُو T. بَخَوْرِ بَوْنُوْرْمِي**

قو قولو بونوم

CASSONADE. Sucre qui n'est point encore raffiné A. شکر خام P. کار خود P. حال تصادفی - امر اتفاقی - ظهورات T. از قضا بدید آمده - کار خود پیدا - آمده بو Ceta est fort casuel || قصارا جیقمه کلان - راست کلمه امور اتفاقی دندر - حال محض احوال تصادفی قبیلندندر - ظهورات قبیلندندر -

CASSURE. L'endroit où un corps est cassé A. موضع الکسر P. شکستگی T. شکستگی نا پیدا - موضع کسری محو وازاله ایتمک قیریق بوی بلورسز ایتمک - ایتمک

CASTAGNETTE. Instrument composé de deux morceaux de bois ou de fer que l'on frappe l'un contre l'autre en cadence A. Zibil T. جارپاره P. صنّج جارپاره ایله رقص ایتمک

CASTE. On appelle ainsi, Les tribus dans lesquelles sont divisés les idolâtres des Indes Orientales A. عشایر pl. عشیرت A. La caste des Bramines Le chef d'une caste Bramein قبیله بوی بکی -

CASTILLE. Débat, démêlé de peu d'importance A. قال وقیل A. دیدی قودی T. گفت وگو P.

CASTOR. Animal amphibie A. کلبه - کلب البحر - قضاة A. بیدستر - سگلابی - قندز - سگت بحری - سگت آب P. الما Poil de castor تویی بی Chapeau de castor قوندز پوستکیسی Drap de castor صوفی قضا عددن مصنوع جوقه قوندز توییبله منسوج جوقه

CASTORÉUM. Matière tirée du castor A. خصی القضاة A. قوندز T. جند بادستر - جند بیدستر P. خصی الکلب الما خایدهسی

CASTRAT. Chanteur qu'on a châtré A. مطرب مختما A. Les castrats viennent d'Italie طواشی خواننده لر ایتالیا دن کلور

CASTRATION. Opération par laquelle on châtre un homme A. حادلمه T. آختگی - خایده کشی P. جباب - خصا A. Le mot حادلمه n'est employé qu'en parlant des hommes. Pour les animaux, en général, on emploie le mot T. اندمه et pour les coqs, les mots T. اکدیجلمه - اکدیجلمه

CASUALITÉ. Qualité de ce qui est casuel A. کیفیت عارضیة A. عارضیة -

CASUEL. Fortuit, accidentel, qui peut arriver ou n'arriver pas A. کار خود P. حال تصادفی - حال عارضی - امر اتفاقی - ظهورات T. از قضا بدید آمده - کار خود پیدا - آمده بو Ceta est fort casuel || قصارا جیقمه کلان - راست کلمه امور اتفاقی دندر - حال محض احوال تصادفی قبیلندندر - ظهورات قبیلندندر -

On appelle, Droits casuels, certains profits de fief qui arrivent fortuitement A. عواید طیارات P. عواید بادآورد P. عواید فلان عواید عواید Tel droit est un droit casuel || عواید فلان Parties casuelles. - بادهو عواید قبیلندندر - طیارات قبیلندندر Ce sont les droits qui reviennent au Roi pour les charges de judicature, quand elles changent de titulaire A. جواز pl. جازة A. Il se dit aussi au substantif du revenu casuel d'une terre, d'un bénéfice A. Le Trésorier des parties casuelles داری بونده داری Le بادهو T. بادهو P. طیارات A. Le casuel de cette terre vaut mieux que le revenu بوجنتلککک اولیدر - طیاراتی واردات معیندندن زیاده در از P. اتفاقاً A. CASUELLEMENT. Fortuitement, par hasard A. قصارا - راست کلمه قضا

CATACHRÈSE. Figure de discours qui consiste dans l'abus de la signification propre d'un mot A. L'expression, Aller à cheval sur un bâton, est une catachrèse A. Cataclysmes. V. Déluge.

CATACOMBES. Grottes souterraines dans lesquelles on enterrait les corps morts A. سرادپ العیت - الحاد pl. الحاد A. بوزروم - بوزروم سین T. دهمه P. سرادیب الاموات pl. نابولی شهری التنده واقع Les catacombes de Naples || مزار Les catacombes de Naples || Il y a plusieurs martyrs enterrés dans les catacombes Visiter les catacombes وافر شهیدا درون الحادده مدفوندرلر مراقد والحادی - سرادیب امواتی زیارت ایتمک زیارت ایتمک

CATADOUPE. Chute d'un fleuve A. اصباب pl. صیب النهر A. جای صولرینک T. آب شیب رود P. مهبط العیاه النهر - النهر اصباب نهر انل Les catadoupes du Volga || آشنای بد دوکشی

CATAPALQUE. Décoration funèbre que l'on dresse pour y placer le cercueil d'un mort A. جنازه T. تختگاه تابوت P. سریر الجنائزة A. On éleva pour ce prince un magnifique

فلان میرکت جنازه سنی وضع ایچون بر تختگاه catafalque
مزین ومعلا نصب اولندی

CATAIRE. V. Herbe-au-Chat.

CATALEPSIE. Maladie où l'on reste tout-à-coup immobile A.
کرنه P. داه الثبات

CATALEPTIQUE. Qui est attaqué de catalepsie A. P. مشبوت
کرخزده

CATALOGUE. Liste, dénombrement A. فهرس pl. فهرس
- فهرست کتب Le catalogue des livres دفتر-تر T. فهرست
بر کتابت اسمنی Rayer un livre d'un catalogue کتاب دفتری
دفتر ایچندن چیزمک - فهرست ایچندن حکت ایتمک
Le catalogue des plantes ونباتات دفتر
Le catalogue des Saints فهرست اعزه واولیای کرام

CATAPLASME. Espèce d'emplâtre T. لاپه || Faire un cataplasme
بر لاپه ترتیب ایتمک Appliquer un cataplasme
بر لاپه اورمق - لاپه وضع وتعبيه ایتمک

CATARACTE. Humeur qui s'amasse sur le cristallin de l'oeil, et qui
empêche de voir A. سبل P. عشاوة العين - سبل A. avoir une
cataracte sur l'oeil کوزده علت سبل اولمق L'oculiste lui a
enlevé la cataracte کحال پرده بی کوزندن رفع ایلدی

Il signifie aussi, chute des eaux d'une grande rivière, lorsque
ces eaux tombent d'extrêmement haut A. فوارع pl. فارة
- جایک یوقاریدن آقان T. ابشار رود P. شلالات pl. شلال
شلالات نیل - فوارع نیل Les cataractes du Nil || آقندیلری
- Et au pluriel, Abondance d'eaux qui tombent du ciel. Il n'est
d'usage que dans cette phrase de l'Ecriture: Les cataractes du
ciel furent ouvertes A. انفتح روازن - اندفق سیول السما A.
کوکدن T. سیول شتابار اسمان فرو ریخته شد P. السما
On dit proverb., Lâcher les cataractes, pour dire, laisser débonder sa colère T. افارۀ فواره
خشم و غضب ایتمک

CATARRHAL. Il n'est guères d'usage que dans cette phrase:
Fièvre catarrhale A. تب نزله ناکت P. حماء نزلی
حمای نوازل

CATARRHE. Fluxion qui affecte quelque partie du corps A.
|| Il lui est tombé un catarrhe sur la poitrine Grand catarrhe
نزلۀ صدر بند نزلۀ ایلدی
نزلۀ مخنقه Un catarrhe suffocant نزلۀ شدیدۀ

CATARRHEUX. V. Catarrhal.

CATASTROPHE. Événement funeste A. نازلة pl. نوازل
pl. نکمة - مصیبت فادحة - فوادح pl. فادحة - مصایب
|| La vie de cet homme avait été heureuse, mais elle a fini par une cruelle catastrophe
مدت عمری مرزوقیت حال ایلد کچدی الحق عاقبتی بر
نکمت شدیدۀ به مقارن اولمشدر

CATÉCHISER. Instruire des mystères de la Foi A. هدایت
عقاید - درس دین دادن P. تلقین الايمان - الی الحق
Cathéchiser les infidèles, les ignorans, les enfans و نادانلره واطفاله T. آموزیدن
اهل کفر والحاده و جهلا و نادانلره واطفاله هدایت - تلقین ایمان ایتمک
اهل کفره و جهلا و اطفاله هدایت - الی الحق ایتمک
ازکان - تلقین الکلام - تفهیم الحال A. Figur., Tâcher de persuader quelque
chose à quelqu'un Je l'ai long temps catéchisé, mais inutilement
سوز اوکرتمک T. سخن آموزیدن P. الکلام
عبث پرده بو قدر زمان ser بر مقدار تلقین کلامه محتاجدر

CATÉCHISÉ. A. تلقن P. ملقن T. عقاید دین آموخته

CATÉCHISME. Instruction sur les principes de la Foi A. درس
|| Aller au catéchisme T. دین درسی P. العقاید
Un enfant qui sait bien son catéchisme Enfant qui sait bien
Enseigner le catéchisme درس عقایدی بیلم طفل
Et le livre qui contient cette instruction A. کتاب العقاید
- On dit, Faire le catéchisme à quelqu'un, pour dire, le mettre au fait, l'endoctriner A.
درس و بر مرک T. آموزیدن P. تلقین - تعلیم
فلانی تلقین ایلدیلر On lui a fait son catéchisme || اوکرتمک
فلاند درس و بر دیلر -

CATÉCHISTE. Celui qui enseigne le catéchisme A. ملقن
دین - عقاید خوجده سی T. خواجه دین آموزنده P. الايمان
اوکردیجی خوجده

CATÉCHUMÈNE. Celui que l'on instruit au catéchisme A. متدّرس
P. مهتدیین pl. مهتدتی - متدّرسین العقاید
دین اوکرنن T. عقاید آموز

CATÉGORIE. Terme de Logique scolastique. Sorte de classe
dans laquelle les anciens philosophes rangent tous les êtres et
tous les objets de nos pensées A. مقولات pl. مقولات
Les dix

qu'elles en sont cause اولی مآذله باعث اولدی Ce que je vous dis là est cause de tous les désordres qui sont arrivés سکا نقل ایلدیکم مآذله صکره دن طهره کلمش جمیع اختلالاته Ces affaires ne me sont pas survenues sans cause سبب اولمشدر Les remèdes dont on l'a accablé sont cause de sa mort مبالغه مداوات کندوبه سبب موات اولمشدر - کثرت ادوبه باعث موتی اولمشدر - موات اولمشدر فلانده تحمیل ایتدکلری ادوبه ومعالجاتک کثرتی بادئی موتی اولمشدر

Il signifie aussi, motif, sujet, occasion A. سبب - موجب عادل - سبب حق Juste cause موجب شرعی Flan Il n'a point fait cela sans cause وحقه مقارن سبب Il se formalise sans cause بلا موجب ایتدی - شیئی بلا سبب ایتدی C'est à juste cause qu'il en a usé de la sorte بو وجهله عامل اولدیغنهک Ou dit, Parler avec connaissance de cause, pour dire, avec pleine connaissance de ce qu'on dit, de ce qu'on fait فلان مصلحت دائر عن علم الیقین سرد کلام - علم یقینی منضم اولدوق - وعمل وحرکت ایتک مصلحتی بیلدرک

CAUSE, en style de Pratique signifie, droit cédé ou transmis d'une personne à une autre. Il ne se dit qu'en cette phrase: Ayant cause A. علاقه صاحب علاقه دار P. Ses héritiers et ayant cause فلانک ورثه سی ووراثته صاحب علاقه اولنلر

Il signifie aussi, intérêt A. مصلحت La cause de Dieu جناب قربند عائد اولان La cause du prochain حق دائر مصلحت La cause des Rois مصلحت ملوک و سلاطین La cause publique مصلحت عامه La cause de l'Eglise مصلحت فقرا و صغفا La cause de l'Etat مصلحت دین - On dit, La bonne et la mauvaise cause, pour dire, Le bon et le mauvais parti باطل - دعوی حق و دعوی باطل Prendre le fait et cause de quelqu'un, pour dire, se déclarer pour quelqu'un, prendre son parti و مصلحتی دعوی برکسندنک برکسندنک امورینی التزام ایتک - التزام ایتک

Il signifie aussi, procès A. دعوی pl. دعوی مصلحتی قید ایتک cause au rôle

دعوی آخر محکمید Faire appeler une cause کچورمک Plaider une cause بشقده محکمید فالدرمق - نقل ایتددرمک دعوی Gagner sa cause دعوی سورمک - سوق دعوی ایتک غایب ایتک - دعوی فوت ایتک Perdre sa cause قزانق Cause imperdable دعوی ناممکن بردعوی Cause remise دعوی ایلنش دعوی Mauvaise cause دعوی حق تأخیر اولمش دعوی دعوی - دعوی ماتس ومشتبه Cause embrouillée دعوی باطل شهرتگیر Cause celebre فارش مورشی بر دعوی - پیچاپیچ Cause douteuse دعوی مشکوک Cause indubitable دعوی شک و اشتبا دین عاری بر دعوی On dit qu'un homme est en cause, qu'il a été mis en cause, pour dire, qu'il est partie au procès داخدر دعویاد داخدر Et qu'il est hors de cause, pour dire, qu'il n'est plus intéressé au procès داخدر - دعویاد داخدر

فلانده À cause. En considération de A. رعایه À cause de lui فلانده À cause que. Par ce que A. رعایه ازین سبب کد - برای آنکه - از بهر آنکه P. لای A. Je n'irai pas, à cause qu'il est trop tard کتمیدجکم زیرا بغایت T. Dans les édits کیده هم نته کم وقت پک کیجدر - کیجدر on dit, à ces causes, pour dire, en considération de ce qui a été exposé A. بده عاید A. بو T. بنا برین P. بناء علی ذلک - بده عاید A. ادک اینچون - بو سببلردن اوتوری - سببلره مبنی

باعث - بادی شدن P. ایوات CAUSER. Être cause A. سبب اولمق Il a pensé causer un grand malheur ایرات بر بلیه عطیمه ایرات ایده یازدی Causer la guerre سبب صر و زریان اولمق - مصرت ایتک Causer de la joie سفره بادی اولمق - سفره باعث اولمق بادی ایرات شادمانی ومسرت ایتک Causer de la douleur ریهه اولمق Causer du chagrin ایرات حزن و کدر ایتک

CAUSE. A. مستازم - مبعث - مبعث T. بادی سده P. مستوجب - مبعث - مبعث بادی اولمش

CAUSER. S'entretenir avec quelqu'un A. محاوره صحبت ایتک T. حرف زدن - سخن راندن P. محاوره - On dit, Causer de choses et d'autres, pour dire, s'entretenir de diverses choses sans contention d'esprit A

سخن بر *P.* محاوره ما لا يعنى - سوق الكلام بلا تأمل
Et causer littérature - آفاقی صحبت ایتمک *T.* هوا راندن
سیاحتانہ دائرہ مذاکرہ علمیہ ایتمک *T.*
صحبت ایتمک

زشتاری *P.* غیبت - ذم *A.* Parler avec malignité
N'allez pas si souvent dans cette
maison, on en cause خلقہ زیبا خلقہ زیبا
Et parler - زیرا خلقی فصل ایدرلر - ذم وغیبت ایدرلر
trop. V. Bavarder.

کوهزلیک *T.* پر گویشی *P.* کثرت الکلام *A.* CAUSERIE. Babil
آردی - کثرت کلام دائمیدر || C'est une causerie perpétuelle
V. aussi Babil. آرسی یوقی بر کوهزلیکدر

پیر *P.* مقوال - کثیر الکلام *A.* CAUSEUR. Qui parle beaucoup
Et qui parle indiscrètement, جوق سوزلو *T.* پر سخن - گو
P. مذیل - مزیاع - فججاج - مشیاع *A.* sans garder le secret
Ne dites rien à بوش بوعاز - آغزی کوشک *P.* دواندره
بوآدمه بر شی سویلده زیرا causeur
بوش بوعاز بر آدمدر

CAUSTICITÉ. Malignité, inclination à dire ou à écrire des
choses mordantes ou satiriques *A.* ذرب اللسان - لدغ اللسان
La causticité de sa langue || دیل زفیرلیکی *T.* بد زبانی *P.*
قلمنک زفیرلیکی - ذرب قلمی de sa plume ذرب لسانی

T. سوزنده *P.* محرق *A.* CAUSTIQUE. Brûlant, corrossif
دوای محرق و نباتات یاقیجی || Remède, herbe caustique
Figur. Homme caustique, pour dire, mordant, satirique
ذرب زبان *P.* ذرب اللسان - ملدغ - کوا *A.* دیلی
بد زبانی
زفیرلی

CAUTÈRE. Ouverture qu'on fait dans la chair, en la brûlant
avec un bouton de fer, pour faire écouler les mauvaises humeurs
Se faire faire un cautère au bras
قفاده یاقی آجدرمق قورده یاقی آجمنق
Laisser fermer un cautère
یاقی بی صامرق
Il signifie aussi, le bouton de feu qui sert
à faire un cautère *A.* مکوات
جبه دانگشا *P.* جمان الکی - کوات
Cautère potentiel, ou pierre caustique
یاقی دانغی اورمق
Appliquer un cautère طاشی

CAUTÉRIQUE. Qui brûle, qui conserve les chairs *A.* محرق
یاقیجی *T.* سوزنده *P.*

CAUTÉRISATION. Action de faire un cautère *A.* اکنوا *P.*
باقی اورمده *T.* داغزنی

CAUTÉRISER. Brûler de la manière que font les caustiques
Ce poison lui avait cautérisé l'estomac, les intestins
یاقیق *T.* سوختن *P.* احراق *pl.* حرق *A.*
بوسم فلانک معده سنی
وبغرسقارینی یاقدی

P. مکتوی *A.* یانمش *T.* سوخته *P.* محترق *A.* CAUTÉRISÉ.
داغلمش *T.* داغزده

CAUTION. Celui qui répond, qui s'oblige pour un autre *A.*
کفیل || کفیل *T.* پایندان *P.* ضامن - کفلا *pl.* کفیل
کفیل ممکن التخصیق Caution bourgeoise
کفیل مقتدر
Caution solidaire - احد هما آخره کفیل
Bonne et suffisante caution
برلرینه کفیل و ضامن - کفیل
Être caution de quelqu'un
برار کفیل - کفیل مؤتمن و کافی
فلانده ضامن و متکفل اولمق - فلان ایچون تکفل ایتمک
Servir de caution
کفالتی قبول ایتمک
Décharger
کفیل و برمک
Donner caution
کفیل مقامنده اولمق
کفیللری قید کفالتدن
تخلیص ایتمک
Certifier une caution
کفالتی تصدیق ایتمک
Se rendre caution
On dit, Élargir
کفیل و برمک
Fournir caution
کفیل اولمق
quelqu'un à la caution d'un autre, pour dire, avec la garantie
آخرک کفالتیاد بر کمسندنک سبیلنی تخلیه
T. تخلیه
Et élargir quelqu'un à sa caution juratoire, pour
dire, sous la promesse qu'il fait avec serment
بر کمسندنک
El être caution
- یمینلو تعهدینده مبنی سبیلنی تخلیه ایتمک
se rendre caution d'une chose, pour dire, assurer, garantir
qu'elle est vraie
J'en suis caution
بوبله اولدیغند تکفل ایتمک
Qui me sera caution de ce que vous
me dites ?
On dit figur.,
qu'un homme est sujet à caution, pour dire, qu'il ne faut pas
se fier à lui
Et qu'une histoire,
qu'une nouvelle est sujette à caution
فلان حکایت
وفلان خبر کفیل وشاهده محتاجدر

CAUTIONNEMENT. Acte par lequel on s'oblige pour un autre
کفالت حجتی *T.* جک پایندانی *P.* قبالة الكفالة *A.*

پایندان شدن *P.* تکفل *A.* CAUTIONNER. Se rendre caution
Je le cautionne
کفیل اولمق *T.*
Il a trouvé un de ses amis qui l'a cautionné
کندوبه کفیل اولمش

On l'a cautionné jusqu'à la concurrence
de . . . شو مقدار افچديه قدر کندويه کفيل اولدى

CAUTIONNÉ. A. مكفل P. بستند T. بپايندانی کفيللو

CAVALCADE. Marche de gens à cheval avec pompe et cérémonie A. كتيبة الفرسان - كتيبة الخيل
T. Le Pape va en cavalcade prendre possession de l'église de St. Jean ريم پاپاسى حضرت يحنّا كليسا سنك
Il se dit aussi, des simples promenades à cheval faites par plusieurs personnes A. اتلو جماعتى T. تنفرج گروه سواريان P. تنفرج الفرسان
تنفرجى

CAVALCADOUR. Il se dit des écuyers qui ont soin des chevaux et des équipages de l'écurie du Roi et des princes A. امين
T. كتخدای آخور P. امنا الاصطبل pl. الاصطبل كبيدى

CAVALE. La femelle du cheval A. برذونة pl. رماك
T. Belle cavale رمكدها حسنا قسراق || Grande cavale قسراعى ايلغار
Faire courir une cavale رمكدها كبيرة الجته ايله يورتك

CAVALERIE. Les différentes espèces de troupes servant à cheval A. فرسان الخيل
T. سوارى - اتلو عسكرى سواريان P. سوارى فرسان الخيل
Faire des levées de cavalerie تحرير عسكرى اتلو عسكرينى اداره وتصرف ايتك
Commander la cavalerie اتلو عسكرنده باش اوللق ايتك
Combat de cavalerie Un سوارى جنمكى
Cavalerie bien montée Remonter la cavalerie اتلو توانا سوارى عسكرى
On dit qu'un officier entend bien la cavalerie, pour dire, qu'il sait bien mener la cavalerie
Cavalerie légère - اتلو جنمكك اداره سنه ماهر بر سر كرده
سبكيار اتلو عسكرى - سبكيار سوارى عسكرى T.

CAVALIER. Homme qui est à cheval A. فارس pl. فرسان
اسب سوار - سوارى P. ركبان الافراس pl. راكب الفرسان
Il trouva des cavaliers sur le chemin اتلو
Il avait trois ou quatre cavaliers qui accompagnaient son carrosse
On dit qu'un homme est bon cavalier, pour dire, qu'il est bien à cheval
محكمدروشى اتلو زنده اوتوروشى

- Et qu'il est beau cavalier, pour dire, qu'il a bonne grâce à cheval A. حسن الركبة - مطبوع الركبة
T. زيبا سوار P. بنشى ياقشقلو

Il signifie aussi, homme de guerre à cheval A. فارس
Il y a eu dans le combat tant de cavaliers tués
Chaque compagnie de gens à cheval est ordinairement de cinquante cavaliers
Et un gentilhomme qui fait profession des armes A. اهل الحرب
T. جنمكى جنمكاور - سرباز P. ارباب الحرب
C'est un cavalier très-accomplى
T. جنمكاور تام المهارتدر
استاد جنمكيدر

Et une pièce de fortification de terre fort élevée, où l'on met du canon, soit pour la défense, ou pour l'attaque d'une place A.
T. دمدنه P. طربال المدافع
T. طوب فلدسى
وضع اولنمش فلد

A. لا ابالى
T. اشبه
On dit, Faire une réponse cavalière, traiter un homme d'une manière cavalière, pour dire, brusquement, hautainement
T. ويرمك - لا اباليا نه جواب ويرمك

CAVE. Lieu souterrain où l'on met du vin et d'autres provisions A. سرداب - مطمورات pl. مطمورة
T. مخزن زير زمين - سمچده P. ترامس pl. ترمسة
Une cave profonde
Faire descendre du vin dans la cave
مطموره بارده
مخزنك ايچنه باده فوجيلرينى
ايندرمك

CAVE. Nom de deux grosses veines qui sortent de l'oreillette droite du coeur A. وتين
T. ركت دل P. وتين
Veine cave supérieure, ou inférieure
سمچده كوچك P. سرداب صغير A.

Petite cave A. كوچك
tl se dit aussi, des petites caves des églises, où l'on met des corps morts A. مغارة القهور
T. مزار بودرمى

CAVECE. Cheval qui a la tête noire A. فوس ادرع
T. اسب سپسر P. ادغم الراس
Un che-

قضاید رضا و بیرومک

Et se reconnaître inférieur à un autre en quelque chose *A.*
P. تسلیم القصور والدونیة - اقرار الدونیة - اعتراف القصور
 آشایلیغنی *T.* اقرار کمتوری کردن - اقرار کمتوری کردن
 Il lui cède en mérite, ای والله ایتمک - اقرار ایتمک
 لیاقت بائده و تجربت امور خصوصده فلاندر
 فلاندر قاصر و دون اولدیغنی - قصور و دونیتی اقرار ایدر
 علم Le céder à quelqu'un en science, en vertu
 و معرفت و فضیلت و منقبت بحسنده فلاندر دون اولدیغنی
 کافه اوردن آدن قاصر Je lui cède en tout معترف اولمق
 علی کل حاله بندن متفوق و ممتاز - اولدیغنی اقرار ایدرم
 آدن کمقدر اولدیغنی تسلیم ایدرم - ایدوکنند مقوم

تقعوس - میل الی الانهدام - انبیار *A.* Et s'affaïsser, rompre
 Cette poutre ne tardera pas à céder بل و بیرومک - جوکمت *T.* فرو هلیدن *P.*
 بودیوکت قویبیا انبیار وانهدامه میل
 کمرک La voûte étant trop chargée commence à céder
 اوزری زیاده سیله محمول اولدیغندن انبیاره یوز طوتدی
 فلان کمر اوزرنده اولان حمل ثقیلک شدتندن ناشی -
 کمر اوزرنده کی یوکت زیاده بصقن - مایل انبیار وانهدامدر
 بصقن اولدیغندن بل - اولدیغندن جوکمت یوز طوتدی
 و بودی

آعاج قانونی *T.* ترنج - اترج *A.* CÉDRAT. Espèce de citron
 De l'essence de cédrat آعاج قانونی ربجالی
 آعاج قانونی خلاصه سی

ناژون - آوزین *P.* عرعر - ارز *A.* CÉDRE. Arbre odoriférant
 خشب عرعردن Une écritoire de cèdre || آردج آعاجی *T.*
 On dit d'un homme آردج آعاجی دیوبیدی - مصنوع دوات
 profond à la connaissance des choses naturelles, qu'il connaît
 tout depuis le cèdre jusqu'à l'hyssope, pour dire, depuis les grandes
 choses jusqu'aux plus petites هر شیءه نقیم و قطمیر و قوفی
 جمیع احوالی نقیم و قطمیر بیلور - واردر

رنج *P.* صمغ الارز *A.* CÉDRIE. Résine qui sort du cèdre
 La cédrie conserve les corps morts || آردج فطرانی *T.* ناژون
 صمغ ارز ابدان امواتی محافظه ایدر

CÉDULE. Billet sous seing privé, par lequel on reconnaît
 devoir quelque somme *T.* تحویلات pl. تحویل
 ساده جد بر تحویلی سادده جد بر تحویلی
 ایله کندوید اون بیکت غروش ادا نه اولندی

گردا *P.* نکینف - احاطة *A.* CEINDRE. Entourer, environner
 - جورید آلق - قوشاتمق *T.* گرده پیچ کردن - گرد بستن
 بلده بی اطرافنی Ceindre une ville de murailles ||
 شهرک اطرافند دیوار جو بیرومک - جدار ایله احاطه ایتمک
 la ceindre de fossés اطرافند خندق جو بیرومک
 parc d'une haie vive جیت ایله قوشاتمق
 Se ceindre le corps, ساحدیی جیت دیواری ایچند آلق -
 se ceindre les reins. Se serrer le corps, les reins avec une
 écharpe, un cordon etc. *A.* شدت - تحرم - سخت *P.* احتزام -
 Ceindre l'épée - محکم بوریمک - صیقی باغلق *T.* بستن
 P. تقلید السیف *A.* Lui mettre l'épée à côté
 On dit figur., Se ceindre le front d'un diadème, pour dire, ceindre le diadème,
 افسر پادشاهی بر *P.* لبس الاکیل السلطنة *A.* se faire roi
 بادشاهلق تاجنی طاقمق *T.* سر کردن

قوشانمش *T.* گردا گرد بستن *P.* مکنف - محاط *A.* CEINT.
 فلانک Avoir le front ceint de lauriers || اطرافنی جویرلمش -
 بیشانی افتخاری نژادن کنایه اولان اعصاب العاردين
 Une ville ceinte de murailles مرتب عصابه ایله پیراستند و محاط اولمق
 Une place ceinte de bastions یکپاره طابیدلر ایله محاط بر حصن

CEINTURE. Ruban de soie ou autre chose semblable, avec
 quoi on se ceint ordinairement par le milieu du corps *A.* نطاق
 Mettre une ceinture || قوشاق *T.* میانبند - کمر *P.* منطقه -
 اینج لباسک اوزرنده بند نطاق ایتمک par-dessus sa soutane
 Ceinture de soie منسوج بر منطقه Ceinture à frange
 Et le bord d'en haut d'une culotte, d'une jupe *A.* حجرة - حجرة
 اوجقورلق *T.* شوار بند *P.* حبكة - حبكة
 Et l'endroit du corps au-dessus des hanches, où l'on place la
 ceinture *A.* حجرة - کمر گاه *P.* بل *T.* میان - کمر گاه

صانع النطاقات *A.* CEINTURIER. Faïeur ou vendeur de ceintures
 قوشاقچی *T.* کمر فروش - کمر گر *P.* بیاع النطاقات -

CEINTURON. Ceinture à laquelle il y a des pendans attachés,
 où l'on passe l'épée *A.* فلادة - حمالة - محامل pl. محامل
 فلیج قولانی - فلیج بانئی *T.* شمشیر بند *P.* السیف

CELA. V. Ceci. Quand Cela est opposé à Ceci, il se dit d'une
 chose plus éloignée *A.* او *T.* آن *P.* ذلک

CÉLÉBRANT. Celui qui dit la messe *A.* مقرئ القداس السریب

- نفس نفیس ملائکت ایس Àme eéleste ملکئی المثال
طبع ملکئی الصفات

CÉLIAQUE ou GOELIAQUE. Flux de ventre .A. استمصال البطن
P. - Il se dit aussi d'une ar- یورکت سورمدسی T. شکمرانی
tère qui se partagé vers le foie et la rate .A. عمود الکبد

CÉLIBAT. L'état d'une personne qui n'est point mariée .A.
- از نکاح آزادگی P. حال النجرت - صرارت - عزوبت
مدت مَدَّتْ ارکنلک T. || Passer sa vie dans le célibat
حال عمرینی Garder le célibat امرار ایلک
تجرت مدوامت ایتک

CÉLIBATAIRE. Celui qui est dans le célibat .A. عزیزب
ارکن T. آزاده نکاح - بینمکاح P. اعزاب pl. عزب

CELLE. Pronom féminin .A. الئی P. او T. آن

CELLÉRIER. Titre d'office qu'on donne dans un monastère à
celui qui prend soin des dépenses .A. امین المصروف
وکیاخرج T. کتخدای مصرف

CELLIER. Lieu dans lequel on serre le vin et autres pro-
visions .A. کیلار T. خورصلا P. مخازن pl. مخزون - مخدع

CELLULE. Petite chambre d'un religieux .A. ارکاج pl. رکع
P. - Il se dit figur., d'une گریچد درویشان
retraite qu'on aime à habiter .A. خلوتخانه P. بیت الوحدة
تمهالقی یر - تمهال یر T. خلوتکده -

CELLUL. Il se dit aussi des petites alvéoles où les abeilles font
leur cire .A. کومج T. چشم شهید P. تحازیب pl. تحزوب
وقوب الدماغ .A. Et des petites cavités du cerveau - دلیکی
تجاریف الدماغ -

CELUI. Pronom .A. الّذی pl. الذین P. آن pl. آن
T. او T. او T. - Celui-ci. V. Ceci. Celui-là. V. Cela.

CENDRE. La poudre qui reste des matières combustibles .A.
Feu couvert de cendre .A. کول T. خمل - خاکستر P. ضابی - رماد
- کولده کوملش آتش - رماد ایچنده مدفون آتش
کولده T. در خاکستر پختن P. مل .A. Cuire sous la cendre
- ارماد .A. Réduire en cendres, mettre en cendres
Et figur., Réduire, P. اتراب
mettre un pays en cendres, pour dire, mettre tout à feu et à
sang || Tamerlan mit l'Asie en cendres تیمولنک آسیا اقلیمنی
Ce village fut réduit en cendres از سر تا پا بر صحرای رماده نحویل ایتدردی
- بو قریه بر پشتد خاکستره دزدی

Et en parlant d'une passion qui n'est pas bien éteinte, on dit,
C'est un feu caché sous la cendre زبر خاکستر خفاده مستور
پوشیده خاکستر کتمان اولمش بر آتش - بر آتش سوزاندر
بر آتش خسپوشدر - پر سوز در

CENDRE DE PLOMB. Le plus menu plomb dont on se sert pour
tirer sur le petit gibier .A. دقایق الجلاحق P. گروهده خرد
صاحمه T.

CENDRÉ. Qui est de couleur de cendre .A. ارمد
|| Gris cendré || کول رنگلو T. خاکستری رنگت - فور P. اللون
Des cheveux d'un beau blond کول رنگسی قیر - اشرب ارمد
La substance لطیف بر کول رنگسی قمرال صایج
cendrée du cerveau ماده رمادیه دماغ

CENDRÉE. Menu plomb. V. Cendre de plomb.

CENDREUX. Qui est plein de cendre .A. مرتد
کول بیلاشمش T. خاکستر آلود P.

CENDRIER. La partie du fourneau dans laquelle
les cendres .A. کوللک T. خاکستردان P. محط الرماد

CENS. Redevance en argent que certains biens doivent annu-
ellement au seigneur du fief dont ils relèvent .A. خراج الارض
|| Payer || وسم طاپو T. سالیانده زمین P. اخراج الارض pl.
طاپو رسنی ادا ایتک - خراج ارضی ادا ایتک
Abandonner la terre pour le cens ارضی اولدیغی طاپو
رسنیچون ترک ایتک

CENSÉ. Réputé .A. معدود P. شماریده
Celui qui est trouvé avec les cou-
pables, est censé complice ارباب قباحه معینه بولان
Il est censé et ré-
puté tel شو جنسدن معدود و متعارفدر
Une loi est censée
abolie par le non usage العمل اولنجه
برقانون متروک عن العمل اولنجه
طول مدت متروک و عملمانده - منسوخ و ملغا
ملغا صاییلور - اولنجه ملغا عد اولنور

CENSEUR. Celui qui reprend les actions d'autrui .A. عیاب
قتلایچی T. عیبجو - نکوخته P. مستری - لوام - لایم - عدال
P. مفاحص - نقاد .A. Il se prend aussi en bonne part
لایم Censeur injuste || حالیی ارشدریجی T. احوال پزوه
équitable عیاب خرده جو Pointilleux ستکار - ظالم
discret احوال پزوه راستکار - نقاد عادل - نقاد حق شناس
- Il se dit aussi, احوال پزوه با انصاف - مفاحص منصف

حرفگیر *P.* میسر *A.* d'un critique qui juge des ouvrages d'esprit
بر میسر *Consulter un censeur éclairé* || قصور ارشاد بر جی *T.*
بر میسر دلاگاه ایله - معارف ازمائیک رایند مراجعت ایتیک
استشاره ایتیک

Il signifie aussi, celui que le Gouvernement commet pour l'examen des livres *A.* مفتش التألیفات *P.* پژوهنده تألیفها
T. Dans l'Université, c'est un officier nommé pour examiner la capacité des récipiendaires *A.* متحصن
امتحانجی - امتحاند مأمور *T.* امتحان ساز *P.*

مالک الخراج *A.* Celui à qui le cens est dû
رسم طایو آلان *T.* صاحب سالیانه زمین *P.* الارض
Et le livre où s'enregistrent les cens *A.* رسم طایو آلان صاحب ارض
اواره سالیانه *P.* دفتر الخراج الارض *A.* طایو رسمی دفتری *T.* زمین

CENSITAIRE. Celui qui doit cens à son seigneur *A.* مکلف
طایو رسمی *T.* بار کش سالیانه زمین *P.* بخراج الارض
بر مالکانده خراج *T.* Tous les censitaires d'un fief || التنده اولان
ارض ایله مکلف اولنلرک جملهسی

CENSIVE. Redevance en argent ou en denrées, que certains biens doivent annuellement au seigneur *A.* pl. جائزه سنویه
Cette terre || ياللق کسم *T.* گزید سالی *P.* جوانر سنویه
بوارضک ذمتنده شو قدر جوانر سنویه
باقیدر

CENSUEL. Qui a rapport au cens *A.* متعلق الخراج الارض
خراج Rente censuelle خراج ارض متعلق رسم
ارض متعلق عایده

CENSURABLE. Qui peut être censuré, qui mérite censure *A.*
واجب الملامه - محل الملامه - مستحق الملامه - مکن الملامه
Proposition censurable || قنآمدسی لازم - قنآمد کلور *T.* سزاوار نکوهش *P.*
Conduite censurable || تمکلیف مکن الملامه
فعل واجب الملامه Action censurable حرکت واجبه الملامه
محل ملامت اولدجق فعل و حرکت -

CENSURE. Correction, répréhension *A.* لوم - اعتراض
حرفگیری *P.* لوم - اعتراض *A.* Soumettre ses écrits à la censure de quelqu'un
اثر فلمی اولان تألیفات و تحریراتی بر کمسندیک نظر
فلان Subir la censure de quelqu'un || اعتراضنه حواله قلمق
Souffrir la censure کمسندیک لوم و اعتراضن دوجار اولمق
معرض لوم s'exposer à la censure مظهر لوم و اعتراض اولمق

عرضه لوم و اعتراض اولمق - و اعتراضه القای نفس ایتیمک
En matière de dogme, il se dit d'un jugement qui porte con-
damnation *A.* حکم المردودیه *T.* La censure que la Sorbonne a
fait d'un livre سوروبون مدرسهسی علماسی طرفندن فلان
فلان کتابیک - کتابیک حقمنده و بیرلان حکم مردودیت
مردود اولدیغند دائر سوروبون علماسی طرفندن و بیرلان حکم
تعییب - تعذیب - الامه - لوم *A.* CENSURER. Reprendre
Il y a des gens || قنالمق *T.* نکویدن *P.* تعریض - تشیع
بعض کسان خلقی لوم و تعییب
مبتلا درار

CENSURER UN LIVRE. C'est déclarer qu'un livre contient des
اثرات المردودیه *A.* اثبات

CENSURÉ. *A.* مقارن التعریض و التشیع - معیوب - ملوم
قنالمش *T.* نکویدنه

CENT. Dix fois dix *A.* مائة pl. مئات *P.* صد *T.* یوز
cent ans یوز سند *A.* cent deux ans d'ici یوز سند
Il se prend aussi pour Centaine, un
Deux cents *A.* || بربوز *T.* یکصد *P.* مائة واحده *A.* cent
trois cents *A.* || اکیویوز *T.* دویست - دو صد *P.* مائین
On se sert souvent de ce nombre
pour désigner un nombre incertain *A.* مئات
Il y a cent choses pareilles || نیچد یوز *T.*
Il y a cent occasions در نیچد یوز وار در
Il y a été صد هزار حال وار در - صد جندان حال بولور
On dit en matière
de commerce, d'intérêt, Cinq pour cent, dix pour cent *T.* یوزده
Donner de l'argent à cinq pour cent d'in-
térêt یوزده بش غروش مراجمه حسابیلد اقچده اذانه
بر مادهده Gagner dix pour cent dans une affaire ایتیمک
Il y a cent pour cent à gagner
dans cette affaire یوزده بر یوز دخی فاده وار
یوزده بر اول قدر دخی فاده وار در - در

CENTaine. Nombre de cent unités *A.* قدر مائة
یوز سند مقداری || یوز مقداری *T.* Une centaine d'années
Une centaine d'écus یوز غروش قدر *T.* Une centaine d'éceliers
On dit, à centaines, par centaines,
یوز یوزر *T.* صد بصد *P.* مائة بعد مائة *A.*

CENTAINE. Le brin de fil par lequel tous les fils d'un écheveau

طوره نکت T. بندگاه سف P. عقدة المریة A. دوکی تلی

کنتارس - قنطورس A. CENTAURE. Nom d'une constellation

La petite et la grande centauree قنطوریون کبیر وقنطوریون صغیر A. CENTAURÉE. Plante

صد P. ذو مائة عام A. CENTENAIRE. Qui a cent ans
Nombre centenaire || یوز سدهکت - یوز ییللق T. ساله
تصرف بلا نزاع Prescription centenaire عدد صد ساله
تقریبیله برأت عن الدعوا ماده سنده معین اولان یوز
ملکیت اوزره یوز Possession centenaire سدهکت وعده
بالغ فی A. Il se dit aussi des personnes سدهکت تصرف
یوز یاشنده T. صد ساله P. سن مائة

رأس A. CENTENIER. Un officier qui commande cent hommes
یوز باشی T. سرکرده صد کس P. الجماعة المسؤنة

T. صددم P. مئوی A. CENTIÈME. Nombre d'ordre de cent
Il signifie, au substantif, une partie d'une chose divisée en cent parties A. یوزنجی
Le centième de || یوزده بر T. صدیوده P. احد من مائة
بو ایوانکت یوزده بری

Qui est au centre. Il ne se dit que dans ces phrases:
Point central مرکز نقطه Feu central بطن نار فی
قوت مرکزی Force centrale الارض

CENTRE. Le point du milieu d'un cercle ou d'une sphère A.
ou اورتند یو T. دنگ - قطب P. نقطه الدائرة - مرکز
T. میانگاه P. حاق الوسط A. میانگاه
Il se prend aussi, pour le lieu où les choses
tendent naturellement comme au lieu de leur repos A. مرکز
هر شی مرکز اصلیند || Chaque chose tend à son centre
Centre de gravité. C'est le point par lequel un corps étant suspendu, ses parties demeurent
en équilibre A. مرکز میزانی
Figur. Être dans son centre, pour dire, être où l'on se plaît قرار گیرنده مرکزنده
مرکزندن دور و مجبور اولمق N'être pas dans son centre
ذاتی - دیاند P. بطن - وسط A. Il signifie aussi, le milieu
Le centre du royaume || کوبک - اورتند T. فلگاه - جگرگاه -
Le centre d'une province دلهکاه مملکت وسط ملک
On dit figur., Le centre des affaires, pour dire, le lieu où se traitent la plupart des affaires مرکز دائره

پارس Paris est le centre des affaires du Royaume || امور
La Cour est le centre de la politesse شهری مرکز امور سلطنتدر
سرای همایون مرکز دائره طراقددر

CENTRIFUGE. Qui tend à éloigner d'un centre A. ناحی عن
Un corps || مرکزندن قاجور T. از مرکز دور ران P. مرکز
qui se meut en rond a une force centrifuge حرکت دوریید
مستدیراً - اوزره متحرکت اولان جرم ناحی عن مرکزدر
حرکت ایدن جرمده قوت انحاء عن مرکز وار در

ماایل A. CENTRIPÈTE. Qui tend à approcher d'un centre
قوت میله الی مرکز Force centripète || الی مرکز

صد چندان P. ضعف مائة A. CENTUPLE. Cent fois autant
یوز اوتندر || یوز اوتندر - یوز قات T.
یوز اوتندر Un fonds qui rapporte au centuple وفاتنی و بریلر
بو جفتلک Cette terre rend au centuple نما و یون ملک
Dieu rendra au centuple tout ce qu'on
حضرت خدای لم یزل فی سبیلده تعالیٰ
انسانک ایتدیکی جمیع اعمالده صد چندان مکافات
ایده جکدر

تکریر الی مائة مرة A. CENTUPLER. Répéter cent fois
یوز کره ایتمک T. صد بار کردن P.

- صد بار کرده P. مکرر الی مائة مرة A. CENTUPLÉ.
یوز کره اولمش T. صد بار شده

- حبیل pl. حبلة - کوم pl. کوم A. CEP. Pied de vigne
Cep de treille | اوزم جیبونی - نکات T. قات P. زرجون
Arracher le cep اوزم احمدسی تسکایی - کوم عربش
اوزم نکاتی قلع واستیصال ایتمک

طومرق T. کنده P. مقطرة A. Ceps. Lien ou espèce de chaîne
دست و پا کنده || Avoir les ceps aux pieds et aux mains
ال آباتی طومرقی اولمق - بسته اولمق

- فی خلال ذاک الحال A. CEPENDANT. Pendant cela
در میان - در انهای ایمن حال P. فیما بین هذه الحال
اول - اول انشاده - اول اراقده T. در آن دم - ایمن حال
L'affaire presse, et cependant vous perdez
مصلحت مستعجلدر ارده مناسب
Nous nous amusons, et cependant la
لعب و لعب ایلد امرار وقت ایتمکده یز بو انشاده
مع - مع هذا A. Il signifie aussi, néanmoins
بوبلد - بو جماله ایلد T. باین جمله - باین همد P. ذلک

تشریفات *T.* تشریفاتنامه *P.* کتاب التشریفات *A.* rémonies
روسیه دولتمنده مرعی اولان Le cérémonial russe || دفتری
تشریفات دفتری

Il se dit aussi, de l'usage des cérémonies qui se pratiquent
entre les particuliers *A.* رسوم الاكرام *P.* رسم خاطر ساری -
On dit, اكرام رسمی - تشریفات رسمی *T.* آیین النفات
qu'un homme n'aime point le cérémonial, pour dire, qu'il n'aime pas
les cérémonies *A.* Et qu'un homme
est fort sur le cérémonial, pour dire, qu'il est instruit du cé-
rémonial On pour dire, قواعد تشریفاتده وقوف نامی وار در
اجرای رسوم و تشریفات مخصوصده بغایت مدققی بر آدمدر

CÉRÉMONIE. Formes extérieures du culte religieux *A.* رسم
رسم Les cérémonies du baptême || رسم *T.* آیین *P.* رسوم *pl.*
Le sacre des Evêques se fait avec de grandes cérémonies Les cérémonies de l'Eglise
پستقوسلرک امر و تشریفاتده رسم عظیمه ایلد اجرا اولنور
Les cérémonies de l'an-
cienne loi Il s'applique aussi aux
choses humaines || L'entrée du Roi se fit avec de grandes cérémonies
پادشاهک شهره دخولی الاینده عظیم وجسم تشریفات
On a donné audience à l'ambassadeur avec
beaucoup de cérémonie کمالی
Habit de cérémonie رسم عظیمه ایلد اجرا اولنور
Grand Maître des cérémonies *T.* رسم جلیل
Maitre des cérémonies باش تشریفاتچی - تشریفاتچی اول
Aide des cérémonies تشریفات خلیفدهسی
On dit, En cérémonie, pour dire, avec pompe et grand ap-
pareil *T.* ایلد
بر کسمندی
Reconduire en cérémonie ایلد کورمک
الای ایلد تشییع ایتمک

On dit, Faire des cérémonies, pour dire, faire des difficultés
avant de consentir à quelque chose *T.* اظهار تشریفات ایتمک
معالجه معالجه
On dit aussi, Sans cérémonie,
point de cérémonie, pour dire, sans contrainte, librement *A.*
طرح نمکف - تکلیف سوزجده *T.* بی تشریفاتده *P.* بلا تشریفات
تکلیف و تشریفات بر طرف اولدوق - ایدهرک

Il signifie aussi, civilité *A.* رسوم الحفايئة *pl.* رسم الحفايئة
|| اكرام - تشریفات رسمی *T.* رسم خاطر پروری - جفر *P.*
un grand faiseur de cérémonies بغایت و اكرامده غایت
Ne faisons point de cérémonies ایلد مهلا در
Bannir la cérémonie رسمیه لازم دکلدر
Il est ennemi des cérémonies کلیاً بر طرف ایتمک
رسمیه نکت مخالفیدر

CÉRÉMONIEUX. Qui fait trop de cérémonies *A.* مكرام *P.* جفر سار
|| اكرام ایدیلچی - مكرم *T.* خاطر سار - نوازشکار
fort cérémonieux بغایت مكرام و نوازشکار بر آدمدر

CERF. Espèce de bête fauve *A.* طبعی *pl.* طبعی *P.* آهو *T.*
Un vieux cerf کنج کیک - آهو نورستده کیک || کیک
Le cerf qui brame قوجامش کیک - یاشاو کیک - آهو کهن سال
کیک - شاخ آهو - قرن طبعی - رونق طبعی
Un cerf qui brame بویسوی
Vite comme un cerf آهو کهنی - مثال آهو سبکیا و نیز یو
آیانی چاپک

CERF-VOLANT. V. Escarbot.

CERFEUIL. Plante potagère *T.* فرنکک میدانوسی

CERISAIE. Lieu planté de cerisiers *A.* شجيرة القراعييا
باغ - درختستان آلبالو - گلارستان *P.* مشجيرة القراعييا
|| کراس باغچهسی - کراساق *T.* آلبالو
کوزل کراساق - گلارستان لطیف و دلکش

CERISE. Fruit à noyau *A.* قراعييا حلو *P.* گلار
Celle qui est aigre s'appelle *T.* کراس
|| فشند رنجالی Cerises confites || فشند *T.* گلار توش

CERNEAU. La moitié du dedans d'une noix verte, tirée de sa
coque *A.* Eplucher
|| جوز انچی *T.* مغز گوز *P.* لب الجوز
Manger des cerneaux جویرمک - تقشیر لب جوز
جوز انچی یمک

CERNER. Entourer *A.* احاطة
اطرافنی باعلمتی - اطرافنی جویرمک *T.* گرد آوردن *P.* حصر
|| قونانمقی - اطرافنده حلقه جویرمک -
فلعدنک و طابورک اطرافنی
فلعدنی و طابوری دائراً ما دار احاطه ایتمک - باعلمتی
فلعدنی حصر باحاطه ایتمک - فلعدنک اطرافنی جویرمک
- Figur., Cerner un homme, pour dire, l'entourer de certains
conseils, de certains témoins, pour s'assurer de lui *A.* حصر -

On l'a cerné de manière à ce qu'il ne puisse échapper اطرافنی باغلقی T. پیرامون بسنن P. محاصره فلانی حرکتده مجالی
اطرافنی باغلدیلر- قالیدجق وجبلد محاصره ایلدیبار

تفتشیر A. Et de tacher une chose de tout ce qui l'environne
تفتشیر جوز Cerner des noix T. صوبیق T. بوردنه کردن P. جوز صوبیق- ایتمک

A. اطرافی جویرلشمش T. گرد آورد P. محاط A. CERNÉ
On dit, qu'une personne a les yeux cernés, grand elle les a battus P. مقسّر العين A.
مقبیق کوزلو T.

مقارن - محقق - صحیح A. CERTAIN. Indubitable, vrai
درست P. مقرون بالصدق والحقیقة - الى الصحة والتحقق
|| شهبسز - کرجک T. ازاده شک و اشتباه - بی گمان -
Cela est certain فلاں شی محققدر La nouvelle est certaine
صحیح و محقق فلاں خبر صحیحدر
صدق و حقیقتده Faire un rapport certain ازمق اوزره عد اولسر
... Fai eu un avis certain بر تغیربر ایتمک
On dit, Il ne faut pas quitter le certain pour l'incertain
امر مقرر و محقق بر امر مشکوک
مشکوک محقق اوزر بند - ایچون ترک ایتمک روا دکلدر
ترجیح ایتمک جائز دکلدر

En parlant des personnes, il signifie, assuré A. صاحب
کرکی - شهبسز بیلور T. شناسای بی اشتباه P. الیقین
بو بابده کوکی || Êtes-vous bien certain de cela? کبی بیلور
کبی یقینک وارمیدر

Il signifie aussi, préfix et déterminé A. تعیین P. معین
|| L'assemblée se doit tenir à jour certain
مجلس يوم معینده عقد اولندجقدر
souvent d'un nombre certain à la place d'un membre incertain
نالب حالده عدد غیر معین بیرنده بر عدد معین استعمال
Cette marchandise n'a pas de prix certain
بومالک Cette marchandise n'a pas de prix certain
فیئات معینده Elle n'a pas de taux certain
بللو فیئاتی یوقدر - یوقدر

Il s'emploie aussi à la place de Quelque A. چند P. بعض
Certains personnes, certaines choses
بر آز آدم وبر آز شیلر - بعض کسان و بعض شیلر
On dit, J'ai ouï dire à certain homme
بر کسندن مسوم
بر - بر از مدت ایچنده Et durant un certain temps اولمشدر

On dit, Un certain quidam, pour désigner les personnes dont on ignore le nom A. فلان P. فلان
فلان T.

CERTAINEMENT. Avec certitude A. حقاً
Certainement les hommes sont aveugles
في الواقع انسانک بصر
Il signifie aussi, indubitablement A. لا شبهة
Le savez-vous certainement? T. بی گمان P. شک و شبهه معلومکیدر

CERTES. Certainement A. واقعاً
Et certes, ce fut avec beaucoup de raison
واقعا پک بوللو اولدی

CERTIFICAT. Écrit faisant foi de quelque chose A. وثیقة
T. گواهند - رقم گواهی P. وثیقة الشهادة - التصديق
بر قطعده شهادت Donner un certificat
شهادتی متضمن بر قطعده سند و برکت - سندی اعطا ایتمک
Prendre un certificat سندی اخذ ایتمک
Certificat de service اشد حاله محتوی بر قطعده سند تحصیل ایتمک
ازواجی خدمته دائر شهادتنامه
عقد نکاحی صدق سند - مشعر شهادتنامه

CERTIFICATEUR. Celui qui certifie une caution, une promesse,
paimenan راستی P. کفیل الصحة - مصدق الصحة A.
Donner un certificateur صحته
|| بر شیک کرجککنده کفیل T.
صحت حاله کفیل Recevoir un certificateur
صحت حاله مصدق اولانی - اولانی قبول ایتمک
قبول ایتمک

CERTIFICATION. Assurance par écrit que l'on donne en ma-
tière d'affaires A. كذالة الصحة - تصديق الصحة
Kafalat صحتده Sa certification est au bas de la promesse
دائر و بر دیکی شرح فلانک تعهدنامدهی ذیلنده محرر
کفیلک صدق و صحتده Certification de caution و مسطور در
دائر کذالت

CERTIFIER. Témoigner qu'une chose est vraie A. تصديق
بر شیک T. نایبید راستی کردن P. نایبید الصحة
Je vous certifie que cela est
صحتنی نایبید ایدرم - واقع اولدیغنی تصدیق ایدرم
Certifier une caution, c'est se rendre en quelque manière caution

تصدیق الكفالة - تكفل الصحة الكفالة A. de cette caution
تصدیق کرده P. مقارن الى التصديق - مصدق A. CERTIFIÉ.
تصدیق اولمش T.

- علم اليقين A. CERTITUDE. Assurance pleine et entière
Quelle certitude en avez-vous? || شہدسز بیلش T. دانش بی گمان P. تحقق
یو باده نه جہست ایلمد علم یقینک La certitude que j'en ai
Je sais cela avec certitude تحصیل ایلدیکم علم یقین شودر که
بو کیفیت علم یقین - بو کیفیت یقینا بیلورم Cela est certain, de toute certitude
بو حال تحقیق Certitude morale تأمد بالغ اولمش صدق وصحتہ مقداردر
تحقق طبیعی Certitude physique تحقق عادی - تحقق عقلی
طیانتلق T. پایداری P. بقا - دوام - ثبات A. Et stabilité
امور دنیاداد || Il n'y a nulle certitude dans les choses du monde
اصلا و دیتار ثبات و دوام یوقدر

CÉRUMEN. Matière jaunâtre qui se trouve dans l'oreille A.
قولاق کیری T. ریم گوش P. وسخ الاذن

P. شمعی الکیمیة A. CÉRUMINEUX. Qui tient de la cire
Les glandes cérumineuses || بال مومسی - بال مومی واری T. شمع گوند
La matière cérumineuse عدد شمعی الکیمیة
آذانک ماده شمعی الکیمیة oreilles

CÉRUSE. Chaux de plomb dont la couleur est blanche A.
استونج T. سپیداب P. اسفنداج

CERVEAU. Le féminin fait Cerveille. La masse qui occupe entièrement la cavité du crâne A. T. کام P. ادمغة pl. دماغ
sec دماغ رطب humide دماغ بارد Cerveau froid || بیمنی
موجون دماغ اولمق Avoir le cerveau débile دماغ یابس
- جفیغ دماغ اولمق desséché سست دماغ اولمق -
L'humidité, la sécheresse du cerveau خشکیدہ دماغ اولمق
La substance du cerveau لب دماغک رطوبت و بیوستی
بطون - اجواف دماغ Les ventricules du cerveau
دماغک انجد - اعضا دماغ Les membranes du cerveau
دماغد اصابت Des drogues qui attaquent le cerveau زارلری
دماغد Des fumées qui montent au cerveau ایدن اعشاب و عقاقر
Purger le cerveau سوران ایدن انخره
نحریک دماغ ایتمک Emouvoir le cerveau تنقیذ دماغ -
Attirer du cerveau دماغدن جذب - دماغدن نزع ایتمک
دماغد عکس ماده Craindre un transport au cerveau ایتمک

تقویة Conforter, fortifier le cerveau وقوتندن خوف ایتمک
مؤخر الدماغ Partie postérieure du cerveau دماغ ایتمک
Avoir le cerveau Réjouir le cerveau دماغ ایتمک
Avoir le cerveau آقزده اولمق - مشین الدماغ اولمق
La blessure qui atteint le cerveau même s'appelle P. دامغة
- تبی مغز اولمق - خالی الدماغ اولمق
Il se dit aussi de la partie blanche et molle du cerveau A. مغز فرسا
Cette Blessure lui a déouvert le cerveau; on lui voyait la cervelle مغز کام P. مغز الدماغ
Il lui a fait sauter la cervelle d'un coup de pistolet بونی کورینور ایدی
ضربیلد لب دماغی بوندن اطاره اولمق
Manger de la cervelle d'agneau فریر ایتمک
On dit d'un homme qui a été longtemps exposé à l'ardeur du soleil, et qui s'en trouve incommodé,
que le soleil lui a fait bouillir la cervelle رماخت شمس
کونشک قیرنماعی بیمنیسک - اذاب دماغد بادی اولمشدر
lui a desséché la cervelle ایلمکنی ازدی
بادی اولدی

CERVEAU, se prend figur. pour Esprit, entendement || Cerveau
P. سخیف العقل - فاطر الدماغ - رکیک الدماغ A. débile
شوریده P. مختل الدماغ A. Cerveau démonté سست مغز
باشی T. گرم مغز P. بحرور الدماغ A. Cerveau brûlé
خستد P. علیل الدماغ - سقیم الدماغ A. malade قیوزمن
Il a le cerveau creux, pour dire, il est visionnaire A. ضعیف
تبی مغز P. آشتد دماغ - ممشوش الدماغ - الدماغ
On dit d'un homme, que c'est une bonne cervelle, pour dire, qu'il est de bon sens A. سدید
Et au contraire, que c'est une petite cervelle A. عقل سداد صاحبی T. العقل
une cervelle légère A. فلیل العقل P. اندک مغز T. از
une cervelle évaporée, éventée A. سبک مغز P. خفیف العقل
On dit aussi, Mettre quelqu'un en cervelle, le tenir en cervelle, pour dire, le mettre en inquiétude
تحدیش ذهن ایتمک - تحدیش دماغ ایتمک

On appelle, Cerveille de palmier, une moelle douce qui se trouve au haut du tronc du palmier A. جذمة T. حرما بیمنی

CERVELAS. Espèce de grosse saucisse *A.* جگر آگند *P.* عصیب *T.* مومبار

CERVELET. La partie postérieure du cerveau *A.* موخر الدماغ *T.* بینینک اکسوسی *P.* واپس کیم

CERVILLE. V. Cerveau.

CERVICAL. Qui appartient au cou *A.* گردنی *P.* عنقی *T.* *Nerfs cervicaux* عضله عنقی *Muscle cervical* || بوغازده کی بوغاز سکیولری - اعصاب العنقی

CESSANT. Qui cesse *A.* منقطع *P.* گشتد *T.* و استاده - بر طرف گشتد *T.* هر شی منقطع و بر *Toutes choses cessantes* || کسملش *T.* جميع موانع بر *Tous empêchemens cessants* طرف اولدوق کافه امور رهین انقطاع *Toutes affaires cessantes* طرف اولنجه اولدوق

CESSATION. Intermission, discontinuation *A.* نا *P.* انقطاع *T.* Cessation de commerce || کسله *T.* و استادگی - پیوستگی انقطاع تعقیبات *Cessation de poursuites* انقطاع نجات *Cessation de travail* عمل *On dit, Cessation d'armes* ترک *Cessation d'hostilités* ترک تعرض *Truk* تعرض خصوصیت و تعرض

CESSE. Il n'est guère d'usage qu'en cette phrase, Sans cesse, et signifie, continuellement *A.* لا ینقطع *T.* بلا انقطاع - پیوسته *P.* بی فاصله *T.* بی فاصله *P.* اردی اریسی *T.* اردی - اردینی کسمیدرت - متصل واحد - اولمیدوق لا ینقطع تکلم *Parler sans cesse* || بر دوزیه - کسلکسزین *On dit, N'avoir point de cesse, pour dire, ne cesser point* *T.* خالی اولماق *Il n'aura point de cesse que vous ne lui ayez donné ce qu'il demande* و بر لمینجه مطلوبی و بر لمینجه ند آرام *Il n'a ni repos ni cesse* اصلا خالی اولدوغی یوقدر و سکونت ایدر ونه خالی اولور

CESSER. Discontinuer *A.* *P.* انقطاع *T.* کسلک *Cesser de parler* حیاتدن منقطع اولماق || *Cesser de vivre* سوزدن - سویلکدن کسلک - کلامدن منقطع اولماق *Sa fièvre a cessé* بکادن منقطع اولمز *Il ne cesse de pleurer* کسلک *Il cesse de le tourmenter* حماسی رهین انقطاع اولمشدر - حماسی منقطع اولدی *Sa goutte a cessé de le tourmenter* مبتلا اولدیغی نفقریس *Il a cessé de pleuvoir* علتی اذیت و بر مکدن منقطع اولمشدر - تخلی - ترک *Il est aussi actif* *A.* باران منقطع اولدی *Chacun* بر اقمق - دیکتدرمک - بوشلامق *T.* و گذاشتن *P.* فراغت

شکایتلردن تخلی - شکوالری ترک ایلد *Cessez vos plaintes* || فریاددن - فریادی ترک ایلد *Cessez vos cris* وفراغت ایلد ایتدیکت *Cessez vos poursuites* فریادی بوشلد - فارغ اول شغل *Cessez votre travail* تعقیبلردن تخلی وفراغت ایلد شغل و عملدن فارغ اول - و عملکی ترک ایلد

کسملش *T.* بر طرف گشتد - و استاده *P.* منقطع *A.* *Cesse* دیگلمش - بوشلنمش *T.* و گذاشته *P.* متروک *A.*

CESSIBLE. Qui peut être cédé *A.* ممکن الترتک *T.* بوشلنمعه کلور - بوشلند بیلور *T.* و گذاشتنی *P.* الفراغ فراغت اولند بیلور

CESSION. Transport, démission *A.* کت الید *T.* فراغت - فراغت بوشلده *T.* و گذاشت *P.* تخلیات *pl.* تخلی - فراغات *pl.* - حقنی فراغ ایتیمک *Faire cession de son droit* || براقمد - حقندن کت یدد وفراغت ایتیمک - حقندن فارغ اولوق *On dit, Faire cession de biens, pour dire, abandonner ses biens à ses créanciers* مال ایتیمک مالندن کت یدد - ترک مال ایتیمک *Chacun* بر کسند مالندن فارغ اولوق - ایتیمک

CESSIONNAIRE. Celui qui accepte une cession *A.* مفروغ الید *T.* فرائی قبول *T.* متصرف عن قصر الید - متقبیل الفراغ - متصرف عن الفراغ *Il agit en qualité de cessionnaire* || ایدن *Il est cessionnaire des droits d'un tel* اولوق اوزره عمل و حرکت ایدر فلان کسندکت حقوقند عن قصر الید متصرفدر *Il se dit aussi, de celui qui fait cession* *A.* فراغ *P.* و گذارنده *T.* فراغت ایدن - بوشلیان

CET. V. Ce.

CÉTACÉ. Il se dit des grands poissons *A.* *pl.* هراکله *T.* دکر جانوری *T.* جانور دریا *P.* دواب بحریه *pl.* دابة البحر

CÉTÉRAC ou DORADILLA. Plante capillaire *A.* حشیشة الطحال *T.* طلاق اوتی

CHABLIS. Bois abattu dans les forêts par le vent *A.* قلعه *T.* قویوب بیقلمش *T.* کنده هیزم *P.* قلع الاشجار *pl.* الشجر اجالر

CHACAL. Animal qui tient le milieu entre le chien et le loup *P.* سراحیب *pl.* سرحبوب - بنات آوی *pl.* ابن آوی *A.* چقال *T.* شغال

CHACUN. Chaque personne, chaque chose *A.* *P.* کل واحد *T.* هر برمز *Chacun de nous* || هر بری *T.* هر یکت - هر کس *Chacun* هر کس کندو دردینی بیلور *Chacun sent son mal*

pour soi کندو نفسچون Ils ont payé chacun son
 خدسنی ادا ایلدی - هر کس کندو رفتسنی ویردی
 Logez ces voyageurs chacun à part بو ایلای سبیلکت هر
 Chacun en son particulier بونیی بشقه بشقه محللرده قوندر
 Rendre à chacun ce qui lui appartient هر کس کندو نفسدن
 Toutes les dames du bal هر کسه عاتد اولانی اعطا ایلمکت
 ضیافتده étaient fort parées, et chacune avait une parure différente
 مجممع اولان خواتینک جملہسی پرزیب وزیور اولوب
 On trouva هر برینک زینتی ایسه مختلف و دگرگون ایدی
 بو جکمدلرکت Chacun dans chacun de ses tiroirs telle et telle chose
 Il faut remettre ces livres-là cha-
 cuu à sa place بو کمالرکت هر برینی یولو یویند یولشدرمکت
 هر کس امورینی Chacun se gouverne à sa mode اقتضا ایدر
 کندو - کندوبه مخصوص وضع وطریق اوزره اداره ایدر
 Chacun s'en plaint بو بابده هر کس تشکی کینجده اداره ایدر
 On dit proverb., Chacun en parle سویلر
 le sien n'est pas trop, pour dire, qu'il est juste que chacun ait ce
 هر کس کندو حقنی آئینده دییجک یوق

CHAFOUIN. Qui est maigre et de petite taille A. ضعیل P.

جلیسمز خیره T. لاغر بد اندام

CHAGRIN. Peine, affliction A. ملال - احزان pl. حزن
 pl. غصه - اکدار pl. کدر - غم - کروب pl. کربت
 Chagrin تاسه - اولئده T. تاسا - غم - اندوه P. طرح - نصص
 کربت Grand chagrin کدر جگر سوز - حزن جانسوز
 Chagrin morte! کدر مهلاکت Avoir du chagrin
 حزن درون ایلده Apprendre avec chagrin و مکدر اولمق
 Vivre dans le chagrin طرح بال ایلده خبر آلمق - استخبار ایتمک
 غموماً - غموم واکدار ایچنده امرار اوقات ایتمک
 Miné, rongé par le chagrin و محزوناً امرار ایام زندگانی ایتمک
 استیلائی اندوه - غلبه غموم و احزان ایلده دلشکست
 بری عن Exempt, délivré de tout chagrin و کدر ایلده دلفکار
 Les chagrins abrègent la vie آزادده و تاسا - الغموم
 تراکم اکدار و غموم - کروب و غموم قصور عمری مؤدبدر
 Dissiper son chagrin dans le vin شرب باده
 نشه باده ایلده دفع ملال و کدر ایتمک - ایلده دفع غم ایتمک
 طارغناق T. خشم P. غیظ A. Colère, dépit - Il se prend aussi pour
 ادنا بر نوع La moindre contradiction excite son chagrin
 تعریض تحریک غیظ و خشمه باعث اولور

Il est aussi adjectif, et signifie, mélancolique, triste, de mau-
 vaise humeur A. منقبض - مکتئب P. تیره دل T. نزنند - تیره دل
 Il est si chagrin depuis quelque temps, qu'on
 ne le reconnait plus بر مکتدن برو شول رتبدده منقبضدر
 Il a l'esprit کد شکل و سیماسی تشخیص اولنمقدن قالدی
 Il est né chagrin بطون مادردن منقبض المنفسدر
 Il est naturellement انقباض طبیعت ایلده ظهور ایلدی
 Air chagrin بالطبع مکتئب و منقبضدر
 انقباضنا

CHAGRIN. Espèce de cuir A. کیمخت P. زرغب
 کتاب مزرب الجلد Livre couvert de chagrin || صاعری T.
 جلدی صاعریلو کتاب -

CHAGRINANT. Qui chagrine A. مکدر - محزون
 کدر فرما - اندوه انگیز P. مورث الترح - الحزن و الکربة
 Cela est chagrinant || تاسلددرنجی - اولنددرنجی T. کدر خیز -
 Cet homme-là فلان شمی بر حالت کدر فرما در
 est bien chagrinant بو آدم مورث حزن و اندوهدر

CHAGRINER. Attrister, rendre chagrin A. اغصام - احزان
 تاسا آوردن - اندوهیدن P. املال - ابراث الکربة - نکدیر
 بو کیفیت Cela me chagrine || اولنددرمکت - تاسلددرمکت T.
 بکا موجب حزن و اندوه اولور - بنی املال و احزان ایدر
 Sa maladie le chagrine املال باعث
 Quel plaisir prenez-vous à le chagriner? بالی اولور
 احزان و نکدیر ایلمکدن ند جهت ایلده صفایاب اولورسک
 Je n'ai pas eu intention de vous chagriner مراحم سکا ابراث
 حزن و اندوه ایتمک دکل ایدی

CHAGRINÉ. A. محزون - ملول - متئح - مکدر
 اولانمش - تاسلدو T. غمگین - غمخورده - اندوهناک

CHAÎNE. Lieu composé d'anneaux entralacés A. سلسله pl.
 سلسله حدیدیة T. زنجیر P. سلاسل
 التون زنجیر - زنجیر زرین d'or دمور زنجیر - زنجیر آهنین -
 La chaîne d'une montre ساعتک زنجیری
 Une montre à chaîne ساعتک زنجیرلو
 Tendre les chaînes dans les rues زنجیر مده زنجیر
 زوقاق باشلرده زنجیر - زوقاقلرده زنجیر اوزاتمق - ایتمک
 لیمانک La chaîne du port اوزاتمق سد معابر ایتمک
 کلبی زنجیره باغلو طرتمق Tenir un chien à la chaîne زنجیری
 الماس کوسکت - الماس زنجیر - مجوهر زنجیر
 Chaîne de diamans

نفس اماره بی ایمانده Mortifier sa chair وفلاحمزت دشمنیدر
نفس اماره بی کثرت تشددات ایله توجیهن وامانده - ایتمک
شدت ریاضت ایله نفس اماره بی Macérer sa chair ایتمک
نفس اماره La chair se révolte contre l'esprit تذلایل ایتمک
On dit, L'esprit est prompt, et la chair est faible اراده حاضر اما قوت فاصر در
Les faibles, les infirmités de la chair جسمانیة

On appelle le péché d'impureté, Péché de la chair معصیت جسمانیة
pl. جلد - بشرة A. Il signifie aussi, la peau de l'homme

Cette personne a la chair douce جلدی اینیضدر blanche در یسی یومشقدر - جلدی نرم وناعمدر
On appelle, Couleur de chair, certaine couleur qui approche de la couleur de la chair de l'homme
T. رنگ پوست مردم P. لون بشرة الانسان A. در یسی رنگی

CHAIR, considérée comme aliment, se dit aussi des animaux
et des fruits A. Un brochet a la chair ferme ou molle طورند بالغتک لحمی فاتی
La chair de la pêche ویاخود یومشقدر
Chair de boeuf صغر - لحم بقر
Chair rôtie لحم منشیوی قیون اتی - لحم غنم
Chair grasse Chair maigre زبون ات - گوشت لائز - لحم نخیف

CHAIRE. Espèce de tribune un peu élevée A. کراسی pl. کرسی
L'évêque étant dans sa chaire, donna la bénédiction au peuple
پسقیوس کرسیسندده ایکن حاضری بولتان خالق اوزرینده
Le professeur étant dans sa chaire ایفای رسم تقدیس ایلدی
مدرس کندو کرسیسندده اولدیغی حالده

Il se dit aussi, de la tribune d'où un prédicateur annonce
la parole de Dieu A. منابر pl. منابر
Des que le prédicateur fut en chaire منابر اوزرینده جیقدقدده - واعظ منبره لدی الصعود
On appelle la chaire où l'on prêche, La chaire de vérité منبر
et L'éloquence de la chaire, L'éloquence qui convient à
la prédication On dit d'un homme qui a le talent de prêcher, qu'il a le talent de la chaire
On dit aussi, qu'on a interdit la chaire à un prédicateur خدمت وعظ فلانده منع
فلانده بساق اولدی - اولندی

Il se dit figur., de la charge d'un professeur public A. مقام
Le Roi donne les chaires des professeurs Royaux
معلمین خاعده مقام تدریس جانب پادشاهیدن توجیه
Chaire de Philosophie اولنور مقام تدریس حکمت
مقام تدریس علم بیان

CHAISE. Siège qui a un dos T. طارقه A. صندلی
Chaise de bois Chaise de velours فطیفه فاپلو
Et siège où l'on se met pour faire ses besoins naturels
On l'appelle aussi Chaise percée A. مبرز P. تشهتخاند
Et une espèce de siège dans laquelle on se fait porter par deux hommes T. تسکوه
Il se fait porter en chaise تسکوه ایله کورتور یاسور
تسکوه کورتور یجی Porteur de chaise تسکوه ایله کزور

CHALAND. Celui qui achète ordinairement chez un même marchand
A. الشیق T. خرایدار الفتمد P. مشتری مشتری
Un marchand qui a beaucoup de chalands
مشتریان C'est un de ses chalands
فلان بازارکائی Ses chalands l'ont quitté
Il se prend aussi simplement pour Acheteur A. مشتری
T. خریدار P. مشتری مشتری
Attirer les chalands مشتری جلب مشتری
مشتری نو پییدا - مشتری جدید

Il signifie aussi, un bateau plat dont on se sert pour transporter
les marchandises T. ماعوند
Un chaland chargé de foin اونلق ییکلو بر قطعده - گیاه خشک ایله محمول ماعوند

CHALASTIQUE. Il se dit des médicaments qui relâchent les
fibres A. کوشد بچی T. سستی آور P. مرخی

CHALCITE. Mineral qui tient de l'airain A. قره بویه T. قلعقدیس

CHALCOGRAPHIE. Graveur en airain. Il se dit aussi de tous
graveurs sur métaux A. حکاکت علی النحاس
بر معدن کندده - بر مس کونده - بر مس کندده P. المعادن
باقریا معدن اوزونده قازیجی T.

CHALCOGRAPHIE. L'art de graver sur l'airain ou sur les autres
métaux A. فن الحکک علی - فن الحکک علی النحاس
باقریا T. کندده کائی معادن - کوشگری مس P. المعادن
معدن اوزونده قازیجی

CHALDAÏQUE. Qui appartient aux Chaldéens *A.* کلدانی *||* کلدانی
Langue chaldaïque لسان کلدانیون - لسان کلدانی

CHALEUR. Qualité de ce qui est chaud *A.* حرّ *pl.* حرور -
- ناب - تابش - تنف - تنفت - گرمی *P.* حرّ - حرارت
Chaleur actuelle *||* گرمیت - صفاقلق - اسپلکت *T.* توش
حرارت حرّ بالقوة Chaleur virtuelle حرّ بالفعل Chaleur naturelle
حرارت خارجیة Chaleur étrangère حرارت غریزید - طبیعیة
طاقة - حرارت ما لا یطاق excessive حرّ مفرط
تحدائی نا قابل حرارت شدیدة - کتورله میدجت حرارت
حرارتک Diffsrens degrés de chaleur حرارت معتدلة
Le chaleur du feu درجات متنوعهسی - مراتب مختلفهسی
La chaleur du soleil ناب آتش - حرارت آتش - حرّ نار
حرارت *A.* Les chaleurs de l'été تابش خورشید - حرارت شمس
یار اسپلکتی *T.* تنف تابستان *P.* ایام حارة صیف - موسم صیف
موسم قیطه - مدت حرّ شدیدة
Chaleur étouffante *A.* صجافلغت کسکینلکی وقتنمده -
ادمی بوکالدر *T.* تنف و تاب دمگیر *P.* حاصرة النفس
Chaleur حماتک حرارتی La chaleur de la fièvre صجافلق
جکرت یا نفلگی *T.* آتش جگر *P.* حرارت کبد *A.*
باغرسقلمک یا سقلگی - حرارت احشا Chaleur d'entrailles
Cela éteint la chaleur naturelle فلان شی حرارت غریزیدی
Chaleur حرارتی تعدیل ایتمک Tempérer la chaleur اخمد ایدر
Chaleur d'éloquence فلم قیزغلگی - استحرار فلم
حرارت ایله تحریر Ecrire avec chaleur حرارت نطق و بیان
دوستلرک Prendre avec chaleur l'intérêt de ses amis وامل ایتمک
دوست - مصلحتنی گرمیت بال ایله التزام ایتمک
حرارت ایله Parler avec chaleur مصلحتنی گرمیتلو طومق
Prendre une affaire avec beaucoup de
chaleur حرارت کمال گرمیت و حرارت ایله طومق
- بر مصلحتی کمال گرمیت و حرارت ایله طومق
On appelle figur., Chaleur de foie, un mouvement de colère prompt
et passager *A.* اویکد قیزغلگی *T.* نمدی خشم *P.* حیاه الغضب
اویکد سنک قیزغلگی طومدی *||* Il lui prit une chaleur de foie
حیاه الحرب *A.* جنگ قیزغلگی *T.* گرمی رزم و پرخاش *P.* استحرار الحرب
حیاه حرب و قتال اناسنده *||* Dans la chaleur du combat
جنگک قیزغلگی - هنگام استحرار حرب و پرخاشده -
استحرار معارضده Dans la chaleur de la dispute وقتنمده

Il se prend aussi figur. pour
Zèle véhément, ardeur *A.* حرّ - حرّ *P.* گرمی درون
T. گرمی درون *||* Il sert ses amis avec chaleur
دوستان و احبّاسند گرمیت *||* Il montre beaucoup de
gرمیت درون ایله خدمت ایدر
chaleur à poursuivre cette affaire بوماده نکت تعقیبند غایت
Il y met, il y apporte trop de
chaleur بوماده فوق الغایه گرمیت درون ایله اقدام ایدر
حرّ و حرارت ایله اقدام ایدر -

On dit des femelles des animaux, qu'elles sont en chaleur,
pour dire, qu'elles sont en amour *A.* استحرار -
ارکد قیزغلگی - یلاقیمه *T.* گشنی *P.* استحرار - استفعال
- بو کلبه حال استحرارده در *||* Cette chienne est en chaleur
Laissez passer la chaleur de cette cavale
بو قصرانسی حال ارکد قیزغلگی - بو کلبه مستحرمه در
یلاقیمهسی صاونجیه - استفعالنی دفع ایدنجیه قدر ترک ایله
- En parlant d'une chienne qui est en chaleur,
les Arabes emploient particulièrement le mot صارغ

CHALEUREUX. Qui a beaucoup de chaleur naturelle *A.* حرّ
T. گرم طبیعت *P.* متوقد الفؤاد - محرور المزاج - المزاج
À l'âge de soixante et dix
ans, on n'est guères chaleureux *||* قانی صجاق - یورکی صجاق
یتمش یاشند وارمش کشی
سنی یتمش سندید بالغ - جندان محرور المزاج اولدمز
اولمش کشینک اولقدر حرارت طبعی فالدمز

CHALIBÉ. Il se dit des préparations où il entre de l'acier *A.*
|| جلیکلو *T.* روغن آمیز - روغنمی *P.* ذو الذکیر
جلیکلو صو

CHALON. Grand filet que les pêcheurs traînent par le moyen
de deux bateaux *T.* اغریب

CHALOUPE. Sorte de petit bâtiment dont on se sert sur mer
Chaloupe d'un vaisseau *||* فلوقد - مندل *T.* سندل *P.* فارب
Chaloupe de pêcheur جنک کمیسی مندلیسی
صندلی دریاید Descendre la chaloupe en mer بالتقی صندلی
بر سندل Ils se sauvèrent dans une chaloupe القا ایتمک
On appelle, Chaloupe canou-
nière, une chaloupe armée pour la guerre *T.* شالوپه

CHALUMEAU. Tuyau de paille, de roseau *A.* قصب *pl.* قصب
- Il se dit en Poésie, de
toutes sortes de flûtes et d'instrumens à vent champêtres *A.*

Au son des chalumeaux || دودکت T. زای P. مزامیر pl. مزمار
اصوات مزامیر ایلله

CHAMADE. Signal que les assiégés donnent pour demander à capituler. *A.* علامت الاستیمن *pl.* نَشَائِدُ الاستیمن *P.* نشاءت اطلبال *Battre la chamade* || ویره نشانی *T.* زنهراخواهی طبل ایلد اظهار علامت استیمن ایتمک *La brèche étant faite*, les assiégés battirent la chamade رخند دیوارندد وچند اجدلقدده محصورین رفع نشان استیمن ایلدیلر

CHAMAILLER. Se battre confusément dans une émeute *A.*
 قرقشند *T.* کشمکش آشوب و غوغا کردن *P.* تـنـاحـر - تشاجر
 وافر زمان *||* Ils chamaillèrent long temps *||* ایله دوکشمک
 Figur. Disputer, contester avec
 تـنـاحـر و تشاجره قیام ایلدیلر
 جکشمک *T.* بشورش و آشوب ستیزیدن *P.* منازعة *A.* *||*
 Ils se chamaillèrent une heure durant *||* قدر منازعه
 بر ساعت متعادی غوغا ایتمیشلر در - ایتمیشلر در

CHAMAILLIS. Combat où l'on chamaille *A.* مناجرة - مشاجرة *A.*
P. کشمکش آشوب و غوغا *T.* دوکش || Voilà un grand cha-
 maillis اشتد بر عظیم غوغا

CHAMARRER. Orner de passements, de bandes de velours, de galons. *A.* نَجْلِيَّة - *P.* تَدْرِيْق - *T.* آراستن - *P.* پیراستن - *T.* دونا تمق || Chamarrer un habit لباسی تجلیه ایتمکت

CHAMARRURE. Manière de chamarrer *A.* حلیمه *P.* ارایش
 T. دودانش - il se dit aussi, des galons, des dentelles
 dont on chamarré *A.* اسباب زیب و زیور *P.* اسباب الزینة
 T. دونا نمده

CHAMBELLAN. Officier qui sert en l'absence du premier cham-
bellan *A.* حجاب *pl.* حجاب *P.* میو یار *T.* قہوجی باشی
- Grand Chambellan *T.* میو عالم - سر بوابین

CHAMBRE. Il se dit de la plupart des pièces d'une maison

خاند-گروینچ P. حجرات pl. حجره- بیوت pl. بیت A.

بیت النوم- منام- بیت A. Chambre à coucher || اوطه T.

لطیف ودلارا Belle chambre یتاق اوطهسی T. خوابگاه P.

Chambre haute, chambre رسم اوطهسی Chambre de parade اوطه

Il y a فوقانی و تختانی اوطه- یوکسکت والحق اوطه basse

بو منزل شو قدر tant de chambres à fen dans cette maison

Chambre خالی اوطه Chambre vide اوجافلو اوطهیی مستملدر

انبات و مهیات لارمیدیلد مستظم اوطه- منروش اوطه menblée

کراید و بیاور اوطه- البجاره مخصوص اوطه Chambre à louer

مبذلة A. Robe de chambre - سَجَبَر و مَزِين اوطد Chambre garnie
A. Pot de chambre - كودده ليك لباس T. جامد هرو روز P.
ايچ اوزلاي T. Valet de chambre - اورداك T. ابريز P. مبوله
On dit, Garder la chambre, pour dire , être indisposé à ne pouvoir sortir de sa chambre T. ايچ اغاسي
اوطد دن چيتماق

LA CHAMBRE, prise absolument, signifie, la chambre du Roi T. **خاندۀ خاصۀ** Premier gentilhomme de la chambre **خاندۀ خاصۀ** Pages de la chambre **شہریاری باش** **خاندۀ خاصۀ** Musique de la chambre **جوقدرانی** Il signifie aussi, les officiers de la chambre du Roi T. **اندرون** Dans le Parlement d'Angleterre, il y a la Chambre haute, ou la Chambre des Pairs, des Lords, des Seigneurs **ایوان اعلیٰ** مجلس عظمای - دیوان Et la Chambre basse, ou la Chambre des communes **ایوان** مختار **ایوانی ایالت** - مجلس وکلای عموم ملت - اسفل **ایوان** Il se dit aussi de plusieurs bureaux où l'on traite certaines affaires T. **ایقلام** pl. قلم

CHAMBRE D'UNE MINI. L'endroit de la mine où l'on met la poudre T. **لغم خزيندسي** - On appelle aussi, Chambre, l'endroit où l'on met la poudre dans un canon, dans un mortier T. **طوبك و هارنك باروت خزيندسي**

CHAMBRETTE. Petite chambre *A.* حَبِيرَة *P.* گُرَبَجَك *T.* || Il se tient renfermé dans sa petite chambrette
کندوسنی کوچک اوچسده حبس ایلدی

CRAMEAU. Animal haut de jambes *A.* جمال - ابل pl. ابل pl. جمال
 pl. جمال *P.* اشتر *T.* دوه || Chameau d'Arabie عربستان دوه سی
 La femelle s'appelle *A.* ناقمة

CHAMELIER. Celui qui a la conduite des chameaux. *A.* اَبَال
P. دره جي *T.* اشتریان - ساریان

گاو P. بقر وحش A. CHAMOIS. Espèce de chèvre sauvage. ایکی رأس || طاع ارکوزی T. کوچی ارای pl. ارویة A. Chamois femelle بقر وحش عید ایلدی P. مادہ T. گاو کوچی P. دیسی طاع اوکوزی T. گاو کوچی P. se dit aussi - دیسی طاع اوکوزی T. گاو کوچی P. جلد البقر الوحش A. de la peau de cet animal. طاع ارکوزی در یسی T. گاو کوچی

CHAMOISERIE. L'atelier où l'on prépare les peaux de chamois
داغ اوكوزى دريسى Z. مذبغة الجلود البقر الوحش
طباخاندى

dit proverb. d'un homme qui s'est élevé en peu de temps, qu'il est venu en une nuit comme un champignon
منتار کبی بردن
بره جیغیوردی

CHAMPION. Celui qui combat en champ clos A. مبارز pl. Brave, vaillant champion T. کوروشیچی P. پهلوان P. مبارزین
Ceux qui ne pouvaient combattre de leurs personnes, fournissaient des champions جنگد
مقتدر اولیانلر طرفلرندن وکالته پهلوان تعیین ایدده کلمشدر
T. دستگیر - پای مرد P. حامی A. Figur., Défenseur. ایدی
Cet homme est le champion des mauvaises causes
فلان کمسنه فاسد دعوالرکت حامیسیدر

CHANCE. Ce qui peut arriver d'heureux ou de malheureux à quelqu'un par le pur effet du hasard A. صرف البخت pl. باربیجه بخت P. تصرفات البخت pl. صروف البخت T. Au jeu des dés, du trietrac, chaque joueur a des chances favorables et des chances défavorables ملعبده
کعبتهن ونرد ائناسنده اویونچیلرکت هر بوی گاه مسعود
احتمالات - وگاه منجوس صروف بخت دوجار اوله کلمشدر
Je n'ai que deux chances contre moi تصرفات نوع بخت
خلافه اولدوق یاکنز ایکی نوع تصرفات طهری احتمالی واردر
بویابده محتمل الوقوع اولان تصرفات بختک تجربیدسنی
ایتمک آرزوسنده یم

Il se dit aussi pour Bonheur A. بخت - یمن البخت P. یمن بخت
La chance est pour vous بخت اوغور T. بختیاری
Et pour Malheur, disgrâce A. بخت - سنک طرفکه متوجهدر
بختزلکت T. بد بختی P. معکوسیت البخت - معکوس
Conter sa chance à quelqu'un بر کمسنیدد A. نقل ایتمک
بخت معکوسنک کیفیتنی بر کمسنیدد - نقل ایتمک

CHANCELANT. Qui chancelle A. مترنج - مهادی - مترنج
اورچد پوجه T. سست پا - لوک روان P. متزلزل الاقدام -
مترنجا Je le vis chancelant مترنجا
Aller d'un pas chancelant مشی وحرکت ایلدیکنی کوردم
متذبذب A. Figur., Irrésolu. - الاقدام اولدوق روان اولمق
Esprit || قرارسز - نا بقرار - بیقرار P. متقلب - قلبوب -
Et mal assuré A. رانی متقلب - فکر متذبذب
T. نا پایدار - بی ثبات P. عديم الاستقرار - عديم الثبات

اقبال بی ثبات Une fortune chancelante || تملز

CHANCELER. Être peu ferme sur ses pieds, pencher de côté et d'autre A. ترنج - تهادی - مهادات - تهادی - ترنج
سست پای کردن P. مهادات - تهادی - ترنج
آیاقده طوره میوب صارصلمق - اورچد پوجه یوریمک T.
ماننده Il chancelle comme un ivre || صارصلمق یوریمک
Il est près de tomber, سست بی شعور مترنج و سست پا در
ایاقده طوره میوب صارصلمق یوریدکندن il chancelle
مترنج الاقدام اولدوق روان اولوب مشرف - بیقلجقدر
Il se dit figur. des choses morales, et signifie, n'être pas ferme, n'être pas assuré A. تذبذب
نا پایداری - بیقراری نمودن - بی ثباتی نمودن P. تزلزل -
تملزلکت - قرارسز اولمق - بر قرارده طورماق T. کردن
Il varie, il chancelle dans ses réponses, dans ses résolutions, dans sa Foi, dans ses opinions
|| تملز اولمق - ایتمک
جوابلرنده وتصمیمات ومنوباتنده وامردینده وارا وافکارنده
حال تزلزلده Un trône qui chancelle وتذبذبی درکار در
مال ومالنده Sa fortune تخمت سلطنت
اساس ثنا وثروتنده اذار نا - حالت تزلزل بدیددار در
پایداری وتزلزل نمودار در

CHANCEUX. Qui est en chace, en bonheur A. مجدود - بختلو T. بختیار P. بخت -

CHANCIR. Moisir. Il ne se dit que des choses qui se mangent
کوف - کوفنمک T. کلاش بستن P. تنسد - تنکرچ A.
بوریچالدر Ces confitures commencent à chancir || باغلمق
تسنیه یوز طوددی

کوفنمش T. کلاش بستن P. تنسد - تنکرچ A.
کوف T. کلاش P. کرج A. CHANCISSURE. Moisissure

CHANCRE. Espèce d'ulcère, qui rouge la partie du corps sur laquelle il s'est formé A. آکمه
Il a le visage rongé par le chancre جهرهسی آسنشدر
Et certaine pustule que la chaleur d'une fièvre fait venir sur la langue, au palais, aux lèvres A. عقبايل pl. عقبايل - عقبول
لسانده Il a la langue toute couverte de chancres اوچوق T.
دیلی بستون اوچولندی - عقبايل کثیره تخت ایتمشدر
الکتی A. CHANCREUX. Qui tient de la malignité du chancre

قرحه آکیده Ulcère chancreux || خوره ناک P.
CHANDELIER. Artisan qui fait ou vend de la chandelle A.
- مومجی T. موم فروش - مومگر P. بايع الشموع - شمع

Et ustensile qui sert à mettre de la chandelle, de la bougie
شمعدان T. چراغدان - لکن - شمعدان P. منار - مسرجة A.
شمعدان مسین P. مسرجة نحاسید A. Chandelier ||
Grand chandelier سیم شمعدان d'argent باقر شمعدان T.
شمعدان کثیر Chandelier à plusieurs branches شمعدان کبیر
On appelle le lustre, Chan-
delier de cristal. V. Lustre. - On dit, Être placé sur le chan-
delier, pour dire, être en vue, occuper une place éminente
چراغمدید جیقمق - منارید جیقمق

CHANDELLE. Petit flambeau de suif A. شمع pl. شموع P.
Chandelle شمع کبیر Grosse chandelle || موم T. سپندار - موم
des quatre à la livre موم در کلاں موملردن بر موم
Moumer la chandelle شمع ایتمک Allumer la chandelle
Moucher la chandelle Éteindre la chan-
delle Souffler la مومی سوندرمک - اطفای شمع ایتمک
مومده ایش Travailler à la chandelle مومی پوفلمک
موم کبی منطفی Il s'est éteint comme une chandelle ایشلمک
موم ائشند Un papillon qui se brûle à la chandelle اولدی
On dit figur., par allusion au papillon, qu'un
homme se brûle à la chandelle, pour dire, qu'il tombe dans un
danger vers lequel il est attiré اولور ائش اولور ائش
Et qu'un homme vient se brûler à la chandelle, pour dire, qu'il cherche un asile dans un lieu
où il y a le plus de danger pour lui پروانه مثالی خود بخود
Et d'un homme qui meurt insensiblement
et de vieillesse, qu'il s'en va comme une chandelle موم کبی
موم کبی رفتہ رفتہ اریمکده در - اریبور

CHANFREIN. Partie de la tête du cheval qui s'étend depuis
les yeux jusqu'aux naseaux A. پیشانی اسب P. جبهة الفرس A.
آتک آلتی T.

CHANGE. Troc d'une chose contre une autre A. مبادلة P.
Gagner au change || دکش T. بدل چیزی بجای دیگر - نوش
مبادلده ضرر Perdre au change مبادلده فائده مند اوله - ق
On dit figur. d'un homme qui répond vivement à une
plaisanterie que quelqu'un lui faisait, qu'il lui a rendu le change
حاضر جوابلی ایلد T. حاضر جوابی کردن P. مقابله بالبداحة A.
حاضر جوابلی ایتک - فارشولغنی ایتک

Et le lieu où l'on va changer des pièces de monnaie pour

d'autres A. صرافخانه P. دارالصرف الدراهم A.

Et la profession de celui qui fait tenir, qui fait remettre de
T. سفتدکاری P. سفتجة A. La place du change پولچدجی
Faire le پولچد دلالی - پولچد سمساری Courtier de change
Lettre de change, billet de change پولچدجی ایتک
T. گرو نامد - سفتد ناده P. ورقة السفتجة A.
Il signifie aussi, la place même où s'assemblent les banquiers
P. سوق المعاملین السفتجة A. Et le prix que
le banquier prend pour l'argent qu'il fait remettre A. اجرة
- پولچد عوایدی - پولچد باشی T. مزد سفتد P. السفتجة
Et le profit, l'intérêt de l'argent qu'on prête selon le cours de
la place A. T. زباده رایج درم P. فضل رایج الدراهم A.
افچد باشی -

On dit, Donner le change à quelqu'un, pour dire, détourner
adroitement quelqu'un du dessein qu'il peut avoir, en lui don-
nant lieu de croire une chose pour une autre A. بالانغال صرف
دلغریبانه از P. بالتغلیط صرف عن المقصد - عن المقصد
برکسندنک ضمیرینی بر تقریب T. مقصد باز گردانیدن
عقلنی بر تقریب بشقه طرفه - سمت آخره دوندرمک
Et on dit de celui qui se laisse ainsi tromper, qu'il
a pris le change اولشدر P. دوچار تغلیط
On dit encore, qu'un
homme prend le change, lorsque dans une dispute, dans la né-
gociation d'une affaire, il sort de son sujet A. الاله کلام
سخنرا بسمت دیگر P. صرف الکلام الی صدد الآخر
صدد کلامی سمت آخره صرف وتحویل T. گردانیدن
صددی بشقه طرفه جویرمک T. ایتدرمک

CHANGEANT. Qui change aisément A. متقلب P.
سربع التحول - كثير التقلب - متحول من الحال الى الحال
نماینده روی گوناگون - گیرنده صورتهای گوناگون P. متلون
Voilà un temps || درلو درلو دونیجی - کوند کوند دونیجی T.
Une nation fort chan-
geante اشته کثیر التحول بر هوا
بالطبع متقلب - دائما حالدن حالد دونه بر ملت
Es- مزاج کثیر التلون Humeur changeante بر ملت
prit changeant رای دانمی التقلب - رای کثیر التلون

CHANGEMENT. Passage d'un état à un autre A. تبدل pl.
تحولات pl. تحول - انقلاب - تقلبات pl. تبدلات

ترکی مجهودسی T.

CHANT. Élévation et inflexion de voix sur différents tons A.

- نوا P. رنمات - رنم - رنمات - نغمات pl. النغمات - الحان pl. لحن - Beau chant || ازکی T. سرود - رامش - خنیا - آواز - ترانه لحن مطبوع agreable کوزل ازکی - ترانه دلکش - نغمه لطیفه نغمه melodieux لحن موزون harmonieux اغاز خوش - سرود lugubre نوای اندوهناک - لحن حزین triste شیرین - ترانه طربناک - لحن نشیط Chant d'allégresse ماتم الود - ترانه شط-ارتلو ازکی - نوای فرح افزا لحن Chant pastoral سرود عروسی Chant nuptial فتح وغزا - رعاة Il a fait les paroles, un autre a fait le chant تلحين ایلدی

- صداح الطير A. الرامة - شپیل P. صفير الطير - غرد قوش اوتمدسی T. رامش مرغ - شپیل P. صفير الطير - غرد تغیرید - رامش بلبل - غرد بلبل Le chant du rossignol || T. آواز خروس P. سقوع A. Et du cri du coq - غندلیب خروس سسی

سهل - سهل الترتم A. Qui se chante aisément CHANTANT. سهل آسان سرا P. الترنم Air chantant || ابرلامسی قولای T. آسان سرا P. الترنم ابرلامسی قولای بر هوا - نوای آسان سرا - الترتم بر مقام - On dit d'une langue dont la prosodie a quelque chose de musical, qu'elle est chantante دار لسان نغمه دار

قطعة الخبز A. Morceau coupé d'un grand pain CHANTEAU. - اتمک پارچهسی T. پاره نان P. پاره P. شقق pl. شقة A. coupé d'une plus grande pièce - پارچه T.

CHANTEPLEURE. Sorte d'entonnoir qui a un long tuyau percé de plusieurs trous A. قمع متقافص T. تنگاب قفسناک P. قمع متقافص - Il se prend aussi, pour une fente qu'on pratique dans des murs, pour laisser écouler les eaux A. منابر pl. منابر دیوار دیواره کی صو T. رهگذر آب در بن دیوار P. اقدجق دلمک

CHANTER. Former avec la voix une suite de sons variés A. - سراپیدن - دراپیدن P. تطربب - ترتم - تنغم - نغنی Chantier bien || ابرلامسی T. ترانه کردن - سرود خواندن حسن ادا ایلد ترانه - بالحسن واللطافه نغنی ایتمک بلا - صحت اوزره نغنی ایتمک Chanter juste ایتمک

- خوشجه ترانه ایتمک passablement خطا نغنی ایتمک رفع Chauter à pleine voix ال ویرهجک قدر ازکی اوقومق Chanter آواز بلند ایلد تنغم ایتمک - صدا ایلد ترتم ایتمک Chanter faux صدای پست ایلد ترتم ایتمک à basse voix اصولسز ابرلامق - صدای بی اصول ایلد ترانه خوان اولمق قرائت - تلاوت A. - En parlant de prières, on emploie les mots P. ترتیل - ترتیل Chanter la messe || اوقومق T. خواندن - انجیل شریفی Chanter l'Evangile قداس شریف ایتمک دعای نماز عشایی تلاوت Chanter les vêpres قرائت ایتمک شپیل P. تغرد - تغرید A. - Il se dit aussi des oiseaux ایتمک اوتمک T. سراپیدن - زدن

فاش P. إشاعة - نشر A. Il signifie aussi, publier ou célébrer ثنا خوانی P. اعلان الشان - تمجید A. آشکار ایتمک T. کردن کافه Tout le monde chante vos louanges || اولولمق T. کردن ناس ثنایا ومداحی نشر ایتمکدن خالی دکلدر Chanter les hauts faits d'un héros علو شاننی نشر ایدر جلیلدی صیتنی بر قهرمان عظیم الشانک مآثر جلیلدی صیتنی بر قهرمان عظیم الشانک ثنا خوان مآثر - اعلا ایتمک جلیلدی اولمق

On dit, qu'un homme chante, quand il récite ou lit d'une manière qui n'est pas naturelle A. سرود گونه P. تلحين الکلام Et chanter la palinodie, pour dire, se rétracter, se dédire de ce qu'on avait avancé A. بر عکس سخن سراپیدن T. رجوع عن الکلام سوزی دکشدرمک T.

CHANTERELLE. La corde d'un instrument de musique qui a le son le plus aigu A. سارک اینجه نلی T. زیر P. زیر A.

Il se dit aussi, d'un oiseau que l'on met dans une cage, afin que, par son chant, il attire les autres oiseaux dans les filets qu'on a tendus pour les prendre. V. Appelant.

- مغنی A. Celui qui fait métier de chanter CHANTEUR. سرود خوان - ترانه خوان - رامشگر - خنیاگر P. مطرب ترکی اوقومچی - ابرلامچی - خواننده

CHANTIER. Grande place où l'on entasse des piles de gros bois à brûler ou de charpente A. عرصهگاه P. ساحة الحطب Les chantiers sont pleins, on ne manquera pas de bois كراستد میدانى - اوطن میدانى T. حطب ساحلری مالا مال Le bois est en chantier اولمغلد فلت حطب احتمالی پوقدر

حطب ساحده ۵۵ پیغامشدر

CHANTIER D'ATELIER. C'est le lieu où l'on décharge le bois ou la pierre, pour les travailler A. منجّت الاخشاب - منجّت كراستد كارخانه‌سی T. کارگاه سنگ - کارگاه هیزم P. الاحبار اخشاب || Le bois est en chantier طاشجي کارخانه‌سی طاش کارخانه Les pierres sont en chantier کارخانه‌ده در ميداننده موجود در

Il se dit aussi des pièces de bois, sur quoi on pose des muids de vin, ou d'autre liqueur dans la cave. *معطبة الفناطيس*. *T. فوجی کرویدی* || Il a tant de pièces de vin sur le chantier *کروید اوزارده موجود شو قدر عدد فوجی شرابی وارد*

On dit, Mettre une pièce de bois en chantier, pour dire, la mettre en état d'être travaillée بر قطعه آجایی دستگاه - Et d'un vaisseau que l'on construit, qu'il est sur le chantier در اوزرنده کمی دستگاه - Et figur., d'un ouvrage de Littérature ou d'art sur lequel on travaille, qu'il est sur le chantier هنوز در دستگاه در

CHANTRE. Celui dont la fonction est de chanter dans l'église

T. دعا سورا P. خوانمندان P. ملحنين A. ملحن - موزن .
A. Et celui qui est chef des chantres
T. سر خوانمندان P. رئيس الملحنين - رئيس الموزنين
باش موزن

CHANVRE. Plante qui porte le chenevis *A. قنب P. کنب* - *کندر T. شن* - Il se dit aussi, de la filasse du chanvre - *کنو P. خيط القنب* - *کندر نالی T. رشتہ کنو* - Et de la toile du chanvre *کندر بازی*

CHAOS, il se dit de l'état où toutes les choses étaient dans l'instant de la création *A. هیولا* - Et figur., de toute sorte de confusion *|| هیولای تشاوش واختلال* Ses affaires sont dans un chaos épouvantable *امور واحوالی بر هیولای شورش* Sa bibliothèque est un chaos *کتابخانه‌ی در اختلال اینچنده در* Sa tête est un chaos *فلان بو هیولای شورش واختلالدر* کشینک پاشی *محض هیولای شورش واختلالدر*

CHAPE. Couvercle d'un alambic *A.* طبق الانبيق *P.* كلاه
انبيق قياسي *T.* انبيق

Il se dit aussi, de la partie de la boucle par laquelle elle tient au soulier ou à la ceinture *A.* حلقة الإنزيس *P.* حلقة

طریقہ حلقہ سی T. بندیند

CHAPEAU. Coiffure des hommes .A. فلنسوة pl. فلانيس .P.
 شابقدنك La forme d'un chapeau || شابقد T. سربوش - كلاه
 Chapeau شابقدنك كنارلرى Les bords d'un chapeau قطعدى
 Chapeau pointu قوندز دريسندن مصنوع شابقد
 شابقدنسى بر سر Mettre son chapeau اوجى سيورى شابقد
 شابقدىي اخراج ôter son chapeau باشده قويماق - ايتنك
 On dit, ôter son chapeau à quelqu'un, pour dire, le
 Et mettre chapeau bas سلام ويبرماق T. شابقدىي جيتاروب
 شابقدىي آشانى يد T. ôter son chapeau pour dire, bas
 المق

On appelle aussi, Chapeau, le bouquet de fleurs qu'on met sur la tête d'une fille le jour de ses nœces. *اكيل الازهار*
جيبكدين باش باغي T. پساكت - استغفار گل T.

On dit d'une femme, qu'elle s'est donné un mauvais chapeau,
pour dire, qu'elle a fait tort à sa réputation **کنندو نفسند بر ایو**
کلاه ایبدی - On dit proverb. du plus grand bonheur qu'ait

une personne, que c'est la plus belle rose de son chapeau زبور کیکوشه افتخاریدر || Pourquoi se déferait-il de cette charge?
c'est la plus belle rose de son chapeau بو مقوله زبور کیکوشه
افتخاری ایلان منصردن فیجده فراغت ایدر

CHAPELET. Certain nombre de grains enfilés, sur lesquels
on dit des Ave Maria. *A. سبحة P. هزار داند* *ت. تسبیح*
Chapelet de corail *ت. تسبیح* Enfiler des chapelets *مرجان تسبیح*
Dire son chapelet *ت. تسبیح* *داند لرینی* رشتدید نظم ایتمکت
Ou dit proverb., que le *شمار اولرق ذکر اوراد ایتمکت*
chapelet se défile, quand quelques personnes d'une même fa-
mille, d'une même société viennent successivement à manquer
ت. تسبیح *دیزیری* - سبحة جمعیتاری و همین انحلال اولمده در
سوکمکه یوز طوقدی

C'est aussi une certaine machine qui sert à élever les eaux, et qui est composée de plusieurs seaux attachés de suite à une chaîne *A. منجمنون* pl. *دولاب الماء* *pl. دواليب الماء* - زاعورة - *صوطلان* *pl. نواعير* *P. دولاب* *T. صوطلان*

Il se dit aussi, de certaines pustules qui viennent autour du front, et qu'on regarde comme un symptôme de la maladie vénérienne. *A. فساد دم - دم فاسد جي پيا نلري T. بشور فاسدة*

کوئورله بیلدجک T. مقدار بار برداری P. قدر التحمل A. بر فاطرکت قدر La charge d'un mulet est de tant یوکت || La charge de ce bâtiment est de cinquante التحملی شو مقدار در - شو کینمک قدر تحمیلی انجق الی فوجیدر tonneaux انجق - شو کمی انجق الی فوجی حموله استیعاب ایدر الی فوجیاتی یوکت کوئوره بیلور

Il se dit figur., de tout ce qui met dans la nécessité de quelque dépense A. مؤنت P. مصارف T. یوکی T. بار مصادف P. مؤنت A. کثرت اولادکث C'est une grande charge que beaucoup d'enfants مؤنتی غایت گراندر Il a beaucoup de charge et guère de bien کثیر الموند وقلیل الایواد در Il faut que je le nourrisse, نفقدهسی طرفیدن ویرلمک اقتضا ایدر il est à ma charge زیرا مؤنتی ایلد متحمل

نکالیف pl. نکلیفات A. نکلیف Il signifie aussi, imposition. استحمال نکالیف ایدر C'est le peuple qui porte les charges Il faut متحمل نکالیف اولان عباد المهدر - عباد المهدر payer les charges de la ville, comme les boues, les lanternes, les pauvres etc. زوقافلرکث جامورینی سپورمک و فمورلورینی یاقمق و فقرایی اتفاق ایتمک وسائر بومقوله شیلر انچون Les اقتضا ایدر نکلیفاتکث اداسی واجبات اموردندر Charges نکالیف میریبه - نکلیفات میریبه نکالیف شاقه onéreuses

On dit, Payer les charges d'un mur, pour dire, indemniser le voisin de la nouvelle charge qu'on met sur le mur mitoyen دیوار فاصل اوزرنده احداث اولان تحمیلاتک ضررینی On dit, Être à charge à quelqu'un, pour dire, lui causer de la dépense ou de l'incommodité T. بر کمسندیید Il faut tâcher de n'être à charge à personne احتراز اولمقدن احتراز سکا نقلمت ویرمک Il craint de vous être à charge لازمدر طرفمک - سکا بار اولمقدن احتراز ایدر - ویرمکدن خوف ایدر ایراث بار وثقلاندن خوف ایدر

Il signifie aussi, dignité, emploi A. مناصب pl. مناصب P. قضا و حکومت منصبی Charge de Judicature || پوست P. جاه منصب عسکری Charge militaire منصب دفتری Charge dans l'armée منصب ارادو منصبی Charge dans la maison du Roi معتبر منصب honorable اندرون همایون منصبی بالرشوه vénale نمادار منصب - منصب کثیر النما

عوائدات Les émolumens d'une charge تحصیل اولان منصب Les gages, les appointemens d'une عوائد منصب - منصب Les fonctions d'une علفهسی - منصبک وظیفه معیتدسی مترتبات مترتبات منصبک مترتبات لازمدهسی منصب ریاست Charge de président, de trésorier مأمورهسی Être pourvu, revêtu d'une charge مجلس و منصب خزینهداری Hors منصبده اولمق Être en charge بر منصب تعیین اولمق Exercer معزول اولمق - منصبدن خارج اولمق Faire bien sa charge بر منصبک ادارهسند قیام ایتمک Charge عیدهسنده اولان منصبک حسن ادارهسند موفق charge مقتضای منصبی S'acquitter dignement de sa charge اولمق C'est un homme qui sait bien faire بر وجه احرا اجرا ایتمک شان منصبک اجراسنی بیلور بر ذاندر valoir sa charge شأن مقامی اجرابه مقتدر بر ذات صاحب لیاقتدر - On lui a enjoint de se défaire de sa charge عیدهسنده اولان On l'a déclaré incapable d'occuper aucune charge منصبدن فارغ اولمسی کندویه تنبیه اولندی فيما بعد عبط منصب Vous entreprenez عدم لیاقتی حکمی اشاعه و اعلان اولندی دستدراز تعرض - منصبده تعرض ایدرسکث sur ma charge بو کیفیت سنکث Cela n'est pas de votre charge اولورسکث منصبدن Se démettre de sa charge منصبکه متعلق اموردن دکلدن Donner منصبدن استیفا ایتمک - کف ید و فرائض ایتمک Ce n'est pas démission de sa charge ویرمک بومنصب دکل انجق une charge, ce n'est qu'une commission بومنصب دکل انجق Sortir منصب داخل اولمق Entrer en charge بر مأموریتدر عزل اولمق - منصبدن چیستمق

Et commission A. مأموریت On lui a donné charge de.... J'ai charge de vous dire فلاند شویلد بر مأموریت ویرلدی On dit, que طرفمک شونی افاده ایلمک مأموریتیم وار در Faire l'acquit de sa charge, pour dire, en remplir le devoir fidèlement || اداء الخدمة - اجراء المأمورية A. Ce commissaire, en dressant procès verbal, a fait l'acquit de sa charge بو مباشر کشف اعلامنی فلند المغلله اجرای مأموریت حدود مأموریتینی Aller au-delà de sa charge ایتمش اولدی On dit aussi, qu'une chose est à la charge de فلان ماذه فلان کشینک دوش اتمانمک تحمیل اولندی بشرط P. بالشروط A. بالشروط

À LA CHARGE, et À CHARGE. À condition A. بالشروط

trop charger la mémoire des enfans, pour dire, il ne faut pas les obliger à retenir trop de choses الطاقه فوق الحافظه
 Et charger sa conscience de quelque chose, pour dire, prendre une chose sur sa conscience, et s'en rendre responsable devant Dieu نفسه
 Et charger un homme de coups, pour dire, le battre avec excès. وقد
 Et طياق بضمق T. فرو مانده لت وکوب کردن P. علی
 le charger d'injures, d'opprobres, de malédictions, pour dire, lui dire beaucoup d'injures, l'accabler d'opprobres
 بر کسندپی شتم غلیظه و کسر عرض و ناموسی موجب تکذیرات عثیفه
 و سب و دشنام شدیده ایله رسوا ایتمک

On dit, charger une arme à feu, pour dire, y mettre ce qu'il faut de poudre, de plomb etc. A. اشحان P. آگدن
 Charger un fusil تفنگی || طولدرمق T. آستمن - انباشتن
 طوی زیادی Vous chargez trop ce canon, il crevera طولدرمق
 کله ایله طولدرمق Charger à bal طولدرمق چالایجقدر
 خرتوج ایله طولدرمق Charger à cartouche

Il signifie aussi, imposer quelque charge, quelque condition onéreuse A. تکلیف انداختن P. تکمیل التکلیف
 Charger les peuples || تکلیف یوگاتمک T. تکمیل بار کردن
 Les charger عباد الله اوزرینه تکمیل تکلیفات ایتمک
 de خلق اوزرینه تکمیل رسوم و ضریبات ایتمک
 Charger une terre d'une redevance شاقه تکمیل ایتمک
 فلان ارضه بر کونه جائزه ربطیله تکمیل
 بار اینمک

Et attaquer les ennemis en campagne A. صاوله - صامت
 بر - بدشمن تاختن - سورن انداختن P. افتحام - هجوم
 دشمن اوزرینه T. دشمن اسب ران تاخت و ناز بودن
 Il charge toujours l'ennemi || دشمن اوزرینه صالمق - وارمق
 دائما دشمن اوزرینه اجالده مطایای هجوم واقتمامدن
 دائما اعدا اوزرینه اسبران صولت و هجوم - خالی دکلدر
 احوال دشمنی Charger sans reconnaître اولمقدن خالی دکلدر
 Nous le chargeâmes si vigoureusement, que nous le fimes plier بطش
 شول رتبهده دشمن ایله اوزرینه صالدمق که کیرویه توجیه وجه رجعت
 مجبور ایتدرمک

Et donner commission, donner ordre pour l'exécution de quel-

que chose, pour la conduite de quelque affaire A. تحمیل علی
 گماشتن - سپردن P. احاله علی العبد - تفلید علی الجید -
 مامور قلمق - اصمارمق T. سپرده عیده اتمام کردن -
 ابلاغ On l'a chargé de porter la parole || بویوند طولامق
 C'est à vous افاده حاله مامور اولدی - کلامه مامور اولدی
 de prendre garde à cela, je vous en charge بخصص محول
 بو - عیده اتمام اولمغله محافظه سی واجبه ذمتکدر
 خصوص عیده کفایتکه احاله اولمش اولمغله اتمام اوزره
 بر Chargé un avocat d'une cause محافطه سی لازمه حالکدر
 دعوانک و ویتنی ارباب شریعتدن بر وکیلک اوزرینه
 کردن اتمامه تفلید ایتمک - تحمیل ایتمک

SE CHARGER. Prendre le soin, la conduite de quelque chose
 پذیرفتاریدن P. التزام - انحال - تحمل - تحمیل A.
 Je ne veux pas me charger de cette affaire || اوزرینه آلمق T. در عیده کردن
 بو ماده بی در عیده ایتمک اتمم
 Il a refusé de se charger de la خزینهک امر محافظه سی در عیده
 garde de ce trésor Vous vous êtes chargé de lui parler
 ایلدک Il s'est chargé de la distribution des deniers
 در عیده توزیعی خصوصی در عیده مبلغک
 التزام ایادی - اوزرینه آلدی - ایلدی

On dit, Charger un registre de telle et telle chose, pour dire, la marquer sur le registre سجدده
 فلان و فلان ماده بی سجدده
 Ou charger sur un registre, sur un livre de comptes
 قید ایتمک
 Je ne chargerai point cet article sur mon livre دکلدر
 بوماده بی دفترده قید ایدده جک دفترده قید ایتمک T.

CHARGER QUELQU'UN. Déposer contre lui A. تحمیل التهمه
 Les témoins, || تهمت یوگاتمک T. بار تهمت بفلان افکندن
 شاهدلرک اشهاداتی le chargent furieusement
 فلانک اوزرینه بر وجه شدید تکمیل تهمت ایدر لر
 فلان هالکک il est fort chargé par le testament de mort d'un tel
 وصینامدنده فلان کشی حقنه غایبه الغایده تکمیل تهمت
 اولندی

یوگاتمش T. بار آور P. محتمل - حامل - محمول A. Chargé
 ایش یوگاتمش T. گماشته P. مامور - حامل الماموریه A. یوگلو -

Il signifie aussi, imposé de quelque charge onéreuse A. مکلف
 تکلیف ایله یوگلو T. بارکش نکالیف P.

CHARGÉ D'AFFAIRES. Titre inférieur donné au représentant d'une

پیرکارکت || La charnière d'un compas, d'une boîte, d'une montre
وقوطینکت وساعتکت بندکشدهسی

ملحّم - كثير اللحم - لحم A. CHARNU. Bien fourni de chair
بدن اللحم || انلو T. گوشتدار - تنومند - تناور P.
ملحّم و سبدن Personne charnue | تن گوشتدار -
بو کلکککت Cette perdrix a l'estomac bien charnu
|| Il se dit aussi des fruits || Des prun-
eaux bien charnus, des olives bien charnues
کثیر اللحم ارکت
وخیلیچ انلو زیتون

CHARNURE. La chair, les parties charnues considérées selon
les différentes qualités qu'elles peuvent avoir A. لحامت
Charnure ferme || انلولکت T. تنآوری P. کیفیت لحمية
کوشکت انلولکت - لحامت مسترخید molle لحامت قویه

CHAROGNE. Corps de bête morte, exposé et corrompu A. جيفة
ماند Puant comme une charogne || لش T. لاشد P. حیافی pl.
لاشد کبی مردار قوخولو - جیفه متعفن منتن و بد بو

CHARPENTE. Ouvrage de pièces de bois, taillées et disposées
pour être assemblées A. خشب pl. جوب P. اخشاب
میشد اشاجی کراستدهسی Charpente de bois de chêne || کراسته
Maison bâtie en charpente کراستدهسی کراستدهسی
کراستدهسی اشاجی Bois de charpente اشاجی خانه

Figur. La charpente du corps, pour dire, la structure A. بنیه
کوده نکت - کوده نکت کراستدهسی T. ترکیب تن P. البدن
یاپوسی

CHARPENTER. Tailler d'une manière maladroite. A. تنکتبع
|| Vous charpentez cette viande, au lieu de la couper
چککده T. لشره لشره لشره کردن P.
Le chirurgien lui a charpenté tout le bras
تنکتبع ایدده چککده
جراح فلانکت قولنی تنکت تنکت طوغرادی

CHARPENTI. A. مکتبع P. لشره لشره بریده
طوغرانمش

CHARPENTERIE. L'art de travailler en charpente A. فن النجارة
|| Echaufaud de charpenterie کراستدهسی کراستدهسی
P. درگری T. دوکولکت - il signifie aussi, charpente
بو کلیسانکت انیه اشجابیهسی اعلا La charpenterie de cette
église est fort belle
کراستدهسی ویاخود - صنایع نجاریدهسی بغایت نفیسدر - در
دوکولکت ایشی اعلا در

CHARPENTIER. Artisan qui travaille en charpente A. نجار

Il est dans l'embarras, il a les charpentiers et les maçons chez lui درگر P.
درگر وصواجی
عملدهسی خاندسده اولمغه خاندسده وار در

CHARPIE. Amas de petits filets tirés d'une toile usée et dé-
piécée A. پلید T. تنفتیکت P. فتيلة الكرباس
Faire de la charpie تنفتیکت یا پمق La charpie sert à mettre dans les
plaies, dans les ulcères وضع او زیند وضع تنفتیکت جروج
و قروح او زیند وضع تنفتیکت جروج او زیند وضع تنفتیکت جروج
On porta tant de tonneaux de charpie à l'armée اولمغه ایچون قوللور
شوقدر فوجی تنفتیکت اردوید نقل اولمده
On dit figur. d'une viande bouillie qui est comme réduite en
filets, qu'elle est en charpie ات تنفتیککنده
ات تنفتیکت - ات تنفتیککنده
کبی اولمده

CHARRETÉE. La charge d'une charrette A. ملء العجلة pl. املاء
Charretée || بر عربه طلوسی T. باریکت گردوند P. العجلة
بر عربه طلوسی حطب و بر عربه طلوسی
نصف عربه طلوسی Demi-charretée گیاه

CHARRETIER. Qui conduit une charrette A. عجّال P. گردوند
استاد - ماهر عربدهسی Bon charretier || عربدهسی T. کش
- سابق النوجر A. Et celui qui mène une charne - عربدهسی
صپان سوربجی T. ایمد کش P. اکره pl. اکار

CHARRETIER, adjectif. Par où peuvent passer les charrettes A.
Porte charretière || عربدهسی کچر بر T. گذرگاه گردوند P. ممر العجلة
On dit, Voie charretière - عربدهسی - عربدهسی کچر
tière, en parlant de l'espace, entre les roues de la charrette,
commode pour passer dans un chemin T. عربدهسی یولی
La voie charretière est plus étroite dans ce pays qu'ailleurs
بوملکتکت عربدهسی یولی سائر مملکتلرک یوللریند نسبت ایلده
عربدهسی یولی

CHARRETTE. Sorte de voiture à deux roues A. عجلة ذات
ایکی تکرلرک عربدهسی T. گردوند در جرم P. المحاليتين

CHARRIAGE. Action de charrier A. نقل بالعجلة
بر P. نقل بالعجلة
Le charriage coûte souvent plus que la pierre اجرت
عربدهسی نقلهسی طاشکت دکندن زیاده اولور
Le charriage est difficile en hiver امسال مشکدر
عربدهسی یولی نقل امسال مشکدر

CHARRIER. Voiturer dans une charrette ou chariot A. تحميل
عربدهسی یولکتکت T. در گردوند بر نادن P. علی العجالة
معدندن اخراج اولمده Charrier des pierres d'une carrière
Charrier des gerbes du champ طاشی عربدهسی تحمیل ایتکت

خرومندن غلّه دمتلرینی عربیده تحمیل ایله انباره
à la grange نقل ایتمک

On dit qu'une rivière, qu'un torrent charrie du sable, des pierres, pour dire, que dans leur cours, ils entraînent de ces sortes de matières. A. دفع. P. راندن. T. ایلمک. || Telle rivière charrie du sable Charrier avec beaucoup de bruit des pierres دفع احجار طرافه عظیمه ایله دفع و مال ایدر. Et absolument, qu'une rivière charrie, pour dire, qu'elle est couverte d'un grand nombre de glaçons. T. نهر بوز. فیالربله قاپلندی

گردونه. P. سوق الاعمال. A. CHARROL. Conduite de voitures. Dans les temps que les corvées étaient en usage, on exigeait des charrois des paysans qui avaient des chevaux. سخره تحمیل عادتسی جاری اولدیغی عربده رقتلرده بارکییر اصحابی اولان کویلولردن سوق عربده حدمتسی مطلوب ایدی. Il se dit aussi, des corps destinés à transporter les bagages ou l'artillerie d'une armée. || Il sert dans les charrois. عربدلرینک سوقی خدمتده مامور در. Capitaine de charroi. یوک عربدلرینی سوق ایدن نفرانک قپردانی

CHARRON. Artisan qui fait des trains de carrosse, des charriots etc. A. عربدجی. T. گردونه گر. P. صانع الاعمال. عربدجی - اوستدسی

CHARRONNAGE. L'art du charron. A. عربدجیاق. T. گردونه گری. P.

CHARROYER. Transporter sur des chariots. V. Charriage.

CHARRUE. Machine à labourer la terre. A. نواجر. pl. نواجر. Charrue bien. T. عیار. P. ایدر. F. دادین. pl. فدان. Charrue de boeufs. وجد لابلق اوزره جنت قوشلمش صپان. S. سکه. A. Le soc d'une charrue. اوکوز قوشلمش صپان. Le manche de la charrue. صپان دمری. T. سپار. P. حدیده الفدان. Tirer la charrue. صپان فلیسی. T. دست ایدر. P. مقوم. A. On dit figur., - جنت سورمک - صپان سورمک. C'est tenir la charrue que de s'adonner à un travail si pénible. بر مقولده زحمتلو خدمتی ایتمک جنت سورمکدن فرقی یوقدر.

فحلل - سپام. A. CHARTRE. Dépérissement du corps, maigreur. A. لاغری. T. زینوی. T. || Arriqué. - قوریلای. T. لاغری. T. زینوی. T.

کسب نحول ایتمک - حال سپامه گرفتار اولمق

CHARTRE - PRIVEE. Prison sans autorité de Justice. A. محبس. || Il n'est pas permis de tenir un homme en chartre-privee. زندان خانگی. P. بیتتی بر آدمی زندان خانگیده. حبس ایتمک رخصت و جواز یوقدر.

CHARTRE, ou CHARTE. Anciens titres, anciennes lettres patentes des Rois. A. منشور قدیم. pl. منشور قدیمه. P. منشور پشینه. T. اسکی برانلر. T. پشینه. || Trésor des chartres. خزیندهسی. Il se dit aussi, d'un acte solennel qui fait la base de la constitution d'un Etat. T. قانوننامه ملک.

On appelle, Chartre, ou Charte - partie, un acte conventionnel que fait le propriétaire d'un vaisseau avec un marchand qui charge dessus des marchandises. T. سفینه حجتی. سفینه مقاوله نامدسی.

CHARTRIER. Lieu où l'on conserve les chartres d'une abbaye etc. A. دفتر خانه گشادنامه. P. مخزن المناشیر والبروات. T. ترتیبده Charrier en bon ordre. بروات وسندات مخزنای. اولان المناشیر و بروات مخزنای.

CHAS. Le trou d'une aiguille. A. خربه. P. سَم الابرة - خربه. - ایکنه یوردیسی. T. سوراخ سوزن - چشم سوزن - سرفار - ایکنه دلیکی.

CHASSE. Action de chasser des bêtes. A. شکار. P. صید. au T. بازی ایله اولمه. Chasse aux chiens courants. آو - اولمه. T. آلیچی قوش ایله اولمه. P. زاعر ایله اولمه. A. Poiseau. Chasse à la grande bête. صید سباع. P. صید حیوان آوی. Chasse de vol. صید اواده اوچار قوش آوی. La chasse du cerf. آو کنک. آو جیتدی. کیک آوی. طبا. La chasse est défendue dans les plaisirs du Roi. آو بتاشی - آو یری - مکان صید. Pays de chasse. پادشاهک نزدکاملرنده. Chien de chasse. صید و شکار ممنوعدر. Habit de chasse. آو تنمکی. Fusil de chasse. آوچی کوپک. T. شکاری. آوچی قیافتی. T. جامه شکاری. P. کسره صیاد. A. آوچی قیلانی -

Et le gibier que l'on prend. A. صید. pl. صیود. P. نخجیر. T. Faites-nous manger. کندو آوندن کپینور. || Il vit de sa chasse. کندو صیدکدن بزی اطعام ایله.

On dit, Donner la chasse aux ennemis, donner la chasse aux vaisseaux, pour dire, les poursuivre. A. طرد - نقفیه - تعقیب.

پسند *T.* در قضا شتابیدن - در پس شتافتن *P.* عن القضا
اکسیدید دوشوب - قوزالمق - اکسیدید دوشمک - دوشمک
بر قوزالمق || On donna la chasse à un parti de cavalerie
بر بلاوت - بلرک سواری عسکرک تحقیقند مبادرت اولندی
سواری عسکرک قضا کنند سوق مطایای الفار ایلمد طرد
مالطه جکدیر بلری مغرب قورعانلری سفیندلر بنکت
corsaires Et qu'un vaisseau prend chasse,
lorsque ayant rencontré un vaisseau ennemi, il se retire pour
éviter le combat *A.* شتابرو سمت *P.* توجه الی سمت الفرار
فتا حید بیراند طوغری صاپیق *T.* گریز شدن

CHASSE MORTE. Il se dit figur., d'une affaire commencée que
l'on ne poursuit pas, et qui demeure là *A.* متروک علی حاله
پام یصی ذالمش *T.* بی نیچد مانده *P.* مرامتة متروک -

CHASSE - MOUCHE. Petit balai avec lequel on chasse les
mouches *A.* سینکلیک *T.* مکسوان *P.* مذبة

CHASSER. Forcer de sortir de quelque lieu *A.* دفع - طرد
|| قوزدق *T.* بیرون راندن - بدر بردن - بدر کردن *P.*
اعدایی درون ملکدن Chasser les ennemis hors du Royaume
وطنندن طرد Il a été chassé de son pays
کلاب Chasser les chiens, les mouches, les oiseaux اولندی
On dit, que de certaines
herbes chassent le mauvais air, le venin, pour dire, qu'elles
ôtent le venin qui est dans l'air سقیت دفع نباتات
بعض نباتات دافع سقیت بعض نباتات واردر که هوانک رذات و ستمینی - حوادر
دفع ایدر

On dit proverb., qu'un clou chasse l'autre, pour dire, qu'une
nouvelle passion, un autre goût, un autre intérêt en chasse un
autre *A.* جیری جیری بی جیتار *T.* الحیدید بالحیدید یفلج
اوتدق *P.* سوتق

Il signifie aussi, mener, faire marcher devant soi *A.*
|| سوتق *T.* سورمک || Chasser les vaches aux champs
اینگلری Chasser un troupeau de montons
قیرن سحراید سوتق ایتمک
سوریمنی سورمک

Il se dit aussi des choses, et signifie, pousser en avant || La
poudre fine chasse bien plus que la grosse باروت رقیق باروت
غلیطدن زیاده دافعدر La charge n'est pas assez forte pour
chasser un boulet si pesant بوخرتوج اول مقوله کده گرانسگی
اول مقوله اغر کده بی - دفع ایده جک قدر قوناو دکدر

Il faut chasser ce clou dans
la muraille à coups de marteau شو مسداری مدق ایلمد دیوار
روزکار بارانی Le vent chasse la pluie
دفع وطر ایدر

Et poursuivre, tâcher de prendre à la course avec des chiens
قوزالمق *T.* درپی شتافتن *P.* تعقیب *A.*
- طاوشان وکیک قوزالمق || Chasser le lièvre, le cerf etc.

Et poursuivre toute sorte de gibier *A.* قنص - اصطیاد - صید
|| Chasser au fusil || او اولمق - اولمق *T.* شکردن *P.* اقصناع -
Chasser avec le chien couchant
اورمان ایچمده Chasser en fond de forêt
بسم صید ایتمک Je ne souffrirai pas qu'il chasse sur mes terres
طیرانم داخلده - ملکم ایچمده صید ایلمسنی قبل ایدهم
او اولمسنده رضا ویره

On dit, qu'un homme chasse de race, pour dire, qu'il suit
نزع الولد نزعاً - اولود سر ایید *A.* ل'example de son père
- فلان کمنه صوی قوغر - اولاد باباسنه جکر *T.* الی ایید
Et qu'une voiture chasse bien, pour dire, que son mouvement
est prompt سبک رفتار بر عرب - سریع السیر بر عرب
چاپک یورر بر عرب

- شکاری *P.* قنصاع - صیاد *A.* CHASSEUR. Qui chasse
|| آوجی *T.* صیدگر - نخچیران
آوجی - خواتین صیادات زینده ایدیلسر
- Il signifie aussi, un soldat plus lesté, plus
agile *T.* سبکار سکری نفری

CHASSIE. Humeur gluante qui sort des yeux malades *A.* رمص
چپاق *T.* ریمه چشم - کیخ - زفک - پیچ *P.*

CHASSIEUX. Qui a de la chassie aux yeux *A.* ارمص -
عین *A.* Des yeux chassieux || چپاقو *T.* ریمه گرفتند - پیچدار
چپاقو کوز *T.* چشم ریمه دار *P.* رمصا

CHÂSSIS. Ouvrage de menuiserie où l'on met des vitrages pour
empêcher le vent *A.* || جرجوه *T.* جارچوپد *P.* إطار العوزنة
او طه سنک پنجره لرده ایکی
جام جارچوپدسی Chassis de verre فات جارچوپد واردر
Chassis dormant. Un chassis
qui ne se lève, et qui ne s'ouvre point *T.* یوزدن او یئامز ییرو
جارچوپد

CHASTE. Qui s'abstient des plaisirs d'un amour illicite *A.*

طاهر الذیل - ارباب العفة pl. اهل العفة - عفا pl. عفيف
عفيف Homme chaste || اهل عرض T. پاکدامن P. متحرم -
الودع جرکت فسق و فجور - عفيفه خاتون Femme chaste آدم
اولمیان زن پاکدامن

Il signifie aussi, éloigné de tout ce qui blesse la pudeur, la modestie A. عفا - نازید - صالح A. عفيف
نأ - پاکیزه - پارسا - سپید کار P. نازید - صالح A. عفيف
عفا و نوازدت اوزره Amour chaste || تمیز T. الودع فسق
خلفاً و خلفاً - قلباً و قلباً ارباب صلاح و نوازدتندر et d'esprit
Cela blesse ظاهرأ و باطنأ صاحب نوازدتدر - نازه الطبعدر
بوكيفيت سوامع اهل صلاحی تخدیش les oreilles chastes
مقالات Il n'a que des pensées, des discours chastes ايدر
الفاظ و تعبیرات عفت - صالح و افکار نازید صاحبدر
سبک و سیاق Style chaste نما و افکار صلاح انما صاحبدر
عفاي الودع

CHASTEMENT. D'une manière chaste A. عفيفاً - عفاي
Vivre chastement || اهل عرضجه T. پاکیزه کاراند P. والنزاعة
بالعفاي والنزاهد امرار وقت زندگانی ایتتمک

CHASTETE. Vertu par laquelle on est chaste A. عفت - عفاي
پارسایی P. عصمت - نوازدت الخلق - نوازدت النفس - عفاي
و فایده ادا ب Garder la chasteté || اهل عرضلق T. پاکدامنی -
بوكيفيت محل عفاي Cela blesse la chasteté عفت ایتتمک
Il se prend aussi pour une entière abstinence des plaisirs
de l'amour A. زهدات P. زاهدی - پارسایی - زاهدی T. مستحیات
نفسدن کساهد

CHAT. Animal domestique qui prend les souris A. ستور - ستور
Gros chat || کدی T. گریه - بیک - پوشک P. قطاط pl. قط - درة
سیاه - ستور اسود chat noir ایری کدی - درة جسيمه کدی
Roder comme un chat کبی خابین Traitre comme un chat
کدی کبی طولاشمق On dit, Au chat, au chat, pour faire fuir un chat A. عفس عفس
نفسدن کدی

On dit proverb. des gens qui s'accordent mal ensemble, qu'ils s'accordent, qu'ils vivent comme chiens et chats کدی
کدی بیلری کدی On dit aussi, Éveiller le chat qui dort, pour dire, réveiller une affaire qui était assoupie کدی
کدی بیلری کدی

CHÂTAIGNE. Sorte de fruit A. بلوط الماک P. بلوط الماک
Châtaignes قینامش کستانند Châtaignes bouillies || کستانند T.

فاورلمش کستانند - کباب کستانند rôties

CHÂTAIGNIER. Arbre qui produit les châtaignes A. شجر
کستانند آجایی T. درخت شاجبلوط P. البلوط الماک

CHÂTAIN. Qui est de couleur de châtaigne. Il ne se dit que
du poil et des cheveux A. اشقر P. اشقر T. شاجبلوطگون
قورمال صاج - شعر اشقر Cheveux châtains || کستانند رنگی -
آجق قورمال Châtain clair

CHÂTEAU. Forteresse A. حصن pl. حصون P. باره - دیز - دیز
سنگت خارا اوزرنده واقع Chateau sur un rocher || حصار
sur une montagne یا لچین قیا اوزرنده بر حصار - بر حصن
Le château commandait la ville بالای کوده واقع بر حصن
شهر اوزرنده - فلان حصن شهر اوزرنده حواله اولور ایدی
On dit proverb., Ville prise, château rendu مشرف ایدی
On dit aussi, شهر آنجه حصارک ویره سی حاضر در
Faire des châteaux en Espagne, pour dire, faire des projets
یدی اقلیده بنا قورمش T. ایدی

Il signifie aussi, la maison où demeure le seigneur d'un lieu
|| Il s'est retiré à la campagne قوناق T. سرا P. دسيعه A.
بیلاقده کند و سرا بنده چکدی dans son château

CHÂTEAU de poupe, ou Château d'arrière, et Château de proue
on Château d'avant. L'espèce de logement qui est élevé sur la
poupe et sur la proue d'un vaisseau A. السفينة
قصر الذنب السفينة کاش پیش کشتی P. وقصر الصدر السفينة
کاش پس کشتی و کاش پیش کشتی کاشک باش کوشکی T.
کاشک قیچ کوشکی و کاشک باش کوشکی

CHAT-HUANT. V. Hibou.

CHÂTIER. Pnnir A. تنکیل - اعقاب - عفاي P. مجازات بالنقمة
C'est || تادیب ایتتمک T. تادیب کردن - گوشمال کردن
au père de châtier ses enfans و گوشمالی پدر
Les fléaux dont Dieu châtie les پدر لرینک و طیفند حالیدر
بنی نوع آدمی قهر و تنکیل صندده ارسال الهی
Celle ville s'est révoltée, mais on l'a rigoureusement châtiée par la perte de ses privilèges, et par la
mort de grand nombre des plus coupables فلان بلده نک
اهالیسی رفع لوای بغی و عصیان ایلدکلریند بناء مظهر اولد
کلدکلری امتیازاتک نسف و العاسی و بیلرینده زباده الودع
جوم و قباحیت اولدش اکثر سرکشاکت کردن عتو
و مفسدنلریند بلا امان سیف دمار و سیاست حوالدسیله
فلان بلده نک اهالیسی - تادیبات لایقکلری اجرا اولدی

درو گریوه عصیان اولدفلرینه مبنی مقدما حقلرینه
ارزانی فلان شرط امتیاز رفع وترقیم و بینلورنده قبايع
غلطه ایله متهم اولمش اولنر بلا امان قتل و اعدام اولنورق
Quand il plait à Dieu de مظهر تادیب شدید اولمشلوردر
امر تادیبمزه اراده صمدانیه تعلق ایلدیکی nous châtier
حالده

تادیب کرده - گوشمال گشته P. معاقب - سنگل Châtié. A.
مظهر تادیب اولمش - تادیب اولنمش T.

CHÂTIMENT. Punition A. نکال - عقاب - جزا P. جزا - عقوبت - نکال
Rude, تادیب خفیف Léger châtimement || تادیب T. گوشمال
Cruel, sévère عقاب اکید - تادیب شدید rigoureux châtimement
Un visible châtimement de Dieu تادیب بی رحم قبل
یزدانیدن ورود ایدوب بادئی نظرده معاین اولان بر تادیب
ایتدیکی خطا S'il a failli, il en a reçu le châtimement
مقابلنده جزاسنی بولدی

CHATON. Petit chat A. دروس البرة - حریر A. دروس البرة pl.
کدی یاوریسی T. پوشک بچه P.

CHATON. Terme de joaillier V. Oeuvre.

CHATOUILLEMENT. Action de chatouiller A. غلغلیجه P. دغدغه
|| Être sensible au moindre cha- قحیقلمده - قحیق T. غلغلیجه
touillement || se dit aussi, متاثر اولمق
de certaines impressions agréables qu'on sent quelquefois A. هزرت
Le chatouillement des sens || اوینایش T. جنبش P. تهرهز -
تهزهز حواس

CHATOUILLER. Causer par un attouchement léger un tressail-
lement qui provoque à rire A. ایرات الدغدغه - تدغدغ A.
Chatouiller quelqu'un aux côtés || قحیقلمق T. غلغلیجه آوردن
On dit, que le vin cha- بر کمسنه بی یانی طرفنه قحیقلمق
touille le palais, que la musique chatouille l'oreille, pour dire,
qu'ils flattent agréablement les sens باده مورث هزرت کام والحنان
On dit, Chatouiller un cheval de موسیقیه تنشیط سامعد ایدر
دآبدیی مهمیز ایله قحیقلمق T. فپرور

CHATOUILLEUX. Qui est fort sensible au chatouillement A.
On - تیز قحیقلنور T. زود غلغلیجه پذیر P. سریع الدغدغه
dit figur. qu'un homme est bien chatouilleux, pour dire, qu'il
s'offense aisément A. سریع الانفعال P. چاپک T. زود خشم
Et qu'une affaire, qu'une question est bien chatouilleuse,
pour dire, qu'il la faut traiter avec grande circonspection فلان

مصلحت وفلان مطلب بغایت نازکدر

CHATOYANT. Il se dit d'un objet dont la couleur varie sui-
vant la direction de la lumière qui le frappe A. متحول الالوان
|| پذیرای رنگهای گوناگون P. درلو درلو رنگار باغلو T.
Étoffe chatoyante, pierre chatoyante و حجر متحول الالوان
متحول الالوان

CHÂTRER. Ôter les testicules A. اختصا - استلال الخصية
حادم ایتیمک T. آختن - خایه کندن P. اجتناب - جب
- En parlant des animaux, on emploie les mots A. امعال - مغل
Châtrer un cheval, un chat دآبدیی وکدی بی || اندمک T.
اندمک - امعال ایتیمک

On dit figur. Châtrer un livre, pour dire, en retrancher ce
qui choque les bonnes mœurs, la religion ou le Gouvernement
از منہیات پاک ساختن P. تنقیص عن اولمنیات A.
On a châtré cette histoire en بیرامز شیلورن تمیزلمک T.
بوتار بخک وافر محالترینی محتوی اولدیغی
منہیاتدن تنقیص ایلدیلر

CHÂTRÉ. A. مسلول الخصية - مختصا
کنده - خایه کشیده P. En parlant des animaux A. طواشی -
حادم T. آخته - خایه
اندمش T. معول

CHÂTREUR. Celui qui fait métier de châtrer des animaux A.
Châtreur de || اندیجی T. خایه کن - خایه کش P. معال
معال الکلاب

CHATTEMIITE. Il se dit d'une personne qui affecte une con-
tenance flatteuse pour tromper quelqu'un A. رواغ - محادل P.
Il a beau faire la chatte miite, || دکو مزاجلو T. روباه منش
دکولک ایتیمسی عهدر بنی قوفد
کتوره مز

CHAUD. Qui a de la chaleur A. حار - سخن - سخنین P.
طبیعت نار حار در || استیجق - استی T. گرم
Le soleil est bien chaud aujourd'hui بوکون شمسک حرارتی
Eau chaude هواي حار Temps chaud زیاده در
Mettre quelque chose sous les cendres chaudes بر
استیجق کول ایچنده - شیی رماد حار ایچنده دفن ایتیمک
Prendre un bouillon chaud مرقه حاره تناول ایتیمک
استیجق ات صوبی ایچیمک -

BAIN CHAUD. A. حمامات P. گرمایه T. گریه
Fer chaud A. حیدد محما P. تنفیده T. آهن
قیزغن دمور

یانش فرون T. تنور نابیده P. تنور محتم A. Four chaud
- On dit, Pleurer à chaudes larmes, pour dire,
چشم نمکیندن اسب باران دموج
دیدن غم الوددن ریزان اشک - ایله سخین العین اولمق
- Et proverb., qu'il faut battre le fer pendant
qu'il est chaud, pour dire, pendant qu'une affaire est en bon
train, il faut travailler à la faire finir T. دسر طاونده ایکن
دوکللو در

مهیج - حار A. Il signifie aussi, qui procure de la chaleur
قیزدیرنجی - اسیدنجی T. ناب افزا - گرمسار P. الحرارة
Herbes chaudes نباتات الحار T. نباتات حار
On dit d'un écrivain, d'un orateur, d'un
peintre, qu'il est chaud dans la composition, pour dire, que sa
composition est vive, animée A. فلی پر آتشدر
سبک و ترکیبی - فلی پر آتشدر
محض آتشدر

حماء محروقة A. Une sorte de fièvre violente
یا قیجی T. تب گرم P. حماء صالب - حیات محروقة P.
On dit proverb., Tomber de fièvre en chaud mal, pour
dire, tomber d'un médiocre mal dans un plus grand P. از باران
یخسوردن فاجر ایکن طلوید T. گریخته وزیر ناودان آمده
استمددن فاجر ایکن حیات راست کلمک - راست کلمک

On appelle à la guerre, Une attaque chaude, Une occasion
وقعة A. chaude, celles où le combat a été rude et sanglant
پرخاش گوما گرم P. مقارعة شدید الحمیا - شدید الاستحرار
On dit aussi, Chaude alarme, pour dire,
کسکین T. تفریع شدید A. - قیزغن دویوش T.
On dit aussi, La donner bien chaude, pour dire,
donner une grande alarme, en faisant le mal plus grand qu'il
n'est T. مبالغه ایاد اورکنتی ویرمک

On dit des femelles de quelques animaux, qu'elles sont chau-
des, pour dire, qu'elles sont en amour A. مستحرم - مستحرم
ارکمه - کوسنیک T. گشینیات P. مستطیر - مستحرم -
ارکمه - کلبه مستحرم Chienne chaude || یلا فیش - فیزمش
فیزمش کوپکت

مستشيط المزاج A. Qui se met facilement en colère
آتش T. قیز مشرب - آتش مزاج P. قیز - متلفظ المزاج -
متلفظ مزاج P. قیزغن مزاجلو - خویلو
مستشيط المزاج Il a la tête chaude

محروور الدمندر Il a le sang chaud الدمندر
قانی قیزغندر -

Il se dit aussi, d'un homme ardent, vif et empressé à ser-
vir ses amis, qu'il est ami chaud A. محبت حمیم
- نیرنلو دوست T. دوست گرمکار P. Et d'un homme indif-
férent sur une affaire, que cela ne lui fait ni froid ni chaud
- کندوید کوره بو ماده نک شدت و ملایمتی مساویدر
Et figur., d'une chose qui ne sert ni ne nuit à une affaire, Cela
ne fait ni froid ni chaud مساویدر
بو شیکت - بو شئی ند خیری موجب وند شئی مستازمدر
- Et d'un homme qui ne se
détermine ni d'un côté ni de l'autre, qu'il n'est ni chaud ni
froid گرمیتلو وند صوغوق طاوانور

CHAU, signifie aussi, récent. Ainsi on dit, Cela est encore
هنوز طومانی جیقار

Il signifie aussi, chaleur A. حر - حرارت P. گرما
حر شدید وار || صیادلق - استیلک T. Il fait grand chaud
Souffrir le chaud - حرارتده اولمق Avoir chaud
et le froid گرم و سرده تاب آور - حر و بردی تحمل ایتمک
فرط حرارتدن جاکت Crever de chaud استطاعت اولمق
حرم فرطدن Mourir de chaud, étouffer de chaud جاکت اولمق
Il fait chaud هلاکت اولمق و حر شدیددن نفس طوتلمق
dans cette chambre comme dans un four, comme dans une étu-
ve On - بو اوطد فرون کبی و یاخورد حتما کبی صیاددر
dit figur., qu'il fait chaud à une accasion, à une attaque, pour
dire, qu'il y a beaucoup de périls à essayer وقعت و بو حال
آتش محتردر

À LA CHAUDE. Sur l'heure, dans le même moment T. طومانی
همان طومانی طومانند طومانند || طومانند
همان طومانی On attaqua l'ennemi à la chaude
طومانند دشمن اوزرینه هجوم اولدنی

CHAUDEMENT. En sorte que la chaleur se puisse conserver
T. در حال گرمی P. بالحاراة - علی حال الحاراة A.
لا یقی Se bien vêtir, et se tenir chaudement || صیادلق اوزره
Mettre de la viande devant le feu pour la tenir chaudement
لحمی حال حرارتده محفوظ طوتلمق
- Fi- حرارتده ابقا ایچرن آتش فارشوسند وضع ایتمک
gure, Avec ardeur A. P. بحاراة البال T. با گرمی دل

بر مصالحتی Pursuivre chaudement une affaire || گرمیتلو- ایلله
Prendre une affaire chaudement گرمیت ایلله تعقیب ایتمک
بر مصالحتی گرمیتلو طوتیق- بر مصالحت گرمیتلو تشبث ایتمک

CHAUDIÈRE. Grand vaisseau de cuivre où l'on fait bouillir
quelque chose .A. مرجل pl. مواجل - مواجیل pl. موعیین
مرجل مطبخ Chaudière de cuisine || قزان T. قزانان - لوید
بریاچی قزانانی مطبخ de teinturier قزانای -

CHAUDRON. Petite chaudière .A. مسخمن pl. مساخمن
Eenrer un || کوچک قزان T. قزانیکیره- آتباد P. تساخین
Mettre un chaudron sur le feu آتبادیی سلمک
آتبادیی آتش اوزرینده وضع ایتمک

CHAUDRONNÉE. Ce qu'un chaudron peut contenir .A. مل
کوچک قزان طوسی T. یکت آتباد پر P. المسخنة

CHAUDRONNERIE. Marchandise de chaudronnier .A. متاع
P. اوانی نحاسیة pl. امعة نحاسیة pl. نحاسی
قزانچی مالی- باقرچی مالی T. مسین

CHAUDRONNIER. Artisan qui fait, qui vend des chaudrons et
autres ustensiles de cuisine .A. بايع - بايع الامعة النحاسیة
قزانچی - باقرچی T. مسگر P. الاواني النحاسیة

CHAUFFAGE. La quantité de bois que l'on consomme dans
une année pour se chauffer .A. زاد P. ذخر الحطب المحرق
|| Il m'en coûte vingt ياقدجق اوطون ذخیرهسی T. دیمه
مخاندوده ياقدجق اوطون Bois de chauffage شوقدر عربده بالغدر
ياقدجق اوطون - المحرق

CHAUFFER. D. muer de la chaleur .A. احمرار - استخا
Chauler des draps گرم ساختمن P. تسخیم
Chauler - جار شفاوی استمق - جار شفاوی استخمان ایتمک
هواده بوردت اولمئل کدوکی تسخیم
ایادی و اقدامی استخمان Se chauffer les pieds, les mains
P. حمو .A. il est aussi neutre - ال ایاتی استمق - ایتمک
فرون || پانهق - فیزمق T. گرمیدن
و حتام پانر

CHAUFFEUR DE L'EAU. .A. گرم P. استخمان الماء - احمام الماء
Chauler le four, le poêle .A. صواستمق T. کوردن آب
تغیدن تنور P. احماا التنور - اسجار التنور - تسجیر التنور
فرونی قیزدرسق - فرونی یاقدهق T. نابیدن تنور -

CHAUFFÉ. .A. استنش T. گرم گشته P. مسخن

یانش - قیزمش T. گرمیده - تغیده P. محتا - محتم

CHAUFFERIE. Forge destinée à forger le fer qu'on veut ré-
duire en barres .A. اتون الحداد pl. اتاتین الحداد
کوره P. کوره - دمرچی اوجاغی T. آخنگر

CHAUFFOIR. Lieu d'un monastère où l'on va s'échauffer .A.
مناستر اوجاغی T. کانون دیر P. کانون الصومعة

Et les linges chauds avec lesquels on couvre, on essuie
un malade .A. کمدات P. کمدات pl. کمداة
On lui a mis plusieurs chauffoirs, et on ne
peut l'échauffer ولا نکت اوزرینده کمدات کثیره وضع اولنمشیکن
Et un linge de propreté pour
حیض نزی - حیض پچاوریسی T. معرکه - حیضة .A. حیسیندی ممکن اولدمدی
les femmes .A. اتون البصاا .A. کرجچی اوجاغی T. کوره کجگر P. اتاتین البصاا pl.

CHAUFFOUR. Grand four à cuire la chaux .A. جصاا P.
Ouvrier qui fait la chaux .A. جصاا P. کرجچی
کرجچی T. کوره کجگر P. اتاتین البصاا pl.

CHAUMAGE. Action de couper le chaume .A. جزة الحظافة
Et le temps auquel on coupe
T. وقت درو کاهن P. موسم الجزاز الحظافة .A. اکیز کسیمدی وقتی

CHAUME. La partie du tuyau des blés qui reste dans le champ,
quand on les a coupés .A. قصارة - حظافة
Maison couverte de chaume || صمان دیبی - اکیز T. کاهن
اوستی صمان دیبی ایلله - قصارات ایلله پرشیده اولان خاند
|| Il se prend aussi pour
Zai gndem P. قصبه الزرع .A. le tuyau tout entier du blé
اکین اوزدکی T.

CHAUMIÈRE. Petite maison couverte de chaume .A. حص pl.
Méchante chau- || ایزبد - نی انبا - تواره P. خصاا
Il loge dans une chaumière
کوئی ایزبد - حص خسیس
بر ایزبدده افاست ایدر

CHAUSSAGE. Entretien de la chaussure .A. دارکت الخفان
فابی - ایاتی فابی ندارکی T. ندارکت پای افزار P.
|| il dépense tant pour la coiffure, tant pour le
باش کسرهسی انچون شوقدر و ایاتی فابی
انچون شوقدر افجه صرف ایدر

CHAUSSEE. Levée de terre qu'on fait au bord de l'eau, pour
retenir l'eau d'une rivière, d'un étang .A. عصبه pl. عصبه

عضد La chaussée d'une rivière, d'un étang || دیواره T. بازو
Et une - نهرک وصو بندینکت دیواره سی - نهر وعضد برکه
levée qui se fait dans des lieux humides, pour servir de chemin
T. راه آزیاند P. طریق مرصوف - رصفات pl. رصفه A.
Les || فالدرم دوشدلی بول - فالدرم - طاش دوشدلی بول
Romain ont fait la plupart des grands chemins en manière de
روماتیون شاهراجلرک اکثریسنی رصفات مستحکم
رومالو اولو بوللرک اکثریسنی طاش - صورتند وضع ایلدیبار
A. Rez-de-chaussée. Le niveau du terrain || یور بوزی - یور برابرکیسی T. روی زمین P. سطح الارض
Cet appartement est au rez-de-chaussée زمینده
سطح ارضده در - برابر در

تینعل - انتعال A. Mettre des bas ou des souliers || آبیاق T. پای افزار نهادن P. تخفیف - نلبس النعل -
نلبس مسامیت ایتمک Chausser ses bas || قابی کیمک
نلبس نعال ایتمک Chausser ses souliers جوراب کیمک -
On dit qu'un bas, qu'un soulier chausse
بوجوراب و بو پاپوش
ایاغده اویغون کلور - ایاغده اوفاتی کلور

On dit figur., Chausser de près les éperons à quelqu'un, pour
dire, poursuivre de près quelqu'un qui s'enfuit A. استذناپ
بر T. در پس فلان مهیمیز زن شتاب شدن P. تققیسی
کمسندنکت قوبرغنی صالیوبیرمیرب ایزینی بصدرق کتمک
آبیاق قابی کیمش T. پای افزار پوش P. منعل A. Chausse.
- On dit proverb., qu'un homme est sorti un pied chaussé et
پاپوشسر
قاجدی

CHAUSSES. Culotte, caleçon A. سرایللات pl. سرایل
شلواری ایلکلمکت Attacher ses chausses || طون T. شلوار
Chausses de drap جوقد شلوار V. aussi Caleçon. On dit proverb.
d'un homme qui est fort pauvre, qu'il n'a pas de chausses
آیاننده کیمیدجت طونی یوقدر

CHAUSSE. Une pièce de drap taillée en capuchon pointu, dans
laquelle on passe des liqueurs qui ont besoin d'être clarifiées
جوقد کلاه T.

CHAUSSE-TRAPE. Instrument composé de quatre pointes de fer
disposées en triangle, dont trois portent toujours à terre, et la
quatrième demeure en l'air A. حسمکت P. سیالنج T. دمور

On sème des chausse-trapes sur une
brèche ou dans les endroits où la cavalerie doit passer, pour
en rendre le passage difficile رخنه ظهور ایدن
یورلرنده وباخود سواری عسکرکت کچدجکی محللرده
Chausse-Trap. تصعیب معابر ضمنده حسمکت نشر ایدرلر
Plante. V. Chardon étoilé.

CHAUSSETTE. V. Bas.

CHAUSSEON. La chaussure qu'on met au pied nu, avant que
de prendre les bas T. ترلکت

CHAUSURE. Ce que l'on met au pied pour se chauffer, comme
souliers, pantoufles, bottes etc. A. خف pl. خفای P. موزه
خف لطیف || آبیاق قابی T. پاپوش - افزار
Chausure malpropre مقذر قابی - خف
Chausure à l'antique قابی کار قدیم آبیاق قابی

CHAUVE. Qui n'a plus de cheveux, ou qui n'en a guères A.
رودجکاد - لغسر - دغسر P. اجالچ pl. اجله - صلغان pl. اصلاع
باشی طاز T. تویل - لغ -

CHAUVE-SOURIS. Sorte d'oiseau nocturne A. خفافش pl. خفافش
Les chauve-souris ne commencent à voler que le soir
|| بیراشه T. موشک - شبانور - شپره P. وطواط -
بیراشه قوشی اخشام
وقتنده طیرانه بداه ایدر

CHAUVETÉ. État d'une personne chauve A. صلغ P. دغسری
طازلق T.

CHAUX. Pierre calcinée par le feu A. جص P. کچ
کرچ T.

Le chef || باش T. سر P. رؤس pl. رؤس A. Tête
شعایر غزادن معدود اولان اغصان
Le chef غاردن مصنوع اکییل افتخار ایله مکمل بر رؤس
On dit, Tant de Saint Jean - حصرت یحناکت سر مبارکی
de chefs de bétail, pour dire, tant de pièces || Il a deux cents
chefs de brebis ایکیوز رؤس اغنامد مالکدر

Il se dit figur. de celui qui a le premier rang, la princi-
pale autorité dans un corps, dans une assemblée A. رئیس pl.
Le Pape est le chef vi-
sible de l'Eglise || باش T. سرور - سرکرده P. رؤسا
ریم پاپاسی آیین عیسوینکت رئیس مرئی
Le chef d'une assemblée و معاینیدر
Les chefs سرکردگان لشکر - سروران لشکر - رؤسای عسکر
de l'armée سرکردنک
Chef de bandits اشقیا سرکردنک
Chef de faction

رئيس *A.* Il se dit aussi d'un général d'armée. سرکرده سی سابقه - سپهسالار *P.* امام الجیش - امیر الجیش - الجیش *P.* Il est du devoir d'un bon chef de . . . باشوغ - سر عسکر *T.* سالار شو وجهله حرکت ایتمک سر عسکرک لازمه . . . شروط ماموریتنی بیلور بر سر عسکره کوره واجب - ذمتیدر *T.* On dit, Chef d'escadre, pour dire, celui qui commande une escadre. رئیس *A.* دوننما باشوغی *T.* Chef d'office. آشچی باشی *T.* سر اشپزان *P.* الطبّاخین سرقدحکاران *P.* کیلارجی باشی *T.* سرکیلاری ریاست مطلقه *A.* On dit, Commander une armée en chef, عنوان سرداری ایله اداره - عنوانیه اداره عسکر ایتمک *T.* On dit aussi, Être en chef dans une affaire. باش اولدوق بر مصلحتک اوزرنده اولمق *T.* باش اولدوق بر ایشک رؤیتنده *P.* امر مذاکره *T.* Être en chef dans une négociation مداومت ایتمک *P.* On appelle, Greffier en chef, le premier greffier. باش کاتب *T.* سر کتاب *P.*

En parlant de biens, de successions, on dit, De son chef, *T.* از روی خویش *P.* عن ذاته *A.* pour dire, de son côté. عن ذاته شو *T.* Il a tant de bien de son chef کندو طرفندن *P.* Il a eu cette terre du chef de sa femme. قدر ماله مالکدر *T.* جفتلک عن زوجته مستقل اولدوق داخل ملکی اولمشدر *P.* On dit aussi, De son chef, pour dire, de sa tête, de son propre mouvement. کندیلکندن *T.* خود بخود *P.* برأس *A.* eela de son chef, sans en avoir ordre. یونیکن خود بخود ابتدی

On dit, Les chefs d'une accusation, pour dire, les articles, *T.* مواد التهمة *A.* Et crime de lèse - majesté au premier chef, pour dire, attentat contre la personne du Prince. خیانت عظمانک درجه اولاسی *T.* Et crime de lèse - majesté au second chef, pour dire, attentat contre l'intérêt de l'État. ذات دولته خیانت - خیانت عظمانک درجه ثانیه سی *T.* مصلحت ملکه طوفنور خیانت

CHEF - D'OEUVRE. Ouvrage que font les ouvriers, pour faire preuve de leur capacité. نمونه استادکاری *P.* انموزج الصناعة *A.* Présenter son chef - d'oeuvre. استادلق اورنکی *T.*

الصناعتی اولمق اوزره اعمال ایلدیکی فلان شیء عرض *T.* Figur. Ouvrage parfait en quelque genre que ce puisse être. عین الصنایع *A.* ویتقدیم ایلمک *P.* نقاوة الصنایع - عین الصنایع *T.* گل روی سپد - آبروی - کار *P.* Ce palais est un chef - d'oeuvre d'Architecture. بو سراى فن معمارینک *T.* Cette beauté est un chef - d'oeuvre de la nature. بو حسن وبلاحت سر آمد کار خلقتدر *P.* Ces tableaux sont des chefs - d'oeuvre مقولاسیدر *T.* كرسى الايالة - مقر الحكومة *A.* Chef-lieu. ولايةک باش قصبه سی *T.* قرارگاه حکومت *P.* Il faut rendre hommage au chef - lieu. حقنه ایفای وجیهه *T.* احترام اولملو در

CHÉIK. Chef de tribu chez les Arabes. شیخ *A.* pl. شیوخ

CHÉLUDOINE. V. Eclairer.

CHEMIN. Voie, route. طریق *A.* pl. طرق *T.* سبیل *P.* Che - min battu. راه - راه خوابیده *T.* راه - راه *P.* مسالک *A.* pl. مسالک - صراط - طریق مکشوف *A.* Chemin frayé. چیکنممش یول *T.* خسپیده *P.* Vilain, mauvais chemin. آجامش یول *T.* راه گشاده *P.* Chemin uni. فنا یول *T.* راه نا خوش *P.* طریق قبیح *A.* pierreux. دوز یول *T.* راه هموار *P.* مستوی *P.* طاشلق یول *T.* راه سنگستان *P.* طریق کثیر الاحجار - راه - راه آجار *P.* طریق ذوالجروف والخروق *A.* raboteux. طریق کثیر الوحل *A.* fangeux. جاقر جقور یول *T.* نا در برابر *P.* جاموری - جامورلی یول *T.* راه گل الود - راه وحلناک *P.* راه ژرفناک *P.* طریق محفر *A.* creux. چوق یول *T.* راه درشت *P.* طریق طائف *A.* Chemin ferré. جقورلی یول *P.* طریق مفروش بالحديد *A.* Chemin de fer. پک بر یول *T.* دسور دوشدلی یول *T.* راه آهن گستریده *P.* طریق جدیدتی *P.* Chemin passant, celui par où il passe beaucoup de monde, ou Chemin fréquenté. راه رفتد *P.* طریق مسالک *A.* Chemin گذرگاه ناس اولان یول - ممر عامه بر یول - یول طولاشقی *T.* راه گرده پیچ *P.* طریق معتسف *A.* detourné. معاجیل طرفدن *T.* طریق معجال *A.* Chemin کسدرمه یول - مقاصیر طرفدن *P.* بر طریق - بر طریق *P.* مستل *A.* Petit chemin ou sentier. عربده یولی

پسپاده Chemin des gens de pied جویان یولی - جینور T. گریو
 شاهره P. جاده - شارع A. Grand chemin پایه یولی - یولی
 راه آریاند P. طریق موصوف A. Chemin pavé اولو یولی T.
 طرفینی سطور Chemin bordé d'arbres قالدوم دوشایی یولی T.
 طرفینی خندق bordé de fosses اشجار ایله پجواسده یولی
 Monter, enseigner موشقه یولی Chemin de Moscou فارلش یولی
 - دلالت طریق ایتمک - اراند طریق ایتمک le chemin
 Savoir قولانورلق ایتمک - یولی اوکونمک - یولی کونمک
 le chemin اشهای طریق اولمق Couper, fermer, embarrasser
 le chemin Ouvrir le chemin یولی قطع وند وضعیه ب ایتمک
 rendre les chemins libres یولی گشاد ایتمک
 بوللری - بوللری امین ایتمک - واحد خطردن اراده فامق
 Traverser le chemin میان روانع وحوالسدن بوی فلدق
 Quitter le chemin ایچندن کچمک - طریقندن مرور ایتمک
 son chemin ترک ایتمک ترک ترک
 Il me vint couper chemin فیدمده اولدی
 Ce chemin va, mène, conduit en tel endroit بو طریق فلان
 Il se détourna de son chemin طرفه موعلدن
 طریق مقصودن انحراف ایلدی - طریقندن عدول ایلدی
 Ne quittez pas ce chemin یولندن صایدی -
 Prenez le chemin à main droite, à main gauche یولی بواقمده - ایتمک
 صاغ - عانکد ویاخود عوانکد کلان یولی طوت
 Il ne tient point de chemin, il va à travers champs یولدن روانده
 Se mettre en chemin اولموب قارالار ایچندن کیدر
 Tout le long du chemin یوله جیتیق - ایتمک
 À mi-chemin طریقده یولی
 Vous êtes mal monté, vous demeurerez par les chemins راکب
 Allez par là, c'est le droit chemin اولدیغک دابد ایشده یواسن یولده
 اول طرفدن روانه اول ره راست
 Suivez ce chemin-là اول یولدن - اول یوله طوعری کیت
 Poursuivez votre chemin یولده طریق منازقت ایلمه
 Cet homme ne fait qu'aller et venir; il est toujours par voie et par chemin خالی وذهابدن
 Il y a bien du chemin d'ici دوخ heures بو طرفدن اول سحله فدر وافر یول وار در
 Une journée de chemin یولی ایکی ساعتک یولی
 Chemin faisant طریقده خلال طریقده کولمک یولی

Se faire chemin یولده کیدر ایکن -
 Rebrousser chemin یولده یولدن ورد ورجعت ایتمک
 Chemin praticable یول آلق ممکن
 impraticable کیدیلور یول T. راه آسان گذار P. المرور
 کیدلور یول T. ره نا گذار P. طریق ممنوع المرور

On dit prover., à chemin battu, il n'y a point d'herbe, pour dire, qu'il n'y a point de profit à faire dans un négoce dont trop de gens se mêlent T. بتمز ایشلک یولده اوت بتمز

Figur. Moyen, conduite qui mène à quelque fin A. طریق -
 Il veut faire fortune, mais il n'en prend pas le chemin طریق السبیلده - طریق موحل
 کسب مال و ثروت قیدنده
 Il aspire à l'ambition اکا موحل اولدجق طریق سارک ایتمز
 خواهشکار
 aux dignités, mais on n'y arrive pas par ce chemin
 جاه ورتیدر اما طوئدیغی طریق ایله واصل مقصد اولدمز
 La vertu est le chemin de la gloire طریق
 Le chemin de la perdition est large موحل اقبال وسعادتدر
 Les hérétiques ne sont pas en bon chemin طریق عصیان وسفاحت ووسعدر
 ارباب رفتن و بدعت سالک راه رشاد
 صراط مستقیم اوزره سالک دکلردر - دکلر در

On dit figur., qu'un homme va son grand chemin, pour dire, qu'il n'entend point de finesse à ce qu'il fait, à ce qu'il dit T.
 Et qu'il va toujours son chemin, طوعری یولدن هیچ شاشدر
 pour dire, que rien ne le détourne de ce qu'il a entrepris T.
 Quelque chose qu'on lui dise, il va toujours son chemin دیسونلر و طیفدسی
 On dit, Aller le droit chemin, pour dire, procéder avec sincérité, sans tromperie T.
 مسالک
 وهو شاهراه راستی واستقامت - استقامتده سلوک ایتمک
 طوعری یولدن شاشدایق - طوعری یولدن شاشدایق - اولمق
 Et suivre le chemin battu, pour dire, s'attacher aux usages établis T.
 طریق موحل کیدر
 Il n'y a rien de plus sûr que de suivre le chemin battu خلیفک کیدر
 Et montrer le chemin à quelqu'un, pour dire, donner exemple T.
 اوک آیتاق - پیس آخنگ طریق عبرت اولمق
 On dit d'un homme qui a mis une affaire en bon train, et qui ne la poursuit pas, qu'il demeure en beau chemin مصلحتنی

CHEMINÉE. L'endroit où l'on fait du feu dans les maisons pour
s'échauffer. *A.* كَانُون - *P.* كَانُون - *T.* كَانُون - *آشداں*
|| Tuyau de cheminée *اوجاق بریسی* Ramonneur de cheminée
اوجاق طوتشدی Le feu prit à la cheminée *اوجاق سیورنجیسی*

سروپال - آقمصة pl. قمیص CHEMISE. Vêtement de linge.
کوملکت T. پیرواغن P. جلابیب pl. جلباب - سروپیل pl.
T. پیرواغن سمید P. قمیص ابيضت A. Chemise blanche
پیرواغن P. قمیص اللیل A. Chemise de nuit
P. قمیص النهار A. کیملاکت کوملکت T. شبینه
سروپال A. Chemise de femme کرانز کوملکی T. پیرواغن روزی
ارککت d'homme زنم کوملکی T. پیرواغن زن P. المرد
آقتمس A. Mettre sa chemise حمام کوملکی کوملکی
de bain
پیرواغن - پیرواغن در بر کردن P. تلبس القمیص - تسریل
تبدیل A. Changer de chemise کوملکت کیبمکت T. پوشیدن
کوملکت دکشیرمکت T. پیرواغن تبدیل کردن P. القمیص
T. پیرواغن بر آوردن P. اخراج القمیص A. ôter sa chemise
تسخین القمیص A. Chauffer une chemise جیقارمق
Manche de che- کوملکی آخمتق T. پیرواغن گومیدن P.
کوملکت یکیی T. استقیس پیرواغن P. کم القمیص A.
کوملکت T. گر پسان پیرواغن P. جوربان A. Collet de chemise
On dit d'un homme fort pauvre, qu'il n'a pas de

مردانه مقاومت برله نقد جاننی pour dire, se bien défendre
طوزلو صاتمق

CHERCHER. Se donner de la peine pour trouver A. طلب - جستجو کردن - جویدن P. استفقاد - تنققد - تطالب
بر Arashdermich || Chercher quelqu'un A. جستجو ایتمک
Chercher quelque chose A. جستجو ایتمک
Chercher par tout A. جستجو ایتمک
Chercher à tâtons A. جستجو ایتمک
Chercher de l'œil A. جستجو ایتمک
Chercher du secours A. جستجو ایتمک
Chercher de l'argent A. جستجو ایتمک
Chercher la pierre philosophale A. جستجو ایتمک
Chercher des moyens A. جستجو ایتمک
Chercher des innovations A. جستجو ایتمک
Chercher des excuses A. جستجو ایتمک
Chercher la gloire A. جستجو ایتمک
Chercher une occasion A. جستجو ایتمک
Chercher un passage A. جستجو ایتمک
Chercher l'origine d'un mot A. جستجو ایتمک
Chercher la cause d'un nouveau phénomène A. جستجو ایتمک
Il se dit aussi des choses inanimées || L'eau cherche un passage
مقناطیسوایکند L'aiguille aimantée cherche le Nord
شمال طرفنی ارار

On dit proverb., Chercher quelqu'un par mer et par terre, le chercher à pied et à cheval, pour dire, le chercher par tout T. کوکده یرده آرامق
Et chercher une aiguille dans une botte de foin, pour dire, se donner inutilement beaucoup de peine pour chercher une chose ایکنه
صمان جوالی انچنده
آرامقدر

On dit, Chercher noise, chercher querelle, pour dire, se

mettre à propos délibéré dans le cas de se brouiller avec quelqu'un T. جوینده سر رشته نزاع اولمق

Et chercher un malheur, pour dire, faire des choses capables d'attirer quelque malheur à celui qui les fait T. کالباحث
کندو بلاسنی آرامق - عن حتمه بظلفه کندو بلاسنی آرامق

CHERCHEUR. Celui qui cherche A. طالب pl. طالب
جوینده T. جوینده
جوینده طالبار به وقتنی ضایع ایلمه
cheurs de trésors

CHÈRE. Tout ce qu'on sert dans un repas sous le rapport de la quantité, de la qualité et de la délicatesse A. طعام
خورش P. طعام
Grande chère A. Maigre chère A. بدک T.
Il nous fit la meilleure chère du monde A. مکمل
On fait bonne chère A. نفیس بینظیر ایلمه
اول مملکنده برای اول marché A. لطیف اکل ایتمک
On dit qu'un homme est de bonne chère, pour dire, qu'il aime la bonne chère A. مططرس
Et chère entière, pour dire, un grand repas suivi de plusieurs divertissemens A. ولیمه
سیافت

CHÈREMENT. Tendrement A. باشتیاق
از دل و جان - جان برابراند P. البال
Je l'aime chèrement A. علاقه درون ایلمه - وکولیدن
Je conserve cela chèrement A. اشتیاق بال ایلمه
محبتهم وار در حرز جان - فلان شینی علاقه درون ایلمه
حفظ ایدهرم
کبی صافلم

Il signifie aussi, à haut prix A. غالیها
طوزلو - طوق بها ایلمه - آخر بها ایلمه T. با برای بلند P.
Vendre chèrement sa marchandise A. مالنی اسعار غالیه ایلمه
طوزلو - مالنی طوق بها ایلمه صاتمق - فروخت ایتمک
On dit figur., qu'un homme vend chèrement sa vie جاننی طوزلو صاتمق

CHÉRIF. Nom qu'on donne à un descendant de Mahomet A. شریف
Il signifie aussi Prince chez les Arabes || Le chérif de la Mecque A. شریف المکة

CHÉRIR. Aimer tendrement A. محبت بعلاقة القلب
دل P. محبت عن صمیم البال - محبت بتعشق البال

- جانندن سومک T. از جان و دل دوستی کردن - بستن
Chérir || کوکل بغلیدرق سومک - جان و کوکلدن سومک
احباً و اصدقاسنه تعشق بال ایلد محبت ایتیمک ses amis
Il chérît extrêmement sa femme دوستلرینی جانندن سومک -
زوجدسند - زوجدسند غایت تعشق بال ایلد محبتی واردر
Un prince qui chérît ses peuples علاقه درونی اولان بر پادشاه
زیر دستانی حقنه علاقه درونی اولان بر پادشاه
Un amant qui chérît ses peines, ses tourmens جکدیککی عذاب
دروند عن صمیم البال محبتی درکار اولان عاشق آشنه
Un || سوکولی T. دلپذیر P. مرغوب - محبوب A. Chéri.
Prince chéri de ses peuples محبوب القلوب زیر دستان
En parlant des anciens Hébreux, on dit, اولان بر پادشاه
ملّت مرغوبه جناب ربّ العزت Le peuple chéri de Dieu
واجب - مستحقّ المحبة A. Chérissable. Digne d'être chéri
سویلور T. سزاوار مهر و محبت - شایان مهربانی P. المحبة
La gloire la plus chérissable est celle qui
زیاده مستحقّ محبت و اشتیاق اولان
شان و اقبال انجق فضیلت و صلاحدن منشعب اولاندر
La santé est le plus chérissable de tous les biens
کافه نعمدن شایان - مستحقّ محبت اولان نعمت و صحت وجود در
محبت اولان

CHERSONÉSE. V. Presqu'île.

غلام الاسعار - غلا A. Cherté. Prix excessif des marchandises
بها آرتوفلغی - بهالولق T. بامندی بها - فرونی بها P.
La cherté excessive غلاى مفروط غلاى عظیم
Pourvoir, remédier à la cherté
ازدفاعی - غلاى اسعارک ازدفاعی اسبابنی تحصیل ایتیمک
غلاى اسعاره سبب اولمق Causer la cherté جارهسند باقمق
CHÉRUMIN. Ange du second chœur de la première hiérarchie
پاکان خطّه اول P. کرونیون pl. کرونی A.

کزر P. جزر بری - ذبیح A. Chervis ou Chiroul. Plante
بیان هاوجی T. دشتی

الجبّ T. کمتر P. مردول - مخسول A. Chétif. Méprisable
بووله بر مخلوق || Une chétive créature ose-t-elle s'enorgueillir?
Et - مردول تفاخر و استکباره جسارت ایتیمک جازیمیدر
Un || کوتو T. کم مایه P. محقر - خسیس - رذی A. mauvais
اثنام رذیید صاحبی بر Chétifs مویون fort chétifs
غله خسیسه حصاد ایتیمک Faire une chétive récolte ملنزم

سیمه ای Une chétive chère طعام محقر Avoir chétive mine
خساستنیا صاحبی اولمق

مردولاً - مخسولاً A. Chétivement. D'une manière chétive
Cet homme || الحقیقی ایلد T. کمتراند P. محقر - بالخساسة -
مخسولاً و محقرأ امرار وقت زندگانی ایدر vit chétivement

CHEVAL. Animal domestique quadrupède que nous montons, et
dont nous nous servons pour tirer des voitures ou la charrue

T. باره - اسب P. افراس pl. فرس - خپول pl. خپیل A.
P. فرس اتحم - فرس ادهم A. Cheval noir || بارکیر - آت
سیاه - یانز بارکیر T. اسب سیاه - شبذیز - اسب شبرنگ
قیور بارکیر T. اسب خنگ P. فرس اشهب A. blanc بارکیر
اخرج بارکیر T. اسب جنگار P. فرس اخرج A. gris pommelé
gris moucheté A. truité بقله قیوری T. چپار P. انمش A.
قرل بوز T. بوز P. اصحر A. alezan سیسار T. بوز P. ابرش
کمیت انبر A. bai brun طوری T. جرد P. کمیت A. bai
سرخ P. اصهب A. bai clair یانز طوری T. سرخ قیره P.
T. زردپور P. ورد انبیس A. isabelle اجمق طوری T. زرده
A. rubican دمور قیوری T. جرمده P. ازرق A. rouan قولد
P. اقمور A. poil-de-souris چیل T. اسب جهری P. احسب
نقره P. اشهب قوطاسی A. soupe-de-lait سنجابی T. سول
T. دورنگ P. ابلق - ازناب A. pie سود قیوری T. خنگ
قیلان الاجدسی T. پلنگ جرده P. انمر A. tigre الاجده
Cheval بکپاره بر طونده آت T. یکرنگ P. بییم A. Zain
T. mal marqué صباح الخیرلو T. انتر الناحیه A. bien marqué
حصن pl. حصان - فحول pl. فحل A. Cheval entier جندلو
اکدیج T. خدید کنده P. مختی A. hongre آیفور T. رخت P.
اسب نلد قفا P. فرس ارقب A. Cheval chargé d'encolure
غلیظ الجحفلة A. Chargé de ganache بیونی قبا بارکیر T.
دوداغی صارقمش آت T. اسب فرو لب - اسب لفچن P.
دیشلری T. اسب دندان رسیده P. فرس قارح A. Cheval fait
de عربده بارکیرى Cheval de charrette تمام اولمش آت
de bat هنطمو بارکیرى de carrosse جفت بارکیرى
- فرس رحیل - براذین pl. بردون - فرس حامل الکور A.
de somme ou de سمور بارکیرى T. اسب پالانی P. کودن
اسب بارگیر - اسب بارکش P. فرس حمولة A. charge
Cheval یوکت بارکیرى Cheval de bagage حملال بارکیرى T.
pl. مطیة - دواب pl. دابة - مراکب pl. مرکب A. de selle
P. فرس المنزل A. de poste طوار - بنک T. ستور P. مطایا

اسب *P.* دابة المكارى *A.* منزل بارکیری *T.* یام
Cheval de race مکاری بارکیری - کرا بارکیری *T.* کرایدار
 صوی *T.* اسب بهزاد *P.* افراس جیباد *pl.* فرس جواد *A.*
 بدکت *T.* پالای - پالاده *P.* جنبی *A.* *Cheval à la main* ات
Cheval de d'attelage الای اتی قوشوم بارکیری
 مغرب آتی *T.* اسب مغربی *P.* فرس مغربی *A.* *Barbarie*
 عربستان بارکیری *T.* اسب نازی *P.* فرس عربی *A.* *d'Arabie*
 اسب کند پا *P.* افراس ثول *pl.* فرس اثول *A.* *Cheval pesant*
 سبکت *P.* مهارش العنان *A.* *léger à la main* فانوان ات *T.*
 اسب *P.* فرس نکل *A.* *hardi* باشی خفیف ات *T.* عنان
 فرس کریم - فرس نجیب *A.* *noble* یاوز ات *T.* ماید دار
 - صوبی پاکت ات *T.* پاکیزه نژاد *P.* کخیل - النسب
 اسب جگر *P.* رواج النقاد - طیار *A.* *courageux* کخیلان ات
 شدید - عدوان - مسبکت - مسروح *A.* *vite* یورکلر ات *T.* دار
 یوکلر *T.* صیا رفتار - تیز رو - باد پیما *P.* جواد - العیدو
 یورند یورر ات *T.* فرس مهلمج *A.* *Cheval d'amble* ات
 حرون *A.* *fougueux* اشکین یورر ات *T.* فرس معناق *A.* *pas*
Cheval de bataille حاربین ات *T.* سرکش - نا فرمان *P.* جرور -
 جنگت اتی *T.* اسب نبردگاه *P.* فرس المعركة *A.*
 اسب برگستوان پوش *P.* ملبس بالتجفاف *A.* *Cheval bardé*
 جوللو *T.* جل پوش *P.* مجلل *A.* *caparaçonné* جوفالو ات *T.*
 اسب *P.* فرس رتض *A.* *Cheval de manège* جوللمش -
 فرس فترد *A.* *Cheval doux* باش اوکونور ات *T.* آموزنده
 اسب سبکت عنان - اسب رام *P.* فرس ذلول - فرس منقاد
 خرجین ات *T.* اسب بد رام *P.* فرس ذائق *A.* *Cheval*
 قولانی *T.* اسب بزکت گوش *P.* فرس اذن *A.* *orillard*
A. *maigre* اریق *T.* لاغر *P.* مهزول *A.* *maigre* ایوی ات
 یوافلندرلش ات *T.* نارین پیلر *P.* فرس مشوق - ضامر
 اکسدی نارین *T.* باریک قفا *P.* رفیق التذال *A.* *effilé*
 ایت الی - ایانی بویوق *T.* کر پا *P.* اعقل *A.* *jarreté*
 الماقلری *T.* اسب پست پشت *P.* فرس مدکوک *A.* *ensellé*
 بیلمکی *T.* حصیم - احضم *A.* *Cheval bas de devant* ات
 ایفلنور *T.* محضوط *A.* *Cheval poussif* بیلمکی فارانی - اوکلی
 ایفلری *T.* سست پا *P.* مخبرل *A.* *fourbu* ارم *A.* *morveux*
 حس *A.* *étriller* ات تیمار ایتمکت *P.* *Panser un cheval* طوتلمش
 دستمالی *P.* دلیکت *A.* *frotter* قشایلمق *T.* قشاده کردن *P.*
 نعلنلق *T.* نعل زدن *P.* انعال *A.* *ferrer* اوغوشدرمق *T.* کردن

Être à cheval, se dit d'un homme monté sur un cheval, ou sur quelque autre animal, et même sur une poutre, sur une muraille etc. *A.* رکوب *P.* سوار کردن *T.* بنمکت

On dit, Monter à cheval, pour dire, apprendre à monter à cheval *A.* استفادة الفتن الفروسية - تعلم الفتن الفروسية *P.* *Il a* بنجیلمکت اوکرنمکت *T.* فن اسب نازی آموختن
 فن فروسیتی فلان استادت اوکرنمکت *T.* استادت فلان استاده ایلدی
 بنجیلمکی فلان استاددن اوکرنمکت - یاننده استفاده ایلدی
 - On appelle, Bon homme de cheval, un homme qui sait bien manier un cheval *A.* فارس ماهر *P.* یکتا سوار *T.* جندی

On dit proverb. L'œil du maître engraisse le cheval, pour dire que, quand le maître prend lui-même soin de ses affaires, tout en va mieux طاولدر اتی *A.* *Et jamais* bon cheval ne devienne rosse, lorsqu'on parle d'une personne qui conserve jusqu'à la dernière vieillesse la vigueur et l'esprit qu'il avait en sa jeunesse *A.* کخیلان *T.* الخیل تجری علی مساویها
 Et qu'il n'est si bon cheval qui ne bronche *A.* آیانگی سورجمر *T.* لکل جواد کبوة
 Et à cheval donné, on ne regarde point la bouche *A.* ات یوقدر
 Et d'un homme qui ne s'étonne point de ce qu'on lui dit, des menaces qu'on lui fait, Il est bon cheval de trompette, il ne s'étonne point pour le bruit *T.*

On dit aussi, Changer son cheval borgne contre un aveugle, pour dire, se défaire d'une mauvaise chose pour une pire *T.* یکچشم آتلی بر کور آتد
 On dit proverb., qu'il fait toujours bon tenir son cheval par la bride, pour dire, qu'il fait bon être maître de sen bien, d'une affaire où l'on a intérêt امورنده *A.* *Et fermer l'écurie quand* les chevaux sont dehors, pour dire, prendre des précautions quand le mal est arrivé *A.* دیزکینی الندن صالیویرملو دکلدن
 آخوروش فالدهد نکره قیسنی قیاتمکت *A.* *Et d'un homme qu'on charge de toutes les affaires difficiles,* fatigantes d'une maison, qu'il en est le cheval de bât *A.* *Et d'un jeune homme, qui est*

On dit figur. d'un homme grossier, brutal, que c'est un cheval, - بیانی حمال بارکیری کبی بر آدمدر *A.* *un cheval de bât*
 Et d'un homme qu'on charge de toutes les affaires difficiles, فلان *A.* *Et d'un jeune homme, qui est*

emporté, que c'est un cheval échappé آندر کم - بو سرکش آندر کم - المز بر آندر - المز بر آندر کم

CHEVAL DE FRISE, se dit, en termes de guerre, d'une pièce de bois hérissée de longues pointes P. جرخ فلک T. مندو. On met les chevaux de frise à une brèche, pour arrêter les assiégeans فلعد دیوارزده ظهور ایتیش نلمددن عسکر محاصرینک هجومی منع ایتچون جرخ فلک و وضع اولنو کلسدر

CHEVAL MARIN. Cheval fabuleux ayant le devant d'un cheval et le derrière d'un poisson A. بنمت البحر - بنمت الدا P. آت بالغی T. اسب دریا

CHEVAUX, se prend pour des gens de guerre à cheval A. Cheval - آنلو عسکری T. سپاه سواریان P. فرسان الخیل - سبکبار آنلو عسکری T. Cavaliers légèrement armés - جرد آنلو عسکر

PETIT CHEVAL. Nom d'une constellation A. قطعة الفرس

CHEVALERIE. Il dit de divers ordres de chevaliers A. علم L'ordre de St. Vladimir, l'ordre de St. Georges sont des ordres de chevalerie نشان افتخار T. نشان سرافرازی P. الافتخار حضرت ولادیمیر و حضرت حضر الیاسک اسماریلد مشرف اولان نشان افتخار انواعدنددر

CHEVALET. Il dit d'un morceau de bois qui sert à tenir élevées les cordes d'un instrument de musique A. عتیب P. Et des étais qu'on met aux bâtiments, quand on veut les reprendre sous oeuvre T. عاریتی دستک

CHEVALIER, Celui qui a un ordre de chevalerie A. حامل دارندة نشان P. حاملة الاعلام الافتخار pl. العلم الافتخار Chevalier de l'ordre de St. Vladimir نشان افتخار صاحبی T. سرافرازی حضرت ولادیمیر اسمیلد مشرف اولان طریقتمک Chevalier de plusieurs ordres نشان افتخار لرینبی حامل طریق عیدده نکت نشان افتخار لرینبی حامل اولان کسسه

On appelle, aux échecs, Chevalier ou Cavalier, une des pièces du jeu P. آت T. اسب

CHEVALINE. Il n'est d'usage qu'en cette phrase, Bête chevaline, et signifie, cheval ou cavale A. دابة T. استور P. بئک - طوار

CHEVELU. Qui porte de longs cheveux A. اهلب - جلیل - اوزون T. دراز مو P. طویل الشعر - اشعر - مجهم - ازب

Les peuples septentrionaux sont plus chevelus que ceux du midi اقالیم جنوبیدده ساکن ممالک شمالیه خلقی Racines chevelues. Les racines d'arbres qui poussent des filaments déliés A. عروق ذات - صچاقلو کوکثر T. بیخهای ریشد دار P. الذوائب Il se dit aussi, au substantif, des petits filaments attachés aux racines des arbres, et qui sont aussi déliés que les cheveux A. ذوائب کوک صچاقلری T. ریشهای بینج P. العروق

COMÈTE CHEVELUE. Une comète qui jette des rayons de lumière en forme de cheveux A. کوکب ذو الذائبة P. اختر گیسودار T. پرچماو یلدز

CHEVELURE. Les cheveux de la tête A. شعر الراس - طویل الشعر Avoir une longue chevelure صاچ T. موی سر Il se dit aussi, des rayons des comètes T. ریشة اختر P. ذائبة الکواکب A. صچاچی

CHEVELURE DE BÉRÉNICE. Nom d'une constellation A. الهنعة

CHEVET. Long oreiller sur lequel on appuie sa tête, quand on est dans le lit A. مخدة P. ناز بالش T. بوز یصدیغسی - On dit proverb. d'un homme qui débite des histoires fabriquées sans preuve, qu'il a trouvé cela sous son chevet, pour dire, qu'il a rêvé جیمبدن جیتاردی - رویاسنده کوردی

CHEVÈTRE. Pièce de bois dans laquelle on emboîte les soliveaux d'un plancher A. مجر P. تنزه T. کویشاهه دیرکی - Il se dit aussi, du bandage dont on se sert pour la fracture et la luxation de la mâchoire A. لفافة الجنک P. چنه بند T. جکه بانگی

CHEVEU. Poil de la tête de l'homme A. شعر مو P. کویلد - مو P. کویلد - Il est chauve, il n'a pas un cheveu داغسر - اصاع اولدیغندن باشنده شعر واحد بیلد یوقدر باشی طاز - اولغاد باشنده اثر مو نا بدید ونا موجود در Il ne tombe pas un cheveu de notre tête sans la permission de Dieu یک بلا اذن ربانی یک Il ne s'en faut pas l'épaisseur d'un cheveu que ces deux choses - là ne se touchent De بو ایکی شیئک بتمشسند قیل قدر بر فالمشدر موی دراز P. شعر طویل A. grands cheveux, de longs cheveux T. قصه موی کوناه P. شعر قصیر A. courts Mوی صاچ T.

frisés *T.* دوز صاج *T.* موی هموار *P.* شعر سبط *A.* plats صاج *A.* blonds *A.* قیورق صاج *T.* موی پیچیده *P.* شعر متمرد *A.* bruns *A.* صاری صاج *T.* موی زرد *P.* شعر اصفر *P.* noirs *A.* اسدر صاج - یاغز صاج *T.* موی سیبچرده *P.* châains *A.* قوه یاغز صاج - سیاه صاج *T.* موی سیاه *P.* asod *A.* cendrés *A.* قورمال صاج *T.* شعر اشقر - شعر اصهب *A.* gris *A.* بوز صاج *T.* شعر اخطاب اللون - اخطاب *P.* شعر ابيض *A.* blancs *A.* قیرغل - قیر *T.* موی ابلکت *P.* شانه *P.* ممتشط *A.* bien peignés *A.* صاج *T.* موی سفید *P.* فرو هشته *P.* مسترسل - مسرچ *A.* ondés *A.* طرانمش *T.* زده *T.* موی خم بخم *P.* شعر محبت *A.* annelés *A.* صارقق *T.* انجد *T.* موی باریک *P.* شعر رقیق *A.* fins *A.* حلقدنمش صاج *A.* hérissés *A.* اورلمش صاج *T.* شعر متفور *A.* tressés *A.* Peindre les cheveux *A.* اوربورمش قیل *T.* شعر منتفش - مشعال *A.* Une touffe de cheveux *A.* صاجی بویامق *T.* تلویس الشعر *A.* طوپلمش صاج - طوب اولمش صاج *T.* حشالہ الشعر *A.*

On dit proverb., Fendre un cheveu en quatre, pour dire, قیلی درده یاررق انجدن انجدید آرامق *T.* substiliser trop *T.* Et prendre l'occasion aux cheveux, pour dire, فرعتی یقذلیمق *T.* figur., qu'une chose fait dresser les cheveux à la tête فلان شئی شول رتبه ده ایرات دشت ایدر که اشعیلال شعر باسده کی قیللری اورپورر - راسی مودی اوور

CHEVILLE. Morceau de bois ou de fer que l'on fait entrer dans un trou, pour le boucher ou pour d'autres usages *A.* شکه *A.* Cheville de bois *T.* فاند - غازه - بساھنکت *P.* لہاز - جار کوشد Cheville carrée *A.* دمور جیوی *T.* On dit proverb., Autant de trous, autant de chevilles; et cela se dit d'un homme qui trouve à tout des excuses, des défaites, des réponses *T.* هر دلیک برر یمدا بولور *T.*

CHEVILLE OUVRIÈRE. Une grosse cheville de fer qui joint le train de devant d'un carrosse avec la flèche *A.* قطبہ *P.* مین گردوند *A.* On dit figur. du principal mobile قطب دائره مدار دائره امردر - مصلحتدر

En parlant de luths, de violons etc., c'est ce qui sert à tendre ou à détendre les cordes *A.* اذن العود *P.* گوش - گردنا *P.* طنبره بورغوسی *T.* طنبر

CHEVILLE DU PIED. La partie de l'os de la jambe qui s'élève en bosse aux deux côtés du pied *A.* کعوب *pl.* کعوب *T.* طپوق - شالنگ *P.*

CHEVILLER. Joindre avec des chevilles *A.* اشکاک *P.* Cheviller une armoire, une porte طولابی جیویلکت *T.* جیویلکت وقیوی جیویلکت

On appelle en Poésie, Vers chevillés, des vers qui sont chargés de mots inutiles عبارت - ابیات حشویات آمیز اولان اشعار

CHÈVRE. La femelle du bouc *A.* عنوز *pl.* عنوز *pl.* ماعز *A.* Troupeau de chèvres *T.* دیشی کچی *T.* بز ماده *P.* ماعز *pl.* کچی سوربسی *T.* رمذ بزها *P.* قطیع العناز - سرب العناز *A.* کچی سودی *T.* شیر بز *P.* لبن العنز *A.* Lait de chèvre *A.* کچی توپی *T.* موی بز *P.* وبر عنز *A.* Poil de chèvre *A.* On appelle, Barbe de chèvre, ou Barbe de bouc, une barbe qu'on laisse venir longue *A.* لحیه معنزہ *T.* On dit proverb., Où la chèvre est attachée, il faut qu'elle y broute کچی باغلندیغی برده اونلملور *T.* الکراب علی البقر *A.* Et sauver, ménager la chèvre et le chon, pour dire, pourvoir à deux inconvénients contraires يد طواشاند فاج نازی يد طواشاند فاج نازی يد طوت دییدرکت عمل وحرکت ایتمکت طوت دییدرکت ایکی طرفی اوخشامق

CHÈVRE. Nom d'une constellation *A.* جدی *P.* بز

CHEVREAU. Le petit d'une chèvre *A.* فرار *pl.* فریر *P.* بزبجد *T.* Le chevreau mâle s'appelle plus particulièrement اوغلاق *T.* Et la arkkat اوغلاق *T.* بزبجدنر *P.* جدیان *pl.* جدی *A.* دیشی اوغلاق *T.* بزبجد ماده *P.* عنوق *pl.* عناق *A.* femelle *A.* بز کوهی *P.* وعلة *A.* La femelle du chevreuil *A.*

Et une sorte de petite écrevisse de mer *A.* تکه *T.* جراد البحر *A.* طایغ کچیسی *T.* ماده

CHEVREUIL. Espèce de bête fauve *A.* وعول *pl.* وعول *P.* بز جوپور - طایغ کچیسی *T.* کوهی

CHEVRIER. Qui mène paître les chèvres *A.* معاز *P.* بزبان کچی جویانی *T.*

CHEVRILLARD. Petit chevreuil *A.* فربر الوعل *P.* طایغ کچیسی یاوربسی *T.* کوهی

CHEVRON. Pièce de bois qui sert à la couverture d'une maison,

et qui soutient les lattes sur lesquelles on pose la tuile
جاتی طبانی T. پالار P. محجرة السقف A.

CHEVROTER. Aller en bondissant A. قفزان - مشی بالقفز -
Il chevrote || عچرایدرق یوریمک T. جهان جهان رفتن P.
- عچرایدرق یورر - لدی المشی قفزان ایدر en marchant
On dit, qu'un homme chevrote en chantant, que sa voix chevrote,
لهله P. تردید الصوت A. لهله P. تردید الصوت A. سسی اوینادهرق جیقارمق T.

CHEVROTIN. Peau de chevreau corroyée A. ماعز مدبوغ -
دباغتلمش T. پوست پیراسته بزبچه P. جلد المعز المدبوغ -
اولاق درپسی

CHEZ. En la maison de A. فی داره P. نزد او - بخانه اش
هر کس کندو خانه سنده || Chacun est maître chez soi || اونده T.
Il signifie Je viens de chez vous کلیومر - خانه کردن
aussi, parmi A. بین P. میان T. اوه || Il y avoit chez les Grecs
une coutume بر عادت وار ایدی بین A.

CHIAUX. Huissier chez les Turcs A. تورتور P. سرخنگ T.
جاوش

CHIASSE. Écume de métaux A. کف معدن P. زبد المعدن
کف P. زبد الحديد A. Chiasse de fer || معدن کپوکی T.
زبد النحاس A. Chiasse de cuivre دمو کپوکی T. ساید - آهن
باقر کپوکی T. کف مس P.

CHIASSE DE MOUCHE, DE VER. Les excréments de la mouche, du
T. گره مکس P. ذقط - خر الذباب - ونمة - ونیم A. ver
On dit figur., qu'un homme est la chiasse du
genre humain, pour dire, qu'il est très-méprisable A. خسالة
آدم مولوزی T. خستربین مردمان P. الناس

CHICANE. Subtilité captieuse en matière de procès A. تزویر
شوتلیک T. مکر بازی P. تلبیسات pl. تلبیس - تزویرات pl.
Étrange chicane || Vilaine chicane || تلبیسات -
Pure chicane Chercher des Chicanes تزویر محض
تزویرات - تزویرات وتلبیسات سلوک ایتیمک
On appelle, Gens de chicane, les praticiens subalternes,
comme juges de village etc. A. نواب - امماء الشرع
Il se prend figur. pour les subtilités captieuses dont on se sert dans
les contestations mal fondées A. مغالطة pl. مغالطات
Toutes ces raisons ne sont que de pures chicanes || مغالطه آمیز
Vous me

ایراد ایلدیکت کلام مغالطه نوعنددر
Chercher chicane à quelqu'un پیدا
ایتمک قیدنده در

CHICANER. User de chicane A. ارتکاب تزویر
تلبیسات T. مکر بازی کردن P. ارتکاب التلبیسات -
Cet homme ne fait que chicaner || شرتلیک ایتیمک -
کار وپیشدسی - فلانک کافه اعمالی تزویردن عبارتدر
Il signifie aussi, se servir de détours, de sub-
tilités captieuses dans les contestations A. اعمال المغالطات
Il chicane sur || مغالطه ایتیمک T. سخن مغالطه رافدن P.
هر شیده مغالطه ایدر tout

Et tenir quelqu'un en procès mal à propos A. القاء الشر
Cet homme chicane tous ses voisins || شرتلیک
القای شر ایدر

On dit, en termes de guerre, Chicane le terrain, pour dire,
le disputer T. وفاق و غارت و اظهار
لج و عناد ایلد مقاد ایتیمک

Il signifie aussi, reprendre, critiquer A. تعریض P. حرفگیری
Il ne faut pas || عیبدهق T. انگشت اعتراض زدن - کردن
chicaner les poètes sur des vétilles شیلر
- اینچون شعرا به انگشت زن اعتراض اولمق جائز دکلدر
حرف انداز اعتراض اولمق روا دکلدر

On dit figur. d'une chose qui n'est pas fort considérable,
mais qui ne laisse pas de faire de la peine, Cela me chicane
فلان شی بکا زحمت ویرر

CHICANERIE. V. Chicane.

CHICANEUR. Celui qui aime à chicaner en affaires - A. مزور
تلبیس T. مکر باز - تزویر کار P.

CHICANIER. Celui qui conteste sur les moindres choses A.
مغالطه پرداز P. مایل الى المغالطة - مایل الى المغالطة
مغالطه جی T.

CHICHE. Trop ménager A. شحیح
On dit figur., qu'un homme
est chiche de ses paroles, chiche de ses pas, de ses peines,
chiche de louanges, pour dire, qu'il n'aime pas à parler, à agir
pour les autres, à donner des louanges
فلان کشی نظمق
وکلانده و عمل و حرکتده و ارتکاب تعب و مشقت خصوصنده
و نشر ثنا و ستایش بابنده بخل و حشمتی غالب بر آدمدر

فلان کشینک فلان وفلان شیلرده بخیل وضعتی واردر-

کمقدر. *P.* خسیس - دون. Il signifie aussi, chétif, mesquin *A.* ایتدیکم *Chiche* récompense de mon travail || آلچق *T.* ناجیز - *La moisson sera chiche* سعی واقدامت مکافات خسیسدی بو سنه نکت حصادی دون و کمقدر اوله جقدر

Pois chiche. Espèce de pois *A.* نخود *T.* نخود *P.* حصص *A.* بالشع - بالخصاسة *A.* جبر بلیک ایله - جبر بجه *T.* باتننگدستی *P.* بالامساک - بر کونده خدمتده *A.* بالشع والامساک مکافات ایتمک || Récompenser chichement un service rendu

CHICORACE. Il se dit de toutes les plantes qui tiennent de la nature de la chicorée *A.* گیاههای کسناجی *P.* نباتات هندباتیه *A.* هندبالو اوتلر *T.*

CHICORÉE. Sorte d'herbe potagère *A.* کسناج *P.* لعاعة - هندبا - کوندیک *T.* کاسنی - کیسیج - کسناج - هندبای بری *A.* sauvage آق هندبا - هندبای بیضا یهبانی هندبا - کوهی

CHICOT. Le reste d'un arbre qui sort un peu de terre, coupé ou abattu par le vent *A.* گرنه درخت *P.* اجذال pl. جذل *A.* بو بیشدزار اجذال *Cette forêt est pleine de chicots* || کتوت *T.* - بو اورمان هب کنوکدن عبارتدر - اشجار ایله مالامالدر *Et un petit morceau de bois rompu* *A.* هیزم *P.* کساره الحطب *A.* En passant par la forêt, son cheval se mit un chicot dans le pied *A.* اورمان ایچندن مرورایدن بر آناج قیرنتیسی *T.* ریزه ایکن راکب اولدیغی دابنه نکت آباغده بر آناج قیرنتیسی صوفلدی

Et un morceau qui reste d'une dent rompue *A.* اصل السن *Il* قیربق دیش کوکی *T.* بن دندان شکسته *P.* المشرم *m'a arraché une dent, mais il m'a laissé un chicot* بور دیشی *فلع ایله دی انجق بر قیربق دیش کوکی براقدی*

CHICOTIN. Certain suc amer dont on frotte le bout des mamelles pour sevrer les enfans *A.* ذیره - ذیار

CHIEN. Animal quadrupède domestique *A.* کلاب pl. کلاب *Chien hargueux* || ایت - کوپک *T.* سگ *P.* *enragé* *A.* خولداشیجی کوپک *T.* کلب هراش - خراش *Chien de chasse* قودوز کوپک *T.* سگ دیوانه *P.* کلب عقور *Dresser* آوجی کوپک *T.* سگ شکاری *P.* کلب صیاد *A.* کوپکی - تعلیم کلب ایتمک - تضریه کلب ایتمک *un chien*

کوپکه آوجیلق اوکرتمک - آوه آلدردمق

On dit proverb. des gens qui sont toujours en dispute, qu'ils s'accordent comme chien et chat *T.* بینلری کدی ایله کوپک *Et bons chiens chassent de race, pour dire, que les enfans suivent ordinairement les inclinations de leurs pères* *T.* کبیدر *Et tous les chiens qui aboient ne mordent pas, pour dire, que tous ceux qui menacent ne font pas toujours de mal* *A.* *Et qu'un chien hargueux a toujours les oreilles déchirées, pour dire, qu'un homme querelleur attrape toujours quelque coup* *A.* *Et de deux hommes qui sont en débat pour emporter une même chose, que ce sont deux chiens après un os* *A.* *Et faire le chien couchant, pour dire, tâcher de gagner quelqu'un par des soumissions* *T.* *On dit aussi, quand un homme a quelque prétention sur quelque chose, qu'il n'en donnerait pas sa part aux chiens* *T.* *Et qu'il ne faut pas se moquer des chiens qu'on ne soit hors du village, pour dire, qu'il ne faut pas mépriser un danger, tant qu'on n'en est pas encore sorti* *A.* *Et d'un homme qui ne peut pas se servir d'une chose, et qui ne veut pas que les autres s'en servent, qu'il est comme le chien du jardinier qui ne mange point de choux, et n'en laisse point manger aux autres* *A.* *Et mener une vie de chien, pour dire, mener une vie misérable* *A.* *Chien*, signifie aussi, cette pièce qui tient la pierre d'une arme à feu *A.* *Le chien d'un fusil* || جقماق *T.* آتشرنه *P.* زند *A.* *تخنکک جقمانی*

C'est aussi le nom de deux constellations. Le grand chien et le petit chien *A.* کلب اکبر و کلب اصغر *CHIENDENT.* Nom d'une herbe *A.* نیجیل *T.* آیرق اوتی

CHIENNE. La femelle du chien *A.* کلبه *P.* لاج - لاس - سگ *T.* دیشی کوپک *Made* *CHIEN MARIN.* Sorte de poisson de mer *A.* زجور pl. زجور

CHIENNE. La femelle du chien *A.* کلبه *P.* لاج - لاس - سگ *T.* دیشی کوپک *Made* *CHIEN MARIN.* Sorte de poisson de mer *A.* زجور pl. زجور

ایت بالغی - کوپک بالغی T. شیم P. سکت الکلب

CHIFFE. Il se dit par mépris d'une étoffe faible et mauvaise A. Mou || جول T. پالاس P. مسوح pl. مسر - بلس pl. بلاس comme chiffre جول کبی کوپکت

CHIFFON. Méchant morceau de vieille étoffe A. خرقة pl. اسکی بوسکی - جاپوت T. جاپوب - خس وخاش P. خرق

CHIFFONNER. Bouchonner, froisser A. اقماع P. شکن - بوزمکت T. فاهم آوردن P. پر جیمین ساختمن - کردن - ثوبی پر جیمین و شکن Chiffonner un habit || بوروشدردق - اوروبایی بوروشدروب بوزمکت - ایتمکت

CHIFFONNÉ. A. متقهقع P. شندار T. جین الود - شندار P. متقهقع A. بوروشمش -

CHIFFONNIER. Celui qui ramasse des chiffons par la ville T. جاپوبجوی - جاپونچین P. طالب الرنات A. Et figur., un homme qui ramasse et qui débite sans choix tout ce qu'il entend dire par la ville - دویشریجی - اسکیلر آلیجی - حوادث دویشریجی T. پیماچین A. لاقظ لاخبار A.

CHIFFRE. Caractère dont on se sert pour marquer les nombres Chiffres Romains ارقام عربیة Chiffres Arabes || ارقام pl. رقم A. علم ارقامی تحمیل ایتمکت Apprendre le chiffre ارقام رومیة Mettre le chiffre aux feuilles d'un livre وضع صحایف کتابده - رقمده خطا ایتمدی Il s'est trompé au chiffre رقم ایتمکت On dit proverb. et figur. d'un homme qui n'a aucun crédit, aucune autorité, C'est un zéro en chiffre در صفرزاید منزلهسده

Il se dit aussi, d'une manière secrète d'écrire par le moyen de certains caractères convenus avec ceux à qui l'on écrit A. || طانشقلی یازو T. حروفی لتره گوند P. حروفی معبودة Faire un chiffre حروفی معبودة ایلد یازمق Ecrire en chiffre حروفی Changer de chiffre حروفی معبودة انشا ایتمکت Le commis qui a les chiffres معبودة صورنمنی تبدیل ایتمکت Avoir le secret du chiffre حروفی معبودة نکت سربند واقف اولمق سربینی - حروفی معبودة نکت سربند واقف اولمق La clef du chiffre, C'est l'alphabet qui sert à chiffrer et à déchiffrer les dépêches qu'on écrit en chiffre T. حروفی معبودة نکت مفتاحی Et figur. Certaines façons de parler que quelques personnes ont entre elles, et qui ne sont pas entendues des autres A. کلمات T. لتره - اوتره P. لسان معبود - تعبیرات معبودة - معبودة

بیینلرنده معبود C'est un chiffre entre eux || طانشقلی سوز بر لساندر - بر تعبیر در

Il se dit aussi, de l'arrangement des lettres capitales de noms, entrelacées l'une dans l'autre A. نقش الاسم || Voilà un beau chiffre اشتد بر لطیف نقش اسم Graver un chiffre sur un cachet اوزرنده بر نقش اسم حکت ایتمکت Il n'a point d'armes à son carrosse, il n'a qu'un chiffre منظونده نسب نشانی اولمیوب یالکز بر نقش اسمی وار در

CHIFFRER. Marquer par chiffres A. وضع الرقم || رقم یازمق T. رقم نویستن - رقم زدن P. الارقام Chiffrer les pages d'un registre وضع ارقام صورنمنی بیامامکت ایتمکت - صحایف دفترده وضع رقم ایتمکت - صحایف دفتری ارقام ایلد اشارت ایتمکت

CHIFFRÉ. A. رقم P. مرقم T. رقمولو - رقمولو T. رقم P. مرقم A. حروفی معبوده ایلد محرر

CHIFFREUR. Celui qui compte bien avec la plume A. محتسب || رقمولوی حساب ایدن T. ارقام شمار P. الارقام عام حسابده être habile chiffrer pour être bon arithméticien فایق اولمق فن حساب ارقامده کسب مهارتد توقفت ایدر pl. قفلة - اقنية pl. قفا A. کسه T. قفا - حیره P. موخر العنق - قفلات

CHIMÈRE. Monstre fabuleux A. حیوان من عجایب المخلوقات T. موجود الاسم معدوم الجسم عجایب مخلوقاتدن آدی - وار کندو یوق بر حیوان خیالات ممتنع الوقوع - خیالات باطله A. خیال نا بودنی - باد پیمایی P. خیال المحال - اودام باطله - محض خیال محالدر C'est une pure chimère || بوش خیال T. ذهنده - اودام باطلدید ذاحب اولمق Se former des chimères سررشتد Se repaître de chimères اودام باطلد تصور ایتمکت Avoir la tête remplie de chimères آمالی خیالات باطلدید ربط ایتمکت Traiter une prétention de chimère بر مطلوبی خیال محال قبیلهدن عت ایتمکت

CHIMÉRIQUE. Plein d'imaginations ridicules et vaines تابع روزگاری خیالاره یلیجی T. باد پیمایی P. الی خیالات الباطلة - مختص الی خیال المحال - باطل - خیالی A. Il se dit aussi, des imaginations et des espérances qui n'ont aucun fondement P. || وجوده کلدمیدجت T. وجود نا پذیر - نا بودنی P.

tion chimérique خیال محال قبیلهندن بر۔ آذای خیالی
خیالات باطله قبیلهندن۔ نیت باطله Dessin chimérique مطلوب
خیال - امنیت باطله Espérance chimérique بر نیت کاسده
محال قبیلهندن بر اصل کاسد

CHIMIE. Art de décomposer les corps, et de les recomposer
de nouveau A. کیمیا کیمیا T. کیمیا گری P. علم کیمیا
کیمیا کیمیا - علم کیمیا تعلیم ایتکت Enseigner la chimie
علم کیمیا مطالعه ایتکت Étudier la chimie اوکرتکت
عمل کیمیا گری operation de chimie اسرار علم کیمیا

CHIMIQUE. Qui appartient à la chimie A. کیمیاوتی P. کیمیاوتی
Remède عمل کیمیاوتی Opération chimique کیمیاوتی متعلق T.
کیمیاوتی علاج - دوائی کیمیاوتی chimique

CHIMISTE. Celui qui sait la Chimie A. کیمیاوتی pl. کیمیاوتی
T. کیمیا شناس - کیمیاگر P. ارباب کیمیا pl. اهل کیمیا -
Un excellent chimiste اهل کیمیا گورخندندر C'est un chimiste
اصول کیمیاوتی Les principes des chimistes کیمیاوتی ماهر
کیمیاوتی

CHINA. V. Squine.

CHINOIS. Qui vient de Chine A. چینی P. چینی
چینکاری باغچه Jardin chinois جین ماچین ایشی T.
طبیعت چینیه Goût chinois

CHIOURME. Les forçats et autres qui ramont sur une galère T.
رباله سفیندسکت La chiourme de la Réale فرقتدجی طائفی
فرانسه Toutes les chiourmes des galères de France فرقتدجیری
جکدیر پلریکت بالجملة فرقتدجی طائفی

CHIPOTER. Faire peu à peu, lentement A. تراخی - توانی
Il ne fait que تراخی تراخی T. دیوکاری نمودن P. تبطی -
chipoter تراخیدن خالی دکلدر

CHIPOTIER. Celui qui chipote A. بطی الحركة - متبطی
تراخی تراخی T. دیوکاری P. تراخی

CHIQUENAUDE. Coup que l'on donne, lorsqu'après avoir plié
le doigt contre le ponce, on le lâche sur le visage, sur le nez
A. Il se fskد T. انقاع الانف - انقاعات pl. انقاع
A. plaint qu'on l'a battu, on ne lui a pas donné une chiquenau
ضرب اولدیندن شکایت ایندر حال بو کده کندوبد بر
فسکد بیله اولدیغی یوقدر

CHIRAGRE. Goutte qui attaque les mains A. وجع الیسد P.
ال اثریسی T. رنج دست

CHIROGRAPHARE. Qui est créancier en vertu d'un acte sous
seing privé A. باسند نا معنون P. داین بسند غیر معنون
معرفت شاعده ترتیب اولندایش تمسکت ایله T. وامدار
بورجاولو

CHIROLOGIE. Art d'exprimer ses pensées par des mouvements
qu'on fait avec les doigts A. فن P. علم الاشارات بالاصابع
پرمق اشارتلیله مرام T. ادای مرام بجنبش انگشتها
آکلاتتمکت فتمی

CHIROMANCIE. L'art prétendu de deviner par l'inspection de
la main A. علم الکف || Savoir les règles de la chiromancie
La chiromancie est une science frivole واساسدر اولدق
علم کف بی اصل

CHIROMANCIEN. Celui qui exerce la chiromancie A. اهل
ارباب العلم الکف pl. العلم الکف

CHIRURGICAL. Qui appartient à la chirurgie A. جراحی P.
Opération chirurgicale جراحده متعلق T. ریشسازی
عمل جراحی

CHIRURGIE. Science qui apprend à guérir les maladies exte-
rnes du corps humain A. علم التدبیر الجراحات - علم الاسارة
Apprendre la chi- جراحلاق صنعتی T. علم ریشسازی P.
Exercer la chi- علم تدبیر جراحاتی تحصیل ایتکت
rurgie جراحلاق ایتکت

CHIRURGIEN. Celui qui exerce la chirurgie A. آسی pl.
|| Être جراح T. ریشساز P. جراحان pl. جراح - اسات
جراحار النده اولدق entre les mains des chirurgiens

CHIRURGIQUE. V. Chirurgial.

CHISTE ou KISTE. Capsule membraneuse dans laquelle la matière
qui produit les tumeurs est souvent renfermée A. کیس pl. کیس
اورام مکسده || Tumeurs enkistées داغرجق T. کیسده P.

CHIURE. Excrément que font les mouches. V. Chiassé || De la
viande où il y a des chiures de mouches A. لحم مذقوط
گوشت ونیدار

CHOC. Heurt d'un corps contre un autre A. pl. مصادمة
T. گویت - کوس - آسیب P. مصاکمة - صکمة - مصادمات
مصادمة شدیده Rude choc جارشده - جانشده - طرشمده
ایکسی سفیندسکت بری برلریله choc de deux vaisseaux
بری برلریله جانشده - یکدیگده تصادمی - مصادمسی
- Il se dit aussi, de la rencontre et du combat de deux armées

عمله نکت حسابندن تعطیل وقتی فرو نهاده اولور

CHÔMER. Ne rien faire faute d'avoir à travailler *A.* تعطیل
ایشندن - ایشلماکت *T.* بیکار ماندن *P.* انقطاع عن العمل -
Un bon ouvrier ne doit || ایش ایشلماکت - بوش فالهق
- بر ایورنجبر ایش ایشلماکت روا دکلدر chômer
En parlant des terres, il signifie, les laisser reposer, n'y semer
rien *A.* بزمین آرام دادن *P.* اراحة الاراضی
|| Il faut laisser chômer les terres de temps en temps
P. معطل || On dit aussi qu'un
moulin chôme, pour dire, qu'on n'y moud point *A.* معطل
بود دکرمن معطلدر || Ce moulin chôme *T.* ایشلمز
- Et que la monnaie chôme, pour dire,
qu'on cesse d'y travailler faute de matière ایشلمز
Il signifie aussi, solenniser un jour de fête, en cessant de tra-
vailler || On a ordonné de chômer ce jour-là
اول کونده عملدن تعطیل اولنسی تنبیه اولندی

CHONDROLOGIE. Partie de l'Anatomie qui traite des cartilages
گفتاردر شرح احوال *P.* بحث فی تعریف الغضاریف *A.*
کدرنلک احوالند دائر مقاله *T.* استخوانهای نرم

CHOPPER. Faire un faux pas en heurtant du pied contre
quelque chose *A.* تعثر *P.* لغزیدن *T.* سورجکت || Il a choppé
آیانی بر طاشد contre une pierre qui l'a presque fait tomber
اوغرایوب همان یور بیقلمق درجسدن تعثر ایلدی

CHOQUANT. Offensant, déplaisant *A.* مودی القلب
T. جانخراش - دلآزار *P.* موجب التعنیف - معنف - الهال
Air choquant معنف بر آدم || Homme choquant || کولک انجیدیچی
Manières choquantes تعنیف طبعی موجب سیمای دلآزار
- تعنیف طبعی موجب اولدجق اطوار و اوضاع
P. کلمات قارعة - قواری - مناقیر *A.* pl. Paroles choquantes
جگرگاهد - کولک یافیدیچی سوز *T.* گفتار دلدوز - سخن جانگزا
طوفانقلی سوز - تأثیر ایدر طوفانقلی سوز

CHOQUER. Donner un choc, heurter *A.* صکم *P.* سق - آسیب
|| Si ce grand vaisseau vient || طوقندرمق - جارپمق *T.* زدن
بوسخیند کبیره شروندل à choquer cette barque, il la brisera
اوزرینه صکه زن اولدجق اولور ایسد کسر وشکستنی
Choquer le verre à table l'un contre
سفرده کی قدحک بر یسنی آخر بر قدح اوزرینه صکم
بشقد قدح اوزرینه - آخر قدح اوزرینه جارپمق - ایتمک

طوقندرمق

SE CHOQUER. *A.* تصادم - تصادم *P.* تصادم - تصادم
Il se dit aussi, en parlant de la rencontre et du combat de deux troupes de gens
de guerre *A.* مضارب - مضاربة - مقارعة - تصادم - مصادمة
Quand les deux armées viurent à se choquer برلر یلد طرفین اردولری بوی
مصادمة و مقارعة شروع ایلدکلرنده

Figur. Offenser *A.* ایدا - قرص
اینجتمک *T.* رنجیده خاطر کردن - رنجیدن - آزردن دل کردن -
بکا ایراث رنجش || Il fait cela pour me choquer
بنی ازردن دل ایتمک مرامنه بمنی - واذا ایچون بونی ایدر
Je ne saurais entreprendre cela sans choquer un tel
کشی به طوقندمقچه شو فلان
Ce mot me choque ایشد تصدی ایده مم شوکلام بنی دلآزار
Il se choque de tout هر بنی رنجیده خاطر ایدر - ایدر
Et déplaire - رنجیده خاطر اولور - شیدن ازردن دل اولور
نا - نا خوش آمدن *P.* استکراه الطبع - تنمقر - نکاره *A.*
بادی رنجش خاطر شدن - خاطر رنجیدن - پسند آمدن
|| Tout ce qu'il fait me choque طبعه مستکراه خوشنماق *T.*
کافه افعال و حرکاتی طبعه مستکراه
Cette façon de parler me choque ونا خوشددر
Choquer la vue باصره بادی Choquer l'oreille باصره بادی
Choquer l'oreille باصره بادی Choquer l'oreille باصره بادی
Cela choque le bon sens, la bienséance, l'honneur عقل سدادد
و حسن ادب و عرض و ناموسد بادی استکراه اولور

Choqui. *A.* مصکم *P.* مستوح - آسیب زده
T. رنجیده خاطر - آزردن دل - دلآزار *P.* مکدر الهال *A.*
CHORION. Nom d'une des membranes du foetus *A.* مشیمه pl.
دول یتانی *T.* مشایم

CHOROGRAPHIE. Description d'un pays *A.* تصویر البلاد
یورد نقشی *T.* نگار کند *P.* البقعة

CHOROGRAPHIQUE. Qui appartient à la chorographie *A.* متعلق
Description chorographique || الی تصویر البلاد
Table chorographique متعلق وصف و تعریف
متعلق اولان فهرست

CHOROÏDE. Tunique de l'oeil dans laquelle est la pupille *A.*

فرايتس مذهب - وجيبڈ حال عيسوي پندر - مقتضاسندندر
عيسوي پندر

CHRONIQUE. Histoire dressée suivant l'ordre des temps *A.*
 || وِفَايَحِ سَنَوِيْدِيِي مَشْتَمَلِ تَارِيْحِ *T.* تَوَارِيْحِ pl. تَارِيْحِ
 Vieille chronique تَوَارِيْحِ عَتِيْقَةِ Anciennes chroniques تَارِيْحِ قَدِيْمِ
 - Maladie chronique. Une maladie qui dure long temps *A.* مَرَضٌ
T. رَجِجٌ سَالِيٌّ *P.* مَرَضٌ مُشَبِّطٌ - امراض مزمنة pl. مَزْمِنٌ
 || يَبْلُغُ الْمَشْأَ عِلَّتْ Ce n'est pas une maladie aigue, c'est une
 maladie chronique فُلَانٌ عِلَّتْ اَمْرَاضٌ حَادَّةٌ دُونَ ذٰلِكَ بَرْمَرَضٍ
 مَزْمِنٌ

CHRONOGRAMME ou **CHRONOGRAPHIE**. Inscription dans laquelle les lettres forment la date. **تاريخ بحروف العدديّة**. - **تاريخ بحروف الابهجاء**

- حساب التواريخ. L'histoire des temps. A. حساب صحيح تواريخ. II Exacte chronologie حساب الزمان. II Cela ne s'accorde pas avec la bonne chronologie. ازماني حساب تواريخ. II فیلان شیء حساب تواريخ. II مطابق کلمز

CHRONOLOGIQUE. Qui a rapport à la chronologie. متعلق بحساب التواريخ || Table chronologique حساب تواريخ مختصره || Abrégé chronologique حساب تواريخ مختصره || متعلق رسالة مختصره

CHRONOMÈTRE. Instrument servant à mesurer le temps *A.*
مقياس الاوقات

CHRYSOCCOLLE. La matière que l'eau entraîne et détache des mines *A. ملح الصاعدة* - Les anciens donnaient aussi ce nom à une substance qu'ils employaient pour souder l'or *A. لزاق الذهب - اللحام الذهب*

CHRYSOCOME. Plante A. حشيش برآقي P. زرگيا T. آلتون اوتى

CHRYSOLEITE. Pierre précieuse d'un jaune verdâtre *A. زبرجد*
P. زبرجد

CHRYSOPRASE. Pierre d'une jolie couleur vert de pomme *A.*
 کوزونجه‌ی T. کحله

CHUCHOTER ou CHUCHETER. Parler bas à l'oreille de quelqu'un
 اسرار في - تنميش - اكنات - اكنات - قر في الاذن
 قولاند فسلدهك - فسلدهك T. فس فس كردن P. الاذن
 - سمعه اسرار ايتدهك Chuchoter quelques mots à l'oreille ||
 تنميش واكنات ايتدهك

CHUCHOTEUR. Celui qui aime à chuchoter .A. مکتب - مکات
P. Les chuchoteurs sont incommodes E. فسلدا ایچی || فس فس زن
مجلسده فس فس ایدلر بنایت ایدلر ثقلت ایدلر

CHUCHOTERIE. Entretien de ceux qui se parlent à l'oreille
A. مسارة - تسار - فتافات P. فس فس فس T. فسادی
فت فت -

CHUT. On se sert de ce mot pour imposer silence *A.* صد *P.* صوص *T.* خب باش

سَقَطَ - سقوط *A.* Chute. Mouvement d'une chose qui tombe
P. افتادگی *T.* دوشش || Il est tombé de son haut, et il a
fait une lourde chute سقوطید بر آفر سقَطید
آیدن Il est incommodé d'une chute de cheval
الحالدر سقوطند مبنی مضطرب الحالدر
- بر خاندنک سقوطندن فرو ماندن اولدی
P. بسر - سقوط - انحطاط *A.* Il se prend figur. pour Disgrâce
|| Cet homme بآش اوزربند دوشش *T.* در آمد
était extrêmement élevé, le voilà tombé, il ne se relevera jamais
فلان کسی زرتۀ اعلای اقباله عروج ایتمسین
اشته بسر در آمده حسیض ادبار اولمندر بر حال انحطاطدن
- Et pour l'acte envers Dieu - الی الابد رفع اولندجنی بیردر
لخس *P.* سقطات pl. سَقَطَة - سقط - زلات pl. زلت *A.*
زلت ابر البشر *T.* سورجمه || La chute du premier homme
ارواح خبیثندنک سقط و زلتی
Se relever de sa chute par la pénitence ورجۀ
زالتن خروج ایتمکت
مسئلۀ زلت و ریبند اولمق

- همبسط الاخلاط - انصباب الاخلاط *A.* chute d'humeurs
 الاخلاطك *T.* ریزش كشيما *P.* انحدار الاخلاط - نزول الاخلاط
 - *La chute des feuilles.* La chute des feuilles. ايندسي
 فصل الشفاص الاوراق *A.* فصل الشفاص الاوراق
 يبراف دوكمي *T.* موسم برگريز *P.* فصل السقوط الاوراق
 هنگام برگريز *Il mourait à la chute des feuilles.* || وقتي
 يبراف دوكمده ايلدي - وفات ايلدي

On appelle aussi chute, la fin d'une pièce de Poesie *A.*

CHYLE. Sue blanc qui se forme des alimens digérés .*T.* کبابی
P. سوخا کک *T.* کبابی || Les alimens se tournent en chyle

اغذید و اقوات کیلوسه مستحیل اولور

CHYLIFÈRE. Il se dit des vaisseaux qui portent le chyle A. کیلوسکت فابری T. ظروف کش سپید P. اوعیه کیلوس

CL. Adverbe de lieu. A. هنا - هینا - P. اینجا - بوره ده T. اینجا - بو محله ده حاضر اولان Les témoins ci-présens || بو محله ده مربوط اولان بر قطعه Le mémoire ci-joint شهود اشبو ورقیده مصحوباً ارسال اولنان بر قطعه تقریر - تقریر - On s'en sert aussi dans les comptes où, après avoir mis la somme tout au long, on le met au bout de la ligne A. جمعاً ||

درت ذراع Quatre aunes d'étoffe à vingt francs, ci 80 livres اربعه ذراع - Il se joint aussi avec l'interrogant Qu'est-ce? || Qu'est-ce-ci? A. ما هذا

Et avec le pronom démonstratif P. بوند - بوند - بوند - این جیست P. آشته بو - شو - بو T. این P. هذا A. Celui-ci et les substantifs || Cet homme-ci A. آشته بو آدم

Il se met aussi devant les prépositions Dessus, Dessous, Devant, Après. Ainsi on dit: Ci-dessous P. ببالا A. آتفاً A. Ci-dessus P. بزریر P. عتب ما A.

T. پیش ازین P. مقدماً - سابقاً A. Ci-devant P. یوفاریده T. بعد P. بعد ذلّا A. Ci-après P. بوندن اقدم - بوندن اول

j'ai dit ci-dessus P. بوندن صکره T. زین پس - پس ازین Les mots que یوفاریده سوبلدسکه - بالاده بیان ایلدسکه

Nous ver- ci-dessous mentionnés الفاظ اولنان الفاظ زیرده اشارت اولنان On se met aussi après

la préposition Entre, et sert à marquer le temps A. بین هذا T. ازین وقت تا بوقت فلان P. الوقت والوقت فلان

اشبو Entre ci et demain || فلان وقتیدن فلان وقتیه قدر وقتیدن یارینه قدر

On dit, Par-ci, par-là, pour dire, en divers endroits A. من شورادن بورادن T. از اینجا و از آنجا P. هنا و من هنا

je ne sais pas la pièce toute entière, je مقالدنک n'en ai retenu que quelques lambeaux par-ci par-la

جمله سی معلوم دکلدر شوندن بوندن بعض قطعه لرینی شوندن بوندن انجق بر فایح قطع سی - حفظ ایده بیلدم

خاطرده در

Ci-CONTRE. Terme de comptabilité, qui sert à désigner qu'une somme sera rapportée en addition T. نقل یکون

CIBOULE. Petit oignon frais A. پیاز تازه P. بصل طری T. تازه صونان

CICATRICE. Marque des plaies, qui reste après la guérison

آثار الجروح pl. اثر الجرح - انداب pl. ندوب pl. ندبة A.

Grande cicatrice || یاره نشانی - یاره یری T. نشانه زخم P.

بادی بقای شان Glorieuse, honorable cicatrice ندبة جسیمه

Il a le corps couvert de cicatrices - بدن پر آثار جروحدر

On dit figur. Quand on a reçu un grand affront, La cicatrice en demeure long temps

عظیمه جراحتسکت اثری طول زمان باقی وبر دوام اولور

رذالت عظیمه تقریر بیلد درونده عارض اولان کسرو جراحت -

ترذیل - مدت مدیده التام پذیر اولمق احتمالی یوقدر

عظیمدن ناشی دخیله قلبده عارض اولان زخم جگودوزکت

نشاندسی طول مدت زایل اولمیب باقی وبر قرار اولور

ایراث الانداب - انداب A. Cicatrizer. Faire des cicatrices

یاره نشانی براقمق T. نشانه زخم پیدا کردانیدن P.

SE CICATRISER. Il se dit d'une plaie presque guérie A. اندمال

التام پذیرفتن P. التام - ارتام - رام - انداب - التام -

یاره نک اتی پکشوب - یاره قپانه - ق - یاره اوکولمق T.

Sa plaie commence à se cicatrizer || بشمکت

اندمال والتامدر T. التام یافته P. ملتئم - ندیب - مندمل A. Cicatrisé.

اتی پکشوب بشمش - اوکولمش

CICEROLE. Espèce de puis chiche A. مردمکت P. ماش

مردمکت T.

CICINDÈLE. Espèce d'insecte A. اویاز سینکی T. برار

CICLAMEN. Plante A. بخور مریم P. بخور مریم Sa racine

طکوز اغرغی T. کف الاسد - عرطنیثا A. s'appelle

CICUTAIRE. ou CIGUÉ AQUATIQUE. Plante A. شوکران الما

صو بالدرانی T. تنفت آبی

CID. Mot Arabe qui signifie Chef A. سادات pl. سید

CIDRE. Boisson faite du jus de pommes A. نبیذ التفاح

نبیذ تفاح غلیظ || Gros cidre الما ناردنکی T. می سب

خفیف الما ناردنکی Petit cidre قوی الما ناردنکی -

CIEL. La partie supérieure du monde, qui environne tous les

corps A. آسمان P. افلاک pl. فلیک - سموات pl. سما

روی سماده اولان نجوم وکواکب Les étoiles du ciel || کوکت

روی سما لمعان نجوم ایلد منجلی Le ciel est bien étoilé

تحت سماده اولان وروشندر Tout ce qui est sous le ciel

جانب سباید رفع Le lever les yeux au ciel جميع موجودات

Lever طرف آسمانه عطف انظار ايتمك - انظار ايتمك
 les mains au ciel - جانب سمايه رفع ايادى نياز ايتمك
 On dit, Le ciel de la lune A. فلک القمر Le ciel de Mars
 - افلاک نجوم ستاره Les cieus des planètes فلک المريخ
 Et dans le langage poétique, La voûte des cieus A. قبة الفلاک
 pl. قبة نه طباق افلاک - کنبد فلک P. قباب الافلاک
 On dit, Les influences du ciel, pour dire, les prétendues influences des
 astres A. - تأثيرات نجومية - تأثيرات الكواكب
 Et de deux choses entre lesquelles il y a une grande différence, qu'elles
 sont éloignées comme le ciel et la terre بيلارنده اولان فرق
 Et d'un homme qu'on a loué extraordinairement, qu'on l'a élevé jusqu'au
 ciel عيقت جيقارديلر - فلانى بالاي سمايه قدر ترفيع ايلديلر
 Et qu'on l'a élevé jusqu'au troisième ciel فلکک يدنجي طبقه سند
 عرش اعلايه جيقارديلر - قدر ترفيع ايلديلر

On dit proverb., Remuer ciel et terre, pour dire, faire tous
 ses efforts برهمنن زمين وآسمان اولدوق بذل جد واقدام
 - کيک ايله يري يري برينه قاترق جالشمق - ايلمک
 Et figur., Voir les cieus ouverts, pour dire, se trouver dans
 un grand bonheur دنيا وما فيهايد مالک اولمش قدر ممنون
 شادمرگه اوغرامق - الحال اولمق

Il se prend aussi pour l'air A. سما Ciel serein سماى
 - هواى صافى - سماى صافى Ciel clair آياز هوا - صحو
 بلوطلى - هواى مظام - سماى معيم Ciel obscur هواى روشن
 هواى Ciel doux ملايم هواى لطيف Ciel tempéré
 - بالاي سمدان نازل اولان ندى La rosée du ciel معتدل
 جو هواده پرواز ايدن Les oiseaux du ciel کيکدن ياشن جى
 ند روى سما وند On ne voit ni ciel ni terre اجناس طيور
 آتش سماوى Le feu du ciel سطح نيرانک تشخيصى ممکندر
 آتش P. نار سماوى A. On appelle, Feu du ciel, le tonnerre
 آسمانى V. aussi Tonnerre.

Ciel signifie aussi, le séjour des bienheureux, le paradis A.
 T. فردوس ادلا P. عالم علوى - عالم الملكوت - دار النعيم
 Le Royaume des cieus Le Ro- مظهر قرار دار النعيم اولمق
 yau des cieus Gagner le ciel ملکوت عالم ملکوت
 Notre Père qui êtes dans les cieus السموات
 Notre - Seign- ابننا الذى فى السموات
 ربه حضرت عيسى عالم علوى يد عروج

Lucifer fut précipité du ciel شيطان رجيم عالم علويدن ايلدى
 Le chemin du ciel est la pratique de l'Évangile طرد واسقاط اولندى
 موصل دار النعيم اولان صراط مستقيم انجيل
 شريفک احکامند متابعت واکا کوره عمل وحرکت ايتمکدر

Il se prend aussi pour Dieu même, pour la Providence A.
 خدا P. تقدير ربانى - تقدير الهى - رب العالمين - اله
 Grâces au ciel || مقدر - الله - تکرى T. تقدير يزدانى -
 Le ciel irrité الهيد شکر وحمد اولسون - شکر الله
 اراده الهيد بوجيله Le ciel l'a voulu
 مشيت بيعلت جناب رب العزت بويله - تعاق ايلدى
 مراد - الله تعالى اويلدجه مراد ايلدى - ايجاب ايلدى
 - حکم تقدير ازيلدر C'est un arrêt du ciel الله بويله در
 ارسال C'est un coup du ciel حکم تقدير الهيدر
 Le ciel vous soit propice فلک سلسيدر - الهى اولمش بر ضرر در
 تقدير - توفيق الهى هميشه رفيقت اولسون
 جناب P. الهى A. عارف القلوب والحنايا شاهد عدلدر
 On dit, Les mariages sont faits au ciel, pour dire, qu'ils sont résolus
 par la Providence لوچ ازده - امر نکاح مقدرات الهيدندر
 تقدير اولمش امور دندر

Il se prend aussi pour Climat A. اقليم P. يوم وبر
 تبديل On a beau changer de ciel, on ne change point d'esprit
 اقليم عبدر تبديل عقله وسيله اولدور
 آسمانده P. سماء السرير النوم A. Et pour le haut d'un lit
 ياتى عتدسک نازانى T. خوابگاه

CIERGE. V. Cire.

CIGALE. Espèce d'insecte qui fait un bruit aigre dans les
 champs durant les ardeurs de l'été A. صرصر P. زنجيره T.
 Le chant de la cigale || جريليق - اوراق قوشى - آغوستوس بوجكى
 اوراق قوشمک اوتمدسى

pl. CIGOGNE. Espèce de gros oiseau de passage A. لقلق
 Le cri de la cigogne || ليلک قوشى T. لکک P. لقالق
 ليلک سسى T. اواز لکک P. لقلقه A.

T. دورس - نغت P. شوکران A. CIGUÉ. Herbe vénéneuse
 Les Athéniens se servaient souvent du jus de
 ciguë pour faire mourir ceux qui étaient condamnés à mort
 آتدلو با حکم شرعى مستحق قتل اولمک اعدامى

خصوصند غالب حالده بالدران اوتنی استعمال ایدرلر ایش

CIL. Le poil des paupières *A.* هذب *pl.* اهداب *pl.* شعر الجفن - کربک *T.* منہ - مژگان *P.*

CILICE. Espèce de ceinture que l'on porte sur la chair pour mortification *A.* کسینج - زباز *P.* کسینی *T.* قوشاشی *||* Porter le cilice Faire pénitence dans le cilice کفارت ذنوب ایچون ایب قوشاشی قوشاشیق

CILLEMENT. Action de ciller les yeux *A.* ارتضاک العین *||* Il a un cillement continuél دائمی ارتضاک عیند مبتلا در

CILLIR. Fermer et rouvrir les yeux dans le moment *A.* ارتضاک *||* Ciller les paupières کوز قیافارینی اویناتیق - ارتضاک اجفان ایتمک *||* On lui a tiré un coup de pistolet aux oreilles, et il n'a pas seulement cillé کوزلرینسی قولاعند بر طمانجید جگلمشیکمن کوزلرینسی کوزلرینسی Personne n'ose ciller devant lui حضورندده بیله اویناتیدی هیچ بر کسند ارتضاک عیند جسامت ایتمز

CIME. Le sommet d'une montagne, d'un arbre, d'un rocher *A.* راس *pl.* قمام *pl.* فتمه - شعرون *pl.* شعاع *pl.* شعنة *A.* La cime de la montagne *A.* دپد *T.* ذریه - اجاند *P.* روس طاع دیدسی *T.* ذریه کوه *P.* راس جبل - شعنة جبل

CIMENT. Brique pilée dont on fait une espèce de mortier *A.* خوراسانو خورج *T.* آزه آگور آلود *P.* شید بغبار الآجر کوج و خوراسانو خورج ایله بنا یارمق *Faire du ciment* Bassin de fontaine enduit de ciment خوراسانو خورج ایله حوامش حویس *Mettre du ciment entre les pierres d'une muraille* ارسمده دیوارک طاشلری *Le ciment des Romains* رومالونک اعمال ایتمک لری *qu'on a peine à égaler* خوراسانو خورج شل و تیدده کماله رسیدده اولمشیدیکه نظیری *V. Mortier.*

CIMENTER. Employer du ciment dans un ouvrage de maçonnerie *A.* بآزه آگور آلود اندردن *P.* تشیید بغبار الآجر *Figur.* Affermir *T.* استوار کردن *P.* تشیید - احکام - تحکیم - تأیید *||* Cimenter la paix par des alliances بنیان صلح و صلاحی روابط یکجهمتی

Les martyrs ont cimenté la Foi par leur sang بنیة قویة دین مبینی *Cimenter une amitié* دم مبارکیریلد تشیید ایلدیار اساس حب و موالاتی تأیید و احکام ایتمک

CIMENT. *A.* شید بغبار الآجر *P.* مستحکم *A.* خوراسانو خورج ایله حوامش *T.* قویلمش *T.* استواری یافتمد - پایداری یافتمه

CIMETERRE. Grand couteau *A.* مشمل *P.* دشنه *T.* پتاعان

CIMETIERE. Lieu destiné à enterrer les morts *A.* مزارلق *T.* مزارستان - مرزغن - مرزغن - گورستان *P.* مقابر *||* Enterrer dans le cimetière دفن ایتمک *||* En parlant d'un pays dont l'air est mortel pour les étrangers, on dit figur., que c'est leur cimetière کولرله کوره *||* دپار آخردن کلانله کوره حفره هلاک منزلدسندده بریر در

CIMIER. L'ornement qu'on porte au haut du casque *A.* سنبت *||* Il avait une telle figure pour cimier صورتی *||* طاقمشیدی

CIMOLIE. Espèce d'argile *A.* طین قیولییا *P.* گل قیولییا *T.* کفد کلی

CINABRE. Combinaison de soufre et de mercure *A.* زنجفر *||* زنجفره *T.* قنبار - سیمشگونی *P.* شقوره - سنجفر زنجفر عملی *artificiel* زنجفر معدنی

CINERATION. Réduction d'un corps combustible en cendres par la violence du feu *A.* استحالته الی الرماد - توتد *P.* کوله دونهکات - کوللمد *T.* خاکستر سازی

CINGLER. Naviguer à pleines voiles *A.* استمخار - مخور *P.* طلو یامکن - طلو یامکن کنمک *T.* بادبان پر حیرا رواند شدن *||* Cingler à haute mer انمکن طرفند طلو *||* ایله اقوب کنمک *||* یامکن ایله کنمک

CINNAMOME. *V.* Cannelle.

CINQ. Nombre qui est celui des doigts de la main *A.* خمس *||* Les cinq sens de nature *P.* پنج *T.* بش *||* Cinq fois *P.* بنش کوه *||* cinq doigts de la main *P.* بنش سندک مدت *||* Espace de cinq ans *P.* بنش دفعده

CINQUANTAINE. Nombre de cinquante *A.* قدر العدد خمسین *||* Une cinquantaine de personnes *||* اللی قدر *T.* اللی قدر *||* اللی نفر قدر - اللی قدر نفرس

حَرَكَة المَدَّة A. syllabes

CIRCONLOCUTION. Circuit de paroles, périphrase A. تطويف
سوزی T. سخن را گردا گرد آوردن P. دور الکلمات - الکلام
تطويف کلام صورتی User de circonlocution || طولاشدرمه
استعمال ایتیمک

CIRCONSCRIPTION. Ce qui borne la circonférence des corps
حدود T. کنار پذیری - کران پذیری P. انحصار - محدودیت A.
La circonscription est une propriété naturellement in-
séparable des corps انحصار و محدودیت کافه اجرامک بالطبع فصلیه
لازم غیر مفارقی عذ اولئان خصایص ذاتی دلرندندر

CIRCONSCRIRE. Donner des limites A. حصر - تحدید
|| حدود کسک T. کنار بستن - کران نهادن P. تعیین الحدود
Dieu est un être infini qui ne se peut circonscrire ni par les lieux,
ni par les temps جناب خداوند بیچون و چرا زماناً و مکاناً
تحدید - قید محدودیتدن منزّه بر ذات عظیم الانتمها در
وانحصاردن منزّه و مبرا در

CIRCONSCRIT. A. محدود - محصور - منحصر P. محدودی کسلش T.

CIRCONSPÉCT. Discret, retenu A. حازم - محتسّر -
|| صایقیلو T. پروادار - پرهیزکار P. اهل الحزم و احتیاط -
Homme fort circonspect آدم محتسّر و متحسّر آدم
اقوال و افعالنده Circospect dans ses actions, dans ses paroles
قواعد حزم و احتیاط رعایت آیدن آدم

CIRCONSPÉCTION. Retenue, discrétion A. احتراز - حزم -
- صایقیلق T. پرواداری - پرهیزکاری P. احتیاط - تحسّر
کمال حزم Circospection Il faut user d'une grande circonspection || صاقنمه
Il a apporté beaucoup de circonspection dans cette affaire
بو خصوصده قواعد Agir avec circonspection
محترازند - احتراز اوزره عمل و حرکت ایتیمک
حزم و احتیاط Parler avec circonspection حرکت ایتیمک
رعایت ایده رک سوق کلام ایتیمک

CIRCONSTANCE. Particularité qui accompagne un fait A. حال
- کیفیتات pl. - حالات pl. - احوال pl.
نأکید شدقی Circonstance aggravante || کیفیت احوال
تزیاید شدت و جسماتی موجب بر حالت - موجب بر حال
امعان نظر دفته شایان بر حالت Circonstance remarquable
Remarquer, observer, examiner, peser toutes les circonstances

اول واقعدنک کافه احوال و کیفیتانده حواله نگاه
دقت و امعان نظر بصیرت ایتیمک و ظهوره کلمش مجموع
ما جبرالربنی بالنحری تفتیش و تفحص ایتیمک و میزان
Les circonstances عقل ایله وزن ایده رک مطالعه ایتیمک
زمان و مکان و اشخاص des personnes, du lieu, des temps
و ذواتک احوال و کیفیتانی Exposer un fait, et en marquer
jusqu'aux moindres circonstances بر واقعیدی ظهوره کلمش
Le choix des circonstances حالات جزئیئسنی بسط و تعداد ایده رک نقل ایتیمک
Souvent کیفیت احوالک اختیاری
les circonstances changent la nature des choses اکثریا صورت
On dit, - احوال طبیعت امورک تبدلنی ایجاب ایدر
Se déterminer par circonstance T. حسب الاقتضاء الحال
حسب Et loi, règlement de circonstance - عقد نیت ایتیمک
مقتضای حاله - الاقتضاء حال وضع اولنش قانون و نظام
نظراً وضع اولنش قانون و نظام

En style de Pratique, on dit, en parlant d'un bien fonds,
d'une affaire, Les circonstances et dépendances A. متعلقات
Terre adjugée avec ses circonstances et dépendances || مضافات
و متعلقات و متعلقانده تملیک اولنش اراضی

CIRCONSTANCIER. Marquer les circonstances A. تصریح الاحوال
Circostancier une affaire مصلحتک جریان ایتیمش احوالی
|| ما جبرانک دقایق احوالی بیان - تصریح ایتیمک
بر واقعدنک جریان ایتیمش Circostancier un fait ایتیمک
بر ماده یی وقوعه کلمش کافه - احوالی تصریح ایتیمک
احوالی تعداد ایده رک تصریح ایتیمک

CIRCONSTANCIÉ. A. مصرح الاحوال

CIRCONVALLATION. Fossé que l'on fait autour d'un camp avec
des redoutes et autres fortifications A. - حوزة الاستحکامات
مترس چوره سی T. مترس گردا گرد P. دورة الاستحکامات
Faire دورة استحکاماتک صره لری Lignes de circonvallation ||
la circonvallation d'un camp بر اردونیک دورة استحکاماتنی
اردویی بر دورة استحکامات ایچند آلق - احداث ایتیمک
اطرافند بر دورة استحکامات جوهریمک -

CIRCONVENIR. Tromper artificieusement par des détours A.
دوباره ایله T. فریبجیدن P. اخلاب - ختلان - ختمل
اعمال Il croyait le circonvenir par ses artifices || الداتمه
ایلدیکی حیل و دسایس ایله فلانی اخلاب ایده جکمن طم
حکامی ختمل و اخلاب ایلدی Il a circonvenu ses juges

قضات و حکامی دوباره ایله آلداندی -

آلدانمیش T. فریفته P. مختول - مخلوب A. CIRCONVENU.

مخالبة - مخاتلة A. CIRCONVENTION. Tromperie artificieuse

Il a usé de circonvention T. دوباره - دوباره T. فریب P. دوباره ایتدی - اعمال مخاتله ایلدی

همجوار P. متجاور - مجاور - جار A. CIRCONVOISIN.

Lieux circonvoisins T. جوارده اولان - قومشولقده اولان

Les provinces circonvoisines T. جوارده Les provinces

Les peuples circonvoisins اسم واقع اولان ممالک و ایالات

Les nations circonvoisines قرب همجوار اولان اقوام - متجاور

Paroisses circonvoisines جوارده واقع و جوارده بولنان ملل و اسم محلات

CIRCONVOLUTION. Il se dit de plusieurs tours faits autour

Faire plusieurs circonvolutions دورات متتابعه A. دورات متتابعه

دورات متتابعه و متعدده رسم ایتمک

Le circuit T. چوره T. گرده P. دوره A. Enceinte, tour

Faire le circuit des بلده نکت دوره سی

diوارلرکت چوره سی - دوره جدرانی انشا ایتمک

Un grand circuit دورۀ واسعه - دورۀ عظیمه

Forme T. دکومی T. گرد P. مستدیر A. Rond CIRCLAIRE.

Figure circulaire صورت مستدیره

Il se dit aussi, de ce qui va en rond || Mouvement circulaire

حرکت دوریه A.

LETRE CIRCULAIRE. Une lettre faite pour informer diverses per-

personnes d'une même chose A. رساله مغتله T. یردن یوه کزدرلجکت

Écrire une lettre circulaire یردن یوه عمومه خطاب کاغذ

کزدرلجکت اوزره عمومه خطاب بر قطعه مکتوب تحریر

Expédier des lettres circulaires یردن یوه کزدرلجکت

اوزره عمومه خطاب مکاتیب نشر ایتمک

CIRCULAIREMENT. En rond A. مستدیراً

Les lieux se طولاترق T. گردا گرد P. تدویراً - الاستدارة

افلاکت بر وجود تدویر حرکت ایدر

CIRCULATION. Mouvement de ce qui circule A. دوران

La circulation du دکومی دونه - طولانه T. روش گردا گرد

La circulation de la sève dans les plantes دوران دم

Figur. La circulation de نباتات اینچنده صویک دورانی

L'argent, pour dire, le mouvement de l'argent qui passe d'une

main à l'autre A. از دست بدست P. مداولة - تداول - دوران

La circulation de l'argent || الدور الد دونه - الدور الد کزسه T. گذارش

ایادی ناسده - نقودک دوران و مداولسی

ایادی ناسده تداولی - مداولسی

CIRCULER. Se mouvoir circulairement A. تداور P. گرد آمدن

Le sang circule dans les veines || کزمت - طولانه - ق T.

On dit figur. کزر - تداور ایدر - عروق اینچنده دوران ایدر

L'argent circule, pour dire, qu'il a son cours ordinaire dans le

L'argent circule sans aucune || تداول - دوران A. commerce

نقود بلا معربه ایادی ناسده تداول و دوران ایدر

Et faire circuler des billets, pour dire, leur donner cours dans

Et faire circuler une اوراقه رواج و بیرمک T. le commerce

نشر و اشاعه A. une anecdote, pour dire, les répandre

السنة ناسده دور ایتدرمک T. بین الناس

CIRE. Matière jaunâtre qui reste du travail des abeilles, après

شمع P. جرجس - شمع العسل A. qu'on en a exprimé le miel

Pain de cire خام بال مومی CIRE vierge || بال مومی T. انگبین

نققی و صانی Flambeau de cire pure بال مومی کلچدسی

Cire fondue مذاب بال مومدن مصنوع شمع

Blanchir la cire à la اریمش بال مومی - دوکد بال مومی

rosée بال - شمع عسلی فزیده عرض ایله تمییز ایتمک

Les anciens écrivaient sur des tablettes مومی جیده اعارتمق

enduites de cire قداما شمع عسلی ایله طلا اولمیش الواح

asکی زمان ادمیری - اوزرنده تحریر حروف ایدرلو ایش

بال مومی سورلمش تختلر اوزرنده یازو یازارلر ایش

On dit d'un Figure de cire صورت مصنوع مومدن

homme qui a la jaunisse, qu'il est jaune comme cire

Et d'un jeune enfant doux مومی کبی صاب صاری اولمشدر

et docile, que c'est une cire molle, pour dire, qu'on lui fera

prendre telles inclinations qu'on voudra بال مومی کبی لیق

Il se prend aussi pour Bougie. V. ce mot.

CIRE D'ESPAGNE. Certaine composition dont on se sert pour

شمع فرنکی P. جرجس - ختام فرنکی A. cacheter des lettres

مهر مومی - فرنک مومی T.

On appelle aussi, Cire, l'humour épaisse et jaune qui se forme

دوران کیری T. ریم گوش P. و سنج الاذن A. dans les oreilles

Mom P. طلا بالشمع - تشمع A. Enduire de cire

CIRER. Cirer des bottes موم سورمک - سورتمق T. اندودن

موم سورمک

موم سورلمش - موملنمش T. موم اندود P. مشمع A. Cire.
|| مشمع - مشمع بز Toile cirée

مومگر P. شمعاع A. CIRIER. Ouvrier qui travaille en eire
بال مومجی - مومجی T.

مرهم شمع P. لاصقی مشمع A. CIRENE. Espèce d'emplâtre
مشمعلو مرهم T. اندود

CIRQUE. Lieu destiné pour les courses des chevaux et des
پهنه P. حلبه السباق - مضمار - میدان السباق A. chariots
Rempoter le prix || قوشو میدانسی T. اسپریس - اسپریس -
میدان سباقده قصب السبق امتیازی CIRQUE aux jeux du cirque
احراز ایتمک

CISAILLER. Couper avec les cisailles A. قرض بالمقصص
Cisailler des pièces de monnaie altérées, de peur qu'elles ne demeurent dans le com-
merce مغشوش سکدلسری بین التجار دوران ایتماک
ضممنده مقصص ایله کسمک

CISAILLÉ. A. مقصص T. بگاز بریده P. مقبروض بالمقصص
ایله کسلمش

CISAILLE. Il se dit des rognures qui restent de la monnaie
سکد T. تراشه سکده P. قراضه السکده A. qu'on a fabriquée
کسنتیسی

CISAILLES, au pluriel. Sorte de gros ciseaux à couper des
دمورجی مقصصی T. گاز آهنکر P. فرزل A. plaques de métal

CISALPIN. Qui est en deçà des Alpes A. ما قبل الجبال
آپس بلقانی بروسی T. پیش از کوهستان آپس P. آپس

CISEAU. Instrument plat qui tranche par un des bouts, et
اسکند P. عتله - بیرم A. qui sert à travailler le bois, le fer etc.
اوبداجی - عتله نقار Ciseau de sculpteur || آئی دموری T.
طوغرامدجی - بیرم نقار Ciseau de menuisier آئی دموری
قیومجی آئی دموری - بیرم صیاغ d'orfèvre آئی دموری
de maçon مورو صناعی آئی دموربله اعمال اولنور
On appelle, Ouvrages de ciseau, les ouvrages de sculpture A.

کنده کاری - تراشکاری P. صنایع نقریه - منقورات pl. منقور
Et on dit d'un habile sculpteur, qu'il a le
فلان اویبدجینک فلمی ciseau admirable, le ciseau excellent
بیئتیر در

CISEAUX. Instrument de fer composé de deux branches tran-

chantes A. مقراض - مقراض - مقصص pl. مقصصات P. دوکارد
مقصص قوطیسی - مقراضدان Un étui à ciseaux || مقصص T.
Ciseaux de tailleur خياط مقصصی - مقراض خياط Ciseaux de
jardinier باغچهوان مقصصی - مقراض باغبان Couper une
étolfe avec des ciseaux ایتمک - ثوبی مقراض ایتمک
Dans ce sens, on dit quelquefois, Ciseau, au singulier || On
n'a point encore mis le ciseau dans cette étoffe هنوز
بو قداشده هنوز مقصص - وضع مقراض اولنمش دکدر
Le chirurgien lui a donné trois coups de ciseau
کیرماشدر - On dit poétiquement, Le
ciseau de la Parque قاطع رشته حیات - مقراض سرتیز اجل
اولان مقراض اجل

CISELER. Travailler avec le ciseau A. اعمال بالمقراض
مقصص ایله - مقصص ایله ایشلدک T. بدوکارد پرداختن
اوانی سیمی مقصص Ciseler de la vaisselle d'argent || قیرقمق
مقراض ایله اعمال ایتمک - ایله قیرقمق

CISELET. Petit ciseau dont les orfèvres, les graveurs etc. se
کوچک آئی دموری T. اسکنه خرد P. بیرم صغیر A. servent

CISELEUR. Ouvrier dont le metier est de ciseler A. نقار بالبریم
آئی دموربله اوبداجیلق ایدن T. اسکندکار

CISTE. Plante qui donne le ladanum A. نبات اللادن
لادن اوتی T. گیاه لادن

CITADELLE. Forteresse qui commande à une ville A. حصار
Forte citadella || ایچ قلعه T. ارک - ناربن قلعه P. داخلی
La ville est prise, mais la citadelle tient encore
شهر فتحه و تسخیر اولندی انجق ایچ قلعه هنوز مقاومت
Les citadelle Le gouverneur de la citadelle ایبدر
حصار داخلینک خنادق fosses, les remparts d'une citadelle
Bâtir une citadelle ایچ قلعدنک خندقلسری و بدنلسری - و بروجی
بر ایچ قلعه انشا ایتمک citadelle

CITATION. Ajournement. V. ce mot. - Et allégation d'un pas-
sage A. اشهادات pl. اشهاد - مستشهادات pl. مستشهاد A.
Mettre les citations || شاهدلکد داتر سوز T. سخن گواهیمنون
Une citation حاشیه صحیفده اشارت ایتمک
اشهاد بی اصل - اشهاد فاسد - اشهاد کاذب
Remplir un discours de citations ایلمه
Des marges chargées de citations
مقاله بی مستشهادات ایلمه
گوناگون ایلمه سملو اولان حواشی

CITÉ. Ville enfermée de murailles *A.* بلدة - بلاد pl. بلدَة - بلدة
بلدَة Grande cité || شهر *T.* دسگره *P.* محروسه - مسورة
بلدَة كثيرة Cité nombreuse - بلدَة عظیم - بلدَة معظمه - جسيمه
Belle cité دلارا Jérusalem s'appelle la sainte cité
Droit de - قدس شريف محروسه مبارکه صغيله موصوفر
cité. Le droit qu'a tout homme né dans une ville, d'élire ses
représentants, et de concourir à la confection des lois *A.* حق
البلدية

CITER. Ajourner. *V.* ce mot. - Et alléguer *A.* ذکر علی طریق
سخن گواہینمون در میان کردن *P.* سرد الاشهاد - الاشهاد
Citer la loi || شاهدک اولدق بر صحبت دیمک *T.*
نق قانونی علی طریق الاشهاد ذکر و بیان ایتک
Citer faux بر گونه اشهاد غیر صحیح در میان ایتک
les auteurs anciens کلامنی علی طریق مؤلفین قدیمدک
الاشهاد سرد و بیان ایتک

CITÉ. *A.* مستشید *P.* بگواهی آورده *T.* شاهدک کنولمش
شاهدک اولدق سوبلنش -

CITÉRIEUR. Terme de Géographie. Ce qui est en deçà *A.*
L'Inde citérieure est en deçà du Gange
هند داخلی نهر گنگیک برو طرفنده کائن اولان
ممالک هنددن عبارتدر

CITERNE. Réservoir sous terre pour garder l'eau de pluie *A.*
|| صانریج *T.* شهرارو *P.* مصنعة - مثله - صباریج pl. صباریج
Eau de citerne صانریج صوبی

CITERNEAU. Petite citerne *A.* صباریج صغیر *P.*
کوچک صانریج *T.*

CITOYEN. Habitant d'une ville *A.* ابن البلد pl. ابنا البلد
P. مدنیون pl. مدنی - اهالی المدينة pl. أهل المدينة -
مدنی Riche citoyen || پولو - یوردلو *T.* کد نشین - بوم زاده
ابنای بلدندن صاحب عقل و درایت Sage citoyen ذیقدرت
On dit qu'un homme est bon citoyen, pour dire, que
c'est un homme zélé pour sa patrie بلد برابن
صحیح و صادق برابن بلد

CITRIN. Qui a la couleur de citron *A.* لیمونی اللون *P.*
لیمون رنگو - لیمونی *T.* لیمو رنگ

CITRON. Sorte de fruit qui est plein de jus *A.* لیمو
- لیمون ترش - لیمون حامض || لیمون *T.*
طائلو - لیمون شیرین - لیمون حلو Citron doux اکشی لیمون
Jus de citron لیمون صوبی Écorce de citron confite

Il se dit aussi de la couleur de citron
لیمون رنگی *T.* رنگ لیمو *P.* لون الليمون *A.*

CITRONNÉ. Qui sent le citron, où l'on a mis du citron *A.*
لیمونلی *T.* لیمودار *P.* ذو الليمون

CITRONNELLE. *V.* Mélisse.

CITRONNIER. L'arbre qui porte le citron *A.* شجر الليمون
لیمون آجایی *T.* درخت لیمو *P.*

CITROUILLE. Sorte de fruit qui devient extrêmement gros *A.*

بال قباتی *T.* کدوی حلو *P.* قرع pl. قرعة

CIVADIÈRE. Voile du mât de beaupré *T.* جیبودره یلمکنی

CIVETTE. Animal dont on tire une sorte de liqueur odorifé-
rante - مسک کدیبی *T.* گربه زیاد *P.* قط الزباد
aussi, de la liqueur même qu'on tire de cet animal *A.* مضمون
فلیدمسک *T.* غالیله - زیاد *P.* زیاد -

CIVIÈRE. *V.* Bard.

CIVIL. Qui concerne les citoyens *A.* مدنی - بلدنی
معاشرت اهل بلاد - معاشرت بلدیه

On dit, Guerre civile *A.* حرب داخلی pl. حروب داخلی
Troubles ملک ایچنده کی جنک *T.* دار و گیر درونی *P.*
شورش *P.* فتن و اختلالات داخلی *A.* ملک ایچنده کی قرقشلق *T.* آشوب درونی

Civil, se dit aussi par opposition à Criminel *A.* متعلق لحقوق
Procès civil حقوق عباد متعلق ماده العباد
Partie civile. En matière criminelle, c'est
l'accusateur *A.* متهم علی الجانی
Intérêts civils. Le dédommagement dû à quelqu'un à cause du tort qu'il a souffert par le crime com-
mis *A.* غرامة المجرم الى المظلوم
Figur. Mort civile. Le retran-
chement des droits et des fonctions de la société civile, en conséquence
d'une condamnation à mort ou à un bannissement perpétuel *A.* موت
Le bannissement perpétuel emporte
la mort civile
من جهة الامور الدنيا
من جهة الامور الدنيا موتی
متضمن بر کیفیتدر

Civil, signifie aussi, courtois, poli, bien élevé *A.* جمیل
- طیب النفس - کریم الاخلاق - کریم النفس - الخلق
- طائلو خویلو *T.* خوش منش - نوازشکار *P.* حافی - مکرم
عامد Il faut être civil à l'égard de tout le monde
حقیقتد مکرر اولمق لازمدر
بنی مکرمانه معامله ایلد استقبال ایلدی

ایفای لازمۀ اکرام والتفات ایدۀ رک مجاسند قبول ایلدی
Un homme fort civil بغایت - غایة الغایة کریم النفس آدم
مکرم وحافی بر آدم

على وتيرة A. En matière civile, en procès civil. Procéder
civillement || دعوی حقوق قاعدۀ سنجہ T. الدعوى الحقوق
دعوی حقوق قاعدۀ سنجہ رؤیت مصلحت
دعوی حقوق قاعدۀ سنجہ محاکمہ Juger civilement ایتتمک
دعوی حقوق قاعدۀ سنجہ Poursuivre civilement ایتتمک
On dit, qu'un homme est mort
civillement, lorsqu'il y a contre lui quelque condamnation à perpétuité
فلان کسند من جهة الامور الدنيا میت مشاہدسندہ در

بالاکرام والالتفات A. مکرمًا. Il signifie aussi, avec politesse.
Vivre civillement || دلنوازند - نوازشکارند - مکرماند P. بالمجاملة -
بر کسندہ ایلد مکرماند انس والفت
بر کسندہ ایلد مراسم اکرام والتفات مراعات - ایتتمک
Traiter civilement ایدۀ رک عمل وحرکت ایتتمک
حسن اکرام رعایت ایدۀ رک عمل وحرکت ایتتمک
تعبیرات اکرام امیز ایلد تنکلم ایتتمک Parler civilement

نزهت - نظرف A. État de ce qui est civilisé.
پیراستگی P. هذب الاخلاق - کرم الاخلاق - الاخلاق
ظریفانمہ T. اخلاق

CIVILISER. Réduire une cause criminelle à une procédure ci-
vile A. حقوق دعواسی T. افراء فی صورة الدعوى الحقيق
جرم و جنایتند Civiliser une cause criminelle || صورتند قویمق
متعلق بر مصلحتی حریق دعواسی صورتند قویمق

- نظریمت - تکریم الاخلاق A. Et rendre civil, sociable.
پیراستن - فریختن P. تهذيب الاخلاق - تنزید الاخلاق
Le commerce des Grecs a civilisé les
barbares امی وجاهل اولان اقوامک ملت یونان ایلد
تجارتی تهذيب اخلافربند وسيلد اولمشدر

ظریفانیش T. پیراستد خلق P. مهذب الاخلاق A. Civilisé.
- مهذب الاخلاق اولان اسم واقوام
نزهت اخلاق ایلد مالوف اولمش مائلر

خوش P. طرافت الاخلاق - طرافت A. CIVILITÉ. Courtoisie.
طرافت P. Plain de civilité || جلبیایک - ظریفایک T. منشی
Il en a usé avec beaucoup de
civilité Manquer de civilité غایت طرافت ایلد معاملہ ایلدی
Cela est contre les règles قواعد طرافتده تجویز قصور ایتتمک

de la civilité Il est de la
civilité de... شویلد ایتتمک مقتضای طرافتدندر

Il se dit aussi, des paroles civiles, des compliments A. حفايت
P. تالطفات pl. تالطن - اکرامات pl. اکرام - حفايات pl.
Faire civilité à quelqu'un || جلبیایک T. نوازشکاری - دلنوازی
ادای مراسم - بر کسندہ حقنہ اظهار حفايت واکرام ایتتمک
Faire des civilités حسن التفات واکرام ایتتمک
Recevoir des civilités de la part
de quelqu'un بر کسندہ طرافتدندر اکرامات اولمق
Après les premières civilités de part et d'autre
M. Il a mal reçu les civilités qu'on lui a faites
لوازم حقه اجرا اولنان
اکرامی حسن صورت ایلد تقبل ایتتمدی

CLABAUD. Il se dit d'un chien qui a les oreilles pendantes
صارقق قولافی T. سگ شامل گوش P. كلب اعتراف A.
کثیر A. Et d'un chien qui se rcrie mal à propos
اصلی یوقدن T. هرزه لای - عوعوزن P. بباح - النباح
هاولایبیچی کوپک

CLABAUDAGE. Bruit que font des chiens qui elabaudent A.
کوپکرت هاولامسی T. عوعو سگان P. نبيح الکلاب

اعتواء بالعبت A. Aboyer sans cesse et sans sujet
Figur. Crier
اصلی یوقدن هاولمق T. هرزه لایی کردن P.
Cet homme ne fait que elabauder
فلان آدم کوپک
کبی هاولمقندن خالی دکلددر

T. غریو P. نبوح A. GLABAUDERIE. Criailerie importune.
Il croit l'emporter par ses elabauderies perpétuelles
لا ینقطع حایقرومغل تحصیل مرام ایدۀ جکن طن ایدر

CLABAUDEUR. Grand criailleur A. نباح P. نباح
دانمی بر نباحدر eternal
C'est un elabauder

CLAIE. Ouvrage à claire-voie, fait de brins d'osier entre-
lacés A. قفس T. قفس P. اقفاص pl. قفص
à nettoyer les habits Cłaie à passer
la terre On traîne sur la claie ceux
qui ont été tués en duel اولمش قتل اولمش
اولمق قفس ایچندہ کوتوریاور

- منیر - مضی A. Éclatant, qui jette de la lumière.
ضیادار - درخشان - تابناک - نابندہ - تابان P. لامع - لایح
Le soleil est le plus clair de tous
پارلدایبیچی - پارلاق T.

La lune شمس جميع کواکبدن زياده ضيادار در
 Le feu est clair de sa nature آتش
 Ce bois fait un feu très-clair شو
 آتاجک آتشی پک پارلاقدر

تاب P. نور-ضوء A. Il se prend aussi substantivement
 Le clair de la lune || پارلايش - آيدينلق T. رخشاني - تابش
 Nous marchâmes toute la nuit au clair de la lune
 آيدينلغی T. ماهتاب P. صو قمر A.
 تمامي ليده صو قمرده
 آيدينلغیلده کزدک - قطع راه ایلدک
 لطیف بر ماهتاب Un beau clair de lune

مستضي A. qui reçoit beaucoup de jour
 روشننا - روشن P. كثير الضياء - مستنير
 Cette chambre est fort claire
 آيدينلقاو T. ایلد ضيا دار در

طلع النهار A. pour dire, il fait jour
 سپيدهدم رو نمود P. انفجر الصبح - طلع الصبح
 Il ne faisait pas encore clair, quand nous partîmes
 صبح اولدی T. صبح بخند - صبح نمایان شد
 عزیمتمزده وقت
 روت صبح هنوز کناره افقده جهره نما اولدماشیدی
 قبل الانفجار الصبح - شمسدن مقدم عزیمت ایتیشیدک
 یولد جیقدق

P. صیقل - براق - مجلا A. Il signifie aussi, luisant, poli
 Des armes claires || پولات - جلالو T. پرتو ناک - جلادار
 Vaisselle d'argent fort claire
 پارلانی سلاحر - اسلحه مجلا
 On dit, qu'une dame a le teint clair, pour dire, qu'elle l'a vif et uni
 بغایت جلادار ارانی سیم
 مرقه براقه A. مرگ سمن T. بارنگ روی رونقدار - سیم سیما P. الزهورة
 کبی جهره سی صاف و مجلا

آچق T. روشن P. کاشف A. Il signifie aussi, moins foncé
 Rouge آچق یشیل - سبز روشن - اخضر کاشف
 آچق اسمر صاج Cheveux clair-bruns آچق قرمزی

En termes de Peinture, Clair-obscur, se dit des lumières et
 T. پرتو وسایده P. ضح وظل A. des ombres ramassées avec art
 Ce peintre entend bien le clair-obscur
 آيدينلق ایلد کولکلک
 فلان مصور ضح وظلک ترتیبی فتمند ماهر در

زجاج A. شفاف Il signifie aussi, transparent
 شفاف جاملر Des vitres bien claires

Et qui n'est point trouble A. صاف

De l'eau claire || طوری T. نغز - ناب P. نصيع - ناصع
 Ce طوری صو T. آب ناب P. ماء صافی - ماء نصيع A.
 vin n'est pas encore clair وصالی دکلدر
 Cela est clair comme de l'eau de roche
 قیا صویی کبی ویراقدر
 On dit, que le temps est clair, que le ciel est clair, pour dire, qu'il n'y
 a aucun nuage A. صحو - منکشف - منقشع
 Le temps est clair - آفاق - آبارلق - آبار T. نابان - گشاده P.
 Le ciel est clair et serein هوا گشاده وصالدر
 روی سما صحا و صفا در - صافی و جلوا در

Et qui a peu de consistance. Il ne se dit que des liquides
 Ce sirop est trop clair
 صولی - صویق T. آبی P. مائتی A.
 فلان ربکت مائینی غالبدر - فلان رب بغایت مائیدر
 Lait - clair. Le petit-lait. V. ce mot.

متخلخل - مفترق - فارق A. Et ce qui n'est pas bien serré
 Cheveux clairs || سیرک T. جدا از هم دیگر P.
 متخلخلدر Les blés sont fort clairs سیرک صاج -
 Ce bois est fort clair اکین پک سیرکدر
 Il se dit aussi dans ce sens des étoffes A. سخیف - هلهل - رخو
 رخو الغزل - هلهل - سخیف P. متخلخل النسيج - النسيج
 سیرک طوقنمش T. سست بافت
 De la gaze bien claire || سیرک - یوفقه طوقنمش -
 Toile claire بر بز سخیف الغزل برونجق بزی

Il se dit aussi de la voix et des sons, et signifie, net, aigu
 La voix des femmes est ordinairement plus claire que celle des hommes
 انجد T. باریک P. رفیق A.
 صداسی عادتاً صدای رجالدن زیاده رفیقدر
 زنان طائفه سنک

بدیدار P. بین - صریح A. Figur. Intelligible, aisé à comprendre
 Style clair آچق معنا - معنای صریح
 Idée claire آچق T. Expression claire مقالده صریحده
 Discours clair عبارده صریحده
 Il n'y a rien de si clair بوندن زیاده صریح و بین بر شئی یوقدر
 Methode claire et aisée Il s'est expliqué en
 کلمات بینده ایلد افاده مرام ایلدی
 termes fort clairs

ظاهر - بارز - بین الواضح - واضح A. Et evident, manifeste
 Soit droit || شمار - بللو T. نمودار - هویدا - آشکار P. جلی -
 فلاک حقی کالشمس غنی وسط
 La raison, حقی کون کبی اشکاردر - النهار واضح و نمودار در

جشم دقت و بصیرت‌سندده هیچ بر شی
دیدۀ دقایق‌بینی هر شیئی ناظر و بینا در - خفی اولمز

CLAIRVOYANT. Éclairé et pénétrant dans les affaires. A. متبصر. - حقایق‌بین - پاک‌بین. P. اهل البصیرة - صاحب الزکاة. Il a l'esprit clairvoyant || بصیرتی کوزی اجق. T. روشن نظر. Vous ne le tromperez pas, il est trop clairvoyant. دیدۀ بصیرتی پاک‌بیندر. فلانی آلداده می‌دجسکت زیرا غایت ایله متبصر clairvoyant آدمدر

CLAMEUR. Grand cri. A. صرخه. P. اضطراح. اوایلا - فریاد. Il s'éleva une clameur universelle || هیقترمد - کورلشی. T. بر فریاد عمومی قوبدی. - اضطراح عمومی حادث اولدی. Les clameurs d'une tumultueuse هنگامه انگیز Clameur tumultueuse. On entendait de tous côtés de grandes clameurs. صرخه و فریاد هر طرفدن بر طرفدن. Cela excita les clameurs. اضطراح شدید مسوع اولور اییدی. بو کیفیت ارباب مجلس بیننده حدوث de l'assemblée. صرخه اضطراخی مؤدی اولمشدر. قاریارک حیقترمی - نسوان

CLANDESTIN. Qui se fait en cachette. A. مکنون. - مکنون. Mariage clandestin || کیژلو - اورتولو. T. پنهان - پس پردۀ خفا. P. Assemblée clandestine ازدواج مکنون - نکاح مکنون جمعیت مکنونه

CLANDESTINEMENT. En cachette. A. مکنوناً. - مکنوناً. Ils se sont mariés clandestinement || کیژلوجه. T. نهانی - پردۀ خفا. مکنوناً عقد نکاح ایتتمشاردر

CLANDESTINITÉ. Vice de ce qui est clandestin. A. مکنونیت. La clandestinité empêche la validité d'un mariage. امر نکاحده حالت مکنونیت مانع مشروعیتدر. P. مشروع دکلدر. مکنوناً عقد اولنان نکاح معتبر دکلدر.

CLAPET. Espèce de petite soupape qui se lève et se baisse par le moyen d'une charnière. T. زنبړکو طاپد. Clapet de pompe. طلومبدنک زنبړکو طاپدسی

CLAPIER. Trou où les lapins se retirent. A. جحر الوبور. Un clapier || اتی طارشان اینی. T. خاشه خرگوشک سپید معور بر عدد جحر و بور

se CLAPIR. Se blottir, se cacher dans un trou. A. متخفعا انجحر. بوریلدرک دلیکد. T. با هم پیچیده در سوراخ پنهان شدن. P. صوفامق

CLAPI. A. متخفعا انجحر. P. با هم پیچیده در سوراخ پنهان. بوریلدرک دلیکد صوفامش. T.

CLAQUE. Coup du plat de la main. A. لطمة. P. سیلی. T. طبانجه

Et une espèce de sandale qu'on met par-dessus le soulier. A. اوست ادک. T. سروزه. P. جرموق

CLAQUEDENT. Il se dit d'un homme qui parle beaucoup de lui avec jactance. A. متصانف. P. فخر. T. خود ستا. طفره فروش. Ce n'est qu'un claquedent. || آورد صاتن. T. بیانی بر لافزن. بر خود ستای مختدر. طفره فروشد

CLAQUEMENT DES DENTS. Le bruit que font les dents d'un homme qui tremble de froid. A. قشقه. P. زغزغ دندان. T. دیش فجردیسی. Claquement des mains. Le bruit que font les mains, en les frappant l'une contre l'autre. T. دستکزی. P. تصدیق ایادی. - تصنیق ایادی. A. ال جالمة. ال فاقمد

CLAQUER. Faire un certain bruit aigu et éclatant. A. تسطیع. || سسلندرمک. T. بانگ زدن. - آوازیدن. P. تصویب. Claquer les mains. A. تسطیع ایادی. P. تصدیق ایادی. Un al-lari فاقشدروب سسلندرمک. T. دست بر هم زدن. تسطیع سوط ایدن عربجی. On dit, Claquer des dents, et que les dents claquent. A. قشقه الأسنان. دیش فجردامق. T. دندان زغزغ زدن. P. اصطکاک الأسنان. حال. Lorsque le frisson lui prend, les dents lui claquent. || او شویوب - عرواید دوجار اولنجه اصطکاک اسناند مبتلا اولور. دتوره دیکی حالدۀ دیشی فجردار

CLAQUET. Petite latte dans un moulin, qui bat avec bruit. A. جافلداتی. T. لکک. - کلند. - بیمند. P. منلقمة الرحی. - Ou dit d'une personne qui parle beaucoup, que la langue lui va comme un claquet de moulin. دیلی دکرمن جافلداتی کبی هیچ طومز

CLARIFICATION. Action par laquelle on rend une liqueur claire. A. طوریاتمد. T. پالردگی. P. انشخال. - استعفا. A.

CLARIFIER. Rendre claire une liqueur. A. تصفیه. - ترویق. T. راوک کردن. - پالافتن. - پالودن. P. تنصیع. - شخل. - رتی شخل و ترویق ایتتمک. Clarifier un sirop || طوریاتمد. Clarifier du sucre. T. شکر تصفیه ایتتمک. Il y a plusieurs ma-

شروطی Satisfaire aux clauses نافعه درج وادخال اولندی
 Clause dérogatoire. Une clause d'un testament, par laquelle le testateur déclare nuls tous les testaments qu'il pourrait faire ensuite
 متوخر تاریخ ایامه محتمل الطهور اولان وصیتلری T.
 ناسخ بر شرط

CLAUSTRAL. Appartenant au cloître. A. دیری P. خانقاهی
 T. مناستر - اراعی دیری P. مناسترک T. ||
 برلری

CLAYON. Petite claie sur laquelle on fait ordinairement égoutter des fromages. A. مثله P. vul. پالونه بنیر T. پنیر سوزگوسی

Et une claie ronde sur laquelle les pâtisseries portent diverses A. سلفط P. اسقاط pl. سلفط T. سلفط

CLAYONNAGE. Assemblage fait avec des pieux et des branches d'arbres en forme de claies, pour soutenir des terres. A. حایط
 Il faut faire là un clayonnage, de peur que les terres ne s'éboulent
 اول محله طبراق در کلماتک اینچون جیت دیوار
 جویربلرب احکام اولندی اقتضا ایدر

CLEF. Instrument pour fermer et ouvrir une serrure. A. کلید T. کلید P. مقالید pl. مقالید - افلید - مفتاح pl. مفتاح
 T. دندان کلید P. مواشیق A. Les dents d'une clef ||
 اختر Une porte, un coffre, une armoire qui ferme à clef
 Porter les clefs d'une ville à un Prince
 مفتاح بلدی تبلیغ ایتیمک
 Toutes les villes envoyèrent au-devant de lui; leurs maires lui portèrent
 جميع مداین و بلاد بشقه بشقه قوجه باشلیرینی
 فلانک استقبالد ارسال و مفتاح ابوابی تقدیم ایلد عرض
 On dit figur. de certaines places fortes, qu'elles sont les clefs du Royaume
 کلید ملکت
 Et que la Grammaire est la clef des sciences, que la Logique est la clef de la Philosophie
 علم نحو
 کافه علومک مفتاحی مشابسه و علم منطق حکمتک
 On dit aussi, Les clefs des trésors de l'Eglise, pour dire, le pouvoir d'accorder des indulgences. A.
 Et les clefs du Paradis, Les clefs du Royaume des Cieux, pour dire, la puissance de lier et de délier

A. مقالید السموات. Et avoir la clef des champs, pour dire, être en liberté d'aller où l'on veut T. مطلق العنان اولمق
 Et donner la clef des champs à un homme, pour dire, le mettre en liberté T. بروکسندی صحرائ
 بر کسندی خلیع العذار - خود سریده تسبیح ایتیمک
 براقمق

CLEF D'UN PRESOIR. La vis qui sert à serrer ou à lâcher le pressoir T. منکندنک بورمدسی

CLEF DE CHIFFRE. L'alphabet qui sert à chiffrer et à déchiffrer
 حروف معبده مفتاحی T.

CLÉMENCE. Vertu qui porte à pardonner les offenses. A. Clémence || اسرکمد T. مهربانی P. رحم - مرحمت - رأفت
 La royale Clémence est la vertu des Rois
 شاهانه royale مرحمت رأفت
 شیهه رأفت و مرحمت کاری
 User de clémence envers les vaincus
 مغلوبین حقند مرحمت ایلد معامله ایتیمک
 Avoir recours à la clémence du Prince
 پادشاهی بد التجا
 Implorer la clémence d'un juge
 استدعای ایتیمک
 مرحمت ایتیمک

CLÉMENT. Qui a la vertu de clémence. A. رحیم - روف
 Prince clément || مرحمانو - اسرکیچی T. مرحمتکار P.
 عزای - عزای مرحام پرور
 Vainqueur clément
 مرحام دستگاه
 On dit que Dieu est clément et miséricordieux
 پدر رأفت گستر
 مرحمتکار
 جناب رب العز رحیم و خانددر
 جناب خدای متعال ارحم الرحیمیندر -

CLÉPSYDRE. Horloge d'eau qui sert à mesurer le temps. A. صو ساعتی T. ساعت آب P. ساعة الماء

CLERIC. Celui qui par la tonsure est entré dans l'état ecclésiastique. A. کشیش T. کشیش P. رهبان pl. راهب
 Il est défendu de mettre la main sur les prêtres et les clercs
 فستسین
 پاپاس و کشیش - ورهانبین اوزرینه ال فالدرمق ممنوعدر
 اوزرینه ال فالدرمق حرامدر

Et celui qui écrit et travaille sous un homme de Pratique
 Clere || یازنجی T. دیبر - نویسنده P. کتابت pl. کاتب A.
 On appelle, Vice de clere, une faute qui se trouve dans une pièce par l'ignorance ou par l'inadvertance d'un clere, A. زبغ القلم P.
 کاتبک قلمی سورجمدسی T. قلم کاتب

CLERGÉ. Le corps des ecclésiastiques *A.* طائفة الرهبان
کشیشلرک صنفی *T.* گروه کشیشان *P.* زمره الرهبانین -
|| Le clergé de France فرانسدنک طائفه رهبانی
جميعت زمره رهبانین

CLÉRICAL. Qui a rapport au clergé *A.* کشیشی *P.* رهبانی
وظایف حال رهبانیت *T.* کشیشک || Les fonctions cléricales
وظایف مأموریت رهبانیت -

CLÉRICALEMENT. D'une manière cléricale *A.* چلی نسیج
کشیشد *T.* کشیشانه *P.* علی طریق الرهبانیه - الرهبانیه
|| Il est vêtu cléricalement ملبوسدر
کشیشد کینمشد

CLÉRICATURE. L'état ou la condition du clerc *A.* حال
|| Droit de کشیشلک *T.* کشیشی *P.* رهبانیت - الرهبانیه
حال رهبانیت Privileges de cléricature حق رهبانیت
مربوط اولان امتیازات

CLIENT. Celui qui a chargé de sa cause un avocat *A.* مؤکل
|| C'est mon client بشم مؤکلمدر

Il se dit aussi des parties à l'égard de leurs juges *A.* مدعی
|| La salle de ce دعواجی *T.* دعوا کننده *P.* مدعیون
بو قاضینک دیوانخاندهسی
دعواجیلر ایله ملو در

Et de ceux qui se mettent sous la protection des plus puissants citoyens *A.* پناه گیرنده - پناهنده *P.* ملتجی - محتسبی
|| Les متعلق - سایده صغمدش *T.* پناهنده سایه حمایت -
محتسبان
ومتعلقین کندو حامیلر بنده ایفای رسوم تعظیم واحترام
ایدرلر ایش

CLIENTELLE. Tous les cliens d'un même seigneur. *V.* Client.
|| Il avait assemblé ce jour-là toute sa clientèle اول کون
- بالجمله محتسبان وتعلقاتنی یانند جاب وجمع ایلدی
|| Il signifie - بالجمله تبعه وحواداراننی یانند جلب ایلدی
aussi, la protection que le patron accorde à ses cliens *A.*
|| Cet homme صاحبک *T.* یاورى *P.* صیانت - حمایت
فلان کشی سنک زیر صیانت
تبعه وحوادارانک - سنک سایه حمایتده در - وحمایتده در
گروهدهندند

CLIGNEMENT. *V.* Cligner.

CLIGNER. Fermer les yeux à demi *A.* تحشیف العین

|| کوز قیپق *T.* چشرا نیم پوشانیدن *P.* انضام العین
تحشیف عینه مبتلا در
Un clignement perpétuel انضای عین دائمی

CLIGNÉ. *A.* چشم نیم پوشیده *P.* محشیف العین
T. چشم نیم پوشیده مادر زاد *P.* انضام *A.* کوز
طوغده قیپق کوزلو

CLIGNOTEMENT. Mouvement involontaire, qui fait qu'on remue continuellement les paupières *A.* اختلاج - اختلاج العین
کوز اویناسی - کوز سکرمدهسی *T.* پریدن چشم *P.* الاجفان
|| Il est sujet à un clignotement d'yeux continuel بلا انقطاع
اختلاج اجفانده مبتلا در

CLIGNOTER. Remuer et baisser les paupières fréquemment *A.*
کوز *T.* چشم پرانیدن *P.* اطراف العین - خلج الاجفان
|| L'excès de la lumière fait cligner les yeux مؤدی اولور
فرط ضیا اختلاج اجفانی

CLIMAT. Terme de Géographie. Partie du globe de la terre, comprise entre deux cercles parallèles à l'équateur *A.* اقلیم
|| Les anciens ne connaissaient que sept climats متقدمین یاکنز اقلیم سبعیده واقف ایدیلر
Climat méridional اقلیم جنوبی Climat septentrional اقلیم شمالی
Les Géographes modernes ne comptent plus par climats, mais par degrés de latitude اقلیم اعتبار ایله
|| Climat chaud جغرافیون متأخرین اقلیم اعتبار ایله
- حساب ایتیموب درجات عرض ایله حساب ایدرلر
se prend aussi pour Région, pays, en égard à la température de l'air *A.* اقلیم
|| Climat doux agréable ارض ملایمه ارض معتدله اقلیم حار
Les climats froids ارض ایتیمک Changer de climat اقلیم لطیف
اقلیم بارده - اراضی بارده

CLIMATÉRIQUE. Chaque septième année de la vie humaine *A.* حد کامل سبعة سنین
|| On appelle, La grande climatérique, ou simplement la climatérique, la neuvième septénaire
|| Il est mort حد سبعة سنین عمرک دوره تاسعدسی
حد سبعة سنین عمرک دوره کامله
ناسعدسده وفات ایلدی

CLIN. Prompt mouvement de la paupière *A.* لمحة البصر
|| کوز یوموب آجلده *T.* پریدن چشم *P.* طرفه العین
Se faire obéir par un clin d'oeil یک طرفه العین

Faire un clin d'oeil à quelqu'un, signifie, lui faire un signe de l'oeil *A.* غمز *T.* گلوچ - چشم زدن *P.* رمز بالعين - مغاضنة - نلمیح - بالعين *Il lui* || کوز ایلد اشارت ایتتمک - کوز ایتتمک *T.* کردن - فلان کمسنده رمنز وتلمیسع ایلدی *A.* کوز ایلد اشارت ایلدی - چشمزن اشارت اولدی

CLINOPODIUM, ou FAUX BASILIC. Plante *A.* حبق القرنفل *T.* قرنفل یارپوزی - مسک اوتی *T.* فرنجمشک

CLINQUANT. Petite lame d'or ou d'argent qu'on met dans les galons *A.* آلتون *T.* رشتۀ سیم - رشتۀ زر *P.* خیط الفضة - خیط الذهب *A.* بو *Il a beaucoup de clinquant dans ces galons* || کمش تلی - تلی *Et les lames ou feuilles de cuivre qui brillent beaucoup* *A.* اوراق النحاس pl. ورقۀ النحاس *T.* شطاطد نلسی *T.* برگت مس *P.* *T.* رونق عاریبتی *P.* شعشعة کاذبة *A.* رونق رونق *Une poésie pleine de clinquant* || اصلسز پارلاقلیق *Eariptiden* عبارت بر منظومه

CLIQUE. Société de gens qui s'unissent pour cabaler *A.* بلنط *A.* طایفة

CLIQUE. Société de gens qui s'unissent pour cabaler *A.* طایفة *C'est une clique dangereuse* بر طایفة اشارت در *P.* الاشراق منتهی خطر اولدجق بر طایفة اشارت در *Il est de la clique* اولنلردنر داخل اشاره *T.* گروه - طایفة اشاره داخل اولنلردنر بریدر اشاره داخل اولنلردن بریدر

CLIQUETER. Faire un bruit qui imite le claquet d'un moulin, quand il est en mouvement *A.* جکچاک زدن *P.* جعجعة *T.* جکچاک زدن *طاقردامق*

CLIQUETIS. Bruit que font les armes en choquant les unes contre les autres *A.* خشخشة - خشخشة *On ouit un grand cliquetis d'armes* اولور مسدوع اولور عظیم بر خشخشة اسلحه مسدوع اولور *T.* آوازۀ سلاح - عظیم بر خشخشة اسلحه مسدوع اولور

CLIQUETTE. Sorte d'instrument qu'on passe aux doigts, et dont on tire quelque son mesuré *P.* چلپاره *T.* چلپاره *A.* جارپاره

CLISSE. Petite claie propre à faire égoutter des fromages *V.* Clayon. - Et petite bande de bois pour tenir en état les os fracturés *A.* قیریق کیمک باغی *T.* استخوانبند *P.* جبيرة *A.* قیریق کیمک باغی

CLITORIS. Petite partie de chair qui est dans les parties naturelles des femmes *A.* P. اقصاب pl. قنب - بطور pl. بظر *T.* دیلاق *T.* گوبگ - جگلیز - خروسک - گندمک

CLIVER. Terme de lapidaire. Fendre *A.* شق *P.* تغلیق - یارمق - یاروب کسمک *T.* شکافتن

CLOAQUE. Conduit par où l'on fait écouler les eaux et les immondices d'une ville *A.* بالوعة - اردبة *T.* لغم *P.* تششوی *Les cloaques des Romains subsistent encore, et sont bien bâtis et fort hauts* رومانیونک بنا ایتدکلوی بالوعدلر بغایت *Il se dit aussi, d'un lieu destiné pour recevoir les immondices* *A.* متین ومرتفع اولوب الی یومنا هذا موجود وباقدیر *Il est tombé dans un cloaque de toutes sortes de vices* *A.* گریز *T.* گاریز *P.* مقذرة - جعس *Figur. || Cloaque de toutes sortes de vices* *A.* بالوعة معایب ومثالب

CLOCHE. Instrument de métal, au milieu duquel il y a un battant pour tirer du son *A.* *T.* نواقیس pl. ناقوس *Cloche harmonieuse* *A.* جاکت *Grosse cloche* *T.* جاکت *Tinter les cloches* جتلاق جاکت - ناقوس منصدع *A.* felée خوش صدا *Les cloches sonnent* *A.* طنین نواقیس ولولد انداز مسامع انامدر *On appelle, Fleurs en cloche, certaines fleurs dont la figure approche de celle d'une cloche* *T.* اصاعد نواقیس ایتتمک *Fondre la cloche, pour dire, prendre une dernière résolution sur une affaire qui a été long - temps agitée* *T.* جاکت دوکمت *On appelle, Fleurs en cloche, certaines fleurs dont la figure approche de celle d'une cloche* *T.* فندیللو جیچک *On dit proverb, Fondre la cloche, pour dire, prendre une dernière résolution sur une affaire qui a été long - temps agitée* *T.* مصلحتی بر فالبد افراغ ایتتمک *Quand il vint à fondre la cloche* *T.* مصلحتی بر فالبد افراغ ایتتمک *Il est temps de fondre la cloche* *T.* مصلحتی بر فالبد افراغ ایتتمک *On dit proverb, Fondre la cloche, pour dire, prendre une dernière résolution sur une affaire qui a été long - temps agitée* *T.* مصلحتی بر فالبد افراغ ایتتمک

Il se dit aussi, d'une ampoule qui se forme sur la première peau *A.* *Il lui est venu des cloches aux mains à force de travailler* *T.* ماشی الوردده قبارجتلر ظهور ایلدی

À CLOCHE-PIED, signifie, sur un seul pied *A.* بالعتبان - عانباً *On va à cloche-pied* *T.* بر ایاق ایلد سکدرک *P.* بیکپا جهان *A.* بالعتبان - عانباً مشی ایتتمک *Sauter à cloche-pied* *T.* سکرک یوریمک *On va à cloche-pied* *T.* بر ایاقده سکدرک صچرامق

CLOCHEMENT. Action de boiter *A.* عرجان - حال العرج *T.* انستاق *T.* انگی

CLOCHER. Bâtiment où les cloches sont pendues *A.* برج جاکت مناره‌سی - جاکت فلندسی *T.* درایگاه *P.* ناقوس
|| Clocher pointu فلندسی جاکت سیوری Monter au clocher جاکت مناره‌سند - برج ناقوس اوزریند صعود ایتیمک جیتیق

CLOCHER. Boiter en marchant *A.* تعرج - عرج *P.* لنگیدن
صاغ Clocher du pied droit آغسقی یوریکت - آغسقی *T.*
On dit figur. que dans une affaire, il y a quelque chose qui cloche, pour dire, qu'il y a quelque chose de defectueux آغسقی فلان ماده‌نک آغسقی
Et proverb., qu'il ne faut pas clocher devant les boîtes, pour dire, qu'il ne faut contre-faire personne جانز دکدر آغسقی طوپالک فارشوسنده آغسقی

CLOCHETTE. Petite cloche qu'on peut tenir à la main *A.*
Sonner une clochette جیتیقراق *T.* درایچ *P.* جلاجل *pl.* جلاجل جیتیقراقی اوتدرمک - تصویبت جلاجل ایتیمک

CLOISON. Espèce de muraille de charpente ou de maçonnerie
جیت دیوار - صوندرد *T.* چپر - گرکچ *P.* سیاج - حظار *A.*
جیت دیوار - برحظار انشا ایتیمک Faire une cloison || پرد -
سیاجی Approcher une cloison صوندرد یاییق - ایتیمک
Cloison صوندردیی برو طرفد یقلشدرمق - تقریب ایتیمک
احجاردن de maçonnerie نحتد پرد - حظار اخشانی
Leurs chambres ne sont séparées que par une cloison کارکیو دیوار - کارکیو پرد - صنوع سیاج
اوطدیری یا لکز بر صوندرد بر پرد ایلد بولنشدرد - ایلد بولنشدرد

Il se dit aussi, des membranes qui divisent l'intérieur des fruits *A.* خورز *pl.* خورز *P.* پرد *T.* زار

CLOÏTRE. Cette partie d'un monastère qui est faite en forme de galerie avec une cour au milieu *A.* حوزة من بیوت الصومعة
مناسترد Le cloître des Cordeliers مناسترک بر دانره‌سی *T.*
Il se prend aussi pour Monastère *A.* الصومعة *pl.* صوامع
بر صومعید الشجیا || Il s'est jeté dans un cloître مناستر *T.*
بر مناستره صغندی - بر مناستره دوشدی - ایلدی

CLOÏTRER. Contraindre à entrer dans un monastère, et à y prendre l'habit *A.* ادخال فی الصومعة جهوا
مناسترد حبس *T.* در دیر بستن - در دیر کردن *P.* الصومعة
Les parens de cette fille ré-

solurent de la cloîtreر فلان فرکت والدینی مناسترد حبس
تصمیم ایلدیلر

Cloître. *A.* محبوس فی الصومعة *P.* در دیر بستن *T.* مناستر بند

CLOÏTRIER. Religieux fixé dans un monastère *A.* معتکف
ادالی *pl.* اهل الصومعة - معتکفین فی الدیر *pl.* فی الدیر
مناسترلو *T.* دیر گزین *T.* الصومعة

CLOPINER. Marcher en clochant un peu *A.* تطاع
یکدرک یوریمک - یکدمک *T.* لنگ ولکت رفتن *P.* مشی
یکدرک یورر - طالعا مشی ایلدر *Il*

CLOPORTE. Espèce de petit insecte *A.* حمور *pl.* حمار فبان
دوه‌جک - یراشجیکی - اولیا دوه‌سی *T.* خرکت زمین *P.* فبان
حمارفبان سفوفی De la poudre de cloporte || اشک قوردی -

CLORE. Fermer *A.* سد *P.* بستن *T.* بندیدن - قیامق
معابر ومسالكی سد ایتیمک Clore les passages || بغلق
On dit, Clore l'oeil, pour dire, dormir *A.* کچیدلری بغلق
چشم *P.* اعطاء العیون

Il n'a pu clore l'oeil de toute la nuit || کوز قیامق *T.* پوشیدن
Il n'avait encore clos l'oeil, que le bruit etc. تا بصباح اعطای عیون ایدده‌مدی
هنوز چشم پوش خواب و آرام اولمشیکن
Et figur. Clore la bouche, pour dire, empêcher de parler *A.* دهان بستن *P.* اغلاق النهم
ou réduire quelqu'un à ne pouvoir parler
حبط ایتدرمک *T.* دمبسته کردن *P.* ابکات - افحام - افطاع *A.*

Clore, signifie aussi, entourer de haies, de murs, de fossés
جوره‌سنی جوهرمک *T.* گرده پیچ کردن *P.* تحویط - احاطة *A.*
شهرک اطرافنی سور ایلد شهرک اطرافنی سور ایلد
جوره‌سند دیوار - اطرافند دیوار جوهرمک - تحویط ایتیمک
جوهرمک

Et achever, terminer *A.* ختم - اتمام - عقد *P.*
Clore une affaire || قیامق - بغلق - جوهرمک *T.* عقد کردن -
بر مصالحتی ختم و اتمام ایتیمک Clore un traité
دفتری ختم Clore un inventaire قطع عهدنامه عقد ایتیمک
وعیتنامدی Clore un testament دفتری قیامق - و اتمام ایتیمک
عقد وعیتنامدی قیامق - ختم ایتیمک Clore un compte
حسابی بازارغی بغلق - بیع ایتیمک Clore une assemblée
مجلسی - مجلس ختم و جوهرمک بغلق قیامق

گرده P. محاط A. چپانمش T. بستد P. مسدود A. Clos.
 باب مسدود Porte close || اطرافى جويرلمش T. پيچ گشته
 اطرافى - ديوار ايلد محاط پاغچمد Jardin clos de murailles
 A. huit clos, signifie, à portes fermées - ديوار جويرلمش باغچه
 قپولر T. در بستد P. بابواب المغلقة - بابواب المسدودة A.
 || On donnait quelquefois les audiences à huit
 clos, par ménagement pour les parties مخاصميند
 رعایة مجلس مرافعد مسدود الابواب اولدرق عقد اولنور
 ايمش

On dit, qu'un homme a les yeux clos, pour dire, qu'il est
 mort چشم بيناسى پوشيده غطای موات Il n'eut pas sitôt
 les yeux clos, que... چشم بيناسى هنوز پوشيده غطای موات
 هنوز كوز ينى - اولديغنى عقبنده شويلد ظهور ايلديكده
 Et figur., Yeux clos, pour dire, aveuglement et sans examiner
 على العيا - بستر العين A. كورلمدن - كوز قپايرق T. چشم پوشان P. باغماض العين -
 فلان طرفد على Il y est allé à yeux clos || كوز يومدرق -
 Je signerai yeux clos tout ce que vous voudrez همان ايسد همان اغماض
 همان - همان كوز يومدرق - عين ايلد امضا ايدهم
 كوز قپايرق

On dit à un homme, Bouche close, pour lui donner à en-
 tendre, qu'il faut tenir une chose fort secrète A. قفل فمكت
 Et figur. d'une chose qui est secrète et cachée, que ce sont lettres closes || Je ne
 sais pas la résolution du conseil, ce sont lettres closes pour moi
 مجلس شورانك قرارى معلوم دكلدر يو كيفيت بكا كوره
 Et se tenir clos - مكتوب سر بهر كسى پوشيده ومستور در
 محل مستور pour dire, se tenir en lieu de sûreté و محفوظده قرارگير اولمق

CLOS. Espace de terre cultivé et fermé de haies, de fossés
 etc. A. جورهسى قپالو T. كشت جهربستد P. محاجر pl. محاجر A.
 Un clos de vingt arpens ايدر استيعاب يكرمى دوام || نازلا
 جورهسى قپالو كرومى Un clos de vigne جورهسى قپالو تارلا
 اشجار مشربى محتوى جورهسى Clos d'arbres fruitiers باغ
 قپالو بر بر

CLOSSEMENT. Cri de la poule. V. Gloussement.

CLOSSER. V. Glousser.

CLÔTURE. Encinte de murailles, de haies etc. V. Cloison -
 On dit aussi, La clôture d'un compte قطع حساب
 اختتام دفترت قپاندى - ختم دفترت
 مجلسك قپاندى - اتمام مجلس - مجلس

CLOU. Petit ouvrage de métal qui a une tête par un bout,
 et une pointe par l'autre A. مسمار pl. مسامير pl. سكت -
 Gros clou || اكسر T. مسير P. كواكب pl. كوكب - سكرت
 اوفاق اكسر petit clou ابرى اكسر - مسمار كبير
 يالدرلر - مذقب مسمار doré اوجى سيورى اكسر pointu
 قرغد بورونى اكسر Clou à crochet ديدلو اكسر Clou à tête
 Clou à cheval نعل اكسر Clou à mettre sous des
 souliers پايوچ نعلچدى اكسورى Arracher un
 clou اكسر ايله ياپشدرمق - اكسر ايله ربط ايتمكت
 اكسورى جكوب - نزع مسمار ايتمكت - فلع مسمار ايتمكت
 بر شيشى اكسره اكسره Pendre quelque chose à un clou جيقارمق
 Clous d'or, clous d'argent. Certaines petites
 pointes d'or ou d'argent, dont on pique des boîtes de montre et
 des tabatières pour les orner A. خرده قباره T. رصيعة دقيقه
 On dit proverb., qu'un clou chasse l'autre, pour dire, qu'une
 nouvelle passion en chasse une autre A. الحديد بالحديد يفلح
 جيوى جيوى بى جيقار T.

On appelle aussi Clou, une sorte d'apostume qui vient au
 corps humain A. ثايل مسمارية pl. ثاويل مسمارى A. طاوق كوتى

CLOU-DE-GIROFLE. Sorte d'épicerie A. ثمر القرنفل
 فرنفل T. قورنفل - ميختك

CLOUCOURDE. Herbe gris-de-lin qui vient parmi les blés A.
 قوره سوق T. زوان P. زوان

CLOUTER. Attacher avec des clous A. تسمير P. تسير
 قپونك Clouer des peintures de portes ميخلمق
 - تسير الراج ايتمكت Clouer des ais رزله ربنى ميخلمق
 تحمده ميخلمق

CLOUTER. Garnir, orner de clous d'or ou d'argent A. تزبين
 خرده قباره ايله دوناتمق T. بدقاق الرصايح

CLOUTERIE. Commerce de clous A. تسامير P. تسامير
 Et le lieu où l'on fabrique les clous A. مكان الاعمال المسامير
 اكسر كارخاندسى T.

CLOUTIER. Faiseur de clous, ou celui qui vend des clous *A.*
T. میخفروش - میخگور *P.* پایع المسامير - صانع المسامير
 اکسرجی

CLYSTÈRE. Lavement destiné à débarrasser les entrailles *A.*
 حقنة *pl.* حقنات *||* Clystère laxatif مسهل *||* rafraichissant
 حقنة مبردة Prendre un clystère ایتماک Render
 un clystère دفع ایتماک حقنیدی دفع ایتماک

COACTIF. Qui a droit ou pouvoir de contraindre *A.* قادر -
 Pouvoir coactif *||* زورلانیجی *T.* زور آور *P.* مکدره - مجبر
 قوت فاعله - قوت مجبره

COACTION. Contrainte, violence *A.* قهر - قسر - جبر *P.*
 جبر ایلد معاملد ایتماک *||* User de coaction زور *T.* زبردستی
 انبات جبر واکراه مبطل La coaction prouvée détruit l'acte
 سند اولور حالاندندر

COADJUTEUR. Celui qui est adjoint à un prélat, et qui est
 destiné à lui succéder *A.* ملازم *||* Coadjuteur d'un archevêque
 پستپوس ملازمی

COADIUTORERIE. La charge de coadjuteur *A.* خدمت الملازمة
 پستپوسک *||* La coadiutorerie d'un archevêché
 پستپوسک ملازمت یاننده خدمت ملازمت

COAGULATION. L'état d'une chose coagulée, ou l'action par
 laquelle elle se coagule *A.* حال الروب *P.* تخثر - تروپ -
 La coagulation du sang روپ دم *||* قویولوق *T.* سختی
 سودک قویولومسی - تخثر لبس

COAGULER. Cailler, figer. *A.* تروپ *P.* اخشار - سختی
 La présure coagule *||* قویولوق *T.* سخت ساختن - آوردن
 Le venin de la vipère ایششار ایدر Le sang dans les veines
 انکرت بیلانمک عروق انچنده تروپینی مستازمدر
 On dit aussi, Le sang extravasé se coagule خروج
 ایتماش دم تروپ ایدر

Coagulé. *A.* رانب *P.* خاور - پذیر *T.* سختی پذیر

COAGULUM. Coagulation qui résulte du mélange de quelques
 liqueurs *A.* روبة خشارة *P.* پذیرفته *T.* سختی
 Cette eau, mêlée avec du sel de tartre, forme un coagulum
 فلان صو قریم نارتار ایلد لدی المزوج احداثت
 خشاره ایدر

se COALISER. Se réunir pour défendre une cause *A.* شرکت

برلشک *T.* بهم پیمان بستن *P.* تعاهد - فی الاتحاد

COALITION. Il se dit en Physique, de l'union intime de plu-
 sieurs substances *A.* امزوج *P.* یکجتهی *T.* برلشده

Figur. L'action de se réunir pour défendre une cause *A.* تعاهد -
 La coalition *||* برلشه *T.* بهم پیمانی *P.* شرکت فی الاتحاد
 شرکت فی الاتحاد ایتماش دولتر دولتر اتحادی -
 دولترک اتحادی -

COASSEMENT. Le cri des grenouilles *A.* غوغ *P.* طق - نقیق
 قوربند سسی *T.* آواز وزغ -

COASSER. Mot qui exprime le cri que font les grenouilles *A.*
 قوربند اوتماک *T.* غوغ زدن *P.* نقیق

COBALT. Demi-métal dont on tire l'arsenic *A.* جوهر الزرنیخ
 زرنیق طاشی *T.* جوهر زرنه *P.*

COCAGNE. Il ne se dit qu'en cette phrase: Pays de cocagne, pour
 dire, pays abondant en toutes choses *A.* ارض مبدور النوال
 بوللق *T.* زمین پر برکت *P.* ارض کثیرة البركة - مخصبة

COCASSE. Plaisant *A.* طماز *P.* بذله باز *T.* خوراطجی
 COCCIX. Petit os qui est comme un appendice de l'os sac-
 rum *A.* بزدم کیککی - پوج کیککی *T.* جمعص - ثعلبة

COCCUS. V. Kermès.

COCHE. Espèce de chariot couvert *T.* سرم عربدسی

COCHIE, au féminin. Entaillure faite en un corps solide *A.* حز
 عصایی *||* Faire une coche à un bâton کورتک *T.* کز *P.*
 La coche d'une flèche. دکنکی کرتماک - تحزیز ایتماک
 C'est l'entaillure qui est au gros bout de la flèche *A.* فوق *pl.*
 Il signifie aussi, la marque qu'on fait sur le bois pour tenir le compte du pain etc. *T.*
 جقلد کرتکی

COCHEMAR. V. Cauchemar.

COCHENILLAGE. Décoction faite avec la cochenille, pour
 teindre en eramoisi *A.* قمرز دوپا *P.* ماء القرمز

COCHENILLE. Insecte *A.* قمرز *P.* دود الصبغین - قمرز بوجکی

COCHENILLER. Teindre une étoffe dans un bain fait avec de la
 cochenille *A.* قمرز ایلد بویانمق *T.* بآب دوپا رنگت زدن *P.* صبغ بالقمرز

قمرز ایلد بویانمق *T.* مصبوغ بالقمرز *A.* COCHILLE.

COCHER. Celui qui mène un coche ou un carrosse *A.* عجلتی

عربدهجی T. گردونه ران P.

Cocher. Constellation septentrionale A. فایده

CÔCHER. Il se dit des coqs qui couvrent la poule A. مواکعه

خروس طاوخی بصدق T. خروس بر ماکیان جیبیدن P.

COCHET. Petit coq A. فرخ الدیکت P. خروس پچمه P. خروس پلازی - خروس پلیجی

COCHEVIS. Sorte d'alouette A. قوبع P. هوژه T. جکک قوشی

COCHLÉARIA. Plante T. قاشق اوتی

COCHON. Animal domestique très-connu A. خنازیر pl. خنزیر

خوگت فربه - خنزیر سمین Cochon gras || طوکوز T. خوگت P.

Le petit du cochon s'appelle A. سموز خنزیر - یانلو طوکوز -

خوگت پچه P. خنايص pl. خنوص - خرائيص pl. خرنوص

طوکوز انیکی T.

COCHONNER. Il ne se dit que d'une truie qui fait de petits

طوکوز T. خوگت پچه زابیدن P. نفص الخنايص A. cochons

اینکری طوغرمق

COCO. Fruit du cocotier A. نارچیل

Les Indiens tirent du fil de l'é.

اهل هند نارچیل قشاره سندن corde du coco, et en font de la toile

La chair du coco est ag-

réable جوز هندینک لتی لطیفدر

COCON. La coque qui enferme le ver à soie A. جوز-فیلق

ایپکت قوزهسی T. پیلد P. القز

COCOTIER. L'arbre qui porte la noix de coco A. شجر

هندستان جوزی آغاجی T. درخت گوز هندی P. النارجیل

COCTION. Action de faire cuire dans de l'eau bouillante ou

- پشمه T. پزش P. طبع - نصعج A. dans une autre liqueur

Il se dit aussi, de la digestion des aliments dans l'estomac A.

طعامک معدهده T. پزش خوراک در معده P. نصعج الغدا

معهدهه Quand l'estomac est faible, la coction ne se fait pas

پشمهسی On dit aussi, La

coction des humeurs A. نصعج الاخلاط

نصعج المعادن A. نصعج المعادن

COCU. Celui dont la femme manque à la fidélité conjugale

قورومساق T. کشخان - قلتبان P. دیوت - مذل A.

COCUAGE. État de celui qui est cocu A. مذل

قورومساق T. قلتبانی

CODE. Recueil de lois, constitutions etc. A. کتاب الاحکام

احکام کتابی T. احکام نامه P.

Il se dit aussi, de quelques recueils d'ordonnances A. مجموعه

القوانین

CODÉCIMATEUR. Celui qui perçoit les dîmes avec un autre

اوندهلقچی T. همستان رسم دهیک P. شریک العشار A.

اوندهلق تحصیلداری اورنای - اورنای

CODÉTENTEUR. Celui qui retient avec un autre une somme,

P. واضح الید مشترک - ذو الید مشترک A. une succession

بیلد طونجی T. بهم گیرنده

CODICILLAIRE. Qui est contenu dans un codicille A. مندرج

وصیت ملحقه ایچنده Clause codicillaire || فی وصیت الملحقه

مندرج اولان شرط

CODICILLE. Disposition écrite par laquelle un testateur ajoute

پی نوشت P. وصیت ملحقه A. quelque chose à son testament

صکردهن ضم اولمش وصیت T. وصیت

CODONATAIRE. Associé avec un autre dans une même donation

بخشنامه T. شریک بخشایش P. مشارک الی الهیة A.

اورنای

COECUM. L'un des gros intestins A. عفج pl. اعفاج

کودن T. عفج

بغرسغی

COERCIBLE. Qui peut être retenu dans un certain espace A.

بریره T. در گرفتهنی P. ممکن الضبط - ممکن الاستیعاب

صویک بوغومی La vapeur de l'eau est coercible || صغدریلور

- بخار ما ممکن الضبطدر - بریره صغدریلور شیلردندر

بخار ما ممکن الاستیعابدر

COERCITIF. Qui renferme le droit de coercion A. زاجر

زجر ونبی موجب هر قوت - قوت زاجر

Mesures coercitives موجب اولدجق وسایل واسباب

COERCITION. Action par laquelle on empêche quelqu'un d'agir

بروجه آریدلق متصرف خانقاه

اولان شیخانو راجمین معتکفین حقنه اجرای معاملئ زجر

ایدهمزلر

CO-ÉTAT. Il se dit d'un prince qui partage la souveraineté

P. شریک الحکومة - شریک الملک A. avec un autre

پادشاهلق - ملک اورنای T. همباز پادشاهی - همباز ملک

اورنای

COÉTERNEL. Qui existe de toute éternité A. متساوی الازلیة

marbre, de diamant, de bronze, d'airain, pour dire, qu'il ne peut être touché ni de pitié ni d'amour. *A. متحیر القلب* - طاش یورکو *T. سنگدل P. قسّ القلب*

On dit, Un coeur de lion, pour exprimer le courage. *A. فؤاد* - Et un coeur de tigre, pour exprimer la cruauté. *A. فؤاد متهمر* - قیلان یورکیلک *T. پلنگ خویی P. سبعی الخلقه*

Coeur, signifie aussi, les inclinations de l'âme. *A. نفس P.* C'est un bon coeur. *A. خوی || خوی - ایچ T. درون - خو - منش* C'est un mauvais coeur. *A. خبیث النفس P. سیبدل T. بد درون - نیکخو - خوشمنش P. طیب النفس* خالص الفؤاد. *A. ایلچی مردار - ایچی فنا* - نفس کریم *Coeur généreux* ایچی تمیز - پاکدرون *P.* قلب Coeur dissimulé حمت ایله مجهول قلب مکارم شمول منفدت قلب - فاسد القلبدر *A. ایلچی فاسد در - ابله مجهولدر* ایچی - چهل درون - جبلیتی فاسد در - ابله مجهولدر طاش - دل سنگین - فؤاد قسوت اعتیاد *Coeur dur* جورک کبی بر یورک

Il se prend aussi pour Estomac. Ainsi on dit: Mal de coeur یورک *T. پیچش شکم - کناک P. وجع المعدة - مغص A.* جشیان *A. Soulevement de coeur* معده سانجوسی - یوریسی *T. منش گودا P. غشیان النفس - جشیو النفس - النفس* اکل ایلدیکم *J'ai encore mon diner sur le coeur* کوکل بولاندیسی *L'eau que j'ai bue* ایچدیکم *me tourne autour du coeur, me pèse sur le coeur* ایچدیکم *Et si-* *figur., qu'une chose pèse sur le coeur à un homme, pour dire,* فلان شی فلانک نفسده *qu'elle lui cause beaucoup de peine* نفسده فلانک نفسده *Et qu'une chose fait mal au coeur à quelqu'un, pour dire,* فلان شی ایله *qu'il la voit avec déplaisir* نفسده کریمه ونا معقول *نفسد موجب نفرت وکراحت اولور - کلور*

On dit d'une liqueur agréable, qu'elle va au coeur, pour dire, qu'elle réjouit. *A. فوجشای دل و جاندر - تفریح نفس ایدر* *Et proverb., Se donner au coeur joie de quelque chose, pour dire, en jouir pleinement* فلان شی ایله *Il s'en est dé-* *chargé le coeur, il en a le coeur net, pour dire, qu'il a dit* تصفیة درون *A. تصفیة القلب P.*

Il s'est déchargé le coeur. *A. تصفیة درون ایلدی* - لوح درونی شائبه کدورتیدن - انفعالین تصفیة ایلدی - On dit aussi, Il faut que je vous onvre, que je vous décharge mon coeur. *A. کشف ما فی الضمیر ایتملویم* - کشف راز درون ایتمک اقتضا ایدر -

قوت - رباط القلب. *A. Coeur*, signifie aussi, courage. *A. یورکیلک T. زورمندی - مردانگی - جگرداری P. القلب* رابط - ربیط الجاشدر - قوی القلبدر *Il a du coeur* || غیرت - Il n'a point de coeur. *A. یورکلو در - جگردار در - پر دلدر - القلبدر* ضعیف النفسدر - اصلا رباط قلبی یوقدر *Perdre* یورکسز در - بیجگر در - بد دلدر - ماهی القلبدر - غیرته فتور کتورمک - قوت قلبه فتور کلمک *Re-* *prendre coeur* یکیدن - مجدداً تحصیل قوت قلب ایتمک *Un coeur généreux* - شهموم الفؤاد *A. کسب غیرت ایتمک* بلند حمت *P. علی الهیة - جلیل الهیة - متأنه الفؤاد* دنی - لیم النفس *A. Un coeur bas* همتلو *T. عالیته* - *Un coeur lâche* آلچق *T. دون حمت - خسدل P. القلب* *Un homme de peu* قورقق *T. بی زهره - بییدل P. جبان A.* *Cela* غیرتسز *T. کم غیرت P. ضعیف القلب A.* *lui a enflé, élevé, haussé le coeur* بو ماده قلبند ایرات *lui a abattu, abaissé le* - بو ماده درونند ایرات *On dit proverb., Faire contre* *fortune bon coeur, pour dire, ne pas se laisser abattre par* *la contradiction et les échecs* *Et* *avoir le coeur haut, et la fortune basse* *مبتلا اولمق*

قوت - حلاست. *A. Il signifie aussi, force, vigueur* *Ce cheval, cet oiseau est en coeur* *En parlant d'un malade on dit, qu'il a le coeur bon, pour dire, que son courage se soutient* *یورده در*

توجه القلب - علاقه الفؤاد. *A. Il a mis là* *علاقه فؤادینی بستمون فلان شیله ربط ایلدی*

فلاں شینه دلدادہ۔ کوکلی حب حب فلاں شینه بغلادی۔
 فلاں دلدادہ Il lui a donné son coeur عشق و محبت اولمشدر
 فلاںک فلبنی جلب ایلدی Il a gagné son coeur اولمشدر
 فلوب ناسی Il a gagné le coeur des peuples, des soldats
 فلوب ناسک جلبند موفق۔ وفلوب عسکری جلب ایلدی
 مرغ دلی بالا پرواز عالم Elevé son coeur à Dieu اولدی
 Of- جانب یزدانی ید اصعاد قلب ایتمک۔ لاموت ایلمک
 Avoir, met- دلدادہ عشق الهی اولمق
 trir son coeur à Dieu اولمق
 tre son coeur en Dieu ایتمک
 Il a mis son coeur aux choses de la terre دلدادہ
 J'ai fait cela de coeur et دلی با
 d'âme اولدم
 Je l'aime de tout mon coeur و جان محبت وار در
 Il a le coeur à l'étude فلانی جاندن سورم۔
 Il a le coeur porté à مطالعہ دلدادہ سیدر۔ درونی وار
 قلبی فلاں شینه مایلدر

On dit aussi, Il a fait cela de bon coeur, pour dire, avec
 T. با فرح جان۔ با خوشدلی P. بطیب الخاطر A. plaisir
 فلاں Il lui a rendu ce service de bon coeur کوکل خوشغلیه
 Et il a fait cela à contre خدمتی طیب خاطر ایل ایتدی
 P. کوخا A. بخلاف دلخواه
 Et proverb., Qui est loin des yeux استیدرک T. نا خواه۔
 pour dire, qu'on oublie les absents کوزدن
 De l'abondance du coeur ایراق اولان کوکلدن ایراق اولور
 la bouche parle, pour dire, qu'on parle volontiers des choses
 صدرک طغیانی حالندہ اسان پر لایق
 Et figur., de deux personnes qui s'entr'aident fort, کوکل اولور
 A. متحد القلوب
 qu'elles ne sont qu'un coeur et qu'une âme
 جسم واحد۔ جسم و جان کبی T. یکدل و یکجهت P.
 مشابهندہ

On appelle, Mon coeur, une personne qu'on aime bien A.
 Et ami de coeur, celui que l'on جانم T. جانا P. روحی
 P. صدیق۔ خدین۔ محبت صمیمی A. aime tendrement
 کوکل دوستی۔ جان دوستی T. یار دلایز۔ دوست جان برابر
 pl. خاطر A. Il signifie aussi, l'intérieur, le fond de l'âme
 سرایر القلوب pl. سریرة القلب۔ ضایر pl. ضمیر۔ خواطر
 راز نیفتد درون P. قلب۔ دخیلة القلب۔ باطن القلب۔
 جناب رب قدیبر Dieu sonde les coeurs ایلج T. درون۔

جناب Dieu connaît les coeurs مفتش القلوب والضمایر در
 حضرت خدای۔ رب الارباب عارف القلوب والضمایر در
 voit le fond des coeurs حق متعال دانای ضمایر وافکار در
 - تعالی حضرتلری بواطن فلوب و ضمایره بصیر ودانا در
 Dieu est scrutateur des مکامن خواطر وفلوب ناظر و بینا در
 Vous lisez dans اللہ ذو الجلال منقر ضمایر و اذعاندر
 mon coeur صحیفه درونده منقوش اولان خبایای افکارم
 Il lit dans les replis les دیدہ خرده بینک منکشف و عیاندر
 plus cachés du coeur مطاوی قلبده مکنون اولان خبایای
 فہانخانہ دلده۔ افکار انظار دقایق بینند ستیر و پنهان دکلدر
 - پنهان اولان سرایر احوال مو بمو منظور دیدہ ادراکیدر
 On dit figur., qu'un homme ouvre son coeur à quelqu'un A.
 یورکی آجہق T. کشف درون P. کشف ما فی الہال
 Il a ouvert son coeur à une telle personne
 Et qu'il parle à coeur ouvert, pour dire, qu'il
 parle franchement بخلوی الہال سویلر
 Et se parler coeur à coeur, pour dire, sans aucune
 صفت قلب ایلد۔ صفت قلب الہال سویلر
 ایکی۔ طرفیندن کشف درون ایلد محاورہ ایتمک
 On dit aussi, Il a le coeur sur طرفدن جانندن سویلشمک
 le bord des lèvres, pour dire, qu'il ne dissimule rien
 قلبندہ نہ وار ایسد لسانندہ دخی او در

- عن ظہر القلب A. Par coeur, signifie, par mémoire
 Ap- از بردن T. از بر۔ از دھون P. بالاستذکار۔ استظہار
 بر شیشی عن ظہر القلب
 Savoir des vers par coeur
 از بردن بیتار بیلمک
 - استظہار اشعار ایتمک۔ استذکار بیتلر حفظ ایتمک

قلب A. Couru. Le milieu de quelque chose, d'un État, d'une ville
 Le coeur du اورندہ۔ کوپک T. نانی۔ قلبگاہ P. کبد۔
 قلبگاہ بلده Le coeur de la ville
 بلده نک تمام Il loge au coeur de la ville شہرک کوپکی
 On dit aussi, Au coeur de l'hiver, Au
 در P. فی کبد الصیف۔ فی کبد الشتاء A. coeur de l'été
 قیش اورندہ و یاز T. میان زمستان و در میان تابستان
 اورندہ

هم هستی P. موجودیت بالمعیة A. COEXISTENCE. Simultanéité
 وارلقده برابرک T.

باہم P. وجود بالمعیة A. COEXISTER. Exister ensemble

T. جنود شجاعت آلود *Les vaillantes cohortes* || جنکجی *T.*
 Il se dit aussi d'une troupe de toutes sortes de gens *A.* طایفه
P. طایفدسنی *T.* خلق || Il est venu là avec sa cohorte
 معیتند استصحاب ایله اول طرفد کلمشدر
 ضابط بتون خلفیله برابر اول
 محله وارمشدر

COHUE. Lieu où se tiennent les petites Justices *T.* کنار
 فلان محلله واقع کنار *La cohue d'un tel lieu* || محکمدهسی
Figur. Une assemblée où tout le monde parle tumultuairement *A.* محفل کثیر الخرشفة
P. ابخمن پر آشوب
 شماطلو جمعیت - یا یغرهسی جوق بر جمعیت *T.*

COI. Tranquille, calme *A.* مطمن الحال *P.* آسوده *T.*
 آسوده - حال اطمینان اوزره اولمق || *Se tenir coi*
 دغدغسز حال اولمق

COIFFE. Espèce de couverture de tête des femmes *A.* کواره
 صارق - هوطوز *T.* سرپوش *P.*

Et une certaine membrane que quelques enfans apportent sur leur tête en venant au monde *A.* نقاب *T.* سابیا - فاقیا - فقتة
 || Cet enfant avait la coiffe en naissant حين بو جوجوق حین
 ولادتنده نقابلی جیقیدی
 غلاف *A.* غلافی qui embrasse la partie de la fructification
 قیچوق *T.*

COIFFER. Orner la tête d'une coiffe *A.* سرپوش *P.* تنکویر
 Coiffer de fleurs || هوطوز صارمق - باش بغلمق *T.* بستن
 شکوفه لر ایله باش بغلمق

SE COIFFER || *Se coiffer* avec ses cheveux باشی کندو صاحباید
 On dit figur. *Se coiffer* de quelqu'un, d'une
 opinion, pour dire, s'en préoccuper, s'en entêter. Il s'emploie
 aussi à l'actif dans ce sens *T.* عقلی بر کمنه حقند وبر رأید
 Je ne sais qui l'a coiffé d'une opinion si étrange
 عقلنی بو مقوله رای غریبه کیم صاردردیغنی بیله میورم

Une femme coiffée en paysanne *T.* سرپوش اور *P.* مکور *A.* Coiffé
 - اهل قرا کبی مکوره بر خاتون
 On appelle, Du vin, de la bière coiffée, du vin ou de la bière où l'on a mêlé quel-
 qu'autre liqueur *A.* قاریشق *T.* آمیختند *P.* ممزوج

COIFFEUR, COIFFEUSE. ماسط *A.* ماسطه *P.* پرداز
 سرپوش باش بانگی دوزبجی *T.*

COIFFURE. Couverture de tête. *A.* سرپوش *P.* مکوره
 اهل *Le turban* est la coiffure des Turcs || باش باغی - صارق
 قارقدرد - اسلامک باش باغی عماده در

COIN. Angle *A.* زاویه *pl.* زوایا *P.* کوشه
 زوایات کوشه - زاویه زوفاق *Le coin d'une rue* || بوجاق
 خاندنک کوشدهسی - زاویه بیت *Le coin d'une maison*
 Un petit coin بر کوشده کیزلنمک
 Se cacher dans un coin
 Un dit, Les quatre coins de la terre, du monde, de la ville, pour dire, les extrémités
 اقطار اربعة ارض و جار اقطار عالم و جار جهات بلده یا خود
 نواحی اربعة بلده

On dit, Regarder du coin de l'oeil, pour dire, regarder à la dérobée *A.* الحاط - لحيان - مسترفاً نظر - مخاوتة نظر
T. بکوشه چشم نگاه کردن - نگاه دزدیده زدن *P.* النظر
 کوز قوبروغیله کورمک - کوز اوجیله باقمق - اوزرلین باقمق
 رمز بالعين - انصاف العين *A.* Et faire signe du coin de l'oeil
 کوز ایله اشارت ایتنک - کوز ایتنک *T.* چشم زدن *P.*

Il se prend aussi pour une petite partie d'un logis *A.* زاویه
 || Il est logé dans un petit coin de la maison بوجانمده
 خاندنک بر کوچیک بوجانمده
 شونی بوجانک بر یسنند Jetez cela dans un coin
 شهرک On a cherché par tous les coins de la ville
 کوشه و بوجاقلری - بالجمله کوشه و بوجاقلرنده ارادیلر
 اراندی

Et pour un morceau de fer gravé, dont on se sert pour marquer de la monnaie *A.* سکه دامغهسی *T.* تنغای درهم
 قالب سکه - سکه زایفد *Faux coin* سکه پادشاهی *Le coin du Roi*

Et pour le poinçon qui sert à marquer de la vaisselle *A.*
 De la vaisselle marquée du coin de Paris *T.* تنغا *P.* تنغا *pl.* میسم
 پارس تنغاسیله موسوم اوانی
 On dit figur., qu'une chose est marquée au bon coin, pour dire, qu'elle est des meilleurs de son espèce
 ومزیت ایله موسومدر

COIN ou *COING.* Gros fruit à pépin *A.* سفراج *pl.* سفراج
 آیوا *Confiture de coins* || آیوا *T.* غدوات - بهی - آبی *P.*
 ربجالی

COINCIDENCE. État de deux choses qui coïncident *A.* التقا
 بری برینه جانشم *T.* بهم آمد - بهم رسانی *P.* مقارنت

|| La coïncidence de deux lignes المتقای خطین de deux surfaces مقارنت وجبین

COÏNCIDENT. Qui coïncide A. متلاقى P. هم رسیده P. مقارن - متلاقى || بریده قاوشمش - بری بریند جانشمش T. در هم افتاده -

COÏNCIDER. S'ajuster l'un sur l'autre A. تلاقی P. اجتماع - تلاقی || بری بریند T. هم آمدن - در هم افتادن - هم رسیدن || Ces deux lignes coïncident || بو ایکی خط یکدیگره مجتمع ومتلاقیدر - Il se dit au figuré, en parlant des événements A. تصادف - تصادف P. با هم || بر وقتده راست کلمت T. بیکدم رسیدن - افتادن بو ایکی || Ces deux circonstances coïncident || وقتده جانشمش بو ایکی حال وقت - حال بری بریده تصادف وتلاقی ایدر واحدده تصادف ومقارندر

COÏON. Qui a le coeur bas, l'âme servile A. نذیل pl. نذیل A. آلچق T. نا کس P. سفلتة pl. سفیل -

COÏONNER. Traiter quelqu'un en coïon, se moquer de lui A. مسخره لعد - ذوفلمتک T. خنده ریشی نمودن P. استهزاه - تروم استهزایی قبول || Il n'est pas homme à se laisser coïonner || الملق T. هوزه گویی کردن P. نطق الترهات A. خط ایتمک - خط کلام ایتمک

COÏONNERIE. Bassesse de coeur A. نذالت P. نا کسی T. نذالت || Il a fait voir dans cette occasion sa coïonnerie || آلچق T. بو حالات نذیل ارنکاب ایتمک Faire des coïonneries خصوصده نذالت طبعی اثبات ایلدی

COÏT. Accouplement du mâle avec la femelle pour la génération A. جماع P. گان T. جفتلشم

COL. Partie du corps qui joint la tête aux épaules. V. Cou. - On dit par analogie à cette partie du corps, Le col de la matrice A. Le col de la vessie A. علق الرحم A. علق المثانة P. گلوئ زهدان T. گلوئ بوزاری || Le col de Tende || طار بوزار Et col de chemise, de rabat, de pourpoint, pour dire, la partie supérieure de ces choses A. جیب pl. جیب P. دریبهان || جیبوب pl. جیب A. یافد T. گردبان -

En parlant d'un passage étroit entre deux montagnes, on dit toujours, Col, et non pas cou A. خانق P. دربند T. بوزار - بوزار || Le col de Tende || طار بوزار Nous nous saisismes des cols des montagnes خوانات جبالی ضبط ایادکت

طاغ بوزارلرینی ضبط ایلدکت

COLATURE. Séparation d'une liqueur d'avec quelque matière grossière A. مصاللة P. پالوده T. سوزمد || Colature de sirop de chicorée هندبا سیروبی سوزمدسی

COLCHIQUE ou TUE-CHIEN. Plante. V. Cynocrambe.

COLCOTAR. Résidu de l'huile de vitriole A. فلقطار P. فلقطار || قوه بویاندکت صاریسی T.

COLERA - MORBUS. Nom d'une maladie A. هیضتة || Il est mort هیضد عالمندن وفات ایلدی d'un colera - morbus

COLÈRE. Passion par laquelle l'âme se sent vivement ému - voir contre ce qui la blesse A. غضب - غضب P. خشم - خشم || Grande, violente colère || اویکه - طارغنائق T, حق وصرابه مقارن - غضب با صواب || Les effets de la colère L'effort de la colère غلوة غضب Transport, mouvement de colère هیجان L'ardeur, la violence, la chaleur de la colère عرق غضب - فوران غضب - غضب آتش تیز خیز عنف و غضب اشتعال ناثره غضب - لهبان غیظ - حال توقد غضب - حیای غضب - غضب L'impétuosité de la colère فوریت غضب - حدت غضب - غضب بواذر عنف و غضب Les premiers bouillons de la colère وکینه شونی حال مبادی غلوة خشم و غضب - Emouvoir, exciter, irriter la colère de quelqu'un برکمسندهی انتصاب غضب Se mettre en colère غضبه ایکن ایتدی افاره دیگ - عرق غضبهی تحریک ایتمک - ایتمک ناثره اولمق Allumer la colère de quelqu'un ایتمک اولمق Apaiser, calmer la colère de quelqu'un ایتمک تسکین ایتمک Réprimer, refréner la colère de quelqu'un ایتمک شد غضبهی ایتمک Adoucir sa colère لجمام ممانعت ایتمک اشتیاط لیب غضب ایلد ایتمک Être enflammé de colère ایتمک La colère le transporte, le met hors de lui غلبه غیظ و غضب حالده حر داتم Il ne parle jamais qu'en colère مسلوب الشعور اولور بر بر ایتمک Attirer la colère de quelqu'un sur soi بر کمسندهک غضب و انتعالی نفسی حقه مند جلب ایتمک - حال غضبهی دفع اولملو در ایتمک On dit figur. La colère de Dieu, la

خشم *P.* غضب سماوی - سخط ربانی *A.* colere du Ciel
اللهک طارغلی - غضب الله *T.* غضب آسمانی - یزدانی
- On dit aussi, que la mer est en colère, c'est à dire, fort agitée A. جوش و خروش دریا *P.* غلیان و هیجان البحر
دکز سردلشک - دکز سرد اولیق

Colère, se dit aussi, de celui qui est sujet à la colère A.
طارغین *T.* تمند منش - زود خشم *P.* غضبان - قیور - غضوب
نصوبد خاتون *Femme colère* || تیز او یکدنور -

COLÈRIQUE. Enclin à la colère. *V.* Colère.

COLIFICHET. *V.* Bagatelle.

COLIMAÇON. *V.* Limaçon.

COLIN-MAILLARD. Sorte de jeu *P.* سرماکت *T.* کوز اویونی

COLIQUE. Maladie qui cause des tranchées dans le ventre *A.*
|| بغرسق آغریسی - قولنج *T.* باد گنج - قولنج *P.* قولنج
Colique hépatique ventouse قولنج ربجی قولنج کبدی
Colique d'estomac قولنج کلی Colique
Sa colique est passée وجع قولنج بر طرف اولدی

COLLABORATEUR. Celui qui travaille de concert avec un autre,
ایش اورتانی *T.* همکار - دستگیر *P.* معین *A.* qui lui aide

COLLATÉRAL. Il ne se dit qu'en parlant de parenté et de
عن - نسب بالعرض *A.* Succession collatérale وارث عن الکلاله || Héritier collatéral
Ligne collatérale عن کلاله انتقال ایدن میراث
Il se prend aussi pour Parent collatéral *A.* الکلاله عن الکلاله
قرب عن - قریب عن الکلاله
- عن کلاله اقربادندر || نسب بالعرض
Il n'a que des collatéraux pour héritiers
وراثتی انساب بالعرض اولان اقربايد منحصر
Un collatéral ne peut exclure celui qui descend en ligne
نسب بالعرض جبتیلد اولان قریب نسب بالطول
ایلد قرابتی اولان کشی بی استحقاق وراثتدن اسقاط
Tout son bien est allé aux collatéraux
جميع اموالی نسب بالعرض اولان اقرباسنه انتقال ایلدی

On appelle, en termes de Géographie, Points collatéraux, les
درجات qui sont au milieu de deux points cardinaux *A.*
|| Le nord-est, le nord-ouest, le sud-est, et le sud-ouest sont les quatre points col-

latéraux پویراز وقره یلی وکشلمه ولدوس درجات اربعه
درث اورتد کرتلدردن اسن روزکارلر در - متوسط ریاحندندر

COLLATEUR. Celui qui a droit de conférer un bénéfice *A.*
|| Le patron n'est que présentateur, l'Evêque en est le collateur
حسب الحمایه صاحب التوجیه - موجه
آخالق ایدن یاکنز صاحب عرض اولوب لکن پستپوس
صاحب توجیهدر

COLLATIF. Qui se confère *A.* ممکن التوجیه *P.*
|| Dignité collative ممکن التوجیه اولنه بیلور *T.* پذیر
اولان منصب

COLLATION. Droit de conférer un bénéfice *A.* استحقاق التوجیه
|| Cette collation appartient à l'Evêque پستپوسه
فلان منصبک استحقاق توجیهی
Et l'action de comparer la copie d'un écrit avec son original *A.*
با یکدیگر همرو کردن *P.* تطبیق - مقابله
|| Collation fidèle بری بریلد فارشولیوب اویغونلغنی باقمه *T.*
Il a fait la collation de cette copie avec l'original
تطبیق - صورتی نسخه اصلیه سیله مقابله ایلدی
صور مختلفه یی Faire la collation de divers exemplaires
بری برلریله مقابله و تطبیق ایتمک

COLLATION. Repas léger qu'on fait entre le diner et le souper
|| قهوه آلتی *T.* نیمچاشت *P.* طعام ما حضر - عجالة *A.*
Collation de viandes froides, de confitures, de pâtisseries
صوغوق ات طعاملری و ربجیالسر و خمیر ایشی یتمکردن عیارت
طعام ما حضری تهیید ایتمک Préparer la collation قهوه آلتی

COLLATIONNER. Comparer une copie avec l'original. *V.* Col-
lation || Collationner avec l'original
اصیلده تطبیق ایتمک
Collationner sur les registres قیود و سجلات ایلد مقابله ایتمک
Il a collationné cet acte, ces pièces
اشبو سندی و اوراقی تطبیق ایلدی

Et faire le repas qu'on appelle collation *A.* تناول الطعام
- قهوه آلتی ایتمک *T.* نیمچاشت خوردن *P.* ما حضر
خفیفه Il a collationné légèrement قهوه آلتی یتمک
بر قهوه آلتی ایلدی

COLLATIONNÉ. Comparé avec l'original *A.* مطابق *P.*
بری بریلد فارشولوب - تطبیق اولنمش *T.* همرو کرده
اصیلده Copie collationnée à l'original
On met au bas d'un acte, Collationné مطابق بر قطعه صورت

اصليله مطابق در ديو ذيل وروده اشارت اولنور
تطبيق اولنمشدر ديو-

COLLE. Matière tenace dont on se sert pour joindre deux choses
Collé d'amidon || طوتقال T. سريشم P. رومة - غرا - لزاق A.
Collé forte نشاشته طوتقالى - لزاق النشا
Fondre de la colle بالقي طوتقالى - غراه السمك
Faire joindre avec de la طوتقال ايله ياپشدرمق - لزاق ايله لزاق ايتمك
طوتقال ايله ياپشدرمق - لزاق ايله لزاق ايتمك

COLLECTE. Quête destinée à quelque oeuvre de bienfaisance
اقيچه ديويوشورمه T. جیدن درهم ودينار P. تلقط الدراهم A.
تحصيل - جبايت A. Et levée des deniers des impositions
Un collecteur qui جابيلك T. پاكارى P. الاموال ميريه
تحصيل ايلديكى اموالى a dissipé les deniers de sa collecte
وقت وثلث ايدن جابى Du temps de sa collecte
جبايتنده

COLLECTEUR. Celui qui est nommé pour recueillir les impositions
جاسى T. پاكار - تحصيلدار P. محصل - جابى A.
Collecteur du sel طوز رسمى جابيسى

COLLECTIF. Terme de Grammaire par lequel on désigne plusieurs choses sous un nom singulier
Peuple, || اسم جامع A. جمع
multitude, armée sont des termes collectifs قوم وخلق وجيش
اسماى جامعدندر

COLLECTION. Recueil de plusieurs passages ou matières
مجموعه || Il a fait une bonne collection de tout ce qu'il y a
de plus remarquable dans cet auteur بومولفك كتابنده بولنان
جميع منتخباتى اخذ ايله كوزل بر مجموعه ترتيب ايلدى
Et une compilation de plusieurs ouvrages qui ont quelque rapport ensemble
بركنستى - ديرنستى T. جمعيت - جتماع A.
Collection d'antiques جمعيت اثار قديمه
Collection des canons اجناس نباتات - جتماع احكام دينيه
جمعيت احكام دينيه

COLLECTIVEMENT. Dans un sens collectif
مشمكلاً - مجموعاً A. L'homme, c'est-à-dire, tous les
hommes pris collectivement لفظ بشرت معناسى مجموعاً ومشمكلاً
اعتبار اولنديعى حالده بالجمله بنى نوع آدم ديمكدور

COLLÉGATAIRE. Celui à qui un legs a été fait en commun
مشاركت الى هبمة الموصى A. مع مشاركة الى هبمة الموصى
وصيت ايله ترك اولمش هبيده اورتاق

COLLÈGE. Corps ou compagnie de personnes notables qui sont
en même dignité A. گروه P. زمرة pl. زمرة
Le collège des Princes de l'Empire الامان امراسنك زمرةسى
Le collège des secrétaires du Roi زمرة كتاب اسرار پادشاهى
طابند كتاب اسرار -

Et lieu destiné pour enseigner les lettres, les sciences etc. A.
درس اوقوبه جق T. درسخانه P. دارالدرس - مدارس pl. مدرسه
Être مدرسده استفادة علم ايتمك Étudier au collège || ير
مدرسده اجرت ويرر طلبدن مدرسده اجرت ويرر طلبدن
بر مدرسده - بر مدرسده بنا ايتمك Fonder un collège اولمق
بنياى ايتمك

COLLÈGUE. Compagnon en dignité A. رفيق pl. رفيق
اياقداش T. پاداش

COLLER. Joindre avec de la colle A. الصاق - غرو - لزاق
طوتقال - طوتقال ايله ياپشدرمق T. سريشم پيوستن P.
تختدلى طوتقال ايله برى Coller des ais || ايله بشدرمك
بر بريند ياپشدرمق Coller une pièce d'ébène sur d'autre bois
ابنوس آجاسى پارچه سنى آخر بر نوع آجاده ياپشدرمق
Coller deux ديوار اوزرينه ياپشدرمق Coller contre la muraille
ايكى شى برى بريند غرو والزاق ايتمك choses ensemble
برى برلرينه طوتقال ايله ياپشدرمق -

Et enduire de colle A. طلاء بالغرا P. سريشم سون
Il faut coller cette toile طوتقال سورمك - طوتقال الملق
بوبرك اوزرينه قبل الطبع طوتقال avant que de l'imprimer
On dit figur. d'un habit qui est juste سورمك اقتضا ايدر
à la mesure du corps, qu'il semble collé sur le corps بولباس
Et d'un homme qui est بدن اوزرينه ياپشدرمك كبيدر
اير اوزرنده ميخلى كبيدر - اوزرينه ياپشدرمك كبيدر
ferme à cheval, qu'il est collé sur son cheval, sur sa selle
نصب العين الدقة A. Et avoir les yeux collés sur une chose
كوزديكمك T. ديده دوختن P. اطماح النظر - تجيم النظر -
ديكديك باقمق -

COLLET. Partie de l'habillement qui entoure le cou A. قبيب
Et cette pièce de toile qu'on زه گريبان P.
T. گلو بند P. معنقة A. met autour du cou par ornement
بوغاز بيلمسنى آدارمك Empeser un collet || بوغاز بيلمسنى
On dit, Saunter au بوغاز بيلمسنى بيلمق Attacher un collet
collet de quelqu'un, pour dire, le saisir au cou. V. Colleter.

COLLETER. Prendre quelqu'un au collet pour le jeter par terre *A.* تعنیق *P.* گرفتن *T.* از گریبان گرفتن || Ils se colletèrent ایلدیلر تعنیق بوی برلرینک - بوی برلرینک ایلدیلر بوی برلرینک

COLLIER. Rangée de perles ou de pierres précieuses que les femmes portent au cou *A.* زنجیر - گردنبند *P.* محنقة - فلادة - زقاق || Collier de perles ایلد اراستد گردنلق || گردنلق *T.* جواهر ایلد اراستد بر عدد - مجوهر فلادة de pierreries گردنبند بیوند - گردنه تقلید فلادة ایتک *Mettre au cou un collier* گردنلق طاقمق

Et un cercle de métal qui se met au cou des esclaves *A.* *Mettre* || بیون حلقه سی *T.* حلقه گردن *P.* اطواق *pl.* طوق بر کوله نک گردننه گردننه گردننه بر قولک بیوند سیم حلقه طاقمق - طوق سیمین کچورمک - Il se dit aussi, d'une marque naturelle qui se voit quelquefois autour du cou des animaux et des oiseaux *A.* حلقه *T.* طوق || Un chien noir qui a un collier blanc لون بیاض ایلد مطوق بر کلب حمامه بیونی اق حلقه سیاه کوپک - سیاه گردنی حلقه کوکرجین - مطوقه

Et un cercle qu'on met au cou des chiens *A.* زمار - ساجور *P.* کوپک بوینده کچوریلان حلقه *T.* گردنبد سگ - ساجور *P.*

En parlant d'un homme qui a une grande autorité dans une compagnie, on dit que c'est un des grands colliers, des gros colliers de la compagnie *A.* اعناق القوم *pl.* عنق القوم *P.* قومک سوز صاحبی *T.* از گردنان انجمن

Et la partie du harnais des chevaux de labour, qu'on leur met au cou *A.* چکد باغی *P.* گل افسر *P.* زقاق

On appelle figur. Collier de misère, un engagement à un état, à une occupation laborieuse و مشقت *|| طوق محنت و مشقت* Voilà les vacances finies, il faut reprendre le collier de misère اشتد ایام تعطیل منقضی اولمخلد طوق محنت و مشقت Et cheval de collier, un cheval propre à tirer *T.* - گردن داد تسلیمت اولمق اقتضا ایدر - On dit d'un homme de guerre qui ne craint point de s'exposer quand il le faut, qu'il est franc du collier کوسمنی کرک صولت ایدر - قوشم بارگیری *T.* کوکسنی کرک صولت ایدر

COLLINE. Petite montagne *A.* اکامه - نلال *pl.* قل *||* Haute colline پشته طویل *||* Longue colline پشته - اربک *T.* پشته *P.*

بوکسک *T.* پشته بلند *P.* ربوات *pl.* رابطة - ربوة *A.* تارک پشته *P.* رأس الاکمة *A.* Le haut d'une colline تپه Le pied, le bas de تپه نک پشته - تپه نک باشی *T.* ند پشته - دامن پشته *P.* ذیل الاکمة *A.* منحدر التل *A.* Le penchant de la colline تپه نک ایتکی Colline plantée de کروی باغلی مشتمل بر عدد تپه *P.* Colline plantée de کروی باغلی مشتمل بر عدد تپه

COLLIQUATIF. Maladie ou venin qui décompose les humeurs du corps *A.* خلطری حل *T.* حلساز کشا *P.* محلل الاخلاط *A.* ایدییجی

COLLIQUATION. Décomposition des humeurs *A.* انحلال الاخلاط *||* انفساع الاخلاط -

COLLISION. Le choc de deux corps *A.* مصاکمة - مصادمة *P.* Les philosophes expliquent حکما نیچد آثارک *||* جار پشمه - طوقشمه *T.* باهمزدگی plusieurs effets par la collision des corps شرحنی اجرامک تصادمی تقریبیلد ایدرلر

COLLOCASIE, ou COLCAS. Plante *A.* فلکاس

COLLOCATION. Action par laquelle on range des créanciers dans l'ordre suivant lequel ils doivent être payés *A.* تنظیم *||* On a fait la collocation de ses créanciers *||* المطلوبات الداینین علی مراتبهم آلدجقلاوسنک مطلوباتی علی مراتبهم ادا اولمق تنظیم اولندی Et l'ordre, le rang dans lequel chaque créancier est colloqué *A.* ترتیب *||* Il a été payé suivant sa collocation اصحاب مطلوبانک حقی ترتیباری موجب ادا اولندی

COLLOCATION DE L'ARGENT. C'est l'emploi qu'on fait de l'argent en le plaçant *A.* پول نهادن *P.* تعبیه المبالغ *A.* برلشدرمک

COLLOQUE. Entretien de deux ou de plusieurs personnes *A.* *||* سوبلشدم *T.* با همدیگر مکالمه *P.* محادثة - محاوره *||* Les colloques d'Erasmus Ils ont eu ensemble de longs colloques ایلدی میانلرنده دور و دراز محاوره لرنده ایلدی

COLLOQUER. Mettre en ordre les créanciers, afin qu'ils puissent toucher leurs deniers sur le prix d'un bien qui se décrète en Justice *T.* مدیونک ملکی بیاسندن استیفای دیون *||* اولمق اوزره اصحاب مطلوباتی علی الترتیب دفتر توزیعه قید ایتک

COLLUDER. S'entendre secrètement au préjudice d'un tiers *A.*
T. همزبان مکر و فریب شدن *P.* تواحد علی الخدعة
 الداتق ایچون سوزی بر ایتمک

COLLUSION. Intelligence secrète entre plusieurs parties au
 préjudice d'un tiers *A.* الخدعة *P.* مواعدة علی المکر
 الداتق ایچون - الداتق ایچون سوز بر لکی *T.* و فریب
 مخفیاً مواعدة الی Collusion secrète || بری بر لر یله دانشلق
 ظاهر و جلی مواعدة الی Collusion visible, manifeste الخدعة
 On voit کوز کوره الداتق ایچون سوز بر لکی - الخدعة
 بینلرنده مواعدة علی Bien qu'il y a collusion entre eux
 الخدعة اولدیغی آجیقندن مشهور و معایندر

COLUSOIRE. Qui se fait par collusion *A.* مبنی علی المساعدة
 الداتق *T.* مبنی بر همزبانی مکر و فریب *P.* لالتخدیع
 ایچون سوز بر لکیله اولمش

COLUSOIREMENT. Avec collusion *A.* بالمواعدة علی الخدعة
 الداتقده سوز بر لکی اولدق *T.* با همزبانی مکر و فریب *P.*
 یو حکم اعلامی مواعدة || Cet arrêt a été rendu collusoirement
 الداتقده سوز بر لکیله - علی الخدعة ایله اعطا اولمشدر
 اولمش بر حکمدر

COLLYRE. Remède extérieur qui s'applique aux yeux *A.* کحل
T. چشمک - سرمد - جشخام - جشام *P.* شیان - ذرور -
 سرمد - کوز علاجی

COLOMBAGE. Rang de solives dans une cloison de charpente
 صوندردم قاز یقزلری *T.* اوتاد چپر *P.* اوتاد السیاج *A.* pl.

COLOMBE. Pigeon *A.* ورقا *pl.* حمام - ورقای صدافت انتما
 || La fidèle colombe کورجین *T.* کبوتر
 Le Saint-Esprit descendit en forme de colombe sur Jésus-Christ
 روح الله حضرت عیسی اوزرینه هیئت حمامده نزول
 Les femmes présentaient au temple, le jour de leur
 نساوان طایفدسی عدت حمامده شریفده بر جفت حمامه
 محیضت یوم تکمیلانده معبد شریفده بر جفت حمامه
 ساده La simplicité de la colombe تبلیغ واحد ایدرلر ایتمش
 لوحی کبوتر

COLOMBIER. Bâtiment en forme de tour où l'on nourrit des
 کابوت - ورد - *P.* برج الحمام - تمارید *pl.* تماراد *A.*
 || Peupler un colombier کورجین قوشخاندسی *T.* کبوتر خانه -
 Un colombier کبوتر خاندی معمر و آبادان ایتمک
 بشوز بیوتی مشتمل بر باب کبوتر خانه de cinq cents boulines

COLOMBIN. Il se dit de la mine de plomb pure *A.* فاز الآنک
 قورشون معدنی *T.* فاز اسرب *P.*

Il signifie aussi, qui est d'une couleur mêlée entre le
 بنفشجی رنگ سرخچرده *P.* احمر اللون *A.* rouge et le violet
 لون حمه Couleur colombine || فزلسی منکسلی *T.*

COLON. Habitant d'une colonie *A.* ناقل *pl.* مهاجر -
 کوچ *T.* کوچ *P.* راحلین *pl.* راحل - مهاجرین *pl.*

COLON. L'un des gros intestins *A.* قولون *T.* بغوسق
 میر الی *T.* COLONEL. Celui qui commande un régiment

COLONIE. Nombre de personnes que l'on envoie d'un pays,
 P. مهاجرین - راحلین - ناقل *A.* pour en habiter un autre
 || Il y a plusieurs colonies Françaises dans
 یکی دنیاده وافر فرانسولیو کوجلری وار le Nouveau - Monde
 Envoyer une colonie Etablir une colonie کوجلر کوندردمک
 Les Romains envoyaient des colonies de کوجلر اسکان ایتمک
 soldats vétérans dans les villes qu'ils avaient conquises
 روماتیون فتح ایتمکلی اعمار و بلدانه عتیق سولتات نفراتمند
 عبارت کوجلر کوندروب اسکان ایتمدرلر ایدی

Il se dit aussi, des lieux où l'on envoie des habitants *A.*
 P. امکنه المهاجرین - امکنه النواقل - امکنه الراحلین
 کوجلر اسکان اولمش برلر - کوجلر بری *T.* قرارگاه کوجلا
 || Marseille est une colonie des Phocéens
 کوجلریله معمر اولمش بر بر در

COLONNADE. Suite de colonnes rangées pour servir d'orne-
 pl. سطر الاعمدة *A.* ment à un édifice, à une place publique
 صف - اساطیر المراسب *pl.* سطر المراسب - سطور الاعمدة
 صره لشمش *T.* رست سترنها *P.* صفوی الاعمدة *pl.* الاعمدة
 فلان || La colonnade d'un tel jardin دیرکت صره سی - دیرکلر
 بانچرده اولان سطور اعمده و مراسب

COLONNE. Sorte de pilier pour soutenir ou pour orner un
 ساریه - مراسب *pl.* مرسب - اعمدة *pl.* عمود *A.* bâtiment
 Colonie de marbre || دیرکت استن - ستون *P.* ساری *pl.*
 پرنچدن مصنوع de bronze مرمو ستون - عمود رخامی
 Colonie isolée اعلاج دیرکت - اخشایی ستون ستون
 جفته Colonie accouplée بر دیرکت - عمود منفرد
 دیرکت دیکمک - نصب عمود ایتمک Dresser une colonne
 La base de la colonne دیرکت *T.* پایت ستون *P.* فاعدة العمود - رکن العمود *A.*

بدن العمود *A. Le fût de la colonne* دیرککت تنلی - آیانی
P. Le chapiteau de la colonne دیرککت کودهسی *T. T. T.* تنه ستون
 - *Il se dit aussi, de la division des pages des livres en plusieurs parties* || *Dans ce livre, il y a trois colonnes à la page* بو
 کتابک صحیفه لری اوچر ستون اولدوق ترتیب اولنشدن
Ce dictionnaire est à deux colonnes بو لغتکک صحیفه لری
On appelle figur. Colonne de l'État, Colonne de l'Église, un grand personnage qui soutient l'État et l'Église par sa capacité *A. دعامه الملک والدوله ودعامه الدین*
P. رکن رکن الدولة والدین - عمود الدولة وعمود الدین -
On dit aussi, La paix et la justice sont les deux colonnes de l'État
 امن وآسایش عباد ونشر عدل و داد دعامتین ملک ودولت
 مشابهنده در

Il se dit aussi, de quelques grandes colonnes qu'on élève dans les places publiques *A. نصیبه* *pl. نصایب* *P. میل* *T. دیکی*
 قیاصره رومدن فلان نام *T. La colonne de Trajan* || طاش
 قیصرکک نصب ایتردیکی دیکی طاش

Et d'un corps de troupes rangé sur beaucoup de hauteur et peu de front, et qui marche en laissant assez d'intervalle entre les rangs *T. قول* *L'armée marche sur l'ennemi en trois colonnes*
 عسکر اوچ قول اولدوق دشمن اوزرینه وارمقده در

COLOQUINTE. Plante du genre des cucurbitales *A. حنظل* *P. کبک*
 || *ابو جهل قاریوری* *T. کبک - کیستو - کوست - فنک*
Amer comme coloquinte حنظل کبی مَر المذاق

COLORANT. Qui donne de la couleur *A. ملون* *P. آور* *T. خست*
 اجزای ملونه *Les parties colorantes* || *رنک ویرنجی* *T. رنگاور*

COLORER. Donner de la couleur *A. تلوین* *P. رنگ دادن*
 || *Le soleil colore les fruits, les fleurs, les nuées* خورشید تابان
 فواکه واثمار وازهار و انوار وجو هواده مرئی اولان سحب
La nature colore les pierreries, les métaux ویرر *بیشماری برر کونه لون ایله تلوین*
 ایدر *ید قدرت جواهره وفازانه رنک ویرر*
 - *Figur. Donner une belle apparence à quelque chose de mauvais* || *Colorer une injustice* ویرمک
Colorer un mensonge *Il a si bien coloré sa faute, que . . .* کذب رنک حقیقت ویرمک
 ایتردیکی خطایه اولقدر کوزل . . .

رنک ویردیکه

SE COLORER. A. تلون *P. بستن* *T. رنک بستن*
 || *Les fruits se colorent peu à peu au soleil* خورشیدده *رنک بعلق* *T. رنک بعلق*
 کمروم کسب *Les raisins commencent à se colorer* رنک بسته اولور
 لونه یوز طومشدن

COLORÉ. A. ملون *P. بسته* *T. رنک بسته*
 رنک - خست یزیرفته - *رنک بعلق* *T. آمیز*

COLORIER. Employer les couleurs dans un tableau *A. نقش*
 رنگامیز ساختن - نگاریدن - نگاشتن *P. وشی - تنقیش -*
 || *رنکندرک - رنک اورمق - نقشملق* *T. رنک زدن -*
Ce peintre colorier un tableau نقش ایتمک *Colorier un tableau*
 فلان مصور غایت اعلا نقش ایدر *rie fort bien*

COLORÉ. A. منقش *P. موشا* *T. رنگامیز - رنک زده -*
 نقش نفیس *Tableau bien colorié* || *منقشلو - نقشلمش* *T. ایله منقش بر تصویر*

COLORIS. Ce qui résulte du mélange et de l'emploi des couleurs dans les tableaux *A. نقش* *pl. نقوش* *P. نگار*
 نقشلمه *T. نقوش* || *Coloris frais* وناصر *نقش طری*
 بو تصویرکک نقشنده *Ce tableau pêche dans le coloris* نقش
 On dit d'un beau visage, d'un teint frais, Voilà un beau coloris
 اشته بر لون روی پر نصارت اشته بر رنک روی ازهر -

COLORISTE. Peintre qui entend bien le coloris *A. اهل الفن*
 || *C'est un bon coloriste* نقشلیجی *T. نگارگر* *T. نقاش*
 فن نقاشته ماهر بر آدمدر

COLOSSAL. De grandeur démesurée *A. عظیم الهیکل*
 Figure colossale || افراط ایری *T. دژمان* - پیانتن *P. القالب*
 هیئت جسم القالب

COLOSSE. Statue d'une grandeur démesurée *A. صنم جسم الهیکل*
 || *Le colosse de Rhodes* افراط ایری بت *T. بت* پیانتن *P. صنم جسم الهیکل*
 جزیره ردوس

COLOSTRE. Premier lait qui se trouve dans le sein des femmes après leur délivrance *A. لباء* *P. فلّه* *T. آغوز*

COLPORTAGE. Fonction de colporteur *A. بیع بالاعناک*
 زوقاقده *T. پیلورئی* بر دوش آوندگان - پیلورئی کوجه گرد
 زوقاقده کزوب جرجیلک ایتمه - کزوب صاتیجیلق ایتمه

COLPORTER. Faire le métier de colporteur *A. بیع - اعناک*

کوچه بکوچه - کوچه بکوچه پیلوری کردن P. بدور الابواب
زوقاقدہ کزوب چرجیلک ایتمک T. خرده فروشی کردن
|| Il est défendu de colporter des livres imprimés sans privilège
اذن طبع ایله مرسوم اولمیان بصد کتابلرک زوقاقدہ
Figur. Colporter une histoire. - کزدریلوب صائلسی ممنوعدر
La répandre en la racontant dans les maisons دور
بر حکاییدی دور حکاییدی خانه بخانه - ابواب ایدرک نشر ایتمک
کزوب نشر ایتمک

COLPORTEUR. Petit mercier qui porte sur son dos ou devant
lui, des marchandises pour les vendre A. معزک
T. خرده فروش کوچه گرد - پیلور کوچه گرد P. الابواب
زوقاقدہ کزر صاتیجی

COLURE. Il se dit de deux grands cercles qui compent l'équa-
teur et le zodiaque en quatre parties égales A. دائرة مخطوطة
|| Colure des équinoxes استوانک دائرة مخطوطسی

COMA. Maladie soporeuse A. داء السکنة

COMATEUX. Qui produit le coma A. مسکت مورث السکنة - مسکت

COMBAT. L'action de combattre A. حروب pl. حروب
جدال - مقاتلات pl. مقاتلة - قتل - محارباب pl. محاربة -
دوکش T. جنک - نبرد - پرخاش - داروگیر - پیکار - کارزار P.
منفردا ایکی Combat d'homme à homme || جنک - اوغراش -
ایکی کشی بیننده اولان - کشی بیننده اولان محاربه
ایکی Combat d'une armée contre une autre armée جنک
طرفین مخاصمین - اردونک بری بریله محاربهسی
مشکوک Combat douteux عسکرلرینک جنک وجدالی
جگونیگی حالی وراي پرده - الاحوال اولان حرب وقتال
اقصی Combat à outrance شک واشتباذه قالش جنک
Combat opiniâtre الغایات شدقه رسیده اولمش حرب وقتال
مقام معانده واصرارده طرفیندن اظهارمتانت اولدوق
سنگ دمای Combat sanglant واقع اولان داروگیر شدید
طعبان سیول خون - کثیرهیی موجب جنک وپرخاش
Combat sur terre ایله هممنقش جیخون اولمش کارزار دهشتنمون
معاربه - حرب بحری sur mer ou naval حرب بری
محاربه ایتدار Rendre, livrer combat دریا جنکی - بحرته
دشمنی Attirer l'ennemi au combat جنک ویرمک - ایتمک
Tenter la fortune میدان حرب وجداله جلب ایتدرمک
- امر محاربهده تجربہ بخت ونصیب ایتمک du combat
کشمکش Soutenir le combat امر محاربدنک قسمتنی دندمک

Hasarder un combat حرب وقتالده اظهار ثبات و متانت ایتمک
در جد - خطر محاربهیی ترجیح ایدرک صالمق combat
Présenter le combat باد اباد دییدرک جنک مبادرت ایتمک
عرض خواهش مقاتله ایتمک - محاربهیی دعوت ایتمک
- عرض اولان محاربهیی قبول ایتمک Accepter le combat
Au fort du combat دعوت محاربهیی اظهار روی قبول ایله مقابله ایتمک
هنگام استحرار - حیای جنک وجدالده و جدالده Ils se rendirent sans
قتال و هیچاده
Finir le combat بلا حرب گردناده تسلیمیت اولمشدر در
حال combat Tenter le combat امر محاربهیی ختام ویرمک
محاربدن اجتناب Éviter le combat محاربهیی تجربه ایتمک
- محاربهیی تجدید ایتمک Retablir le combat ایتمک
از سر نو جنک و پرخاشد - حرب وقتاله استینای ایتمک
Ce ne fut qu'un combat, ce ne fut pas une bataille
ملحمه اولمیب ساده جد - شروع ایتمک
اردو جنکی اولمیب ساده جد بر دوکش - بر قتال ایدی
On dit, Être hors de combat, pour dire, n'être pas
محاربدن مسلوب الاقتدار اولمق - ایدی
en état de combattre T. خارج از اقتدار حرب وقتال - محاربدن عاجز اولمق -
اولمق

Il se dit figur., de certains états d'agitation, de souffrance, de
trouble A. کشمکش P. تبارش - تنازع A. La
vie de l'homme est un combat perpétuel عمر بشر بر کشمکش
دائیدر

Il se dit aussi, des contrariétés, des oppositions qu'on éprouve
|| فارسو طورمد - اوغراش T. ستیز P. مدافعة - مقاومة A.
Il faut rendre bien des combats pour vaincre ses passions هوا
وهوسی قهر ایچون نفسه خلیجه مقاومت اولنمق اقتضا ایدر
مجادلة A. Et de toute sorte de contestation et de dispute -
مناقشات pl. مناقشة - معارضات pl. معارضة - مجادلات pl.
Combat de civilité || یارش T. گفت وگویی - ستیزکاری P.
عقل - عقله دائر مجادله Combat d'esprit طرفته دائر منافشه
A. Et de l'opposition de certaines choses entre elles - یارش
Le combat des humeurs dans le corps بری بریلله طوقشمه T. برهمزد P. مضاربة
جوف بدنده اخلاکات مضاربده
Le combat des éléments عناصر مضاربة طوقشمهسی - رباح
ایلرک بری بریلله طوقشمهسی

COMBATTANT. Homme de guerre A. محارب

T. جنمكت آور P. ارباب الحرب والضررب pl. والضررب
Une armée de deux mille combat-
tans Il se dit aussi d'un des souteneurs ou des assaillants d'un tournoi A.
کورشچی T. کشگیر P. مبارزین pl. مبارز

P. محاربة - حرب A. combattre les
ennemis جنمكت ایتمكت - دوکشممكت T. جنگیدن
شجاعانه Combattre vaillamment دشمنه جنمكت ایتمكت
بالبطش والشجاعة محاربیده قیام ایتمكت - جنمكت ایتمكت
On a combattu vaillamment de part
et d'autre طرفیندن مردانه ودلیرانه محاربیده اولندی
Combattre de près ایتمكت جنمكت ایتمكت
بیتین یودن - محل قریبیدن جنمكت ایتمكت
Combattre de loin جنمكت ایتمكت
دوردن جنمكت ایتمكت - دوکشممكت
Combattre de pied ferme ایلد ایتمكت
ایراقدن دوکشممكت
مقام کارزارده پابر جای ثبات ومتانت - جنمكت ایتمكت
Combattre corps à corps ایتمكت
تین بتین اولدرق جنمكت ایتمكت
Combattre à pied ایتمكت
پایاده - راجله جنمكت ایتمكت
Combattre à cheval ایتمكت
سوارى اولدرق - راکبه جنمكت ایتمكت
ایله اولدرق
Combattre à l'épée, au
pistolet ایتمكت
ایله اولدرق دوکشممكت - جنمكت ایتمكت
On dit figur.,
Combattre les difficultés وموانعه مقاومت
ظهور ایدن حوائل وموانعه مقاومت
Combattre les tentations ایتمكت
نفس امارهیه مقاومت ایتمكت
Combattre les raisons, les sentimens, les opinions d'autrui
آخر ایتمكت
کمسندنک ضمایر وافکار واراسند بالمعارضه مدافعه ایتمكت
Combattre les vices, l'hérésie, une doctrine
مثالب ومعاویه مدافعه ایتمكت
ورفض وبدعت وبر کوند مذهب اعتراض ایلد مدافعه ایتمكت
- Et qu'un remède combat un mal, pour dire, qu'il agit forte-
ment ایتد
Et combattre ses passions, sa
colère, pour dire, y résister
امراض نفسانییه وعلیه غضبه
Et combattre contre les vents, contre la
faim, la soif A. ایتمكت
مقاومت ایتمكت
مقاومت ایتمكت
ایله مقاومت ایتمكت -
اظهار صبر ایلد مقاومت ایتمكت -

Il se dit de quantité A. کم P. جنم
T. نقدر
اولطرفده بیلمم نقدر
Il y avait je ne sais combien de gens
فلان شی نقدر دکر
Combien vaut cela? آدم وار ایدی
Combien de temps?
نقدر وقت ایتچنده
Combien de temps
n'a-t-il pas fallu?
اقتضا ایلدی
Il signifie aussi,
ند مرتبده T. چندا P. علی ای مرتبه
A. -

سنى نه مرتبده Si vous saviez combien il vous aime || نقدر
Si vous saviez combien cette opinion est
سودیکنى بیلیدک
بواعتقاد نه مرتبده مصر اولدیغى معلومک
pernicieuse شو آدم
Combien cet homme est au-dessus de l'autre! ایدی
Il est incroyable combien cet
دیگرندن نقدر زیاده اعلا در
auteur a fait d'ouvrages اولدیغى
بومولفک نقدر اثر فلمى
اینالدهجق شی دکلدر

COMBINAISON. Assemblage de plusieurs choses disposées entre
elles dans un certain ordre A. تطبیق بالمقابلة
توفیق بالمقابلة - توفیق بالمقابلة A.
برى برلریله فارشولیوب اویدرمم T. با یکدیگر تطبیق
P. Faire
بالمقابلة تطبیق حروف
La combinaison des lettres
des combinaisons, pour voir l'effet que deux choses ensemble
peuvent produire ملحوظ
ایکی شیئمک اجتماعندن حصولی
اولان نتیجدهی استخراج ایچون برى بریله بالمقابلة
توفیق ایتمک

En chimie, c'est l'union par laquelle les parties des deux corps
se joignent, pour former un nouveau corps A. ترکیب
P. ترکیب
برلشمم T. همدیگر پیوستگی

COMBINER. Assembler plusieurs choses, et les arranger de
toutes les manières A. با همدیگر P. توفیق احد هما بالآخر
توفیق احد هما بالآخر A. Combien
برى بریله فارشولیوب اویدرمم T. جسیانیدن
des
اعدادی برى برلریله توفیق ایتمک
نombres ایتمک
Combien
des
raisons, des preuves, des incidens ووجه
دلایل عقلیهی ووجیه
وبراهینی وعوارض ووقایعی احدهما آخره توفیق ایتمک
برى بریله T. با یکدیگر جسیانیده P. متوافق A.

Armée combinée. C'est une armée
composée de différentes nations A. مرکب اردو
T. عسکر مرکب
مرکب اردو
L'armée combinée de France et d'Espagne
اسپانیا وفرانسدنک
اسپانیا وفرانسده عسکرندن مرکب اردو - مرکب اردوسی

COMBLE. Il se dit des mesures des choses sèches, comme le
blé, le seigle etc. A. باشلو T. لبریز P. مجتم
Mesure comble
باشلو T. لبریز P. مجتم
En parlant des crimes des pé-
cheurs, on dit figur. que la mesure est comble, pour dire, que
leurs crimes sont montés jusqu'à l'excès
مکیال جرایم ومعاصیلری
پیمانه ذنوب وخطایالری طولمشدر - مجتم ولبریز در

Et ce qui peut tenir au-dessus des bords d'une mesure déjà
pleine A. اولچمک T. سربار کیل P. طغافه - جمام الکیل
اولچمک T. سربار کیل P. طغافه - جمام الکیل
شونی اولچمک باشی || Il a donné cela pour le comble باشی

عامدیه Ce fut une combustion générale و آشوب
Le Royaume شامل اولمش بر آتش غلو و اختلال ایدی
ملک و دولت سر تا پا حال تضرم و احتدامده ایدی
ملک و دولت باشدن آبانده قدر - و احتدامده ایدی
بو Cela mit toute la province en combustion طوتشمشیدی
کیفیت جمیع مملکتده اشغال نادره شورش و اختلاله
سبب اولمشدر

قومدیا تعبیر اولنور او یوند T. COMÉDIE. Pièce dramatique
On dit figur., qu'un homme donne la comédie au
public, pour dire, que par sa mauvaise conduite il donne lieu
de parler de lui A. مضحک العالم P. بلکنجک حمد کس
Et que tout cela n'est qu'une pure
comédie, c'est-à-dire, une pure feinte شعبده
بولرک جملدسی شبعده
بولر هب حقه بارلق مقولسدندر - بازقندر

COMESTIBLE. Qui peut se manger A. pl. ماکولات
- ینور شی T. خوردنی - خورنار P. مطعومات pl. مطعم
Viandes ذجایر ماکوله Denrées comestibles || بندجک شی
et autres choses comestibles شیلر
Un impôt sur les comestibles لحوم و سائر اکلده صالح شیلر -
Les comestibles sont rares et chers dans ce pays ماکولات و مطعومات اوزر بنه طرح اولمش و برکو
بوملکته ماکولات نادر الوجود و غالددر

COMÈTE. Corps lumineux qui paraît extraordinairement dans
le ciel, avec une traînée de lumière. Comète à queue A.
T. اختر دنباله دار P. نجم ذو الذنب - کوکب مذنب
اختر P. کوکب ذو اللحية A. Comète barbue قویرقلی یلدز
کوکب ذو A. Comète chevelue صاجلو یلدز T. ربشدار
Le peuple croit || پرچملو یلدز T. اختر گیسودار P. الذائبة
عوام ناس اختره présages funestes
دنباله دارن تشام ایدر

- خنده آور P. مضحک A. COMIQUE. Propre à faire rire
سیمای مضحک Visage comique || کولدر بجی T. خنده بخشا
حکایه مضحکه Roman comique

COMIQUEMENT. D'une manière comique A. هزل
Il a traité ce sujet comiquement فلان ماده بی هزل طریقیله فلمه آلدی

COMITÉ. Assemblée de personnes commises pour la discussion
de certaines affaires A. انجمن مخصوص P. مجلس خاص

مجلس خاص وکلای دولت Comité des ministres || لونجه
COMMANDANT. Qui commande dans une place A. محافظ pl.
Et celui qui commande des troupes A. P. کونوال P. محافظین
سر کرده - سردار لشکر P. رئیس العسکر
Les officiers commandants || عسکر صابطی - عسکر باشی T. لشکر
صابطان عسکر - عسکرک روسا و سرکردگانی

COMMANDE. Il n'est d'usage qu'en cette phrase, De commande,
et se dit d'un ouvrage qu'un ouvrier fait exprès pour quel-
qu'un qui lui en a donné l'ordre A. P. معمول بالتوصية
با سپارش - اصمارله ایشی - اصمارله ایشانمش T. پرداخته
Il signifie aussi, procuration, commission d'acheter ou de négocier pour
autrui A. T. سپارش P. مأموریت

COMMANDEMENT. Ordre que donne celui qui commande A.
|| تنبیه - بیورق T. فرموده - فرمان P. اوامر pl. امر
Commandement verbal امر شفاهاً T. اغزدن تنبیه - لساناً امر
Il a fait cela par votre commandement par écrit امر تحریراً
فلان ایشی سنک امرک موجب ایشادی
سنک اوامر و تنبیها سنکه اطاعت
سنک تنبیها سنکه ایفای وجیهه امتثال و مطاوعت - ایدهرم
ایدهرم

On dit au palais, Commandement, pour dire, l'exploit fait par
un sergent en vertu d'une sentence A. تنبیه شرعی

حکمرانی P. حکومت A. Il signifie aussi, pouvoir de commander
|| بیورمه T. کارفرمایی - فرمانفرمایی - فرمانرانی -
برکمسندنک اخراوزر بنه حکومتی
عسکر اوزر بنه Il a le commandement sur les troupes اولوق
Ce- عسکر اوزر بنه اجرای حکومت ایدر - حکومتی وار در
فلان شی زیر حکومتده در
عنان حکومتی در دست ایتمک
Refuser le commandement امر حکومتی تنکندن امتناع ایتمک
حکومتی قبولدن استمنکاف ایتمک -

On dit, Avoir le commandement d'une place, d'une province
قلعدنک و مملکتک محافظدسی برکمسندنک عهد
Et avoir quelque chose à son commande-
ment, pour dire, pouvoir s'en servir à sa volonté A. تحت الحكم
|| حکم آئنده T. زیر حکومت P. کندو
عربدسی یوقدر انجق بالجمله احباسنک عربداری زیر

سردار عسکر پادشاهی - شاهانه تک رئیس و مدیری اولمق
عصاه الحکومة A. Bâton de commandement. Un bâton que divers
officiers portent pour marque de leur autorité P. حکومت دککی T. دستچوب فرمانرانی P.

سپارش P. وصایای الهیة A. Il signifie aussi, loi, précepte A. اللهک تنبیہی T. خدا
وصایای دین Les commandemens de l'Eglise وصایای عشره الهیة

COMMANDER. Ordonner quelque chose à quelqu'un A. امر P. فلاند فلان Il lui a commandé telle chose T. بیورمق T. فرمودن
بنوی الله تعالی C'est Dieu qui le commande شیی امر ایلدی
وصایای دین Les commandemens de l'Eglise وصایای عشره الهیة
COMMANDER. Ordonner quelque chose à un ouvrier, à un artisan A. امر P. اصدارمق T. سپارش کردن P.
بر امرکز وار ایسه باش اوزرنده T. الامر امرکم A. commander

توصیة A. Commander quelque chose à un ouvrier, à un artisan A. امر P. اصدارمق T. سپارش کردن P.

Il signifie aussi, avoir autorité A. حکم P. اجراء الحکومة - حکم A. Le Prince commande à ses sujets
پدر کندو le père, à ses enfans پادشاه زیر دستانه حکم ایدر
سرکرده زیر اداره سنده le capitaine, à ses soldats اولادینه حکم ایدر
بر Commander dans une province اولان نفراتنه حکم ایدر
دریاده Commander sur mer مملکده اجرای حکومت ایتنک
Commander en maître, اجرای فرمانرانی و حکومت ایتنک
C'est un prince آغا کبی پادشاه کبی حکم ایتنک en Roi
حکومت اینچون خلق اولنمش بر Commander
کما Il faut savoir obéir, pour savoir bien commander پادشاهدر
هو اللایق اجرای حکومتک فتمنی بیلمک مراسم
On dit اطاعتک کرکی کبی بیلمنسنه منوط بر ماده در
امراض نفسانیة به حکم ایتنک T. Commander à ses passions figur.,
Et qu'une place forte commande à tout un pays, pour dire, qu'elle le tient
Se commander à soi-même T. نفسد حکم ایتنک T.
فلان قلعه مملکتک مجموعنه ایقاع خوف en respect
Et qu'une éminence, une montagne commande une place, pour dire, qu'elle est dans une situation d'où l'on
peut tirer dans la place A. مشرف P. انافة - استطلاع - اشراف A.
ایچ La citadelle commande la ville حواله اولمق T. بودن
شهرکت اوزرنده حواله در - قلعه شهرکت اوزرنده مشرفدر

Il signifie aussi, avoir le commandement sur une armée, sur
سرداری - سروری کردن P. ریاست - اداره A. une flotte
عسکر امیرک Roi Commander les armées du Roi باش اولمق T. کردن

سردار عسکر پادشاهی - شاهانه تک رئیس و مدیری اولمق
Commander l'avant-garde, l'aile droite, l'aile gauche
مقدمه الجیش و میمنه عسکر و میسره عسکری اداره ایتنک
جرخدجی عسکری وصاغ وصول قول عسکری اوزرنده -
بر عسکرک اوزرنده Commander une troupe باش اولمق
بر دوننمانک مدیر و رئیسى une flotte ریاست ایتنک
عساکر بحریه اوزرنده ریاست une armée navale اولمق
جند قطعه سفایندن عبارت دوننمانک une escadre ایتنک
سوق A. Et mener à la guerre une troupe - مدیری اولمق
عسکر کوتورمک - عسکر سورمک T. لشکر راندن P. العسکر
طوپچیلری سوق ایدر ایدر Il commandait les canonniers
سیکبار عسکرینى L'officier qui commandait les troupes légères
On dit aussi, que des gens de guerre
sont commandés pour une action, pour une attaque, pour dire,
qu'on leur a donné ordre de faire une attaque فلان
فلان جنمکه و فلان طرفی اورمعد مأمور اولمشدر

زعامت A. COMMANDERIE. Bénéfice affecté à un ordre militaire
مالطه قوالیرککت زعامتی || Une commanderie de Malte

صاحب A. COMMANDEUR. Pourvu d'un bénéfice militaire الزعامة

شریک A. COMMANDITAIRE. Celui qui a une commandite
مضاربه طریقله اورناق T. انباز با مضاربه A. بالمضاربة

COMMANDITE. Société de deux marchands dont l'un donne
son argent, et l'autre, ses soins A. مضاربه بالمضاربة P. شركة
انبازی با P. مضاربه طریقله اورناق T. مضاربه

مانند P. مثل - کت A. COMME. Adverbe de comparaison
Cela est froid comme مثال - کبی T. همچون - بسان -
Il est hardi بوز کبی معوقدر - مانند یخ بارد در
comme glace Comme j'espère ارسلان مثالی جری و دلیر در
comme un lion نقل - نقل اولندیغی کبی Comme on dit مأمولم کبی
بوماده بی Je regarde cela comme non venu اولندیغنه کوره
اصلا اولمانش کبی عتد ایدر دم

On dit, Comme cela, pour dire, ni mal ni bien A. بین
Comme si, pour dire, de même A. اشته بوبله T. همانا P. بین
Il me voulait engager dans cette affaire, comme s'il eût été juste
me que si A. کان P. گویا که T. صانکه ||
فلان مصلحتی بکا الزام ایتنک قیدنده ایدی گویا که حق بر ماده در
بنی کندو Il me pressait de le servir, comme si j'y étais obligé

خدمتند ابرام ایدر ایدی کان بو باده بر کونه مجبوریتیم
Comme aussi. Pareillement A. صانکده مجبوریتیم-وار ایدی
و دخی T. کذلک

ک- فی مشابه. A. Comme, signifie aussi, en quelque façon
La lumière est comme l'âme des couleurs کبی- مقامنده- بیرنده T. بجای- بسان P. کما
نور و ضیا الوانک روحی

Il me fait tant de bien qu'il est comme mon père بکا اولقدر لطف واحسان
Et de quelle manière - پدوم مقامنده در- ایدر که پدوم کبیدر
- نوجیهله- نه کوند- ند دکلو T. چد کوند P. کیث A. کیت
اول ماده Voici comme l'affaire se passa || ند صورتده- نیجه
Comme quoi? V. Comment? - اشته نه کوند واقع اولشدر

Comme, est aussi adverbe de temps, et signifie, lorsque A.
اول- قچکنک T. در زمان آنکده- در آندمکه- آنمکه که P. اذا
Comme le Roi était à Paris, il arriva que... پادشاه پارسده اولدیغی زمانده شویله...
پارسده اولدیغی ائتماده شویله بر- ظهور ایتدیکه
Comme ils étaient assemblés, on leur ap-
porta des lettres وارده تحریرات وارده
اولشدر

از اینجا که P. لان A. Il signifie aussi, parceque, vu que
اول سببدن - چونکده- نتدکم T. از بهر آنکه- از بسکه-
Comme cet homme est incons-
tant dans ses projets, aussi voit-on qu'il réussit rarement en
quelque chose بوآدمک لوایح و ترتیباننده ثبات اولدیغی
Comme il a toujours aimé le bien public, il n'a jamais voulu consentir
à quelque chose چونکده دایما
مطلوبی خیر عام ایدی اولبابده بر وجهله رضا و برمودی
Et tant que, autant que A. کمثل
اولقدر- قدر T. اینقدر P. کت- کمثل A. || Rien n'anime le soldat, comme l'espoir du pillage
قدر عسکر لغواتند موجب غیرت اولور بر شئی یوقدر
Rien n'encourage les gens de Lettres, comme de voir les talens
en honneur معارف حقند قدر شناسلق قدر اهل علم غیرت
و بره جک شئی یوقدر

COMMÉMORATION. V. Commémoration.

COMMÉMORATION. La mémoire que l'Eglise fait d'un Saint
La دعا آدق T. یاد ستایش P. ذکر بالشنا- نشینیه A.

تشییه اموات - ذکر بالشناى اموات commémoration des morts
ذکر دعای اموات -

COMMENÇANT. Celui qui est encore aux premiers élémens d'un
art A. عجمی T. نو آموز P. مبتدی
Ce livre est trop fort pour un commençant بو کتاب بر مبتدی به کوره بغایت
غامضدر

BDAYIT. Ce par où chaque chose commence A. بدایت
فبال کار P. فواتح pl. فاتحه- اوائل pl. اوّل - مبادی pl. مبادی -
Bon commencement || باش - باشلقچ - باشلايش T. سرآغاز -
heureux فاتحه مشؤمده - بدایت رديمه mauvais فاتحه خيريه
Au commencement du monde عقیب Au commencement du monde
Dès le commencement عقیب
Depuis le commencement بدایتده Dans le commencement بدایتده
commencement de la monarchie بدایت ظهور سلطنتدنبرو
Les commencemens des grands États بدایت سلطنتدنبرو -
دول جسیمدنک مبادی احوالری مستور پرده
Le commencement d'un livre کتاب طلعتدر
Lire un livre depuis le commencement برکنایی من اولد الی آخره قرائت ایتمک
jusqu'à la fin اولندن اخرین قدر اوقومق - من بدایتده الی نهایتده -
Le commencement de l'année A. رأس السنة- اول السنة
Être au commencement du printemps بر شیه بدایت ایتمک
Donner commencement اول بهارده اولدق
Souvent, de petits commencemens on vient à de grandes choses
غالب حالده جزئیاتدن بدایت ایلد امور جسیمدید و اصل اولدق
غالب حالده بدایات جزئیة اعظم امور موصّل - ممکندر
Cette action اولدکدیکی اصحاب تجرید عندنده ظاهر در
fut le commencement de sa fortune بو ایش بدایت اقبالی
Beau commencement de l'année مسعود Beau commencement de l'année
On dit, Prendre commencement, pour Com-
mencer. V. ce mot. - Au commencement A. اولاً
Au commencement Dieu créa le ciel et
la terre اللہ تعالیٰ ابتداده - اول ما خلق الله السماء والارض
کوکلری ویری وار ایلدی

مبداء- علت اصلیه A. Il signifie aussi, cause première
|| باش سبب T. سبب نخستین P. اصل
حق تعالیٰ حضرتلری commencement et la fin de toutes choses
جناب حق مبداء و منتهای کافه - اول و آخر کافه الاشیا در

همایونده استحقاق مواکله جار بدر

COMMENSURABILITÉ. Rapport de nombre à nombre entre deux grandeurs qui ont une mesure commune. تناسب الأعداد متحد المقدار

COMMENSURABLE. On appelle, Quantités commensurables, celles qui peuvent être mesurées par quelque mesure commune, sans laisser aucun reste dans l'une ou dans l'autre. *كميات كاملة* Et nombres commensurables, ceux qui ont quelque autre nombre qui les mesure, ou qui les divise sans aucun reste. *أعداد ممكن الحساب والتقسيم* على مقادير الكاملة

جد - جد گوند P. کيف A. COMMENT. De quelle manière
 Si vous voulez || نه کوند - نوجبهله - نه شکل - نیجه T. سان
 كيفيت savoir comment la chose s'est passée, je vous le dirai
 حال نوجبهله جريان ايلديکني تحقيق ايتمک استر ايسدک
 نوجبهله خلاص Comment a-t-il pu se sauver? سکا نقل ايندهرم
 بولدی

ند - نیچون T. برای جد - چرا P. لماذا A. Et pourquoi Comment || ندن اونری - ندن - ند تقریب ایلد - جهتله نیچون بو طرفه کلمکه vous êtes-vous avisé de venir ici ? Comment s'est-il adressé à moi plutôt qu'à un autre ? سائر مراجعت اینتیوب طرفه مراجعت ایلمسی On - ندن اقتضا ایلدی - ند جهت ایلد واقع اولدی L'emploi aussi comme substantif, Le comment || L'ignore le comment صورتنی بیلم - جهت و تقریبی معلوم دکلر

تفسير - شرح A. Commentaire. Observations sur un livre. *شرح مفصل* Ample commentaire || *معنا آجمد - شرح* T. *گزاره* P. *Commentaire sur Aristote* *ارسطو شرحی* Faire des commentaires *شرح ایتمک* Ce livre est si obscur et si difficile, qu'on ne le peut entendre sans commentaire *بونا لیت اولقدر ضامن* Le texte et le commentaire *ومشکادر کد بلا شرح فهم اولمق ممکن دکدر* Il - *محتاج شرح وتفسیر دکدر - غنی عن التفسیر* در se dit figur., de l'interprétation maligne qu'on donne aux discours et aux actions de quelqu'un *معنا - معنا و بوسمک* T. *بولمق* Il fait des commentaires sur les actions de tout le monde *عالمک ایسند معنا و بوسر* On fit bien des commentaires *دراو دراو دراو معنا و بوسر - گوناگون معنا و بوسر*

56*

COMMENDE. V. Commanderie.

COMMENSAL. Celui qui mange à même table avec d'autres personnes. *A.* مَوَاطِل pl. مَوَاطِلِين *P.* رفيق في المائدة - خوافتاش. *T.* هم سفره - طعم اياقداشى. || Nous sommes commensaux. طعم اياقداشارى يز - خوافتاشىز

COMMENSALITÉ. Droit des commensaux du Roi. *A.* حق الرفاقه في طعام آياداشلى *T.* حق خوانتاشى *P.* حق الموائكة - المائدة حتى || L'Académie Française jouit du droit de commensalité فرانسده دار العلوم خواجدهلى رتبسنده اوالملاحقه مائده

اول On fit divers commentaires sur cette parole-là معنا بولدیلر
کونه کونه معنا - کلامت اوزربند نیچه نیچه معنا بولدیلر
بو کلامه درلو درلو شرح ویردیلر - ویرمشلر در

COMMENTATEUR. Celui qui fait un commentaire. A. شارح pl.
شرح ویرنجی T. گزاره نویس P. مفسرین pl. مفسر - شارحین
مفسرین کتاب Les commentateurs d'Aristote || معنا اچیجی -
ارسطو

P. تفسیر - شرح A. COMMENTER. Faire un commentaire. A.
Plusieurs savants hommes ont commenté Homère T. گزاره کردن
فلان شاعری ارباب فضل و معرفتدن Commenter les épîtres de St. Paul
جوق کمسند شرح ایلدیلر
حواریوندن فلان نام حوارینک مراسلاتنی شرح و تفسیر
- معنا ویرمک T. Et tourner en mauvaise part - ایتمک
Je ne crains point que l'on commente sur mes actions Il commente sur tout بولور || معنا بولمق
افعال و حرکتد معنا بولور
Il n'y a point à commenter là-dessus بر درلو معنا بولمق بولمقدن خوف ایتتم
بو بایده بر درلو معنا ویرلجک شی یوقدر

COMMERCABLE. Qui peut être commercé. A. رایج
|| کچر - النوب صاتیلور T. سره P. مکن البیوع والشر -
ایادی ناسده رایج و متعامل اوراق Billets commercables

pl. تاجر A. COMMERCANT. Celui qui commerce en gros
T. سوداگر P. ارباب التجارة pl. اهل التجارة - تجار
مالدار بازرگان - تاجر متبیل Riche commercant ||

بیع - معامله التجارة - تجارت A. COMMERCE. Trafic, négoce
النش - بازرگانلق T. فروخت و خرید - سوداگری P. و شر
تجارتک بلا La liberté du commerce || الم صاتم - ویرش
سهولت امر تجارت La facilité du commerce قید اجرایی
Rétablir le commerce وضع و ایجاد ایتتمک
Cela fait rouler le commerce احیا و تجدید ایتتمک
بو کیفیت اداره جرح تجارتد وسیله
بیع و شرایی منع و زجر Défendre, interdire le commerce اولور
La paix entretient le commerce بازرگانلق یساق ایتتمک - ایتتمک
fait fleurir le commerce و آسایش بادی قوام تجارتد
met l'argent dans le commerce توزیق تجارتد سبب اولور
بازارگاه بیع و شراده تکثیر نقودی مستازم اولور
La guerre fait cesser le commerce سفر انقطاع تجارتی
Le commerce est interrompu تجارت رهین انقطاع اولمشد

بنیان تجارت - احوال تجارت کلیاً خراب اولمشد
امر تجارت رواج Le commerce va bien مندرس و خرابدر
enrichit بیع و شراده کساد کلی وار در ne va plus اوزره در
امر تجارت ملک و دولته بادی فزونی مال و ثروتدر un État
بهارات آتش - بهارات تجارتی Le commerce des épiceries
روسیه نیک Le grand commerce de Russie est de fourrures ویرشی
Le commerce اعظم مواد تجارتی اجناس فروه دن عبارتدر
ne demande que liberté et protection امر تجارتد مقتضی
اولان انجق رخصت مطلقه و حیایت و صیانت تامه در
طایفه A. Il se prend aussi, pour le corps des commerçants
بازرگان اصنافی T. گروه سوداگران P. ارباب التجارة - التجار
بو قانون بالجمله طایفه commerce Cette loi a révolté tout le
تجارت ازعاج نفسلرینه باعث اولمشد

A. Il signifie aussi, communication ordinaire avec quelqu'un
Dans la T. دانشمقلق T. آمیزش P. مخالطة - موالفة - معامله
Dans le commerce معاملات عیش و زندگانیده
Avoir, entretenir commerce du monde بالناس خصوصنده
بر کسسه ایله میانده ترتیب
بیلرنده Ils ont grand commerce ensemble رابطه اختلاط ایتتمک
Ils sont en grand commerce کلی رابطه اختلاط و موالفة - وار در
میاندرنده مخالطت عظیمه درکار در
Il a rompu tout commerce avec ces gens-là اول کسندلر ایله
شکست رابطه موالفة - سر رشته اختلاطی قطع ایلدی
بیلرنده اولان معاملات Quel commerce ont-ils ensemble? ایلدی
بیلرنده Ils entretiennent commerce de lettres ند ید مبنیدر
بیلرنده مراسلات و مکاتبات معاملده سی - تحریر اختلاط واردر
بیلرنده اخبار و استخبار Commerce de nouvelles وار در
موالفت Commerce de littérature حوادث معاملده سی وار در
Commerce innocent مغالذید متعلق معامله galanterie علمیه
مخالطت scandaleux معامله مظنون suspect معامله بالغاف
On dit, Avoir commerce, Être en commerce - موجبة الريبة
avec... quand on parle de personnes de différents sexes. Il se
dit en mauvaise part A. مسافحه - معامله شیعه
Et qu'un homme est d'un agréable commerce, d'un bon commerce, c'est-à-dire, d'agréable société
شیربنکار P. طیب الالفة - النوب A. فیک
qu'il est d'un commerce sûr, pour dire, qu'on peut se fier à lui T. آمیزش
موثوق و معتمد - امین آدمدر

آمدن - Et d'un homme qui se mêle de quelque pratique qui n'est pas honnête, qu'il fait un mauvais, un méchant, un vilain, un honteux commerce ردیدیه و معاملات قبیحیه
و بادئ شین و عار ارجق معاملات شیعیه مداخله ایدر معاملات شیعیه ارتکاب ایدر -

سخن P. قتقتة A. COMMÉRAGE. Conduite de commère
دکیچیلک T. جینی

تجارت - تعامل A. COMMERCER. Faire commerce, trafiquer
Des marchands || بازارگانلق ایتمک T. سوداگری کردن P.
هندستانده تجارت ایدن تجار

P. تاجرری A. COMMERCIAL. Qui appartient au commerce
Parmi les politiques, les uns || بازارگانلعه متعلق T. سوداگری
donnent la préférence au système agricole, les autres, au système commercial علم تدبیر ملک و دولت و اقل اولنلرک
بعضیسی اصول حراست و فلاحتک رجحانیتمه و بعضیسی
Les effets commerciaux || امور تجارنک اولویتمند ذاهدلر
Statuts commerciaux || نظامات تاجریه اموال تاجریمه
نظامات تجارت

COMMÈRE. Femme curieuse et qui parle de tout à tort et à travers
دکیچی قاری T. زن سخن جین P. قتاتنة A.

COMMETTANT. Celui qui charge un autre d'une affaire A.
وکیل ایدن T. گذارنده P. مؤکل

COMMETTRE. Faire. Il se dit de ce qui est péché, crime, ou faute A.
ایتمک T. بکار آوردن - کردن P. ارتکاب A. Commettre un crime
ارتکاب une faute ارتکاب جرم ایتمک
ارتکاب قباحه ایتمک une méchante action
ارتکاب معصیت un péché ارتکاب مفسدت ایتمک -
بو باده Il n'a commis eu cela qu'une faute légère
ایتمک Commettre une irrévérence
ایتمک خطا خفیدر
کلیسا ایچمده خلافی دأب تعظیم و حرمت
Commettre une incivilité
دأب اکرامساری و ملاطفتده ارتکاب قصور ایتمک

گماشتن P. تعیین A. Et employer, préposer pour un temps
Commettre un homme à une charge || مأمور ایتمک -
طاپشمرق T. Le Roi l'a commis
فلانی بر مأموریتده تعیین ایتمک
پادشاه فلان کمسنیدی فلان خصوصت
فلان خصوصت اوزرینده تعیین -
نظارتده تعیین ایلدی
Ce sont des gens qu'on a commis exprès pour cela

بو مادهیه مخصوصاً تعیین اولنش کساندندر

|| اصمارلق T. سپردن P. تفویض - احالة A. Et confier
Je vous en ai commis le soin ایلدم
بو خصوصی سنک عهدده اهتمامند احاله ایلدم -

COMMETTRE QUELQU'UN. L'exposer à recevoir quelque déplaisir.

V. Compromettre. - Commettre deux personnes l'une avec l'autre. Les mettre dans le cas de se brouiller ensemble A.

القا - نعل - القاء النفاق فيما بین - افساد ذات البین
بیانده - میانده دو کسرا شوریده کردن P. النعل والشقاق
ایکی کشی بی بوزشدرمق T. دو کس شورش انداختن
|| Il a commis le père avec le fils
با بایی اوغلی - پدر ایلده ولد بیننده القای نفاق ایلدی
Il a fait des rapports qui ont pensé les
بویلهجه انبالر ایتدییکد بری
برلری بیننده القای نفاق و شقاقه بر رمق قالمشیدی
Se commettre avec quelqu'un بوزشدرمق
بر کمسنده ایلده بوزشدرمق

COMMINATOIRE. Il se dit d'un acte contenant quelque menace
قورقوتمدی T. زنبار آمیز P. متضمن الشرط الانذار - منذر A.
Jugement comminatoire
شرط منذر Clause comminatoire || حاوی
فلان شیء
Cela n'est que comminatoire
انذارى متضمن حکم
محضاً انذارى متضمندر

pl. کتاب A. pl. کاتب A. COMMIS. Employé dans un bureau
|| یازیچی - خلیفه T. پناغ - دبیر P. کتبه
Le premier commis
خزینده کاتبانندن بری - کاتب خزینده
دولت سر کاتبی قلمنک باش کاتبی
Il a plusieurs commis sous lui
باش خلیفهسی -
خلیفدار - متعدد کاتبان وار در

حزان - شفقت - حنو A. COMMISÉRATION. Pitié, miséricorde
Cela excita une grande commisération dans toute l'assemblée
|| کوکل عزلمدسی T. زاری دل P.
بو کیفیت ارباب مجلسک
مجموعی بیننده تحریک عرق حزان و شفقتی موجب
اولمشدر

COMMISSAIRE. Celui qui est commis par les autorités à exercer une fonction A.
|| مولّا A. Les juges lui étaient suspects, il a demandé des commissaires au Roi
مظنون
اولدفلریند بناء جانب شاهانندن مولّا تعیینی استدعا
فلان
Le Roi a nommé des commissaires pour juger ایلدی
Des
دعوائی فصل ایچمون پادشاه مولّا تعیین ایلدی

commissaires furent nommés pour régler les limites قطع حدود
Le Parlement a nommé un commissaire pour ouïr les parties طرفین مخاصمینک تقریر لر بنی
استماع ایچون دیوان طرفندن بر مولّا تعیین اولندی

Et celui qui est établi par autorité de Justice, pour gouverner des biens saisis ou mis en séquestre P. امنا pl. امین A. امین
Il a été ordonné que les biens en question seraient régis par commissaires امنا مذکورہ امنا
معرفیله اداره اولنق امر اولندی

COMMISSAIRE. Un officier à commission permanente, chargé de faire la Police A. شحنة - ضابط P. شحند T. صوباشی || Faire sa plainte devant le commissaire ضابطه شکایت ایتمک
Envoyer quérir le commissaire du quartier محله ادم کوندروب محله
Commissaire des vivres. Officier commis pour avoir soin des vivres d'une armée T. نزل امینی - Com-
missaire d'Artillerie. Officier commis pour avoir soin de ce qui regarde l'artillerie T. طوبخانه امینی -
Commissaire de Marine T. ترسانه امینی - Commissaire des pauvres. Celui qui, dans une paroisse, recueille la taxe qu'on y a faite pour les pauvres A. جاببی الاموال التصدقات T. جابیت تصدقات امینی

COMMISSION. Fait, action A. عمل - صنع P. کردار T. ایش || Il n'est d'usage dans ce sens que dans cette phrase, Pêché de commission معصیت بالعمل

Et charge qu'on donne à quelqu'un de faire quelque chose
Commission honorable || اصهارلد T. سپارش P. مأموریت A. خوش مأموریت - مأموریت مرغوبه شالو مأموریت -
صعب ودشوار بر مأموریت difficile کوزل مأموریت -
کثیر المشقة بر - مأموریت متعبه مشکل مأموریت
Donner commission à quelqu'un زحمتلو مأموریت - مأموریت
بر کمندی مأمور - بر کمندیه اعطای مأموریت ایتمک
اجرای مأموریت ایتمک Exécuter une commission فله-ق
ادای - مأموریتنی ایفا ایتمک S'acquitter de sa commission
حدود مأموریتنی Outre-passer sa commission خدمت ایتمک
ایلمچی L'ambassadeur ayant exposé sa commission تجاوز ایتمک
Révoquer une commission مأموریتنی لدی البیان - ابراز مأموریت ایلدکده
Et charge donnée à quelqu'un pour faire un achat A. مأموریت للمبايعه

C'est lui || صاتون آلد سپارشی T. سپارش خربداری P. مملکتک بالجمله
Je ne veux plus me mêler de vos commissions مأموریتلرینی ادا ایدن فلاندر
Et le droit qu'un commissionnaire reçoit pour son salaire A. حق السعی || Il m'en a coûté un pour cent de commission pour les marchandises que je fais venir جلب ایلدیکم اسوال ایچون حق سعی اولدرق عامله
یوزده بر غروش وبرد

On dit, qu'un laquais fait bien ses commissions, c'est-à-dire, les messages dont on le charge فلان خدمتکار کندوبه حواله
اولان مأموریتلری لایقی اوزره اجرا ایدر

Il se prend aussi, pour un mandement du Prince, ou de quelque autre personne ayant autorité de commettre, de députer A. حکم
|| مأموریت امری T. فرمان مأموریت P. المأمورة Commission
لساناً وپربلان مأموریت فرمانی Commission verbale
Il a obtenu تحریراً وپربلان مأموریت حکمی par écrit
فلانده خطاباً بر... une commission du Roi adressante à...
Il exerce cette charge en vertu de la commission qu'il a obtenue
بو مأموریتنی تحصیل La commission s'adresse
aux Juges des lieux مأموریت فرمانی حکام وضابطان
Quand ils furent assemblés, il leur exposa la teneur de sa commission
بر بره مجتمع اولدقلری مأموریت فرمانشک مصنوننی
حالده حاصل اولدیغنی مأموریت فرمانشک مصنوننی
Expédier des commissions pour de nouvelles levées جدید عسکر تحریر بنی حاوی مأموریت فرمانلری
اصدار وارسال ایتمک

COMMISSIONNAIRE. Correspondant chargé de l'achat ou du débit
یا زبجی T. کردار P. عمال pl. عامل A. d'une marchandise
|| Ces marchands-là tiennent un commissionnaire dans les principales
بوزارکانلرک بالجمله بلاد جسیمده برر عامللری
وار در

COMMISSURE. Il se dit du point d'union de quelques parties
du corps humain A. موصل pl. موصل P. پیوندگاه
La commissure des nerfs optiques || فاشحققیر
دوداقلرک فاشدیغنی بر - موصل الشنتین عین

COMMODAT. Prêt gratuit A. قرض حسن T. قرض حسبی

فائز او نچ

COMMODE. Facile, convenable A. موجب الرفاه T. راحتلو || Habit com-
mode حضورلو بر خانه Maison commode راحتلو بر لباس
Une telle sorte d'habit est commode pour le froid بو
Commode à ceux qui mon-
tent à cheval در راحتلو کوره Et trop
indulgent, trop facile A. سهل العطف P. لیس الجانب -
On dit figur., qu'un homme est fort commo-
de à la société, c'est-à-dire, qu'il est d'une société douce et aisée A.
T. خوش آمیزش P. لیس اللفة - سهل الامتزاز - خلوق
یومشقی خویلو - او یصال

COMMODE. Armoire faite en bureau T. جکجه

COMMODÉMENT. Avec commodité A. مستریحاً
راحتلق T. بآسانی حال - بالراحة والرفاه -
بالراحة Être logé commodément || راحت وحضور ایله - ایله
راحتلو لباس Être vêtu commodément والرفاه اقامت ایتیمک
بواپشی مستریحاً Vous pouvez faire cela commodément کیسهک
ایشلیه بیلورسک

COMMODITÉ. État, situation commode A. راحت
قولایلق - حضور - راحتلق T. آسانی P. سهولت الحال -
|| En carrosse est une grande commodité بر هفتوه مالک
Les dégagemens font toute
la commodité d'une maison بر خانه ایچنده تکثیر مخارج
Il y a bien des commo-
dités dans cette maison بو خاندده قتی جوق اسباب راحت
C'est un petit appartement où l'on a toutes
ses commodités بوضعی اوطده لزومی اولان اسباب راحتک
Il signifie aussi, le temps propre, l'oc-
casion A. وقت الرفاه - وقت الوسعة والراحة -
Faites cela à votre commodité || راحتلق حالی T.
وقت وسعت وراحتکده ایله

Il se dit en général, de tout moyen qui facilite quelque chose
P. وسیلة السهولة - مدار السهولة - اسباب السهولة A.
Je me sers de la commodité que
فلان کسندک عزیمتی شو... || قولایلق T. مدار آسانی
On n'a pas toutes
ses commodités en ce monde بو دار فنا اسباب راحتدن معرا

La commodité de l'eau سهولتی La com-
modité de l'église کلیسایه وارمنک سهولتی

On appelle, Commodités, les aisances d'une maison A. مستراح
کنف T. ادبخاند - ابریز P.

COMMOTION. Terme de Médecine. Ébranlement violent au de-
dans du corps A. لرزش P. زعزعة - قلقله - رجفان
Il y a à craindre que ce coup n'ait fait com-
motion au cerveau بو ضربه رجفان دماغی مودی اولمق
Il tomba de fort haut, ce qui lui
causa une commotion générale dans tout le corps ضایع
محلدن سقوط ایلدیکنده نظراً داخل بدنده کلیتاً بر صراشلش
Il se dit figur., de l'agitation excitée dans les
esprits A. دپرنش T. تلواسد - تلوسد P. فلق - هزذه - اضطراب
Cet événement causa une grande commotion parmi le peuple
- بو حادثه بین الناس موجب هزذه عظیمه اولمشدر
موجب فلق واضطراب اولمشدر

P. تحویل النوع العقوبة A. COMMUER. Échanger la peine
تادیبهک صورتی دکشدرمک T. تادیبهرا با دیگر بدل کردن
|| Il obtint des lettres du Prince, qui commuaient la peine des
galères en celle du bannissement عایشنده حکم اولنان وضع
کورت تادیبهنک نفید تحویلی حای فرمان پادشاهی
تحویل ایلادی

COMMUN. Il se dit des choses à quoi tout le monde participe
T. بد همد رایگان P. عام - عمومی السهول - عمومی A.
Le soleil, l'air, les éléments sont communs
La lumière est commune à tous les hommes ضیای شمس
و هوا وعناصر اربعه عمومی السهولدر
Et des choses dont l'usage appartient à plusieurs A. شایع
Une cour commune شایع و مشترک - بیهماده شایع
Fمناى دار cour commune شایع و مشترک
Passage commun شایع و مشترک بر ما Puits commun
Chemin commun نردبان شایع و مشترک Escalier commun
فلان شیء مشترکدر - ایکی خاند ارسند شایعدر

Et des choses dont l'usage appartient à plusieurs A. شایع
|| Une cour commune شایع و مشترک - بیهماده شایع
Fمناى دار cour commune شایع و مشترک
Passage commun شایع و مشترک بر ما Puits commun
Chemin commun نردبان شایع و مشترک Escalier commun
فلان شیء مشترکدر - ایکی خاند ارسند شایعدر
Il se dit aussi, de ce qui est propre à différents sujets || Le boire et le manger
sont communs à l'homme et aux bêtes اکل و شرب مادهسى
La vie végétative est com-
mune aux animaux et aux plantes نفس نامیده حیوانات

Intérêt commun دشمن مشترک Ennemi commun و نباتات مشترک
 یکدیگره راجع اولان مصلحت - مصلحت مشترک rêt commun
 یکدیگره - طرفینده راجع مخاطره - مخاطره مشترک Péril commun
 Cette douleur, cette joie m'est commune عادت تپانکه و خطر
 بو کدر و سرورده جمیع خیرخواهان avec tous les gens de bien
 اشتراک Entreprenre une chose à frais communs ایله مشترک
 J'ai cela de commun avec lui مصرف ایله بر شیند مباشرت ایتمک
 Cette affaire n'a rien de commun avec celle dont il s'agit بو ماده نکت
 ما نحن فیها اولان مصلحت ایله بر درلو جهت مشارکتی
 بو خصوصت در میان اولان مصلحت ایله بوجه - یوقدر
 Faire bourse commune, signifie, faire dépense commune - من الوجیه مناسبتی یوقدر
 - مصرفده مشارکت ایتمک T. Il signifie aussi, s'associer
 dans une affaire, pour la suivre à frais communs, et en par-
 tager le profit T. کسب - دخل و خرجه مشترک اولمق
 Commun est aussi substantif, et se dit d'une société entre deux ou plusieurs personnes || Il faut prendre
 cette dépense sur le commun و مشترک بو مصرف میاندهد مشاع
 Ils ont mis leur bien en commun اورتد مالندن و برلملو در - اولان مالندن و برلملو در
 بینارنده بینارنده شایع اولمق شایع و مشترک اولمق اوزره اورتده - اوزره ترتیب ایلدیلر
 Ils jouissent de la succession en commun, jusqu'à ce qu'ils
 aient fait le partage و برلنجه قدر مال وراثتدن شایعاً متمتع اوله یورلر
 و برلنجه قدر مال وراثتدن شایعاً متمتع اوله یورلر
 Il signifie aussi, Ordinaire A. عادی - معتاد - عادی A. رایگان P.
 L'usage en est fort commun Il n'y a rien de si commun شئی یوقدر رایگان P.
 Cela est commun parmi les gens de guerre عسکری بیننده
 عسکری بیننده اولان - مالون و معتاد اولان شیلردندر
 On appelle, Sens commun, la faculté par laquelle le
 commun des hommes juge raisonnablement des choses A. عقل
 بو کیفیت عقل عادی یه C'est contre le sens commun عادی ||
 بو کیفیت عقل عادی یه منافاتی درکار در - منافیدر
 Cela répugne au sens commun صحیح بوحوالت عقل عادی
 C'est un homme qui n'a pas le sens commun, بضاعه عقل عادی
 یه بیهره بر امدر

Et lieux communs, des matières tri- بی نصیب بر آدمدر
 viales et rebattues A. عبارات مطرده P. سخنهای رایگان
 Tout son livre est rempli de lieux com- سوبلنمش سوزلر T.
 Employeur des lieux com- کتابی عبارات مطرده ایله مالامالدر
 muns تعبیرات مطرده استعمال ایتمک Ce qu'il y a de meil-
 leur dans ce discours, c'est un lieu commun sur les conquérans
 بو مقاله نکت جهانگیرلره دائر محتوی اولدیغی بر کلام
 On dit, qu'une - مطروددن غیر احسن و اعلا محلی یوقدر
 terre vaut tant de revenu année commune, pour dire, bon an,
 بو ضیعه نکت ایراد سنویسی عام عادی اعتباری mal an
 بو جفتلنک واردات سنویسی - ایله شو مقداره اولور
 فقط و برکت سندلری بری بریله حساب اولندرق شو قدره وارر
 بیه ناس P. عامه - عمومی Il se prend aussi, pour Général A.
 C'est l'opinion commune اوازده عامه Le bruit commun رایگان
 La commune اعتقاد ناسدر - اعتقاد عامدر
 On dit, Le droit commun, صورت تنکلم عامه
 façon de parler pour dire, la loi généralement reçue dans un État A. قانون
 الملك عمومی

P. اکثر - جمهور A. Il signifie aussi, le plus grand nombre
 - جمهور ناس Le commun des hommes جوئی T. انبوهی
 - جمهور فلاسفه Le commun des philosophes خلقک جوئی
 انبوهی فیلسوفان

Il se dit aussi par opposition à Distingué, et signifie, vulgaire,
 siماسنده آثار Il a l'air commun خورباد T. خورباد P. سفیل A. bas
 Un langage commun خورباد اداسی وار در - سفالت وار در
 Des manières communes خورباد اغزی - خورباد لسانی - نطق سفیل
 اوضاع سفالت الود

Il signifie aussi, qui se trouve aisément et en abondance A.
 Les bons melons sont fort communs رایگان P. مبدول - رخیص
 بوسنه مبارکده قانون بغایت رخیص
 Les herbes, les viandes les plus communes و مبدولدر
 پکت بول بولنان اولنقلر و اتلر - مبدول اولان نباتات و لحوم
 Et qui est de peu de valeur, et peu estimable dans son es-
 pèce A. هادر P. Marchand qui n'a que des marchandises communes خرجی T. کمقدر
 Et qui est médiocre et peu estimable dans son genre A. خرجی مال صتان بازارکان
 کم مایده - کمتر P. خسیس A. بیاضی Il se dit aussi, des domestiques les moins considéra-

bles d'une maison A. پستاران پسیاید P. ادانی الانباع T. ادانی C'est du vin du commun || خدمتکارلرک اشانی عاشانی اشانی طاقم Le diner commun || اتباعده مخصوص شرابدر پسیاید اتباعدهک La table du commun || خدمتکارلرک طعامی پسیاید خدمتکارلرک قوغوشی La salle du commun سماطی

COMMUNAL. Qui est commun aux habitants d'un village V. Communaux.

COMMUNAUTÉ. Société de plusieurs personnes qui vivent ensemble sous certaines règles A. گروه P. جماعات pl. جماعت T. رهبانیدن عبارت Une communauté de religieux || طائفه T. جماعت صورتیلد تعیش Vivre en communauté بر جماعت جماعتند داخل اولمق Entrer dans une communauté ایتمک - On dit, Diner à la communauté, c'est - à - dire, au réfectoire avec les autres T. جماعت سماطنده طعام ایتمک

Il se prend aussi pour le corps des habitants des villes et des villages A. گروه کندنشینان P. جمهور الاهالی T. برلو خلقی

Il se dit aussi, de la société de biens entre deux ou plusieurs personnes A. مال T. برابری مال P. مشارکه الاموال A. زوجین - زوج و زوجه بیننده مشارکت اموال وار در مشارکت اموال رضا و بریمک Accepter la communauté ارهسندده Renoncer à la communauté مشارکت اموال خصوصندن فارغ اولمق

COMMUNAUX. Pâturages où les habitants d'un village ont droit d'envoyer paître leurs troupeaux A. چراگاه همد P. مراتع عامه T. ناس Les communaux d'un boug || بکلیک اونلاقلری - عامده اونلاقلری ناس بکلیک اونلاقلری - قصبدهک مراتع عامدهسی

COMMUNE. V. Communauté dans le sens d'habitans des villes et des villages || فلان بلدهک La commune d'un tel lieu جمهور اهالی A. commune s'émul قالدیدی La commune اهالیسی

COMMUNES. Les peuples des paroisses de la campagne A. pl. اهالی || کوی خلقی T. اهالی برزن P. اهالی النواحی - الناحیه کوی - اهالی ناحیهی جمع ایتمک Assembler les communes Et les pâturages communs aux habitants d'une ville. V. Communaux. - Chambre des communes. V. Chambre.

COMMUNÉMENT. Ordinairement A. عادیاً و مستمراً - عادناً T. هر آیینده - بر وجد عادی || اولد کدرکت T. Cela se pratique

communément فلان شی اولد کلمشدر - فلان شی عادناً اولور Et généralement A. عموماً P. علی العموم - عموماً متدائر السنه انامدر On en parle communément || هبسی - On dit, à parler communément, et communément parlant, pour dire, selon l'opinion publique T. - Ou pour dire, selon la façon de parler ordinaire T. لسان عامده اوزره - سوبلند کلدیکی وجه اوزره - خلقک دیلنجه

COMMUNICABLE. Qui se peut communiquer A. ممکن السرایه T. امکانپذیر سربایت P. ممکن التجاوز - مستعد الی السرایه - Il est de la nature du bien d'être communicable || بشقیده کچه بیلور Le souverain pouvoir بر وخیر بالطبع مستعد تجاوز وسربایتدر حکومت سلطانیه اخره n'est point une chose communicable امر سلطنتده - تجاوز وسربایت قبول ایدر مقولدن دکلدر آخر ایلد حصه داری ومشارکت ممدن دکلدر

On dit, que deux rivières sont communicables, pour dire, qu'elles peuvent être jointes par un canal A. ممکن الوصل - ممکن بری بریلد قاوشه T. با هم دیگر رسانیدنسی P. الاجتماع بو On dit aussi, que deux appartemens sont communicables || بیلور ایکی داتره بری برلریلد ممکن الوصلدر

COMMUNICATIF. Qui se communique facilement A. ساری - سربایت رسان P. سریع السرایه - سهل السرایه - مجاوز خبرومبرت Le bien est de soi communicatif || بشقیده کچر T. فی حد ذاته سریع السرایه در

On dit d'un homme qui aime à se communiquer, à faire part aux autres de ses lumières, qu'il est communicatif A. مفیض بیلدیکنی اسرکمز T. بیلدر یغساز معلومات P. المعلومات

COMMUNICATION. Action de communiquer A. سربایت - سربایت علل وامراض Communication de maux || مجاوزت - On dit en termes de Physique, La communication du mouvement حرکتک عدوا وسربایتی T.

Donner communication d'une affaire à quelqu'un. C'est lui en faire part A. آگاه P. انبیا - افاده الحال - اخبار T. سازى Il lui a donné communication de son mariage و انبا ایلدی خبر بیتی المق Avoir communication d'un traité عقد اولنان عهد نامدهک خبر بیتی المق

Il signifie aussi, commerce, familiarité A. مخالطة - قونسده T. آفتگی - آمیزش P. معاشرت - مساعدات - موالده

بینلرنده خلطه عظیمه || Ils ont grande communication ensemble
Ils entretiennent communication de pensées et de senti-
mens میانلرنده مخالطت افکار و ضمائر وار در

با یکدیگر. P. معامله - مخابره - A. Et correspondance
|| Avoir communication avec les en-
nemis de l'État خبرلشده T. خبر ساری
Ils ont rompu toute communication سرشته مخابره و معاملیه
کافه معاملات Défendre toute communication قطع ایلدیلر
و مخابراتی منع ایتمک

En termes de Palais, Communication au parquet, c'est l'exposi-
tion des raisons que les avocats des parties font devant les gens du roi
|| Son avocat alléguait telle chose à
فلان کسندنک دعوا و کیلی انبایی la communication
حاوی تقدیم ایلدیکی تقریرده فلان مادهی سرد
وبیان ایلدی

Il signifie aussi, moyen par lequel deux choses se commu-
niquent. A. منفذ مابین. P. ملتقا - Communication d'une chambre
|| اولاشدجق پر - فاوشدجق پر T.
اوردند ملتقا البحرین Porte de communication
ملتقای Escalier de communication باب ما بین - قیو
La communication des deux mers
ما بین اولان نردبان
Le détroit de Gibraltar fait la communication de l'Océan et de la Méditerranée
منفذ بین البحرین - ملتقا البحرین
- سته بوعازی بحر محیط ایله ایچ دکرک ملتقاسیدر
Dans l'art Militaire, Lignes de communication, sont de certaines
tranchées que l'on fait, afin que deux quartiers de l'armée,
deux attaques puissent communiquer ensemble, et s'entre-se-
courir. T. بری برلریند - بری برلریند متسلسل صرهسی
قارشور متسلسل صرهسی

COMMUNION. Union de plusieurs personnes dans une même
Foi. A. ملت T. همکیشان. P. امت - ملت A.
La communion des fidèles Le communion de l'Eglise Romaine
Le communion de l'Eglise Romaine
Il s'est séparé de la communion de
l'Eglise عیسویبدن مفارقت ایلدی
Il est dans la communion de l'Eglise
ایچنده داخلدر hors de la com-
munion ملندن خارجدر

ایجاب - اعدا - تعدیه A. COMMUNIQUER. Rendre commun
و برمک T. با دیگر رسانیدن - ساری ساختن. P. السرایة

Un corps qui communique son mouvement à un
autre کندو حرکتی جرم آخره اعدا ایدن بر جرم
Le soleil نار تعدیه حرارت ایدر Le feu
communiqua sa chaleur à toute la terre
شمس پرتو و خیاسنی
Figur., Communiquer ses lumières à quelqu'un, pour dire, lui faire part de ses lumières
- کافه اقطار ارشد تعدیه و ایصال ایدر
Et communiquer ses desseins
افاده ses pensées افاده مقاصد و منویات ایتمک
Et communiquer sa joie, sa douleur à
quelqu'un سرور و کدرینی آخر کسندید سرایت ایتمک
On dit aussi, Dieu communique ses grâces à qui il lui plaît
جناب قیاس لم یزل الطاف رحمیدس علی من یشاء اسباغ و افاده ایدر
در گذشتن. P. عدو - تجاوز - سرایت. A. SE COMMUNIQUER.

La chaleur du feu se communique aux corps
کچه مک T.
حرارت نار جوارده بولمان اجرامده تجاوز
Une maladie qui se communique aisément
سریع و سرایت ایدر
Certains maux se communiquent aisément
La joie et la douleur se commu-
niquent peu à peu سرور و کدر رفتن رفتن تجاوز و سرایت ایدر
Certains maux se communiquent aisément

Il signifie aussi, donner communication de quelque chose. A.
خبردار - آگاهیدن. P. عرض - انبا - اشعار - اخبار - افاده
Communiquer ses affaires à un ami
|| بیلدرمک T. نمودن - انبا کردن - کردن
امورینی دوستک بریند افاده ایتمک
Il ne m'en a rien communiqué
بکا افاده دوستک بریسنی خبردار ایتمک -
Je lui ai communiqué mon intention, mon secret
فلاند ایتمدی
On lui a communiqué les titres
مراحمی و سومی کشف و اشعار ایلدیم
Les ambassadeurs se communiquèrent respectivement leurs pouvoirs
عرض و اشعار ایلدیلر - افاده و انبا ایلدیلر
En ce sens, il est aussi neutre. A. مخابره کردن. P.
T. با هم دیگر آگاه کردن
J'ai communiqué de cette affaire
|| دانشمق - خبرلشده
avec lui Il en faut communiquer à un homme intelligent
ایله مخابره ایلدیم
Il a fait cela sans en communiquer à
personne بو فعلی بر کسند ایله مخابره ایتمکسزین ایشادی

هیچ بر کمندی خیبر و آگاه اینکسزین خود سرانده -
Le rapporteur en communiquera avec les commissaires
عبط دعوايد مامور اولان کشی مولار ایلده مخابره
ایده جکدر

Il signifie aussi, avoir commerce et relation A. اختلاط
T. با هم دیگر آفتگی نمودن - آمیزش داشتن P. موافقت
ارباب علم و معرفت Communiquer avec les savants
اعداد ایلده Communiquer avec les ennemis ایلده اختلاط ایتمک
دشمن ایلده معاملۀ الفت اوزره اولمق - مخالطه ایتمک
دشمن ایلده مخابره ایتمک -

SE COMMUNIQUER. Se rendre familier, entrer facilement en conversation avec quelqu'un A. موانست - مصاحبت - همدمی
انستیت ایتمک - کوروشمک T. انس والفت کردن - کردن
سهولت ایلده C'est un bon Prince qui se communique aisément
Les princes d'Orient se communiquent rarement à leurs sujets شرقیه
ملوک شرقیه Il ne faut pas se communiquer à tout le monde
هر کس ایلده موانست - موانست ایلده دستاوار ایلده نادرا مصاحبت
ایدرلر On dit, que deux chambres se communiquent par un corridor
ایکی اوطه کچید واسطه سیله بری برینه متواصلدر
Et qu'une chambre communique à l'autre par un corridor
فلان اوطه دیگر بر اوطه نافذ در

COMMUNIQUÉ. A. معدا T. سرایت کرده P. معدا
خبر ویرلمش T. انبا کرده P. مفاد - منبا A. کچیش -

COMMUTATION. Changement de peine A. تحویل الحكم العقوبة
تادیب حررتنمک دکشدورلمسی T. تبدیلیساری حکم تادیب P.

COMPACTÉ. Qualité de ce qui est compacte A. صموت
Il n'y a pas de compacité absolue, toute matière étant poreuse
اولدیغنه المسامات ذات الصموت اولدیغنه
نظراً هیچ بر شیده صموت مطابق اولدمز

COMPACTE. Qui est condensé, dont les parties sont fort serrées A. صمت
Corps compacte Les métaux les plus compacts sont les plus pesants
معادنن زیاده صمت و مبهم اولنلرک وزانتی غالبدر

COMPAGNE. Femme qui a liaison avec une autre, ou qui sert avec elle dans le même emploi A. قربنه
T. همپا P. قربنه Chère compagne
Fidèle compagne آياقداش

Il se dit aussi d'une femme mariée par rapport à son mari A. حلیله P. همسر T. اش
Ma très-chère compagne
Il se dit figur. des choses A. La médiocrité est compagne du repos
راحتدر حال رفیق شریک حال شیخوخت اولان شریک
عقل واسقام

COMPAGNIE. Assemblée de plusieurs personnes qui sont en conversation A. نادى - منتدا - مجلس
P. مجالس pl. مجالس - بزم
Bonne compagnie جمعیت T. جمعیتگاه - انجمن
Mauvaise compagnie نادى لطافت منادی - دلارا
Aimer la compagnie مجلس اشار - ردايت انیس
Recevoir compagnie chez soi خاندسده
Saluer la compagnie جمعیت یارانی تلقی بالقبول ایتمک
Compagnie d'hommes مجلس رجال
Sa maison est le rendez-vous de la bonne compagnie
مجلس نسوان
Donner entrée à quelqu'un dans une compagnie
Il fut bien reçu lui et sa compagnie
کندوسی جمعیت مصاحبیه معا ملتفتاً
Il est de bonne compagnie قبول اولندی

Il se dit aussi, de deux personnes qui sont ensemble A. معیت
P. بیلده - برابرلک T. برابرى - همدمی - مصاحبت
Ils vivent de compagnie مصاحبت ایتمک
Nous irons là de compagnie بالمعید کلدیله
On dit, qu'un homme est en compagnie, c'est-à-dire, occupé avec quelques personnes
یارنده جمعیت وار در

Il signifie aussi, société de marchands ou de gens d'affaires
Former, faire une compagnie
T. انبارى P. شرکت A. ربط شیرازه مشارکت - ترتیب شرکت ایتمک
La compagnie des Indes هندستان شرکتی
تجاری شرکاسی

On appelle, Règle de compagnie, une règle d'Arithmétique dont on se sert pour partager le gain ou la perte des associés, suivant l'intérêt qu'ils y ont A. فن الحساب المساهمة
التقسيم الاسهام

Il se dit aussi, d'un nombre de gens de guerre sous un ca-

جماعت *T.* بلوكت - زمرة سپاه *P.* احزاب *pl.* حزب *A.* pitaine
پيادگان - حزب الرجاله *Compagnie d'infanterie* || بلوكت -
سواريان - حزب فرسان *de cavalerie* بياید بلوکی - جمعيتی
سکبار عسکر جماعتی *de cheval-légers* اٹلو بلوکی - جمعيتی
de carabiniers تفنکچیلری جماعتی *Compagnie complète* تفنکچيان جماعتی
بر جماعت *Mettre sur pied une compagnie* جماعت قويده
حزب منفرد *A.* On appelle, *Compagnie franche*, une compagnie qui n'est incorporée dans aucun régiment
بللو باشلو بر جماعت *T.* بلوكت خود سر *P.*

COMPAGNON. Camarade, associé *A.* رفيق *pl.* رفقا *P.* همبر
رفیق عزيز *Cher compagnon* || قفادار - يولداس *T.* همپا -
رفیق قدیم *ancien* رفيق صداقت سمير - رفيق صديق *fidèle*
مکتب *T.* خواجه تاش *P.* رفيق الدرس *A.* *Compagnon d'école*
On قسمت اور تاشی - قسمت رفيقی *de fortune* يولداسی
فلان کمندیسی فلان *lui a donné un tel pour compagnon*

Il n'a pas besoin de compagnon رفيق اولمق اوزره تعيين ايلديلر
Avoir *un fâcheux compagnon* رفيقده مستغنيدر - رفيقه محتاج دلکدر
يوزره - بس الرفيقه دوجار اولمق *Compagnon d'armes* رفيق السفر *A.* يولداسه اوغرامق
On dit, *Travailler à dépêche* رفيق خيانتاش *P.* صاحب بالجنب
compagnon, pour dire, vite et négligemment C'est un ouvrage fait
جالوب جاريمدجه ايشلنمش بر شيندر *à dépêche* جالوب جاريمدجه ايشلنمش

Il signifie aussi, égal *A.* *pl.* كفو - اقوان *pl.* قرن *A.*
على طريق الكفائه *Traiter de pair à compagnon* || اقوان *T.* همتا
فلان كشي ند قرن *C'est un homme qui ne peut souffrir ni maître ni compagnon* معامله ايتمك - معامله ايتمك
وهمتا ونه مخمديم وفرمانفرما همم ايدر مقوله دندر -
On dit d'un homme qui est capable de faire de mauvais tours, que c'est un compagnon dangereux
فلان كشي سو قريندر كندودن امين اولمه

Il signifie aussi, un garçon qui a fait son apprentissage en quelque métier, et qui travaille pour un autre *T.* فلفه ||
Compagnon tailleur درزی فلفه سی *Il était compagnon chez un tel maître*
فلان استادك ياننده فلفه ليق ايدر ایدی *Il paye ses compagnons au mois* ماه به ماه اجرتنی ماه به ماه

فلنذر استيجار ايتمك *Louer des compagnons* ويرر

COMPAGNONAGE. Le temps qu'un garçon travaille chez un maître après son apprentissage *T.* فلنلق وقتی - فلنلق حالی

COMPARABLE. Qui peut être mis en comparaison *A.* مقيس -
قياس اولنه بيلور - قياسه كلور *T.* قياسپذير *P.* ممكن القياس
Un homme comparable aux plus grands hommes de l'antiquité ||
اسکی - اعظم رجال متقدمين ايله ممكن القياس بر آدم
Y a-t-il rien de comparable à cela ? بيوكت ادماره قياس اولنه بيلور
On dit *On dit* بوا مقيس اولدجق شئ وارميدر *à cela ?*
qu'une chose n'est pas comparable avec une autre, pour dire, qu'elles sont de nature absolument différente *A.* عديم القياس
قياسه کلور *T.* بقياس - نا قابل قياس *P.* ممتنع القياس
Ces deux choses ne sont pas comparables || قياس قبول ايتمز
بوايكي شيمك - بو ايكي شئ بری بريله عديم القياسدر
L'esprit n'est pas comparable avec la matière بيننده بر درلو جهت قياس يوقدر
روح ايله ماده بيننده بر درلو جهت قياس يوقدر

COMPARAISON. Action de comparer, ou le résultat de cette action *A.* قياس
P. مناظرة بالقياس - قياس بالمقابلة - قياس *A.* مقارنه
Comparaison des hommes illustres Grecs et Romains || بری برلريله قياسلشدرمه *T.* با همدیگر
قدیمی قوم يونان ايله اهل رومايچنده تحصيل نام وشان ايتمش رجاله بالمقابلة
Pour faire une juste comparaison de ces deux auteurs, il faut
بو ايكي

مصنفلرک تالیفاتنی قیاس صحیح ايله تقيیس اولنمق
ايچون بری برلری بيننده اولان جهت مشابيه ومحل
اختلاف ومباينه امعان نظر اولنمق لازمدر
ايکی ذاتی بری بريله قیاس ايتمك *raison de deux personnes*
Ne faites point entrer cet homme - là en comparaison avec un si grand personnage ايله عالقدر ايله
بو آدمی بويله بر ذات عالقدر ايله
Mettre une chose en comparaison avec une autre قیاسه کتورمه
Il n'y a point de comparaison d'un tel avec un tel بر شیی شئ آخر ايله قیاس ايتمك
فلان كشي فلان ايله قیاسه کلور *En comparaison.* À l'égard *A.*
|| قیاس ايله - کوره *T.* بقياس - بنظر *P.* نظراً - قیاساً
فلانده قیاس ايله *Cela n'est pas cher en comparaison de ce que l'on paye ailleurs* شئ سائر محللرده جاری اولان بهایده نظراً

فلان بها به قیاساً عالی عذ اولنمز - عالی عذ اولنمز

بالنسبة - نسبة A. Par comparaison. Eu égard, par rapport. || La plupart des choses ne sont bonnes ou mauvaises que par comparaison. اکثر اشیانک قبح وجودتی کیفیتی بالنسبه متحقق اولور رذائت وصلاحی - وجودتی کیفیتی بالنسبه متحقق اولور Cela n'est blanc que par comparaison à une autre chose qui n'est pas si blanche. شئی بیاض دکل الا آنک قدر بیاض اولمیان آخر بر پوشیدنتک بیاضغنی آنک قدر بیاض - شید نسبت ایلده اولمیان دیگر بر شید نسبت ایلده متحققدر

COMPARAISON, est aussi une figure de Rhétorique dont on se sert, en comparant une chose à une autre A. تمثیلات pl. تمثیلات. || Belle comparaison تمثیل واسع Riche comparaison تمثیل جمیل Il y a de belles comparaisons dans Homère فلان شاعرکرت Il abonde en comparaisons دیواننده تمثیلات لطیفه واردر طبعی تمثیلات بابنده کثیر - بذارت تمثیلاتی واردر - تمثیلاتده مصیددر comparaisons Il est heureux en comparaisons التماجددر Cette comparaison est juste بو تمثیلاتده اصابت تمثیلاتده موفقدر بو تمثیلاتک bien prise صوابد مقروندر - تمثیل راست و صوابدر Cette comparaison fait une belle image بو تمثیل مآخذی پک مناسبدر vient bien au sujet تصویر کوزل تصویر حال ایدرر Il a pris sa comparaison des mouches à miel سرد ایلدیکی تمثیل نحمل عسلدن اخذ واستخراج ایلدی On dit proverb., que toute comparaison cloche, pour dire, qu'il n'y a pas de comparaison qui soit parfaite en tout تمثیلات سقامتدن خالی اولدمز

On dit, qu'une chose est sans comparaison, pour dire, sans pareille A. عديم القياس - عديم المثل - عديم النظير. || Il a fait sans comparaison comme le valet de la comédie لا تشبیهد بر قومدیا اویونی خدمتکاری کبی حرکت ابتدی

COMPARAISON D'ÉCRITURES. C'est la confrontation qu'on fait de deux écritures l'une avec l'autre A. مغابله الخطوط. || Il a fait sans comparaison comme le valet de la comédie یازولری فارشولنده T. سازئی خطها

COMPARAÎTRE. Se présenter en Justice A. حضر - اثبات

حضوره کلمک - حضوره جیتمق T. بحضور آمدن P. الوجود دیوان بارینک Comparaitre devant le tribunal de Dieu حضور شرعده حاضر اولدق Comparaitre en Justice حضورینه جیتمق بنفسه - بنفسه حاضر اولدق Comparaitre en personne اولدق Il a été assigné à comparaitre par-devant tels juges فلان قضاتک حضورینه اثبات وجود ایللمسی طرفندن نصب Comparaitre par procureur تنبید اولندی بر کمسنه وکیل معرفتیلد - وکیل ایلده حضور شرعه جیتمق حضور شرعه جیتمق

حاضر A. Comparant. Celui qui comparait devant un juge. حاضر بولنش - موجود T. بحضور آمده P. حاضررون pl. فلان وفلان کشیلر Tels et tels comparants en leurs personnes La dite dame حضور شرعهده بنفسهم حاضر اولدق لری حالده مرقومه کندو طرفندن تعیین comparante par son procureur ایلدیکی وکیل واسطه سیلد حاضرده اولدیغی حالده

COMPARATIF. Qui met en comparaison, ou qui est comparé. Tableau comparatif || مقیس بقیاس التقابل - قیاسی A. ملل واقوامک حال یسار و ثروتلری des richesses des nations قیاس تقابلی ایلد تقدیر اولندرق ترتیب اولنان فهرست Les forces comparatives des armées ennemies عساکر اعدانک تخمین قیاسی ایلد تقدیری

COMPARATIF. Terme de Grammaire par lequel on exprime le degré qui est entre le positif et le superlatif A. اسم التفضیل

COMPARATIVEMENT. V. Par comparaison.

COMPARER. Examiner le rapport qu'il y a entre une chose et une autre A. با حمدیگر قیاس P. اقتیاس - قیاس - مقایسه. || Comparer Virgile à Homère فلان شاعری فلان شاعر ایلد قیاس ایتمک Quand vous aurez comparé ces auteurs, vous y trouverez une différence infinie بو ایکی نالیغلر لدی الاقتیاس بیملرنده فوتق On ne saurait comparer la ligne et la surface ایلد سطحک بری بر یلده اقتیاسی محالدر یکسان - همسنگ نمودن P. معادله - تنظیر A. Et égal Il n'y a point d'église qu'on puisse comparer à St. Pierre de Rome رومیه کبراده واقع فلان نام کایساید فابل تنظیر اولدجق آخر Osez-vous bien vous comparer à un si grand homme? نفسکی بوبله بوزائت جلیل الشانه تنظیره جسارت

COMPARER. Examiner le rapport qu'il y a entre une chose et une autre A. با حمدیگر قیاس P. اقتیاس - قیاس - مقایسه. || Comparer Virgile à Homère فلان شاعری فلان شاعر ایلد قیاس ایتمک

COMPARER. Examiner le rapport qu'il y a entre une chose et une autre A. با حمدیگر قیاس P. اقتیاس - قیاس - مقایسه. || Comparer Virgile à Homère فلان شاعری فلان شاعر ایلد قیاس ایتمک

COMPARER. Examiner le rapport qu'il y a entre une chose et une autre A. با حمدیگر قیاس P. اقتیاس - قیاس - مقایسه. || Comparer Virgile à Homère فلان شاعری فلان شاعر ایلد قیاس ایتمک

COMPARER. Examiner le rapport qu'il y a entre une chose et une autre A. با حمدیگر قیاس P. اقتیاس - قیاس - مقایسه. || Comparer Virgile à Homère فلان شاعری فلان شاعر ایلد قیاس ایتمک

COMPARER. Examiner le rapport qu'il y a entre une chose et une autre A. با حمدیگر قیاس P. اقتیاس - قیاس - مقایسه. || Comparer Virgile à Homère فلان شاعری فلان شاعر ایلد قیاس ایتمک

COMPARER. Examiner le rapport qu'il y a entre une chose et une autre A. با حمدیگر قیاس P. اقتیاس - قیاس - مقایسه. || Comparer Virgile à Homère فلان شاعری فلان شاعر ایلد قیاس ایتمک

کندوکی عظمت شان ایله شهرت یافتند اولمش - ایدرمیسک
V. بریاه بر ذات ایله معادل طوتغند جسامتک وارمیدر
Égaler.

Et marquer les rapports de ressemblance entre des choses ou
des personnes A. تشبیه - تمثیل P. بسان کردن - تشبیه
T. بکرتمک || Homère compare Diomède au milieu des Troyens
à un lion au milieu d'une bergerie نام فلان شاعر فلان
بهادری فلان شهر ادالیسی ایچنده اولدیغی حالده حطیره
انعام ایچنه دوشمش بر شیر زیانه تشبیه ایدر

COMPARER DES ÉCRITURES, Les confronter A. تقابل الخطوط
یا زولری T. خطهارا رو برو کردن P. تطبیق الخطوط -
یوزلشدرمک

COMPAROIR. A. Comparaitre.

COMPARTIMENT. Assemblage de plusieurs figures disposées avec
symétrie A. الاشکال P. رسم پردازی T. زمینی زمانلی
رسم اشکال ایله منقش سقف Plafond à compartimens || رسم
زمینی زمانلی رسم اولنمش تاوان -

COMPARUTION. Action de comparaitre A. اثبات - حضور
|| حاضر بولنده - حضوره کلمه T. آمدن بحضور P. الوجود
اثبات وجود ایلدیکنی حاوی Demander acte de comparution
بالنفس اثبات Comparution personnelle سند استدعا ایتمک
بالنفس حاضر بولنده - وجود

COMPAS. Instrument servant à mesurer et à décrire des cer-
cles A. دواره P. پرکار - پرکال - پرچون - پرکل || Compas de
cuivre T. پرکل دموور پرکار de fer باقر پرکار
اداره Tourner le compas دموور پرکار
Compas à branches recourbées pour prendre la
mesure d'un globe پرکار اندازه سنی آلمغد مخصوص پرکار
ایلمغد Décrire un cercle avec le compas متعقبات الساقین
پرکار ایله مساحده Mesurer avec le compas دائره چیزمک
پرکار ایله اندازه لیمک - پرکار ایله تقدیر ایتمک - ایتمک

COMPAS DE PROPORTION. Instrument de Mathématique A. مقیاس
- On dit figur., Faire toutes choses par règles et par compas,
pour dire, avoir une grande exactitude T. هر شینه مقیاس
- Et qu'un homme a le compas dans l'œil, pour dire, qu'il mesure à l'œil presque aussi juste
qu'avec un compas ایدر المقیاس وتقدیر ایدر
مقیاس نظر ایله تخمیناند صائبدر

En termes de Marine, il signifie, boussole A. راهنما سنج P.

پوصله نظر ایتمک Regarder le compas || پوصله T. قطنما
روزگار Le vent a fait le tour du compas پوصله باقمق -
پوصله نک دائراً ما دار دورینی ایددی

COMPASSEMENT. Action de compasser. V. Compasser. Il ne
se dit qu'au figuré. || Le compassement du discours A. تناسق
Le com- سوزک دیزلمسی T. بهم پیوستگی سخن P. الکلام
بهم پیوستگی P. تناسق الاعمال A. تناسق
اعمالک بر دوزهید دیزلمسی T. کار

COMPASSER. Mesurer avec le compas A. تقدیر بالدواره
پرکل ایله T. با پرکار اندازه کردن P. اقتیاس بالدواره
|| Il a exactement compassé les degrés, les distances
dans cette carte اشبو حریطه نک درجات ومسافاتنی علی
وجه الصحت پرکار ایله تقدیر اولنمشدر

Et bien proportionner une chose A. ترتیب بالناسب
- جری ایله دوزمک T. باندازه پرداختن P. تنظیم بالموازنة
باچه || Il a bien compassé ces allées دوزمک -
On dit figuré- یوللرینی تناسب تام ایله تنظیم ایلدی
ment, Compasser ses discours, ses actions, ses démarches, pour
dire, les bien régler A. ترتیب - تنسيق P. بهم پیوستن
جریی ایله دوزمک - دیزمک T. مرتب کردن -

COMPASSER DES FEUX, signifie, en termes de guerre, les dis-
poser de manière qu'ils fassent tous leur effet en même temps
طوبلری بردن آلمق اوزره بالموازنه ترتیب ایتمک T.
COMPASSÉ. || Cet homme est compassé dans ses discours, dans
ses démarches افعالی واقوالنی دقت اوزره تنسيق
جریی ایله دوزر - و ترتیب ایدر

COMPASSION. Mouvement de l'âme qui nous rend sensibles
aux maux d'autrui A. مرحمت - شفقت - حنین
P. مرحمت Avoir compassion de la misère || کورک صرلمدسی T. مهربانی
Avoir de آخرک حال فقر و احتیاجنه مرحمت ایتمک
منافق جلیله مرحمتکاری grands sentiments de compassion
Être touché de compassion وشفقت پروری ید مجبول اولمق
Emouvoir à compas- غلبه مرحمت ایله متاثر القلب اولمق
L'état où ces تحریک عرق حنین وشفقت ایتمک
pauvres gens sont réduits fait compassion گرهتار
محل - اولدغاری حال پر ملال مستازم حنین وشفقتدر
مرحمتهدر

COMPATIBILITÉ. Il se dit des qualités qui peuvent se concé-

lier ensemble A. امتزاج - P. موافقت - او بغولنق T. همرنگی
 || Il y a une grande compatibilité d'humeur entre ces deux personnes
 بو ایکی کشی بیننده کلی امتزاج طبیعت وار در
 Il n'y a pas de compatibilité d'esprit entre eux
 بینلرنده موافقت - Et des qualités qui font que des personnes ou des choses peuvent s'accorder ensemble A. قابلیت

بیکی جا پیوستگی P. صلاحیت الی الاجتماع - الی الالتحاق
 T. On a jugé la compatibilité de ces deux charges
 بو ایکی منصبارت بر محله صلاحیت اجتماعی
 حکم اولندی

COMPATIBLE. Qui peut compatir avec un autre A. ممکن
 امکانپذیر P. ممکن التوفیق - ممکن الالتلاف - الامتزاج
 بو Ces deux caractères-là ne sont pas compatibles
 || او یار T. همرنگی
 On dit, - ایکی مزاج بری برلریله ممکن الالتلاف دکلدر
 Deux charges compatibles, pour dire, qui peuvent être possédées ensemble par le même individu A. ممکن الاجتماع
 قابل - ممکن الاجتماع
 بر محله قاوشد بیلور T. بیکی جا آمدنی P. الالتحاق

COMPATIR. Être touché de compassion pour les maux d'autrui A. استحسان
 مهر بانی نمودن P. ترحم - تشفق - تحسن - استحسان
 مرحمت ایتمک - کوکل عزلمق T. بخشودن - وا خوردن -
 سنک الم واندوهک موجب
 || Je compatissais à votre douleur تشفق فلهم اولور

Et souffrir les fautes de son prochain, au lieu de s'en fâcher A. کوز T. چشم پوشیدن
 P. مسامحه - اغماض العین
 بر کمسنده Compatir à la faiblesse de son prochain
 || یومق کندو قرینسی اولان کشینک ضعف نفسندن اغماض
 عین ایتمک

Il se dit aussi, des personnes et des choses qui conviennent l'une avec l'autre A. همسان P. امتزاج - توافق - اتلاف
 || Il est si bizarre, et d'une si méchante humeur, que personne ne peut compatir avec lui
 فلان کشینک مزاجنده شول رتبدده غرابت - شدن
 وخبانت وار در که بر کمسنده ایله امتزاج ایده میدجکی
 سهولت Ils ne sont pas d'humeur à compatir aisément
 درکار در
 Ces deux projets ne peuvent compatir l'un avec l'autre
 بو ایکی ترتیب بری
 بریلد قابل توافق دکلدر

COMPATISSANT. Qui compatit A. راحم القلب - مشفق -

Coeur || شفقتلو - مرحمتلو T. مرحمتکار - مهربان P. حنان
 compatissant Jeter un regard compatissant
 قلب مشفق - عطف لحاظه شفقت ایتمک
 امالذ نگاه رحم - بغایت مشفق Il est fort compatissant
 وشفقت ایتمک
 و مرحمتکار در

COMPATRIOTE. Celui qui est de même patrie A. متحد الوطن
 Faire du bien à ses compatriotes
 || همشهری T. هموطن - همبوم P.
 Aimé ses compatriotes
 همشهریلری حقند خیر واحسان ایتمک
 همشهریلریند محبت ایتمک compatriotes

COMPENDIUM. Abrégé A. مجمل P. موجز - مختصر
 مختصر علم حکمت Le compendium de la Philosophie
 || قصد T.

COMPENSATION. L'action de comparer les avantages et les désavantages de plusieurs choses, et de balancer les uns par les autres A. موازنة
 عدل وحقه
 Faire compensation d'une chose avec une autre
 موازنه
 ایکی شیئی بری برلریله موازنه ایتمک

En termes de Jurisprudence, Confusion qui se fait d'une dette mobilière liquide, avec une autre dette de même nature.
 FARSHOLUQ T. بدل - معاوضه - عوض A.
 Elle tient lieu de paiement
 || C'est une maxime de droit que compensation n'a lieu que de liquide à liquide
 مالد معاوضه سی انجق معاوضه دن سالم مالد
 معاوضه مالد معاوضه سی انجق معاوضه دن سالم مالد
 بدل اولدرق پند بری عن المزاج مال اخر اعطاسیلد صحیه
 اولدیغی اصول مرعیه فقهدنددر

COMPENSER. Il se dit des avantages et des désavantages des choses, dont les uns balancent les autres A. تعویض
 کهریدن P. تعویض
 || FARSHOLUQ T. ویرمک - بدل ایتمک T. شیان ساختن -
 ذممنده
 Il a compensé ce que je lui devais avec ce qu'il me doit
 اولان مطلوبی بندن الدجفی اولان قرضه تعویض ایلدی
 Il faut compenser les dépens du procès
 دعوانک مصارفنی
 مصرفک بدلمسی ویرمک - تعویض ایتمک اقتصا ایدر
 Ce fermier a eu de bonnes et de mauvaises années dans sa recette, les unes compensent les autres
 بوجفتلک مانزمنک
 مادت ضبطی انماسنده خصص ورخا وفقط ونلا سندلری
 Le gain de cette année compense la perte de la précédente
 اولمغلد حاصلاتی بری بویند عوض اولور
 Cet homme a des défauts, mais il les compense par ses bonnes qualités
 بو سنه مبارکدنک
 فلان
 کسنده معایب ونباقینسی خصال محمده سیله تعویض ایدر

دواحي دهر يدين عظيم شكايتلر ايدر malheurs des temps

COMPLAIRE. S'accommoder à l'humeur de quelqu'un pour lui
رعایة الخاطر - تطييب القلب - تطييب الخاطر A. طييب
|| كوكلى خوش ايتمك T. دلنوازی نمودن - دل نواختن P.
Je veux bien vous complaire en cela سنك بو باده مرامم
بو باده ايديكم مجرد تطييب - خاطر كي تطييب ايتمكدر
فلېك اراده سند مبنيدر

حظ P. تحصيل الحظ - تلذذ A. Se complaire. Se délecter A.
|| Il se complait en lui-même T. درون يافتن
Il se complait dans tout ce qu'il fait خود بخود متلذذ اولور
كافه افعالندين محظوظ ومتلذذ اولور

بالطف - بالملاطفة A. Avec complaisance
كوكل خوش ايده جك T. خاطر سازاند - دلنوازانند P. والمكرمه
مراممه || Il est entré complaisamment dans mes vues وجهله
Il m'a écouté complaisamment بالملاطفه مدامشات ايلدي
كلامى - كلامد بالطف والمكرمه حواله سمع اعغا ايلدي
معامله دلنوازان ايله ديكلدي

COMPLAISANCE. Douceur et facilité de caractère, qui fait qu'on
لطف - مراعات الخاطر A. acquiesce aux volontés d'autrui
- دلنوازی P. رعایت الخاطر - مساهلت الطبع - الطبع
|| كوكل ياپمه T. رضا جوئی - خاطر پروری - خاطر سازى
رسم رضا جوئی و خاطر سازى به
Avoir une complaisance honnête, عدل و عوايه مقرون لطف طبع
une complaisance raisonnable
فلانك Ayez cette complaisance pour lui مجبول اولمق
Il n'a de complaisance حقنه بو باده مراعات خاطر ايله
pour personne هيج بر كمسندنك خاطر ينه رعایت ايتمز
Sa complaisance le rend aimable حسبيله
مساھلت طبعى
Il ne faut pas avoir de basse, de lâche com-
لئامت و سفالنه مقارن رعایت خاطر روا دكلدر
Avoir une complaisance aveugle pour quelqu'un
بر كمسندنك
Complaisances, au pluriel, se prend pour les marques de la complaisance A. رسوم
معاملات خاطر نوازانند - معاملات ملاطفت آميز P. المراعاة

COMPLAISANT. Qui a de la complaisance pour les autres A.
خاطر پرور - دلنواز P. مراعى الخاطر - مساهل المزاج - مكرم
|| Homme جبلې مزاجلو - كوكل خوش ايديجي T. رضا جوئی -
مزاج Humeur complaisante مساهل المزاج آدم

Il signifie au substantif, qui s'attache à plaire
مداحندجى T. جابلوسكار P. مداحن A. dans quelque vue d'intérêt
|| Cet homme n'aime que les complaisans مداحنلردن
انجق مداحنلره محبت ايدر - حظ ايدر

COMPLÉMENT. Ce qui s'ajoute à quelque chose, pour lui don-
|| طولدرمه T. تمامى P. تكملة - تمتة A. ner sa perfection
Le complément de la somme مبالغه تكملة - On dit en Théolo-
gie, Complément de béatitude, pour dire, le comble de la béa-
titude T. || La résurrection des morts حد كمال سعادتمندى
نشر اموات حد كمال سعادت اولياى عظامدر

Ou appelle en Géométrie, Complément d'un angle, l'excès de
كس الزاوية A. 90 degrés sur cet angle

COMPLET. Entier, parfait A. تمام - كامل - مكمل P. تمام T.
Oeuvre نام الاجزا بر لباس Un habit complet || تمام - بشون
Nombre complet تاليف مكمل
Victoire عدد تمام
Année complète غاييت كامله - غزاي مكمل
|| حد الكمال
Il s'emploie aussi substantivement عام كامل -
Le complet d'un régiment حد كمالى
Passer le complet بر الايكت
حد كمالى نجارز ايتمك
كمالك نقصانى

COMPLÈTEMENT. D'une manière complète A. تماماً -
بتمامى P. بالتمام والكمال - مكملاً - كاملاً - على وجه الاتم -
تمامسجده - بسبتون T.

COMPLÈTEMENT. L'action de rendre complet A. استكمال
|| تمامد T. تمامى P. بلوغ فى حد كمال - استتمام
بو الايكت استتمام
بوفرايكت تماممديسى - نفرايى

COMPLÉTER. Rendre complet A. اكمال - تكميل -
بتمامى رسانيدن - تمام كردن P. تنظيم - اتمام - حد الكمال
بو الايكت نفرايى
|| Compléter un régiment تماممق T.
نفرايى حد كماله ابلاغ ايتمك - تماممق

COMPLÉTI. A. مكملاً - اكمال -
تماممديسى P. بالغ فى حد الكمال
تماممديسى T. تمام شده -

مخلوط - مركب A. COMPLEXE. Qui embrasse plusieurs choses
لفظ مركب Termes complexes || فاريشق T. بهم آميخته
مسئلة مركب Proposition complexe

COMPLEXION. Constitution du corps A. تركيب البدن

Bonne || وجودت قولشی T. ترکیب کالبد P. بنیه البدن robuste ترکیب فاسد mauvaise ترکیب جید complexe delicate ترکیب ضعیف faible توانا - صحیح - ترکیب قوی bilieuse ترکیب سوداوی mélancolique لطیف - ترکیب نازک ترکیب gaie ترکیب کدورت آمیز triste ترکیب صغریایی بو Cela est contraire, nuisible à sa complexion بود Il le faut traiter selon sa complexion بنیه وجودینک - ترکیب بدنند کوره تدبیر اولملو در موجب ومقتناسی اوزره تدبیر اولملو در

Il est de complexion triste مزاج A. مزاج P. منش T. خوی || Il est de complexion gaie منقبض المزاج در complexion gaie شهن خویلو در - نشیط الخلیقه در - بشیش المزاج در

COMPLICATION. Assemblage, concours de choses de différente nature. قارشلاق T. با هم آمیختگی P. اختلاط - مخلوطیات A. || Cet homme a commis plusieurs vols et plusieurs homicides, il y a complication de crimes بعد اذی ارتکاب یو آدم مړه بعد اذی ارتکاب سرقت وقتل نفوسه جسارت ایتمش اولدیغند نظر احقمنده Ce malade a la goutte et la pierre, il y a complication de maux بو مریض بقریس وحصات عاتلرینه مبتلا اولمغلد مزاجنده اختلاط امراض اوغلی وماللی فوت ایتمشدر اشدت malheurs اوغلی وماللی فوت ایتمشدر اشدت complication de malheurs عظیم بر مخلوطیات آلام واکدر

COMPLICE. Qui a part au crime d'un autre. خلیط الجنایة A. هممنفس ناوان P. رفیق الجرم والجنایة - شریک الجرم - قباحث اورتائی T. هوادار گناه - همساز گناه - همدم خزده - بو خیانتد اصلاً || Je ne suis point complice de ce crime-là قطعاً شریک و هممنفس دکلم مشارکت جرم جرم مشارکت مظنسی اولمق اوزره وافر کسان حبس وتوقیف اول جرمده همدم و هممنفس طنز ارسلان وافر - اولندی کدوسی وجرم رقباقتد همدم و هوادارائی حقنند حقیقت اولندی ترتیب جزا حکمی جویان ایلدی

COMPLICITÉ. Participation à un délit commis par un autre. قباحث اورتالغی T. همدمی ناوان P. مشارکت الی الجرم مشارکت تهمنی || Sa complicité est évidente, est prouvée واضح ومثبتدر La complicité du même crime les avait tellement

liés ensemble, que . . . تهمت واحده همدمی ومشارکتی تقریبیلد بینارنده رابطه اتحاد وموافقت شول رتدید رسیده اولشکد

COMPLIMENT. Paroles civiles, pleines d'affection ou de respect

رسم اکرامسازی P. تکریمات pl. تکریم - تحیات pl. تحیة A. تحیات محبت Compliment affectueux دعا - خوش سوزلر T. Compliment sincère خالصد تحیة Compliment de remerciement لایقده تحیات حایى de félicitation تشکری حایى تحید ودا - تمنیتی حایى دعا تبریکت de condoléance تبریکت دعاسی - تحیة ملال انگیز ennuieux تحیة بارده Compliment bien froid مناسبتر بر تحید - تحیة نا بهنگام Compliment hors de saison بر کمسنید اداى مراسم تکریم Faire compliment à quelqu'un دعواسی Je lui fis compliment sur le gain de son procès تبریکت ایتمک تزوجنه قزاندیغند دائر فلانی تبریکت ایلدم Il reçut bien mon compliment ترفقه وتبریکی ادا ایلدم عرض ایلدیکم تحیات وتکریماتسی سمع اعتبار compliment là-dessus Il ne reçoit point de compliment ایلده اصغا ایلدی Il m'a chargé de vous faire ses complimens اولبابده بو درلو تحیت ودا مقبولی دکدر طرفندن ابلاغ تحیاتد بنی مأمور de vous faire ses complimens عرض ایلدیکی تحیات Il lui rendit son compliment وتکریماتک مقابلسنی ایلدی Tout son discours ne fut que compliment کلامی من اولد الی آخره رسوم تکریماتدن - مکتوب تحیة آمیز Lettre de compliment عبارت ایدی V. Complimenter. - Il est quelquefois opposé à l'intention réelle, aux promesses effectives سکا || Il vous fait des offres de service, c'est pur compliment عرض خواهش خدمت ایلسمی مجرد بر شیوه اکرامدر - مجرد لفظی مراد بر شیوه اکرامدر

Il se prend aussi, pour un discours fâcheux et désobligeant

فلاند خیلجده Vous lui avez fait là un mauvais compliment نا خوش بر دعا تبلیغ ایلدک

On dit, Ne faisons point de compliments بسنمزدہ نکلفات Laissons là les compliments رسمیدی طی ایلده لم نکلفات رسمیدن Sans compliment رسمیدی بر طرف ایلده لم عاری اولدق

COMPLIMENTER. Faire compliment. تبریکت - تمنیت A. رسم فروخته بادی ادا کردن P. ایفاء الرسم التهنیة

تبریکت ایتمکت T. تبریکت کردن
 فلان شهردن une telle ville, le magistrat alla le complimenter
 On l'envoya complimenter un tel prince اولندی
 فلان بککت تبریکت ارسال اولندی
 On le complimenta de la part de... فلان
 Il s'emploie aussi absolument || C'est trop complimenter رسمیده
 نکلفات رسمیده
 Ne perdons pas le tems à complimenter نکلفات
 رسمیده ایله انلاقی وقت لازم دکلدن

COMPLIQUÉ. Il se dit d'une maladie dans laquelle il y a
 d'autres maladies mêlées ensemble A. مخلوط P. مرکب
 بو بومرض مخلوطدر C'est une maladie compliquée || قارشق T.
 Une fièvre compliquée Ce sont des maux
 compliqués امراض مرکبده قهیلدنندر
 affaire mêlée avec d'autres un embrouillée en elle-même A.
 پیچیده - پیچاپیچ P. معس - معوس - مرتبک - مستبک -
 || Il y a du criminel وارش مورش - جبهوشک - چپارز T.
 et du civil dans cette affaire, elle est fort compliquée
 بو خصوس هم جرم وجنایت ورم حقوق متعلق بر دعوا اولمخلد بغایت
 بو L'affaire ne s'entend pas, elle est trop compliquée
 معساست - خصوس بغایت مستبک اولمخلد آکلاشلمیور
 جبهوشک بر - اموردن اولمخلد حقیقتند واصل اولنمیور
 Et d'une machine - ماده اولدیندن آکلاشلمسی ممکن دکلدن
 مختلف ترکیب - مختلف ترکیب A.
 بوالت بغایت مختلف Cette machine est trop compliquée
 ترکیبدر

COMPLOT. Mauvais dessein formé entre deux ou plusieurs per-
 sonnes A. محالفة - مواءة الى الفساد - معاودة الى الشر A.
 يراملقده T. همدی فساد - مری P. صدع واحد - الى الفساد
 مواءة Complot pernicieux || يراملقده برلشمده
 شر وفساده hardi محالفة مکرومه خباثت الود
 بینهماده محالفة الى Faire un complot مبنی مواءة جسورانه
 Ils avaient fait complot de le prendre et de le
 tuer اجراى فسادده فلان کمسنده ایله ایدى
 Leur complot a été découvert صدع واحد اولمشلر ایدى
 شروخبانده دائر میاندلورنده اولان مواءده ومحالفة خارجه
 اخراج اولندی

COMPLOTER. Faire un complot A. الفساد الى تعاود
 مری P. تعاود الى الفساد - اتفاق على الشر - الى الشر
 در فساد با یکدیگر عهد - در فساد همدی کردن - کردن
 Ils ont comploté sa perte || يراملقده عهدلشمکت T. بستن
 sa mort امر ازالدسنده بری برلر بله تعاود ایلدیور
 Ils complotèrent sa ruine مواءده ومحالفة ایتمشلر در
 خرابیته حالی خصوصده میاندلورنده
 Ils avaient comploté ensemble تعاود وتحالف ایلدیور
 فلان کمسنده ایله محالفة شر وفساد ایلدیور
 عقد مرابر مواءده واتفاق - ایله مواءده شر وفساد ایلدی
 ایلدی

COMPOCTION. Regret d'avoir offensé Dieu A. ندامت
 Grande compoction || پشیمانق T. پشیمانی P. سدم القلب
 La ندامت حقیقده véritable compoction غایت ندامت
 compoction de coeur est nécessaire pour la véritable pénitence
 Demander à Dieu la com-
 ponction du coeur سدم قلب واجبدن
 حضرت حقه توجه ایله استدعای سدم قلب ایتمکت
 Une vive compoction de ses fautes قلب ایتمکت
 بر کمسنده ارتکاب - وخطایادن از جان وذل بادم اولمقل
 ایلدیکی معاصی وذنوب انجمن سدم القلب اولمقل

COMPORTER. Permettre, souffrir A. تحمل P. یارستن
 La médiocrité de son || مساع اولمقل - کوتورمکت T. داشدن
 revenu ne comporte pas la depense qu'il fait اعتدال son
 revenu ne comporte pas qu'il s'abaisse jusque-là
 La dignité du magis-
 trat ne comporte pas qu'il s'abaisse jusque-là
 Le caractère de l'am-
 bassadeur ne comporte pas qu'il en use autrement
 Le lien ne
 comporte pas que je vous entretienne davantage
 بومکان زیاده صحبه تحملی - محاوره یه تحمل دکلدن
 L'occasion
 ne comportait pas tant d'étalage
 بو حال اولقندر طمطراق الفاظه تحمل دکل ایدى
 بو ماده اولقندر طمطراق الفاظه تحمل دکل ایدى
 بو ماده اولقندر طمطراق الفاظه تحمل دکل ایدى
 کوتورمز ایدى

Si COMPORTER. Se conduire A. حرکت P. سلوک
 Il s'est bien comporté dans cette affaire || طاورانمق T. داشتن
 Il s'est mal بو خصوصده حسن سلوک وحرکتی اولدی

مصلحون *T.* آشتی پرداز - میانجی *P.* مصلحون

En termes d'imprimerie, Celui qui arrange les caractères, pour en former des mots *A.* ترتیبساز *P.* مرتب الحروف
حرفزاری دیزبجی *T.* حروف

انشا پرداز *P.* انشا *A.* COMPOSITION. Action de composer
T. بیاپید || Être occupé à la composition d'une machine, d'un ouvrage - بر آلتک و بر کتابت انشاسند مشغول اولمقی
- Il se dit aussi, de l'ouvrage même qui résulte de l'action de composer *A.* ترکیب pl. تراکیب || La composition du corps humain est admirable بر ترکیب بدن بشر محیر عقول
Toutes les parties qui entrent dans la composition du corps humain بدن انسانک ترکیبند داخل اولان اجزائک
- Il se dit aussi, du mélange et de l'incorporation de certaines drogues || Cet apothicaire entend bien la composition des remèdes بر ترکیبند ماهر در
Il entre telles et telles drogues dans la composition d'un tel remède فلان دوائک ترکیبند عقاقیردن فلان وفلان شیلر
داخل اولور

On appelle, Composition, certaines préparations pour imiter certaines choses, comme pierreries, perles etc. *A.* نوشتارو *P.* معجون
T. معجون

Il signifie aussi, arrangement des caractères pour en former des mots *A.* ترتیبساز *P.* ترتیب الحروف - تلفیق الحروف
حرفترک دیزلدسی *T.* حرفها

تألیف - انشا *A.* Et action de composer des ouvrages d'esprit
Cet auteur est occupé à la composition d'un nouvel ouvrage جدید
بیاپید *T.* تألیفسازی *P.* تصنیف - بولط شدت حرارت تألیف انشاسنده زیغ
فلان Cela est d'une composition pénible فلان بیاپید فاجرلدی
Il nous a montré une pièce de sa composition بر تألیف موجب مشقت و بادی نایبیت صعوبتدر
کندو تألیفک بر تألیفدن - قطعسنی بزه اراند ایلدی
Il se dit aussi, des ouvrages mêmes Une belle composition pl. تألیفات
تألیف *A.* تألیف savante composition بر تألیف نفیس - لطیف
تألیف کثیر المعارف - معارف ردیف

Il signifie aussi, accommodement à l'amiable *A.* مصالحة

صلح *T.* آشتی پرداز *P.* تألیف ذات البین بالمصالحة
بیمزده Par composition faite, je lui dois tant اویوشمده -
Entrer en composition Venir à composition
مصالحة صددینده کیومسک
On dit, C'est un homme de composition, de bonne, de facile composition, pour dire, c'est un homme d'accommodement *A.* سهل المصالحة
Et un homme de difficile composition *A.* صعب المصالحة
P. صعب العطف - قولا *T.* اویوشور *T.* آشتی پرور
کوج اویوشور *T.* آشتی نا پذیر

تسلیم *P.* استیمنان - سلم *A.* Il signifie aussi, capitulation
Cette place s'est rendue par composition ویره *T.* قلعه باشتی
Les articles de la composition بو قلعه سلماً تسلیم اولمندی
Composition honorable, avantageuse شادلو
وفاندهلو شروط استیمنان

P. مرتبیات pl. مربتا *A.* COMPOTE. Espece de confiture
Une compote de pommes || رجل *T.* رنچار - رنچال
الما رجلی - مرباسی

ممکن الفهم *A.* COMPRÉHENSIBLE. Que l'on peut comprendre
آکلاشلده - آکلاشلور *T.* شناختنی *P.* ممکن الادراک -
نا فابل فهمدر Cela n'est pas compréhensible || بیلدجک
Un raisonnement qui n'est pas compréhensible آکلاشلور شی دکلدر
ممکن الادراک اولمایان
Il n'est pas compréhensible combien il a fait de dépenses à sa maison دائره ادراکدن
خاندسند ایتدیکی مصرف خارج بر معنا در

COMPRÉHENSION. Faculté de comprendre, de concevoir *A.*
Avoir la compréhension aisée بیاپیش *T.* شناسایی *P.* قوت مدرکة
قوت مدرکده سرعت و سهولت صاحبی
- عسر ادراکی وار در - درشت شناسدر
En termes de Logique, on dit qu'un attribut est pris dans toute sa compréhension, pour dire, que le sujet est regardé comme contenant ce que
مسند مسند الیهک معناسنی کافیه جامعدر
signifie l'attribut

اشتمال - استیعاب *A.* COMPRENDRE. Contenir en soi
Le globe de la terre اچمده المی *T.* در گوفش *P.* احتوا
کره ارض جار افطار
L'Europe comprend plusieurs grands royaumes

La Russie اوروپا افایسی دول معظمه عیدیه بی محتویدر
comprend de vastes provinces روسیه دولتی فیچمه معالکت
Il se dit aussi des choses morales || La justice en général comprend toutes les vertus عدل و داد علی وجه الاطلاق كافة فضایی مستملدر
La Philosophie comprend la Logique, la Morale, la Physique et la Métaphysique حکمت
علم منطق و علم اخلاق و علم طبیعی و علم کلاسی محتویدر

ادخال - درج A. Et faire entrer comme partie dans un tout P. Il a compris dans sa quit-
tance tout ce qui lui était dû مطلوبی اولان مقدارک طوپنی
ابرا سندی ایچنده - ابرا سندی درج و ادخال ایلمدی
Il a tant de revenu, sans y comprendre ce qu'il tire
عیده سنده اولان منصبارت عزاندی مقدارینی
ادخال ایتیدرک سنوی شو قدر ایرادی وار در

Figur. Avoir une connaissance exacte de toutes les idées ren-
fermées dans un mot générique, dans un jugement A. اطلاع -
Et concevoir P. بیلکت T. دانستن P. شمل العلم - احاطة العلم
در یافتن P. ازکان - ادراک - درک - تفهم - فهم A. فهمیدن -
Je comprends fort bien ce que vous dites || Je comprends bien ce
که vous dites ادراک کبی فهم و ادراک
Cela est difficile à comprendre عسیر الفهمدر
Vous ne comprenez pas la difficulté de l'affaire کوجدر
Pour vous bien faire comprendre l'état de la question
کیفیت حالی طرفکه افهام
Je ne comprends rien à sa conduite وضع و حرکتک
Je n'y comprends rien معنا سنی فهم ایدهم
بر شتی فهم ایدهم

ایچنده آلمش T. در گرفتند P. محتوی - مشتمل A. Comens.
- اکلاشلمش - بیلشمش T. شناخته - دریافته P. منقسم A.
Y compris, Non compris, signifient, en y comprenant, sans y
محسوب اولدوق - بیلد T. ب P. محسوب - معاً A. خارجاً عن الحساب - ماعدا A. داخل حساب اولدوق -
- بشقده - محسوب اولمیدوق T. خارج از حساب - جز P.
|| Il a dix mille livres de revenu, y compris
منصبی عائداتیل معاً سنوی شو قدر
Il a six maisons, non compris celle où il loge
ایوم ساکن اولدیغی خانه دن ماعدا آلتی خانه سی دخی
ایوم مقیم اولدیغی خانه خارج از حساب اولدوق - وار در

آلتی خانه سی دخی وار در

COMPRESSE. Linge en plusieurs doubles, que les chirurgiens
mettent sur l'ouverture de la veine T. بزیصدیغی
Appliquer une compresse, Mettre une compresse بر بزیصدیغی وضع ایتمک

COMPRESSIBILITÉ. Qualité d'un corps qui peut être comprimé A.
صیقشدن کلمکت T. امکانپذیری نگی P. قابلیت الی تضایق
قابل التضایق A. COMPRESSIBLE. Qui peut être comprimé A.

L'air est compressible || صیقشد بیلور T. امکانپذیر تنگی P.
ما نا قابل تضایقدر L'eau n'est pas compressible قابل تضایقدر

COMPRESSION. Action de comprimer, ou l'effet produit dans
ce qui est comprimé A. تضایق P. تنگسازی
صیقشمد T.

COMPRIMER. Presser ou serrer un corps, de manière à le
réduire à un moindre volume A. تضییق P. ساختن
Comprimer l'air dans un fusil || صیقشدوق T. افشاریدن -
Figur. جوابی بر هوا تفنگی ایچنده صیقشدوق
تسکین القشمة A. Comprimer une faction. L'empêcher d'éclater A. فتنیدی
بصدموق T. فتنه را بر طرف کردن P.

صیقشمش T. تنگی پذیرفتند P. متضایق A. COMPRIMÉ.

COMPROMETTRE. Consentir réciproquement à se rapporter sur
les différends, les procès qu'on a ensemble, au jugement d'ar-
bitres A. || Ils ont compromis de toutes leurs affaires entre les mains d'un tel
بیلریده منازع فیما اولان کافه امور و مصالحی بالتراضی
حکم نصب ایتدکاری فلانک بد امانتند تسلیم ایلدیلر
اولبابده طرفزدن احکام Je lui ai offert de compromettre là-dessus
حکم اولنوق صورتنی فلانک تکلیف ایلدم

Et exposer quelqu'un à recevoir quelque désagrément, soit en se ser-
vant de son nom, soit en le mêlant dans quelque affaire A. ایراث
شکست عرض آوردن P. ایراث الشین و العار - الکسر و النقیصه
N'ayez pas peur, je ménagerai si bien les choses, que je ne vous compromettai pas
شول وجهله اداره ایدهجکم کد سنکت عرضکی بیلاشدره حق
برکسند Il faut prendre garde à ne pas se compromettre
برکسند ایراث کسرونقیصه ایلدامک دقت ایتلور در
برکسند نخسند ایراث کسرونقیصه
عرضنی الرده شین و عار ایلمکدن - ایلمکدن حذر ایلمور در
عرضنی بیلاشدره قدن - مجابست ایتمک اقتضا ایلدور

On dit, Compromettre sa dignité, son autorité, sa fortune, pour dire, les exposer à recevoir quelque diminution شایسته و حکومتند وقوت مالیاتسند ابرار کسر و نقیصه ایتمک

گرفتار شکستگی عرض P. ردین الکسر والنقیصه A. Compromis. عوخی بیلاشمش T.

COMPROMIS. Acte par lequel deux personnes promettent de se rapporter au jugement d'arbitres. وثیقه التحکیم A. Faire un compromis وثیقه و وثیقه طرفیندن حکم نصیبی حاوی بر قطع و وثیقه طرفیندن بالتراضی Donner, signer un compromis ترتیب ایتمک تحکیم حکم اولندیندن دائر بر قطع و وثیقه کشیدن سادک On ne met en compromis مشکوک و متنازع فید اولان ماضا ایتمک که les affaires douteuses et litigieuses ماذله لردن غیره مصلحتلر حکماوه حواله اولند

On dit, Mettre quelqu'un en compromis avec un autre, pour dire, le compromettre بر کمسندینی فلانک یاننده موجب بادی شین و عر - کسر و نقیصه اولدجق بر حاله دوشرمت فلانک یاننده عارلندرتق - اولدجق بر حاله دوشرمت

COMPTABILITÉ. Obligation de rendre compte. کلفت الحساب A. La comptabilité de بار حساب T. بار حساب P. بومنصبک متحمل اولدیغی کلفت Votre comptabilité n'est pas embarrassante سنک مکلف اولدیغک بار حساب موجب کلفت اولدجق مقولدن دکلدر

COMPTABLE. Qui est assujetti à rendre compte. مکلف الحساب و یومکد مجبور T. متحمل بار حساب P. بالحساب خزینهداران حساب و یومکد حساب || Les trésoriers sont comptables و یومکد مجبور On appelle, Quittance comptable, une quittance revêtue des formes nécessaires pour être allouée à la Chambre مقبوض سندى

COMPTANT. Argent qui est en espèces, et que l'on compte sur-le-champ. حاضر T. نورد - پیشادست P. نقد pl. نقد A. نقد اولدجق شو مقدار Payer argent comptant موجودی وار در فلانک نقد موجوده سی On dit qu'un homme a du comptant او شته نقد موجود شو قدر Viola tout mon comptant وار در - نقد کثیره جمع اولدی Il amassa un gros comptant در

On dit figur. d'une chose promise, et qui ne peut manquer, C'est de l'argent comptant نقد موجود عن نقد - نقد A. Il s'emploie aussi adverbiallement. کبیدر طریق دیبیده T. دست بدست - دستاست P. معتجلا - طریق دیبیده و یرمک - نقد ادا ایتمک || Payer comptant

Il sait le compte de son argent بیاسور حساب T. شمار P. حساب COMPTE. Calcul. سفره On a donné à ce sommelier le linge, la vaisselle par compte طاقمی اولان بزه متعلق شیلر وارانسی سائر حساب ایلد حساب ایتمک Faire un compte کیلارجی به تسلیم اولندی بی شمار - بلا وزن و غیر حساب Sans compte ni mesure و بی اندازه

صحیفة - دفتر الحسابه A. Et l'état d'une dépense qu'on a faite. دفتر صحیح Fidèle compte || دفتر T. اماره - اماره P. الحساب دفتر قطعی Compte final دفتر بیخطا و قصور Compte exact دفتر لرینی Il lui demanda ses comptes الحساب قطعی - الحساب - بر دفتر تنظیم ایتمک Dresser un compte مطالبه ایلدی حساب حساب بر قطع محاسبه دفتری دوزمک بر دفتر و یرمک و یرمک Voir, examiner un compte دفتر دفتیری ترتیب ایتمک - دفتره نظر ایتمک حسابی بر دخی - دفتره بر دفعه دخی نظر ایتمک دفتیری صحیح کشیده سیلد Valider un compte کوزدن کچورمک بو دفتیری Cette partie a passé dans le compte دفرین دفتیره درج اولندی - حساب دفتره داخلدر بر - بر شینی دفتره ادخال ایلدک quelque chose en compte Rayer, ôter de dessus un compte شینی محسوب ایتمک Il a chargé ses comptes de cela دفتیردن جیقارمق - دفتیردن حکم و اخراج ایتمک فلان شی ایلد دفتیر لرینی قبارتدی Présenter un compte دفتیری تحقیق ایتمک Vérifier un compte دفتیری Affirmer un compte بر قطع دفتر عرض ایتمک Avoir un compte ouvert avec quelqu'un بر کمسند ایلد حساب دفتیرینی آجق طوتمق دفتیرده Il y a erreur au compte دفتیری تمسقیق ایتمک دفتیرک حاوی اولدیغی Les articles d'un compte سهو وار در قطع حساب ایتمک Arrêter un compte مفردات ماذله لری Compte de tutelle وصی دفتیری Compte de l'épargne Solder un compte دفتیری قیامق - اغلاق دفتر ایتمک Glorifier un compte بکرن دفتیری ادا ایتمک Reliquat d'un compte

دفتره شرح Apostiller un compte حسابک فتح الباقیسی
فذلک حساب - فذلک دفتر Arrêté de compte ویرمکت

طوغری On dit proverbialement, Les bons comptes font les bons amis
طوغری حساب ایله دوست قزانیاور - حساب دوستی آرتورر
- Et à tout bon compte revenir, pour dire, qu'on est toujours
یاکش - اعادة حساب اولاندر - حساب بغداددن دورر
- On dit, Manger à bon compte, c'est-
à-dire, sans se mettre en peine de ce qu'il en coûtera, ni qui
le paiera T. مفت خور اولمق - مفت و متجانباً یمک
صحیح الحسابدر حسابنی قطع ایله طردیند T. - Et qu'un homme est de bon compte, pour
dire, qu'il ne se trompe point en comptant الحسابدر حسابدر -
دستقیم الحسابدر -

Figur., Rendre compte. Rapporter ce qu'on a vu, ce qu'on a
fait T. حساب دادن P. نقل ما وقع - اداء الحساب
نقل - انہا ایتیمک - حساب ویرمکت T. نقل کردن
کیفیتی سکا Je vous rendrai compte de cette affaire
بو مائیدید دائر سکا حساب ویرمکت - نقل ایده جکم
Prenez garde à telle chose, car c'est vous qui m'en rendrez
compte بو بابده بکا حساب ویرمکت آکا کوره دقت
کافذ Il faut rendre compte à Dieu de toutes ses actions ایله
Rendre compte de sa conduite, de son administration
بر کمسند سلوک
On vient rendre compte au général, que les ennemis paraissaient
اعدانکطوریمنی جنرال نقل و اخبار ایله دیار

عدد On appelle, Compte rond, un compte sans fraction
Vingt || تمام صایی T. شمار کامل P. اعداد کامله pl. کامل
et un n'est pas un compte rond دکلدر دکلدر
دورت غروش عدد کاملدر
دورت بچق Quatre écus et demi ne font pas un compte rond
دورت بچق عدد کامل دکل عدد - غروش عدد مکسر در
بالکسر در

On dit figur., Au compte de quelqu'un, pour dire, selon qu'il
suppose la chose || À ce compte - là, je vous dis qu'il n'a pas
tort ورتقدیرده - بو حساب کوره حق واردر
سکت حسابک کوره بویله در
ecla serait ainsi در

On dit qu'une chose est sur le compte, au compte de quel-
qu'un, pour dire, que c'est à lui à la payer فذلک دقتدره در

فلانک Les étoffes qu'un tel prend seront sur votre compte
Et mettre une histoire, un livre etc. sur le compte de quelqu'un, pour dire, les
donner pour en être l'auteur T. فلانک عزو واسناد ایتیمک
Et figur. Prendre sur son compte, pour dire, se charger de faire
quelque chose A. التزام P. اوزریند T. در عهده کردن
طرفکدن اعتذار نگفنه حاجت || Ne vous mettez point en peine de lui faire des excu-
ses, je le prends sur mon compte یوفر بو کلفتی بن در عهده ایدرم

Faire le compte à un domestique. Lui payer, en le renvoyant,
ce qui lui est dû T. خدمتکارک حسابنی قطع ایله طردیند
مبادرت ایتیمک

On dit aussi, Faire son compte, pour dire, s'attendre, espérer
que Il croyait que ses amis l'assisteraient, il faisait son compte là-dessus
دوستانی طرفیندن اعانت مأمولید آتاره استناد ایدر
Ne faites pas votre compte sur les promesses de cet hom-
me - là - شو حریفک مواعیدیند استناد ایله
|| نیت ایتیمک T. نیت داشتن P. نیت
یارنکی کون عزیمت Il fait son compte de partir demain
ایتیمک نیتینده در

Et avoir bon compte, faire bon compte, pour dire, avoir à
bon marché A. معقول بها T. باندکت بها P. بشن الاھون
بو شیند اھون بها ایله Il a eu cela à bon compte
Ce banquier vous fera tenir votre argent à meil-
leur compte بو صراف استدیکت اقچدی ساترلردن اھون
Ce marchand vous fera bon compte بو
بازرگان معقول بها ایله ایشکی تنظیم ایده جکدر

Et faire compte, tenir compte de quelque personne ou de quelque
chose, pour dire, l'avoir en quelque considération A. اعتداد P.
|| اعتبار ایتیمک - صایمق T. شایان اعتداد داشتن
اعتبار ایتیمز - چندان معتد به عد ایتیمز
دیدکلری Il ne fait, il ne tient aucun compte de ce qu'on lui dit
دیدکلری کلام - صحبت عدندده شایسته اعتداد دکلدر
عدندده معتبر صایمق

Et faire son compte, trouver son compte, pour dire, trou-
ver du profit A. فائده شدن P. انتفاع - تحصیل الفایده
فائده سنی - فائده لیمک - فائده لو جیمق T. سودمند گشتن -

Il signifie aussi, se proposer *A.* نیت داشتن *P.* قصد - نیت
یارنکی کون *Il compte partir demain* || نیتده اولمقی *T.*
یارنکی کون قصد عزیمتی - عزیمت ایتمک نیتده در
وار در

Et croire *A.* اعتماد *P.* باوریدن - باوریدن *T.*
|| *Comptez que vous me trouverez toujours prêt à vous servir*
Et - اعتماد ایله که هر درلو خدمتکده آماده سعی واقدا
|| *Il faut le compter pour mort* *A.* عذ *P.* شماریدن *T.* شماریدن
میت صایلملو در - میت عذ اولنملو در
صایلمش - صایلملو *T.* شمردن *P.* معدود - محسوب *A.* *Compté.*
- On dit figur., Tout compté, pour dire, tout bien considéré *A.*
همد اندیشد کرده *P.* بعد کل الحساب - بعد کل الملاحظه
هر طرفی صایلدوده *T.*

COMPTOIR. Sorte de table où il y a un tiroir, et dont les
marchands se servent pour compter leur argent ou pour le ser-
ver *A.* پیشختند

Il se dit aussi, du bureau général de commerce d'une nation
en pays étranger *A.* تجارتخانه *P.* دارالتجارة *T.*
|| *Les Hollandais ont plusieurs comptoirs dans les Indes*
فلمنکلونک هند جانبده متعدد تجارتخانلری واردر
Les comptoirs appartiennent à la nation, et les factoreries aux
marchands تجارتخانلر ملت ملکی و یازنجیخانلر
بازرگان ملکیدر

COMPULSER. Prendre communication des registres d'un officier
public, en vertu d'une ordonnance du juge *A.* تنقیش القیود
دفترلری آراشدرمقی *T.* جستجوی قیود کردن *P.* والدفاتر

COMPULSOIRE. Acte de Justice portant ordre à l'officier pub-
lic de communiquer ses registres *A.* حکم لاہواز القیود
قیودات کوستولمنی امر *T.* فرمان برای نمودن قیود
بیورلدی

COMPUT. Il se dit des supputations de temps qui servent à
régler le calendrier *A.* شمار تقویم *P.* حساب التقویم
تقویمک حسابی

CONCASSER. Briser et réduire en petites parties quelque ma-
tière dure, comme le sucre, le poivre *A.* اجشاش - جش - دق
|| دوکوب اوفالمقی *T.* ریزیدن - خورد کردن *P.* سحق
Concasser du poivre, de la cannelle سحق ایتمک
خورد گشتد *P.* مجشوش - سحق - مدقوق *A.* *Concassé.*

دوکلمش - دوکیوب اوفالمش *T.* ریزیده -

CONCAVE. Il se dit d'une circonférence courbe, prise du côté
qu'elle est capable de contenir quelque chose *A.* مقعر *P.* مقعر
Le cou- *Miroir concave* || قووق *T.* میان تپی -
کره نک جانب مقعری

جوئی - قعارت *A.* CONCAVITE. Cavité, le creux d'un corps
La conca- *La conca-* || قووقلق *T.* کاواکی *P.* جوئییت - اجوائی *pl.*
vité de ce globe Concavité profonde بو کره نک قعارتی
du *Concavité profonde* Les concavités du cerveau قعارت عمیقہ
جونی ارض *Les concavités de la terre* اجوائی قحف
Concavité d'une montagne, d'un rocher *A.* - اجوائی ارض -
|| قووق یو *T.* شقوب *pl.* شقوب
بو جبلده شقوب کشیوه
بو طاعده قووق یولر پکت جوقدر - وار در

بخشیدن *P.* انعام - احسان *A.* CONCEDE. Accorder, octroyer
Le Roi a concédé de grands privi- *Le Roi a concédé de grands privi-*
lèges à cette ville پادشاهیدن امتیازات
جسمه احسان اولندی

بخشلنش *T.* احسان کرده - بخشیده *P.* محسن *A.* *Concéder.*
CONCENTRATION. L'action de concentrer ou l'effet de cette
action *A.* اجتماع فی مرکز واحد - انحصار فی مرکز واحد
|| *La concentration* بریره برکند *T.* در یکجا با هم رسی *P.*
V. Concentrer. حرارتک مرکز واحده انحصاری

حصر - جمع فی المکرز *A.* CONCENTRER. Rénir au centre
در یکجا با هم - در مرکز با هم رسانیدن *P.* فی المکرز
|| *Le grand froid concentre la* مرکز برکدرمک *T.* آوردن
برودت مغرطد حرارت غریزیدی مرکز
Figur. || *Concentrer toutes ses* واحده حصر و جمع ایشدیور
دلاقه قوادی جمله شی واحده
حصر ایتمک

P. مجتمع فی المکرز - مختصر فی المکرز *A.* *Concentré.*
On dit qu'un *Concentré* مرکز برکمش *T.* در مرکز با هم آورده
homme est concentré, pour dire, qu'il ne laisse rien apercevoir
de ce qui se passe dans son âme *A.* ایچلی *T.* درونگیر *P.* مبطن

CONCENTRIQUE. Il se dit de divers cercles qui ont un même
centre *A.* || *Ces* مرکزی یو *T.* هم مرکز *P.* متحد المکرز
بویکی دائره متحد المکرز در

خاطرات *pl.* *CONCEPT.* Idée, simple vue de l'esprit *A.* خاطره

est une concession d'un tel Roi **پادشاهک** **بو امتیاز فلان** **bo amtiyaz flân**
 Il se dit aussi, de terres que le souverain
 donne aux particuliers **ارض بخشیده** **P. اراضی موهوبه** **A. معطی**
بغشلمش **یر-انعام اولمش** **یر**

Et figure de Rhétorique, par laquelle on accorde à son adversaire ce qu'on pourrait lui disputer **A. تسایم** || On dit par concession, Je vous passe qu'il est honnête homme, mais cela le rend-il capable de son emploi? **اهل عرض بر آدم اولدیغنی**
تسلیم صورتیلد قبول ایدرم **انجق بونکت ایلد منصبند لایق**
اولمش اولورمی

CONCESSIONNAIRE. Celui qui a obtenu une concession **A. هبدی آلان** **T. بخشایشیدیده** **P. متب - معطی له**

CONCEVABLE. Qui se peut comprendre **A. ممکن الفهم** - **شناختنی** - **فهمیدنی** **P. ممکن الادراک** - **سهل التفهم**
Je ne sais comment cela se **اکلاشلد بیلور** **T. اکلشلد**
peut faire, cela n'est pas concevable **اولد بیلور** **ممكن الفهم**
بو ماده نکت امکان وقوعی دائره - **بر درلومکن الفهم** **دکدر**
سهل **Cela est très-concevable** **فهمیدن** **خارج بر معنا در**
Ce qu'il dit est plus concevable que ce **الادراک** **بر معنا در**
دیدیکی کلام سنکت کلامکدن زیاده ممکن **ممكن** **بر معنا در**
الفهمدر

آبستن **P. احتبال** - **تلقح** **A. Devenir grosse d'enfant**
Les prophètes avaient annoncé qu'une vierge concevrait **کبد اولمق** - **کبد فالمق** **T. بار گرفتن** - **شدن**
Dès l'instant qu'une femme a conçu **عظام حتراتی خبر ویرمشلد ایدی**
Une femme qui est hors d'âge de concevoir **کبد اولدیغی دققدده**
سندی قبول حملدن **femme** **qui est hors d'âge de concevoir**
A. Il se dit aussi des animaux **T. خارج اولان** **بر خاتون**
Les brebis conçoivent ordinairement au printemps **کبد اولمق** **T. آبستن شدن** - **بار گرفتن** **P. استیساق**
اغنام قسی عادتاً **اول بر ارده کبد اولور**

Figur., Entendre bien quelque chose **A. درکت** - **ادراک**
T. فهمیدن - **در یافتن** **P. تفطن** - **تفهم** - **فهم**
دیدیکی کرکی **Je conçois bien ce que vous dites** **|| بیلک**
بو خصوصده **Je ne conçois rien à cela** **کبی فهم ایدرم**
C'est une chose que l'on peut concevoir **هیچ بر شی فهم ایدرم**
Je ne conçois pas **درکت** **تفهمی** **اسان** **بر شیدر**
qu'un homme sage puisse faire cela **اولمق** **اولمق**

Jene **conçois pas comment il s'est pu tirer d'une si mauvaise affaire**
بويله امر کریددن نه تفطین ایلد جیقدیغی **درکت**
بويله امر کریددن نه صورت - **وتفطن اولور شی** **دکدر**
ایله تخلیص نفس ایده بیلدیکی **دائرة ادراکدن خارج**
اکلاشلد جق شی **دکدر** - **بر معنا در**

Et recevoir dans l'âme des idées, des impressions **A. اتخاذ**
T. در درون پیدا کردن **P. استیخاد** - **اتخاذ** **فی القلب** -
Concevoir des **|| کوکده ایدنکت** - **کوکده حاصل ایتکت**
espérances **درونده** **اتخاذ امانی** **وامال ایتکت**
de la haine, de l'aversion **درونده** **اتخاذ نزار ودهشت ایتکت**
des désirs **درونده** **اتخاذ کراحت وابات ایتکت**
de l'amour **درونده** **عشق** **و اشتیاق پیدا ایتکت**
des soupçons **درونده** **وساوس واهام** **و محبت حاصل ایتکت**
de l'estime **درونده** **سوطن حاصل ایتکت** - **حاصل ایتکت**
de la **درونده** **فلانکت** **حقنه اعتبار وحرست پیدا ایتکت**
jalousie **درونده** **اتخاذ رشک و حسد ایتکت**

ادا - نمودن **P. افاده** **A. Et exprimer en certains termes**
Il fallait concevoir **|| بیان ایتکت** - **ادا ایتکت** **T. کردن**
boisrtp بوندن **زیاده الفاظ** **بیشتر**
Cela est conçu **صربحه ایلد افاده اولمق** **اقتضا ایدر ایدی**
en termes formels **اولمشلد**
Cet article était conçu en termes obscurs **بوماده الفاظ مبهم**
Cette phrase est mal conçue **ایله افاده وادا اولمش ایدی**
تعبیرک صورت افاده سده رکاکت وار در

CONCHYLOGIE. Partie de l'histoire naturelle qui traite des coquillages **A. بحث الاحداف**

احداف متحجرة **A. Coquilles pétrifiées** **CONCHYTES.**

CONCIERGE. Celui qui a la garde d'un hôtel, d'une maison
 قوناقی بکچیس **T. یتاقی** - **پاسبان** **P. حراس** **pl. حارس** **A.**
T. یتاقیخانه **P. بیت الحارس** **A. Et le logement d'un concierge**
بکچی او طهسی

مجلس المطرانین **A. Concile.** **Assemblée d'évêques**
Concile national **|| متره پولیدار جمعیتی** **T. انجمن متره پولیدان**
Concile oecuménique **ربع جمعیت متره پولیدان ملت**
مسکونده کائن بالجمله **متره پولیدارک عموم مجلسلد**
Le saint concile **مجلس خطیر متره پولیدان**
Le concile ordonna, décréta que **مجلس شریف متره پولیدان**

مجلس متره پولیدان طرفندن بویه حکم اولدیکه

CONCILIABULE. Assemblée de prélats illégitimement convoqués
T. مجلس نا شرعی رهبانان || Ce n'était pas un concile,
c'était un conciliabule متره پولیدان دکلدر نا شرعی
P. دار الندوة A. انجمن بد سگالان
برامز جمعیتی T. انجمن بد سگالان

CONCILIANT. Qui est propre à concilier A. مصالح
مزاج Esprit conciliant || او یوشدر بجی T. آستی بخشا P.
اتلافه مائل بر مزاج - مصالح

CONCILIATEUR. Celui qui accorde des personnes ensemble A.
آستی پرداز P. مؤلف ذات البین - مصلحون pl. مصلح
|| مصلحون - اوزلاشدر بجی - بارشدر بجی T. اصلاح کننده
Sage conciliateur St. Louis était le conciliateur
entre les princes chrétiens فلان پادشاه ملوک نصارا بینلربینی
Faire office de conciliateur entre des
personnes qui sont mal ensemble کسان مخاصمه اوزره اولان
On appelle, Conciliateur - بیننده مصلح خدمتینی ادا ایتمک
des antinomies, celui qui a travaillé pour concilier ensemble
موفقیت les lois qui paraissent contraires les unes aux autres
بوی T. تألیف ساز احکام متناقضه P. الاحکام المتناقضة
|| Cette personne بولریله مختلف اولان حکملری اویدران
فلان کشی est un des grands conciliateurs des antinomies
احکام متناقضدنیک امر تألیف وتوفیقده ید طولا صاحبی
اولنلرک بریدر

CONCILIATION. Action de concilier. V. Concilier || Travailler
à la conciliation des esprits - تألیف فلوبده سعی ایتمک
Il a un esprit de conciliation بالطبع تألیف فلوبده هوسکار در
احکام متناقضدنیک T. Il se dit aussi de la concordance des lois
بوی بولریله توفیقی

CONCILIER. Accorder des personnes et des choses qui sont
contraires A. با هم P. توفیق - تألیف ذات البین - تألیف
بوی - اوزلاشدرمق T. تألیف ساختن - توفیق کردن
|| Concilier les esprits تألیف افکار ایتمک بولریله اویدرمق
les coeurs Concilier les nations ennemies تألیف قلوب ایتمک
خصوصیت وعداوت اوزره اولان ملنلرک بینلربینی توفیق
بوی بولریله دشمن اولان ملنلرک بینلربینی - ایتمک

les تألیف آرا ایتمک Concilier les opinions اوزلاشدرمق
شاهدلرک تقریرلربینی بوی بولریله توفیق
در شیمده تألیف ذات Chercher à tout concilier
تألیفاتی بوی بولریله Concilier des auteurs البیند جالشمق
قوانین واحکامی بوی بولریله des lois تألیف ایتمک
ایکی فقره بی یکدیگر Concilier deux passages توفیق ایتمک
Les juristes sont bien embarrassés à con-
cilier les antinomies فقیرا احکام متناقضدنیک توفیقی
خصوصنده چوق زحمت جکولر

P. امتزاج - توافق - مصالحه - مصالح A. Se concilier
بارشدرمق - اوزلاشدرمق T. با هم موافقت کردن - آستی کردن
مصالحدید سعی Il faudrait tâcher de se concilier || اویوشدمق -
Ces gens-là ne pourront jamais se
concilier Leurs goûts ne se concilient pas ensemble
مزا جلری توافق ایدمز

کسب - استجلاب - جلب A. Concilier. Attirer, acquérir
|| قزانمق T. اندوختن - بر خود کشیدن P. تحصیل -
حسن نظر شاداندی فلان lui a concilié la faveur du prince
فلوبی جلب ایتمک Se concilier les esprits جلب ایدردی
Cela lui a concilié la bienveillance du Public حسن طبع ناسی تحصیل ایتمک -
بوماده فلان حقنه استجلاب حسن Se concilier l'amitié des honnêtes
اهل عرض اولنلرک وده و محبتینی طرفند جلب ایتمک gens
سامعینک دقتنی جلب Se concilier l'attention des auditeurs
وتحصیل موفق اولمق

اوزلاشدرمق - اویدرلمش T. توفیق کرده P. متوافق A. Conciler
کوتاه P. مختصر - مجمل - موجز A. CONCIS. Qui est court
Ecrire en style Écrire en style Concis سبک بالا مختصر || قته T.
اختصار Il est concis dans ses discours مجمل یازمق
مختصر در - نطق وکلامی موجز و مجملدر - کلامی وار در

مشترک A. CONCITOYEN. Citoyen de la même ville qu'un autre
دمشهری T. هموم P. الوطن

CONCLUANT. Qui conclut, qui prouve bien ce qu'on veut
نتیجه P. منتج الانبات - مثبت - منتج الحكم A. prouver
سبب Raison concluante || انباتلو - نتیجه لو T. انباتساز - دار
دلیل منتج الانبات Preuve concluante منتج الانبات
- بردان مثبت - بردان منتج الانبات Argument concluante
بردان منتج الحكم

ذوات کرام بیننده شایان استغراب اولدجق بر مطابقت
تأتمد وار در

CONCORDAT. Transaction, convention. Il se dit en matière
ecclésiastique A. معاهدة الاتحاد A. عقد
معاهدة اتحاد ایتتمک

CONCORDE. Union de coeurs et de volontés A. اتحاد القلوب
رابطه A. Maintenir la concorde T. کیکل برلکسی T. یکمدلی
P. Ils vivent dans une grande con-
corde کمال اتحاد قلب ایلد معاشرت ایدرلر
بوماده بینلرنده اولان altérer la concorde qui est entre eux
اتحاد قلوبک اخلالنه وسیله اولد بیلور

CONCORDER. Être d'accord A. توافق P. همسازی نمودن
T. Ces deux hommes ne pour-
ront jamais concorder ابدأ توافق ایدر
برایکی کسینک یکدیگر بله توافق ایدر
Cela ne concorde pas avec ce que vous avez dit
دیدیکک کلام - بو حمال دیدیکک کلامه موافق کدر
دیدیکک کلامه اویمز - ایلد توافق ایتمز

CONCOURIR. Coopérer. A. انضمام الاعانة
La grâce con-
cours avec le libre arbitre T. باهم یاوروی نمودن P. والنصرة
انسانک اراده جزیتسده توفیق
Dieu concours avec les créa-
tures جناب حقک خلایق ایلد مقارنت عون ونصرت
Vous ne sauriez venir à bout, si un tel
ne concours avec vous اولمدقچده
Tous les princes d'Allemagne
concours à cette élection بو امر انتخاب
بالجملة الامان Il n'y a concours ni di-
rectement ni indirectement بالذات
بو باده هیچ بو کسندنک بالذات

Concourir au bien
Concurren-
ce publique
- کسندنک عامدیه راجع اموره انضمام اعانتی اولمق
Il se dit aussi, des occasions et des choses qui semblent s'unir
pour tendre à quelque chose A. مقارنت - انضمام الاسباب
همساری P. اقتران الاسباب اليسر والسهولة - الاسباب
امر ایدر ایدر T. سبب اویمق T. اسباب
Con-
cours à son élévation قدر ومنزاتی خصوصنده مقارنتی درکار اولمشدر
فلانک ارتفاع قدر ومنزاتی خصوصنده مقارنتی درکار اولمشدر
اسباب يسر وسهولت مقارن اولمشدر

Il signifie aussi, être en quelque égalité de droit ou de mé-
rite pour disputer quelque chose A. معارضة P. حیاوی
اوستلمک دعواسنی T. دعوی برتری نمودن - بهتری کردن
Ces deux pièces d'éloquence concourent pour le prix
قواعد بدیعده اوزده یارلمش اشبر ایکی قطعه ورقه احراز
قصب السبق امتیازده دعوی معارضة درلر

En termes de Physique et de Géométrie, il signifie, se ren-
contrer A. اجتماع P. التقاء اجتماع
T. Deux lignes qui concourent
en un point نقطه واحدده ملتقی اولان ایکی خط

CONCOURS. Action par laquelle on concourt A. مقارنت
باهم یاوروی - دستگیری P. انضمام العون والنصرة - الاعانة
Le concours de Dieu avec les créatures
حضرت رب ذوالجلالک مخلوقات ایلد مقارنت اعانتی
Le concours du soleil, des astres avec les causes inférieures
شمسک وکواکبک اسباب سفلیه ایلد مقارنت اعانتی

On dit, Mettre au concours une chaire de Théologie, de Droit,
de Médecine, pour dire, la mettre à la dispute entre plusieurs
prétendants, pour la donner à celui qui aura le plus de capacité
علم الهی وعلم فقد وعلم طبایک قدر بسی خدمتمی T.
محل مذاقشه ومباحثه عوض ایتتمک

Concours, signifie aussi, affluence de monde. V. Affluence. - Et
rencontre A. اجتماع P. بهم آمد T. بر یوه بوکمد
Le concours des atomes
اجتماع ذرات Le concours des voyelles
اجتماع حروف علت

CONCRET. Terme didactique. Il se dit par opposition à Ab-
strait A. اسم عین
T. انبسطه - انیس P. متخفف
coagulée T. قویولمش

CONCRETION. Amas de plusieurs parties qui se réunissent
ensemble A. تراکم P. پیوستگی
Concrétion saline طوباش طوز - تراکب ملوح
بر اویده کلوب - طوباش طاشلر - تراکب احجار
طوب اولمش طاشلر

CONCUBINAGE. Commerce d'un homme et d'une femme qui
ne sont point mariés A. تسری T. قوللمده
مشهوراً ومتواتراً - اجفدن اولدلق قوللمده
بين الناس موجب Concubinage scandaleux
رهبه اولدجق رجبه اولدلق قوللمده

CONCUBINAIRE. Celui qui entretient une concubine *A.* مستری
اوطدلق قولنان *T.*

CONCUBINE. Celle qui n'étant pas mariée, vit avec un homme
A. سرای *pl.* سرایه *T.* اوطدلق || Ce n'est pas sa femme,
c'est sa concubine کندهو منکوحدهو دکل اوطدلقیدر Entretienir
une concubine اوطدلق طوتدق - اوطدلق بسامکت

CONCUPISCENCE. Inclination de la nature corrompue, qui
nous porte aux plaisirs illicites *A.* شهوت - شهنق - غاممت
ازغون کوکل استکلکی *T.* آرزوی حیوانی *P.* نفسانیة

CONCUPISCIBLE. Il n'est d'usage qu'en cette phrase, Appétit
concupiscible, qui est l'appétit par lequel l'âme se porte vers
un objet qui lui plaît *A.* نفس حویصة

CONCURRENMENT. Par concurrence *A.* بالرقابة - بالمراغبة
P. بملدجد دیلدیرکت *T.* همخوانداند || Ils briguent concurrentement
cette charge امر تحصیلند همخوانداند امر تحصیلند رقابت ایلمد - ورزش
واقدم ایتمشلر در *P.* بالمعیة *A.* conjointement - Il signifie aussi, conjointement
در *T.* بملدجد || Il faut que vous agissiez concurremment avec
cet homme - بو آدم ایلمد بالمعید عمل وحرکت ایتملوسکت برابر
عمل ایتملوسکت

En termes de Pratique, il signifie, en même ordre *A.* فی
Ces créanciers viennent en ordre concurrentement || بر کردده *T.* در یک مرتبه
بوالدجقونکت نوبتی مرتبه متساویدده در

CONCURRENCE. Prétention de plusieurs personnes à la même
chose *A.* دیلمکده بیلدلیکت *T.* همخواندهی *P.* مراغبة - رقابة
|| Ils briguent la même charge, et leur concurrence fit que...
جملدهی بر منصبکت تحصیلند جالشدقوندن رقابتی بوکا
رقابت قیدینه دوشمکت Entrer en concurrence فتیجده ویریکه
همخواندلق قیدینه

On dit, Jusqu'à la concurrence, pour dire, jusqu'à ce qu'une
somme soit remplie *A.* تا رسیدن *P.* الی بلوغ فی حد فلان
فلان حدده - فلان مقدارکت تمامندسند قدر *T.* بحد فلان
|| Il sera obligé de lui fournir en deniers, en terres ou en meubles jusqu'à la concurrence de ce qui lui
est dû اولان دینمکت حدینه بالغ اولنجید قدر نقد
واراضی وامتعد بیتیه اعطاسند مجبور اولدجقدر

CONCURRENT. Compétiteur qui poursuit une même chose qu'un

autre *A.* رقیب فی الطلب *P.* همخواه *T.* همطلب
|| Ils aspirent au même emploi, ils sont concurrents
Il a éloigné tout ses concurrents دفع
جملدهی اولنارکت جملدهی
رغبت وطلبده رقیب ایلدی Il ne peut souffrir de concurrent
اولناری جکدمز
همخواه و همطلبارکت کثرتی وار در

CONCUSSION. Vexation, action par laquelle un officier public
exige au-delà de ce qui lui est dû *A.* قهراویش *pl.* تهواش
تعدیات - تعدی - جور - مظالم *pl.* مظلمة - ظلم - محاشوش *pl.*
Manifeste concussion || ظلمکارلق *T.* ظلمکاری - ستم - بیداد *P.*
ارنگاب محاشوش Convaincre de concussion ظلم صیربح
Il a commis d'horribles concussionس
موجب نفار قلوب اولدجق محاشوش و مظالم جسدیده
تصدی ایلدی

CONCUSSIONNAIRE. Celui qui fait des concussionس *A.* ظالم
T. ظلمکار - ستمکار - بیدادگر *P.* جور - جاور - طلة *pl.*

CONDAMNABLE. Qui mérite d'être condamné *A.* واجب - مردود
شایان مردودیت - نا پسند *P.* مستحق المدودیت - المدودیت
- فعل مردود Maxime condamnable || بکنامیوب ائلدجق *T.*
Opinion condamnable شایان مردودیت اولدجق کار نا پسند
Il est condamnable dans sa conduite
حرکتی مردود ونا معقولدر - عمل وحرکتی واجب المدودیتدر

CONDAMNATION. Jugement par lequel on condamne *A.* حکم
بر *T.* بر فلان کس حکم گذاری *P.* حکم العقوبة - علیه
|| Il y a eu condamnation contre lui ایلدی
Prononcer condamnation علیه حکم جریان
علیه اعلان - بر کمسندکت علیه حکم ایتمکت
همان علیه حدینه حکم اولنمق
حکمکت ظهوری انتظارنده در

PASSER CONDAMNATION. C'est convenir qu'on a tort, qu'on mé-
rite d'être condamné *T.* بر کمسند حقیی اولمدیغنی تسلیم
بر کمسند مستحق - حقی اولمدیغنه مقر اولمق - ایتمکت
Subir sa condamnation, - حکم عقوبة اولمدیغنه مقر اولمق
علیهند C'est acquiescer à un jugement dont on pourrait appeler *T.*
علیهند - صدور ایدن حکم عقوبته اطهار رضا ایتمکت
جریان ایتمش حکم راضی اولمق

CONDAMNER. Donner un jugement contre quelqu'un *A.* اصدار

بر کسک *T.* بر فلان کس حکم گذرانیدن *P.* الحكم عليه
ارباب جنایتیدن *Condamner un criminel* || خلافتند حکم ایتمک
بر *Condamner à la mort* پریسند حکم ایتمک
نفسینی *au bannissement* کسندنک قتلنی حکم ایتمک
و صغ کورک اولنسنی حکم ایتمک *aux galères* حکم ایتمک

استهجان - استقباح *A.* Et blâmer, désapprouver, rejeter
|| *Il condamne* عیبلیق *T.* زوز کردن - طعنه زدن *P.* رد - طعن -
- جمیع افعالی استقباح ایدر *Je condamne cette opinion* بو
جمیع افعالی طعنه زن اولور
Je condamne ces vers مردود و مستهجن عد ایدرم - رایبی استهجان ایدرم
Se condamner soi-même بو ابیات مذموم مردود و مستهجن
Il ne faut pas le condamner sans l'entendre نفس ایتمک
استماع اولنمقسزین مظهر رد
On dit figur. و استقباح اولنمق روا دکلدر
ابطال *A.* ابطال *T.* بطال کردن *P.*

علیهند *T.* بر او حکم گشتند *P.* محکوم علیه *A.* *CONDAMNÉ.*
خلافتند حکم اولنمش - حکم جوریان ایتمش

CONDENSATION. Action par laquelle un corps est rendu plus
dense *A.* صیقیلیق *T.* جگالی *P.* تنگانی - ثخانت - کثافت
|| *La condensation de l'air* تنگانی هوا

T. تخمین - تکشیف *A.* *CONDENSER.* Rendre plus dense
Le chaud raréfie les corps, صیقیشدرمق *T.* جگال ساختن
اجسام حقه حرارت بادئی تخانیل و برودت *Il y a des machines avec lesquelles*
هوایی تکشیف ایده چک آلات وار در *on condense l'air*

جگالی *P.* تخمین - تکشیف - تنگانی *A.* *SE CONDENSER.*
صیقشوق *T.* پذیرفتن

T. جگالی پذیرفته *P.* متخمین - متگانی *A.* *CONDENSÉ.*
صیقشمش

pl. مساعدت - مساهلة *A.* *CONDESCENDANCE.* Complaisance
رضا کوسترمه *T.* ارزانسازی - مساعدت ندایی *P.* مساعدات
|| *Sage condescendance* جبانته مقرون مساهلت
Il faut de la condescendance dans le commerce du monde عاقلانه مساعدت
معشرت ناسده رسوم مساهلتد رعایت
Vous avez trop de condescendance pour lui آنک لازم حالند
حقنه مساعدتیبی افراط ایدرسک

CONDESCENDANT. Qui a de la condescendance *A.* مساهل

Caractère condescendant || معقول *T.* ارزانساز - مساعدتکار *P.*
طبع مساهلت الود

CONDESCENDRE. Se rendre aux sentimens de quelqu'un *A.*
P. تجویز المساعدة - ارادة الرخصة - تجویز المساهلة
Je ne puis رضا کوسترمک *T.* مساعدت نمودن - داشتن
مطلبیکه تجویز *à ce que vous souhaitez de moi* I ne condescendra
C'est une chose à quoi il ne condescendra
Il a condescendu à tout ce qu'on a voulu de lui کافه
مطالب اولان *On dit aussi, Con-*
descendre aux faiblesses, aux besoins de quelqu'un, pour dire,
accorder quelque chose à ses faiblesses, à ses besoins *T.* فلاکت
ضعف نفسند و حاجات ضروریسند تجویز مساعدت ایتمک
|| *Il faut quelquefois condescendre au goût de ses enfans*
مراجند بعضاً اراده مساعدت و رخصت ایتمک اقتضا ایدر
اراده مساهلت ایتمک اقتضا ایدر -

CONDISCIPLE. Compagnon d'étude *A.* سبقتاش *P.* رفیق الدرس
درس اورنای *T.*

CONDITION. La nature, l'état, et la qualité d'une chose *A.*
|| حال و شان *T.* حال *P.* شئون - شان - احوال *pl.* حال
La condition des choses humaines est d'être périssable امور دنیا
La condition des princes تابع زوال و فنا اولمق شانورنددر
حال *les oblige à plus de devoirs que les autres personnes* سلطنت
ملوک اوزربند سائر کساندن زیاده تحمیل باری
Cette marchandise n'a pas les conditions qu'elle doit avoir موجددر
Cela n'est pas de la condition requise *bu مالده* مطلوب اولان
بحال و شان *La condition est malheureuse dans les conjonctures où il*
se trouve *و دوجار اولدیغی عوارضه نظراً* حالیی دیگرگون
و پویشاندر

Et l'état d'un homme considéré par rapport à sa naissance
Être de grande condition, de condition relevée || حیثیت *A.*
de médiocre condition جلیل الحیثه اولمق
Il fait trop de dépense pour sa condition دنی الحیثه اولمق
حیثیتد کوره ایتمیکیی مصارف
Cela est au-dessus de sa condition جوقدر
On dit, Homme de condition, pour dire, de naissance ارباب حیثیتدن بر ادمدر

Il signifie aussi, la profession, l'état dont on est *A.* حرفت
P. حال *T.* کار و پیشه *P.*
 حاله کوره - هر کس حرفتند کوره کچنملو در

Il se prend aussi pour Domesticité *A.* خدمت *P.* نوکری
Mauvaise condition مطبوعه *Bonne condition* || خدمتکارلق *T.*
 خدمتده در condition Il est en condition ردتید
 خدمت آرامقده در condition

Il signifie aussi, clause *A.* شرط *P.* پیمان *T.*
 شرط *Rude condition* شرط ذافع *Condition avantageuse* || شرط
 شرط ثقیل *onéreuse* شرط ملایم *douce* شرط شدید - خشین
Condition آخر شرط - شرط گران - شرط طاقتشکن - الحمل
 شرط محال *impossible* لازملو شرط - شرط واجب *nécessaire*
 شروطی تجویز *Accorder des conditions* اجرایی ناممکن شرط -
 Ils se *Obtenir des conditions* ایتمک *Obtenir des conditions*
 شادلو شرط ایلد استیمان *à des conditions raisonnables*
 شروط معقولد ایلد استیمان *You lui imposez une condition bien dure*
 فلاند خیلی *C'est une condition sans laquelle*
 بو شرط اولمسد سندک انعقادی *le l'acte n'aurait pas été fait*
 Je vous ai accordé cela à telle condition ممکن دکل ایدی
 On dit, Je vous ai vendu cela sous condition, pour dire, qu'on le garantit سکا
 بو شیمی *Condition sine qua non*, pour dire, une condition dont rien ne peut dispenser *A.*
 والا فلا قبیلندن اولان شرط *T.* شرط ما لا بد

CONDITIONNÉ. Qui a les conditions requises *A.* منتظم بشروط
 شرطنجه اولان *T.* آنچه بر وفق شروط است *P.* المطلوبة
Des livres bien conditionnés || شروط لازمدهسی اوزره اولان
 شروط لازمدهلوی اوزره منتظم کتابلو

CONDITIONNEL. Qui porte de certaines clauses, moyennant les-
 quelles une chose se doit faire *A.* مشروط - مشتملین الشرط *P.*
 Cette promesse n'est pas pure et simple, elle est conditionnelle
 بو تعهد مشروطدر ساده وصاف *T.* شرطاو *P.* پیوسته شرط
 Notre contrat est conditionnel اولان *T.* دکلدر
 مقالده سندی شرطی متصمندر

CONDITIONNELLEMENT. À certaines conditions *A.* مشروطاً
 Je ne me suis obligé à cela *T.* با شرط *P.* بالشروط
 Il fut insti- *bu* مشروطاً متعهد اولدم *que* conditionnellement

مشروطاً وارث نصب اولندی *tué* héritier conditionnellement

CONDITIONNER. Donner à une chose les qualités requises *A.*
 نظاملق *T.* در سلک نظام پیوستن - پرداختن *P.* تنظیم
 بر قطعده سند تنظیم ایتمک *Conditionner un acte* ||

نظاملنمش *T.* پرداختن *P.* منتظم *A.* CONDITIONNÉ

CONDOLÉANCE. Compliment qui se fait pour témoigner la part
 qu'on prend à la douleur de quelqu'un *A.* تسلیه - تعزیه
 یاسلو آدمک خاطرینی سورمد *T.* پرسش حال ماتمخورده
 Nous avons été lui faire nos complimens de condoléance
 رسم *Lettre de condoléance* تعزیدی اجرا ایچون زیارتند واردق
 Pour adresser à quelqu'un un compliment de condoléance, on emploie ces phra-
 ses *T.* احسن الله عزاک - رزقک الله صبر الحسن *A.*
 باشکر صاغ اولسون - الله صبرلو ویرسون

CONDOR. Oiseau, le plus grand des volatiles *A.* رخ *P.* رتج

CONDUCTEUR. Celui qui conduit *A.* دلیل *P.* فایده - دلیل
 یولد - یول کوشترجی - قولانوز *T.* بدرقده - رهنما - رهبر *P.*
 Moïse était le conducteur du peuple de Dieu || کوتورجی

Conducteur de la jeunesse - دليل فطیعه مرشد اطفال *Conducteur de*
 سورینک - دليل فطیعه مرشد *du troupeau* *C'est un tel qui fait tout dans cette compagnie, c'est*
 le conducteur de la barque *C'est aussi un instrument de Chirurgie, V. Sonde.*

CONDUIRE. Mener, guider, faire aller *A.* دلالت - اسرا

قولانوزلق - کوتورمک *T.* رهبری کردن - روانیدن - برهیدن
 بر کسندید دلالت ایتمک *Conduire quelqu'un* || ایتمک
 اعمایه دلالت - اعمایه اسرا ایتمک *Conduire un aveugle*
 ابنای سبیل دلالت ایتمک *Conduire des voyageurs* ایتمک
 Il prit des guides qui le conduisirent *دلیللر تدارکیده سمت مقصوده اسرا اولندی*
 Il se dit aussi des animaux *A.* فیادت - سوق *P.* تسریب
 Conduire des chevaux *T.* راندن *P.* سوزمک - سورمک - یدمک
 Conduire un troupeau *T.* راندن *P.* سوزمک
 Et des choses manimées *T.* سوزمک *P.* سوزمک
 On dit par *Conduire des vivres* || سوزمک *T.* راندن *P.*
 ایتمک *des marchandises* ایتمک

extension, Conduire l'eau, pour dire, la faire aller par des canaux *A.* صوبی *T.* آبرو روانیدن *P.* اسالة الماء - اجرا الماء *A.* اقتشق *Et conduire une ligne, pour dire, la faire passer par différents points* خطی کز در رک جیزمک *Et conduire la main d'un écolier qui apprend à écrire* شاکردک *النی طوتوب کز درمک*

Il signifie aussi, avoir inspection sur un ouvrage A. نظارت *Conduire un bâtiment* ناظرلق ایتمک *T.* نظارت کردن *P.* حفر مترس خصوصند *بناید نظارت ایتمک* نظارت ایتمک

Il se dit aussi des choses morales et des ouvrages d'esprit *Conduire un dessein, une entreprise* بر کوند عزیمتک و مباشرت اولمدهجق *Il a bien conduit cette affaire* مصلحتک تدبیرینی ایتمک *بو مصلحتی حسن - بو مادهده کوزل تدبیر ایلدی* تدبیر ایله اداره ایلدی

On dit, Conduire quelque chose à sa perfection A. ابلاغ الی *بر مرتبه کمال رسانیدن P.* ایصال فی درجه الکمال - حد الکمال *T.* کمالند ایرشدرمک

P. اداره *A.* *Il signifie aussi, commander, régir, gouverner* *Conduire une armée* اداره ایتمک *T.* حکمرانی کردن - کار فرمایی کردن *Conduire une flotte* دونهماکت مدیر و حکمرانی اولمق *Moïse conduisit le peuple d'Israel* حضرت موسی قوم اسرائیل *Ce général sait bien conduire une armée* بو جنرالکت اداره عسکر خصوصنده وقوف نامی *Conduire l'avant-garde* جوخه جی عسکرینی اداره *Conduire des ouvriers* عمل ورنجبران اوزریند مدیر *Ce père conduit bien sa famille* بو پدر اهل بیتینی *Conduire un chariot* عربدینی اداره و اساره *Conduire quelqu'un dans ses affaires* بر کسندکت *Conduire un bateau* بر کسندکت *Conduire bien sa barque, c'est-à-dire, ses affaires* کشتی امور بنی عافلانده و مدبرانه اداره ایتمک

P. عمل - حرکت - سلوک *A.* *Il se conduit bien* حسن حرکت ایتمک *T.* سلوک کردن حرکتی مستحسن و پسندیده در - سلوک و حرکتی وار در *Cette femme s'est toujours bien conduite* بو خانوم هر حالده حسن سلوک ایله عمل و حرکت ایلدی

Conduire, signifie aussi, accompagner quelqu'un par honneur مصحوباً - ایصال بالمعیه - ایصال بالرفاقه *A.* برابر واروب *T.* همپایی کردن - با دم رسانیدن *P.* *Cet ambassadeur fut conduit à l'audience par un tel* ایلچی فلانده مصحوباً حضور پادشاهی بد ایصال اولندی *J'ai affaire en ces quartiers-là, je vous y conduirai* اول سمتلرده *Conduire un convoi* مصلحتهم اولمده سکا رفاقت ایدوب سوی مقصودکه قدر *Il avait peur de ses ennemis, il se fit conduire* ایدوهرم *Conduire un convoi* ایداسندن احتراً یا نند آملر استصحابیله محل مقصوده *Il est allé conduire une voiture d'argent* بر ایصال اولندی *Conduire un convoi* خزینه عربدسنی محلند ایصال ایچون معیتند کندی *Il se dit encore, de la raison et des passions personnifiées* *La raison le conduit* عقل و خرد دلیل و رهنماید *Ses passions le conduisent* نفسنه - رهنمای کار و عهلی امراض نفسانیدسیدر *Il se laisse conduire par son intérêt* اغراض مخصوصه سند - دلیل و مرشدی انجق غرض مخصوصیدر تبعیت ایله عمل و حرکت ایدر

CONDUIT. Tuyau, canal par lequel coule et passe quelque chose de fluide *A.* منفذ *pl.* مجاری *pl.* مجرای *Conduit de pierre ou de plomb* *T.* بول *Conduit d'une fontaine* *Faire un conduit* *Faire passer par un conduit* *Boucher un conduit* *Ces eaux se déchargent ou se portent par un tel conduit* *Les conduits de l'urine* *Il a les conduits bouchés* *Un tel médicament resserre, ouvre*

فلان دوا قبض ویاخود تلفتیج منافذی مؤدیبر
 pl. مذنب - مجاری الماء pl. مجرا الماء A. Conduit d'eau - مذانب
 - صویایی T. رهگذر آب P. سروب pl. سرب - مذانب
 کهریز P. قنوات pl. قنات - اردبه A. Conduit souterrain
 بر آلتی صویایی - لغملو صویایی T.

CONDUITE. Action de conduire, de mener, de guider quel-
 qu'un A. ایصال - دلالت P. رهنمایی - قولانوزلق T. رهبری - رهنمایی P. دلالت - ایصال
 - être chargé de la conduite d'un aveugle خدمتیلد متحمل
 بر اعدانک دلالتی خدمتیلد متحمل de la conduite d'un convoi
 بر جلیک ایصالند مأمور A. اوامق P. سوق - تسریب
 بر سورینک دلالتی La conduite d'un troupeau || کوئورمه T. راندن
 سورینک کوئورلدسی - سوق و تسریبی

On dit, qu'un tel est chargé de la conduite d'un ambassadeur,
 c'est-à-dire, qu'il est chargé de aller recevoir sur les frontières
 فلان کمند ایلمچینک مهادارلغی خدمتند مأمور در

Il se dit aussi, de la direction d'un ouvrage, d'un projet A.
 || ناظرلق T. نظارتکاری P. نظارت
 Prendre la conduite d'une entreprise مباشرت اولندجق بر
 صاحبده التزام نظارت بر ماده نکت
 Se charger de la conduite d'une affaire
 نظارتی در عهد ایتمک

A. إدارة - Il signifie aussi, commandement sur les peuples
 حکومتلک T. کارفرمایی - حکمرانی - فرمانفرمایی P. حکومت
 بر ملک
 Avoir la conduite d'une armée
 براردونک اداره سنی ایتمک
 de la conduite d'une paroisse
 بر محله نکت اداره سند مأمور اولمق

Et l'inspection qu'on a sur les mœurs, sur les actions de
 quelqu'un A. نظارت التربیب - نظارت التادیب
 Etre chargé de la conduite d'un jeune prince, d'un jeune seigneur
 یا بر کیارزاده نکت تربیب و تادیبی نظارتند مأمور اولمق
 بر نلاسک تربیدسی
 Ce jeune homme est sous ma conduite
 تحت نظارتند در

Et manière d'agir A. حرکت - سلوک P. هنجار
 - حسن سلوک و حرکت Bonne conduite || طاورانش T.
 sage - هنجار نا دیوار - شر حرکت mauvaise روش پسندیده

Conduite imprudente فاعده عقل
 équivoque ودرایته منافی سلوک و حرکت
 On ne comprend rien à sa conduite
 حرکت نا بجا
 Blâmer la conduite de
 بر کسی نکت سلوک و حرکتند بر شی
 quelque'un
 On ne peut rien trouver à redire à sa conduite
 سلوک و حرکتند طعنه زن لوم و تعییب اولمق -
 شائبه
 C'est à vous
 سلوک و حرکتند سز بوقدر - تعریضدن بر بدر
 à répondre de sa conduite
 آنک سلوک و حرکتی ایچون
 On dit qu'un
 homme a de la conduite, pour dire, qu'il a une conduite sage
 - سن مسئولک - سن جواب ویره جکسک
 et prudente A. مسواک مستحسن
 C'est un
 homme qui a de la conduite
 بر آدمدر
 P. السلوک
 Et qu'un homme n'a point de conduite
 مسواک مستعجن
 حسن سلوکی یوق بر آدمدر - صاحبی بر آدمدر

CONDYLE. Il se dit en général de toutes les éminences des
 articulations A. عجرة المفصل pl. عجر المفصل
 Les condyles du fémur
 عجرة عجره باشی T. پیوندگاه
 او عجه کیکنده کی بوغوم باشی - الحرقفد

CONDYLOME. V. Excroissance.

CÔNE. Pyramide ronde dont la base est un cercle A.
 صنوبری
 Les pains
 کلاهواری T. کلاهگونه P. مخروطی الشكل
 de sucre sont faits en cône
 شکر کلدسی مخروطی الشكلدر
 Cône droit, celui dont l'axe est perpendiculaire à la base A.
 Et cône oblique, celui dont l'axe est oblique
 مخروطی مستقیم
 A. مخروطی مخنی

CONFECTION. Composition faite de plusieurs drogues A.
 معجون
 Bonne confection chi-
 معجون || معجون T. نوشدارو P. معاجین pl.
 mique طیب کیمیای - معجون طیب کیمیای
 Confection d'hyacinthe
 قمرز معجونی جواهر معجونی
 d'alkermès
 Cette con-
 فایر معجون ترتیب ایتمک
 fection est composée de...
 بو معجون فلان و فلان شیلدن مرکبدر

En termes de Pratique, c'est l'action de composer un papier
 دوزمه T. پرداخت P. ترتیب - انشا A.
 travailler à la confection d'un papier terrier
 بر ارض نکت
 Après la
 دفتر خاندسنی ترتیب و انشاید مشغول اولمق
 confection de l'inventaire
 On dit aussi,
 دفتر نکت ترتیبند انکره

بر صو پولک La confection d'un canal, d'un bâtiment, d'un chemin
و بر بنانک و بر طریقک انشاسی

P. اتمام - تمامیت - ختام A. Il signifie aussi, achèvement
تماماً و کاملاً ختام بولسجید قدر - ختام اتم و اکامند قدر
Jusqu'à parfaite et entière confection

CONFÉDÉRATIF. Qui concerne une alliance entre des États A.
وابسته همپیمانسی P. متضمن المعاهدة - متضمن المجاهدة
معاهده بی متضمن Traité confédératif || عهدلشکد متعلق T.
بر قطعده عهدنامه

CONFÉDÉRATION. Ligue, alliance A. محالفه - مکافله - معاهدة
معاهده خیریت Confédération bonne ferme محالفه مستمر البقا
Se joindre, s'unir par confédération رابط شیرازه
Il y a confédération entre ces deux États بو ایکی ملکک بیننده رابط مکافات واردر
Renouveler une confédération تجدید ایتک
Entrer en confédération داتره معاهده و مکافله دخول ایتک
Ce prince était de la confédération فلان حکمدار حلقه معاهدین
Observer les articles d'une confédération ایچند داخل اولوردن ایدی
Il se dit aussi, des ligues que font entre eux les sujets mécontents d'un État A.
خلافگیرلو طاقمی T. گروه خلافگیران P. فرقة المخالفين
لیتوانیا La dernière confédération de l'armée de Lithuanie
اردوسی ایچنده مؤخرأ ظهور ایتمش فرقه مخالفین

se CONFÉDÉRER. Se liguier ensemble A. تحالف
با همدیگر عهد و پیمان - بهم پیمان بستن P. تکافل - تعاهد
بری برلریلد Ils se confédérèrent || عهدلشکد T. کردن
L'armée de Pologne se confédéra تحالف و تعاهد ایتشاردر
لد عسکری عموماً تحالف و تعاهد ایلدی

CONFÉDÉRÉ. A. همپیمان P. حلیف - معاهد - عقید - مکافل
بری - ملل مکافلین Les nations confédérées || عهدلشکد T.
برلریلد عهدلشکد ملل مکافلین

CONFÉRENCE. Comparaison. A. مقابله
La conférence des ordonnances, des coutumes نظاملرک و عادلرک
مقابله Conférence des temps بری برلریلد تطبیق و مقابله
متنلرک بری برلریلد مقابله des textes توارین و احیان
و تطبیقی

Et l'entretien que quelques personnes ont ensemble sur quel-
que affaire sérieuse A. مکالمه pl. مکالمات P. سرورا T. میباشمد
میانلر زده مکالمات Ils eurent de longues conférences ensemble
عقد مجلس Nouer une conférence موبنده گذران ایلدی
بر کسند ایتک Entrer en conférence avec quelqu'un مکالمه ایتک
La conférence fut assignée à un tel jour ایلد مکالمه مباشرت ایتک
Les conférences pour la paix معالحد مکالمه لری حدوده
مکالمه فسمع اولندی La conférence fut rompue داتره مکالمه لری
fut renouée مکالمه اعاده و تجدید اولندی Des conférences aca-
démiques مکالمات علمیة

CONFÉRER. Comparer deux choses ensemble A. مقابلة - تطبیق
بری بر یلد یوزلشدرمک T. رو برو کردن P.
Il signifie aussi, donner, accorder A. احسان - اعطا
Conférer des honneurs بخش ایتک - و برمک T. بخشیدن -
des dignités اعطای اسباب مجد و شرف ایتک احسان
Plus des grâces مراتب و درجات ایتک
les princes ont de grâces à conférer, plus ils sont puissants
ملوک و سلاطینک یدلر زده احسان اولند بیلجک الطافی
و انعامات هر نقدر افزون ایسد مرتبه فوئلری دخی اولقدر
On dit, Conférer des charges, des bénéfices T. متزاید اولور
احسان مناصب - توجید مناصب و زعامات ایتک
وزعامات

Il signifie aussi, parler ensemble sur quelque affaire A. مکالمه
L'affaire est importante, elle mérite que nous en conférions à loisir P. مذاکره
بو مصالحت امور مسمدین اولملمه وقت خالیده مذاکره اولنمسی
ایلاچدیار Les ambassadeurs confèrent sur la paix واجبدنددر
معالحدید داتره مکالمه ایتکده داتره

CONFÈREVE. Plante aquatique. T. صو سونکری
CONFESSER. Avouer, demeurer d'accord A. اقرار - اعتراف
Confesser la vérité اقرار ایتک T. اقرار نمودن - اقرار کردن P.
Il a confessé sa faute حقیقت حالی اقرار ایتک
جرمنی اقرار ایلدی son crime خطائنی اعتراف ایلدی
On l'a appliqué à la question, il n'a rien confessé اذیتده و برلش
Il confesse qu'il est vaincu ایکن هیچ بر شی اقرار ایتماشدر
Je soussigné reconnais et confesse avoir... مسطور الامضایم قبول و اقرار
بنکد ذیل ورقده مسطور الامضایم قبول و اقرار

حق یبذند اولمذیغنی اقرار ایدر مک
On dit figur., qu'un homme confesse la dette, pour dire, qu'il confesse qu'il a tort اقرار ایدر
On dit, Confesser Jésus-Christ ou la Foi de Jésus-Christ, pour dire, avouer que l'on est chrétien عیسی اقرار دین
Il signifie aussi, declarer ses péchés soit au prêtre, soit à Dieu P. اعتراف الذنوب A. ایتمک
صوچار ی اقرار ایتمک

اقرار اولنمش T. اقرار کرده P. معترف - مقتر A. CONFESSE.
اقرار CONFESSION. Aveu. V. Confesser || Confession sincère اقرار ساده دلاند اقرار
Confession ingénue اقرار خالص - صادق جبراً تحصیل اولنمش
extorquée کرباً اقرار Confession forcée اقرار La confession d'un criminel اقرار
Confession de Foi اقرار دین

اعتماد داری P. وثوق - اعتماد A. CONFIANCE. Espérance ferme
بر کمسندید اعتماد A. ایتنانه T. Avoir confiance en quelqu'un ایتنانه T.
Ferme confiance اعتماد عظیم - اعتماد نام Grande confiance ایتنک
اعتماد - اعتماد کلی extrême امید واثق - اعتماد قوی ایتنک
لطف حضرت باری یه Mettre sa confiance en Dieu مغرط
Aveugle confiance اعتماد بلاعت آلود Sotte confiance معتد اولمق
Mettre confiance باطل Vaine confiance علی العمیا اعتماد
کثرت مالند اعتماد واغترار Mettre sa confiance dans les richesses
نفسند اعتماد en soi-même ایتنک Mettre sa confiance en soi-même
واغترار ایتنک

Et l'assurance que l'on prend sur la probité de quelqu'un A.
بر کمسندید ایتنک T. Prendre confiance en quelqu'un ایتنک T.
امیت ایل سویمک Lui parler avec confiance ایتنک ایتنک
Il a abusé de la confiance qu'on avait en lui حقند ارزانی
On dit qu'un homme a la confiance du Roi در اعتماد شاهان
Et donner sa confiance à quelqu'un ایتنک
پادشاهیده مطهر اعتماد و ایتنک
بر کمسندید ایتنک - ایتنک ایتنک
Et placer mal sa confiance و معتد عذ ایتنک
معتد ایلد - معتد A. Homme de confiance - ایتنک ایتنک
C'est son homme de confiance و معتد آدم T. مردم اعتمادی P. موتمن - ایتنک
Envoyer une personne de confiance بر مصلحتی
Faire parler de quelque affaire par une personne de confiance
موتمن بر آدم معرفتیل مذاکره ایتنک

Il se prend aussi pour une liberté honnête qu'on prend en
certaines occasions A. عدم المحاباة - عدم الاحتراز
بر Aborder quelqu'un avec confiance T. محابایی
کمسندنک یانند بی محابا وارمق

امیت - وثاقت القلب A. Et pour Sécurité, hardiesse
استراخی دل P. قوت القلب - ایتنک Parler au public avec une grande confiance
ایلد وثاقت قلب ایلد
Aller au combat avec confiance ایتنک
Se présenter au péril avec confiance ایلد سفره کتمک
موقع تهلک و خطر قوت قلب ایلد عرض نفس ایتنک
T. خود بینی P. عجب النفس A. Et pour Présomption
عجب نفس ایلد آلوده بر آدمدر

قولای T. سهل الاتیان A. CONFIAINT. Disposé à la confiance
خود بین P. معجب A. Et présomptueux - امیت ایدر
کندوبی بکنمش

P. علی طریق السحریة A. CONFIDEMENT. En confidence
بو Je vous dis cela confidemment || کیزلو اولدرق T. محرمانه
کلامی سکا محرمانه سویمارم

CONFIDENCE. La part qu'on donne ou qu'on reçoit d'un se-
cret A. سزداشلق T. رازداری - همرازی P. محرمت
بر کمسندید تجویز à quelqu'un confidence de quelque chose
بر مادهده بر کمسندید محرم راز ایتنک - محرمت ایتنک
سزینی بکا اعتماد ایلدی Il m'a fait confidence de son secret
Entrer dans la confidence de quelqu'un سزیند محرم ایلدی -
Parler en confidence دائره محرمیتند رخصت حلول بولمق
Mettre en confidence محرمات صحبت ایتنک
Faire une fausse confidence محرمات معامله ایتنک - مذاکره ایتنک
confidence à quelqu'un, pour dire, lui dire en secret quelque
chose de faux, pour le tromper A. حیلته محرمت
حیلدلو سز ایتنک T. مکر آلود

CONFIDENT. Celui à qui on confie ses plus secrètes pensées
سزداش T. محرم راز - همداستان - همراز P. محرم الاسرار A.
Il était le confident de محرم اسرار ایدر
Il fut trahi فسادک بستون محرمی ایلدی
کندو محرم اسراری طرفندن غمز و خیانتند
محفوظ اللسان بر محرم Confident discret دوجار اولدی

CONFIDENTIEL. Tout ce qui se dit ou s'écrit en confidence.

Il est opposé à Officiel *A.* محرمانه *P.* متضمن الحصرية -
محرمة سياقند *T.* بر وجه محرمیت - بسياق محرمیت
|| Entretien confidentiel محرمانه اعلان محرمیت
Let- tre confidentielle محرمة سياقند محرر بر قطعه مکتوب
محرمانه يارزش مکتوب -

CONFIDENTIELLEMENT. *V.* Confidemment || Cela m'a été dit
confidentiellement et non pas officiellement دکل رسماً
بوماده رسماً دکل بروجده محرمیت افاده - محرمانه اولدق بکا
افاده اولندی اولندی

CONFIER. Commettre quelque chose à la fidélité ou au soin
de quelqu'un *A.* ايداع علی - تفویض علی طریق الامانة
بر وجه امانت - امانت کردن *P.* اعتماد - وجه الامانة
|| Confier un dépôt à quelqu'un ايداع امانت ايتمک
ويعيدى بر کمسندک يدا امانتند تفویض ايتمک
سرى بر دوستد امانت ايتمک Confier un secret à un ami
Je vous ai confié ce que j'avais de plus précieux et de plus
cheri عنده زباده عزيز وگوانقدر اولان شيارکت جملدسنی
Le Roi lui a confié l'administration des Finances ايداع امانتک
دفتردارلق خدمتی جانب پادشاهيدن Confier le gouvernement d'une
province à un tel ايداع امانتک فلانک يدا امانتند
شهرزاده نکت امر تأديب و تربيدسنی Confier l'éducation d'un jeune prince
à un sage gouverneur - عاقل ودانا بر لالانک کت امانتند
تفویض ايتمک عهده امانتند احواله فلعق

SE CONFIER. S'assurer, prendre confiance *A.* ربط القلب
Je me confie || کوکل باعلاق *T.* دل بستن *P.* توفيق القلب
en la Providence de Dieu تقدير رتانی يدا ربط قلب ايدارم
Il s'est confié en ses amis دوستلير يدا ربط قلب ايلدی
فوتند نوبق قلب - کندو فوتند ربط قلب ايلدی ايلدی

CONFIGURATION. Forme extérieure *A.* شکل *pl.* اشكال *P.*
|| La différente configuration des corps ايداع امانتک
اشكال مختلفه La diverse configuration des parties
اجزائک اشكال گوناگونی

CONFIGURER. Figurer l'ensemble *A.* تشکيل *P.* همکل بستن
فيللقنمق *T.*

CONFIGURÉ. *A.* متشکل *P.* همکل بسته - پیکر يافته

فيللقنمق *T.* شکل پذيرفتد

CONFINER. Toucher aux confins d'un pays, d'une terre *A.*
سنوردش اولمق *T.* هممرز بودن *P.* محاذة - موارفة - متاخمة
فرانسد ممالکى اسپانيا La France confine avec l'Espagne
بو Ces terres confinent à la forêt در اراعى اورمان ايلد
همحدود در

Et reléguer. *A.* نفى *T.* || On l'a confiné dans une île
منقياً جزيره بند اولدی On l'a confiné dans un monastère
منقياً مناستر بند اولدی

SE CONFINER dans une province, dans une solitude, pour dire,
کندو ولايتنده ويا خود بر محل s'y retirer volontairement
وحدت وانزواده اختيار محصوريت ايتمک

CONFINÉ. *A.* متاخم *P.* هممرز *M.* موارف - متاخم

CONFINS. Les limites, les extrémités d'un pays *A.* *pl.* نخوم
سنور *T.* سر زمين - سرز *P.* ارف *pl.* حدود *pl.*

CONFIRE. Faire cuire des fruits, des fleurs dans du sucre
ou dans quelque autre liqueur *A.* تربيدن *P.* تربيدن
شکرو عسل ايجنده Confire au sucre, au miel || تربيدلتمک
طوز و سرکد ايجنده Confire au sel et au vinaigre تربيدلتمک
تربيدلتمک

CONFIT. *A.* تربيدلتمش *T.* پوروده *P.* مربوب *M.* || On dit de
certains fruits, qu'ils sont confits sur l'arbre, quand ils sont
پشکين - پشمش *T.* پخته *P.* نصج *A.* extrêmement mûrs

CONFIRMATIF. Ce qui confirme *A.* مؤکد *P.* استوارساز *T.*
|| L'arrêt confirmatif de la sentence پکشدريجی - قويلشدریجی
Lettres patentes confirmatives d'un privilège احسان اولان امتيازاتک
ناکيدینى حاوی برات

CONFIRMATION. Ce qui rend une chose ferme et stable *A.*
قوياشدرمه *T.* استوارسازی *P.* تأکيد - استحکام - استقرار
|| La confirmation d'une sentence, d'un arrêt پکشدريجی
Obtenir des lettres de confirmation ايداع امانتک
Confirmation des prérogatives, des privilèges ايداع امانتک
استواراتک استحکامی

Il se dit aussi, d'une nouvelle qui avait déjà été débütée pour
vraie *A.* کرجکلند *T.* تحقق پذیری *P.* تحقيق - تصديق
بر قرات Pour plus grande confirmation تصديق تام

دخی مدار تصدیق اولمق ایچون La confirmation d'une nouvelle
On m'a dit وعدت تصدیقی d'une promesse بر خبرت تصدیقی
بکا بویلد بر endroit بر confirmation de tel
شئ سویلدیاسر فلان طرفدن تصدیقی دخی کلدی
کلان اولاق اول خبرت confirmation
تصدیقی On en attend la confirmation
تصدیقی کتوردی
Cela a besoin de confirmation,
بو خبر تحقیقده محتاجدر مقرر درلو
merite confirmation

En termes de Rhetorique, Confirmation, est cette partie du
discours oratoire qui suit la narration A. اثبات

CONFIRMER. Rendre plus ferme A. تأیید
ایجاب الاستحکام - تأیید A. استوار کردن P. تقریباً -
پکشد درمک - قویله شد درمک T. استوار کردن P. تقریباً -
Cela m'a fort confirmé dans mon opinion
بو کیفیت اعتقادمی
اعتقادسد بغایت مدار استحکام - بغایت تأیید ایلدی
بو کرامتک ظهوری Ce miracle le confirma dans la Foi اولدی
Il fut confirmé ایمانده موجب تقویت واستحکام اولمشدر
dans son dessein par une telle rencontre, par l'exhortation d'un
فلان مصلحتک تصادفده مبنی وفلان کسمک الحاح tel
Et apporter وایراند مبنی عزم ویتنی تقویتدر اولمشدر
de nouvelles raisons, de nouvelles preuves, pour appuyer une
proposition || Il a confirmé cette vérité par de grandes autorités
حقیقت حالیه اشهادات قویله ایلد تأیید ایلدی

Il se dit aussi en parlant des privilèges et concessions, que les
princes continuent à leurs sujets par de nouvelles lettres A.
مقرر ساختن - باقی کردن P. تقریباً - کما کان ابقا - ابقا
|| اولدیغی کبی ابقا ایتمک - اولدیغی کبی برافتمق T.
Le Pape a confirmé les privilèges de ces religieux
رهم پاپاسی
بو وهبانک کافده حقوق وامتیاراتسی کما کان ابقا ایلدی

Il signifie aussi, donner des assurances nouvelles d'une chose
qui avait déjà été débattue pour vraie A. تصدیق - تصدیق
تحقیق || J'avais کرجکلندرمک T. محقق نمودن - راست نمودن P.
فلان شئى
F'ai reçu une lettre qui me confirme cette nouvelle
بو خبرت تصدیق
On nous avait écrit telle chose,
بویلد بر شئى تحریر ایتمشدر
mais cela ne se confirme pas
ایفحق تحقیق - ایلدی ایفحق رهین تصدیق اولمشدر
ایتمده

استواری پذیرفتن P. کسب الاستحکام A. SE CONFIRMER.
تحقیق P. تحقیق A. قویله شد T. استحکام پذیرفتن -
|| Je me confirme dans cette résolution
کرجکلندرمک T. پذیرفتن
Cette nouvelle
بو عزم ویتنی کسب استحکام ایتکده در
تصدیق - بو خبر کسب تحقیق ایتمیر
ne se confirme pas
اولمشدر

قویله شد T. استواری یافت P. مستحکم - مقرر A. CONFIRMÉ.
تصدیق یافت - تحقیق یافت P. رهین تصدیق - صدق A.
کرجکلندرمک T. بمرتبه تصدیق رسیده

- مستحق ضبط A. CONFISCABLE. Qui peut être confisqué
T. شایان مصادره P. مستحق الاستدما - مستحق المصادرة
|| Toute marchandise de contrebande est con-
مصادره یید کرجکلندرمک T. مصادره یید کرجکلندرمک
fiscable
در قاجقون مال مستحق ضبط ومصادره در

CONFISCATION. Action de confisquer A. مصادرات pl.
مصادره T. ضبط المال عن جانب میری - استدما -
|| Le bannissement perpétuel et la condamnation à
میریدن T. ضبط المال عن جانب میری - استدما -
mort emportaient la confiscation des biens
نفی ابدی وترتیب
A peine de con-
جزا حکمی مصادره اموالی مستازم ایلدی
fiscation des exemplaires contrefaits
ساخته نسخدرمک جانب
Les pays où la confiscation a lieu
میریدن ضبطی انذار ایلد
مصادره نک - ضبط اموالک عادتیه جاری اولدیغی مملکتلر

CONFISEUR. Celui qui confit des fruits ou autres choses avec
du sucre A. مربب المربیات P. رنچالگر T. رنچالچی
لچرچی

CONFISQUER. Adjurer au fisc pour cause de crime A. مصادره
|| On a confisqué
ضبط المال عن جانب میری - استدما -
tous ses biens
کافده اموالی جانب میریدن ضبط اولدی
On confisque les marchandises de contrebande
قاجقون مالی
Confisquer corps et biens
مال میریدن ضبط اولمشدر
Mall et biens
میریدن ضبط اولمشدر
اولمشدر

CONFISQUÉ. A. مصادره T. مستدما - مضبوط عن جانب میری
|| Biens. confisqués
جانب میریدن ضبط اولمشدر - اولمشدر
مصادره اولمشدر اموال

CONFITURE. Fruits confits au sucre ou au miel A. مربب
Un pot || لچر T. پرورده - پرورش - رنچال P. مربیات
بو دستیه لچر

CONFITURIER. Celui qui vend des confitures A. بایع المربیات

لچرجی T. ریچال فروش P.

تأجج - اشتجاج A. CONFLAGRATION. Embrasement général

La conflagration d'une planète || علولند - طوتشمه T. آتش افروزی P. du globe terrestre کواکب سیاره‌دن برسمنک. تأججی کره ارضک تأججی

CONFLIT. Choc, combat A. مضاربة - مقارعة - مصادمة P.

Rude conflit || جارپشده - طوقشده - فاقشده T. بهسم زدگی اهراق دمایمی مؤدی اولمش مصادمه شدیده sanglant مقارعه شدیده Il se dit figur., des contestations entre diverses juridictions sur le droit de juger une affaire T. حق استحقاق قضا و حکومته متعلق - رویت دعوایه دائر معارضه معارضه

CONFLUENT. L'endroit où se joignent deux rivières A. ملتقا

ایکی T. آمیزشگاه دو رود P. مجمع النهرین - النهرین Cette ville est bâtie sur le confluent de deux rivières || ایروانک قوشدقلری بو بلده ملتقای نهرین اوزرنده بنا اولنشدر

CONFONDRE. Mêler plusieurs choses ensemble A. تخیل -

فارش مورش ایتمک - قارشدرمق T. آمیزیدن P. تشویش وقت Dans le chaos, tous les éléments étaient confondus || Et ne pas faire distinction entre des personnes et des choses différentes A. قارشدرمق T. با هم آمیختن P. تخیل - تلبیس A. مجرم Il ne faut pas confondre l'innocent avec le coupable || گناهکاران - ایله بیگناهک تلبیس و تخیلی جائز دکلدر ایله بیگناهی قارشدرمق روا دکلدر

Et convaincre en causant de la honte, réduire à n'avoir rien

à répondre A. ایراث المدعوشیه - ایراث البیت - تبیت P. حبط - چاپقلندرمق T. آیزیدن - آیدن - فقواره کردن P. اشتند Voilà un raisonnement propre à le confondre || فلاند ایراث بیت ومدعوشیت ایده جک بر برهان قوی بوشاعدک اخباری موقع Cette déposition a confondu l'accusé متهم - تبیت اولان کشی بی مبیوت ومدعوش ایلدی اولان کشی بی حبط ایتدردی

Et mettre en désordre A. شذر مذر تنفریق

تشویش - اخلال - شذر مذر تنفریق A. شذریدن P. || طارطغان ایتمک T. تار و مار کردن - شوریدن P. جناب حق اهل ضرر ونحوئک Dieu se plaît à confondre

les vains projets des hommes باری تعالی حضرنلری بنی آدمک مطالعات باطلدلرینی تار و مار اینمک عادت الیهیدسیدر

Il se dit aussi en termes de civilité, pour se défendre de quelque louange excessive A. تخجیل P. ایجاب الخجالة - Vos louanges me confondent || اوئاندرمق T. شرمندگی بخشیدن Ce que vous me dites là me confond

Se confondre. Se troubler, s'embrouiller A. پربشان - بمپریشانی ذهن افتادن P. تشتت الخاطر - Ces détails sont fort embarrassés de circonstances, on s'y confond || عقل شاشمق T. خاطر شدن بو تفصیلات نیچه نیچه اولدیغند نظراً تشتت خاطری عرض Il est un peu confondu dans son raisonnement ایلدیکی مطالعه عقلیده نوعاً آثار پربشانی خاطری نمایادر

CONFONDRE. A. میبوت - مدهوش - متشتت A. طارطغان T. تار و مار P. شذر مذر A. حبط اولمش شوریده خاطر - پربشان خاطر P. مختلط الذهن - الخاطر T. شاشم - شاشمش

CONFORMATION. Manière dont un corps organisé est formé A.

La conformation des parties d'un corps ترکیب یافتگی P. تراکیب pl. ترکیب des organes ترکیبی Cette maladie vient d'un vice de conformation || بو عالتک سبب ومنشاتی ترکیب بدنک بر نوع قصور On appelle, Vice de conformation dans un animal, ce qu'il y a de défectueux dans la disposition des parties ترکیب بدنک سقامتی T.

CONFORME. Qui a la même forme, qui est semblable A.

T. همتا - یکرنگ - همرنگ - هسان P. مطابق - موافق || Ces écritures sont conformes بو خطلر بری بریند La copie est conforme à l'original مطابقدر مزاجی سنک Son humeur est conforme à la vôtre مطابقدر حرفتند Mener une vie conforme à sa profession موافقدر Son habit n'est pas conforme کسوتی - کسوتی حرفتند موافق دکلدر کسوتی حرفتند جسیان دکلدر sa doctrine موافقدر

CONFORMEMENT. D'une manière conforme A. موافق T. بسان P. علی طبق

اوزره || Il faut procéder conformément à une telle déclaration
فلان بیاننامدنک مضمونی و فتنجه عمل و حرکت اولنق
وفقی حال و شانی اوزره || Vivre conformément à son état لازمد
کچنک

همساز P. تطبیق - توفیق A. CONFORMER. Rendre conforme
Conformer sa vie, || اویدرمق T. موافق ساخته - کردن
سلوک و رفتار و اعمال ses actions à la doctrine de l'Évangile
Conformer ses sentimens à ceux du prince و فعالنی احکام انجیل شربفد تطبیق ایتمک
کند و خواطر و افکار بنی پادشاهت
Se conformer à la volonté de Dieu اراده‌سند توفیق ایلمک
اراده ربانیدید موافقت ایتمک

T. همسازی نمودن P. اتباع - توافق A. SE CONFORMER.
Se conformer aux inclinations, aux façons de vivre || اویدمق
بر کسندنک رغبات طبیعیدسند و اتباع تعیش
و زندگانیسند توافق ایتمک

توفیق‌کرده - همسان گشته P. مطابق - موافق A. CONFORMÉ.
Il se dit aussi, en parlant de la manière dont les
parties d'un corps organisé sont disposées entre elles || Un corps
bien conformé بدن متوافق الشریکب mal conformé
مختل الشریکب

CONFORMITÉ. Rapport qu'il y a entre les choses qui sont
conformes A. هم‌رنگی P. مشاکلت - مطابقت - موافقت
Conformité d'inclinations || اویدونلق T. همسانی - همتایی - یک
گونگی
مطابقت حمایر de sentimens موافقت مشرب
Conformité d'humours موافقت عقل d'esprit موافقت امزج
Conformité de traités عہدناملرک مطابقتی
On dit, La conformité à la volonté de Dieu, pour dire, la soumission de sa
propre volonté à celle de Dieu اراده صمدانیدید موافقت
Eu conformité. Conformément. V. ce mot. - تبعیت - مطاوعت

قوت T. توان آور P. مقوی A. CONFORTATIF. Qui fortifie
دوای مقوی Remède confortatif || کوچ کتورنجی - ویرنجی
قوت ویرنجی علاج - داروی مقوی -

توان P. اقتوا - تقوی A. CONFORTATION. Corroboration
Un estomac affaibli a besoin de confortation || قوتلندم T. پذیر
Cela حال ضعف او و تراش بر معده افتواید محتاجدر
اقتوای اعصابمد مدار
est bon pour la confortation des nerfs اعصابک تقویتسند مدار در - اولور بر شیدر
اغتواک تقویت

توانایی P. ایوان القوة - تقویت A. CONFORTER. Fortifier

قوت ویرمک - قوتلندرمک T. توانایی افزودن - بخشیدن
تقویت معده - معده‌بد قوت ویرور || Cela conforte l'estomac
دماغه موجب - تقویت دماغ ایدر || confort le cerveau ایدر
تقویت اولور

ایجاب القوة القلب - تقویت القلب A. Et encourager
یورکد قوت - یورکلندرمک T. توانایی دل بخشیدن P. ویرمک

قوتلنمش T. تقویت یافتند P. مقوی A. CONFORTÉ.

CONFRATERNITÉ. Relation qui existe entre des confrères A.
|| En considération de la confraternité اعتباراً مواخات
میانده اولان رابطه مواخات

CONFRÈRE. Un de ceux qui font partie d'un même corps,
بولدداش T. همپا P. رفقا pl. رفیق A. d'une même compagnie

CONFRONTATION. Action de confronter des personnes les unes
پوزلشدرمد T. رو برویی P. مصاحبة - مواجبة A. aux autres
|| Confrontation de témoins مواجبدسی شاهدلرک بری
- Et l'examen qu'on fait de deux écritures ou de différents pas-
sages, en les comparant A. تطبیق P. مقابلة - تطبیق

La confrontation des écritures || بری بریامد فارشولمد T.
Par la confrontation des passages, il vérifia que . . .
بازولرک تطبیقی
عبارلری بری برلریلد لدی المقابلة تحققی . . .
لدی التطبیق - ایلدیکد

CONFRONTER. Présenter une personne ou une chose vis-à-vis
پوزلشدرمد T. رو برو کردن P. مواجبة - تواجد A. d'une autre
شاهدلری || Confronter les témoins à l'accusé
Dès que les témoins lui eurent été
confrontés عقیبندده
شاهدلر فلان ایلد یوز یوزه کتورلدیکی
ایکی کشی بی بری برلریلد مواجبد
Confronter deux personnes مواجبد
ایتمک

تقابل - تطبیق A. Et conférer une chose avec une autre
بری بریلد فارشولیوب تطبیق ایتمک T. همرو کردن P.
ایکی قماش بری || Confronter deux étoiles l'une avec l'autre
Confronter la copie à l'original
Confronter deux personnes مواجبد
ایتمک
تطبیق ایتمک

مختلط A. CONFUS. Confondu l'un avec l'autre, brouillé
فارشق - فارش مورش T. شوربدده P. متماوش - مشوش
|| Le chaos n'était qu'un assemblage confus des élémens
هیولا

عسکر ضابطانند خدمتدن چکمک اجازتنی وبرمک
Des officiers qui sont par-
tis de l'armée sans congé ایتش
ایلچی L'ambassadeur a demandé un congé عسکر ضابطانی
Et la permission خدمتدن فراغ اذنی استدعا ایلدی
qu'on donne à un domestique de s'absenter pour quelque temps
Il a demandé congé اذن الغیبة - رخصت الغیبة A.
بر قاج کون غیبت ایتک - مایعیتدن زیاده اولور
ایچون مخدومدن رخصت استدی

Il se dit aussi, en parlant d'un domestique qui demande à se
retirer tout-à-fait A. الخدمة عن P. مفارقت از
Un domestique qui demande
son congé خدمتدن ایلرلسمسی استدعا ایلدن خدمتکار
بدر کردن P. طرد A. مخدومی
Son maître lui a donné son congé قوضهق T.
طرد ایلدی

DONNER À QUELQU'UN CONGÉ, se dit, pour déclarer à quelqu'un
qu'il doit se retirer, se désister de quelque chose T. جواب رد
Il allait librement dans cette maison, mais
depuis peu on lui a donné son congé بو خاندیمه عهد قریبدنبرو
بی تکلف آمد شد ایدر ایدی انجیق جواب رد ایلد دفع اولندی
Il cherchait sa fille en mariage,
mais on lui a donné son congé فلان قزک نکاحنه عرض
خواهش وطلب ایدر ایدی انجیق بو دفعه جواب رد
Et prendre congé, prendre son congé,
lorsqu'une personne se désiste d'elle-même, abandonne la partie
J'ai pris mon congé, sans attendre qu'on me le donnât P. کف الید - فراغت A.
Prendre congé ایتدرلمکدن ایسه خود بخود فارغ اولدم
signifie aussi, aller, avant que de partir, saluer les personnes à
qui on doit du respect A. وداع - وداع P. ایتدک T. بدرود کردن - کردن
سخره متهیی Il a déjà pris congé du Roi
عزیمت اولمغلده حضور شاهانده ایفای رسم وداع ایلدی
ایلچی وداع ملاقاتنی ایتدی

CONGÉDIER. Renvoyer. V. Congé.

CONGÉLATION. L'action par laquelle le froid durcit les li-

La congélation de
l'eau est plus ou moins prompte, suivant le degré du froid
Congélation ما مرتبه برودته کوره گاه عاجل گاه بطی اولور
Et l'état où sont les liqueurs
congelées A. حال الجود P. جمود کلی - جمود تام
T. باغلمد حال افسردگی P. حال الجود A. بوز باغلمد -
L'eau est plus dilatée dans sa congélation que
dans sa fluidité حال جمودنده حال مانک انبساطی
Il se dit aussi, de certains corps
fluides qui viennent de se durcir par quelque cause que ce soit
T. باغلمش افسرده P. مجمدات pl. مجمد A.
Il y a dans cette grotte de très-belles congélations
بو مغاره ایچنده بغایت لطیف مجمدات وار در

Durcir par le froid A. تجمید P. افسردن
Le grand froid congèle l'eau طوکدرمق
Figur. Coaguler A. انخار P. ترویب - تجمید ایدر
Il y a des poisons qui congèlent le
sang دمی انخار ایدر بعض سمومات وار در

افسردن P. انجماد A. SE CONGELER.
T. طوکمق افسردن P. قویولنمق سختی پذیرفتن P.
T. منجمد P. افسرده A. CONGÉLÉ.
قویولنمش T. انیس

Il se dit des muscles qui concourent à un même
mouvement A. pl. عضلات متوافق العمل
Et en Botanique, برکده ایشلیان بالق اتلری T. هم عمل
des plantes qui sont de même genre A. نباتات مجانسه
بر صویده اولان اولنقلار T. گیاههای همجنس

AMAS d'humeurs qui se fait dans quelque partie
solide du corps A. تراکم الاخلاط - تکثف الاخلاط
اخلاطک بریره - اخلاطک طویانمسی T. T. شدن کشا
La congestion diffère de la fluxion, en ce que celle-ci
se fait plus promptement et avec inflammation
فزلدنک سریعاً وبالاتهات ظهورینه مبنی تراکم اخلاط ایلد فرقی وار در

Réunion de plusieurs preuves entassées les
unes sur les autres A. تراکم البراهین
برهانارک پییعدرلمسی T.

Il se dit de plusieurs glandes réunies qui n'en
font qu'une A. جتماع الغدد P. یکجسم شده
طوب اولمش بزر

ture sa perte سوبلد کلموی فلان خبردن تلف اولدجغنی
طبيب Le medecin ne fait souvent que conjecturer تزکن ایدرم
Ce que je conjecture de là, c'est que تخمین ایلد عمل ایدر
بوندن شوو جبهله طن تخمین ایدرمکه
CONJECTURE. A. گمانیده - انگاریده P. مظنون - مزکون
اورانلمش T. تخمینکرده

CONJOINDRE. Joindre ensemble par mariage A. تزویج
T. بشکاح پیوستن - بهم جفت کردن P. عقد النکاح
نکاح Conjoindre par mariage || برلشددرمک - نکاحلشددرمک
Il ne faut pas que l'homme sépare ce que
الله تعالینک عقد ایلدیکنی بنی آدم حل
Dieu a conjoint وتفریق اینتک جائز دکدر
Conjoint. A. بهم جفت کرده P. مزاج - معقود بالنکاح
نکاح ایلد باغلندمش - برلشمش - نکاحلو T. بشکاح پیوسته
En termes de Pratique, il se prend aussi comme substantif,
زن وشوی P. ازواج A. pl. و signifié, le mari et la femme
L'un des conjoints || قوجده قاری T. زوجینک بری

CONJOINTEMENT. Ensemble A. بیله T. برابر P. بالمعیه - معاً
بوخصرعهده Agissons conjointement en cette affaire || بیلهجده -
بالمعیه عمل وحرکت ایدهلم
CONJONCTIF. Terme de Grammaire. Qui sert à unir A. ادات
ادات الوصل - عاطفه - العطف

CONJUNCTION. Union. Il se dit en parlant de l'homme et de
نکاحلشد - جفتلشد T. دم جفتساری P. مزاجت A. ل'homme et de la femme
مزاجت بالنکاح || Conjunction par mariage
En termes d'Astronomie, on dit, Conjunction de deux planètes
Saturne || بریره فاششد T. بهم رسی P. اقتران - قران A.
زحل ایلد زهره قرانده ایدی
La conjonction du Soleil et de Mercure شمس ایلد عطاردک
قران قمر La conjonction de la Lune اقترانی

CONJOINTEMENT. Ensemble A. بیله T. برابر P. بالمعیه - معاً
بوخصرعهده Agissons conjointement en cette affaire || بیلهجده -
بالمعیه عمل وحرکت ایدهلم

CONJONCTIF. Terme de Grammaire. Qui sert à unir A. ادات
ادات الوصل - عاطفه - العطف

CONJUNCTION. Union. Il se dit en parlant de l'homme et de
نکاحلشد - جفتلشد T. دم جفتساری P. مزاجت A. ل'homme et de la femme
مزاجت بالنکاح || Conjunction par mariage
En termes d'Astronomie, on dit, Conjunction de deux planètes
Saturne || بریره فاششد T. بهم رسی P. اقتران - قران A.
زحل ایلد زهره قرانده ایدی
La conjonction du Soleil et de Mercure شمس ایلد عطاردک
قران قمر La conjonction de la Lune اقترانی

CONJONCTION. Union. Il se dit en parlant de l'homme et de
نکاحلشد - جفتلشد T. دم جفتساری P. مزاجت A. ل'homme et de la femme
مزاجت بالنکاح || Conjunction par mariage
En termes d'Astronomie, on dit, Conjunction de deux planètes
Saturne || بریره فاششد T. بهم رسی P. اقتران - قران A.
زحل ایلد زهره قرانده ایدی
La conjonction du Soleil et de Mercure شمس ایلد عطاردک
قران قمر La conjonction de la Lune اقترانی

CONJONCTION. Union. Il se dit en parlant de l'homme et de
نکاحلشد - جفتلشد T. دم جفتساری P. مزاجت A. ل'homme et de la femme
مزاجت بالنکاح || Conjunction par mariage
En termes d'Astronomie, on dit, Conjunction de deux planètes
Saturne || بریره فاششد T. بهم رسی P. اقتران - قران A.
زحل ایلد زهره قرانده ایدی
La conjonction du Soleil et de Mercure شمس ایلد عطاردک
قران قمر La conjonction de la Lune اقترانی

CONJONCTIVE. Nom d'une des membranes de l'oeil, qui forme
پوشش سمید P. نشاوة البیاض العین A. le blanc de l'oeil
کوز اتمک زاری T. چشم

CONJONCTURE. Occasion, rencontre de circonstances A. مقارنت
سر وقت P. مصادفة الفرصة - مقارنت الاحوال - الحال

Heureuse conjon- راست کلش - فرصت - وقت و حال T.
cture مصادفة منجوسه حال fatale مقارنت حال میمون
La conjoncture est favorable فرصت منجوسد - وفرصت
Cela est arrivé dans une وقت و حال مساعد در - مساعد در
fâcheuse conjoncture اول کیفیت بر وقت و حال موحدش
Il prit la conjoncture du départ du ائناسده ظهور ایلدی
Roi پادشاهک عزیمتی فرصتدن اغتنام ایلدی
Dans les différentes conjonctures de la فرصت اتخاذ ایلدی
vie مدت عمرده ظهوره کلان احوال گوناگونک مقارنتده

CONJUGAISON. Terme de Grammaire. Arrangement suivi de
pl. باب التصریف A. toutes les terminaisons d'un verbe
باب فعل قیاسی Conjugaison régulière || ابواب التصریف
On divise ordinairement باب فعل سمایی Conjugaison anormale
les verbes Latins en quatre conjugaisons افعال لسان لاتین
عادات ابواب اربعة تصریف منقسمدر

En termes d'Anatomie, Conjugaison des nerfs, c'est la conjon-
tion des nerfs A. بهم پیوند پیا P. مزاجت الاعصاب
سکیرلرک بری بریلد باغلندسی T. سکیملرک بری

CONJUGAL. Qui concerne l'union entre le mari et la femme
Le devoir conjugal رابطه زوجیت A. Le lien conjugal زوجی
La foi conjugale صداقت زوجیت و واجب حال زوجیت

CONJUGALEMENT. Selon l'union conjugale A. حسب الشروط
علی ما وجب بین الازواج - المزاجه

CONJUGUER. Exprimer les différentes terminaisons d'un verbe
فعلی تصریف ایتک Conjuguer un verbe || تصریف A.

CONJURATEUR. Celui qui forme une conjuration A. ساعی
P. ساعی الی العصیان - حلیف الی الخروج - الی الخروج
زوربالق ایچون T. همپیمان فتند وفساد - مددم سر کشی
مخوف وایل بر ساعی الی Dengereux conjureur || قوللشن
مخاطرهلو بر حلیف فتند - الخروج

CONJURATION. Conspiration contre l'Etat, contre le Prince A.
همپیمانی P. معاودة الی العصیان - مخالفة الی الخروج
Horrible conjuration || زوربالق ایچون قوللشمده T. بفساد
Tramer une conjuration خروج وعصیان داتر بر مخالفه عظیمه
خروج وعصیان داتر بر مخالفهک نسج وتوتیبند سعی
Découvrir une conjuration خروج وعصیان داتر پس
پرده خفاده ترتیب اولندش صورت معاودة ومخالفه
Il était de la conjuration خروج علی خارجه اخراج ایتک

السلطان ماده سنده عقد اتفاق ایتش محالفین زمره سندن
خروج علی Tous ceux qui entrèrent dans la conjuration ایلدی
السلطان ماده سیچون بینلرنده محالفه ایدنلره داخل
اولش کسانک جمله سی

Il se dit aussi, des paroles dont les magiciens se servent
pour conjurer les démons, l'orage, la peste etc. A. رقیه - pl.
سحر بازک اوقودیغی T. سخن افسون آمیز - افسون P. عزایم
سوزلر

Il signifie aussi, prières A. pl. تضرعات P. نیازدا
تضرعات ورجالر Employed les prières, les conjurations
صورتنی استعمال ایتک

CONJURER. Prier instamment A. تضرع P. نیاز - نیازیدن
Je vous conjure de faire cela رجاء ایتک - یلوارمق T. لابد کردن - کردن
شو ایشی ایلکسی سکا تضرع ورجاء ایلکسی Je vous conjure au nom de Dieu
جناب رب العالمین ایدرم حرمتنه اولسون سکا تضرع و نیاز ایدرم

Et exorciser pour chasser les démons A. استعاذه A. Conjurant
le diable Esprit immonde, je te conjure par le nom sacré de Dieu
یاروح خبیث باری تعالینک اسم شریفنی یاد ایل سندن استعاذه ایدرم

Il se dit aussi, en parlant de ceux qui croient que par des pa-
roles ils peuvent chasser les maladies, les serpents A. ذکر
خواندن عزایم برای برطرفساری P. العزایم لدفع الموبدات
مضر شیاری قاجرمق سیچون سحر بازلق سوزلری T. گزند
Des gens qui prétendent avoir le secret de conjurer
la fièvre ایلک حمانک دفعی سریند مالک la fièvre
On dit figur., Conjurant la tempête, pour dire, détourner par adresse un malheur dont on
est menacé A. دفع القضا - اضافة الشر - نخاطر الشر A. بلا
بلائی صایتمق - قضایی صار شدرمق T. گریزانیدن بلا
Ce prince, voyant une armée de cin-
quante mille hommes prête à entrer dans ses États, trouva moyen
de conjurer la tempête فلان پادشاه الی بیگ نفرودن
عبارت براردو درون ماسک امداد دخول اولدیغنی کورنجه
تهلکدیی ایلانک - دفع قضایک تدبیرینی بولدی
تدبیرینی بولدی

Il signifie aussi, former un complot contre l'État ou contre
le Prince A. برای P. تعاهد للعصیان - تحالف الی الخروج

زوربالق ایچون عهدلشک T. عصیان هم پیمانی نمودن
فلان کسنه خروج علی Cinna conjura contre Auguste
السلطان داتر محالف ایلدی On dit aussi, Conjurant contre
quelqu'un Conjurer la ruine de sa patrie ایتک محالفه ایتک
کندو وطننک خرابیتنه محالفه ایتک Il se dit aussi,
d'une personne seule qui a formé un mauvais dessein contre quel-
qu'un A. عقد سو قصدی Il semble que cet homme - là ait
conjuré votre perte حقک سو قصدی غالباً آدم سنک
غالباً آدم سنک ایلکک قصد ایلدی - وار در

CONJURÉS, au pluriel. Ceux qui sont entrés dans une con-
juration A. محالفین للعصیان P. معاقدین للعصیان
On se saisit des conjurés اولنلر اخذ اولدی
C'est un des conjurés اولنلرک بریدر
خروج وعصیان خصوصنده عهدلشمش اولنلرک بریدر
زمره محالفینددر

CONNAISSABLE. Qui est aisé à connaître A. ممکن الشخصیص
Il est fort changé, il n'est pas con-
naissable T. بیلمور P. شناختنی
شول رتبدده متغیر اولمشدر کد ممکن الشخصیص
جهره سی اولقدر دکشدیکه بیلمور اولدی - دکدر

CONNAISSANCE. Idée, notion qu'on a de quelque chose, de
quelque personne A. معرفت - علم - وقوف - خبر P. آشنایی
La connaissance du bien et du mal T. بیلش A. آگاهی -
La connaissance de Dieu نیک و بدک بیلشی - خیر و شر
فلان N'avoir aucune connaissance d'une affaire
Cela est de ma con-
naissance اصلاً و قطعاً علم وخبر اولماق
بو ماده یید علم لاحقدر - بو ماده بنم معلومدر
Cela est de la connaissance de tout le monde
بو ماده عالمک
Cela est venu à ma con-
naissance معلومدر - بو ماده معلوم اولمشدر
Je n'en ai aucune connaissance معلومدر
تجسس A. On dit, Prendre connaissance, pour dire, s'informer
بیلماک T. آگاهی یافتن P. تحصیل العلم - الوقوف
بو اکلماق Il a voulu prendre connaissance de cette affaire
C'est
pas à vous de prendre connaissance de mes actions
دائر تحصیل علم ووقوف ایتک سنک وظیفه امورک دکدر

- Et parler en connaissance de cause, Agir avec connaissance de cause T. علم نطق ایتمک وعن علم عمل وحرکت T. علم نطق ایتمک عن - عن وقوف الحال سوق کلام ایتمک - ایتمک Et qu'un homme a une grande connaissance des affaires, pour dire, qu'il s'entend très-bien en affaires - امور ومصالحة وقوف نامتی وار در تصویرات و مجوهرات خصوصیت - Et qu'il a grande connaissance des tableaux, des pierres précieuses des livres تصویرات و مجوهرات و جواهرات آکلر - وقوف نامتی وار در Et qu'il a bien des connaissances, de grandes connaissances A. کثیر - همه دان - بسیار شناس P. کثیر المعارف - المعارفات جوق بیاشلو T. بسیار دان

Il se dit aussi, de l'exercice de cette faculté par laquelle l'âme connaît les objets A. شعور P. شناسایی Cette personne a perdu toute connaissance فلان کشتی شعورینی Il n'a plus de sentiment ni de connaissance کتیا عایع ایلدی Un transport au cerveau lui a ôté toute connaissance ماده نکت دماغه انعکاسی انسلاک شعوری فالشدر Il a eu connaissance jusqu'à la mort شعورینه بادی اولشدر Il s'est trouvé mal, mais sans perdre connaissance سومتزاجه گرفتار اولمش ايسده شعوری یونده در

Il signifie aussi, l'habitude, la liaison qu'on a avec quelqu'un Cet homme est-il de votre connaissance? A. آشنایق - بیاشمده T. آشنایی P. تعارف - معارفه A. cause de notre ancienne connaissance او بهددر Il se dit aussi des personnes avec lesquelles on a des liaisons A. معارفین pl. معارف - معارفه T. بیادکت P. آشنا P. موافق On doit préférer ses amis à ses connaissances احبنا ودستانی آشنالر اوزریند ترجیح ایتمک Il n'est pas mon ami, il n'est que ma connaissance او فواتینک یاننده بر بیادکت ادمم یوفدر دکل انجیق آشنالرمیددر

On appelle, Pays de connaissance, un lieu où l'on connaît ceux qui y sont, et où l'on est connu A. موطن - مقام مآلوف Et un lieu où l'on

trouve des choses relatives à la science et à l'art que l'on cultive || Quand il entra dans cette maison, il fut ravi de se trouver en pays de connaissance اول خاندیده دخولنده حالده موافق اولان مکان Il se trouve en pays de connaissance dans toutes les bibliothèques کتبخانه نیک مجموعی کندو حالده موافق مکانلر عده اولنور

CONNAISSEMENT. Déclaration contenant l'état des marchandises qui sont dans un vaisseau, de ceux à qui elles appartiennent, et des lieux où on les porte A. دفتر الحموله السفینه On ne trouva sur ce vaisseau ni connaissance ni passeport بو سفینه ایلچنده نه حموله قائمدهسی نه گذارانده بولندی

CONNAISSEUR. Celui qui se connaît à quelque chose A. عارف اهل الوقوف - واقفون pl. واقف - عرفون pl. عرفا pl. بیلیجی T. خبردار - شناسا P. ارباب الوقوف pl. Si vous dites que ce diamant est d'une belle eau, vous n'êtes pas connaisseur بو الماس طاشینک صوبی C'est un grand connaisseur en tableaux ووقوف نامتی کوزلدر دیبرست ارباب وقوفون دیکسک تعارف - وقوف فروشلق ایتمک ایتمک

CONNAÎTRE. Avoir dans l'esprit la notion d'une chose A. تعریف || Connaître parfaitement T. شناختن - شناسیدن P. علم - Connaître parfaitement معرفت کامله ایلد بیلمک Je ne le connais que de nom, que de fond Je le connais bien D'où le connaissez-vous? Je ne le connais que pour l'avoir vu en tel endroit فلان محله مشهودم Je ne le connais que pour l'avoir vu en tel endroit فلان - اولدیغی جهتدن کندوسیلده چشم آشنالعم وار در Il me connut à la voix, à la démarche Je ne le connais sa manière Son style est aisé à connaître قولایلق - سبک وانشاسی بالسهولد بیلنور فلانی اولدیغی Je le connais pour ce qu'il est ایلد بللو اولور Il a bien trompé du monde, on ne le connaissait pas صفته ادم اولدیغی معلوم اولدیغمندن واقفور

عارف بالنفس اول Connais-toi toi-même کسان آلداندى
خير وشرة Connaitre le bien et le mal خود شناس اول -
Cet enfant ne connaît pas encore les lettres عارف اولمق
بو طفل هنوز حروفه عارف Vous ne connaissez pas encore vos
هنوز وقوفت - کندو قوتند هنوز عارف دکلر
Je ne connaît pas son faible بيلمور Il ne connaît pas son faible يوقدر
معلوم اولمسان ne parle point de ce que je ne connais pas

Faire connaître sa façon de penser شيلردن هيچ بحث ايتتم
Il fit connaître qui il était تعريف
کندوبی تعريف - کيم اولديغنی بيلدردی - نفس ايلدی
فلاند بيلدرمد Ne lui donnez pas à connaître que ...

Et avoir une grande pratique de certaines choses, s'y entendre
A. بيلمک T. آگاه بودن - دانستن P. وقوف
C'est un homme qui connaît bien la guerre حربيديد
Il est bon officier de marine, il connaît
fort bien la mer استاد اولوب ايتتى
Un homme qui connaît bien
le monde et la Cour امور عالمه واداب سراى همايوند عارف
جهانديده وسراى همايونده پورده اولمش - آدمدر
کتاب - نفيسه ومجموعات بانده وقوف ايتتى واردر
نفيسدنک ومجموعاتک فرق وتميزيند قادر در

- تعارف A. Et avoir quelques habitudes avec quelqu'un
Connaissez-vous quel- بيلمک T. آشنا بودن P. معارفه
qu'un de mes juges? ايددهجک قاضياردن
ما خاق Il connaît tout le monde
دنياه بيلمديكى آدم يوقدر - الله اياشالغى واردر

On dit, Connaitre une femme ou la connaître charnellement,
Adam connaît Eve قربان A. pour dire, avoir habitation avec elle
حضرت آدم حوا ايلد قربان ايلدى

A. Il signifie aussi, discerner les objets, les distinguer
Je ne سزمک - سچمک T. گزاريدن P. فرق - تميز -
ياکيز بر La nuit était si noire, qu'on ne pouvait con-
naître personne ايدديکد فادرم
ظلمت ليلاک شدتبی شول رنبدده ايدديکد فادرم
کچد بغايت - اشخاصک فرقى ممکن ومتصور دکل ايددى

مظلم اولديغدن آدم سچلمک امکاي يوعيدى
خبير - خبر دار بودن P. تعرف A. Et sentir, éprouver
On ne connaît point l'hiver à la Martinique دانستن - بودن
فصل شتا مارتنیکه Les anciens ne connaissaient point
جدرى عاتى بين القدماء معرف دکل ايدى la petite vérole
- چچک عالمى اسكى زمان ادملرى بيننده معلوم ومتعارف
دکل ايدى

A. Et avoir autorité de juger de quelques matières
دعوا T. عدالت سازى نمودن P. رويت الدعوا - الدعوا
Ce juge connaît des matières civiles et criminelles
فلان قاضى کرک حقوقه دائر وکرک جرم وجنايت متعلق
فصل دعوا Il en connaît par appel رويت ايدر
Il ne peut pas connaître de cela ايلد بو ماده يى رويت ايدر
استماعه صلاحيتى - بودعوانک رويتند صلاحيتى يوقدر
يوقدر

On dit, qu'un homme ne connaît personne, pour dire, qu'il n'a
nul égard pour personne کسديى - هيچ کسنديد اعتبار ايتتمز
Quand il est question d'intérêt, il ne connaît plus personne
صدد بر دلور نفع وفاتده دائر اولنجه هيچ کسديى بيلمز
Depuis qu'il est en place, il ne connaît plus ses amis
ناقل اولديدنبرو دوستامريند عطف نگاه اعتبار ايتتمز
- En parlant de
certaines lois, de certaines coutumes qui ne sont point reues
اول مملکتده En ce pays-là, on ne connaît point le Droit Romain
احکام روماتيد معتبر دکلر

SE CONNAÎTRE en quelque chose ou à quelque chose, pour dire,
مايد آگاهی داشتن P. اقتدار فى التميز A. savoir en bien juger
ناينمعد - اکلامغ قادر اولمق T. بهره آشنایی داشتن -
آدم قدرينسى Il se connaît en gens نانمق - قادر اولمق
Il se connaît en mérite آدم عرافيدر - تميزه مقدر در
تميز اشعاره صاحب اقتدار en poésie تميز اهليت قادر در
اول خصوصده اقتدار تميزدن Il ne s'y connaît point du tout
مايد تميزدن اعلا بهره يى يوقدر - کلياتى بهره در

On dit aussi, qu'un homme ne se connaît point, pour dire,
بصر بصر بيلمکدن فالمشدر - بصيرتى مستور پرده غفلتدر
که کدوبى بيلمکدن فالمشدر - بصيرتى مستور پرده غفلتدر

بیلنمش T. شناختند - دانسته P. معلوم - معروف A. *CONNU.*
عامدنک معلومیدر Il est connu de tout le monde || بلالو -
Ce nom m'est connu معلومدر

CONNEXION. Liaison que de certaines choses ont les unes avec les autres A. *جبهه الیوحدة* P. *بتشکلات* T. پیوند یگانگی
|| Il n'existe aucune connexion entre ces principes, ni entre les
conséquences qu'on en tire هما آخری A. *بواصولک* T. پیوند یگانگی
ببیننده والردن ترتب ایدن مستازمات آرسنده بر درلو
جبهه وحدت یوقدر

CONNEXITÉ. Liaison aperçue entre deux objets, entre deux idées A. *مناسبت* P. *علاقه* T. پیوستگی
|| Il y a une grande connexité entre la Morale et la Jurisprudence
علم فقه ایلد علم اخلاق بیننده کلی علاقده ومناسبت
واردر

CONNIL. V. Lapin.

CONNIVENCE. Complicité par tolérance et dissimulation d'un mal qu'on peut empêcher A. *مشارکت الی الشر علی طریق*
کوز بومغلد T. چشمپوشاند همسازی قباحه P. *الذغافل*
تذغافل طریقیلد *Connivence manifeste* || قباحته اورنافلشمه
حکایت علی *La connivence des juges* شره مشارکت صریحه
La connivence du père طریق الذغافل قباحته مشارکتوری
پدرک شره تذغافل سوء حال *Il se prend aussi pour Complicité* A.
اولاده باعث اولدی *Connivence* T. همسازی تاوان P. مشارکت الی القباحه
فلان خصوصده ... || Ils étaient de connivence ensemble pour
قباحته مشارکتوری وار ایدی

CONNIVER. Participer, en dissimulant, à un mal qu'on peut empêcher A. *اشتراک الی الشر علی طریق الذغافل*
کوز بومغلد قباحته T. قباحه چشمپوشاند همسازی نمودن
|| Un magistrat qui connive aux concussions des officiers de Justice
امناهی شرعک مظالم وتعدیاتند علی طریق الذغافل
آچیقندن میدانند *Il ne voulut pas se déclarer ouvertement*,
mais il connivait avec lui جیتقدق استمیب لکن علی طریق الذغافل
قباحته ارتکاب *Un trésorier et un contrôleur qui con-*
nivent ensemble بوی برلریلد متغافلاند مشارکت قباحه
Un père qui *connive aux débauches de ses enfants* اولادینک قباحه عیش

وعشرتاریند تذغافل جبهیلد ارتکاب مشارکت ایدن پدر
CONOIDE. V. Conique.

CONQUE. Grande coquille concave A. *صدفی حازونی* pl.
اصدافی حازونی

CONQUÉRANT. Qui a fait de grandes conquêtes A. *فاتح الاقالیم*
Alexandre a été un grand conquérant T. *صاحب ظهور* جیهانگیر - کیتی ستان P.
اسکندر ذو القرنین بر جیهانگیر
بر صاحب ظهور معظم ایدی - قوی الاقتدار ایدی

CONQUÉRIR. Acquérir par les armes A. *فتح* P. *تسخیر*
- بقبضه تسخیر آوردن - تسخیر کردن - دستبرداند ستادن
Conquérir || فتح ایتمک T. آورده قبضه فتح و تسخیر کردن
Alexandre conquiert une province بر مملکتی فتح ایتمک
اسکندر ذو القرنین آسیا افلینی آورده قبضه فتح
Figur. || Conquérir l'amitié, les bonnes grâces de quelqu'un
فلانک رد و محبتنی وحسن توجهنی جلب و تسخیر ایتمک
تحصیل ایتمک - تسخیر ایتمک

CONQUIS. A. *مستخر* P. *مفتوح* - دستبرداند ستاده
فتح اولمش T. آورده قبضه تسخیر - بند فتح و تسخیر شده
رهین فتح و تسخیر اولمش - بلاد مستخره
فتح اولمش مملکت Le pays conquis بلاد و اصدار

CONQUÊTE. L'action de conquérir A. *فتح* pl. فتوح
بر pays Faire la conquête d'un pays || فتح T. فتح ساری P.
Grande conquête فتح مملکت فتح طغریاب اولمش
بادی - فتح مبین Glorieuse conquête فتح جزیل - عظیم
Il se dit aussi de la chose conquise. V. Conquis || Agrandir un État par des conquêtes
آورده قبضه فتح و تسخیر اولمش بلاد وممالک علاوه سیله
فتوح جدیده ایلد - دائره ملک دولتی توسیع ایتمک
On dit, Vivre comme dans un pays de conquête, pour dire, vivre à discrétion
بر بلده مستخرده *Il se dit figur. en termes de galanterie*
دلرا گرفتار بند - دل ربودن P. *تسخیر القلوب* A.
کوکل T. مرغ دلرا شکار پنجه عشق کردن - اسار کردن
عاشقک La conquête d'un amant || کوکل فایده - تسخیری
Cette beauté fait tous les jours de nouvelles conquêtes
بوزن حسنا نو بنو فتوح و تسخیر قلوب ایتمکدن خالیمد دکلدر
On dit aussi, Cet homme a des qualités aimables, il a fait ma conquête
فلان

کس محبول اولدیغی خصایل دلربا تقوییه سله قلمی
فلانک مستخری یم Je suis sa conquête تسخیر ایلدی

CONSACRER. Dédier à Dieu avec certaines cérémonies, rendre
مقدس کردن - مبارک ساختن P. تقدیس A. تسخیر
بر کلیسایی تقدیس Consacrer une église || مبارک فلحق T.
جام قداس شریفی ایتیمک un calice ایتیمک

Et donner, dévouer à Dieu A. سبیل الله P. وقف
الله یولند T. براه خدا سپردن - براه خدا وقف کردن
Après tant de temps donné au monde, il a
امور دنیا به صرف اوقات
کثیره ایلدکد نصکره بقیت عمرینی سبیل الله وقف ایلدی
- On dit figur., Consacrer à quelqu'un son temps, ses soins,
تخصیص - وقف A. وقف ایتیمک T. مختص کردن - سپردن P.
Consacrer sa jeunesse, sa vie à l'étude des Langues, des Belles-Lettres,
وقت حدائق علمی و تحصیل عمرینی استفاده
السند و مطالعة علوم شریفید و عام حکمت و وقف ایتیمک
مالنی بر Consacrer son argent à se former une bibliothèque
وقف - کتبخانه جمع و ترتیبی خصصند وقف ایتیمک
و تخصیص ایتیمک

On dit, que l'Eglise a consacré un mot, pour dire, qu'elle
فلان لغت علمی ا تعیینه à une signification particulière
Les mots de Consubstantiel et
اتحاد
de Transsubstantiation sont des mots consacrés par l'Eglise
جوهر و استحاله جوهر تبسیر لوی انعت دین طرفند و وضع
On dit aussi, que l'usage a
اولمش اطلاعات فقهیدند
consacré une phrase, une façon de parler, pour dire, que l'usage
کثرت استعمال ایلد کسب ثبوت ایتیمک
تعبیر و کلامدر

Il signifie aussi, rendre éternel dans la mémoire des hommes
یاد فلان چیز را همیشه پاینده P. نابید الذکر - ابقاء الذکر A.
Cette seule action par laquelle
|| ابدی آکدرمق T. کردن
فلانک یا لکز آخر
عمرنده ایتدیگی فعل الی الابد ابقای ذکرینی موجب
On consacra cet événement par plusieurs monu-
مذکرات مستدیم اولمق اوزره احداث اولمش اثار متعدده
Le temps consac-
ایلد اول واقعه نکت ذکری نابید اولدی
مور ازمان عاداتک نابید و بقاسنی موجبدر
cre les usages

مرور ازمنه و اوقات موجب استقرار آداب و عاداتدر -

CONSANGUIN. Parent du côté paternel. Il ne se dit qu'en cette
ایع A. برادر از سوی پدر P. بنو العلات pl. اخوان لاپ pl. لاپ
بابادن قرداش T.

CONSANGUINITÉ. Parenté du côté du père A. قرابت لاپ
بابادن - بابادن حاصلق T. خویشاوندی از سوی پدر P.
اقربالقی

CONSCIENCE. Lumière intérieure par laquelle l'homme se
rend témoignage à lui-même du bien et du mal qu'il fait A.
کوکل اخطاری T. آگاهی دل P. نفس - خطر - اخطار وجدانی
نفس delicate نفس - خطر و روعات امیز Conscience timorée ||
نفس - خطر کثیر السجس scrupuleuse نفس - خطر نزاهت آلود
نفس - خطر صالحه bonne نفس - خطر رقت آلود tendre
نفس - خطر زاید Delicatesse de conscience نفس - خطر زاید
- حواز نفس - خطر Remords de conscience نفس - خطر
اخطار Le cri de la conscience Le cri de la conscience
صدای موجب الايقاطی - وجدانیست تنبیه بصیرت فرمائی
نفس - خطر نکت محكمة Le tribunal de la conscience
نفس - خطر نکت مدیر conscience Directeur de conscience وجدانیستی
نفس - خطر نکت حکمی Le for de la conscience و مرشدی
نفس - خطر نکت دلالتی اوزره عمل Liberté de conscience
- بر عملی تنبیه نفس - خطر عننده ایشلمک conscience
Cela peut se faire en sûreté de conscience
نفس - خطر نکت مدار اطمینان اولمق اوزره ایشلمک
نفس - خطر نکت دلالتی اوزره عمل
Votre conscience ne vous reproche-t-elle rien? لوم
نفس - خطر اصل و قطعاً سنی لوم
بر کسند نفس Agir contre sa conscience و مواخذة ایتدی
Parler selon sa conscience
نفس - خطر نکت خلافند حرکت ایتیمک
Troubler les consciences
نفس - خطر نکت ناسی اخلال ایتیمک
Cela n'est propre
qu'à alarmer les consciences
نفس - خطر نکت ناسی اخلال ایتیمک
On dit, qu'un homme a de la conscience, qu'il est homme de conscience,
pour dire, qu'il est attentif à ne rien faire qui blesse sa
conscience
نفس - خطر نکت ابراث دندند ایده جکت conscience
On dit aussi, je mets cela, je laisse

بو ماده بی ذاتکده مودوع اولان
 cela sur votre conscience Je m'en rapporte à votre
 سنک ذاتکده مودوع اولان نفس مخطره نکت
 conscience Et vous aurez cela sur votre conscience,
 pour dire, que si vous agissez en cela contre votre conscience,
 بو ماده ده ذاتکده مرکوز اولان
 vous en répondrez devant Dieu
 اخطار وجدانیه نکت خلافند حرکت ایدیه جک اولور ایسک
 وبالی نفسک راجع اولوش اولور

On appelle, Cas de conscience, certaines difficultés ou questions sur ce que la religion permet ou défend en certains cas
 T. گمان عقیدت P. شکرت العقیده pl. شکت العقیده A.
 Proposer un cas de conscience
 Resoudre عقیده به متعلق بر کوند شکت بسط وایراد ایتمک
 un cas de conscience عقیده به متعلق بر مشکلی حل ایتمک

Conscience, signifie aussi, scrupule qu'on a dans une chose, parcequ'on croit qu'elle est contre les bonnes moeurs, contre la bienséance A. // Faire conscience d'une chose
 il y a de la conscience à jouer avec un homme qui ne sait pas le jeu
 قماری بیلیمان کشی ایلد اوینامقده نفس هاجسه مانع
 Je ferais conscience d'avoir commerce avec un homme si décrié
 بو یله مذموم آدم ایلد اختلاط والفتی نفس هاجسه مانع
 Je fais conscience de vous importuner si souvent de la même chose
 هر دایم شو مصلحت ایلد سنی تعجیز ایتیز
 ایلکه نفس هاجسم مانعدر

En Métaphysique, il signifie, la connaissance qu'on a d'une vérité par le sentiment intérieur A. // Les hommes ont la conscience de leur liberté
 Conscience humaine
 حاکماری خصوصنده نفس مله دلوری شاعبد در
 نفس مله صمیمیه

EN CONSCIENCE, EN BONNE CONSCIENCE, signifie, en vérité, de bonne foi A. // P. صدق الطویقه - صدق البال A.
 Je vous le dis en conscience
 Ce marchand vend en conscience, il ne surfait point
 بو بازارکن حتم صمیمیه ادلا
 Vous êtes obligé en conscience à cela
 قواعد صدق طویقه اتباعاً عامل اولمغه
 حجبورسک

بنزاحه A. CONSCIENCIEUSEMENT. D'une manière consciencieuse
 گناهندن T. با خدا ترسی P. بالانصافه - بالحقایقه - النفس
 فزاحت نفس ایلد عمل Agir consciencieusement // صادقندرق
 امر Faire un partage consciencieusement وحرکات ایتمک
 محقانه - حقایق ایلد - مقاسدیه بالحقایقه تنظیم ایتمک
 ومنصفانه

نازه A. CONSCIENCIEUX. Celui qui a la conscience délicate
 گناهندن صافنیچی T. خدا ترس P. منصف - محق - النفس
 وهم و محسسه تابع
 اولمق مرتبده منصف بر آدمدر

CONSÉCRATION. V. Consacrer.

CONSÉCUTIF. Qui se suit immédiatement dans l'ordre des temps A. // متتالی - متلاحق - متتابع - متعاقب - متوالی A.
 Trois fêtes // بری بری اردنجه T. پس از یکدیگر - پیایی
 Trois jours consécutives بری اعیاد نشئه متعاقب
 برینه متعاقب اوج کون

CONSÉCUTIVEMENT. Tout de suite, selon l'ordre du temps A. // پی در پی P. متلاحقاً - متتابعاً - متعاقباً - متوالیاً - متتالیاً
 - بری برینه متعاقب اولدوق - بری برینه اولاشدوق T.
 Il a eu consécutivement trois grandes maladies
 بری برینه متعاقب اوج آخر خستلک جکدی
 Il a exercé consécutivement trois grandes charges
 متوالیاً اوج منصب جایل ضبط ایلدی

CONSEIL. Avis que l'on donne à quelqu'un sur ce qu'il doit faire ou ne pas faire A. // نصیحت - نصیحت pl. نصایح
 Bon conseil // اودوت T. اندرز - پند P. اخطارات pl.
 عاقلانه prudent نصیحت حکیمانه sage نصیحت خیریه
 mauvais خیرلو نصیحت - نصیحت نافعه salutaire نصیحت
 dangereux اخطار و خامت انجام pernicious سو اخطار
 معلل بالغرض اولان interessé مستلزم الخطر - خطرناک
 نصیحت شدت امیز - نصیحت عنیفه violent نصیح و رای
 بیخبرانه نصیحت - غرضندن عاری نصیحت désintéressé
 نصیحت ویرمک - اعطای نصیحت ایتمک Donner conseil
 برکسندنک Suivre le conseil de quelqu'un اوکوت ویرمک -
 برکسندنک Croire un conseil اخطار و نصیحتند تبعیت ایتمک
 Je ne demande pas votre conseil sur cela
 نصیحتنی اصفا ایتمک - نصیحتند اعتماد ایتمک
 فلانده اخطاری لازم بر C'est un conseil à lui donner

نصایح و اخطارات مصیب C'est un homme de bon conseil شیدر
 اخصارات خیرتدلیل Il m'a aidé de ses bons conseils بر آدمدر
 نصیحتلرمکت Il a rejeté tous mes conseils بکا اعانت ایلدی
 ایتدیکم اخطاراتکت هیچ بریسنم - مجموعهنی رد ایلدی
 P. استشارة A. Prendre conseil - حواله سمع قبول ایتمدی
 Il ne prend اوکوت آلق T. پند خواستن - کناج کردن
 یالکمز conseil que de sa tête, de son intérêt, de son avarice
 کندو نفسندن و صلحت مخصوصه سندن و طمع خامندن
 اوکوت الور

On dit proverb., que la nuit porte conseil, pour dire, qu'il
 ne faut pas prendre son parti à la hâte A. اليلة حلی تولد
 - مشیه شبدن نلر طوعر T. شب آستن است P. المنايا
 Et à nouvelles affaires, nouveaux conseils حادثده
 Et à parti pris, point de conseils - آرای حادثه لازمدر
 عزم جازم - قطعیه ایتمش کشی پند و نصیحت کار ایتمز
 ایتمش کشی پند

CONSEILS ÉVANGÉLIQUES. Les conseils que l'Évangile donne A.
 T. سپارش ای انجیل شریف P. وصایا انجیل الشریف
 Ce n'est pas un précepte, ce n'est qu'un conseil احکامندن اولیوب
 فلاں شی انجیل شریفکت احکامندن اولیوب
 وصایای عدادندندر

Il se prend aussi pour Résolution A. عزیمت قطعیه
 Ne m'en parlez plus, le conseil en قرار T. رای قرارداده
 est pris قرار بر شی سویلمد زیرا قرار قرار
 ند کوند قرار ویرلمکت Je ne sais quel conseil prendre
 اقتضا ایلدیکنی بیلهمیورم

Et pour assemblée de personnes qui délibèrent sur certaines
 P. مجلس المشورة - شورا A. مجلس المشورة - شورا
 Le conseil d'État || مشورت - لوند T. کناجگاه - چمبره
 Le conseil وکلای سلطنت - شورای رجال دولت
 Le conseil امور دفتربده وکلایکت مجلس مشورتی
 Conseil de Commerce امور تجارت ناظر لوبکت مجلس مشورتی
 Conseil مشورت عطا Grand conseil شورای خاق
 général مشورتی Conseil de ville. Un conseil établi
 مجلس A. pour connaître et ordonner des affaires de la ville
 T. مشورنگاه کلانتران شهر P. الوجوه البلده
 وجوه بلده مجلسنده Grand conseil مشورته
 Conseil de guerre. L'assemblée que tien-

nent les officiers d'un corps d'armée pour l'exercice de la Justice
 عبداللگاه صابطان P. دیوان الامل الحرب A. لشکر
 صابطلری دیوانی T. لشکر

CONSEIL, se dit aussi de la personne dont on prend conseil
 مستشاری فلان آدمدر Un tel est son conseil || مستشار A.
 Le malade استشاری بو در C'est tout son conseil
 مریض حال مریض حال مریض حال مریض حال
 مخاطره اوله غله کندو پند تدبیر ایدن طبیب مستشاره طالبدر

On dit, Les conseils de Dieu, pour dire, les decrets de la
 احکام المقدرات A. احکام القدر الهی A. احکام
 احکام قدر الهی پند Il faut adorer les conseils de Dieu || الیه
 Les conseils de Dieu sont impénétrables عبادت ایتمکت لازمندندر
 عقل بشر احکام مقدرات الیه نکت درکنندن
 Êtes-vous entré dans les conseils de Dieu? اسرار قدر
 الهی پند محرمیست

CONSEILLER. Donner conseil A. نصیحت - نصیحت
 اوکوت ویرمکت T. اندرز کردن - پندیدن P. اخطار -
 رای حسن اوزره نصیحت ایتمکت Bien conseiller ||
 Qui ray na avab ایلد نصیحت ایتمکت Mal conseiller
 بونی سکا کیم نصیحت ایتدی Con- نصیحت ایتدی
 seiller sagement ایتمکت Je vous le con-
 seille en ami دوستانم سکا نصیحت ایدرم
 انعقاد مصالحید داتر - عقد مصالحیدی رای ایتمکت
 Conseiller à quelqu'un de faire une chose نصیحت ویرمکت
 بر کمسنید بر شیتکت ایشلنسنی نصیحت و اخطار ایتمکت

CONSEILLER. Celui qui donne conseil. A. مخطبر -
 Sage conseiller || اوکوت ویرنجی T. پند دهنده P. مشاور
 Il n'en مستشار صحیحی رای Bon conseiller مخطبر عاقل
 a été ni l'auteur ni le conseiller ایشو مباحثت اولشان
 Mauvais conseiller ساذه نکت ند موجدی وند مشاور ایدی
 Le désespoir est un mauvais conseiller مشاور رکیکت رای
 La passion est une conseillère حال مایوسیت مخطبر
 مرض انسانی بو مخطبر خطرناکدر

Il se dit aussi, des juges établis pour rendre justice A. مستشار
 Conseiller à la Cour des مستشار دولت T. مستشار
 Conseiller d'honneur مستشار عروجه مستشاری Monnaies
 On appelle, Conseillers-nés, ceux qui ont droit de séance dans
 حسب المرتبه داخل
 un conseil en vertu de leur dignité

مجلس اولان مشاورین

رضا داده P. طایع - راضی A. CONSENTANT. Qui consent
 Le mari consentant || راضی اولمش T. خوشدل - خشنود - حاضر
 La femme présente et consentante راضی اولمش زوج
 بالمجلس اولوب رضا داده اولان زوج

رضا A. CONSENTEMENT. Acquiescement à quelque chose
 || کوکل خوشلغی T. تندادگی - خشنودی P. قبول - طوع
 Consentement verbal رضا شفاهاً tacite رضای ضمنی
 - رضای کردنی forced تحریراً رضا و قبول
 Consentement volontaire رضای مجبوری - رضای مع الکراهه
 D'un commun consentement رضای اختیاری - حسن اختیار ایله رضا
 Consentement mutuel جملدنیک رضای منضم اولدوق
 اتفاق کلم وآرا unanime رضای جانمین - رضای طرفین
 رضاسنی ویرمکت Donner son consentement ایله اولان رضا
 Refuser son consentement امتناع ایتمکت
 Arracher, extorquer le consentement de quelqu'un برکسندنکت
 Le consentement des deux رضاسنی جبراً و قهراً نزع ایتمکت
 امر نگاحده طرفینک Il s'est marié sans le
 consentement de son père حسن رضا و اختیاری واجباً حالذدر
 پدرینک رضاسنی لاحق اولمقسزین
 Cela n'est pas fait de mon consentement رضاسنی منضم اولمیدوق
 فلان ماده انضمام رضام ایله اولمامشدر

رضا A. CONSENTIR. Donner son consentement à une chose
 - راضی شدن - تن دادن - خشنودی نمودن P. ارتضا -
 Les parents ont consenti à ce mariage || راضی اولمق - رضا ویرمکت T. رضا دادن
 بو امر نگاحده والدینک رضاسنی
 Je ne puis consentir ویرمکت Je consens à tout ce
 - راضی اولورم - کافد مسترلاتمکت رضا ویرمکت
 سکوت اقرارذدر T. Qui ne dit mot consent - On dit proverbe

Il est aussi actif, et alors il n'est d'usage que dans la Pratique A.
 - روا داشتن P. اظهار المساغ والحوار - تسویغ - تجویز
 Consentir || جانز کورمکت - یوللو بولمق T. ارزان داشتن
 بیع و فروختی تجویز ایتمکت

کوکلی خوش T. خشنود P. رضی - مرضی A. CONSENTI.
 جانز کورلمش T. جواز داده - روا داشته P. مجاز A. اولمش

CONSÉQUEMENT. D'une manière conforme aux principes qui
 ont été posés A. بالملازمة - بالملازمة P. حسب القانون

Raisonnement conséquent || ملازمه طریقیلد T. وجد ملازمه
 قانون ملازمده رعایت ایله - بالملازمه سرد دلیل ایتمکت
 سرد دلیل ایتمکت

On dit, Agir, parler conséquemment, c'est-à-dire, conformément à ses vues مقتضای مصلحت اوزره عمل و حرکت
 ایتمکت و مصلحتک موجب و مقتضاسی نه یسد آکا کوره
 مصلحت لازمده سنجده عمل ایتمکت - سوق کلام ایتمکت
 و سویلمکت

Il signifie aussi, Par une suite raisonnable et naturelle T.
 On a deconvect qu'il avait intelligence || بر مقتضای لازمده حال
 دشمن ایله
 مخابره اوزره اولدیغی خارجه اخراج اولوب بر مقتضای
 V. aussi. En conséquence. لازمده حال توقیف اولندی

CONSÉQUENCE. Conclusion tiré d'une ou de plusieurs propositions
 - ملازمة - احکام مترتبة pl. حکم مترتب - حکم A.
 استخراج حکم ایتمکت Tirer une conséquence || لازمة الحال
 استنباط اولنان حکم La conséquence qu'on en tire est juste
 استنباط اولنان حکم باطلدر est fausse محض صوابدر
 Prouver une conséquence حکم مترتبی رد وانکار ایتمکت
 لازمده - ترتب ایتمکش حکمی اثبات ایتمکت
 حالی اثبات ایتمکت

|| صایلمقلاق T. قدر مندی P. اعتداد A. Et importance
 شایان اعتداد - معتد بد بر آدم Un homme de conséquence
 Une affaire de nulle conséquence قدر منسد بر آدم - بر آدم
 بر مصلحت - هیچ بر وجهلده معتد بها اولمیان بر مصلحت
 شایان اعتداد بر بیقدر - بیقدر - هیچقدر
 Une charge de conséquence صاییلور بر ملک - ملک
 صاییلور بر منصب - اعتداد بر منصب

Il se dit aussi, des suites qu'une action ou une chose peut
 - مستتبعات pl. مستتبع - مستلزمات pl. مستلزم A. avoir
 Un exemple || صوکت T. انجام - پیوس P. عواقب pl. عاقبت
 مستتبعات خطرناکی موجب
 بو حالات Cela peut avoir d'étranges conséquences
 On dit - عواقب و مستتبعات غریبه انجام ایله بیلور
 aussi, qu'une chose tirerait à conséquence, pour dire, qu'il y aurait à craindre qu'on ne s'en prévalût
 فلان شی مستلزم امثال
 اولد بیلور

SANS CONSÉQUENCE, signifie, sans avoir des suites de quelque

حفظ وجودی خصوصند اعتماد نامی وار در
Et d'une femme, qu'elle a grand soin de conserver son teint رنگ
وفایده حسند - روینی وفایده خصوصند بذل سعی تنظیم ایندر
استقام ایندر

On dit aussi, Conserver son pays, ses terres, pour dire, les
- احما A. garantir de tout ce qui peut y apporter du dommage
پاسداری کردن - پاسیدن P. صیانت - صون - حمایت
مملکتی Conserver son pays || قریبمق - صافندرمق T.
املاکسی Conserver ses terres حمایت وصیانت ایتمکت
دست تعرض اغیاردن حمایت ایتمکت - عیانت ایتمکت

On dit encore, Conserver la mémoire d'une chose T. وفایده
درونده T. در درون یاد داشتن P. حفظ فی الحاضر - الذکر
بر لطف Conserver la mémoire d'un bienfait عافلمق
ذکرینی کوشد خاطرده - ونعتکت ذکرینی وفایده ایتمکت
بر کسند مظهر اولدیغی شتیدنکت حفظ ایتمکت
Et conserver sa reputation, son honneur T. حفظ
حسین صیتنی وشاننی وفایده T. reputation, son honneur
Et conserver toute sa tête, pour dire, conserver
son jugement T. عقل وشعوریند خلل کمورمکت
server sa haine, son amour, pour dire, ne pas cesser de haïr,
عشق - بغض وعداوتی درونده حفظ ایتمکت
ومحبتی خللاندن مصون فلمق

On dit, Se conserver, pour dire, se conduire sagement en un
کندویی قورندق T. محافظه النفس A. temps difficile

CONSIDÉRABLE. Qui doit être considéré, qui est important
گرانسنگ - شایان اعتبار P. معتد به - واجب الاعتبار A.
اسباب واجبه Raisons considérables || صایهاور T. بزرگقدر -
فلان Cela n'est pas considérable اسباب معتد به - الاعتبار
Il tient un rang considérable شئی محل اعتبار و اعتبار دکندر
شایان اعتبار واعتداد در - مرتبه واجب الاعتبار در
ذو - مشهور الاسم - صاحب الاعتبار A. Homme considérable
اولو T. بزرگوار P. صاحب الشهالة - مهجل - الشأن والاعتبار

Il se dit aussi par rapport à la grandeur, au nombre, à la
T. فراوان - بزرگ - انبوه P. کثیر - عظیم - جسيم A. quantité
تالیف جسيم Ouvrage considérable || جریق - کیتلو - بزرگ
Somme considerable مبلغ کثیر Dépense considerable
عسکر کیتلو مصرف - مصروف عظیم Armée considerable
داء Maladie considerable عسکر فراوان - اردوی جسيم - کثیر

بیوک خستدکت - آخر خستدکت - جسيم

CONSIDÉRANT. Remarque qui précède le dispositif d'une loi
|| Le considérant de cette loi est très-bien A. مقدمه الحكم
بو قانونکت مقدمه حکمی صورت احسن اوزره ترتیب
اولنشد

CONSIDÉRABLEMENT. Beaucoup P. غایب - بزیاده A. غایب
|| غایب ایله - کیتلو - جوق T. بسیار - با فزونی -
بو خصوصده کیتلو Ce travail est con-
sidérablement avancé غایب ایله متصوّر اولدی - ضرر ایتمدی
Il fut considérablement blessé dans ce combat بو اینش
بوجمکده کیتلو وجه considérablement blessé dans ce combat
ایله یاره لندی

CONSIDÉRATION. Action par laquelle on considère, on exa-
mine || فکرلند T. اندیشد P. ملاحظات pl. ملاحظه A.
mérite considération در سزاوار دقت وملاحظه در
Cela demande une longue consi-
dération ملاحظه مدیده یه محتاجدر

Il signifie au pluriel, Réflexions A. pl. مطالعات
T. اندیشها P. مطالعات || Considérations sur le commerce, sur les finan-
ces تجارند وامور میرتدید دائر مطالعات

Il signifie encore, attention dans la conduite A. رویت P.
|| C'est un homme qui agit sans consi-
dération dans tout ce qu'il dit, dans tout ce qu'il fait
کافه T. بلا رویت عمل ایندر بر آدمدر
considération dans tout ce qu'il dit, dans tout ce qu'il fait
صرف - اقوال واعمالنده بر وجهله صرف رویت ایتمز
صرف فکر وملاحظه ایتمز - فکر ورویت ایتمز

Et raison, motif A. علل pl. علل - اسباب pl. سبب
|| Il y a été obligé par de grandes considéra-
tions اسباب جسيمده مبنی بوکا مجبوریتی اقتضا ایلمدی
Diverses considérations مختلفه اسباب Il a été ob-
ligé par des considérations d'honneur, d'intérêt
شان وناموسده عائد ومصلحت مخصوصید راجع علل واسباب مبنی بوکا
مضطّر اولمشدر

Et égard qu'on a pour quelqu'un A. رعایت P. رعایت
|| C'est à votre considération qu'il
Si ce n'est la considération d'un tel فکری
موقع T. On dit, Mettre en considération اولمش اولمش

Faire entrer en considération اعتبار قلمق - اعتباره وضع ایتتمک
Prendre en considération موقع اعتباره ادخال ایتدیرمک
سزای اعتبار عذ ایتتمک

Il se dit aussi, des égards qu'obtiennent les talens, les vertus, ou que la dignité et les charges attirent A. قدر - شأن - عزت
C'est un homme de grande considération بجمالت صاحبی بر ادمدر
Il s'est acquis une grande considération بجمالت بجمالت P. بجمالت - عزت
تحصیل شأن وعزت ایتتمش بر ذات
علا شأن ایلد سر Il est en haute considération عالیقدر در
Il n'a nulle considération dans le monde بیمن الناس بهره قدر واعتباری
قدر C'est une charge qui donne peu de considération یوقدر
کمقدر واعتبار بر منصبدر - یسوی موجب اولور بر منصبدر
On n'a nulle considération pour lui حقند اصلا اعتبار ایتمزولور
Il a perdu toute sa considération قدر واعتبار بینی کلیافوت
ایلدی

بالفکر والروية - بالملاحظة A. CONSIDÉRÉMENT. Avec prudence
Il faut agir considérément dans cette affaire اندیشکارانه P.
بخصوصه بالفکر والروية حرکت اولملور در
متفکرانه عمل وحرکت اولملق اقتضا ایدر -

اطماح - تدقیق النظر A. CONSIDERER. Regarder attentivement
دقت - دقتلو باقمق T. بدقت نگرستن P. النظر الدقة
بنايد وتصويبه Considerer un bâtiment, un tableau ایتتمک
امالذ نظر - اطماح نظر دقت ایتتمک - تدقیق نظر ایتتمک
J'ai long-temps considéré cet homme - là pour
شر آدمی ایوجد بیلکم ایچون وافر
زسان اوزریند اطماح نظر دقت ایلدم

اعمال - تأمل - امعان النظر A. Et examiner avec attention
اندیشد P. امالذ البصيرة - مطالعة - ملاحظة - الفکر والروية
Il faut bien considérer les choses, avant que de s'engager اموری
در عهده ایتمزولور اول مطالعة ایتتمک اقتضا ایدر
Consideré, je vous prie, telle chose بو شیند
Quand vous aurez tout considéré, vous trouverez que...
اطرافیلد لدی المطالع معلومات اولور کد
ایتدیکمک ایشد جزئجید
کندو کندیند Consideré ca vous-même بصر بصیرت ایلد

C'est un homme qui ne considère rien
هیچ بر شینی - هیچ بر شیند امالذ نظر فکر وتامل ایتتمز
Considérez quels avantages il vous reviendra de
سنک حسن سلوک وحرکتکدن ند کوند
عواند وفوائد تحصیل اولندجمن ملاحظه ایلد

Et avoir égard A. حرمت P. رعایت - رعایت
Considérez les longs services qu'il vous a rendus سکا
Ce jugé ne considère ni les personnes ni les recommandations
فلان فاعسی طول مدت ایلدیکی خدمتله حرمت ایلد
ند ذواند ونه توصیلدره رعایت ایدر

Et estimer, faire cas A. اعتبار P. اعزاز - معتبر شمردن T.
Il est fort considéré à la Cour نزد شاهانده
Vous le devriez considérer davantage
Je ne considère ni sa fortune ni ses richesses, je ne considère que son mérite
علا وقبال وکثرت مال ومنالی سزوار اعزاز اولمیوب انجق
اهلیت ذاتیسنده اعتبار ایدرم

بدیده دقت نگرستد P. منظور بعین الدقة A. Considéré
On dit, Tout bien considéré بعد کل
لدی التأمل - لدی المطالعة - المطالعة
هر شی اطرافیلد ملاحظه اولندقدنصکره T. همه حال

حافظ A. CONSIGNATAIRE. Dépositaire d'une somme consignée
امانتکار T. امانتدار P. الوديعة
حافظ ودیعه اولان کشی ید حفظنده اولان
افچدینی دفع وتسلیم ایدر

CONSIGNATION. Dépôt juridique d'une chose, fait entre les
گرو P. مال مودوع - ودیعه A. mains d'une personne publique
Il n'a pas assez d'argent pour la consignation, qu'on lui demande کندردن
Le receveur des consignations فایض اسوال - امانت مال الیومی اخذ وقبض ایدرم
Consignations, au pluriel. C'est le bureau public où
خزانة اموال P. خزينة الودائع A. l'on porte l'argent déposé
Porter son argent aux consignations افچدسنی امانت خزیندسنی T. گرویده

CONSIGNE. L'ordre ou l'espèce d'instruction qu'on donne à
وصایا pl. وصیة - تنبیهات pl. تنبيه A. une sentinelle
اعدارلد T. سپارش

Il se dit dans les places de guerre, d'un homme qui se tient aux portes, pour tenir registre de ceux qui entrent dans la place
 T. قپودن کیرنلرک ثبت و تحریر یبند مأمور قپوجی

CONSIGNER. Mettre une somme en dépôt entre les mains de la Justice ou d'un particulier A. ایداع - ایداع
 امانت و بیومت T. بر وجه امانت دادن - گرویدن P. الامانة
 Si vous ne voulez pas recevoir votre argent, je le consignerai
 اچقدکی المغد راعی اولمدیفکت حالده علی طریق الامانده بر محله
 Pour sortir de prison, il a consigné la somme pour laquelle on l'avait arrêté
 سبب محبسدن جیقمق ایچون سبب ایلدی
 محبوسیتی اولمش اچقدی امانده بر محله وضع ایلدی

Il s'emploie aussi dans le sens d'insérer
 در نهادن P. درج
 Il a consigné cet événement dans ses ouvrages, pour le transmettre à la postérité
 بو واقعه ای اخلای
 و اعتقاد یادکار اولمق اوزره تألیفاتنده درج ایلدی
 Ce fait héroïque sera consigné dans l'histoire
 بو فعل جلیل قهرمانی
 درون تواریخ و اناره درج اولندرق زیور عحیفه اعتبار اولدقد

- تنبیه A. Il signifie aussi, donner l'ordre à une sentinelle
 On lui a consigné
 اصمارلمق T. سپارش کردن P. توصیه
 کسندنک دخیلده رخصت
 و یولدامسی خصوصی کندوید تنبیه و سپارش اولندی

AMANT. T. گرویده - امانت کرده P. مودوع A.
 امانت طریقیلده وضع اولمش - ویرلش

CONSISTANCE. Etat d'un fluide épaisi A. قوام - تعقد
 Cette composition n'a point de consistance
 قوییلنوب قوام بلمد - فاتیاشده - قویولق T. سختی
 Il faut y donner un peu plus de consistance
 اثر قوام شو ترکیبده اصلا
 مقدار دخی قوامد کتورلمک افتضا ایدر
 qui n'a pas assez de consistance
 کبی قوامنی بولماش
 هنوز کرکی کبی تعقد ایدده مامش پختی - پالوده
 Il se dit aussi de certaines choses qui n'ont pas encore acquis le degré de solidité qu'elles doivent avoir A. حال القوام
 Ces choses ne sont pas encore parvenues à leur état de consistance
 حال قواملر بنی تحصیل ایدده مدی
 هنوز صواب مطلوبه بالغ اولمده

Et état d'un corps solide dont les parties résistent aux ef-

forts qui tendent à les séparer A. ثبات P. استواری
 C'est un terrain qui n'a point de consistance
 رسوخ - ثبات - دوام A. Figur., Stabilité, solidité
 بر ارضدر
 Les choses du monde n'ont point de consistance
 T. قرار P. پایداری
 Le temps qu'il fait n'a pas de consistance
 امور دنیاده اصلا ثبات و دوام یوقدر
 Les affaires de cet État n'ont point de consistance
 احوال ملک
 احوال ملک و سلطنت - و دولتده آثار دوام و قوام یوقدر
 اساس قوی اوزره مستقر و پایداری دکلدر
 On dit aussi, C'est un esprit qui n'a point de consistance, pour dire, qui n'est pas ferme dans ses résolutions
 ثبات و قرار در
 عقلمده - متانت زایی یوقدر - اصالت زایی یوقدر
 عقلی مایه - عقل بی ثباتی وار در - رسوخ و متانت یوقدر
 اصالت و استحکامدن بی بهره در

Il signifie aussi, état de perfection où les choses, susceptibles d'accroissement ou de décroissement demeurent pendant quelque temps
 حال رسیدگی P. نصاب البلوغ - حال الوقوف - حال الکمال A.
 On distingue trois états dans un arbre, la crue, la consistance, et le retour
 یقشمد T.
 اوچ حال وار در بری
 حال نمو دیگدری حال وقوف و کمال و رجعتیسی حال انحطاط و زوالدر

Il se dit aussi des affaires, quand elles sont dans une situation à ne pas changer sitôt A. حال التوقف
 P. Ses affaires sont dans un état de consistance
 امور حال توقف اوزره باقی و بر قرار در -

Il se dit encore, de ce qu'une terre contient dans son étendue
 Donner un état de la consistance d'une terre
 هیئت موجوده A.
 برجسته لیکت هیئت موجوده سی دفتر بنی تقدیم
 On dit, La consistance d'une succession, pour dire, tout ce qui la compose
 هیئت موجوده سی
 اموال متروکدنک

CONSISTANT. Qui consiste A. عبارت P. ذمه مایه
 Une terre consistante en bois, en terres labourables
 T. عبارت P. عبارت
 بو ارضک مایه بنی اورمان - و مزرعه دن عبارت بر ارض
 Il signifie en Physique, qui a quelque degré de solidité A. ثبات P. سخت T. فانی
 Les corps consistants se transportent plus aisément que les fluides
 ثباتدنک نقلی دایعات نقلدن اسهل و اونددر

CONSISTER. Il exprime l'état d'une chose par rapport à son essence, à ses attributs, à ses parties. *A.* عبارت *P.* قوام الماهیة. *T.* بودن بشرکت ماهیت کمالی حسن. *La perfection de l'homme consiste dans le bon usage de sa raison.* انسانک حال کمالی انجق حسن. - اداره عقل ایله قائمدر *La vertu de cette plante consiste en telle qualité.* بو نباتک فضیلتی فلان خاصدن عبارتدر *Le devoir d'un juge consiste à bien rendre la justice.* قاضینک واجب ذمتی کما ینبغی اجرای حق وعدالتدن عبارتدر *Son revenu consiste en rentes, en blés.* فلانک ایرادی غلات *Une pièce de terre qui consiste en tant d'arpens.* ایرادینک ماقیتی غلات و حیواناتدر. - وجوباتدن عبارتدر *Cette maison consiste en une cour, et tant de chambres.* بو منزل بر حوالی و شوقدر بیوتدن عبارتدر *En parlant de ce qu'il y a de principal dans une affaire, on emploie aussi les mots A.* باغلو *T.* وابستمد شدن *P.* توقف *A.* اقدم مصالحت فلان... *Tout consiste à savoir.* اوللق اتم امور فلان شیئک بیانمسن - شئی بیلکدن عبارتدر *On dit, La vertu consiste dans un juste milieu.* حال صلاح حال بین - صلاح قاعده اقتصاده رعایتدن عبارتدر *الافراط والتفریط حد متوسطک رعایتند متوقفدر*

CONSOLABLE. Qui peut recevoir consolation. *A.* ممکن التسلی. *T.* قساولتی کیدر یلد بیلدجک *P.* قابل التسلية. - *Sa perte est si grande, qu'il n'est pas consolable.* دوجار اولدیغی حال خسران شول رتبدده *جسیمدر کد قابل تسلیت دکلدر*

CONSOLANT. Qui procure de la consolation. *A.* موجب التسلية. *T.* قساولت کیدر یجی *P.* تسلیت بخشا. *Ce que vous dites là n'est guère consolant.* مدارتسلیت - دیدیکک کلام موجب تسلیت دکلدر *C'est une chose bien consolante dans ses malheurs que de ne se les être point attirés par sa faute.* گوفتار اولدیغی مصایب وافات کندر سهو و خطاسندن ناشی اولمادیغی فکوری خیالی موبند تسلیت خاطریند وسیله اولور بر حالتدر

CONSOLATEUR. Celui qui console. *A.* معزی - مصلی. *T.* غمگسار - تسلیتساز - تسلیت فرما. *Dieu est le consolateur des malades, des affligés.* جناب ارحم الرحیمین تسلیت

رسان فلوب مرضیا و دردمندان و صبر دهنده معمولین و ستمدیدگاندر

CONSOLATIF. V. Consolant.

CONSOLATION. Soulagement que l'on donne à l'affliction de quelqu'un. *A.* تسلی. *P.* عزا - سلوت البال. *T.* تسلیت عظیم. *Grande consolation.* تسلیت عظیم. *Douce consolation.* تسلیت لطیف. *Apporter des consolations spirituelles.* روحانیات روحانیتد *Recevoir de la consolation.* تسلیت ویرمک *Écrire une lettre de consolation.* تسلیتپذیر اولمق. *Grand sujet de consolation.* تسلیت باله مدار کلی *Faites cela pour ma consolation.* بو شیئی بئم تسلیت فلهم ایچون ایلد *Il se dit aussi, d'un véritable sujet de satisfaction et de joie.* فرح البال *Et de la chose, ou de la personne qui console.* *La philosophie est sa consolation.* ما به تسلیتی علم حکمتدر *Vous êtes toute ma consolation.* Je n'ai point d'autre consolation que vous. *سندن غیری مدار تسلیتم یوقدر* *Dieu est toute ma consolation.* امید و تسلیتم انجق باری تعالینک *کرمیدر*

تغزیه - تسلیة. *CONSOLER.* Soulager l'affliction de quelqu'un. *A.* تسلیت رسانیدن - تسلیت بحشیدن *P.* تسلیت - تسلیت ویرمک *T.* غمگساری نمدن - ماتمزدگان حقمده ایضای لارمه تغزیه و تسلیت ایتمک *Consoler par lettres.* ماتمزدده لره تسلیتسار اولمق *Il se console avec ses amis.* ایضای رسم تغزیت ایتمک *Se consoler avec Dieu.* احبابینک مصاحبتیلد کسب تسلی ایدر *جانب حقه ربط قلب ایله متسلی اولمق* *CONSOLÉ.* *A.* تسلیت یافته *P.* متسلی - متسلی بولمش

CONSOLIDANT. Ce qui affermit et cicatrise les parties divisées d'une blessure. *A.* مدمل - مدمل - درشتساز *T.* پکشدور یجی *Les baumes sont des consolidans.* *Des médicaments consolidans.* *جراحات اولان معالجات*

CONSOLIDATION. Réunion des parties divisées d'une blessure. *T.* پکشدور یجی *P.* قدامل - انداب - الحجام *A.* $\left. \begin{matrix} 1 \\ 2 \end{matrix} \right\} *$

جراحتک تدبیر و اندادابی || La consolidation d'une plaie
یاره نکت پکشدسی -

Il se dit en termes de Pratique, de la réunion de l'usufruit à la propriété. A. مربوطیت. P. ارتباط. T. پیوستگی. حاصلات || La consolidation de l'usufruit à la propriété و غلاتک ملکه مربوطیتی

Et de l'action par laquelle une dette publique est consolidée. || قوبلشدرمه - صاعشده. T. استوارسازی. P. استحکام. A. La consolidation de ces sortes de rentes عاداتک استحکامی خصوصی

CONSOLIDER. Rendre solides les parties divisées d'une blessure. A. انداب. P. درشت ساختن. T. پکشدرمک. || Cette plaie est rejointe, mais on n'a pu encore la consolider. بو جراحت ملتهم اولدی انجق اندابی هنوز میسر اولمدی

On dit figur., Consolider une union, un traité, pour dire, les affermir. A. تشدید. احکام - تحکیم - T. تأکید. ابرجواب - پکشدرمک. T. استوار کردنیدن. P. الاستحکام والتقوية. || Par ce mariage, l'union de ces deux Coors fut d'autant plus consolidée. دولتار بو نکاح ماده سیله ایکی دولتار بیننده رابطه یگانگی واتحاده بر فوات دخمی تقویت بو شرطک علاوه سیله میانده معقود اولان عهدنامه کسب عقد اولنان عهدنامیده تقویت - استحکام ایتشدردر استحکام و برلمشدر

Et assigner un fond, pour assurer le paiement d'une dette publique. A. تحکیم. P. استوار ساختن. T. صاعشده. || Le Gouvernement a consolidé ces sortes de rentes بو مقوله عادات دولت طرفندن استحکام و برلمشدر

درشتی پذیرفته. P. ملتهم - مندمل - منتهب. A. Consolidé. استحکام یافته. P. استوار. موکد - مستحکم. A. پکشمش. T. قوبلشمش - صاعشمش

CONSOMMATEUR. Celui qui consomme. A. مستنفق. P. Les cultivateurs et les consommateurs زموره زراعتین و جماعات مستنفقین

بکمال - تمامکننده. P. مکمل. A. Et celui qui perfectionne. T. تاملدیجی. || Jésus-Christ est l'auteur et le consommateur de la Foi و مکملیدر T. رساننده

CONSUMATION. Achevement, accomplissement. A. ختام. T. تمامیت

- سپری. P. بلوغ فی حد الکمال - استکمال - استتمام. || La consommation d'un ouvrage تمامه. T. تمامی. اسپری. La consommation des prophéties بر ایشان ایشک حد کماله بلوغی. La consommation d'un livre کلام انبیانک استکمال واستتمامی تمام و تکمیلی - بر تالیفک ختام و تمامتی. On dit, La consommation des siècles, pour dire, la fin des siècles. A. پایان جهان. P. آخر الزمان - انتباه الادوار. دنیانک صوکی. T. دامن آخر الزمان

CONSUMMATION DU MARIAGE. La première fois que le mari et la femme habitent ensemble. A. زفاف. P. کردک. T. گوردک

Il signifie aussi, grand usage qui se fait de certaines choses. || دوکنده. T. تباهسازی. P. بذل - استهلاک - نفاذ. A. خطبک کلیلو بذل واستهلاکی. Grande consommation de bois. بذل واستهلاک اولنان اجناس. hopôt sur les consommations ذخایر اوزربند طرح اولنان ضربند

صانش - خرج. T. رایگانسی. P. رواج - نفاق. A. Et débit. مبیعاتده. || Les marchands disent qu'il n'y a pas de consommation. تجارت طائفه سی - رواج و نفاق بوقدر دیو بازارکارلر سوبایور بازارده کساد اولدیغنی سوبلر

CONSOMMÉ. Bouillon fort succulent d'une viande extrêmement pte. T. گوشتایه سخت. P. عصاره اللحم المبرأ. A. enite. پک قینامش. Consommé de chapon || قینامش ات صویی غداسی انجق پک. Il ne vit que de consommé. غداسی لحم مبرأ - قینامش ات صویندن عبارتدر عصاره سندن عبارتدر

اکیال - تتیم - اتمام. A. CONSOMMER. Achever, accomplir. T. تمامیق. سپری نمودن - بانجام رسانیدن. P. تکمیل - بر مصالحتی اتمام ایتمک. || Consommer une affaire بر مصلحت حق تعالی. Dieu consumma en six jours la création du monde حضرتلری امر تکوین و خلقتی ایام ستده تکمیل ایلدی. On dit qu'un homme a consommé son droit, quand le droit qu'il a en quelque chose a eu son effet. فلان کسسه حقنی استیفا ایلدی

Et faire consommer de la viande, pour dire, la faire tellement cuire, que presque toute la substance soit dans le bouillon. A. اتی پک قینامیق. T. گوشترا سخت یختم. P. تهریبه اللحم. || Prenez une rouelle de veau, un chapon etc., et faites consommer tout cela بر پاره بوزاغی اتی و بر املیق وسائر

لحوم آلوب مجموعنی شدیداً تهرید ایلله

Il se dit aussi, des choses qui se détruisent par l'usage A. دوکتیمک T. تباہیدن P. استیلاک - اتفاق - ابدال - انقاد
انقاد زاد و ذخیره Consummer des denrées || خرج ایتمک -
ایتمک

T. تباہ گشته P. مبذول - مستیلاک - مستند A. CONSUMÉ. On dit, qu'un homme est consommé en toutes sortes de sciences, pour dire, qu'il est fort savant A. نحریر P. نحریر P. شناور - همه دان P. بلی العلوم والمعارف - متبحر العلوم -
On dit aussi, Sagesse consommée, vertu consommée, pour dire, parfaite A. عقل
کمالنسی بولمیش T. فضیلت کامله - فطانت کامله - کامل
عقل و فضیلت

CONSUMPTIF. Il se dit, des remèdes propres à consumer les humeurs, les chairs A. خلطی T. دوا مغنی الاخلاط واللحم A. شاور -
دو کدیجی واتلری استندریجی علاج

CONSUMPTION. Action par laquelle une chose est consumée A. فنا || Il se fait une grande consommation de bois dans ce fourneau کلی
La victime fut brûlée jusqu'à l'entière consommation ذبیحه تماماً و کاملاً فنا پذیر اولنجیمه
قدر احراق اولندی

Et dépérissement du corps A. انقباض P. هبط || Il est mort de consumption مبطوطاً وفات ایلدی

CONSONNANCE. Accord de deux sons A. موافقت الاصوات || Cousonance parfaite imparfaite موافقت ناقصه
Variet les consonnances موافقت اصواتی صور مختلفه
Consonance de mots dans la prose کلام موافقت اصوات ایلله اجرا ایتمک
Consonance de rimes dans la poésie کلام منظومه موافقت اصوات کلمات
موافقت مخرج قوافی - اموات قوافی

Et uniformité de son dans la terminaison des mots qui rient ensemble A. موافقت الاسامیع - تواخی الاسامیع

CONSONNANT. Qui est formé par des consonnances A. متوافق Nغمه لری اویغون T. هم آهنگ - هم نغمه P. الالحان

CONSONNE. Lettre de l'alphabet qui n'a point de son d'elle-même

Les voyelles et les consonnes A. حروف سالمة pl. حرف سالم A. حروف علة - حروف معتلة وحروف سالمة وحروف سالمة

CONSORTS. Ceux qui ont intérêt avec quelqu'un dans une affaire civile A. pl. همدمان T. همدمان || On l'a condamné lui et ses consorts à payer solidairement ورفقاسی یکدیگره کفیل اولدوق اقچیدی ادا ایللمر بچون
اوزلرینده حکم جریان ایلدی

CONSPIRANT. En mécanique, Puissances conspirantes, sont celles qui agissent sous la même direction, et qui concourent à produire le même effet A. قواد متحد المقصد

CONSPIRATEUR. Celui qui conspire pour quelque mauvais dessein A. همدم P. حلیف علی الفساد - عفید علی الفساد || بیرامزلق ایچون قوللشمیش - بیرامزلقده هوادار T. فساد
معاقدیدن علی الفساددن بری محالفین علی الفساد زمره سندن ایلدی - ایلدی

CONSPIRATION. Trame sourde contre l'État. V. Conjuration - Et trame formée par plusieurs personnes pour des intérêts particuliers A. همپیمانئ P. اتفاق علی الشر - معاقدة الى الفساد A. فساد
Il y a eu conspiration contre vous سنکت علیکم معاقدة شر وفساد اولمشدر
فلان ont fait une conspiration, pour lui faire perdre sa place کمندلر فلان کشینکت عهدده سنده اولان منصبی اوزرندن
رفع ایچون بیلرلنده عقد اتحاد فساد ایتمشدر در

CONSPIRER. Agir de concert pour l'exécution d'un dessein bon ou mauvais A. یکدلی P. اتحاد - عقد الاتفاق - اتفاق || Conspirer unanimement
Ils conspirent tous à même fin جملمسی غرض واحد اوزرینده متفقدرلر
عباد اللہیک خیر و نفعی بابنده عباد اللہیک خیر و نفعی بابنده
Ils conspirèrent ensemble pour rétablir l'ordre et la justice بالاتفاق سعى ایدرلر
Tout le monde conspire à la ruine, à la destruction de... فلانکت خرابیت حال و تلف
Ils conspirèrent ensemble pour s'opposer à ses progrès فلابکت طریق اقبالند خصومنده عامدنکت اتفاقی واردر
حوالاسد ممانعت ایتمک اوزره بری برلرله عقد اتفاق ایتمشدر در

Il se dit aussi des choses qui contribuent au même effet *A.* اویغون *T.* هم آهنگ شدن - همساز شدن *P.* توافق جميع احوال پادشاهک *T.* Tout conspire à la gloire du Roi || کلمک Tous les évènements de cette année ont conspiré au bonheur de l'Empire بوسند مبارکده سرنمای میدان ظهور اولمش کافه حادثات ملک *T.* Tout conspire contre mes intérêts خلافتد اغراض مخصوصه مکک کافه احوال در توافق ایتمکده در *Il* signifie aussi, faire une conspiration contre l'État, ou contre le prince. *V.* Conjurér.

CONSPUER. Cracher sur quelque chose. Il ne se dit qu'au figuré *A.* توکرمک *T.* تفت کردن *P.* بستی - بزق - تنفل *A.* توکرمک *T.* تفت کرده *P.* متغول - مبرزوق - مبسوق توکرانش

CONSTAMMENT. Avec constance *A.* بالثبات *P.* Souffrir constamment || یورک طیانقلغیل *T.* متانتکارانه - پایدارانه ثبات - بالثبات والمتانده اظهار صبر وتحمل ایتمک Aimer constamment || قلب ایلم مقام تصبر وتحملده بر دوام اولمق S'attacher constamment à quelque chose نفس ثبات ومتانت ایتمک Suivre constamment un dessein نیر constamment un fait بر واقعدنک انکارنده اظهار ثبات ومتانت ایتمک Soutenir constamment ce qu'on a avancé ایراد اولنان کلامی *Il* signifie aussi, avec persévérance *A.* هر دایم *T.* همیشه *P.* دائماً - بالمدامه

CONSTANCE. Vertu par laquelle l'âme est affermie contre les choses qui sont capables de l'ébranler *A.* ثبات القلب - پایدارى دل - متانت الطبع - متانت دل || یورک طیانقلغی *T.* ثبات دل محیر admirable ثبات ومتانت نادره Rare constance عظیمه شایسته invincible, inébranlable عقول اولدجق متانت قلب کسردن برى وواهمه تزلزلدن عاری ثبات ومتانت قویده متانت طبعی Montrer, témoigner, faire paraître sa constance طبعنده ثبات ومتانتی اظهار ایتمک - اظهار ایتمک Opposer sa constance à la douleur والامد اکدار اولدینى ثبات Endurer avec constance ثبات

قلب ایلم صبر ومقاسات ایتمک La fortune a éprouvé la constance de ce philosophe دوزگار ناسازگار اول فیلسوفک اول فیلسوفک - متانت قلبی موقع امتحانده وضع ایلمدی La constance ثبات ومتانتی محکک تجربده عرب ایلمدی ثبات ومتانت affermit l'homme contre les adversités ثبات ومتانت La constance de son amitié ثبات و محبتی

CONSTANT. Qui a de la constance *A.* ثبیت الفؤاد *T.* یورکی طیانغان *P.* راسخدل || Il a montré une âme constante dans les plus grands maux اشد مصایب ونواپنده Constant dans les tourments اذیت واشکنجه حالده ثبیت الفؤاد در آفات فلکیده ثبات ومتانتی درکاردر constant dans l'adversité

Il signifie aussi, certain, indubitable *A.* ثابت رسیده درجه ثبوت - ثبوتیافته *P.* محقق - متحقق - الثبوت رهین ثبوت اولمش - کسب تحقیق ایتمش - کرجک *T.* || La chose est constante ومتحققدر کیفیت حال ثابت C'est une vérité constante parmi les philosophes, parmi les politiques بونک صحتی حکما بیننده وشنایان امور دول On me l'a donné pour constant میانده رسیده درجه ثبوت اولمش حالادندر متحقق اولمق اوزره بکا خبر ویردیلمر constant

Et persévérant *A.* ثابت النفس ثابت - مداوم بالثبات - صاحب الثبات - القدام *Il* || قوی *T.* پایدار - راسخدم *P.* عزایم ومنویاتنده ثابتقدمدر Constant dans son amour عیش و محبتنده ثابتقدمدر Une ferme et constante résolution ثبات نفس ایلمد مداوم En Géométrie, on appelle Constantes, les quantités qui demeurent toujours les mêmes || عداد ثابتة

Il se dit figur., de toutes les choses qui demeurent long temps ou toujours dans le même état *A.* مستقر - مستدیم - مستمر بر دوام *P.* مستمر - باقی - ابدی - الدوام - مستمر البقا - القرار Fortune fixe et constante || طیانوب طورر *T.* پایدار - بر قرار - واهمه Etat constante et immuable بحکمت مستمر القرار Tout change dans ce monde, il n'y a rien de constant تغییردن آزاده حال مستمر البقا دنیاده هیچ بر شتی باقی ومستقر Constante اولمیوب حالده خالد تحوالدن خالی دکلدن

son fils une pension de telle somme, pour lui tenir lieu d'aliments او مانند نفقه لازم اولمق اوزره شو مقدار اقچد معاش
 dot T. - Et constituer une dot, constituer une telle somme en مهر معبدله - مهر معبدل ایچون مال ترتیب ایتمک
 On dit, qu'un homme est bien ou mal constitué, qu'il a le corps bien ou mal constitué, pour dire, qu'il est de bonne ou de mauvaise complexion مطبوع - فلان کسند صحیح البنید یاخود سقیم البنید در
 بر کسند نکت یاپوسی صاع - البنید یاخود کورید البنید در یاپوسی ایو یاخود فنادر - یاخود جورکدر

CONSTITUTIF. Ce qui constitue essentiellement une chose A. La divisibilité est une propriété constitutive de l'étendue ما بد الانشا - ما بد التركيب قابليت تجزى بعدك ما بد التركيبى اولان خصايصند

CONSTITUTION. Composition A. انشا P. پرداخت T. یاپو La forme et la matière entrent dans la constitution du corps ماده و صورت جرم طبیعیست امر انشاسته بالوجوب داخلدر

Il se dit aussi, de l'établissement d'une pension, d'une rente; et les rentes mêmes s'appellent des Constitutions A. ترتیب ترتیب Contract de constitution مرتبة - المستغلات Il a pour cent mille livres de constitutions اموال مرتبیدن اولدوق یوز بیست حقیقی
 Il a mis la plus grande partie de son bien en constitutions ربط مرتبید ربط اکثر مالنی مستغلات مرتبید ربط غروش مستغلاتی وار در
 ایلدی

Il signifie aussi, Ordonnance, loi, règlement A. نظام pl. یول T. رسم و راه - یاسد P. قوانین pl. نظامات نظام با sage نظام مستحسن Constitution // ارکان Les constitutions saintes نظام مبارک - نظام مبارک صواب قوانین و نظامات شرعیة canoniques قوانین سلطانیة apostoliques حواریون کرامت وضع ایته دگوری قوانین و نظامات apostoliques Faire des constitutions وضع نظامات Enfreindre, violer les نظامات - نظامات مرتبیدی نقض ایتمک Cette république était gouvernée par de bonnes constitutions فلان جمهور نظامات مستحسنه اوزره اداره اولور ایلدی
 Les constitutions d'un tel Empereur portent que... فلان پادشاهتک وضع و ایجاد

La constitution - ایلدیکی شروط نظام شونى ناطقدرد که d'un État, c'est la forme de son gouvernement, et ses lois fondamentales T. نظام الملک والدولة La constitution de l'État monarchique exige que... حکومت منفردده ایله اداره اولنان
 ملکت ودولتک نظامی شونی ایجاب ایدر که

Il se dit aussi, de la complexion du corps humain A. بنیه بدن قوتی - بدن قوتی التركيب Forte constitution // التركيب بدنى - سقیم البنید در Il est de mauvaise constitution La constitution des parties du corps humain, c'est l'ordre et l'arrangement du corps T. اجزای بدن انسانک ترتیب و انتظامی

On dit, la constitution de l'air, pour dire, l'état de l'air T. حال هوا

CONSTITUTIONNEL. Qui a rapport à la constitution d'un État A. هم رنگ P. موافق الی القانون - قانونی - موافق الی النظام Cet acte n'est pas constitutionnel // یول ارکانه اویغون T. رسم و راه بو سند قانونی دگدر Ces vues sont très-constitutionnelles اشیو عزایم و افکار تمام موافق قانوندر

CONSTRICTEUR. Il se dit des différents muscles dont la fonction est de resserrer quelques parties A. عضلة قابضة pl. بوزشدروب طویجی T. پیامیغ فاهم آور P. عضلات قابضة عضلات قابضة غلصم Les constricteurs du pharynx // باللق اتی
 عضلات قابضة مهبل Les constricteurs du vagin

CONSTRICITION. Besserrment des parties d'un corps A. تنقبض بوزشوب طونلمد T. فاهم آمدن P. انقباض -

CONSTRINGENT. Qui resserre A. قابض P. فاهم آور T. بوزشدروب طویجی

CONSTRUCTEUR. Celui qui construit A. بنا P. بنا ساز P. قانیون مستحسن Constitution // یاپوچی T. یاپوچی Cet architecte est bon constructeur بومعمار فون بناید ماهر در

CONSTRUCTION. Action de construire A. بنا P. بناسازی On a interrompu la construction de ce bâtiment عمارتک بناسی تعطیل اولندی

Et la disposition, l'arrangement des parties d'un bâtiment A. یاپونک - یاپونک ترتیبی T. صورت بنا P. هیئت البنا La construction de ce palais est parfaitement belle بوسرایک صورت بناسی بغایت لطیف و محکمدر

Cet homme - là entend bien la construction des vaisseaux فلان کسندنک صورت انشای سفاین خصوصنده وقوف نامی
Figur. || La construction de ce poème n'est pas régulière - وار در
بو منظومدنک انشایی صحیح دکلدر

En termes de Géométrie, il se dit de la figure qu'on trace, et des lignes qu'on tire pour résoudre un problème. A. انشاء الاشکال
En termes de Grammaire, c'est l'arrangement des mots suivant les règles de la Langue A. انشا - ترکیب - P. آراستگی
La construction de cette phrase est fort bonne و اعلا در سخن
Il n'y a pas là de construction بوندده ترکیب یوقدر Defaut de construction
سقامت انشا - سقامت ترکیب

CONSTRUIRE. Bâti. A. بنا - انشا - P. بنیاد کردن
Construire une maison بنا یا پویا پاق - یا پیمق
Cela est solidement construit بنا اولنمشدر C'est solidement
Cela est construit avec de bons matériaux ایله موآد برگزیده
Construire un vaisseau انشا اولنمش بر بنا در
کمی یا پیمق - ایتمک

En termes de Grammaire, Arranger des mots suivant les règles de la Langue A. انشا - ترکیب - P. سخن آراستن
Construire une phrase بر عباره انشا || سوزلری دوزمک
Celle période est bien construite بو فکوره بر وجه
Construire un poème - احسن انشا اولنمشدر
Pour bien construire un poème, il faut avoir beaucoup d'imagination et de jugement
بر منظومدنک حسن ایله انشادی قوت خیالیدنک وسعتند و اعمالت رایک که اند متوقف
بر معنا در

CONSTRUIT. A. مبنی - P. بنیاد کرده - بنا کرده

CONSUBSTANTIALITÉ. Unité de substance A. وحدت الجوهر
Les Ariens n'ont la consubstantialité du Fils avec le Père
ابنک اتحاد جوهرلرینه منکر اییدیلر

CONSUBSTANTIEL. Il se dit des personnes de la Trinité, pour dire, qu'elles n'ont qu'une seule et même substance A. متحد
Les trois personnes de la Trinité sont consubstantielles
Le Fils est consubstantiel au Père و ابن متحد الجوهر درلر

CONSUBSTANTIELLEMENT. A. من جهة الاتحاد الجوهر -

Le Fils est consubstantiellement un avec le Père ابن من جهة الاتحاد الجوهر اب ایله واحد در

CONSUL. Officier envoyé par son Prince en divers lieux de commerce A. قونسولوس
T. شاهبندر P. قنصل

CONSULAIRE. Qui appartient à la juridiction des consuls A. قونسولوسه متعلق
T. متعلق شاهبندر P. قنصلی

CONSULAT. L'emploi de consul A. قونسولاسی
Et le temps pendant lequel on exerce la charge de consul A. قونسولاسی وقت
T. هنگام شاهبندری P. ایام قنصلیت

فلان کسندنک قونسولاسی ایامنده || Sous le consulat d'un tel

CONSULTANT. Celui qui donne avis et conseil A. مشاور
P. مشاور || Medecin
T. ویرنجی - اوکوت ویرنجی T. پند دهنده
طبيب مشاور

CONSULTATION. Conférence que l'on tient pour consulter sur quelque affaire A. مشاوره - مشورت
T. کنجاش - کنگاش P. مشاوره - مشورت
مشاوره عظیمه و مدیده Grande, longue consultation || دانشمند
مدت مدیده مشاوره یید Ils furent long temps en consultation
Les medecins n'ont rien résolu après une longue consultation
ایتمشدر در
اطبا طول مدت مشاوره دنسکره بر کوند
قرار ویره مدیلر

On appelle au Palais, Le banc ou la chambre des consultations, les lieux où l'on trouve les avocats consultants A. مقام
اهل قترا یری T. جایگاه اهل قترا P. اهل القترا

Il signifie aussi, l'avis par écrit que les avocats et les medecins donnent T. رای
J'ai produit la consultation de ce medecin
فلان طبیبک تحریرا ویردیکى
رایى ابراز ایلدم

CONSULTATIVE. Il n'est d'usage que dans cette phrase, Voix consultative, pour dire, l'avis qu'on a droit de donner, sans qu'il soit compté dans les délibérations A. رای علی طریق
Les Evêques ont voix délibérative dans les conseils, mais les docteurs n'y ont que voix consultative
مجلس شوراده
پسقموس طاندسی علی طریق المشوره وفقها زمره سی
یاکنز علی طریق الاخطار رای صاحبیدلر

CONSULTER. Prendre avis, conseil de quelqu'un A. استشعار
T. پند خواستن - رای طلبیدن P. استنصاح - الراى
عرفلردن استشعار A. اوکوت اره متق -

اهل اهل ایشد دانشمق - رأى ایتمکت
بر کمسند Se consulter soi-même خبره دن استشعار رأى ایلدی
Consulter - نفسند دانشمق - کندو نفسندن استمنصاح ایتمکت
از P. استعمال الرأى الطیب - استطباب A. les médecins
Consulter les astres - حکیمه دانشمق T. طبیب رأى خواستن
Con- - نچیرمه دانشمق - نچیرمندن استعمال حال ایتمکت T.
بر کمسند کتابار بند مراجعت ایلد استشعار T. Consulter ses livres
نفس T. Figur., Consulter sa conscience - حال ایتمکت
ses intérêts, son goût کندو نفسند دانشمق - مخطوره سندن استمنصاح ایتمکت
مصلح ses intérêts, son goût کندو و فوئده دانشمق
مختصره سندن و کندو مشربند دانشمق

- استشارة A. délibérer ensemble, Il signifie aussi, conférer ensemble,
دانشمق T. کناج کردن - کنگاش داشتن P. مشاوره - مشاوره
اولیابده Il en veut consulter avec ses amis || مشورت ایتمکت -
Ils consultèrent ensemble دوستلریله مذاکره و مشاوره ایتمکت استر
Les médecins ont consulté بیملونده استشارة ایلدیلمر
فلانک علتند دائر اطباء مشورت ایتمشلر در
Il consulta fort long-temps avant que de s'engager بو مصلحتی
در عهده ایتزدن مقدم وافر زمان استشارة ایلدی

CONSULTEUR. Docteur commis par le Pape pour donner son avis sur
P. حلال المشكلات الدينية A. des matières qui regardent la Foi
دیند دائر مشکلات آدینیجی T. مشکل گشای امور دین

P. اهلاك - افنا A. détruire, réduire à rien
- فایده وارد رمق T. نا بود ساختن - تباه کردن - تباهیدن
Le feu consuma tout ce grand دوکمهکت - بوق ایتمکت
مشتعل اولان آتش اول ساعت طرفنده افنا ایلدی
La victime fut consumée par le feu آتش اول ذبیحدهیی
Le temps consume toutes choses کلیاً افنا ایتمشدر
Il consume tout وزمان کافذ اشیایی ردین فنا و تباه ایدر
son bien en debauches و عشرتد افنا و اهلاك
موروث پدر اولان مالک Il a consumé son patrimoine
پاس La rouille consume le fer مجموعهیی تباه و افنا ایلدی
Cette maladie le consume دوری افنا ایدر
وجودینی مؤیدر

Et employer sans réserve A. هدر - ائلای
J'ai consumé tout mon خرج ایتمکت - صرف ایتمکت T.
نقد - بتون وقتمی بو ایشه هدر ایلدم temps à cet ouvrage

وقتمی جمله بو ایشد ائلای ایلدم

P. استهلاك المال A. Se consumer. Dissiper son bien
|| مالی دوکمهکت T. مال تباهی پذیرفتن - مال
دعوا مصرفلر بند و مصارف ساتورهید
Et détruire sa santé A. استهلاك مال ایدر
|| وجودی فنا ایتمکت T. وجودرا تباه کردن P.
consume d'ennui et de tristesse غلبه سامت و کلال و استیلاهی
Et dépérir A. انهباط - اندوه و ملال ایلد افنای وجود ایدر
وجود فنا پذیرفتن - تن فرسوده گشتن P. انهباط القوا البدن
وجود فناید وارمق T.

فنا بولمش T. فنا پذیرفتد P. مفنا A. Consumé

CONTACT. Attouchement de deux corps A. تماس P. با همزسی
|| بری بر بند طوقمده - بری بر بند جاتشد T.
Point de contact تماس جرمین
des deux corps

- ساری A. contagieux. Qui se communique par contagion
سرایبت - بیلاشیجی T. سرایت کن P. ساعر - معدی
Le peste est une Un mal contagieux || ایلدیجی
Figur. || عالت وبا امراض ساریدن در
maladie contagieuse سرایتی مستازم بر اعتقاد باطل
Une erreur contagieuse ساری بر صحبت
Une conversation contagieuse

سرایبت A. contagion. Communication d'une maladie maligne
|| بیلاشده T. سرایتکاری P. ساعر - عدوا -
Ce mal se prend par contagion طریقله کسب اولنور
On dit figur., La contagion des mauvaises moeurs,
du vice, de l'hérésie etc., pour dire, la communication
اخلاق - ردیدنک و مثلدنک و رفضک عدوا و سواریتی
Il signifie aussi, peste. V. ce mot. - Figur. || L'hérésie est une contagion
رفض و بدعت عالت وبا منزلده در

ناپاکی P. ادناس pl. دنس A. souillure
Suivant la loi de Moïse, il y avait
plusieurs sortes de contamination موجب
ادناسک انواعی وار ایلدی

قصص pl. قصة A. Narration de quelque aventure
|| منقبد T. داستان P. حکایات pl. حکایه -
Bon اوزون بر منقبد - مفصل بر قصه - حکایه طویله
Conte pour rire قصه ردیدد قصه مطبوعه
ennuyeux کولدریجی منقبد - حکایه خنده فرما - معسکه
véritable حکایه دل آمیز plaisant حکایه کلال انگیز

اول صحیحه Faites-nous un peu le conte de ce qui arriva là
طرفیده وقوعه کلان ما جوانک جزئیجه حکایدسنی ایلد
On a fait d'étranges contes de cet homme-là اوتری
حکایدده ایلد Il ajoute au conte غریبه نقل اولندی
حکایدی Il embellit, il enrichit, غریبه بالنددر-صم صمایم ایدر
حکایدی - حکایدی زیب وزینت ویرر
Conte fabuleux. V. Fable - شاخ و برگت ویررکت نقل ایدر

مطلع - متطهر A. Contemplateur perpétuel
P. کوزلیسیجی - باقیسیجی T. نگران P.
Contemplateur des merveilles de Dieu, des secrets
de la nature متطهر معجزات جناب رب العزت و متطهر دانسی
اسرار قدرت

CONTEMPLATIF. Qui s'attache à contempler de la pensée
دوشونمکد طالعن T. اندیشه کار P. غریب فکر - فکیر A.
Philosophie غایه العاید فکیر بر آدم
Une dévotion contemplative نظریه حکمت
Vie contemplative. Celle qui se passe dans la contemplation T. مطالعه
مطالعده S'adonner à la vie contemplative
معنویده مصروف اوقات عمر
اوقات عمری مطالعه معنویده صرف ایتمک

CONTEMPLATION. Action de contempler A. مطالعه
مطالعه T. باقمه T. دیدار P. طلعت
Il est toujours en contemplation طالعده طالعده دائمه عمیقده
La contemplation des choses divines مطالعه مطالعه
des astres نظر کواکب - طاعت نجوم و کواکب

CONTEMPLER. Considérer avec soin A. تطالع
نظریه T. باقمه T. دیدار P. طلعت
Il est toujours en contemplation طالعده طالعده دائمه عمیقده
La contemplation des choses divines مطالعه مطالعه
des astres نظر کواکب - طاعت نجوم و کواکب
CONTEMPLER. Considérer avec soin A. تطالع
نظریه T. باقمه T. دیدار P. طلعت
Il est toujours en contemplation طالعده طالعده دائمه عمیقده
La contemplation des choses divines مطالعه مطالعه
des astres نظر کواکب - طاعت نجوم و کواکب

CONTEMPORAIN. Celui qui est du même temps A. معاصر

Les auteurs contemporains T. همعصر P. معاصرون
Contemporain C'est mon contemporain
عصر واحد نارینهسی - قاریه همعصر
بنم معاصرون

CONTEMPORANÉITÉ. Existence de deux ou de plusieurs per-
sonnes en même temps A. معاصرت P. همعصری
بر وقتتک T.

CONTEMPTUEUX. Qui méprise A. مهین P. خوار کننده
آلچندلیجی

CONTENANCE. Capacité, étendue A. سعت P. کنجایش
Ce vaisseau est de la contenance de tant de ton-
neaux شو کیده شو - بو سفینه شو قدر فوجی بی متسعد
بو کمی شو قدر فوجی الور - قدر فوجی صغشور

Et le maintien, la posture, la manière de se tenir A. وضع
Bonne contenance T. قورم T. طرز P. اسلوب - هیئت -
وضع نا خوش - وضع قبیله mauvaise کوزل قورم - حسن
ridicule وضع اضطراری forced وضع وقوفده
وضع وضع موجب الشغل embarrassante موجب التمسخر
Il ne sait quelle contenance tenir
On dit qu'une personne n'a point de contenance, pour dire, qu'elle ne sait de
quelle manière se tenir استحضار ایدر سیور
Et perdre contenance, pour dire, cesser tout à coup d'avoir sa contenance naturelle T. وضع
On dit de certaines choses, qu'on les porte par contenance, c'est-à-dire, uniquement pour la bonne
grâce T. لطافت وضع و هیئت ضمیمه T.
Faire bonne contenance, pour dire, témoigner de la résolution, de la fermeté
وضع پایداری P. اظهار الثبات - اظهار الطور الثبات A.
Les ennemis faisaient bonne contenance وضع و هیئت ایتمک T. نمودن
ثبات و متانت ایتمکده ایدی

CONTENANT. Ce qui contient A. حاوی P. محیط
La mesure est la partie contenant, et la liqueur est la chose contenue
حاصل محیط و مایع حاوی
Le contenant est plus grand que le contenu
محیط محتوی اوسعدر - محتوی اوسعدر

CONTENDANT. Concurrent, qui dispute une chose avec un

رقیب - مخاصمین pl. مخاصم - خصم pl. autre
 pl. رفبا P. ستیزنده - خصم T. Les princes contendants
 Il y avait trois contendants - ملوک مخاصمین
 فلان شی ایچون اوج نفر رقیب
 Les contendants qui aspiraient au prix de la course
 احرار قصب السبق طالب اولان رقیب

اشتغال - احتوا A. CONTENIR. Comprendre dans certain espace
 جوره سند - ایچنه الملق T. در داشتن - کنجیدن P. استیعاب -
 بر فوجی شو Ce muid contient tant de pintes || الملق - الملق
 Cette شو قدر بوقالی مستوعبر - قدر بوقال استیعاب ایدر
 شو قدر دونم استیعاب pièce de terre contient tant d'arpens
 Il se شو قدر دونی مشتمل بر ارض - ایدر برقطعه ارض
 تضمن A. en parlant de matières de doctrine, d'érudition
 محتوی اولمق T. متضمن بودن - داشتن P. اشتغال - احتوا -
 کلمه شهادت Le symbole de la Foi contient douze articles
 La charité دین عیسی مواد اثنی عشره یی محتویدر
 La عشق الهی کافه فضایی مشتملدر
 définition contient le genre et la différence
 تعریف جنس جنس و نوعی محتویدر - نوعی متضمندر

گرفتن P. ضبط A. Il signifie aussi, retenir en certaines bornes
 T. طومق || Ces dignes, ces levées ont été faites pour conte-
 nir les rivières dans leur lit
 بو بندلر و بو طپراق دیوارلری
 میاه انباری مجرای طبیعیلرنده ضبط ایچون انشا
 حدود Figur. || Contenir quelqu'un dans l'obéissance
 اولندی
 ضبط On ne saurait le contenir
 اطاعت ایچنده ضبط ایتمک
 امراض Contenir ses passions
 ضبط ممکن دکلدر - اولندسز
 امراض نفسانییی قهر ایتمک - نفسانییی ضبط ایتمک
 امراض نفسانییی غالب و فاجر اولمق -

خویششننداری P. ضبط النفس A. SE CONTENIR. Se retenir
 Quand کندویی ضبط ایتمک - کندویی آلیقوبمق T. نمودن
 je l'entendis parler de la sorte, j'eus bien de la peine à me
 contenir
 بو کلامی سوبلادیکنی لدی الاستماع ضبط نفسد
 آتش غضبی اشتعالند بر رمق فالهشیکن
 Il signifie aussi, se modérer sur
 امساک A. les choses qui peuvent être préjudiciables à la santé
 صادق T. پرهیز کردن P. احتما - استمساک النفس -
 Tout le monde n'a pas la force de se contenir
 هر کس استمساک

استمساک نفس ایتمک هر کسک - نفسد قادر دکلدر
 Il est difficile de se contenir parmi tant d'occasions
 وسيله معصیت اولدجق بو قدر حالات آره سنده کلمز
 Les médecins lui ont dé-
 fendu le vin, mais il ne peut se contenir
 اطبا فلان کشی بد
 شرب خمیری منع ایتمشلر ایکن امساک ایدهمیور

کنجیده P. متضمن - محاط - محتوی - مشتمل A. CONTENU.
 ایچنده اولان - ایچنه آلمش T. اشتغال کرده - در داشته -

- قانع A. Qui jouit avec plaisir de ce qu'il a
 T. خود دار - خرسند P. ارباب القناعة pl. احل القناعة
 - فستنه قانع اولمق Être content de son sort || قناعتلو
 شئ قلیله Être content de peu
 قسمته قناعت ایتمک
 بالقناعة Vivre content
 آره قناعت ایتمک - قناعت ایتمک
 On dit prover-
 bial, Il est heureux, qui est content; Il est riche, qui est con-
 tent
 القناعة کنز لا یفنی مصداقنجد صاحب قناعت
 اولان مالدار عد اولنور

Et qui jouit avec plaisir de ce qu'il a demandé, sans rien
 demander de plus A. مقتی الفؤاد
 ممنون Il dé-
 sirait cette place, il l'a obtenue, il est content
 کوکلی خوش T. خوشدل - کامروا - خشنود P. البال
 آرزومند اولدیغی
 Il vous
 a demandé mille francs, vous les lui avez donnés, il est con-
 tent, il ne demande rien de plus
 سندن طلب ایلدیکی بیگ
 غروشی کندویید اعطا ایلدیکنکه بناء مقتی الفؤاد اولوب
 Avoir le coeur content,
 زیاده بر درلو مطلوبی فالامشدر
 Avoir l'air content
 ممنون البال اولمق
 Être
 سیماسنده آثار ممنونیت بال لایع و بدیدار اولمق
 - بر شیدن ممنون الخاصر اولمق
 content de quelque chose
 ممنون البال اولمق
 Les ouvriers ne sont pas contents de leur
 مطیب العمله ویریلان اجرت ایل مطیب
 الخاطر دکلدرلر

On dit, Être content de quelqu'un, pour dire, être satisfait
 de lui A. شاکر - شکر گذار P. ممنون - متشکر - شاکر
 J'ai vu un homme bien content de vous
 خوشود T. خشنود
 Vous devez être
 سندن غایت ممنون و متشکر بر آدم کوردم
 Être con-
 tent de lui
 خشنود اولموسک
 content de lui
 T. رضا داده P. طایع - راضی A. Agréer, consentir
 Je suis content de faire telle chose,
 خوش ویرن - رضا اولان

شویلد ایلدیکک حالده بن دخی . . . pourvu que vous
 Je suis content de vous céder cette
 terre, à la charge de... شو ارضی فلان شرط ایلد سکا...
 On dit qu'un homme est content de soi, pour
 dire, qu'il s'est conduit d'une manière conforme au plan qu'il
 s'était formé در خوشنودن حرکتی کردن - رأی خودنجد
 On dit ironiquement, qu'un homme est content de lui-même,
 qu'il est content de sa petite personne, pour dire, qu'il a trop
 کندو عقلمندن خوشنودن در bonne opinion de lui-même

ارتياج البال - CONTENTEMENT. Joie, plaisir, satisfaction A.
 دلشادی - حظ درون P. محظوظیت البال - انبساط القلب
 Il y a bien du contentement à
 محافطه عرض ایدرک کچنمک - vivre en honnête homme
 Ses enfans lui
 اولادینک سلوک و حرکتی انبساط - donnent du contentement
 Un homme inquiet n'a jamais de contentement
 فلبنی مؤدی اولور - On dit
 - نمگدل اولان کشی ابدی محظوظ البال اولمز
 Contentement passe richesse, pour dire, que la satis-
 faction de l'esprit est le plus grand de tous les biens A.
 القناعة A. On dit, Ce n'est pas contentement, pour dire,
 کدر لا یفنی - T. بس نه P. غیر وافی - غیر کافی A.
 Vous ne m'offrez que cela, ce n'est pas con-
 tentement دکلدر کافی انجق شو مقدار و برسرک کافی

اقناع - تظیب A. Satisfaire, rendre content A.
 T. خشنود ساختن - خوشدل کردن - خرسند کردن P.
 Il faut peu de chose pour le con-
 tenter - جزئی شی وسیله تظیبی اولور
 Le peu de bien qu'il a le contente
 مالک - اولدیغی مال یسیر ایله مطیب الخاطر
 Personne ne peut le con-
 tenter - فایله قناعت ایدر
 C'est un
 کندوسیلده - homme qui contente tous ceux qui ont affaire à lui
 اولنلرک جمله سنی تظیب ایدر بر ذاتدر
 Contenter les ouvriers en les payant bien
 عملدنک اجر تلری بنی اعطا ایله اقناع و تظیب اولورده تجویز قصور ایتمک
 Ces
 بو مقولده کسانک - sortes de gens sont difficiles à contenter
 On dit qu'une raison, qu'une preuve con-
 tente ou ne contente point, pour dire, qu'elle satisfait ou ne

satisfait pas l'esprit یاخود غیر مقنعدر

CONTENTER, signifie aussi, plaire, donner de la satisfaction A.
 بر مراد کردن - خوشدل کردن P. تظیب القلب - ارضا
 Ce jeune homme contente
 کوکلی خوشلندرمق T. - bien ses parents
 کبسی کرمکی رضاسنی - Jamais personne ne m'a contenté sur ce sujet
 تحصیل ایدر
 On ne
 بو بابده خاطر می هیچ بر کمسند تظیب ایتمدی
 عالمک رضاسنی تحصیل - saurait contenter tout le monde
 قلوب آمدنک تظیبی امر محالدر - ایتمک محالدر
 Il se dit aussi des passions et des sens A. اغنا
 T. خوشی آوردن - خوشی بخشیدن P. الاستیفاء الحظ
 بو آهنگ - Cette musique contente fort les oreilles
 کنورمک
 تغریب سامعه ایدر - استیفاء حظ سامعینی مورت اولور
 Ces objets contentent extrêmement les yeux
 اشو صور استیفاء - اشو صورت دیداری بصر - حظ باصره بینی موجبدر
 Contenter les yeux
 استیفاء حظ تماشا ثانی تغریب ایدر
 Contenter ses appétits
 مرض اشتیاق نفسی اغنا - sa passion
 حظوظات نفسی استیفاء ایتمک - ایتمک
 Cette charge a contenté
 نفسانینک حظنی استیفاء ایتمک
 son ambition
 بو منصبک تحصیل حوص جاه و اقبال اغنا
 Contenter ses desirs
 اشتیاق کرده سی اولان اولنمش اولدی
 sa curiosité
 مطلوب و تجسسند مطلوباتی اغنا ایتمک
 اغنا کنورمک

Se contenter. A. ارتضا - P. استقناع
 T. خرسندی نمودن
 T. خرسندی نمودن
 || فناعت ایتمک - کوکل خوشلندرمق
 Se contenter de son sort
 فناعت ایتمک - Rزق مقسومند قناعت
 Il ne faut pas être insatiable, il faut se contenter
 نمنا - Il faut se contenter
 کنورمک جائز دکلدر قناعت لازمدر
 Se contenter de
 ما ملکنده قناعت ایتمک
 de ce qu'on a fait, en
 Il signifie aussi, ne
 vouloir ou ne pouvoir pas faire plus que ce qu'on a fait,
 قناعت ایتمک - T. بسندیدن P. اکفا A.
 Je me contente de lui avoir prêté l'argent de ma bourse,
 فلانده کیسدمدن قرعاً اقچده
 mais ne je veux point le cautionner
 و بر دیکم کافیدر کندوید کفالت دخی ایدهم
 Vous devriez
 vous contenter de lui avoir ôté son bien, sans en vouloir encore
 عرض و جانده تعرض ایتمک همان
 Contentez-vous de
 مالنی نزع ایتمک اکفا ایتمو ایدرک

بنی بر دفعه آلتادینکه اکتفا ایله
Ne vous contentez pas d'y être allé une fois, mais allez-y
اول طرفه بر کره کتمکله
اكتفا ایلمه همان فلانی بولنجیه قدر دفعات ایله
وارملوست

Il signifie aussi, apaiser quelqu'un en lui donnant quelque chose A. ارضا P. خشود کردن T. اسکات ایتمک
بر آدم ارضا
اولنیدجق اولور ایسه هر طرفه واروب شکایت ایده جکدر
- اسکات اولنیدیغی حالده طرف طرف واروب بث شکوا
ایده جکدر

خوسند - بگام P. مقتضی الفرد - مستقنع A. CONTENTÉ.
فایرلمش - خوشلمش T. خوشود کرده - خوشدل گشته -

ج-ای P. منازع فیله A. CONTENTIEUX. Qui est disputé
منازع فیله اولان بر نزاعلو T. ستیز
La terre dont il est question est contentieuse entre tels et
در دست مذاکره اولان جفتلک فلان وفلان بینده
شو Ce point est contentieux entre les philosophies
جدارن - سونگنده P. منازع - مجادل A. qui aime à disputer
- نزاعلو بر ماده در - بو بر خصوص منازع فیله در
C'est une affaire contentieuse بین الحکما منازع فیله در
Et
جدال - سونگنده P. منازع - مجادل A. او نکو T. جدلکار -
بالتبع مجادلید مایل بر آدم - مجادل بر آدمدر
contentieux

مجادله - منازعات pl. منازعة A. DEBATE, dispute
مساجلات pl. مساجلة - مناقشات pl. مناقشة - مجادلات pl.
Il y a matière à contention
سورشته منازعه وار - اولیاده وسیله منازعه وار در
C'est une source de contention éternelle
هر مقوله مجادلنک Il est ennemi de toute contention
بسنارنده Il s'ennuie, il survint contention entre eux مخالفیدر
Et chaleur, véhémence dans la dispute A. معاندة P. کشکش ستیز - ستیزکاری
T. چکشند T. وجدل
طوفیندن معاندة عظیمه ایله منازعه
ایکی طرفدن جکشدک سوز آتشدیلر - اولندی

اتعاب A. Grande application d'esprit
Il s'y applique avec grande contention d'esprit
ناریت ایله اتعاب ذهن

La contention d'esprit altère la santé
اعتاب ذهن صحت وجودک اختلاله باعث اولور

محتاط A. Ce qui est renfermé dans quelque chose
Le contenu
ایچند آلمش T. در آورده P. مشمول - حاوی -
محیط محتاطدن اوسع
Et ce qui contient un écrit, un discours A. مفهوم - مضمون
مضمون مکتوب
Le contenu de la lettre
معنا T. مغزا P.
مفومنی طرفه افاده ایده جکم
Je vous dirai le contenu

گزارش P. حکایت - روایت - نقل A. NARRER. CONTER.
Conter une histoire
نقل ایتمک T. روایت کردن - کردن
Conter des fables
قصص و افسانلر
نقل ایتمک
Conter comment une chose s'est passée
بر ماده نک
Conter nous
ند وجهله واقع اولدیغنی
نقل و حکایت ایتمک
Conter -
کوردیکی طرفه نقل ایله
ce que vous avez vu
On conte
شو ماده بی تفصیل نقل ایله
en le détail
que...
Il m'a conté cela de fil en aiguille
ایکدن ایله یکدن
بکا - نقیر و ظمیر طرفه نقل ایله
On dit, qu'un homme conte bien, pour dire,
نقل ایله
سخن - ناطقه پرداز P. منطق - مقوال A. qu'il narre bien
Et qu'un homme en conte de belles,
qu'il conte des sornettes, pour dire, qu'il conte beaucoup
هرزه خایی P. خلط الکلام A. de choses à tort et à travers
On dit proverb. Conter des fagots, pour dire, conter des choses frivoles ou fausses
ربط و یابس کلام سویلمک T. کردن
روایت کرده - گزارش کرده P. منقول - مروی A. CONTÉ.
نقل اولنش T.

ممكن المعارضة A. CONTESTABLE. Qui peut être contesté
معارضه کله بیلور T. سزاوار ستیزکاری P. محل المنازعة
معارضه - محل معارضة بر مذهددر
کله بیلور بر رایددر

ستیزه P. معارضین pl. معارض A. CONTESTANT. Qui conteste
معارضه اوزره اولنلر contestants
چکشان T. کار
طرفین معارضین

مبارات A. CONTESTATION. Dispute, debat sur quelque chose
T. سرنگ - ستیزه P. مناقشة - منافسة - معارضة - منازعة -
بر معارضة پیدا ایندومک
Former une contestation
چکشند

Dans le langage didactique, Contingence est opposé à Nécessité
 اصطلاح - حکماء امکان و جریبک مقابلیدر - En Géométrie.
 Angle de contingence, c'est l'angle compris entre l'arc d'une
 courbe et la ligne qui touche cet arc à son extrémité *A*.

Il signifie aussi, durée continue A. امتداد الدّقة - P.
P. || La continuité du travail T. اوزانوب طورمد
مصاييبت امتداد مدتي des maux امتداد مدتي

CONTOURNER. Donner à une figure, ou à un ouvrage d'Ar-
chitecture le contour qu'ils doivent avoir. *A. تقطيع الدائرة P. دوريد كسيم ويرومك T. بچيرامن چيز صورت دادن*

دوره تصویرک حسن ایله Savoir bien contourner une figure
تقطیعی فنّی بیلمک

Contourné. *A.* محشا *P.* کناره دار *T.* کنارلو - Pris absolument, il se dit de ce qui est de travers, mal tourné *A.* معوج
اکری *T.* کج اندام *P.* الاسلوب

Contractant. Celui qui contracte *A.* معاهدین *pl.* معاهدین
قوللشن - عهدلشن *T.* پیمانکننده *P.* مشارطین *pl.* مشارط -
معاهدین Il faut de la bonne foi entre les parties contractantes
بین المعاهدین قاعدّه - بیننده صدق طوبیت شرطدر
وفای عهد شرطدر - وفاداری ره رعایت واجبنددر

Contracter. Faire une convention avec quelqu'un *A.* عقد
قوللشک *T.* پیمان بستن *P.* مشارطه - تشارط - عقد - العبد
عقد Contracter mariage || بازارلق باعظمق - شرطلشقی -
Contracter alliance عقد اتقاق ایتمک Contracter une obligation
عقد عهد ایتمک Contracter devant notaire
امای شرعدن بریسنک حضورنده مشارطه ایتمک
حضورنده عقد عهد ایتمک -

Il se dit aussi, des maladies qui se gagnent *A.* کسب - اخذ
عالتی اخذ Contracter une maladie || قیزانمق *T.* اندوختن *P.*
C'est une maladie qu'il a contractée
Et des liaisons - اردوده کسب ایلدیکی بر عاتدر
qui se forment entre deux personnes par une continuelle fré-
quentation *A.* تحمیل - کسب - ایدنمک *T.* پیدا کردن *P.* کسب -
Contracter amitié || Contracter familiarité avec quelqu'un
پیدا تنکیفسزلکت کسب ایتمک - ایلمک
تنکیفسزلکت کسب ایتمک -

SE CONTRACTER, se dit des muscles et des nerfs qui se rac-
courent et se resserrent *A.* تقلّص *P.* در هم کشیدن
Les muscles causent le mouvement des parties en se contractant
تقلّص عضلات بادقّی || جکیلوب بوزلمک - قصیقانمق
تقلّص عضلات واسطسیله اعضا - تحریرکت اعضا اولور
متحرکت اولور

Contracté. *A.* منعقد کرده *P.* منقذ *T.* باز بستن
قصیقلمش *T.* در هم کشیده *P.* متقلّص *A.*

CONTRACTION. Raceouissement qui arrive aux nerfs et aux
muscles, lorsqu'ils viennent à se retirer *A.* بهم کشیده *P.* تقلّص
|| La systole du cœur جکیلوب بوزلمد - قصیقانمق *T.* شدن
قلبک انقباضی حال تقلّصندن

Cette fluxion, cette blessure causa la contraction d'un
tel muscle بوزلمد و بوجراحت فلان عضله نک تقلّصنی
فلان بالقی اتنمک جکیلوب بوزلمسد - مستلزم اولمشدر
سبب اولدی

CONTRADICTEUR. Celui qui contredit *A.* معارض *P.* خلافگو
Cet avis a été reçu partout sans trouver
de contradicteur بوزرای هر طرفده بلا معارض رحین حسن
قبول اولمشدر

On appelle en Jurisprudence, Légitime contradicteur. Celui
qui a qualité ou intérêt pour contredire *A.* || خصم شرعی
Un inventaire de mineurs se fait avec le subrogé tuteur, qui
est le légitime contradicteur صغاره دائر اولان دفتر خصم شرعی
Et - مؤامده اولان وصایت ناظری معرفتیه ترتیب اولور
acte sans contradicteur, un acte par défaut, sans que les par-
ties intéressées y aient été appelées *T.* لدی غیاب الخصوم
خصم لرت غیابنده - ویریلان حجت

CONTRADICTION. Action de contredire *A.* تعریض - اعتراض
Les grands n'aiment pas
|| قارشولق جواب *T.* خلافگوی *P.*
کبار وعظما کلامرینه اعتراض اولمشندن
On appelle, Esprit de contradiction, un homme qui
ordinairement n'est pas de l'avis des autres *A.* مخالفه
|| چکشکه مبتلا *T.* جدلجو *P.* مجبول بالمجادله -
بالطبع معارضیده مالف بر آدمدر
معارض وجدلجو بر آدمدر

En termes de Philosophie, on dit qu'une chose implique con-
tradiction, lorsqu'elle renferme en même temps l'affirmative et
la négative *A.* متضامن التمساة - On dit aussi, qu'il y a con-
tradiction entre deux propositions, lorsqu'elles sont tellement
opposées l'une à l'autre, qu'il est impossible que l'une et l'autre
soient vraies en même temps *A.* || تناقض
سویلدیکی کلامده تناقض
صورته تناقض ظاهری Contradiction apparente
ظاهره اولان تناقض

CONTRADICTOIRE. Qui contredit *A.* مخالف *P.* متناقض
|| Ce deux propositions sont con-
tradictaires بوزایکی مسئله یکدیگره متناقضدر

Il se dit aussi, des jugemens rendus, après que toutes les
parties ont été ouïes *T.* بعد الاستماع الخصما ویریلان حکم

بعد الاستماع الخصم ویریدان || Sentence contradictoire
حکمی محتوی بر قطعه اعلام

CONTRADICTOIREMENT. D'une manière contradictoire A.
بری بر بند T. متناقضانه P. علی وجه التناقض - متناقضاً
Ces deux propositions sont contradictoirement
بو ایکی مسئله علی وجه التناقض بری بر بند
مخالفت

CONTRAIGNABLE. Celui qui peut être contraint à payer A.
T. سزاوارنا جارسازی P. مستحق الاضطرار - واجب الاجبار
Ceux qui ont accepté des lettres de change
پولسچد تمسکربنی قبول ایدنلر
ادالری باینده حبس ایله مضطر قلمغه مستحقدرلر

CONTRAINDRE. Obliger quelqu'un par force, par violence A.
T. نا چار کردن P. اجبار - اضطرار - اقتسار - قسر - اکراه
On l'y contraint || مضطر قلمق - زور ایله ایتدیرمک - زورلوق
فلان کشی بوکا جبراً مضطر اولدجقدر
فلان کشی ضرب دست ایله بو خصوصه قسر واکراه
ضرورت حال بوکا La nécessité l'y a contraint اولدجقدر
شدت ضرورت و احتیاجه مبنی بوکا مجبور - اجبار ایلدی
فلان بلده La ville fut contrainte à se rendre اولمشدر
On dit proverb., La nécessité contraint la loi A.
Zor T. الضرورات تبیح المحظورات A. اویونی بوزار

اجبار A. En termes de Justice, il signifie, obliger de payer A.
|| اوده مکه زورلوق T. بتوختن نا چار کردن P. فی الادا
Contraindre par saisie de biens, par corps et autres voies
اموال صورتی و حبس طریقنی ووجه سائره ایله ادایه
اجبار ایتمک

Et gêner quelqu'un, l'obliger à s'abstenir de quelque chose A.
Je ne prétends pas vous contraindre A. تضییق کردن P. تضییق
مرادم سنی تضییق ایتمک
Cela me contraint بکا موجب تضییق
بنی صغدر - اولور

SE CONTRAINDRE. Se gêner, se forcer A. تضییق النفس P.
|| کندی صغق - صغلق T. خودرا تضییق کردن
شئو ذواتک حضورنده
Il est fort libre de son naturel, mais il sait bien se
ذاتنده بغایت سربست

بر آدمدر انجق حین حاجنده کندی صغق یونی
بنم ایچون صغامه Ne vous contraignez pas pour moi بیلور
بنم ایچون نفسکی تضییق ایله -

A. زورلندش T. نا چار P. مضطر - مجبور A. CONTRAINT.
عقلمش - صغسدرلش T. تضییق کرده P. مضیق
- مجبوری A. Il signifie aussi, gêné, et est opposé à Libre, à naturel A.
Il n'a pas l'air naturel, il a
هیئت و سیماسی طبیعی اولمیوب اضطرار پدر
ثقلت - بر کونده وضع و ادای اضطراری Posture contrainte
Il n'y a rien de contraint dans ses
اقدام و اطوارنده هیچ بر کونده وضع و ادای
actions, dans ses manières - هیچ بر کونده
El serré - هیچ بر اثر ثقلت یوقدر - حالت ضرورت یوقدر
La rivière est fort serrée, fort contrainte entre les montagnes
فهر - عغشش - طار T. تنگ P. تضایق - مضیق A.
La mer est contrainte dans ce détroit
جبال آره سنده غایت الغایه متضایقدر
On dit figur., Style contraint, versification contrainte
طار در - بحر بوبوعارده متضیقدر
ضروری عباره
ثقلتلو - ضروری نظم

جبر A. CONTRAINT. Violence qu'on exerce contre quelqu'un A.
Employer la contrainte || زور T. زور - ناجار سازی P. کره -
Faire quelque chose Zor ایتمک - اعمال جبر واکراه ایتمک
Agir sans contrainte بر شینی جبراً و کرها ایشلمک
La grande, la dure contrainte
بولندیغی حال مجبوری عظیمه
où il est

Et l'état de celui à qui on fait cette violence A. حال
Zor - زورلند T. حال نا جاری P. حال الاضطرار - المجبوریة

Il se dit aussi, de la retenue que le respect et la considération obligent d'avoir || Vous le tenez en contrainte
ذلانی
C'est une grande contrainte que
د'êtr obligé de se taire dans certaines occasions
بعض حالاتده
Il est dans une extrême contrainte در افراطده
مجبوری عظیمه
محتاج اولوق
Comment pouvez-vous souffrir cette
بو مضیقده - بو صیقی بد نیجده تحمل ایدرسک

Et de la gêne où l'on est quand on est trop serré dans ses
habits A. صیقی - طارلق T. تنگی P. صیق - مضایقه A.
vos souliers vous sont trop étroits, vous devez être dans
لباسک و پاپوشک بغایت تنگ
Comment pouvez-vous souffrir cette
اولغلده عظیمه صیقده سگ
بو مضیقده - بو صیقی بد نیجده تحمل ایدرسک

contrarié در برلرینه صد اولان - الامراض النفسانية المتصادة
امراض نفسانية نکت چکشده سی
P. تنافی - تناقض A. CONTRASTER. Être en opposition
Sa conduite || مخالف اولمق T. منافی بودن - دساز بودن
منافیدر - طور و حرکتی حالده متناقضدر
Ces deux personnes contrastent ensemble کشی بیننده
شرا یکی کنی بری برلرینه دتناقض - تناقض وار در
الاحوالدر

Il signifie, en termes de Peinture et de Sculpture, faire un
contraste. V. Contraste.
Il se dit en Architecture, pour dire, éviter la répétition de
la même chose A. اعمال باختلاف
P. گوناگون ساختن
درلو درلو یا پ ق T.
صدلشمش T. نازده از P. دتناقض A. CONTRASTÉ.
CONTRAT. Convention entre deux ou plusieurs personnes, ré-
digée par écrit sous l'autorité publique A. وثیقه
pl. حاجت - مقاوله سندی - مقاوله حاجتی - حاجت T. شرطنامه P. حجب
بصدق الطوبیة عقد اولشمش شرطنامه || Contrat de bonne foi
Contrat de vente بیع حاجتی Contrat d'acquisition بیع حاجتی
de donation هبه حاجتی de mariage نکاح
de mariage de mariage دتغلایه دایر مشارک حاجتی
Contrat conditionnel حاجت قطعہ حاجت حاجتی
pur et simple شریوط وقیووددن عباری ساده جید بر قطعہ
حیاهیمی متضمن اولان - وثیقه مزوره fraudulent حاجت
حجت faux مواضع اولشمش بر قطعہ شرطنامه simulé وثیقه
دستور - حاجت معمول بیا valide حاجت فاسده - کاذبه
حجبت - حاجت سقیم defectueux الال اولدجق حاجت
Ce contrat est حاجت مشروع illicite معیوبه مستحجند
بر حاجتی Casser un contrat بر حاجت ملغاعن العملدر nul
حجتی ratifier الغا ایتمک annuler نقض ایتمک
بر حاجتک صحتمنی تصدیق ایتمک - تصدیق ایتمک
Valider un contrat بر حاجتی قبول ایتمک
approuver
Exécuter un contrat بر حاجتی رسوم معتاده ایله معنون ایتمک
بر - بر حاجتک موجب و مقیمه اسمی اجرا ایتمک
Revenir contre un contrat عقدا اولشمش
جتمی تمفیذ ایتمک
Mettre une condition à وثیقه نکت خلافده حرکت ایتمک
درج وادخال - درون حجت بر شرطدرج ایتمک
بر قطعہ شرطنامه ایتمک Signer un contrat

دوچار P. ظاهر المخالفة - مظهر المصادة A. CONTRARIÉ.
Il fut contrarié par le vent صدک: اوغرامش T. مخالفت
هوانکت مخالفت اوغرامش در - مخالفت هوایه دوچار اولدشدر

CONTRARIÉTÉ. Opposition entre des choses contraires A. صدقیات
Grande contrariété || صدکک T. نازده ازی - صدی P. تضاد -
صدقیات manifeste تضاد کلی - صدقیات عظیمه
La contrariété qui existe entre le froid et le chaud واضحه
تضاد La contrariété des éléments برود و حر بیننده اولان تضاد
des desseins و افکار تضاد des humeurs مزاجه عناصر
تضاد قوانین و احکام - تضاد قوانین
Comment pouvez-vous accorder cette Contrariété de lois
تضاد اوامر و احکام d'arrêts
بر عباره لوده و بوفانارده Contrariété de passages, de lois
مشرد اولان صدقیاتک بیننی: تقریب ایله توفیق
ایده بیلورسک

تضاد معترضات A. Et obstacle, empêchement
کیروطوردرجی T. سد راه P. عوایق pl. تضادات pl.
Il trouva de grandes contrariétés à ce qu'il prétendait
Cette proposition éprouvera تضادات عظیمه: ظهور ایلدی
bien des contrariétés معترضات کثیره بیه دوچار
Cette affaire a passé, mais après beaucoup de contrariétés
بو مصلحتک Contrariétés عوایق و معترضات کثیره دمنکره میسر اولدشدر

CONTRASTE. Opposition A. تضاد - منافات
تضاد سیر Contrasté de caractères || صدکک T. نازده همسازی
Contraste de sentimens تضاد افکار و عواطف
تضاد طالع و طالع تضاد

En termes de Peinture et de Sculpture, s'est la différence et
l'opposition, soit entre le caractère des figures, soit entre leurs
attitudes, soit entre les parties d'une même figure ou entre les
couleurs A. بری بریند T. تضاد الاشکال و الاشکال
On dit, Contraste de passions, pour dire, combat de passions opposées A. تضادم

Un contrat en bonne forme شرطنامه‌ده وضع امضا ایتمک - Dresser un contrat رسوم لایقند اوزره معنون ومصدور بر قطعه وثیقه La minute d'un contrat برقطعه مقاوله سندی فله المق contrat برقطعه Minuter un contrat بر شرطنامه‌نک مسوده‌سی بینمزه Notre contrat porte cela شرطنامه تسمیرد ایتمک Cela est porté par notre contrat معقود اولان شرطنامه بونی ناطقدر معاهده A. معاهده T. پیماننامه P. معاهدات pl. معاهده سندی T. پیماننامه P. معاهدات pl.

CONTRAVENTION. Infraction A. خلف مغایرت - C'est une contravention || قارشو وارمه T. خلاف سازی P. شروط عهدنامه‌د منافات صریحه در manifeste au traité Il est accusé de contravention aux ordonnances, aux édits متهمدر تهتیلده متهمدر قوانین واحکام مغایر حرکت تهتیلده متهمدر قانوننامه حقه ارتکاب خلف ومغایرت تهتیلده متهمدر V. Infraction.

CONTRE. Préposition servant à marquer opposition A. علیه - خلافنده - علیه - اوزرینه T. بخلاف - بر P. علی خلاف || Se battre contre quelqu'un اوزرینه واروب || Se battre contre son voisin اوزرینه Avoir procès contre son voisin دوکشمت بو کیفیت عرض Cela est contre l'honneur دعوا ایتمک مملکت ودولت علیه‌نده در contre l'état وناموسه مخالفدر Lutter contre اصول عقل سایمده مخالفدر contre le bon sens باخت نا سازگارکت خلافنده جالشیق la mauvaise fortune پادشاهلری Des sujets qui se révoltent contre leur souverain پادشاهلری اوزرینه خروج ایدن - علیه‌نده عصیان ایدن رعایا دیوار Donner de la tête contre une muraille رعایا وزیردستان بونکت Qu'avez-vous à dire contre cela? اوزرینه باش اورمق بونکت خلافنده بر دیبیدجکک - خلافنده ند دیبیدجکک واردر بو رأیک Je n'ai rien à dire contre cette opinion وارمیدر Quand on fit cette proposition, tout le monde s'éleva contre اولدقدده کافئ ناس هله بن بونکت Pour moi, je suis contre خلافنده قالقدی کندو On dit aussi, Parler contre sa pensée - خلافنده یم اعتراض Agir contre ses intérêts فکرینه مخالف کلام سوبلمک Faire une chose مخصوصه‌سنک خلافنده حرکت ایتمک contre sa volonté کدو رضاسنه مخالف ایش ایتمک

Il signifie aussi, malgré A. مغایراً - P. علی وجهه المغایرة -

Il a fait cela || مغایر اولدوق T. برخلاف - خلافسازانه بو ایشی contre l'avis, contre la volonté de tous ses parens بالجمله خویشان واقرباسنک رأی ورضالرینه مغایر فلان ایشی طرفنده اولان تحذیراتده مغایر ایشلادی P. فی القرب A. - اولدوق ایشلش اولدی Sa maison est contre la mieune || یاننده T. نزدیک خانده بنم خاندن قربنده در

On dit figur., Élever autel contre autel, pour dire, faire un schisme dans l'Eglise A. شق العصاء الدین A. تسلیط الائمة علی - تسلیط القوة القاهرة A. ou pour opposer l'autorité d'une personne puissante à l'autorité d'une autre également puissante A. Et proverb., C'est le pot de terre contre le pot de fer, pour dire, c'est une personne sans crédit qui a affaire à une personne puissante T. طیراق صاقسینک دمور - On dit encore, Aller contre vent et marée, pour dire, s'embarquer dans une affaire contre toutes les difficultés T. آقمدی بد قارشو کورک جکک

Il s'emploie aussi substantivement || On parle diversement de cette affaire, il faut savoir le pour et le contre بو خبر صور گوناگون ایلد منقول اولدیغند نظراً مخالف وموافق وایتملرینه La chose n'est pas sans difficulté, il y a du pour et du contre اصلحت صعوبتدن نفع وضرری - داری دکل مخالف وموافق طرفی واردر طرفی واردر

CONTRE-AMIRAL. Le troisième officier d'une flotte T. ریاله - Il se dit aussi, du vaisseau commandé par le contre-amiral A. ریاله کیسی - ریاله بک - فئودانی

CONTRE-APPROCHES. Travaux des assiégés pour aller au-devant de ceux des assiégeans T. عسکر محاصرینک مترسلرینه مقابل آجیلان مترسلر

CONTRE-BALANCER. Il se dit de deux forces opposées dont l'une balance l'autre A. موازنة - همسنه کردن P. دنکی برابرلشدورمک - دنکک ایتمک T. بارسنه کردن || Un poids qui contre-balance un autre Ces deux poids se contre-balancent mutuellement figur. || Ses raisons contre-balancent les vôtres فلانک بسط ایلدیکی دلایل

Ses bonnes qualités contre-balancent ses défauts. واسباب سرد ایلدیکیک دلیلره حسنیه و موازدر فلانک خصال حمیده سی

مثالب و معاویینه متوازیدر

CONTREBANDE. Il se dit de toutes les choses dont le souverain a défendu de trafiquer. *A.* ممنوعه. *P.* اموال مهربه. ممنوعاتدن اولان مال *T.* مال یاساق کرده. مال گریزانیده فاجقون Un vaisseau chargé de contrebande || فاجقون مال - فاجقون مالی یوکلر بر قطعده - مالیله مملو بر قطعده سفینه - On dit, Faire la contrebande, pour dire, faire commerce de marchandises de contrebande. *A.* بیع الاموال المهربه. *P.* تجارت الاموال الممنوعة - بیع الاموال الممنوعة اموال ممنوعه الیش ویرشی ایتمک *T.* یاساق کرده فروختن

CONTREBANDIER. Celui qui fait la contrebande. *A.* مهرب *P.* فروشنده اموال یاساق کرده *P.* معامل الاموال الممنوعة - الاموال ممنوعات مالی تجارت مند مالوف - مال قاچربیجی *T.*

CONTRE-BATTERIE. Batterie de canons opposée à une autre *A.* || طوب صره سمه مقابل دیگر طوب صره سی *T.* بر قطعده طوب صره سی وضع اولندیقی عقیبه بنده مقابلنده اعدا طرفندن دخی بر صره طوب تعبیه اولندی

CONTRE-BOUTER. Appuyer un mur d'un autre mur. *A.* اعماد *T.* دیوار بدیوار دیگر استوار کردن *P.* السجدار بجدار الآخری دیواری بشقه دیوار ایله طیاندیمرق

CONTRECARRER. S'opposer directement à quelqu'un. *A.* اظهار خلافتگیری - خلافتداری نمودن *P.* مخالفة - مصادة - الصدیة || Il le contrecarre en toutes choses. قارشو طومتق - ضد کلمک *T.* کردن کافده اموره فلانده - جمیع اموره فلانده ضد کاور *A.* Il était tout puissant dans sa compagnie, on a suscité un tel pour le contrecarrer. زمردسی ایچنده قادر مطابق ایکن کندوبه ضد کله بیله جک بر آدم پیدا ایتدردیلر

CONTRE-CHARME. Charme contraire qui empêche un autre charme. *A.* سحری *T.* ابطال ساز افسون *P.* مقاوم السحر *A.* بوزربیجی

CONTRE-COEUR. il n'est d'usage qu'en cette phrase, à contre-cœur, pour dire, à regret. *A.* کرها *P.* نا لا عن طوع - کرها || Faire une chose à contre-cœur. بر ایشی کرها ایشلمک

CONTRE-COUP. Répercussion d'un corps sur un autre. *A.* اوروشک کیروبه *T.* باز زد *P.* رد الضرب - عکس الضرب || La balle a donné contre la muraille, et il a été blessé du contre-coup. آیلان کله دیواره اصابت برله عکس - عکس السیئة *A.* Et l'impression d'un coup faite à une autre partie opposée à celle qui a été frappée. Il fut blessé au front, et mourut du contre-coup. جبهده یاره لنوب ضربدنک عکسی تاثیرندن *A.* Il se dit figur., lorsque le malheur de quelqu'un retombe sur un autre. *A.* عکس ستم *P.* عکس السیئة *T.* Si on ruine cet homme-là, le contre-coup portera sur vous. ضررک سرپندیسی - فنانکک سرپندیسی بواذمک حالی *A.* خراب اولدجق اولور ایسد سیتدسی سنک طرفنک عکس سیتدسنک Vous en sentirez le contre-coup. ایده جکی درکار در فلان Cela reviendra à vous par contre-coup. عکسنی طوبه جقست فلان شیمک - شیمک عکس سیتدسی سا طوقندن جقدر ضرری سرپندیسی

CONTREDIRE. Dire le contraire. *A.* الرد *T.* مقابله بجواب الرد *P.* تعریض بر کمسندنک - بر کمسنید تعریض ایتمک *A.* Contredire une proposition. کلامنه جواب رد ایله مقابله ایتمک بر مطلبه جواب رد ایله مقابله ایتمک

SE CONTREDIRE. *A.* || مناقضة - تناقض *A.* Cet auteur se contredit en beaucoup d'endroits. بو تالیفمک وافر محالمنده تناقض کندو کندوبه تناقض ایدر *A.* Il se contredit lui-même. وار در سن خود بخود تناقض ایدرسک Vous vous contredisez. بنی آدم بری Les hommes se contredisent les uns aux autres. *A.* Il se dit aussi absolument. شوادم جواب رد ایله مقابله ایتمک *A.* Cet homme aime à contredire. شوادم دائما جواب رد ایله contredit éternellement. حط ایدر هر دایم تعریض ایدر - مقابله ایدر

En termes de Palais, il signifie, faire des écritures, pour détruire les moyens, les raisons dont la partie adverse se sert. محل جرح اولدجق *A.* Il n'y a qu'une pièce à contredire. جرح *A.* Ce moyen-là ne mérite pas d'être contredit. بو دلیل سزاوار جرح دکلدر

CONTREDIT. *A.* تعریض کرده *P.* مظهر التعریض *T.* جرح اولمنش *A.* سو بلنمش

CONTRÉDISANT. Qui aime à contredire. *معارض بالطبع*. *قارشو سوز*. *T. موسکار خلافکاری*. *P. دال الی جواب الرد*. *بالطبع معارض*. *C'est un esprit contredisant* || *سربلایمکه مبتلا* *بالطبع* *جواب رده* *مایل* - *بر آدمدر*

CONTRÉDIT. Réponse que l'on fait contre ce qu'il a été dit. *قارشو لقی*. *T. سخن خلافه*. *P. جواب الرد* - *جواب الحجة*. *A. بواکلامت* *تدین* *جواب یوقدر* || *Cela est sans contredit* || *سوز* *بر کلامه* *جواب رده* *یوقدر* -

CONTRÉDITS. Terme de Palais. Écritures servant de réponse à la production de la partie adverse. *T. جرحی حاوی اولان* *تتمیر بر اوراق*

SANS CONTRÉDIT, signifie, certainement. *A. لا شک* *بی*. *شبهه سوز* - *سوز بوق*. *T. بی گمان* - *سخن*

CONTRÉE. Certaine étendue de pays. *A. قطار*. *pl. قطر*. *La grêle n'a pas gâté toute la province, elle n'a été que par contrées*. *سمت*. *T. خرد*. *P. نواحی*. *pl. طلو سمت* *سمت* *سمت* *جمله سمنه ایرات* *در ایتدی* *ناحیدنیک اصلح اولان* *les meilleures terres de la contrée* *Il se prend aussi dans une acception plus générale*. *A. بقعة*. *pl. بقاع*. *زمین* - *بوم*. *P. اصقاع*. *pl. صقع* - *بقاع*. *Asia* *اقلیمینک کافه* *T. ولایت* || *Toutes les contrées de l'Asie* *مملکتدن* *دایکده* *Error de contrée en contrée* *واعتای* *هرزه گرد راه* *لال اولوق*

CONTRE-ÉCHANGE. Change mutuel. *A. بدل* *مقابل* - *بدل*. *On n'a donné dix bouteilles de vin, j'ai donné en contre-échange trente bouteilles de cidre* *بوفال* *بگا* *ویریلان* *اوبن* *عدد* *بوفال* *باده نیک* *بدل* *مقابلی* *اولوق* *اوزره* *اوتوز* *بوفال* *داردنیک* *V. Echange.* *بدل* *اوارق* *اوتوز* *بوفال* *داردنیک* *ویردم* - *ویردم*

CONTREFAÇON. Fraude qu'on fait en contrefaisant l'impression d'un livre ou la manufacture d'une étoffe. *A. صنعت* *بالزور* - *ساخته کارلق*. *T. ساخته کاری*. *P. حیاه* *احتذاء* - *سرقة* *اختذاء* - *ساخته کارلق* *Il a été condamné pour contrefaçon* *تهدیه* *حقنه* *حکم* *جریان* *ایلدی*

CONTREFACTEUR. Celui qui est coupable de contrefaçon. *A. ساخته کار*. *P. حيلة* *محتذى* - *محتذى* *بالسرقة* - *مصنع* *بالزور* *ساخته کار* *Il a été puni comme contrefacteur* *اولوق* *اوزره* *مظهر* *تادیب* *اولشدر*

CONTREFAÇON. V. Contrefaçon. - Il se prend aussi pour imitation plaisante. *A. محاکات*. *P. تقلید* *خندان* - *معرفت* *محاکات* *دال کدر* || *Il a le talent de la contrefaçon*

CONTREFAIRE. Imiter, représenter quelque personne, quelque chose. *A. احتذاء*. *P. بذر* *فلان* *پرداختن*. *T. اورنیک* *کبی* *ایتمکت* *Il se dit aussi en mauvaise part* *والوجازیدن* - *تقلید کردن* - *خداییدن* - *خنداییدن*. *P. تواند* - *Cette femme se rend odieuse, elle contrefait tout le monde* *عالمی* *تقلید* *مبتلا* *اولدله* *دشور* *انام* *On dit, Contrefaire des draps, des étoffes* *آخرکت* *عدای* *اولان* *جوقدیی* *وامتد* *واقمشد* *سازدیی* *مترقا* *احدا* *براه* *نسج* *ایتمکت*

Il signifie aussi, déguiser. *A. تنکیر*. *P. تغییر* - *تنکیر* *کندن* *Contrefaire son écriture, sa voix* *و سنی* - *تنکیر* *خط* *و تنکیر* *صوت* *ایتمکت* *تنکیر*. *A. Se contrefaire. Déguiser son caractère* *کندوسنی* *بشقه* *کوبترمکت*. *T. خودار* *دگرگون* *نودن*. *P. النفس* *On ne peut pas se contrefaire long-temps* *نفس* *ایتمکت* *ممکن* *دکادر*

Il signifie aussi, rendre difforme et défiguré. *A. تصویر* *العصوره* *Il a eu des convulsions qui lui ont contrefait le visage* *عارض* *اولان* *احتلاجات* *مبنی* *جهره سی* *یکپاره* *تصویر* *اولندی*

CONTREFAIT. *A. محتذاء*. *P. پرداخته*. *T. بنموده* *فلان* *دیگرگونی* *پذیرفته*. *P. منکر*. *A. اورنیک* *کبی* *ایشلمه* *مش* *On dit qu'un homme est tout contrefait, c'est-à-dire, difforme, défiguré* *قورمی* *بوزوق*. *T. گست* *اندام*. *P. مودون* - *مسون* *الخلق* *قد وفادتی* *Il a la taille toute contrefaite* *کلیا* *بوزوقدر* - *کلیا* *مسون* *وبی* *انداده* *بر*

CONTREFAISEUR. Celui qui contrefait. *A. محاکی*. *P. مواعد* - *محاکی*. *C'est un excellent contrefaiseur d'animaux* *جیرافاتی* *تقلید* *مهارتبی* *جوق* *بر آدمدر* *بی* *نظیر* *حیوانات* *مقلدبر*

CONTRE-FINESSE. Finesse opposée à une autre finesse. *A. حیلده* *فارسو* *حیلده*. *T. آل* *بر روی* *آل*. *P. بالمقابله* *حیل* *ودسایسه* *حیل* *ایلد* *مقابله* *حیلده* *ایتمکت* - *ایتمکت*

CONTRE - FORT. Mur contre - bontant, servant d'appui à un autre mur *A.* دیوار پشتوانن *P.* جدار معتمد الجدار الآخر *A.* بر دیوار دیگر

CONTRE - GARDE. Espèce de fortification au-devant d'un ouvrage *A.* طشره مترسی *T.* مترس بیرونی *P.* مترس خارجی *A.* طشره مترسی ضبط ایتمک *||* Emporter une contre-garde

CONTRE - INDICATION. Terme de Médecine. Indication contraire aux autres indications *A.* قریبته مخالفه - قریبته بالعکس *P.* مخالف قریبته *T.* قریبته نا راست

CONTRE - JOUR. L'endroit opposé au grand jour, où le jour ne donne pas à plein *A.* جایگاه *P.* مفیته - خلائی المنحاة *A.* بی پرتو شمس *||* Les femmes aiment ordinairement le contre-jour *T.* کونسی اولمیان *T.* بی پرتو شمس نسوان طائفه سی عادتاً کونی *A.* اولمیان یزدن حظ ایدر

Il s'emploie aussi adverbiallement dans cette phrase, à contre-jour *A.* بجای بی *P.* علی خلائی المنحاة - فی المفیته *A.* Vous ne sauriez bien juger de ce tableau, vous ne le voyez qu'à contre-jour *T.* کونسی اولمیان *T.* بونصویره *A.* نظر ایلدیککه مبنی کیفیتینی کما هو حقها تمیز ایدهمیورسک

CONTRE - LETTRE. Acte secret, par lequel on déroge à ce qui est porté par un premier acte public *A.* سند خفی مخالف *T.* سند نهانی شکست آور سند آشکار *P.* الی السجلی *||* L'obligation est simulée, il y a une contre - lettre *A.* بر تمسک مواضعه در خلافند سند *T.* وار در

CONTRE - MAÎTRE. Officier marinier, qui commande sous le maître *A.* قوجده *T.* کشتیبهان دوم *P.* عاقب الرئیس السفینه *A.* رئیس

Dans les grandes manufactures, c'est celui qui dirige les ouvriers *A.* رنجبرلر کهدسی *T.* کتخدای رنجبران *P.* نقیب العمالة *A.*

CONTREMANDER. Révoquer l'ordre qu'on a donné *A.* نسیخ *T.* اولکسی *P.* خلافی امر پیشین فرمودن *P.* الامر المتقدم *||* Il a demandé son carrosse, il l'a contremandé *A.* حظوینمی استمشیدی صکره خلافند امر ویرمک ویردی

CONTRE - MARCHE. Il se dit d'une armée qui fait une marche contraire à celle qu'elle paraissait vouloir faire *A.* عدول عن

بشقد یولده صایمده *T.* روتابی بسمت دیگر *P.* الطريق *||* L'armée avait pris sa marche vers une telle place, et tout d'un coup on lui fit faire une contre - marche; elle se rabattit sur une autre place *A.* عسکر فلان فلعدنک اوزر بنده قصده وتوجه ایتمشیکن بردن بره طریق آخره عدول ایتدیریلوب - بشقد فلعدنک اوزر بنده سوق مطایای عزیمت ایلدی عسکر فلان فلعدنک یولنی طوتمشیکن بغته بشقد طرفه صایدیریلوب فلان فلعدیده طوعری قطع طریق ایلدی

CONTRE - MARQUE. Seconde marque apposée à un ballot de marchandises, ou à de la vaisselle d'argent *A.* وسام ثانی *pl.* Faire une contre-marque à de la vaisselle d'argent *||* اوانی سیده ایکنجی تمغا اورنق

CONTRE - MARQUER. Apposer une seconde marque *A.* ضرب ایکنجی تمغایی اورنق *T.* تمغای دوم زدن *P.* الوسام الثانی *||* Contre - marquer un ballot de marchandises *||* تنکی اوزر بنده ایکنجی تمغایی اورنق

CONTRE - MARQUÉ. *A.* بتمغای دوم *P.* موسوم بوسام الثانی *A.* ایکنجی تمغا ایلد تمغالمنش *T.* تمغازده

CONTRE - MINE. Ouvrage souterrain que l'on fait pour éventer la mine de l'ennemi *A.* لغم *T.* سمج مقابل *P.* دحل مقابل *A.* *||* Les ennemis avaient fait une contre - mine sous le bastion *||* دشمن جیقمه طابیدنک آلمنده بر لغم فارشولغی *||* Les meneurs de la mine et de la contre - mine se rencontrèrent *||* حفر لغم ایدن لغمچیلر دشمن طرفندن *||* Il se dit aussi, d'une mine pratiquée sous les dehors d'une place, pour faire sauter les ennemis *A.* سمج *P.* دحل خارجی *A.* *||* En bâtissant la place, on avait fait une contre - mine hors des murailles *||* فلان فلعدنک حین *T.* دیش لغم *P.* بیرونی

بناسنده خارج سورده بر لغم حفر واحداث ایتمشلر ایلدی *||* الحداث الدحل *A.* لغم فارشولغی اجمق *T.* سمج مقابل پرداختن *P.* المقابل *||* Tous les dehors de la place avaient été contre - mines *||* Les assiéges avaient contre - miné ce bastion *||* طابیدنک تخمنده بر لغم فارشولغی آجمشلر ایلدی

CONTRE - MINER. Faire des contre - mines *A.* لغم فارشولغی اجمق *T.* سمج مقابل پرداختن *P.* المقابل *||* Tous les dehors de la place avaient été contre - mines *||* Les assiéges avaient contre - miné ce bastion *||* طابیدنک تخمنده بر لغم فارشولغی آجمشلر ایلدی

CONTRE - MINEUR. Celui qui travaille à une contre - mine *A.* لغم *T.* کاونده سمج مقابل *P.* نقاب الدحل المقابل

CONTUMACE. Le refus, le défaut que fait une partie de comparaître au tribunal A. المرافعة عن - امتناع عن - اجتناب عن || Il a été condamné par contumace مرفاعدون امتناعی نحققتند یعنی محاکمة P. گویز از مرفاعد T. اچمند

مرفاعدون faire juger la contumace علیه حکم جوریان ایلدی

Il - امتناع بهتند دائر اولان دعوائی فصل ایندرومکت

signifie aussi, celui qui a refusé de comparaître en Justice A.

از مقابله P. امتناع عن المحاکمة - معذرت عن المرافعة

CONTRUIRE. Inventer une fausseté pour nuire à quelqu'un

II || مرافعددن قاچمنش T. از مرافعه گریزان - گریزان
مرافعددن مجتنبدن est contumace

CONTUMACER. Instruire la contumace A. رویت الدعواه
مرافعددن اجتناب دعواسنی T. الاجتناب عن المرافعة
محاکمیدن اجتنابی Il s'est laissé contumacer || رویت ایتمک
سبب ویردی - دعواسی رویت اولنسنده مساع ویردی

CONTUS. Meurtri, froissé sans être eutamé A. مکدم
عضو مکدم Une partie contuse || بره لنمشش T. بره دار P.
بره لنمش عضو

CONTUSION. Meurtrissure A. کدمه pl. کدمات
اثر - حبط - کدمات Il kدمه خفیفه Légère contusion || بره T. بره P. الحبط
کیسیدیکی زره اوزریند برضرثه تفنک اصابتیلد وجودده
بر بره پیدا اولدی - اثر حبط ظهور ایلدی

CONVAINCANT. Qui a la force de convaincre A. ملزم
مقطع - ملزم Cct argument est convaincant || الزام ایدیحی T. زبانبر P. مسکت -
برهان مسکندر

CONVAINCRE. Réduire quelqu'un par le raisonnement, à demeurer d'accord d'une vérité, d'un fait A. الزام - الزام القبول
بر کسندنک عقلنی - الزام ایتمک T. ملزم کردن P.
بر ماده صدق Convaincre quelqu'un d'une vérité || یاتورمق
بر - وحقیقتد مقارن اولدیغند بر کسندی الزام ایتمک
Convaincre par de bonnes raisons Je دلائل معقولد ایلد ارعا والزام ایلمک
فلانی شو دلیل ایلد الزام ایلدم l'ai convaincu par cette raison

SE CONVAINCRE. A. ملزم P. تحصیل یقین - کسب التحقیق
ملزم Il se convaincra par || عقل یانلق - الزام اولمق T. شدن
تجربه احوال کسب - بالتجربید ملزم اولدجقدر
Se convaincre soi-même par ses propres yeux رای العین مشهودی اولدوق تحصیل یقین
صراحت حاله Se laisser convaincre à l'évidence تبعیت ایلد ملزم اولمق

On dit, Convaincre un accusé de quelque crime, pour dire, prouver qu'il a fait le crime dont on l'accuse A. تجرم علید
بر کسندنک اوزریند اثبات جرم وجنایت T. بالاثبات
بالاثبات الزام جرم وجنایت ایتمک - ایتمک

CONVAINCU. A. ملزم شده P. ملزم T. الزام اولنمشش
اوزریند اثبات جرم T. متجرم بالاثبات A. معنای

اوزریند جرم تحقیق ایتمش کشی - اولنمش کشی

CONVALESCENCE. Recouvrement de la santé après une maladie A. حال - حال بیمار خیزی P. حال النقوه - نقاحت A.
Ètre en convalescence || هنوز خستلکدن قالمشک حالی T. درواغ
نقاحت Parfaite convalescence حال نقاحتده اولمق کامله

CONVALESCENT. Qui relève de maladie A. نافع P. بیمار
|| هنوز خستلکدن قالمشش T. پل - درداع - درواغ - خیز
فلانی حال نقاحتده Je suis bien aise de le voir convalescent
کورنجه مرفد البال اولورم

CONVENABLE. Qui convient, propre A. لایق
لایق الحال - لایق Cet || یاقشق T. درخور - جسیان P. احرا - الیق - جدیر -
بو منصب فلانک emploi n'est pas convenable à ses talens
Faire une dépense convenable à sa fortune مودوع طبعی اولان مناقب و معارف جسیان دکندر
حالده لایق مصرفی une dépense convenable à sa fortune
- لایق A. Et conforme, proportionné - حالده یاقشق - ایتمک
Cette || کرکلو T. سزا - بایسته - سزاوار P. موافق - مناسب
بو عمل خیرک bonne action a eu une récompense convenable
مکافات لایقدهسی ادا - مکافات مناسبدهسی ادا اولندی
Et décent, - مکافات بر وجد الیق ادا اولندی - اولندی
Il n'est pas convenable à un homme sage de... || یوالو T. روا P. جائز A. qui est à propos
بر عاقل آدمه کوره شوریلد ...
ایتمک جائز دکندر

CONVENABLEMENT. D'une manière convenable A. علی طریق
T. بر وجه الیق - درخوراند P. علی وجد الافرغ - الایق
بر وجد الیق Il répondit convenablement || یاقشعی اوزره
- مناسباً A. Et d'une manière conforme - جواب ویردی
T. بر وجه مناسب - ببایستگی P. علی وجد الانسب
Il a parlé convenablement au sujet کلام کلام مناسب و جهله سوق کلام
ایلمدی

CONVENANCE. Rapport, conformité A. مناسبت - موافقت
Ces || براشقلق - یاقشقلق T. بهم بایستگی - سزاواری P.
بویکی boiکی l'ont point de convenance l'une avec l'autre
بری - شیلرک احد هما آخوه بر درلو موافقتی یوقدر
Quelle convenance y || کرکلو و جهله - کرکی کبی - مناسبی اوزره
بودر جده مختلف اولان a-t-il entre des choses si différentes?
Pour bien discourir des choses شیلر بیننده ند مناسبت واردر

ses, il en faut observer les convenances et les différences احوال
اشیاد. کما هو اللایق بحث اولنق اول شیلرک بیننده
اولان جهت موافقت واختلافک تحقیقند منوطدر
Convenance d'humeur موافقت طبعیت de goût موافقت مزاج
- Il se dit aussi des rapports d'âge, d'état, de caractère A.
او یغونلق T. همتایی P. کفایت الحال - موافقت الحال
کفایت حاله رعایت Faire un mariage de convenance ||
C'est par des raisons de convenance qu'ils se sont liés ensemble عقد
مراقت حاله مبنی عقد رابطه اتحاد ایتشلر در

T. شایستگی P. ذاب الادب A. Et bienséance, décence
Il n'y aurait pas de convenance à en user de la sorte
بر وجهله معامله اولنق ذاب رسم ادبه او یغونلق - یاقشلق
بر وجهله معامله یاقشمز - ادبه منافیدر

CONVENIR. Être conforme, avoir des rapports de convenance
سزیدن - سزا بودن - شایستگی داشتن P. توافق A.
Ces deux choses conviennent parfaitement ensemble
|| موافق کلمک - او یغون کلمک T. موافق بودن -
بوا یکی شیلر Le lait cuit et la farine crue font beaucoup de saburre, et conviennent mal à notre estomac
ببیننده توافق تامد وار در
قیامش سود ایله دقیق نا پخته جوق جوکندی براقدیغندن
Après la culture de la terre, c'est celle des arts qui convient le plus à l'homme
ماده سندنصکره درجه ثانیده انسانه موافق حال اولان
J'ai deux partis à vous proposer, choisissez celui qui vous conviendra le mieux
طرفکد ایتکدر
تکلیف ایده جکم ایکی شقدن هر قمنغیسی حالکد اوفق
ایسد اختیار ایله

Et demeurer d'accord, être de la même opinion sur quelque chose
موافقت بالتراضی - اتفاق الکلام - اتفاق الرأی A. chose
- او بوشمق T. همزبانی نمودن - همزبان وفاق بودن P.
بر کسندنک سوزیمسی - بر کسندنک سوزیمه او یغون
|| Je conviens de ce que vous dites, mais convenez aussi qu'il n'est pas juste que...
سنگ کلامکی تسلیم ایدرم سن دخی فلان شی حق
Ils sont convenus de se trouver en tel lieu
فلان محلده بولنق ایچون متفق الکلام اولمشلر در
نصیب Convenir d'un arbitre, d'un article, du temps, du lieu

اولندجق حکمک انتخابی فلان شرطک عقدی وقت
Convenir وحالک تعیینی خصوصنده متفق الرأی اولمق
فلان شیکک ثمنی قطع ایچون
بیلرندزه بالتراضی موافقت ایتک

لیاقت - خلاقت - جدارت A. Et être propre et sortable
براشمق - یاقشمز T. بایستن - زبیدن - جسدیدن P.
Cette maison m'a convenu, et je suis convenu du prix
|| مناسب اولمق -
بوخاند حاله لایق اولمغلد بیاسنی بالتراضی
Il ne vous convient pas de parler si fièrement
بو مثللو - کوند مغرورانه صحبت سکا جدیر ولایق دکلد
Ces empressemens ne conviennent pas à votre dignité
کبر وغرور ایله سولمک سکا کوره یاقشمز
Ce sont des plaisirs qui conviennent mal à un homme de votre âge
سنگ بالغ اولمش
Ces louanges ne me conviennent nullement
بر آدمه کوره بو مقولده نلذذاند رغبت نا جسدندر
On dit, que deux personnes se conviennent, pour dire, que leur état, leur caractère ont du rapport
بوجبه من الوجوه بکا جدیر وجسدان دکلد
بوا یکی کشی بری بریلده متوافق
الحالدرلر

P. صواب A. Il signifie aussi, être expédient, être à propos
On délibéra long-temps sur ce qu'il convenait le plus de faire, ou d'aller
|| مناسب اولمق - یوللو اولمق T. سزا بودن
دشمن اوزرینده وارلق ویاخود منتظراً قونیلان محلده توقف ایتک
دشمنک ورودینده منتظراً قونیلان محلده توقف ایتک
شقارندن قمنغیسی اصوب والیق اولدیغند دائر وافر زمان
مشاوره اولمشدر

بالتراضی - همزبان وفاق آمده P. متفق علیہ A. CONVENU
On dit, Entre nous, c'est chose convenue
- سوز برکیله قرار بولمش T. قرار داده
C'est chose convenue entre toutes les parties intéressées
اولیاده برر جهت ایله
مصلحتده علاقسی اولنرک جملمسی بیننده بالتراضی قرار
گیر اولمش ماده در

CONVENTICULE. Petite assemblée secrète et illicite دار
برامز T. بزم فساد پیسنگان - بزم نا بکاران P. الندوة
دار الندوة لر ممنوعدر Les conventicules sont défendus
|| لونجسی

CONVENTION. Accord, pacte que deux ou plusieurs personnes

شروط - عهدود pl. عهد - معاهدات pl. معاهدة A. tout ensemble
 - مقاوله T. پیمان P. اصرار pl. اصرار - موافق pl. میثاق -
 عهد صریح expresse عهد ضمنی Convention tacite قولشده
 Ils ont fait un traité par écrit معاهده verbally
 بینارونده شونی متضمن عقد... que une convention entre eux
 مضمون معاهده... La convention était que عهد و میثاق ایلدیلمر
 معاهده مک موجب Je tiens à la convention شوبلد ایدی کد
 ومقتضاسنی ادعا ایدرم

جاری بالاعتبار A. CONVENTIONNEL. Qui suppose convention
 اعتباری اولدوق قولشلمش T. اعتباری P. مشروط بالاعتبار -
 - بالاعتبار مشروط اولان قیمت Valeur conventionnelle ||
 قیمت اعتباری

CONVENTIONNELLEMENT. Sous convention A. بالمعاهدة
 قولشلمش اولدوق - مقاوله ایلد T. با پیمان

CONVENTUALITÉ. État d'une maison religieuse où l'on vit sous
 مناسترحالی T. حال خانقاهی P. حال الدير A. une règle

خانقاهی P. دیرری A. CONVENTUEL. Qui appartient au couvent
 T. مناسترلو - Assemblée conventuelle, L'assemblée composée de
 P. جماعت الادل الدير A. toute la communauté du couvent
 مناسترلو لونجدهسی T. انجمن اهل خانقاه

CONVERGENCE. Position réciproque de deux lignes qui vont
 میل نزدیکی با P. تمایل الى التقارب A. en s'approchant
 بری بربند یقینلشمده T. همدیگر

En Dioptrique, c'est la disposition des rayons d'un corps
 lumineux, qui vont en s'approchant jusqu'à ce qu'ils se réunis-
 sent tous en un point A. تمایل الى الالتقاء
 جاشده

CONVERGENT. On appelle ainsi les lignes qui vont en s'ap-
 prochant l'une de l'autre A. خطوط متمايلة الى التقارب
 بری بولربند یقینلشدوق T. خطها مایل نزدیکی با همدیگر
 واران جزکیلر

En Dioptrique, il se dit des rayons de lumière qui vont en
 s'approchant pour tendre à un même centre A. تمایل الى
 || بری بولربند جاتشمق انجمن یقینلشان A. الالتقاء
 زجاج محدب نشر ایلدیکی اشعیدی متمايلا rendent divergens
 الى الالتقاء زجاج مقعر متمايلا الى المباشرة سرق
 ودرغ ایتدر

CONVERGER. En Dioptrique. Tendre vers le même point A.
 جاتشمق انجمن یقینلشمق T. تمایل الى الالتقاء

CONVERSE. On dit en Logique, qu'une proposition est con-
 verse d'une autre, lorsque de l'attribut de la première on fait
 le sujet de la seconde, et du sujet de la première, l'attribut
 de la seconde A. مطلق وخصوص Tout ce qui est
 matière est impénétrable, est une proposition converse de celle-
 ci: Tout ce qui est impénétrable est matière ممتنع الفوذ قضیة
 الفوذ قضیة سیلد کل ما کان ممتنع الفوذ مادة قضیة
 بیننده تمام وخصوص مطلق واردر

محاورات pl. محاوره A. CONVERSATION. Entretien familier
 - سروا P. مذاکرات pl. مذاکرة - محادثات pl. محادثة -
 محاوره مطبوعه Conversation agréable || سولشمده T. صحبت
 ennuyeuse مذاکرة مهتة محادثة لطيفة امیز badine
 ربط شیراره محوره یید Lier conversation محاوره ملال انگیز
 Renouer صحبت کیرمک Entrer en conversation مبادرت ایتمک
 Reprendre la conversation تجدید محاوره ایتدار ایتمک
 مذاکرة یی فالدیغی یردن اخذ conversation où elle en était
 مذاکرة اوزره اولمق ایلد یکیدن باشلمق Etre en conversation
 على طريق المذاکرة Par forme, par manière de conversation
 خوش صحبت بر C'est un homme de bonne conversation
 قطع رشتہ مذاکرة ایتمک Rompre une conversation آدمدر
 صحبتک - صحبتہ انقطاع ویرمک Interrompre une conversation
 انجوار کلام ایلد صحبت فلان ماده مک اوزربند کلدی
 La conversation commençait à languir, il la réchauffa, la ra-
 nima مذاکرة آدرومن ورخاوت رونمای ظهور اولمشیکن
 مجددا احیاسند ظفر باب اولدی

مکالمه - تحادث A. CONVERSER. S'entretenir familièrement
 - سولشمک T. صحبت کردن - سروا کردن P. مذاکرة -
 || Se plaire à converser avec des gens de
 Ils احل علم ایلد تحادث ومذاکرة حط ایتمک Lettres
 بینارونده بی تمکذاند famillièrement conversaient ensemble
 سولشولر ایدی

صورت پذیرری P. استحالة A. CONVERSION. Transmutation
 || بشقد صورت دونه T. بحال دیگر
 معدنلرک استحالةسی

Il se dit aussi, d'un simple changement de forme A. تصرف

La conversion des espèces || دكشمه T. بدل سازى P. تبديل - سكلركت دكشمسى - اجناس دراهمكت بديلى

- توجبه A. Et d'un mouvement que l'on fait faire aux troupes P. انصراف Conversion à droite, à gauche || دونه T. روناب P. انصراف طرف يمينه طرف يساره توجه

En matière de religion, il signifie, changement de croyance - رجوع الى طريق الرشاد - هدايت A. de mal en bien A. ايمانده T. هدايت پذيرى P. رجوع الى دين الحق Prier || حق بولنده دونده - طوعرى بولنده - كلمناكت كنسارت طريق حق Dieu pour la conversion des infidèles وارشاده رجوعاريني كوم باريدن نياز ايتمهك مذبنيمن وگناه كارناكت Prier Dieu pour la conversion des pêcheurs وارشاده رجوعاريني مرحمت صمدانيدن تمقى ونياز اهل ذنوب Travailler à la conversion des pêcheurs ايتمهك ومعاعينكت راه رشاده ارشادلى خصوصنده بذل سعى وعتت ايلمكت

En Logique, c'est le changement d'une proposition en sa converse عموم وخصوص مطابق صورتند وضع T.

CONVERTIBLE. Susceptible d'être converti en une autre chose Ce billet || دكشد بيلور T. امكانپذير تبديل P. ممكن الاستبدال A. بو تحويل نقد اقچه ايله ممكن الاستبدال A.

En Logique, il se dit d'une proposition qui peut devenir la converse عموم وخصوص مطابق صورتنى كسب ايده بيلور T.

CONVERTIR. Changer, transmuier une chose en une autre A. - دوندرمكت T. گردانيدن P. ايجاب الاستحالة - تحويل اهل كيمياكت بعضيسى convertir les métaux imparfaits en or معادن غير كاملدينى ذهب تحويل ايلمكه فادر اولدفلرينى معادن ناقصدنكت ذهب تحويل الى امكانند - اذعا ايدرلر حضرت عيسى Jesus-Christ convertit l'eau en vin Dans le mystère de l'Eucharistie, le pain et le vin sont convertis au corps et au sang de Jesus-Christ قربان مقدسك ترتيبى سرزده خبز وخرم حضرت Christ مستحيل اولور - عيساكت دم وچسد مباركنه تحويل اولور موده صحیحده Un bon estomac convertit tout en bonne nourriture موده قوتده - كافه اطعمه غذاى صالحه مستحيل اولور موده قوتده - كافه اطعمه بر وجهه اصلاح بدل ما بتخلل اولور Tout ce qu'il

prend se convertit en bile صفرايه ايدر ايسد صفرايه هر نه كد تناول ايدر ايسد صفرايه مستحيل اولور - تحلل ايدر

Il se dit aussi, du changement qui se fait de certaines choses dans le commerce A. - تبديل P. تعويض - تبديل ايدر Il a converti || دكشدرمكت T. عوض ساختن - بدل كردن جميع مجوهراتنى toutes ses pierreries en vaisselle d'argent اوامى سيم ايله تبديل ايلدى

Il signifie figur., changer de croyance, de sentiments de mal en bien A. ارجاع - ارشاد - ارجاع الى الحق A. ارجاع الى الهداية - الى طريق الرشاد P. صرف الى الهداية - الى طريق الرشاد حق - ايمانده كتورمكت T. براه هدايت اوردن - گردانيدن Convertir les idolâtres, les hérétiques عوده اصنامى واهل رفض وبدعتى طريق Ces peuples se sont convertis à la Foi اقوم مذكوره ايمانده ارجاع ايلمكت - حقد ارجاع ايتمهك Se convertir. Changer de croyance A. رجوع ايلديلر - اولدى استرشاد - رجوع الى طريق الحق - اعتدا - تبدى براه - هدايت پذيرفتن P. انصراف الى الرشاد - طوعرى - هدايتلممكت - ايمانده كلمكت T. رشاد امدن Il s'est converti dans sa dernière maladie || بولده دونمكت Ce pécheur s'est converti ايلدى مؤخرأ گرفتار اولديعى حال مرصده اعتدا ايلدى فلان مذنب طريق رشاده رجوع ايلدى طريق رشاده انصراف ايلدى -

CONVERTIR QUELQU'UN. Le faire changer de résolution sur quelque chose A. انديشه فلان P. تبديل النية - تصريف الفكر A. عقلى جلمكت - عقلى جوهرمكت T. كس را تبديل كردانيدن || J'ai fait tout ce que j'ai pu pour lui faire rompre son voyage, mais il n'y a pas eu moyen de le convertir منع عزيمتى بليغ ايلدم انجمن اوليا بده عقلنى جبرمكت بر وجهه ممكن اولدمدى

A. دونمش T. گردیده P. مستحيل - مستحيل ايمانده كلمش - هدايتلمش T. هدايتياقتد P. مهتدى

CONVERTISSEMENT. Changement A. تبديل - تحلل P. تبديل - دكشمه T. ساري بر قطعتمسكتك ايراد Demander le convertissement d'une obligation en contrat de constitution تحويل اولومسنى - مرتب حتمند تبدلنى طلب ايتمهك

CONVEXE. La surface extérieure de tout ce qui est courbe Corps convexe || ديشى قنبور T. خويشته P. محدب A.

وَلَوْح - شدة الحرص - حرص A. CONVOITISE. Désir avide A. حرص
 Convoitise effrénée || حرص T. گدا جشمی - آز P. غرام - شره -
 طاشقین - حرص و شره نا مضبوط حرص déréglée حرص ببقید وحد
 La convoitise des richesses حرص مال des honneurs La convoitise des richesses
 Regarder quelque chose d'un oeil de con-
 voitise نظر حرص و ولوح ایله مشاهده ایتتمک

CONVOLER. Se remarier A. تکریر النکاح - تکریر الاستغراش
 تکریر نکاح - تکریر اولنمک T. دیگر بار نکاح بستن P.
 دفعه ناید اولدوق تکریر نکاح Convolver en secondes nocces || ایتتمک
 عقد نکاح ایتتمک

CONVOQUER. Faire assembler par autorité publique A. دعوت
 بمجلس خواندن P. انتدا - استحضار المجلس - فی الجمعية
 Convoquer un || جمعیتی کنورتتمک - جمعیتی جاشورتوق T.
 ملت les États مجلس شورایی استحضار ایتتمک
 Convoquer le Parlement وکلاسنی جمعیت دعوت ایتتمک
 پارلامنتو تعپیر اولنور ملت جمعیتنی استحضار ایتتمک

CONVOYER. Escorter A. تخفیر - الخفارة -
 برای پاسبانی همراه شدن P. رفاقت لاجل الخفارة -
 یساقچیلق انجون معیت T. برای پاسبانی بمعیت رفتن
 Convooyer des vaisseaux || یساقچیلق ایتتمک - وارمق
 خفارت ضمننده تجار کیماری معیتند جنکت
 Faire convooyer un train d'artillerie سفینداری ترفیق ایتتمک
 ارسال اولمان بر طاقم طوباره خفارت ایتتمک اوزره قدر
 کفاید عسکر تعیمین ایتتمک

CONVOYÉ. A. مصحوب بالمخفر
 یساقچی ایله کزن T.

CONVULSIF. Qui se fait avec convulsion A. مختلج
 حرکت Mouvement convulsif || سکریمدلر T. سلافناک P.
 سکریمدلو - نبض راکز - نبض مختلج Poulx convulsif مختلجه
 موجب A. Il se dit aussi, de ce qui donne des convulsions
 || سکردیجی T. سلاف آور P. مورث الاختلاج - الخلوج
 دواى مقیتی موجب الخلوجدر L'émétique est convulsif

CONVULSION. Mouvement irrégulier et involontaire des mus-
 cles, avec secousse A. اختلاج pl. اختلاجات P. سلاف
 Convulsion Grande, violente convulsion سکریمد
 اختلاج Tomber en convulsion صرعی
 ظهور Dans le fort de la convulsion گرفتار اولمق
 Sujet à des con-

vulsions Il mourut des convulsions اختلاج اعضايد مبتلا اولمق
 Il se dit figur., des emportemens, efforts extraordinaires qu'on fait pour
 quelque chose A. طبعیدن P. خلجان القلب - اختلاج القلب
 La seule vue d'un homme qui de-
 mande de l'argent donne des convulsions à un avare طلبنده
 اولان بر کشینک یاکنز دیداری بر ممسک آدمه کوره
 موجب اختلاج درون اولور

CONVULSIONNAIRE. Qui a des convulsions A. متخلج
 اعضاسی سکرر T. سلافدار P.

COOBLIGÉ. Celui qui est obligé avec un ou plusieurs autres dans
 un contrat A. همپیمان P. مشارک التعبد - شریک العبد
 Il a été condamné à payer, sauf son
 recours contre ses coobligés مشارک تعبد اولنورک
 اوزریند دعوائیه صلاحیتسی شوطیلد دیشک اداسی علییند
 Défenses d'attenter à sa personne, ses biens, ses
 cautions et ses coobligés نفس و مالند و کندویه کفیل وضامن
 اولنور و کذلیمک کندوسیلد برابر تعبد ایدنلور تعوضتک منعی

COOPÉRATEUR. Celui que coopère avec quelqu'un A. مشارک
 T. همکن P. منضم الى العمل - عامل بالمعیه - فی العمل
 Les ministres de l'Eglise sont les coopéra-
 teurs de Jésus-Christ ایله وکلاى امور دین حضرت عیسا
 بالمعیه عاملو در

COOPÉRATION. Action de celui qui coopère A. انضمام العمل
 معیت - مشارکة الى العمل - انضمام السعی - انضمام الیه
 Dieu || برابر چالشمه - برابر ایشلیش T. همکنی P. العمل
 باری تعالی حضرتاری انضمام عملو اولمخج فلاح و نجاتدزی تجویز ایتتمز

COOPÉRER. Opérer conjointement avec quelqu'un A. عمل
 با هم P. اشتراک عمل - ضم الیه - سعى بالمعیه - بالمعیه
 برابر چالشمق - برابر ایشلمک T. با هم کار پرداختن - ورزیدن
 بر کسینک ایماند ایله Je n'y ai point coo-
 père بر بابده انضمام سعى واقع اولدیغی یوقدر
 بر مقصودک حصولد بالاشتراک سعى
 بر مقصودک حصولد انضمام سعى ایله و عمل ایتتمک
 همت ایتتمک

COOPTER. Admettre quelqu'un dans un corps, en le dispen-

sant de quelques unes des conditions nécessaires pour y entrer
 A. بر وجود مساعده رخصت قبول نمودن P. قبول بالمساعدة
 T. فلان كشي پارس مدرسه سند بالمساعدة قبول اولندی
 L'Université de Paris coopta cette personne

COPARTAGEANT. Celui qui partage avec un autre A. مساهم
 T. بهره گیر - حصه دار P. مشارک في الحصة - مقاسم -
 مساهم اولان Puissance copartageante || پاییداش - پایلشن
 مقاسمده مشترک - وارث مقاسم Héritier copartageant دولت
 Donner à chacun des copartageants la partie qui
 lui peut appartenir مقاسمینک هر برینه اصابت ایدن
 حصه بی ادا وتسلیم ایتنک

COPEAU. Éclat, morceau de bois qu'un instrument tranchant
 fait tomber du bois qu'on abat, ou qu'on met en oeuvre A.
 براده P. دقاق الحطب pl. كسارة الخشب - نجاة - برایة
 اوطون - آعاج قیرنتیسی T. هیزمریزه - تراشه جوب - جوب
 Menus copeaux ایری آعاج قورنتیلری Gros copeau || اوفانتیسی
 Brûler des copeaux خرده اوطون اوفانتیلری
 دقاق اوطون اوفانتیلری یا قمق - الحطب حرق ایتنک

COPERMUTANT. Chacun de ceux qui permutent ensemble leurs
 bénéfices A. با یکدیگر معاوض - معاوضین pl. معاوض
 T. بری بریله دکشن عوض کنان

COPHITE, ou COPTE. Nom qu'on donne aux chrétiens origi-
 naires d'Égypte A. قبطیون pl. قبطی

COPIE. Écrit fait d'après un autre A. نسخه ثانیه pl. نسخ
 النسخ اورنک T. صورت P. صور pl. صورت - ثانیه
 Copie صورت صادق - نسخه صحیح Fidéle copie || صورت -
 Copie exaltation - Copie سهو وخطا دن سالم بر قطعه صورت
 née à l'original اصلنه مطابق نسخه ثانیه La copie d'un contrat
 بر قطعه نسخه ثانیه سی - مقوله حجتینک بر قطعه صورتی
 - Il se dit aussi, de l'imitation exacte des originaux de pein-
 ture et de sculpture || Avoir des copies des meilleurs originaux,
 احسن تصویرانک واکمیل نسخه des meilleurs tableaux
 Une copie tirée اصلینک نسخه ثانیه لریله مالک اولمق
 بر - اصلندن نقل اولمش بر قطعه صورت لریله مالک
 اصلندن منقول صورتنک Copie de copie قطعه نسخه ثانیه
 نسخه Ce n'est pas un original, ce n'est qu'une copie صورتی
 Ce n'est qu'un original, ce n'est qu'une copie صورتی
 اورنکی یوق اصلنه دکل انجق بر صورتدر
 اورنکی یوق اصلنه دکل انجق بر صورتدر

اورنکسز آدمدر - بر آدمدر

COPIER. Tirer la copie d'une écriture, d'un tableau A. استنساخ
 نقل نسخه P. اخذ الصورة - اخراج الصورة - استکتاب -
 صورت جیقارمق - صورت المق T. صورت بر کشیدن - کردن
 Co - Copier fidèlement ایتنک استنساخ ایتنک
 Copier un contrat بر قطعه مقوله حجتینک صورتنی المق
 Copier mot à mot استنساخ ایتنک
 Copier une statue لفظاً بالفظ صورت جیقارمق -
 Ce palais est copié sur un tel bâtiment
 صورتنی جیقارمق
 فلان - بوقوناق فلان بنانک اخذ اولمش بر صورتدر
 بنانک اورنکیدر

Figur. Imiter, exprimer par l'imitation les gestes, les manières,
 le style de quelqu'un A. تمثيل - انظار T. کراهانیدن
 P. تمثيل - انظار T. کراهانیدن
 Il s'attache à copier ce qu'il y a de meilleur dans
 son modèle واصلنه اصلینک احسن واعلا
 Un tel peintre, un tel poète یولرینی تمثيله بذل مقدور ایدر
 فلان مصور و فلان شاعر آثار خلقت
 Il signifie کوزل بکرتدی - وفدرتی کوزل تمثيل ایلدی
 aussi, contrefaire. V. ce mot.

COPIÉ. A. نسخه نقلکرده P. مستنسخ

COPIEUSEMENT. Avec abondance A. بذبیرا
 Boire copieusement || بول بول - گور T. با انبوهی - با فراوانی P.
 Uriner copieusement بذبیرا و غزیرا شرب ایتنک
 بول بول ایشمک - غزیرا و بذبیرا دفع بول ایتنک

COPIEUX. Abondant A. بذیر - مذبور - غزیر
 Faire un repas copieux || بول - گور T. انبوه
 Faire une selle copieuse کور طعام بیک - اکل ایتنک
 بول دفع طبیعی ایتنک

COPISTE. Celui qui copie A. نسخ - نسخ
 برشینک اورنکنی الآن - صورت بازار - صورت الآن T.
 On dit d'un peintre qui ne fait que copier les tableaux d'un autre,
 qu'il n'est qu'un copiste A. مستنسخ التصويرات
 تصويرلرک اورنکنی جیقارمقی T. نگاردا

COPROPRIÉTAIRE. Celui qui possède une propriété avec un
 autre A. ملک T. همراز ملک P. شاکرت الملكية - خلیط
 اورنائی

COPULATIF. Terme de Grammaire. Qui sert à lier les mots
 حرف الوصل - ادات الوصل A.

COR. Calus ou durillon qui vient aux doigts des pieds *A.*
سکلی *T.* گندمد - گزگت - آرنج *P.* دالیل *pl.* دالیل

جید تذللہ تقلید رسن برله اقرار قباحث la corde au cou
 بوزاری ایسپ باغلو - واستدعای عفو و مسامحت ایلدی
 اولدرق جرمی اقرار واستدعای عفو و امانه ابتدار ایلدی
 - Et se rendre la corde au cou, pour dire, se soumettre sans
 condition à la merci du vainqueur T. گردن اختیاره ربط
 رسن بر گردن - رسن انقیاد ایلد عرض تسلیمیت ایتمک
 Les assiégés se || انقیاد اولدرق استدعای امان ایتمک
 rendirent la corde au cou گردن بر گردن
 انقیاد اولدرق استیمان ایتمشدر

On appelle les scélérats et les filous, Gens de sac et de corde
A. مستحق الصاب P. آوبختمنى T. آصيلدجيق آدم - On
dit, Mettre la corde au cou à quelqu'un, pour dire, être cause de
la ruine de quelqu'un *T. بر كمنديد ايپ قومدا تئيق*

Il se dit aussi du tortis de chanvre, de crin ou d'autres matières dont on garnit les arcs *A. قناب وتر - P. زن اوتار - T. زن اوتار*.
 کمانده کریش || Mettre une corde à un arc *کریش بای*
 توتیر وتر - شد قناب ایتمک *Bauder la corde*
 کریشی کرمک - اینمک *La corde était trop baudée, elle rompit*
 کمان بغایت مدّ و توتیر اولنمغاد شکست *اولمشدر*
 کریش زیاده کولمش اولدیغندن قیرلدی -

وترو. Il se dit aussi, en parlant des instrumens de Musique *M.*
 pl. *وترو* Corde de luth *وترو* || *کریش* - *تل* *T.* *تار* - *رود* *P.* *اوتار*
وترو Corde de boyau *کمان* *کریشی* de violon *طنبور* *تلی* - *طنبور*
د'argent *جلیت* *تلی* *حیوان* *سکیرندن* *کریش*
Hausser, bais- *بام* *تلی* *La grosse corde* *کوش* *تلی* - *سیم* *تل*
Détendre *تلی* *یوکسشمک* *وتلی* *ایندرمک*
les cordes *کوششمک* - *نملاری* *On dit figur.* *Ne touchez pas*
- *بو نلد* *طونقمق* *جائز* *دکدر* - *بو نلد* *طونقمق*
Et proverb., Toucher la grosse corde, pour dire, toucher le point
le plus important *T.* *بام* *نلند* *بصمق* || *Vous avez touché la*
grosse corde *بام* *نلند* *بصمک*

Il signifie aussi, la tension d'un muscle. **توتر العضلة** || 11
 avait mal au bras, et il y sentait une corde qui le tirait **قولده**
 طہور ایدن وجعی تقریبہیلد کویا جذب عضو ایدر بر
 توتر عضلہ حالتی حس ایدر ایدی

CORDE DE DRAP. Ce sont les fils dont il est tissu *A. غزل P.*
 Ce drap a la corde bien fine *T. رشته*
 Ce drap a la corde bien fine *بو جوقه نيك اينچك*
 Ce drap a la corde bien fine *بو جوقه نيك اينچك*

CORDEAU. Petite corde dont se servent les maçons et les ingénieurs. *A.* ميطار. *P.* زيج. *T.* چريي ايپي. Des allées tirées au cordeau. *Un tel* چريي ايپيماش جگلهش. *Un tel* خندق

آجیلور ایکن مہندس چری ایپنی الہ طوتار ایدی

CORDELER, Tresser en forme de corde *A.* تَصْفِير - حَنْدَر *P.*
تَصْفِير شعر | تَبْتَك Cordeler des cheveux || اورمک *T.* تافتم

اورامش صاحب T. مری تافته P. مصفور A. CORDELL.

CORDER. Faire de la corde *A.* فتل - فلك - *P.* رسن

اورخان اورمکت - ایب بیکمکت T. بافتن

اور امش T. یافتہ P. مقلود - مفتول A. CORDÉ.

CORDERIE. Lieu où l'on fait de la corde *دار الاعدال*

- ایپ کارخانہ سی. T. کارگاہ و سنتاب P. محبلة - الحبول

Et Part de faire des cordes *A. القلند P. ریشد و سنتاب*

T. *ایچھا کت صنعتی* - Et le lieu où l'on garde les cordes

ایپ انباری T. مخزن رسنیا P. مخزن الاحیال A.

CORDIAL. Propre à conforter le cœur A. مَقَى القلب P.

Ereuvage cordial || یو رکے، فیلندیم یچے، T . قازانی، دہ دل

خم Le vin vieux est cordial مفعول قلب اللاحق شئت

عتیق، مقیم، فاسد

Figur. Plein d'affection, qui procède du fond du cœur .A.

Amour cordial || حاور وک کدور ایلان T. درون P. صم

محبت - خلت صمد Affection cordiale عشق صمد

On dit aussi, C'est un حارس و كوكيلان سو مش T. دونه

دوست P. محبت صمیم - صمیمیت - صمیمی ami cordial A.

جاری دوست: T. دوست خانم - در آن

CORDIALEMENT. De tout son coeur A. *Amélie* - *Amélie*

از جابجایی مدال - از درون P بالخلقه والاخلاص - صمد الال

T. چارو مکے کلدی || Je vous aime cordialement طہر فیکد

صمد القلب محبته وار د Vivre cordialement avec ses amis.

أحسنا بمسجدك إلهنا بالخير والبر والعدل
 ses voisins كمنك

CORDIALITÉ Affection tendre et sincère. *Leur accueil fut plein de cordialité.*

جانب T مستقيم P منقطة P على T والخط PT موازي لـ AB

«...il n'est pas possible de procéder avec cordialité...»

خالد بن الوليد

CORNIER. Artisan dont le métier est de faire des cornes.

$$H^1(\mathbb{R}^n, \mathbb{R}) \cong \mathbb{R}^n$$

coraux. Une des petites corals dont une grosse corale est

CORDON: une des petites cordes dont une grosse corde est

P. طاق الحبل - قوا *pl.* قوّة - سحر *pl.* سحر *A.* composée
 Une corde à trois || ایپک فاتی - ایپ تلی *T.* تار رس
 اوج تلدن عبارت - قوای تلشدن عبارت اولان حبل
 قوای حبل نزل ایتمک *Filer les cordons d'une corde* ایپ
 Il se dit - نالوینی اکیمرک - ایپک نالوینی بوکمک -
T. نوبیم *A.* aussi, d'une corde faite de fil de coton ou de soie
 ایپک فیطان *A.* ایپک فیطان *Cordon de fil* فیطان
 - Et de la tresse, du tissu qui s'emploie à serrer la forme d'un
 Un cordon plat || شریط *T.* شریط *A.* شریط
 Et du ruban qui sert à attacher quelque
 شریط ایلمد ربط ایتمک *Nouer avec un cordon*
 شریطه معلق بوسلیبی *Porter une croix pendue à un cordon*
 حامل اولمق

On appelle aussi Cordon, le large ruban dont sont décorés les
 chevaliers d'un ordre *T.* نشان شریطی - مناط نشان
 Cor- *don bleu* مناط رنگ

Et le petit bord façonné d'une pièce de monnaie *T.* زنجیر
 بوالئونک زنجیری *Le cordon de ce louis d'or a été rongé*
 قیرلمشدر

En termes de guerre, Une suite de postes garnis de troupes
 صره واردی *Eskor* زنجیری *T.* سطر العسکر *A.*

En termes d'Anatomie, Cordon ombilical. Le lien qui attache
 بپوند نانی *P.* سرور *A.* سرور
 جوجونک کوبکی ایپی *T.* جنین

En termes de Jardinage, on appelle Cordon de gazon, une
 bande de gazon qui règne le long de quelque plate-bande *A.*
 جیم صره سی *T.* یکت رسته جمن *P.* سطر من قوف الارض

CORDONNER. Tortiller en manière de cordon *A.* خفر
 Gordonner de la || اوروب بوکمک *T.* تافتن *P.* تصفیر -
 کتان ایپلمکی اوروب بوکمک *Filasse de chanvre*

CORDONNÉ. *A.* مضمور - مفتول *P.* مفتول
 بوکلمش

CORDONNERIE. Le métier de cordonnier *A.* فن السکافه
 Maître en || خفّاق - پاپوشچیاک *T.* کفشگری - سرگری
 Et le lieu où l'on vend des *cordonnierie* استادده
 دکان - دکان کفشگر *P.* دکان السکافی *A.* دکان
 پاپوشچی دکانی - خفّاق دکانی *T.* سرگر

CORDONNET. Petit cordon ou petit ruban, pour attacher quel-

que chose *A.* مقاط *T.* قوردله

CORDONNIER. Artisan qui fait des souliers, des bottes etc.
 Cordonnier pour || خفّاقی *T.* سرگر - کفشگر *P.* سکافی *A.*
 زن خفّاقی

CORIACE. Qui est dur et difficile à mâcher *A.* عالک
 جیمدسی قانی *T.* سخت خا *P.* متین المضغ

CORIACÉE. Il se dit des substances dont la consistance ap-
 proche de celle de cuir *A.* صلد *P.* سخت *T.* قانی
 قانیلمش

CORIANDRE. Espèce de plante *A.* تقدّه *P.* کزبره
 حبّ الکزبره - جلبان *A.* Semence de coriandre - کشش
 کشش تخمی *T.* تخم کشش *P.*

CORNE ou SORBE. Fruit très-acide *A.* غبیرا *P.* پستک
 ایکده *T.*

CORMIER. Arbre qui porte des cornes *A.* شجر الغبیرا
 ایکده آنجی *T.* درخت پستک

CORMORAN. Oiseau aquatique, qui a le cou fort long *A.* قوق

CORNAC. Conducteur des éléphants *A.* قیال *P.* پیلمان
 فیلی

CORNALINE. Pierre précieuse rouge *A.* سلیمانی
 سلیمانی اوزونده حکت اولنمش بو
 Cornaline - سلیمانی طاشلو خاتم *Cachet de cornaline* راس
 باباغوری *T.* باباغوری *P.* عین البر *A.* عین البر

CORNARD. Terme d'injure, qui se dit de celui dont la femme
 s'est abandonnée à un autre *A.* دیوت *P.* قرنان - دیوت
 کراد - فاطمان

CORNE. Partie dure qui sort de la tête de quelques animaux
 شاخ - سرو *P.* ارواق *pl.* روق - قرون *pl.* قرون *A.*
 حیوانات ذوی *Les animaux qui portent cornes* بوینوز
 حیوان بوینوزدن *Tabatière de corne* بوینوزلو حیوانلر - القرن
 حیوان بوینوزدن مصنوع بو *Un peigne de corne* قوطی
 قرن الهلال *A.* Ou dit figur., Les cornes du croissant عدد طراق

Et la partie dure qui est au pied du cheval, du mulet etc.
 On dit figur., صرفق *T.* سم - سنبه *P.* حوافر *pl.* حافر *A.*
 qu'un homme porte les cornes. V. Cornard.

CORNE. Sorte d'instrument rustique dont se servent les vachers
 بوینوز *T.* برق *A.*

CORNÉE. La première des tuniques de l'oeil *A.* طبقه قرنیة

|| La cornée est offensée در طبقة قرنیه معلوله

CORNEILLE. Oiseau noir comme un corbeau A. عوهمق pl. || Une bande de corneilles قره قارعه سوربسی - قطیعة العواحق

CORNEILLE EMMANTELEE. Une sorte de corneille qui a une partie du corps grisâtre A. غراب البین P. پیسد T. قرعه

CORNEMUSE. Sorte d'instrument à vent T. غایده || Jouer de la cornemuse غایده بی Eofler une cornemuse جالمق شیشورمک

CORNER. Sonner d'un coruet ou d'une corne A. نفع الصور || Le vachier a corné des le matin اینک جوبانی علی السحر بوینوزی جالدى

Et parler dans un cornet, pour se faire entendre à un sourd قولاق T. با دور شنید سخن گفتن P. نطق بالسرّة A. بوربسیله سويلمک

On dit, Corner aux oreilles de quelqu'un, pour dire, lui insinuer quelque chose avec importunité A. تغذیب السمع || قولاعی بیقدرمق T. گوش رنجیدن P. تعجیز السامعة فلان شیئی Il a obtenu cela à force de lui corner aux oreilles فلان کشینک سامعدسنی تعجیز ایدرک تحصیل ایلدی

On dit figur. que les oreilles cornent, quand on a des bouddonnemens aux oreilles A. طنیدن گوش P. امتدای الاذن || Les oreilles me cornent قولاق کوردهمک T. اذنم وار در

CORNET. Petit cor ou petite trompe A. اصوار pl. صور || Cornet de postillon سوربجی بوربسی || بورى T. صور

Il se dit aussi, d'un petit instrument en forme d'entonnoir, dont les sourds mettent le petit bout dans l'oreille pour entendre A. مسرة || Il est si sourd, قولاعی شول رتبدده صاعر در cornet qu'il n'entend qu'avec un cornet کد انجق قولاق بوربسیله ایشیده بیلور

Et de la partie de l'écritoire dans laquelle on met de l'encre مرکب حقدسی T. زکابدان P. محبرة A.

Et d'une espèce de petit vase de corne ou d'ivoire dans lequel on remue les dés A. حقة pl. حقائق || Jeter les dés avec le cornet زارارى حقد ايله آتمق

CORNEUR. Celui qui corne A. صوار P. صور زن || بورى جالان - زن

CORNICHE. Ornement d'Architecture en saillie, qui est au-dessus de la frise A. کنه P. شادروان T. جیقمه آوادانلق || Corniche Ionique جیقمه تصنیع اولشمش رسم یونانی اوزره آوادانلق

CORNICHON. Petite corne A. صغیر P. قرون T. سروجہ || بوبنوز

Et petit concombre propre à confire dans le vinaigre A. ضغبة شنجیار - خیار یاوریسی T. خیار خرده P.

CORNOUILLE. Le fruit du cornouiller A. قرانیا P. راهن - قزلجق T. طاقدانه - سرخک

CORNU. Qui a des cornes A. ناطح pl. نواطح || Bêtes à cornes بوبنوزلو T. سرو دار P. ذوی القرون pl. حیوانات ناطحه

COROLLAIRE. Conséquence d'une proposition démontrée A. لازمة || Les trois principes me paraissent d'une évidence incontestable, et les propositions qui suivent n'en sont que des corollaires اصول ثلثدنک وضوح وثقیقمنده وجدانده کوره جای جدل وتعریض اولمدیغی ملابسسیله تلاحق ایدن مسائل لازمات الاثبات قبیلندن عد اولنور

CORONAL. Il se dit de l'os situé à la partie antérieure du crâne A. استخوان پیشانی P. عظم الجبهة

CORONA-SOLIS. Espèce de plante A. نهام P. سیسپر - ای کون جیچکی - کوندیک جیچکی

CORONOPE. Plante A. الغراب T. آطربلال - قوزغون - هلال اوتی - آباغی

CORPORATION. Association autorisée par la puissance publique, et formée de plusieurs personnes qui vivent sous une police commune A. صنف pl. اصناف || Les arts et les métiers forment des corporations distinctes حرف و صنایع مختلفدین بشقد بشقد اصنافلر تنکون ایدر

CORPOREL. Qui a un corps A. مجسم P. تن آور T. تنی || Dieu n'est point corporel حق تعالی حصر تنلری جسمدن مشرعدر

Et qui concerne le corps A. جسمانی P. بدنّی - جسمانی || Plaisirs corporels کوده بد متعلق امور جسمانیدن غیرى بر

- ایچ T: درون بدن P: جوف البدن - داخل البدن A:
جوف بدنده il a une médecine dans le corps || وجود ایچی
وجودی ایچنده il a deux balles dans le corps || بر دوا وار در
ایکی قورشون وار در

Et la partie du corps humain qui est entre le cou et les hanches *A. جثّة* *T. كودد* || Son corps est bien fait, mais il a les bras et les jambes difformes *لطيف الجثد در انجق* - Il se dit aussi, de la principale partie d'une chose || Le corps d'un arbre, pour dire, la tige *A. الشجر* *P. بدن درخت* *T. تنه درخت* Le corps d'un carrosse, pour dire, la partie qui est suspendue *A. العجلة* *P. بدن گردونه* *T. تن بدن* Le corps d'un vaisseau, pour dire, un vaisseau considéré sans les mâts, les voiles, les cordages etc. *A. السفينة* *P. بدن کشتی* *T. کینهک تنکندسی*

کتابیہ pl. کئیبة A. toute une armée entière, d'une armée entière, Il se dit aussi, کتابیہ عظیمہ Corps considérable || قول - طاہور T. گروه سپاه P. طاہور اولدرق قطع Marcher en corps d'armée اردو اوج L'armée était divisée en trois corps طریق ایتمک Il commandait un petit corps اوج قولد منقسم ایدی - طاہورہ تقسیم اولنمشیدی Corps détaché مستحیز طاہور - طاہور ایلرلش Corps avancé لاجل Corps de réserve ایلرلرید تقدّم ایتمش طاہور لدی الاقتصا اعمال اولنمق - الاحتیاط ترتیب اولنمش طاہور Ce corps était composé de cinq mille hommes اوزره ترتیب اولنمش عسکر فلان طاہور شمیکت نفردن عبارت ایدی

Et d'une troupe quelconque qui forme une corporation distincte des autres *A.* طایفه pl. طوائف *P.* گروه *T.* اوجاق - طائفهسى | بچنده محبوب || Il est aimé dans son corps طوبجى اوجاقى - طایفه طوبجیان Le corps d'artillerie التلویدر

Il signifie aussi, réunion de plusieurs personnes sous les mêmes lois, les mêmes réglemens *A.* جماعات pl. جماعات || Le corps de l'État جماعت ملك Le corps du Clergé جماعت Le corps des marchands جماعت نـتـجـار Le corps de l'État commençait à être malade جماعت ملك و دولت مشرف هـيئت مجموعۀ ملك و دولـتـدۀ - ضعف و سقامت اولمشیدی آثار ضعف و سقامت عارض اولمشیدی On donne le nom de corps de métiers aux différentes classes d'artisans جماعات

تعبیری اهل صنایع و اصناف مختلفه اطلاق اولنو
کلمه شد

Il se dit aussi, de la totalité du territoire qui forme un État
ملکک - ملکک ذالبی T. کالبد ملک P. جسم الملکک A.
فرانسد || Le corps de France n'était pas encore entamé وجودی
ملککک جسمه هنوز تعرض اولنماشیدی

Il signifie aussi, collection de plusieurs ouvrages ou pièces de divers auteurs sur la même matière *A.* مجموعة || Corps de Droit Canon
مجموعۃ احكام فقہیہ Le corps des historiens de France فرانسہ
توارخى مجموعہسى

Il se dit aussi, en parlant de l'épaisseur, de la solidité, de la consistance de certaines choses *A. جسم - حجم P. تن T. تن*
حجمی اولان Du papier qui a du corps *|| وجود - جلیم*
حجمی جوق Un onguent qui a trop de corps *جسمدار کاند - بر یاغ*

Corps du soleil, de la lune ou des autres planètes, se dit
du globe et du disque de ces planètes *A. جرم* - *P. قرص* - *چشمه*
T. آتیل || Il découvrit une tache dans le corps du soleil
چشمه آفتابک - *شمسک* ایچنده بر نقطه کشف ایلدی
چشمه آفتابک - *شمسک* ایچنده بر بنک اولدیغنی خارجه اخراج ایلدی
des cavités, des éminences dans le corps de la lune *جرم قسرده*
بعض مجرت و بعض ناتنی شیالر کورینور

CORPS-DE-LOGIS. Étendue de bâtiment, composée de plusieurs pièces, et considérée séparément des ailes et autres accompagnemens *A.* أصل بنا - أنا بنا *T.* أمّ البنّا || Grand corps-de-logis عظيم وجسيم أصل بنا

CORPS-DE-GARDE. Un petit détachement de soldats, chargé de la garde d'un poste particulier *T.* قوللى نفرانى

Il se dit aussi, du lieu destiné à placer un détachement de cette espèce *T. قولق يبرى*

CORPULENCE. La taille de l'homme considérée par rapport à sa grandeur, à sa grosseur *A.* ثَدَانَت - رِبَالَت - لِحَامَت
 كُودَه قِبَالِغِي - دِيزِمَانَلِيق *T.* تَنَمُونَمَدِي *P.* بَدَانَت - جَسَامَت
 بَدَانَت *||* Grande corpulence عَظِيمَة *||* grosse corpulence
 ضَخِيمَة - On dit aussi, Un homme de petite corpulence *A.*
 اَوْفَاق كُودَه لَو *T.* خُودَه اَنْدَام *P.* صَغِير الْبَدَن

CORPULENT. Qui a beaucoup de corpulence. *A.* مبدن - ملتحم
ایبری - کوده لیر T. قنومند P. ار بل - عظیم الجسم - جسيم -

کوده‌سی ایری - کوده‌لو

CORPUSCULE. Petit corps *A.* دقائق الاجرام *pl.* جرم دقیق *A.* *pl.* كوده‌جق *T.* جرم بارېك *P.* اجرام دقیقه *pl.* Le mélange, la rencontre de plusieurs corpuscules اجرام دقیقه کثیره‌نک اختلاط و مقارنتی

CORRECT. Où il n'y a point de fautes *A.* بری - صحیح *T.* بی‌خطا - درست *P.* عاری عن الخطا - عن السقامة بوکتاب غایت صحیحدر *||* Ce livre est fort correct طوغری *||* Il en fit faire une copie correcte صحیح بر قطعه صورت *||* Son langage, son discours, son style sont corrects لسانی و نطق و کلامی و سبک و عباره‌سی سقامت بو تعبیر خطا *Cette phrase est correcte* و خطادان بریدر و سقامتدن عاربدر

CORRECTEMENT. D'une manière correcte *A.* علی - صحیحاً *T.* سالمأ عن السقامة - من غیر سقامه - بلا سقامه - وجه الصحة - طوغریجه *T.* بر وجه صحت - با درستسی - درستانه *P.* *||* Il écrit correctement تحریر ایدر *||* خطاسز *||* Il parle correctement من غیر سقامه نکم ایدر

CORRECTEUR. Celui qui corrige, qui reprend *A.* مودب *P.* مودب *||* Correcteur sévère ادب اوکردیجی *T.* فرمیزنده سرد مودب - شدید

CORRECTEUR D'IMPRIMERIE. Celui qui corrige les épreuves *A.* بسمه‌خانه *T.* مصحح طبعخانه *P.* مصحح دار الطباعة مصححی

Dans la Chambre des comptes, il y a des officiers qu'on appelle Correcteurs *A.* ممیز *||* Il est correcteur des comptes باش محاسبده ممیز در

CORRECTIF. Ce qui a la vertu de tempérer, de corriger *A.* اصلاح - ایولدیجی *T.* اصلاحساز *P.* مصلحات *pl.* مصلح *Figur.* Certain adoucissement qu'on emploie dans le discours *A.* سخن *P.* تعبیر معتدل - تعبیر موجب التعديل *A.* *||* Cette proposition est trop hardie, elle a besoin de correctif نوعاً کلامدر بی باکانه بر کلام اولمغلد تعدیلاند - بر تعبیر معتدل محتاجدر مدار اولدجق بر کونه تعبیره محتاجدر

CORRECTION. Action de corriger *A.* تصحیحات *pl.* تصحیح *T.* اصلاح پردازای - درستسازای *P.* اصلاحات *pl.* اصلاح -

La correction d'une phrase, d'un discours بر تعبیرک و بر مقالذنک تصحیحی معایب و خطایانک و اداب و امور و عادات و عیوب و اخلاقیات و حلول ایتدش فساداتنک اصلاح و تصحیحی *T.* درستسی *P.* صحت *A.* Et qualité de ce qui est correct *||* Son style est recommandable par sa correction سبک و عباره‌سی صحتند نظراً شایان اعتبار در *||* La plus grande correction est devenue le caractère distinctif de leur style حال صحت کامله سبک و عباره‌لرینک صفت کشفده‌سی اولدی

T. سرزنش *P.* مواخذة - توبیخ - تعزیر *A.* Et réprimande *||* Correction paternelle fraternelle مواخذة تعزیر پدرانه ازارله *||* Cela mérite correction برادرانه فلان شی سزاوار تعزیر در محل بوبیخدر -

Et peine, châtiement que l'on inflige dans le dessein de corriger *A.* تأدیب *T.* گوشمال *P.* تأدیب لاصلاح النفس *A.* Sévère correction تأدیب شدید *Légère correction* مستحق تأدیبدر *Cela mérite correction* خفیف اصلاح نفس ایچون جزینجه تأدیب *une petite correction* و گوشمال اولدی

Et pureté de langage *A.* پاکیزگی سخن *P.* نقاحه الکلام *||* Il parle, il écrit avec une grande correction دیل تمیزکی - سوز تمیزکی *T.* پاکیزگی زبان - غایت نقاحت کلام ایلد *||* نطق و تحریر ایدر

Il se dit en Pharmacie, de la préparation d'un médicament, par laquelle on ôte ou l'on diminue les qualités nuisibles des drogues qui y entrent *A.* اصلاح حساری *P.* تعدیل - اصلاح *||* بوموشاتند - سردکی قیرمه *T.* شکست درشتی

CORRECTIONNEL. Qui appartient à la correction. Il se dit, des lois et des peines qui concernent les délits *A.* متعلق الی *||* Peine correctionnelle نفسد متعلق جزای سزا *Tribunal de police* اصلاح *||* نفسد مخصوص محکمه اهل عرف

CORRELATIF. Qui marque une relation commune et réciproque entre deux choses *A.* با یکدیگر *P.* منسوب احد هما الی الآخر *||* Les termes de père et de fils sont des termes corrélatifs *||* اب و ولد لفظلری احد هما آخره منسوب الفاظددر

CORRÉLATION. Relation réciproque entre deux choses A.

برى T. نسبت با یکدیگر P. نسبت احد هما الى الآخر
|| Les termes de père et de fils emportent cor-
rélation لفظی احدهما آخره نسبتی متضمندر

CORRESPONDANCE. Rapport, relation entre les personnes, entre les choses A. برى بریلد T. نسبت با همدیگر P. مناسبت
|| Il y a entre eux une parfaite correspondance d'o-
pinions Il y a dans l'homme et dans plusieurs animaux beaucoup de correspondance
انسانک و سائر نیچه بینچه حیواناتک آلات تناسلی ایلد آلات
صوت و صدالری بیننده کلی مناسبت وار در

Il se dit aussi, de la relation que les marchands ont les uns avec les autres pour le commerce A. - مخبرات pl. مخابرة
- خبرلشمه T. مخابره با همدیگر P. مجاوبات pl. مجاوبة
|| Ce marchand a correspondance dans toutes les villes
- بو بازارکاتک جمیع امصار و بلدانده مخابره سی وار در
Avoir correspondance شبرلرک جمیلد سیله خبرلشمه سی وار در
Entretenir correspondance dans les pays étrangers - مخابره ایتمک
مخالک اجنبیه ایلد ربط شیرازه مخابره
فلان کشی R rompre toute correspondance avec quelqu'un ایتمک
کلیا شکست - ایلد رشته مخابره یی بالکیده قطع ایتمک
رشته مخابره ایتمک

CORRESPONDANCE PAR LETTRES. A. مکاتبه P. نامه با T. نوشتن
Il se dit aussi des lettres mêmes A. - مکتوبلشمه T. نامه نویسی با همدیگر
T. نامها P. مکاتیب و تحریرات A. - ایتمک
بوایلچینک Cet ambassadeur la correspondance de cet ambassadeur
مکاتبه سی او قودم - مکاتیب و تحریراتنی قرأت ایلدم

Il se dit aussi, des différentes relations que des personnes ont ensemble A. علاقه
T. پیوند آشنایی P. معاملات pl. معامله A. - بیننده طول مدت معامله مکاتیب و تحریرات
de lettres Entretenir correspondance avec des gens de Lettres
Je ne veux point de correspondance avec cet homme - لا شردم ایلد
Avoir des correspondances suspectes محال - بر کمسندیک معاملات مظنونده سی اولمق
سؤ طن اولدجی معاملدری اولمق

CORRESPONDANT. Il se dit des choses, qui se correspondent

T. رو برو - مقابل یکدیگر P. متعاضی - متناظر - متقابل A.
Angles correspondans, || بری بریلد فارشولشمش - قارشولقلی
زوایای متقابل و خطوط متقابل

Il signifie aussi, négociant qui est en correspondance réglée avec un autre négociant A. مکاتبه دار P. مراسل - مکاتبه
Fidèle correspondant || جوابلشیجی - مکاتبه ایدن T.
Il a des correspondants dans toutes les villes de commerce
محال تجارت اولان جمیع امصار و بلدانده
تجارت یری اولان - بشقده بشقده مکاتبین و مراسلینی وار در
Et celui - جمیع بلادده کندوسیلد مکاتبه ایدر آدمو وار در
avec qui on est en société dans un commerce réglé de lettres
فلان مملکتده || J'ai un bon correspondant dans un tel pays

Un correspondant bien informé اخبار صحیحه استیلا نه قادر مکاتب کار اشنا وار در

CORRESPONDRE. Répondre de sa part par ses sentiments, par ses actions A. قارشولمقی T. مقابله کردن P. مقابله
|| Cor-
respondre à l'affection de quelqu'un بر کمسندیک اظهار ایلدیکی
Je vous ai rendu toutes sortes de bons offices, mais vous n'y avez pas correspondu
سنک حقه که من کل الوجوه صرفی مساعی جیلده بندن یانه تجویز
تصور اولنمیش دکل ایکن طرفکدن اجرای لازمه مقابله
Cet enfant ne correspond pas aux bonnes intentions de ses parens
بو طفل والدینک حسن یتلربند
Il se dit aussi, des choses qui se rapportent, qui symétrisent ensemble A. متقابل بودن
P. تعاضی - تقابل A. قارشولقلی کلکات - قارشولمقی T.

CORRIDOR. Espèce de galerie étroite qui sert de passage pour aller à plusieurs appartemens A. سازاکت P. سوابیط pl. ساباط
کچید T.

CORRIGER. Réformer, ôter ce qui est defectueux A. تصحیح
T. اصلاح کردن - درست کردن P. اصلاح -
|| Il n'a qu'un défaut, mais il sera fort difficile de l'en corriger
یا کهز بر عیبی وار
Il est sujet au vin, il ne s'en corrige jamais
شرب خمره مبتلا اولوب
Il m'a envoyé son livre pour le corriger
تالیفنی لاجل التصحیح طرفده ارسال ایلدی

نالیف ایلدیکی کتابد Il a revu, corrigé et augmenté son livre
مکرراً امرار نظر دقت وبعد التصحیح والاصلاح ضمایم
Corriger un plan, un dessin ایلدے توسیعنه مبادرت ایلدی
صحو وثبات ایلدے تصحیح - بر رسمی تصحیح ایتکت
Cette copie qu'il avait transcrite était toute pleine de
fautes, j'ai bien eu de la peine à la corriger استسناخ ایلدیکی
صورت سقامت وخطالردن عبارت اولمغلد امر تصحیحنه
Les modernes ont corrigé les anciens en
plusieurs choses متأخرین وافر شیلرده متقدمینی تصحیح
Corrigez cette humeur violente بو مزاج عنیفی ایتمشلردر
اصلاح ایلدے

تعریک - تأدیب لاصلاح النفس A. Et reprendre, châtier
قولاق بورمق - تأدیب ایتکت T. گوشال کردن P. الاذن
Il a besoin d'être corrigé والد اولادینی تأدیب ایدر
اصلاح النفس ایچون تأدیبه محتاجدر
Et tempérer A. تعديل - اصلاح P. معتدل ساختن
Il faut corriger la crudité de
l'eau avec un peu de vin صویکت خاملغی بر مقدار باده
صویکت خاملغی بر - مزجیلد اصلاح اولمغنه محتاجدر
L'acide du citron se corrige par le sucre مقدار شراب ایلدے شکست اولملودر
لیمونکت حموضتی شکر ایلدے تعدیل
اصلاح اولور

T. فرهنگگی پذیرفتن P. اصلاح النفس A. SE CORRIGER
اصلاح اولمق - اوصیلنمق

A. صحیحلمش T. درست کرده P. مصحح A. CORRIGÉ
اصلاحلمش T. اصلاح کرده P. مظهرالاصلاح

CORRIGIBLE. Qui peut être corrigé. Il se dit ordinairement
اصلاحپذیر P. ممکن اصلاح - قابل اصلاح A. des mœurs
Cet homme n'est pas cor-
rigible نا قابل اصلاحدر - شو آدم ممکن اصلاح دکدر

pl. مقوی A. CORROBORATIF. Qui a la vertu de corroborer
قوت ویرنجی T. توان آور - توانایی بخش P. مقویات
Potions corroboratives دوای مقوی Remède
مقویات استعمال Se servir de corroboratifs مشروبات مقویه
ایتکت

CORROBORATION. Action de corroborer ou état de ce qui est
corroboré On a travaillé à la corroboration de son estomac
معدنه سکت قوتلندسند

بذل سعی وجمت اولندی

P. تشدید - نازیر - تقویت A. CORROBORER. Fortifier
قوت - قوتلندرمکت T. توان بخشیدن - توانایی دادن
خمر معدنه قوت ویرر Le vin corrobore l'estomac || ویرمکت
باده مقوی معدنه در -

T. توانایی پذیر - تقویت یافتد P. مقوا A. CORROBORÉ
قوتلنمش

CORRODANT. Qui est capable de ronger les parties solides
La pierre infernale || آشندرنجی T. خوارنده P. آکل - اکل A.
جہنم طاشی آشندرنجیدر est corrodante

CORRODER. Ronger, manger. Il se dit des humeurs malignes ou
des drogues qui rongent quelque partie du corps animal, ou de quelque
autre corps solide Le poison || آشندرمق T. خوردن P. اکل A.
تناول ایلدیکی سم بغرستارینی
آشندردی

آشنمش T. خورده P. ماکول A. CORRODÉ
دباغت A. CORROL. La façon que le corroyeur donne aux cuirs
دری سپیلمدسی T. پیرایش پوست P.

- افساد A. CORROMPRE. Gâter, altérer, changer en mal
افساد ایتکت - بوزمق T. افساد کردن - تباهیدن P. تفسید
حمادمکت La fièvre corrompt la masse du sang, les humeurs
مجموع دمکت واخلطکت - مجموعنی واخلطی افساد ایدر
Figur. Corrompre les mœurs d'un
jeune homme Les بر نو جوانکت اخلاقنی افساد ایتکت
مجاورت اشرار corrompent les mœurs mauvaises
خوف La crainte corrompt le plaisir افساد اخلاقی مؤیددر
اخلال ایدر - وخشیت ذوق وصفایی افساد ایدر

P. ازخام A. En parlant de la viande, on emploie ces mots
Le grand جوړتمکت T. گنده ساختن - خوسیده ساختن
هوانکت شدت حرارتی ازخام لحمی chaud corrompt la viande
مستازمدر

P. توخیم - افساد - تغین A. Et en parlant de l'air
Cela avait corrompu l'air || بوزمق - فندالندرمکت T. کردن
بو شی تغین هوایی موجب اولمشدر

CORROMPRE une fille, une femme, pour dire, la débaucher
باشدن جیقارمق - آذرتمق T. گمراه کردن P. اغوا - اغوا A.
Et corrompre un juge, pour dire, l'engager par argent ou
- افساد بالاطماع A. autrement à juger contre sa conscience

|| آبارتمق T. اطماع کردن P. افساد - جلب بالاطماع
فلان حاکم بالاطماع افساد اولنشدر juge s'est laissé corrompre
- Il se dit dans le même sens des témoins || Ces témoins se
sont laissé corrompre افساد اولنشدر
Corrompre par argent افساد ایتمک

Il se dit aussi en parlant d'un texte, d'un passage qu'on altère
بوزمق T. دیگرگون ساختن P. تحریف - تغییر A. تیره
|| On croit que le texte est corrompu en cet endroit
تحریف - که متن صحیفه فلان محله تغییر اولنشدر
Et en parlant du langage, du style, on dit, La lecture
تالیفات سقیمدنک
مطالعه سی اهل انشانک عباره لرینی تغییر و افساد ایدر
صورترا دیگر P. تغییر الهیة A. Corrompre. Altérer le forme
قیلغی - قطع بی بوزمق - صورتی بوزمق T. گون ساختن
بوزمق

فساد پذیرفتن P. کسب الفساد - تفسد A. Se corrompre.
فساد بولش - فساد وارمق - بوزلمق T. تباهی پذیرفتن -
مجموع || Quand la masse du sang vient une fois à se corrompre
En parlant
دم بر کره کسب فساد ایدر جکت اولدقده
جوریمک T. گنده شدن - خرسیدن P. تزخم A. des viandes
P. کسب الوخامة - تعفن A. En parlant de l'air - بوزلمق -
Il se dit aussi des
فناالنک - بوزلمق T. نا خوش شدن
|| Les mœurs se corrompent facilement par la fréquentation
اخلاق حسنه مجاورت اشرار
ایله کسب فساد ایدر

فساد یافتن - فساد پذیر P. مفسد - فاسد A. Corrompu.
خرسیده - گنده P. زخم A. فساد وارمش - فساد بولش T.
T. نا خوش P. وخیم - متعفن A. بوزلمش - جوریمش T.
On dit, que l'Italien, le Français sont du Latin
تالیانی و فرانسوی لسانلری لاتین لساننک
On dit, Mœurs
فاسد المزاج آدم Homme corrompu اخلاق فاسده
Nations corrompues par la molesse کسل و رخاوت طبیعی
Mot corrompu par
تقریبیله فساد پذیر اولمش
کثرت استعمال ایله تحریف اولمش کلمه
l'usage

زریق اکالدر CORROSIF. V. Corrodant || L'arsenic est corrosif
Humeur corrosive خط اکال Telle chose est un puissant cor-
rosif شدید آشندر بیدر - فلان شی قوی بر اکالدر

rurgien a mis un corrosif sur la chair morte pour la manger
جراح لحم میتی آشندرمق ایچون اوزریند بر دواى اکال
وضع ایلدی

CORROSION. L'action ou l'effet de ce qui est corrosif A. اکل
|| Cette humeur fit une grande
- بو خلط فلان محلی کلی مرتبده اکل ایلدی
La corrosion de l'estomac est un indice de poison
آشندردی
معدنه نک - معدنه نک انتکالی سده دلالت ایدر بر قریند در
اشندسی

CORROYER. Repasser, ratisser les cuirs, et leur donner le der-
nier apprêt A. دباغ T. پیراستن پوست P. دبغ - دباغت
جلود بقراتی Corroyer des peaux de vache || درى سپیلک -
ایدنک طوار لرینی دباغت ایتمک - دبغ ایتمک

On dit, Corroyer le fer, pour dire, le battre A. دق الحديد P.
Corroyer le bois, pour
دبغ ایلدی
تجلیف الحطب A. dire, en ôter la superficie
Corroyer du
آخامک قورغنی کیدرمک T. هیزم بر کندن
mortier, pour dire, mêler ensemble la chaux et le sable A.
خرجک جامورینی یوغورمق T. آزه آستن P. تعجین الملاط
- دباغلمش T. پوست پیراستد P. مدبوغ A. Corroyé.
سپیلش

CORROYEUR. Artisan dont le métier est de corroyer les cuirs
دباغ T. پوسپیرا P. دباغین pl. دباغ A.

CORRUDE. Espèce d'asperge sauvage A. مارچوبه P. هلیون بری
یبانی قوش قونمز T. کوحی

CORRUPTEUR. Celui qui corrompt l'esprit, les mœurs A. مفسد
|| Les corrupteurs
افساد ایدر جی T. افساد ساز P. مفسد -
des témoins sont encore plus coupables que les faux témoins
شاهدلری افساد ایدر شهرت مژورده دن زیاده
مهمه قباحتلو درلر

CORRUPTEUR DES FILLES. A. مغوی - مبعی T. گمراستار
|| Cette femme est une dan-
- باشدن جیقار جی - آذربجی
بر عورت نورستدار حقه حقه
بر مبعی هایلدر

CORRUPTIBILITÉ. Qualité par laquelle un corps physique est
اسکا پذیرش فساد P. قابلیت الی الفساد A. sujet à la corruption
|| بوزلمه قابلیت T. تباهی پذیری -
قابلیت فساد کاف ابرامک شانددر
à tous les corps

CORRUPTIBLE. Sujet à corruption *A.* تابع الى الفساد *P.* فساد بولمعد قابل - بوزلمعد قابل - بوزلمد بيلور *T.* تباعيدنى تحت قبة Il n'y a rien sous le ciel qui ne soit corruptible فلكده بولمان موجودات اينچنده تابع فساد اولميان شى زياده *Les corps les plus humides sont les plus corruptibles* بوقدر *Figur.* Qui peut se laisser corrompre, pour faire quelque chose contre son devoir *A.* افساد اولند بيلور *T.* امكا پذير فساد *P.* قابل الافساد *A.* فلان كشى قابل C'est un homme qui n'est pas corruptible افساد قبول ايده جك - ممكن الافساد دكلدر - افساد دكلدر غايت مرتبده افساده *C'est un juge très-corruptible* آدم دكلدر قابل بر حاكمدر

CORRUPTION. Altération dans la substance d'une chose *A.* فساد *P.* فساد بولمعد قابل - بوزلمد - بوزلفلق *T.* فساد پذيرى *P.* فساد *En parlant du sang, des humeurs* دمك واخلطك فسادى خوسيدگى *P.* زخوست *A.* خوسيدگى *Et en parlant de l'air* *A.* فزالند - فزالق *T.* فا خوشى *P.* وخامت - تغفن - عفونت پوسيدگى *P.* عفونت *A.* عفونت *Il signifie aussi, putréfaction, pourriture* *T.* جوركلكت *On a cru long-temps que les vers s'engendraient de corruption* فورد عفونته دن نكون ايلديكى وافر زمان *Et l'altération qui arrive dans un corps physique* || Quelques philosophes ont dit que la corruption d'une chose est la génération d'une autre بعض حکمانك مذهبه كوره بر شيك فسادى آخر شيك كوندى مستزمن

Il se dit figur. de toute dépravation dans les mœurs || La corruption des mœurs فساد دهر فساد اخلاق *La corruption du siècle* فساد ارباب شباب وحدائم *de la Jeunesse* وژدان *Il y a en lui un fonds de corruption* طبعده مايه فساد وار در *Le monde n'est qu'une corruption* بو عالم فساددن عبارتدر *Un juge soupçonné de corruption* افساد اولنمعد مظنون اولان حاكم

Il se dit aussi, des changements vicieux qui se trouvent dans le texte, dans le passage d'un livre *A.* تحريفات *pl.* تحريفات *On dit qu'un mot se dit par corruption, pour dire, qu'il a été altéré* || Quand on dit Coeur au lieu de Cure, c'est par corruption فلب لفظى پروده قالب لغتى دينلديكى حالده

كلام محترف عد اولنور

CORSAGE. La taille du corps humain depuis les épaules jusqu'aux hanches. *V.* Corps.

CORSAIRE. Pirate qui commande un vaisseau armé en course *Il* جزايرلو قورصانلرى *Les corsaires d'Alger* || قورصان *T.* قورصان الله گرفتار *Les corsaires* طانندسى *Et le vaisseau monté par un corsaire* *T.* قورصان سفيندىسى

CORSELET. Corps de cuirasse *A.* جبة *P.* جبد *T.* فابرنج *P.* زيبون *T.* نيتمن *P.* قدعة *A.* Corset. Petit corps de toile sans baleine, que les femmes portent *A.*

CORTÈGE. Suite de personnes qui accompagnent un grand seigneur, un ambassadeur dans les cérémonies publiques *A.* موكب *Grand cortège* || آلاى *T.* يسال *P.* مواكب *pl.* موكب موكب *Nombréux cortège* بيوك آلاى - آلاى والا - عظيم *Cortège de carrosses* كثير الازدحام *Jamais ambassadeur n'a eu un plus beau cortège* ايلچيلردن هيچ بر ايلچى *Faire cortège* بو مقوله موكب عالى يد مظهر اولمش دكلدر آلاى ايلد رواند اولدق *Aller en cortège* آلاى ايتمك

CORTICAL. La partie extérieure du cerveau *A.* قيص الدماغ *P.* بوعير - اذان الدب *A.* صغر قوبرونى - قاطر قوبرونى *T.* گوش خوس

CORUSCATION. Éclat de lumière *A.* لمعان *P.* رخسيدگى *La coruscation d'un météore* || پارلدايش *T.* ابرام فلكيدن برپسك لمعانى

CORVÉABLE. Qui est sujet à la corvée *A.* مستخر *T.* شكاربر - مچرگزار *P.* مكلف بالسخرة - السخرة *On a commandé les corvéables* || جكن اولندى

CORVÉE. Un service que le paysan doit à son seigneur *A.* || آنقربد *T.* كار بيمزد - شاهكار - شكار - مچركت *P.* سخرة - سخرة شاقده سخرة عظيمه *Fâcheuse corvée* سخرة عظيمه *Il sert en corvée* ايدر *Ce seigneur charge ses paysans de corvées extraordinaires* *On dit figur.* Ce n'est qu'une corvée pour moi *Je me fusse bien passé de cette corvée*

بو آنقریددن بر تقرب شیشم اولور ایدم

CORVETTE. Petit bâtiment léger T. قوروتنه سفیندسی - قوروتنه

CORYPHÉE. Celui qui est à la tête d'une secte, d'une société, d'une coterie A. سرور - پیشوا P. قدوة - مقتدا - رئیس A. Épictète a été dans son siècle le coryphée des Stoïciens فلاں حکیم کندو دورنده مقتدای حکمای رواقیون Pétarque était le coryphée des poètes de son temps - فلاں کمسنده کندو وقتی شعرا سنک پیشواسی ایدی ملکت الشعرا زمانی ایدی

COSAQUES. Peuples de l'Ukraine T. قزاق طائفدسی

CO-SOIGNEUR. Celui qui possède une terre avec un autre A. || آخالق اورتاغی T. همباز ملکداری P. مشارک الحكومة فلاں کشی ایله مشارک حکومتدر A. Il est co-seigneur avec un tel

COSMÉTIQUE. Il se dit des drogues qui servent à l'embellissement de la peau A. عقاقیر مزینا P. عقاقیر ماطنة البشرة A. Les médecins prétendent que les cosmétiques nuisent à la santé الاطبا ماطن بشره اولان عقاقیر محلل صحتدر

COSMOGONIE. Science ou système de la formation de l'univers A. فلانک La cosmogonie d'Hésiode || علم تکوین العالم علم تکوین عالمه دائر تالیف ایلدیکی کتاب

COSMOGRAPHIE. Qui sait la cosmographie A. عارف العلم دنیانک رسمنی T. دانشمند رسم جهان P. الیهیة العالم علم هیئت عالمه عارف بر Savant cosmographe || بیابور فاضل کثیر المعلومات

COSMOGRAPHIE. Description du monde entier A. علم الیهیة || Il sait bien la cosmographie T. علم دنیانک علمی T. علم رسم جهان P. العالم علم هیئت عالمه وقوف نامی وار در

COSMOGRAPHIQUE. Qui a rapport à la cosmographie A. هیئت Description cosmographique || عالمه متعلق وصف وتعریف

COSMOLOGIE. Science des lois générales par lesquelles le monde est gouverné A. علم انتظامات P. علم الانظمة العالم A. دنیانک احوال نظامی علمی T. جهان

COSMOPOLITE. Citoyen du monde, celui qui n'adopte point de patrie A. T. خوش نشین - رند لامکان P. ابن الارض || Un cosmopolite regarde l'univers comme sa patrie ابن ارض اولان کشینک کوزنده ربع مسکون کندو وطنی

مشابده در - کبیدر

COSSE. Enveloppe de certains légumes, comme pois, fève etc.

|| قهجوئی T. پوست P. فلافة - سنڤ pl. سنڤه A. سورد قهجوئی T. پوست درشت P. فلافة غلیظه A. بومشق قهجوئی T. پوست تر و تازه P. فلافة طریقه A. اوزون قهجوئی T. پوست دراز P. سنڤه طویله A. longue

COSSE. Il se dit des beliers qui heurtent de la tête les uns contre les autres A. T. جنکیدن غوجها P. تناطح الكباش A. قوجار سوسمک - قوجار دوکشمک - قوجار اورشمق

COSSON. Espèce de petite vermine qui gâte le blé A. سوس || Le cosson s'est mis dans le blé de cette grange قورد بو ذخیره انباری ایچمده قورد V. aussi Charançon.

COSSU. Qui a beaucoup de cosse A. بسیار P. کثیر القلافة قهجوئی کور T. پوست

COSTAL. Qui appartient aux côtes A. ضلعی P. Il y a huit vertèbres costales || قابورغدنک - قابورغدنک متعلق سکر عدد قابورغ - سکر عدد فقرات ضلعی وار در کیمکری وار در

COSTUME. Il se dit de la manière de s'habiller selon certains caractères particuliers A. قیافت T. طرز جامد پوشی P. ازیا pl. زتی A. Un costume bourgeois || کسوت - قیلانی - قاعسی قیلانی - قاعسی کسوتی - زتی قاعسی Le costume de juge

COSTUMER. Habiller, vêtir selon le costume A. جامد P. تزئین قیافتلندر مکت T. پوشایدن

COSTUMÉ. A. قیافتلنمش T. جامد پوش P. متزینی

COSTUS. Espèce de plante A. قسط P. قسطس || قسط حندی Costus specieux قسط عربی bique

COTE. La marque numérale dont on se sert pour mettre en ordre les pièces d'un procès, d'un inventaire A. ارقام pl. رقم || La cote trois, la cote quatre ایکه رقمی اوج رقمی

COTE MAL TAILLÉE. Une composition qu'on fait en gros sur plusieurs prétentions, au lieu d'entrer dans la discussion particulière de chaque chose T. بر طوب || Vous avez des prétentions les uns contre les autres; il faut faire de tout cela une cote mal taillée بری برکز اوزربنه اذالکز وار در جمله سنی بر طوب ایتمک اولا و انسیدر

COTE, signifie aussi, quote-part A. حصص pl. حصه

مصلحتند هر قسمی طرفندن نظر ایدده جکت اولور
 ند سمدت توجه ایتتمک Il ne sait de quel côté tourner
 روزگار De quel côté vient le vent? اقتضا ایلدیکنی بیامز
 Le vent s'est tourné du côté du midi طرفندن هوب ایدر
 Il n'y a point d'union entre eux, chacun tire de son côté یوقدر
 سمت جنوبه تحویل اولندی
 On dit proverb., Voir de quel côté vient le vent, pour dire, examiner en quel état sont les affaires, pour se déterminer et prendre son parti ند روزگار
 طرفندن اسدیکنی کوزه درک آکا کوره حرکت ایتتمک

pl. جهت A. des personnes et des choses Il se dit figur.,
 P. روی T. یوز Il se fait toujours voir, il se montre par le beau côté اظهار ایدر
 حسنن اطهار ایدر
 Vous devriez regarder la chose par le bon côté مآده بده حسنن
 Il regarde tout par le mauvais côté نظر ایتتمک
 اقتضا ایدر ایدی
 هر شیند جهت قبیحندن نظر ایدر
 On a tourné son affaire de tous les côtés مصلحتنی هر جهتندن
 تقلیب ایلدیپلر

En parlant de parenté et de succession, on distingue deux côtés, le côté paternel A. قبل الاب
 P. سوی پدر et le côté maternel A. Du
 T. والد طرفی T. سوی مادر P. جانب الام - قبل الام
 از سوی پدر P. لاب - عن جانب الاب A. côté du père
 من قبل الوالد اقربا درلر
 Ils sont paréns du côté du père درلر
 عن جانب الوالد اقربا درلر
 Il était mon cousin du côté de sa grand'mère maternelle
 فلان کشی لام جده سی طرفندن بنم حاله زاده م
 Un propre de côté et ligne اولان نسب ایدی
 Le côté paternel
 عن اب و عن نسب مستقل اولان
 ملک

Il signifie aussi, parti A. موعین P. طرفدار
 T. پادشاهک - پادشاه طرفی Le côté du Roi
 C'est le côté des ennemis طرفدارانی
 le côté le plus juste بو
 Il a Dieu de son côté
 طرفندن
 Il se rangea, il se mit d'un tel côté
 طرفندن
 Tous ceux qui étaient de son côté
 صره سند کیردی - اولدی

کندو طرفی اولنلرک - کندو طرفگیری اولنلرک جملدی
 - سن قمنی طرفکسک De quel côté êtes-vous? جملدی
 بن Je suis du côté de la justice قمنی طرفد متعلقسک
 Je ne suis ni pour un côté ni pour l'autre حق وعدلیک طرفداری یم - حقک معینی یم
 Il se met du côté du plus fort ند بو طرفک ند اول
 ند بویند وند دیگوبند طرفگیرم - طرفک یم
 غالب طرفنی طونار

P. فی القرب A. À côté, À droite ou à gauche, et auprès
 قرب قریده À côté du village || یان طرفنده - یاننده T. نزد
 Être à côté یاننده یوریمک Marcher à côté کویک یاننده -
 Quand vous serez en tel endroit, n'allez pas tout droit, mais prenez un peu à côté یاننده اولمق
 côté فلان محلّه وصولکده
 On dit, Donner à côté, pour dire, s'éloigner du but. Il se dit au figuré et au propre اصابت ایدده ماکت
 اتوب هدنی مقصوده اصابت ایدده مدی
 Il a donné à côté سبم
 Il s'est trompé dans cette affaire, il a donné à côté
 ند بیری هدنی مقصوده اصابت ایدده میوب شو مصلحتده
 Il a passé à côté de la difficulté دوچار خیمت و خسران اولمشدر
 On dit figur., qu'un homme est à côté, ou marche à côté d'un autre, pour marquer l'égalité de naissance, de mérite
 A. معادل - مکافه
 T. یکسان بودن - همنا بودن P. مناظره -
 فلان شاعر فلان شاعر ایلد
 Molière marche à côté de Plaute
 فلان ایلد برابر لشور - فلان ایلد یکساندر - مکافه و معادل ایدر
 Côté, se dit aussi en parlant des étoffes P. وجه
 T. یوز رو

قماشی یوزی طرفندن قو
 Mettez cette étoffe du beau côté
 T. کج P. ضالعا
 De côté, signifie, de biais, obliquement A. ضالعا
 Il regarde de côté یان باقو
 H marche de côté یان باقو
 Il faut vous tourner un peu de côté بر طرفد اکلدکرت یورر - یان یورر - یورر
 سنی جزئیجید یان طرفد اخلاص ایتلمو در
 On dit figur., Regarder de côté, pour dire, regarder avec dédain, ou ressentiment
 T. کج نگاه کردن - کج دیدن P. متشارزا نظر
 طارنین باقش ایلد باقمق - طارنین باقمق - اکری باقمق
 بکا طارنین - بکا کج نظر ایدر
 Il me regarde de côté
 Et mettre une chose de côté, pour dire, la mettre en reserve, et en dérober la connaissance aux autres
 باقشیلد باقو

بو بز پرور زبور - زنبور پيدا ايدر

COTONNÉ. Il n'est guère d'usage que dans cette phrase, Cheveux cotonnés, pour dire, très-courts et très-frisés. شعر. T. موی زنگی مثال - موی زولیده P. شعر متقرد - قطّ عرب صاجی کبی قبورق، صاج - قند وقیورق صاج

COTONNIER. Arbuste qui porte le coton. شجر - زنبیل. T. درخت پنبه P. القطن

COTONNINE. Grosse toile dont on se sert pour les voiles des vaisseaux. یاکن بزى T. کریاس بادبان P. بز الشراع. A. vaisseaux

CÔTOYER. Aller côte à côte de quelqu'un. مشى متساوی. A. یانی صره - یان یاند کنمک T. همپا رواند شدن P. الاقدام - الایده سنکله متساوی الاقدام مشى ایلمسنی قبول ایتنه - سنکله متساوی الاقدام اولمسنی

Et aller tout le long de... از - بکناره رفتن. P. اطرار. A. Côtayer la rivière || کناری صیورق کنمک T. کناره گذارشدن Côtayer toujours la forêt. ساحل نهري اطرار ایلد رواند اولمق دائمًا - اورمانک کنارینی اطرار دین خالی اولمق L'armée des ennemis côtoyait la nôtre. عسکراندا بزم عسکرک کنارینی صیورق کنمک côtoyait la nôtre. Les galères côtoyaient les terres. قطع طریق ایتمکده ایدی Ils جکدیری سفیدلری سواحلی صیورق کیدرلر ایدی n'osèrent prendre le large, et ne firent que côtoyer. جیتمقد جیتمقد ایدر ایدر جسارت ایتموب همان اطرار سواحله مداومت ایلدیار

COTRET. Petit faiseau court, composé de morceaux de menu bois. جیبوق دستدسی T. دستد جوب P. حزمه القضبان. A.

COTTE DE MAILLES. Chemise faite de mailles ou petits anneaux de fer. T. پیراهن آهنین. P. غلابیل pl. غلابله. A. زره کومایکی

CO-TUTEUR. Celui qui est chargé d'une tutelle avec un autre. وصی اورناتی T. همباز وصی P. رفیق الوصی. A.

COTYLE. Cavité d'un os, dans laquelle un autre os s'articule. کیمیک T. گو استخوان P. وقرب العظم pl. وقرب العظم جتوری

COTYLÉDON ou NOMBRIL DE VÉNUS. Espèce de plante. جمعد کوبکی - سافسی کوزلی T. فدح مریم P. آذان القیس

COTYLOIDE. Il se dit de la cavité de l'os des îles, qui reçoit la tête du fémur. وقب الحجبتهان. A.

COU. La partie du corps des animaux qui joint la tête aux épaules. P. عنق. عنق pl. عنق - رقبه. A. P. گردن. T. بویون. Long cou طویل. A. بویون. Gros cou عصابه عنق. A. Monchoir de cou. بویون - عنق اصخم. A. بویون. Avoir le cou de travers. بویون باغلمدسی T. گردنبنید. P. اگری بویونلر - کج گردن اولمق - منحرف العنق اولمق. Se bayer le cou. بویون اوزانمق - مدّ عنق ایتمک. A. Allonger le cou. بویونی شکست ایتمک - کسر عنق ایتمک. On dit, Sauter au cou, se jeter au cou de quelqu'un, pour dire, l'embrasser avec beaucoup d'affection. در اغوش P. تعانق. A. قوجاقلمق T. کردن

Et couper le cou à quelqu'un, pour dire, séparer sa tête de son corps, lui trancher la tête. P. قطع الرأس - تقطیع. A. کلد قویارمق - بویون اورمق T. گلو بریدن - سر بریدن. Il fut condamné à avoir le cou coupé. || کلد بریده سیف. A. بویونی - سیاست اولمق اوزره حقنند حکم جریان ایلدی اورمق وجبیلد جزاسی ترتیب اولمق بابنده حکم جریان. Figur., Rompre le cou à un homme, pour dire, lui rendre de mauvais offices qui ruinent sa fortune. برکسندنک T. بلنی قیرمق - طهر اقتدارینی شکست ایتمک

On dit, Cou de chemise. P. جیب القميص. A. کوملک بقدسی T. پیراهن

On dit aussi, Le col ou le cou d'une bouteille, d'un matras, pour désigner cette partie longue et étroite, par où on emplit et on vide ces vases. برناز T. گلو. P. عنق. A.

COUCHANT. Qui se couche. P. متعجب - صاجع. A. یاتمش T.

CHIEN COUCHANT. Une espèce de chien de chasse. P. ثشم. A. تضرید ثشم ایتمک Dresser un chien couchant. || زاعر T. یوزه. Figur., Faire le chien couchant. C'est affecter un air humble et soumis auprès de quelqu'un, pour en obtenir ce qu'on désire. مرام تحصیل ایلد. T. قیدوده اولمق. P. تبصبات کلید ایتمک - قیدوده اولمق

SOLEIL COUCHANT. Il se dit du soleil, lorsqu'il est près de se coucher. P. تغرب الشمس. A. طغرل الشمس - غروب الشمس. T. خورشید. P. Le soleil levant, le soleil couchant. شمس و غروب شمس. A. شمس و غروب شمس. P. فین الغروب طرفکده. A. chez vous avant le soleil couchant

بر. *P. مستلقیا* - *صجوع* - استلقا. *A. COUCHER SUR LE DOS.* پست خسییدن
Coucher sur le ventre. *A. پوز اوزرنده* *T. پشخت خسییدن*
P. مکیو با صجوع. *A. پوز اوزرنده* *T. وازرو خسییدن*
P. صجوع علی الجنب. *A. پوز اوزرنده* *T. پشخت خسییدن*
A. پوز اوزرنده *T. پشخت خسییدن*

SE COUCHER. *Se mettre au lit, ou s'étendre tout de son long*
sur quelque chose. *A. خسییدن* *P. انضجاع* - *صجوع* *A.*
On dit - پکت کیج یاتدی *Il s'est couché fort tard* || یاتمی
proverb., Comme on fait son lit on se couche, pour dire, que
 selon qu'on dispose ses affaires, on s'en trouve bien ou mal *T.*
 هر کس دوشددیکند کوره یاتور

COUCHER. *Loger la nuit dans quelque endroit.* *A. بیتوتت* *P.*
Il coucha dans une - کیج قالمق *T.* در شب آرام کردن
hôtellerie - بر مسافر خاندده بیتوتت ایلدی
Et passer la nuit dans quelque endroit - مسافر خاندده قالدی
coucher de l'or sur . . . *A. کیجده لک* *T.* وقت شبرا گذرانیدن *P.* امرار الوقت اللیل
میکده ده امرار *Coucher au cabaret* || کیجیدی کچورمک -
 لیل ایتمک

On dit, Coucher avec une femme, pour dire, avoir commerce avec
elle. *A. همفراش* *P. استفراش* - مفارشة - مضاجعة - مکامعة *A.*
Il y a plus d'un an que ce mari ne - برابر یاتمی *T.* بودن
couche plus avec sa femme در زیاده بر سندن
 فلان آدم بر سندن زیاده در
 زوجده سیله استفراش ایتمز

On dit du soleil et des autres astres, qu'ils se couchent, pour
dire, qu'ils descendent sous l'horizon. *A. غروب الشمس* - غروب
 انغماس - غموس الکوکب - تضجیع الشمس - تغیر الشمس -
Le soleil se || یاتمی *T.* فرو رفتن *P.* غیاب الکوکب - الکوکب
couchera dans demi-heure صکره غروب
 کونش نصف ساعت صکره غروب
 En parlant de la lune, on emploie en Arabe le
 mot *افول* || *Il y a une heure que la lune est couchée*
 بر ساعت
 آئی باندی - اولدیکه قمر افول ایلدی

On dit, Coucher par terre, Coucher sur le carreau, pour dire, ren-
verser, tuer. *A. بخاک انداختن* *P. تسدیج* - تغریش *A.*
Il lui || یوره یاتورمق - یوره بیتمق *T.* نقش زمین کردن
 اوزریند
 حواله ایلدیکی ضرب شدیده سیف ایلدی روی خاکه تغریش
 Les ennemis بر فلیج جالمنده فلانی یوره بیتمدی - ایلدی
 s'avancèrent, on fit une décharge sur eux, qui en coucha cin-

quante par terre - ایکین کلمده
 اوزریند بر یایلم قورشون آتیلوب اللی نفر مقداری
 Il se dit aussi, des choses inanimées || *La grêle, la pluie couchent les blés*
 اوزریند
 Couché un cep de vigne
 Couché les branches d'un arbre en terre
 تراید یاتورمق

Il se dit aussi, des dentelles et autres choses semblables, qu'on
étend de plat sur quelque étoffe. *A. مد* *P. تمدید* - مد
 ثوبک اوزریند
 جککک *T.* جککک
 شربت جککک

COUCHER. *Étendre une couleur, en mettre une couche sur quel-*
que chose. *A. طلا کردن* *P. تطلیه* - طلا
 بویا سورمک - طلای صیغ ایتمک
 Couché de l'or sur . . .
 طلا شینک اوزریند
 آلون سورمک - ایتمک

COUCHER PAR ÉCRIT. *C'est mettre par écrit.* *A. ثبت علی*
 نقش صحیفه - بر کاغذ نوشتن *P.* ضبط و تحریر - القوطاس
 Ce n'est pas assez de dire cela,
 il faut le coucher par écrit
 کافی
 بو کلامی یا کز سویلمک
 دکلدر قلمد المودر
 پکت اعلا ضبط و تحریر ماده ایدر - اوزره ماده قلمد الودر

Coucher dans un acte. *C'est insérer dans un acte.* *A. درج*
 || ایچمنده یازمق *T.* اندر نوشتن *P.* ثبت و تحریر فی -
 فلان شرط
 On a couché
 و حقیقته ایچمنده مفصلاً درج و تحریر اولندی
 فلان شرط قیوداتده ثبت و درج
 On dit, qu'on a couché quelqu'un sur l'état des pensions,
 sur l'état de la Maison du Roi
 فلان کشی طرف شاهانندن
 Et coucher en recette,
 en dépense, pour dire, employer un article sur l'état de la
 recette ou de la dépense
 و یاخورد
 اساسینک بر یسنی ایراد
 مصرف دفترونده قید ایتمک

On dit figur., qu'un homme couche gros, pour dire, qu'il promet,
 ou qu'il avance des choses au-dessus de ses forces
 فلان کشی
 پکت ابری طوغرار

Coucou. *A. پاتمهش* *T. خسییدن* *P. ضاجع* *A.*
 مشغوش *A.* اوزانوب پاتمهش - اوزانمش *T.* گسترانیده

پره - پره بیقلمش T. نقش زمین گشتند - بخاکت انداخته، یا خورلش

On dit, À soleil couché, pour dire, un peu après que le soleil est couché A. بعد الغروب - P. فی عقیب الغروب - قبل A. قبل A. کونش باذوقده T. غروب - پیش از غروب خورشید P. قبیل الغروب - الغروب کونش بانمودن اول T.

COUCHER. Action de se coucher. V. le verbe Coucher. - Et la garniture d'un lit, comme matelas, lit de plume etc. A. مهیاد pl. دوشک - یتاق T. پستر P. امردة

COUCHEUR. Qui couche avec un autre A. مفارش - ضمیم - برابر یتان - یتاق اورنای T. همفارش - همپستر P. کمیع - قوقو P. ساق حر A. قوسقووق T.

COUDE. La partie extérieure du bras à l'endroit où il se plit || دیرسک T. وارن - آرن - آرنج P. مرفیق pl. مرفیق A. Il était appuyé sur son coude دیرسکی اوزریند طیانمشیدی - Il a les coudes fort pointus سیوریدر - se dit aussi d'une rivière || La Seine fait un coude en cet endroit سنا نهری فلان محله دیرسکنور

COUDÉE. Toute l'étendue du bras depuis le coude jusqu'au bout du doigt du milieu A. اذرع pl. ذراع A. - Et certaine mesure ou longueur prise sur l'étendue de la coudee - آرشون T. ارش P. ذراع A.

COUDE-PIED. La partie supérieure du pied qui se joint à la jambe A. طپوق T. پزول P. کعب A.

COUDER. Plier en forme de coude A. احنا P. تحنية - پردمور جیبوغنی احنا || Couder une barre de fer بوکمت T. اعنه جیبوغنی بوکمت Couder une branche de vigne ایتمتک

COUDOYER. Heurter quelqu'un du coude A. پیز A. مرکز بالمرفیق - دیرسک اوجیلد فاقیویرمک T. بوارن زدن P.

COUDRAIE. Lieu planté de coudres A. مشجره البندق P. فندقلق T. گلوزستان

COUDRE. Arbre qui porte des noisettes. V. Coudrier.

COUDRE. Attacher deux ou plusieurs choses ensemble avec du fil passé dans une aiguille A. خیط - خیاطت P. دوختن T. بالسرعة والمهارة Coudre promptement et habilement || دیکمک A. یکی شی Coudre deux choses ensemble خیاست ایتمتک

On dit figur., d'un mal arrivé ou près d'arriver, qu'on ne sait quelle pièce y coudre, pour dire, qu'on ne sait quel remède y apporter بونا نه کوند یما یا پشدورمق - On dit aussi, Coudre des passages A. ربط الفقرات P. فقره‌ها بهم پیوستن P. Cinq ou six passages qu'il avait consus ensemble, faisaient tout son discours مرفیق بش آلتی فقره‌لردن عبارت ایدی

On dit, Bouche cousue, pour dire, gardez le secret, ne dites mot A. قنقل - انزیککی - انزیککی کلیدلد T. دهانرا بدوز P. فمک دیکیلو طوت

COUDRIER ou COUDRE. Arbre qui porte des noisettes A. شجر فندقی آغاجی T. درخت گلوز P. البندق

COUENNE. Peau de pourceau A. پوست جلد الخنزیر A. طوکوز پوستکیسی T. خوک

COULAGE. Perte des liqueurs qui s'écoulent des tonneaux A. Le coulage d'une pièce de vin || آفش T. ژویش P. سفحان Marchandises sujettes à coulage سفحان سفحان سفحانی

COULAMMENT. D'une manière coulante, aisée A. بالسلاسة - مانند آب P. کمثل ماء الجاری - سلیسا - سهلا - بالسهولة - Il parle coulamment || صو کبی - اقدرو صو کبی T. روان Cela est écrit coulamment سلاست لسان ایلد تکلیم ایدر سلاست کلام ایلد نحریر اولنمشدر

COULANT. Qui coule A. جاری P. روان T. آقیجی Ruisseau coulant A. جوی روان P. نهر جاری A. آسان P. سهل - سلیس A. Figur. Aisé, qui n'a rien de rude Ses vers sont bien coulans آسان و سلیس اولان عباره Style coulant || سلاستلو T. اشعارنده خیلی سلاست کلام وار در آقیجی طمر T. وکت ریزان P. عرق منهر A. YFNE COULANTE. A. نود نود COULANT. Un nœud qui se serre et desserre sans se dénouer A. ایملکی دوکم T. انشوطه A.

On dit, Du vin coulant, pour dire, agréable à boire, qui passe aisément A. سائغ - زلیل P. خوشنوش A. ایچمی خوش

Et d'un homme avec qui il est facile de traiter les affaires, سهل الجانب - مساحل - مشین الطبع A. qu'il est coulant

غریبق بحر گمنامی و خمدول - خمدول غرق ایستد و خمدول
باتمشدر - باتمشدر - اولمشدر

COULANT. Diamant ou pierre précieuse que les femmes portent pour ornement à leur cou. *A.* منجد *pl.* مناجد *P.* گردنبند
ت. لغزیدن *P.* زلج *A.* Comme il passait par la rue, une tuile coula d'un
toit, et lui tomba sur la tête. *A.* آفتاب
بو خاتون ذیقیت و گرانیا بر آفتاب
کردانلق طاقنمشیدی

COULER. Fluor. Il se dit des choses liquides. *A.* تسیل - سیلان
آفتق - دوکتهک *T.* روان شدن - ریزیدن *P.* جریان -
فلان نهر آهسته *A.* Ce ruisseau coule doucement, lentement
فلان نهر دیوارمرکت اوزونلغند طوعری جریان ایستد
فلان نهر شهره دائراً *A.* La rivière coule le long des murailles
coulent alentour, tout au tour de la ville
فلان نهر شهره جب جوره آفر - ما دار جریان ایستد
Les larmes coulent des yeux
Cette chandelle est de mauvais suif, elle coule
مبارش *A.* Le sang qui coule dans les veines
فلان نهر سست شماله طوعری جریان ایستد
Celle encre est trop claire, elle
coule trop
On dit d'un vase, d'un tonneau, qu'il coule
شوارول *A.* Ce baril coule de toutes parts
هر طرفدن آفر

COULER À FOND, se dit d'un navire, pour dire, s'enfoncer dans
l'eau. *T.* فرو رانیدن *P.* غرق - غرق *A.* Faire submerger un navire
اوزریند طوب انداختیلد سفینیدی غرق ایتمک
Figur. Couler quelqu'un à fond dans la dispute. C'est le ré-
duire à ne savoir que répondre. *T.* غریبق بحر بیت و حیرت
Et couler une matière à fond. Dire sur un sujet tout ce qu'on peut dire, sans
rien omettre. *T.* فلان مادهده سربلندجک صحبتی دیبند قدر
On dit aussi, qu'on a coulé un homme à fond, qu'il
est coulé à fond, pour dire, qu'on a ruiné son crédit, sa fortune
فلان کشی صاحب نفوذ
وسان و بر مسند عالی ایستد کامران ایستد

On dit aussi des choses solides, qu'elles coulent, pour dire
qu'elles glissent, qu'elles s'échappent. *A.* لغزیدن *P.* زلج
Comme il passait par la rue, une tuile coula d'un
toit, et lui tomba sur la tête. *A.* آفتاب
بو خاتون ذیقیت و گرانیا بر آفتاب
کردانلق طاقنمشیدی

Il se dit figur. du temps qui passe. *A.* مرور - زلول
Le temps coule insensiblement. *A.* کچهک *T.* کچهک
Il signifie aussi figur., faire glisser adroitement. *A.* لغزیدن *P.* زلج
Il a coulé ce mot subtilement dans la clause. *A.* لغزیدن *P.* زلج
Il en faudrait couler un mot dans votre discours.
سویلدیکک صحبت ایچند بوکا دائر بر لفظ فایدهملو ایستد
Il lui a coulé deux mots à l'oreille. *A.* لغزیدن *P.* زلج
Il coula cette pièce parmi les autres papiers.
سائره بیننده فایدهملو

On dit d'une période, d'un vers, qu'ils coulent bien, pour dire,
qu'il ne s'y trouve rien de rude. *T.* فلان فقره و فلان بیت
On dit aussi de tout ce qui est dit ou écrit d'une
manière aisée, que cela coule de source. *A.* صو کبی آفر
les liqueurs spiritueuses, les bons vins coulent agréablement, pour
dire, qu'on les boit avec plaisir. *T.* مشروبات لذیذه و خمر جید
سایغ و خوشنوشدر

COULER, se dit aussi des personnes qui passent, sans faire de
bruit. *A.* بی صیت و صدا *P.* خامساً مرور - ازلاج القدم - زلج
Coulez vite le long de cette muraille. *A.* صداسز شیویشیویرمک *T.* رفتن
Ces troupes coulèrent à la faveur de la nuit, et
entrèrent dans la place. *A.* ایندهرک صداسز جد فلعندک
فلعندک ایچند ازلاج اقدام مرور ایستد

On dit d'un homme qui dans son discours n'a parlé d'une
chose que légèrement et en passant, qu'il n'a fait que couler
sur ce fait. *A.* ماذبه سلیحه طوقندی *T.* توطیشا بیان

ماده بی تر کچدرک آگدی -

COULER. Passer une chose liquide au travers du linge, du sable etc. *A.* از *P.* اسرار عن المصفاة - اسرار عن المبراة - نزل *A.* سوزکیدن کچورمک - سوزمک *T.* پالاند ریختن *du lait dans un couloir* صودی - صودی مبرلادن کچورمک *Couler au travers d'un linge* بر بزاچیدن کچوروب سوزمک *Souzmek*

On dit, Couler une glace, pour dire, en faire couler la matière fondue *A.* افراغ *P.* سبک *T.* ریختن *Le secret de couler les glaces est récent* مرآتک *مؤخراً کشف اولندی - سری مؤخراً خارجه اخراج اولندی*

COULEUR. Impression que fait sur l'oeil la lumière réfléchie par la surface des corps *A.* لون *pl.* الوان *P.* رنگ *T.* فام - رنگهای *P.* الوان بسیطه *A.* Les couleurs simples *||* رنگ - تویر *الوان مرکبه* Les couleurs composées *سادۀ رنگر* *T.* ساده رنگ خدا *P.* لون خلقتی - لون طبیعی *A.* Couleur naturelle رنگ ساخته *P.* لون عملی *A.* artificielle ذاتی رنگ *T.* داد رنگ روشن *P.* لون کاشف *A.* claire پاینده رنگ *T.* طونق *T.* رنگ تیره *P.* لون کدر *A.* sombre آجق رنگ بوز رنگ *T.* لون سیچوده *P.* لون اسمر *A.* brune رنگ قرامتق رنگ *T.* رنگ شگون *P.* لون افتم *A.* obscure پرتاق رنگ *T.* رنگ رونقدار *P.* لون ناصر *A.* éclatante vive شطارتلو رنگ *T.* رنگ خندان *P.* لون بهیج *A.* gaie triste, morne روحلو رنگ *T.* رنگ زنده *P.* لون حایی *A.* صقمندیلی *T.* رنگ ماتم نما *P.* لون موجب الترح *A.* کسکین رنگ *T.* رنگ تیز *P.* لون شدید *A.* forte رنگ faible قویسی رنگ *T.* لون شبیه *A.* enfoncee, chargée rude فرسوز رنگ *T.* رنگ بیخروغ *P.* لون ضعیف *A.* douce سرد رنگ *T.* رنگ تشد *P.* لون خشین *A.* passée طاندلو رنگ *T.* رنگ شیرین *P.* عذب - کچکین رنگ *T.* رنگ فرسوده *P.* لون ماصع - اصع *T.* رنگ فرسوده *P.* لون ذابل *A.* ternie کسک رنگ - رنگ دو گونه *P.* لون وشي *A.* mêlée صولش رنگ لون تابع *A.* changeante الاجد - فارشیق رنگ *T.* دو رنگ *T.* رنگ دیگر گونی پذیر *P.* لون زایل - الی التغبیر *P.* لون بریق - لون ازهر *A.* tranchante بوزیلور رنگ *Couleur tirante sur le brun* *A.* لون مایل الی الابر *T.* رنگ سیچوده *P.* لون مایل الی الابر *A.* le brun

بوباده رنگ *Ce vin a la couleur malade* بوزلغد جالو رنگ *P.* لون اسحم - لون اسود *A.* Couleur noire رنگی بایغندر رنگ *P.* لون ابیض *A.* blanche قوه رنگ *T.* رنگ سیاه لون اشهب *A.* grise بیاض رنگ - آق رنگ *T.* سپید لون *A.* rouge قیر رنگ *T.* رنگ ابلک *P.* لون ابلق - لون *A.* verte قیزل رنگ - قوریزی *T.* رنگ سرخ *P.* احمر لون بنفشجی *A.* violette یشل رنگ *T.* رنگ سبز *P.* اخضر *P.* لون اصفر *A.* jaune منکشد رنگی *T.* رنگ بنفشده *P.* کوزی *T.* لون امغر *A.* incarnate عاری رنگ *T.* رنگ زرد *T.* رنگ زرد پور *P.* لون ورد اغبس *A.* isabelle رنگ رنگ آتنگون *P.* لون لیهی *A.* Couleur de feu قولد رنگی لون *A.* Couleur amarante آتشی رنگ *T.* رنگ آتشین - رنگ *P.* لون وردتی *A.* Couleur de rose مور رنگ *P.* احوا لون ورق *A.* Couleur de rose sèche کل رنگی *T.* گلگون قوریمش کل *T.* رنگ گلبرگ خشکیده *P.* الورد الیابس رنگ *P.* لون بشرة الانسان *A.* Couleur de chair پیرانی رنگی *T.* Couleur aurore انسان دریسی رنگی *T.* پوست مردم *P.* لون لیمونی *A.* Couleur de citron اخشام کونشی رنگی لون مسکتی *A.* de muse لیمون رنگی *T.* رنگ لیمونی *P.* لون حده *A.* d'olive مسک رنگی *T.* رنگ مسکی لون ادخن *A.* de ramoneur زیتون رنگی *T.* رنگ زیتونی تلویز *A.* Diversifier les couleurs توتسورنگی *T.* رنگ دود *P.* رنگری آلاجد *T.* رنگ - ارا گوناگون ساختن *P.* الالوان *A.* Variété de couleurs رنگری درلو درلو ایتمک - ایتمک رنگری درلولی *T.* گوناگونی رنگها *P.* اختلاف الالوان رنگها *P.* اشابة الالوان - مزج الالوان *A.* Mêler les couleurs Assortir les couleurs رنگری قارشدردق *T.* با هم آمیختن رنگری اویدردق *T.* رنگها برازیدن *P.* تألیف الالوان *A.* رنگ *T.* رنگ دادن *P.* نالین *A.* Donner de la couleur رنگکمت - وپومک

COULEUR. Drogue dont on se sert pour la peinture et pour la teinture *P.* خصاب - صبغات *pl.* صبغة - صباغ *A.* رنگ بویالری - صمغ صبغات *Broyer les couleurs* *||* بویه *T.* بویالری قارشدردق - مزج صبغات *Mêler les couleurs* دوکمت *Préparer les couleurs* ترتیب ایتمک *Appliquer les couleurs* بویا اورمق - ضرب صباغ ایتمک *Coucher, asseoir, poser les couleurs* ایتمک *Avant que de dorer ce plafond, il le faut mettre en couleur*

بو توانی تذهیبیدن مقدم اصباح و تخطیب ایتمک اقتضا
- صباغ اولی دالا ایتمک Mettre la première couleur ایدر
انواع صبغاتی حسن ایله ترتیب و اعمال ایتمک استارینی اورمق
Adoucir les couleurs بویالری تعدیل ایلمک
Ce peintre entend bien le mélange, بویالری سوندورمک
فلان نقاش بویالوک مزج و اصاعدسی la fonte des couleurs
On appelle en Peinture, Couleurs amies, celles qui ne se font point paraître réciproquement dures
بری بریلد T. رنگهای با هم آشنا P. الوان متمزجة A.
امتزاجلو رنگار

رنگ رو P. لون الوجد A. Le se prend aussi pour Le teint
Mauvaise couleur رنگ روی احسن || Bonne couleur بکر T.
لون blême لون وجد ازفر Couleur vermeille لون وجد اقبح
رنگ روی بریند کلدی Il a repris sa couleur وجد اکمد
بکزی بریند کلدی -

Et pour la rougeur qui survient au visage pour quelque cause
فراوانق T. سرخی P. حموت - قمنو A. naturelle ou accidentelle
حموت جهره مند جیتدی || La couleur lui monta au visage
- On dit figurément, Prendre couleur, pour dire, se décider A.
T. صورت پذیرفتن - رنگ پذیرفتن P. کسب الصورة
Cette affaire commence à prendre une bonne couleur
فلان مصالحت بر صورت لون و حقیقت بوز طوتدی
حسنه بولغده بوز طوتدی

صورت طاهره A. Couleur, signifie figur., prétexte, apparence
Il l'a trompé sous couleur d'amitié || صورت - بوز T. روی P.
Il s'est rendu maître فلانی خلوص و محبت صورتیله الداندی
de l'affaire sous couleur de le servir خدمت ایتمک
à cela il n'y a ni couleur ni apparence de vérité
بومادهده صحت و حقیقت صورتی و کوسترشی بوقدر

Il se prend aussi, pour une raison apparente dont on se sert
صورت - طاهر الحال A. pour couvrir quelque mauvaise action
Cela le choquera d'abord, si vous طاهر حالی او بدترینجید بو شی
معقول Couleur plausible رنگش خاطرینی مودتی اوله جقدر
Revêtir un mensonge de belles صورت بر صورت طاهر
بر کذبی صورت مستحسنه ایله تزیین ایتمک couleurs

مطبوع و دلپسند بر صورت قویمق -

COULEUVRE. Espèce de serpent A. حنغش P. گره T. قره
On dit proverb. d'un Couleuvre d'eau مائی حنغش ||
homme qui a eu bien des dégoûts, sans oser s'en plaindre,
فلان خلی بیلا بیلر qu'on lui a bien fait avaler des couleuvres
بوتدر دیلر

COULEVRÉE ou BRIOINE. Plante fort commune A. فاشری
اق احمد - اورن کلی T. هزار جشان P.

COULEVRINE. Pièce d'artillerie plus longue que les canons
قولورینه طوبی T. ordinaires

COULIS. Suc d'une chose consommée à force de cuire, pas-
sé par une étamine, par un linge etc. A. رب رب معمول A.
سوزامش رب T. پالوده

VENT COULIS. Un vent qui se glisse au travers des trous A.
گذرگاه باد P. منفذ الريح - ممر الريح - مخترق الريح
یل اوغرائی دلیک T.

COULISSE. Longue rainure par laquelle on fait couler, al-
ler et revenir une fenêtre, un volet, une porte A. مجراد الصنق
Faire une coulisse قناد || قناد سورمدسی T. دایه لت P.
قناد سورمدسنی یا غلق Graisser la coulisse سورمدسی یا غلق
- Il se dit aussi du volet qui va et vient dans ces rainures A.
|| Fermer la سورمد قناد T. لت دایه دار P. صفتی جاری
سورمد قنادینی قیامق

COULOIR. Écuille faite de bois, qui, au lieu de fond, a
une pièce de linge par où on coule le lait en le tirant A.
سود سوزکیسی T. پالان شیر P. مبرلة اللبن - ماہن

Il se dit aussi, d'un passage de dégagement d'un appartement
à un autre A. کچید T. گذرگاه P. منفذ - معبر A.
si, en termes d'Anatomie, Les couloirs de la bile A. صباری
الصغرا

COULOIRE. Vaisseau propre à faire égoutter la partie liqui-
de ou le suc de quelque substance qu'on veut en séparer A.
سوزکی T. شیب پالا P. مصفات - راتوق - مبرلة

CULPE. La souillure, la tache du péché A. دنس الذنب
|| صوج لکدسی T. جرکت گناه P. ادناس الذنب pl.
la confession la coulpe est remise, et non pas la peine اعتراف
طریقیه دنس ذنب رحیم عفو اولندیغی درکار ایسده
Le grand amour de Dieu انک عذاب و عقوبتی زایل اولمز

جركت گناه وآنك عذاب emporte la coule et la peine
وعقوبتی. غلبه عشق الهی ایلد زایل اولور

COULURE. Il se dit en parlant des grains de la grappe qui tombent A. الحب العنب P. نفص انكور P. ريزيدگئی داند انكور || La vigne est sauvée de la gelée, il n'y a plus que la coulure à craindre A. صندلر طلونك
آفتندن قورتلدی بوندنصكره خوف اولندجق شئ انجق
داندلر ينك دوكلمسندر

Il se dit aussi, de la portion du métal qui s'échappe du moule où la fonte est jetée A. صبه السبك T. سوبك قالبي
دوكلدبسي

COUP. Impression que fait un corps sur un autre en le frappant A. ضربة pl. ضربات P. كوب T. اورش - ضرب - اورش
La force du coup Rude coup ضربه خفيفه Léger coup ضربه زور وقوتی - شدت ضربه
Coups qui entre bien avant - ضربه حجره Coup de pierre ايجرويد نافذ اولان ضربه
تفنگك قورشونيلد Il a reçu un coup de fusil طاشك ضربی
Donner, تفنگك قورشونی ضربسند اوغزادی - اورلمشدر
حواله ضربه - احاله ضربه ايتكك frapper, allonger un coup
Détourner un coup صاپتمق اورمق - Parer, esquiv
Cela fut abattu à coups de marteau جكيچ ضربيله هدم اولندی
Il fut terrassé d'un coup هدم او بر ضربه ده يره ييقلدی
Coup qui ne fait qu'effleurer la peau ضربه مهلكه Coup mortel
فلاذك اوزريند قورشون Il tira sur lui, mais il manqua son coup
فلاذك اوزريند قورشون Figur., Frapper les grands coups dans une affaire, c'est-à-dire, employer les moyens sûrs et décisifs
مستجه مصلحت حواله صدمات المرام ايتكك

Coup de poing. A. كزة - وكزة P. مشك T. يوموق A. هدم
Coups d'épée A. رفسه P. ركك T. كك P. ركك - رفسه A. هدم
ازدن تيع P. صفق السيف - ضربة السيف - السيف طعن - زج الرمح
Coups de pique A. سچوخش نيزه P. الرمح ايتان ضربی
ازدن دشند P. وجاه الخنجر A. ديش صيوسی
كوش دندان P. حمز السن A. ماحمز T. سچوخش مهييز
P. نخس المهييز A. Coup d'éperon

T. زد نازيانه P. مشق السوط A. Coup de fouet دورتمدسی
A. Coup de bâton قارع العصا فامچی ضربی - قامچی اورشی
Coups de bec A. كوب دستچوب P. حرو العصا - قوش بورونی اورشی
ازدن تير P. خرق السهم - طعن السهم A. Coup de flèche
Il se prend aussi pour la marque des coups qu'on a reçus
A. بتره T. بتره P. اثر الضرب - حبط A. ضرب - بره
بره سی

COUP DE FEU. La blessure faite par une arme à feu A. جرح
قورشون يارهسی T. زخم گروهه P. البندقية

On appelle Coup dans l'eau, Coup d'épée dans l'eau, une action, un effort inutile T. انكيند پالد چالمد
صوبه فليج - جالمد

On dit, Sans coup férir, pour dire, sans tirer aucun coup
قورشون انلمقسزين T. بيجنكك P. بلا حرب ولا ضرب A.
On a pris cette place sans coup férir حرب فلاك
قورشون انلمقسزين آورده قبضه ضبط - و ضرب فتم اولندی
واسخير اولمشدر

On appelle figur. Un coup de bec, Un coup de dent, Un coup de langue, une médisance, une raillerie piquante A. جرح
Dél. يارهسی T. زخم زبان P. عض اللسان - اللسان
Cet homme est incommode dans le commerce, il donne toujours
des coups de dent, des coups de langue بو آدم ايله مخالطه
والفتمده ثقلت وار در دائما عض لسان ايله خلقي آزرد
دل ايدر

COUP DE SANG. L'épanchement qui se fait dans le cerveau par la rupture subite de quelques vaisseaux sanguins A. حملة الدم
قان دپرنشی T. برجستکی خون P.

On dit figurément, Détourner le coup, rompre un coup, pour dire, empêcher qu'une chose préjudiciable ne se fasse A. دفع
Et faire son coup, pour dire, réussir A. قضای صاپتمق T. قتا گريزانيدن P. الآف
Et manquer son coup, pour dire, ne réussir pas A. مرام نشانسند وارمق
T. بآماج مرام رسيدن P. اخطاف الرمية
مرام نشانسند وارهامق T. بآماج مرام نرسيدن P.

Et rabattre les coups, pour dire, adoucir une affaire, apaiser les esprits A. تسكين الشدة
سردلكی يومشتمق - سردلكی كيدرمك T. خوابانيدن

On appelle à la guerre, Coup de main, une attaque subite, imprévue qui réussit. *A.* مغافضة - *P.* یکت حملة بالمغافضة - *T.* ضرب دست ناگهانی
فلان فلعد مغافضة واحده يد *elle est à l'abri d'un coup de main* یکت
ضرب دست دوجار اولمقدن امیندر

Cour, se dit aussi de la décharge et du bruit que font les armes à feu, lorsqu'on les tire. *A.* إطلاق المدفع. *P.* اطلاق المدفع
Les forteresses saluent l'étendard Royal de tant de coups de canon. *T.* انداخت توب
فلع وحصون سنجااق *À l'entrée du Roi, on fit une salve de cent coups de canon, et de mille coups de mousquet* بوز دخرلنده
پادشاهکت شهره دخرلنده *Coup de partance.* Le coup de canon qu'on tire, quand un vaisseau part. *A.* مدفع الرحلة
Coups de partance. *T.* طوب وبیکت تفنگکت آنلدى
مدفع الرحلة *À la pointe du jour, on tira le coup de partance.* *T.* مدفع العزيمة
على السحر وداع *On dit, Tirer à coup perdu, c'est-à-dire, sans viser à aucun but certain.* *T.* طوبى آنلدى
هرايد آتمق

On dit proverb. d'une chose qu'on a faite, et qui vaut bien la peine qu'on y a prise, que le coup vaut la balle, que le coup vaut l'argent. *T.* کتد بوشد کتمدى
آيىلان - آيىلان کتد بوشد کتمدى
قورشون عبت يره صرف اولمىدى

COUP DE TONNERRE. Le bruit qui accompagne ou suit un éclair. *T.* کورت کورتىسى
بانگک تندرور *P.* زمزمه الرعد

COUP DE FILET. C'est le jet du filet dans l'eau, pour prendre le poisson. *A.* حط المجزفة - القاء المجزفة
انداخت *Il a pris tout ce poisson.* *T.* نسيل
بو بالعت مجموعنى بر اغ اتمندده
صيد ايلدى

Figur. Coup de partie. Un coup important qui décide du succès d'une grande affaire. *A.* تدبير فاضل - تدبير صارم الامر
کرت کورتىسى *En arrêtant les séditeux, on a fait un coup de partie*
عصانکت توقيفله تدبير فاضل الامر اجرا اولمش اولدى

On dit aussi, Coup de bonheur, Coup de fortune. *A.* فجائة - فجائة
نارلة الدهور *Coup de malheur.* *T.* بخت ايشى *P.* نصيب ناگهانی
Coup d'aventure, coup de hasard. *A.* امر اتفاقی - حادثه اتفاقیة

Cour, se dit aussi d'un mouvement impétueux, comme du vent qui souffle sur la mer, d'une tempête. *A.* ضرب شديد *P.* ضرب شديد
کسکين جاريش *T.* ضرب تند و تيز
فورتنديک *Coup de tempête* ضرب شديدى
در يانکت شدت ضربى
سفيندارينکت تبعيديند سبب اولمشدر

COUP DE SOLEIL, se dit de l'impression violente que le grand soleil fait sur ceux qui s'y trouvent exposés. *A.* صقر الشمس
کونش جالمد *T.* تفرزدگى خورشيد

Cour, se dit aussi des actions humaines. *A.* حرکت *Beau coup* Grand coup شديدى
ايش *T.* کودار *P.* Voila un coup
التهيجد فعل ميمون *Heureux coup* فعل دلپسند
اشد بر سرسم آدم ايشى *C'est un coup de désespoir* *Il a fait là un mauvais coup*
فعل نشت ايتمش بو فعل اولبابده بر حرکت فميجديد ابتدار ايلدى
Coup hardi *Il a fait ce coup-là de sa tête, sans prendre conseil de personne*
بر فنا ايش ايشادى
هيچ بر کمسند ايلد استشاره ايتمکسرين همان کندو باشندن
بو عزيمت تصدى ايلدى - بو حرکت ابتدار ايلدى

On appelle Coup du Ciel, Coup d'en haut, Coup de la Providence, un événement merveilleux qu'on ne devait pas attendre naturellement. *A.* صدمة فلکيية - ارسال الهى - حادثه سماوية
Et coup d'ami, un service qu'on rend à son ami. *T.* طهورات آسمانى
فعل المحب الصادق *Et coup d'habile homme.* *A.* عمل الرجل الحاذق
کار دوست ايشى *T.* کار دوست خلوصکار
استاد ايشى *Et coup d'État, une mesure utile au bien de l'État, quoiqu'elle soit contraire aux règles de l'humanité*
استاد *Et coup de tête, un coup d'un grand jugement.* *A.* عمل السامد
کار *Il se dit aussi, d'une action étourdie.* *T.* شاشقين ايشى
سراسيمد

COUP DE FOUDRE, COUP DE MASSUE. Un événement imprévu, accablant. *A.* كوب هير - كوبه المبرقة - صدمة الصاعقة
کوب هير *Il a été pour lui un coup de foudre* *T.* كوب کوبال
کوبه المبرقة *La réprimande, les menaces qu'on lui fit, furent pour lui un coup de massue*
فلان

کشی بد ایتد کتری نغزیرات وتونجختات وانواع تبهیدیدات
کندورید اولقدر ضربات مقومده مشابهنده ایدی

Coup d'essai. La première action, le premier ouvrage par lequel on donne des marques de ce qu'on est capable de faire

ایش اورنکی T. نمونه کار P. انموزجه الصناعة A.

On dit proverb., Faire d'une pierre deux coups, pour dire, venir à bout de deux choses par un seul moyen T. بر طعاش
Et qu'une chose porte coup, pour dire, qu'elle tire à conséquence اولور سائره سراپتی - فلان شی امثال اولور موجب اولور

pl. مرة - دفعات pl. دفعة A. Cour, signifie aussi, une fois
ایکی دفعه D. Deux coups, trois coups بار P. مرات
Je lui pardonne pour ce coup-là C'est assez pour ce coup
اولی دفعه اولی دفعه ایچ دفعه
C'est assez pour ce coup Ce qui ne se fait pas en un coup, se fait en deux
ایچ دفعه ایچ دفعه
ایکینجی دفعه اولور

فلان On dit, Cette maison plaît au premier coup d'oeil
Et que le coup d'oeil d'une terrasse est charmant, pour dire, qu'on découvre de là une vue agréable
دیدی دیداری نظره اولیده دلگشا وفرحبخشا در
فلان سکت نظارتی لطیف
Et que ce général a le coup d'oeil excellent, pour dire, qu'il connaît d'abord tout l'avantage qu'il peut tirer de la situation des lieux
فلان جنرال الکت
دیده دقایق آشناسی استکشاف احوال امکانه ومواقع
فلان - خصوصه بغایت راست بین و درست پیمای در
- جنرال تمیز مواقع وامکنه خصوصه مصیب النظر در
فلان جنرال کمالیه مصیب النظر در

On dit, qu'il n'y a qu'un coup de pied jusqu'à un certain endroit, pour dire, qu'on peut y aller en peu de temps
فلان
فلان محمل - محله قدر بر خطوه مسافدن زیاده یوقدر
بر خطوه مسافده در

Tout à coup. Soudainement, en un moment A. فجأة
Ce mal l'a pris tout à coup
فلان علت فجأة ظهور ایلدی
T. بیستک راه P. دفعه A. Tout en une fois
دفعه بیستک
Il gagna mille écus tout d'un coup
فلان اوغوردن
شورش قزاندی

- لا محاله - على اى حال A. À coup sûr. Certainement
Vous me trouverez à coup sûr
البت بنی بولدجسکت

Coup sur coup. Immédiatement l'un après l'autre A. متوالياً
برى برى - برى برى اردنجد T. پیایی P. متعاقباً - متتالیا
طرفند طرفند
برى برى متعاقب ایکی - متوالیا ایکی اولاق کوندردی
Il lui est survenu je ne sais combien de malheurs coup sur coup
اولاق ارسال ایلدی
Après - وافات برى برى متعاقب اولدرق ظهور ایتمشدر
دبریا A. coup. Trop tard, et après qu'une chose est faite
پس از سرگذشتن P. بعد خراب بصره - بعد ختام الامر
- ایش ایشدن کچدکدنصکره T. پس از وقوع کار - کار
Vous voulez produire des pièces quand votre procès est jugé, c'est après coup
اوق بیایدن جیقدقنصکره
سکا دائر اولان
محاکمه فیصله پذیر اولدقنصکره اوراق تقدیمی قیدنده سکت
ایش ایشدن - بو کیفیت تدابیر دبریه قبیلندنددر
A. À tous coups. À tous propos, souvent
Il vient à tous coups
ایکیده برده T. هر بار P. لا ینقطع
Il tombait à tous coups
هر بار کاوب بمنلد غوغا ایدر
Encore un coup. Encore une fois
ایکیده برده دوشور ایدی
Encore un coup je vous dis que...
بو دفعه دخی سکا دیرمکه

COUPABLE. Qui a commis quelque faute ou quelque crime
صوجلور T. خرده کار - گناهکار - جنحه کار P. مجرم - مخطی
فلان کشی
On l'a accusé de telle chose, il en est coupable
فلان شی ایلد اتهام اولاندی اولابده مخطی و مجرم
جملدن C'est le plus coupable de tous
اولدیغی متحققدر
Il s'est trouvé coupable
زیاده مجرم و گناهکار اولان فلاندر
S'il s'enfuit, il se rendra coupable
اهل جرم و جنحه اولدیغی تبیین ایلدی
فرار ایده جکت اولوار یسد مجرم اولمش اولور

COTPANT. Qui coupe A. قاطع P. صارم T. بران
البت قاطع
Un outil coupant

COUPE. Il se dit d'un bois sur pied que l'on coupe A. قطع
La coupe des bois
کسمه T. بریدگی P. قطع اشجار
La coupe s'en fait de neuf ans en neuf ans
اورمانکت قطعی هر طغوز سنهده بر اولور
Ce bois n'est pas en coupe
هنوز قطع اولنده صالح دکندر

ہو اور مانیک ہنوز کسی بھی وقتی دکلدر

Il se dit aussi de certains fruits que l'on coupe, pour voir s'ils sont bons *T. کسمدجه بازار* || Il m'a vendu ce melon à la coupe *شو قانونی کسمدجه بازار ابله بگا صاودی*

Et des monnaies que l'on coupe, pour voir si elles sont bonnes
A. گسیخت *P.* قرض *T.* کسده || On n'a reconnu la fausseté
de cette monnaie qu'à la coupe بر سکه زیوفدن اولدیغی
انجیق لدی القرض معلوم اولمشدر

On dit, qu'une étoffe est dure à la coupe, pour dire, qu'elle résiste au ciseau *A.* *خشن القطع* *P.* *درشت در بریدن* *T.*
کسل: ده سرد

Il se dit aussi, de la façon dont on taille l'étoffe, le cuir etc.
A. تقطیع P. طرز بریدن T. کسیم || Cet habit ne va pas bien, la faute en vient de la coupe یا قشقلو دکادر - Il se dit aussi des pierres, et signifie, ou la façon ou l'art de les tailler || Il entend bien la coupe des pierres واقف کبی و اقف فرن تقطیع Il a fait un traité de la coupe des pierres و اشنا فرن تقطیع V. aussi Tailler. - En Architecture , c'est la représentation d'un bâtiment de terre ou de mer || Coupe perpendiculaire, coupe horizontale d'un navire, d'un moulin سفینانک و دکرماناک تقطیع عدودیسی و تنطیع مصفی

On dit, La coupe d'un cintre, d'un dôme, d'un escalier, pour dire, l'inclination des joints, des voussoirs d'un arc *A. مكسر*.
pl. *مكسرات* *P. شكمه تكاه* *T. قوسه كاه*

ساتکنی - کوزه P. اکواز pl. کوز - باطیة A. Coupe. Tasse
Boire dans le coupe d'or کوز ذهبی || برداق T.
Figur. Boire la برداقی ایله اینجه-ک T. کوز
une coupe jusqu'à la lie, pour dire, essuyer une mortification toute
entière, un malheur avec tous les dégoûts qui peuvent l'accom-
pagner نوش پياله کربت - تجمیع کٹس آلام واکدار ایلمک
وادیوه ایتمک

COUPE, en Astronomie, est le nom d'une constellation méridionale. الكأس - الساطية

بویشتزار ایچندن مرور در
ایلمد زیره مه‌کده در

بویشتزار ایچندن مرور در ce bois, c'est un coupe - gorge
ایلمد زیره مهلکه در

COUPELLE. Petit vaisseau où on purifie l'or et l'argent par l'action du feu. *ا. بوتة P. بوتند T. بوتند* || Mettre de l'or à la coupelle *ا. بوتند ا. بوتند ا. بوتند* Cet argent a passé par la coupelle *ا. بوتند ا. بوتند* On dit figur. Mettre à la coupelle, passer à la coupelle, pour dire, mettre à une épreuve rigoureuse *ا. بوتند ا. بوتند ا. بوتند*

Couper. Séparer *A.* un corps continu, avec quelque chose de tranchant *A.* خَزَع - تَخْزِيع - *P.* قطع - بريدن - گسيختن - هيزم *P.* قطع حطب Couper du bois || کسمک *T.* گسستن - شق *A.* Couper en deux صاجی کسمک - *P.* قطع شعر بريدن - ايکي يد ياروق *T.* دو نیم کردن *P.* قطع بالنصف - تشطير Couper en morceaux *A.* تکتيع - *P.* بريدن - تکتيع - پارچه پارچه کسمک *T.* قطع لقمه - لقمه لقمه بريدن - ريزه ريزه کردن *P.* تبضيع *P.* تکتيع *A.* Couper de la viande طوغرامق *T.* لقمه کردن Couper le bras *A.* بازو بريدن *P.* جدع - تَجْدِيع - جندم *A.* قطع الاذن - تصليم *A.* Couper le nez, les oreilles کسمک گوش *P.* قطع الاذن *A.* برون کسمک *T.* بينی بريدن *P.* تَقْنِيع الرأس *A.* Couper la tête قولاق کسمک *T.* بريدن Couper les blés *A.* حصد الغلات - احتصاد العلة *P.* گندم درو بريدن پا بريدن *P.* قطع الرجل *A.* کسمک بريدن *T.* فحر *A.* On dit, Couper la gorge, pour dire, tuer بجان کسمک *T.* Se couper la gorge l'un à l'autre. S'entre-tuer گلو *P.* تضاخر - تذابح - بوی بريدن *T.* بوزالمت

On dit, couper la bourse à quelqu'un, pour dire, lui voler adroitement sa bourse, ou les autres choses qu'il avait sur lui *T.* *ان کسیچیلک ایتمک* *T.* کسید بوریدن *P.* اضرار الکیس
- Figur. Tirer de l'argent d'une personne qui n'a pas beaucoup d'envie d'en donner *T.* *کسیدی - حل عقدہ کسید ایتدرمک*
T. *چوزدرمک* Il s'est laissé couper la bourse pour avoir la
تحصیل امن و آسایش بخودن کسیدینی *چوزدکم* *پا*

راعی اولدی

On dit figur. Couper bras et jambes à quelqu'un, pour dire, lui faire une injustice énorme T. بر کسندنک قولنی فنادهینی کسمک

Couper, signifie aussi, traverser, diviser A. قطع - تقطیع. Une chaîne de montagnes coupe toute cette province متسلسله T. کسمک جدا کردن P. Il y a quantité de canaux qui coupent ce pays-là وافر مجاری ما اول مملکتی On dit aussi, que deux lignes, deux chemins se coupent, c'est-à-dire, se croisent A. تقاطع. Ces deux lignes, ces deux chemins se coupent ایدر بو-بو ایکی خط تقاطع ایدر ایکی طریق تقاطع ایدر

On dit, couper l'eau, pour dire, fendre l'eau en nageant A. خرق. صرلری سوکسمک T. دریدن آب P. شق الامراج - المیاء

Couper dans le vif, se dit des chirurgiens qui, en faisant leurs opérations, coupent jusque dans la chair vive A. تیزیل. صاغ ائد T. تا بگوشت زنده بریدن P. الی لحم الحی Il se dit aussi figur., pour dire, toucher à ce qui est le plus sensible T. جگرگاهمه طوقتمیق. جگرگاهمه طوقتمیدی dans le vif

Couper le vin. C'est le mêler avec de l'eau A. تمطیيع. تمطیب الخمر - قتل الخمر بالماء - سحق الخمر - الخمر شرابده صو فاتمیق T. آب در باده آمیختن P.

On dit, couper chemin à quelqu'un, pour dire, se mettre au devant de lui sur son chemin, pour l'empêcher de passer A. صد. یولی کسمک T. سد راه کردن P. سد الطريق - الطريق. Et figur. Couper chemin à un mal, pour dire, en arrêter le cours T. کسمک Il faut couper chemin à cette fièvre برفضه بوجاهت اوکمنی کسمک در Il faut couper le mal dans sa racine عاتک عرقنی قطع ایتیمک اقتضا ایدر بفسادک اوکمنی تیز البدن کسمک اقتضا ایدر

On dit, Couper par le plus court, par le plus court chemin, par ce sentier, pour dire, aller par le chemin le plus court A. سارک. از راه کوتد P. سارک عن طریق المختصر - عن القربة کسدرمه یولدن کسمک T. رواند شدن

On dit, couper les vivres à une armée, pour dire, fermer les avenues, pour empêcher qu'on ne lui porte des vivres T. اردونک اردوبده ذخیره کلدجک یوللمری - ذخیره سنی کسمک Et figur. Couper les vivres à quelqu'un, pour dire, lui retrancher les moyens de subsister T. قطع رزق ایتیمک Couper les eaux à une place assiégée, pour dire, couper les canaux qui portent de l'eau à la ville T. قلعهده جاری صو یوللمری کسمک

On dit en termes de Guerre, Couper les ennemis, pour dire, se mettre entre une partie de leur armée et une autre partie, ou entre leur armée et la place qu'ils couvraient T. دشمن. Les assiégés ayant fait une sortie, furent coupés par les nôtres عسکر محصورین عسکرینک اورتدسند کیروب آرایی کسمک درون قلعهده جیقمجه بزم عسکر اورتدسند کیروب قلعهده L'avant-garde de l'ennemi ayant passé la rivière, nos gens la coupèrent دشمنک مقدمه الجیشی نهری عبور ایلدکده بزم عسکر ورادن معبر نهیر ایلد آنک Et couper la communication d'une ville, pour dire, se poster de manière qu'on ne puisse y envoyer du secours T. موارد ومداخلنی - بر بلدهنک اطرافنی کسمک ضبط ایتیمک

On dit, Couper le feu, Couper un incendie, pour dire, en arrêter la communication T. آتشک وحرریقک اوکمنی کسمک

On dit figur. Couper court, pour dire, abrégé un discours A. ایجاز. سوزی قصد T. سخنرا کوتاه کردن P. خصر الکلام - الکلام ایتیمک

On dit, Couper la parole à quelqu'un, pour dire, l'interrompre A. T. سارک سخنرا گسیختن P. قطع الکلام - قتل الکلام Ou pour dire, lui imposer silence صوصدرمق T. خاموشانیدن P. اسکات - ابکات A.

Couper un cheval. C'est le châtrer A. امعال الفرس. انی اکدج ایتیمک T. خایث اسبرا کندن P.

On dit, Les sanglots coupent la voix, pour dire, qu'ils font perdre la voix T. کورکس کچورمه نفسی کسر

Couper. Pays - کسامش T. گسسته - بریده P. مقطوع. Un pays qui est traversé de fossés, de canaux et de rivières خروق وجروفت وجداول وانهار ایلد متقاطع بر مملکت

Et loger deux personnes ensemble *A. مسکن دو نفره* *اسکان ایکس ایکس فوندرمق* *T. دو بدو نشستائیدن* *P. بالرفاقه*
 || Il n'y avait pas où loger tout le monde séparément, on coup-
 la les officiers de la Maison du Roi *اول محله جميع خلقتی*

COUR. Les officiers qui accompagnent ordinairement un Souverain

پرستاران *P.* اتباع وحشم سلطانی - خدمه خاصه السلطان *A.*
 - پادشاه داتره سی خلقی - پادشاه داتره سی *T.* شاه
Cour Royale || اندرون همایون خلقی - سرای همایون خلقی
 پادشاهک *La cour du Roi* خدمه خاصه شهر یاری
 فرانسه پادشاهک *La cour de France* داتره سی خلقی
 کیتا - داتره - داتره جسیمه *Grande cour* داتره سی خلقی
 محشم *Cour splendide, magnifique* داتره مختصره
Le Roi tient sa cour en tel endroit و مطمئن داتره همایون
 پادشاه داتره ملوکانه بی فلان محشمه تخصیص ایلادی
Avoir une cour داتره همایون عزیت ایلادی
La cour est partie داتره همایونده منصب صاحبی اولمق
 charge à la cour - داتره همایونده بر منصب ضبط ایتمک
Vieillir à la cour اندرون همایونده
C'est la fleur, c'est l'ornement de la cour اندرون همایونده صاج انارتمق
 فلان کشی کل بوستان سرای همایونده *Intrigues de cour*
 Il est fort connu سرای همایون دیسیدلری
 à la cour, une dame de la cour - سرای همایون انارلندن بری
 Un seigneur de la cour, - سرای همایونده معلوم بر آدمدر
 - سرای همایون فادینلندن بری
 Il se prend aussi pour la suite d'un grand seigneur *A.* وحشم
 داتره خلقی - اتباعی *T.* نوکران و پرستاران *P.* خدمه و تبعه -
Les petites cours ont leurs intrigues aussi || قپو خلقی - داتره -
 حیل و دسایس جسیم داتره لدره جاری
 Et pour le lieu où est le Souverain avec sa suite *A.* دار سلطانی
 Adressez vos lettres à la cour طرف مکتوبک اوزرینی سرای همایوند دیو تحریر
 T. سرای همایون
 Recevoir un ordre de la cour || دولت
 Il lui a été dépêché un ordre de la cour طرفندن کندرید امر
 دولت طرفندن کندرید امر
 La cour ne veut pas que... ارسال اولندی
 شویلد اولمق رضای دولت منافیدر - دولتک رضای یوقدر
 شویلد اولمق رضای دولت منافیدر - دولتک رضای یوقدر
 دولت علیدید وقت نفس ایلادی
 Il s'est dévoué à la cour
 Il est bien à la cour نظر اعتبار در
 Et pour l'air, la manière de vivre de la cour || Il entend,
 خدمتمنده اولدیغی سرای همایونک رسوم
 il sait bien sa cour دور سابقده
 C'est un homme de la vieille cour وادابند و اقدرد
 دوران اندرون همایونک رسوم وادابیله مالوف بر آدمدر
 L'esprit de la cour سرای همایونک مزاجی

مقر *Ou dit, La cour céleste, pour signifier le Paradis A.*
 موندلرک بری *T.* قرارگاه سعادت مندان *P.* العلیین

Il signifie aussi, les respects, les assiduités qu'on rend à
 - رضا جوینده خدمت *P.* ملازمه الی الخدمة *A.* quelqu'un
 Faire sa cour || رضا جویناق ایله خدمت *T.* مزاجگیرانه ملازمت
 Il y a au Roi نرد پادشاهیده ملازم مقام خدمت اولمق
 long-temps qu'il fait la cour à cette dame مدت مدیده دنبرو
 فلان محبوبدنک یاننده رضا جوینده ملازمت ایتمکده در
 C'est mal faire sa cour, que de porter de mauvaises nouvelles
 بر کمسنده اخبار موخشد کورتورمک فاعده تحصیل رضایه
 مزاجگیرانه خدمتک خلافیدر - منافی بر حالتدر

Ou dit, Faire la cour de quelqu'un, pour dire, lui rendre
 de bons offices auprès de quelqu'un *T.* حقنه
 || بر کمسنده توصیه ایتمک - سوق کلمه طیبه ایتمک
 Vous avez besoin d'un tel, je lui ai fait bien votre cour فلان
 آدمک حقنه محتاجسک طرفنه سنک حقنه کرکی
 - سنی طرفنه توصیه ایلدم - کبی سوق کلمه طیبه ایلدم
 On dit ausi, Je dirai telle chose à un tel, j'en ferai ma
 cour, pour dire, Je lui dirai une chose qui lui plaira فلان
 کشی بد شویله بر کلام سویلمک رسم مزاجگیری بد رعایت
 ایتمش اولدجعم درکار در

On appelle, Ami de cour, un ami sur qui l'on ne peut guère
 زماند دوستی *T.* دوست بیوفا *P.* صدیق العین *A.* oompter

Cour. Siège de Justice où l'on plaide *A.* محاکم pl. محاکم
 امور *Cour ecclésiastique* || محکمه قپوسی *T.* عدالتخانه *P.*
 Cours عوانه متعلق محکمه *Cour laïque* رهبانده مخصوص محکمه
 اولو محکملر *T.* عدالتگاه والا *P.* محاکم عالیه *A.* souveraines
 عدالتخانه های پس پایده *P.* محاکم سفلیه *A.* Cours subalternes
 On dit, Mettre hors de cour, ou hors de cour
 et de procès, pour dire, renvoyer une des parties, ou toutes ensemble,
 comme n'y ayant pas sujet de plaider *T.* دکلدر
 On mit les parties hors de cour || دیو مرا فعددن رد ایتمک
 طرفین متخاصمین دعوالری مسموع دکلدر دیو مرا فعددن رد
 Il avait voulu intervenir au procès, mais il n'avait
 aucun droit, on l'a mis hors de cour و اوایده
 فلان کشی دعایده اولمشیددی انجبق بر درلو استحقاقی
 اولمدیغندن مرا فعددن منع ورد اولندی

COURAGE. Qualité qui fait braver les dangers et ses suites

نجدت - جسارت - نجات - نجدت - رباط القلب A.
 T. جگر داری - پر دلی - دلاوری P. قوت القلب - الطبع
 Noble courage غیرت کامله Grand courage || غیرت - یورکلیک
 élevé غیرت خالصه Courage franc نجدت طبع کریمانه
 نجات باهرة الانفت fier نجدت بالغه haut نجات جلیله
 شائبه قهر و تذلیلدن بری رباط invincible, indomptable
 mâle نجدت طبع قهرمانی héroïque قلب شہامت آلود
 غیرت intrépide غیرت قویة ثباتکارانه ferme غیرت مردانه
 رباط قلب اهل حرب martial جسورانه غیرت - دلاورانه
 Prendre قلت غیرتی - نقصان غیرتی Son peu de courage
 Reprendre courage تحصیل رباط و غیرت ایتمک courage
 از سر نو تحصیل رباط و غیرت - تجدید غیرت ایتمک
 Perdre courage یکیدن قوت قلب پیدا ایتمک - ایتمک
 Exciter le courage غیرت فتنور کنورمک - قوت غیرت ایتمک
 Enflammer le courage آتش تحریک عرق غیرت ایتمک
 Échauffer le courage تنور تیز خیز غیرتی اشعال ایتدورمک
 Ranimer غیرت زنده کنی ایتقاط ایتمک Éveiller le courage
 Fléchir قوت قلبه مجددا ابراث شدت ایتمک le courage
 Accroître, قوت قلبه ابراث کسر و تذنی ایتمک le courage
 augmenter le courage قوت قلبی بر قات دخی مزداد و افزون
 Le courage lui est revenu قوت قلبی کما کان بیربند ایتمک
 Cela lui fera تازهلندی - رباط و غیرتی یکیلندی - کلدی
 revenir le courage بو کیفیت رباط قلبه تازهلنسنده
 Le courage lui manque وسيله اولدجی درکار در
 Manque de courage عدم جسارت - فقدان غیرت
 C'est Signaler son courage نجدت طبعی اثبات ایتمک
 un brave soldat, il a du courage بر جنمک اور رباط القلبدر
 Les Il a plus de courage que de force جسارتی قوتنه غالبدر
 L'adversité amolissent le courage لذایذ نفسانید موجب استرخای
 Courage, mes amis, courage, soldats غیرتدور
 On dit, qu'un grand courage dédaigne de se venger
 نجدت طبع ایلد مجبول اولنلر سودای انتقامی استحقار
 ارباب نجدت و غیرت داعیه انتقامی محض شین - ایدرلر
 Et que les grands courages ne se laissent point
 رباط قلب ایلد مجبول اولنلر abatire par l'adversité
 کجروشی بخت ناسازکار تسقیر یسيله فتنور کنورمک احتمالی
 Il se dit aussi des animaux hardis, comme les lions,

یورکلیو T. پر دل P. جری A. les sangliers
 Il se prend aussi pour Affection خوشی P. طیب الخاطر A.
 Je vous servirai de grand courage, کوکل خوشاغی T. دل
 de bon courage طیب خاطر ایلد سکا خدمت ایددجکم
 Il y allait de grand courage کوکل خوشاغیله کیدر ایدی
 Il signifie aussi, dureté de coeur A. صلابت القلب
 Auriez-vous کرکل پکلیکی T. سختی دل P. قسوة القلب
 le courage d'abandonner vos enfans ? کندو اولادکی ترک
 Je n'ai pas ایددجک درجسنده قدر صلابت قلبک وارمیدر
 le courage de refuser cela à mon ami بو شیی دوستمه دریغ
 Le traitre ent le courage de livrer son meilleur ami بوقدر
 courage de livrer son meilleur ami فلان خیاین اصدق احبابی
 اولان آدمی الد ویرمک مرتبده اطهار قسوت قلب ایلدی
 بالشجادة - بر بطة القلب A. COURAGEUSEMENT. Avec courage
 - جگردارانه - دلیرانه - مردانه - دلاورانه P. بالجسارة -
 Il s'y est porté || یورکلیک ایلد - غیرت ایلد T. جسورانه
 Il s'est رباط قلب ایلد اوطرفه واردی courageusement
 Il a souffert battu courageusement ایلدی جنمک ایلدی
 les tourmens courageusement ایلد ایتلره رباط قلب ایلد
 طیاندى
 رابط A. COURAGEUX. Qui a du courage et de la hardiesse
 - دلاور P. جسور - قوی القلب - رباط القلب - الجاش
 Courageux au || جسارنلو - یورکلیو - غیرنلو T. جگردار - پر دل
 dernier point جسارتی درجه - درجه کمالده رباط القلب
 کمالده در
 COURAMMENT. Rapidement, avec facilité A. بالسرعة - سریعاً
 چاپکلیک T. مثال آب روان - آسانی - بجاپکی P. والسرعة
 Cela est écrit couramment || صوکی - قولایلق ایلد - ایلد
 بالسرعة والسرعة قرائت Il lit couramment سریعاً یازلمشدر
 سریعاً سیر ایتمک Aller couramment صوکی اوقور - ایدر
 چاپکلیک ایلد یوریمک -
 COURANT. Qui court A. آفر - آفر - آب روان T. جاری
 Un آفر صو - آب روان - مای جاری De l'eau courante
 آفر ابرمق - نیر جاری - جدول جاری ruisseau courant
 بین الناس جاری اولان T. On dit figur., L'intérêt courant
 Acheter des denrées, des marchandises au
 سعر جاری اوزره اوراق و اموال مایعده ایتمک prix courant
 Le terme courant ایزم جاری Le terme courant ایزم ایتمک -

ايشلمك اوزره اولان وعده - L'année courante
 بو سنده Le prix courant بهاي جاري
 A - Il signifie en matière de rentes, le terme qui court
 ايشلمكده اولان تنقيط T. تنقيط جاري
 ايشلمكده اولان ايشو تنقيطك افچدسني ادا
 ايلديكك حالده بقايي سابقدن فارغ اولورم

COURANT, au substantif signifie, le fil de l'eau A. مجرا الماء
 صويك آقديسي T. گذرگاه آب P. متر الماء

مسيل COURANT D'EAU. Un canal ou un ruisseau qui court A. سيل
 گذرگاه سيلاب P. كواب pl. كربة - مسابيل الماء pl. الماء
 T. Il y a un courant d'eau || سيل صرينك دوكلديكي يو T.
 دكرمانلوي دوندورر بر مسيل ما مoudre des moulins
 وار در

On appelle Courans, en termes de marine, certains endroits de mer où l'eau court rapidement d'un certain côté A. مدفع البحر
 دكرت T. سيلگاه دريا P. دوافع البحر - مدافع البحر pl.
 آقدي - مدفع بحر سفيدبي اولطرفه سوق ايلدي - la côté - آقديسي
 Il y a de dangereux courans sur cette côte بو دكر قيسنده مخوف و خطرناك آقديلر وار در
 Il y a sur mer des courans généraux et des courans particuliers
 در ياده آيا آقديلر وكوجك آقديلر وار در

On dit figur., Le courant du marché, pour dire, le prix actuel des denrées A. نرخ رايگان P. نرخ رايج - سعر رايج
 Et le courant des affaires, pour dire, les affaires ordinaires اولمق
 امور جاريه - امور عاديده - روزمره - امور عاديده -
 حداث و اخبارك - سياق و سباق احواله واقف اولمق
 Et le courant du monde, pour dire, la manière ordinaire du monde
 عادت جاريه دنيا Se gouverner selon le courant du monde موجب مقتضاسي اوزره اداره نفس ايتمك
 عمل و حركت ايتمك

Tout-courant. Sans hésiter A. بلا توقف P. بی توقف
 چاپچق - ايلشكسزين T. چاپك

COURBATU. Il se dit d'un cheval qui n'a pas le mouvement des

jambes bien libre, pour avoir été morfondu après un trop grand travail A. آياقلى T. اسب درمانده پا P. فرس مخبول
 طوتلمش آت

COURBATURE. Maladie du cheval courbatu A. خبل P. درماندگي
 پا - آياق طوتلمسي T. Il se dit aussi des hommes, pour signifier une lassitude douloureuse A. فكتور - وصمت P. درماندگي
 Sa maladie commença par une courbature بداء فكتور و فكتوردن
 عالى بر حالت وصمت و فكتوردن بداء فكتور و فكتوردن
 عالى بر حالت وصمت و فكتوردن بداء فكتور و فكتوردن

COURBE. Qui approche de la forme d'un arc A. مقوس - بوقري - اكش T. جنگ - جفته - خميده - خم P. منحنى
 خط منحنى Ligne courbe

Il se dit aussi d'une pièce de bois cintrée qui sert aux ouvrages de charpenterie A. خشبة عتفا - خشبة دفقا - هيزم - هيزم كتر P.
 اكوي آعاج T. گنك

COURBER. Rendre courbe une chose A. تحنيه - تقويس - اكهك T. جفتانيدن - خميدن P. اضلاع - تحنيه
 Le trop grand faix a courbé cette pièce de bois ياببي تقويس ايتمك || Courber un arc
 حمل مفروط بو خشبيدي Figur. Plier sous la volonté d'un autre T. باش اكهك - سر فرو
 برد - تحنيه سر رعا و مطاوعت ايتمك
 Courber un arc pour le bander قوسي سن La vieillesse l'a courbé
 توير ايچون تحنيه ايتمك Courber une règle شيوخوخ قديني تحنيه ايلدي
 انداز سني تحنيه ايتمك Figur. Plier sous la volonté d'un autre T. باش اكهك - سر فرو
 برد - تحنيه سر رعا و مطاوعت ايتمك Tout est courbé devant ce seul homme
 بو آدمك اوكنده جمله ناس سر فرو ايدر - ناس سر فرو برد مطاوعت اولور

SE COURBER. A. تحنى - انحنا - تحنى P. تقويس - تحنى - بوكلمك T. دو تا گشتن - خم گشتن - شدن
 كبر سني تقريبيله انحناي قامده يوز - منحنى القامة در طوتلدی

COURBÉ. A. منحنى - مقوس - ضالع P. دو تا خم گشته - فات اولمش T. جفته - مقوس - منحنى القة - ادفق - منحنى - انحنا - انحنا P. انحنى - القامة
 فات T. خم گشته قامت - دو تا انحنا - القامة قامتى اكش - اولمش

COURBETIE. Mouvement que le cheval fait, en levant éga-

lement les deux pieds de devant, et en se rabattant aussitôt
A. Faire faire des cour-
bettes à un cheval اتی اوینانمق

COURBURE. Inflexion, état d'une chose courbée A. حنایت
بوکر یلکت - اکلس T. جنگی - خم P. قوسیت - حنب -
بوخشدنکت حنایتی || Cette pièce de bois a plus de courbure
زیاده در

COUREUR. Celui qui est léger à la course A. شدید العدو
- چاپکپا P. ادفق السیر - سریع السیر - سریع القدم -
ایاشی - سکودبجی T. پوینده - دوده - تیز رو - سبکپا
|| C'est le meilleur coureur qu'on ait jamais vu || چاپک
مثلی کیرلماش شدید العدو - دیده بر دوندۀ سبکپا در
بر آدمدر

Et celui qui va et vient, qui est souvent par la ville, ou en
voyage A. سیار P. کیشر السیر - طرف - کزیجی T. آواره گرد
|| C'est un coureur perpétuel, on ne le trouve ja-
mais à la maison سیر داتمیدر هیچ بر وقتده خاندسند
Il n'a fait toute sa vie que voyager, c'est un coureur
کثیر السیر بر آدمدر عمرینی سیر و سیاحت امرار ایلدی

Et un homme qui court à pied, et dont on se sert pour
faire des messages A. فیج pl. فوج P. فاعد P. پیکت - ساعی T. پیکت
|| Les Turcs font porter des nouvelles avec grande diligence par
des coureurs احمل اسلام ساعیلر معرفیلد بالسروعة والاستعجال
ایصال اخبار ایدرلر

On dit, qu'un homme est un coureur de nuit, pour dire, qu'il
se retire fort tard A. سزا P. فایم اللیل - شب زنده دار - شبگرد
کیجد کزیجی T. شبگیر -

COURRER. Cheval de selle qui a la taille légère et déchargée
اسب راه گستر - اسب رهوار - نکاور P. فرس هلاج A.
چاپقون T.

COURREURS, se dit à la guerre, des cavaliers détachés du gros,
soit pour découvrir, soit pour aller à la petite guerre A. سرقة
|| Les coureurs de leur
armée سربای عسکرلری - اردولرینکت جتدجیلری
pas leur armée, leur avant-garde, ce ne sont que des cou-
reurs اردولری و یا خود جوخده جیلری اولیوب انجق جتدجی
عسکریدر

COUREUSE. Fille ou femme prostituée A. جانی P. دردب

صوفاتی اوروسپسی - صوفاتی سپورکسی T. روسی - جانی
قباق T. کدو P. یقطین A. COURGE. Espèce de citrouille
آحمد قباق Courge longue

COURIER. V. COURRIER.

COURIR. Aller vite A. سیمو بالسروعة - عدو
قوشدق - قوشدق T. تازیدن - شتافن - تکیدن - پویندن
خفیفج سکرتمکت || Courir légèrement سکرتمکت - پوریمکت
جقد مزید ایامد - معاجره قوشدق Courir de toute sa force
بوات آخوی Ce cheval court vite comme un cerf سکرتمکت
منزل Courir comme la poste سبکپا کبی سریع العدو در
Courir à toute bride, à bride abattue سکرتمکت
- Il se dit figur. de toute action précipitée || Il faut aller bride en main,
رویمت امورده عجلاد

on ne fait pas les affaires en courant عجلاد
لازم دکامدر هر شیشه شان ناآتی بی المدن براقمیدرق
On peut exprimer aussi
عمل و حرکت اولمق اقتضا ایدر
cette idée par ces proverbes A. العجالة - یبلغ البضم بالقضم
ایریشور منزل مقصود بند T. من السیطان والتانی من الرحمن
On dit, یواش پوریمین جوق منزل الور - امستد کیدن
کندو بلاسنی T. Courir à sa perte, à sa ruine, à son malheur
کالباحت عن حتمه بظلمه خود بخود بلاسنی - آرامق
طالب شای Et courir après les honneurs, les richesses
ورفعت و ارزوی تحتیل مال و ثروت بابنده بلا قنور
نگاپو ایتمکت

Il est aussi actif, et signifie, poursuivre à la course avec des-
sein d'attraper A. تعقیب P. استذاب - در بی دویدن
اردیند - پسند دوشمکت T. در بی شتافن - در بی پویندن
Courir quelqu'un pour le prendre || قوشدق - دوشوب قوشدق
بر کمسندی - بو کمسندی اند ایچون تعقیب ایتمکت
On dit, Courir le cerf, courir le lièvre A. تعقیب الطبی
کیک و طارسان P. در بی آخو در پی خوگیش شتابیدن P.
کیک و طارسان قوشدق - پسند دوشمکت

COURIR AUX ARMES. Prendre les armes en hâte pour quelque
alarme A. اخذ سلاح شهابان اولمق - سلاح طارنمق T.

Il se dit aussi, des côtes, des terres, des rochers et des
montagnes qui s'étendent d'un lieu à un autre A. امتداد
|| Cette côte court de
دراری یا فتمن P. استطالدة

بوساحل شرقدن نوبه ل'Est à l'Ouest l'espace de quatre lieues نوبه
Ces montagnes courent du نوبه مسافده ممتد اولور
Nord au Sud, en partageant de grands continents بوجبال براری
عظیمه قطع ایدهدرکت شمالدن جنوبه طوعری مستطیل اولور

On dit figur. Courir fortune de..., Courir risque de..., Courir hasard de..., pour dire, être en péril de.... A. کود P.
بر رفق قالمق - اولد یازمق - آز قالمق T. اندک ماندن
Il court fortune d'être chassé از فالدی || Il court fortune de
perdre son bien ما مالکنی غیب ایتمکد بر رفق فالدی
court risque de la vie جانینی فوت ایلمکد بر رفق فالدی
J'ai couru hasard de me tuer اولد یازدم Vous courez
risque de tout le monde موقع خطردهسک - دوجار خطر اولماکد بر رفق وار در
Courir des risques, Courir des chances, pour dire, être ex-
posé à des périls, à des événements T. عرضده مخاطرات اولمق
Courir même fortune. - وتابع تصرفات مختلفه الاحوال اولمق
Ètre dans la même situation d'affaires طالعاری برابرجه ایشلمک

COURIR LE BON BORD, signifie, pirater T. ازباندیدلغد کزمتک

On dit, Il a bien couru, pour dire, il a beaucoup voyagé
کثیر السیاحه بر آدمدر - واغر سیر و سیاحت ایتدی

COURIR SUS. Se jeter sur quelqu'un pour le maltraiter A. تشوئل
بر T. بر فلان یوبیددن P. انشلال علی فلان - علی فلان
اوزریند شریکبر اولمق - کسندنک اوزریند اوشونتی ایتمک
|| Les paysans se sont soulevés, et ont couru sus aux troupes
احل قوبد عصیان ایدرب عسکر اوزریند اوشونتی ایلدیلر

On dit, Courir sur le marché de quelqu'un, pour dire, encherir
sur un autre, prétendre emporter ce qu'un autre marchande
بیا آرتروب آخرکد بازارلغنی T. اخلال البیع بالمساومة A.
Je voulais acheter cela, pourquoi vous venez courir
sur mon marché? فلان شیمکد مبايعدسند طالب اولدم || بوزمق
نیچون سن کلوب آرتورق بازارلغنی بوزمق قیدنده
طالب اولمشیکن سن نیچون کلوب لا یسوم - اولورسک
الرجل علی سوم اخید کلامنک خلافند اولدق بازارلغنی
Et figur., Courir sur le marché, Courir sur
les brisées de quelqu'un, pour dire, vouloir emporter sur lui
une chose à laquelle il a prétendu le premier T. آخرکد
آخرکد قسمنده - مطلوبند طمع ایتمک

COURIR AU PLUS PRESSÉ. S'occuper de ce qui importe davan-
tage A. تمقیدیم الاحم علی المهم - تمقیدیم الاحم

On dit aussi, Courir, soit dans un combat, soit dans un tournoi,
ou autre exercice semblable A. استباق P. باهم یوبیددن T.
On dit figur. de personnes qui sont dans les mêmes
emplois, qu'elles courent la même carrière, pour dire, qu'elles
ont les mêmes prétentions مقصود واحد اوزریند دعوی تمقیدم
Et courir après des fantômes, pour dire, se livrer à des espérances ou
à des craintes imaginaires T. اوهم باطلدیه ذاهب اولمق
- خیالات بیپودهید ذاهب اولمق

Et qu'une nouvelle court les rues, pour dire, qu'elle est sue
de tout le monde بین الناس - السنه اهل سوقة متدانر در
شایع ومتواتر در

COURIR, signifie aussi, Couler V. ce mot. - Et ravager A. غارت
ناراج وتالان - یغما کردن - غارتیددن - ترکناز کردن P.
Les troupes ont couru || جاپول ایتمک - یغمالمق T. کردن
عسکر فلان مملکتی یغما و غارت ایلدی
ازباندیدد Les pirates courent la mer یغما و ناراج ایلدی -
طائفندی دریاده ترکناز ایدرلر

Il se dit aussi, du temps A. مرور P. جریان بودن
Le temps court insensiblement || کچمکده اولمق - ایشلمک T.
Le terme qui court و قتلر طویلتمق سزین مرور ایدر
L'année qui court ایشلمکده اولان وعده - جاری اولان وعده
On dit, qu'une chose court à sa fin, pour dire, qu'elle n'a pas long-temps à durer
Ma || قریب اختتامدر - مشرف زوالدر - مشرف ختامدر
provision de bois court à sa fin تدارک ایلدیکم حطب
Cette maladie court à sa fin بو بوذیرهسی قریب ختامدر
Il se dit aussi, قریب اختتامدر - ملت مشرف ختامدر
des intérêts de l'argent || L'intérêt de cette somme court de tel
jour بومبلغک فائضی فلان کوزدن بداه ایلد ایشلمکده در

COURIR. Être en vogue A. اشتیاق P. رایگان بودن T. رواجده
فلان ترکی شهرت Cette chanson courait par la ville || اولمق
On dit, L'avis qui court, pour dire, l'avis
qui a le plus de voix dans une délibération qui n'est pas achevée
زیاده رواجده اولان رای T. برترین ارا P. رای غالب A.

On dit, Faire courir des bruits, pour dire, répandre des bruits A.
خبرلر T. حوادث افشاندن P. نشر الاخبار - اشاعة الاخبار
|| Il court un mauvais bruit || حوادث یایمق - تواتر ایتمک

- شیوع بولدی - نشر اولندی - بر خبر موحش منتشر در
On dit aussi, qu'il court bien des maladies امراض کثیره شایع
بر کتاب Et faire courir un livre, un manifeste ومنتشر در
Et faire courir une santé, و بر بیان نامد نشر ایتمک
اداره اقداح pour dire, la faire boire par tous les convives
Et faire courir la voix, pour dire, de-
mander les avis à ceux qui composent une assemblée T. ارباب
Et faire courir le billet, مجلسدن استشعار کام و آرا ایتمک
pour dire, envoyer un billet, pour avertir ceux qui ont intérêt
à quelque affaire T. اخبار تذکره لری - اخبار تذکره سی کز در مک
یایمق - نشر ایتمک

On dit, Au temps qui court, pour dire, au temps présent A.
T. درین هنگام P. فی زماننا هذا - فی یومنا هذا - الیوم
بو کوند بو کون - بو وقتشاده

COURONNE. Ornement de fleurs qui entoure la tête, et qu'on
porte dans quelques occasions, pour marque d'honneur, ou en
signe de joie A. رعلات pl. رساکت T. پیساکت P. رعلات
اعضان ناردن Couronne de laurier || دوزلمش باش جنبیری
دند دالاردن دوزلمش باش جنبیری - مرتب رعلت جمیله
شعار موجب الافتخار فتح و غزا اولان Couronne triomphale
Les Grecs décernaient des couronnes aux
citoyens qui avaient rendu quelque service considérable à leur
patrie قوم یونان اینای بلده دن وطن حقند بر گونه خدمت
جیلیدید موفق اولنلرک سر افتخار یینی رعلات موجبه
On le dit figur. de
la gloire que les martyrs acquièrent en mourant pour la foi
تاج و قاج شهادتی احرار Couronne du martyr
ایتمشدر

Il signifie aussi, ornement de tête que les Rois portent pour
marque de leur dignité A. تاج pl. تیجیان P. افسر T. تاج
تاج پادشاهی Royale تاج ایمپراطوری Couronne Impériale
مجدور Couronne enrichie de pierreries دوقدلق تاجی Ducale
Porter une couronne جواهر ایله مرقع تاج پادشاهی - تاج
Couronne d'é-
piques. Celle que l'on mit sur la tête de Notre - Seigneur A.
Il se prend figur.
T. افسر بر سر اولمق - تاج
A. سلاطنت - تاج السلطنة A. Souveraineté
T. پادشاهی تاجی || Il lui a mis une couronne sur la tête

Il lui a ôté la couronne باشد تاج سلطنت الباس ایلدی
Il aspire à la couronne باشندن افسر سلطنتی نزع ایلدی
تاج سلطنته طالبدر - تاج سلطنته اقداح نظر رغبت ایدر
Il dispute la couronne دعواسیلد معارند ایدر
Abdiquer la couronne سلطنتدن فارغ اولدی
renoncé à la couronne Quitter la couronne سلطنتدن استغفا ایتمک
Céder la couronne à un autre ترک سلطنت ایتمک - سلطنتدن کف ید ایتمک
سلطنتی آخره قصور ید وفراغت
ولت عهد - وارث سلطنت
Et pour l'état qui Héritier de la couronne ایتمک
est gouverné par un Roi A. ملکت - دولت
La couronne de France دول شمالید Les couronnes du Nord
Ce droit est un des plus beaux fleurons de sa couronne بو
Il a relevé اسمحقاق سلطنتی حلیاتنک احسن واعلا سیدر
عرض و فاعوس دولتی و پرتو
اساس ملکت و درایتی Il a ébranlé la couronne ملکی احیا ایلدی
Les charges de la couronne صرعدی - رجیم زعزعه و نازل ایلدی
Les officiers de la couronne رجال
Les domaines de la couronne املاک
L'état et couronne de France فرانسه نک
On dit, traiter de couronne à couronne, ملکت و دولتی
ایکی پادشاه بنسبها
c'est-à-dire, de souverain à souverain
مخابره ایتمک

En Astronomie, Couronne septentrionale et Couronne australe,
c'est le nom de deux constellations A. اکلیل شمالی و اکلیل
جنوبی

Il signifie aussi, la partie la plus basse du paturon d'un
cheval T. مهره پای اسب P. اوساخ pl. رسغ A.

Et une sorte de météore qui paraît autour du soleil ou de
la lune A. حاله P. حالات pl. حاله A. آغیل
آغیل

COURONNEMENT. Cerémonie pour couronner les souverains
رسم بر سر نهادن P. رسم التلبس التاج - رسم التتوج A.
Son couronnement se fit en tel
Le jour du
رسم تتوجی فلان محله اجرا اولندی
Le couronnement - يوم تتوج - يوم رسم تتوج
d'un vaisseau, c'est la partie du vaisseau qui est au-dessus de
la poupe T. کمی فیچینک تاجی - کمی فیچینک باشاهی

Figur. L'accomplissement, la perfection de quelque chose *A.* *Cette célèbre action fut le couronnement de toutes les autres* اشبهو فعل بالجملة *T.* تمامی *P.* ما به الاستكمال - تکمیل
جلیل عظیم الاستثنائی بالجملة افعال سابقه سابقه سابقه
Pour couronnement d'une si belle vie *تکمیل جمیله سی اولدی*
بویله بر عمر مددوب الانارک تکمیل سی اولدی
عملک ما به الاستکمالیدر *C'est le couronnement de l'oeuvre* اوزره

الباس - تتویج *A.* *Couronner un Roi* تاج کیدر مک *T.* افسر بر سر نهادن *P.* التاج
Couronner celui qui a gagné le prix, ou qui a fait une belle action
احتیاز قصص سبق ایدن ویاخود بر فعل جلیله موفق اولان کشیمک
Couronner de fleurs باشنی تاج افتخار ایلد اراسته فلحق
بر کسندیک باشنی ازهار گوناگونیدن مرتب تاج بر
Couronner d'une couronne d'or تاج زرین ایلد تتویج ایلد
تاج زرین ایلد تتویج ایلد

آزر *P.* تمجید - اعزاز *A.* *Couronner la vertu* اعتبار ایتدک - اولولمک *T.* بخشیدن
محارم و منکراتی اعزاز *le vice* صلاح و فضیلتی اعزاز ایتدک
حق جل و علا *Dieu* قیدنده اولدی
حضرتاری مظهر رتبه شهادت اولان ذوات کرامی واعزه
والایای عظامی تاج و تاج سعادت سوردید ایلد تمجید
اکلیل جلیل علو و اقبال *Il fut couronné de gloire* واعزاز ایدر
بر صلاح *Sa vertu fut couronnée* ایلد زیور یافتد اولمشدر
حاللی اعزاز و تکریم رحیم حسن مکافات اولمشدر
ce pas couronner le crime que d'élever un si méchant homme
بو دقله ارباب شر و شقاوتدن بر خبیثی
بویله بر مسند عالی بد اصعاد ایتدک ذات شر و اسانی
اعزاز دکمیدر

ختم *A.* *Cette dernière action a couronné toutes les autres* متخوماً ظهور ایدن
بر فعل جمیلله کافه افعال سابقه سی ختم و امضا اولدی
Il a couronné sa vie par une généreuse mort
ایام عمرینی بادش
یاد خیر اولدیجی بر موت دلیرانه ایلد ختم و امضا اولدی
متصدی اولدیجی مصلحت *Le succès a couronné son entreprise*
On dit proverb., *La fin couronne l'oeuvre* *V. Fin.*

T. گردا گرد کردن *P.* احاطه - تشکیل *A.* *Et environner*
Plusieurs coteaux couronnent cette ville
بویله نک اطراف متعده پشتلر ایلد مکال و محاطدر

کسب الزینة - تزین *A.* *Se couronner, s'orne, s'embellir*
T. آراسته شدن - پیرایش پذیرفتن - زیور یافتن *P.*
Le ciel se couronna d'étoiles après cet affreux orage
نمدباد شدیدک سکونتی عقیبده قبت فلک
Dans les fêtes champêtres, les jeunes bergères se couronnaient de fleurs
نجوم و کواکب درخشان ایلد آرایشپذیر اولمشدر
fêtes champêtres, les jeunes bergères se couronnaient de fleurs
ایجاد اهل قراده بنات رعای ازهار گوناگون ایلد تزین
سر ایدرلر ایش

تاج بر سر - تاجدار *P.* ملبس بالتاج - متتویج *A.*
گردا *P.* محاط - مکمل *A.* تاجلو - تاج کیمیش *T.* افسر بر -
Le port est couronné de hautes montagnes
جب جوهره طولاشلش *T.* گرد اورده
لیمانک جوانب و اطراف دایره ما
دار جبال شاهق منبع الوصول ایلد مکمل و محاطدر

On appelle les rois, Têtes couronnées *A.* صاحب التاج *pl.*
تاجلو *T.* افسر بر - تاجدار *P.* اصحاب التاج

COURRIER. Celui qui court la poste, pour porter les dépêches *A.*
Courrier ordinaire فوق العاده اولاق *T.* چار - یامچیک *P.* برید
Courrier du cabinet دولت اولاق *extraordinaire* عادی اولاق
بر نفر اولاق ارسال و تسیر ایتدک
Expédier un courrier *Le courrier d'Amsterdam* قوریوی - امستردام اولاق

COURROIE. Pièce de cuir coupée en long, étroite, et qui sert à lier quelque chose *A.* *T.* پزار *P.* سیور *pl.* سیر
Les courroies d'un carrosse قایشاری شد ایتدک
On dit proverb., Étendre, Allonger la courroie, pour dire, étendre ses droits au delà des bornes de l'équité
T. ایپی پک *Jekmet* *A.* *Il a bien fallu allonger la courroie, pour en venir à bout*
ایپی اول رتبه کتورمک ایچون ایپی خیالی مرتبه
Ses droits n'iraient pas si haut, s'il n'avait étendu la courroie
ایپی پک چکامش اولسه ادعا
ایلدیکی حقوق بو مرتبه قدر جیقمز ایدی

COURROUCER. Mettre en courroux, irriter *A.* طارتدق *T.* غرسانیدن - بخشم آوردن *P.* تهییج الغضب -

از تنگاب ایلدیککی ذنوب ومعاصی کند و حقنند سخط و غضب
از تنگاب ایلدیککی - سماوینمک استجلابند بادی اولمشدر
ذنوب و ائام تقوی بهیلد جناب منتقم قهراری اسخراط
پادشاهت Le prince est courroucé contre les
Dieu se courrouce contre les méchants
Il se dit figur. اللہ تعالیٰ اشرارہ تغصّب ایدر
دریانمک || Quand la mer se courrouce, est courroucée
هیجان خشم و شدتی حالده

T. غرشیده - خشنمک P. سخط - غضب A. غاصب
طارلمش

T. غرش - خشم P. غضب - سخط A. Courroux. Colère
Le courroux de Dieu جقه مقارن سخط و غضب طارنلق
Le courroux du Ciel غضب اللہ - سخط باری
نصبه Entrer, se mettre en courroux سخط و غضب سماوی
مانوه - تسکین غضب ایتهمک Apaiser le courroux
Irriter, provoquer le courroux خشم و غضبی اخمد ایتهمک
Il se dit aussi des animaux féroces
Le courroux du lion, du taureau, de l'éléphant
زمخوره شیر و ثور و فیل T. غرش - غرزدگی P. زمخوره A.
L'éléphant en courroux - شیر ژبان - شیر غران P.
Le lion en courroux P. Et de la mer - پیل ژبان - پیل دمان
Le courroux de la mer دریانمک هیجان خشم و شدتی
Les flots en courroux امواج دیاچ

COURS. Flux. Il se dit principalement de l'eau des rivières
جریان || Cours rapide T. آفش P. جریان A.
جریان بطی - جریان چاچیکلک ایلد آفش - سریع
Arrêter, empêcher le cours جریان شدید جریان
جریان افسنی طور درمق و منع ایتهمک
جریان مایبی آخر طرفه - مایبی صرف و تحویل ایتهمک
بشقد - صوبک افسنی بشقد طرفه صایتمق - امالد فلدق
مجرای مایبی کسروشکست Rompre le cours طرفه دوندرمک
صوبک - مجرای مایبی قطع ایتهمک Couper le cours
ایتهمک Il faut que les eaux aient leur cours
La rivière a pris son cours مایمک مجرای اولدق لازمدر
Donner cours à l'eau طرفه اتخاد مجرا ایلدی
صوبی ایتهمق - صوبی اجرا ایتهمک

On le dit aussi, des mauvaises humeurs dans le corps des
animaux A. P. ریزش T. دوکمش || Il faut que
cette humeur ait son cours ویرلمو ویرلمو
بر محال انتصاب ویرلمو ویرلمو
بر مصتب مناسب ویرلمو ویرلمو
بر مقتضا ایدر - در
ویرلمو

COURS DE VENTRE. Le flux de ventre A. البطن
یورک سورمدسی T. شکمرانی P. اندیال البطن

COURS. Le mouvement des astres et du soleil A. سیر
حرکت - سیر || Le cours du soleil, de la lune
شمس یوریمه T. جنبش P. نجوم
Le cours des astres est réglé وقه - حرکت سیر و حرکتی
L'Astronomie traite du cours des
نجوم و کواکب سیری معیندر
Le cours apparent du soleil est d'orient en occident
شمسک سیر طاهریمی
بحشد دایر در
مشرقیدن مغرب در

- دور A. Il se dit aussi du temps, des années, de la vie
ایامک دوری T. گردش ایام P. دوران المدّة - دوران
Finir, achever اوان سند دورنده
Le cours de sa vie La mort en
coup, en interrompt le cours دور مدّت عمری
Le cours de ses années اوفات عمرینک دورانی
Le cours de son règne
دور طبیعی بد تبعیّد Suivant le cours de la nature
طبیعی بد تبعیّد - دوران احوال طبیعی بد تبعیّد
Il signifie aussi, l'étude que l'on fait de suite en toutes les par-
ties d'une science A. دورة الدرس || Il a fait son cours en
Philosophie, en Chimie, en Mathématiques dans un tel collège
علم حکمت و علم کیمیا و علم ریاضیّه دوره درسنی فلان
A la fin de son cours, il s'est fait
passer maître-ès-arts فتمده درسنی تکمیل ایلدی
استاد جیقدی

On appelle, Voyages de long cours, les longs voyages sur
mer A. سفرهای دور و دراز P. اسفار فاعیة - اسفار بعیدة
اوزون اوزادی سفرلو

COURS, se dit aussi des affaires A. مجرا الصاحبة
روش ایشک کیدشی - ایشک بیرویشی T. رفتار مصلحت - کار
بقدم مجرای || Nous verrons quel cours prendra cette affaire
مصلحت ندیده واره جقددر
Suspendre le cours d'une affaire
مصلحتی قطع و ناخیر ایتهمک

مراغه‌دنک روشنی توقیف ایلده معلق cours de la Justice
رای ناسک Se laisser aller au cours de l'opinion برآقه-ق
رای جمهورک - مجراسند تبعیت اینتک

برومندی P. فیضان - حال النمو A. Il signifie aussi, progrès
مظهور اولدیغی Le cours de ses victoires || آرتورفله-ق T.
Le cours de son bonheur رفعت و اقبالنک حال نمو و فیضانی
گرفتار اولدیغی مصایب و آفاتنک حال نمو و فیضانی
Il faut que عاتنک حال نموی تمام اولماسو در
le mal ait son cours بر مذمب خطرناکک Arrêter le cours d'une dangereuse doctrine

Couper cours à la ظهور ایتتمش فرقه‌دنک نمو و فیضانی قطع ایتتمک
l'action آرا و اعتقادات ناسک نمو و فیضانی
Les cours des opinions

اشتبار - رواج A. Il se dit aussi, des choses qui sont en vogue
Cette chanson, ce bruit eut cours pendant quelque temps
بو ترکی و بو خبر بر مدت بین الناس
شربت‌لرک Les passemens n'ont plus de cours
اشتبارده ایدی Et de la monnaie || Cette monnaie a cours
La somme a été payée en louis d'or et d'argent et monnaie, le tout bon et ayant cours

مبالغ مذکور عن نقد و خالص و رایج آلتون و کمش
Donner cours à la monnaie étrangère
Le cours du marché, اجنبی سکند رواج و بریمک
ثمن A. c'est le prix auquel se vendent les choses dans le marché

رایج T. بهای رایج - بهای رایگان P. سعر رایج - رایج
بین الناس رایج و متداول اولان بها - وقت اولان بها
On dit figur., qu'une chose, une manière, un mot n'a cours que
فلاں شی و فلاں طرز و فلاں لفظ بالکمز

Et donner cours
à un bruit, pour dire, aider à le répandre A. ترویج
Et donner cours à une opinion, à
que maxime, pour dire, l'accréditer T. بر کوند اعتقاد و بر

قاعدید رواج و بریمک

COURSE. Action de courir A. جری - مجارات - عدوان - سکرتمد - یامد - قوشمد - قوشو T. تازش - پویش - پوید P. عدو
پویش مدید Longue course جری خفیف || Course légère
جری و عدوانده سریع القدمدر Il est vite à la course

La course des قوشوده آیانی چاپکدر - پوینده چاپکا در
À toutes اتلرک و عربدلرک قوشمدی
les courses il a remporté le prix جميع قوشلرده
قوشو میدانلرینک جمله‌سده قصب - اوکدلی قزاندی
Il se dit aussi, des السبق امتیازی احراز ایتتمش اولدی
voyages qu'on fait pour quelqu'un A. سفر Pl. اسفار P.
پوید P. اسفار Pl. سفر A. J'ai fait mille courses pour son affaire
مصلحتیچون || قوشمد T.
Il a travaillé pour moi, mais il s'est bien
بنم ایچون خیلجده سعی ایتتمش
fait payer de ses courses
ایسده ایتدیکی سفرلرک اجرتمی بالغاً ما بلغ آلدی

Il se dit aussi, de ce qu'on donne à un courrier pour les
frais de son voyage A. مصارف الطريق T. خرج راه P.
Ce courrier a eu cent piastres pour sa course
بو اولاند خرج راه اولدرق یوز غروش و برلادی
|| خرجلغی

استعجال - عجله - سرعت A. Il signifie aussi, célérité, vigueur
Rien ne peut arrêter ce
چاپکک T. چاپکی - شتاب P.
فلان صاحب فتوحک سرعت
conquérant dans sa course
Cet واستعجالده حواله سد ممانعت اولدجق شی یوقدر
orateur est rapide dans sa course
فلان واعظک سرعت
واستعجالده شدت عظیمه وار در

On dit poétiquement, La course du soleil, la course de la lune
دور شدید La course précipitée du temps
دور شمس و قمر
Le soleil va finir sa course, pour dire,
السیر اوقات و ازمان
le jour va finir خورشید تابان دور یومیسنی تکمیل ایلمکده

Il signifie figur., le cours de quelque emploi, de quelque
travail A. دور || Après avoir passé par divers emplois, il ter-
mina sa course par l'ambassade
مناصب عدیده ضبطدنصکره
Il a heu-
reusement achevé sa course
دور یمنی بالیمن والسعادة تکمیل ایلدی
Et la durée de la
میمونا و مسعوداً تکمیل ایلدی - ایلدی

منزل عمر یمنی بر قهرمان
vie || Il a fini sa course en héros
دور عمر یمنی بر قهرمان - جلادت عنوان کبی قطع ایلدی
کبی ختم و تکمیل ایلدی

COURSE. Acte d'hostilité qu'on fait en courant les mers, ou en
entrant dans le pays ennemi A. غارت P. تاراج
Les ennemis font
|| یغماجیلق - چاپول T. تاراج و تالان
des courses jusqu'en tel lieu
دشمن فلاں محله قدر سرق
دشمن عسکری فلاں محله - مطایای یغما و غارت ایدر

COURSE. Acte d'hostilité qu'on fait en courant les mers, ou en
entrant dans le pays ennemi A. غارت P. تاراج
Les ennemis font
|| یغماجیلق - چاپول T. تاراج و تالان
des courses jusqu'en tel lieu
دشمن فلاں محله قدر سرق
دشمن عسکری فلاں محله - مطایای یغما و غارت ایدر

فلان محلتك چكدیری سفیندلری Les galères de cet endroit font des courses sur une telle mer
فلان دریا بد کلوب یغماحیللق ایدرلر Ce capitaine, ce vaisseau est armé en course
فلان سفینه چاپولجیلک صورتندده
دونانمشدر

COURSIFR. Cheval propre pour les batailles et les tournois
یوکرت T. اسب باد پیما- نکاور P. فرس عدا- خیل جبرا A.
راکب فرس عدا Monté sur un coursier || ات

COURT. Qui a peu de longueur A. قصیر pl. قصار P. کوتد
شعر جرتیجده کوتد Un peu court || قصه T.
Il se dit aussi - ثوب قصیر Robe courte قصه صاج - قصیر
قصیر - قصیر القامة A. القصه A. کوتد بالا - کوتد بالا P. القه
الچق بویلو T. کوتد قد - کوچک بالا - کوتد بالا P. القه
قصه بویلو Cet homme est court et entassé || قصه بویلو -
On dit, qu'un homme a la vue courte, pour dire, qu'il ne voit pas de loin A. قصیر البصر -
قصیر البصر - کلیل البصر A. قصیر البصر - Et figur., qu'une

chose est trop courte, quand elle ne peut parvenir jusqu'où on voudrait qu'elle parvint A. قاصر - ناقص P. کوتاه
علم بسر La science humaine est courte قصه - قصه T.
انسانک La prudence humaine est trop courte قاصر ونا تمامدر
Votre pouvoir est trop court بصیرتی کوتاه وقاصر در
فلان مصلحت ایچون بضاعت اقتدارک قاصر در... pour...
اول محله Vous avez les bras trop courts pour atteindre là محله
Ses moyens sont trop courts واصل اولمقدن دست اقتدارک قاصر در
Et qu'un homme est court d'argent, court de finance, pour dire, qu'il a peu d'argent
il ne peut demeurer long-temps à Paris, il est court d'argent
افچدسی افچدسی قاصد در - قوت مالیدسی قاصر در
قصد اولدیغدن پارسده طول مدت مکث و توقف ایدهمز
- Et qu'il est court de mémoire قصه در حافظدسی -
Et qu'il a l'esprit court, l'intelligence courte A. قاصر العقل A. عقلی T. کوتد عقل P. قاصر الفهم -
قاصر العقل A. قصه - Et que les vues d'un homme sont courtes, pour dire, qu'il manque de prévoyance A. قصیر النظر A. کوتد نظر P. قصیر النظر -
Et coopér court à quelqu'un, pour dire, lui faire une réponse décisive qui l'empêche de continuer son discours T. قصده جواب ویروب صحبتی

Et qu'un homme se trouve court, quand il ne peut parvenir à quelque dessein A. قاصر الوسع - قاصر الوسع
C'est folie à vous || کوچی یتمز T. دست اقتدارک کوتد P.
d'entreprendre cela, vous vous trouverez court بوماده تصدی
ایتمک سکا کوره کار عافل دکل زیوا دست وسع واقتدارک
زیوا وسعدن خارج بر کیفیتدر - قاصر در

On dit, Le chemin le plus court, ou simplement le plus court
pl. طریق مختصر - معاجیل الطرق pl. طریق معجال A.
|| اوغریس بول - قصه بول T. راه کوتاه P. طرق مختصرة
Il est venu le premier, parcequ'il avait pris le chemin le plus court
طریق معجالی اخذ ایلدیکند مبنی جملدن اول
court || Pour arriver à ce but, pour sortir de cette affaire, le plus court et le meilleur est de faire...
واصل اولدی - Il se dit aussi au figuré || Pour arriver à ce but, pour sortir de cette affaire, le plus court et le meilleur est de faire...
مختصر ویا خود بو مصلحتک
ایچندن جیقمک طریق مختصری واولا واسبی بونی
ایتمکدر

COURT, signifie aussi, bref, de peu de durée A. مختصر
En hiver les jours sont courts, et en été les nuits sont courtes
موسم شتاده وقت نهار وموسم یازک کونلری وقیشک -
میغده وقت لیال قصیر ومختصر در یازک کونلری وقیشک
La vie de l'homme est courte کیچدلری قصه در
Vous ne me donnez que huit jours, le terme est bien court
عمر انسانک مدتی قصه در - قصیر در
Un sermon bien court ویردیکنک مهلت سکرز
عبارت اولمفلد بغایت قصه در
Les apophtegmes doivent être courts غایت مختصر بر مرعظ
On dit d'un prédicateur, d'un avocat, qu'il est court, c'est-à-dire, succinct
کلام حکما مختصر اولمفلد کورکدر
کلامده اختصار
قصه سوزلو در - وار در

On dit proverb., qu'un homme est revenu avec sa courte honte, pour dire, qu'il a reçu un affront, un refus T.
بر مصلحتدن قوه بوزلو جیقدی

Et qu'il en est retourné avec sa courte honte, pour dire, qu'il n'a pas réussi dans sa négociation T.
خاتبا وخاسرا عودت ایلدی - ایلدی

On dit, Demeurer court dans quelque discours, pour dire, perdre ce qu'on voulait dire A. حصر الکلام - حصر الکلام
Et qu'un homme demeure court, quand il est si pressé par des objections,
دییجکندی شاشورمق T. کلامرا غائب کردن
homme demeure court, quand il est si pressé par des objections,

مبهوت و دمبسته *P.* منقطع الكلام *A.* qu'il ne sait que répondre *A.* قال فالهش - ديبه جکبی فالهش - حبط اولمش *T.* Et figur., Prendre quelqu'un de court, quand on le presse sans lui donner assez de temps pour satisfaire *A.* بتسنگ *P.* تضییق *A.* Il n'y a que deux jours que le terme est échu, vous me pressez, c'est me prendre de bien court کوندنبرو وعده نکت وقتی هنوز ایکی کوندنبرو منقضي اولمشیکن تعجیلدن خالی دگسکست بو تقریب بنی خیلی تضییق ایدرسکست

On dit proverb., Il sait le court et le long de cette affaire, c'est à-dire, toutes les particularités وأخبرینه صلاحتهک اول و کیرش وجیقش - کافه حقایق و دقایقنی بیلمور - واقفدر برلرینک هبسنی بیلمور

COURTAGE. Négociation de courtier *A.* سمسرت - دلالت *A.* Faire le courtage des vins شراب سمسارلغنی ایتسک Droit de courtage سمسار عوایدی - سمسارید - دلالتیه

COURTAUD. Celui qui est de taille courte, grosse et entassée طقناز کوده لو بودور *T.* پنده *P.* حذلم - مکتوس *A.*

Et un cheval ou un chien auxquels on a coupé les oreilles et la queue *A.* دم *P.* مقطوع الذنب والاذان - ایترو واصلم *A.* Il était monté sur un courtaud راکب مقطوع الذنب والاذان بر اسبد راکب اولمشیدی

COURTAUDER. Couper la queue à un cheval *A.* ایتار - بتر *A.* قویورق کسک *T.* دنبالد بریدن *P.* قطع الذنب

COURTAUDÉ. *A.* قویورغی *T.* دم بریده *P.* مقطوع الذنب - ایترو *A.* کسک

COURTE-HALEINE. V. Asthme.

COURTIER. Qui s'entremet des ventes et achats de certaines marchandises *A.* سمسار *pl.* سمسار *A.* سفسیر - سفسیر *P.* دلال - سمسار *pl.* سمسار *A.* آت دلالی Courtier de chevaux سمسار *T.* میانجی Je ne veux point passer par la main des courtiers سمسار اند میانجی Courtier de mariage. Celui qui se mêle de faire des mariages *A.* خطاب *P.* میانجی نکاح *T.* دوکوارکت دلالی *T.*

COURTINE. Rideau de lit *A.* سرادق الفراش *pl.* سرادات *A.* یتانی پرده سی *T.* پرده خوابگاه *P.* الفراش

یتانی پرده سی جکمت tines

COURTILLIÈRE. Espèce d'insecte qui se forme dans le fumier

بوق برجکی *T.* سرگین گردان *P.* جعلان *pl.* جعل *A.* ندما *pl.* ندیم *A.* COURTISAN. Qui est attaché à la Cour ملازمین خاصه *pl.* - ملازم خاص السلطان - ندیم سلطانی راکب همایون خدمه سی *T.* ملازم درگاه شهریار *P.* السلطان ندیم قدیم Vieux courtisan || اندرون همایون رجالی - Habile, fin, rusé ندیم عاقل و مدبر Sage courtisan سلطانی حاذق و ماهر و حیل و دسایسده ید طولا صاحبی courtisan ندیم دقایق آزما

Et celui qui courtise, qui cherche à plaire *A.* مداحن *P.* یتلافیلیجی *T.* جابلوسکار

Et celui qui rend à quelqu'un des assiduités, pour en obtenir quelque avantage *A.* ملازم الباب لتحصیل المطلب *A.* تحصل حاجت سوداسیلد قوللق *T.* درگاه حاجت جویی || Ceux qui ont des emplois à donner, ne manquent point de courtisans قادر اولنلره تحصل حاجت سوداسیلد قوللق ایدر جوقدر

COURTISER. Faire la cour à quelqu'un pour en obtenir quelque chose *A.* ملازمت نمودن *P.* بر *T.* نزد کس ملازمت نمودن *P.* بر کمسنده قوللق کوسترمت - کمسنده نک یا نند اشکت فلان کشی سکا جوق قوللق || Cet homme vous courtise fort Il n'est pas d'humeur à courtiser personne, s'il n'en a besoin ملازمت یانند ملازمت بلاموجب هیچ بر کمسنده نک یانند ملازمت ملازمت مزاجند مخالفدر بر اختیارک مالنه وارث اولمق امیدیلد یانند sa succession Courtiser les dames. Leur être assidu, chercher à leur plaire *A.* ملازمت عند النساء *P.* فزاد قاریلر قوللق کوسترمت *T.* زنان ملازمت نمودن

COURTOIS. Gracieux. V. Civil.

COURTOISIE. V. Civilité.

COUSIN. Il se dit de ceux qui sont issus de deux frères *A.* Nous sommes cousins || عموجه اوغلی *T.* عموزاده *P.* ابناء العم *pl.* ابن العم خاله *P.* ابناء الخالة *pl.* ابن الخالة *A.* عموجه اوغللری یز Cousins maternels. Ceux qui sont issus des frères de la mère *A.* خالو *P.* ابناء الخال *pl.* ابن الخال *A.* Cousins paternels. Ceux qui sont issus طایبی اوغلی *T.* زاده

عمه زاده P. ابناء العمّة pl. ابن العمّة A. des soeurs du père
خاله اوغلی T.

COUSIN. Sorte de moucheron piquant A. بعوض pl. بعوضة A.
سیوری سینیک T. سپید پر - پشه
استیلای بعوض ایله تا بسحر معذب
اولمشدر

COUSINAGE. La parenté qui est entre cousins A. قرابت الاولاد
عموجه اوغلاری حصانگی T. خویشانوندی عمزادگان P. العم

COUSINER. Appeler quelqu'un cousin A. خطاب بابن العم
- عموجه اوغلی دیو جاعرمق T. بنام عمزاده خواندن P.
Il vous cousine, de quel côté
سکا ابن عم دیو خطاب ایدر بو قرابت
ند جهتنددر

COUSINIÈRE. Sorte de gaze dont on entoure un lit, pour se
جبنلک T. پشه خاند P. کله - ناموسیة A. garantir des cousins

COUSSIN. Sorte de sac rempli de plumes ou d'autres choses,
وساید pl. وسادة A. et dont on se sert pour s'appuyer
جوقد یصدقی Coussin de drap, de velours T. بالین
هنطو یصدیقی Coussin de carrosse و قشینه یصدقی

COUSSINET. Petit coussin A. نمرق pl. نمرق
قولتیق یصدیقی T. نیمدست - گرده

CÔUT. Ce qu'une chose coûte. Il se dit de ce qu'on paye
خرج T. خرج A. aux officiers publics pour différents actes
کافه مصارف وحق اولان خرجلر
Les frais et loyaux coûts

CÔUTANT. Il n'est d'usage que dans cette phrase, Au prix
Je vous le donne au prix coûtant A. اولدیغی بهاده T. بقدر ثمن المصروف
بو شی بکا ند بهاده اولدی ایسد
سکا اولقدره ویررم

COUTEAU. Instrument tranchant, qui sert à couper A. سگین
Couteau tranchant A. بچاق T. کارد P. سکا کین pl.
épointé A. کسجی بچاق T. کارد بران P. سگین فاطع - محدّد
اوجی T. کارد سر بریده P. سگین مقطوع الانف A.
T. کارد رخند دار P. سگین مغلول A. کسک بچاق
کارد P. سگین مران - سگین مارن A. کدکلو بچاق
سگین A. Couteau à gaine A. کلوب بولکلور بچاق T. نرم اذن
زنبرکلور Couteau à ressort قینلو بچاق T. کارد در نیام P. مغلف
Couteau à lame پرازواندلو بچاق Couteau à virole بچاق
فیل Couteau à manche d'ivoire کمش ناملولی بچاق

La lame, la poite, le tranchant, le
dos d'un couteau بچانک ناملولی و اوجی ویلمانی وارقدسی
Couteau à deux lames Couteau d'or جفتد ناملولی بچاق
Il lui a donné un coup de couteau بچاق
Il tira le couteau sur lui بچاق ضربدسی حواله ایلدی
Il lui mit le couteau à la gorge بچاق بچاق جکدی
On dit, que des gens sont aux épées et aux
کوکسند طیادی
بچاق بچاند درار T. couteaux, quand ils sont en grande querelle

Il signifie aussi, une courte épée qu'on porte au côté A.
Il avait du désavantage || يتاعان T. دشنوه P. شفار pl. شفرة
parceque son ennemi avait une épée de
وقعت مقابلده ضرر
longueur, et lui n'avait qu'un couteau طرفی فلانک حقند غالب ایدی زیبرا دشمنی الذده فلیج
و کندوده بر يتاعان وار ایدی

COUTELAS. Sorte d'épée courte et large A. پالد T. مشلمة
Il lui a fendu la tête avec
پالدسیله فلانک باشنی یاردی
Coutelas de Damas ||

COUTELIER. Celui qui fait ou vend des couteaux A. سگان
بچاقچی T. کارد فروش - کارد گر P. بايع السكاكين -

COUTELIERE. Étui dans lequel on met plusieurs couteaux
- بچاقلر قوطیسی T. درج کاردجا P. کسه السکا کین A.
بچاقلر محفظسی

COUTELLERIE. L'art du coutelier A. صنعة السکانة
بچاقچیلای T. گری

COÛTER. Terme relatif au prix que l'on a payé une chose
شو T. بایمن قدر بها بالغ شدن P. بلوغ القيمة الی A.
Combien vous coûte
|| شرفدره اولمق - قدر بهاید اولمق
بو قماش سکانددره اولدی
cette étoffe?

Et être cause de dépense A. موجب
Coûter || سؤ قدر مصروفه سبب اولمق T. مصروف شدن
Coûter beaucoup جزئی مصرفی موجب اولمق
peu غالبی بهاید اولمق Coûter cher مصرفی موجب اولمق
بر اتک بسلمدسی مصرفی
L'entretien d'un cheval coûte tant
Je br أتکی بسلمک شو قدره اولور - شو قدره بالغ اولور
هر نقدر مصرفی موجب
voux avoir cela, quoiqu'il en coûte
Ne plai- اولور ایسد اولسون بونک مباحسدسی مطلوبمدر
dons point, les procès coûtent trop
جوق - دکدر زیبرا موافدلو جوق مصروفه سبب اولور

فلان شیء بعد Tous frais faits, il m'en coûte tant مصرفلیدر
 بنا مآذہ سی مصارف Il coûte beaucoup à bâtir کل المصارف بنا شو قدره اولور
 بنا مآذہ سی مصارف - بنا مصرفی جوئےد بالغ اولور
 Et être cause de perte, de douleur, de soins, de travail T: کثیرہ بی موجب اولور
 موجب - قیمتو اولمق - بہالو اولمق Il a fait une folie qui lui a coûté cher مصرف اولمق
 qui lui a coûté son bien اولمشدر کندیوید بہالو اولدی
 Il lui en a coûté un bras pour avoir été à la guerre بولنسی
 ہو قولنی غایب ایلمکہ سبب اولمغلہ کندیوید بہالو اولدی
 Il vous en coûtera la vie ایلمکہ صرفی جانکی
 Cette perte lui en a coûté bien des soupirs, des larmes باءث اولدجقدر
 C'est trop acheter le plaisir d'un moment, لڈت یکدمہ ایچہون طول
 quand il coûte un long repentir اولمغلہ کندیوید بہالو اولدی
 Cette recherche lui a coûté bien du temps ایچدیکی تفتیش و تفتحص وافر وقتک صرفہ بادی
 lui coûte un grand soin کلی ہمت صرفہ سبب اولدی
 lui coûte un grand travail وافر امت و زحمت صرفی
 موجبدر

On dit, que rien ne coûte à un homme, pour dire, qu'il n'épargne rien
 Quand il est amoureux, quand il est question d'obliger ses amis, rien ne lui coûte
 دلہستہ عشق و محبت اولمجلہ و یاخود صدد احبابی حقہ
 Et - بذل حقہ دائر اولور ایسہ هیچ بر شیء دریغ ایتمز
 que tout lui coûte, pour dire, qu'il a de la peine à faire tout
 ce qu'il fait T: کلور Il fait plaisir à regret, tout lui coûte
 خلاف دلخواہ خاطرہ رعایت ایدرہر شیء نفسند گران کلور

کثیر المصارف A. COUTEUR. Qui engage à de la dépense
 بہالو مصرفو T: گران مصرف P. موجب مصرف
 Les voyages sont coûteux مصارفدر مسافرات موجب
 Le goût des tableaux est coûteux کثرت
 مصارفی موجبدر

COUTRE. Fer tranchant qui fait partie de la charrue, et qui sert à fendre la terre A. سکک pl. سکک
 حدیدہ الذدان - صبان دموری T. سپاری P.

آداب pl. ذاب - عادات pl. عادت A. COUTUME. Habitude
 عادت حسنہ Bonne coutume || عادت T. آیین P. دیدندہ -
 عادت Mauvaise coutume آیین پسندیدہ - دیدندہ محمودہ -
 عادت ذمیدہ Vilaine coutume دیدندہ مستہجنہ - قبیحہ
 اتخاذ - اعتیاد ایتمک Prendre une coutume عادت کریدہ
 ترک Quitter une coutume عادت ایڈنک - عادت ایتمک
 کندیوید عادت Cela lui a tourné en coutume عادت ایتمک
 On fait beaucoup de choses par coutume عادت مستہجہ سی اولدی - اولدی
 On dit, جوق شیلوری اعتیاداً ایدرلر
 Avoir coutume, Avoir de coutume, pour dire, avoir accoutumé
 عادت ایڈنک T. بخود آیین بستن P. اعتیاد - تعود A.
 علی ما هو - On dit absolument, Il en use comme de coutume
 معتادندن Il est plus gai que de coutume المعتاد حرکت ایدر
 Il s'est levé plus tard que de coutume زیادہ بشوش و فرحناکدر
 Il se dit figur., وقت معتادندن زیادہ کیے فالقدی
 en parlant des choses inanimées || Ce pommier a coutume de
 donner beaucoup de fruits بو الما آعاجنک عادتی جوق
 Les pierres qui viennent d'être tirées de la carrière ont coutume de se fendre à la gelée
 ہنوز معدندن میوہ ویرمکہدر
 استخراج اولنہش احجار موسم جمادہ درجہ انشقاق
 دوچار انشقاق اولد کلمشدر - اولمق دادنلریدر

Il se dit aussi, de ce qui a passé en quelque sorte d'obligation, ou d'engagement, parcequ'on l'a souvent pratiqué A.
 Cela s'est tourné en coutume P. رسم - بول T. رسم و راہ P. قواعد pl. قواعد
 Parce qu'on lui a souffert cela une fois, il le veut tourner en coutume
 ایشلدیکی ایش بر دفعہ تجربہ اولمڈنندن اول ایشی
 - فیما بعد قاعدہ حکمہ ادخال ایندرومک قیدندہ در
 Et de ce qu'on pratique ordinairement en de certains pays, et en de certaines choses A.
 یاسہ P. آداب pl. ذاب - طرق pl. طریقت - رسوم pl. رسم
 داب دیرین - رسم قدیم Vieille coutume || توره T. آیین -
 C'est la coutume de cette ville de se réjouir, de solenniser telle fête
 فلان یوم عیددہ شہلک اسکی توره - آیین دیرین -
 ایتمک و اجرای رسوم اولمق بلدہ نکت آداب مورعہ سندندر
 C'est la coutume en France de . . . شویلد ایتمک فرانسدہ
 مقبول و معتبر بر رسوم C'était une coutume reçue
 رسم و عادت ایسہ Il a ramené l'ancienne coutume رسم

COUYER. Il se dit des oiseaux qui se tiennent sur leurs oeufs,
pour les faire éclore. *A.* حضون - وكن - ارخام. *P.* كركى -
كركى *T.* بيمورطه بصدق. || Cette poule a couvé tant d'oeufs
On lui a fait couver des *شوقادر* بيمورطه بصدى
بمورطه اوردت *ارخام اولندى* oeufs de cane
فلان - On dit figur., Cet homme couve de mauvais desseins
فلانك دماننده - كسمه دروننده مقاعد فاسده اعتبار ايندر
بوشيليرك Tout cela couve une guerre civile
مجموعه تحتنده بر محاربه داخليه انراى مستمير ميكنند

Rien ne met à couvrir l'adultère. **افکت و افترا** در مدار صیانت اولدجق **وضع ایلمکت** بر شئی بوقدر

COUVERTE. Émail qui couvre une terre cuite mise en oeuvre. **طلا** **ا. اندایش** **T. صوا** || La pâte d'une bonne porcelaine doit être mise sans sels, et la couverte, sans métaux. **ا. ساقسونیانکت خمیری طوزسز وطلاسی معدنسر اولملو در**

COUVERTEMENT. Secrètement et en cachette. **مستورا** **ا. مخفیجده** **T. کیزلوجده** **T. پس پرده** **خفا** **نہانی** **P. مخفیاً** || Il faisait semblant de le vouloir servir, mais couvertement il lui rendait de mauvais offices. **صورت ظاهرده فلانده خیرخواهاتی کوسترمدکن خالی دکل ایکمن پس پرده** **خفاده علیهنده** **Il a fait cela si couvertement, qu'on n'en a jamais pu rien deviner** **قدر** **بونی شول رتبدده** **مخفیجده** **ایشلدیکه** **دزده** **قدر** **سر رشته ویردامشدر**

COUVERTURE. Il se dit de certaines choses qui servent à en couvrir d'autres. **اورتی** **T. پوشش** **P. انعطیة** **ا. غطا** **pl. غطای**

COUVERTURE d'une maison. **پوشیده** **خانده** **بام** **P. غما** **A. غما** || La couverture était de tuile. **فلان** **اورتوسی** **ا. او اورتوسی** **چانتی** **فلان** **خانه قورشون** **de plomb** **خانه** **کرمید پوشیده** **لو ایدی** **قورشون پوشیده** **لو ایدی** **ایله** **مغما** **ایدی**

Il signifie aussi, ouvrage d'ourdissage dont on se couvre pendant la nuit. **T. زیرپوش** **P. مشمال** **ملحفة** **لحمای** **A. حمانی** || Couverture piquée. **یورغان** **Couverture de la Chine** **ملحفه** **جینیکاری** || Il se dit aussi de plusieurs autres choses. **اورتی** **T. پوشش** **P. سترة** **غشا** **غشاوة** **A. غشاوة** || Couverture de chariot. **اورتوسی** **عربدنک** **غشاوهسی** **Couverture d'un livre** **جلد** **ا. جلد** **صندلیه** **اورتوسی** **Couverture de maroquin** **سختیاندن** **مضوع** **جلد کتاب** **مدقوب** **جلد**

Il signifie figur., prétexte. **مدار** **ستر اولدجق** **عذر وپانه** **T. مداری** **ا. مداری** || Il cherche une couverture à son crime. **جندیه** **مدار** **ستر اولدجق** **بر** **پانه** **بولغده** **جالشور** **بولغده** **خباخته** **مدار** **L'hypocrisie** **سرت اولدجق** **عجبا** **نه** **کوند** **عذر وپانه** **بولغده** **بیلور** **زرق وریا** **نیجه** **On dit aussi, Sous** **مناهی** **وقبایحک** **ستریند** **مدار** **اولور** **خیرخواهاتی** **صورتسندده** **صورت** **مجبته** **T. خیرخواهاتی**

دوستلق یوزندن - محبت یوزندن -

COUVERTURIER. Celui qui fait des couvertures de lit. **یورغانچی** **T. زیرپوشگر** **P. لحنای**

COUEUSE. Poule qui couve. **ا. راخم** **P. واکنه** **T. کُرک** **ایموراه** **بسان** **طاوق** **قولچقد**

COUVI. Il se dit d'un oeuf gâté pour avoir été gardé long-temps. **ایکدین** **T. گندلاش** **P. ممدز** **مادر** **A. بو قیغندک** **ایچنده** **بعض** **بو قیغندده** **بعض** **ایکدین** **ایمورطلور** **بیوض** **ممدز** **وار** **وار**

COUVRE-FEU. Ustensile qu'on met sur le feu pour le couvrir et le conserver la nuit. **آتش پوش** **P. مطبنة** **A. کوبلمش** **آتش** **قیاشی**

COUVRE-PIED. Petite couverture qui ne couvre que la partie inférieure du lit. **لحمای** **P. لحنای** **مغطی** **الرجل** **A. لحنای** **Couvre-pied** **آیاقلری** **اورتجکت** **یورغانجغز** **T. پای پوش** **آیاقلری** **اورتجکت** **اطلس** **یورغانجغز**

COUVRIR. Mettre une chose sur une autre dans le dessein de la cacher. **ا. غطا** **T. پوشانیدن** **P. ستر** **تغطیة** **عروق** **شجری** **تراپ** **Couvrir de terre** **les racines d'un arbre** **اغاجک** **کوکلینی** **طیراق** **ایله** **اورتمک** **ایله** **اغطا** **ایتمک** **یوزی** **اورتمک** **جهره** **بی** **تغطیة** **ایتمک** **Se couvrir le visage** **پوشیدن** **نهفتن** **P. ستر** **کتم** **A. Figur. Cacher, dissimuler** **Il sait bien couvrir ses desseins** **مقاعد** **وافکارینک** **کتمی** **طریقنی** **رعنا** **بیلور** **مثالب** **ومعایب** **ستری** **طریقنه** **ماهر** **در** **Sa modestie** **apparente** **couvre** **une grande vanité** **هضم** **نفس** **ظاهر** **بسی** **تختنده** **عظیم** **بر** **نخوت** **باطله** **مستور** **در** **On dit aussi, Couvrir sa marche, pour dire, la cacher à l'ennemi** **Un bon général** **doit savoir couvrir sa marche** **ایتمک** **T. عسکرک** **سیر** **وحرکتنی** **ستر** **ایتمک** **ایتمک** **فمنی** **بیلیمک** **برسپس** **الار** **صاحب** **مهارتک** **واجبه** **Et figur., qu'un homme** **sait couvrir sa marche, pour dire, qu'il sait cacher ses desseins** **ما فی** **الضمیر** **بنی** **کتم** **سریره** **بالنی** **کتم** **واخفا** **ایتمک** **ایتمک** **فمنی** **بیلور** **فمنی** **بیلور**

Couvrir une maison. **ا. غما** **P. تغطیة** **خانرا** **پوشیدن** **اوک** **اوی** **جانی** **ایله** **اورتمک** **T. خانرا** **ببام** **پوشیدن**

Couvrir de tuile || اوزریتمک - جاتیسنی اورتتمک
اوکت جاتیسنی کرمید - بام خاندینی کرمید ایله اغما ایتتمک
بیتی حخافه ایله اغما ایتتمک Couvrir de chaux ایله اورتتمک

Couvrir un livre A. تجلید P. بجلد پیراستن
|| Couvrir un livre de veau بر کتابی بوزانی در یسیله جلدلتمک
- Couvrir le feu. Mettre de la cendre dessus pour le conserver
آتشی کوممک T. آتشر بخاکستر پوشیدن P. طبن A.

Il signifie aussi mettre une chose sur une autre pour la conserver ou
pour l'orner A. استغراق P. پوشانیدن T. Couvrir d'or,
d'argent آلتون وکمش قیلامق - زر وسیم ایله قیلامق
Couvrir un coffre de cuir صندیدغ میشین قیلامق

Et mettre un couvercle sur un pot ou sur une autre chose
قیافلمق T. سر پوش نهادن - نهیبیدن P. اطباق - تطبیق A.
|| Couvrir un pot قیاق ایله اورتتمک - نسجریبی قیافلمق

Couvrir. Mettre une chose en grande quantité sur une autre
T. سر تا سر پوشیدن P. الماد - جمله انطا - استغراق A.
روی صحرائی ابدان Couvrir la campagne de morts || قیلامق
بر بوزینی ابدان اموات ایله مالامال - اموات ایله قیلامق
تختدییی سجار التونیلده Couvrir une table de ducats ایتتمک
Il vint un boulet de canon qui le couvrit de terre
- آتیلان طوب کلدسندن سر تا سر پوشیده غبار اولمشدر
il était couvert de sang وستی باشی هب توز طهراتی اولدی
خون - سر تا سر پوشیده خون و غبار ایدی
Cet homme était tout couvert de
lèpre - بدنی بستمون آبرشاق یاره لرله قیلانیشیدی
غرق P. غرق فی بحر الخجالة A. غرق فی بحر الشین و الغار A.
Couvrir d'opprobre اوتاندرمق T. دریای شرمساری کردن
غرق دریای ننگ و غار P. غرق فی بحر الشین و الغار A.
Couvrir d'infamie غارلندرمق T. کردن
رسوایله طالدرمق T. غرق دریای رسوایی کردن P. والفصاحة
P. غرق فی بحر البهت والحیرت A. Couvrir de confusion
حیره طالدرمق T. غرق دریای شکفت و دمبستگی کردن

Il signifie aussi, revêtir A. اکسا P. پوشانیدن T.
|| Couvrir les pauvres اکسای فقرا و محتاجین
فلان قاری قاری قاری قاری C'est si pauvre, qu'elle n'a pas de quoi se couvrir
شول رتبدده فقیرة الحاددر کد تستر واکتسا ایدده جکت بر
Figur. Se couvrir de lauriers, se couvrir de
gloire, pour dire, acquérir beaucoup de gloire
بر کمسندتمک

بالای افتخاری سر تا پا زیور یافتمده صنوف مجد و شرف
صنوف مجد و شرف ایله پر زرب وزیور اولمق - اولمق
اورتممک T. پوشیده شدن P. اغتشا - تغطی A. SE COUVRIR.

سطح La terre commence à se couvrir de fleurs - قیلانتمق -
زمین فالسجه رنگارنگ ازهار ایله اغتشایه یوز طوتدی
روی زمین قباى بیضای برف ایله اغتشا واکتساید
Et figur., Se couvrir d'un prétexte, couvrir sa faute,
pour dire, s'excuser A. تستر - تستر بالعذر A.
|| Il veut se couvrir de ce prétexte در بو عذر ایله تستر قیدنده
On pourrait couvrir sa faute, en disant que...
شویله دیملک قباحتمنی
بو کلام ایله ستر قباحت اولتمق ممکندر - ستر ایتتمک ممکندر

En termes de Guerre, c'est se poster près d'un bois, d'un
marais etc., pour ne pouvoir être attaqué facilement A. تستر
فلان شئ T. پس سپر فلان چیز جا کردن P. تزاری -
بر اورمان وراسنده Se couvrir d'un bois || ایله سپرلتمک
سپرلتمک - بر اورمان ایله تستر ایتتمک - تستر ایتتمک

SE COUVRIR, signifie aussi, mettre son chapeau sur sa tête
|| Il se couvre devant le Roi اورتر باشی A. اضطام الرأس A.
حضور پادشاهیده

- اغتمام - تغیم - اغتیم A. Et s'obscurcir par les nuages
کوکت یوزی T. روی آسمان ابر پوش شدن P. اغتطال
روی Le temps commence à se couvrir || بلود ایله قیلانتمق
روی سما قریب سما اغتیامده باشلادی
کوکت یوزی بلود ایله قیلانیور - اغتطال اولقده در

Couvrir une enchère. C'est encherir au-dessus de quelqu'un
بیا آرتورمق T. بیا افزانیدن P. تزیید الشمن A.

Couvrir, se dit aussi d'un animal qui s'accouple avec sa femelle
|| Cette chienne a été couverte d'un épigène C. گشنی کردن P. قیاع - قوع - نزو A.
بو کلبه بر اندلس کوپکند
اشدرلدی

A. اورتممک T. پوشیده P. مستور - مغطا A. COUVERT.
سر P. مطبق A. قیلانتمق T. پوشانیده P. مغسا - مستغرق
درونگیر P. مبطن A. Figur. Dissimulé - قیافلمق T. پوشیده
On dit aussi, Haine couverte A. غیظ مکنون
کینه P. غیظ باطنی - غیظ مکنون
عدو مکنون Emnemi couvert کیزلو دشمنلتمک T. سر پوشیده
کیزلو T. دشمن دوستنما - دشمن نهانی P. عدو باطنی -

P. مغرق - Couvert d'or, d'argent, de cuir etc. دشمن - پوشیده T. قیلانمش - قیلانسه - On dit, Couvert de plaies, pour dire, blessé en beaucoup d'endroits بدن سر تا پا جروح - Et couvert - بدن یاره ایله قیلانمش - کثیره ایله مالامال غریب بحر شرمساری و خجالت - Couvert de gloire مستغرق جرایم و جنایات - Ce général courut de grands périls en cette campagne, il en revint couvert de gloire فلان جنرال بو سفرده مهالکت و مخاطرات عظیمه دوجار اولد فدنمکره مستغرق مجید و اجلال اولدق عودت ایلدی - On dit aussi, Mots couverts, paroles couvertes, c'est-à-dire, ambigus P. کلمات مرموزه pl. کلام مرموز - توریة A. شهن Je lui fis entendre en mots couverts que ... توریلو سوز - اوستی قیلو سوز T. رمز الود شویله اولدیغنی کلمات مرموزه ... Et temps couvert, ciel couvert A. مغیم - ایله فلان بیلدردم - Il signifie aussi, T. پرشگال - ابر پوش P. مغطول - کیمیلو - کیمیلوش T. پوشان P. مکسی - ملبس A. دایما البسه نفیس ایله ملبسدر - Il est toujours bien couvert دائمًا مجوهرات ایله ملبس Elle est toute couverte de pierreries جواهره مستغرقدر - در

CRABE. Poisson de mer à coquille qu'on nomme aussi Canere جنانوس - بیکج T. پنچپاید P. سرطان A.

CRAC. Mot qui exprime le bruit que font les choses qui craquent Il طاقردی - جات T. طراق - تراکت P. طق A. J'entendis crac, c'était une salive qui éclatait بر جات ایشتدم مکر بر دیرکت جانانور اینش - On dit, Cric-crac, pour exprimer un bruit de même espèce qui se répète plusieurs fois A. طقطقة T. جکاجاک P. جاتردی

CRACHAT. Le flegme ou la pituite que l'on crache بزاق A. تپو - تپو - تپو - تپو - آب دهن P. تنفال - بصاق - بساق - ایوی توکرکت - تنفال عظیم Gros crachat || توکرکت T. - On dit proverb., qu'une maison est bâtie de boue et de crachat خس و خاشاکدن بنا اولنمش - بزاق کرید Vilain crachat جالی جرییدن یاپلش او - بر باب منزل

CRACHEMENT. Action de cracher بسق - بسق - بزق A. بزرقت T. توکرمت T. Crachement continué بزرقت دایمی - توکرمت T. بزرقت دایمی P. هراش خون P. نفث الدم A. Crachement de sang فان قوعمه

CRACHER. Jeter dehors la salive, le flegme A. ابزاق - Il voulu goûter à cette viande, mais le premier morceau qu'il prit, il le cracha انجیق تنفال - بواتی دادمق مراد ایلدی اوکی لقمهیی توکردی - Il se dit aussi, de toute autre chose qui incommode dans la gorge, dans le poulmon A. نفث Cracher du sang || قوعمق T. هراش کردن P. نفث A. بغر صقلربنی Cracher ses poulmons فان قوعمق - دم ایتمک - On dit figur., Cracher des injures, pour dire, injurier, dire beaucoup d'injures شتم و دشنام - آزدن آتش پوشکورمک - Et proverb., qu'un homme crache contre le ciel, quand il parle contre des puissances si grandes, que l'injure retombe toute sur lui T. کوکد کوکد توکرن صقالند توکرر - توکرن یوز بند توکرر

CRACHER du Latin, cracher du Grec. C'est parler Latin ou Grec mal à propos لسان لاطینده و لسان یونانیده اصطلاح پاره لقم

CRACHÉ. A. مبوق - مبوق T. تنفکرده - On dit d'un homme qui ressemble fort à son père, que c'est son père tout craché باباسنک بورنندن دوشمش

CRACHEUR. Celui qui crache souvent A. بزاق - نوکور بچی T. تپو زن - تنف زن P. کثیر البزاق - بزاق

CRACHOIR. Vase dans lequel on crache مبرقة A. توکرکت حقدسی T.

CRACHOTEMENT. Crachement fréquent A. تنفال دایمی بر توفلمدسی واردر || توفلمه T.

CRACHOTER. Cracher souvent et peu à la fois A. تنفال لا ینقطع توفلمه کت || توفلمه کت T. تنفو زدن توفلمکدن خالی دکلدر - توفلم

CRAME. Pierre tendre et blanche, propre à marquer A. طباشیر - Cela est blanc comme craie || طباشیر T. گل خوردنی - فیر P. Marquer avec de la craie طباشیر کبی بم بیاعددر ایله نشانلق

CRAINDE. Avoir peur A. خوف - مخاطرهدن خون Craindre le péril || قورقمق T. ترسیدن Craindre la mort, le tonnerre C'est un homme qui ne craint rien بر شیدن خوف ایتمهز بر ایتمک - ایتمک

خارجہ اخراج اولنمقدن خوف Il craint d'être découvert آدمدر
اھل خیر اولان کشی Un homme de bien ne craint rien ایدر
On dit d'un homme méchant - هیچ برشیدن خوف ایتمز
ند قهر الہیدن ترسان وند qu'il ne craint ni Dieu, ni diable
ند الہیدن وند شیطانیدن - شر شیطان لعیندن وراساندر
قورقار

- سکودیدن P. احتیاب - نخشی - خوف A. Et respecter
الہیدن خوف ایتمک Craindre Dieu || هیبتلنمک T. باکیدن
والد ووالده سندن احتیاب ایتمک Craindre son père, sa mère
الہیدن قورقار بر آدمدر C'est un homme craignant Dieu

ترسسان P. فزعة A. CRAINT. Celui dont on doit craindre
فصال C'est un médisant fort craint dans le pays || قورقولور T.
بر آدم اولمغلہ مملکت ایچندہ فزعة ناسدر

وجل - ذعر - رعب - خوف A. CRAINTE. Appréhension, peur
|| قورقو T. پروا - ترس - وراس - بیم P. خشیت -
حقہ مقارن Juste crainte خوف وخشیت عظیمہ
La crainte du châtement رعب وخشیت La crainte de la mort
خوف La crainte de l'Enfer موت خوف La crainte des jugemens
Donner, احکام قضا جریبان الہیدن خوف واحتراز
بر کمسنیدہ ایراث inspirer, imprimer de la crainte à quelqu'un
فلانمک درونہ ایقاع رعب - خوف وخشیت ایتمک Jeter de la crainte dans l'esprit, dans l'âme
Je lui ai بر کمسندنمک قلبہ القای خوف و بیم ایلمک
بو خوفی دروندن سلب وازالہ ایلدم C'est une crainte
Perdre toute crainte فلمق برطرف وختی C'est un homme sans crainte et sans pudeur
ند قورقوسی وند - بی شرم و باکت بر آدمدر - بر آدمدر
اخافہ Il lui faut donner de la crainte عار وناموسی وار در
فلان کشی - فلانی قورقوتملو در - اولنمق اقتضا ایدر
le retenir par la crainte قورقوبہ دوشورلنمک اقتضا ایدر
فلان کشی خوفہ دوشورلنمک منع ایتمدرلملو در
بوادم موقع خوف واحتراز ضبط ایلہ C'est la crainte qui lui a fait faire cela
بولنی || قورقوتملو در - اولنمق اقتضا ایدر
دلی الدوام Il est toujours en crainte ناشی ایتمدی
تعلیم واحترامد Crainte respectueuse خوف وخشیت اوزرہ در
مخافة A. La crainte de Dieu مہنی اولان خوف وخشیت
Avoir la crainte de الہیدن قورقوتمہ T. خدا ترسی P. الہ

La crainte de Dieu devant les yeux مخافة اللہ پیشنہاد ضمیر اولمق
crainte de Dieu est le commencement de la sagesse رأس
خوف Si la crainte de Dieu ne le retenait الحکمة مخافة اللہ
Le vrai courage n'est خدا زمام نفسی ضبط ایتمامش اولسد
جسارت حقیقہ دانما بری pas toujours exempt de crainte
De crainte de, De crainte que A. عن الخوف دکلہ در
De فلانمک قورقوسیلہ T. از بیم آنکہ P. احترازاً - خوفاً
بغتمہ - بغتمہ اخذ اولنمقدن احترازاً Crainte d'être surpris
سنی غیب De crainte qu'on ne vous trompe طونلمق خوفیلہ
On dit aussi, Crainte d'accident - وتغورہ دوشورمکدن احترازاً
خوفاً عن الاشرار خوفاً Crainte de pis طہور الحادثہ

متذعر - اوجل - حیاب - حیوب A. CRAINTIF. Timide, retenu
قورقو - اودک T. بی زہرہ - بیدل P. متخوف - جہان -
On a بالطبع متذعر و حیابدر Craintif de son naturel || Il est craintif
بو طفلی بغایت جہن وخوفہ rendu cet enfant trop craintif
آلشدردیلر

بالخوف - بالوجالہ - خایفاً A. CRAINTIVEMENT. Avec crainte
|| قورقو T. ترسان وراسان - با بیم وراس P. خایفاً تنکلم ایدر
craintivement

CRAMOISI. Sorte de teinture d'une couleur rouge foncée A.
Étoffe || قویبی کوهزی T. رنگت سرخسیرہ P. لون امغر
Et ce qui قویبی کوهزی بو بالو ثوب teinte en cramoisi
قویبی سرخسیرہ رنگت P. امغر A. est teint de cramoisi
On dit proverb., qu'un homme est sot, ou qu'il est
قول laid en cramoisi, pour dire, qu'il est très-sot, très-laid
احمق و قول چرکین

GRAMPE. Contraction ou tiraillement convulsif et douloureux,
qui attaque l'estomac, les bras, les jambes, etc. A. مغص P.
حال || Il lui prit une crampe en nageant سانجو T. برنس
بورر ایکدن - سباحتہ کندوید عارضہ مغص طہرر ایلدی
کندوید سانجو طوتدی

GRAMPON. Pièce de fer recourbée, à une ou plusieurs pointes,
qui sert à attacher fortement quelque chose A. مسبار ناشب
Gros crampon دمویر پرکمت || Crampon de fer پرکمت T. پرچین P.
پرکمت ایلہ Attaché avec un crampon ابری پرکمت
Cela est بر پرکمت اورمق یا پشدرمق Mettre un crampon
تہنہ par un crampon ایلہ طونلمشدر

Et un bout de fer recourbé qu'on fait exprès aux fers de

cheval, quand on veut ferrer les chevaux à glace T. قیار

CRAMPONNER. Attacher avec un crampon A. شد بمسار
Il faut cramponner cette pièce de bois پركتمك - پركتمك T. پرچیدن P. الناشب
بو آغاجی پركتمك اقتضا ایدر
- Se cramponner T. پركتمك

CRAMPONNER un cheval T. آتی قیارلق

CRAMPONNÉ. T. قیارلنمش - پركتمك

CRAN. Entaille pratiquée sur un corps solide, pour arrêter ou accrocher quelque chose A. حزة P. کافی T. کرتك
Faire un cran بر کرتك آچمق
Avancer ou retarder une montre ساعتی بر کرتك بندرمت یاخود ایندرمت

CRAN. V. Raifort.

CRÂNE. L'os de la tête de l'homme, qui contient le cerveau
دماغ کیکی T. آهیانه P. قحوی pl. اقحاف pl. قحف A.
La capacité du crâne اتساع قحف
Les sutures du crâne دروز قحف
La cavité du crâne منافذ قحف
Les trous du crâne جوف
La partie antérieure du crâne جبهة A. La partie postérieure
جدران قحف
Les deux tables du crâne قمحورة A.

CRAPAUD. Animal vénimeux qui ressemble à la grenouille A.
La bave d'un crapaud قره قوربغه T. وزغ زهردار P. ضفدع سامة
Le venin d'un crapaud قره قوربغه
سالیاری قوربغه
زهری قوربغه

CRAPAUDINE. Sorte de plante A. شجرة الصفادع
Et sorte - قوربغه اوتی - برتجیار آیاسی T. کبیکج P. الصبع
قوربغه طاشی T.

Il se dit aussi, d'un morceau de fer ou de bronze creux, dans lequel entre le gond d'une porte T. رزنك زیواندسی

CRAPOUSSIN. Il se dit d'un très-petit homme contrefait A.
خیره چوره T. نك P. مسحول - دمایم pl. دمیم

CRAPULE. Vilain excès de boire et de manger, qui est passé en habitude A. عیش ونوش مدام - گروستی P. شرب مدام
Il aime la crapule مبتلا
عیش ونوش مدام
بادی شین وعار اولدجق عیش ونوش
Honteux crapule در شرب مدامدن خالی
Il est dans une crapule continuelle
بکریمکدن خالی دکلدر

CRAPULER. Vivre dans la crapule A. الخمر
Il crapule jour et nuit
بکریمک ایتمک T. گروستی نمودن
شب وروز بکریمک ایدر

CRAPULEUX. Qui aime la crapule A. الخمر P. مدمن
بکری T. خراباتی - گروست

CRAQUELIN. Espèce de gâteau qui craque sous les dents lorsqu'on le mange A. کعک P. کاکت T. گورک
Craquelin
یاغلو کورک

CRAQUEMENT. Le son que font quelques choses en craquant
فجردی T. تراک - زیغ زیغ P. صریف - صلیل - صریر A.
Avez vous ouï le craquement de cette poutre? بو
دیورکک صریری مسموکک اولشیدر

CRAQUEMENT DE DENTS. A. قهیب الاسنان P. جکاک دندان
دیش قجوریدیسی T. جروستش -

CRAQUER. Il se dit pour exprimer le bruit que font certains corps en éclatant A. صر - صاعلة - تصاصل P. تراکیدن
Le plancher est si chargé, que les poutres en craquant
بار اولقدر
Ce lit craque
گروندر کد
Un coup de vent rompit le mât, on l'entendit craquer
بر تندیاد شدیدکک
سبون سفینه قیریلوب
Il se dit aussi des os A. انقاص
جائردیسی
Cet homme
کمیگلر جکره مک T. استخوان تراکیدن P. العظام
est si sec, que les os lui craquent
فلان کشی شول مرتبده
کمیگلری جکره

Faire craquer ses doigts A. تفقيع الاصابع
پرمق جتردامق T. انگشتها تراکیدن P.

Faire craquer ses dents A. تقهیب الاسنان P. دندان
دیش فجوردامق T. دندان زغرغ کردن - جروستیدن

CRAQUÈTEMENT. Convulsion dans les muscles des mâchoires, qui fait craquer les dents A. اختلاج العضلات الفك
جکه بالقی اتلریمکک سکریمدسی T. سلاف پیامیغهای جنه

CRAQUETER. Craquer souvent et avec petit bruit. V. Pétiller. -
Il se dit aussi pour exprimer le cri de quelques oiseaux A.
قوش سسلنمک - قوش جولدمک T. جاویدن P. زفرقة

CRASSE. Ordure qui s'amasse sur la peau dans le poil des animaux A. لیس - کلنج - جرک P. درن - اوساخ pl. وسنه
Il est plein de crasse
کیر وپاس - کیر T.
ال کیری - جرک دست - وسنه ایادی
crasse des mains

LA CRASSE DE LA TÊTE. A. حزارة P. هبرية

LA CRASSE DES MÉTAUX. Certaine ordure qui sort des métaux,

quand on les fond *A.* خبث المعدن *P.* ریسم معدن *T.*
معدن بوقی

CRASSE. Avarice sordide *A.* جهود الکف *P.* سپیدستی *T.* شیخ
دائما جمر بلیک *Il a toujours vécu dans la crasse* || جمر بلیک *T.*
ایلد کچمدی

CRASSE. Grossier, épais *A.* غلیظ *P.* سخمت *T.* فالین
Humour crasse et visqueuse *Matière crasse et*
épaisse *Figur.* Ignorance crasse *A.* جهل
فبا جاهللیک *T.* نادانی سحت *P.* جهل مرکب - غلیظ

CRASSES. Il se dit des écailles qui se séparent de quelques
métaux, lorsqu'on les frappe à coups de marteau *A.* فسالة
توال *T.* توبال *P.* توبال

CRASSEUX. Plein de crasse *A.* متوسخ *P.* مدرن - مدرن
|| کیرو - پیس - کیرو پاسلو *T.* وسخناک - جرک آلود
سر تا *Il est tout crasseux* و سخناک و جرک آلود در

Il s'emploie aussi au substantif, pour dire, malpropre *A.*
Vilain crasseux || پیس - مردار *T.* جرک آلود *P.* متقبل - مقدر
ایکرنجک مردار - متقبل کرید

Il signifie aussi, sordidement avare *A.* شحیح
قره جناقلو - جمری *T.* سید دشت *P.*

CRATÈRE. Espèce de tasse à boire *A.* تیغار *P.* طاس
Et la bouche par laquelle un volcan vomit sa lave, ses
feux *A.* آتشلو *T.* دهاند کوه آشفشان *P.* فوچه الجبل النار
اتند اسمیله مستا جبل *Le cratère de l'Etna* || طانک اغزی
نارک اغزی

CRAVAN. Oiseau aquatique de la grosseur du canard *A.*
کروان قوشی *T.* کروان *P.* کروان

CRAVATE. Linge qui se met autour du cou *A.* مذبیل العنق
بوناز - بوناز باغلمدی *T.* دستمال گردن - دلام گردن *P.*
جوره سی

CRAYON. Petit morceau de pierre de mine, propre à mar-
quer, à écrire, à dessiner *A.* فلم معدنی *P.* خامه اسربی
قورشون *T.* Tirer une ligne avec un crayon || قورشون فلم
قورشون فلمیله Dessiner au crayon فلمیله بر خط جیزمک
قورشون فلمیله رسم *Portrait fait au crayon* رسم ایتمک
Figur. La description qu'on fait de quelque
personne *A.* تصویر || Vous nous avez bien dépeint cet homme -

بو آدمک حالنی افاده *là, vous en avez fait un fidèle crayon*
برله حقیقتی اوزره تصویر ایلدک

Il se prend aussi pour la première idée, ou le premier dessin
d'un tableau qu'on trace avec du crayon *A.* مسوده *P.* هیولا
Il n'a pas commencé encore ce tab-
leau, il n'en a fait qu'un crayon هنوز رسمده سنس چیزدی
Il se dit figur. - شروع ایتمیوب یا لکز مسوده سنس چیزدی
Cette pièce n'est
pas achevée, ce n'est encore qu'un crayon
شمدیکی - تکمیل اولمیوب شمدیکی حالده بر مسوده در
حالده انجق بر تضارلمد در

CRAYONNER. Dessiner avec du crayon *A.* رسم بقلم المعدنی
قورشون فلم ایلد رسم ایتمک *T.* بخامه اسربی نگاشتن
قورشون فلم ایلد بر اغاج رسم ایلدک *Il Crayonner un arbre*
- Et mettre seulement les premiers traits, dessiner grossièrement
قره لمق *T.* نیرنگ زدن *P.* تسوید *A.*

CRÉANCE. L'instruction qu'un souverain confie à son ministre
pour en traiter avec un autre souverain *A.* pl. تعلیمات
Il lui exposa sa créance || تعلیمات *T.* سپارشیا
تعلیماتک همان *Est-ce là toute votre créance?* بیان ایلدی
بوندنمی عبارتدر

Lettre de créance. Une lettre qui porte qu'on peut ajouter
foi à celui qui la remet *A.* pl. اعتماد نامه
Cet ambassadeur a présenté sa lettre de créance
ایلدی دولتی طرفندن حامل اولدیغی اعتماد نامدی
Lettre de créance d'un banquier ou d'un mar-
chand. *V.* plus bas *Lettre de crédit.*

Créance. Dette active *A.* pl. مطلوبات
Sa créance est bonne || الدجق *T.* مال خواسته - خواستنی
مطلوبنه اعتراض *On lui conteste sa créance* مطلوبی شرعیدر
مطلوبی منازتدلو در - ایدرلر

CREANCIER. Celui à qui il est dû quelque chose *A.* داین
|| الدجقلو *T.* وامخواه *P.* متقاضی - اصحاب الديون
داین بالامتياز *Créancier privilégié* داین قدیم
Créancier hypothécaire داین رهگذار - داین بالارتمان
Il est créancier امانتدار الدجقلو - امانتی اولان الدجقلو
فلان ترک مالنده الدجقلو اولمردندر
Un de mes créanciers *Il s'est accom-* داین دیوندر بری

شهرت Reputation où l'on est de bien payer A. شهرت
 Grand crédit || صاعلملق شهرتی - اعتبار T. الموثوقية
 Il a bon crédit chez les mar- اعتبار عظیم - عظیمه موثوقيت
 chands - تجار بیننده شهرت موثوقيت حالی وار در
 S'il avait besoin de التجار موثوقيت حال ایامه مشهور در
 cent mille écus, il les trouverait sur son crédit بیوز بیمک
 غروشه احتیاجی اولسه شهرت موثوقيت حالنده مبنی
 Cette affaire compromet بالسو له تدارک ایده بیامور ایدی
 son crédit بو ماده شهرت موثوقيت حالنده بادئ شین
 بو ماده اعتبار بند خلال کتوره جکی درکار در - ونقیصه اولور
 - Il se dit aussi, en parlant des papiers ou effets de commerce
 qui ont plus ou moins de cours sur la place T. اعتبار || Les
 billets de cette compagnie prennent crédit دو شرکانک

Les actions de cette banque sont remontées de crédit بوضرا فخانه ذک اسهام قائم دلی اعتباری ترقی بولدی

Lettre de crédit. Une lettre dont le porteur peut toucher de l'argent de ceux à qui elle est adressée T. بر کمسندنک موثوقیت حالنی متضمن توصیه نامه

Faire crédit, donner à crédit, c'est donner des marchandises, sans en exiger sur l'heure le paiement A. انسا - بیع - نسبه بیع بالنظره - بیع بالآخره - بیع بالکلاته - بیع بالنسبه - ویره سی صاتیق T. بسادست فروختن P. کلنه بیع - On dit aussi, نسبه طریقیله ویرمک - ویره سی به ویرمک - مباحیه بالنسبه - نکلی A. Prendre des marchandises à crédit - ویره سی به المیق T. بسادست خریدن P. کلنه اشترا ویره سی به T. Et vendre, acheter à crédit T. نسبه طریقیله المیق طریقیله الم صاتم ایتمک

T. بیپوده P. عبثاً A. À crédit, signifie aussi inutilement Personne ne vous sait gré de ce que vous faites, vous travaillez à crédit هیچ ایشدن Vous بر کمسند خشنود دکلدر عبث یره سعی ایدرسک vous donnez de la peine à crédit زحمت ایدرسک Vous دلیلسز T. بلا دلیل - بلا سند A. Et sans preuve - شو کلامی dîtes cela à crédit, quelle preuve en avez-vous? دلیلسز سوبلیورسک بوکا دائر نه کونه اثباتک وار در

نفوذ - مکانت A. Crédit. Autorité, pouvoir, considération. Il est en crédit اعتبار T. اعتبار - آرم P. نفوذ - الکلام کمال نفوذ و اعتباری وار در Il a grand crédit مظهر مکانتدر سرای هابونده کلی اعتبار A. Cour Il a beaucoup de crédit à la Cour مکانتی وار در فلان Il s'est mis en crédit par un tel moyen Son crédit peut طریقی ایلد کسب نفوذ و اعتبار ایلدی beaucoup قوبدر نفوذ و اعتباری قوبدر ایلابده ما حصل نفوذ و اعتبارینی صرف ایتمش اولدی - ایلابده اسباب نفوذ و اعتبارینی جمله اعمال ایلدی بونارک جمله سنی فلانک T. نفوذ یله کسب ایلدی مجموعه فلانک نفوذی سایبندده - نفوذ یله کسب ایلدی مظهر اولدیغی Il a perdu beaucoup de son crédit مکانت و اعتبار کلی مقدارینی فوت ایلدی نفوذ و اعتباری خالی مرتبه منقط وساطت فلانک Se servir de son crédit نفوذ و اعتبارینی اعمال ایتمک

Abuser de son crédit ایتمک صرف بیوجه نفوذ و اعتبارینی - On dit, Avoir du crédit - عبثه اسراف و اتلاف ایتمک - sur l'esprit de quelqu'un, pour dire, avoir du pouvoir sur son esprit T. بر کمسندنک عذندده مسموع الکلام اولمق - بر کمسندنک یابنده صاحب نفوذ اولمق

CRÉDITER. Terme de commerce. Porter un article à la page droite d'un compte, que l'on nomme Le côté du crédit A. قید T. در دفتر مال خواستنی نوشتن P. فی حساب الذمات الدجق دفترینه کچورمک

CRÉDITER sur une ville. Donner à quelqu'un des lettres de crédit sur une place T. اولدیغی T. بر کمسند شایان موثوقیت نامه ویرمک متضمن توصیه نامه ویرمک

CRÉDULE. Qui croit trop facilement A. نفوق الاذن - قولای اینانیجی T. سبک باور - گرویده P. خفیف الاعتماد عوام ناس نفوق الاذن بر آدم خفیف الاعتماد در Le peuple est crédule هر ایشدیکنه اینادور -

خفت - نفوق الاذن A. CRÉDULITÉ. Facilité à croire Vous avez قولای اینانیجیلک T. گرویدگی P. الاعتماد Il abusait de la crédulité غالبدر خفیف الاعتماد خلقک خفت اعتمادینی وسیله انتفاع عتد ایدر ایدی

خلق - تکوین A. CRÉER. Tirer du néant, donner l'être A. یوقدن وار ایتمک - یراتمق T. آفریدن P. ابرا - ابداع - جناب حکیم مطلق ارض الله تعالی یری وکوی - وسمواتی خلق و تکوین ایلدی جناب رب ذو الجلال زمین و آسانی - یوقدن وار ایلدی Dieu a créé نیستی و عدمدن عالم هستی و شهوده کتوردی باری تعالی حضورناری کافه ممکناتی toutes choses de rien یوقدن وار ایلدی

Il se dit aussi, des choses dont les hommes sont les inventeurs A. پیدا کردن P. خلاق - اختراع - احداث - ایجاد A. صنعتنی کندوسی Il a créé son art یکیدن یا پمق T. La cantate est un genre nouvellement créé اولنش بر نوع شعر در ایجاد مناصب ایتمک

On dit, Créer des dettes, pour dire, faire des dettes A. بوج T. دین پیدا کردن P. اتخاذا الدین - الدیون Il a bien créé des dettes depuis la mort de sa

زوجه سنک وفاتندن صکره دیون کثیره پیدا ایلدی

برادلش T. افریده P. مخلوق A. Créé.

CRÈME. La partie la plus grasse du lait, de laquelle on fait le beurre A. - سود یوزی T. سرشیر P. طشوره - رغوۃ A. سود قیمی تناول Manger de la crème || سودک قیمی Cette vache est bonne, son lait rend bien de la crème صوی اینکدر سودی جوق قیمق ویرر

CRÈME CUIE. A. - Figur. Ce qu'il y a de meilleur en quelque chose A. - گزیده P. خلاصه - زبده A. - کمال اهتمام ایلد بو تالیفک زبده سنی Il n'y a plus rien à gagner en cette affaire, un tel en a pris toute la crème بو ماده ده کسب منفعت tel en a pris toute la crème ایده جک برشی قالمدی زیرا فلان کشی زبده سنی قیمنی بستانندی - بستان ایلدی

CRÈME DE TARTRE. Sorte de sel tiré du tartre de vin T. Il faut le purger avec de la crème de tartre در فلاتنی قریم تارتار ایلد تنقیه ایندرملو

CRÈMENT. Terme de Grammaire. Augmentation de syllabe qui survient à un mot dans la formation des temps ou des cas A. حرف منضم

CRÈMER. Il se dit du lait qui se couvre de crème A. قیمقلنهقی - قیمق باغلق T. سرشیر بستن P. طشور - تزبد || Le lait de cette vache crème bien بو اینکک سودی کرکی کی قیمق باغلق

CRÈNEAU. Une de ces ouvertures qui sont pratiquées par intervalles égaux au haut des murs d'une ville A. - تفرجة الشرفۃ A. || بدن آره سی T. فرجه کنگره P. تنغاریج الشرفات pl. Étant monté au haut d'une muraille, il s'attacha à un créneau بالای دیواره لدی الصعود بدن آره لرینک بر بینه فلعدنک بدن Attaché les échelles aux créneaux یا پشدی قلعه T. Tirez par les créneaux آره لرینک نردبانلر طایتمق بدنلری ارسندن قورشون اتمق

CRÉNELAGE. Cordon fait sur l'épaisseur d'une pièce de monnaie T. زنجیر

CRÉNELER. Faire des créneaux, ou façonner en forme de créneaux A. - بیانه کنگره فرجه P. اعمال التفراریج الشرفات A. اعمال علی شکل A. بدنلره آره لریق یا پشدی T. پرداختن

آره لقلو بدن شکنده یا پمق T. الشرفات المنفرجة

CRÉNELURE. Dentelure faite en créneaux A. هیئت مضرسۃ Il y a de feuilles de plantes qui sont en crénelure بعض نباتاتک اوراقی مضرسدر

CRÈPE. Étoffe claire et frisée, qui est ordinairement noire. On en porte dans le deuil A. سرش - سیرش P. سحرول pl. سحرل A. - بورنچک Voile de crêpe بورنچک باغلمد || Un bandeau de crêpe بورنچک روپوش

CRÉPER. Friser en manière de crêpe A. پیچانیدن P. تشنیج Crêper une étoffe ثوبی || بوروشق یا پمق - بوروشدرمق T. P. تجعید الشعر A. - بوروشق ایتمک مویرا پیچ در پیچ - موی پیچانیدن - موی پر شکن کردن Dans ce sens on dit aussi, Se crêper موی پر - موی پیچیده شدن P. تجعد - تقرد A. صاج قیورلمق T. شکن گشتن

CRÉPE. A. - متقرد A. بوروشق T. پیچیده P. مشنج A. فیورجق T. پیچ در پیچ - پیچیده P.

CRÉPI. Enduit de mortier que l'on applique sur un mur A. Il faut donner un crépi à cette muraille بو دیواره - صوا اورمق لازمدر

CRÉPINE. Sorte de frange A. شنگله P. احداپ pl. حدب A. لئون پشکول سیم پشکول Crépine d'or, d'argent || پشکون T. یقانی سربرینک پشکولی La crépine d'un lit

CRÉPIR. Enduire une muraille de crépi A. دوسیدن P. دم صوامق T. اندودن -

صوانمش T. اندوده - دوسیده P. مدموم A. Crépi.

CRÉPISSURE. V. Crépi.

CRÉPITATION. Bruit d'une flamme qui pétille A. کلجهۃ آتش جاتردیسی T. تراک آتش P. حدمة النار - حرات

CRÉPU. Crêpé. Il ne se dit que des cheveux. V. Crêpé || زنکیلرک صاجی مجعد و متقرد Les Nègres ont les cheveux crépus موی زنکی پیچاپیچدر - در

CRÉPUSCULE. Lumière qui reste après le soleil couché jusqu'au commencement de la nuit A. خیط اسود - فحمة العشا Et le temps qui est depuis la fin de la nuit jusqu'au lever du soleil A. فحمة

CREVASSE aux pieds et aux mains *T.* فتالش *P.* ملوع pl. ملوع *T.* جتلاق || Il a des crevasses aux mains, aux pieds الردد

On dit, qu'une chose crève les yeux, quand elle est en vue,
 et qu'on ne la voit pas **اوشد کوزت اوکنده دیکو طورر**
 Vous cherchez votre gant, le voilà, il vous crève les yeux
 - **الدوانکی آره بورسکت اشد کوزت اوکنده دیکو طورر**
 Et qu'une chose creve le cœur, pour dire, qu'elle cause une
 grande compassion. **دلرا جاکچاک P. تستیق الثاب**
جکری - بغری یارمن - بیرکی پاره پاره ایتمک T. کردن
خون انتمک J'étais fort en colère contre lui, mais il me
حقنه نایت مکتد
 creva le cœur par les excuses qu'il me fit

نصب و انفعال وار ایکن عرض ایلدیکی اعتذارلر جگرسی
جاکچاکت ایلدی

Il est aussi neutre, et signifie, s'ouvrir, se rompre par un effort violent A. تشقّق - انفداع P. کھتن T. چتلامق || Le canon creva dès le second coup طوب همان ضربت ثانیدده La bombe creva en l'air تشقّق ایلدی خمیره حواده متشقّق هواید پیران اولدیغنی حالده چتلا دی - اولدی

فتلیدن P. تفقّق A. بube, d'un apostume A. دشلمک T.

از فریبسی P. تفتیح A. Crever de graisse A. Et crever de chaud A. سموزلکدن چتلامق T. جاک شدن T. از سختی گرمی جاک شدن P. تشقّق من فرط الحر Et crever de rire, pour dire, rire avec excès - ایلکدن چتلامق عرق P. احزاک فی الضحک - استغراق فی الضحک A. کوله کدن بوغلق - کوله کدن بایلامق T. دریای خنده شدن جاک - کفته P. مصدوع - ممشق - مسقوق A. CREVE. جتلاق - چتلامش T. شده

CREVETTE. Petite écrevisse de mer T. تنک

- صرخه - صیحه A. CRI. Voix haute et poussée avec effort Grand cri A. Horrible cri A. صیحه شدیدده A. صیحه épouvantable A. صرخه دهشت فرما P. صرخه موحشه aigu, perçant T. نعره دولناک P. هاپاه صرخه حزینده - صرخه فجعده A. دouloureux صیحه حاده و زافده جگری یافچیجی T. بانگ سوز ناک - بانگ حزن اور P. صیحان A. Jeter un cri, faire un cri, pousser un cri بر صیحه J'entends un cri حیقمرق T. بانگ زدن P. تصیح - Il fit un cri en mourant مسودم اولور - سمعی قرع ایدر - تسلیم جان ایلدیکی وقتده اغزندن بر صیحه چیقدی P. اصوات البهائم pl. صوت البهائم A. Le cri des animaux On dit, Cri d'allégresse, de joie بانگ شادی و طرب P. اصوات السرور والنشاط A. شلمک و سرور جیغلدیسی T.

صوت الطیر A. Cri. La voix ordinaire de certains oiseaux قوش - قوش سسی T. آواز سرغان P. اصوات الطيور pl. قره A. Le cri de la corneille annonce de la pluie قورغندنک اوتدسی بارانه دلالت ایدو بیلاق قوشنک صوتی کریدر

Il se prend figur., pour les plaintes et les gémissements des personnes qui sont dans l'oppression A. انین P. غریو و فریاد Dieu entend les cris des veuves et des orphelins و فریادی بارگاه ارامل و ایتمک انین جناب رب حآنده مسودر

ندای قوتی تاثیر طبیعت On dit aussi, Le cri de la nature ندادی جگر دوز حنین مادری

Il signifie aussi, la proclamation de la part du magistrat, pour défendre ou ordonner quelque chose A. P. vult. ندای المنادی || Il est défendu par cri public جیسر Cri public ندای منادی ایلده یساقدر ندای Cri pour ordonner ou empêcher le cours d'une monnaie بر سکنک بین الناس دوران و تداولنی و یاخود رواج و مداولسکنک منعی حاوی اولان ندای منادی

Et le ton dont on crie dans les rues plusieurs sortes de choses A. صانیجی T. بانگ فروشندگان P. فدید البایعین Les cris de Paris || حیقمرسی پارس شهری اسواقنده کی On dit aussi, qu'il n'y a qu'un cri sur quelque chose, sur une personne, pour dire, que chacun en parle de la même manière و اقوال وار در فلانک حقه اتفاق کلم و فلانک حقه عالم یک زبان و متفق الکلامدر - On dit, Chasser à cri et à cor. V. Cor.

- زیاط A. CRIAILLER. Faire des cris répétés et sans sujet || چاغروب : حیقمرق T. غریویدن P. تجلیب فلان عورت Cette femme crie sans cesse après ses domestiques Si vous ne le contentez, il sera toujours à votre porte à crier کمندهی اسکات اتمیدجک اولور ایسکات خانه کت قپوسنه کلوب بغرمقدن خالی اولدجعی یوقدر

جلبة - نیر A. CRIALLERIE. Crierie fréquente et sans sujet Que cette crial- lerie est fatigante! بوجله و نیر نقدر ثقیلدر

- زیاط A. CRIALLEUR. Celui qui a l'habitude de crier شماطه جی - بغرغان - چاغرغان T. غریوان P. زاجل - جلبان جلابد بر عورت

مهیج الصیاح A. CRIANT. Dont on peut se plaindre hautement Une in- justice criante ظلم فریاد خیز

Tout le monde oie de cela
بر خصوصه عاقه اجبار اصوات نظم واشتکادن خالی
حکام طرفنه نظم حال *Il est allé crier à ses juges*
ایتکه کندي

آشکاره *P.* قدح و طعن علناً و جباراً *A.*
اجیقیدن قنماقی *T.* آشکاره زباندرازی کردن - نکوچیدن
واعظلمنبر *Les prédicateurs, dans les chaires, crient contre le vice*
Il crie اوزرنده مثالب و عیوبی علناً و جباراً قدح ایدر لر
طرف طرف علیهمد آشکاره زباندرازی ایدر لر
اعلان الحال بالمنادات *A.*

On a
حمل *On a crié à son de trompe qu'on eût à ne plus porter d'armes*
سلاحات منعی خصوصی ترامپتند ناداسیله اعلان اولندی

Et proclamer en public pour vendre ou pour retrouver quel-
que chose *A.* جارچی آوازیدن *P.* تصویب المنادی
خمیرت قیدسی *On a crié du vin à cinq sous* || دلال جارمرق
Faire crier des étoffes perdues
بشر پاره دیو دلال جارمردی
Il se dit aus-
si des choses que l'on va vendre ou acheter par les rues *A.*
زوقافورده *T.* در کوچه مال فروختنی آوازیدن *P.* تنفیدید
زوقافورده *Il* صانلق مال جارمرق
جارمرق

عربده - صخب *A.* CRIERIE. Le bruit qu'on fait en criant
شو *Faites cesser cette erierie* || شماطه *T.* غلغله - غلغله
Que gagnez-vous avec toutes vos cri-
eries? ایئدیکت شماطدن نه فائده ایتمش اولورسکت

معربد - صخاب *A.* CRIEUR. Celui qui crie, qui fait du bruit
Faites taire ce crieur حریفی صرصر *T.* غلغله انداز - غلغله
C'est un crieur perpétuel صخاب دائمیدر

Et certains officiers qui vont crier par la ville, pour annon-
cer quelque chose *A.* *Il se dit* دلال *T.* جارچی *P.* منادی
aussi de ceux qui crient dans les rues pour vendre quelque
chose *A.* فروشنده *T.* کوچهگرد آوازیدن *P.* منفذ
زوقافورده جارگران صاتیجی - کرن صاتیجی

جنایت *A.* CRIME. Mauvaise action que les lois punissent
- قنوان *P.* جرایم *pl.* جرم *pl.* جحد - جنایات
جنایت *Crime capital* || فباحث - تهمت - صوح *T.* خورده

ایجاب - کبایردن معدود اولان جرم عظیم - کبیره - کبیره
Grand crime عظیمه سیاست ایدهجک بر جحد
inouï جنایت جسیمد enorme جرم واجب الاستغفار
ایشیدلماش قباحث - جحد نا شنیده - جرم نا مسبق
قباحث - ارتکاب جنایت ایتکه Commettre, faire un crime
جرم - جرم قبیح - جنایت قبیح Crime noir ایشلمک
قابل عفو و اغراض اولمیدحق جحد Crime irrémissible شنیع
بر جرمک جزای ما یلیقنی اجرا Punir un crime عظیمه
رهین - بر جرمی عفو ایتکه Pardonner un crime ایتکه
- شستنه صابون عفو و صفح ایتکه - عفو و صفح ایتکه
فلانک صحیفه جرمه فام عفو و مسامحه کشیده فامق
L'abolition d'un crime جرمی نسخ و الغا ایتکه
La peine d'un crime جرمک اسحا یا الغای
بر کوند قباحث ایله اتهام Accuser d'un crime حد شرعی
Convaincre فلان کشی حقنه عزو جرم ایتکه - ایتکه
بر کسندک حقنه بر نسج شرعی اثبات جنایت
Im- Supposer un crime ایتکه
puter un crime اسناد قباحث ایتکه Se purger d'un crime
بر کسند عزو اولان تهمتدن کندو - تهمتدن تبری ایتکه
Il fut condamné pour ses crimes
ارتکاب ایلدیکی قبایح و جنایات مقابلدسند مجازات
ارتکاب *Il est diffamé par ses crimes* لایقدسی حکم اولندی
ایلدیکی مکاره و جرایم منی بین الناس رسوای وید نام
کثرت قبایح *C'est un homme noirci de crimes* بر ایدر
ادناس جرایم ایله مدنس بر - ایله رو سیاه اولمش ایدر
سر تا پا الورده جرایم و قبایح *Tout couvert de crime* ایدر
ارتکاب جرایم ایله مظنون *Prévenu de crimes* اولمش ایدر
At- Vieilli dans le crime اسکیمش
teint et convaincu du crime de ... جرم ایله متهمم
Ce اولوب حقنه اثبات شرعی لاحق اولمش بر کسند
بو تهمت *Crime fut éteint et aboli par des lettres du prince*
Ce crime demeure - t-il
بو تهمت آزاده عقاب و مجازات اولمش ممکنیدر ?
Crime d'adultère انلاف اموال میرید تهمتی
Crime de fausse monnaie سرقت تهمت
Crime de lèse-majesté قلمزلیک تهمتی
Crime d'État راجع خیانت تهمتی
On dit, Faire un crime à quel-
نفس دولتد راجع - تهمتی

بر کسندبی qu'un de..., pour dire, lui imputer à crime
بر کسندبی فلان شی ایلد تهمتو ایتمک - تهمتو ایتمک
pl. معصیت - ذنوب A. ذنب Il signifie aussi, péché

C'est un crime || صوح T. گناه P. آثم pl. اثم - معاصی
شویلد ایتمک عند اللہ تعالیٰ devant Dieu que de...
Notre-Seigneur Jésus-Christ a porté la peine
de nos crimes گناه روزگار مجازاتنسی
Ce pécheur fait pénitence de ses crimes
مبارکوبنده تحمیل ایلدی
بو آثم ومذنب ارتکاب ایلدیکسی
C'est un homme qui vit dans le
crime اثم و معاصی و آثم انجمنده امرار وقت ایدر
نفسنی آلوده اذناس ذنوب ایدرک امرار - بر آدمدر
وقت ایدر

تحويل A. rendre criminel un procès civil
دعوی حقوقا بدعوی P. الدعواه الحقوق الى دعواه الجنایة
حقوق دعوانسی جنایات T. جنایات تحويل کردن
دعوانسد جویرمک

جنات pl. جانی A. Qui est coupable d'un crime
عصات pl. عاصی - آثمون pl. آثم - مذنبون pl. مذنب -
اریاب الجرم pl. اهل الجرم والجنایة - مجرمون pl. مجرم -
Il serait || صوجلو T. تاوانکار - بزه کار - گناهکار P. والجنایة
عند الحق والخلق
Il est criminel de lèse-majesté
Ce serait ذات همایوند راجع تهمت خیانت ایلد مجرمدر
نفس ساطنتمه تهمت خیانت ایلد
être criminel d'Etat ایلد
Tous ceux qui sont accusés ne sont pas criminels
حقلرینه اسماد جرم و جنایات اولنلرک جملهسی مجرم عد
معلق A. متعلق
Procès criminel دعا جنایة || فی الجنایة
جنم و جنایته متعلق ماذة
Matière criminelle, affaire criminelle
Code criminel جرم و جنایات دعوالرینه متعلق احکامات
قانونامدسی

Il signifie aussi, contraire aux lois Divines et humaines A.
منکرات pl. منکر - محارم pl. محرمة - منہیات pl. منہی
فعل منکر Action criminelle || حرام T. شفو P.
Attachement رغبات منکره Désirs criminels خاطره منہیة
Procédés criminels علاقه منہیة
محارم و منہیات

T. نگاه حرام P. انظار محرمة A. Des yeux criminels
Des vocux ایادی حرام الود Des mains criminelles حرام باقش
مطالب منکره

CRIMINELLEMENT. D'une manière criminelle A. علی وجه
Aimer criminellement || حرام اولدرق T. شفوکارانه P. الحرام
حرام اولدرق علاقه ایتمک

On dit, Poursuivre criminellement une affaire, pour dire, la
poursuivre par procédure criminelle T. جرم و جنایات
دعوانسی صورتنده تعقیب ایتمک

CRIN. Poil long qui vient au cou et à la queue des chevaux
et de quelques autres animaux A. هلمب - شعیر - سپیبة -
حیران - حیوان صاحبی T. موی چارپا P. شعر البهیمة
Cordon de crin اوزون قیل - شعیر طویل Crin long || قیل
Le crin du cou du cheval - حیران قیلندن بوکلدهش ایپ
آت T. پیش - گیسوی اسمب P. عرف A. s'appelle aussi
آنک یلیسنی طرامق Peigner le crin d'un cheval || یلیسی
عونی فرسد تشبث Se tenir, s'attacher aux crins d'un cheval
Ce cheval a le crin beau آنک یلیسنده یاشمق - ایتمک
il a les crins pendants حسن السپیبد بر آتدر - لطیف العرف بر آتدر
سپیبدسی منسدل - منسدل السپیبد بر آتدر
Cheval à tous crins یلیسی صارقوق بر آتدر - ومسترسلدر
آت قیللد طولمش مدر Matelas de crin فرس اعونی

Se prendre aux crins, se dit de deux hommes qui se prennent
aux cheveux A. تفاقس - تفاقس P. همدیگر از موی
Il se sont || بری بریلد صاحبزندن طوتشمق T. کشیدن
با همدیگر تفاقسید تفاقس بر آتدر
pris aux crins, et se sont long-temps battus
بری - قیام وطول مدت مضاربده و مدافعید اقدام ایتمشدر
بریلد صاحبزندن طوتشوب دوکشیدار

CRINIÈRE. Tout le crin qui est sur le cou d'un cheval on
d'un lion A. ذوابه pl. ذواب P. پرجم - پیش
آرسلدک - ذوابه اسد La crinière d'un lion || پرجم - یلی
آرسلان Le lion rugissait et seconait sa crinière
پرجمی کوموروب پرجمی صالبر ایلدی

CRISE. Effort de la nature dans les maladies, qui produit un
ehangement subit A. بحران || Bonne crise بحران
بحران بحران نافض بحران imparfaite بحران ردی
Figur. Le moment périlleux يوم بحران
et décisif d'une affaire || Les affaires sont dans la crise

قمو il a croché une porte || کلیددی چنمکل ایله آجیق
کلیدینی چنمکل ایله آجیدی

CROCHETEUR. Portefeuille qui porte des crochets. *A.* حمال حامل
سمر حمالی *T.* بار کش خبربشده دار *P.* الراجل

CROCHU. V. Croche. - On dit, Doigt crochu, main crochue, pied
crochu *A.* اصبع احنث رید - اصبع افدع وید افدع وقدم افدع
انگشت کزودست کز و پای کز *P.* احنث وقدم احنث
اکری پرمق واکری ال واکری ایاق *T.*

CROCODILE. Animal amphibie *A.* نهنگ *P.* تمساح || La peau d'un crocodile, les larmes par lesquelles on veut émon-
voir quelqu'un pour le tromper *A.* شک ریا *P.* دسوع الریا
یلاندن کز یاشی *T.*

CROIRE. Estimer une chose véritable *A.* باوریدن *P.* اعتقاد
Croire légèrement || اینانهق *T.* گرویدن - باور نمودن -
بلا سند اعتقاد Croire sans preuve خفیف الاعتقاد اولمق
Croire facilement سهیل الاعتقاد اولمق Croire cer-
tainement, fermement قویاً اعتقاد ایتمک
Je n'en erois rien بولا اعتقاد ایده میروم
Je n'en erois rien بولا اعتقاد ایتمک
Il croit cette relation بو بیسند حواله سمع اعتقاد ایتم
Il croit cela comme l'Evangile, comme
article de Foi بوکا کلام الله کبی اعتقاد ایدر
سیئ الظن بو آدمدر او لای شیدن غیوربسی سزاوار اعتقاد
رای العین مشهودی اولان
عد ایتدز

پنداشتن *P.* ظن *A.* ... Et penser, présumer, avoir opinion que
صانهق *T.* انگاریدن - راج داشتن - گمانیدن - پیوسیدن -
بونئی جید واحسن ظن || Je crois cela bon مامل ایتمک -
بونئی فلان کشیدن مامل Je ne crois pas cela de lui ایدرم
Je crois tout de lui ماملدر هر شئی ماملدر ایتم
Je crois capable de tout ایدرم ماملدر هر شئی ماملدر
داتما بر عاقل آدم اولدیغنی ظن Je l'avais cru toujours sage
اهل عرض آدم Le croyez-vous homme d'honneur? ایتمشدم
اولدیغنی ظن ایدرمک

گرویدن *P.* اعتماد - اتمان *A.* Et ajouter foi à quelqu'un
Croyez-vous || اعتماد ایتمک - امنیت ایتمک - اینانهق *T.*
بو آدم اعتمادک - شرادم اعتماد ایدرمیکت - لا؟ cet homme
Je vous crois C'est un menteur avé-

ré, on ne le croit plus کذاب محض اولدیغنی ثابت و متحقق
اولمغاد کلامی هیچ بر کمسندک عددده شایان اعتماد
هله بونئی ایتمک بولا Croyez-moi, ne faites point cela دکلدر
اطباید امنیتیم یوقدر Je ne crois point les médecins اعتماد ایله
حکملاکرت J'en erois des arbitres قول اطباید اعتماد یوقدر -
قول Croire aux astrologues راینم اتمان و اعتماد ایده حکم
Croire au rapport, au témoi-
gnage de quelqu'un متجمین اعتبار و اعتماد ایتمک
بر کمسندک تقریریند و اخباریند اعتماد
ایتمک

خیالالمق *T.* پنداشتن *P.* تخیل - تظنی - ظن *A.* Se croire
بو آدم کندویی ارباب مهارتدن || Cet homme se croit habile
بو فعلد مجبور Il se croit obligé de faire cela
اولدیغنی ظن و تخیل ایدر

ایمان *P.* ایمان *A.* Croire. Terme de religion. Avoir la foi
À la première prédication des
Apôtres, les Juifs crurent اولیلیری
Cet impie ne croit point عقیبنده طائفه یهود ایمان کتوردی
بو کافر ایمان ایتمز

مخالفة - جهاد *A.* CROISADE. Ligue faite contre les infidèles
مخالفة للجهاد مآده سنی نشر للجهاد
و اشاعد ایتمک

روشن - روزن *pl.* روزن - اکوا *pl.* کوة *A.* CROISÉE. Fenêtre
Il y a tant de croisées dans
ce bâtiment بو بناده شو قدر روزن واردر
پنجره لر وضع احسن اوزره تصنیع اولمشدر
الشقاء *A.* CROISEMENT. Action de deux choses qui se croisent

T. پیوستگی صلیب واری *P.* الشقاء تقاطعی - صلیبی
خاج شکلمده جانشده

وضع *A.* CROISER. Disposer une chose en forme de croix
خاج *T.* بشکل صلیب با هم آوردن *P.* فی شکل الصلیب
فلیجیری Croiser les épées, les batonnets || شکلمده جانشدمق
Croiser les branches و حوبدیری خاج شکلمده جانشدمق
انصان شجری شکل صلیبی اوزره وضع و ترتیب
ایلمک

دست صلیبی کردن *P.* اطباق الایادی *A.* CROISER LES BRAS
تربیع الرجلین *A.* Croiser les jambes || اللری جاپراز طومق *T.*
بغداش قورمق *T.* پای صلیبی کردن *P.*

T. گذشتن *P.* مرور - قطع *A.* Il signifie aussi, traverser

طریقے قطع و مرور || Un lièvre qui croise le chemin || کچمک
ایدن بر طاوشان

En termes de Marine. Parcourir un espace déterminé, pour chercher des bâtimens ennemis T. کمی بر محل معینده || Les navires de France croisent sur telles côtes K. طولاشوب قوله کزمل کزملک
فرانسہ سفینداری فلان قیملارہ طولاشوب قوله کزمل کزملک
Il y a des vaisseaux qui croisent depuis un tel endroit jusqu'à un tel endroit قدر محلہ فلان محلہ فلان
بعض کمیار فلان محلہ فلان محلہ قدر
طولاشوب قوله کزمل

On dit aussi, que deux chemins, deux lignes se croisent, pour dire, qu'ils se coupent, se traversent A. تقاطع الطريقین || Et que deux personnes se croisent, quand elles se rencontrent en allant par deux chemins différents A. وتقاطع الخطین
T. متقاطعاً تقابل - متقاطعاً تصادفی - متقاطعاً تلاقی
بر اوقوریدن جانشیق Ces deux courtiers se sont croisés
یولده بری - ایکدی اولاق یولده متقاطعاً تقابل ایلدیلر
Et figur., Croiser quelqu'un pour dire, le traverser dans ses desseins A. صدق
اصداد - صدق
اوکنی - منع ایتمک T. حوالہ سد ممانعت کردن E. اعتراض
On dit aussi, que deux personnes se croisent dans
ایکی کشینک leurs prétentions, pour dire, qu'elles se traversent
مطلوباتی جانشیق

Croiser. Rayer en passant la plume sur quelque écriture A. || Il m'a croisé trois ou quatre articles tout de suite P. نسخ - ترقین
دفعه اوج درت درت بطلان کشیدن P. نسخ - ترقین
دفعه اوج درت اسامی اوزریند - اسامی ترقین ایلدی
اوج درت اسامی چیزدی - خط بطلان کشیده ایلدی
Croi. A. شکل صلیب با P. موضوع فی شکل الصلیب
On appelle en termes de guerre, Feu croisé, celui qui bat l'ennemi de différents côtés دشمن اوزریند متقاطعاً ورود ایلد بیمناً و یساراً امطار
صاعدن عولدن بری بریند جانشیق - اولتان آتش
یاعدریلان آتش

On dit, Demeurer, se tenir, avoir les bras croisés, pour dire, demeurer oisif A. دست بستہ P. استغلاق الیادی || Tout le monde travaille, il n'y a que vous qui avez les bras croisés K. عطلت بودن
کافه ناس سعی و عملدن خاسی اولمیروب یاکنز سن ال باغلو اولدیرق

یاکنز سن مستغلاق الیادی طوررسک - طوررسک

Croisés. Ceux qui ont pris la croix pour la guerre sainte A. محالفین للجهاد

CROISEUR. Capitaine d'un vaisseau qui est en croisière T. || Nos croiseurs nous donneront tel avis K. طولاشوب قوله کزمل کمی قیودانلی
طولاشوب قوله کزمل کمیارک قیودانلی Sur l'avis de nos croiseurs, nous nous approchâmes de l'ennemi K. طولاشوب قوله کزمل کمیارک قیودانلی
اخباریند مبنی دشمن طرفند تنقرب ایلدک

CROISIÈRE. Il signifie pour les vaisseaux, l'action de croiser
کمیارک طولاشوب V. Croiser || La croisière a duré trois jours
قوله کزملری اوج آی متعادی اولدی

Il se dit aussi, des endroits où l'on va croiser K. کمیارک
|| La Manche est une mauvaise croisière قول
فلان بوزارک موقعی کمیارک طولاشوب قول
کزمسند صالح دکلدر

CROISSANCE. Augmentation en grandeur A. نشو - نمو P. سن
|| Âge de croissance T. برورندی - بالشی
Ce jeune garçon n'a pas encore pris sa croissance نمو
Cet arbre n'a pas encore toute sa croissance مرتبندسند ادراک ایتمامشدو
بو شجره نمو کامل مرتبندسند ادراک ایتمامشدو
بالخ دکلدر

CROISSANT. La figure de la nouvelle lune jusqu'à son premier quartier A. دلال ماه نو P. امله pl. دلال
|| La lune est dans son croissant || یکی آی
Figur. L'Empire du croissant, pour dire, l'Empire du Turc A. قمر هنوز هلالیتی
سلطنت اسلامیة

Il signifie aussi, un instrument de fer en forme de croissant, dont les jardiniers se servent pour tondre les palissades A.

دحره T. دحره P. مقصب

CROISSANT. Qui croit A. دتراید - دترقی - دترقی
کند کجده T. نو بنو افزایشپذیر P. بعضها فوق بعض
نوبنو دتراید و افزون اولان || Sedition croissante || ارتجعی
Le peuple est opprimé par des taxes toujours croissantes
بعضها فوق بعض نو بزدن خالی اولاییان
L'impôt va toujours en croissant در قوی ایتمکده
خارج کند کجده کسب ترقی ایتمکده در
نو بنو دترقی اولمکده در

Arbo- Planter la croix نصب صلیب ایتمک ز یارتنه وارمق
rer la croix رفع لرای صلیبی النقش - رفع صلیب ایتمک
Le signe de la croix, c'est le signe que le chrétien
P. علامه الصلیب A. fait avec la main en forme de croix
Prendre la croix, se dit de
ceux qui s'engageaient d'aller faire la guerre sainte aux infidèles
On dit, Avoir les jambes
en croix. V. Croiser les jambes.

CRONE. Machine qui sert dans les ports de mer pour charger
et décharger les navires A. بوجورناد T. منجنون

CROQUANT. Qui croque sous la dent A. کاشب P. کاشب
Biscuit croquant || دیشده جاتردیجی T. زن
دیشده جاتردار پکساد -

CROQUER. Il se dit des choses qui font du bruit sous la dent
دیشده جاتردامق T. کلوچیدن - کلوچ زدن P. کشب A.
Ces morilles sont pleines de gravier, elles croquent sous la
dent بومستارارکت اینچنده موزلی قوم زیاده اولمقله لدی
Il signifie aussi, manger des choses qui
T. کلوچ زنان خوردن P. خضم A. croquent sous la dent
اجاتر جاتریمک

CROQUET. Sorte de pain d'épice mince et sec. A. کعک مفتوح
بهارلو گورکت T. کاکت افزار آلود P.

CROQUIGNOLE. Espèce de chiquenaude. V. Chiquenaude.

CROQUIS. Terme de Peinture. Esquisse, première pensée d'un
peintre A. مسوده النقش P. کارنامه T. کونامه || On recon-
naît dans un simple croquis l'habile homme ou l'ignorant
و یا خود جاعلمک حالی ساده جد بر کونامده فرق اولنور
مسوده A. Il se dit aussi des ouvrages d'esprit
Je n'ai jeté sur le papier qu'un croquis
هنوز افکارمک بر هیولاسنی نقش صحیفه
بیان ایلدم

T. پاسو P. محضوره A. CROSSE. Bâton pastoral d'évêque
کدش دکمک - محضره سیمین Crosse d'argent || دکمک
- Et un bâton courbé par le bout, avec quoi on pousse une
balle, une pierre A. صوالجه pl. صولجان
قراغی T. جوجان P.

Crosse de fusil ou de mousquet. La partie courbe du fût
qu'on appuie contre l'épaule en tirant A. ذنب السبطانة P.

Il l'a assommé à coups || تنفمک قوندانی T. دمهاله تنفک
de crosse de fusil ضربیه فلانی دپلدی

CROSSÉ. Qui a droit de porter une crosse A. محضره
Un abbé crossé et mitré || دکمک صاحبی T. پاسو دار P.
صاحب تاج و محضره اولان تکید شیخی

CROSSER. Pousser une balle, une pierre avec une crosse A.
قراغی ایله ایتمک T. با جوجان راندن P. دفع بالسبحین

CROSSEUR. Qui crosse. A. دفع بالسبحین
قراغی ایله ایلدیجی T.

CROTAPHITE. Il se dit d'un muscle des tempes qui sert au
mouvement de la mâchoire A. عضله الصدغ P. پیامیغ صدغ
طولون بالقی اتی T.

CROTTE. Boue qui est dans les rues A. وحل pl. اوحال P.
طرق وارقه Les rues sont pleines de crotte
Et la honte de cer- زوفاذر طولو جامور در - مالامال اوحالدر
tains animaux A. بعرة - بعرة P. ابحار pl. بعور - بعور
Crotte de souris قویون قیغی - ابحار اغنام
Crotte de brebis صچان قیغی T. غوش موش P. خور الفارة - جیبوق A.

T. گل آلود کردن P. ابحال A. CROTTER. Salir avec la crotte
Vous crotterez votre جاموره بیلاشدرمق - جاموراشدق T.
robe N'entrez pas avec لاسکی جاموره بیلاشدره جکسک
vos bottes, vous crotterez toute la chambre
جزمده ایله کیومه جزمده
اوتدی یکهاره گل آلود ایدده جکسک

SE CROTTER. A. توحل P. گل آلود شدن
جاموره بیلاشدی || Il s'est crotte

جاموره بیلاشمنش T. گل آلوده P. متوحل A. CROTTE.

CROTTIN. Les excréments des chevaux, des moutons et de
quelques autres animaux A. سرقین - سرقین P. زبل - زبل
تدزک - کوبه T.

CROULEMENT. Éboulement. V. Crouler || Le croulement d'un
bastion, d'une terrasse چوکمکسی - طابیدمک وستک انهیاری

CROULER. Tomber en s'affaissant A. انهیال - انهیال
La terre croula || دوکلمک - چوکمک T. فرو رفتن P.
بو بنا مشرف Ce bâtiment croule دوکمدی - انهیال ایلدی
بو بنا چوکمکده در - انقیاصدر

Et lancer un vaisseau à l'eau A. البحر فی
کمی بی دکره ایندومک T. کشتی بدربا انداختن P.

CROULIER. Il se dit des terres dont le fond est mouvant A.

Des terres || آقوب دوکیاور T. نا پایدار-ریزان P. هیار-حیر
توایی حیاراولان جایراق Des prés crouliers تواب حایر croulières

CROUPADE. Terme de manège. Saut plus relevé que la combatte A. کلمته - کشته P. سکیز T. سچرایوب آتلیشی

CROUPE. La partie de derrière qui comprend les hanches et le haut des fesses de certains animaux A. کفال pl. اکفال P. دلبه صغری - کفل احسن Belle croupe || صغری T. سرین
نافض الکفال بر آندر Ce cheval n'a point de croupe

On dit, qu'un homme est monté, est mis en croupe, pour dire, qu'il s'est mis sur la croupe d'un cheval monté par un autre
آتلونک T. در پس سواری نشستن P. اردانی - ردنی A.
فلان Ce cavalier mit sa femme en croupe || اکسدند بتمک
کندو عیالشی - راکب زوجدشی - کندوبد اردانی ایلدی
آتک اکسدند بندردی

Il se dit aussi, de la partie la plus élevée d'une montagne
طاعمت T. تارک کوه - بالای کوه P. فرق الجبل A.
Ce château est situé sur la croupe d'une montagne || باشی
سرای جبهات فرقی اوزرنده بنا اولنمشدر

CROUPIER. Celui qui est de part au jeu avec quelqu'un qui tient les cartes ou le dé A. شربک فی المقامرة. انباز منگیگری P. شربک
Il a gagné beaucoup au jeu, mais il n'en profite pas seul, il a bien des croupiers
قدارده وافر || قمارباز اورغانی T.
افچمد قرانمشدر انجیق خیملی شربکاری اولغلمد نفعی
Et associe secret dans une entreprise de commerce, qui y prête de l'argent, et qui a part au profit A.
شربک فی المقامرة خنید

CROUPIÈRE. Morceau de cuir que l'on passe sous la queue du cheval, et qui tient aux harnais, ou à la selle A. ثغر pl.
Mettre une croupière à une selle || فوسقون T. پاردم P. انغار
Serrer la croupière d'un cheval Ank
فوسقونی صیقشدرمق

CROUPION. L'extrémité inférieure de l'échine de l'homme A.
Et la partie des oiseaux où tient la queue A. دمهال P. عجب
فوشک قوبوق T. دمهال P. زمک - فطم A.
قوبوق دهبی - عرقمی

CROUPIR. Il se dit des liquides qui sont dans un état de repos et de corruption A. تعفن عند الرکود - تعفن A.
Les eaux qui

croupissent, deviennent puantes مياه ایدن تعفن عند الرکود تعفن
Il se dit aussi, des solides qui se corrompent dans une eau stagnante || De la paille qui croupit dans une mare
کنداب ایچنده طوروب تعفن ایدن صمان
Il se dit aussi des personnes || Cet enfant croupit dans son ordure
بو جوجوق مقدرات ایچنده تعفن ایتمکده در
خستدبی
Il ne faut pas laisser croupir un malade dans la saleté
Figur., Croupir dans le vice
اوساخ وادناس ایچنده جوریمک جاتز دکلدر
مزبلد دیرب وصال ایچنده تعفن ایتمک
Croupir dans l'ordure
فصاحت مردارلغی ایچنده جوریمک -
معاصی اذناس و اوساخ ایچنده تعفن ایتمک
گناه مردارلغی ایچنده جوریمک - وادام ایچنده جوریمک
بیکاری و عطلات ایچنده جوریمک
dans l'oisiveté

جوریمش T. خوسیده P. متعفن A. Crouir

CROUPISSANT. Qui croupit A. مغفون - غفون P. خوسیدگی
Eaux croupissantes || جوروک T. عفونیافتد - پذیرفتد
مياه مغفون

CRÔUTE. La partie extérieure du pain, durcie par la cuisson
اتمک قیونی T. پوست نان P. جلف - قشارق الخبز A.
Du pain où il y a bien de la croûte
یا نمش اتمک قیونی - جلف محرق
خبز کثیر الجلف
On dit proverbialement, Ne manger que de la croûte, pour dire, faire mauvaise chère
قوری اتمکدن غیرشی یماکت
Et tout ce qui s'attache et se doreit sur quelque chose A.

On a mis de la mie de pain sur ce chapon, pour y faire une croûte
بو ابلقدده
قوبوق پیدا ایتدرمک ایچمون اوزریمد اتمک یومشغی
Dans la sécheresse, il se forme sur la terre une croûte
وقعت انقطاع مطرده روی ارض اوزرنده بر قشع
شدید پیدا اولور

CROYABLE. Qui peut ou que doit être cru. A. مستحق
شایان - شایستد اعتماد - سزوار باور - باوریدنی P. الاعتماد
فلان شی شایان || اینا بلجق T. اعتماد
شایستد اعتماد بر آدمدر C'est un homme croyable
Il n'est pas croyable combien il y eut de tués dans ce combat
بو چمکده دوجار قتل و اعدام اولمش آدمهرک عددی
شایان اعتماد اولجق شیلردن دکلدر

CROYANCE. Pleine conviction, persuasion intime A. عقیده

On dit en Médecine, que les humeurs sont crues, les urines sont crues, pour dire, qu'elles ne sont pas suffisamment cuites

حال - فجميعه A. Il se prend aussi, pour une chose fâcheuse
نفسد - نفسد كرج كلان شئى T. حالات جامدًا از P. مؤلم

اَحْبَا طرفندون مظهرِ غدر و خیانت اولمق ند قدر !
 C'est une cruauté نَد قدر نَفْسِ گران کُور شیدر - مولم شیدر
 بر فحیعت جَانخراشدر

CRUCHE. Vase de terre ou de grès, à anse, et qui a ordinairement le ventre large, et le cou étroit. *A.* جرار *pl.* جرّار *P.* ابري - جرّة عظیمه *||* دستی *T.* کلیزه - جرّه - سبو
 Porter de l'eau dans une cruche *A.* ارفاق دستی *petite* دستی
 دَبّة *A.* Cruche d'huile, de miel - دستی ایلد صو کورتورمک
 بال - یاغ دَبّسی *T.* سبوی انگبین - سبوی روغن *P.*
 دَبّسی

CRUCHÉE. Ce que peut contenir une cruche *A.* مله الجرّة
 بر دستی طابوسی - بر دستیلاک *T.* یکت سبوی *P.*
 CRUCHON. Petite cruche *A.* کوزه - مُقَم - دستیلاک

CRUCIAL. Fait en croix *A.* صلیبی شکل *P.* جلیسپاوری
 خاج طرزنده - خاجواری *T.* خاج کوند -

CRUCIFIEMENT. V. Crucifier.

CRUCIFIER. Attacher à une croix *A.* تسمیر فی عمود الصلیبی
 خاج شکلی دار *T.* بر ستون صلیبی چارمین کردن *P.*
 قوم *||* Les Juifs crucifièrent Notre-Seigneur *||* آغا جنده میخلاق
 پیود حضرت عیسی افندمزی خاج شکلی دار آغا جنده
 خاج اوزرنده - میخلدیلر

CRUCIFIÉ. *A.* بر ستون صلیبی *P.* مستر فی عمود الصلیبی
 خاج شکلی دار آغاجی اوزرنده میخلمش *T.* چارمین کرده

CRUCIFIX. Représentation de Jésus-Christ attaché à la croix
|| Se mettre aux pieds du crucifix *A.* خاج *T.* خاج - جلیسپا *P.* صلیب
 صلیب شریف آیانه وضع جبین مسکت ایتمک
|| On dit, Mettre les injures qu'on a reçues, ses ressentiments aux pieds du crucifix, pour dire, les oublier
 بر کسمند مظهر اولدیغی
 تکدیراتی اللہ حواله ایلد خاطر دن جیقارمق

CRUD. V. Cru.

CRUDITÉ. Qualité de ce qui est cru *A.* نیو - نیوئیت *P.*
|| La cruauté des fruits *||* جیکلیک - خاملق *T.* نا پختگی - خامی
 میوه لرت خاملی - نیوئیت فواکد

Il se prend aussi pour indigestion, pour des humeurs crues, engendrées dans l'estomac *A.* تخمات *pl.* تخمات

Ces viandes engendrent des crudités *A.* ناگوارای *P.* وخامات *pl.*
 Il a des crudités d'estomac *||* احدات تخمایددر - اولور
|| On dit, Manger des crudités, pour dire, manger des mets indigestes *A.* اکل التخمات *P.*
|| On dit aussi, La crudité des humeurs, pour dire, la mauvaise qualité des humeurs
|| عدم الانتمتاج الاخلاط *A.* خاظرک جیکلیکی *T.* پختگی کش

CRUE. Augmentation des eaux *A.* طمو - طغیان *P.* فزونئی
|| Les grandes crues arrivent en cette saison *||* صوبیک طاشقنلغی - صوبیک قیامدسی *T.* آب
 میادیک طمو عظیمی *||* La crue du Nil *||* فلان موسمه واقع اولور
 نیلک طمو *||* نیلک طاشقنلغی - و طغیانی

آرتمه *T.* زیادگی *P.* ترقی *A.* Et augmentation des tailles
 رسومات خراجدنک ترقیسی *||* La crue des tailles

برومندی - بالش *P.* نشو - زکو - نما - نمو *A.* Et croissance
 بو شجر حال *||* Cet arbre a pris toute sa crue *||* بیومد *T.*
 Cet enfant n'a pas encore toute sa crue
 بو طفل حد نمو کامله هنوز بالغ اولمش دکلدر

CRUEL. Inhumain, impitoyable *A.* قسّی القلب
 بی امان - بی ترحم - بی رحم - سنگدل *P.* عذیم الرحم -
 طاش یورکلو - مرحمتسز *T.* دیوجان - سخت جان - زوش -
 Ces peuples- *||* Cruel tyran *||* قوکی فاتی -
 بو اقوام وحشی و سخت جاندرلر
 Avoir l'ame cruelle, l'humeur cruelle *||* قسوت قلب ایلد مجبول
|| Il se dit aussi de quelques animaux *A.* شدید الطبع
|| Le tigre est une bête cruelle *||* سرد یورکلو *T.* تمند خو *P.*
 قیلان بر حیوان شدید الطبعدر

فلک غدار *||* Destin cruel, fortune cruelle
 بخت ستمکار -

- فاجع - شدید *A.* Il signifie aussi, fâcheux, douloureux
 C'est un cruel *||* نَفْسِ گران کُور *T.* جانگداز *P.* مولم - الیم
 Cruelle *||* mal *||* Cruel supplice *||* بر مروض شدید در الیم
|| Il a fait cette année un cruel hiver *||* موت الیم
 On lui fit de cruels reproches *||* مبارکده شتای شدید واقع اولدی
 نغز بر شدید ایلد مؤاخذه اولندی

- ثقیل *A.* Il se dit aussi, d'un homme ennuieux, incommode

ثقلتلو T. گرانجان P. معجز - وخوم

CRUELLEMENT. D'une manière cruelle A. بقسوة القلب A. بی ترحمانه - بسختی P. بالشدّة - بلا امان - من غیر ترحم T. Il l'a traité cruellement || مرجهتسزاکت ایلد - سرداکت ایلد T. Il l'a fait mourir حقه قسوت قلب ایلد معاملد ایلدی cruellement فلان کشی بی من غیر ترحم اعدام ایلدی

CRUMENT. D'une manière dure, sans ménagement, sans égards A. فلاند واروب جیک اولدوق سوبلدیکد ... dire tout crument que ...

CRURAL. Terme d'Anatomie. Qui appartient à la cuisse A. عضلة A. اویلغک T. رانی P. فخذی Artère crurale - اویلغک بالقی اتی T. پیامیغ ران P. الفخذ بوط طمری T. رکت ران P. صافن A.

CRUSTACÉ. Il se dit des animaux qui sont couverts d'une enveloppe dure, mais flexible A. قیوقلی T. پوستدار P. ذو القشر A. استقوز ذو قشر در Le homard est crustacé ||

CRYPTOGRAPHIE. V. Sténographie.

CRYSTAL. V. Cristal.

CUBE. Corps solide qui a six faces carrées et égales A. جرم جرم مکعب اوزرنده Figure posée sur un cube || مکعب Toise Il est aussi adjectif - تعبید اولنمش بر قطعده تصویر cube کعب ذراع Racine cube کعب ذراع مکعب

CUBIQUE. Qui appartient au cube A. مکعب - کعبی Figure cubique شکل مکعب

CUBITUS. Terme d'Anatomie. Os long de l'avant-bras A. کرع بیلک کیمی T. استخوان ارش P. اکواع pl.

CUBOIDE. Terme d'Anatomie. On appelle ainsi un des os du tarse A. طپوق کیمی T. استخوان گوزکت P. عظم الکعب A.

CUCURBITACÉ. Il se dit des plantes dont les fruits approchent de ceux de la courge, du potiron, de la calabasse A. اجناس الیقینات

CUCURBITAINS. Vers plats qui ressemblent à des pepins de courge A. حب القمع || Les cucurbitains sont des portions du ténia صفر دیدکری صولجانک قطعده سیدر A.

CUEILLETTE. Récolte de fruit des jardins A. قطفة - خرافة A. La cueillette des olives || دیوبشورم - محصول T. چیده P. Quand il aura fait sa cueillette زیتون محصولی - قطفه زیتون محصولی آردقده - خرافه سنی اخذ و جمع ایلدکده

La cueillette est bonne cette année مبارکدک بو سنه محصولی وافیدر

Et l'amas de deniers que l'on fait pour les pauvres, ou pour quelque oeuvre pieuse A. جمع الصدقات Faire une cueillette pour les pauvres جمع صدقات ایتک فقرا انجمن جمع صدقات ایتک On a fait une cueillette pour rétablir cette église بو کلیسانک تعمیری انجمن جمع صدقات ایلدی V. aussi Collecte.

CUEILLIR. Détacher des fruits, des fleurs de leurs branches دیوبشورمک T. چیدن P. اجتمنا - اقتطانی - اختراق A. Cueillir des fruits, des légumes و سبزوآت و سبزوآت Des fruits Cueillir des fleurs ایتک ایتک وقت اقتطافلری حلول ایتمش فواکد

دیوبشورلمش T. چیده P. مجتمنا - مقطونی A. CUEILLOIR. Panier dans lequel on met les fruits que l'on میوه سپدی T. تریان P. کثمة A.

CUILLER, ou CUILLÈRE. Ustensile de table dont on se sert pour manger les aliments liquides A. ملبنة - ملاعق pl. قاشق T. قاشق P. vul. قاشق - سیم قاشق Cuiller d'argent || قاشق T. قاشق P. قاشق - مکش قاشق - Il y a aussi des cuillères de cuisine servant à divers usages A. مزحف - مسوط A. Il se dit aussi des cuillères dont se servent les artisans pour faire leurs ouvrages A. مذوبة T. جومچه

CUILLERÈE. Ce que contient une cuillère A. قاشق T. قاشق طلوسی

CUIR. La peau de l'animal A. جلد pl. جلود پوست بو حیوانک جلدی || Il a le cuir dur et rude Des humeurs qui viennent entre cuir et chair L'âne et le mulet ont le cuir très-épais et dur دربی حمار ایلد قاطرکت دربی Il se dit aussi de la peau corroyée des animaux A. ادیم pl. آدام pl. آدیم A. Cuir cru, c'est-à-dire, qui n'est pas préparé A. پوست نا P. اهاب A. Cuir de vache بقره ادیم طومار || طومار Prepared des cuirs دباغت اولنماش طومار T. پیراسته طومارلری دباغت ایتک

CUIRASSE. Partie de l'armure faite de cuir ou de fer, qui couvre le corps depuis les épaules jusqu'à la ceinture A. درع - آهن قبا - زره P. لبوس - جواشن pl. جوشن - دروع pl.

T. آسان پز P. سهل الطبخ A. légumes, qu'ils cuisent bien
P. عسير الطبخ A. ou qu'ils ne cuisent pas bien
کوج پشر T. دشوار پز
Il signifie aussi, causer une douleur âpre et aiguë, telle qu'est celle que cause une brûlure ou une écorchure A. ابراث الحرقه
Je me suis écorché la main, cela me cuit P. ياقمق - يانقلق کتورمکت T. سوزش آوردن
الم من سلسله اولوب بو P. Les yeux me cuisent comme du feu يانر کبی کوزلرم آتش

CUIRASSÉ, adjectif. Qui porte la cuirasse A. P. متدراع
کيملو - زرهلو T. زرهپوش - جوشنپوش

CUIRASSER. Revêtir quelqu'un d'une cuirasse A. ادرع -
H faut cuirasser vos cavaliers T. زره کيديرمکت T. زره پوشانيدن P. الباس الدرع
استصحاب ايلديککت انلورده زره کيديرمکت اقتضا ايدر

زره کييمش T. زرهپوش P. ملبس بالدرع A. CUIRASSÉ.
Il avait tant de cuirassiers T. زرهلو P. دارع A. CUIRASSIER
Un régiment de cuirassiers بر عدد زرهلو الایي

CUIRE. Préparer les aliments, pour les rendre propres à manger A. طبخ P. Il n'y a pas là assez de feu pour faire cuire ces viandes P. پشورمکت T. پختن
بو لحويمکت طبخند وفا Un très-grand feu brûle les viandes, au lieu de les cuire ايددهجکت قدر آتش يوقدر
شدت زار لحويمی طبخ ايددهجکت On cuisait du pain dans toute la ville pour les troupes
عسکر لازمدي ايجون شهرکت جميع محالرنده طبخ Et préparer par le moyen du feu
certaines choses, pour les rendre propres à l'usage que l'on en veut faire A. طبخ - حرق
ياقمق T. پختن - سوختن P. طبخ - حرق A. Cuire de la brique || پشورمکت -
کرج حرق ايشمکت

Il se dit aussi, des fruits que le soleil mûrit A. انضاج P. Le soleil n'est pas assez chaud en ce pays-là pour bien cuire les melons اول ديارده
شمسک حرارتی قوپوزی انضاج ايددهجکت مرتبده دکدر - Il se dit aussi, de l'action de la chaleur naturelle sur les viandes ou sur les humeurs || Il y a des viandes que l'estomac a peine à cuire بعض لحويم معدده عسير النضاجدر
Quand la chaleur naturelle aura cuit ces humeurs-là اول غريزیه On dit de certains

légumes, qu'ils cuisent bien A. سهل الطبخ P. آسان پز
P. عسير الطبخ A. ou qu'ils ne cuisent pas bien
کوج پشر T. دشوار پز

Il signifie aussi, causer une douleur âpre et aiguë, telle qu'est celle que cause une brûlure ou une écorchure A. ابراث الحرقه
Je me suis écorché la main, cela me cuit P. ياقمق - يانقلق کتورمکت T. سوزش آوردن
الم من سلسله اولوب بو P. Les yeux me cuisent comme du feu يانر کبی کوزلرم آتش

CUIR. A. پختن P. ناضج - مطبوخ A. قينامش - پشمش T. پختن
De la erème cuite Du vin cuit خمر مطبوخ شراب - رغوة مطبوخ
Des prunes à demi cuit Des soucis cuisants نیم پختن ارکت
Humeurs cuites پشمش خاطار - کشرای پختن - اخلاط ناضج

CUISANT. Âpre, piquant, aigu A. محرق P. سوزان
Dolleur Un froid cuisant ياقمقی T. سوزناک
Il se dit figur., des peines d'esprit
T. جانسوز - جگر دوز - جگر سوز P. موجب الحزاة A.
Des remords cuisants هموم جگر سوز Des soucis cuisants نفس لوامد جانسوز

CUISINE. Pièce d'une maison où l'on apprête les mets A. مطبخ
Cuisine Grande cuisine || مطبخ T. آشخانه P. مطبخ
آيدینقلو مطبخ - مطبخ روشن - مطبخ ضیا دار
Batterie de cuisine آلات وادوات مطبخ - اوانی مطبخ
Maison de cuisine مطبخ امینی Écuyer de cuisine, chef de cuisine
آشچی يمانی Garçon de cuisine

On dit, Faire la cuisine, pour dire, apprêter à manger A. آشپزی
آشپزى ايتمکت T. آشپزی کردن P. طباحت

Et bonne cuisine, pour dire, bonne chère A. طعم نفيس
Et mauvaise cuisine, pauvre طعم - طعام خسيس A. کوزل يمکت T. خوراک بيهين P.
cuisine, pour dire, mauvaise chère A. طعم - طعام خسيس
On dit aussi d'une maison, que la cuisine y est bien froide, qu'elle n'y est guère échauffée, pour dire, qu'on y fait mauvaise chère اوجانغی يانمز بر فوناقدردر
اوجانغی توتمز بر فوناقدردر

Il signifie aussi, l'art d'apprêter les viandes A. فن الطباخة
Nouvelle cuisine || آشپزى صنعتی T. پيشه آشپزی P. طباحت جديده

آش پختن *P.* طَبخ الطعام *A.* Apprêter les mets *CUISINER.*
 بو اشچی || Ce garçon cuisine assez bien *T.* پشورمک
 یماعی هب ایوجد طَبخ طعام ایدر

CUISINIER. Celui qui fait la cuisine. *طباخ* pl. *طباخين*
آشپز *T. خدوايگر - خوردی پز - آشپز*

CUISINIÈRE. Ustensile de fer-blanc qui sert à faire rôtir la viande *A.* مقلّا *P.* قاب *T.* قاق

CUISSE. Partie du corps depuis la hanche jusqu'au jarret *A.*
 اويلاق *T.* شل - ران *P.* افخاذ *pl.* فخذ

Il se dit aussi, de certains fruits coupés par quartiers *A.* ربع
P. چار پک *T.* چیرکت

CUISSON. Action de cuire, ou de faire cuire. *A.* طبخیت *P.* *T.* پشورمه || Il a eu tant pour la cuisson des viandes *II* طعام طبخیدسی اولهق اوزره شو قدر اجرت الدی *بو اتککک طبخیت* باقصدرد manque à ce pain un peu de cuisson

Et la douleur qu'on sent d'un mal qui cuit *A.* حرقّت *P.*
 آجینستلق - یانقلق *T.* سوزش || Je sens une horrible cuisson
 در حرقت سدیده وار در جراحتدیده

CUITE. Cuisson. Il se dit des briques, de la chaux et d'autres choses semblables. *A.* طَبَخَ - حَرَقَ *P.* پُزِش *T.* پِشِده ||
La première cuite, la seconde cuite طَبَخِ اَوَّل و طَبَخِ ثَانِي
اِبِلَكِت پِشِده و اِيَكَمَجِي پِشِده -

CUIVRE. Métal rougeâtre *A.* نحاس *P.* مس *T.* باقر

قریزی باقر T. مس سرخ P. نحاس احمر A. CUIVRE ROUGE

CUivre JAUNE. Ou l'appelle aussi Laiton A. صُنُر P. رُؤِي

T. توج

CUL. Le derrière, cette partie de l'homme qui comprend les fesses et le fondement A. است - ادبار pl. دبر - مقعد اوتراق - فیچ - کوت T. گونستد - کون - سرین P. مقعد Fêtre à قیچی اوزریند دوشدی || Il tomba sur son cul یرى Il était کوتی اجق اولمق - مکشوف الدبر اولمق cul nu میمون کبی قیچی اوزرنده assis sur son cul comme un singe میمون کبی - اوتورمشیدی On dit, Renverser cul par-dessus tête A. تپدسی اوزریند T. سرنگون کردن - برگشته کردن P تنگیس - بیتمق Avoir le cul sur la selle, pour dire, être à cheval T. Ce général est vigilant et infatigable, il a toujours le cul sur la selle || ابر اوزرنده اولمق T. بو جنرال بغایت متبحر و تعب و زحمتدن فتور کتورمز بر آدم اولوب دانما

ما له - ne savoir plus que devenir, n'avoir plus de ressource
قیچ - قبله ولا دبره مثلنجدند ایده جکنی بیلدمز اولدی
اوزرنده ایتومشدر - On dit proverbi., Être à cul, pour dire,
اوردکده رۇسا وسر کردگان ایر اوزرنده اولدقلری حالده
اوسکر اعدا برورید طوموی توجده
Les ennemis s'étant avancés, on tint conseil de
guerre le cul sur la selle

Il signifie aussi l'anüs || Le cul d'un homme *A.* حلقة الدبر
P. انجيره *T.* كوت دليكي Le cul d'un animal *A.* مجمع *P.*

کوٹ دلیکی T. سوراج کون ح-پوان

Il se dit aussi de plusieurs autres choses *A. قعر* *P. بن* *T. برداءك* و *بوقالك* Le cul d'un verre, d'une bouteille || *ديب* *ديبسي* Le cul d'un baril و *ارواكت* *ديبسي* d'un tonneau || *قزداكت* *ديبسي* d'un chaudron و *فوجينكت* *ديبسي*

On dit, Mettre un muid, un tonneau sur eul, pour dire, le lever sur son fond pour le vider. *A. فنكب P. کردن* سرنگون کردن. *تمدسی* اوزیرینه جریبرمکت - باش آشیانی جریبرمکت *T.*

On appelle Cul - de - jatte, celui qui est privé de l'usage des
jambes et des cuisses A. ^فمقعد pl. زمين - مقعدين pl. زمنا P.
زمينگير T. كوتوم

Et cul-de-sac. Une rue qui n'a point d'issue. *T. سَكَّة رَتِيج*.
T. دیبسنز سَوفاق. *P. سَكَّت غیر فاخذ* - سَكَّت -

CULASSE. La partie de derrière d'un canon, d'un fusil, d'un pistolet etc. *A.* مَوْخَر المدفع *P.* ذمباله *T.* طوبىكت
قزيرى

CULBUTE. Certain sans qu'on fait, mettant la tête en bas,
 et les jambes en haut. *A.* وثبتة منكوسه *P.* پرتاوسر-کنبد
باش Faire la culbute || تنقله - باش اشاعی پرندہ *T.* نگران
 تنقله بازاغ | ایتمکت - اشاعی پرندہ اتمق

P. سقطه - كبوات *pl.* كبوة *A.* Il se prend aussi pour Chute. *T.* افتابيش
 || ييتقلد - دوشش *T.* افتابيش En descendant le degré, il a
 fait une horrible culbute بر كبره فرديان بصمغندن اينر ايكن
 - On dit figur. d'un homme qui
 d'une grande fortune est tombé dans la pauvreté, dans la
 disgrâce, qu'il a fait une grande culbute اوج اقبالدن حضيض
 نمکبت وادباره سقوط ايلد بر گشتد حال اولمشدر
 ذروه علو اقبالدن افتاده زمين خذلان ونمکبت اولمشدر -
 تمکبس *A.* CULBUTER. Renvoyer quelqu'un cul par-dessus tête.

باش *T.* برگشته کردن - بسر در آوردن *P.* - اِکفاء - اکباب -
 Il le culbute de haut en bas du degré // اِشاعی بیتمق - اِشاعی بیتمق
 بالای نردبانیدن اِشاعی به *Il l'a poussé rudement, et l'a culbuté*
 عتف و شدت ایلد قاقیوبروب باش اِشاعی بیتمدی
 La cavalerie prit les ennemis en flanc, et les culbuta
 سواری عسکری دشمنک یانی طرفندن هجوم ایلد بسر در آورده
 عسکری دشمنک یانی طرفندن هجوم ایلد بسر در آورده
 On dit figur., - زمین شکست و هزیمت اولمسنه سبب اولدی
 Culbuter un homme, pour dire, le ruiner, détruire sa fortune
 خراب ایتنک *T.* تباہ کردن *P.* تخریب *A.*

انگکاس - انگکاب *A.* Il est aussi neutre, et signifie, tomber
 تپهسی اوزریند - بیتمق *T.* برگشته شدن - بسر در آمدن *P.*
 انحلال *A.* Et figur., Être ruiné, perdre sa fortune - کلک
 حال یمان اولمق - خراب اولمق *T.* بخرابی حال افتادن
 فیلان صرافک حالی مضمحل *||* Ce banquier a culbuté
 حالی رهین انحلال و خرابیت اولمشدر - و خراب اولمشدر

تپهسی *T.* برگشته - بسر در آمده *P.* منکوس *A.*
 باش اِشاعی بیتمق - اوزریند بیتمق

کومة النقاصات *A.* کومدی کومدی *T.* توده شکستریها *P.*

CULIER. Terme d'Anatomic. Le gros boyau qui se termine à
 طوغری بغرسق *T.* روده راست *P.* معا مستقیم *A.* Panus

CULIÈRE. Sangle de cuir qu'on attache au derrière du che-
 val pour empêcher la selle de couler en avant *A.* حزام *P.*
 قولان *T.* زبرتنک

CULOT. Le dernier oiseau éclos d'une couvée *A.* نقت اخیر
 صوکت جیقان قوش *T.* فرغ واپسین *P.*

CULOTTE. La partie du vêtement qui couvre depuis la cein-
 ture jusqu'aux genoux *A.* ازارپا - شنوار *P.* سروایل pl. سروال
 Culotte de velours شلوار *||* Culotte de velours شلوار - دیزلیک *T.*
 جوقه دیزلیک

CULTE. L'honneur qu'on rend à Dieu par des actes de reli-
 gion *A.* الهبد *T.* پرستش *P.* نساکت - طاعت - عبادت
 Culte religieux عبادت الهبد المتعال *||* Culte Divin
 Les Chinois rendent à leurs ancêtres une espèce
 اهل چین آبا واجدادلری حقند بر نوع پرستش
 On dit aussi, Le culte des idoles *A.* عبادت ایدرلر
 بتلره تاپند *T.* بت پرستی *P.* الاصنام

CULTIVABLE. Propre à la culture *A.* صالح للحرثة
 قابل برزگری - کاشتمی *P.* ممکن الحرت - للمکرب
 C'est un terrain qui n'est pas cultivable
 حراثتد صالح دکل بر پردر

CULTIVATEUR. Qui cultive la terre *A.* حرث pl. حرث
 - کشتکار *P.* زراعین pl. زراع - فلاحون pl. فلاح - آگار -
 Ce pays manque de cultivateurs
 بو مملکتده فلاحان زراعین و حرث وار در

CULTIVER. Faire les travaux nécessaires, pour rendre la terre
 اصلاح الارض - حراثت - فلاح - کرب - حرث *A.* plus fertile
 T. زمینرا تیمار کردن - برزیدن - شیاریدن - کوریدن *P.*
 Cultiver un champ || نطس ایتنک - بری سورمک
 Cultiver un jardin باغچه نک - حرث ایتنک
 Cultiver les vignes باغلرک برینی اصلاح ایتنک
 کروی باغلری حرث ایتنک - اصلاح ایتنک

Il se dit figur., des arts et des sciences, pour dire, s'y adonner, s'y
 بتحصیل ورزش *P.* مدارست - سعی الی التحصیل *A.* exercer
 علمک Cultiver les sciences || تحصیلد جالشق *T.* نمودن
 علمد مدارست ایتنک - تحصیلد سعی ایتنک

On dit aussi, Cultiver l'esprit, la mémoire, pour dire, les
 تربیه ایتنک *T.* پروردن - تیمار کردن *P.* تربیه *A.* exercer
 ذهنی وقت حافظدی تربیه ایتنک *||*

Il se dit aussi, de la connaissance, de l'amitié, de la bien-
 veillance de quelqu'un, pour dire, prendre les soins nécessaires pou
 سعى الى - سعى الى الوقاية *A.* les conserver, les augmenter
 زیاده لندرمکد جالشق *T.* زیادگی کوشش نمودن *P.* الانبا
 فلانک حسن توجهنی Cultiver la bienveillance de quelqu'un
 وقایه وانبا باندده بذل سعی ایتنک

CULTIVÉ. *A.* شیاریده - کاشته - برزیده *P.* محروپ - مکروب
 نطس اولمش *T.*

CULTURE. Les travaux qu'on emploie pour rendre la terre
 صالح - تربیه الارض - حراثت - فلاحت *A.* plus fertile
 T. کشاورزی - تیمار زمین - تربیدسازی زمین *P.* الارض
 La culture des champs || بری بسلمد - بری سورمد
 باغلرده برک تیمار حراثت و تیماری
 نباتات و شکوفلرک La culture des plantes, des fleurs
 و اصلاحی Travailler à la
 نباتلرک و جیچکلرک بسلمدسی - تیماری
 تیمار و تربیدسی امرینه بذل سعی و کوشش ... culture

امر La culture dans tel pays est bonne, excellente ایتهمک
 Figur. || حراثت اراضی فلان مملکتده احسن واعلا در
 فنون وعلومک تحصیل La culture des arts, des sciences
 ذهنک تربیدسی La culture de l'esprit باهنده سعی وکوشش
 تربیددن عاری بر عقل طبیعی Un esprit naturel et sans culture

زیره P. سنوت - کتون A. CUMIN. Plante ombellifère

T. کیون

CUMULATIF. Qui se fait par accumulation A. منضمّاً متراکم

بیغلدرق برکدرلن T. فرا هم آورده P. ملحق بضمّ الضمایم -

CUMULATIVEMENT. Par accumulation A. علی طریق الانضمام
 بالا بر بالا آورده - فرا هم آورده - بر وجه ضمیمه P. مضامه -
 برکلندرک T.

CUMULER. Réunir plusieurs objets A. ضمّ الضمایم - رکم
 برکدرمک T. بالا بر بالا کردن - فرا هم آوردن P. الحاق
 Cumuler plusieurs droits pour fortifier une pré-
 tentation || بیغلدرمق - بر مطلوبک تقویتنه مدار اولدجق نیچه نیچه
 Cumuler plusieurs genres de preuves ایلکم ایتهمک
 دلایل گوناگون ضمّ والحاق ایلکم ایتهمک
 درلو درلو دلیلر برکدرمک

CUMULÉ. A. مترکم - منضمّ - P. آورده
 تو بر تو گشته - فرا هم آورده P. منضمّ - مترکم A.
 بیغلدرلوب برکمش T.

CUPIDE. Avidé A. حریص - شهمان - متجشع - P. آزمند
 حرصی غالب C'est un homme cupide || حرصلو T. شهمند
 بر آدمدر

CUPIDITÉ. Désir violent, convoitise A. نفس هالکمه
 غنا Cupidité insatiable || حرص T. از P. جشع - حرص -
 نفس هالکمه مفرطه Grande cupidité کتورمز حرص وشه
 حرص مفرط

CURABLE. Qui peut être guéri A. ممکن التدبیر
 علاج قبول ایدر T. درمان پذیر - تیمار پذیر P. المداوات

CURAGE. Action de eurer, de nettoyer A. جهار
 Le eurage d'un puits || آیرتلمه T. پاکسازی P. نقا -
 قویبیمک آیرتلمسی - بر

CURATÈLE. Pouvoir et charge de curateur A. ولایت
 ولایت نصیب وتعیین اولندی Il est nommé à la curatèle
 هنوز تحت ولایتده در Il a accepté la curatèle de la succession
 ترکدنک ولایتنی محلول قالمش ترکدنک ولایتنی
 برادرزاده سنک Il a pris la curatèle de son neveu قبول ایلدی

Il a un privilège qui l'exempt de tutèle et de curatèle معافدر ولایتدن
 بار ولایتی اوزرندن اندی Il s'est fait déchargé de la curatèle
 اوزرندن دفع ایلدی -

CURATEUR. Celui qui est établi par Justice, soit pour admi-
 nistrer les biens d'un mineur émancipé, ou d'un majeur déclaré
 incapable de les régir, soit pour régir une succession vacante
 Élire un curateur || ولّی ایتهمک
 Nommer un curateur اختيار ولّی ایتهمک
 Le curateur d'un mineur ولّی ایتهمک
 d'un prodigue صغيرک وليسى
 d'un furieux وليسى مجنونک وليسى

En termes de Palais, Curateur aux causes, Curateur au mort,
 Curateur du mort, c'est celui que le juge nomme d'office pour
 défendre la cause d'un homme accusé de s'être défait lui-même
 نفسی قتل ایتهمک متهم اولمش بر کمسند طرفندن اولمش
 اوزره من قبل الشرع تعین اولشان مرافعه وکیل

CURATION. Traitement d'une maladie, d'une plaie A. مداوات
 خستدیه باقمه T. تیمار P. معالجه -

CURATRICE. Celle qui a une curatèle A. ولّیه || Elle est cu-
 ratrice de ses enfans کندو اولادیمک ولّیسدیر

CURCUMA, SOUCHET, ou SAFEAN D'INDE. Espèce de plante A.
 هندستان صفرائی T. زرده جوب P. کرکه

CURE. Soins, attention A. اوتلمه T. اهتمام - هموم pl. هم
 J'ai beau lui donner de bons avis, il n'en a cure بد کشی
 ایتدیکم اخطارات خبریه عشدراصل شایان اهتمام عد ایتمز

Et traitement d'une maladie A. تدای
 Grande cure تدبیر حسن Belle cure || خستدیه باقمه T. پردازی
 Cure heureuse تدای کلّی - تدای جسیم
 تدبیر تسلیت - تدبیر موجب السلوّ Cure palliative التشیج
 تدای ناقص - تدبیر نا تمام - تدبیر ناقص imparfaite آمیز
 فلان خستدیه تدبیر ایللمسی در cure
 تدبیرنده موفق Il n'a pas réussi à cette cure ایلدی اولمدی

CURE. Bénéfice ecclésiastique auquel est attaché le soin des
 ames d'une paroisse A. امامه الحاکمه P. امامی برزن
 محله امامنه نصب Nommer à une cure || محله اماملغی
 وتعیین ایتهمک

CURÉ. Prêtre pourvu d'une cure *A.* امام الحلة *P.* امام
محلّه امامی *T.* برزن

CURE-DENT. Instrument avec lequel on se cure les dents *A.*
خلال *T.* دندان پرز - دندان افریز *P.* خلال الاسنان
Cure-dent d'or خلال الثون *Se faire un cure-dent d'une plume,*
قوش یلمکدن یاخود صمان چوپندن خلال خلال
ایندنک

CURÉE. Ce qu'on donne à manger aux chiens de la bête qu'ils
ont prise *A.* نازی پایی *T.* بهره سگ شکاری *P.* حرج

CURE-OREILLE. Instrument propre à se curer les oreilles *A.*
قولاقي آیرنلیدجق خلال *T.* گوش خب *P.* خلال

CURER. Nettoyer quelque chose de creux, comme un puits,
un fossé etc. *A.* انقا - جش - انتمکاش - نکش - جهر
- تمیزلک *T.* پاکیدن - پاکیزه کردن *P.* تصمیل - تنمقیه
Curer un fossé و انقا ایتمک *un* آیرنللق
canal انتمکاش un puits مجرای مایی نکش و تنمقیه ایتمک
قویی بی آیرنللق - بر ایتمک

SE CURER LES DENTS. *A.* دندان پاک *P.* تنخمل الاسنان
تنمقیه *T.* دیشی آیرنللق *T.* ساختن
قولاقي آیرنللق *T.* گوش پاک ساختن *P.* الاذن

CUREUR. Qui nettoie. Il n'est guère d'usage que dans cette
phrase, Cureur de puits *A.* پاکساز جاه *P.* نکاش البئر
قویی آیرنللیجی

CURIEUSEMENT. Avec curiosité, soigneusement *A.* بالتحری
S'informer *T.* اهتماملوج *P.* باهتمام بسیار *P.* علی وجد التحری -
Observer *T.* علی وجد التحری استخبار ایتمک
Rechercher *T.* بالتحری دقت ایتمک
Lire *T.* بالتحری تفحص ایتمک
قرانت ایتمک

CURIEUX. Qui a beaucoup d'envie d'apprendre, de voir,
de posséder des choses nouvelles, rares *A.* متحسّس -
پژوهنده - جستجو کننده - جویا *P.* متحسّس - متطلب
متطلب ادراک *T.* آراشدربجی *T.* هوسکار
Il veut tout voir, tout savoir, il est curieux
متطلب ازهار آدم اولغلده هر شیئی
Il est curieux de fleurs و کورمک استیور
Curieux de nouvelles اخبار در
Curieux de peintures, de tableaux, de medailles نقوش و تصویرات و زمان

قدیم سکدلریند متطلب و هوسکار

Il se dit aussi, d'un homme qui veut indiscrètement pénétrer
les secrets d'autrui *A.* متجسس *P.* نجات *T.* خبر پژوه
Vous venez écouter à ma
porte, vous êtes bien curieux قولاقي
قمو دیبند کلوب قولاقي Ne soyez pas si cu-
rieux que de fouiller dans mes papiers آدمسک
کاندلرمی آراشدروب Curieux indiscret بوش
Curieux impertinent بواغز بر متجسس
ادبش بر متجسس

Il se dit aussi des choses, et signifie, rare, extraordinaire
نادرات *pl.* نادره - غرایب *pl.* غریبه - غریب - نکره *A.*
عجایب - نکره *T.* کباب - نادیده *P.* نادر
Un curieux qui est curieuse در مطالعه غریبه در
عمل Travail curieux نادراتدن بر قطعده مجوهر
نکره ایش - دستکار نا دیده - غریب

CURIOSITÉ. Désir d'apprendre, de voir, de posséder des choses
جستجو *P.* متطلب - تحسّس *A.* تحسّس
Grande curiosité آراشدرد *T.* پژوهش -
impertinente متطلب حماقت آلود sotté تحسّس ممنوع
تحسّس محظور - تحسّس ممنوع تحسّس بی ادبانه
Il ent la curiosité de voyager ایددی
de voir متطلب رؤیت و مشاهده ایددی
Satis-
faire, contenter sa curiosité ایددی
درونده جایگیر اولان تحسّس
اشتیاق تحسّس - احوال بابنده اقناع نفس ایتمک
Sa curiosité n'est que pour
اشتیاق تطلبی انحق تصویرات حقنده در
les tableaux

Il se dit aussi, d'une très-grande envie de savoir les secrets
d'autrui *A.* جاسوسلق *T.* خبر پژوهی *P.* تجسس
trop de curiosité que de vouloir pénétrer dans le secret de ses
amis malgré eux *A.* احبانک خلای دلخواه لری اولدوق
سربنی استکناه قیدنده اولمق تجسسک غایتیدر

Il signifie aussi, chose rare et curieuse *A.* غریبه
عجایب *pl.* غریبه - غرایب *pl.*
کورلماش شیئی

CURSIVE. Il ne s'emploie que dans ces phrases, Lettres cur-
sives, Écriture cursive, pour dire, courante *A.* خط مستعجل
عجلدلی یارو *T.* خط چاپک *P.*

CYPRES. Arbre toujours vert, qui s'élève droit et en pointe
 سرو آذاجی T. درخت آزاد P. سرو A.
 CZAR. Titre qu'on donnait au souverain de Russie T. چار

CZARINE. Titre qu'on donnait à l'épouse du Czar T. چار بچه
 CZAREWITZ. Fils du Czar T. چارزاده

DAM

DAM

DADAIS. Niais, nigaud, homme décontenancé A. متفکک
 جولید T. کالیو- پریشان کردار- پریشان اندام P. ددان
 DAGUE. Espèce de poignard A. مشمل P. دشنه T. پاله
 DAIGNER. Avoir pour agréable, s'abaisser jusqu'à vouloir
 ارزانی- ارنگاب ایتمک T. ارزان داشمن P. تمزّل A. bien
 استماعند تمزّل Il demande que vous daigniez l'écouter || قلمق
 جواب بیورمکزی رجا ایذر Il n'a pas daigné lui faire réponse
 کلامنه جواب ویرمسنی ارنگاب- ویرمکه تمزّل ایتمدی
 ایتمدی

DAIM. Espèce de bête fauve d'une grandeur moyenne entre
 le cerf et le chevreuil A. گوزن P. ایل A. صغن T.

DAINE. Femelle du daim A. ایاله P. ماده T. گوزن صغن
 دیشیسی

DAIS. Espèce de ciel carré, en étoffe, et garni de franges, qu'on met
 au-dessus du trône des Rois A. سماء مسردق P. آسمانه پرده
 Haut Dais. Le lieu élevé sur lequel
 le Roi ou la Reine se mettent dans les cérémonies publiques,
 soit qu'il y ait un dais dessus, soit qu'il n'y en ait point A.
 تخته T. تخت P. ارایک pl. ار بکة

DALER. V. Taler.

DALLE. Tablette de pierre dure A. سقیفة pl. سقیفات
 تخته T. تخته سنگ P. صفایع الحجر pl. صفیحة الحجر
 بر سندی صفایع Couvrir une terrasse de dalles || طباش
 Dalle de poisson. V. Darne.

DALOT. Canal pour faire écouler les eaux d'un navire A.
 کمی مصلغی T. آبریز کشتی P. منهر السفینه

DAM. Dommage. Il n'est guères d'usage qu'en ces façons de
 parler, à son dam A. ضرراً له- ضرراً له T. بزبان
 T. بزبان تو P. ضرراً لک A. ضرراً لک A. ضرراً لک A. ضرراً لک A.
 بزبان ایشان P. ضرراً لهم A. ضرراً لهم A. ضرراً لهم A. ضرراً لهم A.
 آله ضرراً لک T.

On dit aussi, La peine du dam, pour dire, La peine que les
 damnés auront d'être privés de la vue de Dieu A. عذاب
 T. عذاب دوزخ P. عقاب السقر- عذاب النار- الحجیم
 جهنم عذاب

DAMAS. Étoffe de soie à fleurs A. سندس منقش
 T. چچکلو اطلس

Acier de damas. Un acier d'une trempe excellente A. دمشقی
 دمشقی قلیج- سیف دمشقی || Un sabre de damas

DAMASONIUM. V. Flûte - de - berger.

DAMASQUINER. Incruster de l'or ou de l'argent dans du fer
 ou de l'acier A. تزویق بالذهب
 T. زر یا سیم در سپوختن P. تدمیق الفضة- الذهب
 فصل سيف Damasquiner une épée d'or || یاخود کمش قاقمق
 فلیجک ناملوسی اوزرنده- اوزرنده تدمیق ذهب ایتمک
 الترن قاقمق

DAMASQUINÉ. A. تزویق بالذهب او بالفضة
 || الترن ویاخود کمش قاقمق T. سپوخته
 سیم قاقمق بچاق d'argent

DAMASQUINERIE. L'art de damasquiner A. فن التزویق
 قاقمق بچاق T. سپوختگری زر و سیم P.

DAMASQUINEUR. Celui qui damasquine A. قاقمقچی
 T. سپوختگر زر و سیم P. او بالفضة

DAMASQUINURE. Le travail de ce qui est damasquiné A.
 قاقمقچی ایشی T. کار سپوختگر زر و سیم P. عمل التزویق

DAMASSER. Fabriquer une étoffe ou du linge en façon de
 damas A. زمینلو زمانلو T. نگار آمیز تنیدن P. احتباک
 طوقیق

DAMASSÉ. A. زمینلو زمانلو T. نگار آمیز تنیده P. محبوت
 زمینلو زمانلو طوقیقش- محبوت بز طوقیقش || طوقیقش
 محبوت و نگار آمیز سفره مفرمسی Serviette damassée بز

DAME. Celle qui possède une seigneurie A. سیدات pl. سیدة

P. کدبانو T. بیوک || Elle est dame d'un tel lieu
فلان Elle en est dame et maitresse
C'est la dame du village
هم سیده وهم متصرفه
بیوک قادیبدر سیده القریه در

Et titre que l'on donne par honneur aux femmes de qualité
 ۴. خاتون pl. خواتین P. بانو T. قادیسون || Haute et puis-
 sante dame بلند اعتبار خاتون C'est une grande dame بر
 خاتون جلیل الشاندر Les dames de la Cour سرائی همایون
 قادینلری

DAME D'HONNEUR, DAME D'ATOUR. Des dames qui sont revêtues de certaines charges de la Cour *T. مایه‌نشی قادین*

DAME, au jeu des échecs, c'est la seconde pièce du jeu $\mathcal{A}$.
 فرز P . فرزند T . فرز

DANME - JEANNE. Espèce de grosse bouteille, qui sert à garder
du vin et autres liqueurs. *A.* مشاوب pl. مشاوب *P.* قرابه
حصيرلو شيشه - حصيرلو *T.* يوريا پوش

DAMERET. Qui affecte la prétention de plaire aux dames *A.*
 زنباره *T.* زنباره - زندوست *P.* متغزل

DAMIER. Surface plane divisée en carreaux, et qui sert à jouer aux dames ou aux échecs *A.* نطوع pl. نطوع *P.* تخته شطرنج شطرنج تختدسی *T.* شترنگ

مستحق DAMNABLE. Qui peut attirer la damnation éternelle A. دوزخی P. واجب النعمة الابدية - عذاب الجحيم - موجب Action damnable || جهنمہ کرکھو T. سزاوار دوزخ مستحق Opinion damnable فحمت ابدیہ اولدجق عمل عذاب جحیم اولدجق بر کوند اعتقاد

واجب - مکروه - منقور - مردود A. Et pernicieux, abominable
 غرض انگیز - شایان غرض P. واجب المردودیة - النفرة
 اصول مردوده Avaneer des maximes damnables || ایکنذر رنجی T.
 نیت - نیت مردوده Dessein damnable در میان ایتدک
 نکیقات واجبة Des propositions damnables واجبة النفرت
 المردودیت

DAMNABLEMENT. D'une manière damnable *A.* بطور المردود
P. ايكرنجيك وجهله *T.* نرش انگيزانه *Il a abusé dam-*
nablement de la confiance qu'on avait en lui حقمنده سزا قلندمان
 اعتماد وامتنيني بطور مردود ايله قوللاندی

DAMNER. Punir des peines de l'Enfer *A.* تعذيب بنار
 Dieu || جهنمه قويمنق *T.* عذاب دوزخ دادن *P.* الجحيم

جناب منہ تقم قہار اہل شری عذاب
 جحیم ایہل تعذیب ایدہ جکدر

استجلاب العذاب A. سَخَّرَ لَكَ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَئَلَّاهُ تَلَوَّاعًا أُولَئِكَ مَأْوَاهُ الدَّارُ الْآخِرَةُ سَوَاءٌ لَكَ فِيهَا الْمَالُ وَالْبَنَاتُ وَالْبَنَاتُ وَالْبَنَاتُ
 كَذَوِيهِ جَهَنَّمَ T. عَذَابٌ دُونَ ذَٰلِكَ لَكُمُ الْمَالُ وَالْبَنَاتُ وَالْبَنَاتُ وَالْبَنَاتُ
 نَفْسَكَ عَذَابٌ جَهَنَّمَ // Vous vous damnez || اتشند اتشند
 استجلاب ابتداء اولدجسكت

On dit en parlant d'une chose dont on est extrêmement tourmenté,
 que cela fait damner *A. تعذيب البال - P. ايراث العذاب البال* - *T. عذاب درون انگیختن* || Cela me fait
 damner *بوایش بکا ايراث عذاب بال ایدر* Il a une femme
 qui le fait damner *زوجدسی داتما تعذیب بالند باعث اولور*
 مظهر النعمة الابدیة - اهل النار - اهل الجہنم *DAMNÉ. A.*
 مظهر النعمة الابدیة - اهل الجہنم *T. دوزخی P.*
 نقصت ابدیة اولمش کبی معذب اولمق

DANDIN. Un homme indolent qui s'occupe niaisement de choses frivoles, au lieu de travailler sérieusement à ce qu'il doit faire. *A.* هسج *P.* گول *T.* هسج - Et niais, décontenancé. *V.* Dadais.

DANDINEMENT. Action de dandiner *A.* رهوكه *P.* پریشانی
 ساپوک - ساپوک طور *T.* طور

DANDINER, se DANDINER. Balancer son corps faute de con-
tenance. *A.* ارتبـاک *P.* پریشانی طور نمودن *T.* ساپوکت
طور مق

مخاطرات pl. مخاطرة - خطر A. Péril DANGER. خطر T. مخاطره P. مهالك pl. مهلكة - تهلكة pl. تهلكتة - imminent خطر عظیم Grand danger || S'exposer au danger خطر قریب الظهور - خطر مشرف Être en danger de mort ou de mourir خطر موته مشرف Courir un grand danger خطر عظیمه احتماله دوجار Hors de danger خارج از خطر - سالمًا عن الخطر Braver les dangers و مخاطراتدن مبالات ایستامکت Se sauver du danger مهالك و مخاطراتنی استحقار ایتمکت - Tomber dans موقع خطر دن تنفصی واستخلاص ایتمکت Il y a du danger à le danger موقع خطر - گرفتار اولمق à passer par la forêt, elle est pleine de voleurs اورمانده قمتی جوق حرامی اولمغلد ایچندن مرور ایلمکده مظنة خطر نهرکت Il n'y a point de danger à passer la rivière درکار در فلان شیء Cela est sans danger عبورینه بر درلو خطر یوقدر

برئى عن الخطر در

مانع - باس T. محذور A. Inconvénient Il se prend aussi pour
 || Il n'y a point de danger d'entrer, vous ne dérangerez per-
 sonne فلان محله دخولگه بر در او محذور یقیناً هیچ بر
 ند - نه باس وار در - فلانده سوپلمکه نه محذور وار در
 مانع وار در

DANGEREUSEMENT. Avec danger A. خطرناکانه P. مهلاًگه Dan-
 gereusement blessé || مخاطره‌لو وجبهه
 علت مهلاًگه ایلمه خسته - مهلاًگه مریض
 DANGEREUX. Périlleux A. موجب الخطر P. مهلاًگه

مرض مهلاًگه Maladie dangereuse || مخاطره‌لو T. خطرناک
 جراحت مهلاًگه Blessure dangereuse مرض موجب الخطر -
 بو کیفیت خطری مستتبع اولدجق احوالدر
 Il est dangereux de s'égayer la nuit dans les forêts
 خلال لیلده اورمان ایچینده بولی شاشورمغه مخاطره وار در

On dit, qu'un homme est dangereux, pour dire, qu'il y a du
 danger d'avoir commerce avec lui A. بادی المخاطره P. باکلیش آدم
 مخاطره‌لو بر آدم اولمغلده C'est un homme dan-
 gereux, il ne faut pas se lier avec lui اولمغلده باکلیش -
 کدوسیلده عقد رابطه الفت ایتمک چانز دکدر
 بر آدم اولمغلده

DANS. Préposition de lieu et de temps A. در P. فی
 اوطیدیه دخول || Entrer dans la chambre - یه - ده T.
 بر شینی صندوق Mettre quelque chose dans une cassette
 Dans la même année صندیغه وضع ایتمک - ایچینه قویمق
 بوندن Dans trois jours d'ici اول سنده - اول سنده
 Dans quel temps? وقتده Dans peu
 combien de temps? قدر مدت ایچنده
 قريباً Dans peu نه قدر مدت ایچنده -
 On s'en sert aussi pour marquer l'état,
 la disposition du corps, de l'esprit, des moeurs, de la fortune ||
 مبتلا اولدیغی حمانک Il était dans l'accès de sa fièvre
 حال کمال عتبه ایچنده اییدی
 اولدیغی حال Dans la colère où il est
 اضطرابده اولمق
 Il est dans l'attente ترقب و انتظاره در
 نصبه
 Il est dans cette
 غایت کدر و محرومده در
 اعتقادده در
 اهل قلم طریقه‌مند

Il est dans l'épée در سیفده Il est dans
 les larmes در اشیه ایچنده dans la joie
 حال سرور کوز یاشی وانشراحده در

Il a fait cela dans la pensée d'en tirer de l'utilité
 بونی جلب منفعت ایچنده Il faisait cela dans le dessein,
 dans la vue بونی فلان منصبک تحصیل تیتیلده
 d'obtenir telle charge
 || اوزره - جد T. بر P. علی A. Et pour Selon A. ایدر اییدی
 فلان شی علی قول Cela est vrai dans les principes d'Aristote
 Il prend
 ارستونیک قوای اوزره صحیحدر - ارستو صحیحدر
 ce passage dans le sens moral
 بو فقره‌بی معنای ادبی‌سی
 معنای ادبی‌سنجد توجیه ایدر - اوزره توجیه ایدر

DANSE. Action de danser A. رقص P. وشت
 رقصدن حظ ایتمک || Aimer la danse حوره
 T. دستبند

DANSER. Mouvoir le corps en cadence, et en faisant des pas
 au son des instruments ou de la voix A. رقص P. وشتیدن
 رقص - حوره دیمک T. پا کوفتن - رقصیدن - فرخیدن
 حسن و لطافت ایلمه رقص ایتمک
 || Danser avec grâce
 اصولدن دوشیدرکت رقص ایتمک
 Danser en cadence

On dit proverb., qu'il ne sait sur quel pied danser, pour dire,
 qu'il est dans un état où il ne sait plus que faire T. اصولنی
 Et qu'un homme danse sur la corde, pour dire, qu'il
 est dans une situation périlleuse T. اجل - جانبازلق ایدر
 بشکی اوزرنده رقص ایدر

DANSEUR. Celui qui danse A. رقصی P. رقص
 دیشچی

DARD. Sorte d'arme qui se lance avec la main A. عنزّه pl.
 حربیه آتلق || Jeter un dard حربه T. کتاره P. عنزوات

DARDER. Lancer une arme, comme on lancerait un dard
 بر جرید آتلق || Darder un javelot
 رمی انداختن P. رمی A.
 Il se dit aus-
 si figur. A. مدّ T. انداختن P. طرح - مدّ
 Le soleil dar-
 dait ses rayons
 شمس تابان مدّ اشعه ایدر اییدی
 Darder un regard
 مدّ نگاه ایتمک
 کوز آتلق - لحاظه ایتمک

Il signifie aussi, frapper, blesser avec un dard A. نرکت
 Darder une balaine || سانجیق T. خلیدن P. طعن - ارصاع
 بر فادرغه بالغنی طعن ایتمک

DARIQUE. Monnaie des anciens Perses, frappée sous l'un des

دارا سگدسی *T.* درهم دارایی *P.* درهم دارائی *A.* Darius

DARNE. Tranche de quelques poissons *A.* بصعة السمك *pl.*
بالتی دیلمی *T.* شکله مامی *P.* بصعات السمک

DARSE. La partie intérieure d'un port, où l'on retire les petits bâtimens *T.* مندرک || La darse de Marseille مارسیلیا لیمانکت مندرکی

DARTRE. Maladie de peau *A.* قوبا *P.* اندروب - پریون -
Faire l' dartre farineuse || تهرکی *T.* گوارون
قوبایی تجفیف ایتمک

DARTREUX. Qui est de la nature des dartres *A.* قوبی *P.*
خاط قوبی || تهرکیلو *T.* پریونی

DATE. Indication de l'époque où un papier a été écrit ou signé *A.* تاریخ *pl.* تواریخ *P.* سال مد - سال مد
Mettre la date d'une lettre تاریخ Mettre
- تاریخ طریقی Fraiche date وضع تاریخ ایتمک
اسکی - تاریخ پیشین - تاریخ عتیق Vieille date تازه تاریخ
فلان کون Il produit une lettre en date d'un tel jour
تاریخ کاذب تاریخیلد بر قطعه مکتوب ابراز ایدر
محبت - On dit, Une amitié, un événement d'ancienne date
T. دوستی دیرین وواقعه پاریند *P.* قدیمه وحادثه عتیقه
- On dit, Prendre date, pour dire, constater l'époque où l'on a fait quelque chose *T.* ضبط
J'ai pris date || اثبات تاریخ ایتمک - تاریخ ایتمک
سندن مقدم ضبط تاریخ || J'ai pris date
ایتمکد بنده تفصل ورجحانیتد استحقاقم درکار در

DATER. Mettre la date *A.* تاریخ - تاریخ *P.*
مکتوبده تاریخ قومق *T.* روز مد نوشتن *P.*
- On dit figur. Dater de, pour dire,
commencer à compter sur une chose *A.* اتخاذ التاریخ
روز *P.* Datens du premier de ce mois
تاریخ طومتق *T.* مد گرفتن
وظیفه مک تاریخنی آئی باشندن
غره ماهدن - تاریخنی غره ماهدن طوتدم - اتخاذ ایدهلم
اتخاذ تاریخ ایدهلم

DATÉ. *A.* تاریخ تاریخ *T.* روز مد نوشته *P.* تاریخ
یازلمش

DATION. Acte par lequel on donne une chose. La dation
diffère de la donation en ce que celle-ci est gratuite *A.* عطا

ویرمد *T.* دحش *P.* تسلیم - دفع -

DATISME. Répétition de synonymes pour exprimer la même chose

تتابع الالفاظ المترادفة - تتابع المترادفات *A.*

DATIVE. Il n'est d'usage que dans cette phrase, Tutèle dative *A.* وصتی منصوب
par opposition à Tutèle testamentaire
وصتی مختار *A.*

DATTE. Le fruit du palmier *A.* تمر *pl.* تمر *P.* خرما *T.*

DATTIER. Palmier qui produit les dattes *A.* نخل *P.* درخت
خرما آماجی *T.* مخ - خرما

DATURE. Espèce de plante *A.* جوز مائل *T.* تانولد

DAUBER. Battre à coups de poing *A.* لقر *P.* مشت زدن *T.*
بومرق اورمق

Et médire *A.* نفع *P.* زشتاری کردن *T.* فصل ایتمک
Cet homme daube tout le monde فصل ایدر
فلان کشی عالمی

DAUBEUR. Qui médit *A.* منتغ *P.* زشتار خوان *T.* فصل

DAUPHIN. Sorte de gros poisson de mer *A.* دلفین
دلفین *A.* Et nom d'une constellation - یونس بالغی *T.*

D'AUTANT. V. Autant.

DAVANTAGE. Plus *A.* ازید *P.* برتر - فروتر - پیشتر
برندن زیاده Je n'en dirai pas davantage || ارتق - زیاده
Le cadet est riche, mais l'aîné l'est davantage
کوجک اولی مالدار در انجق کبیری آندن زیاده
Je vous aimerais bien davantage, si vous étiez raisonnable
عافل اولسدک سکا زیاده محبت ایتمش اولور ایدم

DAVIER. Instrument de dentiste dont on se sert pour arracher les dents *A.* مقلعة الاسنان
T. دندانکن *P.* دیشچی کلبتانی

DE. Préposition de lieu *A.* من *P.* دن *T.* Il est venu de Paris
- Il sert aussi à spécifier la matière dont une chose
est faite || Une table de marbre سفره مصنوع بر قوطی
الترن قوطی - التوندن مصنوع بر قوطی

DE, se prend aussi pour Touchant *P.* علی *T.* اوزریند
بو ماده نکت اوزریند مذاکوه || دائر -
عن *A.* Et pour Depuis - بو ماده ید دائر سوبلشدم - ایدهلم
روماشهرندن لیبون شهریند قدر De Rome à Lyon || دن *T.* از -

DE PAR. Espèce de formule. Au nom de, par l'autorité de
T. طرفندن *P.* ازسوی *A.* عن جانب - عن طرف
جانب پادشاهیدن - پادشاه طرفندن

DÉ. Petit morceau d'ivoire, de figure cubique, dont on se sert pour jouer *A.* زار *T.* کعبتین Les deux dés کعب

Et petit instrument de métal, dont on se garnit le bout du doigt, pour condre sans se piquer les doigts *P.* انگشتند *T.* یوکسوک

DÉBÂCLE. Rupture de la glace qui a couvert une rivière *A.* - بوز سوکندیسی *T.* شکست یخپارها *P.* انفساخ الجمود || *La rivière grossit, tout le monde se prépare à la débacle* میاه نهر قبارمقده اولمغلد جمیع ناس انفساخ La débacle a fait bien périr des bateaux جموده انتظار ایلد حاضرلنقده در انفساخ جمورده وافر قایقلر قضا زده اولمشدر بوزلر سوکندیلری هجومندن خیلی قایقلر قضا یه اوغرامشدر -

DÉBÂCLE OU DÉBÂCLAGE, se dit aussi du débarrasement d'un port des vaisseaux vides, pour en laisser l'entrée libre aux vaisseaux chargés *A.* برطرفسازشی *P.* اندفاع المزاحمات المرفأ || *Il y a un temps précis et ordonné pour la débacle du port* لیمان اغزندن دفع مزاحمات ایده جک مخصوص ومعیّن بر وقت واردر

DÉBÂCLER. Il se dit d'une rivière quand les glaces viennent à se rompre *A.* یخپارها شکستگی پذیرفتن *P.* انفساخ الجمود *T.* بوزلر سوکلمک || *La rivière a débâclé cette nuit* نهرک بوزلری - جمود نهرک انفساخی واقع اولدی سوکلدی

DÉBÂCLER UN PORT. C'est le débarrasser des vaisseaux vides, pour y laisser un libre accès aux vaisseaux chargés *A.* دفع برطرف کردن مزاحمات *P.* المزاحمات عن المرفأ لیمانک اغزینی اجمق *T.* ار دریا بند

DÉBÂCLEUR. Officier qui commande sur les ports quand il faut débâcler *A.* بگشادن *P.* مباشر فی دفع المزاحمات المرفأ لیمان اغزینی اجدرمغه مباشر *T.* دریا بند گماشتد

DÉBALLER. Défaire une balle, un ballot *A.* الرزمة *P.* دنکی جوزمک - دنک آچمق *T.* پرونده گشادن || *On n'a pas encore débâllé mes meubles* دنکلم هنوز اچلماشدر

DÉBANDADE. Il ne se dit qu'en cette phrase, à la débâclade, qui se dit en parlant des troupes, et signifie, en désordre *A.* *T.* پراکنده وپربشان - نارومار *P.* شذر مذر - شذر بفر || *Les troupes s'en vont à la débâclade* عسکر شذر

طارماطغان قاجر - مذر کیده یور

On dit figur. Mettre, laisser tout à la débâclade, pour dire, abandonner le soin d'une affaire comme une chose désespérée *A.* صالقم *T.* در حال پربشانی و گذاشتن *P.* مهیا ترک صباق براقمق

DÉBANDEMENT. Il se dit, en parlant des troupes, de l'action de se débâcler *A.* تشق - تشق - تشق *T.* طاعلمه *P.* پراکندگی سبا تسکرتفرق ایدی - عسکرده تشق عمومی واقع اولمشدر سبا ایلد پراکنده وپربشان اولدی

DÉBANDER. Détendre *A.* ارخا *P.* سست کردن || *Débâcler un arc* ارخای قوس ایتمک

On dit figur. Se débâcler l'esprit, pour dire, donner un peu de relâche à son esprit *A.* ترویح الذهن *P.* ذهنی دیکتدرمک

Il se dit aussi en parlant du temps, pour dire, s'adoucir *A.* || *Le temps se débâcle* یوشماق *T.* نرمی پذیرفتن *P.* کسب الملایمة هوا کسب ملایمة ایتمکده در

Il signifie aussi, ôter la bande d'une plaie *A.* فك الصماد صارق بی چیقارمق *T.* بندرا بر گرفتن *P.* سلب الصماد - یاره نک اوزرندن سلب صماد ایتمک || *Débâcler une plaie* یاره نک صمادینی فك ایتمک -

SE DÉBANDER. Il se dit des gens de guerre, quand ils se séparent en désordre *A.* تشق - تشق - تشق *T.* طاعلمق نارومارشدن - پراکنده وپربشان شدن - شدن || *Les soldats se débâclèrent pour aller piller* عسکر یغمایه وارمق ایچون تشق وپربشان اولمشدر سستی *P.* استرخا *A.* Et des armes dont le ressort se détend || *Son fusil se débâclâ* حامل اولدیغی || *Son fusil se débâclâ* فک زنبکی کوشدی

A. کوشمش *T.* سستی پذیرفتن *P.* مسترخا *A.* طاعلمش *T.* پراکنده وپربشان *P.* تشق - تشق

DÉBARBOUILLER. Ôter ce qui salit *A.* تسمیه اللوث دفع از جرک - جرکرا بر طرف کردن *P.* ازالة للطحه - الوسئ بیلاشیغی سادک - بیلاشیغی کیدرمک *T.* پاکت کردن

DÉBARQUEMENT. Action de débarquer *A.* السفينة *P.* Le débarquement des marchandises || *کمیدن چیقارمه بیرون سازی از کشتی* ماللرک سفیندن اخراجی

نزل عن السفينة - خروج في البر. A. dit aussi des troupes
 بیرون شدن از کشتی - فرود آمدن از کشتی. P. في البر
 Le débarquement des troupes || قره‌یه دوکلده - قره‌یه جیقمه. T.
 قره‌یه Des troupes de débarquement عسکرک قره‌یه دوکلده‌سی
 دوکلده مخصوص عسکر

DÉBARQUER. Sortir d'un vaisseau. A. خروج عن السفينة. P.
 قره‌یه جیقمق - کمیدن جیقمق. T. از کشتی بیرون شدن
 فلان محله‌ده کمیدن || Nous débarquâmes en tel endroit
 اخراج عن السفينة. A. Et faire sortir d'un vaisseau - جیقمق
 Débarquer du canon || کمیدن جیقمارق. T. از کشتی بیرون ساختن. P.
 کمیدن طوب جیقمارق

DÉBARQUÉ. A. مخرج عن السفينة. P. از کشتی بیرون
 On dit, Un nouveau débarqué, pour dire, un homme nouvellement arrivé de la province. A. جدید
 یکی کلمش. T. نو آمده. P. جدید الظهور - الورود

AU DÉBARQUÉ, signifie, dans le temps du débarquement. A. لدی
 در. P. حين خروج عن السفينة - الخروج عن السفينة
 Il || کمیدن جیقمار ایکدن. T. دم بیرون شدن از کشتی
 لدی الخروج عن السفينة حاضر. A. بولندی

DÉBARRASSER. Ôter l'embarras, ou délivrer d'un embarras
 دفع - دفع المزاحمات - رفع المعترضات - دفع العوائق. A.
 چهارزغی کیدرمت. T. عوائق بر طرف کردن. P. الحواجز
 طرق ومسالك. A. دفع حواجز. || Débarrasser les chemins, les rues
 بولردن وزوقا فردن دفع عوائق ایتمک - ومعتزعات ایتمک

Figur. A. قورتارمق. T. وارسته کردن. P. تخلص. A.
 قلم خلجاندن قورتلدی est débarrassé d'inquiétude

SE DÉBARRASSER. Se tirer d'embarras. A. خلاص - دفع الثقله
 از ثقلت رها یافتن - از ثقلت وارسته شدن. P. عن الثقله
 Il ne sait comment se débarrasser de ses créanciers نوجبله
 ثقلشدن نوجبله. T. || Il était accablé d'affaires, mais il
 زحام اموردن قامت طاقت واقتداری. A. s'en est débarrassé
 Sa tête commence à se débarrasser در وارسته اولمقد در
 دين حق La religion se débarrassa des pratiques superstitieuses
 اعمال تعصبدين وارسته اولمشدر

DÉBARRER. Ôter la barre qui ferme une entrée. A. رفع

زرفین بر - پانه بر طرف کردن. P. رفع الکتیفه - السطام
 Débar - طرفازی کیدرمت - طرفازی قالدرمق. T. آوردن
 قپونیک طرفازینی قالدرمق

DÉBAT. Différend, contestation. A. معارضة - مناقرة. A.
 سرنگ. P. مباحثات. pl. مناقشات. pl. مناقشة -
 Être en débat de quelque chose بر شیء ایچون معارضة اوزره اولمق. T.
 Mettre quelque chose en débat بر شیئی موقع معارضدیه عرض ایتمک
 Apaiser un débat Vider un débat معارضدیی فصل ایتمک
 Il s'éleva de grands débats sur ce sujet au Parlement
 بوماده‌یه دائر پارلامنتو مجلسنده مباحثات. A. Entre voisins, il y a toujours des débats
 همجاران بیننده معارضات ومناقشات اکسک دکلدر

DÉBÂTER. Ôter le bât. A. رفع الکور. P. پالان
 Débâter un cheval || سمری جیقمارمق. T. بر گرفتن
 اوزرندن سمری جیقمارق

DÉBATTRE. Discuter de vive voix pour éclaircir des prétentions, ou pour décider une question. A. بحث. P. تنقییر
 Débatte une question || سورشدروب آرامق - آراشدرمق. T.
 بر ماده‌نک مباحثه‌سنی ایتمک - بر مطابی تنقییر ایتمک
 Débatte les articles d'un compte حسابی تنقییر ایتمک
 حسابک اسامیسنی فردا فردا بحث. A. Nous avons débattu plus d'une fois ce point contesté
 اشبو منازع. T. مباحثه‌سنی ایتمک - وتنقییر ایتمک
 - فیها اولان ماده‌نک کره بعد اخری بحثنی ایتمک
 Cette opinion n'a été que trop long-temps débattue
 بو مذهبدن قتی جوق زمان بحث اولندی

SE DÉBATTRE. S'agiter, se tourmenter. A. تملل - تملل
 بری اوتد دونشوب چپالمق - چپالمق. T. طبدیدن. P.
 Se débattre comme un possédé کبی تملل ایتمک
 débattre des pieds et des mains دست و پا زن تملل وتملل
 ال وایاق ابله چپالمق - اولمق

~ A. آراشدرامش. T. پئوهیدیه. P. منقر - مبحوت. A.
 سورشدربولب آراشمش

DÉBAUCHE. Excès dans le boire et dans le manger. A. تخلع
 عیش وعشرت - عیاشی. P. انهماک فی الاکل والشرب -
 Faire débauche Grande débauche || عیاشاق. T.
 عیش وعشرتد دوسگار. A. Aimer la débauche عیاشلق ایتمک

بر شیئی عیاشی شلغند Faire quelque chose par débauche اولمق
عیش وعشرت مبتلا Se donner à la débauche مبنی ایتمک
- عیش وعشرت مدا م C'est une débauche continuelle اولمق
عیش وعشرت دانسی

فسق وفجور A. Incontinence outrée Il se prend aussi pour
P. خراباتیلتک T. C'est un homme plongé dans la
خراباتیلتک دوشگون - فسق وفجور طالمش بر آدمدر
Sale débauche فسق وفجور مستکره Vilaine débauche بر آدمدر
Il est perdu de
خراباتیلتک - فسق وفجور مقدر
غلبه فسق وفجور حالی خراب اولمش آدمدر
Se jeter dans la débauche فسق وفجور مایل
مزبله مفاسق ایچند - فسق وفجور مبتلا اولمق
بادی فیر les occasions de débauche القای نفس ایتمک
فسق وفجور اولدجق حالاتدن اجتناب ایتمک

ادمان A. Et pour l'action de se livrer aux plaisirs de la table
|| بیبوی ایچمد T. عیش ونوش P. فی الاکل والشرب
عیش ونوش ایدهلم Faisons un peu la débauche

Figur. Débauche d'esprit ou d'imagination. Un usage déréglé
d'esprit ou d'imagination A. || نوغل مفرط Les débauches de
lecture et d'esprit ne sont guère moins dangereuses que celles
مطالعید ذهنک نوغل مفرطی مخاطرهسی
خواستک نوغل مفرطی مخاطرهسندن دون دکل

القاه A. DÉBAUCHER. Jeter dans la débauche, dans le vice
در بدراهی افکندن P. القاه الی المفاسق - الی المنیات
|| Les mauvaises comp-
مجاورت اشرار تقریبیل منیاته القا
La trop grande liberté ne sert qu'à débaucher les jeu-
nès gens ایهال مفرط حدیث السن اولماره کوره مفاسق
C'est la fai-
néantise qui l'a débauché کسل
بر فرزی مفاسق ومنیاته Debancher une fille و بطالت طبعیدر
القا ایتمدک

از P. افساد - اغوا A. Et corrompre la fidélité de quelqu'un
- ایارتمق - باشند جیقارمق T. از سر بردن - سر کردن
عسکرک اغواستی Il essaya de débaucher les troupes
On lui a dé-
خدمتکارلریمک بریسنی
ایارندیلر

صرف - اشغال A. Et détourner quelqu'un de son devoir
|| Dé-
ایشدن آیقویمق T. از کار باز تافتن P. عن العمل
عملدنک بریسنی ایشدن
ایشدن آیقویمق - اشغال ایتمک

Et faire quitter un travail sérieux pour un divertissement hon-
nête A. ایشی برافدرمق T. از کار باز گردانیدن P. الهیا A.

در بدراهی P. مبتلا A. إلى المفاسق والمنیات
T. باشدن T. از سر کرده P. مغتوی A. بر بادلغد دوشمش
افکندن
از کار P. منصرف عن العمل A. آذرلمش - آیارلمش - جیقشمش
Il se dit aussi au substantif pour un
T. خراباتی - عیاش P. متخلع A. homme abandonné à la débauche
بونلر عیاش مقولسی آدملر در

|| Ce sont des débauchés
T. گمراه کن P. مغوی A. DÉBAUCHEUR. Qui débauche
قز C'est un débaucheur de filles
|| باشند جیقارمقی - آذریمقی
آذریمقی بر آدمدر

DÉBET. Ce qu'un comptable doit après l'arrêté de son compte
دین پس مانده P. صح الباقي بعد حساب الدین A.
حساب کورلدکدنصرکه باقی فالان ویره جک T. حساب

DÉBILITER. Affaiblir, gâter. Il n'est d'usage que dans cette
T. نزار گشتن P. کسب النحول A. phrase, Être tout débilité
جهره نزار - وجهه ناحل Visage débilité || زبونلمق
T. ناتوان P. ضعیف A. Il se dit aussi de l'estomac - وزبون
ضعف - معدهسی ضعیفدر A. Il a l'estomac débilité || قوتسز
معدسی وار در

- موهون - واهن A. DÉBILE. Faible, qui manque de forces
T. بی تاب وتوان - بیمجال - زبون P. ضعیف الحال
هنوز حال Un malade qui est encore débile || قوتسز - درمانسز
Figur. || Avoir le cerveau débile - ضعف اوزره اولان خستد
Avoir la - فاندز الذهن اولمق - ضعیف العقل اولمق
بر کمسندنک قوت حافظهسی ضعیف
ضعف حفظی اولمق - اولمق

ضعیفانه P. بالضعف A. DÉBILLEMENT. D'une manière débile
قوتسز اولدوق - فرسز اولدوق T. ناتواند -

نا توانی - زبونی P. وهن A. DÉBILITÉ. Faiblesse
اعصابک Grande débilité de nerfs || قوتسزلیک - زبونلق T.
ضعف بصر de vue ضعف معده Débilité d'estomac کلی ضعیفی

زبون P. توهیمون - اضعان A. DÉBILITER. Rendre débile
|| زبونلمق T. نا توانی آوردن - ساختن

اضعاف l'esprit فلان شئی اضعاف اعصاب ایدر nerfs
تکلیل بصر ایدر- اضعاف بصر ایدر la vue عقلی موجبدر
مضعف معده در l'estomac

زبونلش T. زبونی یافته P. مومن - مضعوف A. DÉBILITÉ.

DEBIT. Vente prompte et facile des marchandises A. رواج -
Étoffes || صائش - سوریش T. فروخت - روایش P. نفاق
de débit سهل الرواج de mauvais débit اقمشده رایجه
فلان شیکت روایشی Cela n'est pas de débit بطی الرواج
جوقدنک نفاق ورواجی Débit de draps بوقدر

Il signifie aussi, exploitation de bois selon ses diverses destinations. V. Exploitation.

On dit figur., qu'un homme a un beau débit, le débit aisé,
le débit agréable, pour dire, qu'il raconte, qu'il parle avec fa-
cilité A. منطیق A. ناطقه پرداز - سخنپرداز P. سلیس اللسان - منطیق A.
Et pour exprimer le contraire, on dit, qu'il a un débit pénible, désagréable A. ثقیل
- سوزی ثقاتلو T. کلت زبانی P. کلیل اللسان - اللسان
دلنده ثقاتلی اولان

DÉBITANT. Celui qui débite une marchandise A. بیاع -
صایتهجی T. فروشان P. مروج - بایع

DÉBITER. Vendre A. بیع - تنفیق - ترویج - فروختن P.
Débiter des marchan- || سورمت - صاتمق T. روایش دادن
dis, des blés, des vins واجناس وخوایر وحبوبات
Débiter en gros سورمت - خمربیع وتنفیق ایلمتک
Débiter en détail کوتری صاتمق - سنایه بیع وفروخت ایتمک
اوفانی اوفانی صاتمق - کسرا بیع وفروخت ایتمک
- Il signifie aussi, exploiter du bois. V. Exploiter. - On dit figur.,
Débiter des nouvelles, pour dire, répandre des nouvelles A.
Et حوادث طاعتمق T. حوادث افشاندن P. نشر الاخبار
P. نشر الاکاذیب - نشر الاراجیف A. débiter des mensonges
یلان حوادث طاعتمق T. دروغ افشانی کردن

DÉBITEUR. Celui qui débite. Il ne se dit que dans le sens
figuré A. ناشر P. افشاندن T. طاعدیحجی || Débiteur de nou-
velles ناشر Debiteur de mensonges ناشر حوادث واخلبار
اراجیف

pl. صاحب الدین - مدیون A. Débiteur. Celui qui doit A.
|| بورجلو T. وامدار P. غرما pl. غریم - اصحاب الدیون
صاغ ودرست بورجلو - حسن القضا بر بورجلو Bon débiteur

ایفای دینه مقتدر بر بورجلو Débiteur solvable

DÉBLAI. Il se dit de l'enlèvement des terres pour mettre un
terrain de niveau. V. Deblayer en ce sens.

از مزاحمات P. دفع المزاحمات A. Débayer un terrain,
|| چهارزکلی کیدرمتک T. آزاده کردن
بر عرضدن و بر حایلیدن و بر خاندن nue cour, une maison
بر خاندینی مزاحماتدن تنقیح - دفع مزاحمات ایتمک
ایتمک

On dit aussi, Débayer des terres, pour dire, les ôter d'un
endroit A. خاک برداشتن P. رفع التراب - ثل التراب
طیرانی جیقارمق - طویراعی فالدرمق T.

DÉBLOQUER. Lever le blocus A. رفع الانحصار
T. از قید بستگی رهانیدن P. الانسداد المسالکت والموارد
Débloquer un port || اطراف یوللرینمتک قپانقلغنی فالدرمق
بر - بر لیمانتک انسداد موارد ومسالکینی رفع ایتمک
لیماندن اطراف یوللرینمتک قپانقلغنی فالدرمق

DÉBOIRE. Le mauvais goût qui reste de quelque liqueur après
qu'on l'a bue A. تلخکامی پس از P. بسیله بعد الشرب
Il se dit - بر شئی ایچلدکدنصره فالان دادسزلق T. نوش
figur., du dégoût qui suit ordinairement les plaisirs A. خدار P.
Et des sujets de fâcherie, - مخمورلق - آپشلاق T. سر گرانی
C'est un || زحر T. زحر
homme qui lui donne bien des déboires
فلانده نیچه زهرلر
خیلی Zehr. Il a éprouvé bien des déboires
زهرلر یوتندی

DÉBOÏTEMENT. Sortie de la tête d'un os, de la place où il est A.
جدایی استخوان از P. زولان العظم - وثائت - فکت العظم
بیرون رفتن سر استخوان از محل خویش T. بندگاهش
Le || کمیکت یوندن اوینامدسی - کمیکت جیققلغنی T.
فکت عظم débatement d'un os

استخوانرا P. ایثا - فکت العظم A. Déboïter.
- کمیکی یوندن اویناتمق T. از بندگاهش جدا کردن
La chute qu'il a faite lui a dé- || کمیکی یوندن جیقارمق
boité un os فکده بر کمیکت فکده
انز یال - انشأ - انفکاک العظم A. Se débiter
کمیکت یوندن T. استخوان از بندگاهش جدا شدن P. العظم
Les os ne se débloquent pas sans beaucoup de douleur
انفکاک عظم وجع عظیمی

خدمتکاری جزمه سنی جکدی débotté

جزمه سی T. چپداز کشیده P. منزوع الجرموق A. débotté. چکمش

مخرج A. débouché. Voie ouverte pour arriver à un emploi. اولادک L'épée et la robe sont deux débouchés pour vos enfans. ایچون ایکی مخرج وار در کد بری طریق اهل سیف و دیگری طریقت اهل قلمدر

فوحة A. débouché. Et l'extrémité d'un défilé, d'un col de montagnes. دهانه دربند - دهانه تنگنا P. فوحة الدرب - المستل T. دهانه دربند - دهانه تنگنا P. L'ennemi nous attendait au débouché. بوزار اغزنده - دشمن بزوی بوزار اغزنده بکراییدی ورودمزه متروقت اییدی

Et moyen de se défaire, par la voie du commerce, de billets, de marchandises. V. Débouchement.

P. مهرب - محیص A. Expédient. Chercher || بول - جیقدجق بول - فاجدمق بول T. گریزگاه بر مصلحتک un débouché pour se tirer d'affaire, d'embarras و بر غائله نک ایچندن صیر بولوب جیقدجق بر مهرب جیقدجق بر بول ارامق -- ارامق

DÉBOUCHEMENT. Action de déboucher. V. Déboucher || Le débouchement des canaux ایتند السد اندفاع السد ایتند صوبولرینک اجدرلمدسی - بولولردن قپانقلغک کیدرلمدسی

Et le passage d'un endroit resserré dans un lieu plus ouvert خروج عن - خروج عن المستل - خروج عن المضیق A. - طار بولدن جیقمه T. بیرون شدن از تنگنا P. الهم L'armée fut attaquée au débouchement || بوزار اغزندن جیقمه عسکر بوزار اغزندن جیقار ایکن اورلمشدر

Figur. Moyen de se défaire de billets, de marchandises طریق الترویج - طریق الصرف - طریق الخرج A. - On a trouvé un débouchement pour ces billets خرجک بولی T. راه روایش P. بواوراق میربدنک خرج On cherche un débouchement pour ces marchandises بواوراق الترویج آریورلر - بواوراق الترویج آریورلر

DÉBOUCHER, au substantif. Il ne se dit qu'en ces phrases, لدی A. déboucher d'un défilé, au déboucher des montagnes. لدی P. الخروج عن مضیق الجبال - الخروج عن المستل طار بول اغزندن T. در وقت بیرون شدن از تنگنا

بالقان بوزاری اغزندن جیقدقدده - جیقددیعی وقتده

DÉBOUCHER. Ôter le bouchon A. فک السداد P. فداورا. طایدی جیقارمق T. بر داشتن

Et ôter ce qui bouche, ce qui empêche d'entrer A. دفع السد P. آجقمق - قپانقلغی کیدرمک T. سد و بندرا بر طرف کردن. En termes de Médecine, Il signifie, évacuer A. اطلاق البطن. Et ôter les obstructions. بیرکت سوردرمک T. شکم راندن P. سده لری آجدرمق T. سده گشادن P. تفتیح السد A.

Il signifie aussi, sortir d'un endroit resserré pour passer dans un lieu plus ouvert A. خروج عن المضیق. L'armée déboucha des montagnes || بوزارندن جیقمق T. شدن - عسکر طانلردن جیقمق اویمه اینسدی. Se déboucher A. مضیق جبالدن فسحتکده - عسکر بوزارندن خروج ایلدی صحرایه خروج ایلدی

DÉBOUCHER. Dégager de son attache l'ardillon d'une boucle - طوقدیی جوزمک T. گره بندرا گشادن P. خلع الابزین A. T. گره بند گشاده شدن P. انخلاع الابزین A. طوقه جوزمک

Déboucher des cheveux. En défaire les boucles A. حل الجعد. قیورمی جوزمک T. شکن گشادن P.

DÉBOUILLI. Terme de teinturiers. L'art de s'assurer de la qualité du teint d'une étoffe A. فن الامتحان الصبغ P. بویانک جاشینسی طومد T. فن آزمایش رنگ

DÉBOUQUER. V. Débouquer.

DÉBOUQUER. Sortir d'un détroit A. خروج عن خانق البحر. بوزارندن جیقمق T. از دربند دریا بیرون شدن P.

DÉBOURBER. Ôter la bourbe A. دفع الشمة. دفع الوحل - ازگل پاکت - گل بر طرف کردن P. تنقیة عن الوحل || جاموردن پاکتمک - جاموری کیدرمک T. ساختن - حوضی وحلدن تمقید ایتمک Débouber un bassin d'eau un fossé حوضی جاموردن پاکتمک خندقی وحلدن. Débouber une voiture. C'est la tirer de la bourbe از گلزارور P. تخلیص عن الوحل - نزع عن الوحل A. بطافلدن - جاموردن جیقارمق T. از گلزار رهانیدن - داشتن قورنارمق

DÉBOURRER. Ôter la bourre d'une arme à feu A. سلب خرئوچک T. سربوش گرومده ور کردن P. المطبق العين طایدی جیقارمق

آیند نکت خلوص ونا چیز انقاصدن گیری اثر قالامشدر
- Il se dit figur. du bien qui reste à un homme après un grand
revers de fortune A. انقاص وکسارات المال || Il lui reste encore
معوریت سابقسدن قالمش
فناپذیر اولمش - انقاص وکسارات مال هنوز کدوده باقیدر
مالنکت دوکنتیاری هنوز یاننده موجود در

On dit aussi figur. Les débris d'un souper, pour dire, les
restes A. ریزه P. خشاره المائدة - سقاطه التوال - حشامه
سفره سلکندیسی - سفره دوکنتیسی T. خورش

Il se dit aussi des troupes qui restent après la défaite d'une
armée A. T. پسمانده لشکر شکست دیدده P. بقیه السیوف
|| Avec ce qu'il put ramasser des débris de
ses troupes بقیه السیوف اولدق جمع ایدده بیلدیکی
عسکر ایلده

DÉBROUILLEMENT. Action de débrouiller. V. Débrouiller ||
Il est exact et habile, il faut lui laisser le débrouillement de
cette affaire ارباب دقت واصحاب حذاقتهدن بر آدم
اولمغله بو مصلحتدن حال تشویش واختلاطکت دفعی
تدقیق امورده - کت کفایتند تفویض اولنق اقتضا ایدر
صاحب لیاقت بر مرد پر مهارت اولمغله بویله پیچاپیچ
اولمش مادهدن حال شورش واختلاطکت دفعی خصوصی
عبرده اهتمامند حواله اولنق اقتضا ایدر

DÉBROUILLER. Démêler, mettre de l'ordre dans ce qui est
confus A. تخلیص عن - دفع الاختلاط - سامب الاختلاط
فارشقلقدن T. از شوریدگی آزاده کردن P. التشویش
Debrouiller des papiers qui sont mal en ordre || قورتارمق
قارش مورش اولان اوراقدن حال تشویش واختلاطکی
پاکیزه P. دفع الالتباس - تنقیح A. Figur. - دفع ایتمکت
C'est un chaos d'affaires très-difficiles à débrouiller || پوروزی آبرنلق T. ساختن
تنقیحی بغایت مشکل بر حیولای
Cette affaire n'est pas encore bien débrouillée dans ma tête
بو مصلحتی ذهنده هنوز تنقیح
بو مصلحتکت التباسی ذهنده هنوز دفع ایددهم - ایددهم
وارسته شو. دگی P. منسلب الاختلاط A.
T. پاکیزه ساخته P. منقیح A. فارشقلقدن قورتلمش
پوروزی ابرنلمش

DÉBRUTIR. Ôter ce qu'il y a de plus rude, de plus brut A.
Débrutir une || پرداخت ایتمکت T. پیراستن P. تهذیب

آیند نکت بللورینی - آییندنک بللورینی پرداخت ایتمکت
مورطاشنی پرداخت Débrutir un marbre تهذیب ایتمکت

DÉBUSQUEMENT. V. Débusquer.

DÉBUSQUER. Chasser quelqu'un d'un poste avantageux A.
از جایش گریزانیدن - از جایش دور کردن P. ازعاج - تنجیه
Les ennemis s'étaient postés sur une
hauteur, on les en débusqua à coups de canon T. یزندن جیقارمق
دشمن بر محل
مرتفعده قرار گیر اولمشیکن طوب انداختیلد یزندن تنجید
اوزریمده طوب انداختیلد یزندن - وازعاج ایترلدی
Figur. Obliger quelqu'un de quitter une place pour
lui succéder A. || جلمکت T. بر طوبف کردن P. دفع
était entré dans le ministère, dans les Finances; mais on l'en
a débusqué وکلای دولت داتره سند وامور دفترید خدمتمند
دفع ایلدیله - داخل اولمشیکن جلدیلر

DÉBUT. Il se dit, en général, d'une action que l'on fait pour
la première fois A. P. مبادی pl. مبداء - فواتح pl. فاتحه
Beau début || باشلاش - باشلغی T. دخش - سر آغاز
فنا - فاتحه قبیحده Mauvais début فاتحه خیریه - حسنه
باشلغی

DÉBUTER. Faire les premières démarches A. بداه
دخش - سر آغاز کردن - آغازیدن P. شروع - افتتاح
Cet homme a bien débuté à la Cour || باشلغی T. نمودن
فلان کشی سرای همایون خدمتمندده حسن ایلده افتتاح
بر مقابله طوبله ایلده Il débuta par un long discours ایلدی
بداه ایلدی

DÉCACHER. Ouvrir ce qui est cacheté A. فکت المهر
مهری سوکمت T. مهر بر کندن

DÉCACHÉ. A. مهر منفکت المهر A. مهری آجق - سوکمش

DÉCADE. Dizaine, espace de dix jours A. عشرة - عدد عشاری
Première, seconde, troisième || اولنق T. ده مرده P. عشرات pl.
عشره اول وثانی وثالث

DÉCADENCE. Disposition à la chute, à la destruction A. هبوط
P. اشراق الی الانهدام - میل الی الانهدام - انهباط -
Ce palais s'en va en décadence || بیقلمغده یوز طومند - بیقلش - دوشش T. افتادگی
بو - بو سرای مشرف انهدامدر
Tomber en décadence || قوناق بیقلمغده یوز طومندی
حال انهباط

رفته رفته مایل *Aller en décadence* وانهدامد گرفتار اولمق
 || *La décadence de l'Empire* دولتک انحطاط - انحطاط *A.* انهدام اولمق
 انحطاط احوال *La décadence des affaires d'un État* وزوالی
 مزاجی وامور *Sa santé, ses affaires vont en décadence* سلامت
La décadence du commerce واحوالی مایل زوال وانحطاطدر
 اعتباری *Son crédit va en décadence* امر تجارتک انحطاطی
 یوماً فیوماً مشرف زوال وانحطاطدر

DÉCAGONE. Figure qui a dix angles et dix côtés *A.* شکل
 اون *T.* ده گوشه *P.* شکل معشر الزوایا - ذو عشر زوایا
 || *Un décagone régulier a ses angles et ses côtés égaux* || گوشه
 بر شکل معشر تمام متساوی الاضلاع والزوایا در

DÉCAISSER. Tirer d'une caisse *A.* اخراج عن الصندوق *P.*
 || *Quand on aura décaissé toutes ces marchandises* || صندوق
 صندقدن اخراج اولندفده

DÉCALOGUE. Les dix commandemens de Dieu *A.* عشر فرائض
T. ده سپارشهای یزدانی *P.* عشر وصایا مفروضة - الیهیه
 تکریبک بیوردیغی اون سپارشلر

DÉCALQUER. Tirer une contre-épreuve d'un dessin *A.* اخذ
 نقشی آلمق *T.* نگار بر گرفتن *P.* النقش

DECAMPEMENT. L'action de decamper *A.* رحلت - رحلت
 اردونک *Le decampement se fit avec précipitation* عجله ایله
 اردونک رحلتی *Une heure après le decampement* اولدی
 بر ساعت مرورنده

DÉCAMPER. Lever le camp *A.* اردو کوچ *P.* ارتحال المعسكر
 اردو - اردو فالقمق *T.* اردو رفع خیم اقامت کردن - کردن
 اردونک ارتحالی *Des que l'armée eut decampé* || کوچک
 اردو *On decampa au point du jour* اردو فالقدیغی عقیبنده - عقیبنده
 رفع رخت قرار اقامت - اردو علی السحر فالقدی
 ایلدی

|| *Figur.* S'enfuir *A.* فرار - غیبت *P.* گریختن *T.* فاجمق
 Il vous craint extrêmement; dès qu'il vous voit, il decampe
 سندن خوفی اولمغلده همان کوزینده ایلشدیکک عقیبنده
Quand il sut que les archers le cherchaient, il decampa bien vite
 فلان کشی پسند ضابط نفراقی دوشوب

آرادفلرینی خبر آنجه علی العجله فرار و غیبت ایلدی
DÉCANTATION. Action par laquelle le chimiste verse quel-
 que liqueur, en inclinant doucement le vaisseau *A.* نطفان *P.*
 یواش یواش دوککش *T.* ریزش آهسته

DÉCANTER. Terme de Chimie. Verser doucement une liqueur
 یواش یواش دوککش *T.* آهسته آهسته ریختن *P.* نطفان *A.*

DÉCAPER. Passer un cap. C'est un terme de Marine *A.* قطع
 بورونی آشورمق *T.* روغرا گذشتن *P.* قطع الطایق - الشناخ

DÉCAPITATION. Action de décapiter. V. ce mot.
 - قطع الرأس *A.* کسک *T.* سر بریدن *P.* قتل

DÉCAPITÉ. *A.* مقطوع الرأس - سر بریده *P.* قتل اولمش - کسملش
 فک *T.* سر بریده *P.* مقطوع الرأس *A.* قتل اولمش - کسملش

DÉCARRELER. Ôter les carreaux d'une chambre *A.* وک
 اوطدنک *T.* تختهای مفروشه ور کردن *P.* الصنایح المفروشه
 دوشده تختدلرینی قوپارمق

DÉCÉDER. Mourir de mort naturelle *A.* - ارتحال - وفات
 || *Il décéda un tel jour* || اولمک *T.* مردن *P.* قضاء النحب
 عازم دار البقا اولمشدر - فلان کون قضای نحب ایلدی
 وفات ایلدی - ارتحال ایلدی -

اولمش *T.* مرده *P.* متوفی *A.* *Décédé.*

DÉCELER. Découvrir ce qui est caché *A.* تکشیف - کشف
 خارجه - خارجه جیقارمق *T.* گل کردن - آشکار کردن *P.*
 || *Déceler un crime* || میداند جیقارمق - اجیغ جیقارمق - اخراج ایتمک
 جرم وقباحتی خارجه اخراج ایتمک دوستی یاننده اختفا
Il ne veut pas être connu, ne l'allez pas deceler جارجه اخراج ایتمدلدی
 بیلنمک استمز واروب *Son embarras decela son crime* میداند جیقارمق
 تلاش واضطرابی *On dit aussi, Déceler un secret* - حسبله جرم وقباحتی کشف اولندی
 کشف السر - افشاء السر *A.* سری آچمق *T.* فاش کردن

DÉCEMBRE. Le dernier mois de l'année *A.* کانون اول
 کانون اول *T.* شب افزان - دی

DÉCEMENT. D'une manière décente *A.* ادیبانه *P.* مؤدباً
 ادیبانه *T.* ادب ایله *Il est vêtu fort déceement* کییمشدر

DECENCE. Bienséance, honnêteté extérieure *A.* حسن - ادب

الادب P. آرم T. ادب || Il n'est pas de la décence de faire
telle chose ادب منافيدر
Cela n'est pas dans la décence در مغاير ادب

مستمر - باقی عشر سنين، *A.* DÉCENNAL. Qui dure dix ans. *P.* دهمساله *T.* يالاش *A.* Magistrature décennale || اون يالاش *P.* عشر سنين. *T.* دهمساله - اون يالاش *P.* باقى ومستمر اولان حكومت *T.* واقع فى كل عشر سنين، *A.* Et qui revient tous les dix ans. *P.* هر اون يالاش *T.* بير ده سال آينده *P.* Fêtes || اون يالاش *T.* بير ده سال آينده *P.* اون يالاش *T.* اعياد *P.* decennales

DÉCENT. Qui est selon les règles de la bienséance *A. موافق*
 II || ادبلو *T. آرمانه P. موافق* لَدَابِ الادب - الادب
 n'est pas décent à un magistrat de... *فلان كوره*
 شَيْبِي ايتمك ذاب ادب موافق دكلدر *Etre en habit dé-*
 cent *كسوه اديماند ايله مكتسى اولمق*

DÉCEPTION. Surprise, tromperie. Il se dit lorsque quelqu'un a été induit par erreur à donner une chose pour moins de la moitié de sa valeur *A.* عَرَّتْ - خَبَسَ *P.* نَرَه *T.* آلداتمه ||
Cela s'est fait sans fraude ni déception وَدَّ عَبَسَ وَدَّ
بو ماده ده ند عَبَسَ وَدَّ عَابِرِدَن عَابِرِدَن - حِيلَه وار در

فرمودن P. امر A. Décerner. Ordonner par autorité publique
بر کسندنک Décerner un ajournement personnel || بیورنق T.
بالنفس Décerner des récompenses Le Sénat
لايقده اعطاسنی امر ایتمک
lui décerna le triomphe سناتو تعجیمر اولنور دیوان عالی
فلان کسندنک نزا ونصرتی مشعر تشریفات معتاده ایله
مظهر الثفات اولمسنی امر ایلدی

DÉCÈS. Mort naturelle d'une personne *A.* وفات - موت *P.*
 Le jour de son décès يوم وفاته *T.* اولوم مرگ
 Après son décès وفاته من بعد

دلفریب P. مغفل - غارہ - خادع A. trompe DÉCEVANT.
 || Espoir اویالندریبجی - الدادیبجی T. غره امیز - غره ساز -
 کلمات Paroles décevantes آمید غره امیز - امنیہ غارہ décevant
 کلمات - کلمات اغفال امیز - کلمات موجبة الاغفال - غارہ
 اقوال خادع - دلفریب

DÉCEVOIR. Engager dans l'erreur par des moyens spécieux
ou séduisants *A.* اغفال - تغيرير *P.* غره کردن - غره دادن *T.* اغفال - تغيرير
|| Ces propositions ne tendent qu'à vous décevoir
ایراد اولئان تکالیفدن مراد سنی اغفال ایتمکدر

امانی و آمالی رهین On dit, Ses espérances ont été déçues
خسرت و خسران اولمشدر

الدانش T. غره گشته P. مغفل - غریب A. DEÇU.

DÉCHAÎNEMENT. Il ne se dit qu'au figuré. Emportement extrême qui s'exprime par des discours injurieux *A.* استشاطه *P.* *||* خاريلوب آتش پوشكرومده *T.* آتشريزي عرش ستمك حقه على الدوام Il est dans un perpétuel déchaînement contre vous *||* On ne vit jamais un pareil déchaînement *||* بو مقول استشاطه شمدبيده قدر كورلمش خالي دكلدر شي دكلدر

DÉCHAÎNER. Oter, détacher de la chaîne *A.* خلع السلسلة || زنجیر جوڑمیک *T.* زنجیر گشادن *P.* فک السلاسل -
On déchaîna les captifs *اسرادن فک سلاسل اولندی* Dé-
chaîner un chien *کلیک زنجیر بنی جوڑمک*

Figur. Exciter, irriter contre quelqu'un *A.* تهيج العننف
بخشم - بخشم آوردن *P.* تشویر الہباب العنف - والشدة
Il déchaîna toute la cabale contre lui *T.* او یکدلندرمکت
وکیند انگیختن *A.* ارباب فسادک عننف
وکیندمنی بمستون فلانک علیہند تهيج ایلدی

On dit aussi figur., en parlant d'un grand orage, qu'il sem-
blait que tous les vents fussent déchainés. كان جميع رياح
كوبيا كه جميع رياح بالعنف - شدت ايله بردن بوشاندی
والشده بر اوغوردن بوشامیویردی

SE DÉCHAÎNER. S'emporter sans retenue contre quelqu'un *I.*
 I. بر فلان کس آتشریز غرض شدن *P.* استیاشاطة - تنميط
 طار باب آتش بيشكم مکت

زنجیری T. گشاده زنجیر P. منخلع السلسله A. Dénoué.
 زنجیردن برشاننش بر خمیش On dit d'un méchant homme qui se permet tout, que c'est un diable déchainé.
 شیطان مزاجدر

DÉCHAPERONNER. Ôter le chaperon d'un oiseau de proie
 quand on veut le lâcher. *A.* الصقور *P.* خلع الستارة عن عيون
 بوجد بی اجہق *T.* چشمہش مرغ شکاریا برداشتن

DÉCHARGE. L'action de décharger des marchandises *A.* اخراج
P. Se trouver à la décharge d'un ballot *اخراجي وقتي* *اخراجي وقتي*
 Il se trouva à la décharge de la charette, du bateau
 در وقتي *اخراجي وقتي* *اخراجي وقتي*

Il se dit aussi de plusieurs coups d'armes à feu *T.* گله و پاخود. Après avoir essuyé la première décharge de l'ennemi, on alla à eux l'épée à la main دشمن طرفه شدن. آتیلاں گدلمرت اولکی یایلنده تحمیل ایلدکدنصکره بزم. Ils firent d'abord une furieuse décharge بر یایلم. نفنکت قورشونی کله آتمشدر یایلمی.

Il signifie aussi, l'acte par lequel on tient quelqu'un quitte d'une chose *A.* سند الخلاص *P.* خلاصه سی *T.* خلاص تذکره سی. قوي ومعهول // Décharge bonne et valable ادا تذکره سی. بدینده ادا تذکره سی اولمغله کندودن بر شئی. On ne saurait rien lui demander, il a sa décharge. کافد On lui a donné une décharge de tout مطلوب اولندمز. مطلوباتدن برائت ذمتی حاوی یدینه خلاص سندی. ذمتکی تخلیص اعطا اولندی. اینچون سعی اولنور.

Et ce que les témoins disent pour décharger un accusé *A.* T. گواهی برای آزاده کردن از گناه *P.* شهادت للتبرية. Informer à charge et à décharge بر کمسندکت علیه یاخود تبریه ذمتی بابنده. La déposition des témoins fait la décharge اخبار شهود متهموت تبریه ذمتی موجبدر Pacensé de l'accusé.

Et l'endroit, le trou, le tuyau par lequel se décharge l'eau d'une fontaine, d'un étang *A.* بيب *P.* لوله *T.* متعلق. La fontaine a sa décharge à vingt pas de là یکرمی آدم مسافده واقعدر.

On dit aussi, La décharge des humeurs, pour dire, l'écoulement des humeurs *A.* ریزش کشها *P.* انصباب الاخلاط. اخلاطک درکمدسی.

On appelle Décharge dans une maison, un lieu où l'on serre ce qui n'est pas d'un usage ordinaire *A.* معندره *T.* قاپور *P.* سهرة.

Il signifie aussi, soulagement *A.* تخفیف *P.* سبکساری. ملکات // C'est une décharge considérable pour l'État. Il est odieux de faire sa fille religieuse pour la décharge de la famille. حقه بر تخفیف کلیدر. اهمل بیتکت تخفیف. حاله مدار اولمق بیتیلد بر کمسند کندو قزینی وجباتیت. طریقند ادخال ایتمک بر امر موجب الاستغفار در.

On dit, La décharge de la conscience, pour dire, l'acquit de la conscience *A.* تخلص النفس عن الحزارة - تطمين النفس. نفسک بار حزارتدن *T.* آزادگی دل از بار خراش *P.* Je vous en avertis pour la décharge de ma conscience. نفسمی بار حزارتدن تخلص اینچون سکا اخبار ایدرم.

DÉCHARGEMENT. Action de décharger. Il se dit des vaisseaux et des bateaux. *V.* Décharge.

DÉCHARGER. Ôter un fardeau du lieu où il était *A.* تنزیل. بار برداشتن - تنگرا فرود آوردن *P.* حط الحمل - الحمولة. Décharger des marchandises بروت قالدردمق - دنکت ایندردمکت *T.* Décharger des ballots بولکرینی ایندردمکت. Décharger un crocheteur دنکت بولکرینی ایندردمکت. Décharger un cheval حمالکت بولکرینی ایندردمکت. Décharger un plancher qui est trop chargé بولکرینی ایندردمکت. غایت ایلد بولکو اولان دوشمدنکت بولکرینی قالدردمق.

On dit, Décharger son estomac pour dire, le soulager *A.* معده یبی *T.* بمعده سبکساری آوردن *P.* تخفیف البعدة. Et décharger son ventre *A.* تخفیف البطن. Et qu'une farine décharge le cerveau, pour dire, qu'elle le soulage des humeurs qui l'incommodent مدار اولور. فلان دوا تخفیف دماند مدار اولور.

Et figur., Décharger son coeur, pour dire, déclarer avec franchise les sujets de mécontentement que l'on a *A.* تصفية البال. درونرا از - تصفية درون کردن - درونرا پاکیزه کردن *P.* Et décharger sa conscience. ویرکی پاکشمتک *T.* ژنگت کدورت پاکت کردن. V. Décharge. - Et décharger quelqu'un d'un soin, de quelque chose de pénible *A.* تخلص عن الشقطة. یوکدن قورتارمق *T.* آزاده بار ساختن - وارستد بار کردن *P.* فلالنی اول ماموریتکت // Il l'a déchargé de cette commission ثقلتندن تخلص ایلدی.

SE DÉCHARGER d'une affaire sur quelqu'un, pour dire, lui en remettre le soin *A.* دفع الامر عن نفسه وتحمل على فلان. مصلحتکت بولکرینی *T.* بار مصلحترا بر فلان اندختن *P.* اوزردن اتوب اخره بولکمتکت.

On dit, Décharger une arme à feu, pour dire, la tirer *A.* تخلية. Il faut avoir la plus grande attention de décharger ses fusils et ses pistolets avant de rentrer chez soi بر کمسند خاندسند دخولدن مقدم تفنکت.

و پشتولرینی بوشالتمند غایه الغایه ایتمک واجبنددر

Et décharger sa bile, sa colère sur quelqu'un, pour dire, lui faire sentir les effets de sa colère. *A.* T. افراغ الغضب علی. *A.* او یکدسنی بوشالتمق زوجدهسند انفعال ایدوب *A.* او یکدسنی اولادی اوزربنه بوشاتدی

DÉCHARGER. Tenir quitte, déclarer quitte. *A.* تبریه. *A.* Il me demandait telle chose, j'en ai été déchargé par arrêt. *T.* از دمت وارسته کردن. *P.* فلان شئی بندن مطلوب ایدرایدی حال بو که با اعلام شرعی دتم بندن مطلوب ایدرایدی *A.* Il s'est fait décharger de la tutelle de ce mineur. بو صغیرک وصایتندن تبری ایلدی

Et délivrer d'un impôt, d'une redevance, d'une dette, d'une demande. *A.* عفو. *P.* آزاد کردن. *T.* عفو. *A.* Il a été valablement déchargé de tel impôt. فلان عفو اولمندی. *Cette province était fort chargée de tailles, on l'a un peu déchargée.* فلان بار نکالیف زیاده اولمغله بو مقداری عفو ایلله تخفیف اولندی

DÉCHARGER un registre, un contrat. C'est y mettre une quittance de ce qu'on a reçu. *A.* تنزیل المقتدار المقبوض. *A.* T. آلمان مقداری اشیائی. *T.* مقدار مقبوض فرو نهاده کردن وارمق

DÉCHARGER un accusé. Porter témoignage en sa faveur. *A.* T. برای آزادگی از گناه گواهی دادن. *P.* شهادت للبراءة. *Décharger* - بر کمسندنک تهمتسزلکنم شهادت ایتمک d'accusation. Prononcer par un jugement qu'un accusé est innocent. *A.* حکم البرائة. *P.* حکم بیگناهی کردن. *T.* تهمتسزلگی حکم ایتمک حکم ایتمک

On dit, qu'une rivière se décharge dans une autre, dans la mer, pour dire, qu'elle y entre. *A.* P. انصباب شدن. *A.* Le Danube se décharge à la Mer - Noire. نهر طوند قره دکزه منصب اولور

SE DÉCHARGER, en parlant de couleurs, signifie, devenir moins chargé. *A.* رنگت گشایش پذیرفتن. *P.* انکشاف اللون. *A.* رنگت اچلمق. *T.* رنگت اچلمق

DÉCHARNER. Ôter la chair de dessus les os. *A.* اجتلان. *T.* کیمیک اتنی. *P.* گوشت از استخوان بر کندن. *P.* انتحاض

اتی کیمیکدن صیروب آلمق - صویدمق

Figur. Dépouiller d'agrémens, d'ornemens. *A.* سلب اللطافة. *A.* حسنی کیدرمک. *T.* نا زیبا ساختن. *P.* ازاله الحسن - *En voulant trop raffiner sur la langue, on la décharne.* بر لسانک تزبید نراکتی بابنده مبالغه ازاله ایتمقش اولورلر *Il signifie aussi, amaigrir.* *A.* انحال. *P.* انحاض. *T.* خیره لندرمک - اتندن دوشرمک - آریقلمق - زبونلمق. *Cette maladie l'a fort décharné.* بو خستدلیک غایت ایلله انحالده سبب اولمشدر

DÉCHARNÉ. *A.* مجتلم. *P.* گوشت از استخوان بر کنده. *T.* نا زیبا. *P.* مسلوب اللطافة. *A.* کیمیک اتنی صویلدهش. *T.* لاغر. *P.* نحیض. *A.* نازل. *A.* حسنی کیدرلمش. *T.* ساخته. *Figur.* اتندن دوشمیش - آریقلمش - زبونلمش. *T.* خیره معدوم. *A.* معدوم اللطافة. *Un style sec.* *A.* قوری. *T.* بی آب و تاب. *P.* النضارة

DÉCHAUMER. Il se dit d'une terre que l'on retourne avec la bêche ou la charrue, pour enterrer le chaume qui est resté après la moisson. *A.* T. خاکرا گردانیدن. *P.* تنقیب الارض. *T.* تارایی اقدارمق - یری اقدارمق

DÉCHAUSER. Ôter, tirer les bas ou les souliers à quelqu'un. *A.* T. آفاق قابنی جیقارمق. *P.* پاپوش بر آوردن. *P.* نزع النعال. *A.* T. آغاسنک آفاق قابنی جیقارمق. *Déchausser son maître.* *A.* پاپوش خودرا بر آوردن. *P.* انتزاع النعال. *T.* کندو آفاق قابنی جیقارمق. *T.*

SE DÉCHAUSER. *A.* T. کندو آفاق قابنی جیقارمق. *P.* نزع النعال. *T.*

DÉCHAUSER un arbre. Ôter la terre qui est autour du pied. *A.* T. خاک از پای درخت جدا کردن. *P.* تسجین. *A.* T. آغاجک دیبمنی جقورلتمق - آغاجک دیبمنی آجق. *Les jardiniers déchaussent les arbres pour mettre du fumier au pied.* باغچیان قسمی آغاجلرک دیبلریننی فشقایتتمق. *A.* T. ایچون آچرلر

DÉCHAUSER les dents. Les découvrir en écartant les gencives. *A.* T. دیش اتنی صیرومق. *P.* آدهرا بر بردن. *P.* تسنیع. *A.* ne faut pas se frotter les dents rudement, parceque cela les déchausse. دیشلری شدتلرجه اونمق روا دکدر زیرا دیش دیشلری صیروملور

On dit figur., qu'un homme n'est pas digne d'en déchausser un autre, pour dire, qu'il est d'un mérite fort inférieur. فلانک

پایوجنی جویره مز

DÉCHAUSOIR. Instrument qui sert à séparer les gencives d'autour des dents *A.* دیش انلرینی *T.* منسعة الاسنان *A.* صیره جق آلت

DÉCHÉANCE. Perte d'un droit *A.* سقوط *P.* ساقط شدن *T.* حقندن سقطی *À peine de déchéance de son droit* دوشمه امتیازاتدن *Déchéance de privilèges* لازم کلدجکی انذاریه امتیازاتدن ساقط اولمق - سقوط

DÉCHET. Diminution d'une chose, ou en elle-même, ou en sa valeur *A.* کاست *P.* نقصان - نقص - محنوت - بخش *Il y a du déchet dans la fonte des monnaies* سکدرک - سکدرکرت ذوبانده بخش و محنوت ظبر ایدر *Il y a du déchet sur le prix* ارتکدسده اکسلده واقع اولور *de certaines espèces, quand on les emporte en pays étranger* بعض سکدر دیار آخره کوتورلدکده قیمتلریند نقصان عارض *Il faut avoir soin de remplir les tonneaux de vin de temps en temps, à cause du déchet* صیائت خمری اکسلددن *Il y a du déchet sur le vin et sur le blé qu'on garde trop long-temps* خمر و حبوبات مدت مدیده حفظ اولندقچه دانما اکسلده ظهور ایدر

DÉCHEVELER. Mettre en désordre la chevelure de quelqu'un *A.* صاجی قارش *T.* موی پریشان کردن *P.* تشیتیت الشعر *Ces deux femmes en se battant se sont toutes deux déchevelées* بو ایکی عورت دویوشر ایکن بری برلرینک صاجنی قارش مورش ایلدیلر

DÉCHIFFRABLE. Qui peut être déchiffré *A.* ممکن الحال *P.* Un chiffre qui n'est pas déchiffable *Cette lettre n'est pas déchiffable* دکلدر ممکن الحال *Cela est-il déchiffable?* بونک حلی ممکنه یدر

DÉCHIFFREMENT. Action de déchiffrer *A.* گشایش *P.* گشایش *V.* Déchiffrer. حلسازی -

Il se dit aussi de la chose même qui est déchiffrée منحل *A.* حله کردن *P.* *Apportez-moi le déchiffrement de cette lettre* حروف معبوده ایله یازلمش بو مکتوبک منحلانی بکا کنور بو مکتوبک حروف معبوده سی حل اولندقدده

معلوم اولدیکه

DÉCHIFFRER. Expliquer ce qui est écrit en chiffre *A.* حل الحروف حروف لیره گوندر *P.* حل الارقام المعبودة - المعبودة *Déchiffrer une lettre* حروف معبوده بی اجمق *T.* حل کردن بر قطعه مکتوبک حروف معبوده سنی حل ایتمک *Un chiffre malaisé à déchiffrer* حلی مشکل ارقام معبوده

Figur., Lire ce qui est malaisé à lire تمیز الحروف *A.* *Cela est si mal écrit, que je ne le saurais déchiffrer* بورتبدده فنا *Déchiffrer de vieux titres* یازلمشدر کد حروفی جقاره م *Déchiffrer des descriptions* سندات عقیقی قرائت ایتمک *anciennes presque effacées* بعض آثار قدیمه اوزرنده محتر اولوب *rehin* رهین محو وانطماس اولمش خطوطی تمیز و قرائت ایتمک

Et pénétrer dans une affaire obscure, démêler quelque chose d'embarrassé, de secret عیان کردن *P.* استخراج - کشف *A.* *Cette affaire était difficile, il nous l'a bien déchiffrée* بو مصالحت امور مشکلدن *Je ne saurais déchiffrer toute cette intrigue* بو فسادک صورتنی *تماماً و کاملاً* کشف و استخراج ایدم

On dit, Déchiffrer quelqu'un, pour dire, pénétrer ses inclinations, et ce qui lui est arrivé de plus secret استبطان الحال *A.* *On a parlé de lui dans une compagnie où on l'a bien déchiffré* بر کسندنک *T.* حال فلانرا وا کردن *P.* استخراج الحال - *On a parlé de lui dans une compagnie où on l'a bien déchiffré* بر مجلسده *On a parlé de lui dans une compagnie où on l'a bien déchiffré* فلان کسیدن بحث اولنوب حال و کیفیت سی کرکی کبی استخراج اولندی

DÉCHIFFREUR. Celui qui a la clef d'un chiffre *A.* حامل دارنده مفتاح حروف معبوده *P.* المفتاح الحروف المعبودة حروف معبوده انخترینی طوتان *T.*

Et celui qui a le talent de déchiffrer des lettres sans en avoir le chiffre گشاینده *P.* *حلال الحروف المعبودة* حروف معبوده نک حلی فمینی بیلن *T.* حروف معبوده

DÉCHQUETER. Découper en faisant diverses taillades *A.* تشریم *P.* *تشریم* *T.* طوعرامق *P.* تشقیق - *Déchiqueter la peau, la chair* جلد و لحمی تشریم *کسمک* *ایتمک*

Déchiqueter une étoffe شکه شکه بریدن *P.* تقطیع - قص *A.*

دیلیم دیلم کسمک - قرقمق T.

T. پاره پاره بریده P. منشق - مشرق A. DÉCHQUETÉ. قرقلمش T. لشکه لشکه بریده P. مقصوح A. طوغرانمش دیلم دیلم کسلش -

DÉCHIRAGE. L'action de désassembler les planches qui composent un bateau A. سوکمه T. گشایش پیوند P. فسح A.

DÉCHIREMENT. L'action de déchirer A. خرق - مزق - شق. Le déchirement des habits était une marque de douleur et d'indignation chez les Juifs خرق ثياب. On dit figur., Le déchirement du coeur, pour dire, une vive douleur de l'âme. بیرکت T. کاو کاو دل - جاکچاک دل P. تشقق البال A. پارجدلنسی

On dit aussi au figuré, Déchirements d'entrailles A. قداد P. بغوسق کسننسی - کسنسی T. رنج روده

DÉCHIRER. Mettre en pièces sans se servir d'instrument tranchant A. دریدن P. تمزیق - تخریق - خرق - تشق - شق. پارجد - یوتیق T. جاکچاک کردن - شکیدن - فتالیدن - مکتوبی شق ایتمک Déchirer une lettre || پارجد ایتمک ثوبی جاکچاک - ثوبی خرق و تمزیق ایتمک قولنی پارجد پارجد - Il s'est déchiré toute la main ایلمدی On dit figur., qu'une chose déchire le coeur, les entrailles, pour dire, qu'elle excite une vive compassion A. یورکی پارجد T. دلرا جاکچاک کردن P. تشق القلب متعدد فرق دلرت طهوری تقریبیلله احوال ملک درون ملکده فرق - ودولت رهین انشقاق اولمشدر عدیده نک طهوری بین الاحالی شق عصای اتحادی مودی سر ندای طهوری que l'Eglise est déchirée par un schisme اولمشدر que les passions opposées déchirent le coeur احوای متناقضه بادی انشقاق نفس لزامد Les remords déchirent la conscience فلب اولور احتساک فلب باعث اولور

On dit aussi figur. de certaines douleurs vives et aiguës, qu'elles déchirent les entrailles A. تقدید البطن - تقدید الصدر. اینچی عیزلتیق T. رنج روده دادن - رنج شکم آوردن P. بغوسق کسننسیاری کنورکت -

Il signifie aussi, offenser par des médisances, par des calom-

nies A. کسر - تمزیق العرض - هتک العرض - هرط العرض A. بنام و شان فلان شکست آوردن - عرض شکستن P. العرض Déchirer || عرضد طوقمق - عرض ییتیق - عرض قیرمق T. کندو قریبمنک عرضنی شکست ایتمک son prochain بر کسنندیک نام وشايند Déchirer la réputation de quelqu'un ایراث کسر ایتمک

جاکچاک شده - دریده P. متزق - منشق A. Déchiré. On dit, qu'un homme est tout déchiré, pour dire, que ses habits sont tout déchirés A. متزق الثياب. اوستی باشی یوتیق T. جامه دریده P. مخترق الثياب. On dit proverb., qu'un chien hargueux a toujours les oreilles déchirées, pour dire, qu'un querelleur a toujours des affaires désagréables T. طلاشان کوپک قولاعی دانما یوتیق اولور.

DÉCHIRURE. Rupture faite en déchirant A. شقوق pl. شق. Raccommoder une déchirure یمامق خرقی Il y a une déchirure à votre habit بر یوتیق وار در

DÉCHOIR. Tomber dans un état moins bon que celui où l'on était A. دوشمک T. افتادن. انحطاط - سقوط. Il est déchu de son rang رتبهسندن منخط اولمق Déchir de son rang اعتباری ساقطدر - اعتباردن ساقط اولدی اول مدتدنبرو یوما فیوما اولمق Il a déchu de jour en jour اولمق Ils sont déchus de leurs privilèges در متتق On dit d'un homme avancé en âge, qu'il commence à déchoir, lorsque les facultés du corps et de l'esprit commencent à s'affaiblir en lui اولمق ولانک قوای طبیعیسی مشرف انحطاطدر

Il signifie aussi, diminuer A. نقصان - انتقص. Son crédit commence à déchoir ایتمکده اعتباری کسب نقصان A. اکسامک T. کاستن - کم شدن - کمیدن P. تنزل. Daus la décadence de l'Empire Romain, l'éloquence commença bientôt à déchoir اولمق رومیة کبرا دولتمک وقت انحطاطده Son crédit commença bientôt à déchoir اولمق دفت تنزل وانتهقاصد یوز طوتدی ایمانی و امال دوجار خیمیت وخسران T. دوشمش A. دوشمش T. افتاده P. منخط - مسقوط - ساقط A. Dénu. خاسر A. اکشامش T. کاستن - کم P. تنزل - متنقص الامال

بیان - اعلان - تبیین - A. اشاعة
 || بیان ایتمکت T. آشکار کردن - P. افادة
 مراد و موامنه بم کسندید Déclarer ses intentions à quelqu'un

DECLIN. L'état d'une chose qui penche vers sa fin *T. ميل*
 توجّد الى - اشراف الى الانحطاط - انحطاط - الى الزوال
 || اشاعيلتمه - زوالد احمد *T. بزوال گروبيديون P. الانحطاط*
 Le déclin du jour - فبرارت زوالد ميللي Le déclin de l'age

بر مرضهک Le déclin d'une maladie سنک انحطاطه میل
 حمانک حال انحطاطی Le déclin de la fièvre حال انحطاطی
 Le déclin de l'Empire قمرک زوال وانحطاطه توجیهی
 Sa fortune est رومیة کبر دولتسنک انحطاطه میل
 Cette beauté est sur son déclin جمال مایل انحطاطه
 وزوالدر

DÉCLINABLE. Terme de Grammaire. Qui peut être décliné A. ممکن الاعراب

DÉCLINAISON. Manière de faire passer les noms par tous les cas A. اعراب

En termes d'Astronomie, il se dit des astres en parlant de leur éloignement de l'équateur A. میلان الکوکب - میلان
 Déclinaison australe میلان جنوبی کوکب Déclinaison boréale
 میلان شمالی کوکب Déclinaison de l'aiguille aimantée میلان
 یوسله ایکنسنک میلانی

DÉCLINANT. Il se dit d'un cadran qui ne regarde pas directement quelqu'un des points cardinaux A. بسیطة زایغة

DÉCLINATOIRE. Terme de Pratique. Il n'est d'usage qu'en ces phrases, Exceptions déclinatoires, Fins déclinatoires, qui se disent des moyens qu'on allègue pour décliner une juridiction
 اعذار ناحیة الحق القضا A.

انحطاط - تنزل A. Décliner. Déchoir, pencher vers sa fin
 انحطاط P. مایل الی الی المنزل - تمایل الی الانحطاط
 آشایلمهقی T. بانجام یازیدن - تنزل یافتن - پذیرفتن
 بومریضک حالی کل یوم || Ce malade décline tous les jours
 حماسی Sa fièvre décline depuis peu انحطاط پذیر اولمده در
 Ses forces déclinent عهد قربهدنبوو مایل تنزل وانحطاطدر
 قوای بدنیدسی غایة انایده متمایل انحطاطدر
 Il va en déclinant در ان تنزل وانحطاطده در
 فیت مالدسی قدرجی منخط اولمده در
 - On dit, en parlant de la boussole, que l'aiguille décline de tant, pour dire, qu'elle s'éloigne de tant de degrés du Nord
 یوسله فک ایکنسی قطب شمالیدن شو قدر کرتد میل
 Il se dit aussi en parlant des astres, V. Déclinaison.

En termes de Grammaire, c'est faire passer un nom par tous ses cas A. اعراب

DÉCLINER SON NOM, signifie, dire son nom dans un lieu où l'on n'est pas connu A. تعریف الاسم - انباء الاسم P. نام
 بر کسند ادینی سویلمک T. خودرا بیان کردن

DÉCLINER UNE JURIDICTION. Ne vouloir pas reconnaître la juridiction d'un tribunal A. نهی الحق القضا

On dit qu'un mur décline, lorsqu'il s'écarte un peu du point cardinal qu'il regarde le plus A. تمایل P. تجانف
 Ce mur décline || قاجلق کوسومک T. وریمی نمودن -
 بودیوار جنوبدن شمالده
 بر کرتد قدر قاجلق کوسومک - بر درج قدر تمایل ایدر

انحطاط پذیر - تنزل یافتند P. منزل - منخط A. Decliné
 قاجلقمنش T. یازیده P. متمایل A. آشایلمهش T.

DÉCLIVITÉ. Situation d'une chose qui est en pente A. حال
 La déclivité d'un terrain || شیلک T. شیو P. الحدود
 ارضک شیلکی

DÉCLORE. Ôter la clôture A. فسنة الحظار
 جیت دیوار سوکک - صوندردی سوکک T. کندن
 قارلاسند اولان || Il a été condamné à déclore son champ
 جیت دیوارک سوککسی حکم اولندی

بی جپر P. معدوم الحظار A. Déclos. Qui n'est plus clos
 Ce champ est déclos en plusieurs || صوندردسز - دیوارسز T.
 بو تارلا اکثر محللرند معدوم الحظار در

DÉCLOUER. Détacher quelque chose en arrachant les clous
 میخرا P. نزع المسد - فکت المسد A. qui l'attachent
 Déclouer des ais, des planches || اکسری سوکک T. برکندن
 تحتدلرک اکسرلرینی - مسامیر الواحی فکت ایلمک
 فلان شینک اکسری کلیاً Cela est tout décloué سوکک
 سوککشدر

DÉCOCHER. Tirer une flèche A. رمی السهم P. تیر انداختن
 اوق آتقی T.

آتلمش اوق T. تیر انداخته B. سهم مرمی A. Décoché

DÉCOCTION. Composition médicinale qu'on obtient en faisant bouillir dans l'eau des drogues médicinales A. مطبوخ P. پخته
 Boire une décoction || مطبوخ T. داروی گرم - جوش
 Faire une décoction ایتمک مطبوخ Mettre
 infuser du scné dans une décoction de chicorée هندبا مطبوخی
 Faire de la décoction pour un lavement ایتمک
 احتقان ایچون مطبوخ ترتیب ایلمک

DÉCOIFFER. Défaire la coiffure d'une femme *A.* فسح الكوارة *P.* صاغی صاغی بوزمق *T.* سرپوشرا بییدن *P.* صاغی جیقارمق *T.* سرپوشرا بر داشتن *P.* خلع الكوارة *A.* کاکل پریشان *P.* تشیت الشعر *A.* Et déranger les cheveux - صاجی طارطان - صاجی طاعتق *T.* موپریشانیدن - کردن *Il se dit aussi, en parlant de deux femmes qui se prennent aux cheveux || Elles se sont prises aux cheveux, et elles se sont décoiffées l'une l'autre* بوایکی قاری بری برلرینی پرچمندن *فاورایوب صارقلرینی بوزدیالر*

DÉCOLLATION. Action par laquelle on coupe le cou *A.* بوزارلمد *T.* بریدن گلو *P.* فحر

DÉCOLLER. Couper le cou à quelqu'un *A.* بوزارلق - بیون اورمق *T.* گلو بریدن

DÉCOLLI. *A.* منکور *P.* گلو بریده *T.* بوزارلمش

DÉCOLLER. Détacher une chose qui était collée *A.* فکک طوتقالی *T.* شریشم برگرفتن *P.* سلب اللزاق - اللزاق طوتقال ایلد پاشمش کاندی *|| Décoller du papier ||* سوکمت باران جارچویدلرک La pluie décolle les châssis سوکمت طوتقالنی سلب ایدر

SE DÉCOLLER. *A.* انسلااب اللزاق *P.* از شریشم پاکت بر شیمک طوتقالی سوکمت *T.* شدن

DÉCOLLI. *A.* مسلوب اللزاق *P.* از شریشم پاکت شده طوتقالی سوکمتش *T.*

DÉCOLLETER. Découvrir la gorge et les épaules *A.* نکشیف کوکس واموزی آجق *T.* کش ودوش گشادن *P.* الحید والاکتاف کش ودوش *P.* مکشوف الحید والاکتاف *A.* کوکسی اموزی چپلاق - کوکس واموز آجق *T.* گشاده

DÉCOLORER. Effacer la couleur *A.* اذهاب *|| Le vin rouge décolore les lèvres ||* بوزمق *T.* پزمرده رنگ کردن *P.* اللون سرکد لون شغاعی ازالد ایدر *naigre décolore les lèvres ||* اکهاد - فلویس *A.* Et faire perdre la couleur du visage

بکزی - رنگی بوزمق *T.* رنگت شکستن *P.* تغییر اللون خستدلیک جهره سنی *|| La maladie l'a tout décoloré ||* بوزمق بکزینی - کهاد لونمندی بادی اولدی - کیتا اکهاد ایلدی کیتا بوزدی

Il se dit aussi, en parlant du mauvais effet que fait la chaleur du soleil sur le visage *P.* تسفیع الوجد - سفیع الوجد *A.*

کونش *T.* تاب خورشید جهره پزمرده رنگت کردن *|| Le soleil a décoloré son visage ||* کونش جهره بی کویندرمت - جالمق رنگت - حرارت شمس جهره سنی تسفیع ایلدی *||* کونشک استیامکی - رویی تاب خورشیددن پزمرده اولدی *||* تاب خورشید جهره سنی کویندرمت *||* خورشید بوشکوفلرک رنگنی پزمرده ایلدی *||* کونش جالمق

پزمرده رنگت *P.* زایل اللون - اذهب اللون *A.* شکستد رنگت *P.* متغیر اللون - کامد *A.* رنگی بوزلمش *T.* از تاب خورشید پزمرده *P.* مسفوع *A.* بکزی بوزوق *T.* کونش کویندرمتش - کونش جالمش *T.* رنگت گشته

DÉCOMBRER. Ôter les décombres, les débris qui embarrassent un terrain, et qui bouchent quelque passage *A.* فخریف القمص سدویدرا برطرف - انزاره برطرف کردن *P.* دفع الرکم طیقانقلعی - مولوزی قالدردقی - مولوزی کیدرمت *T.* کردن *|| Décombrer le pied d'une muraille ||* طیقانقلعی آجق - کیدرمت برمعبردن *|| Décombrer un passage ||* دیوار دیبندن مولوزی کیدرمت بر کچیدک طیقانقلعی آجدرمق - دفع ردم ایتمک

DÉCOMBRES. Les pierres et menus plâtres qui demeurent après qu'on a abattu un bâtiment *A.* انزاره *P.* قضض *pl.* قضض *T.* مولوز

DÉCOMPOSER. Réduire un corps à ses principes *A.* حل *P.* *|| Les Chimistes décomposent les corps mixtes par le moyen du feu ||* جوزوب آیرمق *T.* از دم جدا کردن اهل کیمیا اجسام *||* مرکبینی آتش قوتیله حل ایدرلر

Figur. A. *|| Décomposer une idée, un discours ||* آجق *T.* وا کردن *P.* حل - فسح الاجزا *||* بر معنائک و بر مقالذک *||* *Il se prend en Médecine pour Atténuer, dissoudre* *A.* تحلیل *||* La fièvre décompose le sang *||* حرارت حتما تحلیل دمی مستازمدر

جوزیلوب *T.* از دم جدا کرده *P.* منحل *A.* ایرلمش

DÉCOMPOSITION. Résolution d'un corps mixte dans ses principes *||* جوزیلوب آیرمق *T.* از دم جدایی *P.* انحلال *A.* بر - بر جسم مرکبک انحلالی *||* جسم مرکبک انحلالیله اجزای اصلیدسند ارجاعی

Figur. A. *||* انحلال - انفساح الاجزا *||* بر معنائک و بر مقالذک *||* انحلالی

Et en Médecine || La décomposition du sang, des humeurs
دمکت واخلطکت انحلالی

DÉCOMPTÉ. Ce qu'on a à prendre et à rabattre sur une somme
qu'on paye *A.* تنمزیل *pl.* تنمزیلات *P.* فرو نهاد *T.* ایندرمه
|| Quand le trésorier a avancé de l'argent aux troupes, il en
fait le décompte à la fin du mois عسکر علوفدند
محسوباً اعطا ایلدیکی افچیدی ختام ماهده تنمزیل ایله
شومقدار تنمزیلات *Il y a tant de décompte* حساب کورر
On dit, Faire le décompte, pour dire, rabattre sur
une somme *A.* الحساب *P.* تنمزیل عن الحساب
حسابدن اشاعی وارمق - حسابدن ایندرمکت *T.* نهادن
- *Il se dit aussi pour Faire la supputation de ce qu'il y a à ra-*
battre *A.* اشاعی وارلدجق *T.* اجمال المقدادیر واجبه التنمزیل
مقدار لری یکرن ایتمکت

DÉCOMPTER. Rabattre d'une somme *A.* تنمزیل *P.* فرو
نهادن *T.* اشاعی وارمق *Sur ce qu'on lui doit, il faut dé-*
compter ce qu'il a reçu دیندن مقبوعاتی تنمزیل
On a décompté aux soldats ce qu'on leur avait avancé
عسکری نفقاتینک علوفدلدن مقدماً علی
Figur. Rabattre de l'opinion qu'on avait d'une personne, d'une chose *A.* تنمزیل
- *Il croit avoir beaucoup de bien, mais il trouvera à décompter*
منافع کثیره یه *T.* اشاعی وارمق *P.* حط
مظهر ایلدجغن طعن ایدر اما مأمولندن خلیجه حط وتنمزیله
خلیجه اشاعی *Il y aura bien à décompter* محتاج اولدجقدر
وارلدجق واردر

DÉCONCERTER. Troubler un concert de voix et d'instruments
بهمسازی نواها خلل آوردن *P.* اخلال الاحان والنفحات *A.*
ازکی وسازلوک اصولنی *T.* همسازی نواهارا شوریده کردن -
یا کز نو صدای نا همزونی بالجملة الاحان *Il ne faut qu'une voix discordante pour déconcerter*
toutes les autres Un musicien qui bat mal la mesure, déconcer-
te tout l'orchestre مخالف اصول ساز جالان
سازنده جمیع سازندگان طاقمنک رفتمارینی اخلال ایدر
نقش *A.* Rempire les mesures prises par une personne
- اصولوا شوریده ساختن *P.* تشویش التدبیر - التدبیر
|| Cet accident *T.* تدبیری بوزمق *T.* تدبیرا نار ومار کردن
بو حادثه تدبیرلورینک تنسوبشند

Les ennemis furent déconcertés de cette alliance
اشبو اتفاق مادهسی دشمنک تدبیرینی نقض ایتشدردن
سبب اولدی

Et troubler, interdire *A.* تشویش الذهن
- شوریدگی خاطر آوردن *P.* ایوان الحصر - البهت
|| *Il arriva une chose qui le dé-*
concerta fort بر شی طهور ایلدیکه کندویه ایوان بهت
ذهنی کلیاً تشویش ایلدی - وحصری بادی اولدی
شوریده خاطر *P.* تشویش الذهن - بهت *A.* SE DÉCONCERTER
|| شاشمق - پوصلدیی شاشورمق *T.* فعواره شدن - شدن
جزئی شیددن *C'est un homme qui se déconcerte aisément*
پکت قولای - شوریدگی خاطر گرفتار اولور بر آدمدر
پوصلدیی شاشورر آدمدر

DÉCONCERTÉ. *A.* مشوش الذهن - مبهوت
شاشمش - پوصلدیی شاشورمش *T.* فعواره - خاطر

DÉCONFITURE. Terme de Pratique qui signifie, banqueroute
faillite. V. ces mots.

DÉCONSEILLER. Conseiller de ne pas faire quelque chose *A.*
بخلائن *P.* نصی بالتحذیر - نصی بالمنع - نصی للخلل
|| *Je ne lui conseille, ni ne lui déconseille*
فلانک بومقوله عزیمتمده *T.* پند دادن
Il ne تجویز صورتیله وند خلافنی رای ایله نصی ایدرم
fera ce qu'il voudra, je ne le conseille, ni ne le déconseille
دیلدیکنی ایلسون هلد بن ند تجویز وند منع ونحذیر
صورتنی نصی وپند ایدرم

DÉCONSTRUIRE. Désassembler les parties d'une machine, d'une
جوزمکت *T.* از هم جدا کردن *A.* حل - فسخ *A.* phrase
Déconstruire une machine pour la
برآلتی محل آخره نقل ایچون فسخ
Pour juger de l'exactitude d'une phrase, il suffit de la
بر عبارته نک صحتی بیانمکت ایچون فسخ
وحتی کافیدر

DÉCONSTRUIT. *A.* منفسخ - منحل
اخزاسی آیولمش - جوزلمش

DÉCONTENANCER. Faire perdre contenance à quelqu'un *A.*
وضع طبیعی *P.* اخلال الوضع المألوف - اخلال الوضع الخلقی
فلانک وضع خلقینی *T.* فلان کسرا نار ومار کردن

بوزدرمق - Se déconter. V. Perdre contenance, au mot Contenance.

DÉCORATEUR. Qui fait des décorations A. صانع التزیینات P. دونا داجق شیر بیجان T. آرایشگر P.

DÉCORATION. Ornement A. زینت P. آرایش T. Il a laissé tant par testament pour la décoration de l'église کلیسایک زینتمند صرف اولنق اوزره با وصیتنامه دونا تمه شو مقدار اقچه ترک ایلدی

Et marque d'honneur A. علم الامتیاز P. نشان شرف T. Le Roi, avant que de l'envoyer en ambassade, l'a fait chevalier de tel ordre, pour lui پادشاه فلان کسندی خدمت سفارته

donner une décoration قبل الارسال بر نشان شرف احسانند وسیله اولنق اوزره فلان طریقه تمک قولیرلکی رتبدنی کندویه اعطا ایلدی

DÉCORDER. Détortiller une corde A. نمکیث - نکث T. جوزوب بوزمق T. تاب ریسمان وا کردن P. نقض بر اسکی هلاطی نمق و نمکیث Dêcorder un vieux câble ایتکم

DÉCORDÉ. A. جوزیلوب T. تاب ریسمان وا کرده P. نمکیث - جوزلمش - بوزلمش

DÉCORER. Orner A. زیب - آودن - آراستن P. تزیین P. دونا تمق - بزمک T. وزیور دادن

DÉCORÉ. A. دونا نمش - بزنش T. آراستد P. مزین

DÉCORTICATION. Action d'écorcer des branches, des racines, قوغی صویمه T. برکندن پوست P. قشر - جفل A. des graines

DÉCORUM. On dit, Garder le décorum, pour dire, garder les bienséances T. رسم ادبی وقاید ایتکم

DÉCOUCHER. Coucher hors de chez soi A. بیتوت فی منزل P. بیبازده یانلق T. بخاند دیگر خسبیدن P. الغیر

DÉCOUDRE. Défaire ce qui est cousu A. خرم P. تخریم T. Decoudre دیکشی سوکمک - سوکمک T. نکندره گشادن روبدنک - بطاند ثوبی تخریم ایتکم T. طوغرامق T. استارینی سوکمک

SE DÉCOUDRE. A. دیکش سوکمک - سوکمک T. تخرم

On dit figur., que les affaires se déconsent, quand elles commencent à aller mal شیرازة امور مشرف پریشانی وانحلالدر Et en parlant de deux amis qui se refroidissent l'un pour l'autre, que leur amitié commence à se découde شیرازة الفتلی مشرف

رابطه الفتلی مشرف انحلالدر - مایل انحلالدر

Décousu. A. متخرم T. سوکمش - سوکمش

Il se dit figur., d'un style qui n'a point de liaison A. متخرم بی ارتباط - نا مربوط - بی پیوند P. عذیم الارتباط - الاجزا نا مربوط بر عباره در C'est un style décousu || رابطدسز T. رابطدسز سوزلر Propos décousus

DÉCOULANT. Qui découle A. نانع P. ریزان اندک اندک ریزان - صیزیلوب آقان - صیزیلوب دوکیلان T.

DÉCOULEMENT. Flux, mouvement de ce qui découle lentement. V. Découler || Le découlement des humeurs اختلاطک نتموع نخاعه صیزیلوب دوکمدسی

DÉCOULER. Il se dit des liquides qui se répandent peu à peu A. نتموع - انصباب P. اندک اندک ریزان - ژوکیدن P. آزر آزر - صیزیلوب دوکمتک - صیزیلوب اقمق T. شدن Il s'est fait une légère piqure, et il en découle du sang

L'eau découle peu à peu A. نتموع ایدر آزر آزر - آزر آزر آقان - صو صیزیلوب دوکیلور peu à peu Les eaux et les humeurs qui découlent du cerveau sur la poitrine دماغدن صدره انصباب ایدن میاه واختلاط

Figur. A. فیضان P. سیلان - ریزیدن T. Dieu fait découler sur nous les grâces en abondance چناب منعم بی منت الطاف رحمتدن بالغاً ما بلغ مفارق عباد اوزریند

جناب فیاض مطلق چشمه سار بیحد و کنار - افاضه ایدر الطاف یزدانیدن مع زیاده اوزریمزه اساله ایده کمشدر خیر و شر منبع واحدن - اصل واحدن مستفیض اولور

Découli. A. منصب - منتمق P. ریزیده اندک اندک ریزیده - مستفیض A. صیزیلوب دوکمش T. اقمش

DÉCOUPER. Couper par morceaux. Il se dit des viandes A. لشکه لشکه بریدن P. عضوا بعد عضو قطع - تمکیع - تغلیذ Decouper un chapon || لشکه لشکه کسمک - طوغرامق T. بر املیق طوغرامق

Il se dit aussi, des étoffes que l'on coupe à petites taillades A. قرقمق T. خرده خرده بریدن P. فذ - قص A. جوقه وقطیفه قرقمق du drap, du satin

A. طوغرامش T. لشکه لشکه بریده P. مغلوز A. قرقلمش T. خرده خرده بریده P. مقصوسی

امگاگاتمن P. تشخیص - فوق A. Et commencer à apercevoir
 T. گزاریدن - Quand ils eurent navigué tant de jours,
 شو قدر کون دریاده سیمو وسخر ils découvrirent un tel cap
 On découvrit ابادکدنصکره دلاں یووانی تشخیص ابلدیلر

À DÉCOUVERT, signifie, en termes de Guerre, sans que rien mette à couvert. *A. من غير احتجاب. - من غير تستر. - بارزا*

پیره زن کهن سال Vieille décrépite قوجامان فاری T. زن
Homme décrépit پیر فانی - فرتوت - شیخ فانی
Vieillesse dé-
crépité مرتبه قحومت واصل اولمش شیخوخت
سن قحومت

علائیة - علناً A. manifestement, clairement
Il lui a || آشکاره - آچقیدن آچغمد T. آشکارا P. صراحة -
کیفیتی علناً و صراحة افشاده
آچقیدن آچغمد سوبلدی - ابدی

À VISAGE DÉCOUVERT, signifie, sans déguisement, sans détour A.
آچقیدن T. بی پوشش P. وانحاً

DÉCRASSER. Ôter la crasse A. اسحای الدنس - اذهاب الوسخ
کیری جیقارمق - کیری کیدرمک T. از جرک پاکیدن P.
Décrasser la tête پاکیدن کیرینی کیدرمک ||
Décrasser la peau بشوره دن اسحای و سح ایتمک
Les bains, les étuves
servent à décrasser le corps بدنک ازاله
استحاضات و سح بدنک ازاله
وامحاسنه یادیدر

DÉCRÉDITEMENT. V. Décréditer.

DÉCRÉDITER. Ôter le crédit, faire perdre le crédit A. کسر
T. از اعتبار افکندن P. اسقاط من اعتبار - الاعتبار
La mauvaise foi décrédi-
te un marchand || اعتباردن دوشورمک
بر بازار کوره بد عهدلک کسر اعتبارینی مودی اولور
Figur. اعتباری کلیاً ساقطدر
Il est décrédi-
té tout-à-fait
کسر A. Faire perdre à quelqu'un l'autorité, l'estime où il était
اعتباره خلل T. کم اعتبار کردن P. اخلال الاعتبار - الشان
Cette action, ce bruit l'a étran-
gement décrédi-
té || اعتباری بوزمق - کتورمک
بو حرکت وحقنه شیوع بولان حوادث
اعتباره خلل T. کم اعتبار کردن P. اخلال الاعتبار - الشان
Il s'est décrédi-
té par
کسر شان و اعتبارینه باعث اولمشدر
سؤ حرکتی حسبیلد شان و اعتبارینه
خلل کلمشدر

از اعتبار افتادن P. سقوط من اعتبار A. SE DÉCRÉDITER.
Cette opinion commence à se décré-
diter || اعتباردن دوشمک T.
بو اعتقاد بین الناس اعتباردن ساقط اولمغه باشلادی
اعتباری ساقط اولمش بر دوا در
C'est un remède décrédi-
té
از P. ساقط من اعتبار - سقوط من اعتبار A. DÉCRÉDITÉ.
اعتباردن دوشمش T. اعتبار افتاده

DÉCRÉPIT. Vieux, cassé A. هردی - هردی pl. هردی - هردی
قوجامان T. پیر زال - کهنه سال - فرتوت - زمران
P. پیره هردی - هردی - فقوهد A. Femme décrépite || پک اعتبار -

DÉCRÉPITATION. Il se dit en Chimie, du pétilllement que
font quelques sels dans le feu. V. Pétilllement.

هردی - قحومت A. État de vieillesse extrême
|| قوجامانلق T. زمرانی - فرتوتی P.
حد قحومت واصل اولمق La mauvaise santé de ce jeune
homme l'a réduit à un véritable état de décrépitude
جوانک سؤ مزاجی حال قحومتد گرفتارلغنه سبب اولمشدر

DÉCRET. Ordre, loi A. احکام pl. فرموده T. بیورق
|| Les décrets éternels احکام ازلیه Les décrets de la Providen-
ce Divine Décret du Ciel احکام تقدیر ربانی
Les décrets de
rim پاپانک حکمی Décret du Pape
الحکام دین

Il se prend aussi pour une ordonnance du magistrat A. pl. امر
Dcret de prise de corps
|| بیورلدی T. فرمان P. اوامر
Dcret d'ajournement personnel
و حبسی حاوی بر قطع امر
Vendre une terre par dé-
cret بالنفس احضاری حاوی فرمان
Maison mise en
dcret با ارضی فرمان فروخت ایتمک
Cette
فرماند داخل اولمش - فرمانر بر باب منزل
maison est en dcret در فرمان التمهده
bo ماذ با فرمان تنظیم اولمشدر
Cela a passé par dcret اولمشدر
فرمان دادن P. اصدار الامر A. DÉCRÉTER.
Rendre un dcret
|| فرمان ایتمک - بیورمق T.
Dcréter quelqu'un de
کمسندنک علیه اصدار امر ایتمک
بر کمسندنک اخذ پنمه داتر اصدار فرمان
ایتمک

بیورلش T. فرمان کرده - فرموده P. محکوم علید A. DÉCRÉ.
Cri public par lequel on défend l'usage de quel-
que chose A. یاساق بدای P. vul. منادات لنهی الشئ ما
|| Le décri des
دلال جاعرتمغله اولان یساق T. جارچی
التون وکش قماشلرینک رواجی
هند Le décri des étoffes des Indes
دناسی
متاعی رواجنک دلال معرفتیلد یساعی

Figur. Perte de réputation et de crédit A. سؤ الشهرة
- دیلنمه T. رسوایی نام - بد نامی P. مذمومیت - صیت قبیعی

|| Il est dans le décri در شهرت نی وار در Cela
 Pa mis tout-à-fait dans le décri بو کیفیت کلیاً سو شهرت نی
 بین الناس بستون دیللمسند باعث - ايجاب ایلدی
 - رسوایی نامد گرفتار اولیق Tomber dans le décri
 حال مذمومیت

DÉCRIER. Défendre l'usage de quelque chose par cri A.
 بندای جارجی یاساقی کردن P. vul. نرسی بالمادات
 On a décrié une telle || دلال معرفتیلده یساقی ایتمک T.
 فلان جنس سگدنک رواجی دلال معرفتیلده On a décrié les passemens d'or et d'argent
 یساقی اولمشدر صرمد و کمش شریدلرینک رواجی دلال معرفتیلده یساقی
 اولمشدر

Figur. Ôter la réputation, l'estime A. تشهیر - تسبیح - تشهیر
 دیللمک T. نام کسرا رسوا کردن - بد نام کردن P. الصیت
 فلانی بغایت || Il en dit beaucoup de mal, et le décrie partout تشهیر ایدر
 فلان صنوع و حرکتی غایت مرتبدهده qui l'a fort décrié
 Cette femme s'est fort décriée par sa mauvaise conduite
 بو خاتون سو سلوکی تقریبیلده غایت Il est décrié comme fausse monnaie
 مرتبدهده تشهیر اولمشدر اسمی قلب افچه کبی رسوا اولمشدر

DÉCRIÉ. A. بندای جارجی یاساقی P. منہی بالمادات
 دلال معرفتیلده یساقی اولمش T. کرده

On dit, Un homme décrié, pour dire, un homme perdu de réputation
 بد نام P. سیئی الشهرة - مشنوع الحال - مذموم A. Et une conduite décriée, pour
 dire, mauvaise T. رفتار رسوایی نما P. سلوک مذموم A. دیللمش حرکت

DÉCRIRE. Représenter, dépeindre par le discours A. وصف
 تعریف - وصف ایتمک T. وصف کردن P. توصیف -
 اول مملکتی کما هو الحال || Il nous a bien décrit ce pays-là
 Ce poète décrit bien une bataille فلان شاعر فلان ملحمه بی کوزل توصیف ایدر

On dit en Géométrie, Décrire une courbe, pour dire, la tracer
 چیزمک T. کشیدن P. رسم A.

Il signifie aussi, donner une idée générale A. وصف علی
 بوریمددن T. بر وجهه مطابق وصف کردن P. الاطلاق
 || Il y a certaines choses qu'on ne définit وصف ایتمک

pas exactement, on se contente de les décrire بعض شیلر
 بدقیقها تعریف اولمیوب بر وجهه مطابق وصف اولمشدر
 اکتفا اولنور

DÉCROCHER. Détacher une chose qui était accrochée A. نزع
 جنگلدن جیقارمق T. از جنگال بر کشیدن P. عن المعلق
 || Décrocher un habit ایتمک نزع جیقاروب آلق

DÉCROIRE. Ne croire pas. Il n'est d'usage qu'en l'opposant
 اینانماق T. باور نداشتن P. سلب الاعتماد A. باور نداشتن
 || Je ne crois ni ne décrois اینانم

DÉCROISSEMENT. Diminution A. انتقصان -
 Le décroissement de la rivière || اکسلد T. کاست
 Le décroissement des jours انتقصانی وقت نهارک انتقصانی

DÉCROÎTRE. Diminuer A. تنقص -
 La rivière décroît || اکسلدک T. کم شدن - کاستن P. تنزل - انتقصان
 Après la Saint-Jean, les jours commencent à décroître
 عید حضرت یحیی کوندنصرکده Evidemment, les jours commencent à décroître
 کونلر اکسلدک یوز طوتار - وقت نهار کسب نقصان ایدر
 تنزل یافند - کاستیدیر P. تنزل - متنقص A. اکسلش T. نقصان یافند -

DÉCROTTER. Ôter la crotte A. تنکسیج الوحل
 Décrotter des || جاموری سلمک T. گل رفتن P. الوحل
 Dégrotter des habits جزمندنک جامورینسی سلمک
 البس اوزرندن تنکسیج وحل ایتمک

DÉCROTTE. A. جاموری T. از گل رفتد P. مکسوح الوحل
 سلمش

DÉCROTTEUR. Celui qui décroette A. کساح الوحل
 جاموری سلیجی T. گل

DECROTTOIRE. Sorte de brosse dont on se sert pour décroetter
 جامور سلمکیسی T. گل روب P. مکسحة الوحل A.

DÉCRUE. Quantité dont une chose a décu A. نقص
 اکسلد T. کاست

DECRUSEMENT. V. Decruser.

DÉCRUSER. Mettre des cocons dans l'eau bouillante A. ادافه
 تمییت الجوز الغزی ماء المسخن - فیاق فی ماء المسخن
 ایتمک قوره سنی قینار حوده T. پیلد در آب گوم زدن P.
 صدردق

پیلہ در *P.* فیلق مدوون فی ماء السخن *Décrué. A.*
قینار صوده بصلمش ایپکت قوزه سی *T.* آب گرم زده

DÉCUIRE. Corriger l'excès de la boisson en y mettant de l'eau
Ce || صو ایله صیوقلندرمق *T.* آبی ساختن *P.* اماحه *A.*
بورب زیاده غلیظ || *le sirop est trop épais, il le faut décuire*
اولیغلد محتاج اماحه در

DÉCUPLE. Dix fois autant *A.* مضعف عشر کرات *T.*
Il a gagné dans cette affaire || اون کره اولقدر - اون فات
بو خصوصده ویوردیکی *le décuple de ce qu'il avait avancé*
افچدنیک اون کره اولقدرینی قزاندی

DÉCUPLER. Augmenter de dix fois autant *A.* تضعیف
اون قات *T.* دهچند فروشتیر کردن *P.* عشر کرات
|| *Pour décupler une somme, on y ajoute un*
بر عددی اون قات زیاده لندرمک ایچون یانند بر
مالنی *Il a décuplé son bien depuis dix ans* صفر اضافده اولنور
اون سنه ایچنده اون قات زیاده لندردی

DÉCUPPLÉ. *A.* مضاعف عشر کرات *T.* دهچند افزوده *P.*
اون قات زیاده لشمش

DÉCUSSION. Terme de Géométrie et d'Optique. Rencontre
در جم آمد *P.* التقاء الخطوط *A.*
|| *Point de décuission* خطارکت قارشمده سی *T.* خطها
الخطوط

DÉDAIGNER. Marquer du dédain *A.* استهانت - تهاون -
خوارلق *T.* ناشایسته التفات شمردن - خواری نمودن *P.*
|| *Vous dédaignez mon amitié* ارنکاب ایتمامک - خوارسنق -
طرفکد اولان محبتی - بنمده الفت و محبتی استحقار ایدرسک
محبتده اصهار روی التفات - دیده استحقار ایله کوررسک
ایتدیکم خدمتتری استحقار *Il dédaigne mes services* ایتمزسک
بزه خدمت ایلمکی ارنکاب *Il dédaigne de nous servir* ایدر
بزمده سوبلشمکد ارنکاب *Il a dédaigné de nous parler* ایتمز
ایتمدی

DÉDAIGNEUSEMENT. Avec dédain *A.* بالاستحقار
خوارسندرق *T.* خوارسازانده *P.* من غیر التفات - التهاون
|| *Regarder dédaigneusement* نظر استهانت ایله مشاهده
- بالاستحقار معامده ایتمک *Traiter dédaigneusement* ایتمک
طور تهاون واستحقار ایله

DÉDAIGNEUX. Qui marque du dédain *A.* مهون -
استحقار آمیز - استحقار نما - خوارساز *P.* حقور - مستحقور

انظار استحقار آمیز *Des regards dédaigneux* || خوارلیسیجی *T.*
ارائه صورت استحقار *Avoir l'air dédaigneux* نگاه استحقار نما -
جهره استحقار - استحقار طور بنی کوسترمک - ایتمک
Caractère dé- مزاج استحقار آلود *Humeur dédaigneuse* کوسترمک
Beauté fière et dédaigneuse شمیله استهانت و سیه
صورتنا اظهار *Faire la dédaigneuse* غرور آلود استحقار نما
تهاون واستحقار ایتمک

DÉDAIN. Sorte de mépris exprimé par l'air, le ton, le main-
- تحقیرات *pl.* تحقیر - تهوینات *pl.* تهوین - هون *A.*
خوارسنده *T.* طور تحقیر آمیز - خوار نمایی *P.* عدم الالتفات
معامله تحقیر آمیز ایله *Recevoir avec dédain* || الچقلده -
اظهار غایت *Il témoigne beaucoup de dédain* تلقی ایتمک
Essayer les dédains d'un grand seigneur و تحقیر ایدر
کباردن بریسنک معاملات تحقیر آمیز بنه مظهر اولمق

DÉDALE. V. Labyrinthe.

DEDANS. Adverbe de lieu *A.* فی الداخل *P.* بدرون *T.*
En dedans, par ایچنده دخول ایله *Entrez là-dedans* || ایچنده
Un bâtiment doit être commode en de- داخل
dans, et régulier en dehors خارجاً منتظم
اولملو در

DEDANS. La partie intérieure de quelque chose *A.* داخل *P.*
بر منزلک *Le dedans d'une maison* || ایچ *T.* اندرون - درون
افت داخلدن نشات ایدر *Le mal vient du dedans* داخلی
Sa gloire était affermie au dedans et au dehors du Royaume
شان و شکوهی ملکک داخل و خارجنده کسب رسوخ
و متانت ایتمشیدی

BÉDICACE. Consécration d'une église *A.* رسم التبرک باسم
بر کلیسانک فلان *Faire la dédicace d'une église* || فلان
اسمیله تبرکی رسمنی اجوا ایلمک

Il se dit aussi, de l'adresse d'un livre, qu'on fait à quelqu'un
عنوان الکتاب باسم *A.* par une épître à la tête de l'ouvrage
کتابک فلان *T.* سر نوشت کتاب بنام فلان *P.* فلان
|| *Un livre où il n'y a point de* اسمیله معنون سرلوحده سی
هیچ بر کمسندنک اسمیله معنون اولمیان بر کتاب

DÉDICATOIRE. On appelle Épître dédicatoire, une épître qu'on
عریضة *A.* met à la tête d'un livre, pour le dédier à quelqu'un
عریضة العنونة الکتاب باسم - التصدیق الکتاب باسم فلان
کتابک فلان کمسند *T.* تصدیق نامه کتاب بنام فلان *P.* فلان

اسمند تصدیق‌بینی حاوی مکتوب

DÉDIER. Mettre sous la protection d'une divinité, d'un saint
A. وقف علی حمایت فلان V. Consacrer.

DÉDIER un livre à quelqu'un. C'est le lui adresser par une
épitre dédicatoire A. تصدیق‌الکتاب - تصدیق‌الکتاب باسم فلان
کتابت T. سرفروشت کتابرا بنام فلان آراستن P. باسم فلان
سرلوحه‌دستی فلانکت اسمیلد معنون قلمق

DÉDIÉ. Une église dédiée à Saint-Jean حضرت یحسانکت
فلانکت اسمیلد Livre dédié اسم شریفیلد متبرکت بر کلیسا
معنون وصدور اولان کتاب

DÉDIRE. Désavouer quelqu'un de ce qu'il s'est avancé de dire
ou de faire pour nous. V. Désavouer.

SE DÉDIRE. Se rétracter, dire le contraire de ce qu'on a dit
A. خلافتنی سویلمکت T. خلافت‌گوینی نمودن P. تناقض
Vous avez dit du mal d'un tel, vous êtes obligé de vous en
dédire فلانکت علینده سویلمشیدکت شمدی تناقصده
فلانکت حقنه فنا سویلمشیدکت شمدی - مجبورسک
خلافتنی سویلمکت مجبورسک

SE DÉDIRE, signifie aussi, ne tenir pas parole A. نکول - نکول
سوزدن دونمکت T. از حرفی خود باز گشتن P. عن الکلام
فلان شیتی بزه وعد دedit Il nous avait promis cela, il s'est dédit
Il avait offert cent écus, il s'en est dédit فلان شیتی بزه وعد
یوز غروش عرض ایتمشیکن شمدی سوزندن نکول ایلدی
دوندی

Il se dit figur., d'un homme trop engagé dans une affaire pour
ne pas la pousser à bout A. احجام T. باز نافتن P. احجام
Ce général s'est trop avancé, il faut qu'il donne bataille, il
ne saurait plus s'en dédire سرعسکرز یادده سیل ایبارو صوقلدیفندن
فیما بعد سمدت احجامه سالکت اولدمیوب بهر حال
فیما بعد کیروندمیور - جنکت وهرمکه محتاجدر

DÉDIT. Révocation d'une parole donnée A. نکول عن الکلام
P. نکول - نکول سوزدن درنمده T. باز گشت از سخن
pour la peine dont on est convenu, contre celui qui se dédita
سوزدن نکول جریمدسی T.

DÉDOMMAGEMENT. Réparation d'un dommage A. الضرر
ضرر اوده‌مده T. بدل زیان - بهای زیان P. عوض الخسار -
بدل Il faut tant pour mon dédommagement ضرر بدلی -
ضرر اولمق اوزره بکا شو مقدار شی ویرلمکت اقتضا ایدر

DÉDOMMAGER. Indemniser, réparer le dommage A. تعویض
تضمین زیان - بهای زیان دادن P. تضمین الضرر - الضرر
ضررمی تعویض Dédommagez-moi ضرری اوده‌مکت T. کردن
ضررمی Si vous ne me dédommangez, je vous ferai un procès
تضمین ایتمدیککت حالده اوزریکه دعوا ایدده‌جکم

SE DÉDOMMAGER. A. فات - استدراکت مافات A. فات -
زیانده‌مکت T. فات - تدافعی ما فات - تدافعی ما فات -
Se dédommager ضرری برینه قویمق - ضرری جیقارمق T.
d'un côté de ce qu'on a perdu de l'autre واقع بر طرفدن واقع
J'y ai perdu en cela, mais je m'en dédommagerai
اولمش ایسدم دخی نلافی ما فات ایدده‌جکم درکار در
بدل زیان گرفتده P. مستوفی البدل الضرر A. ضررینی جیقارمش T. وارسته زیان -

DÉDORER. Ôter, effacer la dorure A. اسماء الذهب
T. طلای زر را نا بود کردن - طلای زر را بر گرفتدن P.
پارلدزی صیرمق - پاللدزی سیلدرمکت - پاللدزی کیدرمکت
بو تصویب À force de toucher à ce cadre-là, vous le dédorez
جارچو پدسند کثرت لمس ایلد پاللدزینی اسماء ایدده‌جسکت
T. طلای زر نابود شدن P. اسماء الذهب - Se dédoré
پاللدز سیلنمکت - پاللدز صیرلمق

DÉDORÉ. A. زرش بر گرفتده P. محمو الذهب
صیرلمش

DÉDOUBLER. Ôter la doublure A. نزع البطانة
لباسکت Dedoubler un habit قابی جیقارمق T. بر آوردن
بطاندستی جیقارمق

En termes de Guerre, Dédouble les rangs, les files, c'est
les rendre simples de doubles qu'ils étaient auparavant T. صنوف
Dédoubler un régiment, c'est le par-
tager en deux T. ایکی به بولمکت - آلاینی ایکی به تقسیم ایتمکت
اشاعی T. فرو نهاد P. تفریل A.

DÉDUCTION. Soustraction A. تنزیل
اصل On lui a payé tant en déduction du principal
La success-
sion, déduction faite des frais, monte à telle somme
ترکدنکت مالی بعد تنزیل المصارف شو مقداره بالغ اولور

Et énumération en détail A. واحد بعد واحد بسط
کیربشیلد T. یگان یگان حکایمه P. جده التفصیل بیان
Faire une longue déduction de ses raisons,
جیقشیلد نقل

دلیلرینی و دوجار اولدیغی آفات واکداری de ses malheurs
یگان یگان بسط و تفصیل ایتمک

فرو P. تنزیل A. Rabattre, faire soustraction
Il faut déduire ce que vous avez reçu مقبوضاتکی تنزیل ایتمک اقتضا ایدر

واحداً بعد واحد A. Et raconter au long et par le menu
کیربشیله جیقشیلده T. یگان یگان نقل کردن P. حکایت نقل ایتمک

استنباط P. استنباط - تفریع A. Et inférer, tirer une conséquence
اشبو C. Cette conséquence est mal déduite جیقارمق T. کردن
استنباط اولنان لازمه نا صوابدر

غشیات pl. غشیان - غشیة A. DÉFAILLANCE. Évanouissement
Tomber en défaillance || بایغناق - بایلمد T. بیخوددی P.
بر غشیان ایتمک || Il lui a pris une défaillance
Il est en défaillance بر بایغناق کلدی - غشیدیه دوجار اولدی
Il a de fréquentes défaillances در غشیانده حال
غشیات مکرر الظهوره مبتلا در

DÉFAILLANCE DE NATURE. L'état où est une personne qui vient à
- حال المیهوطیة A. s'affaiblir par vieillesse ou autrement
درمانسزلق T. گمشدگی تاب و توان P. زوال القوا - فنا القوا
|| Ce n'est point maladie, c'est défaillance de nature
مرض دکل مجرّد فئای قوا در

DÉFAILLANT. Qui manque à comparaitre, à se trouver à l'as-
signation donnée en Justice A. ممتنع عن المرافعة P. گریزان
Le défaillant a été condamné مرافعددن قاجینان T. از مرافعه
مرافعددن امتناع ایدنک علیهند حکم اولندی

تاب P. تغانی القوا - هبط A. DÉFAILLIR. Dépérir, s'affaiblir
درمانسزلعه T. توانایی فنا پذیرفتن - و توان گم شدن
قوای طبیعیسی Ses forces défaillent tous les jours || دوشمک
یوماً فیوماً فنا پذیر اولور

On dit, qu'un homme se sent défaillir, pour dire, qu'il se sent
نفسنده حالت نشیانک ظهورینی
حسن ایدر

بر هم P. فسخ - نقض A. ÉFAIRE. Détruire ce qui est fait
برپسنگ || Ce que l'un fait, l'autre le défait بوزمق T. زدن
فسخ فسخه Un noeud qu'on ne peut défaire یاپدیغنی دیگری بوزار
نا قابل - حلی ممکن اولیان عقده - اولندمیدجق بر عقده
فسخ نکاح ایتمک Défaire un mariage انحلال بر عقده

فسخ عقده Défaire un marché پیوند نکاح ایتمک
بازارلغی بوزمق - اقاله بیع ایتمک - ایتمک

میرانیدن P. اعدام - امانة - اهلاك A. Et faire mourir
C. Cette malheureuse femme a défait son enfant اولدرمک T.

Se défaire soi-même بو دردمنده قاری کندو اولادینسی اولدردی
کندو کندینسی اولدرمک - خود بخود اعدام اولنمق même
شکستن P. کسر - دریمت - حزم A. Et mettre en déroute

دشمنی || Après avoir défait les ennemis بوزمق T. گالیدن -
دشمنی بوزدقدنصره - مظهر کسر و شکست ایلدکد نصره
دشمن عسکرینی پی سپر وادی شکستگی و انہزام ایلدکده -

دشمن دونناسی منہزم La flotte des ennemis fut défait
رهین شکست و انہزام اولمشدر - اولمشدر

On dit figur. qu'une personne, qu'une chose en défait une
autre, pour dire, qu'elle l'efface par plus d'éclat, par plus de
beauté, par plus de mérite A. امحای اللعنة

پولاقلغی - صولدرمق T. فروغسرا گم کردن P. الصيا
Quand elle arrive au bal, elle défait toutes
فلان خاتون مجلس ضیافتده

عرض جمال ایدنجد بالجملة زنان سائره نک ضیای حسننی
Le diamant défait toutes les autres pièces précieuses
الماسک آب و تابی سائر ذیقیمت مجوهراتک مجبورغنی
Cet homme défait tous les autres par la supériorité de
فلان کشی تفوق عقل و کیاستی تقوییهیلده صولدرر
سائرهک پولاقلغنی صولدرر

Et qu'une maladie a bien défait un homme, pour dire, qu'elle l'a
bien changé, bien amaigri A. چکدیککی خستدک دوجار خسوف
و انہباط اولمشد باعث اولدی

Et que du vin se défait, pour dire, qu'il n'est plus de la
même bonté qu'il était اولور الحال بو خمر متغیر الحال

P. تخلیص A. - رهانیدن
Défaites-moi de cet importun بو قوردارمق T. رها کردن
بو معجز آدمی بدن دفع - معجز آمدن بنی تخلیص ایلد
بر معصفت کشیدن خلاص ایلده Se défaire d'un fâcheux

بر عادت Se défaire d'une méchante habitude بولمق
بر فنا عادتدن قورنلمق - فہیجیدن استخلاص ایتمک.

Trop d'habitude du vice, donne trop de peine à s'en défaire
سکاره و محارمه کثرت اعتیاد آلوردن استخلاصی تصعیب
مزمین اولمش On se défait rarement des vieux préjugés

اعتقادات باطله‌دن نادراً استخلاص اولنور

On dit, Se défaire d'un domestique, pour dire, le congédier. دفع *A.*
P. - On dit aussi, Défaites-vous de cela بولغتی دفع ایلده *T.* بولغتی دفع ایلده *P.*
 Défaites-vous de ces manières-là دفع ایلده شو اوضاع و اطواری
 برطرف ایلده *P.* بولغتی دفع ایلده *T.*

Et se défaire de son ennemi, pour dire, le faire mourir. *A.*
 اولدرمک *P.* کشتن *P.* اعدام - اهلاک

Et se défaire d'une chose, pour dire, l'aliéner, et en transporter
 T. فروخته. *P.* بیع *A.* le droit et la possession à un autre
 مالی Un marchand qui se défait de sa marchandise || صائق
 بر کمسند Se défaire de sa maison فروخت ایدن تاجر
 Il y a long-temps qu'il s'en est défait
 فلان شیئی جرقدهرو صائقدی

Et se défaire d'un bénéfice, pour dire, s'en démettre. *A.* فراغت
 دفع ایتمک - فراغت ایتمک *T.* فارغ شدن *P.* فراغ -

DÉFAIT. *A.* منفسه *P.* بر هم زده *T.* بوزلمش
 بوزلمش *T.* شکسته

Il signifie aussi, amaigri, atténué, abattu. *A.* خاسف - مهیوط
T. بیتاب - زیون *P.* متغیر الحال - نحیف - مهزول -
 خستدگی Depuis sa maladie, il est tout défait || زبونلمش
 Je l'ai vu maigre, pâle et dé-
 fait فلانی نحیف وضعیف وساهف الوجد و مهیوط الحال
 کوردم

DÉFAITE. Déroute d'une armée. *A.* هزیمت *P.* انهزامات
 بوزغوناق *T.* گال - شکست *P.* انکسار - کسر - انهزامات
 دشمن عسکرینک انهزامدنصکره || Après la défaite des ennemis
 هزیمت کامله

Et débit, facilité de se défaire de quelque chose. *A.* سهولت
 || Ces mar- سولمکه قولایلقاق *T.* آسانی روایش *P.* الرواج
 - اولمقوله امتعد سهیل الرواج - بوزغوناق قولایلقاید

Et excuse artificieuse. *A.* عذر خادع *P.* عذر خادع
 || Il a toujours des défaites
 اشتد بر اعذار بولور Voilà une mauvaise défaite
 بو بینماز عذریدر C'est une défaite نامرغوب

DÉFALCATION. *V.* Défalquer.

DÉFALQUER. Retrancher une somme d'une somme plus grande

Il faut || افراز ایتمک - جیقارمق *T.* افراز کردن *P.* افراز *A.*
 défalquer de ce que je dois la somme que j'ai avancée pour
 سنک حسابکه محسوباً و بوردیکم مبلغ سکا اولان
 vous V. Déduire. دیندن افراز اولمق اقتضا ایدر

DÉFAVEUR. Cessation de faveur. *A.* سقوط من الرغبة
T. بی اعتباری - افتادگی از نظر *P.* من حسن النظر
 || Il est tombé نظریدن درشده - اعتباردن دوشده - رغبتسزلت
 en défaveur La défaveur des effets
 اوراق میرید قیمتسزلت اعتباردن سقوطی de Banque

DÉFAVORABLE. Qui n'est point favorable. *A.* غیر مساعد
P. Ce juge m'a été dé- مساعدسز *T.* نا مساعد - نا سازگار
 favorable dans mon procès محاکمدهسندده
 جاری Le jugement lui fut défavorable
 بکا مساعد دکل ایدی
 اولان حکم فلانک حقه نا مساعد ایدی

DÉFAVORABLEMENT. D'une manière défavorable. *A.* بلا رغبه
 رغبتسزلت ایلده *T.* بی رغبت - نا سازگاراند *P.* بلا مساعدده
 || Il a été traité bien défavorablement
 On l'a حقه عطف نظر رغبت اولنمیدرق معاملده اولندی
 دعواسی بلا مساعدده حکم اولندی jugé défavorablement

DÉFAUT. Imperfection. *A.* عیب *pl.* عیوب
 عیب *P.* نقایص *pl.* نقیصه - قصور - سقامات *pl.* سقامات
 incorrigible عیب خفیف Defaut léger || اکسکاتک - قصور *T.*
 اصلاح قبول ایده میدجک عیب - با قابل اصلاح اولان عیب
 عیب qui vient d'accident عیب ذاتی - عیب طبیعی
 بر کوند عیب ایلده معیوب اولمق Avoir un défaut عارضی
 Cet homme-là n'a point de défaut هر کسک نقایص و معایبی وار در
 فلان کمسندک هیچ بر عیبی Connaitre, فلان کمسند کلیاً بری عن النقصه در - بوقدر
 معايبنی بیلمک واقرار ایتمک avouer, corriger ses défauts
 ذاتنه مخصوص بر C'est un défaut personnel
 عیبیدن منزه هیچ بر نفس Il n'y a personne sans défaut عیبیدن
 بو تالیفکک Il y a bien des défauts dans cet ouvrage بوقدر
 قصور Défaut d'esprit, de jugement, de mémoire
 سقامات عقل - عقل و قصور قوت مغیره و قصور قوت حافظه
 و سقامات حافظه

Et manque, absence de certaines choses, qui influe en mal
 بولقاق *T.* نیستی *P.* عدم *A.* sur ce qu'on dit, sur ce qu'on fait
 || Défaut de prévoyance احتیاط عدم Défaut d'attention عدم

عدم اهتمام - دقت

Et manquement à l'assignation donnée A. امتناع عن المرافعة A.
 P. گریز از مرافعه P.
 Faire défaut || مرافعه کردن فاجنم T.
 امتناع عن المرافعة Juger un défaut امتناع ایتمک
 Condamner par défaut مرافعه خصوصیت مقتضای شریعتاً رویت ایتمک
 امتناع ایتمک

On appelle Le défaut des côtes, l'endroit où se terminent les côtes A. کش P.
 || Il a été blessé au défaut des côtes بوش بکوره یاره لشمدر

Et le défaut de la cuirasse. L'intervalle qui est entre la cuirasse et les autres pièces de l'armure qui s'y joignent A. ما
 T. میان زره و پلبد P. بین الدرع و مونسات السائرة
 زره ایله سائر جنک اثوابی آرسی

Au défaut. À la place d'une personne absente ou d'une chose qui manque A.
 T. بجای فلان P. فی مقام فلان A.
 || Prendre de nouveaux ouvriers pour suppléer au défaut des anciens عملد سابقد یریند عملد جدیدد استیجار ایتمک
 Si à son défaut je puis vous servir, vous n'avez qu'à dire فلانک
 یریند بنم خدمتم سکا یرار ایسد حاضرم همان سوپلد

DÉFÉCATION. Terme de Chimie. Dépuration d'une liqueur, qui se fait par la chute spontanée des parties qui la rendaient trouble A.
 T. از دردی جداپذیری P. امتیاز من العکبر A.
 بوسه سندن آیرله

DÉFECTIF. Terme de Grammaire. Il se dit d'un verbe qui n'a pas tous ses temps ou tous ses modes A.
 فعل ناقص

DÉFECTION. Abandonnement d'un parti auquel on est lié A.
 T. شکست پیوند طرفداری P. مفارقت - تخزع -
 || Après la defection de ses troupes, il ne fut plus en état de disputer l'Empire à son ennemi
 مستعجبی اولان عسکر
 کندوسمندن متخزع اولدیغی دمنبرو خصمیلده دعوای
 Ce prince fut effrayé de la defection générale de ses sujets
 فلان حکمدار زبردستان ورعایاسنک
 کندوسمندن انزال و مفارقتلرینی کورنجه گرفتار هیل و دهشت
 اولمشدر - Il se dit aussi pour Éclipse. V. ce mot.

DÉFECTUEUSEMENT. D'une manière defectueuse. A.
 T. با کم و کاست P. معیوباً - بالوکاکه - رکیکاً - بالسقامه

عیبلو اولدوق - اولدوق

DÉFECTUEUX. Qui manque des conditions requises A.
 T. عیبناک - کیمین P. معیوب - رکیک -
 Des ouvrages defectueux || امتعد معیوبد
 On lui a vendu des livres qui sont pour la plupart defectueux
 فلان کسندید اکثر یسی سقاملو کتابلر
 فروخت اولندی

On dit en termes de Pratique, Acte defectueux
 Un inventaire defectueux
 L'acte était defectueux en ce que...
 فلان سندده شو حجت ایله سقامت وار ایدی

DÉFECTUOSITÉ. Vice, défaut, manquement en quelque chose
 T. عیب - ریکاکت - سقامات pl. سقامت A.
 || Ce contrat est plein de defectuosités و سقاماتدر
 C'est une defectuosité considérable
 بو بر سقامت جسیده در
 Les defectuosités de ce bâtiment sont sensibles
 بو بنانک سقامتلی ظاهر
 سقتلقلری کورینور - وعیاندر

DÉFENDABLE. Qui peut être défendu contre l'ennemi A.
 T. ناب آور مدافعه P. قابل المقاومة - المدافعة
 || Cette place n'est pas défendable
 دکلدر
 Cette partie d'échees n'est pas défendable
 بو اویوننده
 مدافعه ممکن دکلدر

DÉFENDEUR. Terme de Palais. Celui à qui on fait une demande en Justice A.
 مدعی عیله

DÉFENDRE. Protéger, soutenir quelqu'un, en s'opposant à ce qu'on fait contre lui A.
 T. پاسیدن - یآوری نمودن
 || Défendre son ami, ses concitoyens و همشهرلرینده
 دوستی و همشهرلری حقمنده ایغای لازمه - حمایت ایتمک
 کرکسی کبی
 Il s'est bien défendu دکلدر
 Défendre sa patrie, sa vie, son honneur, sa cause, les intérêts de son ami و عرض و جانینی
 و ناموسنی و مدعاسنی و دوستمنک
 امورینی محافظه و صیانت
 || La montagne défend cette maison du froid, du vent du Nord
 فلان
 خاندی برد و سردادن و ریح شمالدن محافظه ایدر

DÉFENDRE UNE PLACE. Résister à ceux qui veulent s'en rendre maîtres A.
 T. مقاومت نمودن P. مقاومت

- Et on dit d'une place aisée à défendre, qu'elle se défend d'elle-même Et qu'une batterie défend l'entrée d'un port فلان فلعده بذاتها مقاومة قادر در

محافظة ايدر
On dit figur. et proverb., Faire une chose à son corps défendant, pour dire, la faire avec répugnance A. مع الكراهة
تستندرک - ايكره نرک T. بارميدگي نفس P. بابائنه النفس -

SE DÉFENDRE. S'excuser de faire quelque chose à quoi on voudrait nous obliger A. روی دل P. استسکانی عن القيل - امتناع A. ندمون
On voulait l'obliger d'aller là, mais il s'en est défendu مراد اولندقمق T. فاجقلنمق
اول طرفد وارمسيچون ابرام اولنمق مراد اولندقمق امتناع ايلدي
On voulait lui donner cette commission, il s'est toujours défendu de l'accepter فلان مامورييت
عبرده سنه حواله اولنمق مراد اولندقمق دائما استسکانی
Il se défendait دائما قبولندن استسکانی ايلدي - ايلدي
d'abord de faire ce qu'on souhaitait de lui, mais enfin on l'en a prié de si bonne grâce, qu'il n'a pu s'en défendre کندردن
مطلوب اولان شيدن اول امرده اظهار امتناع ايتمشيکن
لطف معامله ايله رجا ونياز اولندقمق نهايت الامر طيانمدي
مقاومت ايددمدي -

تبري A. Et se disculper, nier quelque chose qu'on reproche خودرا منزه نمودن - خودرا بيگناه نمودن P. تنزيه النفس
On l'accuse d'une telle chose, فلانک حقنه شوني اسناد ايدرلر T. کندوبی پاکه جيقارمق
On dit qu'il s'est marié, il s'en défend très-fort ديورلر ايلدي
انجق بو باده بر وجد اکيد تبري ايدر

خودرا پاسيدن P. تحفظ - احتما - تحمی A. Et se garantir
Les femmes mettaient des masques کندوبی قوريمق T.
نسوان طائفهسي تائير لقمندن
مدار تحفظ اولمق اوزره روپوش استعمال ايدرلر ايلدي
زنان طائفهسي جهره لريني کونش جالمندن محافظه
انچون جهره عاريت ايله يوزلريني اورترلر ايلدي

مدافعه P. مقاومة - مدافعة A. Et soutenir une attaque
Se فارشو قويمق T. پای فشردي نمودن - نمودن
سارق وفالده سارقي و فالتک شريبي دفع انچون - مدافعه ايتمک
خرسزي فارشو قويمق - خرسزدن قورنمق - مقاومت ايتمک

خودرا نگه داشتن P. تحفظ - توقی A. Et se tenir en garde
Defendez-vous des armes de cette femme || صاقنمق T.
خاتونک سهرام جور وقهرندن توقی ايله

DÉFENDRE, signifie aussi, prohiber, interdire quelque chose A.
يساق T. ياساق کردن - يرغو کردن P. نهی - منع
حمل سلاحی منع || Défendre le port des armes ايتمک
Defendre l'or et سلاح طاقيمنسي يساق ايتمک - ايتمک
اثواب اوزرنده سيم وزري يساق ايتمک
خاندسنه اياق || Défendre sa maison à quelqu'un ايتمک
La viande est défendue en carême بصمدسي يساق ايتمک
اکل لحم وقت صيامده ممنوعدر

En termes de Palais, il signifie, fournir des défenses aux demandes de sa partie A. اعطاء الجواب الدفع
Il a été condamné faute de défendre دفعی حاوی جواب بولدمديندن
عابنه حکم جريان ايلدي

A. قورنميش T. پاسيده P. محفوظ - محمی
يساق اولميش T. ياساق کرده - يرغو کرده P. ممنوع
Des marchandises défendues محفوظ بر فلعده
Armes défendues ممنوع اولان امتعه - مال ممنوع
ممنوعه

DÉFENSE. Protection, soutien, appui que l'on donne à quelqu'un
T. پاسداري P. محافظه - حمايت A. contre ses ennemis
Prendre les armes pour la défense de sa patrie, de وطنی ودين و مذهبى محافظه انچون التزام حمايت
S'armer pour la commune défense حرب و قتال ايتمک
عائمه ضمنده اسلحه حربي بر داشتند دست زور وفوت
محافظه نفس انچون سلاحه pour sa propre défense ايلمک
مدعاسنک حمايتى La défense de sa cause طاورانمق
Prendre la défense de l'innocent حمايت اولنلري
بيگناهلرک حمايدسي التزام ايتمک - ايتمک

On dit, Se mettre en défense, pour dire, se mettre en état
Et être || استحصال اسباب مدافعه ايتمک T. de se défendre
pour dire, n'être plus en état de se défendre
Et qu'un homme a fait une belle défense dans une place, pour dire, qu'il a fait une belle résistance
مردانه مدافعه ايتدي - مردانه مقاومت ايلدي
figur., Il a fait une belle défense, pour dire, il a résisté longtemps à ce qu'on lui proposait اظهار متانت
81

مقام مدافعددن آبرولمیوب ثباتکاراند مداومت - ایلدی
On dit, qu'une place est de défense, pour dire, qu'elle peut soutenir un siège
مقاومت مدافعددن Et qu'elle est en état de défense,
پسباب مدافعدسی مکمل pour dire, qu'elle est bien fortifiée
بر فلعه منیعد در

Il signifie aussi, prohibition *A.* نهی - *P.* یساقی - برغو
صرمدلو لباس یساقی *T.* || Défense de porter de l'or
یسافار نشر و اشاعه ایتمک

DÉFENSES, signifie, en termes de Pratique, ce qu'on répond par écrit
اجوبه متضمنه الدفع *A.* pl. - اجموعه دفعی
Donner ses défenses "اجوبه الدفع
عرض و تقدیم ایتمک

Et en termes de fortification, tout ce qui sert à couvrir les
مقدرات *A.* - مقدرات *T.* سپهر کونده استحکامات
Abattre les défenses d'une place || مدار نترس اولان
قلعدنیک مدار نترسی اولان استحکاماتی هدم ایتمک
قلعدنیک مدار نترس و تحفظی
اولان استحکاماتی تحریب ایتمک

DÉFENSEUR. Celui qui défend, qui protège *A.* حماه *pl.* حامی
حامی دین || قورینچی *T.* پاسدار *P.*
de la justice Vous avez en lui un bon
دفاعی حاکم بر حامی قورینچی

DÉFENSIF. Fait pour la défense *A.* تحفظی - تدافعی
Alliance شریط تدافعی محتوی بر قطعیه مردنامه
شروط تحفظی - شریط تدافعی حاوی التماس
شروط تدافعی و تعرضی Ligue offensive et défensive
مقتضی مواثیق و عهد ایلد شیراز بند اتفاق اولمش
Armes défensives. Les armes qui servent
à se défendre *A.* آلات النحفظ - آلات و ادوات دافعه
On dit, Être sur la défensive, se tenir sur la défensive, pour
dire, ne faire simplement que se défendre *T.* مدافعدده
مقام مدافعدده - مدافعه اوزره طورق - اتخاذ قرار ایتمک
توقفت و قرار ایتمک

DÉFÉRANT. Qui défère, qui cède *A.* مساهل *P.* خاطر ساز
نفس حلیم || اویصال *T.* خاطر پرور -
شیرین و کریم بر Humeur douce et déferante اولد

Je l'ai toujours trouvé déferant à ce que j'ai
مستول اولان کافه اموده دانما اظهار مساهلت
ایلدی

DÉFÉRENCE. Douceur respectueuse qui fait que nous soumet-
tons aux autres nos avis, nos jugemens *A.* حرمت *P.* آزمداری
|| Avoir de la déférence pour l'âge, le mérite, la
بر ذاتک سنده و لیاقت و احلیتند و علو
lui rendre de grandes déférences
فلان کشی حقنه عظیم و جسیم مراعاتلر اظهار ایتمک

DÉFÉRENS. On appelle en Anatomie, Vaisseaux déferens, ceux
مجبوری المنی *A.* qui portent la semence dans les testicules
نطفه نیک یولری *T.* گذر گاه آب پشت

T. دادن *P.* اعطا - تبلیغ *A.* DéFERER. Donner, décerner
Les Romains ont déferé les honneurs divins à la
|| ویرمک
قوم رومانیون قیصرلرینک
اکثریمی حقنه عظمت الوحید مخصوص تعظیفات تبلیغ
ایتشارلر در

On dit, Déferer le serment à quelqu'un, pour dire, s'en
سوغند *P.* تسکلیف القسم - تحلیف *A.* rapporter à son serment
آند انچورمک - یمین و یرمک *T.* دادن

Il signifie aussi, dénoncer *A.* انبا - انبا *P.* خبر دادن
فلان کمسندنک || Déferer quelqu'un en Justice
حاکم طرفند انبا ایتمک *V.* aussi Dénoncer.

Et condescendre par égards, par respect *A.* مراعات *P.*
رعایت ایتمک - اعتبار ایتمک - صایمق *T.* آزرم داشتن
بر کمسندنک حقند رعایت ایتمک || Déferer à quelqu'un
Déferer aux avis, à la volonté de quelqu'un
بر کمسندنک رای واراده سند مراعات ایتمک

DÉFERLER. Déployer les voiles d'un vaisseau *A.* نشر الشراع
بادبان گشادن *P.* نشر القلوع - نشر القلاعة - نشر الاشرعة -
یلکناری اجمق *T.*

DÉFERRER. Ôter le fer du pied d'un cheval *A.* فکت النعل
Se déferer. Il se dit
|| نعل بر آوردن *P.*
des fers d'un cheval, lorsqu'ils tombent *A.* استقاط النعل
Si ce cheval vient à se
|| نال دوشورمک *T.* نعل انداختن
بوات یولده نالی
دوشورجک اولور ایسد آیغنی نلک ایتمش اولور

Il signifie aussi, rendre muet, confus, interdit *A.* افحام -

P. دشمنی کردن *T.* C'est un homme qu'on déferre aisément
سهولت ایله افحام اولنور بر آدمدر

DÉFI. Appel, provocation au combat *A.* الدعوت الى المحاربة
P. دعوت الى التحديا - دعوت الى المبارزة -
Un cartel de défi || میدان اوقود - جنکه دعوت *T.* بجنمکیدن
فلاند میدان il lui fit un défi مبارزه دعوت تذکره سی
شطرنج اوقودند *Je lui ai fait un défi aux échecs*
مبارزه دعوتند اجابت Accepter le défi فلاند میدان اوقودم
مبارزه دعوتنی قبول ایتمک - ایتمک

DÉFIANCE. Crainte d'être trompé, soupçon *A.* عدم الامنیة
T. بد گمانی - نا اعتمادی *P.* سوء الظن - عدم الاعتماد -
سوء ظنه *Être dans la défiance* || اعتماد سزلق - امنیة سزلق
Concevoir سوء ظنه *Entrer en défiance* اولمق
امنیة سزلق - عدم امنیة حاصل ایتمک
حاصل ایتمک

Et le doute, la crainte qu'une chose n'ait pas toutes les qualités nécessaires pour un certain effet *A.* شبهة
T. گمان *P.* شبهة
بر کمسند نک *Avoir une juste défiance de ses propres forces* || شبهه
بر کمسند کندو قراند - قوای ذاتیة سند بحق شبهه سی اولمق
شبهه ایتمک

DÉFIANT. Soupçonneux, qui craint toujours qu'on ne le trompe
وهی غالب - قورنتیوار *T.* بد گمان *P.* سبی الظن - ونام *A.*
سو طمه مبتلا -

DÉFICIT. Ce qui manque *A.* نقصان
T. کاست *P.* کسر - نقصان
|| Il y a un grand déficit dans les finances
کلیتو آجیقلاق - اموال میریدده کلیتو کسر ونقصان وار در
وار در

DÉFIER. Provoquer quelqu'un au combat *A.* الدعوت الى التبارز
P. بجنمک *T.* دعوت الى الحرب - دعوت الى التحديا -
میدان اوقودق - دویوشه دعوت ایتمک *T.* خواندن

Il se dit aussi de toute autre sorte de provocation entre deux personnes *A.* تمازی
P. دعوا الفضل والمزية - تنافس - تمازی
|| اوستلمک دعواسنی ایتمک *T.* دعواوی برتری نمودن
ایکی کشی *Deux hommes se sont défiés à qui courra le mieux*
قوشمده دعواوی فضل و مزیت ایتمشار در

Il signifie aussi, mettre quelqu'un à pis faire, lui déclarer
ادعاء المعالیه بقول انا حدیاک *A.* ادعاء المعالیه بقول انا حدیاک
اینک گز و اینک میدان گویان دعواوی *T.* ابرزای وحدت

اشته آرشون اشته میدان دیپیدرک *T.* دستبردنی نمودن
اشته بن بونده یم ند ایده بیلورسک - پرواسزلق کوسترمک
|| Vous dites que vous me ferez un procès, je vous en défie
اوزریمد دعوا ایده جکسک دیپورسک
اشته آرشون اشته میدان فحواسنجد میدان جیق پروام
انا حدیاک ابرزای وحدت فحواسنجد المدن - یوقدر
کدیکنی اردیکه قریمه

SE DÉFIER. Se donner de garde de quelqu'un, parce qu'on lui
connaît peu de fidélité *A.* احتراز من الاتمان
- امین اولمامق *T.* شایان امنیة نداشتم *P.* الاعتماد
|| C'est un homme dont il faut se défier ویرمکدن
کندوسند امنیة ویرمکدن
شایان اعتماد اولمحق ادم دکدر - احتراز اولندحق آدمدر
Se défier de soi-même امین اولمامق
Se défier de soi-même

T. گمان داشمن *P.* اشتباه - توهم *A.* Se défier
|| Je ne me serais jamais défié que vous fussiez me manquer au besoin
وقت ضرورتده
بکا اعانت - اعانتکی دریغ ایده جککده شپهد ایتمز ایدم
ایتمید جککسی هیچ مامول ایتمز ایدم

DÉFIGURER. Gâter la figure, rendre difforme *A.* تمسین
بد صورت - زشت ساختن *P.* تغییر شکل والسبا - تشوید
|| La petite vérole
صلت جدری جهوه سی کلیا تشوید ایلدی
- Figur. || Il a voulu corriger ce livre, et il l'a tout défiguré
بوکنایی تصحیح ایده یم دیر ایکن صورتنی تغییر ایلدی
- زشی پذیرفته *P.* مشوه - اسوه - مسین *A.* Défiguré
جرکینمش *T.* صورت بد یافتد

DEFILE. Passage étroit *A.* مسائل pl. مصیبت
|| Un pays plein de défilés
V. Défilé. - On le dit figur. d'une situation embarrassante *A.* عقبة
|| Il s'est trouvé dans un étrange défilé
T. محنت
بر صیقه - عجیب و غریب بر عقده بولندی

DÉFILER. Ôter le fil qui était passé dans quelque chose *A.*
ایپلمکی قوبارمق *T.* رشتدرا بر کشیدن *P.* نزع السلك
- سمط اللاینک سلكی نزع ایتمک
Défiler un chapelet
تسبیحک ایپلمکی قوبارمق - سلك سجدهی نزع ایتمک

آمدنک جیچکی Quand la vigne vint à défleuri || دوکلمک
دوکلمدیکی وقتده

Il est aussi actif A. اسقاط الازهار - انفاض الازهار A. جیچکاری دوکلمک T. شکوفه ریزانیدن
قیرائو و روزگار فایسی آنا جلیز بنک défleuri tous les abricotiers جیچکاری دودکی

شکوفه ربخته P. مسقوط الازهار - منفوض الازهار A. جیچکی دوکلمش T.

DÉFLEXION. Terme de Physique. Action par laquelle un corps se détourne de son chemin en vertu d'une cause étrangère A. برطرفه اکلمد T. گرایش - میل نمایی P. ممایلت - انعطافی
اشعده صوکت La déflexion des rayons de la lumière || صاپمده - انعطافی - ممایاتی

DÉFLORATION. Action par laquelle on ôte à une fille sa virginité A. شکست P. ازالة البکارة - اقتصاص - افتراع A. سکنجی
Il ne parut aucune marque, aucun signe de défloration T. قیزلق بوزمه T. سکنجی
ازاله بکارتد متعلق بر درلو اثر و اماره ظهور ایتنامشدر

ازاله البکارة A. DÉFLORER. Ôter la fleur de la virginité A. قیزلق بوزمق T. سکنجی شکستن P. فرع البکر

DÉFLORÉE. A. pl. ثیبات - زایامة البکارة - ثیبات P. سکنجی شکسته
قیزلعی بوزلمش T. سکنجی شکسته

DÉFONCEMENT. V. Défoncer.

DÉFONCER. Ôter les duves qui servent de fond à un tonneau بن P. vul. نزع القعر الفنتاس - فسنه القعر الفنتاس A. فوجینک دیبنی سوکمت T. جلاک بر آوردن

DÉFONCER un cuir de vache. C'est le fouler aux pieds, après qu'on l'a mouillé A. پوست ماده گاو P. دوس الجلد البقرة A. اینک پوستکیسنی آباتی التنده جکنمک T. پایمال کردن

DÉFONCER un terrain. C'est le fouiller à la profondeur de deux ou trois pieds A. زمینرا ژرف شیاریدن P. ادارة الارض A. کیرزمه ایتمک T.

دیبی سوکلمش T. منترزع القعر - منفسن القعر A. کیرزمه اولمش بر T. زمین ژرف شیاریده P. ارتش مشوره A.

DÉFORMER. Gâter la forme, corrompre la forme d'une chose قیللغی بوزمق T. صورت را دیگرگون کردن P. تغییر الیه A.

صورت دیگرگون شدن P. تغییر الیه A. SE DÉFORMER. Vos sou- قیللق بوزلمق T. صورت دیگر گونی پذیرفتن

liers se sont déformés میشتی تغییر ایلدی T. صورت دیگرگون بستد P. مشغیر الیه A. قیللغی بوزلمش T.

DÉFOURNER. Tirer d'un four A. اخراج عن الفرن P. فروندن جیقارمق T. داش بیرون آوردن

DÉFRAYER. Payer la dépense de quelqu'un A. تبرئة من خرج و مصرفدن بری T. از مصرف آزاده کردن P. المصارف
فلانی کدو خاندسده کیاراند قبول ایلد بالجمله tout son train Défrayer un ambassadeur
تعلقاتیله معاً مصارفیدن تبرئة ایلدی بر ایلچی بی خرج و مصرفدن آزاده ایتمک

DÉFRAYÉ. A. P. بری من المصارف آزاده خرج و مصرفدن بری فلنمش T.

DÉFRICHEMENT. Ce qu'on fait pour mettre un terrain en état d'être cultivé A. T. گشاد زمین - شیار P. فلج الارض - رضم الارض A. Ce pays abonde en blé depuis les défrichements qu'on y a fait
فلان مملکت Il se dit aussi - اراضیسی آجیله لیدنبرو کثیر المحصولات در
ارض مغلوجة - ارض مرصومة A. de l'endroit qui a été défriché A. سوکلمش بر - اچلمش بر T. زمین شیار کرده P.

DÉFRICHER. Arracher les méchantes herbes et les broussail- رضم الارض A. les d'une terre inculte, pour la cultiver ensuite A. بری سوکمت T. زمین گشادن - شیاریدن P. تغلیج الارض - تارایی سوروب
Défricher un champ || بری سوروب اچمق - Donner des terres à défricher dans des pays nouvellement découverts اچمق
مجدداً کشف اولنمش مملکتک اراضیسنی اجدرمغد و برمک

Il se dit figur., des choses que l'on commence à cultiver et à polir par l'étude A. تمیزلنمک T. پاکیزه کردن P. تهذیب
Amyot est un des premiers qui ont défriché la Langue française فرانسز لساننی ابتدا تهذیب ایدنارک بری فلاندر

Il signifie aussi, éclaircir, démêler une chose embrouillée Cette affaire était bien épineuse, il l'a défrichée A. مرتبده مشتبک و مشته ایکن فلان کشتی تنمقیق ایلدی
راضم - مغلیج الارض A. Les défricheurs ont joui long-temps des terres qu'ils ont défrichées

بر سوکیچی - بر اچچی T. شیاردنه زمین P. الارض

یر سوکیجیلری سوکدکیری اراضیدن وافر زمان متمتع اولشلردر

ترویل الشعر - فسنه الجعد A. Défriser. Defaire la frisure

صاجک قیورجقلربی سوکمت T. شکن یاکل واکردن P.

هوانمک رطوبتی انفساخ Le temps humide defrise les cheveux

هوانمک رطوبتی فسنه جعد - جعد شعری مودی اولور

Se défriser A. صاجک قیورجقلربی سوکمت

صاجک قیورجقلری T. شکن واکردن P. انفساخ الشعر

سوکلک

قیورجقلری T. شکن واکشته P. منفعه الجعد A. Défriser

سوکلش

دفع الغضون A. Défroncer. Déplisser une étoffe froncée

بوکندیلری سوکمت T. شکن واکردن P. فسنه الغضون

کوماک یقدسنده اولان Défroncer le col d'une chemise

بوکندیلری سوکمت

Figur. Défroncer le sourcil, pour dire, se dérider le front,

جین جبین بر P. ازاله القطوب A. prendre un air serein

فاشک بوروشغنی کیدرمک T. طرف کردن

بوکندیلری T. شکن واکشته P. منفعه الغضون A. Défronger

فاشی T. بیچین جبین P. معدوم القطوب A. سوکلش

بوروشقش

مغفوت P. متوفاً - مغفور له - مرحوم A. DÉFUNT. Qui est mort

Les enfans Le défunt Roi مرحوم پادشاه T. پناه

du défunt متوفانک اولادی Prier Dieu pour les défunts

متوفالرت روحی ایچون دعا ایتمک

DÉGAGEMENT. Action par laquelle une chose est dégagée

- قورنلمه T. رهایی - آزادگی P. استخلاص - خلاص A.

صدرک - استخلاص صدر Dégagement de la poitrine || قورنلش

وعدک استخلاصی Le dégagement de sa parole

وعدک قید اضطرار دن خلاصی -

Et l'issue secrète et dérobée qui sert à la commodité d'un ap-

partement A. کیزلو جیقش T. گذرگاه نهانی P. مخرج خفی

هر حجره نک برر Dégagement هر Chaque chambre a son dégagement || بری

مخرج خفی Un escalier de gégagement

کیزلو جیقش بری Une porte de dégagement

اولان بردبان کیزلو قپو - اولان بر قپو

DÉGAGER. Retirer ce qui était engagé A. فکته الرهن

|| امانندن چیقارمق - رهنی قورنارمق T. از گرو رهاکردن

Il a dégagé peu à peu ses terres par son économie اراضیسنی

Dégager des حسن اداره سیلد رفتد رفتد رهنندن فکته ایلدی

مجهوراتی قید ارتبادندن فکته ایتمک pierreries

On dit figur., Dégager sa parole, pour dire, retirer une pa-

role donnée A. استرداد الوعد P. وعدی T. وعدرا باز گرفتن

ایفاء - انجاز الوعد A. Et satisfaire à sa parole - کیروالمنق

وعدی - وعدی اوده مک T. وعدرا بجا آوردن P. الوعد

|| Je vous avais promis votre argent un tel jour,

اقچهکی فلان کونده ادا ایلدم

ایدهجکی وعد ایتمشیدم اشد شدی ایفای وعد ایلدم

DÉGAGER son coeur. Se retirer de l'engagement où l'on était

فسخ - قید علاقه قلبی فکته ایتمک T. avec une femme

علاقه قلب ایتمک

DÉGAGER la tête, la poitrine. Les soulager de ce qui les in-

commode A. تخلص عن الثقله P. وارستد - آزاده بار کردن

|| صقندیبن قورنارمق - ثقلندن قورنارمق T. بار کردن

Il avait la poitrine fort engagée, on lui a donné un remède

صدرنده کالی ثقلانی واریکن

ویریلان دوا ایلد اول ثقلندن بسمتون قورنلدی

DÉGAGER. Debarrasser en retirant d'un lieu une personne qui

s'y trouvait engagée A. تخلص - تخلص P. رها - رهانیدن

|| Il l'a dégagé du milieu de ses ennemis

فلانی اعداسی ایچندن تخلص ایلدی

Il a eu de la peine à se dégager de dessus son cheval

راکمب اولدیغی اتک هزار محنت ایلد

هزار محنت ایلد - اوزرندن هزار محنت ایلد تخلص ایلدی

صیریلوب قورنلدی

Dégager A. مخلص T. رهایافتد P. قورنلش

On dit aussi, Taille dégagée, pour dire, taille aisée A.

بالای مثال - قامت سهی - قامت آزاده P. قد رشیق A.

Et des airs - سرپلمش بوی - سیورلمش بوی T. سرو سهی

P. طور معدوم المکلفه A. dégagés, pour dire, des airs libres

سرست طور T. طرز آزاده

Degré dégagé. Un petit degré dans une maison, qui sert d'issue

نردبان دزدیده P. سلم مسترق A. secrète à un appartement

کیزلو مردون - اوغرین مردون T.

DÉGAINER. Tirer une épée du fourreau A. سیل السیف

T. آهیشخن - شمشیر آخمن P. امتساح - امتسال - استلال

|| Il faut dégainer قلیچی صیرمق - قلیچی قینندن چیقارمق

سَل سیف ایتمک افشنا ایدر

DÉGANTER. Ôter les gants *A.* اخراج القفاز *P.* دستاونه
الدوان جیقارمق *T.* بر داشتن

DÉGARNIR. Ôter la garniture de quelque chose *A.* سلب
T. از آرایش برهنه کردن *P.* نفی الترمیمات - الحلیة
دوئسمایی جیقارمق - بزکری جیقارمق - بزکدن چپلائمق
رفع *A.* Et ôter les meubles d'une maison, d'une chambre
او طاقمی *T.* رخت خاندا بر داشتن *P.* المتاع البیت
Il a dégarni sa maison de campagne pendant l'hiver
موسم شاده صیفیه خانه سنک طاقمی فالدرمدی

DÉGARNIR une place. Ôter une partie considérable de la garnison ou des munitions *A.* تقلیل - تمسقیص الجہاز القلعة
قلعدنک *T.* بروت وبار قلعد کم کردن *P.* مالزمتہ القلعة
On a assiégué cette place, parce qu'elle
فلان قلعدنک مالزمدسی تقلیل اولمش
قلعدنک مدار - اولدیغندن محاصره سند قیام اولندی
محافظدسی اولان لوازمات تمسقیص اولمش اولدیغندن
On a fait le procès à un
فلان محافظ
زیر اداره سنده اولان قلعدنک لوازمات ومہتمانی تمسقیص
Les
ایتمش اولغلد بالمحاکمہ استنطاقند مبادرت اولندی
ennemis furent obligés de dégarnir leurs places, pour mettre
دشمن صحراید عسکر جیقارمق انجون
une armée en campagne
فلح وحصونک مالزمدسی تقلیل ایلمکہ مجبور اولدی

SE DÉGARNIR. Se vêtir plus légèrement qu'on n'était *A.* تخفیف
اوروبیدی خفیفانمک *T.* جامدرا سبکتر ساختن *P.* اللباس

DÉGARNIR un arbre. En ôter les branches inutiles qui viennent
درخترا از شاخہای *P.* نشدیب الانصان الزائدة *A.* mal
- اعاجک فنا دالترینی کسمک *T.* بیازوم آزاده کردن
زاید دالترینی کسمک

DÉGÂT. Ravage, perte arrivée par une cause violente *A.*
بوزوب *T.* گزند وزیان *P.* خسارات pl. خسارت - خسار
La grêle a fait un grand dégât dans les
نزول ایدن طلوبانلور ابوات خسار جسیم ایلدی
On a envoyé des gens de guerre, pour faire le dégât dans cette
اول دیاره ایقاع خسارات صمندده ارسال عسکر
Le passage des troupes dans la province y a causé
عسکرک مروری بومملکده کلی خساراتی beaucoup de dégât

مؤدی اولمشدر

On dit, Faire dégât, pour dire, ravager *A.* تخریب *P.*
خراب ایتمک *T.* خراب ویسباب کردن - ویران کردن

Il se dit aussi, de la consommation de denrées, de vivres,
تباهی *P.* اسراف - اتلاف - تلف *A.* faite avec profusion
On a fait un grand dégât de bois dans
عبت یزه خرج *T.* cette maison
فلان خاندده کلایتلو مقداری حطب اسراف
اولندی

DÉGAUCHIR. Dresser un ouvrage en bois, en pierre, etc. en
رندیدن *P.* نحت - ایترا *A.* retranchant ce qu'il y a d'irrégulier
یونمق *T.*

DÉGAUCHI. *A.* بونلش *T.* رندیده *P.* مخوت - برتی
رندش *P.* بری *A.* DÉGAUCHISSEMENT. Action de dégauchir
یونم - یوناش *T.*

DEGEL. Fonte de la glace par l'adoucissement de l'air *A.*
بوزلر سوکلمدسی *T.* گداخت یخ *P.* ذوبان الجمود - ثغب
ذوبان جمود بغتہ ظهور
Le dégel est venu tout-à-coup
هو کسب ایلدی Le temps s'est adouci, nous aurons du dégel
ملایمت ایتمک بوزلرک سوکلمدسی وقتی کلدی
Il n'y a de frane
خالص بوز سوکلمدسی باران ایلد اولندر pluie dégel qu'avec la
دغل

DÉGELER. Faire qu'une chose qui était gelée, cesse de l'être
بوزی *T.* یخ گداختن *P.* حل الجمود - اذابہ الجمود *A.*
Le vent qu'il a fait depuis peu, a dégelé la rivière
- مؤخرًا ظهور ایدن ریمع جمود نهروی اذابہ ایتدردی
- انشغاب الجمود *A.* Il est aussi neutre - بوزلری ارتدی
یخ گدازی پذیرفتن *P.* انحلال الجمود - تذابو الجمود
La rivière dégèle
جمود نہر منحل ومذاب و بوز اریمک *T.* اولمقدہ در

DÉGÉNÉRATION. État de ce qui dégénère. V. Dégénérer || La
دغاتات نباتات
و حیواناتک وانواعک تغیر جنسوری

DÉGÉNÉRER. Il se dit des animaux, des plantes, des fruits
et des semences qui, par l'effet de la reproduction, éprouvent
des altérations qui les rendent moins bons, moins parfaits que
تسکر عن - تغیر الجنس *A.* les individus du même genre
نژاد دیگر گونی *P.* تسکر عن طبیعة الاصلیة - الجبلیة
اولکی صوبندن جیقہق - سوی دکشمک *T.* پذیرفتن

آبا واجدادینک Il a dégénéré de la valeur de ses ayeux
مفطور اولدقلری مایه بسالت کندوده رهین تنمکر وتغیر
ایا واجدادی جیلتنیدن Dégénérer de ses ancêtres اولمشدر
آبا واجدادینک Dégénérer de la piété de ses pères متمنکر اولمق
مالوف اولدقلری حال تعبد و دیانت کندوده کسب تغیر
حیوانات قسمی جیلتم Les animaux dégénèrent ایتمک
نباتات طبیعت Les plantes dégénèrent اصلیدن تنمکر ایدر
Les plantes dégénèrent اصلیدن تنمکر ایدر
enfans des grands hommes dégénèrent quelquefois اولاد کبار
بعض کره کبار- بعضاً جیلتم مادر زادلرندن تنمکر ایدرلر
زادهلر طبیعت مادر زاددن تغیر ایدرلر

انقلاب- تحوّل Il signifie aussi, changer de bien en mal A. تحول
L'État populaire dégénère souvent || دونمک T. گردیدن P.
عوام ناسک ید اداره سنده اولان ملک اکثریا
La querelle de Pompée حال فترت واختلاله منقلب اولور
et de César dégénère en guerre civile شخص
قیصر روم ایله فلان شخص بیننده تحوّل ایدن منازعه و مبارات محاربه داخلیه
La guerre de la Fronde dégénère en plaisanterie La guerre de la Fronde
منقلب اولمشدر L'a-
poplexie dégénère quelquefois en paralysie بعضاً
Le cours de ventre dégénère souvent en dysenterie
عالت زحیره دونه استطلاق بطن غالب حالده عالت زحیره دونه
عالت زحیره تحوّل اولور-

از نژاد P. متغیر الطبیعة - متمنکر الجنس A. Degeneré.
اولکی- صوینی دکشمش T. اصلی دیگر گونی پذیرفته
صویندن جقمش

DELINGANDÉ. Il se dit d'une personne dont la contenance et
la démarche sont mal assurées A. مرتبهک P. شوریده اندام
صالحی سلپرک T.

DÉGLUER. Ôter la glu A. ازاله الدبق- دفع الدبق A. اوكسیدی- یلم قرهیی سیلمک T. دبنرا بر طرف کردن
الردن دفع دبق ایتمک || Se dégluer les mains جیقارمق
cet oiseau n'a pu se dégluer اوزرندن بو قوش اوكسیدی
جینارهمدی

Si dégluer les yeux, signifie, ôter la chassie qui colle les
paupières A. کیغ شستن P. غسل الرمد- دفع الرمد A. T.
L'eau tiède déglue les || چپاق بیقماق- چپاق سیلمک
مای فاطر رمص عیونی دفع ایدر

DÉGLUTITION. Action d'avaler A. بلع P. اوبارش T. یوتمه

DÉGORGEMENT. Sortie abondante d'eaux, d'immondices d'un
endroit où elles avaient été retenues A. تشطی - تشطی الی
قویوب بوشانده T. بیرون از لب ریزیدگی P. الخارج
تشطی مقدره || Le dégorgeement d'un égoût قویوب دوکلمه-
Il se dit aussi du débordement de la bile et des autres humeurs A. اندفاق الصفرا-
T. اندفاق الاخلاط- انصباب الصفرا- بوشاندهسی

Et l'action de purifier certaines matières de ce qu'elles ont
d'impur A. پاکسازی جرکت P. ازالة الاوساخ A. بیلاشعی
بیلاشعی بیقامد- کیدرمک

DÉGORGER. Faire sortir d'un passage, les matières liquides
qui y étaient retenues A. تشطی الی الخارج P. بیرون از
Il faudrait dégorger || دیشارو بوشانده T. لب ریزانیدن
cet évier et évier bousillonné || بوشانده ایدر
T. تشطی الی الخارج- تشطی A. بیرون از P. اندفاق الی الخارج- تشطی
Si || قویوب دوکلمه- قویوب بوشانده T. لب ریزیدن
cet égoût vient une fois à dégorger, il empuantira tout le quar-
tier بوی بوشانده ایدر جک اولور ایسه مجموع محلدنک
Les ravines d'eau ont fait dégorger
cet étang مسیل ما بو برکدنک قویوب بوشاندهسند
بادی اولمشدر

DÉGOURDIR. Redonner du mouvement à ce qui était engourdi
او یوشقلغی T. بر طرف کردن کرخ P. دفع الحدر A.
او یوشقلغی صاودرمق- کیدرمک

DÉGOURDISSEMENT. Action par laquelle les membres en-
gourdis reprennent du mouvement A. اندفاع الحدر P. بر
او یوشقلغک صاومدی T. طرف شدن کرخ

DÉGOÛT. Manque de goût, d'appétit A. قهم- جعم- انقطاع
کوکل- اشتها سزاق T. بی اشتها بی- بی مزه بی P. الاشتها
Il a un si grand dégoût, qu'il ne saurait man-
ger de rien اشتها سول رتبدده منقطع اولمشدر کد اصلا
Il n'a plus de fièvre, mais il lui est resté
du dégoût حماسی کرجه دفع اولمشدر انجق اشتها سزاقی
فالیدی

Il se dit aussi, de la répugnance qu'on a pour certains ali-
ments A. تمسند T. رمیدگی اشتها P. نفرت- عیافت A. ||

Il signifie figur., l'aversion qu'on prend pour une chose, ou pour une personne. *A. استکراه الطبع* - *استمغفار الطبع* pour une personne. *A. استکراه* - *استمغفار* طبعی دل *P.* فلا نکت حقنہ غایت مرتبہ *T.* ایکنرنش - *ایکرنند* *Il lui a pris un furieux dégoût pour cette personne* مرتبہ *L'incertitude qu'il a trouvée dans la Médecine, lui en a donné du dégoût* مشهودی *Avoir du dégoût pour l'étude* طبعی *بر کسندنک مطالعہ کتبہ نفرت طبعی* *Il a un grand dégoût pour le monde* استکراه *دنیا دن اولمق* *Il - دیدادن اکراه ایلدی - کراهت طبعی - طبعی وار در* signifie aussi déplaisir. *V.* ce mot.

Figur. Qui donne de l'aversion, de la répugnance *A. کریب* -
 کوئل ایکوندردرجی *T. بیزار ساز دل* - رمیدہ ساز دل *P. مستکرہ*
 اوضاع و اطوار *Malpropreté dégoûtante* کریب الاطوار برآمدہ -
 مستکرہ برآمدہ - موجب استکراہ اولدجی مردارلق - قذارت کریبہ
 کریب *Il se dit aussi des hommes* || C'est un homme dégoûtant
 الاطوار برآمدہ

DÉGOÛTER. Oter l'appétit, faire perdre le goût. *A.* اقہام - *T.* اشتہا شکستن - بی اشتہایی آوردن *P.* سلب الاشتہا
 Si vous lui donnez tant à manger, vous le dégoûterez. *A.* اگر چہ کہ بہت کچھ کھائے دے، مگر اشتہا ہٹ جائے گی۔ *T.* اگرچہ کھانے کو بہت دے، مگر اشتہا نہ رہے گی۔ *P.* اگرچہ کھانے کو بہت دے، مگر اشتہا نہ رہے گی۔

- دل رماییدن P. ایمرات الاباتة - ایبا - تنغیر A. chose
Il aimait fort cette T. رسیدگی دل آوردن
بو خاتوند مقوما علائذ قلبی femme, mais on l'en a dégoûté
Il voudrait cette آیدن تنغیر ایقدر دیار
بو خاندنک تمکنند maison, mais le prix l'en a dégoûté
رختی وار اییدی لکن غلای بیاسی ابانمت طبعنی
Quand vous le connaîtrez bien, vous en serez
حالد کرکی کبی تحصیل اطلاع ایلیدیکت bientôt dégoûté
Il est dé- متغیر اولدجک بی اشتباهدر
ما - در شییدن ابات طبعی وار در goûté de tout le monde
On l'a dégoûté de la guerre فلانی
سفردن تنغیر وایبا ایلیدیار

بیقدش *T.* بی اشتها *P.* مسلوب الاشتها - فادام *DiGODÉ.* *A.*
ایکرنش *T.* رمیده دل *P.* ابی - دمنفر *A.*

مصول - تقاطر - تنقطر A. goutte à goutte DÉGOUTTER. Couler goutte à goutte
 Le sang || طلملق T. جکیدن - قطره قطره ریزان شدن P.
 Cette cave برونندن تقاطر ایدر lui dégoutte du nez
 بو سردابکت رطوبتی est si humide, que l'eau y dégoutte toujours
 زیادہ اولمعلد ایچمده علی الدوام صولر طلملر Faire dégoutter
 ات اوزربند تنقطیر روغن ایتمک du beurre sur de la viande
 بوزدن اولمجد Il pleuvait tantôt, les toits dégouttent encore
 باران ایزول ایتمکده سقوف ابیید الی الآن تقاطر ایدر
 صفحہ حبیبمندن قطرات Le front lui dégoutte de sueur
 عرق ریزاندر

On dit proverbialement, qu'à la Cour, qu'auprès des grands, s'il ne p'eut, il y dégoûte, pour dire, que si on n'y fait pas toujours grande fortune, au moins on en tire quelque avantage کبار بیانده. On dit aussi, بیانق فاندده دبی خالی دکل آفند افسد طهار.

S'il pleut sur moi, il dégouttera sur vous, pour dire, s'il m'arrive quelque chose de bien ou de mal, vous en aurez votre part
اوزریمه یاغسد سرپندپسی سگاه طوقنور

DEGRADATION. Destitution ignominieuse du grade où l'on est
رتبه نکت T. رفع پایبه P. حکت الرتبة - رفع الرتبة A.
Le Roi a fait défendre à tous les gentilshommes, à peine de dégradation de noblesse...
انذار بیلده فلان شیء مجموع اصلازادگانده منع اولمندی
La dégradation d'un officier de guerre
عسکری سرکردن لرندن
رتبه دسی حکی - بریسنکت رتبه دسی رفعی

Et dégât considérable qu'on fait dans des bois, dans un héritage
Il a fait de grandes dégradations dans ce bois
بو اورمانلرده عظیم
Il fit faire un procès verbal des dégradations qui avaient été faites dans cette terre
بو چقلنکده
ایتدکلری تخریباته دائر محالده بو قطعه کشف اعلامی
خرابییت الحال - انحطاط A. Et dépérissement - یاپرددی
Dégradation d'un bâtiment, d'un mur
بنانکت و دیوارکت خرابییت حالی

Il signifie figur., avilissement
T. خاکساری P. تذلیل A. La dégradation de l'âme est une suite de la servitude
تذلل نفس حال رقیتمکت لازمیدیدر

Il signifie aussi, affaiblissement de la lumière et des couleurs
سستساری P. تنقیسیر الالوان وتقلیل الضح A. د'un tableau
رنگرکت صونقلندردسی T. پرتو رنگیا وکساری روشنی
Ce peintre entend bien la dégradation des couleurs, de la lumière et des ombres
فیلان مصور الوانکت تنقیسیری وضع وظلکت تقلیلی امونده صاحب مهارتدر

DEGRADER. Démétre de quelque grade
رفع الرتبة A. رتبه دسی T. رفع پایبه کردن P. اسقاط الرتبة - حکت الرتبة
Dégrader un officier de Justice, pour cause de concussion
مظالم و تعذباتده تصدیسند مبنی امانای شروعدن
حکت ایتمکت - بریسنکت رتبه دسی رفع ایلمکت

Il se dit aussi dans un sens plus doux
کسر الشان A. شانه خلل T. بشان کس شین آوردن P. اخلال الشان
C'est dégrader un homme que de lui refuser les honneurs qui lui sont dus
بر کسندنکت حقنه احترامات
لایقندنکت اجراسنده تجویز تنقیسیر اولنمق شانده ایراث

کسر ایتمکدر

DÉGRADER et se DÉGRADER, signifient au figuré, avilir, s'avilir
تذلیل - تنقیسیر النفس - ایراث الذل والحقارة - تنقیسیر A.
Le flatteur se dégrade par ses basses complaisances
مداحنلر ارتنکاب ایلدکلری تملقات دئیده ایلمده تنقیسیر
La flatterie dégrade également les princes et les
مداحنه و تملق هم ملوک و امرا یید و هم مرتکب رذیله
تملق اولنلره ایراث ذل و حقارت ایدر بر کیفیتدر

On dit, Dégrader des bois, une maison, un héritage, pour dire, y faire un dégât considérable, ou les laisser dépérir par négligence
ایتمق T. وا کردن - ویران کردن P. تخریب A.
ویران ایلمکت -

پایده اش P. محکوک الرتبة - مرفوع الرتبة A.
خواری P. مردول - محقر A. رتبه دسی فالدردلش T. رفع شده
ایتمقلمش T. بذیرفته

DÉGRAFER. Détacher une agrafe
سرخاره را P. نزع العدرا A.
طوپلوی قوپارمق T. بر کردن

DÉGRAISSAGE. Action de dégraisser. V. Dégraisser
Ces laines ont besoin d'un bon dégraisage
بو بولکرت بیلاشقرینی
کرکی کبی کیدرمکت لازمدر

ازالة الدسم A. Dégraisser le
یاغی کیدرمکت T. از دهن پاکت کردن P.
Dégraisser le bouillon
ات تنجیره دن ازالد دسم ایتمکت
ازهاب دسم ایتمکت - صویندن ازالد دسم ایتمکت

Et ôter les taches que la graisse a faites
مسح اللطخة A. یاغ کدسنی T. از کده روشن پاکت ساختن P. الدسم
Donner un habit à dégraisser
یاغ بیلاشغنی کیدرمکت T. جیقارمق
La pondre
بر ثوبی کدلارینی جیقارمق و برمکت
غبار صاحبندن ازالد لطن دسم ایدر

Il se dit aussi, du mauvais effet que les torrens et les ravines d'eau font sur les terres labourables, en emportant ce qu'il y a de plus propre à les rendre fertiles
سلب الشحامة A. تجریف الشحامة الارض - الارض
جریف خاک را کم P. طیرانکت اوزینی کیدرمکت T. کوردانیدن
Les ravines dégraisent les terres
فزل سیرل شحاتت ارضکت انسلابنی
مژدی اولور

DÉGRAISSEUR. Qui dégraisse les habits
مساح اللطخة A. P.

نوبی Porter un habit au dégraisseur || بدهی T. لکد شوی
لکدجی به کوتورمکت

معراج - سلالیم pl. سلم A. DEGRÉ. L'escalier d'un bâtiment
مردون T. نردبان - سندنه P. مرقی pl. مرفات - معاریع pl.
|| Le grand degré du palais سرباکت نردبان کبیری
doux et aisé سهل و ملایم بر نردبان
raide نهایت ایلد دیکت بر نردبان

پغنه - پلد - پاید P. درجات pl. درجه A. Et une marche
درجاته صعود ایتمکت || قنده - آیانق T. Monter les degrés
Des degrés de pierre مصنوع نردبان آیفلری
degrés d'un escalier درجات مرفات نردبان آیفلری

Il se dit figur. des emplois, des titres, des dignités par où
رتب pl. رتبة A. on s'élève successivement à de plus grandes
|| کرتند T. پاید P. درجات pl. درجه - مراتب pl. مرتبه -
اول مقامه درجه بدوحد واصل
جميع مراتب و درجاته Il a passé par tous les degrés
علی وجد التدریج درجه درجه en degré en degré
من درجه الی درجه کسب رفعت ایلدی - ترقی بولدی
مظهر اولدیغی Cet emploi fut le premier degré de sa fortune
Il est dans un haut degré d'élévation در اقبالده
اسنای مراتبه قدمهاده علو و اقبال اولمشدر

Il se dit aussi, pour marquer la différence de plus ou de
moins que les philosophes supposent dans les qualités sensibles
A. درجات pl. درجه Degrés de froid, de chaleur, de sé-
cheresse درجات برودت و حرارت و بیبوست
midité Et les différen- درجات قوت درجه رطوبت
tes parties dans lesquelles le baromètre et le thermomètre sont
میزان || Le baromètre est descendu à vingt-sept degrés
Il se dit aussi - هوا یکریمی یدنجی درجید تنزل ایلدی
en parlant des qualités morales bonnes ou mauvaises || Être in-
solent au premier degré وکستاع اولمق
Porter l'insolence jusqu'au plus haut degré کستاعی اقصای
Être parvenu au plus haut degré de
فوق فصاحتک قصاری مراتب کماله و اصل
مرتبه عیاده صاحب
Être libéral au suprême degré اولمق
Être parvenu au souverain degré de gloire
اولمق
اولا - منتهای مراتب بختیاری و اقباله رسیده اولمق

Monter par degrés au plus haut point de vertu, de perfection, d'honneur صلاح و کمالک
و حسن صیت و اشتیارت ذروه اعلاسنه درجه بدرجه واصل
Il se dit en Géométrie, de la trois cent soixantième
partie de la circonférence d'un cercle || Le quart de cercle a
90 degrés ربع دائره طقسان درجدهن عبارتدر
Degré de la- درجه طول درجه عرض
titude

En parlant de parenté, il se dit pour marquer la proximité
ou l'éloignement qu'il y a entre parents A. طبقة || Parents au
premier degré درجه اولی اقرباسی - طبقه اولی اقرباسی

DÉGRÉER. Ôter les agrès d'un vaisseau A. سلب المهمات
کشتی را از رخت و ساز P. سلب الیهاز السفینه - السفینه
کشینک طاقمنی چیقارمق T. برجهه کردن

DÉGROSSIR. Il se dit des ouvrages de menuiserie et de Sculp-
ture, et signifie, ôter le plus gros de la matière pour com-
mencer à lui faire recevoir la forme qu'on veut lui donner A.
قباسنی المق T. پیراستن P. سلب الضخامات - تهذیب
بر مرموطاشی طومور و نمکت || Dégrossir un bloc de marbre
Figur. || Il faut dégrossir un peu les mati-
ères avant que de les traiter à fond شوموع امورک مذاکره سند
Dégrossir la besogne اولمشدرن مقدم قباسنی المق لازمدهندن
ایشکت قباسنی المق

DÉGUENILLÉ. Celui dont les habits tombent en lambeaux A.
اسکی بوسکی T. کهنه پوش - پینده پوش P. متمزق الشیاب
ایلد اورتلو

DÉGUERPIR. Terme de pratique. Abandonner la possession
ترکت التصرف - کف الید عن التصرف A. d'un immeuble
براقمق - ال جکمهک T. از تصرف دست کشیدن P.
بر منزلتک تصرفندن کف ید ایتمکت || Déguerpir une maison
تصرفندن فارغ اولمق -

ترکت - کف الید عن التصرف A. براقمه - ال جکمه T. دستکشی از تصرف P. التصرف

تسکمر A. DÉGUISEMENT. L'état où est une personne déguisée
فیلقی دکشمه T. تبدیلیسازنی قیافت P. تسکمر الزی - البیته
|| Malgré son déguisement, je le reconnus bien
فلانی - فلانی تسکمر هیئتنی وار ایکن فوق و تشخیص ایلدم
فلانی تبدیل قیافت ایکن - متسکمر البیته ایکن طانیدم
بشته قیافته ایکن بیلدم - طانیدم

DÉGUISER. Travestir une personne de telle sorte, qu'il soit difficile de la reconnaître *A.* تمسکیر - تمسکیر الزی - تدربید *A.* تبدیل الزی - الیهیة قیللق *T.* تبدیل قیافت کردانیدن *P.* || بشقه قیللقه قویمق - قیافت دکشدرمک - دکشدرمک فلانک زنی وقیافتندی زند قیافتندی *On le déguisa en femme* فلانی *Il se déguisa en moine* کشیش قیافتندی کیردی - کشیش قیافتندی تمسکیر ایلدی *Une fausse barbe déguise bien un homme* عاربوت حقال آدمک *On dit, Déguiser sa voix, pour dire, ne parler pas avec le son de sa voix naturelle* سسینی *T.* صدای خود را دیگرگون نمودن *P.* تمسکیر الصوت خط *P.* تمسکیر الخط *A.* Et déguiser son écriture *Et déguiser son écriture* یازوسنی دکشدرمک *T.* خود را دیگرگون نمودن

Figur. || Deguise la vérité, Deguise le fait, pour dire, raconter une chose autrement qu'elle n'est, dans l'intention de surprendre ceux à qui l'on parle *A.* نلمیس فی - تدلیس در - رنگ دیگر نمودن *P.* اخفا - کتم - صورتی الآخر بشقه *T.* پس پرده پوشیده کردن - صورت دیگر نمودن *On ne vous dit pas tout, on vous déguise le fait* کیفیت حالی *Je ne vous déguiserai rien* تمامیلد سکا بیان ایتمیوب نلمیس صورت ایلده افاده هیچ بر شینی صورت آخره *Je ne vous déguiserai rien* ایدرلر هیچ بر شینی سندن - قوبدرق سکا بیان یدده جک دکلم *Déguiser son ambition, sa perfidie* کتم واخفا ایتمیدجکم طبعی اولان حرص نام و شانی و موکک اولدیغی خیانتی پس پرده ریاده ستر ایتمک - صورت آخره کوسترمک

Se déguiser, au figuré. Se montrer tout autre que l'on n'est - رنگ دیگر بستن *P.* تحویل الصورة - تبدیل الطور *A.* || بشقه صورتی کیرمک *T.* صورت دیگر پیدا کردن *Cet homme-là fait toutes sortes de personnages, il se déguise en mille manières* صور گوناگون اخذ ایدرک بیک درلو طوره تبدیل اولنور بر آدمدر

قیللقی *T.* قیافت دیگر گرفته *P.* تمسکیر الزی *A.* || تبدیل قیافتندی اولان - بشقه قیافتندی کیرمش - دکشمش تبدیل زنی وقیافتندی *Il fut assassiné par des gens déguisés* تبدیل قیافتندی آدماردن - ایتمش آدماردن قتل اولندی

On dit figur. Vertus déguisées صورتی صوریته *Ambition déguisée* انگت صورتی

DÉGUSTATION. Essai qu'on fait des liqueurs en les goûtant *A.* دادوب دندمه *T.* گرفتن چاشنی *P.* تلمق - تذوق *A.* || اثرتف و ناب خورشید را نابود کردن *P.* ازاله السفع *A.* || کونش جالده اثرینی کیدرمک *T.* کونش جالده - فلان شی ازاله سفع ایچون نافعدر *hâler* اثرینی کیدرمک ابو در

Dénâlé. *A.* ازاله من السفع *P.* بری من السفع *T.* کونش جالده اثری کیدرلمش *T.* پاکت کرده

DÉHANCHÉ. Qui a les hanches rompues ou disloquées *A.* منکسر قیناقلری *T.* شکسته سرون *P.* مخلوع الورکان - الورکان قوپمش

Il se dit figur., de ceux qui marchent sans être fermes sur leurs hanches *A.* کوشک *T.* سست پا *P.* مرهوک الرجل *A.* سلیپک یورویشلی - یورویشلی

DÉHARNACHER. Ôter le harnois à un cheval de trait *A.* آتمک *T.* رخت اسبرا ور کردن *P.* سلب اللباس الفرس *Le cocher n'a pas encore déharnaché les chevaux* عربدجی بارکیرلرک طاقمنی هنوز چیقارامشدر

DEHORS. Hors de.... *A.* طشره *T.* بیرون *P.* فی الخارج *Il est allé dehors* خاندن - دیشاری چیقدی || *Il est allé dehors* دیشاری - نایت دیشاری چیقار *Cela avance trop en dehors* خروج ایلدی *On dit, Mettre un domestique dehors, pour dire, le chasser* دیشاری ایتمک - قوغدق *T.* بدر کردن *P.* اخراج - طرد *A.* فلان جو قداری طرد ایلدی || *Il mit ce laquais dehors*

DEHORS, est aussi préposition *A.* از بیرون *P.* من الخارج *Il ne s'emploie qu'en cette phrase* بلده نکت خارجدن مرور ایلدی *Il passa par dehors la ville*

DEHORS. La partie extérieure de quelque chose *A.* خارج *P.* || *Cette maison paraît belle par le dehors* دیش طرف *T.* بیرون *Le mal n'est qu'au dehors* علت انجق خارجده در

On appelle, Les dehors d'un château, d'une maison, les avenues, avant-cour, parc etc. qui font partie du total d'une maison *A.* دیش بنالو *T.* بناهای بیرونی *P.* مضافات البیت - خارجیة استحکامات *A.* Et les dehors d'une place, les fortifications extérieures *Les dehors de cette ville sont bons, mais le corps de la place ne vaut rien* || دیش استحکامات *T.* استحکامات بیرونی *P.* خارجیة

بلده نکت استحکامات خازجیدی قویدر انجق قلعدسی
استحکامات خارجیدی محافظه Garder les dehors ایستد یوامز
قلعدنکت استحکامات Prendre, emporter les dehors ایتمکت
بیرونی استحکاملرینه ظفریاب - خارجیدسنی ضبط ایتمکت
مسلول السیوف اولدرق هجوم ایله قلعدنکت استحکامات
خارجیدلرینی آورده دست ضبط وتسخیر ایلدیلر

ظاهر A. On dit figur., Les dehors, pour dire, les apparences
نمایش ظاهری P. صورة ظاهرة - طواهر الاحوال pl. الحال
طواهر احوال کمالیله Il garde bien les dehors دیش یوز T.
طواهر حالی شویبدن صیانت Sauver les dehors رعایت ایدر
ایکی یوزلیانی طواهر دلفریباند ایله sous des dehors trompeurs
ستر واخفا ایدر

DÉCIDE. Il se dit en parlant des Juifs, qui condamnèrent
à mort Notre - Seigneur A. فاتل الله

DÉIFICATION. Apotéose. V. Déifier.

DÉIFIER. Admettre au nombre des dieux A. اعلا، علی مرتبة
بپایه رتانی رسانیدن - بپایه یزدانی رسانیدن P. الالهية
Les Romains faisaient une cérémonie particulière pour déifier leurs Empereurs
رومیة کبرا الالهة رتبدسنه چیقارمق T.
خلق ایامپراطورلرینی رتبه الوهية اعلا ایچون مخصوص بر
La déification d'Auguste کونه رسم وتشریفات اجرا ایدر اییدی
فلان نام قیصرک مرتبه الوهية ترفیعی رسمی

DÉIFIÉ. A. رسانیده پایه یزدانی P. معتلى علی مرتبة الالهية
الالهة رتبدسنه چیقارمق T.

DÉISME. Système de ceux qui, rejetant toute sorte de révélation, croient seulement l'existence de Dieu A. مذهب المعتقدین
اللهین غیریسند ایمان اینتیانلرک مذهبی T. بالله فقط

DÉISTE. Qui reconnaît un Dieu, mais qui ne reconnaît aucune religion révélée A. اللهین انیوریسند T. معتقد بالله فقط
ایمان ایتمیان

DÉJÀ. Dès cette heure, dès à présent A. فی هذا - حالا
Est-il déjà quatre heures? T. شمدی درین وقت P. الآن
Le courrier est-il déjà arrivé? T. شمدی ساعت درده وارمشیدر
حالا اولاق کامشیدر

قبیلا - قد A. Il signifie aussi, dès l'heure dont on parle
Djà le soleil était A. اول دمده - هنوز T. پیش ازین دم P.

La الشمس اول دمده افقده طالع اولمشیدی sur l'horizon
place était déjà prise quand il arriva هنوز وصولنده قلعه
آلمشیدی

شمدیدن اول T. پیش ازین P. قبلا A. Et auparavant
نه فکرده اولدیغمی Je vous ai déjà dit ce que je pensais
سکا سویلمشیدم - شمدیدن اول طرفکه افاده ایتمشیدم

DÉJECTION. Les excréments d'un malade A. فضلات المريض
خستدنکت ترهسی T. جامین خسته P.

se DÉJETER. Il se dit des bois, lorsque par trop de sécheresse ou trop d'humidité, en renflant ou en se resserrant, ils se courbent et se gauchissent A. چوب
P. اکزاز الخشب A. Le bois vert se déjette plus que le sec زیاده خشب یابسدن
شو تختدلر Ces ais se sont déjetés کسب کزازت ایدر
بورشوب چکلمشدر

DÉJÉ. A. بورشوب T. چوب خوشیده P. خشب مکتر - کتر
چکلمش آماج

DÉJEUNER. Il se dit du repas qu'on fait le matin avant le
déjeuner - پیشخور کوفتن P. تنغدی - نلج - تصبه A. diner
Déjeuner de laitage || قهوه آلتی ایتمکت T. جاشمت خوردن
سودلاج ایله قهوه آلتی - حلاط طعام ایله تصبه ایتمکت
اطفال قسمی Les enfants déjeunent de bon appétit ایتمکت
اشتما ایله قهوه آلتی ایدرلر

DÉJEUNER, ou DÉJEUNÉ. Le repas qu'on fait le matin avant
déjeuner - نیم جاشمت - پیشخور P. لچمة - صبحة - ندا A. le diner
Qu'avez-vous mangé à votre déjeuner? عفرالاق طعامی - قهوه آلتی T. طعام صفرا شکن
En bon déjeuner vaut bien un méchant diner
مکمل قهوه آلتی خسیس وبا خوش بر او یله طعماندن یکدر

On dit proverb. d'un bien qui peut être dissipé en très-peu
de temps, qu'il n'y en a pas pour un déjeuner بر قهوه آلتیاق
Et d'un prodigue qui se dépêche de manger son bien, qu'il n'en a pas pour un déjeuner
انجق قهره - مزاجه کوره انجق بر قهوه آلتیاق شیدر
التمسند کافیدر

DÉJOINDRE. Faire que ce qui était joint ne le soit plus A.
بری بوندن آیودق T. از هم جدا کردن P. ابایة - تفویق
C'est le hâle, le soleil qui a déjoint ces
ارلرینی اجمق -

سپاهم هوا وشدت حرارت شمس بو الواحدك بوى
هوانك اسياككى - بولوندين تفريقه بادی اولمشدر
وكونشك قيزغىلى بو تحتلرک آره لرینی آجدردی

T. از هم جدا شدن. P. تباين - تفريق. SE DÉJOINDRE. A. Les pierres de cette voûte com-
mencent à se déjoindre و تفريق و تفريق
بو قبدنك طاشلری تباين و تفريق
بیرز طوتدی

T. از هم جدا گشته. P. متباين - منفوق. DÉJOINT. A. آیرلشمش

DÉJOUER. Faire échouer un projet, un dessein nuisible
T. هدر کردن - بیسوده ساختن. P. ابطال - امدار. A.
تدبیری امدار. Déjouer un projet || هیچ ایتمک - نافله لندرمک
مبنی علی الفساد اولان. Déjouer un complot
محالفی رهین بطلان و هدر ایلمک

DÉJUCHER. Il ne se dit que des poules, quand elles quittent
از آده فرود آمدن. P. نزل عن قضیب الاقنة. A. Le juchoir
T. Les poules sont déju-
chées || یتاق جیپونگی اوزرندن اینمک
طوقلر یتاق جیپونگی اوزرندن اینمشلر در

DELÀ. V. Là.

DÉLABREMENT. État d'une chose délabrée. A. خرابیت
ویرانگی. حال - خرابی. حال - یبابی. P. خرابیت الحال
T. Sa maison et ses meubles, tout
est dans un grand délabrement || جورکلک - بیعتلق. A.
خاندسی و درونده اولان اثاث
Le délabrement de
و متاع جمله خرابیت عظیمه اوزره در
de sa santé امورینک خرابیت حالی
مزانمک جورکلکی - خرابیت حالی

DÉLABRER. Déchirer, mettre en lambeaux. Il se dit en
parlant des choses dont les parties sont tellement désu-
nies par vétusté, ou par quelqu'autre cause, qu'elles ne
peuvent plus servir à l'usage auquel elles étaient destinées. A.
T. ویران کردن - خراب و یباب کردن. P. تخریب
On délabre une
|| خراب ایتمک - پیتمک - جوریتیمک
بر آلت کثرت استعمال
A. Une maison est bientôt délabrée, quand
on cesse d'en prendre soin || کوزدلمیدجک
ou cesse d'en prendre soin || اولور ایسه عید قریب اینچنده خراب اولور
T. اویران کردن - خراب و یباب کردن. P. تخریب
- فتالیدن. P. تخریق - شق - تمزیق. A. Il se dit
aussi des habits. A. پاره ایتمک - پارهلق. T. پاره پاره کردن

Il se dit figur. d'une armée || Les fatigues, le manque de
ardوسی بر طرفدن عنا
و زحمتک امتدادی و دیگر طرفدن زاد و ذخیره نک فقدانى
تقریبیلد کلی خرابیتد دوجار اولمشدر

DÉLABRÉ. A. خراب و یباب - ویران. P. خراب
T. خراب و یباب اولمش
Un bien, un héritage délabré || خراب -
On dit d'un homme ruiné, que ses affaires
sont délabrées و یبابدر خراب و یبابدر
Et d'un homme infirme et languissant, que sa santé est délabrée
- مزاجی جوریمشدر - مزاجی خرابدر - وجودی خرابدر
Et qu'un homme est bien délabré, pour dire, que son habit
est tout déchiré. A. متمزق الشیاب. T.
On dit encore, Une réputation délabrée
مضمحل وزایل اولمش صیت و نام - اولمش صیت و شهرت
T. درنگ. P. مهلة - مهل. A. Retardement, remise.
استمهال. Demander un délai مهلت مدیده. Long délai || مهلت
برمهلت. Obtenir un délai مهلت طلب ایتمک - ایتمک
فیما - بلا امهال - بلا مهل. Sans plus de délai تحصیل ایتمک
بعد تجویز امهال و تاخیر اولمشدر

DÉLAISSEMENT. Manque de tout secours, de toute assistance
واگذاشت. P. حال المروکیتة - خذلان - حال المخذولیتة. A.
T. Ses parens et ses amis l'ont abandonné,
il est dans un grand délaissement و اقرباسی
احبابی و خویشان
کندودن کف ید ایلدکلریند بناء حال کمال مخذولیتده
فالمشدر

Il signifie, en termes de Pratique, abandonnement d'un hé-
ritage. A. ترکش فراغ. P. ترک - کف الید. T. براقمد

DÉLAISSER. Abandonner. A. ترک. P. خذل - خذل. T. گذاشتن
باری تعالی حضرتلری عنایت رحمیتدند
qui espèrent en lui و امید ایدنلری ترک ایتمک احتمالی محالدر
Elle se
trouve délaissée در حال مخذولیتده

En termes de Pratique, Quitter une chose dont on était en
possession. A. از تصرف. P. فراغ - کف الید عن التصرف. A.
بر T. از تصرف دستکشى نمودن - دستکش فراغ شدن
En conséquence de l'arrêt,
صادر اولان حکم موجبده وراثت
il lui a délaissé eet héritage و ملکى فلان فراغ ایلدی
Il fut condamné à lui quitter et

فلان ملکک تصرف کردن کف ...
 délaisser la possession de ...
 ید ایلد فلان فرار ایلسیچون حقنه حکم جریان ایلدی
 - On dit aussi, Délaissier une action commencée, Délaissier des
 poursuites شروع اولنش دعوایی تعقیبیدن کف ید ایتمک
 فارغ اولیق - شروع اولنش دعوادن کف ید ایتمک -
 T. وا گذاشته P. مخلو - متروک - مخذول A. Délaissé.
 بوشلانمش - براقلمش

DÉLASSEMENT. Repos, relâche qu'on prend pour se délasser
 de quelque travail A. آرام P. استغناء - تنفس - استراحت A.
 T. دکنمه || Après tant de travail, il faut du délassement
 بو قدر تعب وزحمته دکنمه تنفس دهنک L'esprit a besoin de délassement
 ذهنک واستراحت احتیاجی درکار در آرام واستراحت

DÉLASSER. Ôter la lassitude A. اراحه - ترویج - دفع العی
 || Le sommeil délasse l'esprit T. دکندرمک A. آرامیدن - آرماییدن P. والکلل
 Le changement d'occupation délasse l'esprit نوم موجب اراحه وجود در
 تبدیل شغل ترویج ذهنی مستازمدر occupation délasse l'esprit
 متاعب مدیده دکنمه Se délasser d'une longue fatigue
 دفع عی Se coucher pour se délasser استراحت ایتمک
 کسب راحت ضمنده یاتوب - وکلل ایچون یاتمق اوزانمق

T. آراخیده - آرمیده P. مستغف - مستریج A. Délassé.
 یورغانق صاوشدرمش - دکنمش

DÉLATEUR. Accusateur, dénonciateur A. - ساعات pl. ساعی
 سخن چین P. تمام - نماز - وشات pl. واشی - اهل السعایة
 Les délateurs étaient fort communs sous le règne de Tibère
 قیامره رومدن فلان نام قیصرک دورنده T. جلوبیز -
 Les délateurs sont odieux ارباب نعر وسعایت بغایت اشتهارده ایدیلر
 On fit pour le délateur Un délateur secret
 سعات و نمازان بر طائفه مکروه در تهمی ایدیلر
 پس پرده خفاده les délateurs publics
 اولان نماز آشکاره مالوف نعر وسعایت اولاندن زیاده
 تهماکدلو در

DÉLATION. Accusation, dénonciation A. نمیمه - سعایت - نعر
 || Ce Roi a trop d'égard aux délations وسعایت
 سخن چین P. وشایت - T. جاویزی - سخن چین
 فلان حکمدار نمیمه وسعایت Se délecter à l'étude, aux beaux-arts
 اخبار سعات و نمازانده حواله سمع - جوق اعتبار ایدر
 On ne doit point décider de la vie d'un homme

بر نمازک خبر واحدیل حکم قتل اولنمق جائز دکلدر
 sur une simple délation

DÉLATER. Ôter les lattes de dessus un toit A. فکک السقایف
 جاتی تحتلرینی سوکمت T. پرواره بر گرفتن P.

DÉLAVÉ. Il se dit des couleurs faibles et blafardes A. لون
 T. رنگ تیره - رنگ بی آب و تاب P. کالغسل
 بو مانی Ce bleu est trop délavé || صونق رنگ - رنگ
 پک صونقدر - بغایت بی آب و تابدر

DÉLAYANT. Remède qui rend les humeurs plus fluides A.
 Les aridejji علاج T. داروی کش گداز P. دوا محلل
 ادویه محلله ادویه s'emploient dans la plupart des maladies
 اکثر امراضه استعمال اولنور

DÉLAYEMENT. Action de délayer. V. ce mot.

DÉLAYER. Détremper A. حل - مش - P. گداختن
 T. ارتمک || Délayer de la farine, des oeufs
 اونی صو ایچنده ازمک ویهورطبی صو ایچنده ازمک

DÉLAVÉ. A. ممل - مملوش - T. گداخته P. مملوش

DÉLECTABLE. Qui plaît beaucoup, très-agréable A. لذ
 لذتبخشای دل و جان - دلکش P. شہی - نفیس - لذیذ
 جای - موقع نفیس Lieu délectable || جان سوهجک T.
 طعام - طعام لذیذ - طعام نفیس Mets délectable
 لذتبخشای دل و جان اولور بر باده Vin délectable
 شہی مآوای دلکش Séjour délectable

DÉLECTION. Plaisir qu'on savoure, qu'on goûte A. لذت pl.
 جان سومد T. جان پسندی P. نلذذات pl. نلذذ - لذات
 Grande délection Faire quelque chose avec délection
 بر شیشی متلذذ اولدق اجرا ایلماک Boire, manger
 نلذذ ذایقه ایلد اکل و شرب ایتمک avec délection
 trop de délection aux choses du monde
 پک متلذذ اولمق

DÉLECTER. Divertir, réjouir A. نلذذ P. نلذذ
 T. لذت دادن || Quand on veut se mortifier, il faut éviter
 قهر نفس ایتمک مراد اولندقدن tout ce qui délecte les sens
 نلذذ حواس ایدر کافه حالاتدن توقی واجتماع لازمدر

SE DÉLECTER. Prendre beaucoup de plaisir à quelque chose A.
 لذت T. لذت یافتن P. استناذ - نلذذ - نلذذ
 Se délecter à l'étude, aux beaux-arts || متلذذ اولمق - بولمق
 مطالعه کنیدن و فنون شریفیدد اشتغالدن لذتیاب اولمق

کتاب مطالعہ سی و فنون شریفید مداورت ایلہ استلذاذ -
مداورت مدین ملذذ اولدی - نالذید نفس ایتکت - ایتکت
لذللش T. لذتیاب P. ملذذ A. DEFECT.

DÉLÉGATION. Commission donnée à quelqu'un pour agir au nom d'un autre A. ماموریت - تولیت P. گماشته کی T. ماموریت

Il se dit aussi, d'un acte par lequel on donne à une personne une somme à recevoir d'une autre A. وثیقة الحواله P. حواله سندى T. نامہ ملتمز طرفہ دین اذا اولمق اوزره بر قطع حواله سندى یا یحق بر حواله سندى قبول ایت درمک Faire accepter une délégation

DÉLÉGUER. Commettre, envoyer quelqu'un avec pouvoir d'agir, de juger etc. A. مولا T. گماشته ت P. تعیین المولا - تولیت A. Deléguer quel- qu'un pour connaître de quelque chose بر کمسندى بر مصالحتک بر کمسندى بر مصالحتک Le Pape a délégué des juges pour cette affaire مولای تعیین مولای طرفہ دین مولای تعیین مولای اولدی

Il se dit aussi en parlant des fonds qu'on assigne pour le paiement d'une dette T. بر مالدين حواله ایتکت Deléguer un fonds دينى فلان مالدين حواله ایتکت بر الدجوانک مطلوبى فلان مالدين حواله ایتکت

DÉLÉGUÉ. A. مامور - مولا P. گماشته T. مامور - Il se prend aussi substantivement.

DÉLESTER. Ôter le lest d'un vaisseau A. السفينة السفينة A. کینکت صفراسنی جیقارقی T. بارسنج کشترا بر آوردن P. کیلرکت صفراسنی جیقارقیلر On a fait delester les vaisseaux T. کیلرکت صفراسنی بوشانمعد مامور اولان

DÉLESTEUR. Celui qui est chargé de faire delester les vaisseaux T. کیلرکت صفراسنی بوشانمعد مامور اولان

DÉLÉTÈRE. Qui tue, qui cause la mort A. قتال P. مرگ Des plantes délétères T. اولدرجی Des sucs délétères قتال عصارات

DÉLIBÉRANT. Qui délibère A. بالمباحشة A. مخصص - مخصص سوباشلمک مخصص T. برای کنگاش مخصص P. بالمشاره مشاوره یید دانشمعد مخصص - مجلس شورا - مخصص مجلس

DÉLIBÉRATIF. Terme de Rhétorique. Il se dit de ce genre

de discours dans lequel l'orateur se propose de faire prendre ou rejeter une résolution dans une affaire publique, mise en délibération A. انبات بالمبحث

VOIX DÉLIBÉRATIVE. Voix de suffrage dans les délibérations d'une compagnie. Il est opposé à Voix consultative A. رای على طریق الاستشارة Il a voix délibérative على طریق الاستشارة رای ایدر اربادند

DÉLIBÉRATION. Discussion faite entre plusieurs personnes pour prendre une résolution A. مشاوره - مباحشة P. کنگاش با مشاوره مدیده Longue délibération T. دانشمعد با همدیگر رای ناسج ایل مشاوره - مشاوره ناسج Mature délibération بر مصالحتی مشاوره یید Mettre une affaire en délibération چگونگی حالک... On mit en délibération si... حقیقتی بیلمک ایچون مباحثه و مشاوره یید حواله اولدی رای قرار داده P. حکم - رای مخصو علیه A. Et résolution

La délibération du conseil fut que... T. قرار - طوروق Par délibération شورانک رای مخصو علیه شو ایدیکد Prendre شورانک رای قرار داده سی موجبده شورانک بر کوند رایکت اوزریند قرار ویرمک - اعضا ایتکت

تفکر - Examiner, consulter en soi-même A. تفکر - اندیش کردن - اندیشیدن P. صرف الذهن - تنقیب الفكر Il a long-temps délibéré sur ce qu'il devait faire ایتکت اقتضا ایلدیکند داتر خیلی زمان تنقیب فکر ایلدی

اقتمار - استشارة - مشاور A. Et consulter avec les autres مشاورت ایتکت - دانشمق T. کنگاش کردن P. نامر بوماده نکت اوزریند On a délibéré long-temps sur cette affaire بومصلحت داتر وافر زمان - وافر زمان مشورت اولدی بر مصلحت اداره سبحد مشاور و نامر اولدی Deliberer d'une chose بر مصلحت مامد ایچون تنقیب افکار مشورت ایتکت بر مصلحت مامد اداره پرکار تفکر و مشورت مشورت ایتکت بر مصلحت مامد داتر مشاورت ایتکت

تقریر - تصمیم A. Et prendre une résolution, se déterminer قرار ویرمک - طوروق ویرمک T. قرار دادن P. الراى فلان شیئی تصمیم ایلدم J'ai délibéré de faire telle chose دشمن اوزریند وارمسی On delibera d'aller aux ennemis

DELICAT. Délé, fin. Il est opposé à Grossier A. الطيف - رقيق

On dit, qu'une personne a le sommeil délicat, pour dire, que le moindre bruit l'éveille *A.* خفيف النوم *P.* سبكخواب *T.* او يقوسى خفيف

DÉLICATEMENT. Avec délicatesse *A.* باللطافة - بالنزاکة *P.* انجذلیک ایله - نزاکت ایله *T.* نازکانه
de tout هر شیئده نازکانه رای ایتدک Cet auteur a
traité ce sujet là délicatement نازکانه بو مولف فلان شیئ نازکانه ایله ایشلاندی
بونو نازکانه Il a passé cela délicatement بسط و بیان ایلدی
بو خصوص Cette affaire veut être traitée délicatement کچوردی
نازکانه اداره اولمق اقتضا ایدر

Il se dit aussi en parlant des hommes *A.* بالنعیم - ناعماً *P.* نازنده لک ایله *T.* بنازندگی - بناز و نعیم *P.*
Se traiter délicatement ناز و نعیم ایله پرورده اولمق
ففسنی نعیم ایله قوللانمق

DÉLICATER. Traiter avec des soins trop délicats, accoutumer
à la molesse *A.* تغنیق - تنعیم *P.* بنازندگی آلتیدن *T.* تغنیق
On gâte || داندینلوق - نازلیغ الشدرمق *T.* و نعیم پروردن
اطفاللی ناز و نعیم ایله les enfans à force de les délicatez
Vous vous perdez ایتدک سو حاللرینده باعث بو کیفیتدر
- نفسکی مبالغه ایله تغنیق و تنعیم ایدرسک
کندوکی پک جوق نازنده لک الشدررسک

DÉLICATESSE. Qualité d'une chose ou d'une personne dé-
licate. Il s'emploie dans la plupart des sens de Délicat *A.*
|| انجذلیک - نازکلیک *T.* نازکی *P.* نزاکت - لطافت
La délicatesse du vin باده نیک لطافتی de la bonne chère
نزاکت ذایقده Dégustation طعمده نیک نازکتی
d'oreille نازکت رای d'esprit نازکت de jugement نازکت سامعده
لون و جبهک Délicate de teint نازکت عقل - لطافت ذهن
بشره نیک de la peau رنگ و رویک نازکلیکی - لطافتی
بر کونده عمل d'un ouvrage de la main نغمت و لطافتی
Il a beaucoup de délicatesse dans tout ce qu'il écrit
dans تحریراتینده نازکت کامله وار در در
tout ce qu'il dit نازکت نازده وار در در La délicatesse
d'une pensée معنا نازکتی - لطافت معنا
de tempérament ترکیب بدنیک نازکت مزاج
On ne saurait avoir trop de délicatesse sur certaines
choses بعض شیلر هر ند درجده نازکت ایله فولانلسمد
Avoir une grande délicatesse de conscience کافی دکلندر
نواخت نامده نفس مخطرهده نازکت کامله صاحبی اولمق

On dit, Les délicatesses de la Langue, pour dire, les fineses

de la Langue لطایف اللسان Et les
délicatesses de la table نفایسی طعمک لطایف

Il se prend quelquefois pour Molesse *A.* تغنیق pl. تنعمات
نازنده لک *T.* نازندگی - ناز و نعیم *P.* تنعمات pl. تنعم -
بو Cet enfant est élevé avec trop de délicatesse || داندینلوق -
Garder le lit طفل غایه الغایه ناز و نعیم ایله پرورشافتد در
نازنده لک مبنی یتاقد اولمق par délicatesse

DÉLICES, au pluriel. Plaisir, volupté *A.* لذایذ pl. لذات
P. لذایذ النفس - حظوات نفسانیة - تنعمات - تلذذات
Les délices || ذوق و صفا - صفا *T.* صفای دل - دلخوشی
Les délices de Neim جنت - تنعمات جنت du Paradis
صحرائک Les délices de la campagne تلذذات قلب
Il fait toutes ses délices de l'étude تلذذات و تنعماتی
Ce sont ses حظوات نفسانیسی مطالعه کتبه منحصر در
Gouter les حظوات نفسانیسی انجق بو شیلر در
délices de la vie لذایذ عمر ایله استلذاذ ایتدک
Se لذایذ نفس ایشچنده پرورده اولمق dans les délices
حظوات نفسانیة ایشچنده مستغرق plunging dans les délices
فلان شیلری اعزّ لذایذ نفسانیسی سنیدن عذ ایدر
Ils mettaient leurs délices à vivre ensemble
شرکت معاشرت عذرلنده اقدم لذایذدن
عذ اولنور ایدی

DÉLICE, se dit quelquefois au singulier *A.* فرح - حظ النفس
جان - کوکل خوشلغی *T.* فرح جان - حظ درون *P.* البال
محض فرح بالدر - محض حظ دروندر C'est un délice || سویند
Quel délice! بو حال عظیم حظ دروندر C'est un grand délice
نقددر حظ دروندر

DÉLICIEUSEMENT. Avec délices *A.* بحظ البال
بتلذذ درون - جان پرورانه *P.* باستلذاذ القلب - بالتلذذ -
جان *T.* بلذذ درون - با صفای دل - با خوشدلی -
حظ Vivre délicieusement || ذوق و صفا ایله - سویندکرت
Nous y passâmes quinze jours délicieusement
اول محله اون بش کون استلذاذ قلب ایله امرار
On boit délicieusement à la glace dans les pays
اقالیم حازه بوزلوشور بتلذذ درون ایله ایشچیلور
chands

DÉLICIEUX. Extrêmement agréable *A.* لذ - اشها - لذ
|| جان سوهجک - صفاو *T.* جانپرور - دلکش *P.* الطف
Lieux الذ لذایذ طعمایر Mets délicieux خمر لذایذ

تلاذیذ دماغ ایدن Parfums délicieux مواقع لطیفه
مخاوره- مخاوره لطافت آمیز Entretien délicieux بخورات
لذتبخشا

se DÉLICOTER. Il se dit d'un cheval qui se défait de son
licou A. طرج الرسن - طرج الزمام A. بوات
بوات Ce cheval est sujet à se délicoter || یولاری آتہ-قی
یولارینی آتہد مبتلا در

باریکت - تَنُک P. رقیق A. DÉLIÉ. Grêle, mince, menu A. رقیق
ثوب شَف - ثوب رقیق Étouffe délié || انجد - یوفقه T.
ساکت-خیط رقیق Fil délié انجد بز- بَر رقیق Toile déliée
غایت غایت Un trait de plume fort délié انجد ایپلکت - تَنُک
رقیق فلم جزکیسی

On dit figur., qu'un homme est délié, qu'il a l'esprit délié,
pour dire, qu'il a beaucoup de finesse d'esprit, d'habileté A.
Il se prend quel- جن فکولو آفت ذهن P. داهیة A. داهیة
quefois en mauvaise part A. داهیة P. داهیة

DÉLIER, Détacher, défaire ce qui lie quelque chose A. حل
|| باغ سوکمهکت T. بند گشادن P. فکت الرباط-الرباط
Délir un gerbe سوکمهکت باغنی سوکمهکت
aussi, dénouer. V. ce mot.

از P. حل الذنوب A. absoudre A. الذنوب
|| صوچکت باغنی جوزمکت T. بند گناه آزاد کردن
a le pouvoir de lier et de délier ذنوب
و اذنام حَقْمَد فَوْت حل وعقد وار در

On dit aussi, Délier d'un serment A. القسم من التخیص
وارستد قید سوگند - از قید سوگند رهایییدن P.
|| Nulle puissance n'a le droit de délier les sujets du serment de fidélité
پادشاه صد اقسدت ومطامعت داور ایتدکلری قسمدن هیچ
بر کمسند نخایصند فادر دکلدر

DÉLINQUANT. Qui a commis un délit A. جنات pl. جانی
|| صوچلور T. بزه کار P. اهل الجنایة -
اهل جنایتی نادیب ایتمهکت

ارتکاب الجنایة A. Faillir, contrevenir à la loi A. جنات
|| صوچ ایشلمکت T. بزه کردن P.
ارتکاب جنایت ایدنلرکت جزای ما یلیقلری اجرا
قمنغی خصوصده ارتکاب En quoi a-t-il délinqué?
جنایت ایلدی

DÉLIRE. Égarement d'esprit causé par maladie A. هذیان P.
Long délire || صایقلمه T. سخن بیپوشاند - بخستن
مبتلا On espère que son délire cessera avec la fièvre
اولدیغی عارضه هذیان حمانکت اندفاعیلد بر طرف
اولدجی مامولدر

Il se dit figur. des passions, de l'esprit, de l'imagination A.
Le délire de || سرسملکت - دللکت T. آشفستگی P. سموه
عقلکت سرسملکتی

DÉLIT. Crime A. جنایات pl. جرم pl. جرم
Grand délit || صوچ T. تاوان - بزه
ارتکاب Délit énorme جرم صخیم Commettre un délit غلیظ
جرم ایتمهکت

On dit, Être pris ou Être surpris en flagrant délit A. اخذ
بر کمسند صوچیی ایشلر ایکن T. علی حین صنع الجرم
طوتلمق

DÉLITESCENCE. Terme de Médecine. Reflux subit de l'humeur
morbidique de dehors en dedans A. انفرغ المادّة الممرضة فی
عکس المادّة الممرضة فی الداخل - الداخل

DÉLIVRANCE. Action par laquelle on délivre A. خلاص
|| قورتارلمه T. رهایی P. نجات
La délivrance de votre dévotion La dé-
livrance du peuple de Dieu ایت رب متعالکت نجات
L'anniversaire de la fête de la délivrance de cette ville
بر شهرکت خلاصند حرمه اجرا اولنور کلان عید سنوی

Et action par laquelle on met en liberté A. اطلاق
|| آزادلق T. آزادی P. تخیلیة السبیل
بر اسیرکت قید اسردن خلاصی - بر اسیرکت اطلاق
تخیلیی -

On dit, qu'une femme a eu une heureuse délivrance, pour dire,
qu'elle est accouchée heureusement و صبح بالیدن
حمل ایلدی

Il signifie aussi, livraison, action par laquelle on livre quel-
que chose entre les mains de quelqu'un A. تسلیم || On ne lo
payera qu'après une pleine et entière délivrance des titres, des
pièces و سندات تسلیم اولنور دقچده اقسدسی
Quand la délivrance des marchandises aura été faite
Il s'est opposé à la délivrance des deniers ایلدی
مبالغت تسلیمندن امتناع ایلدی

L'exécuteur testamentaire doit faire la délivrance des legs اجرای وصیتته مأمور اولان وکیل افتتاحی ایدن نذوری محالربنه تسلیم ایتتمک لارمه حالیدر

DÉLIVRE. Arrière - faix. V. ce mot.

DÉLIVRER. Affranchir de quelque mal, de quelque incommodité *A.* تخلیص - انجیا - نفصیه - *P.* رها - رهاییدن *Il* délivra son pays des tyrans || قورتارمق *T.* رستن - کردن - مملکتی ایدائی جباریه و متغلبیدن تخلیص ایلدی - *du jong des tyrans* دست تطاول طلمه و جباراندن تخلیص ایلدی *Il était pris par les Turcs, on le délivra en payant sa rançon* فلان کشی اهل اسلام طرفندن اخذ واسیر اولنمغین فدیسی ثمن معلوم اعطاسیله تخلیص - اعطا اولندرق تخلیص اولندی *Il fut délivré d'entre leurs mains* اللوردن تخلیص - *Delivrer de prison, de captivité* قید محبوسیتدن و قید اسردن تخلیص ایلدی - مملکت آفت و یادن *La ville fut délivrée de la peste* عذابت حتمادن رها یافته *Il est délivré de la fièvre* رهایاب اولدی *Il a été délivré d'un grand péril* مهلاکة عظیمه من نفصیه *Il est délivré d'une grande inquiétude* بیوت تهلاکة اولادی - بیوت تهلاکة من قورتادی - ایلدی *On m'a délivré d'une grande inquiétude* دروند مستولی اولان *Il est délivré des misères de cette vie* اضطرار و خلجان عظیمه من بنی تخلیص ایلدی *Delivrer une âme du Purgatoire* بر جانی عذاب عذاب برزخدن قورتارمق - قبردن تخلیص وانجا ایتتمک *Cet homme est fort incommode, je voudrais bien en être délivré* بو آدم بغایت معجز اولمقله نقله من قورتلمق استر *Quand me délivrerez-vous de ce méchant procès* ایدم بومردار *Il signifie aussi, accoucher. V. ce mot.*

Et mettre en liberté *A.* آزادان *P.* تخلیه السبیل - اطلاق - آزاد ایتتمک - صالیویرمک *T.* گسیل کردن - آزاد کردن - اسرانمک - اسرای اطلاق ایتتمک *|| Délivrer les prisonniers* سبیلربنی تخلیه ایتتمک

P. اعطا - تسلیم - دفع *A.* Et livrer, mettre entre les mains *|| Délivrer de la marchandise* باررکان مالی تسلیم ایتتمک *On lui a fait délivrer, par ordre du Roi, tant de quintaux de poudre, tant*

شو قدر قنطار باروت سیاه و شو قدر بله و شو قدر دیار *Délivrer un meuble au plus offrant et dernier enchérisseur* بر متاعی زیاده آرتورانه و صوکت رختلوسند دفع و تسلیم ایتتمک *Délivrer de l'argent* اقچد تسلیم ایتتمک *On lui a délivré les deniers du prix de la vente* مبیعت ثمنی اولان مبلغ تسلیم ایتتمک *Délivrer des papiers, des titres à quelqu'un* دیدینه تسلیم تحریرات و سندات ایتتمک *Délivré. A.* وارسته - رسته - رها یافتد *P.* متفصی - مخاص *T.* تسلیم کرده - داده *P.* مدفوع - مسلم *A.* قورتارمق *T.* تسلیم اولنش - ویرلنش

DÉLIVREUR. Celui qui, dans les magasins du Roi, est chargé de délivrer aux troupes les rations de fourrage, de biscuit *A.* انبار امینی *T.* کنخدای انبار *P.* امین الانبار

DÉLOGEMENT. Action de déloger *A.* کوچ *P.* رحلت - نقل *|| Il faut qu'il songe à une autre maison, car le temps du délogement approche* فتلک وقتی تقرب ایتتمک *بشقه بر منزل تدارکند صرف ذهن ایتتمک اقتضا ایدر*

DÉLOGER. Quitter un logement pour aller ailleurs *A.* نقل *|| Il a délogé à une telle paroisse* Le régiment a délogé à la pointe du jour *T.* کوچک - کوچ کردن *P.* ترحل - تبدیل مکان - عسکر علی السحرر

Et décamper *A.* اردو *P.* رفع الخیمه القرار - رفع المعسكر *L'approche de l'ennemi les a fait déloger bien vite* دشمنک تقربی حسبیله علی العجله *Quand il surent que l'ennemi était plus fort, ils délogèrent sans trompette* دشمنک فوتی غالب اولدیغنی لدی التحقیق بی صدای طراپتد جالدرمقسزین - کره پای اردوای بنی فالدردیالر *Quand il surent que l'ennemi était plus fort, ils délogèrent sans trompette* اردویی فالدردیالر

On dit, Déloger sans trompette, pour dire, sortir doucement et sans bruit du lieu où l'on est *T.* بی صیت و صدا غیبت *A.* بی صیت و صدا سرجد - سس جیقارمقسزین فالقوب کتمک - ایتتمک *|| Dégager* جیقمق *T.* بیرون شدن *P.* خروج - تمنحی *A.*

Il signifie aussi, sortir d'un lieu, d'une place qu'on occupe

de là au plus vite, c'est ma place اول محلّدن خ-روج ایلد
اول طرفدن Je vous ferai bien deloger de là زیرا بنم بیردر
سنی اخراج ایتدره جکم

Et ôter un logement à quelqu'un A. اخراج عن المنزل P.
یورندن جیقارمق - اودن جیقارمق T. از خانه بیرون کردن
سنی منزلکدن اخراج ایتمک Je ne veux pas vous déloger
استم

En termes de guerre, il signifie, faire quitter un poste A.
از جاییش بیرون P. دفع عن المكان - طرد عن المكان
Les ennemis s'étaient postés en tel endroit, mais on les a délogés à
دشمن فلان محلّه اتخاذ قرار ایتمشیکن - راندن
ضرب طوب ایلد اول محلّدن دفع و طرد اولندی

DÉLOYAL. Perfide, qui n'a ni foi ni parole A. لئیم النفس
عرضی T. بیعرض - بد منش - نا کس P. معدوم العرض -
Il faut être bien déloyal pour tromper
دوستنی وولی نعمتنی آلداتمق صاقندرمز
ایچون بر آدم خیلی لئیم النفس اولمور
DÉLOYALEMENT. Avec perfidie, sans foi A. بلامه النفس -
Il en a usé عرضسزج T. نا کساند P. بلا عرض ولا حرمت
له plus déloyalement du monde جهانده بوندن افحش اولدمیدجق
بر نوع لامت نفس ایلد حرکت ایلدی

DÉLOYAUTÉ. Infidélité, perfidie A. عدم - لامت النفس
عرضسزاق T. بیعرضی - بد منشی - نا کسی P. العرض والحرمه
فاحش بر لامت نفس Insigne déloyauté
DÉLUGE. Grande inondation A. طوفان Avant le déluge
Les pluies ont été si grandes, qu'elles ont fait
امطارک شدت و کثرتی تقریبیلد کان une espèce de déluge
On dit figur., Un déluge de feu
طوفان مصایب و آفات طوفان Un déluge de maux
طوفان - طوفان دموع طوفان خون luge de sang
اشک

On dit proverb., Après moi le déluge, pour dire, qu'on ne
s'embarrassera pas de ce qui arrivera quand on n'y sera plus
بندشکره هر جد بادا باد T.
DÉMAGOGIE. L'action de dominer dans une faction populaire
خلقی کندوبه اوبدروب یدمد T. قیادة الناس A.
DÉMAGOGIQUE. Qui appartient à la démagogie A. متعلق

قیادت ناسد متعلق Discours démagogiques || قیادة الناس
Opinions démagogiques مقالات و مخاطبات
مذاهب و آرا

DÉMAGOGUE. Chef d'une faction populaire A. قاید الناس
Chaque petite faction || خلقی کندوبه اوبدروب یدمجبی T.
ناسک هر بر فرقه صغیره سی باشنده
بشقدج برر قاید واردر

DÉMAIGRI. Devenir moins maigre A. دفع الہزال کم
ار بقلعی از التمی - ار بقلعی صاوشد رمق T. لاغر گشتن
کسب سم - Il n'est pas engraisé, mais il est démaigri
ایتمیبوب انجق دزالی مندفع اولدی

Il se dit, en termes de maçonnerie et de charpenterie, pour
Retrancher quelque chose d'une pierre, d'une pièce de bois A.
یونمق T. تراشیدن P. نحت

DÉMAILLOTTER. Ôter du maillot A. بغلتاق P. خلع القمط
بغرداغی جیقارمق T. باغربندرا بر آوردن - بر گرفتن
معصومت بغرداغنی جیقارمق Demaillotter un enfant

DÉMAILLOTTÉ. A. مخلوع القمط P. از بغلتاق وارسته
بغرداغی جیقارمق

DEMAIN. Le jour qui suit immédiatement celui où l'on est
Son procès se juge demain - یارنکی کون T. فردا P. عد A.
دعواسی - یارنکی کون مرافعد اولدجقدر یارنکی کون رویت اولدجقدر
Demain au matin یارنکی کون صباح Il m'a remis à demain
برآوردی - بنی یارینه برآوردی

DÉMANCHEMENT. Action de démancher, état de ce qui est
بر گرفتن - برآوردن دسته P. انفکاک القبضة A. demanché
صاپک - صاپک جیقمدسی - صاپک جیقارلمسی T. دسته
قوپمدسی

DÉMANCHER. Ôter le manche d'un instrument A. فک القبضة
صایی جیقارمق T. دسترا بر آوردن P. فک المقبض -
صایی قوپارمق

SE DÉMANCHER. A. انفکاک القبضة P. صاب قوپمق T. صاب
جیقمدق

DEMANDE. Action par laquelle on demande A. مطلوب pl.
درخواست P. بغایا pl. بغیة - مستولات pl. مستول - مطالبات
مطابکت حقد متارندر || Votre demande est juste
کلی یوم Il fait tous les jours de nouvelles demandes حقددر

J'ai satisfait à sa demande مسئولات جدیده در میان ایدر مسئولنی اسعانی ایلدم

Et la chose demandée A. مطلب pl. مطالب - ماریة - P. مرادات pl. مراد - حاجات pl. حاجت - مآرب ایفت P. مرادات pl. مراد - حاجات pl. حاجت - مآرب On vous a || دیلمه T. در خواست - خاطر خواه - دلخواه - مطلبک رهین اسعانی اولمشدر accordé votre demande - انجیح مرادکه مساعده اولندی

La || صورت T. پرسش P. استئله pl. سؤال A. سؤال جواب سئول موافق réponse doit être conforme à la demande اولملو در اولملو در

Il signifie aussi, la démarche que fait un tiers pour demander une fille en mariage à ses parens A. خطبة P. خطرا نگیری خشرانگیری P. خطبة A. خطبة C'est l'oncle du marié qui a fait la demande || دوکورلیک T. خطبیدی ایدن زوجت عموجدسیدر

Il se dit aussi, de l'action qu'on intente en Justice, pour obtenir une chose à laquelle on a droit A. دعوی pl. دعوی P. دعوی تظلم حاله Demande en complainte || دعوا T. بارغور - دعوا تکمیل عرض دعواسی Demande en réparation d'honneur دأتر دعوا || دوکوریلک T. دعواسی رد اولندی Il a été débouté de sa demande

DEMANDER. Prier quelqu'un d'accorder quelque chose A. رجا ایتمک T. نیازیدن - در خواستن P. استدعا - التماس Je vous demande votre || دیلمک - یلوارمق - نیاز ایتمک - سکت حب وودتکی سکت حب وودتکی واعدات و مطاعرتکی وسایه حمایتکی نیاز ایدرم Je जानنی باعشلق نیاز والتماس ایلدی I demandé la vie الله ایچون اولسون رجا... Je vous demande en grâce de... و نیاز ایدرمکه محض لطف Demander audience واحسان اولدوق سندن استدعا ایدرمکه استدعای Demander pardon ملاقات ایتمک استدعای لطف وكرم نیاز ایتمک Demander grâce عفو ایتمک

Il se dit aussi des choses pour lesquelles on s'adresse à la Justice A. ایتمک T. خواستن - طلبیدن P. طلب - ادعا - ایتمک Demander du temps || ایتمک Demander communication des pièces کندیبه اراده ایتمک Demander compte d'une affaire || ایتمک Demander le paiement d'une dette بر ماده ایچون حساب ایتمک تقاضای دین - آلدجکت اودنمسنی ادعا ایتمک عرضتک تکمیلنی Demander réparation d'honneur ایتمک

ادعا ایتمک

On dit d'un homme, qu'il ne demande pas mieux, pour dire, qu'il est fort content de ce qu'on lui propose کندویه کوره بوندن اعلا بازارلق اولدمز

Il signifie aussi, chercher quelqu'un pour le voir A. طلب P. طلب Il est venu un tel au logis || ایتمک - آرامق T. جستن P. قوناعه فلان کشی کلوب سنی ارار ایدی vous demander Demandez-vous quelqu'un? کسیدی می ارارست

On dit, Demander son pain, sa vie, pour dire, demander در بوزگی P. جر - استکفانی - تکلف - سؤال A. سؤال خاند بخاند || ایتمک T. ایتمک Il va demander par les maisons عاتمدن il demande à tout le monde کزوب جر و سؤال ایدر قپودن Il demande de porte en porte سؤال و تکلف ایدر قپوید واروب سؤال ایدر

Il signifie aussi, interroger quelqu'un pour apprendre de lui استفسار - استسأل - سؤال A. سؤال quelque chose qu'on veut savoir || صورت T. پرسیدن - پرسیدن P. استخبار - استشعار - Je استشعار حوادث و اخبار ایتمک Demander des nouvelles Il بن سرکی سؤال ایتمک ne vous demande pas votre secret اسمنی و محل افامتنی lui a demandé son nom, sa demeure Faut-il demander à un malade s'il veut santé? خستید صاعلق استرمیسک دیو صوریلورمی

Et désirer, exiger A. احتیاج P. ارغاب - خواستن - خواستن Ce que vous dites là demande || ایتمک T. توزیدن - توختن L'étude دیدکک کلام شرح و تفسیره محتاجدر explication مطالعة علوم توغل La vigne ne demande que du beau temps عظیمه محتاجدر Il ne demande de qu'à faire bonne chère کورمی باغ انجق هوانک لطافتند محتاجدر ما بد الارغابی مجرد طعام نفیسدر

Demander la main d'une fille, signifie, la demander en mariage A. استخطاب P. خواستاری نمودن خشرانگیری - دوکورلیک ایتمک T. کردن

DEMANDEUR. Importun, qui fait métier de demander A. سائل - سائل C'est un demandeur perpétuel || دیلمچی T. خواستکار P. جرار Je fuis les demandeurs علی الدوام حر و سواددن خالی دکلدر جرار طائفه سندن اجتناب ایدرم

Et celui qui intente un procès A. مدعی P. خواه - داد خواه دعواچی T. دعوا دار

Figur. Maniere d'agir de quelqu'un dans une affaire, dans sa

DÉMASQUER. Ôter à quelqu'un le masque qu'il a sur le visage *A.* رویش برداشتن *P.* رفع الوجه العارضة - رفع النقاب *A.* رویش برداشتن || C'est faire une insulte à un homme qui est en masque, que de le démasquer مستور الوجه
اولان کشینک یوز ندن رفع وجه عاریت ایتمک وضعنی کسر
مجلسد دخولنده رفع Elle se démasqua en entrant ایلکدر
v. Masque. - Figur. Démasquer un homme, signifie, le faire connaître tel qu'il est حیثینسی
جهره حالندن رفع نقاب تواری ونستر - آجیغد چیقارمق
|| Cet homme veut paraître ce qu'il n'est pas, je vais
le démasquer اولان کسی ذاتینده موجود اولمای حیثتده

کسلسنی اختیار ایدر

Il se dit figur. des parties d'un corps politique, et signifie, séparer en plusieurs parties. *P.* استقسام - تبعیت - تقسیم - تجزیة. *A.* en plusieurs parties. Ce prince a été démembré ainsi son État. *T.* بخش بخش کردن فلان حکم دار حکم. *A.* فلان حکم. *P.* بوجبه - ملکه - بوجبه تقسیمه را می اولمید جدر. *T.* On a démembré cette terre, et on en a détaché plusieurs fiefs. *A.* فلان ارضی تقسیم ایدوب ایچندن بر فاج پاره مالکانه تفریق ایلدیلر.

Il signifie aussi, retrancher. *A.* جدا کردن. *P.* تفریق - افراز. *A.* Cette province a été démembrée de l'Empire. *T.* بو بو مملکت ملکت سلطنتدن افراز اولمشدر. *P.* Ce fief a été démembré d'une telle terre. *T.* بو مالکانه فلان اراضیدن تفریق اولمشدر.

DÉMEMBRÉ. *A.* بولنش. *T.* بخش بخش شده. *P.* مقسوم. *DÉMENAGEMENT.* Transport de meubles d'une maison à une autre où l'on va loger. *A.* رحلت - تبدیل السکنا - نقل. *T.* کوچ. *P.* L'hiver n'est pas une saison favorable pour le déménagement. *T.* وقت شتا نقل ماده سه موافق بر موسم دکندر.

DÉMENAGER. Ôter ses meubles d'une maison d'où l'on déloge, pour les transporter dans une autre où l'on va loger. *A.* انتقال - تبدیل السکنا - نقل. *T.* منزل - ترحل. *P.* نقل ایتدرمک - نقل ایتمک - کوچک. *T.* کوچ کردن. *P.* Il a déménagé tous ses meubles. *T.* کافه متاع بیتنی نقل سکر کوندنبرو نقل. *A.* Il a déménagé depuis huit jours. *T.* ایتدردی. *P.* La fin du terme approche, il faut penser à déménager. *T.* وعده نکت غایتی تقرب ایتمکه تبدیل منزل ماده سنی ملاحظه ایتمک لازمدر.

DÉMENAGÉ. *A.* کوچمیش. *T.* کوچ کرده. *P.* منتقل. *DÉMENCE.* Folie, aliénation d'esprit. *A.* اختلال العقل - جیوعنلق. *T.* شور بدگی عقل. *P.* الاس - اختلال الدماغ. *A.* Il est en démence. *T.* حال خباطده در. *P.* C'est une vraie démence. *T.* اختلال دماغی نشأت - محض اختلال دماغدر. *A.* Celui qui est tombé en démence, s'appelle. *T.* شوریده. *P.* مائلوس - مختل العقل - مختل الدماغ - مخطوط دلورمش - جیوعن. *T.* عقل

Il se dit particulièrement d'une aliénation d'esprit, déclarée telle par les médecins ou par les juges. *A.* دخول - دیوانگی. *P.* ذهاب العقل - زوال العقل - فساد العقل. *T.* Celui qui a été déclaré en état de démence, s'appelle. *A.* ذال العقل - زایل العقل. *T.* دیوانه. *P.* مجنون - دیوانه. *P.* تلعلل. *A.* se DÉMENER. Se débattre, s'agiter. *A.* ممسوس. *T.* Il se démène comme un possédé. *T.* جد جاربمش آدم کی جپالنور - کی نلعلل ایدر.

DÉMENTI. Reproche de mensonge et de fausseté fait à quelqu'un. *A.* اسناد دروغگوئی. *P.* تکذیبات. *T.* فلانی تکذیب جیقارمده. *T.* Je lui donnerai cent démentis, s'il m'a dit cela. *T.* بکا سوبلیدجک اولور ایسه وجوه شتا ایلد تکذیب ایدرم. *P.* Recevoir un démenti. *T.* هزاران هزار تکذیبات ایلد مقابلده ایدرم. *P.* Souffrir un démenti. *T.* دوچار جیقمتی - تکذیب اولمق. *P.* بلانجی جیقمتی - تکذیب اولمق.

Figur. Désagrément qu'on reçoit de n'avoir pu venir à bout d'une chose. *A.* بوشد جیقمت. *T.* نا بکامی - ناکامی. *P.* Il a entrepris cela, et je crois qu'il en aura le démenti. *T.* فلان ایشه مباحثت ایلدی انجق طتم. *P.* بو در کد دوچار خسران اولمقدرد.

DÉMENTIR. Dire à quelqu'un qu'il a menti. *A.* تکذیب. *T.* بلانجی جیقارمق. *T.* کسی را دروغگو نهدن. *P.* اکذاب. *T.* Quoi! voudriez-vous me démentir? *T.* بو نمده بنمی تکذیب. *P.* C'est une chose que l'expérience dément tous les jours. *T.* بو کیثیت تجربده هر روز ایلد تکذیب اولنور. *P.* Cet homme s'est démenti lui-même. *T.* فلان کشتی خود بخود. *P.* Il dit aujourd'hui une chose, et demain il se démentira. *T.* بو کمون سوبلیدیکمی کلامی یارنکی کون. *P.* Un tel a rendu de très-bons témoignages de vous, gardez-vous bien de le démentir. *T.* فلان کسسه سنک حقه ایتدیک حسن شهادتی تکذیب ایلمکدن حذر ایلد. *P.* On dit figur. Démentir sa naissance, son caractère, sa profession, pour dire, faire des choses indignes de sa naissance etc. *T.* اصل ونسبنی وحامل اولدیکسی رتبدی وانخدا ایلدیکمی حرفتی تکذیب واخلای ایتمک.

SE DÉMENTIR. S'écarter de son caractère. *A.* تخلف عن

کچه-روی P. انحراف عن المسلك - تخلف - المسلك
 L'homme vraiment vertueux || اصولنندن صایمق T. نمودن
 صحیح و کامل اولان اهل بر و صلاح ne se dément jamais
 Il sera toujours مسلك مالفندن ابدأ تجویز تخلف ایلمز
 اهل خیر و مبرندن homme de bien, il ne se démentira pas
 بر ادمدر مسلك و اصولنندن تخلف ایتمک احتمالی
 Cet ouvrage ne se dément point, il est partout de la
 فلان نالیف هر محاده سیاق یکسان اوزر même force
 اولوب اصلا تخلف ایتمز

Il se dit figur. des bâtimens, de la menuiserie et de la
 از جایش P. انزعاج A. چارپنته, et signifie, se déjoindre A.
 Ce bâ- || یروندن قاجمق - یروندن اوینامق T. جدا شدن
 timent, cette muraille, cette cloison commence à se démentir
 بو بنا و بودیوار و جیت پرده یروندن اوینامق باشلادی

DÉMÉRITE. Qualité qui rend digne de désapprobation et de
 وسیله تنقیص اولدجق T. زوز P. قبح - هجنت A. هجنت
 Où est le démerite de || چرکیناک کتوره جک شتی - شتی
 بو ماده ده محل هجنت اولدجق نه وار در ? cette action?
 On n'en fait un démerite auprès de vous يانکده موجب استهجان اولدجق نه وار در -
 اول ماده بی ستمک يانکده استهجان اولدجق نه وار در -
 بنی تنقیص و تمجید وسیله اتخاذ ایتمش در

DÉMÉRITER. Faire quelque chose qui mérite la désapproba-
 ارتکاب الفعل - ارتکاب القباحة A. blame
 باعث تنقیص T. کار زوز آور کردن P. موجب الاستهجان
 بر کمسنه کندوبه چرکیناک - اولدجق ایش ایشلمک
 Je n'ai point démerité auprès de || کتوره جک ایشده بولنق
 ستمک يانکده استهجانی موجب اولدجق بر درلو
 ایشده بولنمدم

Et faire quelque chose qui prive de la grâce de Dieu A.
 کردار خدا نا پسند کردن P. حرکت بخلاف رضا الله
 رضای باری یه - اللهک رضاسنه مخالف حرکتده بولنق T.
 Il a l'usage de raison, il est ca- || فارشو ایش ایشلمک
 pable de mériter et de démeriter درکار اعمال عقله
 اولمغه رضای باری یه موافق و یاخود مخالف حرکتده
 لیاقتی وار در

DÉMESURÉ. Qui excède la mesure ordinaire A. خارج عن
 اندازه دن T. بی اندازه - بیرون از اندازه P. القیاس
 خارج C'est un homme d'une grandeur démesurée || جقمقش

از قیاس مبدن و ملخمدر

Il se dit aussi des choses, et signifie, extrême, excessif A.
 بیحد و پایان - بیحد و نهاید - بیحد و قیاس P. مفرط - القیاس
 C'est un homme d'une ambition dé- || اولچیسی اندازه سی بوق T.
 mesurée Il a une envie بیحد و پایان حرص شانه مبدل بر ادمدر
 démesurée de vous voir مفرطدر آرزوسی سنی کورمه
 آرزوسی افراطده در

DÉMESUREMENT. D'une manière démesurée A. فوق القیاس
 اولچیسی اندازه سی اولیدرق T. بی اندازه P. فوق الحد -
 فوق الحد والقیاس حریص نام Démentement ambitieux ||
 و شان

DÉMETTRE. Disloquer, ôter un os de sa place A. فکت -
 کمیکی یروندن T. استخوانرا از جایش بیرون کردن P. ایشا -
 Démètre le bras || کمیکی یروندن ایردق - اوینامق
 قولی یروندن ایرمق - ساعد ایتمک

T. از جاه بیرون کردن P. عزل A. Et déposer, destituer
 منصبدن جیقارمق - عزل ایتمک

SE DÉMETTRE. Se défaire d'une place, d'une dignité A. استعفا
 فراغت ایتمک T. از جاه دست کشیدن P. قصر الید - فراغت
 Il s'est démis de sa charge en faveur d'un tel
 Il s'est démis de عهد سنده اولان منصبی فلانده فراغت ایلدی
 خود بخود قصر - منصبدن خود بخود فارغ ایلدی
 فلان قیصر سلطنتدن Dioclétien se démit de l'Empire
 ید ایلدی
 استعفا ایلدی - قصر ید ایلدی - فراغت ایلدی

DÉMISS. A. منفک - موثو - موثو
 T. از جایش بیرون شده P. معزول A. جیقمش
 T. از جاه بیرون شده P. معزول A. جیقمش
 فراغت ایتمش T. فراغت کرده P. فارغ A. جیقمش

DÉMEUBLEMENT. V. Déménier.

DÉMEUBLER. Dégarnir de meubles A. ایبا
 از رخت و بساط تهی کردن P. اعراء من الاثاث - البیت
 اوطدنک Déménier une chambre || یات یراغمی جیقارمق T.
 اثاثنی جیقارمق

عرق من الاثاث - مسلوب الاثاث - مبهتو A. DÉMEUBLÉ
 یات یراغی جیقارمقش T. بی رخت و بساط P.

ساکن - مقیم A. DEMEURANT. Qui est logé en tel endroit
 || آتوران T. اقامتکنان P. À monsieur tel, demeurant dans
 فلان محاده ساکن فلان نام کمسنید... la rue de...
 قالدییک T. Au demeurant, signifie, au reste, au surplus

قالدییک T. Au demeurant, signifie, au reste, au surplus

DEMEURE. Domicile, lieu où l'on habite *A.* مسکن pl. مساکن
 اقامتگاه - برونز *P.* محل الإقامة - مأوا - امکنه pl. مکان -
 مسکن لطیف و دلارا Belle, agréable demeure *T.* بورد
 بر محلده اختیار Choose sa demeure quelque part مکان مفرج
 بر محلده اتخاذ Établir sa demeure quelque part مأوا ایتمکت
 - تبدیل مسکن ایتمکت Changer de demeure مأوا ایتمکت
 بورد دکشدرمکت

Et le temps pendant lequel on habite en un lieu *A.* مدت
 Il n'a pas fait *T.* اقامت وقتی *T.* هنگام اقامت *P.* الإقامة
 بو محلده مدت اقامتی متمادی دکل longue demeure ici
 ایدی

Et état de permanence *A.* بقا *P.* استقرار - استمرار - بقا
 Il ne se dit qu'en cette phrase, *T.* پاینداری
 باقی و مستمر اولدجیق شی دکلدر

Il se dit, en termes de Palais, du retardement du temps qui
 court au-delà du terme où l'on doit payer ou faire quelque
 autre chose *A.* معاطلة *P.* وعده *T.* دیروماندگی
 و عده بی *T.* دیروماندگی و عده *P.* معاطلة *A.* کیکجکدرمه
 فلان Cet homme est en demeure avec ses créanciers *T.*
 الديققلسنک وعده سنی - کشی آلدجقلسوسی حقنده معاطله ایدر
 کیکجکدر

DEMEURER. Faire sa demeure *A.* اقامت *P.* تمکن
 Il شبرده اقامت ایتمکت *T.* او تورمق *T.*
 demeure dans une telle ville فلان شبرده مقيمدر

Figur. Être permanent *A.* دوام *P.* استمرار - دوام
 Il پایندوب طورمق *T.* پایدار ماندن - بر دوام بودن -
 اول حال اوزره مستمر demeure toujours dans le même état
 Cet arc de triomphe n'est pas fait pour demeurer
 یادکار غزا اولان اشبو طاق بالا مستمر و پایدار اولمق
 Il faut que toutes choses demeurent
 هر شی هیئت کاملدی اوزره بر قرار اولمق
 اقتضا ایدر

Et rester *A.* بقا *P.* ماندن *T.* قائمق *T.* Il n'y est rien de-
 meuré *T.* هیچ بر شی قائمدی
 Il ne lui est rien *T.* نصفندن زیاده سی باقی
 demeure de tant de biens *T.* بقا *P.* ماندن
 غزا On dit aussi: La victoire nous est demeurée
 قصب السبق غالبیت طرفندن - و غالبیت طرفنده
 بو ایشمکت شین. L'affront leur est demeuré
 احرار اولندی

ورذالتی اوزرلرنده فالمشدر

On dit, Demeurer en arrière, demeurer en reste, pour dire,
 rester débiteur *A.* بقاه الدين على الذمة *P.* بقیه وام
 On dit - ذمتده بوج بقیه سی قائمق *T.* در ذمت ماندن
 aussi, qu'il est demeuré deux mille hommes sur la place, pour
 dire, qu'il y a eu deux mille hommes de tués معرکده
 میدان ایکیهیک نفر عسکر نقش زمین بوار اولمشدر
 حرب و قتالده ایکیهیک نفوس تسطیه خاکت هلاکت
 حومه قتالده ایکیهیک نفوس غلطیده خاکت - اولمشدر
 هلاکت و دمار اولمشدر

On dit, Demeurer interdit, Demeurer confus و دمیستد
 صفر زاید - زاید ولا طایل قائمق *T.* Demeurer inutile
 مقام صداقتده بر قرار Demeurer fidèle منزلدسنده قائمق
 بیطرفن Demeurer neutre ثابتقدم اولمق - و بر دوام طورمق
 صلح Demeurer en paix بیطرفلقدده دوام ایتمکت - طورمق
 بر Demeurer les bras croisés واشتی اوزره بر قرار اولمق
 الاری باغلو اولدق عاقل - کمسند ال باغلو اولدق طورمق
 حال بیکاری و عطلت Demeurer à ne rien faire العمل اولمق
 بالتراضی موافقت ایتمکت Demeurer d'accord اوزره طورمق
 بر Demeurer perclus de ses membres اوزلاشمق - اویوشمق -
 On dit de celui qui a paru tout étonné sur une nouvelle qu'on lui a apprise, qu'il
 est demeuré immobile d'étonnement جماد و حیرتمندن
 پشت - فاصقانی فالدی - بت کبی فالدی - کبی فالدی
 دنگ و تحیر فالمشدر - بر دیوار حیرت فالمشدر

En parlant de choses qu'il est dangereux d'écrire, on dit que
 la parole vole, et l'écriture demeure *A.* اما کاند *P.* سوز اوجار کیدر
 Et d'une chose qu'on a avalée, qu'elle est
 demeurée sur le coeur, sur l'estomac, pour dire, qu'elle cause
 معده بی بصدر و ب صدر و ب صدر و ب صدر
 Et figur. d'une personne qui conserve du ressentiment, que cela lui est demeuré
 فلان شیمی حوصله سی - فلان شیمی حضم ایدر مدی
 حوصله سی الدمدی - بودامدی

P. ناخر - تبطی - ابطاء *A.* DEMURER, signifie aussi, tarder
 Il a demeuré long-temps en *T.* کیکجکمکت *T.* دیرو ماندن
 chemin وافر زمان بولده کیکجکدی
 التیام جراحتی مدت مدیده تبطی ایلدی
 temps à guérir

یاره سنک اوکندهسی طول زمان رهین ناخر و بطاقت - اولمشدر

- درنگیدن P. تمکث - مکث - توقف A. Et s'arrêter
De- || اکانهک - قالمق T. آرمیدن - آراخیدن - سولیدن
meurez là jusqu'à mon retour توقف اولطرفده توقف
Le carrosse demeura au milieu du chemin, sans pouvoir
avancer هنوز ایلر وید قطع منزل ایدده میوب منتصفت
On dit figur, qu'un homme est demeuré en beau chemin, pour dire, qu'il a manqué
à faire fortune, lorsqu'il y avait le plus d'apparence qu'il y
réussirait منزل مقصودک یولنده تقریب ایتیشیکن درمادده
On dit aussi dans le même sens, il ne faut pas demeurer en si beau chemin مقصوده
Et qu'une affaire n'en demeurera pas là, pour dire, qu'elle pourra avoir des suites
توقف ایتیشیکن توقف جائز دکلدر
demeurera pas là, pour dire, qu'elle pourra avoir des suites
بو کرتدیه قدر - فلان ماده بو کرتدیه طورهجق دکلدر
Et en parlant de l'endroit où l'on a discontinué un discours, une lecture, Voilà où nous en sommes demeurés
محل توقفمز - اشته فالدیغمز بر بوره سیدر
بورسیدر

Lorsqu'il s'agit de choisir entre plusieurs choses, on dit de celle qu'on préfère aux autres, Demeurons-en là قرار
اشته بوکا قرار
بونک اوزرینه قرار ویرلم - ویرلم

On dit aussi, Demeurons-en là, pour dire, n'en parlons pas davantage A. یکفنی
زیادهسی - یتشور T. همان بس P. یکفنی
لازم دکل

DEMI. Qui fait la moitié d'un tout divisé en deux parties A. نصف
Une heure et demie || بچق - یارم - یاری T. نیم P. انصاف
بر بچق ساعت

On dit, Midi et demi, Minuit et demi ویاخود
Lorsque Demi précède le substantif, il est toujours indéclinable || Demi-pistole
یارم غروش
Demi-cercle یارم دسته Demi-douzaine نصف داتره

On dit, Entendre à demi-mot, pour dire, entendre ce qu'un homme dit, quoiqu'il ne s'explique pas entièrement A. العارف
Et voir à demi, - نیم اشارتدن آکلامق T. یکفیه الاشارة
نیم نگاه ایلده باقمق T. pour dire, voir superficiellement
On dit par mépris, Un demi-

یاری بچق معرفتو T. نیم هزمند P. عالم غیر کامل A. savant
T. نیم پخته P. ناقص التصحیح A. On dit aussi, Demi-cuit
نیم P. نصفاً مجنون A. Demi-fou یاری بچق پشمش
- اولو کبی T. نیممرده P. Demi-mort یاری دلی T. دیوانده
اولوشجل

یاری T. نیمکار P. منتصفاً A. À demi. À moitié, en partie
- ایشلری نیمکار براقمق || Faire les choses à demi بچق
یاری بچق سویلکمک T. s'annoncer à demi یاری بچق براقمق
منتصفاً افاده مرام ایتیمک -

DEMI-LUNE. C'est un ouvrage fait en triangle dans les dehors
آی طابیدسی - نیم قمر طابیدسی T. d'une place de guerre

DEMI-MÉTAL. Substance minérale qui a plusieurs des propriétés
نیم معدن P. معدن غیر کامل A. یاری معدن T. des vrais métaux

DÉMISSION. Acte par lequel on se démet d'une charge A.
منصبی براقمق T. دستکشی از منصب P. فراغ - استعفا
حسن رضا واختیار - استعفا اختیاری Démonstration volontaire ||
کرها اولان استعفا - استعفا جبری ایلد اولان استعفا
On n'a pas reçu sa démission اولنماشدر On
lui a demandé sa démission استعفا ایلمسی کندویه تکلیف
اوندی

DÉMISSIONNAIRE. Celui en faveur de qui s'est fait une démission
اوزرینه فراغ اولنش کمسنه T. مفروغ لد A.

DÉMOCRATE. Celui qui est attaché aux principes de la démocratie
متمسک بمذهب الحکومة الناس A.

DÉMOCRATIE. Gouvernement où la souveraineté réside dans
حکومت حمد ناس P. حکومت الجمهور الناس A. le peuple
La démocratie est sujette à de grands inconvénients
حکومت جمهور ناس محاذیر جسيميدی مستبعدر
T. عوام ناس حکومتی

متعلق A. Qui appartient à la démocratie
عوام ناس حکومتی T. بحکومت الجمهور الناس
صورتنده اولان

DÉMOCRATIQUEMENT. D'une manière démocratique A. بطریق
عوام ناس حکومتی صورتنده T. بحکومت الجمهور الناس
اولدق

DÉMOLIR. Détruire, abattre A. هدم - تهدیم - هدم
Démolir un édifice, une T. یکسان خاک کردن -

بنایی و خاندانی هدم ایتمک maison

یکسان خاکت شده - پییده P. مندم - مهدود A. **DÉMOLI.** T. بیقلدش

DÉMOLITION. Action de démolir. V. Démolir || La démolition de cette tour coûtera beaucoup **بوفلدنکت هدمی کلیتو مصارف** **مصارف** کثیره ایجاب ایده جکدر - محتاجدر

DÉMOLITIONS, au pluriel. Les matériaux qui restent de ce qu'on démolit A. pl. انقراض P. شکستپارها T. **بونا انقراضی** **ایو بها ایلد فروخت اولندی**

DÉMON. Diable, malin esprit A. شیطان pl. شیاطین P. دیو Bونی شیطان درونند **Le démon lui a inspiré cela** **شیطانی** **القا ایتمشدر** - **حیل و دسایس شیطانی** **Les ruses du demon** **On dit d'une personne qui ne fait que tourmenter les autres,** **C'est un démon** A. شیطانی المزاج **دیو** P. شیطان محض - **شیطان خوبلو** T. **مردم**

Il se prend aussi pour Génie, esprit, soit bon, soit mauvais **جن فکولو** T. آفت ذهن P. داعیه A. **C'est un bon démon qui m'a inspiré cela** **Quel démon vous agite ?** **درونند القای پیچ و تاب ایدن قمنغی** **Il se dit aussi d'une personne qui a beaucoup d'esprit** **جن فکولو** T. آفت ذهن P. داعیه A.

DÉMONIAQUE. Qui est possédé du malin esprit A. **جن جاریمش** T. دیو بخوریده - دیوزده P. مخبوط -

DÉMONOGAPHE. Auteur qui écrit sur les démons A. **جنی احوالی یازمش مولف** T. **فی احوال الجن**

DÉMONOMANIE. Traité sur les démons A. **دقاله فی احوال الجن**

DÉMONSTRATEUR. Celui qui demontre. Il se dit particulièrement de celui qui donne des leçons d'Anatomie sur le cadavre **کوسترکت** T. بنمایش افیانکنان P. **مثبت الحال بالارائه** **فن** **Démonstrateur en Anatomie, en Botanique** **تشریح و علم نباتات درسند بالارائه اثبات حال ایدن**

DÉMONSTRATIF. Qui démontre. Il ne se dit qu'en parlant des preuves A. **اثباتساز** P. **موجب الاثبات** - **مثبت** **برهان** **مثبت** **Argument démonstratif** **اثبات** **ایدیجی** **Il a prouvé sa proposition par un argument démonstratif** **مطلبنی** **برهان مثبت ایلد تصدیق ایلدی**

بر دلیل مثبت سرد ایلدی preuve démonstrative

Il se dit aussi, de celui des trois genres d'Éloquence qui a pour objet la louange et le blâme A. **اثبات بالبرهان** **Les trois genres d'Éloquence sont, le démonstratif, le délibératif et le judiciaire** **فن بلاغتک اقسام ثلاثسدن بری اثبات بالبرهان** **دیگر بری اثبات بالبحوث و اوجنیجیسی اثبات بالحاکمدر**

En Grammaire, Pronom démonstratif, est un pronom qui sert à indiquer quelque chose A. **اسماء الإشارة** pl. **اسم الإشارة** **Celui-ci est un pronom démonstratif** **اسمای** **اشارتدندر**

DÉMONSTRATION. Preuve évidente et convaincante A. **برهان** **کوسترکت** T. نمودار P. **دلایل** pl. **دلیل** - **براهین** pl. **دلیل صریح** **nette** **واضح** **Faire une démonstration** **واحدت تعریضدن سالم برهان فاطح** **ایتنان دلیل ایتمک** - **اقامت برهان ایتمک** **Faire la démonstration d'une proposition** **بر مسئله اقامت** **Il a trouvé la démonstration de ce problème** **Démonstration Mathématique** **فنون ریاضیه فاعده سنجده براد اولنان دلیل**

Et temoignage, marque A. **امارات** pl. **امارة** **Il lui fait, il lui donne tous les jours de grandes démonstrations d'amitié** **محبّت** **کلیوم آثار جسیمة** **Après tant de démonstrations de sa mauvaise volonté** **عرض** **اول بابده** **Il en a donné des démonstrations publiques** **ملاء الناس** **Malgré sa retenue ordinaire, il donna quelque démonstration d'impatience** **حالده ناتمی** **استشبات ایلده** **نوعما اظهار** **اظهار امارات نا شکیبایی ایلدی** - **آثار نا شکیبایی ایلدی**

DÉMONSTRATIVEMENT. D'une manière démonstrative A. **مبرحنا** **Prouver quelque chose démonstrativement** **ایتمک**

DÉMONTLR. Séparer quelqu'un de sa monture A. **حرم فلان** **بنکدن محروم فلدق** T. **از اسب محروم کردن** **المركب راست** **Il a rencontré des voleurs qui l'ont démonté** **بنکدن ایرومق** **Ce cavalier fut démonté** **کلیکی حوامیلو مرکبندن محروم ایلدیلو** **راکب اولدیغی مرکب**

کند طوب اصابعه احلاک اولمغیس آندن محرم
فالدی

Ou dit, qu'un cheval a démonté son homme, pour dire, qu'il l'a jeté par terre. *A.* تنمکیمب *P.* افکندن *T.* انداختن - بیفتد رقی

En parlant de meubles, de machines, il signifie, désassembler les différentes parties qui les composent. *A.* فسخ الاجزاء *P.* *Démonter une montre* عربدنک اجزاسنی سوکمت *Démonter des diamans* الماس اجزاسنی فسخ ایتمک *طاشلرینی برلرندن سوکمت*

DÉMONTÉ EN CANON. C'est l'ôter de dessus son affût *T.* طوبی *Et démonter un canon, une batterie.* عربدندن ایندرمک *Les mettre à coups de canon hors d'état de servir* *T.* طوبی *عملانده ومعطّل فلق - وطابیه طوبلرینی کورلتمک*

تشویش - اخلال *A.* *Figur.* Mettre en désordre, déconcerter *Cette* *||* شاشوردق *T.* شوریده کردن - شوریدگی آوردن *P.* *objection* le démontra d'abord تشویشنه کردن - بادی اولمشدر *Il fut démonté dès le premier argument* *اوّلکی* *برحانک سردی عقیبنده شاشوب فالدی* *Ce ministre a démonté la politique des ennemis دشمنک* *فلان مدیردولت* *قوردیغی اصول وتدبیری تشویش واخلال ایلدی* *Cela lui démontra la cervelle ذهنی شاسوردی* *دemontra* *بو کیفیت*

En parlant des gens qui sont extrêmement maîtres de leur visage, et qui font paraître de la joie, de la tristesse etc. selon qu'il convient à leurs intérêts, on dit, qu'ils se démontent le visage comme il leur plaît تبدیل صورت اوزره تبدیل *دیلدیکی* *جهره ایدر*

DÉMONSTRABLE. Qui peut être démontré *A.* ممکن الایبات *Cette proposition* *||* اثبات اولند بیلور *T.* امکان پذیر اثبات *P.* *est démontrable* *بو مسئله ممکن الایبات اولان مساللدندر*

DÉMONSTRER. Prouver d'une manière évidente *A.* ایبات *ایبات ایتمک* *T.* ثابت کردن *P.* اثبات - باقمة الدلیل *une* *||* *Démontrer une vérité* حالی اثبات ایتمک *بر مطلبی* *ایتمک* *proposition* *دémontrer* *clairement,* *nettement* *Je lui ai démontré* *آخر وجهله* *que telle chose ne pouvait être autrement* *اظهارمه* *ایبات ایتمک* *اولمق* *احتمالی* *محال* *ایدرکنی* *افامت* *ادله* *ایله*

اثبات ایلدم

تبیین - بیان *A.* *Et témoigner par des marques extérieures* *Le calme de son visage* *||* کوسترمت *T.* نمودن *P.* دلالت - *démontre* *la paix de son âme* اثاره ایلان *فایده* *حالده* *بیبدار* *اولان* *اشاره* *Les cris de eet* *ارام* *و سکونت* *اسایش* *بالند* *دلالت* *ایدر* *enfant* *démontrent* *qu'il souffre* *بو معصومت* *صیحه* *وفریادی* *الم* *کشیده* *اولدیغند* *دلیدر* *الم* *کشیده* *اولدیغند* *دلالت* *ایدر* *الم* *کشیده* *اولدیغنی* *میتندر* -

En Anatomie, en Botanique et en Histoire naturelle, on se sert de ce mot, pour dire, faire voir aux yeux la chose dont on parle *T.* اثبات الحال بالارائة *A.*

DÉMORALISATION. Action de démoraliser, ou état de ce qui est démoralisé *A.* *فساد الاخلاق* *P.* *انفساد الاخلاق* *اخلاقت* *بوزوفلغی* *T.* تباهی خوی

DÉMORALISER. Rendre immoral, corrompre les mœurs *A.* *||* اخلاقی بوزمق *T.* خوی تباهیدن *P.* افساد الاخلاق *Les mauvaises lois démoralisent le peuple* *نا صواب اولان* *قانونلر* *خلقت* *اخلاقنی* *افساد* *ایدر*

DÉMOUVOIR. Faire que quelqu'un se désiste, se déporte de quelque prétention *A.* *صرف عن المطالب* *P.* *واگذاردن* *T.* *Rien ne l'a pu démouvoir de cette prétention* *||* وازکچدرمک *T.* *بو آداءدن صرف* *ایتمدلمسی* *بوجه* *من الوجوه* *ممکن* *اولدمدی*

DÉMUNIR. Ôter les munitions d'une place *A.* *تعریة من* *از مهتات* *تهی* *کردانیدن* *P.* *اخلاء عن المهتات* - *المهتات* *||* *Cette place est menacée, il ne faut pas la démunir* *بو قلعه* *معرض* *خطرده* *اولمغله* *مهتات* *ومازمدن* *تعریه* *اولمق* *جائز* *دکندر*

T. *تهی* *از مهتات* *P.* *عری من المهتات* *A.* *مهتاندن* *چیلانق*

DÉMURER. Ouvrir une porte ou une fenêtre qui était murée *A.* *قویوی* *T.* *نزع السداد* - *فکک السداد* *||* *Il faut dé-* *و یاخود* *پنجرهیی* *طیقادان* *دیواری* *سوکمت* *بو قویوی* *سد* *ایدن* *دیوارک* *نزعی* *اقتضا* *ایدر*

Num. *||* عشری *A.* *Qui a rapport au nombre de dix* *فن حساب* *عشری* *عدد عشری* *Arithmétique* *دنایره* *بالاعشار*

- اسرکمهک T. دریغ کردن -
On lui a dénié les alimens اعانتگی بندن دریغ ایلمد
محتاج الیه اولدیغی رزق ونفقده کشدودن دریغ اولندی
Si vous demandez telle chose, elle ne vous sera pas déniée فلان
شیئی مطلوب ایدهجک اولور ایسک اسعافنده نجویز
دریغ اولنمیدجگی - تمنیع ونفعمیر اولنمیدجگی درکار در
درکار در

DENIER. Espèce de monnaie de cuivre A. فلوس pl. فلويس
بو شى || Cela ne vaut pas un denier منقتر - پول T. پول P. پیشیز
فلان Cet homme n'a pas un denier vaillant بر منقتر دکمز
Payer jusqu'au dernier denier کشی بر فلان احمره مالک دکدر
بر اوافق منقتر وارنجد ادا ایتمک

DENIER À DIEU, se dit de ce qu'on donne pour arrhes d'un
marché. V. Arrhes.

درهم A. درهم
- اقچید T. پول P. vul. درهم و دینار P. دنانیر pl. دینار - درهم pl.
- کلیتلو مبالغ || Une grande somme de deniers مبالغ - مال
اقچیدی عیبه صرف ایتمک Divertir les deniers کلیتلواقچه
اموال Les deniers Royaux بیت المال عامة Les deniers publics
جیب همایون - جیب همایون مالی - خاصه همایون
اقچیدی

سود قرض P. ربح A. Et de l'intérêt d'une somme principale
Mettre son argent au denier || فایض - مرابحد - گذشته T.
vingt, c'est-à-dire, le donner pour en tirer la vingtième partie
اصل مالک یکرمی سهمندن بر سهم اعتباریله tous les ans
On a réduit les rentes à un tel denier سیوی تعیین فایض ایدهرک اقچید استریاح ایتمک
مستغلالتک فایضنی شو قدر فیاتده تنزیریل ایلدیلر

Et d'une certaine part qu'on a dans une affaire, à proportion
اقچید حسابیله T. de laquelle on partage le gain ou la perte
Ainsi on dit, qu'un homme a un denier dans une ferme,
فلان qu'il y a la douzième partie d'un vingtième
مالکاندک یکرمی سهمندن بر سهمک اون ایکی اقچید سنده
بر اقچید حصهسی وار در

DENIER DE POIDS. Terme de monnaie A. درهم || Un denier
بر درهم یکرمی درت حیددن عبارتدر پسه vingt-quatre grains
بر درهمک وزنی یکرمی درت حید در -

DENIER DE LIN OU DE LOI. Terme de monnaie, qui sert à mar-

quer le degré de bonté de l'argent A. عیار || L'argent pur
s'appelle de l'argent à douze deniers سیم خالص اون ایکی
S'il y a une douzième partie d'al- عیارده سیم تعبیر اولور
liage, il s'appelle de l'argent à onze deniers اون ایکیده بر
فاتمدیسی اولان کش اون بر عیارده کش تعبیر اولور
On évalue la bonté de l'argent par deniers, et celle de l'or par
سیمک قیمتی عیار اعتباریله والتونمک قیمتی قیراط
اعتباریله در

DÉNIGREMENT. Action de dénigrer. V. ce mot.

DÉNIGRER. Travailler à diminuer le mérite de quelqu'un ou
تندید - تشریر A. de quelque chose, à les rendre méprisables
لساند - فصل ایتمک T. در زبان گرفتن P. تشریر - تندید -
بر کمسنه نک Dénigrer la réputation d'un homme || کنورمک
Il n'en parle que صیت و نامنی تشریر و تندید ایتمک
اول بابده سوق کلام ایلمکدن - مرام
مرامی مجرد فلانی اورده زبان - مجرد فلانی تشریر اییدی
Dénigrer les ouvrages de quelqu'un تشریر ایتمک اییدی
کمسدنک اثار و تالیفاتنه سنگ انداز تشریر و تندید اولمق
اثار و تالیفاتنی فصل ایتمک -

لسانه کلمش T. در زبان گرفته P. ملدد - ملدد A. دینلنمش -

DÉNOMBREMENT. Compte détaillé soit de personnes, soit de
یکت شمار - شمار P. فرداً فرداً تعداد - تعداد A. choses
|| Tous les برر برر صایمه - فراده فراده صایمه - صایده T.
رویتیه cinq ans on faisait à Rome le dénombrement des citoyens
کبراده هر بش سنده بر کره اهالی و سگانی فرداً فرداً تعداد
املاک Faire le dénombrement de ses possessions
ایدرلر اییدی وعقاری تعداد ایتمک

Il se dit aussi en parlant du détail qu'un vassal donne à son
|| مفردات دفتری T. seigneur de ce qu'il tient de lui en fief
Donner un aven et dénombrement d'une terre بر مالکک
مفردات دفتری عطا ایتمک

DÉNUMÉRER. Faire un dénombrement A. احصا - تعداد - عد
برر برر صایمق - صایمق T. یگان یگان شمردن - شمردن P.
|| On a dénombré tous les habitants de cette paroisse
بالجمله سکند و اهالیسی تعداد واحصا اولندی

صایلمش T. شمرده P. معدود A. Disombré.

DÉNOMINATEUR. Terme d'Arithmétique. C'est, des deux nom-

bres qui expriment une fraction, celui qui se trouve au-dessous
رقم معترف الكسر A.

DÉNOMINATIF. Qui dénomme A. علم || Un terme dénominatif
اسم علم

DÉNOMINATION. Désignation d'une personne ou d'une chose
par un nom qui en exprime l'état, l'espèce, la qualité etc. A.

Dans les arts et dans les sciences, il ne faut rien changer sans nécessité aux dénominations
علوم و فنون داده موضوع و معتاد اولان اسمینک بلا
Les choses prennent leur dénomination de ce qu'elles ont de plus remarquable
اسمئ اشیا ذانارنده موجب تبدیلی جائز دکنور
موجب تمیز اولدجق کینیتد کوره وضع و تخصیص اولنور

DÉNOMMER. Terme de Pratique. Nommer une personne dans
un acte de justice A. تصاریح الاسم T. یاد نام کردن P. بیان
Il faut dénommer toutes les parties dans
بر اعلام ایچنده مصلحتده صاحب علاقه اولان
مجموع کسانک اسملری تصریح اولدق اقتصا ایدر
ادی T. نامش یاد کرده P. مصروح الاسم A. باورمش

اعلان A. Dénoncer publiquement, faire connaître
T. بیلدیرمک - بیان کردن T. آگاهیدن P. بیان -
مطلوبک تأدیسی لازم
کدیکنسی اول مادهده ضامن و متکفل اولمش کسندیبه
On dit d'un soldat qui a déserté, que son
فلان عسکری نفری آبق
و عارب اولدیغی ضابطی طرفدن اعلان اولندی

DÉNONCER une personne. C'est en déclarer publiquement le
nom suivant certaines formes prescrites A. تعریف الاسم P.
بر کسندیک اسم و شهرتینی T. تعریف نام و شان کردن
بیلدیرمک

Il signifie aussi, déferer en Justice A. اخبار الحاکم بشئ ما
T. بحاکم خبر دادن - حاکمرا خبردار کردن P.
Dénoncer un coupable || حاکمه بیلدیرمک - طرفند خبر ویرمک
اونکاب جرم ایدن کسندی بحاکم طرفند بیلدیرمک
Dénoncer un livre comme hérétique
بر کتاب رفض و بدعتی
مشتل اولدیغنی حاکم طرفند اخبار ایتمک

DÉNONCIATEUR. Celui qui déferé quelqu'un, quelque chose
en Justice A. T. بحاکم خبر رس P. مخبر الحاکم بشئ ما

حاکم طرفند Se rendre dénonciateur || حاکمه خبر ویرنجی
خبر Le tiers applicable au dénonciateur
ویرنجی بد اخبارتد اولدق اوزره عاید اولان ثلاث حصه

DÉNONCIATION. Déclaration, publication A. اعلان
Il signifie aussi, délation.
P. آگاهساری T. بیلدیرمک V. ce mot.

DÉNOTER. Marquer, indiquer. Il ne se dit qu'en Médecine
Ce frisson denote de
T. کویترمک T. نمودن P. دلالت A. اشبو عارضه عروا حمایه دلالت ایدر

DÉNOUEMENT. Action de dénouer. Il ne se dit qu'au figuré,
et signifie, la fin d'une aventure mise en récit ou en action
صوت T. انجام P. خاتمه A.

Le dénouement d'une difficulté, signifie, la solution d'une
مشکلات T. گشاد عقدۀ کار P. حل مشکل A. جوزلمدی

DÉNOUER. Défaire un noeud A. حل العقدۀ
Dénouer des
T. دوکمی جوزمک T. گره گشادن P. انشاط -
ایپارک دوکملربنی - حل عقود حبال ایتمک
Cela est noué si fort, qu'on ne le saurait dénouer
فلان شیئک عقدۀسی شول رتبدۀ محکمدر که حل و انشاطی
محالدر

Figur. Rendre plus souple, plus agile A. ایجاب الخفّة
سبکتر ساختن - آزاده ساختن P. ابراث السهولة الانعطافی -
Les exercices, la chasse, la danse, l'escrime dénouent le corps
T. خفیفلندرمک T. جست و جالات کردن -
تعلیمار و عید
و شکار و رقص و فلیج مشتقی خفت ابدانی مستلزم احوالنددر
ابدانک سهولت انعطافند باعث اولور -

SE DÉNOUER, se dit d'un noeud qui vient à se lâcher, à se
défaire A. T. گشاد پذیرفتن - وا شدن P. تنسّر - انحلال
Figur. Devenir plus souple
- سوکلمک - جوزلمک - آجلمق
کسب الخفّة - کسب السهولة الانعطافی - انطلاق عن القید A.
Les jambes de ce
T. خفیفلنمک T. آزاده شدن P.
کبی
Les chevaux napolitains ne se dénouent qu'à six ou
آجلمشدر
Ce
تتی یدی سنددن اول آجادمز
jeune homme était lourd, pesant, mais il commence à se dé-
nouer
بو نو جوان فی الاصل ثقیل الجسم و بطی الحركة
کسب خفت ایلدی - ایکن شمدی اچامعد باشلادی

qu'il a secoué le joug de la règle, de la loi, de la bienséance

حربینلق ایلدی - سرکشاکت ایلدی T. رکب مسحله A.

Donner un coup de dent à quelqu'un, c'est-médire de lui,

سخن جانگزا P. عض اللسان A. dire quelque mot qui l'offense

دیل ایلد T. زخمدار زبان دلزاری کردن - بزبان آوردن

بر کسندی عتس || Déchirer quelqu'un à belles dents || اعرمق

Ne pas desserrer les dents. - لسان ایلد آزده خاطر اینتمکت

C'est ne pas dire un seul mot dans une occasion de parler T.

آنز آچماق - شق شقده اینتمکت

On dit proverb. d'un homme à qui il vient du bien sur la

fin de ses jours, qu'il lui vient du bien lorsqu'il n'a plus

دند دیش قالمقدنصکره اوکنه یاغلو لقمدر کلور

On dit aussi en parlant d'une chose qu'il est impossible de

یلسدزه faire, que c'est vouloir prendre la lune avec les dents

کمند آتمقدر

Et qu'un homme est armé jusqu'aux dents, pour dire, qu'il

est chargé d'armes plus qu'on n'a accoutumé de l'être A. شاکی

T. از سرنایا سلاحپوش P. السلاح من الفرق الى القدم

تپدسنه قدر پر سلاح

On appelle, Dents d'éléphant, les défenses de l'éléphant, qui

est ce qu'on appelle de l'ivoire quand on l'emploie à quelque

ouvrage A. فیل دیشی T. دندان پیل - پیلسته P. عاج

Dent, se dit aussi de plusieurs choses qui ont des pointes,

et qui sont faites à peu près en forme de dents A. سن pl.

اسنان منشار دنداند P. Les dents d'une scie

بجقی دیشلری -

Et des brèches qui sont au tranchant d'une lame A. فل pl.

Ce couteau ne vaut rien, il a des dents

بو بجاقی مفلول اولمغله ایشد برامز

DENT-DE-LION. V. Pissenlit.

DENTALE. Il se dit de certaines consonnes qu'on ne peut pro-

noncer sans que la langue touche les dents A. حروف مطبقة

DENTÉ. Qui a des dents. Il ne se dit que des choses qui

ont des pointes qu'on appelle des dents A. مسنن

جرح مسنن || دیشلر T. دنداند دار P.

DENTÉE. Coup de dents. Il ne se dit que des coups de dents

qu'un lévrier donne à une bête qu'on chasse A. ضربة لازم

|| Le lévrier a donné une den-

تازی قورده بر ضربۀ ازم طوقندردی

DENTELÉ, adjectif. Qui est taillé en forme de dents A. مصرس

دیش دیش کرنلمش - دیش دیش اویولمش T. دنداند گوند

DENTELER. Faire des entailles en forme de dents A. مصرسا

دیش دیش کرتکت T. دنداند گوند بریدن P. تفریض

DENTIER. Rang de dents A. صف الاسنان

|| Cette femme a un beau dentier

صفت اسنانی مطبوع ودلارا در

DENTIFRICE. Remède propre à frotter et nettoyer les dents

داروی P. دواء مسوکت - ادویة ملقحة pl. دواء ملقح A.

Les dentifrices sont secs, mous ou liquides و باخود و باطس

ادویة مسوکت - مایع اولور

DENTISTE. Chirurgien qui ne s'occupe que de ce qui concerne

les dents A. طبیب الاسنان

T. یتیمار سراز دنداند

دیشچی

DENTITION. La sortie naturelle des dents depuis l'enfance

jusqu'à l'adolescence A. استن الاسنان - اسنان

دیش سورمدسی - دیش بتمدسی T.

BENTURE. Ordre dans lequel les dents sont rangées A.

رستد P. منظومة الاسنان - نظم الاسنان - سلاکت الاسنان

Une belle denture || دیش دیزیمی T. دنداند

بر منظومة اسنان

DÉNUDATION. Terme de Chirurgie. État d'un os qui paraît à

découvert A. انکشاف العظم T. گشاد روی استخوان

La dénudation est assez

عظم وقوعده حالت انکشاف

عظمک ظهوری برامز عادیدر

DÉNUER. Priver, dégarner des choses nécessaires A. تعریة

|| Il s'est dénué de tout pour ses enfans

تعریة هر شیئدن T. بینوا کردن - عاری کردن P.

نقدوددن || Il ne veut pas se dénuer d'argent

فلکت La fortune l'a dénué de tout

فلانی هر شیئدن عاری و بی نصیب ایلدی

جیلاق T. عریان گشتد P. عاری A. دیش

Il signifie aussi, dépourvu A. محروم - عاری

Dénué d'argent, de biens || مایدسز T. بی بهره - بی نصیب

اقچیدن و املاکدن و كافة اشیادن عاری

محروم Dénué de toutes sortes de secours, d'assistance, de conseils هرگونه مدد و اعانت و دستگیری و مداخلت و اخطار محروم Dénué d'esprit, d'entendement, de bon sens مایه فهم و ادراکدن و بصاعت عقل سدیددن عاری و بی لطف و حسندن عاری Dénué de grâce, d'agrément نصیب

DÉNŪMENT. Dépouillement A. حرمت - حرمان - عربیت Il est dans un grand dénūment de toutes choses محرومیت و کلی کافه اشیادن محرومیت Dénūment de tout secours spirituel مدد روحانیدن بینوایی و محرومیت کلیه

DÉPAQUETER. Défaire, développer un paquet A. فکته الرزمة P. پرونده گشادن P. اخراج عن الطرف - فسخ الرزمة - برچیدنی اجمق - ذنکی سوککت T. تنگ گشادن - Des marchandises des lettres Rémédies اجمق Depaqueter des hardes تحریرات des lettres اجمق سوککت سوککت تحریراتی طرفدن جیقارمق - برچیدنی اجمق

DÉPAREILLER. Ôter l'une de deux ou de plusieurs choses تفریق - تفریق النظائر pl. تفریق النظر A. تفریق چیزهای هم رنگرا از همدیگر P. تفریق الامثال pl. المثل Je ne veux pas dépareiller ces deux vases یکدیگره مثل و نظیر و تفریق ایلدی Qui a dépareillé ces gants? بو الدوانلرت مثلنی کیم تفریق ایلدی Depareiller des livres برلرینه اویغون اولان کتابلری ایلدی

DÉPARER. Ôter ce qui pare A. رفع الزینة - سلب الزینة A. دونمایی - بزکری فالدرمق T. از پیرایش خالی کردن P. نماز تمام Le service achevé, on dépara l'autel فالدرمق بزکری - اولدقدنصکره معبددن رفع نزیات اولندی فالدرمق

Et rendre moins agréable A. تنقیص الحسن P. کوزللیکی صولدرمق - کوزللیکی آزالتمق T. کم کردن بو خاتونک صورت La façon dont elle se met, la dépare fort Un pavillon qui dépare toute la maison اکتسا و تاسی تنقیص حسن مجموعه بنانک تنقیص حسن و طافتمند بادی اولور بر فصر

Déparé. A. مسلوب الزینة P. بی پیراید

DÉPARIER. Ôter l'une des deux choses qui font une paire A.

جفترا نایکسان کردن P. تفریق الطراق - تفریق الازواج Déparier des gants, Jفتنی بوزمق - اشمی ایلرمق T. جفتنی - الدوانلرت و پاپوشلرت اشمی ایلرمق Deparier des pigeons کورجینلرک اشلرینی بری بولرندن ایلرمق

Déparier. A. مختلف الازواج P. جفتش نا یکسان کرده Mes gants, mes chevaux sont dépariés اشلری اویغونسر T. اش دکلدر - و عربدمک بارکیولری مختلف الازواجدر

DÉPART. Action de partir A. عزیمت P. رفتن T. بولدر Après le jour de son départ ایلریمق - جقمده متیمی عزیمت Etre sur son départ عزیمتدنصکره عزیمت اوزره اولمق - پادر رکاب عزیمت اولمق - اولمق Ce vaisseau n'attend que le vent pour son départ بوسفینه سمت مقصوده هواي موافق ظهورینه منتظر در عزیمت ایلچون هواي موافق ظهورینه منتظر در

DÉPARTAGER. Terme de Palais, qui se dit, lorsque dans une Chambre de juges, deux avis différents étant appuyés par un égal nombre de voix, on a recours à une autre Chambre pour juger le partage A. دفع تساوی الارا A. L'affaire avait été partagée dans la première des enquêtes, on a été à la troisième فلان مصالحتک رویتند مأمور اولنلرت pour la départager رابلری برابرلکدن جیقارمق T. کردن اولمق دفع تساوی آرا ضمننده مجلس آخره مراجعت اولنلق لازم کلدی

DÉPARTEMENT. Distribution A. توزیع pl. توزیعات On a envoyé le département des quartiers aux troupes عسکرک On a fait le département général des tailles ربح مواجی توزیعی دفتری ارسال اولندی کسیملرت علی العموم توزیعی ماده سند رابط ویرلدی

Il se dit aussi, des différentes parties des affaires d'Etat, distribuées entre les secrétaires d'Etat, et les différentes provinces dont la connaissance leur est attribuée A. باب P. در Un tel secrétaire d'Etat a le département de la Guerre Celui qui a le département de la Marine ایلریمق P. Un tel secrétaire d'Etat a le département de la Guerre Celui qui a le département de la Marine ایلریمق P. Cette province est du département d'un tel sec-

رétairie d'État فلان ایالت فلان قیونکت رئیسند مضافدر

DÉPARTIR. Distribuer, partager *A.* بخش *P.* توزیع - تقسیم *A.* Dieu départit ses grâces à qui il lui plaît جناب رزاق العالم الطاف صمدانیتسنی کیف کردن *T.* پای ایتمکت *T.* کردن *T.* Il a laissé une telle somme محله فقراسند *A.* ما پشاه عبادینند تقسیم ایدر *A.* محله فقراسند *A.* pour la départir aux pauvres de sa paroisse محله فقراسند *A.* - تقسیم اولنمق انچون شو مقدار اقچه وصیت ایلدی *A.* On dit en termes de Palais, On a départi les procès aux Chambres, pour dire, on les a distribués رویت اولندجیق *A.* دعوالر اقتضا ایدن محکملره تقسیم اولندی *A.*

SE DÉPARTIR. Se désister *A.* رجوع *P.* فرائعت - رجوع *P.* Il s'est départi de sa demande مطلوبندن - مطلوبندن فرائعت ایلدی *T.* کشیدن *T.* ادعا *A.* Il ne se départira jamais de ses prétentions وازکچدی ایلدیکی مطلوباتدن ابدی رجوع ایتمکت احتمالی یوقدر *A.* C'est une opinion dont il ne veut point se départir بر وجهله رجوع ایتمیدجکی بر اعتقاد در *A.*

On dit, Se départir de son devoir, pour dire, s'éloigner, s'écarter de son devoir *A.* اجتناب - تچانب - انجیاز - مبادعت *A.* Il ne s'est départi jamais de son devoir واجبات خدمتندن ابداً نجویز *T.* دور شدن *P.* Je ne me départirai jamais de l'obéissance, du respect que je vous dois طرفکد رعایتی لازم *A.* اولان فرایض فرمانبری واطاعت و مراسم توقیر واحترامک ايفاسنده ابدی تجویز انجیاز ومبادعت ایتمکت احتمالم یوقدر *A.*

DÉPASSER. Passer outre, passer au-delà *A.* تخطی - تجاوز *A.* Ainsi en parlant d'un vaisseau qui en voulait joindre un autre, on dit, qu'il le dépassa فلان سفینه دیگر بر سفیندنمکت تعقیبنده ایکن اوتدیبه تجاوز ایتمش اولدی *T.*

Et devancer *A.* پیشتی رفتن *P.* تقدم - مسابقت - سبق *A.* ایلرو کچمکت *T.*

DÉPAVER. Arracher, ôter le pavé *A.* آریاندرا *P.* قلع البلاط *A.* Une ravine, un débordement a déposé la chaussée شهرور ایدن سیلاب شدیدی *T.* بر کندن *T.* Les charrois ont déposé le grand chemin عربدلر *A.* امد شد ایدن *A.*

شاهرامکت فالدرمنی سوکدردی

DÉPAYER. Tirer quelqu'un de son pays, et le faire passer à un autre *A.* آریاند بر کنده *P.* متلوع البلاط *A.* سوکلمش *T.*

DÉPAYER. Tirer quelqu'un de son pays, et le faire passer à un autre *A.* آریاند بر کنده *P.* متلوع البلاط *A.* سوکلمش *T.* C'est un jeune homme qui se perd dans le lieu de sa naissance, il faudrait le dépayer *A.* بونیو جران مستط راسی اولان *A.* محله اقامت ایتدکچه تبار ونلف اولدجی درکار اولمغله *A.* موطنندن اخراجی اقتضا ایدر *A.*

SE DÉPAYER. Tirer quelqu'un de son pays, et le faire passer à un autre *A.* ترک الوطن - اجلاء عن الوطن *A.* ترک دار و دیار کردن *T.* ترک زاد و بوم کردن *P.* بو خاندان *A.* Cette famille s'est dépaycée *A.* یوردی براقهقی *A.* On l'a obligé de se dépayer *A.* ترک وطنه *A.* ترک وطنه مجبور ایلدی *T.*

DÉPAYER. Tirer quelqu'un de son pays, et le faire passer à un autre *A.* ترک الوطن - اجلاء عن الوطن *A.* ترک دار و دیار کردن *T.* ترک زاد و بوم کردن *P.* بو خاندان *A.* Cette famille s'est dépaycée *A.* یوردی براقهقی *A.* On l'a obligé de se dépayer *A.* ترک وطنه *A.* ترک وطنه مجبور ایلدی *T.*

DÉPÈCEMENT. Action de dépécer. V. ce mot.

DÉPÈCEMENT. Action de dépécer. V. ce mot. *A.* توزیم - تقطیع *A.* پارچه پارچه *T.* لشره لشره ساختن - پاره پاره کردن *P.* Dépécer un vieux bateau *A.* پارچه پارچه ایرمق - کسمک *A.* Dépécer de vieilles hardes *A.* کهنه اثوابی پارچه پارچه کسمک *A.*

DÉPÈCEMENT. Action de dépécer. V. ce mot. *A.* گوشت را لخت *P.* تکتیع اللحم *A.* اتنی تیکه - اتنی تیکه طوغرامق *T.* لخت بریدن *T.* تیکه کسمک *A.*

DÉPÈCEMENT. Action de dépécer. V. ce mot. *A.* لشره لشره - پاره پاره شده *P.* مؤذم - مقطوع *A.* پارچه پارچه ایرلش - پارچه پارچه کسلمش *T.* گشته *A.*

DÉPÊCHE. Lettre concernant les affaires publiques *A.* قائمده *A.* تحریرات *T.* دستیانده *P.* مکاتیب *pl.* مکتوب - قوام *pl.* Sa dépêche portait que... *A.* تحریراتی فلان شیئی متضمن ایدی *A.* قائمدهسی مضمونده شوبله شوبله اشارت و تحریر ایرلش - قوام و مکاتیبی *A.* Il a fait un paquet de toutes ses dépêches *A.* بر طرف ایچند وضع ایلدی *A.*

DÉPÊCHER. Faire promptement, hâter *A.* چاپکت *P.* تعجیل *A.* Il faut dépêcher cet ouvrage *A.* تیز ایتمکت *T.* زود کردن - کردن *T.* Dépêchez ce que vous *A.*

avez à faire ایله جاپکت - On dit aussi absolument, Dépêchez, Dépêchons اول جاپکت اولدم - جاپکت اولدم

Et expédier quelqu'un, l'envoyer en diligence avec des ordres
A. ارسال - ارسال علی جناح الاستعجال - عجله ارسال A.
عجله ایله T. بزودی فرستادن P. سریعاً تسییر - اسراع
بر قدم اقدام کوتدرمکت - عجله ایله جیقارمق - کوتدرمکت
بو کون بر On a dépêché aujourd'hui un courrier à Rome
عجله ایله - نفر اولاق روما طرفند اسراع وتسییر اولندی
Cet homme attend جوابد منتظر réponse, il faut le dépêcher promptement
ایلمغل بر قدم اقدام ارسالی اقتضا ایدر

DÉPEINDRE. Décrire et représenter par le discours A. وصف
وصف T. نگاشتن - وصف کردن P. تصویر - توصیف -
نقل ایله دیکی شیلری اولقدر ایتمک - ایتمک
زنده وصف وتصویر ایدر که کویا پیش نظرده طورر
وقوعه کدلان محاربذکت صورتنی Depeindre un combat
بر کمسندنکت Depeindre le caractère d'un homme وصف ایتمک
Depeindre la vertu avec سیرتنی وصف وتصویر ایتمک
tous ses charmes حال صلاح و فضیلتی کافه حالات جاذبدسنی
Depeindre le vice avec ذکر ایدرکت وصف وتصویر ایتمک
tous ses horreurs مثلبذکت کیفیتنی کافه حالات دهشت
فرماننی یگان یگان ذکر و بیان ایدهرکت تصویر ایتمک

T. نگاشتن - تصویر کرده P. مصور - موصوف A. وصف اولنمش

DÉPENAILLÉ. Déguenillé, couvert de haillons A. رشیب
Il se dit - اوستی باشی یرتلق T. جاپوبپوش P. الثیاب
aussi, d'une personne mise négligemment, de manière que les
différentes parties de son habillement ne paraissent pas tenir
ensemble جولید قیافت T. پریشانپوش P. ردلاً متلبس A.

DÉPENAILLEMENT. État d'une personne depenaillee A. رذالت
اوست باش T. جاپوبپوشی P. بذات الباس - اللباس
یرتلقی

DÉPENDAMMENT. D'une manière dépendante A. تبعیه
Cela se fera dépendamment de من جهت التعلق - تعلقاً -
فلان شی فلان شیمد تعلق حسبیله وجوده
L'âme agit souvent dépendamment des organes
نفس ناطقه غالب حالده آلات فاعلیده تعلقی تنقربیه

آلات فاعلیده اتباعاً عاملدر - عامل اولور

محکومیت - تبعیت A. DÉPENDANCE. Sujétion, subordination
حکم التندده اولمقلق - تابعمکت T. فرمانبری - سر فرویی P.
رعایا Les sujets sont dans la dépendance de leurs souverains
پادشاهلریند - وزیردستان پادشاهلرینکت حکمی التندده درلر
تابع ومحمومدرلر Les enfants doivent demeurer dans la dépendance de leurs pères
اولاد پدرلرینکت تحت حکمنده
اولمق اقتضا ایدر

تابع A. Il se dit aussi, des terres qui relèvent d'une autre
Cette terre est de la dépendance de la mienne
فلان جفتلکت متصرف اولدیغم ارضکت
توابعدندر

DÉPENDANCES, si dit de ce qui fait partie d'une terre, d'une maison, et de tout ce qui appartient à une affaire ou à une chose A. وابستہ P. مضافات - تعلقات - لواحق pl.
Vendre une terre avec toutes ses appartenances et dépendances
کافه لواحق ومشملاتیلد معاً
Je sais cette affaire et toutes ses dépendances
فروخت ایتمک
بر مصلحت واکا منسوب اولان کافه تعلقات معلومدر

متعلق - تابع - تحت الحکم A. DÉPENDANT. Qui dépend
حکم التندده T. وابستہ - زیر دست - زیر حکم P. منوط -
C'est un homme entièrement dépendant d'un tel
باغلو - تابع -
C'est une affaire dépendante d'une autre
بسترن فلانکت تحت حکمنده در
آخر بر مادهید تغلقی وار بر
آخر مادهید منوط بر مصلحتدر - مصلحتدر

آخره A. Un fief dépendant
تابع بر مالکاند

DÉPENDRE. Ôter une chose de l'endroit où elle était pendue
از آویختگاه P. نزع عن المعلق - نزع عن المیناط A.
بر شیمی اصلدیغی بردن فوچارمق T. بر آوردن
تصویری اصلدیغی بردن نزع اینمکت un tableau

Et être sous la domination, sous l'autorité de quelqu'un A.
فرمانبر بودن - زیر حکم بودن P. اتباع تحت الحکم T.
رعایا Les sujets dépendent des Rois
کام التندده اولمق
Les domestiques dépendent de leurs maîtres
ویرایا مالوککت زیر حکمنده درلر
تحت حکمنده
خدمتکاران مخدوملرینکت
Je ne dépends pas de vous
سذکت زیر حکمنده دکلکم
درلر
فرمانبر بودن P. اتباع A. Et être subordonné à quelqu'un

نمىسند ضرر چكدردكدنسكره Il est devenu sage à ses dépens
عرضند وشان وشهرتند باعث Il ne faut rien faire aux dépens de son
كسر وضرر اولدجق شيلورى ارتكاب ايتمك جانز دكدرد
Je le servirai aux dépens de mon sang, aux dépens de ma vie
اونوريند فدای باش وجان ايدركت خدمت ايددهجكم

Il se dit aussi en matière de fief, et signifie, relever || Cette
terre dépend d'un tel marquisat اياالشكت فلان ارض فلان
توابعننددر

Il signifie aussi, provenir, procéder A. ا. توقف على || L'effet dépend de la cause
P. وابسته بودن T. منوط اولمق || La maturité, la bonté du fruit dépend du
soleil, de la bonté du terroir اثر عائد منوطدر
شمره نيك انتصابى وكسب لطاوت ايلمسى تاثير شمس وجودت ارضه متوقفدر

On dit, Cela dépend de moi, pour dire, je suis en pouvoir
de le faire ou de ne pas le faire اموردندر اراده مد فلان
بنم اراده مد باغلو در- بو ايش بنم الوده در-

Et s'ensuivre A. استنباع P. استازام - T. پيرو بودن
بو بوهان || Cette demonstration depend d'un tel principe
فلان قاعده نيك مستتبعايدر

DÉPENS. Terme de Pratique. Les frais qu'on fait à quelque
chose A. خرج T. هزينه - خرج P. مصارف pl. مصرف A.
Il a employé beaucoup d'argent à la poursuite de cette affaire,
mais il aura peine à tirer ses dépens كيتلو تعقيبند
بوماده نيك اقچيد بذل ايتمك مصرفنى جيفارمعد زحمت جكدجكدرد

On dit proverb. d'un homme avancé en âge, que plus de la
moitié de ses dépens sont payés سرمایه عمرينك نصفنددن
Et qu'un homme gagne bien ses dépens, pour dire, que par son service il apporte autant d'utilité
qu'il coûte à nourrir et à payer كندوسند اولان مصرف
حلادر

On dit figur. Faire la guerre à ses dépens, pour dire, faire,
dans l'exercice d'un emploi ou dans la poursuite d'une affaire,
des avances ou des frais à qui on n'est point obligé T. كندو
كيسدسند اختيار ضرر ايددهركت اوغراشمق

On dit aussi, Servir à ses dépens ضرر حقمنه اختيار ضرر
اخره ايدركت خدمت ايتنك سائره تجويز غدر- ابراه حتر وزيان ايدركت كچنمك
عباد الهيد S'enrichir aux dépens du public ايدركت كچنمك
- ابراه حتر وزيان ايدركت كسب مال وفوت ايتنك
Se divertir aux dépens d'autrui ايتنك ماليله تفرج ايتنك

Il est devenu sage à ses dépens
عرضند وشان وشهرتند باعث Il ne faut rien faire aux dépens de son
كسر وضرر اولدجق شيلورى ارتكاب ايتمك جانز دكدرد
Je le servirai aux dépens de mon sang, aux dépens de ma vie
اونوريند فدای باش وجان ايدركت خدمت ايددهجكم

DÉPENS, en termes de Pratique. Les frais qui se font dans la
poursuite d'une affaire A. pl. مصارف الدعوا P. خرج دعوا
|| Cet homme a gagné son procès
Cet homme a gagné son procès sans dépens, pour dire, que sa partie n'a point été condamnée
ايتديكى مصارفى خصمندن ادعا ايتنامك شرطيله دعواسنى قزاندى

DÉPENSE. L'argent qu'on emploie à quelque chose que ce
puisse être A. مصرف pl. مصروفات A. خرج T. هزينه - خرج P.
Grande dépense مصرف مجنونانده Folle dépense مصرف كيتلو مصرف - جسم
Dépense réglée مصرف بهيحق وقياس - مصرف مفراط مصرف
مصارف معتاده - مصرف عادى ordinary مصرف مرتب مصرف
خارج از معتاد اولان - مصرف غير معتاد extraordinaire
طعام مصرفى Dépense de bouche مصرفى ظهورات مصارف - مصرف
مصارف La dépense de ménage مصرف ارزاق واقنوات مصارفى -
مصارفى ادا ايتمك Fournir à la dépense بيهيتيد

On dit, Faire la dépense, pour dire, être chargé du détail
de ce qui se dépense dans une maison T. وكيلخر جلق خدمتمنى
Et faire de la dépense, pour dire, faire beaucoup de
dépense T. ايتمك - Se mettre en dépense, pour dire, faire une dépense qui n'est pas
ordinaire T. مصرفه كيرمك - مصرفه اوغرامق - مصرفه گرفتار اولمق
Faire une dépense sourde, c'est-à-dire, une dépense
secrète مخفيج مصرف - پس پرده خفاده مصرف ايتمك
سسى جيققز بر مصرف - ال آلمنده مصرف ايتمك - ايتمك
Et figur. Faire une grande dépense d'esprit, pour dire,
étaler mal à propos de l'esprit بلا موجب عرض بضاعة عقل
بلا مناسبة عرض كالائى عقل وضمير ايتمك - ايتمك

Il se dit aussi, des articles d'un compte, qui contiennent ce
qui a été dépensé || Porter en dépense ايتمك
يكون مصارف La dépense se monte à tant مصرف قيد ايتمك
مصرف حسابنه ادخال شوفدره بالغ اولور

مصرفی حسابند محسوب C'est alloué dans la dépense اینستک
مصرفی بابی - مصرفی بحثی Chapitre de dépense اولشمدر
La dépense excède la recette در زیاده در
مصارف مقبوضادین مصرفی مقبوضات نالیدر -

صرف A. Employer de l'argent à quelque chose
خرج T. خرج کردن - صرف کردن P. استیلاک - بذل -
نقد اچیدسنی Il a dépensé tout son argent comptant || اینستک
Il a dépensé son bien mal جملة صرف واستیلاک ایادی
Il dépense tant par à propos مالی عبت یره صرف ایادی
سنوی شو قدر صرف ایدر -

خرج اولشمس T. خرج کرده P. مبدول - مصرفی A. Dépense
- مبدل - مصرفی A. DÉPENSER. Qui dépense excessivement
اوجی T. باد دست P. مخروق الید - مخروق - ملانی
مخروق الید بر آدمدر C'est un homme dépensier
ملانی و مصرفی آدمدر

DÉPERDITION. Perte qui cause dépérissement A. زوال Il n'est
زوال جوهر Deperdition de substance

DÉPLIR. Diminuer successivement en allant à sa perte A.
تباهی یافتن - تباہ شدن P. اشراف علی الانحلال - فنا
|| Il laissa dépérir l'armée فزالمتک - فنا بولمق T. فنا پذیرفتن -
L'armée dépérit journallement عسکرکرت حال فنا وتباہنی تجویز ایادی
L'armée est dépérie, a dépéri اولشمدر الانحلال اولمقدمه در
اردورہین فنا وانحلال اولشمدر
فنا پذیر اولشمدر -

اشراف - انحطاط A. Et aller en décadence, tomber en ruine
خرابی پذیرفتن - خراب و بیباب شدن P. الى الخرابیة
|| C'est un homme بیبلمق - خراب اولمق T. ویران شدن -
کند و اراضیسمنده هر که در tout dépérir dans ses terres
شیئی حال خرابییت وانحطاطده ترک ایدر بر آدمدر
Voilà une maison qui dépérit faute d'être entretenue
خاندن تعمیر ویتہاریند تجویز قصور اولدیغی جہتیہ
خرابییت مشوفدر

Il se dit aussi, en parlant d'un homme dont la santé va
pours en diminuant A. پورمردہ P. انحطاط - تمزل - انہباط
|| La santé de cet homme dépérit à vue d'oeil کونولمتک T. پورمردگی یافتن - شدن
فلان کسینک حال صحتی Et en parlant de preuves, de dettes, de billets A. زوال القوة
نقص - زوال القوة

ضعیفلمق T. سستی پذیرفتن P. ذهاب القوة - القوة
براهین ودلائلک || Les preuves dépérissent avec le temps
ذاهب اولور - قوتی مرور اوقات ایلد کسب نقصان ایدر
Les dettes et les billets dépérissent par la longueur du temps

قرضک وتمسکانت قوتی گذارش ایام ایلد نقصان پذیر
P. تلف - فنا A. Et en parlant d'effets, de meubles
فنا بولمق T. رہین فنا شدن - تباہی یافتن - فنا پذیرفتن
فنا بولمش T. تباہی یافتن P. مضحل - مفنا A. Décrier

خراب و بیباب P. رہین الانحطاط والخرابیة - منخط
پورمردہ P. تمزل - مہبوط A. بیبلمش - خراب اولمش T.
ضعیفلمش T. سستی پذیرفتن P. ناقص القوة A. کونولمش T.

DÉPÉRISSEMENT. État de décadence, de dégradation, de ruine
فنا - خرابی حال P. مہبوط - تلف - فنا - حال الخرابیة A.
|| Le dépérissement de la santé کونولمتک - خرابلق T. پذیر
Toutes ces maisons sont dans un grand dépérissement صحت وجودک حال انحطاط وخرابی
بو خاندلرک جملمسی Le dépérissement des meubles
متاع بیبک حال خرابیتده در فنا وتلفی

On dit en Jurisprudence, Le dépérissement des preuves, pour
dire, l'altération ou la perte de ce qui peut servir à constater
un fait A. Le dépérissement des preuves
بر مقیم علیہم سورد اولشمس براہین مقارنہ
ودلائلک زواله مقارنہ

DÉPEUPLEMENT. Action de dépeupler, ou état d'un pays dé-
peuplé A. نا بود P. انعدام المعموریة - انسلاک العمران
شکلکسزمتک T. حال ویرانگی - بی آبادانی - سارئی آبادانی
|| Les guerres continuelles causent le dépeuplement des États
تعدادی اشراف انسلاک معموریات بلادی مستازمدر

DÉPEUPLER. Dégarnir un pays d'habitans A. تقلیل العمران
ویرانی - از آبادانی خالی کردن P. سلب المعموریة -
|| La guerre et la peste شکلکی کیدومتک T. حال آوردن
بو مملکتلورده مصایب سفریتد
حروب - وافات و بایتد تقلیل معموریتی مستازم اولشمدر
واسفار واستیلای و بای مستازم الدمار بو مملکتلرک حال
آبادانی و معموریتمند اثراث کسر ونقصان اینستکدر

قلیل - معدوم المعموریة - مسلوب العمران A. Dépeuplé
شکلکسز T. ویران - نا آباد P. العمران

DÉPIÉCER. V. Demeubler.

DÉPILATIF. Qui fait tomber le poil, les cheveux *A.* مذهب *T.* قیل دوکدریجی *P.* مویریز - ناسل - مسقط الشعر - الشعر
روغن مذهب الشعر *Une pommade dépilative* ||

DÉPILATION. Action de dépiler, ou effet de cette action *A.* قیل دوکلمدسی *T.* مویریز *P.* سقوط الشعر - ذهاب الشعر

DÉPILATOIRE. Drogue, pâte pour dépiler *A.* دواء مذهب الشعر *T.* داروی مویریز *P.* دواء مسقط الشعر - قیل دوکدریجی علاج - علاج

se DÉPILER. Il se dit d'un animal qui perd son poil *A.* انسال *T.* قیل دوکلمک *P.* موی ریختن

DÉPILÉ. *A.* قیلی *T.* ریخته موی *P.* منسول - ذاهب الشعر *Doklsh*

DÉPISTER. Découvrir ce qu'on veut savoir, en suivant les pistes de quelqu'un *A.* پی کسرا یافتن *P.* کشف الایئر *T.* پی کسرا یافتن *On* eut quelque peine à dépister cet intrigant *||* یو مفسدک کشف اثرلریند خیالی زحمت چکندی

DÉPIT. Chagrin mêlé de colère *A.* گرفتگی *P.* سخط - رنم *T.* کوجنم *||* J'ai un vrai dépit de ce qu'il a fait *||* ایتدیکی ایشدن درونده سخط عظیم حاصل اولمشدر *||* Il l'a fait pour me faire dépit *||* ایتدی بزم - بکا رنما شوایشی ایتدی *||* Concevoir du dépit *||* حاصل وکیند عنادمد ایتدی *||* Faire quelque chose par dépit *||* ایتک *||* سخط *||* Quand il en devrait crever de dépit, je veux que... *||* ونصنبدن جاتلیدجق اولسد بیلد مطلوبم بو درکه

DÉPITER. Causer du dépit à quelqu'un *A.* اسخاط - ارغام *T.* کوجمدرمک *||* دل گرفته کردن - دل گرانی آوردن *||* Ne dépitez pas cet enfant *||* کوجمدرم کوجمدرم

Se DÉPITER. Se fâcher, ou agir par dépit *A.* تسخط - ترنم *T.* کوجنمک *||* دل گرفتند شدن - کیند دار شدن *||* Il s'est dépité de ce que vous lui avez dit *||* کلامدن کوجندی

DÉPITI. *A.* کوجنمش *T.* کیند دار - دل گرفتند *P.* مسخط - مترنم

DÉPLACEMENT. Action de déplacer *A.* اخراج عن المكان *T.* از جایش جدا سازی *P.* انتزاع عن الموضع - یروندن *||* Le déplacement *||* یروندن اویناتمد - یروندن ایرمد - جیقارمه *||* دلایم حدودک مواضع معیندن اخراجی *||* Le déplacement des meubles *||* اثاث بیتک مواضع مخصوصدن *||* Le déplacement des mots *||* Le déplacement des mots peut être de grande consé-

quence *||* الفاظک مواضع مخصوصدن اخراجی ملازمات *||* جسیمد حدوتند باعث اولد بیلور

Déplacer. Il se dit aussi des personnes *A.* تبدیل المکان *T.* یر دکشم *||* Ces déplacements continus me fatiguent *||* اشبو دائمی یر دکشمدری بنی اویناتمد

DÉPLACER. Ôter une chose de sa place *A.* اخراج عن المكان *P.* از جایش بیرون *T.* یروندن جیقارمق *||* Déplacer des livres *||* یروندن اویناتمدق - قالدرمق *||* یروندن جیقارمق - مواضع مخصوصدن اخراج ایتک *||* Ne déplacez rien *||* هیچ بر شیئی یروندن اویناتمد *||* Que personne ne se déplace *||* کسند یروندن اویناتمد

Figur. Ôter à quelqu'un son emploi, pour y mettre une autre personne *A.* *||* یوستدن جیقارمق *T.* از جاه بیرون کردن *P.* عزل *||* Un tel ministre n'a pas voulu déplacer les créatures de son prédécesseur *||* فلان وکیل دولت سلفنک نصبکرده لرینی عزل *||* وتبدیل ایتک استمدی

En termes de Pratique, Déplacer des meubles, c'est les transporter d'une maison dans une autre par autorité de Justice *A.* رخصت خاندرا نقل کردن *P.* نقل الاثاث البیت *||* او آوادانغنی نقل ایتدرمک - او آوادانغنی طاشتمق *T.* *||* Non seulement on lui a saisi ses meubles, mais de plus on les a déplacés *||* اثاث بیتتی ضبط اولمدیغندن قطع المظور *||* La sentence portait que les meubles seraient saisis sans déplacer *||* اثاث بیت بلا نقل ضبط اولمد دیو محقر ایدی

DÉPLACÉ. *A.* منتزع عن المكان - مخرج عن المكان *T.* یروندن جیقارمش *||* لا فی الموقع - لا فی المقام *A.* *||* Cet homme, dans la nouvelle charge qu'il exerce, paraît déplacé *||* فلان کشتی مامور *||* Il lui tint un propos tout-à-fait déplacé *||* یرونده دکل کبیدر

|| Il signifie aussi, mal placé *||* بغایت نا بموقع *||* Na بحال *||* Cet homme, dans la nouvelle charge qu'il exerce, paraît déplacé *||* یرونده دکل کبیدر *||* بغایت نا بموقع *||* کلام سوپلادی *||* Na بحال *||* Cet homme, dans la nouvelle charge qu'il exerce, paraît déplacé *||* یرونده دکل کبیدر

DÉPLAIRE. Être désagréable *A.* *||* نا پسند بودن - نا خوش بودن *P.* *||* ایتجاب الامتناع الطبع *||* حظ اولناتمدق - طبعد خوش کلامک - جان سومانک *T.* *||* Il a quelque chose qui déplaît *||* فلان کسندده ابات طبعی *||* Elle n'est pas belle, mais *||* موجب اولدجق بر نسد وار در

حسنا دکل ایسده اباتت نفسی موجب elle ne déplait pas
 بو کیفیت Cela déplait à la mort اولدجق صورتی بوقدر
 اولوم - اولوم مرتبده فدر خوش کلهیدجک احوال دندر
 قدر نفسد خوش کلهیدجک شیلر دندر

Et fâcher, donner du chagrin A. انجبار الانفعال البال -
 دلزار کردن - دلگیری آوردن P. مکدیر البال - کسر الخاطر
 Ce que Je ne dis pas cela pour vous déplaire کوجندرمک - کویل قیومق T. خاطر رنجیدن -
 بو خصوصده بقم ایشدیکم I'll est au desespoir d'avoir été assez malheu-
 reux pour vous déplaire Je ne dis pas cela pour vous déplaire
 سکا ایواث انفعال بال اولدجق Il est au desespoir d'avoir été assez malheu-
 reux pour vous déplaire en faisant cela سکا ایواث انفعال بال اولدجق
 Il craint de vous déplaire بولندیمدن غایه الغایه مکدر والمناکدر
 بواشیشی ایشلیمکده سنی de vous déplaire en faisant cela
 Votre procédé déplait à tout le monde کوجندرمکدن احتراز ایدر
 عامدیی کوجندرمکدن بوحوککت انفعال عامدیی مرجندر
 Il me déplait fort d'être obligé à cela بواک مجبوریتیم غایت
 Il lui déplait extrêmement que les choses se soient passées de la sorte
 صورت احوالک اول وجهلد صورت احوالک اول وجهلد
 جریان ایلمسی بغایت انفعال بالمد سبب اولور

SE DÉPLAIRE. S'ennuyer, se chagriner A. انصجار القلب -
 حظ - جان صفامق T. دلتمگ شدن P. انصجار البال
 بو محله جانی صقیلور Il se déplait dans ce lieu
 Il aime la solitude, il se déplait en compagnie بو محلهدن حظ ایتمز -
 محب وحدت و عزلت اولمغد الفت ناسدن حظ
 Il se dit aussi des animaux T. سوماسک - خوشانمق - حظ ایتماسک
 Les troupeaux se déplaisent dans ce lieu-là On dit figur, que des plantes se déplaisent en un endroit, pour dire,
 نباتات فلان انعام قسمی اول انعام سوریلری اول یری سومز - بوردن حظ ایتمز
 نباتات فلان انعام قسمی اول انعام سوریلری اول یری سومز - بوردن حظ ایتمز

DEPLAISANCE. Répugnance, dégoût A. اباتت النفس -
 Prendre || خوشلنمک T. رمیدگی دل P. عدم المحظوظیت
 بر کسندنک حقنه اباتت نفس
 پیدا ایتمک

DEPLAISANT. Désagréable, qui fâche, qui chagrine A. موجب
 نا مرغوب - نا خوش P. غیر مطبوع - غیر مرغوب - الابانة

|| جان سومیدجک - کویل خوشلنمیدجق T. نا مطبوع -
 Un homme déplaisant موجب بر آدم
 C'est la Maniere déplaisante ذات نا مرغوب
 جهانده بوردن زیاده نا
 Rien ne m'est plus déplaisant خوش ونا مرغوب شی بوقدر
 عذمده بوردن زیاده موجب اباتت اولدجق شی بوقدر
 Maison déplaisante مسکن نا مطبوع
 Séjour fort déplaisant
 ماواى شیر مطبوع

DEPLAISIR. Chagrin, douleur d'esprit A. انقباض القلب -
 کویل - جان صقندیسى T. دلزاری P. صجرت البال
 Déplaisir sensible شدید || صقندیسى
 J'ai beaucoup de déplaisir de votre mal وسمانک بر کوند صجرت بال
 سنک دردک باعث انقباض
 Cela me donne un grand déplaisir درونم اولور
 C'est avec déplaisir que je me vois contraint de vous en parler مرتب ناسف بالمد باعث اولور
 ایلمک مجبوریتیم درونم بادش صجرت اولور بر حالتدر
 Je ne saurais assez exprimer le déplaisir que j'en ai بو بابده
 درکار اولان ناسف بالمد کیفیتى وصف و تعریف قبل
 ایدهجک احوالدن دکلدر

P. تاذی القلب - انکسار الخاطر A. Et mécontentement
 C'est un homme qui m'a donné un sensible déplaisir || کویل قیرفلغى T. خاطر شکنى - خاطر ماندگی
 Causer, donner de grands déplaisirs موجب بر سبب قوی و برمش آسدر
 Je ne crois pas vous avoir jamais fait aucun déplaisir
 طن ایدرمک سنی وقتاً من الاوقات خاطر مانده
 Son fils ne lui a jamais donné aucun sujet de déplaisir
 فلانک اولی انکسار خاطریند باعث اولدجق بوردلو
 حرکده ایدی بولمش دکلدر

DÉPLANTER. ôter de terre un arbre, pour le planter ailleurs A.
 آناجک T. جای درخترا تبدیل کردن P. تبدیل المكان الشجر
 بر جوز آناجکک Déplanter un noyer || یورینی دکشدرمک
 Cet homme ne fait que planter et déplanter یورینی دکشدرمک
 بو آدم بر طرفدن آناج دیکمک و بر طرفدن یورینی
 دکشدرمکدن غیرى بر شی ایتمز

DÉPLIER. Étendre une chose qui était pliée A. تبسیط - بسط
 || یایوب آجق T. گسترانیدن P. نشر -

ette بسط Déplier des étoffes بسط سفره مفرمسنی بسط ایتیمک
On dit d'un marchand - فداشاری یایوب اجمق - کالا ایتیمک
qui a fait voir tout ce qu'il avait de meilleur dans sa boutique,
مالذکت جملدسنی عرض
qu'il a déplié toute sa marchandise
وتبسیط ایلدی

 plier. A. بسط - منشور - P. گسترانیده T. آچیلوب
بایامش

DÉPLISSER. Défaire les plis d'une étoffe A. فسح العتصون -
فسح المطاوی - P. فسح المطاوی
- قیورمی سوکمت T. شکن گشادن - P. فسح المطاوی
بوکوملری اجمق

DÉPLORABLE. Qui mérite d'être déploré, qui est digne de
pit  A. واجب التلطف - واجب الترحم - واجب التشفع A.
کوکل - آچیمغد کوکلو T. وا خوردنی - سزوار دلتکاری P.
فلان کسی حال C'est un état déplorable que
Il est dans un état déplorable
برلندیغی حال پر ملال سزوار تلطف وتشفعدر
Sa condition, son sort est déplorable
کیفیت احوالی شایان
توجع ومرحمتدر

DÉPLORABLEMENT. Il signifie, très-mal A. علی وجد الافح
Il s'est conduit déplorablement dans cette affaire
P. زشتکارانه علی وجد الاشنع -
بو خصوصده علی
Il a plaidé mon affaire
وجد الاشنع عمل وحركت ایلدی
دعواسی حضور شروده پیک فنا بسط
ایلدی

DÉPLORER. Plaindre avec de grands sentimens de compassion
آچیلوب - آچیمق T. وا خوردن P. تلطف - توجع - تشفع A.
احوال بشریتذکت Déplorer la misère humaine
Deplore le malheur du
مصابب دحوت حالند تلطف بال ایلد نظر ایتیمک
فلان Déplorer la disgrâce, la perte, la mort de quelqu'un
کسندنمک مبتلا اولدیغی حال فلکزدگی ونکبتدن وموتندن
متوجع الال اولمق

D PLOYEMENT. Action de déployer, ou effet de cette action
گستردهگی P. انبساط - مبسوطیت - مددودیت - بسط - مد A.
Le déploiement des bras
آچیلوب یایلمه T.
صفوف عسکرک مبسوطیت بسط ثوب
ومددودیتی

DÉPLOYER.  tendre, déplier A. تبسیط - بسط - تمدید - مد A.

Déployer ||  جملق - یایمق T. گشادن - گسترانیدن P. نشر -
بسط الوبد ورايات ایتیمک - نشررايات ایتیمک
Quand les aigles deployent leurs ailes بسط
On marcha aux ennemis enseignes déployées
جناح ایلدکوردنه
جانب اعدایمده مبسوط الالوبد اولدوق توجده وعزیمت
شق  الوبد ورايات مبسوط وگسترانیده اولدوق - اولدی
Vagner   voiles جانب دشمنه سوق مطایای نهضت اولدی
déployées منشور القارح اولدوق روی دریاده روان اولمق
On - یلکملر منشور وگشاده اولدوق دریاده روان اولمق -
dit figur. Deployer toute son éloquence, tout son savoir, toutes
بضاع  فصاحت وبلات وسمایه دانش ومعرفت
Deployer tous ses
وما ملکت افتدار وفوتنی بسط ایتیمک
عرض - مجموع فوت جاذبهسنی نشر ایتیمک
وبسط ایتیمک

On dit, Rire   gorge déployée, c'est- -dire, de toute sa
کولمدن بایامق T. قاه قاه زدن P. انصواب A. force

گشاده - گسترانیده P. منشور - مبسوط - مددود - A. Deploy 
اجامش - بایامش T.

DÉPLUMER.  ter les plumes A. نتش - نتش P. موبر کندن
قوشک توینی یولمق D plumer un oiseau || توی یولمق T.
ستوط - انتمانی الریش A. ستوط - انتمانی الریش
توی دوکلمک T. موی ربختن P. الریش

D PLUM . A. موبر کنده موی P. منتوف الریش
یولمش

D POLIR.  ter le poli de quelque chose A. اذحاب الجلا
T. جلازا فا بود کردن - جلازا بر گرفتن P. اذحاب الجلا
ا ش مومرتک Le feu d polit le marbre || جلابی کیدرمک
On d polit des glaces de fenêtres ou des vi-
جلاسنی کیدور
tres pour rendre la lumière plus douce et moins éblouissante,
ضیانک فوتنی کسر ایلد تعدیلنه مدار اولمق انچمون
جاملرتک جلاسنی احلا ایلر

D POL . A. داهب الجلا - داهب الجلا
حلاسی کنش T.

DÉPOPULATION.  tat d'un pays dépeuplé A. عدم المعورتیه
La dé- شلمکسزلیک T. بی آبادانی P. عدم المعورتیه -
بر مملکتک عدم معورتیه
عدم معورتیه

DÉPORT. Il n'est d'usage qu'en cette phrase, Sans déport,

شاهدلرک اخبارلری لدی القرائة lues et ouies dépositions
على طريق الشهادة Il a varié dans sa déposition والاستماع
Oûir une déposition ایتدیکی اخبارده نالون وتختلف ایلدی
شاهدک اخباری استماع اولنق

DÉPOSSÉDER. Ôter à quelqu'un la possession de quelque chose
از مالکداری P. رفع التصرف - رفع الملكية - نزع الملكية A.
تصرفدن T. از دست تصرف فلان ربودن - محروم کردن
متصرف On l'a dépossédé de sa maison, de sa charge جیقارمق
اولدیغی منزلک ومنصبک تصرفی بدندن نزع اولندی

DÉPOSSÉDÉ. A. مرفوع عن التصرف - منزوع عن الملكية
- تصرفی رفع اولنمش T. تصرف از دستش ربوده P.
تصرفدن جیقارمش

DÉPOSSESSION. V. Déposséder || Ce bénéficiaire attribue sa dé-
possession à ses ennemis فلان زعییم متصرف اولدیغی
زعامتک اوزرندن رفعی خصوصیتی اعداسند عزو ایدر
Un acte de dépossession سند بر قطعده

DÉPOSTER. Chasser d'un poste, le faire abandonner A. طرد
P. ازعاج عن المكان - اشخاص عن المقام - عن الموقف
L'ennemi || یزندن جیقارمق T. از جای قرار بیرون کردن
دشمن فلان مرقعده avait occupé ce poste, on le déposta
Il fit tous ses اتخاذ قرار ایتمشیکن طرد وازعاج اولندی
فلانی اتخاذ ایلدیکی مقامدن طرد انچون بذل ما حصل اقدام ایلدی

DÉPÔT. Ce qu'on a confié, donné en garde à quelqu'un A.
T. گرو - امانت P. امانات pl. امانت - ودایع pl. ودیعة
بر کسندکک ید Le dépôt est une chose sacrée || امانت
حفظند تسایم اولنان ودیعه اشیای واجبة الاحترامدن معدود
بر کسند Rvéler un secret, c'est violer un dépôt sacré
کندوید ودیعه فائنان سرتی افشا ایتسد امانة اللہ تعرض
Abuser امانتی انکار ایتتمک Nier un dépôt ایتمش اولور
d'un dépôt بر کسند ید حفظنده اولان امانتی عهد استعمال
بر کسند ید حفظند تسلیم Rendre fidèlement un dépôt ایتتمک
اولنمش امانتی صادقانه وراستکارانه صاحبند رد ایتتمک
ودیعهیی صدق تمام ایله حفظ Garder religieusement le dépôt
امانتی حفظ ایده جکند Convertir un dépôt à son usage ایتتمک
|| Il se prend aussi pour l'action de dé-
poser, et pour la convention faite en déposant quelque chose
|| La loi du dépôt امانت قانون Le dépôt est un contrat de

امر امانت اعتقاد صادق مبنی عقد اولنمش بر bonne foi
ودیعه خصوصنده رعایتی Violent la foi du dépôt
Dépôt volontaire واجب اولان شرط وفای عهدی نقض ایتتمک
حسن رضا واختیار ایله وضع اولنمش امانت
Dépôt judiciaire معرفت شرع ایله وضع اولنمش امانت
Dépôt ordonné en Justice حکم قاضی ایله تدویع اولنمش مال
خزینة A. Il se dit aussi, du lieu des archives publiques
|| La Chambre des Comptes est le dépôt public des
باش محاسبه قیودات اصایة Royaume principaux titres du
ملکک خزیندسیدر

Et du lieu où l'on dépose du sel, du tabac, jusqu'à ce qu'ils
soient voiturés aux lieux de leur distribution A. انبار - انبار
P. انبار - مغاره T.

En termes de Médecine, il se dit d'un amas d'humeurs qui
se fait en quelque endroit A. خزینة الاخلاط P. قرارگاه کثیرا
|| Il faut donner encore un coup de ciseau
فلان محلده بر خزینة طویلنمش ماده T.
اخلاط پیدا اولنمده اولنمده بر کره دخی مقص اولنمش
مکون ایتمش On l'a purgé pour évacuer le dépôt
خزینة اخلاطک تخلیسنده مدار اولنمش انچون مریضی
تتمق ایلدیله

On appelle, Dépôt d'urines, le sédiment des urines A. راسب
قاروره نیک T. دردی شاشد P. راسب البول - القارورة
سدکک جرنکدیسی - جرنکدیسی

Il signifie aussi, le sédiment que des liqueurs laissent au fond
d'un vase A. یوسد T. دردی - درد P. راسب - نازل - نخل
جرنکدی -

DÉPOUILLE. Peau ôtée du corps d'un animal A. سالخه
صویلنمش T. پوست افکند P. قشاره - مسالین pl. مسالین
ایپمک La dépouille d'un ver à soie حویلنشی - دری
اورمچکک La dépouille d'une araignée قوردینکک حویلنشی
خوشاه A. La dépouille d'un serpent حویلنشی - قشاره سی
- قلاو T. پیرامدن مار P. سالخه الحیة - لباس الحیة - الحیة
بیلان فاروی

Il signifie au pluriel, ce qu'on remporte de la prise d'une
ville ou du gain d'une bataille A. انفال pl. نخل
|| Il a rem-
porté de riches dépouilles sur les ennemis
اعدادن انفال

وختایم گرانیها اخذ ایلدی

Diraoulis, se dit aussi des propriétés dont on s'empare, soit pendant la vie, soit après la mort du propriétaire. **A. أموال**
 Il m'a intenté un procès injuste, **|| أموال مسخروبة - مسلوبة**
 et à force de chicanes, il s'est emparé de mes propriétés, et s'est enrichi de mes dépouilles **دعوا بغیر حق اوزریجده دعوای**
وتزویرات گوناگون ایله املاکیمی ضبط ایدریب أموال
مسلوبدمی سرمایدی بشار وثروت ایلدی

خرافهٔ A. La dépouille de cette année est bonne
 حاصلات pt. حاصل الفواكه - محصول الفواكه والاشجار -
 || پشمش دېرمی T. حاصل میوه P. الفواكه
 بوسنهٔ مبارکذکت میوه حاصلاتی
 باغچه‌دستکت Vendre la dépouille de son jardin
 فروختن ایتکت
 محصولاتی

DÉPOUILLEMENT. État de celui qui est dépouillé de ses biens, ou qui s'en est privé lui-même. *A.* عربی - *P.* محروبیّت - *T.* جیلافتاق || Je l'ai trouvé dans un dépouillement absolu. *مطلقده* محروبیّت. *بولدم* La tendresse de ce père pour ses enfans l'a réduit à un dépouillement déplorable. *اولادی حقند اولان حتمو* محبت سزوار توجع بال اولدجق بو حال عربانی و محروبیته گرفتار اولمشد سبب اولمشدر

Et l'état abrégé, l'extrait qui se fait d'un inventaire, d'un compte, d'un procès, d'un ouvrage etc. *A. اجمال - خلاصة*

سلب الشیاب - تجرید - تعریة DÉPOUILLER. Dëshabiller A.
 Les voleurs l'ont dépouillé || صوبدق T. زشتون - برهند کردن P.
 حرا میار شیاب والیهیسنمی سلب pouillé de tous ses habits
 خود بخود تعری ایتمک Se dépouiller soi-même
 صوبدق الفاء Il s'est dépouillé pour se jeter dans l'eau
 صوبدق - ایچون لیهادن تجرید وتعری ایلدی

Il se dit aussi des animaux dont on ôte la peau *A. سلخ*.
 || *درک پی یوزمک T. پوست برکندهن P. تسلیخ* -
 طوشانمک دربینی - *سلخ ارنب ایتمک* Dépouiller un lièvre
انسلخ A. Et des serpens qui quittent leur peau - *یوزمک*
 || *قارنمق T. پیراهن افکندهن P. نقشی* -
 حیات بیسر سمد نقشی tous les ans
 Et des arbres lors- *بیلان قسمی هو بیل فالونور- ایدرلر*
 qu'ils perdent leurs feuilles *A. اعمال* - *انحطات* - *نوعی من*

- پیمرافدن صوبلوق T از برگت برهنه شدن P الأوراق
پیمرافدن چپلامق

مهرجور کردن *T.* حَرْب - سلب *A.* Priver, dénuer
برکشدنک *Dépouiller un homme de tout son bien* || صوبه
برکشدنی ما ملکشدن - مجموع مالی سلب ایتتمک
عهدده شده اولان *le dépouiller de sa charge* بصورت صوبه
Dépouiller un prince de ses États منسوبدن مهرجور ایتتمک
بر حکمداری - بر حکمدارک مالکنی الذدن سلب ایتتمک
- Il se dit aussi en parlant des opinions,
عاری *T.* عاری کردن *P.* تعریه *A.* des passions dont on se défait
|| *Se dépouiller de passion, de haine,* فلق
نفسی غرضدن وفکر غیظ وکیندن وشائبه غبطدن
Se dépouiller de toute prévention عاری وبری فلق
ذهاب باطلدن تعریه نفس ایتتمک

En parlant des fruits de la terre, il signifie, recueillir *A.*
 محصول *T.* چیدن *P.* جمع المحصول - جمع الانثار - جمع
 دیویشورمکت || Le fermier a dépouillé, l'an passé, pour mille
 écus de blé فدان ماشرم سمنه سابقده بیمکت غروشاق
 حیوانات محصولی جمع ایلدی

On dit, Dépouiller un compte, pour dire, en examiner la recette et la dépense, en faire un extrait *A.* اجمال - تلخيص *P.* خلاصه کردن *T.* خلاصه ايتمهت En ce sens, il se dit aussi d'un inventaire, d'un livre etc.

P. مسلوب الثياب - مجرّد - عاری - معرّا DÉVOUILLÉ. A. صوبالمنش T. برهنه
از برگ برهنه P. عری من الأوراق - منجحت A. بیوزالمنش
منزوع - مقشقی - منسلخ A. بیورافدن جیلاق T. شده
قاولنمنش T. پیورافدن انداخته P. اللباس

DÉPOURVOIR. Dégarnir de ce qui est nécessaire *افتقاد*.
 تخلیه عن - سلب الحوائج - ابقاع الفقدان - الحوائج
 حوائج - تداركسز قويمق *T.* از حوائج تهی کردن *P.* اللوازم
 Il ne faut pas dépourvoir de munitions une place de guerre
 برقلعدیی مساوب المهمات برامق
 برقلعدیی مهماتدن تداركسز قويمق روا دكلدر - جاگز دكلدر
 افتقددن تداركسز - مفقود النقود اولمق
 Se dépourvoir d'argent Il s'est dépourvu de tout pour avancer ses enfants
 اولادینک ترفیع وتبدلی ایچدن نفسی حقند کافه
 نفسی کافه حوائج - مالزمدنک فقدانسی اختیار ایلدی

عالمیکد برکوند سابقه اعتقادی اولدیغنی آکلادیغمد بناء اول
مقوله اعتقادات سلب وازالاسند المندن کلدیکی قدر
سعی ایلدم

SE DÉPRÉVENIR. Quitter sa prévention A. ترک سابقه الاعتقاد
اسکی اعتقادی بواقیق T. از گمان پیشین وارستد شدن P.

[Il faut se déprévenir en matière de religion, pour l'examiner
avec succès امر دینده لازم کلان تفحصاته کما هی حقها
دسترس اولمق اینچون سابقه اعتقادات ترکی اقتضا ایدر

DÉPRIMER. Rabaisser, mettre au-dessous de sa valeur A.
Get homme a du mérite, et cependant vous le déprimez
فلان کشی خوارسندیق T. خوار نمودن P. استحقار - استخساس

اعصاب مزیت واستحقاقدن ایکن سن استحقار ایدرسک
ارباب غبطه وحسد ولسه Les envieux se dépriment
اولنلر بوی برلرینی استحقار ایتمک عادت مالوفلر ایدر

خوارسندیش T. خوار گشتد P. مستحق - مستخس A. DÉPRIMER.

DÉPRISER. Priser moins, priser peu une marchandise A.
کم - بیارا پست کردن P. استحقاط القيمة - توتیع القيمة
بهایبی آیاغد اورمق - بهایی اشاعی اورمق T. مایه کردن
Si vous ne voulez point acheter, du moins ne
مبايعديده رغبتک یوغیسند deprimez point notre marchandise
باری مالزک بهاسنی آیاغد اورم

DÉPRIMER. A. منجسط القيمة P. بهایبش پست شده
بهایبی آیاغد اورمق - بهایی آلحقاشش

DÉPUCELER. V. Déflorer.

DEPUIS. Préposition de temps, de lieu et d'ordre A. - منذ

Je vous attendrai || دنیرو - دن T. پس از - از P. من - منذ
yaranکی کون ساعت La France s'étend
بشدن التي یمد قدر سکا مشطور اولدیجیم
فرانسده مالکی رین نهرندن

Je les ai tous vus depuis le
اولکندن چکره کی یمد قدر جملدنسی premier jusqu'au dernier

اندنبرو تالیف Tous les auteurs qui ont écrit depuis
آندنبرو ظهور اشعش مؤلفینک - ایدنمارک مجموعی
سن بندهکوه کلدک Vous êtes venu depuis moi

فلانی عودتدنبرو Je ne l'ai point vu depuis mon retour
Depuis longtemps مدیددنبرو کورمیش دیکام
مؤخر ارسال اولمان مکتوبک وروددنبرو
وقت عزیمتدنبرو Depuis que vous êtes parti

پس از - پس P. بعد A. Il est aussi adverb de temps
فلانی آندنبرو Je ne l'ai point vu depuis
اول وقتدنبرو ند ظهور ایلدی Qu'est-il arrivé depuis?

پیش از P. منذ ساعته - قبل الآن - آنفا A. DEPUIS
بر از وقتدنبرو - بر از دنبرو T. پیش از ادک زمانی - یکچند
قنغی وقتدنبرو Depuis quand? عهد قریبدنبرو -

DÉPURATIF. Terme de Médecine. Qui est propre à dépurar
le sang A. پاکیزه ساز خون P. مصفی الدم
فانی تمیزلدیجی - طرلدیجی

DÉPURATION. Action de dépurar A. تصفیه P. پاکسازی
La dépurarion d'un métal, d'une liqueur,
بر معدنک و بر نوع صویک و دمک تصفیهسی

DÉPURATOIRE. Qui sert à dépurar A. مصفی P. پاکساز
تمیزلدیجی - طرلدیجی

T. پاکیزه کردن P. تصفیه A. DÉPURER. Rendre plus pur
قال ایتمک Et en parlant de métaux
معدنی تصفیه un métal تصفیه دم ایتمک
بر معدنی قال ایتمک - ایتمک

- تمیزلنمش - طرلنمش T. پاککرده P. مصفا A. DÉPURÉ.
قال اولمش

DÉPUTATION. Envoi d'une ou de plusieurs personnes avec
وکیل T. فرستادگی کارران P. وفاده - رساله A. commission
عنوان رسمی ایلده معنون Députation solennelle || کوندورمه
التي نفر وکیللردن Députation de six personnes
عبارت اولان رسالت

Il se prend aussi pour le corps des députés A. pl. رسلا
Députation || وکیللر T. فرستادگان - کاررانان P. مبعوثین
رسلا La députation a été d'avis... وافی وافی
ومبعوثینک رایبی شو ایدیکد

DÉPUTÉ. Celui qui est envoyé par une compagnie ou par un
رسلا pl. رسیل A. corps, pour remplir quelque commission
Les || کوندولمش وکیل T. فرستاده P. مبعوثین pl. مبعوث
فلان ممالکک رسلا ومبعوثینی Envoyer des députés
طانقده رهبانک Les députés du clergé ارسال رسلا ومبعوثین
مبعوثین ورسلاسی

DÉPUTER. Envoyer avec commission. Il ne se dit que d'un
corps ou d'une personne en autorité qui envoie A. توفید -

وکیل T. کاروان فرستادن P. ارسال الرسیل - ابعاث الرسیل سلطان طرفند ارسال وکیل || Députer vers le Roi || کوندرومک La province a député un tel pour représenter que... مملکت طرفندن فلان مصلحتی عرض اینچون فلان کشی فلان وفلان نام کشی اراده Le Roi a député tels et tels رسیل عنوانید ابعاث اولندی pour faire savoir sa volonté فلان وفلان نام کشی اراده Le Roi a député tels et tels رسیل عنوانید ابعاث اولندی همايونی بیادرومک اینچون علی طریق الرساله کوندرومک

DÉRACINEMENT. V. Déraciner.

DÉRACINER. Tirer de terre un arbre, une plante avec ses racines P. اجتلال - اجتفاء - تنقیع - قطع - استیصال A. کوندن T. بر کندن - از بن بر کندن - از بیخ بر کندن اجاجی استیصال ایتمک Déraciner un arbre || قوپارمق Les grands vents, les orages déracent quelquefois les arbres رباح شدیده و تندباد عظیم بعضاً اجتفای اشجاری سرد بیلر و کسکین بوره لر بعض کوه اجاجیری - موجب اولور بر دام Figur. || Déraciner un mal invétéré - کونکندن قوپارمق بللمش بر عاتی قطع ایتمک - مزمنی استیصال ایتمک On aura bien de la peine à déracer cet abus بر فسادک Déraciner une opinion, une erreur بر مذعب و اعتقادی کلیاً قطع و استیصال ریشه گیر استقرار اولمش بر اعتقادی و بر کوند - ایتمک خطایی مستاصلاً دفع و ازالد ایتمک

DÉRACINÉ. A. مجتلف - مجتفی - منقطع - مستاصل از کوندن قوپارمق T. بیخ بر کونده

DÉRADER. Il se dit d'un vaisseau qui quitte la rade où il avait mouillé A. رفع النگور قمرار P. رفع الانجر القدرار T. دهری فالدررب فالتمق - فالتمق

DÉRAISON. Manière de penser ou d'agir déraisonnable A. کج اندیشی - کجرای P. خطاء العقل - رای منکر T. فلان کشینک رای منکری نحمل اولند میدجق Il est d'une déraison à n'y pas tenir فلانک خطای عقلی اولند مرتبه Cet homme donne dans un excès de déraison qui n'est pas concevable فلانک خطای عقلی اولند مرتبه Sa conduite et ses propos sont une déraison perpétuelle افعال واقوالی دائمی بر کجرایلکدن عبارتدر

DÉRAISONNABLE. Contraire à la raison A. منکر

نا معقول - نا صواب - کجرای P. منافی من اصول العقل - C'est un homme || عقله او بمنز T. بیرون از دائره عقل - Des اطواری کلیاً منکر بر ادندر tout-à-fait déraisonnable شروط و تکالیف غیر conditions, des propositions déraisonnables شروط و تکالیف منکره - معقوله

DÉRAISONNABLEMENT. Sans raison A. مخالفاً علی العقل - T. با کجرایسی - نا صواب P. منافی من رای الصواب || Je n'ai jamais ouï parler si déraisonnablement صحبت سوبلر si déraisonnablement بودر جده عقله مخالف صحبت سوبلر ادم ایشتدیکم یوقدر

DÉRAISONNER. Tenir des discours dénués de raison A. نطق - حرف نا صواب زدن P. تنکلم بلا صواب - غیر معقول عقلدن T. سخن نادر برابر اندن - سخن نا معقول گفتن C'est un homme qui déraisonne || خارج لاقردی سوبلمک Il ne fait que déraisonner کلام نا معقول سوبلر بر ادندر sans cesse کلام نا صواب سوبلمکدن خالی دکندر Le dérangement de mes livres est cause que je ne saurais vous donner celui que vous me demandez

DÉRANGEMENT. Désordre, état des choses dérangées A. شوریدگی حال - پراکندگی حال P. تشتت الحال Le dérangement de mes livres est cause que je ne saurais vous donner celui que vous me demandez مطاوبک اولان کتابی و بره مدیکمک سببی کتابرومک فارشتلغیدر - تشتت حالیدر

Figur. A. شورش P. اختلاط - تشوش الحال - اختلال T. فاشقاق P. پربسانی حال - پربسانی - برگشتهگی حال - Cet homme est ruiné, il y a un grand dérangement dans ses affaires اموریند اختلال عظیم طاری اولمغلد Le dérangement dans sa santé Il y a bien du dérangement dans son esprit اموریند اختلال عظیم طاری اولمغلد Le dérangement des saisons فصل اول بعدنک اختلاط و اختلالی

DÉRANGER. Ôter de son rang, de sa place A. ازعاج عن از جایش بیرون کردن P. اخراج عن الموضع - الصف برلو برندن - ترتیبندن جیقارمق - صرهدن جیقارمق T. اوراقی برلو برلندن اخراج Déranger des papiers || جیقارمق کتاباری موضع مخصوصلرندن Déranger des livres || جیقارمق اخراج ایلمک

Figur. Troubler, mettre en désordre A. اختلال

- شوریده کردن - شوریدن P. ایراث الخلل - تشویش
 قارش مورش ایتمکت - فارسدرمق T. پربشان کردن
 بو حادثه جميع Cet accident a dérangé tous mes desseins
 کافه عزایم ومنویاتمه - مقاصد واعراضه ای خلل ایلدی
 بو Cella m'a tout dérangé بادی تشویش واخلال اولمشدر
 کیفیت جميع اموره ایراث خلل کلی ایتمشدر

از جایش بیرون کرده P. مخرج عن الموضع A. DÉRANGÉ.
 P. مشوش - مختلط - مختل A. یرو یرویدن جیقارلش T.
 - قارش مورش اولش T. پربشان - خلل یافتد - شوریده
 سلوک On dit figur., qu'un homme est dérangé dans sa conduite
 امور واحوالی dans ses affaires وحرکتی مختل ومشوشدر
 qu'il est dérangé chez lui, dans sa maison, وپربشاندر
 متاع pour dire, que ses meubles n'y sont pas arrangés avec soin
 بیتنی پراکنده وپربشاندر

از سر P. علی التکرار - مجدداً A. DERECHÉ. نو
 یکیدن T. نو

DÉRÈGLEMENT. Désordre, opposition aux règles de la Morale
 بیراهی - شوریدگی حال P. خلاعت الاخلاق - نسیب A.
 نسیب حال اوزره Vivre dans le dérèglement || بر بادلق T.
 صورت تعیشده اولان Le dérèglement de sa vie کچنمکت
 نسیب Le dérèglement de ses moeurs خلاعت وخلاعت
 Le dérèglement de son esprit خلاعتی وخلاعتی - اخلاقی
 Il trouva cette maison اختلال عقلی - نسیب عقلی
 فلان خاندینی حال کمال نسیبده Dérèglement dans un grand dérèglement
 بولمشدر

Il se dit aussi, de ce qui est hors du cours ordinaire des
 choses A. اختلال - انتظام P. عدم انتظام - اختلال A.
 Le dérèglement des seasons نظامسزلق || اویغونسزلق T. برابری
 نادر برابری فصول - فصول اربعدنکت عدم انتظامی
 Le dérèglement du poulis نسیب - عدم انتظام نبض
 Le dérèglement des humeurs اختلال اخلاط Le dérèglement d'une
 montre ساعتک عدم انتظامی

بنا در P. من غیر انتظام A. DÉRÈGLEMENT. Sans règle
 نظامسزلق ایلد T. بی نظام - نا همواراند - برابری

اخلال A. DÉRÉGLER. Dé ranger l'ordre de ce qui est réglé
 خلل - شوریدگی آوردن P. افساد النظام - اخلال النظام -
 Il a déréglé || نظامی بوزمق - اختلال قویبق T. آوردن
 نظام - مجلسی جمله اخلال ایلدی toute la compagnie

جمله مرکب Il nous a tous déréglés مجلسی بسبتون اخلال ایلدی
 Le froid, le chaud, l'humidité dé- احوالسی اخلال ایلدی
 réglent les horloges وفراط حرارت وتائیر
 رطوبت ساعتک اخلال نظامند بادی اولور

SE DÉRÉGLER. Agir contre le cours ordinaire des choses, se
 شوریده شدن P. اخلال النظام - اختلال النظام A.
 Pour || بوزلمق - نظامی بوزلمق T. خلل پذیرفتن -
 جزئی مرتبه pen qu'il mange trop, son estomac se dérègle
 زیاده جه طعام بییدجت اولور ایسه معدسی خللپذیر اولور
 Une montre qui se dérègle pendant le dégel ذوبان
 هواده اثار Le temps se dérègle pendant le dégel
 نبضی مختل ونیر Son poulis s'est déréglé اختلال وار در
 منتظمدر

P. عديم الانتظام - مختل النظام - مختل A. DÉRÉGLÉ.
 اختلاله T. بی نظام - خلل یافتد - نا در برابر - نا هموار
 Et qui est contraire aux règles نظامی بوزلمش - وارمش
 de la Morale A. C'est || بولسز T. نا براه P. خلیع - مسیب
 بغایت مسیب un homme fort déréglé dans ses moeurs
 حال نسیبده Avoir une passion déréglée کچنمکت
 تسیبدن عبارت بر Des désirs déréglés کوند مرض نفسانی بد مبتلا اولمق
 رغبات مسیباند سلوک وحرکت Conduite déréglée خلاعت امیز

DÉRIDER. Ôter les rides, faire passer les rides A. دفع
 T. آزاده چین کردن P. اذهاب الغصون - الغصون
 Pommeade || پیوهلری صاوشدرمق - بوروشقلری کیدرمکت
 La joie déride le front مذهب نضون اولان روغن
 شادمانی وسرور اذهاب چین جبینی مستلومدر

SE DÉRIDER, signifie figur., prendre quelque plaisir A. دفع
 یوز کولمکت T. چین جبین بر طرف کردن P. التعيس
 || Il se porterait mieux, si de temps en temps il se déridait le
 آرائق آرائق دفع چین جبین ایتمش اولسد صحت
 Cet homme est si sévère, que son front ne se déride jamais
 در کد جیره سندن حالت تعيس ابدی مددفع اولمز
 خنده P. استهزا - هزی A. DÉRISION. Moquerie amère

Faire || مسخره لغد آلد - ذوقلندد T. تسخره - خربشی
 ذوقلندرک - بریشی استهزاء ایتمکت quelque chose en dérision
 Dire مسخره لغد جویمکت Tourner en dérision ایتمکت

استهزا طریقاً کلام سويلمکت
 در شنی استهزاید
 C'est un homme qui tourne tout en dérision
 جوهر بر آدمدر

DÉRIVATIF. Terme de Médecine. Ce qui détourne l'humeur
 T. رانده کش بگذرگاه دیگر P. صارف المجرأ الخطأ
 مجرای دمی Saignée dérivative || خلطکت یولنی صایدیجی
 مجرای دمی صرف ابتدرمکت - صارف اولدجق فصد
 ایچون قان آله

DÉRIVATION. L'origine qu'un mot tire d'un autre A. اشتقاق
 بولکمدنکت اشتقاقی || Savez-vous la dérivation de ce mot?
 معلومکیدر

En termes de Médecine. Détour qu'on fait prendre au sang
 رانده P. صرف المجرأ الخطأ A. ou à quelque humeur
 خلطکت یولنی صایتمه T. گذرگاه کش بسوی دیگر

En termes d'Hydraulique. Detour qu'on fait prendre aux eaux
 تافتن گذرگاه آب بجای دیگر P. صرف المجرأ الماء A.
 صرف مجرای Canal de déviation || صویک یولنی صایتمه T.
 مایه مخصوص اولان بر جدول

DÉRIVER. S'éloigner du rivage A. مفارقت عن الساحل
 قییدن - قییدن آیرلیق T. از لب دریا دور شدن P.
 فایغکت || Dès que le bateau eut dérivé - اجیغد جیتمق - اجلیق
 قایق آجیغد جیتمجد - ساحلدن مفارقتی عقیبنده

Et tirer son origine de... منشعب P. تنفرع - انشعب
 C'est de là que dérivent tous leurs
 بالجهله مصایب وافتلری آندن منشعب اولمشدر malheurs

Il se dit, en termes de Grammaire, des mots qui tirent leur
 origine de quelque autre A. اشتقاق || Un tel mot dérive de
 celui-là En ce sens, il
 مشتقدار A. أخذ الاشتقاق A. est aussi actif
 بو لفظکت اشتقاقنی قنغی لفظدن اخذ ایدرسکت là?

Il s'emploie aussi activement dans le sens de faire venir de...
 On a dérivé ces eaux des
 میاهی P. جلب A. sources voisines pour les faire tomber dans ce canal
 اشبو جدول ایچند اجرا ایچون جوارده بولنان منبعلردن
 جلب ایلدیلر

DÉRIVÉ. A. منشعب - متفرع P. مشتق
 مشتق A. جیتمش T. En termes de Grammaire, il s'emploie aussi substantivement
 مشتقات pl. مشتقی A.

DERMOLOGIE. La partie de la somatologie qui traite de la peau
 بحث عن احوال الجلد البدن - بحث عن احوال البشرة A.

DERNIER. Qui est après tous les autres A. آخر P. اخیر
 میلسد داتما || Il arrive toujours le dernier à la table
 سفرده جملدنکت Il était assis le dernier à la table
 عرقنکت ولد آخرده C'est le dernier de sa race
 اواخر عمرده Dans les derniers temps de sa vie
 دم واپسینی تسلیم Rendre le dernier soupir
 Render les derniers
 تسلیم نفس واپسینده ایفاسی لازم کلان فرایض
 بوسه دینیجی Je vous le dis pour la dernière fois
 کلامی صوکت دفعه اولدق سکا سويلم
 Le dernier du mois شهر
 Le dernier du mois
 صوکت اوفاقی افچدسند
 Faire son dernier effort
 قدر مالنی صرف ایلدی
 La dernière
 موخرأ En dernier lieu
 وتمدوری صرف ایتمکت
 Dernier mot
 سنه اخیرسی
 صوکت لاقردی - آخر کلام - واپسین

L'ANNÉE DERNIÈRE. C'est l'année qui précède celle où l'on parle
 سال پارین - سال پیشین P. سنه سابقه - عام ماضی A.
 Dans ce
 کیچن پیل - کیچن سند - بولدر T. سال گذشته -
 T. يوم احمد سابق A. Dimanche dernier
 کیچن بازار کونی

On dit, Mettre la dernière main à quelque chose, pour dire,
 نقطه P. وضع النقطة الختام A. l'achever entièrement
 ختام نقطهسنی قویتمق T. ختام نهادن

Il se prend aussi pour ce qu'il y a d'extrême en chaque
 اقصی الخایات - قصار المراتب - غایات pl. غایت A. genre
 Ar- || اوست کرتد T. بوتورین P. قصار - نهایت - منتهیا -
 واصل اقصی الخایات
 rivé au dernier degré de la perfection
 Je lui ai les dernières
 اقصای مراتب کماله رسیده - کمال
 طرفند اولان منویتم قصارای مراتب کمالده در
 Cela est du dernier ridicule
 تمسخر
 سوار غایت
 بو کیجکت سوار غایت
 On l'a traité avec la dernière indignité
 واستهزا در
 مراتب تحقیر ایله فلانده معامله اولندی

On dit d'un homme, que c'est le dernier des hommes, pour
 ادنای
 dire, que c'est le plus indigne, le plus vil des hommes
 Et d'une femme, que c'est
 احقر آدمیادر - بنی نوع آدمدر

la dernière des créatures **دروغ** ادنای مخلوقاتدر

DERNIÈREMENT. Depuis peu, il n'y a pas long-temps *A.*
بوندن اولجید *T.* پیش از آدم *P.* موخرأ

DÉROBER. Ôter la robe. Il ne se dit que des fèves de marais, qu'on a dépouillées de leur première enveloppe *A.* **تقسیمه**
 || فèves dérobées **قبوعلی صومیق** *T.* پوست بر کندن *P.* جالب -
 قبوعلی صومیلش بقلد باذلاء مقشوه باذلاء مجلود

Et faire un larcin, prendre en cachette ce qui appartient à autrui *A.* **استراق** *P.* **امتلاط** - **استراق** *A.*
 بر کیسه استراق **دروغ** *T.* **دزدیدن** *P.* **امتلاط** - **چالاق** - **چالقی**
 Il n'y a rien de bon dans son livre que ce qu'il a dérobé **تالیفنده** سائرین
استراق کرده سی اولان شیلردن غیر شایان استحقاق اولدجی
 Figur. || Les plaisirs ne lui dérobaient aucun des instans qu'il devait à sa gloire et à ses intérêts **مشتبهیات**
 نفسه اشتعالی فند نام وشاننی وقاییت ونید اعراض
 ومصالحه مخصوصه سنی محافظه وحیانت اسرنده صرفی اقتضا
 ایده جگت اوقاتدن دقیقه واحده استراقنی موجب اولور
 Nous mourons tous les jours; chaque instant nous dérobe une portion de notre vie, et nous avance d'un pas vers le tombeau **گذران ایدن هر بر دقیقه عمرمکت بر حصه سنی**
استراق وبری قدم بقدم سمت مزاره طوعری سوق
 واسباقدن خالی اولمديغند بطراً کل بیم ذایق زهرابده سمات
 بو کیفیت نقد **Cela me dérobe tout mon temps** اولمديغه یز
 بر بوسد **Dérober un baiser** وقتمکت مجبورنی استراق ایدر
استراق ایتمکت

On dit, Dérober la gloire de quelqu'un, lui dérober la gloire d'une belle action, pour dire, lui ôter la gloire qui lui en est due **بر کمسندک** مستحق اولدینی شانی سلب ایتمکت

Il signifie aussi, soustraire, cacher, empêcher de voir *A.* **ستر**
Dérober un criminel || **کیزاتمکت** *T.* پنهان کردن *P.* **اخفا** -
 ارباب جرم وجنایتدن اولان آدمی حضور **Dérober un homme à la fureur du peuple** **بر کمسندنی** عرصه نهور ناس اولمقدن ستر واخفا
Dérober quelque chose à la connaissance des juges **بر کمسندک**
Dérober quelque chose à la vue de quelqu'un **بر شینی** فلاسک نظردن
L'armée a dérobé une marche à l'ennemi **اخفا** ایتمکت

نظر - **بر کونلک** حرکتنی دشمندن ستر واخفا ایلدی
 On dit figur. d'un homme, qu'il dérobe sa marche, pour dire, qu'il cache les moyens dont il se sert pour aller à ses fins **ایدر** ستر ایدر
ورفتارینی زیر پرده خفاده ستر ایدر

On dit aussi, Se dérober d'une compagnie, pour dire, s'en retirer sans qu'on s'en aperçoive *T.* **شیوشوب کتهک**
 بر تنقرب شوشمکت

SE DÉROBER, signifie aussi, se sauver de quelque chose, l'éviter *A.* **صیریلوب** *T.* رها یافتن *P.* **انسلاط** - **تغاص** - **انفلاط**
 فلانک طرفدن حواله **Il se déroba à ses coups** **قورتلیق**
Il se déroba اولان ضربلردن دسترس انفلاط اولمشدر
 پسند دوشمن اعدانک الدن **صیریلوب** قورتلدی

On dit d'un objet sur lequel on arrête les yeux, et qu'on cesse peu à peu de voir, qu'il se dérobe à la vue *A.* **غیاب**
نا بدید شدن - **از چشم غایب شدن** *P.* **عن النظر**
Le vaisseau se déroba en peu de temps à la vue **کوزدن غایب اولمق**
 کمی مدت قلیله ایچنده نظردن غایب اولدی
 Dès qu'on eut mis à la voile, tous les objets du rivage se déroberent à la vue **سفینه همان یلکنادیکی عقیبنده ساحلده کی**
صور مرتدک جملسی نظردن غایب ونا بدید اولمشدر
 À mesure que le jour baisse, les objets se dérobent insensiblement à la vue **کونش غروب میل ایتدیکه صور موجودات**
نا بدید اولمش اولور - **طویلمتسزین کوزدن غایب اولور**
چالمنش - **اوغریلمش** *T.* **دزدیده** *P.* **مسروق** *A.* **دروغ**
کیزلنمش *T.* **پنهان کرده** *P.* **مخفی** - **مستور** *A.*

ESCALIER DÉROBÉ. C'est un escalier qui sert à dégager un appartement, pour y pouvoir entrer et pouvoir en sortir sans être vu *A.*
اوغرین - **کیزولوردبان** *T.* **نردبان نهانی** *P.* **مرقات خفی**
نردبان

À LA DÉROBÉE. En cachette *A.* **خفیاً** - **خفی** - **مستراً**
کیزولوجه *T.*

DÉROGATION. Acte par lequel on déroge à un édit, à une loi, à un contrat etc. *A.* **بوزمده** *T.* شکست *P.* **نسغ**
 Cet édit subsiste en entier, il n'y a point eu de dérogation **یوفرومان**
هیئت اصلیه سی اوزره تماماً موجود اولوب نسغده داتر
 Cette clause n'emporte point de dérogation **بر شیئی یوقددر**

بر شرط اصلاً و قطعاً نظام سابقه است
نسخه منسوبه

DÉROGATOIRE. Il se dit des actes, ou des clauses par lesquelles on déroge. *A.* نسخ - نسخی || Acte dérogatoire نسخی متضمن بر شرط Clause dérogatoire متضمن بر قطعه سند

DÉROGEANCE. Action par laquelle on déroge à la noblesse. *T.* از رتبه اصالت افتادگی. *P.* سقوط من الاصله. *M.* On l'a mis à la taille à cause de sa dérogeance. خراجگذار زمره سند ادخال اولندی

DÉROGER. Statuer quelque chose de contraire en tout ou en partie à ce qui avait été statué. *A.* نسخ - نسخا ساختن. *T.* بوزمق || Le roi, par sa déclaration d'un tel jour, a dérogé à son édit du... پادشاه فلان تاریخده... صادر اولان فرمانی فلان کونده اصدار ایتدردیکی بر قطعه بیاننامده ایله نسخ والنه ایلدی

Et faire quelque chose de contraire à quelque acte, à quelque convention, à quelque contrat. *A.* نقض - نقضی || Les deux parties ont dérogé à leur contrat طرفین معاهدین میانهده معهود مقاوله سندین نقض بر شرطنامده Déroger à une transaction par une autre ایتمشلردر Déroger à ses droits آخر بر شرطنامده ایله نقض ایتمهک Les privilèges dérogent au droit commun استحقاق عامده نقض ایتمهک معاظیات و امتیازات استحقاق عامده نقض اولان حالاتدن

Et faire quelque chose qui, par les lois du pays, fait déroger de la noblesse. *A.* اسقاط من الاصله. *T.* افکنندن || Il était de noble race, mais son aïeul, son père a dérogé فی الاصل کریم العرق ایکن اناسی و باباسی اصلزاده کندن ساقط اولمشلردر

DÉROGEANT. Qui déroge. *A.* نسخ. *P.* نسخ. *T.* شکست آور. *M.* Un acte postérieur dérogeant au premier سند مقدمی نسخ || On dit aussi, Des actions dérogeantes à la noblesse اصالتدن اسقاطی موجب اولان افعال و حرکات

DÉROIDIR. Ôter la roideur. *A.* لایه - لایه کردن. *T.* نرم ساختن. *P.* فایله - یومشتمق. *M.* Il faut mettre ce linge devant le feu pour le

déroidir. خشونتمنی ازاله ایچون آتش قارشوسنه سرلمسی اقتضا ایدر

On dit figur., Son caractère commence à se déroidir. و طبیعتی کسب ملایمتده باشلادی

DÉROIDI. *A.* زایل الخشونة. *T.* نرمی پذیرفته. *P.* زایل الخشونة

DÉROUGIR. Ôter la rougeur. *A.* از سرخی آزاده کردن. *T.* سرخی را با بدیدد کردن. *P.* سرخی را با بدیدد کردن. *M.* Il avait le visage tout rouge de la petite vérole, un mois de temps l'a entièrement dérougi. عزت چدریدن قزل اولمشیکن بر آئی ایچنده اثر حمیت کلیمه زایل ونا بدیدد اولمشدر

T. سرخی نا بدیدد گشته. *P.* زایل الحمرة. *M.* قزللغی کنش

DÉROUILLER. Ôter la rouille. *A.* جلا - دوس - ازاله الصد. *T.* جلا - پاسی اجمق. *P.* جندن - زایلیدن - زرددن. *M.* جلا - سلاحلرک پاسی اجمق

SE DÉROUILLER. *A.* از رنگ پاک شدن. *P.* اندفاع الصد. *T.* Le fer se dérouille peu à peu à force d'être manié. پاس زایل اولمق - پاس آجلمق. *M.* دموور قسمی قولاندلر قچه پاسی رفته رفته زایل و مدفع اولور

On dit figur., que le commerce du monde a dérouillé ce jeune homme, pour dire, qu'il l'a façonné, qu'il l'a poli. معاشرت ناس شو نوجوانک طبعندن ازاله رنگ جهالتی موجب عامه ایله اختلاط و الفت ذهنه بادئی جلائی - اولمشدر طرافت اولمشدر

DÉROUILLÉ. *A.* پاسی. *T.* جنده - زدوده. *P.* زاهب الصد. *M.* آجلمش

DÉROULER. Étendre ce qui était roulé. *A.* نشر - بسط. *T.* نشر. *P.* Dérouler une étoffe. یایوب آجمق - یایوبق. *M.* گستردهن دورلمش ثوبی بسط ایتمهک

DÉROULÉ. *A.* یایوب - یایوبش. *T.* گسترانیده. *P.* مبسوط. *M.* آجلمش

DÉROUTE. Fuite de troupes qui ont été défaites, ou qui ont pris l'épouvante. *A.* پراکندگی - پریشانی. *P.* تفرقت - تشت. *T.* Grande déroute. طانقلاب. *M.* C'est dans la déroute que se fait le plus grand carnage. قیروغنهک جوغنی - عسکرک حال تشتمده واقع اولور عسکرک پریشانی و تشتمده اولد کلمشدر

Figur. Désordre qui se met dans les affaires d'un homme *A.* پربیشانی *P.* اختلال الحال - تفرق الاحوال - تشتت الحال
 || *La déroute des affaires de ce marchand* پربیشانیکی حال - شوریدگی حال -
 تشتت پربیشانیکی امور *La déroute de ses affaires, de sa fortune* پربیشانیکی
 بحال *Cet accident a mis la déroute dans ses affaires* او حالت
 Depuis sa déroute او پربیشانیکی باعث پربیشانی و اختلال اولمشدر
 او پربیشانیکی تفرق و پربیشانیکی وقتمندنبهرو

Mettre un homme en déroute. C'est le presser vivement dans une dispute, et le mettre hors d'état de répondre *A.* اقطاع
 دیلنی کسکت *T.* دمبسته کردن - زبان بریده کردن *P.* افحام
 صوصدمرق -

DÉROUTER. Tirer quelqu'un de sa route, de son chemin *A.* یولدن صاپتقی *T.* صرف عن الطريق - ابدال - تمکیب
 || *Nous étions dans le chemin, vous nous avez dérottés* صاپتدک بزی صاپتدک
 - ره راستده رواند ایکن بزی صاپتدک
 - سالک طریق مسقیم ایکن بزی تمکیب ایتدرکت
 Figur. Rompre les mesures que quelqu'un prenait, et qui le conduisaient à son but || *La disgrâce de ce ministre m'a dérotté*
 یو وکیل دولتک ادباری بنی طریق مقصوددن صرف
 Il ne sait plus quel parti prendre, il est tout dérotté
 یولنی کلیاً صاپیدوب ند طرفه میل ایددجکینی بیلدمز
 سالک اولدیغی مساک و طریقدن عدولی - اولدی
 تقیر بیلدمز ند طرفه توجه ایتدک اقتضا ایلدیکنی
 بیلدمز

Et déconcerter. *A.* تشریش الذهن - تبیت
 || *شاشورمق T.* پربیشانیکی اطر کردن *P.* البهت والحیرت
 سوبلمان کلام کدوبد ایراث || *Ce qu'on lui a dit l'a dérotté*
 بهت وحیرت ایتمشدر

DERRIÈRE. Préposition qui marque ce qui est après une chose ou une personne *A.* کیرو - اکسد - آرد *T.* پس *P.* ورا - حلف
 || *Derrière la maison, le jardin* ورا سندن ورا سندن
 سمنک آردکده قعود *Il était assis derrière vous* اکسدسندن -
Ils fuyaient à toute bride sans regarder derrière eux ایتمشیدی
 کیروید باقمیدرق همان کسکین اوزنکی ایلد پی سپر
 ورا لرینده عطف نگاه ایتمیدرت - وادی فرار اولمشلر ایدی
 همان سیر سریع ایلد فادمه جنبان سمت گریز وفرار
il a un grand nombre de laquais derrière lui اولمقدده ایدیلر

Je l'ai laissé bien loin derrière ورا سندن قتی وافر خدمده وجو قداران پیرو ایدی
 خیلی کیروید بر اقدم *Marcher derrière* کیروید یوریمکت
 Corps-de-logis de derrière آرد قپو ورا دکی بنا

On dit, Mettre une chose sous devant derrière, pour dire, mettre derrière ce qui devait être devant *A.* معکوساً وضع
 - بر شیمکت اوکنی آردیند قویمق *T.* بر عکس نهادن *P.*
 - *On s'en sert aussi figur., pour dire, qu'on a renversé l'ordre de quelque chose*
A. نثار *P.* شعر بفر || *Tous les chapitres de ce livre sont sens*
 بو کتابده اولان فصول و ابوابک جملهسی
 در ومار در

On dit aussi, Laisser quelqu'un bien loin derrière, pour dire, le surpasser, avoir beaucoup d'avantage sur lui *A.* تقدم - سبق
 کیروید - ایلرود کچمکت *T.* پیشتر رفتن *P.* مسابقت -
 || *Ils ont été égaux, mais enfin il l'a laissé bien loin*
 اول ایکی کشی مقدما متساوی الحال ایکن عاقبة
 - الامر بریسی دیگرینسی خیلی مرتبه کیروید بر اقدردی
 دیگرینده خیلی مرتبه مسابقت ایلدی

DERRIÈRE, est aussi un nom substantif, et signifie, la partie postérieure *A.* طرف پسین *P.* ظہر - ورا - مؤخر
 اوکت - *Le derrière de la maison* طرف -
 عربدنک آرد طرفی *Le derrière d'une charrette* ارقدسی

Et cette partie de l'homme qui comprend les fesses et le fondement *A.* گوت *T.* کون *P.* استاه pl. است - دبر

DERVIS ou DERVICHE. Espèce de moine chez les Tures *P.* درویش

DES. Particule qui s'emploie par ellipse, et qui signifie, quelques-uns *A.* بعض - بر آز *T.* چند *P.* بعض
 || *Il y a des savants qui soutiennent que...* بونی تأیید ایدرلر

Il se dit aussi pour Plusieurs *A.* نیچده *T.* بسیار *P.* وافر
 سنین وافر دنبهرو *Il a été des années sans le voir* جوخ
 نیچده *On y voit des milliers d'arbres* فلانی کورماشیدی
 بیکت اعاجلر وار در

DÈS. Depuis. *A.* من - منذ *T.* از *P.* من
 دونکی کوندنبهرو *Dès hier* وقت صباوندنبهرو

T. همانکه که *P.* عقیباً *A.* Dis que. Il se dit du temps

کونشک طلوعی عقینده Dè s' que le soleil fut levé || عقینده
ظهوری عقینده Dè s' qu'il parut

چونکه T. چون P. لان A. Il se prend aussi pour Puisque
چونکه موافقت Dè s' que vous en tombez d'accord || مادامکه -
مادامکه دلخواهکدر Dè s' que vous le souhaitez ایدرسک
چونکه کولکت بونی استر

تخلیص A. DÉSABUSER. Détromper de quelque fausse croyance
آزاده فریب P. نبرید من الغلط - دفع الغبن - عن الغبن
|| الدائمقون قورنارمق T. وارسته فریب کردن - کردن
اعتقادکده Dè s' que vous le souhaitez Vous êtes dans l'erreur, je vous veux désabuser
Je le خطا وار در مرادم سنی غبن وغلطدن آزاده قلمقدر
فلانی croyais homme de bien, mais j'en suis bien désabusé
ارباب خیردن بر آدم طن اینتمشیدم لکن بو بابده دفع
Désabusez-vous de croire que l'on s'occupe de vous
سنگ اینچون صرف ذهن اولندیغنی طن ایدرسک
اما بویلد دکل بو بابده دفع غبن ایله

انسلا - تبری من الغبن A. SE DÉSABUSER. Se détromper
|| آلدانقدن قورنارمق T. آزاده فریب گستن P. الغبن
اسباب ظاهر فریب علو واجلاله Être désabusé des grandeurs
بو بابده Dè s' que vous le souhaitez مغبوتیتدن بری اولمق
نفسکدن دفع غبن ایله

DÉSACCORDER. Détruire l'accord des cordes d'un instrument
بتارهای آلت موسیقی P. اخلال الاوتار العزف A. de Musique
ساز کریشلریزک تریسینی بوزمق T. نا همواری آوردن
شدت حرارت فلان La chaleur a désaccordé le clavecin
سازک اوتاریند خلل کنوردی

DÉSACCOUPLER. Détacher les unes des autres des choses ac-
couplées A. جفترا از هم جدا کردن P. تفریق الاشفاع A. جفتلری بری برندن
T. جفترا از یکدیگر جدا کردن -
اشلری ایرمق - ایرمق

DÉSACCOUPLÉ. A. جفت از یکدیگر جدا P. مفروق الشفع
بری برندن ایرلمش جفت T. شده

DÉSACCOUTUMER. Faire quitter une coutume, une habitude
T. از عادت باز داشتن P. نفی العادة - رفع العادة A.
|| On aura bien de la peine à le désaccoutumer du vin
فلان کمسیدید شرب خمر عادتینی بوافدومق
اینچون خیلی زحمت جکیلجکدر

ترکت - ترک الاعتیاد - ترک العادة A. SE DÉSACCOUTUMER.

Il s'est عادتتی براقمق T. عادترا وا گذاشتن P. الدربة
قمار بارلق عادتینی ترک ایلدی désaccoutumé du jeu
کذبہ اعتیادکی ترک ایله Désaccoutumez-vous de mentir

DÉSACHALANDER. Faire perdre les pratiques, éloigner ceux qui
تبعید مشتریین A. ont accoutumé d'acheter chez un marchand
|| مشتریلری قاجرمق T. خریدارانرا گریزانیدن P.
Ce mauvais bruit a fort désachalandé la boutique de ce marchand
بواراجیفک نشری فلان بازارکانک دکاندن مشتریلری
قاجردی

غیر - غیر مطبوع - ردی A. DÉSAGRÉABLE. Qui déplaît
نا مرضی - نا مطبوع - نا خوش P. غیر مرضی - مرغوب
ردی ونا Personne désagréable || فننا - جرکین T. بد -
Figure désagréable ذات ردانت سمات - مطبوع بر آدم
Humeur désagréable صورت ردید مزاج
Ce discours, cette nouvelle lui a été fort désagréable
بو کلام Cela est désagréable وبو خبر طبعند غایت نا خوش کلدی
à voir خوشدر ردی désagréable à entendre المنظر دردی
استماعی نا خوشدر il est désagréable d'avoir affaire
مزاچلری مشکل آدمو ایله مصاحبت à des gens difficiles
کورمک بر امر نا مرضیدر

ردنی A. DÉSAGRÉABLEMENT. D'une manière désagréable
جرکینلک - بدلک ایله T. نا خوشاند - با بدی P. بالردانه
بدلک - بالردانه نکلیم ایتمک Parler désagréablement || ایله
بدلک ایله Rire désagréablement ایله لاقوردی ایتمک
عمر بنی نا خوشلقدن sa vie Passer désagréablement کولمک
کچورمک

DÉSAGRÉER. Déplaire, n'agréer pas A. عدم الاستحسان
بکنامک - خوشلنمماق T. نا خوش یافتن - نا پسند داشتن
عندکده غیر مستحسن کورنمز کورنمز pas désagréée
طبعکده نا خوش اولمدیغی حالده - ایسد

En termes de Marine, il se dit d'un vaisseau dont on ôte les
agres, les voiles, les cordages A. سلب الجہاز السفینة
کینک طاغنی جیقارمق T. جہاز کشتیرا بر داشتن
A. بکنلامش T. نا پسند P. غیر مستحسن
T. کشتی بر داشتند جہاز P. سفینة مسلوب الجہاز
جیقارمق کمی

DÉSAGRÉMENT. Chose désagréable, sujet de chagrin, d'ennui,
pl. حالت غیر مرضیة - حال موجب الملل A. de dégoût

C'est un grand désagrément que d'avoir des procès حالات غیر مرضیه دعاوائلدلری حالات P. حالات غیر مرضیه Il a essayé de grands désagréments dans les fonctions de sa charge عهدہ سنده اولان منصبک مأموریتلرینی عهدہ سنده نیچہ نیچہ احوال موجبہ الملالہ دوجار نیچہ حالات غیر مرضیه Il s'est attiré bien des désagréments اولمشدر Il y a bien du désagrément à se mêler de vos affaires سنکت امورکد فارشمنی خیلی مرتبہ بر حالت نا مرضیه در

Il se dit aussi, des défauts de la personne. A. عیب pl. Elle est belle, mais elle ne laisse pas d'avoir quelque désagrément dans le visage فلان حائون حسنا در اما جہرہ سنده نوعا عیب وقصور خوشلقا در اما جہرہ سی عیبیدن سالم دکدر - وار در بوزندہ کی Cette tache au visage est un grand désagrément اخلال القوام A. اخلال القوام Il a un désagrément dans ses manières او صاع و طوارندہ بر نوع عیب qui gêne tout ce qu'il dit وقصور وار در کہ هر ند سوبلر ايسد نا خوش اولور

DÉSJUSTER. Déranger ce qui est ajusté. A. طوبکت قورولشنى || Désajuster un canon بوزمق بوزمق

DÉSJUSTÉ. A. قورولشنى بوزق. مختل القوام

DÉSALTÉRER. Apaiser la soif. A. تسکين - دفع السيف || تسکين را دفع کردن - تشنگی را گم کردانیدن P. العطش Le vin mêlé avec de l'eau désaltère mieux que l'eau toute pure صو ابلد ممزوج خمرک شربى ساده جد خالص صودن زياده مسکن عطشدر

DÉSALTÉRÉ. A. دفع تشنگى کرده P. مدفوع العطش صو دلفى بصلامش - صو دلفى صاومش

DÉSANCERER. Lever l'ancre. A. لنگر را بر P. رفع الانجر || On va partir, l'ordre est donné pour désancrer امر رفع لنگر قراره دائر افتضا ايدن صادر اولمغلہ متبئى دزم و بصنددرار

DÉSAPPAREILLER. Ôter une ou plusieurs choses du nombre de celles qui étaient pareilles. A. بایکسان P. تفريق النظاير || اويغون شيلورى بوى بوردن آيوسمق T. کردن اويغون اولان ايلرى واونى

و طروفى بوى بولرزدن آيوسمق

En termes de Marine, il signifie le contraire d'appareiller. A. بایکلى دیویشورمکت T. بادبان بر جیدن P. طى الشراع سفندلر طى شراع سیر وسفر دسآپاريلل || ایتمشلر در

DÉSAPPOINTEMENT. Action de désappointer, ou effet de cette action. A. امیددن T. نا بگامى P. فوت الامانى - خيبت بوش فالمد

DÉSAPPOINTER. Tromper quelqu'un dans ses espérances. A. ایتدی بوش T. نا کام ساخمن P. اغاثة الامانى - نخيبب On l'emploie surtout au passif. Être désappointé. A. - امید بوش جيفمق T. نا کام شدن P. ابتلاه فى الخيبة مظهر خيبت اولمق

DÉSAPPARIER. Détruire ou enlever le mâle ou la femelle de deux oiseaux appariés. A. تفريد الأزواج - تفريق الأزواج || On a désapparié les pigeons. A. اشارى آيوسمق T. جفترا از يکديگر جدا کردن P. بو کورجينلرک اشلرينى بوى بوردن désapparié ees pigeons. A. بو کورجينلرى اشلرزدن تفريد ایتمشلر در - ايرديلر

DÉSAPPRENDRE. Oublier ce qu'on avait appris. A. نسيان - خاطردن نايب - اونوتمق T. فراموش کردن P. ذهل كافة معلوماتنى Il a désappris tout ce qu'il savait || ایتمکت رقصى فراموش ايلدم J'ai désappris à danser فراموش ايلدى اونودلمش T. فراموش کرده P. منسى A. Désappris

DÉSAPPROBATEUR. Qui désapprouve par caractère, par habitude. A. هیچ نپسند P. مایل الى التقبيح - مستقبح || Esprit désapprobateur, caractère désapprobateur. A. بالطبع مستقبح بر آدم

DÉSAPPROBATION. Action de désapprouver. A. عدم - استقباح مناسب کورماسد - بکنماسد T. نا پسندى P. الاستصواب سنکت عدم استصوابک || Votre désapprobation l'a chagriné تنکدير بالنى مودى اولمشدر

DÉSAPPROPRIATION. Terme de Pratique. Action par laquelle on abandonne la propriété d'une chose. A. ترک الملیکة T. از ملکدارى دستکشى P. فراغ عن التملک || Il n'en viendra pas aisément à la désappropriation de ses biens اموال و املاکدن دستکش فراغ اولمغلہ سهولت ابلد راضى اولاجعى بوئدر

se désapproprier. Renoncer à la propriété d'une chose. A.

ملکیتدن T. از ملکداری دست کشیدن P. ترک ملکیت
ملکیتدن وازگمک - جیقمق

P. فارغ عن الملكية - تارک ملکیت - DÉSAPPROPRIÉ. A. ملکیتدن وازگلمش T. دستکش فراغ از ملکداری

استقباح - تقبیح A. DÉSAPPROUVER, Blâmer, trouver mauvais. A. روا دداشتن P. عدم التصویب - عدم الاستصواب - مناسب - بکنامک T. نا پسندی نمودن - پسند نکردن کردار Tout le monde désapprouve sa conduite || کورماک مساک وحرکتی عائد عنددده - وحرکتی عائد استقباح ایدر مستقبیح ونا پسند در

- ناپسند P. غیر مستعوب - مستقبیح A. DÉSAPPROUVÉ. مناسب کورلماش - بکناماش T. ناپسندیده

اخراج عن القربوس A. DÉSARÇONNER. Mettre hors des arçons. ایبر قاشندن جیقارتمق T. از کوخه زین بیرون کردن P. ات صجریایوب راکبی Son cheval en sautant l'a désarçonné || اگر قاشندن اخراج ایتردی

DESARGENTER. ôter l'argent d'une chose qui était argentée. کمشی کیدرمک T. سیمرا بر گرفتن P. اذهاب الفضة A.

DÉSARMEMENT. Action par laquelle on fait quitter les armes à des gens de guerre ou autres A. تعریه - سلب السلاح. سلاحاری T. برهند سازی از ساز و سلب P. من السلاح Le désarmement de la garnison fut le premier article de la capitulation فاعدنک مامور اذحادن چپلاتمه - جیقارتمه محافظدسی اولان عسکری نفراتندن سلب سلاح اولنمق On ordonna le désarmement des habitants اهالی ملکیتدن سلب سلاح اولنمسی فاعدنک اولنمسی اولندی

Et le licenciement des gens de guerre A. اطلاق العسکر من T. بعسکر رخصت دادن - لشکرا گسیل کردن P. الخدمة عسکرک On convint du désarmement طاعتنمق Les خدمتدن اطلاق خصوصند بالتراعی رابطة ویرلدی عسکر خدمتدن اطلاق اولنمق فاعدنک تسلیم اولنماشدر

On dit, Le désarmement d'un vaisseau, pour dire, l'action par laquelle on en ôte les armes et les agrès A. تخلیه السفينة. بیبی کردن کشتی از ساز و سلب P. عن مهمات السفن کمی بیبی مهمات سفردن بوشالتمه T.

DÉSARMER. Dêvêtir l'armure, le harnais de guerre A. خلع

پزهرا P. خلع الآلات الحرب - تعری من السلاح - السلاح پوصات ویرانی T. ساز و سلب از بر افکندن - از بر افکندن Après le combat, il se fit désarmer جیقارتمق - جیقارتمق آلات - بعد القتال اوززده اولان سلاحی جیقاردی حوی

فزع السلاح A. Et ôter les armes à quelqu'un malgré lui. سلاحی T. سلاح ستادن P. اخذ السلاح - سلب السلاح - Le Gouverneur de la ville a désarmé les bourgeois || المق والی مملکت اهالی بلده نکت سلاحیرینی الی se battit contre un tel, et le désarma ایله جنگشوب سلاحنی فزع ایتردی

Et poser les armes, congédier les troupes, et cesser de faire la guerre A. اسباب حربرا معطل P. تعطیل الاسباب السفر. Toutes les puissances belligérantes ont désarmé صورتمنی براقمق T. کوردانییدن دول محاربینک جملدسی On n'a pas encore réglé qui désarmerait le premier تعطیل اسباب سفر ایتمشدر در دول محاربیندن قنیمسی تعطیل تعطیل شروع ایده جکی هنوز تنظیم اولنماشدر تخلیه السفاین عن A. On dit aussi, Désarmer des vaisseaux. T. کشتیها از ساز و سلب تریبی کردن P. مهمات السفر کیاری مهمات سفردن بوشالتمق

On dit figur. Désarmer la colère de Dieu, pour dire, l'apaiser Désarmer la vengeance, pour dire, faire cesser les mouvements de vengeance کیند وانتقام ایتمک

DÉSARMÉ. A. ساز و سلب از بر افکنده P. منخلع السلاح. ستاده سلاح P. مسلوب السلاح A. سلاحی جیقارلمش T. از سفر معطل P. معطل من السفر A. سلاحی انممش T. سفرلیلیک صورتمدن جیقمش T. گشتمد

DÉSARROI. Désordre, confusion. Il n'est d'usage qu'avec les prépositions En ou Dans A. تار ومار P. شذر مذر - شذر بغر. Être en désarroi || فارس مورش - طارطان T. پراکنده وپیشان - Ses affaires sont dans un grand désarroi شذر مذر اولمق Mettre une troupe en désarroi بقیابت پراکنده وپیشان ایتمک عسکری تار ومار ایتمک

DÉSASSEMBLER. Séparer ce qui était joint par assemblage. بری برندن - آیرمق T. از هم جدا کردن P. تفریق A.

بو کراستد لمر - On a désassemblé cette charpenterie || آیرمق
تفریق اولندی

DÉSASSORTIR. Ôter ou déplacer quelque'une des choses qui
avaient été assorties. *A.* فسخ النظم *T.* طاقمی بوزمق || On
a désassorti mes porcelaines, mes diamans ساقسونیا و مجوهرات
طاقملرمی بوزدیلر

DÉSASTRE. Accident funeste. *A.* مصیبت pl. مصایب -
آدرنگ - آسیب دهر *P.* آفات pl. آفت - قوادح pl. فادحة
|| C'est un grand désastre pour ce pays-là || مصیبت - قضا *T.*
Quel bo کیفیت اول مملکت کوره بر مصیبت عظیمه در
نه دگلو مصیبتدر! désastre

DÉSASTREUSEMENT. D'une manière désastreuse. *A.* بالآفة
|| La fête a fini désastreusement پذیر اولمشدر بالمصیبة
رسم عید بالآفة نتیجه پذیر اولمشدر

DÉSASTREUX. Funeste. *A.* مستازم الآفة *P.* آسیب رسان
حادثه مستازم الآفت || Événement désastreux مصیبتلو *T.*
Mort désastreuse موت مستازم الآفت aussi Funeste.

DÉSAVANTAGE. Infériorité en quelque genre que ce soit. *A.*
T. کمتری *P.* نقصان الکفایة - نقصان الذیة - دویت
|| L'infanterie a bien du désavantage en rase
میدان جنگنده سوارى عسکر campaigne contre la cavalerie
اتلو - مقابلنده پیادگانک نقصان کفایتی درکار در
عسکرى فارسوسنده باید عسکرینک قوتی ناقص ودودر
خلقی نقصان مزینلمری Voir les gens à leur désavantage
انتخاذا قرار اولنان Le désavantage du poste جهتندن نظرایتک
روزکارک Le désavantage du vent محاکت نقصان کفایتی
الات حربک دویتی des armes نقصان کفایتی

Et préjudice, dommage. *A.* ضرر - ضرر - خسار - خسارت
|| Il ne se passera rien en cela à votre dés-
avantage بو بابده طرفکد موجب ضرر و خسار اولدجق بر
L'affaire a tourné à leur désavantage عذیم الاحتمالدر
مصلحت کندولره بادى ضرر اولدجق صورته
منقلب اولمشدر

DÉSAVANTAGEUSEMENT. D'une manière désavantageuse. *A.*
|| ضررلو وجهله *T.* زیانکارانه *P.* مضراً - بالضرر - بسو الصورة
سندن سو صورت ایله || Il parle désavantageusement de vous
بحث ایدر Il s'est marié désavantageusement کندوید مضراً اولدجق وجهله تزوج

ضررلو وجهله - ایلدی

DÉSAVANTAGEUX. Qui cause ou qui peut causer du préjudice,
du dommage. *A.* مضراً *P.* زیان آور *T.* زیان افزا -
Une telle clause de ce contrat vous est désavantageuse
شبهو سندک حاوی اولدیغی شروطدن فلان ماده سکا مضراً در
Les discours qu'il tient partout vous sont fort désavantageux
هر Mariage dés-
avantageux Ses affaires sont
dans une situation désavantageuse
امور و احوالی صورت مضراً
اوزره در

Poste désavantageux, se dit à la guerre d'un poste mauvais,
mal choisi. *A.* قرارگاه نا مناسب *P.* موقع غیر موافق
اویغونسزیر

DÉSAVEU. Dénégation. *A.* انکار || Il fit un désaveu de tout ce
qu'il avait dit دیدیکی کلامرک جمله سنی انکار ایلدی
رسا دیدیکی انکار بدمده موجود در
Il se dit aussi de la déclaration qu'on fait, lorsqu'un homme

ayant fait ou dit quelque chose au nom d'un autre, celui-ci
déclare que c'est contre son intention et sans son ordre. *A.* عدم
بو ماده نک تصدیق || Cela est sujet à désaveu
Et figur., de tout changement
de conduite. *A.* نفی - رد || Sa nouvelle vie est un désaveu
formel de sa vie passée صورت
عیش وزندگانسی احوال سابقه سناک رسماً نفی وردیغی
متضمن بر کیفیت واضحدر

DÉSAVEUGLER. Tirer quelqu'un de l'aveuglement, de l'erreur.
دفع الغفلة - دفع العشاوة البصيرة. *A.* دفع الغفلة
رفع - پرده غفلتلا بر داشتن *P.* كشف البصر البصيرة -
کورکلی *T.* دیده بصیرتلا گشادن - پرده غفلت کردن
عاقبة الامر - الامر دیده بصیرتندن دفع عشاوت اولندی
چشم بصیرتندن رفع پرده غفلت اولندی

بوی من الغفلة - بوی من عشاوة البصيرة. *A.* بصیرتنی -
کورکی آجلمش *T.* دیده بصیرتش گشاده *P.*
کورکی آجلمش

DÉSAVOUEUR. Nier. *A.* انکار - نفی || Vous l'avez dit, vous
فلان کلامی سولیدیکی انکار محالک
اول Je ne désavoue pas que je n'en aie été fâché

Et ne vouloir pas recon-
naître une chose pour sienne || Désavouer un ouvrage
بر کسند برایش - بر نالیفی اثر خامدسی اولدیغی انکار ایتمک
Désavouer sa signature عمل یدی اولدیغی انکار ایتمک
Désavouer quelqu'un pour son parent امضاسنی انکار ایتمک
Désavouer son enfant بر کسندنک قرابتنی نفی ایتمک
نفی ولد ایتمک

Et déclarer qu'on n'a pas donné ordre A. امتناع عن
Désavouer un ambassadeur || انکار الانضمام الرضا - التصديق
Désavouer ce qu'un
ایلچیست عمل وحرکتنی تصدیقندن امتناع ایتمک
ایلچیسنت عمل وحرکتند رضاسی منتهم - امتناع ایتمک
Désavouer un procureur بر کسند اولدیغنی پادشاه انکار ایتمک
ce qu'un procureur
بر کسند مأمور ایلدیکی وکیلک افادسند امتناع ایتمک
و عمل وحرکتند رضاسی منتهم اولدیغنی انکار ایتمک

انکار اولمش T. انکار کرده P. منکر A. DÉSAVOUÉ.

ولد نفی A. Enfant désavouée.

DESCELLER. Ôter le sceau d'un acte, d'un titre A. نزع
مهری قوپارمق T. مهر بر کندن P. فکک المهر - المهر
مهری T. بر کنده مهر P. منفکک المهر A. DESCILLÉ.
قوپارمش

DESCENDANCE. Extraction A. عرق - اصل - عذارة - معصر A. عرق
Il dit qu'il || صوی کوکی T. نژاد P. عرق الشجرة النسل -
فلان est de telle race, mais il ne prouve pas bien sa descendance
نسبدن اولدیغنی ادعا ایدر انجق معصر اصلیسنی کما
فلان صویدن اولدیغی - هو المطلوب اثبات ایده میور
سر بلر انجق عرق شجرة نسلنی بر خوشجه اثبات ایده میور
فلان کسندنک عرق La généalogie et descendance d'un tel
نسب وعذارة - ونسبی

DESCENDANT. Terme d'Anatomie. Il se dit des fibres, des
muscles, etc. que l'on suppose prendre leur origine dans une par-
tie et se terminer dans une autre, en s'éloignant du plan ho-
rizontal du corps A. هابط P. فرورو T. واربعی
شاهرک P. اهر هابط A. Aorte descendante || آشانی اینجی
آشانی اینجی شاه طمری T. فرورو

DESCENDANS. Il se dit de ceux qui sont issus de quelqu'un
ابناء - ابنا واعقاب - اهل النسب بالطول عن الاولاد A.

Les || دیل دوش T. زه وزاد P. انسال واعقاب - النسل
Les حضرت ابراهیمک ابنا واعقابی descendans d'Abraham
فلان نام ایمراتورک ابنا واعقابی descendans de Charlemagne
Le mariage est défendu entre tous les ascendants et descendans
سلسله متصلا اوزره اولان ارباب نسب en ligne directe
بالطول عن الابا ایلد اهل نسب بالطول عن الاولاد بیننده
عقد نکاح اولنق ممنوعدر

DESCENDRE. Aller de haut en bas A. نزول P. فرو رفتن
Descendre d'une mon-
tagne dans la plaine T. اینمک فرو شدن - فرود آمدن -
بالای جبلدن حنیض صحراید نزول طاعدن دوزیره اینمک -
طاعدن دوزیره اینمک - طاعدن اوه به اینمک - اینمک
Descendre d'un arbre شجردن نزول اینمک
اسبدن وخطودن نزول de cheval, de carosse, d'un bateau
Descendre à terre اینمک وفاقندن قره بید نزول اینمک
Le baromètre est descendu de quatre de-
grés میزان هوا درت درجه قدر ایندی
Le Saint-Esprit des-
cendit sur les Apôtres en langues de feu ناریه شکلنده
حواریون اوزریند نازل اولدی

Il se dit généralement de tout ce qui tend, ou qui est porté,
poussé de haut en bas A. انحدار P. انهباط - هبوط
Les cho-
ses pesantes descendent en bas اسفاده جانب
اشیای ثقیله Les rivières descendent, vont toujours en
منحدر و منهبط اولور
میان انهار منهبجر اولدفلری descendant depuis leur source
نهر لرت صویی - منهدنبرو دانما مسحدراً جریان ایدر
جیقدیغی بیگاردنبرو آشانی بد طوغری ایندرک افر

انهدال - انسفال A. Il signifie aussi, s'étendre jusqu'en bas
Ses cheveux lui des-
cendaient jusqu'à la ceinture || آشانی بد صارقمق T. فرو هشتن P.
صاجی تا بکسر منسدل ایدی
Il a un manteau qui lui descend jusqu'au talon
قپودی آفاق او کچدسند قدر صارقمقدر

On dit en termes de Musique, Descendre d'un ton, pour dire,
baisser d'un ton A. انخضاض درجه واحد P. برده پست
بر برده اینمک T. رفتن

En termes de Généalogie, il signifie, être issu, tirer son
origine A. تنفرع عن النسل - تنفرع - انشعاب عن العرق
Il descend des
anciens Rois d'un tel pays || فلان صویدن جقمق T. زاد داشتن P.
قدیمده فلان ملکده فرمانران

Les Français حکومت اولمش ملوککت عرقندن منشعبدر
 فرانسدلو اهل جرمانیانکت نسبندن
 Les généalogistes vous feront descendre دو ایل vous plaira
 اهل علم انسباب سنی دیلیدیکت
 Descendre de mâle en mâle
 عرق ونسلدن تفربعد فادر درلر
 en droite ligne
 ذکرآ عن الذکر سلسله متصله اوزره متفرع
 Il descend de telle maison par femmes
 اناث طرفندن
 اولدرق فلان خاندانکت نسلندن منشعبدر

پست آمدن P. تنزل - انهباط - انحطاط A. Et déchoir
 Quand on est parvenu à une charge éminente, il faut craindre de descendre
 دوشمکت T. پست شدن -
 مسند عالیده اولنلره کوره تنزل وانحطاط خوفی درکار
 ذروه جاه واقباله رسیده اولنلر حقاربند تنزل وانحطاط - در
 صعود
 Il vaut mieux monter que descendre احتمالی درکار در
 Il est aussi
 و عروج هر حالده نزول وانحطاطدن اولیدر
 P. حط - تنزیل A. actif, et signifie, transporter en bas
 بو تصویبوی Descendez ce tableau
 ایندرمکت T. آوردن
 فلان Il faut descendre cela plus bas
 آشنایی پد تنزیل ایله
 Descendre un homme de cheval
 شیئی زیادهجه ایندرملر در
 On a descendu plusieurs passagers
 بر جزیره پد وافر یولجی ایندرملر در در
 dans une île

DESCENDRE un vaisseau d'une rivière, d'un port. C'est le faire
 - بیرون کردن P. اخراج A. sortir de la rivière, du port
 جیقارمق T. بیرون راندن

اینش T. فرود آمده P. نازل A. DESCENDU
 DESCENTE. Action de descendre A. فرود P. هبوط - نزول
 La descente du Saint-Esprit sur les Apôtres
 اینده T. آمدی
 حواریون حضراتی اوزرینده روح قدسکت نزولی

عند A. À LA DESCENTE, signifie, au moment où l'on descend
 ایندیکی وقتده - اینر ایکن T. در دم فرود آمدن P. النزول
 هنط-ودن
 Il alla le complimenter à la descente du carrosse
 نزلنده ادای مراسم خوش آمدی اینچون یانسه واردی
 نردبانندن عند
 Il lui donna la main à la descente de l'escalier
 فلانی - النزول فلانده اکراماً ایفای رسم دستگیری ایلدی
 نردبانندن اینر ایکن
 Il alla le recevoir à la descente
 کیمیدن نزلنده فلانی استقبال ایلدی
 descente du vaisseau

حدور - هبوط A. La pente par laquelle on descend
 اینش T. نشیب P. Cette montagne est fort escarpée, cet

escalier est trop droit, la descente est bien rude, bien difficile
 فلان جبل غایه العایده صرب وفلان نردبان زیاده دیکت
 Cette montagne est rude
 اولمغله انیشی خیالی جتین وکوجدر
 à la descente جتیندر
 اینشده
 بو جبلکت هبوطی -
 صریدر

Il se dit aussi, de la visite d'un lieu où l'on se transporte
 par autorité de Justice T. On a ordonné une descente sur les lieux
 محکمه وارمه
 On a ordonné qu'il y sera fait une
 جانب شرعدن محکمه وارمه
 descente et vue de lieux
 واریلوب
 جانب شرعدن محکمه وارمه
 کشف ومعاینه اولنمق خصوصی امر وتنهییه اولندی

بحراً A. Il signifie aussi, débarquement dans un pays ennemi
 از راه دریا بخشکی لشکر فرود P. تنزیل العسکر فی البر
 Les Anglais firent une descente en Flandre
 قوه پد عسکر ایندرمه T. آوردن
 انکثره لو جانب بحدردن کلوب فلان ایالتده
 عسکر ایندر دبلر

Et irruption d'ennemis faite par terre A. هجوم
 La descente des Goths
 دشمن یورویشی T. هجوم دشمن
 اقوام تانارکت ایتالیا پد هجومی

Il signifie, en termes de chirurgie, hernie, rupture qui consiste
 dans le déplacement des boyaux. V. Hernie.

DESCRIPTION. Discours par lequel on décrit, on dépeint A.
 Il y a de belles descriptions
 وصف T. گزارش P. وصف
 dans ce poète
 بو شاعرکت تألیفنده لطیف وصفلر وار در
 La description d'un palais, d'un jardin
 بر سراپک و بر باغچدنکت
 des effets d'une passion
 فورتندنکت وصفی
 d'une tempête
 وصفی
 amrais
 نفسانیددن بر مرضکت نتایج و آثاری وصفی
 Et un livre qui contient l'état présent d'une province, d'un
 Royaume, d'une partie du monde A. رساله فی وصف الاحوال
 وصف احوال T. گزارش نامده احوال مملکت P. المملكة
 وصف احوال Description de l'Égypte
 مملکتد دأثر اولان کتاب
 مصره دأثر بر قطعده رساله

En termes de Philosophie, il signifie, définition imparfaite
 Ce n'est pas une définition, ce n'est qu'une
 وصف الحال A.
 بو تعریف دکل وصف حالدر

DÉSEMBALLAGE. Ouverture d'un ballot, en ôtant la toile d'em-
 ballage A. گشاد پرونده P. فسنه الرزمة
 دنکی جوژمد T. گشاد پرونده
 دنککت جوژدرلمسی

DÉSEMBALLER. Défaire une balle *A.* تفسیخ - تفسیخ الرزمة *A.* تفسیخ دنکی جوزمکت *T.* پرونده گشادن *P.* العکام

DÉSEMBARQUEMENT. Action de débarquer. *V.* Débarquer
|| Le débarquement des marchandises, des troupes, des che-
vaux اموالک و عسکرک و آنلرک سفیندن اخراخی

DÉSEMBARQUER. Tirer hors du vaisseau *A.* اخراج عن
از کشتی بیرون راندن - از کشتی بیرون کردن *P.* السفينة
T. Nous avons embarqué des marchandises || کیدن جیقارمق
à Marseille, il vint un contre-ordre, il fallut les débar-
quer ماریسیا اسکله سنده تجار مالی سفینده وضع و تحمیل
اولنمشیکن خلافنه ظهور ایدن امره مبنی اول اموالک
سفیندن اخراجی اقتضا ایلدی

DÉSEMBARQUÉ. *A.* سفينة *P.* مخرج عن السفينة
کیدن جیقارمق *T.* کرده

DÉSEMBOURBER. Tirer hors de la bourbe *A.* اخراج عن
بتافلقدن جیقارمق *T.* از گلزار بر کشیدن *P.* الصواع

DÉSEMBOURBÉ. *A.* مخرج عن الصواع
بتافلقدن جیقارمق *T.*

DÉSEMBARRASÉ. Exempt d'embarras *A.* بری من الغوایل
عائلدن قورنلدن *T.* وارسته غائله *P.* بری من الموانع -

DÉSEMPARER. Abandonner le lieu où l'on est, en sortir *A.*
ترک جا *P.* ترک مکان - ترک القرار - تنحی - مفارقت
|| Les ennemis qui étaient devant une telle place ont dés-
emparé فلان فلعدنک پیسگاهنده اولان دشمن عسکری اول طرفدن
فلان فلعدنک ارکنده اتخاذ قرار - تنحی و مفارقت ایلدی
Tous les habitants ایتمهش دشمن عسکری ایریلوب کتدی
دésemparèrent à l'arrivée des gens de guerre عسکری نفراتنک
- ورودنده اهالی بلدهنک جملدسی مفارقت ایلدیلر
Je n'ai point désemparé de la ville درون شهردن اصلا مفارقت
point désemparé de la ville درون شهردن اصلا مفارقت ایلدیلر
Tenez-vous là, et n'en désemparez pas que je ne re-
vienne فلان محله دوام و قرار ایلد عودتم قدر ایرلمه
|| براقمق *T.* وا گذاشته *P.* ترک
Désemparer la ville اردویی براقمق
ترک ایتتمک

Il est aussi actif *A.* ترک
Désemparer le camp اردویی براقمق
ترک ایتتمک

En termes de Marine, Désemparer un vaisseau, signifie, le
démâter, ruiner ses manoeuvres *A.* کسر الدقول والارسان

کمینک *T.* ستونها و رسنها کشتی شکستن *P.* السفينة
Ce vaisseau fut désemparé || دیوکلرینی و علاطلرینی قیرومق
بو کمینک ستون و رسنلری ضرب طوب
ایله شکست اولندی

DÉSEMPARÉ. *A.* مفارق - متنحی -
بیرندن جیقهش - ایرلمش *T.* جدا شده

Vaisseau désemparé. *A.* منکسر الدقول والارسان
هلاط و دیوکلری قیرومق *T.* ورسن شکستد

DÉSEMPESER. Ôter l'empois du linge *A.* از
آهاری کیدرمک *T.* آهار پاک کردن

DÉSEMPESÉ. *A.* ذاهب النشا
آهاری *T.* از آهار پاک کرده *P.* کتهش

DÉEMPLIR. Rendre moins plein *A.* تغلیل - نقص الملائة
کم انبار کردن *P.* تغلیل المشحونیه - نقص الشحن - الملائة
|| Il faut dés-
emplir ce coffre, il est trop plein بو صندوق بغایت مملو
Il est aussi neutre *A.* اولغله نوعا تغلیل ملائتی لازمدر
T. کم انبار شدن *P.* تنقص الملائة - انتقاض الملائة
|| Sa maison ne dés-
emplit point de monde قوناعندن خلفک ملائتی نقصان
Ce canal ne dés-
emplit point dans le plus fort de l'été بوجدولک ملائتی
Il est si riche, que son coffre ne désemplit point, quelque dépense qu'il
fasse شول رتبهده کثرت مالی وار در که هر نقدر مصرف
ایتمه صندوقنک طولوغولغی اکسامز

SE DÉEMPLIR. Devenir moins plein. *V.* Désemplir, au neutre.

DÉEMPLI. *A.* ناقص الملائة
طولوغولغی اکسامز - آزالمش

DÉSEMPRISONNER. Mettre hors de prison *A.* تخلیه السبیل
حبسدن *T.* از زندان آزاد کردن *P.* اطلاق من الحبس -
|| On l'emprisonna hier, et on le dés-
emprisonna une heure après فلان کسسه دونکی
کون حبس اولنوب بر ساعت گذراننده سبیلی تخلیه
اولمشدر

DÉSEMPRISONNÉ. *A.* طلیق من الحبس
حبسدن جیقارمق *T.* کرده

DÉSENCHANTEMENT. Action de désenchanter *A.* *V.* Désenchanter.

کم عمران - بی آبادانی P. عاری من العمران - غیر معمور -
بلده غیر Ville déserte ارض خاویه Lieu désert || شلهکمز T.
اثر - صحراى عديم العمران Campagne déserte معموره
آبادانى وعمراندن عارى بر صحرا

Il est aussi substantif, et signifie, lieu désert A. بریة pl.
بیابان - جمل P. مغازات pl. مفازة - قفار pl. قفرة - برارى
بریة - قفره موحشه Désert sauvage || آسز پر - جمل T.
صعید مصرک برارى Les déserts de la Thébaïde هولناک
برارى وقفاره منزویا Se retirer dans les déserts ومغازاتی
ومعتزلاً اتخاذ قرار ایتمک

DÉSERTER. Abandonner un lieu A. ترک المأرا - ابھاش
یوردی براقتق T. بوسراوا گذاشتن P. مهاجرت - هجرت -
La guerre et la peste font désérer || یوردی براغوب کنک -
les villes et les provinces مصلایب سفرووبا اھالی بلدانک
On lui fit tant d'affronts, qu'il fut obligé de désérer la province
مظہر اولدیغی نیچہ نیچہ ترک مأوا ایلملرینی مستلزمدر
تکدیبرات وتحقیرات مبنی مملکندن هجرت ایلمک مجبور
بو حالت بکا Cela me fera désérer - On dit aussi, Cela me fera désérer
Cet homme est si importun, qu'il me fera désérer ترک مأوا
وسکمن ایتدره جکدر بو آدم شول رتبه ده معجز در کد بنی
بنی یوردمدن قاجره جقدر - یورد لاکشکه مجبور ایدده جکدر

Il se dit aussi des soldats qui abandonnent le service sans
congé A. گریزیایی نمودن P. فرار - هرب - اباق - ابق
اردودن فرار ایتمک Désérer l'armée || قاجمق T. گریختن
le service On passa par les armes خدمتدن فرار ایتمک
ceux qui avaient déserté عسکری اولمش متهم اولمش عسکری
Il a déserté نفرائتمک نادیهات لایقذرلى اجوا اولندی
Un soldat qui déserte à l'ennemi doit être puni de mort طرفند
دشمن طرْفند فرار ایدن عسکری نفری ترتیب جزا ایله نادیب
ارتسکاب فرار ایدن عسکری نفری ترتیب جزا ایله نادیب
اولنق اقتضا ایدر

DÉSERTÉ. Il n'est d'usage que dans le premier sens A. خالی
شناکدن خالی T. نا آباد P. معدوم العمران - عن الامالی
شنلکی قالماش -

DÉSERTEUR. Soldat qui a déserté A. اباق pl. ابوق - ابق
قاجقون T. گریختد - گریز پا P. هاریون pl. هارب -
قاجقون عسکری Les déserteurs sont condamnés à mort || فرارى
نفرلى مظہر قتل ودمار اولورلر

DÉSERTION. Action de désérer. Il ne se dit que des soldats
Le erime de désersion || قاجمق T. گریز P. فرار - اباق A.
عسکری نفرائتمک est puni par les ordonnances militaires
فرار جرمیچون لازم کلام مجازات لایقذرلى نظامات حربید
La désersion des soldats avait affaibli l'armée
عسکری طائفدنک فرارى اردونک ضعف حالند
Il y a une grande désersion dans une telle armée
ولان اردوده عسکری طائفدنک فوجافوج فرارى
درجه مبالعدده در

DÉSÉPÉRADE. Il n'est d'usage que dans cette phrase, à la
désépérade, et signifie, à la manière d'un désespéré A. مایوسا
آردینمی اوکنی - مایوس کبی T. مایوسانه - نومیدانه P.
Se battre à la désépérade صالر Il s'en va à la désépérade || صایمیدرق
مایوسانه جنک ایتمک

DÉSÉPÉRANT. Qui jette dans le désespoir, qui donne un
grand chagrin A. مستازم الیاس
Cela est désespérant || امیدسزلده دوشور بچی T. نومید ساز P. التقطیت
Cette pensée est désespérante بو بر کیفیت موجبه المایوسیتدر
بو فکر مایوسیتى موجب اولدق بر معنا در

DÉSÉPÉRÉMENT. Éperdument, avec excès A. بتغذیه النفس
فلانک - جان فدا ایدهرک T. بصورت جانفدایی P.
Il est désespérément amoureux || اوغوربند جان فدا ایدهرک
جان فدا ایدرک عاشق آشفته دلدر

DÉSÉPÉRER. Perdre l'espérance A. استیاس
قطع امید کردن - نومیدی داشتن - بی امید شدن P.
Je désespère de venir à bout de cette affaire
قطع امید اولمقدن مایوسم Les médecins désespèrent de sa guérison
بو مصاحته ظفریاب اولمقدن مایوسم
Je désespère de la partie
قطع امید ایلدیلر
Désespérer de la miséricorde de Dieu
مرحمت بی نهایت صمدانیدن قطع سر رشته امید ایتمک
سلامت نفسدن قطع امید ایتمک
Désespérer d'un malade بر مریضک سلامت حالندن قطع
Désespérer d'un jeune homme بر نو جوانک اصلاح نفسدن منقطع الامل اولمق
Il est aussi actif, et signifie, affliger au dernier point A. ایجاب
گرفتار حال نومیدی P. القاء فی حال المایوسیت - المایوسیت
Cela me désespère || مایوسایق حالند دوشورمک T. کردن

Tâchez de vous en déshabituier دفع ایتمدمک اقتضا ایدر
شمدیددن نفی اعتیاده سعی ایله de bonne heure

T. از عادت باز داشتند P. تارک العادة A. DÉSHAÏTUE. عادتتی براقمش

DÉSHÉRENCE. Droit que le Souverain a de s'emparer d'un bien, lorsqu'après la mort du propriétaire, il ne se présente point d'héritiers. *A. حَقُّ الصَّبْطِ التُّرْكِيَّةِ بِلَا وَاَرَثَ P. حَقُّ وَاَرَثِشْ تَرْكُونَدَنَكْتِ جَانِبِ T. گِرِفْتِ پَسِ افْتَادِ بِي وَاَرَثِ مِيرِيدَنِ صَبْطِي حَقِّي*

DÉSHÉRITER. Priver de sa succession. *A.* نفى الوراثة عن فلان. *Un père* || وراثتدن جيقارمق *T.* از وراثت دور كردن *P.* بعضى حالاتده *peut*, en certains cas, déshériter ses eofans والد كندو اولاديني وراثتدن نفى ايلمكد جواز وار در

T. از وراثت دور کرد. P. نفی السرائقة A. DÉSHERITÉ. وارثان کردن جیقارلس - وراثتیدن جیقارلس

DÉSHONNÊTE. Qui est contre la pudeur, contre la bienséance

فحش آلود- بی ادب P. مخالف علی الادب- فاحش A.
T. افکار فاحشه Pensées deshonnêtes || ادبسر
دأب ادبه مخالف افعال وحركات اقوال فاحشه
تألیفات livres اشارات فحش آلود gestes کردار بی ادبانده-
مجالس اهل Hanter des compagoies deshonnêtes فحش آمیز
امکنده فاحشه Les lieux deshonnêtes فحش وشناعهت نردرد ایتمک

DÉS HONNÊTEMENT. D'une manière deshonnête A. بالفحش
 Parler deshonnêtement || ادبسرجه T. بی ادبانه P. بلا ادب - فاحشاً -
 ادبسرجه لاقردی - بی ادبانه تگم ایتمک
 سو بلمک

ننگ P. شین - عار A. DÉSHONNEUR. Honte, opprobre. Tenir à déshonneur عار و عار اکسملکی T. موجب شین عار Un jeune homme qui fait déshonneur à ses parents عَدَّ ایتدک Vous pouvez répondre de lui, il ne vous fera point de déshonneur ابو بنمند ابوات شین عار ایدن بر نو جوان فلاں کشی طرفکه باعث عار اولدجیق بر درلو حرکتده یولمقی احتمالی اولمدیغمه نظر کنوید کفیل اولد بیلورسک

DÉSHONORABLE. Qui cause du déshonneur A. موجب العار
 كم ساز عرض P. مخّل العرض والناموس - موجب الشين -
 Action dés- || عرض اكسليكى كتورر T. سبب فنگت وعار -
 honorable Fonction dés- موجب شين وعار اولدجق حركت
 honorable مخّل عرض وناموس اولدجق خدمت

DÉSHONORER. Perdre d'honneur et de réputation, diffamer.
هتک - اخلاص العرض والناموس - ایراث الشین و العار
عرضه T. رسوا کردن - عرض شکستن P. العرض والناموس
Deshonor || عرضی بی‌قیمت - عرضه اکسکلات کتورکت - طوقنمق
بد زبانی ایلد بر کمسندنک
Vous le déshonorez par vos discours
شانه ایراث شین ایتمک
Cet action l'a déshonoré
سویلدککت کلام ایلد عرضه طوقنورسک
بو حرکت - بو فعل عرضی رسوا ایلدی
Vous vous déshonorez par votre
شانه موجب شین اولمشدر
طوتدیغک طور و مسلک ایلد نفسکه ایراث شین
Cet homme déshonore sa famille
و عار ایتمش اولورسک
Deshonorer ses ancêtres
آدم کندو خاندانمک
عرضی رسوا ایدر
آبا واجدادینه ایراث شین و عار ایتمک

رسوا شده - شکسته عرض *P.* منکسر العرض *A.* DÉSHONORÉ.
عرض اکسکانده - عرضی طوقینامش - عرضی بیقلندیش *T.*
اوعوامش

DÉSIGNATIF. Qui désigne *A.* علامت وصفیة *A.*
 DÉSIGNATION. Action de désigner *A.* T. گزارش *P.* وصف *A.*
 Cette désignation est si précise, qu'on ne
 pourrait s'y tromper. || صاتیاق ویرمده
 بو وصف شول رتبدده صریح و عیاندر که
 آلدانمق ممکن دکلدر

Et nomination, destination expresse A. تعيين - تخصیص
Il mourut après avoir fait la désignation de son successeur
خلفنى تعيين ايلديكده نصكره عزم ديار آخوت ايلدى

DÉSIGNER. Denoter une personne, une chose par des expressions, par des marques qui la font connaître. *A.* توصیف - دلالت
P. وصف ایتتمک - صاعیلوق ویومک *T.* گزارش کردن
 Il ne l'a point nommé dans son discours, mais
 اثنای صحبتده او را نی نامیده است
 Qu'avez-vous voulu désigner par-là?
 بوندن نئید دلالت ایتتمک استر ایدک
 Ce vent-là désigne de la pluie
 بو روزگار باراند دلالت ایدر
 Ce poulx désigne un abois
 بو نبض ورمه دلالت ایدر
 nous a si bien désigné les lieux, qu'on ne saurait s'y méprendre
 موقعی شول درجدهده صراحت ایلد وصف ایلدی کد دوچار
 سهو و غلط اولمق احتمالی بوقدر

Et marquer précisément *A.* **تعيين** || Désignez - moi le temps

وقت و محلی - et le lieu, et je ne manquerai pas de m'y trouver
 Il se dit aussi, - تعیین ایلستک بهر حال موجود بولنورم
 en parlant des personnes qu'on destine à quelque dignité || On
 désigna les Consuls pour l'année suivante اقتضا ایچون
 Un tel Empereur désigna un tel pour son successeur کندویه
 فلان پادشاه فلان کمندهیی ایلدی
 ولتی عهد تعیین ایلدی

وصف اولنش T. گزارش کرده P. موصوف A. **DÉSIGNED.**
 تعیین T. تعیین کرده P. معین A. صاغیلق ویرلمش -
 اولنش

DESINCORPORER. Séparer une chose du corps auquel elle
 avait été incorporée. A. افراز - الک - افراز P. جدا
 از هم جدا P. افراز عن الک - افراز A. طوپندن ایرمق - ایرمق T. کردن
 خواصه مربوط اولان اراضی استبدالدن خیری صورت ایلد افراز
 On avait incorporé cette compagnie dans un tel ré-
 giment, on l'a désincorporée عسکرک فلان بلوکی مقدهما
 فلان آلایه الحاق اولمشیکمن بو دفعه اول آلایدن افراز
 اولندی

از هم جدا کرده P. مفرز عن الک - مفرز A. **DÉSINCORPORÉ.**
 ایرلمش - طوپندن ایرلمش T.

مجرأ اللفظ A. **DÉSINENCE.** Terme de Grammaire. Terminaison
 Les cas des noms Latins sont distingués
 latins l'usage des autres par leur désinence اعراب
 V. Terminaison. اسما مجرائی الفاطدن بللو اولور

DÉSINFATUER. Désabuser un homme qui est infatué A. دفع
 عقلک قایلسنی T. از دلشیفگی آراده کردن P. المفتوتیه
 فلانک ذاهب اولدیغی خیمال C'est une chimère dont vous aurez bien de la
 peine à le désinfatuer Il ne voit
 plus cette femme-là, il s'en est désinfatué فلان خاتون حقنه
 اولان مفتوتیتی دفع ایتمش اولدیغندن فیما بعد کورمنه
 راض دکلدر

ازالته الزحم - دفع السناخة A. **DÉSINFECTER.** Ôter l'infection
 دفع خنجر کردن P. اذهاب عفونة - دفع عفونة -
 مردار قویخویی کیدرمک T. بد بویی را بر طرف کردن
 سفیندن و اخورلردن دفع Desinfecter un vaisseau, des étables
 اثوابدن دفع عفونت Désinfecter des hardes عفونت ایلک

عفونتی کیدرمک - ایتک

- بری من عفونة - بری من السناخة A. **DÉSINFECTÉ.**
 مردار قوخودن T. وارسته بد بویی P. سالم من الزحم
 قورنلمش

DÉSINFECTION. V. Désinfecter || En temps de peste, on tra-
 vaille à la désinfection des maisons, des effets et des marchan-
 dises ظهور وباده بیوت و منارلک و امتعه و اشیاکت
 و اموال تجارک عفونتمنی دفع ایچون اقتضا ایدن وسایلک
 استحصالند سعی اولور

DÉSINTÉRESSEMENT. Détachement de son propre intérêt A.
 T. بیغرضی P. نزاهت عن الغرض - برأت من الغرض
 غرضدن برأت کاملد **Parfait désintéressement** ||
 غرضدن برأت C'est un homme d'un grand désintéressement
 Il a fait کلیتاً بری من الغرض بر آدمدر - کاملدی وار در
 غرض و مصالحت **un extrême désintéressement**
 مخصوصدن برأت عظیمه اظهار ایلدی

بریتاً من A. **DÉSINTÉRESSÉMENT.** Sans aucune vue d'intérêt
 Je vous غرضسزلق ایلد T. بیغرضاند P. بلا غرض - الغرض
 بو خصوصده سکا بیغرضاند **désintéressément**
 سوبارم

DÉSINTÉRESSER. Mettre quelqu'un hors d'intérêt, en le dé-
 dommageant de ce qu'il perd, ou de ce qu'il espérait A. اخراج
 با خوشدلی از مصلحت بیرون P. عن المصلحة بالارضا
 بر کمندهیی کوکلنی خوش ایدهرک مصلحتدن T. کردن
 Hé bien, vous n'y perdrez rien, on vous désin-
 téressera بر درلو ضررک اولدجی یوقدر زیرا
 Il a désintéressé tous سنی بالارضا مصلحتدن جیقاره قفلر
 بومادهده صاحب علاقد
 اولنلرک جمله سنی بالارضا مصلحتدن اخراج ایلدی

با خوشدلی P. مخرج عن المصلحة بالارضا A. **DÉSINTÉRESSÉ.**
 کوکل خوشلغی ایلد مصلحتدن T. از مصلحت بیرون شده
 Il est aussi adjectif, et se dit de celui qui ne fait
 rien par le motif de son intérêt personnel A. بری من الغرض
 C'est un homme غرضسز T. بیغرض P. منزّه عن الغرض -
 فکر غرضدن منزّه بر - بری من الغرض بر آدمدر
 غرضدن سالم بر آدم - شائید غرضدن منزّه بر آدم - آدمدر
 فکر غرض - غرضدن منزّه بر قاضی **Juge désintéressé**
 و غرضدن سالم بر قاضی Il regarde cela d'un oeil désintéressé

بو ماده‌یی - بو ماده‌یی نظر بیغرضانه ایله مشاهده ایدر
مسلك Une conduite désintéressée بیغرضلق کوزیله کورر
نرخندن سالم اولان افکار Sentimens désintéressés بیغرضانه
شائبه عرضندن منزله سوانح خاطر -

DÉSIR. Souhait, mouvement de la volonté vers un bien qu'on
n'a pas A. تمنی pl. تمنیات pl. رغبهت - رغبات pl. رغبهت - تمنیات pl. تمنی
pl. اشتیاق النفس - هوا النفس - اشواق pl. شوق - منایا
یوبد - درخواست - آرزومندی - آرزو P. اشتیاقات نفسانیة
- استمک - کوکل جکمه T. هوس - دلخواه - خواهش دل -
گرمیتلو - آرزوی دلسوز - رغبهت محرقة Désir ardent || اوزلمه
in-satiable رغبهت مفرطه extrême یولسز بر رغبهت استمک
vain رغبهت واعیه faible غنا کدمیدجک شوق و آرزو
لریب اشتیاق ایله جگر سوز Brûler de désir آرزوی باطل
انش پر سوز اشتیاق ایله محترق الفواد اولمق - اولمق
- اشتیاقات نفسی تحریک ایتتمک Exciter des desirs
راوع - غرام A. Desir violent - نهسیج منایا و رغبات ایتتمک -
On dit, Contenter, satisfaire, assouvir son désir ou ses desirs T.
استیغای - اشتیاقات - اشتیاقات نفسی استیفا ایتتمک - حظ ایتتمک
تبعیه A. Au gré de ses desirs - نفسانیدی غنا ایتتمک
بوس دل P. تبعیه باشتیاقات النفس - بوسه النفس
هوسند تابع اولدق - کوکل استمک اویدرق T. پیروی کنان

On dit en termes de Pratique, Au désir de l'ordonnance, Au
désir de la coutume, pour dire, suivant l'ordonnance, la cou-
tume نظام - بر موجب نظام و بر موجب قانون و عادات
موجبجه رفانون موجبجه

DÉSIRABLE. Qui mérite d'être désiré A. مرغوب - مستحب
De tous les biens, la sante est le plus désirable
کافه محسناتک احب و اعزى
صحت وجود اعز منایای دل و جاندر - صحت وجود در
مرغوب Une femme fort désirable
Un état désirable
دولکش برزن

DÉSIRER. Souhaiter A. اشتیاق - تمنی - ارغاب
- هوسکار بودن - آرزو داشتن - آرزودن - پنهان بردن
هوس ایتتمک - اوزلمک T. یوبد کردن - آرزومندی نمودن
مشتاق مال اولمق Désirer des richesses || کوکل استمک -
Dési- آرزومند ثروت و یسار اولمق - هوسکار مال اولمق -
Desi- صحت وجوده مشتاق و آرزومند اولمق rer la santé

rer ardemment اولمق ازجان و دل آرزومند اولمق
عز اشتیاقات Il ne désirait rien tant que de ...
اقتصادی تمنیات ما فی البالی - درونی فلان شی اییدی
شایان تمنی اولدجق ... Il serait à désirer que ...
Je vous désire toute sorte de pros-
pérités سوغات و سعادت و مظهریتک متمنای دوستاندمدر

On dit, qu'il y a quelque chose à désirer dans une personne
dans un ouvrage, pour dire, qu'il y manque quelque chose T.
Il est honnête homme, mais il y a encore quelque chose à désirer en lui
فلان کشتی
ذاتنده اهل عرض بر آدمدر انجق کندوده بر اکسک
Il y a de certaines choses à désirer dans cet ou-
vrage
Cet ouvrage ne laisse rien à désirer
بو تألیفده هیچ بر قصور بواقلامشدر

DÉSIREUX. Qui désire avec ardeur A. مشتاق P. رغب
خواهشکار - هوسکار - هوسناک - یوبد دار - آرزومند - آرزو کش
خواهشکار شان Désireux de gloire || خواهشلو - استکلو T.
Le peuple est dési-
reux de nouveauté
عوام ناس مختصرات جدیده یوبد دایمل
و هوسناکدر

DÉSISTEMENT. L'action de se désister A. فراغ
از کلمه - ال جکمه T. دستکششی فراغ - بازداشت P.
فلان شیدن Il a fait son désistement à l'audience
Désistement de plainte
شکایتدن فراغ و سخالات

SE DÉSISTER. Se départir de quelque chose, y renoncer A.
دستکش - دست بازداشتن P. کف الید - تخی - فراغت
Se désister d'une poursuite
بر ماده نک تعقیبندن کف ید و فرائت
بر ادعادن - بر ادعادن فراغ اولمق ایتتمک
بر ادعایی بوشلامق - فراغت ایتتمک

DÈS LORS. Dès ce moment-là, dès ce temps-là A. مبر
اول وقت دنیرو T. از آن هنگام - از آن زمان P. ذلک الوقت
Je vis bien dès lors qu'il voudrait ...
اول زمان دنیرو -
On dit en ter-
mes de Palais, Dès-à-présent comme dès lors A.
من هذا الآن

شدیدیدن T. از همین دم P.

DESMOLOGIE. Terme d'Anatomie. Partie de la somatologie qui traite des ligamens A. بحث عن اللفاف

DÉSOLÉIR. Refuser d'obéir à celui qui a droit de commander A. ارتکاب العصیان - نکلون عن الايتمار - امتناع عن الاطاعة A. نا فرمان - سرکشی نمودن P. اجتناب عن الاطاعة - اطاعتسزلیک - اطاعتسز اولمق - اطاعت ایتماکت T. بودن اولی الامر اطاعتدن اجتناب Désobéir au Prince ایتماکت پادشاه اطاعت ایتماکت - ایتماکت

Désolé. A. غير مطاع Je ne veux point être désolé مطاع اولماقدن هیچ حظ ایتتم

DÉSOLÉISSANCE. Refus d'obéissance A. معاصات - عصیان P. خروج عن الاطاعة - عدم الانقياد - عدم الاطاعة - عتو - Désoléissance || اطاعتسزلاق T. گردنکشی - نا فرمانی - سرکشی - جرم و جنایت ایلده الوده اطاعتسزلاق erimuelle Persister dans la désoléissance اصرار ایتماکت Les factieux entretiennent les peuples dans la désoléissance فتنهکاران خلقی مساکت عصیانده تسلیکدن خالی دکالمر - En parlant de la désoléissance d'une femme à son mari, on emploie le mot A. نشوز Et de la désoléissance d'un fils à ses parents, les mots A. عقوق P. بر مخیدگی

DÉSOLÉISSANT. Qui désolécit A. عاصی - عاصی || Sujets désoléissants P. سالکت طریقه عتو و عصیان اولمش - سرکش و عاصی رعایا - گردنپیچ ربه اطاعت اولمش رعایا وزیردستان - رعایا طریقه نشوز T. ناشزه A. Femme désoléissante à son mari A. Fils désoléissant à ses parents A. اطاعتسز اولمق T. فرزند بر مخیده P. ولد عاق

DÉSOLÉIGEMENT. D'une manière désolégeante A. من غیر P. بلا تاطمف - بلا رعایة الخاطر - رعایة الخاطر کولکی خوش ایتمیدرکت T. دلزاراند - شکنی

DÉSOLÉIGANCE. Disposition à désoliger A. عدم الرعاية - خاطر نا پروری - خاطر شکنی P. عدم الشطف - الخاطر خاطر کوزنمادولمق - کولک خوش ایتماکسزلیک T. دلزارای خاطر عدم رعایتی || Il est d'une désolégeance insupportable تحتل اولنمیدجق احوالندنر

DÉSOLÉIGANT. Qui désolige A. کاسر الخاطر - کاسر القاب P. مالف بکسر القاب - کولک T. دلشکن - خاطر شکن

کسر قلوب ایلده مالف || Un homme désolégeant || قیرنجی کسر خاطر می مؤدی وضع Action, manière désolégeante بر آدم کلام دلزار - کلام خاطر شکن Parole désolégeante وحركت فلاند بر جواب دلشکن Il lui a fait une réponse désolégeante بر جواب دلزار ایلده مقابلده ایلدی - ویردی

DÉSOLIGER. Faire du déplaisir à quelqu'un A. کسر الخاطر کولک T. دل آزده کردن - خاطر شکستن P. کسر القلب - بنی - خاطر می کسر ایلدی || Il m'a fort désoligé || قیرمق فوق العایده Désoliger extrêmement خاطر شکن ایلدی هیچ - Il ne faut désoliger personne کسر خاطر ایتماکت بر کسمندمک خاطر بنی قیرملو دکلدرد

DÉSOLIGÉ. A. منکسر الخاطر - منکسر القاب P. کولکی قیرلمش T. دل شکستد - شکستد

DÉSOSTRUCTIF. Terme de Médecine. Remède qui guérit les obstructions A. مفتیح السدد - مفتیح السدة A. سده گشا P. طیقانقلعی آچدرنجی

DÉSOSTRUIER. Détruire une obstruction A. تفتیح السدة - طیقانقلعی آچمق T. سده گشادن P. حل السدة - کبدده نشات Désobstruer le foie || طیقانقلعی کیدر مکت ایتمش سده بی تفتیح ایتماکت

On dit aussi, Désobstruer une rue, un canal, un passage, pour dire, les dégager de ce qui les embarrasse A. دفع الانسداد طیقانقلعی گیدر مکت T. آزاده سد کردن P.

DÉSOCUPATION. État d'une personne désoccupée A. عدم ایشدن - ایشسزلیک T. بی شغلی - بیکاری P. الشغل La désocupation est une des plus grandes peines de ceux qui ont été dans les grandes places - منفصل اولنلره کوره ایشسزلیک بادی ثقلت جاندر اولو مقاملره خدمت ایتمش اولنلره کوره بیکار قالمق عذاب درونی موجب اولدجق حالاتک اشتیدر

se DÉSOCCUPER. Se défaire de ce qui occupait A. دفع T. از کار فارغ شدن P. فراغ عن الاشتغال - الشغل ایشلمکدن قورنلمق - ایشدن بوش قالمق

Désoccupé. A. بی شغل - بیکار T. بری من الشغل || Vous me trouvez désoccupé || ایشدن بوش ایشسزلیک ایلده مالف Esprit désoccupé بری بولدجقست بر آدم

DÉSOUYRÉ. Qui n'a rien à faire, qui ne sait point s'occuper

بی - غنوز P. خالی عن الشغل - عاطل من العمل A.
 La visite d'un homme dés-
 oeuvré est fatigante. آواره - خوارده - ایلوق T. کار
 شغل و عملدن عاطل اولان مهمانک
 کار و عملدن کلیاً Il est tout désœuvré زیارتی بادی ثقله در
 عاطل بر آدمدر

DÉSŒUVREMENT. État d'une personne désœuvrée A. عطلت
 ایلقلوق - آواره لک T. غنوزی - بیکاری P. بطالت -
 وقتسنی Il passe sa vie dans le désœuvrement خوارده لوق -
 حال بطالنده امرار ایدر

DÉSOLANT. Qui désole A. مکرب - مکمد - مکرَب A. عطلت
 Ce que vous dites là est dés-
 solant. قساوندلدر بجی T. تاسا افزا
 Une nouvelle désolante کلام مکرب بالدر
 افزای درون اولدجق بر خبر کدر آیز

DÉSOLATEUR. Qui ravage, qui détruit A. مخرب P. ویران ساز
 Ce conquérant fut le désolateur de l'Asie
 نازی جهانگیر آسیا افلیمنک مخربی اولمشدر

DÉSOLATION. Ruine entière, destruction A. خرابیت
 ویرانلق - بیققلوق T. ویرانگی P. اضمحلال - اندراس
 بادی دهمشت اولدجق اضمحلال Horrible désolation
 بوملکته La peste a causé une grande désolation en ce pays وخرابیت
 مستولی اولان علت ویا خرابیت عظیمه بی مؤدی اولمشدر

Et extrême affliction A. کرب - صرت
 pl. کربت - کرب - کربت
 کرب - قساوت - تاسد T. تاسا P. حزن شدید - کمدت -
 Cette nouvelle l'a mis dans une grande désolation
 بر خبر محنت اثر فلانک دروند موجب حزن و کربت
 Toute cette famille est dans une extrême désolation
 بو خاندانک جملدهی گرفتار کربت عظیمه اولمشدر

DÉSOLER. Ravager, ruiner A. تخریب P. ویران کردن
 Désoler une province
 بر مملکتی ویران ایتنک - بیققلوق T.
 مملکتی کلیاً رهین اندراس وخرابیت - تخریب ایتنک
 دهمکنی بر خراب زاره دوندرمک - ایتنک

Et causer une grande affliction A. تکریب - تکمید
 قساوندلدرمک T. تاسد اوردن P. ایراث الصرة - الحزن والکربة
 بو دعوانک فوت اولنسی La perte de ce procès me désole
 فلبی مالامال حزن و کربت ایدر بر حالتدر

Désolé. A. خراب P. ویران و بیباب
 تاسدلو T. تاساناک P. کرب البال - کمید - کربم

DÉSOPILATIF. V. Désobstruif.

DÉSOPILER. V. Desobstruer.

مسیب - عديم الرابطة A. مسیب
 T. بی انتظام - پریشان حال P. مختل النظام - الاحوال
 C'est un homme désordonné dans sa conduite
 رابطدهسز || رابدهسز
 کردار و حرکتی رابطدهسز - و حرکتده مسیب الحال بر آدمدر
 مسیب حال اوزره Mener une vie désordonnée
 مختل النظام بر قوناقی Une maison kçhnmk
 خارج از اعتدال P. فرق القياس - مغرط A. Et excessif

Une passion || آشوری - مبالغلو T. بی قیاس - بی اندازه -
 بی قیاس و بی اندازه سودای désordonnée pour la chasse
 بی قیاس و بی اندازه سودای Un appétit désordonné مغرط
 خارج از حد - اشتهاى مغرط Faim désordonnée اشتهاى مغرط
 جوع مغرط

DÉSORDONNÉMENT. Avec beaucoup de licence et de désordre
 با پریشانی - مسیبانه P. من غیر انتظام - بالتسیب A.
 Vivre désordon-
 رابطدهسز لوق ایلده T. بی انتظامانه - حال
 مسیبانه کچنمک

Il signifie aussi, excessivement A. من غیر - من غیر قیاس
 T. خارج از اندازه P. علی وجد الافراط - مغرطاً - اعتدال
 قمارنازغده désordonnement || Il aime le jeu مبالغه و جریله
 قماره موسی بی قیاس و بی - علی وجد الافراط مبتلا در
 اندازه در

اختلال A. Désordre. Manque d'ordre, confusion, dérangement
 T. پروا کدگی - پریشانی P. تشمت الحال - اختلال -
 Voilà une chambre, نظامسز لوق - قارشلق - پریشانلق
 اشتده مختل و پریشان
 Tous mes papiers sont en désordre
 اوامش بر اوطد و برکتبخانده
 La coiffure de cette femme est en
 اوراقم مختل و پریشاندر
 désordre
 پریشاندر
 Le désordre s'est mis parmi les troupes des ennemis
 دشمن عسکری
 L'armée ennemie s'est
 ایتچنده اختلال و پریشانلق دروشدی
 retirée en désordre
 ایلده کیروید
 Ses affaires sont
 و تشمتاً کیروید چکدهی - چکدهی
 en désordre
 و پریشاندر
 Il y avait un
 اختلال کلی
 grand désordre dans les Finances
 فلان
 L'intendant a trouvé la province en désordre
 وار ایددی
 ناظر دهمکنی حال پریشانی و اختلالده بولمشدر

تسیب الحال A. Il signifie aussi, dérèglement de mœurs
 T. بر بادلق T. بد حالی P. تسیب الاخلاق -
 Il a toujours

دائماً تسيب حال اوزره كچىندى
vécu dans le désordre Cette femme est dans le désordre
بر خاتون مسيبة الاخلاقدر

اختلال الشعور A. trouble, embarras, égarement d'esprit
T. پریشانی ذهن - پریشانی خاطر P. تششت ذهن -
مختل الشعور در Il a l'esprit en désordre || ذهن طاعنغانى
Les passions mettent le désordre dans l'âme
بر پریشان خاطر در -

Le désordre ou Le désordre ou
امراض نفسانيه موجب تششت ذهن اولور
la colère l'a mis en désordre پریشانی
حال نصيبدن گرفتار اولديغى پریشانی
علي حين غفله Il fut surpris, et parut tout en désordre
اوزرينه وارلديغى ناصيه حالنده آمار پریشانی خاطر
Il lui fit un argument qui le mit en désordre
فلان كشى سرد ايلديكى برهان فلانك ذهنه ايقاع
Le désordre de son esprit parut
پریشانی شعورى شول جهتاك معلوم اولديكه...
en ce que...

P. خسارات pl. خسارت - خسار A. pillage, dégât
Les troupes ont passé sans faire
عسکر ايقاع خسار ايتكمسزين مرور ايلدى
aucun désordre

Il se dit aussi, du trouble et de la dissention qui survient
شکست P. شقاق - خلال الاتحاد A. entre des personnes unies

Cette famille était unie, un
بو خاندان مقدمات اتحاد
légér intérêt y a mis du désordre
اوزره ايكن بر مصلحت جزئيه صممنده بينلرنده شقاق
حامل ايتمشدر

DÉSORGANISATION. Action de désorganiser, ou état de ce qui
est désorganisé A. انحلال التركيب - انفساخ التركيب
تركيبك بوزلدىسى T. برهمزدگى تركيب

DÉSORGANISER. Détruire les organes A. فسخ التركيب
|| تركيبى بوزمق T. تركيبرا برهمزدن F. حل التركيب
La même cause qui organise les corps peut les désorganiser
اجرامك باعث تركيبى اولان علت وسبب حل
Les corps animés se désorganisent avec le temps
اجسام ذوى الارواحك تركيبى
مرور اوقات ايلد منحل اولور

DÉSORIENTER. Faire perdre la connaissance du véritable côté
du ciel où le soleil se lève, par rapport au pays où l'on est A.
قبلدى غايب T. قبلدرا گم كرداندى P. افاتة القبلة
Nous étions sans boussole, | قبلدى شاشورمق - ايتدرمك

يا نمزده بولمديغىدن la brume acheva de nous désorienter
On dit - طهور ايدن طومان بزه قبلدى غايب ايتدردى
figur. de quelqu'un qui ne reconnaît plus son chemin, qu'il est
لا قبله له ولا ديرة - فوت طريق مقصد ايلدى
désorienté يولنى - مضمونجه وارديغى طريقك ستمنى بولمى اولدى
شاشوردى

Il signifie aussi, mettre quelqu'un en désordre, le déconcerter
T. بولمى شاشورمق || Il n'entend que la chicane du Pa-
lais; si vous voulez le désorienter, tirez-le de là
فلان كشى محكمه حيلدرندن غيرى شيه واقف اولمديغىدن بولمى
شاشورمق استرايسدك اول مقوله ماده لردن غيرى صحبتلره
Quand un homme de province vient à la Cour, il
est tout désorienté
بر طشه آدميسى سراى همايونه كدكده
Il fait le savant, mais quand on
بولمى شاشورمق
le met sur quelque question difficile, on le désorienté
فضلادن
اولمق اوزره كچينور لكن مشكل بر مسئله كندويده عوض
اولمى بولمى شاشورمق

پس - بعد ازین P. فيما بعد A. Désormais, Dorénavant
شمدينكيرو - بوندنبويلد - بوندنصكره T. ازین

DÉSOSSER. V. Désosser.

استخوان بر P. نزع العظام A. Désosser.
کمیكرى - کمیكرى قوپارمق T. بی استخوان کردن - كندن
بر هند طاوغنك کمیكرى Dénosser un dindon || جيقارمق
جيقارمق

آمر - آمر متفرد A. Qui gouverne arbitrairement
خدايگان خود - فرمانفرمای خودرای P. مستبد بالرای
باشلو باشند حكومت ايدن T. رای

Gouvernement despotique A. Absolu et arbitraire
تفرد واستبداد صورتنده اولان حكومت
تفرد واستبداد مقارن فوت كامله
Pouvoir despotique

على A. Avec une autorité despotique
- خودراياند - متفرداند P. باستبداد الراى - وجد التفرد
متفرداند Gouverner despotiquement || باشلو باشند T. مستبداند -
مستبداند حكومت ايتمك - حكومت ايتمك

تفرد فى A. Pouvoir absolu et arbitraire
فرمانفرمايى - حكومت متفرداند P. استبداد الحكومة - الحكومة
Le despotisme s'introduit dans tous les États qui subsistent long-temps
تفرد حكومت

مدت مدیده مستر اولان جمیع ملکره حلول ایدر

Figur. Autorité qu'on s'arroge sur les hommes et sur les choses
A. تسلطن P. فرمانفرمایی || Ce journaliste
محرر prétend exercer son despotisme sur nos meilleurs écrivains
و قایعنامه روزمره اولان فلان کشی گریه منشیان ایچنده
ممتاز الاقران اولمش بالجمله ارباب قلم اوزریند تسلطن
Ce père établit le plus grand despotisme dans sa
maison فلان پدر اهل بیته حقند تسلطن عظیم اجرا ایدر

DESPUMATION. Terme de Chimie. Action d'ôter l'écume qui
se forme à la surface d'un fluide A. اخذ الطفاحة P. بر گرفتن
کپوکی آلمد T. کف

DESPUMER. Ôter l'écume qui a été séparée d'un liquide par
la force du feu A. اطفاح P. کفرا بر گرفتن

DESPUMÉ. A. مسلوب الطفاحة P. کفش بر گرفته
آلنش

DESSAISIR, se DESSAISIR. Abandonner ce qu'on avait en sa
possession, en ses mains A. تختهآلی P. ترک T. بوشلاق
|| Quand on a de bons gages, de bons nantissements, il ne faut pas s'en
الده صاغ امانت و ایشده برار کفالت اولنجه
آناری الدن جیقارمق - آناردن تختهآلی ایتمک روا دکلدن
جائز دکلدن

DESSAISIR. A. متخالی P. گذاشته - متروک
الدن جیقارلمش -

DESSAISISSEMENT. V. Dessaisir A. تختهآلی P. ترک
الدن جیقارم - بوشلامه T. گذاشت

DESSAISONNER. Ne pas suivre l'ordre des années qu'on a ac-
coutumé d'observer pour la culture des terres, et en déranger
les différentes soles, semant de l'avené où il faudrait semer du
blé, et en laissant en jachères celles qui devraient être ense-
mentées A. خلل الترتیب الزراعة P. ترتیب کشتکاری
اکین ترتیبند رعایت - اکین ترتیبنی بوزمق T. بر همزدن
ایتماک

DESSALER. Faire perdre la salure à une viande salée, faire
qu'elle soit moins salée A. سلب الملوحة P. شوری بر گرفتن
بر طوزلی Dessaler un poisson salé || طوزلیغی کیدرمک T.
طوزلیغنی کیدرمک - بالغت ملوحتنی سلب ایتمک
T. شورپیش بر گرفته P. مسلوب الملوحة A. DESSALÉ.

طوزلیغی کیدرلمش

DESSANGLER. Lâcher ou défaire les sangles A. ارخاء الحزام
کمر بندرا بر - کمر بندرا سست کردن P. فکت الحزام -
قولانی جیقارمق - قولانی کوشتمک T. گرفتن
DÉSSANGLÉ. A. منفکت الحزام P. کمر بند بر گرفته
قولانی جیقارلمش

DESSÉCHANT. Qui dessèche A. مجفف P. خشکساز
ریمه Une exhalaison desséchante || قوریدلیجی
قوریدلیجی بخار - بخار خشکساز

DESSÉCHEMENT. Action de dessécher A. تجفیف P. خشکساز
تجفیف || Il a entrepris le desséchement des marais
صولانی بر لرینک قورتسمند - اراضی مروتدیده مباشرت ایلدی
مبادرت ایلدی

Il se dit aussi des hommes, et signifie, maigreur excessive
|| Je l'ai trouvé dans un desséchement qui fait craindre pour sa vie
اولدیغی حال فحول کوره هلاکی خوفی مستمادر

DESSÉCHER. Rendre sec A. اجفای P. ایباس - تجفیف
T. خوشانیدن - خشک ساختن - خشکانیدن P. تبهیس
قیط شدید تجفیف Le grand hâle dessèche la terre || قورتمق
شهرت Dessécher les fossés d'une ville ارضی مستمادر
Cela dessèche le poulmon, le cer-
veau رند - فلان شی تجفیف رند و تجفیف دماغ ایدر
Figur. || L'étude des sciences
علوم مخیلدنک مطالعسی مجفف
بادی تجفیف دماغدر - دماغدر

DESSÉCHÉ. A. خشکیده P. مجفف T. قوریدلمش
|| Malais desséché قوریدلمش صولاق بر

Homme desséché A. فاحل P. خشک و نزار T. قوبقوری

DESSEIN. Intention de faire quelque chose, projet A. نیت
- مرام - مقاصد - pl. مقاصد - pl. منوی - نیت
T. کام - آهنگ P. عزایم pl. عزیمت - دواعی pl. داعیه
Grand dessein نیت جمیله Beau dessein || نیت - مراد
extraordinaire داعیه کریمه نیت والا همت génèreux جلیل
bizarre فوئی العاده بر نیت
Désolant داعیه غریبه
Désolant داعیه مضرت رسان pernicious سوء قصد - فاسده
Former un dessein عقد نیت ایتمک
Faire dessein de نیت تصور ایتمک

Changer de dessein سفر و سیاحت عقد نیت ایتمک voyager
 اعداد نیت ایتمک Cacher son dessein تبدیل نیت ایتمک
 اجرای نیت ایتمک Exécuter son dessein نیتی کنم ایتمک -
 اول طرفد ایلمک Il ne va pas là sans dessein نیتی فعله کنورمک -
 اول طرفد Il y va avec dessein وارسی بلا قصد دکلدر
 اول طرفد کتمسی بر کوند فکر - بر درلو نیتد مبنی کیدر
 بو بآبدد بر درلو Il y a du dessein à cela وقصدده مبنیدر
 Il est venu dans un bon dessein نیت صادق ایلمد کلمشدر
 نیت صالحه نیت صالحه Il est venu dans un mauvais dessein,
 نیت خیرید ایلمد - ایلمد
 Avoir de grands desseins کلمشدر
 Venir à bout مقاصد و منویات جلیل اولمق
 تصور کرده ضمیری اولان عزایم و منویاتند
 Renvoyer les desseins de quelqu'un بر طرفیاب اولمق
 les traverser کلمشدر
 les traverser مجرای مقاصد و منویاتند حواله سد ممانعت ایتمک
 Le miner بنیهد مقاصد و منویاتند بر گشتد و خراب ایتمک
 Le dessein de l'armée est d'aller en tel lieu نیتی وار در
 Le dessein en est pris فلان طرفد وارمقدرد
 Eviscerer le dessein des ennemis تصمیم اولددی -
 Il y est allé de dessein pré-médité تعظیم وابطال ایلمک
 مقدم مطالعه اولمقش بر درلو قصد و نیتد مبنی اول
 Il entreprit cela de dessein formé طرفد کسدی
 ترتیبیافتد خیالی اولمش نیت راسخد ایلمد تشبث ایلدی
 ترتیبلو بر نیت ایلمد تشبث ایلدی -

Il se prend aussi pour le projet, le plan d'un ouvrage T.
 منظومدنک رسم Le dessein d'un poème || رسم و ترتیب
 تصویرک رسم و ترتیبی Le dessein d'un tableau و ترتیبی
 تعمد - عمد - عن قصد - قصداً A. Tout exprès
 بونی Je ne l'ai pas fait à dessein || مخصوصدن T. دانسته P.
 Il se met aussi avec l'infinitif d'un verbe
 Il || فکر ایلمد - نیت ایلمد T. بنیت - باهنگ P. بالنیت A.
 - سویاشمک نیتیلد کیده یور
 سویاشمک فکریلد کیده یور

DESSELLER. Ôter la selle de dessus un cheval A. اجفا - رفع
 رفع زین کردن - زین از بالای اسب بر آوردن P. السرج
 Ce cheval est trop Ce cheval est trop
 بویاشمک حراری بی il ne faut pas le desseller si tôt

زیاده اولمقله ایرینی صرتندن نیز بری آلمق جانز دکلدر
 از زین - بی زین P. مرفوع السرج - مجفا A. DESSELLER.
 ایری صرتندن آلمقش - ایرسز T. برجه کرده
 سست P. ارخا A. DÉSSERRER. Relâcher ce qui est serré
 Cette ceinture vous serre, desserrez - la || کوشمک T. کردن
 Desserrer un قوشانکی کوشت زیرا سنی نصییق ایردر
 باغی - رباطی وعقدده بی ارخا ایتمک
 ودوکی کوشمک
 T. سستی یافتد - سست کرده P. مسترخا A. DESSERRE.
 کوشمش

DESSERT. Le dernier service qu'on met sur les tables, et qui
 میوهای پس آورد P. فواکه الآخر المائدة A. s'appelle Le fruit
 On avait apporté || طعام آخونده کنوریلان یمش T. خوان
 طعام آخونده سفره یه نفیس فواکه کنوردیلر
 DESSERT. Les viandes, les mets qu'on a desservis, qu'on a
 ôtés de dessus la table A. بقیه الطعام P. یسمانده خوراک
 یمک آرتغی T.

DESSERTIR. Dégager une pierre précieuse, un portrait de
 ce qui les retient dans une monture de métal A. بر P. فک
 برندن جیقارمق - سوکمک T. کندن

سوکلش T. بر کنده P. منفک A. DESERTI.

DESSERVIR. Ôter les plats de dessus la table A. رفع الاطعمة
 T. طعمسرا از خوان بر داشتدن P. عن المائدة
 Desservez les viandes || سفره دن فالدرومق
 طعاملری فالدر

Et rendre à quelqu'un de mauvais offices A. صرف المساعی
 بر کلمشدرک خلافتد T. کوشش گزند آورنددن P. المصرة
 Il a fait tout ce qu'il a pu pour me desservir || سعی ایتمک
 الندن کلدیکی قدر حقد مساعی مصره صرف ایلدی
 vous a desservi auprès d'un tel سنک
 مساعی نا موعیه - حقه مساعی مصره صرف ایلدی
 صرف ایلدی

DESSICCATIF. Qui a la vertu et la force de dessécher. V.
 Desséchant || Eau dessiccative Cette herbe a une
 vertu dessiccative || ماء مجففه
 نبات بو نباتده بر خاصه مجففه وار در
 نبات بالخاصه مجففدر

DESSICCATION. Opération qui consiste à enlever à des sub-
 stances l'eau ou l'humidité qu'elles contiennent A. سلب الرطوبة

-صوبی جیکک T. خشک ساختمن - بر گرفتن نم P. قورنق

تفتیح العین .A. Ouvrir les yeux, les paupières
 T. پلک گشادن - چشم گشادن P. تفتیح الاجفان -
 Ses paupières étaient || کوز قپاقلرینی آجھق - کوز آجھق
 tellement collées ensemble, qu'on a eu de la peine à les des-
 siller کوزی قپاقلری شول رتبدده بری برلرینده یاشمش
 Figur. Dessiller - ایديکده گشادلریند عظیم زحمت جکلدی
 les yeux à quelqu'un. Le détromper sur quelque chose, lui faire
 voir clair sur quelque chose dont il ne s'apercevait pas T.
 تفتیح بصر - دیدده بصیرتدن رفع پرده غفلت ایتمهک
 کوزی آجدرمق - بصیرت ایتمهک

کیزی آچامش T. گشاده چشم P. منفطح العين A. DESSILLÉ.

DESSIN. Il se dit de la représentation d'une ou de plusieurs figures, d'un paysage, d'un morceau d'architecture, etc. *تصویر*.
pl. تصویرات *P. نگار* *T. تصویر* || Un porte-feuille plein de beaux dessins *تصویرات جمیلہ ایڈ ملو ہر قطعہ محفوظ* Des dessins de Raphael *تصویرات اولان* *فلمی اولان* *تصویر لیر* - Il se prend aussi, pour l'art qui enseigne de faire ces sortes de représentations *فن الرسم*.
فن نگارش - *نگارگری* *P. فن تصویر* - *فن النقش* -
فن نقش و تصویر || Montrer le dessin *تصویر چاہک* *T. فن تصویر*
فن تصویر *تعلیم* Apprendre le dessin *تعلیم ایتھک*
فن تصویر *استفادہ ایتھک* Posséder bien le dessin
فن نقش و تصویر *Les arts du dessin* متصرف اولمق
متعلق اولان اجناس صنایع

Il se dit aussi, de la simple déli­néation et des contours des figures d'un tableau *A. تقطيع التصوير* pl. *تقطيعات التصوير* || *تقطيع نگار* *P. تصويرت كسي می* || *Dessin correct, exact* *T. تقطيع نگار* *صحيح* *وبيقصور تقطيعي* Le coloris de ces figures est bien entendu, mais le dessin n'est pas correct *اشبوعصور* *واشكالكت الوان ونقوشى لايتقى* *اوزره اويدرلمشدر انجبق* *تقطيعارى صحيح* *دكندر* *فن تقطيعات تصويرده حذاقتى* *En peintre qui entend bien le dessin, qui excelle dans le dessin* *عيان اولوبابده ممتاز الاقوان اولان بر مصور* - Et de toute l'ordonnance d'un tableau *A. هيئت التصوير* *P. هيئت نگار* || *Le dessin de ce tableau est beau, mais il est mal exécuté* *ي تصويرت هيئتم احسندر انجبق لايتقى* *T. تصويرت بجمي*

اوزره اجرا اولنامشدر

Il se dit encore du plan d'un bâtiment *A. رسم P. کارنامه*
T. کرنامه || Faire faire le dessin d'un bâtiment par un habile
 architecte *بنانک رسمنی بو استاد معماره چیزدرمک*

DESSINATEUR. Celui dont la profession est de dessiner *A.*
 تصویرچی *T.* نگارنده - نگارگر - خطکش *P.* رسام - مصور
 فننده مهارت Grand dessinateur مصور حاذق ||
 Ce peintre est bon coloriste, اما این نقاش خوب رنگرزی میکند
 mais il n'est pas dessinateur او نقاش خوب نیست
 ماهر ایستاده رسام حاذق دکدر

DESSINER. Rendre au crayon ou à la plume les objets qu'on voit ou qu'on imagine *A.* تمثيل - تصوير - ترسيم - رسم *P.* لا تصوير ايتمك - رسم يانلق - رسم ايتمك *T.* نگاشتن
 Le Titien a dessiné cette figure بر صورتی فلان صورت رسم
 على وجه الصحة تصوير Dessiner correctement و تصوير ايلدى
 بر صورتی هيت Dessiner une figure d'après nature ايتمك
 بر صورتك هيت - طبيعيدسى اوزره تصوير ايتمك
 Dessiner de fantaisie طبيعيدسى اخذ ايلد تصوير وندشيل ايتمك
 Dessiner d'après l'antique عدى بر صورت تصوير ايتمك
 قدمايه تقليد - رسم قديم اوزره تصوير ايتمك
 ايلد تصوير ايتمك

تصویر اولنش T. نگاشته P. تصویر A. Dessin.

DESSOLER. Dessaisonner, changer l'ordre des soles d'une terre labourable. V. Dessaisonner.

DESSOUDER. Ôter, fondre la soudure *A.* سلب اللحم *P.*
 Dessouder les || لهمني جيتقارمق *T.* از كفشير ياك كودن
 شعدان قوللرينك لهمني جيتقارمق
 لهمني كيدرمت -

از کف شیر پاکت شدن P. اسلاب A. اللحم Se Dessouder. T. Le fer blanc se dessoude facilement au feu
آتشده - نمکد نکت لہمی آتشده قولایانی ایلد زایل اولور
بالسیرولد منسلب اولور

از کفشیور پاک شده P. منسلب اللحم A. DESSOUDÉ.
لهمی جیقش - لهمی کنش T. کفشیور نا بود شده -

DESSOULER. Faire cesser l'ivresse. *A.* اذهاب السكر - اعتدال
 آزاده مستی کردن - هشیمه اری آوردن - هشیار کردن *P.*
 سرخوشلغی دفع ایبترمک - سرخوشلغی کیدرمک - ایقتلشقی *T.*

|| On prétend, que la soupe à l'ognon dessoûle ceux qui ont trop

- صوغان جورباسی زیاده سیله شراب ایچمشلرک
سرخوشلغینی دفع ایلدیکی منقولدر

آیلمش T. دشیار شده P. ذاعب السكر - مصحح A. DESSOULÉ.

DESSOUS, Adverbe de lieu, qui sert à marquer la situation d'une chose qui est sous une autre A. تحت P. زیر T. آلت
فلان کشتی یقانی Il est au-dessous de trente ans
فلان کشتی یقانی Comme on verra
زیرده معلوم - زیرده بیان اولندجفی وجد اوزره
اولندجفی وجد اوزره

DESSOUS, substantif. La partie de dessous d'une chose A.
اسفل Le dessous d'une étoffe
توبک اسفل Le dessous est plus beau que le dessus
On dit figur., qu'un homme a eu le dessous, qu'on lui a donné du dessous en quelque affaire, pour dire, qu'il a eu du désavantage
فلان مادهده
آلت اولدی

AU-DESSOUS, Plus bas A. فی طرف الاسفل P. بسوی زیرین
Ce village est au-dessous de Paris
فلان قریب پاریسک جانب اسفلده در
فلانک Etre assis au-dessous de quelqu'un
آلت طرفنده در
Loger au-dessous de quelqu'un
فلانک آلت یاننده مقیم اولمق
On dit à la mer, qu'un vaisseau est au-dessous du vent d'un autre vaisseau, pour dire, que cet autre vaisseau a le vent sur lui A. بسفالة الريح P.
روزگار آتنده T. زیر باد

Il se dit figur. des hommes, et signifie, inférieur A. دون
Cet homme est au-dessous de celui-là en mérite, en dignité, en qualité, en richesses
فلان کشتی لیاقت واهلیت ورتبه و منزلت و حیثیت و کیفیت
فلانک آلت یاننده در
Il est au-dessous de sa place
دوندردن
On dit aussi, qu'une chose est au-dessous de quelqu'un, pour dire, qu'elle n'est pas digne de lui
Il ne veut point de cet emploi, il le croit trop au-dessous de lui
منصبی قبول ایتدو زیرا ذاتندن جوق آشانی عذ ایدر
Il signifie figur., moindre, selon un certain ordre, soit de nombre, soit de durée A. اقل
آشانی T. کمتر P. موخر - دون - اقل

Les Romains enrôlèrent tous les hommes au-dessous de cinquante ans
رومالوالی یاشدن اقل اولان ذکورک جملدسنی
Tous les nombres au-dessous de dix
اوندن دون
Les plus anciens titres qu'il produit sont au-dessous du quatorzième siècle
ابراز ایلدیکی سدهاتک
Il est au-dessous de trente ans
اشانی ده
Tous les locataires qui étaient logés au-dessus de lui et au-dessous de lui
کرت
ما فوقی وکرت ما تحتی اولان طبقدرده اقامت اوزره
Hérode fit tuer tous les enfants à l'âge de deux ans et au-dessous d'un
هرودس نام قرال ایکی
ما دون اولان جمیع صبیانی قتل واعدام ایتدردی

DESSUS, Adverbe de lieu, qui sert à marquer la situation d'une chose qui est sur une autre A. فوق P. زبر T. اوست
Ce qui est sous la table, mettez le dessus
سفره تحتنده اولان
شینی فوقنده وضع ایاد

DESSUS, substantif. Le lieu supérieur A. علیا Fém. فوق
Les corps les plus légers prennent le dessus
اجسام خفیفه جانب بالا بد چیتار
Dans ce corps-de-logis, un tel occupe le dessus, et moi, le dessous
بویانک طبقه علیاسنده فلان کسند و سفلاسند بن
فلان کشتی طبقه فوقانیده و بن طبقه - اقامت ایدرم
فلان اوست فائده و بن آلت فائده - تحتانیده ساکنم
Le dessus de la main
اوتوردم
Le dessus de la tête
بالای سر - فوق راس
Le dessus d'un pain
اشمکت اوستی

Il se dit figur. de quelque avantage remporté A. تفوق
Nous avons eu le dessus dans ce combat
بویکنده بزم طرف حائز رهنده
بویکنده بزم اوست جیققدق - تفیق و غالبیت ارامشدر
On dit aussi, qu'un homme commence à prendre le dessus, pour dire, que sa santé commence à se rétablir
فلان خسته

La maladie a été violente, mais la nature a pris le dessus. علت بغایت *a été violente*, mais la nature a pris le dessus. شدید ایکن طبیعت غلبه ایتدی *Il signifie aussi, l'adresse d'une lettre. V. Adresse.*

On dit en termes de Marine, Gagner, prendre le dessus du vent, pour dire, se placer entre le lieu d'où le vent souffle, et le vaisseau sur lequel on prend cet avantage. *A. ارتفاع علی روزگار اوستمند. T. بالای باد روانه شدن. P. علاوة الريح جيقمق.*

Dessus, en termes de Musique. C'est la partie qui est la plus haute, et qui est opposée à la basse. *A. زیر. P. زیر. T. اینجند. La basse de cet air me plaît fort, mais je n'en aime pas le dessus. کلور خوشمه پکت بو مقابکت بام پرده سی. حط ایتتم.*

PAR-DESSUS. SUR. *A. فوق. P. بر. T. اوستده. Il porte un gros manteau par-dessus son justaucorps. جبد اوستنده بر جبهه اوستنده. فوق جدارده. Par-dessus la muraille. کبیر قموط کبیر. Il avait deux pieds d'eau par-dessus la tête. فوق الرأس ایکی ذراع مقداری صو وار ایدی.*

Il signifie aussi, au-delà, outre. A. ماعدا. P. بوندن. فضلده. T. دخی. جز از آن. بیشتر از آن. Je lui ai donné dix pistoles par-dessus ce que je lui devais. ویره جکم اولان. ویره جکمده. فضلده اولدوق اون غروش دخی ویردم. Il est riche, il est jeune, et par-dessus cela il est sage. بشقد اولدوق اون غروش دخی ادا ایلدم. مامل وحديث السن. وفرت مال. اولدیغندن ماعدا رشد ودرایتی دخی واردر. ایلد کامیاب وصاحب سن شباب اولدیغندن فضلده مالیک بضاعه رشد ودرایتدر.

AU-DESSUS. Plus haut qu'un autre corps, qu'un autre lieu. *A. دخی بوکسکده. اوستنده. T. ببالا. ببالا ترین. P. فی الاعلا. Au-dessus des cieux. افلاکده. اعلای. طاع. ببالای کوه. اعلای جبلده. اعلای سجدده. اوستنده.*

Il signifie aussi, par-delà. A. ما فوق. P. خارج. T. اوتد. Cela est au-dessus de ses forces. فلان شیء دائرة وسیع بطاقتندن خارجدر. فلان شیء فلانده کوره فوق الطاقده در.

فلانده کوره ما وراى - دائرة عقلمندن خارج بر معنا در فوق *Ce prodige est au-dessus de la nature* عقل بر معنا در اصول طبیعتک ما وراسنده بر - الطبیعه بر معجزه در *On dit figur., qu'un homme est au-dessus des louanges, pour dire, qu'il n'y a point de louanges qui égalent son mérite, ou qu'il n'est point touché des louanges* نعوت *Et qu'un homme est au-dessus de la calomnie, au-dessus de l'envie, pour dire, que la calomnie, que l'envie ne lui peuvent nuire* معروض زباندرازی ارباب شرک ما وراسنده بر ذات باهر معروض سنگ اندازی ارباب غبطه وحسدک ما - الصلاحدر فوقده بر ذات کریم الصفاقدر

LÀ-DESSUS. Sur cela, à ces mots, dans le moment, etc. *A. درین میان. P. مقارناً. بهذا الحال. فی خلال هذا الحال. اول ائمناده. T. حیدر ان حال. در خلال این احوال. Lâ-dessus. اول آرائنده. اول خلالده. اول صدده ایکن اول ائمناده بزدن مفارقت ایلدی.*

DESTIN. Fatalité. *A. قدر. P. نصیب. مقضی. L'ordre du destin. تقدیر. Le livre du destin. تقدیر. L'arrêt du destin. تقدیر.*

Il se prend aussi, pour le sort particulier de chaque personne, ou de chaque chose. A. قسمت. P. نصیب. هر کس هر کس. قدر. یازیلو. T. نوشت. هر کسک. قسمتی نه ایسد آندن فرار ایتمک محالدر. C'est le destin des grands hommes. قدری نه ایسد انسی دفع ایتمک ممکن دکلدر. Le destin des grands États. دول عظیمه دکت نصیب و قسمتی بودر.

DESTINATION. L'emploi d'une personne ou d'une chose pour un objet ou un usage déterminé. *A. تعیین. P. سپارش. T. اچیدنک. La destination des deniers. طیشمه. Suivant la destination qui en avait été faite. اول بایده سپارش و تعیین اولدیغنی منوال اوزره. REMPLIR sa destination. بر کسمده تعیین اولدیغنی امری ادا ایتمک. ایتمک.*

Il se dit aussi, du lieu où l'on est appelé pour remplir quelques fonctions. A. محل مأمور. محل معین. P. مأموریت بری. T. صوب مأموریت. سوی مأموریت. P. بودونه مانک. La destination de cette escadre est pour l'Amérique.

فلاتن کشتی از دندنبرو مال و ثروت tiné à une grande fortune
 Un homme destiné aux grandes choses
 من الازل امور جسيمه همچون
 تخصيص اولنش بر ذات

DESTINÉE. V. Destin. - Il se prend souvent pour l'effet du destin A. بخت || Fatale destinée T. بخت T. هور P. قسمت - بخت
 مجرای بخت Le cours des destinées بخت وخامت انجام
 بخت ميمون - بخت سعيد Heureuse destinée خوش بخت -
 بخت شرم Malheureuse destinée بخت نيك - بخت مسعود -
 بخت نا - بخت معكوس - بخت منحوس - بخت مشوم -
 بخت مقدرت Rempir ses destinées بخت نا سازگار - هموار
 عباد اللهيك قسمتي بواذر طبع ملوكند Les caprices des Rois font les destinées des peuples
 بخت مقدرت موجب Il faut suivre sa destinée
 On ne peut vaincre sa destinée و مقتضاسند تبعيت ايتماو در
 لوح تقديرده - بخت مقدرت فرار ايتماك عديم الامكان در
 يارلش قسمتدن امتناعك امكاني يوقدر

On dit, Finir sa destinée, pour dire, finir sa vie T. اجل
 مدت محدودۀ عمرى تكميل ايتماك - مقدرى تمام ايتماك
 قضاي نخب ايتماك -

DESTINER. Déterminer la destination d'une personne ou d'une chose A. تعيين - تخصيص - نامزد کردن P. تعيين
 Il a destiné cet argent pour acheter une maison Il a destiné cet argent pour les pauvres
 فلان مالى بر باب منزل اشتراسند
 او بو تخصيص ايلدى
 افچيدى فقرا همچون تعيين و تخصيص ايلدى

SE DESTINER. A. تعيين النفس - تخصيص النفس
 Il se destine à la guerre Ti نامزد کردن
 نفسنى خدمت حربيديۀ تخصيص ايلدى

DESTINER, signifie aussi, projeter, avoir dessein A. نيّت
 J'ai destiné de faire un voyage سفر و سياحت نيّت ايلدام
 نامزد - سپارش کرده P. مخصوص - مختص - معين A. DESTINÉ.

Un lieu destiné aux jeux T. تخصيص کرده - گشته
 او يونده - ملايمه مخصوص بر محل
 مختصص يبر

On dit, qu'un homme était destiné à une chose, pour dire, que son destin l'y portait A. من الازل
 Cet homme était des-

قابله - ممكن العزل
 Officier destituable || عزل اولنه بيلور T. عزلپذير P. العزل
 ممكن العزل اولان ضابط

DESTITUER. Déposer, priver quelqu'un de la charge, de la fonction qu'il exerçait A. عزل کردن P. از جاه بيرون کردن
 On l'a destitué de son emploi || منصبدن جيقارمق
 de sa commission
 منصبدن جيقارديلمر - عزل ايلديلمر
 ماموريتندن عزل ايتديلمر

DESTITUÉ. A. معزول P. عزل کرده
 Il signifie aussi, dénué, privé A. عارى
 Destitué de tout secours || بهره سز T. بي وايد - بي نصيب -
 بي نصيب دستگيرى - هر گونه مدد و اعانتدن محروم
 Destitué de raison عاقلدن عاقلدن و معاونت
 سداد - مايۀ عقل سليمدن بي نصيب de bon sens بي بهره
 عقلدن محروم

از P. معزوليت - عزل A. DESTITUTION. Action de destituer
 Depuis sa destitution, il ne se mêle de rien
 عزللق T. جاه بيرون سازى
 وقت معزوليتندنبرو بر درلو مصاحبتۀ مداخلد ايتمز

pl. مخرب - مهدم - هادم A. DESTROYEUR. Qui détruit
 Les Grecs furent les destructeurs de Troie
 T. خراب کن - ويرانساز P. مخربين
 Les soldats sont de grands destructeurs
 و مخربينى اولمشلر در
 عسكرى طائفدى مخرب ممالك و بلاد در

Figur. || Cet homme a été le destructeur de sa maison par ses folles dépenses
 فلان كشتى ايتديكى مصارف مجنونانده
 Ce prince a été le destructeur de l'hérésie
 فلان حكمدار هادم اساس رفض و بدعت
 اولمشلر

مفسد A. DESTROYER. Qui détruit, qui cause la destruction
 Principe destructif || بوز بچى T. تباكهكننده P.
 Cause destructive Doctrines destructives de toute morale
 مفسده علت
 قواعده حسن ادب و اخلاقي مفسد اولان مذهب
 و آيين

ويرانگى P. خرابيت - انهدام A. DESTRUCTION. Ruine totale

معبد قدس La destruction du temple de Jérusalem || بیقلند T.
 Figur. || La destruction d'une famille بر خاندانیک خرابییت حالی Cela a causé la destruction de cette province
 بمو کیفیت خرابییت حال La mauvaise conduite des pères amène la destruction des familles
 والدینک سو حرکتی اهل Travailler à la destruction de l'hérésie
 بدم اساس رفض و بدعتد سعی ایتمک Ces maximes tendent à la destruction de la morale
 بو کوند قواعد و اصل انهدام اساس اخلاقی منتجدر

DÉSUËTUDE. Anéantissement par le non-usage. Il se dit des lois, des coutumes, etc. A. متروکییت عن العمل - متروکییت A. || Cette loi est tombée en désuétude
 بو قانون حال - بو قانون متروک عن العمل
 عملدن قالمش بر - عملاندگی و متروکییت گرفتار اولمشدر
 قانون و عادتدر

DÉSUNION. Séparation des parties qui composent un tout A. از هم جدایی P. انفصاح الرحدة - انفصال - تفرق الاتصال
 بولکدن آیرلد - آیرلد T.

Figur. Mésintelligence, division A. شقاق - شقاق A. شکست - شکست یکجہتی P. مہانت - شق العصا -
 La diversité d'intérêts cause la désunion
 بو لکک بوزوقلی T. یکدلی اختلافی اغراض بادئ مہانت و شقاق اولور
 اهل بییت C'est ce qui a mis la désunion dans la famille
 فسح اتحادہ - بیندہ شق عصایہ باعث شو مادہ اولدی
 سہب اولان شو مادہ در

Il signifie aussi, démembrement, disjonction A. انفراق P. || La désunion de ces charges
 بو ماموریتلرک انفراقی La désunion de ces fiefs
 انفراقی Arrêt de désunion مالکاندلرک بشقد بشقد انفراقی
 حاوی اولان حکم

DÉSUNIR. Disjoindre, séparer ce qui était uni A. اباندة - Bésunir un fief d'une terre
 بو مالکاندی فلان ارشدن بشقد ایروق P. تفریق
 بو ایککی On avait uni ces deux charges, on veut les désunir
 منصب مقدا بوی بربند جمع و ربط اولمشیکن بو دفعہ
 تفریقارینی مراد ایردلر

Figur. Rompre la bonne intelligence, l'union qui est entre des

personnes A. القاء التفرقة - القاء الشقاق A. بولکی T. شیرازہ و جدوا شکستن - رابطہ یکجہتی را شکستن
 C'est l'intérêt qui unit et désunit les princes
 ملوک بیندہ رابطہ یکجہتی و اتحادت و بوزوقلی کتوریک - بوزوق
 ربطند و پاخود فسخند و سیلد اولان انجیق مصلحت ملکید در
 اهل فساد بیندہ القای Travailler à désunir les factieux
 اهل فسادت شق - تفرد و شقاق ایلمک سعی ایتمک S'ils se
 عصای اتحادلربند بذل سعی و کوشش ایلمک
 بینیلرنده مہانت و شقاق حلیل دسونسنت, ils sont perdus
 ایلمک اولسد تلغری مقرر در

Désuni. A. منفرد P. جدا شده T. از هم جدا شد

DÉTACHEMENT. État de celui qui est détaché d'une passion, d'une opinion, de tout ce qui peut trop attacher l'esprit et le coeur A. نا پیوستگی - نا پیوستگی P. انقطاع الہال - انقطاع A. || Être dans un entier détachement de toute es-
 پیر کوند غرض و مصلحتدن منقطع الہال اولوق
 Être dans un parfait détachement des choses du monde
 امور دنیویتدن منقطع الہال - دنیویتدن منقطع اولوق
 اولوق

En termes de Guerre, il se dit d'un certain nombre de gens de guerre qu'on tire d'un corps plus considérable pour quelque P. کتیبة مستحیرة - فریق مفروز - فرقة العسکر A. Faire
 بشقد ایرلمش بر قول عسکر T. گروهی از انبوه لشکر
 بیٹک نفرودن عبارت بر بیٹک نفرودن عبارت - فریق مستحیر ترتیب ایتمک
 بشقد Il commande ce détachement
 ایرلمش بر قول عسکرک اداره سند مامور در

DÉTACHER. Ôter les taches A. ازالۃ الدنس - ازالۃ الدنس P. ازالۃ الشوائب - ازالۃ الشائبة -
 از جرک پاکت کردن Detacher un habit
 لکدینی جیقاروق T. جرکوا بر گرفتن -
 Liqueur qui sert à détacher
 لکد جیقاروق صالح بر نوع صو

Et dégager une personne ou une chose de ce qui l'attachait
 پیوندرا و کردن - بندرا گشادن P. فکت الرباط - فکت A. Detacher
 باغی جوزمک - جوزمک T. پیوندرا گشادن -
 Détacher un chien
 بر پیوزمک بانینی جوزمک
 Detacher un tableau کلکت باغی جوزمک
 بر آناجک Detacher le fruit d'un arbre
 ایلمک

Il se dit figur. en parlant des engagements, des occupations, des passions, des affections qu'on quitte, après y avoir été long-temps attaché || On ne saurait le détacher de cet engagement فلانک قید مجبوریتدن فکئی Detacher son esprit d'une opinion, d'une pensée عقاشی بر کوند اعتقاددن وبر کوند فک کردن فک و نزع ایتمک

بر کندن P. نزع A. Et ôter, défaire ce qui sert à attacher A. Detacher une épingle || قوپارمقی T. تریبیدن - بر آوردن - طوپلغی قوپارمقی

SE DÉTACHER. Il se dit tant des choses attachées, que de celles qui servent à les attacher A. انفکاک - انفکاح P. گشاده P. انفکاک A. قوپمقی - جوزلمک T. از جاییش بیرون شدن - شدن Un جوزیلور بر بالدر باغی Une jarretière qui se détache Un ruban qui s'est détaché جوزلمش بر شریب Un clou qui va se détacher جوزمغه یوز طوتمش اکسر بیرندن قوپمغه

Il se dit figur. en parlant des affaires qu'on sépare de celles avec lesquelles elles sont jointes, et font en quelque sorte un même corps A. افراز P. جدا کردن T. بسقه آیرمقی T. جدا کردن A. افراز P. Detacher une ferme بر جتفلکیکی افراز ایتمک Ce traitant a détaché une telle affaire de son traité ماذه بی بولمترم فلان ماذه بی Et des troupes qu'on tire d'un corps d'armée, des soldats qu'on tire d'un régiment, d'une compagnie || On détacha mille chevaux pour investir la place قلعدنک حصرنده مأموراً بیکت نفر سواری On détacha tant d'hommes par régiment عسکری افراز اولندی Deux cavaliers se détachèrent pour faire le coup de pistolet شو قدر نفرات افراز اولندی پشتو ایلد اورمقی Dans ce sens, on dit aussi, Se détacher A. انفکاک - انفکاح T. جدا شدن P. انفکاح عن العلاقة - انفکاک النفس T. جدا شدن P. انفکاح عن العلاقة - انفکاک النفس Il s'est détaché de la passion qu'il avait کسلمک T. کسله A. Se détacher de la passion qu'il avait Il s'est détaché peu à peu de cette femme محبوبدسی حقه اولان محبوبدسی طرفند اولان قید - علاقدن کف نفس ایلدی Se détacher du jeu قماردن رفتن رفتن منقطع اولمشدر Se détacher du monde علائق دنیای حوسندن منقطع اولمق دنپدن انفکاک نفس ایلمک

En termes de Guerre et de Marine, Se détacher signifie, se séparer A. افتراز T. افراز اولمقی Ces régimens se détachèrent du corps d'armée افراز شو قدر الای اردودن Ces vaisseaux se détachèrent de la flotte بو کیملر افراز اولمشدر

دو نبدان افراز اولمشدر - آیرلمش T. جدا شده P. منقطع - منفک A. DETACHÉ. آیرمق T. منفک A. قوپارلمش

DÉTAIL. Terme de Commerce. On ne s'en sert qu'en cette façon de parler adverbiale, Vendre, débiter en détail, pour dire, vendre par le menu A. کسراً بیع P. خرده فروختن Marehand en gros et en détail پارجده پارجده صاتمقی T. پاره فروختن کرک - کسراً و صناية بایع مال اولان بازارکان پارجده پارجده و کرک کونری مال صتان

Il signifie, en parlant d'affaires, tout ce qu'il y a de circonstances et de particularités dans l'affaire dont il est question || Il nous a fait un long détail de cette affaire تفصیلات pl. تفصیل pl. تفصیل A. تفصیلات تفصیل طویل ایلد نقل تفصیلات تفصیل طویل ایلد Il nous en a fait un détail Lien exact تفصیلات تفصیل طویل ایلد Il nous a raconté cette affaire fort en détail تفصیلات تفصیل طویل ایلد ماذه بی تفصیلات تفصیل طویل ایلد Je vous raconterai l'affaire en gros, sans entrer dans le détail و بیان ایلدی تفصیلات کبرمکسزین جریان ایدن حالی حکایاتده تفصیل ایلدی Rien ne plaît tant dans les relations, que les détails, quand ils sont faits avec choix و پیداه لطیف و دلپسند تفصیل احوال ایلدی اولشده آندن زباده لطیف و دلپسند Il a donné au public une relation de cette bataille avec un détail exact des circonstances وقعدنک حکایه سنی جریان ایتمش احوالک تفصیلات صحیح و سیاه نشر و اعلان ایلدی

On dit, qu'un homme entend le détail, qu'il est homme de détail, pour dire, qu'il ne lui échappe rien des circonstances d'une affaire بر آدمدر واقف و حقایق احوال و حقایق احوال بدقایقها واقفدر تفصیل احوال بدقایقها واقفدر

DETAILLER. Couper en pièces A. نوشیق P. شکله شکله V. Dépecer. پارجدمق - طوغرامق T. کردن

Il se dit aussi, de certaines choses qu'on partage par petites portions, et qu'on distribue par le menu A. بکسر صرف - خرده کاراند صرف کردن P. کسراً صرف

سورمک || Il n'a pu vendre ses marchandises en gros, il a été contraint de les détailler. مالنی صایذ فروخت ایده مدیکندن کسراً صرف ایلمکه مجبور اولمشدر

On dit aussi, Détailler une nouvelle, pour dire, la raconter avec toutes ses circonstances. شرح علی وجه - تفصیلاً نقل. بدرازی نقل کردن. P. مفصلاً بسط و بیان - التفصیل - اوزون اوزادیه نقل ایتمک. T. بدرازی حکایت کردن. کیریشی جیشیله نقل ایتمک.

DÉTAILLÉ. A. مفصل کرده. P. بدرازی نقل کرده. نقل اولنش

DÉTAILLEUR. Marchand qui vend en détail. A. بايع بالكسر. پارچد پارچد صاتیجی. T. خرده فروش. P.

DÉTALAGE. Action de détalier. V. Détaler.

DÉTALER. Resserrer la marchandise qu'on avait étalée. A. Certain marchands étalent leurs marchandises le matin, et les détalent le soir. تجارک. بعضی مالیرینی علی الصبح عرض و نشر ایله اخشام وقتی طی ایدرلر

DÉTALÉ. A. دیویشورلمش. T. بر چیده. P. منطوی - مطوی.

DÉTALINGUER. Terme de Marine. Ôter le câble d'une ancre. ازنگر ریسدان بر گرفتن. P. فک الجمل عن الانجر. A. قومندی دموردن جوزک. T.

DÉTÉINDRE. Faire perdre la couleur à quelque chose. A. رنگرا. P. اذهاب اللون - ازالة اللون - ابراث ادمدة رنگی - رنگی کسمک - رنگی صولدرق. T. پورده کردن سرکه اذهاب لون. Le vinaigre déteint les étoffes. کیدرمک. Le soleil déteint toutes les couleurs. اذهاب جميع الوان. ابراث کمدت ایدر - ایدر جميع الوان ابراث کمدت ایدر - ایدر

SE DÉTEINDRE. A. استکمداد. P. زوال اللون - اذهاب اللون - رنگ کسمک. T. رنگ رفتن - رنگ پورده شدن. Une couleur qui se déteint aisément. Ces draps-là ne se déteignent point. رنگ صولدرق - رنگ کتمک. بو جو قملرک رنگی اصلاً زایل اولمز. هیچ کسلمز. هیچ صولدر - هیچ کسلمز.

DÉTÉINT. A. کدید اللون - زایل اللون - رنگی کسلمز. T. رنگش پیغم مانده - رنگش پورده گی یافته - رنگی جیش - رنگی صولمز.

DÉTELER. Détacher des chevaux qui étaient attelés. A. خلع. T. اسمبرا از گوردنه رهانیدن. P. الفرس من العجالة. Un cocher qui dételle ses chevaux. قوشلمش بارکیورینی عربدهدن جیقاران. قوشلمش بارکیورینی جفتدن جیقاران اکنجی.

DÉTENDRE. Relâcher ce qui était tendu. A. سست. P. ارخا. Détendre une corde. کوشتمک. T. کوردن. Détendre un arc. ایپی کوشتمک - ایتمک.

Et ôter une chose du lieu où elle était tendue. A. طي. P. دیوار. Détendre une tapisserie. دیویشورمک. T. بر چیدن. Détendre un lit. اوزرینه ممتد اولمش قیلامدی طی ایتمک. P. قوشلمش سریر فراشی طی ایتمک. Détendre une tente. طي. Il se dit aussi absolument, en parlant des tapisseries et des tentes. On a détendu dans toute la maison. خاندنک بالجملة اذات و مفروشات طی اولندی. اردونک مجموعنده طی. On a déjà détendu dans tout le camp. خیام قرار اولمشدر.

Figur. Détendre son esprit. Se relâcher l'esprit. A. ذهنی راحتلدن. T. آرامیدن. P. الذهن.

DÉTENDU. A. کوشمش. T. سست کرده. P. مسترخا. دیویشورلمش. T. بر چیده. P.

DÉTENIR. Retenir injustement ce qui n'est pas à soi. A. ظلماً. متغلباند - دستبرداند. گرفتن. P. ضبط من غیر وجه - ضبط فضولی - فضولی ضبط ایتمک. T. بیوجه گرفتن - گرفتن. اخرت مالنی فضولی. Déténir le bien d'autrui. ابقویهمق. Ceux qui détiennent les effets d'une succession. بر کسندنک اموال متروکدسنی فضولی ضبط ایدرلر. اموال - اموال متروکدسنه بیوجه وضع بعد تعرض ایدرلر - متروکدسنه ظلماً و اعدع ایدر اولرلر.

On dit, Detenir quelqu'un en prison, pour dire, le mettre, le retenir en prison. A. حبس. P. تسجین. حبس ایتمک. T. ابقویهمق.

DÉTENU. A. مضموط من غیر وجه - ظلماً مضموط. A. محبوس. فضولی ابقونمش - فضولی ضبط اولمش. T. گرفته حبس. T. در زندان. P.

Il se dit aussi d'un homme malade au lit. A. امیر الفراش.

بیتاقدده اولان خستد T. صاحب فراش P.

DÉTENTEUR. Terme de Pratique. Celui qui tient, qui possède un héritage A. گیرنده P. ذو الیید - واضع الیید - متصرف A. Legitime détenteur T. شرعاً و قانوناً متصرف || طوقیبی T. بغیر - بیوجده واضع الیید - فضولی متصرف Coudamné comme détenteur des biens de la succession تركدنك مالند وضع يد تهمتيله عليهنده حكم شرعى Tiers détenteur. Celui qui est actuellement en possession d'un bien qui avait été hypothéqué à un autre par celui qui le possédait auparavant T. تحت رهنده اولان مملوكة - واضع الیید اولان آخر كهنده

DÉTENTION. L'état d'une personne, d'une chose arrêtée et saisie par Justice A. در P. حبس - توقیف - محبوسیت A. Depuis sa détention Après une longue détention La détention d'un bien Depuis sa détention Une détention injuste Une détention injuste حقوق وعدله مقارن اولیان حبس و توقیف تطهیر - تمقیة A. Nettoyage A. پاکیزه کردن P. Déterger une plaie T. تمیزلک T. پاکیزه کردن P. بغرسقاری تمقیه و تطهیر Déterger les intestins تطهیر ایتمهك ایتنهك

DÉTÉRGER. Terme de Médecine. Nettoyer A. تمقیة A. پاکیزه کردن P. Déterger une plaie T. تمیزلک T. پاکیزه کردن P. بغرسقاری تمقیه و تطهیر Déterger les intestins تطهیر ایتمهك ایتنهك

DÉTÉGRÉ. A. متقا - مطهر - متقا P. پاکیزه کرده T. تمیزلشمش

DÉTÉRIORATION. Action par laquelle on détériore quelque chose, ou résultat de cette action A. نقص و نقص - سو الحال A. Tout locataire est responsable des détériorations faites durant son bail T. کوتولمده - بوز وفاق - فنا لمة T. بد حالی P. هر مستاجر مدت التزامده ظهوره کلان نقص و نقصان ایتچون بو جنتاکده سو حال وارمش قتی کلی شیلر وار T. y a de grandes détériorations dans cette terre هر شی بر سو T. y est dans une étrange détérioration حال غریب کسب ایلدی

DÉTÉRIORER. Dégrader, gâter, rendre pire A. تغییر الی - کوتولمک T. بدتر کردن - بد حال کردن P. سو الحال بر ارضی و بر منزلی Déteriorer une terre, une maison || بوزمنق On a laissé détériorer ces marchandises کوتولدیار - بو مالی سو حاله گرفتار ایتدردیلر

DÉTÉRIORÉ. A. بد حال گشته P. رهین بسو الحال A. بد حالی

بوزلشمش - کوتولشمش - فنا بولشمش T. بدتر شده - پذیرفته

DÉTÉRMINANT. Qui sert à déterminer A. قطع - فاطع P. Raison علت کسجی دلیل || Motif déterminant کسجی T. بران سوز کسجی دلیل - دلیل سخنبر - دلیل فاطع déterminante

DÉTÉRMINATIF. Il se dit de tout ce qui détermine la signification d'un mot A. مثبت المعنا - مختص المعنا || Dans cette phrase : La lumière du soleil, Soleil est le mot déterminatif de la lumière ضیای شمس عباره سنده شمس معنای ضیایی مثبت اولان لفطدر

DÉTÉRMINATION. La résolution qu'on prend après avoir balancé entre deux partis A. رای قطعی - رای صام - قرار قطعی A. Je n'attends que sa détermination || قرار T. رای قرار داده P. اول بابده انجق فلانک طرفندن ظهور ایدده جک قرار On lui demande une prompte détermination قطعی ید منتظرم طرفندن عجاله بر رای قطعی ویرلمسی مطلوبدر

DÉTÉRMINÉMENT. Résolument, absolument A. قطعاً A. بر P. Il l'a voulu déterminément || قطعاً T. وجد قطعی ماده بی قطعاً مراد ایلدی

Et expressément, précisément A. صراحة - علی وجه الصراحة A. Je vous avais marqué déterminément ce qu'il y avait à faire أشکارا - بروجه صراحت P. اولنمق اقتضا ایلدیکنی طرفنکده صراحة بیان ایلدم

Et courageusement A. بالصرامة - بازماع النفس A. کوزینی بوداقدن صاقدرمیدرق T. سر بارانده - جگدراراند هر شیئی کوزینه الذرق -

T. قرار دادن P. امضا - قطع A. Décider A. C'est un point que l'Eglise a déterminé || کسمک - قرار ویرمک قرار داده - ائمه دینک قطع ایلدکلری بر دقیقدر La Jurisprudence était douteuse là-dessus, mais la dernière ordonnance du Roi a déterminé ce qu'il fallait juger مؤخرأ ایکن مشکوک ایتک شریعت اول بابده صدور ایدن قانوننامه هابونده ماده قطع اولنمشدر - قطعاً قرار گیر اولمشدر

Et Résoudre, prendre une résolution A. تصمیم - ازماع النفس - قرار ویرمک T. قرار دادن P. تشبیه الذهن - بر باب منزل بناسند ازماع تصمیم ایلدی - نفس ایلدی Vous avez l'esprit bien irrésolu, déterminez-vous à quelque chose عقلکده ترکد

خارجہ - میدانہ جیقامق T. وا کردن - آشکارا کردن P. بر دیندہ خارجہ اخراج || Déterrer un trésor ایلکت بوسری نہ طریق Je ne sais où il a déterré ce secret ایلکت

قرار T. تقرير المرای A. Et faire prendre une résolution قرار T. تقرير المرای A. قرار ویرہمم
à rien هیچ بر راید - هیچ بر شینہ تشبیت ذهن ایدہم قرار ویرہمم
قرار ویرہمم
Et faire prendre une résolution قرار T. تقرير المرای A. قرار ویرہمم
Il était irrésolu sur le parti qu'il devait prendre, قنغی شقی اختیار ایدہجکدہ
cette nouvelle le détermina متردد ایکن ظهور ایدن خبر تقرير راینہ سبب اولمشدر
On dit, Déterminer un mot à un sens, pour dire, l'employer
|| تخصيص المعنا A. Ce mot est équivoque, mais ce qui précède et ce qui suit le
بو لفظک معناسی déterminent au sens que vous lui donnez مبهم ایکن کلامک سیاق و سباقند نظراً سنک ویردیکک
معنايد تخصيص اولمش اولور

On dit aussi, Déterminer le succès d'une affaire, d'une négociation
|| La bataille était douteuse, la valeur du général en détermina
le succès مقابله غلبه قنغی طرفده اولدجغی بللو دکل
ایکن جنرالک شجاعت و جلالتی حسن نتیجہ نک
ثبوتند سبب اولمشدر

قرار ویرلمش T. قرار گیر P. مقرر - مقرر A. DÉTERMINÉ.
Il est aussi adjectif, et signifie, qui est entièrement adonné
à quelque chose, et qui s'y abandonne avec fureur A. مجنون
مجنون عید C'est un chasseur déterminé بللو دیوانه P.
قدار Un joueur déterminé آوجیللق دلو سیدر - وشکار در
دیوانه سیدر

قرار ویرلمش T. قرار گیر P. مقرر - مقرر A. DÉTERMINÉ.
Il est aussi adjectif, et signifie, qui est entièrement adonné
à quelque chose, et qui s'y abandonne avec fureur A. مجنون
مجنون عید C'est un chasseur déterminé بللو دیوانه P.
قدار Un joueur déterminé آوجیللق دلو سیدر - وشکار در
دیوانه سیدر

Il signifie aussi, hardi, résolu, et se dit des hommes et des
choses A. مستحظ - مستحیت - مستبسل - زمیع النفس A. اولومی -
کوزینسی بوداقدن صاقدنمز T. سرباز - فدایی
|| Il ne faut pas le sâcler, c'est un déterminé
Une action déterminée مستبسل بر آدمدر کوجندرمسی جائز دکدر
Air déterminé کردار مستبسلانده - استبساله مقرون بر فعل
سیعای سربازانده - مستبسلانده طور وسیعاً

DÉTERRER. Retirer un corps de la sépulture A. اخراج عن
|| Sur le bruit que cet homme était mort de poison, on l'a déterré
فلان کشی مسموماً دالکت اولدیغی حادثی منتشر اولمغل
میتی قبردن اخراج اولندی

Figur., Découvrir une chose qui était cachée, découvrir une
personne qui ne voulait pas être connue A. اخراج الى الخارج

T. از گور بیرون کرده P. مخرج عن القبر A. DÉTERRÉ.
|| Il a le vi- sage d'un déterré مزاردن جیقامش
فلانده مزاردن جیقامش آدمک جهره سی مزار قاققونی جهره سی وار در - وار در

pl. منقی A. DÉTERSIF. Remède qui nettoie, qui purifie
تمیزلیسیجی T. پاکساز P. منقیات

- کرید A. DÉTESTABLE. Qui doit être détesté, exécration
P. واجب الاستغفار - مستکره - واجب الاستکراه - مکروه
|| کوکل ایکنردر بجی T. شایان غش و نفرت - غش آور
Le Un crime détestable اولدجق بر جرم Des opinions
اکره جنایات افکار و آرای کریدہ détestables

Il se dit aussi de tout ce qui est très-mauvais dans son genre
|| Il fait des vers détes- tables باده اکره Vin détestable
اقبح واکره شعر انشاد ایدر

علی وجه - علی وجه الاقبح A. DÉTESTABLEMENT. Très-mal
غایت فنا اولدق T. بهدترین صورت P. کریداً - الاکره
|| Chanter détestablement بر وجه اکره تغنی ایتمک
بر وجه اقبح کتابت ایتمک détestablement

DÉTÉSTATION. L'horreur qu'on a de quelque chose A. نفرت
|| La pé- nance enfème une sincère détestation du péché
توبه واستغفار نفرت A. نفرت - کراهت - نفرت - الطبع
ذنوب و آثامدن بخلوس البال نفرتی متضمندر

استغفار - تنقیر - استکراه A. DÉTESTER. Avoir en horreur
بر کمسنده Détester son crime ایلکرمک T. غش کردن P.
Détester le désordre de sa vie passée ارنکاب ایلدیکی جنایتدن استکراه ایتمک
تسبب حال سابقندن تنقیر L'ingratitude de cet homme fait qu'on le dé-
teste فلانک گذران نعمتی نفسی حقند استغفار قلوبد
On dit, qu'un homme déteste sa vie, pour dire,
qu'il maudit les misères de sa vie جانندن نفرت ایدر - باعث اولور
جانندن بیزار در

کندودن T. غرش کرده P. مکروه - منفور A. **DÉTÊTÉ.** کونال ایکنور

T. ترنجیدن P. مطّ - مطوّ A. **DÉTIRER.** بزی کرمت Détirer du linge || جکوب سوندروکت - کرمت

کرلمش T. ترنجیده P. مبطوط - دتمطّی A. **DÉTIRÉ.**

DÉTISER. Eloigner l'un de l'autre les tisons du feu, les séparer, afin qu'ils ne brûlent pas A. ابانة الوقود - ابانة الشقاب. طوترقاری بری برندن T. آتش افروزرا از هم جدا کردن - طوترقاری بری برندن T. آتشده کی طوترقاری بری برندن ایرمق

DÉTONATION. Terme de Chimie. Inflammation violente accompagnée de bruit, telle que celle de la poudre à canon et du nitre A. تراکت جیز آتشدنه P. حدمة الشی المنهب. La détonation du nitre || علولنمش شیکک جاتردیسی کهرجلدنک علوی جاتردیسی

DÉTONER. T. de Chimie. S'enflammer subitement avec bruit A. علولنمش T. جیز آتشدنه تراکیدن P. احتدام الشی المنهب کهرجلدن P. جیز آتشدنه تراکیدن P. احتدام الشی المنهب. Faire détoner du nitre || بر ششی جاتردامق جاتردرق علولنمرکت

جاتردی ایله T. با تراکت سوزنده P. محترم A. **DÉTONÉ.** علولنمش

DÉTONNER. Sortir du ton qu'on doit garder pour bien chanter ازکی بی شاشورمق T. بنوا خلل آوردن P. اخلال اللحن. Il n'est pas maître de sa voix, il détonne à tout moment || صداسنی استدیکی کبی ضبط ایده میوب هرآن و جردقینه اخلال لحن صحت Il a l'oreille juste, il sent bien quand on détonne سامعدسی غالب اولمغله لحنی اخلال اتیدکاری حالده کرکی کبی فرق و تمیز ایدر

DÉTORDRE. Remettre dans son premier état ce qui était tordu T. تافدرا وا کردن P. نکث الفتیل - فسح الفتیل. Détordre une corde || فتیل اورکویی بوزمق - اورکویی اجمق ایپکت اورکوسنی بوزمق - حبلی فسح ایتمک

Se détordre le pied, le bras, le poignet. Se faire du mal au pied, etc. par une extension violente de quelque nerf A. التواء Se détordre || سکیر بوروفلنمق T. بی پیچیدن P. العصب ایافده سکیر بوروفلنمق او شوا مق le pied

اورکوسی - اورکوسی آجاش T. منفص العتال A. **DÉTORDU.** جوزلش

DÉTORQUER. Détourner. Il n'est guère d'usage qu'en cette phrase: Détorquer un passage, c'est-à-dire, donner à un passage un sens différent du naturel, et une explication forcée, pour s'en servir à favoriser son opinion A. P. ناویل. بمعنای دیگر توجیه کردن - بشقه بمعنای جویبرمک T. بمعنای دیگر توجیه کردن Détorquer un passage pour appuyer une opinion erronée || بشقه معنا ایله توجیه ایتمک بر اعتقاد باطلی تأیید ایچون عبارهنمک معناسنی ناویل ایتمک

T. بمعنای دیگر توجیه کرده P. ماول A. **DÉTORQUÉ.** بشقه وجهله تاویل اولنمش - معنایه جویبرلمش

DÉTORS. Qui n'est plus tors A. غیر ملتوی - حریر ملتوی || De la soie détorse حریر بولکماش T. نا پیچیده - نا تافته غیر مفتول

DÉTORSE. V. Entorse.

DÉTORTILLER. Défaire ce qui était tortillé A. حل العصد || اورکویی سوکمهک T. پیچشرا گشادن P. فسح الی - Je ne sais comment vous avez tortillé cela, je ne saurais le détortiller بونی نه کوند اعصاد ایلدیککی بیلدیموب بر وجهله حل فوجبله اوردیککی بیلدیموب بر طریق ایله آجدمم - ایدهمم پیچشش P. مشحل العصد - منفص الی A. **DÉTORTILLÉ.** اورکوسی آجلمش - اورکوسی سوکلمش T. گشاده

DÉTOUR. Sinuosité A. منعرج - احنا pl. حنوّ - مخنیفة. La rivière fait là un détour || بورعاجاق - بورعاج بر T. گردش کج فهرکت اول طرفده بر بورعاج بری وار در

Et un endroit qui va en tournant A. معطف pl. معاطف T. گردشگاه P. مغایص pl. مغیص - معادل pl. معدل - جانب یمینده بر معطف Il y a un détour à droite || بر Il l'attendait à un détour Le détour de la rue زوفانکت صایجق بری

Il se dit aussi d'un chemin qui éloigne du droit chemin A. طولاشق T. راه دور گردان P. طریق طویل المدور اول طرفدن رواند اولدجق اولور ایسدت دور و دراز بر طریق C'est un détour طویل المدور اخذ ایتمش اولورسکت بر ساعتدن زیاده طولاشور بر بولدر de plus d'une lieue - On dit figur. en matière d'affaires, Prendre des détours, de

longs détours, pour dire, employer adroitement des discours qui semblent regarder une autre matière que celle qu'on a envie de traiter *T* بیگ - کلامی اوزاقیدن اوزاعه طولاشد رمق دره - دره - صو کتوره رک صحبت سوبلمک

Il signifie aussi figur., adresse, subtilité pour éluder un pétil, pour venir à bout de ce qu'on veut faire *A* مکر *P* فند *T* دکت - او یون - دکبازلق *T* نزویردن عبارت بر دکت ایله دعواسنی فلانک دکبازلقاری Je connais ses tours et détours قزانندی کرکی کبی معلومدر

DÉTOURNER. Éloigner, tourner ailleurs *A* اصافه - صرف *T* صاپتمق *P* اصاف - تنکیب - بر کمسنیدی سالک اولدیغی *Détourner* quelqu'un de son chemin بر کمسنیدی کندیکسی - طریقیدن صرف واصافه ایتمک *Le peuple* croit qu'il faut sonner les cloches pour détourner l'orage عوام ناس جاکت جالمدسیله بوره نک *Détourner* le cours de l'eau صوبیک آقندیسنی صاپتمق - مجرای مایی صرف ایتمک *Détourner* la vue de dessus quelque objet بر شیمک اوزرددن صرف انظار رغبت ایتمک - نظر ایتمک

SE DÉTOURNER. *A* اعتساف - تنگی - انصراف *T* صاپتمق *P* اعتساف - تنگی - انصراف *T* صاپتمق *P* *Il ne voudrait pas s'en détourner d'un pas* بر خطوه یو انصراف ایلمک راضی اولمق احتمالی یوقدر - *Et prendre un chemin plus long que le chemin ordinaire* *T* طولاشمق *Je me suis détourné de trois lieues pour vous venir voir* سنک زیارتکه کلمک ایچون اوچ ساعتک یول طولاشدم

DÉTOURNER le sens d'un passage, d'une loi, d'un mot. *V.* Détorquer.

Il signifie aussi, soustraire frauduleusement *A* امتلاط - بر تقریب - اوغورلین قاپتمق *T* نهانی دزدیدن *P* اختلاس متروکاته *Il a détourné les papiers de la succession* متعلق اولان اوراقی بر تقریب چالیدی

Figur. Distraire de quelque occupation *A* اشغال - الهیا *P* اشغال - الهیا *T* ایشدن الیقویمق *T* انجالییدن - از کار صرف کردن *Cela m'a détourné de mes affaires* بنی اموردن سنی اشغالدن *J'ai peur de vous détourner*

احتراز ایدرم

Il signifie aussi, dissuader. *V.* ce mot - Et quitter le droit chemin *A* صاپتمق - دونهک *T* بسوی دیگر تافتم *P* عدول *Quand vous serez arrivé à une croix, détournez à gauche* دیکلمش بر حاج نشانی اولان محله وصولنده صول طرفه صول طرفه صایی ویر - عدول ایله

DÉTOURNÉ. *A* معترف - منصرف *P* معترف - منصرف *T* از راه گردیده صاپتمش

On dit, Des rues détournées, des chemins détournés, pour dire, de petites rues qui sont peu fréquentées, des chemins écartés *A* راه ناراست *P* طریق معتسفه *pl* طریق معتسفه *T* جگاره - *Et figur., qu'un homme prend des chemins détournés, pour dire, qu'il se conduit avec finesse* در راه ناراست رواند *P* سلوک فی طرق السخرفة *On appelle, Louange détournée, une louange délicate qui ne s'adresse pas directement à la personne qu'on a intention de louer* *T* طولایی مدح وستایش

DÉTRACTER. Médire, parler mal de quelqu'un *A* لوم - تعذیل - بد زبانی نمودن - بد گویی نمودن - نکوهیدن *P* مذمت بر کمسندنک - فصل ایتمک - قینامق *T* زشتاری کردن - *La charité ne veut pas qu'on détracte de son prochain* بیهن العباد رعایتی لازم اولان محبت لوجه الله فاعده سند بطراً بر کمسنه قریمند لوم ومذمت ایتمک قرینی لوم وتعذیل ایتمک محبت لوجه الله - جائز دکلدر فریضدند منافیدر

DÉTRACTEUR. Qui médit *A* لوام - لوام *pl* لوام *pl* لوام *T* قینایمچی - فضال *T* بد زبان - بد گو *P* عدال - ذمامین شعرای سالفدنک *C'est un détracteur des anciens poètes* شعرای سالفدیه حرف انداز لوم وتعذیل ایدر - ذمامیدر ذمامین ولوامین *Il ne faut pas écouter les détracteurs* کلامند حواله سمع رغبت اولتمق روا دکلدر

DÉTRACTION. Médiance *A* لوم - ملامت - عدال - قینایش - فصل *T* نکودش - زشتاری - بد زبانی - بد گویی *P*

DÉTRAQUER. Faire perdre à un cheval son allure ordinaire *T* رفتار اسبرا تباہ کردن *P* افساد الجریة الفرس *A* *Celui qui a monté ce cheval, l'a tout détraqué* بو آله رکوب ایتمش کمسنه اشکیننی بستون

DETTE ACTIVE. C'est une dette qu'on a droit d'exiger de quel-
qu'un *A.* قرض - مطلوب pl. مطلوبات *P.* قرض خواستمنی
ذمم ناسده اولان - ذمم ناسده اولان الذحق - الذحق *T.*
Dette passive. Celle qu'on est obligé de payer *A.* مطلوبات
P. دیون مستقوضه pl. دیون - مستقوض - دیون pl. دیون
Dette hypothécaire. Celle qui est hy-
پوتھک *T.* وام - بورج - وپره جکت

وام با P. دین تحت الرهن A. pothéquée sur un immeuble
 T. گرو - Dette privilégiée. Celle pour laquelle on
 a un privilège spécial A. امتیاز - Dette exigible.
 Celle qui se peut exiger actuellement A. تقاضا
 - Dettes ériardes. Les petites sommes qu'on doit à des ouvriers, à
 des marchands A. جزئیة P. دیون خرده T. جفت
 وافیاق تفنگت بورجار - بورجی

غموم pl. غم - احزان pl. حزن A. Deuil. Affliction, tristesse
 P. ماتم - شون - سوک - یاس T. کدر - Quand le Roi
 padashahk مات شاهک پادشاهک جميع ناس اظهار حزن وماتم عظیم ایتمشدر
 وفاتنده جميع ناس اظهار حزن وماتم عظیم ایتمشدر

Il se prend aussi pour l'habit noir, et tout ce qui, à l'ex-
 térieur, caractérise la tristesse à l'occasion de la mort d'un
 homme A. سلاب pl. سلاب - جامه ماتم P. لباس الحداد - سلاب
 لباس ماتم ایلده ملبس Vêtu de deuil یاس روبدسی T.
 جامه ماتم ایلده اکتسا - تسلاب ایتمک S'habiller de deuil
 ایتخاذا A. Prendre le deuil جامه پوش ماتم اولمق - ایتمک
 ماتم T. ماتم داشتتم - جامه ماتم گرفتتم P. السلاب
 ترک ماتم یاس طونمق - روبدسنی کییمک
 سلاب ماتم لباسی جیقارمق - سلاب ایتمک
 - سلاب خفیف Petit deuil مکتل ماتم روبدسی - شدید
 - Il signifie aussi, les étoffes noires dont
 on tend une chambre, une église T. ثياب ماتم Tendre une
 chambre de deuil ثياب ماتم ایلده فرش ایتمک
 - Et le temps que le deuil dure A. مدّة الحداد
 مدّة التسلاب - یاس وقتی T. هنگام ماتم P.

P. اثنین - اثنان A. Deux. Le nombre double de l'unité
 دو بدو P. اثنین اثنین A. Denx à deux || ایکى T. دو
 Deux fois autant دفعه ایکى DeuX à la fois ایکیشر ایکیشر T.
 هر ایکى کونده De deux jours en deux jours ایکى اولقدر
 Je les ai vus tous deux ensemble هر ایکى کونده برر دفعه - بر
 ایکى به ایکى Partager en deux دخی برابر کوردم
 تقسیم ایلمک

DEUXIÈME. Second A. ثانی P. دوم T. ايكنجی || Il loge
 au deuxième étage طبقة نانیده ساکندر

ايكنجیده T. بدوم P. ثانیاً A. DEUXIÈME. En second lieu
 ايكنجی اولدرق -

DÉVALISER. Voler, dérober à quelqu'un ses hardes, son équi-

page A. استلاب ما ملک - استغارة - استلاب - سلب A. Il a trou-
 vé au coin d'un bois des voleurs qui l'ont dévalisé غارت زده کردن - غارت کردن
 اورمانک بر کوشدهنده راست کلدیکی حرامیلر کافد اشیاسنی سلب
 اورمانک بر بوجانده تصادفی ایلدیکی قطاع - ایتمشدر در
 طریق جميع اشیاسنی آورده دست استغاره و استلاب
 اورمانک بر کوشدهنده بولدیغی خرسزله - ایتمشدر در
 صویغون ویردی

غارت زده P. مطهر الغارة - مطهر الاستلاب A. DÉVALISÉ.
 صویغون ویرمش - صویلمش T.

DEVANCER. Gagner le devant, prévenir quelqu'un en arri-
 vant avant lui A. تسابق - مسابقت - سبق A. تقدم - استقدام - تسابق - مسابقت - سبق A. تسابق - مسابقت - سبق A.
 پیشپایی - پیش دستی نمودن P. استعرافی - استمئال -
 Devancer quelqu'un || ایلرو کچمک T. پیشرو شدن - کردن
 قوشیده سبق - لدى العدو مسابقت ایتمک à la course
 اولانده تقدم ایلدی Il a devancé le courtier و تقدم ایلمک
 Je m'en allais vous voir, mais اولانغی ایلرویه کچمدی -
 سنی کورمکه کلور ایدم لکن کلوت vous m'avez devancé
 Et précéder dans l'ordre du temps || المسابقت ایلدک
 شفق طلوع شمسی تقدم شمسى L'aurore devance le lever du soleil
 بوم Les signes qui doivent devancer le jour du jugement ایدر
 Et précéder quant à l'ordre des rangs || Je l'ai toujours devancé en pareille cérémonie
 Figur., surpasser, و تشریفانده دانما فلانده تقدم ایلدم
 - پیمیش رفتتم P. تفصل - تسابق A. avoir l'avantage
 || کچمک - ایلرو لندمک T. گذشتتم
 Nous commençâmes à étudier ensemble, vous m'avez bien devancé
 بالمعید تدرسد بنی کچدک - ابتدا ایتمشکن بندن تسابق ایلدک

On dit, Ceux qui nous ont devancés, pour dire, ceux qui
 ont vécu quelque temps avant nous, ou ceux qui nous ont pré-
 cédés en quelque charge A. اسلافی P. پیش آیندگان T.
 کچمشدر

پیش رسیده - پیش رفته P. متقدم - متسابق A. DEVANCÉ.
 ایلرو کچمش T.

پیش P. اسلاف pl. سلف A. DEVANCIER. Prédecesseur
 Je tiens cela de mon devancier || ایلرو کلان T. آمده
 An pluriel, il se prend pour An-
 cêtres A. نیاگان - نیاگان P. اسلاف - ابا واجداد A.

آبا واجدادمزی Imitons l'exemple de nos devanciers || آتالر T. آبا واجدادمزدن اخذ عبرت ایده‌لم - تقلید ایده‌لم

DEVANT. Préposition de lieu. Vis-à-vis, à l'opposite de la partie antérieure de quelque chose. A. قَبْل - قدام - امام - فی - اوکندہ T. پيش P. Regarder devant soi P. المقابلة فلان شئی آتشک مقابلہ Mettez cela devant le feu باقمق وضع ایله

Et préposition d'ordre. Il est opposé à Après. A. قَبْل - اول - ایلرودہ T. پيش P. C'est mon ancien, il marche devant moi Il a le pas devant moi بنم پیشرومدر - بندن اول خطوه جنبان تقدمدر

On dit proverbiallement, Les premiers vont devant, pour dire, que d'ordinaire les plus diligents ont l'avantage. A. الفضل للمتقدم. On dit, Ci-devant, pour dire, précédemment. A. P. قبل ذا - مقدما - سابقا. Comme nous avons dit ci-devant Bوندن اول - بوندن اقدم T. مقدما بیان اولنديغی وجه اوزره

Il signifie aussi, en présence. A. فی المحضر. فی المحضر - فی الحضور. A. اوکندہ T. پيش - پیشگاه P. Il l'a dit devant des témoins حضور پادشاهیده وعظ ایلدی Ne dites rien devant lui, c'est un homme qui redit tout اولمغله بر آدم اولمغله حضور Je vous jure devant Dieu اوکندہ هیچ بر شئی سويلمه Nous comparaitrons tous devant Dieu يوم حسابده جملمسز حضور باریده بولندجغز. Quand il fut devant ses juges حالده اولنديغی

DEVANT, est aussi substantif, et signifie, la partie antérieure d'une chose, d'une personne. A. P. مقابله - مقدم - پیش. A. اوکندہ T. پيش P. Il bâtit sur le devant de sa maison خاندسی Votre cheval est blessé sur le devant Le devant d'un carrosse سنک آتشک اوک طرفنده یاره‌لودر مقدمنی Mettre le devant derrière منطوک جانب مقدمی اوکی آرده قوبدق - موخرینه وضع ایتمک

On dit, Aller au-devant de quelqu'un, pour dire, Aller à sa rencontre. A. P. استقبال. T. بپذیره رفتن. On alla au-devant de lui pour le recevoir کتدک کتدیلر - استقباله جیقدیلر

ALLER AU-DEVANT, se dit figur., pour dire, prévenir || Aller

au-devant du mal قبل حلول البلیه جارسنه باقمق کندوسندن toujours au-devant de tout ce qu'on peut souhaiter de lui مامول اولندجیق احوالک جمله‌سنی قبل الاستدعا ایفا Je sus que c'était une chose qu'il souhaitait de moi, j'allai بندن آرزومندی اولان بر ماده اولدیغنی فهم au-devant Aller au - ایلدیکنده قبل الاستدعا اجراسنه سرعت ایلدم سردی ملحوظ اولان اعتراض قبل الظهور جواب ویرمک On dit, Prendre le devant, gagner le devant, pour dire, partir avant quelqu'un T. ایلرودہ عزیمت ایلرودہ سوق مطیة سرعت ایتمک - ایتمک

DÉVASTATEUR. Qui dévaste. A. مخرب P. تخریبساز. Un torrent dévastateur موجب خرابیت اولان بر سیل شدید Une armée dévastatrice موجب خرابیت اولان عسکر اسپانیالیکی دنیانک新世界 نوکتر بلری اولمشدر

DÉVASTATION. Désolation, ruine d'un pays. A. خرابیت P. ییقلمه T. خرابی - ویرانی اقوام جاهلیه نکت استیلاسی ممالک غربیه نکت خرابیتنه سبب اولمشدر

DÉVASTER. Désoler, ruiner. A. تخریب P. ویرباب خراب ایتمک - ییقلمه T. ویران کردن - کردن

DÉVASTÉ. A. خراب P. رهین بالخرابیه - خراب ویرباب - ییقلمش - خراب اولمش

DÉVELOPPEMENT. Action de développer, ou effet de cette action. A. T. گشایش P. انبساط - انکشان. L'homme croît en hauteur jusqu'à seize ou dix-huit ans, et cependant le développement entier de toutes les parties de son corps, en grosseur, n'est achevé qu'à trente ans انسان اون آلتی تا اون سکر یاشند وارنجیه قدر قدأ کسب نشرو نما ایدر انحق جميع اجزای بدنک جسماً انکشان وانبساطی اونوزنجی Le développement interne de nos facultés et de nos organes est l'éducation de la nature قوامزک وآلات بدنیه زک انکشان باطنیسی تربیتکاری Les enfants acquièrent des connaissances malgré les obstacles que nous mettons au développement de leurs facultés طبعیت ایلدحصولپذیر اولور خواجه حواله عواقب عذیده اولنمقده ایکن تحصیل

معلوماتند خالی اولده فارسی طاهر در

Il se dit aussi en termes de Médecine *A.* انتشار *P.* و سعت پذیری *T.* *Le développement d'une fièvre, d'une tumeur, etc.* همانک و ورمک و سایر اول مقوله عارضه حرکت *T.* یا یلمدی - انتشاری

DÉVELOPPER. Ôter l'enveloppe de quelque chose *A.* سلب اورتویی *T.* پوشش را بر گرفتن *P.* سلب اللان - اللافه *Développer une tapisserie* || اورتویی جیقارمق - کیدرمک مطوی *Développer des habits* دیوارک قپلامدنی جیقارمق *Développer un paquet de linge* اولان نیابک لفاقدنی سلب ایتمک بزلرک بوغچدنی جیقارمق

Et exposer en détail ce qu'un objet renferme, ou analyser ses parties *A.* بسط علی وجه التفصیل - تفصیل - تبسیط *T.* تبسیط *P.* تبسیط شرح - اجوب یا یلمق *T.* بتفصیل بیان کردن *P.* تبسیط شرح - *En général, le siècle où les philosophes développent les préceptes des arts, est celui des ouvrages communément mieux faits et mieux écrits* علی الاطلاق حکمانک فواید صنایعی و مفضل بسط و شرح ایلدکلری وقت کشیده سالت املا فلان تالیفات بر گزیده نکت ظهوری زمانیدر *Développer une affaire bien embrouillée* ملتبس و مختلط بر ماده بی تبسیط شرح ایتمک

Il se dit aussi d'un objet qui, contenu en petit dans un genre, reçoit un accroissement qui met toutes ses parties en évidence *A.* آجوب *T.* گشادن - گسترانیدن *P.* نشر - بسط - کشت *La chaleur développe les plantes contenues dans les semences confiées à la terre* ارضده بطین ارضده تاثیر حر و گرمای بر کوز نباتاتک نشر بده *Figur.* || *Il développa tous les talents et toutes les qualités d'un grand général* تمام المهاره بر جنگاور نامداره لایق بالجملة معلومات و معارفی و کافیه مناقب *Je pense que de temps en temps la nature répand sur la terre un certain nombre de talents qui restent ensevelis, lorsque rien ne contribue à les développer* ظنمده کوره ید قدرت گناه و بیگناه روی ارضه معارف عیدیده نشر ایدر کد انبساط و انکشاف ایدر بر وسیله ظهور ایتمد کچد مکون و مختفی فالور

SE DÉVELOPPER. *A.* انبساط - انتشار - انکشاف *T.* منبسط شدن - شکستن - شدن

DEVENIR. Commencer à être ce qu'on n'était pas *A.* صیرورت صورت پذیرفتن - گشتن - رسیدن - شدن *P.* کسب الحال - کسب عظمت *Devenir grand* || فلان حاله وارمق - اولمق *T.* کسب منزل *Devenir maigre* بیوزکاکت حاله وارمق - ایتمک اصحاب ثروتند *De riche qu'il était, il devint pauvre* ایتمک عالم *Devenir savant, sage* ایکن کسب حال فقر ایلدی کسب حال علم و معرفت و رسیدن درجه - و عاقل اولمق *Il est devenu tout blanc en peu de temps* او شمدنی و درایت اولمق *Je ne sais ce que tout ceci deviendra* بو کیفیت نه حال کسب ایددجکی *Que deviendrai-je?* ندید منجر اولدجمنی بیلدم - بیلدم *Que deviendra tout le bien qu'il a amassé?* جمع ایلدیکی بو قدر مال نه اولدجقدر

DEVENU. *A.* صایر *P.* شده *T.* گشته - اولمش *Devenir* وارمش

DÉVERGONDÉ. Qui mène publiquement une vie licencieuse *A.* عارسز *T.* بیعار *P.* مستهتک

DEVERS. Préposition qui se joint avec Par, et les pronoms personnels, et sert à marquer possession *A.* عند *T.* نزد *P.* *Retenir des papiers par-devers soi* یاننده *Devers* || *Devers* طوتمق

DÉVERS. Il se dit, en termes d'Arts, de tout corps qui n'est pas d'aplomb *A.* امیل - مایل - ناکب - ازور - *P.* وریب *T.* *Ce mur est dévers* بو دیوار ازور و مایلدر *Devers* || *Devers* فاجق - ورب بو دیوار بر طرفه فاجقدر -

DÉVERSER. Pencher, incliner *A.* میل - نکب *P.* وریب *T.* *Un mur qui déverse* || *Deverser* فاجق اولمق - وربلمک *T.* بودن فاجق اولان دیوار - میل ایدن دیوار

Il est aussi actif *A.* تمیل - تحنیه - اماله *P.* کردن *T.* بر پاره *Deverser* || *Deverser* یکمک - وربلمک *T.* اناجی تحنید ایتمک

DÉVERSÉ. *A.* مایل - *P.* وریب شده *T.* فاجق

se DÉVÊTIR. Se dégarner d'habits *A.* انخلع من - انخلع *T.* *Il est dangereux de se dévêtir sitôt* چابک صویلتمده تهاکه وار در

Il se dit figur. en termes de Pratique, pour dire, se dessaisir d'un bien, l'abandonner au donataire ou à l'acquéreur *A.* اعتزال

کند و مالندن *T.* از مال خود دست کشیدن *P.* عن المال واز کچمک

DÉVÉTU. A. منخرع - منخلع الثياب *P.* جامه افکنده *T.* صویلش

DÉVÉTISSEMENT. Terme de Jurisprudence. Démission A. اعتزال
کند و مالندن واز کچمه *T.* دستکشی از مال خود *P.* عن المال
بر *Le dévêtissement de ses biens en faveur de ses enfans*
کسند اولادینی قایر مق اینچون مالندن اعتزال ایتمه

DÉVIATION. Action par laquelle un corps se détourne de son chemin A. کج روی *P.* حیه دودت - عدول - انحراف *T.* انحراف
بلا *J'ai descendu la rivière sans aucune déviation* صایمه
تخلت *Figur. A.* صایمیدرق - عدول نهرک آقندیسیله ایندم
Il a suivi sans déviation, dans toute sa conduite, les principes qu'il s'est faits
مسکت و حرکتند *P.* صایم *T.* بیراهی
مقدمه اتخاذ ایتمش اولدیغی اصول بلا تخلت مداومت
اتخاذ ایتمش اولدیغی اصول وقواعد تجویز - ایلدی
انحراف و تخلت ایتمکسزین متابعت ایلدی

DÉVIDER. Mettre en écheveau le fil qui est sur le fuseau A.
طوره *T.* سنن پیچیدن - سنن بستن *P.* لف المریرة
صارمق

Et mettre en peloton le fil qui est en écheveau A. توشیع
ایپلاکی یوسق صارمق *T.* رشتدرا در کلاب پیچیدن *P.*

DÉVIDÉ. A. مریرة ملففة *P.* سنن بستد *T.* رشتد
یوسق *T.* رشتد در کلاب پیچیده *P.* موشع *A.* ایپلاک
صارمق ایپلاک

DÉVIDEUR. Ouvrier qui dévide A. موشع
ایپلاک صارمقی *T.*

DÉVIDOIR. Instrument dont on se sert pour dévider A. درارة
ایپلاک طوره سنی جیقریق اوزرینه *T.* جرخه رشتد *P.* الخیط
کچورمک

DÉVIER ou SE DÉVIER. Il ne se dit qu'au figuré. Se détourner, être détourné de la route qu'on a prise A. انعدال
صایمق *T.* از راه نافتن *P.* اجنای - تخلت - انحراف
Il n'a jamais dévié des principes de la justice
اصول عدل و حقدن عدول واجنای
طریق مستقیمدن *Se dévier de la bonne route* ایندیکی یوقدر
طوره یولدن شامق - عدول و انحراف ایتمک

DEVIN. Celui qui se donne pour prédire les choses à venir, et découvrir les choses cachées A. عرافین *pl.* عراف
غیبیدن خبر - باقیچی *T.* فالگیر - غیب خوان *P.* کهنه *pl.*
- عرافله مراجعت ایتمک *Consultar los devins* ویرنجی
زمره عرافین *Les devins sont des imposteurs* عرافله طانمق
کذاب و دروغگو در

DEVINER. Prédire les choses à venir A. کهنات - عرافت
غیب خواندن *P.* استخراج المغیبات - اخبار المغیبات -
غیبیدن خبر - باقیچیلک ایتمک *T.* فالگیری کردن -
علم عرافت *L'art de deviner est une chimère* ویرمک
On ne saurait deviner l'avenir خیمالات باطله قبیلهندن
مستقبلات اموری استخراج اینک ممکن و متصور دکندر
استخراج مغیبات ایتمک امر محالدر -

Et juger par voie de conjecture A. تفقس - عقلا استخراج
عقل ایلد بولمق *T.* بقرینه در یافتن *P.* توهم - تزکن -
Devinez ce que j'ai fait aujourd'hui, devinez d'où je viens
بوکونکی کن ایندیکی وقتنغی طرفدن کندیکی *je viens*
فکرمی عقلا استخراج *Il a deviné ma pensée* تفقس ایلد
Son écriture est si peu lisible, qu'il faut qu'un mot
خطایی شول مرتبده سمیر القرائد در *fasse deviner l'autre*
کد در بر لفظ دیگوندن تفقس و توهم اولمغد محتاجدر

DEVINER une énigme, un logographe, c'est en trouver le mot A.
Il a deviné cette énigme بولمق *T.* یافتن *P.* استخراج - حل
On dit figur. d'une chose obscure, C'est une énigme à deviner
قرینه *Et d'une personne qui s'exprime, qui écrit avec obscurité, qu'il faut toujours la deviner*
قرینه ایلد تفقس اولمغد محتاجدر

DEVINERESSE. Femme qui se mêle de prédire les choses à venir A. باقیچی قری *T.* زن فالگیر *P.* عرافة

DEVINEUR. V. Devin.

DEVIS. État détaillé que donne un ouvrier en bâtiment, des ouvrages qu'il doit faire, et de tous les frais qu'il faut faire pour les mettre en état T. بنا مصرفمک دفتر مفرداتی
Donner le devis d'une maison à bâtir بر باب *Le devis de l'architecte*
معارک دفتر مفرداتی اعطا ایتمک

DÉVISAGER. Défigurer, déchirer le visage A. تخمیش - خمش

Ce || یوزی طوملاق T. رو خراشیدن P. مخدیش الوجه -
 Quand بو کدی یوزیکی طوملاقچدر P. chat-là vous dévisagera
 eette femme-là est en furie, elle dévisagerait un homme بو
 عورتکت تهور مجنوناندسی طوندجق اولور ایسد آدکت
 تخمیش وجهند فادر در

T. رو خراشیده P. مخدش الوجه - مخموش A. Dévisagé.
 یوزی طوملاقش

DEVISE. Figure accompagnée de paroles, exprimant d'une ma-
 nière allegorique et courte, quelque pensée A. شکل مرموز P.
 حسبحالی - رموزلی صورت T. نقش رموز آمیز حسبحال
 مصنع وخیل بر شکل مرموز Devise ingénieuse || مشعر نقش
 بر نقش رموز آمیز حک و تراش ایتمک Graver une devise
 La devise de Louis حسبحالی مشعر بر نقش حک ایتمک -
 XIV était un soleil qui éclaire un monde فرانسد پادشاهزندن
 فلان نام پادشاهکت حسبحالنی مشعر نقش رموز آمیزی
 On appelle - عالمی تنویر ایدن برشمکت صورتی ایدی
 la figure représentée dans une devise, Le corps de la devise T.

Et les paroles qui l'accompagnent, L'âme
 de la devise T. حسبحالی مشعر شکل مرموزکت کتابدسی -
 Il se dit aussi, de quelques paroles sans figure que l'on adop-
 te, pour indiquer ses goûts, sa profession, ou la résolution qu'on
 a prise T. حسبحال || Paix et peu Trouasز حسبحال
 Plutôt mourir que changer باشم فلانکت تمام حسبحالیدر
 اولمکت وار دونمکت بیوق کلامی تمام حسبحالیدر
 Chaenn à son tour حسبحالیدر کلامی تمام

شکمرانی P. استطلاق البطن A. Dévolement.
 Les raisins lui ont donné le dévoie-
 ment بطمند سبب اولمشدر T. اکل ایلیدیکی اوزم استطلاق

DEVŒLEMENT. Action par laquelle on découvre ce qui était
 caché A. گشایش - گساد پرده خفا P. انکشان - کشف
 اسرار خفیدکت Le dévoilement des mysteres || بللورمد - آجلمد T.
 Le dévoilement des figures du Vieux Testament ne s'est fait
 qu'à la venue du Messie عهد قدیمده مندرج اولان کنایات
 بللو - انجیق حضرت مسیحت ورودنده کشف اولمشدر
 اولمشدر

رفع النقاب A. Dévoiler. Hauser le voile d'une religieuse
 رهبانلق یوز T. رو پوش رهبانیت بر داشتن P. الرهبانية
 Figur. Découvrir une chose qui était se-

- فاش کردن - آشکار کردن P. تنکشف - کشف A. crète
 خارجه اخراج ایتمک - آشکاره یه جیقارمق T. عیان کردن
 - سر پنهانی کشف ایتمشدر On a dévoilé le secret ||
 ستر آشکاره یه جیقاردیلر

فاش کرده - آشکار شده P. عیان - منکشف A. Dévoilé.
 آشکاره یه جیقمش - آشکار اولمش T.

دین عالی - دین عالی A. Devoir. Être obligé à payer
 بر کمسندنکت ویره جکی T. وامدار بودن - وام داشتن P. الذمة
 بر کمسندنکت ذمتنده بورج اولمق - بورجلو اولمق - اولمق
 بر کمسندنکت ذمتنده مبالغ Devoir une somme d'argent ||
 بر کمسندنکت Devoir par obligation معلوم المقدار دین اولمق
 بر کمسندنکت Devoir tant de setiers de blé با تمسک دینی اولمق
 کمسندنکت ذمتنده شو قدر کیل حنطه دینی اولمق

On dit proverb. d'un homme qui doit beaucoup, qu'il doit
 plus d'argent qu'il n'est gros, qu'il doit à Dieu et au monde,
 اوچان قوشلره بورجی T. qu'il doit au tiers et au quart
 وارد

Il signifie aussi, être obligé à quelque chose par la loi, par
 la coutume, par la bienséance A. تحکم - الزام علی النفس
 واجب ذمت - واجب حال داشتن - بخود واجب داشتن P.
 بر کمسندنکت T. مقتضی بودن - لازمه ذمت داشتن - داشتن
 اقتضا - اوزرنده بورج اولمق - اوزرنده واجب اولمق
 تابع متبوعی Le vassal doit hommage à son seigneur || ایتمک
 Un fils حقند ایفای رسم عبودیت ایتمک واجب ذمتیدر
 ولد والدی طرفه ایفای شرط توقیر doit respect à son père
 Un bon citoyen doit obéissance وحرمت ایتمک لازمه ذمتیدر
 صحيح وصالح اولان بر این بلد قوانین مویدیدر
 Devoir une visite امتثال ایتمک ذمتنده واجب و تحمیدر
 بر کمسندنکت فلان ادای رسم زیارت ایلمسی à quelqu'un
 Vous devriez vous conduire autrement
 آخر وجهله - آخر کوند حرکت ایلماک لازم ایدی
 Il ne devrait pas abandonner ses parens ایدی
 ایدر ایدر ایدی
 Un homme d'honneur doit tenir sa parole
 اهل عرض اولان کشی وعدینه وفا ایتمک اقتضا ایدر

Il se dit aussi, pour marquer qu'il y a une espèce de justice
 qu'une chose soit, ou qu'il y a une espèce d'apparence qu'une
 chose est ou qu'elle sera A. اقتضا P. بایستن T. اولمق کرک

DEVOIR. Ce à quoi on est obligé par la loi, par la coutume,
par la bienséance *A.* وجیبه - واجبة *pl.* واجبات شرط -
لزامه الذمة - ما وجب الحال - واجبة الحال - واجب الايضا
انجد *P.* فريض الذمة *pl.* فريضة الذمة - لازمات الذمة *pl.*
واجبه S'acquitter de son devoir || بورج *T.* واجب است
واجبات حالتي Rempir ses devoirs ذمتني اذا ايتمك
وجيبه ذمتك Satisfaire à son devoir بتامها ايضا ايتمك
فلان Cet officier fait bien son devoir مقتضاسني ايضا ايتمك
Il ne man- ضابط واجب مأموريتهني كما هو حقها ايضا ايدر
que jamais à son devoir اصلا اجراءه ايضا ايتمك
ستك واجب ذمتك ذكر C'est votre devoir تجوبز قصور ايتمز
واجبات Les devoirs de l'amitié, les devoirs de la bienséance
وَد وصحبت وشرايط حسن ادب C'est un devoir indispen-
sable واجب ما لا بد قبيلنددر Les devoirs d'un père de fa-
mille صاحب اولاد وعيال اولان كمسندك واجبات حالي
Le devoir conjugal - لازمه ذمت زوجيت زوجيت
Les devoirs réciproques طرفين رعائتي واجب اولان فريض
احدهما اخرى حقنه رعائتي اقتضا ايدن شروط - ذمت
لازمه Les devoirs des sujets envers le prince, et du prince en-
vers ses sujets پادشاهك رعيت حقنه ورعايا وزير
دستانتك پادشاه طرفند واجب الايضا اولان شروط لازمه
On est heureux lorsqu'on se fait un plaisir de son devoir
بر كمسند واجب ذمتني اولان احوالك ايضاسني وسيله
واجبه ذمتني - حظ درون عت ايدنجد مسعود وبختيار در
محظوظيت قلب ايله ايضا ايدنجد مسعود الحال عت اولنور
هم سر کرده يد ودم Faire le devoir de capitaine et celui de soldat
ساده جد بر عسكري نفرينه اقتضا ايدن وجيبي ايتمك
Faire son devoir de bon chrétien عيسوي اوزريند
On dit, Être dans son واجب اولان فريض ايتمك

Il se dit aussi d'un homme qui mange goulument, avidement
 قايىب يوفىق T. علف خواري كردن P. التقام - ترحيط A.
 || Il ne mange pas, il dévore اكل طعام ايتمز
 ترحيط طعام ايدر - Ou dit d'un homme pressé d'une violente

شدت جوع جگرگدازه مبتلا در
 فاین، que la faim le dévore در
 دمان بی امان دهر و زمان -
 اژدهای le feu dévore tout کافه اشیایی بلع و التهام ایدر
 - Les poètes en par- آتش کافه اشیایی التهام ایدر
 tant d'une violente passion d'amour disent, Le feu qui le de-
 vore دل آشفته‌سنی پر سوز و گداز ایدن زانره ذات
 اللهبیب عشق و محبت

On dit figur. d'un homme qui se laisse consumer d'ennui,
 de chagrin, que l'ennui, le chagrin le dévore سوز جگر
 آتش جگر سوز و ملال و سامت و لهیب جانگداز حزن و کربت عمرینی کوتاه
 - Et d'un homme qui lit beaucoup et avec une grande ar- ایدر
 deur, qu'il ne lit pas les livres, mais qu'il les dévore کتابری
 حوصله صدرنده - مطالعه ایتمیوب دخیله صدریند ابتلاع ایدر
 - Et d'un homme qui vient à bout courageusement
 des difficultés qui se rencontrent dans les études, qu'il dévore
 Et de celui qui retient ses مشکلات غلبه ایدر
 larmes quand elles sont près de s'échapper, ou qui cache le
 sentiment d'un affront, qu'il dévore ses larmes سیل اشکی
 ردالتی بلع وضمم qu'il dévore un affront حبس و توقیف ایدر
 ردالتی بیزار - ایدر

یوتیلوب ینش T. دریده P. مقترس A. Dévot.

DÉVOT. Pieux, attaché au service de Dieu A. متعبد pl.
 - دیندار - پارسا P. مرتاضین - مرتاض - متعبدین
 Les commencemens de la vie dévote صوفی T. خدا ترس -
 sont pleins d'épine, mais les suites en sont douces ریاضتک
 اوائل حالی پر خار دلزار ایسده صکره لوی لطافت و شیرینی
 حضرت بقول عارفان Etre dévot à la Vierge جانفرازان عارفاندر
 Avoir l'extérieur dé- مریده تعبد مخصوص ایلد متعبد اولمق
 vot Faire le dévot A. تعابد - تعبد طاهری صاحبی اولمق
 صوفیلق کوستمک T. روی ترسایی نمودن P. نژاد -

DÉVOTEMENT. D'une manière dévote A. بالتعبد P. متعبداند
 متعبداند Prier Dieu dévotement صوفیهد T. بهارسایی -
 Entendre dévotement la messe ادای فریضه صلات ایتمک
 دعای فداس شریینی متعبداند استماع ایتمک

DÉVOTION. Piété, attachement au service de Dieu A. تعبد
 صوفیلق T. دینداری - پارسایی P. ریاضت - تنسک -
 تنسک S'adonner à la dévotion تعبد حقیقی
 اشراق In-piter de la dévotion ور ریاضت و فتن نفس ایتمک

بر شیئی Faire quelque chose par dévotion هوس تعبد ایتمک
 Avoir dévotion à un Saint تنسک و عبادت یتیلد ایتمک
 N'a- اولیاء اللہین بریسنند بر وجد اختصاص تعبد ایتمک
 voir point de dévotion بی بهره اولمق
 Sa dévotion est bien refroidie گرمیتند
 تعبدیند فتور عارض اولدی - خیلی برودت عارض اولمشدر
 منسک A. Il se prend aussi pour les exercices de la dévotion
 مناسک دینی ادا ایتمکده در || Il est en dévotion || مناسک
 - On appelle, Livres de dévotion, des livres qui contiennent
 کتب الصلاة A. des prières

DÉVOULMENT. Abandonnement entier aux volontés d'un autre
 Il s'est donné à ce ministre و قف النفس A.
 avec un entier dévouement فلان ذات تسلیمیت
 Il sert ses amis avec un dé- کامل ایلد ربط قلب ایلدی
 vouement sans exemple محلی
 اجبابی خدمتمند - نا مسبوق بر کوند تسلیمیت ایلد کورر
 محلی نا مسبوق و جهل و قف نفس ایدر

DÉVOUER. Dédier, consacrer, donner sans réserve A. وقف
 Il a dévoué ses enfans au service de la patrie, au service du prince
 و برمک - وقف ایتمک T. وقف کردن P. تسلیم -
 Il s'est entièrement dévoué à un tel و پادشاهک خدمتمند وقف ایلدی
 فلانک یدیند تسلیم
 Ces personnes se dé- نفسنی فلانده وقف ایلدی - ایلدی
 vouèrent à la mort pour leur patrie غیرتیلد
 On dit, qu'un نفس و جانلرینی هلاکد وقف ایتمشدر در
 homme est entièrement dévoué à un autre, pour dire, qu'il est
 prêt à suivre ses volontés en toutes choses ید
 فلانک مسلم ید
 فلانده گردن داده رضا و اختیار در - اختیار ایدر

DÉVOYER. Détourner de la voie, du chemin. V. Détourner.
 On dit, Dévoyer une ligne, un tenon, un tuyau de cheminée,
 pour dire, les détourner de la ligne droite A. امالده P. گردیدن
 Il se dit aussi pour marquer l'effet اکمک - صایتمق T.
 ordinaire des indigestions. V. Dévoiement.

DÉVOYÉ. V. Détourné. - Il se dit aussi au substantif, de ceux
 - مصلون pl. مصل A. qui ne sont pas dans la voie du salut
 گمراه P. جورده pl. جایر - ارباب الضلال pl. اهل الضلال
 اهل ضلالتی طریق حقه Ramener les dévoyés || ازغورن T.
 جورده و مصلین صراط مستقیم حقه - ارشاد ایتمک

ارجاع ایتیمک

فراحت - مهنت - لباقت *A.* DEXTÉRITÉ. Adresse de la main *A.* جیره دستی *P.* || Avoir de la dextérité à enclasher des diamans الماس میخلمقد صاحب *A.* Il joue des gobelets avec une grande dextérité عظیم جیره دستلک *A.* لباقت اولمق ایلد شعبده بازلق ایدر

مهارت - حذاقت *A.* Il se dit figur. de l'adresse de l'esprit *A.* استادلوق *T.* استادی *P.* || Avoir de la dextérité à manier les affaires Il a conduit cette intrigue avec beaucoup de dextérité کمال بر دسیسه دانی *A.* مهارت ایلد اداره ایلدی

T. دست راست *P.* یرسد یمنسا *A.* DEXTRE. Main droite *A.* صاغ ال

با جیره دستی *P.* باللباقه *A.* DEXTREMENT. Avec dextérité *A.* جیره دستلک ایلد - اوزلق ایلد *T.*

تونس داییشی *T.* Le chef du Gouvernement de Tunis *A.* DEY.

درد شاشد *P.* داه البسوال *A.* DIABÉTÈS. Fréquence d'urine *A.* دولاب علّتی *T.* ریز دانمی

مبتلا، بداه *A.* DIABÉTIQUE. Qui a une fréquence d'urine *A.* دولاب علّتمند *T.* گرفته مار شاشد ریز دانمی *P.* البسوال اوغرامش

ابلیس - شیاطین pl. شیطان *A.* DIABLE. Démon, esprit malin *A.* - اهرمن *P.* خناس - وسواس - اجنّه pl. جنّ - ابالیس pl. - اغوای شیطانسی || Une tentation du diable *T.* شیطان *T.* دیو Pos- جنی دعوت ایتیمک Inviter le diable تسویل شیطانسی sédé du diable مخبوط - ممسوس - جاریمش

On dit d'un méchant homme, qu'il ne craint ni Dieu ni diable - On dit aussi, Au diable le profit que j'en ai tiré, pour dire, qu'on n'a tiré aucun profit de l'affaire dont on parle ایدده جگم - Diable, se dit figur. d'un méchant homme *A.* عفریت pl. غفاریت - خابیل *A.* El - شیطان خوبلو - شیطان *T.* دیو منش - اهرمن مزاج *P.* d'un homme extraordinaire dans ses moeurs, soit en bonne, soit en mauvaise part *A.* جنّ فیکولو *T.* دیو عقل *P.* داعی *A.*

- جادویی *P.* سحر *A.* DIABLERIE. Sorilège, maléfice *A.* سحر بارلق ایدر || Il semele de diablerie *T.* سحر بازی

سحر بازلق ایدر - قارپشور

Il se dit aussi, des mauvais effets dont on ne connaît point la cause *A.* شیطانلق *T.* دیوکاری *P.* شیطنت *A.* Il y quelque diable-rie là-dedans بو مصاحمتک ایچمده بر شیطانلق واردر

P. جیشة *A.* DIABLESSE. Il se dit d'une méchante femme *A.* شیطان کبی قاری - یرامز قاری *T.* زن دیو منش

P. وسواسی - شیطانسی *A.* DIABOLIQUE. Qui est du diable *A.* اغوای شیطانک *T.* دیوی || Tentation, suggestion diabolique - Il se dit figur., de tout ee qui est extrêmement méchant dans son genre || Esprit diabolique خیانت شیطان عقلی - عقل شیطانسی حیلّه Artifice diabolique خبث طبع شیطنت آلود - شیطانید باروت La poudre à canon est une invention diabolique شیطانید سیاه مخترعات شیطانیددندر

بالشیطنه *A.* DIABOLIQUEMENT. Par une méchanceté diabolique *A.* شیطانچد *T.* دیوکاراند *P.*

DIACARTHAME. Electuaire qui tire son nom de la moelle du carthame *A.* اصپور *T.* ربید کازیره *P.* معجون العنصر *A.* معجونی

DIACHILON. Emplâtre composé de mucilages de plusieurs plantes نباتاتک پلشمک *T.* لازیقی معمول بمغایر النباتات *A.* شیرسندن دوزلمش یاقی

DIACODE. Sirop composé de têtes de pavots blancs *A.* رب اق آفیون *T.* رب خشخاش سپید *P.* خشخاش الابيض چچکی سیرونی

طریقه الشّاسیة *A.* DIACONAT. Le second des ordres sacrés *A.*

شّاس pl. شّاس *A.* DIACRE. Celui qui est promu au diaconat *A.* انجیل شربفکک || C'est au diacre à lire l'Evangile قرائتی شّاسد مخصوص اموردندر

DIADÈME. Sorte de bandeau qui était la marque de la Royauté parmi les anciens *A.* پیشانی - میاسر *P.* اکالیل pl. اکلیل *A.* Coindre le diadème || پادشاهک آلس باغلمدسی *T.* گوزن - بند حامل اکلیل نقاید اکلیل ایتیمک *A.* اکلیل ایلد آراشد Orné d'un diadème اولمق

DIAGNOSTIQUE. Il se dit des signes et des symptômes qui indiquent la nature et les causes d'une maladie *A.* کاشف *P.* Les signes diagnostiques de la fièvre کاشف داینده *T.* Cet en- حماید دلالت ایدن اماره لر - امارات کاشند حما

fant a tous les diagnostics de la petite vérole بر جوجوقده
جیچکک عاتمتک بالجملة امارات کاشندسی وار در

DIAGONAL. Terme de Mathématique. Qui va d'un angle d'une figure rectiligne à l'angle opposé *A.* قاطع الزاويتين المتقابلتين
خط قاطع الزاويتين المتقابلتين || Ligne diagonale

DIAGONALEMENT. D'une manière diagonale *A.* بر تقطیع الزاويتين
رسمی بر تقطیع الزاويتين المتقابلتين تفريق ايدين خط

DIAGRÈDE. Préparation de scammonée avec du coin et du soufre *A.* اسقمونيا *T.* ربييد سقمونيا *P.* معجون الحمودمية
معجونی

DIALECTE. Langage particulier d'une province, dérivé de la langue générale de la nation *A.* لهجة *P.* لغات *pl.* لغت
لسان يونانيده || La langue Grecque a différents dialectes
اختلاف لغات وار در

DIALECTICIEN. Qui sait la dialectique *A.* اهل الفن المناظرة
اهل فن الادب البحث -

DIALECTIQUE. Art de raisonner *A.* فن المناظرة
|| La dialectique est la première partie de la Philosophie
Cela ne peut pas se soutenir en bonne dialectique
قواعد فن مناظرة
Il n'y a pas de dialectique dans ce raisonnement
اوزه تأييديمكن اولميدجق قضاياندر
بودليل قاعده فن مناظريده
مناظريده

DIALECTIQUEMENT. En dialecticien *A.* حسب القانون
|| Il raisonne dialectiquement
قانون مناظريده اوزه *T.* المناظرة
حسب القانون مناظريده مباحث ايدير

DIALOGIQUE. Qui a la forme du dialogue *A.* مرتب على
سؤال و جواب
Platon a donné à ses écrits la forme dialogique
جوابلو صورت ايلده دوزلمش
حكيم افلاطون تأليفات وتصيقاتني على
وتيرة الحوار ترتيب ايتمشدر

DIALOGISME. L'art du dialogue, l'emploi des formes du dialogue *A.* فن سخنپردازی
فن الحوار - فن المجاوبه - فن الحوار
سوز دوندرمشک صغفي *T.* باپرسش وجواب

DIALOGISTE. Celui qui fait un dialogue *A.* مؤلف الحوارات
سؤال و جوابلو *T.* تأليفساز سخن پرسش وجواب *P.*
سوز يازان

DIALOGUE. Entretien de deux ou de plusieurs personnes *A.*
مجاورة - محادثات *pl.* محادثات - مجاوبات *pl.* مجاوبه
سؤال و جواب پرسش و جواب كوند گفتار *P.* محاورات
|| Ils ont eu un long dialogue ensemble
Je n'aime pas tous ces dialogues
Il se dit aussi d'un ouvrage de littérature en forme de dialogue
|| Les dialogues de Platon
مجاوبه سياقمنده
Les dialogues des morts
كشیده سلك املا ايلديكي مقالات
مجاورات اموات - مجاوبات اموات

DIALOGUER. Faire parler entre elles plusieurs personnes *A.*
بصورت پرسش وجواب سخن *P.* انطاق بالتجاوب
سؤال وجواب طريقله سوز سويلمشك *T.* گفتاريدن

DIALTHÉE. Ouguent composé de divers ingrédients, et principalement du mucilage de guimauve *A.* روغن *P.* دهن الخطمي
خاتم جیچكى ياعى *T.* غسل

DIAMANT. Pierre précieuse, la plus brillante de toutes *A.*
خام الماس Diamant brut || الماس *T.* الماس *P.* ماس - شتور
يونلدهش *T.* الماس تراشیده *P.* الماس منحوته *A.* تايل
Diamant perlant - پولاتيه الماس Diamant brillant
Diamant rose صوبي كوزل الماس طاشي
Diamant à facettes روزه طاشي - روزه الماس
Ce diamant دوز تختد الماس - طبله الماس
jette beaucoup de feu, a beaucoup d'éclat
بغايت براق بر
Diamant بغايت متلالی ورخشان بر الماسدر - الماسدر
jaune پنبه الماس Diamant incarnat
صاری الماس
Épée de diamans الماس توزي الماس زنجير
الماس ايلده الماس ايله مجودر بر قطعده فليج
موضع فليج

DIAMANTAIRE. *V.* Lapidaire.

DIAMARGARITON. Médicament dont les perles font le principal ingredient *T.* جواهر معجونی

DIAMÉTRAL. Appartenant au diamètre *A.* قطري || Ligne
خط قطري

DIAMÉTRALEMENT. D'un bout du diamètre à l'autre *A.* من
|| Les deux pôles sont diamétralement opposés
قطرين برى بريلد من القطر الى القطر
Il se dit figur., tant des personnes qui ont des sen-

timens, des humeurs, des intérêts directement contraires, que des choses morales et des propositions qui sont contraires l'une à l'autre *A.* صدّ بضدّية - متقابلاً صدّ - صدّ بتضادّ التقابلي *A.* || L'avarice et la prodigalité sont diamétralement opposées || الكاملة
 Ces deux propositions sont diamétralement opposées بو ايکي مسئله نکت
 Ces deux hommes sont diamétralement opposés بو ايکي کشي تضادّ تقابلي ايله بری
 Leurs intérêts sont diamétralement opposés برلرينده مخالفدرلر
 صدّيت - عرض ومصلحتلری تضادّ تقابلي ايله متناقضدر
 کامله ايله

DIAMÈTRE. Ligne droite qui va d'un point de la circonférence d'un cercle à un autre point, en passant par le centre *A.* قطر *pl.* بوداتره قطر
 Ce cercle a tant de pieds de diamètre || اقطار
 بوداتره نکت قطری شوقدر ذراعدر - شوقدر ذراعدر عباتدر

DIAMORUM. Sirop de mûres propre pour les gargarismes *A.* توت سيرويي *T.* ربّ فرساد *P.* ربّ التوت

DIANE. Il n'est d'usage que dans cette phrase, Battre la diane, qui se dit, lorsqu'on bat le tambour à la pointe du jour pour éveiller les soldats *A.* تبير بامداد *P.* تطبيل الطبل السحر
 صباح طاوانی جالمق *T.* زدن

DIANUCUM. Rob fait avec des noix *A.* ربّ الجوز *P.* ربّ جوز روبي *T.* گوز

DIAPÉDÈSE. Terme de Médecine. Éruption du sang par les pores des vaisseaux *A.* فانکت *T.* روشش خون *P.* ترشح الدم
 صيرمدسي

DIAPHANE. Transparent. *A.* اوتدسي *T.* روشنا *P.* شفافي
 Corps diaphane || کورينور
 صو شفادر

DIAPHANÉITÉ. Qualité de ce qui est diaphane *A.* شففت
 La diaphanéité || اوتدسي کورنم *T.* روشنايي *P.* شفافي
 شففت زجاج

DIAPHÉNIX. Électuaire dont les dattes font le principal ingrédient *A.* خرما معجونى *T.* ربيد خرما *P.* معجون التمر

DIAPHORÉTIQUE. Il se dit des remèdes qui agissent par la transpiration *A.* نر صيردرجيي *T.* نم انگيز *P.* مفتح - ذائع

DIAPHRAGME. Terme d'Anatomie. C'est un muscle très-large et fort mince, situé à la base de la poitrine qu'il sépare d'avec

le bas-ventre *A.* حجاب الجوف

DIARRHÉE. Terme de Médecine. Flux de ventre *A.* اسهال
 يورک سورمدسي *T.* درد شکماني *P.*

DIARTHROSE. Terme d'Anatomie. C'est une articulation mobile, faite par des têtes reçues dans des cavités plus ou moins profondes, qui permettent aux os un mouvement en plusieurs sens
 ايکي *T.* ملتقاء العظمين - فصّ العظم - فصوى *pl.* فصّ *A.*
 کيکلرکت اکت بری

DIASEBESTE. Électuaire dont le sebeste est la base *A.* معجون
 کوپک ممدسي معجونى *T.* ربيد سپستان *P.* الاطباء الکلب

DIASENE. Électuaire dont le séné fait la base *A.* معجون
 سنامکي معجونى *T.* ربيد سنا *P.* السنا

DIASOSTIQUE. Nom qu'on donne à la Médecine préservative
 فنّ نگاه دارى تندرستى *P.* فنّ الحفظ الصحة *A.*
 صاغلى قورومنکت فنى

DIASTASE. Terme d'Anatomie. Luxation *A.* انفکاک العظم
 کيکک *T.* جدائيى استخوان از بند گاه خود *P.* وثائق -
 يورندن اوينامدسي

DIASTOLE. Terme d'Anatomie. Mouvement naturel et ordinaire du coeur lorsqu'il se dilate *A.* حركة انبساطية
 C'est dans le mouvement de la diastole que le sang des veines entre dans le coeur et se dilate
 La systole et la diastole
 قلبک حرکت انقباضيه وانبساطيه
 قلبک حرکت انقباضيه وانبساطيه

DIATESSARON. Remède composé de quatre ingrédients *A.* ترباق
 مربع الاجزا

DIATRAGACANTE. Électuaire dont le principal ingrédient est la gomme adragant *A.* ربيد کثيرا *P.* معجون الکثيرا
 کتره معجونى

DIATRIBE. Dissertation critique sur un ouvrage d'esprit, ou sur une matière quelconque *A.* مناقشة منقّدة
 محتمري بر مقال

DICHOTOME. Terme d'Astronomie. Il se dit de la lune quand on n'en voit que la moitié *A.* نصف القمر
 ايک ياريسي - يارى آي

DICHOTOMIE. État de la lune quand on n'en voit que la moitié
 آي ياريلغي *T.* نیمه ماه *P.* نصفية القمر *A.*

DICTAME. Sorte d'herbe *A.* بقلة الغزال

جناب Le Dieu des miséricordes صفتلر بله موصوفی و مذکور در
 جناب Le Dieu jaloux جناب رب غفور - رب رؤف و رحیم
 La toute-puissance صفات الهیة Les attributs de Dieu رب غیور
 La majesté infinie قدرت ما لا نهایت صمدانیت صمدانیت اولمق
 Le culte d'adoration عبادت و نساکت Le Dieu seul
 فربیتد عبادت و نساکت لا اله الا الله
 C'est un homme de Dieu
 جنتی جناب مالک الملک لم یزل طرفند ادا اولمق
 لا اله الا الله C'est une grâce de Dieu
 ابن الله Le fils de Dieu
 حضرت عیسی جامع الوجیت Jésus-Christ est Dieu-homme
 حضرت بتول La Vierge est appelée la Mère de Dieu
 و بشریتدر C'est une grâce de Dieu
 مریم والدة الله Une bénédiction de Dieu
 لطف الهیة در - موعده الهیة Un don de Dieu
 تأیید ربانی - توفیق باری
 بادی Une protection visible de Dieu
 داد حق بر اعانت و احصاء - نظرد مشهود بر حمایت ربانیه در
 بر شیئی Faire quelque chose pour la gloire de Dieu
 الهیة Faire quelque chose pour l'amour de Dieu
 ایتمک فی سبیل - بر شیئی لوجه الله تعالی ایتمک
 الله عاقبت ایتمک - حسب الله ایتمک - الله ایتمک
 عاشق بالله Aimer Dieu حضرت حقه ایمان ایتمک
 en Dieu جناب باری یه فریتد تمجید و تعظیمی Honorer Dieu
 اولمق - درگاه الهی یه مناجات ایتمک Prier Dieu
 ادا ایتمک الله درگاه حقه ایضی فریتد صلات ایتمک
 Louer Dieu مرحتت Demander pardon à Dieu
 تعالی یه حمد و ثنا ایتمک Invoquer
 بی نهایت صمدانیتدن استغفار ذنوب ایتمک
 الله اسم - لفظه جلالی ذکر ایتمک le nom de Dieu
 ایتمک لطف و کرم Se recommander à Dieu
 شریفنی یاه ایتمک مرحتت Avoir recours à Dieu
 الهی یه حواله نفس ایتمک Mettre sa
 confiance en Dieu بی نهایت جناب ارحم الرحیمیند النجا ایتمک
 عنایت - کرم رب مجیده استناد ایتمک
 الله کرم رب ذو الجلاله ربط امید ایتمک
 rance en Dieu مرحتت در شیئی
 Prendre, recevoir toutes choses de la main de Dieu
 Avoir la crainte de Dieu devant les yeux
 اللهدن بیلیمک مخافة اللهی بصر - مخافة اللهی دائماً در پیش ایتمک
 Elever ses enfants dans la crainte
 بصیرتدن دور ایلماک de Dieu
 بر کمسند اولادینی مخافة اللهی الشدوق تربیه ایتمک

بر کمسند حرکات و سکنا تنی Se conformer à la volonté de Dieu
 مشیت بی علت رحمتیدید - رضای باری یه تطبیق ایتمک
 اراده الله ایتمک Se résigner à la volonté de Dieu
 متابعیت ایتمک اراده الهیة اظهار توکل و تسلیمیت - صمدانیتدن متوکل اولمق
 رضا الله موافق طور ایلد کچمهکک Vivre selon Dieu
 ایتمک Jurer Dieu الله آدمسیدر - اهل الله
 C'est un homme de Dieu Blasphémer le nom de
 الله اسم شریفنی قسم ایتمک اسم - الله اسم شریفنی
 کفر ایلد یاه ایتمک اسم الهی - الله اسم شریفنی
 عبده ذکر ایتمک اسم الهی - الله اسم شریفنی
 عبث یه لسانه الملق C'est une chose terrible que de tom-
 ber entre les mains du Dieu vivant
 ید فیهکک ید قهرینه گرفتار اولمق بر حالت هول انگیز دهمته فرما در
 Dieu rendra à chacun selon ses oeuvres
 جناب خدای متعال
 Le bras de Dieu n'est pas raccourci
 هر کسده کندو عدله کوره مجازات ایدده جکدر
 الله تعالی کک ید قدرتی فاصر دکدر
 On reconnaît en cela le doigt de Dieu
 بو خمود ده الله پره نی اولدینتی بدیدار و عیاند
 ارجع الى الله
 On dit d'un homme mort, qu'il est devant Dieu
 ربکک امرینه امتثال ایلد عازم دار بقا اولمشدر
 لسان الله
 On dit proverb., La voix du peuple est la voix de Dieu
 Et d'un homme à qui il est arrivé quelque bonheur, sans qu'il y ait contribué par ses soins, que
 cela lui est venu de la grâce de Dieu
 بوشی فلان کشی ید
 فلا نه خدا ویردی اولمق - ارسال الهی اولمق کلادی
 فلا نه الله یه کاشش بو شیدر - کلادی
 الله T. بادا P. لعل الله A. الله
 Dieu le veuille, plutôt à Dieu.
 T. حفظ الله A. Dieu m'en garde - کاشکی اولیدی - ویرسون
 مبیناد - مهادا P. معاذ الله A. الله ne plaise à Dieu
 الله صافلسون Dieu vous veuille bien
 الله کوسترمید - الله ایتمید T. مرساد -
 Avec l'aide de الله - انسان الله S'il plait à Dieu
 الله قبول ایلید ouir
 با یاورشی لطف P. بعون الله تعالی A. Dieu aidant
 Dieu, Dieu aidant الله توفیق و یره
 Dieu vous bénisse الله یاه ایتمک T. باری
 الله مراد الله مرادکی و یره
 Dieu vous assiste الله الله منی
 الله صمون ایلید Dieu vous conserve
 فوادکی میسر ایلید الله
 Dieu vous conduise حفظ بار یده مستدام اول - سنی اسرکسون
 الله اوغورکی آجق ایلید - الله ایشکی رات کنوره
 Dieu vous le rende توفیق باری بدرفه طریقک اولد

T. الحمد لله A. Gràce à Dieu, Dieu merci A. مكافيات ايليه
شكر الله - الله حمد وشكر اولسون

الله ايجون اولسون T. حرمة لاسم الله A. Au nom de Dieu.
- Pour l'amour de الله - الله عظمته اولسون T. الله تعالى A. Bon Dieu! grand Dieu! vrai Dieu! Termes d'admiration, d'étonnement A. سبحان
P. حسنا الله ونعم الوكيل - لا حول ولا قوة الا بالله - الله
Dieu! Bon Dieu! mon Dieu! Sorte d'exclamation A. خدایا
يا رب بکا مرحمت ایلد! يا رب B. رتم T. خدایا P. یارب A. pitie de moi!

A. اشهد SUR MON DIEU, DEVANT DIEU, DIEU M'EN EST TÉMOIN A. الله عظیم الشان شاهد عدلدر که T. بالله تعالى

Pour affirmer qu'on n'a point fait une chose, on dit, Dieu
sait si je l'ai fait عارف ايسدم جناب عارف A. الله تعالى A. الله عظیم الشان شاهد عدلدر که T. بالله تعالى
سألتني مقارنت توفيق جناب رب قدير son épée سلطنتی مقارنت توفيق جناب رب قدير
وقوت قاهره شمشير ددو تدمير ايله مؤيد عد ايدر

PAR LA GRÂCE DE DIEU. Formule dont les princes souverains se
servent dans leurs titres A. باطلف الله تعالى

On dit proverb., d'un prince souverain qui n'en reconnaît au-
cun autre au-dessus de lui, qu'il ne relève que de Dieu et de
son épée سلطنتی مقارنت توفيق جناب رب قدير son épée سلطنتی مقارنت توفيق جناب رب قدير
وقوت قاهره شمشير ددو تدمير ايله مؤيد عد ايدر

On dit de toute personne qui a un grand attachement à quel-
que chose que ce soit, qu'elle en fait son Dieu شيد فلان
شيد فلان A. الله تعالى A. الله عظیم الشان شاهد عدلدر که T. بالله تعالى
سألتني مقارنت توفيق جناب رب قدير son épée سلطنتی مقارنت توفيق جناب رب قدير
وقوت قاهره شمشير ددو تدمير ايله مؤيد عد ايدر

DIFFAMANT. Qui diffame. A. موجب التفتيح - مفتح P. موجب التفتيح
|| ديبلندريجي - رسواي ايدريجي T. رسوا ساز - زشتاري اور
Cela est bien diffamant موجب التفتيح حذر

Discours diffamans, Paroles diffamantes A. pl. مدديات
ديبلندريجي سوز T. زشتار P. مخزيات

DIFFAMATEUR. Celui qui diffame A. طعان - طعان A. طعان
|| ديبلندريجي - فضال T. زشتار كننده P. ذمام -
مشهور Diffamateur insigne ذمام عالم - فضال عامه
بر فضال

DIFFAMATION. Action par laquelle on diffame quelqu'un. V.
تجريس || La diffamation du prochain est un grand péché

Il n'a pu تشهير قريبن آتام كبيره دندر - قريبن كباير دندر
souffrir une si cruelle diffamation بو مقوله تشهير شديدی
هضم ايددهمدی

DIFFAMATOIRE. Qui est fait, qui est dit pour diffamer A.
زشتار P. موجب التشهير - متضمن الطعن - مستلزم الافضاح
|| ديبلندريجي - رسوايلق كتوريجي T. اميز
رساله موجبة التشهير Libelle diffamatoire تأليف زشتار اميز
Les faiseurs de li- Discours diffamatoire كلام مستلزم الافضاح
belles diffamatoires sont punissables par la loi طعن وتشهيرى
متضمن رسالات تأليفه جسارت ايدنلر حسب القانون
مستحق تأديبدرلر

تجريس - تسميع A. DIFFAMER. Décrier, perdre de réputation A.
بد نام - زشتار كردن P. ذم - طعن - تشهير - تفتيح -
جاريس - ديبلندريجي - فصل ايتيك T. رسوا كردن - كردن
فلانى Il l'a diffamé dans toutes les compagnies || ايتيك
Il l'a diffamé par ses écrits مجلس بمجلس تشهير ايلدى
C'est se diffamer soi-même que d'écrire pour diffamer les autres تشهير ايلدى
سيافتمده تحرير اوراق ايدن كشي نفسى تشهير
ايتيش اولور

رسوا شده - بد نام P. مذموم - مذموم - مفتح A. DIFFAMÉ.
جاريس اولمش - ديبلندريجي T.

DIFFÉREMENT. Diversement, d'une manière différente A.
غير - بشقه درلو T. ديگر گونه P. على الاختلاف - مختلفاً
Il a rapporté l'affaire différemment de ce qu'elle s'est
passée مصلحتك صورت حالى مختلفاً نقل ايلدى Les
princes agissent différemment des partienliers ملوك وحمدارانك
عمل وحركتلرى افراد ناسك حركتيله مختلفدر

DIFFÉRENCE. Diversité, dissemblance A. تفاوت - فرق
اويغونسزلق T. نايكسانى - ديگر گونى - ناهموارى P. اختلاف
فرق essentielle فرق فاحش Grande différence || بشقذلق -
Il y a une grande différence entre l'un et l'autre بينلرنده فرق عظيم
فرق جزمى - تفاوت خفيف légère واجب الاعتنا
Différence de personnes, de sexe, d'âge اشخاصك وار در
وجنس وسنك فرق واختلافى

On dit aussi, Faire la différence, pour dire, faire la distin-
ction d'une chose, d'une personne A. تشخيص - تمييز P. از
Je connais || برى برندن ايرمق T. هم ديگر فرق كردن

ces tableaux, ces personnes, j'en sais faire la différence بو تصویرات و بو اشخاص معلوم اولغله بینلرینی تشخیص و تمیز ایدیه بیلورم

Eu Logique, Différence, signifie la qualité essentielle qui distingue entre elles les espèces d'un même genre *A.* فصل || Une définition est composée de genre et de différence هر تعریف جنس و فصلدن مرکبدن

En termes de Mathématique, c'est l'excès d'une quantité sur une autre *A.* صابینک *T.* زیادگی شمار *P.* فضل العدد || La différence de 6 et de 4 est 2 التینک درت 2 || ارتقاعی اوزرینه فضل عددی ایکیدر

از *P.* تمیز - تفریق - فرق *A.* DIFFÉRENCIER. Distinguer *A.* Cela sert à فلان شی فلان شیلرک فرق و تمیزیند *T.* هم دیگر فرق کردن || بشقدا تمیق - ایریق *T.* Une bonne définition doit différencier le genre de l'espèce بر تعریف صحیحده جنس ایله نوعک تفریق و تمیزی لازمدن

DIFFÉREND. Débat, contestation *A.* *P.* منازعات pl. منازعة *A.* بر منازعه Faire naitre un différend *T.* جکشد *T.* ستیز Apaiser, assoupir un différend *A.* بر منازعه پیدا ایتدیرمک - احدات ایتدیرمک نزاعی - منازعهایی تسکین ایلیمک بصدرمق

Il signifie aussi, la chose contestée *A.* *P.* ماده منازع فیها || Il faut partager le différend par la moitié *T.* کار ستیز آمیز ماده منازع فیهابی نصیقت اوزره فصل ایتملو در ایتملو در

DIFFÉRENT. Divers, qui n'est point le même *A.* مختلف *P.* گوناگون - متغایر - متنوع - متخالف - بری - بری بریند اویغونسز - بشق *T.* نا برابر - دیگرگون مزاج *T.* Ils sont différents d'humeur, de langage مختلف المزاج - ولسان جبهیلد بینلرنده اختلاف وار در رای *T.* Ils sont différents d'opinion, de sentiment رای متخالفند Opinions différentes و فکرده اختلافی درکار در *T.* Ce sont choses bien différentes موعود مختلف و گوناگون شیله در مختلف بولنظک متعدد مختلف معنایری *T.* On dit proverb. de deux choses qui sont extrêmement différentes, qu'elles sont différentes

comme le jour et la nuit بینلرنده کبی السماء والسک کبی بینلرنده اولان فرق بین السماء والسکدر - فرق کلی وار در - عوق *A.* DIFFÉRER. Retarder, remettre à un autre temps

پس انداختن *P.* تعلیق بوقت الآخر - تأخیر - تعویق صکره ید - کیجکدرمک *T.* پسمانده کردن - دیورنگیدن - بر *Différer une affaire* || وقت آخره قویقه - برامق مصالحتی *la différer de jour en jour* مصالحتی تاخیر ایتیمک لیت ولعل ایله تاخیر ایتیمک - کورندن کوند عوق و تاخیر ایتیمک اول طرفه وارماکی تعویق ایلمه *Ne différez point d'y aller* امورکده نظام *Ne différez point de donner ordre à vos affaires* بلا *Partez sans différer* و یورمکده تجویز عوق و تاخیر ایلمه تاخیر عزیمت ایله

تسویف - مطاوله - مطالعه - امتطال *A.* DIFFÉRER un paiement وقتیمی اوزادوب *T.* پسمانده کردن - دیورنگانیدن *P.* کیجکدرمک

دیر *A.* On dit proverb., Ce qui est différé n'est pas perdu *T.* هیچ کلور کوچ کلمز *T.* اید درست اید

دیورنگیده *P.* رحین بالعوق والتاخیر - متأخر *A.* DIFFÉRE. کیجکدرلمش *T.* تاخیر کرده - باز مانده - پسمانده شده صکره ید قالمش

DIFFÉRER. Être divers, n'être pas de même *A.* تفاوت نا هموار - دیگرگون بودن *P.* تباین - فوق - اختلاف اویماق - بشق درلر اولیق *T.* نا یکسان بودن - بودن بینلرنده بر مادهده اختلاف وار *|| Ils diffèrent en un point* *||* Ils conviennent en plusieurs choses, mais ils diffèrent en cela بینلرنده وافر امورده موافقت ایلدیلر انجق فلان مادهده *Un homme ivre ne diffère en rien de la bête* سکران اولان آدمک بیهیددن هیچ فرقی یوقدر

عسیر *A.* DIFFICILE. Qui est malaisé, qui donne de la peine *A.* صعب *T.* دشوار *P.* مشکل - صعب *pl.* صعب - صعبیت *Cela est difficile à faire* یا پالمسی دشوار بر شیدر *|| Ce texte de l'Écriture - Sainte est difficile à expliquer* *Un homme de difficile accès* عسیر الوصول بر آدم *Métal difficile à travailler* ادارهسی *Un homme difficile à gouverner* تلفظی *Un mot difficile à prononcer, à retenir* مزاجی *Il est d'une humeur difficile* و حظی دشوار بر لفظ

DIFFORMER. Terme de Palais. Ôter la forme *A. تَنْفِيصٌ - تَنْفِيصٌ*

فيللغی، T. نا ساز کردہ P. متغییر البیضاء A. DIFFORME.

DIFFUS. Qui est long, qui est très-étendu dans ses discours

DIFFUSÉMENT. D'une manière diffuse *A.* على وجه التوسيل

DIFFUSION. Terme de Physique. Il se dit des fluides en par-

Il se dit figur. du discours, du style, lorsqu'il est trop abon-

DIGASTRIQUE. Il se dit de certains muscles qui ont comme

On dit, que des humeurs, des urines ne sont pas digérées,

Figur. Examiner, discuter une affaire, la réduire par la mé-

DICHI. I. گوار و پ. دد T. *insim*

DIGESTION. Coction des viandes dans l'estomac A. P.

Et disposition des apostèmes, des abcès à mûrir, à entrer à

DIGNE. Qui mérite quelque chose *A.* $\left(\begin{smallmatrix} \text{دَيْنٌ} \\ \text{دَيْنٌ} \end{smallmatrix} \right) = \left(\begin{smallmatrix} \text{دَيْنٌ} \\ \text{دَيْنٌ} \end{smallmatrix} \right) P.$

- Il était sزاوار عفو و دigne de grâce, de pardon آسیده جق -
 بودند احسن و اعلا معاملید دigne d'un meilleur traitement
 بومنصبه لایق Il n'est pas digne de cette charge لایق ایدی
 Digne d'être aimé مستحق محبت Il n'est pas digne
 طرفند امالذ نگاه التفاتد شایان دکلدر qu'on le regarde
 Cet homme est sزاوار حیات دکلدر n'est pas digne de vivre
 Témoin شایان امنیت و اعتماد بر آدمدر دigne de croyance
 شایان وثوق و امنیت اولان شاهد digne de foi

On dit d'un fort honnête homme, que c'est un digne homme
 Et d'un homme très-capable de remplir un emploi, que c'est un digne sujet
 P. آزمند T. احلیلو - A. کامل الاحلیة
 Il s'emploie aussi presque dans le même sens en différentes phrases
 A. لایق - الیق - جدیر -
 بومقوله Un fils digne d'un tel père || کرکلو T. سزا - درخور P.
 C'est une digne récompense de ses travaux والد لایق بر ولد
 ایتمدیکی زحمتله جدیر والیق بر مکافاتدر

علی ما - کما هو اللایق A. DIGNEMENT. Selon ce qu'on mérite
 لایقی T. سزاوارانه - بر وجه الیق P. کما هو حق - هو اللایق
 Il a طرفند مراسم تشکری کما هو اللایق ادا ایدهم
 été dignement récompensé اوامشدر
 On dit, qu'un homme s'acquitte dignement de sa charge
 Cet homme fait dignement les choses عمل و حرکت ایدر
 فلان کمسینه هر ایشی بر وجه
 کافه اموری کما هی حقها اداره ایدر - الیق ایدر

DIGNITAIRE. Qui est revêtu d'une dignité A. المسند
 پوست صاحبی T. بلند جاه - جاهدار P. اصحاب المساند pl.
 - مساند سامیه صاحبوری || Les grands dignitaires de l'Etat
 بلند جاهان سلطنت - عظمای رجال دولت

P. رفعت القدر - علو القدر A. DIGNITÉ. Mérite, importance
 La dignité de la matière requiert... || اولولق T. برتری قدر - بلندی آزر
 مادانک علو قدری بوسی ایجاب ایدر...
 صددرک رفعت قدر بند کوره Selon la dignité du sujet که

Il signifie aussi, élévation, distinction éminente A. الشان
 Soutenir بیهولکک T. برتری - بزرگی P. عظمت الشان -
 عیده سنده اولان رتبه ذک علو شانی la dignité de son rang
 وفاید ایتمک Cela ne répond pas à la dignité de son caractère

On dit, qu'un homme parle avec dignité, pour dire, qu'il parle d'une manière digne du caractère qu'il soutient
 و جد شاند لایق اولدیغی
 Agir avec dignité اوزره تکلم ایدر
 Faire les choses avec dignité وجهل حرکت ایتمک
 Il y a beaucoup de dignité dans ses manières آثار علو و رفعت
 بدیدار و عیانددر

مناصب pl. منصب A. DIGNITÉ. Charge, office considérable
 Grande dignité || مقام - پوست T. جاه P. مساند pl. مسند -
 Suprême dignité مسند اعلا Souveraine dignité منصب جلیل
 منصب نو پیدا - منصب جدید Nouvelle dignité مسند سامی
 مناصب سامیدید واصل اولمق Parvenir aux dignités

DIGRESSION. Ce qui est dans un discours hors du principal sujet
 Longue digression || استطرادات pl. استطراد A.
 Courte digression استطراد ملال انگیز Digression ennuyeuse طویل
 Digression agréable قصیر و مختصر بر استطراد
 Cet auteur est plein de digressions inutiles لطیف
 اسطرادات بیسوده ایله مالامالدر

DIGUE. Amas de terre, de pierres, de bois, etc. pour servir de rempart contre l'eau
 سدود pl. سد الماء - بنود pl. بند A. سد
 T. دلنگت - ورغ - بورغ - بند P. عرم pl. عرمة - الماء
 صو بندى - انشای بند ایتمک Faire une digue || بندى
 Ouvrir une digue بنای ایتمک
 Les digues صو بندینی کسر و نقض ایتمک
 فلمکنده واقع صو بندوری de Hollande

Quelle digue || سد الممانعة A. Il se dit figur. pour
 بورتبدهه تسبب مطلق
 صورتنی کسب ایتمش خلاعت اخلاقک عبطنه مدار
 اولدجق عجبانه کونده سد ممانعت حواله اولمق
 اقتضا ایدر

DILACÉRATION. Action de dilacérer. V. Dilacérer.
 Dilacérer. Déchirer quelque chose, mettre en pièces avec violence
 T. دریدن - پاره پاره کردن P. تمزیق - شق A.
 برتمق - پارچد پارچد ایتمک

DILACÉRI. A. منشق - معزوق P. پاره پاره شده
 پارچد پارچد اولمش T.

DILAPIDATION. Dépense folle et désordonnée A. سرغ -

P. انلافات pl. انلاف - تلف - اسرافات pl. اسراف
عبت يره مال خرجی T. پراکندگی مال - اسرافسازی - تلفکاری

DILAPIDER. Dépenser follement A. اسراف - اسراف
اسراف مال - پراکندیدن مال P. انلاف الاموال - انلاف -
عبت يره مال خرج ايتمک T. کردن

DILAPIDÉ. A. مسروف - اسراف P. رهين بالاسراف - مسروف
عبت يره خرج اولنمش T.

DILATABILITÉ. Terme de Physique. Propriété de ce qui est
dilatable A. خاصه - خاصه پهن پذیری P. خاصه الانبساطية
La dilatabilité de l'air || يابلغمه خاصه سي T. گستریدگی
هوانک خاصه انبساطیسي

DILATABLE. Ce qui est susceptible de dilatation A. قابل
يابلغمه قابليتو T. گستردي - امکان پذير پهنایی P. الانبساط
|| هوا قابل انبساطدر L'air est dilatable

DILATATION. Extension, relâchement A. تبسط -
La dilatation d'une plaie || يابلغمه T. گستریدگی - پهن سازی
پاره نکت يابلغمه سي

DILATER. Élargir, étendre A. تبسيط P. پهن ساختن -
La chaleur dilate les pores || أجوب يابدمق - يابدمق T. گستردن
La tristesse resserre le coeur, mais la joie le dilate
حزن واندوه قلبی قبتن ايلديکی کبی فرح وسرور انبساطی مستلزمدر
L'air se dilate اولور هوا منبسط اولور

DILATÉ. A. منبسط P. گسترانیده T. پهن شده -

DILATOIRE. Terme de Palais. Qui fait différer A. موجب
کيچکدریجی T. دير کننده P. موجب الامهال - التسيوت

DILEMME. Argument composé de deux propositions arrangées
de façon que, soit que l'adversaire accorde l'une ou l'autre, la
conclusion est toujours contre lui A. برهان مکت علی کلا
علی کلا التقديرين || Dilemme sans réplique || التقدیرين
جواب قبول ايده ميديک بر برهان مکت

DILIGEMENT. Promptement, avec diligence A. عجله
- مسارع - سريعاً - مستعجلاً - علی وجه الاستعجال - العجلة
- جاپک - تيز T. بشتابی - بزودی - بجاپکی P. بالسرعة
سريعاً ومستعجلاً ايش ايش Travailler diligemment || عجله ايله
غايث عجله ايله کلدی Il est venu fort diligemment ايشلمک

DILIGENCE. Prompte exécution A. سرعت - سرعت
عجله - مسارع - سريعاً - جاپک T. شتابی - جاپکی P.

Travailler avec diligence ايشلمک ايش ايله ايش ايشلمک
en diligence ايله کتمک - سرعت ايله کتمک
Faire diligence, pour dire, faire une chose promptement A.
Ce courrier a fait diligence ايشلمک ايشلمک T. زودی نمودن P. استعجال
بو اولاق استعجال ايلدی

Il se dit aussi en termes d'affaires, et signifie poursuite A.
Faute de diligence, l'instance périclite au bout de trois ans
مصلحتک تعقيبند T. درپسی شتافتن P. تعقيب
اقدام اولنمديغی حالده صلاحيت دعوا اوج سندختامنده
ماده نکت پسند دوشمک Faire ses diligences ساقط اولور

Il signifie aussi, soin, recherche exacte A. اقدام P. سعی -
J'ai fait toutes mes diligences pour venir
à bout d'un tel dessein فلان مراکت تحصيلی ايچون صرف
ما حصل اقدام ايلدم

DILIGENCE. Espèce de voiture de voyage qui va plus vite que
les autres voitures A. عجله شديد الجری
گردونه تيز P. عجله شديد الجری
منزل عربدسی T. رو

DILIGENT. Prompt à faire les choses, expéditif A. سريع
Valet || ايوه کن - جاپک T. جاپک وجالاک P. عجيل
جاپک وجالاک Courrier diligent عجيل خدمتکار
بر اولاق

Et soigneux, laborieux A. مقدم P. ورزشکار
Diligent en ses affaires || Ecolier diligent بر طالب
امورنده مقدم ورزشکار

DILIGENTER, au neutre et se DILIGENTER. Agir diligemment A.
Il - ايوه مک - جاپک ايتمک T. زودی نمودن P. استعجال
Il || ايوه درمک T. زود روانیدن P. تعجيل A. استعجال
بو ماده يی تعجيل ايتملو در

DILUVIEN. Qui a rapport au déluge A. طوفانی
En parcourant les montagnes, on trouve encore les traces des eaux
جبالدين انماي مرورده سيل طوفانک اناری
الى الان بولنور

DIMANCHE. Premier jour de la semaine A. يوم احد P. یکشنبه
بازار کونی T.

DÎME. C'est ordinairement la dixième partie des grains, des
fruits et d'autres choses qui se payent aux seigneurs A. عشر
Lever les dîmes || اوندلتي T. ديوده - دیک P. اعشار pl.
اعشاری ملزمدم اعشاری تحصيل ايتمک

شو قدر ناحیددن عبارتدر - محالدهن عبارتدر

DIPLOMATE. Homme qui s'occupe de la diplomatie, qui est versé dans la diplomatie T. علم - علم معاملات دوله واقف T. معاملات دوله آشنا

DIPLOMATIE. Science des rapports, des intérêts de puissance à puissance T. علم المعاملات الدول

DIPLOMATIQUE. La partie de la politique qui traite du droit des gens A. بحث عن حقوق الملل

On appelle, Corps diplomatique, la réunion des ambassadeurs étrangers qui sont dans un État A. طائفة P. زمرة السفراء T. دول ایلچیلری طائفهسی T. ایلچیان دول

DIPLÔME. Charte, acte public ou lettres patentes d'un souverain A. منشور pl. مناشیر - برات pl. بروات P. یولیغ - برات T. گشاد نامه

DIRE. Exprimer, faire entendre par la parole A. قول P. گفتن
بر کسندنک Dire du bien de quelqu'un || سويلمک - ديمک T.
فلانی خير ايلد - حقنه ذکر بالخير ايتمک - حقنه خير سويلمک
Dire du mal حقنه سويق کلمه طيبه ايتمک - ذکر ايتمک
بر - بر دمسندنک حقنه ذکر بالسوء ايتمک
عليه - کمسندنک حقنه زبان دراز طعن و تشنيع اولمق
Il ne dit pas tout راينسي سويلر Il dit son avis سويلمک
Il dit tout فکرنده اولانک جمله سني سويلر
Il ne sait ce qu'il dit نه ايسد سويلر
Laissez-le dire نه سويلديکني بيلمز - خلط کلام ايدر
بو کلام تمام محالده سويلنمشدر C'est bien dit ديرسد ديسون
Dire des duretés, des injures, des saletés, des impiétés
کلمات شديد و شتم غليظه و فحشيات و کفر سويلمک
شديده و شتم غليظه و فحشيات و کفر سويلمک

On dit proverb., Cela va sans dire, cela s'en va sans dire, pour dire, que la chose est incontestable A. بي P. ما لا كلام
سوز يوق - سوز کوتورمز T. سخن

DIRE LA MESME. T. قداس شريفی نلاوت ايتمک

On se sert de cette façon de parler: On dit, pour signifier, c'est la commune opinion, ou le bruit qui court A. بقولون P.
السنه ناسده - افوان ناسده متواتر در - منقولدر T. ميگویند
متدائر در

DIRE, se dit figur. des actions, des regards, etc. A. شهادت
شاهدليک T. گواهي نمودن P. بيان بلسان الحال -
Mes yeux, mes regards || لسان حال ايلد سويلمک - ايتمک

طرفیکه اولان علاقه درونسي vous disent que je vous aime
طرفیکه - چشم و نگاهم لسان حال ايلد کشف و بيان ايدر
- اولان محبتسي چشم و نگاهم لسان حال ايلد گویا در
Sa contenance, سني سويلمک کوزلوم و باقشم شهادت ايدر
son trouble, sa confusion disent assez qu'il est coupable
و صبح و سلاوي و تلاش و اضطرابي مجرم اولديغنه شهادت ايدر
- و سلاوي و تلاش و اضطرابي مجرم اولديغني لسان حال ايله بيان ايدر
Mon silence سکوت لسان حال ايلد خيلچيد گویا در
vous en dit assez
- On dit aussi, Le coeur me le dit, pour dire, j'en ai quelque
pressentiment ايدر || Le coeur me dit que cela
vous arrivera - Et si le coeur
vous en dit, pour dire, si vous en avez envie T. اکر دلخواهک
ايسد
Nous irons là, si le coeur vous en
dit جانک استر ايسد - ايسد
جانک استر ايسد فلان طرفه کيده روز

TROUVER à DIRE, signifie, trouver qu'il manque, ou trouver à reprendre
On a trouvé à dire à cette
|| دييدجک سوز بولمق - معنا بولمق T.
On vous a trouvé à dire dans cette
|| بو مقداره معنا بولديلر
somme
بو مجلسده سنک عليهک دييدجک سوز بولمشلر در
compagnie

On dit, quand on fait quelque léger reproche en peu de mots,
صومق غايب اولمسون T. Cela soit dit en passant

On dit aussi, C'est tout dire, Pour tout dire, Pour dire en
un mot, et cela signifie, qu'il n'y a rien qui ne soit renfermé
dans la phrase qu'on vient de dire ou qu'on va dire
هو بوزک ايجنده در

Soi-DISANT. Terme de Palais, qu'en emploie quand on ne veut
pas reconnaître les qualités que prend quelqu'un A. علی قوله
Un tel soi-disant héritier || قول خودنچيد T. بقول خود P.
قول خودنچيد وارث اولان فلان

سويلنمش T. گفته P. مقول A. Dir.

Il signifie aussi, surnommé A. لقب دارنده P. لقب دارنده
عاقل لقبيله ملقب Charles V dit le Sage || دينمکه معروف
عاقل دينمکه معروف فلان قوال - اولان قارولوس نام قوال

Il se joint aussi avec les articles et les pronoms et avec
les adverbess Sus, Dessus, Dessous, Après, etc. et a la force du
relatif pour les choses ou pour les personnes dont on a parlé
منزل ایلد || ذکر اولانان T. مرقوم - مذکور A.
بالاده - بالاده مذکور فلان قوال Ci-dessus dit مذکور
مقدما بالاده ذکرى سبقت ايدن - ذکر اولانان
Ci-devant dit

Ci-après dit بودند اقدام ذکرى مرور ايدن - ذکر اولنان
زيرده مذکور - زيرده ذکر اولنان - آتى الذکر

DIRE, substantif. Il signifie, en termes de Palais, ce qu'une des parties a avancé T. تقرير || On a inséré dans le procès مدعى عليهک تقريرى درون
شاهد لک تقريرى Le dire des témoins مصطدده درج اولنشد
اهل خبره نک تقريرينه کوره Au dire des experts

DIRECT. Droit A. مستقيم P. راست T. طوعرى || Mouvement direct شعاع مستقيم Rayon direct حرکت مستقيم

On appelle en termes de Généalogie, Ligne directe, la ligne des ascendans et descendans, pour la distinguer de la ligne collatérale A. بالطول || Il descend d'un tel en ligne directe Succession en
نسب بالطول ايلد فلانک احفادننددر
نسب بالطول ايلد اصابت ايدن ميراث ligne directe

DIRECTEMENT. Tout droit, en ligne directe A. بخط المستقيم B. || Les deux pôles طوعرى يد T. از ره راست P.
ايکى قطب بخط المستقيم برى
برينه متقابل ومتناظر در

On dit figur., S'adresser directement à quelqu'un, c'est-à-dire, sans chercher d'entremise pour parler A. بالذات P. راست T. طوعرى || Il s'est adressé directement au Roi پادشاهد
بالذات T. مراجعت ايلدى

On dit, Directement opposé A. ضد کامل T. طبائى طبائند T. ضد کامل || Ces deux hommes sont directement opposés dans leurs
بمو ايکى کيشينک افکار وآراءالرنده ضديت
کامله وار در

DIRECTEUR. Qui conduit, qui règle A. مدبر P. ساز T. کار ساز || Le directeur d'une affaire بر مصلحتک
کوروب دوزليجى
Directeur général مدبر مطلق Directeur des créanciers
اموال ترکدودن آلجقلو اولنلرک مدبرى
Il se dit aussi d'une personne qui préside à de certaines compagnies A. نقيب P. مدبر T. کار پرداز
Director de l'Académie دارالعلوم مدبرى

DIRECTEUR de conscience, ou simplement Directeur. Celui qui conduit une personne, qui a soin de la conscience de quelqu'un
بول اوکريدجى T. رهنما P. مرشد A.

DIRECTION. Conduite A. إدارة || Sous la direction d'un tel فلانک زير اداره سنده
Prendre la direction de quelque affaire

Il se dit aussi بر مصلحتک اداره سنى در عهده ايتک
d'un jeune homme relativement à sa conduite A. مسلك P.

مسلك سداده || Il a pris une bonne direction T. يول راه
مسلك سداده متوجهدر - ابو يول طوندى - سالکدر

On dit figur., La direction de l'intention, pour dire, l'action
توجه فکر و نيت
par laquelle on dirige son intention

On appelle, Direction de l'aimant, la propriété qu'a l'aimant de tourner, dès qu'il est suspendu, un de ses pôles vers le pôle arctique A. توجه - توجه P. سمت التوجه - توجه A. طوعرى يديعى T. روتابى || Les aiguilles aimantées ont la même direction que la pierre
مقناطيسلو ايکندنک سمت توجهى مقناطيس
طاشينک سمت توجهيله مساويدر

کار P. تنظيم الامور - إدارة A. Conduire, régler A. Diriger || ايشى دوزمک - ايشى بولند قويمق T. پرداختن
Diriger une compagnie بر طاندينى اداره ايتک
بر خاندنک امورينى اداره ايتک

On dit, Diriger son intention, pour dire, rapporter ses actions, ses vues à une fin déterminée A. توجيد الفكر
تافتن P. توجيد الفكر Et diriger ses pas, ses regards, pour
عطف - توجيد الخطوات A. dire, les tourner d'un certain côté A. عطف اللحاظ - توجيد اللحاظات - الخطوات
پا تافتن P. عطف اللحاظ - توجيد اللحاظات - الخطوات
پرويشى فلان T. عطف نگاه کردن - نگاه تافتن -
باقشى - پرويشى فلان طرفه دودر مکت - طرفه طوعرى يمتق
فلان طرفه طوعرى يمتق

DIRIMANT. Terme de droit canonique. On appelle, Empêche-
ment dirimant, un défaut qui emporte la nullité d'un mariage
مانع P. مانع مبطل النکاح - محظور مبطل النکاح A.
سکاحى بوزان مانع T. بطالساز نکاح

DISCALE. Terme de commerce. Dechet du poids d'une marchan-
disé A. اکسکمد T. کاست P. نقص - محنوت A. || La discale
قوريمش بر باغ ايپکک
اکسکمدسى

DISCERNEMENT. Distinction qu'on fait d'une chose d'avec une autre. V. Discerner. - Il se prend figur. pour la faculté de bien
|| قوت ميتره
distinguer les choses, et d'en juger sainement A. قوت ميتره
قوت ميتره سى کسکيمون بر
تميز صاحب تميز بر آدمدر - آدمدر
مصيب

Il se prend aussi pour Règlement, ordre *A.* ضوابط pl. ضوابط
 La discipline || بول ارکان *T.* رسم وراه *P.* نظامات pl. نظام -
 Discipline Académique ضوابط ونظامات عسکرید
 Rigoureuse discipline دار العلوم مخصوص ضوابط مرعید
 Exacte discipline ضابطه اکید و اجبه الرعاية
 Rétablir la vigueur de l'ancienne discipline لازم اولان نظام وضابطه
 ضوابط قدیمه نکت حکمنی کما کان نچددید

وہیاء ایلماکت Cette compagnie observe scrupuleusement sa discipline بوطانقہ بیول ارکانند کمال اہتمام ایلد رعایت ایڈر

Discipline ecclésiastique, c'est sa police extérieure quant au gouvernement *A. سنن وآداب الدين* || Après avoir expliqué la foi, on réglait la discipline ecclésiastique *فرايتك مقتضاسنی* شرح وبيان ايلدکدصکره سنن وآداب دينک تنظيمينه مبادرت ايدرلر ايدي

On appelle aussi Discipline, un fouet dont les religieux se servent pour se mortifier, ou pour châtier ceux qui sont sous leur conduite A. **مُجَلَد** P. **جندہ** T. **قاسپی**

DISCIPLINER. Instruire A. تعلیم P. آموزشیدن T. مشق
Discipliner les gens de guerre || تعلیم ایتمدرمک - ایتمدرمک
عسکری نفراتنی تعلیم ایتمدرمک

ادخال - ادخال تحت الرابطة - تنظيم - Et régler
 - نظام وبرمكت T. زير صابطه نهادن P. تحت الصابطة
 بر خاندی تحت Discipliner une maison || رابطید قویعق
 تحت رابطید قویعق - صابطید وضع ایتمکت

اوکونمیش *T.* تعلیم کرد - آموختند *P.* معلم *A.* *Discipline.*
T. ضابطه دار - نظام بپذیرفتند *P.* منتظم - مضبوط *A.*
 لشکر *P.* معلم لشکر *A.* *Soldats disciplinés* || رابطه بد قونش
 تعلیماتو لشکر *T.* تعلیم کرد

DISCONTINUATION. Interruption, cessation pour un temps de
quelque action *A.* انقطاع *P.* فاصلہ۔ کسمند *T.* نا پیوستگی
|| Travailler à quelque chose sans discontinuation بر شبد بلا
Une فاصلہ ویرمکسز بین سعی ایلمکت۔ انقطاع مشغول اولمق
continua pas cet ouvrage, et cette discontinuation fut cause...
بوتالیند مداومت ایتمیوب انقطاعی بوکا سبب اولدیکد
La discontinuation de la guerre, du commerce سفرکت انقطاعی
وامر تجارتکت انقطاعی

DISCONTINUER. Ne poursuivre pas ce qu'on avait commencé,
l'interrompre pour quelque temps *A.* عدم المداومة *P.* انقطاع
آرہسی *T.* فاصلہ دادن *P.* انقطاع الفاعلة - الانقطاع
بمايد *Discontinuer un bâtiment* || فاصلہ ویرمکت - کسمکت
تدرّس و مطالعہ البعيد *Discontinuer ses études* مداومت ایتقامکت
ایمکت *آرہسی* کسمکت *Discontinuer de faire* فاصلہ ویرمکت
de parler - Il se prend aussi neutra-
lement *A.* انقطاع *P.* انقطاع پذیرفتن *T.* فاصلہ
داران منقطع *La pluie a discontinué* || فاصلہ ویرمکت -

یغموره فاصله - باران رحیم انقطاع اولمشد - اولدی
 یغمورک ارهسی کسلدی - ویرلدی
 سفر یگرمی سه تمامه قدر منقطع اولماشدر

ارہسی کسلش T. فاصله یافتہ P. منقطع A. DISCONTINUÉ.
 فاصله ویرلش -

DISCONVENANCE. Manque de convenance, différence, inégalité
 او یغونسزلق T. نا همواری - نا در برابری P. عدم الموافقة A.
 بینلرنده کلی || Il y a une grande disconvenance entre eux
 سنک عدم Disconvenance d'âge مرتبه عدم موافقت وار در
 d'humeur رتبه سنک عدم موافقتی de qualité موافقتی
 مزاجک عدم موافقتی

اجتناب عن A. DISCONVENIR. Ne pas demeurer d'accord
 || او یوشمقدن فاجنمق T. همدمی نمودن P. الموافقة
 فلان کلامی ... Vous ne saurez pas disconvenir de m'avoir dit...
 شو کلامی - دیدیکه موافقتدن اجتناب ایدم - مزسک
 Disconvenez-vous du fait? سوبلدیککی انکار ایدم - مزسک
 ماده نک واقع اولدیغنه موافقتدن اجتناب ایدر - مزسک
 Pent-on disconvenir ماده نک وقوعی انکار ایدر - مزسک
 بورتنده واضح آشکار ماده یه موافقتدن d'une chose si évidente?
 بومقوله ظاهر و بدیدار اولان ماده یی - اجتناب ممکنیدر
 انکاره مجال وارمیدر

DISCORD. V. Discordant.

DISCORDANCE. Qualité de ce qui est discordant A. عدم
 بری برینه T. نا در برابری - نا همدمی P. التناسب
 اصوات والوانک Discordance des sons, des couleurs || یاقشامه
 اجزای Discordance des parties d'un édifice عدم تناسبی
 نا در برابری - بنانک بری برلرله عدم تناسبی

T. نا یکنوگی P. عدم الامتزاج - اختلاف A. Figur.
 عقولک Discordance des esprits, des caractères || او یغونسزلق
 Que de discordance dans les خصایل وطبیعتک اختلافی
 بنی آدمک افکار وارلرنده ند قدر opinions des hommes!
 او یغونسزلق وار در

DISCORDANT. Qui n'est point d'accord. Il se dit des instru-
 mens, de la voix et de toute partie qui ne s'accorde pas avec
 پریشان - نادر برابر - نا همدم P. غیر متوافق A.
 Un clavecin dis- پردهلری او یغونسز - او یغونسز T. آهنگ
 Figur., Des humeurs dis- پردهلری او یغونسز طهور

نا قابل آمیزش P. متمنع الامتزاج - غیر متزوج A. cordantes
 او یغونسز T. بی امتزاج -

DISCORDE. Dissension, division entre deux ou plusieurs per-
 sonnes A. شقاق T. ستیز P. مباینت - اختلاف - شقاق A.
 شقاق ابدی perpétuelle شقاق شدید || Une cruelle discorde
 شقاق - بینلرنده شقاق کیردی La discorde se mit parmi eux
 القای شقاق Semer la discorde واختلاف حلول ایلدی
 شقاقی Nourrir, entretenir la discorde ومباینت ایتمک
 مایه اختلافی وشقاقی تنمید Foment la discorde بسلمک
 On ap- مایه شقاقک تنمیدسنه سعی ایتمک - ایتمک
 pelle figur., Pomme de discorde, ce qui est un sujet, une cause
 de division A. ماذة الشقاق - وسیلة الشقاق
 Cette préten- tion de préséance sera toujours pour eux une pomme de discor-
 de بو تقدّم وتصدّر دعواسی علی الدوام بینلرنده بر وسیله
 شقاق اولدجفی درکار در

DISCORDLR. Terme de Musique. Être discordant A. عدم
 کج - نا همدم شدن P. اختلال اللحن - التوافق الاصوات
 پردهسی او یغونسز اولمق T. آهنگ شدن

DISCOUREUR. Grand parleur. Il ne se dit guère qu'en mau-
 vaise part A. فارفه T. یاوه گو P. مهذار - مکثار

Il se dit aussi d'un homme qui parle facilement et agréab-
 lement, mais sans solidité A. ناطقه P. مقال طلیق اللسان
 سوز ابدسی T. پرداز

DISCOURIR. Parler sur une matière avec quelque étendue A.
 سخن راندن P. نطق - تقریر الکلام - بسط الکلام - بحث
 بر ماده دن بحث Discourir d'une affaire || بحث ایتمک T.
 بر مصالحتک اوزریند بسط کلام sur une affaire بحث ایتمک
 Socrate passa le dernier jour de sa vie à discourir sur
 حکیم سقراط عمرینک یوم اخیرنده l'immortalité de l'âme
 نفس ناطقدهک هلاک و فنادن منزله اولدیغندن بحث
 ایلدی

DISCOURS. Propos, assemblage de paroles pour expliquer ce
 que l'on pense A. گفتار P. کلام - مقالات pl. مقال - مقال
 eloquent بی تنگفانه صحبت Discours familier || صحبت T.
 concis کلام مصطلح fleurى مقاله فصیح کلام بلیغ
 impertinent گریتمو صحبت véhément کلام مجمل
 Long discours کلام مجنونانه extravagant ادبانده
 Il faut retrancher les discours superflus مقالات زایدنک طیی

غریب صحبتلر سویلر Il tient d'étranges discours
 روزگاری صحبتلر سویلر سکت Vous faites des discours en l'air
 Reprendre le discours صحبتله ویرمک Interrompre le discours
 رشته کلامی تکرار - کلامه استیناف ایتمک fil du discours
 صدد Il a fait rouler le discours sur cette matière
 صدد Il a prononcé un discours très-énergique
 قوی تاثیر نطق و بیان discours très-énergique
 On dit, C'est un autre discours, pour dire, il ne s'agit
 بو بشقه صحبتدر - بو صدد آخر در pas de cela

Il se prend aussi, pour une pièce, pour une composition que
 Il a fait un beau discours sur cette matière
 بو ماده نکت اوزرنده discours en vers
 بر مقاله لطیفه انشا ایلدی مقالة منظومة

DISCRÉDIT. Diminution, perte de crédit. A. اعتبار. سقوط من اعتبار
 بی حرمتی - بی اعتباری P. انحطاط القدر والاعتبار -
 Les billets d'un tel tombent dans le discrédit
 اعتبار سزلق T. اعتبار من اعتبار اعتبار من اعتبار
 اعتبار من اعتبار اعتبار من اعتبار اعتبار من اعتبار
 اعتبار من اعتبار اعتبار من اعتبار اعتبار من اعتبار

DISCRÉDITÉ. Qui est tombé en discrédit. A. سقوط من
 بی حرمت - بی اعتبار P. منقطع الاعتبار - الاعتبار
 سقوط من اعتبار اعتبار من اعتبار اعتبار من اعتبار
 اعتبار من اعتبار اعتبار من اعتبار اعتبار من اعتبار

DISCRET. Avisé, prudent, retenu dans ses paroles et dans
 اهل الحزم والاحتیاط - حزمًا pl. حزم - حازم A. حازم
 غاية الغایه Il est extrêmement discret
 ملاحظه لو T. پرهیزکار P. حازم بر ادمدر

Il se dit aussi d'un homme fidèle, et qui sait garder le secret
 دیلنی طونار T. راز دار P. عقیف اللسان - محفوظ اللسان A.
 دیلی پرهیزلو - سر صافلو -

DISCRÉTION. Judicieuse retenue, circonspection dans les ac-
 T. پر حیزرکاری P. احتیاط - حزم A. احتیاط
 حزم و احتیاط ایلد حرکت Agir avec discrétion
 ملاحظه لو T. Il a beaucoup de discrétion
 ایتمک Il a beaucoup de discrétion
 حزم و احتیاط ایلد حرکت Agir avec discrétion
 حزم و احتیاط ایلد حرکت Agir avec discrétion
 حزم و احتیاط ایلد حرکت Agir avec discrétion

On dit, que les soldats vivent à discrétion, pour dire, qu'ils

vivent chez leurs hôtes sans discipline et sans autre règle que
 کندو کیمنجه T. خودکاماند P. کیف ما یرید A. کیف ما یرید
 Les soldats vivent à discrétion chez leurs hôtes
 طائفه سی مسافر اولدیغی قوناقلرده کیف ما یرید تعیین
 On dit aussi, Se rendre à discrétion, lorsqu'on se sou-
 met à la volonté et qu'on se rend à la merci du vainqueur
 غالبک اراده سند تسلیم نفس ایلد استیمان ایتمک T.
 بلا شرط وقید همان - تسلیمیت مطلقه ایلد استیمان ایتمک
 On dit aussi, qu'on se remet à la discrétion de quelqu'un, pour dire, qu'on se livre
 بر کمسندک رای T. اراده سند تسلیم زمام اختیار ایتمک

DISCULPATION. V. Disculper.

DISCULPER. Justifier d'une faute imputée. A. تبریه من التهمة
 تهمندن صیرومق T. از گناه آزاده کردن P. تبریه من الذمة -
 Ses amis l'ont disculpé de ce
 صوجدن پاکد جیقارمق - حقنه اسناد اولمان تهمندن احباب
 قونداقی تبرید ایتمشلر در Cette dernière action l'a pleine-
 ment disculpé dans le public
 موخو طهور ایلدن فعل و حرکتی بین الناس کلیاً تبریه ذمتنه وسیله اولمشدر

SE DISCULPER. A. تبریه من التهمة
 تهمندن صیرومق T. از گناه آزاده گشتن P. من القباحة
 اول بابده تهمندن Il s'en est disculpé
 پاکد جیقمق - Je veux me
 اول بابده تبریه ذمت ایلدی - تبریه ایلدی
 فلانک یاننده تهمندن تبریه ایتمک
 فلانک یاننده تبریه ذمت ایتمک استمر - استمر
 فلانک یاننده تبریه ذمت ایتمک استمر - استمر

از گناه آزاده P. بری من الذمة - بری من التهمة A. DISCULPÉ.
 کندویی قباحندن پاکت ایلدش - پاکد جیقمش T. گشتند

DISCUSSIP. Terme de Médecine. Il se dit des remèdes qui
 P. منشیت الاخلاط A. منشیت الاخلاط
 خلطی طاعدیجی T. پراکنده ساز کش

DISCUSSION. Examen, recherche exacte. A. pl. مفاحصة
 T. جستجوی حال P. مباحثات pl. مباحثة - مفاحصات
 مباحثه سزا بر مصالح Une affaire de discussion
 مباحثه مدیده به محتاج بر مصالح T. ارشدرد
 de longue discussion
 V. aussi Discuter.

On dit, Faire une discussion de biens, pour dire, une re-
 cherche et vente en Justice des biens d'un débiteur A. تفتیش

مال آرشدردمه T. جستجوى مال - پژوهش مال P. المال

V. Discuter.

Il se prend aussi pour Dispute, contestation A. مجادله pl. دیدى قودى T. گفتگو P. مناقشات pl. مناقشة - مجادلات - بینلرنده مجادله Ils ont eu une discussion ensemble || خورشید - وار ایدی

DISCUTER. Examiner une question, une affaire avec soin, et en bien considérer le pour et le contre A. تنقیق - استبحات T. آرشدردمهق T. پژوهیدن P. تتبع - تفحص - Il a ficquid متعلق بر دقیقیدی تتبع ایتکت point de Droit بو واقعندکت حقیقتنی کما bien disuté la vérité de ce fait Votre affaire a été bien discutée تنقیق واستبحات ایلدی سکت مصلحتت کرکی کبی تتبع وتفحص اولندی

DISCUTER les biens d'un débiteur. C'est les rechercher et les faire vendre en Justice T. مدیونکت مالنی تنقیق ومعرفت T. On dit aussi, Discuter un homme, pour dire, discuter les biens d'un homme T. بر کسندنکت || Il faut discuter le principal کفیلکت مالنی آرشدردوب obliged avant que d'attaquer la caution بیع ایندردزدن مقدم اصل متکلف دین اولانکت مالی اوزرینه دعوا اولنق اقتضا ایدر

DISERT. Celui qui parle aisément et avec élégance A. منطیق خوش صحبت T. خوش گفتار - تریزبان P. حسن الناطقة - Il est plutôt disert qu'il n'est eloquent حسن ناطقسی فصاحت وبلانمتند غالبدر غایت مرتبده حسن تقریر موفقدردر

DISERTEMENT. D'une manière diserte A. بحسن الناطقة || Il a parlé disertement حسن ناطقده ایلد تقریر کلام ایلدی

DISETTE. Manque de quelque chose nécessaire A. قحط - قحط Disette de vivres || یوفلق - قیتلق T. یا بودی P. قلت قحط وغلای عظیم - قحط عظیم Grande disette ذخایر وارزاق Dans une کافد اشیانکت قحط وقلتی Disette de toutes choses فلان لسانده telle langue, il y a une grande disette de mots فلان لسانده الفاظکت کلی قحط - عظیم قحط الفاظ وار در وقلتی وار در

DISEUR. Celui qui dit A. قایل P. گوینده - ناقل - قایل Diseur de bons mots || سوبلیجی T. مضنونگوى

nouvelles خبرات Diseur de riens حوادنگوی - ناقل اخبار - فالگوى Diseur de bonne aventure مرزه گو-

On dit proverb., L'entente est au diseur, pour dire, que celui qui parle entend bien ce qu'il veut dire, et qu'il y a quelque chose de caché que lui seul entend A. المعنى فى بطن القایل

DISGRÂCE. Perte des bonnes grâces d'une personne puissante سقوط من نظر الالنفات - مغصوبیت - سقوط من النظر A. On ne sait d'où vient sa disgrâce نظرردن دوشمه T. از نظر افتادگی P. نظرردن سقوطی قمنغی طرفدن اولدیغی معلوم دکلدر On ne connaît pas la cause, le sujet de sa disgrâce Tomber en disgrâce نظرردن سقوطند سبب ند اولدیغی بلالو دکلدر Durant sa disgrâce نظر الالنفاتدن ساقط اولنق نظرردن سقوط اولدیغی ایامده - مغصوبیتی وقتندده

Et infortune, malheur A. نصیب - نکبات pl. نصیبات - فلکزدگی P. نوائب pl. نائبة - مصایب pl. بر مصیبتده Il lui est arrivé une disgrâce || قضا T. فنگت - Voilà une étrange, une cruelle disgrâce باشد بر قضا کلدی - گرفتار اولدی اشد غریب وشدید بر نکبت

Il signifie aussi, mauvaise grâce dans le maintien, la démarche, la manière de parler A. رانئت الطور P. رانئت زیبائی Cette femme est jolie, mais elle a de la disgrâce dans la taille کرچد فلان خاتون لکن بوی - دلبر در لکن نا زیبائی قند وفامتی درکار در Figur. || Cet homme met de la disgrâce dans le bien même qu'il fait رانئت لطفی بیلد رانئت طور ایلد ایدر

DISGRACIER. Cesser de favoriser quelqu'un, le priver de ses bonnes grâces A. استقال من النظر P. القاد فى المغصوبية - استقال ایتکت - نظرردن دوشورمکت T. از نظر انداختن پادشاه فلانی نظرردن اسقاط ایلدی Le Roi Fa disgracié || Son imprudence le fit disgracier استقال ایلدی - نظرردن اسقاط اولنمست سبب اولمشدر

DISGRACIE. A. ساقط من النظر P. مغضوب - ساقط من النظر A. مستشقل - نظرردن دوشمش T.

On dit, qu'un homme est disgracie de la nature, ou simplement, Disgracie, pour dire, qu'il a quelque chose de difforme en sa personne جبهیلد معذور در

Il s'emploie aussi substantivement || Les disgraciés occupent
منکوبین اکثریا
souvent les autres du récit de leurs disgrâces
سرگذشتلرینی نقل ایله خلقی تعجیز ایدیه کلمشدر

DISGRACIEUSEMENT. D'une manière disgracieuse A. بطور
جرکینلک ایله - حسنسزلق ایله T. بنازیبایی P. الردی
بدلکک ایله -

DISGRACIEUX. Qui est désagréable A. ردی - P. قبیح
|| Cela est bien disgracieux
حسنسز T. بد - نا مطبوع - زیبا
فلان شی خیلجید ردی ونا زیبا در

DISJOINDRE. Séparer des choses qui étaient jointes A. تفریق
بشقد قلمق - آیرمق T. از هم جدا کردن P. ابانة -

DISJUNCTIVE. Terme de Grammaire. Il se dit de certaines
conjonctions qui d'abord rassemblent les parties d'un discours,
adats الشکک A. pour les considérer ensuite séparément

DISLOCATION. Séparation, déboitement d'un os. V. Déboitement.

On dit aussi, Dislocation d'un membre A. انتصاع العضو
عضوت اکت یزندن آیرلمدسی T. جدایی عضو از جایش

DISLOCATION d'une armée, signifie, séparation des différents corps
d'une armée, lorsqu'on les distribue dans différents cantonnemens
عسکرک طرف طرف کوندلر لمسیچون یزلو T.
یزندن آیرلمدسی - یزندن تفریقی

DISLOQUER. V. Déboiter. - On dit aussi, Disloquer un membre
عضوی T. عضورا از جایش جدا کردن P. فصع العضو A.
اکت یزندن آیرمق

DISPARAÎTRE. Cesser de paraître A. امتحا - نییوبیت
T. نا پیدا شدن - نا بدید گشتن P. انطماس
|| L'ange disparut après
ملک فلان نبلیف کلام ایلدکنصره غایب
صورت Le fantôme a disparu à nos yeux
Cette comète, ce météore a
disparu بو اختمر دنبالد دار ولایم سجادن ظهور ایتمش
Le jour commence à dispa-
raître کونش مشرف امتحا وانطماسدر

Et se retirer promptement, se cacher || On le pressait de payer,
il disparut اقچدنک اداسی انچون تضییق اولندیغندن
فلان Un tel a fait l'inqueroute, et a disparu غیب ایلدی
À l'approche
عسکرمز تنقرب ایلدکنده
de nos troupes, les ennemis disparurent

دشمن غایب ونا بدید اولمشدر

Il se dit figur. d'une chose qu'on avait, et qui tout d'un
coup ne se trouve plus || J'avais des gauts, ils ont disparu
الدوانلرم وار ایدی نا بدید اولدی

DISPARU. A. غایب - محج - P. منطمس -
بلورسز اولمش - غایب اولمش T.

DISPARATE. C'est le vice contraire à la qualité qu'on désigne
par le mot d'Unité A. عدم الوحدة P. نا یکانگی
|| Il est impossible qu'il y ait des disparates sans inégalités,
بلا عدم
المساوات عدم وحدتک وجودی محالدر انجق عدم
مساواتک وجودی بلا انعدام الوحدة ممکندر

Il se dit aussi des choses qui ne vont point ensemble, qui
n'ont aucun rapport A. مختلف - متغایر - P. غیر موافق
|| Voilà des choses
بری برینه اویغونسز T. دیگرگون - هموار
اشته بری برینه متغایر ونا موافق شیلدر در

DISPARITÉ. Inégalité, différence qui se rencontre entre des
choses qui se peuvent comparer A. اختلاف
|| Il y a bien de la
disparité entre ces
personnes بو آدمار بینده کلی فرق وار در

DISPARITION. Action de disparaître A. غیابت -
|| Sa disparition
فلانک ناگبار غیبتی اهل بیتند
قوبروقلو La disparition d'une comète اولمشدر
یاندزک غیبتی

DISPENDIEUX. Qui cause une grande dépense A. کثیر المصارف
جوق مصرفلو T. بسیار مصرف P. محتاج الی مصارف الکثیرة -
|| Une entreprise dispendieuse
کثرت مصارف محتاج بو عزیمت

DISPENSARE. Nom qu'on donne aux livres qui traitent de la
manière de préparer les remèdes A. کتاب التركيب الادوية
دلاج ترکیبی کتابی T. ترکیبنامد دلاجیا P.

DISPENSATEUR. Qui distribue A. مقسم P. بخش کننده
|| Sage, juste dispensateur des bienfaits du
نعم وعطایای سلطانیدنک عادل و عادل مقسمی T.

DISPENSATION. Distribution A. تقسیم P. بخش
- حکیمانده توزیع Sage dispensation
پای ایتمه T. سازی
محققانده تقسیم Jaste dispensation عقلم موافق تقسیم

Dispensation des grâces قانون عدل وحقایقند مقارن تقسیم -
توزیع نعم و عطایا

DISPENSE. Exemption de la règle ordinaire A. معافیت pl. P. معافیات
Dispense de la loi, de la coutume معافاتی T. مسامحتی P. معافیات
Dispense d'âge فانودن و عرف و عادتدن معافیت
Demander حذرد سنه دائر اولان قانون و نظامدن معافیت
Accorder une dispense استردای معافیت ایتمک
احسان معافیت ایتمک

تحلیل A. En termes de religion, il signifie aussi, permission
حلال ایتمه T. حلالسازی P. رخصت شرعیّه - اباحت -
Dispense de manger de la viande پرهیز کونارنده اکل لحمی
Dispense d'épouser une parente اقربادن اولاند تحلیل ایتمک
تزوج انجمن رخصت شرعیّه - تزوجی تحلیل ایتمک
ویرمک

DISPENSER. Exempter de la règle ordinaire, faire une excep-
tion en faveur de quelqu'un A. عفو ایتمک T. عفو کردن P. عفو
سفره کتمکدن عفو ایتمک Dispenser d'aller à la guerre
قانون و قاعدۀ قانون و قاعدۀ Dispenser du jeûne مرعبدن عفو ایتمک
فریضه صیامدن عفو ایتمک On dit pour s'excuser poliment de faire une
chose, Dispensez-moi de faire cela بونی ایتمکدن بنی
عفو بیورک

SE DISPENSER, se dit des permissions qu'on se donne soi-même
دست کش فراغ شدن - دست کشیدن P. فراغت - استعفا A.
کتمکدن استعفا ایتمک Se dispenser d'aller à... || وازکچمک T.
بر شیئی ایستلمکدن استعفا ایتمک Se dispenser de faire une chose
فراغت ایتمک - ایتمک

DISPENSER. Départir, distribuer A. توزیع - تقسیم P. بخش
عطایای Dispenser les grâces du princey || پای ایتمک T. کردن
ملوکانه بی توزیع ایتمک

DISPENSER. Egarer A. معفو کرده P. معفو A.

DISPENSER. Répandre ça et là A. نشر P. تمشیر -
Dispenser de l'argent || صاحب حق T. پریشان کردن - گلاندن -
نشر هدایا ایتمک des présents نشر سیم و زر ایتمک

Et envoyer, placer en divers lieux A. تفریق P. جدا کردن
عسکری تفریق ایتمک Dispenser des troupes || آیرمق T.

Il signifie aussi, mettre en désordre, dissiper A. تشتیت -
پراکنده - پراکندیدن P. تپدید - انداد - اهرات - التفريق

T. نار ومار کردن - کشوفتن - شکویدن - وپریشان کردن
بر Disperser un troupeau || پریشان ایتمک - طاعنمق
Les Juifs furent dispersés سوری حیواناتی پریشان ایتمک
après la destruction du temple طایفه یهود انهدام دیکدنصکره
پراکنده وپریشان اولمشدر

SE DISPENSER. A. تشتت - تشقت -
طاعنمق T. پریشان گشتن - شدن

DISPERSÉ. A. تشتت - متشتت -
طاعنمق T. شکویده - پریشان

DISPERSION. Action de disperser, ou par laquelle on est
پراکندگی - پریشانی - کشوف P. شتات - تفريقه A. dispersé
La dispersion des Juifs a été prédite || طاعنمق - طاعنمق T.
par les prophètes et par Notre-Seigneur dans l'Evangile طایفه
یهودت تفريق وانشتانی ماده سی انبیای عظام طرفندن
وانجیل شربفده حضرت عیسی اعزندن انبا اولمشدر

DISPONIBLE. Il se dit des biens dont on peut disposer A.
- بکار آوردنی P. متبقیّی للأعمال - ممکن الاستعمال
Un revenu disponible || قوللائیل بیامجک T. آماده استعمال
Une somme disponible قوللائیل بیامجک بر ایراد
إعماله متبقیّی افچد - الاستعمال اولان افچد

DISPOS. Léger, agile A. جلال pl. جلال
On ne peut pas être || حیوه لک T. جست وچالاکت P.
اول سنّ و سالده بوندن زیاده جست اول سنّ وچالاکت ممکن دکلدر

DISPOSER. Arranger, Mettre les choses dans un certain ordre
نظامه قویمق - دوزمک T. پرداختن P. ترتیب - تنظیم A.
L'architecte a bien disposé les appartements de cette maison
معمار بوخاندنک بیوت و حجراتی منظم A. بوخاندنک اوطد لر بنی -
وجد احسن اوزره ترتیب ایلدی H a bien disposé les parties
de son discours مقالهدنک اجزا او باجائمنی نسق احسن
Dieu a disposé dans un ordre merveilleux toutes les parties de l'univers
خدای متعال حضرنلری کافۀ اقطار عالمی ترتیب بدیع اوزره تنظیم ایلدی

Et préparer à quelque chose, engager quelqu'un à faire ce
qu'on souhaite de lui A. ایقاع الاستعداد -
P. کوکلی بایمق - حاجت اولمق T. آماده کردن - مستعد کردن
Je l'ai disposé à vous demander pardon عفو طلبی ||

ایتمک خصوصه مایل و مستعد ایلدم La grâce dispose les
 coeurs فیض باری فلوب عباده ایقاع استعداد ایدر
 بر کسندیی توطئه مقدمات لازمه استعداد ایدر
 Il est disposé à ایدرک حال مماثل مستعد و آماده ایتمک
 هر نه مطلوب و دلخواهک وار
 Se disposer à un voyage اجراسند استعدادی درکار در
 Je les ai laissés qui سفره کسب میل و استعداد ایتمک
 se disposaient à vous venir voir کلمه
 - مایل و مستعد اولدولری حاده یا بلرندن مفارقت ایلدم
 فلان کسندلرک یا نلندن حین مفارقتده سنک زیارتکه
 Disposer quelqu'un pour le bain, pour la purification کلمه
 - فلانی استحمام و تنقید خصوصه اماله ایتمک
 فلانک درونده استعداد استحمام و تنقیدی ایقاع ایتمک

Il se dit aussi des choses que l'on prépare pour quelque occasion
 ترتیب ایتمک T. آماده ساختن P. تهیه - اعداد A. فلان
 ییری On a disposé ce lieu-là pour le bal حاضرملق -
 On a disposé toutes عیافت اینچون ترتیب و تهیید ایلدیلر
 کافه اشیا تهیید و اعداد اولدوی

Il signifie aussi, faire de quelque chose ou de quelqu'un ce
 que l'on veut A. بر P. اجراء المرام - تنظیم کیف ما یشاء
 مرام T. اجرای دلخواه کردن - وفق دلخواه بکار بردن
 Disposer de son دیادیکی کبی قوللانق - اوزره نظاملق
 مالنی وصیتنامه ایلد کیف ما یشاء تنظیم
 اولاد حقنه اجرای مرام ایتمک Disposer de ses enfans
 Je ne dispose pas de moi comme je voudrais نفسم حقنه
 Vous croyez qu'on dispose de lui comme on veut, et vous vous trompez
 فلانی دیلدکلری
 کبی قوللانق لرینی طن ایدر سک بو بابده یا کلیشک وار
 Il dispose de tout dans cette maison بو قوناقدده کیف ما
 Je ne puis disposer que de ce qui m'appartient
 کندو مالمدن غیری بر نسند حقنه اجرای مرام ایدر
 ایده سم

On dit, que Dieu a disposé d'une personne, pour dire, qu'elle
 est morte T. فلانک حقنه انا لله وانا الیه الراجعون
 حکمی جریان ایلدی

On dit proverbialement, L'homme propose, et Dieu dispose, pour dire,
 que nos projets tournent souvent tout autrement que nous n'avions
 pensé A. العبد یدبر واللہ بقدر

Il signifie aussi, aliéner, soit par vente, soit par donation,
 ou autrement A. فراغت ایتمک T. فراغت کردن P. فراغ
 || Il a disposé de cette terre, de sa maison, de tout son bien
 فلان ارضی و کندو خاندسنی و بالجمله مالنی فراغ ایلدی
 Les mineurs ne peuvent disposer de leur bien صغار کندو مال لرینی
 فرائد قادر دکلر در

A. دوزلش T. پرداخته P. مرتب - منتظم A. Disposé
 حاضرلش T. آماده کرده P. مهیا - تهیید - مستعد

On dit, Un homme bien disposé pour quelqu'un, pour dire,
 فلانک حسن توجهی - فلانک خیر خواهی در
 Et mal disposé pour quelqu'un فلانک
 فلانک توجهی یوقدر - خیرخواهی دکل

DISPOSITIF. Préparatoire, qui dispose à quelque chose. Il n'est
 d'usage qu'en cette phrase, Remède dispositif A. دوا متبیه للطبیعة

Il signifie aussi, le prononcé d'une sentence, d'un édit A.
 حکم T. فرموده P. حکم

DISPOSITION. Arrangement A. ساز و سامان P. ترتیب - نظام
 اجزای La disposition des parties du corps || دوزلش T.
 باغچدنک ترتیبی La disposition d'un jardin بدنک ترتیبی
 La disposition de l'architecture d'un bâtiment رسم بنانک
 La disposition des troupes, de la bataille عسکرک نظام و ترتیبی
 La disposition de son discours فلانک و جنسک نظام و ترتیبی
 Ce général avait fait une نطق ایلدیکی مقالدنک ترتیبی
 عسکرک - فلان جنرال بر کوزل ترتیب ایلدی belle disposition
 Il signifie aussi, l'action par laquelle on dispose de quelque chose, et l'effet qui
 en résulte || Par la disposition qu'il fit de son bien مالنه دائر
 حکیمانده Il a fait une sage disposition ترتیب موجب
 Selon la disposition qu'il en a faite en mourant
 Il a laissé la disposition de ses affaires à un tel نظام امور لرینی
 Suivant la disposition de la loi فلان حواله ایلدی
 Disposition testamentaire نظام با وصیتنامه وضع اولان
 Les dispositions d'un traité شامل و ترتیب
 Cela rendit la disposition du traité illusoire
 بو کیفیت عهدنامه مذکور اولان صورت نظامی خیال
 Les dispositions vagues furent précisées
 صورت مطلقه ایلد بیان اولان نظامات تعبیرات صریحه

ایله تنصيص اولندی

En Rhétorique, on appelle *Disposition*, L'arrangement des parties dont un discours est composé. *A. تلافيق الكلام* || La Rhétorique a trois parties, l'invention, la disposition et l'élocution علم بيان اجزای فلهدن عبارتدر که بری ایجاد کلام و دیگرى تلافيق کلام و اوجنحیسی احتیاط کلامدر

Il signifie aussi, le pouvoir, l'autorité de disposer d'une chose *A. || الدن کلمه - المده اولمق T. توان P. اقتدار - وسع* *A. فلانى سکا* Il n'est pas en ma disposition de vous confier... *Cela n'est pas en ma disposition* امانت ایتمک المده دکل *Je vous offre tout ce qui est en ma disposition* بید اقتدارمده اولانى جمله سکا عرض *Tout est en la disposition de Dieu* هرشی الله وتبلیغ ایدهرم *Cela n'est pas en ma disposition* تعالینک بید اقتدارمده در

On dit, À la disposition, pour dire, dans la dépendance, avec pouvoir d'en disposer *A. فى يد الحكم - تحت الحكم* *Il est entièrement à la disposition d'un tel* فلانک کلّیا بید حکمنده در *Il a des gens à sa disposition* فلان شی زبیر حکمنده در *Mettre une somme d'argent à la disposition de quelqu'un* زبیر حکمنده برفاچ کسان وار در *Cela est à ma disposition* مبالغ معلوم المقداری بر کسندنک بید حکمنده تفویض ایتمک

Disposition, signifie aussi, inclination, aptitude *A. استعداد* *C'est un enfant qui a beaucoup de disposition au bien* خوش استعدادی *Il a de grandes dispositions à l'étude, à la danse, à la musique* تحصیل ورقصه و موسیقی بید کلّی استعدادی *Naturellement on n'a que trop de disposition au mal* Cet enfant a beaucoup de disposition *حسب الطبیعه شر و فساد استعداد غالبدر* *Il se dit aussi, des sentimens où l'on est à l'égard de quelqu'un* *A. استعداد - توجهات pl. توجه - توجه القلب* *C'est un homme qui a de très-bonnes dispositions pour vous* سکت *Je l'ai laissé dans une disposition très-favorable pour ce qui vous regarde* فلانک *Il se dit aussi, des sentimens où l'on est à l'égard de quelqu'un* *A. استعداد - توجهات pl. توجه - توجه القلب* *C'est un homme qui a de très-bonnes dispositions pour vous* سکت *Je l'ai laissé dans une disposition très-favorable pour ce qui vous regarde* فلانک

یافتندن حین مفارقتده سکا متعلق کافه اموره حسن استعدادی کماله ایدی

Et du dessein, de la résolution que l'on a de faire quelque chose *A. نیت* || Je l'ai laissé dans la disposition de sortir *فلاى براقدیغم وقتده خاندسندن جیقمق نیتنده ایدی* *Il se mettait en disposition de travailler* ایش ایشلمکه مباشرت *ایشه مباشرت نیتنده ایدی - نیتنده ایدی*

Et de ce qui dénote quelque préparation à quelque chose de prochain *|| Voilà un poulx qui marque de la disposition à la fièvre* *Il parait dans l'air de la disposition à la pluie* هواده بارانه استعداد *اماراتی وار در*

On dit, Être en bonne disposition, pour dire, se porter bien *منحرف* *Être en mauvaise disposition* *T. مزاج نا - کیفز اولمق - سو مزاجده اولمق - المزاج اولمق خوش اولمق*

DISPROPORTION. Inégalité, manque de proportion *A. مغایره* *عدم المقایسه - عدم الاقتیاس - اختلاف القیاس* *او یغونسزلق T. نا یکسانی - نا در برابری - بی قیاسی P. || Il y a une grande disproportion entre ces deux choses - là* *بو ایکی شیلر بیننده کلّی اختلاف قیاس وار* *Quelle disproportion y trouvez-vous?* *بو بابده نه جهتلده* *Il y a entre eux une grande disproportion d'âge, de qualité, de rang, de mérite* *آنلرک بیننده سن و ذات و رتبه و اهلیت جهتیلده اولان عدم مقایسه قتی کلیدر*

DISPROPORTIONNÉ. Qui manque de proportion *A. عدیم* *نا در برابر - دور از قیاس P. بعید عن القیاس - الاقتیاس* *Leurs âges sont fort disproportionnés* *او یغونسز - قیاسسز T. Un mariage disproportionné* *مرتبه سنلری بغایت بعید عن القیاسدر* *Ces partages - là sont bien disproportionnés* *قاعده مقایسدن خارج بر نکاح نا متناسب* *بو تقسیماتده قاعده مقایسدن رعایت اولنمیشدر*

DISPUTABLE. Qui peut être disputé *A. قابل المرات* *سزاوار سخال - جای ستیز - سرنگیدنی P. محلّ المجادله* *Cette question est disputable* *|| سوز انشمنک بری T. بو ماده قابل* *Cela n'est pas disputable* *مسئله محلّ مجادلدر* *مجادله و مارات دکلدر*

DISPUTE. Débat, contestation *A. مشاجرة - مجادلات pl. معارضات pl. معارضة - مارات - مناقشات pl. مناقشة*

Grande dispute || سوز آشمنده - جکشمه *T.* سخال - ستیز *P.* دائماً مجادله و مناقشیدن *Ils sont toujours en dispute* مجادله عظیمه
 بینبراده معارضه اولمق *Avoir dispute ensemble* خالی دکلمر در
 بر کمسنه ابله معارضه اوزره *Avoir dispute avec quelqu'un*
 مجادلده مصرّ و معند *Opiniâtre dans la dispute* اولمق
 گرمیت معارضه - حیای جدل و مناقش *chaleur de la dispute*
 مجادلدنک قیزغناغی -

Il se dit aussi, des actions publiques qui se font dans les
 écoles pour agiter des questions *A.* مجلس المطارحة *Dispu-*
 tes publiques مجالس مطارحیه دائر عموم مجلسلری *Ouv-*
 rir la dispute *Assister* مجلس مطارحیه استفتاح ایتمک
 مجالس مطارحده بولنمق *aux disputes*

DISPUTER. Avoir contestation *A.* تجادل - تشاجر -
 سوز *T.* سخال کردن - جدل زدن - سرنگیدن *P.* مبارات
 بری بریلد منازعه *Disputer ensemble* || جکشمک - آشمنق
 علی لدوام مشاجره دن *Ils disputent perpétuellement*
 خالی دکلمر در

On se sert aussi de ce mot pour dire, que des choses ou
 des personnes paraissent avoir des qualités si égales, qu'on ne
 sait laquelle l'emporte *A.* تفاضل - مبارات فی الرجحان
 ارستونلک دعواسنده *T.* دعوی برتری نمودن *P.* تمازی -
 Ces deux femmes || دعوی فضل و مزیت ایتمک - اولمق
 بو ایکی خاتون حسن و ملاحه *disputent de beauté, d'esprit*
 و ذکا و فراست بابنده تمازی و تفاضل اوزره درلر
 نسب خصوصنده بو ایکی *Ces deux*
 رجحان - خاندان بیننده دعوی فضل و مزیت وار در
 نسبه دائر مبارات وار در

Il signifie aussi, agiter des questions de part et d'autre *A.*
 بری *T.* با یکدیگر طرح مسأله کردن *P.* مباحثه - مطارحة
Disputer sur une telle proposition || بریند مسأله سورشدنمق
 فلان مطلب اوزرنده مطارحه و مباحثه ایتمک

Et contester pour emporter quelque chose *A.* ادعا
 || ادعا ایتمک - دعوا ایتمک *T.* ادعا کردن - نمودن
 اوکدلیک اخذ و احرازینی ادعا ایتمک *Dis-*
 puter une charge de professeur مدرسلک مقامنی ادعا ایتمک
Disputer un rang بر رتبه ادعا ایتمک *Il lui dispute le pas*
 ادعای تقدّم ایدر

Et contester pour conserver quelque chose *A.* استلجاج -

لجاج - با ستیزکاری ادعا کردن *P.* تلحج - اظهار اللج
 || بر نسنیدی قوربمق ایچون جکشمک *T.* نمودن
 جانینی و مالینی و عوحنی *Disputer la vic-*
 toire *Disputer la vic-* وقایده خصوصنده اظهار لج و اصرار ایتمک
 احرار قصب السبق غالبیتده اظهار لجاج و اصرار *T.*
 ایتمک

DISPUTER le terrain, signifie figur., se défendre pied à pied
 میدان مدافعهده خطوه بخطوه اظهار ثبات و متانت ایتمک

DISPUTEUR. Qui aime à disputer *A.* میال الی - مجادل
 || سوز آشمنده مبتلا *T.* سخالزن - جدلزن *P.* المعارضة
 مصرّ و معند بر مجادل *puteur opiniâtre*

DISQUE. En parlant des astres, il signifie, le corps apparent d'un
 قرص شمس *Le disque du soleil* || طوب *T.* گلیچده *P.* قرص *A.*
 گلیچده ماه - قرص قمر *Le disque de la lune* گلیچده افتاب -

DISSECTION. Action de celui qui dissèque un corps *A.* بزل
 کودهیی یاروب آجمه *T.* شکافت تن *P.* شق البدن - البدن
 - لاجل التشریح واقع اولان بزل بدن *Dissection anatomique* ||
 تشریح صمننده کوده نک یاریلوب آجمدهسی

DISSEMBLABLE. Qui n'est point semblable *A.* متشخص -
T. بی مانند - نا همتا *P.* غیر مشابه - غیر مماثل - متفاوت
 بو ایکی *Ces deux caractères sont fort dissemblables* || بکزمز
 نا مشابهدر - کشینک مزاجلری بری بریله بغایت متفاوتدر
 بنی *Les hommes sont souvent bien dissemblables d'eux-mêmes*
Il est آدم غالب حالده بنفسیم متشخص و متفاوتدرلر
 اولکی حالندن خیالی مرتبه *bien dissemblable de ce qu'il était*
 تفاوتی وار در

DISSEMBLANCE. Manque de ressemblance *A.* تشخص - تفاوت
 بی ماندی - نا همتایی *P.* عدم المشابهة - عدم المماثلة -
Il y a une grande dissemblance entre ces || بکزمزملک *T.*
 بو ایکی قرنداش توأم ایکن *deux frères, quoique jumeaux*
 بینلورده کلی عدم مشابهت وار در

DISSEMINER. Répandre çà et là *A.* نشر - تشریر - نشر
 || طاغتمق - عاجمق *T.* افشاندن - پاشیدن
 nature a disséminé la lumière dans l'espace, et le feu, dans les
 جناب خالق الکونین خلای فطرنده نوری و درون
Figur. || Disséminer les erreurs - اجرامده ناری نشر ایلدی
 نالیفات واسطسیله میانده ناسده نشر باطیل
 نالیفات واسطسیله بین الناس اعتقادات زایغه - ایتمک

Le soleil dissipe les nuages,
 les brouillards, les ténèbres
 شمس سحب و ابخره یی و ظلماتی
 اذهاب ایدر

پراکنده. P. تفريق - تشتيت A. Et défaire, détruire. A. تشتيت کردن
Dissiper une T. تار و مار کردن - ویریشان کردن
عسکری رجين - عسکری تشتيت و تفريق ايتمک
L'exercice dissipe les mauvaises
Les humeurs حركة اخلاط رديده نمک تشتهتند باعث اولور
سعی مفراط se dissipent par trop de travail
Figur. || Dissiper - ارواح حيوانيه نمک تشتهتند موجب اولور
Dissiper les factions, les cabales, pour dire, les faire cesser A. دفع
ارباب فسادک جمعيتی پريشان - فتنه و فساد ايتمک
Dissiper de faux جمعيتلرينی طاعتیق - وتار و مار ايتمک
A. Il signifie aussi, distraire. اراجيفی دفع ايتمک
Dissiper A. تشتيت
T. پراکنده شدن. P. تفريق - تشتيت A. SE DISSIPER.
طاعتیق

Et dépenser en folles dépenses. *d.* انفاق - اسراف - اضعاف
T. هزینه کارانه تلف کردن - هزینه کارانه صرف کردن *P.*
 Dissiper son bien || عبت یوه طاعتحق - عبت صرف ایتیمک
 اموال مورد و دشمنی son patrimoine مال منی انفاق ایتیمک
 رحمن تلف و اضعاف ایتیمک

مشتت A. کیدرلمش T. برطرف شده P. مدفع A. Dissipé.
 تلف P. زمین بالتلف A. طاعلمش T. پراکنده P. متفرق -
 تلف اولمش T. کرده

On dit, qu'un homme a l'esprit dissipé, c'est-à-dire, distrait
A. متشتت الذهن *P.* پریشان خاطر *T.* پریشان ذهن
 ذهنی طاعتق

On appelle aussi, Un homme dissipé, un homme très - répandu dans le monde, et plus occupé de ses plaisirs que de ses devoirs. *A.* تابع الهوا *P.* بلهوس *I.* هوا وهوسند
تابع

خلیع - فحاش - طامل *DISSOLU*. Impudique, débauché *A.*
 پرده‌سی *T.* تبهکار - پرده بر افکن - بی پرده *P.* الاخلاق
 طامل و فحاش بر آدم *Hon. me dissolu* || خراباتی - صبریق
 پرده‌سی صبریق بر فاری - زن پرده بر افکن *Femme dissolue*
 فاحش الاخلاق - خلیع الاخلاق *Dissolu dans ses mœurs*
 Il se dit aussi des *Dissolu dans ses paroles* فاحش الاقوال

choses || Mots dissolus A. pl. فحشيات P. الفرد
 Vie dissolue فحش الفرد

DISSOLVANT. Terme de Chimie. Qui a la vertu de dissoudre
 گدازنده P. مذوبیات pl. مذوب - محلات pl. محلل A.
 T. De ces acides, il faut prendre le plus dis-
 اشو حامضات ایچیدن زیاده محلل اولانی اخذ
 dissolvant L'eau est le dissolvant des
 واستعمال ایتمکت اقتضا ایدر
 sels صو مذوب ملوحد

DISSOLUBLE. Qui peut être dissous *A.* قابل الحَلّ ممكن - Ce || اريد بلور *T.* گداختنى *P.* ممكن الاذابة - التحليل فلان معدن ممكن التحليل metal est dissoluble

DISSOLUMENT. D'une manière dissolue. *f.* بالفحش - بالطمرة
P. عارسجد - خراماتياكت ابلند *T.* فاحشانه - بي پرد

DISSOLUTIF. V. Dissolvant.

DISSOLUTION. Séparation des parties d'un corps naturel qui
 آبرولشوب T. از هم جدایی P. انفساخ - انحلال A. se dissout
 بر ترکیبک انفساخى || La dissolution d'un composé
 اجسامک انفساخ وانحلالى La dissolution des corps
 مفرداتک ومعادنک dissolution des simples, des métaux
 انحلالى La corruption du corps se fait par la dissolution des
 بدنک فسادى اجزائک انفساخ وانحلاليله اولور
 فسخ وحلله dissolution qui se font par la Chimie
 دائم بعضى حالات وار در کد فسخ کيميا طریقیله اولور

On dit aussi, La dissolution du corps et de l'âme, pour dire,
la séparation du corps et de l'âme *A. انفصال الروح من البدن*
P. جفانکت بدن و جان از تن *T. جفانکت بدن از آبرو لهسی*

Et la dissolution d'un mariage, pour dire, la rupture du lien
conjugal A. خلع النكاح - P. انفساخ النكاح
شكست پيوند
T. نكاح بيزايدهسي
نكاح

On dit figur. La corruption des mœurs amène la dissolution de l'ordre social
فساد اخلاق نظام حسن معاشرت ناسک
L'esprit d'innovation tend à la dissolution des Empires
دوس بدع و اختراعات انفساخ شيرازه دولتي
منتخب حالات در

Il signifie aussi, dévergondage de mœurs, et se dit plus particulièrement de ce qui regarde l'incontinence *A.* خلاعة الاخلاق *P.* تبهارى *T.* خرابايمكث || Il s'est plongé dans toutes sortes de dissolution من جميع الوجوه خلاعت اخلاقه القاي

نفس ایلدی

DISSONANCE. Terme de Musique. Faux accord *A.* اختلاط
سسک اویغونسزلگی *T.* بی آهنگی *P.* الالحان

On dit figur., Dissonance de ton dans le style, pour exprimer, le mélange disparate du ton sérieux et du badin *A.* اختلاط
سسک *T.* نا در برابرئ سبک وادا *P.* السبک الکلام
کلامک اویغونسزلگی

DISSONANT. Qui n'est point d'accord. Il ne se dit qu'en Musique *A.* سسی اویغونسز *T.* بی آهنگ *P.* مختلط الصوت

DISSOUDRE. Pénétrer un corps solide, et en séparer toutes les parties *A.* حل - ذوب - اذابة - تحلیل *P.* گداختن
آلتون *T.* ارمکت || L'eau régale dissout l'or بحسانیدن
معدنی Dissoudre un minéral تیزاب ایچینده حل اولور
صوشکری وطوزی L'eau dissout le sucre, le sel حل ایتمک
اذابه ایدر - تحلیل ایدر

On dit, Dissoudre un mariage *A.* فسخ النکاح
نکاحی بوزمق *T.* نکاحرا شکستن

SE DISSOUDRE. *A.* انحلال *P.* بخشیدن *T.* گداخته شدن
شکر صو ایچینده Le sucre se dissout dans l'eau || اریمک
منحل اولور

On dit, qu'une société se dissout, pour dire, qu'elle se rompt, se sépare *T.* اورتاقلی بوزیلور - شرکت فسخ اولور

DISSOUS. *A.* اریمش *T.* گداخته *P.* مذاب - منحل *T.* بوزلمش
شکسته *P.* منفسه

DISSUADER. Détourner quelqu'un de l'exécution d'un dessein
فکر فلانرا ورتافتن *P.* تحویل النیة - تحویل الفکر *A.*
Il avait quelque envie d'entreprendre ce voyage, mais ses amis l'en ont dissuadé عقلنی جویرمک *T.*
فلان طرفه سفر ایلمکه مشتاق وخواهشکار ایکن احبا ودوستانی فکرینی
خویشان واقرباسی عقلنی Il allait s'engager dans de mauvais procès, si
جویرمامش اولسدلر بعض مکروه دعالره بیلاشمش اولور ایدر
ses parens ne l'en avaient dissuadé عقلنی

DISTANCE. L'espace d'un lieu à un autre *A.* مسافة *pl.*
La distance d'une ville à l'autre || آره یر *T.* میانه *P.* بون - مسافات
بر بلده نیک آخر بلده یدیه قدر مسافسی La distance des lieux
امکنه بیننده اولان مسافه - مسافه امکنه

Il se dit aussi du temps *A.* بینونة الوقت - بعد الزمان
|| La distance des temps ازمنه Il y a une grande distance

depuis l'Empire des Assyriens jusqu'à l'Empire des Romains
سربانیون دولتی وقتمندن رومیون دولته قدر بعد بعید
بینونت مدیده وار در - وار در

Il se prend aussi pour Différence *A.* دوری *P.* فرق - بون
Il y a grande distance entre le souverain et son sujet || اوزافلیق *T.*
Il y a une grande distance de son esprit à celui d'un autre
فلانک عقلیه بیننده فرق کلی وار در
عقلیه du créateur à la créature, la distance est infinie
خالق ایله مخلوق بیننده
اولان فرقک حد و نهایتی بوقدر

On dit, Tenir à distance, pour dire, empêcher d'approcher
آلارنه *T.* بدوری توقیف کردانیدن *P.* متناحیا توقیف *A.*
Le général tenait toujours l'ennemi à distance || یافلشد رماقی - طور درمی
عسکرک اداره سنه مامور اولان جنرال دشمن
عسکرینی یافلشد رماز ایدی

DISTANT. Éloigné *A.* بعید *P.* دور *T.* ابراق
Ces deux villes ne sont distantes l'une de l'autre que de tant...
شهر بری بردن شو قدر بعید در

Il se dit aussi du temps *A.* مباین - بعید
Ces deux époques ne sont pas fort distantes l'une de l'autre
بوایکی وقت
بری بردن جندان بعید و مباین دکادر

DISTENDRE. Causer une tension trop grande *A.* ابراث التوتیر
Cette humeur crêpe les parties voisines || کرکیلیک کتورمک *T.* تنجیدن *P.*
بوخلط جوارده اولان اجزایه کلی ابراث
توتیر ایدر

کرکی *T.* تنجیده *P.* متوتر *A.* DISTENDU

DISTENSION. Terme de Chirurgie. Il ne se dit qu'en parlant
تنجیدگی *P.* توتر الاعصاب *A.* des nerfs qui sont trop tendus
سکیر کرکیلیکی *T.* پیپا

DISTILLATEUR. Celui qui fait profession de distiller *A.* اهل
ازدیگ *P.* مصعد - ارباب الفن التصعید *pl.* الفن التصعید
انبیقندن جیقار بجی *T.* بر دیگ چکاننده

DISTILLATION. Opération chimique par laquelle on sépare,
au moyen de la chaleur, les principes fluides des corps qui sont
volatiles *A.* استقطار - تصعید
بر نوع نباتی لاجل التصعید انبیقه وضع ایتمک
|| مقطر - مصعد *A.* Distillation précieuse
مقطر ذیقیمت Voilà de belles distillations

Il signifie aussi, la chose distillée
Voilà de belles distillations

بونلر مقطرات لطیفه در

DISTILLER. Tirer par l'alambic le suc de quelque chose *A.* از دیگ بر دیگ جکانیدن *P.* استقطار - تقطیر - تصعید نباتات *T.* Distiller des herbes, des fleurs || انبیقیدن جگمک *T.* نباتات و ازهارک مقطرینی - و ازهارای انبیقده تصعید اینتک *A.* Il est aussi neutre, et signifie, dégoutter, couler. - آلیق - طمدل طمله آفمق *T.* فطره بقطره ریزان شدن *P.* تقطیر *Figur.*, Distiller quelque chose, signifie, le répandre, le verser *A.* افراغ *T.* دوکمک *T.* ریختن *P.* افراغ Distiller du venin sur quelqu'un بر کمسندنک اوزرینه سم حقد و کیندی افراغ اینتک

DISTILLERIE. Lieu où l'on fait des distillations *A.* دارالتصعید مقطرات کارخانهسی *T.* کارگاه مقطرات *P.* دارالتقطیر -

DISTINCT. Séparé d'un autre *A.* متمایز - جدا *P.* منفصل *T.* جدا || Il faut que les articles d'un compte soient bien distincts حسابک اسامیایوی بری برندن متمایز و منفصل بشقه بری برلریله ایوی اولق اقتضا ایدر - اولملو در

متشخص - متباین - متفاوت *A.* Il signifie aussi, différent *A.* بری *T.* بشقه *P.* دیگر *P.* بری برندن متشخص و متباین شیلر در

پاکت - تمیز *T.* پاکیزه *P.* منقح - نقی *A.* Et clair, net *A.* باصره *T.* صدای نقی - صوت منقح *P.* Une voix distincte || کلمات صریح و منقحه ایله *En termes clairs et distincts* نقیه *Idee distincte* معنای منقح

DISTINCTEMENT. Nettement, clairement *A.* منقحاً - نقیاً || تمیزجه - پاکچه *T.* بد پاکیزگی *P.* بالنقاچه - بالنقاء - بالنقاء *Il prononce, il parle distinctement* مرادینیی علی *Il vous a déclaré son intention distinctement* پاکچه سویلدی - وجه النقاچه بیان ایلدی

DISTINCTIF. Qui distingue *A.* تمیز - ممیز *P.* کاشف *T.* تمیزساز *Caractère distinctif* علامت ممیزه *|| Caractère distinctif* آیرنجی

DISTINCTION. Division, séparation *A.* تفریق - فصل *P.* جدایی *T.* آیرم *||* Ecrire tout de suite sans distinction de chapitres - ابوابی فصل و تفریق اینتکسویمن یکپاره یازمق *||* بلا تفریق الابواب مسطر واحد اوزره یازمق

Et différence *A.* تمیزسازی *P.* استشناء - تمیز - فرق *T.* دوست و دشمنی *||* Faire distinction de l'ami et de l'ennemi آیرمه

کافه ناسی *Offenser tout le monde sans distinction* فرق اینتک *||* Faire distinction des personnes بلا استشناء تکدیو اینتک *||* Faire la distinction des droits de quelqu'un d'avec ceux d'un autre استشنای ذوات اینتک *||* On a tout passé au fil de l'épée, sans distinction d'âge ni de sexe بر کمسندنک ادعایه صالح سن و جنس حقه تجربه استشنای اینتک همای جمله سنی سن و جنس اعتبار اولمیدرق - قنطره تیغ ابداددن امرار ایلدیلر *||* Il faut faire distinction de gentilhomme à gentilhomme همان جمله سی بلا استشناء فلیجیدن کچورلدی *||* کسی زاده نک بینی فرق و تمیز اولملو در

امتیازات *pl.* امتیاز *A.* Il signifie aussi, préférence, prérogative *A.* امتیازاتدن *||* Il aime les distinctions *T.* سر افرازی *P.* بر کمسندنک *Traiter quelqu'un avec distinction* حظ ایدر *||* Les distinctions plaisent à celui qui les reçoit, et offensent les autres حقندن امتیاز صوریلده معامله اینتک *||* امتیارات کیبک *||* حقندن صرف اولسه آکا بادئی محظوظیت ایسده سائربند موجب انفعالدر

On dit d'un homme qui s'est distingué dans son état par son mérite, que c'est un homme d'une grande distinction ممتاز *A.* صاحب - فایق الاقران - ممتاز الاقران - صاحب الامتیاز - اولر *T.* سر افراز *P.* الامتیاز والتفوق

On appelle, Personnes de distinction, les personnes distinguées par la naissance, ou par les dignités متعیان *pl.* متعین *A.* بیوکلو *T.* کلانتران - مهتران *P.* متشخص -

DISTINGUER. Discerner par la vue, ou par les autres sens *T.* تمیز کردن - گزار بدن *P.* تمیز - تشخیص - فرق *A.* *||* Il était déjà si tard, qu'on ne pouvait plus distinguer les objets وقت پکت کیج اولدیغندن صورت فرق *||* Nous étions si éloignés, que nous ne pouvions distinguer la cavalerie d'avec l'infanterie مسافه بولدیغمنز تقریبیلمه پیاده و سواری بی فرق *||* Distinguer la fausse monnaie d'avec la bonne خالص ایچده زیوفکت بینهی فرق اینتک *||* Distinguer les sons, les voix, les odeurs الحان و اصواتی و رایجدری فرق اینتک

Et discerner par l'opération de l'esprit *A.* تمیز - تمیز *P.* سچمک *T.* شناختن *||* Distinguer le bien et le mal خیر و شر

Distin- نیک و بدی فرق و تمییز ایتمک - فرق ایتمک
guer l'ami d'avec le flatteur دوست ایله مدافعی فرق ایتمک
صدیق العین ایله محب خالصی فرق و تمییز ایتمک -
ایرمق T. جدا کردن P. تفریق A. Et diviser, séparer A. بشقده آیرمق -
حقمند اسناد اولنان جندلرک ماده لریمنی بشقده آیرمق -
Distinguer les temps, les qualités, les âges, les lieux و محللری و سنلری و حیثیة لری
تفریق ایتمک

On dit, Distinguer quelqu'un, pour dire, le traiter avec distinction T. مظهر امتیاز ایتمک - Et que la vertu, le mérite, la naissance, les charges distinguent un homme, pour dire, qu'elles le tirent du commun و لیاق و اهلیت و صلاح و فضیلت و لیاق و اهلیت
Et - و نسب و اصالت و رفعت و جاه و رتبت و سیله امتیاز در
qu'un homme s'est distingué par sa valeur, pour dire, qu'il s'est signalé - شجاعتی جبهیلد کسب و تفریق و امتیاز ایلدی
مغطور اولدیغی مایه بسالت و شجاعت و تفریق و سیله ممتاز
الامثال اولمدر

سچلش T. تمییز کرده P. متمیز A. Distingui.
اولو T. بلند P. جلیل - ممتاز - فایق A. Il est aussi adjectif
رتبه جلیلده اهلیت فایقده Quality distinguée
نسب جلیل Naissance distinguée منصب جلیل Emploi distingué

DISTIQUE. On appelle ainsi deux vers Latins ou Grecs qui renferment un sens A. ابیات pl. بیت A.

DISTORSION. État d'une partie du corps qui se tourne d'un seul côté par la relaxation des muscles A. التواء العضو
عضوت بوروقلغی - عضوت بوکریلکی T. پیچش عضو

DISTRACTION. Séparation d'une partie d'avec son tout A. افراز
On a demandé distraction de cette terre || آیرلمه T. از هم جدایی P. افرازات pl.
فلان ارضت افرازی استدعا اولدی

Il signifie aussi, inapplication d'une personne aux choses qui la doivent occuper A. الیه الذهن - استغراق الذهن
انسانی || Il est sujet à des distractions dans ses prières || طالعنلق
Il a de fréquentes distractions طالعنلق وار در - ایکیده برده استغراق ذهنی وار در

DISTRAIRE. Tirer, séparer une partie d'un tout A. افراز P.
Sur cette somme il faut distraire || آیرمق T. از هم جدا کردن
De ces papiers, شو مبلغدن شو مقدار افراز اولمدر

il en faut distraire ceux qui regardent une telle succession بر
اوراق ایچندن فلان میرانه متعلق اوللری افراز ایتمک
افتضا ایردر

Et détourner de quelque application A. اشغال - اشغال عن
Il || ذهنی طاعتیق T. پراکندیدن ذهن P. الذهن عن
بنی مطالعندن اشغال m'est venu distraire de mes études
Il cherche la solitude, afin qu'on ne puisse le distraire de son travail فکریله
La moindre chose le distrair Et détourner d'un dessein, d'une résolution. V. Détourner.

Il est aussi - آیرلمش T. جدا کرده P. مفرز A. DISTRAIT.
adjectif, et se dit d'un homme qui n'a point d'attention à ce
طالعین T. پراکنده ذهن P. مستغرق الذهن A. qu'on lui dit
استغراق ذهنه مبتلا بر آدمدر || C'est un homme distrair
علی Il est éternellement distrair
الدوام استغراق ذهنی وار در

DISTRIBUER. Départir, partager entre plusieurs personnes A.
پای T. تقسیم کردن - بخش کردن P. توزیع - تقسیم
بر مقدار اچده توزیع Distribuer une somme d'argent ایتمک
توزیع صدقات ایتمک Distribuer des aumônes ایتمک
غنایمی عسکر بیننده توزیع Distribuer le butin aux soldats
Distribuer les grâces, les charges, les honneurs و تقسیم ایلمک
الطاف و عطایا و مناصب و مراتب توزیع ایتمک

SE DISTRIBUER. A. انقسام P. بخش شدن T. اولمق
Le sang se distribue du coeur dans les artères || پایلمق -
Cette source se distribue دم فیلدن شرابینمده منقسم اولور
بومنبع ما شهرک بالجمله
محللاتنه منقسم اولور

مرتّب P. ترتیب A. DISTRIBUER. Diviser, dispenser, ranger A.
|| ترتیب قویمق T. در سلک ترتیب پیوستن - ساختن
Cet auteur a fait un beau traité, il en a bien distribué la matière
فلان مؤلف فلهمد آلدیغی ماده یی حسن ترتیبمده
Distribuer par ordre وضع ایردرک بر مقاله لطیفه انشا ایلدی
On dit en termes de Peinture, نظام اوزره ترتیب ایتمک
بر تصویرک Distribuer les jours et les ombres dans un tableau
ایدنلق و کولکدلیک برار یمنی ترتیب ایله نقش ایتمک

توزیع - بخش کرده P. منقسم - مقسوم A. DISTRIBUÉ.

پای اولمش T. کرده

DISTRIBUTEUR. Qui distribue A. بخش P. مقاسم - مقسم
مقسم Distributeur des grâces || پای ایدیدجی T. کننده
نعم وعطایا

DISTRIBUTIF. Qui partage. Il ne se dit qu'en cette phrase,
Justice distributive, pour dire, la justice qui rend à chacun ce
qui lui appartient A. قضاء مقسم الحصص الاصحاب الحقوق

DISTRIBUTION. Action de distribuer A. قسمت P. تقسیمات
پایلشد T. بخش سازی P. تقسیمات pl. تقسیم - مقاسمات
Distribution du butin Distribution مقاسم غنائم || پای ایتنه -
Faire un état de distribution
de deniers و دینار درهم و تقسیم درهم و دینار
بر قطعه تقسیم دفتری ایتنهک

En termes de Pratique, Ordre de distribution, c'est le rôle
qui se fait des créanciers sur un bien adjugé par décret T.
تقسیم دیونکت ترتیبی دفتری

DISTRICT. Étendue de juridiction A. کورة pl. رستاق -
رستاقی || Un juge ne peut juger
hors de son district محله خارجده اولان
بر حاکم قضای محله اجرای حکومت ایدهمز

On dit figur., Cela n'est pas de mon district, pour dire, cela
n'est pas de ma compétence وظیفه حالمدين خارجدر

DIT. Bou mot, apophthegme A. قول pl. گفتار T.
قدمانکت اقوال و رموزی || Les dits et gestes des anciens
سوز

On dit proverb., Il a son dit et son dédit, pour dire, il
change d'avis quand il lui plaît, il est sujet à se dédire
گاه گاه بر طرز و گاه بشقد طرز لاقردی سويلر

Il est aussi adjectif, et signifie, prononcé A. مذکور P.
گفتند T. سويلنمش

Il signifie aussi, surnommé A. ملقب P. دارندده T.
صاری لقبيله Guillaume, dit le Roux || دینهکله معروف
ملقب اولان فلان نام کمسنه

DIURÉTIQUE. Qui fait uriner A. مدرّ pl. مدرّات P.
شاشد T. سدک آفیدجی T. آور

DIURNE. Terme d'Astronomie D'un jour A. یومی P.
روزمره || Le mouvement diurne de la terre
ارضکت حرکت یومیدسی

DIVAGUER. S'écarter de l'objet d'une question dans la dis-
cussion A. خروج عن الصدد P. از صدد بیرون شدن

T. صدودن جیتمق || Cet homme-là ne suit rien, et ne fait
que divaguer فلانک کلامده رابطده اولمیب دایما صدودن
جیتار

DIVAN. Le conseil du Grand Seigneur A. دیوان pl. دیوین
فلان ماده دیوان سلطانیده || Cela fut proposé au divan
دیوان همایونده - ایراد اولندی

DIVERGENCE. Situation de deux lignes, de deux rayons qui
vont en s'écartant A. تفراق - تباین P. مفروقیّت
جدایی || Lignes divergentes - متباین - مفروق
بری بردن آیرله T. از یکدیگر

DIVERGENT. On donne ce nom à des lignes qui vont en s'é-
cartant l'une de l'autre A. متباین - مفروق || Lignes diver-
gentes - خطوط مفروقه متباینه

DIVERS. Différent, dissemblable A. مختلف P. متنوع -
مختلف || Ils sont de diverses opinions
Divers tempéramens مختلفه Divers propo-
sitions تنکيزات متنوعه

Il signifie aussi, plusieurs A. متعدد P. چند T. بر قاج
à plusieurs personnes سويلدی || Diverses fois
چند دفعه - دفعات عیدده - دفعات متعدده
بر قاج کره -

DIVERSEMENT. En diverses manières A. مختلفاً
درلو T. گوناگون P. علی وجه الاختلاف - علی الاختلافی
تاریخ نویسان اول || Les Historiens en parlent diversement
On peut expliquer
cela diversement فلان شبهه علی وجه الاختلاف معنا ویرلک
Celle bouka مختلفاً و متنوعاً معنا ویرلک ممکندر - ممکندر
بو خبر بین
الناس گوناگون اولدرق استماع اولندی

DIVERSIFIER. Varier, changer de plusieurs façons A. تنويع
|| Di- versifier des viandes تنويع لحوم ایتهمک T. گوناگون ساختن P. تنغین -
فلان تصویرده اوضاع اشکالی Diversifier l'entretien, la conversa-
tion تنويع و گوناگون فلهق
Les pièces de ce parterre sont ag-
réablement diversifiées بو جیچکک باعچدسنک اولکری وجه
Cet auteur a fort di-
versifié son poème فلان شاعر انشاد ایلدیکی منظومیدی مبالغه
ایله تنويع ایتشدر

درلو درلو T. گوناگون گشته P. متنوع A. DIVERSTIFIÉ. یا پلمش

DIVERSION. Action par laquelle on détourne A. صرف الى صرفه طرفه صایتمق T. بسوی دیگر تافتن P. سمت الآخر || Ces deux amis commençaient à disputer aigrement, un tiers a parlé de nouvelles pour faire diversion بری دوست یو ایکدی دوست بری برلر یله طوقمنقلو سوزلر ایلده مجادلده مباشرت ایلدکلرنده آخر بر کسمند صحتتی بشقه طرفه صرف ایچون حوادثه - En termes de Médecine. Changement que l'on produit dans le cours d'une humeur qui se porte abondamment vers une partie principale || Il avait une grande fluxion sur les yeux, et on l'a saigné pour faire diversion de l'humeur ظهور فلانک کوزنده بر نزله شدیدده ظهور ایتمکدنناشی ماده ییی آخر طرفه صایتمق ایچون فصد تدبیرینه احتیاج مس ایلدی

DIVERSION. Terme d'art militaire. Action de porter la guerre dans un endroit où l'ennemi ne eroit pas pouvoir être attaqué, pour l'obliger de retirer ses forces d'un endroit où il est difficile de lui résister A. اشغال فی سمت الآخر - اشغال P. بشقه طرفه غائله ویرمک T. بسوی دیگر شغل دادن مجرد Il est entré dans le pays des ennemis pour faire diversion اشغال ضمننده اعدانک ملکی ایچنده پایگذار تعرض - Figur. A. اشغال الذهن || On vient plus aisément à bout des passions par la diversion que par l'opiniâtreté qu'on a à les combattre directement امراض نفسانیذک دفعنه ظفریاب اولمق ایچون اعمال شدت اولنمقدن ایسد اشغال ذهن Ce jeune homme a été guéri de son amour par la diversion que fait dans son coeur l'amour de la gloire درد اولدیغی بونو جوان مبتلا اولدیغی عشقندن اشغال ذهنده وسيله اولمش هوس نام و شانک Voez vos amis, cela fera diversion à votre douleur دوستلرکله مصاحبت ایلد که بونو تقریب دهنکی اشغال ایدرک اندوه و کدرکی دفع ایتمش اولورسک DIVERSITÉ. Variété, différence A. اختلاف P. تنوع - اختلاف T. گونا گونی - گونی صورت و اشغالک و عقولک و زاجارک و زایارک اختلاف و تنوعی

DIVERTIR. Tourner diversement, diriger vers un autre but. Il ne se dit qu'en cette phrase, Divertir des deniers, des papiers, des effets, pour dire, les détourner à son profit A. احتیاز اموال || Il a diverté les deniers du Roi کندو پایلمنق T. On a diverté le fond sur lequel j'étais assigné ایتدکلری مالی احتیاز ایلدیله حواله استراق - اختلاس A. Il se prend aussi pour Voler, dérober Ce commis a diverté les deniers de sa recette دزدیدن P. فلان کاتب مقبوضه سی اولان اموالی استراق ایلدی

تفریح القلب - تفریح الخاطر A. Il signifie aussi, amuser T. اکلندر مکت خوشدلی آوردن - دلشاد کردن P. فلانی اکلندر مکت لازمدر - قلبی تفریح ایتملو در تنفرج - تفریح A. Se divertir, s'amuser, prendre plaisir اکلنمک T. دلشادی پذیرفتن

MUOVERE. Qui divertit, qui amuse A. موجب التفرج || Les spectacles sont divertissans و تفریح و تفریح ملعبدر موجب التفرج - C'est un homme divertissant مزاج نشاط آلود Humeur divertissante

DIVERTISSEMENT. Récréation, plaisir A. تفریح - تفریح البال || کوکل اکلنجدسی - اکلنجد T. خرمی دل P. تفرجات pl. La chasse est un grand divertissement صید و شکار بغایت موجب تفریح بالدر

DIVIDENDE. Terme d'arithmétique. Nombre à diviser selon la règle de la division A. عدد مقسوم علیه

C'est aussi un terme affecté aux compagnies de commerce, et qui signifie, la portion de bénéfice réglée pour chaque action کار پایایی T. بهره سود P. حصه الربح - سهم الربح A.

DIVIN. Qui appartient à Dieu A. ربانی - الهی || La puissance divine بزدانی P. La providence divine فیض ربانی La grâce divine تقدیر ربانی Les Romains rendaient des honneurs divins à leurs Empereurs روماتیون کندو ایمپراطورلری حقارینه جناب رب متعاله مخصوص اولان رسوم تعظیماتی ادا ایدرلر ایدی

On appelle les trois personnes de la Trinité, Les Personnes Divines Et on appelle le Fils de Dieu, Le Verbe

کلمة الله A. Divin

Il se dit figur., de ce qui est très-excellent dans son genre
ملکت مانند P. ملکی الصفات - مخصص بالملک A.
حسن وجمال ملکی الصفات Beauté divine || ملکت واری T.
C'est un homme divin Invention divine ملکت مخصص بر ایجاد

فَنَ DIVINATION. L'art prétendue de prédire l'avenir A. فن
|| فالجیاتی T. فن فال شناسی P. فن العرافة - الکهانة
فن عرافت La divination a été toujours condamnée par l'Eglise
شریعت عیسویده دائما مردود و مستهجن عد اولنشد
فن العیافة A. DIVINATION par le vol des oiseaux

DIVINATOIRE. Il se dit de la science prétendue des devins et
فالجیاتی T. کاهنی A. des moyens qu'ils emploient pour deviner
متعلق

DIVINEMENT. Par la vertu divine A. من طرف الله
T. از جانب یزدان P. من طرف الحق - قبل الرحمن
Les prophètes divinement inspirés || اللہدن - الله طرفدن
من طرف الله ملهم اولان انبیای عظام

اصلاء برتبة اللوچیة A. DIVINISER. Reconnaître pour divin
اللهاتی شانی و برکت T. شان یزدانی دادن P.

شان یزدانی P. مستعالی برتبة اللوچیة A. DIVINSE.
اللهاتی شانی کسب ایتمش T. شان یزدانی یافتند - پذیرفته

ایزدی P. لاهوت - الوحیة A. DIVINITE. Nature divine
اللهاتی T.

Il se prend aussi pour Dieu-même. V. Dieu - Et pour les faux
Les divinités des forêts اورمانلره مخصوص اولقی
اوزره پرستش ایتمکلی معبودین زور

DIVISER. Partager, séparer une chose en deux ou plusieurs
|| بولمک T. بخش کردن P. تجزی - تقسیم A. عددی و کمیتی
تقسیم ایتمک Diviser un nombre, une quantité
فلان ملک. شرویه Diviser un discours, une harangue
مقاله یی Diviser une somme و خطبیدی اجزای عیدیده
تقسیم ایتمک بر مقدار اقچیدی
بر فاج کسان بیننده و اجزای عیدیده تقسیم ایتمک

القاد - القاء الشقاق A. Figur. Mettre en discorde, désunir
بشقاق P. تفریق - ایقاع الاختلاف والمباينة - التفارقة

میانده شقاق T. پیوند یکانگی را شکستن - انداختن
|| اره سنی آبرسق - ارده بوزوشقاق کتورمک - برافتن
L'interet a divisé cette famille انراض مخصوصه بو خاندان
Il sont divisés en sectes, en factions ایچند القای شقاق
ایتمشدر باینلرنده حایل شقاق ایله فریق و مذاهب
اذهان ناسی بری Diviser les esprits عیدیده آبرلششدر
اذهان ناسی القای تفرقه - برلرندن تفریق ایتمک
و مباينت ایتمک

بولنش T. بخش کرده P. منقسم A. DIVISÉ.

DIVISEUR. Terme d'Arithmétique. Nombre par lequel on en
عدد مقسوم به - عدد فاسم A. divide un plus grand.

قابلیة A. قابلية Qualité de ce qui peut être divisé
بولمک T. بخش پذیرایی P. قابلية الانقسام - التجزی
ماده نکت قابلیت La divisibilité de la matière || کلمکات
تجزی و انقسامی

بخش P. قابل التجزی A. DIVISIBLE. Qui se peut diviser
|| بولمک کلور T. پذیرا وافر حکمانک قولنج ماده الى
نیر نهایت قابل تجزیدر

بخش P. انقسام - قسمت A. DIVISION. Séparation, partage
بر ملک موروثک La division d'un héritage || بولمک سازى
مقاله نکت و موعظه نکت d'un discours, d'un sermon
انقسامی انجاث عیدیده انقسامی

شکست P. شقاق - مباينت A. Figur. Désunion, discorde
Il y a division entre eux || بوزوشقاق T. پیوند یکانگی
Mettre de la division dans une famille
فلان بلده ده بین الاهالی a grande division dans cette ville
القای تخم شقاق Semer la division شقاق عظیم وار در
نهیج اتش شقاق ایتمک Foment la division

Il se prend aussi, pour une des quatre règles d'Arithmétique,
فن التقسیم A. selon laquelle on divise une somme

Il se dit, en termes de guerre, des parties d'une armée en-
تیره qui est campée en ordre de bataille A. افروقة pl.
La division de la droite, de la gauche, du centre
فول - طاور T. گروه لشکر P. فروق pl. صاغ قول
فول اورقة قول

Il se dit encore, des parties distinctes d'un bataillon qui dé-
file, soit par demi rang, soit par quart de rang A. pl. فوج

DOMINER. Commander, avoir autorité et puissance absolue
sur quelque chose. *A.* اجراء الحکومت - حکم. *P.* ایبار - امر - اجراء الحکومت - فرمانبراری کردن - فرمانفرمایی کردن - فرمودن
اجرای - حکمرانی کردن - فرمانفرمایی کردن - حکومت کردن
T. بیورنق || Il domine sur toute l'Égypte
افلیم مصرکت - سر نا پا اقلیم مصره امر و حکومت ایدر
دریاالر Dominer sur les mers جملسنه اجرای حکومت ایدر

اجرای Il aime à dominer اوزرینه اجرای حکومت ایتمک
Il veut toujours dominer حکومت خواہش و استیلاقی وار در
اجرای حکم راغبدر - هر حالده امر و حکم راغبدر

Il se dit figur., de ce qui parait le plus parmi plusieurs choses, de ce qui se fait le plus remarquer, de ce qui est le plus fort *A.* غالب اولمق *T.* افزونتر بودن - برتر بودن *P.* غلبه *A.* غلبه
بو اوتوق اولمق *||* Cette figure domine dans ce tableau - تصویریکت ایچنده فلان شکل اشکال سائرید غالبدر
L'incarnat domine dans cette étoffe بو قماشده اجق کوزی رنگی
La bile domine dans son tempérament سائر رنگره غالبدر
Il faut que la raison domine فلانک مزاجنده صفرا غالبدر
عقل امراض domine dans toutes nos actions نفسانید و جمیع افعال و اعمالره غالب اولمق در

Il se dit aussi, des lieux élevés d'où l'on découvre une grande étendue de pays *A.* اشراف - استعلا - اطلال *P.* اطلال
Ce château, cette tour domine toute la plaine فلان طرفه حواله اولمق - باقمق *T.* ظاهر شدن
بو حصار و بو فله صحراید Et des lieux qui en tiennent
ايشچ *||* La citadelle domine sur la ville
شهرک اوزرینه حواله در - فله شهرک اوزرینه مشرفدر
حکومت التند *T.* زیر حکم - فرمانبر *P.* محکوم *A.* Dominé.
اولان

خسار - مضار *pl.* مضرة - ضرر *A.* Perte, préjudice
Grand dommage *||* ضرر *T.* زیان - گزند *P.* خسارات *pl.* خسارة -
ايزاث ضرر و زیان Causer du dommage خسار جسيم
بو ایتمک Cela me porte dommage
Cela lui fait dommage de cent mille francs کیفیت بگا بادی ضرر در
بو ماده فلان یوز بیگت عروشلق خساری مودی
Éprouver du dommage مظہر ضرر و زیان اولمق
Recevoir un grand dommage ضرر جسيم گرفتار اولمق
Réparer un dommage جکیلان ضرر ایچون نلافی ما فات ایتمک

On dit en termes de Pratique, Dépens, dommages et intérêts واقع اولان مصروفات و ترتب ایتمش مضار و خسارات و لازم کلان اقچه مراتبی

On dit, C'est dommage, c'est bien dommage, pour dire, c'est une chose fâcheuse, c'est un grand malheur *A.* حیف *P.* حیف
بازریق *T.* در بغا - حیف -

DOMMAGEABLE. Qui apporte du dommage *A.* موجب - مضر

ضرر - ضرر کنور *T.* زیان آور *P.* موجب الضرر - الخسار
عباد - عاقید موجب ضرر و زیان *||* Dommageable au public
متصدی Cette entreprise lui a été fort dommageable اللهم مضر
اولدیغی ماده کندویه بغایت مضر اولدی

DOMPTABLE. Qu'on peut dompter, qu'on peut adoucir *A.* ممکن
T. رام کردن *P.* قابل الصرع - قابل التذلیل - التذلیل
|| L'adresse rend domptables les animaux les plus
فیروق أعمال جیره دستی و مهارت ایله زیاده وحشی اولان
Ce cheval est domptable présentement ذلیل ممکندر
بو آت شمعی - بو اسب شمعی قابل تذلیلدر
بواشتمغ کلور

DOMPTER. Subjuguer, réduire sous son obéissance, vaincre *A.*
- رام و منقاد کردن *P.* ادخال تحت الطاعة - غلبه - قهر
- یکمک *T.* زیر فرمانروایی آوردن - دستبرد نمودن بر
Dompter une nation *||* مطیع و منقاد ایلمک - اطاعت کنورمک
بر قومی تحت اطاعت ادخال ایلمک - بر قوم غلبه ایتمک
Dompter les peuples دانه انقیاد و اطاعت ادخال
Hercule dompta les monstres بازوی قهر و غلبه ایله رام ایتمک - ایلمک
وحوش - فلان بهادر وحوش و سباعی قهر ایلدی
Figur. *||* Dompter ses passions, sa colère غلبه ایتمک
هوای نفس و شدت غضب غلبه ایتمک

Il se dit aussi des animaux, et signifie, les assujettir, leur faire perdre leur féroceité *A.* تذلیل - صرع
رام *P.* ترمین - صرع - تذلیل
اسبی تذلیل ایتمک *||* Dompter un cheval بواشتمق *T.* کردن
آتی رام و ذلول فلق -

داخل تحت الطاعة - مغلوب - مقهور *A.* Dompté.
اطاعت - یکمکش *T.* آورده قبضه فرمانروایی و اطاعت *P.*
بواشلنش *T.* رام *P.* منقاد - ذلول *A.* کنورلمش

DOMPTEUR. Qui dompte *A.* قهار - غالب
T. رام کننده *P.* غالب
فلان On appelle Hercule, Le dompteur des monstres
Dompteur des nations بهادر قهار وحوش و سباع صفتیله موعوفدر
قهار ملل و اقوام

عطیة *pl.* DON. Présent, gratification qu'on fait à quelqu'un *A.*
P. مواهب *pl.* موهبة - انعامات *pl.* انعام - منحة - عطایا
بر Faire un don à quelqu'un *||* بغشله - ویرکی *T.* بخشش
بر Lui faire don de quelque chose کسندید عطیه ویرمک
Je n'ai pas acheté ce livre, کسندید فلان شیئی انعام ایتمک

bo کتابی استرا ایتماشم مؤلفک c'est un don de l'auteur
استرداد قبول ایتمز بر عطیه Don irrévocable عطیه سیدر
- On appelle Don du Roi, certaines grâces utiles que le prince
احسان - انعامات سلطانیة pl. انعام سلطانی A.
T. بخشش شاهانه P. احسانات سلطانیة pl. سلطانی
انعام هما یوند Il a obtenu le don du Roi پادشاه ویرکیسی
مظهر اوادی

Et dont gratuit, le don que les États des provinces font au
پشکش T. پیشکش P. تقدمة A. Roi

On dit aussi Don du Ciel A. موهبة سماویة - نعمت سماویة
موهبة Don de la nature فلک بخششی T. داد آسمانی P.
- موهبة الهیة - نعمت ربانیة Don de Dieu خلقت و قدرت
Le Ciel, la nature l'a doué, l'a enrichi de ses dons داد حق
نعم بالغه سماویة و عطایای سابعه خلقیده مظهر اولمش
صدق ایمان موهبة La Foi est un don de Dieu بر ذاتندر
موهبة جلیله نبوت Le don de prophétie جناب رب منادر
C'est un beau don de la nature qu'une heureuse
فوت حافظدنک کمالی مواهب خلقت و طبیعتک و پیغمبری
- On appelle aussi Don, une certaine aptitude qu'on a
à quelque chose T. موهبة خداداد Il a le don de bien parler
Le don de l'éloquence موهبة خداداد حسن ناطقیده مالکدر
Il a le don de plaire à tout موهبة خداداد طلاقت لسان
مقبول کافه انام اولمق موهبة خدادادیند مالکدر
Je n'ai pas le don de deviner امور موهبدسنه کشف مغیبات
مالک دکلم

DONATAIRE. Celui à qui on a fait une donation A. متهب
هبی آلیجی T. هب گیر P. موجب لد -

DONATEUR. Celui qui a fait une donation A. واسب
هب ایدنجی T. هب کننده - بخشنده

DONATION. Don qui se fait par quelque acte public A. هبة
حال حیاتهده Donation entre vifs بخشش T. بخشش P.
هبه صحیحه Donation pure et simple اولنلر بیننده اولان هبه
هبه قطعیة irrévocable هبه مشروطه conditionnelle و مادقه
هبه ایتمهک Faire une donation هبه بتله - متمنع الرجوع
Révoquer une donation استرداد ایتمهک
Accepter une donation هبیبی فسخ ایتمهک
قبول ایتمهک

DONC. Conjonction qui sert à marquer la conclusion d'un rai-

sonnement A. پس T. ایمدی Il respire, donc il
تنفس ایدر پس حیاتهده اولدیغی ظاهر در vit

DONDON. On appelle ainsi une femme qui a beaucoup d'em-
bonpoint, et de la fraîcheur A. ضخمة P. دلبر تنو مند T.
بدنی دوشکلی کوزل قاری

DONJON. La partie la plus élevée d'un château, et qui est
تارک بام P. قمة السطح A. ordinairement en forme de tour
طام تپدیسی T.

DONNANT. Qui aime à donner A. وقاب P. کثیر العطا
ویرمکد هوسلو - ویر بجی T. بخشایشگر

DONNER. Faire don, faire présent à quelqu'un, le gratifier
بغشلق T. بخشیدن P. احسان - انعام A. de quelque chose
بر وجه سخاوت انعام و احسان ایتمهک Donner libéralement
C'est un homme qui donne tout ce qu'il a ما ملکنی احسان
مالنی محتاجین ایدر اربابدنذر Il donne son bien aux pauvres
بر فقرایده انعام ایدر Donner quelque chose pour étrennes
Donner شئی بییل باشی هدیه سی اولدرق انعام ایتمهک
بر عدد یوزک بغشلق une bague

DONNER l'aumône A. صدقه دادن P. اعطاء الصدقة
صدق ویرمک

DONNER un festin, une fête, un bal T. ضیافت ایتمهک

On dit, qu'un homme donnerait sa vie, son sang pour ses
دوست او ضربنده جان فدا ایدر Pour l'amour d'eux
sang pour l'amour d'eux

On dit proverb., à donner donner, à vendre vendre, pour
dire, que quand on vend, il n'est pas question d'user de libé-
ralité; et que quand on donne, il ne faut point faire acheter
دوستلق قنطار ایله آیش ویرش مثقال ce qu'on donne
On dit aussi, Qui donne tôt, donne deux fois, pour dire,
que le mérite d'une grâce redouble, quand on la fait promp-
tement کرم و فتمده اولنجه ایکی فات صاییلور

On dit, Se donner à quelqu'un, pour dire, s'attacher au ser-
vice de quelqu'un A. انتما - انتماب T. بر کمسندنک
ou pour dire, se mettre sous sa domination A. سرفرو
برده اطاعت شدن - سرفروبی نمودن P. تبعیت
Ces peuples se donnèrent aux Romains T. روماتیوند
- اقوام مذکوره روماتیوند تبعیت ایتمشلر در
گردناده اطاعت اولدیلر

وعدده ویرمک Donner terme مهلت ویرمک - مهل ایتمک
 کندی دشمنیت جانند امان Donner la vie à son ennemi
 پادشاه فلان مجرمه اعطای عفو ایلدی Le Roi a donné grâce à ce criminel
 فلانک جرمنی احسان ایلدی - فلان مجرمی عفو ایلدی
 دیلدیکی Je vous donne la liberté de faire ce que vous voudrez
 رخصت اختیاری سکا ویرمک Je vous donne la liberté du choix,
 ou je vous en donne le choix
 سکا حواله - احد شقیقت اختیارینی سکا ترک ایدرم
 C'est un juge incorruptible, il ne donne rien aux solli-
 citations, à la faveur شائبه افساد واطماعدن منزه بر حاکم
 محقق اولمغلده هیچ بر کسمندیک استعداسند و رعایت خاطرینه
 مساعده ایتدز - قولاق ویرمز

تحمیل - حمل - اسناد - عزو A. signifie aussi, attribuer
 À qui en donne-t-on la faute? T. حمل کردن P.
 عالمه ناس اول بایده قباحتی le monde lui donne le tort
 شو تالیفی À qui donne-t-on cet ouvrage?
 بو On lui en donne tout le blâme عجبای کیمه اسناد ایدرلر
 بایده موقوف اولان لوم ومذمت جمله فلانده عزو وتحمیل
 فلان On lui en donne tout l'honneur, toute la gloire
 حمل اولندی - شرفک مجموعی فلانده عزو واسناد اولندی

On dit, Donner un démenti, pour dire, démentir quelqu'un
 Donner l'exclusion یلانجی جیقارمق - تکذیب ایتمک T.
 عفو ایتمک Donner l'absolution استسنا ایتمک - اخراج ایتمک
 دعاسنی ویرمک - دعا ایتمک Donner la bénédiction

انها - اخبار A. Donner avis, donner part de quelque chose
 Il m'en a donné la nouvelle خبر ویرمک T. آگاه کردن - خبر دادن P.
 بکا فلان ماده نکت خبرینی ویردی
 بوکا دائر اولان خبری طرفه ویردی -

Donner des louanges A. مدح P. ثناء
 اوکمک

Donner des preuves, des marques A. اثبات
 فلان کمسند اثبات دلوری وشجاعت واثبات صداقت ایلدی
 اثبات T. امانیت دادن P. تأمین A. Donner assurance

ویرمک

ایناندیق T. باوری آوردن P. اعتماد
 Donner un livre au public, c'est le rendre public T. کتابی
 بین الناس نشر ایتمک - نشر ایتمک

Donner parole. Promettre, engager sa foi A. وعده P. وعده
 Il ne faut pas donner des paroles, si on ne les veut tenir
 ویرمک جائز دکلدر

پذیر P. نصیحت - نصیح A. Donner des conseils, des avis
 Donner la loi. Imposer la loi, commander T. ویرمک T. دادن
 ایتمک - انفاذ حکم ایتمک
 Donner l'exemple. Être le premier à faire quelque chose que d'autres font ensuite T. عبرت اولمق
 اصدار T. rendre un arrêt, une sentence
 Donner des bornes à ses désirs, à son ambition
 بر کسمنه مبتلا اولدیغی حرص نام وشانده وضع حدود ایتمک

دریس P. تعقیب A. Donner la chasse, signifie, poursuivre
 Donner la chasse || اردیند دوشمک - پسند دوشمک T. رفتن
 Donner la chasse بر سفیندی تعقیب ایتمک
 اعدانک پسند دوشمک aux ennemis

مدد - مدد الید A. Donner la main, signifie, tendre la main
 ال اوزاتمق T. دست دادن - دسترا دراز کشیدن P. الیادی
 الکی ویرمک || Donnez un peu votre main - النی ویرمک

P. تأمل - تزجج A. Donner la main, signifie aussi, épouser
 Il est prêt à lui donner la main
 آماده تزوجدر

Donner les mains à quelque chose, signifie, y acquiescer, y consentir A. رضا P. رضا
 رضای او لمق - تن دادن

Donner jour, donner heure, c'est assigner, marquer un certain jour, une certaine heure T. تعیین ایتمک
 Donner assignation, c'est marquer un certain lieu où l'on se doit trouver T. تعیین ایتمک
 مواعد ملاقاتی تعیین
 لاجل الملاقات بر محل موعود تعیین ایتمک - ایتمک

Donner son temps. C'est employer son temps T. صرف الوقت
 Il donne tout son temps à l'étude ایدر صرف
 صباح وقتینی جماد رویت اموره toute la matinée aux affaires

صرف ایدر

DONNER audience, donner attention, c'est écouter T. حواله -
اماله گوش اعتنا ودقت ایتک - سمع اصغا ایتک
قولاق ویرمک

On dit, Se donner garde, se donner de garde de quelqu'un,
pour dire, se défier de quelqu'un A. سلب الامنیة عن
بر کمسنددن امین اولماق - امنیة ویرمک

SE DONNER de garde de faire quelque chose, pour dire, s'ab-
stenir de faire cette chose A. حذر P. صاقنمق T. زنیاریدن
اندیشیده دوشورمک

DONNER à entendre, signifie, faire comprendre A. القاء الى الذهن
بر کمسندنک ذهنه قویبق - آکلاتمق T.

SE DONNER le soin, c'est prendre le soin T. التزام سعی
Se donner la peine, بذل اهتمام ایتک - واهتمام ایتک
ارتکاب تعب وزحمت ایتک T. c'est prendre la patience
Se donner la patience, c'est prendre la patience
اختیار صبر وشکیب ایتک T.

SE DONNER l'honneur, c'est s'attribuer l'honneur; et il s'emp-
loie en plusieurs manières de parler qui sont toutes de civilité
et de compliment A. شرفیاب P. کسب المفاخرة - افتخار
Je me donnerai l'honneur || کسب شرف ایتک T. گشتن
کسب - دیدار شرفکر ایلل شرفیاب اولدجیم
افتخار ایدجیم

DONNER l'alarme, c'est alarmer A. ابراث الفزع - توهیل
Il leur donna l'alarme || اورکندیلتک ویرمک T. آیزدادن P.
جوق اورکندیلتک - ابراث فزع شدید ایلدی
ویردی

DONNER, signifie aussi, heurter, frapper, toucher A. صدم
Donner contre un écueil || جاریمق - اورمق T. زدن P.
Donner contre un banc de sable قیا اوزرینه اورمق
Se donner de la tête contre une muraille en
tombant جاریمق T. On dit figur.,
On dit figur., دوشر ایکن باشی دیواره جاریمق
Ne savoir où donner de la tête, pour dire, ne savoir que faire,
بر کمسنه قمنغی طرفه باش اوره جمنی T.
بیلدماک

On dit, Donner des éperons à un cheval, pour dire, appu-
yer les deux éperons dans le flanc d'un cheval A. رکمل P. مہیز
مہراز ایلل دورتمک T. زدن

DONNER, signifie aussi, aller à la charge contre l'ennemi A.

دشمن اوزرینه T. سرده بردن P. صولت - افتتاح - هجوم
دشمن اوزرینه - دشمن اوزرینه صالمق - یورویش ایتک
Dès qu'on eut entendu le signal, on donna de toutes
طبلک صداسی استماع اولدیغی عقیبنده هر طرفدن
دشمن اوزرینه صولت و هجوم اولنمشدر

DONNER dans le libertinage, dans la crapule, dans le jeu, etc.
c'est s'y livrer هوا وهوسه وعیش وعشرت و قمار باز لعد دوشمک
مبتلا اولمق -

DONNER au but, signifie, frapper le but, toucher le but A.
نشانه اورمق T. راست بآماج زدن P. اصابت الى الغرض
Et figur. Rencontrer juste, trouver
la difficulté d'une affaire, deviner l'intention de quelqu'un T.
تمام محلند اصابت ایتک

DONNER dans une embuscade, c'est tomber dans une embus-
cade A. بکینگاه گرفتار شدن P. وقوع فی المکمن
On dit dans le même sens, Donner dans les ennemis || Il battait la campagne
avec cent chevaux, et il donna, sans y penser, dans un parti
de cinq cents chevaux qui l'enveloppèrent یوز زعفر
سوارى ایلل صحرا ده گشت و گذار ایدر ایکن من غیر مأمول
بشیوز نفر سوار بدن عبارت بر بلوکه راست کلوب اطرافى
احاطه اولنمشدر

DONNER dans le piège, dans le panneau, se dit des animaux
qui tombent dans un piège A. وقع فی الحباله
Et figur., de ceux qui se laissent tromper T. افتادن
افتاده دام مکر - گرفتار دام حیلل اولمق
وخدیعت اولمق

Donné, A. معطى. T. بخشیده P. موجود
ویرلمش T. داده

On dit proverbialement, À cheval donné on ne regarde point à la
bouche, pour dire, qu'il faut recevoir les présents tels qu'on les
fait T. بخشش آتک دیشنه باقلدز

En Mathématique, on appelle, Quantités données, ou simple-
ment Données, les quantités connues dont on se sert dans la
solution d'un problème, pour trouver les quantités inconnues
اعداد معلومة A.

آنکه - کد P. التى الذى A. DONT. Particule

قدرت La nature dont nous ignorons les secrets || اول که - که T. طبیعت که اسراری عندمزده مجهول ونا معلومدر

DORADILLA. V. Côtérac.

DORÉNAVANT. Désormais, à l'avenir A. من بعد - فیما بعد P. بودند بویله T. بعد ازین - زین سپس - پس ازین P. Il veut que dorénavant il y ait plus d'ordre dans sa maison بویله زیاده بودند خاندسی منفظم اولسنی استر

DORER. Enduire d'or moulu A. طلا - تدجیل - تذخیب P. بالذهب یالذر - یالذرملق T. بزر طلا کردن - زر اندودن P. سقفی تذخیب Dorer un plafond || التون سورمک - سورمک حتی یالذرملق Dorer une pilule تاوانی یالذرملق - ایتمک

On dit figur., que le soleil dore la cime des montagnes, pour dire, qu'il les éclaire des ses rayons اشعه خورشید جیانقلاب شواحق جبالی قیای زربفت ایله پرتوریز وپر فروغ ایدر زر اندود P. مطلا - بالذهب - مدجل - مذهب A. یالذرلو T. بزر طلا کرده -

Il se dit aussi, des choses qui sont d'un jaune brillant A. Les cheveux d'un blond doré || التون صاریسی T. زرین رنگ P. ذهبی اللون ذهبی اللون اولان صاری صاج

DOREUR. Celui dont le métier est de dorer A. مذهب P. یالذرلیسیجی - یالذرچی T. طلاگر

DORLOTER. Délicater, traiter délicatement A. تنعیم || نازلو بسامک T. در ناز ونعیم پروردن P. مناعمة - بوالده جوجوغنی ناز و مناعده ایله DORLOTE son enfant ناز ونعیم ایله بسلر - پرورش ایدر

Se DORLOTER. V. Se Dodiner.

DORMANT. Qui dort A. نایم pl. نۆام - راقد pl. راقدین P. اویومش T. غنوده - خوابیده - خفته

On appelle, Eau dormante, de l'eau qui ne coule point A. یاتقین صو - طورغون صو T. آب خوابیده P. ماء راکد - نایم

DORMEUR. Celui qui aime à dormir A. نومسان A. اویقویه مبتلا - اویقوجی T. خواب پرست

DORMIR Être dans le sommeil A. نوم P. رقاد - خفتن P. اویومش || Il dort jour et nuit لیل نومث ثقیل ایله بائمدر Il dort profondement ونهار خوابنده در نومث لیئند Dormir d'un bon somme گران اوزره در - طائلو - خواب نوشین ایله غنوده اولمق - ایله نائم اولمق

اویقوده اولمق

On dit proverb., Qui dort dine, pour dire, que le sommeil tient lieu de nourriture A. النوم غذاه الانسان اویقو T. جان بسار

Il signifie figur., agir négligemment واحمال On dit aussi figur., qu'un homme ne dort pas, pour dire, que non seulement il ne néglige pas ses intérêts, mais aussi qu'il cherche à se prévaloir de toutes les occasions dont il peut profiter دائماً متیقظ - عالی الدوام تیقظ وانتباه اوزره در On dit aussi, Laisser dormir une affaire, pour dire, ne la poursuivre pas, ne la réveiller pas T. مصلحتی طاش یانور ایتمک - مصلحتی اویاندرهاتق - مصلحتی پیام یستی برافمق

On dit proverb., qu'il ne faut pas réveiller le chat qui dort, pour dire, qu'il ne faut pas renouveler une méchante affaire الفتنه نائمة لعن الله من ایقظها A. فتنه نائمة بی - فتنه نائمة بی بیدار ایتمک روا دکدر T. ایقاط ایتمک جائز دکدر

Dormir, se dit aussi des eaux qui n'ont point de mouvement صوطورغون اولمق T. آب خوابیده بودن P. رکود الماء A. طورغون صولرده Il fait bon pêcher aux endroits où l'eau dort باللق اولمق یکدر

On dit proverb. d'un homme à qui quelque bonne fortune arrive quand il y pense le moins, que les biens lui viennent eu dormant کور آیاعند کور

Dormir, s'emploie quelquefois substantivement A. نوم P. خواب Ceta l'occupe à tel point qu'il en perd le dormir || اویقو T. بومصلحت فلانی شول رتبهده اشغال ایدر که خواب اشغال ایدر که اویقوسنی فاجر - وراحتی منسلب اولور

DORMITIF. Qui provoque à dormir A. منوم A. شربت Potion dormitive || اویقو کتوربجی T. خواب آور P. On lui a donné dans sa maladie des remèdes confortatifs et dormitifs خستدکی انساننده ادویه مقویه ومنومد ویرلمشدر

DORONIC. Plante A. درونج P. درونگ

DORSAL. Qui appartient au dos A. طهری P. عضلات طهر - عضلات طهریة Muscles dorsaux || مرقده کی

DORTOIR. On appelle ainsi une salle où couchent les étudiants يتاق قوغوشی T. ازج المتاجع A. d'un établissement public

DORURE Or fort mince appliqué sur la superficie de quelque ouvrage T. آلتون ورق قاپلمدسی || Il entre bien de l'or en toutes ces dorures بوالتون ورق قاپلمدسندخیلی آلتون کیدر

Il se prend aussi, pour l'art d'appliquer les feuilles d'or A. آلتون T. فن برگ زرزدن P. فن الالماء بورقة الذهب ورق قاپلمدنکت صنعتی

DOS. La partie de derrière de l'animal, depuis le cou jusqu'aux reins A. ظهر pl. ظهور P. پشت - فراکت T. آرقده - آرقده اوزر زنده یانمشدر || Il est couché sur le dos آرقده اوزر زنده یانمشدر L'épine du dos آرقده منحنی ظهر منحنی کموکی

On dit, qu'un homme n'a pas une chemise à mettre sur son dos, pour dire, qu'il est extrêmement pauvre آرقدهسند کیمیدجک کوملکی یوق

On dit figur., Mettre tout sur le dos de quelqu'un, pour dire, se décharger sur lui de tout le faix T. بار مصلحتی - بار مصلحتی بسبتون - جمله فلانکت اوزریمه تحمیل ایتمک Cela est sur son dos || فلانکت دوش اهتمامند یوکلتمک دوش اهتمامند تحمیل - بو ماده فلانکت اوزریند یوکلتمشدر اولنمشدر

On dit, Tourner le dos dans une bataille, tourner le dos aux ennemis, pour dire, s'enfuir du combat T. دشمندن روئاب - دشمندن یوز جویرمک - گریز و فرار اولمق جنکدن - دشمندن آرقده جویرمک - یوز جویرمک

Et figur., Tourner le dos à quelqu'un, pour dire, l'abandonner T. بر کمسندن روگردان اولمق

On dit aussi figur., Porter quelqu'un sur son dos, pour dire, en être importuné T. فلانکت بار ثقلانیاه تحمیل اولمق

On dit, qu'un homme a bon dos, pour dire, qu'il est assez riche, assez fort pour porter tout ce qu'on voudra lui imposer آرقدهسی فالین بر آدمدر - ظهر اقتداری قوی و توانادر

Dos, se dit aussi figur. Le dos d'un couteau, c'est la partie opposée au tranchant A. پشت کارد P. قفاه السکین - کل A. بچاق صرتی Le dos d'un livre, c'est le derrière d'un livre A. کتابت آرقدهسی T. پشت کتاب P. ظهر الکتاب A. ظهر ورقدهده au dos d'un papier, c'est à-dire, sur le revers ظهر ورقدهده قید ایتمک - تحریر ایتمک

DOS D'ÂNE. On dit, qu'une chose est en dos d'âne, quand

elle est en talus de deux côtés A. مسنم الشکل خر پشت P. بالق صرتی شکنده || Toit en dos d'âne بالق صرتی بام خانه

DOSE. Certaine quantité de chacune des drogues qui entrent dans la composition d'un remède A. کتیت الاجزاء - کتیت الاجزاء لازم اولان کیتیلری بیلمدکچده دوانکت لایقی اجزانکت مقدار لازمی بیلمدکچده - اوزره ترکیبی ممکن دکلدر

Il se dit aussi de chaque prise A. حصه من الدواء || Une dose de rhubarbe علاجکت بر پای T. از دارو بر دو بر حصه حصه تقسیم اولمق اقتضا ایدر

DOSE. Régler les quantités et les proportions des ingrédients qui entrent dans une composition médicinale A. ترتیب الکتیات || Cette médecine est bien dosée || ترتیب المقادیر الاجزاء - الاجزاء بوداده اجزانکت کیتیلری بر وجه الیق ترتیب اولنمشدر

DOSSIER. Partie d'une chaise ou d'un banc qui sert à appuyer le dos A. آرقده T. پشت P. ظهر || Le dossier d'une chaise, d'un banc مصطبدنکت آرقدهسی

DOT. Le bien qu'une femme apporte en mariage A. مال Don-Assigner la dot ایتمک || الجہاز Constituer une dot مال جہاز اولمق اعطا ایتمک مال جہازی تنظیم ایتمک

Les Mahométans sont tenus par la loi de donner à la femme qu'ils épousent une somme en forme de dot, qu'ils appellent A. کابین - آغریق T. کابین P. صداق - مهر

DOTAL. Ce qui appartient à la dot A. جہازی || Deniers dotaux جہاز مال - مال جہازی نفوذ جہازی

DOTATION. Action de doter. V. Doter.

DOTER. Donner à une fille de quoi se marier A. اعطاء المال || Ce père a doté sa fille de dix mille écus فلان کمسند دوات || الجہاز کریمدسند مال جہاز اولمق اوس بیعت عروش اعطا تأمل ایدهجکت فقرا قزلربند دوات ایلدی مال جہاز ویرمک

Il signifie aussi, assigner, assurer un certain revenu à quelque bénéfice ou communauté A. وقف بستم P. ربط الاوقاف وقف باعالمق T.

mable il en est doublement puni یکی وجهه تأدیب اولندی
من جبهتن مشعبد

DOUBLER. Mettre le double, mettre une fois autant A. تضعیف
بر اول قدر - یکی فات ایتمک T. دو جمدان کردن P.
مقداری - عددی تضعیف ایتمک Doubler le nombre
مصرفی یکی فات Doubler la dépense تضعیف ایتمک
مبلغی بر اول قدره ابلاغ ایتمک Doubler la somme

خطوات On dit, Doubler le pas, pour dire, aller vite T. خطوات
تجعیل ایله قطع منازل - تعجیل ایله یوریمک
ایکی قوناعی بر ایده رکت یوریمک - وطنی مراحل ایتمک
تضعیف خطرات ایله سرعت وشتاب ایتمک -

On dit en termes de Marine, Doubler le cap, pour dire, passer au-delà du cap A. قطع الشناخ P. بورونی
بورونی اشورمق - بورونیک اوتدسند صاوشمق - صاوشدرمق

Il signifie aussi, joindre une étoffe contre l'envers d'une autre A. فاپلمق T. آستر زدن P. افنا - خدع - ابطان - تطین A.
Doubler de velours فاپلمق Doubler de velours فاب کچورمک -
قمودی فاپلمق - قوده فاب کچورمک

On dit aussi, Doubler un vaisseau, pour dire, lui faire un doublage de cuivre ou de planches T. سفیند - سفیندنی فاپلمق
باقور یا تخته فاپلمق

On dit en termes de guerre, Doubler les rangs, doubler les files, pour dire, y mettre le double de ce qui a coutume d'y être
رستههای لشکر دو جمدان P. تضعیف الصفوف العسکر A.
عسکرک صره لرینی بر فات دخی زیاده ایتمک T. کردن
صره لرینی یکی فات ایتمک -

DOUBLURE. L'étoffe dont une autre est doublée A. بطانیه pl. La doublure d'un manteau
فاب T. آستر P. بطانین
فابی - قپودک فاپلمدی

DOUCEÂTRE. Qui est d'une douceur fade A. بشیع الحلاوة
Cela a quelque
فلان شیفته بر کوند بشاعلمو حلاوت
ماء بشیع الحلاوة C'est une eau douceâtre وار در

DOUCEMENT. D'une manière douce A. بالسهولة
Il faut marcher doucement dans la chambre d'un malade
بر مریضک بالسهولة T. یواش - یواشجه
بالسهولة - بالسهولة
Il faut traiter

doucement les vaineux اولنمق
مغلوبین حقنه معامله بالمایمه اولنمق - اقتضا ایدر
مغلوبین حقنه اظهار لطف وملایمت اولنمق - اقتضا ایدر
Reprendre quelqu'un doucement de ses fautes
کسندی ارتکاب ایله یکی قباحتمو انچون ملایمجه مؤاخذه
Cette affaire veut être traitée, veut être maniée doucement, c'est-à-dire, délicatement
ایتمک
Il faut s'y prendre doucement
بو مصلحت نازکانه وملایمانده
On craignait qu'il n'arrivât quelque désordre dans l'assemblée; mais toutes choses s'y passèrent fort doucement
شورش مجلسده برنوع شورش
و آشوب حدوشی خوفی درکار ایکن هر شی سہولت اوزره
C'est une chose qu'il faut faire doucement, c'est-à-dire, sagement
کچدی
sourdement
ایله رؤیت اولنملو در
بو خصوص بی صیت وعدا کورلمک محتاجدر

Il signifie aussi, commodément, agréablement A. بطیب الحال
Passer le temps doucement dans son cabinet avec ses amis
با شیرینی حال P.
کندو خلوت
اوطه سنده احباسیلد بالمعید شیرینی حال اوزره امرار افات
طیب حال ایله کچنمک
Vivre doucement ایلمک
T. آغز آغز آهسته آهسته P. بالبطانة - بطاً A. Et lentement
Le cocher allait doucement dans les mauvais chemins
عربدجی صوب یوللرده عربدیی آغز آغز یوریدوب
کیدر اییدی

ایکیسی T. میانده P. بین بین A. Et médiocrement bien
Comment se porte ce malade? Tout
فلان مریضک مزاجی نصادر آهسته بین بین
T. آغز آغز آهسته آهسته P. Comment se porte ce malade? Tout doucement
بو مصلحتی
یورتدر مریضک آهسته آهسته

بالاستثبات A. Et mûrement, sagement, sans rien précipiter
یواشلق ایله T. برفتار آهسته P. بالثبات - بالتوسل -

DOUCEREUX. Qui est doux sans être agréable A. حلوعدیم
لذتسز طائلو T. شیرین نا خوش مزه P. اللذة

DOUCEUR. Qualité de ce qui est doux. Il s'emploie au propre et au figuré A. ملایمت - لطافت - عذوبت - حلاوت
Douceur fade
شیرینی P. لذت
La douceur d'un parfum بخور
La douceur de la voix
حلاوت شیرینی صدا
La douceur des yeux
لطافت بشره
شیرینی چشم - عیون

لطافت Douceur de visage شیرینی پوست - نعومت بشره
 La douceur du شیرینی چهره وسیم - حلاوت جمال - وجه
 - حلاوت نوم La douceur du sommeil ملائمت هوا
 لذت راحت La douceur du repos شیرینی خواب - لذت نوم
 لذت عمر ایله متنعم Gôter la douceur de la vie وآسایش
 La douceur لذایذ معاشرت Les douceurs de la société اولمق
 La douceur لذت خود سری و آزادگی de la liberté
 دوستان و احبایا بر محالده تعیش ایلمنک لذت C'est une grande douceur de vivre avec
 ses amis حال انزوا La solitude a ses douceurs وحلاوتی عظیمدر
 ملائمت Douceur de moeurs و وحدت انواع لذایذی جامعدر
 Les douceurs trom- لذایذ عمر Les douceurs de la vie اخلاق
 peuses du siècle زماندنک لذایذ خدعه کاراندسی

Ou dit, La douceur du style, en parlant d'un style qui plait,
 شیرینی P. عذوبة السبک - عذوبة الکلام A. سبکک طائرازی T. سخن

Il se prend aussi pour Façon d'agir douce, et éloignée de toute
 sorte de violence A. مساهلة - هينة الطبع - حلاوة الطبيعة A. حلاوة
 شیرینکاری - شیرینی طبع P. ملائمت - رفق - حلم - العزاج
 Naturel enclin à la douceur طائلو خویلوئی T. نرمی طبع -
 حلم و مساهلت ایله مجبول طبیعت - رفیق و ملائمت مایل مزاج
 هر شی مساهلت طریقیل Taut par douceur, et rien par force
 وجود پذیر اولور فالاعنف و جبر ایله بر شی حاصل اولور
 Gouerner les peuples avec un esprit de douceur عباد الملک
 صورت ملائمت ایله حکومت ایتمک

DOUCHE. Épanchement de certaines eaux chaudes et miné-
 rales qu'on fait tomber de haut sur une partie malade pour la
 guérir A. ریزش P. صب الماء الدوائی علی عضو المألوم A.
 صیزیلو عضوت T. آب دواپی از بالا بر عضو دردناک
 اوزریند یوکسکدن علاجلو صو دوکده

DOUCHER. Donner la douche A. صب الماء الدوائی علی
 بر عضو دردناک از بالا آب دواپی P. عضو المألوم
 صیزیلو عضوت اوزریند یوکسکدن علاجلو صو T. ریختن
 دیزم اوزریند یوکسکدن On m'a douché le genou دوکمت
 علاجلو صو دوکشلر در

DOUER. Terme de Pratique. Donner, assigner un douaire A.
 تعیین المهر V. Douaire.

Il signifie aussi, avantager, favoriser, pourvoir, orner A.

پیراستن - آراستن - متمتع کردن P. تحلیه - تمتیع - ارعاض
 Il ne se dit بزمک - آراسته فلهق - نعمتاندرمک T.
 que des avantages, que des grâces qu'on reçoit du Ciel, de
 la nature || Dieu l'a doué d'une grande vertu, d'une grande
 جناب رب متعال فلانی فضیلت کامله ایله آراسته و حلیه بیته عقل نام و نعمت
 La nature جلیله صبر مالاکلام ایله محلی و پیراسته ایله
 ید قدرت فلانی ید قدرت فلانی F'a doué d'un grand esprit, de divers talens
 حلیه رشد و فطانت و صوفی معارف باعرة المزیة ایله
 La nature a donné cette fille d'une grande
 ید قدرت فلان قزی حلیه حسن و بیای بیتما ایله
 ایله آراسته ایتمشدر

T. پیراسته - آراسته P. محلی - مردص - متمتع A. Doué
 بزمش

DOUILLAGE. Mauvaise fabrication d'étoffe, qui provient de ce
 هلهله A. que toutes les trames ne sont pas de la même qualité

طوقریش فمالعی T. بافت نا هموار P. سقامة النس -
 نرم P. لین - ناعم - رخص A. DOUILLET. Tendre et délicat
 ناعم ولین یوز یصدیغی Un oreiller bien douillet || بومشقی T.
 Il a la peau douillette و ناعمدر و ناعمدر Il signifie aussi,
 délicat avec affectation, et ne se dit que des personnes A. متناعم
 اول Il est si douillet || نازنده لک صتان T. نازندگی نما P.
 قدر نازنده لک صاتور کد

DOUILLETTEMENT. D'une manière douillette A. بالمناعمة
 Il est douillettement couché || نازنده لک ایله T. بنازندگی
 بر فراش لطیف ایچنده نازنده لک ایله
 یاتمشدر - صاجدر

DOULEUR. Mal que souffre le corps A. اوجاع pl. وجع
 صیزی - سانجق T. آزار - تیرک - کنشک - رنج P. آلام pl. الم
 وجع معدة وجع رأس Doulleur de tête || اغری -
 Les douleurs de la goutte اوجاع لتقریس A. طوعمره بورباری T. درد زه P. مخاص - اوجاع الولادة
 کسکین T. رنج تند و تیز P. وجع حاد A. leur vive, aiguë
 صیزی

Il signifie aussi, mal que souffre l'esprit A. آلام pl. الم
 - درد P. احزان - حزن - غموم pl. غم - غصص pl. غصة
 Douleur violente || قساوت - کدر T. اندوه - عذاب درون -
 بار طاقتشکن الم و اندوه Aceablé de douleur الم شدید

هدف تیر آلام Atteint de douleur آلوده در مازده اولمش
 Penetré de douleur مظهر اندوه وکدر اولمش - وغمیم اولمش
 Apaiser, modérer, sou- استیلای الم واندوه ایلد مظاهر البال
 lager la douleur شدت نصه والمی تسکین و تعدیل و تخفیف
 Sentir la douleur شدت غم و اندوهی داخل فلبده ایتیمک
 La perte de son fils lui a causé bien de la dou- حس ایتیمک
 leur او غلنک وفاتی کندوبد خیلی کدری موجب اولمشدر

On dit proverb., Pour un plaisir, mille douleurs, pour dire,
 que si on a quelque plaisir dans la vie, il est suivi de mille
 amertumes T. یکدم صفا مستتبع هزاران جفا در

On dit aussi proverb. Douleur aux vaincus T. مغلوب اولملره
 آتلوق دوشر

DOULOUREUSEMENT. Avec douleur A. معموماً - محزوناً
 صبر لیدرق - آغشدرق T. اندوهگارانده - بزاری P. بالحزن والالم
 محزوناً و معموماً تظلم حال Il se plaignait douloureusement
 محزونیت بال ایلد - ایدر ایدی

DOULOUREUX. Qui cause de la douleur au corps A. وجیع
 Plaie douloureuse || آغریجی - آجریجی T. رنج آور P. دولم -
 مرض موجب الوجع Un mal douloureux وجیع

Il se dit aussi au figuré A. الیم - مولم - محزون - مورث
 - الم فرما - الم الود - اندوهناک - دردناک P. المغمومیه
 آجریجی - صیذر ریجی - کدرلو T. زاری آمیز - درد انگیز
 Perte des voix محزونند Cris douloureux || قساوت کتوریجی -
 شکایت پر زاری Plainte douloureuse فوت الیم
 باشند کلان اکدار L'histoire douloureuse de ses malheurs واندوه
 Le spectacle douloureux و مصایبک حکایت مرامه درد انگیزی
 آخرت جددیکی اذیتلرک تماشاای des souffrances d'autrui
 یکی Sparation douloureuse de deux amis الم فرماسی
 دوستلرک بری برارندن مفارقت موجبه الالم

DOUTE. Incertitude A. گمان P. شبهه - شکرت pl. شک
 Laisser en doute || شهبده اولمق Être en doute || شهبده
 T. اعل شک وشبهه Il n'y a point de doute شهبده برامق
 mal fondé یقینه مقارن شک وشبهه Doute bien fondé یوقدر
 Il lui reste اصل و اساسی یوق بر شبهه - شبهه بی اساس
 Lever هنوز بر مقدار شهبدهسی فالادی encore quelque doute
 سلب شک و اشتباه ایتیمک - رفع شک ایتیمک un doute
 حل شبهه ایتیمک - حل شک ایتیمک Résoudre un doute
 Mettre بو شی شک و اشتباهدن بریدر Cela est hors de doute

en doute - شهبه ایتیمک Nul doute, Point de doute que... Sans doute
 T. بی گمان P. بلا شبهه - من غیر شک - بلا شک A.
 Viendrez vous demain ? Sans doute یارنکی کون
 Sans doute, signifie aussi, se- کلدجکیمسک بلای بلا شک
 lon toutes les apparences A. غالباً || Il arrivera sans doute au-
 jourd'hui کلدجکدر غالباً بو کون

DOUTE, signifie aussi crainte, appréhension A. بیم P. خوف
 Dans le doute d'un événement fâcheux, il faut pren- || قورقو T.
 dre ses précautions برکونه حادثه موحشد ظهیری احتمالنندن
 خوف ایلد اسباب حزم و احتیاطک استحصالی لازمه
 اموردندر

اشتباه - تماری - تشکک A. DOUTER. Être dans l'incertitude
 شهبه ایتیمک - شهبه لنمک T. گمان داشتن - گمانیدن P.
 بر شهبه - بر شیددن شهبه ایتیمک || Doubter de quelque chose
 فلان شیک Je doute fort que cela soit شک وشبهه ایتیمک
 یارنکی Je doute si je partirai demain اولدجغمه شهبه ایدرم
 کون عزیمت ایده جکمه شهبه ایدرم

SE DOUTER, signifie, croire sur quelque apparence, conjectu-
 rer, soupçonner A. انگاریدن P. توهم - تظنی - ظن
 || و سوسه ایتیمک - صانق T. انگاشتن - پنداشتن
 اول مرتبده واره جققرینی دوتا bien qu'on en viendrait là
 بونی دانما Je m'en suis toujours bien douté توهم ایتیمشیدی
 Il a été pris dans le temps qu'il ne se dou- و سوسه ایدر ایدرم
 tait de rien اخذ اولنمشدر Il ne se doutait pas qu'on eût des preuves contre lui
 علیه عینه علینده

دلیل و اثباتلر اولدیغمی ظن ایتدر ایدی
 با P. بالاشتباه - مشکو A. DOUTEUSEMENT. Avec doute
 مشکو سوپلر دouteusement || شهبه ایلد T. گمان

گمان الود P. مشتبده - مشکوک A. DOUTEUX. Incertain
 Une affaire مشکوک بر نتیجه دouteux || شهبه لو T.
 Son droit est fort مشکوک و مشتبده بر مصاحبت
 Réputation douteuse حقى غایت ایلد مشکوکدر
 Il se prend aus- شهبه کوتورر بر شهرت - شهرت مشکوک
 si pour Ambigu || Réponse douteuse A. جواب مبهم
 مشکوک

Il se dit aussi, des personnes dont on ne peut pas trop s'as-
 surer, sur qui l'on ne peut pas trop compter A. مظنون P.
 Dans cette Chambre il y a trois || شهبه لو T. شایان گمان

raillerie douce استهزای لین Une gaieté douce بشاشت
حکومت ملایم On dit, Un gouvernement doux - حلاوتبخشا
مذهب ملایم Des peines douces عقوبات ملایم Religion douce
- On dit aussi, Une vue douce, c'est-à-dire, qui a d'agréables
les repos لطیفه Et paroles douces, des paroles obli-
geantes, flatteuses A. کلمات طیبه P. سخنهای شیرین T.
طالو سوزار

On dit d'un homme qui a l'extérieur honnête et agréable, et
l'esprit dangereux et méchant, qu'il est doux et traître A. طیب
دیشی T. خوش بیرون بد درون P. الظاهر وفاسد الباطن
صاغ انجی بوزوق

On dit, Un style doux, pour dire, un style qui n'a rien de
rude, et qui est coulant A. سبک سلیس P. سبک شیرین
T. طالو بر انشا || Ses vers ne sont pas si doux que sa prose
فلانک نظمى نشرى قدر سلیس دکدر

Doux, se dit aussi de tout ce qui fait une impression agréable
sur l'esprit A. احلا - الذ - P. شیرین P. فرحبخشا - فرحزرا -
|| Il n'y a rien de si doux que de
مواظفت احبابدن الذ واحلا بر شى خود
C'est une chose bien douce que l'indépendance
سرکندن الذ واحلا بر شى Il m'est bien doux d'être
en état de faire plaisir à tout le monde هر کسکک نظیب
Rien ne rend
فلند فادر اولحق بکا کوره پک صفالو شیردر
la vie si douce que la société et le commerce de nos amis
عمر انسانده الذ احوال معاشرت احبا و آمیزش واختلاط
اصدا در

Il se dit aussi des métaux dont les parties sont bien liées,
et qui se plient aisément sans se casser A. مارن - مارن -
|| Le cuivre fin est doux, mais
نحاس خالص ذاتنده مارندر انجق P. لین -
فائق انضمامده کسب خوشونت ایدر

DOUZAINE. Assemblage de choses de même nature au nombre
de douze A. دست pl. دسوت - دسوت - P. اثنتی عشرة طاقه
|| Une dou-
zaine de chemises عدد کوملک T. دوازده پاره دست
اون ایکی پاره طباق

DOUZE. Nombre qui contient dix et deux A. عشر
|| Les douze apôtres حواریون اثنی عشر

il se - بروج اثنی عشر Les douze signes du Zodiaque عشر
prend aussi pour douzième. V. ce mot.

DOUZIÈME. Qui est immédiatement après l'onzième A. فانی
|| Le douzième du mois اون ایکنجی T. دوازدهم P. عشر
اون ایکنجی سنه La douzième année اون ایکنجی کونی

DOYEN. Le plus ancien en réception dans un corps, dans
باش اسکی T. اتابک P. شیوخ pl. شینه A. une compagnie
|| Le doyen des docteurs علم الهی مدرسلرینکک شیخی

Il se prend aussi, pour le plus ancien selon l'âge, le plus
ancien dans une société A. اسن P. T. دیرینتر بسال
|| On donne la plus belle chambre au doyen de
مکتبه اوطلرکک اشرف واعلاسی بین الطلبة اسکی
Si vous n'avez que l'âge que
باشک دیدیکک قدر ایسه vous dites, je suis votre doyen
بن سندن اسکی یم

DRACHME. Le poids de la huitième partie d'une once A. درهم
|| Deux drachmes de séné
درم T. درم P. دراهم pl. سنمکی

DRAGÉE. Le menu plomb dont on se sert pour tirer aux
|| Menu dragée
بندق خرد P. جلاشق A. oiseaux اوفاق صاجمه

DRAGEON. Bouture, bourgeon qui pousse au pied des arbres
et des plantes A. فرغ pl. افراع P. رستاک T. دیبندن
|| Drageon de vigne سورن فدان
سورمش فدان

DRAGEONNER. Pousser des dragons A. تنفرینج P. رستاک
|| آعاج دیبندن سورمک T. دادن

DRAGOMAN. V. Drogman.

DRAGON. Monstre fabuleux A. ثنین P. ثعبان -
|| On appelle figur. Dragon, les personnes d'humeur fâcheuse
et acariâtre A. افغی المزاج P. مار نهاد -
انکرکک بیلانی خویلو

Il signifie aussi, une tache qui vient dans la prunelle des
فکمتة فی انسان العین A. yeux des hommes et des chevaux
کوز ببکنده چیقان بنکک T. نقطه در مردمک چشم P.

DRAGON. Nom d'une constellation A. ثنین الفلک
- On appelle La tête et la queue du dragon, les deux points

مدار opposés où l'Écliptique est coupée par l'orbite de la lune
الرأس وذنب الثنيتين

DRAGUE. Instrument fait en pelle recourbée, qui sert à tirer
des sables des rivières, à curer des puits A. مجرفة P. پارو
T. کورکت

DRAP. Espèce d'étoffe de laine A. جوخا pl. اجوانج A. جوخ
جوقه اعمال Faire du drap جوقه T. ماهوت P. vul. سقلان -
جوقه طوقومق - جوقه ياپمق - جوقه نسج ايتمک - ايتمک

On appelle Drap de pied, une pièce de drap, de velours,
etc. qu'on étend sur le prie-Dieu des personnes du premier rang,
et qui leur sert de marchepied A. فرش القدم P. پای انداز
T. آياق بصدجق دوشمه

Et drap mortuaire, une pièce de drap ou de velours noir, etc.
dont on couvre la bière ou le cénotaphe au service des morts
جنازه اورتوسی T. جنازه پوش P. غطاء التابوت A.

Il signifie aussi, une grande pièce de toile qu'on met dans le
lit pour y coucher A. قراطة P. جيس - جادارشب - پستر آهنگ
T. چارشف - چارشف

DRAPÉAU. Vieux morceau de linge ou d'étoffe A. خرقة pl.
اسکی بز پارچهسی - چاپوت T. چاپوب P. قزاع - خرق
|| Le papier se fait avec de vieux drapeaux de linge
خرق وقزاعاتدن ايشلنور - اسکی بز پارچهلرندن ياپيلور

Il signifie aussi, l'enseigne d'un régiment, d'une compagnie A.
Se ranger sous le drapeau On a porté à la capitale des drapeaux
qu'on avait pris aux ennemis دشمنندن On dit figur., Se
ranger sous les drapeaux de quelqu'un, pour signifier, prendre
son parti T. کيرمک بيراني - بر کمسندنک بيراني آلتند کيرمک
T. آلتند ديزلمک

DRAPER. Couvrir de drap A. بالچونج P. اعطاء
جوقه ايله فاپامق T. پوشانیدن

DRAPERIE. Manufacture de drap A. طراز الجونج
جوقه کارخانهسی T. کارگاه جوخا P. الجونج

Il signifie aussi, le métier de faire des draps A. فن الاعمال
Et diverses sortes de draps درلو T. گوناگون جوخا P. اجناس الجونج
درلو جوقدر

DRAPIER. Marchand ou fabricant de drap A. باييع الجونج
|| جوقه جیبی T. جوخا فروش - جوخا گر P. جوقه جیبی -
جوقه جیبی اصنافيچون وضع اولنان نظامات

DRASTIQUE. Il se dit des remèdes qui agissent avec violence
سرد - کسکين T. تند و تيز P. شديد A.

DRÈCHE. Mare de l'orge qui s'emploie pour faire de la bière
آرپه يوعهسی T. کسب جو P. کسب الشعير A.

DRESSER. Lever, tenir droit, faire tenir droit A. نصب P.
Dresser la tête || ديکت طوردرمق - ديکت T. نشاندن
بو آت Ce cheval dresse les oreilles ديکت يوقاري ديکت
Vous بو آت قولاقارينی ديکت طوتار - نصب اذان ايدر
الکلهش طوردرمک ديکت طور vous courbez, dressez-vous
بر قطعه ستون نصب ايتمک Dresser un mât

Il signifie aussi ériger, élever A. اقامه - نصب - رفع -
Dresser des statues || ديکت T. بر پا کردن P. تنصيب
يادگار غزا ونصرت Dresser des trophées نصب اصنام ايتمک
Dresser des autels اولدجق اثار جليله نصب وافات ايتمک
اقامت مساجد وياکل ايتمک

On dit, Dresser un lit, pour dire, monter, tendre un lit A.
يتاق T. تخمگاه خواب نشاندن P. نصب السرير المنام
Et dresser une tente, pour dire, tendre une
tente A. نمطين الخيمة - نصب الخيمة - نظيب الخيمة
جادر قورمق T. سايبان نشاندن P. اخيام الخيمة

Il signifie aussi, aplanir, rendre uni A. تمليس -
Dresser une allée, une terrasse || دوزلتمک T. هموار کردن
On dit en termes de menuiserie, Dresser une planche, un poteau, une
règle, pour dire, les aplanir, les mettre en ligne droite A.
Il se dit aussi du linge, pour dire, repasser. V. ce mot.

On dit, Dresser une batterie de canon, pour dire, la met-
tre en état T. نصب ايتمک طوب صرهسی - طوب صرهسی
Et figur. Dresser une batterie, pour dire, prendre
des mesures pour réussir dans un projet T. تهيمه
Il a dressé une grande batterie pour obtenir cette
فيلان منسبي تحصيل ايجونج آلات قوتيه تهيمه
فلانک عليهند Dresser ses batteries contre quelqu'un ايتمندر

آلات لازمہ خصوصیتی تہیہ ایتھک

ou dit, Dresser un piège, pour dire, tendre un piège. A. نصب المصيدة - نصب الحباله - احتیال
On a dressé un piège || طوزانی قورمق T. دام نهادن P.
قورد صید بچون نصب حباله اولندی
Et figur. Dresser un piège à quelqu'un و فریب T. ترتیب دام مکر و خدیعت ایتھک -
On dit dans - ترتیب حباله مکر و خدیعت ایتھک - ایتھک
ترتیب کمینگاه تزیویر le même sens, Dresser une embuscade
و خدیعت ایتھک

On dit, Dresser un plan, dresser la minute d'un acte, dresser le plan d'un ouvrage و بر نالیفتمک و بر سندی و بر رسمی و بر رسی و بر سندی و بر نالیفتمک
Dresser un projet صورتنی ترتیب ایتھک
Dresser des articles بر مطالعہ نک صورتنی ترتیب ایتھک
Dresser un contrat, une obligation بر قطعہ مقاولہ حجتی و بر قطعہ دین نسکی ترتیب ایتھک
Dresser une requête ایتھک ترتیب ایتھک
Dresser un mémoire بر قطعہ تقریر فامد المق
Dresser une instruction pour un ambassadeur ایتھک
Dresser فامد المق - ویریلجک تعلیماتی ترتیب ایتھک
حریطہ سنی - بر ممالکمتک رسمنی چیزمک la carte d'un pays
چیزمک

عطف A. signifie aussi, tourner droit vers quelque endroit
طوعز بلتمق - جو برمک T. تافتن P. تسمیت - امالہ - توجیہ -
کمینک ... Dresser la proue d'un vaisseau vers ... || دوندرمک -
Il dressa sa marche ... باشنی فلان طرفہ عطف و توجیہ ایتھک
پای عزیمتنی فلان طرفہ توجیہ و تسمیت ...
سمت شمالہ عطف Dresser sa route vers le Nord ایلدی
سری شمالہ ضابطہ عزیمت - زمام عزم و حرکت ایتھک
شمال طرفہ - یوانی شمال طرفہ دوندرمک - اولہ -
Et figur. Dresser son intention, - توجہ ایتھک - طوعز بلتمق
c'est-à-dire, diriger son intention T. - امالہ فکر ایتھک
فکری طوعز بلتمق - توجیہ فکر و نیت ایتھک

فرہنگی P. نادیب - تعلیم A. Dresser, Instruire, former
Dresser un écolier || تربید ایتھک - اوکرمک T. آموختن
le dresser à la vertu, à la piété طالبی تعلیم و نادیب ایتھک
طالبہ قواعد صلاح و تقوایی تعلیم ایلہ تربید سہمت
بر کمسند خدمتکارینی Dresser un valet ایتھک
بر عسکری نفرینی Dresser un soldat مزاجنجد تربید ایتھک

P. ریاضت - درست A. Dresser un cheval - تعلیم ایتھک
اضراء A. Dresser un chien باش اوکرمک T. اسب آموزیدن
سگ شکار برا P. اضراء الکلب الصیاد - تضرید الکلب - الکلب
کوپکی اوکرمک T. آموزیدن

DRESSER, au neutre, signifie figur. se hérissier A. شوع
Les che- || توی قالمق - قیل اور پورمک T. فراشا شدن P.
شعر راسند حالت شوع عارض شعر راسک Ce récit fait dresser
باشندہ کی قیلر اور پوردی - اولمشدر
les cheveux à la tête شعر راسک
اقشعرارینی موجب بر کیفیت دہشتفرما در

DRILLE. Chiffon. V. ce mot.

DROGMAN. C'est le nom qu'on donne aux interprètes dans les
پچواک - تاجران - ترجمان P. ترجمان A. Echelles du Levant
ترجمان T.

DROGUE. Il se dit des épices et autres marchandises qui ser-
vent à la médecine, à la teinture et aux arts A. مشب pl.
علاج مقولہ سنی اوت و کوک T. عقاقیر pl. عقار - اعشاب
|| Le séné est une drogue qui entre dans plusieurs remèdes
La plupart des سناسکی اکثر ادویدہ جزء اولور عقاقیر دندر
akther drogues viennent du Levant و عقاقیرک
گزیده لری ممالک شرقیہ طرفندن ورود ایدر

DROGUER. Donner trop de remèdes A. تکثیر المداوہ
جوق علاج و برمک T. داروهای بسیار دادن
بسیار دارو P. استعمال الادویہ الکثیرہ A. Se droguer
|| جوق علاج المق T. استعمال کردن
ادویہ کثیرہ استعمالی و جودینی c'est ce qui ruine sa santé
خراب ایدر

DROGUER. Cabinet, armoire où l'on met différentes sortes de
خزانہ الاعشاب و العقاقیر A. drogues

DROGUISTE. Vendeur de drogues A. بایع العقاقیر
کوکچی - اجزا صاتیجی T. فروش

DROIT. Qui ne se fléchit ou ne s'incline d'aucun côté A.
خطّ Ligne droite || طوعزی T. راست P. سدید - مستقیم
بوزوقاتی غایب ایلد Cette rue est fort droite مستقیم
دوس طوعز بجد - خط مستقیم اوزرہ En droite ligne طوعز بدر
La rivière est droite depuis un tel village jusqu'à une telle ville
نهر فلان قریدن فلان شهرک پیشگاهند وارنجد راست
اشدہ راه راست بود در Violâ le droit chemin و مستقیمدر

Il signifie aussi, perpendiculaire, qui ne penche ni de côté ni d'autre. *A.* مستوی. *P.* راست قامت. *T.* راست قامت. *||* Ce mur n'est pas droit, il penche d'un côté. *A.* بو دیوار تام الاستقامه اولمیوب بر طرفه مایلدر

On dit proverb., qu'un homme est droit comme un eierge qu'il est droit comme une statue. *A.* مستقیم. *P.* سدید العقل. *T.* عقلی طوغری. *||* *A.* عدل. *P.* حق. *T.* عدالت. *||* *A.* عدالت. *P.* حق. *T.* عدالت. *||* *A.* عدالت. *P.* حق. *T.* عدالت.

Il signifie aussi, qui n'est pas couché, qui est debout. *A.* قائم. *P.* ایستاده. *T.* ایستاده. *||* *A.* قائم. *P.* ایستاده. *T.* ایستاده. *||* *A.* قائم. *P.* ایستاده. *T.* ایستاده.

Et ce qui est opposé à gauche. *A.* راست. *P.* ایمن. *T.* راست. *||* *A.* راست. *P.* ایمن. *T.* راست. *||* *A.* راست. *P.* ایمن. *T.* راست. *||* *A.* راست. *P.* ایمن. *T.* راست. *||* *A.* راست. *P.* ایمن. *T.* راست.

À DROITE. À main droite. *A.* بسموی. *P.* فی جهة الیمنا. *T.* راست. *||* *A.* راست. *P.* فی جهة الیمنا. *T.* راست. *||* *A.* راست. *P.* فی جهة الیمنا. *T.* راست. *||* *A.* راست. *P.* فی جهة الیمنا. *T.* راست.

Droit, signifie figur., juste, équitable, sincère. *A.* مقارن. *P.* راست. *T.* راست. *||* *A.* مقارن. *P.* راست. *T.* راست. *||* *A.* مقارن. *P.* راست. *T.* راست. *||* *A.* مقارن. *P.* راست. *T.* راست.

طریق سداددن انحرافی محال بر راستکار آدمدر

On dit, qu'un homme a l'esprit droit, le sens droit, pour dire, qu'il pense bien sur chaque chose. *A.* مستقیم. *P.* سدید العقل. *T.* عقلی طوغری.

عقلی طوغری. *T.* راست اندیش. *P.* راست اندیش. *||* *A.* عدل. *P.* حق. *T.* عدالت.

Droit, signifie aussi, justice. *A.* عدل. *P.* حق. *T.* عدالت. *||* *A.* عدل. *P.* حق. *T.* عدالت. *||* *A.* عدل. *P.* حق. *T.* عدالت.

Il se prend aussi, pour la loi écrite ou non écrite. *A.* حکم. *P.* قانون. *T.* قانون. *||* *A.* حکم. *P.* قانون. *T.* قانون. *||* *A.* حکم. *P.* قانون. *T.* قانون. *||* *A.* حکم. *P.* قانون. *T.* قانون.

Et pour Jurisprudence. *A.* علم الشریعة. *P.* علم الشریعة. *T.* علم الشریعة. *||* *A.* علم الشریعة. *P.* علم الشریعة. *T.* علم الشریعة. *||* *A.* علم الشریعة. *P.* علم الشریعة. *T.* علم الشریعة.

On dit, qu'une chose est de droit étroit, pour dire, qu'il faut l'observer à la rigueur. *A.* فرض مستحکم الادا. *P.* واجب. *T.* واجب.

Droit, se prend aussi pour Autorité, pouvoir. *A.* استحقاق. *P.* استحقاق. *T.* استحقاق. *||* *A.* استحقاق. *P.* استحقاق. *T.* استحقاق. *||* *A.* استحقاق. *P.* استحقاق. *T.* استحقاق.

Il signifie aussi, prétention fondée sur quelque titre légitime

بو بایده حقم وار J'ai droit là-dessus || حقوق pl. حق A.
 بو ارکت اوزریند حقم وار در J'ai droit sur cette terre در
 Droit litigieux حق ملایع Renoncer à son droit
 بر خصوصده Se faire droit sur une chose حقشدن فارغ اولمق
 Céder, transporter ses droits خود بخود حقنی ایشمکت
 بر کسند ید تصرفنده اولان حقوقی شخص اخره
 حقنی تحصیل Poursuivre son droit نقل وفراغت ایشمکت
 بر کسند حقوقنی Exercer ses droits سعی و اقدام ایشمکت
 بر کسند ادعا ایلدیکی Faire valoir ses droits اجرا ایشمکت
 ادعا ایلدیکی حقوقی مسموح و معقبور - حقوقد رواج و بیعت
 کند و حقوقنی انفاذده اختیار مسامحت Negliger ses droits فلتق
 حقوقنی بوشلامق Se relâcher de ses droits و اجمال ایشمکت
 بر کسند نکت بر منصبه Avoir droit à une place, à une succession
 تراکم حقوق Accumulation de droits و بر میراند حقنی اولمق
 حقنی اعمال User de son droit حقوقت تراکم و اجتماعی -
 بو شیمه Cela lui appartient de droit اجرا ایشمکت - ایشمکت
 Droits seigneuriaux بوشی بحق کند و به عائد در - بحق متصرفدر
 Droit de péage حقنی صاحب ارض حقوقی مروریه
 Droit de représaille حقنی بمقابلت بالمثل حقنی کچید حقنی -
 Droit d'auerage حقنی صاحب اولد رجعت حقنی لنگر
 de réversion حقنی صید و شکار حقنی de chasse صید مادی حقنی
 حقنی de pêche صید و شکار حقنی - On dit proverb. Surabondance de droit ne nuit pas
 حقنی بلدیته Droit de bourgeoisie حقنی کهر سن
 On dit en termes de Pratique, qu'une fille est usante et jouissante de ses droits, pour dire, qu'elle est à l'âge de disposer de son bien مستحق و اداره ید مستحق

Droit, se dit aussi de toutes les impositions établies pour le
 T. گزیت P. رسومات pl. رسوم pl. رسم A. besoin de l'État
 رسم خطب رسم خمر sur le bois رسم خمر Droit sur le vin و برکو
 Frauduler les droits رسوم ادا ایشمکت Pay-r les droits
 معتاده نکت نایدننده ارتکاب حیل ایشمکت

Il veut dire aussi, salaire qu'en taxe, qui est ordonné pour
 P. عواید pl. عایدات pl. عایدة A. certaines vacations
 قیدید عوایدی Le droit du contrôle عواید - خرج T. حق
 امضا خرجی - امضا عوایدی Droit de signature قیدید خرجی -

On appelle droit d'avis, ce qu'on donne à un homme qui a
 P. اخبار A. خبر advantageous donne l'avis d'une affaire

اخبار بخششی T.

T. بجا P. بحق A. non droit. Avoir raison, avec justice
 ولاندن C'est à bon droit qu'il se plaint d'un tel اوزر
 بحق او من غیر A. à tort ou à droit - بحق شکایت ایدر
 بوللو یولسز T. حق و یا حق P. حق

Droit, adverbe. Directement, par le plus court chemin A.
 از ره - راست P. من غیر انحراف - بلا تخلف - مستقیماً
 طوغری - طوغری بولدن - طوغری - دوس طوغری T. راست
 بلا تخلف سمت Aller droit au but بولدن شامیدرق
 من غیر انحراف - Aller tout droit مقصوده طوغری کتمکت
 Ce chemin دوس طوغری کتمکت - ره راستدن رواند اولمق
 بو طریق طوغری پارسه موصولدر Paris même tout droit
 راست انداز اولمق - نشاند طوغری انمق Tirer, viser droit
 On dit figur, Aller droit à ses fins - نشاند معیب اولمق -
 Cet homme ne va pas سمت مقصوده طوغری متوجه اولمق
 فلان کشی استقامت اوزر حرکت ایتهز droit

بالصدق - بالاستقامة A. DROITEMENT. Équitablement
 طوغری بلق ایله T. مستقیماً - راستکارانه P. والاستقامة
 بالصدق والاستقامت عمل و حرکت ایشمکت Agir droitement
 هر شیئده رهبر سمت Marcher droitement en toutes choses
 هر مادهده طوغری بولدن شامیدرق - استقامت اولمق
 یوریمکت

راست P. فکر الصائب A. Il signifie aussi, judicieusement
 فکر Il pense droitement || عقل طوغری بلق ایله T. اندیشاند
 جميع Il juge droitement de tout صائب ایله ملاحظه ایدر
 احوالده فکر صائب ایله رای ایدر

راسته P. ایمن A. DROITIER. Qui se sert de la main droite
 صاغ الیه ایشلیان T.

حقانیته - استقامت A. DROITURE. Équité, justice, rectitude
 استقامت Grande droiture || طوغری بلق T. راستی P. صدق -
 مستقیماً عمل و حرکت ایشمکت Agir avec droiture کاسلد
 Droiture de coeur طوغری بال - صدق طوغری D'in-
 tentention Cela est contre toute sorte de droiture et
 من جميع الوجوه منافی صدق و حقانیته بر کیفیتدر د'equité

بطریق A. En droit. Directement, par la voie ordinaire
 Il faut lui envoyer طوغری T. از راه راست P. المستقیم
 بوشی طوغری فلانکت طرفند ارسال اولمق eela en droiture
 جميع Je lui ai fait tenir toutes vos lettres en droiture

Cet avis مكتوبلوكسى طوعرى فلانك يدينه ايصال ايلدم
بو خبر طوعرى طرفره ne nous est pas parvenu en droiture
واصل اولمدي

خنده آور. P. مضحك - هزال A. DRÔLE. Gaillard, plaisant
T. كولدر. بيجي

On dit d'un homme fin, délié, dont il faut se défier, que
دوباره جي. T. حيله باز. P. ختال A. c'est un drôle bien rusé

نافه. A. DROMADAIRE. Espèce de chameau qui va fort vite
هجين. T. شتر باد. P. جمارة

كثيف. A. DRU. Qui est planté près à près, qui est épais
T. تنگاتنگ. P. صيق || L'herbe est bien drue dans cette
بو جايرده نبات خيليجه صيقدر prairie

باران. P. هتلان. A. On dit aussi, Une pluie drue et menue
متصل يغان يواشجه يغمور. T. خرد پياپي ريزان

Dru, pris adverbiallement, signifie, en grande quantité et fort
T. گوراگور و تنگاتنگ. P. متکاغفا و متکانوا. A. près à près
بو Ces blés sont semés bien dru || جوفلق و صيق اولدق
اكيلر خيليجه جوفلق و صيق اكلمشدر

Dû. Ce qui est dû. A. مطلوب. pl. P. قرض - مطلوبات
سنده اولان. A. Je vous demande mon dû || الدجق. T. خواسته
J'ai fait saisir sa terre pour la sûreté de mon
مطلوبه مدار امنيت اولمق اوزره ملكنى ضبط ايتدردم
و برديكم قرصه مدار امنيت اولمق اوزره -

DUBITATIF. Qui sert à exprimer les doute. A. مفيد الشك
شبهه كوستر. بيجي. T. گماننا. P.

DUCTILE. Qui se peut étendre avec le marteau. A. pl. لدن
L'or || يوشانور. T. نرمى پذيرا. P. ممكن التلدن - لدن
آلترنك لدونتي جميع المعادن
معادنن ازيد در

DUCTILITÉ. Propriété qu'ont les métaux de s'étendre en tous
T. نرمى پذيرايى. P. قابليت التلدن - لدونت. A. sens
يوشانمند قابليت

DUIGNE. Femme qui ménage des rendez-vous entre deux
بزونك قارى. T. زن پازنك. P. دلالة. A. amans

DUEL. Combat assigné d'homme à homme. A. مبارزة
ايكي كشي باش. T. تن بتن جنك. P. مبارزة بالبداد -
بداد مبارزه يه قيام ايتمك || Se battre en duel
مبارزة بالبداد دعوت ايتمك Appeller quelqu'un en duel

انا حديثاكت ابرزلى وحدك نداسيله مبارزه يه دعوت -
بداد مبارزة صورتني عرض و تكليف ايلمك Offerir le duel
مبارزة بالبداد دعوتنه اجابت ايلمك Accepter le duel
تن بتن جنكشمكدن امتناع ايتمك Refuser le duel ايتمك
Le Roi a aboli entièrement les duels با امر
همايون كلياً منع اولنمشدر

DUEL. Terme de Grammaire. Nombre dont on se sert dans
quelques langues, pour marquer deux personnes, deux choses
تشينيه. A.

DUMENT. D'une manière convenable à ce qui se doit, selon
les formes. A. كما يقتضى - كما ينبغي. A. على ما هو اللائق -
بر نهج مرعى. P. على نهج المرعى - حسب الرسوم المرعية
لايقى اوزره - موجب و مقتضاسى اوزره. T. بر وجه جسيان -
حسب الرسوم Il a été dûment averti
Il a été dûment atteint et convaincu طرفند اخبار اولنمشدر
بر نهج مرعى بعد الاتهام اوزريند اثبات جرم اولندى

DUNES. On appelle ainsi des collines sablonneuses qui s'étendent
معانيق. pl. اكشبة السواحل. A. pl. يالى قوملى. T. ريگستان لب دريا. P. الرمال فى الساحل
دونكرق. Les dunes de Dunkerque || ياليدكه كى قوم بيغىلرى -
يالىسنك قوملى

DUODENUM. C'est le nom donné à la première portion des
intestins grêles, à cause de sa longueur qui est de douze travers
معاه اثنى عشرى. A. de doigt

DUPE. Celui qui est trompé, ou facile à tromper. A. خدعة
T. سغبد - فريفتد. P. مغبون - غرير - غر - سهل الانخداع -
C'est une dupe, une vraie || دوباره يه كلور ادم - الدانمش
فلانك خدعة ناس بر ادمدر dupe C'est la dupe d'un tel
بر بابده معرض غرغ. Il en a été la dupe غرير و خدعده سيدر
سهل الانخداع بر ادم و خدعده اولمشدر Être pris pour dupe
طعن ايلديكك Il n'est pas si dupe que vous pensez
قدرد سهل الانخداع دكلدر Les personnes de bonne foi sont
صدق نيت ايله مجبول خدعده ناس صاحب اغراضك خدعده سى اوله
كلمشدر Il a été la dupe de cette affaire, de ce marché
مادهده و بو بازارلقدده فريفتد و مغبون اولمشدر

DUPER. Tromper, en faire accroire. A. ختل - تخديع -
دوباره يه - الدانمش. T. كبور بدن - فريب دادن - فريفتن. P.

بر کسندینی رهین غره و خدیعت Duper quelqu'un || اوزراتنق
الدانمق Se laisser duper ایامک

آلدانش T. کنبوریده - فریفته P. مخدوع Déré. A.

مکر - مخادعة - مخاند - غرة A. DUPERIE. Tromperie, fourberie
C'est une || آلداتمد - دوباره - اویون T. کنبوره - فریب P.
مخاندله محضدر

DUPEUR. Trompeur A. خدوع - خاتل - ختال - مکار -
دوباره جی T. کنبوره کار - فریبنده

On || نسخه مکررة A. Le double d'une dépêche
envoya à l'ambassadeur une dépêche par l'ordinaire, le dupli-
cata par une autre voie ایلد ایلچی به ارسال طریق معتمد
فلان تحریراتک بر قطعه نسخه مکرره سی طریق آخر
ایلد کوندولمشدر

DUPLICATURE. Terme d'Anatomie, qui se dit de certaines par-
ties qui se replient sur elles-mêmes, ou de l'endroit où elles
sont doubles A. مطاوی pl مطاوی A. بوکوم یوی T. شکن
بوکوم -

DUPLICITE. Il se dit des choses qui sont doubles, et qui dev-
raient être uniques A. مفروقیت P. دوبارگی T. جتاللق || Ce
verre est taillé de façon qu'il cause une duplicité d'objets
زجاجه شول وجهله تراش اولنمشدر که صوری جتال کوسترر
مفروقاً کوسترر -

ایکی T. دورویی P. ملون - منافقمة A. Figur. Mauvaise foi
Il y a de la duplicité dans son coeur, dans ses
actions, dans ses paroles واردرد و نولون و اقولانده نولون
دروننده و افعال و اقوالانده نولون واردرد

رد A. DUPLIQUE. Terme de Pratique. Réponse à des répliques
جوابه جواب دوندرمه T. الجواب علی الجواب

DUPLIQUER. Fournir des duplicques A. اعاده الجواب علی
Quand on a répliqué, || جوابه جواب و بومک T. الجواب
بعد رد الجواب و اعاده la cause ایلد ایلد
طرفین - الجواب مرافعیدد مبادرت اولنمق لازم کلور
مخاصمین طرفندن قرشولمق جواب و بویلوب جواب
جواب دخی و بیلد کد نصکره مرافعیدد ابدار اولنمق کرکدر

- برکت T. سخت P. صلد - صلب A. DUR. Ferme, solide
مومر طاشی کبی صلب Dur comme marbre || پکت - سرد
دمورکبی پکت - دمورکبی سرد Dur comme fer و سخت

P. خشین - احرش A. Il est aussi opposé à Tendre, mou
لحم خبز خشین Pain dur || فانی T. درشت

Pouls dur خشین و درشت بر فراش Un lit dur احرش
فبتش خشین

On dit, Coucher sur la dure, pour dire, coucher sur la
terre, sur le plancher T. بصدنمق - قوری یرده - On dit aussi,

qu'un homme a l'oreille dure, pour dire, qu'il n'entend pas bien
قولاشی آغر T. درشتگوش P. مبتلاه العسر السمع A. clair

خشین - شدید النفس A. Dur. Fâcheux, rude, inhumain
T. سختدل - درشتخو - سنگدل P. خشن المزاج - الطبع
|| Cet homme est dur, il a un caractère
شدید النفس و خشونت طبع و سنگدلی
ایله مجبول بر آدمدر

- درشت P. عینف - شدید A. Il se dit aussi des choses
Termes dures شددید || Paroles dures T. گران - تند
Réponse dure تعبیرات شدت آمیز - تعبیرات عینف
Cela est bien dur جواب خشک و درشت
فلان شی Il est bien dur de se voir calomnier
قلبه خیلی گران کلور
معرض افانکت و مغتربات اولمق قدر بر حالت عینف
قلبه گران کلدجک بر بوقدر
بر گونه ضرورت C'est une dure nécessité
معاملیدد مطهر اولمشدر
عینف در

دو - ذوالتشدد - شدید A. Dur, signifie aussi, rude, austère
Les Chartreux || فانی - سرد T. نمد و سخت P. المشادة
فلان طربنده اولان طایفه رهبان حال
Les soldats mènent une vie fort dure
مشادت اوزره کچیمور
عسکری طایفده نایت تشدد و سخت ایلد کچیمور

دشوار P. عسیر - صعب A. Il se prend aussi pour
- فلان شی عسیر البضددر || Cela est dur à digérer
کوچ T. کوچ
کوچ محض اولنور - دشوار گوار در

بو On dit, que du vin est dur, pour dire, qu'il est âpre
بو شرابکت دادنده - باده نکت طعمنده خشونت وار در
qu'une voix est dure, pour dire, qu'elle est
سرد صدأ - صوت خشین
que des vers sont
rude, désagréable
durs, pour dire, qu'ils sont peu coulants, désagréables aux oreilles
que le temps est dur, pour
dire, que tout le monde a de la peine à vivre
زمانده غلبه
و قتلر کوچدر - وقتلر تنگ و درشتدر - شدت و صابقد واردرد
qu'une marchandise est dure à la vente, pour dire, qu'elle n'a
pas de débit بر مالدر - عسیر الرواج
صانلمده سی آغر بر مالدر

- On dit aussi, Une tête dure, pour dire, qui ne comprend rien que difficilement A. بلید P. کند ذهن T. باشی پکت

DURABLE. Qui doit durer long-temps A. مستمر. مقارن بالادوام - مستدیم - متمادی البقا - قوی الاستقرار - مستمر و پایدار Paix durable || طیانقلو T. پاینده - پایدار P. Ce n'est pas là une chose durable دکلدر شیلردن دکلدر Bonheur, félicité durable - اقبال و سعادت متمادی البقا - بختیارش مستدیم

DURANT. Préposition servant à marquer la durée du temps A. || ایچنده - وقتده T. در هنگام P. فی - فی مدّة A. قییش - مدت شمهاده واقع ایلدیکه . . . L'hiver, il survint Durant toute sa vie ایچنده بو ظهور ایلدیکه Six ans durant مدت عمری ایچنده - مادام العمر Sa vie durant ایچنده التی سند مدت ایچنده

DURCIR. Rendre dur A. تصلیب - تصلید - تصلب La grande chaleur || فاتیلمق - پکشدیمک T. سخت کردن P. شدت حرارت ارخند ایراث صلابت leur durcit la terre هوا مرجانی تصلیب ایدر L'air durcit le corail ایدر

Durcir, au neutre, et Se durcir, signifient, devenir dur A. سختی - سختی پذیرفتن P. کسب الصلابه - تصلب Le chêne || فاتیلمق - پکشمک T. سخت گشتن - بستن پلید آتاجی صوابچنده کسب صلابت ایدر La pierre se durcit à l'air حجر هواده تصلب ایدر

Durci, A. سخت گشته - سختی پذیرفته P. متصلب A. فاتیلمش - پکشمش

DURÉE. L'espace de temps qu'une chose dure A. دوام - بقا La durée du monde || طیانقلو T. پایداری P. استمرار - عمر بشر La vie des hommes est de courte durée بقای عالم Son règne fut de longue durée بقاء ایله ابدی Eternelle durée مدت سلطنتی مدید البقا ابدی Les choses violentes ne sont pas de durée جبر و شدت ایلد اولان شیلرده دوام و بقا یوقدر

DUREMENT. D'une manière dure A. شدیداً - بالشده - بالخشونة || سردلکت ایلد T. با درشتی - با سختی P. بالخشونة - Ecire durement بالشدت ایلد معامله اولندی Il lui parla durement || سردلکت ایلد سوپلدی

وخشیں برده یاتمق

DURE-MÈRE. La membrane extérieure qui enveloppe le cerveau A. عشاء الدماغ - ام الدماغ - ام الراس

DURER. Continuer d'être A. بقاء - دوام - قوام - تداوی - قوام - پایداری یافتن - پایداری بودن P. ثبات - استمرار - استمرار || طیانقلو - طوروب فالتمق - سوزمک T. پاینده بودن - بی - کافه اشیا فلیل البقا در Toutes les choses durent peu بو دنیای دنیده مؤبداً مستمر البقا اولدجق هیچ بر شتی حتماسی بر سندنبرو Il y a un an que sa fièvre dure بیلرند اولان دوستلق Leur amitié n'a guère duré متمادینر Leur querelle dure encore جوقلمق مستمر و پایداری اولمدی Quelques fleurs ne durent qu'un jour زیاده بعض شکوفه لر بر کوندن زیاده Voila une étoffe à durer باقی و بر دوام دکلدر بو شیمده قوام و ثبات یوقدر Cela ne durera pas بر قماش

On dit proverb. Ne pouvoir durer dans sa peau, pour dire, ne pouvoir se contenir par excès de joie T. بر کمسنده کمال سرورندن فابند صیغماق

DURETÉ. Solidité qui fait qu'une chose est difficile à pénétrer A. - سردلکت - بولمک T. سختی P. صلابت - صلابت A. La dureté du fer || پکلمک - مرم طاشنک پکلمکی

Il se dit aussi par opposition à ce qui est tendre A. خشونت La dureté d'un || سردلکت - فاتیلق T. درشتی P. حرشت - فراشک خشونتی

DURETÉ D'ORFÈVRE. A. عسر السمع - ثقل السمع On dit figur. Dureté de style || سبک و عباره

DURETÉ, signifie aussi figur. rudesse, inhumanité A. شدت - سختدلی - سنگدلی P. قسوت القلب - خشونت الطبع C'est un homme || بولمک پکلمکی - سردلکت T. درشتخوبی قسوت قلبی غالب بر Il a beaucoup de dureté pour les pauvres فقره حتمه قسوت طبعی مرتبه افراطده در

On appelle Duretés, des discours durs et offensants A. کلمات T. سخنهای سخت و درشت P. کلمات شدیده - عنیفة سرد سوزلر

Et d'un homme qui ne vaut rien, qu'il ne vaut pas l'eau qu'il boit T. آبچیدیکی
صوبید دکمز بر حریفدر

Eau, s'emploie aussi par rapport aux fontaines. Ainsi on dit:
Filet d'eau A. عرق الماء P. رکت آب T. صو طهری
T. ژوشش آب P. فواره - سدم الماء - صخبة الماء A. د'ea
آبدان - آبگیر P. حیاض pl. حوض A. Réservoir d'eau
T. آب آهسته رو P. ماه مطمئن A. Eau plate حوض T.
بتاقلندش صو

On dit, Eau douce, à la différence d'eau de mer A. ماه
طاتلو T. آب نوشین - آب شیرین P. ماه لذیذ - عذب
طاتلو صو بالغی Poisson d'eau douce || صو

À l'égard de ses différents usages, on dit, Eau bouillante
- قینار صو T. آب جوشان P. ماه محتا - ماه سخون A.
جلیکو T. دوس P. ماه حدیدی A. Eau ferrée قیزغین صو
آبچنده ترید باترلمش T. نقاعة الثريد A. Eau panée صو
Eau blanche, où l'on met du son pour la faire boire aux
chevaux T. کپکو صو Eau bénite ماه المعمودية
On dit figur., C'est porter de l'eau à la mer que
مالداران واغنیایه احسان
بر زنکین - وعطا کقطرة الماء بنسبة الى الداما بر معنا در
ادمه اقچه باعشلمق دکره بر طمله صو دوکمکدن هیچ
فرقی بوقدر

On dit, Suer sang et eau, pour dire, faire des efforts extra-
ordinaires pour venir à bout de quelque chose صفحه جبیندن
ادرار رشحات عرق خونین ابدرکت بذل اقدام ایتمک
فان یره باتررق جالشق -

Eau, se prend aussi pour La pluie A. مطر pl. امطار P. باران
- هوا یغمورده در Le vent, le temps est à l'eau || یغمور T.
Les blés ont grand besoin d'eau مزروعات غایت ابله مستطور در - مزروعات تشنه باراندر
اکیلر بغایت یغموره محتاجدر -

On dit, qu'un homme est obligé de recevoir les eaux de son
voisin, pour dire, les eaux pluviales qui tombent de dessus le
toit de la maison de son voisin همجوارک طملهلغنی خاندسی
طرفنه آقتمغه مجبور د

Eau, signifie quelquefois, mer, rivière, lac || Au bord de
l'eau صوبی عبور ایتمک Passer l'eau صوکنارنده

Flotter sur l'eau صوبید دوشمک
صو ابله کتمک - نهراً کتمک - بجرأ کتمک
Aller par eau
Aller au fond de l'eau صوبید کتمک
Lancer un navire à l'eau سفیندیی صوبید القا ایلک
Le na-
vire fend les eaux در روانه
کمی - سفینه شج میاه ابدرکت
Il avait de l'eau jusqu'au cou تا بگلو
Battre صو بونازیند قدر جیقار ایدی - صو آبچنده ایدی
بالتی اولمق ایچون صوبی
l'eau pour prendre du poisson صوبیک یوزنده - سطح ما برابرکنده
A fleur d'eau دوکک
- On dit, que les eaux sont grandes, grosses, pour dire, que
les eaux des rivières sont débordées وار در
Et que les eaux sont bas-
ses, pour exprimer le contraire در
میاه - میاه تنیزل وسفنده در
صو آلقدر - حال تنیزده در

On dit figur. de ceux qui ont rétabli leurs affaires, qu'ils sont
revenus sur l'eau در اولکی صولربنی بولمشلر
On dit aussi
figur., Battre l'eau, pour dire, travailler inutilement, perdre sa peine
Et il faut laisser couler l'eau, pour
dire, qu'il faut laisser aller les choses comme elles vont, sans
s'en mettre en peine در
صلحتی مجرای طبیعیسنه براقلمو در
کندو آقندیسنه قویوبولمو در

On dit proverb., Il a bien passé de l'eau sous les ponts de-
puis ce temps-là, pour dire, qu'il y a eu bien des changements
et des révolutions اول وقتدنبرو نیچد نیچد آقندیار کچدی
On dit aussi, Faire venir l'eau au moulin, pour dire,
faire venir du profit à la maison T. کزدو دکرممنه
Et pêcher en eau trouble, pour dire, faire bien ses
affaires, son profit pendant les troubles, les malheurs publics
بر کسند قورد طومالو هواپی سور قولنج قرغشلق وقتنی
نعم الفرصة عذ ابله امورینی کورمک

On dit aussi de deux personnes qui ont de l'aversion l'une
pour l'autre, ou qui sont de caractères, et d'opinions très-op-
posés, que c'est le feu et l'eau بری برلربله آب وائش کبی
صند درلر

On dit, qu'un navire fait eau, pour dire, qu'il y entre
de l'eau par quelque ouverture A. السفينة تموه P. کشتی
Et qu'un vaisseau, une flotte
sont allés faire de l'eau en quelque lieu, pour dire, qu'ils y sont

کمی یا خود دونمنا allés remplacer celle qui a été consommée جلب ما اینچون فلان - صو اینچون فلان طرفد کندی طرفد کندی

On dit, Les eaux d'un navire, pour dire, la partie de la mer qu'un navire laisse après lui à mesure qu'il avance A. مخمر Et qu'un vaisseau est, se met dans les eaux d'un autre, pour dire, qu'il file ou qu'il entre dans le même sillage فلان کسی فلان مخمرینه پیرواکت ایدر - کمینکت مخمرینه تبعیت ایدر

EAU, se dit aussi de certaines eaux qui, en circulant dans le sein de la terre, s'y chargent de substances hétérogènes, et contractent quelque vertu médicinale A. میاه pl. ماء دوانتی Eau minérale A. خاصیتلو صو T. آب خاصیتدار P. دوانتی معدنلو صو T. آب معدنی P. میاه معدنیه pl. ماء معدنی حمام خدایی - آب گرم خدایی P. حمة A. Eau thermale فلان شهرده کائن خدایی Eau de Spa قابلوچ - ایلچ T. میاه راجیه A. Eaux vitrioliques فلان شهرکت ایلچدلی - حمالر Prendre les eaux alumineuses A. میاه شبیه P. احتیاض فی ماء الدوانتی A. آب خاصیتدار اندر آمدن P. صوبد کیرمکت T.

Il se dit aussi de certaines sérosités, de certaines humeurs qui se trouvent dans le corps de l'animal A. صدید - ماده ماتیة A. صدید - ماده ماتیة A. Quand il fut mort, on lui trouva la poitrine toute pleine d'eau verdâtre وفاتنده بدنکی کشف صدری صاری - اولنوب صدری صدید ایلد مالامال بولندی دماندن Les eaux qui tombent du cerveau صوایل طولو بولندی Les vésicatoires font des ampoules pleines d'eau ایلد دماندن اینن صولر - منصب اولان مواد ماتیة پهلوان یاقیسی صو ایلد Cette médecine lui a fait bien vider des eaux خیلچد ادرار مایی مستلزم اولمشدر ایتدر

Eaux, se dit d'une maladie qui attaque les pieds des chevaux A. Ce cheval a des eaux aux jambes علتی واردر P. آب آورده بو دابنکت ایانده صو ایندی

Il se dit aussi des eaux qui viennent aux femmes avant leurs couches طوره جق فاریدن T. جرکاب زن زاینده P. عیانة A. طهور ایندن صولر خاتوندن ظهور ایندن جرکاب تقریب ایلاده وضع حملکت تقریب دلات ایدر - دلات ایدر

On dit figur., faire venir l'eau à la bouche de quelqu'un, quand on fait ou l'on dit devant lui quelque chose qui le met en goût, qui lui donne envie A. آب P. اینجاب التلحز - ایراث التلحز A. آتزل صولتمق T. در دهان آوردن

On dit, Foudre en eau, pour dire, verser des larmes en abondance A. صاپر صاپر کوز یاشی آتتمق T. جویبار اشک ریختن P. تسائل الدموع A.

EAU, se prend aussi pour Sueur A. تر T. خوی P. عرق A. سرعت مشی Il s'est échauffé à courir, il en est tout en eau وحرکت بادئی ازدیاد حرارتی اولمغلد عرق دریای عرق صفحه جبینندن L'eau lui dégoutait du visage قطرات متتابع الظهور عرق مشال باران قطرات متتابع تر آلمندن صاپر صاپر دوکیلور ایدی - وسیال ایدی

Il signifie aussi, urine A. شاشد P. ابوال pl. بول T. شاشیدن P. تبول A. Faire de l'eau T. گمیز توقیف - حبس البول A. Retenir son eau سدکی ایتویمق T. درنگانیدن شاشد P. البول Il faut garder de son eau dans un verre, pour la faire voir au médecin بولی طبیبه کوسترمکت اینچون فاروره اینچنده حفظ ایتلو بولی نفسره اولمق اوزره حفظ ایتلو در - در

Il se dit aussi, d'une liqueur artificielle, exprimée de quelque plante, ou tirée par l'alambic A. T. آب P. مقطر - ماء A. گل صوبیی T. گلاب P. ماء الورد - جلاب A. Eau de rose سکیرلوبیپراق صوبیی - لسان الحمل مقطری Eau de plantain راقی P. عرق A. Eau-de-vie بوزاضی اتی صوبیی Eau de veau نیزاب P. Eau-forte قرال صوبیی Eau de la reine d'Hongrie کزاب صوبیی T.

Eau, signifie aussi, suc en parlant de quelques fruits Cette بوشنتالونکت لطیف صوبیی واردر

Il se dit aussi du lustre, du brillant de quelques pierreries A. Ces perles ont une belle eau وناهی الطف واحسندر On dit aussi, Donner eau à un drap, pour dire, lui donner du lustre A. جلاویرمکت T. رونق دادن P. جلا A.

On appelle, Couleur d'eau, une couleur qu'on donne au fer poli A. آلا - صو T. آب - چودر - فرود - وشی - فرود A.

Eaux et forêts. Juridiction qui connaît de la chasse, de la pêche, des bois et des rivières A. نظارة الاجام والانبار

کلاله - عسقان. *A.* que vapeur, ou par quelque cause intérieure. *P.* کدورت البصر - تنقیق - البصر
آزردگی - تیرگی چشم. *P.* کدورت البصر - تنقیق - البصر
کوز بولانقلی - کوز قوسزگی - کوز طوماندسی. *T.* چشم
|| Les vapeurs sont souvent accompagnées de vertiges et d'éb-
louissemens غلبه ابخره اکثرا دوار عارضه لوی و تنقیق عیون
حالت لریند مقارن اولد کلمشد

ÉBOGNER. Rendre borgne. *A.* اغوار - تعویبر - اغوار. *P.* بیکچشم
بر کوزدن. *T.* بیکچشم بر کندن - از بیکچشم کور ساختن
|| Il s'est éborgné en سقوطی تقریبیلم بر کوزدن کورلدی
tombant

On dit figur., qu'un mur, qu'un arbre éborgne une chambre,
pour dire, qu'il lui ôte une partie de la vue. *A.* قطع النظارة
|| Ce mur کورلتمک. *T.* پرده پوش چشم تاشا شدن. *P.*
بودیوار اولدی بی کورلدر کورلدی

بیکچشم - از بیکچشم کور کرده. *P.* بخیق - معور. *A.* ENORGNI.
بر کوزدن کورلتمش. *T.* بر کنده

ÉBOUILLIR. Diminuer à force de bouillir. *A.* تجاوز النصاب
برتر از نصاب جوشیدن. *P.* غلیان فوق النصاب - الغلیان
|| Ne laissez pas tant ébouillir قینامدنک نصابی قاجرلمق. *T.*
بو تنجهره پی نصابدن زیاده قینامد براقمد

ÉBOULEMENT. Chute de la chose qui s'éboule. *A.* هیلان
|| L'éboulement دوکلمد - دوکلمش. *T.* ریزیدگی. *P.* مساقطت
دیوارک هیلانی

ÉBOULER et S'ÉBOULER. Tomber en roulant comme une boule
دوکلمک. *T.* ریزان شدن. *P.* تساقط - انهیار - تهیل - انهیار. *A.*
|| Cela fera ébouler le bastion تساقط پلانقدنک تساقط
وانهیلاند سبب اولدیجی درکار در

ÉBOULÉ. *A.* منهال - منهال - منهال. *P.* متساقط - منهال - منهال. *T.*
ریزان. *P.* متساقط - منهال - منهال. *T.* دوکلمش

ÉBOURGEONNER. Ôter des bourgeons ou nouveaux jets des
آعاجک طمورجقارینی. *T.* سلب القعاویل والسطره. *A.*
|| Le temps qu'il faut ébourgeonner les کرومک طمورجقاری وقلرلی
بوداندسک موسمی

ÉBRANCHER. Dépouiller un arbre de ses branches, en les
شاخهای. *P.* سلب الاعتصان الشجر - توضیع الشجر. *A.*
آعاجی. *T.* درخترا آزاده شاخ کردن - درخت بریدن
|| Il faut ébrancher cet arbre بواغاج اعتصاندن
|| دالدن جیلاتق

ÉBRANCHÉ. *A.* موصع - مسلوب الاعتصان. *P.* بریده شاخ
دالدن جیلاتق. *T.* آزاده شاخ

ÉBRANLEMENT. Secousse. *A.* زلزله - زلزله. *P.* زلزله
|| Après un si grand بویلده دندکره بودیوارک سقوط وانهدامی احتمالی
ébranlement, il est à craindre que cette muraille ne tombe
بروزعه شدیده دندکره بودیوارک سقوط وانهدامی احتمالی
دماغ. *P.* رجفان دماغ. *T.* رجفان دماغ. *P.* رجفان دماغ
L'ébranlement du cerveau درکار در
Figur. || L'ébranlement de sa fortune lui
بنیه بی ثبات اقباله عارض
fit perdre la plupart de ses amis اولان حالت زلزله اکثر احباسک کندودن رو گردان
Les guerres civiles causent de grands
عروب داخلیه افراد ناسک
ébranlemens dans les fortunes اساس قوت مالیلریند موجب زلزله عظیم اولد کلدیکی
ظاهر در

ÉBRANLER. Donner des secousses à une chose. *A.* ارجاف
صارصق. *T.* جنبانیدن - لرزانیدن. *P.* ایرات الزعزعة والتزلزل
|| Cette mine a fait ébranler le bastion
بروزدن اویناتق -
Les érup- اشبو آتیلان لغم پلنقدنک زلزله بادی اولمشدر
tions de l'Etna ébranlent toute la Sicile
اتنا اسمیل معروف
اولان کوه آتش افشانک جوفندن منتشر اولان اجزای
ناریدنک شدت فورانی تقریبیلم سچلیا جزیره سنک
Figur. || Les raisons qu'on lui a dites
مجموعی متزلزل اولور
sont fort ébranlé سرد اولتان علل واسباب ثبات ذهنه بادی
Les malheurs, les disgrâces n'ont point ébranlé
دوجار اولدیجی مصایب روزگار
son courage, sa constance
ودواهی دهر نا سازگار بنیه قویه ثبات وغیرتند بوجده من
الوجه ایرات زلزله واضطراب اینتمش دکدر

En termes de guerre, il signifie, se mettre en mouvement. *A.*
|| La pre- برزیدن اویناتق. *T.* جنبیدن. *P.* اهتزاز - حرکت
mière ligne s'ébranla pour charger les ennemis
دشمن اوزریند
قصد هجوم وصولت برله عسکرک صف اولی بولندیجی
Le régiment était exposé à
محلدن حرکت مبادرت ایلدی
un si grand feu, qu'il commençait à s'ébranler; la présence du
عسکرک فلان آلابی جانب اعدادن متوارد
général le rassura
اولان آتش اؤدر مشالک آغزده بولندیجی پای ثبات
وقراریند آثار حرکت هویدا اولمشیکن مأمور اداره سی اولان
- جنرالک حضور ومواجهه سی تقویه فلند وسیله اولمشدر
عسکرک فلان آلابی آتش آغزده بولوب برزیدن اوینامد

بر نفر راهب - رهباندن بر نفر

ECCOPROTIQUE. Purgatif doux *A.* شکران *P.* مسهل لین

ایچی یومشدوب سوردن *T.* نرم

ECCORTHATIQUE. Terme de Pharmacie. Il se dit des remèdes

contre les obstructions *A.* سده لری *T.* سده گشا *P.* مفتح السدة

طاغدیجی

ECCRINOLOGIE. Partie de la Médecine qui traite des excré-

tions *A.* بحث عن الفضلات

ÉCERVELÉ. Qui a l'esprit évaporé *A.* منزوف العقل

P. یلکن عقلی - عقلی یللی *T.* کشیده عقل - باد سر

ÉCHAFAUD. Assemblage de pièces de bois, qui forme une

espèce de plancher, sur lequel les ouvriers montent pour tra-

vailer *A.* قره جاو *T.* جوبسند - خره جوب - نحو *P.* محالة

|| On ne peut plus travailler à cette muraille sans échaf-

faud اسکله نصب اولنددقچه بودیوارک یاپوسنه ایشلمک

|| Ce bâtiment est achevé, il faut ôter les échafauds

دکندر بو بنا رهین ختام اولدیغی تقریبیل اسکدلرک رفی

اقتضا ایدر

Il se prend aussi, pour des ouvrages de charpenterie, élevés

en forme d'amphithéâtre, pour voir quelque spectacle *A.* مصطبة

طبقه طبقه *T.* نشینگاه نردبانگونه *P.* ذات الدرجات

|| On avait dressé des échafauds pour la Cour,

pour les ambassadeurs, pour la musique اهل بیت سلطانی

ودول ایلچیلری وسازنده لر ایچون بشقه بشقه نردبانگونه

مصطبلر نصب اولدی

Et pour une espèce de théâtre de charpente, dressé pour

l'exécution des criminels *A.* سیاست بری *T.* سیاستگاه *P.* مقتله

ÉCHAFAUDAGE. L'action de dresser un échafaud. *V.* Échafauder.

ÉCHAFAUDER. Dresser des échafauds *A.* نصب المحالة

|| اسکله جاتدرمق - قره جاو قورمق *T.* خره جوب نشاندن

|| Pour travailler à ce toit, il en coûtera beaucoup pour écha-

fauder بوطامک اوزرنده ایشلمک ایچون اقتضا ایددجک

اسکدلرک قورلمسی مصارف کثیره محتاجدر

ÉCHALAS. Bâton que l'on fiche en terre pour soutenir un cep de

vigne *A.* هرک *T.* بزغ *P.* مزاح *pl.* مزح - مشاحط *pl.* مشحط

|| Échalas de vigne Planter des échalas اوزم آهه سی هرکی

هرکر دیکمک - رکز مزاح ایتمک

On dit proverb. d'un homme qui affecte de se tenir droit,

qu'il se tient comme un échalas طورر دیکم کبی دیم

ÉCHALASSER. Garnir une vigne d'échalas *A.* رکز - شحط

هرک - هرکندرک *T.* بزغ نشاندن *P.* المزاح

دیکمک

ÉCHALASSÉ. *A.* مشحوط *P.* پیراسته

ÉCHALIER. *V.* Haie.

ÉCHALOTE. Espèce d'ail *A.* کرآت المائدة - قرط

ÉCHAMPIR. Contourner une figure, un ornement, en séparant

les contours d'avec le fond *A.* *P.* تخطیط الحواشی الاشکال

زه جکمک *T.* زه کشیدن

T. زه کشیده *P.* مخطط الحواشی - مخطط *A.* ÉCHAMPI.

زه جکمش

ÉCHANCRER. Couper en dedans en forme de croissant. Il se

dit des étoffes, de la toile, du cuir, du bois etc. *A.* تقویر

|| Échancre le دکرملو او یوب کسمک *T.* برکاریدن *P.*

- قفقتانک یقدسنی تقویر ایتمک

یقدسنی دکرملو او یوب کسمک

ÉCHANCRÉ. *A.* مقور *P.* دکرملو او یوب کسمک

ÉCHANCRURE. Coupure faite en dedans en forme de demi-

cercle *A.* || H faut دکرملو او یونتیلق *T.* برکارش *P.* قوارت

un peu plus d'échancre à cette manche زیاده جید

قوارت لازمدر

ÉCHANGE. Troc d'une chose contre une autre *A.* مبادلة

|| Échange avantageux دکش *T.* نوش *P.* مقایسه - معاوضه

Échange des ratifications استبدال نافع - مبادلة رابحه

اسرانک مبادله سی des prisonniers تصدیق نامه لک مبادله سی

Je lui avais donné un cheval, il m'a donné un tableau en échange

فلاند بر راس اسب اعطا ایلدم اول دخی بالمعاوضه بکا

فلاند ویردیکم اسب بدل بر قطعده - بر قطعده تصویر ویرمشد

Le Faire un échange تصویب ایشمک

commerce se fait en échange d'argent ou de marchandises

معامله تجارت نقود و باخود امتعه و اشیا مقولده سی اموالک معاوضه

و مبادله سی صورتیلد اولور

ÉCHANGEABLE. Qui peut être échangé *A.* ممکن المبادلة

|| Cette denrée, دکش کلور *T.* کومریدن *P.* ممکن الاستبدال

بوقسم ذخیره و یونوع اشیا ممکن

Cet officier prisonnier est échangeable contre un autre

اسیر اولان فلان سرکرده آخر بر سرکرده ایلد مبادله

کلور مقلدنددر Les productions des différents climats sont échangeables مختلفندک محصولاتنی استبدال اولنور
بالمبادل النوب ویریلد بیلور - مقلدنددر

ÉCHANGER. Faire un échange A. تبدیل - استبدال P. دکش ایتمک - دکشدرمک T. نوش کردن - کوجویدن
بر قطعہ ارضی Échanger une pièce de terre contre une autre On a échangé les اسرا و تصدیقنامدلر مبادل اولندی
prisonniers, les ratifications دکشلمش T. کوجویده P. مبدل A. ÉCHANGÉ.

ÉCHANSON. Officier qui sert à boire au Roi A. ساقی سلطانی T. قدحکار خاصد T. رکابدار حضرت شهریار P.

ÉCHANTILLON. Petit morceau d'une chose quelconque, qui sert de monstre pour la faire connaître A. نمونه P. نمونه T. نمونه
|| La pièce ne se rapporte pas à l'échantillon ثوب || اورنک
|| Il se dit figur. des ouvrages d'esprit || نمونید موافق دکلدر
Par l'échantillon, vous jugerez de la pièce بر نمونیدسیدر
C'est un échantillon, vous jugerez de la pièce کیفیتنی اصل تالیفک
اشبو عرض اولنسان نمونددن معلومک اولور

ÉCHANTILLONNER. Confronter un poids ou une mesure avec sa matrice originale A. تطبیق - تعییر P. عیار کردن T. عیار کردن
|| Les poids de ce trébuchet ont été marqués et échantillonnés à la Monnaie بووزندنک درحماری
ضربخاندده بعد التعییر تبخالنمشدر

ÉCHANTILLONNÉ. A. معیر P. عیار کرده T. عیارلنمش

ÉCHAPATOIRE. Subterfuge, moyen adroit et subtil pour se tirer d'embarras A. مچید - مچیس P. وسیله الحیصان - حیصان
|| Trouver une échappatoire T. قچمباق T. جای گریز
حیصان اولدجق بر تدبیر تدارک ایتمک

ÉCHAPÉE. Action imprudente d'un jeune homme qui sort de son devoir A. فلتاة pl. فلتات P. شيوه نا هنجار T. جالفاق
|| C'est une échappée de jeune homme بر نو جوانک شيوه
نا هنجاریدر

On dit, Faire quelque chose par échappées, pour dire, la faire comme à la dérobée et par intervalles T. برایشی جالوب
چارپمدج ایشامک

ÉCHAPPER. Se sauver des mains de quelqu'un, de quelque péril A. قورنلمق - تنفسی P. استخلاص
|| Échapper d'un danger خلاص بولمق - صارنوب قورنلمق

مرزدن d'une maladie بهلکددن تنفسی واستخلاص ایتمک خلاص بولمق

Il signifie aussi, n'être pas saisi, se soustraire aux effets d'une cause qui tend à nuire A. تفلت - تملص - انصلاص - انسلات - شیوشمک T. کناره گیر گریز شدن - از دست رفتن P.
Échapper à la fureur, à la poursuite des ennemis و تعقیبلرزدن فرج اعدانک
تقیبینه شتابان اولان - یاب تفلت وانسلات اولمق دشمنک پنجه قهر و تسلطدن شیوشوب قورنلمق

Et n'être pas aperçu A. انسراق عن العین - انسراق T. از دیده پنهان شدن P. اختفاء عن النظر - عن النظر
|| Il y a des étoiles si éloignées, des vaisseaux si déliés, qu'ils échappent à la vue بعض
کواکب کره زمیندن اول قدو دور وبعید و بدن انسانده اولان بعض ظروف شول رتبدده باریک و دقیقدر که دیده
Il y a des insectes si petits, qu'ils échappent à la vue بعض حشرات
L'un des coupables a échappé au prévôt, et l'autre s'est échappé de prison
مجرملرک بری ضابط نظرندن منسرق اولوب دیگرى قید مجسدن شیوشوب غایب اولمشدر

On dit, Échapper de la mémoire, pour dire, qu'on ne s'en souvient pas A. از خاطر بیرون P. خروج عن الخاطر - ذهل
Et échapper de la main, pour dire, qu'on a laissé tomber une chose par mégarde
On dit - الدن قایمق T. از دست رفتن P. زلج عن الید A.
aussi, que rien n'échappe à la prévoyance, aux lumières de فلانک دیده دقایقبین حقایق شناسدن بر شی
نظر دقایقبیندن هیچ بر - ذهل ایتمک احتمالی یوقدر شی مختفی دکلدر

On dit, Laisser échapper l'occasion A. افاتنة - فوت الفرصة
On - فرصتی فاجرمق T. فرصترا از دست دادن P. الفرصة
dit, qu'un homme s'échappe, pour dire, qu'il s'emporte inconsidérément à dire ou à faire quelque chose contre la raison et
مشربی تتیز T. تیز مشرب P. حاد البوار
|| Il est très-sujet à s'échapper بر امددر
Il s'est échappé jusqu'à injurier son père حدث بادره سی
کندو پدرینی شتم ایتمک مرتبسنده وارمشدر

On dit, qu'un mot est échappé à quelqu'un, qu'il a laissé échapper un mot, pour dire, qu'il lui est arrivé de dire un tel mot par mégarde. *A. تنفّوه - زبغ اللسان - سبق اللسان. P. دلدن فاجرمق. T. از زبان برجستن. P. الکلام فراطاً.*

Pendant la conversation, il lui est échappé tel mot اثنای صحبتده سبق لسان ایلده فلان *lui est échappé tel mot* زبغ لسان ایلده *Il m'est échappé de dire* کلامی فاجردی *Il lui échappe de dire souvent des choses mal à propos* ایکیده برده مناسبدن خارج سوزلریزبغ لسان *اکثر یا سوز لسان ایلده مناسبتر صحبتلر - ایلده تنفّوه ایدر* *Ce passage, cette citation a échappé à cet auteur* بو کتابت مؤلفی فلان فقرهیی وفلان اشهادی زبغ قلم ایلده *Le mot que vous venez de dire vous est échappé* تنفّوه ایلدییکت کلام سبق لسان ایلده انزکندن جیقهی سوز فراطاً انزکندن جیقدهی - انزکندن فاجرلدهی - ویردی *Laisser échapper un secret* بر سری سبق لسان ایلده انزندن *فاجرمق - جیقارمق* بر راز پنهانی بر تقریب لساندن *بضاعت صبر و تحمّل* *On dit aussi, La patience m'échappe*

La vie nous échappe اوفات بی فایست ونا پیدا اولدیور *Le temps nous échappe sans y penser* ثبات عمرمز آنا فائاً رحیم فوت وزوال اولمقده در زمان نا پایدار طویلقتسزین *طویلقتسزین فوت اولدیور - جری وگذار ایتکده در*

On dit aussi, Echapper le danger تنهگنای خط-بردن *T. تهلککدن بر تقریب صیریلوب قورنلق - انسالات ایلک* *Echapper la potence* دار آغاجندن بر تقریب تفلت و تنفّی *Et proverb., L'échapper belle, pour dire, éviter heureusement un péril imminent* تخلص گریبان جان ایتک *T. بر تقریب شیشوب - اصول ایلده یقدهی قورنلق - قورنلق*

On dit aussi, qu'un mot m'a échappé, pour dire, que je ne l'ai pas entendu بو لفظ قولانم دکامشدر

Echappé. A. منسلت - متفتی - متمص - منفلت. P. رها. قورنلقش. T. گریزان - خلاص یافتد - از دست رفتد - یافتد - شیشوش -

On dit d'un fou, C'est un échappé des Petites-Maisons زنجیردن *On appelle figur. Echappé de Juif, un homme qu'on soupçonne être de race juive* یهودی بوزمسی *T.*

ÉCHARDE. Piquant de chardon, ou petit éclat de bois qui entre dans la chair. A. مشط - مشط - شرت. P. مشط. pl. مشوط. A. چوب. On lui a tiré une écharde du pied آیانم بانمش بر قیدق انتقاش اولندی

ÉCHARDONNER. Ôter, arracher les chardons d'un champ, d'un jardin. A. سلب الشایکات. P. قلع الشایکات. Echardonner un champ تیکنارکری قوپارمق *T. برکنمندن تارلانک تیکنارکری قوپارمق*

Echardonné. A. سلب الشایکات. P. خار و خسک برکنده. T. تیکنارکری قوپارمق

ÉCHARNER. Ôter d'une peau de bête, d'un cuir, la chair qui y est restée. A. سحف اللحم عن الجلد. P. اتی دریدن صیرمق. T. گوشت از روی پوست بر کندن. P. پوست برکنده گوشت. A. مسحوت اللحم. T. اتی صیولمش دری

ÉCHARNOIR. Instrument avec lequel on écharne. A. مسحفة. P. اتی دریدن صیره جق بجاق. T. گوشت بر کن

ÉCHARPE. Une bande de taffetas qu'on porte passée au cou, pour soutenir un bras malade. A. مناط العنصر. P. فولی باغد آصمق. T. قول باغی. On dit, Un coup qui va en écharpe, pour dire, qui va en ligne transversale, de biais. A. رمیه متزایغه. P. انداخت کجرواند. B. بوطوب متزایغاً. T. آرقوری آتمد. Et figur., Avoir l'esprit en écharpe, c'est-à-dire, de travers, embrouillé. A. زایغ العقل. P. کج. عقلی اگری. T. عقل

Il se dit aussi, d'une sorte de vêtement que les femmes mettaient autrefois sur les épaules. A. دوش آویز. P. ردا - طرحة. T. فلان خاتونک. Elle était en écharpe. A. اومیز مقومدهسی. T. اوموزنده دوش آویز وار ایدی

ÉCHARPER. Faire une grande blessure avec un coutelas, un cimeterre. A. نکلیم - ابقاع المشنة. P. یارهلمق. T. زخم زدن. Il lui a écharpé le visage, le bras یوزینم یاخود قولمده *T. مشند پیدا ایتدردی*

ÉCHARPÉ. A. ممشون. P. مگوم - زخمخورده. T. یارهلمس. C. dit, Tel régiment a été écharpé, pour dire, a été presque entièrement détruit. A. کشتد تیغ بیدریغ. P. طعمه صمصام قهر ودمار اولمشدر. T. قهر ودمار اولمشدر

فلیچیدن کچورلشدر

ECHARS. Terme de Marine. Il se dit des vents faibles et qui passent subitement d'un rumb à l'autre *A.* ریاخ متخرفه *P.* قاریشق اسن یلر *T.* بادهای پراکنده

ECHARSETÉ. Défaut d'une pièce de monnaie qui n'est pas du titre ordonné *A.* نقصان العیار *P.* کمکاری *T.* راستی عیار اکسکی *T.* عیار اکسکی

ECHASSES. Il se dit de deux longs bâtons, à chacun desquels il y a une espèce d'étrier attaché, ou un fourchon du bois même dans lequel on met les pieds, pour marcher dans des marais, ou pour paraître plus grand et divertir le peuple *A.* نعلین *T.* ده تاس *P.* قَبَاب

On dit figur. d'un homme qui a l'esprit guindé, et qui veut toujours parler d'une manière élevée, qu'il est toujours monté sur des échasses *A.* شامع الانف *P.* بالا پرواز *T.* بوروننی یوقاری طوتار

ECHAUBOULURE. Espèce de petites élevures rouges qui viennent sur la peau *A.* قبارجق *T.* حطاط *pl.* حطاطة

ECHAUDER. Laver d'eau chaude et bouillante *A.* ارحاض بماء *T.* آب گرم شوییدن *P.* غسل بماء السخین - السخین قیزغین صو انچنده بیقامق - قینار صوده بیقامق

Et tremper dans l'eau chaude *A.* سبط *P.* شصب *T.* گرم زدن *||* Echauder de la volaille pour la plumer *T.* خشلق طیوری توپلرینی یولمق انچون خشلق

S'ECHAUDER, signifie figur., être attrapé, recevoir quelque perte, quelque mal dans une affaire *T.* یانمق *||* Il ne s'engagera jamais dans de pareilles affaires, il s'y est échaudé *A.* بو مقوله امورده *T.* یانمش اولدیغندن فیما بعد تشبث ایتمز *||* Il s'y est échaudé *A.* بو خصوصه یاندى

ECHAUDÉ. *A.* سمود *P.* گرم زده *T.* خشلنش

ECHAUDOIR. Lieu où l'on échaude. Il se dit ordinairement des vaisseaux qui servent à cet usage *A.* اذاه الشصب *T.* نسنه خشلیه جق ذاب

ECHAUFFAISON. Mal léger causé par une chaleur excessive, et qui paraît par une ébullition *A.* اسیلک قبارجقلى *T.* مرض *||* Ce n'est pas un grand mal, ce n'est qu'une échauffaison *A.* بر آغر علت دکل اسیلک قبارجقلى در

ECHAUFFANT. Il se dit des aliments et de tout ce qui aug-

mente la chaleur animale *A.* مسخن *pl.* مسخنات *P.* تنف بهارات *T.* قزدریجی *||* Les épicerie sont échauffantes *A.* مقولهسی مسخن ددر

ECHAUFFEMENT. L'action d'échauffer, ou l'effet de cette action *A.* سخنات *P.* تنف *T.* گرمی

ECHAUFFER. Donner de la chaleur *A.* احماء *T.* گرمیدن - تابیدن - تنفیدن *P.* تحمیم - احمام حجره یی تحمیم ایتمک *||* Echauffer la chambre *A.* ایستمق - Il avait un si grand frisson, qu'on ne le pouvait échauffer *A.* او طدی بی ایستمق - فلان کشیده عارض اولان حالت قشعریره نک کمال شدت مبنی تسخینی ممکن *||* On dit figur., qu'une chose échauffe le sang, la bile à un homme, pour dire, qu'elle le met en colère, ou qu'elle l'impatiente *A.* فلان شی لہیان دم غیظ و غضبند بادی *T.* فلانک صبری نی یاقر - فلانی علولندر - اولور قزرق *T.* تنفیدن *P.* کسب الحرارة - تسخن *A.* شدت حرکتدن ایستدی *||* Il s'est échauffé à marcher *A.* ایستمق -

Figur., Se mettre en colère, s'emporter *A.* انتکال *T.* نضرم *P.* پر آتش شدن *||* Vous ne lui sauriez parler de cela, qu'il ne s'échauffe incontinent *A.* فلانک دابر *T.* علوناک - کلامه تصدی اولنسد در حال متنفط و مستشيط اولور *||* On dit aussi, Une imagination qui s'échauffe *A.* قوت متخیلهسی علوگیر اشتعال اولور *T.* قزار - حرارتلور - و پر آتش اولور *||* La valeur s'échauffe au sein des combats *A.* زهن و خیالی سریع التوقد در - خلال حرب وجدالده غیرت و شجاعت علوگیر *T.* رهین استیقاد و التهاب - متوقد و مشتعل اولور - اشتعال اولور قزربشور - اولور

On dit en parlant d'une querelle, d'une dispute, d'une conversation, d'une guerre, qu'elle s'échauffe, pour dire, qu'elle s'anime de plus en plus *A.* گرمی پذیرفتن *P.* استجوار - حمو *T.* قزشمق *||* La dispute s'est échauffée *A.* معارضه و مناظره کسب گرمی یافتن - مذاکره و مباحثه کسب گرمیت ایلدى *||* La guerre vient de s'échauffer *A.* جنگت وجدال کسب - کسب توقد و اشتعال ایتمکده در حمو و استحرار ایتمکده در

ECHAUFFÉ. *A.* مسخن - تسخن *P.* تنفیدن - تابیدن

علولنمش - قزمش T. گرم شده - یافته

ÉCHAUFFOURÉE. Entreprise mal concertée et téméraire A. II || صالدرش T. حرکت بیبایکانه P. قححات pl. قحمة غریب و عجیب بر کوند a fait une étrange échauffourée Ce ne fut pas un combat, ce ne fut qu'une échauffourée محاربه دکل ساده چه بر صالدرش ایدی

ÉCHAUFFURE. Petite éleveure qui vient sur la peau dans une échauffaison A. خرده قبارجق T. آبله - آوله P. ذمیم A.

ÉCHAUGUETTE. Guérite, petite loge en lieu haut et éminent dans une place forte, pour découvrir ce qui se passe aux environs A. دیده بانگاه P. مرتبا - مربا - مرقبة - فنارزر pl. فنزر A. II y a toujours un homme à l'échauguette, pour découvrir s'il paraît quelqu'un dans la campagne صحرا در بر کمسندک اولوب اولدیغنی T. کوزتمک اینچون قراول پرند دایما بر نفر بگمکده در

ÉCHÉANCE. Jour où l'on doit payer une dette, ou faire une chose A. وعده نکت وقتی T. دم وعده P. وعده - میعاد A. تقسیط اولاک وعده سی À l'échéance du premier paiement حلولنده - وعده سی انتقصاصنده حلولنده L'échéance d'une lettre de change پولیچد تمسکندک وعده سی

ÉCHEC. Terme du jeu des échecs T. کیش || Donner échec شاهد کیش ایتمک Mettre le roi en échec کیش ایتمک Échec et mat T. کیش ومات

On dit figur., Tenir des troupes, une armée en échec, pour dire, empêcher des troupes, une armée d'agir, de rien entreprendre دشمن - عسکری واردوینی صورت محبوسیت قویمق عسکرینی ما له قبله ولا دبره فبواسنجه قیام و حرکتدن خوف محاصره یه القا T. Tenir une place en échec, pour dire, la tenir en crainte d'être assiégée L'armée se posta de manière qu'elle tenait toutes les places des ennemis en échec اردو شول صورتده اتخاذ قرار ایلدیگد دشمنک جمیع قلعه و حصوننی خوف محاصره یه القا ایتمدی

Il se dit aussi figur., d'une perte considérable que font les troupes A. Les ennemis reçurent un grand échec dans cette occasion دشمن عسکری شکست P. دزیمت - نکایت A. بیدفعه

On dit aussi, C'est un grand échec à sa faveur, à sa fortune, à son honneur A. || Il a reçu T. سخته P. نقیصه - کسر A.

un terrible échec à son honneur عرض و باموسنه سخته عظیمه کیتلو رخند پیدا اولدی - عارض اولمشدر

ÉCHECS. Jeu qu'on joue sur un tablier ou damier A. شطرنج P. Un grand joueur d'échecs T. شطرنج شترنگ P. مهرهای شترنگ P. آلات الشطرنج A. شطرنج طاشلری

ÉCHELETTE. Sorte de petite échelle que l'on attache à côté du bât d'un cheval, pour porter, pour y accrocher des gerbes, des bottes de foin A. کلاب - کلب P. جنگال زین A. اکر جنگالی

ÉCHELLE. Machine de bois servant à monter et à descendre T. نردبان P. معاریج pl. معارج - مصاعید pl. مصعید A. نردبان ایله جیقمق || Monter avec une échelle جفته مردوان Échelle double

Echelle de corde. A. حابول P. T. کمند گونه نردبان ایب مردوانی

Il signifie aussi, une place de commerce dans les mers du Levant A. اسکله T. کشتیگاه P. مینا - بنادر pl. بندر A. toutes les échelles du Levant C'est la plus fameuse échelle du Levant آقی دکرده کائن اسکله لرت آقی دکر اسکله لرتده Trafiquer dans les échelles du Levant اسکلر زنده تجارت ایتمک

ÉCHELON. V. Degré. - Figur., Ce qui sert à mener d'un rang à un autre plus haut A. مخرج || Cette petite charge est un échelon pour monter à une plus grande ربه اعلا مخرجیدر

ÉCHENILLER. Ôter les chenilles A. دفع P. إزالة السرفة A. Si vous n'échenillez pas vos arbres, il n'y restera pas une feuille باسچدکده موجود طرطلی کیدر مکت T. اولان آغاچلردن طرطل دفع وازال اولنمدقچه اوزرنده بر بیپراق فالیه جقدر

ÉCHENILLÉ. A. طرطلی کیدر لمش T. صدپایده بر طرف گشته P. زایل السرفه A.

ÉCHEVEAU. Fils de chanvre, de soie, de laine, repliés en plusieurs tours A. قنقال - طوره T. سف P. مریبه A. ایپکت طوره سی

ÉCHEVELÉ. Qui a les cheveux en désordre A. مجفول الشعر

صاجی T. پریشان کاکل - ژولیده موی P. مشعوب الشعر - طاعنق

ECHEVIN. Officier élu par les bourgeois, pour avoir soin de la police et des affaires communes d'une ville. P. شیخ البلد. قوجده باشی T. شجنه

ECHEVINAGE. Charge d'échevin. P. مشیخت البلد. قوجده باشلیق T.

ECHIFFRE. Mur rampant sur lequel portent les marches et la rampe d'un escalier. P. دقّة المرفقات. مردون دیواره سی

ECHINE. L'épine du dos. V. Épine. || Il s'est rompu l'échine. مهره پشتی منقسم و شکسته اولمشدر

ECHINER. Rompre l'échine. P. قصم الصلب. A. ارقده کمیکنی قیرومق T. شکستن ضرب عصا ایله ارقده کمیکنی قیودی

On dit, Échiner de coups, pour dire, battre conragusement. شدنلو دوکدک T. سخت زدن. P. ضرب بالشدة. A.

ECHQUIER. Tablier sur lequel on joue aux échecs. P. نطع شصرانج - شطرنج بازی T. تختة شترنگ. P. لوح الشطرنج - تختمدسی

Il se dit aussi, d'un filet carré, auquel est attachée une perche, et dont les pêcheurs se servent pour pêcher de petits poissons. A. بالیق کبچدسی T. کپچة مادی. P. مغرفة السمک

ECHO. Son réfléchi par un corps solide, et qui par-là se répète et se renouvelle à l'oreille. A. عکس الصدا - صدا. P. Les échos des forêts, des montagnes, des vallons, des bois. اورمانلردن و جبالدن و دره لردن. P. ینقو T. آواز بازگشت - نوب عکس Les échos redoublés. و قوریلوردن منعکس اولان صدا عکس Les échos répendent à sa voix. صدا ایله مقابلده عکس. صدا ایله و صراوا عکس ایدين. Echo qui répète plusieurs fois. ECHO. On dit figur., qu'un homme est l'écho d'un autre, lorsqu'il répète ce qu'un autre a dit. صدا. فلان آدم فلانک عکس. صداسی مقاسده در

ECHOIR. Il se dit des choses qui arrivent par sort ou par cas fortuit. A. دوشمک - نصیب اولاق T. افتادن. P. اصابت. P. سهم. J'espère que le bon lot lui écherra. کندوید - رابیح کندوید اصابت ایده جکین مامول ایدرم

فلان شیء Cela lui est échu en partage. نصیب اولدی. Si le cas y échoit. حصدسنه اصابت ایلدی. اول حالک و قوعی تقدیرنده - فرصت دوشر ایسد

Il se dit aussi, du temps préfix auquel on doit faire certaines choses, et de celles qui se doivent faire dans des termes préfix. A. انقضاء المدة المعينة - انقضاء الوعدة - حلول الوعدة. P. وعده سی کلمک - وقتی کلمک T. وعده تمام شدن. P. Le premier terme échoit à tel jour. اولک وعده سی فلان. Cette lettre de change est édue. اشو پولیچده حلول ایدر - وعده سی حلول ایتمشدور - تمسکک وعده سی منقصیدر - وعده سی تمام اولمشدر

Il se dit encore impersonnellement, des peines imposées à ceux qui contreviennent aux lois. A. لازم افتادن. P. اقتضا. A. بو خصوصده جریمه. À cela il y échoit amende. لازم کلمک بردر لو عقوبت. Il n'y échoit aucune peine afflictive. لازم کلمر ایلمه لازم کلمر

Echu. A. منقضی. A. دوشمش. T. افتاده. P. مصاب. T. کلمش. بتمامی رسیده

ECHOPPE. Petite boutique qui ordinairement est en appentis, et adossée contre une muraille. T. قولتوق دکانی

ECHOUER. Donner sur un écueil, sur un bas-fond. Il se dit des vaisseaux. A. کشتی. P. ابسار السفينة - ابسار المركب. Le vaisseau échoua sur un banc de sable. سفینه رمال اوزرنده نشست ایلدی. T. نشستن

Il signifie aussi, se briser. A. انعطام - تکرر. P. شکسته شدن. La Irégate échoua contre un rocher. فرقتین. P. پارالمنک T. سفیندسی قیا اوزرنده دوجار تکمتر و انعطام اولمشدر. Nous échouâmes sur un tel banc. پارالمنشدور. دوجار شکست اولمشدر. Il est aussi actif. P. کیمیز فلان قومسالت اوزرنده پارالندی. || قوهیده دوشورمک - کمی بی قوهیده اوتورتمق T. Ce pilote échoua son vaisseau. قولاوز سفیندبی قوهیده دوشوردی. Il a mieux voulu s'échouer que de se laisser prendre. پید اعداید. گرفتار اولمقدن ایسد. سفیندنک قوهیده دوشورمسنی اولی. Il nous échoua par malice. کیمی بی خیانت قوهیده دوشوردی

Il signifie figur., ne pas réussir à ce qu'un a entrepris. A. عدم النجاح والظفر - عدم الحصول المرام - تخسر - خیبیت. T. بنا کامی مانندن - نا مراد شدن - نا کام شدن. P.

بو محله توفیق ایتیموب کبرق الخاطف غایب ونا بدید
 La gloire du monde passe comme un éclair
 بوق خاطف کبی کلب کچدی - اولدی
 اقبال دنیا مثال برق خاطف
 شمشک آیدنلغی کبی کلوب کچر - زایل ومنعدم اولور
 ÉCLAIRAGE. Action d'éclairer une ville, une maison A. اضاءة
 روشنسازی خانه - روشنسازی شهر P. اضاءة البیت - البلدة
 Il en coûte tant par an pour l'éclairage de Paris
 پارسده اضاءة بلده ماده سنک
 مصرفی سنده شو قدره بالغ اولور
 ÉCLAIRCIR. Rendre clair ce qui est sombre A. نجایه - تصفیه
 آجق - جلا ویرمک T. روشن کردن - روشنایی دادن P.
 هبوب ریح تصفیه هوایی موجب
 Le vent a éclairci le temps
 Cela sert à éclaircir la vue
 روزگار هوایی آجدی - اولدی
 à éclaircir la voix
 صداید باعث نقا وصفوت اولور اولور
 Éclaircir des armes
 سلاحک پاسنی آجق - سلاحه جلا ویرمک
 بعض شیلر وار بعض شیلر وار
 در که رنگ روید بادئ روشنایی وصفوت اولور
 Et rendre moins épais A. آبی کردن P. ترقیق - امها
 Éclaircir un sirop
 رقیق ترقیق صولو ایتیمک - یوفقدلشدق
 ایتیمک

متخاضل P. ایبراث المتخاضل A. سیرکلیک پیدا ایتیمک - آره سنی سیرکلیک T. کردن
 بر بلوک عسکرک آره سنی سیرکلیک
 Éclaircir un bataillon
 Le canon a fort éclairci les rangs
 صفوت ایلد صفوت
 En termes de Teinturier, c'est diminuer le foncé de la couleur d'une étoffe
 سیرکلیک - عسکرک آره سنی متخاضل اولدی
 On dit figur., Il a bien éclairci son bien,
 pour dire, qu'il en a mangé une bonne partie
 هب دالنی ایوجده یوفقدلشدی

Et rendre moins serré A. متخاضل
 سیرکلیک پیدا ایتیمک - آره سنی سیرکلیک T. کردن
 بر بلوک عسکرک آره سنی سیرکلیک
 Éclaircir un bataillon
 Le canon a fort éclairci les rangs
 صفوت ایلد صفوت
 En termes de Teinturier, c'est diminuer le foncé de la couleur d'une étoffe
 سیرکلیک - عسکرک آره سنی متخاضل اولدی
 On dit figur., Il a bien éclairci son bien,
 pour dire, qu'il en a mangé une bonne partie
 هب دالنی ایوجده یوفقدلشدی

Il signifie aussi, rendre évident A. توضیح - ایضاح - کشف
 T. عیان کردن P. بیان - تفصیح -
 Cet auteur éclaircit bien des vérités
 کشف حقایق احوالی
 Éclaircir un fait
 واقعیه کشف وایضاح ایتیمک
 Le temps éclaircit la vérité
 واقع حالی خارجده
 Éclaircir une question, une matière
 مسألایی
 On dit, Éclaircir un doute,
 وادهایی کشف و بیان ایتیمک

On dit figur., Passer comme un éclair, pour dire, passer vite
 Il ne s'est point arrêté ici, il a passé comme un éclair

N'entreprenez pas cette affaire, vous y échouerez
 ایتیمه دوچار خیمت
 وخسران اولدجنگک
 Ce genre d'écrire est fort difficile, il y a peu de gens qui n'y échouent
 دشوار بغایت
 اولمغلد تصدی ایدنلردن وافر کمسند حصول مراد طفر یاب
 ونا کام ونا مراد - وافر کمسندلر شاید اوتورلر - اولدملر
 بو مصلحت نتیجه پذیر حصول
 Cette affaire a échoué
 Ses desseins
 بجر بلمدی - حصول پذیر اولمدی - اولمدی
 کشتی آمالی نشسته ریگسار خسران وخیمت
 کشتی آمالی صدمه زده خسران وخیمت اولمشدر - اولمشدر
 اوتورمش T. شکست یافتد - شکست P. دتکسر A. Échoué
 بنا کامی - ناکام P. خائب - خاسر A. قره یید دوشدمش -
 Un vaisseau échoué
 شاید اوتورمش - بجرلماش T. مانده
 Un projet échoué
 قورید اوتورمش کمی
 بجرلماش تدبیر - اولدماش بر تدبیر
 ÉCIMER. V. Étêter.

ÉCLABOUSSER. Faire rejaillir de la boue sur quelqu'un A.
 زیفوس T. گل افشاندن بر P. رمی الرشاش الردغة
 Un laquais qui galopait à cheval
 جامور صچراتیق - اتیق
 m'a tout éclaboussé
 بر خدمتگار اوزرمد
 زیفوس آندی

ÉCLABOUSSÉ. A. زیفوسلمش T. مرتدغ برشاش الردغة
 ÉCLABOUSSURE. Boue que l'on fait rejaillir sur quelqu'un A.
 جامور سرپییدیسی - زیفوس T. گلپاره P. رشاش الردغة
 Votre manteau est plein d'éclaboussures
 بسمتون
 بسمتون مرتدغ وگل آلد در - زیفوسلمدی

ÉCLAIR. Éclat de lumière subit. Il se dit particulièrement d'une flamme qui s'élance tout-à-coup dans l'air A. برق pl.
 Il a fait toute la nuit de grands éclairs
 شمشک T. بخنوند - درخش P. بروق
 بو کیچد برقان بروق تا صبح
 بجمومتادی اولدی - اولدی
 وضان بروق تا بسجومتادی اولدی
 Je ne voyais qu'à la lueur des éclairs
 قدر شمشک جاقدی
 - انجق لمعان برق ایلد تمیز اشباح ایدد بیلور ایدم
 شمشک آیدنلغی ایلد - تابش برق ایلد کوره بیلور ایدم
 کورر ایدم

On dit figur., Passer comme un éclair, pour dire, passer vite
 Il ne s'est point arrêté ici, il a passé comme un éclair

دفع - حل الشبهة A. une difficulté, pour dire, les résoudre
مشکلی T. دفع الاشكال - حل المشكل - الشك والاستنباه
Et éclaircir quelqu'un, pour dire, l'instruire d'une
vérité, d'une chose dont il doutait A. تبیین الحقیقة
T. از حقیقت حال آگاه کردن P. كشف الحقیقة الحال
Je doute de cette nouvelle, je veux m'en
éclaircir || حقیقتی آنگاه که
بو خبرده شیدم - اولمغه حقیقتک استکشافی
حقیقتنه تحصیل اطلاع و بقیه - تحقیقنی استرم - مطلوبمدر
بو ماده نک Il faut s'éclaircir sur cette affaire
استرم بو ماده ده حقیقت حالک استکشافی - تحقیقنی اقتضا ایدر
لازمدر

A. بللو T. آشکار P. عیان - منکشف - واضح
اگاهی P. متبیین - متحقق A. سوکلمش T. و شده P. منحل
بللو اولمش - بیانمش T. پذیرفته

ÉCLAIRCISSEMENT. Explication d'une chose obscure A. حل
Éclaircissement || آجاش - سوکلمش T. گشایش P. کشف -
عقدۀ d'une difficulté بر شهدنک حل و کشفی
Je n'entendais pas ce pas- sage, mais vous m'en avez donné l'éclaircissement
بو فقره نک
معناسنی فهمندن عجزم ظاهر ایکن سون کشف و حل ایلدک

Et une explication que l'on demande à un homme, pour sa-
voir s'il a dit ou fait telle chose A. بیان P. شرح الحال
Tier un éclaircissement || کیفیت حالک بیانی T. جگونگی حال
Demander un éclaircissement شرح حالی تحصیل ایتمک
Donner un éclaircissement شرح حالی استعمال و استفسار ایتمک
جگونگی - کیفیت حالک شرحنی ایتمک
شرح حال En venir à un éclaircissement حالی بیان ایتمک
شرح Avoir un éclaircissement avec quelqu'un صد دیند کلمک
ایضاح حاله دایر - حاله دایر مذاکره و مباحثه قیام ایتمک
مذاکره بد مبادرت ایتمک

ÉCLAIRE. Plante qu'on appelle autrement Chélidoine. Il y en
a de deux espèces, La grande A. بقلة الخطاطيف
حشيشة - La petite A. قورنچ اوتی T. زرجوبه - زرده جاو P. الخطافي
رهبان جامدسی T.

ÉCLAIRER. Faire des éclairs A. وضاع - تساطع البرق
رخشیدن P. التماع - الاحه البرق - لمعان البرق - برقان
Il n'a fait qu'éclairer toute la nuit بروفک التماعی تا بسحر منقطع

تساطع والتماع بروق ختام ليله قدر متمادی - اولمش دکدر
اولدی

ÉCLAIRER. Illuminer, répandre de la clarté A. انبائه - تنویر
صیا پاشیدن - درخشیدن - تابیدن P. تضيئة - نشر الضیا -
Le soleil éclaire la terre || آیدنلق و بروش ساختن -
Ce flambeau éclaire toute la chambre شمس تابان روی زمیند نشر نور و صیا ایدر
تاب قمر رحمن زوال La lune n'éclairait plus و تنویر ایدر
قمرک تابش و صیاسی زایل و نا پیدا ایدی - اولمشیدی
Et figur. Donner de la clarté à l'esprit || کونش آیدنلق و بربر
- پارلر - بروفک التماعی تا بسحر منقطع
- بروفک التماعی تا بسحر منقطع
- بروفک التماعی تا بسحر منقطع

P. تجسس الحال A. Il signifie aussi, épier, observer
vous allez dans un monde où vous serez éclairé de près
آشدرمق T. پژوهیدن حال
محلده کافۀ آیدنلق و بروش ساختن
- حرکات و سکناتیکي تجسسیدن خالی اولمیدجقلمدر در
Les Grands doivent bien prendre garde à tout ce qu'ils disent, à
toute ce qu'ils font, car tout le monde les éclaire
شرفای قیم
مطمح انظار عالم اولدفلریند مبنی کافۀ اقوال و افعال لرنده
Quand un homme est suspect, on lui donne quelqu'un pour l'éclairer, pour éclairer ses actions
احتراز اوزره اولمو درلر
بر
ادم مظنون اولنجد احوال و احوالی تجسس ایچون یانند
جاسوس تعیین اولنور

Il signifie, au neutre, apporter de la lumière T. موم کوسترمک
فلاند موم کوستر

Éclairer à monsieur P. درخشیدن P. الاحه - تشعشع - نلالو
A. Et étinceler, pétiller
Le || پارلر دامق T. پرتو افشاندن - پرتو رختن - تابیدن -
yeux des chats éclairaient pendant la nuit کدینک کوزی
ظلمت لیلده نلالو و تشعشع ایدر

ÉCLAIRÉ. A. روشن - درخشان P. مضي - مستنیر - منیر - منور
Escalier bien éclairé || آیدنلقو T. صیادار - پرفروغ - تابناک -
صیادار بر نودبان - کثیر الضیا بر نودبان

Il se dit figur. d'une personne qui a beaucoup de connaissances
- حقایق آشنا - نظرباز P. ذو عقل المنیر - منجد A.

|| C'est un homme fort éclairé || معلومانی جوق - ذهنی پارلاق T. روشنمیر
مہبط انوار معارف و معلومات اولمش ذهنی پارلاق - ذهن تابناک صاحبی بر ذات پر کمالاتدر
مطرح انوار دانش و معلومات اولمش - بر مرد حقایقانددر
Esprit || ذهن دراکت صاحبی بر ذات منجد کثیر التجاربدر
عقل آگاه پر انتباه - ضمیر منیر معارف سمیر fort éclairé

On dit, qu'une maison, qu'un jardin sont fort éclairés, pour dire, qu'on y est exposé à la vue de tout le monde معرض
آجقده در - نظرگاه ناسدر - عامتہ انظار در

ÉCLAIREUR. Terme de guerre. Celui qui va à la découverte

انجہ جرقجی T. نفیضہ - شیفہ A.

ÉCLANCHE. V. Gigot.

ÉCLAT. La pièce d'un morceau de bois qui est brisé, rompu en long. A. مطیر pl. مطيرات - دفاق العود - کسارۃ العود
T. پیرش هیزم - جوبہار - ہیزپارہ P. کسارات العود pl.
|| On a fendu cette bûche par éclats || آجاج پارجدسی - آجاج قیرنتیسی
Les lances des deux chevaliers volèrent en éclats پاره پاره
بو ایکی یکتارک مزرافلری پاره Il fut blessé d'un éclat de lance
مزراق کسارہسی ضربندن مجروح اولدی

Il se dit aussi des pierres, de la brique, des bombes, des grenades. A. کسارۃ pl. کسارات
- اوفانتی T. پاره - ریزہ P. کسارات - پیرنتی || Le canon donnant dans la muraille, fit voler des éclats
بر سنگپارہ Un éclat de pierre le blessa au visage پاران اولدی
Il fut blessé d'un éclat de bombe, d'un éclat de grenade
منشق اولمش خمپرہ کسارہسی جابلاش خمپرہ قیرنتیسی - ضربندن مجروح و دانددار اولدی
ضربندن

ÉCLAT. Lueur brillante. A. شعشعۃ نور - نلالو - لمعان P. تابش
- پارلدی T. رخشدگی - رونق - فروغ - پرتو - تاب - شمسک
|| On ne saurait soutenir l'éclat du soleil || پارلایش
Ces pierres ont bien de l'éclat شعشعند کوز تحمل ایدهمز
L'éclat du teint L'éclat des yeux نور عین - فروغ چشم - نور لون وجہ
پارلدیسی - فروغ و رونق - ازدارک نلالونی

Figur. A. نصارت - زحرت - زحورت P. فر - و ناب - آب و ناب

Cette femme a beaucoup d'éclat || پارلاق T. Le coloris de ce tableau a beaucoup d'éclat
بو تصویرک الوانده زحرت و نصارت جوقدر
Le style de ce discours a de l'éclat, de la magnificence
بو منطقک سبک و عبارہ سندہ ہم عظمت
بو مقالہ دیک - و ہم لطافت و نصارت وار در

Il signifie aussi, gloire, splendeur, magnificence. A. کوکبۃ
نشر Action d'éclat || پارلاق - اولواق T. فر و شکوہ - دبدب P.
پرتوریز - مائر فر و شکوہی موجب اولدجق عمل جلیل
Cela a répandu un grand éclat sur sa famille حقند
بو کیفیت کندو خاندانی مستارم فر و شکوہ عظیم اولمشدر - وسیلہ دبدب و شہرت اولمشدر
L'éclat de ses belles actions مرفق اولدیقی مائر جلیلدنک
بادی فروغ Il n'aime pas l'éclat ni la pompe فروغ و شکوہی
اولدجق حالاتدن و اسباب دبدب و احتشامدن حظ ایتمز
Il parut avec éclat à la Cour همایوند سرای عظیمه ایله
مصحوباً بالکوکب سرای همایونده جہرہ نمای ظہور - کدلی
بر Etre ébloui par l'éclat des grandeurs et des richesses
کسندنک بصر بصیرتی پرتو مال و اقبالدن خیرہ ناکت اولدی
- زمزمۃ A. تراکت P. ارتجاس - مزیز - سطیع - طراقة
Un éclat de tonnerre || کورلدی T. کفاد - کیکت کورلدیسی - ارتجاس سما - رعد

On dit aussi, Un éclat de voix. A. ولولہ P. صرخۃ
Un grand éclat de voix || شطاطۃ - کورلدی - پاتردی
Et figur. || سس کورلدیسی - صرخۃ عظیمه - ولولہ عظیم
Cette action a fait éclat, grand éclat, pour dire, qu'elle a fait
du bruit اولد انداز جار افطار جہان اولمش بر اثر جلیلدر
صیت و شہرتی ولولہ انداز مسامع جہانیاں اولمش بر
- افاقگیر عالم اولمش بر امر جلیل الاشہار در - کیفیتدر
کورلدیسی - شطاطسی عیوقد جیقمش بر مادہ در

Il signifie aussi, rumeur, scandale. A. قیل و قال
|| Cette affaire fait beaucoup d'éclat || عیزلدی T.
C'est un emporté, il est à craindre qu'il ne fasse un éclat mal à propos
بر کوند - نابجا بر کوند عیزلدی قوپارہجعی خوف اولمشدر
Graindre l'éclat Craindre l'éclat عیزلدی بید باعث اولدجعی
Il faut assoupir cette affaire
احتراز ایشمکت

صیقل‌یابی ظہور نداشتن pour éviter l'éclat, pour prévenir l'éclat
 Il devait s'épargner احترازاً بود مآذی تسکین ایتیمک اولیدر
 صیقل‌یابی حذر واجتناب ایتیمک اولیدی

On dit aussi, un éclat de rire *A.* قهقهه. *P.* قهقهه. قهقهه
 قهقهه || Il lui prit un éclat de rire || قهقهه ایلد کولمه *T.*
 قهقهه عظیمه - شدیدده ایلد مستغرق عجبک وخنده اولمشدر
 ایلدخنده ناکت اولمشدر

ÉCLATANT. Qui a de l'éclat *A.* متلالی - مشعشع - لامع -
 پرتو ناکت - رونق‌دار - تابناک - تابان *P.* زاهر - لاج
 Pierres éclatantes || پارلاق - پارلدانجی - *T.* شعشعه پاش
 Couleurs éclatantes جواهر و رونق‌دار و تابناک - جواهر متلاله
 عیای مشعشع Lumière éclatante پارلاق رنگور - الوان زاهر
 پارلدانجی ایشق -

On dit figur., Services éclatants جلیل خدمات -
 متواتر السنه انام Malheurs éclatants جسمه عظیم الاشتبار
 صلاح حال اولدجق متایب و افات ساطعه
 جلیل الاشتبار

ÉCLATER. Se briser par éclats *A.* انطیار - نظایر -
 La bombe éclata || پاره‌لنمک *T.* تراکیدن - کفانیدن *P.* تفتفت
 - خمیره حین هبوطنده متفتفت و متطایر اولدی
 پاره‌لندی - دوشدکده پاره پاره اولدی

P. ارتجاج - اهتزاز - قهزوم *A.* Et faire un grand bruit
 Le tonnerre vient d'éclater || گورامک *T.* غریویدن - تندییدن
 کوک کورلندی - سحاب اهتزاز ایلدی

On dit figur., Éclater, S'éclater de rire *A.* استغراق - انزاق
 - بایلدرق کولمک *T.* فاه فاه زدن *P.* فی الضحک
 قهقهه ایلد کولمک

On dit aussi, Éclater en injures, en invectives, en reproches
 متهورانه - دیگک غضب ایلد شتم و دشنامده ایتیمک
 بودن بره پارلایی و برمک - لعن و نفرینده ایتیمک
 Éclater contre une injustice بودن بره پارلیوب و برشدرک -
 مظهر ظلم و ستم اولدیغندن اجهار صوت نظام و اشتکا
 شدت جور و ظلمدن ولولده انداز نظام و شکایت اولمق - ایتیمک

Il se dit aussi, de ce qui vient tout d'un coup à la connais-
 sance de tout le monde *A.* علانیه - ظهور - تبیین - قهزوم - بروز
 اشکاریه - خارجه اخراج اولمق *T.* اشکار شدن *P.* ظهور
 || Ils se haïssaient || میدانده جیقمق - آجیغه جیقمق - جیقمق
 مدت مکت اولمق، اما لور ایتیمک ن'ایله ایتیمک

مدیده دنبرو بیئلرنده منافرت مکنونده درکار ایه ده بعض
 هنوز - وعداوتلری جلیاً و علانیه هنوز ظهور ایتیمک دلدر
 Il faut empêcher que la division qui
 est dans cette famille n'éclate بر خاندانک ایتیمکده اولان
 - شقاق و مباہمتک علانیه ظهورینی منع ایتیمک لارمدر
 Sa colère a éclaté خارجه اخراجینی نجویز ایتیمکده
 Cette trame, tissée depuis si long-temps, vient enfin d'éclater
 زمان مدیده دنبرو بیئلرنده
 زیر پرده خفاده مستور اولان فتنه و فساد بو دفعه جه
 زیر خاکستر خفاده مستور - نمای ظهور و بروز اولمشدر
 اولان آتش نیز خیز فساد عاقبتکار فضای بروزه علو گیر
 برده لی L'orage est près d'éclater اشتعال و استیقاد اولمشدر
 بوره سک ظهور - آماده اهتزازمدر - روزگار آماده بروز در
 Cette dernière phrase - قریب الظهور در - ورقوعی قریبدر
 تندباد فلاکت آماده ظهور در

On dit, qu'une personne éclate, pour dire, qu'elle montre son
 ressentiment à découvert et avec force *A.* تنفیظ
 غریمدن *P.* تنفیظ || Ce fut pour lors qu'il éclata
 اول وقتده تنفیظ اولدی || فیرلمق *T.*
 اول وقتده فیرلندی - مبادرت ایلدی

Il signifie aussi, briller, frapper les yeux *A.* التماع -
 التمع - افشاندن - پرتو انداختن - تابیدن *P.* تشعشع -
 L'or et les pierres
 éclatent || پارلدامق *T.* شعشعه پاشیدن - درخشیدن
 ذهب - ذهب و جواهرده التماع و توقع وار در
 Il n'y a point
 de pierres qui éclatent plus que le diamant
 الماس جمیع الماس - جواهردن زیاده متوقع و لمعه فشاندر
 En ce sens, il se dit
 figur., de l'esprit, de la gloire etc. || Son nom, sa gloire écla-
 tent par tout le monde
 پرتو نام و شانسی شعشعه پاش جار
 فروغ شان و اقبالی منتشر افاددر - افطار جهانددر

T. تراکیدن - کفانیدن *P.* متفتفت - متطایر *A.* ÉCLATÉ
 گورامش *T.* غریویده - تندییده *P.* مرتجس - متهمزم *A.* پاره‌لنمک
 خارجه اخراج اولنمک *T.* اشکار شده *P.* ظاهر - تبیین *A.*
 متشعشع - متوقع - مانع *A.* میدانده جیقمق - آجیغه جیقمق -
 پارلدامش *T.* شعشعه پاش - تابیده *P.*

ÉCLECTIQUE. Il se dit des philosophes qui choisissent les opi-
 nions les plus vraisemblables *A.* متهممده حکیم متهممده
 ÉCLECTISME. Philosophie eclectique *A.* حکمت الاحل الانتقاد
 ÉCLEGME. Médicament pectoral qu'on fait sucer aux malades

ÉCLORE. Il se dit des animaux qui naissent d'un œuf *A.*
 بیاوری *T.* آنچه از تخم بیرون آید *P.* تنقوب - افراش
 جیقمق || Voilà des poussins qui viennent d'éclore
 بیاوردن جیقمق - آشته تنقوب آیدن فرار بوج
 حرارت *La chaleur fait éclore les vers à soie* - پلچل

یاوری - هوا ایپیک. قوردلریبیک افراخنی مستازمدر
Mettre des oeufs de vers à soie au soleil,
afin qu'ils éclosent جیقارمقی یاوری جیقارمقی
لاجل الافراخ کونشاکت برده - ایچون کونشد عرض ایتیک
وضع ایتیک

انکشاف الزهار - تنویر - تخمین A. Il se dit aussi des fleurs
Le soleil fait éclore les fleurs || جیچیک آجیق T. شکفتن P.
Ces fleurs éclosent شمس تنویر اشجاری موجبدر
اشبو ازهار وشکوفلر تیز الدن منکشف اولدجقدر
اجلدجقدر

انفلاق الفجر A. Il se dit figur. en parlant du jour
T. سپیده دم پیدا شدن P. طلوع الصبح - انفجار الصبح
Le jour vient, com- || صباح پری اغارمق - شفق سولمک
mence d'éclore فجر سر نمای ظهور اولمقد
انار انفلاق فجر سر نمای ظهور اولمقد - در
بیاض صبح کنار افقدن جهره نمای ظهور اولمقد - در
صباح پری - سپیده دم نور ظهور وطلوعه باشلادی - در
آغاری

Il se dit aussi des pensées, des desseins qui commencent à
ظهور - بروز A. paraître après avoir été cachés quelque temps
ظاهر جیق T. بدید آمدن - نمایان شدن P. تبیین -
مقاصد واعراضی بر کون Ses desseins éclosent quelque jour
اولور که کین خفادن جلوه نمای میدان بروز اولدجقدر
Son projet مقاصد مکنونسی اشکارید جیقجقی درکار در -
تصورنده اولان ترتیب ویت حیر برورده
رهن تبیین اولمقد - منکشف وعیان اولمقد قریب ایدی
قریب ایدی

ÉCLUSE. Tous les ouvrages de maçonnerie ou de charpenterie
مستوات pl. مسنات A. que l'on fait pour soutenir les eaux
برغ P. نجافی pl. نجفة - سکور pl. سکر - اشذاب pl. شذب
Les écluses sont ruinées || صو بندی T. خوراب - بندر و
منهدم وخرابدر - سکور و مستاتلر مشرف خراب اولمشدر
Racecomoder l'écluse صو - مستاتی تعمیر و ترمیم ایتیک
بندینی تعمیر ایلیمک

Il se prend aussi pour la porte qui se hausse et se-baisse T.
آصه قپو

ÉCLUSIER. Celui qui gouverne une écluse A. مدیر السکر P.
صو بندی ناظری T. کتخدای بندر و

ÉCOFRAI ou ÉCOFROI. Grosse table de plusieurs artisans, pour

tailler et préparer les ouvrages A. لوحه الصناعة P. دستگاه
تزکاه T.

ÉCOIGNON. Nom d'une pierre qui fait l'encoignure de l'em-
brasure d'une porte, d'une fenêtre A. حجر الزاوية P. سنگ
کوشه طاشی T. کوشه

ÉCOLE. Lieu public où l'on enseigne les Langues, les Sciences,
دبستان P. دار التدریس - مدارس pl. مدرسه A. etc.
On dit figur., On devient مکتب T. درسخاند
souvent sage à l'école du malheur غالب حالده دبستان
فلکزدگی ومصیبتده تحصیل عقل ورویت اولنو کلسدر
Le monde, pour un bon esprit, est la meilleure école de sagesse
دهر وزمان عقل سدیدید کوره اعلاى مدارس
دهر وزمان - معرفت وکمال واقوای وسائل صلاح حالدر
احل عقل سدید اولناره کوره استفادۀ قانون صلاح ودرایت
اولدجق بر دار التدریس مثابسنده در

On dit, qu'un cheval a de l'école, pour dire, qu'il est dressé
تعلیمو آت T. فرس مدرس - فرس معلم A. باش اوکرنش آت

École, signifie aussi, les lieux où l'on enseigne la philoso-
تعلیمخانه حکمت P. دار الحکمة - مدرسة الحکمة A. phie
Il se dit aussi, de la doctrine de حکمت مدرسدسی T.
L'école de Platon || مذهب A. quelques particuliers
مذهبی

ÉCOLIER. Enfant qui va à l'école A. طالب pl. طلبة P.
شاگرد T. سبقخوان - دبستانی - درسخوان

Il se dit aussi, d'un homme peu habile, peu avancé dans
شاگرد - عجمی T. نو آموز P. مبتدی A. une profession
On dit, qu'un tel a fait une هنوز عجمیدر
faute d'écolier ارتکاب خطایی ایتیک ایتدی

ÉCONDUIRE. Éloigner quelqu'un avec ménagement d'une mai-
طرد بدفع الین - دفع بالحسن A. son ou d'une société
حسن صورت - اصول ایلد قونمق T. نازکند بدر کردن
Il s'était introduit dans cette société, ایلد استشقال ایتیک
بو مجلسد رهباب حلول اولمشیکن حسن
حسن صورت ایلد استشقال - صورت ایلد طرد اولندی
اولنوب مندفع اولدی

Il se prend aussi pour Refuser avec ménagement à quelqu'un

ce qu'il demande *A.* نازکانه دفع کردن *P.* ایجاد بالحسن *A.* -
Je lui || بر تقریب باشدن صامق *T.* نازکانه دریغ کردن
کنویدر جا ایلدم کنویدر جا ایلدم کنویدر جا ایلدم کنویدر جا ایلدم
بني بر تقریب باشدن صامدی - انجق نازکانه دریغ ایلدی

ÉCONOMAT. Administration des revenus d'un bénéfice ecclésiastique pendant la vacance *A.* نظارة الزعامات المحلولة *A.* ||
فلان زعامتک En vertu || وارداتندن محلولانه نظارتی تقریبیله تمتع ایدر
de ses lettres d'économat || موجود نظارت محلولات براتی
یادنده موجب تمتع ایدر
محلولات نظارتی - محلولات قلمی *T.* - موجب تمتع ایدر
محلولات قلمی

ÉCONOME. Qui sait épargner la dépense *A.* متصرف *A.* -
خرج ومصرفی یولیله کورن *T.* خاند دار *P.* الادارة والتصرف
Et celui qui a soin de la conduite d'un ménage *A.* امین
Et celui qui est || وکیلخرج *T.* مصرفدار خاند *P.* المصرف
nommé par le Roi pour administrer les revenus d'un évêché *A.*
کبید *T.* کارساز *P.* امنا *pl.* امین

ÉCONOMIE. La règle qu'on apporte dans la conduite d'un ménage *A.* Eotendre l'économie || خاند ادارهسی *T.* تدبیر المنزل *A.* علم تدبیر منزل واقف اولمق

Il se dit aussi, de l'ordre par lequel un corps politique subsiste principalement *A.* علم التدبیر - علم التدبیر الملک *A.* ||
Économie politique C'est renverser toute || المدينة
l'économie d'un État تدبیر دولتهک تدبیر
مدنیسی شیرازهسی اخلاص ایدر مقولدندر

On appelle Économie rurale, l'administration des biens de la campagne *A.* تدبیر القراء والبیاع

ÉCONOMIE, se dit aussi de l'harmonie qui est entre les différentes parties du corps physique *A.* انتظام الحال *A.* ||
Le dérèglement des humeurs trouble toute l'économie du corps humain || نظام - دوزن *T.* شیرازه نظام
طبیعیلندن خروجی بدن انسانک شیرازه نظامی کلیاً
اخلال ایدر

Il se dit aussi, de la disposition d'un dessin, d'un discours *A.* دیزی *T.* ترتیب - نسق

Il se dit aussi, du prudent et bon emploi d'un revenu, d'un خانداری *P.* تصرف - اداره - تدبیر الدخل والخرج *A.* bien

Avoir de l'économie || خرج ومصرفی یولیله ایتد *T.*
Vivre avec économie || قاعده اداره وتصرفه رعایت ایتدک
Il a de l'économie dans sa dépense || تصرف اداره ایلد کچنمک
مدیرانده مصرف ایدر

On dit aussi, qu'un homme vit avec trop d'économie, pour
dire, qu'il vit avec trop d'épargne ایلد غایت تقشیر وصنت ایلد
Et que c'est une économie mal entendue کچینور
قواعد اداره وتصرفه بورتبدده رعایت ایتدک تقشیر محسدر
بو - ویدده صنت سزا دکلدر *V.* Epargne.

ÉCONOMIQUE. Qui concerne le gouvernement d'une famille *A.* ||
خاندنک ادارهسند متعلق *T.* متعلق بتدبیر المنزل
Prudence économique حزم واحتیاط
Science économique علم تدبیر منزل
Il est aussi substantif. C'est une règle d'économie aussi bien que de
V. Economie || هم قواعد تدبیر مدیند
بو وجهله حرکت ایتدک هم قواعد تدبیر مدیند
وهم ضوابط اداره ملکک مقتضاسنددر

بالصرف - بالاداره *A.* ÉCONOMIQUEMENT. Avec économie
ادارهلو - اداره ایلد *T.* متصرفانه - بخاند داری - مدیرانده *P.*

ÉCONOMISER. Administrer avec économie *A.* اعمال بالاداره
مدیرانده بکار بردن *P.* تنظیم بالتصرف - تنظیم بالاداره -
|| Il a bien économisé les revenus de cette
بو صیعدنک وارداتنی لایقی اوزره اداره ایلدی

ÉCONOMISÉ. *A.* مدیرانده بکار برده *P.* منظم بالاداره
قاعده حسن || Des revenus bien économisés || ادارهلو کورلمش
اداره موافق صورت ایلد اعمال اولمش واردات ومحصولات
تصرف اداره - متصرفانه اداره اولمش واردات وحاصلات -
ابه نظام بولمش واردات

ÉCOPE. Espèce de pelle creuse à rebords, dont on se sert
چامپاق *T.* جمپه *P.* مغرفة *A.* pour vider l'eau des bateaux

ÉCOPERCHIE. Machine qui sert à élever des pierres, des fardeaux *A.* بیرک فالدرهحق آلت *T.* بار خیز *P.* مربعة

ÉCORCE. Partie qui enveloppe l'arbre extérieurement *A.* قشر
|| قشوق *T.* پوست *P.* قراضة - لحاد - قشارة - قشور *pl.*
La première, la grosse écorce قشوق قشوقی - قشر خارج
La seconde, la petite écorce قشوق قشوقی - قشر داخل
Cet arbre a l'écorce tendre, déliée ورقیقدر ملایم
بر آناجک قراقدسی دوزپاور
On dit, L'écorce de certains fruits, pour dire, leur enveloppe *A.*

ذوات لیمون // Écorce de citron T. پوست P. ذرات
لیمون فشاردهی - لیمن فبرسی -

P. التخم - الحمو - تقشیر A. ÉCORCHER. Ôter l'écorce A. پوست T. برکت در کشدن
On écorce le bois // قهوغی صوبمق T. پوست در کشدن
en Mai, parce que la sève qui est alors fort abondante, faci-
lite la séparation de l'écorce مایس آینهده آناجلده بوالق
ایلد صوبورر موسی اولوب اول حالت فسرک آناجلدن
التخاند وسیله سهولت اولمخلد موسم مذکورده تقشیر اشجار
امورینه مبادرت اولنو کلمشدر

قهوغی T. پوست برکنده P. ملحو - مقشور A. Écorci.
صوبلمش

تسلین - سلخ A. ÉCORCHER. Dépouiller un animal de sa peau A.
// ذری یوزمک T. همچیندن P. اسحات الیجاد -
دریسنی یوزمک - صغرک دریسنی تسلین ایتمک
جلدینی اسحات و تسلین ایتمک -

Il signifie aussi, emporter, ôter une partie de la peau d'un
animal ou de l'écorce d'un arbre A. تسحیح - سحج
Les charrettes en passant // قهوغی ودری - صیومق T. زدن
مرور اییدن عربدلر آناج اوزرینه
قهوغی صیردیله - طوقشوب قهوغی تسحیح ایلدیلر

On dit d'une viande, d'une boisson qui est rude au palais,
à la gorge, qu'elle les écorche تخدیش بوزاری تخدیش
طماعی یاخود بوزاری تخدیش - طرمالر - ایدر
Et d'une voix aigre, d'une méchante musique,
que cela écorche les oreilles سماع ایدر

Il signifie figur., exiger beaucoup plus qu'il ne faut pour des
droits, salaires ou marchandises T. دری - سوکمهک
Ce greffier écorche les plaideurs دریسنی بومحکمده کاتبی خلغمک
Ce marchand est raisonnable, il n'écorche pas le monde
بو بازارکان اهل انصافدندر خلغمک دریسنی سوکمهک
قیدنده دکلدر

On dit, Il faut tondre les brebis, et non pas les écorcher,
pour dire, que les princes ne doivent pas trop charger les peuples
قیونک توبنی قیرمقی کوکدر یوخسه دریسنی سوکمهک
دکلدر

A. دریسی یوزلمش T. هنجیده P. مساموخ A. ÉCORCHÉ.
دریسی صیرلمش T. خورش زده P. مستحی

P. مساموخ A. ÉCORCHERIE. Lieu où l'on écorche les bêtes A.
سالخاند T. سالخاند

ÉCORCHEUR. Celui qui écorche les bêtes A. P. سلاخ
ذری یوزلمش T. برکن

ÉCORCHURE. Enlèvement superficiel de la peau en quelque
partie du corps d'un animal A. سحج P. ذری خورش
Je me suis fait une petite écorchure à la jambe
بجامده جزئجه بر - بجامده سحج جزئی پیدا اولدی
ذری صیرندیمی واقع اولدی

ÉCORE. Escarpement d'une côte A. P. صوح الساحل
قییمک دیک شیوکی T. لب دریا

ÉCORNER. Rompre une corne A. P. کسر القرن
بوصغرک بوینوزی // Ce boeuf fut écorné
قیرلمشدر

Il se dit aussi des choses qui ont des angles A. کسر الزاویه
Écorner // کوشدیمی کسمک T. کوشد بریدن P. قطع الزاویه -
بر طابیدنک و بر سفره نیک
Et figur. Écorner une chose, pour dire, la
diminuer A. کوشد لرینی کسمک
T. کم کردن P. تنقیص - قصر
On a écorné sa terre, son autorité // اکسلتمک
ونفوذ و حکومتنی قصر ایلدیلر

ÉCORNIFLER. Chercher à manger aux dépens d'autrui A.
طعام طال قاولغی T. کاسد لیس کردن P. رشن - تطلق
ایتمک

ÉCORNIFLERIE. Action d'écornifler A. P. رشون - طفیلیت
طعام طال قاولغی T. مفت خواری - کاسد لیس

ÉCORNIFLEUR. Qui écornifle A. P. راشن - طفیل
طعام طال قاولغی T. مفت خوار -

ÉCOSSER. Tirer de la osse A. سلب السنف
قهوغی - قهچوغی صوبمق T. از پوست برده ساختن P.
صیومق

ÉCOT. La quote-part que doit chaque personne pour un repas
بهره مصرف P. حصه المرافقة - نرد - بداد A. commun
J'ai payé mon écot, payez
رفند - عارفاند پایبی T. همگسگان
بکا عائد اولان حصه موازندی ادا ایلدن سن دخی
ادا ایلد

Il signifie aussi, la compagnie des personnes qui mangent ensemble A.
// رفندجی جمعیتی T. جمعیت الامل المرافقة
بناچده اوج عدد اهل موازند جمعیتلری
وار در

Et un tronc d'arbre où il reste encore des bouts de branches coupées A. کرب pl. کرۃ T. اوسچد کتوکی

ÉCOUFLE. Nom vulgaire du Milan. V. Milan.

ÉCOULEMENT. Mouvement d'un fluide qui passe ou qui s'échappe d'un lieu où il était ramassé A. انصباب - فیضان P. فیضان L'écoulement des eaux ریزش - ریزیدگی Écoulement des corpuscules qui s'exhalent des corps ذراتکک اولان أجسامدن ساطع فیضان نور و ضیا Figur. || Écoulement de lumière فیضان فیضانانئى Écoulement de la grâce فیضان توفیق ربانى

ÉCOULER. Couler hors de quelque endroit A. انسفاخ - سفحان T. روان شدن - ریزیددن - نوشیددن P. سیلان - جریان - Le torrent s'est écoulé || بوشابوب دوکلمک - دوکلمک - آفتق اجرای ما ایتمک Faire écouler l'eau سیل منسفی اولدی Quand l'eau sera écoulee صوبی آفتق - اسال ما اینک - ما منسفی L'eau s'écoule مانک حین سفحان وسیلانده خمر فوجی انچندن انسفاخ Le vin s'écoule du tonneau اولور شراب فوجیدن آفر - ایدر

On dit figur., Le temps s'écoule, pour dire, qu'il passe وقتلر و قتلر مرور و گذار ایدر - مانند آب روان سریع الجریاندر L'argent s'écoule, c'est-à-dire, se dissipe درجم و دینار مشال La presse s'écoule, c'est-à-dire, diminue سیال آقوب کیدر On dit aussi, Le temps est écoulé, pour dire, que le temps préfix est écoulé و عده وقت معین کیدی - مرور ایلدی

P. تمقیص القد - حف A. ÉCOURTER. Couper trop court - دیبدن قیرقمق T. از ته بریدن - کوتد کردن - کوتیددن حف شعر Écourter des cheveux بونی کسک - قصدنمق قپودک Écourter un manteau عاجی دیبدن قیرقمق - ایتمک بونی کسک - قدیمی تمقیص ایتمک

On dit, Écourter un chien, un cheval, pour dire, leur couper la queue et les oreilles A. ابقار - ابقار الاذناب والاذان T. دم و گوش بریدن P. قولاقت و قوبرق کسک

ÉCOUTE. Lieu où l'on écoute sans être vu A. مکمن النسمع - On dit figur., طونوب دکلیدجک بر T. نیوشگاه P. Être aux écoutes, pour dire, être attentif à remarquer ce qui se passera dans une affaire, afin d'en tirer ses avantages A. چشم و گوش P. حواله السمع الدقة - حواله السمع التجسس

کوز قولاقت اولمق T. داشتن

ÉCOUTER. Prêter l'oreille pour entendre A. استماع - دیکلمک T. گوش کردن - شنویددن - نیوشیددن - شنیددن P. Ne parlez pas si haut, on nous écoute صوت بلند ایلد تکلم ایلد صحبتمز استراق Il était à la porte pour écouter ce qu'on disait ابشیدیلور Lors- کلام انچون قپودیبنده طوروب قولاقت اورر ایدی qu'on veut appeler quelqu'un, on lui dit, Écoutez بئی دیکلمد

Il signifie aussi, donner audience à quelqu'un A. اعطاء الرخصة T. سويلتمک On le renvoya sans l'écouter دستور گفتار دادن P. فی الکلام رخصت کلام ویرلمکسز بن کیروید فلانی سويلتمدک اعاده ایتدردیلر - اعاده ایتدردی

Et donner quelque croyance ou quelque consentement à ce qu'un homme propose, ou prendre plaisir à l'entendre A. اصفا - امالة السمع - توجید السمع القبول - حواله السمع الالتفات - Il parla d'ac- T. قولاقت و برمک T. گوش التفات دادن P. القبول commodement, mais il ne fut pas écouté صلحا نظام و برلمسنی Et donner quelque croyance ou quelque consentement à ce qu'un homme propose, ou prendre plaisir à l'entendre A. اصفا - امالة السمع - توجید السمع القبول - حواله السمع الالتفات - Il parla d'ac- T. قولاقت و برمک T. گوش التفات دادن P. القبول commodement, mais il ne fut pas écouté صلحا نظام و برلمسنی

On dit figur., Écouter la raison, pour dire, se rendre à la raison A. حکم حقه رضا - حکم حقه تبعیت ایتمک T. raison Écouter la voix de la nature حکم طبعته گردن داده رضا و تسلیتات ایتمک T. N'écouter que sa colère, que sa passion برکمسنه قلبه ن'écouter que sa colère, que sa passion مستولی اولان غیظ و غضبک و مرض نفسانیتک حکمندن ماعدا بر درلو کلامد حواله السمع التفات ایتمک

On dit, qu'un homme s'écoute trop, pour dire, qu'il a trop d'attention à ce qui se passe en lui par rapport à sa santé نفسنی کمدوبی کوزدر - کوزدر

ÉCOURT. A. شیدده P. مسموع

ÉCOUTEUX. Il se dit d'un cheval distrait par les objets qui le frappent A. زخور P. اورکک T. رمان

ÉCOUTILLE. Sorte d'ouverture dans le tillac d'un vaisseau pour y descendre ou en tirer les gros fardeaux T. انبار آغزی - انبار قپوسی

یازو اوکرتک - تعلیم خط ایتمک - تعلیم کتابت ایتمک
 Écrivez cela sur une feuille de papier dans votre journal
 احوال روزمره یی اشارت ایلدیکمک جریده نک بر
 امضا - امتحاسنی یازمق Écrire son nom صحیفه سنده قید ایله
 Les anciens écrivaint sur des tablettes enduites de cire
 امم سالفه مشمع صحیفه لور اوزریده یازو یازرلر ایدی
 Écrire avec un crayon, avec du charbon وکمر وکمر
 دیوار اوزرنده نقش Écrire sur la muraille ایله یازمق
 و تحریر ایتمک

املا ایتمک Il se dit aussi de la manière d'orthographier T.
 فلان کلمه یی ند وچیلد || Comment écrivez-vous un tel mot?
 املا ایدرسک

تحریر المکتوب A. Il signifie aussi, écrire des lettres missives.
 Je lui ai écrit deux ou trois fois, il ne me fait point de réponse
 ایکه اوج دفعه طرفنه مکتوب تحریر اولمشیکن بر درلو
 Je lui ai écrit toutes les nouvelles
 حواذیک جمعلسنی با مکتوب طرفنه تحریر وانها ایلدیم
 Écrire des lettres de recommandation توصیه یی حاوی مکتوبلر
 توصیه نامدلر تحریر ایتمک - توصیه مکتوبلری یازمق - یازمق

Il signifie en termes de Pratique, mettre par écrit ses raisons,
 pour défendre sa cause T. دعوی یی ثبت - دعوی یی قلمد الحق
 صحیفه بیان ایتمک

Il ne suffit pas de donner des paroles, il faut écrire T. تحریراً تعهد
 ایتمک
 قولا وعد ایتمک
 کافی دکل تحریراً تعهد لازمد

P. تألیف - انشا A. Figur. Composer un ouvrage d'esprit
 T. یازمق در سلیک تألیف کشیدن - تألیف کردن
 Écrire en prose و تألیف ایتمک
 Tous les auteurs qui ont écrit sur cette
 matière بوماده بدائر تحریرک فام املا ایتمش مؤلفیمک
 عبارة لاتین اوزره تألیف ایتمک Écrire en Latin
 فلان کمسنه ارباب ایتمک Il est savant, mais il ne sait pas écrire
 علم و معرفتمدر انجیق تألیف مقتدر دکلدر

Il se dit aussi du style || Écrire poliment, nettement, doctement,
 élégamment لطیف و نراکمت و صراحت و نقادمت و علم
 Cet homme parle bien, mais il écrit mal
 فلان کشی حسن ناطقه

خوش صحبت و قبیح الکتابه بر آدمدر - وسو نطقه اربابندندر
 Tous ceux qui écrivent bien حسن کتابته موفق اولمش جمیع
 On dit figur., que la destinée des hommes est écrite
 ارزاق - قسمت عالیان لوح تقدیرده مسطور در
 Et qu'une chose est écrite au Ciel
 مقسوم افراذ بنی ادم لوح تقدیرده محرر و مرتسمدر
 فلان شی لوح ازلده مسطور در
 On dit, qu'une chose a été écrite au courant de la plume,
 pour dire, qu'on n'y a pas mis beaucoup de temps, de réflexion
 قلمدن بویله - سبق فام ایله تحریر اولمش بر ماده در
 سرعت فام ایله نقش صحیفه - چیتی و برمش ماده در
 اولمش ماده در

On dit aussi, Il est écrit, pour dire, il est décidé || Il est
 écrit que je ne gagnerai jamais
 ابدی فاده ایدمه میدکیم
 بنم انجیق ابدی فاده قسمت اولمه میدگی - یازیلو در
 Et ce qui est écrit est écrit, pour dire, qu'on ne
 یازیلان یازلده
 veut rien changer à ce qu'on a résolu

Il signifie aussi, marquer || Son malheur est écrit sur son
 visage, sur son front
 معکوسیت بختی ناصیه حالده مرتسمدر
 آثار نکبت و بد بختی چهره سنده نمایان و بدیدار در
 Il porte sa condamnation écrite sur son front
 مستحق عقوبت
 Les rides ont écrit son
 âge sur son front
 عدد سنی صحیفه چهره سنده ارقام چین
 وشکن ایله مرتسم و محرر در

کشدده - نوشته P. مکتوب - مسطور - محرر A. ÉCRIT.
 یازیلو - یازلمش T. سلیک املا

- Récite - زبیره A. ÉCRIT. Ce qui est écrit sur le papier
 Quel || کاند T. نوشته P. ورقه محرره - نیقات pl. نیقته
 Il bo فصل کاند در - بو ند کوند نیقته در
 tira un écrit de sa poche بر ورقه جیقاردی
 کاغذ جیقاردی

Il se dit aussi d'un acte portant promesse, convention A.
 سند T. پیغمونامه P. سندات pl. سند - وثیقه pl. وثیقه
 Il est homme de mauvaise foi, il plaide contre son écrit
 عهد بر آدمدر کاندو سندینده مخالف دعویله سلوک ایدر
 انکاره مجالک
 Vous ne pouvez me le nier, j'en ai votre écrit
 یوقدر زبیرا سندک حالا یدمده موجود در

On dit, Remontrances par écrit, pour dire, remontrances rai-
 sonnées A. اعتراضات معقوله - Et procès par écrit, un procès

res, de murailles, d'édifices mal soutenus *A.* فروپاشی *P.* هیلان
T. چوکش || L'éroulement d'une partie de la muraille
 بر طرفی چوکمندی - دیوارک بر طرفی هیلاند میانی
P. انهیلال - انقیاض *A.* *ÉCROULER.* Tomber en s'affaissant

Cette maison vint tout d'un coup à s'écrouler بره چوکمشدر
 بو خاند بودن

ÉCROÛTER. Ôter la croûte *A.* خشک *P.* سلب الجلف
 || *Il faut écroûter le pain pour ceux qui n'ont pas de dents*
 معدوم الاسنان اولان کسان انچون انمکک قوربسنی صوبیق
 لازمدر

ÉCROÛTÉ. *A.* خشکش بر آورده *P.* مسلوب الجلف
 قوربسنی صوبیلش انمک

ÉCRU. On appelle Soie écrue, celle qui n'a point été mise
 à l'eau bouillante *A.* قیز *P.* خام - ابریشم خام
 ایپیک

ECSARCOME. Terme de Chirurgie. Excroissance charnue, *V.*
Excroissance.

ECTROPION. Terme de Médecine. Renversement de la paupière
 وارگونئی پلک *P.* انقلاب الجفن الاسفل - شتر *A.*
 الت کوز قپانمک دورکلکی *T.* زیبر

ECTYLOTIQUE. Remède propre à consumer les callosités et
 les durillons *A.* سکل آشدنرجی *T.* آزع خور *P.* اکال الشولول

ECTYPE. Copie, empreinte d'une médaille, d'un cachet. *V.*
 Empreinte.

ÉCU. Espèce de bouclier que les cavaliers portaient autrefois
A. حشفه - *Il se prend aussi pour la figure de ce bouclier,*
 نشان لوحندی *T.* بر lequel se peignent les armoiries

ÉCUBIER. Trou de l'avant du vaisseau, par lequel on fait
 گذرگاه *P.* فرجة الجمل *A.* قوسند مارغالی *T.* ریسمان

ÉCUEIL. Rocher dans la mer *A.* - حشانی *pl.* حشفه
 آب *P.* دیور *pl.* دیر - اتان الضحل - جبابج *pl.* جهبجبة
 || *Dangereux* دکر ایچنده کی قیا - شاب *T.* اندراب - رفت
Navigner sur une mer pleine d'écueils حشانی و جبابج
 کیره ایلد مملو بر حشفه خطر ناکت
 شایلی و قیالی جوق بر دکرده - دریاده سفر ایتمک
 بر کمی *Ce vaisseau s'est brisé contre un écueil* کزمتک

Ce port est fermé par des écueils و قیالی ایلد
 fermé par des écueils *Il se dit figur. des choses dangereuses pour l'honneur, la fortune, la réputation etc.*
 عالم حشانی کیره بی مشتمل بر دریای پر خطر
 مثالیدر *Il faut éviter cela comme un écueil*
 bu br حشفه خطر ناکدر کد ایزریند
 یلد طولا صاحبی اولان حشانی دقایق
 آمالیری تصادمین بری اولمیوب شکست
 کادیکند بناء اندن حذر و مجانبست لازمدر

ÉCUELLE. Pièce de vaisselle qui sert à mettre du potage,
 کاس - قصاع *pl.* قصعة - جففات *pl.* جففة
 فواتد - جوربا جنائی - جوربا طاسی *T.* کاسد *P.* کئوس *pl.*
 || *Écuille couverte* جففة مطبقه
 - قوللو جوربا جنائی - جففة ذات العروتین
 اجناس *A.* فاب فچاق *T.* الاوانی

On dit proverb., Celui qui s'attend à l'écuelle d'autrui dine mal,
 ایلمک جورباسنی بکلیان فارننی طوبورمز
T.

ÉCUELLÉE. Plein une écuelle *A.* یکت کاسد *P.* مل الجففة
 بر طاس طلوسی *T.*

ÉCUISSE. Faire éclater un arbre en l'abattant *A.* تشقیق
 جانلتمق *T.* تراکانیدن

ÉCUSSÉ. *A.* جانلتمش *T.* تراکیدنه *P.* منشق

ÉCUME. Espèce de mousse qui se forme et qui surnage sur
 زبد *L'écume de la mer* کف *T.* کف *P.* زبد
 کف - زبد امواج دریانکت کپوکی - بحر
 طالعذرک کپوکی - امواج دریا

Il se dit aussi d'une chose qui bout sur le feu - طفاوة
 || *L'écume d'un pot qui bout* کپوکت *T.* سرجوش *P.* جفالة - طفاحة
 سرجوش دیگ - قدرده نلیان ایدن شیتک طفاوه سی
 قنجرده قیایان شیتک کپوکی -

Et de la bave de quelques animaux *A.* کف دمن *P.* روال
 || *L'écume du cheval* حیوانکت انزی کپوکی *T.* جارپا
 - *En ce sens, il se dit aussi des hommes qui sont en colère*
 || *Quand cet homme est en colère, l'écume lui sort de la bouche*
 آدم فلان

- حال غضبیده آنزیدن نشر ز سپید غلیظ و شدت ایدر
فلان آدمک دیگت نصیبی فورانیده آنزی تزیب ایدر
آنزی تزیب ایدر - آنزی کپورکمنور -

Il se dit aussi de la sueur qui s'amasse sur le corps du cheval
آنک تری T. خوی اسب P. عصار A.

ÉCUMER. Jeter de l'écume A. کف زدن P. از باد - تزیب A. کپورمکت T.
دکز کپورر - دریا تزیب ایدر La mer écume || کپورمکت T.
بو شراب تزیب ایدر Ce vin écume

Il se dit aussi du cheval A. القاء الروال P. کف از دهن
آت کپورمکت T. افشانیدن

Et de l'homme A. تزیب - تزیب P. کف افشانیدن
بو آدم حدت Cet homme écume de colère || آنز کپورمکت T.
فرط غضبیدن کف افشان نیط و کیند - غضبیدن تزیب ایدر
شدت غضبیدن آنزی کپورر - اولور

Il signifie aussi, ôter l'écume de ce qui bout sur le feu A.
کوکبی آلق T. سرجوش بر گرفتن P. اخذ الطافاة - اطفاح
Écumer du sucre Ecumer le pot کپورکنی آلق ||
طافاه سنی آلق - شکری اطفاح ایتکت

On dit figur. d'un écornifleur, qu'il va écumer les marmites
فاب یلاقی T. کاسد لیس کردن P. لحسن القصعات A.

ÉCUMER, signifie figur., prendre ça et là A. تلط P. اینجا
اوتدندن برودن دیویشورمکت T. و آنجا بر گرفتن

On dit aussi, Écumer un héritage, un livre, pour dire, y prendre
P. اخذ الزبدة - اخذ الزبدة A. ce qu'il y a de meilleur
قیمغنی آلق T. سوسیر بر گرفتن

ÉCUMER les mers, les côtes. C'est exercer la piraterie A.
از بادیدیلکت T. بدریا رهنی کردن P. الطریق فی البحر
دکزده حوامیایکت ایتکت - ایتکت

- مطفح A. کپورکنمیش T. کفناکت P. مزبند A. Ecumi.
کپورکی آلقش T. سرجوش بر گرفتن P. مسلوب الطافاة

ÉCUMEUR DE MARMITE. Écornifleur A. لحسن القصعات
V. Écornifleur. قاپاری یلاقیجی T. کاسد لیس P.

ÉCUMEUR DE MER. V. Pirate.

ÉCUMEUX. Qui jette de l'écume A. طافی - مزبند P. کف
امواج Flots écumeux || کپورجی - کپورت آتیجی T. افشان
دهان Bouche écumeuse کپورجی طالعذر - کف افشان
کف افشان

ÉCUMOIRE. Ustensile de cuisine qui sert à écumer A. مطفحة

- کفگیر سیمین Écumeire d'argent || کچچد T. کفگیر
کدش کچچد

ÉCURER. Nettoyer de la vaisselle, ou autres ustensiles de
ظرفرا P. نظیر الوانی - نمسح الوانی A. même nature

Écurer des chaudrons || فاپاری سیلمکت T. پاکت کردن
ثل البئر A. On dit aussi, Écurer un puits - قزابلری سیلمکت

قوبی تمیزمکت T. جاحرا پاکیزه کردن P. نظیر البئر -
سیلمش T. پاکت کرده P. مطهر - مسوح A. Écuri.

ÉCUREUIL. Espèce d'animal P. موش پرزده - وروره

ÉCURIE. Lieu destiné à loger les chevaux A. اعطبل

اصطبل هادیون || Les écuries du Roi || آخور T. ستوردان -
بو آنلری آخوره Mettez ces chevaux à l'écurie خاض آخور -
وضع ایلد

Et train, équipage qui comprend écuyers, pages, carrosses,
L'écurie || آخور طاقی T. chevaux, etc. d'un grand seigneur
بکک آخوری طاقی عزیدت ایلدی du prince est partie
Ce seigneur a toujours une magnifique écurie آخوری
طاقی دائما عنوانو و دبدلدور

ÉCUSON. Écu d'armoiries. V. Écu. - Il se dit, en termes de
فلم آشی T. حروق A. Jardinage, d'une manière de greffer

ÉCUSONNER. V. Greffer.

ÉCUYER. Celui qui a l'intendance de l'écurie d'un seigneur
- آخور کیدسی T. کتخدای آخور P. امین الاصطبل A.

Le grand écuyer du Roi A. امین الاصطبل السلطانی
بیوکت امخور T. میر آخور اول - آخور شهریار

ÉCUYER, signifie aussi, celui qui enseigne à monter à cheval,
T. سلحشور P. رایت A. qui dresse les chevaux au manège
سلحشوران خاض A. Les écuyers du Roi || سلاخور

ÉCUYER DE MAIN. Celui qui donne la main au Roi, pour mon-
رکابدار آنا T. رکابدار شهریار P. ter en voiture

ÉDEN. Nom donné au Paradis terrestre A. عدن

ÉDENTER. User, rompre les dents d'une seie, d'un peigne
دیش قیرمی T. دندان شکستن P. کسر الاسنان A.

ÉDENTÉ. A. شکسته دندان P. منکسر الاسنان
قیرق

On dit, Une vieille édentée, pour dire, une vieille qui n'a plus de
T. ریخته دندان P. لطا - مدروده الاسنان - مثولة الغم A. dents
بر عجزه مثولة || C'est une vieille édentée دیشی درکدش

دیشی دوکلمش بر قوجد قاریدر - الفمدر

ÉDIFIANT. Qui porte à la vertu par l'exemple ou par le discours A. مصلح الاخلاق - مصلح النفس - مرشد الى الصلاح A. مسترق - موجب العبوة للخير - موجب الاصلاح النفس - Cela || اوصلایق اوکردیجی T. فرهنگى بخشا P. الى الخير est édifiant Il mène une vie édifiante مرشد خير وصلاح اولدجق مسلک عوام پسند ایلد کچینور خير وصلاح وسيله عبرت اولدجق سلوک وحرکت - کچینور غایت الغایه خیره سوق C'est un livre très-édifiant ایدر Il a fait un sermon fort édifiant وارشاده وسيله اولور بر کتاب کثیر الفوائد در زیاده سيلد مرشد صلاح اولدجق بر موعظه sermon fort édifiant Cela n'est guères édifiant آوردۀ زبان نطق وبيان ایلدی Rien بو کیفیت اولقدر مرشد صلاح اولدجق شئ دکلدر اصلاح اخلاق اولدجق بوندن P. اقوا بر حالت یوقدر

ÉDIFICATEUR. Celui qui élève un édifice A. بانی P. کرداد گر. یاپو یاپیجی T. کرداد پرداز -

ÉDIFICATION. Action de bâtir A. عمارت - بنا P. کرداد L'édification du temple de Jérusalem fut réservée à Salomon هیکل قدس شریفک بنا وعمارتي حضرت سليمانک وقتشه مرحوم ایدی

Il se dit figur. des sentimens de vertu que l'on inspire par l'exemple ou par le discours A. سوق الى الصلاح - عبوة للخير. اوصلایق داداندردم T. فرهنگى بخشایی P. عبوة للصالح - بو کیفیتده Cela est de peu d'édification || خیره داداندردم - de grande édification خیر وصلاح وسيله عبرت اولدجق ماده بغایت از در بو کیفیت کلی مرتبه موجب عبرت صلاح Faire des choses pour la gloire de Dieu, et pour l'édification du prochain رب نمجید عظمت جناب رب العالمین وبالعبوة اصلاح نفس قربنی مستلزم اولدجق خیره وسيله Prêcher avec édification افعال واعمالده بولمق عبرت اولدجق وجهله وعظ ایتمک

ÉDIFICE. Bâtiment A. عمارات pl. انبیه pl. بنا A. بنای Grand édifice || یاپو T. بر اورده - کدواره - کرداد P. - بکلت عمارت - عمارات میرید Les édifices publics جسم بر بنا رفع واعلا ایتمک Llever un édifice بکلت بنالر La structure بر عمارت بنیاد وانشا ایتمک Construire un édifice بر عمارتک صورت ترکیبی

ÉDIFIER. Bâti A. بنا - انشا - P. بنیاد کردن بر عبادتخانه انشا || یاپمق T. کردن بر سرای بنا ایتمک un palais ایتدرمک

On s'en sert figur., pour l'opposer à détruire A. اعمار P. آباد Il détruit, au lieu d'édifier || یاپمق T. کردن Vous êtes envoyé pour édifier, et non pas pour détruire اعمار واصلادر سنک اول طرفه مأموریتک اعمار واصلادر یوخسد هدم وتخریب دکلدر

Il signifie aussi, porter à la vertu par l'exemple ou par le discours A. ارشاد - اشراق الصلاح - تدریب فی الخير P. سوق الى الخير بالعبوة - الى الخير نفس قربنه اشراق || خیره داداندردم T. Édifier le prochain ایتمک Édifier ses domestiques صلاح ایتمک Édifier tout le monde par son exemple بالعبوة اشراق ایتمک كندو اعمالنى مآخذ عبرت ایدرت قلب كافۀ Cet homme prêche d'une manière qui édifie فلان کشی قلب سامعینه اشراق خیر Sa vie, ses actions, ses paroles, son air même et sa démarche, tout prêche, tout édifie en lui صورت عیش وزندگانیسی وافعال واقوالی بلکه صورت عیش وحرکات وسکانتی قلب ناسه اشراق خیر وصلاحی موجب اولور احوالذندر

Et satisfaire par son procédé, donner bonne opinion de soi T. نیک ادیشی افزانیدن P. تأیید الحسن الظن A. La conduite qu'il a tenue dans cette affaire m'édifie || فکرلری یاپمق بو خصوصده اتخاذ ایلدیکی سلوک ورفتار extremely حقنه حسن ظنی تأیید ایدر

Édifié. Touché A. خیر A. متدرب فی الخير T. خیره دادانمش

On dit, Mal édifié, pour dire, scandalisé A. مراتب الخاطر T. خاطرینه القای ریب وخدشه اولمش

ÉDIT. Loi, ordonnance du souverain A. احکام pl. حکم A. Edit du prince || بیورق T. فرمان P. اوامر pl. امر اعلان امر ایتمک - نشر امر ایتمک Publier un édit پادشاهی تجدید امر ایتمک Renouveler un édit

ÉDITEUR. On donne ce nom à un homme qui veut bien prendre le soin de publier les ouvrages d'un autre T. بر کسندک || تألیفی طبع ونشر ایلکی درعهده ایدن Les Bénédictins

ont été les éditeurs des ouvrages de tous les Pères de l'Eglise
آتمه کرام تالیفاتشک طبع و نشرینی در عهد ایدار فلان
طریقشک و چاپیدر

ÉDITION. Ce mot est relatif au nombre de fois que l'on a
بر دفعده بصلمش تالیفاتک نسخدلری T.
عددی

Il se dit aussi, de la manière dont un ouvrage est imprimé
بصندنک T. || Une belle édition بصندنک رسم و صورتی
بصندنک سقیم لطیف une édition fautive واحسن صورتی
صورت سقیم ایلد بصلمش کتاب - و مخطی رسم و صورتی

ÉDUCATION. Il se dit des soins que l'on prend pour élever
ادب - فرهنگی P. تادیب A. || On dit, il n'a nulle éducation, pour dire, il est incivil
حسن تربید Bonne éducation || او کورمه - تربید T. آموزی
Mauvaise éducation تربید ردیمه Prendre soin de l'éducation des
enfants - تادیب اولاد بایند بذل نقدیند اقدام ایتمک
La bonne éducation تربید اطفال خصوصده اهتمام ایتمک
حسن تربید سوخلتی اصلاح ایدر rectifie le mauvais naturel
حلیه - On dit, il n'a nulle éducation, pour dire, il est incivil
مایه حسن - حسن تربید و تادیبیدن عاری برآمدن
تربیدن کلیاً بی بهره برآمدن

ÉFAUCHER. Tirer la soie d'un ruban ou d'un bout d'étoffe
قل جیقارمق T. رشتد کشیدن P. زابره A.

ÉFACABLE. Qui peut être effacé A. ممکن المحو
یوق اولد بیلور T. نا بود کردنی P. ممکن الطمس - التظلیس
بلورسز اولد بیلور -

EFFACER. Ôter l'image, les couleurs, l'empreinte de quelque
نسخ - تظلیس - اطماس - ازاله - امحا - محو A. chose
بی اثر و نشان - نا بود کردن - نا پیددا کردن P.
Il faut effacer deux lignes d'écriture خطک ایکسی سطرینی
Effacez ces mots-là ایلد بو الفاظی امحا و تظلیس ایتملو در
مورر زمان ایلد بو تصویرک effacé les couleurs de ce tableau
بلورسز اولدی - الزانی محو اولدی

On dit aussi, Effacer la mémoire ذکرینی محو و ازاله ایتمک
Effacer de la mémoire فلاں شینک ذکرینی صحیفه خاطردن
Les bienfaits sont bientôt effacés de la mémoire
خیر و احسان نمک بحرام اولان کشینک

خاطرندن آزمان ایچنده کالمنش فی الیا منظمس و محو
محو و نا بدید اولور - اولور

Il se dit aussi de la beauté des femmes || Cette femme était
فلان خاتون مقدمه belle, mais le temps a effacé sa beauté
حسنا ایکن وقت و زمان آب و ناب جمالنی جمله محو
Elle avait de belles couleurs, mais la maladie
رنگ روینک آب و نابی چکدیککی عذت
مزاج تقریبیلد بی اثر و نشان فالدی

Il se dit figur. des choses morales || Effacer ses péchés par
لوث معاصی و آذابی آب سرشک پشیمانی
ses larmes و ندامت ایلد امحا و تظلیس ایتمک
آخر عمرنده ظهوره کلان اعمال
صالحه حین حیاتنده باعث شینی اولمش و صحت عیوبک
آخر عمرنده فعلد - انحا و انطماسند عذت مستقلد اولمشدر
کنوردیکی اعمال صالحه جامه حیاتندن و صحت عیوب
گذشته نک محو و ازاله سند وسیلد اولمشدر

On dit, qu'un homme a effacé tous ceux qui l'on précédé, pour
dire, qu'il a acquis plus de célébrité par sa vertu, par ses talents,
موفق اولدیغی مآثر جلیلد ایلد اسلاف
نام و شان - واجدادینک نام و شاننی ازاله و امحا ایلدی
Ce général a effacé tous les grands capitaines de son temps
اسلافی جریده ایامدن محو و نا پیدا ایلدی
bo général a effacé tous les grands capitaines de son temps
معاصری اولان مجموع جنگاوران جلادت عنوانک نام
Il se dit aussi de plusieurs autres choses || Cette dame effaçait toutes celles qui étaient dans l'as-
semblée بو خاتونک فروغ حسن و جمالی مجلسده بولان
خواتین سائورنک پرتو و رنقارینی امحا ایلدی
Ce seigneur effaçait par sa bonne mine et par sa magnificence
فلاںک چهره اورت parurent à ce carroussel
وجه و سیمه و اسباب احتشام اکمل و اوفاسی میدان
مسابقده موجود اولنلرک فروغنی جمله محو و نا بدید
فلان شاعر Ce poète a effacé tous ses contemporains ایلدی
شعرای معاصرینک نام و شانلرینی کلیاً محو و ابطال
ایلدی

- نا پیدا شده P. منسوخ - منظمس - محو A. Effacé
سیلشمش - بلورسز اولمش T. بی اثر و نشان مانده - فرسوده
بوزلمش -

EFFACURE. Ce qui est effacé A. طاس pl. منسوخات

P. فرسودگی *T.* سیلنتی - بوزفلق || *L'effaure n'empêche pas* qu'on ne lise encore quelque chose de ce qui était écrit بو ورقیده اولان منسوخ بر بر مقدارینک قرائتمند مانع بو مکتوب منسوخ *Cette lettre est pleine d'effaures* اولدمز برلر ایله مالامالدر

EFFANER. C'est la même chose qu'effeuiller *A.* خرط *P.* برگ *T.* ریزانیدن *V.* پیراق صیرمق *T.* ریزانیدن

EFFARER. Troubler quelqu'un de manière à ce qu'il paraisse quelque chose de lagard dans sa mine, dans ses yeux *A.* تعبیر *Qu'a-t-on* جهره کی بو درجده *T.* خشم آلود کردانیدن *P.* الوجه بوزدره جق قدر *T.* کلام سوبلندیکی وار در جهره *T.* خشم آلود شدن *P.* تمعّر الوجه *A.* بوزلشق

EFFARÉ. *A.* متعّر الوجه *P.* خشم آلود *T.* جهره سی بوزق *EFFAROUCHER.* Épouvanter, effrayer *A.* توحیش *P.* رمانیدن *T.* صیدی *Effaroucher le gibier* وحشتلندرمک - اورکتک *T.* توحیش ایتمک

Et rendre moins traitable, dégoûter || *Si vous lui faites cette proposition, vous l'effaroucherez* نکلیف بو ماده یی فلانده *C'est un homme qui s'effarouche aisément* فلان کشتی از شیدن *Effarouché.* *A.* متوحش *T.* اورکمش

EFFECTIF. Qui est réellement et de fait *A.* حقیقی *Une armée de trente mille hommes effectifs* عبارت نوردن *T.* حقیقّه موجود - صندیغمده *Il a dix mille écus effectifs dans son coffre* بر اردو اون بیگ فروش موجود افجده سی وار در

On dit, qu'un homme est effectif, pour dire, qu'il fait ce qu'il dit قولی فعله کنورر بر آدندر

EFFECTIVEMENT. Réellement *A.* حقیقّه - فنی الحقیقه - کر جکدن *T.* راست *P.* بحقیقه الحال - علی التحقیق *Il ne vous conte point de fables, cela est effectivement vrai* روایتی افسانده قبیله نیدن اولمیوب فنی *Cela est arrivé effectivement* الحقیقه واقع اولمش حالاندر *Il prétend avoir droit sur cette terre, et effectivement il a de bons titres* بو ارض اوزرینده حقّی

اولدیغن ادعا ایدر فی الحقیقه بو بابده معتبر سنداتی حقیقت *Il paraît moins touché qu'il ne l'est effectivement* وار در حالده متأثر اولدیغی مرتبندن اقل اظهار تأثر بال ایدر *EFFECTUER.* Mettre en exécution *A.* اجرا - اجرا *Il a* فعله کنورمک *T.* بحیث فعل رسانیدن - بجا آوردن *P.* *Ce n'est pas tout que de promettre, il faut effectuer* کافی قولاً وعد ایتمک کافی فعلاً دخی - دکل موعودی حیث فعله کنورمالو در اجرا لازمدر

EFFECTUÉ. *A.* منجز *P.* رهین بالانجاز - منجز *T.* فعله کنورامش

EFFÉMINER. Rendre faible comme une femme *A.* *Il n'y* زند خویلو ایتمک *T.* زغمش کردن *P.* سیره النساء *a rien qui soit si capable d'efféminer le courage que l'oisiveté* و بطالت و بیکاری *et les délices* ایله گذراننده ازمان اولمق قدر آدمی سیرت نسایده *ansani* زنده مزاجنه قویده جق - تحویل ایدیر برشی یوقدر *Mais les voluptés efféminent l'ame et le corps* برشی یوقدر *Le luxe effémine une nation* زنده مزاج ایدر *amr* سفاقت بر ملتی نسوان طبیعتنه تحویل ایتددر *znd* خویلو ایدر - بر ملتی زن سیرت ایدر -

T. زن سیرت - زغمش *P.* نسوی الخصامة *EFFÉMINÉ.* *A.* *On dit, Mine efféminée* زنده خویلو *Visage* *Naturel efféminé* زنده جهره سی - جهره زن صفت *Il est aussi substantif* *Il n'y a que les* بو مقوله خواطر از اینه *efféminés qui puissent avoir de ces sentiments-là* زن صفت اولان - وافکار زن خصلت اولناره مخصوصدر *znd* خویلو اولناره - کسانده مخصوصدر

EFFENDI. Titre de civilité chez les Turcs *T.* افندی

EFFERVESCENCE. Légère ébullition causée par le dégagement d'un gaz, de l'intérieur d'un liquide *A.* فوران - جیشان *P.* *Les alcalis font effervescence avec les acides* جوشش *T.* قینایش *La bière est en fermentation, l'eau qui bout est en ébullition, et le fer dans l'eau-forte fait effervescence* آرید صوبی *اختصار قینایان صونزو ان و مورتیزاب ایچنده جیشان ایدر*

Il se dit figur. d'une émotion vive et passagère dans les esprits *A.* *T.* جوش و خروش اندیشه ها *P.* هیجان الازمان

عقول وافکارک قینامدسی

EFFET. Ce qui est produit par quelque cause A. اثر pl. **Ôter** اثر ردتی - اثر سیتی **Mauvais effet** اثر خیر **Bon effet** || آثار انساب سبب اندفاع اثری **le cause, vous ôterez l'effet** **Remonter** علت دفع اولدقدده معلول مندفع اولور - مؤدبدر اذاردن بداد ایلد علل واسباب قدر **des effets jusqu'aux causes** **Il n'y a point d'effet sans cause** وجود اثر اولدمز **Un bon effet d'une mauvaise cause** سبب دریددن متکون بر اثر خیر **Ces couleurs bien mêlées font un bel effet** کبی اشبور الوانک کرکی کبی مزج واختلاطی بر نوع اثر حسنک حصولنی مؤدی اولور

On dit, L'effet d'une machine عملی بر الشکت عملی **L'effet d'une médecine** اثری - بر لغمتک عملی **d'une mine** دوانکت عملی

P. فعل **A. se prend aussi, pour l'exécution d'une chose** اقرالی **Des paroles, ils en vinrent aux effets** || **T. کار** **Voilà de belles propositions, mais il faut les mettre à effet** افعاله کلدیلر - افعاله تبدیل ایلدیلر **Il faut que l'effet s'ensuive** لازمدر **La chose a en son effet, son plein et entier effet** فعلک دخی **La chose est demeurée sans effet** حصولپذیر اولدی - حصول کدمدی - فعلک کتورلمدی

POUR CET EFFET. À CET EFFET. Façons de parler qui signifient, pour l'exécution de ... **A. لہذا - بناءً علیہ - بناءً علی ذلک** ... **T. آنک آنچون** **T. بنا برین - از آنجا - ازین سبب** **P. لذلک** بر کامبئی -

À L'EFFET de ... Pour l'accomplissement de ... , pour l'exécution de ... **A. لاجل** **P. برای** - **T. تا کمه - از بہر - برای** **ضممنده**

EFFET. Une partie du bien d'un particulier, d'un négociant **|| Une lettre de change sur un tel n'est pas un très-bon effet** فلان کسمندنک اوزریند جکیان پولیچہ تنسکی **Les effets d'une succession** ترکدنک اموالی **Effets mobiliers** دینونی مال **Ses dettes surpassent ses effets de plus de la moitié** موجودیند نصف مؤتبدن زیاده غالبدر **Il a abandonné ses effets à ses créanciers** مالنی آدجقلسند ترک و فراغ ایلدی

في - في نفس الامر - واقعا **EN EFFET.** Récemment **A. کرجکدن** **T. راست** **P. الحقيقة** **Il a** **بو کیفیت خیالی** **دکل حقیقیدر** **Il a** **واقعاً حقاً** **وارد در** **Il a** **واقعاً حقاً**

EN EFFET, sert aussi de liaison au discours **|| Il maintient que cette chose est; en effet, peut-on en douter après tant d'expériences? فلان شی حقیقتد مقارن اولدیغنی ادعا ایدر واقعاً** **بو قدر نجارب** **عبدیده دنسکره جای شک و گمان وارمیدر**

سلب - حت الاوراق **A. Effeuiller.** **Ôter les feuilles** **T. برگت ریزانیدن** **P. تخریط - خوط الاوراق - الاوراق** **Effeuiller une branche** **||** **بهراق صیرق - بهراق قوپارمق** **انصمان اشجارت برندن** **تخریط اوراق ایتمک** **Effeuiller des roses** **اوراق وردی حت و تخریط ایتمک** **کل بهراقلرینی صیرق**

S'EFFEUILLER. **A. انحطات الاوراق** **P. انحطات الاوراق** **T. برگش** **P. منخرط - منحت - مسلوب الاوراق** **A. EFFEUILLÉ.** **||** **بهراق دوکلمش** **T. ریزیده** **صباحده مکشوف اولان کلمرت اوراقی** **اخشامد** **دوکیلور - قدر همین انحطات اولور**

EFFICACE. Qui produit son effet **A. قوتی التأثير** **T. کارگر** **P. قوتی العمل - قوتی الاثر - بودوا سدومات دفعنده قوتی** **La parole de Dieu est efficace** **||** **کلام مؤثر** **Discours efficace** **تأثیر در** **کلام الہک تأثیری ظاهر در**

GLÂCE EFFICACE, en termes de Théologie, c'est la grâce qui a toujours son effet **||** **فیض قوتی العمل - فیض قوتی التأثير الہی** **لم یزلی**

EFFICACE, au substantif. La force, la vertu de quelque chose, pour faire son effet **A. قوت التأثير** **T. کارگری** **P. مؤثره** **||** **L'efficacité d'un remède** **||** **ایشلمد قوتی** **L'éloquence, quand on sait bien s'en servir, est d'une grande efficacité** **||** **صرفت اولسند قوت تأثیری ظاهر در**

EFFICACEMENT. D'une manière efficace **A. کرجکدن** **T. کارگران** **||** **Travailler efficacement à quelque chose** **||** **بیر ایشده جدّاً و فعلاً بذل مقدور ایتمک** **جدّاً طالب و رغب اولمق**

Et vider. Il ne se dit que des volailles *A.* اخراج الاحشا
 اینچنی صیروب ته زلمک *T.*

EFFONDRILES. Les parties grossières qui restent au fond
 d'un vase, dans lequel on a fait cuire ou infuser quelque
 chose *A.* تنجره *T.* جریاب بن دیگ *P.* قُرارة - حشوب *A.* چیزی
 جوملک دیبی - جوملک یانغی - بیلاشغی

s'EFFORCER. Employer toutes ses forces à faire quelque chose
 کندویسی *T.* زور آوردن خود *P.* اجبار النفس - جبر النفس *A.*
 تنکلم اینچون اجبار *T.* Ne vous efforcez point à parler
 کندوکی صیقمه - نفس ایلمه

Et employer son industrie pour parvenir à une fin *A.* جهد
 - بذل السعی والاقدام - افراغ المقدور - سعی - اقدام -
 بذل ما حصل السعی والمکنة - صرف الجهد والطاقة
 بذل تاب وتوان کردن *P.* صرف ما ملک الوسع والاقستدار
 S'efforcer || جالشق *T.* ورزیدن - کوشش کردن -
 بر ذاتک *A.* Employer de gagner les bonnes grâces de quelqu'un
 - حسن توجهنی تحمیل اینچون سعی وکوشش ایتمک
 صرف تاب وتوان - بذل ما ملک جهد و اقدام ایتمک
 بذل مقدور ایتمک - درکار ساز بازوی همت اولمک - ایتمک

EFFORT. Mouvement extraordinaire du corps ou de l'esprit,
 tendant à opérer quelque chose *A.* جهد - مساعی *pl.* سعی
 زور - ورزش *P.* اجتهاد - اقدام - مقدرت - مقصور - مجبود
 جهد - جهد وسعی عظیم *Grand effort* || جالشق *T.* کوشش -
 ما حصل جهد *Faire le dernier effort* جهید وسعی مزید
 سعی بیپوده - سعی باطل *Vain effort* اقدامی افراغ ایتمک
 Employer عبثه سعی - جهد بلا طائل - کوشش بیفایده -
 اشتغراغ - افراغ حوصله سعی ومکنت ایتمک
 بذل مقدور - صرف کل مجبور ایتمک - کل مقدور ایتمک
 Faire beaucoup d'efforts, des efforts redoublés
 کرة بعد بخری بذل سعی *Il est venu à bout sans beaucoup d'efforts*
 چندان ارتکاب جهد و اقدام *Faire des efforts im-*
 puissants *Les ennemis ont fait un grand effort pour emporter cette place*
 بو فلعدنک فتحی *Faites un effort pour trouver de l'argent*
 خصرعنده دشمن طرفیدن صرف ما ملک جهد ومقدرت
 آنچه تدارکی *Effort d'esprit* اینچون بر حمله سعی وکوشش ایلمه

زور خیال - اجتهاد خیال *Effort d'imagination* زور عقل - عقل
 Effort de mémoire اجتهاد حافظه *On dit d'une excellente*
 pièce d'éloquence, de la solution d'un problème très-difficile,
 C'est un effort d'esprit اجتهاد ذهنک *C'est le*
 dernier effort de l'esprit غایه الغایت *C'est un effort de l'art*
 قوت صنع وعملک اجتهاد *غایتیدر*

Il se dit aussi des choses qu'on ne fait qu'avec beaucoup
 de peine *A.* یورلمه - زحمت *T.* رنج *P.* مشقت - تعب *A.*
 کریمدسنی تزویج اینچون *Il a fait un effort pour marier sa fille*
 زحمت جکدی - ارتکاب تعب ومشقت ایلدی

Figur. || Tout l'effort de cette voûte porte sur les contre-murs
 Tout بوکمرک بار وثقلنی جمله جفته دیوار طرفند *Momenter*
 سفرک بار وثقلنی جمله آلمان اوزرینه صرف ونحمیل اولنمده *dr*

EFFRACTION. Fracture, rupture que fait le voleur pour dé-
 rober *A.* Il y a eu *Il y a eu* || قیرفاق *T.* شکستگی - شکست *P.* کسر
 دلان محله کسر وشکست ایقاعیله سرقت *vol avec effraction*
 واقع اولدی

- فازع - هائل *A.* EFFRAYANT. Qui donne de la frayeur
 سهرم انگیز - نهیب افکن - دهشتفرما *P.* مدعش - راعب
 Un songe || بلکلدیجی - قورقودیجی - قورقونجی *T.* سهرمناک -
 هول انگیز فلوب *Figure effrayante* رویای هائل
 اولدجق صورت

EFFRAYER. Causer de la frayeur *A.* تهویل - تفزع - افزاع
T. سهرم آوردن - نهیبیدن *P.* اشنار - اذعار - ترعیب -
 قلبمه - بوخبر ایلمه *bka* ایرات هول وفزع ایلدک *nouvelle*
 Cela a effrayé tout le monde *بوقیفت عالمی عرق دریای رعب ودهشت ایلدی*

S'EFFRAYER. *A.* سهرمناک *P.* نذعر - تفزع - اهتبال - ارتعاب
 قورقمق *T.* گرفتار نهیب شدن - هیالیدن - جغریدن - شدن
 جزئی شیدن *Il s'effraye de peu de chose* || بلکلندک -
 گرفتار هول ونهیب ارلور - متفزع ومتذرع اولور

- متفزع - مرعوب - متذعر - مشهور - مذکور *A.* EFFRAYER
 سهرمناک - جغریده - هیالیده *P.* رهین بالهول والدهشت - فزعان
 بلکلنش - قورقمش *T.* دوچار نهیب ودهشت -

EFFRÈNE. Qui est sans retenue, sans frein *A.* مطلق العنان

بیحد - بی پرهیز *P.* غیر مضبوط - لا قید - خلیع العذار -
تسیب مطامق *Licence effrénée* || پرداخسز *T.* بیقید - وقید
لسان بیقید و پرهیز *Langue effrénée* تسیب بیحد و قید - العذار

ایراث *EFFRITER. User, épuiser une terre, la rendre stérile A.* قسیرلنمق *T.* بینما ساختن *P.* العقارة

قسیرلنمق *T.* بینمایبی پذیرفتن *P.* کسب العقارة *S'EFFRITER. A.* ارض تذبیل *La terre s'effrite, si l'on n'y met pas d'engrais*

اولنمینجد کسب عقارت ایدر
EFFROI. Peur extrême A. هول - دهشت - هول

هر طرفد *Porter l'effroi partout* || بلکت - قورقو *T.* سهم - نهیب
استیلائی *Trembler d'effroi* ایصال هول و دهشت ایتمکت
il pâlit رعب و دهشت ایله لرزه ناکت و رعشه دار اولن
کمال دعر و فیسیدن لون رویی کسب شحوبت
d'effroi قورقوسندن بکزی اتدی - ایلدی

ماجن - ممرن *A.* *EFFRONTÉ. Impudent, qui n'a honte de rien* -
طامل - خریم - اهل الوقاحة - مجاعة - ماجر -
بی شرم - بی باکت - لور - لول - بی پرده *P.* مستهتک
یوزی - عارسز - پک یوزلو - فاتی یوزلو *T.* بیعار و حیا
ماجد بر *Une femme effrontée* || پرده سی صیرق - صیرق
عارسز قاری - عورت

بالمجاعة *A.* *EFFRONTÉMENT. D'une manière effrontée* -
بی باکانه *P.* بالوقاحة - بالمرانة - بالطمولة - بالاستهتاک
بیعاراند *Parler effrontément* || عارسزجه - ادب سزجه *T.* بیعاراند -
بطر مستهتکانده ایله نظر *Regarder effrontément* سوبلمکت
- نگاه بیعاری و بیحیایی ایله نظر ایتمکت - ایتمکت
Soutenir effrontément un mensonge عارسزلق باقسیلد باقمق
سویلدیکی کذب و دروغی کمال بیعاری و مجاعات ایله
نابید قیدنده اولمق

طمولت - مجاعات - مرازت *A.* *EFFRONTERIE. Impudence* -
T. بیحیایی - بیعاری *P.* تهتک - وفاحت - خرامت -
یوز پککی - عارسزلق - ادب سزلق

موجب - حائل - فارع *A.* *EFFROYABLE. Qui cause de l'effroi* -
قورقین *T.* پر نهیب - سمناک - دهشت فرما *P.* الدهشة
نظارتی *Un spectacle effroyable* || دهشت کتورر - بلکدیجی
il faisait des sermens موجب دهشت اولدجق بر سیران
اول بابده بادئ دهشت اولدجق ایمان غلطه
تغوه ایدر ایدی

رکت *Il signifie aussi, très-laid* || *Cette femme-là est effroyable*

سیاسی هایل بر خاتوندرد

Et excessif, prodigieux, étonnant || *Elle est d'une laideur effroyable*
موجب دهشت اولدجق شوهت وجهی واردر
il fait une dépense effroyable جسیده
C'est une chose effroyable دهشت فرمای عقول اولدجق احوال دندر
فلان شیمکت تحتالی ایچون
combien il m'en coûte مصرف نه مقداره بالغ اولدیغی دهشت فرمای عقل اولدجق بر
قماره *C'est effroyable* کیفتندر
combien il a perdu au jeu صایعاتی مقداری هول انگیز فلوب سامعیس اولدجق
بر کیفتندر

فرق - غایبه الغایبة *A.* *EFFROYABLEMENT. Excessivement* -
پک جوق - قتی کلی *T.* بغایت *P.* الحد

تصبب - انصباب *A.* *EFFUSION. Action de verser un liquide* -
درکله *T.* ریزش - ریز بدگی *P.* هراقت - سکت - فراغ -
ذبیحه اوزرینه *L'effusion du vin dans les sacrifices* || دوکلش -
On dit, Il y eut une grande effusion de sang dans ce combat
بو معرکده قتی کلی سکت
جوق - احراق دما اولدی - اراقه دما اولدی - دما اولدی
فالر دوکادی

On dit figur. Effusion de coeur, pour dire, vive démonstration d'amitié *A.* انتشار القلب *P.* ریزش اشتیاق درون
کوکل یایلمه سی *T.*

لافرق - سوی - متساوی - مساوی *A.* *ÉGAL. Pareil, semblable* -
خطین *Deux lignes égales* || بر - برابر *T.* هم برابر - یکسان *P.*
Deux personnes d'une fortune égale, d'une condition égale
اوژان متساویه *Poids égaux* متساویین
ثروت و یسار و رتبه
égalité, d'une condition égale و طریقتهاری مساوی ایکی شخص
وتبدلری بر ایکی کشی -

On dit, que tout est égal à quelqu'un, pour dire, que tout lui est indifférent هر شی مساویدر

On dit proverb., L'honneur est égal entre nous, pour dire, nous n'avons pas de supériorité l'un sur l'autre شرف و شان
Et l'honneur est égal entre vous, pour dire, vous partagez l'honneur de cette action شرف
و شان متساویاً سکا دخی راجعدر

On dit, Faire tout égal, lorsque entre deux ou plusieurs personnes on tient la même conduite *T.* علی طریق التساوی
Et tenir la balance égale *T.* علی السریه - معامله ایتمکت
میزانی معادل - میزان اعتدال و مساوات اوزره وزن ایتمکت

و مساوات اوزره طرفتمق

متحد. متحد النسق. A. Egal. Qui est toujours le même

- یکرنگ P. منساوی الصورة - متوافق النسق - السياق

Un esprit égal || بر درلو - بر دوزهید - بر بجم T. یکنسق

عقل - یکنسق اولان عقل - سياق واحد اوزره اولان عقل

Style طبع منساوی النسق Un caractère égal منساوی النسق

نسق متوافق اوزره اولان - سبک متساوی الصورة égal

Il a toujours tenu une conduite égale dans toutes

هر حالده نسق متوافق اوزره عمل وحرکت

و وضع وحرکتی دائماً و مستمراً یکنسق ایدی - ایلدی

مستوی - املاس A. Il signifie aussi, uni, qui est de niveau

مستوی و هموار خرمن Une aire bien égale || دوز T. هموار P.

طریق مستوی و هموار Un chemin bien égal پری

- اقوان pl. قون - اکفا pl. کفو A. Il est aussi substantif

همما - همسر P. بطیر - معادل - مایل - مکافی - امثال pl. مثل

Il n'est son égal ni en force ni en mérite

مکافی - ند قوت وند اهلیت خصوصند مثل و کفو پری

Se battre contre کفو و ماندیدر - همسر و همساییدر - و مایلیدر

اشال Vivre avec ses égaux مثل و قربیلد دو کشمک

عن کفو الی الکفو D'égal à égal و اقوانیلد تعیش ایتمک

کبی T. مانند - آسا P. کت A. À l'égal de. Aussi-bien que

فلان کئی یلدرم کبی قورقونچدر || Il est craint à l'égal du tonnerre

ÉGALEMENT. Distribution préalable qui se fait avant partage

entre des enfans héritiers de leur père ou mère, qui avait

donné en avancement d'hoirie aux uns plus qu'aux autres A.

برلشدرمه T. سهم برابر ی P. حصّة التسویة و التعديل A.

On donne à ceux qui ont reçu moins un également

سال tel, qu'ils aient autant que celui qui a reçu le plus

میراندین مقدما ورثه ساتره دن اقل اخد ایتمش اولاره

زیاده التلرک مقدار بنده ابلاغ اولمق ایچون اقتضا

ایدن تسویه و تعديل حصّسی اعطا اولور

ÉGALEMENT. D'une manière égale A. علی التساوی

مساویاً - علی السویة - علی وجه المساواة - طریق السوی

یکت - بر وجه یکسان P. بلا فرق - علی نسق الواحد -

جملید علی Il les traite tous également || بر دوزهید T. گوند

حقاریند علی Il les estime également وجد المساوات معامل ایدر

Il en a toujours جميع ناس حقنه A. used également bien covers tout le monde

نسق واحد اوزره - علی السویه حسن معامل ایدر
معامل ایدر

Il signifie aussi, autant, pareillement || Il est chéri et res-

pecté également در هم مقبول و مرغوب و هم محترم و معتبر در

بو عمارت Cet établissement est également glorieux et utile

هم موجب شان و هم بادی نفع فراواندر

همسنگ P. تسویة - تعديل A. ÉGALER. Rendre égal

Égaliser les parts || برابرلشدرمک T. یکسان ساختن - کردن

حصص و اسبابی تسویه و تعديل ایتمک

Égaliser les biens et les conditions des personnes افراد ناسک

مرتبه حال و شان و قدر مال و ممالیرینی مساوات طریقیلد

حالت La mort égale tous les hommes تعديل ایتمک

مساوی و یکسان - موت جميع ناسی تسویه و تعديل ایدر

مرتبه مکافهت و معادلید ایصال ایدر - برابرلشددر - ایدر

T. هموار کردن P. تسطیح - تملیس A. Et rendre uni

بو طریق Cette allée est raboteuse, il faut l'égaliser

کلیاً نا هموار اولغلد تملیس و تسطیحی اقتضا ایدر

تعادل - تساوی A. Et être égal, se rendre égal à quelqu'un

همسری ندون - همسنگ شدن - همسر شدن P. توازن -

Ce prince égale Alexandre || برابرلشمک T. برابر گشتن -

Cet auteur بو پادشاه اسکندر ذو القرنید معادل و مساویدر

بو مولف قدما و اسلافه تساوی ایتدی

Les exploits de Gengis-Khan ont égalé ceux d'Alexandre جنکیز

خانک فتوحات جایلدسی اسکندر ذو القرنینک عزوات

Égaliser quelqu'un en mérite, en beauté, en talens و مهارت و علم و معرفتده فلان

فلان ایلد تعادل ایتمک - معادل اولمق

On dit aussi, égaier quelqu'un à un autre, pour dire, prétendre

بر کمندیی آخر کشی بد عدیل و موازن T. qu'il lui est égal

Il se veut égaier || همسنگ و برابر عد ایتمک - عد ایتمک

نفسنی فلان کشی ایلد موازن و معادل قییدده در

Il prétend s'égaier à tout ce qu'il y a de plus grand کبار قییدده

معادل و موازن اداسنده در

همسر - همسنگ P. موازن - مساوی - معادل A. ÉGALÉ

T. دوز هموار P. مملس - مسطح A. برابرلشمش T. برابر -

دوزلشمش -

ÉGALISATION. Action par laquelle on égale le partage des

lots P. تسویة و تعديل - مساوات - تساوی - معادله A.

النفقات - دلایل و براهین اصلاً اعتبار و رعایت ایتمدی
حرمت ایتمدی - ایتمدی
P. اعتباراً - حرماً - نظراً A. *Eu regard*, signifie, ayant égard A. *Eu regard* à la qualité de l'affaire
کیفیت حاله اعتباراً - کیفیت حرماً - صلاحیت کیفیتاً نظراً
در P. علی ما یعلق ب. *À l'égard*. Pour ce qui regarde A. *À mon égard*, à son
حققت T. در شان - در حق - باره
À l'égard de ce que vous
سنکت حقه - بنم حقه
À l'égard des propositions que
عرض ایلدیکم نکلیفات حقه
Il signifie aussi, par comparaison, par proportion A. *fiyasاً*
فایساً A. *La terre est petite*
کوّه ارض کوّه شمس نسبتاً صغیر در
À cet égard-là. Par rapport à cet objet T. *ايله*
برجهت ايله
À différents égards, sous divers égards, signifie,
جہات مختلفه ايله
T. *جہات متعدده ايله*
À certains égards. Sous certains points de vue T. *بعض*
بعض جہات نظراً - جہات کوّه
ÉGAREMENT. Méprise du voyageur qui s'écarte de son chemin
یرل T. گمراهی P. *علاال - علاال - علاال*
A. *Après un long égarment*, ils revinrent dans leur chemin
علاال مدیده دنگره
بینه طریق مقصوده داخل اولمشلر در
T. *بهرای* P. *علاال - غرابت - جنونی*
A. *Les égarments des philosophes*
علاال *Le coeur a ses égarments comme*
دشکت علاالی اولدینی کبی فیک دینی علاال
Il se dit aussi du développement des moyens
رفت مدیده علاال و غرابتی وار در
Il est revenu des égarments de sa jeunesse
برنگب اولدینی علاال و غرابتی دفع ايله طریق سداد
رجعت ایلدی

ÉGALISER. Rendre égal. V. Égaler.

ÉGALITÉ. Conformité, parité entre des choses égales A.
برابریک T. برابری - یکسانی P. مساوات - کفایت
L'égalité des personnes et des conditions
ذوات و مراتبک
On dit, Distribuer avec égalité, pour dire,
علی طریق المساوات توزیع ایتتمک
en portions égales T. *مساوات - مطابقت - موافقت*
A. *Il signifie aussi, uniformité*
برلیک T. هم رنگی P. *وحدة الاسلوب - وحدة النسق*
عقل و مزاجک وحدت نسق
Égalité d'esprit et d'humeur
وضع و حرکتک کمال
Grande égalité de conduite
کمال مطابقت و مساواتی - وحدت نسق و اسلوبی

ÉGARD. Attention particulière A. *النفقات - حرمت - رعایت*
Il aura quelque égard à ma prière
رجا و نیازم نوعاً حواله سمع النفقات ایدجکی
Vous n'avez eu nul égard à ce que je vous ai repré-
senté طرفم در واقع اولان معروضات و افادانه اصلاً و قطعاً
Avoir
de grands égards pour quelqu'un حققت فلان
Un homme l'est cir-
conspect, tout rempli d'égards
بغایت محقر بر ادم اولوب
C'est un
homme sans égards
بر ادمدر
La
science des égards est une partie essentielle de la bonne édu-
cation
ادب و رسم حرمت حسن تربیه اطفال خصوصتده
Les hommes
se donnent des égards réciproques
بنی ادم یکدیگری حققت
اینفای شرط حرمت ایدج کلشدر در

احقرام A. *Avoir égard*, pour dire, avoir considération
النفقات ایتتمک - حرمت ایتتمک T. *حرمت نمودن* P.
Il faut avoir égard au mérite des personnes
ذوانکت لیاقت و اعتبار ایدج حرمت ایتتمک
الرباب استحقاقک لیاقت ایلد اطار النفقات ایتتمک
Sans avoir aucun égard aux prières, aux sollicitations
عرض اولان امتدعا و التماسله بر دلو حواله سمع النفقات
در میان ایلدیکم *Il n'a eu nul égard à mes raisons*

ÉGAREMENT. Méprise du voyageur qui s'écarte de son chemin
یرل T. گمراهی P. *علاال - علاال - علاال*
A. *Après un long égarment*, ils revinrent dans leur chemin
علاال مدیده دنگره
بینه طریق مقصوده داخل اولمشلر در
T. *بهرای* P. *علاال - غرابت - جنونی*
A. *Les égarments des philosophes*
علاال *Le coeur a ses égarments comme*
دشکت علاالی اولدینی کبی فیک دینی علاال
Il se dit aussi du développement des moyens
رفت مدیده علاال و غرابتی وار در
Il est revenu des égarments de sa jeunesse
برنگب اولدینی علاال و غرابتی دفع ايله طریق سداد
رجعت ایلدی

ÉGAREMENT. Méprise du voyageur qui s'écarte de son chemin
یرل T. گمراهی P. *علاال - علاال - علاال*
A. *Après un long égarment*, ils revinrent dans leur chemin
علاال مدیده دنگره
بینه طریق مقصوده داخل اولمشلر در
T. *بهرای* P. *علاال - غرابت - جنونی*
A. *Les égarments des philosophes*
علاال *Le coeur a ses égarments comme*
دشکت علاالی اولدینی کبی فیک دینی علاال
Il se dit aussi du développement des moyens
رفت مدیده علاال و غرابتی وار در
Il est revenu des égarments de sa jeunesse
برنگب اولدینی علاال و غرابتی دفع ايله طریق سداد
رجعت ایلدی

T. دین - بیضة الدین A. L'Assemblée des fidèles
روماتیون L'église Catholique, Apostolique et Romaine
دین جهانشمول L'église universelle
Les commandemens de l'église دین احکام La primitive église
Les Pères de l'église دین قدیم Le Pape est le
chef visible de l'église دینک مشهود عیون
Dans la naissance de l'église عباد اولان رئیسیدر
خارج de l'église il n'y a point de salut نشأت و ظهورده
Ramener un hérétique بیضای دینده جای نجات یوقدر
سالمک گریوه رفتن و بدعت اولمش اهل
Il fut retranché de la communion de l'église خلافتی حومه دین حقد ارجاع ایتدومک
- بیضة دیندن اخراج اولندی
Il faut croire ce que l'église croit, prescrit, enseigne هیئت اجتماعیه دیندن طرد و اخراج اولندی
La croyance de l'église عقاید دینییه و دینک
L'église célèbre la fête de فلانک دینمزه
Les cérémonies de l'église رسوم و تشریفات
Le Roi est le fils aîné de l'église قوانین دین
Cet homme a vécu quelque temps dans l'erreur, mais il est mort enfant de l'église پادشاه دینک ولد کبیریدر
فلان کمسنده طلعت ضلال ایچنده بر مدت امرار وقت
ایتمش ایسده بالآخره اولاد صحیحیه دیندن اولدوق تسلیم
عالم ناسوتده اولان امت L'église militante جان ایلدی
عالم ملکوتده اولان امت مفلحین L'église triomphante مؤمنین
عالم برزخده اولان ارواح مؤمنین L'église souffrante
On donne aussi le nom d'Eglise aux parties de l'Eglise universelle, en les distinguant par les noms des lieux A. مذهب
L'église d'Orient آیین اهل مشرق L'église d'Occident آیین اهل غرب
L'église Latine آیین لاتین L'église Grecque آیین روم
Selon l'usage de l'église de Paris اهل پاریسک
- On dit aussi, par extension, des assemblées hérétiques et schismatiques, L'église Anglicane مذهب انگلیز
Les églises Protestantes مذهب پروتستانیته

Il signifie aussi, un temple consacré à Dieu A. بیعة pl.
T. دیر - عبادتگاه P. معابد pl. معبد - کنایس pl. کنیسه - بیع
بر کلیسا بنا ایتتک Consacrer une église
بر کلیسای جدیدی تقدیس ایتتک

Il se prend aussi pour l'état du clergé A. طریقه الحوائیه

|| C'est un homme d'église طریبق رهباندمدر Les gens d'église
طايفه رهبانده Posséder un bien de l'église
کلیسا ارفاقتندن - مربوط ارفاقتدن برېښد متصرف اولمق
Dans les cérémonies, l'église a le pas
رسم وټنږ پفايده رهبان طايفى مظهر امتياز ونټقدمدر
رامش P. غناء الرعاة A. ÉGLOGUE. Sorte de Poésie pastorale
جوبان ترکیسی T. گله بان
ÉGOÏSME. Amour propre qui consiste à parler trop de soi, ou
qui rapporte tout à soi A. دعوا الانفس - دعوا الانانية A.
بنلک دعواسی T. دعوائ منى - منى
DÉGOÏSTE. Celui qui a de l'égoïsme A. مدعى لنفسه A.
بنلک T. دعوائ منم ديگور نيست کمنده - منى کمنده
دعواسنده اولان
ÉGORGER. Couper la gorge A. نحر - ذبح P.
بوراس || Égorger un boeuf, un mouton
بقر يا خود غنم ذبح ايتمك
Et tuer, massacrer || Ces deux hommes se sont égorgez pour
un mot کسى بر لفظ ايچون بوى بروليد تناحر
بچاق بچاند کديبلر - بوغاز بوغازه کديبلر - وتذابح ايلديلار
Il signifie figur., ruiner les affaires de quelqu'un || Dans l'em-
barras où je suis, me demander de l'argent, c'est m'égorger
بولندېغم حال اعطرابنده بدن اقچمد مطالبدى بوغازمد
Ces joueurs ne se quitteront pas, sans que
بو قمار بارلر بوى بروليني بوغازلمد فجد
L'un ait égorgé l'autre آيولنجقارى يوقدر
وصينك سوؤ تدبيورى تقربيميله زيرم
اداره سنده اولان صغير كشت شمشير ندر وحيف اولمدر
T. كشته P. منحور - نحير - مذبح - ذبيع A. ÉGORGE.
بوغازلنش
ÉGOUT. La chute, l'écoulement des eaux qui viennent de
quelques endroits A. انصاف pl. نصيب - اوशल pl. وشل
|| Il a recueilli l'égout de plusieurs sources,
ينابع عديده دن متوارد اولان
انصاف واوشالي جمع ايلد بينظير چشمدلر احداث ايلدى
Il a l'égout des eaux de cette terre, et il les a conduites dans
فلان جفة لكك صو صيزنتيلار بنى کندو باغچسند
اجرا ابتدردى
Il se dit aussi de la chute et de l'écoulement des eaux de

pluie *A.* فطارة *T.* طاملانستی || Il n'est pas permis de laisser tomber l'égout de ses eaux sur son voisin خاندسنک
 On fait des canaux de plomb pour recevoir l'égout des eaux طاملانستی
 جمع اینچون قورشوندن مصنوع ناودانلر احداث ایدرلر
 || کاربرد *T.* اوغون *P.* مقذرة *A.* Il signifie aussi, eloque
 L'égout est bouché, les eaux regorgent کاریز طیقانمش اولدیندن
 On dit figur., qu'une ville, qu'un lieu est l'égout d'un pays, pour dire, le lieu où se rendent les gens de mauvaise vie فلان شهر وفلان محل مملکتک
 مقذره سیدر

ÉGOUTTER. Il se dit de certaines choses dont on fait peu à peu écouler l'eau *A.* تصمیل *P.* سوزمک *T.* ژوچیدن || Il faut laisser égoutter, faire égoutter ce lait caillé یوغوردی تصمیل
 Mettre égoutter des cardes, des asperges قیماش تریبی قوش قونمز ایتنی
 تصمیل اینچون بر سوزکی اینچند وضع اینمک
 S'ÉGOUTTER. *A.* مصول *T.* سوزمک || Ce fromage s'égouttera peu à peu سوزلدجکدر - بو پیییر رفتد رفتد مصول ایددجکدر
 ÉGOUTTER des terres, c'est y faire des saignées pour les dessécher *A.* کافتن زمین برای *P.* شق الارض لنشفت الراشح
 صولری جکوب اینچمک اینچون پری *T.* فرو بردن آب یارسق

ÉGOUTTOIR. Morceau de bois long, placé dans les cuisines, sur lequel on met égoutter la vaisselle *A.* لوحدة المصول *T.* سوزکی تختدسی

ÉGRAINER. V. Egrener.

ÉGRAPPER. Détacher le raisin de la grappe *A.* نزع العوز *T.* اوزم دانده انگور را از خوشد بر کندن *P.* عن العنقود
 داندلرینی صالقمندن صیرمق

ÉGRATIGNER. Détacher légèrement la peau avec quelque chose - تکدبیج - کدج - تخدیش - خوش - تخدیش - خدش *A.*
 خشاییدن - خراشیدن - بشخودن - خدشد زدن *P.* قطف
 فلانی کدی تخدیش || Le chat l'a égratigné طرملة-ق *T.*
 Ces deux enfants ne sauraient jouer ensemble, qu'ils ne s'égratignent بوایکی جوجوق انسانای نلاعبده بهمد حال
 بری بولرینی خوش و تخدیش ایدرلر

On dit proverb., S'il ne peut mordre, il égratigne *T.* اصره مدیغی

حالده طرملة

خراشیده - خدشد زده *P.* مخدش - مخروش *A.* ÉGRATIGNÉ. طرمانمش *T.*

ÉGRATIGNURE. Légère blessure qui se fait en égratignant *A.*
 pl. خراشة - قطوف - قطف - اخدش pl. خدشة - خدش
 طرنیق - طرمق پری - طرمانتی *T.* خراش *P.* خراشات
 جبرده بر Une légère égratignure sur le visage || خدشد خفیغد

ÉGRENER. Faire sortir le grain de l'épi, la graine des plantes *A.* از خوشد داند *P.* فرکت السنبله - تنفیض السنبله
 Égrener des épis || اکین داندسنی سلکمک *T.* ریزانیدن
 سنبلدی فرکت و تنفیض ایتمک

T. داند ریزیده شدن *P.* انتفاض السنبله *A.* S'ÉGRENER. داند سلکمک

داندسی سلکنش *T.* ریخته داند *P.* منقوض السنبله *A.* ÉGRILLARD. شوخ مشرب *P.* داعب *A.* شطارانلو - شن *T.* گشاده طبع -

ÉGRUGEOR. Sorte de petit vaisseau, dans lequel on égruge, on brise le sel avec le pilon *A.* هواوین pl. هاوون - منجاز
 هاوان *T.* هاوان *P.*

ÉGRUGER. Mettre en poudre dans l'égrugeoir *A.* دق - نحر
 دوکمک *T.* کوفتن *P.* سحق -

T. کوفتد *P.* مسحقوق - مدقوق - منحوز *A.* ÉGRUGÉ. دوکلمش

ÉGUEULEMENT. Altération à la bouche des pièces d'artillerie, qui provient le plus souvent des battements du boulet lorsqu'il sort du canon *A.* فرسودگی
 طوب اغزیبک آشنمندی *T.* دهاند توب

ÉGUEULER. Casser le haut d'un goulot d'un vaisseau de terre ou de verre *A.* بوغازی قیرمق *T.* گلو شکستن *P.* کسر العنق

S'ÉGUEULER, signifie, figur., se faire mal à la gorge à force de crier *T.* بوادمک
 Cet homme s'égueule de crier || بوغاز باغرمقدن طیقانمق
 بوغازی باغرمقدن طیقاندی

Il se dit aussi en termes d'artillerie *A.* انکال الفوهة المدفع
 طوبک اغزی آشنق *T.* دهان توب فرسوده شدن *P.*

ÉHONTÉ. V. Effronté.

ÉHUPER. Couper la cime d'un arbre *A.* قطع القمة الشجر
 اغاجک دپدنی کسمک *T.* تارک درخت بریدن *P.*

ÉJACULATION. Émission de la semence avec une certaine force

ریزش آب پشت P. انزال النطفة - انزال المنی - امنا A. منی پوشاندنی T.

ÉLABORATION. Opération par laquelle la nature prépare graduellement les sucs, les humeurs A. استعداد للنضج P. 1. Elaboration du chyle || یواش یواش پشیده T. اندکت اندکت پزشپذیری کیموسکت نضج استعدادی

ÉLABORER. Il se dit des opérations secrètes de la nature, par lesquelles elle prépare graduellement les sucs, les humeurs T. اندکت اندکت پزش رسانیدن P. استعداد للنضج A. یواش یواش پشورمکت

ÉLABORÉ. A. اندکت اندکت پزش P. مستعد للنضج T. یواش یواش پشوش T. پذیرفته

ÉLAGAGE. Action d'élaguer A. شذب الانصان - عضد الاشجار P. Il signifie aussi, les branches qu'on a élaguées A. دالیرک بوداندنیسی T. فرخو شاخهای درخت P. اشذاب pl. شذب A. بوداندنیسی T. کردو P.

ÉLAGUER. Ébrancher, dépouiller un arbre de ses branches A. آعاج دالیرینی T. فرخویدن P. عضد - تشذیب الانصان A. T. پاکیزه کردن P. تنقیح A. V. aussi Ébrancher - Il se dit figur. des ouvrages d'esprit A. بوکتاب تنقیح بوداندنیسی T. پالکمت محتاجدر

ÉLAGUÉ. A. دالیری بوداندنیسی T. فرخویده P. معضود الانصان A. دالیری کسلش -

ÉLAGEUR. Celui qui élague les arbres A. مسذب P. فرخو بوداندنیسی T. کن

ÉLAN. Mouvement subit avec effort A. نزوات pl. نزوة P. Il fit un grand élan et se sauva d'entre les mains de ceux qui le tenaient A. بر نزوة عظیمه ایله آتلوب کندوسنی اخذ ایدن کسندلرک الدن استخلاص ایلدی - Un cheval qui ne va que par élan A. تلمرقي یوربین آت - صچرایدرق یوربین آت - Il se dit aussi, des mouvemens affectueux et douloureux de l'âme || Des élans de dévotion A. ننوات تعبد وریاضت On ne lui saurait parler de la mort de son fils, qu'il ne lui prenne des élans de douleur A. اوانلکمک

وفاتنی صددی در میان اولندقچمه فلبده نزوات اندوه و صجرت ظهور ایتمکت احتمالی محالدر

ÉLANCER. Impression que fait en quelque partie du corps une douleur subite, pareille à celle que fait sentir une aiguille A. درد P. ارجاع کان من العرز pl. وجع کان من العرز A. ایکنه صوفیلور کبی آجیمه T. تیز گویا از خلیدن سوزن || Cela me cause de très-grands élancements, des élancements redoublés و مکرره بوکیقت ایکنه صوفیلور کبی اوجاع شدید و مکرره محدودشنی مؤیددر

Il se dit aussi en termes de dévotion. V. Élan.

s'ÉLANCER. Se lancer en avant avec impétuosité A. تلمزی پرتاو کردن - جهیدن - بر جستن P. تلمتی - نزوان - Il s'élança au travers des ennemis || صچرایوب آتلحق T. کمال جراتت ایله میان اعدایه تلمزی و تلمتی ایلدی حیة قسمی تلمزی Les serpens s'élancent صچرایوب آتلدی - کلب فلاکت اوزریند تلمزی Le chien s'élança sur lui ایلدی صچرایوب آتلدی -

Il se dit au neutre, de la douleur aiguë que l'on souffre, pareille à celle que fait sentir la pointe d'une aiguille A. ایکنه صوفیلور کبی آجیمه T. توجع کان من العرز آتلش - صچرامش T. جهیده - جهان P. تلمزی A. آجیمش T. خلیده P. تلمزی A.

Il se dit aussi, d'un cheval devenu efflanqué par le travail A. V. aussi یالدری یاللق T. کم پیلو P. منعجف الاصلع A. سطیع - Et d'une personne qui a la taille trop effilée A. On dit aussi, Arbre élané, pour dire, un arbre qui a beaucoup de hauteur et peu de grosseur A. شجرة سطیعة القامة P. درخت بوی سرپیش آعاج T. آزاد

ÉLARGIR. Rendre large A. توسیع - ترحیب - ارحاب - || ایلواتلکمک T. پیرن کردن P. تعریض - تنفسیح A. پاپرشاری تعریض و توسیع ایتمکت ایلدی - ایلدی وسعت - ایلدی ترحیب و تنفسیح ایتمکت ایلدی - ایلدی ایلواتلکمک - ویرمکت

On dit de quelqu'un, qu'il s'élargit, pour dire, qu'il prend plus de terrain, d'espace, qu'il agrandit sa terre, son pare par acquisition ou autrement A. کسب الامتداد - کسب الوسعة || بولاندنی - اوزاندنی - کیشلنمکت T. وسعت پذیرفتن

فلان طرفدن کسب وسعت ... Il s'est élargi du côté de ...
طریق عام Le grand chemin l'empêche de s'élargir ایلدی
اول طرفدن کسب وسعت ایلمسند مایعدر

- تخلیه السبیل A. signifie aussi, mettre hors de prison.
از زندان - از زندان گسیل کردن P. اطلاق عن الحبس
حبسدن صالیوبومک - حبسدن جیقارمق T. ازاد کردن

کسب الفسحة - انفساح A. S'Élargir. Devenir plus large.
- پینایی پذیرفته P. کسب الوسعة - استیساغ - اتساع -

Le chemin || اجلیق - ککیشلمک - بولانمق T. پین شدن
طریق فلان طرفده S'élargissant en cet endroit, va en s'élargissant
استیساغ ایدر - کسب فسحت ایدر

پین - پینایی پذیرفته P. مرتب - مستویع A. Élargir.
خلی السبیل A. اجامش - ککیشلمش - اینولنش T. شده
حبسدن T. ازاده زندان شده - از زندان گسیل کرده P.
صالیوبولش

ترتب - توسع A. Élargissement. Augmentation de largeur.
|| ککیشلمش T. پینایی
نهرکت واورمانک و طریقمک d'un chemin, d'une rue
وزوافاکت توسعی

Et delivrance de prison. V. Élargir || Il a obtenu son élargissement
اطلاقنی - تخلیه سبیانی تحصیل ایلدی

ÉLASTICITÉ. Propriété qu'ont certains corps de revenir d'eux-mêmes à leur figure naturelle A. قوة الرجوع - قوة الشووب
هوانک حالت L'élasticité de l'air || الى حالة الاولى
اوليسنه قوت نووبی

قابل - ذو قوة الشووب A. Qui a de l'élasticité.
Et qui produit le ressort, l'élasticité A. محول الى حالة الاولى
موجب القوة الشووب

خر خيار P. قنماء الحمار A. Concombre sauvage.
اشک خیارى T.

ELCAJA. Grand arbre d'Arabie A. رقع یمانی

ÉLECTEUR. Qui a le droit de concourir à une élection A.
|| سچیجی T. انتخاب کننده P. مستخمين pl. منتخب
یارنکی کون زمره مستخمين Les électeurs s'assembleront demain
مامور انتخاب اولنلر - بریره جمع اولدجقاردر

Les Électeurs de l'Empire d'Allemagne T. آلمان هرسکری

|| L'Électeur de Bavière باوبره هرسکی

ÉLECTIF. Qui se fait par élection A. منصوب بالانتخاب

بروجه انتخاب نصبکرده P. منصوب بطریق الانتخاب -
Le Pape || انتخاب ایلله اولان T. با انتخاب نصبکرده -
L'évêque est électif ریم پایاسی بالانتخاب نصب اولنلر
de Strasbourg est un évêque électif فلان پستپوس انتخاب
Roi électif طريقيله نصب اولنلر پستپوسلردندر
Royaume électif بالانتخاب اولان پادشاه
محلولیت وقوعنده انتخاب - نصب ملوک ایدن دولت
طریقيله تعیین پادشاه ایدر دولت

گزیدگی P. اختیار - انتخاب A. ÉLECTION. L'action d'élire.
انتخابی تحسین || Approuver, confirmer une élection T. سچمد
L'élection de l'Empereur se fit un tel jour رچین استحسان وقبول ایتمک - وتصدیق ایتمک
ایمپراطورک انتخابی Il donna sa voix pour l'élection de...
فلان کونده واقع اولدی
Assis- فلان کمسندنک انتخابی خصوصنده زای ایتمدی
رسم انتخابده حاضر وموجود بولنمق ter à une élection

ÉLECTION, signifie aussi, un tribunal composé de plusieurs of-
ficiers, élus pour juger les différends qui concernent les tailles
محکمة الامور الخراجية A.

هرسکه متعلق ELECTORAL. Qui appartient aux Électeurs T.

ÉLECTORAT. La dignité d'Électeur dans l'ancienne constitu-
tion Germanique T. هرسکک عنوانی - Et l'étendue de pays
هرسکک حکومتی d'un Électeur

ÉLECTRICITÉ. Propriété que certains corps acquièrent, par
le frottement, d'attirer ou de repousser d'autres corps A. خاصة
کهربائیة

Il se dit aussi, d'un fluide répandu généralement dans tous les
corps, dont l'accumulation se manifeste par des étincelles A.
مادة نارية

متعلق بخاصة A. Qui a rapport à l'électricité.
Vertu électrique || متعلق بمادة النارية - كهربائية
کهربائیة متعلق فضیلت

تعدیة A. ÉLECTRISER. Communiquer la vertu électrique.
تعدیة المادة النارية - الخاصة كهربائية

مستجلب A. ÉLECTRISÉ. المادة النارية.

ÉLECTROMÈTRE. Instrument qui sert à mesurer la force de
l'électricité A. میزان المادة النارية - میزان الخاصة كهربائية

ÉLECTUAIRE. Préparation molle, dans laquelle on fait en-
trer des poudres et d'autres ingrédients, qu'on incorpore avec du

sirop, du miel, etc. *A.* معجون *P.* ربید *T.* معجون

ÉLEGAMMENT. Avec élégance *A.* بالفصاحة *P.* بالسلاسة - بالطرافة *A.* حسن ایلد *T.* با تریزبانی - سخن پردازانه - کوزالیک *T.* کوزالیک ایلد *T.* بز بهایی *P.* بالاناقه فصاحت *A.* عری سلاست کلام ایلد سولیمک کلام ایلد نالیف وانشا ایتمک

ÉLÉANCE. Choix de mots et de tours, d'où résultent la grâce et la facilité du langage *A.* سلاست - فصاحت - سلاست *P.* حسن البیان - الکلام *T.* تر زبانی - سخن پردازانی *P.* حسن ایلد سولیش بلا سلاست تکلم *T.* حسن ایلد سولیش تصنعدن عاری سلاست کلام *A.* Éléance sans affectation ایتمک *A.* L'élégance du style کلام فصاحت کلام

Il se dit aussi, d'un certain goût fin et délicat qui se fait sentir dans quelques arts *A.* لطافت - ادافت - طرافت *T.* کوزالیک *T.* زیبایی *P.* L'élégance du pinceau d'un tel peintre فلان مصورت طرافت فلمی *A.* L'élégance du dessin plaît plus que la régularité رسم وتصویرک طرافتی حسن انتظامندن زیاده بادئی محظوظیت اولور

On dit, L'élégance de la taille *A.* رشاقه القد *P.* بویکت کوزالیک *T.* قامت

Il signifie, en Mathématique, simplicité et facilité *A.* سهرلت *P.* مسئلهدک *T.* قولایلیق *T.* آسانی *P.* سهرلت اوزره کشف وانحلالی

ÉLÉANT. Qui a de l'élégance *A.* فصیح - سلیس *P.* سخن بر مقالده سلیس *T.* حسنلو *T.* پردازان *A.* Un discours élégant نطق طرافت *P.* لفظ شیوه سلاست *T.* پردازانی *T.* و تکلم *A.* مؤلف فصیح *P.* الفاظ سلیس *T.* سلیس

Il se dit, par extension, des ouvrages d'arts *A.* طریف *P.* کوزل *T.* زیبا *P.* لطیف - انیق *A.* حلیه طرافت الود

On dit aussi, Taille élégante *A.* قد رشیق *P.* کوزل بوی *T.* قامت زیبا -

On dit en Mathématique, Solution, démonstration élégante, برهان سهل البیان وحل سهل *A.* c'est-à-dire, simple et facile *A.* البیان

Il se dit aussi au substantif, d'un homme recherché dans son

ton, ses manières et sa parure *A.* pl. اهل الطرافة - طریف *P.* براشق طورلو *T.* زیبندده اطوار - طرافتمورور *P.* طرفا *T.* طرفادندر - اهل طرافتدندر *A.* C'est un élégant

ماثم آمیز *P.* رثوی *A.* Qui appartient à l'élégie *A.* آغنجی *T.*

ÉLÉGIE. Espèce de poésie dont le sujet est triste et tendre *A.* آغنجی ترکی *T.* منظومه ماثم نما *P.* قصیده مشکله - مرثیه *A.* Élogie amoureuse مرثیه عاشقانه *T.* Compose une elegie بر قطعه مرثیه حزینده *P.* Élogie plaintive مرثیه نظم وانشا ایتمک

ÉLÉMENT. Corps simple qui entre dans la composition des corps mixtes *A.* اسطقسات *pl.* اسطقس - عناصر *pl.* عنصر *A.* عناصر اربعه *T.* کارگیا - آخشچیجان *P.* چهار - جار میخ حیات *P.* امهات سفلی - اسطقسات اربعه *A.* L'élément du feu, de l'eau, de l'air, de la terre عنصر حار عنصر نار و هوا وارض *A.* Le élément froid et humide عنصر بارد ورطب *P.* ریابس *A.* Le mélange des éléments اختلاط عناصر *P.* Le combat des éléments تضاد عناصر *A.* La contrariété des éléments کشمکش عناصر *P.* مخالفت عناصر

Il se dit encore des choses à quoi une personne se plaît le plus *T.* مدار القوام الحیاة - ماده الحیاة *A.* La chasse est son élément صید وشکار *P.* L'étude est son élément مطالعه کتبدر *A.* مدار قوام حیاتی

On dit figur., qu'un homme est dans son élément, ou hors de son élément, pour dire, dans un lieu où il se plaît, ou il ne se plaît pas *T.* Quand il est à Paris, il est dans son élément پارسده اولدقچده گویا مدار حیاتی اولان بر مکان ایچنده در یاخود گویا مدار حیاتی اولان مکاندن خارجدر *A.*

ÉLÉMENTS, se dit des principes d'un art ou d'une science *A.* علم مساحدنک *T.* Les éléments de la Géométrie *P.* مبادی - اصول *A.* علم صرفت مبادی و اصولی *P.* Les éléments de la Grammaire *T.* بر علمت مبادی و اصولند *A.* Apprendre les éléments d'une science هنوز *P.* Il en est encore aux éléments ایتمک *A.* Cet homme n'a pas les premiers éléments de cette science *P.* مبادی و اصولنی استفاده ایتمکده در *T.* بو علمت هنوز مبادی *A.* En Chimie, Elements, est un mot synonyme de Principes *A.* اجزاء اصلیه

ÉLÉMENTAIRE. Qui appartient à l'élément *A.* اصلی - عنصری *T.*

یوکسکد جیقمق - یوفارو فالقمق T. برخاستن P. ترفع - اصطعاد
 اواز P. رفع الصوت - اعلای الصوت A. Élever sa voix
 سسی یوکساتمک - سسی جیقارمق T. بلندیدن

بر خط عمودی اقامت ایتمک T. Élever une perpendiculaire
 On dit, que le soleil élève les vapeurs, pour dire, qu'il les
 attire en haut یوفاری - شمس البخاره یی رفع واصعاد ایدر
 جذب ایدر

فلایی On dit figur., Élever son cœur, son âme à Dieu
 قلباً جانب حقد متوجده - جانب حقد اعلا واصعاد ایتمک
 On dit aussi, Élever quelqu'un aux charges, aux di-
 gnités فلان کشی یی مناصب و مراتب جلیلید ترفیع ایتمک
 حقد مصروف اولان مساعدید La faveur l'a élevé de bien bas
 حقد مصروف اولان حسن - مبنی خاکدن رفع اولندی
 Élever همت حصص مذللدن ارتفاعنی بودی اولدی
 بر کمسنیدی سائرلرک اوزریند اوزریند
 سائرلرک اوزریند من جهة الاعتبار - ترفیع واعلا ایتمک
 Il lui a donné des louanges excessives, il l'a élevé jusqu'au ciel, jusqu'aux nues
 مدح و ستایشده مبالغه و اطرا ایدرک فلان کشی یی ما
 عیوقده قدر جیقاردی - فوق السامید قدر رفع واعلا ایلدی
 جملدنک اوزریند اوزریند
 ترفیع و ادلا ایلدی

فلاب افکنده یی ابرار عاوی On dit, Élever le cœur, l'âme
 فلان کشیمک دوجار کسر le courage و رفعت ایتمک
 و افتادگی اولمش قوت قلب و جسارتند وسیله عاوی و ارتفاع
 مظهر عجز و سفالت اولمش l'esprit, les sentimens اوللق
 ذهنده وسیله رفعت و اعتلا اوللق

نشاندن P. اقامت - نصب - بنا A. Élever. Construire, ériger
 Élever un bâtiment, un mur, un pavillon
 بر عمارت و بر دیوار و بر قصر بنا ایتمک
 Élever des autels و مساجد شریفند بنا ایتمک
 علایم نزا des trophées بر قطع صنم نصب ایتمک
 اولدوق اثار جلیله نصب و اقامت ایتمک

On dit figur., Élever autel contre autel, pour dire, faire un
 schisme dans l'Église شریعت اوزریند شریعت تسلیط
 On le dit aussi pour dire, Opposer une
 nouvelle puissance à une autre déjà établie حکومت اوزریند
 حکومت تسلیط ایتمک

تربیه - تربیب A. Élever. Nourrir un enfant, un animal
 Cet enfant est faible, il sera mal-
 P. بوسلکت T. پروردن
 بویقل ضعیف المزاج اولمخلد امر تربیدسی
 On ne saurait élever de ces ani-
 P. بسلنسی کوجدر - مشکدر
 فلان ممالکده بوقوله en ce pays-ci de ces oiseaux-là
 Il se dit aussi des arbres et
 des plantes || J'ai pris de la peine à élever ces plantes, ces
 fleurs, ces arbres اوسو نباتات و ازهار و اشجارت تربیدسی
 بسلنسی خصوصند - خصوصند زحمت جکدم

تربیه - نادیب A. Figur. Instruire, donner de l'éducation
 تربید ایتمک - اوکرتمک T. فرهیختن - آموختن - پروردن P.
 اطفالی مخافند Élever la Jeunesse dans la crainte de Dieu
 C'est un tel qui a élevé ce prince
 ایلد نادیب و تربید ایتمک
 فلانک - فلان شهزاده فلانک پرورده سیدر
 Il a été élevé dans la bonne religion
 نادیب کرده سیدر
 Il a eu le malheur d'être élevé dans l'hérésie
 پرورش یافتد اولمشدر - حق ایچنده تربید اولندی
 بدعت سیاهندن رفض
 و بدعت ایچنده پرورده اولمشدر

فویقمق T. برخاستن P. بغتد سیادت A. S'Élever. Survenir
 Une tempête, un orage ناگهان طهور ایتمک - فالقمق -
 بر عظیم فورتمده و بر قند باد شدید تشویر و افتتاحام
 ناگهان فالقدی - بغتد سر نمای طهور اولدی - ایلدی
 قوپدی -

On dit, que les vapeurs s'élèvent de terre
 یوفاروید انوب جیقار - ارضدن جاذب بالاید ثوران ایدر
 البخاره دماغه ثوران ایدر
 que les fumées s'élèvent au cerveau
 صعود ایدر - جیقار -

On dit figur., il s'éleva un bruit, une dispute dans l'assem-
 blée بر زدن - مجلسده بر کورامدی و بر معارضه قوپدی
 رفع لری بغی و عصیان Une sédition s'est élevée
 بر حالت بغی و عصیان - بر زور بالیق قوپدی - اولندی
 En ce temps-là, il s'éleva des
 sectes nouvelles, des hérésies اول
 خنکامده فیچده فیچده اول
 بدعت و گویاگون عقاید جدیدده رفض و شیعت سر نمای
 معرض طهور اولمشدر

On dit, S'élever contre quelqu'un, pour dire, se déclarer contre
 علیه فالقمق - بر کمسندنک علیه قیام ایتمک T.
 Dans la langage de l'Écriture, S'élever, signifie, porter l'inci-

guage, accuser T. عاينده يور بعت || Les Ninivites s'élèveront au jugement contre les Juifs يوم دينده اجل نينيا طايفه يهود
ولد والد Le fils s'élèvera contre le père عاينده يور بيه جگر در
عاينده يور بيه جگر

S'ÉLÈVER, signifie aussi, s'enorgueillir A. استعلا - استکبار -
|| اولوله مک T. بالا پروازی نمودن P. کسب النفع والکبر
Vous avez beau le louer, il ne s'en élèvera pas davantage هر
نقدر مدح و ثناسنده مبالغه ايتسدک دخی عهدر زيرا
مدح و ثناسنده - زياده استعلا واستکبار ميل ايلمسی محالدر
استبحار کلام ايتسدک دخی بوندن زياده کسب نفع
و کبر ايلمسی محالدر

Il se dit aussi en parlant de la peau, pour dire, qu'il y
survient des bubes A. نهتر - احطاط - T. دژنام بر آمدن
|| La moindre chose lui fait élever toute la
peau, fait que toute sa peau s'élève جلد جزئی سبدن جلد
کوده سی در بسنده قبار قلمور طوملور - بدنی بسبتون تبشرايدر
T. بر افراخته - بلند کرده P. مرتفع - عالی A. Elevé
P. مرتب A. قورلمش T. بنا کرده P. منی A. يوکسلمش
P. مشهور A. سلنمش T. پرورده - پرورشپاب - تربيت یافته
P. مقباعد A. قالمش T. خيزان - بر خيزيده - بر خاسته
يوقارويد چيتمش T. بر آمده

ÉLEVURE, Petite bube qui vient sur la peau A. حطاط pl. حطاطه
چهره سی Il a le visage plein d'élevures || قبار جق T. دژنام P.
Les personnes sanguines sont sujettes à
avoir des élevures sur la peau قبار جق ايله ملور در
دموی الم-زاج اولمه مک جلدلرنده قبار جق لظهور ايده کلمشدر

ÉLIDER, Faire une élision, retrancher une voyelle finale A.
S'élider A. کيدر مک T. انداختن P. اسقاط - حذف
کيدر مک T. انداخته شدن P. انداختن

ÉLIGIBILITÉ, Capacité d'être élu A. لامختاریه
شايسه گئی P. صلاحية الى المختيارية - لياقة للمختاریه
اورنده لمکه کرکاک - سچامکه کرکاک T. مختاریت

ÉLIGIBLE, Qui peut être élu A. مستحق للانتخاب
شايسه - گزیدنی P. صالح الى الانتخاب - بالانتخاب
سچامکه کرکاک T. مختاریت

S'ÉLIMER, S'user à force d'être porté A. تهلی
اورسانمک T. شدن

ÉLIMI, A. اورسانمش T. فرسوده P. تهلی

ÉLIRE, Faire une élection A. انتخاب - اختیار P. گزیدن
بالمقارعه الانتخاب || S'élire au sort سچمک - اورنده امک T.
قرعه خربيله - قرعه انداخته اختيار ايتمهک - ايتمهک
Élire à la pluralité des voix انتخاب ايله انتخاب
من جهة العدد اکثر کلم وارا ايله انتخاب - ايتمهک
اهلیت ولياقت حسبيله شايدان Élire le plus digne ايتمهک
Élire un tuteur و امتياز اولان کشی بی انتخاب ايتمهک
بروصی مختار نصب - بروصی اختيار ايتمهک
ايتمهک

Élu, A. منتخب - مختار P. گزیده -
اورنده لنمش - سچلمش

ÉLISION, Suppression d'une lettre finale dans certaines occasions
کیدرمه T. انداخت P. اسقاط - محذوفیت A.

ÉLITE, Ce qu'il y a de meilleur dans chaque chose A. فخرية
|| Troupe d'élite سچمک T. آبروی - گزیده P. نقارة - زبده -
عسکرک L'élite de l'armée گزیده عسکر - زبده عسکر
آبروی عسکر - گزیده سی - زبده و نقاره سی

ÉLIXIR, Liqueur spiritueuse extraite des parties d'une substance
Elixir de propriété اکسیر ذیقیمت || اکسیر A.
اکسیر دو الخاعد

ELLE, Pronom féminin A. آن P. هن pl. هن

ELLÉBORE, Herbe médicinale A. جویلمه T. خربق
شیرنج سپید P. خربق ابيض A. bore blanc, ou Vératrum
Ellébore noir A. قار چيچکی - آق جویلمه - مارولجق T.
قره - قره جد اوت T. شیرنجشیر - شیرنج P. خربق اسود
جویلمه

ELLIPSE, Terme de Grammaire. Retranchelement des mots qui
seraient nécessaires pour rendre la construction pleine A. تقدیر
|| Quand on dit, La St. Démétri, pour dire, La
fête de St. Démétri, c'est une ellipse حالده
تقدیرنده روز لفظی مستور اولمه روز فاسده دیکدر
Il a pris sur lui d'attaquer, c'est une ellipse, pour dire, Le risque
حمل و صولت خصوصنی در عهده ایلدی تعبیرنده
تهلمکه لفظی تقدیرنده مستور اولمه تهلمکه حمل و صولتی
در عهده ایلدی دیک اولور

ÉLLIPTIQUE, Qui tient de l'ellipse A. تقدیری
کلمات مقدریه || Façon de parler elliptique
متضمن بر کوند سويلمش

ÉLOIGNEMENT. L'action d'éloigner *A.* مباعدت - تبعيد - إبعاد
P. Ce prince a rétabli ses affaires par l'éloignement du ministre qui le trompait *ایراقلند - ایراقلق T.* دور سازی
 بپادشاه و اغفالنه جسارت ایدن ندیمی یانمندن تبعید ایله
 L'éloignement des occasions du péché *امورینک حسن - رابطدنسنی تجدید و احیا ایلدی*
 موجب ذنب و معصیت اوله جق *گنجه*
 مدّت دوری *و سایلک ابعدی* Durant son éloignement
 - *Oo* dit d'un homme qui vit dans une grande inat-
 tention pour les choses de son salut, qu'il est dans un grand
 éloignement de Dieu *عشا، اللهم مباعدت کامله ایله عیش*
 و زندگانی ایدر *L'éloignement de Dieu est une chose terrible*

ÉLOIGNER. Écarter une personne ou une chose d'une autre.

A. دور کردن P. انجا - تنحية - اجناب - تبعيد - ابعاد

دور انداختن || Éloignez-les l'un de l'autre T. ابراق ایتمکت
 بر کسی را دور براندازدن Éloigner quelqu'un de ses
 parents, de son pays ووطنندن
 فلانی Feloigner quelqu'un de la Cour دور وبعید
 ایتمکت Le Roi l'a éloigné d'auprès de
 lui, l'a éloigné des affaires پادشاه فلان
 کشی بی یافندن On vous veut jouer un mauvais
 tour, éloignez-vous pour quelque temps
 به محلدن بر مدت مبادت ایتمکت
 ساحلندن - ساحلندن دور اولمق S'éloigner du rivage
 قیدنده درلر Il faut s'éloigner des occasions du péché
 وسیله گناه و معصیت اولدجق حالاتندن
 مبادت اولماو در مقصودندن - مقصودندن
 مبادت ایتمکت S'éloigner de son but
 ابراق دوشمکت

On dit figur., Éloignez de vous ces mauvaises pensées
 بو محلدن Prions Dieu مقول افکار فاسده بیی
 خاطرندن دفع و تبعید ایله بو بلانکت
 اوزرورندن d'éloigner ce malheur de dessus nos têtes
 بزندن ابراق - دفع وابعادینی اللهدن تمنی
 و نیاز ایدهلم ایامسنی نیاز ایدهلم

On dit, qu'une personne ne s'éloigne pas de quelque chose, pour
 dire, qu'elle y a de la disposition || Il ne s'éloigne pas beau-
 coup de consentir à ce qu'on lui demande التماس اولنان
 رو تاب امتناع - ماده بیی قبولندن جندان
 اعتراض ایتمز Il ne paraît pas qu'il s'éloigne fort de la proposition qu'on lui fait
 عرض اولنان نکلیفی قبولندن پکت امتناع
 ایلدیکی آکلاشلمز قبولندن - قبولندن
 اظهار امتناع ایلدیکی صورتی آکلاشلمز - جندان
 مبادت ایلدیکی آکلاشلمز

On dit, S'éloigner de son devoir, du respect qu'on doit à
 quelqu'un. A. دور افتادن P. تنائی - مبادت - تبعاد
 A. Ce domestique s'éloigne de son devoir
 بو خدمتکار ما وجب حالتی ایفاده اختیار
 تنائی اغاسی du respect qu'il doit à son maître
 ایدر حقنه اجرایی واجب اولان تعظیم و احترامکت
 ایفاسنده تجویز تنائی و قصور ایسر

Il signifie aussi, retarder, différer. A. تأخیر - ابطاء - تأخیر
 T. کجدرمکت || Toutes ces difficultés
 اشبرصعوتلرکت مجموعه امر مصالحندنک
 éloignent la paix

Il a éloigné cet accommodement, ce mariage
 بالمصالحد ویریلدجکت نظامی و امر نکاحی
 تأخیر و ابطاء ایلدی Les chicanes ont éloigné le jugement de
 ce procès مزویرات گوناگون مرافعدنک تعویق
 و تأخیریند Éloigner un paiement
 پادی اولدی - اداسنده اختیار تأخیر و ماطله
 ایتمکت - و تأجیل ایتمکت اداسنی
 پسمانده عوق و تأخیر ایتمکت

ÉLOIGNER. Donner de l'aliénation. A. تنغیر - تنغیر
 القلوب T. دلہای ناسرا دور ساختن P. خلقت
 کوکلی || Il n'y a rien qui éloigne plus les coeurs que le
 mépris, les mauvais traitements سو معاملندن
 و کسر عرسی موجب حالاتندن زیادہ
 تنغیر قلوب ایدهجکت بر شی تنغیر
 فلوبی مودی اولدجق بر شی یوقدر - یوقدر

گارین - دور P. قاصی - منتهی - بعید
 A. ÉLOIGNÉ. ممالکت بعیدہ Pays éloignés || اوزاق - ابراق
 T. دورادور وقت دورادور - وقت
 بعید Temps éloigné ممالکت فاصید - علل
 بعیدہ Causes éloignées

On dit, qu'un homme est bien éloigné de faire quelque chose
 بو آدم سنکت کلامکی || Il est bien éloigné de faire ce que vous dites
 Et que cela est bien - ابنا ایلمکدن بغایت دور
 وبعید در - بو حال خاطرمدن ابعد بعید در
 éloigné de ma pensée Et qu'un homme est éloigné de son compte, pour dire, qu'il se
 trompe dans quelque pensée طن و تخمینده
 ایتدیکی حساب - Et que deux personnes sont bien éloignées de compte, pour dire, que leurs calculs ne s'accordent pas
 حسابلرنده حسابلرندہ

ÉLONGATION. Terme d'Astronomie. Angle compris entre le soleil
 و بینونة السیاراتین A. بیونوة السیاراتین A. ایکی
 سیاره بیننده کی آفتاق T. دوری دوهریاسب - بروجه
 بلیغ P. بالبلاغۃ A. ÉLOQUEMENT. Avec éloquence
 Parler, écrire || سوز ابدکیلد T. ناطقه پردازند - شیواکاراند
 بلاغت کلام ایله تکلم و کتابت ایتمکت
 éloquement

ÉLOQUENCE. L'art de faire passer avec force dans l'âme des
 autres, le sentiment dont on est pénétré. A. فن
 البلاغة T. سخنرانی - شیوایی - ناطقه پردازنی
 P. طلاقة اللسان بلاغت
 douce جلیله Haute éloquence || سوز ابدکی
 La vraie éloquence بلاغت ذاتیه - بلاغت
 فطریه naturelle لطیفه بلاغت
 صحیحہ و حقیقیه La fausse éloquence

احمل خطبتك طلاقته L'éloquence de la chaire كاذبه
 بليغ اللسان Cet homme a beaucoup d'éloquence لسانبرى
 كلام بليغ Un discours plein d'éloquence وناطقه پرداز بر آدمدر
 La force de l'éloquence قوت بلاغت La véritable éloquence
 consiste encore plus dans les choses que dans les paroles بلاغت
 صحيحه اقوالدين زياده افعال ايله ثابت ومتحقق اولاندر
 طليق - بليغ اللسان A. ÉLOQUENT. Qui a de l'éloquence
 - شيا - ناطقه پرداز P. بسيط اللسان - منطيق - اللسان
 سوز T. سخن آفرين - سخنران - زبان آور - شيا زبان
 بين القدماء فن خطابتده بلاغت Demosthène et Cicéron sont les plus éloquens ora-
 teurs de l'antiquité بليغ و فصيح
 Il a prononcé un panegyrique fort éloquent بليغ و فصيح
 Et des termes dont on se sert pour s'exprimer || S'exprimer en termes éloquens الفاظ
 الفاظ بلاغت آميز ايله - بليغ ايله اذاده مرام ايتتمك
 On dit figur., Les larmes sont éloquentes, pour dire, qu'elles
 persuadent mieux que tout ce qu'on pourrait dire اشك چشمك
 La colère est éloquente, pour dire, qu'elle rend éloquent لساندر
 حال نصب مهتج بساطت لساندر Silence, regard éloquent پرداز
 پرگو و ناطقه پرداز M. المختارين pl. مختارين
 Il y a beaucoup d'appelés, mais peu d'élus مدعوينك كثرتي وار ايسد ده
 مختارين pl. اصفياء T. سچلش
 Le nombre des élus عدد المختارينك عددى قليدر
 اصفياء و مختارينك معدود اولقى

Il se dit aussi des discours et des ouvrages d'esprit || Cette
 harangue est fort éloquentه و فصيحدر
 Il a prononcé un panegyrique fort éloquent بليغ و فصيح
 Et des termes dont on se sert pour s'exprimer || S'exprimer en termes éloquens الفاظ
 الفاظ بلاغت آميز ايله - بليغ ايله اذاده مرام ايتتمك
 On dit figur., Les larmes sont éloquentes, pour dire, qu'elles
 persuadent mieux que tout ce qu'on pourrait dire اشك چشمك
 La colère est éloquente, pour dire, qu'elle rend éloquent لساندر
 حال نصب مهتج بساطت لساندر Silence, regard éloquent پرداز
 پرگو و ناطقه پرداز M. المختارين pl. مختارين
 Il y a beaucoup d'appelés, mais peu d'élus مدعوينك كثرتي وار ايسد ده
 مختارين pl. اصفياء T. سچلش
 Le nombre des élus عدد المختارينك عددى قليدر
 اصفياء و مختارينك معدود اولقى

Il se dit aussi d'un officier d'une élection, dont la principale fon-
 ction est de juger des contestations sur le fait de quelques im-
 positions A. مختار الولاية - مختار القضا A. مختاران ولايت
 تجنب - تزايف - تجافى A. ÉLUDER. Éviter avec adresse
 صاپتمق T. كناره كردن - پيلو تهى كردن - گريزاندين P.
 Eluder les artifices de quelqu'un || بول تقريظ صاوشدرمق -
 بول كسندك حيل و دسايسندن تجنب ايتتمك
 حيله لر بنى صاپتمق

ÉLYSÉE ou CHAMPS ÉLYSÉS. En termes de théologie païenne,
 c'est un lieu dans les enfers, plein de prairies charmantes T.
 فضاي پيناي دار البقا

ÉMAIL. Préparation particulière du verre, auquel on donne
 différentes couleurs A. ميناء P. ميناء T. ميناء || Faire appliquer
 de l'émail صرب ميناء ايتتمك - الصاق ميناء ايتتمك
 ميناكاري تصوير ميناء سياه Portrait en émail تصوير
 Email noir فاقمق Figur. La variété des fleurs A. وشى ازهار
 P. On dit aussi, L'émail des dents, pour dire, l'éclat des dents A.
 ملاء الاسنان - ظلم الاسنان T. آب و تاب دندان - رونق دندان P.
 جلاء الاسنان - ديش پارلاقمق

ÉMAILLER. Appliquer de l'émail A. صرب - الصاق المينا
 ميناء ياپشدرمق T. ميناء زدن بر P. المينا
 نقوش P. اخصاب - ايشيا A. Figur. Orner, embellir
 La nature a émaillé ces prai- T. رنگارنگ زدن
 ris d'une variété admirable de fleurs اوديه و صحاري حيرتبخش
 عيون تماشا بيايان اولدجق نقوش رنگارنگ ازهار ايله ايشا
 دست قدرت ايله روى زمينده فرش - و اخصاب اولدى
 اولسان فاليچم رنگارنگ ازهارك آب و تاب و نصارتي
 حيرتسان عيون نظاردر

ÉMAILLÉ. A. ملصوق بالمينا P. ميناء زده T. ميناء اولمش
 Des prés émaillés de fleurs T. رنگارنگ P. موشا A.
 الوان ازهار ايله موشا بر صحرا

ÉMAILLEUR. Ouvrier qui travaille en émail A. صانع المينا
 ميندجى T. ميناكور P.

ÉMAILLURE. Application de l'émail sur quelque matière A.
 ميندجىللك T. ميناكورى P. فن الصاق المينا
 ميند ايشى T. ميناكارى P. عمل مينائى A.

ÉMANATION. L'action d'émaner. V. Émaner || L'émanation du
 Verbe على طريق كلمة اللبك انبعائى
 الصدور والانبعاث

Il se dit aussi de la chose qui émane A. سطيعات pl. سطيعات
 Les odeurs sont des éma- T. جيقمق P. مصادرات pl. مصادرة
 nations des corps odorants سطيعاتيدر روابع اجسام معطوره
 L'autorité du Parlement est une émanation de la puissance roya-
 le پارلامنتو ديوانمك رخصتى حكومت سلطانيددين
 صدور ايدر

ÉMANCIPATION. Acte juridique par lequel on émancipe les mineurs *A.* رخصتة ليهل الصغير *P.* خود سوي فرزند نا *T.* يتشمامش جو جوئک کندو باشنه بوشلانديسي اذني *T.* رسیده ايهال صغيري حاوي ويريلان حجت *||* Lettres d'émancipation

ÉMANCIPER. Mettre un enfant hors de la puissance paternelle, et un mineur, en état de jouir de ses revenus *A.* ايهال *T.* يتشمامش *T.* فرزند نا رسیده را خود سر کردن *P.* الصغير *||* Ce père a émancipé son fils *||* جو جوئسي کندو باشنه بوشلانديسي *||* Un fils de famille ne peut, dans le pays de Droit écrit, ni contracter, ni acquérir pour lui, jusqu'à ce que son père l'ait émancipé اوزره *||* احكام مكتوبه اوزره *||* اداره اولنان مملكتده برولد مادامكه والدي طرفندن ايهال اولنميه عقد سند وتملك ماله قادر دكلدر

S'ÉMANCIPER. Se donner trop de licence, sortir des bornes du devoir *A.* تجاوز الحد *P.* آشوري *T.* پوده بيروني نمودن *||* زياده تجاوز حد ايدرسك *||* Vous vous émancipez trop *||* وارمق *||* Il s'est extrêmement émancipé en cette rencontre بوبابده مبالغه *||* Vous vous émancipez trop pour un homme qui ne fait que de relever de maladie هنوز خستدکلدن *||* Il s'est émancipé à lui parler peu respectueusement رسوم لايقه *||* صحبتده *||* احترامه عدم مراعات برله تجاوز حد اذ ايلدي

ÉMANCIPÉ. *A.* صغير باهل *P.* فرزند نا رسیده خود سر شده *T.* يتشمزدن اول بللو باشلو اولمش جو جوئق *T.*

ÉMANER. Sortir, découler de quelque chose *A.* انبعثات *||* Le Verbe émane du Père *||* جيقمق *T.* صادر شدن *P.* صدور *||* Le Saint-Espirit *||* كلمة الله اب ازليدن صدور ايدر *||* Les influences *||* روح قدس ابدن صدور ايدر *||* سياراتدن صدور ابدن *||* تأثيرات *||* سياراتدن *||* Un édit qui émane de la puissance royale جانب سلطانیدن *||* Il se dit aussi, des corpuscules subtiles qui s'exhalent des corps par une espèce de transpiration *||* En parlant *||* سيزوب جيقمق *T.* نوشيدن *P.* انفضاح *A.* *||* پاشيده شدن *P.* سطوع *||* انتشار *||* فيضان *A.* *||* Il y a des corpuscules qui émanent des corps odorants, et qui causent les odeurs اجسام عطرناکدن *||* فايح وحدوث رابحيده باعث بعض ذرات وار در

جيقمق *T.* صادر *||* منبعث *A.* ÉMANÉ.

ÉMARGEMENT. V. Émarger.

ÉMARGER. Porter quelque chose en marge d'un compte, d'un inventaire *A.* ثبت في الهامش *||* اخراج الى الهامش *A.* *||* Émarger les différentes sommes d'une imposition كناره جيقارمق *T.* در كنار نوشتن طرح اولنان نكليفك متعدّد يگونلريني هاشم صحيفده *||* هاشم صحيفه دفترده اخراج ايتنك هاشم ورقده ثبت و اشارت *||* اخراج ايله جمع ايتنك ايتنك

EMBALLAGE. V. Emballer.

EMBALLER. Envelopper d'une toile une caisse de marchandises, pour la garantir du mauvais temps *A.* اعكام *||* ترزيم *A.* دنك باغلق *T.* پروندیدن *||* تنگ بستن *P.* تكوير اثوابي تكوير و ترزيم *||* Emballer des hardes *||* يوكت باغلق كتاب دنكلريني باغلق ايتنك *T.* تنگ بسته *||* پروندیده *P.* معكم *||* مرزم *A.* دنك باغلمش

EMBALEUR. Qui emballe des marchandises, des hardes *A.* دنك باغليجي *T.* تنگ بند *||* پرونده بند *P.* مرزم

EMBARGO. Défense faite aux vaisseaux marchands de sortir des ports *A.* سلب السكان *||* توقيف السفينة *||* حبس السفينة *A.* *||* كمي يي دومنسي آلب القومق *T.* السفينة لتوقيفها *||* كميلرک دومنلريني آلب حبس و توقيفلر بند *||* Mettre un embargo *||* دومنلرک اخذيله كيلري توقيف ايتدرمك *||* مبادرت اولنمق

EMBARQUEMENT. Action de s'embarquer, ou d'embarquer une chose *A.* کشتی *P.* وضع في السفينة *||* ركوب على السفينة *A.* *||* كمي يي يوكلتمه *||* كمي يي بنه *T.* در کشتی سازی *||* سواری *||* Il se prend aussi pour les frais qu'il en coûte pour embarquer des marchandises *A.* مصارف *P.* مصارف التحميل السفينة *||* كمي يي يوكلتمه خرجي *T.* در کشتی سازی

EMBARQUER. Mettre dans une barque, dans un vaisseau *A.* تحميل في السفينة *||* اركاب على السفينة *||* وضع في السفينة *||* كمي يي بندرمك *T.* در کشتی کردن *||* در کشتی نهادن *P.* *||* عسكري سفينديد *||* Embarquer l'armée *||* كمي يي يوكلتمه *||* امتعه *||* Embarquer des marchandises *||* وضع و اركاب ايتنك و اشيايي سفينديه وضع و تحميل ايتنك

EMBARQUER en grenier, signifie, embarquer sans emballer *T.* *||* On embarque en grenier le sel, *||* دوکمه اولدرق يوکلتمک

طوزی و ذخیره‌ی و پکسادی دوکمه اولدوق
سفینده یوکلدورلر

S'EMBARQUER. A. السفينة على ركوب P. کشتی سوار شدن P. کشتی به بندک T. تولون Nous nous embarquâmes à Toulon || کشتی به بندک T. سفینده رکوب ایلدک - اسکادسده سفینده راکب اولدوق

سوق A. signifié figur., engager à quelque chose. En parlant de maladie, il signifie, un commencement d'obstruction. A. مزاحمة - زحمت T. رفح P. زحمة - ثقله. Ce n'est qu'un embarras dans le foie دکلدر شی ثقلدر

مورث - باعث الزحمة A. EMBARRASSANT. Qui embarrasse. Les bagages sont embarrassants dans une marche سير وقت سیر مقولددنر بو شیئتک نکلنده ثقلت واردر

On dit aussi, Homme embarrassant, femme embarrassante. A. صیقنددی ویرر T. گرانجیان P. ثقیل الروح - تعرض - تصدد A. EMBARRASSER. Causer de l'embarras. T. ثقلت آوردن P. ایراث المزاحمة - ایراث الاعتراض - طریق ایراث Embarrasser le chemin || چهارراق ویرمک Cette charrette embarrasse le chemin تصدد وتعرض ایتمک معترض اولور - بو عربده یولده بادئ تصدد واعتراض اولور

اشته بو یاتاق Voila un lit qui embarrasse trop cette chambre اشتد بو یاتاق Ces moulins embarrassent le cours de la rivière نهره بو دکورالدر جریان

معترضدر تصعيب الحركة A. Et empêcher la liberté du mouvement. حرکتی - حرکتدن ایقوریمق T. جنبشرا دشوار ساختن P. کوجلشدرمک || Ôtez votre manteau, il ne fait que vous embarrasser ایدر تصعيب ایدر Les bottes embarrassent à marcher ایدر تصعيب ایدر

On dit figur., Embarrasser une affaire, une question, pour dire, la rendre obscure et pleine de difficultés. A. تصعيب - ایراث الاشتباه - ایراث الاعتکال - ایراث الارتباك - تکیل || چیرشکک کتورمک - کوجلشدرمک T. پیچاپیچی P. اشتباک - تشوش

Il signifie aussi, la peine que donne une multitude d'affaires. A. غرائل pl. غائلة Je me trouve dans un embarras d'affaires. A. جبارده مشی نا مشهود بر غائله le plus grand du monde عظیمده یم

Et l'irrésolution dans laquelle on se trouve, lorsqu'on ne sait quel parti prendre. A. تشوش درون P. تشوش الذهن T. دغدغه درون

کای دغدغه خاطر || Je me suis vu dans un étrange embarras دهنم تشوش عظیمده - مرتبه دغدغه خاطره دوجار اولدم دغدغه خاطر Embarras d'esprit اونرادى

En parlant de maladie, il signifie, un commencement d'obstruction. A. مزاحمة - زحمت T. رفح P. زحمة - ثقله. Ce n'est qu'un embarras dans le foie دکلدر شی ثقلدر

مورث - باعث الزحمة A. EMBARRASSANT. Qui embarrasse. Les bagages sont embarrassants dans une marche سير وقت سیر مقولددنر بو شیئتک نکلنده ثقلت واردر

On dit aussi, Homme embarrassant, femme embarrassante. A. صیقنددی ویرر T. گرانجیان P. ثقیل الروح - تعرض - تصدد A. EMBARRASSER. Causer de l'embarras. T. ثقلت آوردن P. ایراث المزاحمة - ایراث الاعتراض - طریق ایراث Embarrasser le chemin || چهارراق ویرمک Cette charrette embarrasse le chemin تصدد وتعرض ایتمک معترض اولور - بو عربده یولده بادئ تصدد واعتراض اولور

اشته بو یاتاق Voila un lit qui embarrasse trop cette chambre اشتد بو یاتاق Ces moulins embarrassent le cours de la rivière نهره بو دکورالدر جریان

معترضدر تصعيب الحركة A. Et empêcher la liberté du mouvement. حرکتی - حرکتدن ایقوریمق T. جنبشرا دشوار ساختن P. کوجلشدرمک || Ôtez votre manteau, il ne fait que vous embarrasser ایدر تصعيب ایدر Les bottes embarrassent à marcher ایدر تصعيب ایدر

On dit figur., Embarrasser une affaire, une question, pour dire, la rendre obscure et pleine de difficultés. A. تصعيب - ایراث الاشتباه - ایراث الاعتکال - ایراث الارتباك - تکیل || چیرشکک کتورمک - کوجلشدرمک T. پیچاپیچی P. اشتباک - تشوش

Il signifie aussi, mettre en peine, donner de l'irrésolution. دهنرا بتلاشی - دغدغه درون آوردن P. تشوش خاطر A.

سویلدیکت کلام غایه الغاید دغدغه خاطر کنورمکت T. اداختن
m'embarrasse fort On l'a fort embarrassé, il ne sait quel parti prendre
غلان کشی یه زباده ایراث پذیرا نشسته ایده جکتی
دغدغه خاطر اولندیغدن نه کوند تدبیره نشسته ایده جکتی
ببیلدیمور

S'EMBARASSER || Il s'embarrasse de tout ادنا شیدن نلاشی
صحبتنی شاورر Il s'embarrasse dans ses discours
بو خصوصه ارنکاب - la vous embarrassez point dans cette affaire -
On dit, Ne vous embarrassez point de cette affaire - là, pour dire, ne vous en inquiétez pas
بو خصوصه C'est un homme qui ne s'embarrasse de rien, pour dire, que rien ne lui fait de la peine
هیچ بر شیدن جانی
Et en parlant d'un malade, que sa tête s'embarrasse صدرنده
que sa poitrine s'embarrasse صدرنده زحمت واردر
صدرده زحمتی - آثار رفش و زحمت طهره باشادی
نقلاتی واردر - واردر

EMBARASSÉ. || Il a la tête, la langue embarrassée باشنده
سیمای زحمت آلود Air embarrassé ولساننده ثقلت واردر
اسلوب ثقلتنما - هیئت زحمتنما Contenance embarrassée
EMBATAGE. Application de bandes de fer sur une roue A.
تکرکده T. بچرخ آهن زدن P. لصوق الحديد علی المحالة
دمور فایله

EMBÂTER. Mettre le bât à une bête de somme A. توکیف
سدر اورمق T. پالان زدن

EMBAUMEMENT. Action d'embaumer A. طیب P. حفاظت
قوفولو یاغلو سورمه T. سایه

EMBAUMER. Ouvrir un corps mort, et y mettre des drogues
نحیط A. نغیط A. قوفولو یاغلو ایله یاغلمق T. طیب ساییدن P. احناط
Embaumer un corps mort تحنط میت ایتمک

Et parfumer, remplir de bonne odeur A. تعطیر
قوفولتمق T. عطریات ساختن - خوشبو کردن P. تمسک
|| Il vient une odeur de ces oranges qui embaume toute la
اشبو پورقالمردن فیحان ایردن رایحه طیب خاندینی
بو باده معطر Ce vin embaume la bouche جملة نعطیر ایردر
معطر دماندر - ذائقه در

EMBAUMÉ. A. معطر P. تمسک T. عطریات

EMBÉGUINER. Envelopper la tête de linge ou d'autre chose

باش باغلق T. سر بند نهادن P. اعتبار A.

EMBELLIR. Ajouter à des objets des formes qui les rendent
پیراستن - آراستن P. تحسین - تجمیل - تزیین A. agréables
Embellir une maison || بزه مکت T. زیب و زیور دادن -
Une fontaine embellit fort un jardin باغچده عین ما بادش زیب وزینندر
پیرایش کسوت و لباس نسوانیک تجمیل
وتحسین مدار کلیدر

Il signifie aussi, devenir beau A. کسب الجمال P. زیبایی
|| Elle ne fait qu'accroître et embellir کوزلمک پیدا ایتمک - کوزلمک T. پذیرفتن
کسب نمو وریغان و تزیید حسن
وآن ایتمکده در

On dit, Embellir un conte, une histoire, pour dire, les orner
تموید - نموده - زخرفته - ترقیش A. aux dépens de la vérité
- سوز دوزمک T. سخنرا بزبور دلفریب آراسته کردن P.
حکایدینی تموید Il a embelli cette histoire || کلامی یاالدزلق
وترقیش ایادی

بزنهش T. پیرایش یافتن - آراسته P. مزین A. Embelli.
T. بزبور دلفریب آراسته P. مرقش - مرقه - مزخرف A.
یاالدزلمش

EMBELLISSEMENT. Action d'embellir A. تزیینات pl. تزیینات
زیب وزیور - آرایش - پیرایش P. تجلیات pl. تجمیل -
|| Cet homme travaille beaucoup
بو آدم خاندنیک زیب
خاندنسی تزیین و تحسین - وزیمتند جوق سعی ایردر
غایت سعی ایردر

Et la chose même qui fait l'embellissement A. زین P. ازبان
|| Ce canal est un grand embellissement à cette maison
بومکده جریان ایردن جدول فلان
Les figures sont les embellissements du discours
مجاز وکنایه وسیله تزیین کلامدر

EMBESOGNÉ. Occupé à quelque besogne A. مشغول P. مشغله
ایشی اولان T. دار

EMBLAVER. Semer une terre en blé A. زرع الحنطة P.
بغدای اکمت T. گندم کشتن

EMBLAVÉ. A. مزروع بالحنطة P. گندم کشته
بغدای الکاش بر Terre emblavée || اکمش

EMBLAVURE. Terreensemencée de blé. *A.* مزرعة الحنطة *P.* بغدادی تارلاسی *T.* کشتزار گندم

EMBLÉE. Ce mot s'emploie toujours avec la préposition De, et signifie, du premier effort, de plein saut *A.* حملۀ واحدة *||* Prendre une ville d'emblée تسخير بر حملده - بر یورویشته *T.* بیك حمله *P.* دفعۀ بو بلده بی عمان بر حملده فتح وتسخير
بر حملده تسخير ایتمک - مصلحتی یک حملده تسخير ایتمک *||* On dit figur., Emporter une affaire d'emblée - ایتمک دفعۀ تسخير ایتمک - مصلحتی یک حملده تسخير ایتمک

EMBLÉMATIQUE. Qui tient de l'emblème *A.* متعلق بصورة المثالیة *||* EMBLÈME. Espèce de figure symbolique *A.* صورة مثالیة *||* Expliquer un emblème ingénieux ومصنع بر صورت مثالیة مثالیة Com-poser un emblème بر صورت مثالیة ترتیب وانشا ایتمک *T.* نوشیدن *P.* تشرب - نشف *A.* s'EMBOIRE. S'imbiber *A.* اینچمک

EMBU. *A.* متشرب *P.* نوشیده *T.* اینچلمش
EMBOISER. Engager quelqu'un par de petites flatteries à faire ce qu'on souhaite de lui *A.* بحابلوسکاری *P.* ارعاب بالنهعبص *T.* یلتاقلندرق قوفه کتورمک *T.* همساز کردانیدن

EMBOÏTEMENT. La position d'un os dans autre *A.* اندماج *||* کیروب برلشد - صوقشدم *T.* در یکدیگر همبستگی *P.* انغلال - برکمیکت صوقشدمسی - اندماج عظم *||* L'emboitement d'un os

EMBOÏTER. Enclâsser une chose dans une autre *A.* ادماج *||* صوقشدم *T.* در یکدیگر بهم بستن *P.* احدهما فی الآخر *||* C'est une merveille de voir comme la nature emboite les os les uns dans les autres *||* یق قدرت نظامک بری برلرینه ادماجنی نوحله ترتیب ایلدیکنی کورمک بر امر حیرتبخشادر

Il se dit aussi des assemblages de menuiserie ou de métal *||* بری برلرینه کچورمک *T.* بهم پیوستن *P.* تداخل - تراکب *A.* - Ces ais sont bien emboîtés l'un dans l'autre *||* کیروشدرمک - بو تحتلر بری برلرینه کرکی کبی تمغاخل و تراکبدر *||* Boiteaux *T.* Boiteaux des tuyaux *T.* برلرینه کچورمک

EMBOÏTURE. L'endroit où les choses s'emboitent *A.* موصل *||* کیرش بری *T.* بندگاه *P.* محل الاندماج

EMBOLISME. Terme d'Astronomie. Intercalation *A.* کبس *V.* Intercalation.

EMBOLISMIQUE. Intercalaire *A.* کبسی *||* Année embolismique

سند کبسی

EMBOINPOINT. La constitution d'un corps gras et replet *A.* *||* Avoir trop d'embonpoint کسمب تنومندی - وجود بغایت مرتوی اولمق *P.* ارتوا - مقدمکی ارتواى Reprendre, recouvrer son embonpoint ایتمک *||* Il a beaucoup perdu de son embonpoint تنومندکی - ارتواى بدن کسب نقصان ایتدی نقصان پذیر اولمشدر

EMBORDURER. Mettre une bordure à un tableau *A.* نظریز *||* کناز چویرمک - پرواز جکمک - پروازلمک *T.* کنارکشیدن *P.* *||* Il a fait embourder richement ce tableau بر تصویر مرتع بر پروازجکدی - برکنار جکدی

EMBORDURÉ. *A.* کنار بستم *P.* مطرز *T.* کنارجویرلمش

EMBOUCHER. Ce verbe a diverses significations selon les substantifs avec lesquels il se joint. Ainsi on dit, Emboucher une trompette, un cor, pour dire, les mettre à sa bouche, afin d'en tirer des sons *A.* اخذ فی النف *T.* در دهان گرفتن *P.* اغزه آلمق *||* Emboucher un cheval, pour dire, lui faire un mors convenable à sa bouche *A.* تطبیق اللجام فی فم الفرس *T.* آنک آتویند کم اویدرمق *P.* باسب لگام بواز بدن *||* Emboucher quelqu'un, pour dire, le bien instruire de ce qu'il a à dire *P.* تلقین الکلام - نشع الکلام - تعلیم الکلام *||* سوز اوکرتمک *T.* اموختن

On dit, qu'un homme est mal embauché, pour dire, qu'il parle impertinemment, qu'il dit des paroles indécentes *A.* فحاش *||* آتوی پیس *T.* بد زبان *P.*

S'EMBOUCHER. Il se dit d'une rivière qui se jette dans une autre, ou qui se décharge dans la mer *A.* در *P.* انصباب *||* Cette rivière, après avoir passé le long des murailles d'une ville, va s'embrancher dans la mer *||* فلان نهر فلان شهرک سورندن بویدن بویدن *||* افتادن *||* La Marne s'embouche dans la Seine *||* مارنه نهری سنا نهری اینچده منصب اولور *||* مارنه نهری سنا نهری اینچده منصب اولور

EMBOUCHOIR. Le bout d'une trompette ou d'un cor, qui se sépare, et qu'on applique lorsqu'on veut en sonner *A.* قصب *||* زورنا ماسوره سی *T.* ماسوره کره نای *P.* البوق

EMBOUCHURE. L'entrée d'une rivière dans une autre, ou dans la mer *||* آتو - بوناز *T.* دهانه *P.* فراید *pl.* فوذه *A.* L'embou-

clure de la rivière de Seine *Cette* سینا نهرینکت بونـازی
rivière a tant de lieues de large à son embouchure dans la mer
شو نهرکت در پاید در کدیکی بونازی عرضی شو مقدار در

Il se dit aussi de la partie du mors qui entre dans la bouche
du cheval *A. مسجل P. دهانه اسب T. کیم طماغی*
اثر یاخود خفیف کم طماغی

Embranchure de trompette. C'est la partie de cet instrument
que l'on met dans la bouche pour en tirer des sons *A. فم*
دودکت آغزی *T. دهانه نای P. الزقارة*

EMBOUQUER. Terme de Marine. Entrer dans un détroit, dans
un canal *A. بدخانه در آمدن P. دخول فی الفوچه - تنقّه*
بونازه کیرمکت *T.*

EMBOURBER. Mettre dans un borbier *A. تسویج - رطم - ایحال*
جاموره باتورمق - بتافلغ دوشرمکت *T. بوحازار در انداختن P.*
بو عربدجی بزى وحازاره *|| Ce cocher nous a embourbés ||*
دوشردی

S'EMBOURBER. *A. در - در وحازار افتادن P. ارتطام - تسویج*
بتافلغ دوشمکت *T. پا در گل شدن - گل افتادن*

Il se dit aussi en Médecine, pour dire, se charger d'humeurs
corrompues *A. Le cerveau s'embourbe || تراکم المواد الفاسدة*
عالت صرعه مبتلا اولنلرکت دماغده مواد
فاسده تراکم ایدر

On dit figur. Embourber quelqu'un dans une mauvaise affaire
فلان کشی بی برملوث مصلحت ایچند ارتطام ایتمکت *T.*
- بر مردار ایشد بیلاشدرمق - بر مردار ایشد دوشورمکت -
فلانی *|| Il l'a embourbé dans cette affaire ||* الوده لوث ایتمکت
S'embourber dans
برملوث مصلحتتک ایچند ارتطام
دوشمکت - بیلاشقمق - الوده اولمق - واستیحال ایتمکت

Emboursé. *A. پا در گل - در گل افتاده P. مرطّم - موحول*
جاموره دوشمش - جاموره بانمش *T. شده*

EMBOURRER. Garnir de bourre *A. حشو - املاء بالقامة*
قتیق طولدرمق *T. باپشمریزه آگندن P. املاء بالحشو*

Embourré. *A. قتیق طولمش T. آگنده P. محشو*

EMBOURSER. Mettre en bourse *A. در کيسد کردن P. اکنیاس*
T. J'ai dépensé l'argent que j'ai reçu, je
کسب ایلدیکم اقچدی صرف ایبدوپ
بر حبه در کيسد ایدهدمم

Emboursé. *A. T. در کيسد کرده P. موضوع فی الکیس*
کيسد وضع اولمش

EMBRASEMENT. Grand incendie *A. صريم عظیم - حريق عظیم*
L'embrasement de Troie || بیوکت یادقین T. آتش بزرک P.
Une légère étincelle peut causer
un grand embrasement *A. بر شراره صغیره حريق عظیمه سبب*
اولد بیلور

Figur. Combustion, grand trouble dans un État *A. لهیب*
P. نائرة ذات الضرام الاختلال - ساعورة الفتنة - الفتنة
Cet embrasement
allait gagner les provinces, on l'arrêta heureusement
ظهور اولان نائرة ذات الضرام فتند واختلال ممالک اطرافه
تجاوز وسرايت ایدهجکی صورتی رو نما اولمشیکن حمداً
لهیب پر نهیب - لله تعالى تسکین وانطفاسی میسر اولمشدر
فتند واختلال حمداً لله تعالى محصل نشاننده توقیف
آتش نیز خیز شورش وآشوبکت تسکینی میسر - اولمشدر
اولمشدر

EMBRASER. Mettre en feu *A. احراق بالنار - تشیيط*
طوتشدرمق - آتشد ویرمکت - یاقمق *T. سوزانیدن - سوختن P.*
بلده بی و خانیدی احراق *|| Embraser une maison, une ville ||*
آتش عشق الیلد درونی پر
La guerre a embrasé toute l'Europe
نائرة حرب وقتال مجموع
اوروپایی علولندردی

S'EMBRASER. *A. تمشيط - استضرام - احتراق - تضرم - توقد*
اتشلمکت - طوتشقمق - علولمکت *T. اتشماکت شدن P. استعار*
سهل التوقد اولان ماده لردندر
سهل الاستضرام -

Embrasé. *A. سوزان - سوخته P. متضرم - متوقد - محترق*
علولمش - طوتشمش - یانمش *T. اتشماکت*

EMBRASSADE. Action de s'embrasser *A. معانقات pl. معاينة*
قوجاقامه *T. در آغوشی P.*

EMBRASSEMENT. Action d'embrasser. V. ce mot.

Il signifie aussi, la conjonction de l'homme et de la femme
Embrassements
قربان حلال *|| Enbrassements légitimes ||*
قربان حرام
معاينة - تعانق *A. P.*

EMBRASSER. Serrer avec les bras *A.*

در آغوش - خجالییدن - آغوشیدن - آغوشتن - در بر گرفتن
- قوجا فلق T. اندر کنار کردن - در بر کشیدن - کردن
- باینل زده بعد الصالحه بری بر لرزیده معانیده
Se jeter aux pieds d'un prince, lui embrasser les genoux
Cet arbre est si gros, que deux
personnes ne sauraient l'embrasser
پادشاهک آبانده صارلمق
اول قدر اخمدر
کد ایکی کشی قوجا فلیدهمز

Figur. Environner, ceindre A. احاطه P. وا سرنگییدن
La mer embrasse la terre T. بگرد آوردن
Cette rivière se sépare en deux, et em-
brasse une grande étendue de pays
انقسام شد
ایاد مسافات بعیده ارضی احاطه ایدر
فلان نهر ایکی

Il signifie aussi, contenir, renfermer A. استیعاب
Cette question em-
brasse bien des matières
مشتملدر
عالم عامر
وسعت عقلی جمیع - گوناگون احاطه سنده صالح بر عقلدر
کافه علومک اشتمالند صالحدر - علومک استیعابند صالحدر

Et entreprendre une affaire, s'en charger A. التزام P. در عهده
Il embrasse toutes les affaires qu'on lui
propose
کافه - کدوید عرض اولمان کافه اموری التزام ایدر
On dit aussi figur., Em-
brasser un parti
Embrasser un état,
une profession
بر کوشینک امر حمایتی
التزام ایتمک
دعواسنی و معارضه سنی sa cause, sa querelle
التزام ایتمک
طریقت رهبانیتی Embrasser la vie religieuse
التزام ایتمک
طریقت عسکریدیسی la profession des armes
التزام ایتمک
التزام ایتمک

EMBRASURE. Ouverture qu'on pratique dans les batteries, dans
les bastions, ou dans les murailles des places fortes, pour
tirer le canon A. ثقب السور P. ثقب السور
مازغال دلیکی T. قدرونکت - انداز

EMBROICATION. Terme de Chirurgie. Espèce d'arrosement et
de fomentation que l'on fait sur quelque partie malade avec
une éponge ou des étoupes A. نطول P. دواایی
برزدگی آب دواایی
علاجو صو ایله عولده T.

EMBROCHER. Mettre à la broche A. تسفید P. بگردنای زدن
Bien embrocher la
viande
شیشه صایتمق - شیشه کچورمک T.
لایقی اوزره تسفید لحم ایتمک

EMBROCHER quelqu'un. Lui donner un coup d'épée au travers
du corps A. اجافه السیف P. شمشیر سپوختن
فلاند فلیج T. شمشیر سپوختن
صایتمق

EMBROUILLEMENT. Action d'embrouiller A. استواط
پیش - شوریدگی P. اختلاط - تلبک - التباک - تشوش -
استباک - استواط امور Embrouillement d'affaires
فارشقاق T.
اختلاط ذهن - اختلاط عقل - تشوش العقل امور
شوریدگی عقل

EMBROUILLER. Mettre en confusion A. تسویط
پیمچاپیچ - پیمچیدن - شوریدن P. تشویش - تخلیط - تلبیک
Il a embrou-
illé l'affaire
مصلحت ایلادی
تلبیک مصلحت
مصلحتی مشتک و پیمچاپیچ - اختلاط واشتباک ایلادی
Il m'a embrouillé l'esprit
ذهنی تشویش ایلادی
تخلیط ذهنی موجب اولدی - مختلط و شوریده ایلادی

S'EMBROUILLER. Perdre le fil de sa pensée, de son discours A.
فوت السلیک الکلام - تنعمه - تنعمه - ارتباک الکلام A.
Il s'embrouille
لاقردی بیی شاورمق T. پیمچیدن زبان P.
ارتباک - جزئی سبیدن سلیک کلامی فوت ایدر
کلامد گرفتار اولور

EMBROUILLÉ. A. مختلط - مشتک - مشوش P. شوریده
Esprit embrou-
illé
فارش مورش اولمش - فارشمش T. پیمچیده
ادشای Style embrouillé عقل شوریده - ذهن مختلط
امر مشتک Affaire embrouillée سبک مختلط - مشتک
معانی - معانی مختلط Idées embrouillées مصلحت پیمچاپیچ
فارش مورش معالیر - معانی پیمچاپیچ - شوریده

EMBRUMÉ. Qui est chargé de brouillard A. الصباب
طوهانلو T. میغ الود P. مضبب

EMBRYOLOGIE. Terme de Médecine. Traité sur le foetus A.
بحث عن الجنین

EMBRYON. Foetus A. جنین V. Foetus.

EMBRYOTOMIE. Terme de Chirurgie. Dissection anatomique d'un
embryon A. تشریح الجنین

EMBRYULKIE. Terme de Chirurgie. Opération par laquelle on
tire l'enfant du ventre de la mère A. جذب الجنین عن

شورش *P.* اختلال الناس *A.* ÉMEUTE. Mouvement du peuple
 T. قرقشلاقى || Grande émeute خطر اولدجق شورش واختلال ناس
 D'où vient cette émeute? ناسک بوکوند شورش واختلالی ندى اقتضا ايتدى
 اتش شورش واختلالک اشتعالند Qui a causé cette émeute?
 شورش واختلالی Apaiser une émeute باءمٹ کيم اولمشدر
 اخمداد وتسکين ايتمک

ÉMIER. Froisser un corps entre les doigts, pour le mettre
 en petites parties *A.* با سر اندگشت فرسودن *P.* افراکٹ
 پرمق ايله اونوشدرمق *T.*

تفتيت الخبز *A.* ÉMIETTER. Réduire du pain en miettes
 اتمکى اوافق اوافق طوغرامق *T.* نانرا ريزه ريزه ساختن *P.*
 نان ريزه ريزه ساخته *P.* خبز مفتت *A.* ÉMIETÉ.
 اوفانمش اتمک

مهاجرين *pl.* مهاجر *A.* ÉMIGRANT. Celui qui émigre
 يورد دکشمش - کوچ *T.* کوچ - کوچکان *P.* تارک الوطن
 || La multitude des émigrans annonce le malheur d'un pays
 - کشرت مهاجرين مسکنت حال مملکت دلالت ايدر
 کوچلرک کشرتي بر مملکتک دوجار ادباو ومنکوبيت
 Troupe émigrante *A.* Il est aussi adjectif ||
 کوچلر خلقي *T.* گروه کوچها *P.* نوافل *pl.* جماعة المهاجرين
 جلاء الوطن - مهاجرت *A.* ÉMIGRATION. L'action d'émigrer
 يورد دکشمش - کوچمد *T.* کوچسازى *P.* نقلت -

ÉMIGRER. Sortir de son pays pour aller s'établir ailleurs *A.*
 يورد *T.* کوچ کردن *P.* ترک الوطن - انتقال - هجرت
 Une foule de cultivateurs a émigré d'Europe en
 Amérique طایفه زراعتدن جماعت کثیره اوروپادان آمريکديه
 Cette loi est trop dure, elle fera émigrer
 بوقانون بغايت گوان اولمعلد وافر خلقتک
 ترک وطن بولد ديار اخره نقل و هجرتلریند سبب
 وافر خلقتک ترک وطن ایاملریند - اولدجق درکار در
 سبب اولدجق درکار در

Émigré. V. Émigrant.

ÉMINCER. Couper de la viande en tranches fort minces *A.*
 گرشتر شگل شگل بر بدن *P.* توزیر اللحم شرحه بعد شرحه
 اتنى تکد - دیلم دیلم طوغرامق - اتنى یوققدج طوغرامق *T.*
 تکد طوغرامق

دیلم *T.* گشت شگل شگل بر بدن *P.* لحم مدر *A.* ÉMINCÉ.

دیلم طوغرامش ات

ÉMINEMENT. Excellément *A.* فى - على وجه التفضل
 على اعلا الدرجات - على اسناد المراتب - رتبة الکمال
 || زيارده سيلد *T.* بالا بر بالا - ببالاترين مراتب *P.*
 بوخصالت فلانک دانمده Il possède éminement cette qualité
 اعلاى درجات کمالده موجود در
 بو علمده و بو منقبة جليله مرتبة science
 cette vertu, cette science
 اسنادى مراتب کمالده مالکدر - کمالده مالکدر

ÉMINENCE. Hauteur, lieu élevé *A.* مشارف - مشرف الارض
 محل مرتفع - نجوات *pl.* نجوة - نجود *pl.* نجد - الارض
 || بيوکسک ير - باير - تومسک ير *T.* جاي بوز *P.*
 دشمن بر محل مرتفعده Il s'est saisi de toutes les
 اطرافده کائن مشارف ارضک مجموعنى ضبط ايتمشدر

C'est aussi le titre d'honneur qu'on donne aux Cardinaux *A.*
 فضيلتو *T.* فضيلتپناه *P.* ذو الفضل

ÉMINENT. Haut, élevé *A.* محل ناجد - مرتفع - عالى
 || بيوکسک - تومسک *T.* جاي بوز - بالا
 بيوکسک ير - زمين بوز - مرتفع

Figur. Excellent et surpassant tous les autres *A.* فایبق
 || ارتق *T.* بلمد - برتر *P.* سامى - عالى - منيف
 Un homme eminent en piété, d'un savoir eminent
 فایبق وديانت فایبقه eminent en piété, d'un savoir eminent
 وعلم ومعرفت ساميد صاحبى بر ذات معالى صفات
 qui a des qualités éminentes بر ذات با کمال
 درجه عیاده eminent Dans un degré eminent
 المناقب

Il s'emploie aussi pour imminent, et signifie, qui est tout
 آماده *P.* قريب الظهور - مشرف *A.* proche et comme présent
 وقوعى يقين *T.* ظهور

ÉMINENTISSIME. Titre donné aux Cardinaux *A.* ذو الفضل
 اوو فضيلتو *T.* فضيلتپناه معالى دستگاه *P.* الاعلا

ÉMIR. Celui qui est de la race de Mahomet *A.* امير
 سادات *pl.* سيد - شرفا

ÉMISSAIRE. Celui qui est envoyé secrètement pour semer des
 مبعوثين *pl.* مبعوث الفساد *A.* bruits, donner des avis, etc.
 فساد انجمن کوندرلمش *T.* فرستاده فساد پيشد *P.* الفساد
 طرفندى || Il a fait semer ce bruit par ses émissaires

مجرملرک اللرینی On emmenotte les criminels || ایله باغلق
اللرینی دمور طوقه طاقمعله بند ایدر لر - تنقیید و تغلیل ایدر لر
اللرینی قید و بند ایله باغلق لر -

EMMENOTTE. A. مغلول و مغلول - مغلول الایادی
اللری قید و بند ایله باغلو T. زده

EMMELLER. Enduire de miel A. طلاء بالعسل P. بانگبین
Emmieller les bords d'un vase || بال سورمک T. اندودن
طرفک کنار لر بند بال سورمک

Et mettre du miel dans une liqueur A. تعمیل P. بانگبین
اسپانیا Emmieller du vin d'Espagne || بال قاتمق T. آییختن
باده سنی تعمیل ایتمک

EMMELLÉ. A. انگبین آمیز - انگبین آلود P. معسل
On dit figur. Paroles emmiellées A. بال قاتمق - باللمش
سخن - سخن شیرین P. تعبیرات عاسله - کلمات حلیه
طابو سوز T. سخن عسلین - شکربین

EMMORTAISER. Faire entrer dans une mortaise le bout d'une
pièce de bois ou de fer A. اندر کفشد
کرتک صوقشدرمق T. سپوختن

EMMORTAISÉ. A. اندر کفشد سپوخته P. مندرج فی الحزّه
کرتک صوقشدرمش T.

EMMUSELER. Mettre une muselière A. تنکیم - تشبیم
اسنک کچورمک T. دهنبد زدن

EMMUSELÉ. A. انزى اسنگلو T. دهنبد زده P. مکوم - مشتم

ÉMOUILLANT. Il se dit des remèdes qui ont la vertu de ra-
mollir les parties trop tendues A. ملطف - ملین pl.
ملیات - دواى ملین Remède émollient || یوشادایجی T. نرمساز P.
ملیات استعمال Faire usage des émollients دواى ملطف
ایتمک

ÉMOLUMENT. Profit, avantage A. عائد pl. عائدات
T. سود P. منفعت pl. عائدات
de grands émoluments عظیمه تحصیل ایتمک
Il se dit aussi des profits casuels provenant d'une charge A. طیرات
- باد هوا T. واردات خداداد P. واردات غیر مقننه -
Il s'est réservé les gages de cette charge, et il en
a laissé les émoluments aux subalternes qui travaillent sous lui
بو منصبک راتبه معیند سنی آیتویوب واردات غیر مقننه
زیر اداره سنده مستخدم اولاره ترک و تخصیص ایادی

ÉMOLUMENTER. Gagner A. استرباح P. سودمند
کار ایتمک T. گشتن

ÉMUNCTOIRES. V. Glandes - Il se dit aussi des ouvertures
du corps, destinées à laisser sortir les excréments A. نوافذ البدن
کوده دلیکوری T. سوراخهای تن P.

ÉMONDER. Retrancher d'un arbre certaines branches A. تشذیب
Le jardinier a bien émondé ces arbres fruitiers
باغچوان اشبو اشجار مشمره بی بر وجد
البیق تشذیب ایلدی

ÉMONDÉ. A. بودانمش T. پیراسته P. مشذب
ÉMONDES. Branches superflues A. شذاب pl. شذاب
بودانمتی T. کردو P.

ÉMOTION. Altération, trouble excité dans les humeurs, dans
شورش درون P. اضطراب - هیجان البال - هیجان A.
J'ai peur d'avoir la fièvre, j'ai senti
کوکل واحتمسزکلی T. طبعنده بر کوند اضطراب حس اولمديغندن
Il n'a pas la fièvre, mais
حمانک طهورندن خوف ایدرم
je lui trouve encore quelque émotion
حماسی بر طرف اولمش
Il a trop
ایسد ده طبعنده بر اضطراب اثری هنوز باقیدر
شدت سیر و حرکت
Cet discours le fâcha, on
voit de l'émotion dans son visage
بو صحبت بغایت انفعال
قلبی موجب اولمغه سیماسنده آثار اضطراب بال مشهود
ذره جد مقداری
Il n'en eut pas la moindre émotion
ونمایاندر
Il attendit le coup sans émo-
tion
اظهار اضطراب ایتمش دکلدر
Les
بلا اضطراب قلب طهور قضاید منتظر اولدی
Les
قلبک حالات اختلال و اضطرابی
émotions du coeur
حالات هیجان کین
et de la colère
Cet orateur excite de grandes émotions dans l'esprit
وغضب
فلان واعظ قلب مستمعیند عظیم مرتبه ایقناع
de ses auditeurs
On dit, Il y a de l'émotion dans le peu-
ple, pour dire, de la disposition à se soulever
هیجان بال ایدر
بین الناس
آثار احتماش و هیجان وار در

ÉMOTTER. Briser les mottes d'un champ A. رض المدرة
On émotte les terres, quand
کسک کیرمق T. کلرخ شکستن
بارانک طول مدت انقطاعده
کسکری کیرمق اقتصا ایدر

ÉMOUCHER. Chasser les mouches A. دفع - اذغاب الذباب

Les chevaux || سینکی قوغمق T. مکس راندن P. الذباب
دواب قسمی تحریریک دنباله s'émouvent avec leur queue
ایله اذهاب ذباب ایدرلر

ÉMOUCHET. Oiseau de proie. Les oiseliens de Paris appellent
ainsi la crécerelle. V. ce mot.

ÉMOUDRE. Aiguiser sur une meule A. الدوارة A. تحديد على
Émoudre des || جرخده بیلمک T. بر جرح نیز کردن P.
بجائی جرخده بیلمک

ÉMOULEUR. Celui qui fait le métier d'émoudre les instrumens
tranchants A. محدد P. تیز کننده T. بیلمچی

ÉMOUSSER. Rendre moins tranchant A. نکلیل P. تکبیم -
Émousser la pointe || کند ایتک - کورلتمک T. کند کردن
فلججک اوجنی - انف سیفی نکلیل ایتک T. کورلتمک
On dit figur. Les afflictions émoussent l'esprit, pour
dire, abattent l'esprit مؤدیر ذمنی L'oisiveté émousse le courage
و بطالت جرائت L'oisiveté émousse le courage
حال بیکاری و بطالت جرائت
قلبه ایرات کلال و رخاوت ایدر

S'ÉMOUSSER. A. انکلال P. انکبام - کورلتمک T. کند گشتن
کند اولمق -

ÉMOUSSER, se dit aussi en parlant des arbres, et signifie, en
ôter la mousse A. سلب الاشنة P. اشندرا دفع کردن
آعاجک یومونی المق

ÉMOUSSE. A. کلل P. کبیم - کبام - کور T. کند

ÉMOUVOIR. Mettre en mouvement les humeurs, les vapeurs,
les esprits A. تحریریک P. تهریز - تهریز - تحریریک A. تحریریک
Cette drogue émeut || دپرتمک - قشقرمق T. بر انگیزستن
بوفوع عشب تنقید بولور les humeurs, la bile, et ne purge pas
ایتمیوب انجق تحریریک اخلاطی و تهریز صفراوی
Il se dit aussi de l'homme || Cette médecine n'a
fait que l'émouvoir تحریریک غیر عملی بو دوا طبیعتی
سهل التحریکدر Il est facile à émouvoir

Il signifie aussi, exciter, agiter || Il ne faut que le moindre
vent pour émouvoir les flots جزئی ریح تهریز امواجی
La mer commençait à s'émouvoir امواج دریا هیجانده
عظیم بر فورتمده هیجانده Il s'émouvait une grande tempête
باشلادی Et exciter quelque passion dans
le coeur || Émouvoir la colère ایتک تحریریک عرق غضب
Émouvoir le coeur de compassion تحریریک عرق رقت

استیلاى Être ému de crainte et de pitié و مرحمت ایتک
خوف و خشیت و غلبه رقت و مرحمت بادى هیجان درونی
امراض نفسانیبى Il sait l'art d'émouvoir les passions اولمشدر
C'est un homme qui ne se trou-
ble de rien, que rien n'émouv تحریریک
هیچ بر شى ایلده
اولشدر اربابدن دکلدر

S'ÉMOUVOIR. A. احتیاج البال P. اضطراب -
Il s'émouv à la vue du péril || یورک دپرتمک T. کردن
کیفیت مخاطره یسی لدی المشاهده درونده اضطراب عظیم
Il ne saurait voir cet homme sans s'émou-
voir فلانک دیداری هیجان بالند سبب اولماق احتمالی
On dit, Le peuple commençait à s'émouvoir, pour dire,
à se mettre en mouvement pour former une sédition
خالق بین الناس آزار هیجان و ادعاش - اهتاجد باشلادی
پیدا اولدی

On dit d'un homme prompt, que sa bile est aisée à émo-
voir, pour dire, qu'il se met en colère pour peu de chose
جزئی سببدن صفراوی حرکت ایدر

ایضا فتمد ایتک T. Émouvoir une sédition
une querelle, une noise تحریریک سلسله بغی و فساد ایتک
احداث آشوب و غوغا - تهریز آتش منازعه و جدال ایتک
Emouvoir une dispute, pour
dire, la commencer ایتک عوغایی قویارمق - ایتک
تحریریک سلسله مجادلید قیام ایتک
Émouvoir à compassion, à sédition سمع رحم و شفقت و یا خود سمع
مرحمتی و فسادى تحریریک - بغی و فساد سمع ایتک
ایتک

On dit proverb. Il ne faut pas émouvoir les frelons, pour
dire, Il ne faut pas se faire d'ennemis, quelque petits qu'ils
soient سینک بر شى دکل اما معده بولادیر T. سینهک

A. قشقرلمش T. بر انگیزتمد P. متهریز - متهریز A. متهریز
بورکی دپرتمش T. شوریده دل گشته P. مضطرب

On dit, Il a été ému de compassion à la vue de... فلان
شیک رؤیت و مشاهده یسی تحریریک عرق شفقتی
فلانک چشم Il a été ému par ses larmes موجب اولمشدر
گریانندن متقاطر اولان باران دموع تحریریک شفقتی
مستلزم اولمشدر

EMPAILLER. Garnir de paille A. حشو بالنهن P. بکاه انباشتن
Et envelopper de - صمان طولدرمق T. کاه آیین کردن -

T. درگاه پیچانیدن P. تلفیف فی التبن A. پائله
صمان ایچنه صارمق

صمان طولمش T. گاه آگین P. محشو بالتبن A. EMPAILLÉ.
صمان ایچنه T. درگاه پیچیده P. ملقف فی التبن A.
صارلمش

EMPAILLEUR. Celui qui empaillie les chaises, ou les animaux
ممان طولدریجی T. بگاه آگنده P. حاشی بالتبن A. morts

EMPALEMENT. V. Empaler.

EMPALER. Ficher un pal aigu dans le fondement d'un homme
قازبعده اورمق T. برمیخ جوبین زدن P. ضرب علی الوتد A.

EMPAN. Sorte de mesure qui est depuis l'extrémité du pouce
- گدست P. اشبار pl. شبر A. jusqu'à celle du petit doigt
قارش T. رش - بدست

EMPANACHER. Garnir d'un panache A. تفریز بالریش
تل کچورمک T. جغه پیوستن

EMPANNER. Mettre un vaisseau en panne, en disposer les
توقیف السفینه بین الاقبال A. voiles pour qu'il n'avance pas
کمی بی اورجده لابانده طوردرمق T. والادبار

EMPAQUETER. Mettre une chose dans un paquet A. تریزیم
T. در پرونده نهادن - تنمگ بستن P. درج فی الرزمة
بوغچه ایچنه قویوب باغلمق

S'EMPAQUETER. S'envelopper A. النحافی - تنغتی P. پیچیده
بورنمک T. شدن

Il se dit figur. des personnes qui sont pressées dans un car-
rosse T. استنف اولمق || Nous étions empaquetés dans ce car-
rosse هطو ایچنده استنف اولمشیدق

در پرونده نهاده - تنمگ بسته P. مرزم A. EMPAQUETÉ.
پیچیده P. مغطا - ملنحف A. بوغچه ایچنده باغلمش T.
بورنمش

S'EMPARER. Se rendre maître d'une chose A. ضبط P. بدست
بدست تصرف آوردن - آورده قبضه تصرف کردن - آوردن
|| Les ennemis se sont emparés d'une place par surprise غفله
دشمن بر قلعه بی عالی حین غفله س'emparrer d'un héritage
اورده قبضه ضبط و تصرف ایتمشدن
بالجملة اوراق وسنداتی اخذ ضبط ایلدی Il s'est emparé de tous mes papiers,
de tous mes titres بر خاندی ضبط ایتمک S'emparrer d'une maison

P. تغلب - غلبه - استیلا A. Il se dit figur. des passions

ظفر بولمق - غلبه ایتمک - بکین اولمق T. دستبرد نمودن
عشق وهوا قلبه Quand l'amour s'est emparé d'un coeur
|| quand l'ambition s'est une fois emparé de l'âme
مستولی اولنجه حرس شان بر کره نفسه غلبه واستیلا ایدنجه

EMPATEMENT. Terme d'Architecture. Épaisseur de maçonnerie
پاشیب لاد P. رکن الجدار A. qui sert de pied à un mur
دیوارک آیانی T.

EMPÂTEMENT. État de ce qui est pâteux A. تلجن P. دوسکنی
|| L'empâtement de la langue T. پلمشکلک
دیلمک پلمشکلکی T.

EMPÂTER. Remplir de pâte A. لطخ بالعجین
- Et rendre pâteux A. خموره بیلاشدرمق T. آلود کردن
پلمشکلک T. دوسکن کردن P. تلجین - ایراث التلجن
تلجین فم || Cela empâte la langue, la bouche کتورمک
ولسان ایدر

EMPAUMER. Recevoir une balle dans le milieu de la raquette
جوانمک T. در جوان گرفتن P. اخذ فی العجین A.
طوبی جوانمک ایچنده المق || Empaumer la balle
اخذ A. Et recevoir une balle dans la paume de la main
آوجه آلمق T. در کف آوردن P. فی الکف

Figur. Se rendre maître de l'esprit de quelqu'un T. قبضه
|| C'est un homme قبضه تصرف کتورمک - تسخیره آلمق
dangereux; s'il empaume une fois ce jeune homme, il le rui-
nera هنوز حدائث سنی اولان فلان کشی بی قبضه
تسخیرینه آلدق اولور ایسه خرابیت حاله سبب اولدجی
Ils l'ont empaumé, ils lui feront croire et faire tout
فلانی قبضه تمکک و تصرف آلدق فلانیه ce qu'ils veulent
Il s'est laissé empaumé comme un sot مبنی دلدکلرینی ایماندروب
ایتدره جکلر در بیانی بر سرسم کبی زمام اختیارینی
empaumé comme un sot - On dit aussi, Empau-
mer une affaire, pour dire, la bien prendre, la bien manier T.
بر مصالحتی آوجد آلمق

EMPÊCHEMENT. Ce qui empêche de faire quelque chose A.
- حوایل pl. حایل - محظور pl. محظور - موانع pl. مانع
- مانع T. خشکاب - باز داشت P. معترضات pl. معترض
ایراث || Apporter de l'empêchement کبرو طوردره جق شی
اول بابده Je n'y mets point d'empêchement مانع ایتمک
امر Mètre empêchement à un mariage بر درلو مانع اولمام

Em- مانع شرعی Empêchement légitime نکاحه مانع اولمق
pêchement dirimant محظور فاسخ النکاح

EMPÊCHER. Apporter de l'opposition, faire obstacle. A. منع - خشکاب - وا داشتن - باز داشتن P. زجر - تحطیر - حظر
Empêcher le jugement d'un procès || حائل اولمق - کیرو طور درمق T. آوردن
مرافعدن منع - مرافعیی منع ایتمک مرافعدن منع ایتمک
Empêcher un mariage || منع ونحطیر ایتمک
la délivrance d'une somme || دفع وتسلیمی منع ایتمک
Cette muraille empêche la vue وحائلدر مانع
Cette digue empêche les inondations || معترض نظارت اولور -
Je n'empêche pas qu'il ne fasse ce qu'il voudra || مانع اولور - بو بند طغیان میاهد حائل اولور
دیلدیکنی ایشلمکده مانع اولور
اولام

S'EMPÊCHER DE..., signifie, se défendre de..., s'abstenir de...
کیرو T. باز استادن P. انزجار - کف النفس - امتناع A.
سکا || Je ne puis m'empêcher de vous donner cet avis || طور مق
Il ne saurait || بو رأی ونصیحتی ویرمکدن امتناع ایدهم
قماردن وخلق فی فصل ومذمتدن مدیر
کف نفس ایدهم

EMPÊCHÉ A. ممنوع - محظور - منجر - کیرو T. باز داشته P. منجر - محظور - ممنوع A.
طور مش

Il signifie aussi, embarrassé. A. مضطرب P. گرفتار پیچ
Voilà un homme bien empêché à rendre ses comptes || صیقلمش T. وئاب
On dit, Un homme empêché de sa personne, de sa contenance, pour dire, un homme qui est dans un grand embarras d'esprit A.
T. پریشان ذهن P. مضطرب الذهن - مضطرب الحال
عقلی صیقلمش

EMPENNELLE. Petite ancre qu'on mouille au-devant d'une grande
کوچک دمور T. لنگرجه P. انچر صغیر A.

EMPENNER. Garnir une flèche de plumes A. تربیش P. تربیش
Empenner une flèche || اوقد یلمک کچورمک T. بتیر یوزدن
اوقد یلمک کچورمک - تربیش سهیم ایتمک

EMPEUR. Monarque, souverain d'un empire A. سلطان
اولو پادشاه - ایمپراطور T. داور P. سلاطین عظام pl. اعظم

EMPESER. Accommoder le linge avec de l'empois A. طلا
Cela est empesé trop || آهارلمک T. آهار زدن P. بالنشاء
بو شی بغایت قوی آهارلمشدر

EMPESER une voile, c'est la mouiller, pareequ'elle est trop
elaine. A. تودین البز P. کویاسرا در آب زدن T. صوبه
|| On empèse la voile pour que son tissu se resserre
یلکن بزینی نسجتمک صیقلمشدر لمسه مدار اولمق ایچون
تودین ایدرلر

EMPÊSE. A. مودن P. زده T. در آب بیلش
EMPESEUR. Celui qui empèse A. مطائی النشاء P. آهار گر
آهارچی T. طلا گر آمار -

EMPESTER. Répandre la peste A. توبه T. ایراث الوبائه
|| طاعونلی ایتمک - طاعونلمق T. وبا آلود کردن
ouvrit des ballots qui venaient d'un lieu pestiféré, et qui em-
pestèrent toute la ville امتدش کلش
دنکری فک وگشاد اولنمغین مجموع بلدهده ایراث
Les corps morts || نشر عالت وبا اولندی - وبائت اولنمشدر
qui étaient demeurés sur le champ de bataille, ont empesté l'air
اجسام میتة مقتولین معرکده ترک اولنمغین عفونتلرندن
هوايه وبائت ووخامت عارض اولدی

بد P. تغین - تنهین A. infecter de mauvaise odeur
|| Il empeste tout le monde || فنا قوحو ویرمک T. بوی کردن
بخر نفسیلد اورتلغی بسبتون تنهین ایدر
منهین A. طاعونلمش T. وبا آلود P. مستوبا A.

فنا قوحو پیدا ایتمش T. بوی بد گرفتند P.
s'EMPÊTRER. Il se dit d'un cheval dont les pieds sont em-
barrassés dans les traits A. ارتباق القدم الفرس
طورات ایاضی عربده T. اسب در رسن پیچیده شدن
ایپند ایشمک

On dit figur. S'empêtrer dans une méchante affaire A. ارتباق
فنا بر ایشد T. در امر ناخوش گرفتار شدن P. تودر -
اورتباق

EMPHASE. Énergie outrée dans l'expression, dans le ton de la voix
طمطراق الفاظ P. تلخیص الکلام - تشدق - صاعلة الکلام A.
|| Cet homme parle avec emphase || سوز ابدلکی T. ناطقه پردازی -
بو آدم صاعلة کلام ایله صحبت
طمطراق الفاظ ایله نکلم ایدر - ایدر

طمطراق P. ذوالصاعلة A. Discours emphatique || طمطراقلی T. آمیز
Ton emphatique || صدای طمطراق آمیز
طرز ناطقه پردازند ایله افاده مرام ایلدی emphatique

EMPHATIQUEMENT. D'une manière emphatique *A.* بتألیف
طعمرق *T.* ناطقہ پردازاند *P.* بصاعلة الکلام - بالتشدق - الکلام
اورد جاتلدارق - الفاظ ایلہ

EMPHRACTIQUE. Il se dit des médicamens visqueux par op-
position aux cephractiques *A.* مسدد *P.* سده آور *T.* سده ایلہ

EMPHYSEME. Maladie qui fait enfler le corps *A.* نفخ *P.*
کوده قباروسی *T.* آماس تن

EMPHYTÉOSE. Bail à longues années *A.* التزام بالمزمنة
تقبل بالمزمنة

EMPHYTRÉOTIQUE. Qui appartient à l'emphytéose *A.* متعلق
بالتزام مزمنة

EMPIÈTEMENT. Usurpation dans l'héritage d'autrui *A.* تعدی
پایدرزلق - تجاوزلق *T.* پایدرازی *P.* تعدیات *pl.*

EMPIÉTER. Usurper dans l'héritage d'autrui *A.* تعدی
فضولی - پایدرزلق ایتمک - تجاوزلق ایتمک *T.* کردن
Il a empiété sur moi || صارقندیلق ایتمک - ال اوزاتلق
متصرف اولدیغیم اراضی اوزرینه بردوندن
Ce labou- پایدرزلق ایتمدی - زیاده پایدرز تعدی اولمشدر
reur empiète tous les ans quelques sillons sur l'héritage de son
voisin جنتجی همجواری ارضندن بهر سند بر مقدار
پایدرز - تارلا اوزرینه اطالہ اقدام تعدیدن خالی دکلدر
On dit aussi, que la - تطاول وتعدی اولمقدن خالی دکلدر
mer empiète sur les côtes, qu'une rivière empiète, pour dire,
qu'elle prend sur le terrain voisin دریا ومیاه بهر سواحل
اطراف تجاوز ایدر

Figur. Entreprendre sur quelqu'un au - delà du droit qu'on a
فضولی وضع - صاتشوق *T.* دستدرازی کردن *P.* تعرض *A.*
Vous avez empiété sur ma charge, sur mon emp- || ید ایتمک
loir, sur mes droits بنم منصبم ومأموریتهم وحقوقهم تعرض
النذن کلدیکی قدر تعرض ایلمک Il empiète autant qu'il peut
وتعدیدن خالی دکلدر

EMPIÉTÉ. *A.* بالتعدی *P.* مظهر التعرض - ردین بالتعدی
تجاوز لغد اوغرامش *T.*

EMPILEMENT. V. Empiler.

EMPIILER. Mettre en pile *A.* تنصید - تنصیدک
خطبی تنصید du bois استغ ایتمک - بیچندق *T.*
استغ ایتمک - ایتمک

EMPILE. *A.* منضود - نصید - مسدک *P.* بر تهیده *T.*

بییغلمش - استغلمش

EMPIRE. Commandement *A.* حکومت *P.* تحکم
Il a un empire absolu sur moi || آنالقی فرنفرمایبی
Il exerce un empire ty- اوزرینه حکومت مستقلسی واردر
rannique sur ses amis جبارانه حکومت حقنه
فلان Il a pris beaucoup d'empire sur un tel
اوزرینه غایت مرتبده کسب غلبه وتحکم ایلمدی

Ou dit aussi, Exercer un empire despotique dans sa maison
خاندهنده اتباع
sur ses valets, sur sa femme, sur ses enfans
وخدمتکاران وارلاد وعیالی حقنه مستبداند حکومت ایتمک
L'empire de la raison قوت غالبه عقل
L'empire de l'amour قوت غالبه امراض نفسانیه
قوت غالبه عشق

Ou dit, Avoir de l'empire sur soi-même, pour dire, savoir
Et - نفسه حکومت ایتمک *T.* commander à ses passions
traiter quelqu'un avec empire, pour dire, le traiter avec hau-
teur *T.* بر کمسندنک حقنه متحکمانه معامله ایتمک
متغلباند

L'empire des || بادشاهلق *T.* پادشاهی *P.* حکومت - دول *pl.*
Alexandre aspirait à l'empire de toute Perses قدیم دولتی
اسکندر ذو القرنین ربع مسکونک حکومتند
اسکندرک مطمح نظری - اطماح نظر هوس و رغبت ایدر ایلمدی
Tenir les rênes کافه عالم اوزرینه سلطنت ایتمک ایلمدی
Le siège de l'empire قبضه تصرفده طومق
de l'empire دولت دار الملک
Transporter le siège de l'empire نقل محلله
سلطنتی آخر محلله دولت ایتمک

عصر *A.* Et le temps que dure le règne d'un empereur
پادشاهلق *T.* هنگام پادشاهی *P.* وقت السلطنة - السلطنة
فلان مؤلف Cet auteur vivait sous l'empire d'Auguste || ایامی
عصرنده ایلمدی - فلان ایمپراطورک زمان سلطنتنده ایلمدی
Cela se passa sous l'empire de Charlemagne
وقت سلطنتنده - ایمپراطورک عصرنده واقع اولمشدر

Et l'étendue des pays qui sont sous la domination d'un em-
pereur ou d'un grand roi *A.* ملک *P.* فلده حکومت
L'Empire Romain s'étendait depuis l'Océan occidental
دولت رومانیونک ملکی بحر محیطدن jusqu'à l'Euphrate

Étendre les bornes d'un empire
تمديد حدود ملڪ - توسيع حدود ملڪ و دولت ايتمڪ
فرانسىزى - فرانسىزى دولتى L'Empire Français و دولت ايتمڪ
On dit دولتى L'Empire d'Allemagne فلمرو حكومتى
پادشاهى دكشدرم proverb., Je ne céderais pas pour un empire

L'Empire se prend aussi pour les peuples. ملّت آيانده قالدلى souleva

اسانته - ايجاب الرادته - ارداه. A. EMPIRER. Rendre pire. T. کمتر کردن - بدتر کردن. P. تغيير الى سوء الحال -
Les remèdes n'ont fait qu'empirer son mal. سوحالد تغيير ايتمڪ - کوتولنمڪ
استعمال ايلديكى ادويده ومعالجات حالتى تغييرينه سبب اولمشدر
عائند بر - عاتنه سوحالد تغييرينه سبب اولمشدر
Au lieu de rendre votre condition meilleure, vous ne faites que l'empirer. حالكى
دخى اعلا ايده چكده سوحالد تغيير ايتمى اولورسك
بر قات - بر قات دخى اسانده وارد ايتمى اولورسك
دخى کوتولنمى اولورسك

كسب - تنغير الى سوء الحال - تنكر. A. Et devenir pire. T. کمتر کردن - بدتر کردن. P. تبايدين. الاسانته
امور واحوالى Ses affaires empirer tous les jours. حال ايتمڪ
كسب سوحال ايدير - يومًا فيوماً كسب اسانته ايدير

EMPIRIQUE. Qui ne s'attache qu'à l'expérience dans la médecine. A. ارباب الطب العملى. pl. اهل الطب العملى. A. Médecin empirique. C'est un empirique qui le traite بر طبيب. A. فلاند تدبير ايدير

EMPIRISME. Médecine pratique. A. طب عملى

EMPLACEMENT. Place considérée comme propre à y faire un bâtiment, un jardin. A. عرصة. pl. عرصات. مواقع. pl. مواقع. A. Voilà un bel emplacement pour une maison. T. جايداه
L'emplacement de son jardin est très-beau. باغچى سنك موقعى بجايت
بر عرصه جسيمديد. Il a un grand emplacement و لطف و لكشدر
مالكدر

Et l'action de placer une chose dans le lieu qui lui est destiné. A. وضع. P. تعبئة. T. نهادن. Q. يرسدردم. L'emplacement du sel dans les greniers. ملحك انبار. وضع
يرسدرلمسى - رتبىدىسى

EMPLÂTRE. Remède topique qui peut s'étendre aisément sur une toile, et s'appliquer exactement à la peau. A. لازوق -
|| Appliquer. لازوقى - بقى - ملهم. T. مرهم. P. مرهم - لازوق
الزام لازوق ايتمڪ - الزاق لازوق ايتمڪ
Un fâcheux emplâtre qui résout, qui attire, qui amollit. ياپشدرمق
emplâtre qui résout, qui attire, qui amollit. محمل وجاذب
وملين بر نوع لازوق

On dit proverb. Où il n'y a point de mal, il ne faut point d'emplâtre. Et figur., صرى اولمينجديقى به حاجت يوقدر. T. Mettre un emplâtre sur une affaire, pour dire, réparer ce qu'il y a de mauvais dans une affaire. T. مصلحتى وضع مرهم اصلاح
On dit aussi d'une personne qui n'a pas de vigueur d'esprit, que c'est un emplâtre. لايد بر آدمدر

EMPLETTE. Achat de marchandises. A. مباحيات. pl. مباحيات. T. خريده. P. مبيعات. pl. مبيع -
كليتو مباحيه - مباحيه جسيميد de emplette

EMPLIR. Rendre plein. A. تشحين. T. تملئة - املاء. T. Emplir un coffre, une armoire || طولدرمق. T. پر کردن -
صنديعى و طولابى اثواب والبسه ايله تشحين. de hardes
طرفى Emplir un vase, un verre de quelque liqueur ايتمڪ
S'emplir. Devenir plein. A. وقدحى مشروب ايله املا ايتمڪ
طولمق. T. پر شدن. P. امتلاء

On dit d'un homme gros et gras, qu'il emplit bien son point. اتند طولعون بر آدمدر

صولى. T. انباشتد - پر. P. ملان - مملو - مشحون. A. EMPLI.

EMPLUI. L'usage qu'on fait de quelque chose. A. استعمال. T. قولنداش. T. بكار سازى. P. بذل
بر آدم مالى و يا خود وقتى خيره ses biens, de son temps
حسن - محله استعمال ايتمڪ - بذل استعمال ايتمڪ
شده استعمال ايله بذل استعمال ايتمڪ en faire un mauvais emploi
- سو استعمال ايله بذل ايتمڪ - بذل استعمال ايتمڪ
Il n'a pu faire voir l'emploi de l'argent qu'il a touché. عيشه قولنداش - نا بمحل بذل ايتمڪ
مقبوضى اولان اچيدنك قولنداش - محل استعمالنى كوستردمدى
اچيدنى نه محله قولنداش - محله استعمالنى كوستردمدى
اچيدنك محل بذلى اظهار ايتمك اقتضا ايدير

On appelle, Emploi d'une somme, l'action d'en faire mention dans un compte. A. قيد الاسامى الحساب. L'emploi d'une

د دفتر محاسبده بعض اسامیلرک partie couchée dans un compte
نا بمجل اسامیار - اسامی کاذبه قید ایتمک Faux emploi قیدی
مکرر اسامیلر قید ایتمک Double emploi

Il se dit aussi de la fonction d'une personne qu'on emploie
ایش T. کارسازی P. خدمات pl. خدمت - مأموریت A.
Employ hon- Grand emploi خدمت جلیل - خدمت معظمه
خدمت مورثة الخرابیت ruineux خدمت فحیمه
متعب وزحمتاؤ - تعب و مشقتی موجب بر خدمت pénible
Demen- بر مأموریت ویرمک Donner de l'emploi خدمت
C'est un homme qui cherche rer sans emploi خدمتسر قالدق
Se bien acquitter de son emploi طالب خدمتدر
Il a eu de grands em- لایقی اوزره ادای خدمت ایتمک
plois Il a eu les plus خدمات جلیلده مستخدم اولشدر
خدمات عسکریدنک اعلاسنده beaux emplois dans l'épée
خدمات عسکریدنک اکث اعلاسنی - استخدام اولدی
V. aussi Charge. ضبط ایلدی

EMPLOYER. Mettre en usage A. بذل - اعمال - استعمال
اچید صرف Employer de l'argent || قوللنمق T. بکار بردن
مالنی مصارف Employer son bien en folles dépenses ایتمک
Employer la plus grande partie de son revenu en charités, en aumônes
بیموده به بذل و انلاfi ایتمک
Employer du bois, de la pierre à bâtir خیرات و تصدقاته بذل و اعمال ایتمک
Cet argent a été employé aux nécessités de l'État
بو اچید ملکست C'est un homme qui mérite d'être employé
بذل - و دولنکست امور ضروریدسنه بذل و اعمال اولندی
استعمال اولندی - اولندی

On dit, Employer le temps à quelque chose نقد وقتی فلان
Employer tout son esprit, toute son industrie, tous ses soins, toute son éloquence
ماده به صرف ایتمک
بر کسند ما حصل عقل و فکرینسی و بضاعت هنر و معرفتینی و ما ملک سعی
و همتینی و مایه ناطقه پردازی و فصاحتینی جملة صرف ایتمک
le crédit de ses amis دوستلرینک همتینی اعمال ایتمک
خیر خواهان و احباسنک قوت و نفوذلرینسی
Il emploie tout le monde pour obtenir cette charge
بو منصبی تحصیل ایچون عالمک همتینی اعمال ایتمک
Employer ses bons offices عمله کتورر - ایدر
کافه وسائل و سائل Il emploie toutes sortes de moyens
واسبابی اعمال ایدر

On dit, Employer un mot, une phrase بر لفظی و بر تعبیری
Employer une raison, une pièce, pour dire, استعمال ایتمک
بر دلایلی و بر سندی s'en servir pour en tirer quelque preuve
محل اثباتده صرف و استعمال - مدار اثبات اتخاذ ایتمک
ایتمک

Et employer une partie dans un compte, pour dire, la mettre
Employer en ligne de compte و قید ایتمک
quelqu'un sur l'état, pour dire, le mettre sur l'état de ceux
الاجقلو - دفتره ادخال ایتمک
T. دفتر بند قید و ادخال ایتمک

S'EMPLOYER. S'occuper, agir A. اشتغال - استعمال
Il ne s'emploie qu'à || جالشمق T. ورش نمودن P. الهمة
Je m'y emploierai avec eela پالکز بو خصوصده اشتغال ایدر
فرح جان ایلد بذل همت ایددجکم joie

Il signifie aussi, donner de l'occupation de l'emploi à un
نامزد کردن - گماشتن - کار سپردن P. استخدام A.
On a employé cet homme dans les pays || خدمته قوللنمق T.
étrangers فلان کشی ممالک اجنبیده استخدام اولدی
On l'a employé dans de grandes affaires, à de grandes négocia-
امور معظمده و مذاکرات جسیده استخدام اولدی
tations امور میریده و امور التزامده مستخدمدر
Il est employé dans les finances, dans les fermes مستحق
استخدام مستحق C'est un homme qui mérite d'être employé
حدودده و سواحل خدمتارده مستخدمدر
Il est employé sur la frontière, sur les côtes

EMPLOYÉ. A. مستعمل P. بکار برده T. قوللنامش
aussi substantif A. مستخدم pl. مستخدمین
ایش باشنده اولان T. کار دار - گماشته P. عمال pl. عامل -
خواص Il y a beaucoup d'employés dans les fermes du Roi
همایون التزامارده عمالک کثرتی وار در

On dit proverb. C'est bien employé, pour dire, que celui
تمام جزای dont on parle, mérite bien le mal qui lui est arrivé
بو بلاید - لایقی اوزره بلاسنی بولدی - ما یلقینی بولدی
او زوامغه اهل و مستحقدر

P. تزئین بالار یاش EMPLEUR. Garnir de plumes A.
یلک ایلد دوناتمق T. با پر آراستن

On dit figur. Il s'est bien emplumé dans cette affaire, pour
پال و بال dire, Il s'est enrichi, il a réparé ses pertes T.

توینی دوزدی - توی توس پیدا ایلدی - پیدا ایلدی
 یلک T. با پر آراستد P. مزین بالارباش A. EMPLOYÉ.
 ایلد دونانمش

در P. وضع فی الجیب A. EMPOCHER. Mettre en poche.
 À mesure qu'il gagne quel- T. جیب کردن
 قمارده کسب ایلدیکسی que argent au jeu, il l'empoche
 Il empoche tout ce qu'il افچدیسی بر طرفدن در جیب ایدر
 هر ند کسب ایتسد در جیب ایدر gagne

در پنچد P. قبض A. EMPOIGNER. Prendre avec le poing.
 فلانک قولنی H l'empoigna par le bras || اوجلمق T. کردن
 عظیم Cela est trop gros, on ne saurait l'empoigner
 الحجم اولدیغندن اوجلمق ممکن دکلدر

اوجلمش T. در پنچد کرده P. مقبوض A. EMPOIGNÉ.
 غراء الشاء A. EMPOIS. Espèce de colle faite avec de l'amidon.
 اهار صویسی Eau d'empois || آهار T. آهار - بت - امار P.
 اهار اورمق - اهارلک Mettre de l'empois

EMPISONNEMENT. V. Empoisonner.
 - زهر دادن P. تسیم A. EMPISONNER. Donner du poison.
 Empoi- || زهرلک - اغو ایلچورمک T. شرنک نوشانیدن
 زهرلک - بر کسندیسی تسیم ایتمک sonner une personne
 زهر P. القاء السم - اشراب السم A. Et infecter de poison.
 اغو قاتمق - اغو بیلاشدرمق T. شرنک آمیختن - آلود کردن
 لحوم و فواکیدی زهر آلود ایتمک || Empoisonner des viandes, des fruits
 Empoisonner لحوم و فواکیدی زهر آلود ایتمک - سم ایتمک
 چشمدده و قوییده اشراب سم ایتمک une fontaine, un puits
 اسلحدیه و قلیج و اسهامد اسلحدیه و قلیجی و اسهامی تقشیب - اشراب سم ایتمک
 اسلحدیه و قلیجی و اسهامی تقشیب - اشراب سم ایتمک
 Empoisonner des terres زهرلنک - الوده زهر ایتمک - ایتمک
 ترابد اشراب سم ایتمک - ترابی زهر الود ایتمک

Il se dit aussi des choses qui font mourir par une qualité
 مانتارک || Il y a des champignons qui empoisonnent
 Et des vapeurs qui sont ex- زهرناکدر - بعضیسی ستیار در
 très infectés || En remuant la terre, il en sortit une va-
 peur qui empoisonna tous les travailleurs حفرو تحریک
 ایتد کچد درونندن خروج ایدن ستیارو بر بخار رنجبرلرک
 Cet homme a une haleine qui em- جملمسنی تسیم ایلدی
 سم - فلانک نفسی متغفن اولمغله مستمدر
 قاتل کبیدر

Et figur. de tout ce qui corrompt l'esprit et les moeurs ||
 Cette doctrine a empoisonné beaucoup d'esprits بومذعب اذعان
 اسالذ زهرابذ شر - ناسک وافرینه القای سم فساد ایلدی
 Ces maximes sont capables d'empoisonner la
 Jeunesse بومکوند اصول واحکام اخلاق جواناند القای سم
 Il lui empoisonna l'esprit par ses فساد ایده جک مقولددندر
 flatteries تملمات ریا آمیزی ایلد فلانک عقلند القای سم
 Il signifie aussi, rapporter une chose en y don- فساد ایلدی
 nant un tour malin, contre l'intention de celui qui l'a dite ||
 C'est un mauvais esprit qui empoisonne les choses les plus in-
 nocentes, tout ce qu'on dit بر آدم اولمغله بر
 خبیث الطبع بر آدم اولمغله بری اولسد بیله ودر ند کد
 شی هر نقتدر وصدد قیاحندن بری اولسد بیله ودر ند کد
 دیرلرایسد ایچند بر درلو سم فساد القا ایتمانک وجیبی
 Les médisans empoisonnent tout یوقدر
 بد زبانلر هر شیئد القای سم فساد ایدرلر

On appelle, زدرلو T. زهرناک P. مسموم A. EMPOISONNÉ.
 Louanges empoisonnées, des louanges données à dessein de nuire
 نعت زهر آلود

زهر دهنده P. مستم A. Qui empoisonne EMPISONNEUR.
 زهرلدیجی T.

EMPISONNEMENT. V. Empoisonner.
 P. اعمار بالسمک A. EMPISONNER. Peupler de poissons.
 بالق ایلد معور T. بماعی آباد کردن - ماهیدار ساختن
 ایتمک

EMPORTE. Qui se laisse entraîner par sa passion, qui se
 فائر المزاج - متغصب - طیور - حاذ البوادر A. Rêche aisément
 تیز مشرب - زود خشم P. دفعی الانفعال - حدید المزاج -
 - فلائیجی T. تند و تیز - تیز مزاج - تنگ مشرب -
 C'est un homme emporté avec qui on ne sau- || تنیز مشربلو
 rait vivre en paix کدوسیلد
 C'est une femme emportée خوش کچمنک وجیبی یوقدر
 بغایت - غایة الغایة زود خشم بر خانونددر
 متغصب در

زود P. نفطة - فیور A. Il se prend aussi substantivement
 اوبکدلو بر ادمدر emporté || اوبکدلو T. خشم

EMPORTEMENT. Mouvement violent causé par quelque passion
 تیز - تیز مزاجی P. فور - حدت - بوادر pl. بادرة A.
 Violent emportement || فلایش T. تنددی و تیزی - مشربی

de حدت تهور و غضب Emportement de colère بادره عفيفه
فورت عشق و محبت حدت سكر و عشرت débauche
de joie فورت Horribles emportemens فورت نشاط و طرب
تغضب Mis absolument, il signifie, emportement de colère
T. غراش - غرش - تنمندی P. فورة الغضب - تهور -
اويکه - طارغلق

بر گرفتن P. رفع A. Enlever, ôter d'un lieu
Il a fait emporter tous قالدروب کوتورمک - فالدرمق T.
اثاث بيتک مجموعه رفع les meubles de sa maison
بر فالدرمق Emporter un malade, un homme blessé ايلدى
- مريضى و بر مجروحى بولنديغى محلان رفع ايتدرمک
فالدرروب کوتورمک

Il signifie aussi, prendre une chose, et la porter avec soi dehors A.
آلب T. با هم بردن - با هم بر گرفتن P. مصحوباً اخذ
بوکتابی اوقات Emportez ce livre, vous le lirez à loisir
On dit, qu'un aîné - خالیده مطالعہ ایچون آلب کوتورمک
emporte les deux tiers du bien, pour dire, que le droit d'ai-
nesse lui donne cet avantage sur ses cadets ولد کبير ترکد نک
On dit d'un - آلب کوتورر - نشاننى اخذ و احتياز ايدر
homme mort d'une maladie, Cette maladie l'a emporté بوعلت
La peste emporte les gens en peu de فلانى آخرته کوتوردى
jours آخرته - علت و با وقت فليده آدمى آلب کوتورر
کوتورر

On dit, qu'un remède emporte la fièvre, pour dire, qu'il
ازمب رها P. اذهب الحمى - دفع الحمى A. la chasse
et dans le même sens, que le jus حمایى کيدر مکت T. کردن
de citron emporte les taches d'encre ليمون صوبى مرکبک
کدلر ينى کيدرر

ازجا A. Il signifie aussi, entraîner, emmener avec violence
کوتورمک - سورروب کوتورمک T. بردن P. ازعاج - تزجيه -
هنظره Ce carrosse entra si vite, qu'il pensa emporter la borne
غايست عجله ايله دخول ايلديکدن کرسى طاشنى ازجا
Ce coup de canon lui a emporté une jambe و ازعاج ايلمکه بر رملق قالشيدى
Le vent ضربت طوب آياغنى کوتوردى
a emporté mon chapeau شدت ربح تقيدى باشدن ازعاج
اقتيدار کمى بى Les courans emportèrent le vaisseau ايلدى
Son cheval prit le mors aux dents, et l'em-
porta à travers les champs بندکى ات کمنى ديشند آلدق

راکبنى تارلالر ايچندن سورروب کوتوردى

EMPORTER, se dit figur. des passions, et signifie, jeter dans
- سورمک T. راندن P. سوق A. quelque excès blâmable
شدت غضب فلانى La colère l'emporta bien loin
Se laisser emporter par خيلى بعيد مرتبه سوق ايتدردى
sa vengeance بريد کيسنه نفسک سميت کينه و انتقامه
La douleur l'a emporté jusqu'à اتسياقنه رخصت ويرمک
dire que... شدت الم فلان کلامى سويلمکه قدر فلانى
La jeunesse se laisse emporter aux plaisirs سوق ايتدردى
حال شباب ذوقيات نفسد سايقدر

- تنغضب - تنغظ A. S'EMPORTER. Se fâcher violemment
T. بيسم آمدن - خشمناک شدن - غرشیدن P. اعتياد
S'emporter contre quelqu'un || غضبه کلمک - اويکه کلمک
Il s'emporte pour rien لا شئى فلانک حقنه غضبه کلمک
Il s'emporte مقولدى ماده لرده متغضب و خشمناک اولور
کلامه ادنا مخالفت اولنسد دفعه اولور
عرق غضبى هيچان ايدر

تحصيل - ظفر A. EMPORTE, signifie aussi, gagner, obtenir
دسترس - بچرمک T. دست رسانيدن - ظفر يافتن P.
Cet homme a tant de crédit, qu'il emporte tout ce
اول درجده صاحب نفوذ در که کافه مطلوبانسد
Il emporta کافه ملوباتنى تحصيل ايدر - ظفرياب اولور
cette affaire à force de sollicitations شدت الحاح ايله بو
Cet orateur emporte, ماده نک حصوله دسترس اولمشدر
entraîne les esprits سامعينک سوقنسد
ظفرياب اولور

EMPORTE, étant joint au pronom Le, signifie, avoir le dessus,
سر - بالاتر بودن - جربيدن P. غلبه - تفوق A. exceller
Le vin de Champagne l'em- || اوست کلمک T. افراز بودن
porte sur tous les autres vins شامپانيا باده سى اجناس
Le diamant باده نک جملدى اوزريند فانق و سر افراز در
جوهر الماس جواهر جواهرى پيهرى
L'amour l'em- سانه نک مجموعنه متفوق و سر افراز در
porte quelquefois sur la raison درد عشق و هوا بعضاً عقله
غلبه ايدر

Joint avec le même pronom, signifie aussi, peser davantage
اثر کلمک T. سنگينتر بودن P. ارتجاج الوزن A.
L'or l'emporte de beaucoup sur l'argent, mis en pareil
|| اعظم

التون كمش ايله مستوی الحجم volume dans une balance
اولدرق وضع میزان اولدوقده كمشدن خیلی مرتبه ارجح
كمشدن اثر كور - كمشدن گرانتر در - واوزندر

On dit, Emporter une place, pour dire, s'en rendre maître
A. Emporter une T. آلق T. گشادن P. ضبط - تسخير - فتح
بلده يی يک حملة آورده قبضه ضبط و تسخير ville d'emblée
فالديسی عنوة ضبط Emporter une place d'assaut ایتيمک
حرثا ضبط ایتيمک - ایتيمک

EMPORTER, signifie aussi, entraîner par une suite nécessaire A.
La proposition T. چکمک T. در پی کشیدن P. استجرا - جر
مسئله مطلقه emporte la proposition particulière
La condamnation à mort emportait T. مسأله خاصه يی جر ايدر
autrefois la confiscation des Liens ازمان
مصادره يه منجر اولور - سالفده مصادره يی جر ايدر ایدی
On dit, que la forme emporte le fond, ou que le fond
emporte la forme, pour dire, que dans le jugement d'un procès
صورت مرافعه اصل دعوا يی يا خود
اصل دعوا صورت مرافعه يی استجرا ايدر

کوتورلش - فالدرلش T. بر گرفتند P. مرفوع A. EMPORTÉ.
النوب کوتورلش T. با دم برده P. مأخوذ مصحوباً A.

ضرب اللون A. EMPOURPRER. Colorer de rouge, de pourpre
رنگ گالگون زدن - رنگ سرخ زدن P. نقی - الاحمر
قرمزی بویامق - قزل بویامق T.

قرمزی - قزل بویالو T. گالگون P. مقنا A. EMPOURPRÉ.
بویانمش

EMPREINDRE. Imprimer une figure sur quelque chose A. ترسیم
نقشینی - بصدرمق T. نقش زدن P. نقش - تمثيل - طبع -
بر شکاک صورتنی طبع Empréindre une figure
حروفی طبع ایتيمک des caractères و تمثيل ایتيمک

On dit figur., C'est une loi que la nature a empreinte dans nos
ييد قدرنله صحيفه درونمزده منطبع اولمش بر فريضة
Ce sont des sentiments que la nature a empreints
ييد قدرنله لوح صماير کافه عبادده مرتسم
اولمش خواطر ندر

- بصلمش T. نقشزده P. منقوش - منطبع A. EMPREINT.
نقشی جيقارلمش

EMPREINTE. Impression, figure de ce qui est empreint A.
بصیلوب جيقارلمش T. نقوش مطبوعة pl. نقش مطبوع A.

d'une خاتمک نقش مطبوعی L'empreinte d'un cachet || رسم
حجر محکوکک بصیلوب جيقارلمش رسمی pierre gravée

Il se dit aussi figur. || L'empreinte du doigt de Dieu se re-
نقش يد خالق نقشيد اوزرنده منقوش و مرتسمدر
بيچون کافه مصنوعات

EMPREINTES, dans l'Histoire Naturelle, sont des pierres sur les-
اخبار شجرية A. او ايجاد شجرية A. اشکال
quelles on trouve des figures de plantes
d'autres figures

EMPRESSÉ. Qui se donne beaucoup de mouvement pour le
عجیل - متبالک - مقدم A. succès de ce qu'il a entrepris
C'est un homme fort pressé T. ايوه کمن T. تکاپو کنان P.
Il fait l'empressé auprès d'une بغایت متبالک بر آدمدر
فلانک ياننده دانما اظهار تبالک و اقدامدن
Rechercher quelque chose avec une ardeur pressée
متبالکانه غيرت و اقدام ايدمرک بر شيکک تفهيشمند
Il a l'air pressé, les manières pressées
شکل وسيا و طور واداسنده آثار تکاپو و تبالک بدیدار در
EMPRESSEMENT. V. s'Empresser.

s'EMPRESSER. Agir avec ardeur pour faire réussir quelque chose
زودی - جستی کردن - تکیدن P. تبالک - استعجال A.
عجله - ايوه جيلک ایتيمک T. تکاپو نمودن - شتافتن - نمودن
تبالک طبع C'est un homme qui s'empresse fort || ایتيمک
Il n'aime pas à s'empresser mal à pro-
S'empresser à faire نا بجا تعجل و تبالکدن حظ ایتيمز
فلان کمسنديه ادای مراسم رضا جو يیده اظهار
S'empresser de parler, de prendre la parole
تبالک ایتيمک T. تکلمه و آغاز کلامه اظهار عجله ایتيمک
EMPRESSÉ. A. مستعجل - متعجل P.
عجله لو T. شتابان -

محبوسيت A. EMPRISONNEMENT. L'action de mettre en prison
محبوسلق T. گرفتاری - در زندانی P.

P. تسجين - حبس A. EMPRISONNER. Mettre en prison
حبس ایتيمک T. در زندان کردن - گرفتار يدن

حبس T. گرفتار شده - زندانی P. محبوس A. EMPRISONNÉ.
اولنمش

EMPRUNT. L'action d'emprunter, ou la chose que l'on emp-
|| اودنچ T. کربزی - وامگیری P. عاریت - قرض A.
Faire un emprunt قرضاً افچه آلق - استقراض مال ایتيمک

قرضدار *P.* مستقرض *A.* اودنج آلیجی *T.* وامگیر -
 قرض - دائما قرض و عاریت اخذیند مالوف بر آدمدر
 قرض اقچه استقرض Argent d'emprunt و عاریت ایلد کچینور بر آدمدر
 قرض Aller aux emprunts عاریت النمش ات Cheval d'emprunt
 و عاریت آره مق

حسن - حسن مستعار d'emprunt Une beauté figur.
 فضائل مستعاره Des vertus d'emprunt حسن عاریت - عارضی

استدانة - استقرض *A.* Recevoir en prêt EMPRUNTER.
 بر وجه کربزی - عاریت گرفتن - وام گرفتن *P.* استعاره
 اقچه استقرض Eo prunter de l'argent اودنج المق *T.* ستادن
 ربیع گبران ایلد استقرض Emprunter à gros intérêt ایتیمک
 استعاره اسب Emprunter un cheval, des livres مال ایتیمک
 J'emprunterai cette somme à quelqu'un de mes
 amis - بو مقدار مبلعی بر دوستمدن استقرض ایدده جکم
 اسندانده ایدده جکم - قرضا اخذ ایدده جکم

قمر نور On dit, que la lune emprunte sa lumière du soleil
 و نیایی شمسدن اخذ واستعاره ایدر

On dit figur. Les magistrats empruntent toute leur autorité de
 قضات و حکام یدلرنده اولان la justice, de la force publique
 مجدوع رخصتی قبل شرعدن واولی الامر طرفندن اخذ
 صورت صلاحی Emprunter le masque de la vertu ایدر لر
 Emprunter les apparences de la vérité عارید استیخاذا ایتیمک
 حقیقتکم طواحر حالی علی وجه العاریه اتخاذ ایتیمک
 - Emprunter le nom, le bras, la plume, le crédit de quelqu'un, pour
 dire, So servir du bras, du nom, de la plume, du crédit de
 quelqu'un بر کمسند فلانک اسمنی وید اعانتمنی و قلمنی
 و عند الناس مرعی اولان و ثاقت و اعتبارینی ایشنه قوللنمق
 بر صاحب تالیفک زاده Emprunter la pensée d'un auteur
 طبعی اولان معنایی اخذ واستعاره ایتیمک

T. عاریت گرفته *P.* مستعار - مستقرض *A.* EMPRUNTÉ.
 حسن عارضی On dit, Une beauté empruntée - اودنج النمش
 نور Éclat emprunté نور مستعار حسن عاریت -
 ضیای مستعار - ضیای عارضی emprunté

On dit aussi, qu'un livre a paru sous un nom emprunté
 - مؤلفی اسمی مواضع اولدق بر کتاب ظهور ایلدی
 Conter une histoire sous des noms empruntés مستعار اولدق
 بر حکاییدی اسمائی اشخاصی مواضع بیان ایدده رک
 نقل ایتیمک

قرضدار *P.* مستقرض *A.* Celui qui emprunte EMPRUNTEUR.
 اودنج آلیجی *T.* وامگیر -

تمتین *A.* Infecter, répandre une mauvaise odeur EMPUANTIR.
 فنا فوقتمق *T.* گندیده کردن - بوی بد افشاندن *P.* تدفیر -
 جميع خاندیسی تمتین Ceta empuantit toute la maison ||
 بخر نفسیلد Il a empuanti tout le monde de son haleine ایلدی
 عالمی تمتین ایلدی

فنا فوقمش *T.* گندیده *P.* ادفر - تمتن *A.* EMPUANTIL.
 حال *A.* État d'une chose qui s'empuantiit EMPUANTISSEMENT.
 فنا قوخلیاتی *T.* حال بد بویسی *P.* المئانة

A. Amas de pus dans quelque cavité du corps EMPYÈME.
 خزینة Faire l'opération de l'empyème || خزینة الغذیبة
 غذیبة بی دشمت

Le ciel le plus élevé où l'on établit le séjour des
 P. كرة النار - فلک الافلاک - عرش اعلا *A.* bienheureux
 كره آتش

P. شیطانی EMPYREUMATIQUE. Tenant de l'empyreume.
 یانلق قوخلی *T.* آلوده بوی سوخته

Qualité désagréable au goût et à l'odorat, que
 contractent certaines substances soumises à l'action du feu *A.*
 یانلق قوخوسی *T.* بوی سوخته *P.* شیطا

متمازی - متماضل *A.* Qui a de l'émulation ÉMULATEUR.
 اوست کلمکه یارشچی *T.* مریخواه *P.* متباری -
 آخرت اقبالند سودای تمازی ایلد Emulateur de la gloire d'autrui
 Il y a plus d'envieux de sa fortune que d'émulateurs de sa vertu
 مجبول بر آدمدر
 فلانک مال و مالنه غبطه کار اولنلر
 صلاح حاله تمازی و مبارات ایدلردن اکثر در

Sentiment noble qui excite à égaler ou à sur-
 passer quelqu'un en quelque chose de louable *A.* متماضل -
 اوست کلمکه *T.* مری *P.* مبارات - دعوا الذریة - تمازی
 رغبت کریمه تمازی و مبارات Noble, belle émulation || یارش
 Ils étudieront avec une émulation louable
 ادعای مزیت ایلد تدرس و تعلّمده
 Exciter, donner de l'émulation
 سوذای ایدده جکلر در
 L'émulation tâche d'imiter les
 grandes actions
 تماضل اعمال جلیلانک
 تقلیدیند سابق بر کیفیتدر

معارض - رقبا *pl.* رقیب *A.* Concurrent, antagoniste ÉMULE.

pl. معارضین. P. همورد. T. رقیب. || Il est ému de d'un tel
فلانک رقیبیدر

Il se dit aussi de deux hommes d'un mérite égal en quelque
art. بکشتاش. T. همانند. P. متکافئ. - اکفاد. pl. کفو. A.
Ces deux peintres étaient émules. بوایکی مصور استادلری
بری برلریله کفو و همانند در. بری برلریند متکافیدر

ÉMULSION. Sorte de potion rafraîchissante, formée par l'union
de l'eau et d'une substance végétale, contenue dans les semences
appelées émulsives. شیر بزورات. P. مستخلب البزورات. A.
T. بزورات سوزندیس

ÉMULSIONNER. Mêler une potion dans une émulsion. مزج
T. در شیر بزورات آمیختن. P. فی مستخلب البزورات
بزورات سوزندیس ایچند قاتدق

EN. Préposition qui signifie, dans. A. فی. P. در. الی. -
T. ۵۵. - ۵. En Turc le ۵ et le ۵۵ ne s'emploient pas indifféremment. On se sert du premier, lorsqu'il s'agit d'exprimer une
action, ou un mouvement d'un lieu à un autre, par exemple:
Il tâche d'obtenir cet emploi ایدر سعی تحصیلنه
Aller de ville en ville شهر در شهر کنهک. Le ۵۵ ne se
met que dans les phrases où il ne s'agit ni d'action ni de mou-
vement, par exemple: Se trouver en voyage سیاحتده بولندق
Être en crédit auprès de quelqu'un بر کمسندنک یاننده
En, se prend dans une acception moins dé-
terminée que Dans. || Il est en place منصبده در
اسپانیا جانبده مرور ایتمهک. Passer en Espagne فرانسده اولمق
Aller de province en province من ایاله الی ایاله کتمک
ایالتدن ایالتد کتمک -

Il signifie aussi, pendant. A. فی خلال. P. در
وقت. En hiver. || اره سنده - افسانده. T. در هنگام. - میان
وقت کمال صلح. En pleine paix. اثنای شتاده - شتاده
وقت کمال نهارده. En plein jour. وآسایشده

Il se met aussi, pour marquer le temps qu'on emploie à faire
quelque chose. || Il arrivera en trois jours اوج کون طرفنده
اوج کونده. - کلدجکدر

Et pour marquer l'état, la manière d'être d'une personne. ||
حال حیاتده اولمق. Être en vie

Ex, se résout quelquefois par Avec. A. ب. P. با. T. ایله. ||
Être en deuil ایلد اولمق. Un livre relié en veau

Prendre un malheur en patience. ظهور ایدن مصیبتی صبر ایله قبول ایتمهک
une peine en gré. زحمتی طیب خاطر ایله ارنکاب ایتمهک

Ou par Comme, à la façon de... en forme de... A. علی
|| Vivre en جد - کبی. T. بسان. P. علی شکل. - ک. - وجد
احل خیر بر آدده لایق وجد اوزره کچنک
ملوکانه عمل. Agir en roi. سفیهانده کچنک. Vivre en liberté
آسیده کارانه. Parler en étourdi. وحریک ایتمهک
جالیلق شکنده. Des arbres taillés en buisson. نکلم ایتمهک
شکل ارمودیده. Des perles en poire. قطع اولندهش اشجار
اولان انجو

Quelquefois il ne se résout par aucune particule. || Prendre le
nom de Dieu en vain. لفظه جلالی عبث یره یاد ایتمهک
Une femme travestie en homme. ارکک قیافتند کیرمش فاری
P. لاجل. A. لاجل. Il sert aussi à marquer le motif qui fait agir.

On emploie aussi, pour exprimer ce motif, des
adverbes formés de noms, comme on le verra dans les exemples
|| Il fit cela en haine d'un tel. بو شیئی فلانده بغضاً ایتدی
En considération de ses services. خدمتلرینده حرمتاً. En recon-
naissance de... En dépit de lui. تشکراً. Donner une
amande. لاجل الحفظ و بروت. Mettre en dépôt. امانده
چس مال. توقیفاً وضع ایتمهک. En séquestre. وضع ایتمهک
P. علی. A. Et à marquer, à quoi on est occupé. ایتمهک
En prières. صلحت اوزرنده اواق. || اوزره. T.
صلات اوزره اولمق

Et le progrès d'une chose. || De mieux en mieux. من احسن
De. ایودن. T. خوش بر بالای خوش. P. الی الاحسن
بدتر بر بدتر. P. من سوء الحال الی الاسواء. A. mal en pis
زیاده. P. زایداً علی الزاید. A. De plus en plus. فزادن. T.
قات فات زیاده. T. بر زیاده

On s'en sert aussi dans la signification de Selon. V. ce mot..

On dit aussi, En tant que, pour dire, autant que. A. حسب
حسب. || قدر نجد. T. بقدر. - جندانکه. P.
بجهت. P. من جهة. A. Il signifie aussi, comme. الطافده
T. جیهندن. || Jésus-Christ en tant qu'homme est moins grand
حضرت عیسی من جهة البشریه ابدن دوندن

Ex, s'emploie aussi dans la signification de Pour. A. ل. P.
سفر ایچون حاضرلوق. || ایچون. T. برای

Et de Par || Mettre en pièces **پاره پاره** **ایتمک** Voir en songe **رو باده کورمک** - عالم مثاله کورمک

Il se joint aussi avec les gérondifs, pour marquer le temps || **اوزرنده ایکن** **T. بهنگامی** **P. حین** - **عند** - **لدى** **A.** - **حین** **غریبتمده** **تنبیه** **ایلدی** || **Il donna ordre en partant** **او** **پار** **مانیة** || **Parler en tremblant** **لرزه ناکت** - **مرتعشاً** **اذاده** **مرام** **ایتمک** **دترپردک** **سویلمک** - **اولدرق**

ENARTHROSE. Cavité d'un os dans laquelle est reçue la tête d'un autre os **A. عظم** **pl. وقبة العظام** **P. اوقاب** **خاند سر** **کیک** **باشنک** **جقوریری** **T. استخوان**

ENCADRER. Mettre dans un cadre **A. رضع** **فنی** **الاطار** **جرجوه** **ایچنه** **T. در** **جارجویه** **بستن** **P. ربط** **بالحاشية** **قوبه**

ENCADRÉ. **A. مربوط** **بالحاشية** **T. در** **جارجویه** **بستد** **P. جرجوله** **لمش**

ENCAGER. Mettre en cage **A. تنقیص** **P. در** **قفس** **کردن** || **Il faut encager cet oiseau** **بو** **قوشی** **در** **قفس** **ایتمو** **در** **ایتمو** **در** **قفس**

Et mettre en prison **A. حبس** **P. حبس** **T. در** **زندان** **کردن** || **On l'a enagé** **فلانی** **حبس** **و در** **زندان** **ایلدیلر** **ایتمک**

ENCAGÉ. **A. مقصص** **P. کمرده** **T. در** **قفس** **اولمش**

ENCAISSEMENT. V. Encaisser || **Il lui en coûtera beaucoup** **متاعنی** **صندقلیق** **محتاجدر**

On dit, Faire un chemin par encaissement, pour dire, y faire des tranchées qu'on remplit de cailloux **T. ایکی** **طرفی** **ریختملو** **یول** **یایمق**

ENCAISSER. Mettre dans une caisse **A. صندوق** **صندیق** **قویمق** **T. در** **تبنگو** **کردن** **P. وضع** **فی** **الصندوق** **اوزومی** **صندقلر** **ایچنه** **Encaisser des raisins** **وضع** **ایتمک**

ENCAISSÉ. **P. موضوع** **فی** **الصندوق** **T. در** **تبنگو** **کرده** **صندیق** **قونمش** - **صندقلمش**

On dit, qu'une rivi re est encaissée, lorsque les bords en sont escarpés **A. فیملری** **دیک** **اولان** **نهر** **T. نهر** **ذو** **الصوح** **فیملری** **صرب** **اولان** **جای**

ENCAN. Cri public qui se fait pour vendre les meubles à l'enchère **A. مزاد** **T. گور** **P. مزاد** - **بیع** **من** **یزید** **à l'enchère** **Metre à l'encan** **مزاد** **ایتمک** - **مزاده** **ویرمک** **مزادده** **صاتمق** - **بیع** **من** **یزید** **ایلد** **فروخت** **ایتمک**

s'ENCANAILLER. Avoir commerce avec de la canaille **A. با** **نا** **کسان** **آمیزش** **P. معاشره** **بالخسالة** - **معاشره** **بالارذال** **Gar.** **الچقار** **ایلد** **قونشقی** - **خذلد** **ایلد** **قونشقی** **T. کردن** - **معاشرت** **خسالدن** **حذر** **ایلد**

Il se prend quelquefois activement || **La compagnie était mal choisie** **خذلدن** **عبارت** **اولان** **مجلسه** **کتوروب** **بزی** **احسالة** **ایلدک**

ENCANAILLÉ. **A. معاشر** **بالخسالة** **T. با** **نا** **کسان** **آلفند** **P. الچقار** **ایلد** **قونشان**

ENCAQUER. Mettre dans une caque **A. تدرکین** **فی** **الغنطاس** **وارولده** **بصدمق** **T. در** **چاک** **کردن** **P. vul.**

ENCASTRER. V. Enchaîner.

ENCAVER. Mettre en cave **A. وضع** **فی** **السرداب** **یر** **آلتی** **مخزنده** **T. در** **سرداب** **کردن** **P. فی** **المطمورة** **یر** **آلتی** **مخزنده** **قویمق** - **صاقلیق**

ENCAVEUR. Celui qui encave **A. در** **واضع** **فی** **المطمورة** **یر** **آلتی** - **یر** **آلتی** **مخزنده** **صاقلیان** **T. سرداب** **کننده** **مخزنده** **قویان**

ENCAUSTIQUE. Il se dit d'une peinture dont les couleurs sont préparées avec de la cire **A. بارنگ** **P. ملون** **بصباغ** **المشمع** || **بال** **موملو** **بویا** **ایلد** **بویانه** **ش** **T. شمع** **آمیز** **نقشزده** **بال** **موملو** **بویا** **ایله** **بویانه** **ش** **بر** **Peinture encaustique** **قطعه** **تصویر**

ENCEINDRE. Environner, entourer **A. تنکیف** - **تسویر** - **احاطة** **اطرافی** - **قوشاتمق** **T. کرده** **پیچ** **کردن** - **گرداگرد** **بستن** **P. Encendre une ville de murailles** **بر** **بلده** **یسی** - **بر** **بلده** **نکت** **اطرافند** **دیوار** **جویرمک** **اطرافند** **Penecindre de fossés, de palissades** **جویره** **سنی** **خندق** **وشرانیو** **ایلد** - **خندق** **وشرانیو** **جویرمک** **تنکیف** **واخاطه** **ایتمک**

ENCEINT. **A. محاط** **P. مکنف** **T. کرده** **پیچ** **اطرافی** **جویرلمش**

On dit, Une femme enceinte, pour dire, une femme grosse **پر** **بار** - **آبستن** **P. حبالی** **pl. حبالی** - **حابلة** - **حامله** **A.**

کبه فارى - کبه T.

دائرة - حایط - حظار - سور A. ENCEINTE. Circuit, clôture. بر بلده نک L'enceinte d'une ville || چورنتى T. چپر P. Faire l'enceinte d'une ville حظار بلده - سور بلده - دائره سى حایط - حایط ایله احاطه ایتمک - بلده سى تسویر ایتمک بلده نک اطرافنده سور جویرمک - ایچنده المى

P. کندر - لبان A. ENCENS. Espèce de gomme aromatique. L'encens croît حب اللبان Grain d'encens || کونلک T. لبان La fumée de l'encens montait au Ciel دخان لبان افلاک قدر صعود Brûler de l'encens ایدر ایدى Il refusa de donner de l'encens aux idoles اصنامى کونلک ایله تبخیر - ردن امتناع ایلدى

سحن خوش آینده P. مداهنه A. Figur. Louange, flatterie. شتافى T.

تبخیرات V. ENCENSEMENT. Les encensemens faits تمام اولندقدده

P. تبخیر - اجمار A. ENCENSER. Donner de l'encens. توتسولتمک - توتسو ویرمک - بخورلىق T. دادن

On dit figur., Encenser quelqu'un, pour dire, le flatter par des louanges A. ادهان P. مداهنه - شتافى ویرمک T.

ENCENSEUR. Celui qui encense. Il ne se dit qu'au figuré A. شتافى T. سحن خوش آینده گو P. مدادن A.

مجمرة A. ENCENSOIR. Vase dans lequel on brûle de l'encens. بخوردان T. بوى افزار P. مبخرة -

On dit proverb. et figur. Donner de l'encensoir par le nez, Casser le nez à coups d'encensoir, pour dire, donner en face des louanges outrées, qui font voir qu'on se moque de celui que l'on loue T. قبا مداهنه ایتمک

ENCENSOIL, c'est aussi le nom d'une constellation qu'on appelle aussi Autel A. مجمرة

ENCÉPHALE. Il se dit des vers qui s'engendrent dans la tête باش صوغلجانی T. کرم کامزاد P. دیدان الدماغ A.

ENCHAINEMENT. Il n'est d'usage qu'au figuré. Liaison ou suite de plusieurs choses A. تسلسل T. بهم پیوستگی P. توالى - تسلسل Enchaînement de malheurs || برى برینه اولاشدلىق تسلسل de preuves معانى d'idées مصابىب واذات

زنجیر مثالى یکدیگره معقود ومرتبط اولان - براهین ودلائل براهین ودلائل

ENCHAÎNER. Lier et attacher avec une chaîne A. زنجیر ایلله باغلىق T. در زنجیر کردن - زنجیر بستن کردن P. Enchaîner un chien کلبى در زنجیر ایتمک || زنجیر ایلله قید ایتمک - مجنونى بند زنجیر ایتمک زنجیر ایلله باغلىق -

Figur. Captiver || Sa beauté enchaîne tous les coeurs حسن پرى زادى قلوب ناسى جمله بند زنجیر عشق ومحبت بر Enchaîner la victoire à son char جمله تسخير ایدر - ایدر کمسنه امرغزا ونصرتى پنجه اقتدار بند مضبوط ومستقر فلدق

Il se dit aussi des choses, des propositions, des raisonnemens ربط على صورة السلسلة - ربط A. qu'on lie les uns aux autres برى - زنجیر کبى دیزمک T. بهم پیوستن P. تنسيق - كافة Il a enchaîné toutes ces propositions برینه اولاشدلىق Ces مسائلى زنجیر مثالى یکدیگره ربط وتنسيق ایلدى اشو مسائل برى برینه مرتبطدر propositions sont enchaînées les unes avec les autres علل طبيعىه ماننده زنجیر برى برینه مربوط ومسائلدر

زنجیر اسا بهم P. ارتباط - تسلسل - ولى A. S'ENCHAINER. || زنجیر کبى برى برلىله باغلو اولىق T. پیوسته شدن Les vérités s'enchaînent les unes aux autres حقایق اشیا برى برى برینى ولى ایدر - برلىله متسلسل ومرتبطدر

زنجیر T. بسته زنجیر شده P. مقید بالسلسلة A. ENCHAÎNÉ. زنجیر T. بهم پیوسته P. مربوط - متسلسل A. ایلله باغلمش کبى باغلمش

ENCHAINURE. Enchaînement. Il ne se dit que des ouvrages زنجیرلده T. بهم پیوستگی P. سلسله A. de l'art

ENCHANTELER. Mettre sur des chantiers A. وضع على کروید اوزررنده یصدمق T. المصطبة

ENCHEMEMENT. L'effet de paroles magiques A. اثر الرقية - اثر افسون P. اثر السحر - تأثيرات الرقية pl. تأثير الرقية اثر رقىدى بى Défaire, rompre un enchantement || بوکى اثرى T. Il se dit aussi de l'action même de l'enchanteur A. اعمال سحرية pl. عمل سحرى - عمل الرقية A. On dit سحر بارلىق T. سحر کارى - جادوگرى - افسونگرى حالات سحر کارى عشق figur. Les enchantemens de l'amour

Il se dit aussi, de tout ce qui est merveilleux et surprenant

کوکل قاپیچیلیق *T.* آشفتهگی - دلربایی *P.* مفتوتیت *A.*
 || Cette fête était fort galante, tout y surprenait, c'était un
 enchantement بو حیافتهده کمال ظرافت موجود اولوب هر
 شی موجب استغراب و حیرت و مستازم دلربایی و مفتوتیت
 ایدی

ENCHANTER. Faire certaines cérémonies dans le dessein de
 produire des maléfices *A.* افسون کردن *P.* تسخیر - عزم - رقی *A.*
 سحرلک - سحر ایتمک *T.* جادویی کردن - فرست کردن
 عوام ناسک اعتقادینده سحر ایتمک *||* Le peuple croit qu'il y a des magiciens qui
 enchantent les hommes, les animaux اعتقادینده سحر ایتمک
 کوره انسانی و حیواناتی سحر ایدر راقیلر وار در

Figur. Surprendre, engager par de belles paroles, par de
 belles promesses *A.* آشفتم - شیفته ساختن *P.* تفتین *A.*
T. آشفتم *||* Cette femme est belle et artificieuse, elle
 l'enchantera بو هر حسنی حیل کار در فلان کمسنی بهر
 Ne vous laissez pas enchanter par cet homme-là اولده ایدر
 زنیار بو آدمک مفتونی اولده *||* Se laisser enchanter par l'éclat
 des grandeurs, par les plaisirs du monde دنیا قیرین الزرالک
 Il - پرتو اقباله و لذایید و ذوقیاتنه شیفته و مفتون اولمق
 signifie aussi, ravir en admiration *||* Cette musique, cette pièce
 m'a enchanté بو مقام دلربا بنی مفتون ایلدی

ENCHANTÉ. *A.* سحرلنش *T.* افسونکرد *P.* مسحور *A.*
 Il signifie figur., merveilleux, surprenant *A.* موجب المفتوتیت
 دلرب *P.* موجب المفتوتیت *T.* آشفتم - شیفته *P.*
 کوکل قاپیچی *T.* آشفتم ساز

ENCHANTEUR. Celui qui enchante par des paroles ou par
 des opérations magiques *A.* ساحر *pl.* ساحرین *A.* راقی - معزم -
 سحر ایدن *T.* سحر باز - هست استا - جادو - افسونگر *P.*
 || Famenx enchanteur Circé l'enchanteresse
 Il se dit figur. d'un homme qui trompe par son beau langage
 بو آدمدن امین اولده عظیم بر سحر باز در
 On dit, Style enchanteur سبک و انشای دلربا *||* Ce poète est un grand enchanteur
 تفتین *Regard enchanteur* فلوب اولده حق سبک و انشا
 قلوب ایدر لحظه هوشربا

ENCHAPERONNER. Couvrir la tête d'un chaperon *A.* اعطاف
 با سرانداز *P.* اعطاف الرأس بالقلنسوة - الرأس بالمعبر
 باشد معبر کییدرمک *T.* پوشانیدن

ENCHAPERONNÉ. *A.* مقانس *P.* کلاه پیش

ENCHASSER. Entailler, mettre quelque chose dans du bois,
 dans de la pierre, etc. *A.* ایقاب *P.* در زدن
 Enchasser un morceau de la vraie croix dans de l'or صوقشدرمق
 عود صایب *||* Enchasser un tableau dans une bordure ایقاب ایتمک
 تصویر بر پرواز ایچند *||* Enchasser un diamant, un rubis dans une bague صوقشدرمق
 بر قطعد الماس و یاخود یاقوت ایقاب ایتمک
 برلشدرمک - وقبه خاتم ایچند ایقاب ایتمک

On dit figur. Enchasser un passage, un trait d'histoire dans
 un discours, pour dire, l'y faire entrer *A.* درج *P.* درج
 Il a bien enchassé ce passage de Platon ایچند قویمق *T.*
 افلاطونک بو عباره سنی تالیفی ایچند کوزل درج ایلدی
 Ce trait d'histoire a été mal enchassé dans ce discours
 واقعدنک صورتی بو مقاله ایچند وجدردی ایلد درج اولندی
 مقالدنک ایچند بدلک ایلد قوندی -

T. در نهاده - در زده *P.* مندرج - موقوب *A.* ENCHASSÉ.
 ایچند قونمش - ایچند قاقلمش - برلشدرلش - صوقشدرلش

ENCHASSURE. Action d'enchasser. V. Enchasser.

ENCHAUSSER. Il se dit des légumes que l'on couvre de fu-
 mier ou de paille *A.* با سرگیین پوشانیدن *P.* ستر بالزبیل
T. بکاه پوشیدن *P.* ستر بالتبس *A.* فشقی ایلد اورتمک
 صمان ایلد اورتمک

ENCHÈRE. Offre que l'on fait au-dessus de quelqu'un, pour
 une chose qui se vend en Justice *A.* مزایده *P.* مزایده
 مزایده یید - مزایده صائمق *||* Vendre à l'enchère *||* Artornd - مزاد
 فلان Cela a été délivré à la première enchère
 On a reçu son enchère شی ابتدای مزایده و یولدی
 Retirer une enchère قبول اولدی - مزایده سی قبول اولدی
 مزایده عرض اولان بهایی استرجاع ایتمک
 On - آرتورمد بهایی اعلان ایتمک *||* Publier les enchères
 dit figur. Mettre aux enchères les emplois, les honneurs, les
 suffrages, pour dire, ne les accorder qu'à prix d'argent
 و مناصبی و مطاوب اولان رایلری مزاده جیقارمق

FOLLE ENCHÈRE, se dit de la peine que doit porter celui qui a fait une enchère, sans pouvoir y satisfaire
بر کسندیه بلا
اقتدار الايقا بهای فاحش ایلا ابتدیکی مزایده اینچون ترتب ایدن جزا مایلیق

ENCHÉRIR. Faire une offre au-dessus de quelqu'un
تزیید A. بها آرتورمق T. بها افزونیدن P. القيمة
بر قطعه جفتلک وبر باب منزل اینچون
Il a fait venir des gens pour enchérir
بمعده عرض اولندحق اموالک تزیید اوزریند آرتورمق
- قیمتاری ضمننده بعض کسان جالب واحضار ایلدی
اموالک بهالربنی آرتورمق اینچون

Figur. Ajouter à ce qu'un autre a fait, le surpasser en quelque chose
P. تزیید بالمغالبة - تحصیل التفوق A. بر قات دخی زیاده T. بالاتر کردن - افزونتر کردن
Un tel nous traita magnifiquement, mais un autre a bien enchéri sur lui
فلان کشی بزه کمال حشمت وعظمت
ایله ضیافت ایتمش ایسه ده دیگری بر قات دخی
Enchérir sur l'éloquence des anciens, sur leurs ouvrages
مقدمینک صنعت بلاعتلری وتصنیفاتلری اوزریند
Néron a bien enchéri sur la cruauté de Tibère
فلان جبار فلانندن اغلب
وازید اولدرق اظهار شدت ایلدی

On dit, qu'un mot enchérit sur un autre, pour dire, qu'il ajoute à l'idée que l'autre exprime
فلان لفظ فلانندن اغلب
واقوا در

Il signifie aussi, rendre plus cher
تزیید - اغلاء السعر A. بهایه - بهالولتمک T. گرانیدن - بها افزانیدن P. جیقارمق

Et devenir cher
ترقی السعر - تزیید القيمة - اغلاء السعر A. بها ارتمق - بهالولتمک - بهایه جیقمق T. بها افزودن P. حنطدنک سعری کسب ترقی
Les blés ont fort enchéri
حنطه بهایه جیقدی - کسب زیادگی و غلا ایتدی - ایلدی
Toutes les marchandises enchérissent
کافه اموالک بهاسی
کسب ترقی و غلا ایتکده در - متزاید و مترقی اولمقده در

ENCHÉRIR. A. متزاید القيمة
بهایه T. افزوده بها P. گران بها P. غالی A. آرتورلمش
جیقمش

ENCHÉRISSEMENT. Haussement de prix
ترقی - غلاء الاسعار A.

بها آرتورلمق - بهالولق T. فزونى بها P. الاسعار

ENCHÉRISSEUR. Celui qui enchérit
مزیدین pl. مزید A. بها آرتورلمق T. افزاننده بها
On adjugera cette terre un tel jour, faites-y trouver des enchérisseurs
بو جفتلکی
مزاده جیقارمق اینچون فلان کون تخصیص اولندی همان
On a délivré cette marchandise au plus offrant et dernier enchérisseur
فلان مال بها آرتورلمق ادمر تدارکند سعی ایلد
انقطاع رغبات ایلد اک صکره آرتوران کسندیه ویرلدی

ENCHEVAUSURE. Jonction par feuilure ou recouvrement
کچورمه

ENCHEVÊTRER. Mettre un chevrete, un licou
P. ارسان A. یولار طاقمق - یولارلمق T. افسار زدن

S'ENCHEVÊTRER. Il se dit d'un cheval qui engage un pied dans la longe de son licou
P. اعتقال القدم فی الرسن A. یولار ایپنه ایاقی طولاسدرمق T. افسار پیچیدن

Figur. Prendre un engagement dont on a de la peine à se tirer
بر مشکل ایشه T. بکار دشوار یا پیچیدن P. تورق - تورط A. Il s'est enchevêtré mal à propos dans cette affaire
بو مصلحته عبت یره طولاندى la

یولارلمش T. افسار زده P. مرسن A. ENCHEVÊTRÉ.

ENCHIFREMENT. Terme de Médecine. Embarras dans le nez, causé par un rhume de cerveau
- استکاک الخیشوم A. ککز طیقانقلی T. گرفتگی بینی P. انسداد الخیشوم

ENCHIFRENER. Causer un rhume de cerveau qui embarrasse le nez
T. ببینی گرفتگی آوردن P. سد الخیشوم A. طیقانقلی

ENCLAVE. Les limites d'une terre ou d'une juridiction
P. درون داخل التخموم - داخل الحدود - حوزه الملك
Cette terre est dans l'enclave de le
فلان ارض متصرف اولدیغک اراضینک حدودی در سنک
Cela est dans l'enclave de votre juridiction
سنک حوزه ملکک خارجنده در سنک

Il se dit aussi d'une étendue de terre qui avance et qui est enclavée dans une autre
- قطعة الارض المتداخلة A. On dit aussi, qu'une paroisse est une enclave d'un tel évêché, pour signifier, une paroisse d'un diocèse qui est enclavée dans un autre
T. اندر قامرو P. مشتملات pl. مشتمل A.

داخنده - انچنده

ENCLAVEMENT. L'effet de l'action d'enclaver. احتوا. انچنده آئند. T. در برت. P.

ENCLAVÉ. Enclorre une chose dans une autre. احتیاز. انچنده آئند. T. در گرفتن. - اندر آوردن. P. حوايت - تشمیل. ارضت. Il veut enclaver cette pièce de terre dans son parc. حوزة - بو قطع سنی حظیره سی انچنده آئند. مراد ایدر. اخذ ایلماکی استر - ملکه احتیاز ایلماکی استر.

ENCLAVÉ. A. مشتعل. P. محترق. T. در گرفتن. انچنده آئند.

ENCLIN. Porté de son naturel à quelque chose. A. مایل. Il est enclin au bien, au mal. مائلدر. شره یا خود شره. مائلدر. Enclin à mal faire, à mal dire. شذات و خباثت و فعل. مائلدر. طبع. La nature de l'homme est encline au mal. طبیعت مایلدر. بشر شره مائلدر.

ENCLORE. Clore de murailles, de haies, de fossés. A. تحویط. Enclorre un jardin de murailles. دیوار جویرمک. T. چیر بستن. P. احاطة - باغچه بی جدار ایلان احاطه ایتک. باغچه نیک اطرافند دیوار جویرمک.

On dit, Enclorre les faubourgs dans la ville. V. Enclaver. Il a enclos ce pré, ce bois dans son parc. واروشی بلده نیک سوری انچنده آئند. T. بوجاییری و بو اورمانی متصرف. حوزة - اولدیغی حظیره نیک انچنده اخذ و تشمیل ایلدی. حظیره سی انچنده اخذ و احتیاز ایلدی.

ENCLOS. A. محاط. P. چیر بست. T. دیوار جویرلش.

ENCLOS. Espace contenu dans une enceinte de maisons, de haies, de murailles, etc. A. ساحات. pl. ساحات. T. شید. P. ساحات. L'enclos d'un palais. سراپک. ساحه واسعة الانحا. Grand enclos. سرای میدانی. ساحه سی. Bel enclos. ساحه انچنده. Enfermer dans l'enclos. ساحه دلارا. تشمیل و احاطه ایتدرمک.

Il se prend aussi pour l'enceinte même. A. حطار. pl. احداث. حطار. Faire un enclos. دیوار. T. چیر. P. حیطان. دیواری تعمیر. Réparer son enclos. دیوار بنا ایتک. - ایتک. و ترمیم ایتک.

ENCLOUER. Piquer un cheval jusqu'au vif avec un clou. طعن اللحم الطائف الفرس عند الانعال. A. طعن. T. گوشت پای اسبرا بیسنع نعل خلیدن. P. دابندنک.

Ce cheval est aisé à enclouer. بقناعی آئند نعل جویرسنی طوقندرمق. بو آت حین انعالده طعن مسماره مالفدر. On dit, qu'un cheval s'est encloué, pour dire, qu'en marchant il a rencontré un clou qui lui est entré dans le pied. جرح. A. طعن. T. در پای میس خوردن. P. القدم بالمسار. ایلشدرمک.

Il signifie aussi, enfoncer de force un clou dans la lumière du canon, pour empêcher que les ennemis ne s'en servent. A. T. میس جقیدن - میس زدن - میس سپوختن. P. تسمیر. Nous fimes une sortie, et nous enclouâmes les canons des ennemis. میخامق. - میخامق. فلعددن خروج ایلان دشمن. میخامق. - میخامق. طوبلر بیسی جویرمک. ایتدرمک.

ENCLOUÉ. A. مستر. P. میس زده. T. میس زده. جیوی یاره سی. T. زخم میس. P. جرح المسار. A. L'incommodité d'un cheval encloué.

ENCLOURE. Masse de fer sur laquelle on bat le fer et autres métaux. A. مسطبة. pl. مساطب. T. سندان. P. علوات. pl. علوات. Battre, frapper sur l'enclume. Enclume d'orfèvre. قیوسجی مسطبدسی. اورس. اورس اوزرنده ضرب و دق ایتک.

On dit proverb., Être entre le marteau et l'enclume, pour dire, être entre deux maux également fâcheux. T. جکیج. اورس ایلان جکیج. - On dit aussi, qu'il vaut mieux être marteau qu'enclume, pour dire, qu'il vaut mieux battre que d'être battu. اورس اولمقدن ايسد جکیج اولمق اولیدر. T.

ENCOCHER. Mettre la corde d'un arc dans la coche d'une flèche. A. افافة. P. افافة. T. زه تیر بسوفار پیوستن. کزیند بندرمک.

ENCOCHÉ. A. متاق. P. متاق. T. زه تیر بسوفار پیوستن. کزیند بندرمک.

ENCOFFRER. V. Encaisser.

ENCOIGNURE. Endroit où aboutissent deux murailles qui font un coin. A. زاوية. pl. زوايا. T. پیغوله - گوشه. P. زوايا.

ENCOLURE. Toute cette partie du cheval qui s'étend depuis la tête jusqu'aux épaules. A. اقدلة. pl. اقدلة. T. قناده اسب. A. اتک اکسدی.

ENCOMBRE. V. Empêchement et Embarras.

ENCOMBREMENT. L'action d'encombrer. A. تصدّد بالجلبة. T.

ENCYCLOPÉDIE. Enchaînement de toutes les sciences. Il se dit particulièrement des ouvrages qui traitent de toutes les sciences en système général *أ. كليات العلوم* - On dit figur. Cet ouvrage

ENDORMEUR. Il n'est d'usage qu'au figuré. Flatteur, enjôleur
 A. بومدهب T. خواب خرگوش P. دهنده مغفل

اویالندربیجی -

P. ارقاد - انامه - نومیوم A. ENDORMIR. Faire dormir
تومیوم طفل Endormez cet enfant || اویوتنق T. خوابانیدن
جوجونی اویوت - ایله

P. اغفال A. Figur. Amuser quelqu'un, afin de le tromper
T. در خواب خرگوش آوردن - خواب خرگوش دادن
Il l'a endormi de belles paroles, avec de vaines
کلام خوش آیدده و مأمولات espérances, par de vaines promesses
فلانده - باطله و مواعید عرقوبید ایله فلانی اغفال ایلدی
فلانی اویالندردی - خواب خرگوش ویردی

انبوسانیدن P. تختیر - اخدار A. Il signifie aussi, engourdir
فلان شی آیانمی Cela m'a endormi la jambe || اویوشدردق T.
Il y a des remèdes qui endorment le mal de dents
بعض ادویده بالخاصه وجع اسنانک تختیرینه وسیله اولور
ادویدنک بعضیسی مخدر اوجاج اساندر -

P. استیسان - استیغاس A. S'ENDORMIR. Commencer à dormir
Il s'endort || اویوفلندق - اویقوبید وارمق T. در خواب رفتن
Je me suis endormi sur les trois heures
ساعت اوچه واردقده اویوفلندم

On dit figur. S'endormir, pour dire, Négliger une affaire,
اختیار - ارتکاب الغفلة A. manquer à la vigilance nécessaire
C'est un homme qui ne s'endort pas آزاد بر آدمدر P. الغفلة
- خواب غفلتدن
Ce n'est pas un homme à s'endormir
اعراض مخصوصه سنده ارتکاب غفلت متیقظ ومتبصر بر آدمدر
Il s'est endormi sur cette affaire
بو خصوصه غنوده پستر غفلت اولمشدر

معاصی On dit aussi, S'endormir dans le vice, dans les voluptés
وقبایح ایچنده ومشتیبات نفس ایچنده سر داده خواب
غفلت اولمق

On dit par exagération, qu'une chose, une personne endort
Cette pièce est si ennuyeuse, qu'elle endort
بو قطع ایراث نعاس ایده جک
شول رتبه ده ملال انگیز در که - مرتبه ده ملال انگیز در
Ce livre endort, la conversation de cet homme
بو کتابک مطالعسی و بو آدمک صحبتی بکا نعاس
اویقوکتورر - اور فتور و ملالدر

اویقوبید وارمق 7. غنوده - خوابنده P. نایم A. ENDORMI.

اویالنمس T. غنوده خواب غفلت P. مغفل A. اویومش -
Figur. Un homme endormi, signifie, un homme lent, peu animé
اویالنگلی یوق T. خوابنده دل P. نومیوم الذهن - نومیوم المزاج A.
T. انبوسیده P. منخدر A. Il se prend aussi pour Engourdi
اویوشمش

ENDOSSE. Le fait et toute la peine de quelque chose A.
ثقلتنی Vous en aurez l'endosse || یوک T. بار P. ثقلت
ثقلت و یوکک Donner l'endosse چکه جکسک

نمیقة ENDOSSEMENT. Ce que l'on écrit au dos d'un acte
ظهریه T. پس نوشت ورقه P. فی ظهر الورقة

ENDOSSER. Charger quelqu'un de quelque chose de fâcheux,
بر T. بردوش فلان سپردن P. تحمیل A. de désagréable
On l'a endossé de cela || کسندک اوزرینه یوکتمک
اوزرینه فلان مصلحت تحمیل اولدی

ENDOSSER une lettre de change, signifie, mettre le reçu au
dos de la lettre, ou simplement la signature, on l'ordre de
در پس سفته P. تحریر فی ظهر السفته A. payer à un autre
وراسنده قید - پولیچه تمسکندده ظهریه یازمق T. قید کردن
ایتمک

ENDOSSÉ. T. بر دوش کرده P. محمول علی الظهر A.
ظهریدلنش T. محرر فی الظهر A. یوکلمش - ارقدید النمش

ENDOSSEUR. Celui qui met son nom sur le dos d'une lettre
آخره نقل T. pour la transporter à quelqu'un
Il y a plusieurs endosseurs solvables à cette lettre de change
اشبو پولیچه تمسکی ظهرنده
اچچدنک آخره حواله سنی امضا ایتمش کسندلر بیننده
وافر ذیقدرت آدملر وار در

ENDROIT. Lieu, place A. محل pl. مکان -
Voici l'endroit où l'on veut bâtir
Celle nouvelle me vient de plusieurs endroits
بو خبر محال عدیده دن
Il se dit aussi du corps || Voilà l'en-
droit où il est blessé Et
d'une partie d'un discours, d'un poème, d'un traité || Il y a
un bel endroit dans ce discours
فلان شاعرک اکث اعلا محللرینی بیلور
Il se dit aussi des choses qu'on mange, et qu'on coupe A.

بکا بو Donne-moi de cet endroit-là || بر T. سو P. طرف طرفدن ویر

On dit figur., qu'un homme se fait voir, qu'il se montre par son bel endroit, pour dire, qu'il se montre sous les rapports qui lui sont les plus avantageux فلان کشی دایما جیت راجحنی دایما جیت قبیحنی اطبار ایدر par son vilain endroit کوستر

On dit encore, Prendre quelqu'un par son endroit sensible, par son endroit faible, pour dire, le prendre par ce qui l'intéresse le plus طوقندجق طرفنی بولوب آدن طوقمق جانند زبون طرفنی بولوب اکا طوقنمق -

On dit aussi, C'est le plus bel endroit de sa vie مدت On dit aussi, C'est le vilain endroit de sa vie عمرینک احسن واعلا وقتیدر عمرینک اقبیح واشنع وقتیدر

Ou dit en termes de Pratique, Chacun endroit soi, pour dire, chacun pour soi هر کس کندو نفسیچون

Il se prend aussi, pour le beau côté d'une étoffe وجد A. بو جو قدنک L'endroit de ce drap || یوز T. ابرو-روی P. یوزی

ENDUIRE. Couvrir d'une couche, soit de chanx, soit d'autre matière اندودن P. تغریبه - ادمام - دم - تطلیقه - طلا A. Enduire une muraille de plâtre || سورمک - حوامیق T. طلا کردن - دوسیدن دیواری آجری ایله طلا وادام ایتمک Enduire un vaisseau de goudron کدی بد فطران سورمک

طلا کرده - دوسیده - اندوده P. مدوم - مطا A. Enduit. Couche de chaux, de plâtre, etc. سورلمش - صوانش T.

ENDUIT. Couche de chaux, de plâtre, etc. طلا - دمام A. صوا T. اندای - دوس

ENDURANT. Qui souffre aisément les injures, la contrariété, les mauvais procédés جفا P. مألوف بالمقاساة - حمول A. Ce n'est pas un homme endurant تحمل مشاق ومحمد مألوف - حمول آدم دکلدر دکلدر Cet homme a été bien endurant خیلی مرتبه جفا کس بر آدم ایدی

On dit, C'est un homme mal endurant, pour dire, c'est une personne colère, et qui a le ressentiment vif بر آدمدر - آمدنر تننگ حوصله آدمدر - آمدنر

درشت P. تشدید - تصلیب A. Le grand پکشدرمک - فانیلمق - پکشدرمک T. ساختن

air endureit la pierre هوا طاشی تصلیب ایدر

Il signifie aussi, rendre fort, rendre robuste A. تنقویت - قن درستی - درشت کردن P. ایوان السدة - ایوان القوة قویاشدرمک - قوت ویرمک T. ترانایی بخشیدن - بخشیدن تعب وزحمت بدنند ایوان Le travail endureit le corps عنا وزحمت تنقویت بدنی مستازمدر - شدت وفوت ایدر ثالیف A. Et accoutumer à ce qui est dur, fâcheux T. بدرستی الفتیدن P. تدربت بالشدّة - بالشدّة

Il est bon d'endureir de bonne heure les jeunes gens au travail, aux intemperies de l'air, aux privations, à la douleur اولناری اوائل حاللرند نبرو حدیث السنن اولناری اوائل حوائج ضروری بدنک تعب وشفقت و مقاسات شداید هواید و حوائج ضروری بدنک فقتدانند والام و اجاعک تحمّلند آشدرمق انفع وانسبدر

On dit aussi, Endureir aux injures, aux affronts, aux coups شتوم و تحقیقات و شداید ضربانک تحمّلند آشدرمق

Il signifie aussi, rendre impitoyable, insensible A. نخشین سختدل P. اقساء القلب - ایوان القسوة القلب - القلب یورکی - یورکی سردلشدرمک T. سختدلی آوردن - کردن پکشدرمک

L'écriture-Sainte dit, que Dieu endureit le coeur des pécheurs, pour dire, qu'il les abandonne à leur propre aveuglement A. ختم القلب || Dieu avait endurei le coeur de Pharaon حضرت خدای متعال فرعونک فلبنی ختم ایددی

S'ENDURCIR. A. کسب السدة - اندداد - تشدد - تصلب A. درشتی پذیرفتن - درشت شدن P. کسب الصلابة Le corail s'endureit à l'air مرجان هواده کسب صلابت ایدر

On dit, S'endureir au travail, à la peine, pour dire, s'y accoutumer A. تدرب بالشدّة - اتدلائ بالمشادة A. فانیلمق T. بسختی آفتن

Figur. || S'endureir dans le vice, dans le crime مساوی و فبایع S'endureir au crime, معاصی و جنایاده والام و اجاعده و سائر لرت احوال مسکنت استمالرورده تنقسی و تشدد ایتمک

درشت - درشت P. متشدد - متصلب A. سردلشمش - فانیلمش - پکشمش

ENDURCISSEMENT. Il n'est d'usage qu'au figuré. L'état d'une

Ame qui n'a plus de sentiment pour la vertu et les choses de Dieu A. مختومیة القلب || Cela marque un grand endurcissement T. بو کیفیت مختومیة نامد فلبه دلالت ایدر درختختومیة فلب آفتند گرفتار درختختومیة فلب آفتند گرفتار اولدق

ENDURER. Souffrir A. مقاسات - معادات - تعنی - تحمل - اختیار - نصبر A. تحمل - صبر ایتمک T. شکیبایی نمودن P. الصبر والشبابة Il y a des gens qui endurent les injures, les opprobres, بعض کسان شتم و تحقیر آتده و باعش شین و عار اولدجق حالاتده و مصایب و آفانده مصایب - سائریندن زیاده اختیار صبر و نبات ایدرلر و آفاتی سائرلردن زیاده تحمل ایدرلر

Il signifie aussi, permettre A. تجویز T. روا داشتن P. تجویز N'endurez pas qu'on fasse tort à personne || تحمل ایمله - هیچ بر کمسنید عذر اولدیغنی تجویز ایمله تحمل ایمله - هیچ بر کمسنید عذر اولدیغنی تجویز ایمله

ÉNÉORÈME. Terme de Médecine. Espèce de nuage, ou substance légère qui nage au milieu de l'urine A. معلق - ماده معلقه A. معلق - نفس ناطقہ نک عملی - نفس ناطقہ نک عملی - نفس ناطقہ نک عملی - نفس ناطقہ نک عملی

ÉNERGIE. Force, vertu efficiente A. قوت فاعلیه A. عمل عضلات L'énergie musculaire T. کارگری - On dit figur. Énergie de l'âme عملی - نفس ناطقہ نک عملی - نفس ناطقہ نک عملی - نفس ناطقہ نک عملی - نفس ناطقہ نک عملی

Il se dit particulièrement du discours, de la parole A. تأثیر T. کلمات شدید - کلام قوتی التأثير ایله افاده مرام ایتمک Discours plein d'énergie Nulle nation n'a traité la morale en vers avec plus d'énergie que la nation anglaise || تأثیر T. کلمات شدید - کلام قوتی التأثير ایله افاده مرام ایتمک Discours plein d'énergie Nulle nation n'a traité la morale en vers avec plus d'énergie que la nation anglaise ||

ملت علم اخلاق بحثی اولقدر قوت تأثیر ایله نظم ادا ایدده مامشدر

ÉNERGIQUE. Qui a de l'énergie A. مؤثر - قوتی التأثير - مؤثرلو T. کارگر P. موجب النفاذ - قوتی العمل - اکید التأثير - سبک و عباره قوتی العمل Style énergique || ایشلیجی - کلام مؤثر Discours énergique Ce mot est fort énergique Termes énergiques بغایت شدید التأثير بر لفظدر قوتی العمل اولدجق بر حرکت Conduite énergique قوتی التأثير

ÉNERGIQUEMENT. Avec énergie A. موکدا A. مؤثرانه - کارگرانه P. بقوة البوثة - على وجه التأثير - Parler énergiquement S'exprimer قوت مؤثره ایله تقریر کلام ایتمک énergiquement مؤثرانه افاده مرام ایتمک

ÉNERGUMÈNE. Possédé du diable A. مخبوط P. ممسوس - جن جاریمش T. دیو زده - دیو بخوریده

ÉNERVER. Affaiblir par la débauche ou par quelque autre cause A. ایرات - ایرات الوحش والرخوة - تفتیر - توهین A. T. مستی آوردن - سست کردن P. الفتنور والرخوة Le trop grand usage du vin est capable d'énervier un homme ادمان خمرک افراطی بدن انسانه باعث وهن و عیش و عشرته مداومتی قوای بدتیدسند ایرات فتور و رخاوت ایتمشدر

On dit figur., que les voluptés énervent نفسه Le trop de soin, le trop d'ornement énerve le style سبک و عباره نک رخاوتنه بادی اولور سست - دوجار فتور P. موهون - فاتر - رخو A. کثرت عیش و عشرت تقریبیله مبتلای فتور و رخاوت اولش دوجار رخو و فتور اولش وجود - وجود

ÉNERVÉ. A. رخو - فاتر - موهون P. کثرت عیش و عشرت تقریبیله مبتلای فتور و رخاوت اولش دوجار رخو و فتور اولش وجود - وجود

ENFAÎTEAU. Tuile creuse qui se met sur la faite d'une maison کرمید T. آگور P. قرامید pl. قرمید

ENFAÎTEMENT. Table de plomb qui se met sur les faites des maisons A. تختة اسرب P. صفيحة الاسرب لاعماء البنا طام اورتجک قورشون تختةسی T. برای پوشش بام

ENFAÎTER. Couvrir la faite d'une maison avec de la tuile طامی اورتمک T. بام پوشیدن P. اعما A. او دلو کبی هیچ بر

ENFANCE. L'âge de l'homme jusqu'à douze ans. سن الطفولية. A. سال کودکی - سال نوجوانی. P. صغر السن - سن الصباوة - سن جوجوق. T. Dès sa plus tendre enfance صباوتندنبزو - صغر ستندنبزو

Il signifie aussi, une puérilité. A. افعال pl. فعل الصبيان. جوجوق ایشی. T. کار کودکان. P. الصبيان جوجوق.

Être en enfance, tomber en enfance, se dit d'une vieille personne qui n'a plus l'usage de la raison. A. در. P. احتار - تنه. T. بونامق. حال فوتونی گرفتار شدن

Il se dit figur. pour Commencement. A. اوائل الحال. T. کنجملک. T. تازگی - جوانی. P. عهد الشباب - العنقوان. L'enfance du monde دیانمک اوائل - عالمک عهد شبابی. L'enfance de la société معاشرت بنی آدممک عهد فلان جمهورک عنقوان. L'enfance de la République رومیة کبرادولتممک حال شبابی. L'enfance de Rome

ENFANT. Fils ou fille. A. پور - فرزند. P. صغو - اولاد. pl. ولد. A. کثیر الاولاد اولمق. || Être chargé d'enfants. T. اولاد - اوغل. T. اولادی حقمنه تخمنن. Uoe mère qui aime fort ses enfans ولد صغیر. A. و محبتنی جوق بر والدۀ مشفقۀ اوغللق. - بالنبتی اتخاذ اولمش ولد - دتی. Eofant adopté

Il se dit par extension des petits-fils et arrière-petits-fils. A. pl. Et de tous les descendants d'une même souche. A. ابناء و انسال - اولاد واحفاد. T. Nous sommes tous enfans d'Adam. A. جملدمز ابنای آدمز. Les Juifs sont appelés les enfans d'Israël. A. ملت یهود ابنای اسرائیل اسمیلد مسما در

On appelle Enfans de France, les enfans des Rois, et ceux qui descendent des aînés. A. سلالة خاندان پادشاهیدن اولان. T. فرانسۀ - ابنای دودمان پادشاه فرانسۀ - فرانسۀ شهزادگانی شهزاده لری

On dit, Enfant de Paris, de Lyon, etc., pour dire, natif de Paris, etc. A. ابناء البلد پارس. pl. ابن البلد پارس

On dit en style de l'Écriture, que tous les hommes naissent enfans de colère. A. کافۀ بنی آدم ابنای سخط و غضب باری. T. ابناء A. اولمق دنیايد وضع قدم ایدرلر. A. ابناء الظلمات. T. Enfans de lumière. A. Enfans de ténèbres

ENFANT, se dit aussi d'un garçon ou d'une fille en bas âge. A. جوجوق. T. کودک. P. صبيان. pl. صبی - اطفال. pl. طفل. A. طفل. P. طفل صغیر. A. Petit enfant. T. طفل خوشلقا. A. Bel enfant

Enfant qui tête. A. طفل خوب سیما. Joli enfant نورستد. T. سودامن جوجوق. T. طفل شیر خواره. P. راضع. T. افتصال صبی - فطم صبی. A. Sevrer un enfant جوجوق. Des jouets, des babioles d'enfants جوجوق اویونجقلری - ملاعب صبيان

On dit proverb. Faire l'enfant, pour dire, badiner comme un enfant, s'amuser à des choses puériles. A. کار کودک. P. صبا. A. جوجوقچه اوینامق - جوجوقلق ایتمک. T. کردن هنوز بطن. En est aussi inucent que l'enfant qui vient de naître. - مادر دن جیقمش بر صبی نو زاد کبی گنادر بر پدر ازادۀ گنادر

ENFANT TROUVÉ, se dit d'un enfant qu'on trouve exposé. A. کوی یافت. P. ابناء الدعالیز. pl. منابید. pl. منبوذ - لقیط. T. برافلمش جوجوق

Quand il s'agit d'une chose sérieuse, on dit, Ce n'est pas un jeu d'enfant. A. جوجوق اویونجعی دکلدر - ملعبۀ صبيان دکلدر. Et quand on voit un enfant qui a de la raison et de l'esprit. A. اثر طفولیتدن معرا در. On dit aussi, C'est l'enfant de sa mère, pour dire, qu'il a toutes ses manières. A. والدۀ سمک بورنددن دوشمش بر جوجوقدر

ENFANS PERDUS. On appelait autrefois ainsi, les soldats déshés qui commençaient l'attaque. A. فداییان. P. فتيان مستقمة. A. فداییی بکتار. T.

ENFANTEMMENT. Action d'enfanter. A. وضع الحمل - ولادت. A. وضع حملی. T. طوغورمه. T. زه. P. وضع - ولادتیی تعجیل ایتمک. Hâter l'enfantement تسهیل ایتمک. T. درد زه. P. مختاض - زحمة. A. Les douleurs de l'enfantement وضع بوریسی - طوغورمه بوریسی. T.

On dit figur. d'un auteur qui compose avec beaucoup de difficulté, que lorsqu'il travaille, il est dans les douleurs de l'enfantement. A. حین تألیفده زحمة اوغرامش زن حامل کبی مضطربدر

ENFANTER. Accoucher d'un enfant. A. زاییدن. P. ایلاد - تولید. A. Il est dit dans l'Écriture - Sainte, Une vierge concevra et enfantera un fils. A. بر بتول بعد اللقح ایلاد. T. زاستن - heureuse la mère qui l'a enfanté! A. Enfanter avec douleur. A. و جع ایله وضع حمل ایتمک

nous a conté son affaire, et en nous parlant il s'est enfermé
lui-même مصلحتنی نقل ایدرایکن کندو کندویی طعن
Son argument prouve le contraire de ce qu'il veut établir, il s'est enfermé lui-même دلیل اثباتی
قیدنده اولدیغی حالکت خلافنده اولمغه نفسی حقنه
طعنه زن اسانت اولمشدر
ENFERRÉ. A. طعون P. طعنه زده
طوق نامش -

ENFILADE. Il se dit d'une longue suite de chambres sur une
même ligne. A. صف البیوت - صف الحجرات - سطر البیوت
اوطدلر - صره لشمش اوطدلر - صره اوطدلری T. رسته گریچها P.
طول و دراز بر سطر حجرات
On dit figur., Une longue enfilade de phrases. A. سطر طویل
اوزون T. رسته طول و دراز تعبیرها P. الاذیال التعبیرات
اوزادی تعبیرار دیزییسی

ENFILER. Passer un fil par le trou d'une aiguille. A. اسلاک
تاردر سوزن - رشتدر سوزن گذرانیدن P. الخیط فی الابرة
Enfiler une aiguille || ایکندییه ایسلاک تلی کچورمک T. گذرانیدن
رشتدیه Enfiler des perles خیط ایتمک
انجوبیی - سطر الآلی تنظیم ایتمک - اسلاک لآلی ایتمک
تسبیح دانلدلرینی سلمک Enfiler un chapelet رشتدیه دیزمک
رشتدیه کچورمک - اسلاک ایتمک

ENFILER un chemin, une allée. Prendre un chemin et le suivre
در P. اتباع فی المسلك - انسلاک فی الطريق A.
فلان یوله دیزیلوب کتتمک T. فلان راه رواند شدن

ENFILER le degré. S'échapper vite par un degré. T. بصمائی
آدلا یوب قاجمق

ENFILER une tranchée. La battre en ligne droite. T. صچان
Le feu de la place enfle cette tranchée || یولنی بویدن بویه صیروب دوکمک
فلعدنک اتشی صچان یولنی بویدن Il faut qu'un ingénieur ait soin que la
tranchée qu'il trace ne soit pas enfilée بر مهندس رسم ایلدیکی
صچان یولنی بویدن بویه صییریلوب دوکمکدن مصون
On dit aussi en ce sens, que le vent enfle une rue, pour dire, qu'il
بل فلان زوقانی بویدن بویه صیروب
بویندن بویه صیور - دوکر

On dit figur. Enfiler un discours, pour dire, s'engager dans

un long discours. A. افاتة فی الکلام
- نهاییه الامر - بالآخرة. ENFIN. En finissant, en un mot. A. عاقبة الامر
|| آخر کارده - صوکت صوکنده T. بانجام کار P. عاقبة الامر
بالآخرة بو مصلحت ختام
نهاییه الامر بکا شویله . . . Enfin il m'a dit que بولمشدر
نهاییه الامر مرادکت بویله Puisqu'enfin vous le voulez دیدیکه
عاقبت کار Enfin que pouvait-il faire? حالده
الندن ند کور اییدی

ENFLAMMER. Allumer, mettre en feu. A. اشغال - التهاب
پر لهیب کردن - آتش افروز کردن - آتش انگیزختن P.
Une seule étincelle enflamme یک شراره آتش باروتی علولندرر
de la poudre à canon علولندرر مکت - طوتشدرمق T.
S'ENFLAMMER. A. اشتعال - التهاب
علولندک - طوتشوق T. آتش افروزگشن - فروزنده شدن
On vit tout le vaisseau s'enflammer en un instant || یالینلمق
- اول سفینه آن واحدهده جملله ملتهب و مشعل اولمشدر
Les roues d'un chariot s'enflament par la rapidité du mouvement عربدنک
سرعت حرکتدن عربدنک
تدکولکری طوتشور

ENFLAMMER. Échauffer, donner de la chaleur. A. احمرار -
سوزش - گرم ساختن P. ایجاب الالتهاب - ایراث الحرارة
پر - تغیدن - پر آتش کردن - تنف و تاب آوردن - آوردن
|| قیزدرمق - آتشلندر مکت - حرارتلندر مکت T. سرز کردن
خمر دمک Le vin enflamme le sang, les esprits, la bile
دمی وارواحی - وارواحک و عفرانک التهابه بادیدر
بو باقی Cet unguent a enflammé votre plaie و عفرایی قیزدر
La colère enflamme les yeux یاره کک التهابه سبب اولمشدر
شدت غضب عیونده ایجاب التهابه ایدر

Figur. Exciter, irriter || Ce sont nos péchés qui ont enflam-
mé la colère de Dieu زانره غضب بارینک التهابه سبب
جناب مشتم قهارکت آتش - اولان بزم ذنوب و آدمزدر
پر لهیب سخط و نصیبی اشتعالله بادلی اولان بزم معاصی
Il se dit aussi de l'amour || Ses yeux enflamment
نظره دلسوزی کانه فلورده اشغال آتش عشق
نظره داربازی کانه فلوبیی بر سوز و گذار ایدر - و غرام ایدر
D'abord qu'il vit cette fille, il s'enflamma d'amour اول
محبوبدیی
آیل دیدارنده آتش عشق درونده مشعل و فروزان اولمشدر
درونی پر تنف و تاب ایلدی -

علی P. مشعل - ملتب - متعوم - ملتب - ENFLAMMÉ. A. T. انشناک - پر تنف و ناب - فروزان - سوزان - گیر - علولنهش - طوتشمش

ENFLER. Remplir de vent ou d'autre chose, de manière à augmenter le volume ordinaire d'un corps A. - تنفخ - نفخ. T. آمادانیدن - آماسانیدن - بر جسته ساختن. P. توریم - یاکناری قبارتمق. Enfler les voiles || شیشورمک - قبارتمق. نقریس علنی توریم. L'hydropisie enfle le corps شیشورمک - بدنی مستازمدر

Il se dit aussi des rivières, lorsque les eaux augmentent et s'élèvent plus haut qu'à l'ordinaire. A. P. رود. P. قلو - طمو. A. Les pluies ont enflé la rivière. T. بر خاستن. صو قبارمق - صو قبارمق. T. بر خاستن. کثرت امطار - نهرکت طموینه باعث اولمشدر

On dit figur. Enfler le coeur, le courage, pour dire, augmenter le courage. A. غیرت وجسارت را دو. P. تأکید الجرائة والجلادة. A. غیرت وجسارتی بر قات دخی ارتورمق. T. بالا کردن بو. Cela lui a enflé le courage || بر قات دخی قبارتمق. کیفیت فلانک بر قات دخی تأکید غیرت وجسارتنه بو. Ce bon succès a enflé le coeur aux troupes و سیله اولمشدر. فتح و غزا عسکرک تأکید جلادت و جراتنه سبب اولمشدر

ENFLER. Enorgueillir, donner de la vanité. A. نفخ. A. ایرات الکبر. C. قبارتمق - فضولتی کتورمک. T. باد سری آوردن. P. والنفع. T. نائل اولدیغی اقبال. || La prospérité l'a extrêmement enflé. Cela l'a tellement enflé, que l'on ne peut vivre avec lui. C. ایرات الکبر و کبر ایتمشدر که فیما بعد علم. La science enfle l'orgueil. T. معرفت باعث نفخ و نخوتدر. طوم کبی قبارمشدر. On dit, Enfler le cahier, les rôles, pour dire, y mettre des choses inutiles afin de les grossir. A. P. تکثیر السواد. A. طولدرمق. T. کاعد فزونییدن

ENFLER son style, pour dire, écrire d'un style ampoulé. T. تحریراتی - که سده سبک و عباره سنی اصطلاحه بونمق. اصطلاحه بونمق

ENFLER la dépense, pour dire, la grossir. A. P. مصرفی قبارتمق. T. مصرفوا بسیار نمودن

ENFLER un mémoire, un compte T. حسابی و دفتری قبارتمق. ENFLER, au neutre et S'ENFLER. A. تورم - انتفاح. A. Les jambes || شیشمک - قبارمق. T. آماسیدن - آمادیدن - آباقلری طرفه العینده تورم ایدر. ENFLER. T. شیشور

Il se dit aussi des rivières. A. کسب القلوس - کسب الطوی. A. صو قباروب یوکسلمک. T. آب رود بر خاسته شدن. P.

Il se dit aussi au figuré || Il ne faut pas s'enfler des bons succès. ظاهر مرآمده کسب نفخ و کبر ایتمک جائز دکلدر

آماسیده - بر جسته. P. متورم - متنفخ - منفوخ. A. شیشکن - شیشش - قبارمش. T. آمادیده -

ENFLURE. Tumeur, grosseur qui survient en quelque endroit du corps. A. T. آماس. P. اورام. pl. ورم - نفخات. pl. نفخة. A. استسما علتشده. L'enflure de l'hydropisie || شیش - قبارق. استسما. Une enflure qui vient d'une fluxion, d'un coup reçu ou de la morsure d'une bête. F. فرامدن و فورشون. ضر بندن و حیوان لسعندن عارض اولان شیش

On dit figur. L'enflure du coeur, pour dire, l'orgueil. A. قبارم. T. باد سری. P. کبر - نفخ

ENFONCEMENT. Ce qui paraît de plus éloigné, de plus reculé dans un lieu enfoncé. A. اغوار. pl. غور - امعاق. pl. معیق. A. Dans l'enfoncement de la vallée, il y avait un ruisseau. P. درینلک. T. معاک. P. امعاق. pl. عمق - معیق وادیده. Il signifie aussi, l'action d'enfoncer, de rompre. T. قیرم. P. شکست. A. کسر

ENFONCER. Pousser vers le fond, faire pénétrer bien avant. P. تدکیم - رکز - ازقاب - زقب - ادخال فی الغور. A. Enfoncer un vase dans de l'eau. T. بانونمق - صوقمق. T. سپوختن. قابی صو ایچمه بانونمق - ظرفی صو ایچمه صوقمق. Enfoncer des pieux. T. رکز اوناد ایتمک. دیوارده. Enfoncer un clou dans la muraille. T. قازیق صوقمق. Enfoncer un poignard dans le sein. T. کوکسده فلیج صوقمق. صدره ازقاب سیف ایتمک. تاقیدسنی باشند صوقمق. On dit, Enfoncer son chapeau dans la tête. T. قیرمق. T. شکستن. P. نقض - کسر. A. Et rompre, briser. A. قپوبی قیرمق

Il se dit aussi des troupes, pour dire, les percer, les rompre. T. لشکر شکستن. P. خرق - تیزیم - هزم - استویا. A.

بر باوک Enfoncer un bataillon || عسکری قیروب بوزمق
صغوف Enfoncer les rangs عسکری خرق و دزم ایتمک
عسکری خرق و شکست ایتمک

باتمق T. فرو ریستن P. غرق A. Enfoncer. Aller au fond
قایق صو ایچنده غرق La nacelle enfonce dans l'eau ||
Un cheval qui enfonce dans la boue jusqu'au poitrail
جامور ایچنده بوزازه قدر باتمش بر آت

اندکام - غورور A. S'enfoncer dans
|| S'enfoncer dans le bois ایچند صوفلمق T. اندر رفتن P. انزقاب
مغاره ایچند dans une caverne اورمان ایچند صوفلمق
فراش ایچند صوفلمق dans le lit غورور و اندکام ایتمک

غوص النفس A. Figur. Se donner tout entier à quelque chose
|| Cet homme s'enfonça dans l'étude طالعق T. فرو رفتن P. غرق النفس -
طالیدی - مطالعہ کتبہ غوص نفس ایلدی Il s'enfonça dans la débauche, dans le jeu وعشرت و قماره
نفسمنی دریای عیش وعشرت غرق ایلدی - طالیدی

صوفلمش T. سپوختد P. مندکم - مرکوز A. Enfoncé.
A. قیرلمش T. شکسته P. منہزم - منکسر A. باتورلمش
باتمش T. فرو رفتد P. مستغرق

On dit, qu'un homme a les yeux enfonceés, pour dire, qu'il
a les yeux creux P. غائر العين - اخوص العين A. زرف
باتنقین کوزلو T. چشم

ENFONÇURE. Toutes les pièces qui font le fond d'un tonneau
T. تختهای بن چلک P. vul. الواح القعر الفطاس A.
فوجینک دپب تختلری

ENFORCIR. Rendre plus fort A. تشدید القوة - تقوية
برترئی - توانایی افزونیدن P. تشدید القوة - تأکید القوة
La bonne nourriture || قوت آروردق T. قوت بخشیدن
غذای حیید بو آتک تأکید قوتمند باعث
بو آتک قوتمنی آروردی - اولمشدر

Et devenir plus fort A. کسب القوة - تقوى
قوتلنمک T. پذیرفتن

قوتلنمش T. قوتیافتد P. متقوى A. ENFORCI.

تدمیس - تدفین - دفن A. ENFOUIR. Gacher en terre
T. زیر خاک پنهان کردن - در خاک سپردن P. طمر
تدفین Enfour de l'argent || ير التمنده صافلمق - بره کومک
On dit, Enfour du fumier, des plantes, des arbres,
قرباب ایچنده طمر زبیل pour dire, les m ttre en terre

یر ایچنده فشقی و نباتلر و آناجلر - و نباتات و اشجار ایتمک
کومک

On dit figur., qu'il ne faut pas enfouir le talent que Dieu nous
a donné موهبت حضرت پروردگار اولان هنر و معرفتدزی دفين
خفا و کتمان ایتمک روا دگدر

زیر خاک T. مدفون - مدفن - مدفون - دفین A. ENFOUI.
یر التمنده - یوده کوملش T. زیر خاک پنهان شده - سپرده
صافلمش

P. وضع في الفرن A. ENFOURNER. Mettre dans le four
فروند قویمق T. در تنور کردن

تتمکیت - اخفار - نقض A. ENFREINDRE. Transgresser, violer
قوانین و احکامی || Enfreindre les lois بوزمق T. شکستن P.
قوانین و احکامک خلافند حرکت ایتمک - نقض ایتمک
عادات - عادات مرغیدی نقض ایتمک les coutumes
نظامات در عیدنک خلافند حرکت ایتمک les ordonnances
عهد نامیدی نقض un traité ملکیدی نقض و شکست ایتمک
C'est lui تتمکیت عهد و پیمان ایتمک - و اخفار ایتمک
نقض عهد نامد le traité, les conditions du traité
اولان یاخود شروط و عهدی نقض ایدن اودر

گر بختن P. هرب - فرار A. s'ENFUIR. Fuir d'un lieu
محسوسن || S'enfuir de la prison قاجمق T. پای پیچیدن
Il محسوس ایچندن فرج یاب فرار اولمق - فرار ایتمک
فرار صد دنده ایکن اخذ و توقیف
اولندی

نتوع A. Il se dit figur. d'une liqueur qui s'écoule d'un vase
قاب ایچندن آقمق T. از آوند ریزان شدن P. عن الوعا
بادهک قابی ایچندن آقر Prenez garde, votre vin s'enfuit
Et du vase même d'où la liqueur s'écoule - بر ایوجده دقت ایلد
بو دستی جانلا قدر آقر Cette cruche est fêlée, elle s'enfuit
||

On dit proverb., Ce n'est pas par-là que le pot s'enfuit,
قابک سقط T. pour dire, que ce n'est pas là qu'est le mal
یری اوره سی دکل

قاجقون - قاجمش - فراری T. گر بختد P. هارب A. ENFUI.

تلطیف - اسناج - اعشان A. ENFUMER. Noircir par la fumée
|| ايسد بیلاشدرمق T. دوده آلود کردن P. بالسنج
تصویرلری قدیم La grande quantité de
کورنمک انجون آلوده عشان ایتمک
موملرک کشرتنی اثاث بیتنی bougies enfume les meubles

اذات بیتنی ایسد بیلاشدر - اذاتان واسناج ایدر

Dod ald. P. تالطیح بالدخان. A. Et incommoder par la fumée

توتوننه اوغوراقیق T. پیر دود کردن - کردن
آتشه حطب رطب بر آتشه حطب رطب

نازه اوغوراقیق - قویدهجق اولور ایسدک پوردهخان اولدجسک
قویدهجق اولور ایسدک توتوننه اوغورایدجسک

ایسد T. دوده الود. P. ملطیح بالسناج - معشون. A. ESPRIMÉ.
توتوننه T. دود الود. P. ملطیح بالدخان. A. بیلاشدر -
اوغوراقیق

جاذب - مطیب القلوب. A. ENGAGEANT. Insinuant, attirant

Cet homme a l'esprit || کرکل اولایجی T. دلکش - دلاویز. P. القلوب

حلیم المزاج ومطیب القلوب بر آدمدر Engageant doux et engageant

Toutes ses manières sont engageantes کافده ایضاع واطوار

C'est une personne d'une douceur, شیرینی خلق ومزاج وجودت طبعیتی

d'une bonté engageante شیرینی خلق ومزاج وجودت طبعیتی

نقربیهیلد جذب قلوبه موفق بر آدمدر

ENGAGEMENT. L'action de mettre en gage. V. Engager.

استغلال. A. En parlant de biens - fonds, on emploie les mots

Tenir une terre par engagement || استغلال T. بیع بالوفا -

استغلال - بر جفتلکد بیع بالوفا ایله متصرف اولیق

Ce n'est qu'un engagement, il n'en a pas la propriété

حق - مالکیت اوزره دکل بیع بالوفا ایله متصرفدر

Il se dit aussi du domaine engagé || Cette terre est un engagement

فلان جفتلکد استغلالدر

Il signifie aussi, une promesse, une obligation qui ne laisse

plus la liberté de faire ce que l'on veut. A. عهد - شرط. P.

Engagement de sa foi, de sa parole || شرطشده T. پیمان

C'est un engagement sacre شایان حرمت اولدجق بر عهد وشرطدر

Il voit souvent cette femme, j'ai peur qu'il n'y ait quelque engagement de

coeur محبوبید ترددی زیاده اولمغا قورقارمکد فلان

قورقارم بر کوند علاقه قلب عقد ایلدی - عقد عهد ایلدی

Entrer dans un engagement ایتتمک

Rompre un engagement بر کوند عهد وشرط داخل اولمق

Manquer à un engagement ایتتمک

بر کمسند ایتدیکی عهد وشرطک ایفاشده تجویز قور

ایتدیکی عهد ایفا ایتتمک - ایتتمک

طوقشه T. گیر ودار. P. محاربة. A. Il signifie aussi, combat

محاربیدن || Il s'est détourné de l'ennemi pour éviter un engagement

احترازاً جانب اعدادن یوز جویبردی

L'engagement de ce soldat n'est que pour six ans عسکر یازلمد T.

de ce soldat n'est que pour six ans خدمت

بو نفرت عسکر یازلمدی - ایتتمک شرطیلد عسکر یازلمدی

یاکزر التی سند خدمت ایتتمک شرطیلد در

گرویدن. P. ارخان - ترخین. A. ENGAGER. Mettre en gage

امانت قومق T. بنوا دادن - گرو بستن - گرو دادن

Engager ses meubles اذات بیتنی ترخین ایتتمک

vaisselle d'argent اوانی سیمی امانت قومیق

ایداع. A. En parlant de biens - fonds, on emploie les mots

ایداع علی طریق الاستغلال - دلی طریق البیع بالوفا

بر خانه استغلال Engager une maison || استغلال ایتتمک T.

ایتتمک

On dit figur. Engager sa foi, sa parole, son honneur

وفای عهدی وصدق وعدی وعرض وناموسی اوزریند شرط

ربط القلب - تعلیق القلب. A. Engager son coeur - ایتتمک

علاقه T. دل بستن - دل پیوستن - دل داده شدن. P.

Les jeunes gens engagent leur coeur || کوکل ویرمک - ایتتمک

حدیث السن اولنر سهولت ایله تعلیق قلب

دل داده اولور - ایدرلر

ENGAGER. Déterminer par la persuasion. A. الحجا -

محتاج قلمق T. مجبور کردن - نا جار کردن. P. احواج

طرفه اظهار ایلدیکی Il m'a engagé à cela par ses honnêtetés

On l'a engagé à entrer dans ce parti معاملات دلزاراند بنی شو فعد مجبور ایلدی

فلانی اول فرقیدد دخولی خصوصند

کندوسی Il m'a engagé à solliciter pour lui محتاج ایتتمشدر

Cette charge انجمن شفاعت ایلمکد بنی مجبور ایتتمشدر

بر منصب مصارف کثیرید

محتاج ایتدر

ENGAGER le combat, c'est provoquer le combat. A. ایجاب

آغاز - نبرد انگیزدن. P. ابتدار الی المحاربة - المحاربة

دویمشه مبادرت - درویشی قوبارتمق T. جنمک کردن

Ce général ne voulut pas engager le combat || ایتدرمک

Cette escarmouche a engagé le combat جنرال ایجاب محاربیدن

بو جرخلشمه حرب

Escarroucher sans en وقتالک ایتدار بند باعث اولمشدر

بلا انجباب الحرب جرعه جنگی ایتمک gager le combat
 مینمده عسکر L'aile droite de l'armée a engagé le combat
 - On dit aussi, Engager le combat, un combat, pour dire, mettre l'ennemi dans la nécessité de combattre A. اجبار علی الحرب - جنگه مجبور ایتمک T. بجنگت نا چار کردن P.

On dit, qu'une chose engage la poitrine, pour dire, qu'elle y cause de l'oppression A. ابراث العسر والرحمة A. گرانای آوردن P. والنفلة
 - فلان شی صدره ابراث عسر وثقلات ایدر
 Et d'un malade, que sa poitrine s'engage صدری دوجار عسر وزحمت اولور

S'ENGAGER. S'obliger, promettre A. تعهد - سوز - اوزر بنده آلمق T. در عهده کردن - پذیرفته ایدر
 Il s'engage à vous servir dans cette affaire اول خصوصه سکا خدمت ایلمکی تعهد ایدر
 فلان کون کلوب فلان کورمه کلدجکده - بزی کوره جگدهی تعهد ایلمدی
 سوز ویردی

S'ENGAGER. S'obliger à servir quelqu'un pour un certain temps خدمت در ذمت P. التزام الخدمة - تعهد علی الخدمة A.
 خدمت کار بعد متعهد - خدمت کار لغی تعهد ایتمک T. گرفتن
 Il s'est engagé pour trois ans, moyennant une telle somme شو قدر اجبرت بدلیله اوچ سنه ایچون التزام ایلمدی
 خدمت ایلمکی تعهد ایلمدی - خدمت ایلمدی

ENGAGER UN SOLDAT. C'est l'enrôler T. عسکر یازمق
 ce sens on dit aussi, S'engager T. عسکر یازمق

S'ENGAGER, signifie aussi, accumuler ses dettes A. رکم الديون
 - وام بر بالای وام کردن P. ضم الديون علی الديون -
 Il est déjà endetté, || بورج بیفدرمق T. نو بنو وام گرفتن
 et il s'engage tous les jours de plus en plus همنوز مدیونون
 Je me suis engagé pour lui ایکمن کل یوم ذمتنه بورج بیفدرمق خالی دکلدر
 فلان ایچون اوزر بنده ضم دیون
 فلان ایچون التزام دیون ایلمد - ایلمد

انتشاب - نشوب - ارتباق A. Et s'empêtrer, s'embarrasser
 Cette perdrix s'est engagée dans les filets Il s'engagea le pied dans un étrier en tombant de cheval
 اینلشمتک T. پیچیده شدن P. بوکلمک آغ ایچنده ایلمدی
 ات اوزریدن

دوشر ایکن آیاننی اوزنکی بد ایلمدردی
 Figur. S'embarrasser, entrer dans une affaire plus avant qu'il ne faudrait A. پکت کیرشمتک T. در کار پیچیده شدن P. توغل
 Vous vous engagez dans une étrange affaire - پکت صوفلمق -
 dans de grandes difficultés جسیده صوفیلورسک
 Ne vous engagez point dans la lecture de ce gros livre اشبو کتاب کبیر
 On dit, پکت کیرشمتک - الحجبک مطالعته توغل ایلمد
 S'engager dans un bois, dans un défilé T. اورمان ویاخود
 بوعاز ایچند پکت صوفلمق

امانیت T. بنوا داده - گرویده P. مرهون A. ENGAGÉ.
 استغلال T. مودوع علی طریق البیع بالوفا A. قونمش
 مجبور شده - نا چار P. محتاج - مضطر - مجبور A. اولمش
 مجبور اولمش T.

On dit, C'est une affaire engagée, pour dire, commencée
 رویتند ابتدار اولمش مصلحتدر - مباشر اولمش مصلحتدر

ENGAGISTE. Qui jouit d'un bien par engagement A. متصرف
 متصرف بطریق - متصرف بالبیع بالوفا - بالاستغلال
 الارزبان

ENGAINER. Mettre dans une gaine A. تغلیف P. نیام
 قلیف ایچند قویبق T. کردن

ENGEANCE. Race. Il se dit de quelques animaux domestiques A. عرق
 Il ne se dit des hommes qu'en mauvaise part || Mauvaise engeance
 عرق الافاعی Engeance de vipères نسل خبیث - خبیث

ENGELURE. Enflure aux pieds ou aux mains, causée par un froid excessif A. سرما زدگی P. نغاع محدث من اعابة القتر
 صونوق چار پمدسندن اولان شیش T.

ENGENDRER. Produire son semblable A. انسال - ابلاد - تولید
 Engendrer || دول پیدا ایلمک - طونرمق T. زایییدن P.
 En parlant des personnes divines - تولید اولاد ایتمک
 vines, on dit, que le Père engendre le Fils de toute éternité
 اب من الازل تولید ابن ایدر

En parlant des animaux, on emploie plus particulièrement le mot A. حیوان
 Chaque animal engendre son semblable || انتاج A.
 ابلاد ایدر - کندو مثلنی انتاج ایدر

Il signifie aussi, produire quelque chose que ce soit || Le
 mauvais air engendre des maladies هوای فاسد تولید امراض

فلان شی صوغلجان تولید ایدر Cela engendre des vers
 T. پیدا شدن - زادن P. تکون - تولد A. S'ENGENDRE.
 ذهب L'or s'engendre dans les entrailles de la terre || طوعق
 Les vers s'engendent dans les cadavres ایدر تولد ایدر
 قوردلر-دیدان اجیای ایچنده تولد ایدر لاشه ایچنده طوعق

ایراث - احداث A. ENGENDRE, signifie aussi, être cause
 کتورمک T. پیدا کردن - زاییدن - باعث شدن P. تولید -
 La diversité des intérêts engendre les in-
 imities, les querelles محاصمات احداث ایچنده
 Ce testament a engendré bien des procès تولد منازعات ایدر -
 بوویتینامه نیچه نیچه دعوالر احداث ایدر
 L'oisiveté engendre le vice بحال بطلت مورث مشابه ایدر
 تولد قبایح و مساوی یه - تولد مساوی وقبایحدر - وقباحتدر
 سبب اوور

طرح تنگت La familiarité engendre le mépris
 Les procès s'engendent aisément dans les
 familles اهل بیت ایچنده ادنا سبب ایلد دعوالر تولد ایدر
 تحدت ایدر - ایدر

طوعش T. زاییده P. متولد A. ENGENDRÉ.

ENGEOLE. V. Enjôler.

ENGERBER. Mettre en gerbes. V. Gerber.

Il signifie aussi, entasser des choses les unes sur les autres
 بری بری - استنف ایتمک T. بر تهیدن P. تمصید A.
 اوزرینه بیغق

آلت الجبر الاثقال A. ENGIN, instrument dans les Mécaniques
 Il faut élever du canon à force d'engins pour battre la place
 ضرب ایچون طوبلرک آلت جبر اثقال ایلد فالدرلمسنه
 مستاجدر

Engins de guerre. Les machines dont on se servait à la guerre
 پلکمن P. مناجیق pl. منجیق A. avant l'usage des canons
 مانجیق T. منجیک -

ENGLOBER. Rénir plusieurs choses pour en former un tout
 درگرفتن - در آوردن P. حتم - تنکیت - احتیاز - الحاق A.
 Il a englobé plusieurs terres dans les siennes
 کندو ملکی ایچنده املاک عدیده احتیاز ایلدی
 عظیم La saignée remédie à l'engorgement des
 طیقاندیغندن بطلدی

بر بککک پیدا ایتدومک ایچون ملکنه متعدد مالکانه
 حتم والحق ایلدی

ازدرام - ترهیط A. ENGLOUTIR. Avaler gloutonnement
 تیز تیز یوتمق - بردن یوتمق T. چاپک چاپک اوباریدن
 Il engloutit les morceaux sans les
 چیمکسزین - لقمه لری چیمکسزین ترهیط ایدر
 بردن یوتار

بلع A. Figur. Absorber, faire disparaître tout d'un coup
 یوتمق T. فرو بردن - فرو آوردن P. ابتلاع
 La mer a englouti bien des vaisseaux, bien des richesses
 اوردای دریا اموال و سفاین کثیره ابتلاع ایتمشدر
 سفاین و اموال کثیره فرود آورده گرداب فنا ایتمشدر

En parlant de la terre, on emploie ces mots A. خسف
 یره کچمک - یره باتمق T. در زمین ریستن P. سوخان
 فلان Cette ville fut engloutie par un tremblement de terre
 بلده وقوعه کلان زلزله جوف ارضه خسف اولدی
 یره باتدی - منخسف اولدی

Il signifie aussi, dissiper des biens, des richesses A. اکل و بلع
 Il a englouti en peu de temps toute
 بو یوله بر کیتلو میرانی وقت یسیمر
 ایچنده اکل و بلع ایتمشدر

Et infecter d'une mauvaise odeur qui saisit le coeur A. تسنینه
 ککیزی تسمدومک T. کامفرسایبی آوردن P. الدماغ
 بو رایحه منمده دماغیزی
 تسنینه ایتمشدر

بردن T. چاپک چاپک اوباریده P. مرط A. ENGLOUTIR.
 در زمین P. منخسف A. هارل هارل یودلمش - یودلمش
 فرود آورده - فرو برده P. مبلوع A. یره باتمق T. ریسته
 یودلمش T.

دبن اندودن P. طلاء بالدبق A. ENGLUER. Enduire de glu
 یلم قره سورمک - اوکسه سورمک T.

اوکسه سورلمش T. دبن اندود P. ملاء بالدبق A. ENGLUÉ.
 یلم قره سورلمش -

ENGORGEMENT. Embarras formé dans un tuyau, dans un
 طیقانلق T. بستگی P. سدد pl. سده - سد A. canal
 بو بور یلمر L'engorgement a fait crever ces tuyaux
 طیقاندیغندن بطلدی La saignée remédie à l'engorgement des
 اوعیه باطنیده عارض اولان سده فصد ایلد

جگر زده Il est malade d'un engorgement au foie
عارض اولمش سدهدن خسته در

ENGORGER. Boucher le passage par où les eaux se doivent
écouler A. سد P. بستن T. طيقامق || Les immondi-
ces ont engorgé cet égout اشبو كناسات تقربيميله اشبو
اشبو بندك سجراسي طيقاندي - بندك آزي سي اولندي
Ce tuyau est engorgé طيقانمشدر بوري

S'ENGORGER. A. انسداد P. بستن T. طيقانمش || Ce
tuyau s'engorge بوري منسد اولور Quand il y a
plénitude de sang, les vaisseaux s'engorgent دمك غلبه و طغيانده
On dit aussi, Ce havre s'engorge, بوليكان قومك تراكمندن
pour dire, se comble de sable بوري طيقانمشدر بوري

ENGORGÉ. A. منسد P. بستن T. طيقانمش

ENGOUEMENT. Empêchement causé par quelque chose qui en-
goue A. نحصص P. انسداد الحائق T. گلو بستگي
بورغاز طيقانمشدر - طيقانمشي

Figur. Préoccupation en faveur de quelque chose, entêtement
عقل صاپلنمشي T. پيوستگي عقل P. التزاق الذهن A.
عقل صاپلنمشي T. پيوستگي عقل P. التزاق الذهن A.
عقل صاپلنمشي T. پيوستگي عقل P. التزاق الذهن A.
عقل صاپلنمشي T. پيوستگي عقل P. التزاق الذهن A.
عقل صاپلنمشي T. پيوستگي عقل P. التزاق الذهن A.

ENGOUER. Empêcher le passage du gosier A. انحصاص
بورغازي T. گلو بستن P. سد الحائق - ايراث الفصص
شدت صيحهدن A. force de crier, il s'engoua || طيقامق
بازومقدن سسي طيقاندي - بورغازي طيقاندي

Figur. Se passionner pour une personne, pour un ouvrage A.
كوكل و يرمك T. دلشيفته شدن - دل دادن P. تعاليق القلب
Cette femme || فلانك افتاده سي اولمش - علاقه اينمك -
بورخاتون فلان كشي به تعاليق قلب فلانك افتاده سي اولمش - ايلدي

S'ENGOUFFRER. Il se dit des tourbillons de vent, lorsqu'ils
entrent avec violence en quelque endroit A. نزول النوبة P.
فاصرند يلي بر يره اينمك T. گودباد در بيجا افتادن

Il se dit aussi des rivières et des ravines d'eau, lorsqu'elles
tombent et se perdent en quelque ouverture de la terre A.
برايچنه باتوب - صومشمق T. اندر زمين فرو رفتن P. غوور

Le Rhône s'engouffre dans un endroit, et ressort par
un autre نهر فلان محله بعد الغوور مجدداً فلان
فلان محله يره باتوب غاييب - محله ظهور ايندر
Ce fleuve s'engouffre et se perd l'espace d'environ trois lieues
تقريباً اوج ساعتك مسافده يرايچنه باتوب غاييب ونا
بديد اولور

ENGOURDIR. Endormir une partie du corps, en sorte qu'elle
soit presque sans mouvement A. اخمدار - ايراث الخدر -
خير کردن - كرخ آوردن - انبوسايندن P. ايراث البذل
شدت بريدت T. اويوشدمق || Le froid engourdit les mains
Il y a des venins, des سموات و نباتاتك بعضيسي مخدر
بعضيسي ايراث خدر و مزال ايندر - در

Il se dit figur. de l'esprit A. الروبة P. ايراث الكسل
اوشنكليك T. سستي آوردن - سست کردن P. والفطور
Un long repos avait engourdi طول آرام و راحت
عسكري نفرا تيمك جراتنه ايراث روبيت وفتور ايتمشيدي

S'ENGOURDIR. A. اخمدار - امزال - كسب الكسل
Les mains s'engourdissent par le froid صوغوقدن
المر منخدر اولور

Figur. A. الروبة P. كسب الكسل والفطور - كسب الكسل
اويوشمق پيدا - اوشنكليك پيدا ايتمك T. پذيرفتن
L'esprit s'engourdit par l'oisiveté || ايتمك
بطلانن كسب فتور و روبيت ايندر

ENGOURDI. A. منخدر P. انبوسيده - كرخ زده -
اويوشمش T.

On dit figur., Esprit engourdi, pour dire, pesant A. عقل
آغراشمش عقل T. عقل كند و گران P. متماقل
دل P. فزاد مشاوح A. froide, insensible
بور كبي يورك T. بختنه

ENGOURDISSEMENT. État de quelque partie du corps qui est
engourdie A. خدر - مزال P. كرخ - خير T. اويوشمق
Cet engourdissement est un commencement de paralysie
عارضه خدر علاه فالجك مقدمسيدر

Figur. A. كسل - روبيت - سستي P. فتور - كسل
Il est dans un étrange engourdissement d'esprit
اويوشمق

Tous les esprits ذهنی عجیب و غریب فتوره مبتلا در
étaient dans un grand engourdissement اذعان ناس رویت
رفتور عظیمه گرفتار اولمشیدی

ENGRAIS. Il se dit d'un lieu convert d'herbages, où l'on met
engraisser les bestiaux T. حیوان سموردجک اونلاق پیری

Et de la pâture qu'on donne à des volailles pour les en-
graisser A. مسمنه P. سموردجک یم T. خوراک فربه ساز

Il se dit aussi des fumiers et autres matières avec lesquelles
on amende les terres A. دمال - دبال - زبیل - کود P. سرقین -
Un fermier est obligé de laisser || کوبره - فشقی T. سرگین -
les engrais à la fin de son bail مالکانه نک ملتزمی ختام
مدت التزامده دمالک مجموعنی مالکانه ترک ایتمه
مجبور در

فربه سازی P. تسمین A. ENGRAISSEMENT. Action d'engraisser
S'occuper de l'engraissement des bestiaux || سمورتمد - ناولندرمه T.
L'engraissement est un des premiers signes de vieillesse حیواناتک امر تسمینده سعی و اهتمام ایتمه
حال تسمین ختام امارات شیخوختدندر

فربه ساختن P. تسمین A. ENGRAISSEMENT. Faire devenir gras
سمورتمک - ناولندرمق T. توسه کردن - جرب کردانیدن -
|| Engraisser des moutons تسمین اغنام ایتمه

Il se dit aussi en parlant des terres, et signifie, amender,
fertiliser A. سرگین P. اصلاح بالدمال - تدبیل - تنزیل
|| کوبره ایله اصلاح ایتمه - کوبره لشمک T. پروردن
طهرانی کوبره ایله اصلاح Engraisser des terres avec du fumier
ایتمه

- تدبیم A. Il signifie aussi, souiller de graisse, rendre sale
یاغه بیلاشدرمق T. روغن آلود ساختن P. تلطیح بالدم
یاغ ایله زفیرلشمک -

ENGRAISSEMENT. Devenir gras A. کسب - تسمین
پال - فربهی پذیرفتن P. کسب اللحم والشحم - السمن
|| سمورتمک - ناولنمق T. توسه شدن - وبال پیدا کردن
On a beau prendre soin de bien nourrir ce cheval, il n'en-
graisse point بو آتک بمنده اهتمام اولنمق عیشر کسب
سمن ایتمه احتمالی بو قدر

On dit d'un homme qui se porte bien dans l'adversité, qu'il
engraisse de mal avoir T. کدره اوغرا دقچه یاغنی آرورر

Figur. S'engraisser dans une affaire. Y faire un grand gain

بر مصلحتده یال وبال پیدا ایتمه T.

S'ENGRAISSEMENT des misères publiques, du sang de la veuve et
de l'orphelin آفات انام و خون جگر ارامل و اینامدن کسب
سمن و شحاتت ایتمه

- تلطیح - تدبیم A. S'ENGRAISSEMENT. Devenir sale et crasseux
T. و سخمک شدن - جرک آلود شدن P. استیساخ
مردار لغه بیلاشدرمق - کیرلشمک

T. توسه - فربه P. شحیم - مسمن - سمین A. ENGRAISSÉ.
بسرگین - سرگین آلود P. مدتل - مزتل A. ناولو - سموز
مدبیم A. فشقی ایله اصلاح اولنمش - کوبره لشمک T. پرورده
مرداره بیلاشمن - کیرلشمک T. جرک آلود P. ماطن -

تخزین A. ENGRANGER. Serrer des grains dans la grange
در انبار - انبارده بیغمق T. در غوله کردن P. فی الانبار
بچیلان ذخیره سنک در انبار اولنمسی خصوصی قریباً
Il ne craint plus le mauvais temps, tous
ses blés sont engrangés اولنمش اولنمه
بوندنصکره هوانک بوزلسمدن پرواسی بو قدر

انبارده T. در غوله شده P. مخزون فی الانبار A. ENGRANGÉ.
در انبار اولمش - قونش

ENGRAVEMENT. État d'un bateau engravé A. الرمل
قوم اوزرنده T. نشست بر ریگ P. توقف علی الرمل -
کمینک قوم اوزرنده L'engravage dura deux heures || اوتورمه
قعود و توقفی ایکی ساعت متمادی اولمشدر

ENGRAVER. Engager un bateau dans le sable A. افعاد علی
T. بر ریگ نشستانیدن P. توقیف علی الرمل - الرمل
|| Ce batelier maladroit engrava son
bateau بو قایقچی عدم حذاقتی تقریبیله قایغنی قوم
ابسار علی الرمل A. Il est aussi neutre - اوزرنده اونورتدی
قوم اوزرنده T. بر ریگ نشستن P. قعود علی الرمل -
لیمان اغزنده || Nous engravâmes à l'entrée du port
قوم اوزرنده اوتورمق

بر P. قاعد علی الرمل - مبسر علی الرمل A. ENGRAVÉ.
قوم اوزرنده اوتورمش T. ریگ نشسته

ENGRELURE. Sorte de point très - étroit que l'on met à une
dentelle T. دیش دیش آنجه اورکو

ENGRENAGE. Disposition de plusieurs roues qui engrenent les
unes dans les autres. V. Engrener.

ENGRENER. Commencer à mettre son blé dans la trémie du moulin pour moudre *A.* القاء القمح في قمع الطاحونة *P.* جافلداند بغدادی دوکمت *T.* داند بهیچند ریختن

Et mettre en bon point les chevaux en les nourrissant de bon grain *A.* بتوشه خوش پروردن *P.* اعلاف بعوفه الجیدة *A.* grain *T.* خوش یم ایله یماندرمکت - ایویم ایله بسلمکت *T.* faut engrener les chevaux, si vous voulez en tirer du service دابدن خدمت مراد ایدر ایسکت ایویم ایله بسلموسکت یم و بییدجکند اهتمام ایتلموسکت -

Il se dit aussi, d'une roue dont les dents entrent dans celles d'une autre roue *A.* تشابک الاسنان المحاول احدهما الى *A.* دودانهای چرخ با *P.* تشابک الاسنان المحاول - الآخر تکرارککت دیشاری بشقد تکرارککت *T.* همدیگر پیوسته شدن *Cette petite roue engrène bien dans cette grande roue* بووافق تکرارککت اول ایری تکرارککت دیشاریله کوزل کیریشوب صوقشور

ENGRENER LA POMPE. Terme de Marine. Faire jouer la pompe pour vider l'eau *A.* دالیدرا بکار بودن *P.* اعمال الدالیه *T.* طوملبیدی ایشتنکت

ENGRENURE. V. Engrener || L'engrenure de ces roues est bien faite بوتکرارککت دیشاری بری برینه کیریشوب صوقشودسی استاداند یاپلمشدر

ENHARDIR. Encourager *A.* تشجیع - تجرؤد - تشجیع *T.* جسارت افزانیدن - دلیری بخشیدن *P.* Enhardir quelqu'un à faire une chose برکسنیدی فلان خصوصه تشجیع ایتمکت *Ce bon succès l'avait enhardi* برامند ظفریاب اولمسی تقویت فلینی مؤدی اولمشدر

S'ENHARDIR. *A.* کسب - کسب الجسارة - اجسار - اجترأ *P.* جسارتانمکت - یورکلنمکت *T.* دلیری پذیرفتن *P.* القوة القلب *Je me suis enhardi à faire une telle demande* اول مقولمه استدعایی عرض ایلمکده کسب جسارت ایتمش اولدم *ENHARDI. A.* جسارت یافتم *P.* متجاسر *T.* جسارتلنش

ENHARNACHER. Mettre les harnais à un cheval *A.* الباس العدة *T.* ائد طاقم اورمق *P.* بر اسب رخت زدن *P.* الفرس

ÉNIGMATIQUE. Qui tient de l'énigme *A.* متعنه - ملغوز *T.* جیستانی - تعیه آمیز - معنا گوند *P.* المعنا

Discours énigmatique کلمات ملغوز *Paroles énigmatiques* معنالو *Peinture énigmatique* کلام تعیه آمیز *Consignes énigmatiques* معنایی متعنه *Sens énigmatique* بر تصویر

ÉNIGMATIQUEMENT. D'une manière énigmatique *A.* علی طریق *P.* بالنعیه - علی طریق الالغاز - التعمیه *T.* بیلمج گوند - جیستان گوند - وجد لغز *Il parle toujours énigmatiquement* دانیا معنا گوند سویلر

ÉNIGME. Exposition d'une chose naturelle en termes qui la rendent difficile à deviner *A.* معنا *P.* الغاز *pl.* لغز - معنا *T.* جیستان *Deviner une énigme* وحل ایتمکت *Il se dit de toutes les choses dont on ne peut découvrir les motifs* || *Ce que vous me dites est une énigme pour moi* دیدککت کلام بکا کوره معنا در *Le caractère de cet homme est une énigme pour moi* بو آدمکت خصلت ومزاجی بکا کوره محض معنا در

ENIVRANT. Qui enivre *A.* مسکر *pl.* مسکرات - موجب سرخوشی *T.* مستساز *P.* مکيفات *pl.* مکيف - النشوة *Boisson enivrante* مسکر مشروب مسکر مشروب

Figur. || Louanges enivrantes مطره *Figur. ||* مست می غرور ایدده جک ستایش وتحسینار

ENIVREMENT. État d'une personne ivre. Il ne se dit qu'au figuré *L'enivrement de l'amour et des passions* بطر عشق ودها و بطر امراض *L'enivrement où ils se trouvent, ne leur permet pas de discerner...* دوجار اولدفلری حال بطره نظرأ بونی فرق *دماغلری الوده خمار شاد مرکی - وتمییزه لیاقتلری بوقدر اولمغلد بو شیکت تمییز بند لیاقتلری بوقدر* *C'est perdre le temps que de lui parler pendant qu'il est encore dans l'enivrement de ses passions* فلان کهمندنک استیلاى امراض *نفسایدسی تقریبیله دماغی هنوز آلوده خمار ایکن آکا تفهیم کلام قیدیند دوشمکت اعاضه اوفاتدن عیری بر شیبی مفید دکلدر*

ENIVRER. Rendre ivre *A.* اسکار *P.* مست کردن *T.* سرخوشانی کنورمکت - سرخوش ایتمکت *Il se dit par extension d'autres choses* *Le tabac enivre* *Cer-* *Touton* مکیدر - *Touton* ایراث نشه ایدر

ENIVREMENT. État d'une personne ivre. Il ne se dit qu'au figuré *L'enivrement de l'amour et des passions* بطر عشق ودها و بطر امراض *L'enivrement où ils se trouvent, ne leur permet pas de discerner...* دوجار اولدفلری حال بطره نظرأ بونی فرق *دماغلری الوده خمار شاد مرکی - وتمییزه لیاقتلری بوقدر اولمغلد بو شیکت تمییز بند لیاقتلری بوقدر* *C'est perdre le temps que de lui parler pendant qu'il est encore dans l'enivrement de ses passions* فلان کهمندنک استیلاى امراض *نفسایدسی تقریبیله دماغی هنوز آلوده خمار ایکن آکا تفهیم کلام قیدیند دوشمکت اعاضه اوفاتدن عیری بر شیبی مفید دکلدر*

ENIVREMENT. État d'une personne ivre. Il ne se dit qu'au figuré *L'enivrement de l'amour et des passions* بطر عشق ودها و بطر امراض *L'enivrement où ils se trouvent, ne leur permet pas de discerner...* دوجار اولدفلری حال بطره نظرأ بونی فرق *دماغلری الوده خمار شاد مرکی - وتمییزه لیاقتلری بوقدر اولمغلد بو شیکت تمییز بند لیاقتلری بوقدر* *C'est perdre le temps que de lui parler pendant qu'il est encore dans l'enivrement de ses passions* فلان کهمندنک استیلاى امراض *نفسایدسی تقریبیله دماغی هنوز آلوده خمار ایکن آکا تفهیم کلام قیدیند دوشمکت اعاضه اوفاتدن عیری بر شیبی مفید دکلدر*

بعض روایع ایراث نشوہ ایدر taines odeurs enivrent

نعت On dit figur., que les louanges, les flatteries enivrent
ومدایع وکلمات مداحند آمیز آدمی سر مست عجب وعزور
دولت و اقبال آدمی مست می La prospérité enivre
ایراث بطر ایدر- عجب و پندار ایدر

سرخوش T مست شدن P. تنشی - استسکار A. S'ENIVRER.
اولمق

فلان کشینک On dit figur., qu'un homme s'enivre d'espérance
de la bonne opinion de lui-même نشوہ مأمولات ایلہ خمار آلود اولور
نشوہ خود پسندی ایلہ دماغی خمار آلود در

سرخوش T. مست P. سکران A. Enivré.
مست P. صاحب البطر A. Figur. || Enivré de sa fortune
اقبال سرخوشی T. سر مست اقبال - می اقبال

ENJAMBÉE. L'espace qu'on enjambe, le pas qu'on fait pour
enjamber - اوزون آدیم T. گام فراع P. خطوة طويلة A.
آحق آدیم

ENJAMBER. Étendre la jambe plus qu'à l'ordinaire, pour pas-
ser au-delà de quelque chose A. تفجیع - تطویل الخطوة
اوزون T. گام فراع زدن P. تنفسیح الخطوات - الخطوة
ایلافلی اجدرق ایدم آتمق - ایدم آتمق

Dans ce sens, il est aussi actif A. تخطی P. Enjamber un
roisseau || آتلا یوب کچمک - آتلا سق T. گذار شدن
جایی آتلا مق

مشی - نیفجیع A. Il signifie aussi, marcher à grands pas
بچاپکپایی رفتن P. عدو بسیر السریع - بخطوات التعجیل
عجله ایلہ یوریمک T. بشتاب رفتن -

Et avancer, passer sur quelque chose plus qu'il ne faut A.
Cette poutre || اوزانمق T. بدرازی کشیدن P. استطالة - تجاوز
بو دیوک قومشونک Enjambe sur le mur du voisin
دیواری اوزریند اوزانور

P. تعدی - اطالة القدم التعدی A. Et usurper, empiéter
تجاوزلق ایتمک T. دست درازی نمودن - پایدرازی کردن
فلان || Ce cultivateur a enjambé sur la terre de son voisin
- کنجی همجواری اراعیسنه اطالة اقدام تعدی ایلدی
تجاوزلق ایلدی - اطالة پای تعدی ایلدی

ENJAVELLER. Mettre en javelle des blés, ou d'autres grains
خوشه درویدها بتاب خورشید P. تشریر الحصيد A.

اکین بشافلرینی کونشد سرمک T. گسترانیدن

ENJEU. Ce que l'on met au jeu, en commençant à jouer,
pour être pris par celui qui gagnera A. خطر P. خطر
اوکندل T. جناب

ENJOINDRE. Ordonner A. امر P. فرمودن T. بیورمق
بیورلمش T. فرموده P. مأمور A. ENJOINT.

ENJÔLER. attirer, tromper par des paroles flatteuses A. اختال
- بسخن خوش آمدی فریبیدن P. اختال بالماسحة
طاتلو سوز ایلہ آلداتمق - قوفد کتورمک T. دمدمه نمودن

ENJÔLEUR. Celui qui trompe par des paroles flatteuses A.
بسخن - دمدمه ساز P. مختل بالماسحة - خقول - خائل
قوفد کتوریمجی T. خوش آمدی فریبنده

ENJOLIVEMENT. Ornement A. تجملات pl. تجمل T. زینت
- تزینت - زیب و زیور - زیور - آرایش P. تزینات pl. تزین -

ENJOLIVER. Rendre joli. Il ne se dit que des choses A.
- بزه مک T. زیبا ساختن - آراستن P. قجیل - تزیین
کوزالتمک

ENJOLIVURE. V. Enjolivement.

ENJOUE. Qui a de l'enjouement A. بشوش - بشیر - ذو البشر
T. نشاطمند - گشاده طبع - شوخ P. فاکد - نشیط - والبشاشة
|| Sa conversation est fort enjouée شقراق - شقراق - شن
بالبطع بشوش Il a l'humeur enjouée صحبتی بغایت نشیطدر
Il a l'air enjoué مشربنده بشر وبشاشت وار در - ونشیطدر
طور واداسنده بشر وبشاشت وار در

Il se dit aussi des productions d'esprit qui sont fort gaies A.
بورکی T. نشاطبخشا - فرحفرزا P. موجب النشاط - مفرح
بو فصل بغایت مفرحدر Cette pièce est fort enjouée || سونددر

ENJOUEMENT. Gaieté douce, badinage A. فکاحة المزاج
گشادگی - شوخی P. بشر وبشاشت - بشاشة الطبع -
|| Il est aujourd'hui d'un en- شقراقلق T. طبع
jouement qui ne lui est pas ordinaire بو کونکی کون معتادی
L'enjouement ne sied pas à tous les Ages یاقتنر
شقراقلق هر سنده

ENKIBIDION. Petit livre portatif contenant des remarques A.
کتانجیق T. کتابچہ P. رساله - مجله

ENKISTE. Terme de Médecine. Il se dit d'un corps enfermé
dans une pellicule A. مکیس - مکیس P. مودوع فی الکيس
کيسه ایچنده قپانمش - کيسلنمش T.

ENLACEMENT. Action d'enlacer. *A.* پیچش با *P.* تشبیه *A.* پیچش با *P.* تشبیه
بری بریند کچورمک *T.* همدیگر

ENLACER. Passer des lacets, des cordons l'un dans l'autre. *A.*
بری بریند کچورمک *T.* با هم پیچانیدن *P.* تشبیه
فورددلوری بری بریند *Enlacer des rubans l'un dans l'autre* کچورمک

On dit, Enlacer des branches d'arbres les unes dans les autres
شاخهای *P.* تلفیف الانصان - تشبیه الانصان *A.*
اناج دالربنی بری بریند *T.* درخت با همدیگر پیچانیدن
صارمشدروب کیرشدرمک

ENLACÉ. *A.* مشبک *P.* پیچیده *T.* با همدیگر پیچیده
شاخهای با هم پیچیده *P.* تلفیف الانصان *A.* کچورلمش
بری بریند صارمشش دالار *T.*

ENLAIDIR. Rendre laid. *A.* تشویه - تشویه
La petite جرکینلتمک *T.* زشتی آوردن - زشت کردن *P.*
علت جدی سیاسنی بغایت *Enlaidir* Et devenir laid *A.* تشویه ایلدی
کسب - کسب الشریحه *P.* کسب الرده - السباجه
جرکینلتمک *T.* زشتی پذیرفتن *P.* کسب الرده - السباجه

ENLÈVEMENT. Rapt, ravissement. *V.* Enlever dans le sens de
فلان نام مجنونلتمک *L'enlèvement de Proserpine* ||
نفسنمک استلابی *L'enlèvement de sa personne* اختلاسی
انات بیتک اختلاسی

ENLEVER. Lever en haut. *A.* رفع - اشالة *P.* برداشتن
یوفارو اندرمق - یوفارو فالدرمق - فالدرمق *T.* بر آوردن
اختصم *On enlève les plus grosses pierres avec une grue*

Les historiens disent, que les machines d'Archimède enlevaient les vaisseaux des
فلان نام حکیمک اختراع کرده سی اولان آلات
ایلمه رومالونک سفیندلی یوفارو رفع و اشاله اولندیغی
وفایع نویسانمک تالیفاتمده محرر و مسطور در

Et lever en haut avec rapidité, avec violence. *A.* اطارة *P.*
Il vint un tourbillon qui l'enleva *T.* پرائیدن
بر شدید قاصرنه ظهور ایدوب فلانی
Un coup de vent a enlevé le toit de cette maison
روزگارک شدت ضربی ستف خاندینی قوپاروب اوجوردی

Il signifie aussi, ravir, emporter, enlever par force. *A.* اختلاس
Il *T.* قوپوب کونورمک - فاپمق *T.* ربودن *P.* استلاب -
شوقری سودیکندن اختلاس

فلانک زوجدسنی قاپوب *On lui enleva sa femme* ایلدی
فلان کمنندیی اخذیند دائر صادر اولان امر *Faire enlever un homme en vertu d'un décret de*
On le menait en prison, ses amis l'enlevèrent des mains des archers *کونوردیلر*
Il a enlevé par force les fruits de cette terre *کونوردیلر*
جبراً قاپوب کونوردیلر

En termes de guerre, il signifie, se rendre maître. *A.* اخذ
ضبط ایتمک - المق *T.* بدست تصرف آوردن *P.* وضبط
دشمنک اتخاذ ایلدیکی موقف و قرارگاه *Enlever un poste*
بادهیی اخذ وضبط *Enlever une ville* اخذ وضبط اولندی
On dit aussi, Enlever une place, une province, pour
نزع عن ید *A.* نزع عن ید *T.* نزع عن ید
از دست تصرف ربودن *P.* تسخیر - فتح - الشیرت
En une seule campagne, il enleva les meilleurs places des ennemis
بر یاز ایچمده اعدانمک *Enlever une place*
اشرف حصون و فلامنی ید تصرفلندن نزع ایلدی
دشمنک اعلا و گزیده فلامدلینی آورده - اللردن قوپاردی
Et enlever un quartier, un ré-
giment, pour dire, surprendre et forcer des troupes dans leur
حجوم علی حین - استغارة - اغارة - متفصلاً هجوم *A.*
T. ناگهان حمله کردن - حمله ناگهانی کردن *P.* غنله
بقته بضمق ایتمک - بضمق

On dit, Enlever un corps mort, pour dire, le prendre pour
میتی آلب کونورمک - میتی فالدرمق *T.* میتی فالدرمق
On dit aussi, que la mort a enlevé un jeune homme à la
فلان نوجوان ربعان سن حدانتمده
حال غمخوان شبانمده ربوده - ربوده پنجه مرک اولمشدر
que la peste l'a enlevé en peu de jours *T.* پنجه سختگیر هادم اللذات اولمشدر
فلان پادشاه پنجه سختگیر اجل ایلد رعایاسی
یا نمدن وفلان والد اولادی ایچمندن نزع اولندی

On dit, Enlever la peau d'une partie du corps, pour dire,
پوست درخترا بر *P.* نقشیر - نقشیة *A.* پوست درخترا بر
Et enlever *T.* کیدرمک *P.* بر گرفته
l'écorce d'un arbre *A.* نقشیة

On dit aussi, que la T. پوست بر گرفته شدن P. تنقش الجلد A. peau s'enlève A. تنقش Et que l'écorce d'un arbre s'enlève A. درخت صیرلحق P. قیوق صویلحق T. پوست بر کنده شدن P.

ENLEVER. Charmer, ravir A. اختان P. ایرواث المغنوتیة - اختان P. کولکی چکمک T. دل ربودن - دلربوده کردن - دلشیفته کردن || Ce prédicateur enlève ses auditeurs ایرواث واعظ سامعیند ایرواث Ces vers enlèvent tout le monde مغنوتیت ایدر عالمی مفتون ایدر

Il signifie aussi, faire disparaître A. ازاله - محو - اسحا - Enlever une tache کیدرمک T. نا بدید کردانیدن P. اذحاب سیابوب - سیلمک T. نا پیدا کردن P. تطلیس A. کیدرمک

ENLEVURE. Petite vessie ou bube qui vient sur la peau A. قبارحق T. آبله P. محال pl. محالة

ENLIER. Joindre des pierres ensemble en élevant des murs A. دیوار اورمک T. دیوار بستن P. توشیح الجدار

ENLIER. A. اورلمش دیوار T. دیوار بستن P. جدار موشیح

ENLIGNER. Placer plusieurs corps contigus sur une même ligne دریک رسته نهادن P. تنسیق فی الصف - تصنیف A. صولحق - دیزمک T.

ENLIGNÉ. A. رسته بسته - صف بستن P. مصفوف - مصنف A. صوللمش - دیزلمش T.

ENLUMINER. Colorier une estampe A. وشی T. رنگارنگ نگاریدن - رنگارنگ نگاشتن P. المختلفة Enluminer des images || رنگارنگ بویامق - الدجه بویامق الوان Des cartes enluminées تصویرلری وشی وناوین ایتمک مختلفه ایله نلوین اوللمش خریطدالر

Et rendre rouge et enflammé le teint A. ایرواث الحمرة - قبقزل ایتمک - قزارتمق T. سرخی آوردن P. انغار

ENLUMINÉ. A. رنگارنگ - رنگارنگ P. منقش بالالوان - موشا A. سرخی - سرخ P. احمر - قبقزل - قزارمش T. پذیرفته

ENLUMINEUR. Celui qui fait le métier d'enluminer les estampes et les cartes de Géographie A. نقشن P. نقاش بالالوان درلو درلو رنگر ایله بویادیچی T. رنگارنگ

ENLUMINURE. L'art d'enluminer A. فن النقش بالوشی

درلو درلو T. فن نقش رنگارنگ P. فن الترتیب الالوان آلاجه بویامک فنی - رنگر سورمک فنی

Il se dit figur. en mauvaise part, des ornemens du discours آب وناپ P. زخرفة الكلام - وشی الكلام A. سوز یالدمس - یالدمس سوز T. عاریتی

ENNEAGONE. Figure de neuf côtés A. شکل متسع الاضلاع طقوز یاللو بر شکل T. شکل نه پیلو P.

ENNEMI. Celui qui hait quelqu'un A. عدو pl. اعدا - خصم

خصم جلی A. Ennemi déclaré || دشمن T. دشمن P. خصوم pl. اچقیدن - عانا اظهار خصومت ایدن T. دشمن آشکار P. دشمن P. عدو خفی - خصم مستور A. Ennemi couvert دشمن خصم باشی اورتیلو دشمن - کیزلو دشمن T. دوستنما P. خصم الد. juré, irréconcilable دشمن - جان - جان التیام قبول T. دشمن آشتی ندان - دشمن آشتی نا پذیر بر کمسندنک جانند - خصم جان mortel ایتمز بر دشمن خصم A. crucial دشمن قوی puissant قصد ایتمش دشمن دشمن - دشمن درشت خوی P. خصم قستی القلب - شدید عدو عظیم A. implacable پکت مزاجلو بر دشمن T. سنگدل دشمن ملک و دولت Ennemi de Dieu et des hommes دشمن بی امان P. المرحمة Se de la religion, de la patrie دشمن دین دشمن دین و دولت Ennemi de l'État عدو الحق والخلق بر کمسندنک حقنه اعلان déclarer ennemi de quelqu'un بر کمسند Se faire des ennemis وخصومت ایتمک کندوید دشمن - نفسی حقنه جلب خصوم واعدای ایتمک بر کمسند اعداسند surmonter, vainere ses ennemis قزاندرمق اعدایه محبت ایتمک وحقارینه عفو Dieu commande d'aimer ses ennemis, de pardonner à ses ennemis Il faut و مجاوزت ایله معامله اولمق الله تعالینک امر پدر بونی مراد ایتمک... être ennemi de soi-même pour vouloir... Le chat est ennemi de la souris کندو نفسند عداوت ایتمکدر On dit aussi, Ennemi des pro-cès صچانک خصمدر

تکلفات Ennemi des cérémonies عدو دعاوی وخصاصات دشمنی

Il se dit particulièrement de ceux avec qui on est en guerre دشمن فارشونده - مواجهه اعدا

En présence de l'ennemi || En présence de l'ennemi Battre les ennemis دشمن اوزربند کر و حمله ایتمک

اعدایی اطراد دشمنی اورمق - ایتمک

دشمنی Repousser les ennemis دشمنی قوتمق - واشراد ایتمک

P. ممل - موجب السامة - مسسم
او جاندر بجی T. نقلت اور - بیزار ساز - ملال انگیز - ملال افزا
C'est une chose bien ennuyant || اوصاندر - بزدرو - بزدربجی -
انتظار - ترقب و انتظار موجب سامت و ملالدر
que d'attendre

— **ÉNONCER.** Exprimer ce qu'on a dans la pensée *A.* إفادة *A.*
شرح ما في - تقرير الكلام - تعبیر عن المرام - اداء المرام
إفادته مرام ایتیمک *T.* ادای مرام کردن *P.* إفادة الحال - الحال
|| Ce n'est pas tout que de bien penser, il faut savoir bien
énoncer ce que l'on pense *ب.* یا کز حساب فکر کافی اولمیوب
La تقرير کلامک فتنی بیلمک دخی لازمست حالذند
أ. manière dont il énonce ses pensées leur donne de la force
وافکارینک صورت تقرير وافادهسی بر قات دخی
درون *On* avait énoncé dans le contrat *ت.* تنقیوئلرینه باعث اولور
Les choses y étaient clairement énoncées *ب.* سندده افاده اولنمشیدی
کیفیت احوال درون تمیقدهده علی وجه الایضاح افاده
Un des articles de ce traité était énoncé de telle
sorte, que les deux parties le pouvaient interpréter à leur avan-
tage *م.* عهدنامهنک بر مادهسی شول وجهه ادا ونعبیر
اولنمشیدک طرفین معاهدنک هر بری کندوبدال و بهره جک

معنا ویره - صورت ایلد شرح و تفسیر ایدده بیلور ایدی
 Il s'énonce en bons termes, il s'énonce bien mal
 تعبیرات ردیمده - کلمات با صواب ایلد افاده مرام ایدر
 Il pense assez bien, mais il ne saurait s'énon-
 cer فکرمطالعسدده مصیب ایسه ده تعبیر عن المراد
 تقریر مراد لیاقتی یوقدر - موفق دکلدر

ÉNONCER FAUX, c'est avancer quelque chose contre la vérité
 خلافی انہا T. انہای دروغی کردن P. انہا بالخلاف A.
 ایتمکت

ÉNONCER, A. مفاد - مودا - منها P. انہا کردہ T. اولنمش
 Il se prend aussi substantivement || Un simple
 Un ساده جہ بر انہا - خبر واحد - بر انہای مجرد
 faux énoncé انہا خلافی - بر افادہ کاذبہ - بر خلافی انہا اصل
 بی اصل

ÉNONCIATIF. Terme de Palais, Qui énonce A. مفید الحال
 لفظ مفید الحال Termé énonciatif || کاشف الحال

ÉNONCIATION. Expression A. تعبیر P. حرف T. تعبیر
 Une simple énonciation dans les titres anciens est une
 سندات عتیقدہ ساده جہ بر تعبیر دلیل
 En matière de Théologie, il faut prendre garde aux moindres énonciations
 در مشاہدہ در - مثاہدہ در
 علم الہی ید متعلق مادہ دہ تعبیرات جزئیہ بیلد رسم توقی
 واحتیاطہ رعایت اولنق واجبات امور دندر

Il se dit aussi de la manière de s'énoncer A. کلام
 Avoir l'énonciation facile P. سہولت T. سہولت
 نطق و کلامہ موفق اولنق

ENORGUEILLIR. Rendre orgueilleux A. ایوات الکبر والغرور
 عجب - باد سر ساختن P. ایوات الزمہ والنخوة - ازجا -
 La faveur || فضوللق کتورمکت - کبرلتمکت T. و پندار آوردن
 مظهر اولدیغی حسن نظر بادئ کبر وغروری
 اولمشدر

S'ENORGUEILLIR, A. کسب الزمہ - تکبر - استکبار - استغوار A.
 فضوللق پیدا - کبرلتمکت T. باد سری نمودن P. والنخوة
 عام ومعرفتیہ استغوار از معرفت || ایتمکت
 بر کمسندنک مظهر اولدیغی کبر و غروری
 بختیاری و اقبال بادئ استکباری اولنق

ENORGUEILLI, A. مظهر - مغرور P. مکتبر - مغرور
 فضوللنمش - کبرلنمش T. یافند

ÉNORME. Démenté, excessif en grandeur et en grosseur A.

- کوه پیکر - دزمان P. جسم فوق القیاس - اجسم - اخخم
 Un || پکت ایری - دیزمان - یوغون T. بی اندازه - بیجک
 فوق - بر هیکل اجسم و اخخم
 Crime énorme || Figur. - القیاس جسم بر هیکل کوه پیکر
 Cas فوق القیاس جسم بر جنایت - جرم اجسم - جسیہ
 Malice خطای جسم Faute énorme حالت جسیہ
 Ingratitude énorme خبائث جسیہ
 Laidur énorme بیجک و اندازه جرکینلک نعمت

ÉNORMEMENT. D'une manière énorme A. فوق الحد والقیاس
 T. خارج از قیاس - بیرون از اندازه P. غایة الغایة -
 پکت زیاده اولدرق - اولچیدن آشوری

ÉNORMITÉ. Exeès de la grandeur de la taille A. جسامت
 T. بی اندازه گی - دزمانی P. ضخامت مفراطہ - ضخامت
 On est surpris de || دیزماللق - پکت ایریلک - یوغونلق
 L'énormité de la taille de ce géant بوکندوالد عظیم الہیکلک
 Figur. || جسامت فامتی حیرتبخش عیون تماشاییاندر
 L'énormité d'un crime جحدنک جسامتی
 فلان حالنک فوق الحد والقیاس جسامتی

ENQUÉRANT. Qui s'enquiert avec trop de curiosité A. متجسس
 آراشدربجی T. پژوهان P. متجسس - متفحص

s'ENQUÉRIR. Faire des enquêtes, des recherches A. تفتیش
 جستجو کردن - پژوهیدن P. استفسار - استقصا - متفحص
 Enquerez-vous - en soigneusement || صورشدرمق - آراشدربق T.
 Je me suis enquis de cet homme - là partout, et je n'ai pu en avoir des nouvelles
 فلان کمنہ ایچون تفتیش و متفحص ایلدم انجق بر درلو
 خبر الدمد

Enquis. Il n'est d'usage qu'en pratique || Ce témoin enquis s'il avait
 فلان شی رأی العین... a répondu que...
 مشہودک اولمشمیدر دیو شاهده استفسار اولندقدہ شو
 Cette femme enquis de son âge, de ses qualités, a répondu que
 فلان خاتونک سنی و کیفیہ
 حالی کندوسندن لدی الاستفسار جوابدہ دیدیکد

ENQUÊTE. Recherche qui se fait par ordre de Justice en
 P. تفتیشات الاحوال pl تفتیش الحال A. matière civile
 Soigneuse enquête || آراشدرمق T. جستجو - پژوهش
 L'enquête faite, on a trouvé que... دفتلو تفتیش - دقیق

Enquête par témoins استنطاق شهود ایلد تفتیش شو کیفیت تحقیق ایلدیکه
تواتر شاهدلر بیه اولوکلمش تفتیشات نسخ sont abrogées
تفتیش اعلامی Procès verbal d'enquête والغا اولندی

ENQUÊTEUR. Officier commis pour faire des enquêtes A.
آراشدربیجی - مفتش T. احوال پزوه P. مفتش

ENRACINER, au neutre, et S'ENRACINER. Prendre racine A.
Cet arbre || کوکشمک T. ریشد گرفتن P. اعراف - تأصل
est enraciné - کوکشدی - بو اعاج تأصل ایلدی
aussi figur. || Il ne faut pas laisser enraciner les abus, les
mauvaises opinions, les mauvaises habitudes وعقاید وفسادات
باطلانهک وعادات ردیدنهک تأصلنه رخصت وجواز
Si cette opinion vient une fois à s'en-
raciner dans les esprits ریشد بر کره
بو اعتقاد اذهان ناسده بر کره ریشد
بر کره کوکشدوب - گیر استحکام اولدجق اولورایسه
قویلدجک اولورایسه

ENRACINÉ. A. کوکلمش T. ریشد گیر P. متأصل A.

ENRAGER. Être saisi de la rage A. کلب - نجمن
Cet homme a été mordu d'un
chien enragé بر کلب عقور اصردی Si l'on ne donne
à boire à ce chien, il enragera بولمیز ایسه
قودره جقدر - نجمن ایده جدر - اکلاب ایده جدر

فرط وجعدن قودرمش Enrager de douleur
Il enrage de faim قودرر قودرر کبی اولمق
قودره جق Dût-il enrager قودرر قودرر
فلانک علیه قودرمشدر Il est enragé contre lui اولسه بیه

En parlant des chiens et d'autres animaux, on dit A. کلب
mais on emploie ordinairement les mots A. عقور
Figur. قودوز T. دیوانه - گندواله P. عقور
قودوز کوپک - سگ دیوانه - کلب عقور
قودرمش Une douleur enragée قودرمش بر علت
شونی فعله کنورمک Il est enragé de faire ce qu'il fait
قودرمش کبی ایدر si vous prenez ce parti
بیانسی C'est un enragé طریقه سارکی اختیار ایده سک
قودرمش کبیایدر

ENRAYER. Gâner une roue de rais المحالة
- تکرلکه دیش دوزمک T. بچرخ دندانه پرداختن P.

Et arrêter une roue par les rais, en sorte qu'elle ne tourne
point, mais qu'elle ne fasse que glisser A. توقف الدوران
تکرلکی دونمکدن T. گردش جرخرا آرماییدن P. المحالة
توقف - Figur. S'arrêter, cesser de faire une chose A.
آیقونمق T. باز استادن P.

En Agriculture, c'est tracer le premier sillon d'une terre que
l'on veut labourer A. تفلج الانلام المزرعة
اریغنی یاروب آجق

ENRAYURE. Ce qui sert à enrayer A. ناشیبة المحالة
L'enrayure cassa au milieu
اینشک یاری یولنده تکرلکهک ایشکی
شکست اولمشدر

À l'armée. Incorporer dans un régiment T. ایچمک
ادخال ایتمک

ENREGISTREMENT. V. Enregistrer || Enregistrement des lettres,
des actes publics اوراق وسنداتمک قییده کچورلمسی
قییدی - قید ورائدی Droit d'enregistrement

ENREGISTRER. Mettre une chose sur les registres, pour la
rendre plus authentique A. قید فی الدفتر - تسجیل
قیده T. در دفتر نوشتن - قید کردن P. ثبت فی الدفتر
On ne trouve point cet arrêt, cet acte, il n'a pas été enregistré
بو حکم و بو مقید - سند قید اولمدیغدن دفاتر وسجلاتده بولمیز
اولمدیغدن بولمیز

در دفتر نوشته - قید شده P. مستجل - مقید A.
قیده کچورلمش - قید اولمش T.

ENRHUMER. Causer du rhume A. ازکام - زکامد
زکامد - زکام کنورمک T. خشام آوردن - خشام انگیختن
هوانک Le moindre changement de l'air l'enrhume
فلاند ایرات زکام ایدر - جزئیجه تبدیلی فلانی ازکام ایدر
زکامد اونوامتی T. دوجار خشام شدن P. تزکام A. S'enrhumer
زکامد اونوامش T. خشام زده P. مزکوم A. Enrhumer

ایرات - اثرا - تمویل - اغنا A. rendre riche
Le trafic des vins, des draps l'a enrichi
خمر وجوقه تجارتی P. الثروة واليسار
Le commerce enrichit fort
بر ملکه امر تجارت موجب کمال ثروت و بشار
ند خصوصده کسب مال و ثروت
à quoi s'est-il enrichi? در

آخرت مالی سلب S'enrichir des dépouilles d'autrui
ایدرکت کسب غنا ایتمکت

On dit proverb. Qui s'acquitte, s'enrichit بورجمنی ویرون
مالنی آرتورر

Il signifie aussi, orner par quelque chose de riche A. تزصیع
بچیز قیمتمدار - فاخر ساختن P. ایراث الفخارة - افخار -
La broderie enrichit fort les habits || قیمتلو شیلر ایلد زینتمندرمکت T. آراستن
سوزنی ایشی البسد وثیابی بغایت Enrichit un
البسد وثیابده غایه الغایه ایراث فخارت ایدر - تزصیع ایدر
ساعتنی Enrichir de pierreries une montre, une tabatière
Il se dit figur. des ouvrages d'esprit A. تزصیع ایتمکت
زیب - آراستن P. تشبیب - تزصیب A. تزصیع ایتمکت
Enrichir un ouvrage || زینت ویرمکت - بزمکت T. وزبور دادن
Il a enrichi son discours بر قالیفی تزصیب ایتمکت
مقالدسنی استعارات Enrichir un ouvrage de figures tranchantes, d'expressions nobles
دلاویز و تعبیرات ظرافت آمیز ایلد تزصیب ایلادی

S'ENRICHIR. Devenir riche A. کسب الغنا والثروة - تمول
توانگری یافتن - مالدار گشتن P. کسب السعة الحال
Il eut aller à la gloire par le chemin de l'opprobre, et commença par s'appauvrir en voulant s'enrichir par ses victoires
فلان کمسند

موجب عار اولدجق طریق ایلد اصل سر منزل شان
واقبال زعمنده اولوب مظهر اولدیغی فتوح وغزواتدن کسب
مال و ثروت ایدهم دیر ایکن دوجار فقر و احتیاج اولمغه
طبقه Le moyen ordre s'est enrichi par l'industrie باشلادی
Il - وسطا خلقی هنر و معرفتیلد کسب غنا و ثروت ایلدی
کسب الوسعة - استیساع A. se dit aussi en d'autres phrases
معمورلنمق - بوللمق T. آبادانی پذیرفتن P. کسب المعموریة
بو نادره Le cabinet de ce curieux s'enrichit tous les jours
جوی آدمکت خزیندسی کل یوم تدارکت ایلدیکی نوادر
La mémoire s'enrichit par la lecture ایلد
فوت حافظه کثرت مطالعة ایلد
کسب وسعت ایدر

ENRICHIR. A. تمول
توانگری یافتن P. مظهر الغناء والثروة - تمول
بچیزهای قیمتمدار آراستد P. تزصیع A. زینکیملمش
A. قیمتلو شیلر ایلد زینتملمش - قیمتلو شیلر ایلد دونامش
معموریت - آبادانی یافتن P. مظهر المعموریة - مستوسع
معمورلنمش - بوللمش T. پذیرفتن

ENRICHISSEMENT. V. Enrichir || Ces descriptions contribuent
beaucoup à l'enrichissement de son poème بوضفانر انشاد
Il a travaillé à l'enrichissement de la langue ایلدیکی منظومه نکت تشبیبند مدار کلی اولمشدر
لسانک معموریت Un sage emploi de mots étrangers con-
tribue à l'enrichissement d'une langue بعض الفاظ بیگاندنک
لسانک - محلنده استعمالی لسانک زینتمند مدار اولور
توسیعند مدار اولور

ENRÔLEMENT. V. Enrôler || Les enrôlements forcés sont dé-
fendus جبراً و کرها تحریر عسکر مادهسی ممنوعدر Son en-
rôlement a été volontaire رضا عسکر یازلمسی کندو حسن
Il se dit aussi de l'acte par lequel un soldat s'est enrôlé || ایتمکت ایلد اولمشدر
il a signé son enrôlement خدمت عسکر یدیه
قید اولندیغنی حاوی سندی امضا ایتمشدر

ENRÔLER. Mettre, écrire sur le rôle. Il se dit des gens de
guerre A. لشکر نوشتن P. تحریر العسکر
Enrôler des soldats Enrôler des matelots ملّاح
On l'a enrôlé dans une compagnie d'infanterie یازلمشدر
بر پیاده عسکری جماعتند تحریر اولمشدر

ENRÔLÉ. A. محترّر فی زمرة العسکرية P. محترّر فی زمرة
عسکر یازلمش T. نوشتن

ENROUEMENT. État de celui qui est enrôlé A. بحة
سس بونونقلقی T. خپد صدا P. اختراق الصوت - جشوت -
اجشار - صحل - ابجاج A. ENROUER. Rendre la voix rauque
سی بونونقلقی T. فشدگی گلو آوردن - خفندیده کردن P.
P. غریق الصوت - اجشر - اصحل - ابج A. ENROUÉ.
بونونق سسلی T. فشرده گلو - خفندیده

P. ایراث الصدائے - اصدا A. ENROUILLER. Rendre rouillé
L'humidité || پاستمق T. موربانده آوردن - ژنگدار کردن
یاشلق - رطوبت دموره بادئ صدائت اولور
دموری پاسلدر

اتخاذ الصدائے - کسب الصدائے - اصدا A. S'ENROUILLER.
موربانده ژنگدار شدن - ژنگ پذیرفتن - ژنگ بستن P.
دمور کسب صدائت Le fer s'enrouille || پاستمق T. بستن
ایدر

پاستمنش T. ژنگ بستد - ژنگدار P. صدق A. ENROUILLÉ.
پاسلو -

ENROULEMENT. Terme d'Architecture. Ce qui est tourné en

بييلان قاويلو طولاً نمقلق T دور حازونى الشكل A . ligne spirale.

ENRUE. Terme d'Agriculture. Sillon fort large composé de plusieurs raies de terre relevées par la charrue *A.* خرق المزرعة
 pl. تارلا ياربغى *T.* خمدق كشمزار *P.* خروق المزرعة

ENSABLEMENT. Amas de sable formé par un courant d'eau
ou par le vent *A.* كشيبة الرمال - كشييب *P.* كومة الرمال
T. توده ريگ قوم بيغنديسي

ENSABLER. Faire échouer sur le sable *A.* اقعاد على الرمل
 قوم اوزرنده او تورتمق *T.* بر ريگت نشستانيدن *P.*

بر P. ابسار علی الرمل - قعود علی الرمل SENSADLER, A.
قومده اوتورمق T. ریگ نشستن

قومده T. بر ریگ نشسته P. قعید علی الرمل A. Ensemble.
اوتورمش

ENSACHER. Mettre dans un grand sac A. وضع في الجوالق
جواله قويمق T. در جوال نهادن - در جوال كودن P.

در- در جوال کرده *P.* موعوم فی الجوالقی *ENSACHÉ. A.*
جوالد قونمش *T.* جوال نهاده

تظلیح - تدمیه - ادما A. ENSANGLANTER, Tacher de sang
 قائد T. خون آلود کردن - بخون آغشتهن P. رمل - بالدم
 La blessure qu'il reçut || فانید بیلدمک - بیلاشدرمقی
 یاره سندن ثوبی مدتا وخون آلود ensanglanta tout son habit
 روی زمین آغشتهٔ اولمشدر La terre était toute ensanglantée
 Figur. || Co prince a خون آلود ایدی - خون اولمشیدی
 بو پادشاه مدت سلطنتینی لکد دار ensanglanté son règne
 زمان سلطنتینی سفک دمای عباد - خون عباد ایتمشدر
 ابله لکد دار ایتمشدر

قاند T. خون آشسته - خون آلود P. سدما A. ENSANGLANTÉ.
قنانش - قانه بیلانش - بیلاشمش

ENSEIGNE. Marque, indice *A.* علامت pl. علايم pl. امارة - Je le re-connus à l'enseigne qu'on m'en avait donnée فلاننى شخص نشان - نشانه *P.* امارات On dit, وحيثنه دائر تعريف ايتدكبرى علامتدن بيلدم *A.* bonnes enseignes, pour dire, à juste titre بحقى

Il signifiait autrefois, les drapeaux que porte l'infanterie *A.* علم pl. اعلام *P.* بیرق *T.* بیراق C'est dans ce sens qu'on dit encore : Tambour battant et enseignes déployées طبارزان Com-
battre sous les enseignes de quelqu'un فلانك بمراعيه الشمران

فلانك *marcher sous ses enseignes* اولدوق جنك ايتك
 بيمراغى آلمنده يوريمك - بيمراغى آلمند تبعيت ايتك
Les enseignes Romaines étaient des aigles رومالينك بيمراقلى
On dit figur. Marcher sous les enseignes de quelqu'un, pour dire, suivre son parti
 فلانك *figuré. Marcher sous les enseignes de quelqu'un, pour dire, suivre son parti*
 بيمراغى آلمند ساوكت ايتك

Il signifie aussi, celui qui porte le drapeau *A. حامل العلم*
P. بـيرقدار - علمدار T. بـيرقدار

ENSEIGNE, signifie aussi, le tableau, la figure que l'on pend à la maison d'un artisan, pour la désigner *T. نشان* || N'y avait-il point d'enseigne à votre logis? *سنگت مسکده کده بر* Une maison où pend pour enseigne le cheval blanc *نشانى بياض آت اولان بر خاند*

On appelle, Enseigne de diamans, Enseigne de pierres, plusieurs pierres montées en forme de quelque figure *T. جواهر نشان*

ENSEIGNEMENT. Instruction, précepte. Il se dit plus ordinairement en parlant des choses morales. *مصایب* pl. *وصایا*. *P. سپارش* *T. اصدویج* || *درس* - Donner de bons enseignemens *بر کسندیه وصایای خیریه و وبرکت* *Les malheurs d'autrui nous doivent servir d'enseignement* *آخرکت دوجار اولدیغی مصایب و آفات نئمسه درس اولماز در*

فَن - فَنّ التعلیم۔ Il se dit aussi de l'art d'enseigner. A. P. التدریس درس۔ اوکر تہمہ فنی T. فَنّ سبق آموزی P. التدریس فنی || L'enseignement demande des méthodes appropriées à l'intelligence et à la capacité de ceux qu'on veut instruire. فَنّ تعلیم و تدریس تعلّم ایدہ جک ذاتک درجہ اذعان و ادراک و قدر لیاقت و استعداد ایدہ موافق صنایع لا بقدر استعمالہ محتاجدر

ENSEIGNEMENTS, en termes de Pratique, ce sont les pièces qui servent à prouver, à établir un droit, une qualité. *أوراق* Fourbir || اثبات مدعايى حاوى اوراق *T. مبينة* اثبات سندات واثبات مدعايى حاوى اوراق تقديم ايتمك

ENSEIGNER. Instruire *A.* تعليم *P.* آموزيدن *T.* آموختن
تعليم صبيان ايتك || Enseigner la Jeunesse
Il signifie aussi, montrer quelque science, en donner des leçons

درس دادن - آموختن - آموزیدن P. افاده - تدریس A.
 T. Enseigner la philosophie اوکرتیمک - درس ویریمک T.
 حکمت - حکمت درسنی ویریمک - حکمتی تعلیم ایتیمک
 صنعت تدریس علوم Méthode d'enseigner les sciences اوکرتیمک
 افاده Enseigner la vertu علومک افاده و تعلیمی صنعتی -
 درس صلاح ایتیمک

Il signifie aussi, indiquer, faire connaître quelque chose A.
 - اوکرتیمک - بیادیمک T. آموختن P. تلقین - تعریف
 بکا بر ترکیب Enseignez-moi une recette || تعریف ایتیمک
 بکا یولی تعریف ایلله Enseignez-moi le chemin ایلله
 La nature nous enseigne que tous les excès sont pernicious كافة
 احوالده افراط و مبالغه مستازم و خامت اولدیغنی طبیعت
 تلقین ایدر

اوکرنمش T. آموخته P. معلم A. ENSEIGNÉ.

ENSELLE. V. Ensuple.

ENSELLÉ. Il se dit d'un cheval qui a le dos enfoncé comme
 فرس پست P. فرس مدکوک الطهر A. le siège d'une selle
 آرقدسی یصتم آت T. پشت

ENSEMBLE, adverb. L'un avec l'autre, les uns avec les autres
 || آرهلرنده - برابر T. با هم P. بینهما - بالمعیه - معاً A.
 - برابر کچنیمک - بالمعیه تعیش ایتیمک Vivre ensemble
 - بینلری بوزوقدر Ils sont mal ensemble بر یرده کچنیمک
 آرهلرنده برودت واردر - بینلری فنا در

ENSEMBLE. Ce qui résulte de l'union des parties d'un tout
 طوبیدن T. همگی هیئت P. هیئت اجتماعیه - هیئت مجموعه A.
 || Il y a de belles figures dans ce tableau, de
 قیالطوب - طوب - قیالطوب
 beaux morceaux dans ce bâtiment, mais il n'y a pas d'ensemble,
 بو تصویرده نیچه اشکال مطبوعه Ensemble, l'ensemble n'en vaut rien
 مشهور و بوناذه بعض قطعات دلنشین موجود ایسد ده
 On dit en termes de Dessin, - هیئت مجموعه لری ایسد برادر
 Cette figure, cette tête n'a pas d'ensemble, pour dire, que les
 بو تصویرده بعض اشکال مطبوعه Ensemble, l'ensemble n'en vaut rien
 شکاک و بو باش صورتیمک هیئت اجتماعیه فاعده
 Il y a quelques défauts dans ce tableau, mais le tout ensemble ne laisse pas de plaire
 عیوب کرجه وار در انجیق هیئت مجموعه سی لطافیدن
 خالی دکلدر

ENSEMBLE, se dit, en termes de Musique, de l'exécution, lorsque

les concertants sont si parfaitement d'accord, qu'ils semblent être
 اتحاد الالجان والنغبات A. tous animés d'un même esprit
 سسلرک وازکیلرک برلشده سی T. هم رنگی نغمها P.

ENSEMENCER. Jeter la semence dans une terre A. زرع -
 Les champs ont été bien ensemenés T. تخم اکمک - اکمک T. کشتن P. تذبیر
 نارلار لایقی اوزره اکمشدر

ENSEMENCÉ. A. کلمش T. کاشته P. مزرع

ENSERER. Enfermer, enclôre A. اشتغال - استیعاب P.
 Tout ce que le monde enserre || ایچنجه آلمق T. گرفته-
 Il signifie aussi, mettre در جای بستد P. وضع فی مکان المحفوظ A. dans la serre
 || محفوظ یرده قیاتمق - قیالویرده قیاتمق T. نهادن
 پورتقال اغاجلر بنی مکان محفوظده Enserer des orangers
 قیاتمق

ENSEVELIR et ENSEVELISSEMENT. Envelopper un corps mort
 کفن T. بجامه عدم پوشیدن P. تنکین A. dans un drap
 C'est une oeuvre de charité d'ensevelir || ایچنجه بوریمک
 تنکین اموات موجب ثواب اولدجق اعمال مذبوددنددر

Et mettre dans le tombeau, mettre en terre A. تدفین P.
 Les || کومیمک T. در گور نهادن - زیر خاک سپردن
 Romains brûlaient leurs morts, les Chrétiens les ensevelissent
 روماتیون میتلر بنی احراق بالنار ایدرلر ایتمش انجیق
 عیسویون تدفین ایدرلر

Figur. Il s'emploie en diverses phrases A. توارى - انطوا
 Peut-être qu'il || اورتنیمک - بورنیمک T. پیچیده شدن
 est maintenant enseveli dans les profonds abîmes de la mer
 شمدیکی حالده شاید عمر عمیق الغور دریاده متواریدر
 Ce vaisseau, après avoir été long-temps le jouet des vents,
 بو سفینه وافر زمان دستخوش عواصف ریاچ اولدقدنصکوه امواج دریا ایچنجه منطوی
 Le profond mystère sous lequel on ensevelissait le secret
 des opérations, donnait beaucoup de force à ces conjectures
 حرکات حربیدیه دائر اولان سرک کیسه سر بهر کتمان
 وخفاده کمال دقت ایلله انطواسی اذهان ناسده تبادر
 ایتمش بو مقولده طنون و تخمینانده بادئی تقویت اولور
 نام و نشانسی زیر Son nom est enseveli dans l'oubli
 متواری اولمشدر - غشاه فراموشی و نسیانده منطوی قالمشدر

- On dit, Ce commandant s'est enseveli sous les ruines de sa place
مأمور محافظدسی اولدیغی فلعدنک خرابه اولمش
متواری - ایندسی التنده منظوی خاکت عدم اولمشدر
Et être enseveli dans une profonde ré-
verie بحر عمیق الغور رویاده مستغرق اولمق
Un homme enseveli dans les livres بر آدم
Enseveli dans la débauche وعشرند مستغرق
Enseveli dans le chagrin غم وانده
مستغرق غم وانده

ENSEVELI. A. کفنانش T. کفن پوش P. مکن A.
اورنمش - بورنش T. پیچیده P. متواری -

ENSEVELLISSEMENT. V. Ensevelir.

ENSORCELER. Donner, par prétendu sortilège, des maladies
extraordinaires de corps ou d'esprit A. سحر - تسحیر -
رعب - بوکی ایتمک T. جادویی کردن - افسون کردن P.
عائنده اعرب غرابیدن
بعض حالات مشهور اولمغلد سحره اوغراپی دینسه جائز
Elle est si passionnée de cet homme, quoiqu'il n'ait ni mé-
rite, ni bien, ni agrément, qu'il semble qu'il l'ait ensorcelée
بو آدم مایه اعلیت و بضاعه مال و ثروت و اثر حسن و لطافتدن
کلیاً بی نصیب ایکن فلان محسوبد شول رتبه مفتونه
ودلدادهسی در کد مسحوره و افسونکردهسی اولمق کرکدر
- On dit qu'une femme a ensorcelé un homme, pour dire, qu'il
lui est attaché comme par un charme invincible A. تدلیه -
دیوانه عشق - شپلیده کردن - شیفتن P. اشراب الیام
Je ne sais comment il a pu aimer
عقلی فایدهق T. ساختن
une femme si méchante, il faut qu'elle l'ait ensorcelé
بو یلده بر
خمشیدید نوجهله علاقه ایلدهی آکلاشلدجق شئ دکلدر غالباً
مرسومه طرفندن تدلیه اولنمشدر

ENSORCELÉ. A. مسحور P. افسونکرده T. مسحور
عقلی فایدهق T. شیفتد P. مستهیم - مدله A.

ENCORCELEUR. Celui qui ensorcelé A. ساحر pl. ساحرون
بوکی اییدن T. سحر باز - افسونگر P. رعاب -

ENSOUFREUR. Enduire de soufre A. بکیریت P. طلاه بالکیریت
Ensoufrer || کبریتلک - کبریت ایله صوامق T. اندودن
فوجیلر کبریتلک

ENSUITE, adverbe. Après A. بعد P. پس T. ثم - بعد
- On dit aussi, Ensuite de cela, de quoi A. ذلک P.

بوندصکره - آندنصکره T. پس ازین

ENSUIVANT. Terme de pratique, qui marque posteriorité de
temps A. کلدجک T. آینده P. آتی الحول - آتی
|| Le mois
کلجک آتی - ماه آتی الحول

در - نلاحق - تتابع A. s'ENSUIVRE. Suivre, être après
Le premier chapitre et
|| آردی صره کلدک T. پی آمدن
فصل اول و آمدن تتابع ایدنلرک
فصل اول و مواد متلاحقنک جملهسی - مجموعهی

- ترتب - انبعات A. Il signifie aussi, dériver, venir de...
Un grand bien s'ensuit
|| ترتب ایتمک - جیمق T. تنفرع
de tant de maux و افاددن بر خیر عظیم
Le Parlement cassa la procédure et tout ce
qui s'était ensuiwi و آندن
پارلامنتو دیوانی و بر بلان حکمی و آندن
و آندن - ترتب ایتمش کافه احکامی نقض و العا ایلدهی
منبعث اولان جمله احکامی

Il signifie encore, dériver d'une conséquence qu'on tire de
quelque principe A. لازم T. لازم آمدن P. استنباع
Voyez les erreurs qui s'ensuivraient de cette proposi-
tion
|| کلمک
بو - بو مستلیدن نقدر خطالر لازم کلدجکده نظر ایله
Il s'ensuit de
مستلید نقدر خطالر مستلوم اولدجکده باق
یونک مستتبعی بودر کد - بو آندن شول لازم کور کد ...
là que...

اردی T. در پی آمده P. متلاحق - تتابع A. s'ENSUIVRE.
ترتب - جیمش T. متفرع - ترتب - منبعث A. صره کلان
لازم کلمش T. لازم آمده P. مستلوم - مستتبع A. ایتمش

ENSUPLE, ENSOUPLE, ENSELE. Terme d'ourdisage. Il se dit
de deux rouleaux de bois dont l'un est placé au devant du
métier, et l'autre au derrière. La chaîne portée sur ces rou-
leaux se déroule de dessus l'ensuple de derrière, à mesure que
l'étoffe fabriquée se roule sur l'ensuple de devant A. منوال T.
سلمن آغاجی

ENTABLEMENT. La saillie qui est au haut des murs d'un
bâtiment, et qui le garantit des eaux du toit A. افریز P.
طره - صجات T. پرز سر دیوار - فایول

ENTACHER. Tacher, salir. Il ne se dit qu'au figuré A. تدنیس
لکه دار - جرکت آلود کردن P. ایراث الشین - نشیین -
|| Cet arrêt l'a entaché en son honneur
صادر اولان حکم فلانک عرض و ناموسند ایراث شین
دنس بخل وضت ایله لکلنک
Être entaché d'avarice

A. قوت فاعمة *P.* قوت شناسایی *T.* قوت شناسایی *L'*entendement, la mémoire et la volonté sont les trois facultés de l'Âme قوت فاعمة وقوت حافظه وقوت شهوتیه نفسک *Première opération de l'entendement* قوت فاعمة شناسایی اولی *L'entendement humain* فهم بشر *Entendement subtil* فهم دقیق

Il signifie aussi, sens, jugement *A.* شعور - عرفان - زکات - *T.* آگاهی - دانایی *P.* درایت - فراست *C'est un homme d'entendement* صاحب زکات و عرفان بر آدمی *Il n'a point d'entendement* سوز اکثر آدمی - سخندان آدمی - *Il est d'un petit entendement* ضعیف الشعور - قسیم الفراسد بر آدمی *Il faut avoir perdu l'entendement pour en user comme il a fait* بو مقوله حرکت ارنگایی شعور یک کتیباً ضایع *اولمندان* نشئت ایتیش بر حالت اولمده

ENTENDEUR. Qui conçoit bien *A.* فهم - عارف *P.* شناسا - *On dit proverb. À bon entendeur salut, à bon entendeur peu de paroles.* العارف یکفید الاشارة *A.* سوز اکثر شناسا - *سوز اکثر کشی به T.* ببرد شناسا یک نکته همین باشد نیم اشارت یتیر

ENTENDRE. Recevoir l'impression des sens par l'organe de l'ouïe *A.* استماع *P.* شنیدن - گوش کردن *T.* ایشتمک *J'étais si loin, que je ne pouvais entendre* اولقدر بعید بر *که ایشیده من - محله بولندمک استماعدن عجزم وار ایدی* *Entendre le sermon* نقاحت سمعی *Je ne l'ai jamais entendu* ایشتمک - گوشگذارم اولمشدر - مسموم اولمشدر ایدی مسموم اولمش دکلدر

Il signifie aussi, prêter volontiers l'oreille *A.* اصغا - *P.* حواله گوش اصغا کردن - نیوشیدن *Entendre les parties* طرفین *On dit d'un homme à qui plusieurs parlent à la fois, qu'il ne sait auquel entendre* کیمه قولان ویره جکنی بیلدیور

On dit proverb. On fait tant de bruit, qu'on n'entendrait pas Dieu tonner شماطلرندن کوک کورلمسی ایشیدلمز ایدی

Et qu'il n'y a point de pire sourd que celui qui ne veut pas entendre *A.* الصمم *T.* الصمم *شد من الصمم* سوز دیگلممک صاعولندن فنا در

Il signifie aussi, comprendre *A.* فهم - تفهم - *T.* آگاهی - در یافتن *Entendre le sens d'un auteur* بر نالیفک معناسنی فهم ایتتمک *Entendre les passages les plus difficiles* زیادہ نامت و مقعد فقره لک معناسنی *Entendre un mot* بر فهم واستخراج ایتتمک - فهم ایتتمک *Entendre le grec* یونانی لفظک معناسنی فهم ایتتمک *آگاهی - لساننی فهم ایتتمک*

On dit, Je m'entends bien, pour dire, je sais bien ce que je veux dire *Entendons-nous, pour dire, comprenons bien les intentions les uns des autres* بروی بردزی *ou pour dire, soyons bien d'intelligence et de concert* *Entendre à demi mot* نیم اشارتدن آگاهی

On dit aussi, Entendre finesse ou malice à quelque chose, pour dire, y donner un sens fin et malin *A.* استنباط المعنا *P.* معنای مکر و فریب *T.* استنباط المعنا الحيلة - الخبائفة *برامزاق آگاهی - حیل آگاهی T.* معنای بدی دادن - دادن *Je ne sais pas quelle finesse vous entendez à cela* ند بوندن *کوند معنای حیل استنباط ایلدک بیلدم* *حیل آگاهی*

On dit, Donner à entendre, Laisser entendre, pour dire, insinuer quelque chose pour faire croire *A.* ایما - *P.* ایما *Il m'a fait entendre que vous vouliez...* بر تقریب آگاهی *T.* وجه پوشیده آگاهی *On dit, Sous un faux donné à entendre, pour dire, sous une fausse supposition* *Et chacun fait comme il entend, pour dire, comme il juge à propos* هر کس بیلدیکنی ایشلو - هر کس رأی خودنجه عمل ایدر

Il signifie aussi, avoir connaissance et pratique d'une chose *A.* بیلیمک *T.* دانستن - آشنا بودن - آگاهی داشتن *P.* وقوف *A.* صنعتنده و قریف نامی *Il entend bien son métier* طایف *Il entend bien le négoce, la guerre* امور نجارده و امور تجارت *امور رینی و جنگ - حربیه و وقوف نامی وار در احوالنی ابو بیلور*

کندو سویار کندو آکر T. فی بطن الشاعر

Il se dit aussi dans les arts du Dessin, pour signifier, intelligence dans la disposition A. حسن الطبیعة. L'entente du coloris, des oppositions A. توافق و بوی اجناس الوانک توافق و بوی. Il n'y a pas d'entente à ce tableau بوی تصویرده حسن طبیعت بوقدر بوی.

P. تلقیح - نطعیم A. ENTER. Greffer, faire une ente. وصل A. Enter en cœusson. أشی اورمق T. لقاح زدن شجری نابیر ایتک en oeillet حروق ایلد تلقیح ایتک

با دم P. اختلاط - تداخل A. Il s'emploie aussi au figuré. - بوی بریند کیرشمتک T. با هم آیتختند شدن - در آمدن - Cette maison || بوی بریند فاندلق - بوی بریند فاشدق - بویکی خاندان بوی برولرلد متداخل ومختلط H a beaucoup de vices entés sur de bonnes qualités خصال حمیدهسی اینچنده مختلط اولمش نیچد معایب ومساویسی وار در

آشپاشش T. لقاح زده P. ماقح - مطعم A. ENTÉ. On dit qu'une canne est entée, c'est-à-dire, composée de plusieurs pièces emboîtées les unes dans les autres T. بوی بریند کچورمه بر فاشش جیبونی

ENTÉRINEMENT. V. Entérer.

ENTÉRINER. Terme de Jurisprudence. Ordonner l'exécution de certaines lettres du Prince A. حکم لانفاذ الامر. Entériner une grâce عفو حای صادر اولان امر عالیستک انفاذینی حکم ایتک

ENTÉROCÈLE. Descente des intestins dans le pli de l'aîne A. بغرسق اینمدسی T. قیلة

ENTÉROLOGIE. Traité sur les intestins A. بحث عن احوال الامعا

ENTERREMENT. Action de mettre un corps mort en terre A. Assistier au convoi, service et enterrement حاضر دفننده و نمازنده و دفننده P. دفن بولندق

Dans un sens plus étendu, il signifie, obsèques, funérailles A. جنازه آلابی T. موکب مرده P. موکب الجنازة. Voir passer un enterrement مجتشم ومعنون جنازه آلابی A. سیر ایتک

ENTERREMENT. Enfouir, mettre dans la terre A. دفن - طمر. طوپراند T. زیر خاکت نهادن P. دفن فی الشراب - تدفیس لاله صوغا بلرینی Enterre des oignons de tulipe || کوممتک Enterre une pierre, une pièce de bois - بطاشی وبر قطعہ آخچی زیر ترابده دفن ایتک P. اخبا - اخفاء السر - کتم السر A. Enterre son secret. رازرا دفین مطوره درون کردن - رازرا پنهان داشتن || Il enterre son secret سرینی دروننده دفن واخفا ایدر H a beaucoup de vices entés sur de bonnes qualités هرو معرفتینی زیر زمین خفاده دفن واخبا ایتک زواید خفاده دفن ایتک

Il signifie aussi, mettre en terre un corps mort A. تدفین. On || کوممتک T. زیر خاکت سپردن - در گور نهادن P. فلانی لیلک وبلا نکلف فلانی لیلک وبلا نکلف On l'a enterré avec beaucoup de pompe فلانک تدفین ایلدی رسم تدفینی دبدبد - مینی طنطنه عظیمه ایلد تدفین اولندی On dit, s'enterrer dans une province, pour dire, se retirer dans une province éloignée de la capitale بر مملکت بعیده چکلب مکین مطوره خمول علاقہ دیویددن کلیاً Et s'enterrer tout vif, pour dire, se retirer entièrement de tout commerce du monde انقطاع بولد دفین خاکت انزوا وخمول اولدق

On dit d'un homme fort sain qui promet une longue vie, Cet homme-là nous enterrera tous, pour dire, qu'il vivra plus longtemps que nous Et d'un homme qui a été accablé par la chute d'un bâtiment, qu'il a été enterré sous les ruines منبردم اولمش ایندنک انتقاعی انتقاعی الشنده اغشته الشنده دفین مطوره فنا اولمشدر Et figur., d'un gouverneur de place, qu'il se veut faire enterrer sous les ruines de sa place, pour dire, qu'il veut plutôt mourir que de la rendre مأمور محافظدسی اولدیغی فاعدیی دشمند تسلیم ایتکدن ایسد بیقندیلری الشنده حلاکنی اختیار ایدر

On dit proverb. Enterre la synagogue avec honneur, pour dire, sortir d'une affaire d'une manière irréprochable, avec bienséance بر - بر کمسند ایشمت اینچندن عریاضه حقیقه صلاحیت اینچندن عرض و ناموسنه خلل کتورمکزین جیقمق

زیر. *P.* مدفون فی القبر - مدفون - مطبور. *A.* ENTERRÉ. مدفون - دفین. *A.* طوپراند کوملش. *T.* خاک نهاده کوملش. *T.* در گور نهاده - زیر خاک سپرده

ENTÊTEMENT. Attachement obstiné dans ses opinions ou dans ses goûts. *A.* سختسری. *P.* مرادۃ العقل - لتوب الذهن. *A.* عقل صاپلندسی. *T.* سختبستگی ذهن بو خاتونک حقند لتوب ذهنی. *Il a un grand entêtement pour cette femme* عقلی بو خاتونک زیادہ سیلہ صاپلندی - مرتبہ کماله در عجیب و غریب بر کوند مرادت. *C'est un étrange entêtement* مرادت عقل استکشافی. *L'entêtement est un grand obstacle à la découverte de la vérité* حقایق احوال مانع قویدر

ENTÊTER. Envoyer à la tête des vapeurs incommodes, la faire tourner. *A.* سرگردانی. *P.* ایراث الدوار - ایراث السور. *A.* باشد. *T.* سواسیمگی آوردن - در سر بخار انگختن - آوردن کمر. *Le charbon entête* سرسملک کتورمک. *T.* اورمق. *Il y a des gens que l'odeur des roses entête* وار در کد دماند سور بخار باعث اولور بعض کسان وار در کد استعمال دخان مألوف. *Le tabac entête ceux qui n'ont pas coutume d'en prendre* سرسملک کتورر - اولمیانلره ایراث دوار ایدر

سرخوشاق. *T.* خمار آلود کردن. *P.* ایراث الخمار. *A.* مداییح و ثنا یا ادسک. *Les louanges entêtent* کتورمک. *Dmaneni l'odeur xmar* عجب و ضرور ایدر

Il signifie aussi, préoccuper, prévenir en faveur d'une personne, d'une chose. *A.* ذهنرا - سختسری آوردن. *P.* التاب الذهن. *A.* سخت پیوستن. *Qui est-ce qui vous a entêté de cet homme-là, de cette opinion?* عقلی صاپلندقی. *T.* سخت پیوستن سنک - و شورایه سنک ذهنکی التاب ایتدرون کیمدر. *V. Préoccuper.* - Dans ce sens, on dit aussi, s'entêter. *A.* کسب المرادۃ العقل. *Les ignorans s'entêtent facilement* جیلانک عقلی قولایاق ایلد بر شیده صاپانور

ENTÊTÉ. Opiniâtre, fortement préoccupé. *A.* مانوب الذهن. *P.* عقلی صاپلندش. *T.* عقلش سخت پیوسته. *Il signifie aussi, un homme qui s'attache opiniâtement aux choses dont il est préoccupé* باشی پکشمش. *T.* سختسر. *P.* مارد العقل - متمرّد. *A.*

ENTHOUSIASME. Mouvement extraordinaire d'esprit, causé par

une inspiration divine. *A.* استعراق بالله. *A.* کذبی الله طرفند الدرد. *T.* دلکشیدگی بسری یزدان. *P.* *Saul se trouvant parmi les prophètes, fut saisi du même enthousiasme qu'eux* تنقربیلدنی. *Il ne parle que par enthousiasme* مستولی اولمش استعراق بالله حالنی کذبید دخی عارض اولدی

Et un mouvement extraordinaire de l'âme, qu'un homme qui travaille de génie, éprouve dans le moment de la composition, et qui le transporte. *A.* حالة الرجاء. *Enthousiasme poétique* *Quand l'enthousiasme le prend* شعرا نیک حالت و جلدی. *Il ne parle que par enthousiasme* دائما حالت وجد ایلد نطق و تکلم ایدر

دلشفتگی - دنگی. *P.* مفتونیت. *A.* Son enthousiasme pour cet ouvrage. *Il* کوکل فاپلمد. *T.* حیرانی - بو نالیفک حقند مفتونیتی بصر بصیرتند بادئ ل'aveugle. *Ses enthousiasmes sont ridicules, mais ils ne durent pas* کذبید عارض اولان حالات حیرانی و مفتونیت تهییج صحک و خنده بی موجب اولدجق احوالنددر انجق جوق سورولر

ENTHOUSIASMER. Charmer, ravir en admiration. *A.* تفتین. *A.* دنگ و حیران - دنگی بخشیدن. *P.* ایراث المفتونیت - دنگ و حیران ایتمک - کوکل فایمق. *T.* دل شیفتن - کردن. *La lecture de cet ouvrage l'avait enthousiasmé* بو نالیفک مطالعسی باعث مفتونیتی اولمشدر. *Il s'est laissé enthousiasmer de cette musique* بو موسیقینک لطافتی فلانی دنگ و حیران ایلدی

ENTHOUSIASMER. *A.* افتتان. *P.* دنگ و حیران شدن. *T.* دلشفتند شدن. *Il* کوکل فاپلمد

ENTHOUSIASTE. Visionnaire. *A.* مجذوب pl. *Et admirateur outré* مجذوبدر. *A.* کوکلی فاپلش. *T.* دلشفتند - دنگ. *P.* حیران -

ENTHYMÈME. Il se dit d'un argument qui ne comprend que deux propositions, l'antécédent et le conséquent. *A.* مقتن. *اللازم والملازم*

ENTICHÉ. Participe du vieux mot Enticher, qui signifie, salir. *Il ne se dit qu'au figuré*. *A.* جرکت آلود. *P.* مدنس. *A.* ذهنی منتج. *Entiché d'opinions dangereuses* بیلاشمش. *Entiché d'er-* خطر اولدجق آرای فاسده دنسیله مدنس

دس بخل Entiché d'avarice عقاید زاید ایلد مدتس
وامساکت ایلد مدتس

ENTIER. Complet *A.* کامل - تمام *P.* تمام *T.* بکپاره
Un pain entier بکپاره بر اتمکت - بر خبز کامل
Un jour سنه کامله Année entière یکت روز تمام - بر یوم کامل
Le monde مملکت کامله Province entière بکپاره بر بیل -
Attendre une heure toute en-
tier بر ساعت کامله منتظر اولدق

T. کلی - تام *A.* س'applique aussi aux choses morales
Vivre dans un entier détachement des choses du
monde علایق دیویددن انقطاع کلی ایلد امرار اوقات
Avoir une entière confiance en
Dieu - کرم بارید اعتماد تام ایلد ربط فایده ایتیمکت
Conserver sa raison toute entière عقلی تماماً
Conservant sa raison toute entière عقل و شعورینسی تام و کامل اولدق - و کمالاً و فایده ایتیمکت
Laisser une entière liberté à ses amis دوستاریند
Liberté à ses amis دوستاریند
Conservant sa réputation en entier صیت
On dit, Cette pièce est rapportée en son entier dans un tel livre, pour dire, sans
br فصل فلان کتابکت اینچند
Cette affaire est encore en son entier
Remettre les choses en leur entier کیفیت احوالی
Ou dit figur., qu'une affaire demande un homme tout entier, pour dire, qu'il est nécessaire qu'il emploie tous ses soins, tout son temps
فلان مصلحت
On dit dans le même sens, Cette occupation m'intéresse, je n'y suis livré tout entier
مستقلاً بر آدمم
مستقلاً بیجا - مانزیم اولدق و قتمی کلیاً بوکا حصر ایلدم
بستون - حصر ایلدم

ENTIER, en termes d'Arithmétique, signifie, un nombre composé de toutes ses parties *A.* عدد کامل
Quatre quarts font un entier ردت ربعدن بر عدد کامل حاصل اولور

A. مصلح - مصلحت *T.* مصلح *P.* مصلح
Cet homme est bien entier en ses opinions
شوقاری بغایت عنیده و رابند
fort opiniâtre, fort entière و رابند
مصره در

CHEVAL ENTIER, se dit d'un cheval qui n'est pas hongre *A.*
آت *T.* اسب *P.* حصن *pl.* حصان

EN ENTIER. Expression adverbiale qui signifie, totalement *A.*
بیکپارگی - همه - تماماً *P.* کاملاً - بالکمال - تماماً - بالتمام
Je vais vous citer le passage en entier
تماماً و کاملاً ذکر ایدم حکم

ENTIÈREMENT. Tout-à-fait *A.* کلیاً *P.* بالکلیه
Quoique la mémoire et le raisonnement soient d'une faculté entièrement différente, cependant l'une ne se développe qu'avec l'autre
فوت حافظه ایلد فوت متفکره کلیاً
بشقد ایسده دخی هر بری دیگر بیلد برابر منتشر و منبسط اولور
Il signifie aussi, en son entier, sans exception
La contrebande n'a pas été entièrement extirpée
فاجتقون مالی آیش
ویرشی بالکلیه دفع اولدمدی

ENTITÉ. Terme didactique. Ce qui constitue l'essence d'une chose *A.* ما به قوام الجود

ENTONNER. Verser une liqueur dans un tonneau *A.* افراغ
فوجی اینچند *T.* در جلکت ریختن *P.* vul. فی الفطاس
دوککت

ENTONNER. Terme de musique, qui signifie, former juste avec la voix les sons et les intervalles *A.* ازکیلمک
ازکیلمک *T.* پرداختن

Il signifie aussi, commencer le chant d'une hymne, d'un psaume, pour en donner le ton au chœur *A.* افتتاح الغناء الصلاة
صلوات ازکیلمک فایده ایتیمکت *T.* آغاز بیدن سرود صلات *P.*
ازکیلمش *T.* نوایش پرداختن *P.* مصوغ الالحان *A.* ENTONNÉ

ENTONNOIR. Instrument avec lequel on entonne une liqueur
T. نگاب - بتو *P.* محاققین *pl.* محققین - قمع *pl.* قمع *A.*
خونی

ENTORSE. Terme de Chirurgie. Distention subite et violente des tendons d'une articulation *A.* لیمه العصب - معص
سکیر بوروفلغنی *T.* پی
Il s'est donné une furieuse entorse au pied
آباننی اشد شدید بر سکیر بوروفلغند او توراندی

On dit figur. d'un homme en place, en faveur, dont on a diminué par quelque moyen l'autorité ou le crédit, qu'on lui a donné une entorse
نفوذ و اعتباریند ایوات سکتد ایتیمشدر
que نفوذ و اعتبارینسی دوجار کسر و نقصان ایتیمشدر -
sa fortune, son crédit a souffert une rude entorse
فوت مالی پسند

قوت مالیہ سی - ونفوذ و اعتبار بند کسر کلی عارض اولمشدر
عظیم سکتہ بد - ونفوذ و اعتباری کسر شدیده دوجار اولمشدر
اونوامشدر

On dit aussi, Donner une entorse à un texte, pour dire, le
détourner de son vrai sens. A. تاویل

ENTORTILLEMENT. L'action de ce qui s'entortille ou l'état
d'une chose entortillée. A. حوتبة. T. پیچش. J. جورکنده
V. س'entortiller. S'entortiller. V. بولند - قیوریلوب جورکنده - قیوروب جورکنده -
- حیدنکت حوتبہ. L'entortillement d'un serpent
صامشغت و اعمده نکت التواسی. L'entortillement du lierre, de la vigne
صامشغت و اعمده نکت التواسی. L'entortillement du lierre, de la vigne
التغافی -

Il se dit figur., de l'embarras et de l'obscurité du style. A.
T. دم پیچیدگی عبارت. P. غماضت - تعقد - اغلاق
عبارہ نکت چهره شکلی

ENTORTILLER. Envelopper tout autour en tortillant. A. طی
Entortillez cela. B. بورت - صامق. T. پیچیدن. P. لفت -
شونی بر کاغذ انچند لفت و طی ایلد

Figur. Construire une période, ou exprimer ses idées d'une
manière embarrassée, obscure. A. انلاق الکلام - تنغمض الکلام
T. عبارہ را پیچ اندر پیچ ساختن. P. تعقید العبارة -
Il entortille ses phrases de façon
یازدیغی عباراتی شول رتبدہ انلاق
و تنغمض ایدر کہ هیچ بر شی فهم اولنمز

S'ENTORTILLER. A. تخری. P. التوا - تاقی - تخری. T.
Ce serpent s'entortille autour de ma jambe جورہ سند جورکنمتک - جورکنمتک. T.
Il se dit aussi des choses qui s'attachent
à d'autres. A. تلف. P. انطا - التغافی - تلف. T.
La vigne s'entortille
اشجار اوزریند صامشور. S'entortiller dans son manteau
بر کمسند قپودی انچندہ تلف. T.
قپودی انچندہ صامق - وانطا ایتمتک

J. جورکنده. T. پیچیدن. P. ملتوی - متحرکی. A.
صامش. T. منطوی - مافوف. A. قیوریلوب جورکنده -
Figur. Période entortillée. V. صامش. T.
معنای مغلق. Pensée entortillée. V. مغلق عبارت. V.
چهره شکت بر معنا -

A L'ENTOUR. Aux environs. A. فی الاطراف والحوالی
اطراف - جورہ سند. T. پیرامون. P. فی الاطراف والنواحي
ونواحي سند

ENTOURER. Environner, ceindre. A. احاطة. P.
Entourer une ville de murailles. T. پیرامون بستن - بگرد آوردن
بلده نکت اطراف دبار جورہ نکت
Le prince étant entouré de ses gardes, des seigneurs de sa Cour
پادشاه مستحفظین خاصدسی و سرای هدایون رجا لیلد محاط
اولدیغی حالده

اطراف. T. بگرد آوردن. P. مکنت - محاط. A.
جورہ نکت

ENTOURNURE. Enchancreure d'une manche dans la partie qui
touche à l'aisselle. A. لمبة - بئقمة. T. خشمکت. P.
قولتوق الشی

ENTOURS. Environs. A. pl. اطراف - نواحي - حوالی -
Les entours d'une place. T. جورہ - پیرامون - پیرامون. P. اکناف
S'emparer des entours d'une place. T. فاعدنکت اطراف و اکناف
On dit, Les entours d'une personne, pour dire, les personnes qui
vivent dans sa familiarité, qui ont quelque crédit sur elle. T.
بر کمسندکت - بر کمسندکت موانسین و صاحبسینی
Pour obtenir quelque chose de lui, il faut gagner
ses entours. T. یقیمارینی. P. فاعدنکت
اطرافنده اولان کسانکت جلبند - جلب ایتمتک منوطدر
اطراف. On dit aussi, Il sait prendre les entours
اطراف قوللمکت طریقنی بیاور - پیدا ایتمتک یولنی بیاور
القاء التهمة احد هما. A. s'ENTR'ACCUSER. S'accuser l'un l'autre

اسناد - اسناد التهمة احد هما الی الآخر - الی الآخر
بر یکدیگر بزه. P. الحجوم والقباحة احد هما الی الآخر
بری برلریلد صوح - بری برلریلد صوح. T. افکندن
بری برلری. Ils s'entr'accusaient de crimes énormes
- اوزریند القای قیایح غلیطدیده مبادرت ایتتمشار ایدی
احد هما اخرى حقنه جسیم تهمتلر اسناد ایدرلر ایدی

ENTR'ACTE. Intervalle qui est entre deux actes d'un drame
میان دو فصل. P. فواصل المقامات. pl. فاعلة المقامات. A.
فصلالکت ارسدی وقتی. T.

ENTR'AIDER. S'aider mutuellement. A. تعاون - تعاود -
با یکدیگر - با یکدیگر یاور کردن. P. تناصر - نظاهر

با P. توأد - تحباب A. s'ENTR'AIMER. S'aimer l'un l'autre
برای برپایی سومک - سوشمک T. یکدیگر دوستی نمودن

با یکدیگر *P. تنادی* *s'EXTR'APPELER*. S'appeler l'un l'autre *A.* یزدی برینے - جانے شوق *T.* یکدیگر خواندن - آوازیدن

جائز و مق || Dans ce désordre et dans l'obscurité, ils s'entre-appelaient اول شورش واشوب اینچنده وانسانی ظلام لیاده

برای برآورینی جائز و مقدن خالی دکلار ایدی
P. ربط الرساغ - شکل A. ENTRAVER. Mettre des entraves
کوستک - کوستکلمک T. پا بند زدن - کیشن زدن
پایزند اورمق - اورمق

Figur. Arrêter la marche de quelque chose, mettre des obstacles A. شکل A. در P. تضعیب - ایقاع العوائق - تعویق - اشکال A. کیشن درمک T. باز کشیدن - گره اشکال پیچیدن
Des formes trop minutieuses entravent les affaires جزئیات مقولسی رسوده صرف دقت تمشیست
Il cherchait à entraver par des chicanes le progrès de la procédure او ره بادئی تضعیب واشکال اوله کلدیکی درکار در
بعض کوند ترویرات ایلد امر مرافعده ایقاع عوائق قیدنده
امر مرافعدهیی رهین تضعیب واشکال ایتمک - ایدی
قیدنده ایدی

A. کوستکلمک T. کیشن زده P. مشکول A. ENTRAVER. Mettre des entraves
دوچار اشکال P. قرین التضعیب - رهین بالاشکال - معوق
T. گره پیچ عوق واشکال - عقدده گیر تعویق واشکال -
کوجانمش

A. متابئة A. s'EXTRAVERTIR. S'avertir mutuellement
با یکدیگر خبر دادن - با یکدیگر آگاه کردن P. هما الآخر
برای برینه خبر ویرمک T.

ENTRAVES. Ce qui sert à lier les jambes d'un cheval A. پا بند زدن - کیشن
P. رساغ - شکل A. ENTRAVER. Mettre des entraves à un cheval اورمق
کوستک - کوستکلمک T. پا بند - کیشن

pl. مانع - عوائق pl. عوائق A. Il signifie figur., obstacle
T. پا بند عوق واشکال - عقال پا - سنگ راه P. مانع
Cet homme s'est donné des entraves à lui-même || اشکل
La jeunesse est naturellement emportée, elle a besoin de quelque entrave qui la retienne
حدیث السن اولنر حسب الخلقة حدید الزاج اولنر فوری ملاسدیله اسب گردنکش طبیعتاری پا بند
اسب حرون شباب عقال پای تعویقه - تعویقه محتاجدر
محتاج اولدیغی امر طاهر در

ENTRE. Préposition de lieu. Dans l'espace qui sépare deux choses l'une de l'autre A. بین P. آرده T. در میان
|| Il était assis entre nous deux - ایکیزک بیننده قاعد ایدی

بحرین Entre les deux mers ایکیز آرهنده او تورشیدی
Entre les deux rives ایکیز دکر آرهنده - بیننده
فلان عسکر Le bataillon se trouvait entre deux feux بیننده
On s'en sert aussi dans les choses morales || Il se trouvait entre deux extrémités fâcheuses
صیف والیم ایکی حالات افراط بیننده مضطرب الحال
بين الخوف Flotter entre la crainte et l'espérance فالمشیدی
بين الحیاء Il est entre la vie et la mort والرحا اولدی
والهماتدر

On dit, Soit dit entre nous, ou simplement, Entre nous T. On dit aussi, Entre vous et moi, je ne crois pas que ce mariage se fasse
بو نکاح مادئسی رابطده بولدجغنی عقلم کسمز صحبت بینم زده
قالسون

On dit, Mettre un homme entre quatre murailles, pour dire, le mettre en prison
- جدران اربعه بیننده حبس ایتمک
درت دیوار اینچنده قیادتق

Il signifie aussi, parmi || Il se trouva parmi les morts اموات
Entre toutes les merveilles de la nature, il n'y en a point de plus admirable
قدرتک احوال اعجاز مآلی بیننده اعرب اولان ...
Il sert aussi à indiquer comme distinctes, des personnes ou des choses dont on exprime les rapports || Il y a bien de la différence entre ces deux hommes
بو ایکی کشی

Il y a entre eux procès, querelle, inimitié دعا وجدال وعوغا وخصومت وبغضا وار
entre ces deux choses la même différence qu'entre le jour et la nuit
بو ایکی شیکت بیننده اولان فرق بین jour et la nuit
On s'en sert aussi, pour exprimer ce qui tient de deux choses || Le gris est entre le blanc et le noir
بیاض ایلد سیاه بیننده بر
سیاه ایلد سیاه بینی بر رنگدر - رنگدر

On dit proverb., Entre doux et hagard, pour dire, qui tient de l'un et de l'autre مزاج
مزاج برزخ بر مزاج ملایم وخشین
ملایمت وخشونت بینی بر مزاج -

ENTRE. Préposition de temps. Dans l'espace de temps qui sépare deux époques || Entre onze heures et demi
اون بر ساعت ایلد اوپله - ایلد نصف نهار بیننده

تغارز - تقاطع *A.* Couper par divers endroits. *ENTRECOUPER.* *T.* جا بجا از هم جدا کردن *P.* تقطیع محلاً بعد محل - طرف طرف - محل به محل و لشد مرمت *T.* آردینی کسمک *Les canaux qui entrecoupent les jardins, les rendent plus agréables* باغچه‌داری تقاطع و تغارز ایدن جدولر

Il signifie aussi, l'action d'entrer *A.* دخول *P.* در آمدن *T.*
 || کیهش - کیه آمدن || Dès son entrée, on a reconnu qu'il avait du

همان دخولی عقیبنده مکدر و اندوهناک اولدیغی chagrin
اکلاشلدی

Il se dit plus ordinairement, de l'action d'entrer solennelle-
ment dans une ville A. دخول آلابی T. موکب الدخول A. ||
L'entrée du Roi پادشاهت موکب دخولی L'entrée d'un am-
bassadeur - Et de la ré-
ception solennelle qu'on fait à un Roi, lorsqu'il entre en céré-
monie A. رسم خوش آمدی P. رسم التکریم القدوم الملک A. پادشاهت
قدومی ایچون اجرا اولنان خوش T. پادشاه
کلدی رسی

ENTRÉE. Droit qui est attaché à certaines charges, de pou-
voir entrer dans les chambres du Roi à des heures où d'autres
personnes n'entrent point A. بیت الملک A. رخصه الدخول فی
بیت الملک A. دائره همایونده کیرمد T. دستور در آمدن بدائره همایون
P. رخصتی

ENTRÉE, se prend aussi pour Séance dans un tribunal, dans
une assemblée || Le Gouverneur de Paris a entrée au Parlement
پارس محافظتک پارلامنتو دیوانده رخصت دخولی وار در
پارلامنتو مجلسده داخل اولور-

L'hérésie de Luther a donné entrée à une infinité d'autres erreurs
لوثر نام لوتر نام صاحب مذهبک بدعتی سائر کونه نیچد عقاید زایغدنک
Cela lui a donné entrée dans les bon-
nes grâces du Prince نظر پادشاهی ده
حلولنه وسیله اولمشدر

Il signifie aussi, commencement A. فاتحه - بدايه A. آغاز
À l'entrée de l'hiver شتاده موسم بدايت A. باشلشغ
L'entrée de son Pontificat فاتحه کتابده L'entrée de son Pontificat
مشيختی

ENTRÉE. Le droit qu'on paye pour les marchandises qui en-
trent dans une ville T. طوپراق بصدی عوایدی || Droits
طوپراق بصدی و رفتید عوایدی

ENTREFAITES. Il ne se dit que dans ses phrases: Dans ces
entrefaites, Sur ces entrefaites, qui signifient, pendant que les
choses étaient dans cet état A. فی خلال هذه الاحوال A. -
همدران P. مقارناً بهذه الاحوال - عند هذه الاحوال -
اول T. در میان این احوال - در اثنای این حال - حال
- کیفیت احوال اول صورتده اولدیغی حالده - اثنالرده

بو- صورت احوال بو منوال اوزره ایکس- اول خلالده
وقوعات اثناسنده

s'ENTRE-FRAPPER. Se frapper l'un l'autre A. تضارب P.
بری برینی اورمق - اوروشمق T. یکدیگر زدن

s'ENTRE-ÉGORGER. S'égorger l'un l'autre A. تذابح
بری برینی بوزالمق T. با همدیگر گلر بوییدن P.

ENTRELACEMENT. V. Entrelacer.

ENTRELACER. Enclaver l'un dans l'autre A. متخللاً تشبیهک
آرید T. پیچ اندر پیچ کردن - با هم پیچانیدن P.
Entrelacer les cleveux de
diamans متخللاً - صاج آرسنده مجوهرات صوقشدرمق
مجوهرات تشبیهک ایتمهک

On dit figur. Entrelacer un discours de citations, de mora-
lités مقالدنک آرسنده بعض اشهادات و اخلاقیه متعلق
آراند صوقشدرمق - بعض عبارات متخللاً سرد ایتمهک

ENTRELACS. Terme d'Architecture. Ornement composé de li-
teaux et de fleurons liés et croisés les uns avec les autres A.
صوقشده T. رسم اشکال پیچ در پیچ P. شبکه الاشکال
اشکال رسمی

ENTRE-LIGNE. Espace qui est entre deux lignes d'écriture
Et oe - سطر آرسی T. میانده سطرها P. ما بین السطور A.
نوشته P. خط بین السطور A. qui est écrit dans cet espace A.
Il est défendu
سطر آرسنده یازمق محکمده ENTRE-LIGNE
کاتبلرینه منوعدر

ENTRE-LUIRE. Luire à demi A. ایض الضو - ومضان الضیا
جالوب چاریمده - یاری پارلدامق T. نیم روشنی نمودن P.
پارلدامق

s'ENTRE-MANGER. Se manger l'un l'autre A. اکل احد هما
بری برینی یمک T. یکدیگرا خوردن P. الآخر

ENTREMÊLER. Mêler plusieurs choses parmi d'autres choses
در میانده - در آمیختن P. مخلوطاً وضع - تخیط بینهما A.
آرید فارشدرمق - آرید قویمق - آرید فاتمق T. آمیختن
پورتقول ایله || Il faut entremêler les oranges et les citronniers
Entremêler des
فروزی ایله بیاض چیچکلرینی
fleurs rouges parmi les blanches
Figur. || Il ne faut point entre-
mêler des questions si différentes مختلف
بوی بولرینه

مطلبهرکت تخایطی جائز دکلدر

On dit, S'entremêler dans une affaire, pour dire, se mêler avec ceux qu'elle regarde, pour y travailler avec eux *A.* مداخله *P.* S'entremettre. *V.* فارشمنق *T.* مداخله کردن *P.*

ENTREMETTEUR. Celui qui s'emploie dans une affaire entre deux ou plusieurs personnes *A.* واسطه - متوسط *P.* میانجی *T.* میانجی - آره‌ید کیمن

ENTREMETTEUSE. Il se dit des femmes qui facilitent des intrigues de galanterie *A.* قوادة - دلالة *P.* پازن *T.* دلالة - پزه‌ونکت قاری

s'ENTREMETTRE. S'employer pour des affaires qui regardent d'autres personnes *A.* توسط *P.* میانجی شدن *T.* آره‌ید کیمرکت *T.* || Il s'est entremis pour les accorder میانجی‌هاکت ایتمکت - *Il s'est entremis* ذات البین ایچون توسط ایلدی بو ماده‌نکت تنظیمی ایچون *T.* برای arrangement cette affaire توسط ایلدی

On dit, S'entremettre d'une affaire, pour dire, s'en mêler *A.* S'entremettre des affaires publiques مداخله امور پبلک *P.* مداخله *A.* اول بابده رسماً مداخله د'office ایتمکت *Il s'en est entremis* C'est un homme qui s'entremet de beaucoup de choses - هر مصلحت مداخله ایدر بر آدمدر - دخال امور بر آدمدر - هر مصلحت فارشور آدمدر

ENTREMISE. Action d'une personne qui interpose ses offices, son crédit *A.* واسطه *P.* میانجی‌کاری *T.* آره‌ید کیمرکت *T.* بو ماده معرفت - میانجی‌هاکت *Cela se fit par son entremise* فلانکت معرفتیلده - فلانکت واسطیلده نظام‌پذیر اولدی *Et médiation par laquelle une chose se fait* || Dieu a souvent déclaré sa volonté aux hommes par l'entremise des anges جناب رب العزه مشیت رحمتیلدنی کیره *T.* بعداخری واسطت ملائکه ایلد بنی آدمه ایصال ایلدی *T.* ملائکه معرفتیلده عبادیلده ایصال ایلدی

s'ENTRENUIRE. Se nuire l'un à l'autre *A.* تضار *P.* یکدیگر بری برینی ضرره *T.* با یکدیگر گزند رسایدن - گزایدن بری بریند ایصال - بری بریند ندر ایتمکت - اوعراقیق ضرر ایتمکت

ENTREPAS. Allure d'un cheval, laquelle approche de l'amble قورد یلمدسی - لینکت یلمدسی *T.* رملان - خبیب - خب *A.*

s'ENTRE-PERCFER. Se percer les uns les autres *A.* تخاصم بری - صانجیلمشق *T.* یکدیگر شنجیدن *P.* تراخز - مطاعنة دورتشمکت - برینی صانجیلمشق

ENTREPOSER. Mettre des marchandises dans un entrepôt *A.* فرو نهادن مال در *P.* حط الاموال فی خلال الطريق المقصود سمت مقصوده کوندرلهجکت مالی آره *T.* میان راه مقصود *Il a entreposé beaucoup de marchandises dans cette ville* سمت آره کوندرلهجکت قتی کلی اموالی فلان بلده‌ید ایندردی

در میان *P.* منخط فی خلال الطريق المقصود آره یره ایندردلش مال *T.* طریق مقصود فرو نهاده

ENTREPOSEUR. Commis chargé de la garde d'un entrepôt *T.* سمت مقصوده کوندرلهجکت اوزره آره یره ایندردلش مالکت حفظند مأمور - حافظی

ENTREPOT. C'est un lieu où l'on met en dépôt des marchandises que l'on veut porter ailleurs *A.* محط الاموال فی خلال جای فرو نهادن مال در میان راه مقصود *P.* الطريق المقصود تجار مالی ایچون آره یتاغی اولان محل *T.*

Il se dit aussi, des magasins où sont déposées les marchandises qui se vendent pour le compte du Gouvernement *T.* میری انباری

ENTREPRENANT. Hardi, qui se porte aisément à quelque entreprise *A.* متعزم - متعزم - متعزم *P.* جالشگر *T.* ایشد صارلدریجی - صارلدریجی

Il se prend aussi en mauvaise part, et signifie, qui entreprend sur le droit d'autrui *T.* عسوف - خذار - دستدراز جور *P.* تجاوزلق ایدن *T.* وتعدی

ENTREPRENDRE. Prendre la résolution de faire quelque chose آهنگت کار کردن *P.* مباشرت - تصدی - تشبث - عزم *A.* Entreprenre un voyage و مباشرت ایتمکت - ایشد یاشمنق *T.* بناید عزم و مباشرت un bâtiment سفر ایتمکت ایتمکت *Entreprenre de traduire un auteur* Ce prince est venu à bout de tout ce qu'il a entrepris مصلحت قندعی *T.* متصدی اولدیغی - تشبث ایتمش ایشد موفق اولدی عزم ایلدیکی امورکت جملدنی - کافه امور طغریاب اولشدردی

Et s'engager à quelque chose à certaines conditions *A.* مقطوعاً

کوتری بازار *T.* بروجه مقطوعیت در عهده کردن *P.* التزام
 Il a entrepris de fournir des vivres pour
 شوفیات ایلد ارزاق و ذخایر اعطاسنی بر وجه
 ou tel prix مقطوع التزام ایلدی

On dit, *Entreprendre* quelqu'un, pour dire, le poursuivre,
 در پس فلان کس *P.* تسلط علی - تنقیی *A.*
 فلانک علیینه - بر کسندنک پسند دوشمک *T.* بودن
 Vous courez grand risque d'être malmené, s'il
 فلان کشی علییکد یوربیدجک اولور ایسد
 vous entreprend مصلحتک فنایه وارمق مخاطرهسی درکار در
 مصلحتک

P. تخبیل - کسح *A.* rendra perclus
 Il a un rhumatisme qui lui
 sqtلمق *T.* عملانده کردن
 entreprend toute la jambe مبتلا اولدیغی وجع مفاصل آلتی
 ایاعنی سقطلدی

ENTREPRENDRE sur, signifie, usurper sur le droit, sur l'auto-
 rité, sur la propriété de quelqu'un *A.* دخل - تعرض - تعدی
 Ce juge *T.* تجاوزلق ایتمک - طوقنمق *T.* دستدرازی کردن *P.*
 entreprend sur la juridiction, sur l'autorité des supérieurs
 فلان قاضی ما فوقی اولان قضائک ناحیدلرینه وامر حکومتلرینه
 Il entreprend sur son
 تجاوزلق ایدر - دخول و تعرض ایدر - دستدرازلق ایدر
 voisin تجاوزلق ایدر - همجارینه دخول و تعرض ایدر

ENTREPREIS. *A.* متشبث *P.* تصدی کرده - متشبث
 یا پشلمش - مباشرت اولنش - اولنش

Il est aussi adjectif, et signifie, perclus *A.* کسح
 سقطل *T.* عملانده *P.*

ENTREPRENEUR. Celui qui entreprend à forfait quelque ouv-
 rage *A.* بروجه مقطوعیت *P.* ملتزم علی طریق المقطوعیت
 Un habile *T.* کوتری بازار ایلد آلیجی - در عهده کنده
 entrepreneur d'édifices بروجه مقطوعیت التزام بنا ایدر ماهر
 واستاد بر نچار فلقدسی

ENTREPRISE. Desein formé, ce que l'on a entrepris *A.*
 آهنگ *P.* مقاصد *pl.* مقصد - قصد - عزایم *pl.* عزیمت
 Une belle entreprise *V.* یا پیشلان ماده
 grande *T.* عزیمت جسورانه *hardie* عزیمت جمیله - بهیه
 عزیمت جلیله *glorieuse* عزیمت عظمه - عزیمت عظیمه
 vaste موجب شان و شهرت اولدیجی عزیمت جزیه
 chimérique عزیمت وسیعة الغایات - عزیمت واسعه
 مقصد موهوم و بی - مقولدی بر کونده عزیمت موهوم

Faire une en- مقصد لا طایل - مقصد باطل *vaine* اساس
treprise Former une entreprise
 بر کوند عزیمتی صحیفه خاطرده نقش و تصویر ایتمک
 Exécuter une entreprise
 بر کونده قصد و عزیمتی چیز فعله
 Venir à bout d'une entreprise
 کتورمک

حصوله - عزیمت اولنان مصلحتک حصوله ظفر بولمق
 عزم و تصدی اولنان Manquer son entreprise
 ظفر یاب اولمق
 اجرانده تشبث - مادهده دوجار خیمت و خسران اولمق
 Mesurer une
 اولنان مقصدک حصوله ظفر یاب اولدما مق
 بر کسند متصدی اولدیجی مصلحتی
 entreprise à ses forces

Faire une entreprise de مرتبه قوتنه تقدیر و قیاس ایتمک
 Placer
 تجارتده متعلق بر کوند امره تصدی ایتمک
 son argent dans une entreprise de commerce, de finances
 تجارتده
 و یا خود میری به متعلق بر کوند امره سرمایده وضع ایتمک

تعدی - تعرضات *pt.* تعرض *A.*
 Il signifie aussi, usurpation
 تجاوزلق - صارقنیتایق *T.* دستدرازی *P.* تعدیات *pl.*
 C'est une entreprise contre le droit des gens
 حقوق مللی
 ناقض بر نوع تعرضدر

s'ENTRE - QUERELLER. Se quereller l'un l'autre *A.* تنازع -
 با یکدیگر *P.* مشاجره - تشاجر - مخاصمه - تخاصم - منازعه
 Ils ne
 بری بریله غوغا ایتمک - چکشیمک *T.* ستیزیدن
 font que s'entre-quereller
 تنازع و تشاجردن خالی دکلدر در

ENTRER. Passer du dehors au dedans *A.* در آمدن *P.* دخول
 لیمانده کیرمک Entrer au port
 ایدر کیرمک - کیرمک *T.*
 Entrer en lice
 On dit, qu'un chapeau ne
 کیرمک
 peut entrer dans la tête, pour dire, que la tête ne peut
 قپاقی باشد کیره میور
 entrer dans le chapeau

On dit figur., qu'il ne faut pas entrer dans le sanctuaire,
 pour dire, qu'il ne faut pas vouloir pénétrer dans les secrets
 حریم اسراره دخول ایتمک
 que les princes veulent cacher
 Et
 مکان محرم ایچند کیرمک روا دکلدر - جائز دکلدر
 qu'il entre de l'ambition, de l'intérêt dans quelque dessein
 بو
 مراده حب شان و غرض و مصلحت مخصوصه کیرر

On dit, Entrer en danse, pour dire, s'engager dans une affaire
 dont on n'a été que spectateur, ou pour dire, Être à son tour
 دایره کیرمک
 d'agir, de parler, d'être mis en jeu
 C'est
 او بوند کیرمک نوبت سنکدر
 à vous à entrer en danse
 او بوند کیرمک نوبت سنکدر

Et entrer en religion, pour dire, prendre l'habit de religieux *A.*

On dit, qu'un bruit entre dans la tête, pour dire, qu'il étourdit A. تصديع الرأس P. درد سرآوردن T. باش آغرتوق

ENTRER dans une affaire, c'est, y prendre part *مدخله*

فارشمق - ایتمک

On dit, en parlant d'une affaire d'intérêt, qu'un homme y entre pour tant فلان کسی شو ماهده شو قدر سهم اعتبار یله داخلمدر

ENTRER dans les secrets, dans les intérêts de quelqu'un بر کمسندنک اسرار ینده واسور و مصالح مخصوصه سنه محرم اوله-ق

ENTRER dans la douleur de quelqu'un, pour dire, y prendre اندوه- بر کمسندنک اندوه و کدر ینده حصدمند اولمق و کدر ینده مشترک اولمق

ENTRÉ. A. کیرمش T. در آمده A. داخل A. تجاوب A. جوابشمق T. با یکدیگر جواب رسانیدن P. مجاوبه - بری برینده جواب دوندرمک

s'ENTRE-SECOURIR. Se secourir mutuellement A. تعاون - با یکدیگر - با یکدیگر دستگیری کردن P. تظاهر - تناصر - بری برینده یاردم ایتمک - یاردملشمق T. یاورى نمودن || Les troupes sont bien postées pour s'entre-secourir عسکر لدی الحاجد تعاون و تظاهر آماده اولمق صورتلله تعبیه و ترتیب اولنمشدر

ENTRE-SOL. Logement pris sur la hauteur d'un étage A. شروان T. فرواره P. علویه - غرفات pl. غرف pl. غرفة Un entre-sol obscur مظلمه شروان - غرفه مظلمه شروان روشن و ضیا دار بر غرفه

s'ENTRE-SUIVRE. Aller de suite l'un après l'autre A. تلاحق بری T. در پی یکدیگر آمدن P. تتابع - توالی - تتالی - Les jours et les nuits s'entre-suivent و نهار تتابع و لایحق ایدر ایدر و نهار تتابع و لایحق ایدر ایدر

ENTRE-TEMPS. Intervalle de temps qui s'écoule entre deux actions A. خلال آره T. میانده هنگام P. خلال المدة - خلال A. خلال اول - کلمشیدم اول خلالده سن دخی واصل اولدک خلال مدتی وسیله فرصت Il profita de l'entre-temps اول وقتمهک ارسنی نعم الفرصة اتخاذ - اتخاذ ایلدی ایلدی

ENTRETEENIR. Arrêter et teur ensemble A. ضبط P. گرفتن T. داشتن || Cette pièce de bois entretient toute la

- آماج پارهسی تختملرک جملدهسی ضبط ایدر charpente - Dans ce sens on dit aussi, S'entretenir. A. ضبط احد A. بری برینی طوتنق T. با یکدیگر گرفتن P. هما الآخر بو ایکی آماج بری || Ces deux pièces de bois s'entretiennent برینی ضبط ایدر

ENTRETEENIR, signifie aussi, tenir en bon état A. وقایه - در خوشحالی داشتن P. وقایه فی حسن الحال - محافظه - Entretien un bâtiment, un jardin, les ponts, les chaussées, les chemins T. بنایی و باشچیدی و کوبریاری و قالدیرلری و یوللری حسن حال اوزره محافظه او وقایه ایتمک

Et faire subsister, faire continuer dans un certain état A. وقایه علی - وقایه علی حال الدوام - وقایه علی حال البقا - باقی و بر قرار داشتن P. ابقا - وقایه - حال الاستمرار خللدن - باقی و بر قرار طوتنق T. مستمر و بر دوام داشتن معاملات تجارتی Entretien le commerce || صافندرمق رابطه صلح Entretien la paix, l'amitié خللدن و قایده ایتمک و مصافات و شیرازه حب و موالاتی حال بقا و دوام اوزره Entretien la correspondance dans les pays étrangers ممالک اجنیده مکاتبیدی مستمر و بر دوام طوتنق دول متفقین Entretien bonne correspondance avec ses alliés رابطه محبتک - ابله رابطه موافقتی خللدن و قایده ایتمک Entretien des peuples dans l'erreur ایتمک Entretien le feu خلقی حال ضلalde ابقا ایتمک حال بقا و دوام اوزره و قایده ایتمک

On dit, Entretien un homme d'espérance, de belles paroles, pour dire, l'amuser en lui promettant beaucoup de choses آدمی آمال بیموده و کلمات خوش آینده ابله تعلیل ایتمک و کلمات خوش آینده ابله اویدوب اکلندرمک

On dit aussi, Entretien ses pensées, ses rêveries, pour dire, méditer, rêver افکار و خیالات مخصوصه سنه و تخیلات منامیدسنه استغراتی ذهن ایتمک

Il signifie aussi, fournir les choses nécessaires à la subsistance اداره النفقة والمؤنة - روية المؤنة - برزوق - انفاق A. اسباب لازمه پرورش دادن - روزی هر روزه دادن P. Entretien ses enfans || از قلندرمق - بسلامت - کچندر مکت بر کمسنه کندو اولادینک موت لازملرینی رویست اردویی تریزوق و انفاق Entretien une armée ایتمک

Entretenir un enfant au collège مؤنت لازمدهنی کورمک - ایتمک
مکتبده اولان برطفلاک مؤنت لازمدهنی اداره ایتمک
On dit aussi, S'entretenir, dans le même sens
روزئی هر روزه P. تعیش - تدارک المونة - ارتزاق A.
کچنمک T. اسباب لازمه پرورش داشتن - تدارک کردن
عرض Il a de quoi s'entretenir honnêtement || بسانمک -
Je donne tant à mon valet, pour
خدمتکارمده مؤنت لازمدهنی تدارک اینچون
شو قدر اقچه وپررم

S'ENTRETENIR. Se conserver T. وقایده اولنمق
بو وقایده ایتمک Cette femme s'entretient toujours fraîche
Des chevaux qui s'entretiennent gras اوزره
کندولرینی حال سدهن اوزره وقایده ایتمک
L'union ne s'entretient pas long-temps entre
بری برلریله وقایده ایتمک
انراضلری ضد اولان کسان بیننده رابطه اتحاد ووفاق
وقایده اولنمق

On dit, Entretenir un grand train, un grand équipage, pour
dire, avoir beaucoup de valets, de chevaux, etc. کیتیلو خیل
کیتیلو قهو خلقی صاحبی اولمق - وحشم صاحبی اولمق
کیتیلو دارات قولنمق -

On dit, Entretenir une femme, pour dire, faire subsister une
femme avec laquelle on est en commerce A. اتخاذ المونة بالمعة
اجرت ایله ایلدای طومق T. بر وجه متعد زن داشتن P.

ENTRETENIR. Parler à quelqu'un A. تسلم T. سولیمک
لاقردی - سولیمک T. حرف زدن - گفتاریدن - گفتن
Je l'ai entretenu familièrement
خالوتخاندسده طرح تسلف ایله لاقردی
Il faut chercher l'occasion pour s'entretenir de cette affaire
بو مصلحتی سولیمک اینچون فرصتی بولمق
On dit, S'entretenir, dans le même sens A. محادثة - مکالمه
مخاطبة - محادثة - مکالمه P. محاوره - مباحثه
سولیمک T. با یکدیگر سخن زدن
Les amis s'entretiennent par lettres
بین الاحبا بالمکاتبه مخاطبه ومحادثة اولمور
S'entretenir de propos frivoles
کلمات باطله ایله سولیمک
S'entretenir de quelque chose
کلمات بیبوده ایله محادثة ایتمک
S'entretenir de ses propres pen-

sées افکار و ملاحظات مخصوصه سندن بحث ایتمک
s'entretenir de Dieu اوصافی جلیله جناب رب الاربابدن
بحث ایتمک

ENTRETENUE. Femme qu'on entretient, et avec laquelle on
est en commerce A. مستاجرة بطریق المعة T. اجرتلوی ایلدای

ENTRETIEN. Subsistance A. نفقات pl. نفقات
T. روزئی - هر روزه - روزی P. معاش - کفافی النخس
خاندسک Il dépense tant pour l'entretien de sa maison || اولوش
Fournir à l'entretien d'une armée مؤنتمنی شو مقدار اقچه صرفه ایدر
بر اردونک مالزومه مؤنتمنی اعطا ایتمک

Il signifie aussi, ce que l'on dépense pour entretenir une chose
en bon état A. مصارف التعمیرات - Et ce qu'on donne à
son domestique pour subsister A. اجرة المعاش
اقچدهنی

ENTRETIEN. Conversation A. محاوره pl. محاورات
صحبت T. سروا P. مباحثات pl. مذاکرات
مذاکره مهتمه محاوره بی تکلفاند
Il eut un grand entretien avec lui
فلان ایله مفصل ومشروح
صحبت مرک Il interrompt notre entretien
مذاکره میزى انقطاعه سبب اولمشدر
اخلال ایدر

On dit d'une personne, d'une chose dont tout le monde parle,
qu'elle fait l'entretien de toutes les sociétés
مبحث كافة مجالس
ومحافلدر

ENTRETIENS SPIRITUELS. Il se dit des discours de piété que les
ecclésiastiques font dans des assemblées A. مباحث دینیة
مذاکرات دینیة

ENTREVOIR. Voir en passant et imparfaitement, faute d'at-
tention A. الماح النظر P. نیم نگاهیدن
Le témoin n'a pu reconnaître le meurtrier, parcequ'il
n'avait fait que l'entrevoir الماح
شهادت ایدن کسده فانی الماح
نظر ایله رؤیت ایتمش اولدیغندن تشخیصده قادر اولمدهنی

Et voir imparfaitement à cause de l'éloignement de l'objet,
des ténèbres, etc. A. فائرا نظر P. کم دیدن
Il ne voit pas distinctement,
فقای بصری اولموب فائرا نظر ایدر
فرق وتمیز بالقربة A. Il se dit aussi des vues de l'esprit

خیال میال - قرینه ایلله سزمکت T. بقربینه شناختمن P.
J'ai entrevu les desseins, les intentions d'un tel
سزمکت || Nos lumières
فلانکت مقاصد و منویاتنی قرینه ایلله سزدم
عقل sont si faibles, que nous ne faisons qu'entrevoir la vérité
بشر بغایت قاصر اولدیغندن حقایق احوالی فرق و تمیزدن
حقایق احوالی خیال میال سزر - عاجز در

بهم P. نلاقى - ترائیى A. S'ENTREVOIR. Avoir une entrevue
Pour accommoder leurs affaires, il faudrait qu'ils s'entreussent
کوروشمکت T. آمدن
مصلحتلر بده رابطه ویرمکت
Ils s'entreussent
برلر بیلده کوروشمکه محتاجدرلر
ملاقى - فلان خاندده نلاقى ایتمشدر در
اولمشاردر

ENTREVUE. Rencontre concertée entre deux ou plusieurs per-
sonnes pour se voir A. ملاقات بالمواعده - ملاقات
مواصلة - مواصلة - مواصلة بالمواعده -
سوزى بر - بولشمه T. بهم رسی P. مواصلة بالمواعده -
بر Ils ont eu plusieurs entrevues
کوروشمه - ایدرکت بولشمه
بر قیاح دفعه - قیاح دفعه بالمواعده ملاقاتلری واقع اولمشدر
اولکى La première entrevue se passa en compliments
اولکى مجلس - ملاقات مراسم دادید اکر آمدن عبارت ایدی
ملاقاتلری طرفیندن نادیده رسوم خاطرنوازی و اکرام ایلله
استدعای ملاقات Demander une entrevue گذران ایلدی
- تواعد ملاقات ایتمکت Convenir d'une entrevue ایتمکت
وقت ملاقاتی بالمواعده تعیین ایتمکت

ENTR'OUVRIR. Ouvrir imparfaitement A. قرح بالسمع
گوش P. صداسى
J'ai entr'ouvi sa voix
قولانده جالمنق T. گذار شدن
صداسى - صداسى گوشگذازم اولمشدر - سمعده قرح ایلدی
قولانده جالمنق

ENTR'OUVRIR. Ouvrir à demi. V. Entre-bailler.

S'ENTR'OUVRIR A. شکافتن شدن P. انشقاق
Uue
ارض منشق اولور
La terre s'entr'ouvre
یارلمق T.
مایل انشقاق اولان قبه
voûte qui s'entr'ouvre

T. نیم شکفتن P. تنققع A.
Il se dit aussi des fleurs
گلر یاری
Les roses commencent à s'entr'ouvrir
یارى آجلمق
آجلمده باشلادی

ENTR'OUVERT. A. متفق A. یارلمش T. شکافت P. منشق
یارى آجلمش T. نیم شکفت P.

ENTURE. L'endroit où l'on passe une ente A. موضع الغرز
آشى یرى T. جای نرز P.

ÉNULA-CAMPANA. Plante. V. Année.

صایبى به T. شمارى P. عددی A. ÉNUMÉRATIF. Qui énumère
مخصوص

صایبیش T. شمار P. تعداد A. ÉNUMÉRATION. Dénombrer
La simple énumération de ses conquêtes fait son éloge
صایمده ||
مظهر اولدیغى فتوحات جلیلدنک یالکز تعداد و شمارى
نعت و مدحده کافیدر

شمردن P. احصا - تعداد - عد A. ENUMÉRER. Dénombrer
Il a bien énuméré toutes ces circonstances
صایمق T.
کلان کافده احوالی یکان یکان تعداد واحصا ایلدی

ENVAHIR. Usurper, prendre par force, par fraude A. نصب
فضولی آلمق - قاپمق T. ربودن P. اختلاس - انتصاب -
ملکی آورده قبضه - ملکی نصب ایتمکت
Envahir un État
Il a envahi mon bien, ma terre
اختلاس ایتمکت
ربوده دست تغلب - مالیه و جفتهلکمی نصب ایلدی
Envahir la puissance, l'autorité
فضولی آلمق - ایلدی
فضولی - سلطانییدی و حکومتی نصب و اختلاس ایتمکت
آلمق

ENVAHISSEMENT. Action d'envahir A. نصب P. انتصاب
بر L'envahissement d'une province
قاپمده - فایش T. ربودگی
مملکتک انتصابی

ENVELOPPE. Ce qui sert à envelopper A. ظروف pl. طرف
تحریرات L'enveloppe d'un paquet
قاب T. پوشیده P.
طرفى فکت
Ôter, défaire l'enveloppe
طرفى
Sur l'enveloppe
طرفى کاغذ
Papier d'enveloppe
طرفى
L'enveloppe était écrite, à Monsieur...
اولد دیو...
Ecrire sous l'enveloppe de quelqu'un, veut dire,
محرر ایلدی
mettre sous l'adresse de quelqu'un des lettres qui sont pour un
autre
اوزری آخرک اسمنه یارلمش بر طرف ایچمه مطروفا
اورسال مکاتیب ایتمکت

Il signifie, en termes de fortifications, un ouvrage qui en
couvre, qui en défend un autre A. مترسقة P. سپر T. سر
اولکى وایکنجی سپر
Première, seconde enveloppe

ENVELOPPEMENT. Action d'envelopper. V. ce mot.

ENVELOPPER. Couvrir une chose d'une autre chose qui s'ap-
plique exactement sur la première A. لف - طى -
بر شیکت ایچنده - صامق T. در پیچانیدن - پوشیدن
تجار مالنى لف
Envelopper des marchandises || بوریمکت

Envelopper des confitures sèches dans du papier
سکریات یابسه کاند ایچنده صارمق

تغطیه - اعطا A. Il s'emploie par analogie en d'autres phrases
P. Tout-à-coup une noire
تغند طهور ایتمش بر مندباد عظیم
Un tourbillon de poussière forme
روی سمایی اعطا ایلدی
un épais nuage qui couvre le ciel, et qui enveloppe tout le camp
گردباد غبار روی سمانک سترینی موجب واردونک
دائراً ما دار اعطاسنی مستوجب اوله جق بر سحاب کثیف
Cette mer est souvent enveloppée de vapeurs
فلان دریا غالب حالده ابخره مظلمه ایلده
پوشیده در

پوشیدن P. توریه - ستر A. Il signifie aussi, cacher, déguiser
P. Les poètes ont enveloppé la vérité sous des fables
شعرا حقیقت احوالی زیر پرده افسانده ستر و توریه
فکرینی قصداً Il enveloppe à dessein sa pensée
ايتمشلر در
On dit, Envelopper quelque chose, quand
on raconte en paroles couvertes et honnêtes quelque chose de
بر ماده یی علی طریق التوریه افاده ایتک
باشی اورتلی اولدوق نقل ایتک -

احاطه A. Il signifie, en termes de guerre, environner, entourer
اطرافنی T. گردا گرد بستن P. تکنیف - احاطه دائراً ما دار -
|| جب جوړه قوشاتمق - اطرافنی جویرمک - قوشاتمق
دشمنی دائراً ما دار احاطه Envelopper l'ennemi de toutes parts
Il faut envelopper
دشمنی هر طرفدن قوشاتمق - ایتک
بودیدی احاطه و تکنیف ایتک اقتضا ایدر
cette hauteur

ENVELOPPER. Comprendre avec d'autres. Il ne se dit que des
T. با هم در گرفتن P. تخیل - تشمیل A. choses fâcheuses
On l'a enveloppé mal à
پروپس داسه فامق
propos dans cette affaire, dans ce crime
فلانی بو مصلحت
ایچنده و بو جرم و تهمت ایچنده بیوجه تشمیل و تخیل
بیوجه طولاندر دیرلر - ایتمشلر در

T. پیچیدن P. الثیاب - الثفای - اطوا A. S'ENVELOPPER.
پرمغه S'envelopper le doigt avec du linge
بورنمک - صارمق
باشد مقومد S'envelopper la tête avec une serviette
بز صارمق
قپود ایچنده بورنمک S'envelopper dans son manteau
صارمق
منطوی اولمق -

T. پیچیده P. مطوی - ملفوف - مطروف A. ENVELOPPÉ.

P. متواری A. قبلاندش T. پوشیده P. مغطاً A. صارمق -
گردا گرد بستن P. محاط A. اورتلی - اورتلدش T. پوشیده
با هم در گرفتن P. مختلط - مشتمل A. اطرافنی قوشادلش T.
ایچند طولاندش T.

On dit, Discours enveloppé, un discours où l'on donne plus
سخن سر P. کلام ذو التوریه A. à entendre qu'on ne dit
قپانق سوز - باشی اورتلی لاقردی T. پوشیده

On dit d'un homme dont les idées sont confuses, que c'est
T. پوشیده ذهن P. ماتبس الذهن A. un esprit enveloppé
ذهنی قپانق

القضاء - ایداع السیمیه A. ENVENIMER. Infecter de venin
آغو فامق T. زهرناک کردن - شونگ آلود کردن P. السیمیه
On prétend que les crapauds enveniment les herbes en y répandant de la bave
قره قوربند آغزی
کپوکیلد نباتاته ایداع ستمیت ایلدیکی منقولدر

On dit figur. Envenimer une plaie, pour dire, la rendre plus
یاره یی T. زخمرا تباهیدن P. افساد الجراحة A. douloureuse
Envenimer un récit, pour dire, lui donner un sens
odieux Envenimer l'esprit
حکایدیه القای سم ردانت ایتک
فلانک درونمده القای
de quelqu'un, pour dire, l'agrir, l'irriter
درونمی زهر آلود خشم - سم خشم وحدت ایتک
وحدت ایتک

سمیتلو T. زهر آلود - شونگ آمیز P. مسموم A. ENVENIMÉ.
زهرلو -

Figur. || Langue envenimée A. زبان P. لسان لدیغ
کلام دلدوز Discours envenimé زفیرلو دیل T. زهرناک
زهرلو سوز - ستمیت آلود

آندندیه یلکن ENVERGUER. Attacher les voiles aux vergues T.
یلکنلری آندند جیپو قوربند باغلمق - باغلمق

ENVERGURE. Arrangement des voiles avec les vergues et
les mâts T. کبی یلکنلرینک آندند جیپو قوربند اوزرینه
دوزلشی

Et l'étendue qu'il y a entre les deux extrémités des ailes dé-
ployées d'un volatile A. درازی P. بعد الجناحین المرفوفین
|| یایلمش ایکی قنناد اوزونلغی T. دو بال گسترانیده
y a des volatiles qui ont jusqu'à vingt-cinq pieds d'envergure
بعض طیور وار در کد یایلمش ایکی قننادلری اوزونلغی
شو قدر ذراعدر

ENVERS, préposition. À l'égard de... *A.* در *P.* الی - *ل*
Charitable envers les pauvres || طریقتند - حققتند *T.* بحق - باره
متوعد الی Pieux envers Dieu فقرا حققتند مشفق و مرحمتکار
ولای نعتی حققتند ارتکاب Ingrat envers son bienfaiteur اللد
وطنی حققتند خائن Traître envers sa patrie کفران ایتمس بر کمسند

On dit, Je vous servirai, je vous défendrai envers et contre
tous هر کیم اولور ایسد اولسون آنکت حققتند و آنکت خلافند
یور بییدرت سکا ایفادی لازمه خدمت و ادای وجیبه
مددکاری و اعانت ایلمکدن فارغ اولدجق دکلم

ENVERS. Le côté le moins beau d'une étoffe *A.* جهت معکوسه
P. Voilà l'endroit de cette étoffe, || ترس یوز *T.* روی بازگون
voilà l'envers معکوسه سی
اشتمد بوقدماشت یوزی بو وجهت معکوسه
On appelle, Étoffe à deux envers, celle dont les deux
côtés sont également beaux *A.* متساوی الوجیهین
دورویش *P.* اینکی یوزی بر *T.* یکسان

À L'ENVERS. Cette expression a différentes significations: Mettre
à l'envers, c'est mettre du mauvais côté de l'étoffe *A.* مقلوباً
ترسند *T.* واز گوند *P.* جاعباً - معکوساً - من جهة المعکوس
قیودینی معکوساً نلبس ایلدی
|| Il mit son manteau à l'envers
قیودینی ترسند کییمشدر -

TOMBER À L'ENVERS. C'est tomber sur le dos *A.* مستلقیاً سقوط
ارقد اوزریند دوشمکت *T.* بر پشت افتادن *P.*

On dit, Les affaires de tel homme vont à l'envers, pour dire,
فلانکت امور و احوالی معکوس و سورنگون
ترسند و اریبیور - امور و احوالی عکسند و اریبیور - اولقد در
On dit, qu'un homme a l'esprit à l'envers, pour dire, qu'il
T. کج اندیش - کج عقل *P.* معکوس العقل *A.* لا فاهم
On dit aussi, Cet accident lui a mis la
tête à l'envers, pour dire, lui a troublé l'esprit
پربشانی ذهنند - فلانکت عقلی مختل و پربشان ایلدی
سبب اولمشدر

ENVIE. Il ne se dit qu'en cette façon de parler, à l'envi, et
signifie, avec émulation, avec désir de se surpasser l'un l'autre
باهمدیگردعوی *P.* علی وجه التنافس - بفکر التمازی
- بری بولرندن اوست کلمکت سوداسیله *T.* برتری کدان
بری بولرند اوست کلمکت سوداسیله
|| Ils travaillent à l'envi
- بولرند تنافس و تمازی سوداسیله کوشش و اقدام ایدرلر
- بری بولرند غیرتد دوشدرکت جالشورلر

ENVIE. Chagrin qu'on ressent du bonheur d'autrui *A.* حسد
حسد خبائثت آلود حسد maligne || قسقتانند *T.* رشکت *P.*
خارخار رشکت و حسد Etre rongé d'envie حسد مکشون
secrete Sa bonne fortune lui attire l'envie
ايله محکومت الفواد اولمق
de tout le monde حققتند نفسی اقبال
مظهر اولدیغی دولت و اقبال
کمال بختیاری و اقبالی - مستجلب حسد کافه اذام اولدیور
Exciter l'envie تنقیریبیله هدفی تیر حسد کافه الادامدر
Son mérite est au-dessus de l'envie
تحریرکت حسد ایتکت
ذاتمند مرکوز اولان مایه لیافت و اهلیت احبابت نظر
Il ne peut voir personne dans la pros-
périté sans lui porter envie حسد
در کسک اقبالی عین حسد
ايله مشاهده ایدر

On dit, Faire envie, pour dire, donner de l'envie, exciter
قسقتانند *T.* رشکت آوردن *P.* ایجاب الحسد *A.*
|| Il vaut mieux faire envie
محمل حسد اولمق - کتورمکت
محمل مرحمت اولمق ايسمه محمل حسد
اولمق - اولمق یکدر
Et figur. || Le serpent de l'envie a sifflé dans
son coeur و حسد رشکت
فلانکت قلبند نفخ رشکت
ایتمشدر

Et proverb. Les envieux mourront, mais non jamais l'envie
ارباب حسد هلاکت اولور لکن رشکت و حسد ابدی داتم
و باقیدر

PORTER ENVIE à quelqu'un. C'est souhaiter un bonheur pareil
au sien. V. Envier.

ENVIE. Désir, volonté *A.* اشتیاق pl. اشتیاقات
|| استمکت - اولمده *T.* خواهش - آرزو - هوس *P.* رغبات
علم و دانشد احوال مبالغه اوزره مشتاق و هوسکار اولمق
Avoir une extrême envie de savoir, d'apprendre
اکل طعامده و نومده
Je n'ai nulle envie de vous nuire
و تنکمه راعب و هوسکار اولمق
Je brûle d'envie de vous
سنى اعتراض بر درلو اریزم بوقدر
برکزه دخی مظهر دیدارکت اولمق امنیسیله درومده
L'envie de vo-
yager lui a passé
بر طرف اولدی
صاودی -

On dit, Passer son envie de quelque chose, pour dire, satis-
faire le désir qu'on a d'une chose *A.* الحظ
دلیر *P.* شیده هوسنی الحق *T.* هوس و آرزو گشتن

اول خصوصاً استیغای حظ ایتمش - Et l'envie lui en est passée
هوسنی آلدی - اولدی

ENVIE de femme grosse. Le désir subit et désordonné que quel-
ques femmes grosses ont de certaines choses A. وحام P. آرزوی
آش برمد T. زن آبستن

ENVIEILLIR. Faire paraître vieux A. وضع فی صورة المسن
احتیار T. در صورت کهنسالی نمودن - هسحال پیر ساختن P.
بو قیافت فلانی Cet ajustement l'envieillit || کوسترمک
احتیار کوستر

ENVIER. Être attristé des avantages d'autrui A. حسد -
حسد - قسغانمق T. حسد بردن - رشک آوردن P. تحسید
فلاند جمیع ناس حسد ایدر ایتمش || Tout le monde l'envie
آخرک بخت واقبالند حسد ایتمش Envier le bonheur d'autrui
کبار قوم وقرانی Les grands, les favoris sont ordinairement enviés
مطمع انظار حسد درلر - سلطنت عادتاً محسود الاقراندرلر
اماج سهام رشک حسد اولو کلمشدر -

ENVIER. Souhaiter pour soi-même un bonheur pareil à celui d'un
autre || Je voudrais bien être aussi independant que vous, j'envie votre
bonheur سنکت کبسی خود سر اولمغه آرزوم وار ایددی
بو بابده بزهادمکش - بو بابده بختکم غبطه ایدرم
و غبطه خورم

Il signifie aussi, désirer A. اشتیاق P. آرزو - غیشیدن
Voilà le poste du monde || اوزلمک - امرنمک T. کشیدن
جہانده جملدن زیاده مشتاق وارزومند مسند اشته بو در
que j'envierais le plus V. aussi, Désirer.

ENVIE. A. قسغانمق T. رشکناک P. محسود
ارزو کرده P. مشتاق A. کونی چکیلان T. بزهدان کشیده P.
محسود Une charge bien enviée || اوزلمش - امرنامش T.
حسرت الاقران والامشال بر منصب - الاقران اولان بر منصب

ENVIEUX. Qui a de l'envie A. حسد pl. حسد
Un esprit envieux || قسغانج T. رشکین
حسودده ایددی راحت قلب اولمز
Les envieux sont toujours tourmentés
ارباب حسد داتما عذاب
داتما معذبدرلر - قلبه مبتلا درلر

ENVIRON. À peu près A. تقریباً P. تقریبی
تقریباً || Il y a environ dix ans
عسکری Son armée était d'environ mille hommes

تقریباً بیکت نفردن عبارت ایددی - بیکت نفردن ایددی

P. تکنیف - احاطه A. ENVIRONNER. Entourer, enfermer
|| اطرافنی جویرمک - قوشانمق T. گرداگرد بستن
بر بلده نکات جوره سنی سور ENVIRONNER une ville de murailles
بلده نکات اطرافند دیوار جویرمک - ایله احاطه ایتمش
دشمن عسکری قلعدینی Les ennemis enviro-
naient la place || Et figur. || Les dangers l'environnaient de
toutes parts مبالغه و مخاطرات اطراف اربعه سنی احاطه
Les malheurs qui l'environ-
nent اطرافنی مستولی - اطرافنی احاطه ایتمش مصایب والام
اطرافنی Il est environné de flatteurs اولمش افات واکدار
اطرافنی ارباب تملق و مداحند ایله - مداحملر ایله محاطدر
اطرافنی احاطه ایتمش هرتو L'éclat qui l'environne
جوانب اربعه سنی Il est environné de gloire رخشان اجلال
Cette affaire es-
t environnée d'épines بو ماده هم طریدن خار ایل محاطدر
بو ماده نکات هر طرفی پر خار عسر و صعوبه در -

ENVIRONNÉ. A. محاط P. مستند T. گرداگرد بسته
اطرافنی جویرلمش - قوشانمق

اکناف - حوالی - اطراف A. pl. ENVIRONS. Lieux d'autour
|| L'armée se logea aux envi-
rons de la place عسکر قلعدنک اطرافنده نصب خیام قرار
On a publié cette ordonnance dans tous les environs
بو فرمان بالجهله اطراف ونواحی بد نشر اولمشدر

ENVISAGER. Regarder une personne au visage A. مشاهده
T. نگریدن - رو برو نگرستن P. وجاهاً رویت
فلانی مشاهده ایلدیکم Dès que je l'eus envisagé, je le reconnus
فلانی وجاهاً رویت - عقیبده کیم اولدیغنی تشخیص ایلدم
Je n'oserais seule-
ment l'envisager ایلدیکده در حال کیم اولدیغنی بیلدم
یوزنید باقمده بیله جسارت ایدم

Il signifie figur., considérer, et se dit des choses que l'on con-
sidère sous un certain aspect A. نظر P. نگریدن - دیدن
|| Cette action est belle, si vous l'envisagez de ce côté
- بو ایش اول جهتدن نظر اولمسه حسدن خالی دکل
Le sage n'envisa-
ge pas les richesses comme un bien مال کشی مال
مال و ثروت نظر عافنده - و ثروتی نظر اعتبار ایله کورمز
مال و ثروتی دیده رعبت ایله - بر شی مرغوب عده اولمزم

Envisager l'avenir, la mort, les tourmens, le péril, la pauvreté, sans en être ému
 احوال مستقبله و حال ممات و محال ممات و محال ممات و محال ممات
 و عقوبات و تنكيات و محال ممات و محال ممات و محال ممات
 Envisager les suites d'une affaire
 مستبعات و مصلحتك نتایج و مستبعات و مصلحتك نتایج
 عواقب مصلحتك نظر ایتك - بصیرت ایلد نظر ایتك
 T. رو برو نگریده P. وجاهاً درتی - مشهود A. ENVISAGÉ.
 باقلمش T. دیده P. منظور A. بوزه باقلمش

ENVOI. Action par laquelle on fait transporter une chose d'un lieu à un autre. Il se dit particulièrement des marchandises A.
 || ارسال - کوندرمه T. فرستادگی P. ارسالات pl. ارسال
 || Cette marchandise est de bon débit, on en a déjà fait deux envois à...
 فلان متاع سهیل الرواج اولدیغی ملبسده سیله
 بو آند قدر اول مالدن فلان طرفه ایکی ارساله ایتدیلر
 s'ENVOILER. Il est synonyme de se déjeter. V. ce mot.

s'ENVOLER. S'enfuir en volant A. طیران P. طیرورت - طیران
 Le moindre bruit fait envoler les canards
 || اوجمق T. پریدن
 جزئی بر طاقردی اوردکلرک طیرانده باعث اولور

Figur. || Le temps s'envole, c'est-à-dire, passe rapidement
 و قتلر کبرق الخاطف سریع - وقت وزمان سریع الطیراندر
 و قتلر سریع الطیران و دفعی الذهاب اولدیغی - مرور در
 سن انسانک و تلذذات L'âge, les plaisirs s'envolent
 ظاهر در سرعت - نفسایتک سرعت جری و مروری درکار در
 طیرانی درکار در

ENVOIÉ. A. طیر P. پریده T. اوجمش

ENVOYER. Faire en sorte qu'une personne aille, ou qu'une chose soit portée en un certain lieu A. ارسال - بعث
 ابعث - بعث - ارسال A. ارسال - بعث - ارسال A. ارسال - بعث - ارسال A.
 || کوندرمک T. روانیدن - فرستادن P. تسبیل - تسبیل -
 قلعهده امداد کوندرمک || Envoyer du secours dans une place
 دشمن قلعهده امداد کوندرمک
 دشمن قلعهده امداد کوندرمک
 کیفیت حالنی کشف و معاینه ضمننده آدملر ارسال ایلدی
 ادای رسم تبریک ضمننده آدم Envoyer faire compliment
 On dit, Envoyer en l'autre monde, pour dire, faire mourir T.
 آخوته کوندرمک - کوندرمک - کوندرمک
 || Il se dit aussi dans les choses morales || Les biens et les maux que
 Dieu nous envoie
 ارسال الهی اولان نعم و آفات
 الله تعالی بزه باران ارسال ایلدی
 On dit aussi, Le vin envoie des fumées à la tête
 خمر دماغه

اصعاد بخار ایدر - ارسال بخار ایدر

روانیده - فرستاده P. مبعوث - مرسل - مرسل A. ENVOYÉ.
 کوندرلمش T.

Il se dit aussi, d'un ministre envoyé d'un prince auprès d'un autre prince; et c'est un grade inférieur à celui d'ambassadeur
 T. فرستاده میان رتبه - فرستاده P. سفیر متوسط الرتبة A.
 فوق العاده اورته Envoyé extraordinaire || اورته ایلچیسى
 Il n'y a point d'ambassadeur de tel Prince en cette Cour,
 فلان دولتهک فلان دولتهده
 بیوتک ایلچیسى اولیوب انجق بر اورته ایلچیسى وار در

ÉPACTE. Nombre de jours qu'on ajoute à l'année lunaire, pour l'égaliser à l'année solaire A. خمسة مسترفة P.
 پنجه دزدیده

EPAGNEUL. Espèce de chien dont la race vient d'Espagne A.
 اندلس کوبکی T. سگ اندلسی P. کلب اندلسی

ÉPAIS, se dit d'un corps solide considéré par rapport à sa profondeur A. ضخیم - ضخم A. سفت P. جسم - ذو الجسم
 ضخامتى شو قدر ذراع Mur épais de tant de toises || قالین
 Planche épaisse de deux pouces جسماً شو قدر ذراع دیوار - اولان دیوار
 ایکى پرمق - جسماً ایکى پرمق بر نخته
 Le verre trop épais n'est pas bon pour cet usage
 On - جسمى پک قالین اولان شیشه بو ایشه یرامز
 البق - غلیظ اللسان A. Cet homme-là a une grande difficulté à parler, il a la langue épaisse
 شو آدمک تکلمده
 جوق عسرتى وار در لفظ لسانه مبتلا در

وئج - صفیق A. En parlant d'étoffes, on emploie ces mots A. شفیق - شفیق
 Ce drap est trop épais پک قوند در - بو جوقه بغایت صفیقدر
 شفیق - شفیق

On dit d'un homme, qu'il a la taille épaisse, pour dire, une taille qui n'est pas déliée A. تنومند P. ضخیم البدن A.
 یوغون کودهلو T. زفت

Il se dit aussi de certaines choses relativement à leur consistance A. کثیف P. جگال T. قویو
 Uu brouillard épais ظلمات قویو طمان - صباب کثیف
 لیل - لیل مظلمه - لیل کثیفه الظلام A. کثیفه
 Air قره کولق کجه T. شب تاریک P. لیل دیجور - لیل
 Et d'une chose liquide qui prend une consistance plus ferme A. ثخین - غلیظ P. سخت T.

پکت قویو مرکب - جبرائخن De l'encre trop épaisse || قویو عقل کشیف A. Ignorance épaisse || Il s'emploie aussi au figuré || T. کند اندیشی - عقل کند P. ذهن بطی - عقل غلیظ - قالین عقل

ÉPAIS, se dit aussi d'un amas de certaines choses qui sont fort près les unes des autres A. متکثف - متلاصق || Un bois bien épais صیق T. نزدیک همدیگر P. Ces blés sont trop épais اکیئلر بغایت متکثفدر Des bataillons épais صنف برلرینه متلاصق عسکر - عسکریه متلاصقة الصفوف - Il est quelquefois substantif. V. Épaisseur.

ÉPAISSEUR. La profondeur d'un corps solide A. ضخامت - جسم || Cette pierre a tant de pieds de longueur et tant d'épaisseur بو شاش طولاً شو قدر و جسماً Dans l'épaisseur du mur دیوارک جسمی شو قدر قدمدر حجبی ایچنده - ایچنده

Il se dit aussi de l'endroit où les arbres sont les plus près les uns des autres A. صیقلاق T. کثافت - الكثاف - لفافت || L'épaisseur d'un bois اورمانک لفافت و کثافتی On dit aussi, L'épaisseur des brouillards طمانک - کثافت ضباب کثافت ظلمات des ténèbres هوا قویولغی de l'air - اغلاط - تکثیف - تثنین ÉPAISSIR. Rendre épais A. سیروبی تثنین ایچون Mettre du sucre dans du sirop pour l'épaissir Les vapeurs هوایه ایراث - بخره هوایهی تکثیف ایدر کثافت ایدر

S'ÉPAISSIR. A. کسب - استغلاط - کسب الخانة - تثنین قویولمق T. سختی پذیرفتن P. کسب الکثافة - الغلظة - لسان استغلاط ایدر La langue s'épaissit || فاتیلمق - Et figur. || L'esprit s'épaissit کسب کثافت ایدر - عقل کسب غلظت ایدر ÉPAISSISSEMENT. Condensation A. اشربه و مایعاتک تثنین L'épaississement des liquours - کثافت - قویولمده T. سختی پذیرى P. استغلاط

Il signifie aussi, l'état de ce qui est épais A. فاتیلق - قویولق T. جگالی - سختی P. غلظت - ثخانت

ÉPAMPRER. Ôter de la vigne les pampres, les feuilles inuti-

les A. پیراستن درخت - پیراستن ساروند P. تشذیب الکرم T. انکسار Il faudrait épamprer cette vigne بو باغی بودامق اقتضا ایدر

ÉPANCHEMENT. Écoulement d'un fluide. Il se dit en termes de Médecine, de l'écoulement considérable d'un fluide dans quelque espace du corps humain qui n'est pas destiné à le contenir A. انصباب Épanchement de bile دوکلمد T. ریزش P. انصباب A. انصباب دم Épanchement de sang صفرا

Il signifie figur., effusion de coeur A. انتشار القلب P. Souvent dans l'épanchement de son coeur, je la voyais jeter sur ce jeune homme un coup d'oeil à la dérobée نو جوانک اوزرینده امالده نگاه دزدیده ایلدیکنی بر قاچ انتشار سرور On dit aussi, Épanchement de joie دفعه کوردم سرور یا یللمدی حالی - وشادمانی

ÉPANCHER. Verser doucement A. اراقه - تفریغ - صب || Épancher du vin دوکمک T. ربختن de l'huile زیتون یاغی دوکمک On dit figur., Épancher son coeur, pour dire, l'ouvrir avec sincérité, avec confiance A. تمشیر اشتیاق - کشف درون کردن P. کشف القلب - القلب Épancher son coeur dans le sein de l'amitié تمشیر اشتیاق درون ریزانیدن صدر مخلص و فاکاره تمشیر اشتیاق قلب ایتمک

ÉPANDRE. Jeter çà et là, éparpiller, répandre A. نشر - Ce fleuve épand ses eaux dans la campagne فلان نهر صولرینی صحرايه تمشیر Épandre du fumier فشققی صاجدق - نشر ذیل ایتمک Épandre du grain dans une terre تارلايه تمشیر تخم ایتمک V. Éparpiller.

Et figur. || Les Vandales s'épandirent dans l'Afrique یا یللمدی - فلان قوم ارض افریقیهده منتشر اولدی پاشیده شدن - افشاده شدن P. انتشار A. صاجلمق T.

s'ÉPANOUIR. Il se dit des fleurs qui commencent à sortir des boutons A. آچلمق T. گشردن - شکفتن P. انکشاف - تفتح Un bouton de rose qui s'épanouit انکشاف اوزره اولان - On dit figur. Son visage, son front s'épanouit, کسب البشاشة - ابشار الوجه A.

کولر *T.* گشاده رویی یافتن *P.* کسب البشر والبشارة -
کولر یوزلیاق پیدا ایتمک - یوزلو اولمق

Il est actif dans cette phrase, Épanouir la rate, pour dire,
تفريغ الفؤاد - تبسيط الفؤاد - تنشيط الفؤاد *A.* régnir
دلشاد - دل گشادن - فرح دل بخشیدن *P.* تفريغ البال -
کوکل سوندرمک *T.* کردن

ÉPANOUISSEMENT. Action de s'épanouir *A.* انکشافی *P.*
آجله *T.* گشایش - شکفتگی

Et figur. || Épanouissement de coeur *A.* انبساط القلب -
کوکل سونجی *T.* گشایش دل *P.* انشراح القلب

s'ÉPARER. Il se dit d'un cheval lorsqu'il détache des ruades
Ce cheval s'épare || تپمد اورمق *T.* لکند زدن *P.* ضراح *A.*
بو آت تپدکندر - بو آت تپمد اورر - بو آت ضروردر

ÉPARGnant. Qui est trop ménager *A.* ضمیم -
Il ne || مصرفی اسرکیجی *T.* تنگ دست *P.* ممسک -
بو مقولده dans une occasion semblable
مصرف اسرکمتک جایز دکل - حالده ممسک اولمق روا دکل

ÉPARGNE. Parcimonie, ménage dans la dépense *A.* قنور -
مصرفی اسرکمه *T.* تنگ دستی *P.* صنانت - صنت - تقنی
موجب عار و خجالت اولدجق صنت Épargne honteuse ||
شع و زلات مرتبده صنت mesquine مکروهه و تقنی
Il a amassé de grands biens par son épargne
مصرفده تقنی ایدهرک اموال کثیره جمعده ظفر باب
غایة الغایه ارباب C'est un homme de grande épargne
تقنی مسکنده Il faut aller à l'épargne صنتدن بر ادمدر
Il a fait un grand bâtiment
مصرفده اختیار تقنی و صنت ایدهرک avec ses épargnes
بر بنای عظیم انشاسده دسترس اولدی

Il se dit aussi du temps et de toute autre chose qu'on mé-
nage *A.* بیبوده صرف *P.* اعمال بالتصرف - اعمال بالادارة
تصرف و اداره ایله قوللمق - اسرکدرک قوللمق *T.* نکردن
وقتی || Il n'y a point de plus belle épargne que celle du temps
Il affecte
اداره و تصرف ایله قوللمقدن اعلا بر شی یوقدر
une grande concision dans son style, il va à l'épargne des mots
سبک و انشاسده الفاظی اداره و تصرف ایله قوللمدق
اختصار کلام ایدر

ÉPARGNER. Ménager la dépense *A.* تقصیر - اختیار الصنة
دریغ کردن - تنگ دستی نمودن *P.* اختیار الامساک -

مالنی واقچدسنی || Épargner son bien, son argent *T.* اسرکمت
Nous n'avons guère de provisions, il les faut épar-
gner ذخیره من فلیل المقدار اولمغله مصرفده اختیار صنت
Le vin ne fut pas épargné à cette
ramasak اولمق لازمدر
فلان دوکون صیافتمده خبر خصوصده اختیار امساک
اختیار صنت و امساک اولمیوب - و صنت اولندامشدر
Il est si avare, qu'il s'épargne
غنیاً و مبدولاً صرف اولدی
jusqu'à la nourriture بخلی شل مرتبده غالبدر کد اقوات
On n'épargne rien pour
روزمره سنده بیلده اختیار صنت ایدر
vous satisfaire سنک تطییبتک خصوصده هیچ بر شی
Vous cherchez en vain à me persuader, épargnez-
vous ce soin بنی الزام ایتمک قیدبده دوشمک بشدر بو
بو خلیادن امساک - سعی نفسمک حقنه دریغ ایلمه
صیانت *A.* Il se dit aussi dans les choses morales - نفس ایله
Épargnez-moi le chagrin, la douleur, la honte,
اسرکمت *T.* بو کدر والمیدن و شرم و خجالتیدن و خلجبان
la confusion
On dit aussi, Ne
بنی اسرکد - بنی صیانت ایله
m'épargnez pas, pour dire, employez-moi librement
بنی صیانت
بنی اسرکمه - ایلمه

On dit aussi, Épargner quelqu'un, pour dire, ne lui faire
T. حمایت *A.* pas tout le mauvais traitement qu'en pourrait
On ne l'a pas taxé si haut que les autres, on l'a
|| اسرکمت
vu épargner مراد ایلدکلر بده
فلان کمسندیی
فلان - بناء اوزر بده ساقولر قدر اعر سالیاند طرح ایلدکلر
La mort
کمسندیی حمایت ایتمک مراد ایلدکلر بده بناء
On dit, Cet
- اولوم هیچ کمسندیی اسرکدر
homme n'épargne personne, pour dire, qu'il médit de tout le
monde بو - بو عیاب و بد زبان آدم هیچ کمسندیی اسرکدر
monde
فصال ادمک لسانی هیچ کمسندیی اسرکدر

S'ÉPARGNER. Ménager ses soins, son crédit *A.* تجویز القصور
دریغ داشتن *P.* تجویز التقصیر - تجویز الامتناع - تمتع -
Quand il peut obliger, il ne
|| اسرکمت *T.* دریغ کردن -
s'épargne pas بر آدمی ممنون و خوشدل ایتمک الندن
کلدیکی حالده تجویز امتناع و تقصیر ایتمک احتمالی
S'il peut vous nuire, il ne s'y épargnera
طوفکد ایصال ضرر ایلمکه اقمنداری وار ایسمه تجویز
قصور ایتمه چکی درکار در

ÉPARGNER, se dit aussi pour dire, ménager quelque chose

dans la matière que l'on travaille *T.* اداره || Cette table a été épargnée dans l'épaisseur du roc جسمی بوسفره قیانتک حجیمی
ایچنده اداره اولندی

Il se dit aussi d'un tailleur qui épargne de l'étoffe *A.* استفصال
P. Ge tailleur a épargné une eulotte dans le drap de ce manteau فلان خیطا
دخی استفصال ایلدی بر فپودلق جوقد ایچندن بر شلوار دخی استفصال ایلدی

ÉPARPILLEMENT. Action d'éparpiller, ou état de celui qui
پاشیدگی - پاشش *P.* انباشت - انتشار - نشر *A.* نشر
طاعلمه - طاعتمد - صاچلمه - صاچمه *T.*

ÉPARPILLER. Disperser çà et là *A.* بت - نشر - نشر - پاشیدن
P. Éparpiller || طاعتمدق - صاچمق *T.* افشاندن - پاشیدن
صمان و گیاه ورماد نشر طاعتمدق *P.* پراکندیدن
de la paille, du foin, de la cendre نشر طاعتمدق *V.* aussi Épandre. - Figur. *A.* نشر
پراکندیدن *P.* پاشیده - افشانده *P.* منتشر - منشور *A.* منشور
کیتلو اقچه - نشر سیم وزر ایلدی - وافر اقچه نشر ایلدی
طاعتمدق

ÉPARPILLÉ. *A.* پاشیده - افشانده *P.* منتشر - منشور
طاعلمش *T.* پراکندیده *P.* منتشر *A.* صاچلمش

ÉPARS. Épandu, dispersé *A.* منتشر - متفرق
P. متفرق - متشتت - متشتت *T.* پراکندیده
Les loups avaient épouventé le troupeau, il était épars dans les blés, dans les vignes سورپسی فوردلردن اورکوب اکینار و بانار
بازار ایچنده طاعلمشدر - ایچنده متشتت و متفرق اولمشدر
Les Juifs n'ont point de pays certain, ils sont épars dans tous
قرم یهودک معین مملکتی اولمیوب جبار
les pays du monde طرف طرف Bataillons épars افطار عالمه متفرق و منتشر در
Il a ramassé toutes les particularités de notre histoire qui étaient éparées پراکنده و پربشان اولمش صنف عسکرید
dans les livres, dans les chartes تاریخمزه دائر اولان و فایعک
بعض کتابلرده و قانونناملرده پراکنده بولمش تفصیلاتنی
بر بره جمع ایلدی

ÉPATÉ. Il se dit d'un verre qui a le pied cassé *A.* قدح
آبانی قیریق بر قدح *T.* پیالده شکسته پا *P.* کسیر القدم

On dit, Nez épaté, pour dire, un nez large et court *A.*
پایوان برون *T.* بینشی پینا *P.* انش مسطح

ÉPAULE. Membre du corps qui se joint au bras *A.* منکب
Porter le mousquet || اموز سفت - دوش *P.* مناکب *pl.*

تفنگکی - تفنگکی منکب اوزریند طاشیمق
On dit figur. - اموز اوزریند طاشیمق - متنگبیا استحصال ایتمک
Je porte cet homme sur mes épaules, pour dire, cet homme
فلان کشی اموزم اوزرینده بر
me pèse, m'est à charge
Et qu'un homme
دوش تحملده بر بار گراندر - حمل ثقیلدر
n'a pas les épaules assez fortes pour un tel emploi, pour dire,
فلان منکب بارینی تحملده
qu'il n'a pas assez de capacité
دوش اقتداری قاصر در

On dit, Hausser les épaules, lever les épaules, pour dire,
اموز یوکسلدوب *T.* témoigner qu'une chose déplaît, qu'elle choque
Il n'y a rien à répondre à cela, il n'y a qu'à hausser les épaules
اهمار صورت ابانت ایتمک
اهمار صورت ابانت ایتمکدن غیری جواب یوقدر

Et prêter l'épaule à quelqu'un, pour dire, lui aider, le
بر - ایفای لازمه دستگیری و معاضدت ایتمک *T.* ایتمک
Et Donner un coup d'épaule, pour dire, aider à quelque chose, venir au secours
دوش اعانه
de quelqu'un *P.* اعطاء القوة الطهر *A.* پشتمانی نمودن
آرقد و برمک

On appelle L'épaule d'un bastion, le flanc d'un bastion *A.*
پلنددنک یانی *T.* پملوی بارو *P.* ضلع البرج

ÉPAULÉE. Effort qu'on fait de l'épaule pour pousser quelque
اموز ایله فاقش *T.* وکزه بالمنکب *A.* chose

ÉPAULEMENT. Espèce de rempart qui sert à couvrir une
قول کبی دیوار *T.* اعصاد *pl.* عضو *A.* batterie de canon, ou des troupes, et qui est fait de fascines
et de terre

ÉPAULER. Rompre ou démettre l'épaule. Il ne se dit que des
دوش شکستن *P.* خلع لمنکب - کسر المنکب *A.* bêtes
اموزی - اموزی فیومق *T.* دوش از جایش جدا کردن
Il n'est d'usage qu'en parlant des bêtes - Figur.
دستگیری کردن *P.* معاضدت - مطاعوت *A.* Assister, aider
Cet homme réussira dans cette entreprise, il est bien épaulé || آرقد و برمک - یاردم ایتمک *T.*
مظاہر دستگیری قوی اولمغله و اصل مرام اولدجی
بی اشتیاعدر

دوش *P.* اختلاج المنکب - تکمر المنکب *A.* S'ÉPAULER
اموز قیرلحق *T.* دوش از جایش جدا شدن - شکسته شدن
Ce cheval s'est épaulé || اموز یوندن آیولمق

پرنیدن آیرلدی

ÉPAULER, se dit aussi des troupes qui sont exposées au canon et signifie, les mettre à couvert *A.* ستر *P.* پس پرده نهادن
پرده ایله اورتمک - مترساکت *T.*

ÉPAULÉ. *A.* منکسر المنکب - منکسده *P.* شکسته
- اوموزی قیریمق *T.* دوشش از جا بیرون شده - دوش
اوموزی پرنیدن آیرلش

ÉPAULETTE. Un tissu d'or ou d'argent que les officiers militaires portent sur les épaules *A.* غیار *P.* اوموز *T.* طراز دوش
چهرازی

ÉPAVE. Il se dit des choses égarées et restées sans propriétaire, et particulièrement des bêtes *A.* ضالآت *pl.* ضالآت
Les épaves appartiennent au seigneur sur la terre duquel elles se trouvent *A.* یتمک ات Cheval épave || یتمک *T.* گم شده - یافه
حیوانات ضالده بولندقلری ارضک صاحبند عائد در
Droit d'épave, est le droit qu'a le seigneur de se saisir, de s'approprier les choses épaves *A.* حق ضبط - حق گرفتن یافه *P.* حق الضبط الضالآت
یتمک ضبط ایتمک حقی *T.* کردن یافه

ÉPÉE. Arme que l'on porte à son côté *A.* سیوف *pl.* سیوف
Épée à poignée d'argent *pl.* فلنج *T.* تیغ - شمشیر *P.* سیاف
Épée enrichie de diamans *pl.* سیفم قبضدلو بر قطعه شمشیر
الماس - مجوهر فلنج - جواهر ایله مرصع بر قطعه سیف
بالمسایفند محاربده *pl.* فلنج *T.* فلنج ایله اراسته بر شمشیر
Ceux qui portent l'épée *pl.* فلنج *T.* فلنج ایله دوکشمک - ایتمک
بله تقلید *pl.* فلنج *T.* فلنج ایله دوکشمک - سیف اولنلر
بله فلنج طاقمق - شمشیر در میان ایتمک - سیف ایتمک
Le connétable porte l'épée haute et nue devant le Roi *pl.* فلنج
عظمای رجالدن فلان منصب صاحبی فلنجی
Il le poursuivait l'épée dans les reins ارقدسند *pl.* فلنج
Nos soldats attaquent le retranchement des ennemis l'épée à la main *pl.* فلنج
بزم عسکری نفراقمز مسلول الانیاف اولدوق دشمن مترسلری
فلنج *pl.* فلنج *T.* فلنج ایله اوزرینده هجوم ایتمک
La ville fut prise d'assaut, on passa tout au fil de l'épée *pl.* فلنج
فلان قلعه حرباً و عنوة ضبط وتسخیر و دروننده بولنا بلرک جملدسی عرض علی السیف ایله

جملدسی قنطره تیغ آبداردن امرار - قهر و تدمیر اولندی
جملدسی دیل - جمله سی فلنجدن کچورلدی - اولندی
کسد قیردیله

TIRER L'ÉPÉE. *A.* سل السیف *P.* شمشیر آمیختن
فلنجی صیرمق *T.* از نیام بر کشیدن

Remettre l'épée dans le fourreau *A.* اعماد السیف
فلنجی قینه قویمق *T.* شمشیر در نیام کردن

On dit figur., Emporter une chose à la pointe de l'épée, pour dire, l'emporter après de grands efforts *A.* بر شیمی وار قوتی
بازوید کتوررک تحصیل ایتمک

On dit proverb. À vaillant homme courte épée, pour dire, que la valeur supplée aux armes *A.* یکتک فلنجی قصه ده
On dit d'une tentative qui n'a point de suite, C'est un coup d'épée dans l'eau *A.* اولسد ضرری یوقی
دکزه فلنج جالمقدر *T.* دکزه فلنج جالمقدن فرقی یوقدر
Et d'un homme qui est toujours prêt à mettre l'épée à la main, que son épée ne tient pas au fourreau *A.* فلنجی قینده براقمز - فلنجی قینده آیقویمز

Quand un homme ne peut parvenir à quelque chose qu'il voudrait avoir, on dit, que son épée est trop courte *A.* فلنجی پک
On dit, que l'épée de quelqu'un est vierge, pour dire, qu'il n'a jamais tiré l'épée *A.* الی بوکا دکدمز - قصه در بوکا دکدمز
فلانک فلنجی بکر در

On dit des gens qui se querellent pour la moindre chose, qu'ils en sont toujours aux épées et aux couteaux *A.* لا ینقطع
On dit, qu'un homme se fait tout blanc de son épée, pour dire, qu'il se vante d'avoir beaucoup de crédit pour la réussite d'une affaire *A.* فلنجی ایله
سیف صارم نفوذ و اعتباریله افتخار ایدر - افتخار ایدر

On dit d'un homme en qui la vivacité d'esprit use la santé, que l'épée use le fourreau *A.* کسکین فلنج قیننی اورسدرلر

طریقه الاحل *A.* ل'état des gens d'épée *pl.* ارباب السیف
طریقت *P.* ارباب السیف *pl.* اهل السیف - السیف
Il a quitté la robe pour l'épée *pl.* اهل السیف *T.* سپاهیان
ارباب سیفی اختیار ایله اهل قام طریقتنی
Les gens d'épée ترکت ایلدی

ÉPELER. Nommer les lettres qui composent un mot, et en former des syllabes *A.* تنطیع الحروف الالفاظ - تهجی

ÉPELLATION. Action d'épeler. *A.* هجا

ÉPERDU. Qui a l'esprit troublé par la crainte ou par quelque autre passion *A.* سرگشته *P.* مسلوب الشعور - متدل - دالید *A.* Elle || عقلی شاسورمنش *T.* پریشان ذهن - سرگردان - عت qu'on attaquait son mari, elle courut aussitôt tout éperdue pour le secourir *A.* زوچی اوزریند مسلط اولد فلهری مسموعی ایلجیق کایا مسلوبه الشعور اولدق امانتند سرعت وشتاب کایا سرگشته ودالید اولدق امانتند شتاب ایلدی - ایلدی

En parlant d'amour, on emploie particulièrement les mots *A.* عقلی فاپلمش *T.* هوشربوده - آشفته *P.* مستهام - هایم

ÉPERDUMENT. Violemment et d'une manière éperdue. Il ne se dit guère que de l'amour ou de quelque désir ardent *A.* عقلی فاپلمش اولدق *T.* باشفتگی دل *P.* متدلایا - هایما || Être amoureuse éperdument *A.* هایما ومتدلایا عاشق اولدق

ÉPERON. Petite branche de métal qui se met autour des talons, et dont les pointes servent à piquer le cheval *A.* کلوب || Éperon *A.* مامیز *T.* مہماز - مہیز *P.* مہامیز *pl.* مہماز - کلایب *pl.* التون مہمیز - مہیز زربین

On dit figur. Donner un coup d'éperon jusqu'à un tel endroit, pour dire, y aller en diligence *A.* فلان محله قدر مہیز زن سرعت واستعجال اولدق

On dit, qu'un cheval n'a ni bouche, ni éperon, pour dire, qu'il a la bouche forte, qu'il n'est point sensible à l'éperon *A.* فلان Et figur., qu'un homme a besoin d'éperon, qu'il lui faut donner un coup d'éperon, pour dire, qu'il faut le pousser, l'exéiter *A.* مہیز حت وترغیب ایلد Et qu'il a plus besoin de bride que d'éperon, pour dire, qu'il a plus besoin d'être retenu, que d'être excité *A.* مہیز حت وترغیب ایلد تحریک اولمغد محتاجد اولىوب بلکه اقدامد کف عنان سعی اولمق لازمدر

Il se dit aussi, de l'ergot des coqs et de quelques autres animaux *V.* Ergot - Il se dit aussi de cette pointe qui fait la proue des galères *A.* Et d'une sorte de fortification en angle saillant, qui se fait au milieu des courtines *T.* سیوری کوشدلو جیقمده Et de certains ouvrages de maçonnerie terminés en pointe, faits en dehors d'un bâtiment ou d'une muraille *T.* اوجی سیوری جیقمده پاینده

ÉPERONNÉ. Qui a des éperons aux talons *A.* ذو المہماز *T.* مہمیزدار

ÉPERONNIER. Artisan qui fait ou vend des éperons *A.* صناع مامیزجی *T.* مہمیز فروش - مہمیزگر *P.* بیاع المہماز - المہمیز

ÉPERVIER. Genre d'oiseaux de fauconnerie. L'épervier proprement dit s'appelle *A.* آنجید *T.* باشد *P.* باشق

Une autre espèce qui se compose des autours, s'appelle *A.* طغان *T.* باز *P.* بازی

ÉPHEBE. Jeune homme arrivé à l'âge de puberté *A.* مراهق *T.* جوان نو رسیده - جاز ابو *P.* شاب امرد - مراهقین *pl.* هنوز یشمش اولان - بیغی تولمش اولان

ÉPHELIDES. Taches larges et noires qui viennent au visage par l'ardeur du soleil, ou quelque autre inflammation *A.* نکش *P.* جفیت - سیس *T.*

ÉPHEMÈRE. Qui ne dure qu'un jour *A.* روزیند *P.* یومی *T.* کونده لیک - بر کونلک *T.* روزی - یکروزه

ÉPHEMÉRIDES. Tables astronomiques, par lesquelles on détermine pour chaque jour le lieu de chaque planète *A.* کونده لیک *T.* زینجامهای درروزه *P.* الواح الزیج الیومی زانچدلسر

ÉPIHALTES. *V.* Cauchemar.

ÉPI. La tête du tuyen de blé où est le grain *A.* سنبله || Quand *A.* بشاق - اکین باشی *T.* خوشد - سوگت *P.* اکیملر - دروعاتک اسمالی موسمده les blés sont en épi *A.* بشاقلندیقی وقتده

ÉPICARPE. Topique qu'on applique au poignet sur le poulx. On dit aussi, Péricarpe, dans le même sens *A.* لاصقی الزند *T.* بلکجد یاقیسی *P.* مرمم بنده گاه مشت

ÉPICE. *V.* Épices.

ÉPICÈNE. Nom qu'on donne aux mots communs aux deux sexes *A.* Les mots Enfants, Parens sont épicènes *A.* اولاد وابوین کاندلری متساوی التانیث والتذکیور *T.* نفعیة - تنبیل *P.* نفعیة - تنبیل *A.* افزار - بافزاز تربید کردن *P.* ترکیب بالابراز والتوابل || بهارات ایلد تربید ایتک - بهارات فانتق *T.* ایختن بوخمیریمکند جوق بهارات فانتد *P.* نذقیق

Épicé. *A.* متبل *P.* متبل *T.* بیارلو *T.* افزار الود

ÉPICÉRASTIQUE. On appelle ainsi les médicamens qui, par leur humidité tempérée, ont la vertu d'adoucir les humeurs *A.* اخلاطی یومشادیجی *T.* نرمساز کش *P.* ملطف الاخلاط

ÉPICERIE. Nom collectif qui comprend toutes les épices *A.* اجناس الافوايد والازار - اجناس التوابل - اجناس الافحاه
P. Les Hollandais font un grand commerce d'épices ايلد كلينانو فامنگلو اجناس بهارات ايلد كلينانو تجارت ايدرار

ÉPICES. On donne ce nom en général à toutes les drogues orientales et aromatiques dont les épiciers font le commerce *A.* pl. Le commerce des épices || بهارات *T.* افزار *P.* ازار - توابل بهارات ايش وپرشى - ازار وتوابل تجارتى

ÉPICIER. Celui qui vend des épices *A.* تبال بايع الازار - تبال ذيقدرت رiche épicier || بهارات صانيجى *T.* افزار فروش *P.* بر تبال

ÉPICRÂNE. Ce qui environne le crâne *A.* لبس - سمحاق باش جناعى زارى *T.* پوشش كاسه سر *P.* القحف

ÉPIDÉMIE. Maladie générale ou populaire *A.* مرض جارغى *T.* رنج همه گير *P.* مرض العائمة - دوعمة - مرض شامل - Cette maladie ayant commencé par peu de personnes, dégénéra en épidémie بمريض اول امردده انجق بر قاج نفوسد عارض اولوب كيددرك مرض جارغى صورتنى كسب ايلدى

On dit figur. Il y a des épidémies morales امراض جارغى عارض اولو كلمشدر

ÉPIDÉMIQUE. Qui tient de l'épidémie *A.* متعلق بامراض متعلق رنج *P.* شامل - متعلق بامراض الشاملة - الجارفة || Maladie épidémique عاتديد بايساور خستدند متعلق *T.* همه گير Figur. || Des maladies épidémiques du corps et d'esprit امراض شامله جسمانيه متعلق بر مرض ونفسانيه

ÉPIDERME. La première peau de l'animal *A.* روى *P.* بشرة || Cela n'a fait que lui ôlleurer فلان شى درينك يوزينى صيبرمندن غيرى ل'epiderme بر ضرر ايتمدى

É. DIDYME. Eminence qui s'élève autour de chaque testicule خايد *T.* خايد *P.* انشيان pl. انشى *A.*

ÉPIER. Monter en épi *A.* اسبال *P.* سرگت - خورشد گرفتدن بشافلمنق *T.* زدن

ÉPIER. Observer secrètement les actions de quelqu'un *A.* بشافلمنش *T.* خورشد گير - خورشد گرفتده *P.* مسبل *A.* ÉPIER. Observer secrètement les actions de quelqu'un *A.*

اماله ديدده تجسس كردن - پزوهيدن *P.* اعتيان - تجسس On l'a mis près de ce jeune homme كوزلمك - جاسوسلمق *T.* حركات وسكانتى تجسس عمنده pour épier ce qu'il fait Prenez garde à ce que vous direz, vous êtes épieر ايلد دقت كېى سويلدجكك كلامد كركى كېى - زيرا سنك حالكى تجسس واعتيان ايدر آدم واردر On dit, Épier le mouvement des ennemis اعدانك حركات وسكانتريند اماله نظر تجسس ايتمك

On dit aussi, Épier l'occasion *A.* ترصد الفرصة وقتنى كوزتمك - فرصت كوزتمك *T.* فرصتبهين شدن *P.* - عمل وحرکت فرصتنى انتهاز ايتمك || Épier l'occasion d'agir عمل وحرکت انجون مترصد فرصت اولدق Épier le moment مناسب - وقت مناسبه مترصد ونگران اولدق وقتى كوزتمك

ÉPIEU. Sorte d'arme d'hast à fer plat et pointu *A.* pl. حربة || Il attendit le sanglier avec son épieu النده اولدق خنزيرك ظهوريند مترقب اولدى حربى

ÉPIGASTRE. Partie supérieure du bas ventre *A.* مائة فارن اوستى *T.* بالاي شكم

ÉPIGASTRIQUE. Qui appartient à l'épigastre *A.* متعلق مائة || فارن اوستدده كى *T.* متعلق بالاي شكم *P.* بالمائة قارن اوستدده كى طبقه - طبقه مائة

ÉPIGLOTTE. C'est le nom qu'on donne à la luette. V. ce mot.

ÉPIGRAMMATIQUE. Qui appartient à l'épigramme *A.* هجوى طوقمنقاو || طوقمنقاو *T.* متضمن القوارى - سبكت وعبار

ÉPIGRAMMATISTE. Auteur d'épigrammes *A.* منشد الاحاجى

ÉPIGRAMME. Espèce de petite poésie, qui se termine ordinairement par quelque pensée vive et saillante *A.* pl. احاجى

Il se dit aussi d'un mot, d'un trait qui présente une critique vive, une raillerie mordante *A.* pl. قوارى مستحسن *P.* طوقمنقاو سوز *T.* جگر دوز

ÉPIGRAPHIE. Inscription qu'on met sur un bâtiment, pour en marquer l'usage *A.* كتابد *T.* بر نرشت *P.* عنوان

ÉPILATOIRE. Qui sert à faire tomber le poil *A.* ناسل - قپلى دوكدريجى *T.* موريز *P.* موجب التصوح - مذبح الشعر قپلى كيدريجى -

ÉPILEPSIE. Mal caduc, haut mal *A.* صرعة *P.* درد ديو گلوچ

gique, la Grammaire est fort épineuse علم منطق و علم نحو
 Cette matière est fort difficile à traiter بر خار عسرتدر
 ماذنک روت و مذاکره سی بغایت دشوار و دو طرفی
 بغایت جهوشکدر - بر خار دلار در

Il se dit aussi des personnes, et signifie, qui fait des difficultés sur tout A. مشارس P. بد خو T. جهوشک خو یلو T.

ÉPINGLE. Petit brin de cuivre, pointu par un bout, qui a une tête à l'autre, et dont on se sert pour attacher quelque chose A. مدری P. سرخاره T. طویلو T. || Épingle de diamant الماس طویلو - مجوهر طویلو

ÉPINGLIER. Marchand d'épingles A. بایع المرداری P. سرخاره
 طویلو صاتیجی T. فروش

ÉPINIÈRE. Ce qui appartient à l'épine du dos A. صلبی P.
 شراین || Les artères, épinieres آرقد کیکنده متعلق T. مازنی
 صلبیه - Moelle épinière. V. Moelle.

ÉPINIERS. Bois d'épines où les bêtes noires se retirent A.
 چالینق - تیکنلک T. خارزار P. مسوکه

ÉPIPHANIE. Fête de la manifestation de Jésus-Christ aux Gentils A. عيد الالقاء الصلیب فی - عيد التجلی - عيد الدنح A.
 حاج صوبد اندیغی کون T. روز هوشان P. الما

ÉPIPHONÈME. C'est une exclamation sentencieuse par laquelle on termine quelque récit intéressant A. خاتمه الکلام P. قرار
 سوزک قراری T. سخن

ÉPIPHYSE. Éminence cartilagineuse unie au corps d'un os A.
 بر جستۀ کرجنی بر استخوان P. عجرة الغضروفية على العظم
 کیکت اوزرنده کمرنلکو طومالغ T.

ÉPIPLOIQUE. qui appartient à l'épiploon A. ثربی T. جوزه
 Veines épiploïques شراین ثربی T. آرقد متعلق || متعلق
 عروق ثربی T.

ÉPILOMPLIALE. Terme de Médecine. Hernie de l'ombilic, causée par la sortie de l'épiploon A. فيلة الامعا
 نزول الشرب - کوبکد جوز ایندسی T. فی السرة

ÉPIPLOON. Membrane très-mince, plus ou moins garnie de graisse, qui couvre les intestins en devant A. ثروب pl. ثروب
 جوز T. انارب pl.

ÉPIQUE. Il ne se dit qu'en parlant du Poème épique, qui est un grand ouvrage de poésie, où le poète raconte quelque action héroïque A. مشوی P. نشیده نعتیه - قصیده نعتیه - مشوی

وصف احواله دائر قصیده T. جغانه داستانال

ÉPISCOPAL. Qui appartient à l'évêque A. اسقفی P. اسقفی
 ربه اسقفیه - Dignité épiscopale || پستپوسک - پستپوسد متعلق T.
 پستپوس قوداغی - دسیعه اسقفیه Palais épiscopal

ÉPISCOPAT. Dignité d'évêque A. اسقفیت
 Il se dit aussi, du temps pendant lequel une personne est revêtu de cette dignité A. مدّة
 پستپوساق وقتی T. هنگام اسقفی P. الاسقفیه || Pendant son épiscopat - پستپوسلغی وقتتمده
 پستپوس طایفدسی T. گروه اسقفان P. زمرة الاساقفة A.
 طایفه پستپوسان -

ÉPISE. Action subordonnée à l'action principale dans un poème, dans un roman A. لاحقة pl. لاحقات || Le fond de son histoire est très-vrai; les épisodes sont fabuleux فلان
 کمندهنک نالیب ایلدیکی ناربخک نصی واقع حالک
 عیندر انجق لاحقانی خرافات مقولسیدر

ÉPISTASTIQUE. Médicament topique qui attire fortement les humeurs en dehors T. پیلوان یاقیسی

ÉPISSER. Entrelacer une corde avec une autre A. تشبیک
 ریسانها با P. تنفیر الحبول بعضها على البعض - الحبول
 ایبلری بری برلریله اورمک T. همدیگر تافتن

ÉPISSÉ. A. حبول مشبکه - حبول بعضها على البعض
 بری برلریله اورمک T. ریسانهای با همدیگر تافتد P.
 ایبلر

ÉPISTÉMONARQUE. Ancien titre d'office dans l'Eglise Grecque. L'épistémonarque avait l'inspection de tout ce qui appartient à la Foi ناظر الامور الدينية A. فای

ÉPISTOLAIRE. Qui appartient à l'épître. Il ne se dit que dans ces phrases, Style épistolaire A. مکاتیب Le genre
 فن التحریر المراسلات - فن الانشاء المكاتیب A. epistolaire

ÉPISTYLE. V. Architrave.

ÉPITAPHE. Inscription que l'on met sur un tombeau A. کتابه
 - بر نوشت سنگ مزار P. کتابه الحجره القبر - الرجمة
 منظوم || Epitaphe en vers مزار طاشی کتابدسی T. قبرداده
 هجوی حاوی Epitaphe satirique مزار طاشی کتابدسی
 مزار طاشی کتابدسی

ÉPITHALAME. Poème fait pour féliciter des nouveaux mariés
 یکی T. جغانه در تهنیت نو عروسان P. نشیده الترفه A.

Composer un epithalame || اورنمشارکت تبریکنی حاوی منظومه
تربیدی حاوی بر نشیده نظم وانشاد ایتنک

ÉPITHÈTE. Terme qui, étant joint à un substantif, y désigne
quelque qualité *A.* صفات *pl.* صفات || Cette epithete n'est
pas bien placée *A.* بوقعددر نا بوقعددر - بوقعددر
موقعدده صرف اولندامشور

ÉPITHYM. On a donné ce nom à la cuseute. *V.* ce mot.

ÉPITOME. Abrégé d'un livre *A.* مجمل - موجز - مختصر *P.*
تاریخ اجمالی || Épitome de l'histoire Romaine *T.* اجمالی
V. Abrégé. اجمالیسی - رومانیونک مجملی

ÉPÎTRE. Lettre missive *A.* مکتوب *pl.* مکاتیب ||
Il se dit des lettres écrites par les anciens dont les langues sont
mortes || Les épîtres de Cicéron *A.* مراسلات *pl.* مراسلات - رسایل
فلانک مکاتیب و مراسلاتی رسایل حواریون

Épître dédicatoire. La lettre qui se met à la tête d'un livre
qu'on dédie à quelqu'un. *V.* Dédicatoire.

ÉPITROPE. Figure de Rhétorique par laquelle l'orateur accorde
quelque chose qu'il pourrait nier *A.* عورة التسليم - عورة
قبولنه صورتی *T.* التسليم والتبول

ÉPITROPE. Nom que les Grecs modernes donnent à une espèce
d'arbitre. *T.* وکیل

ÉPIZOOTIE. Maladie contagieuse des bestiaux *A.* سواغ -
حیوان *T.* مرک عام حیوانات *P.* آفت جایحه - جایحه
بوقعددر || Il règne une épizootie dans ce canton *A.* قیرغینی
قیرغین - دواب و مواشیسند بوقعددر جایحه مستولی اولدی
دوشدی

ÉPIZOOTIQUE. Qui tient de l'épizootie *A.* سوافی *P.* متعلق
قیرغین متعلق *T.* مرک عام حیوانات

ÉPLORÉ. Qui est tout en pleurs *A.* نایع - معول - مستغرق
اشکریزان - غریبان - گریان *P.* فی البكاء والنوحه
کوزندن صاپر صاپر یاش دویلان - کوز یاشی اینچنده اولان *T.*
نایع و معول اولدوق دخیل ایلدی || Elle entra tout éplorée
بالنوحه والغویل - گریان و غریبان اولدوق اینچرو کلدی -
فلانک Je trouvai ses parens tout éplorés والدیینی غویل و نوحه اوزره بولدم

ÉPLUCHER. Nettoyer en séparant avec la main les ordures
et ce qu'il y a de gâté *A.* تمش - تمش *P.* تمشیدن *T.* فاختیدن

Il se dit particulièrement des herbes et des grains
Éplucher des herbes, de la salade تمش تمش
ایتمک - ایتمک

On dit figur. Éplucher un ouvrage, la généalogie, la vie, les
actions de quelqu'un, pour dire, rechercher ce qu'il peut y
avoir de mauvais, de reprochable *A.* تنقیر العیب *P.* تنقیر
اراشدرمق *T.* جستجویی عیب کردن

En parlant des oiseaux, il signifie, nettoyer ses plumes avec
son bec *A.* نشنش - نشنش *P.* نشنش بر *T.* نشنش
فوش بوقعددر توینیسی یولوب اوجورمق *T.* فوش
فوش بوقعددر توینیسی - فوش نشنش ایندر اوجورمق

Il se dit aussi en parlant des étoffes, et signifie, en enlever
les pailles, les bourres, les ordures *A.* تکسیع *P.* رفتن
جوقیدی سلمک || Éplucher du drap *T.* سپورمک - سلمک

ÉPLUCHEUR. Celui qui épluche *A.* ممش *P.* فاختیدن
ایرولایمچی *T.*

Il se dit au figuré *A.* متسقط - متسقط *P.* متسقط
فصور اراشدرمق *T.*

ÉPLUCHURE. L'ordure que l'on ôte de quelque chose qu'on
épluche *A.* سقط *pl.* سقطات *P.* سقطات - سقطات
دوکمنی *T.* خس و خاش *P.* خسالات *pl.*

ÉPOINTER. Ôter la pointe à quelque instrument *A.* اذهاب
اوجی بوزمق *T.* نوک فرسودن *P.* ازاله الانف - الانف
بچانک *T.* Ep pointer un couteau, une aiguille
وایکندمک اوجنی بوزمق

ÉPONGE. Espèce de plante maritime attachée aux rochers
dans la mer *A.* اسفنج *P.* سونکر - سونکر
سونا *T.* سونکر ابوک - سونکر - سونکر
Ce drap ne vaut rien, il boit l'eau comme une éponge
جوقد سونکر کبی عویسی نشنش ایندر مقولدن اولمقلده
On dit, Passer l'éponge sur quelque chose de
point ou d'écrit, pour dire, l'effacer *A.* سونکر ایلان -
سونا *T.* سونکر ایلان - سونا سونکر فطایس و اسحا ایتنک
Et figur. Passer l'éponge sur
quelque action, pour dire, en effacer le souvenir *A.* سونکر
اوزرینده سونا سونکر فطایس و سونا ایلان فطایس
ازالده و اسحا ایتنک

ÉPONGER. Nettoyer avec une éponge *A.* مسخ بالاسفنج *P.* مسخ

سوانگر ایلد سلمات T. بشوخیگر ساییدن
هنطوی سوانگر ایلد سلمات

ÉPONGER. A. سوانگر T. بشوخیگر ساییده P. مسیح بالاسفنج
ایلد سانش

ÉPOQUE. Point fixe dans l'histoire A. سر P. رأس الوقت
رأس الوقت اعتبار ایلد باشی T. سال
Les principales époques de l'histoire sacrée
sont la création du monde, le déluge, la vocation d'Abraham
تاریخ وفایع مبارکدنک رأس الارفات اعلیسی خلقت
La naissance de Jésus-Christ est l'époque d'où la plupart des chrétiens commencent
عالم وطوفان نوح واعطفاى حضرت ابراهیمدر
de Jésus-Christ est l'époque d'où la plupart des chrétiens commencent
میلاد حضرت عیسی اکثر ملل عیسویته
à compter les années عیسویته
عندده ابتدای حساب سنین اولحق اوزره رأس الوقت
اعتبار اولنور

Il se dit par extension, de quelque circonstance remarquable
dans la vie d'un homme, dans le règne d'un prince A. موقت
Ce prince n'est connu
que pour avoir servi d'époque au malheur de son pays
P. وقت -
فیلان
پادشاه ملکنک شامتی وقتنه وسیله اولحق اوزره مشهور
Sous le règne le plus brillant, et sous
l'époque la plus heureuse de ce règne
Depuis cette époque
fatale
اول وقت مشهوردهبرو

ÉPOUDRER. Ôter la poudre de dessus les hardes A. رفع الغبار
T. از غبار پاکیزه کردن P. سلب الغبار -
اذهب الغبار -
قالیچه نیک T. توی سلمات - توی کیدرمک
کتابارک تویینی Époudrer des livres
T. توی سلمات

ÉPOUDRÉ. A. از غبار پاکیزه کرده P. سلبوب الغبار
توی سلمات

ÉPOUILLER. Ôter des poux A. تغلیط P. سس برکندن
جورغنی بلیان Une mère qui épouille son enfant
بر والده

ÉPOUILLÉ. A. تمش T. متغلی

ÉPOUSAILLES. La célébration du mariage A. رسم النکاح
-
Le jour de
leur épousailles
رسم نکاحبرینک اجرایی کری

ÉPOUSE. Il se dit d'une femme unie à un homme par les

liens du mariage A. بعله - عرس - منکوحه - حلیله - زوجة
فاری T. همسر

EPOUSE. Celle qu'un homme vient d'épouser, ou qu'il va épou-
ser A. مینر T. کلین P. پیوگت P. عوايس pl. عروس
عروسی کلیساید کونورمکت
Mener l'épou-
sée à l'église

On dit proverb. d'une personne ridiculement ajustée, qu'elle
est parée comme une épousée de village
کویلو کلینی کبی
بزیش دوفانمشدر

ÉPOUSER. Prendre en mariage A. تنزوح - عقد النکاح
-
Ils ont fait long-
temps l'amour, à la fin ils se sont épousés
مدت مدیده
بینلرنده معاملات عشق وسحبت جریان ایتدکدنصکره
بالاخره تنزوح ایلدیلر

Il se dit figur. d'un parti, d'une opinion, auxquels on s'at-
tache et que l'on défend A. دل بستگی نمودن
P. عقد القلب
Épouser un parti
بر طرفه
بر رأید عقد قلب
Épouser une opinion
بر رأید عقد قلب
Épouser les intérêts de quel-
qu'un
بر کمسندنک اغراض ومصالحنی التزام ایتدک

ÉPOUSÉ. A. نکاح کرده - عروسی کرده P. منکوح - منزوج
اولنمش

ÉPOUSSETER. Vergeter, nettoyer avec des époussettes A.
روبد سپورکده سیله T. جامده روب زدن P. نفث بالمکسجه
سلمات

ÉPOUSSETTE. Plusieurs brins de junc ou de crin joints en-
semble, dont on se sert pour nettoyer les habits A. مکسجه
روبد سلماتکچک سپورکده T. جامده روب P. الشیاب

ÉPOUVANTABLE. Qui cause de l'épouvante A. فزع - هایل
-
پو نهیب - سمناک - هراس انگیز P. موجب الفزع -
Me-
naces épouvantables
تهدیدات هول انگیز
Il se dit par exa-
gération de tout ce qui est étonnant, incroyable, étrange A.

حیرتفرما - دهشت انگیز - دهشتفرما P. محیر العقل - مددهش
Cet homme
a mangé tout son bien en un an, cela est épouvantable
فلان
کشی برسند ایچنده سال وما ماکنی جمله اکل وبلع ایلدی
بو بر حالت دهشتفرما در

ÉPOUVANTABLEMENT. D'une manière épouvantable A. هایل -

قورقونچ صورت *T.* هول انگیزاند - هراس انگیزانه *P.* فزریعا
عقلی شاشوره جق *T.* دهشت انگیزاند *P.* مدحشا *A.* ايله
شوا دم موجب || Cet homme est épouvantablement laid وجبيله
دهشت اولدجق وجبيله کورید المنظر در

ÉPOUVANTAIL. Uaillons que l'on met au bout d'un bâton pour épou-
vanter les oiseaux *A.* خیال *T.* خوسه - تئذیدیسده *P.* مسجدار - خیال *A.*
Il faut mettre là un épouvan-
tail بر اویوق - اول محلهده نصب خیال اولنق لازمدر
دیگلمو در

On dit proverbiallement d'une personne fort laide, C'est un épouvan-
tail de ehenevière قورقوسند بکزر - بوستان قورقوسیدر

ÉPOUVANTE. Grande et soudaine peur, causée par quelque
chose d'imprévu *A.* فزع - هول - دهشت *P.* نهیب - هراس
هول هایل Epouvante - باکلمه *T.* سپم -
ایقاع هول ودهشت Causer, donner de l'épouvante فزع شدید -
اردو ایچنده حالت فزع ودهشت مستولی
دریسه هول ودهشت L'épouvante l'a pris, l'a saisi
قلبی روده پنجه فزع وهراس اولمشدر - مستولی اولدی
دوجار هول ودهشت اولمشو در

ÉPOUVANTER. Causer de l'épouvante *A.* تهویل -
ایقاع الدهشته - ایوات الهل والفزع - تدعیش - افزع
بلکلندروب - بلکلندرمک *T.* هراسایدن - نهیبیدن *P.*
La marche de cette armée a fort
épouvané tout ce pays عسکرک اول مقوله حرکتی مجموع
جدیم مملکتی - مملکتهده القای هول ودهشت ایتمشدر
تهدیدات Ses menaces l'ont épouvané تهویل وافزع ایلدی
وانذاراتی فلانک درونده ایقاع هول ودهشته بادی اولمشدر
اداشیدن دوجار هول ودهشت La moindre chose l'épouvante
جزئی سمیدن باکلنوب قورقار - اولور

ÉPOUVANTÉ. *A.* مهول - متفزع *P.* هراسیده -
بلکلنش - اوچونش

ÉPOUX. Qui est conjoint par mariage *A.* عرس *pl.*
قوجه *T.* شوی - شوهر *P.* بعول *pl.* بعول - ازواج *pl.* زوج
Époux au pluriel, se prend pour le mari et la femme *A.*
ار ایلد عورت - قاری قوجه *T.* زناشوی *P.* ادواس - زوجین

En parlant de Jésus-Christ on dit, qu'il est l'époux de son
Église عرس عیسی حضرت عیسی عرس ایتیدر

On appelle aussi les religieuses, Les épouses de Jésus-Christ عرابس حضرت عیسی

ÉPREINDRE. Presser quelque chose pour en faire sortir le jus *A.*
Épreindre des her-
bes نعیر نباتات ایتمک *P.* افشردن - افشردن *T.* نعیر

عقلمش *T.* افشرده - شپلیده *P.* معصر *A.* عفرینت

ÉPREINTES. Douleur causée par une matière âcre, qui donne
de fausses envies d'aller à la selle *A.* تلقتصیعات *pl.* تلقتصیعات
کسنمیلی ایچ آغریسی *T.*

ÉPRENDRE. Il n'est d'usage qu'au participe, Epris, qui si-
gnifie, celui qui s'est laissé surprendre par une passion *A.* مولع
دلشیده - افتاده - افتاده دل *P.* معتلق الفواد - مشغول -
Il est épris d'amour pour cette
femme شرمحبوبدنک مشغول وافتاده سیدر
Épris des beau-
tés célestes سماویدید معتلق الفواد احوال بدیع

ÉPREUVE. Essai qu'on fait de quelque chose *A.* تجریت
ازمایش - ازمون *P.* محسن - بلایا *pl.* بلا - نجارب
بوانک تجریدسی || L'épreuve en est aisée دندمد - صندمد *T.*
طوبی فایده سنجیدسی آساندر - اسهادر
فلان شیئی Je vous donne cela à l'épreuve تجرید ایتمک
Mettre la fidélité, la
patience de quelqu'un à l'épreuve صدافتمنی
صدافتمنی وصبوری محک - ومانده صبرینی تجرید ایتمک
Vous l'avez mis à de rudes épreuves محسن وبلایای - فلانی محسن وبلایای شدیدده فلان ایلدک
مدیده ایلد امتحان ایلدک

ÊTRE À L'ÉPREUVE. Manière de parler dont on se sert en plu-
sieurs phrases. Ainsi on dit, Cette cuirasse est à l'épreuve du
mousquet, pour dire, que le mousquet ne la perce point
نفوذ - نلبس ایلدیکی پیرادن آمیش بلای کلدن مصوندر
Ce chapeau, ce manteau est à l'épreuve de
la pluie بلای باراندن امیش اولان سوبوش وبلایامش
Cet homme n'est point à l'épreuve de l'argent نفوذ باراندن مامون اولان بر شابق وهر قیرد
درهم وديناره مقارنندن
کندوید انچه عرض اولدقچ امتناع و مقاومت - عاجز در
Il est à l'épreuve de la tentation, pour dire, qu'il ré-
siste à la tentation ایدر اربابدندر مقاومت

تسویلات نفس بلاسندیدن امیندر - Il n'est pas à l'épreuve de la tentation عاجز در تسویلات نفس بلاسندیدن امیندر - Il n'est pas à l'épreuve de la raillerie, pour dire, qu'il ne peut souffrir la moindre raillerie حریف اندازی هزل واستهزایید
 صبری محسن تحقیق و تشکیده بر وجهه متحمل Sa patience n'est point à l'épreuve des injures صبری محسن تحقیق و تشکیده بر وجهه متحمل
 On dit aussi, qu'un homme est à l'épreuve de tout, qu'il est à toute épreuve, pour dire, qu'il est d'une probité, et d'une fidélité incorruptible صلاح حالی ننگت تجربه واستحاضدن بالکلیه مستغنیدر
 صدق واستقامتی - صدق واستقامتی غنی عن الاتحاضدر - La vertu de cet homme est à l'épreuve de la médisance شایسته فساددن مأمونددر
 فلانک صلاح و فضیلتی لوم لایمندن لوم لایمندن آزاده در - امیندر

On dit d'un homme, qu'il est ami, qu'il est serviteur d'un autre à toute épreuve, pour dire, qu'on peut compter sur lui dans toutes les occasions من کل الوجوه غنی عن الاتحاضدر
 من جمیع الوجوه سزاوار و فوق اعتماد در -

L'ÉPREUVE, se dit aussi de la feuille d'impression qu'on envoie à l'auteur pour en corriger les fautes تصحیح اولمق اوزره
 بصلامت صحیفه اورنکی

ÉPROUVER. Essayer A. تجربه - امتحان - P. اختیار - وندید
 دندمکت - صنامتی T. آزمایش کردن - آزمودن - کردن
 آلات نارییدن بریسنی Éprouver une arme à feu, un canon
 C'est un remède que j'ai éprouvé و طوبی تجربه امتحان ایتمکت
 تجربی اولمش بر دوا در

Et connaître par expérience || Il a éprouvé l'une et l'autre fortune
 Éprouver la fidélité de quelqu'un یکت وید روزگاری تجربه ایتمشدر
 - بر آدمکت صداقتنی تجربه ایتمکت -
 محکت اختیار واستحاضد صرب ایتمکت

Éprouvé. A. محرب P. آزموده T. عنامش || C'est un homme d'une valeur, d'une vertu, d'une fidélité éprouvée
 مردانگی و شجاعت و راسر فضل و صلاح و صداقت واستقامت و
 محرب - تجربی سقیمت ایتمش بر آدمدر - محربدر
 الاحوال بر آدمدر

L'ÉPROUETTE. Terme de Chirurgie, qui se dit de certaines sondes, V. Sonde.

Il se dit aussi d'un instrument dont on se sert pour éprouver

la force de la poudre A. معیار بارود P. محکت آزمایش بارود مهنکی T. بارود

EPTAGONE. Une figure à sept côtés et à sept angles A. پدی کوشدلو T. هفت کوشد P. مستیع الزوایا

ÉPUER. Chasser les puces A. دفع البرانیث P. کیک
 پیره جیقارمتی T. بر آوردن

ÉPUISABLE. Qui peut être épuisé A. ممکن الانزاف
 کاهش پذیر P. ممکن الانشکاش - قابل الشفق - ممکن الشفاد
 اکسیلوب دوکنور T.

ÉPUISEMENT. Dissipation de forces et d'esprit A. انتزاف
 درمانسراق T. درماندگی - تباهی قوت P. زوال القرا - القوا
 || On l'a tant saigné, qu'il est tombé dans un épuisement dont il a peine à revenir افراط اوزره فسد اولمدیغندن شول رتبدده
 انتزاف قواید دوجار اولمشکد فیما بعد تجددید قوت
 Les jeûnes, les veilles l'ont jeté dans l'épuisement کشرت صوم و دوام یقطه تنقریهیلد قواسند زوال
 قوای بدیدسند درماندگی و انتزاف - کتی عارض اولمشدر
 L'épuisement où il est tombé ne vient que de ses débauches مبتلا اولدیغی انتزاف قوا دوام عیش و عشرتدن
 نشات ایتمشدر

Il se dit aussi des Finances A. فنا - نفاد - تباهی P. نفق
 L'épuisement des Finances fut cause qu'il fallut recourir à des voies extraordinaires
 اموال میریدنک فنا و نفادی خارقی عاده طرق غیر مساوکید سلوکی ایجاب
 تدابیر غیر مألوفدنک اعمالند سبب اولدی - ایتمشدر

ÉPUISER. Mettre à sec A. نزع - انزاح - نکش - انشکاش
 صوبی هب دوکتمکت T. خشک ساختن P. تمزیت - نزع
 افراط اوزره Épuiser une fontaine à force d'en tirer de l'eau
 صو چکلیدکندن یشوعک انتزاح و انشکاشی لازم کلدی

Il se dit aussi du sang et des esprits vitaux A. انزاف P.
 On l'a tant saigné, qu'on l'a épuisé de sang
 افراط اوزره فسد اولمدیغندن منزوفی Dans l'âge où il est, et sec comme il est, une trop grande application épuise les esprits
 کبر سنند و نحافت عیاش و کوره شغل مفرط ارواح حیوانیه سنک انزافنی
 عیش و عشرتند Il s'est épuisé par ses débauches
 درمانی قوای بدیدسند زوال و انتزافنی مودی اولمشدر

On dit aussi, Épuiser le trésor public, les finances A. انخاد

Cette guerre || دوکشمک T. تباہ کردن P. افنا - انفاق -
 بوسفر اموال میربدنک انفادینی مستلزم Epuisa les finances
 Et qu'on a - بوسفر اموال میربدینی دوکشمشدر - اولمشدر
 épuisé une province d'hommes et d'argent, pour dire, qu'on en
 a tant tiré, qu'elle en est demeurée affaiblie مملکتک نفوس
 Et épuiser un homme ونقدیریند نفاد کلی عارض اولمشدر
 d'argent بر کمسندنک مالنی انفاد و افنا اینتمک
 مالیسنی دوکشمک

On dit, qu'un auteur a épuisé la matière, pour dire, qu'il a
 dit tout ce qu'il se pouvait dire sur le sujet qu'il a traité
 فلان مؤلف تحریر ایلدیکی ماده ده انفاد بضاعت معلومات
 On dit d'un homme qui a un grand fonds de savoir,
 que c'est un homme qu'on ne saurait épuiser بحیر آدم
 فلان آدم بحیر لا یبزرغ فنون و معارفدر - لا ینکش فنون و معارفدر
 بر در پای معارفدر نه دوکنور و نه بحیر لا یغیت معارفدر -
 اکسیلور

دوکنش T. نفاد یافت P. قرین انفاد - منغود A. Ertisé.
 On dit, Un esprit épuisé, c'est-à-dire, qui ne peut plus rien
 عقل عظیم النتاج - ذهن منزین A. produire de nouveau
 قوت انتاجی فالماش T. عقل بیحاصل - عقل عملانده P.
 هیچ بر شی طوغوروز عقل - بر عقل

ÉPULOTIQUE. Terme de Pharmacie. Il se dit des remèdes
 propres à cicatriser les plaies P. مدملات pl. مدمل - ملتم
 یاره اوکودبجی - یاره بتشدربجی T. التام آور

پالودن P. اخلاص - ترویق - تصفیة A. ÉPURER. Rendre pur
 بولانهش صوبی قوم اینجندن || Épuré de l'eau bourbeuse, en
 la filtrant avec du sable استقطار ایدرک ترویقی اینتمک

پاکیزه P. تهذیب - تمقیح A. Figur. || Épuré une Langue
 فرانسز لساننی Épuré la Langue Française || پاکشمک T. کردن
 برنالیفی تمقیح اینتمک Épuré un auteur تهذیب اینتمک

Et épuré son coeur, pour dire, chasser de son coeur, de son
 esprit les pensées contraires à la religion, aux bonnes mœurs,
 à la droiture A. تمزیه البال - تمقیة البال - تصفیة البال
 L'infortune a || بررکی تمیزلتمک T. درونرا پاکیزه کردن P.
 دوچار بولانهش صوبی قوم اینجندن || Épuré son coeur de tout sentiment d'orgueil et de vanité
 اولدیغی مصایب و اکدار فلانی شوائب غرور و نخوت و آرایش
 Epuiser خیلای مستلزم علامتدن تمقیذیه وسیله اولمشدر

son coeur de toute affection terrestre قلبی کافه علائق دنیویبدن
 Et épurer le goût, pour dire, le rendre plus
 sûr, et plus délicat T. تهذیب طبیعت اینتمک
 کسب الخواص - تمقیح - تصفیة A. استعفا s'Épurer
 کسب النقا - کسب النقاچه - کسب المزاجة - والصورة
 Il faut laisser re- || فال اولمقی - طورلمقی T. ناب شدن P.
 poser cette liqueur, elle s'épurera avec le temps
 بوسفر و بی حال سکون و آرام اوزره ترک اینتمو در که وقتیلد کسب
 التون بوتله L'or s'épure dans le creuset
 فال اولور - اینجنده کسب نقا و صفوت ایدر

On dit figur., que l'esprit, les mœurs, le style s'épurent, pour
 dire, qu'ils se perfectionnent ذهن و اخلاق و سبک کلام کسب
 La vertu s'épure dans les La vertu s'épure dans les
 souffrances du corps صلاح حال شداید جسمانی ایلد برفات
 Le goût s'épure par de bonnes Le goût s'épure par de bonnes
 lectures طبیعت کتب نافعه مطالعسیلد کسب نقا و صفوت ایدر
 مطالعسیله فال اولور - ونزاحت ایدر

ناب کرده - پالوده P. خالص - مروق - مصفا A. Épuré.
 پاکیزه P. مهذب - منقیح A. فال اولمش - طوریلمش T.
 تمیزلمش T. پاکیزه کرده P. منز - مصفا A. پاکشمش T. کرده
 On dit, Des sentiments épurés, des intentions épurées, c'est-
 à-dire, nobles et détachés de tout intérêt افکار نازحه و منویات
 خالصه

ÉPURGE ou PETITE CATAPUCE. Herbe qui purge violemment
 ماحوداند P. حب الماوت A.

نحت بزویاه المتساویة A. ÉQUARRIR. Tailler à angles droits
 کوشداری طوغریبداری T. بکوشه ای هموار تراشیدن P.
 طوغرامق

بکوشه ای هموار P. منحنوت بزویاه المتساویة A. ÉQUARRI.
 کوشداری طوغری طوغرانمش T. تراشیده

ÉQUARRISSEMENT. État de ce qui est équarri T. کوشداری طوغری
 طوغرامد ایشی

ÉQUARRISSEMENT. V. Équarrir.

ÉQUATEUR. Un des grands cercles de la sphère également
 مدار الاستوا A. distant des deux pôles

ÉQUATION. Différence marquée jour par jour entre l'heure
 moyenne que donne la pendule, et l'heure vraie indiquée par
 تفاوت بین ساعه الزمائیة وساعه مدار السوا A. le cadran solaire

انجوميّة - Il signifie en Algèbre, une expression qui indique une égalité de valeur entre des quantités différemment exprimées
تساوی المقادير المختلفة - تساوی المقادير A.

ÉQUERRE. Instrument servant à tracer un angle droit A. کوس
زیو - کونید T. گونیا P.

ÉQUESTRE. Il ne se dit qu'en cette phrase, Statue équestre, qui signifie, une statue représentant une personne à cheval A.
اتلو آدم صمعی T. بت مردم سواری P. دمیة المرو الراكب

ÉQUIANGLE. Une figure qui a ses angles égaux à ceux d'un autre A. کوشد لری بری T. هم کوشد P. متساوی الزوايا A.
برلریند او بیغون

ÉQUIDISTANT. Il se dit de deux choses, en tant qu'elles sont à une égale distance l'une de l'autre A. متساوی الفواعل

ÉQUILATÉRAL. Ce qui a les côtés égaux A. متساوی الاضلاع
یانلری او بیغون T. همپیلو P.

ÉQUILIBRE. État des choses qui, étant pesées, sont d'un poids si égal, qu'elles n'emportent la balance d'aucun côté A. معادلة
Cela || طارینک برابرلشدسی T. همسنگی P. موازنة -
Mettre en parfait équilibre واره در
Cela fait l'équilibre موازنه وضع ایتمک
On dit figur. Tenir les puissances voisines dans l'équilibre موازنه در
همجوار اولان دولتدرک موازنه
دول متجاوریهی - حال موازنه خالیدن وفاید ایتمک
L'équilibre de l'Europe موازنه اوزره طرفه
Le système de l'équilibre موازنه دولترینک موازنه
اعمل موازنه

Et faire l'équilibre, pour dire, rendre les choses égales A.
برابرلشددرمک T. همبرابر کردن P. تسوية وتعديل

ÉQUIMULTIPLE. Il se dit en Arithmétique, des nombres qui contiennent leurs sous-multiples autant de fois l'un que l'autre A.
متساوی الاضغان

ÉQUINOXE. Le temps de l'année auquel le soleil passant par l'équateur, fait les jours et les nuits égaux A. اعتدال الليل
کیجه T. برابرئی روز و شب P. استواء الليل والنهار - والنهار
اعتدال A. وکوندزک برابرلکسی
L'équinoxe du printemps
L'équinoxe d'automne A. نوروز P. اعتدال صیفی - ربیعی
مهرجان P. اعتدال شوی - اعتدال خریفی

ÉQUINOXIAL. Qui appartient à l'équinoxe. On l'emploie dans

ces phrases: Cerele équinoxial ou équateur A. مدار الاستوا
خط الاستوا A. Ligne équinoxiale معدلة

ÉQUIPAGE. Il se dit du train, de la suite, comme chevaux, mulets, carrosses, valets, hardes, etc. P. خیل وحشم
مکمل خیل Grand équipage || طاقم - دائره خلقی T. وسپه
سفره وصید وشکاره Equipage de guerre, de chasse وحشم
بر کمسند Faire son équipage طاقم - مخصوص خیل وحشم
دائرهسی خلقنی تنظیم - خیل وحشمی تنظیم ایتمک
اردونک Les équipages de l'armée طاقمنی دوزمک - ایتمک
Il signifie aussi, carrosse. V. ce mot. طاقمی

On dit, Être en bon ou mauvais équipage, pour exprimer la manière dont une personne est vêtue A. زکی وکسوت مطبوعه
T. پوشش وجامه زیبا یا نازیبا P. اوغیر مطبوعه
ویا خود فنا فیالمق

Et qu'un homme est en mauvais, en pauvre équipage, pour dire, que sa santé, ses affaires sont en mauvais état A. مختل
حالی یمان T. نا خوشحال P. الحال

On dit aussi, L'équipage d'un vaisseau, pour dire, les soldats et les matelots A. pl. نواتی - ملاحون P. کشتیبانان
Le vaisseau a péri, mais on en a sauvé l'équipage || کمی طایفدسی - لوندات سفینه T.
سفینه فضا زده اولدی انجق
Transporter l'équipage d'un vaisseau
بر کهنسک طایفدسی آخر کمی بد نقل
ایتمک

ÉQUIPÉE. Entreprise indiscrète, téméraire et qui réussit mal
صالدرش T. کار بی پروا P. قحدمات pl. قحمة A.

ÉQUIPEMENT. Action d'équiper A. تجهیز P. آراستگی T.
Is faut un mois pour l'équipement de la flotte || دوناتمه
L'équipement de ce vaisseau a coûté beaucoup
تجهیزی بهالو اولدی
دوناتمهسی

تجهیز - تأهیب A. تجهیز
دوناتمه T. برکت وسازآماده ساختن P. تهیه العدة والعتاد
Il a envoyé son fils au collège, et l'a équipé
کافه مهماتمنی تجهیز ایله اوغلنی مکتبه
ارسال ایلدیکی اوغلنک برکت - ارسال ایلدی
تجهیز A. وسازینی تنظیم ایلدی
کمی دوناتمه T. کشتی ارستن P. السفينة

برگت وساز خود P. تداوت العدة والعناد A. S'ÉQUIPER.
طاقم دوزمک - یات ویراق دوزمک T. آراستن
دوفانمش T. آراسته P. مجهز A. ÉQUIPÉ.

ÉQUIPOLLENCE. Il ne se dit qu'en cette phrase, L'équipol-
lence des propositions, pour dire, des propositions qui signifient
une seule et même chose A. اتحاد المعنا - مساوات المعنا
L'équipollence de ces deux propositions T. یکسانى معنا P.
بو ایکی مطلبهرک اتحاد معنالی

ÉQUIPOLLENT. Qui vaut autant que... A. معادل - عوض
L'on est équipollent à l'autre T. قدری بر P. همقدر
بدل Le profit est équipollent à la perte
فاندهسى ضرره معادل اولور
دیگر دلیل - بر دلیل دیگر دلیلک معادلیدر
بدل Il est aussi substantif, et signifie, égal en valeur
بدل مثلنى Je lui ai rendu l'équipollent
A. بدل المثل P. بدل ایلدم
Je lui a rendu l'équipollent de ce qu'il m'a prêté
بکا اواره ایلدیکی شیکک بدل مثلنى اعطا ایلدم

À L'ÉQUIPOLLENT. Selon la mesure et le rapport qu'une chose
peut avoir avec une autre A. قیاساً - على هذا القياس P.
Il a perdu mille écus dans cette affaire,
et les autres, à l'équipollent de ce qu'ils ont mis
کسند کوره T. بهمین قدر
بو خصوصه بیگت غروش ضرر ایدوب سائرلى دخی
Il fait une dépense de prince; il a chevaux, pages, et tout le reste à
ویوردکلری سرمایدییه قیاساً دوجار ضرر اولمشلر در
کیتلوخیل وحشم وآنلره قیاساً بالجمله داراتی
وآنلره کوره - مکمل اولدوق بر میر عالیقدر کبی مصرف ایدر
L'équipollent داراتی

ÉQUIPOLLER. Valoir autant que... A. قیام فی مقام البدل
بدل شدن P. معاوضه - معادله - قیام فی مقام العوض -
Le gain équipolle la perte T. بیرینی طوملق
همقدر بودن
ضرره - حاصل اولان فادده ضررک مقامده قایم اولور
هر بری L'un équipolle l'autre ضرره معادل اولور - بدل اولور
Il faut que le gain soit grand
توتنب ایتمش ضرره بدل اولمق
پوریه عوض اولور
ایچون کلی فادده حاصل اولمق اقتضا ایدر

Il est aussi neutre || Une clause qui équipolle à l'autre
شرط دیگر شرطه بدل اولور

ÉQUIPOLLE. Compensé A. معوض - فائز فی مقام البدل
La perte T. بیرینی طوملق P. بدل شده

فاندهس بدل اولمش ضرر equipollée au gain

- محق - ذو الحقایقه A. ÉQUITABLE. Qui a de l'équité
Un طوغری - عدالتلو - حقایقلو T. دادگر - راستکار P. عادل
ارباب حقایقندن - محق وعادل بر آدم
Il se dit aussi des choses qui sont conformes aux règles de l'équité || Sentiment équitable
حكم حقایق قریب Jugement équitable
فکر حقایق قریب
عدل وحق - تقسیم حقایق و سیم Distribution équitable
حق دکلدر اولان مقاسمه Cela n'est pas équitable
قانون حقایقه موافق دکلدر

ÉQUITABLEMENT. Avec équité A. بالعدل والحقایقه
طوغریلق T. عادلانه - محقانه - دادکارانه P. وجد الحقایقه
هر شیددن Il faut juger équitablement de toutes choses
ایلد
فادده عدالت وحقایق اوزره حکم اولملودر

ÉQUITATION. L'art de monter à cheval A. فن الفروسیه
بنیچیلک - چندیلمک T. فن اسب سوارى P.

ÉQUITÉ. Justice, droiture A. عدل - عدالت - معدلت -
عدالتکارى - راستى - دادگرى - داد P. استقامت - حقایق
مقتضای حقایق Selon l'équité طوغریلق - حقایقلق T.
عدل وحقایق ایلد مجبول Homme plein d'équité اوزره
C'est un homme پر درستی واستقامت بر آدم - بر ذات
Manquer à بییره بر آدمدر sans équité
قواعد عدالتکارى وحقایقه رعایت
تجویز قصور ایتمک - ایتد امک

Il signifie aussi, la justice exercée avec un adoucissement
raisonnable A. انصاف - انصافى - On l'a absous, parce qu'on
a eu plus d'égard à l'équité que à la justice rigoureuse
احکام شرعیدنک موجب ومقتضاسندن انصاف عین مساهلت
وعجزد فاعده انصافه تبعیت اولندیغندن عفوینده جواز
Les arbitres jugent ordinairement plutôt selon les
ویرلمشدر règles de l'équité, que selon la rigueur des lois
مختار طرفین
اولان حکملر عادتاً احکام شرعیدنک وجوبیتندن انصاف
عین مساهلت واعمل انصافه تبعیت ایدرک رویت
Les juges subalternes sont des juges
مصلحت ایده کلمشلر در
de rigueur, et les supérieurs peuvent juger selon l'équité
پس
پایده اولان حکام وقضات احکام شرعیدنک موجب
ومقتضاسندن سر مو انحرافه فادر اولمیوب انجق رتبه
اولدر اولدر قواعد انصافه رعایت ایلد عمل وحرکتد

se soutient de lui-même *A.* نعوظ - عتور - انتشار - ذکر - قوام الذکر - انتشار - عتور - نعوظ

P. توقان - فالقش *T.* بر خیزی

ÉRÉINTER. Fouler ou rompre les reins *A.* قصم الحقاہ *P.* بل قیرمقی *T.* کمر گاه شستن - میان شکستن

ÉRÉINTÉ. *A.* منقصم الحقاہ *P.* شکسته میان *T.* قیرلمش

ÉRÉMITIQUE. Il n'est d'usage que dans cette phrase, Vie érémitique, qui est la vie que mènent les solitaires dans le désert *A.* عزلگزینی *P.* عیش الازل الوددة - عیش المفرد *T.* دنیادان جکیلوب بیابانده کچمند *T.* کومشینی -

ÉRÉTHISME. Affection des parties nerveuses, dans laquelle il s'excite une plus grande tension ou une crispation de leur tissu qui souffre quelque irritation, d'où s'ensuit plus de sensibilité *A.* سکیرلرک تیزلنمدسی *T.* تیزش پیما *P.* احتداد الاعصاب

ERGOT. Sorte de petit ongle pointu, qui vient au derrière du pied de quelques animaux, comme le coq, le chien, etc. *A.* صیصه *P.* حیوانک آرد طرنائی *T.* ناخن پسین *P.* عجاره - صیاص *pl.* حیوانک مامیزی -

ERGOTÉ. Qui a des ergots *A.* مامیزلو *T.* ذو الصیصه - صیص *A.* حیوان

ÉRIGER. Elever, fonder, établir *A.* اقامت - وضع - نصب *A.* اقامت - فالدردسق *T.* افراشتن - بر پا کردن - نشاندن *P.* رفع - نصب هیكل *Eriger un autel* || نصب ایتمک - دیکمک یادگار نوا اولدجق بر اقامت معبد *Eriger une statue à quelqu'un* فلان ذاتک ابقای ذکرینده وسیله اولمق اوزره مجسم *Eriger un monument* فلان حرمه وتعظیم بر فطعد وشن نصب ایتمک *Eriger une terre en Compté* فلان ارضی اقامت ایتمک *Eriger* نرفیع ایتمک - فونمدلک رتبدسند وضع ایتمک

S'ÉRIGER. S'attribuer une autorité, un droit qu'on n'a pas *A.* کندو کندوبد یاپنق *T.* خود بخود گرفتن *P.* اتخاذ برأس عیججوی قائم اولمق صورتنی *S'ériger en censeur public* || مجتدد نظام برأسه اتخاذ ایتمک *S'ériger en réformateur* رشد اولمق صورتنی برأسه اتخاذ ایتمک *en auteur* صاحب تألیف صورتنی خود بخود اتخاذ ایتمک *en directeur de bons mots, en censeur, en critique* مضمون گویلق و عیججویلق و نقد احوال ازام اولمق صورتنی خود بخود

اتخاذ ایتمک

ÉRIGONE. La constellation de la Vierge. *V.* Vierge.

ERMITAGE. L'habitation d'un ermite *A.* دار الوددة *P.* دنیادان جکیلوب بیابانده *T.* عزلگده - وحدنخاند *P.* العزلة کچینانک یوردی

ERMITE. Solitaire qui s'est retiré dans le désert, pour y servir Dieu *A.* زاهد کومشینی *P.* نازک الدنیا - مفرد - اهل الوددة *T.* دنیادان جکیلوب *T.* گهبد عزلگزیین - زاهد بیابان نشین - *On dit, qu'un homme vit comme un ermite* - تارک دنیا کبی - اهل وحدت کبی کچینور

ÉROSION. Action de toute liqueur qui ronge quelque substance *A.* زوسورت و حرافت اولان اخلاط *Les humeurs acres mangent les chairs par érosion* انلرک استندسند سبب اولور - اتمکال لحمی مؤدیدر

EROTIQUE. Qui appartient à l'amour *A.* عشقی *P.* عشقک *T.* آمیز

ÉROTOMANIE. Délire amoureux *A.* بیهرشی *P.* جنون العشق *T.* عشق دلرکی

ERRANT. Vagabond *A.* هرزه گرد *P.* متطرح - متکبد - کمد *T.* بونده کزن - یل قوان *T.* سرسری - آواره گرد -

On appelle les planètes, Etoiles errantes *A.* کواکب سیارة *On dit d'un homme qui change souvent de demeure, que c'est un chevalier errant* یاره ناز بر آدمدر - درجایی بر آدمدر

Il se dit aussi de celui qui est dans l'erreur en matière de Foi *A.* گمراه *P.* اهل الغواية - غاوی - اهل الضلال - مضل *Nos freres errants* || ازنون *T.* سالتک طریقہ ضلال و غایت *En ce sens, il est aussi substantif* || Redresser les errans *A.* اهل سرائنی طریق هدایت ارشاد ایتمک

ERRATA. Liste des fautes survenues dans l'impression d'un ouvrage *A.* فهرست السطاطات

ERRATIQUE. Terme de Médecine. Irrégulier, déglé. Il se dit de la fièvre *A.* نظامسز *T.* نامنوار *P.* مختل - عديم الانتظام *بر دوزده اولیان -*

ERRE. Train, allure *A.* رفتار - خوام *P.* مسیر - مشی *En termes de Marine, c'est l'allure d'un vaisseau* - یوروش *T.* کمینک یولی *T.* رهمیدایی کشتی *P.* جری السفینه *A.* کمینک یوروشی

ERRES. Il se dit des traces du cerf, et en l'emploi au figuré

A. pl. آثار *P. پی* *T. ایز* || *Suivre les erras, marcher*
بر کمسندنک اثریند اقتضا ایتمک
sur les erras de quelqu'un

On dit en parlant d'affaires, Reprendre les premières erras,
les dernières erras, pour dire, Reprendre une affaire où on
l'avait laissée *A. اقتبال* - *P. استیناف* - *T. از سر نو آغاز کردن*
T. بیکیدن باشلق

ERREMENS. Il n'est d'usage qu'au figuré. *V. Erras.*

ERRER. Aller ça et là à l'aventure *A. تکه‌تکه* - *P. تطوح* - *T. گمراه*
بول از دروب - بوشده کز مک *T. هرزه نازی کردن* - شدن
اوندید بروید متطوح اولمق *|| Errer de côté et d'autre* || کز مک
اورمان اینچنده و بر اورمان *|| Errer dans une forêt, dans un désert*
اورمان *|| Errer sur mer au gré des vents* روی دریاده ریاحک حکمند تبعیت ایلد هرزه
ناز اولمق

On dit, Laisser errer ses pensées, pour dire, rêver en médi-
tant sans liaison dans ses idées *T. سمت ضلاله ارخای عنان*
خیالات نا در برابره اغراق ذهن ایتمک - فکر ایتمک

Il signifie aussi, être dans l'erreur, se tromper *A. غلط* -
خطا - *یا کلهق* *T. بغلط افتادن* - خطا کردن *P. تخطی* - خطا
خطا وزلیدن *|| Il n'y a personne qui ne puisse errer* || ایتمک
حساب کرده *|| Vous errez dans votre calcul* بری هیچ بر کمسند یوقدر
امر دینده *|| Errer dans la Foi* حساب کرده یا کدک - خطا وار در
امر دینده سبیل خطاید سلوک ایتمک - خطا ایتمک
|| Errer dans les principes اصولده ارتکاب خطا ایتمک
|| Il faut redresser ceux qui errent اقتضا ایدر
خطاکار اولمق ارشاد ایتمک *|| Erreur de fait* نفس
خطا ایتمک *|| Erreur de calcul* حسابده سقط و غلط
خطا ایتمک *|| Erreur de nom* اسم بو تقریرده بر سهو وار در - در
خطا ایتمک *|| Erreur de citation* بو روایتده بر غلط وار
خطا ایتمک *|| Erreur de chronologie* زمانه داتر سهو - سهو تاریخ

ERREUR. Fausse opinion, écart de la raison, *A. pl. خطا*
یا کلهق *T. خطا* *P. - اعتقاد زایغ - ضلال - زیغ - خطایا*
خطای دلپسند *Agréable erreur* خطای لطیف *|| Douce erreur*
Erreur capitale باشاو خطا - خطای کبیر
مبتلای *|| Tomber dans l'erreur* خطای غلیظ - خطای فاحش
|| Sortir d'erreur گرفتار ورطه زیغ و خطا اولمق - خطا اولمق
خطا دن سالم اولمق - ورطه ضلال و خطا دن رهاییاب اولمق
|| Il est revenu de son erreur ضلال سبیل
تیرر *|| Tirer quelqu'un* خطا دن سمت رشاد و صواب رجعت ایلدی

بر کمسندنی مبتلا اولدیغی ورطه ضلالدن اخراج
فلان خیاله... *C'est une erreur que de s'imaginer que...*
امر ایمانده *|| Erreur dans la Foi* ذاهب اولمق عین خطا در
ظلام خطا *|| Vivre dans l'erreur* عقاید دیننده خطا - خطا
|| Persister dans l'erreur ایچنده اصرار وقت زندگانی ایتمک
|| La doctrine de cet homme est pleine d'erreur باطلده اصرار ایتمک - ضلال و خطا ده نابتهقدم اولمق
فلان کمسندنک *|| doctrine de cet homme est pleine d'erreur*
پر خطا - تعلیم ایلدیکی اصول جمله خطا و ضلال مقرون
عقاید زایغده سی رد اولندی *|| On a condamné ses erreurs* و ضلال
اصول *|| Combattre l'erreur* شایان مردودیت عد اولندی -
|| Vaincre l'erreur مردوده ضلال و خطا یه مخالفیت ایتمک
اعتقاد زایغه غلبه برله دفعند ظفریاب اولمق

- *|| Au pluriel, il signifie dérèglement dans les mœurs* *A. pl. هفوات*
|| Les folles erreurs de la jeunesse *T. نقصیرات* *P. لخششیا* *T. زلات*
|| Il est bien revenu de ses erreurs سمت ضلاله ارخای عنان
ذاهب اولدیغی زلات و خطایان سمت *|| Il est honteux de ses erreurs passées*
خطایای سابقده مبنی مستغرق عرق شومساری و خجالتدر
خطایای سابقده سنی در خاطر ایتمک *|| Erreur de nom* اسم بو تقریرده بر سهو وار در - در
خطا ایتمک *|| Erreur de citation* بو روایتده بر غلط وار
خطا ایتمک *|| Erreur de chronologie* زمانه داتر سهو - سهو تاریخ

ERRHIN. Terme de Médecine. Il se dit des remèdes qu'on in-
troduit dans le nez *A. pl. سعوپات* *|| Erreur de fait* نفس
خطا ایتمک *|| Erreur de citation* بو روایتده بر غلط وار
خطا ایتمک *|| Erreur de chronologie* زمانه داتر سهو - سهو تاریخ

ERRONÉ. Qui contient de l'erreur *A. خاطی* - *P. زایغ*
|| Sentiment erroné *T. یا کلهش* *T. نا درست* - *|| Na*
رای خاطی - رای خطا انتما *|| Opinion erronée* عقیده زایغ
مسائل زایغه - مسائل خطا آمیز *|| Propositions erronées*

ERS, ou VESCE NOIRE. Plante légumineuse *A. کرسنه*

بورجق T. میشو- کشنی P. جلبان -

ÉRUCTATION. Éruption des ventuosités de l'estomac par la bouche A. جشنة P. اروغ - اجل - اکرمه T. اجل - اروغ P. جشنة A. bouche

ÉRUDIT. Qui a beaucoup d'érudition A. علامه - عالم - فاضل

- همه دان P. عمیم الفضایل - نحاریر pl. نحریر - فضلا pl. بیسلیکیج T. فرزانه - دانشمند - هزار دان -

ÉRUDITION. Grande étendue de savoir A. فضایل pl. فضل

فرزانگی - دانش با کمال - دانشمندی P. علم - نحریریت - علم - علم عالم محیط Grande érudition || بیسلیکیجک T.

فضل نادر rare علم عمیق الغور profunde وسیع الاطراف فضل عظیم singulière فضل کیاب - فضل نا یاب - الوجود

Il est homme d'érudition علم بیهدتا - علم لا نظیر - النظر

- علم و فضیله ده وحید العصر در - بر مرد عالم و فاضل در

وسعت علم Il a de l'érudition بر نحریر عمیم الفضایل در

Il n'a qu'une médiocre érudition و معروفند مالک بر دانشمند بسیار داند

علم و دانشمند متوسط الحال بر آدمدر

Voilà || اجتهاد علمی A. Il signifie aussi, recherche savante

اجتیهت ایله une érudition très-recherchée, mais mal placée

Ouvrages Onkفلی بر کوند اجتهاد علمیدر انجق نا بموقعدر

اجتهادات علمیایی محتوی نالیفات و تصنیفات

اجتهاد علمی ید آثار تدقیقات و تحریقات Recherche d'érudition

کصداء A. جنکاری T. زنگاری P. النحاس

ÉRUPTION. Évacuation subite et abondante de sang, de pus,

de sérosités, etc., ou sortie de boutons, de taches, etc. A. فوران

L'éruption || جیقوب یایلد - فشقوب جیقده T. انبار - بشور -

جدرینک انباری fever la petite vérole a fait cesser la fièvre

Il se dit - دفع حمایی - انقطاع حمایی مودی اولدی

aussi de toute sortie prompte et avec effort || L'éruption du Ve-

suve a fait cesser le tremblement de terre فلان نام جبل

اتشفشاندن مواء داریدنک فورانی زلزله دنک دفع

وتسکیننی مستازم اولمشدر

ÉRYNGE, ou PANICAUT. Plante. A. قرصنة T. دوه الداسی

ÉRYSIMÉ, ou VÉLAR. Espèce de plante A. خنقیص P. قصیص

قوش انکی T. تودری -

ÉRYSIPELATEUX. Qui tient de l'érysipèle A. bouton || حمروئی

érysipléteux دمل حمروئی

ÉRYSIPELE. Maladie inflammatoire qui attique la peau, et y

produit une rougeur tirant sur le jaune A. حمرة P. رخباد

حمرة دمویة Erysipèle flegmoneux || شیرینچد T.

ESCABEAU. Siège de bois sans bras ni dossier A. قعیدة

اسکله T.

ESCADRE. Nombre de vaisseaux de guerre sous un même chef

Cette escadre était composée de dix vaisseaux et de tant de galères A. شونیه

اون قطعده سفینه و شرفدر جکدیریدن - و شرفدر جکدیریدن عبارت دونما

دونما باشونیه Chef d'escadre مرکب بر دونما

ESCADRON. Troupe de cavalerie A. مقانب pl. مقانب

|| آنلو عسکری آلابی T. گروه سواریان P. جماعة الخیل

Un escadron de cheval-légers معلوم العدد سبکبار سواریدن

عبارت عسکر آلابی

ESCADRONNER. Se mettre en escadron A. نقتنب P. بید

آنلو عسکری آلابی ترتیبده T. ترتیب سواریان صف بستن

بزم ساری عسکره Notre cavalerie escadronne bien || قورامق

آنلو عسکری آلابی ترتیبنی لایقی اوزره اجرا ایدر

ESCALADE. Attaque d'une place avec des échelles A. هجوم

نردبان ایله بیرویش T. سرده با نردبان P. بالمصاعد

دلاوران || نردبان ایله صالدرش - لشکر فاعدنک اوزریند ربط مصاعید ایله هجوم و اقتحام

فاعد فلهمد Ils emportèrent la place par escalade شتاب ایتمک

دیواریند نردبان ایله بیرویش ایدرکت ضبط و تسخیریند

ظفریاب اولمشدر

ESCALADER. Monter sur les murs d'une place avec des échel-

les A. نردبان سرده P. تسور بالمصعد - تسلق بالمصعد

نردبان ایله جیقده - نردبان ایله هجوم ایتمک T. کردن

On dit aussi, Escalader une maison, une muraille || Les vo-

leurs ont escaladé la maison, le mur مصاعید

ایله خاندنک و یاخود دیوارک اوزریند جیقمشدر

ESCALE. Terme de Marine. Il ne se dit que dans cette phrase,

Faire escale dans un port, pour dire, y mouiller A. رسو P. لمگر

|| Ils ont fait escale لیماندق - یانق T. انداز قرار شدن

لیماندیار - فلان لیمانده رسو و قرار ایلدیلر

ESCALIER. La partie d'un bâtiment qui sert à monter et à

descendre A. معارج pl. معارج - مراقی pl. مرفات

Escalier de pierres de نردبان T. سندند P. سلم - مصاعید

Escalier à deux احجار تراشیده دن مصنوع نردبان

rampes Le palier, le repos d'un escalier نردبان - بولمیش نردبان - بولمه نردبان
Eescalier dérobé کیزلو نردبان صحاباغی
Le haut, le bas de l'escalier نردبانک اءلا واسئل
Monter l'escalier نردباندن چيتمک - نردبانده صعود ايتمک
Descendre l'escalier نردباننى ايتمک - نردباندن نزول ايتمک

ESCAMOTER. Faire disparaître quelque chose par un tour de main sans qu'en s'en aperçoive. A. محو بالامتداد P. چاپکدستی
چاپکک ايله قاپوب بلورسز ايتمک T. نا بدید کردن
بوالقلى وزاللى چاپککک Escamoter des boules, des dés
ايله قاپوب بلورسز ايتمک

Et dérober sans qu'en s'en aperçoive. A. اختلاس - امتلاط - طر
اوريلين - بر تقرييب قاپيق T. طاقد دوزى کردن P.
کيسدننى بر تقرييب On lui a escamoté sa bourse || قاپيق
قاپديار

ESCAMOTEUR. Qui escamote. A. چار بوب T. طاقيه دوز P. طرار
طاقد قاپيچى - قاپيچى

ESCAPE. La partie inférieure du fût d'une colonne, et la plus proche de la base. A. پاييمين P. ساقطة القدم العمود
ديركکک اشاعى طرفى T. ستون

ESCARBOT. Sorte d'insectes, dont quelques-uns ont des ailes, et des cornes. A. اوصورشان بوجكى T. فاسيا - خنفسا

ESCARBOUCLE. Espèce de rubis qui, exposé au soleil, a l'éclat d'un charbon ardent. A. ت. بيرمان P. ياقوت جمرى
آتشى ياقوت

ESCARCELLE. Grande bourse. A. طوبه T. هميان P. جراب

ESCARGOT. Espèce de limacon à coquille. A. حازون الارض
ير سحرکلى بوجكى T. گره تن زمين P.

ESCARMOUCHE. Combat qui se fait par des gens détachés en petit nombre d'un corps d'armée. A. جرقده T. مطرفاً مقارعة
اشد شديد جرقده Rude escarmouche || جرقدهلشمه - جنكى
Escarmouche على طريق التطريف بر محاربه شديد - جنكى
Légère Escarmouche خيلى موبد گريتلار جرقده جنكى
Commencer l'escarmouche ختيغيد بر جرقدهلشمه
Engager l'escarmouche جرقده جنکده بداه و شروع ايتمک
جرقده جنکنى انجاب ايتدرمک

ESCARMOUCHER. Combatte par escarmouches. A. نظر يفت T.
Les deux armées escarmouchèrent tout le jour || جرقدهلشمه
طرفين اردولرى از صبح تا بشام على طريق التطريف

- جرقدهلشمه ايله طوقشديلار - حرب وجداله قيام ايلديلار
On ne combattit point, on ne fit qu'escarmoucher
عموماً محاربه و مقاتله ابدار اولميوپ همان جرقدهلشمه قيام
همان جرقدهلشمه طوقشديلار - اولدى

Il se dit figur. des disputes, des contestations || On n'a pas
approfondi la question, on n'a fait qu'escarmoucher مطلبک کند
وغورينه وارليميوپ همان قيمندن کنارندن طوقشديلار
Ces deux docteurs s'escarmouchèrent صورتيك
بوايكي علما جرقدهلشمه صورتيك
مباحثه و محاربه قيام ايلديلار

ESCARMOUCHEUR. Qui va à l'escarmouche || C'est un bon
escarmoucheur Les جرقدهلشمه ماهر و متفطن بر آدمدر
escarmoucheurs engagèrent le combat جرقدهلشمه عسکرى محاربه ينى
انجاب ايتدردى

ESCAROTIQUES. Remèdes caustiques qui brûlent la chair et la peau. A. ياقيجى علاج T. علاج سوزنده P. دواه محرق

ESCARPE. Le mur intérieur du fossé, celui qui est du côté de la place. A. ديوار درونى P. جدار داخل الحندق
خندق قلعه طرفنده کى ايچ ديوارى T. خندق

ESCARPEMENT. Pente raide. A. ديبک T. شيب P. صوح
خندقک Faire l'escarpement d'un fossé || شيو - انيش
شيونى ياقيق

ESCARPER. Couper droit de haut en bas. Il ne se dit que
d'un rocher, d'une montagne, d'un fossé, etc. A. صوحاً قطع
Escarper un rocher, une montagne || ديبکد کسمک T. شيبگرند تراشيدن
صخره ينى وجبال ديبکد کسمک
On a escarpé cette montagne, pour la rendre inaccessible
جبالى توعيمر ايچون يوزيبنى
طاعنى صرباشد ريق ايچون - ديبکد طوعوى کسديلار

ESCARPÉ. A. ديبکد T. شيبگرند تراشيدن P. صوحاً مقطوع
کسدمش

Il est aussi adjectif, et signifie, fort rude, de très-difficile
accès. A. صوب T. کندوش P. اوعار pl. وعير - واعر
Montagne escarpée بالجين صوب قىالغ - صخر وعير
Chemin escarpé صوب طاغ - جبل واعر
صوب يول

ESCARPINS. Une espèce de torture où l'on serrait les pieds
Donner les escarpins || طومرق T. کنده P. فلق - مقطرة A.
اياند طومرق اورمق

ESCARPOLETTE. V. Balançoire.

ESCARRE. Creûte noire qui se forme sur la peau, les plaies et les ulcères, par l'application d'un caustique A. جلبة pl. جلب. ياره قېوئى T. خشکريشد - مهره زخم P. قشرة الجرح -

Il signifie figur., ouverture faite avec violence et fracas. V. Brèche.

ESCLANDRE. Accident qui fait de l'éclat, et qui cause de la honte A. فضيحة P. رسوايلىق T. رسوايى

ESCLAVAGE. Condition d'un esclave A. رقيت - ملوكيت - Rude, dur esclavage ملوكيت Perpetuel esclavage ملوكيت شديده طاقتمفرسا ملوكيت Il était en esclavage en Turquie Il aimait الملوك عثمانيده حال ملوكيت گرفتار اولمشيدى حال ملوكيت گرفتار ملوكيت مورتده - ابدية - اولمقدن ايسد مطهر هلاک اولمىنى اولى عت ايلدى - تلف و هلاکى حال ملوكيت ترجيح ايلدى

Il se dit figur. de toute espèce de gêne qui met des entraves sur l'esprit A. اسار P. گرفتگى T. اسيرلاک || Cet emploi est lucratif, mais c'est un véritable esclavage بر منصب كوجه كثير L'amour est un esclavage مبتلاى عشق اولمق - درد عشق بر نوع اسار و ملوكيت در مستمند الراى Vivre sous un despote, c'est être en esclavage اولان بر سلطان سربلذت زير حكمنده اولمق حال اسار و رقيتهده امرار ايام ايتمكدن فرقى بوقدر

ESCLAVE. Celui qui est en servitude A. عباد pl. عبيد - بنده ز خریده - بنده - جاکر P. رقى - ممالیک pl. ملوک بيع و شراى ممالیک Vendre, acheter des esclaves T. کوله || اعتناق Afranclir un esclave کوله صانوب المقى - ايتمک - On dit, Avoir une âme d'esclave, c'est-à-dire, vile et basse شبيده رقيت کردارى ايله مجبيل بر شخص ذنات آلود اولمق

On appelle figur. Esclave, celui qui, par flatterie, se rend dépendant de quelqu'un A. اسير P. برده - گرفتند - T. طونسايق

|| Il est esclave de tous ceux qui peuvent contribuer à sa fortune امر اقبالند حمت ايده بيله جک ذواتک اسير آزاد ندانيدر - On dit aussi, Être esclave de ses intérêts, de ses passions - اغراض مختصره سدسنت و دواى نفسک اسيرى اولمق - Et d'un

homme tellement attaché au service de quelqu'un, qu'il ne peut faire autre chose, qu'il est esclave T. بياني اسير || On est esclave auprès de ce maître-là بو جاکر حلقده - انايت ياننده اولان اسير حلقده بگوشدرلر - Et qu'un homme est esclave de sa parole, pour dire, qu'il est religieux à tenir ce qu'il promet اسير وعدينک سوز يمتک - ثابتقد ييدر

En Poesie, il signifie, amant A. اسير العشق P. افکنده - عاشقانه فاپلمش T. گرفتار بند عشق

ESCOGRIFTE. Qui prend hardiment sans demander A. خلاص عارسز فاپمچى T. رباينده بچيا P. عديم الحيا

ESCOMPTE. Rente que fait au payeur celui qui veut être payé avant l'échéance A. کسر - وتيعه P. شکست مبالغ مبالغ تمسکدن || Il a pris tant pour l'escompte T. قيمد تمسک قيمد ناميله - وتيعد اولمق اوزره شو قدر افچد ايتويدى شو قدر افچد تنزير ايلدى

ESCOMPTER. Faire l'escompte A. استيعناع المبالغ T. تمسكى قيمدق P. مبالغ تمسک بشکست دادن المبالغ || Quand un banquier paye une lettre de change avant l'échéance, il escompte l'intérêt du temps بر عسراف پولچد تمسکنى وعدهسى حالندن مقدم اذا ايده جک اولور ايسد تقدیم وعده حسابندن اقتضا ايده جک فائضى تنزير ايله اذا وعدهسى اقتضاسندن مقدم اذا ايده جک اولور ايسد - ايدر ايام وعده نمت فائض حسابى ديبدرک بر مقدار ينى بر تمسكى Escompter un billet کسر و تنزير ايله اذا ايدر قيمدق

ESCORTE. Compagnie pour la sûreté de ceux qui marchent A. مبذوقين pl. مبذوق - خفار pl. خفير - محافظين pl. محافظ ميعتهده مکمل خفار و محافظين || Ne vous laissez pas à passer par ce pays-là sans bonne escorte T. يسافچى P. دگمبان راه اولمده جک بوممالک ايتجندن موور مخاطره سنى اولمک بو ممالک ايتجندن موور ايده جک - ايتمک روا دکدر اولور ايسدک نفسكى معوض خطره القا ايتمش اولور ممالک جلمک لاجل المحافظه ترفيق اولانلار لوى العوده فلانى جاهک معتمد خفارت ايدنلر عودت ايدوب - کنور مشلر در احوال و احوال ياننده Escort du bagage فلانى کنور مشلر در ياننده يسافچيلاک - خفارت و محافظيد مامور اولان نفرات

خدمت Vaisseau d'escorte مأموریتیه ترفیق اولئان نفرات
خفارت و محافظایه مأمور بر قطعه سفینه

FAIRE ESCORTE, signifie, servir d'escorte || Si vous voulez, je
vous ferai escorte ایدرم - یانسه خفارت ایدرم
V. Escorter. یساقچیلک ایدرم

ESCORTER. Accompanyer pour mette en sûreté A. تخفیر P.
یساقچیلک T. نگهبانی کردن - پاسبانی کردن - پاسیدن
|| Il a des ennemis, il se fait toujours bien escorter
اعداء و بد خواهانی اولغله دائما یانسه خفارت و محافظه
یساقچیلک ایده جک - ایده جک آدملر استصحاب ایدر
آدملر یانسه قاتر

ESCORTÉ. یانسه یساقچی قاتله-ش T. پاسیده P. مخفی
یساقچی ایله بکنمش

ESCOUADE. Certain nombre de gens de pied détachés d'une
compagnie. Il ne se dit qu'en parlant du guet à pied A. فرقه
قول - قول بلوکی T. فرقه پاسداران P. الشارب

ESCOURGÉE. Fouet qui est fait de plusieurs courroies de cuir
سکیری جوق فاسچی T. سوط کثیر الجلاز A.

ESCOURGEON. Espèce d'orge hâtive A. خویبد P. قعیل
کوک تازه آرپه

ESCRIME. Exereice par lequel on apprend à se battre à l'épée
فلیج اویناتمد T. فن تیغزنی P. فن المسایفة A. seule

ESCRIMER. S'exercer, se battre à l'épée A. مسایفة P. تیغزنی
فلیج اویناتمد T. کردن

Figur. Disputer l'un contre l'autre sur quelque matière d'éru-
dition A. مجادله علمیة - مذاقمة A. بر علم و دانش سرنهکیدن
T. علم اوزریند انشمنق

ESCRIMEUR. Qui entend l'art d'escrimer A. مسایف P. تیغزن
|| Il y a plaisir à voir faire des armes à
ایکی ماهر تیغزنلرکت اعدال سلاح
ایلدکلرینی تماشا ایتمکده جوق صفا واردر

ESCROC. Voleur qui emploie l'artifice, la fourberie A. طرار
اوغری - یان کسچی T. خرده دست - عیار P. نشال -

ESCROQUER. Voler en employant la ruse, la fourberie A.
یان T. خرده دستی کردن - عیاری نمودن P. ازدلاع - طر
|| Il m'a escroqué dix pistoles, une montre, un cheval
اون نروشمی اوبن - و بر راس بارکیور طر و ازدلاع ایلدی
- و بر قطعه ساعت

اوغریلین قاپدی

خرده - عیاری P. طر A. ESCROQUERIE. Action d'escroquer
اوغریلق - یان کسچیلک T. دستی

ESCROQUEUR. V. Escroc || C'est un escroqueur de livres
کتاب اوغریسیدر

ESPACE. Étendue de lieu depuis un certain endroit jusqu'à
آره بر T. میانه P. بون - مسافات pl. مسافة A. un autre
مسافة Long espace بون بعید - مسافة مدیده Grand espace
Cela est rempli d'espace vide خالیه Espace vide
بر ساعتلک مسافة ایچنده contenu dans l'espace d'une lieue
- مسافدن مسافیده D'espace en espace مشتمل و محاطدر
وقت آره سی T. میانه هنگام P. مدت A. Et étendue de temps
Dans l'espace de six mois مدته مدیده واردر
|| Il y a un grand espace de temps
التي ای آراسنده - التي ای مدته ایچنده
التي ای طرفنده -

ESPACES IMAGINAIRES. Des espaces qui n'existent point, et qu'on
a cru être hors de l'enceinte du monde A. خلاء موهوم
On dit figur. d'un homme, qu'il se promène dans les espaces ima-
ginaires, pour dire, qu'il se forme des visions
خیالات باطلده
خیالات باطله تصور ایدر - تسیب افکار ایدر

On appelle, Espace dans l'imprimerie, ce qui sert à espacer
آرهلق T. میانه P. فواصل pl. فاصله A. les mots

ESPACEMENT. Distance entre un corps et un autre. C'est un
terme d'Architecture A. فاصله pl. فواصل P. میانه T. آره -
آره آچقلغی

ESPACER. Ranger les choses de telle manière qu'on laisse les
espaces nécessaires entre deux A. تفریق الفواصل - فصل P.
Ces deux arbres-là ne sont pas bien espacés
بو ایکی آناجک فاصلدری بر خوشجده
On le dit aussi - آرهلری ایرلاماشدر - تفریق اولنلاماشدر
des lettres, des mots et des lignes dans l'imprimerie || Ses lignes
سطرلری لایقیمی اوزره فصل
ne sont pas bien espacées
اولنلاماشدر

ESPADON. Grande et large épée qu'on tient à deux mains A.
وارسق T. یکت آویز P. صمصام

Et une sorte de poisson qui est comme un espadon A. سیف
فلیج بالغی T.

ESPALE. L'espace qui est entre le premier rang des rameurs

et la poupe dans une galère T. حامله ایلده قیچ کورکچیلاری
آره‌سی

ESPALIER. Rameur qui est le premier d'un banc dans une galère T. حامله‌چی

Espalier. Suite d'arbres fruitiers dont les branches sont étendues contre un mur A. رسته P. سطر الاشجار مبسوطة الانصان
دالیری آجیلوب یایلمش آناج T. درختان افراشته شاخ
صره‌سی

ESPALMER. Enduire de suif fondu le dessous d'un vaisseau
کمی بی یانلاق T. بکشتی روغن زدن P. تدهین السفینه A.
کمی به یاغ سورمک -

ESPALMÉ. A. سفینه مدهونه P. سفینه زدده T. کشتی روغن زده
Un navire espalmé de frais est meilleur voilier
یک یانللمش سفینه آنا مقیس اولان || سورللمش کمی
دیگر بر سفیندن زیاده سریع السیر در

ESPÈCE. Ce qui est sous le genre, et contient sous soi plusieurs individus A. نوع pl. انواع || Les diverses espèces d'oiseaux, de poissons L'espèce la plus parfaite des animaux, c'est l'homme
طبیعت انساندر La nature veille à la conservation de l'espèce
Il est unique en son espèce نوعی ایچنده فرید ویکانه در

Il signifie aussi, sorte, et il se dit des choses et des personnes singulières A. جنس P. گونه T. صوی - شکل - صوی ||
Quelle espèce de drap est-ce là? در جنس جوقدر
le espèce d'homme avez-vous amené? کنوردیکت آدم ند جنس
طرفد بر جنس آدمدر C'est une plaisante espèce d'homme
طرفد بر صوی آدمدر -

On dit ironiquement, C'est un homme d'espèce singulière
عجیب الجسم بر نکره آدمدر C'est un sage de nouvelle
espèce, un philosophe d'espèce singulière طرفد بر کونده عاقل
On dit - نکره بر کونده عاقلدر - یاخود بر کونده فیلسوفدر
aussi, Dans cette assemblée il y avait des gens de toute espèce,
بو مجلسده اجناس مختلفه وار طرفد بر کونده فیلسوفدر
در جنس ونوع آدم وار - در جنس آدم وار ایدی - ایدی

On dit, Il vint une espèce de valet de chambre, pour dire,
ایچ آناسی un homme qui avait la mine d'un valet de chambre

ایچ آناسی - ایچ آناسی شکنده - اسلوبنده بر آدم کلدی
هیتمنده

En Jurisprudence, il signifie, un cas particulier sur lequel il faut opiner A. ذات المادّة || Ne nous proposez point la question en termes généraux, posez-nous l'espèce
مطلبی کلمات مطلقه ایلد در میان ایتمیوب نفس ماده‌بی
استند ذات ماده بو در Voici l'espèce تعیین وتصریح ایلد
تلاحق ایدن وقایع وحالات Les circonstances changent l'espèce
ذات ماده‌بی تغییر وتبدیل ایدر

Espèces, signifie les différentes espèces de monnaie A. اجناس
جناس سکه T. درم گوناگون P. اجناس النقود - الدراهم
|| Faire un paiement en belles espèces, en espèces bonnes et valables
جناس دراهم - سکه حسنه وسعبره ایلد ادا ایتمک
On lui a compté tant en pistoles et autres espèces
شوقدر غروش وساعداسی بین الناس متعامل
ayant cours راایچ وشهروا اولان - اولان اجناس نقود ایلد ادا اولندی
On lui a rendu son argent en mêmes espèces
راایچ وروان اولان اجناس نقود ایلد - اجناس ایلد
مطلوبی وپردیکی
Espèces ragnées
اچچدنک جنسندن اولدرق کندویه رد واعطا اولندی
Il est défendu de fondre les espèces
قیرفللمش سکه - دراهم مستیفه
Il y a des espèces
دراهم مسکودنک ادا بدسی ممنوعدر
d'or et d'argent سیم وزر اجناس سکه وار در

Il signifie aussi, argent comptant dans cette phrase, Payer en espèces sonnantes A. نقد P. نقداً - عن نقد
T. بر وجه نقد
Il se met aussi par opposition à Argent A. نقد اولدرق
Je ne le paye pas en argent, je le payerai en espèces,
نقداً ادا ایتمیوب حنطه وخمر وبونلرک etc.
عیناً || عیناً
امشالی شیلر ایلد عیناً ادا ایدده‌جکم

On dit figur. L'espèce manque, pour dire, qu'elle devient rare;
et il se dit des hommes, des deures, de l'argent, etc. فلان
فلان جنسک فحطی واردر - جنس مایل فققدان ومعدومیتدر

En Philosophie, il signifie, les images des objets sensibles A.
Espèces distinctes
Les espèces visuelles صور مرتبه صور
confuses صور صریحه صور مشخصه
La difficulté est de savoir comment les espèces sont reçues, se reçoivent dans les sens
محمل اشکال صور مرتبه‌نک نوجبله
حواسدن اخذ وتلقف اولندیغنی تحقیق ایتمکدر

ESPÉRANCE. Sentiment qui consiste dans le désir d'une chose,

prit consolateur, l'Esprit vivifiant A. روح القدس - روح مقدس

ESPRITS CÉLESTES. Les anges قدسیه - نفوس فلکیه - ارواح فلکیه
Esprits bienheureux. Les âmes qui sont au Paradis A. ارواح
Es - مونولوگوت روحاری T. ارواح سعادت‌مندان P. السعداء
pl. روح خبیث A. Malin esprit, les diables
ارواح خبیثه

ESPRIT-FOLLET. Un démon familier qu'on suppose faire du bruit
dans les maisons A. قونجولوز T. آرداد P. اغوال pl. غول

ESPRIT FAMILIER. Un bon ou mauvais génie, qu'on dit qu'il s'at-
tache à demeurer auprès d'un homme A. اجنبی pl. جن موکل
On a dit que Socrate avait un es-
prit familier موکل P. موکلین
حکیم سقراطیک پاننده مدوام بر جن موکل
وار ایدی دیو روایت ایدرلو

ESPRIT. Puissance surnaturelle qui opère dans l'âme A. فیض
Ce n'est point l'esprit de Dieu qui agit en lui, c'est
l'esprit du démon دکل فیض رحمانی
فیس نبوت صاحبیدر prophétie Il a l'esprit de prophétie
فیلوب انبیا Quand l'esprit du Seigneur remplissait les prophètes
فیض ربانی - فیض ربانی ایله ملهم اولدقلری
ایله ملو

Il se dit aussi de l'intelligence de la sagesse Divine A. حکمت
الهیة

Il signifie aussi, inspiration A. وحی ربانی - الهام الهی
فلانلره وحی ربانی L'esprit de Dieu descendit sur eux
نازل اولدی

Dans l'Écriture-Sainte, il se dit par opposition à la Chair
A. روحانی || Marchez selon l'esprit, et non
selon la chair روحانیات مسلکده سلوک ایله جسمانیات
L'esprit est prompt, et la chair
نفس روحانیده اشتیاق درکار اما قوت جسمانیته نکت
نفس روحانیک - استمک وارفرت یوق - عجزی بدیدارد
اشتیاقی اماده واعر اما قوت جسمانیته عاجز وقاصر در
Les fruits de la chair sont l'adultère, l'impureté, etc., et les
fruits de l'esprit sont la charité, la tempérance, la joie, la paix
حوای جسمانیته ثمراتی زنا وقدرات نفس وبونلر امثالی
افعال کریبدن عبارتدر وثمرات روحانیات عشق الهی
واقصداد طبع وانبساط قلب وسلوت وطمأنینت بال مثللو
حالات مذدوبه در

Il se dit aussi de l'âme de l'homme A. نفوس pl. نفوس
L'esprit est plus noble que
le corps نفوس جسمدن اشرفدر

RENDE L'ESPRIT, signifie, mourir T. تسلیم روح ایتمک
تسلیم جان ایتمک

Il se prend aussi pour les facultés de l'âme raisonnable A.
عقل کامل عقل || Grand esprit
عقل حاضر Esprit présent
عقل رزین Esprit ferme
عقل مستقیم عقل éclairé
عقل قوی الاستحکام - عقل متین
عقل جهان آرا - عقل نابینا - عقل حقایق آشنا - منیر
عقل دقیق subtil عقل صافی نقادیت انتصاف net
عقل باریک - عقل دقایقیسم - دقایق آشنا
عقل سست - رأی واحدی - عقل فاتر باریکبین
عقل embrouillé عقل پریشان - عقل مشتوش وضعیف
عقل غلیظ grossier عقل نا در برابر - بی انسجام
عقل پریشانکار - عقل متشتت dissipé کند ودرشت
طالعن T. عقل پراکنده P. عقل کثیر الاستغراق A.
عقل superficiel عقل کوتاه - عقل فاعر Petit esprit
عقل استونکوی erédule عقل سطحی - عذیم العماق
عقل پر تعصب superstitieux عقل خفیف الاعتماد
رأی نا درست - عقل کج - عقل کثیر الاوجاج
Mettre son esprit à...
عقل ایتمک - فلان شییه تمکین عقل ایتمک
Occupier
عقل ایتمک - عقلنی تعلیم
Cultiver son
عقل ایتمک
Ne mettez point cela dans votre
عقل ایتمک
Cela me fatigue l'esprit
عقل ایتمک
Cela choque l'esprit
عقل ایتمک
S'alambiquer l'esprit
عقل ایتمک
Les mau-
vaises compagnies et les mauvais livres lui ont gâté l'esprit
عقل ایتمک
Justesse d'esprit
عقل ایتمک
Eclaircir l'esprit
عقل ایتمک
Il signifie aussi, la facilité de la conception A. سرعته

|| جاپیک آکلایش T. تیز فهمی P. کیاست - ذکا - الفهم
 Il a beaucoup d'esprit, mais il n'a point de jugement سرعت
 تیز Il a l'esprit vif جوق اما تمیزی اصلاً یوقدر
 On dit aussi, Avoir l'esprit pesant بطی الفهم در l'esprit lourd
 l'esprit paresseux بر ذهن کسل امیز در

|| Esprit || قوت متخیله - خیال A. imagination Il signifie aussi, imagination
 Il a l'esprit brillant خیال روشن و تابناک - خیال منیر
 قوت l'esprit stérile خیالنده قوت ایجاد وار در
 قوت متخیله سی s'esprit sec متخیله سی عقیم و بی حاصل در
 قوت متخیله سی l'esprit fécond خشک و یابس در - جامد در
 مطبوع و دلپسند Il a un tour d'esprit agréable کثیر النما در
 بر شیوه خیال مالکدر

|| Esprit ouvert || آکلایش T. خرد P. ذهن A. conception
 ذهن منسد ذهن bouché گشاده و صافی - فتاحت ذهن
 Il n'a pas eu l'esprit de m'entendre کلامی فهم ایده جک ذهنی یونیدی

|| On lui a proposé plusieurs expédients, mais il n'a pas eu l'esprit de choisir le bon طرفند
 تدابیر عریض و تقدیم اولمش ایسه ده اصلحنی
 Il a mille bonnes qualités, قتی جوق خصایل اما il n'a pas l'esprit de se conduire
 حمیده سی وار در انجق سلوک و حرکتنده قصور تمیزی
 امور مخصوصدنی Il n'a pas l'esprit de régler ses affaires در کار در
 اداره ده بضاعه تمیزی ناقصدر

On dit, qu'il y a de l'esprit dans un discours, dans un ouvrage, quand il y a des pensées ingénieuses || Il n'y a point d'esprit dans ce livre, dans cette réponse, dans cette harangue
 بو تألیفده و بو جوابده و بو موعظه اصلاً و قطعاً اثر
 فراست یوقدر

Et faire de l'esprit, courir après l'esprit, pour dire, mettre
 عرض کالای کیاست T. عرض کالای قیدنده اولمق - ایتمک
 ذکا فروشلق

طبیعت - طبع A. humeur, caractère Il se prend aussi pour
 طبع حلیم || Esprit doux مشرب - خوی T. خو P. مزاج -
 مزاج لین العطف - مزاج سهل السیاسة طبع ملائم
 طبع fâcheux طبع نصافت الرد قولانیلور بر مزاج -
 معارضدیه مایل مزاج pointilleux جتین بر مشرب - عیث

خوی فتمند جو - طبع مایل الى الفساد mutin طبع خرده جو
 تنک طورمز بر - طبع بی آرام - طبع عذیم السکون remuant
 آشوب - مهتج، الفتنة - طبع مهتج الهوشة turbulent مزاج
 طبع شقاق انگیز factieux اختلال قشقردیجی مزاج - خیز
 On ne peut vivre avec cet homme-là, je ne sais quel esprit
 بو آدمک مزاجی آکلشور معنا دکدر کندوسیلد امتزاج
 تریلکدلو - مزاج خطرناک Esprit dangereux اولمق محالدر
 طبع مشاعب Brouillon تنک طورمز بر مزاج inquiet مزاج
 طبع insinuant غوغا قشقردیجی بر مزاج - طبع ستیز جو -
 مشرب خفیف volage صوفلغان بر طبیعت - مزاجگیر
 سداد عقل ایله C'est un bon esprit || C'est un des
 جودت طبع ایله مجبول - مألوف بر آدمدر
 عقلای دولتنک اصلع و اعلاسیدر meilleurs esprits du Royaume

Il se prend aussi, pour la disposition, l'aptitude qu'on a à
 quelque chose A. || Il a l'esprit des affaires, استعداد طبیعی
 اداره امورده و امر تجارتده استعداد طبیعیسی
 قزوبراتده Il a l'esprit de chicane مصالحت پردازلقده - وار در
 Il a l'esprit de تلپیس و شرتده - استعداد طبیعیسی وار در
 مزاج سرای همایونی قولانمقده استعداد طبیعیسی
 وار در

BEAUX ESPRITS. Ceux qui se distinguent du commun par l'agrément de leurs discours A. pl. || Il croit que cela lui
 ظرافت طبیعی جبتیلده بکا est dû à titre de bel esprit
 Il y a de beaux esprits qui n'ont مستحق اولدیغن ظن ایدر
 pas le sens commun بین الظرفا بعض کسان وار در کد صواب
 راییدن بی بهره درلر

ESPRITS FORTS. Ceux qui, par une folle présomption, veulent se
 mettre au-dessus des opinions reçues, surtout en matière de religion A.
 ارباب الجبرزة pl. اهل الجبرزة فی امور الدین
 فی امور الدین

ESPRIT, se prend aussi figur. pour Motif, principe, manière
 فکر || Esprit de paix سودا - هوس T. سر P. فکر A. d'agir
 فکر شقاق de discordes فکر انتقام de vengeance صلح
 Cela n'a pas été fait dans cet esprit-là و کینه فکر دعوا و خصامت
 بو کیفیت اول فکرده
 مبنی اولدی

Et pour le sens d'un auteur || Vous n'avez pas pris l'esprit

de cet auteur بو مؤلفک فکریند وارهمدک Ce n'est pas là l'esprit d'Aristote دکلدر بو دکلدر حکیم ارسطونک فکرى

Il se dit aussi du caractère d'un auteur طبيعت Il a voulu imiter cet auteur, mais il n'en a pas saisi l'esprit بو مؤلفى تقليد ايدهيم دیدى انجق طبيعتنى اخذ ايدهمدى طبيعتنى ايدهمدى -

On dit aussi, L'esprit du traité T. فکرى E. esprit national فکر عامد E. esprit public فکر ملت L'esprit du temps زماند ناس

ESPRITS, au pluriel, se dit des dispositions, des passions communes à un grand nombre de personnes A. افکار الناس

ESPRIT, en Chimie, est un fluide très-subtil A. روح E. esprit de vin کوکرد روحى E. esprit de soufre شراب روحى Selon quelques philosophes, il y a un esprit universel répandu dans toutes les parties de la matière کوره بعض حکمانک قولند کوره ماده نکت کافه اجزاسند سارى بر روح عمومى وار در

ESPRITS, sont de petits corps subtils et invisibles, qui portent la vie et le sentiment dans les parties de l'animal A. ارواح Les esprits vitaux se portent aux extrémités par les artères ارواح حیوانیه شرابین واسطه سیله نایات بدند متوجهدر ارواح حیوانیه دم ایله برابر غائب ونا بود اولور Les nerfs sont le véhicule des esprits animaux ارواح حیوانیه در خف ودهشت La peur glace les esprits ارواح حیوانیه در La trop grande étude fait une grande dissipation d'esprits ارواح حیوانیه مستازمدر مطالعه مفراطه ارواح حیوانیه کلى مرتبه اثرات تفرق وپراکندگی ايده Il est évanoui, jetez-lui de l'eau, afin de lui faire revenir les esprits کلمشدر بيمخود اولديغندن اوزریند رش ما ایله کد revenir les esprits ارواح حیوانیه کما کان تحصیل ايده بيلسون long-temps après sa chute, après sa blessure, avant que de reprendre ses esprits سقوطى ورجوحيته آندنبهرو ارواح حیوانیه کما فى السابق تحصیل ايدهنجيد قدر وافر زمان حالند ترک ایله Laissez-lui reprendre ses esprits کچدی کد ارواح حیوانیه کما فى السابق تحصیل ایلسون

ESQUIF. Petit canot dont on se sert à divers usages A. قارب T. سندل P. سندل

ESQUILLE. Petit éclat d'un os où il s'est fait une fracture

قیریق T. استخوانپاره P. حطامة العظم - شطية العظم A. بر عدد شطية Il est sorti une esquille || کمیکک پارجدى بر قریق کیکت پارجدى - عظم جیقدى

ESQUINANCIE. Sorte de maladie qui fait enfler la gorge A. بوعاز قصالمسى T. بادزهره - خناک P. خوانیق pl. خناق - خناق شدید Une violente esquinancie || بوعاز طونلمسى - خناق کلپى - علت ذباح A. Esquinancie suffocante

ESQUISSE. Ébauche, premier crayon de quelque ouvrage qu'un peintre médite de faire A. رسم P. هیولا T. قهرلمد Ce peintre doit peindre cette galerie, il en a déjà fait les esquisses اشونقش فلان قصرى نقش ايدهجک Esquisse رسمارینى جیقدى او لرشون فام ایله جیزلمش رسم Esquisse au coloris رنگامیز رسم V. Ebauche.

Il se dit aussi, du premier modèle de terre ou de cire que font les sculpteurs A. غرار T. قالب

ESQUISSE. Faire une esquisse A. ترسیم P. فیونگ زدن J'ai esquissé l'idée de mon tableau || رسم جیزمک T. هیولا نگاشتن - J'ai esquissé l'idée de mon tableau dans la tête, mais je ne l'ai pas encore esquisse هیئت تصویر ذهنده موجود در انجق رسمى هنوز مسوده در جیزمدم

Il se dit aussi des ouvrages d'esprit A. تسوید P. مسوده بو تالیف Cet ouvrage n'est qu'esquisse || قهرلمدش کردن هنوز مسوده در

ESQUIVER. Éviter adroitement quelque chose A. تجافى - کنار کسمک T. کناره گرفتن P. تجانب - اجتناب - Il fit un mouvement, et esquiva le coup ضربدى - بر کند جنبش ایله ضربدن تجافى ایلدى صاوشمدرى اتنى اوزریمه سورده بر تقربم Esquiver adroitement || C'est un importun que j'esquive autant que je puis - صاوشدم - معجز آدم اولدیغندن ممکن مزید کندودن صاوشوم Ce sont de fâcheuses occasions, il les faut esquiver لازمدرن تجانب ایتمک Laissez-lui reprendre ses esprits کچدی کد ارواح حیوانیه کما فى السابق تحصیل ایلسون Ce n'est pas résoudre la difficulté, ce n'est que l'esquiver حل ایتمک - کیفیت مشکلى حل ایتمک دکل صاوشدمقدر

دکل آندن تجافی ایتمکدر

S'ESQUIVER. Se retirer secrètement d'un endroit sans rien dire
شیویشی T. پهلوتپی کردن P. تسلل - انسلاط - انسلاط A.
بر تقربیب دلفریب ایلد Il s'esquiva subtilement ایلد ویرمک
On voulait le retenir dans cette compagnie, il s'esquiva adroitement
مجلسده

ایتمکدر مود اولنمشیکن بر تقربیب شیویشی ویردی

ESSAI. Épreuve qu'on fait de quelque chose A. تجربه P.
تجربید Faire l'essai || صندمق T. آزمایش - وند P. تجارب
Faire l'essai d'une machine, d'une drogue, d'un canon,
بر آلاتک ویر دواپی نباتک ویر پاره طوبک
Donner à l'essai ویر عدد سلاحک تجربیدسنی ایتمک
تجربید ایچون الملق Prendre à l'essai تجربید ویرمک

Il signifie aussi, opération par laquelle on s'assure de la
pureté d'un métal, ou de la nature d'un minéral A. امتحان
معدنلرک جاشینسنی T. نمونه گیرش معادن P. المعادن
جاشینی - امتحان معادن فتنی L'art des essais || طوتمد
بر معدنک جاشینسنی Faire l'essai d'une mine طوتمدنک فتنی
Le poids d'essai وزنی طوتمق

Et une petite portion d'une chose qui sert à juger du reste
A. امتحان || Envoyer des essais de vin اورنک T. نمونه P. انمودج
Prendre des essais de پاده نک نموندلرینی ارسال ایتمک
باروت سیاه نموندلرینی الملق

Il se dit aussi, des petits verres où l'on ne met du vin qu'autant
qu'il en faut pour l'essayer T. نموندلک شراب قندجی
On dit, Faire l'essai des viandes et du vin devant le Roi, pour
dire, en manger, pour l'assurer qu'il peut en user sans danger
سفره پادشاهیده جاشینگیرمک ایتمک

Il se dit aussi, des premières productions d'esprit qui se font
sur quelque matière, pour voir si l'on y réussira A. انمودج
Il a voulu faire voir || ایش اورنکی T. ندرت کار P. الصناعة
par cet essai, qu'il était capable de réussir en quelque chose de plus im-
portant A. انمودج انعام اولمق اوزره یاپدیغی ایش ایلد اعم واعلا
Et de شینلر ایجادید افتدارینی اثبات ایتمک استدی
انمودج Essai de Géométrie || انمودج العلم الاخلاق Essai de Morale
العلم المساحد

ESSAIM. Volée de jeunes mouches à miel A. خشرمده سرنل
بال T. رمه منج - رمه زنبور P. جماعة النحل - دبور pl دبر -

آریسی سوریسی

Figur. A. افواج pl. گروه T. آلائی || Il sortit du
Nord plusieurs essaims de barbares نیچد نیچد
آلائی آلائی افوام جهلا - افواج افوام جهلا ظهور ایلدی

ESSAYER. Éprouver quelque chose A. تجربه A. امتحان
Essayer de l'or, de l'argent صندمق T. وند کردن - آزمودن P.
Essayer un habit سیم وزنی محک تجربید صوب ایتمک
Essayer une arme لباسی تجربید ایتمک

Figur. || Essayer ses forces تجربید ایتمک
Essayer le goût du public ناسی امتحان ایتمک
- صندمق - اختبار ایتمک -

Il se dit aussi au neutre, et signifie, faire une épreuve pour
voir si une chose est bonne, propre || Je ne veux point prendre
de ses remèdes, j'en ai essayé استعمال ایتمک
Je ne sais si j'en viendrai à bout, je n'y ai point essayé
ظفر باب اولوب
Essayez-y اولمید جعمی بیلدهم هنوز تجربیدسنی ایتمک
فلانی الزام ایلدی J'ai essayé de le persuader
مشی وحرکتی تجربید ایتمک Essayer à marcher تجربید ایلد
امتحان النفس - اختبار النفس S'ESSAYER. S'éprouver A.

Il est sûr de faire || کندوبی دندمک T. خودرا آزمودن P.
باشد جیقاره جعمی اصلا شهیدسی
زیرا اول بابده اختبار - یوقدر زیرا امتحان نفس ایلدی
مباحثده امتحان نفس ایلدی S'essayer à nager نفس ایلدی
قوسو - مسابقته امتحان نفس ایتمک S'essayer à la course
خصوصده کندوبی دندمک

صنانش T. آزموده P. مجرب A. ESSAYÉ.

ESSAYEUR. Officier préposé pour faire l'essai de la monnaie
et des matières d'or et d'argent A. عیار P. صاحب العیار
عیارچی باشی T. گیر

ESSENCE. Ce qui constitue la nature d'une chose A. جوهر
L'essence Divine جوهر لاهوت || گوهر P.
L'essence est composée du genre et de la différence جوهر اشیا
L'essence de l'homme est d'être جوهر جنس و فسادن عبارتدر
جوهر بشر حیوان ذو عقل اولمقدر animal raisonnable

En Chimie, c'est l'huile aromatique qu'on obtient par la dis-
tillation des plantes A. خلاصة || Essence de cauelle طارجین
V. dans ce sens, Essentiel. خلاصدمی

لازم من - جوهری. ESSENTIEL. Qui appartient à l'essence.

عقل وجود || La raison est essentielle à l'homme. جبهه الجوهر
Ces paroles sont essentielles. بشوده من جبهه الجوهر لازمدر
بو الفاظ تنقیدیس بالمعمودید رسمنده au sacrement de baptême
من جبهه الجوهر لازمدر

واجب - الزم - اهم. Il signifie aussi, absolument nécessaire.
C'est une chose essentielle || لازم. T. مهم. - لازم الوجود -
بو اهم. Il ne faut pas oublier ce mot, il est essentiel.
Les choses les plus essentielles. لفظ اهم والزم اولدیغندن ترکی جانیز دکلدر
Clause essentielle. لازم الوجود اولان اشیا شرط
On dit, qu'on a des obligations essen-
tielles à quelqu'un, quand on en a reçu des services très-im-
portants. مهم امورده بر کمسندنک منن واجبه الشکری
On dit, Un homme essentiel, un ami essentiel,
pour dire, solide, sur qui l'on peut compter. لازم آدم ولازمو
Il se met aussi substantivement || لازم الوجود آدم - دوست
Voilà l'essentiel de l'affaire. بودر مهم یوی
اشده مصلحتک مهم یوی بودر -
مهم اولان دقتیسی بودر -

HUILE ESSENTIELLE, c'est l'huile tirée des plantes par la Chimie.
Sels essentiels. Les parties salines que la
Chimie tire des végétaux. T. ملح. خلاصه اولمش طوزار. A. مختص.

حسب الجوهر - جود. ESSENTIELLEMENT. Par essence.
جناب رب. Dieu est essentiellement bon || من جبهه الجوهر -
L'homme est essentiel-
lement raisonnable. بشر من جبهه الجوهر ذو عقلدر

في مهم الامور. Il signifie aussi, en matières importantes.
لازمو شیارده. T. درکارهای بالزم. P. في امور معتنا بها -
مهم امورده بنی منون ایلدی. Il m'a obligé essentiellement
دوستلری. Il aime essentiellement ses amis. منی منتدار ایلدی -
حقنه امور مهمده اظهار محبت ایدر

ESSERA, ou SORA. éruption subite sur tout le corps de petites
pustules, accompagnée d'une démangeaison incommode. A. شوی
قورداشنی. T. پشترم. P.

ESSETTE. V. Hache.

ESSIEU. Pièce de bois ou de fer, qui passe dans le moyeu
des roues d'une charrette, d'un carrosse, etc. A. - قطب - محور.
تکرککک - تکرککک ارقی. T. تیر جرخ. P. مدار السحالة
اوک تکرکککک ایکی. L'essieu de devant cassa || ایکی

شکست اولمشدر

ESSIMER. Terme de fauconnerie. Amaigrir un oiseau, pour le
mettre en état de mieux voler. A. تصمیر الصقر. P. مرغ شکار پروا
اوجی قوشنی پرواندرومق. T. نزار ولاغر کردن

Essim. A. صقر مصمیر. P. مرغ شکاری لاغر کردن. T. پرواندرومش
اوجی قوشی

ESSOR. Vol qu'un oiseau de proie prend en montant fort haut
en l'air. A. استئلال الطائر. P. تعقیمة الطائر. بالا پروازی
|| قوشک هواید یوکسامدی. قوشک هوالمندی. T. مرغ
شاهینی هواید یوکسامدی. Son faucon prit l'essor

Il se dit figur. d'une personne qui commence une chose avec
hardiesse et une sorte d'élévation. A. استعلا. P. برافرازی. T. ترفع
|| Un esprit médiocre ne doit pas
prendre un trop grand essor. متوسط الحال اولان عقل حددن
متوسط الحال اولان - بیرون بالا پرواز اولمق روا دکلدر
مرغ عقله خارج از اندازه رخصت پرواز واستئلال ویرمک
جانیز دکلدر

Et d'une personne qui, après avoir été dans la sujétion et
dans la contrainte, s'en tire tout d'un coup, et se remet en
liberté. A. استقلال. P. آزادی. T. سربستلیک
On tenait ce jeune homme dans une trop grande contrainte, il
a pris l'essor. بوظفل نو جوان زیاده سیه تنگنای سرفروپی
ومحکومیده مقید الحال ایکی بودن بوه کسب استقلال
On dit aussi figur. Donner l'essor à son esprit, à sa
plume, pour dire, parler ou écrire avec quelque sorte d'élévation,
طائر تیزرو ذهن وخیال رخصت پرواز ویرمک ویرمک
کیمیت تیز رفتار خدامید رخصت جولان ویرمک -

s'ESSORER. Prendre l'essor. V. Essor au propre.

ESSORER, est aussi actif, et signifie, exposer à l'air, au soleil
pour sécher. A. اشرار. P. تشریه - تشریر. T. بیهوا گستریدن
|| On a mis ce linge sur des perches pour
l'essorer. بزی تشرید نموده صر بقار اوزرینده تعلیق ایلدیار

ESSORILLER. Couper les oreilles. A. صلم. P. قطع الاذن - تصلیم
|| Essoriller un chien. T. گوش بریدن. P. کلبد
قولاغنی کسمک - تصلیم اذن ایتمک

T. گوش بریده. P. مقطوع الاذن. A. صلم. E. SORTILL. A. فصل
قولاغنی کسمک

ESSOUFILER. Mettre presque hors d'haleine. A. ایرات الرئو

T. رخیدگی آوردن *P.* ایراث الانبهار - ایراث البهر -
 Vous montez trop vite, cela vous essoufflera || صولوق کسدرمک
 عجله ایله یوقارو چیقدیگدن بو کیفیت ربو وانبارکده
 Si vous ne retenez votre cheval, vous l'essoufflerez || سبب اولدجقدر
 اتکی توقیف ایتیدجک اولور ایسدت دوجار ربو
 صولوقی کسلدجکی - وانبار اولدجغی درکار در

ESSOUFFLÉ. *A.* مهور - مهور *P.* رخیده *T.* کساش
ESSUIE-MAIN. Linge qui sert à essuyer les mains *A.* منذیل
 مقومد *T.* سپردک - دستار - دستمال *P.* نشافه - منادیل *pl.*
 ال مقومدسی -

ESSUYER. Ôter l'eau, la sueur en frottant *A.* تمذل - تمذل
 Essuyer ses mains à une serviette || سلمک *T.* ساییدن *P.* مسح -
 بر مقومد ایله الرینی سلمک

Et sécher. *A.* تمجیف *P.* خشک ساختن *T.* قورتیق
 روزگار و کونش یوللری قوریدر

Il se dit figur. des périls où l'on se trouve exposé. *A.* وقوع
 Essuyer le canon, || اوغرامق *T.* دوجار شدن *P.* فی المعرض
 قاعد طرفندن اتیلان طوب و تنفک
 - کدلرینک معرض صدمات متوالی الورودی اولمق
 ظهور Essuyer un orage, une rude tempête || اوغرامق
 Essuyer l'aiden فورتمدید و یاخود تمذباد شدیده اوغرامق
 des dangers مظهر تهاکد - عرض مهالک و مخاطرات اولمق
 مظهر اولمق *Figur T.* معرض خطرده بولمق - و خطر اولمق
 Essuyer des affronts مظهر تحقیرات اولمق || چمک -
 مظهر des reproches مظهر خجالت اولمق
 Essuyer l'humeur de quelqu'un, l'ennui des visites, des injustices, des refus, les hauteurs d'un ministre
 فلانک خرجینلکنی وزیرارک نقلتنی و سدر وظلماری
 و تنقاصیر و تمنیعاتی و فلان وکیل دولتک اطوار متعظمسنی
 چمک

EST La partie du monde qui est à notre soleil levant *A.*
 Et le vent - کون طوغیسی *T.* باختر *P.* مشرق - شروق
 کون باد صبا *P.* ریح شرقی *A.* کون شرقی
 طوغیسی یلی

ESTAFETTE. Courrier *A.* فیج *P.* پیکت *T.* اولاق
ESTAFILADE. Coupure faite avec une épée, un rasoir sur le
 یوز جالغی *T.* زخم جهره *P.* مشنه الوجه *A.* sur le visage, etc.
 || Il lui a fait une vilaine estafilade || یوز صیریمغی *T.* یزی

sur le visage جهره سنده بر مشنه قبیحه پیدا ایتدردی
ESTAFILADER. Faire une estafilade *A.* ایراث المشنه - مشن
 یوزی جالغی - یوزی صیرمق *T.* جهره زخم زدن *P.* الوجه
ESTAFILADÉ. *A.* ممشون الوجه *P.* جهره زخم خورده
 یوزی جالغی - صیرلمش

ESTAMPE. Image que l'on imprime sur du papier *A.* تصویر
 Il est très-cuivreux en estampes || بسمه صورت *T.* نگار طبعکرده *P.* مطبوع
 Livre بسمه صورتلره بغایت هوسکار در
 d'estampes تصویرات مطبعه دینی مشتمل بر قطعه کتاب

ESTAMPES. Outils qui servent à estamper *A.* میاسم *pl.* میسم
 داغلی *T.* داغینه *P.*

ESTAMPER. Faire une empreinte de quelque matière dure, sur
 On || بصدق *T.* نقش زدن *P.* طبع *A.* une autre plus molle
 estampe la monnaie avec le balancier سکه طبع
 اشته نقشی کوزل طبع Voilà une image bien estampée
 Estamper le cuir - نقش کوزل بصلمش - اولمش بر صورت
 c'est y former des figures, pour faire des ornemens *T.*
 دری بسمه نقشلر اورمق

ESTAMPILLE. Marque qui se met au lieu de signature, sur des
 || دامغد *T.* تمغا - داغ *P.* وسام *A.* brevets, des lettres, etc.
 y a une estampille pour chaque manufacture de papier
 Et l'instrument qui sert à faire cette marque. *V.* Estampes.

ESTAMPILLER. Marquer avec une estampille *A.* ضرب - وسم
 دامغلیق - دامغد اورمق - داغلیق *T.* تمغا زدن *P.* الوسام
 کتابلرینک جملدسی وسام || Tous mes livres sont estampillés
 جملدسند تمغا اورلشدر - معلوم ایله موسومدر

ESTAMPILLÉ. *A.* موسوم *P.* تمغا زده

ESTER. Terme de Palais *A.* مراغه بنفسه *Il n'est d'usage*
 qu'en cette phrase, Ester en jugement, pour dire, plaider en
 son nom, ce que ne peuvent faire les mineurs
 قیام ایتک

ESTÈRE. Natte de jonc qui vient d'Italie et du Levant.
V. Natte.

ESTIMABLE. Qui mérite d'être estimé *A.* واجب الاحترام
 - شایان آرم *P.* مستحق للاعزاز والحرمة - واجب التوقیر
 || *Il est* اعتباره کرکلو *T.* سزاوار بزرگواری - شایان ارجمندی
 صلاح حالند مبنی واجب الاحترام

بر ذات کریم الصفاتدر

ESTIMATEUR. Qui prise une chose, qui en détermine la valeur. *A.* محکم الثمن - *T.* تخمینساز بها *P.* مقوم الثمن - *||* Si nous ne pouvons convenir du prix, nous prendrons des estimateurs *ثمن خصوصند بینموزده وافتقت اولمیدجق اولور* *||* قيمته اولاشمدمز ممکن - ایسد مقومله مراجعت ایدهرز اولمیدجق اولور ایسد

On dit figur. Juste estimateur de la vertu, du mérite, des
 ouvrages d'esprit فضیلت و صلاح و اعلیٰ استحقاق
 قدر دان - و تألیفات و تصنیفاتک قدر دان درست ایمنی
 قدر شناس عادل حقیقت پروری - صواب شناسی

تقویم - تقدیر الثمن A. Estimation. Prisée, évaluation
On a fait la prisee et estimation des meubles P. بها T. نهادن بها القيمة
اذا ثبت بینه وتقویم
Suivant l'estimation qui en sera faite وتقدير بها اولندی
Je m'en rapporte à l'estimation des experts تقدير اولندحق بها موجب
احل خبره طرفیندن تقدیر اولندحق قیمت
احل خبره نکت تقدیر وتخمیندن راضی یم - راضی یم

ESTIME. Le cas , l'état qu'on fait d'une personne, de son mérite, de sa vertu .*A.* حرمت - احترام - *P.* قدر - *ا.ر.ج* - آزرم - حقّند توجیه - بر کسندی لایق اعتبار عند ایتّمک || *T.* بزرگواری - بر کسندی صاحب قدر و اعتبار - نظر حرمت ایتّمک زمره سی انچه ده *H* a l'estime de sa compagnie ایلدی طابعدسی انچه ده معتبر و محترم - کسب قدر و اعتبار ایلدی اعتبار عامدییی کسب ایلدی *H* a l'estime générale اولمشدر - عند العائد حائز نصاب اعتبار واحترام اولمشدر - lui une estime particulière, la plus haute, la plus parfaite estime حقّند بو وجد اختصاص حسن اعتبارم یاخود اعتبار تمام فلان کسمده عندمده جايل الاعتبار بر ذات واجب - درکار در احراز حرمت و اعتبار ایتّمک Acquéirir de l'estime الاحترامدر *H* a kseb اعتبار ایتّمک - تحصیل قدر و اعتبار ایتّمک - اجل خیر عندمده *J'ai beaucoup d'estime pour sa vertu, pour son mérite* مظهر حرمت و اعتبار اولمشدر - مقبول و معتبر در صلاح و فضیلت *Il est perdu d'estime et de réputation* اوایلینده کمالید حرمت و اعتبار وار در مظهر اولدیغی قدر و اعتباردن و تحصیل ایتّمش اولدیغی حسن صیت و شهرتدن ساقط اولدی

Il se dit, en termes de Marine, du calcul que fait le pilote de la route du vaisseau, et du chemin qu'il a fait *A. حساب* کسی قولانوزی || Le pilote s'est trompé dans son estime *ایته دیکی تخمینى حسابده خطا اینمشدر* L'estime qu'il avait faite ne s'est pas trouvée juste *کسی قولانوزیمک تخمینى حسابی* صحیح و درست جیتهدی

ESTIMER. Preiser quelque chose, en déterminer la valeur *A.*
 بیا قویمق *T.* بیا نهادن *P.* تقدیر القيمة - تقویم القيمة
 Les héritiers ont fait estimer || بیا کسمک - بیا اورنامق -
 فلانک ورثه سی متاع
 بیتمک و جیمه لکمرک و خاندنک قیمتمی یکان یکان
 تقدیر ایتدردیلمر

~ اعزاز - تعظیم - ترقیو - اعتبار . A. Et faire
ازم - شایان اعتماد داشتن - ارج نمودن . P. حرم
On هر محفل و همو طرفه ده نفسی شایان اعتماد ایندر
estime fort cet homme - فلان کمسنیدی بغایت ترقیو
Ou estime les coursiers de Naples par-dessus tous
فابولی مملکتنده جیقان یورخه آنلره سائر
les autres chevaux - بالجمله آنلردن زیاده اعتبار ایندرلر
یورخه آنارینی شایان - باحکام آنلردن زیاده اعتبار ایندرلر
مجبور اولدیغی . J'estime son mérite, sa vertu
- استحقاق و اعلیت و صلاح حال و فضیلت حرم ایدرم
Les draps d'Espagne فضیلتی سوارو ترقیو واحترام ایدرم
sont plus estimés que ceux de Hollande اسپانیا جوقسی فلنک
عزیز و مستور در - جوقسندن زیاده مقبول و معتبر در

خود را بزرگ داشتن *P. نغز* - اعتزاز النفس *S'*
 خود بخود اعتزاز *Aussi ne sommes-nous pas toujours autant es-*
 نفس ابله یکدیگر مرتبده دانش سزاوار اعزاز و حرمت دیگر *timés que nous nous estimons nous-mêmes T.*

Il signifie aussi, Croire, penser qu'une chose est, ou n'est pas ainsi. *A.* طن - زعم - تخمين *P.* پنداشتن - اندگاریدن - بویلد اولاد یعنی. J'estime que cela est *T.* اندگاشتن - ظنر بولنجعی. On n'estime pas qu'il y puisse réussir *طن* اولدمز.

اعتبار اور T. ارجمند - ازرم یا امتد P. محترم - معزز A. ENTIMÉ. قدس -

ESTIOMÈNE. Qui mange , qui ronge. Il se dit en Médecine
des ulcères corrosifs A. *الآكل* P. *خورنده* T. *خوردنی*

احکام معقوله اعانتيله اخلاق محمده نکت وضعه
ظرف باب اولی

On dit, C'est une opinion, c'est une coutume établie, pour dire, c'est une opinion, une coutume reçue
ثبوت یافته اولمش بر - بر مذنب و عادتدر
رهیم ثبوت واستقرار اولمش بر - بر مذنب و عادتدر
On dit aussi de certains mots nouveaux, qu'ils auront de la peine à s'établir, c'est-à-dire, à être reçus dans la langue
بر الفاظ لسانم زده کسب ثبوت واستقرار ایتمک امر
کسب ثبوت و پایداری ایتمک دشوار در - آسان دکلدر
لسانم زده تمّل طوتق دشوار در -

S'ÉTABLIR. Se placer en quelque lieu, y fixer sa demeure. A.
جا - جاییدن P. توطین - اتخاذ المای والقبرار - تمکن
Il est venu s'établir en France
فرانسه توطین ایتمک نیتله کلمشدر
Il s'est établi dans notre ville
بزم بلدهم زده اتخاذ مسکن
تمکن ایتمشدر - و مای ایلمشدر

Il signifie aussi, instituer. A. نصیب - اقامت P. پیدای
Établir une communauté, un parlement dans une ville
بر بلدهم بر کوند جاعت و بر مجلس
Établir des commis pour recevoir certains droits
عطاء تحصیلی
Établir un péage, une imposition
نصب مأمورین و مباشرین ایتمک
Établir un gardien
نصب ایتمک
On dit, qu'un homme a été établi juge de telle affaire
فلان کسند فلان خصوصه حاکم نصب اولندی

ÉTABLIR UN FAIT. C'est l'exposer avec ses preuves. A. توطنه
Et établir l'état de la question
میدانه قویمق T. در میان نهادن P. تمهید - مسئله نکت کفیتنی توطنه و تمهید ایتمک

Il signifie aussi, prouver. A. اثبات
Il a établi sa proposition par des raisonnemens convaincans
مدعاسنی دلایل
Il a établi son droit sur des pièces authentiques
حقنی سندات معتبره معمول
بها ایله اثبات و تأیید اولدی

ÉTABLISSEMENT. Aciton d'établir. A. استقرار
Il a réussi dans l'établissement de sa fortune
استحکام - تأیید - استقرار
Il a eu beaucoup de traverses dans l'établissement de sa fortune
حسن

حالتک تأیید واستقرار خصوصه موانع کثیره به دوجار
On dit, Il doit à cet ouvrage l'établissement de sa réputation
شهرتتک وسیله استحکامی فلان نالیددر اولمشدر

Il se dit aussi de ce qui est établi pour l'utilité publique. A.
T. بر آورده P. عمارات pl. عمارت - حسنات pl. حسنة
Les hôpitaux sont des établissements très-utiles
بیمارخاندر عمارات کثیره المنافعدر معدود در
Ce prince a fait de grands établissements
بو پادشاهتک احیا کرده سی
Il a donné un bel établissement à son fils
بو پادشاه نیچد خیرات - اولان عمارات بغایت جسیمندر
جسیمن صاحبیددر

Il signifie aussi, état, condition avantageuse. A. مدار المعاش
Procurer un établissement
دیرلکت T. نانپاره P. معیشت -
Il a un bel établissement
بر کمنید بر مدار معاش آیدیرمک
Il a donné un établissement considérable à son fils
کوزل معیشته مالکدر
او غلنه کلّیلو بر مدار معاش
اعطا ایلدی

L'établissement d'une communauté
Et institution. A. وضع P. پیدای سازی
d'une loi
بر قانونک قورلشی
Depuis l'établissement de cette monarchie
بر دولتک وضعی
L'établissement des quartiers
فلان سلطنتک
قورلدیغی وقتدنبرو - وضعدنبرو

En termes de guerre, L'établissement des quartiers, c'est la distribution des troupes dans les lieux qu'elles doivent occuper
عسکرک امکنه و قرارگاهلری ترتیبی T. quelque temps

L'ÉTABLISSEMENT d'un fait, d'un droit. C'est l'exposition qu'on en fait, accompagnée de preuves
و اقعدنکت و ماده نکت تمهیدی
L'établissement d'une question
بر مسئله نکت تمهیدی

ÉTAGE. Toutes les pièces d'un appartement qui sont d'un même plain-pied. A. طبقة pl. طبقات
Premier étage
فات T. تو P. طبقات
Second étage
اورته - طبقه وسطا
Second étage
اوست فات - طبقه علیا
Dernier étage
فات

ÉTAGE-BAS. C'est un étage peu exhaussé. A. طبقه قصیر القد
Étage du rez de chaussée. Celui qui est presque au niveau de la cour
بو بی آلحق طبقه T. طبقه کورده قامد P.
طبقه
Cet homme est presque au niveau de la cour
یره برابر اولان T. طبقه در برابر زمین P. علی وجد الارض
یره برابر اولان فات - طبقه

On dit figur., C'est un sot à triple étage
قانتیر احمقدر
d'un homme qui a beaucoup d'embonpoint, qu'il y a un menton

قائم کردانی وار در à double, à triple étage

Il signifie aussi, degré d'élévation || Il y a des esprits de divers étages در مختلفه طبقات Des gens de tout étage هر جنس و طبقه کسان

ÉTAGER. Il ne se dit qu'en parlant de la coupe des cheveux تو بر تو قص مو کردن P. قص الشعر طبقه علی الطبقة A. صاجی قات قات فرقوب دوزمک T.

ÉTAI. Pièce de bois dont on se sert pour appuyer une muraille dans un bâtiment qui menace ruine دعایم pl. دعامة A. Mettre des étais à une muraille دیواره دستک اورمق - دیواره وضع دعایم ایتمک P. نبارش T.

ÉTAIM. La partie la plus fine de la laine cardée ندیف A. تنفتیک T. پشم پرداخته P. الصوف

ÉTAIN. Métal blanc très-léger رصاص - قصدير - فلعی A. فلای T. سپید روی - ارزیز P. ابيض

ÉTAL. Sorte de table sur laquelle on vend de la viande T. تختگاهت فروش P. سطح الجزار - سطح القصاب A. قصاب تختدسی

Il se dit aussi, du lieu même où l'on vend de la viande A. کربه گوسفروش - کربه قصاب P. دکان الجزار - دکان القصاب T. قصاب دکانی

ÉTALAGE. Exposition de marchandises qu'on veut vendre A. سرکی T. عرض کردن کالا P. بسط المتاع - عرض المتاع مال سرمک - متاعی بسط و عرض ایتمک || Mettre à l'étalage - بسط و عرض اولنمعد لایق دکلدر Cela ne veut pas l'étalage سرکی به دکنز

Il se dit aussi des marchandises qu'on étale pour servir de montre بومتاع انجیق || Cela n'est bon qu'à servir d'étalage Et du droit qu'on prend sur les marchands, pour leur permettre d'étaler en quelque place T. مال سرمد عواندی || Payer l'étalage On dit figur. Faire étalage de son esprit, pour dire, en faire montre, en faire parade avec affectation عرض کالای - عرض بصاعه کیاست ایتمک - عقل و کیاست ایتمک - عرض کالای de son éloquence کیاست فروشلق ایتمک - عرض کالای سخنوری و بلاغت - فصاحت و بلاغت ایتمک - قدر و حیثیت - عرض کالای قدر و منزلت ایتمک de sa qualité عرض کالای یسار و ثروت ایتمک de ses richesses

ÉTALER. Exposer des marchandises en vente عرض المتاع A. مالی T. عرضه کردن کالا برای فروختن P. الی البیع صانمق ایچون سرمک

Et étendre, déployer P. نشر - بسط - فرش A. Ces plantes entassées ne sécheront pas, il faut les étaler sur cette table اشبو نباتات بری بری اوزریند متراکم اولد فچد فابل تجفیف اولمیوب بر تختد اوزرنده فرش اولنمق ایچون بسط اولنمعد محتاجدر اشبو مسجودرات قیمتلری کما هو اللایق تمیز و تخمین mieux اولنمق ایچون بسط اولنمعد محتاجدر

Il signifie figur., montrer avec ostentation. V. Étalage au figuré || Cette femme étale tous ses charmes بو خاتون متاع حسن وانی کوسترشینی ایتمک - حسن وانی عرض ایدر مایلد

ÉTALÉ. A. سرلمش T. عرض کرده P. معروض A. بیامش T. گسترانیده P. مبسوط -

ÉTALIER. Celui qui vend la viande dans un étal قصاب صاحب دکانی صاجی دکل - دکان اولمیوب تزکاهدادر تزکاهداری || Il n'est pas maître, il n'est qu'étalier

ÉTALON. Cheval entier, qui sert à couvrir des caavales حصان A. Ce cheval est bon || آت - آغروآت T. اسب نر P. حصن pl. Il avait tant d'étalons à servir d'étalon هرکلسنده شو قدر ایغر اتلر وار اییدی Étalon du Roi پادشاهک اتی

Il signifie aussi, modèle de poids, de mesures, sur lequel les poids et les mesures des marchands doivent être rectifiés معیار A. اولچی عیاری T. عیار اندازهها P. الاوزان

ÉTALONNAGE, ou ÉTALONNEMENT. Action d'étalonner تعییر A. عیارلرد T. عیار سازی P.

ÉTALONNER. Imprimer certaine marque sur un poids, sur une mesure, pour certifier qu'ils sont justes تمنای P. طبع السام العیار A. Ce marchand fut mis à l'amende, parce que ses mesures ne furent pas étalonnées بوبازرکانک و سام عیار اولمدیغندن مظهر جریمد اولمشدر اوزاننده تمنای اولمدیغندن جریمد اوزادی

ÉTALONNEUR. Officier commis pour étalonner les poids et les mesures عیار گیر اندازهها P. صاحب العیار الاوزان A. اولچی عیارجیسی

ÉTAMAGE. Action d'étamer *A.* طلاء الرصاص *P.* ارزیز سایبی
فلایلمه *T.*

ÉTAMER. Enduire d'étain fondu le dedans des vaisseaux de cuivre ou de fer *A.* قلعی زدن *P.* قلیطیه بالقاعی - توصیص
|| Il faut étamer cette marmite *T.* فلایلمه فلایلمه
اشبو قنجره بی فلایلمه لازمدر

ÉTAMÉ. *A.* فلایلمه *T.* ارزیز اندود *P.* موصص
ÉTAMEUR. Celui qui étame *A.* رصاص *P.* ارزیز - قلعی زن
فلایلمه *T.* زن

ÉTAMINE. Tissu peu serré, fait de crin ou d'autre chose, pour passer quelque poudre ou liqueur *A.* منخل *P.* پرویزن
دوایی منخلدن || Passer une médecine par l'étamine *T.* الک
الکدن کچورمک - اسرار ایتمک

On dit figur., qu'un homme a passé par l'étamine, pour dire, qu'on l'a examiné sur sa conduite, sur ses moeurs
|| Il se dit aussi des choses qui sont examinées en détail || Cet ouvrage a passé par l'étamine
تالیفک جگونگی احوالی استخاک کرده پرویزن تجری
ودقت اولمشدر

ÉTAMIMER. Celui qui fait de l'étamine *A.* صانع المنخل
الکچی *T.* پرویزنگر *P.*

ÉTAMURE. La matière qu'on emploie pour l'étamage *A.* طلاء
قلای صوسی *T.* اندای ارزیز *P.* القاعی

ÉTANCHEMENT. Action d'étancher. V. Étancher.

ÉTANCHER. Arrêter l'écoulement d'un liquide qui s'enfuit *A.* ریزش باز داشتن *P.* قطع الجریان - توقف الجریان
|| Ce muid s'enfuit, il le faut étancher *T.* اقصی کسدرمک
بو فوجی آفدیغندن سیلاننی قطع وتوقف ایتمک
En faisant les fondemens, ils trouvèrent un courant d'eau qu'ils ne purent étancher
حفر اساس اولنور ایکن ظهور ایدن
On dit, kssdr medlwr - صو اقصیسی قطع ایده مدیلر
قطع ریزش خون کردن *P.* ارقا - رفق *A.* Étancher le sang
|| Cette poudre étanche le sang *T.* اقصی کسک - فذک آفشنی آیقویمق
بوسفون ارفای دمی موجبدر
آفشنی کسر

On dit, Étancher la soif, pour dire, apaiser la soif *T.* تسکین العطش
صوسزغی بصدومق *T.* تشنگیرا اوسایندن *P.* تسکین السهاف -
تسکین Et figur. Étancher la soif des honneurs, des richesses

تسکین سهاف مال - سهافی شان ومنزلت ایتمک
ایتمک

ÉTANÇON. Pièce de bois qu'on met sous un mur ou sous des terres minées, pour les soutenir *A.* دعامه عاریه
|| Quand on reprend une muraille sous oeuvre, on y met des étançons
دیبوار تعمیر اولندجق Ils sapèrent les murailles de la ville, et y mirent des étançons
اولدقده عاریتی دیوارکده انور
بلده نک دیوارلرینی اساسندن
حفر ایتمک دصکره عاریتی دیوارکده وضع ایلدیلر

ÉTANÇONNER. Soutenir par des étançons *A.* ارده بدعامه
ت. نبارش عاریت زدن *P.* العاریه
عاریتی دیوارک اورمق
عاریتی دیوارک ایله طیاندمق -

ÉTANG. Grand amas d'eau soutenu par une chaussée, dans lequel on pêche du poisson *A.* بركة السمماک - جابییه
بالق کولی *T.* ماهیدان - استل - مرداب

ÉTAPE. Lieu dans une ville, dans un port, où l'on décharge les marchandises apportées de dehors *A.* خانات pl. خان
|| Il y a une bonne étape en telle ville
بلده ده اعلا بر خان واردر

Et amas de vivres et de fourrages, que l'on distribue aux troupes qui sont en route *A.* نزل - ارزاق مرتبه فی الطریق
توشه آماده کرده در خلال راه *P.* مرتبه فی خلال الطریق
|| Établir des étapes *T.* بولده ترتیب اولندش زاد و ذخیره
On fait vivre des soldats par étape *T.* اثنای طریقده نزل و ذخایر ترتیب ایتمک
عسکری اثنای طریقده مرتب نزل
نزل مرتبه فلان L'étape est en tel lieu
عسکره ارزاق و نزل Fournir l'étape aux soldats
نزل و ذخایر Cet endroit est un lieu d'étape
عطا ایتمک
|| Il se dit aussi du lieu où l'on distribue l'étape
خلال طریقده اولان نزل انباری
Et ce qu'on distribue aux troupes pour leur subsistance *T.* تعیینات
تعیناننی بدلا اخذ ایلدی
|| Il a pris son étape en argent

ÉTAT. Disposition dans laquelle se trouve une personne, une chose *A.* حال *P.* حالات pl. حالت - احوال pl. حال
|| Mauvais état *T.* حال ردتی
شایان ترجم و شفقت اولدجق pitoyable حال مسعود
اردویی حسن Je laissai l'armée en bon état
حال پر ملال
Il a envoyé s'informer
حال اویره برافدم

کیفیت حال مزاجیدن استخبار ایچون
En quel état avez-vous trouvé cette affaire? چگونگی حال مزاجی سؤال ضمننده - آدم کوندردی
بوخصوصی نه حالده
امورینی سوژاژده Je vois ses affaires en très-mauvais état بولدک
احوالنی مختل و مشوش اولدیغن - حالده اولدیغن کوررم
Il a mis la place en état de défense نا خوش اولدیغن -
Il n'est pas en état de se marier قویدی - فلعدیبی حال مدافعیدیه وضع ایلدی
Il est hors d'état de rien entreprendre ناهل ایدهجک حالده دکدر
هیچ بر درلو ایسه تصدی
بر درلو ایسه تصدی ایدهجک - ایتمک حالنده دکدر
Je voudrais être en état de vous servir ستمک
Être dans un état de consistance خدمتکده بولمق حالده اولمق
Se mettre en bon état کسب ایتمک
حالت ردیدهده Être en mauvais état حسن صورتده قویمق
État du ciel. La disposition où se trouve tous les astres les uns à l'égard des autres dans un certain moment
نجوم وکواکبک کیفیت حالی صورتی T. Trouver l'état du ciel pour tous les jours du mois
ایام شهرک هر بریسنده نجوم وکواکبک کیفیت حالی نه صورتده اولدیغنی بولمق

On dit, en termes de Pratique, Être en état d'ajournement personnel, pour dire, avoir contre soi un ajournement personnel
بالنفس حضور حاکمده بولمق اوزره احضار فرمانی
آلنده اولمق

On dit, Mettre quelqu'un en état ou hors d'état de faire quelque chose
فلان شیئی ایشلکه کسب لیاقت ایتمک
Et mettre les choses, les lieux en état, pour dire, dans la disposition convenable à leur destination
اموری و مواضع و محالری حال
Et mettre une affaire, un procès en état, pour dire, faire les procédures nécessaires pour le faire juger
بر دعوانک و بر مصالحتمک رویتنه
مبادرت اولمق ایچون اقتضا ایسن اسباب لازمیسی
توطئه ایتمک

On dit, Tenir une chose en état, pour dire, la tenir ferme
ou la tenir prête حاضر و متمق T. آماده داشتن P. مهیّا ترتیب A. ایتمک T.

بر حسابی آماده و مهیّا طومتق
- Et tenir les choses en état, pour dire, les tenir en suspens
Et - علی حالها ایتمک - ایشاری معلق براقمق T.
qu'un accusé, un criminel se met en état, pour dire, qu'il se rend prisonnier, afin de se justifier
تبریه صاحب تهمت
ذمت ایدهجید قدر اختیار محبوسیت ایتمک

FAIRE ÉTAT, signifie, estimer, faire cas T. اعتبار ایتمک
Je fais beaucoup d'état de cet homme قید ایتمک - التفات ایتمک
Je fais peu d'état de lui حقنه جندان اعتبار تامم وار در
Je fais peu d'état de ses menaces حقنه جندان التفات ایتمم
V. aussi Estimer.

گمان P. تخمین - ظن A. FAIRE ÉTAT, signifie aussi, présumer A.
Je fais état qu'il y a là vingt mille hommes صانمق T. داشتن
اولطرفه یکرسی بیک نفر آدم اولدیغن ظن و تخمین
On dit, Vous pouvez faire état, pour dire, Vous pouvez être assuré, vous pouvez compter là-dessus
فلان شیئی مقرر
Et - فلان شیئی بویل اولدیغنه اعتماد ایلد - وحقق بیل
T. faire état de . . . , pour dire, se proposer de . . .
فلان وقتده کلمکی
Je fais état de partir un tel jour فلان کونده
Je fais état de partir un tel jour فلان کونده
عزیمت نیتنهدهیم - عزیمت ایلمکی نیت ایتمک

ÉTAT. Liste, registre A. دفتر P. اواره P. دفاتر pl.
État des officiers de la Maison du Roi خدمه خاصه شهریار
Concher, وظائف و رواتب دفتری
État des pensions دفتری
فلان کسندیی دفتره ثبت و قید
le rayer de dessus l'état Il est sur l'état در دفتره مقید
État de distribution سلمک - دفتردن حک ایتمک
دفتری

ÉTAT. Mémoire, inventaire T. مفردات دفتری
خرج و مصرفک سرمایهدنک مفردات دفتری
Compter par état ایلد مفردات دفتری
État de la marine, de l'artillerie, de l'extraordinaire des guerres
دونما وجبه خاند و سفرک مصارف
Arrêter, signer un état غیر معتاده سنی حاوی مفردات دفتری
مفردات دفتری ختم و امضا ایتمک

ÉTAT-MAJOR. C'est un certain nombre d'officiers chargés de différents services relatifs à la totalité de l'armée
اعیان الجیش A. آغوش

ÉTAT de la France, de l'Angleterre. Des livres qui contiennent le dénombrement des charges, des dignités, des forces et autres choses qui regardent ces pays *A.* دساتیر الدوله

ÉTAU. Petite machine dont quelques ouvriers se servent pour tenir fermes les pièces qu'ils travaillent *A.* انبور *P.* کلبتین - قصاب *T.* کلبتان -

ÉTAYER. Appuyer avec des étais *A.* - اعماد - تسنید - ارداه - Étayer une maison, une muraille و دیواری وضع عماد ایله تسنید و اعماد Figur. || Sa fortune chancelle, elle a besoin d'être étayée بنید اقبال مشرف خرابیت اولمغلد اعماد و تقویته محتاجدر

ÉTAYÉ. *A.* معتمد *P.* گشته - استوار گشته *T.* پایداری پذیرفته - طیانله-ش

ÉTÉ. La saison de l'année qui commence au solstice de Juin, et finit à l'équinoxe de Septembre *A.* تابستان *P.* فصل الصيف - Logement d'été *A.* - مویین *T.* یاز - وقت گرما - Appartement d'été *A.* - صیفیه *T.* خانه تابستانی - انقلاب سرطانی - راس السرطان Solstice d'été یاز دائره صیف ماضی - صیف سابق *A.* - L'été passé تحویل صیفی - صیف *A.* - L'été prochain کیچین یاز *T.* - تابستان گذشته *P.* - کلدجک یاز *T.* - صیف آینده *P.* - صیف اتی الحال - اتی

ÉTÉINDRE. Faire cesser l'action du feu *A.* - اطفاء *P.* - اخباء - Étéindre un flambeau || سوندرمک *T.* خاموش کردن - تنفیدن - پنبیدن *P.* - اطفاء الشمع *A.* - un cerceau اطفای سراج ایتهمک مومسی *T.* - پف کردن موم - خاموش کردن چراغ - موم یانقیمسی - حریقسی اطفاء ایتهمک سوندرمک سوندرمک

ÉTÉINDRE les couleurs d'un tableau, c'est les affaiblir *A.* تنفیر بیتاب و فر کردنیدن - رنگبارا بیفر کردنیدن *P.* - الالوان صونفندرمق - رنگبری صولدرمق *T.*

S'ÉTÉINDRE. *A.* - اطفاء *P.* - خبو - سونیمک *T.* خاموش شدن || Ce feu s'est éteint اولمشدر اطفاء اولمشدر *T.* - بصلمشدر

On dit d'une personne, qu'elle s'éteint, pour dire, qu'elle s'affaiblit très-sensiblement روز فلانک حرارت غریزیدسی روز شمع وجودی انا فنا - بروز مایل خبو و زوال اولمده در بو آدم موم - منفوق الضیا و مایل خبو و اطفاء اولمده در

Et qu'une personne est éteinte, pour dire, qu'elle est dans un tel abattement, qu'elle paraît n'avoir plus de ressort شمع فروزان آمالی منطفی اولمشدر

Il signifie aussi, amortir, tempérer la chaleur sensible ou eachée *A.* - احماد *P.* - تسکین - بصدرمق *T.* خاموش کردن - Étéindre de la chaux کرجی سوندرمک - Étéindre la fièvre همانک اسپلکنی - احماد حرارت حتما ایتهمک حرارت غریزیدسی Cela éteint la chaleur naturelle بصدرمق حرارت غریزیدنک احمادینسی مودیدر - احماد ایدر صوسزغی بصدرمق - تسکین عطش ایتهمک - Étéindre la soif آتش عطشی احماد ایتهمک -

Figur. Faire cesser || La guerre était si allumée, qu'on ne croyait pas qu'il fût possible de l'éteindre sitôt فائره حرب فائره شول رتبهده شدید الاشتعال ایدیکه احماد و تسکینی Étéindre la rebellion بعید عن الاحتمال طن اولمشیددی فتندیدی - فتندی تبس ایتهمک - تسکین فتند ایتهمک آتش - تسکین فائره بغی و طغیان ایتهمک - بصدرمق Les jeunes éteignent le feu de la concupiscence فتندی اطفاء ایتهمک شدا بد صیام آتش شهوات نفسانیدنک تسکینی آتش درونی اطفاء Étéindre sa fureur, sa flamme موجبدر حال La vieillesse éteint le feu de l'imagination و احماد ایتهمک شیخوخیت حرارت خیالک اطفاسنی موجب اولور کبر سن آتش نیز خیمز هوا L'âge éteint le feu des passions و دوستک اطفاسنی مودیدر نعمت وصلت باعث تسکین خواهش و رغبتدر

Et abolir, faire que le souvenir d'une chose se perde entièrement - یادرا نا پیدا کردن *P.* - انسا - احماد الذکر *A.* - Étéindre et abolir un crime اوفتدرمق *T.* - فوا-وش کردنیدن - لوح جرم اوزرینه قلم محو و نسیان کشیده فلمق - وصمه جنحه و قباحتی شسته صابون نسیان ایتهمک ذکرینی On en vent éteindre la mémoire قباحتی اوفتدرمق ذکرینی - لوح وجوددن ازاله و احماد ایتهمک ذکرینی اوفتدرمق - رحین فراموشی و نسیان ایتهمک لیبیب غیظ Son ressentiment ne s'éteindra qu'avec sa vie غیظ مادامکه - و کینسی چراغ عمریه برابر منطفی اولمجددر فتیل حیات منطفی اولمید درونده مضمراولان آتش غیظ و کینه خود یافته اولمق احتمالی محالدر

On dit aussi, Étéindre une race *A.* - استیصال العرق

T. عرقرا نا بود کردن - عرقرا از بن بر کردن P. الدابر
 Il faut éteindre cette malheureuse race - اشبو عرق منخوسک قطع دابری اقتضا ایدر
 استیصالی لازدر

Il se dit aussi des Maisons et des dignités qui finissent A. Cette maison est près de s'éteindre قریبدر انقراضی
 دوکنمک T. بانجام آمدن P. اندراج - انقراض

ÉTÉINDRE une rente. La faire cesser par le remboursement du capital T. رأس المالی ادا ایدهرک علہ وربانک ایشامدسنی
 قطع ایترمک

ÉTÉINT. A. خاموش شده - خمود یافتہ P. منطفی A. نشست - سکونت یافتہ P. مسکن A. بصلمش - سوندمش
 نا - از بن بر کنده P. مستاعیل A. بصدرلمش T. شده
 بانجام P. منقرض A. کوکندن قیرلمش T. بود گشته
 دوکنمش T. رسیده

On dit, qu'un homme a les yeux éteints, c'est-à-dire, sans feu, sans vivacité A. کلیل البصر P. بیفروغ
 T. چشمش بیفروغ P. کوزی فرسز - فرسز کوزلو

ÉTENDARD. Enseigne de guerre A. رايه pl. رايات pl. بند - رايات
 بیراق T. درفش - موج - اختر - سنجق P. الوية pl. لوا - بنود
 زیرلواند تبعیت ایتمک Se ranger sous l'étendard || سنجاق -
 سنجقدار - حامل لوا Porte-étendard بیراق آتشد کیرمک -
 رفع Arbore un étendard نشر لوا ایتمک Deployer un étendard
 رکز لوا Planter un étendard لوا

En parlant de galères, il signifie, pavillon A. علم pl. اعلام
 جکدیری بیراقداری || Garde de l'étendard T. بیراق P.
 Figur. Suivre les étendards de quelqu'un, se ranger, combattre sous les étendards des quelqu'un, signifie, embrasser son parti
 طرفنی طوق - بر کمسندنک بیرائی آتشد کیرمک T.
 - On dit, Lever l'étendard, pour dire, se déclarer chef d'un parti
 رفع لواي ریاست ایتمک T.

ÉTENDRE. Faire qu'une chose occupe un plus grand espace A. On étend l'or sous le marteau جکیج آتشد تدید اولور
 Etendre du beurre sur du pain بسط اتمک اوزرینده روغن ساده بسط
 جرم هوا حالت La raréfaction étend le volume de l'air ایتمک
 حالت تخلصیل جرم هوانک - تخلصیل ایلد بسط اولور
 تدید Etendre ses troupes, son armée انبساطی مودیدر

صَف عسکری اوزاتمق - صَف عسکر ایتمک

Il signifie aussi, déployer en long et en large A. نشر -
 تَنشیر - نشر T. گسترانیدن P. تبسیط - تفریش - فرش -
 بزی قورتمق Étendre un linge pour le sécher || سرمک -
 Étendre de la toile sur l'herbe pour la blanchir سرمک
 بزی آتتمق ایچون اوت اوزرینده سرمک فرش وبسط ایتمک -
 اشبو فالچیدی بی فرش Étendez ce tapis فرش
 اشبو فالچیدی یاییویور - ایلد

Il se dit aussi, d'un oiseau qui déploie ses ailes pour voler
 قنادی T. پر گشادن P. رف الجناح - بسط الجناح A.
 قنادینی Il étendit ses ailes, et s'envola || آجوب یایمقی
 آجیویروب اوجدی

ÉTENDRE LE BRAS. Le déployer de son long A. مَد الید
 Étendre les bras P. قول اوزاتمق T. بازو گسترانیدن P. الذراع
 دو بازو P. بسط الذراعین - افتراش الذراعین A. قوللری اجمق T. گسترانیدن

On dit d'un homme couché, qu'il est étendu sur son long.
 V. Coucher - On dit aussi, que Jésus-Christ a été étendu sur
 حضرت عیسی ذنوب پَچَهِس ل'arbre de la croix pour nos péchés
 عبادی امحا ضمننده عود صلیب اوزرینده افتراش ایلدی
 Et étendre un homme sur le carreau, pour dire, le ren-
 verser mort par terre A. تنفریش P. تسطیح علی الارض -
 بر زمین گسترانیدن - خاک برابر کردن - نقش زمین کردن
 یرہ یصدامق T.

Il signifie aussi, agrandir, augmenter A. توسیع
 Étendre les limites de son royaume ایتمک || ارتورمق - اوزاتمق T. افزون کردن - کردن
 اراضیسی فلان Il a étendu sa terre jusqu'à un tel endroit
 On dit aussi, Étendre la clause d'un contrat, d'une loi, la signification d'un mot, pour dire,
 en porter le sens au-delà de ce que les termes signifient T.

شرطک وفانونک وهر لفظک معناسنی توسیع ایتمک
 || اوزاتمق T. درازی پذیرفتن P. امتداد A. S'ÉTENDRE.
 Sa terre, ses États, sa juridiction s'étendent jusqu'à un tel en-
 droit اراضیسی وملکی وقلمرو حکومتی فلان محله قدر ممتد
 ومنتهی اولور

On le dit figur. des personnes et des choses || Ce seigneur
 بو صاحب ارض فلان محله دن s'est fort étendu de ce côté-là

Il ne peut جوق اوزاندی - خیلیجه کسب وسعت ایلدی
s'étendre de ce côté-là, parce qu'il est borné par d'autres sei-
gneurs طرفدن اوزانه مزیرا بشقد اراعی متصرفلرینک
فلان طرفدن کسب وسعت ایده-مز - حدودینه ملاصقدر
Son pouvoir ne s'étend pas jusque-là - رخصتک
حامل اولدیغی یوقدر - بوندن زیاده وسعتی یوقدر
Sa réputation, son nom, sa gloire s'étendent par toute l'Europe

حسن صیتی ونام و شهرتی و آوازه شان واقبالی جمیع اوروپا
جمیع اوروپا اقلیمنی احاطه ایتمشدر - اقلیمه ممتد و منتشر در
- جمیع اوروپا اقلیمده طنین انداز مسامع خواص و عوام
رحایب التخم - ولوله انداز مسامع انام اولمشدر - اولمشدر
اقلیم اوروپایه انتشار یافته و شهرتگیر اولمشدر

On dit, que la vue d'un homme s'étend plus ou moins loin
بو آدمک فوّت بصری فرق متقارب ایلد مسافه بعیده
De cette terrasse, on voit aussi loin que la vue
پو سدتک اوزرندن الی ما مدی النظر مسافه
پو سدتک اوزرندن الی ما مدی النظر مسافه
بعیده تماشا اولنور

Il se dit aussi de la voix || Il a une forte voix qui s'étend
واصل اولور - صداسی مسافه بعیده قدر اوزانور
Lien loin صدانک مدّ اولنه
Tant que la voix se peut étendre و ارر -
On dit, Tant
qu'une somme pourra s'étendre, pour dire, qu'on ne veut dé-
penser que cette somme-là اولدیغی مرتبده - بیلدیکی قدر
اشبو مبلغک وسعتی اولدیغی
بو مقداره دکیں - مرتبده

On dit figur. S'étendre sur quelque sujet, pour dire, en par-
ler au long A. تفصیل - اطناب الکلام - تطویل الکلام
S'il سوزی اوزاتمق T. سخنرا دراز کردن P. اسهام الکلام
بو ماده نک
m'était permis de m'étendre sur cette matière تفصیل
تفصیل کلامه - اوزرینه تطویل کلامه رخصت وار ایسه
S'étendre sur les bonnes ou les mauvaises qua-
lités de quelqu'un و یاخود و یاخود حسنسنی و یاخود
مناقب حسنه - قبايح و ذمایینی بسط و تفصیل ایتمک
و یاخود قبايح و ذمایینه دائر تفصیل کلام ایتمک

Il signifie aussi, durer A. تمادی - امتداد - استمرار
La vie de طوروب قالمق - اوزاتمق T. ماندن - شدن
انسانک عمری
انسانک یوز - عادتاً یوز سندن زیاده تمادی اولمه
ز - دوامی یوقدر - سندن زیاده بقا و استمراری یوقدر

ما مدی النهار خدمته
vaillait tant que la journée peut s'étendre کون طوردقچه خدمت ایدر - مداومدر

A. یایلمش T. گسترانیده P. مفروش - منتشر A. Étendu
دراز کرده P. واسع A. اوزانمش T. درازی پذیرفتد - ممتد
رخصت واسع P. Pouvoir fort étendu || آرتیق T. افزون کرده -
La vue est ici Connaissances fort étendues واسعده
fort étendue بو طرفده نظارتک زیاده وسعتی وار در
نظارتک امتدادی وار در

ÉTENDUE. Dimension d'une chose en longueur, largeur, et
profondeur A. بعد P. درازی T. اوزونلاق || Selon quelques
philosophes, l'étendue est l'essence de la matière بعض حکمانک
L'étendue appartient au قولنه کوره بعد ماده نک جوهریدر
عقله مخصوصدر
Il se dit aussi de la longueur seule d'une chose A. طول -
L'étendue d'une ligne, d'une اوزونلاق T. درازی P. امتداد
surface طولی - خطک وسطحک امتدادی

Il se dit aussi par rapport à la superficie d'une chose || Dans
سر تا سر بسیط ملک و دولته
toute l'étendue du Royaume وسیع - صحرای بسیط الانجا
Une plaine d'une grande étendue و سعیتی
Pays d'une L'étendue de ses terres
grande étendue ممالک وسیعة الاطراف

Il se dit aussi du temps || Dans l'étendue de tous les âges,
ما طال الازمان - ما بقا الایام و الازمان A. de tous les siècles
La vie de ما دام الدهور و الاعوام - مدی الدهور و الاعوام -
عمر انسانک طول
l'homme n'est pas d'une longue étendue طول امتدادی - بقاسی یوقدر

Il se dit figur. de plusieurs choses || L'étendue du pouvoir
وسعت اولدیغی واجبات و مقتضاسندن
L'étendue de ses devoirs Il voudrait donner plus d'étendue à cette
loi qu'elle n'en doit avoir
Cette proposition, prise
à l'essai, serait fautive
dans toute son étendue, serait fautive
حتمه مقارن - الملاحظ محض خلاف اولدیغی معلوم اولور
عقل Un esprit d'une grande étendue
Il a une grande étendue
وسعت معلوماتی بیحد و پایان بر مرد کثیر
de connaissances العرفاندر

ÉTERNEL. Qui n'a point eu de commencement, et n'aura ja-

منزه عن - منزّه عن المبدأ والانتها - ازلّی A. mais de fin
باشلانغی و صوکی یوق T. بی آغاز وانجام P. الزمان
یا کز اللد ذو الجلال Il n'y a que Dieu qui soit éternel
اب ازلّی Le Père éternel منزه عن المبدأ والانتها در
حکمت ازلّی La sagesse éternelle کلمه الله ازلّی
جناب ربّ صمد قدیم ولم یزلدر Dieu est un être éternel
جاءلیت حکما لرندن بعضیسی عالمی ازلّی طین ایتمشار در
حتی - لم یزل A. Il est aussi substantif, et se dit de Dieu
فتبارکت اللد ربّ الحیّ A. L'Éternel soit béni || قدیم
حکم صمدانی - حکم لم یزلی La loi de l'Éternel والقیّم

On dit, qu'une proposition est d'éternelle vérité, c'est-à-
dire, immuable A. Le tout est plus grand
الکل اعظم || متحقّق من الازلّی متحقّق اولمش قضایاندر
من الحجز کلامی من الازلّی متحقّق اولمش قضایاندر

مؤبد - ابدیّ A. qui n'aura jamais de fin
سرمدی الاستقرار - ابدیّ البقا - مستدام - دائم - دائمی
La vie éternelle || دوکندر - صوکی یوق T. جاودانی P. سرمدی
La gloire éternelle حیات ابدیّ البقا - حیات ابدیّ
La mort نعمت ابدیّ La damnation éternelle سعادت ابدیّ
تنکیلات ابدیّ Les peines éternelles موت مؤبد
بقای - بقای ابدیّ Une durée éternelle عقوبات ابدیّ -
دوام سرمدی - بقای دائمی - بی انتها

عدیّم النهایه - دائمی A. Et qui doit durer très-long-temps
C'est une guerre éternelle || صوکی یوق T. بی انتها P.
Des haines éternelles دعاوی دائمی Un procès éternel
Des amours خصوصت ابدیّ - عداوت دائمی
Une reconnaissance éternelle دائمی عشق و محبت
االی انتها D'éternelle mémoire شکر بی انتها - شکر دائمی
الی الابد بقای ذکر - الزمان بقای ذکره شایان اولمش
ذکر بالخیر ابدی ایلد بقای نام ایتمش - ایتمش

ÉTERNELLEMENT. Sans commencement et sans fin A. من
بی آغاز وانجام P. بلا مبدأ و بلا انتها - من قدیم - الازلّی
Dieu engendra son Verbe éternel-
ment جناب ربّ قیّم کلمدی من الازلّی تولید ایلمشدر

Il signifie aussi, sans fin A. مؤبد - االی الابد -
Le bonheur des élus, les peines
سعادت ارباب نعیّم و عقوبت

ابد الابد مستمر و مستدیمدر - اهل نار حجیم مؤبد و مستدیمدر
مؤبد باقیدر -

ابد الدهر - دائما - علی الدوام A. Et continuellement
بر دوزیه T. پیوسته P. دائما الایام - مستمرا - لا ینقطع -
دائما و مستمرا بکا || Il est éternellement à ma suite هر دائم
مرامکت Voulez-vous demeurer là éternellement ایدر
دائما اول محلّه - علی الدوام اول محلّه اقامت ایتکمیدر

پاینده P. ادامه - ابقا - نابید A. ÉTERNISER. Rendre éternel
Éterniser son ابدی فلیق T. جاودان ساختن - کردن
Éterniser à la suite الی انتها الزمان والاعوام ابقای نام ایتکت
Éterniser sa mémoire ابقای ذکر ایتکت
La chieane éternise les proeès تأبید
و ادامدنمی مستلزمدر

ابدی فالمدش T. پاینده P. مستدام - مؤبد A. ÉTERNISÉ
ازلیت - قدم A. ÉTERNITÉ. Durée sans commencement ni fin
باشلانغی و دوکنده یوقلغی T. بی آغازی و بی نهایتی P.
ازلیت جناب ربّ L'éternité de Dieu || اول و آخر یوقلغی -
جناب ربّ قدیم قدیم Dieu est de toute éternité العزّت
ولم یزلدر

دوام - خلود - ابد A. Il se dit aussi d'une durée sans fin
جاودانی P. استمرار الزمان - سرمدیّت - ابدیّت - دیومت
خلود مسعود Éternité bienheureuse || دوکنده ازلکت T. پیوستگی -
ابدیّت Éternité de bonheur با نکبت malheureuse
دوام Éternité de peines, de supplices سعادت - نعیّم
حال جاودانی به Il ne pense pas à l'éternité و تنکیلات
Et par فکر عقبا و آخرت خاطر بند کدنز - صرف ذهن ایتمز
دائم الاوقات - ابد الدهر A. exagération, d'un temps fort long
اشبو Ces bâtimens dureront une éternité جاودان P.
En voilà pour ابنید ابد الدهر باقی و بر قرار اولدجی درکار در
اشته دائم الاوقات مستمر اولدق انچون une éternité

DE TOUTE ÉTERNITÉ. A. من قدیم
قدیم - ما نقد مدنبرو T. از پیشترین زمان - از ما تقدّم
اسکی رما مدنبرو - الایام دنبرو

ÉTERNUER. Éprouver un mouvement subit et convulsif de
muscles, qui chasse tout-à-coup et avec effort, l'air contenu
عطس - شوشه زدن - خفیدن P. عطس A. dans les narines
زکام موجب Le rhume fait éternuer افسردق T. زدن
اشبو Cette poudre fait éternuer زکام افسرد کتورر - تعطیسددر

آفسرد بیچیدر - ستوف معطسدر

ÉTERNUEMENT. L'action d'éternuer *A.* عطاس - *P.* عطاسه
آفسرد *T.* شوشه

ÉTÉSIES, ou VENTS ETÉSIENS. Vents réguliers pendant un certain nombre de jours *A.* *P.* ریاخ الموسم *T.* باد موسم
موسم روزگارلی

ÉTÉFER. Couper la tête d'un arbre *A.* تقليم الرؤس الاشجار
پریمدن سر شاخ درخت *P.* قصب الرؤس الاشجار -
اناجکت دپدسی اوجارینی - اناجکت دپدسی کسمک *T.*
کسمک

On dit aussi, Étêter un clou *A.* ازالة الرؤس المسدادر
دپدسی ازمت - اکسرت دپدسی کیدرمک *T.* فرسودن سرمین
ÉTÉUF. Petite balle dont on joue à la longue paume *A.*
طوب *T.* گوی *P.* کره

ÉTÉULE, ou ESTEUBLE. Ce qui reste sur la terre du tuyau des grains, après la moisson *A.* حفاة *P.* کاجمین
صمان *T.* دیبی *V.* Chaume.

ÉTHIER. L'étendue immense d'une substance subtile, dans la quelle on suppose que sont les corps célestes *A.* اثیر

ÉTHIÉRÉ. Qui appartient à l'éther *A.* ائیری *||* Substance éthérée جرم ائیری Corps éthéré جوهر ائیری Région éthérée طبقه ائیریة - فاک الافلاک

ÉTHIQUE. Morale *A.* علم الاخلاق *||* La Logique, l'Éthique, la Physique علم منطق وعلم الاخلاق وحکمت طبیعیة Les éthiques d'Aristote, c'est-à-dire, ses ouvrages moraux حکیم ارسطونک اخلاقه داتر تألیفات

ETHMOÏDAL. Qui appartient à l'us éthmoïde *A.* متعلق بقاعدة الدماغ

ETHMOÏDE. L'un des huit os du crâne, qui en forme la base. *A.* استخوان زیرین آیمانده *P.* سطح - قاعدة الدماغ
دماغک آلت کموکی

ETHNARQUE. Nom de dignité chez les anciens *A.* رئیس
مات باشی *T.* سر ملت *P.* رأس الملة - الامة

ETHNIQUE. Païen, idolâtre *A.* اهل الجاهلیة
الجاهلیة

ÉTHOLOGIE. Traité sur les moeurs *A.* بحث عن علم الاخلاق

ÉTHOPÉE. Peinture des moeurs et des passions de quelqu'un

وصف الاخلاق - تصویر الاخلاق *A.*

ÉTINCELANT. Qui étincille *A.* لامع - ازهر - متوجج - متلالي
شعشع - درخشنده - رخشان *P.* ناشر الضیا - متشعشع - نیر -
|| Les étoiles les plus étincelantes كواكب نيرة Ce rubis est étincelant غلبه
Des yeux étincelants de colire شراره پاش خشم - خشم و غضب
دین متوجج اولمش کوزلر و غضب اولان دیدنه پر کینه

ÉTINCELER. Briller, jeter des éclats de lumière *A.* تشعشع
شعل - درخشیدن *P.* ازدغار - نلار - التماغ - توجج - الاحه -
|| Il y a des étoiles qui étincellent les unes plus que les autres بعض
کواكب سائرلردن زیاده متوجج و درخشاند

On dit figur. Cet ouvrage étincelle d'esprit بونالیفدن حیای
شعشع عقل و ذکا - روح و کیاست منتشر و متلالي اولور
منتشر اولور

ÉTINCELLE. Petite parcelle de feu *A.* شرار pl. شرار
Une petite étincelle peut causer un grand embrasement *A.* ادنی الشرار یوقد
ادنا بر شراره آتش حریق عظیمی مودی اولور *T.* النار

Il se dit figur. des lumières de l'esprit *||* Il n'a pas une étincelle de bon sens, de raison, de courage فلان کمسندده بضاعة
عقلدن یاخود مایه سداد رایدن یاخود بضاعة شجاعت و غیرتدن جز نهجده بر نبذه بیلده یوقدر

ÉTINCELLEMENT. Éclat de ce qui étincelle *A.* لمعان
یلدرامه - پارلایش *T.* شعشع ریزی - رخشدگی - تابش *P.*
|| L'étincellement d'un charbon ardent بر اختر سوزانک تابش
بر آتش قورینک - ولمعانی

ÉTILOGIE. Recherche des causes physiques des maladies *A.*
امراضک علل اصلیلری بحثی *T.* بحث عن مبادئ الامراض

ÉTIQUE. Attaqué d'étisie *A.* مدقوق *P.* زده
مدقوقاً و فات Mourir étique *||* انجده آغریده اوغرامیش *T.*
نوب بیمار باریک *P.* حما - الدقی *A.* Fièvre étique - ایتیمک
انجده آغری حمالی *T.*

Il signifie aussi, maigre, atténué *A.* نحال - اعجف
آرفلیوب قوریمش *T.* نزار و زبون - نزار - لاغر *P.*

ÉTIQUETER. Mettre une étiquette *A.* وضع الرقعة
|| Les Procureurs یافته یاپشدرمق - یافته اورمق *T.* بستن

بری فلان کمسندنک بو کوند طریق ایله حصول مصلحته
 Au grand étonnement de tout le monde
 Cette action fera l'étonnement des siècles futurs
 بو فعل غریب ادوار لاحقده
 مدی الدهور- حیرتخورمای عقل انام اولدجق حالاتدندر
 والا یام حیرتبخشای عقل انام اولدجق احوال غریبدهدندر
 La grandeur et la magnificence de ce palais me frappèrent d'étonnement
 بو سراپک عظمت واحتشامی حیرت انگیز بصر
 استیلائی حیرت ایله Etre ravi d'étonnement
 بصیرتم اولمشدر
 سر گشته ودنگ اولدق

لرزش P. زلزال- رجفة A. Figur. || Ebranlement, secousse
 T. صرغاش || Les charrois ont causé un grand étonnement à ces maisons
 عربدارکت مروری ابنید مزبوریه بادی تزلزل
 Depuis sa chute, il lui est resté un étonnement de cerveau
 سقوطی وقتدندبرودماغنده بر کوند اثر
 تزلزل قالمشدر

دنگ کردن P. ایلاه- تحییر A. ÉTONNER. Surprendre
 Cet étonnement imprévu, cette nouvelle, cette marche des ennemis l'a fort étonné
 بو حادثه ناگهظهور بو خبر واعدا ننگ بو حرکتی
 من- کندویه فرق الغایه موجب ولد وحیرت اولمشدر
 غیر مأمول وقوعه کلان بو حالت حیرت انداز عقل
 ظنمه کوره بو Je crois que cela l'étonnera
 وشعور اولمشدر
 Cela ne m'a pas beaucoup étonné
 بو کیفیت باکا جندان بادی حیرت اولمش شی
 بو قهرمان Les exploits de ce héros étonneront l'univers
 دکلدر
 جهانگیرک فتوحات جلیلدهسی معموره عالمی مالا مال وله
 ربع مسکونی مالا مال- ودعشت ایدهجکی بی اشتیادن
 وله وحیرت ایدهجکدر

ارجاف A. Figur. Faire troubler par quelque grande commotion
 Le bruit du canon a si fortement étonné ces maisons, qu'il est à craindre qu'elles ne tombent
 صدای طوب و عدا آشوب بو ابنیدید شول
 رتبهده ایوا تزلزل وارنجاف ایتمشددر که انهداملری
 Ce coup ne lui a point fait de plaie, mais il lui a étonné le cerveau
 بو ضربد موجب جرح اولمش
 اولمیب انجق ارجاف دماغنی مستلزم اولمشدر

اهوار مازدن- دنگ گشتن P. تولد- نجیر A. S'ÉTONNER.

هیچ بر شیدن گرفتار || Il ne s'étonne de rien شاشیق T.
 هیچ بر شی درونده- ولد وحیرت اولدق احتمالی یوقدر
 شدت Il ne s'étonne pas du bruit القای ولد وحیرت ایدهمز
 Il signifie aussi, être surpris, trouver étrange
 استعجاب- تعجب A.
 عجب داشتن- شکفته شدن P. تحیر- استغراب-
 Je m'étonne qu'il ne voie pas le danger où il est
 عجبلمک ||
 نه کوند موقع خطرده اولدیغن کوره مامسی بادی استغراب
 اولدجق بر معنا در

On dit proverb., qu'un homme est bon cheval de trompette, il ne s'étonne pas pour le bruit
 کوس دیکلمش آدمدر طاولدن T.
 فورقوسی یوقدر

اهوار- دنگ- سرگشته P. متحیر- والد- حیران A. ÉTONNÉ.
 شاشمش T.

حاصر- قاطع النفس A. ÉTOUFFANT. Qui fait qu'on étouffe
 || نفس بوکالدهجی T. دمگیر P. مسکیر النفس- النفس
 گرمای دمگیر- حرارت حاصرة النفس
 Chaleur étouffante
 بو آدمی حاصر نفس مبتلا
 J'ai trouvé cet homme étouffant
 حصر نفس حالنده بولدم- بولدم

ÉTOUFFEMENT. Difficulté de respirer A. حصر النفس-
 نفس- نفس طونلمدی T. دم گرفتگی P. انقطاع النفس
 Elle a des vapeurs qui lui causent des étouffements
 || بوکالدهسی
 V. Suffocation. حصر نفسی مؤدی اولور ابخوره یه مبتلا در

ÉTOUFFER. Faire perdre la respiration A. قطع النفس-
 نفسی بوکالدهجی T. دم گرفتده ساختن P. تسکیر النفس
 علت خناق L'esquinancie l'a étouffé || نفسی کسدرمک-
 V. Souffler. Et avoir la respiration empêchée A.
 P. انقطاع النفس
 Il n'y a pas d'air dans cette chambre, on y étouffe اصلا
 بو اوطدنک ایچنده
 Nous pensâmes étouffer de chaud
 هوا نافذ اولمیدیغنه مبنی بولنا دلرکت نفسی بوکالور
 شدت حر و گرمادن انقطاع نفسده
 بر رمق فالمشدر

کولمندن بوغلمق T. On dit, Étouffer de rire

تسکین A. Figur. Faire cesser, empêcher qu'une chose n'éclate
 Je ne saurais étouffer ma douleur
 بصرمق T. خاموش کردن P. دفع-
 Tâchez d'étouffer vos soupirs, vos plaintes, vos ressentiments
 تسکین ایدهم
 اهکی وشکایتلرکی

بصدمرغه چالش - وشدت غیظ وانفعالکی تسکیند سعی ایله
Étouffer les remords de sa conscience شدت نفس امارتک تسکین
Étouffer ses chagrins, ses inquiétudes, ses soupçons تسکین
اکندار وآلام واخلجیان جهان ووسوساوس وادعای دفع وتسکین ایتمک

برماده بی On dit encore, Étouffer une affaire, une querelle تسکین
تسکین une révolte بصدمرق - وبر نزاعی تسکین ایتمک
تبس - فتنه بی بصدمرق - نانره بغی وطمعیا ایتمک
une hérésie ایتمک رفعت وبدعت ایتمک تسکین - ادامه
- فترت واخلال داخلی بی دفع ایتمک guerre civile
اخلاد نانره فتنه ایتمک

نفسی بوکالمش T. دم گرفتد P. منقطع النفس A. Étouffé.
T. خاموش گشته P. منقطع - ساکن A. نفسی کسامش -
بصامش

ÉTOUPE. Le rebut de la filasse, soit de chanvre, soit de lin
کندر ویاخود کتان طرانیسی - استبر A. مشافه - اسطبه A.
|| Étoupe de chanvre کتان استبرسی

ÉTOUPER. Boucher avec de l'étoupe, ou avec quelque autre
chose A. اصمام P. شکان بستن T. Les conduits
sont étouppés مجاری طیقانمشدر Le vin s'enfuit, il faut étou-
per les fentes du tonneau باده سیلان اوزره اولدیغندن
طیقاندق - فوجینک جاتاقاری اصمام اولندق اقتضا ایدر
اقتضا ایدر

ÉTOURDERIE. Action d'étourdi A. سموه P. دهن پریشانی
سرسماکت - شاشقونلق - سمدلک T. سرآسیمگی - آسیمگی -

ÉTOURDI. Qui agit sans considérer ce qu'il fait A. مسمد
- آسیمد کار - پریشان عقل P. مشوش العقل - ساهم العقل
سرسم - شاشقون - سمد T. سر آسیمه

À L'ÉTOURDI. Inconsidérément, à la manière d'un étourdi A.
- با پریشانی عقل P. من غیر تفکر ولا تأمل - مسمد
سرسمجدسند - شاشقونج T. آسیمد کاراند - باسیمگی

ÉTOURDIR. Causer dans le cerveau quelque ébranlement qui
trouble la fonction des sens A. ایراث الدوام - ایراث الهمام
باش جکرتمک T. سرگردانی آوردن P. انجباب الدوار -
|| Le branle du bateau, du cirrose étourdit سفیندنک
وعربدنک تزلزل واطرابی بادی سرگردانی وهدامدر
مودی دوامدر -

Étourdir les oreilles. Les fatiguer par trop de paroles A. تعجیز

سامعدی بیقدرمق T. گوشه را بیزار کردن P. المسامع

Il signifie aussi, causer de l'étonnement, de l'embarras A.

مرآسیمد - بیپوش کردن P. سلب الشعور - ایراث السموه
Cette nouvelle, cette défaite les a fort étourdis سموه
بوخبروبو کسروجهیمت عقالرینه ایراث سموه Ce coup imprévu l'a étourdi
جملدسی مسلوب انسلاب شعوری اولمشدر Ils en sont étourdis
Figur. Étourdir la douleur, c'est l'endormir A. الشعور اولمشدر
- دیگلدنمک T. آرماییدن - خوابانیدن P. تسکین - ادامه
Ce remède ne guérit pas, il ne fait qu'étourdir la douleur
تسکین - بردوا دفع علت اولیوب یاکنز انامد وجع ایدر
وجع ایدر

Il signifie aussi, dissiper l'affliction, se distraire A. دفع -
|| Il va à la promenade, il voit le monde pour étourdir sa douleur
کیدرمک T. بر طرف کردانیدن P. اذحاب - ازاله
دفع غم - ثقلت غم وعتدی ازاله ایچون تنفرجه کیدر
ایچون مسیره یه واروب کسب تنزه ایدر وخلق ایله
کوریشور

On dit, qu'une viande n'est qu'étourdie, pour dire, à demi-
cuite A. ناتاربجه پشمش T. نیم پختد P. ناقص النضج

S'ÉTOURDIR sur quelque chose. Se distraire de quelque chose,
s'empêcher d'y penser A. اندیشه نکردن P. اختیار الذحول
|| Il s'est étourdi sur sa perte صرف ذهن ایتماک - قید ایتماک T.
دوجار اولدیغی تلفی فکر وملاحظده اختیار احوال
Il s'est étourdi sur le temps à venir احوال
آتیدی فکر ودر اندیشه ایتمکده اختیار ذحول ایلدی
زمان مستقبله - مستقبلات امور صرف ذهن ایتمه -
قید ایتمه

Et se préoccuper, s'entêter A. تثبیت - الزاق الذهن
عقلی - عقلی صاپلتنق T. کند اندیشی نمودن P. الذهن
بوخیالات باطلدید || Il s'étourdit de ces chimères صاردرمق
تثبیت ذهن ایدر

ÉTOURDI. A. مسلوب الشعور P. سرآسیمد - بیپوش
اصابت Il tomba tout étourdi du coup qu'il reçut سرسملدش
ایتمش ضربدنک شدتندن یره دوشوب بیپوش فالمشدر

Après qu'une grande douleur est passée, et qu'il n'en reste
qu'un léger ressentiment, on dit, que la partie est encore tout
étourdie A. المزدده اولان عضوده حالا اثر وجع باقیدر

goutte est passée, mais il a encore le pied tout étourdi
 - نقریس دفع اولندش ایسه ده آیاهی حالا متأثر در
 آیاهی الی الان ازده در- آیاننده الی الان اثری باقیدر

ÉTOURDISSANT. Qui étourdit A. موجب الدوار A. - باش - باش جکردیجی T. سرگردانی آور P. - باش
 باش جکردیجی بر شامطه un bruit étourdissant || دوندیجی

ÉTOURDISSEMENT. Impression, ébranlement causé par quelque chose qui étourdit A. دوار - دوار - دوار سرگردانی T. سرگردانی P. || Il lui a pris un grand étourdissement دوام عطیه دوجار اولمشدر

Il se dit figur. du trouble que cause un malheur A. اضطراب
 پریشانی ذهن - شورش جان P. خلعان القلب - البال
 ذهن بر شامطه T.

ÉTOURNEAU. Sorte d'oiseau noirâtre marqué de petites taches grises A. صغری قوشی T. ستربانگت P. زرازیر pl. زرزور A. صغری قوشی سور یسی - فطیع الزرازیر Bande d'étourneaux ||

ÉTRANGE. Qui n'est pas dans l'ordre et dans l'usage communs
 غیر معتاد - غریب pl. عجایب pl. عجیب A. عجیب T. بیگانده P. || Il y a des coutumes bien étranges
 بو ملکتهده عجیب وغریب رسوم وعاداتلر - Cela est étrange que vous ne croyez jamais vos amis
 Voilà un étrange homme دوستارکد اصلاً اعتیادک اولماستق امر غریبدر
 Étrange humeur اشتد غریب الاطوار بر آدم
 Je trouve bien étrange que vous ayez fait cela حرکتکه بو کوند حرکتکه غریب - بغایت استعجاب ایدرم
 وعجیب عذ ایدرم

ÉTRANGEMENT. D'une manière étrange, extrêmement A. فوق
 خارج P. علی وجه الافراط - مفرطاً - فوق المعتاد - القیاس
 آشوری - قتی جوق T. از اندازه

ÉTRANGER. Qui est d'une autre nation A. بیگانه P. بیگانه T. عادات واحکام اجنبیه
 Customs, lois étrangères || بیبانیجی T. اقلیم لسان اجنبی
 Langue étrangère Climats, pays étrangers Ministres مملکت اجنبیه
 Princes étrangers واقطار اجنبیه Secrétaire دول سائر ایلچیلری - سفرای دول اجنبیه
 - امور اجنبیه مدبری Département des affaires étrangères امور خارجیه نظری
 اجنبیه قیوسی

Il est aussi substantif A. غریب pl. غریبا pl. اجنبی pl. Les étrangers sont bien reçus
 P. بیگانه T. بیبانیجی || عریبا - اجانب وغریبا فرانسده مقبول ومانفقدلر
 en France و بیگانگان - Il se dit aussi de ceux qui ne sont pas d'une
 famille, d'une communauté A. pl. اجانب وانیار || Il a donné
 son bien à des étrangers pour l'ôter à ses parens مالنی اجانب
 وانیار اعطا برله خویشان واقرباسنی بی نصیب ومحرور
 Il ne faut pas communiquer les secrets de la com-
 pagnie à des étrangers اسرار شرکتی انیاره کشفت وافشا
 بر اقدی ایتمکت روا دکندر

En Commerce on dit, L'étranger, pour dire, les étrangers || Il
 faut faire passer cela à l'étranger اجنبیهده بو مال ممالک
 ارسال ارنلر در

On dit, qu'un fait est étranger à la cause فلان ماده صدودن
 Et qu'un homme est étranger à une chose, pour
 dire, qu'il n'y prend aucune part درلو فلان خصوصده
 Et d'un homme qui se pare de qualités qui ne
 lui sont pas naturelles, qu'il se revêt de qualités étrangères à
 son caractère فلان کمسند مجبول اولمدیغی خصائل عاریت
 Et d'une femme chargée de parures, qu'elle em-
 prunte des beautés étrangères در انخاذ ایدر
 حسن عاریت ایلد آراسته در
 Et d'un sage qui vit dans la retraite, qu'il a des habitudes
 étrangères à toute espèce d'intrigue هر کوند افساد وتزویردن
 بری اخلاق واداب ایلد متخلف بر آدمدر

En Médecine, Corps étranger, c'est tout ce qui se trouve
 contre nature dans le corps de l'animal A. جسم اجنبی
 || Il est demeuré une balle dans sa plaie, il ne sau-
 rait guérir tant que ce corps étranger y sera جراحت
 ایچنده بر قورشون فالوب مادامکه بو جسم اجنبی
 Les vers qui s'engren-
 drent dans les abcès, le poil dans l'estomac, le sable dans les
 reins, les esquilles d'os sont des corps étrangers اورامده تکون
 ایدن قوردرلر ومعهدهده نحدت ایدن فیلولر وکلاده متولد
 اجسام - اولان قوم وشطایای عظام اجسام اجنبیه عذ اولنور
 خارجیدن معدود در

ÉTRANGLEMENT. Terme de Médecine. Resserrement excessif
 || قضاقلق - قصلمد T. تنگت بستکی P. تضیق A. وعادن
 بر یسنگت تضیقی glement d'un vaisseau

ÉTRANGLER. Faire perdre la vie en pressant la gosier *A.* تنگ کردن - خفه کردن - خپه کردن *P.* تخنیق - خنق
فلانی بونازیدن طوتوب تخنیق ایتمک نیتندده *T.* تسبایدن -
بونعلق *T.* تسبیدن *P.* انخناق *A.* - Il est aussi neutre *A.* - ایدی
|| Secourez-moi, j'étrangle بونولرم امدادمه یتش Étrangler
de soif بونولقدن بونعلق

Et resserrer trop, ne donner pas l'étendue nécessaire *A.*
بونوق - بونوق - صیقشدرمق *T.* تنگ ساختن *P.* تنیق
اوطدی بی بغایت Vous étranglez trop cette chambre || ایتمک
On dit figur. Étrangler une affaire, pour
dire, la juger à la hâte بونمدجه رویت
بر مصلحتی همان بونمدجه رویت
ایتمک

ÉTRANGLÉ. *A.* مخنوق *P.* خپه شده *T.* تسبیده -
On dit, Un habit étranglé, c'est-à-dire, trop étroit *A.* ضیق
ضیق و تنگ Une croisée fort étranglée طار *T.* تنگ *P.*
بر پنچره

ÉTRANGUILLON. Esquinancie des chevaux *A.* خناقیه

ÉTRAPE. Petite faucille qui sert à couper le chaume *A.* مشول
کوجک اوراق - دهره *T.* دهره - داسغاله *P.*

ÉTRAVER, ou ÉTABLURE, ou ÉTABLE. Nom d'une pièce de
bois courbe, qui forme la proue d'un vaisseau *A.* اعقف الصدر
کمی باشنک فانجدهسی *T.* جنگاله پیش کشتی *P.* السفینه

ÊTRE. Exister *A.* کون - وجود *P.* بودن - هستن *T.* هستن
جناب رب Dieu dans l'Écriture-Sainte s'appelle Celui qui est
العالمین کتاب اللهده موجود حقیقی وموجود واجب الوجود
Tous les hommes qui ont été, qui sont et
qui seront سابقاً وجوده کلمش وحالاً موجود وکائن اولان
وفیه بعد ظهور ایددهجک افراد بنی آدمک مجموعی

On dit, Cela est, cela n'est pas, pour dire, cela est vrai,
cela n'est pas vrai دکلدر واقع بویلد
در یاخود بویلد دکل

On appelle, Bien-être, les aises, et les commodités de la
vie *A.* خوشحالی *T.* خوشحالی *P.* حسن الحال - رفاه الحال

On dit, Sentir du mal-être, pour dire, se sentir indisposé *A.*
مزاحسزلق *T.* نا خوشی *P.* انحراف المزاج - سوء المزاج
کیغسزلق حس ایلدم *T.* P'ai senti du mal-être || کیغسزلق -

On dit, Il sera long-temps à cet ouvrage, pour dire, il y

sera occupé long-temps مدّت مداومت بو ایشده طون
Et - بو ایش ایلده وافر زمان مشغول اولدجقدر - ایددهجقدر
qu'il est du devoir d'un honnête homme de faire cela بو کونده
- حرکت اولنمق اهل عرض اولان کشینک لازمه حالیدر
Et que cela est de justice, de droit, d'usage عدالتک
لازمه سیدر - وحقک وقاعده وعادتک موجب ومقتضاسیدر

On dit, N'était que, N'eût été que je suis de vos amis, pour
dire, si je n'étais pas de vos amis دوستارک عدادندن معدود
اولماش اولسدم بیاد

Il se met aussi impersonnellement. || Il est onze heures ساعت
- خاطره کلور Il est à croire, à présumer اون برده در
On dit, - طن غالب بو در که - ملاحظدن بعید دکلدر
Il n'est pas en moi de faire cela, pour dire, il n'est pas en
mon pouvoir بونعلی ایشلمک ید اقتدارمه دکلدر
Et il est des hommes assez méchants, pour dire, il y a آدملر
خیلی خبیث آدملر وار در

Il se dit aussi de ce qui peut s'ensuivre de quelque chose,
et alors il est précédé de En *T.* لازم کلمک On
l'a traité outrageusement, et il n'en a rien été حقنه تحقیرانه
Quand il l'aurait maltraité, qu'en serait-il? او لندجق اولور
اول بایده Il en sera ce qu'il plaira à Dieu ایدده ند لازم کلور
مشیت - اراده صمدانیه هر ند کونده ایدده بویلد اولدجقدر
الیهید فوجیهل تغلق ایددهجک اولور ایدده بویلدجه اولور

Suivi de la préposition À, il signifie, appartenir *A.* اصابت
C'est au juge à prononcer دوشر قاضی ید دوشر
C'est à vous à parler دوشرک *T.* دوشرک

Être bien avec quelqu'un *T.* ایلد ایدر اولمق
Être mal avec quelqu'un فلان ایلد حسن الفت وصحبت اوزره اولمق -
برودت ومنافرت - فلان ایلد بوزوق اولمق اوزره اولمق

On dit, Cela est bien de son caractère, cela est bien de lui,
pour dire, que cela est conforme à son caractère, à son génie
جسپاندر - جدیر واحرا در - فلانک حاله لایقدر

Il signifie aussi, Faire partie d'une chose *T.* داخل اولمق
Cela بو متاع ترکید داخلدر Cet effet est de la succession
est de mon partage حصمه داخلدر Cela n'est pas du

مشارکت Il n'est pas des complices حساب به داخل دکلدر compte
بزم Il est de notre parti تهمت اولان گروه داخل دکلدر
بزم فرقه مزه داخلدر - بزم طرفدار لر مزنددر - فرقه مزنددر

Et entrer en part, en société || Il y a un grand marché à
عظیم بر بازار لبق اوله جقدر سن faire, en voulez-vous être?
Je داخل اوله لبق استرمیسکت - دخی داخل اولور میسکت
بالمناصفه - بالمناصفه داخل شرکت اولورم serai de moitié
On dit, qu'on est pour une dixième dans une
شرکت ابدهرم - بر خصوصه اوده بر حسابیلد مشترک اوله لبق
داخل اوله لبق

Il se dit aussi avec la préposition En, de l'état où est une
شمدیکی حالده || Où en sommes-nous à cette heure?
Où en êtes-vous de votre آن نلرده یز - قمنگی کرتدده یز
procès? در دست اولان دعاوکت قمنگی کرتدده در
On dit aussi, En êtes-vous là, pour dire, êtes-vous
بونیکت اوزرنده - On dit aussi, En êtes-vous là, pour dire, êtes-vous
dans cette résolution, dans cette erreur?
Et l'on dit par forme de plainte, Hé! où en sommes-nous?
واه واه ند پره سدید کلدکت - واه واه نده ده یز
واه واه ند حالده یز

On dit à une personne qui ne devine pas le point d'une
تمام اوزریند Vous y êtes واره مدکت faire, Vous n'y êtes pas
Et d'un homme embarrassé qui ne sait par où sortir
پو صا دسنی شاشوروب - Et d'un homme embarrassé qui ne sait par où sortir
نرده اولدیغنی بیلدهز اولدی

On dit par manière de souhait, Ainsi soit-il! A. لعل P. بادا
کاشکی اوله T.

Soit, est aussi conjonction A. او P. خواست T. کرکت - استر
خواه P. یا فظیا او نائما A. Soit qu'il veille, soit qu'il dorme
اویانلق اولسون اویومش T. بیدار خواه خوابنده باشد
استر اویانلق اولسون استر اولسون - اولسون

ÊTRE. Ce qui est A. موجود P. هستند T. وار || Dieu est
باری تعالی حضرتلری مبداء و منتزاع منزه
Être réel موجود اول Le premier être موجود غیر مخلوق قدر
Les anges sont des êtres purs et incorporels موجود حقیقی
موجودات - ملائکه جسمدن منزه موجودات مطهره درلر
L'être en général est l'objet de la Métaphysique
عالم الهیست مقصد اعلیسی موجود علی الاطلاق کت
کیفیتیدر

ÊTRE DE RAISON. Ce qui n'existe que dans l'imagination A.
صورت وهمیة

On dit, Le non-être, pour dire, le néant A. عدم P. بودی T. نالوق

ÊTRE. Existence A. وجود P. بودی T. هستی -

C'est Dieu qui nous a donné l'être من وجودی بشرکت هستی
عطیة جناب رب الصمد در - طرف الهیدر

ÊTRECIER. Rendre étroit A. اضائق P. تضییق -

زوافعی تضییق ایتمکت ÊtreCIER une rue طارلتمق T.

Le ستر لبق T. تنگ گشتن P. تضایق A. ÊTRECIER.

canal de la rivière, le chemin va en s'étroissant
فهرسکت

آفندیسی و یول کتدکچید متضایق اولور

طارلتمش T. تنگ ساختد P. متضایق - ضایق A. ÊTRECIER.

ÊTRECISSMENT. Action par laquelle on étroit, et l'état de

ce qui est étroit A. ضیق P. عیقیت -

طارلق - طارلتمد T. تنگی

ÊTREINDRE. Servir fortement en liant A. شد - نشدید

عیقی T. سخت بستن - محکم بند کردن P. اکیدا عقد

اکین دمنی محکم Êtreiguez cette herbe, ce fagot باعلق

عقدده یی تشدید ابله Êtreiguez ce hen محکم باعلد - بند ابله

On dit Figur. || Êtreindre les noeuds, les liens d'une amitié,

احکام اواصر - شد روابط مهر ووداد ایتمکت d'une alliance

احکام - ناکید روابط موالات ایتمکت - عهد و میثاق ایتمکت

شیراره همدمی واتفاق ایتمکت

ÊTREINTE. Serrement A. انشداد P. سخت بستگی T.

Co noeud-là s'est défait, parceque l'etrenne
بو عقدده عیقی بالندیدند

حل اولدی

ÊTREINNE. Présent qu'on fait le premier jour de l'année. En

ce sens, on s'en sert au pluriel A. السنة P. عطیة العزاس

بیل باشی هدیدیسی T. بخشش نوسالده

Et le premier argent que les marchands reçoivent dans la jour-

نهد - سفتاح T. دستمال - دستمالی P. استفتاح A.

Je n'ai rien vendu aujourd'hui, voilà mon etrenne
بر کتون

بر شتی فروختد ایدهدم هنوز استفتاح ایلدم

الله تعالی خیولو استفتاح میسر ایلد

- Et le premier usage qu'on fait d'une chose, Ce linge, cette

بر طهارت نواظر

مقرم و بر طهارت هنوز فولادش اولمیرب سندن استفتاح

اولند جقدر

إعطاء العطية الرأس A. ÉTRENNER. Donner les étrennes
يبيع باشي هديديسني T. بخشنس نوساله دادن P. السنة
وهمك

Et être le premier qui achète à un marchand *T. ايلمک*
 اشتد C'est moi qui vous ai étrenné *|| سفتاحی ايتدرمک*
 - Il se dit au neutre, *سکا ايلمک سفتاحی ايتدرن بنم*
 du premier argent que reçoit un marchand de sa marchandise
T. دستلاف کوردن P. استفتاح
بو کون هنوز Je n'ai pas encore étrenné aujourd'hui *|| ايتمک*
 هنوز سفتد ايددم - استفتاح ايددم

ÉTRÉSILLON. Pièce de bois qui sert d'arc-boutant pour soutenir des murs qui déversent. *A. اسطوانة* pl. *اساطين* - عماد
P. خطل - دستک - *T. طباقي* - *بشتوان* - *P. فباش*

ÉTRÉSILLONNER. Mettre des étrillons *A.* اعماد *P.* نبارش زدن
T. دستک اورمق - طیار زدنمق

ÉTRIER. Espèce d'anneau qui pend à droite et à gauche à une selle de cheval, et qui sert à appuyer les pieds du cavalier. *A.* رکاب pl. رکب *P.* رکیب *T.* رکاب - اوزنکی. || Mettre le pied à l'étrier pour monter à cheval. *أسبه سوار* Il est ferme sur ses étriers. *اوسزنده رکاب* Tenir l'étrier à quelque'un lorsqu'il monte à cheval. *اوسزنده رکابدار اولحق* - *أسبه سوار ایدده چک* On dit figur. qu'un homme a le pied à l'étrier, pour dire, qu'il est près de partir. *فلان کسند پا در رکابدر* - *عزیمتدر* - Et qu'un homme est ferme sur ses étriers, pour dire qu'il n'est pas aisé à ébranler dans ses opinions. *واخسارنده عزایم* - Et tenir l'étrier à quelque'un, pour dire, l'aider dans quelque entreprise. *بر کسندیه معین و دستگیر اولحق*

ÉTRILLE. Instrument de fer avec lequel on ôte la crasse
des chevaux. *A.* محسدة - فرجون pl. فراجين *P.* قشاوه - اخكلنده
T. قشانه

ÉTRILLER. Frotter avec l'étrille *A.* صرب الفرجون - حش
 قشاعو اورمق - قشاعولمق *T.* ڀڻڻشودن - قشاره زدن *P.*

ÉTRIPER. Ôter les tripes d'un animal *A.* نزع الكرش *P.*
 || Étriper un bœuf اشكندبي جيتاروق *T.* شكبد بر كندن
 صغردن اشكندبي جيتاروق - بقردن نزع كرش ايتمك

ÉTRIVIÈRE. Courroie qui sert à porter les étriers *A.* سيمر
اوزنكي تصدسي *T.* دوال *P.* الركاب

ÉTROIT. Qui a peu de largeur *A.* تنگ *P.* ضيق *T.* طار
 || Chemin étroit طریق ضيق - La voie étroite, le chemin
 étroit, signifie dans l'Écriture-Sainte, la voie du Ciel سمیل
 - On dit راه تنگاتنگ فلاح و نجات - ضيق فوز و فلاح
 - فکړ کوټه *P.* عقل قاصر *A.* Étroit, esprit étroit
 - مؤکد - اکید *A.* Figur. - قصه عقل - طار عقل *T.* عقل کوټه
 اتفق || Étroite alliance صیقې *T.* تنگاتنگ *P.* قوی -
 اتحاد قوی Étroite union محبت اکیده
 Étroite correspondance شیراز قوت
 رابطہ قوت Liaison fort étroite محابوه و مکاتبد

Il signifie aussi, rigoureux, sévère *A.* شديد - *P.* سخت
T. بوقیفت اکیداً || *Cela est de droit étroit* - سرد - قانی
On - منع اکید - منع شديد مقتضای قانوندر
dit, Prendre quelque chose dans le sens étroit, pour dire, dans
toute la rigueur de la lettre بر مادی تحت اللفظ معنا ویرمک

Vous || طار- طارلقدہ T. بتمنگی P. صَيِّفًا A. À L'ÉTOIT.
 êtes logé fort à l'étoit محمل صَيِّفَدِه اقامت ایدرسکت
 طارلقدہ -

VIVRE À L'ÉTROIT. N'avoir pas toutes les commodités de la vie, faute de moyens *A*. در حال *P*. تعیش علی حال المضائقه *A*. مضائقه حال اوزره کچمهک *T*. تنگدستی زندگانی کردن
Et dans le même sens, Être à l'étroit, Être réduit à l'étroit *T*.
بر کمسندیک صیق - حال تنگدستی ومضابقده اولمق
معاشی اولمق

ÉTROITEMENT. V. À l'étroit || Vous êtes logé bien étroitement
طارقده ساكنسك - On dit, Étroitement uni, ou joint, pour
dire, extrêmement T. اقيداً وقريباً متحد اولقى

على وجه - مؤكداً - أكيداً .A. Il signifie aussi, à la rigueur
 || پکچمە T. سخت - استواراند P. شدیداً - محکماً - التأكيد
 صيانه قويًا رعایت ایتمک Observer étroitement le carême
 بر قاعدهیه اکیداً وشدیداً S'attacher étroitement à une règle
 فلان .. ربط قلب ایتمک On lui a étroitement défendu de...
 شيء Il lui a été enjoint ét-
 قویاً وشدیداً فلان کشید امر اولندی roitement
 اولندی

ÉTRON. Matière fécale qui a quelque consistance *A.* غائط غليظ

ÉTRONCONNER. Couper entièrement la tête à un arbre A.

Un bon courtisan مطالعہ ایتیشیکین بر شی فهم ایدہ مردم
بر ندیم ماهر مداوم doit étudier les inclinations du Prince
خدمتی اولدیغی پادشاهت طبعیتنی عین دقت ایلد نامل
ومطالعید محتاجدر

صرف الذهن. S'appliquer à faire quelque chose. *A.* عقل وفکرینی - دوشونکت *T.* اندیشیدن *P.* اعمال فکر -
عقل وفکرینی دانما طعام نفیس تناول واجرای شر او ویرمکت
طعام نفیسدن ویرامزلقدن غیری شید - وخبائت ایتمکدر
صرف ذهن ایتدر

اختبار. S'ETUDIER SOI-MÊME, tâcher d'apprendre à se connaître. *T.* بر کمسند نفسنی - امتحان نفس ایتمک - نفس ایتمک
مطالعہ ایتمک

اوکرنالمش. *T.* آموخته *P.* معلّم *A.* Étudié.

T. ریا آمیز - ساختد *P.* مصنوع - متصنع *A.* Et feint, affecté. ذاتی دکل مصنوعدر
Il n'est point naturel, il est étudié. || Il n'est point naturel, il est étudié. ||
Des larmes Une joie, une douleur étudiée. || Il n'est point naturel, il est étudié. ||
شک ریا آمیز - مصنوع مصنوعدر
Un langage étudié. || Il n'est point naturel, il est étudié. ||
اشک ریا آمیز - مصنوع مصنوعدر
On dit aussi, Un tableau fort étudié, pour dire, fait avec beaucoup de soin
تکلف عظیم ایلد اعمال اولمش
بر قطع تصویر

ÉTUI. Sorte de boîte qui sert à mettre quelque chose. *A.* قلاف - قاب *T.* نیام *P.* ظروف pl. ظروف - غلاف - محفظه
التون ظرف - محفظه زرین میشین ظرف
|| Étui de cuir
مقصودان Étui de ciseaux شاندان
Étui à peigne

ÉTUYE. Lieu pavé qu'on échauffe par le feu, pour faire suer. || Cela est chaud
comme une étuve. ||
Cela est chaud comme une étuve. ||
Un tel tient bains et étuves. ||
فلان کمسند مغسلار و حمامار طوتار

On appelle Étuve, dans les officines, un petit four où les officiers mettent sécher les biscuits et autres pâtés. *A.* فرن *P.* فرن
فرن - اوجاق *T.* تنوره

ÉTUVÉE. Certaine manière de cuire, d'assaisonner les viandes, le poisson. *A.* فاورده *T.* تغریده *P.* ذلیة

ÉTUYER. Laver en appuyant doucement. *A.* لینا غسل *P.* یواسجد بیقمامق - سیلوب بیقمامق *T.* آهستد شستن

ÉTUVISTE. Qui tient bains et étuves. *A.* حمامدار *P.* حمامی *T.* حمامچی

ÉTYMOLOGIE. Origine d'un mot. *A.* اشتقاقی

ÉTYMOLOGIQUE. Qui a rapport aux étymologies. *A.* اشتقاقی

ÉTYMOLOGISTE. Qui sait les étymologies. *A.* ماهر فی فن الاشتقاق

EUCRASIE. Un bon tempérament, tel qu'il convient à la nature et à l'âge d'une personne. C'est un terme de Médecine. *A.* مزاج خوشلغی *T.* خوشمزاجی *P.* عافیه المزاج

EUNUQUE. Celui à qui on a coupé les parties propres à la génération. *A.* خادم - طواشی *T.* خایده کشیده - آختد *P.* شخصی
Les eunuques du Sérail. || Eunuque blanc Eunuque noir
سرای سلطانی خادم انباری

EUPHÉMISME. Adoucissement d'expression, par lequel on voile des idées désagréables, par d'autres plus agréables. *A.* تعبیر لین
جان سوهجکت سوز *T.* سخن دلپسند *P.* حسن المعبر -

EUPHONIE. Son agréable d'une seule voix, ou d'un seul instrument. *A.* زیبایی صدا - خوشدایی *P.* لطافة الصوت
En termes de Grammaire, ce qui rend la prononciation plus douce et plus coulante. *A.* سسک کوزللیکی
||
نلفظک طاتولغی *T.* شیرینی نلفظ *P.*

EUPHONIQUE. Qui produit l'euphonie. *A.* محسن الصوت
سسی کوزلدیجی *T.* خوشساز صدا *P.*

EUPHORBEE. Genre de plante. *A.* فربیون *P.* لبان مغربی
نباوت اوتی *T.* فربیون -

EUROPÉEN. Qui appartient à l'Europe. *A.* اروپائی *T.* اروپائی
|| Les nations Européennes, les mœurs Européennes
اوروپا ملتاری - ملل اوروپائیة و آداب و اخلاق اوروپائیة
واوروپا اخلاقی

EURHYTHMIE. Bel ordre, belle proportion d'un ouvrage d'Architecture. *A.* جسدگی *P.* حسن الانتظام - حسن التناسب
یا قشقلق - یراشقلق *T.*

EUX. Pluriel masculin du pronom Lui. *A.* ایشان *P.* هم
آلار *T.* آدان

ÉVACUANT, ou ÉVACUATIF. Terme de Médecine. Qui évacue les humeurs. *A.* ممشیات pl. دواء ممشی - مشی - منقیات pl. منقیات
Remède évacuant. || بورت سوربجی *T.* شکبران *P.* دوائی
منقیات ایلد تخفیف اولندی
Les évacuans l'ont soulagé. ||
کسب خفت ایلدی -

ÉVACUATION. Décharge d'humours, d'excréments. *V.* Évacuer.

|| Faire une grande évacuation ایتمکت کلیتو استمشا À la suite d'une légère évacuation, il se trouva un peu mieux تنقیه Les trop grandes évacuations sont dangereuses منقیاتیک مبالغه اوزره استعمالی Evacuation par haut et par bas دفع وتنقیه اعلایا واسفلدن

Il se dit aussi en parlant d'une place évacuée, en conséquence d'un traité, d'une capitulation A. تخلیه P. تهی سازی خالی - تهی سازی P. تخلیه A. || Il est dit dans le traité qu'après l'évacuation de la place... درون عهدنامه ده قلعدنیک تخلیه سندنصره ... شویلد اولد دیو مسطور در

ÉVACUER. Faire sortir. Il se dit de l'effet des remèdes A. سورمکت T. راندن P. دفع - استمشا - تغریغ الاخلاط - تنقیه || Cela évacue les mauvaises humeurs فلان دوا اخلاط ردیدیسی Il y a des humeurs qui s'évacuent difficilement بعض اخلاطکت دفع وتنقیغی مشکلدر A. Ce remède est bon pour évacuer la bile در دوا دفع صفرا Ce malade a-t-il bien évacué? بو مریض کرکی کبی تنقیه ایده بیلدیسی

Il se dit aussi d'une garnison que l'on fait sortir d'une place par un traité, par une capitulation A. تخلیه P. تهی ساختن || La garnison fut obligée d'évacuer la place un tel jour ماسور محافظ اولان عسکر فلان کونده قلعدنیک T. بوشالتمق || On dit aussi, Évacuer une province, une place مملکتی تخلیه ایتمکت

s'ÉVADER. S'échapper furtivement A. فرار - غیبت - غیبت || Les prisonniers se sont évadés ایلدیلو اسرا فرار و غیبت P. پای پیچیدن - گریخن

Évadé. A. هارب T. پای پیچیده - گریخته P. فراری - هارب A. قاجقون - قاجمش

ÉVAGATION. Disposition de l'esprit qui l'empêche de se fixer à un objet A. تشمت الذهن P. بیقرارئ ذهن T. ذهن طاعنقلنی

ÉVALUATION. Appréciation, estimation. V. Évaluer || Faire l'évaluation de quelque marchandise ایتمکت اموالده تقدیر قیمت || On a payé ces ouvrages suivant l'évaluation qui en a été faite ایشلمه شیلرکت دکری تقدیر اولنان ثمن مودبجید ادا L'évaluation des dépenses et améliorations d'une maison اولندی

خاندنیک تعمیراتی و کافه مصارفی ایچمون تقدیر اولنان ضایعات و خساراتنیک L'évaluation des pertes et dommages تصمین ضرر L'évaluation du dédommagement ایچمون اقتضا ایدن مبلغت تقدیری

ÉVALUER. Apprécier A. تقدیر القيمة P. تقویم الثمن - بهما اورانلمق - بهما کسمکت T. بهما نهساندن الارضک luera la terre, avant que d'en faire l'échange Le marc d'argent de Paris a été évalué à tant مقدم قیمتی تقدیر ایده جکمر در پارسده کسمکت عیاری قیمتی شو مقداره تقویم اولندی

ÉVANGÉLIQUE. Qui est selon l'Évangile A. انجیلی

ÉVANGÉLIQUEMENT. D'une manière évangélique A. حسب انجیلجه T. بر موجب احکام انجیل P. الانجیل

ÉVANGÉLISER. Annoncer, prêcher l'Évangile A. تبشیر الاحکام الانجیل

ÉVANGÉLISTE. Nom qu'on donne à chacun des quatre écrivains sacrés qui ont rédigé par écrit l'Évangile A. مؤلف الانجیل انجیل نویس P.

ÉVANGILE. La loi de Jésus-Christ, et la doctrine qu'il a enseignée A. احکام الانجیل الشریف A. || Lorsque Notre-Seigneur حضرت عیسی Jesus-Christ commença à prêcher son évangile افسدیمز انجیل شریف احکامنی عباد الهد وعظ وتعلیم Ses Apôtres et ses disciples annoncèrent l'évangile par toute la terre حضرت عیسینیک نلامیز وحواریونی احکام انجیل شریفی ربع مسکونده تبشیر وابلغ ایلدیلو

Il signifie aussi, les livres qui contiennent la doctrine et la vie de Jésus-Christ A. انجیل شریف A. || Il se dit encore de cette partie de l'Évangile que le prêtre dit à la messe A. فصل الانجیل فصل انجیل شریفدن بر فصل T. الشریف

On dit figur. Tout ce qu'il dit n'est pas mot d'évangile کلامی || Il croit cela comme l'évangile بونی نص انجیل شریف کبی اعتقاد ایدر

s'ÉVANOUIR. Tomber en défaillance et sans connaissance - بیخود شدن - نلیدن - غیپیدن P. نشیان - نهستی A. Cette femme s'évanouit en apprenant la mort de son mari بوخانون زوجنیک بایلدی - موتی خبرنی لدی الاستماع نشیان ایلدی بیپوش کردانیدن - غیپانیدن P. اغشا A. FAIRE ÉVANOUIR.

T. او یاندرمق || Il est mélancolique, il lui faudrait quelque chose qui l'éveillât un peu بر مقدار اولدیغدن بر مقدار Il était naturellement pesant, mais l'ambition l'a éveillé او یاندرمق نام و شان تسبیده محتاجدر کندویی او یاندردی - کندویی موجب سهدت اولشدر On dit aussi figur. Éveiller les talents, l'envie احیای معارف و احیای رغبت ایتمک

On dit proverb. Il ne faut pas éveiller le chat qui dort, pour dire, qu'il ne faut pas rappeler des souvenirs fâcheux افکار نائمینک ایقازی جانز دکلدر

S'ÉVEILLER. Cesser de dormir A. نیقظ - تنبه P. از خواب از خواب بیدار شدن T. او یاندرمق || Il s'éveille tous les jours à une certaine heure وقت معینده او یاندرمق On emporterait la maison, qu'il ne s'éveillerait pas فالدرسلر بسبتون خاندینی بوقدر خوابدن بیدار اولدیغی بوقدر

ÉVEILLÉ. A. یقظان P. از خواب بیدار شده T. زنده دار - از خواب بیدار شده P. خفیف الروح - جلجل A. Figur. Gai, vif A. جلجل - او یاندرمق Et ardent, soigneux - شطارتلو - شن T. سکروح - شوخ و شنگ صاحب التیقظ - صاحب الانتباه - نهیه - متبصر - متیقظ A. امور مخصوصه سنک اداره و تصرفنده تیقظ و بصیرتی درکار در - امور لازمده سنک اسهد الرای و صاحب تیقظ و انتباه بر ایشنی بیلور بر آدمدر - آدمدر

ÉVÉNEMENT. Le succès bon ou mauvais de quelque chose A. نتایج pl. نتیجه الحال - عواقب الامور pl. عاقبة الامر ایشتک T. انجام کار - عاقبت کار - آخر کار P. الاحوال عاقبت کار بر عاقبت کار - عاقبت کار - عاقبت کار P. صوکی علی ما هو - بر طبق مرام اولمدی - وفق مراد دکل ایدی بودعوانک انجام و عاقبتی ندید منجر اولدیغی مشکوک عاقبت امرطن اولدیغی مرتبه موحش دکل ایمش L'événement fit bien voir qu'il ne s'était pas trompé مطالعده سنک L'événement n'en a pas été si fâcheux qu'on l'appréhendait Je ne réponds pas, je ne suis pas garant de l'événement نتیجه کار نه کونه معلوم اولدی L'événement sur moi J'en prends l'événement sur moi آخر کار هر - انجام کار هر نه کونه ظهور ایتمده بن متکلم Se charger de l'événement نه کونه اولور ایسد بن جواب ویرم

مصالحه صورت نتیجده سی بو وجهله اولدیغی نتیجده سی بو وجهله ظهور ایده جکسی - تعبد ایتمک Il ne faut pas juger des choses, des conseils par l'événement امورک و تدابیر و آرائنک حسن و فحش نتیجده حالده کوره Se préparer à tout événement حالده نکره - حکم ایتمک جانز دکلدر نتیجده کارک هر درلو احتمالنه حاضر و اماده اولمش Sage après l'événement ایش ایشدن کچکدنکره عقلی باشنه کلمش پس از وقوع مصالحه عاقل و آگاه - عقلی باشنه کلمش اولمش

Il signifie aussi, fait, incident remarquable A. حادثه pl. وقایع pl. واقعه - احوال pl. حال - شون pl. شان - حادثات Cette histoire est pleine d'événements grands et extraordinaires || طهورات T. سرگذشت P. ما جرا - وقوعات pl. بو حکایه وقایع عظیمه و حادثات غیر معتاده پی مشتملدر

À tout événement. À tout hasard, quoi qu'il arrive A. علی کل حال هر چه تواند - هر چه بادا باد P. فی جمیع الاحتمالات - حال نه کوند اولور ایسد اولسون T. بود

ÉVENT. Altération dans les aliments et dans les liqueurs A. بوزوفاتی قوقوسی T. بوی پوسیدگی P. تهمه - نسیم - سناخت بو باده نک طعمده ل'event, qui a de l'event نسم وار در

Il signifie aussi, air agité. A. ریح P. باد T. روزگار En ce sens, on dit des hardes et des marchandises qui viennent d'un lieu suspect de contagion, Mettre à l'évent A. عرض الی الریح روزکاره جیقارمق T. بباد گسترانیدن P.

Donner de l'évent à un muid de vin, c'est y donner de l'air, en faisant une petite ouverture A. انفاذ الهوا P. Il donna de l'évent à ce muid de vin On dit figur. Avoir la tête à l'évent, pour dire, avoir l'esprit évaporé بر کمسندنک عقلی یللمش اولمق - سر بر هوا اولمق T.

En termes d'Artillerie, c'est la différence du diamètre d'un boulet à celui du calibre de la pièce T. کد ایلد طوب جایی || Ce boulet a trop d'évent جایی طوب جاپدن فرطدر

ÉVENTS. Conduits que l'on forme dans la fondation des fourneaux des fonderies, pour que l'air y circule A. مجرا الریح هوا الدجق بوری T. رهگذر باد - بادخن P.

- آشکاره *T.* آشکارا *P.* بالصراحة - بینه - علی وجه الايضاح
بالصراحه اظهار *Faire voir évidemment* || کوز کوره - اجقندن
علی وجه الايضاح اثبات ایتمک *Prouver évidemment* ایتمک

ÉVIDENCE. Caractère des propositions dont la vérité se présente d'abord à l'esprit *A.* وضوح - صراحت *P.* آشکارایی
بو کیفیّت *Cela paraît avec évidence* || آجقلاق - آشکاره لک
L'évidence d'une proposition وضوح و صراحت ایله مشهور در
حقیقت قضیه ذک و وضوح و صراحتی
Mettre en évidence - حالکت و یا خود کذب و بطلانکت صراحتی
آشکاره یید *T.* آشکار کردن *P.* تصریح - ایضاح *A.* جیتار مق

ÉVIDENT. Clair, manifeste *A.* واضح - صریح - ظاهر - یقین
اشکاره *T.* نمایان - نمودار - بدیدار - آشکار *P.* عیان - متبین -
Preuve évidente حقیقت واضح و آشکاره *||* بللو - اجق -
Fausseté évidente قضیه واضح و آشکاره دلیل واضح
دروغ بین و آشکار - کذب صریح *évidente*

ÉVIDER. Faire sortir l'empois qu'on a mis dans le linge *A.*
آخاری *T.* آهار بر گرفتن *P.* ازاله النشیا - اذهاب النشا
کیدرمک

En termes de tailleur, il signifie Échaner *A.* تقویر *P.*
Le collet de cette robe n'est pas assez évidé او ییقم *T.* برکار بدن
ثوبکت یقدسی بوندن زیاده جد او یولمقد محتاجدر

En termes de serrurier, de tourneur, etc. c'est faire une espèce de cannelure à un ouvrage, pour le rendre plus léger *A.*
فورق یا ییقم - قووفلمق *T.* سندین کردن *P.* تجویف
Évider un canon de pistolet قووفلمق قوداغنی

P. سنجونی *A.* او یولمش *T.* برکاریده *P.* مقویر *A.* عید
قووفلمق *T.* سندین

ÉVIER. Conduit par où s'écoulent les laves d'une cuisine
بیلاشق صرار اولوغی *T.* ناردان جرکاب *P.* منهر *A.*

ÉVINCER. Déposséder juridiquement quelqu'un d'une chose
استطاع من - ابطال الحق الملكية *A.* حق التصرف

Évincé *A.* سافط من حق التصرف

ÉVITABLE. Qui peut être évité *A.* ممکن الفرار
فاجنیلد بیامور *T.* گریز پذیر *P.* الاجتناب

ÉVITER. Fuir quelque chose de désagréable *A.* اجتناب
گریختن *P.* فرار - حذر - تحرز - احتراز - مجانبت - تجنب

صاوشدر مق - فاجنمق - دفع ایتمک - شیو بشمک - فاجمق *T.*
مجاوب و مخاطراتدن فرار و مجانبت *||* Éviter les perils
کسی فولانغوزی *Le pilote a heureusement évité les écueils* ایتمک
قیالردن فرار - انمای طریقه اولان قیالری صاوشدری
جنکندن مجانبت Éviter le combat واجتناب موفق اولدی
ممکن الظهور اولان حالادن ایتمک Éviter les occasions
ظهوره کلان حالادن اجتناب ایتمک - مجانبت ایتمک
مصاحبیت اشراردن احتراز Éviter les mauvaises compagnies
مجاورت اشراردن - و مجانبت ایتمک Éviter la rencontre de
برکسندکت ملاقاتدن تحرز و اجتناب ایتمک *||* Éviter un malheur
برکسند ایله ملاقات ایتمکدن مجتنب و گریزان اولمق
بلدیسی صاوشدر مق - دفع بلا ایتمک Éviter une querelle
منازعهدن احتراز و مجانبت ایتمک *||* On ne peut éviter son malheur, si destinée
اذا نزل القدر بطله ایستدرمق *||* Éviter une querelle
البدنر مصداق فاجت افت نازلدن فرار محال اذدر محالدر
Co هر کس کندو قسمتی ند ایستدرمق اجتناب ایستدرمق
بوصورت *||* Éviter la difficulté, ce n'est que l'éviter
مشکلی - حل مشکلی موجب اولمق و صاوشدرمق و بیلا در
En évitant il faut éviter les mauvaises constructions, les équivoques
حل ایتمک دکل بر تقریب صاوشدرمق
فن کتایده *||* Éviter les mauvaises constructions, les équivoques
تعبیرات قبیح التركيب و کلمات مشکوک المعنادن احتراز
Éviter les yeux, les regards de quel-
qu'un احتراز ایتمک - فلاکت کیزندن حذر ایتمک

ÉVOCABLE. Qui se peut évoquer. C'est un terme de Droit *A.*
یشمقد محکمید فالدر ییل *T.* ممکن النقل الى محكمة الآخر
آخر محکمید نقلی *||* C'est une affaire très-évocable *||* بیلاور
آخر محکمید فالدر ییلر دعالوردندر - ممکن اولان دعالوردندر

ÉVOCATION. Action de faire venir, de faire reparaitre. Il ne se dit que des âmes et des esprits *A.* دعوتدن
ارواح امواتی *||* L'évocation des âmes, des démons *||* جاشومد *T.*
واجبی بی دعوت ایتمک

Et l'action de tirer une cause d'un tribunal pour la porter à un autre *A.* دعوتدن
دعوتکت فالدر لیس *T.* رفع الدعوى - نقل الدعوى *A.* جاشومد
دعوی بی فالدرم

ÉVOCATOIRE. Qui a la vertu d'évoquer. Il ne se dit que dans cette phrase, Cédule évocatoire *T.* فاطق
رفع دعوی بی متضمن - ورفد

ÉVOLUTION. Mouvement que font les troupes, pour prendre

une nouvelle disposition *A.* مجاولات *pl.* مجاوله *P.* حرام
مجاولات *Evolutions militaires* || عسکری طولاشدرمد *T.* لشکر
عسکریه

ÉVOQUER. Faire apparaitre. Il ne se dit que des âmes et des
esprits *A.* دعوت *P.* خواندن *T.* جانمرق

En termes de Droit. Tirer une cause d'un tribunal pour la
porter à un autre *A.* نقل الدعوی *P.* دعوارا بمحکمه دیگر
دعوائی قالدمرق *T.* بردن

EXACT. Régulier, ponctuel *A.* مدقق - اهل الدقة - الدقة
دقتنکار - بی تخلف *P.* عديم التخلّف - تامّ الدقة - الدقة
بغایت اهل دقت *Il est fort exact* || دقت صاحبی *T.*
قواعد دقته کما هی - مدقق بر مؤلف *Auteur exact* ادمدر
Vous n'êtes pas assez exact حقها رعایت اینتمش بر مؤلف صحیح الکلام
Il faut être exact à tenir sa parole اهل دقت
انجاز وعد خصوصنده تامّ الدقت
Être exact à payer au terme ایتماک لازمدهنددر - اولمق لازمدهنددر
وقت موعوده افچندنک اداسنده
ارتکاب تخلف ایتماک

Il se dit aussi des choses qui se font avec ponctualité *A.*
استقصای *Exacte recherche* || طوعری *T.* درست *P.* صحیح
روایت صحیح *Relation exacte* استقصای دقیق - صحیح
حساب صحیح *Compte exact* تقریر صحیح
رécit fort exact
انشای صحیح

EXACTEMENT. D'une manière exacte *A.* بالدقة - على وجه
Il a suivi exactement les ordres qu'on lui avait donnés || دقتلوجه *T.* موبمو - مدققانه *P.* بلا تخلف - الدقة
وبریلان *Il a observé exactement la règle, le régime qu'on lui a préserit* و سپارش
قاعدهیه و اینان *Cet auteur travaille fort exactement* فلان مؤلف علی وجه الدقة سعی
واهتمام ایدر

EXACTEUR. Celui qui, étant commis pour exiger des droits,
les exige durement et au-delà de qui est dû *A.* جابر - ظالم
غدار *T.* بیدادکار - ستمگر - ستمکار *P.* ظلمه *pl.*

EXACTION. Action par laquelle on exige plus qu'il n'est dû
تعسفات *pl.* تعسف - تعديات *pl.* تعدی - مظالم *pl.* ظلم *A.*
Ce fermier a fait de grandes, d'horribles exactions || غدارلق *T.* دستدرازی - بیدادی - ستم *P.* جور -
بر ملتزم دهشتفرمای

Il y a des plaintes de ses exactions au Conseil ارتکاب ایلدیکی مظالم
Il ne faut appeler cela un droit, c'est une pure exaction بو حق
دکل ظلم محضدر

EXACTITUDE. Attention ponctuelle à faire ce qu'on doit *A.*
Il faut avoir de l'exactitude dans les affaires دقتی *T.* دقتکاری *P.* دقت
رویت اموره صرف انظار دقت اولمق
دقت نظرکی تحسین *Je loue votre exactitude* لازمدهنددر
Il y apporte toute l'exactitude possible دقتی
پسند ایدهرم - و پسند ایدهرم
بو بابده امکانی مرتبه صرف دقت
طوعریلق *T.* درستی *P.* صحت *A.* Et précision, justesse
اولچینک و حسابک *Il faut être exact à tenir sa parole* اهل دقت

EXAÈDRE. V. Hexaèdre.

EXAGÉRATEUR. Celui qui exagère *A.* مفرط - قابیل المبالغات
مبالغجی - بالاندربجی *T.* مبالغه گوی *P.*
متضمن - متضمن المبالغة *A.*
Ordinairement les rapports des nouvelles sont exagératifs || مبالغدلو *T.* مبالغه آمیز *P.* الافراط
حوادثگویلرک تقریر
وافادهلری عادتاً متضمن مبالغه وافراطدر

EXAGÉRATION. Discours qui exagère *A.* افراط - Cela
بو حال
C'est sans exagération دیدیکم کبیدر افراط و مبالغه هیچ یوقدر
مبالغدن عاریدر - بلا مبالغه در

EXAGÉRER. Agrandir, louer à l'excès les choses *A.* اعظام
Exagérer une victoire, l'importance d'une action, l'énormité d'un crime || بیوتکت *T.* بزرک نمودن *P.*
فتح و غلبیتی و بر
فعلک اعتمادده صلاحیتی درجدهسنی و بر جرمت مرتبه
C'est un homme qui exagère toutes les choses, soit en bien, soit en mal ضحامتنی اعظام ایتکت
هر شئی خیراً و شرّاً اعظامده
Vous exagérez trop les défauts de cet homme || مبالغه
بو آدمک مساوی و قبایحنی زیاده اعظام ایدرسکت
دوستنک فضایل
مناقب جمیلدهسنی - و محاسننی مبالغه اوزره اعظام ایدر
Il est aussi neutre || C'est exagérer que de dire de ce jardin,
بو باعچدنک شو قدر دوری
اولدیغنی دیمک مبالغه در

Et en parlant de St. Paul, on dit, L'apôtre پاولوس حضرت پاولوس اسمی اولدی - On dit en parlant de Dieu, que c'est l'Être par excellence باری تعالی حضرتلری علی الاعلا در

EXCELLENCE, est aussi un titre d'honneur qu'on donne à quelques personnes titrées. عالی P. رفیع الرتبة - علی القدر A. اولو منزلتلو - رفعتلو T. بلند قدر - منزلت

EXCELLENT. Qui excelle. A. اعلا. افضل - باهر الامتیاز - پک T. برترین - بترین - برگزیده - سرافراز - سرآمد - Goût excellent. اعلیٰ خمر Excellent vin || آشوری ایو - ایو - اعلیٰ وافضل بر دوا Remède excellent لذت باهر الامتیاز - ذات برگزیده صفات Excellent homme

EXCELLENTISSIME. Très-excellent. A. اعلا الاعلا. فوق الاعلا - ایلور ایوسی - پک T. اعلا ترین P.

EXCELLER. Avoir un haut degré de perfection au-dessus des autres. A. سرافراختن. امتیاز - تمیز - تفضیل - تفوق. اوست اولمق T. برتر شدن - بالاتر شدن - سرآمد بودن - صنعتنده کسب تفوق. Un ouvrier qui excelle en son métier || Ceux qui excellent aujourd'hui dans les beaux-arts. فی یومنا هذا صنایع شریفده کسب Exceller par-dessus tous les autres. سربایه تفوق و امتیاز ایتمش هنرمندان و معرفتپردازان فن شعرده و صنعت Exceller par-dessus tous les autres. رسم و تصویرده و علم موسیقیده ممتاز الاقران اولمق - سائریند تفوق و مسابقت ایتمک Entre les vins, ceux qui excellent, sont... افضل و اعلا اولان - و اعلا اولان فلان و فلان خمر در

EXCENTRICITÉ. La distance qu'il y a entre le centre et le foyer de l'ellipse que décrit une planète. A. تباعد عن المركز. مرکززدن آیولمه T. گریز از مرکز P.

EXCENTRIQUE. Il se dit de deux cercles qui ont des centres différents, et qui s'entre-coupent en s'engageant l'un dans l'autre. A. متخالف المركز - دائرتین متداخلین. بویکی دائره متداخل و متخالف المركزدر

EXCEPTÉ. Hors, à la réserve de... A. غیر - ماعدا - سوا. فلان و فلان Excepté telle et telle personne || اوزکد T. جز

Il travaille toute la semaine, excepté le dimanche. کیشیدن ماعدا یوم بازاردن ماعدا هفتدنک جمیع کونلرنده ایشار. Ils se ressemblent parfaitement, excepté que l'un est un peu plus grand que l'autre. بری دیگرندن جزئیجه اکبر اولدیغندن. ماعدا سائر جمیع احوالده یکدیگره مشابیت نامدلری وارد

EXCEPTER. Ne pas comprendre dans un nombre, dans une règle. A. بیرون داشتن. P. تحشی - تشذیب - استثنا. On a mis un tel impôt, mais on en a excepté les nobles. فلان تکلیف - طرح اولوب اصحاب اصالت اولندر استثنا اولندی اصحاب اصالت معاف و مستثنا اولمق شرطیله فلان تکلیف. On accorda l'amnistie à cette ville, mais on en excepta tels et tels. فلان بلده نک اداایسی جرایم گذشتدلری. Quoque le règlement soit général, néanmoins il y a un article qui excepte telles personnes. ایچون مظہر عفو اولوب انجق ایچلرندن فلان و فلان. صادر اولان قانوننامہ مطابق و عمومی ایسد ده مشتمل اولدیغی مواذک بریسندہ فلان کمسنلرشاذ و مستثنا اولدقلری مسطور در. T. بیرون مانده. P. شاذ - مستثنا. A. EXCEPTÉ. Ils ont tous péri, cinq ou six personnes exceptées. استثنا اولمش بش التی نفرکت ماعداسی رحیم تلف اولمشدر

EXCEPTION. Action par laquelle on excepte. A. استثنا. آیری جیقارمده - آیری ایتمده T. بیرون داشتن. P. شذوذ. Être dans l'exception de la loi. بلا استثناء. Il n'y a règle si générale qui n'ait son exception. مقتضای قانوندن معاف و مستثنا اولمق بر درلو قاعدہ مطلقه یوقدر. Cela ne souffre point d'exception. کد متضمن استثنا اولمید. À l'exception de... V. Excepté.

Il se dit, en termes de Palais, des moyens qu'on apporte pour se défendre d'une demande. A. عذر. P. بیانده. T. عذر. J'ai une exception toute prête contre cette demande. عذر بئی. Il a fourni son exception. مقابل حاضر عذر وار در. Exception dilatoire. تسویف و ماطلبی حای. Exception déclinatoire. صرف و نحویل دعویبی عذر و بیانده. Exception péremptoire. عذر قطعی المفاد موجب عذر و علت

EXCÈS. Ce qui excède les bornes de la raison, de la bien-

T. بی اندازه‌گی *P.* مبالغه - افراط - فراط *A.* séance
افراط اوزره مدح و ثنا ایتمک *Louer avec excès* || آشور یلق
افراط طرفی هر شیئده *L'excès est blâmable en toutes choses*
Excès de bonne chère فراط اکل و شرب فراط *Excès de*
folie فراط جنون *Excès d'austérité* فراط نفس
L'un pèche par défaut, l'autre par excès عشق فراط
بر بستی تفريط و دیگرگی افراط جهتبله مخطیدر

Il signifie aussi, débauche. V. ce mot - Et outrage, violence
ستمکاری کنند *P.* معامله عنیفه - تعدیات *pl.* تعدی *A.*
نفسی *Les excès commis en sa personne* || خر پلده *T.* وسخت
حقنه اجرا اولنان تعدیات شدیده

À l'excès, jusqu'à l'excès, signifient, outre mesure *A.* فراطاً
بیحد - بیرون از اندازه *P.* علی وجه الافراط - بالمبالغة -
بر کسندیک سخاوتی *Être libéral jusqu'à l'excès* || آشوری *T.*
درجه افراطده *Avare jusqu'à l'excès* درجه افراط و اصل اولمق
مسک

EXCESSIF. Qui excède la mesure, qui sort des bornes *A.*
بیرون از حد اعتدال - بی اندازه *P.* فوق الحد - فراط
Un froid excessif برد فراط || آشوری *T.*
Le prix excessif حرارت فراط - حر فراط
Une austérité excessive ذخایرک اسعار فراطده
Dépense excessive استبداد فراط *Une abstinence excessive* تشدد نفس فراط
Avarice excessive مصرف فراط
Prodigalité excessive حرص شان فراط
Débauches excessives اسراف بیحد و اندازه - فراط
افراط *Tout ce qui est excessif est vicieux* و عشرت فراط
|| *Il se dit aussi des personnes*
جميع افعال واعمالده
افراطده مایلدر - افراط و مبالغه در - فراطدر

EXCESSIVEMENT. V. À l'excès.

EXCIPER. Terme de Palais. Alléguer une exception en Justice
بیان العذر - بسط العذر *A.*

EXCITATIF. Qui est propre à exciter *A.* محرک *P.* انگیزنده
Potion excitative دوای محرک *Remède excitatif* || قشقردهچی *T.*
مشروب محرک

EXCITATION. V. Exciter.

EXCITER. Provoquer, émuoir *A.* تحریک *P.* تهییج
|| قشقرق - قندرمق *T.* بر انگیزستن

داعی عطش - فلان شیء محرک عطش و اشتها در
تحریک مرحمت *Exciter à pitié, à compassion* و اشتها در
تحریک عرق مرحمت ایتمک - و تهییج شفقت ایتمک
Et animer, encourager *A.* حث
Exciter les peuples à la révolte حرماند رمق *T.* فزولیدن *P.* ایزاع - ایلاع - تحریص - اغرا -
|| *L'exemple de ses ancêtres l'excite à les*
آبا واجدادینک نموندسی آبارک اثریند افتغا ایلمک
Ce capitaine excite ses sol-
داتس *par sa harangue* ایله موعظه ایله
Exciter les peuples à la révolte عسکری تشویق و اغرا ایلدی
Exciter au travail ناسی بغی و طغیانده حث و اغرا ایلمک
مطالعید *à l'étude* خدمت و عملده تحریص و ایزاع ایتمک
تفریب و ایلاع ایتمک

پیدا کردن *P.* ایقاع - احداث *A.*
Son discours excita un grand murmure dans l'as-
سبله *T.* قوچارمق ||
بسط ایلدیکی مقاله ارباب مجلس انچمنده عظیم
عظیم بر گفت و گو - قیل و قال حدوثی مودی اولمشدر
Il se dit aussi des choses morales *P.* قویاردی
تهییج نبطه و حسد *Exciter l'envie* || تشقرتمق *T.* بر انگیزستن
رشک انگیز اولمق - ایتمک

EXCLAMATION. Le cri qu'on fait par admiration, par joie,
|| جاعروب باعومده *T.* هیاهوی *P.* واویلا *A.*
بر واویلا عظیم قویارمقاله اظهار
Point - تعجب و استعجاب و اعلان سرور و طرب ایتمک
d'exclamation. C'est un point figuré ainsi (!) qui se met après
اشارة التعجب *A.*

EXCLURE. Empêcher quelqu'un d'être admis dans une société
جیقارمق *T.* بدر کردن - بیرون کردن *P.* نفی - اخراج *A.*
|| *On voulait l'exclure de cette compagnie* *T.* ایومق -
La bigamie exclut du sacer-
دو *P.* اخراجی - نکاح مکرر نافعی رهبایتدر
موجب حالاتدر

Et priver, écarter *A.* رد - دفع || *Il croyait être en degré*
ورائته *T.* بدر کرده - بیرون کرده *P.* مخرج - خارج *A.*
Les femmes sont exclues de... جیقارلمش

فلان استحقاقدر خارجدر

EXCLUSIF. Qui a force d'exclure. *A.* نافی - موجب المنفی - *بر بر* C'est une raison exclusive || *T.* جیقار یجی *P.* بیرونساز. سائرہ Un droit exclusif de tout autre. *عزت* موجب المنفیدر. *Il y a des Couronnes* پاپانکت امر *qui ont voix exclusive dans l'élection des Papes* *استحقاق* بر استحقاق مخصوص *Gout exclusif.* - *استخابنده* بعض ملوک *رأى* نفید مختار درلور. *C'est le goût qu'on a pour une chose à l'exclusion d'une autre* *هوس* مخصوص

EXCLUSION. Action d'exclure. *A.* رد - اخراج. *P.* بیرونسازی. *فلانکت رد* *Il opina pour l'exclusion d'un tel* || *T.* جیقار مق. *Quand on proposa un tel,* *فلاکت اسمی* ایراد *toutes les voix allèrent à l'exclusion* ایراد *اولندقد* اصحاب مجلسکت جمله سی *رد* و اخراجنی *رأى* ایرادیلر

EXCLUSIVEMENT. En excluant. *A.* خارج. *T.* خارجاً. *Depuis* *مشمئل* اولیدریق - خارج. *فالدرق* - *قالق* اوزره *le mois de Mai jusqu'au mois d'Octobre exclusivement* شهر مایسنن تشرین اولد قدر شوبلد کد شهر تشرین اول *Cette paroisse s'étend depuis un tel lieu jusqu'à un tel exclusivement* *فلا* محلله خارج *قالد* ناحیه مذکورنکت حدودی *فلا* محلله *فلا* قدر ممتد اولور شوبلد کد بو صکره کی محل خارج *قاله* مشمل اولید -

On dit aussi, Jusqu'à sentence définitive exclusivement, lorsqu'un juge renvoie un procès à un autre juge, pour l'instruire jusqu'à la sentence, sans la donner. *اعطای* اولنما مقی *شوطیلد* آخر محکمید حواله اولنان دعوا

EXCOMMUNICATION. V. Excommunier et Anathème.

EXCOMMUNIER. Retrancher de la communion de l'Eglise. *A.* *T.* از دینم بیرون راندن. *P.* اخراج *عن* بیضة الدینم. *V.* Anathématiser. *دیدن* ایروب جیقار مق

EXCORCATION. V. Écorchure.

EXCORIER. V. Écorcher, dans le sens d'emporter une partie de la peau.

EXCRÉMENT. Il se dit en général, de toute matière qui est évacuée du corps des animaux. *A.* فضلات. *pl.* رجیع. *مردارلور* *T.* جامین - جبین. *P.*

On appelle, Gros excréments, les déjections du bas ventre. *A.* *Il se dit aussi de*

l'urine, de la sueur, de la salive, et de ce qui sort du nez quand on se mouche. *A.* فضلات سیالة - فضول سیالة

On dit figur. Excrément de la terre, de la nature, du genre humain, pour dire, une personne vile et méprisable. *A.* انجس. *مردارلورک* *T.* چپانریب عالمیان. *P.* اللقیطات العالم

EXCRÉMENTEUX ou EXCRÉMENTIEL. Qui tient de l'excrément. *A.* *فصولی* || *Tous les éléments ont deux parties, l'une nutritive, et l'autre excrémenteuse* *فصولی* *جزء* غذائی *وجزء* فصولی موجود در

EXCRÉTION. Action par laquelle la nature pousse au dehors les humeurs nuisibles. *A.* دفع. *P.* راندن. *T.* سورمد. *طشره* سورمد. *La sueur, la transpiration, etc. se font par excrétion* *تعرق* *وانفصاج* واکر مثلوشیتلور دفع طریقیلد اولور

EXCRÉTOIRE. Il se dit des vaisseaux qui servent à filtrer et à pousser au dehors les sécrétions. *A.* وعاء دافع. *pl.* اوعیه دافعة

EXCROISSANCE. Espèce de tumeur qui s'engendre en quelque partie du corps de l'animal. *A.* جدره. *pl.* اجدار. *P.* لحم زاید. *Il lui est venu à la gorge une excroissance, dont on a eu bien de la peine à le guérir* *بوغازند* *خیلی* زحمت ایلد مددفع اولد بیلش بر اور پیدا اولمشدر. *La loupe est une excroissance* *سلعد* اجدار *نوعندندر* *On le dit aussi des arbres et des plantes* *A.* عجرة. *P.* اخکوزند درخت. *انجاج* *T.* دوکمی

EXCURSION. Course, irruption sur le pays ennemi. *A.* غارت. *اقن* - *جانبول* *T.* ترک و تاز - *ناراج* - *ناخت* *P.*

EXCUSABLE. Qui peut être excusé. *A.* معذور. *P.* شایبان. *il est excusable* *عذر* قبول ایدر *T.* شایسنه پوزش - *معذرت* *Cette faute n'est pas excusable* *دکدر* *عذر* *بویلد* حرکت ایلدیکند معذور در *بو جمعد* شایبان *معذرت*

EXCUSATION. Terme de Jurisprudence. V. Excuse.

EXCUSE. Raison que l'on apporte pour se disculper. *A.* عذر. *Excuse* *عذر* *T.* بیاند - *پوزش* *P.* علل. *علل* - *عذر* *pl.* عذر بی *عذر* *legitime* *عذر* معتبر *عذر* *valable* *عذر* شرعی *عذر* *legère* *عذر* مقبول *عذر* *recevable* *عذر* *کستاخاند* - *ادباند* *ایراد* *عذر* *Donner*, *alléguer* une excuse *عذر* *وامبی* *عذر* *mauvaise* *جوایی* *عذر* *Chercher* une excuse *عذر* *وعلت* *ایتمکت* - *ایتمکت* *ایجاد* *عذر* *Forger* une excuse *عذر* *وامق* - *عذر* *وعلت* *وامق* *در حال* *Il a bientôt trouvé une excuse* *علل* *واذکار* *ایتمکت*

عذرش انگیز. واجب المردودیه - واجب الاستمغار - مکروه
 Crime exécration || کموکل ایرکدجسی. T. شایان نفرت -
 مکروه ومردود C'est un homme exécration واجب الاستکراه
 سیرواخلاقی Il a des moeurs et des opinions exécration
 بر آدمدر
 رسانیده موقع قبول ایتمک - موصول ایتمک

Il se dit aussi des termes de civilité, dont on se sert envers
 quelqu'un. A. رجاء المعذرة. T. رجاء دیلمه. Je
 vous en fais mes excuses بو بابده عفوکنی رجا ایدرم

EXCUSER. Donner des raisons pour se disculper, ou pour dis-
 culper quelqu'un d'une faute. A. اعتذار. P. بسط العذر - اعذار. A.
 Il l'a excusé auprès T. پوزش نمودن
 du Roi فلان حقنه - نزد پادشاهیده فلانی اعذار ایلدی
 Comment se pourrait-il excuser de cette faute? بسط عذر ایلدی
 Il s'en excuse بو مقوله قباحته نوجهله اعتذار ایده بیلور
 مأمور دکل ایدی دیو اعتذار ایدرم
 Il s'en excuse sur sa maladie انحراف مزاجنی بیان
 Il s'est excusé sur un tel aïle اعتذار ایدرم
 سببی فلان اوزرینه

Et recevoir, admettre les rai-
 sons qu'on allègue pour se disculper. A. قبول العذر. P.
 پوزش قبول ایتمک. T. پذیرفتن
 عذری لدی الاستماع قبول
 عذرینه اعتبار اولنماق ممکن دکلدر - اولنماق محالدر
 Excusez-moi. Terme de civilité dont on se sert quand on con-
 tredit quelqu'un || Vous dites que j'ai fait telle chose, excusez-
 moi, je ne l'ai pas faite معذور بیورک بومثالوشی ایتمدم

Il signifie aussi, pardonner. A. مسامحة - عفو. P. بخشیدن
 || عفو ایتمک - معذور طوتحق. T. شایان معذرت داشتن
 On doit excuser les fautes de la jeunesse عهد شبابده اولان
 رهین عفو و مسامحة اولنمق - خطایا و قبايح معذور طوتملو در
 Excuser de faire une chose, signi-
 fie, dispenser de la faire. T. عفو ایتمک. Je l'ai prié de m'en
 excuser اولبابده بنی عفو ایلمسنی رجا ایلدم

S'EXCUSER de faire une chose. Donner des raisons pour s'en
 dispenser. A. تمهید العذر - اعتذار. P. باز - پوزش خواستن
 On m'a prié de solliciter
 علیه اولمامی رجا ایتمشدر - ایتمشدر در
 در لکن بن اعتذار ایلدم

Excusé. A. معذور. P. پوزشیدر. یافتنه - معذرت

EXÉCRABLE. Détestable. A. مستکراه - واجب الاستکراه

نعرش انگیز. واجب المردودیه - واجب الاستمغار - مکروه
 Crime exécration || کموکل ایرکدجسی. T. شایان نفرت -
 مکروه ومردود C'est un homme exécration واجب الاستکراه
 سیرواخلاقی Il a des moeurs et des opinions exécration
 بر آدمدر
 رسانیده موقع قبول ایتمک - موصول ایتمک

EXÉCRABLEMENT. D'une manière exécration. A. مکروهاً. P.
 Il versifie exéc-
 rationablement کموکل ایرکدجک وجهله T. غرض انگیزانه
 بادئ اکراه اوله جق وجهله انشاد شعر ایدرم

EXÉCRATION. Sentiment d'horreur extrême. A. نفرت. T. تنفر
 || کموکل ایرکنمسی. T. غرض. P. استکراه - کراهت -
 en exécration Cet homme m'est en exécration
 بو
 Digne de l'exécration de tous
 اهل خیر عندنده مستحق تنفر واستکراه ایدرم
 Il est en exécration à tout le monde منفور
 خاص وعامدر

Il signifie aussi, imprécation. A. لعن. P. دشنام - نفرین
 || Il fit mille sermens, mille exécutions
 بیکن قدر لعنتمله T. بیمن و نیچه نیچه لعنتملر ایتدی

EXÉCUTER. Effectuer. A. انفاذ. P. اجرا - بکار آوردن
 حیز فعله - فعله کنورمک - بیرینه کنورمک. T. بجا آوردن
 منوی صیری اجرا ایتمک Exécuter un dessein || کنورمک
 un projet, une entreprise
 لایح
 عزم وشروعی تصمیم - خاطر اولمش ترتیبک اجراسنی ایتمک
 Cela est difficile à exécuter
 اولنان ماده یی فعله کنورمک
 Il imagine bien, mais il exécute mal
 بر امر عسیر الاجرا در - اجراسی دشوار بر ماده در
 رابنده مصیب لکن اجراده
 Exécuter
 تدبیرده موفق لکن اجراده قاصر در - مخطیدر
 un traité
 اعلامی انفاذ اجرا ایتمک
 شروط
 قضای عهد و پیمان ایتمک - عهدنامدیی اجرا ایتمک
 On dit, que des musiciens ont bien exécuté une musique, pour
 dire, qu'ils ont bien joué اجرا
 سازنده لیر مقامی کوزلجه اجرا
 مقامی حسن یله ادا ایتمشدر - ایتمشدر در

Il signifie aussi, saisir les meubles de quelqu'un par Justice,
 pour les faire vendre. A. ضبط بواسطة الشرع. T. معرفت شرع
 Faire exécuter les meubles de son débi-
 || ايله ضبط ایتمک
 مدیون اولانک اذات بیتمنی معرفت شرع ايله
 ضبط ایتمدرمک

EXÉCUTER. Faire mourir par autorité de Justice A. ترتیب
اولدرمک T. کشتن P. قتل - اعدام - الجزا

En termes de Guerre, on dit Exécuter militairement, soit en parlant des soldats qu'on punit de mort, pour avoir contrevenu à un ban public حسب القواعد الحربية ترتيب جزا ايتمك soit en parlant des rigueurs que des troupes exercent contre de villages, qui ne se soumettent pas aux contributions exigées حسب القواعد الحربية ابقاع جر وزور ايتمك

On dit, qu'un homme s'exécute lui-même, pour dire, qu'il se détermine volontairement à faire contre ses propres intérêts, ce que l'équité, l'honneur et la prudence demandent *اعراض مخصوصه دینی فدا ایدر*

T. بجا آورده - اجرا کرده *P.* قرین الاجرا *A.* Exécuté.
P. مقتول *A.* فعله کتولمش - اجرا اولنمش - یربند کتولمش
 جزاسی قوتیب اولنمش *T.* کشته

بجا - بکار آورنده P. منفذ A. exécuteur. فعله کتوریجی - ایستندریجی - یرینه کتوریجی T. آورنده اوامر Je serai l'exécuteur de vos ordres || اجرا ایدییجی - L'exécuteur de l'entreprise و تمسیراتکزی تنفیذ قیام ایدیه کم عزم اولنان مصلحتک اجرا سند قیام ایدن

On appelle Exécuteur testamentaire, celui qu'un testateur charge de l'exécution de son testament. وكيل لتنفيذ الوصية. A. Sa soeur l'a nommé son exécuteur testamentaire. همشيرسى وصية نامد سىك لتنفيذ واجراسنه وكيل بوخاتون Elle est son exécutrice testamentaire. فلانك وصيتنى لتنفيذ واجرا ابچون وكيله نصب اولمشدر

On appelle le bourreau, L'exécuteur de la haute Justice *A.*
جلاد *P.* سياستگر *T.* جلاد

EXÉCUTIF. Il se dit du pouvoir de faire exécuter les lois. **||** Dans quelques États, la puissance exécutive est séparée de la puissance législative. بعض دولهم قوت انفاذ قانون بشقه وفوت وضع قانون بشقه كسانك يد اداره لرینه مفتوحه ومسلمدر

EXÉCUTION. Action d'exécuter *A.* اجرا *P.* بکار اوری *T.* مباشرت اولانان || L'exécution d'une entreprise, d'un dessein ماده نیکت و بیاخمود ترتیبک فعلیه - [باشتمه
مباشرت اولانان ماده نیکت و بیاخمود ترتیبک فعلیه - On dit, Mettre une chose, un projet en exécution
کتمولمسی

یورقدرمک - ایستامک T. بکار آوردن T. تنفیذ - انفاذ A.
اعلامی Mettre un arrêt en exécution || فعلاہ کتورمک -
تنفیذ واحرا ایتمک

EXÉCUTION MILITAIRE. V. Exécuter militairement.

On dit d'un peintre, d'un graveur, que son exécution est agréable,
soignée, légère, lourde **فلان رسامك عملی مطبوع و دلپسند**
فلان رسامك ایشی - و احتمالمو و خفیف و یا خود ثقیلدر

On dit d'un homme capable d'exécuter hardiment quelque chose, qu'il est homme d'exécution *A. قوی العمل - ماضی*.
بجركم T. کار گذار - کار پرداز P.

EXÉCUTOIRE. Qui donne pouvoir de procéder à une exécution
judiciaire A. الإنفاذ-موجب الإنفاذ P. ملزم الصلاحية الى الإنفاذ
|| C'est le sceau qui rend un acte exécutoire T. سزاوار ساز نفاذ
برسندک انفاذه صلاحیتی مهر بر سندک انفاذیه-ی - ایامه مختوم اولمسند توقف ایدر
ایجاب ایدن مهر در

Il signifie aussi, l'acte qui donne pouvoir de contraindre au paiement selon les formes judiciaires || Obtenir un exécutoire
اجرا و انفاذی محتوی بر امر تحصیل ایتیمک Délivrer un
اجرایبی امر حکم اصدار ایتیمک exécutoire

واحب العبرة A. Qui peut servir d'exemple
 عبرت اولدجق T. شايان عبرت - عبرتنا - عبرتفرما P.
 شايان عبرت اولدجق صلاح حال Vertu, piété exemplaire ||
 شايان عبرت اولدجق مسلك Vie exemplaire تنسك وتعبّد
 مثلات pl. مثلة A. Châtiment, punition exemplaire - پسندیده
 سائرلرد موجب عبرت T. تنمكيل عبرة للسائرین -
 اولدجق زاديب

Il se dit aussi de chaque livre imprimé en un ou plusieurs volumes. *A.* نسخه pl. نسخ || Il n'y a que deux exemplaires de ce livre dans tout Paris. *پارسده بو کتابدن يالکز ايکي* *Faire saisir les exemplaires d'un livre موجود* *نسخه قالمشدر* *بولان نسخه لرك مجموعهني ضبط ايتدر مکت*

عِبْرَةٌ لِّلنَّاسِ. D'une manière exemplaire. *A.* عِبْرَتِ الْوَلَدِ وَجِبَتْ *T.* عِبْرَتُكَ سَارَانْد *P.* عَلَى وَجْهِ الْعِبْرَةِ -
 Il a été puni exemplairement *وَجِبَتْ* عِبْرَتِ الْوَلَدِ
 وَجِبَتْ نَادِيْمِي اَجْرًا اُولَدِي

EXEMPLE. Ce qui peut servir de modèle *A.* شبر pl. شبروت Bon exemple
- امثال - او زكك *T.* نموند *P.* امثال pl. امثال -

Mauvais خیره عبرت اولدجق - وسیله خیر اولدجق امثال
 شؤ و کور بیدید امثال اولدجق وضع مذموم - سو مثال
 مثال موثر الافت - مثال منتهج الخطر Dangeureux exemple
 Donner l'exemple صلاح حاله امثال Exemple de vertu والامثال
 Proposer نمودن اولمق - مثال وسیله اولمق - عبرت اولمق
 مثال در میان ایتمکت - مثال سود ایتمکت un exemple
 Prêcher d'exemple مثالی عرض ایتمکت Montrer l'exemple
 موجب امثال اولدجق اعمال ایلد خالقه نصیحت ایتمکت
 Les exemples conduisent plus efficacement à la vertu que les préceptes
 عبرت وامثال قواعد موجب اولدجق -
 موضوعه دادن زیاده مرشد طریق صلاح اولد کلدیکی درکار
 Ne vous réglez pas sur son exemple کندوید کلدیکی درکار
 ایلدن اخذ عبرت ایلد سالیکت اولد - بدرقه طریق ایلد
 Vous en avez un bel exemple devant les yeux مثال
 کوزکت اوکند بر مثال کوزکت اوکند بر مثال
 مدت ایلد حیا نموده مالوف اولد بیعی صورت تعینکت امثالنی اولادیند
 Prendre exemple sur quelqu'un ترک ایتمک
 Profit d'un bon exemple امثال اتخاذ ایتمکت
 Un écolier qui est l'exemple de toute sa classe
 درسداشلوری ایچنده امثال اولدجق C'est un homme d'exemple
 وسیله امثال اولدجق بر طالعبر
 On dit, Faire un exemple de quelqu'un, ou le faire servir d'exemple
 بر کمسندی T. امثال اولدجق بر مرد کریم الخصمالدر
 Il se dit aussi d'une chose qui est pareille à celle dont il s'agit, et qui sert pour l'autoriser
 Ce que vous dites est sans exemple
 دبدیککت شیکت امثالنی
 Cela est sans exemple هیچ امثالنی یوقدر - نا مسبرقد
 Donnez-m'en un exemple کیفیت بلا امثالدر
 Je vous en trouverai cent exemples dans l'histoire
 کتب تواربخنده بوکا دائر یوز امثال وار در
 Al-léguer un exemple, citer un exemple
 ایلان مثال ایتمکت
 Cela ne fait point exemple ذکر امثال ایتمکت
 Cet exemple tire à conséquence
 بو امثال آخره ساری اولد
 اولد بیلور

PAR EXEMPLE. Expression dont on se sert pour expliquer ce qu'on a dit. A. مثال P. بمثل T. فرضا

EXEMPLE, au féminin, signifie, le modèle sur lequel l'écolier

qui apprend à écrire, forme ses caractères. A. مثال المشق
 Il se dit aussi des caractères que l'écolier forme sur ce modèle
 حروف المشق A.

EXEMPT. Qui n'est point sujet à... A. معاف P. مسلم
 Zمره Zمره ارباب حسب - کشیزادگان نکالیفدن معاف و مسلمدر
 Les ecclésiastiques sont exempts de logement
 طایفه رهبان عسکری قوناعی نکالیفدن معافدر
 Il est exempt de tutelle et de curatelle
 وحی و ولیدن معافدر

On oblige tout le monde à cela, exempts ou non exempts
 بو شید معاف و غیر معاف جمله سنی مجبور ایدرلر

A. معاف P. سالم
 Cette seule ville a été exempte de la maladie,
 یالکز بوبلده خستلکدن و سرایت مرشدن
 On dit aussi, Exempt de douleur
 مأمون و سالم دالمشدر
 Nul n'est exempt de la mort
 دنیا ده بری من کدردن مأمون
 ازاده مرکت بر کمسند یوقدر - المات بر کمسند یوقدر

EXEMPTER. Rendre exempt, affranchir. A. عفو P. مسلمی
 On l'exempta du service
 معاف فلامق T. ازاده کردن - بخشیدن
 Exempter de taille
 معاف ایلدیلر خدمتدن
 معاف ایتمکت

EXEMPTÉ. A. معاف P. ازاده T. معاف
 EXEMPTION. Exception à une obligation commune. A. معافیت
 Exemption de toutes charges
 معافیت T. مسلمی - آزادگی P.
 Obtenir des lettres d'exemption
 معافیت نکالیفدن معافیت
 معافیت حای اوامر تحصیل ایتمکت
 Le Roi leur a accordé une exemption
 ایتمکت
 پادشاهیدن حقربند معافیت احسان اولدنی

EXERCER. Dresser, former, instruire à quelque chose. A. تعلیم
 Exercer des soldats
 اوکرتمکت T. آموخه من P. ندریب -
 Exercer des chiens à la chasse
 عسکری نفراتنی تعلیم ایتمکت
 صیده اصرا ایتمکت - کلابی صیده تعلیم ایتمکت
 S'exercer à faire des armes
 صیده الشدرمق - صیده یارلیمق
 S'exercer à la patience, à toutes les vertus
 اعمال اسلحه بی تعلیم ایتمکت
 صبر و تحمله و حال اقتصاده و بالجملة اعمال
 Dieu laisse vivre les méchants pour exercer les bons
 صابر و حکیم مطلق اخیاره
 مدار تعلیم اولمق ایچون اشرکت بقالربنی تجویز ایدر

Et faire mouvoir pour mettre en état de mieux faire certaines fonctions A. اعمال - اعمال - العمل P. تعويد للحركة والعمل

حرکتند - ایشلتمک T. بحرکت الفتیدن - جنبانییدن

وجردی Il faut exercer modérément son corps ایشلتمک

Exercer ses jambes ایشلتمک اوزره عمل وحرکت ایشلتمک ایشلتمک

انلرینی حرکت ایشلتمک ایشلتمک ایشلتمک ایشلتمک

Figur. || Exercer son éloquence, son esprit, son industrie, sa plume فصاحت وبلانتمی و فکر

Exercer sa mémoire ایشلتمک و ذهنی و علم و معرفتی و فلهنی ایشلتمک

اعمال ایشلتمک - قوت حافظینی ایشلتمک

EXERCER la patience de quelqu'un. C'est mettre sa patience en épreuve A. امتحان - تجربه - تجرید

فلانک بضاعت صبرینی Je ne fais qu'exercer sa patience

صبرینی محکمت تجرید و امتحان - امتحان ایشلتمک

عرب ایشلتمک خالی دکنم

بکار P. استعمال - استعمال A. signifie aussi, pratiquer

Exercer un art, une profession ایشلتمک T. بودن

Il est habile dans la profession qu'il exerce حرفه ایشلتمک

اعمال ایشلتمک صاحب مهارت و حذاقتند

اجرای - طبابتی اعمال ایشلتمک تجارت ایشلتمک

فوق طبابتی استعمال ایشلتمک - طبابت ایشلتمک

طبابتی ایشلتمک

EXERCER une charge, signifie, en faire les fonctions T. اجرا

Il y a tant de temps qu'il exerce la charge de président ایشلتمک

شرف قدر و قید نبیره فلان مقامک ریاستی اجرا

Exercer son droit, اسنخافتمک - حقنی اجرا ایشلتمک

Exercer l'hospitalité, c'est la pratiquer ایشلتمک

مهماندوستی و غویبنازاسق حقنی اجرا ایشلتمک

Exercer sa libéralité, sa clémence, sa charité, c'est en faire des actes سخاوت طبعی و رافیت و مرحمت لازمسنی اجرا ایشلتمک

جناب On dit, Dieu se plaît à exercer les bons, les gens de bien

حق اهل بر و خیری ایشلتمک عادت الییدین

اوکونمش T. آموختند P. معلّم A. EXERCICE. Action par laquelle on exerce A. عمل P. کار T.

عمل مدید و شعوب Long, pénible exercice ایشلتمک - ایشلتمک

Cela ne s'apprend que par un long exercice ایشلتمک

Il faut que je me remette en exercice ایشلتمک

Se tenir en exercice ایشلتمک

En termes de guerre, Faire l'exercice, c'est s'exercer au maniement des armes A. اعمال الاسلحه

اشبوغرات تعلیمارینی Ces soldats font fort bien l'exercice

Le major a fait faire l'exercice au régiment ایشلتمک

تفرانه، تعلیم ایشلتمک

سلح تعلیمنی ایشلتمک

EXERCICES, au pluriel, se dit des diverses choses que les jeunes gens apprennent dans les Académies, comme monter à cheval, faire les armes, etc. A. pl. انواع التعلّمات الساقّة

Et de l'occupation d'une compagnie, d'une Académie A. شغل pl. شغل

Les exercices Académiques ایشلتمک

اشغال دار العلوم ایشلتمک

دار العلوم ایشلتمک

Et de certaines conférences où les eccliers repondent sur quelque partie des humanités A. مباحثات علمیة

EXERCICES spirituels. Certaines pratiques de devotion, qui se font dans les communautés religieuses A. pl. ریاضات و مجاهدات

On dit, Exercice de piété A. عمل العبادة

Et exercice de toutes les vertus ایشلتمک

عملی

Il signifie aussi, travail pour exercer le corps A. حرکات

Il se promène, il joue à la paume, pour faire de l'exercice ایشلتمک

Il aime mieux les exercices du corps que ceux de l'esprit ایشلتمک

L'exercice est bon pour la santé ایشلتمک

Il se dit aussi de la fonction d'une charge A. خدمت

On lui a ôté l'exercice ایشلتمک

Il signifie aussi, peine, fatigue A. زحمت

S'il m'attaque, je lui donnerai bien de l'exercice ایشلتمک

بنی رنجیده ایدنه جکت اولور ایشلتمک

Il veut que l'on fasse ایشلتمک

tout cela en deux jours, voilà bien de l'exercice ایکی کون لطفه منتشر اولور
Il aura bien de l'exercice ایچنده بونلرک تکمیلنی استر اشته خیلی زحمتدر
- خدمتکارلرینه جوق زحمت ویرر ویرر
خدمتکارلرینی جوق یورار

EXÉRÈSE. Opération par laquelle on retranche du corps hu-
main ce qui est superflu .A. فلع الزاید

EXFOLIATIF. Il se dit des remèdes qui sont propres à faire exfolier
les os cariés .A. کیمکی قبق قبق صوبیجی T. مسف العظم

EXFOLIATION. Ce qui arrive à l'os quand il vient à s'ex-
folier .A. کیمک قبق قبق صویلمدسی T. انساف العظم
جراحیته مایل التامدر کیمک قبق قبق صویلمدسی دخی
سیرلت ایله اولور

EXFOLIER. Il ne se dit qu'en parlant des os, lorsqu'il s'en
enlève de petites parcelles par feuilles .A. T. انساف العظم
L'os commence à s'exfolier || کیمک قبق قبق صویلمدسی
کیمک انساف یوز طوتدی

EXFOLIÉ. .A. قبق قبق صویلمدس T. مسوف

EXHALAISON. Vapeur qui s'exhale de quelque corps .A. بخار
Exhalaison agréable || طومان T. هور- تنف P. ابخرة pl.
بخار وبائی pestilentielle بخار ردی malignant بخار لطیف
sulfureuse, nitreuse بخار کبریتی و بخار شورجی sèche, humide
بخار محسوس و غیر محسوس بخار یابس و رطب
حرارت شمس بخاری Le soleil attire les exhalaisons محسوس
ارضدن ابخره تسطع La terre pousse des exhalaisons جاذبدر
Les météores qui se forment des
exhalaisons سما عظیم ابخره دن- ابخره دن صورتیاب اولان
تکون ایدن

EXHALATION. Terme de Chimie. Action d'exhaler .A. فوران
طومانک T. برخاست تنف P. ثوران البخار- البخار
دم فوران بخارده Au moment de l'exhalation || جیقمدسی

EXHALER. Pousser hors de soi des vapeurs, des esprits, etc.
Les marais || جیقارمق T. بر آوردن P. سطوع- اثاره .A.
exhalent une vapeur grossière بخار کثیف
Et pousser hors de soi des odeurs .A. جیقارر- اثاره ایدر
قووق یایمق T. بر افشادن P. اذاعة- افاحه- نشر الرائحة
بو ازهاردن بر رایحه

Au printemps, la terre exhale des parfums
agrèables فصل اول بهار زمیندن رایح طیبندک فیحانی
وقتیدر

S'EXHALER. .A. جیقمدق T. برخاستن P. تسطع- تشرور
Il signifie aussi, se dissiper
par l'évaporation .A. بر هوا پراکنده شدن P. طیران فی هوا
L'esprit de vin s'exhale en va-
peurs funestes هوایه اوجوب طاعنعلد
بخارات وخیمه پیدا ایتردر

Il signifie figur., faire dissiper .A. دفع P. بر طرف
دفع غضب Exhaler sa colère, sa douleur || کیدرمدک T.
Exhaler sa colère en menaces
خشم و غضبی کلمات تهدید آمیز تنفیهیلد دفع ایتمک
فلبه مستولی اولان غم و اندوهی
On dit aussi, Sa douleur s'est exhalée en plaintes
کدری اعلمده نظام حالدن بحث ایدرک دفع و تسکین ایلمک
ایله مندفع اولدی

طاير .A. جیقارلمش T. برخاسته P. منتشر
هوایه اوجوب طاعلمش T. بر هوا پراکنده شده P. فی هوا

EXHAUSSEMENT. Élévation .A. بلندی P. رفعت- سموک
Donner de l'exhaussement à un mur || یوکسکاک T.
بنادک قذینی ترفیع و اعلا ایتمک- ترفیع ایتمک

EXHAUSSER. Élever plus haut .A. اعلا- ترفیع
Exhausser un bâtiment || یوکساکمک T. بلندیدن P. القذ
بنادک قذینی اعلا و ترفیع ایتمک- ترفیع ایتمک
یوکساکمش T. بلند گشته P. مرتفع .A. EXHAUSSÉ.

EXHÉRÉDATION. Action par laquelle on exclut de l'hérédité
از وراثت بیرون P. اسقاط من الوراثة- نفی الوراثة .A.
Cause d'exhérédation || وارنلکدن جیقارمق T. سازی
Et l'état de celui qui est exhéredé .A. سقوط
وارنلکدن جیقمد- وارنلکدن دوشمد T. من الوراثة

از وراثت P. اسقاط من الوراثة .A. EXHÉRÉDER.
وارنلکدن جیقارمق T. بیرون کردن

از وراثت بیرون P. ساقط من الوراثة .A. EXHÉRÉDER.
وارنلکدن جیقارلمش T. کرده

EXHIBER. Représenter en Justice. Il ne se dit que des papiers
کوسترمک T. نمودن P. ابراز .A. qui concernent quelque affaire

|| Exhiber ses titres ایتھک On a contraint ce
 marchand d'exhiber ses registres مجبور
 فلان بازارکان ابراز دفتاره مجبور
 فلان بازارکانی دفترلرینی مجبور ایلدیلر- اولدی
 کوسترامش T. ابراز کرد- P. نمود P. مهروز EKHIBÉ.

EXHIBITION. Représentation juridique de papiers A , B , C , D , E , F .

کوسترمد T. نمودن

EXHORTATION. V. Exhorter || Forte exhortation **أبرام قوى**
 Votre exhortation ne servira de rien **سنتك الحاح وأبرامك**
 Il n'a pas besoin d'exhorta- **بر وجهه لمه مفيد أوله جفى يوقدر**
 tion pour bien faire **حسنات ومبراته الحاح وترغيبه من مستغني**
 غنى عن الأبرام -

Et un discours chrétien et pieux qu'on fait, pour exciter à la dévotion *A.* نصيح هادي الى الحق *P.* پند هدايت آميز || Cette exhortation vaut bien un sermon *T.* حق بولند هدايت ايدن نصيحه ويند موعظيد بدل اولور

EXHORTER. Exciter quelqu'un par le discours , tâcher de le
porter à faire quelque chose *A.* تبریح - الحاح *P.*
صلح Exhorter à la paix , à l'union || قندرمق غوریدن
وفاقه الحاح ایتمک Il est endurci dans son péché , vous
perdez le temps à l'exhorter ذنوب و معاصیه تشدید فلان
ایتمش اولدیغندن توبیده الحاحنی التزام ایتمک اعضا
وفات قسیندن

EXHUMATION. Action par laquelle on exhume un corps. *A.* مزاردن چیخاردن *T.* از گور بیرونساری *P.* استخراج عن القبر

از P. اخراج عن القبر A. EXHUMER. Déterrer un corps
مزاردن چیقارمق T. گور بیرون کردن

EMIGEANT, Qui est dans l'habitude d'exiger trop d'attention
 A. متقاضي الدقة - متقاضي الدقة P. دقة متجاوز
 T. دقت آراشدريجي

EXIGENCE. Ce que les circonstances demandent que l'on fasse
 A. اقتضا || Selon l'exigence du cas كوره اقتضاي حاله كوره Selon
 l'exigence du temps وقت و حاله كوره اقتضاسنه كوره Selon
 l'exigence des affaires امور و مقتضاسنه كوره امور و مقتضاسنه كوره
 امور و حاله كوره اقتضاسنه كوره - كوره

En parlant de quelqu'un qui est trop exigeant, on dit, Il est d'une exigence insupportable در متقاضی تحمل‌گداز Il pousse trop loin l'exigence ای‌در افراطه ابلاغ طالب و متقاضی حد افراطه حد افراطی تجاوز ای‌در - تنقاضه حد افراطی تجاوز ای‌در -

تقاضا - اشغأ A. Demander quelque chose par droit
 N'exiger rien au-delà de ce qu'il faut
 استمکت T. خواستن P. مطالبه -
 Cet impôt est révoqué, on ne l'exige plus
 اومغله اوئمش B. نکلیم لغو
 Et faire fournir une chose par une espèce de droit soutenu de la force
 اومندجق دکلدر
 Exiger d'une province des contributions
 ایتمکت - مملکتدن سالیانه مطلوب
 Et obliger à quelque chose au-delà de ce qui est dû
 ایتکت - تقاضای سالیانه
 C'est un usurier qui exige de gros intérêts
 ربح گران مطالبه ایدن معامله جیلردندر
 C'est un homme qui exige des devoirs et des respects qui ne lui sont pas dus
 استر معامله جیلردندر
 تقاضای حدندن زیاده
 ایدر بر آدمدر تعظیبات

Il signifie aussi, obliger à de certaines choses **A. اینجا** -
 Votre naissance **|| واجب قللق T. واجب کردن P. حتم**
 votre honneur, votre gloire exigent cela de vous **عرض و ناموسک**
 و شان و شرفک و حسب و نسبک بو کیفیتنی حتم و اینجا
 Cette charge **بو کیفیتنه سنی مضطر و محتاج ایدر - ایتر**
 exige une grande assiduité **بو مأموریت مداومت عظیمه بی**
 Les devoirs de la société exigent qu'on ménage l'a-
 mour - propre des hommes **شروط معاشرت خلقت خود**
 پرور کند مدارایی اینجا ایتر

لايقيق - ممكن التتقاضا A. EXIGIBLE. Qui peut être exigé
Ces || استتمد بيهلجكت - استتمور T. خواستمنى P. المطالبة
اشبو حقوق فيما بعد لايقيق مطالبه
قرض ممكن التتقاضا Une dette exigible كذلك

EXIGU. Fort petit, modique A. نزیرو P. اندک T. از
EXIGUITÉ. Petitesse, modicité A. نزارت P. اندکی T. آفاق
EXIL. Bannissement A. جلا - نفی P. از دیار بیرون رانی
نفی Long , fâcheux exil || سورگون T. از دیار جدایی -
Envoyer en exil مذهب و معذب Aller en
exil منفی او ملحق Il est revenu
d'exil عقیدت او دلتا Il a été rappelé d'exil
Son ambassade est un honnête exil نفیدن اطلاق اولندی
Figur. - فلاحت سفارت مأموریتی شرفرا بر نفی صورتی در
|| La terre est pour l'homme un lieu d'exil بو دار فنا انسان
L'éloignement de la Cour est un exil حقنه محض مندا در
محوران مساعدت بر پادشاهان pour un courtisan

مهربان T. رؤف - سهل الانعطاف - سهل العطف
 Montrez-vous exorable à mes vœux || اسرکسیجی T. مهربانکار

از P. اجلا - تغریب - نفی A. EXILER. Envoyer en exil
 از T. از دیار دور کردن - از دیار جدا کردن - دیار راندن
 On l'a exilé du royaume || سورکوند کوندرومکت - سورمکت
 درون ملکدن نفی اولندی

EXORBITAMMENT. Excessivement A. مغرطاً
 T. بیرون از دائرة اعتدال - بیرون از اندازه P.

EXORBITANT. Excessif, qui passe de beaucoup la mesure A.
 بیحد و قیاس - بی اندازه P. فوق الحد والقیاس - مغرط
 || Il est d'une taille, d'une grosseur exorbitante
 T. اشری T. خارج از اعتدال - نامحدود - فلان
 کمسندنک قد وفاتمی و خدمات Dépense exorbitante
 مصرفی مصرفی و بی قیاس و بی اندازه در
 دایره - حکومت مغرطه Autorité exorbitante
 رخصت مغرطه بیحد و بی اندازه - اعتدالین خارج حکومت مغرطه
 حکومت

EXORCISER. Se servir des paroles de l'Eglise pour chasser les
 démons A. دعای استعاذه خواندن P. قرائة الدعاء الاستعاذه
 || Exorciser les démons A. استعاذه دعاسنی اوقومق T.
 On dit aussi, - دعاسنی قرائتیلد اجنبی بی دفع ایتمکت
 Exorciser un possédé دعای استعاذه دعاسنی ایتمکت
 جن جاریمش کمسندید دعای استعاذه - قرائت ایتمکت
 صوید و طوزه دعای استعاذه EAU, le sel اوقومق
 اوقومق

EXORCISME. Paroles dont on se sert pour chasser les démons
 A. || Pendant que le prêtre faisait les exorcismes
 On chassa les démons, on délivra ce possédé à force d'exorcismes
 اجنبی بی دفع ایتمکت دعاسنی قرائتیلد دفع
 و فلان مسوسکت عاتمی دعای استعاذه قرائتیلد دفع
 ایندردیار

EXORCISTE. Celui qui exorcise A. مستعیمد P.
 استعاذه دعاسنی اوقریان T. استعاذه

EXORDE. Première partie d'un discours oratoire, qui sert à
 concilier l'attention de l'auditeur A. مقدمات pl. مقدمه
 || Exorde long سوز باشلانغجی T. سرگه تار - سر سخن
 Exorde court مختصر مقدمه طویل - مقدمه مفصل
 ماده اینچندن و ماده ده جریان
 Il entre à l'entreprendement sans exorde
 بلا مقدمه صددد آغاز ایندردیر اولنان مقدم
 بسط مقدمه - تمهید مقدمه اینتکسزین
 Sans faire d'exorde

EXIL. Envoyer en exil A. نفی
 از T. از دیار دور کردن - از دیار جدا کردن - دیار راندن
 On l'a exilé du royaume || سورکوند کوندرومکت - سورمکت
 درون ملکدن نفی اولندی

S'EXILER, signifie, s'éloigner, se retirer A. اعتزال
 بر یوه چکومت T. عزائمگزیس شدن P. اختیار العزلة

EXILÉ. Substantif A. منفی P. منفی
 || On a rappelé les exilés
 سورکون اولمش T. از دیار رانده P. منفی
 منفیلر اطلاق || On a rappelé les exilés
 سورکونلر اولندی

EXISTANT. Qui existe A. موجود P. هستد T.
 موجود اولان || On a saisi tous ses biens existants
 مالنک مجموعتی ضبط اولندی

EXISTENCE. L'état de ce qui existe A. وجود
 || L'existence de Dieu حضرت
 L'existence des choses créées واجب الوجودت موجودیتی
 Tout ce qui est au monde tient son existence de Dieu
 کافه کائنات جناب خالق وجودی - خلائق و کائناتک موجودیتی
 Les effets qu'il demande ne sont plus en existence
 مطلوبی اولان اشیانک وجودی یوقددر وجود پذیر در
 مطالب اولان اشیا موجود دکادر

EXISTER. Être actuellement A. وجود P. هستن T.
 موجودات || Toutes les créatures qui existent
 Il s'est saisi de tous les effets de la succession
 موجود اولان اموال ترکدنک مجموعتی
 ضبط ایلدی

EXODE. Le second livre du Pentateuque, dans lequel Moïse a écrit
 l'histoire de la sortie des Israélites hors de l'Égypte A.
 سفر کتاب الهجرة - الخروج

EXORDE. Terme de Jurisprudence. Certificat qui prouve que
 celui qui devrait comparaitre en personne, est dans l'impossi-
 bilité de le faire, au moyen de quoi il est excusé T.
 شرفی بی مصدق سند

EXOPHTALMIE. Sortie de l'oeil hors de son orbite A.
 بیرون آمدن چشم از خانه اش P. ندوی العین - العین
 کورک طومالمدسی - کورک اویومندن ارینامسی T.

EXORABLE. Qui se laisse fléchir par les prières A. مساهل

EXPECTATIF. Qui donne droit d'attendre, d'espérer. *موقوف*
وابسته جسد داشت وقت *P.* على انتظار الوقت الموعود
 وقت *Grâce expectative* || وقتى بکلمه باطلو *T.* موعود

On dit en termes de Palais, que cet arrêt a été rendu par

expédient, pour dire, que les avocats n'ont point plaidé, mais
مصالحةً جانبین ایله قطع اولئان
بطریق المصالحة قطع - دعوا ایچون ویرلمش بر قطع اعلام
نزاعی مشتمل بر قطع اعلام

EXPÉDIER. Hâter la conclusion d'une affaire. *A.* خرق المصالحة.
کار. *P.* تنظیم الحال سریعاً - تمشیت الامر - سوق المصالحة -
ایشی چاپکجه - ایشی یورتدرمک - ایشی سورمک. *T.* راندن
بر Expédier une affaire || ایشی یورتوب کسمک - بتورمک
Expédiez-moi cela au plus
مصلحتی سرعت ایله یورتدرمک
tôt Il se dit aussi des
personnes, pour dire, terminer les affaires qui les regardent ||
بو حاکم طرفین
Ce juge expédie promptement les parties
- مخاصمینک مصلحتلرید سریعاً و مستعجلاً تمشیت ویرر
Expédiez tuez ce scélérat
تیزجه کسوب بتورر - مصلحتلرینی چاپکجه بتورر
cet homme, qu'il s'en aille
بتور آدمک ایشینی بتور کتسون
Il l'expédia en un moment
بر دقیقه ایچنده مصلحتنه تمشیت
ویردی

EXPÉDIER des marchandises, signifie, les envoyer. *A.* اساره -
T. روانیدن - براچیدن. *P.* ارسال - بعث - تسبیل - تسپیر
مالنی Il a expédié ses marchandises
|| کوندرمک - یوللق
Expédier un vaisseau, c'est le faire partir
تسپیر و ارسال ایلدی
Expédier un courrier, c'est l'en-
voyer منزل جیقارمق - اولاق تسپیر و ارسال ایتمک

EXPÉDIER un homme, signifie, finir promptement quelque chose
بر آدمک جاپجاق ایشینی تمام ایتمک. *T.* کوندرمک
- Et faire mourir vite. *T.* کوندرمک
اوئرا دیغی خستدگدن
جاپجاق آخرتد کوندرلدی

Il signifie aussi, dépenser, consommer. *A.* استهلاک - صرف
On leur avait donné
|| دوکتمک - بتورمک. *T.* تباچیدن. *P.*
tant d'argent, tant de vin, de viande; ils eurent bientôt expédié
ویریلان اقچه و بو قدر خمر و لحم مدت قلیل
ایچنده بستمون صرف و استهلاک اولندی

Il se dit aussi des lettres, brevets, etc., pour dire, les revê-
tir de toutes les formes nécessaires pour les rendre valables. *A.*
بر قطع اعلام اصدار ایتمک Expédier un arrêt || اصدار

EXPÉDITIF. Qui expédie promptement les affaires. *A.* مخراق
جست و جالاک - چیره کار. *P.* سریع العمل - مسراع - الادور

C'est un homme expéditif
|| یورتوب سوکیجی - چاپک. *T.*
مخراق الامور بر آدمدر - رویت اموره سریع العملدر
EXPÉDITION. Action d'expédier. V. ce mot || Prompte expé-
dition تمشیت سریع - تمشیت مستعجله

On appelle homme d'expédition, un homme actif qui vient
promptement et habilement à bout de ce qu'il entreprend. *A.*
ایشی بجریجی - ایشگذار. *T.* مصلحتپرداز. *P.* متصرف الامور
بجریکو آدم -

EXPÉDITIONS, au pluriel, se dit des dépêches, mémoires, actes
de Justice. *A.* تحریرات - اوراق || Ce courrier attend ses expé-
ditions Il se dit
- بو اولاق اوراق و تحریراتنه منتظر در
aussi de la copie d'un acte, signé par un officier public. *A.*
اصلیه تطبیق اولنش صورت. *T.* نسخه مطابقة باصلها

EXPÉDITION MILITAIRE, se dit d'une entreprise de guerre. *A.*
Il dressa de grands
|| لشکر جیقارمه. *T.* لشکر کشی. *P.* سفر
سفر ایچون تدارکات
Saint-Louis, au retour de sa première
جسیمه ترتیب ایلدی
expédition d'outre-mer
اولان فرانسه قرالی دفعه اولی اولدق
دکز اشوری - ما وراه البحره ابتدکی سفر دن عودتمنده
ابتدیکی سفر دن عودت ایلدکده

P. استعجال - عجلة - سرعت. *A.* diligence
Je ne vous demande point
|| چاپکلمک - تیزلک. *T.* زودی
de l'aveur, mais seulement l'expédition
مطلوبم بر کونه مساعدده
دکل الحقی مصلحتنه عجله و سرعت اولنمسنی استرم

EXPÉRIENCE. Épreuve. *A.* تجربه. pl. تجارب
P. خبرت - تجارب || صندمه. *T.* آزمودگی - آزمایش
Une expérience
|| تجربه جدیده Nouvelle expérience
موجبه الاستغراب
L'expérience est la mai-
تجربه ملال انگیز
triste expérience
Je sais cela par
تجربه و اختبار ام الصنايعدر
expérience
حالاندر
J'en
|| معلوم اولان
ai fait l'expérience
Les philosophes font tous
تجربدنسی ایتمد
حکا کل بوم حکمت
des expériences de Physique
L'expérience nous a ap-
طبیعیید دانه تجارب عیدده
pris que...
اولدیکه
بوکا دلیل - تجربه احوال بزه درس اولدیکه
بونو اوکرتدیکه - اولدیکه

Il signifie aussi, connaissance des choses acquises par un long
usage || Il a vieilli dans le métier, il a une longue expérience
بو صنعتده صقال آغرتمش و تجارب مدیده ایله کسب

بالتجربة Il connaît le monde par expérience وقوف اینشندر
C'est un jeune homme sans ex-
périence Les affaires
demandent une grande expérience
تصویر امور تجارب
عديده پد محتاجدر

مبنی. Qui est fondé sur l'expérience A. مبنی
Philosophie expérimentale || على التجارب
اولان حکمت

اختبار- تجربه A. Faire expérience de...
Si vous doutez de
la vertu de cette plante, vous la pouvez expérimenter
بونا تنک
خاصیتند شبهت وار ایسند تجربدسنی ایدد بیلورسک

Il est
aussi adjectif A. متدرب- صاحب التجربة- مجرب الاحوال
تلع وشیرین- تجربه کار- جهاندیدد- کار آزموده P. منجده-
هر حالی صندیوب آکلامش- دنیا کورمش T. روزگار جشیده

مهره- pl. ماهر A. Fort versé en quelque art
ارباب pl. اهل الدهارة والحذاقة - حذاق pl. حاذق
Il est expert en Chirurgie
فن جراحتده صاحب حذاقتدر

Il signifie au substantif, des gens nommés par autorité de
Justice, ou par les parties intéressées, pour examiner, pour es-
timer quelque chose A. اهل الوقوف- اهل الخبرة
Le juge a nommé des
experts pour visiter l'ouvrage des maçons
تقدیر اینچون اهل خبره دن بعض کسان قبل شرعدن
Les parties
sont convenues d'experts
طرفین مختصمین اهل خبره پد
S'en rapporter
ماده پبی اهل خبره نکت اخبار پند حواله
ایتمک

Expertise. Visite et opération des experts T. کشف
une expertise
On a nommé des architectes
pour faire l'expertise des réparations de ce bâtiment
بو بنایک
Il se
dit aussi du procès verbal, du rapport des experts
اهل خبره نکت
کشف اعلامی- اعلامی

کفارة- کفارت A. Action par laquelle on expie

Ce châtement ne
suffit pas pour l'expiation de ce crime
بن قدر تادیب فلانک
جنجده سی اینچون مدار کفارت اولدجق مرتبده دکلدر
Il souffre tout avec patience
کفارت ذنوب اینچون هر
شینده اختیار صبر وتحتل ایدر

کناه شوی P. مکفر الذنوب A. کناه
سلدربجی T.

Expier. Réparer un crime envers Dieu, une faute envers les
hommes A. تنکفیر الجرم والجنایة P. قباحتی
T. گناه شستن
Expier ses péchés par ses prières, par ses larmes,
نصرع وابتیال واسال اشک زاری
On lui a fait
expier ses fautes par un long exil مدیدد
کفارت جرابند وسیله اولمشدر

قباحتی سانش T. گناحش شسته P. مطهر الکفارة A. Expier

ختمام - انقضا A. L'expiration d'un terme
Il ne reste que six mois
jusqu'à l'expiration de son bail
التزامی مدت انقضاسند قدر
ختمام اولنجیه قدر- تمامند قدر- یاکنز التی آی فالدی
Il se dit aussi de la fin d'un temps marqué ||
صیامت مدتی ختامنده- صیامت ختامنده

Il signifie aussi, l'action par laquelle on rend l'air qu'on a
attiré en dedans A. دفع النفس - رد النفس
La vie ne peut se
soutenir sans l'inspiration et l'expiration
بقای حیات نفسک
حیات انسان نفسک جذب وردی- رد وجذبند موفردر
صولوق الوب ویومکد - اولمدفچه مستمر وباقی اولددر
باقیدر

تسلیم- فیض النفس A. Rendre le dernier soupir
جان تسلیم- دم واپسین زدن P. تسلیم الآخر النفس - الروح
Le voilà qui
expire
Il expira entre les bras de ses
amis
اجباسنک قوجاننده ایکن تسلیم جان ایلدی
فیض نفس
قوجاننده اولدیغی Il a expiré dans mes bras
ایلدیکی اندنبرو
قوجاننده- حالده طائر روحی اشیانده عقاید پرواز ایلدی
ایکن تسلیم جان ایلدی

Il se dit figur. de certaines choses morales || Expirer d'amour غلبه عشق واستیلائی مرض رشک و حسد و جalousie
 et de jalousie غلبه عشق واستیلائی مرض رشک و حسد و جalousie
 La liberté de la république Romaine expira sous Tibère روم با جمہوری
 La puissance d'un tel État est près d'expirer فلان دولتتک آخر نفسی
 دم واپسینی قریبدر - قوتی قریب الظہور در

Il signifie aussi, prendre fin A. اختتام - انقضا A. بانجام P.
 ختم بولمق - دوکمتک - بتمک T. تمام شدن - رسیدن
 التزامی وقتی فلان Son bail expire à tel jour تمام اولمق
 مهلتلرک Les délais sont expirés کونده رحیم ختام اولور
 L'année de son exercee est expirée دوکندی - وقتی تمام اولمشدر
 خدمتی سندسی منقضی اولمشدر

Il signifie encore, rendre l'air qu'on avait aspiré A. رد النفس
 صولوق جیقارمق T. دم بیرون زدن P. دفع النفس -
 دفع نفس ایتمک || Expirer l'air صولوق ویرمک
 صولوق جیقارمق

EXPIRE. Il ne se dit que d'une chose qui est finie A. منقضی
 - بتمش T. ختام یافتد - بانجام رسیده P. رحیم بالختام -
 Le temps est expiré || تمام اولمش - ختام بولمش - دوکندش -
 La trêve est expirée منقضی اولمشدر - مدت ختامد و سیده اولمشدر
 رحیم - مدت متارکد منقضی اولمشدر ختام اولمشدر

EXPLÉTIF. Il se dit de certains mots qui entrent dans une
 phrase sans être nécessaires, mais qui servent à exprimer avec
 plus de force le sentiment dont on est affecté A. لفظ منضم
 لتاکید المعنا

EXPLICABLE. Qui peut être expliqué A. ممکن التفسیر
 || Ce passage أجله بیله جیک T. گزارشپذیر P. ممکن الحل
 بو فقره ممکن التفسیر دکدر

EXPLICATIF. Ce qui sert à expliquer A. مفسر P. گزارشساز
 Convention شرح مفسر explicatif اولدجق || معنا آچیجی T.
 مدار تفسیر وایضاح اولدجق - معاهدہ مفسره
 بر قطعہ معاهدہ

EXPLICATION. Discours par lequel on explique un sens obs-
 cur A. معنا ویرمه - آجمد T. گزارش P. حل - شرح - کشف A.
 L'explication d'une énigme وحلی L'ex-
 plication qu'un professeur fait des écrits qu'il a dictés معلّمک

Cet article n'est pas clair, il peut souffrir, recevoir deux explications
 او لمدیغندن بری برینه مختلف ایکی کوند شرحه متحملدر
 L'explication des songes A. تعبیر الرؤیا P. گزارش خواب
 دوشک معناسنی ویرمه T.

AVOIR UNE EXPLICATION avec quelqu'un. C'est le faire expliquer
 sur quelque chose A. استکشاف الحال || J'ai eu une ex-
 plication avec lui فلان کشی ایله استکشافی حالی حاوی
 Il signifie aussi, s'expliquer soi-même avec
 quelqu'un A. کشف الحال - کشف ما فی البال A. Demander
 à quelqu'un l'explication d'une injure, signifie, lui en deman-
 der raison ایقاع اولنان ستمک سبب و علتینی استکشافی
 ایتمک

EXPLICITE. Clair, formel, distinct A. صریح - بیین - واضح
 || Tons les Juifs n'avaient pas une connais-
 sance explicite de Jésus-Christ حضرت عیسیٰ تک حالده دائر
 Volonté طایفه یهودک مجموعنده وقوف صریح یوغیدی
 صریحده - اراده واضحده

EXPLICITEMENT. En termes formels et clairs A. صراحه
 علی وجه الايضاح - ایضاحاً - علی وجه التصريح - مصرحاً
 || أشکاره - آجقندن T. یر وجهه آشکار - آشکارا P.
 pas explicitement dans l'acte, mais cela y est implicitement
 درون سندده صراحه مذکور اولمیوب ضمناً مندرجدر

EXPLIQUER. Éclaircir un sens A. توجید - شرح - تفسیر
 || Comment expliquez-vous ce passage de l'Écriture - Sainte? کتاب الیرکت بو
 بو بحثند نه کونده معنا - بحثنی توجیله تفسیر ایدرسک
 بونک حل و تفسیری Cela est malaisé à expliquer ایدرسک
 بو کلام ایکی Cela se peut expliquer en deux façons
 معنایی Expliquer une énigme جبت ایله تفسیر اولنه بیله
 حل ایتمک

Il signifie aussi simplement, interpreter un auteur || Cet écolier
 بو طالب شعرای commence déjà à expliquer les poètes Grecs
 نالیفلرینی حل - یونانک تألیفاتند معنا ویرمه باشلادی
 Expliquez - moi ce passage Latin en Français
 لاتین لساننده اولان اشبو بحثی فرانسز لسانی اوزره
 شرح ایله

Il signifie aussi, déclarer, donner à entendre quelque chose

T. وا نمودن P. اشعار - اعلان - تبیین - بیان - افاده A. On ne sait pas sa pensée, car il ne l'explique point الضمیری ما فی پاورتمک - بللو ایتک - بیلدرمک - کوسترمک Les rois expliquent leur volontés par la bouche de leurs chanceliers, de leurs ambassadeurs سفالری معرفتبله افاده - سفالری واسطه سیله اشعار ایدرلر Cette proposition vous semble hardie, attendez que je l'explique عندکده بی پروا عند اولنور ایسمد Je vais vous expliquer ma pensée شده بی فکره افاده ایدهرم

اوکرتهمک T. آموزیدن P. افاده - تعلیم A. Et enseigner Ce professeur explique la sphère, la Géographie, les cartes géographiques, les élémens d'Euclide و علم کره بینی و علم جغرافیایی و خبر بطولرت کیفیتنی و حکیم اقلیدیس اصولنی تعلیم و افاده ایدر

S'expliquer, signifie, expliquer ce que l'on pense A. کشفت شمدی افاده مرام Je vais m'expliquer المرام - المرام افاده مرام ایدهرم کلامی آکرمیسک بیلدیهرم Il faut faire expliquer cet homme-là مرام S'expliquer افاده حال ایتدومک - ایتدومک افاده ایدر برکسمند ایلد استکشافی مرادم مدار اولدجق avec quelqu'un مذاکره بید مبادرت ایتک

T. گزارش کرده P. منحل - مشروح - مفسر A. Expliqué. معناسی ویرلمش

EXPLOIT. Action de guerre signalée A. pl. غزوات pl. غزا فتحیات pl. فتوح pl. مآثر جلیله pl. مآثر جلیل - مغازی مآثر حربیهدن Exploit militaire || یکنیلکت T. فیروزی P. Il s'est rendu célèbre par ses exploits غزای کبیر Grand exploit غزای غزا Bel exploit مظهر اولدیغی فتح جلیله تمقریبیهیلد غزای جلیل الشان Glorieux exploit کسب نام و شان ایلدی Il s'est rendu fameux par ses exploits فتحیات جلیله سی تمقریبیهیلد صیت و شهرتی منتشر آفاق اولمشدر

Et un acte que fait un sergent pour assigner, saisir, etc. A. احتضار Exploit d'assignation || مراسله T. دستوک P. مراسله اخذ مراسله سی Exploit de saisie مراسله سی

EXPLOITABLE. Qui peut être exploité. On appelle Bois ex-

ploitable, ceux qui sont en état d'être exploités, c'est-à dire, کساکه T. بیشت بریدنی P. غیل لایق للقطع A. coupés Et biens exploitables, ceux qui peuvent être saisis par voie de Justice اموال ممکن الضبط عن جانب الشرع A. جانب شرع T. مال گرفته منی از جانب شرع P. اولد بیلور مال

EXPLOITABLE. En parlant des terres, il signifie, celles qui peuvent être cultivées entièrement A. ارض ممکنه الانارة T. ارض ممکنه للانارة A. Il se dit aussi des mines dont on peut tirer le minéral A. معدن لایق للاستخراج سوکیلوب آراشدربلدجق معدن T.

EXPLOITANT. Qui exploite. Il ne se dit que des huissiers A. Officier || مراسله کوتورن T. دستوکدار P. حامل المراسله حامل مراسله اولان مباشر exploiting

EXPLOITATION. Action d'exploiter des terres, des mines, des bois. V. Exploiter.

EXPLOITER. Il se dit des terres, des bois, des mines. Exploiter des terres, c'est les faire valoir, les tenir en valeur A. انارة Exploiter des bois, une forêt, c'est les couper A. درختهای یوی سوکیوب سورمک T. الارض قور بینک اغاجار بینی - اورسانی کسمک T. بیشترا بریدن A. Exploiter une mine, c'est en tirer le minéral T. زمیننی کان از زمین بر کسیدن P. استخراج المعدن سوکیوب معدن جیقارمق

EXPLOITER. Donner des exploits, des assignations A. اعطاء مراسله ویرمک T. دستوک دادن P. المراسله

EXPLOITEUR. Celui qui fait exploiter des terres A. مشور الارض B. et celui qui exploite des mines T. بجات ویرمک T. یوی سوکیوب سورن T. زمیننی سوکیوب T. کان از زمین بر کشان P. المعدن A. معدن جیقاران

EXPLORATEUR. Celui qu'on envoie à la découverte d'un pays, pour en connaître l'étendue, et celui qu'on envoie dans les cours étrangères, pour en découvrir les sentimens A. مأمور بکشف گماشته P. متحسس الاحوال - مستکشف الحال - الاحوال Ce ministre est un grand explorateur || ارامعه مأمور T. بکشف احوال استکشاف احوال حادث و کامل بر وکیل دولت در فلان درانده Il a employé d'habiles explorateurs dans cette cour نحدس احوال مأمور و متفمن ادمار استخدام ایلدی

EXPLOSION. Éclat, mouvement que produisent la poudre à canon et d'autres matières combustibles, lorsqu'elles s'enflamment

علو - علولند T. آتش انگیزی P. فوران الیسیب A. جبل انشغاشاندن مواد Explosion d'un volcan || فشقرمسی فوران لیب طوب رعد اشوب d'un canon ناریدنک فورانی

EXPORTATION. Action d'exporter. V. Exporter || Faire des lois contre l'exportation de l'argent نقودک درون ملکدن اخراجی نقودک دیار آخره - ممنوعیتنی حاوی قانون وضع ایتمک دیار آخردن کتوریلوب ادخال اولنان و درون ملکدن جیقاریلوب دیار آخره نقل ایتدریلان اموال

EXPORTER. Transporter hors d'un État des marchandises A. ملکدن T. از ملک بیرون آوردن P. اجراج عن الملك ملکدن - دیار آخره نقل ایتدرمک - طشه کوندرمک جیقارمق

EXPOSANT. Celui qui expose ses prétentions dans une requête عرضحال ایدن T. داد خواه P. صاحب العرضحال A. صاحب عرضحالتک بسط ایلدیکی || Les raisons de l'exposant صاحب عرضحالتک بسط ایلدیکی براهین ودلائل وتقدیمکردهسی اولان حصه وسندات

EXPOSÉ. Ce qui est déduit dans une requête - مضمون A. On l'aurait condamné sur l'exposé de sa requête عرضحالتک انباشند مبنی عرضحالتک - علییند حکم جریان ایتمک اقتضا ایدر ایدی خلافت انباشد مبنی تحصیل اولنان عفو باطلدر point lieu Une rémission obtenue sous un faux exposé, n'a point lieu

EXPOSER. Mettre en vue A. عرض P. نظر نهادن T. نمودن - پیش نظر آوردن - Exposer un corps mort میتنی نظر ناسد عرض ایتمک Exposer en spectacle à tout le monde مظهر سیاست مظهر رهنمک لاشدسنی شکنجه واذیت جرخنده ربط A cette cérémonie, on exposa les plus belles tapisseries de la Couronne وقت اجراسنده موجود خزینده همایون اولان تزئین حجراتند مخصوص اقمشه رنگارنگ ذیقمتک انفس Exposer en vente وادلاسی معروض نظرگاه ناس اولمشدر

صاتیلق T. بفروخت عرض کردن P. عرض الی البیع ااث بیتتی بیعه Exposer des meubles en vente ایتمک منزلی صاتیلق Exposer une maison en vente عرض ایتمک ایتمک

EXPOSER de la fausse monnaie. C'est en répandre dans le commerce A. نشر الزیوف - تزویج الزیوف T. پاشیدن قلب افچه طانتحق

Il se dit aussi en parlant des charges, des dignités A. عرض کوز اوکند قویمق T. عرض فی الانظار - فی معرض الانظار فلان منصب Cette charge expose aux yeux de tout le monde || Songez vous que le poste où vous êtes, vous expose aux yeux de toute la terre بولندیغت مقام سنی کافه جهانک نظرینده عرض terre Et de ceux qui les occupent || Ceux qui occupent des places, sont exposés à la vue du public - ارباب مناصب معرض انظار انامدرلر نظرگاه خواص وعوامدرلر

Il signifie aussi, placer, tourner de certain côté A. توجیه روی چیزا - بفلان طرف گردانیدن P. عرض - الوجهة Exposer || یوزبنی فارشولتمق T. بفلان طرف نمودن فلان شیئت وجهه سنی شمال جانبند عرض - توجیه ایتمک بوبنانک و بوبنانک یوزبنی لایقی Il faut prendre garde à bien exposer ce bâtiment, et escalier بوزبنی مناسب طرفه - اوزره توجیه ایلکد دقت ایتملو در مشرق Exposer au soleil levant فارشولتمه دقت ایتملو در Exposer des meubles à l'air طرفند عرض وتوجیه ایتدرمک Exposer du linge au soleil pour le faire sécher بیتی روزگاره قارشو عرض ایتمک بزی لاجل التجفیف تشربر ایتمک کونشد سرمک - کونشد عرض ایتمک

بيان - بسط - انها A. Et déduire, expliquer, faire connaître T. در میان کردن - عرضداشتن P. سرد - برکسند افکارینی سرد Exposer ses pensées || بیان ایتمک بر واقعیهی بسط و بیان ایتمک un fait و بیان ایتمک بر مشکل لاجل Exposer une difficulté pour la faire résoudre الحل در میان ایتمک بر شیئت استدعاسنی ایتجاب ایتمش علل واسبابی درون عرضحاله Je vous ai exposé l'état de l'affaire بسط و بیان ایتمک

واقع مطابق Exposer vrai کیفیت حالی طرفه بیان ایلدم
Ex- انهای صحیح ایتمک - اولدوق سرد و بیان ایتمک
Ex- انهای کاذب ایتمک - خلافی آنها ایتمک
Ex- بر کمسند مأموریتنی عرض وانها ایتمک
Ex- posing sa commission

القاه الی - عرض الی الخطر - اخطار A. Et mettre en péril
بخطر - در خطر انداختن P. القاه الی التهلكة - الخطر
تهلاکیده قویمق T. بعرض خطر انداختن - عرض کردن
مخاطره یه - معرض خطر القای ایتمک - عرض خطر ایتمک -
Exposer sa personne, sa vie || تهلاکیده اوغراتمق - دوشورمک
بر کمسند نفسنی خدمت پادشاهیده pour le service du prince
خدمت شاهانده جان فدا ایتمک - مخاطره یه القای ایتمک
نفسکی معرض خطر جو فچه Vous vous exposez un peu trop
ارتکاب Vous vous êtes exposé légèrement القای ایدرسک
S'exposer à la mort تهلاکیده خفیف مشربلک ایلدک
Exposer son honneur, sa معرض هلاک القای نفس ایتمک
réputation, sa gloire
S'exposer معرض خطر القای ایتمک - عرض مخاطره ایتمک
Être بختک کیسند تبعیه اختیار مخاطره ایتمک
au hasard
exposé à la raillerie سنه مخاطره سنه
être exposé à la raillerie سئل اولمق
S'exposer à être tué القای نفس ایتمک
S'exposer à recevoir un مخاطره سنه القای نفس ایتمک
affront
مظهر ترضیل اولمق مخاطره سنه القای نفس ایتمک
Être exposé à la risée, à la médianee عرض تهسخر و هدفی

Cela vous expose à de grands périls
تیر لوم و تعیب اولمق
مخاطرات - بو کیفیت سنی مهالک عظیمیده القای ایدر
Les grands postes sont exposés aux traits de l'envie
جسییده
Il ne veut pas
مناصب عالیده دائما عرض تهبط و حسد در
التماسک ردیلد مظهر
سین و عار و محمل عذف و آزار اولمق مخاطره سنه اوغرامق
Flanek شدت
Être exposé à la colère de quelqu'un
استمز
هدنی تیر تهر و غضبی اولمق - و تیوری معرضده اولمق

S'EXPOSER, ÊTRE EXPOSÉ AUX COUPS, au feu des ennemis, sig-
nifie, se mettre en lieu où les coups peuvent aisément porter
خودرا P. ارتکاب الخطر - اختیار الخطر - انداب النفس A.
کندویبی - کندویبی مخاطره یه قویمق T. بخطر انداختن
Les troupes furent long-temps expo-
sées au feu de la place طوب
عسکر فاعده طرفندن آیلان
Flanek - ویکه فارشوسنده وافر زمان انداب نفس ایلدی

مستقیما عرض سیند - آتشی فارشوسنده اختیار تهلاک ایلدی
ثبات و متانت ایتمکدن مبالات ایلدی

On dit dans le même sens, Les païens exposaient les martyrs
اهل جاهلیت دین عیسی اوغوریشد حائز
aux bêtes féroces
رتبه شهادت ایدنلری سباع و وحوشد عرض ایدرلر ایتمش

Exposer un enfant. C'est le mettre dans une rue, pour se
القاه المنبذ - طرح الملقوط A. décharger du soin de le nourrir
La || جوجوق بر اقمق T. بسر کوجه کودک انداختن P.
loi punit les pères et les mères qui exposent leurs enfans
طرح
- ملقوط ایدن پدر و مادر شرعا مستحق نادیب اولورلر
القای منبذ ایدن پدر و مادر حقند حد شوعی وار در

کوستولمش T. نموده - پیش نظر نهاده P. معرض A. Exposé.
صاتیلق T. بفروخت عرض کرده P. معرض الی السبع A.
یوزی فلان T. بفلان طرف گردانیده P. مترجه A. اولمش
در خطر انداختن P. معرض الی الخطر A. طرفد فارشولمش
خطر القای اولمش - تهلاکیده قونمش T.

EXPOSITION. Action par laquelle une chose est exposée en
سروب کوستورده T. پیش نظر گستردگی P. عرض A. vue
متعدد امتعد و اموالک || L'exposition de plusieurs marchandises
فلان Il en fit l'exposition aux yeux de tout le monde عرضی
انظار عامه عالمده عرض - شیمی علی ملا الناس عرض ایلدی
ایلدی

Il signifie aussi, situation par rapport aux vues et aux di-
vers aspects du soleil A. سمت التوجه P. سمت رونابی
بفلان Ce palais est dans une ag-
réable exposition لطیف و دلگشا
T. || Ce palais est dans une ag-
réable exposition de cette maison n'est pas saine
بو خاندنک L'exposition de cette maison n'est pas saine
Exposition au Nord سمت توجهی مخالف صحت مزاجدر
سمت شماله توجه

داستان P. تقریر - حکایت - بسط A. Et narration, récit
Il a fait l'exposition de cette affaire fort nettement
|| نقل T. Faire
مادهبی بر وجه نقاحت تقریر و حکایت ایلدی
کافه علل و اسبابی une fidèle exposition de toutes ses raisons
Sur sa propre ex-
position, on jugea que... حکم اولدیکه ...
Sur la simple exposition du fait, on le condamna
سادجه نقل و حکایتیلد علیهند حکم جریان اولمق لازم
کدی

شرح - تفسیرات pl. تفسیر A. Et interprétation, explication
 P. گزارش - گزارش T. معنا و برآمد L'exposition du texte de
 l'Écriture نص کتاب الهیه T. تفسیری L'exposition littérale
 Les différents تحت اللفظ اولان - لفظاً بانظم اولان شرح و تفسیر
 عقایدت L'exposition de la Foi تفسیرات مختلفه عقایدت
 Il se dit aussi des enfans abandonnés par
 leurs parens. V. Exposer.

صریح A. Qui est énoncé d'une manière formelle
 T. آجیق P. آشکار P. مصرح -
 بو ماده درون سندده تعبیرات صریحه ایلد
 La loi y est expresse مندرج و مشروحدر
 اول بابده قانونت مصرح Un ordre expresse
 تعبیراتی مصرحدر
 Il se dit aussi d'un homme envoyé à dessein pour porter des
 lettres A. مخصص P. پیکت مخصص
 T. مخصص اولاق مخصص

Il se dit aussi d'un homme envoyé à dessein pour porter des
 lettres A. مخصص P. پیکت مخصص
 T. مخصص اولاق مخصص

مخصوصاً A. adverb. à dessein, à cette seule fin
 T. خاصه Il a fait bâtir cet appartement expresse
 کلان زرار و مسافربند مخصوصاً بو
 داترهیی بنا ایتدردی Il est venu tout expresse
 cet emploi مخصص کلمشدر
 On dit d'un homme qui a beaucoup de disposition pour certaines choses, qu'il
 semble fait expresse pour cela اوزره
 صانکد مخصص اولدق خلق اولنشدرد - یاپامشدر

مصرحاً A. En termes expresse
 T. آشکارا P. علی وجد التصريح
 آجیقدن آجیعد

EXPRESSIF. Énergique, qui exprime bien ce qu'on veut dire
 P. مبین المرام - مصرح الحال - موضح المعنا - مفید الحال A.
 Ce terme ne me semble pas bien expressif
 T. معنا بللوردیجی P. مفید حال اولدجق اشارت - اشاره مفیده الحال
 C'est la façon de parler est expressive حالدر
 Un signe expressif مفید حال اولدجق اشارت - اشاره مفیده الحال

EXPRESSION. Action par laquelle on exprime le suc, le jus
 de quelque chose A. فشردگی P. اعتصار
 T. صیغه Le suc des herbes se tire en trois manières, par expression, par infusion,
 مای نباتات اوج طریق ایلد استخراج اولنور
 par décoction اوج طریق ایلد استخراج اولنور
 Huiles tirées par expression
 Il se dit aussi بالاعتصار استخراج اولنور ادهان

صیقندی T. فشرده P. عصره A. du jus même qu'on exprime
 صیقندیسی - لیمون عصارهسی
 Une expression de citron

Il signifie aussi, les termes dont on se sert pour exprimer
 ادای سخن - گفته ار P. تعبیرات pl. تعبیر A. ce qu'on veut
 تعبیر دلپذیر - تعبیر حسن Belle expression
 T. سويليش Noble expression
 forte expression élégante تعبیر نازک
 T. تعبیرات Avoir l'expression noble شادید
 User d'une expression basse
 نازکند ادای مرام ایتمکت
 La pensée est belle, mais il y a quelque chose à dire à l'expression
 وافی بو تعبیر قولنمق
 Je trouve cette expression mauvaise
 اما صورت تعبیری بر آرز سوز کوتورد
 Je ne condamnerai pas cette expression
 وافی بو تعبیر غایبت ایلد واهیحدرد
 و تعبیری قدح و تشنیه ایددم

En Peinture et en Sculpture, c'est la représentation vive et
 ارانده - تصویر امراض النفسانیة A. naturelle des passions
 Ce peintre excelle particulièrement dans
 الامراض النفسانیة
 بورتسام تصویر امراض نفسانیده بر وجد امتیاز
 Les expressions de ce tableau sont énergiques et nobles
 موفقدرد
 بو تصویرده امراض نفسانیده مؤثرانده و نازکند ارانده اولنشدرد
 کوسترلمشدر

ممکن التعبير A. Qui peut être exprimé
 T. امکان پذیر وصف P. ممکن الوصف
 Il n'est pas exprimable combien il a souffert
 نا فابل سولت
 و وصف و تعبیره کلدز - وصف و تعبیر در

EXPRIMER. Tirer le suc, le jus d'une chose en la pressant
 Exprimer le suc
 T. فشردن P. تعصير A. صیقوب جیقارمق
 نباتی و پورتقالی
 و لیمونی صیقوب صوبنی جیقارمق

Et représenter par le discours ce qu'on a dans l'esprit A.
 سويلکت T. ادای سخن کردن P. تعبیر - افادة - وصف
 بو
 Cette pensée est belle, mais elle n'est pas bien exprimée
 Je ne saurais trouver des termes assez forts pour exprimer
 اما لایقنی وجد اوزره افاده اولنمدی
 درجه تشکر می افاده ایددهجک تعبیرات قوتد
 Ce mot exprime bien la chose
 تدارکنده عجزم درکاردر
 Cet auteur, ce poète exprime
 لفظ کرکی کبی مفید مواددر
 bien les passions بر نفسانیده

Exprimer sa douleur par ses larmes Il نم واندودجی وساطت دموع ایله افاده ایتمک
 faut exprimer cela dans le contrat سندده بو کینیت درون
 فلان مرض On dit, qu'une passion est bien exprimée
 نفسانی بو تصویرده و بو مقالدهده و بو منظومدهده بو وجه
 On dit aussi, S'exprimer en bons termes
 افاده مرام ایتمک - کلمات لایقده ایله تعبیر مرام ایتمک
 S'exprimer clairement علی وجه الصراحه افاده مرام ایتمک

EX-PROFESSO. Avec toute l'attention qu'on doit à ce qu'on
 P. کما هو حقّة - علی ما هو الایقّ
 Il a traité cette matière ex-professo
 بو مادهدن کما هی حقها بحث ایلدی

EXPULSER. Pousser dehors A. دفع P. راندن
 Un remède propre pour expulser les mauvaises humeurs du
 اخلاط ردیندی دفع ایدهجک بر دوا

En termes de Pratique. Déposséder d'un lieu dont on était en
 بدر کردن - بیرون راندن P. اخراج - طرد A. possession
 On l'a expulsé de sa terre || فرغتی - جیقارمق T.
 طرد و اخراج اولندی

EXPULSI. مطرود A. سورلمش T. رانده P. مندفع A.
 قوغلمش T. بیرون رانده

EXPULSIF. Qui pousse dehors A. دفع P. راننده T. سوربجی
 دوائی دفع Remède expulsif

EXPULSION. Action par laquelle on est chassé d'un lieu A.
 Depuis l'expulsion des قوم بیسودک طرد و اخراجدنبرو
 On dit qu'un remède a une grande force d'expulsion A. کسکین T. دوا شدید دفع
 سورر بر علاج

EXQUIS. Excellent en son espèce A. الذ - انفس النفیس
 خوشمذاق - لوشاد - جرب شیرین P. نفیس - اشها - شہی
 Des viandes d'un لحوم شہید P. پکت ایو T.
 Des mets exquis الذ و اشها لحوم و گوشتها
 بو شی انفس Cela est fait d'une manière exquise
 نفیس Dans les exemples suivants, il
 faut employer ces mots A. الطیف - لطیف - احسن
 پکت کوزل T. خوبترین - بهترین P. اعلا الاعلا - اجود
 Avoir le discernement

Avoir des exquis والطیف قوت ممیزه صاحبی اولمق
 برکسندنک لطافت طبعی درجه اعلاده
 احسن والطیف افکار جودت انار Des pensées exquis اولمق

EXSUCCION. Terme de Médecine et de Physique. Action de
 T. مکیدگی P. انجذاب الرطوبة - امتصاص - مص A.
 Il y a dans la racine des plantes une sorte d'exsuction
 La digestion se عروق اشجارده بر حالت امتصاص واردر
 مضم طعام انجذاب رطوبت طریقیه اولور
 صزلش T. زوشش P. فتوح A.

Exsuction. Action de suer A. بعض
 Certaines pierres et certains bois ont leurs exsudations
 احجار و اخشابده حال نترج واردر

EXSUDER. Sortir en manière de sueur A. ترشح - انتساح
 Le sang exsude quelquefois par les pores
 T. زوشیدن || صزق
 دم بعضاً مسامندن نرشه ایدر

EXTANT. Terme de Pratique. Qui est en nature A. عیناً موجود
 عینله بولنان T.

EXTASE, Ravissement d'esprit, suspension des sens causée par
 une forte contemplation d'un objet extraordinaire A. بیت -
 Plaisieurs Saints ont été ravis en extase pen-
 dant des journées entières عظام بر فاح
 قتی جوق اولیای حال مبهوتیتهده اولمشدر در
 Etre en extase کون مهادیا حال مبهوتیتهده اولمشدر در
 حال مبهوتیتهده گرفتار Tomber en extase
 مبهوتیتهده اولمشدر

Et vive admiration qui semble absorber toutes les autres fon-
 ctions de l'âme A. دنگی P. مدحوشیت - حیرت - خرق
 Quand il vit de si belles شاشوب فالمد - دنک
 بو فدر اشیای دلاویزک تماشا
 بو فدر غرایب و معجزاتک La vue de tant de merveilles
 ravit en extase و مدحوشیت و مدحوشیت
 Etre ravi و مدحوشیت و مدحوشیت
 استیلائی خرق ایله منجذب الفراد اولمق

s'EXTASIER. Être ravis en extase A. وقوع فی البهت
 شاشوب T. گرفتار دنگی شدن P. تحیر - دمش - والخرق
 دنک اولمق - فالمد

EXTASI. A. مبهوت - مدحوش - مبهوت T. دنک
 شاشوب P. متحیر - مدحوش - مبهوت T. دنک اولمش - فالمد

EXTATIQUE. Qui est causé par l'extase A. واقع من البهت

شاشمقدن T. از دنگی پیدا شده P. واقع من الخرق - خرق و حیرتدن اقتضا Ravisement extatique || اقتضا ایتمش ایتمش انجذاب نفس

EXTENSEUR. Il se dit en Anatomie des différents muscles qui servent à étendre les parties A. مدد - موجب - موجب التمدید - مدد P. المطور Les muscles extenseurs du bras, des doigts T. دراز ساز P. کربجی - ساعدت و اصابعک عضلات مددسی P. قویله و پرمقلوده اولان کربجی بالقی انلری

EXTENSIBILITÉ. Qualité de ce qui est extensible A. قابلیت اورانمقد T. درازی پذیرایی P. قابلیت الامتداد - المطور L'extensibilité de l'or est très-grande Chaque espèce ذبکت قابلیت امتدادی پکت جوقدر اجناس معادنک علی الاختلافی قابلیت امتدادی درجدهسی بشقددر

EXTENSIBLE. Qui peut s'étendre A. ممکن - ممکن التمدی اوزاند بیلور - اوزانور T. امکان پذیر درازی P. الامتداد

EXTENSION. Étendue A. امتداد P. مطو - امتداد طولاً Extension en longueur, largeur et profondeur || اوزانمقد P. مدد Et l'action de ce qui s'étend A. مدد - وعرضاً وعمقاً امتداد N'avoir pas l'extension du bras T. دراز سازی قولایلدق ایله قوی - سهولت ایله مدد ید ایدده نامک libre On dit, Extension d'autorité, de privilège, c'est-à-dire, augmentation و حکومتک امتدادی

On dit aussi, L'extension d'une loi, d'une clause, pour dire, l'explication d'une loi d'une clause dans un sens plus étendu - قانونک و شرطک توسعاً شرحی فلان فلتان primitive a été étendue, transportée à cette chose لفظ توسعاً شو معناده در

En Chirurgie, c'est l'action par laquelle on étend une partie fracturée, pour remettre les os dans leur situation A. امطا T. کرمه Extension de nerf, c'est le relâchement d'un nerf, qui, par accident, s'étend plus qu'il ne faut A. تمدی العصب T. سکیر کرلمدسی

EXTENUATION. Affaiblissement, diminution de forces A. رومن - انحطاط القوا - زوال القوة - نقصان القوة - ضعف - II || درمانسرق T. شکست توانایی - بیثباتی P. حروض

est dans une grande extenuation گرفتار اولمشدر - On dit aussi, L'extenuation d'un fait, d'un crime, pour dire, adoucissement dans l'exposition d'un fait, d'un crime A. استخفافی خفیفانمقد T. کساری - سبک سازی P.

EXTÉNUER. Affaiblir peu à peu A. احراض - اضعاف - درمانسز T. زبون ونا توان ساختن P. توهین - ازالة القوة خستدکلی اضعافند Sa maladie l'a fort extenué || ایتدک A. signifie en termes de Pratique, diminuer T. سبک نمودن - کم نمودن P. ایراث الکسر - تخفیف جرمی پکت تخفیف On a fort extenué le crime || خفیفانمقد L'action était atroce, mais on l'a fait exténuer par les informations قباحث بغایت گران ایکن کشفد مبادرت ایلدیلر En répétant ce que j'avance, vous بسط ایلدیکم, exténuez la force de mes raisons, de mes preuves کلامی سن دخسی تکرار ایدهرکت دلیلرمد ایراث کسر ایتمش اولورسک

EXTÉRIEUR. Qui est au dehors A. خارجتی P. بیرونی بدنک Les parties extérieures du corps || دیش - طشردهکی Et ce qui paraît de quelque chose au dehors A. ظاهر - خارج T. بیرون دیش - دیش عضلوری - اعضای خارجیدسی بو بنانمک خارجی || بیوزی On dirait, à n'en voir que l'extérieur, que c'est quelque chose, mais les dedans ne sont rien خارجند باقنجد ال Il se dit aussi des personnes || Il a un bel extérieur, que c'est quelque chose, mais les dedans ne sont rien خارجند باقنجد ال Il se dit aussi des personnes || Il a un bel extérieur, que c'est quelque chose, mais les dedans ne sont rien خارجند باقنجد ال

EXTÉRIEUREMENT. À l'extérieur, au dehors A. ظاهراً T. کورنشده T. در بیرون خلق عتدنده اهل اهل خلدده وضع - طاهرسی عرض و ادب صورتتمده در داخلی L'intérieur ne répond pas à l'extérieur ادیباندهسی وار باطنی ظاهریند نا مرافقددر - ظاهریند مطابق دکلدر

EXTÉRMINEUR. Qui exterminie A. قاطع الدابر T. نا بود کمنده P. مزیل قطع دابر مویکل اولان ملکت اقلیم مصرده موجود اولان اولاد کبیره نمک مجموعهی Hercule a été l'exterminateur des mons-

ترک نام بپادر عصر نده موجود اولان
 tress de son temps Ce prince fut l'exter-
 minateur des vices, de l'impieété اصول
 فلان پادشاه معدوم اضمول
 رفض والحداد و مزيل مثالب وقبايح ایدی

انقطاع الدابر A. - EXTERMINATION. Destruction entière
 Tra- || يوق ایتیمک T. نا بود ساری P. زوال - انعدام
 travailler à l'extermination du paganisme کلیاً
 عبادت اصنامک تکیاً
 à l'extermination des
 hérésies, des vices و انعدامند سعی و کوشش ایتیمک
 انعدام رفض و بدعت و زوال مساوی
 عباده صرف مقدور ایتیمک

انعدام - قطع الدابر A. - EXTERMINER. Faire périr entièrement
 Il menace || يوق ایتیمک T. نا بود کردانیدن P. ازاله -
 de l'exterminer lui et toute sa race و بالجملة عرق
 کندرسند و بالجملة عرق
 ونسلند حواله سیف سیاست برله قطع دابر لریند قیام ایدیه جکدر
 Exterminer les malfaiteurs, les assass-
 sins ایشقیبا و فانیلیمک قطع دابر لریند مبادرت ایتیمک
 Figur. || Exterminer ایشقیبا و فانیلیمی ازاله و انعدام ایتیمک
 les vices و مساوی بی قطع ایتیمک
 ازاله ایتیمک

نا بود P. زایل - منعدم - منقطع الدابر A. - EXTERMINÉ.
 يوق اولمش T. زوال یافتد - گشته

EXTERNE. Qui paraît au dehors, qui vient du dehors A.
 Les causes || کوزه کور بنن T. بیرونی P. طاهریتی - خارجی
 Le mal امراضک اسباب طاهریتی
 n'est pas externe, on n'en voit rien au dehors علت خارجی
 طاهرده هیچ بر - دکل طاهرده هیچ بر شی مشبرد دکلدر
 شی بللو دکلدر

خاموشی P. انطفاء - خبوت A. - EXTINCTION. Action d'éteindre
 Extinction d'un embrasement || سوینده T.
 فائره نمک خبوت و انطفاسی

On dit par extension, L'extinction de la chaleur naturelle
 Disputer jusqu' || حرارت غریزینک انطفاسی
 à l'extinction de chaleur naturelle نفس منقطع اولنجید قدر
 On dit aussi, Avoir نفس دوکننجید قدر - معارضد ایتیمک
 انقطاع صدایه مبتلا اولمت

On dit figur. L'extinction d'une race, d'une maison, d'une
 lignee, d'une branche, pour dire, leur fin A. اندراج - انقراض
 بر سلسلنک و بر خاندانک || دوکنمد T. تمام شدن P.

- ربر عرفک و بر شعبدنک انقراض و یا خود اندراجی
 Et l'extinction d'un crime, pour dire, la rémission d'un crime
 گناه شوینی P. محو و الجرم - صغ - عفو A.
 سیانمدسی

بر کنده P. مستأصل - قالد A. - EXTIRPATEUR. Qui extirpe
 || دیبندن قوپار بیجی - کورکدن قوپار بیجی T. سار بیج
 des vices فالد اساس رفض و بدعت
 فالد اساس مساوی وقبايح

انجغالی - انخلال A. - EXTIRPATION. Action d'extirper
 کورکدن قوپارده T. از بیج بر کندهگی P. استیصال
 انطماس - اندراس A. Il signifie figurément, destruction totale
 || يوق ایتیمک T. گم گشتگی P. محو الاثر -
 محو اثار رفض و بدعت

اجتغالی - استیصال - تقطیع - فلح A. - EXTIRPER. Déraciner
 کورکدن قوپارده T. از بیج فاندیدن - از بیج بر کندهگی P.
 || Il y a de méchantes herbes qu'on a bien de la peine à ex-
 tirper - فلعی مشکل بعض نباتات فاسده وار در
 سرطانی Extirper un cancer, c'est l'arracher entièrement
 فلح و استیصال ایتیمک

Il se dit figurément de l'entière destruction de certaines cho-
 ses pernicieuses P. ازاله - طمس - انحطاط - فلح A. گم کردن
 فلح اصول مساوی Extirper les vices || بیرق ایتیمک T.
 ربوای نا مشروعت انربنی محو و ازاله ایتیمک
 C'est un mal qu'on ne saurait extirper فالد و استیصالی نا فابل
 On dit aussi, Extirper une race, V. Ex-
 terminer.

جبراً تحصیل A. - EXTORQUER. Obtenir par force, par violence
 جبراً T. مزبوردهتی ستادن - زور گرفتن P. جبراً اخذ -
 Extorquer de l'argent à quelqu'un زور ایلد قوپاردهق - الق
 Extirper l'aveu d'un crime par
 جرمک افوار بنی شکنجده و ادیت
 زور ایلد قوپاردهق

- مطالب pl. مطامع A. - EXTORSION. Exaction, concussion
 نذارات - طام T. ستمکاری P. اعتسافی

EXTRACTION. Opération par laquelle on tire les principes
 || جیفارده T. بر آوردگی P. استخراج A. des corps mixtes
 C'est dans les mines استخراجی
 L'extraction des sels
 سیم du Pérou que se fait l'extraction de l'or et de l'argent

عجب العجایب *A.* Il se prend aussi pour Ridicule, bizarre. *P.* طرفه *T.* عجایب || Voilà un homme bien extraordinaire - طرفه ادا بر آدمدر - عجب العجایب بر آدمدر - عجب و اعجب Visage extraordinaire غریب الاطوار بر آدمدر Propositions extraordinaires عجب العجایب - بر شکل و جهره تکالیف غریبه

جرم *T.* PROCÉDURE EXTRAORDINAIRE. C'est la procédure criminelle. Question extraordinaire. C'est la torture la plus rude qu'on donne à un accusé, pour lui faire dire la vérité *A.* شکنجه نا معتاد *P.* نکال غیر معتاد - اذیت غیر مألوفة *A.* Il a eu la question ordinaire et extraordinaire کرت اذیت عادی و کرت اذیت غیر معتادید دوجار اولدی

من *A.* EXTRAORDINAIREMENT. D'une façon extraordinaire. لا عن رسم - فوق المعتاد - خارجاً عن المعتاد - غیر معتاد. *T.* یولدن طشه اولدوق *T.* خارج از رسم و راه *P.* المعتاد Il n'était pas sur l'état, mais il a été payé extraordinairement اسمی دفعده مقید دکل ایکن من غیر معتاد اقدسی ویرلمشدر

علی اعجب *A.* Il se dit aussi pour Bizarrement, ridiculement. Et extrême - عجایب صورت ایلد *T.* با طور طرفه *P.* الوجوه mement. V. ce mot.

بطور *A.* EXTRAVAGAMMENT. D'une manière extravagante. صاورقلق ایلد *T.* نا در برابراند *P.* المنکر

طور منکر *A.* EXTRAVAGANCE, Étit de l'âme qui extravague. صاورقلق *T.* طور نا در برابراند - نا در برابر *P.*

EXTRAVAGANT, Qui extravague, qui a l'habitude d'extravaguer. نا در برابر *P.* منکر الاطوار - مألوف المنکرات *A.* صاورق خوباو *T.*

EXTRAVAGUER. Penser et dire des choses sans rime et sans raison *A.* *T.* نا در برابر نمودن *P.* ارتکاب المنکرات. *T.* صاورقلق ایتیمک || Il a le cerveau blessé, voyez comme il extravague مختل الدماغدر باقی نقدر اقوال منکره سویلر

EXTRAVASATION. Mouvement par lequel le sang sort de ses vaisseaux *A.* طاشوب *T.* بیرون ریزیدگی *P.* طفوح - طشان *A.* فابندن طشه اقم

s'EXTRAVASER. Il ne se dit que du sang et des humeurs, ou des sucs des plantes, qui sortent de leurs vaisseaux ordinaires

طاشوب قابندن *T.* بیرون ریزان شدن *P.* انطفیاح *A.* دم طاشوب *T.* Un effort violent est capable de faire extravaser le sang مجاری معتاده سندن اقدیعی وقتده تعب غیف دمک مجاری معتاده سندن انطفاخند سبب اولد بیلور علت یوفان صفرائک مجاری طبیعت سندن انطفاحی سببیلد عارض اولور

طاشوب قابندن *T.* بیرون ریختد *P.* طافح *A.* طشه افمش

واقع علی افصی *A.* EXTRÊME. Qui est au plus haut degré. *T.* غایت *P.* الغایات اقصى الغایات *T.* اوتدسی یوق - غایت *P.* الغایات اشتیاق غایت خطر *T.* Peril extrême عشق بیغایت - عشق و ولوع اقصى *T.* Besoin extrême الغایات فقر و فاقد غایت برودت *T.* Extrême froid الغایات ضرورت و احتیاج غایت شدت - شدت بیغایت *T.* Rigueur extrême

On dit proverbialement, Aux maux extrêmes, les extrêmes remèdes امراض مهلکده علاج کیمیاوی کرکدر

P. مایل الی الافراط - منوط *A.* Il signifie aussi, excessif. Cet homme est extrême en tout *T.* او لچیسسی توازوسی یوق *T.* بی اندازه - کافه احوالده افراطده مایل بر آدمدر غایت *A.* En ce sens, il est substantif. Et opposé, contraire. Le froid et le chaud sont les deux extrêmes *T.* برد و حر غایتین متقابلین *T.* La prodigalité et l'avarice sont les deux extrêmes *T.* و حر غایتین متقابلین *T.* Entre ces deux extrêmes, il est malaisé de prendre un juste milieu حد بیننده وسطی بولوق امر دشواردر

غایت *P.* غایة الغایة *A.* EXTRÊMEMENT. Au dernier point. پکت جوق *T.* بسیار -

نهایت - غایت - رأس *A.* EXTRÉMITÉ. Le bout d'une chose. *T.* پایان - سر *P.* مقاطع - منقطع - منتهی - منتهی - بر جرمک غایتی *T.* L'extrémité d'un coup رأس شعری قطع ایتیمک *T.* L'extrémité des doigts *A.* رأس الاصابع *T.* پرمقارک اوجی *T.* اینگشها پایان شهرده - منتهای شهرده - منقطع شهرده مقیددر *T.* Cette ville est à l'extrémité du royaume دکن شهر پایان ملکده

رأس حدود ملکده - نهایت ملکده - کاندید

T. آن واپسین P. آخر الوقت A. Et le dernier moment
صوت ساعت || N'attendez pas à l'extrémité pour solliciter vos
حکامدن استدعایی مصاحبتک آخری وقتمند براقمده
حکام طرفنده عرض استدعا ایچون آخر کاره قدر توقیف
ایتمده

دم P. نفس اخیر A. Et les derniers moments de la vie
صوت نفس || Il est à l'extrémité, il se meurt
صوت نفسنده در - دم واپسینده در - نفس اخیرده در

Il se prend aussi pour Excès A. افراط || Vous portez les choses aux dernières extrémités
کافه اموری حد افراط قدر سوق
دائما Vous allez toujours à l'extrémité
افراطدن Passer d'une extrémité à l'autre
افراط Toutes les extrémités sont vieilles
تغریطه کچمکت
Et pour un excès de violence, d'emportement A. افراط الشدة
افراطی الغایات - اقصى الغایات الشدة
فلانک Il s'est porté contre lui à la dernière extrémité || التهور
Et pour le plus triste état où l'on puisse arriver A. اقصى الغایات الضرورة
اقصى الغایات الضرورة
Il n'a pas de quoi vivre, il est réduit à la dernière extrémité
کچمکتکی اولمیهوب اقصى
Se voir dans الغایات ضرورت واحتیاجه واصل اولمشدر

un pays étranger sans argent, sans connaissances, ce sont d'étranges extrémités
دار غریبده معدم و بینوا و محروم دوست
Pousser - وآشنا اولدق ضرورت حالک اقصى الغایاتیدر
فلان کسنهیی C'est le pousser à bout
مرتبده نهایت سوق و تحریک ایتمکت

از بیرون P. خارجی A. EXTRINSÈQUE. Qui vient de dehors
Maladie qui vient de causes extrinsèques
T. آینده
اسباب خارجیید مبنی ظهور ایدن مرض

En parlant de monnaie, on appelle Valeur extrinsèque, celle que le souverain donne à la monnaie, indépendamment du poids
اعتباری فیما T. قيمة اعتباریة - سعر اعتباری A.

T. فرونی P. طغیان A. EXUBÉRANCE. Surabondance inutile
طغیان قلم Exubérance de style
|| طاشقنلق - آرتوفاق

داغ P. تولید القرحة A. EXCULCÉRER. Causer des ulcères
یاره پیدا ایتمکت T. پیدا کردانیدن

EX - VOTO. Il se dit des tableaux, des figures qu'on place dans une église, en mémoire d'un vœu fait en maladie, en péril
نذر T. هدیه منذوره فی سبیل اللد - وذایم pl. وذیمة A.
Ce tableau est un ex - voto
بوصورت
De riches ex - voto
منذور فی سبیل الله اولان هدایادنذر
ذیقیمت وذیمدلر

ERRATA DU Ier VOLUME.

غلطات Errata	تصحیحات Lisez	سطر ستون صحیفہ Page. Colon. Ligne	غلطات Errata	تصحیحات Lisez	سطر ستون صحیفہ Page. Colon. Ligne
A					
la	sa	1 — 1 — 16	en	au	30 — 2 — 37
ضبطنی	ضبطنی	2 — 1 — 6	فعلًا - عظیم	فعلًا - عظیم	35 — 1 — 34
مفتوتیت	مفتوتیت	2 — 2 — 14	هواداری	هواداری	37 — 2 — 15
الالتفات	الالتفات	3 — 1 — 1	سیال	سیل	38 — 1 — 18
التفات	التفات	3 — 1 — 27	دکیدجت	دکیدجت	38 — 1 — 33
یبیقمق	یبیقمق	4 — 2 — 13	ایمان	ایمان	41 — 2 — 34
خرون	خرون	4 — 2 — 24	پرستسگار	پرستسگار	42 — 1 - 6 - 9
بصدیر	بصدیر	5 — 1 — 5	toutes	tous	43 — 2 — 22
P. سیپاره	T. سیپاره	5 — 1 — 17	استادی	استادگی	43 — 2 — 25
عضلات	عضلات	5 — 1 — 37	دائم	دائم	44 — 2 — 20
لخل	النخل	5 — 2 — 13	محبتلو	محبتلو	50 — 2 — 33
rapport	de rapport	7 — 1 — 27	la	du	52 — 2 — 6
فزوننی	فزوننی	8 — 1 — 31	وانیمکاری	مختوی	کلم . . . . .
وہلمہ	وہلمہ	9 — 2 — 1	53 — 1 — 29	شو قدر کلم	
جہیض	جہیض	10 — 1 — 15	T. رنگ	P. رنگ	56 — 1 — 33
منتج	منتج	10 — 2 — 16	پوشش	پوشش	56 — 2 — 1
Abacadarra	Abacadabra	11 — 1 — 7	عرصہ	عرصہ	60 — 1 — 7
T. خوردہ	خوردہ	12 — 1 — 34	طاقت	طاقت	60 — 2 — 2
ذمت	ذمت	13 — 2 — 3	واشجاری	اشجاری	60 — 2 — 21
P. علاج	T. علاج	14 — 2 — 19	agite	s'agite	60 — 2 — 26
گرفتار	گرفتار	15 — 2 — 3	تفسیح	تفسیح	61 — 2 — 16
الظہور	الظہور	18 — 2 — 30	عہدہ	عہدہ	63 — 2 — 12
سعدہ	سعدہ	19 — 1 — 37	آلت	آلت	68 — 2 — 7
بینلرندہ	بینلرندہ	23 — 2 — 15	imprudence	impudence	73 — 2 — 6
کسانرا	کسانرا	24 — 1 — 9	طرفہ	طرفہ	74 — 2 — 1
کیفیت	کیفیت	24 — 1 — 33	de côte	de la côte	76 — 2 — 20
زاعرلری	زاعرلری	25 — 2 — 9	اورکنتیلک	اورکنتیلک	76 — 2 — 35
criminales	criminels	28 — 1 — 22	سونج	سونج	81 — 2 — 27
تیتنہ	تیتنہ	29 — 1 — 33	بہجت	بہجت	81 - 2 - 27 — 28
صالحدنک	صالحدنک	30 — 2 — 11	احدی	احد	89 — 1 — 14
بوریمکہ	بوریمکہ	30 — 2 — 25	حجج	حجج	90 — 2 — 32

غلطات	تصحیحات	سطر ستون صحیفه
<i>Errata</i>	<i>Lisez</i>	<i>Page. Colon. Ligne</i>
sur la	sur les bords de la .	92 — 1 — 38
رجوح	رحوع	94 — 1 — 33
یجر	نجر	95 — 1 — 23
lieue	lieu	95 — 1 — 25
اونورینه	اونورینه	96 — 2 — 2
فلبه	فلبه	98 — 1 — 23
قلبی	الهای قلبی	101 — 2 — 7
نود	بود	106 — 1 — 6
ânerie	âneries	106 — 1 — 32
اواح	ارواح	106 — 2 — 14
الحناق	الحناق	106 — 2 — 34
حنینک	حنینک	107 — 2 — 27
فلق	فلق	116 — 1 — 22
مرتد	مرتد	117 — 2 — 3
نوعما	نوعما	119 — 2 — 24
appelle	appela	123 — 2 — 27
سختگیر	سختگیر	124 — 2 — 17
مہتیج	مہتیج	125 — 1 — 13
اولمشار	اولمشار	130 — 2 — 18
pas guere	pas	135 — 1 — 20
الحباه	الحیاء	137 — 1 — 35
الکان	الکمان	138 — 1 — 32
afflué	allué	140 — 2 — 35
استخراج	استخراج	142 — 1 — 30
un	chaque	147 — 2 — 18
الخریف	الخریف	151 — 2 — 9
فدوم	قدوم	152 — 1 — 4
جهتیه	جهتیه	157 — 1 — 17
خونریز	خونریز	159 — 2 — 35
mort	roue	160 — 1 — 1
dans	à	166 — 1 — 22
qu'à	qu'en	170 — 2 — 14

غلطات	تصحیحات	سطر ستون صحیفه
<i>Errata</i>	<i>Lisez</i>	<i>Page. Colon. Ligne</i>
à Dieu	en Dieu	170 — 2 — 15
A. کردن	P. کردن	176 — 1 — 7
saurais y	saurais	176 — 2 — 10
العجلی	العجلة	177 — 1 — 31
یافتہ	یافتہ	178 — 2 — 12
تعب	تعب	180 — 1 — 12
بر	بر	182 — 2 — 19
القلب	القلب	183 — 1 — 19
وجه	وجه	185 — 1 — 4
القرب	القرب	188 — 2 — 11
مقبول	مقبول	197 — 1 — 14
آزیغ	آزیغ	204 — 2 — 17

B

التزام	التزام	213 — 2 — 18
اورنو	اورنو	218 — 1 — 15
مختصر	مختصر	226 — 1 — 25
جائہ	جائہ	227 — 1 — 14
نکافل	نکافل	227 — 1 — 25
آرقہ	آرقہ	231 — 1 — 14
اجانہ	اجانہ	231 — 2 — 25
پالان	پالان	232 — 2 — 17
بارکی	بارکی	233 — 1 — 15
طوقمانی	طوقمانی	234 — 2 — 38
مخراش	مخراش	236 — 1 — 2
habilité	habileté	249 — 2 — 8
دوجا	دوجا	254 — 2 — 34
au	en	260 — 1 — 25
à	de	260 — 2 — 20
شہلا	شہلا	262 — 2 — 1
بخشش	P. بخشش	264 — 1 — 30
أحد	أحد	274 — 1 — 31

غلطات	تصحیحات	سطر ستون صحیفه	غلطات	تصحیحات	سطر ستون صحیفه
<i>Errata</i>	<i>Lisez</i>	<i>Page. Colon. Ligne</i>	<i>Errata</i>	<i>Lisez</i>	<i>Page. Colon. Ligne</i>
گراش	گراس	277 — 1 — 7	پوستپیرا	پوستپیرا	543 — 2 — 23
خوردۀ	خوردۀ	281 — 1 — 27	aboutissent	aboutissent	546 — 1 — 6
حصیتین	خصیتین	286 — 1 — 7	متشارزأ	متشارزأ	547 — 2 — 34
استحکامندن	استحکامندن	299 — 1 — 28	زعبل	زعبل	549 — 1 — 6
سیوخ	سپوخ	302 — 1 — 24	پالونه	پالونه	554 — 1 — 4
تقربیهله	تقربیهله	312 — 1 — 4	مزج	مزج	554 — 2 — 26
C			پالان	پالاون	555 — 2 — 26
صفر	صفر	342 — 1 — 27	کار	کار	557 — 2 — 27
اندفقت	انشفق		برکندن	برکندن	560 — 2 — 32
انشفقت	انشفقت	347 — 1 — 27	حلیاتنک	حلیاتنک	567 — 2 — 14
مساده	مشاده	352 — 1 — 11	پکنه	پکنه	572 — 1 — 19
موخر	موخر	362 — 1 — 3	احشاده	احشاده	576 — 1 — 12
laquelle	lequel	365 — 2 — 11	ظهور	ظهور	580 — 2 — 30
العرا	العرا	368 — 1 — 13	دست	دست	582 — 1 — 21
پهلوان	پهلوان	369 — 1 — 6	نغفة	نغفة	586 — 1 — 9
جرشفت	جرشفت	371 — 2 — 32	اتخاذ	اتخاذ	592 — 2 — 2
شپیل	شخل	372-1-2-15-10	شحیح	شحیح	593 — 1 — 25
bal	balle.	378 — 1 — 17	سرنند	سرنند	593 — 2 — 8
D			D		
اجیاف	اجیاف	381 — 1 — 15	آره	آره	623 — 2 — 33
علملیج	علملیج	385 — 1 — 20	شق	شق	625 — 2 — 14
اسه	اسبال	386 — 1 — 3	دعوای	دعوای	643 — 1 — 38
مرصوف	مرصوف	390 — 1 — 3	الحدرد	الحدرد	648 — 2 — 25
دردۀ	بندۀ	399 — 1 — 19	مقسموسیدر	مقسموسیدر	664 — 2 — 34
خمسه	خمسه fem.	408 — 2 — 32	تغریب	تغریب	677 — 2 — 5
les	des	417 — 2 — 19	عزیمتکدنبرو	عزیمتکدنبرو	688 — 1 — 38
پالافتن	پالافتن	417 — 2 — 36	نفاخت	نفاخت	741 — 1 — 34
مخصرص	مخصرص	418 — 2 — 33	مخل	مخل	741 — 2 — 28
il a	il y a	421 — 1 — 11	امرام	امرام	753 — 1 — 31
طق	طق	424 — 2 — 8	یقدر	یقدر	753 — 1 — 38
معارف	معارف	467 — 1 — 31	لدوام	الدوام	755 — 1 — 16
محنی	منحنی	476 — 2 — 27	فرمانروایی	فرمانروایی	768 — 2 — 28
سنبه	سنب	536 — 2 — 34			

غلطات تصحيحات سطر ستون صحیفه
Errata Lisez Page. Colon. Ligne

بمخوز . . . . . بمخوز . . . . . 776 — 2 — 36

E

مؤذر . . . . . مؤذر . . . . . 843 — 1 — 38

الخافئة et dans les exemples الخافئة . . . . . 844 — 1 — 25

إخاطه . . . . . إخطه . . . . . 857 — 2 — 34

درفت . . . . . گرفت . . . . . 861 — 1 — 3

أبرو . . . . . آبرو . . . . . 865 — 1 — 17

P. قپاتمق . . . . . T. قپاتمق . . . . . 868 — 1 — 37

مستفخ . . . . . مستفخ . . . . . 870 — 2 — 10

حسد . . . . . وحسد . . . . . 907 — 1 — 16

s'esprit . . . . . l'esprit . . . . . 934 — 1 — 10

غلطات تصحيحات سطر ستون صحیفه
Errata Lisez Page. Colon. Ligne

démangaison . . . . . démangeaison . . . . . 937 — 1 — 32

la . . . . . le . . . . . 940 — 2 — 38

جماعت . . . . . جماعت . . . . . 942 — 1 — 19

y a . . . . . a . . . . . 942 — 2 — 38

حيثيت . . . . . حيثيت . . . . . 943 — 1 — 37

حشم . . . . . حشم . . . . . 946 — 1 — 10

dénomination . . . . . domination . . . . . 946 — 2 — 19

solstite . . . . . solstice . . . . . 947 — 1 — 15

étincille . . . . . étincelle . . . . . 951 — 2 — 2

la . . . . . le . . . . . 956 — 1 — 1

جهتدندر . . . . . جهتدندر . . . . . 968 — 2 — 24

élémens . . . . . alimens . . . . . 971 — 2 — 7

BINDING SECT. JUN 15 1967

PJ	Handjéri, Alexandre, Prince,
6645	Hospodar of Moldavia
F6H3	Dictionnaire français-
t.1	arabe-persan et turc

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
